CHRONOLOGISCHE VERZAMELING

DER

WETTEN, BESLUITEN EN ARRESTEN

BETREKKELIJK HET

OPENBAAR BESTUUR IN DE NEDERLANDEN

SEDERT DE HERSTELDE ORDE VAN ZAKEN IN 1813.

AANWIJZING

der in dit en in de volgende deelen aangenomen verkortingen:

S.	BETEEKENT:	*Staatsblad.*
Sc.	„	*Staatscourant.*
B.	„	*Bijvoegsel op het Staatsblad.*
C. V.	„	*Chronologische Verzameling.*
W. v. 'T R.	„	*Weekblad van het Recht.*
Gem.-stem.	„	*Gemeentestem.*
W. v. D. B. A.	„	*Weekblad voor de Burgerlijke Administratie.*

LUTTENBERG'S
CHRONOLOGISCHE VERZAMELING

DER

WETTEN, BESLUITEN EN ARRESTEN

BETREKKELIJK HET

OPENBAAR BESTUUR IN DE NEDERLANDEN

SEDERT DE HERSTELDE ORDE VAN ZAKEN IN 1813

VOORTGEZET DOOR

Mr. Dr. J. G. STENFERT KROESE
Secretaris der gemeente Amersfoort

1912

ZWOLLE
W. E. J. TJEENK WILLINK

VERZAMELING

DER

WETTEN, BESLUITEN EN ARRESTEN

BETREKKELIJK HET

OPENBAAR BESTUUR IN DE NEDERLANDEN

SEDERT DE HERSTELDE ORDE VAN ZAKEN IN 1813.

2 *Januari* 1912. BESLUIT, houdende beslissing, dat:

indien op den dag der verkiezing de burgemeester eerst nà 9 ure des morgens op de secretarie aanwezig geweest is, art. 51 der kieswet overtreden is;

deze overtreding nietigheid der verkiezing medebrengt, ook al heeft zich vóór de komst des burgemeesters niemand tot inlevering eener candidaatstelling aangemeld.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende dat op 28 Aug. 1911 de Raad der gemeente Kortenhoef besloten heeft, J. GROOTENDORST en G. VAN DEN BROECK niet als raadsleden toe te laten, dewijl op den dag der verkiezing (candidaatstelling) nòch de burgemeester nòch een der wethouders te 9 uur ten gemeentehuize aanwezig was om de in te leveren opgaven van candidaten in ontvangst te nemen, zoodat schending van art. 51 der kieswet heeft plaats gehad, terwijl voorts ook op dezen grond tot niet-toelating van J. GROOTENDORST werd besloten, dat deze de betrekking bekleedde van brandmeester der gemeente Kortenhoef;

dat, nadat J. GROOTENDORST en G. VAN DEN BROECK bij Ged. Staten van Noord-Holland bezwaren hebben ingebracht, dit college het volgende is gebleken: dat de burgemeester eerst te 9.20 ten gemeentehuize aanwezig is geweest; dat hij den veldwachter der gemeente had opgedragen, zich gedurende zijne afwezigheid aldaar te bevinden voor het geval een kiezer mocht komen, die eene candidatenlijst zou wenschen in te leveren; dat volgens de verklaring van den veldwachter gedurende dien tijd geen kiezer is verschenen; dat op dien dag zijn ingeleverd de volgende opgaven van candidaten: BROECK VAN DEN, G., Kortenhoef; GROOTENDORST J., Kortenhoef; JANSEN S. G., Kortenhoef; VELDEN VAN DE, H. KZN., Kortenhoef; dat bij de daarop gevolgde stemming op 6 Juli 1911 door het hoofdstembureau is benoemd verklaard tot lid van den gemeenteraad S. G. JANSEN, terwijl ter vervulling van twee plaatsen geen volstrekte meerderheid was verkregen, en dat bij de daarop gevolgde herstemming op 13 Juli 1911 door het hoofdstembureau zijn benoemd verklaard tot leden van den gemeenteraad G. VAN DEN BROECK en J. GROOTENDORST;

dat Ged. Staten in verband met deze feiten hebben overwogen: dat de toelaatbaarheid van raadsleden o.a. afhankelijk is van de wettigheid der verkiezing, met dien verstande echter, dat eene begane onregelmatigheid de toelaatbaarheid niet verhindert, indien blijkt, dat zij op den uitslag der verkiezing niet van eenigen invloed heeft kunnen zijn; dat de kieswet voor de verkiezing (candidaatstelling) en voor de stemming vaste uren op den dag heeft gesteld, voor de eerstbedoelde in art. 51 den tijd tusschen des voormiddags 9 uur en des namiddags 4 uur, voor de tweede in art. 56 den tijd tusschen des morgens 8 uur en des namiddags 5 uur; dat, wanneer de gelegenheid tot inlevering van candidatenlijsten eerst na 9 uur, of de gelegenheid tot stemming eerst na 8 uur geopend wordt, in beide gevallen eene door de wet verboden onregelmatigheid plaats vindt, waarvan wegens haren aard nooit vast te stellen is, dat zij op den uitslag der verkiezing niet van eenigen invloed heeft kunnen zijn, zelfs niet al zou uit de verklaring van eenigen beambte mogen worden afgeleid, dat in het geval van art. 51 na 9 uur, doch

voordat de burgemeester tot het in ontvangst nemen van candidatenlijsten wel aanwezig was, en in het geval van art. 56 na 8 uur, doch voordat het stembureau gelegenheid tot stemming had gegeven, zich geen kiezer tot het inleveren van eene candidatenlijst ter gemeentesecretarie of tot het uitbrengen van zijne stem in het stemlokaal had aangemeld; dat onder die omstandigheden de vraag of tegen de toelating van J. GROOTENDORST bezwaar bestond uit hoofde dat deze de betrekking van brandmeester der gemeente Kortenhoef bekleedde, onbesproken kan blijven;

dat Gedep. Staten op deze gronden den 13 September 1911 hebben besloten, met handhaving van het bestreden besluit van den gemeenteraad van Kortenhoef van 28 Aug. j.l., het daartegen ingestelde beroep te verklaren ongegrond;

dat van het besluit van Gedep. Staten J. GROOTENDORST en G. VAN DEN BROECK bij Ons in beroep zijn gekomen, daarbij aanvoerende, dat op den dag der candidaatstelling, voordat de burgemeester — te 9.20 uur — ter gemeentesecretarie verscheen, van 9 uur af de gemeenteveldwachter zich daar bevonden heeft, met last van den burgemeester, om, zoodra zich iemand met eene candidatenlijst zou aanmelden, dien persoon even te doen wachten en den burgemeester oogenblikkelijk te waarschuwen; dat tusschen 9 uur en 9.20 zich niemand heeft aangemeld; dat er dus van 9 uur af gelegenheid gegeven is tot het inleveren van candidatenlijsten, zij het dan ook dat zij, die het vóór 9.20 hadden willen doen, eenigen tijd op den burgemeester zouden hebben moeten wachten; dat dit laatste zich op zijn tijd wel in iedere gemeente zal voordoen, daar de burgemeester, als er kiezers met candidatenlijsten komen, even met iemand in gesprek kan zijn of zich even kan hebben verwijderd; dat bovendien de candidatenlijsten, die in de gemeente geteekend waren, alle vóór 4 uur waren ingeleverd, met uitzondering van de eene die, zooals door den gemeente-secretaris is erkend, vergeten is; dat daaruit met zekerheid volgt, dat, waar zich bovendien niemand vóór de komst van den burgemeester ten raadhuize heeft aangemeld, de onregelmatigheid, zoo zij al mocht bestaan, geen invloed heeft gehad op den uitslag der verkiezing; dat voorts nog bij de stemming op 6 Juli, en de herstemming op 13 Juli geen bezwaren zijn ingebracht; dat de eerste appellant bovendien niet is toegelaten als raadslid op grond dat hij de betrekking van brandmeester der gemeente Kortenhoef bekleedde; dat hij sedert voor die betrekking bedankt heeft; dat hij daarvoor eene vergoeding van *f* 5 per jaar ontving, welk bedrag diende voor tegemoetkoming in de kosten van schade aan kleeding en schoeisel bij brand; dat hij voorts indertijd is benoemd tot die betrekking ingevolge eene verordening op de persoonlijke diensten, gegrond op art. 192 der gemeentewet; dat reeds meermalen uitspraken zijn gedaan, volgens welke het bekleeden van het brandmeesterschap op de wijze als hierboven vermeld vereenigbaar is met het lidmaatschap van den gemeenteraad; op welke gronden appellanten H. M. verzoeken, het besluit van den raad der gemeente Kortenhoef dd. 28 Aug. 1911 tot niet-toelating van hen als leden van den gemeenteraad te vernietigen en de toelating van hen te gelasten;

O. dat naar luid van art. 51 der kieswet op den dag der verkiezing ter secretarie der gemeente bij den burgemeester der gemeente, die hoofdplaats is van het kiesdistrict, of waarin het geheele kiesdistrict gelegen is, van des voormiddags negen uur tot des namiddags vier uur opgaven van candidaten kunnen worden ingeleverd;

dat, vermits in dit geval de burgemeester op den dag der verkiezing niet gedurende den voormelden tijd ter gemeente-secretarie aanwezig is geweest, Gedep. Staten terecht, op de gronden in het bestreden besluit vermeld, welke Wij tot de Onze maken, hebben beslist dat de appellanten met recht door den gemeenteraad van Kortenhoef niet als raadsleden zijn toegelaten;

Gezien de gemeentewet en de kieswet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het ingestelde beroep ongegrond te verklaren. (Gem.-stem.)

—

3 *Januari* 1912. BESLUIT, tot verlaging van het recht, hetwelk wordt geheven van de tusschen *Nederland* en de Nederlandsche koloniën in *West-Indië* en tusschen die koloniën onderling verzonden wordende postwissels. S. 1.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de gemeenschappelijke voordracht van Onze Ministers van Waterstaat en van Koloniën van 17 October 1911, n°. 7, afdeeling Posterijen en Telegrafie, en van 17 October 1911, afdeeling A[4], n°. 27;

Den Raad van State gehoord (advies van 21 November 1911, n°. 20):

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers, dd. 29 December 1911, n°. 22, afdeeling Posterijen en Telegrafie, en 15 December 1911, afdeeling A[4], n°. 16;

En lettende op de overeenkomst van *Rome* van 26 Mei 1906, betreffende den dienst der postwissels;

Hebben goedgevonden en verstaan:

I. Met afwijking in zoover van art. 15 van Ons besluit van 30 September 1907 (*Staatsblad* n°. 260), gewijzigd bij dat van 5 Februari 1909 (*Staatsblad* n°. 24) en van art. 1 van het Koninklijk besluit van 29 Mei 1892 (Gouvernementsblad van *Suriname*, n°. 34; Publicatieblad van *Curaçao*, n°. 21), zooals het luidt door Ons besluit van 20 Juli 1907 (Gouvernementsblad van *Suriname*, n°. 70; Publicatieblad van *Curaçao*, n°. 29), te bepalen, dat voor elke afzonderlijke verzending van gelden per postwissel in het verkeer tusschen *Nederland* eenerzijds en de koloniën *Suriname* en *Curaçao* anderzijds, alsmede tusschen die beide koloniën onderling, bij vooruitbetaling een recht verschuldigd is, voor een bedrag:

tot en met *f* 5				$2^1/_2$	cent,
boven *f* 5	tot en met	*f* 12.50		5	„ ,
„ *f* 12.50	„ „ „	*f* 25		10	„ ,
„ *f* 25	„ „ „	*f* 37.50		15	„ ,
„ *f* 37.50	„ „ „	*f* 50		20	„ ,
„ *f* 50	„ „ „	*f* 75		25	„

en voorts 5 cent voor elke som van *f* 25 of gedeelte van *f* 25 boven *f* 75 tot en met *f* 480.

II. Goed te keuren, dat voor de sub I van dit besluit bedoelde geldverzendingen het bij artikel 3, § 2, van de op 26 Mei 1906 te *Rome* gesloten overeenkomst betreffende den dienst der postwissels bepaalde recht niet zal worden uitgekeerd.

III. Dit besluit treedt in werking den 1sten Maart 1912.

Onze Ministers van Waterstaat en van Koloniën zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 3den Januari 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

De Minister van Koloniën,

(*get.*) DE WAAL MALEFIJT.

(*Uitgeg.* 16 *Jan.* 1912.)

—

3 *Januari* 1912. BESLUIT, nopens het bezwaarschrift van Dr. M. RUTGERS, betreffende de gemeente van aanslag in zake personeele belasting. S. 2.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beslissende op het bezwaarschrift van Dr. M. RUTGERS, betreffende de gemeente van aanslag, voor zooveel aangaat zijn aanslag in de personeele belasting over 1911, naar den vierden, zesden en zevenden grondslag in de gemeente *'s Gravenhage*;

Den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 4 October 1911, n°. 217;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 28 December 1911, n°. 83, afdeeling Directe Belastingen;

Overwegende: dat, nadat Dr. M. RUTGERS o. a. voor den vierden, zesden en zevenden grondslag der personeele belasting over het belastingjaar 1911 was aangeslagen in de gemeente *'s Gravenhage*, hij als bezwaren daartegen heeft aangevoerd, dat hij zijn domicilie heeft en op 15 Januari 1911 had in de gemeente *Wassenaar*, waar hij een huis met uitgestrekte gronden in eigendom heeft en bewoont; dat hij nu wel bovendien in *Den Haag* een huis in huur heeft en op 15 Januari 1911 had, maar toch *Wassenaar* als zijn hoofdverblijf en dus domicilie is te beschouwen: 1°. omdat huis en gronden in *Wassenaar* zijn eigendom zijn, en hij daar ook zijn grafkelder heeft; 2°. omdat hij te *Wassenaar* het grootste deel van het jaar verblijft, daar het geheele jaar zijne kippen houdt en groenten en andere planten verbouwt, zijne automobielen en chauffeurs houdt, zoodat zijn huis te *Wassenaar* nooit geheel onbewoond en verlaten is maar het huis te *'s Gravenhage* den grootsten tijd van het jaar hem, noch iemand van zijn gezin of dienstpersoneel herbergt, en hij daar zelfs geen spreekuur houdt; dat hij trouwens reeds te voren in *Wassenaar* werkelijk wonende op 3 Mei 1910 van zijn voornemen om daar zijn hoofdverblijf te vestigen op de bij art. 76 B. W. bedoelde wijze heeft doen blijken, welk voornemen voor het begrip domicilie beslissend is, en sedert een voornemen, om zijn domicilie weer naar *'s Gravenhage* over te brengen noch geuit, noch gehad heeft; dat *Wassenaar* ook te beschouwen is als de plaats, waar hij geacht moet worden de rijwielen van zijn gezin te houden;

Overwegende, dat de belanghebbende geregeld in de wintermaanden, ongeveer van 1 October tot 1 Mei, in de gemeente *'s Gravenhage*, alwaar hij het beroep van chirurg uitoefent in daar aanwezige ziekenhuizen, woont in een aanzienlijk huis met eene huurwaarde van *f* 2600, terwijl zijne woning in de gemeente *Wassenaar* eene huurwaarde heeft van *f* 2700; dat in het huis te *'s Gravenhage* het mobilair is geschat op *f* 12,000 en in dat te *Wassenaar* op *f* 2700;

dat bij onderzoek is gebleken, dat laatstbedoeld perceel gedurende den tijd van bewoning

van het perceel te *'s Gravenhage* door de familie Rutgers gesloten en onbewoond is;

dat de overige door belanghebbende aangevoerde argumenten niets beslissen omtrent de plaats van het domicilie en mitsdien buiten beschouwing kunnen worden gelaten;

dat bij onderzoek ook is gebleken, dat de aangegeven rijwielen in de gemeente *'s Gravenhage* worden gehouden, zoodat de aanslag in de personeele belasting deswege terecht in die gemeente is opgelegd;

dat op grond van het vorenstaande de belanghebbende geacht moet worden zijn domicilie in den zin van artikel 48, 2°. der wet van 16 April 1896 (*Staatsblad* n°. 72) tot regeling van de personeele belasting, te *'s Gravenhage* te hebben, hetgeen medebrengt dat hij voor den vierden en zevenden grondslag dezer belasting in die gemeente moet worden aangeslagen;

Gezien de wet tot regeling van de personeele belasting;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Het ingebracht bezwaar ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en tegelijk met zijn rapport in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van Bestuur.

's Gravenhage, den 3den Januari 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 19 *Jan.* 1912.)

—

3 *Januari* 1912. BESCHIKKING van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, tot uitvoering van art. 8, eerste lid, sub *C* en *Dc* van het besluit van 6 December 1911 (*Staatsblad* n°. 352).

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel heeft goedgevonden te bepalen, dat van de verbodsbepalingen van artikel 8, eerste lid, sub *C* en *Dc*, van het Koninklijk besluit van 6 December 1911 (*Staatsblad* n°. 352) tot vaststelling van een algemeenen maatregel van bestuur, als bedoeld bij artikel 5 der Arbeidswet 1911 (*Staatsblad* n°. 319), zijn uitgezonderd de volgende werkzaamheden:

in spinnerijen:

1. het reinigen (poetsen) van verdeelstoelen en drolmachines, voor zoover die arbeid bestaat in:

a. het verwijderen van afval van deksels (flats), plankjes (underclearers), vaste rollen en doppen (toprollers),

b. het reinigen van de cylinderbank (rollerbeam), van de platen boven de walsen (cylindercovers), boven de stopinrichting (backplates), van den verdeelstoel en boven de cylinderbank (rollerbeam), voorts van den bovenkant van den wagen (topboards), van de deksels der draaikannen (coilers) en van de platen over de spillenraderen (bottomboards) der drolmachines, wat het reinigen van laatstgenoemde platen betreft, alleen indien de raadjes, welke in de zagen van de wagenbeweging grijpen (lifterrack-and-pinion) van veiligheidskapjes voorzien zijn;

2. het reinigen van selfactors, voor zoover de arbeid bestaat in:

a. het reinigen van den voorkant van den wagen, indien de wagenraderen beveiligd zijn;

b. het afstoffen van bayerslatten (creels);

3. het reinigen van ringspinmachines en twijnmachines, voor zoover de arbeid bestaat in:

a. het verwijderen van afval van kopcylinders (topclearers), kattenstaarten (underclearers), cylinders en rolletjes (draftrollers) en cylinderbanken (rollerbeam and lappetboards);

b. het reinigen van de planken onder de bayers (creelboards);

in weverijen, spoelerijen en scheerderijen:

het reinigen van weefgetouwen, spoelmachines en scheermachines, voor zoover de arbeid bestaat in:

a. het schuren van de vliegwielen van weefgetouwen;

b. het schuren van vaste blanke deelen van scheermachines en weefgetouwen;

c. het verwijderen van afval van de borstels, draadgeleiders of baai der kettingspoelmachines;

d. het reinigen van potten en bovenlagers van inslagspoelmachines;

een en ander voor zoover bij bovengenoemde werkzaamheden, hetzij de benedenarmen ontbloot, hetzij kleeren met nauwsluitende mouwen gedragen worden en in geen geval poetslappen worden gebruikt.

's Gravenhage, 3 Januari 1912.

De Minister voornoemd, (*get.*) A. S. TALMA.

—

5 *Januari* 1912. BESLUIT, tot wijziging van artikel 4 van het Koninklijk besluit van den 28sten October 1909 (*Staatsblad* n°. 346), ter uitvoering van het bepaalde bij de artikelen 2, 5, 8 en 19 der „Boterwet" volgens den tekst, bekend gemaakt bij het Koninklijk besluit van 13 Augustus 1908 (*Staatsblad* n°. 285). S. 3.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Landbouw, Nijverheid en Handel en van Financiën van 5 October 1911, Directie van den Landbouw, n°. 6751[3], 2de afdeeling, bureau B, en van 7 October 1911. afdeeling Invoerrechten, n°. 75;

Gelet op artikel 4 van Ons besluit van den 28sten October 1909 (*Staatsblad* n°. 346), tot uitvoering van het bepaalde bij de artikelen 2, 5, 8 en 19 der „Boterwet", volgens den tekst, bekend gemaakt bij Ons besluit van 13 Augustus 1908 (*Staatsblad* n°. 285);

Den Raad van State gehoord (advies van den 21sten November 1911, n°. 19);

Gezien de nadere voordracht van Onze voornoemde Ministers van 23 December 1911, Directie van den Landbouw, n°. 13272, 2de afdeeling, bureau B, en van 29 December 1911, n°. 98, afdeeling Invoerrechten;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. I. Artikel 4, sub *d*, van het Koninklijk besluit van den 28sten October 1909 (*Staatsblad* n°. 346), wordt gelezen als volgt:

d. Retourzendingen, voor zoover aan de identiteit der uit- en wederingevoerde zending niet wordt getwijfeld, alsook zendingen, bedoeld sub *c*, 1ste lid, zijn vrijgesteld van de formaliteiten, bedoeld sub *e* tot en met *i*.

Bij invoer van zoodanige retourzending uit een land, door Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel met name aangewezen, stellen de ambtenaren der invoerrechten den Rijkszuivelinspecteur daarmede in kennis.

De zending wordt alsdan eerst vrij gegeven, nadat door den Rijkszuivelinspecteur is bericht, dat zulks geschieden kan, of nadat van die zending door een ambtenaar van den zuivelinspectiedienst monsters zijn genomen.

De ambtenaren der invoerrechten verwittigen tevens den Rijkszuivelinspecteur, op een daartoe strekkend verzoek van dezen ambtenaar, van den invoer van door hem bepaaldelijk aangewezen retourzendingen uit eenig ander land en geven die zendingen niet vrij, dan nadat daarvan door een ambtenaar van den zuivelinspectiedienst monsterneming heeft plaats gehad.

Al de voornoemde handelingen zullen geschieden met den meest mogelijken spoed.

Art. II. Artikel 4, sub *j*, van het Koninklijk besluit genoemd in artikel I, wordt gelezen als volgt:

j. Het bepaalde sub *a*, *b*, *c*, *d*, 1ste lid, en *e*, ten aanzien van den invoer van boter, geldt mede ten aanzien van den invoer van margarine.

Onze Ministers van Landbouw, Nijverheid en Handel en van Financiën zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 5den Januari 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(*get.*) A. S. TALMA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 24 *Jan.* 1912.)

—

5 *Januari* 1912. BESLUIT, betrekkelijk de hoegrootheid van het in het tijdvak van 1 tot 15 Maart 1912 af te leveren gedeelte van de ter volledige oefening in te lijven lotelingen van de lichting van 1912 en van het daarin door elke Provincie te dragen aandeel. S. 4.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Marine en van Binnenlandsche Zaken van 27 December 1911, Afdeeling Militie en Landweer (M.) n°. 158, van 29 December 1911 Bureau B n°. 46, en van 3 Januari 1912, n°. 25, afdeeling Binnenlandsch Bestuur;

Gezien artikel 55*bis* van Ons besluit van 2 December 1901 (*Staatsblad* n°. 230), zooals dat Besluit laatstelijk is aangevuld en gewijzigd bij Ons Besluit van 9 Januari 1909 (*Staatsblad* n°. 10);

Gezien ook Ons Besluit van 6 October 1911 (*Staatsblad* n°. 313), betrekkelijk de lichting der nationale militie van het jaar 1912;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. De hoegrootheid van het in het tijdvak van 1 tot 15 Maart 1912 af te leveren gedeelte van de ter volledige oefening in te lijven lotelingen der lichting van 1912 bedraagt 6770 man.

2. De hoegrootheid van het aandeel, door elke Provincie in het bij artikel 1 vermeld aantal te dragen, wordt aangewezen in de vierde kolom van den Staat, welke bij dit Besluit behoort.

Onze voornoemde Ministers zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit Besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 5den Januari 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, (*get.*) H. COLIJN.
De Minister van Marine, (*get.*) J. WENTHOLT.
De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 20 *Jan.* 1912.)

Behoort bij het Koninklijk Besluit van 5 Januari 1912 (*Staatsblad* n°. 4).

STAAT, *aanwijzende het door elke provincie te dragen aandeel in het in het tijdvak van* 1 *tot* 15 *Maart af te leveren gedeelte van de ter volledige oefening in te lijven lotelingen der lichting van* 1912.

PROVINCIËN.	AANTALLEN ter volledige oefening in te lijven manschappen.	AANTALLEN in het tijdvak van 1 tot 15 Maart af te leveren manschappen.		*Opmerkingen.*
		UITSLAG der globale berekening.	AANTAL af te leveren manschappen.	
Noordbrabant.	1181	$650\frac{370}{12300}$	650	* Deze breuken zijn, als de hoogste, elk voor *een geheel* gerekend tot het vinden van de bij de globale berekening te kort komende manschappen.
Gelderland.	1312	$722\frac{1640}{12300}$	722	
Zuidholland	2927	$1611\frac{490}{12300}$	1611	
Noordholland.	2549	$1402\frac{12130*}{12300}$	1403	
Zeeland.	488	$268\frac{7360*}{12300}$	269	
Utrecht.	614	$337\frac{11680*}{12300}$	338	
Friesland	733	$403\frac{5510}{12300}$	403	
Overijssel	815	$448\frac{7150*}{12300}$	449	
Groningen	692	$380\frac{10840*}{12300}$	381	
Drenthe	355	$195\frac{4850}{12300}$	195	
Limburg	634	$348\frac{11780*}{12300}$	349	
Totaal . . .	12300	$6764\frac{73800}{12300}$	6770	

Ons bekend,

De Minister van Oorlog, (*get.*) H. COLIJN.
De Minister van Marine, „ J. WENTHOLT.
De Minister van Binnenlandsche Zaken, „ HEEMSKERK.

---

5 *Januari* 1912. BESLUIT tot wijziging van het besluit van 28 Januari 1907, houdende nieuwe indeeling van de contrôles van de grondbelasting. (kadaster.)

Bij Koninklijk besluit van 5 Januari 1912 n°. 8 is, met ingang van 1 April 1912, met wijziging in zooverre van het Koninklijk besluit van 28 Januari 1907 n°. 33, gewijzigd bij dat van 8 December 1910 n°. 43, afgescheiden van den kring der contrôle der grondbelasting:

te Maastricht en te Eindhoven, de tot het kantoor der hypotheken en van het kadaster te Roermond behoorende gemeenten;

te Amsterdam, de tot het kantoor der hypotheken en van het kadaster te Hoorn behoorende gemeenten;

te Haarlem, de tot het kantoor der hypotheken en van het kadaster te Alkmaar behoorende gemeenten;

te Groningen, de tot het kantoor der hypotheken en van het kadaster te Winschoten behoorende gemeenten;

is, met ingang van 1 April 1912 ingesteld eene contrôle der grondbelasting:

te Roermond, voor de tot het kantoor der hypotheken en van het kadaster aldaar behoorende gemeenten;

te Alkmaar, voor de tot de kantoren der hypotheken en van het kadaster te Alkmaar en Hoorn behoorende gemeenten;

te Winschoten, voor de tot het kantoor der hypotheken en van het kadaster aldaar behoorende gemeenten.

—

5 *Januari* 1912. BESCHIKKING van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel tot wijziging van de beschikking van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 2 November 1906, houdende vaststelling der instructie voor den hoofdingenieur, den ingenieur, den adjunct-ingenieur en den opzichter der mijnen.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel;

Gelet op art. 266 van het Mijnreglement 1906;

Gezien de beschikking van 2 November 1906, nº. 10277, afdeeling Nijverheid;

Heeft goedgevonden:

te bepalen, dat art. 8 van de bij die beschikking sub I vastgestelde instructie voor den hoofdingenieur der mijnen zal worden gelezen als volgt:

Art. 8. 1. Hij draagt zorg, dat na ontvangst van eene kennisgeving, als bedoeld in art. 219, 2de lid, of art. 220 van het Mijnreglement 1906, een onderzoek ter plaatse wordt ingesteld.

2. Dit onderzoek heeft onmiddellijk na ontvangst der kennisgeving plaats, behoudens de bevoegdheid van den hoofdingenieur om bij eene kennisgeving als bedoeld in art. 219, 2de lid, van het Mijnreglement 1906, welke niet betreft een ongeval, dat den dood van een persoon ten gevolge heeft gehad, het onderzoek later te doen plaats hebben, indien er gegronde redenen zijn om een onmiddellijk onderzoek ondoelmatig of onnoodig te achten.

3. Van een onderzoek, ingesteld naar aanleiding van eene kennisgeving als bedoeld in art. 220 van het Mijnreglement 1906 of naar aanleiding van den dood van een persoon, wordt onmiddellijk een rapport uitgebracht aan den Minister.

4. Van eene ramp wordt telegraphisch kennis gegeven aan den Minister.

De Minister voornoemd,
(*get.*) A. S. TALMA.

—

6 *Januari* 1912. BESLUIT, tot nadere wijziging van het Koninklijk besluit van 27 Mei 1902 (*Staatsblad* nº. 77) tot uitvoering van artikel 30 der Gezondheidswet. S. 5.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 8 December 1911, nº. 9097, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Gelet op Ons besluit van 27 Mei 1902 (*Staatsblad* nº. 77);

Den Raad van State gehoord (advies van 29 December 1911, nº. 12);

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 4 Januari 1912, nº. 51, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen:

Art. 1. In het eerste lid van art. 17 van Ons besluit van 27 Mei 1902 (*Staatsblad* nº. 77), zooals dat artikel luidt ingevolge Ons besluit van 1 Juni 1911 (*Staatsblad* nº. 140), worden in de plaats van de woorden: „of een der buitengewone leden" gelezen de woorden: „, een der buitengewone leden of een der ambtenaren van den Raad,".

2. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en de *Staatscourant* waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 6den Januari 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 18 *Jan.* 1912.)

—

6 *Januari* 1912. BESLUIT, houdende bekendmaking in het *Staatsblad* van het op 29 September 1910 te *'s Gravenhage* tusschen *Nederland* en de *Argentijnsche Republiek* gesloten verdrag nopens het verleenen van geneeskundige hulp aan onvermogenden. S. 6.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gezien het op 29 September 1910 te *'s Gravenhage* tusschen *Nederland* en de *Argentijnsche Republiek* gesloten verdrag nopens het verleenen van geneeskundige hulp aan onvermogende onderdanen van beide landen, welk verdrag is goedgekeurd bij de wet van 18 Juli 1911 (*Staatsblad* nº. 241) en waarvan een afdruk met vertaling bij dit besluit is gevoegd;

Overwegende, dat de akten van bekrachtiging van bedoeld verdrag op 15 December 1911 te *'s Gravenhage* zijn uitgewisseld;

Op de voordracht van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken, van 4 Januari 1912, nº. 24569, Directie van het Protocol;

Hebben goedgevonden en verstaan:

voorzegd verdrag, met de vertaling daarvan, (1) te doen bekend maken door de plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*.

Onze Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur, zijn, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering der bepalingen van meergenoemd verdrag belast.

's Gravenhage, den 6den Januari 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(*get.*) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

(*Uitgeg.* 16 *Jan.* 1912.)

VERTALING.

Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden en de President der Argentijnsche Republiek, bezield met den wensch om het verleenen van geneeskundige hulp aan onderdanen van Nederland en van de Argentijnsche Republiek, die op het grondgebied van het andere verdragsluitende Land verblijven, wederkeerig te regelen, hebben besloten te dien einde een verdrag aan te gaan en hebben tot Hunne Gevolmachtigden benoemd, te weten:

Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden:

Zijne Excellentie jonkheer R. DE MAREES VAN SWINDEREN, HoogstDerzelver Minister van Buitenlandsche Zaken;

de President der Argentijnsche Republiek:

Zijne Excellentie den heer Don ALEJANDRO GUESALAGA, Zijnen Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister bij Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden,

Die, na elkander hunne wederzijdsche volmachten te hebben medegedeeld, welke in goeden en behoorlijken vorm zijn bevonden, over de volgende artikelen zijn overeengekomen:

Art. I. Elk der Verdragsluitende Partijen zal op haar grondgebied aan de behoeftige onderdanen der andere Partij, die er bij voortduring of voorbijgaand verblijven, geneeskundige hulp doen verstrekken, volgens de ter plaatse, waar zij zich bevinden, voor hare eigen onderdanen van kracht zijnde bepalingen.

De kosten van geneeskundige hulp, van behandeling of van begrafenis der bovenbedoelde personen zullen niet kunnen worden teruggevorderd van de Partij welker onderdaan de behoeftige is.

Art. II. Ten einde te verkrijgen dat de in het voorgaand artikel bedoelde geneeskundige hulp om niet verleend worde, zal de belanghebbende een door den consulairen ambtenaar van zijn Land onderteekend getuigschrift moeten overleggen, hetwelk zijne nationaliteit vaststelt en de onmogelijkheid waarin hij zich bevindt om de kosten der hem verleende hulp te betalen.

Art. III. De bepalingen der artikelen I en II zijn ook van toepassing op oud-onderdanen der Verdragsluitende Partijen, zoolang zij niet de nationaliteit der andere Partij of van eenen derden Staat verkregen hebben.

Art. IV. Dit Verdrag zal bekrachtigd worden en de akten van bekrachtiging zullen zoo spoedig doenlijk te 's Gravenhage worden uitgewisseld.

Het zal drie maanden nà de uitwisseling der akten van bekrachtiging in werking treden.

Elk der Verdragsluitende Partijen zal dit Verdrag te allen tijde kunnen opzeggen.

De opzegging zal minstens zes maanden te voren moeten worden aangekondigd.

Ter oorkonde waarvan de wederzijdsche Gevolmachtigden het verdrag hebben geteekend en hunne zegels daarop hebben afgedrukt.

Gedaan in dubbel te 's Gravenhage den 29 September 1910.

(*L. S.*) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

(*L. S.*) ALEJANDRO GUESALAGA.

—

9 *Januari* 1912. BESLUIT, tot aanwijzing overeenkomstig art. 157 der hooger-onderwijswet, van het Roomsch-Katholiek gymnasium te *Tilburg* der Vereeniging van Fraters, gevestigd te *Tilburg*. S. 7.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 5 December 1911, n°. 8981/3, afdeeling Hooger en Middelbaar Onderwijs;

Gelet op artikel 157 der hooger-onderwijswet;

Den Raad van State gehoord (advies van 29 December 1911 n°. 13);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 6 Januari 1912 n°. 11, afdeeling Hooger en Middelbaar Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het Roomsch-Katholiek gymnasium te *Tilburg*, der Vereeniging van Fraters te *Tilburg*, met ingang van 1 Januari 1912, voor een tijdperk van zes jaren, aan te wijzen als bevoegd om, met inachtneming der desbetreffende wettelijke voorschriften, aan zijne leerlingen, die het onderwijs tot aan het einde hebben

(1) Hierna is alleen de vertaling opgenomen.

bijgewoond, een getuigschrift van bekwaamheid tot universitaire studiën af te geven, dat met het getuigschrift, in artikel 11 der hooger-onderwijswet vermeld, wordt gelijkgesteld.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 9den Januari 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 23 *Jan.* 1912.)

—

10 *Januari* 1912. KONINKLIJK BESLUIT.

Hoewel art. 15, tweede lid der Hinderwet niet uitdrukkelijk voorschrijft, dat de daar bedoelde kennisgeving aan den verzoeker tegelijk met het beroep moet geschieden, zoo kan toch hieruit allerminst worden afgeleid, dat dergelijke kennisgeving bijna drie maanden later gedaan, nog zou kunnen worden aangemerkt als wettig geschied.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door J. W. VAN DE LINDE en anderen, allen te *Amsterdam*, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente dd. 20 Juli 1911, n°. 3864/1583 P. W., waarbij aan de Handelsvennootschap onder de firma D. G. RUARUS en hare rechtverkrijgenden voorwaardelijk vergunning is verleend tot het oprichten van eene bergplaats voor benzine en solutie in perceel 17 Berenstraat 17 en in verband daarmede tot het opslaan, in eene kast op de plaats achter genoemd perceel, van eene maximum-hoeveelheid van 30 L. benzine en 80 K.G. solutie;

Den Raad van State, Afd. voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 22 Dec. 1911, n°. 337;

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 8 Januari 1912, n°. 4H, afd. Arbeid;

Overwegende: dat appellanten bij exploit op 30 Oct. 1911 beteekend, aan de concessionarisse van het op 2 Aug. ingesteld beroep kennis hebben gegeven;

dat volgens art. 15 der Hinderwet hij, die het beroep instelt, in het 1e lid van dat art. bedoeld, daarvan gelijktijdig moet kennis geven aan het gemeentebestuur, en, zoo het beroep wordt ingesteld door een ander dan den verzoeker, aan dezen daarvan bij exploit moet worden kennis gegeven;

dat nu wel is waar door de wet niet bepaaldelijk is voorgeschreven, dat ook de laatstbedoelde kennisgeving gelijktijdig met het beroep moet geschieden, doch hieruit allerminst kan worden afgeleid, dat dergelijke kennisgeving bijna drie maanden later gedaan, nog zou kunnen worden aangemerkt als wettig geschied;

dat op deze wijze immers geheel zou worden verijdeld de bedoeling der wet, die met het voorschrift der beteekening aan den verzoeker, aan dezen klaarblijkelijk zekerheid heeft willen verschaffen omtrent de vraag of hij tot uitvoering van de hem verleende vergunning kan overgaan;

dat mitsdien door appellanten het voorschrift van art. 15 der Hinderwet niet behoorlijk is in acht genomen;

Gezien bovengemelde wet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

appellanten niet-ontvankelijk te verklaren in hun beroep.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast *enz.* (W. v. d. B. A.)

—

10 *Januari* 1912. BESLUIT, tot vernietiging van het besluit van den Raad der gemeente *Heer*, dd. 5 October 1911, n°. 107, tot vaststelling van het bedrag van de door den gemeente-ontvanger te stellen zekerheid. S. 8.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 12 December 1911, n°. 5737, afdeeling Binnenlandsch Bestuur, tot vernietiging van het besluit van den Raad der gemeente *Heer*, dd. 5 October 1911, n°. 107, tot vaststelling van het bedrag van de door den gemeente-ontvanger te stellen zekerheid;

Overwegende, dat de Raad der gemeente *Heer*, in verband met het eervol ontslag, ingaande 15 September 1911, aan C. H. HOUBEN verleend, in zijne vergadering van 3 Augustus 1911 is overgegaan tot de benoeming van eenen gemeente-ontvanger, nadat, ingevolge het bepaalde bij artikel 109, 2de lid, der Gemeentewet, vooraf het bedrag van de door den nieuwen gemeente-ontvanger te stellen zekerheid was bepaald op *f* 1700;

Overwegende, dat de nieuwbenoemde gemeente-ontvanger op 19 Augustus 1911, op welken dag de akte van zekerheid is verleden voor den te *Gronsveld* resideerenden notaris Mr. F. VAN WINTERSHOVEN, zekerheid heeft gesteld tot een bedrag van *f* 1700;

Overwegende, dat de Raad der gemeente

Heer, bij besluit van 5 October 1911, n°. 107, zijn besluit van 3 Augustus 1911, n°. 89*b*, waarbij het bedrag van de door den gemeenteontvanger te stellen zekerheid werd bepaald op *f* 1700, heeft te niet gedaan, dit bedrag nader heeft vastgesteld op *f* 2500 en dit mitsdien heeft verhoogd;

Overwegende, dat artikel 111 der Gemeentewet de gevallen noemt, waarin het bedrag van de door den ontvanger te stellen zekerheid door den Raad wordt verhoogd, nl.:

1°. wanneer de jaarlijksche inkomsten der gemeente zoodanig zijn gestegen, dat de zekerheid niet meer bedraagt dan een vijftiende van den ontvang, en

2°. wanneer, nà de benoeming van den ontvanger, eene regeling omtrent de bewaring van gelden als in het derde lid van artikel 110 der Gemeentewet bedoeld, wordt opgeheven;

Overwegende, dat het besluit van den Raad der gemeente *Heer* van 5 October 1911, n°. 107, niet gegrond is op de aanwezigheid van een der in artikel 111 genoemde gevallen;

Overwegende, dat evengemeld besluit derhalve strijdt met artikel 111 der Gemeentewet;

Gelet op artikel 153 der Gemeentewet;

Den Raad van State gehoord (advies van 29 December 1911, n°. 14);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 8 Januari 1912, n°. 55, afdeeling Binnenlandsch Bestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het besluit van den Raad der gemeente *Heer* van 5 October 1911, n°. 107, te vernietigen wegens strijd met de wet.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 10den Januari 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 19 *Jan.* 1912.)

—

10 *Januari* 1912. MISSIVE van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende naleving van de Stoomwet.

Bij een ongeval, dat zich tengevolge van het springen van een stoomketel onlangs voordeed, bleek, dat voor het gebruik van dat stoomtoestel geen vergunning krachtens de stoomwet was aangevraagd en het bestaan van het toestel aan de ambtenaren voor het stoomwezen geheel onbekend was. In verband hiermede komt het mij wenschelijk voor, dat, evenals bij de uitvoering der stoomwet maatregelen zijn genomen ten einde te bevorderen, dat die uitvoering ten goede kome aan het toezicht op de naleving der hinderwet (circulaire van 25 Jan. 1901 1*a* L., afd. A. en F. aan H.H. Commissarissen der Koningin) bij de uitvoering van de hinderwet middelen worden aangewend om het toezicht op de naleving van de stoomwet te vergemakkelijken.

Daartoe zou door Gedeputeerde Staten, resp. de gemeentebesturen, bij het verleenen van eene vergunning tot oprichting of uitbreiding van eene inrichting krachtens de hinderwet, daarvan kennis kunnen worden gegeven aan den ter plaatse bevoegden ingenieur voor het stoomwezen. Wordt de hinderwet-vergunning in eerste instantie of in beroep bij Kon. besluit verleend, dan ware van mijnentwege voor de noodige kennisgeving zorg te dragen.

Al moge het zijn, dat niet in iedere inrichting, tot welker oprichting krachtens de hinderwet vergunning wordt verleend, een stoomtoestel wordt gebruikt, niet zelden zal het voorkomen, dat de autoriteit, welke de vergunning geeft, bezwaarlijk kan beoordeelen of in de inrichting een toestel aanwezig is, dat onder de bepalingen der stoomwet valt. Met het oog daarop schijnt kennisgeving van elke verleende vergunning gewenscht.

Ik zoude het op prijs stellen, dat van Uwentwege eene uitnoodiging tot de Gedep. Staten en de gemeentebesturen in Uw gewest werd gericht om voor het vervolg kennisgevingen in boven aangeduiden zin tot de districtshoofden voor het stoomwezen te richten. De indeeling van het Rijk in districten voor het stoomwezen is laatstelijk vastgesteld bij K. B. van 11 Febr. 1907 (*Staatsblad* n°. 48).

(Gem.-stem.)

—

11 *Januari* 1912. BESLUIT, tot nadere wijziging van het Koninklijk besluit van 7 Februari 1906 (*Staatsblad* n°. 22), gewijzigd bij Koninklijke besluiten van 25 Mei 1909 (*Staatsblad* n°. 127) en 7 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 196), tot nadere uitvoering van de artikelen 6, eerste lid, en 35, eerste lid, van de Drankwet (*Staatsblad* 1904, n°. 235). S. 9.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 7 November 1911 n°. 8120, afdeeling Volksgezondheid en Arm wezen;

Overwegende, dat het wenschelijk gebleken is, met nadere wijziging van Ons besluit van 7 Februari 1906 (*Staatsblad* n°. 22), gewijzigd bij Onze besluiten van 25 Mei 1909 (*Staatsblad* n°. 127) en 7 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 196), tot nadere uitvoering van de artikelen 6, eerste lid, en 35, eerste lid, van de Drankwet (*Staatsblad* 1904, n°. 235), de eischen te herzien, waaraan met betrekking tot ruimte, licht- en luchtverversching eene localiteit moet voldoen om in aanmerking te kunnen komen voor een verlof voor den verkoop van alcoholhoudenden drank anderen dan sterken drank;

Den Raad van State gehoord, advies van 12 December 1911, n°. 17;

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 6 Januari 1912, n°. 9416, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen:

Art. I. § 2 van Ons bovenaangehaald besluit, bevattende de eischen, bedoeld in artikel 35, eerste lid, der Drankwet, wordt gelezen als volgt;

Art. 9. Om voor een verlof voor den verkoop van alcoholhoudenden drank, anderen dan sterken drank, in aanmerking te kunnen komen, moet eene localiteit voldoen aan de eischen, omschreven in de artikelen 10—16 van Ons tegenwoordig besluit.

Art. 10. De localiteit moet eene oppervlakte hebben van ten minste 25 M².

Wordt in eene inrichting het bedrijf in meer dan ééne localiteit uitgeoefend, dan moet ten minste ééne dier localiteiten aan dezen eisch voldoen en moeten de overige localiteiten elk eene oppervlakte hebben van ten minste 20 M².

Gemetselde of getimmerde pilasters, muurgedeelten en andere vóór de wanden uitspringende deelen mogen niet verder dan 30 c.M. uitspringen en geen grootere breedte hebben dan 50 c.M. eventueel aanwezige stookplaatsen uitgezonderd.

Vrijstaande steunpunten mogen niet aanwezig zijn, tenzij op een onderlingen afstand of op een afstand van de muren van ten minste 4 M. Zij mogen niet zwaarder zijn dan 1 M. in omtrek.

Art. 11. De gemiddelde hoogte van de localiteit, gerekend van den vloer tot den onderkant van de zoldering, van het plafond of van de bekapping, zoo deze als zoldering dient, mag niet minder zijn dan 2.80 M., met dien verstande, dat de hoogte niet minder mag bedragen dan bepaald is bij de voorschriften, vastgesteld ingevolge artikel 1 of artikel 8 der Woningwet.

Art. 12. Ten minste één wand van de localiteit moet buitenwand zijn over de volle afmeting, die de localiteit aan de zijde van dien wand heeft.

Art. 13. Ten minste één buitenwand van de localiteit moet gedeeltelijk bestaan uit één of meer lichtramen van ongekleurd, doorzichtig glas, of uit één of meer deuren, gedeeltelijk bestaande uit zoodanig glas.

Indien de localiteit één of meer buitenwanden heeft aan de zijde van den openbaren weg, moet ten minste één zoodanige buitenwand voldoen aan het bepaalde in het eerste lid.

Art. 14. De gezamenlijke oppervlakte van het ongekleurd doorzichtig glas in den buitenwand of in de buitenwanden mag niet minder bedragen dan een zesde gedeelte van de vloer. oppervlakte der localiteit.

Art. 15. De buitenlucht moet dóór ventilatieopeningen of beweegbare ramen of deuren rechtstreeks in de localiteit binnen gelaten kunnen worden, met dien verstande, dat de gezamenlijke doorlaatruimte niet minder mag bedragen dan een twintigste deel van de vloeroppervlakte der localiteit en dat voor de berekening van die doorlaatruimte buiten aanmerking blijft wat minder dan 2 M. boven den vloer der localiteit gelegen is.

Art. 16. De localiteit mag voor geen ander doel dan voor de uitoefening van het bedrijf zijn ingericht en worden gebruikt.

Art. 17. Van het bepaalde bij artikel 11 alleen ten aanzien van de in artikel 10, tweede lid, bedoelde overige localiteiten en van iedere der bepalingen van de artikelen 12—16 ten aanzien van alle localiteiten kan, op schriftelijk verzoek, afwijking worden toegestaan door den inspecteur voor het toezicht op de naleving van de Drankwet, binnen wiens ambtsgebied de localiteit, voor welke afwijking wordt verlangd, gelegen is.

De inspecteur beschikt op het verzoek binnen zes weken na de ontvangst.

Tegen weigering van de gevraagde ontheffing kan de belanghebbende binnen veertien dagen in beroep komen bij Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken. De termijn van veertien dagen begint met den dag, waarop de beschikking is uitgereikt.

Art. II. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 11den Januari 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 24 *Jan.* 1912.)

—

12 *Januari* 1912. BESLUIT houdende vaststelling van de bijzondere voorwaarden van benoembaarheid tot technische betrekkingen bij den waterstaat en de burgerlijke openbare werken in Nederlandsch-Indië, en regelen betreffende de uitzending van personeel uit Nederland voor zoodanige betrekkingen.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Koloniën, van 9 Januari 1912, Afdeeling D, n°. 15;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Met intrekking van Ons besluit van 16 Februari 1909 n°. 11 (*Indisch Staatsblad* n°. 240), zooals dat sedert is gewijzigd en aangevuld, vast te stellen de volgende:

Bijzondere voorwaarden van benoembaarheid tot technische betrekkingen bij den waterstaat en de burgerlijke openbare werken in Nederlandsch-Indië, en regelen betreffende de uitzending van personeel uit Nederland voor zoodanige betrekkingen.

Voorwaarden van benoembaarheid.

Art. 1. Bij den waterstaat en de burgerlijke openbare werken in Nederlandsch-Indië zijn benoembaar:

A. I. tot adspirant-ingenieur en de hoogere ingenieursbetrekkingen, zij die aan de Technische Hoogeschool of aan de voormalige Polytechnische School te Delft het diploma van civiel-ingenieur hebben verworven;

II. tot ingenieur, respectievelijk hoofdingenieur, voor de gouvernementsgebouwen, zij die aan de Technische Hoogeschool of aan de voormalige Polytechnische School te Delft het diploma van bouwkundig of civiel-ingenieur hebben verworven en ten genoegen van Onzen Minister van Koloniën of van den directeur der burgerlijke openbare werken in Nederlandsch-Indië, al naar gelang zij in Nederland dan wel in Nederlandsch-Indië worden in dienst genomen, bewijzen van voldoende practische ervaring op architectonisch gebied hebben gegeven;

B. tot architect: zij die voldaan hebben aan een der hieronder sub *C* genoemde eischen voor de betrekking van opzichter en daarenboven aan het examen overeenkomstig het bij dit besluit gevoegde programma;

C. tot opzichter:

1. zij die met goed gevolg het examen voor opzichter van den Rijkswaterstaat in Nederland hebben afgelegd en, na ten genoegen van Onzen Minister van Koloniën bewijzen van voldoende practische ervaring en van algemeene geschiktheid te hebben gegeven, voor de benoeming uit Nederland worden uitgezonden;

2. zij die als onderopzichter bij den waterstaat en de burgerlijke openbare werken in vasten dienst van den lande werkzaam zijn, met dien verstande, dat degenen onder hen, die tot onderopzichter zijn benoemd zonder te voldoen aan den eisch, bedoeld sub *D*, §, lit. *a*, hieronder, niet voor de betrekking van opzichter in aanmerking komen, alvorens ook aan dien eisch is voldaan;

D. tot onderopzichter:

1. zij die in het bezit zijn van een getuigschrift van:

a. het met goed gevolg afgelegd eindexamen van den cursus tot opleiding van bouwkundigen aan de Koningin Wilhelminaschool te Batavia, de burgeravondschool te Soerabaja of van eenige andere door den Gouverneur-Generaal hiermede gelijkgestelde onderwijsinrichting in Nederlandsch-Indië;

b. het met goed gevolg afgelegd examen voor opzichter van den Rijkswaterstaat in Nederland;

c. het met goed gevolg afgelegd examen voor opzichter van den waterstaat en de burgerlijke openbare werken in Nederland-Indië overeenkomstig de vóór de inwerkingtreding van dit besluit gegolden hebbende bepalingen;

2. zij die, zonder in het bezit te zijn van een diploma als sub 1 bedoeld, naar het oordeel van den directeur der burgerlijke openbare werken in de praktijk als onderbaas, dagelijksch opzichter of in dergelijke functiën reeds getoond hebben grooten aanleg te bezitten voor het vak van opzichter en op wier opneming in dienst van den lande ook in verband met hunne persoonlijke eigenschappen en hun leeftijd veel prijs valt te stellen;

E. tot mantri-opzichter:

inlandsche jongelieden, die, na eene practische voorbereiding van ten minste drie jaren, voldaan hebben aan de door den Gouverneur-

Generaal voor die betrekking vastgestelde of nog vast te stellen eischen van bekwaamheid en geschiktheid.

Overgangsbepalingen.

2. 1. Zij die bij het in werking treden van dit besluit bij den waterstaat en de burgerlijke openbare werken eene der in art. 1 genoemde betrekkingen bekleeden of bekleed hebben, of in het bezit zijn van een diploma B van benoembaarheid tot de betrekking van architect, krachtens vroeger geldende bepalingen verkregen, worden beschouwd aan de eischen, bij art. 1 voor dezelfde betrekking gesteld, voldaan te hebben, met dien verstande evenwel, dat zij, die volgens de vroegere bepalingen alleen benoembaar zijn tot opzichter der 2de of 3de klasse, niet tot opzichter der 1ste klasse kunnen bevorderd worden.

2. Zij die, zonder bij het in werking treden van dit besluit de betrekking van opzichter bij den waterstaat en de burgerlijke openbare werken te bekleeden of te hebben bekleed, volgens de vroegere bepalingen tot die betrekking benoembaar waren en aan wien uitzicht op eene plaatsing als opzichter is gegeven, kunnen tot genoemde betrekking nog worden benoemd op den voet door den Gouverneur-Generaal te bepalen.

Examens.

3. 1. Het examen voor architect wordt elk jaar afgenomen door commissiën, die zullen worden benoemd volgens bestaande of nog door den Gouverneur-Generaal uit te vaardigen voorschriften.

Tot het afleggen van dit examen worden slechts toegelaten opzichters bij den waterstaat en de burgerlijke openbare werken in Nederlandsch-Indië, die gedurende ten minste 5 jaren actief als zoodanig werkzaam zijn geweest of dienst hebben gedaan, zullende de tijden, met binnenlandsch verlof buiten bezwaar van den lande, met buitenlandsch verlof — uitgezonderd kort verlof, verleend op den voet der regeling in *Indisch Staatsblad* 1910 n°. 643 —, dan wel op non-activiteit of in het genot van wachtgeld doorgebracht — voor zoover zij althans gedurende den tijd van hun non-activiteit of waarin zij op wachtgeld waren, niet met de waarneming van de betrekking van opzichter belast waren —, voor de berekening van dezen termijn niet medetellen. In bijzondere gevallen, te zijner beoordeeling, kan de Gouverneur-Generaal dispensatie verleenen van de bepaling, volgens welke de opzichters 5 jaren als zoodanig mooten hebben gediend om tot het examen voor architect te worden toegelaten.

2. Wie zich reeds driemaal voor het examen van architect heeft aangemeld en afgewezen of uit anderen hoofde dan om wettige redenen, ter beoordeeling van den directeur der burgerlijke openbare werken, niet verschenen is, dan wel zich teruggetrokken heeft, wordt niet meer tot het afleggen daarvan toegelaten.

Uitzending uit Nederland.

4. 1. Wanneer uitzending van technisch personeel voor den waterstaat en de burgerlijke openbare werken noodig is, wordt daartoe overgegaan door Onzen Minister van Koloniën, die dat personeel stelt ter beschikking van den Gouverneur-Generaal.

2. Geene uitzending heeft plaats dan nadat uit een van Regeeringswege ingesteld geneeskundig onderzoek is gebleken van een gezond lichaamsgestel en vrijdom van gebreken, die voor den dienst in Nederlandsch-Indië ongeschikt maken.

3. Aan de uitzending uit Nederland zijn, behalve overtocht voor gouvernementsrekening op den voet der daaromtrent geldende bepalingen, verbonden de volgende voordeelen:

1. voor hen die bestemd zijn om tot:
   a. adspirant-ingenieur;
   b. ingenieur voor de gouvernementsgebouwen te worden benoemd, eene voorloopige bezoldiging van:
   a. *f* 150 (eenhonderd vijftig gulden) 's maands;
   b. *f* 250 (tweehonderd vijftig gulden) 's maands;
   benevens:
   a en *b.* eene gratificatie voor uitrusting van *f* 1500 (een duizend vijfhonderd gulden);
2. voor hen die bestemd zijn om tot opzichter te worden benoemd:
   a. eene voorloopige bezoldiging van *f* 80 (tachtig gulden) 's maands;
   b. eene gratificatie voor uitrusting ten bedrage van *f* 1000 (een duizend gulden).

4. De voorloopige bezoldigingen gaan in met den dag van inscheping.

Verbintenis voor het uit te zenden personeel.

5. Zij die door Onzen Minister van Koloniën ter beschikking van den Gouverneur-Generaal worden gesteld, om te worden benoemd tot eene der in dit besluit genoemde betrekkingen, verbinden zich tot terugbetaling van alle gelden, welke te hunnen behoeve

zijn voldaan ter zake van overtocht en van gratificatie voor uitzending, indien zij binnen den tijd van vijf jaren na aankomst in Nederlandsch-Indië, anders dan ten gevolge van welbewezen ziels- of lichaamsgebreken, buiten eigen toedoen ontstaan (ter beoordeeling van de Regeering), uit 's lands dienst worden ontslagen, of indien zij niet binnen den hun aangewezen tijd naar Nederlandsch-Indië vertrekken, dan wel de reis derwaarts moedwillig afbreken.

Inwerkingtreding.

6. Dit besluit treedt in werking op een door den Gouverneur-Generaal te bepalen tijdstip.

Onze Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, 12 Januari 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Koloniën,

(*get.*) DE WAAL MALEFIJT.

PROGRAMMA *van het aanvullingsexamen vereischt voor de benoembaarheid tot architect bij den waterstaat en de burgerlijke openbare werken in Nederlandsch-Indië.*

A. Landmeten en waterpassen.

De kennis van hetgeen vroeger te dezen aanzien vereischt werd volgens:

a. van het programma *A*, bedoeld bij artikel 1, letter *c*, 2°., van de „Bijzondere Voorwaarden", vastgesteld bij het Koninklijk besluit van 16 Februari 1909 n°. 11 (*Indisch Staatsblad* n°. 240), uitgebreid tot grootere, meer ingewikkelde en niet vlakke terreinen.

Het vervaardigen van gebruik van tranchekaarten.

Juist begrip en het gebruik van meer ingewikkelde instrumenten, als: afstandmeters, theodolieten, theodoliet-boussoles, tranchemontagnes, sextanten.

B. Kennis van werktuigen.

Meer volledige kennis van hetgeen volgens *c* van het bovenbedoeld programma *A* vereischt werd, uitgebreid tot de stoombaggermolens.

Juist begrip van de gevallen waarin en de wijze waarop de verschillende werktuigen bij bouwwerken moeten worden gebruikt. Inzicht in de dagelijksche exploitatiekosten en opbrengsten van bemalingswerktuigen en baggermolens.

Berekening van de krachten bij de werktuigen tot het verplaatsen van lasten.

C. Kennis van bouwstoffen.

Meer volledige kennis van hetgeen volgens letter *d* van het bovenbedoelde programma *A* vereischt werd.

Grondige bekendheid met de wijze waarop de bouwmaterialen worden gekeurd en de eischen waaraan zij moeten voldoen en van de wijze waarop zij moeten worden gebruikt.

Kennis van de vervaardiging dier bouwstoffen.

D. Burgerlijke bouwkunde.

De kennis van hetgeen volgens letter *e* van het bovenbedoeld programma *A* vereischt werd, uitgebreid tot meer samengestelde gebouwen, als grootere Indische woonhuizen, gebouwen met verdieping, met samengestelde kapconstructies, hospitalen en andere gebouwen met eene speciale bestemming.

De candidaat zal blijken moeten geven met talrijke op de uitvoering en het onderhoud der werken betrekking hebbende zaken, niet slechts in theorie, maar ook door aanschouwing en persoonlijke ondervinding, bekend te zijn.

Bekendheid met de bestaande normaalontwerpen en modellen.

Kennis van de samenstelling en van de hoofdtrekken der berekening van ijzeren kappen.

Eenige kennis van in Indië toepasselijke ornementatie.

E. Waterbouwkunde.

De kennis van hetgeen volgens letter *f* van het bovenbedoeld programma *A* vereischt werd, uitgebreid tot meer belangrijke waterbouwkundige werken, als: grootere vaste bruggen met houten schoor- of hangwerken, kabelbruggen en andere bruggen met in Indië gebruikelijken en daar te construeeren bovenbouw; kleine beweegbare bruggen, oever- en strandverdedigingen, kleine schutsluizen en diverse sluis- en andere constructies, welke bij bevloeiïngswerken veelvuldig voorkomen.

De candidaat zal blijken moeten geven met talrijke op de uitvoering en het onderhoud der werken betrekking hebbende zaken, niet slechts in theorie, maar ook door aanschouwing en persoonlijke ondervinding, bekend te zijn.

Vereischt wordt eene grondige kennis van de samenstelling der onderdeelen.

Bekendheid met de opnemingen en onderzoekingen, die aan het ontwerpen en uitvoeren van waterbouwkundige werken moeten voorafgaan.

Kennis van het ontwerpen en aanleggen van wegen in verschillend terrein.

Grondige kennis van de samenstelling en

het onderhoud der verschillende in Indië gebruikelijke wegverhardingen.

Kennis van het ontwerpen en aanleggen van kleine waterleidingen.

F. Kennis der voornaamste reglementen en bepalingen betreffende het beheer en toezicht op de burgerlijke openbare werken in Nederlandsch-Indië.

Behoort bij Koninklijk besluit dd. 12 Januari 1912 n°. 59.

Mij bekend,
De Minister van Koloniën,
(*get.*) DE WAAL MALEFIJT.

—

13 *Januari* 1912. BESLUIT, tot nadere wijziging van het Koninklijk besluit van 17 Maart 1900 (*Staatsblad* n°. 34), houdende vergunning aan Provisoren van het Oude en Nieuwe Gasthuis te *Zutphen*, bestuurders van het krankzinnigengesticht aldaar, tot oprichting van een gesticht voor krankzinnigen op het landgoed „Het Graffel", gemeente *Warnsveld*, alsmede bepaling van het maximum der verpleegden en het minimum der geneeskundigen. S. 10.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 11 Januari 1912, n°. 139, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Gelet op de wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 15 Juli 1904 (*Staatsblad* n°. 157);

Hebben goedgevonden en verstaan:
te bepalen:

Eenig artikel.

Artikel 5 van Ons besluit van 17 Maart 1900 (*Staatsblad* n°. 34) wordt gelezen als volgt:

„De geneeskundige behandeling der verpleegden wordt opgedragen aan ten minste drie geneeskundigen, die gevestigd moeten zijn in eene woning op het terrein van het krankzinnigengesticht en buiten het gesticht geene geneeskundige praktijk mogen uitoefenen. Tot 1 November 1912 evenwel mag één der geneeskundigen gevestigd zijn in eene woning buiten het terrein van het gesticht".

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 13den Januari 1912.

(*get.*) WILHELMINA.
De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.
(*Uitgeg.* 24 *Jan.* 1912.)

15 *Januari* 1912. BESLUIT, houdende wijziging van het Koninklijk besluit van 2 October 1911 (*Staatsblad* n°. 308), in dien zin, dat ook *Rotterdam* wordt opgenomen in de proefneming met de verzending van brieftelegrammen. S. 11.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gelet op de Telegraaf- en Telefoonwet 1904 (*Staatsblad* n°. 7);

Mede gelet op het Koninklijk besluit van 23 Juni 1909 (*Staatsblad* n°. 199) houdende vaststelling van een nieuw reglement voor den dienst der Rijkstelegraaf;

In aanmerking nemende de wenschelijkheid om ook *Rotterdam* op te nemen in de proefneming met de verzending van brieftelegrammen;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 27 December 1911, n°. 12, Afdeeling Posterijen en Telegrafie;

Den Raad van State gehoord (advies van 2 Januari 1912, n°. 7);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 12 Januari 1912, n°. 16, Afdeeling Posterijen en Telegrafie;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. In artikel 1 van Ons besluit van 2 October 1911 (*Staatsblad* n°. 308) wordt in plaats van „te *Amsterdam* en te *'s Gravenhage*" gelezen: „te *Amsterdam*, te *'s Gravenhage* en te *Rotterdam*."

2. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, dat gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 15den Januari 1912.

(*get.*) WILHELMINA.
De Minister van Waterstaat,
(*get.*) L. H. W. REGOUT.
(*Uitgeg.* 27 *Jan.* 1912.)

—

15 *Januari* 1912. BESCHIKKING van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel tot vaststelling van een letterteeken, dat door zee- en kustvisschersvaartuigen moet worden gevoerd.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel;

Gelet op artikel 7 der Visscherijwet (wet van 6 October 1908, *Staatsblad* n°. 311), op

artikel 8 van het Koninklijk besluit van 12 Juni 1911 (*Staatsblad* nº. 144), betreffende de registers voor de zee en kustvisschersvaartuigen en het voeren van letterteekens en nummers door de kustvisschersvaartuigen;

Heeft goedgevonden:

te bepalen, dat door de zee- en kustvisschersvaartuigen, tehuis behoorende te Spaarndam, moet worden gevoerd het letterteeken S.P.A.

's Gravenhage, 15 Januari 1912.

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (*get.*) VERSTEEG.

—

15 *Januari* 1912. MISSIVE van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, aangaande inrichting van declaratiën in zake veeziekten.

Wanneer de duidelijkheid er niet onder lijdt, bestaat er geen bezwaar, dat voor meer dan één ziektegeval tegelijk gedeclareerd wordt.

De voorkeur wordt er evenwel aan gegeven, dat zooveel mogelijk voor elk ziektegeval een afzonderlijke *staat* worde ingericht, terwijl de verschillende staten zonder bezwaar bij ééne declaratie kunnen gevoegd worden, evenwel met dien verstande, dat elke *declaratie* slechts dezelfde ziekte*soort* betreft.

Onder de kosten van verbranding moeten gebracht worden alle kosten van verbranding, die ten laste van het Rijk komen, zoowel van onteigende voorwerpen als van vee.

Het kwiteeren behoeft alleen plaats te hebben bij bedragen van *f* 3.— en daarboven. Aangezien het echter dikwijls vroeger voorkwam, dat kwitanties beneden *f* 3.— werden overgelegd en ook dikwijls voor die bedragen op „de omschrijving der uitgaven" werd gekwiteerd, is slechts duidelijkheidshalve de staat in dien geest ingevuld.

—

15 *Januari* 1912. ARREST van den Hoogen Raad.

De strafbaarheid van zoogenaamd relatief schoolverzuim wordt enkel afhankelijk gesteld van het blopte feit, dat de aanzegging bedoeld in art. 21 § 3 der Leerplichtwet heeft plaats gehad. De rechter heeft niet te onderzoeken, of de aan die aanzegging voorafgaande administratieve behandeling overeenkomstig de bepalingen der wet heeft plaats gehad.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op het middel van cassatie, door den requirant voorgesteld bij memorie:

Schending althans verkeerde of niet-toepassing der artt. 216, 211, 214, 253 Strafv., 23 § 1 initio en sub 2º jº 1 en 6 sub 2º der Leerplichtwet;

Overwegende dat den gerequireerde bij inleidende dagvaarding te laste is gelegd, dat hij, als verzorger van het bij hem inwonend kind J. G. K. geboren 18 Febr. 1899, leerlinge der bijzondere lagere school te Kerspel—Goor, gemeente Markelo genaamd „Huize Heeckeren", niet heeft zorg gedragen dat aan dat kind, hetwelk nog niet buiten de leerverplichting viel, voldoend lager onderwijs werd verstrekt, doordien dat kind die school heeft verzuimd 25, 26, 29 en 30 Mei 1911, telkens twee schooltijden terwijl aan hem den 24en Mei 1911 was uitgereikt de aanzegging van den schoolopziener in het arrondissement Hengelo (O.) als bedoeld bij art. 21 § 3 der Leerplichtwet en betreffende datzelfde kind;

dat de Kantonrechter, na te hebben vastgesteld dat de bevoegde Arrondissements-Schoolopziener den gerequireerde overeenkomstig het voorschrift van art. 21 § 3 der Leerplichtwet heeft aangezegd, dat de administratieve behandeling zijner overtredingen dier wet was afgeloopen, den requirant niet-ontvankelijk heeft verklaard in zijne strafvordering op grond dat hem, Kantonrechter niet was gebleken, dat de voorbedoelde administratieve behandeling overeenkomstig de voorschriften der Leerplichtwet had plaats gehad;

O. dat het middel van cassatie, waarbij tegen deze beslissing wordt opgekomen, rust op de stelling, dat het voor de ontvankelijkheid eener strafvervolging ter zake eener overtreding der Leerplichtwet, voor zoover thans van belang, alleen noodig is, dat den overtreder de aanzegging van de beëindiging der administratieve behandeling zijner overtredingen overeenkomstig het voorschrift van art. 21 § 3 der Leerplichtwet zij gedaan en dan in het bijzonder de vraag of de voorafgaande administratieve behandeling overeenkomstig de voorschriften der wet heeft plaats gehad aan het oordeel van den strafrechter is onttrokken;

O. dat dit middel is gegrond, daar in art. 23 § 1 sub 2º der Leerplichtwet de strafbaarheid van zoogenaamd relatief schoolverzuim — waarvan alleen in deze zaak sprake is — voor zoover thans van belang enkel afhankelijk wordt gesteld van het bloote feit, dat de aanzegging bedoeld in art. 21 § 3 dier wet heeft plaats gehad, en niet daarenboven wordt gevorderd, dat de rechter zal onderzoeken of de aan die aanzegging voorafgaande administratieve behandeling overeenkomstig de bepalingen der wet heeft plaats gehad;

dat zoodanige contrôle der krachtens de Leer-

plichtwet verrichte handelingen van het administratief gezag ook bij geene andere wetsbepaling aan den rechter is opgedragen en ook in strijd zou zijn met het stelsel der Leerplichtwet, dat blijkens art. 21 dier wet de administratieve en strafrechterlijke behandeling van hare overtredingen streng van mekaar afscheidt en de tusschenkomst des strafrechters eerst wil nadat het administratief gezag verklaard heeft zijn laatste woord te hebben gesproken;

dat derhalve de Kantonrechter den requirant met schending van art. 23 § 1 sub 2° der Leerplichtwet dus ten onrechte, niet-ontvankelijk heeft verklaard in zijne strafvordering, zoodat het bestreden vonnis moet worden vernietigd;

Vernietigt het vonnis van den Kantonrechter te Goor van den 24 Oct. 1911;

Recht doende krachtens art. 105 R. O.:

Wijst de zaak terug naar dien Kantonrechter om met inachtneming van dit arrest op de bestaande dagvaarding te worden berecht en afgedaan. (W. v. 'T R.)

—

18 *Januari* 1912. BESLUIT, houdende intrekking en aanwijzing van een heerbaan. S. 12.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van den 15den Januari 1912, n°. 107 (Invoerrechten);

Gezien de artikelen 38 en 64 der Algemeene Wet van 26 Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 38);

Herzien het Koninklijk besluit van 12 Juni 1839 (*Staatsblad* n°. 22);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Te bepalen:

Art. 1. Met wijziging van het aangehaalde Koninklijk besluit wordt de aanwijzing als heerbaan van den grooten weg van *Turnhout* over *Baarle-Nassau*, *Baarle-Boskoven*, *Alphen* en *Riel* op *Tilburg* ingetrokken en wordt als zoodanig aangewezen: „De groote weg van *Turnhout* over *Baarle-Nassau*, *Baarle-Boskoven*, *Alphen*, *Alphen-Oosterwijk*, *Brakel* en *Riel* op *Tilburg*".

2. Dit besluit treedt in werking op 1 Fe. bruari 1912.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 18den Januari 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 27 *Jan.* 1912.)

—

18 *Januari* 1912. MISSIVE van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende inrichting van declaratiën in zake veeziekten.

Naar aanleiding van de door eenige Uwer Ambtgenooten gedane vraag, inzake het declareeren van voorschotten in verband met ziektegevallen, die in 1911 zijn geconstateerd, doch waarvan bijvoorbeeld de ontsmetting eerst in 1912 is afgeloopen, heb ik de eer U H.E.G. mede te deelen, dat het geen bezwaar ontmoet, dat alle kosten betreffende zoo'n ziektegeval op ééne declaratie worden verrekend, mits uit de declaratie duidelijk blijkt, welke werkzaamheden in 1911 en welke in 1912 zijn verricht.

—

20 *Januari* 1912. BESLUIT, tot verlenging van den termijn, bedoeld in artikel 2, 1ste lid, der wet van 15 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 226). S. 13.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 18 Januari 1912, n°. 275, afdeeling Binnenlandsch Bestuur;

Gelet op artikel 2 der wet van 15 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 226) tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen, noodig voor en ten behoeve van het bouwen van een stadhuis en van een post- en telegraafkantoor aan de Coolvest te *Rotterdam*.

Gezien Ons besluit van 3 Februari 1911, n°. 17, openbaar gemaakt in de *Staatscourant* van 2 Maart 1911, n°. 52;

Hebben goedgevonden en verstaan:

den termijn, bedoeld in artikel 2, 1ste lid, van voormelde wet, met zes maanden te verlengen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 20sten Januari 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 30 *Jan.* 1912.)

—

22 *Januari* 1912. BESLUIT, tot beschikking op de aanvrage om pensioen van den oud-onderwijzer bij de Rijksnormaallessen te *Hilversum*, J. M. VAN DER HEIJDE. S. 14.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op de aanvrage om pensioen van J. M. VAN DER HEIJDE, gepensionneerd hoofd der openbare lagere school te *Naarden*,

als oud-onderwijzer bij de Rijksnormaallessen te *Hilversum*;

Gezien het advies van den Pensioenraad voor burgerlijke ambtenaren van 11 Maart 1911, n°. 13;

Den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van Bestuur gehoord, advies van 18 October 1911, n°. 257;

Gezien de Burgerlijke Pensioenwet, de wet tot regeling van het lager onderwijs en de bij de wet van 6 Juni 1900 (*Staatsblad* n°. 103) gewijzigde wet van 28 Juni 1898 (*Staatsblad* n°. 152);

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 17 Januari 1912, afdeeling Pensioenen, n°. 56;

Overwegende, dat de Pensioenraad voor burgerlijke ambtenaren in zijn bovengemeld advies Ons in overweging heeft gegeven, den belanghebbende met ingang van 1 November 1910 een jaarlijks tweede pensioen toe te leggen ten bedrage van *f* 237 op grond dat de belanghebbende vóór 1 Januari 1891 in dienst getreden, bij Ministerieele beschikking van 28 September 1910, n°. 8605 afd. L. O., met ingang van 1 November 1910 eervol is ontslagen; dat zijn burgerlijke diensttijd van 29 jaren en 4 maanden, vereenigd met den overigen volgens artikel 4 der bij de wet van 6 Juni 1900 (*Staatsblad* n°. 103) gewijzigde wet van 28 Juni 1898 (*Staatsblad* n°. 152) in aanmerking komende tijdelijken dienst van 2 jaren en 2 maanden, een tijdvak uitmaakt van 31 jaren en 6 maanden; dat hij, geboren 1 October 1845, den ouderdom van 65 jaren heeft bereikt; dat zijn pensioengrondslag heeft bedragen: van 1 November 1905 tot 1 November 1910 *f* 450, zoodat $^1/_{60}$ deel van de middelsom, bedoeld bij artikel 6, 1ste lid, der wet, bedraagt *f* 7.50; dat de belanghebbende volgens de artt. 3*a* en 9*a* der Burgerlijke Pensioenwet en artikel 4 van voornoemde wet van 1898 aanspraak heeft op een tweede pensioen van *f* 236.25;

dat aangezien naar het oordeel van Onzen Minister van Financiën aan belanghebbende een jaarlijksch pensioen van *f* 246 moet worden verleend, op grond van artikel 28 der Burgerlijke Pensioenwet omtrent het advies van den Pensioenraad het gevoelen is ingewonnen van den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur;

Overwegende, dat reclamant als eervol ontslagen hoofd der openbare lagere school te *Naarden* met ingang van 16 October 1910 is gepensionneerd over een diensttijd als onderwijzer bij het openbaar lager onderwijs van meer dan veertig jaren;

dat hij van 16 April 1866 tot 30 Juni 1867, onderwijzer is geweest aan bijzondere lagere scholen als bedoeld in artikel 60 der wet tot regeling van het lager onderwijs;

dat de door hem gedurende dat tijdvak als bijzonder onderwijzer bewezen diensten niet bij zijne pensionneering als oud-schoolhoofd — in welk onderwijzersambt hij een hoogeren pensioensgrondslag had, dan als onderwijzer bij Rijksnormaallessen — met pensioen konden worden vergolden, omdat zij niet op den voet van artikel 72 van laatstgenoemde wet voor pensioen werden ingekocht;

dat derhalve die diensten — aangezien bij de regeling van een burgerlijk pensioen vóór 1 Januari 1906 als onderwijzer aan bijzondere scholen als bedoeld in artikel 60 der Lageronderwijswet bewezen diensten, krachtens art. 9*b* der Burgerlijke Pensioenwet steeds, onafhankelijk van art. 72 van eerstgenoemde wet met pensioen zijn te vergelden — thans bij de pensionneering van reclamant als oud-onderwijzer bij Rijksnormaallessen in rekening moeten worden gebracht;

dat hem alzoo een tweede pensioen is te verleenen over een diensttijd van 32 jaren 8 maanden en 14 dagen tot een bedrag van *f* 246.

Hebben goedgevonden en verstaan:

Aan den eervol ontslagen onderwijzer bij de Rijksnormaallessen te *Hilversum*, J. M. VAN DER HEIJDE, op grond van de artikelen 3*a*, 9*a* en *b* en 26 der Burgerlijke Pensioenwet juncto artikel 44 der wet tot regeling van het lager onderwijs en artikel 4 der bij de wet van 6 Juni 1900 (*Staatsblad* n°. 103) gewijzigde wet van 28 Juni 1898 (*Staatsblad* n°. 152) met ingang van 1 November 1910 een tweede pensioen ten laste van den Staat te verleenen, ten bedrage van *f* 246 's jaars.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en tegelijk met het rapport van dien Minister in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State (afdeeling voor de geschillen van bestuur), aan de Algemeene Rekenkamer, aan den Pensioenraad voor burgerlijke ambtenaren en aan den Directeur van het Weduwen- en Weezenfonds voor burgerlijke ambtenaren.

's Gravenhage, den 22sten Januari 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 8 *Febr.* 1912.)

22 *Januari* 1912. ARREST van den Hoogen Raad.

Het verleenen van eene vergunning tot afwijking van eene door den Gemeenteraad gestelde verbodsbepaling, is eene daad van uitvoering, uitsluitend behoorende tot de bevoegdheid van Burg. en Weth.

De opdracht tot het verleenen dier vergunning aan den Burgemeester is in strijd met de wet.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op het middel van cassatie, door den requirant voorgesteld bij memorie, luidende:

Schending door niet toepassing van art. 38 der Alg. Politieverord. van Delft, zooals deze laatstelijk is gewijzigd bij besluit van den Raad dier gemeente van 21 Dec. 1910;

Overwegende, dat aan den gerequireerde bij de inleidende dagvaarding is ten laste gelegd: dat hij op 10 April 1911 des namiddags 8.15 uur te Delft met een door hem bestuurd, met een paard bespannen voertuig de Dirklangenstraat van de zijde van het Oude Delft heeft bereden, zonder daartoe vergunning te hebben bekomen van den Burgemeester of van den Commissaris van Politie;

dat bij het bestreden vonnis dit feit wettig en overtuigend is bewezen verklaard met gerequireerde's schuld daaraan doch niet strafbaar is geoordeeld en de gerequireerde deswege is ontslagen van alle rechtsvervolging op grond dat de in het ten deze toepasselijke art. 38 begin IV van de Alg. Politieverord. voor Delft van 19 Juli 1907, zooals die luidt na de daarin gebrachte wijzigingen, laatstelijk 21 Dec. 1910, geëischte vergunning van den Burgemeester of van den door hem gemachtigden Commissaris van Politie eene daad van uitvoering betreft die ingevolge art. 179*a* der Gemeentewet tot de uitsluitende bevoegdheid van B. en W. behoort, zoodat die bepaling der verordening niet verbindend is;

O. dat hiertegen het eenig middel van cassatie is gericht, tot ondersteuning waarvan bij de memorie in hoofdzaak wordt aangevoerd: „dat onder uitvoeren der verordeningen niet moet worden verstaan het zelf toepassen der voorschriften eener verordening, doch de zorg dat de verordening wordt en kan worden toegepast ook door anderen";

O. hieromtrent:

dat art. 38 der Alg. Politieverord. voor Delft, van 19 Juli 1907, gewijzigd bij art. 7 der verordening van 21 Dec. 1910, voor zooverre hier van toepassing, luidt:

Het is verboden:

IV. met bespannen rij- en voertuigen de na te noemen straten anders te berijden dan:

1°. de Dirklangenstraat van de zijde van de Phoenixstraat;

De Burgemeester of de door hem gemachtigde Commissaris van Politie kan in bijzondere gevallen vergunning verleenen om van de bepaling onder IV 1°. enz. van dit artikel gesteld, af te wijken;

terwijl bij art. 54 der voornoemde verordening overtreding van het verbod wordt gestraft met eene boete van ten hoogste *f* 25;

O. dat blijkens het bovenaangehaalde laatste lid van voornoemd art. 38 aan den Burgemeester of den door hem gemachtigden Commissaris van Politie de bevoegdheid wordt toegekend om in bijzondere gevallen vergunning te verleenen, om af te wijken van een verbod, dat de Gemeenteraad niet onvoorwaardelijk gehandhaafd wenschte te zien;

dat het verleenen van zoodanige vergunning tot afwijking, waar zij krachtens een voorschrift der verordening wordt verleend, is eene daad van uitvoering, die ingevolge art. 179*a* der Gemeentewet in den regel behoort tot de uitsluitende bevoegdheid van B. en W.;

dat alzoo, waar niet uit eenige wetsbepaling, zooals art. 188 der Gemeentewet, het tegendeel volgt, de opdracht tot het verleenen van vergunning tot afwijking van eene verbodsbepaling van eene plaatselijke verordening aan den Burgemeester alleen of den door hem gemachtigden Commissaris van Politie, is in strijd met de wet;

dat derhalve terecht bij het bestreden vonnis aan het hiervoor aangehaalde artikel der verordening verbindende kracht is ontzegd en het eenig middel van cassatie bijgevolg ongegrond is;

Verwerpt het beroep. (W. v. 'T R.)

—

25 *Januari* 1912. BESLUIT, houdende bekendmaking in het *Staatsblad* van het op 7 Mei 1910 te *'s Gravenhage* tusschen *Nederland* en *Zwitserland* gesloten verdrag nopens overneming van onderdanen en oudonderdanen. S. 15.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gezien het op 7 Mei 1910 te *'s Gravenhage* tusschen *Nederland* en *Zwitserland* gesloten verdrag nopens overneming van onderdanen en oud-onderdanen, welk verdrag is goedgekeurd bij de wet van 18 Juli 1911 (*Staatsblad* n°. 239) en waarvan een afdruk met vertaling bij dit besluit is gevoegd;

Overwegende, dat de akten van bekrachtiging van bedoeld verdrag op 3 Januari 1912 te *'s Gravenhage* zijn uitgewisseld;

Op de voordracht van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken van den 23sten Januari 1912, Directie van het Protocol en Eerste Afdeeling n°. 1436;

Hebben goedgevonden en verstaan:

voorzegd verdrag, met de vertaling (1) daarvan, te doen bekend maken door de plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*.

Onze Ministers, hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur, zijn, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering der bepalingen van meergenoemd verdrag belast.

's Gravenhage, den 25sten Januari 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(*get.*) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

(*Uitgeg.* 3 *Febr.* 1912.)

VERTALING.

Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden en de Bondsraad van den Zwitserschen Bond,

wenschende in gemeen overleg te regelen de terugbrenging naar hun vaderland van burgers of onderdanen van elk der verdragsluitende Staten die uit het grondgebied van de andere Partij worden uitgezet, hebben te dien einde tot Hunne gevolmachtigden benoemd, te weten:

Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden:

Zijne Exellentie Jonkheer DE MAREES VAN SWINDEREN, Hoogst-Derzelver Minister van Buitenlandsche Zaken;

De Bondsraad van den Zwitserschen Bond:

den Heer CARLIN, Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister van den Zwitserschen Bond bij Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden,

die, na uitwisseling van hunne in goeden en behoorlijken vorm bevonden volmachten, omtrent het volgende zijn overeengekomen:

Elk der verdragsluitende Partijen verplicht zich tot overneming op haar grondgebied, op aanvrage van de andere Partij, van hare onderdanen, die door laatstgenoemde Partij worden uitgezet, hetzij krachtens rechterlijk vonnis, hetzij om redenen ontleend aan de inwendige of uitwendige veiligheid van den Staat, of om redenen verband houdende met de zedenpolitie of de openbare gezondheid, of wel als het betreft personen die geene voldoende middelen van bestaan bezitten en niet in staat zijn zich die door hunnen arbeid te verschaffen.

Het voorafgaande is ook van toepassing op oud-onderdanen van elk der Partijen zoolang zij niet onderdanen van de andere Partij of van eenen derden Staat zijn geworden.

De inwonende echtgenoote en minderjarige kinderen van den uitgezette zullen met hem worden overgenomen, ook wanneer zij geen onderdanen van de aangezochte Partij zijn noch ooit geweest zijn, mits zij geen onderdanen van den aanvragenden Staat of van eenen derden Staat geworden zijn.

Dit verdrag zal worden bekrachtigd en de akten van bekrachtiging zullen zoodra doenlijk te 's Gravenhage worden uitgewisseld. Het zal in werking treden op den dag der uitwisseling van de akten van bekrachtiging.

Ter oorkonde waarvan de wederzijdsche gevolmachtigden dit verdrag in dubbel geteekend hebben en hun zegel daarop hebben afgedrukt.

Gedaan te 's Gravenhage den 7den Mei 1910.

(*L.S.*) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

(*L.S.*) CARLIN.

(1) Hierna is alleen de vertaling opgenomen.

---

27 *Januari* 1912. BESLUIT, tot vaststelling van een bijzonder reglement van politie voor het Nederlandsch gedeelte van het kanaal van *Gent* naar *Ter Neuzen*. S. 16.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 11 Mei 1911, n°. 212, Afdeeling Waterstaat;

Gelet op de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69), en op het algemeen reglement van politie voor rivieren, kanalen enz., onder beheer van het Rijk, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 13 Augustus 1891 (*Staatsblad* n°. 158), en laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 20 Augustus 1910 (*Staatsblad* n°. 262);

Overwegende, dat omtrent de vaststelling van een bijzonder reglement van politie voor het Nederlandsche gedeelte van het kanaal van Gent naar Ter Neuzen, ter vervanging van dat, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 9 Juli 1892 (*Staatsblad* n°. 176), overleg met de Belgische Regeering heeft plaats gehad;

Den Raad van State gehoord (advies van 18 September 1911, n°. 23);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 25 Januari 1912, n°. 213, Afdeeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan:

I. vast te stellen het navolgende:

BIJZONDER REGLEMENT VAN POLITIE *voor het Nederlandsch gedeelte van het kanaal van* Gent *naar* Ter Neuzen.

Art. 1. Dit reglement is van toepassing op:

1°. het hoofdkanaal van de *Belgische grens*

bij *Sas van Gent* tot en met de westschutsluis te *Ter Neuzen*;

2°. den middenkanaalarm te *Sas van Gent*, van het verdeelpunt met het hoofdkanaal ten zuiden van de sluizen tot het verdeelpunt met het hoofdkanaal ten noorden van de sluizen;

3°. den westkanaalarm te *Sas van Gent*, van het verdeelpunt met het hoofdkanaal ten zuiden van de sluizen tot het verdeelpunt met het middenkanaal ten noorden van de sluizen;

4°. den westkanaalarm tusschen *Driekwart* en *Sluiskil* met het tusschen dezen kanaalarm en het hoofdkanaal liggende deel der voormalige *Axelsche vlakte* en het in die vlakte gelegen verbindingskanaal tusschen den kanaalarm en het hoofdkanaal;

5°. den middenkanaalarm te *Ter Neuzen*, van het verdeelpunt met het hoofdkanaal tot en met de middenschutsluis te *Ter Neuzen;*

6°. den oostkanaalarm te *Ter Neuzen*, van het verdeelpunt met den middenkanaalarm tot en met de oostschutsluis te *Ter Neuzen;*

7°. De vluchthaven te *Ter Neuzen*, tusschen den middenkanaalarm en den oostkanaalarm te *Ter Neuzen;*

8°. den zijtak van het hoofdkanaal tot de voormale *Passluis;*

9°. den zijtak van het hoofdkanaal tot de voormalige *Axelsche Sassing*;

10°. de westbuitenhaven te *Ter Neuzen*, van de westschutsluis tot de *Wester Schelde*;

11°. de oostbuitenhaven te *Ter Neuzen*, van de middenschutsluis en de oostschutsluis tot de *Wester Schelde*.

2. Dit reglement wordt gedrukt en algemeen verkrijgbaar gesteld.

Mede wordt gedrukt en algemeen verkrijgbaar gesteld eene vertaling van het reglement in het Engelsch, het Duitsch, het Fransch en het Noorsch.

3. Op het kanaal binnen de sluizen worden alleen toegelaten vaartuigen, die onverschillig waar gemeten, geen grooteren diepgang hebben dan:

voor het hoofdkanaal 8 M.;

voor den middenkanaalarm te *Sas van Gent*, den westkanaalarm tusschen *Driekwart* en *Sluiskil*, het verbindingskanaal in de *Axelsche vlakte* tusschen dezen kanaalarm en het hoofdkanaal, den midden- en oostkanaalarm en de vluchthaven te *Ter Neuzen* 5.80 M.;

voor den westkanaalarm te *Sas van Gent* 3.90 M.;

voor de zijtakken van het hoofdkanaal naar de voormalige *Passluis* en naar de voormalige *Axelsche Sassing* 3.50 M.

De bovengenoemde diepgang heeft betrekking op een waterstand op het kanaal van 2.13 M. + N.A.P. en bedraagt zooveel meer of minder als de waterstand in het kanaal hooger of lager is dan de genoemde hoogte.

De maximum breedte der vaartuigen bedraagt:

voor de westschutsluis te *Ter Neuzen* 17 M.;
voor de midden schutsluis te *Ter Neuzen* 11 M.;
voor de oostschutsluis te *Ter Neuzen* 7.50 M.;
voor de oostschutsluis te *Sas van Gent* 17 M.;
voor de middenschutsluis te *Sas van Gent:*
voor zeeschepen 8 M., voor binnenvaartuigen 10 M.;
voor de westschutsluis te *Sas van Gent* 10 M.;
voor de oostelijke doorvaart der draaibruggen te *Sluiskil* 17 M.;
voor de westelijke doorvaart der draaibruggen te *Sluiskil* 12 M.;
voor de draaibrug over den zijtak naar de *Passluis* 6.50 M.;
voor de draaibrug over den zijtak naar de voormalige *Axelsche Sassing* 6.50 M.

Voor de overige bruggen over het kanaal is de maximum breedte gelijk aan die, welke voor de naastbijliggende sluis is bepaald.

Schepen met grooteren diepgang dan 6 M. mogen niet door de westelijke doorvaart der draaibruggen te *Sluiskil* varen.

De maximum lengte der vaartuigen bedraagt:
voor de westsluis te *Ter Neuzen* 140 M.;
voor de middensluis te *Ter Neuzen* 90 M.;
voor de oostsluis te *Ter Neuzen* 125 M.;
voor de oostsluis te *Sas van Gent* 140 M.;
voor de middensluis te *Sas van Gent* 110 M.;
voor de westsluis te *Sas van Gent* 90 M.

Bovengenoemde lengten voor de sluizen te *Sas van Gent* gelden alleen in het geval dat met die sluizen wordt geschut.

4. Schippers, die met hunne vaartuigen in de buitenhavens willen vertoeven, moeten daarvan kennis geven aan den havenmeester en daarna de ligplaats innemen, die hun door of vanwege den havenmeester in de door dezen te bepalen haven zal worden aangewezen.

5. In afwijking van artikel 77 van het Algemeen Reglement mag in het kanaal in geen geval geankerd worden op minder dan 25 M. afstand van de plaatsen waar, blijkens op de oevers gestelde teekens, een kabel door het kanaal ligt.

6. Artikel 8, tweede lid, van het Algemeen Reglement wordt voor dit kanaal gelezen als volgt:

„Vaartuigen van 6 M. of meer diepgang voeren bovendien aan den fokkemast vlag P. van het internationale seinboek en bij nacht drie roode lantaarns, geheschen onder elkander

op een onderlingen afstand van niet minder dan 0.50 M.

Bij vastgemaakte vaartuigen worden deze seinen halverwege neergehaald.

Voor vaartuigen met minder dan 6 M. diepgang, is het voeren van deze seinen verboden.

Zeeschepen voeren des nachts bij voortduring het witte heklicht, genoemd in artikel 10 van de Bepalingen ter voorkoming van aanvaringen op zee, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 24 April 1897 (*Staatsblad* n°. 107)."

7. Wanneer bij ijsbezetting in het hoofdkanaal een slop is gemaakt, is het verboden buiten dat slop te varen, tenzij met machtiging van of vanwege den havenmeester.

8. Alle schepen moeten bij het varen langs stoombaggervaartuigen den wal houden, die overdag door een blauwe vlag en des nachts door twee groene lichten boven elkander wordt aangeduid. Bovendien moet bij het naderen van een stoombaggervaartuig aan boord der schepen worden gewaarschuwd met de scheepsklok, de stoomfluit of den misthoorn, of wel door roepen.

9. Zeeschepen, zich voortbewegende in eenzelfde richting, mogen elkaar niet voorbijvaren.

Buiten het geval van zeeschepen onderling, is het voorbijvaren van een zich in dezelfde richting voortbewegend vaartuig alleen dan veroorloofd, wanneer het uitzicht naar voren vrij is, of tegenkomende vaartuigen nog op zoodanigen afstand verwijderd zijn, dat het oploopende vaartuig de zekerheid heeft het opgeloopen vaartuig te zullen zijn voorbijgevaren, vóórdat het eerste tegenliggende vaartuig wordt ontmoet.

10. Met de westsluis te *Ter Neuzen* wordt niet geschut, voordat het buitenwater tot 0.50 M. onder N.A.P. is gewassen en nadat het buitenwater tot N.A.P. is gevallen.

Met de middenschutsluis te *Ter Neuzen* wordt niet geschut, voordat het buitenwater tot N.A.P. is gewassen en nadat het buitenwater tot 0.50 M. boven dat peil is gevallen.

Met de oostsluis te *Ter Neuzen* wordt niet geschut, voordat het buitenwater tot 0.50 M. onder N.A.P. is gewassen, en nadat het buitenwater tot N.A.P. is gevallen.

Met de sluizen te *Ter Neuzen* wordt niet geschut zoolang het buitenwater hooger staat dan 2.50 M boven N.A.P.

Bij gebrek aan voedingswater voor het kanaal worden de schuttijden naar omstandigheden beperkt.

De schuttijd voor de sluizen te *Ter Neuzen* wordt des daags aangeduid door een rood-wit-blauw geverfden bol aan een seinmast op de buitensluishoofden.

De roode cylinder, het roode bord of de roode vlag, bedoeld bij artikel 15, 2de lid, van het Algemeen Reglement, wordt tijdens den schuttijd getoond ter halve hoogte onder voornoemden bol.

Indien de sluizen te *Sas van Gent* gesloten zijn, wordt daarmede niet geschut zoodra en zoolang het verschil tusschen den waterstand boven en beneden de sluizen meer bedraagt dan 2.50 M.

11. Binnenschepen, wier afmetingen niet grooter zijn dan de maximum afmetingen, bepaald voor de oostsluis te *Ter Neuzen*, worden alleen door die sluis geschut, tenzij aan den schipper eene bijzondere machtiging tot het schutten door eene andere sluis door den havenmeester is verleend.

Binnenschepen, wier afmetingen overtreffen de voor die sluis bepaalde, worden geschut door de schutsluis, die daarvoor door den havenmeester wordt aangewezen, met dien verstande dat deze binnenschepen niet door de westsluis te *Ter Neuzen* worden geschut, zoolang bij die sluis zeeschepen voor schutting aanwezig zijn.

Zeeschepen worden te *Ter Neuzen* geschut door de sluis, welke door den havenmeester voor elk schip wordt aangewezen.

Binnenschepen moeten varen door de westelijke doorvaartopening der bruggen te *Sluiskil*, tenzij hun door den brugwachter of den brugknecht de oostelijke doorvaartopening wordt aangewezen. Zeeschepen moeten varen door de oostelijke doorvaartopening der bruggen te *Sluiskil*; evenwel moeten zeeschepen van eene mindere breedte dan 9 M. of een minderen diepgang dan 6 M. door de westelijke opening varen, als hun dat door den brugwachter of den brugknecht wordt gelast.

Binnenschepen met eene mindere breedte dan 9 M. moeten varen door de middensluis of de westsluis te *Sas van Gent*, zooals door den sluismeester of door dengene die hem vervangt, wordt aangewezen, tenzij een dezer beambten in bijzondere gevallen de oostsluis voor doorvaart aanwijst. Zeeschepen moeten varen door de oostsluis te *Sas van Gent*; evenwel moeten zeeschepen van eene mindere breedte dan 8 M. door de middensluis varen, als hun dit door den sluismeester of door dengene die hem vervangt, wordt gelast.

12. Met afwijking van artikel 18 van het Algemeen Reglement wordt voor de sluizen te *Ter Neuzen* de volgorde, waarin vaartuigen recht op voorschutting hebben, geregeld als volgt:

1. vaartuigen, die den gespleten wimpel voeren;

2. Rijksvaartuigen, en vaartuigen dienende tot vervoer van in dienst zijnde ambtenaren van den Rijkswaterstaat of kanaalbeambten;

3. stoomschepen, in geregelden dienst varende op de havens aan de *Nederlandsche*, *Belgische* of *Britsche* kust, op *Fransche* havens benoorden die van *Brest*, op de havens van *Noorwegen*, *Zweden* en *Denemarken*, op die aan de *Oostzee* en op *Duitsche* havens van de *Noordzee*;

4. stoomschepen, hoofdzakelijk tot vervoer van personen ingericht en in geregelden dienst varende op havens buiten *Europa*;

5. vaartuigen, met versche visch geladen.

Vaartuigen, met buskruit, vuurwerk, schietkatoen, nitroglycerine, ongebluschte kalk of andere ontplofbare en lichtontvlambare stoffen geladen, worden zooveel mogelijk vóór alle andere en steeds afzonderlijk geschut.

Stoomschepen, in geregelden dienst varende op havens in *Europa*, en niet vallende onder het vermelde sub 3 en stoomschepen, niet hoofdzakelijk tot vervoer van personen ingericht, maar in geregelden dienst varende op havens buiten *Europa*, kunnen, op daartoe gedaan met redenen omkleed verzoek, bij beschikking van den Minister, tot wederopzegging gelijk gesteld worden met de stoomschepen, sub 3 of 4 genoemd.

Van vaartuigen, in geregelden dienst varende, moet de dienstregeling door bijzondere kennisgeving van den ondernemer aan den havenmeester en door afkondiging in ten minste twee *Nederlandsche* dagbladen aan het publiek bekend gemaakt worden. Afwijkingen van de in deze dienstregeling bekend gemaakte vertrekdagen van *Gent* of *Ter Neuzen* moeten minstens een week te voren op gelijke wijze ter kennis van den havenmeester en van het publiek gebracht worden.

Ingeval de genoemde bekendmakingen niet hebben plaats gehad of van de daarin aangekondigde vertrekdagen wordt afgeweken, behoeft geen voorschutting verleend te worden.

Bovenstaande bepalingen gelden ook voor de sluizen te *Sas van Gent*, ingeval daarmede wordt geschut.

13. De schippers moeten zorgen, dat bij het invaren der sluizen de noodige meertrossen gereed worden gehouden; de schippers van zeeschepen bovendien, dat op den wal het noodige personeel aanwezig is om de trossen aan te nemen en vast te maken.

Zoolang de schutting duurt, moet steeds de schipper of een ander scheepsofficier aan dek zijn, ten einde zorg te dragen dat de bevelen van den dienstdoenden sluismeester worden opgevolgd, terwijl bij stoomschepen de machine voor gebruik gereed moet blijven.

De schippers van zeeschepen moeten vóór het verlaten van de sluis aan den dienstdoenden sluismeester schriftelijk opgeven of doen opgeven de lengte, breedte, diepgang, brutoinhoud, plaats van herkomst en bestemming van het vaartuig, alsmede den naam en de woonplaats van den gezagvoerder.

Bij niet voldoening aan een dezer voorschriften kan de doorschutting van het vaartuig door den sluismeester worden geweigerd.

14. De havenmeester of de sluismeester kan vergunnen af te wijken van artikel 11, eerste lid, en artikel 20, eerste lid, van het Algemeen Reglement.

15. De draaibruggen te *Sas van Gent* blijven gesloten van 20 minuten vóór tot 5 minuten vóór den tijd van vertrek van elken personentrein van het station *Sas van Gent*.

De draaibruggen te *Sluiskil* worden niet voor doorvaart aangewezen, zoolang de doorvaart door de aldaar gelegen spoorwegbrug is gestremd.

De draaibrug over den oostkanaalarm te *Ter Neuzen* blijft gesloten van 20 minuten vóór tot 5 minuten vóór den tijd van vertrek en van 5 minuten na tot 20 minuten na den tijd van aankomst van elken personentrein van het station *Ter Neuzen*.

De hierbedoelde tijden van aankomst of van vertrek zijn die, welke in de officieele dienstregelingen zijn vermeld.

16. Aan boord van elk zeeschip op het kanaal of in de havens moet de schipper des nachts behoorlijk de wacht op het dek doen houden.

Hiervan zijn uitgezonderd visschersvaartuigen.

17. Aan boord van elk vaartuig moeten steeds, ter beoordeeling van den havenmeester, de noodige manschappen en hulpmiddelen aanwezig zijn om belemmering der scheepvaart en schadevaring te voorkomen.

18. De grootste snelheid, waarmede de stoomvaartuigen zich mogen bewegen, bedraagt per minuut:

voor stoomvaartuigen met een grootsten diepgang van 7 M. en meer . . . 150 M.

voor stoomvaartuigen met een grootsten diepgang van 6 M. tot minder dan 7 M. . . . . 160 „

voor stoomvaartuigen met een grootsten diepgang van 5 M. tot minder dan 6 M. . . . . 170 „

voor stoomvaartuigen met een grootsten diepgang van 4 M. tot minder dan 5 M. . . . . 180 M.

voor stoomvaartuigen met een grootsten diepgang van 3 M. tot minder dan 4 M. . . . . 190 „

voor stoomvaartuigen met een grootsten diepgang van 1.5 M. tot minder dan 3 M. . . . . 200 „

voor stoomvaartuigen met een grootsten diepgang tot minder dan 1.50 M. 250 „

19. De grootste snelheid, waarmede mag worden gesleept, bedraagt 150 M. per minuut.

Meer dan twee zeeschepen mogen niet gelijktijdig door hetzelfde stoomschip worden gesleept. Hiervan zijn uitgezonderd visschersvaartuigen.

Bedraagt de inhoud van een zeeschip meer dan 1400 M³. (500 registerton) of het laadvermogen van een binnenvaartuig meer dan 1400 ton (1 400 000 K.G.), dan mag het niet gelijktijdig met andere schepen door hetzelfde stoomvaartuig worden gesleept.

Bij het sleepen van vaartuigen of lichters, niet bestemd om de zee te bevaren, mag hun aantal niet meer bedragen dan tien, waarbij een vaartuig van 250 ton (250 000 K.G.) en meer laadvermogen voor twee schepen zal worden geteld.

De Hoofdingenieur-Directeur is bevoegd het aantal te gelijk te sleepen vaartuigen te beperken.

20. De grootste geoorloofde lengte der vlotten is 50 M.; de breedte 7.50 M.; de diepgang 3.50 M.

Te zamen gekoppelde vlotten mogen niet langer zijn dan 100 M.

De vlotten mogen met geen grootere snelheid worden vervoerd dan van 75 M. per minuut.

21. Een sleepboot, die een vlot sleept, moet bij het naderen van een tegenkomend zeil- of zeestoomschip, of van gesleepte zeeschepen en sleepkonvooien van meer dan drie vaartuigen, intijds stoppen en, zoo noodig, met het vlot zoolang aan den wal vastgemeerd worden, totdat het schip of het sleepkonvooi voorbij is.

Evenzoo moet gehandeld worden, wanneer men met een achteropkomend dergelijk schip of sleepkonvooi het gesleept wordende vlot wenscht voorbij te varen.

22. Des nachts moeten de vlotten ligplaats nemen aan de zijde van het kanaal, waar niet of gewoonlijk het minst gejaagd wordt.

23. Met uitbreiding van artikel 76 van het Algemeen Reglement mogen stilliggende vaartuigen of vlotten in geen geval worden vastgelegd aan palen, waaraan draden van de electrische geleidingen zijn gespannen of aan de op de kanaaldijken staande boomen.

24. De bepalingen van dit reglement en van het Algemeen Reglement betreffende stoombooten zijn voor dit kanaal van toepassing op motorvaartuigen, waaronder verstaan worden alle vaartuigen, die door middel van een in het vaartuig geplaatst werktuig mechanisch worden voortbewogen.

25. De ligplaats der vaartuigen, die van de stations-losplaats te *Ter Neuzen* gebruik maken, wordt behoudens goedkeuring van den Rijkshavenmeester, geregeld door den stationschef.

26. Overtreding van dit Bijzonder Reglement wordt, voor zoover daartegen niet bij de wet of bij het Algemeen Reglement is voorzien, gestraft als volgt:

a. met hechtenis van ten hoogste *30 dagen* of geldboete van ten hoogste *honderd en vijftig gulden*, overtreding van artikel 4 en artikel 5;

b. met geldboete van ten hoogste *honderd gulden*, overtreding van artikel 7, artikel 8, artikel 9, artikel 19, artikel 21, artikel 22 en artikel 23;

c. met geldboete van ten hoogste *vijf en twintig gulden*, overtreding van artikel 6, artikel 13, artikel 16 en artikel 17.

II. te bepalen, dat met het in werking treden van het sub I bedoelde reglement, is vervallen het reglement, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 9 Juli 1892 (*Staatsblad* n°. 176).

Onze Minister voornoemd is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's Gravenhage, den 27sten Januari 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 15 *Febr.* 1912.)

—

27 *Januari* 1912. BESLUIT, tot vaststelling van een reglement voor de scheepvaart, ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbrug over het kanaal van *Gent* naar *Terneuzen* in den spoorweg *Gent—Terneuzen* nabij *Sluiskil*. S. 17.

WIJ WILHELMINA, ENZ

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 11 Mei 1911, n°. 226, afdeeling Spoorwegen;

Gelet op artikel 27 der wet van 9 April 1875 (*Staatsblad* n°. 67), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 8 April 1893 (*Staatsblad* n°. 62);

Den Raad van State gehoord (advies van 18 September 1911, n°. 24);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 25 Januari 1912, n°. 214, afdeeling Spoorwegen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. vast te stellen het reglement voor de scheepvaart ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbrug over het kanaal van Gent naar Terneuzen, in den spoorweg Gent—Terneuzen, nabij Sluiskil, zoooals dat hiernevens is gevoegd;

2°. te bepalen, dat met het in werking treden van het sub 1°. bedoelde reglement zijn vervallen de bij Koninklijk besluit van 22 Juni 1870 (*Staatsblad* n°. 95) vastgestelde bepalingen voor de scheepvaart ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbrug over het kanaal van Terneuzen naar Gent, nabij Sluiskil.

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's Gravenhage, den 27sten Januari 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 15 *Febr.* 1912.)

REGLEMENT *voor de scheepvaart ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbrug over het kanaal van* Gent *naar* Terneuzen, *in den spoorweg* Gent—Terneuzen *nabij* Sluiskil.

Art. **1.** Alleen de brugwachter is bevoegd de brug te openen of te sluiten, of eenig deel daarvan te verzetten.

2. (1) De brug wordt ten dienste van de scheepvaart zooveel mogelijk geopend gehouden.

(2) Is de scheepvaart door ijs of door andere oorzaken gestremd, dan kan de brug gesloten blijven.

(3) Met het sluiten van de brug zal worden aangevangen tien minuten vóór het tijdstip, waarop een trein de brug zal bereiken. Indien evenwel door weersgesteldheid of andere buitengewone omstandigheden het sluiten vermoedelijk meer tijd dan gewoonlijk zal vorderen, wordt daarmede zooveel vroeger aangevangen als voor een tijdig gesloten zijn noodig is.

(4) Voor werktreinen wordt de brug gesloten na aankomst bij en verzoek tot gebruik van de brug.

(5) Alvorens over te gaan tot het sluiten van de brug, geeft de brugwachter het sein, dat de doorvaart gestremd is.

(6) Bij de brug is een seinpaal geplaatst, waarlangs een bol met een minimum-middellijn van 0,90 M. en waarvan het oppervlak verdeeld is in 16 afwisselend wit en zwart geschilderde gelijk en gelijkvormige driehoeken, tot eene hoogte van ten minste 5,50 M. boven de spoorstaven kan worden opgehaald, en waaraan eene lantaarn, gevende groen en rood licht, ter hoogte van ten minste 3,50 M. boven de spoorstaven kan worden vertoond.

(7) Is de brug geopend, dan wordt dit aangeduid:

bij dag: door den geheel opgehaalden witzwarten bol;

bij nacht: door het groene licht, naar beide zijden schijnend in de richting van het vaarwater.

(8) Is de doorvaart gestremd, dan wordt dit aangeduid:

bij dag: door den neergelaten wit-zwarten bol;

bij nacht: door het roode licht, naar beide zijden schijnend in de richting van het vaarwater.

(9) Nachtseinen worden gegeven van een half uur nà zonsondergang tot een half uur vóór zonsopgang.

(10) Bij mist, dichte sneeuwjacht of andere duisternis veroorzakende omstandigheden wordt bovendien bij dag tevens het nachtsein gegeven.

3. Bij het naderen en doorvaren van de brug gedragen de schippers zich naar de bevelen van den brugwachter.

4. (1) Bij het naderen van de brug moeten de schippers van schepen, die van het noorden komen, bij den afstandspaal, waarop het woord „Langzaam", voor zooveel noodig, de zeilen hunner schepen voorzien als bij het volgend artikel is bepaald, of in de gei brengen, de mechanische beweegkracht geheel of gedeeltelijk buiten werking stellen, de trekdieren zeer langzaam doen stappen, en in het algemeen de vaart van het schip zoodanig verminderen, dat het bij den stoppaal, waarop het woord „Halt", kan worden stilgehouden.

(2) Bij harden wind, sterken stroom of bij snelle vaart van het schip zijn de schippers verplicht de noodige maatregelen te nemen om de vaart van het schip te verminderen en de goede richting er van te verzekeren.

(3) In geen geval zullen de schippers van schepen, die van het noorden komen, met hunne schepen, zonder vergunning van den brugwachter, dichter dan tot bovenbedoelden stoppaal de brug naderen, zoolang de doorvaart niet is toegelaten of de brugwachter van de

ten zuiden van de spoorwegbrug gelegen brug voor gewoon verkeer geen verlof tot doorvaren van deze brug gegeven heeft.

(4) Indien door mist of andere oorzaken de bol en het licht der lantaarn aan den seinpaal niet of niet duidelijk zichtbaar zijn, worden de schepen buiten den stoppaal gehouden en moeten de schippers de aanwezigheid van hun schip door krachtige geluidseinen aan den brugwachter kenbaar maken, waarna zij eerst mogen doorvaren na verkregen vergunning van den brugwachter.

5. (1) Bij het doorvaren van de brug worden de schepen met geringe snelheid bewogen, door trekdieren niet dan stapvoets; schepen, met mechanische beweegkracht varende, met geene grootere snelheid dan voor het besturen van het schip gevorderd wordt.

(2) Zeilende schepen moeten zoodanig zeil minderen, dat zij de brug langzaam doorvaren.

(3) Van het tuig mogen geen touwwerk of zeilen met de brug of de remmingwerken in aanraking komen.

(4) Van de schepen mogen de ankers, kettingen of andere voorwerpen niet buiten boord hangen of liggen, dan zoodanig, dat zij met de brug of de remmingwerken niet in aanraking kunnen komen.

(5) Het is verboden met haken, boomen of andere voorwerpen het hout-, muur- of ijzerwerk van de brug aan te raken. De remmingwerken, schuifhouten, haalpennen of ringen zijn hiervan uitgezonderd.

(6) De schippers zorgen, dat geene schade wordt toegebracht aan schepen, steigers, heien, bokken of andere werktuigen, gebezigd voor herstelling of vernieuwing van de brugwerken of voor uitdieping van het vaarwater in of nabij de brug.

6. Het is verboden:

a. schepen in de opening van de brug te doen stilhouden;

b. schepen aan eenig deel van de brug vast te leggen of te verhalen.

7. (1) De schippers mogen met hunne schepen tusschen den in artikel 4 bedoelden stoppaal en de brug niet langer vertoeven dan volgens het oordeel van den brugwachter noodig is.

(2) Binnen de brugopeningen varen de schippers elkander niet voorbij dan met toestemming van den brugwachter.

(3) Tusschen den in artikel 4 bedoelden stoppaal en de brug varen de schippers elkander in de richting naar de brugopeningen niet voorbij dan met toestemming vanden brugwachter.

(4) Buiten dien stoppaal wachten de schippers, totdat de schepen, welke zich nader bij de brug bevinden, zijn doorgevaren.

8. Ingeval meer dan één van het noorden komend schip voor de brug aankomt, wanneer de doorvaart gestremd is, blijft het later aankomende op behoorlijken afstand achter het eerder aangekomene.

9. De orde van doorvaren wordt door den brugwachter geregeld na overleg met den brugwachter van de ten zuiden van de spoorwegbrug gelegen brug voor gewoon verkeer en in overeenstemming met de door dezen te dien aanzien te geven bevelen.

10. Wanneer een schipper weigert zijn schip tusschen den in artikel 4 bedoelden stoppaal en de brug naar de aanwijzing van den brugwachter te stoppen, te bewegen of te verhalen, is deze, desnoods ondersteund door den sterken arm, bevoegd op kosten van den onwillige het noodige te verrichten om die aanwijzing te doen uitvoeren.

11. (1) Schepen, die geene grootere breedte dan 6 M. en geen grooteren diepgang dan 1,50 M. hebben en nergens hooger zijn dan 3,88 M. boven N.A.P. of 1,75 M. boven het gewone kanaalpeil, mogen onder de vaste overspanningen der brug doorvaren, indien de doorvaart door de ten zuiden van de spoorwegbrug gelegen brug voor gewoon verkeer overeenkomstig de hiervoor geldende bepalingen toegelaten is.

(2) Het doorvaren onder de gesloten beweegbare brug mag niet dan met bijzondere vergunning van den brugwachter geschieden.

12. Wanneer een vastgeraakt schip het sluiten van de brug verhindert, zijn de bestuurders van den spoorwegdienst bevoegd, onder toezicht van het hoofd van het bestuur der gemeente, waarin de brug gelegen is, en op kosten van den schipper of eigenaar van het schip het noodige te verrichten om aan deze belemmering een einde te maken.

13. (1) Onder *schepen* worden in dit reglement verstaan alle soorten van vaartuigen, houtvlotten, en gesleept wordende zandbakken en andere drijvende voorwerpen.

(2) Onder *schippers* worden verstaan zij, die op het schip het gezag uitoefenen of met de leiding daarvan belast zijn en voor gesleept wordende zandbakken en andere drijvende voorwerpen de gezagvoerder van de sleepboot.

(3) Onder *brugwachters* worden verstaan ook die personen, welke den brugwachter vervangen.

14. (1) Aan den brugwachter is de handhaving van de bepalingen van dit reglement opgedragen.

(2) De brugwachter, de ambtenaren in arti-

kel 8, sub 1°. tot en met 6°., van het Wetboek van Strafvordering bedoeld, de ambtenaren, aan wie door den Staat en de beëedigde beambten en bedienden, aan wie door de spoorwegonderneming het toezicht op de brug is opgedragen, zijn met het opsporen van de overtredingen van dit reglement belast.

15. Aan den brugwachter wordt op zijne aanvraag door het hoofd van het bestuur der gemeente, waarin de brug gelegen is, en door alle ambtenaren, met openbaar gezag bekleed, bijstand verleend.

Behoort bij Koninklijk besluit van 27 Januari 1912 (*Staatsblad* n°. 17).

Mij bekend,
De Minister van Waterstaat,
(*get.*) L. H. W. REGOUT.

—

27 *Januari* 1912. BESLUIT, houdende vrijstelling van invoerrecht voor chloroforme, dienende in ververijen en chemische wasscherijen tot het reinigen van garens, kleedingstukken en gebreide en geweven stoffen. S. 18.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën, van 6 Januari 1912, n°. 80, Accijnzen;

Gezien de wet van 11 December 1893 (*Staatsblad* n°. 175);

Den Raad van State gehoord (advies van 16 Januari 1912, n°. 14);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 23 Januari 1912, n°. 40, Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

Er wordt vrijstelling van invoerrecht genoten voor chloroforme, dienende in ververijen en chemische wasscherijen tot het reinigen van garens, kleedingstukken en gebreide en geweven stoffen.

Ten aanzien van die vrijstelling zijn van toepassing de bepalingen vervat in de artt. 3 tot en met 11 van Ons besluit van 11 Augustus 1908 (*Staatsblad* n°. 284).

Onze Minister voornoemd is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 27sten Januari 1912.

(*get.*) WILHELMINA.
De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.
(*Uitgeg.* 10 *Febr.* 1912.)

27 *Januari* 1912. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende kennisgeving aan Nederlandsche arbeiders in Pruisen.

Sedert 1 Februari 1909 moeten de Nederlandsche evenals alle andere vreemde arbeiders of arbeidsters in Pruisen zich voorzien van eene *Pruisische arbeiderskaart*, genaamd „*Arbeiter-Legitimations-Karte,*" waarin hun naam en verdere gegevens omtrent hun persoon benevens naam en woonplaats van hun werkgever (patroon) worden vermeld.

De kaarten voor de Nederlandsche arbeiders zijn *blauw.*

Vrijgesteld zijn de arbeiders, welke dagelijks in Pruisen gaan werken, doch aan de andere zijde der grens wonen.

Bij de aanvraag moet worden overgelegd een geldig paspoort dan wel een geldig bewijs van Nederlanderschap. Hun, die zoodanig stuk niet mochten bezitten, kan van de overlegging slechts bij wijze van uitzondering voor het eerste jaar vrijstelling worden verleend.

Voor de kaart moet de arbeider *twee Mark* betalen. Voor eene verloren kaart kan een nieuwe worden verkregen voor *een Mark.*

Bedoelde kaarten zijn te bekomen bij de plaatselijke politie in Duitschland. De aanvraag moet *vóór of uiterlijk binnen* 8 *dagen* na aanvang der dienstbetrekking geschieden.

De kaart is slechts geldig voor het kalenderjaar, waarin ze is verstrekt. Zij, die in Pruisen blijven wonen, kunnen een volgend jaar eene nieuwe kaart kosteloos bekomen, mits *de aanvrage in Januari* geschiede. *Bij aanvrage na* 31 *Januari, is twee Mark te betalen.*

Bij het verlaten van eene dienstbetrekking behoort de arbeider, om in eene andere betrekking in Pruisen te kunnen gaan, op zijne arbeiderskaart door de plaatselijke politie de beëindiging van zijne verlaten betrekking en den naam van zijn nieuwen werkgever (patroon) te doen aanteekenen. Die overschrijving geschiedt alleen, zoo de arbeider zijne dienstbetrekking op regelmatige wijze heeft verlaten, d.w.z. zonder verbreking van een der voorwaarden van de arbeidsovereenkomst. Wordt tegen de overschrijving van de kaart bezwaar gemaakt wegens beschuldiging van contractbreuk, dan zal de politie terstond de beslissing van den „Landrat" inroepen.

De arbeider, die in dienstbetrekking wil gaan of reeds is gegaan zonder de vereischte arbeiderskaart te bezitten en deze niet kan bekomen, zal uit Pruisen naar zijn vaderland worden uitgezet.

De uitzetting zal echter niet geschieden, zoo een arbeider, die zich aan contractbreuk heeft schuldig gemaakt, in de laatste door de arbeiderskaart aangeduide dienstbetrekking terugkeert. (W. v. d. B. A.)

—

29 *Januari* 1912. BESLUIT, tot vaststelling van eenige buitengewone maatregelen tot afwending van de pest en de Aziatische cholera en tot wering harer uitbreiding en gevolgen. S. 19.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat toepassing der wet van 26 April 1884 (*Staatsblad* n°. 80), aangevuld bij de wet van 20 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 164) en gewijzigd bij artikel 19 van de wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64), tot vaststelling van buitengewone maatregelen tot afwending van eenige besmettelijke ziekten en tot wering harer uitbreiding en gevolgen, noodzakelijk is wegens het voorkomen van pest en Aziatische cholera op enkele plaatsen in het buitenland;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 21 December 1911, n°. 9291, Afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Den Raad van State gehoord (advies van 16 Januari 1912, n°. 13);

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 26 Januari 1912, n°. 566, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen:

Art. 1. Verboden zijn, tenzij met vergunning van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken en met inachtneming van de door deze ter voorkoming van verbreiding der besmetting te geven voorschriften:

1°. onderzoek van personen en goederen op de aanwezigheid van pestsmetstoffen door middel van proefnemingen op dieren;

2°. het verrichten van lijkopeningen op lijken van personen, overleden aan de pest of verdacht van aan de pest lijdende te zijn geweest;

3°. het verrichten van lijkopeningen op lijken van dieren, gestorven aan de pest of verdacht van aan de pest lijdende te zijn geweest.

2. Verboden is, tenzij met inachtneming van de door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken ter voorkoming van verbreiding der besmetting te geven voorschriften, het vervoer van stoffen, die pest- of cholerasmetstoffen bevatten of verdacht worden dit te doen.

3. Dit besluit, dat gedurende één jaar van kracht blijft, treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 29sten Januari 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 11 *Febr.* 1912.)

—

29 *Januari* 1912. BESLUIT, houdende vrijdom van den accijns voor zout ten dienste van fabrieken waarin veegmiddelen worden vervaardigd. S. 20.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 6 Januari 1912, n°. 79, Accijnzen;

Gezien artikel 74 letter *c*, der wet van 27 September 1892 (*Staatsblad* n°. 227), houdende bepalingen omtrent den accijns op het zout;

Den Raad van State gehoord (advies van 16 Januari 1912, n°. 15);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 23 Januari 1912, n°. 41, Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

Vrijdom van den accijns wordt toegestaan voor zout, ten dienste van fabrieken waarin veegmiddelen worden vervaardigd en zulks op den voet van het Koninklijk besluit van 19 Augustus 1898 (*Staatsblad* n°. 202).

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 29sten Januari 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 9 *Febr.* 1912.)

—

30 *Januari* 1912. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende eedsaflegging door de gemeentepolitie.

Eenigen tijd geleden is door den Kantonrechter te Amsterdam geweigerd om de door den Burgemeester aldaar benoemde dienaren van politie en de door den Commissaris der Koningin in Noord-Holland voor die gemeente aangestelde buitengewone gemeente-veldwachters te beëedigen op grond, dat hij tot die eedsaflegging niet bevoegd, althans niet verplicht zou zijn.

In overleg met de betrokken autoriteiten is aangaande die kwestie eene beslissing van den Hoogen Raad uitgelokt en door dien Raad den 30 November 1911 eene beschikking genomen, waarbij werd beslist, dat de Kantonrechter zich terecht onbevoegd had verklaard de bedoelde eedsaflegging te bewerkstelligen.

Daardoor is de noodzakelijkheid aan het licht getreden om eene nieuwe regeling aangaande de beëediging van dienaren van gemeentepolitie en van gemeenteveldwachters te treffen. Eene uniforme regeling voor het geheele Rijk schijnt mij verkieselijk.

Het komt mij voor, dat in de instructiën, bedoeld in het derde, vierde en vijfde lid van art. 191 der gemeentewet, zal moeten worden bepaald, dat de door de Commissarissen der Koningin aangestelde gemeenteveldwachters en de door de Burgemeesters benoemde dienaren van politie worden beëedigd in de gemeenten waar een Hoofdcommissaris van politie of een commissaris van gemeentepolitie is gevestigd, door zoodanig ambtenaar en in de overige gemeenten door den Burgemeester.

Het formulier voor de zuiverings- en ambtseed zou kunnen worden vastgesteld in bewoordingen, overeenkomende met die, voorgeschreven bij artikel 10 van het Koninklijk besluit van 25 Februari 1817 (*Staatsblad* n°. 13) en bij artikel 16 van het Koninklijk besluit van 17 December 1851 (*Staatsblad* n°. 166).

Ik heb de eer U H.E.G. te verzoeken de noodige maatregelen te nemen, opdat zoo spoedig mogelijk aan het hierboven omschrevene worde voldaan. (W. v. d. B. A.)

—

31 *Januari* 1912. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin, betreffende het vaststellen van de identiteit van op het strand der zee aangespoelde en uit zee aangebrachte lijken.

Uit de processen-verbaal, welke gevoegd waren bij declaratiën van Burgemeesters, met betrekking tot de kosten van begraving van op het strand der zee aangespoelde en uit zee aangebrachte lijken, is mij gebleken, dat er somtijds kenteekenen waren, welke tot het vaststellen van de identiteit van de overledenen konden leiden. In verband met het groot belang, hetwelk met de aanwijzing van den overleden persoon kan gemoeid zijn, heb ik de eer U H.E.G. te verzoeken in dergelijke gevallen stappen te willen doen, tot opsporing van de nabestaanden. Ingeval er teekenen zijn, welke op eene vreemde nationaliteit van den overledene wijzen, en er verder genoegzame aanwijzing bestaat om de nabestaanden in het buitenland te vinden, verzoek ik U een afschrift van het proces-verbaal aan mijn ambtgenoot voor Buitenlandsche Zaken te willen doen toekomen. De Minister voor bedoeld Departement behoudt zich echter in ieder geval voor, te beoordeelen of er voldoende gegevens voorhanden zijn, om te verwachten, dat een onderzoek naar de identiteit vruchtdragend zal zijn.

Voorwerpen, welke op de lijken worden gevonden, zouden ingeval zij niet gediend hebben tot dekking der begrafeniskosten, aan mijn ambtgenoot van Buitenlandsche Zaken zijn op te zenden, wanneer door dezen opvraging plaats heeft. Aangenomen mag hierbij worden, dat de gevonden voorwerpen en goederen in den regel weinig waarde hebben, of dat door de herkomst de tegeldemaking moeilijkheden oplevert.

Ten slotte noodig ik U uit, bij inzending van declaratiën, ex artikel 37, 1e lid der Begrafeniswet, aan mijn Departement steeds mededeeling te willen doen of er naar uwe meening termen hebben bestaan tot naspeuring.

(W. v. d. B. A.)

—

31 *Januari* 1912. CIRCULAIRE van den Minister van Financiën aan de Gedeputeerde Staten, betreffende vrijdom van evenredige rechten van zegel, registratie en overschrijving bij grondbelasting.

Naar mij is gebleken, wordt aan mijn schrijven van 24 Juli 1911, n°. 13, aan de verschillende Colleges van Gedeputeerde Staten, grond ontleent voor de opvatting, dat de vrijdom van evenredige rechten van zegel, registratie en overschrijving bedoeld in art. 66 der wet tot regeling van de grondbelasting door Gedeputeerde Staten moet worden verleend.

In dat schrijven heb ik als mijne meening te kennen gegeven, dat met betrekking tot hetgeen als woeste grond moet worden aangemerkt, voor evengenoemden vrijdom en dien

van grondbelasting dezelfde regelen zijn gesteld. De vraag, of voor eerstbedoelden vrijdom eene beschikking van Gedeputeerde Staten wordt vereischt, is daarin niet behandeld. Werd zij mij gesteld, dan zou ik haar ontkennend beantwoorden, in overeenstemming met mijne resolutie van 28 November 1910, n°. 33, welke is opgenomen onder n°. 209 der Verzameling der wetten, besluiten en aanschrijvingen betreffende de directe belastingen, enz. en waarvan Uw College hierbij afschrift gelieve aan te treffen.

Tot verduidelijking van mijn brief van 24 Juli 1911, n°. 13, moge nog dienen, dat in het geval in den aanhef van dien brief bedoeld, Gedeputeerde Staten niet zich *hadden onthouden* van toekenning van den vrijdom van evenredige rechten van zegel, enz. doch een verzoek om toekenning van dien vrijdom hadden *afgewezen*.

De hierboven door den Minister vermelde Resolutie van 20 November 1910, n°. 33, luidt als volgt.

De vrijdom van evenredige rechten van zegel, registratie en overschrijving, bedoeld in art. 66 der wet tot regeling der grondbelasting, behoeft geene afzonderlijke beschikking, maar vloeit van zelf voort uit de beschikking van Gedeputeerde Staten ingevolge art. 39 dier wet.

Ten einde de toepassing van dien vrijdom te verkrijgen behoeft de belanghebbende verder nog alleen te doen blijken, dat de gronden ten tijde van de verhuring of den overgang reeds vruchten hebben opgeleverd of tot bosch, erf of lustplaats zijn aangelegd of dat de droogmaking, bekading of bedijking daarvan is voltooid. Dit kan geschieden door eene daartoe strekkende verklaring van den controleur der grondbelasting.

De controleurs maken voor het afgeven van deze verklaringen gebruik van het materieel Grondbelasting, n°. 37, hetwelk bij deze wordt ingesteld en waarvan het benoodigde ten spoedigste door hen moet worden aangevraagd.

De inschrijvingen van de perceelen op de verklaringen behooren onmiddellijk onder de laatste inschrijving, te worden afgesloten door middel van een inktstreep over de geheele breedte van het model, terwijl aan den voet der bladzijde het aantal inschrijvingen wordt vermeld. (W. v. d. B. A.)

—

2 *Februari* 1912. WET, tot regeling van de verplichtingen ten aanzien van de militie. S. 21.

Bijl. Hand. 2e *Kamer* 1910/11, n°. 215, 1—33; 1911/12, n°. 16, 1—54.

Hand. id. 1911/12, *bladz.* 58—83, 86—106, 108—134, 136—151, 153—176, 178—271, 273—290, 292—327, 329—373, 375—397, 399—423, 428—465, 467—499, 501—521, 523—575, 747.

Hand. 1e *Kamer* 1911/12, *bladz.* 155—165, 172—184, 227—246, 254—272.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodig is nieuwe wettelijke bepalingen vast te stellen tot regeling, in verband met art. 181, tweede lid, eersten volzin, der Grondwet, van den verplichten krijgsdienst, voor zoover deze bij de militie wordt vervuld;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze, vast te stellen de volgende bepalingen, welke zullen uitmaken de

MILITIEWET.

HOOFDSTUK I.

ALGEMEENE BEPALINGEN.

Art. 1. *1.* Zij, die volgens deze wet verplichten krijgsdienst vervullen, vormen gezamenlijk de militie. Deze bestaat uit de zeemilitie en de militie te land.

2. De zeemilitie is, behalve voor den dienst ter zee, ook bestemd voor diensten te land, voor zoover deze aan de zeemacht zijn of worden opgedragen.

2. De militie wordt samengesteld uit Nederlanders en ingezetenen niet-Nederlanders, overeenkomstig de regelen, bij deze wet gesteld.

3. *1.* Elk jaar heeft eene afzonderlijke lichting plaats.

2. De lichting geschiedt uit hen, die zijn ingeschreven in het register, dat overeenkomstig art. 19, eerste lid, in het vorig jaar gesloten is.

4. *1.* Elke lichting bedraagt ten hoogste 23,000 man, vermeerderd met het aantal der lotelingen, van wie vóór 1 Januari van het vorig jaar bij Onzen commissaris in de provincie bekend was, dat zij aan de lichting van het daaraan voorafgegane jaar ontbraken, doordat zij, hetzij niet zijn ingelijfd, hetzij na hunne inlijving weder uit den dienst zijn geraakt.

2. Van elke lichting worden ten hoogste 600 man bij de zeemilitie ingelijfd.

3. Van de bij de militie te land ingelijfden kunnen van elke lichting ten hoogste 1500 man tot administratietroepen worden bestemd.

4. De hoegrootheid der lichting van het

volgend jaar, zoomede het aantal van hen die daarvan bij de zeemilitie zullen worden ingelijfd, wordt door Ons bepaald bij een in het *Staatsblad* te plaatsen besluit.

5. De mede bij dit besluit vast te stellen aandeelen, door de provinciën in de lichting te dragen, worden bepaald in evenredigheid tot de getallen der in de provinciën voor de lichting ingeschreven personen. Onder deze personen worden niet begrepen:

1°. zij, van wie vóór 1 September van het loopend jaar bij Onzen commissaris in de provincie bekend was, dat zij overleden zijn;

2°. zij, die voor den dienst bij de militie ongeschikt zijn bevonden;

3°. zij, die vóór 1 September bij onherroepelijk geworden uitspraak van den militieraad of van Gedeputeerde Staten of bij Onze op een ingesteld beroep genomen beslissing voorgoed of tijdelijk van den dienst zijn vrijgesteld;

4°. zij, die vóór 1 September onherroepelijk, hetzij voorgoed, hetzij voorloopig van den dienst zijn uitgesloten.

5. De door de gemeenten in het aandeel der provincie te dragen gedeelten worden door Gedeputeerde Staten bij een in het *Provinciaal blad* te plaatsen besluit bepaald in evenredigheid tot de getallen der in de gemeenten voor de lichting ingeschreven personen. Onder deze personen worden niet begrepen zij, bedoeld in art. 4, vijfde lid, onder 1°.—4°.

6. Behoudens de uitzonderingen, bij de wet gemaakt, duurt de dienst:

a. voor de ingelijfden bij de zeemilitie, ongeacht het tijdstip, waarop de inlijving plaats had, tot 1 Augustus van het jaar, waarin een vijfjarige dienst is of zou worden volbracht;

b. voor de ingelijfden bij de onbereden korpsen, ongeacht het tijdstip, waarop de inlijving plaats had, tot 1 Augustus van het jaar, waarin een zesjarige dienst is of zou worden volbracht;

c. voor de ingelijfden bij de bereden korpsen, ongeacht het tijdstip, waarop de inlijving plaats had, tot 1 Augustus van het jaar, waarin een achtjarige dienst is of zou worden volbracht.

7. *1.* Ieder, die voor de militie is ingeschreven, en ieder, die daarbij is ingelijfd, kan overeenkomstig de daaromtrent bestaande voorschriften worden toegelaten tot eene vrijwillige verbintenis bij de zeemacht, bij het leger hier te lande of bij de koloniale troepen.

2. Hij, die zoodanige verbintenis heeft aangegaan, wordt geacht, zoodra zijn militiedienstijd een aanvang neemt, of, indien hij reeds ingelijfd was, zoodra de verbintenis is ingegaan, den militiedienst te gelijk met den vrijwilligen dienst te vervullen tot den tijd, waarop een van beide eindigt.

3. Overigens zijn de bepalingen van deze wet gedurende den tijd der vrijwillige verbintenis slechts van toepassing, indien en voor zoover dit door Ons of door Onzen Minister van Marine of van Oorlog, door Ons daartoe gemachtigd, wordt bepaald.

8. Ten laste van het Rijk komen de kosten van de in deze wet genoemde registers, van de vereischte lengtematen, van de hulpmiddelen, bij het geneeskundig onderzoek benoodigd, en van hetgeen bij de loting noodig is.

9. Alle in verband met de bepalingen van deze wet en van de te harer uitvoering gegeven voorschriften in te dienen verzoek- en bezwaarschriften, over te leggen of gevorderde stukken en uit te reiken beschikkingen zijn vrij van het recht van zegel, van legesheffing, van de formaliteit van registratie, van kosten van legalisatie, van de rechten, bedoeld in art. 2 der wet van 23 April 1879 (*Staatsblad* n°. 72), en van griffiekosten.

10. *1.* Door Ons wordt bepaald, naar welke regelen de openbare of persoonlijke kennisgevingen en de oproepingen geschieden, die volgens deze wet noodig zijn of met betrekking tot de uitvoering dezer wet door Ons of door Onze bij die uitvoering betrokken Ministers noodig worden geacht.

2. Mede worden door Ons bepaald de vorm der in deze wet genoemde registers en de wijze, waarop zij worden aangehouden.

3. De opgaven, inlichtingen en adviezen, in verband met de uitvoering van deze wet door Ons of door Onze bij die uitvoering betrokken Ministers noodig geacht, worden verstrekt door de colleges of ambtenaren, van wie zij worden gevraagd.

11. *1.* Waar in deze wet, behalve in art. 66, met betrekking tot minderjarigen gesproken wordt van „vader", „moeder" of „voogd", strekt:

de uitdrukking „vader" voor het geval, dat de vader de ouderlijke macht of de voogdij uitoefent;

de uitdrukking „moeder" voor het geval, dat de moeder de ouderlijke macht of de voogdij uitoefent;

de uitdrukking „voogd" voor het geval, dat over den minderjarige voogdij wordt uitgeoefend door een ander dan den vader of de moeder.

2. Waar in deze wet met betrekking tot meerderjarigen gesproken wordt van „curator", strekt deze uitdrukking voor het geval, dat het iemand geldt, die onder curateele staat.

3. Waar in deze wet gesproken wordt van „zeemacht", worden daaronder ook begrepen het korps mariniers en de marine-reserve. Waar in deze wet gesproken wordt van „leger hier te lande", wordt daaronder ook begrepen het reserve-personeel der landmacht.

4. Waar in deze wet gesproken wordt van de koloniale troepen, wordt daarmede gelijkgesteld de gouvernementsmarine in Nederlandsch-Indië.

5. Ten aanzien van hen, die geen vrijwillige woonplaats hebben, wordt in deze wet onder „woonplaats" verstaan de plaats, waar zij werkelijk wonen, en, zoo deze ontbreekt, de plaats van verblijf.

HOOFDSTUK II.

VAN DE INSCHRIJVING.

12. *1.* Behoudens het bepaalde in art. 13 wordt voor de militie ingeschreven:

1°. ieder minderjarig mannelijk Nederlander, die op 1 Januari van het jaar, volgende op dat, waarin hij het 18de levensjaar heeft volbracht, binnen het Rijk, in het Duitsche Rijk of in het Koninkrijk België woonplaats heeft, of wiens vader, moeder of voogd op genoemd tijdstip in een dier Rijken woonplaats heeft;

2°. ieder meerderjarig mannelijk Nederlander, die op genoemd tijdstip in een der genoemde Rijken woonplaats heeft;

3°. ieder mannelijk niet-Nederlander, die op genoemd tijdstip ingezetene van het Rijk is.

2. Voor ingezetene in den zin dezer wet wordt gehouden:

A. de minderjarige niet-Nederlander, die binnen het Rijk woonplaats heeft:

1°. indien zijn vader, moeder of voogd binnen het Rijk woonplaats heeft en gedurende de voorafgaande achttien maanden in het Rijk of in de koloniën of bezittingen des Rijks in andere werelddeelen woonplaats gehad heeft;

2°. indien hij zelf gedurende de voorafgaande achttien maanden in het Rijk of in de koloniën of bezittingen des Rijks in andere werelddeelen woonplaats gehad heeft, tenzij hij in den zin dezer wet een vader of moeder heeft en deze elders dan binnen het Rijk woonplaats heeft;

B. de meerderjarige niet-Nederlander, die binnen het Rijk woonplaats heeft en gedurende de voorafgaande achttien maanden in het Rijk of in de koloniën of bezittingen des Rijks in andere werelddeelen woonplaats gehad heeft.

3. Voor de toepassing van het bepaalde in het vorig lid wordt gehouden:

voor minderjarig hij, die minderjarig is in den zin der Nederlandsche wet;

voor meerderjarig hij, die meerderjarig is in den zin der Nederlandsche wet.

13. Voor de militie wordt niet ingeschreven:

1°. de ingezetene niet-Nederlander, die blijkt te behooren tot een Staat, waar de Nederlanders niet aan den verplichten krijgsdienst zijn onderworpen of waar ten aanzien van den dienstplicht het beginsel van wederkeerigheid is aangenomen;

2°. hij, die blijkt in de koloniën of bezittingen des Rijks in andere werelddeelen woonplaats te hebben, mits dit niet zij ter zake van krijgsdienst.

14. *1.* De inschrijving geschiedt:

1°. van hem, bedoeld in art. 12, eerste lid, onder 1°.:

a. zoo zijn vader, moeder of voogd binnen het Rijk woonplaats heeft, in de gemeente der woonplaats van vader, moeder of voogd;

b. zoo hij binnen het Rijk woonplaats heeft, in de gemeente zijner woonplaats, tenzij bij in den zin dezer wet een vader, moeder of voogd heeft en deze in eene andere gemeente binnen het Rijk woonplaats heeft;

c. zoo zijn vader, moeder of voogd in het Duitsche Rijk en hij niet binnen het Rijk woonplaats heeft, in de gemeente Amsterdam;

d. zoo zijn vader, moeder of voogd in het Koninkrijk België en hij niet binnen het Rijk woonplaats heeft, in de gemeente Rotterdam;

e. zoo hij in het Duitsche Rijk en zijn vader, moeder of voogd niet binnen het Rijk of in het Koninkrijk België woonplaats heeft, in de gemeente Amsterdam;

f. zoo hij in het Koninkrijk België en zijn vader, moeder of voogd niet binnen het Rijk of in het Duitsche Rijk woonplaats heeft, in de gemeente Rotterdam;

2°. van hem, bedoeld in art. 12, eerste lid, onder 2°.:

a. zoo hij woonplaats heeft binnen het Rijk, in de gemeente zijner woonplaats;

b. zoo hij woonplaats heeft in het Duitsche Rijk, in de gemeente Amsterdam;

c. zoo hij woonplaats heeft in het Koninkrijk België, in de gemeente Rotterdam;

3°. A. van hem, bedoeld in art. 12, eerste lid, onder 3°., indien hij minderjarig is:

a. zoo zijn vader, moeder of voogd binnen het Rijk woonplaats heeft, in de gemeente der woonplaats van vader, moeder of voogd;

b. zoo hij in den zin dezer wet geen vader, moeder of voogd heeft of zoo zijn voogd niet binnen het Rijk woonplaats heeft, in de gemeente, waar hij zelf woonplaats heeft;

B. van hem, bedoeld in art. 12, eerste lid, onder 3°., indien hij meerderjarig is:

in de gemeente, waar hij woonplaats heeft.

2. De in het vorig lid als plaats van inschrijving aangewezen gemeente is die, waar de woonplaats gevestigd is of was op 1 Januari van het jaar, volgende op dat, waarin de in te schrijven persoon het 18de levensjaar volbracht. Ten aanzien van hem, wiens inschrijving te Amsterdam of te Rotterdam moet geschieden wegens woonplaats onderscheidenlijk in het Duitsche Rijk of in het Koninkrijk België, wordt de gemeente, waar de inschrijving moet plaats hebben, bepaald naar het Rijk, waar de woonplaats gevestigd is of was op 1 Januari van het jaar, volgende op dat, waarin de in te schrijven persoon het 18de levensjaar volbracht.

15. *1.* Hij, die volgens art. 12 moet worden ingeschreven, is verplicht zich daartoe aan te geven bij den burgemeester der gemeente, waar de inschrijving moet geschieden.

2. Indien hij ongesteld of afwezig is, rust de verplichting tot het doen van de aangifte:

a. indien het een minderjarige betreft, op zijn vader, moeder of voogd, mits de vader, moeder of voogd binnen het Rijk, in het Duitsche Rijk of in het Koninkrijk België woonplaats heeft, of — indien de voogdij is opgedragen aan eene rechtspersoonlijkheid bezittende vereeniging, aan eene stichting of aan eene instelling van weldadigheid — op de bestuurders;

b. indien het een meerderjarige betreft, die onder curateele staat, op zijn curator.

3. De minderjarige, die in den zin dezer wet geen vader, moeder of voogd heeft, of wiens vader, moeder of voogd niet binnen het Rijk, in het Duitsche Rijk of in het Koninkrijk België woonplaats heeft, is, behoudens het bepaalde in het volgend lid, steeds zelf tot het doen van de aangifte verplicht.

4. Hij, die is opgenomen in een der in art. 16 vermelde gestichten en inrichtingen of behoort tot de in het tweede lid van genoemd artikel bedoelde personen dan wel in dienst is bij de zeemacht, bij het leger hier te lande of bij de koloniale troepen, behoeft niet ter inschrijving te worden aangegeven.

5. De aangifte geschiedt in de maand Januari van het jaar, volgende op dat, waarin de in te schrijven persoon het 18de levensjaar volbracht.

6. Voor hem of haar, die tot het doen van de aangifte verplicht is, kan de aangifte geschieden door een ander, daartoe schriftelijk gemachtigd.

16. *1.* De bestuurders van krankzinnigen-, idioten-, doofstommen- en blindengestichten, van gevangenissen, van rijkswerkinrichtingen, van rijksopvoedingsgestichten en van tuchtscholen zenden jaarlijks vóór 10 Januari eene opgave, ingericht in den door Ons te bepalen vorm, van de daarin opgenomen mannelijke personen, die alsdan voor de militie moeten worden ingeschreven, aan Onzen commissaris in de provincie, binnen welke de inschrijving moet plaats hebben.

2. Ten aanzien van de mannelijke personen, die ingevolge art. 39 van het Wetboek van Strafrecht ter beschikking van de Regeering zijn gesteld en niet in een Rijksopvoedingsgesticht zijn opgenomen, geschiedt gelijke opgave vanwege Onzen Minister van Justitie.

3. De inschrijving van de in het eerste en het tweede lid bedoelde personen, zoomede van die, welke in dienst zijn bij de zeemacht, bij het leger hier te lande of bij de koloniale troepen, geschiedt overeenkomstig door Ons te geven voorschriften.

17. *1.* Voor de militie wordt ook ingeschreven of wordt opnieuw ingeschreven:

1°. ieder minderjarig mannelijk Nederlander, die na 1 Januari van het jaar, volgende op dat, waarin hij het 18de levensjaar volbracht, en vóór het intreden van het 21ste levensjaar zijne woonplaats binnen het Rijk, in het Duitsche Rijk of in het Koninkrijk België gevestigd heeft en wiens vader, moeder of voogd niet reeds in een dier Rijken woonplaats had;

2°. ieder minderjarig mannelijk Nederlander, die niet in een der genoemde Rijken woonplaats heeft, doch wiens vader, moeder of voogd na 1 Januari van het jaar, volgende op dat, waarin de minderjarige het 18de levensjaar volbracht, en vóór het intreden van diens 21ste levensjaar zijne of hare woonplaats binnen een dier Rijken gevestigd heeft;

3°. ieder mannelijk minderjarige, die na 1 Januari van het jaar, volgende op dat, waarin hij het 18de levensjaar volbracht, en vóór het intreden van het 21ste levensjaar Nederlander of opnieuw Nederlander is geworden, zoo hij of zijn vader, moeder of voogd binnen het Rijk, in het Duitsche Rijk of in het Koninkrijk België woonplaats heeft;

4°. ieder meerderjarig mannelijk Nederlander, die na 1 Januari van het jaar, volgende op dat, waarin hij het 18de levensjaar volbracht, en vóór het intreden van het 21ste levensjaar zijne woonplaats binnen het Rijk, in het Duitsche Rijk of in het Koninkrijk België gevestigd heeft;

5°. ieder mannelijk meerderjarige, die na 1 Januari van het jaar, volgende op dat, waarin hij het 18de levensjaar volbracht, en vóór het intreden van het 21ste levensjaar Nederlander of opnieuw Nederlander is geworden, zoo hij binnen het Rijk, in het Duitsche Rijk of in het Koninkrijk België woonplaats heeft;

6°. ieder mannelijk niet-Nederlander, die na 1 Januari van het jaar, volgende op dat, waarin hij het 18de levensjaar volbracht, en vóór het intreden van het 21ste levensjaar ingezetene of opnieuw ingezetene is geworden in den zin van art. 12, tweede lid;

7°. hij, die vóór het intreden van het 21ste levensjaar ophoudt te verkeeren in een der gevallen, bedoeld in art. 13, indien hij overigens, hetzij volgens art. 12, het zij volgens het hiervoren onder 1°.—6°. bepaalde ingeschreven zou moeten worden.

2. Met betrekking tot het bepaalde onder 1°.—6°. gelden art. 12, laatste lid, en art. 13.

3. Ten aanzien van de gemeente, waar de inschrijving of de inschrijving opnieuw moet geschieden, geldt art. 14, eerste lid, met dien verstande, dat de plaats van inschrijving wordt bepaald naar de gemeente of het Rijk, waar de woonplaats gevestigd is of was op den dag, waarop de in te schrijven persoon of zijn vader, moeder of voogd is geraakt in een der in het eerste lid van dit artikel omschreven gevallen.

4. Ten aanzien van de aangifte of opgave ter inschrijving of ter inschrijving opnieuw gelden de artt. 15 en 16, met dien verstande, dat de aangifte geschiedt binnen dertig en de opgave binnen tien dagen na den dag, waarop de in te schrijven persoon of zijn vader, moeder of voogd is geraakt in een der in het eerste lid van dit artikel omschreven gevallen.

18. *1.* Hij, wiens aangifte of opgave ter inschrijving of wiens inschrijving verzuimd is, wordt door den burgemeester ambtshalve ingeschreven, zoodra deze het verzuim ontdekt.

2. De burgemeester geeft van deze inschrijving, ingeval de aangifte of opgave verzuimd was, terstond kennis aan hem, haar of hen, die het verzuim heeft of hebben begaan.

19. *1.* Jaarlijks wordt op den laatsten Februari, des namiddags 4 uur, een register van inschrijving geopend, dat op den laatsten Februari van het volgend jaar op hetzelfde uur gesloten wordt. Is de laatste Februari een Zondag, dan geschieden de opening en de sluiting op den eerstvolgenden werkdag op genoemd uur.

2. In het register worden ingeschreven:

a. zij, wier aangifte of opgave ter inschrijving overeenkomstig deze wet geschiedt tusschen de opening en de sluiting van het register;

b. zij, te wier aanzien verzuim van aangifte of van opgave ter inschrijving dan wel verzuim van inschrijving in genoemd tijdvak ontdekt wordt, tenzij zij blijken ingeschreven te zijn in een register, dat overeenkomstig art. 20, vierde lid, geacht wordt voorgoed te zijn vastgesteld;

c. zij, die na de opening van het register doch vóór 1 September daaraanvolgende bij onherroepelijk geworden uitspraak van den militieraad of van Gedeputeerde Staten of bij Onze op een ingesteld beroep genomen beslissing, hetzij tijdelijk van den dienst vrijgesteld, hetzij voorloopig van den dienst uitgesloten zijn;

d. zij, te wier aanzien in het onder *a* genoemd tijdvak eene ingevolge art. 35 gedane uitspraak tot intrekking van eene verleende vrijstelling onherroepelijk is geworden;

e. zij, wier inschrijving na de sluiting van het register krachtens art. 20 door Onzen commissaris in de provincie bevolen wordt.

3. De inschrijving van de onder *c* bedoelde personen geschiedt in dezelfde gemeente, waarin hunne vorige inschrijving plaats vond.

4. Hij, die in het register ingeschreven is en vóór 1 September van het jaar, waarin het register gesloten wordt, blijkt, hetzij opgehouden te hebben Nederlander te zijn zonder ingezetene te wezen, hetzij als niet-Nederlander opgehouden te hebben ingezetene te zijn, hetzij te verkeeren in een der gevallen, in art. 13 vermeld, wordt van het register en zoo noodig mede van het in art. 20 bedoeld alphabetisch register afgevoerd. Na de sluiting van het inschrijvingsregister geschiedt deze afvoering niet dan door of op last van Onzen commissaris in de provincie.

20. *1.* Het inschrijvingsregister wordt met een daaruit opgemaakt alphabetisch register vóór 7 Maart door den burgemeester gezonden aan Onzen commissaris in de provincie, die deze stukken onderzoekt, zoo noodig verbetert en vóór 22 Maart aan den burgemeester terugzendt.

2. Beide registers worden daarna, uiterlijk 27 Maart, gedurende acht dagen op de secretarie der gemeente voor ieder ter lezing nedergelegd.

3. Tegen deze registers kan binnen den tijd, gedurende welken zij ter lezing liggen, bezwaar worden ingebracht bij Onzen commissaris in

de provincie, die daaromtrent ten spoedigste uitspraak doet, met redenen omkleed. Hierbij geldt het bepaalde in art. 49, eerste lid.

4. Zoodra de tijd, gedurende welken de registers ter lezing hebben gelegen, is verstreken of, indien bezwaar is ingebracht, zoodra daaromtrent uitspraak is gedaan, worden zij geacht voorgoed te zijn vastgesteld, behoudens het bepaalde in art. 19, vierde lid.

5. Blijkt daarna, dat een persoon is ingeschreven voor eene andere lichting of voor eene andere gemeente dan waarvoor hij had moeten zijn of worden ingeschreven, dan blijft zijne inschrijving niettemin in die stukken gehandhaafd.

HOOFDSTUK III.

VAN DE VRIJSTELLING.

21. *1.* Vrijstelling van den dienst bij de militie wordt verleend:

1°. wegens eigen vrijwilligen dienst;

2°. wegens broederdienst;

3°. wegens aanwezigheid van in hetzelfde jaar geboren broeders of halfbroeders;

4°. aan hem, die een geestelijk of een godsdienstig-menschlievend ambt bekleedt of daartoe wordt opgeleid;

5°. wegens kostwinnerschap;

6°. wegens woonplaats of toekomstige woonplaats in de koloniën of bezittingen des Rijks in andere werelddeelen;

7°. in bijzondere gevallen.

2. De redenen van vrijstelling, onder 1°. en 2°. genoemd, zijn alleen dan geldig, zoo zij hebben bestaan op 21 Maart van het jaar, waarin omtrent hem, voor wien de vrijstelling wordt gevraagd, door den militieraad uitspraak moet worden gedaan; die, onder 3°. genoemd, moet aanwezig zijn op het oogenblik, waarop de militieraad uitspraak doet.

3. De vrijstelling om de redenen, genoemd onder 1°.—3°., moet steeds worden aangevraagd bij den militieraad. De vrijstelling om de redenen, genoemd onder 4°. en 5°., moet worden aangevraagd bij Gedeputeerde Staten, zoo de redenen aanwezig zijn op 21 Maart hiervoren bedoeld; ontstaan deze eerst na genoemden datum, dan wordt de vrijstelling bij Ons aangevraagd. De vrijstelling om de reden, genoemd onder 6°., moet steeds bij Ons worden aangevraagd.

4. De vrijstelling om de redenen, genoemd onder 1°.—3°., wordt steeds voorgoed verleend. De vrijstelling om de redenen, genoemd onder 4°. en 5°., wordt aanvankelijk slechts tijdelijk en wel ten hoogste viermaal voor een jaar en daarna, zoo de grond voor de vrijstelling ook bij de ten vijfden male te nemen beslissing nog aanwezig blijkt, voorgoed verleend. De vrijstelling om de redenen, genoemd onder 6°., wordt telken jare opnieuw verleend. De vrijstelling om de redenen, genoemd onder 4°., 5°. en 6°., wordt ook voorgoed verleend, zoodra vaststaat, dat, indien zij werd verleend voor één jaar, belanghebbende niet meer tot dienst gehouden zou zijn.

5. De vrijstelling, onder 7°. bedoeld, wordt uitsluitend door Ons verleend, en wel hetzij voorgoed, hetzij voor een bepaalden duur.

6. Door Ons wordt voor zooveel noodig bepaald, op welke wijze en binnen welken tijd de vrijstelling moet worden aangevraagd, zoomede welke bewijsstukken moeten worden overgelegd en binnen welken tijd deze moeten zijn opgemaakt.

22. Vrijstelling wegens eigen vrijwilligen dienst wordt verleend aan den ingeschrevene:

1°. die zich bij de zeemacht, bij het leger hier te lande of bij de koloniale troepen in dienst bevindt, zoo hij daarbij op den dag, waarop de loopende verbintenis eindigt, vijf jaren of langer zal hebben gediend;

2°. die eene verbintenis heeft aangegaan ter opleiding voor den militairen geneeskundigen of pharmaceutischen dienst of tot militair paardenarts;

3°. die vijf jaren bij de zeemacht, bij het leger hier te lande of bij de koloniale troepen als vrijwilliger heeft gediend.

23. *1.* Vrijstelling wegens broederdienst wordt verleend aan den ingeschrevene, wiens wettige broeder of wettige halfbroeder bestemd is ter inlijving bij de militie of wel dient of gediend heeft, hetzij bij de militie, hetzij als vrijwilliger bij de zeemacht, bij het leger hier te lande of bij de koloniale troepen.

2. Waar in de volgende artikelen gesproken wordt van broeder, wordt daaronder zoowel de wettige broeder als de wettige halfbroeder verstaan.

24. *1.* De in het vorig artikel bedoelde vrijstelling wordt slechts verleend, indien de broeder:

1°. bestemd is om bij de militie te worden ingelijfd, tenzij het voor zijne inlijving bepaalde tijdstip verstreken en hij niet ter inlijving opgekomen is;

2°. dient bij de militie;

3°. dient als vrijwilliger, zoo hij op den dag, waarop de loopende verbintenis eindigt, vijf jaren of langer zal hebben gediend;

4°. wegens geëindigden diensttijd uit den

dienst bij de zeemilitie of bij de militie te land is ontslagen;

5°. hoezeer niet uit den dienst ontslagen, niettemin zijn diensttijd bij de zeemilitie of bij de militie te land heeft volbracht;

6°. van de militie te land naar de landweer is overgegaan;

7°. gedurende vijf jaren als vrijwilliger heeft gediend;

8°. na drie jaren bij de zeemilitie of vier jaren bij de militie te land te hebben gediend, uit den dienst is ontslagen wegens het verleenen van eene tijdelijke vrijstelling of van eene vrijstelling voorgoed;

9°. na drie jaren te hebben gediend, wegens ziekte of gebreken, niet door den dienst bekomen, is ontslagen;

10°. wegens ziekte of gebreken, door den dienst bekomen, is ontslagen;

11°. gedurende zijn diensttijd is overleden, na zijne eerste-oefening bij de militie of zijn werkelijken dienst als vrijwilliger reeds te hebben volbracht of aangevangen.

2. Voor de toepassing van het bepaalde in het eerste lid onder 6°. wordt hij, die ingevolge art. 3 der wet van 24 Juni 1901 (*Staatsblad* n°. 159) is bestemd geworden tot het bij de landweer volbrengen van een verlengden militiediensttijd, geacht op den dag, waarop deze verlengde militiediensttijd is aangevangen, in den zin van art. 134 der Militiewet 1901 naar de landweer te zijn overgegaan.

3. Voor de toepassing van het bepaalde in het eerste lid onder 8°. en 9°. wordt niet medegerekend de tijd, door den broeder doorgebracht met uitstel van eerste-oefening of met kracbtens vroegere wetten verleende ontheffing van den werkelijken dienst.

4. Indien hij, aan wien eene tijdelijke vrijstelling is verleend, nog niet heeft gediend of indien zijn dienst niet voldoet aan het bepaalde in het eerste lid onder 8°. en een broeder van hem dientengevolge ter inlijving bestemd of ingelijfd wordt, dan wordt de tijdelijk vrijgestelde, zoo deze het vraagt, voorgoed van den dienst vrijgesteld. Het bepaalde in het tweede lid, eerste gedeelte, van art. 21 en in het derde lid, eersten volzin, van dat artikel geldt hierbij niet. De hierbedoelde vrijstelling moet worden aangevraagd bij den militieraad, zoo de reden tot vrijstelling aanwezig is op 21 Maart, in art. 21, tweede lid, bedoeld; ontstaat deze eerste na dien datum, dan wordt de vrijstelling bij Ons aangevraagd.

25. *1.* Als broederdienst komt eveneens in aanmerking de dienst van den broeder:

1°. die vóór 1 Januari 1902 vier jaren bij de zeemilitie of vijf jaren bij de militie te land heeft gediend, al is hij niet uit den dienst ontslagen;

2°. die, na drie jaren bij de militie te hebben gediend, uit den dienst is ontslagen ten gevolge van eene uitspraak van den militieraad of van Gedeputeerde Staten of van Onze beslissing.

2. Voor de toepassing van het bepaalde in het vorig lid onder 1°. wordt de tijd, gedurende welken de broeder uitstel van eerste-oefening of van verblijf onder de wapenen heeft gehad, niet medegerekend.

3. Het bepaalde in het eerste lid onder 2°. is niet van toepassing, zoo de broeder zijne eerste-oefening nog niet heeft volbracht.

26. Vrijstelling wegens broederdienst wordt insgelijks verleend, indien de broeder:

1°. een diensttijd van vijf jaren of langer bij de militie heeft doen volbrengen of doen aanvullen door plaatsvervanging;

2°. een plaatsvervanger bij de militie heeft gesteld, die als zoodanig dient of verkeert in een der gevallen, bedoeld in art. 24, eerste lid, onder 9°., 10°. en 11°., en in art. 25, eerste lid, onder 2°.

27. *1.* Als broederdienst komt niet in aanmerking:

1°. die, welke is vervuld vóór het voleindigen van het 16de levensjaar;

2°. die van officier;

3°. die van adelborst beneden den rang van officier of die van adspirant-administrateur bij de zeemacht, alsmede die van cadet bij de landmacht;

4°. die van hem, die eene verbintenis heeft aangegaan ter opleiding voor den militairen geneeskundigen of pharmaceutischen dienst of tot militair paardenarts;

5°. die van den dienstplichtige, die krachtens vroegere wetten gedurende drie jaren of langer van den werkelijken dienst ontheven is geweest;

6°. die van vrijwilliger bij de landweer.

2. Met afwijking van het bepaalde in het vorig lid onder 2°. geldt wel als broederdienst:

a. die van officier bij de militie;

b. die van officier bij de marine-reserve, uitgezonderd die van den buitengewonen luitenant ter zee der 1ste klasse en van den officier, die vóór zijne benoeming bij de marine-reserve als zeeofficier heeft gediend;

c. die van den reserve-officier bij de landmacht, die ten tijde der benoeming als zoodanig behoorde tot het reservekader krachtens eene als adspirant-vaandrig of als adspirant-kornet aangegane verbintenis of die van de

militie naar het reserve-personeel der landmacht is overgegaan;

d. die van den reserve-officier van gezondheid bij de landmacht, die als zoodanig is benoemd als gevolg van eene als student in de geneeskunde bij eene der universiteiten hier te lande aangegane verbintenis;

e. die van den reserve-paardenarts bij de landmacht, die als zoodanig is benoemd als gevolg van eene als leerling der Rijksveeartsenijschool aangegane verbintenis;

f. die van den reserve-officier, bestemd voor den militairen telegraafdienst.

3. Worden andere categorieën van officieren in het leven geroepen van overeenkomstigen aard als die onder *a*—*f* bedoeld, dan kunnen zij met betrekking tot het aan hun dienst ontleenen van recht op vrijstelling wegens broederdienst door Ons met die categorieën worden gelijkgesteld.

4. Dienst als nummerverwisselaar bij de militie geldt niet als broederdienst.

5. Dienst als plaatsvervanger bij de militie geldt niet tot vrijstelling van den broeder van hem, die als zoodanig optrad.

6. De dienst, krachtens eene vrijwillige verbintenis vervuld door een nummerverwisselaar of plaatsvervanger gedurende zijn diensttijd als zoodanig, geldt niet tot vrijstelling van een broeder van hem, door wien die dienst is vervuld.

28. *1.* Wegens broederdienst wordt van elk aantal broeders de helft of, is hun getal oneven, de grootere helft vrijgesteld.

2. Eene bij deze wet gevoegde tabel wijst aan, hoe de vrijstelling wegens broederdienst wordt verleend, als het getal broeders grooter is dan drie.

3. Voor de beoordeeling van het recht op vrijstelling wegens broederdienst worden ook medegerekend de overleden broeders van den ingeschrevene:

1°. wier overlijden heeft plaats gehad, hetzij gedurende hun diensttijd, hetzij na te hebben gediend, voor zoover hun dienst als broederdienst in aanmerking kan komen;

2°. die niet hebben gediend of wier dienst niet als broederdienst in aanmerking kan komen, voor zoover zij voor de militie ingeschreven zijn geweest;

met dien verstande, dat broeders, als onder 2°. bedoeld, tot geen grooter getal worden medegerekend dan er tevens broeders, als onder 1°. bedoeld, in aanmerking worden genomen.

4. Voor de toepassing van het bepaalde in het vorig lid wordt hij, die is overleden na een plaatsvervanger te hebben gesteld, geacht te vallen onder 1°., zoo de dienst van deze wèl, en onder 2°., zoo die dienst niet als broederdienst in aanmerking kan komen.

5. Ten opzichte van de vrijstelling wegens broederdienst wordt niet medegerekend de niet-Nederlander, die op grond van het bepaalde in art. 13 onder 1°. niet voor de militie ingeschreven is of geweest is, tenzij hij als vrijwilliger dient of gediend heeft en zijn dienst als broederdienst in aanmerking kan komen.

29. *1.* Moet van twee of meer in hetzelfde jaar geboren broeders aan een of meer vrijstelling wegens broederdienst worden verleend, dan wordt naar door Ons te stellen regelen door loting uitgemaakt, aan wien of aan wie hunner de vrijstelling zal worden toegekend.

2. Zij kunnen echter, met afwijking van het bepaalde in het vorig lid, naar door Ons te stellen regelen bij onderlinge overeenkomst aanwijzen, wie hunner om de aldaar bedoelde reden zal of zullen worden vrijgesteld.

3. Aan deze overeenkomst wordt echter slechts gevolg gegeven, indien de andere broeder of broeders:

1°. niet om eene andere reden, hetzij voorgoed, hetzij tijdelijk is of zijn vrijgesteld;

2°. niet, hetzij voorgoed, hetzij voorloopig van den dienst is of zijn uitgesloten;

3°. voor den dienst geschikt is of zijn.

4. Bovendien behoeven de bij bedoelde overeenkomst betrokken minderjarigen tot het aangaan daarvan de toestemming van hem of haar, die de ouderlijke macht of de voogdij over hen uitoefent.

30. *1.* Indien twee of meer broeders, die geen recht op vrijstelling wegens broederdienst kunnen doen gelden, in hetzelfde jaar zijn geboren, wordt de helft van hun getal of, zoo dit oneven is, de grootere helft vrijgesteld.

2. Tot deze helft wordt of worden geacht te behooren hij of zij, die voor den dienst ongeschikt is of zijn bevonden, alsmede hij of zij, die op grond van eene der in art. 21, eerste lid, onder 1°., 4°. en 5°. vermelde redenen is of zijn vrijgesteld. Voor zooveel de helft of de grootere helft nog niet bereikt is door ongeschiktbevinding of vrijstelling om eene dier redenen, wordt naar door Ons te stellen regelen door loting uitgemaakt, wie tot voltalligmaking van de helft of van de grootere helft bovendien zal of zullen worden vrijgesteld.

3. Hierbij is van toepassing art. 29, tweede, derde en vierde lid.

31. *1.* Vrijstelling op grond van de in art. 21, eerste lid, onder 4°. bedoelde reden wordt verleend:

1°. aan den geestelijke, den bedienaar vanden godsdienst, den zendeling-leeraar, den broeder-diakoon van eene godsdienstige vereeniging en den Roomsch-Katholieken ordebroeder, die tot eene binnen het Rijk gevestigde klooster-inrichting behoort;

2°. aan den student in de godgeleerdheid en den zendeling-kweekeling, die aan eene bij algemeenen maatregel van bestuur aan te wijzen inrichting van onderwijs tot geestelijke, tot bedienaar van den godsdienst of tot zendeling-leeraar wordt opgeleid, en aan den proefbroeder, die tot broeder-diakoon van eene godsdienstige vereeniging wordt opgeleid.

2. Bij algemeenen maatregel van bestuur wordt bepaald, wie worden geacht eene der in het vorig lid bedoelde hoedanigheden te bezitten.

32. *1.* Vrijstelling wegens kostwinnerschap wordt verleend aan hem, door wiens verblijf in werkelijken dienst voldoende middelen tot levensonderhoud zouden komen te ontbreken aan zijn gezin of aan dat, waartoe hij behoort of waarin hij als pleegkind is opgenomen, dan wel aan personen, die hem in den eersten of den tweeden graad van bloed- of aanverwantschap bestaan.

2. Geldt het iemand, die reeds is ingelijfd, dan wordt de vrijstelling niet verleend, zoo de belangen van den dienst het wenschelijk maken haar niet te verleenen en bij toekenning eener vergoeding van ten hoogste een gulden per dag voldoende in de middelen tot levensonderhoud van het gezin of van bedoelde personen zou worden voorzien.

33. Vrijstelling op grond van de in art. 21, eerste lid, onder 6°. bedoelde reden wordt verleend:

1°. aan hem, die zijne woonplaats in de koloniën of bezittingen des Rijks in andere werelddeelen heeft;

2°. aan hem, van wien op redelijke gronden te verwachten is, dat hij zijne woonplaats in de koloniën of bezittingen des Rijks in andere werelddeelen zal hebben;

een en ander mits dit niet zij ter zake van krijgsdienst.

34. 1. Tot de bijzondere gevallen, in art. 21, eerste lid, onder 7°. bedoeld, behoort ook:

1°. het geval, dat een dienstplichtige blijkt ingevolge een verdrag met een vreemden Staat niet tot dienst bij de militie gehouden te zijn;

2°. het geval, dat een dienstplichtige, aan wien geen vrijstelling is verleend op grond van art. 21, eerste lid, 5°., zoodanig persoonlijk onmisbaar is voor de instandhouding der middelen van bestaan van het gezin of de personen, in dat artikel bedoeld, dat zijne aanwezigheid daarvoor dringend noodzakelijk is.

2. Van elke op grond van art. 21, eerste lid, 7°., verleende vrijstelling wordt met opgaaf van de redenen, die daartoe hebben geleid, in de *Staatscourant* mededeeling gedaan.

35. 1. Wordt vermoed, dat iemand ten onrechte van den dienst is vrijgesteld doordat het bewijsstuk of een der bewijsstukken, waarop de vrijstelling is verleend, valsch of vervalscht is, eene onvolledige of met de waarheid strijdige verklaring, getuigenis of opgaaf bevat, of een ander geldt dan hem, op wien het gezegd werd betrekking te hebben, dan wordt dit terstond ter kennis gebracht van Gedeputeerde Staten der provincie, binnen welke hij voor de militie is ingeschreven of had moeten zijn ingeschreven.

2. Gedeputeerde Staten onderzoeken het geval en doen daaromtrent ten spoedigste uitspraak. Wanneer aanleiding is gevonden tot het instellen van eene strafvervolging, geschiedt deze uitspraak niet dan nadat de rechterlijke beslissing onherroepelijk is geworden en, zoo straf is opgelegd, deze is ondergaan.

3. Strekt de uitspraak tot intrekking van de hem verleende vrijstelling, dan wordt hij opnieuw of alsnog voor de militie ingeschreven in de gemeente, waar hij vroeger was ingeschreven of had moeten zijn ingeschreven.

4. Van de uitspraak van Gedeputeerde Staten kan binnen tien dagen, te rekenen van den dag, waarop zij ter kennis is gebracht van hem, wien zij geldt, bij Ons in beroep worden gekomen:

1°. door den bedoelden persoon, of door zijn vader, moeder, voogd of curator;

2°. door Onzen commissaris in de provincie.

5. Met betrekking tot het instellen van het beroep geldt het bepaalde in art. 49, zoomede het bepaalde in art. 51, tweede lid, tweeden volzin, en derde lid.

HOOFDSTUK IV.

VAN DE UITSLUITING.

36. *1.* Van den dienst bij de militie wordt voorgoed uitgesloten de ingeschrevene:

1°. die onherroepelijk is veroordeeld tot de doodstraf, tot eene onteerende straf of hetzij bij één vonnis, hetzij bij verschillende vonnissen gezamenlijk, tot eene zwaardere gevangenisstraf of militaire gevangenisstraf dan van zes maanden;

2°. die onherroepelijk van het recht om ooit weder bij de gewapende macht of als militair geëmployeerde te dienen, ontzet, of die van

den militairen stand of van de betrekking van militair geëmployeerde vervallen verklaard is;

3°. die op grond van het Reglement van krijgstucht voor het krijgsvolk te water of op grond van dat voor het krijgsvolk te lande met een briefje van ontslag of een bijzonder gemerkt paspoort uit den dienst bij de zee- of landmacht is weggezonden.

2. Voor de toepassing van het eerste lid wordt hij, die gratie heeft verkregen, geacht slechts te zijn veroordeeld tot de straf, welke krachtens de gratie op hem blijft rusten of komt te rusten.

3. De uitsluiting voorgoed geschiedt niet, zoo de ingeschrevene, hetzij reeds voorgoed vrijgesteld of ongeschikt bevonden is, hetzij tevens voorgoed vrijgesteld zou moeten worden.

4. Indien iemand, die nog tot dienst bij de militie verplicht zou kunnen worden, na het sluiten der tweede zitting van den militieraad blijkt of komt te verkeeren in een der in het eerste lid omschreven gevallen, dan wordt hij door Gedeputeerde Staten van de provincie, binnen welke hij is ingeschreven, voorgoed uitgesloten. Blijkt of komt een ingelijfde in een dier gevallen te verkeeren, dan wordt hij op last van Onzen Minister van Marine of van Oorlog uit den dienst ontslagen. Ten aanzien van de toepassing van het bepaalde in den eersten en den tweeden volzin van dit lid geldt het bepaalde in het tweede lid.

37. *1.* Van den dienst bij de militie wordt voorloopig uitgesloten de ingeschrevene:

1°. die zich in verzekerde bewaring bevindt, hetzij tot het ondergaan van straf, hetzij als verdacht of beklaagd van zich aan eenig strafbaar feit te hebben schuldig gemaakt;

2°. in wiens opvoeding krachtens bevel van den rechter van Regeeringswege wordt voorzien;

3°. wien tijdelijk het recht is ontzegd om bij de gewapende macht of als militair geëmployeerde te dienen, of die tijdelijk van dat recht is ontzet, tenzij de ontzegging of de ontzetting ten gevolge van verleende gratie een einde heeft genomen.

2. De uitsluiting voorloopig geschiedt niet:

1°. zoo het te voorzien is, dat de reden tot uitsluiting, bedoeld in het vorig lid onder 1°. of 2°., vóór den aanvang der tweede zitting van den militieraad, en die, bedoeld in dat lid onder 3°., vóór 16 Januari van het volgend jaar zal hebben opgehouden te bestaan:

2°. zoo de ingeschrevene, hetzij in de termen valt om voorgoed te worden uitgesloten, hetzij reeds voorgoed of tijdelijk vrijgesteld of ongeschikt bevonden is, hetzij tevens voorgoed of tijdelijk vrijgesteld zou moeten worden.

3. Indien iemand blijkt op den dag, waarop hij zou moeten worden ingelijfd, te verkeeren in een der gevallen, in het eerste lid onder 2°. en 3°. omschreven, dan heeft, nadat dit geval heeft opgehouden te bestaan, zijne inlijving naar door Ons te stellen regelen plaats in een der tijdvakken, vermeld in art. 72.

4. Hij, die zich als verdachte of beklaagde in verzekerde bewaring heeft bevonden en ten gevolge daarvan wordt ingelijfd in een later jaar dan dat, waarin hij anders zou zijn ingelijfd, wordt, indien hij ter zake van het hem ten laste gelegde feit niet tot eenige straf veroordeeld werd, voor het berekenen van zijn diensttijd geacht in laatstbedoeld jaar te zijn ingelijfd op den zelfden datum, waarop zijne inlijving plaats had.

HOOFDSTUK V.

VAN DE COLLEGES VOOR HET DOEN VAN UITSPRAKEN.

§ 1. *Van den militieraad en van Gedeputeerde Staten.*

38. *1.* In elke provincie of, zoo deze door Ons in districten wordt verdeeld, in elk district zijn een militieraad, een of meer keuringsraden en een militiecommissaris.

2. De hoofdplaats van elk district wordt door Ons aangewezen.

39. *1.* De militieraad is samengesteld uit een voorzitter en twee leden.

2. De militiecommissaris heeft zitting in den raad en eene raadgevende stem.

3. Aan den raad wordt een secretaris toegevoegd.

4. Voor het doen van uitspraak nopens de geschiktheid voor den dienst wordt de raad bijgestaan door een burgergeneeskundige en een officier van gezondheid. Is een officier van gezondheid niet beschikbaar, dan wordt de raad bijgestaan door twee burger-geneeskundigen.

40. *1.* De voorzitter en de beide leden van den raad, zoomede hunne plaatsvervangers, worden jaarlijks door Ons benoemd.

2. De secretaris wordt jaarlijks benoemd door Onzen commissaris in de provincie, die tevens een persoon aanwijst om den secretaris bij ongesteldheid, afwezigheid of ontstentenis te vervangen.

41. *1.* De militiecommissaris wordt door Ons benoemd en ontslagen. Hij heeft woonplaats in de hoofdplaats van de provincie of

van het district, tenzij hem door Ons wordt vergund in eene andere gemeente te wonen.

2. Hij heeft den rang van luitenant-kolonel, tenzij hij als gepensionneerd officier een hoogeren rang mocht hebben.

3. Zijne bevoegdheid en werkzaamheden worden door Ons geregeld, voor zoover dit niet reeds bij deze wet is geschied.

4. De vervanging van den militiecommissaris bij ongesteldheid, afwezigheid of ontstentenis wordt door Onzen commissaris in de provincie geregeld.

42. *1.* De burger-geneeskundige wordt door den voorzitter van den militieraad en de officier van gezondheid door of vanwege Onzen Minister van Marine of van Oorlog aangewezen. Bij deze aanwijzing wordt in acht genomen, dat het onderzoek van een ingeschrevene moet geschieden door andere geneeskundigen dan die hem bij den keuringsraad hebben onderzocht.

2. Voor beide geneeskundigen geldt art. 55, vierde lid; voor den burger-geneeskundige ook art. 55, vijfde lid.

43. *1.* De voorzitter en de leden, voor zoover zij niet in actieven militairen dienst zijn, zoomede de tot bijstand aangewezen burger-geneeskundige, genieten een door Ons te bepalen presentiegeld voor elke vergadering, die zij bijwonen, en de secretaris eene door Ons te bepalen jaarwedde, een en ander onverminderd de hun toekomende vergoeding voor reis- en verblijfkosten.

2. De burger-geneeskundige geniet bovendien eene geldelijke tegemoetkoming voor het ingevolge art. 46, derde lid, of art. 59, derde lid, te houden onderzoek van personen op de plaats, waar zij zich bevinden, eveneens onverminderd de hem toekomende vergoeding voor reis- en verblijfkosten.

44. *1.* De militieraad vergadert in de hoofdplaats van de provincie of van het district. Ook kunnen door Onzen commissaris in de provincie nog andere vergaderplaatsen voor den raad worden aangewezen.

2. Vanwege de gemeente, waar de militieraad vergadert, wordt zorg gedragen voor de daartoe en voor het geneeskundig onderzoek vereischte vertrekken, voor de noodige schrijfbehoeften, alsmede, voor zoover noodig, voor eene plaats tot het bewaren van het archief en van de bij den militieraad benoodigde voorwerpen.

3. De uitspraken van den raad worden in het openbaar gedaan, nadat belanghebbenden in de gelegenheid zijn gesteld hunne aanvrage toe te lichten of te doen toelichten.

4. De voorzitter van den raad is bevoegd, tot handhaving van de orde bij de vergaderingen de sterke hand in te roepen en, ingeval die orde op eenigerlei wijze wordt verstoord, hen, die dit doen, het vertrek te doen verlaten.

5. De werkzaamheden van den raad worden door Ons geregeld, voor zoover dit niet reeds bij deze wet is geschied.

45. *1.* De militieraad houdt twee zittingen.

2. De eerste zitting wordt geopend op den laatsten Maandag in April of, zoo de tweede Paaschdag op dien dag valt, den eerstvolgenden werkdag daarna, de andere op den eersten Maandag in Augustus.

3. In de eerste zitting wordt, behoudens het bepaalde in het volgend lid, uitspraak gedaan omtrent vrijstelling en uitsluiting van den dienst, voor zoover de uitspraak aan den militieraad is opgedragen.

4. In de tweede zitting wordt uitspraak gedaan omtrent:

1°. geschiktheid voor den dienst van hen, te wier aanzien het gevoelen der geneeskundigen van den keuringsraad niet van gelijke strekking is;

2°. geschiktheid voor den dienst van hen, van wie een nieuw geneeskundig onderzoek is aangevraagd;

3°. vrijstelling van in hetzelfde jaar geboren broeders;

4°. vrijstelling, waaromtrent buiten schuld van hen, wie zij geldt, in de eerste zitting geen uitspraak kon worden gedaan;

5°. uitsluiting van hen, te wier aanzien sedert de eerste zitting eene reden tot uitsluiting bekend geworden is, voor zoover zij niet reeds bij onherroepelijk geworden uitspraak vrijgesteld of ongeschikt bevonden zijn.

46. *1.* Ingeval de militieraad uitspraak moet doen omtrent de geschiktheid voor den dienst van een ingeschrevene, doet de raad geen uitspraak, alvorens den ingeschrevene, wien zij geldt, te hebben doen onderzoeken. Het onderzoek geschiedt voor den militieraad in de provincie of in het district, waarbinnen de te onderzoeken persoon voor de militie is ingeschreven. Onze commissaris in de provincie kan op verzoek van den ingeschrevene bepalen, dat het onderzoek zal plaats hebben voor een anderen militieraad.

2. De ingeschrevene is verplicht zich aan het onderzoek te onderwerpen en daartoe op den bepaalden tijd voor den militieraad te verschijnen. Zoo noodig kan hij met den sterken arm voor den raad worden gebracht.

3. Behoort de ingeschrevene tot eene der categorieën, hetzij bedoeld onder 1°. en 2°., hetzij bedoeld inder 3°.—5°. van het tweede

lid van art. 59, dan gelden onderscheidenlijk de bepalingen van het derde, vierde en vijfde lid, of de bepaling van het zesde lid van dat artikel.

4. Indien het vanwege den raad te houden onderzoek niet mocht kunnen plaats hebben, wordt de ingeschrevene voor geschikt gehouden.

47. *1.* Alle besluiten van den militieraad worden bij meerderheid van stemmen genomen.

2. De voorzitter en de leden, zoomede de geneeskundigen, onthouden zich van het verleenen van medewerking aan uitspraken omtrent hunne bloed- en aanverwanten, tot den derden graad ingesloten. Voor deze uitspraken wordt, voor zooveel den voorzitter of een der leden betreft, de plaatsvervanger opgeroepen, en voor zooveel een der geneeskundigen betreft, een ander geneeskundige tot bijstand van den raad aangewezen.

48. Tegen de omtrent vrijstelling of uitsluiting door den militieraad gedane uitspraak kan binnen tien dagen, te rekenen van den dag, waarop die uitspraak is geschied, bij Gedeputeerde Staten bezwaar worden ingebracht:

1°. door den ingeschrevene, wien de uitspraak geldt, of door zijn vader, moeder, voogd of curator;

2°. door elk der overige voor de gemeente ingeschrevenen of door zijn vader, moeder, voogd of curator;

3°. door den militiecommissaris.

49. *1.* Hij of zij, die bezwaren inbrengt, levert het daartoe strekkend verzoekschrift, dat behoorlijk met redenen omkleed moet zijn, op straffe van niet-ontvankelijkheid, in bij den burgemeester der gemeente, waar de ingeschrevene, wien de uitspraak geldt, voor de militie ingeschreven is. De burgemeester geeft een bewijs van ontvangst af en zorgt zonder uitstel voor de doorzending van het verzoekschrift.

2. De militiecommissaris dient zijne bezwaren rechtstreeks in en geeft van de indiening terstond kennis aan bedoelden burgemeester.

50. Gedeputeerde Staten onderzoeken de bij hen ingebrachte bezwaren zonder uitstel en doen omtrent elke zaak afzonderlijk ten spoedigste eene uitspraak, met redenen omkleed. Hunne uitspraak wordt door den burgemeester ter algemeene kennis gebracht en bovendien medegedeeld aan den ingeschrevene, wien de uitspraak geldt, en aan hem of haar, die de bezwaren inbracht.

51. *1.* Van de uitspraak van Gedeputeerde Staten kan gedurende tien dagen, te rekenen van den dag, waarop de uitspraak ter algemeene kennis is gebracht, bij Ons in beroep worden gekomen:

1°. door den ingeschrevene, wien de uitspraak geldt, of door zijn vader, moeder, voogd of curator;

2°. door elk der overige voor de gemeente ingeschrevenen of door zijn vader, moeder, voogd of curator;

3°. door den militiecommissaris;

4°. door Onzen commissaris in de provincie.

2. Met betrekking tot het instellen van het beroep geldt het bepaalde in art. 49. Wordt het beroep ingesteld door Onzen commissaris in de provincie, dan handelt deze op de wijze, in het laatste lid van dat artikel bepaald.

3. Onze beslissing, zoo spoedig mogelijk nadat het beroep is gedaan, bij een met redenen omkleed besluit, den Raad van State gehoord, te nemen, wordt gezonden aan Onzen commissaris in de provincie, die voor de uitvoering zorgt.

52. Gedeputeerde Staten onderzoeken de aanvragen om vrijstelling om eene der in art. 21, eerste lid, onder 4°. en 5°. genoemde redenen zonder uitstel en doen omtrent elke zaak afzonderlijk ten spoedigste eene uitspraak. Hunne uitspraak wordt door den burgemeester ter algemeene kennis gebracht en bovendien medegedeeld aan den ingeschrevene, wien de uitspraak geldt.

53. *1.* Van de uitspraak, in het vorig artikel bedoeld, kan gedurende tien dagen, te rekenen van den dag, waarop de uitspraak ter algemeene kennis is gebracht, bij Ons in beroep worden gekomen:

1°. door den ingeschrevene, wien de uitspraak geldt, of door zijn vader, moeder, voogd of curator;

2°. door elk der overige voor de gemeente ingeschrevenen of door zijn vader, moeder, voogd of curator;

3°. door Onzen commissaris in de provincie.

2. Hierbij geldt het bepaalde in het tweede en het derde lid van art. 51.

§ 2. *Van den keuringsraad.*

54. *1.* De keuringsraad is samengesteld uit een hoofdofficier of gepensionneerd opper- of hoofdofficier van de landmacht als voorzitter, een burger-geneeskundige en een officier van gezondheid. Is een officier van gezondheid niet beschikbaar, dan wordt ook zijne plaats ingenomen door een burger-geneeskundige.

2. Aan den raad wordt een secretaris toegevoegd, zoo mogelijk de secretaris van den militieraad.

55. *1.* De voorzitter van den keuringsraad, zoomede zijn plaatsvervanger, worden jaarlijks door Ons benoemd.

2. Ten aanzien van den secretaris geldt het bepaalde in art. 40, tweede lid.

3. De burger-geneeskundige wordt door den voorzitter van den keuringsraad en de officier van gezondheid door of vanwege Onzen Minister van Marine of van Oorlog aangewezen.

4. Alvorens hunne werkzaamheden als lid van den raad aan te vangen, leggen beide geneeskundigen, eenmaal voor elke lichting, in handen van den voorzitter een door Ons vast te stellen eed of belofte af.

5. De burger-geneeskundige is verplicht den vastgestelden eed of belofte af te leggen en de hem door den voorzitter van den raad opgedragen werkzaamheden te verrichten op den tijd en de plaats, hem door den voorzitter van den raad bekend gemaakt.

56. *1.* De voorzitter van den keuringsraad, zoo deze niet in actieven militairen dienst is, de burger-geneeskundige en de officier van gezondheid, zoo deze behoort tot het Indisch leger en tijdelijk hier te lande verblijf houdt, genieten voor elke vergadering, die zij bijwonen, een door Ons te bepalen presentiegeld en de secretaris eene door Ons te bepalen jaarwedde, een en ander onverminderd de hun toekomende vergoeding voor reis- en verblijfkosten.

2. De burger-geneeskundige en de bedoelde officier van gezondheid genieten bovendien eene geldelijke tegemoetkoming voor het onderzoek van personen op de plaats, waar dezen zich bevinden, eveneens onverminderd de hun toekomende vergoeding voor reis- en verblijfkosten.

57. *1.* De zitting van den keuringsraad wordt gehouden tusschen de eerste en de tweede zitting van den militieraad.

2. Met inachtneming van de regelen, die door Ons worden noodig geacht, wijst Onze commissaris in de provincie de plaatsen, dagen en uren aan, waarop voor elke gemeente de keuringsraad vergadert.

3. Vanwege de gemeente, waar de keuringsraad vergadert, wordt zorg gedragen voor de daartoe en voor het geneeskundig onderzoek vereischte vertrekken, voor de noodige schrijfbehoeften, alsmede, voor zoover noodig, voor eene plaats tot het bewaren van bescheiden en van de bij den keuringsraad benoodigde voorwerpen.

4. De uitspraken van den raad worden in het openbaar medegedeeld.

5. De voorzitter van den raad is bevoegd, tot handhaving van de orde bij de vergaderingen de sterke hand in te roepen en, ingeval die orde op eenigerlei wijze wordt verstoord, hen, die dit doen, het vertrek te doen verlaten.

6. De werkzaamheden van den raad worden door Ons geregeld, voor zoover dit niet reeds bij deze wet is geschied.

58. *1.* De meting en het geneeskundig onderzoek naar de geschiktheid voor den dienst geschieden voor den keuringsraad, behoudens de uitzonderingen, bij deze wet gemaakt.

2. Ongeschikt voor den dienst worden geacht:

1°. zij, die kleiner zijn dan 1.55 M.;

2°. zij, die lijden aan of behept zijn met door Ons aan te wijzen ziekten of gebreken.

3. Zij, die eene lichaamslengte van ten minste 1.55 M. hebben, worden onderworpen aan een geneeskundig onderzoek naar de geschiktheid voor den dienst.

4. Dit onderzoek geschiedt, voor zoover daaromtrent bij deze wet niet reeds is voorzien, naar door Ons te stellen regelen.

59. *1.* Ieder ingeschrevene, die niet bij onherroepelijk geworden uitspraak van den dienst, hetzij voorgoed of tijdelijk is vrijgesteld, hetzij voorgoed of voorloopig is uitgesloten, is verplicht op den bepaalden tijd voor den keuringsraad te verschijnen en zich aldaar aan een onderzoek naar zijne lichaamslengte en, zoo noodig, aan een geneeskundig onderzoek te onderwerpen. Hij verschijnt voor den hem aangewezen keuringsraad in de provincie of in het district, waarbinnen hij voor de militie is ingeschreven. Onze commissaris in de provincie kan op verzoek van den ingeschrevene bepalen, dat het onderzoek zal plaats hebben voor een anderen keuringsraad.

2. De bepaling van den eersten volzin van het vorig lid geldt niet voor de ingeschrevenen:

1°. die doen blijken door ziekte of gebreken buiten staat te zijn voor den keuringsraad te verschijnen;

2°. die zich in verzekerde bewaring bevinden of die verpleegd worden in eene rijkswerkinrichting, een rijksopvoedingsgesticht of eene tuchtschool;

3°. die verpleegd worden in een krankzinnigen-, idioten-, doofstommen- of blindengesticht;

4°. die hun beroep maken van de buitenlandsche zeevaart of van de zeevisscherij buitenslands;

5°. die woonplaats hebben of verblijf houden in het buitenland, voor zoover zij niet naar bij algemeenen maatregel van bestuur te stellen regelen verplicht zijn het geneeskundig onderzoek hier te lande te ondergaan;

6°. die zich in vrijwilligen militairen dienst bevinden.

3. De ingeschrevenen, bedoeld in het tweede

lid onder 1°. en 2°., worden onderzocht op de plaats, waar zij zich bevinden, mits deze binnen het Rijk gelegen zij. Zij zijn verplicht zich aan dit onderzoek te onderwerpen. Onze commissaris in de provincie kan bepalen, dat dit onderzoek geschiedt vanwege een anderen raad dan dien, bedoeld in het eerste lid, tweeden volzin.

4. Het in het vorig lid bedoeld onderzoek wordt verricht door een daartoe door den voorzitter van den raad aan te wijzen burger-geneeskundige en door den in den raad zitting hebbenden officier van gezondheid, te zamen of afzonderlijk. De burger-geneeskundige en de officier van gezondheid zenden ieder aan den voorzitter van den raad eene omstandige verklaring omtrent den toestand van den ingeschrevene, vermeldende tevens zijn oordeel omtrent diens geschiktheid voor den dienst.

5. De burger-geneeskundige is verplicht het hem opgedragen onderzoek te doen binnen den daarvoor vastgestelden tijd en op de daarvoor aangewezen plaats, den bij art. 55, vierde lid, bedoelden eed of belofte mondeling of schriftelijk af te leggen, zoo hij dien nog niet heeft afgelegd, en de verklaring, in het vorig lid bedoeld, binnen den door den voorzitter van den raad bepaalden tijd aan dien voorzitter te zenden.

6. Met betrekking tot de wijze, waarop de geschiktheid of de ongeschiktheid voor den dienst van de ingeschrevenen, bedoeld in het tweede lid onder 3°.—5°., moet of kan blijken, worden bij algemeenen maatregel van bestuur voor zooveel noodig regelen gesteld.

60. *1.* De uitslag der meting wordt vastgesteld door den voorzitter van den raad.

2. Overigens wordt de uitspraak omtrent geschiktheid of ongeschiktheid voor den dienst vastgesteld door de geneeskundige leden van den raad, zoo hun gevoelen van gelijke strekking is. Is dit niet het geval, dan geschiedt de uitspraak door den militieraad.

3. Ieder der geneeskundigen ontboudt zich van het verleenen van medewerking aan uitspraken omtrent zijne bloed- en aanverwanten, tot den derden graad ingesloten. Voor deze uitspraken wordt een ander geneeskundige als lid van den raad aangewezen.

61. *1.* Van een ingeschrevene, omtrent wien door den keuringsraad uitspraak is gedaan, kan binnen tien dagen, te rekenen van den dag, waarop de uitspraak overeenkomstig het bepaalde in art. 57, vierde lid, is medegedeeld, bij den militieraad een nieuw geneeskundig onderzoek worden aangevraagd:

1°. door den ingeschrevene, wien de uitspraak geldt, of door zijn vader, moeder, voogd of curator;

2°. door elk der overige voor de gemeente ingeschrevenen, of door zijn vader, moeder, voogd of curator.

2. Ten aanzien van het indienen der aanvrage, die, zoo zij geschiedt door een der in het eerste lid onder 2°. bedoelde personen, op aannemelijke in de aanvrage omschreven gronden moet berusten, geldt het bepaalde in art. 49, eerste lid.

3. Is de aanvrage gedaan door een der in het eerste lid onder 1°. bedoelde personen en verschijnt de ingeschrevene niet voor den militieraad, dan wordt de aanvrage als vervallen beschouwd, tenzij de ingeschrevene blijkt te verkeeren in een der gevallen, bedoeld in art. 59, tweede lid, onder 1°. en 2°.

HOOFDSTUK VI.

VAN DE LOTING.

62. *1.* De loting voor de ingeschrevenen voor de lichting van het volgende jaar heeft plaats in de maand September.

2. Aan de loting nemen deel alle voor de lichting ingeschreven personen, met uitzondering van hen:

1°. die vóór den aanvang der loting voor de gemeente blijken te zijn overleden;

2°. die voor den dienst bij de militie ongeschikt zijn bevonden;

3°. die vóór 1 September bij onherroepelijk geworden uitspraak van den militieraad of van Gedeputeerde Staten of bij Onze op een ingesteld beroep genomen beslissing voorgoed of tijdelijk van den dienst zijn vrijgesteld;

4°. die vóór 1 September onherroepelijk, hetzij voorgoed, hetzij voorloopig van den dienst zijn uitgesloten.

63. *1.* Onze commissaris in de provincie bepaalt de plaatsen, dagen en uren voor de loting.

2. Vanwege de gemeente, waar de loting plaats heeft, wordt zorg gedragen voor een daartoe geschikt vertrek.

64. *1.* De loting geschiedt ten overstaan van den militiecommissaris.

2. De burgemeester, een lid van den raad of een ambtenaar van elke gemeente is bij de loting voor zijne gemeente tegenwoordig.

3. Hij, die zich in gevolge het bepaalde in het vorig lid buiten zijne woonplaats begeeft, geniet reis- en verblijfkosten uit 's Rijks kas.

4. De secretaris van den militieraad is tot bijstand van den militiecommissaris bij de loting tegenwoordig.

5. De militiecommissaris is bevoegd, tot handhaving der orde bij de loting de sterke hand in te roepen.

65. *1.* De militiecommissaris telt in het openbaar zooveel nummers of loten voor als het getal der aan de loting deelnemende ingeschrevenen bedraagt.

2. Hij doet die nummers vervolgens in eene bus, waarvan de vorm en de wijze van plaatsing door Ons worden voorgeschreven.

66. *1.* De aan de loting deelnemende ingeschrevenen, in de volgorde van het alphabetisch register op te roepen, trekken zelven hunne nummers.

2. Voor den ingeschrevene, die niet is opgekomen of wel buiten staat of onwillig is zelf zijn nummer te trekken, wordt het nummer getrokken door zijn vader, moeder, voogd of curator.

3. Is ook deze niet opgekomen of wel buiten staat of onwillig een nummer te trekken, dan geschiedt het trekken door hem, die ingevolge het bepaalde in art. 64, tweede lid, bij de loting tegenwoordig is.

4. Nadat het getrokken nummer door den militiecommissaris overluid is voorgelezen, wordt het teruggegeven aan hem of haar, door wien of wie het getrokken is.

5. Elk getrokken nummer wordt onmiddellijk bij den naam van den ingeschrevene, wien het geldt, op het inschrijvingsregister en het alphabetisch register ingevuld.

6. Gelijktijdig wordt de naam van den ingeschrevene in een in de volgorde der lotingsnummers aangelegd lotingsregister ingevuld achter het getrokken nummer.

7. Verdere voorschriften met betrekking tot de loting worden door Ons gegeven.

67. Gedurende tien dagen, te rekenen van den dag, waarop de loting heeft plaats gehad, of, indien zij niet in één dag afloopt, van dien, waarop zij is geëindigd, kunnen tegen de wijze, waarop zij is geschied, bij Onzen commissaris in de provincie bezwaren worden ingebracht door belanghebbende lotelingen, of door hun vader, moeder, voogd of curator. Art. 49, eerste lid, is hierbij van toepassing.

68. *1.* Onze commissaris in de provincie onderzoekt de bij hem ingebrachte bezwaren zonder uitstel en doet ten spoedigste eene uitspraak, met redenen omkleed, hetzij tot handhaving, hetzij tot vernietiging van de plaats gehad hebbende loting, naar gelang en voor zoover eene gepleegde onregelmatigheid op den uitslag der loting van invloed heeft kunnen zijn. De uitspraak wordt door den burgemeester ter algemeene kennis gebracht en bovendien medegedeeld aan den militiecommissaris en aan hen, die de bezwaren inbrachten.

2. Strekt de uitspraak tot geheele of gedeeltelijke vernietiging van de loting, dan bepaalt Onze commissaris in de provincie het houden eener nieuwe loting, voor zoover noodig. Hierbij gelden art. 62, tweede lid, en de artt. 63—67.

HOOFDSTUK VII.

VAN DE INLIJVING.

69. *1.* Zoodra de uitslag der loting voor eene gemeente onherroepelijk is geworden en het door de gemeente in de lichting te dragen gedeelte is bepaald, wijst Onze commissaris in de provincie de lotelingen aan, die bestemd zijn om voor de gemeente bij de militie te worden ingelijfd.

2. De aanwijzing geschiedt in de volgorde der lotingsnummers, te beginnen met het laagste, uit alle ingeschrevenen, die aan de loting hebben deelgenomen.

3. Voor hen, die aan het aldus samengestelde door de gemeente in de lichting te dragen gedeelte blijken of komen te ontbreken, worden geen andere lotelingen tot voltalligmaking van dat gedeelte aangewezen.

70. *1.* De lotelingen worden in de gelegenheid gesteld zich in de maand November op de door Ons te bepalen wijze bij een der korpsen van het leger te onderwerpen aan een onderzoek tot het verwerven van het bewijs, dat zij voldoen aan de eischen van voorgeoefendheid, omschreven in een bij algemeenen maatregel van bestuur vast te stellen programma.

2. De lotelingen, die op het tijdstip van het in het eerste lid bedoelde onderzoek door ziekte verhinderd zijn zich daaraan te onderwerpen, kunnen, voor zoover de dienstbelangen dit gedoogen, uiterlijk tot 15 December worden onderzocht.

3. De kosten voor de legering en voeding der lotelingen, die zich aan het onderzoek onderwerpen en niet verblijf houden in de gemeente, waar het onderzoek plaats heeft, kunnen ten laste van het Rijk worden gebracht.

71. *1.* In de maand December worden de voor de lichting van het volgend jaar in te lijven manschappen toegewezen aan de zeemilitie en de onderscheidene korpsen en onderdeelen van het leger, met aanwijzing van het tijdvak van inlijving.

2. Bij die toewijzing worden de manschappen, die het in art. 70, eerste lid, bedoeld bewijs hebben verworven, bestemd voor het korps en het garnizoen hunner keuze, voor

zoover zij daartoe geschikt zijn en het met de belangen van den dienst is overeen te brengen.

3. Overigens worden voor die toewijzing door Ons algemeene voorschriften gegeven, met dien verstande, dat, voor zoover het met de belangen van den dienst is overeen te brengen, voor de zeemilitie en voor de bereden korpsen in de eerste plaats in aanmerking worden genomen de manschappen, die zich daartoe hebben opgegeven en daarvoor geschikt zijn geoordeeld.

72. *1.* De inlijving geschiedt:

1°. voor de zeemilitie in twee gedeelten, het eerste gedeelte in het tijdvak van 16—20 Maart, het tweede gedeelte in dat van 6—10 Augustus;

2°. voor de infanterie in twee gedeelten, het eerste gedeelte in het tijdvak van 16—20 Januari, het tweede gedeelte in dat van 1—5 October;

3°. voor de vestingartillerie in twee gedeelten, het eerste gedeelte in het tijdvak van 1—5 Maart, het tweede gedeelte in dat van 16—20 October;

4°. voor de pantserfortartillerie en de torpedisten in het tijdvak van 1—5 Maart;

5°. voor de pontonniers in twee gedeelten, het eerste gedeelte in het tijdvak van 16—20 Januari, het tweede gedeelte in dat van 16—20 Juni;

6°. voor de genietroepen, met uitzondering van hen, die bestemd zijn voor opleiding tot milicien-telegrafist of -telephonist, in het tijdvak van 16—20 Januari of, zoo inlijving in twee gedeelten noodig wordt geacht, het eerste gedeelte in genoemd tijdvak, het tweede gedeelte in dat van 16—20 Juli;

7°. van hen, die bestemd zijn voor opleiding tot milicien-telegrafist of -telephonist, in het tijdvak van 1—5 October;

8°. voor de bereden korpsen in het tijdvak van 1—5 October of, zoo inlijving in twee gedeelten noodig wordt geacht, het eerste gedeelte in het tijdvak van 16—20 Maart, het tweede gedeelte in dat van 1—5 October.

2. Zij, die het in art. 70, eerste lid, bedoeld bewijs hebben verworven, worden, voor zooveel zij worden toegewezen aan de infanterie, de vestingartillerie of de genietroepen en niet bestemd zijn voor opleiding tot milicien-telelgrafist of -telephonist, twee maanden later ingelijfd dan in de tijdvakken, vermeld in het eerste lid onderscheidenlijk onder 2°., 3°. en 6°.

3. Van hen, die bestemd zijn voor inlijving bij de infanterie en de vestingartillerie, geschiedt de toewijzing aan het laatst in te lijven gedeelte voor elke gemeente in de volgorde van de lotingsnummers, te beginnen met het hoogste.

4. Voor inlijving in het laatste der tijdvakken, vermeld in het eerste lid onder 2°., onder 3°. en onder 6°., worden echter geen lotelingen bestemd, van wie op grond van het door hen genoten onderwijs kan worden verwacht, dat zij de geschiktheid bezitten om in opleiding te worden genomen voor den rang van officier.

5. Indien bet heerschen van besmettelijke ziekte of andere buitengewone omstandigheden het wenschelijk maken, kan door Ons voor de inlijving van elke der in het eerste en het tweede lid genoemde categorieën of van een gedeelte daarvan een later tijdvak worden aangewezen.

73. *1.* Met betrekking tot de regeling van de inlijving worden door Ons de noodige voorschriften gegeven.

2. Vanwege de gemeente, waar de inlijving plaats heeft, wordt zorg gedragen voor de noodige localiteit, tenzij daarin van Rijkswege wordt voorzien.

3. Zoodra de manschappen zich op reis begeven, ten einde te worden ingelijfd, komen de kosten van hunne reis, voeding en huisvesting, voor zooveel de reis binnen het Rijk en op de voorgeschreven wijze geschiedt, en de reis- en verblijfkosten hunner geleiders ten laste van 's Rijks kas.

4. Aan hen, die hun gewoon verblijf buiten het Rijk hebben, kan bovendien, naar door Ons te stellen regelen, eene tegemoetkoming in de kosten van hunne reis, voeding en huisvesting ten laste van 's Rijks kas worden toegekend, voor zoover de reis niet binnen het Rijk geschiedt.

74. Van het oogenblik, waarop aan de manschappen bij of na hunne inlijving is bekend gemaakt, dat zij onder de militaire tucht staan, zijn op de manschappen der zeemilitie het Crimineel Wetboek en het Reglement van krijgstucht voor het krijgsvolk te water en op die der militie te land het Crimineel Wetboek en het Reglement van krijgstucht voor het krijgsvolk te lande van toepassing:

1°. zoolang zij niet met groot-verlof huiswaarts zijn gezonden;

2°. ingeval zij met groot-verlof huiswaarts zijn gezonden:

a. zoodra zij, voor den werkelijken dienst opgeroepen, ter plaatse hunner bestemming zijn aangekomen;

b. zoolang eenig onderzoek duurt, waartoe zij als verlofganger zijn opgeroepen;

c. wanneer zij in uniform gekleed zijn;

d. voor zooveel desertie betreft, zoodra zij

ingevolge het bepaalde in art. 98 als deserteur zijn afgevoerd.

75. *1.* Hij, die ter inlijving bij de militie heeft moeten opkomen en op tijd en plaats, voor zijne inlijving bepaald, niet is verschenen, meldt zich zoodra mogelijk aan bij Onzen commissaris in de provinice, binnen welke hij voor de militie is ingeschreven. De in art. 107 bedoelde personen en ambtenaren kunnen hem voor Onzen commissaris brengen en hem daartoe arresteeren en, voor zooveel noodig, in verzekerde bewaring houden.

2. Onze commissaris geeft hem terstond aan de maritieme of militaire autoriteit ter inlijving over.

3. Zoo zijne inlijving niet geschiedt in een tijdvak, waarin de eerste-oefening wordt aangevangen van manschappen der categorie, waartoe hij behoort, wordt die oefening voor hem gerekend eerst aan te vangen in het eerstvolgend zoodanig tijdvak. Hem kan echter tot dat tijdvak groot-verlof worden verleend.

4. Hij wordt overigens voor het vervullen van zijn werkelijken dienst geacht te behooren tot de lichting van het jaar, waarin zijne eerste-oefening wordt gerekend aan te vangen, behoudens het bepaalde in art. 37, laatste lid.

HOOFDSTUK VIII.

VAN DEN WERKELIJKEN DIENST.

76. *1.* De ingelijfden bij de militie dienen te gelijk met en op dezelfde wijze als de vrijwilligers bij de zee- of landmacht, voor zoover niet anders is bepaald.

2. De ingelijfden bij de zeemilitie kunnen worden bestemd voor diensten buiten Europa:

1°. zonder voorbehoud, ingeval zij daartoe hunne toestemming hebben gegeven en in geval van oorlog of oorlogsgevaar;

2°. in geval van andere buitengewone omstandigheden op door Ons te verleenen machtiging;

3°. in gewone tijden, indien het te verwachten is, dat de voor hen bepaalde oefeningstijd daardoor niet zal worden overschreden.

3. Ingeval onvoorziene omstandigheden verhinderen, dat ingelijfden bij de zeemilitie, die in gewone tijden voor diensten buitenslands in Europa of krachtens het bepaalde in het tweede lid onder 3°. voor diensten buiten Europa zijn bestemd, vóór het einde van den voor hen bepaalden oefeningstijd in Nederland terugkeeren, kunnen zij, zonder hunne toestemming, niet langer dan ten hoogste twaalf maanden in werkelijken dienst worden gehouden.

4. De ingelijfden bij de militie te land mogen niet dan met hunne toestemming naar de koloniën of bezittingen des Rijks in andere werelddeelen worden gezonden.

5. De ingelijfden bij de militie, die in de koloniën of bezittingen des Rijks in andere werelddeelen of tusschen de keerkringen buiten die koloniën of bezittingen dienen, genieten de voordeelen, aan vrijwillig dienenden aldaar toegekend.

77. *1.* De manschappen worden na hunne inlijving in werkelijken dienst gehouden tot eerste-oefening.

2. Echter kan aan hen, die ter inlijving bestemd of reeds ingelijfd zijn, naar door Ons te stellen regelen voor den tijd van ten hoogste drie jaar uitstel van eerste-oefening worden verleend tot in een volgend tijdvak van inlijving van de manschappen der categorie, waartoe zij behooren.

3. Zoo hij, aan wien uitstel is verleend, in werkelijken dienst komt buiten een tijdvak, waarin de eerste-oefening wordt aangevangen van manschappen der categorie, waartoe hij behoort, wordt die oefening voor hem gerekend eerst aan te vangen in het eerstvolgend zoodanig tijdvak. Hem kan echter tot dat tijdvak groot-verlof worden verleend.

4. Voor hen, aan wie uitstel is verleend, gelden, zoolang het uitstel duurt, de artt. 85—87, 89—91 en 98. Na afloop van het uitstel worden zij voor de toepassing van het bepaalde in de artt. 78—81 geacht te behooren tot de lichting van het jaar, waarin hunne eerste-oefening is aangevangen of gerekend wordt te zijn aangevangen.

78. *1.* De duur der eerste-oefening wordt jaarlijks door Ons bepaald en bedraagt:

1°. bij de zeemilitie ten hoogste acht en een halve maand;

2°. bij de onbereden korpsen, behoudens het bepaalde onder 3°., 4°. en 5°.:

a. voor hen, die het in art. 70, eerste lid, bedoeld bewijs niet hebben verworven, ten hoogste acht en een halve maand;

b. voor hen, die het in art. 70, eerste lid, bedoeld bewijs hebben verworven, ten hoogste zes en een halve maand;

3°. bij de pantserfortartillerie en de torpedisten ten hoogste vijftien maanden;

4°. voor hen, die bestemd zijn voor opleiding tot milicien-telegrafist of -telephonist, ten hoogste acht en een halve maand;

5°. voor hen, die tot de administratietroepen behooren, ten hoogste acht en een halve maand, welke duur voor degenen, die zich vrijwillig voor den dienst bij die troepen hebben aange-

meld, met ten hoogste zes maanden kan worden verlengd;

6°. bij de bereden korpsen ten hoogste twee jaar.

2. Behoudens het bepaalde in art. 79, vierde lid, wordt de duur der eerste-oefening berekend van den eersten dag van het tijdvak van inlijving, waarin die oefening wordt aangevangen of gerekend wordt aan te vangen.

3. Bij de infanterie en de vestingartillerie blijft na afloop der eerste-oefening van het eerste lichtingsdeel een gedeelte der daartoe behoorende, geen rang bekleedende manschappen tot een door Ons te bepalen aantal en voor een door Ons te bepalen duur in werkelijken dienst. Dit blijvend gedeelte bedraagt niet minder dan 3800 en niet meer dan 4500 man voor beide wapens te zamen; de dienst daarbij duurt niet korter dan vier en niet langer dan vier en een halve maand.

4. De aanwijzing der manschappen voor het blijvend gedeelte geschiedt door loting. Hij, die voor dat gedeelte is aangewezen, kan zijn dienst daarbij overeenkomstig door Ons te stellen regelen doen vervullen door een ander tot hetzelfde korps of korpsonderdeel behoorend milicien, die de eerste-oefening heeft volbracht.

79. *1.* Bij de militie te land wordt uit de manschappen, die in hetzelfde jaar hunne eerste-oefening aanvangen, een door Onzen Minister van Oorlog te bepalen aantal opgeleid tot officier, onderofficier en korporaal.

2. Voor zoover van de manschappen, die voor de opleiding tot een dezer rangen geschikt worden geacht, zich geen voldoend aantal daarvoor beschikbaar stelt, kunnen, naar door Ons te stellen regelen, de overige der bedoelde manschappen tot het volgen van deze opleiding worden verplicht.

3. Zij, die bij de korpsen met eene eerste-oefening van niet langer dan acht en een halve maand geschikt worden geacht om tot officier te worden opgeleid, kunnen zich vóór of uiterlijk veertien dagen na den datum, waarop zij hunne eerste-oefening zouden moeten aanvangen of hebben aangevangen, voor deze opleiding beschikbaar stellen. Is het aantal van hen, die zich aldus hebben beschikbaar gesteld, niet voldoende, dan worden de ontbrekenden uiterlijk drie maanden na bedoelden datum voor de opleiding aangewezen.

4. Zij, die tot officier zullen worden opgeleid, verkrijgen groot-verlof tot een door Onzen Minister van Oorlog te bepalen datum, om alsdan voor eerste-oefening in werkelijken dienst te komen. De eerste-oefening van hen, die tot officier worden opgeleid, duurt ten hoogste veertien en een halve maand. Zij, die aan het einde van den opleidingstijd niet hebben voldaan aan de eischen, gesteld om tot den rang van officier te worden benoemd, kunnen naar door Ons te stellen regelen worden verplicht nog voor ten hoogste twee maanden in werkelijken dienst te blijven of te komen.

5. Zij, die uit de militie tot officier worden bevorderd, gaan bij hunne benoeming als zoodanig over naar het reserve-personeel der landmacht voor den tijd, dien zij ingevolge deze wet en ingevolge de Landweerwet nog zouden hebben te dienen.

6. De manschappen, die bij de korpsen met eene eerste-oefening van niet langer dan acht en een halve maand tot onderofficier worden opgeleid, zijn verplicht na volbrachte eerste-oefening nog ten hoogste drie en een halve maand in werkelijken dienst te blijven.

80. *1.* De ingelijfden, die hunne eerste-oefening hebben volbracht, blijven of komen — met uitzondering van de torpedisten en van hen, die tot de administratietroepen behooren en wier eerste-oefening langer dan acht en een halve maand heeft geduurd, — voor herhalingsoefeningen in werkelijken dienst:

1°. bij de zeemilitie eenmaal, voor niet langer dan zes weken;

2°. bij de onbereden korpsen tweemaal, de eerste maal voor niet langer dan vier en de tweede maal voor niet langer dan drie weken; bij de pantserfortartillerie echter eenmaal, voor niet langer dan vier weken;

3°. bij de bereden korpsen eenmaal, voor niet langer dan vier weken.

2. Naar door Ons te stellen regelen kan aan bijzondere categorieën van ingelijfden geheele of gedeeltelijke vrijstelling van de herhalingsoefeningen worden verleend.

81. *1.* Wanneer het ter handhaving of tot herstel van de openbare rust of orde, tot uitvoering van wettelijke voorschriften of om andere overwegende redenen noodig is, kan door Ons worden bevolen, dat de ingelijfden bij de militie, die in werkelijken dienst of met groot-verlof zijn, voor zooveel noodig in werkelijken dienst worden gehouden of geroepen, met dien verstande, dat het in werkelijken dienst houden of roepen van de manschappen eener jongere lichting steeds aan het houden of roepen van die der daarop volgende oudere lichting vooraf of daarmede gepaard ga.

2. Binnen zes weken nadat bovenbedoelde ingelijfden ingevolge de bepaling van het vorig lid in werkelijken dienst zijn gehouden of geroepen, wordt door Ons een voorstel van wet

aan de Staten-Generaal gedaan, om het in werkelijken dienst blijven van die ingelijfden zooveel noodig te bepalen.

82. Aan de bij de militie ingelijfden, die verlangen na volbrachte eerste-oefening in werkelijken dienst te blijven of te komen, kan zulks naar door Onze Ministers van Marine en van Oorlog te stellen regelen worden vergund.

83. *1.* Het verplicht verblijf in werkelijken dienst kan met evenveel dagen worden verlengd als de ingelijfde door het ondergaan van straf aan den dagelijkschen dienst werd onttrokken.

2. Zoo een ingelijfde op den dag, waarop hij aanspraak zou hebben op groot-verlof, in werkelijken dienst behoort te blijven, hetzij wegens het ondergaan van straf, hetzij wegens het onderzoek omtrent eene overtreding, waarvan hij verdacht of beklaagd wordt, kan het verblijf in werkelijken dienst voor zooveel noodig worden verlengd.

3. Zoo een ingelijfde op den dag, waarop hij aanspraak zou hebben op groot-verlof, ziek is, kan hij, zoo hij het verlangen daartoe te kennen geeft, in werkelijken dienst blijven zoolang zijn toestand dit wenschelijk maakt.

84. *1.* Indien ten gevolge van het verblijf in werkelijken dienst van een ingelijfde bij de militie voldoende middelen tot levensonderhoud ontbreken of zouden komen te ontbreken aan zijn gezin of aan dat, waartoe hij behoort of waarin hij als pleegkind is opgenomen, dan wel aan personen, die hem in den eersten of den tweeden graad van bloed- of aanverwantschap bestaan, dan wordt, zoo den ingelijfde geen vrijstelling wordt verleend, aan het gezin of aan bedoelde personen, naar door Ons te stellen regelen, op hun verzoek eene vergoeding uit 's Rijks kas toegekend van niet meer dan een gulden voor elken dag, dien de ingelijfde in werkelijken dienst is.

2. Wanneer in geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden de militie geheel of ten deele buitengewoon onder de wapenen is geroepen, worden de gelden, benoodigd voor de uitbetaling van de in dit artikel bedoelde vergoeding, naar door Ons te stellen regelen voorgeschoten uit de gemeentekas. Bij deze regelen kan van het voorschrift van art. 114, tweede zinsnede, der Gemeentewet worden afgeweken.

HOOFDSTUK IX.

VAN HET GROOT-VERLOF.

85. *1.* De bij de militie ingelijfden worden, wanneer zij niet meer krachtens wettelijke verplichting of krachtens vrijwillige verbintenis in werkelijken dienst behoeven te blijven, met groot-verlof gezonden.

2. Waar in dit hoofdstuk gesproken wordt van „verlof" en van „verlofganger", wordt daarmede bedoeld „groot-verlof" en „groot-verlofganger".

86. De verlofganger geniet gedurende zijn verloftijd geen soldij noch toelage uit 's Rijks kas.

87. *1.* De burgemeester van elke gemeente houdt een register van verlofgangers.

2. De inschrijving van elken verlofganger geschiedt in het register van de gemeente, waarvoor hij is ingelijfd, tenzij bij gevestigd is of zich overeenkomstig art. 88 heeft aangemeld in eene andere gemeente, in welk geval de inschrijving in het register van laatstbedoelde gemeente geschiedt.

3. Opkomst in werkelijken dienst anders dan voor eerste-oefening, uit hoofde van eene vrijwillige verbintenis of krachtens het bepaalde in art. 82 heeft geen afvoering van het register ten gevolge.

88. *1.* De verlofganger meldt zich, voorzien van zijn verlofpas, binnen tien dagen na den dag, waarop hem na volbrachte eerste-oefening voor de eerste maal verlof is verleend, in persoon of, indien de verlofganger in het buitenland verblijft, bij schriftelijk gemachtigde aan bij den burgemeester eener Nederlandsche gemeente, ten einde aldaar in het verlofgangersregister te worden ingeschreven.

2. Hij, die, na als vrijwilliger te hebben gediend, als milicien met verlof vertrekt, zoomede bij, die, na krachtens het bepaalde in art. 82 in werkelijken dienst te zijn geweest, met verlof vertrekt, doet gelijke aanmelding binnen tien dagen na den dag, waarop het verlof is verleend.

3. De aanmelding geschiedt in de gemeente, waarin de verlofganger gevestigd is of zich vestigt. Indien hij niet binnen het Rijk gevestigd is of zich vestigt, zoomede indien hij zich bij vertrek met het in het eerste of in het tweede lid bedoeld verlof tijdelijk buiten het Rijk begeeft, doet hij de aanmelding in de gemeente zijner keuze.

89. *1.* De verlofganger, die zich gaat vestigen in eene andere gemeente binnen het Rijk dan die, waar hij in het verlofgangersregister staat ingeschreven, geeft daarvan kennis aan den burgemeester van laatstbedoelde gemeente uiterlijk den vijfden dag nadat hij de gemeente, waar hij gevestigd is, heeft verlaten.

2. Binnen tien dagen na den dag, waarop hij bedoelde kennisgeving heeft gedaan, meldt hij zich, voorzien van zijn verlofpas, in persoon

aan bij den burgemeester der gemeente, waarin hij zich vestigt, ten einde aldaar in het verlofgangersregister te worden ingeschreven.

3. De buiten het Rijk gevestigde of zich met toestemming buiten het Rijk ophoudende verlofganger, die zich vestigt of weder gaat verblijven in de gemeente, waar hij in het verlofgangersregister staat ingeschreven, meldt zich binnen tien dagen na die vestiging of na dien terugkeer in persoon aan bij den burgemeester dezer gemeente.

90. *1.* De verlofganger mag geen verbintenis aangaan tot uitoefening van de buitenlandsche zeevaart of van de zeevisscherij buitenslands, noch zich achtereenvolgens langer dan gedurende drie maanden buitenslands ophouden zonder toestemming van of vanwege Onzen Minister van Marine, zoo hij tot de zeemilitie, van of vanwege Onzen Minister van Oorlog, zoo hij tot de militie te land behoort.

2. Bij de toestemming kan de verlofganger, die de eerste-oefening heeft volbracht, worden vrijgesteld van opkomst in werkelijken dienst en van het bijwonen van het jaarlijksch onderzoek.

3. Aan de toestemming kunnen zoodanige voorwaarden worden verbonden als in het belang van den dienst noodig worden geoordeeld.

91. De verlofganger, die art. 88 of art. 89 niet naleeft of in strijd handelt met art. 90, eerste lid, wordt in werkelijken dienst geroepen of gehouden voor den tijd van ten hoogste twee maanden. De duur van dezen dienst wordt bepaald door Onzen Minister van Marine, zoo de verlofganger tot de zeemilitie, door Onzen Minister van Oorlog, zoo de verlofganger tot de militie te land behoort.

92. *1.* De verlofgangers van de militie te land, die hunne eerste-oefening hebben volbracht, worden jaarlijks eenmaal op den door Ons te bepalen tijd door den militiecommissaris onderzocht, tenzij Wij het wenschelijk achten dit geheel of ten deele achterwege te laten.

2. Met inachtneming van de bepaling van het vorig lid bepaalt Onze commissaris in de provincie de plaatsen, dagen en uren voor het onderzoek.

3. Vanwege de gemeente, waar het onderzoek plaats heeft, wordt zorg gedragen voor een daartoe geschikt vertrek.

93. *1.* De verlofganger verschijnt bij het onderzoek in uniform gekleed en voorzien:

a. van de tot zijne voorgeschreven uitrusting verder behoorende kleeding- en uitrustingstukken;

b. van de wapenen, het ledergoed, de reglementen en de dienstvoorschriften, hem uitgereikt;

c. van zijn zakboekje en van zijn verlofpas.

2. Hij staat bij het onderzoek, en zoolang hij ter gelegenheid van het onderzoek in uniform gekleed is, onder de bevelen van den militiecommissaris.

3. Deze is bevoegd, tot handhaving der orde bij het onderzoek de sterke hand in te roepen.

94. *1.* Onverminderd het bepaalde in art. 74 onder 2°. *b* en *c*, in verband met het bepaalde in art. 93, tweede lid, kan hetzij een arrest van een dag tot zes dagen, te ondergaan in de naastbijgelegen provoost of het naastbijzijnde huis van bewaring, hetzij een kwartierarrest van een dag tot zes dagen, te ondergaan in eene kazerne, door den militiecommissaris worden opgelegd aan den verlofganger:

1°. die zonder geldige reden niet bij het onderzoek verschijnt;

2°. die, daarbij verschenen zijnde, zonder geldige reden niet voorzien is van al de in het vorig artikel vermelde voorwerpen;

3°. die de in het vorig artikel vermelde voorwerpen bij het onderzoek niet alle in den vereischten staat vertoont;

4°. die een of meer der in het vorig artikel vermelde voorwerpen, aan een ander toebehoorende, als de zijne vertoont.

2. Is den verlofganger kwartierarrest opgelegd, dan wordt hij tot het ondergaan van die straf in werkelijken dienst geroepen.

95. De verlofganger, die zich niet onderwerpt aan eene hem door den militiecommissaris of door de maritieme of militaire autoriteit opgelegde straf, uitgezonderd kwartierarrest, wordt op schriftelijke aanvrage van den militiecommissaris of van die autoriteit, te richten aan den burgemeester der verblijfplaats van den verlofganger, aangehouden en onder verzekerd geleide naar de naastbijgelegen provoost of het naastbijzijnde huis van bewaring overgebracht.

96. De verlofganger, die zich schuldig heeft gemaakt aan een der in art. 94, eerste lid, bedoelde feiten, is, onverminderd de in dat artikel vermelde straf, verplicht op den daartoe door den militiecommissaris te bepalen tijd en plaats voor deze te verschijnen of opnieuw te verschijnen om te worden onderzocht. Hierbij geldt art. 93 en, voor zooveel noodig, ook het derde lid van art. 92.

97. De in art. 96 bedoelde verlofganger, die niet overeenkomstig dat artikel voor den militiecommissaris verschijnt of, voor deze verschenen zijnde, zich daarbij schuldig maakt aan een der in art. 94, eerste lid, onder 2°.,

3°. en 4°. vermelde feiten, wordt in werkelijken dienst geroepen of gehouden voor den tijd van ten hoogste twee maanden. De duur van dezen dienst wordt door Onzen Minister van Oorlog bepaald.

98. De verlofganger, die niet voldoet aan eene oproeping voor den werkelijken dienst, wordt als deserteur behandeld, zoodra hij ingevolge den last van Onzen Minister van Marine, zoo de verlofganger tot de zeemilitie, van Onzen Minister van Oorlog, zoo de verlofganger tot de militie te land behoort, als deserteur is afgevoerd.

HOOFDSTUK X.

VAN DEN OVERGANG NAAR DE LANDWEER EN VAN HET ONTSLAG.

99. *1.* De ingelijfden bij de militie, die den bij de wet bepaalden diensttijd hebben volbracht, gaan, met uitzondering van hen, bedoeld in het tweede lid, op den dag, volgende op dien van diensteindiging, naar de landweer over.

2. De ingelijfden bij de zeemilitie, de bereden korpsen, de pantserfortartillerie en het korps torpedisten worden op den dag van diensteindiging uit den dienst ontslagen, tenzij zij uit anderen hoofde nog tot krijgsdienst verplicht zijn.

3. Bij het berekenen van den diensttijd wordt voor de toepassing van het bepaalde in het eerste en het tweede lid medegerekend de tijd, gedurende welken de dienstplichtige, hetzij als ingeschrevene, hetzij als ingelijfde, tijdelijk van den dienst vrijgesteld is geweest.

4. Bij net berekenen van den diensttijd wordt voor de toepassing van het bepaalde in het eerste en het tweede lid niet medegerekend:

a. de tijd, doorgebracht met uitstel van eerste-oefening;

b. de tijd, bedoeld in art. 16 der wet van 14 November 1879 (*Staatsblad* n°. 193) en in art. 15 der wet van 14 November 1879 (*Staatsblad* n°. 191), beide gewijzigd bij art. 9 der wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64);

c. de tijd, gedurende welken de ingelijfde ten gevolge van zijne afvoering als deserteur niet in de sterkte van de zeemacht of van een korps der landmacht was begrepen;

d. de tijd, voor welken den ingelijfde het recht werd ontzegd om bij de gewapende macht of als militair geëmployeerde te dienen, of voor welken hij van dat recht werd ontzet, voor zoover hij daarvan geen gratie heeft verkregen.

5. Heeft de ingelijfde vóór den tijd, waarop hij volgens de voorgaande leden zou moeten overgaan naar de landweer of zou moeten worden ontslagen, zich schuldig gemaakt aan eenig verzuim of aan eenige overtreding ten aanzien van deze wet en heeft hij de aan het verzuim of de overtreding verbonden gevolgen nog niet ondergaan, dan wordt, totdat dit zal hebben plaats gehad, de overgang of het ontslag geschorst.

6. Met betrekking tot de wijze van overgang naar de landweer en van ontslag worden door Ons voor zooveel noodig regelen gesteld.

100. Met afwijking van de bepalingen van het vorig artikel wordt terstond ontslagen:

a. hij, die wegens te geringe lichaamslengte of wegens ziekte of gebreken blijkt ongeschikt te zijn voor den dienst bij de militie;

b. hij, te wiens aanzien de last is verstrekt, bedoeld in art. 36, laatste lid;

c. hij, die met een briefje van ontslag of een bijzonder gemerkt paspoort moet worden weggezonden;

d. hij, die voorgoed van den dienst wordt vrijgesteld;

e. hij, die tijdelijk van den dienst wordt vrijgesteld, met dien verstande, dat hij naar door Ons te stellen regelen opnieuw wordt in dienst gesteld, zoodra de tijd, waarvoor de vrijstelling is verleend, verstreken is, tenzij hem voorgoed vrijstelling wordt verleend;

f. hij, wien tijdelijk het recht is of wordt ontzegd om bij de gewapende macht of als militair geëmployeerde te dienen, of die tijdelijk van dat recht is of wordt ontzet, met dien verstande, dat hij naar door Ons te stellen regelen opnieuw wordt in dienst gesteld, zoodra de tijd van de ontzegging of de ontzetting verstreken is of ten gevolge van verleende gratie een einde heeft genomen.

101. *1.* Is de Staat in oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden en wordt het door Ons noodig geacht om ingelijfden langer in den dienst der militie te houden dan tot den tijd, waarop zij volgens art. 99 zouden moeten overgaan naar de landweer of zouden moeten worden ontslagen, dan wordt onverwijld eene voordracht van wet ingediend, om het langer in dienst houden zooveel noodig te bepalen.

2. Wij behouden Ons voor, den overgang of het ontslag te doen schorsen, totdat omtrent bedoelde voordracht van wet beslist is of totdat de reden der schorsing heeft opgehouden te bestaan.

HOOFDSTUK XI.

STRAFBEPALINGEN.

102. *1.* Met hechtenis van ten hoogste veer-

tien dagen of geldboete van ten hoogste honderd vijftig gulden wordt gestraft:

1°. de in art. 15, eerste of tweede lid, bedoelde persoon of diegene der in laatstgenoemd lid bedoelde bestuurders, die niet voldoet aan eene hem bij dat artikel of bij art. 17, vierde lid, opgelegde verplichting;

2°. de ingeschrevene, die niet voldoet aan eene verplichting, krachtens art. 59, eerste of derde lid, of krachtens art. 46, tweede lid, eersten volzin, of derde lid, op hem rustende.

2. Met gevangenisstraf van ten hoogste twee maanden of geldboete van ten hoogste zeshonderd gulden wordt gestraft hij, die opzettelijk een der in het eerste lid bedoelde feiten pleegt.

103. *1.* Met hechtenis van ten hoogste een maand of geldboete van ten hoogste driehonderd gulden wordt gestraft:

1°. hij, die ter inlijving bij de militie moet opkomen en niet verschijnt op tijd en plaats, voor zijne inlijving bepaald, tenzij blijkt, dat voor zijne niet-verschijning eene gelaige reden bestond;

2°. hij, die het voorschrift van art. 75, eerste lid, eersten volzin, overtreedt.

2. Met gevangenisstraf van ten hoogste tien maanden of geldboete van ten hoogste drie duizend gulden wordt gestraft hij, die opzettelijk een der in het eerste lid bedoelde feiten pleegt.

104. Met geldboete van ten hoogste honderd gulden wordt gestraft diegene der in art. 16 bedoelde bestuurders, die niet voldoet aan de ingevolge dat artikel of art. 17, vierde lid, op hem rustende verplichting.

105. *1.* Op het niet voldoen aan de krachtens art. 46, derde lid, en art. 59, laatste lid, bij algemeenen maatregel van bestuur vast te stellen bepalingen wordt daarbij geen andere of hoogere straf gesteld dan hetzij van hechtenis van ten hoogste veertien dagen of geldboete van ten hoogste honderd vijftig gulden, hetzij van geldboete van ten hoogste honderd vijftig gulden.

2. Op het opzettelijk niet voldoen aan de krachtens art. 46, derde lid, en art. 59, laatste lid, bij algemeenen maatregel van bestuur vast te stellen bepalingen wordt daarbij geen andere of hoogere straf gesteld dan hetzij van gevangenisstraf van ten hoogste twee maanden of geldboete van ten hoogste zeshonderd gulden, hetzij van geldboete van ten hoogste zeshonderd gulden.

106. De feiten, bij of krachtens deze wet strafbaar gesteld, worden als overtredingen beschouwd, met uitzondering van die, strafbaar gesteld bij art. 102, tweede lid, en bij art. 103, tweede lid, of krachtens art. 105, tweede lid, welke als misdrijven worden beschouwd.

107. Met de opsporing van de feiten, bij of krachtens deze wet strafbaar gesteld, zijn, behalve de in art. 8 van het Wetboek van Strafvordering aangewezen personen, belast de marechaussee en alle verdere ambtenaren van rijks- en gemeentepolitie.

HOOFDSTUK XII.

OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN.

108. *1.* Overeenkomstig de regelen, welke met betrekking tot de oproeping en de inlijving vóór het in werking treden van deze wet laatstelijk golden, wordt gehandeld ten aanzien van:

a. de oproeping van hen, wier oproeping volgens art. 99 der Militiewet 1901 in 1912 moet plaats hebben;

b. de bij art. 95 dier wet bedoelde samenstelling van het aandeel van elke gemeente in de lichting 1912 en de oproeping van hen, die in deze samenstelling worden begrepen.

2. Bij de oproeping en samenstelling, in het vorig lid bedoeld, worden de lotelingen, die voorloopig uitgesloten zijn en omtrent wie geen nadere uitspraak is gedaan, alsmede zij, die tot eene naloting zijn toegelaten en te wier aanzien nog geen uitspraak is geschied, geacht tot den dienst aangewezen te zijn. Ten aanzien van diegenen hunner, die blijken te verkeeren in een der gevallen, in art. 37, eerste lid, omschreven, geschiedt de oproeping eerst nadat dit geval heeft opgehouden te bestaan.

3. Aan hen, die voorloopig uitgesloten of tot eene naloting toegelaten zijn en krachtens het bepaalde in het vorig lid tot dienst verplicht worden of kunnen worden, wordt, zoo zij volgens de bepalingen van de Militiewet 1901 aanspraak op vrijstelling zouden hebben gehad, door Ons vrijstelling van den dienst verleend, indien zij dit vragen.

4. Waar in dit artikel en in volgende artikelen wordt gesproken van „Militiewet 1901", wordt daarmede bedoeld de Militiewet 1901, zooals deze aangevuld en gewijzigd is, laatstelijk bij de wet van 5 December 1908 (*Staatsblad* n°. 347).

109. *1.* Art. 100 der Militiewet 1901 blijft van kracht tot en met 30 November 1912. Het wordt echter niet toegepast ten aanzien van hen, die vóór dien datum worden ingelijfd ingevolge het bepaalde in het volgend lid.

2. Ter vervulling van de plaatsen der lotelingen van de lichting 1912:

1°. die overeenkomstig art. 100 der Militiewet 1901 door Gedeputeerde Staten zijn afgekeurd,

2°. die op 1 December 1912 aan het aandeel der gemeente in de lichting ontbreken,

worden de houders der aan de beurt liggende hoogere nummers ter inlijving opgeroepen.

3. Voorzooveel hunne oproeping een gevolg is van afkeuring als in het tweede lid onder 1°. bedoeld, geschiedt hunne aflevering zooveel mogelijk in het tijdvak van 16—30 September 1912, overeenkomstig de regelen, bedoeld in den aanhef van art. 108, eerste lid.

4. De overige ingevolge het tweede lid op te roepen personen worden opgeroepen om in 1913 overeenkomstig de bepalingen van deze wet te worden ingelijfd. Zij, die ingevolge het bepaalde in den vorigen volzin worden opgeroepen om in 1913 te worden ingelijfd, worden gerekend te behooren tot hen, bedoeld in art. 72, tweede lid, en in art. 78, eerste lid, onder 2°. *b*; zij nemen niet deel aan de loting voor het blijvend gedeelte, bedoeld in art. 78, vierde lid.

5. Ten aanzien van de oproeping, in de voorgaande leden bedoeld, geldt het bepaalde in art. 108, tweede lid. Ten aanzien van de ingevolge die leden op te roepen personen geldt het bepaalde in art. 108, derde lid.

110. *1.* Het register van inschrijving voor de lichting 1913 wordt door burgemeester en wethouders voorgoed gesloten op 1 Maart 1912, des voormiddags 9 uur.

2. Van dat register wordt, behalve de in art. 19, vierde lid, bedoelde ingeschrevene, ook afgevoerd hij, van wien vóór 1 September 1912 blijkt, dat hij naar de bepalingen van deze wet niet zou moeten worden ingeschreven. Deze afvoering geschiedt niet dan door of op last van Onzen commissaris in de provincie.

3. De lichting 1913 bedraagt ten hoogste 23,000 man.

111. *1.* Het register van inschrijving voor de lichting 1914 wordt door den burgemeester geopend op 1 Maart 1912, des voormiddags 9 uur.

2. In dat register worden ingeschreven, behalve de in art. 19, tweede lid, bedoelde personen:

1°. zij, van wie vóór 1 Maart 1912 bekend is geworden, dat te hunnen aanzien verzuim van aangifte of van opgave ter inschrijving dan wel verzuim van inschrijving heeft plaats gehad, en op wie art. 37 of art. 147 der Militiewet 1901 nog niet is toegepast;

2°. zij, die vóór 1 Maart 1912 zijn komen te verkeeren in het geval, bedoeld in art. 37, eerste zinsnede, 2°., der Militiewet 1901, voor zooveel zij nog niet tot eene naloting zijn toegelaten.

3. De inschrijving van de in het vorig lid onder 1°. en 2°. bedoelde personen geschiedt in de gemeente, waarin zij ingevolge de militiewet 1901 hadden moeten zijn ingeschreven of reeds werden ingeschreven.

112. *1.* Ter inlijving worden alsnog opgeroepen tegen een door Ons te bepalen tijd:

1°. zij, die krachtens de Militiewet 1901 tot eene naloting zijn toegelaten en omtrent wie vóór 1 Maart 1912 geen uitspraak is gedaan, voor zooveel het hun ten deel gevallen lotingsnummer hen in de termen van oproeping doet vallen en hunne oproeping niet reeds uit hoofde van het bepaalde in art. 108, tweede lid, moet plaats hebben;

2°. de lotelingen van een der lichtingen van 1893 tot en met 1911, die voorloopig uitgesloten zijn en omtrent wie geen nadere uitspraak is gedaan, voor zooveel het hun ten deel gevallen lotingsnummer hen in de termen van oproeping doet vallen en hunne oproeping niet reeds uit hoofde van het bepaalde in art. 108, tweede lid, moet plaats hebben;

3°. zij, die alsnog ingevolge de artt. 151, 157, 159 en 161 der Militiewet 1901 moeten worden ingelijfd en die nog niet daartoe zijn opgeroepen;

4°. zij, wien tijdelijk het recht ontzegd is om bij de gewapende macht of als militair geëmployeerde te dienen en als gevolg hiervan nog niet zijn opgeroepen.

2. Ten aanzien van diegenen der in het vorig lid bedoelde personen, die blijken te verkeeren of alsnog te verkeeren in een der gevallen, in art. 37, eerste lid, omschreven, geschiedt de oproeping eerst nadat dit geval heeft opgehouden te bestaan.

3. Ten aanzien van de personen, bedoeld in het tweede lid onder 1°. en 2°., geldt het bepaalde in art. 108, derde lid.

113. *1.* De dienst bij de onbereden korpsen duurt:

a. voor hen, die zijn of worden ingelijfd voor de lichting 1907 of voor eene vroegere lichting tot 1 Augustus van het jaar, waarin een achtjarige dienst is of zou worden volbracht;

b. voor hen, die zijn of worden ingelijfd voor eene der lichtingen 1908, 1909, 1910 en 1911, tot 1 Augustus van het jaar, waarin een zevenjarige dienst is of zou worden volbracht.

2. Voor het berekenen van den diensttijd worden, voor zooveel de toepassing van het bepaalde in art. 99 betreft, zij, wier inlijving ingevolge art. 99 der Militiewet 1901 of inge-

volge art. 108, eerste lid, *a*, of art. 109, vierde lid, dezer wet na het jaar hunner lichting is geschied, gerekend een jaar eerder te zijn ingelijfd dan zij werkelijk ingelijfd zijn.

3. Zij, die ingevolge art. 3 der wet van 24 Juni 1901 (*Staatsblad* n°. 159) bestemd zijn geworden tot het bij de landweer volbrengen van een verlengden militiedienstijd, worden geacht op den dag, waarop deze verlengde militiedienstijd is aangevangen, in den zin van art. 134 der Militiewet 1901 naar de landweer te zijn overgegaan.

114. *1.* Behoudens de uitzonderingen, in de volgende leden gemaakt:

a. volbrengen zij, die vóór 1 Maart 1912 zijn ingelijfd, den werkelijken dienst, waartoe zij ingevolge de artt. 107, 109, 111, 141, 151, 157, 159 en 161 der Militiewet 1901 gehouden waren, voor zoover zij dien dienst niet reeds hebben vervuld;

b. vervullen zij, die zijn of worden opgeroepen om in 1912 op of na 1 Maart te worden ingelijfd, zoomede zij, die in 1912 of vroeger zijn of worden opgeroepen, doch eerst later worden ingelijfd, den bij genoemde artikelen bedoelden werkelijken dienst, voor zoover die artikelen op hen van toepassing zijn;

een en ander tenzij Wij hun van dien werkelijken dienst voor een deel vrijstelling verleenen.

2. Het bepaalde in het vorig lid onder *a* en *b* geldt, voor zoover de artikelen 107, 109 en 111 der Militiewet 1901 betreft, niet voor hen, die vóór 1 Januari 1913 zijn ingelijfd, doch hunne eerste-oefening eerst na dat tijdstip aanvangen. Zij worden niet voor opleiding tot officier aangewezen.

3. Zij, die vóór 1 Januari 1913 tot korte oefening zijn ingelijfd, doch hunne eerste-oefening eerst na dat tijdstip aanvangen, worden in elk geval gerekend te behooren tot hen, bedoeld in art 78, eerste lid, onder 2°. *b*. Zij nemen niet deel aan de loting voor het blijvend gedeelte, bedoeld in art. 78, vierde lid.

4. Voor hen, die voor de lichting 1912 bij de militie te land zijn ingelijfd, geldt art. 80 dezer wet.

115. *1.* Zij, die op 1 Maart 1912 in het genot zijn van ontheffing van den werkelijken dienst, worden:

a. zoo de ontheffing is verleend voor den geheelen of voor het onvervuld gedeelte van den diensttijd, dan wel op het tijdstip, waarop zij eindigt, vijf jaren of langer zal hebben geduurd, op hun verzoek door Ons voorgoed van den dienst bij de militie vrijgesteld;

b. zoo een der onder *a* bedoelde gevallen niet aanwezig is, geacht reeds zooveel malen door Ons tijdelijk voor één jaar te zijn vrijgesteld als zij jaren ontheven zijn geweest.

2. Zij, die bij het eindigen van hun diensttijd in het genot zijn van ontheffing van den werkelijken dienst, worden uit den dienst ontslagen.

116. *1.* Het uitstel van eerste-oefening of van verblijf onder de wapenen, krachtens de Militiewet 1901 verleend, kan, voor zoover het op 1 Maart 1912 nog niet is verstreken, door Onzen Minister van Marine of van Oorlog zooveel worden verkort of verlengd, als dit in verband met het bepaalde in art. 72 wenschelijk wordt geacht.

2. In geval van verlenging kan de in art. 77, tweede lid, bepaalde duur met ten hoogste één jaar worden overschreden.

117. *1.* Deze wet treedt in werking op 1 Maart 1912.

2. Behoudens het bepaalde in art. 108, eerste lid, art. 109, eerste en derde lid, en art. 114, eerste lid, onder *b*, vervallen op 1 Maart 1912:

1°. de wet van 19 Augustus 1861 (*Staatsblad* n°. 72);

2°. de wet van 1 Mei 1863 (*Staatsblad* n°. 44);

3°. de wet van 24 April 1884 (*Staatsblad* n°. 70);

4°. art. 10, 17°., der wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64);

5°. de wet van 20 April 1895 (*Staatsblad* n°. 72);

6°. de artt. 1, 3, 4, 7 en 8 der wet van 2 Juli 1898 (*Staatsblad* n°. 170);

7°. de wet van 22 Juli 1899 (*Staatsblad* n°. 174);

8°. de wet van 24 Juni 1901 (*Staatsblad* n°. 159);

9°. de wet van 20 Juni 1902 (*Staatsblad* n°. 119);

10°. de wet van 5 December 1903 (*Staatsblad* n°. 293);

11°. de wet van 5 December 1908 (*Staatsblad* n°. 347).

3. De wet van 6 Juni 1905 (*Staatsblad* n°. 178) is niet van toepassing op hen, die na 1 Maart 1912 uit de militie tot officier worden benoemd.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 2den Februari 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,

(*get.*) H. COLLIJN.

De Minister van Marine,

(*get.*) J. WENTHOLT.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 22 *Febr.* 1912.)

TABEL, bedoeld in art. 28, tweede lid, der Militiewet.

(Waar in deze tabel iemand als dienstplichtig wordt aangewezen, wordt daarmede bedoeld, dat hij geen recht op vrijstelling wegens broederdienst heeft.

Waar in deze tabel wordt verondersteld, dat iemand dient, is daaronder ook te verstaan het geval, dat hij in den zin van art. 24, eerste lid, 1°., bestemd is om bij de militie te worden ingelijfd.

Waar in deze tabel wordt verondersteld, dat iemand niet dient noch gediend heeft, is daaronder ook te verstaan het geval, dat zijn dienst niet voldoet aan de vereischten, voor broederdienst bij de wet gesteld.

Waar in deze tabel wordt gezegd, dat iemand wordt vrijgesteld, wordt daarmede bedoeld, dat hij recht op vrijstelling kan doen gelden, zoo de dienst van de dienende of gediend hebbende broeders voldoet aan de vereischten, voor broederdienst bij de wet gesteld.)

FAMILIE VAN VIER ZONEN.

1e geval.	2e geval.	3e geval.
A is dienstplichtig. Als hij *dient* of *gediend heeft*, dan wordt **B** *vrijgesteld*. **C** is dienstplichtig. Als deze *dient* of *gediend heeft*, dan wordt **D** *vrijgesteld*.	**A** is dienstplichtig. Als hij *dient* of *gediend heeft*, dan wordt **B** *vrijgesteld*. **C** is dienstplichtig. Als deze *niet dient noch gediend heeft*, dan is **D** *dienstplichtig*.	**A** is dienstplichtig. Als hij *dient* of *gediend heeft* en **B** *dient* of *gediend heeft*, dan worden **C** en **D** *vrijgesteld*.

4e geval.	5e geval.	6e geval.
A is dienstplichtig. Als hij *niet dient noch gediend heeft*, dan is **B** *dienstplichtig*. Als deze *dient* of *gediend heeft*, dan is **C** *dienstplichtig*. Als deze *dient* of *gediend heeft*, dan wordt **D** *vrijgesteld*.	**A** is dienstplichtig. Als hij *niet dient noch gediend heeft*, dan is **B** *dienstplichtig*. Als deze *dient* of *gediend* heeft, dan is **C** *dienstplichtig*. Als deze *niet dient noch gediend heeft*, dan is **D** *dienstplichtig*.	Als **A** en **B** *niet dienen noch gediend hebben*, dan zijn **C** en **D** *dienstplichtig*.

7e geval.	8e geval.	9e geval.
Als **B** *dient* of *gediend heeft*, dan wordt **A** *vrijgesteld*. **C** is dienstplichtig. Als deze *dient* of *gediend heeft*, dan wordt **D** *vrijgesteld*.	Als **B** *dient* of *gediend heeft*, dan wordt **A** *vrijgesteld*. **C** is dienstplichtig. Als deze *niet dient noch gediend heeft*, dan is **D** *dienstplichtig*.	Als **C** *dient* of *gediend heeft*, dan is **A** *dienstplichtig*. Als deze *dient* of *gediend heeft*, dan worden **B** en **D** *vrijgesteld*.

10e geval.	11e geval.	12e geval.
Als **C** *dient* of *gediend heeft*, dan is **A** *dienstplichtig*. Als deze *niet dient noch gediend heeft*, dan is **B** *dienstplichtig*. Als deze *dient* of *gediend heeft*, dan wordt **D** *vrijgesteld*.	Als **C** *dient* of *gediend heeft*, dan is **A** *dienstplichtig*. Als deze *niet dient noch gediend heeft*, dan is **B** *dienstplichtig*. Als deze *niet dient noch gediend heeft*, dan is **D** *dienstplichtig*.	Als **D** *dient* of *gediend heeft*, dan is **A** *dienstplichtig*. Als deze *dient* of *gediend heeft*, dan worden **B** en **C** *vrijgesteld*.

13e geval.	14e geval.	15e geval.
Als **D** *dient* of *gediend heeft*, dan is **A** *dienstplichtig*. Als deze *niet dient noch gediend heeft*, dan is **B** *dienstplichtig*. Als deze *dient* of *gediend heeft*, dan wordt **C** *vrijgesteld*.	Als **D** *dient* of *gediend heeft*, dan is **A** *dienstplichtig*. Als deze *niet dient noch gediend heeft*, dan is **B** *dienstplichtig*. Als deze *niet dient noch gediend heeft*, dan is **C** *dienstplichtig*.	Als **B** en **C** *dienen* of *gediend hebben*, dan worden **A** en **D** *vrijgesteld*.

16e geval.	17e geval.
Als **B** en **D** *dienen* of *gediend hebben*, dan worden **A** en **C** *vrijgesteld*.	Als **C** en **D** *dienen* of *gediend hebben*, dan worden **A** en **B** *vrijgesteld*.

FAMILIE VAN VIJF ZONEN.

1e geval.	2e geval.	3e geval.
A is dienstplichtig. Als hij *dient* of *gediend heeft*, dan wordt **B** *vrijgesteld*. **C** is dienstplichtig. Als deze *dient* of *gediend heeft*, dan worden **D** en **E** *vrijgesteld*.	**A** is dienstplichtig. Als hij *dient* of *gediend heeft*, dan wordt **B** *vrijgesteld*. **C** is dienstplichtig. Als deze *niet dient noch gediend heeft*, dan is **D** *dienstplichtig*. Als deze *dient* of *gediend heeft*, dan wordt **E** *vrijgesteld*.	**A** is dienstplichtig. Als hij *dient* of *gediend heeft*, dan wordt **B** *vrijgesteld*. **C** is dienstplichtig. Als deze *niet dient noch gediend heeft*, dan is **D** *dienstplichtig*. Als deze *niet dient noch gediend heeft*, dan is **E** *dienstplichtig*.

4e geval.	5e geval.	6e geval.
A is dienstplichtig. Als hij *dient* of *gediend heeft* en **B** *dient* of *gediend heeft*, dan worden **C**, **D** en **E** *vrijgesteld*.	**A** is dienstplichtig. Als hij *niet dient noch gediend heeft*, dan is **B** *dienstplichtig*. Als deze *dient* of *gediend heeft*, dan is **C** *dienstplichtig*. Als deze *dient* of *gediend heeft*, dan worden **D** en **E** *vrijgesteld*.	**A** is dienstplichtig. Als hij *niet dient noch gediend heeft*, dan is **B** *dienstplichtig*. Als deze *dient* of *gediend heeft*, dan is **C** *dienstplichtig*. Als deze *niet dient noch gediend heeft*, dan is **D** *dienstplichtig*. Als deze *dient* of *gediend heeft*, dan wordt **E** *vrijgesteld*.

7e geval.	8e geval.	9e geval.
A is dienstplichtig. Als hij *niet dient noch gediend heeft*, dan is **B** *dienstplichtig*. Als deze *dient* of *gediend heeft*, dan is **C** *dienstplichtig*. Als deze *niet dient noch gediend heeft*, dan is **D** *dienstplichtig*. Als deze *niet dient noch gediend heeft*, dan is **E** *dienstplichtig*.	**A** is dienstplichtig. Als hij *niet dient noch gediend heeft*, dan is **B** *dienstplichtig*. Als deze *niet dient noch gediend heeft*, dan is **C** *dienstplichtig*. Als deze *dient* of *gediend heeft*, dan is **D** *dienstplichtig*. Als deze *dient of gediend heeft*, dan wordt **E** *vrijgesteld*.	**A** is dienstplichtig. Als hij *niet dient noch gediend heeft*, dan is **B** *dienstplichtig*. Als deze *niet dient noch gediend heeft*, dan is **C** *dienstplichtig*. Als deze *dient* of *gediend heeft*, dan is **D** *dienstplichtig*. Als deze *niet dient noch gediend heeft*, dan is **E** *dienstplichtig*.

10e geval.	11e geval.	12e geval.
A is dienstplichtig. Als hij *niet dient noch gediend heeft*, dan is **B** *dienstplichtig*. Als deze *niet dient noch gediend heeft*, dan is **C** *dienstplichtig*. Als deze niet *dient noch gediend heeft*, dan zijn **D** en **E** *dienstplichtig*.	Als **B** *dient* of *gediend heeft*, dan wordt **A** *vrijgesteld*. **C** is dienstplichtig. Als deze *dient* of *gediend heeft*, dan worden **D** en **E** *vrijgesteld*.	Als **B** *dient* of *gediend heeft*, dan wordt **A** *vrijgesteld*. **C** is dienstplichtig. Als deze *niet dient noch gediend heeft*, dan is **D** *dienstplichtig*. Als deze *dient* of *gediend heeft*, dan wordt **E** *vrijgesteld*.

13e geval.	14e geval.	15e geval.
Als **B** *dient* of *gediend heeft*, dan wordt **A** *vrijgesteld*. **C** is dienstplichtig. Als deze *niet dient noch gediend heeft*, dan is **D** *dienstplichtig*. Als deze *niet dient noch gediend heeft*, dan is **E** *dienstplichtig*.	Als **C** *dient* of *gediend heeft*, dan is **A** *dienstplichtig*. Als deze *dient* of *gediend heeft*, dan worden **B**, **D** en **E** *vrijgesteld*.	Als **C** *dient* of *gediend heeft*, dan is **A** *dienstplichtig*. Als deze *niet dient noch gediend heeft*, dan is **B** *dienstplichtig*. Als deze *dient* of *gediend heeft*, dan worden **D** en **E** *vrijgesteld*.

16e geval.	17e geval.	18e geval.
Als **C** *dient* of *gediend heeft*, dan is **A** *dienstplichtig*. Als deze *niet dient noch gediend heeft*, dan is **B** *dienstplichtig*. Als deze *niet dient noch gediend heeft*, dan is **D** *dienstplichtig*. Als deze *dient* of *gediend heeft*, dan wordt **E** *vrijgesteld*.	Als **C** *dient* of *gediend heeft*, dan is **A** *dienstplichtig*. Als deze *niet dient noch gediend heeft*, dan is **B** *dienstplichtig*. Als deze *niet dient noch gediend heeft*, dan is **D** *dienstplichtig*. Als deze *niet dient noch gediend heeft*, dan is **E** *dienstplichtig*.	Als **D** *dient* of *gediend heeft*, dan is **A** *dienstplichtig*. Als deze *dient* of *gediend heeft*, dan worden **B**, **C** en **E** *vrijgesteld*.

19e geval.	20e geval.	21e geval.
Als **D** *dient* of *gediend heeft*, dan is **A** *dienstplichtig*. Als deze *niet dient noch gediend heeft*, dan is **B** *dienstplichtig*. Als deze *dient* of *gediend heeft*, dan worden **C** en **E** *vrijgesteld*.	Als **D** *dient* of *gediend heeft*, dan is **A** *dienstplichtig*. Als deze *niet dient noch gediend heeft*, dan is **B** *dienstplichtig*. Als deze *niet dient noch gediend heeft*, dan is **C** *dienstplichtig*. Als deze *dient* of *gediend heeft*, dan wordt **E** *vrijgesteld*.	Als **D** *dient* of *gediend heeft*, dan is **A** *dienstplichtig*. Als deze *niet dient noch gediend heeft*, dan is **B** *dienstplichtig*. Als deze *niet dient noch gediend heeft*, dan is **C** *dienstplichtig*. Als deze *niet dient noch gediend heeft*, dan is **E** *dienstplichtig*.

22e geval.	23e geval	24e geval.
Als **E** *dient* of *gediend heeft*, dan is **A** *dienstplichtig*. Als deze *dient* of *gediend heeft*, dan worden **B**, **C** en **D** *vrijgesteld*.	Als **E** *dient* of *gediend heeft*, dan is **A** *dienstplichtig*. Als deze *niet dient noch gediend heeft*, dan is **B** *dienstplichtig*. Als deze *dient* of *gediend heeft* dan worden **C** en **D** *vrijgesteld*.	Als **E** *dient* of *gediend heeft*, dan is **A** *dienstplichtig*. Als deze *niet dient noch gediend heeft*, dan is **B** *dienstplichtig*. Als deze *niet dient noch gediend heeft*, dan is **C** *dienstplichtig*. Als deze *dient* of *gediend heeft*, dan wordt **D** *vrijgesteld*.

25e geval.	26e geval.	27e geval.
Als **E** *dient* of *gediend heeft*, dan is **A** *dienstplichtig*. Als deze *niet dient noch gediend heeft*, dan is **B** *dienstplichtig*. Als deze *niet dient noch gediend heeft*, dan is **C** *dienstplichtig*. Als deze *niet dient noch gediend heeft*, dan is **D** *dienstplichtig*.	Als **A** en **B** *dienen* of *gediend hebben*, dan worden **C**, **D** en **E** *vrijgesteld*.	Als **A** en **C** *dienen* of *gediend hebben*, dan worden **B**, **D** en **E** *vrijgesteld*.

28e geval.	29e geval.	30e geval.
Als **A** en **D** *dienen* of *gediend hebben*, dan worden **B**, **C** en **E** *vrijgesteld*.	Als **A** en **E** *dienen* of *gediend hebben*, dan worden **B**, **C** en **D** *vrijgesteld*.	Als **B** en **C** *dienen* of *gediend hebben*, dan worden **A**, **D** en **E** *vrijgesteld*.

31e geval.	32e geval.	33e geval.
Als **B** en **D** *dienen* of *gediend hebben*, dan worden **A**, **C** en **E** *vrijgesteld*.	Als **B** en **E** *dienen* of *gediend hebben*, dan worden **A**, **C** en **D** *vrijgesteld*.	Als **C** en **D** *dienen* of *gediend hebben*, dan worden **A**, **B** en **E** *vrijgesteld*.

34e geval.	35e geval.
Als **C** en **E** *dienen* of *gediend hebben*, dan worden **A**, **B** en **D** *vrijgesteld*.	Als **D** en **E** *dienen* of *gediend hebben*, dan worden **A**, **B** en **C** *vrijgesteld*.

—

2 *Februari* 1911. WET, tot verhooging van de begrooting van uitgaven, ten behoeve van de voltooiing van het vestingstelsel, dienst 1911. S. 22.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de noodzakelijkheid is gebleken van eene verhooging van de begrooting van uitgaven ten behoeve van de voltooiing van het vestingstelsel, voor het dienstjaar 1911, vastgesteld bij de wet van 11 Februari 1911 (*Staatsblad* nº. 63);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. *Artikel* 4 der begrooting van uitgaven ten behoeve van de voltooiing van het vestingstelsel, voor het dienstjaar 1911, luidende:

„Nieuwe werken met al hetgeen kan geacht worden daartoe te behooren; herstellen, veranderen en verbeteren van bestaande werken met den aankleve daarvan; aankoop en onteigening van perceelen; kosten van exploten en processen; afkoop van rechten; kosten en ongelden betrekkelijk koop- en andere overeen-

komsten; het doen van grondboringen, waterpassingen, opmetingen, enz.; een en ander voor de navermelde werken ter verbetering van de *Stelling van Amsterdam*:

1°. onteigening van gronden en uitvoering van voorbereidende werkzaamheden voor verschillende werken in de stelling;

2°. maken van aardwerken, zandophoogingen, metsel- en betonwerk, enz. voor verschillende werken in de stelling;

3°. maken van bomvrije gebouwen met toebehooren in verschillende werken in de stelling;

4°. maken van pantseringen voor verschillende werken in de stelling;

5°. ophoogen en maken van wegen en inundatiekaden en maken van bruggen en steigers;

6°. inrichten en verbeteren van inundatiemiddelen;

7°. maken van loodsen, munitie- en buskruitmagazijnen;

8°. aanleg van beplantingen;

9°. verschillende verbeteringen van ondergeschikt belang aan werken in de geheele stelling;

10°. onteigening van gronden en verdere werken ten behoeve van de drinkwatervoorziening;

11°. onteigening van gronden en verdere werken ten behoeve van het inrichten van groepdepots en sectorparken.

——————— *f* 588,400"

wordt verhoogd met een bedrag van *negen en zeventig duizend vierhonderd gulden* (*f* 79,400), en alzoo gebracht op *zeshonderd zeven en zestig duizend achthonderd gulden* (*f* 667,800).

2. Het totaal van voormelde begrooting voor het dienstjaar 1911 wordt mitsdien verhoogd met *negen en zeventig duizend vierhonderd gulden* (*f* 79,400) en gebracht op *achthonderd tien duizend zevenhonderd gulden* (*f* 810,700).

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 2den Februari 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,

(*get.*) H. COLIJN.

(*Uitgeg.* 18 *Febr.* 1912.)

—

5 *Februari* 1912. WET, houdende goedkeuring der overeenkomst tot oprichting van een Internationaal Gezondheidsbureau, den 9den December 1907 te *Rome* gesloten, tusschen *België, Brazilië, Spanje, de Vereenigde Staten, Frankrijk, Groot-Britannië en Ierland, Italië, Nederland, Portugal, Rusland, Zwitserland* en *Egypte*. S. 23.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de op 9 December 1907 te *Rome* tusschen *België, Brazilië, Spanje, de Vereenigde Staten, Frankrijk, Groot-Britannië en Ierland, Italië, Nederland, Portugal, Rusland, Zwitserland* en *Egypte* gesloten overeenkomst tot oprichting van een Internationaal Gezondheidsbureau te *Parijs*, aan het Rijk geldelijke verplichtingen oplegt;

Gelet op het tweede gedeelte van artikel 59 der Grondwet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. **1.** De nevens deze wet in afdruk gevoegde, den 9den December 1907 te *Rome* tusschen *België, Brazilië, Spanje, de Vereenigde Staten, Frankrijk, Groot-Britannië en Ierland, Italië, Nederland, Portugal, Rusland, Zwitserland* en *Egypte* gesloten overeenkomst wordt goedgekeurd.

2. Deze wet treedt in werking op den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.,

Gegeven te 's Gravenhage, den 5den Februari 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(*get.*) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

De Minister van Marine,

(*get.*) J. WENTHOLT.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(*get.*) A. S. TALMA.

De Minister van Koloniën,

(*get.*) DE WAAL MALEFIJT.

(*Uitgeg.* 27 *Maart* 1912.)

ARRANGEMENT.

Les Gouvernements de la Belgique, du Brésil, de l'Espagne, des Etats-Unis, de la République française, de la Grande Bretagne et d'Irlande, de l'Italie, des Pays-Bas, du Portugal, de la Russie, de la Suisse et le Gouvernement de Son Altesse le Khédive d'Egypte ayant jugé utile d'organiser l'Office International d'Hygiène Publique visé dans la Convention sanitaire de Paris, en date du 3 décembre 1903, ont résolu de conclure un arrangement à cet effet et sont convenus de ce qui suit:

Art. I. Les Hautes Parties contractantes s'engagent à fonder et à entretenir un Office International d'Hygiène Publique dont le siège est à Paris.

Art. II. L'Office fonctionne sous l'autorité

et le contrôle d'un Comité formé de délégués des Gouvernements contractants. La composition et les attributions de ce Comité, ainsi que l'organisation et les pouvoirs du dit Office, sont déterminés par les statuts organiques qui sont annexés au présent arrangement et sont considérés comme en faisant partie intégrante.

Art. III. Les frais d'installation ainsi que les dépenses annuelles de fonctionnement et d'entretien de l'Office sont couverts par les contributions des Etats contractants établies dans les conditions prévues par les statuts organiques visés à l'article 11.

Art. IV. Les sommes représentant la part contributive de chacun des Etats contractants sont versées par ces derniers au commensement de chaque année, par l'intermédiaire du Ministère des affaires étrangères de la République française, à la Caisse des dépôts et consignations à Paris, d'où elles seront retirées au fur et à mesure des besoins, sur mandats du Directeur de l'Office.

Art. V. Les Hautes Parties contractantes se réservent la faculté d'apporter, d'un commun accord, au présent arrangement les modifications dont l'expérience démontrerait l'utilité.

Art. VI. Les Gouvernements qui n'ont pas signé le présent arrangement, sont admis à y adhérer sur leur demande. Cette adhésion sera notifiée par la voie diplomatique au Gouvernement Royal d'Italie, et par celui-ci aux autres Gouvernements contractants ; elle comportera l'engagement de participer par une contribution aux frais de l'Office, dans les conditions visées à l'article III.

Art. VII. Le présent arrangement sera ratifié et les ratifications en seront déposées à Rome aussitôt que faire se pourra ; il sera mis à exécution à partir de la date à laquelle le dépôt des ratifications aura été effectué.

Art. VIII. Le présent arrangement est conclu pour une période de sept années. A l'expiration de ce terme, il continuera à demeurer exécutoire pour de nouvelles périodes de sept ans entre les Etats qui n'auront pas notifié, une année avant l'échéance de chaque période, l'intention d'en faire cesser les effets, en ce qui les concerne.

En foi de quoi les soussignés, à ce dûment autorisés, ont arrêté le présent arrangement qu'ils ont revêtu de leurs cachets.

Fait à Rome, le neuf décembre mil neuf cent sept, en un seul exemplaire qui restera déposé dans les archives du Gouvernement Royal d'Italie et dont des copies certifiées conformes seront remises, par la voie diplomatique, aux Parties contractantes.

Pour *la Belgique:*
(*L. S.*) E. Beco.
(*L. S.*) O. Velghe.

Pour *le Brésil:*
(*L. S.*) Dr. Egydio de Salles Guerra.
(*L. S.*) Dr. Henrique de Rocha Lima.

Pour *l'Espagne:*
(*L. S.*) Manuel de Tolosa Latour.
(*L. S.*) Pablo Soler.

Pour *les Etats-Unis:*
(*L. S.*) A. M. Laughlin.
(*L. S.*) R. S. Reynolds Hitt.

Pour *la France:*
(*L. S.*) Camille Barrère.
(*L. S.*) J. de Cazotte.
(*L. S.*) Er. Ronssin.

Pour *la Grande Bretagne:*
(*L. S.*) Theodore Thomson.
(*L. S.*) B. Franklin.

Pour *l'Italie:*
(*L. S.*) Rocco Santoliquido.
(*L. S.*) Adolfo Cottà.

Pour *les Pays Bas:*
(*L. S.*) H. de Weede.

Pour *le Portugal:*
(*L. S.*) M. de Carvalho e Vasconcellos.

Pour *la Russie:*
(*L. S.*) Baron Korff.

Pour *la Suisse:*
(*L. S.*) J. B. Pioda.

Pour *l'Egypte:*
(*L. S.*) Ibrahim Neguib.
(*L. S.*) Marc Armand Ruffer.

Statuts organiques de l'Office International d'Hygiène Publique.

Art. 1. Il est institué à Paris un Office International d'Hygiène Publique relevant des Etats qui acceptent de prendre part à son fonctionnement.

2. L'Office ne peut s'immiscer en aucune façon dans l'administration des différents Etats.

Il est indépendant des autorités du pays dans lequel il est placé.

Il correspond directement avec les autorités supérieures d'hygiène des divers Pays et avec les Conseils sanitaires. (1)

3. Le gouvernement de la Republique française prendra, sur la demande du Comité

(1) Il est entendu que le terme „Conseils Sanitaires" s'applique aux Conseils d'Alexandrie, de Constantinople, de Tanger, de Téhéran et à tous autres Conseils qui pourraient être chargés de l'application de conventions sanitaires internationales.

international visé à l'art. 6, les dispositions nécessaires pour faire reconnaître l'Office comme établissement d'utilité publique.

4. L'Office a pour objet principal de recueillir et de porter à la connaissance des Etats participants les faits et documents d'un caractère général qui intéressent la santé publique, et spécialement en ce qui concerne les maladies infectieuses, notamment le choléra, la peste et la fièvre jaune, ainsi que les mesures prises pour combattre ces maladies.

5. Les gouvernements font part à l'Office des mesures qu'ils prennent en vue d'assurer l'application des conventions sanitaires internationales. L'Office suggère les modifications qu'il pourrait être avantageux d'apporter aux dispositions de ces conventions.

6. L'Office est placé sous l'autorité et le contrôle d'un Comité international qui est composé de représentants techniques, désignés par les Etats participants, à raison d'un représentant pour chaque Etat.

Il est attribué à chaque Etat un nombre de voix inversement proportionnel au numéro de la catégorie à laquelle il appartient en ce qui concerne sa participation aux depenses de l'Office (Voir article 11).

7. Le Comité de l'Office se réunit périodiquement au moins une fois par an; la durée de ses sessions n'est pas limitée.

Les membres du Comité élisent, par scrutin secret, un Président dont le mandat a une durée de trois ans.

8. Le fonctionnement de l'Office est assuré par un personnel rétribué comprenant :

un Directeur;
un Secrétaire général,
les agents nécessaires à la marche de l'Office.

Le personnel de l'Office ne pourra remplir aucune autre fonction rétribuée.

Le Directeur et le Secrétaire général sont nommés par le Comité

Le Directeur assiste aux séances du Comité avec voix consultative.

La nomination et la révocation des employés de toute catégorie appartiennent au Directeur qui en rend compte au Comité.

9. Les renseignements recueillis par l'Office sont portés à la connaissance des Etats participants par la voie d'un Bulletin ou par des communications spéciales qui leur sont adressées soit d'office, soit sur leur demande.

L'Office expose, en outre, périodiquement, les résultats de son activité dans des rapports officiels qui sont communiques aux gouvernements participants.

10. Le Bulletin, qui paraît au moins une fois par mois, comprend notamment :

1°. Les lois et règlements généraux ou locaux promulgués dans les différents pays concernant les maladies transmissibles ;

2°. Les renseignements concernant la marche des maladies infectieuses ;

3°. Les renseignements concernant les travaux exécutés ou les mesures prises pour l'assainissement des localités ;

4°. Les statistiques intéressant la santé publique ;

5°. Des indications bibliographiques.

La langue officielle de l'Office et du Bulletin est la langue française. Le Comité pourra décider que des parties du Bulletin seront publiées en d'autres langues.

11. Les dépenses nécessaires au fonctionnement de l'Office, évaluées à 150,000 francs par an, sont couvertes par les Etats signataires de la Convention dont la contribution est établie suivant les catégories ci-après :

Premiére catégorie : Brésil, Espagne, Etats-Unis, France, Grande Bretagne, Indes britanniques, Italie,
Russie . . . . . à raison de 25 unités ;
Deuxième catégorie : „ „ „ 20 „
Troisième catégorie :
Belgique, Egypte,
Pays-Bas, ... „ „ „ 15 „
Quatrième catégorie :
Suisse, ... „ „ „ 10 „
Cinquième catégorie : „ „ „ 5 „
Sixième catégorie : . „ „ „ 3 „

Cette somme de 150,000 francs ne pourra être dépassée sans le consentement des Puissances signataires.

Il est loisible à tout Etat de s'inscrire ultérieurement dans une catégorie supérieure.

Les Etats qui adhéreront ultérieurement à la Convention choisiront la catégorie dans laquelle ils désirent s'inscrire.

12. Il est prélevé sur les ressources annuelles une somme destinée à la constitution d'un fonds de réserve. Le total de cette réserve, qui ne peut excéder le montant du budget annuel, est placé en fonds d'Etat de premier ordre.

13. Les membres du Comité reçoivent sur les fonds affectés au fonctionnement de l'Office une indemnité de frais de déplacement. Ils reçoivent, en outre, un jeton de présence pour chacune des séances auxquelles ils assistent.

14. Le Comité fixe la somme à prélever annuellement sur son budget pour contribuer à assurer une pension de retraite au personnel de l'Office.

15. Le Comité établit son budget annuel et approuve le compte rendu des dépenses. Il arrête le règlement organique du personnel, ainsi que toutes dispositions nécessaires au fonctionnement de l'Office.

Ce règlement ainsi que ces dispositions sont communiqués par le Comité aux Etats participants et ne pourront pas être modifiés sans leur assentiment.

16. Un exposé de la gestion des fonds de l'Office est présenté annuellement aux Etats participants après la clôture de l'exercice.

Pour *la Belgique:*
E. BECO.
O. VELGHE.

Pour *le Brésil:*
Dr. EGYDIO DE SALLES GUERRA.
Dr. HENRIQUE DE ROCHA LIMA.

Pour *l'Espagne:*
MANUEL DE TOLOSA LATOUR.
PABLO SOLER.

Pour *les Etats-Unis:*
A. M. LAUGHLIN.
R. S. REYNOLDS HITT.

Pour *la France:*
CAMILLE BARRÈRE.
J. DE CAZOTTE.
ER. RONSSIN.

Pour *la Grande Bretagne:*
THEODORE THOMSON.
B. FRANKLIN.

Pour *l'Italie:*
ROCCO SANTOLIQUIDO.
ADOLFO COTTA.

Pour *les Pays-Bas:*
H. DE WEEDE.

Pour *le Portugal:*
M. DE CARVALHO E VASCONCELLOS.

Pour *la Russie:*
Baron KOEFF.

Pour *la Suisse:*
J. B. PIODA.

Pour *l'Egypte:*
IBRAHIM NEGUIB.
MARC ARMAND RUFFER.

Certifié conforme à l'original:
Le Secrétaire Général du Ministère des Affaires Etrangères du Royaume d'Italie
(*get.*) R. BOLLATI.

—

5 *Februari* 1912. WET, houdende goedkeuring van het op 11 Februari 1911 te *Parijs* tusschen *Nederland* en *Frankrijk* gesloten verdrag nopens overneming van armlastige krankzinnige onderdanen en oud-onderdanen. S. 24.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het op 11 Februari 1911 te *Parijs* tusschen *Nederland* en *Frankrijk* gesloten verdrag nopens overneming van armlastige krankzinnige onderdanen en oud-onderdanen wettelijke rechten betreft en aan het Rijk geldelijke verplichtingen oplegt;

Gelet op het tweede lid van artikel 59 der Grondwet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Eenig artikel.

Het in afdruk nevens deze wet gevoegd op 11 Februari 1911 te *Parijs* tusschen *Nederland* en *Frankrijk* gesloten verdrag nopens overneming van armlastige krankzinnige onderdanen en oud-onderdanen wordt goedgekeurd.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 5den Februari 1912.

(*get.*) WILHELMINA.
De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(*get.*) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.
De Minister van Justitie,
(*get.*) E. R. H. REGOUT.
De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.
(*Uitgeg.* 29 *Febr.* 1912.)

Sa Majesté la Reine des Pays-Bas et le Président de la République Française, désirant régler d'un commun accord le rapatriement des ressortissants des États contractants, atteints d'aliénation mentale, qui sont tombés à la charge de l'Assistance publique sur le territoire de l'autre État contractant, ont nommé à cet effet pour leurs Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté la Reine des Pays-Bas:

Son Chambellan, M. le Chevalier DE STUERS, Son envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire près le Président de la République française;

Le Président de la République Française:

M. S. PICHON, Sénateur, Ministre des Affaires étrangères de la République française.

Lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus de ce qui suit:

Art. 1. Les États contractants s'engagent à recevoir leurs ressortissants atteins d'aliénation mentale et tombés à la charge de l'Assistance publique sur le territoire de l'autre État contractant.

Ce rapatriement sera subordonné dans chaque

cas au consentement préalable de l'État dont relève le malade.

Ledit consentement sera demandé et la réponse donnée par la voie diplomatique.

La demande de rapatriement sera accompagnée de tous renseignements que l'État requérant pourra fournir en vue d'établir l'identité de l'indigent visé et d'un certificat médical contenant des renseignements précis sur l'état mental du malade.

2. Le fait que l'aliéné a perdu sa nationalité ne pourra être opposé à l'État requérant si le malade n'a pas, entre temps, acquis la nationalité de cet État ou d'un État tiers.

3. Le Gouvernement qui a obtenu le rapatriement fera connaître au Gouvernement qui y a consenti les lieu, date et heure de la remise de l'aliéné, ainsi que le nombre des gardiens nécessaires pour l'accompagner.

Les frais résultant du transport de l'indigent à l'une des stations frontières de remise, et d'hospitalisation jusqu'au rapatriement, resteront à la charge de l'État qui remet l'aliéné, toutes les fois qu'il ne pourra se faire rembourser sur les biens du rapatrié ou sur ceux de ses parents qui sont tenus de cette obligation.

4. Le présent traité n'est pas applicable aux Colonies ou Possessions des deux États contractants.

5. Le présent traite sera ratifié et les ratifications en seront échangées à Paris aussitôt que faire se pourra.

Il entrera en vigueur trois mois après la date de l'échange des ratifications.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires respectifs ont signé le présent traité en double expédition et y ont apposé leurs cachets.

Fait à Paris, le 11 février 1911.

(*L. S.*) A. DE STUERS.
(*L. S.*) S. PICHON.

—

5 *Februari* 1912. WET, houdende goedkeuring van het verdrag tot regeling van het verkeer van gedistilleerd over de Belgisch-Nederlandsche grens. S. 25.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het op 19 Juli 1911 te *Brussel* tusschen *Nederland* en *België* gesloten verdrag, tot regeling van het verkeer van gedistilleerd over de grens tusschen beide Rijken, wettelijke rechten betreft;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Eenig artikel.

Wordt goedgekeurd het in afdruk nevens deze wet gevoegde op 19 Juli 1911 te *Brussel*, tusschen *Nederland* en *België* gesloten, verdrag tot regeling van het verkeer van gedistilleerd over de grens tusschen beide Rijken.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 5den Februari 1912.

(*get.*) WILHELMINA.
De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(*get.*) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.
De Minister van Financiën,
(*get.*) KOLKMAN.
(*Uitgeg.* 23 *Februari* 1912.)

En vue de régler le mouvement des alcools et des spiritueux franchissant la frontière entre les Pays-Bas et la Belgique, les soussignés Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire de Sa Majesté la Reine des Pays-Bas d'une part et Ministre des Affaires Entrangères de Belgique, d'autre part, sont convenus, sous la réserve du consentement de leurs Gouvernements de ce qui suit:

Art. **1.** La décharge ou la restitution de l'accise pour les alcools et spiritueux exportés par les bureaux de douane qui sont ou seront ouverts à cet effet à la frontière entre les Pays-Bas et la Belgique, est subordonnée à la condition qu'il soit produit au bureau de sortie du pays exportateur une attestation du bureau d'entrée de l'autre pays constatant que les marchandises ont été régulièrement déclarées à ce dernier bureau.

2. Les attestations visées à l'article 1 doivent énoncer le nom de l'expéditeur et celui du destinataire, le lieu d'expédition et celui de destination, ainsi que le nombre et l'espèce, le poids brut et le contenu des colis. Les attestations sont délivrées par le bureau où a lieu l'entrée, sans distinguer si les marchandises sont destinées à l'intérieur du pays ou au transit, aussitôt que la declaration en a été effectuée, cela sans frais et en particulier sans frais de timbre; ces attestations sont envoyées aussitôt que possible au bureau par lequel a eu lieu l'exportation. Lorsque les attestations sont transmises par la poste, les envois doivent être affranchis par le bureau expéditeur, sans qu'il y ait lieu à remboursement des frais d'affranchissement.

3. Les dispositions de l'article 1 ne sont pas applicables aux marchandises exportées par la poste.

4. Le Gouvernement de chacun des deux pays restera libre de résilier, à tout moment, le présent Arrangement.

5. Le présent Arrangement entrera en

vigueur après l'échange des ratifications des deux Gouvernements.

Fait en double expédition à Bruxelles, le 19 juillet 1911.

O. D. v. d. Staal v. Piershil.
J. Davignon.

—

5 *Februari* 1912. Wet, tot aanvulling en verhooging van het *derde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911. S. 26.

Bij deze wet wordt een artikel ingevoegd.

Ten gevolge hiervan wordt het totaal van de IIIde afdeeling van het IIIde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911 met *f* 10,000 en het eindcijfer van het geheele hoofdstuk met gelijk bedrag verhoogd.

—

5 *Februari* 1912. Wet, houdende verhooging van het *vierde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911. S. 27.

Bij deze wet worden eenige artikelen verhoogd.

Ten gevolge hiervan worden de totalen der VIde, VIIIste en IXde afdeeling van het IVde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911 respectievelijk verhoogd met *f* 15,000, *f* 200,000 en *f* 19,500 en het eindcijfer van dat hoofdstuk verhoogd met *f* 234,500.

—

5 *Februari* 1912. Wet, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van een eigendom, noodig voor het bouwen van een gemeentehuis te *Grijpskerk*. S. 28.

—

5 *Februari* 1912. Wet, houdende bekrachtiging van den onderhandschen verkoop van een stuk duingrond bezuiden langs het Vuurbaakspad te *Katwijk aan Zee* aan de gemeente *Katwijk* voor den bouw van een school en voor straataanleg. S. 29.

Wij WILHELMINA, enz... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de gemeente Katwijk een stuk Staatsgrond te Katwijk aan Zee in koop heeft gevraagd deels om daarop een 2de openbare lagere school te bouwen en overigens om te dienen voor straataanleg en dat het belang van den Staat zich tegen den verkoop niet verzet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Eenig artikel.

De onderhandsche verkoop van het stuk duingrond bezuiden langs het Vuurbaakspad te Katwijk aan Zee kadastraal bekend als Katwijk, Sectie A, nos. 8888 en 8887, aan de gemeente Katwijk voor de koopsom van *twee duizend zeshonderd vijf en twintig gulden* (*f* 2625), welke verkoop is geconstateerd bij de in afschrift aan deze wet gehechte akte van 17/18 Maart 1911, wordt goedgekeurd.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 5den Februari 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) Kolkman.

(*Uitgeg.* 28 *Febr.* 1912.)

AFSCHRIFT.

De ondergeteekenden:

1°. Joris Stolk, ontvanger der registratie en domeinen te Noordwijk, handelende namens den Staat der Nederlanden, als daartoe gemachtigd bij brief van den directeur der registratie en domeinen te 's Gravenhage, dd. 14 December 1910, n°. 416/5433, gegrond op de missive van den Minister van Financiën, dd. 9 December 1910, n°. 8, en

2°. Dirk Ouwehand, Abrahamszoon, wethouder loco-burgemeester der gemeente Katwijk, en Jan Varkevisser, secretaris dier gemeente, als vertegenwoordigende het college van burgemeester en wethouders, dat namens die gemeente handelt ter uitvoering van het besluit van den gemeenteraad, dd. 3 Mei 1910, goedgekeurd bij besluit van Gedeputeerde Staten van Zuidholland, dd. 17 Mei 1910, G. S. n°. 121,

zijn overeengekomen als volgt:

De Staat verkoopt, onder voorbehoud van nadere goedkeuring te verleenen bij de wet, voor de som van *twee duizend zeshonderd vijf en twintig gulden* aan de gemeente Katwijk, welke voor die som in koop aanneemt: het stuk duingrond aan de Vuurbaakstraat te Katwijk aan Zee, groot 4300 M²., bij het kadaster bekend in de gemeente Katwijk als sectie A, n°s. 8887 en 8888, respectievelijk groot 14 aren en 29 aren, waarvan het perceel n°. 8888 bestemd is voor stichting van een schoolgebouw cum annexis met gelegenheid voor latere uitbreiding er van en het perceel n°. 8887 bestemd is voor aanleg en onderhoud van openbare straat, welk perceel ten behoeve van het aan den Staat behoorende perceel sectie A, n°. 8889, belast is met de erfdienstbaarheid van weg en van niet te mogen worden bebouwd, zulks totdat het bedoelde perceel sectie A, n°. 8887, over de geheele oppervlakte de bestemming van openbare straat zal hebben verkregen en daarvoor ook zal zijn ingericht, zullende deze erfdienstbaarheden herleven zoodra en voor zoover die bestemming mocht vervallen.

De verkoop heeft plaats op de volgende voorwaarden:

Art. 1. De grond, kadastraal bekend als Katwijk, sectie A, n°. 8888, zal worden bestemd voor schoolgebouw cum annexis, met gelegenheid voor latere uitbreiding er van.

Art. 2. De grond wordt verkocht zooals die door den Staat is bezeten met al de daaraan verbonden heerschende en lijdende erfdienstbaarheden zonder dat de Staat tot eenige vrijwaring gehouden is, behalve tot die van den eigendom.

Partijen doen afstand van alle actiën wegens over- of ondermaat.

Art. 3. De betaling van den koopprijs moet geschieden binnen drie maanden na afkondiging der goedkeuringswet ten kantore van een Rijksbetaalmeester.

Het bewijs van die betaling moet uiterlijk daags na den verschijndag worden overgebracht bij den ontvanger der registratie en domeinen te Noordwijk, die tegen intrekking van dat bewijs definitief kwitantie verleent voor de betaling der koopsom.

Art. 4. De aanvaarding in genot heeft plaats onmiddellijk na de betaling van den koopprijs. De grond- en verdere lasten van het verkochte geheven wordende, komen van af 1 Januari 1911 ten laste der koopster.

Art. 5. De overschrijving dezer akte in de openbare registers ten hypotheekkantore te Leiden zal kunnen gevorderd worden na betaling van den koopprijs.

Art. 6. De gemeente is verplicht om op hare kosten het gekochte terrein van de omliggende Rijkseigendommen af te scheiden door een behoorlijke afsluiting ten genoegen van den Staat.

Art. 7. De kosten dezer akte, zoomede die der levering komen ten laste van koopster, eerstgenoemde ook dan wanneer de overeenkomst niet mocht worden goedgekeurd, en moeten terstond na opgaaf worden betaald ten kantore van den ontvanger der registratie en domeinen te Noordwijk

Aldus in dubbel geteekend te Noordwijk, dd. 18 Maart 1911, en te Katwijk, dd. 17 Maart 1911.

(*get.*) D. OUWEHAND.
„ J. VARKEVISSER.
„ J. STOLK.

Voor gelijkluidend afschrift,
De Secretaris-Generaal,
van het Departement van Financiën,
(*get.*) HESHUSIUS.

—

5 *Februari* 1912. WET, houdende wijziging der wettelijke bepalingen omtrent den accijns op het zout. S. 30.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is wijziging te brengen in artikel 86 § 18 der wet van 27 September 1892 (*Staatsblad* n°. 227), houdende bepalingen omtrent den accijns op het zout;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Eenig artikel.

§ 18 van artikel 86 der wet van 27 September 1892 (*Staatsblad* n°. 227) wordt gelezen als volgt:

Het doen van hetgeen bij de algemeene maatregelen van bestuur, uitgevaardigd krachtens de artikelen 74 en 83, verboden is, of het nalaten van hetgeen bij die maatregelen voorgeschreven is, met eene boete van ten minste *f* 50 en ten hoogste *f* 400. Bovendien kan den overtreder, bij veroordeeling, door Ons het recht op krachtens artikel 83 toegelaten afwijkingen van bepalingen dezer wet worden ontzegd.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 5den Februari 1912.

(*get.*) WILHELMINA.
De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.
(*Uitgeg.* 17 *Febr.* 1912.)

—

5 *Februari* 1912. WET, tot wijziging en aanvulling van het *zevende* hoofdstuk *A* der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911. S. 31.

Bij deze wet wordt een artikel ingevoegd en een artikel verminderd, ten gevolge waarvan in het eindcijfer der begrooting geen wijziging wordt gebracht.

—

5 *Februari* 1912. WET, houdende nadere bepalingen betreffende den accijns op de suiker. S. 32.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is eenige wijzigingen in de Suikerwet aan te brengen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. I. Artikel 2 der Suikerwet (wet van 29 Januari 1897, *Staatsblad* n°. 63, gewijzigd bij die van 24 Juli 1903, *Staatsblad* n°. 248), wordt gelezen als volgt:

Uit raffinaderijen en fabrieken-raffinaderijen kunnen melasse en stroop worden uitgeslagen tegen betaling van den accijns, vastgesteld

bij art. 1. § 1, letter *e*, verminderd met *f* 6 per 100 kilogram. De uitslag kan zonder betaling van accijns plaats hebben, wanneer de melasse of stroop voldoet aan de eischen door Ons bij algemeenen maatregel van bestuur te stellen.

Het vorenstaande is niet van toepassing op, al dan niet geïnverteerde, suikeroplossingen.

Uitslag van ten uitvoer bestemde melasse of stroop uit raffinaderijen en fabrieken-raffinaderijen, waarin geen melado, melasse of stroop uit het buitenland wordt ingeslagen, kan door Onzen Minister van Financiën onder de noodige voorzieningen worden toegelaten met afschrijving op de rekening, bedoeld bij art. 76, § 2, letter *b*, in evenredigheid van den accijns, vastgesteld bij art. 1, § 1, letter *e*.

Genoemde Minister kan, ook wat betreft het verleenen van afschrijving op de met den raffinadeur of fabrikant-raffinadeur gehouden wordende rekeningen, voorzieningen treffen voor het geval, dat ten uitvoer bestemde melasse of stroop gedeeltelijk bestaat uit melasse of stroop die uit het buitenland is ingeslagen.

Art. II. Artikel 48 dier wet wordt gelezen als volgt:

De raffinadeur kan in zijne fabriek, mits voldoende aan de artt. 46 en 47, suiker, melado, melasse en stroop met krediet voor den accijns ter bewerking inslaan in hoeveelheden van ten minste 500 kilogram, wat suiker betreft, en van ten minste 25,000 kilogram wat melado, melasse en stroop aangaat.

In bijzondere gevallen kan Onze Minister van Financiën den inslag van eene geringere hoeveelheid toestaan.

Bij inslag van melado, melasse en stroop uit het buitenland, rechtstreeks of over entrepot, moet daarvan, ongeacht de hoedanigheid, dadelijk worden betaald een accijns van *f* 5 per 100 kilogram.

Indien in eene raffinaderij, te rekenen van een door Onzen Minister van Financiën te bepalen tijdstip, gedurende twaalf achtereenvolgende maanden minder dan 250,000 kilogram ruwe suiker is geraffineerd, wordt de accijns van de met krediet ingeslagen suiker, melado, melasse en stroop, dadelijk invorderbaar, berekend overeenkomstig art. 1, § 1, voor zoover die accijns nog niet is betaald ingevolge het bepaalde bij het derde lid van dit artikel.

Art. III. Artikel 77 dier wet wordt gelezen als volgt:

Hij die:

a. aan accijns onderworpen druivensuiker wil vervaardigen;

b. elders dan in eene beetwortelsuikerfabriek stroop of andere suikerhoudende zelfstandigheden wil vervaardigen uit beetwortelen;

c. elders dan in eene beetwortelsuikerfabriek of raffinaderij aan den accijns onderworpen suiker wil afscheiden uit melado, melasse, stroop of andere suikerhoudende zelfstandigheden;

geeft daarvan schriftelijk kennis aan den ontvanger.

Naar mate de genoemde gevallen zich voordoen, worden door Ons bij algemeenen maatregel van bestuur de noodige bepalingen betreffende het toezicht en betreffende de verzekering van de heffing van den suikeraccijns vastgesteld.

Voordat die bepalingen zijn in werking getreden, mag niet tot de voorgenomen werkzaamheden worden overgegaan.

Art. IV. Tusschen artikel 77 dier wet en het daarop volgende artikel wordt ingevoegd een artikel 77*bis*, luidende als volgt:

Aan hem die, elders dan in eene beetwortelsuikerfabriek of raffinaderij, uit het buitenland ingevoerde melado, melasse of stroop wil koken en zuiveren, zonder daaruit suiker af te scheiden, wordt op den accijns eene vermindering toegestaan ten bedrage van *f* 1 per 100 kilogram, indien de hoeveelheid die tegelijk wordt ingeslagen ten minste 25,000 kilogram bedraagt, en mits in acht worden genomen de bepalingen betreffende de verzekering en de heffing van den accijns die door Ons bij algemeenen maatregel van bestuur worden vastgesteld.

In bijzondere gevallen kan Onze Minister van Financiën den inslag van eene geringere hoeveelheid toestaan.

De bepalingen van dit artikel en van den daarin bedoelden algemeenen maatregel van bestuur worden mede toegepast op inrichtingen waarin volgens aangifte als bedoeld bij art. 77, aan accijns onderworpen suiker zal worden afgescheiden uit melado, melasse, stroop of andere suikerhoudende zelfstandigheden, zoodra het blijkt dat:

a. wat de op 1 November 1910 reeds bestaande inrichtingen betreft: dat gedurende een tijdvak van twaalf achtereenvolgende maanden,

b. wat de na 31 October 1910 in werking gebrachte inrichtingen betreft: dat gedurende een tijdvak van drie achtereenvolgende maanden,

uit de genoemde producten, per 100 kilogram, minder dan 5 kilogram gekristalliseerde suiker is afgescheiden.

Art. V. Aan artikel 83 dier wet wordt

toegevoegd een tweede lid, luidende als volgt:

Wij behouden Ons wijders voor, op voormelden voet teruggaaf van suikeraccijns toe te staan bij uitvoer naar het buitenland van andere met suiker bereide goederen dan eetwaren en dranken.

Art. VI. Artikel 90, § 9, dier wet wordt gelezen als volgt:

Het vervaardigen van aan den accijns onderworpen druivensuiker, het vervaardigen van stroop of eene andere suikerhoudende zelfstandigheid uit beetwortelen, alsmede het afscheiden van aan den accijns onderworpen suiker uit melado, melasse, stroop of eene andere suikerhoudende zelfstandigheid, zonder de aangifte te hebben gedaan, voorgeschreven bij art. 77, met eene boete, ten laste van den fabrikant, ten bedrage van ten minste *f* 500 en ten hoogste *f* 2000 en met verbeurte tevens van de onwettig in gebruik bevonden werktuigen en van de voorhanden suiker en suikerhoudende zelfstandigheid.

Is die aangifte wel gedaan, doch zijn de werkzaamheden begonnen alvorens de bij het tweede en derde lid van art. 77 bedoelde bepalingen in werking zijn getreden, dan bedraagt de boete ten minste *f* 100 en ten hoogste *f* 500.

Art. VII. Deze wet treedt in werking op een nader door Ons te bepalen dag.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 5den Februari 1912.

(*get.*) WILHELMINA.
De Minister van Financiën,
(*get.*) KOLKMAN.
(*Uitgeg.* 17 *Febr.* 1912.)

—

5 *Februari* 1912. WET, houdende bekrachtiging van eene door den Staat met de gemeente *'s Gravenhage* gesloten overeenkomst in zake verkoop en koop van terreinen aan het Buitenhof en den Hofsingel aldaar. S. 33.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat met de gemeente *'s Gravenhage* eene overeenkomst van verkoop en koop is gesloten, welke bij de wet behoort te worden goedgekeurd, en dat het belang van den Staat de goedkeuring van die overeenkomst medebrengt;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Eenig artikel.

De overeenkomst van verkoop en koop, gesloten met de gemeente *'s Gravenhage* bij de in afschrift aan deze wet gehechte akte van 17 Juni 1909, wordt goedgekeurd.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 5den Februari 1912.

(*get.*) WILHELMINA.
De Minister van Waterstaat,
(*get.*) L. H. W. REGOUT.
De Minister van Financiën,
(*get.*) KOLKMAN.
(*Uitgeg.* 6 *Maart* 1912.)

AFSCHRIFT.

De ondergeteekenden, 1°. D. E. C. KNUTTEL, b. i., Rijksbouwmeester in het 2de district te 's Gravenhage, handelende in naam en ten behoeve van den Staat der Nederlanden, als daartoe gemachtigd bij schrijven van den Minister van Waterstaat van den 5den Juni 1909 La B, afdeeling Waterstaat, mede op grond van den brief van den Minister van Financiën dd. 24 November 1908 n°. 58, Administratie der Domeinen, ter eene zijde en 2°. E. C. baron SWEERTS DE LANDAS WYBORGH, Burgemeester der gemeente 's Gravenhage en E. EVERS, Secretaris dier gemeente, als te zamen vertegenwoordigende het College van Burgemeester en Wethouders, handelende in naam en ten behoeve van de gemeente 's Gravenhage, krachtens het besluit van den gemeenteraad van 22 Juni 1908, goedgekeurd door de Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, bij besluit van 29 Juni d.a.v. G.S. n°. 23, in verband met het besluit van den gemeenteraad van 17 Mei 1909, goedgekeurd als voren bij besluit van 25 Mei d.a.v., G.S. n°. 32, ter andere zijde, zijn, behoudens bekrachtiging bij de wet, ten aanzien van den verkoop en koop van Rijks- en gemeenteterreinen aan het Buitenhof en den Hofsingel te 's Gravenhage overeengekomen als volgt:

Art. 1. De gemeente koopt van den Staat, die aan de gemeente verkoopt de gedeelten der perceelen, kadastraal bekend als gemeente 's Gravenhage, sectie F nummers 369 en 1494, die de gemeente behoeft voor den aanleg van den door haar ontworpen verkeersweg van het Spui naar het Buitenhof en voor de daaraan aansluitende verruiming van het Buitenhof, en die op de bij deze akte behoorende teekening (1) blauw gekleurd en blauw gearceerd zijn en respectievelijk groot zijn 512 en 148 M². of zooveel meer of minder als bij kadastrale opmeting mocht blijken, voor de som van vijf en

(1) Deze teekening als van meer plaatselijk belang, wordt hierna niet opgenomen.

tachtig duizend zeshonderd dertig gulden (*f* 85,630) en onder de navolgende voorwaarden:

a. De juiste bepaling der perceelsgedeelten, die worden gekocht en verkocht, zal voor zoover zij niet door afbakening is geschied in onderling overleg plaats vinden, zullende wanneer bij die afbakening van de bedoelde teekening mocht worden afgeweken, bij akte van rectificatie de juiste grenslijnen worden geconstateerd op kosten van de gemeente;

b. De verkoop heeft plaats onder vrijwaring volgens de wet en de levering heeft plaats in vollen en vrijen eigendom, vrij van hypotheken en andere zakelijke lasten, met uitzondering van het sub *f* bedoelde recht en vrij van huur, gebruik en dergelijken;

c. De gemeente zal de gekochte perceelsgedeelten, ontdaan van alle opstallen en van alles wat zich thans daarin mocht bevinden, als fundamenten, riolen of andere leidingen, kelders, enz., kunnen aanvaarden uiterlijk drie jaar na de dagteekening der wet tot goedkeuring dezer overeenkomst;

d. De gemeente erlangt de bevoegdheid door overschrijving dezer akte in de openbare registers den eigendom van het gekochte op haar te doen overgaan. De Staat moet haar het vrije bezit leveren;

e. De grondbelasting en eventueele andere lasten komen, te rekenen van den dag der aanvaarding, ten laste der gemeente;

f. De Staat behoudt het recht van toegang over de verkochte perceelsgedeelten tot het Rijksterrein, waarop thans het Departement van Buitenlandsche Zaken staat.

Ter verzekering van de nakoming van deze bepaling, wordt dat recht als erfdienstbaarheid gevestigd, ten laste der verkochte perceelsgedeelten en ten nutte van den grond, waarop thans het Departement van Buitenlandsche Zaken staat, kadastraal bekend als sectie F n°s. 1494 en 369.

2. De Staat verbindt zich aan de gemeente af te staan: de perceelen of de gedeelten van de perceelen sectie F n°. 1319, 1320, 1321, 1322, 1330, 1325, 1324, 1323, 1527 en n°. 317, op de bij deze akte behoorende teekening met roode kleur aangegeven, welke de gemeente voor het maken van den nieuwen verkeersweg noodig heeft, ter groote van 278 M². of zooveel meer of minder als bij kadastrale opmeting mocht blijken.

De gemeente zal voor deze perceelsgedeelten aan den Staat uitkeeren het evenredig gedeele van het door hem betaalde bedrag wegens aankoop der verschillende perceelen, ter gezamenlijke grootte van 1915 M²., toebehoorende aan de firma SIEMENS en HALSKE Aktien Gesellschaft (groot *f* 275,000) vermeerderd met 5 pct. rente van af 27 October 1908 tot de overdracht aan den Staat.

3. De gemeente verbindt zich om, nadat de Staat eigenaar zal zijn geworden van al de perceelen gelegen aan den Hofsingel, aan den openbaren dienst te onttrekken het gedeelte Hofsingel, van af den nieuwen verkeersweg tot aan de Hofstraat, op de bij deze akte gevoegde teekening met eene gele kleur aangegeven, alsmede het op die teekening met roode arceering op gele kleur aangegeven gedeelte van het perceel kadastraal bekend als gemeente 's Gravenhage, sectie F n°. 833 en deze terreinen respectievelijk groot 453 M². en 9 M². of zooveel meer of minder als bij kadastrale opmeting mocht blijken, aan den Staat te verkoopen voor de som van drie en dertig duizend negenhonderd zeven en zestig gulden, vijftig cents (*f* 33,967.50).

4. De gemeente verbindt zich aan den Staat af te staan de overhoeken van de perceelen, kadastraal gemeente 's Gravenhage, sectie F n°s. 1639, 1248, 320 en 321, welke op de bij deze akte gevoegde teekening met groene kleur zijn aangegeven, groot 105 M²., of zooveel meer of minder als bij kadastrale opmeting zal blijken.

De Staat zal voor deze perceelsgedeelten aan de gemeente uitkeeren het evenredig gedeelte der door haar wegens aankoop of onteigening van die perceelen te betalen vergoeding, berekend naar het aantal centiaren, dat de Staat van elk der perceelen afzonderlijk zal verkrijgen en naar den eenheidsprijs per centiare van de kosten van aankoop of onteigening van elk perceel afzonderlijk.

5. De wederzijdsche overdracht van de in artikel 2, 3 en 4 bedoelde onroerende goederen zal bij afzonderlijke akten plaats hebben onder de voorwaarden, als in artikel 1 zijn vermeld, voor zooveel deze van toepassing zullen zijn.

6. De Staat zal de hem ingevolge artikel 3 te verkoopen gedeelten van den Hofsingel en van het perceel kadaster sectie F, n°. 833 kunnen aanvaarden eene maand na de dagteekening van het besluit van den Raad der gemeente 's Gravenhage, waarbij die gedeelten aan den openbaren dienst zullen zijn onttrokken.

De terreinen bedoeld in de artikels 2 en 4 dezer akte zullen geheel ontruimd wederzijds kunnen worden aanvaard binnen eene maand na de dagteekening der betreffende afzonderlijke akte, in artikel 5 bedoeld.

De Staat zal echter de in artikel 2 bedoelde

perceelen en perceelsgedeelten in geen geval later aan de gemeente leveren dan de gemeente aan den Staat de in artikel 4 vermelde overhoeken levert, verplichtende de gemeente zich die overhoeken, geheel ontruimd, ter beschikking van den Staat te stellen binnen vier maanden, nadat zij zelve daarover de beschikking zal hebben verkregen.

7. De betaling van de wederzijds verschuldigde bedragen wegens de overdracht, genoemd in artikel 1 en 3 zullen ten aan te wijzen kantoren moeten plaats hebben op den dag der aanvaarding.

De wijze van betaling der wederzijds verschuldigde bedragen, wegens de overdracht, genoemd in de artikels 2 en 4 wordt geregeld in de betrokken akten van overdracht in artikel 5 dezer akte bedoeld.

8. Alle kosten op den verkoop door den Staat aan de gemeente vallende, daaronder begrepen die der levering, komen ten laste van de gemeente.

Alle kosten op den verkoop door de gemeente aan den Staat vallende, daaronder begrepen die der levering, doch met uitzondering van die van het zegel, komen ten laste van den Staat.

Aldus gedaan en overeengekomen te 's Gravenhage, den 17den Juni 1909.

De Rijksbouwmeester in het 2de District,
(*get.*) D. E. C. KNUTTEL.
Burgemeester en Wethouders van 's Gravenhage,
(*get.*) SWEERTS.
De Secretaris,
(*get.*) E. EVERS.
Voor eensluidend afschrift,
De Secretaris-Generaal van het Departement van Waterstaat,
(*get.*) SALVERDA DE GRAVE.

—

5 *Februari* 1912. WETTEN, houdende naturalisatie van:

Clarence Feldmann, geboren te *New-York* (*Vereenigde Staten van Amerika*) den 14 Januari 1867, hoogleeraar aan de Technische Hoogeschool, wonende te *Delft* (provincie *Zuidholland*). S. 34.

Franz Hugo Victor Grosse, geboren te *Berlijn* (*Pruisen*) den 12 Mei 1860, scheikundige, wonende te *Amsterdam* (provincie *Noordholland*). S. 35.

Franz Hubert Verfürden, geboren te *Calcar* (*Pruisen*) den 4 Augustus 1869, zetkastelein, wonende te *Rotterdam* (provincie *Zuidholland*). S. 36.

Dr. Philip Laoh, geboren te *Sonder*, residentie *Menado* (*Nederlandsch-Indië*) den 26 Mei 1879, arts, wonende te *Amsterdam* (provincie *Noordholland*). S. 37.

Johanna Maria Bour, *weduwe van* Severijn Meijers, geboren te *Orsbach* (*Pruisen*) den 23 November 1848, zonder beroep, wonende te *Aken* (*Pruisen*). S. 38.

Edgar Wolff, geboren te *Cincinnati, Ohio* (*Vereenigde Staten van Amerika*) den 28 Januari 1865, koopman, wonende te *Amsterdam* (provincie *Noordholland*). S. 39.

Ferdinand Alwin Schmiedecke, geboren te *Riga* den 16/28 Januari 1866, provisor, wonende te *St. Petersburg* (*Rusland*). S. 40.

Georg Bruno Raupach, geboren te *Hirschberg* (*Duitschland*) den 19 Januari 1869, directeur der gevangenis te *Nieuw-Amsterdam*, wonende te *Station Nieuw-Amsterdam* (*Suriname*). S. 41.

Bernhard Christoph Stuer, geboren te *Stromberg* (*Pruisen*) den 14 September 1842, brouwmeester, wonende te *Amsterdam* (provincie *Noordholland*). S. 42.

Friedrich Geilfuss, geboren te *Elberfeld* (*Pruisen*) den 14 Mei 1866, restaurateur, wonende te *Amsterdam* (provincie *Noordholland*). S. 43.

Max Cramer, geboren te *Bremen* (*Duitschland*) den 22 December 1882, kunstschilder, wonende te *Amsterdam* (provincie *Noordholland*). S. 44.

Maria Joanna Willaert, *weduwe van* Charles Alfons Bartholomeus du Gardein, geboren te *Oostende* (*België*) den 5 Januari 1854, zonder beroep, wonende te *Vlissingen* (provincie *Zeeland*). S. 45.

August Lorenz Offermann, geboren te *Pruisisch Moresnet* (*Pruisen*) den 26 Januari 1876, getouwbaas, wonende te *Vaals* (provincie *Limburg*). S. 46.

Mendel Leib Hirschfeld, geboren te *Jacobstadt* (*Rusland*) den 14/28 Februari 1869, directeur van een reisbureau, wonende te *Rotterdam* (provincie *Zuidholland*). S. 47.

Henri Paul Schüssler, geboren te *La Tour de Peilz* (*Zwitserland*) den 11 Februari 1870, koopman, wonende te *Leipzig* (*Saksen*). S. 48.

Charles Cécil Henri Schüssler, geboren te *Vevey* (*Zwitserland*) den 15 Juli 1868, koopman, wonende te *Leipzig* (*Saksen*). S. 49.

Samuel Birnbaum, geboren te *Rotenburg a/d Fulda* (*Pruisen*) den 31 Maart 1857, handelsagent, wonende te *Amsterdam* (provincie *Noordholland*). S. 50.

Jan Alexander Groes, geboren te *Sint Petersburg* (*Rusland*) den 1 October 1869, koopman, wonende te *Londen* (*Groot-Britannië*). S. 51.

Hermann Heinrich Sunder, geboren te *Neuenkirchen* (*Pruisen*) den 5 September 1853, werkman, wonende te *Haarlemmerliede en Spaarnwoude* (provincie *Noordholland*). S. 52.

—

5 *Februari* 1912. BESLUIT, tot wijziging van het Koninklijk besluit van den 12den Juni 1911 (*Staatsblad* n°. 144), betreffende de registers voor de zee- en kustvisschersvaartuigen en het voeren van letterteekens en nummers door de kustvisschersvaartuigen. S. 53.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 29 December 1911, n°. 7432, afdeeling Nijverheid;

Gelet op de Visscherijwet (wet van 6 October 1908, *Staatsblad* n°. 311);

Den Raad van State gehoord (advies van 23 Januari 1912, n°. 68);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 2 Februari 1912, n°. 804, afdeeling Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Eenig artikel.

In artikel 1, tweede lid, van Ons besluit van 12 Juni 1911 (*Staatsblad* n°. 144), betreffende de registers voor de zee- en kustvisschersvaartuigen en het voeren van letterteekens en nummers door de kustvisschersvaartuigen, wordt in den derden regel van onder, in plaats van „wordt gegeven", gelezen: „kan worden gegeven", wordt de komma achter het woord „gegeven" vervangen door een punt en vervallen de woorden „tenzij dit tien of meer nummers hooger is dan het aantal der in de gemeente tehuis behoorende vaartuigen."

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 5den Februari 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(*get.*) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 15 *Febr.* 1912.)

—

5 *Februari* 1912. BESLUIT houdende beslissing dat voor intrekking eener vergunning tot drankverkoop op grond van onherroepelijke veroordeelingen als bedoeld in art. 8, n°. 11, der drankwet niet noodig is dat de veroordeelingen zijn uitgesproken wegen *hetzelfde* strafbaar feit.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door A. D. VLAMYNCK te Sluis tegen het besluit van Gedep. Staten van Zeeland d.d. 11 Nov. 1911, n°. 107, 3e afd., waarbij de te zijnen name staande logementsvergunning voor den verkoop van sterken drank in het klein is ingetrokken;

Den Raad van State, enz.;

Overwegende; dat de intrekking is geschied op grond dat, blijkens een schrijven van den ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij het Kantongerecht Oostburg te Middelburg, A. D. VLAMYNCK, aan wien bij besluit van Ged. Staten van 14 April 1905, n°. 1927, eene logementsvergunning was verleend, op 21 Dec. 1910 en 17 Oct. 1911 was veroordeeld onderscheidenlijk wegens overtreding van art. 426 van het Wetb. van Strafrecht en van art. 50, eerste lid, sub 3°. der drankwet, welke veroordeelingen beide onherroepelijk waren geworden;

dat A. D. VLAMYNCK bij Ons in beroep is gekomen, daarbij in hoofdzaak aanvoerende, dat het onjuist is, zooals uit eene verklaring van den griffier van het Kantongerecht te Oostburg blijkt, dat hij op 21 Dec. 1910 is veroordeeld wegens overtreding van art. 426 van het Wetb. van Strafr.; dat, ook al ware hij op 21 Dec. 1910 en 17 Oct. 1911 wegens gemelde overtredingen veroordeeld, dan toch niet de vergunning had kunnen ingetrokken worden; dat toch art. 8, 11°. *a* der drankwet niet spreekt van eene onherroepelijke veroordeeling binnen de laatste vijf jaren wegens *twee* feiten daar nader omschreven, maar van het tweemaal onherroepelijk veroordeeld worden wegens één der nader aangeduide feiten; dat alzoo de vergunning alleen kan ingetrokken worden, wanneer de vergunninghouder tweemaal voor hetzelfde feit binnen vijf jaren is veroordeeld;

O., dat appellants uitlegging van art. 8, 11°. *a* der drankwet niet noodwendig uit de letter van deze wetsbepaling volgt, en stellig met haren geest en hare strekking in strijd is;

dat de gronden, waarop het bestreden besluit rust, juist zijn, en des appellants opmerking, dat het onjuist is dat hij op 21 Dec. 1910 zou zijn veroordeeld, niet ter zake afdoet, omdat met dit feit bedoeld is zijne veroordeeling op 21 Dec. 1909, en het vermelden van het jaar

1910 als tijdstip waarop deze eerste van de twee onherroepelijk geworden veroordeelingen is geschied, louter aan eene schrijffout is toe te schrijven;

Gezien de drankwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het ingestelde beroep ongegrond te verklaren.

(Gem.-stem.)

—

5 *Februari* 1912. MISSIVE van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel aan de Commissarissen der Koningin, betreffende verklaringen van ontsmetting.

Naar aanleiding van een door een Uwer Ambtgenooten tot mij gerichte vraag, heb ik de eer U H.E.G. mede te deelen, dat er mijnerzijds geen bezwaar bestaat tegen het achterwege laten van verklaringen, die betrekking zouden hebben op de ontsmetting van schoeisel, klompen e. d., aangezien de afgifte daarvan eigenaardige bezwaren met zich medebrengt.

Bij het in rekening brengen van kosten van ontsmetting van stallen, vervoermiddelen en voorwerpen, waarvan de ontsmetting gemakkelijker valt te constateeren, blijft echter nog steeds de gebruikelijke verklaring van een deskundige vereischt.

Wat de ontsmetting van huiden betreft, te dien opzichte kan in den vervolge worden volstaan met eene verklaring van een gemeenteambtenaar of -beambte.

—

5 *Februari* 1912. ARREST van den Hoogen Raad.

De vraag, of een voorschrift van den gemeentelijken wetgever als betreffende een stof door den rijkswetgever geregeld, geacht moet worden te treden in hetgeen van algemeen rijksbelang is, is bij uitsluiting aan de Kroon voorbehouden en komt niet toe aan de rechterlijke macht.

De bepaling van art. 7 n°. 3 der Drankwet heeft niet ten doel aan den Gemeenteraad eene bevoegdheid toe te kennen, doch alleen om er tegen te waken, dat over de bevoegdheid van het Gemeentebestuur twijfel zou kunnen bestaan.

De Gemeenteraad is bevoegd, bepalingen te geven omtrent het bij nacht gesloten houden van tapperijen, waaronder ook mogen worden begrepen de huizen, waarin het tappersbedrijf wordt uitgeoefend met derzelver aanhoorigheden, en ook om te bepalen voor welke personen het sluitingsuur niet zal gelden.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op de middelen van cassatie door den requirant voorgesteld bij memorie, luidende: zie conclusie adv.-gen.;

Overwegende dat bij het bestreden vonnis wettig en overtuigend is bewezen verklaard met requirants schuld daaraan: dat hij in den nacht van 21 op 22 Juli 1910 circa 12 uur te Boxtel zich heeft bevonden in een kamer van het huis gemerkt B 79 in welk huis door C. J. S. het beroep van bierhuishouder werd uitgeoefend, terwijl beklaagde niet behoorde tot de inwonende leden van het gezin van voormelden S. en zijne tegenwoordigheid in gezegd huis niet in zijne betrekking, beroep of bedrijf noodzakelijk was;

dat dit feit is gequalificeerd en de requirant te dier zake veroordeeld, zooals in het hoofd van dit arrest is vermeld;

O. wat het 1e middel van cassatie betreft:

dat tot ondersteuning daarvan bij de memorie is aangevoerd:

dat de materie der Drankwet is rijkszaak, i. e. de Drankwet bevat de regeling van onderwerpen, die juist door die regeling zijn gemaakt tot onderwerpen van algemeen Rijksbelang en waaromtrent derhalve de Gem.wetgever niets mag verordenen, tenzij hem het vermogen daartoe bij de Drankwet is toegestaan; dat dit b.v. is geschied en toegestaan bij art. 7 al. 1 sub 3 dezer wet ten opzichte van het bepalen van sluitingsuur voor „*vergunnings*" localiteiten, terwijl ten aanzien van „*verlof*" localiteiten die bevoegheid niet is toegestaan;

O. hieromtrent: dat de ten deze toepasselijke artikelen der verord. tot wijziging der Alg. Plaatselijke Pol.verord. voor de gemeente Boxtel, vastgesteld 13 Juni 1907 en afgekondigd 26 Juni 1907 luiden:

Art. 21. Onder tapperijen worden voor de toepassing dezer verordening verstaan alle huizen, waarin het beroep van tapper, koffie- of bierhuishouder en dergelijke wordt uitgeoefend; benevens de daarbij behoorende tuinen, erven, bijgebouwen en andere aanhoorigheden;

Art. 25. De houder eener tapperij is verplicht zorg te dragen, dat de voor het publiek toegankelijke localiteiten en open aanhoorigheden dier tapperij gesloten worden en gesloten worden gehouden van des avonds 11 tot des morgens 5 uur, en enz.;

Art. 26. Gedurende den sluitingstijd eener tapperij is het aan ieder, die niet tot de inwonende leden van het gezin des tappers behoort, verboden zich in de tapperij te bevinden met uitzondering van hen, wier tegenwoordigheid in hunne betrekking, beroep of bedrijf noodzakelijk is. Gedurende den sluitingstijd op Zon- en Christ. feestdagen des voormiddags mogen

vreemdelingen, geen ingezetenen der gemeente Boxtel zijnde, in de tapperij worden toegelaten.

Behoudens het bepaalde in het 2e lid van dit art. is de houder eener tapperij verplicht zorg te dragen, dat zich gedurende dezen sluitingstijd geene personen, niet tot de inwonende leden van zijn gezin behoorende, of wier tegenwoordigheid in hunne betrekking, beroep of bedrijf aldaar niet noodzakelijk is, in de tapperij bevinden;

dat voornoemde verord. is vastgesteld en afgekondigd na de invoering der Drankwet en dus van een krachteloos zijn dier verordening krachtens art. 150 in verband met art. 151 der Gem.wet geen sprake kan zijn;

dat wijders de gemeenteraad van Boxtel de bevoegdheid tot het bepalen van een sluitingsuur voor de verloflokalen ontleent aan art. 135 der Gem.wet, naar welk artikel in art. 7, 1e lid der Drankwet uitdrukkelijk verwezen wordt, zoodat de rechter, behoudens het hier niet aanwezige geval van strijd met eenig voorschrift van den hoogeren wetgever, ook verplicht is haar toe te passen, daar de beslissing over de vraag, of een voorschrift van den gemeentelijken wetgever, als betreffende eene stof door den Rijkswetgever geregeld, geacht moet worden, in strijd met art. 150 Gem.wet, te treden in hetgeen van algemeen Rijksbelang is, door art. 135 der Gem.wet bij uitsluiting aan de Kroon is voorbehouden en dus niet toekomt aan de rechterlijke macht;

dat eindelijk de bepaling van art. 7 n°. 3 der Drankwet niet tot doel heeft om aan den Gemeenteraad de bevoegdheid toe te kennen tot het bepalen van een sluitingsuur voor het publiek toegankelijke vergunningslocaliteiten, welke bevoegdheid de Gemeenteraad reeds ontleende aan art. 135 Gem.wet, maar alleen, zooals de Regeering bij de behandeling der wet in de 2e Kamer zeide: „om er tegen te waken, dat, waar deze materie een zaak van Rijksbelang was geworden, twijfel zou rijzen aangaande de bevoegdheid der gemeentebesturen, om voor de localiteiten met vergunning een sluitingsuur vast te stellen";

dat alzoo het eerste middel ongegrond is;

O. wat het 2e middel betreft: dat de Gem. raad ingevolge art. 135 Gem. wet alleszins bevoegd was te bepalen dat openbare inrichtingen als tapperijen onderworpen zullen zijn aan voorschriften, die hij in het belang der openbare orde, zedelijkheid en gezondheid noodig acht, waartoe zeer zeker bepalingen behooren omtrent het bij nacht gesloten houden van tapperijen, waaronder, gelijk in art. 21 dezer verordening, ook mogen worden begrepen de huizen, waarin het tappersbedrijf wordt uitgeoefend met derzelver aanhoorigheden; dat zulks niet in strijd is met art. 7 n°. 3 der Drankwet om de bij het 1e middel ontwikkelde reden;

dat derhalve het middel niet tot cassatie kan leiden;

O. wat het 3e middel betreft: dat dit zijn feitelijken grondslag mist, daar de Rechtbank in de 8e overweging van het bestreden vonnis, naar aanleiding van het verweer van beklaagde's verdediger heeft uiteengezet, waarom zij art. 26 laatste lid der verordening niet in strijd achtte met art. 135 Gem.wet;

O. wat het 4e middel betreft: dat de Gem. raad, die krachtens art. 135 Gem.wet, gelijk bij het 2e middel is betoogd, bevoegd is om de sluiting uit te strekken tot de huizen, waarin het tappersbedrijf wordt uitgeoefend met derzelver aanhoorigheden, krachtens hetzelfde art. 135 Gem.wet bevoegd was vast te stellen, voor welke personen het sluitingsuur niet zoude gelden, terwijl het oordeel over de billijkheid eener verordening aan den rechter is onttrokken;

Verwerpt het beroep. (W. v. 'T R.)

—

7 *Februari* 1912. BESLUIT, houdende bepalingen betreffende het binnenvaren of uitvaren van Nederlandsche havens en zeegaten. S. 53*a*.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de gemeenschappelijke voordracht van Onze Ministers van Marine, van Oorlog en van Buitenlandsche Zaken van 28 Juli 1911, Bureau S, n°. 516A geheim, van 2 Augustus 1911, Kabinet, Litt. W[60], en van 8 Augustus 1911, Eerste Afdeeling, n°. 15636;

Overwegende dat het onder sommige omstandigheden in 's Lands belang noodig kan zijn het binnenvaren of uitvaren van Nederlandsche havens en zeegaten te verbieden of slechts onder voorbehoud toe te staan;

Den Raad van State gehoord (advies van den 12den September 1911, n°. 16);

Gelet op het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 26 September 1911, Bureau S, n°. 646A geheim, van 2 October 1911, Kabinet, Litt. C[79], van 9 October 1911, Afdeeling I, n°. 19659, alsmede van 4 Januari 1912, n°. 6A geheim, Bureau S; van 10 Januari 1912 Lr. S[2], Kabinet; en van 16 Januari 1912, n°. 742, Eerste Afdeeling;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Zoodra op een in het oog vallende plaats nabij een vaarwater, leidende naar een haven of zeegat, overdag 3 *roode* ballen of 's nachts

3 *roode* lantaarns boven elkander, dan wel lichtbundels, worden getoond, of seinen worden afgegeven, waarvan de beteekenis niet uit de zeilaanwijzingen is op te maken, moet de haven of het zeegat met bijzondere opleettendheid worden aangedaan en is het verboden zonder loods in of uit te loopen. Alsdan kan elk schip aan een onderzoek onderworpen en het in- en uitvaren verboden worden.

Het in werking stellen van dezen dienst voor een bepaalde haven of een bepaald zeegat wordt nooit te voren aangekondigd.

Onze Ministers van Marine, van Oorlog en van Buitenlandsche Zaken zijn belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's Gravenhage, den 7den Februari 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Marine,

(*get.*) J. WENTHOLT.

De Minister van Oorlog, (*get.*) H. COLLIJN.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(*get.*) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

(*Uitgeg.* 7 *Maart* 1912.)

—

8 *Februari* 1912. WET, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen in de gemeente *'s Gravenhage*, noodig voor het stichten van een gebouw tot huisvesting van het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel. S. 54.

—

8 *Februari* 1912. WET, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen in de gemeente *Tilburg*, noodig voor den aanleg van havens en los- en laadplaatsen c. a. en de uitvoering van daarmede in verband staande werken aan het te maken Wilhelminakanaal met zijkanaal in die gemeente. S. 55.

—

8 *Februari* 1912. WET, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigen dommen in de gemeenten *Gouderak* en *Krimpen aan den IJssel*, noodig voor de verruiming van twee bochten in den Hollandschen IJssel. S. 56.

—

8 *Februari* 1912. WET, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening ten behoeve van:

1°. een spoorweg van *Burgh* naar *Brouwershaven*, en

2°. verbetering in de ligging van den spoorweg van *Brouwershaven* naar *Steenbergen*. S. 57.

8 *Februari* 1912. WET, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening ten behoeve van den aanleg van een rangeerstation te *Susteren*. S. 58.

—

8 *Februari* 1912. WET, tot aanvulling en verhooging van het *negende* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911. S. 59.

Bij deze wet wordt een artikel ingevoegd.

Ten gevolge hiervan wordt het totaal der IIde afdeeling, alsmede het eindcijfer van voormeld hoofdstuk, verhoogd met *f* 98,988.50.

—

8 *Februari* 1912. WET, tot toekenning van een renteloos voorschot uit 's Rijks schatkist ten behoeve van den aanleg en het in exploitatie brengen van een spoorweg van *Oostburg* naar *Cadzand*. S. 60.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is, den aanleg en het in exploitatie brengen te bevorderen van een spoorweg van *Oostburg* naar *Cadzand*;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Uit 's Rijks schatkist wordt een renteloos voorschot beschikbaar gesteld ten bedrage van een derde van de kosten van aanleg en het in exploitatie brengen, doch tot geen hooger bedrag dan *f* 60,000, ten behoeve van een spoorweg van *Oostburg* naar *Cadzand*.

2. Het in artikel 1 genoemde rentelooze voorschot wordt onder voorwaarden, door Ons of krachtens Onze machtiging te stellen, toegekend aan den concessionaris voor den aanleg en de exploitatie van den aldaar genoemden spoorweg, doch niet dan nadat door belanghebbenden bij dien aanleg daarvoor ten genoegen van Onzen Minister van Waterstaat, voldoende ondersteuning zal zijn verleend, onder geen andere voorwaarden, dan waarop de goedkeuring van genoemden Minister zal zijn verkregen.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 8sten Februari 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 28 *Febr.* 1912.)

—

8 *Februari* 1912. WET, tot toekenning van een renteloos voorschot uit 's Rijks schatkist ten behoeve van den aanleg en het in exploitatie brengen van een spoorweg van *Nijmegen* naar *Venlo*. S. 61.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is, den aanleg en het in exploitatie brengen te bevorderen van een spoorweg van Nijmegen naar Venlo;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Uit 's Rijks schatkist wordt een renteloos voorschot beschikbaar gesteld ten bedrage van $^{5}/_{11}$ der kosten van aanleg en het in exploitatie brengen, doch tot geen hooger bedrag dan *f* 490,000, ten behoeve van een spoorweg van Nijmegen naar Venlo.

2. Het in artikel 1 genoemde rentelooze voorschot wordt onder voorwaarden, door Ons of krachtens Onze machtiging te stellen, toegekend aan den concessionaris voor den aanleg en de exploitatie van den aldaar genoemden spoorweg, doch niet dan nadat door belanghebbenden bij dien aanleg daarvoor, ten genoegen van Onzen Minister van Waterstaat, voldoende ondersteuning zal zijn verleend, onder geen andere voorwaarden, dan waarop de goedkeuring van genoemden Minister zal zijn verkregen.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 8sten Februari 1912.

(*get.*) WILHELMINA.
De Minister van Waterstaat,
(*get.*) L. H. W. REGOUT.
(*Uitgeg.* 28 *Febr.* 1912.)

—

8 *Februari* 1912. WET, tot toekenning van een renteloos voorschot uit 's Rijks schatkist ten behoeve van den aanleg en het in exploitatie brengen van spoorweglijnen van *Ter Apel* over *Winschoten* naar *Delfzijl* en van *Blijham* naar *Bellingwolde*. S. 62.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is den aanleg en het in exploitatie brengen te bevorderen van spoorweglijnen van *Ter Apel* over *Winschoten* naar *Delfzijl* en van *Blijham* naar *Bellingwolde*;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Uit 's Rijks schatkist wordt een renteloos voorschot beschikbaar gesteld ten bedrage van twee vijfden der kosten, doch tot geen hooger bedrag dan *f* 1,000,000, ten behoeve van den aanleg en het in exploitatie brengen van spoorweglijnen van *Ter Apel* over *Winschoten* naar *Delfzijl* en van *Blijham* naar *Bellingwolde*.

2. Het in artikel 1 genoemde rentelooze voorschot wordt onder voorwaarden, door Ons of krachtens Onze machtiging te stellen, toegekend aan den concessionaris voor den aanleg van de aldaar genoemde spoorweglijnen, doch niet dan nadat door belanghebbenden bij dien aanleg daarvoor, ten genoegen van Onzen Minister van Waterstaat, voldoende ondersteuning zal zijn verleend, onder geene andere voorwaarden dan waarop de goedkeuring van genoemden Minister zal zijn verkregen.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 8sten Februari 1912.

(*get.*) WILHELMINA.
De Minister van Waterstaat,
(*get.*) L. H. W. REGOUT.
(*Uitgeg.* 28 *Febr.* 1912.)

—

8 *Februari* 1912. WET, tot bekrachtiging van eene nadere overeenkomst met de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen, betreffende den spoorweg van *Heerlen* naar *Valkenburg*. S. 63.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de met Onze machtiging door Onze Ministers van Waterstaat en van Financiën onder dagteekening van $\frac{\text{7 November}}{\text{20 October}}$ 1911 met de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen gesloten nadere overeenkomst betreffende den spoorweg van Heerlen naar Valkenburg, bij de wet behoort te worden bekrachtigd;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Wordt bekrachtigd de in afschrift bij deze wet gevoegde nadere overeenkomst betreffende den spoorweg van Heerlen naar Valkenburg, door Onze Ministers van Waterstaat en van Financiën, als daartoe door Ons gemachtigd, onder dagteekening van $\frac{\text{7 November}}{\text{20 October}}$ 1911 met de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen gesloten.

2. Op de nadere overeenkomst, in artikel 1 dezer wet aangehaald, is artikel 2 der wet van 2 Januari 1909 (*Staatsblad* n°. 3) van toepassing.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 8sten Februari 1912.

(*get.*) WILHELMINA.
De Minister van Waterstaat,
(*get.*) L. H. W. REGOUT.
De Minister van Financiën,
(*get.*) KOLKMAN.
(*Uitgeg.* 28 *Febr.* 1912.)

AFSCHRIFT.

NADERE OVEREENKOMST *betreffende den spoorweg van Heerlen naar Valkenburg.*

Tusschen:

den Staat der Nederlanden, in deze overeenkomst aangeduid als „de Staat", vertegenwoordigd door de Ministers van Waterstaat en van Financiën, tot het aangaan dezer overeenkomst door Hare Majesteit de Koningin gemachtigd, en de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen, gevestigd te Utrecht, in deze overeenkomst aangeduid als „de Maatschappij", vertegenwoordigd door haren Directeur-Generaal, is behoudens goedkeuring, voor zooveel noodig, door de Algemeene Vergadering van Aandeelhouders dier Maatschappij en behoudens bekrachtiging bij de wet, het volgende overeengekomen:

Art. 1. Het bedrag van „twintig duizend gulden (*f* 20,000)" genoemd in het eerste lid van artikel 7 der tusschen partijen dd. 8 October/23 Augustus 1907 gesloten overeenkomst, welke bekrachtigd is bij de wet van 2 Januari 1909 (*Staatsblad* n°. 3), wordt gewijzigd in „vier en twintig duizend gulden (*f* 24,000)".

2. In artikel 1 der tusschen partijen dd. 30 September/5 Augustus 1908 gesloten, eveneens bij de wet van 2 Januari 1909 (*Staatsblad* n°. 3) bekrachtigde overeenkomst, wordt:

a. het tweede en derde lid gelezen als volgt:

„De spoorweg zal worden aangelegd met „dubbel spoor.

„De kruinsbreedte der aardebaan zal be„dragen 10 Meter, de afstand der sporen hart „op hart 4 Meter."

b. het laatste lid geschrapt.

Aldus in tweevoud opgemaakt en geteekend te 's Gravenhage, den 7 November 1911, en te Utrecht, den 20 October 1911.

De Minister van Waterstaat,
(*get.*) L. H. W. REGOUT.
De Minister van Financiën,
(*get.*) KOLKMAN.
De Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen,
De Directeur-Generaal,
(*get.*) VAN KRETSCHMAR.
De Secretaris,
(*get.*) BEIJEN.
Voor gelijkluidend afschrift,
De Secretaris-Generaal van het Ministerie van Financiën,
(*get.*) DE JONGE.

—

8 *Februari* 1912. WET, tot wijziging van de Merkenwet. S. 64.
Bijl. Hand. 2e *Kamer* 1910/1911, n°. 247, 1—6.
Hand. id. 1911/1912, *bladz.* 1425.
Hand. 1e *Kamer* 1911/1912, *blazd.* 188, 327.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat wijziging van de Merkenwet van 30 September 1893 (*Staatsblad* n°. 146), gewijzigd bij de wet van 30 December 1904 (*Staatsblad* n°. 284) en bij artikel 2 van de wet van 7 Januari 1911 (*Staatsblad* n°. 5) noodzakelijk is in verband met de Octrooiwet 1910 (*Staatsblad* n°. 313);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. I. In de Merkenwet worden de volgende wijzigingen gebracht:

A. 1°. Het tweede en het derde lid van artikel 1 worden vervangen door de volgende bepalingen:

„Dit Bureau ressorteert onder den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel en is gevestigd te 's-Gravenhage. De inrichting van het Bureau wordt bij algemeenen maatregel van bestuur geregeld."

2°. De aanhef van het vierde lid van artikel 1 wordt gelezen als volgt:

„De gelden, bij het Bureau voor den industrieelen eigendom ontvangen op grond van wetten betreffende dien eigendom of van de overeenkomst . . . enz."

3°. De laatste zinsnede van artikel 1 wordt gelezen als volgt:

„De wijze, waarop die gelden worden verantwoord, wordt bij algemeenen maatregel van bestuur geregeld."

B. In den aanhef van artikel 2 worden de woorden „Door Ons" vervangen door: „Bij algemeenen maatregel van bestuur".

C. In het eerste lid van artikel 5 en het eerste lid van artikel 8 wordt in plaats van: „van Justitie" gelezen: „, met de uitvoering van deze wet belast . . .".

D. 1°. In het eerste lid van artikel 6 wordt in plaats van: „de *Nederlandsche Staatscourant* van den eersten dag van iedere maand" gelezen: „een door het Bureau uit te geven blad".

2°. In het tweede lid van hetzelfde artikel wordt in plaats van: „bijlagen van de *Staatscourant*, die" gelezen: „afleveringen van dat blad, die op den eersten dag van iedere maand verschijnen en".

E. In het laatste lid van artikel 8 wordt in plaats van: „*Nederlandsche Staatscourant*" gelezen: „in artikel 6 bedoelde afzonderlijke afleveringen van het daar vermelde blad".

F. In het eerste lid van artikel 10 vervallen de woorden „in de *Staatscourant*".

G. 1°. In artikel 16, 2°., worden na het woord: „*Staatscourant*" de volgende woorden ingevoegd: „of in de in artikel 6 bedoelde afzonderlijke afleveringen van het daar vermelde blad".

2°. In het laatste lid van hetzelfde artikel wordt in plaats van: „bijlagen van de *Nederlandsche Staatscourant*" gelezen: „afleveringen van het daar vermelde blad".

H. Na artikel 27 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende als volgt:

„Artikel 28. Met de uitvoering van deze wet is belast de Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel."

II. Deze wet treedt in werking op denzelfden datum als de Octrooiwet 1910 (*Staatsblad* n°. 313).

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 8sten Februari 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(*get.*) A. S. TALMA.

De Minister van Justitie,
(*get.*) E. R. H. REGOUT.

De Minister van Koloniën,
(*get.*) DE WAAL MALEFIJT.

(*Uitgeg.* 27 *Febr.* 1912.)

—

8 *Februari* 1912. WET, tot wijziging en aanvulling van het *tiende.* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911. (Kosten van de Visscherijwet.) S. 65.

Bij deze wet worden eenige artikelen verhoogd, wordt een artikel ingevoegd en wordt de tekst van eenige artikelen gewijzigd.

Ten gevolge hiervan wordt het totaal der IIIde afdeeling en het eindcijfer van voormeld hoofdstuk verhoogd met *f* 50,655.

—

8 *Februari* 1912. WET, tot wijziging van de Visscherijwet. S. 66.

Bijl. Hand. 2e *Kamer* 1910/1911, n°. 268, 1—3; 1911/1912, n°. 62, 1—3.

Hand. idem 1911/1912, *bladz.* 1600.

Hand. 1e *Kamer* 1911/1912, *bladz.* 188, 327.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is de Visscherijwet (wet van 6 October 1908, *Staatsblad* n°. 311), te wijzigen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Eenig artikel.

1. De Visscherijwet (wet van 6 October 1908, *Staatsblad* n°. 311) wordt gewijzigd als in de volgende leden van dit artikel is aangegeven.

2. In artikel 16, lid 7, letter *a*, wordt, in plaats van: „mits een van hen die akte bij zich heeft", gelezen: „mits dit geschiedt in gezelschap van iemand, die de akte bij zich heeft, hetzij den houder, hetzij een van hen".

3. In datzelfde artikel, lid 9, wordt, in plaats van: „commissaris van politie", gelezen: „inspecteur van politie".

4. De aanhef van artikel 33 wordt gewijzigd als volgt:

„De bij en krachtens deze wet strafbaar gestelde feiten . . ."

5. In artikel 41, regel 11, wordt, in plaats van: „13 Juli 1886", gelezen: „13 Juli 1896".

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 8sten Februari 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(*get.*) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 17 *Febr.* 1912.)

—

8 *Februari* 1912. WET, houdende vaststelling van het slot der rekening van de koloniale uitgaven en ontvangsten voor *Suriname* over het dienstjaar 1907. S. 67.

Bij deze wet wordt het slot der rekening van de koloniale uitgaven en ontvangsten voor *Suriname* over het dienstjaar 1907 vastgesteld als volgt:

De uitgaaf bedraagt *f* 4,331,472.05^5.

De ontvangst bedraagt *f* 3,558,540.16^5.

Het nadeelig saldo der rekening bedraagt alzoo *f* 772,931.89, welk bedrag dientengevolge tot aanvulling van de koloniale geldmiddelen is noodig geweest.

—

8 *Februari* 1912. WET, houdende verhooging van de koloniale huishoudelijke begrooting van *Curaçao* voor het dienstjaar 1911. S. 68.

—

8 *Februari* 1912. WET, houdende verhooging van het *elfde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911. S. 69.

Bij deze wet wordt een artikel verhoogd.

—

8 *Februari* 1912. WET, tot vaststelling van het *tweede* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1912. S. 70.

Bij deze wet wordt het IIde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1912, betreffende de *Hooge Colleges van Staat en het Kabinet der Koningin*, vastgesteld, zooals hierna verkort volgt:

1e AFD.:	De Staten-Generaal	*f*	401,620.—
2e „	De Raad van State	„	109,675.—
3e „	De Algemeene Rekenkamer	„	154,275.—
4e „	De Kanselarij der Nederlandsche Orden	„	19,140.—
5e „	Het Kabinet der Koningin	„	41,932.50
6e „	Pensioenen, wachtgelden, gratificatiën, toelagen en kosten voor de vergaderingen van den Ministerraad	„	36,691.—
7e „	Onvoorziene uitgaven	„	5,000.—
	Totaal van het IIde Hoofdstuk	*f*	768,333.50

8 *Februari* 1912. WET, tot vaststelling van het *zesde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1912. S. 71.

Bij deze wet wordt het VIde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1912, betreffende het *Departement van Marine*, vastgesteld, zooals hierna verkort volgt:

EERSTE AFDEELING. Militaire uitgaven. Actieve zeemacht.

1e Onderafd.	Kosten van beheer en administratie	*f*	445,611.43
2e „	Materieel der zeemacht en van 's Rijks maritieme etablissementen en inrichtingen	„	7,676,785.—
3e „	Personeel der zeemacht	„	5,560,860.90
4e „	Militaire Hydrographie	„	27,254.64
5e „	Pensioenen, onderstanden, wachtgelden, enz.	„	2,978,123.—
		f	16,688,634.97

TWEEDE AFDEELING. Niet-militaire uitgaven. Loodswezen, betonning, bebakening, verlichting en hydrographie.

1e Onderafd.	Loodswezen, betonning, bebakening en verlichting	*f*	2,963,000.67
2e „	Hydrographie	„	46,071.24
3e „	Pensioenen, onderstanden, wachtgelden, enz.	„	330,874.—
		f	3,339,945.91

DERDE AFDEELING. Onvoorziene uitgaven . . . . . *f* 60,000.—

Totaal van het VIde hoofdstuk . . *f* 20,088,580.88.

9 *Februari* 1912. WET, tot vaststelling van het *vierde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1912. S. 72.

Bij deze wet wordt het IVde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1912, betreffende het *Departement van Justitie*, vastgesteld, zooals hierna verkort volgt:

1e AFD.:	Kosten van het Departement	*f*	238,653.—
2e „	Kosten van de rechterlijke macht	„	2,466,433.25
3e „	Kosten van het Hoog Militair Gerechtshof en de auditiën in de militaire arrondissementen	„	54,710.—
4e „	Kosten van den Centralen Raad van Beroep en van de Raden van Beroep	„	204,850.—
5e „	Gerechtskosten	„	421,000.—
6e „	Kosten van algemeene of Rijkspolitie en in zake van jacht en visscherij	„	1,814,368.—
7e „	Kosten van gevangenissen en Rijkswerkinrichtingen	„	2,485,385.—
8e „	Kosten van het Rijkstucht- en opvoedingswezen	„	1,960,382.50
9e „	Gebouwen	„	551,267.75
10e „	Pensioenen, wachtgelden, gratificatiën enz.	„	686,000.—
11e „	Verschillende uitgaven	„	50,325.—
12e „	Onvoorziene uitgaven	„	50,000.—
	Totaal van het IVde Hoofdstuk	*f*	10,983,374.50

9 *Februari* 1912. WET, houdende definitieve vaststelling van de koloniale huishoudelijke begrooting van *Suriname* voor het dienstjaar 1912. S. 73.

Bij deze wet wordt de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1912, voor zooveel de uitgaven betreft, definitief vastgesteld, zooals hierna verkort volgt:

1e AFD.:	Gouvernements-secretarie, Koloniale Staten en algemeene dienst.	*f*	180,913.—
2e „	Justitie en politie	„	404,058.—
3e „	Schutterij te Paramaribo	„	7,395.—
4e „	Administratie van financiën	„	3,933,323.—
5e „	Immigratie en kolonisatie	„	69,966.—
6e „	Eeredienst, onderwijs en armenzorg	„	534,249.—
7e „	Departement van den Landbouw	„	215,539.—
8e „	Burgerlijke geneeskundige dienst	„	345,755.—
9e „	Departement van openbare werken en verkeer	„	927,882.—
10e „	Brandweer	„	9,523.—
11e „	Pensioenen, wachtgelden, onderstanden en toelage, zoomede uitgaven voor de waarneming van tijdelijk opengevallen betrekkingen	„	314,034.—
12e „	Onvoorziene uitgaven	„	50,000.—
		f	6,992,637.—

Artt. 2 en 3 handelen over af- en overschrijving van- en betaling uit de onvoorziene uitgaven.

Bij art. 4 worden tot goedmaking der uitgaven aangewezen:

A. Directe en indirecte belastingen.

B. Inkomsten van onderscheiden aard.

C. Bijdrage uit 's Rijks schatkist tot aanvulling van de koloniale geldmiddelen.

---

9 *Februari* 1912. WET, houdende definitieve vaststelling van de koloniale huishoudelijke begrooting van *Curaçao* voor het dienstjaar 1912. S. 74.

Bij deze wet wordt de koloniale huishoudelijke begrooting van *Curaçao* voor het dienstjaar 1912, voor zoover de uitgaven betreft, definitief vastgesteld, zooals hierna verkort volgt:

Curaçao.					
1e Afd.:	Gewestelijk bestuur	*f*	69,192		
2e „	Justitie en politie	„	46,875		
3e „	Geldelijk beheer	„	53,202		
4e „	Eeredienst en onderwijs	„	101,060		
5e „	Plaatselijke kosten	„	105,355		
6e „	Openbare werken	„	203,235		
	Totaal van het eiland Curaçao			*f*	578,919
Aruba.					
1e Afd.:	Gewestelijk bestuur	*f*	6,385		
2e „	Justitie en politie	„	2,715		
3e „	Geldelijk beheer	„	7,050		
4e „	Eeredienst en onderwijs	„	15,870		
5e „	Plaatselijke kosten	„	8,355		
6e „	Openbare werken	„	5,750		
	Totaal van het eiland Aruba			„	46,125
Bonaire.					
1e Afd.:	Gewestelijk bestuur	*f*	6,070		
2e „	Justitie en politie	„	2,190		
3e „	Geldelijk beheer	„	6,904		
4e „	Eeredienst en onderwijs	„	11,875		
5e „	Plaatselijke kosten	„	11,180		
6e „	Openbare werken	„	9,285		
	Totaal van het eiland Bonaire			„	47,504

St. Martin. (Nederlandsch gedeelte.)

1e Afd.:	Gewestelijk bestuur	f 7,315	
2e „	Justitie en politie	„ 3,800	
3e „	Geldelijk beheer	„ 5,450	
4e „	Eeredienst en onderwijs	„ 15,120	
5e „	Plaatselijke kosten	„ 6,475	
6e „	Openbare werken	„ 7,560	
	Totaal van het eiland St. Martin (N. G.)		f 45,720

St. Eustatius.

1e Afd.:	Gewestelijk bestuur	f 4,590	
2e „	Justitie en politie	„ 3,110	
3e „	Geldelijk beheer	„ 3,815	
4e „	Eeredienst en onderwijs	„ 8,085	
5e „	Plaatselijke kosten	„ 8,630	
6e „	Openbare werken	„ 3,860	
	Totaal van het eiland St. Eustatius		„ 32,090

Saba.

1e Afd.:	Gewestelijk bestuur	f 4,230	
2e „	Justitie en politie	„ 990	
3e „	Geldelijk beheer	„ 2,865	
4e „	Eeredienst en onderwijs	„ 10,550	
5e „	Plaatselijke kosten	„ 4,540	
6e „	Openbare werken	„ 3,280	
	Totaal van het eiland Saba		„ 26,455

Geheele Kolonie.

1e Afd.:	Gewestelijk bestuur	f 4,500	
2e „	Politie	„ 45,000	
3e „	Plaatselijke kosten	„ 76,500	
4e „	Pensioenen, wachtgelden, onderstanden en andere uitgaven van algemeenen aard	„ 184,519	
5e „	Onvoorziene uitgaven	„ 20,000	
	Totaal		„ 330,519

OVERZICHT.

Curaçao	f 578,919
Aruba	„ 46,125
Bonaire	„ 47,504
St. Martin (Ned. gedeelte)	„ 45,720
St. Eustatius	„ 32,090
Saba	„ 26,455
	f 776,813
Geheele kolonie	„ 330,519
	f 1,107,332

Artt. 2 en 3 handelen over af- of overschrijving van- en betalingen uit de onvoorziene uitgaven.

Bij art. 4 worden tot goedmaking van de uitgaven aangewezen:

A. Belastingen.

B. en C. Inkomsten van onderscheiden aard.

D. Bijdrage uit 's Rijks schatkist tot aanvulling der koloniale geldmiddelen.

9 *Februari* 1912. WET, tot vaststelling van het *elfde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1912. S. 75.

Bij deze wet wordt het XIde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1912, betreffende het *Departement van Koloniën*, vastgesteld, zooals hierna verkort volgt:

1e AFD.: Kosten van het Departement	*f*	415,016.—
2e „ Uitgaven ten behoeve van de kolonie Suriname	„	1,475,410.—
3e „ Uitgaven ten behoeve van de kolonie Curaçao	„	677,194.—
4e „ Pensioenen en gagementen van gewezen landsdienaren in de voormalige Nederlandsche bezittingen ter Kuste van Guinea	„	1,673.—
5e „ Pensioenen, wachtgelden, onderstanden en gratificatiën, alsmede daarmede in verband staande uitgaven	„	41,924.—
6e „ Subsidie aan en Regeeringstoezicht over de Deutsch-Niederländische Telegraphengesellschaft	„	113,250.—
7e „ Onvoorziene uitgaven	„	40,000.—
Totaal van het XIde hoofdstuk	*f*	2,764,467.—

---

10 *Februari* 1912. WET, tot vaststelling van het *vijfde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1912. S. 76.

Bij deze wet wordt het Vde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1912, betreffende het *Departement van Binnenlandsche Zaken*, vastgesteld, zooals hierna verkort volgt:

1e AFD.: Kosten van het Departement. *Artt.* 1—6	*f*	219,011.—
2e „ Binnenlandsch Bestuur.		
a. Kosten van de provinciale besturen voor zoover deze ten laste van het Rijk komen. *Artt.* 7—10	„	772,568.50
b. Militie en Weerbaarheid. *Artt.* 11—17	„	80,675.—
c. Verdere uitgaven betrekkelijk het binnenlandsch bestuur. *Artt.* 18—30	„	123,309.50
	f	976,553.—
3e AFD.: Volksgezondheid en Armwezen.		
a. Volksgezondheid en volkshuisvesting *Artt.* 31—56	*f*	998,706.—
b. Krankzinnigenwezen. *Artt.* 57—67	„	363,950.—
c. Armwezen *Artt.* 68—70	„	765,300.—
d. Verdere uitgaven betreffende Volksgezondheid en Armwezen. *Artt.* 71—80	„	68,700.—
	f	2,196,656.—

4e AFD.: Hooger en Middelbaar onderwijs.

Hooger onderwijs. A. *Rijksuniversiteiten.*

Artt. 81—84.	I.	Rijksuniversiteit te Leiden	*f*	1,115,827.—
Artt. 85—87.	II.	Rijksuniversiteit te Utrecht	„	1,121,697.50
Artt. 88—90.	III.	Rijksuniversiteit te Groningen	„	742,504.—
Artt. 91—92.	IV.	Verdere uitgaven betrekkelijk de Rijksuniversiteiten	„	14,900.—
Artt. 93—97.	B.	*Technische Hoogeschool*	„	970,187.47

C. *Verdere uitgaven betrekkelijk het Hooger onderwijs.*

Art. 98. Kosten der opleiding van leeraren voor het Hervormd Kerkgenootschap vanwege dat genootschap	„	43,328.93
Art. 99. Kweekscholen der godgeleerdheid voor de Evangelisch-Lutherschen en Remonstranten, mitsgaders kosten van opleiding van studenten bij de Hersteld-Evangelisch-Lutherschen	„	9,449.—
Art. 100. Seminariën voor het Roomsch-Katholiek kerkgenootschap	„	13,580.—
Art. 101. Toelagen voor en verdere uitgaven in verband met godgeleerden godsdienstonderwijs voor de Israëlietische kerkgenootschappen	„	19,600.—
Art. 102. Tegemoetkoming in de kosten van de voorziening in onderwijslokalen aan besturen van instellingen, stichtingen of vereenigingen voor bijzondere Universiteiten, bedoeld in art. 197 der Hooger-Onderwijswet	„	4,000.—

Art. 103. Kosten der gouden eerepenningen voor bekroonde prijsvragen, uitgeschreven door de Rijksuniversiteiten en de Technische Hoogeschool, bedoeld in de artikelen 37 en 84 der Hooger-Onderwijswet. . . . . *f* 1,000.—

Art. 104. Beurzen voor studeerenden aan bijzondere Universiteiten, bedoeld in art. 198 der Hooger-Onderwijswet . . . . . „ 3,500.—

Art. 105. Reis-, verblijf- en bureelkosten der leden van de commissie van toezicht op de bijzondere leerstoelen en de bijzondere Universiteiten, bedoeld in artikel 201 der Hooger-Onderwijswet . . . . . „ 500.—

Art. 106. Beurs ter begeving van den Heer van Warmond en uitkeering aan dezen voor de armen dier gemeente, ten gevolge van destijds aan de hoogeschool te Leiden gekomen goederen, die later zijn te gelde gemaakt . . „ 390.—

Art. 107. Jaarwedde van een inspecteur der gymnasia . . . . . „ 4,000.—

Art. 108. Reis-, verblijf- en bureelkosten van den inspecteur der gymnasia „ 1,500.—

Art. 109. Subsidiën aan gemeenten ten behoeve van hare gymnasia bedoeld in art. 8 der Hooger-Onderwijswet. . . . . „ 265,000.—

Art. 110. Subsidiën aan besturen van bijzondere gymnasia, bedoeld in artikel 168 der Hooger-Onderwijswet . . . . . „ 140,000.—

Art. 111. Reis- en verblijfkosten, vacatiegelden en verdere uitgaven der gecommitteerden bedoeld in art. 11 en 157, en der commissie bedoeld in art. 12 der Hooger-Onderwijswet . . . . . „ 18,000.—

Middelbaar onderwijs.

a. *Schooltoezicht.*

Art. 112. Jaarwedden van vier inspecteurs van het middelbaar onderwijs en van een ambtenaar toegevoegd aan een hunner. . . . . „ 17,200.—

Art. 113. Reis-, verblijf- en bureelkosten van de inspecteurs van het middelbaar onderwijs en reis- en verblijfkosten van een ambtenaar toegevoegd aan een hunner. . . . . „ 9,800.—

b. *Hoogere burgerscholen.*

Art. 114. Jaarwedden, verloftraktementen, toelagen en belooningen der leeraren, beambten en bedienden bij de Rijks- hoogere burgerscholen. . . . . „ 840,414.—

Art. 115. Aankoop van grond en gebouwen, huur en lasten van gebouwen, aanbouw en onderhoud van gebouwen en terreinen, vuur en licht, hulpmiddelen voor het onderwijs, boeken en leermiddelen ten behoeve van onvermogende leerlingen, lokaalbehoeften, reis- en verblijfkosten, personeele hulp, schrijfloonen en verdere uitgaven ten behoeve der Rijks- hoogere burgerscholen „ 119,290.—

Art. 116. Subsidiën aan gemeenten ten behoeve van hare hoogere burgerscholen . . . . . „ 276,000.—

Art. 117. Subsidiën aan besturen van bijzondere hoogere burgerscholen . „ 90,000.—

c. *Scholen voor vakopleiding en teekenscholen.*

Art. 118. Subsidie ten behoeve van de middelbare technische school „Amsterdam" (tevens kweekschool voor machinisten) . . . . . „ 36,000.—

Art. 119. Subsidie ten behoeve van eene middelbare technische school voor scheepsbouw, werktuigbouw en suikertechniek te Dordrecht . . . . . „ 20,000.—

Art. 120. Subsidie ten behoeve van de Nederlandsche school voor nijverheid en handel en van de textielschool te Enschedé . . . . . „ 29,000.—

Art. 121. Subsidie aan de gemeente 's Hertogenbosch ten behoeve van het technisch en kunst-onderwijs aldaar . . . . . „ 10,000.—

Art. 122. Subsidie ten behoeve van de Academie van Beeldende Kunsten en Technische Wetenschappen te Rotterdam . . . . . „ 40,000.—

Art. 123. Subsidie ten behoeve van een cursus voor middelbaar technisch onderwijs voor de bouwvakken te Sneek. . . . . „ 3,000.—

Art. 124. Subsidie ten behoeve van de middelbare technische school voor de bouwkunde te Utrecht. . . . . „ 17,500.—

Art. 125. Subsidiën aan scholen voor zeevaartkundig onderwijs. . . . . „ 70,685.—

Art. 126. Subsidiën aan inrichtingen voor handelsonderwijs. . . . . „ 131,021.—

Art. 127. Subsidiën aan industriescholen voor meisjes . . . . . *f* 136,440.—

Art. 128. Subsidiën aan scholen voor ambachts-onderwijs . . . . . „ 667,836.—

Art. 129. Subsidiën aan teekenscholen benevens medailles voor leerlingen dier scholen . . . . . „ 221,219.—

Art. 130. Subsidiën aan scholen voor speciale vakken . . . . . „ 64,225.—

Art. 131. Jaarwedden, verloftraktementen, toelagen en belooningen van directeur, leeraren en beambten der Rijksrietvlechtschool te Noordwolde . . „ 10,450.—

Art. 132. Aankoop van grond en gebouwen, huur en lasten van gebouwen, aanbouw en onderhoud van gebouwen en terreinen, vuur en licht, hulpmiddelen voor het onderwijs, boeken en leermiddelen ten behoeve van onvermogende leerlingen, lokaalbehoeften, reis- en verblijfkosten, personeele hulp, schrijfloonen en verdere uitgaven ten behoeve van de Rijksrietvlechtschool te Noordwolde . . . . . „ 3,245.—

Art. 133. Jaarwedden, verloftraktementen, toelagen en belooningen van directeur, leeraren en beambten der Rijksschool voor schoenmakers en leerlooiers enz. te Waalwijk . . . . . „ 6,575.—

Art. 134. Aankoop van grond en gebouwen, huur en lasten van gebouwen, aanbouw en onderhoud van gebouwen en terreinen, vuur en licht, hulpmiddelen voor het onderwijs, boeken en leermiddelen ten behoeve van onvermogende leerlingen, lokaalbehoeften, reis- en verblijfkosten, personeele hulp, schrijfloonen en verdere uitgaven ten behoeve van de Rijksschool voor schoenmakers en leerlooiers enz. te Waalwijk. . . . . „ 3,050.—

d. *Subsidiën voor speciale inrichtingen en vereenigingen voor middelbaar onderwijs.*

Art. 135. Subsidiën voor speciale inrichtingen en vereenigingen voor middelbaar onderwijs . . . . . „ 27,600.—

Art. 136. Subsidiën aan vereenigingen ter bevordering van het leerlingwezen „ 6,715.—

e. *Kosten van examens.*

Art. 137. Reis- en verblijfkosten en vacatiegelden der leden van de commissiën tot het afnemen der eindexamens voor de hoogere burgerscholen benevens verdere kosten van die examens . . . . . „ 95,000.—

Art. 138. Reis- en verblijfkosten en vacatiegelden der leden van de commissiën tot het examineeren van hen die wenschen te ontvangen eene akte van bekwaamheid voor het middelbaar onderwijs, eene der akten van bekwaamheid vermeld in art. 86 der wet tot regeling van het lager onderwijs, benevens verdere kosten van die examens . . . . . „ 80,000.—

Verdere uitgaven betrekkelijk het hooger en middelbaar onderwijs in het algemeen.

Art. 139. Reis- en verblijfkosten en vacatiegelden der leden van de commissie tot het examineeren van hen die een diploma van geëxamineerd en beëedigd landmeter wenschen te ontvangen, benevens verdere kosten van die examens . . . . . „ 300.—

f 7,521,528.90

Ve Afd.: Lager onderwijs.

Art. 140. Jaarwedden van drie inspecteurs van het lager onderwijs. . . *f* 12,000.—

Art. 141. Reis-, verblijf- en bureelkosten der inspecteurs van het lager onderwijs . . . . . „ 4,000.—

Art. 142. Jaarwedden en belooningen van de districts-schoolopzieners. . . „ 78,000.—

Art. 143. Reis-, verblijf- en bureelkosten van de districts-schoolopzieners. „ 24,100.—

Art. 144. Reis-, verblijf- en bureelkosten of abonnement deswege van en toelagen aan de arrondissementsschoolopzieners. . . . . „ 152,000.—

Art. 145. Kosten der vergaderingen van de ambtenaren, aan wie het toezicht op het lager onderwijs is opgedragen bij artikel 90 der wet tot regeling van het lager onderwijs . . . . . „ 150.—

Art. 146. Jaarwedden, toelagen en belooningen der onderwijzers en bedienden bij de Rijkskweekscholen tot opleiding van onderwijzers en van onderwijzeressen en bij de daaraan verbonden leerscholen benevens tegemoetkoming in de huishuur van onderwijzers bij de leerscholen . . . . . *f* 278,200.—

Art. 147. Toelagen voor huisvesting en verpleging van kweekelingen, opgeleid bij de Rijkskweekscholen . . . . . „ 205,050.—

Art. 148. Aankoop en stichting van gebouwen; huur en onderhoud van gebouwen en terreinen; vuur en licht; hulpmiddelen voor het onderwijs; lokaalbehoeften; personeele hulp en schrijfloonen, buitengewoon toezicht, het gebruik maken van bad- en zweminrichtingen en verdere uitgaven ten behoeve der Rijkskweekscholen en daaraan verbonden leerscholen . . . . . „ 94,255.—

Art. 149. Subsidiën voor kweekscholen tot opleiding van onderwijzers en onderwijzeressen . . . . . „ 590,000.—

Art. 150. Rijksnormaallessen tot opleiding van onderwijzers en onderwijzeressen. . . . . „ 556,000.—

Art. 151. Bijdrage aan normaallessen en aan hoofden van scholen voor door hen opgeleide personen, die de akte, bedoeld in art. 77 onder *a* der wet op het lager onderwijs hebben verkregen. . . . . „ 250,000.—

Art. 152. Subsidiën en toelagen aan de arrondissements-schoolopzieners ten gevolge van art. 23 van het Koninklijk besluit van 7 Juni 1906 (*Staatsblad* n°. 126) . . . . . „ 15,000.—

Art. 153. Jaarwedden, belooningen en tegemoetkoming in de huishuur van onderwijzers bij de Rijks-lagere scholen te Weststellingwerf, te Steenwijkerwold en te Vledder, benevens belooning dier onderwijzers voor het geven van herhalingsonderwijs . . . . . „ 19,200.—

Art. 154. Onderhoud van gebouwen en terreinen, vuur en licht; hulpmiddelen voor het onderwijs; lokaalbehoeften; buitengewoon opzicht; personeele hulp; schrijfloonen en verdere uitgaven voor de Rijks-lagere scholen te Weststellingwerf, te Steenwijkerwold en te Vledder . . . . . „ 5,980.—

Art. 155. Subsidiën aan gemeenten tot bestrijding van jaarwedden van onderwijzers en onderwijzeressen bij de lagere scholen. . . . . „ 72,295.—

Art. 156. Bijdrage aan de gemeenten in de kosten van haar lager onderwijs, ten gevolge van art. 48 der wet tot regeling van het lager onderwijs, zoomede tegemoetkoming aan gemeenten wegens verlies van die bijdrage . . . . . „ 12,170,000.—

Art. 157. Bijdrage aan de gemeenten voor de kosten van haar lager onderwijs, te weinig genoten over 1910 ten gevolge van art. 48 der wet tot regeling van het lager onderwijs. . . . . „ 125,500.—

Art. 158. Bijdrage aan de gemeenten in de aan de onderwijzers uit te keeren belooning wegens het geven van herhalingsonderwijs . . . . . „ 178,560.—

Art. 159. Tijdelijk subsidie aan gemeenten, door de uitgaven tot eene beboorlijke inrichting van haar lager onderwijs vereischt, onbillijk bezwaard overeenkomstig art. 53 der wet tot regeling van het lager onderwijs . . . . „ 700,000.—

Art. 160. Bijdrage aan bijzondere scholen, ten gevolge van art. 59 der wet tot regeling van het lager onderwijs, voorschot op die bijdrage, zoomede tegemoetkoming aan besturen van zoodanige scholen wegens verlies van die bijdrage . . . . . „ 7,275,000.—

Art. 161. Reis- en verblijfkosten en vacatiegelden der leden van de commissiën tot het examineeren van hen die wenschen te ontvangen eene der akten van bekwaamheid, vermeld in art. 77 onder *a* en *b* of eene akte van bekwaamheid voor de handwerken, voor de vrije en orde-oefeningen der gymnastiek of voor het handteekenen, vermeld in art. 87 der wet tot regeling van het lager onderwijs, benevens verdere kosten van die examens. . . . . „ 162,000.—

Verdere uitgaven betrekkelijk het onderwijs in het algemeen.

Art. 162. Reis- en verblijfkosten en verdere uitgaven ten behoeve van de commissie, benoemd bij Koninklijk besluit van 22 Juni 1909 n°. 26 . . . „ 500.—

Art. 163. Subsidiën ten behoeve van scholen voor zwakzinnigen . . . . „ 110,000.—

Art. 164. Kosten, voortvloeiende uit de bevordering van het invoeren van bewegingsspelen	*f*	20,000.—
Art. 165. Kosten, voortvloeiende uit het bevorderen van de lichamelijke ontwikkeling van jongelieden, die den militieplichtigen leeftijd naderen		*Memorie.*
Art. 166. Verschillende uitgaven voor speciale inrichtingen en handelingen in het belang van onderwijs en opvoeding	„	43,660.—
Art. 167. Kosten van vervaardiging, inpakking en verzending van pleisterafgietsels ten behoeve van inrichtingen van onderwijs	„	500.—
	f	23,141,950.—
6e AFD.: Kunsten en Wetenschappen. *Artt.* 168—208	*f*	1,178,345.—
7e „ Pensioenen, toelagen, gratificatiën, wachtgelden, enz. *Artt.* 209—217	„	1,958,090.50
8e „ Onvoorziene uitgaven. *Art.* 218	„	40,000.—
	f	3,176,435.50

Totaal van het Vde Hoofdstuk . . . . *f* 37,232,134.40.

---

12 *Februari* 1912. BESLUIT, tot vernietiging van het besluit van burgemeester en wethouders van *Katwijk* van 25/28 April 1905, voor zoover daarbij in de akte van vergunning voor den verkoop van sterken drank in het klein van M. G. GIESEN aldaar, de wijziging is aangebracht, bedoeld bij artikel 59, 2de lid, der Drankwet (*Staatsblad* 1904, nº. 235). S. 77.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 9 Januari 1912, nº. 9657, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen, betreffende het besluit van burgemeester en wethouders van *Katwijk* van 25/28 April 1905, waarbij in de akte van vergunning voor den verkoop van sterken drank in het klein o. m. van M. G. GIESEN, aldaar, de wijziging is aangebracht, bedoeld bij artikel 59, 2de lid, der Drankwet (*Staatsblad* 1904, nº. 235);

Overwegende, dat de vergunning voor den verkoop van sterken drank in het klein, staande ten name van M. G. GIESEN te *Katwijk aan Zee*, gemeente *Katwijk*, dezen is verleend in beroep door Gedeputeerde Staten van Zuidholland bij besluit van 21 Juni 1904, G. S. nº. 49;

dat volgens het bepaalde bij artikel 60 der Drankwet (*Staatsblad* 1904, nº. 235) eene na 1 Mei 1904 en vóór 15 October 1904 verleende vergunning voor den verkoop van sterken drank in het klein in eene voor het publiek toegankelijke localiteit, behoudens intrekken of vroeger vervallen, op den aldaar bepaalden dag vervalt;

dat de door burgemeester en wethouders van *Katwijk* in de akte van vergunning van M. G. GIESEN gebrachte wijziging, door welke wijziging de belanghebbende bevoegd werd het bedrijf na 30 April 1905 voort te zetten, dan ook, ingevolge het bepaalde bij artikel 59 der Drankwet, slechts had mogen worden aangebracht in de akten van vergunning voor den verkoop van sterken drank in het klein in eene voor het publiek toegankelijke localiteit, verleend vóór 1 Mei 1904;

dat dus het besluit van burgemeester en wethouders van *Katwijk* van 25/28 April 1905, voor zoover daarbij de in artikel 59, 2de lid der Drankwet bedoelde wijziging wordt aangebracht in de akte van vergunning, staande ten name van M. G. GIESEN, aldaar, is in strijd met de wet;

Gelet op artikel 153 der Gemeentewet;

Den Raad van State gehoord, advies van 30 Januari 1912, nº. 23;

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 9 Februari 1912, nº. 925, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

hovenvermeld besluit van burgemeester en wethouders van *Katwijk* van 25/28 April 1905, voor zoover daarbij de in artikel 59, 2de lid, der Drankwet bedoelde wijziging wordt aangebracht in de akte van vergunning, staande ten name van M. G. GIESEN, aldaar, te vernietigen wegens strijd met de wet.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's Gravenhage, den 12den Februari 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 23 *Febr.* 1912.)

—

13 *Februari* 1912. BESLUIT, waarbij ongegrond wordt verklaard het beroep van J. A. DE HEER te *Schiedam* tegen de uitspraak van den directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te *Rotterdam*, in zake personeele belasting. S. 78.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door J. A. DE HEER te *Schiedam*, tegen de uitspraak van den directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te *Rotterdam*, dd. 22 Augustus 1911, nº. 582, op zijne aangifte om ontheffing van personeele belasting over 1911, op grond dat zijne dienstbode in den loop van het jaar niet belastbaar zou zijn geworden,

Den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 22 December 1911, nº. 285;

Op voordracht van Onzen Minister van Financiën van 9 Februari 1912, nº. 37, Afdeeling Directe Belastingen;

Overwegende: dat de ontheffing is geweigerd, omdat de dienstbode niet is afgeschaft en de omstandigheid, dat de adressant nà 15 Januari 1911 weduwnaar is geworden, voor dit jaar geen aanspraak op vrijstelling geeft;

dat J. A. DE HEER, bij Ons in beroep gekomen, heeft aangevoerd, dat voormelde dienstbode (uitwonend) bij hem in betrekking was tijdens de aangifte; dat echter na het overlijden zijner echtgenoote deze dienstbode bij hem als huishoudster-verpleegster is komen inwonen; dat, wanneer dit niet geschied was, hij haar zou hebben afgeschaft en een verpleegster in dienst zou hebben genomen of voor zijne verpleging in een gesticht zou zijn gaan wonen;

Overwegende: dat volgens artikel 63, § 3, der wet van 16 April 1896 (*Staatsblad* nº. 72) aan den belastingplichtige, die één of meer dienstboden, waarvoor hij is aangeslagen afschaft of niet langer tot belastbare doeleinden bezigt voor zoover hij geene andere daarvoor in de plaats neemt of tot belastbare doeleinden gebruikt, op zijne aangifte ontheffing verleend wordt van zijn aanslag naar den vierden grondslag over de maanden van het jaar die tijdens het indienen van de aangifte nog niet zijn ingetreden;

dat de dienstbode waarvoor appellant was aangeslagen, na het overlijden van zijne echtgenoote, op 1 Juni 1911, bij hem in dienst is gebleven en belastbare diensten ten behoeve van hem is blijven verrichten, zoodat eene zakelijke verandering, gelijk in artikel 63, § 3, kennelijk wordt bedoeld, niet heeft plaats gevonden;

dat de wet geen ontheffing kent op grond, dat de voorwaarde eener persoonlijke vrijstelling (zooals die welke bij art. 21, § 1 h, aan weduwnaars wordt toegekend) in den loop van het jaar wordt vervuld;

Gezien de wet tot regeling van de personeele belasting;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Met handhaving van de bestreden uitspraak het daartegen ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad*, en tegelijk met zijn rapport in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur.

's Gravenhage, den 13den Februari 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 7 *Maart* 1912.)

—

13 *Februari* 1912. BESLUIT, houdende beslissing dat, wanneer tengevolge van het verstrijken der termijnen, genoemd in de artt. 39 en 41 der Wet van 10 November 1900 (*Staatsblad* nº. 176), houdende algemeene regels omtrent het waterstaatsbestuur, het bevel van Gedeputeerde Staten, in art. 38 dier wet bedoeld, in kracht van gewijsde is gegaan, er geen sprake meer kan zijn van een geschil, waarin door de Kroon kan worden beslist.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het adres van Burgemeester en Wethouders van *Ambt-Ommen* in zake de verbetering van een gedeelte van den weg *Eerde—Vriezenveen*;

Den Raad van State, Afd. voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 13 Jan. 1912, nº. 282;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 10 Febr. 1912, nº. 255, Afd. W.;

Overwegende: dat de weg *Eerde—Vriezenveen* uit kracht eener overeenkomst van 1887 bij de gemeenten *Ambt-Ommen*, *den Ham*, *Hellendoorn*, *Wierden* en *Vriezenveen* in onderhoud is;

dat dit onderhoud sinds jaren is verzuimd en Ged. Staten van *Overijssel* in den toestand, waarin de weg dientengevolge verkeert, hebben aanleiding gevonden om van de bevoegdheid.

hun in art. 38 der wet van 10 Nov. 1900 (*Staatsblad* n°. 176) gegeven, gebruik te maken en herstelling van den weg te bevelen;

dat Gedep. Staten mitsdien bij besluit van 27 Sept. 1910, 3e afd. 5093/3464, de vijf gemeentebesturen hebben gelast, den weg ten genoegen van hun college op kosten der gemeenten te herstellen;

dat aan dit bevel geen ander gevolg is gegeven, dan dat enkele dier besturen zich bereid verklaard hebben, hun aandeel in de kosten, bij uitvoering van de herstelling door Gedep. Staten, bij te dragen, en het gemeentebestuur van *Ambt-Ommen* op het weggedeelte van *Eerde* af tot aan de grens van *Ommen* en *den Ham* eene hoeveelheid van 75 M³. grind heeft aangebracht;

dat Gedep. Staten van Overijssel bij schrijven van 20 Juni 1911, n°. 3714/2458, aan het gemeentebestuur van *Ambt-Ommen* hebben medegedeeld, dat aan de uitgevoerde herstelling geenerlei waarde te hechten is;

dat het gemeentebestuur van *Ambt-Ommen* zich hierop tot Ons heeft gewend met een adres, waarin het beweert aan de lastgeving van Gedep. Staten te hebben voldaan en Ons verzoekt uitspraak te doen in het geschil, dat, nu Gedep. Staten met de uitvoering geen genoegen nemen, tusschen het Provinciaal bestuur en het Gemeentebestuur bestaat;

Overwegende: dat van het bevel door Ged. Staten op grond van art. 38 der wet van 10 Nov. 1900 (*Staatsblad* n°. 176) gegeven, binnen den bij de artt. 39 en 41 dier wet gestelde termijnen geen voorziening is gevraagd, noch daartegen verzet is aangeteekend, dat mitsdien bedoeld bevel in kracht van gewijsde is gegaan;

dat thans art. 42 van evengenoemde wet den verder te volgen weg aanwijst en ingevolge het daaropvolgend artikel, door Ons aan Ged. Staten kan worden opgedragen tot toepassing van het voorafgaande artikel over te gaan;

dat hiertoe in het onderwerpelijk geval Onze tusschenkomst zich bepaalt;

dat, nu het bevel van art. 38 der meergenoemde wet in kracht van gewijsde is gegaan, alleen nog een geschil rijzen kan over de betaling der kosten in art. 42 der meergenoemde wet bedoeld, zoo Gedep. Staten aan dit art. toepassing mochten geven, daargelaten of dit geschil casu quo door Ons zou kunnen worden beslist;

Gezien de wet van 10 Nov. 1900 (*Staatsblad* n°. 176);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren, dat hier niet aanwezig is een geschil waaromtrent door Ons, den Raad van State, Afd. voor de geschillen van bestuur, gehoord, kan worden beslist.

Onze Minister van Waterstaat is belast enz.

(W. v. d. B. A.)

---

14 *Februari* 1912. WET, tot vaststelling van het *negende* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1912. S. 79.

Bij deze wet wordt het IXde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1912, betreffende het *Departement van Waterstaat*, vastgesteld, zooals hierna verkort volgt:

1e	AFD.:	Kosten van het Departement	*f* 182,750.—
2e	„	Waterstaat	„ 11,859,558.71
3e	„	Spoorwegen	„ 4,432,075.—
4e	„	Pensioenen, wachtgelden, gratificatiën, enz	„ 310,200.—
5e	„	Onvoorziene behoeften	„ 40,000.—
6e	„	Posterijen	„ 22,886,760.—
		Totaal van het IXde hoofdstuk	*f* 39,711,343.71

---

14 *Februari* 1912. MISSIVE van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, aan de Burgemeesters der betrokken gemeenten betreffende consenten voor de kustvisscherij met uitzondering van de visscherij in de Zeeuwsche stroomen.

Het is gebleken, dat sommige van de autoriteiten, die ingevolge artikel 12, lid 2 der Visscherijwet, zijn belast met het uitreiken van consenten voor de kustvisscherij in de meening verkeeren, dat, indien die visscherij met een vaartuig wordt uitgeoefend, alleen de schipper van het vaartuig in het bezit van een consent behoeft te zijn.

Naar aanleiding daarvan heb ik de eer U mede te deelen dat naar mijn gevoelen in dit geval ook de bemanning van het vaartuig van een consent moet zijn voorzien.

Het zou mij aangenaam zijn, indien U ertoe zou willen medewerken, opdat aan genoemd

wetsartikel ook ten aanzien van de bemanning der kustvisschersvaartuigen de hand wordt gehouden.

Wanneer in Uwe gemeente de Waterschout of een Commissaris van Politie met de afgifte van consenten mocht zijn belast, zoude ik het op prijs stellen, dat U dezen met het bovenstaande in kennis zou willen stellen.

—

15 *Februari* 1912. WET, tot wijziging en aanvulling van het *achtste* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911. S. 80.

Bij deze wet worden eenige artikelen vermeerderd en verminderd, en wordt aan een artikel een nieuw onderdeel toegevoegd.

Ten gevolge hiervan worden de *artikelen* 58, 131 en 178 van meergemelde begrooting respectievelijk gebracht op *f* 7550, *f* 62,015 en *f* 1,014,821 en ondergaan de totalen der hierna genoemde afdeelingen dier begrooting de wijzigingen, daarbij aangewezen:

de	Iste afd.	wordt	*verminderd*	met *f*	4,500
„	IIde „	„	*verhoogd*	„ „	26,100
„	IIIde „	„	„	„ „	33,725
„	IVde „	„	„	„ „	407,597
„	IXde „	„	„	„ „	75
„	Xde „	„	„	„ „	2,600
„	XIIde „	„	„	„ „	22,274
„	XIIIde „	„	„	„ „	2,760
„	XIVde „	„	*verminderd*	„ „	150
„	XVde „	„	*verhoogd*	„ „	21,025
„	XVIIde „	„	„	„ „	12,500
„	XXste „	„	„	„ „	74,000
„	XXIste „	„	*verminderd*	„ „	11,224
„	XXIIste „	„	*verhoogd*	„ „	30,016,

terwijl het totaal van het hoofdstuk wordt *verhoogd* met *f* 616,798.

—

15 *Februari* 1912. WET, tot vaststelling van de begrooting van uitgaven, ten behoeve van de voltooiing van het vestingstelsel, dienst 1912. S. 81.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging hebben genomen, dat, ingevolge de wet van 3 December 1874 (*Staatsblad* n°. 198), houdende bepalingen omtrent het beheer der gelden bestemd tot voltooiing van het vestingstelsel, eene afzonderlijke begrooting van de uitgaven voor dit onderwerp, voor den dienst 1912 bij de wet behoort te worden vastgesteld;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. De begrooting van uitgaven ten behoeve van de voltooiing van het vestingstelsel, aangewezen bij de wet van 18 April 1874 (*Staatsblad* n°. 64), wordt voor den dienst van 1912 vastgesteld als volgt:

Art. 1. Jaarwedden, toelagen en daggelden voor tijdelijk in dienst zijnde civiele ingenieurs, opzichters en teekenaars, toelagen voor officieren en opzichters der genie, reis- en verblijfkosten, bureel- en lokaalbehoeften, aankoop van instrumenten, kaarten en verdere benoodigdheden . . . . . *f* 40,000.—

Art. 2 Nieuwe werken met al hetgeen kan geacht worden daartoe te behooren; herstellen, veranderen en verbeteren van bestaande werken, met den aankleve daarvan; aankoop en onteigening van perceelen; kosten van exploten en processen; afkoop van rechten; kosten en ongelden betrekkelijk koop- en andere overeenkomsten; het doen van grondboringen, waterpassingen, opmetingen, enz.; een en ander voor de navermelde werken ter verbetering van de *Nieuwe Hollandsche Waterlinie:*

1°. verbeteren van inundatiemiddelen in de geheele linie;

2°. verschillende verbeteringen van ondergeschikt belang, aan werken in de geheele linie . . . . . *f* 500.—

Art. 3. Als voren voor de navermelde werken ter verbetering van de *Stelling van den Helder:*

verschillende verbeteringen van ondergeschikt belang, aan werken in de geheele stelling. . . . . *f* 500.—

Art. 4. Als voren voor de navermelde werken ter verbetering van de *Stelling van Amsterdam:*

1°. onteigening van gronden en uitvoering van voorbereidende werkzaamheden voor verschillende werken in de stelling;

2°. maken van aardwerken, zandophoogingen, metsel- en betonwerk, enz. voor verschillende werken in de stelling;

3°. maken van bomvrije gebouwen met toebehooren in verschillende werken in de stelling;

4°. maken van pantseringen voor verschillende werken in de stelling;

5°. ophoogen en maken van wegen en inundatiekaden en maken van bruggen en steigers;

6°. inrichten en verbeteren van inundatiemiddelen;

7°. maken van loodsen, munitie- en buskruitmagazijnen;

8°. aanleg van beplantingen;

9°. verschillende verbeteringen van ondergeschikt belang aan werken in de geheele stelling;

10°. onteigening van gronden en verdere werken ten behoeve van de drinkwatervoorziening;

11°. onteigening van gronden en verdere werken ten behoeve van het inrichten van groepdepots en sectorparken . . *f* 638,300.—

Art. 5. Als voren voor de navermelde werken ter verbetering van de *Stelling van 't Hollandsch Diep en het Volkerak:*

verschillende verbeteringen van ondergeschikt belang aan werken in de positiën van *Willemstad* en *Ooltgensplaat.* . . . *f* 500.—

Art. 6. Als voren voor de navermelde werken ter verbetering van de *Stelling van de Monden der Maas en van het Haringvliet:*

verschillende verbeteringen van ondergeschikt belang aan werken in de stelling. *f* 500.—

Art. 7. Materieel der genie voor het in staat van verdediging brengen der werken in verschillende stellingen . . . . . *f* 10,800.—

Art. 8 Telegraphische en telephonische verbinding van verdedigingswerken en posten . . . . . *f* 10,000.—

Art. 9. Doen van voorzieningen, opmetingen, waterpassingen, grondboringen, enz. in de verschillende liniën en vestingen, alwaar, ingevolge de wet van 18 April 1874 (*Staatsblad* n°. 64), werken tot voltooiing van het vestingstelsel aangelegd of verbeterd moeten worden en voor welke in de voorgaande artikels geene gelden zijn uitgetrokken . . . . *f* 2,000.—

Art. 10. Onvoorziene uitgaven . *f* 50,000.—

Totaal . . . *f* 753,100.—

2. Tot dekking der uitgaven begrepen in de bij Artikel 1 dezer wet vastgestelde begrooting, wordt aangewezen:

a. de som van *zeshonderd drie en veertig duizend achthonderd gulden* beschikbaar gesteld bij het VIIIste hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1912;

b. het vermoedelijk batig slot der rekening van ontvang en uitgaaf wegens de begrooting ten behoeve van de voltooiing van het vestingstelsel voor den dienst van 1911;

c. de toevallige baten, welke gedurende het jaar 1912 uit den aanleg der vestingwerken kunnen voortvloeien.

3. Wanneer het bedrag uitgetrokken bij een der *artikelen* 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 en 9 van Artikel 1 dezer wet ontoereikend wordt bevonden, kan het, met inachtneming van het voorschrift van het tweede lid van artikel 24 der wet van den 5den October 1841 (*Staatsblad* n°. 40), door overschrijving uit *artikel* 10 van hetzelfde Artikel 1 worden aangevuld.

4. Op *artikel* 10 van Artikel 1 dezer wet worden aangewezen de tot het dienstjaar 1912 behoorende uitgaven, de voltooiing van het vestingstelsel betreffende, die hare omschrijving niet vinden in een der andere *artikelen* van genoemd artikel en moeten dienen ter voorziening in behoeften, die in den loop van dat dienstjaar onverwacht opkomen.

Die uitgaven worden, voor elke soort afzonderlijk, in de rekening gebracht en omschreven.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 15den Februari 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, (*get.*) H. COLIJN.

(*Uitgeg.* 1 *Maart* 1912.)

---

15 *Februari* 1912. WET, tot vaststelling van het *achtste* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1912. S. 82.

Bij deze wet wordt het VIIIste hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1912, betreffende het *Departement van Oorlog*, vastgesteld, zooals hierna verkort volgt:

1e	AFD.:	Kosten van het Departement	*f*	290,440.—
2e	„	Bezoldiging van het personeel der staven van het leger	„	294,891.—
3e	„	Bezoldiging van het personeel der militaire administratie. . . .	„	329,100.—
4e	„	Bezoldiging van het personeel der verschillende wapens, der landweer en van op proef in dienst gestelde jongelingen	„	7,588,822.—
5e	„	Kosten van voeding van onderofficieren en soldaten en van op proef in dienst gestelde jongelingen	„	3,111,407.—
6e	„	Kosten van kleeding en uitrusting van onderofficieren en soldaten en van op proef in dienst gestelde jongelingen, van ledergoed en paardetuig en van onderhoud van wapenen	„	2,569,311.—
7e	„	Kosten van huisvesting, stalling, nachtligging en reiniging . . .	„	833,510.—
8e	„	Aanschaffing, voeding en verzorging van paarden	„	2,038,425.—
9e	„	Studiën, onderwijs en oefeningen	„	554,942.—
10e	„	Administratiekosten	„	149,649.—
11e	„	Verschillende uitgaven bij de staven en diensten en de wapenkorpsen	„	750,600.—
12e	„	Geneeskundige dienst	„	999,770.—
13e	„	Inrichtingen van onderwijs	„	524,714.—

14e	AFD.:	Centrale magazijnen van militaire kleeding en uitrusting en militaire verplegingsinrichtingen; aanschaffing en onderhoud van kampementsgoederen en velduitrusting	f 431,139.—
15e	„	Artillerie-inrichtingen, aanschaffing en bewaring van artillerie-materieel, zoomede practische oefeningen en proeven bij het wapen der artillerie	„ 2,794,137.—
16e	„	Militaire verkenningen en Topographische Inrichting	„ 121,862.—
17e	„	Dienst der Genie	„ 775,315.—
18e	„	Kosten van verplaatsing van personen en goederen	„ 370,868.—
19e	„	Subsidiën, gratificatiën en verdere uitgaven van bijzonderen aard	„ 115,505.—
20e	„	Nonactiviteits-traktementen, pensioenen en daartoe betrekkelijke uitgaven, onderstanden, lijfrenten, toelagen en wachtgelden	„ 3,713,204.—
21e	„	Wapen der marechaussee	„ 437,159.—
22e	„	Buitengewone uitgaven	„ 786,450.—
23e	„	Onvoorziene uitgaven	„ 50,000.—
24e	„	Voltooiing van het vestingstelsel	„ 643,800.—
		Totaal van het VIIIste hoofdstuk	f 30,275,020.—

15 *Februari* 1912. WET, tot vaststelling van het *derde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1912. S. 83.

Bij deze wet wordt het IIIde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1912, betreffende het *Departement van Buitenlandsche Zaken*, vastgesteld, zooals hierna verkort volgt:

1e	AFD.:	Kosten van het Departement	f 116,390.—
2e	„	Kosten van buitenlandsche zendingen en consulaten	„ 1,025,183.33
3e	„	Verschillende uitgaven	„ 75,150.—
4e	„	Pensioenen, wachtgelden en toelagen	„ 37,925.—
5e	„	Onvoorziene uitgaven	„ 10,000.—
		Totaal van het IIIde hoofdstuk	f 1,264,648.33

16 *Februari* 1912. WET, tot vaststelling van het *tiende* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1912. S. 84.

Bij deze wet wordt het Xde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1912, betreffende het *Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel*, vastgesteld, zooals hierna verkort volgt:

1e	AFD.:	Kosten van het Departement	f 210,925.—
2e	„	Landbouw	„ 3,095,926.50
3e	„	Nijverheid	„ 6,210,815.—
4e	„	Handel	„ 300,665.—
5e	„	Arbeid	„ 469,552.50
6e	„	Arbeidersverzekering	„ 565,200.—
7e	„	Pensioenen, wachtgelden, gratificatiën en toelagen, (met uitzondering van die, welke komen ten laste van het Staatsmijnbedrijf)	„ 62,377.—
8e	„	Onvoorziene behoeften	„ 50,000.—
		Totaal van het Xde hoofdstuk	f 10,965,461.00

16 *Februari* 1912. WET, houdende regeling van de begrootingen en rekeningen van Staatsbedrijven. S. 85.

Bijl. Handel. 2e *Kamer* 1909/10, no. 133, 1—3; 1910/11 no. 50, 1—7.

Handel. idem 1910/11, *bladz.* 2455—2459, 2465—2472.

Handel. 1e *Kamer* 1911/12, *bladz.* 57—60, 189—192, 447—455.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat wenschelijk is gebleken voor inkomsten en uitgaven van Staatsbedrijven afzonderlijke begrootingen en rekeningen te doen samenstellen.

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. De takken van Staatsdienst welke in den zin dezer wet als Staatsbedrijven zijn te beschouwen, worden bij de wet aangewezen.

2. Voor de Staatsbedrijven worden jaarlijks afzonderlijke begrootingen van inkomsten en uitgaven bij de wet vastgesteld.

De ontwerpen van wet tot vaststelling dier begrootingen worden tegelijk met de ontwerpen der algemeene begrootingswetten aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal aangeboden.

3. Ten laste van de begrooting van elk bedrijf, in het voorgaand artikel bedoeld, worden gebracht:

a. alle uitgaven ten behoeve van de exploitatie en van de verbetering of uitbreiding van het bedrijf, alsmede de vorderingen van het bedrijf op derden, welke voor oninbaar moeten gehouden worden;

b. eene uitkeering aan 's Rijks middelen ten bedrage van een telken male voor den tijd van 5 jaren bij de wet vast te stellen percentage van de kapitalen, welke op 1 Januari van het dienstjaar uit 's Rijks schatkist voor de inrichting en de verbetering of uitbreiding verstrekt en nog niet terugbetaald waren;

c. indien de waarde van de bezittingen van het bedrijf volgens de in art. 13 bedoelde kapitaalrekening op 31 December minder bedraagt dan op 1 Januari van het dienstjaar, eene uitkeering aan 's Rijks middelen ten bedrage van het verschil voor aflossing van de verstrekte kapitalen;

d. eene uitkeering aan 's Rijks middelen van een telkens voor 5 jaren vast te stellen percentage der ten laste van het bedrijf gebrachte bezoldigingen, welker genot aanspraak geeft op pensioen alsmede van een telkens voor 5 jaren vast te stellen percentage van de waarde van de gebouwde eigendommen en van de voor verzekering in aanmerking komende roerende goederen van het bedrijf, als premie voor de door den Staat te dragen risico van brand;

e. indien daartoe aanleiding bestaat eene uitkeering aan 's Rijks middelen ten behoeve van de vorming van een reserverekening in de boeken van het bedrijf;

f. eene uitkeering aan 's Rijks middelen ten bedrage van de zuivere winst volgens de in artikel 13 bedoelde Nota van winst en verlies over het betrokken dienstjaar.

Wanneer een reserverekening wordt gevormd als bedoeld onder *e*, wordt in de balans van het bedrijf de Staat der Nederlanden voor het bedrag van die reserverekening als schuldenaar opgenomen en wordt het bedrag, waarover volgens *b* rente wordt berekend, verminderd met het bedrag van de reserverekening.

Tot de onder *a* bedoelde uitgaven worden niet gerekend de pensioenen, welke worden genoten door voormalige ambtenaren of beambten van het bedrijf.

4. Tot dekking van de uitgaven, welke ingevolge het voorgaande artikel ten laste van de begrooting van een bedrijf moeten worden gebracht, worden bij de wet tot vaststelling dier begrooting aangewezen:

a. alle opbrengsten van welken aard ook, daaronder begrepen de opbrengst van verkochte of tegen de geschatte waarde aan andere takken van Staatsdienst overgedane bezittingen, alsmede de vergoedingen voor leverantiën en diensten, niet uit het bedrijf voortvloeiende, aan andere takken van Staatsdienst, openbare lichamen of particulieren verstrekt of bewezen;

b. indien de waarde der bezittingen volgens de in art. 13 bedoelde kapitaalrekening op 31 December van het dienstjaar meer bedraagt dan op 1 Januari, eene uitkeering uit 's Rijks middelen ten bedrage van dat meerdere;

c. eene uitkeering uit 's Rijks middelen ten bedrage van het zuivere verlies van het bedrijf volgens de in art. 13 bedoelde Nota van winst en verlies over het betrokken dienstjaar;

d. ingeval bezittingen van het bedrijf geheel of gedeeltelijk teniet zijn gegaan door brand, eene uitkeering uit 's Rijks middelen ten bedrage van het geleden verlies;

e. ingeval er eene reserverekening bestaat en beschikking daarover wenschelijk is, eene uitkeering uit 's Rijks middelen tot het benoodigd bedrag.

Tot de onder *a* bedoelde inkomsten worden niet gerekend de bijdragen, door de ambtenaren en beambten voor hun pensioen verschuldigd.

5. Onder bezittingen van het bedrijf worden in deze wet verstaan de Rijkseigendommen in gebruik bij en onder beheer van den betrokken tak van Staatsdienst.

6. Voor de toepassing van het bepaalde in art. 3 onder *b* wordt het bedrag, waarop de waarde der bezittingen wordt geschat op den 1sten Januari van het jaar voor hetwelk voor de eerste maal een afzonderlijke begrooting voor het bedrijf wordt vastgesteld, geacht door het Rijk voor de inrichting te zijn voorgeschoten.

7. In de wet tot vaststelling van de eerste begrooting van een bedrijf wordt vastgesteld welk bedrag, of hoeveel ten honderd van de aanschaffingswaarde telken jare van de balanswaarde van de verschillende categorieën van bezittingen moet worden afgeschreven wegens waardevermindering.

Deze regeling wordt telkens na verloop van 5 jaren herzien en de afschrijving alsdan voor het volgende vijftal jaren in dier voege geregeld, dat na afloop van dien termijn de balanswaarde de werkelijke waarde niet zal overtreffen.

De afschrijving voor een vijfjarig tijdvak vastgesteld kan binnen dat tijdvak alleen worden verhoogd.

Wanneer binnen een vijfjarig tijdvak een nieuwe categorie van bezittingen zich voordoet wordt het afschrijvingsbedrag of -percentage dat daarvoor tot aan het einde van het loopende tijdvak zal moeten worden toegepast, zoo spoedig mogelijk vastgesteld.

Wanneer van eenige bezitting de aanschaffingswaarde niet bekend is, wordt zij geschat.

8. Het beheer der bedrijfsbegrootingen is onderworpen aan dezelfde regelen als het beheer der algemeene begrootingen van Staatsuitgaven, voor zoover daarvan bij de volgende artikelen niet wordt afgeweken.

9. Tot den dienst van eenig jaar behooren:

a. voor zooveel de inkomsten betreft, hetgeen het bedrijf ter zake van leverantiën en diensten in dat jaar aan derden verstrekt en bewezen, in geld te vorderen heeft gekregen;

b. voor zoover de uitgaven betreft, hetgeen dat bedrijf ter zake van leverantiën en diensten in dat jaar door derden aan het bedrijf verstrekt of bewezen, in geld schuldig is geworden, onverminderd het bepaalde bij art. 14.

De bepalingen van de wet van 10 Februari 1844 (*Staatsblad* n°. 6) zijn op de uitgaven van de bedrijven niet van toepassing.

10. De termijn, binnen welken de indiening van vorderingen ten laste van het Rijk ingevolge art. 2 der wet van 8 November 1815 (*Staatsblad* n°. 51) moet plaats hebben wordt voor de vorderingen betreffende de Staatsbedrijven gesteld op drie maanden, volgende op het jaar waarover de vorderingen loopen.

Bij alle opdrachten van leveranciën of diensten ten behoeve van de Staatsbedrijven wordt de termijn, binnen welken de vorderingen ter zake moeten worden ingediend aan dengene aan wien de opdracht gegeven wordt, medegedeeld.

Artikel 29 der wet van 5 October 1841 (*Staatsblad* n°. 40) laatstelijk gewijzigd bij de wet van 29 December 1898 (*Staatsblad* n°. 279) is op de vorderingen ten laste van de bedrijven niet van toepassing.

11. De verevening van de in het vorige artikel bedoelde uitgaven moet voor zooveel de Staatsbedrijven betreft, voor 31 Mei van het jaar volgende op het dienstjaar bij de Algemeene Rekenkamer zijn aangevraagd.

12. De Algemeene Rekenkamer zal op den 30sten Juni van het jaar volgende op het dienstjaar de begrootingen van uitgaaf van de Staatsbedrijven in hare registers afsluiten en daarop geene uitgaven meer toelaten, behoudens hetgeen hierna bepaald wordt omtrent de uitkeeringen van het bedrijf aan 's Rijks middelen bedoeld in art. 3 onder *c*, *e*, en *f* dezer wet.

13. De rekening van inkomsten en uitgaven van een bedrijf wordt bij de Algemeene Rekenkamer overgebracht binnen 1 maand na den in het vorig artikel bedoelden dag. Zij gaat vergezeld van eene balans van de bezittingen en schulden onder dagteekening van 31 December van het dienstjaar alsmede van eene Nota van Winst en Verlies en van eene kapitaalrekening over dat jaar, welke door het hoofd van het betrokken departement van algemeen bestuur zijn vastgesteld.

Tegelijk met die rekening worden aan de Algemeene Rekenkamer ingezonden de betalingsstukken betrekking hebbende op de uitkeeringen aan 's Rijks middelen bedoeld in art. 3, onder *c*, *e* en *f* of op de uitkeeringen bedoeld in art. 4, onder *b*, *c*, *d* en *e* ten laste van 's Rijks middelen.

De Algemeene Rekenkamer zal zooveel mogelijk bevorderen, dat de rekening van inkomsten en uitgaven binnen twee maanden na den in artikel 12 genoemden dag wordt opgenomen en gesloten.

14. In de rekening van inkomsten en uitgaven worden in uitgaaf alleen opgenomen de uitgaven welke door de Algemeene Rekenkamer ten laste van de betrokken begrooting zijn verevend, alsmede de uitgaven welke door dat college ingevolge het bepaalde bij art. 16 tot het aldaar bedoelde bedrag in uitgaaf moeten worden geleden.

15. Als inkomsten worden in de rekening opgenomen de inkomsten welke het bedrijf volgens een door het hoofd van het betrokken departement van algemeen bestuur verstrekte gespecificeerde opgave in het kalenderjaar heeft gehad.

Indien nog andere inkomsten blijken te hebben bestaan dan in de opgave vermeld, worden deze in de rekening van het volgend jaar opgenomen.

Indien inkomsten in de opgave vermeld in werkelijkheid niet tot het in de opgave voorkomende bedrag worden ontvangen, wordt het te veel in de rekening opgenomene ten laste van den daarvoor bestemden uitgaafpost der begrooting van het betrokken of een volgend dienstjaar gebracht.

De Algemeene Rekenkamer ziet toe, dat aan de bepalingen in de beide voorgaande zinsneden voorkomende stipt de hand wordt gehouden.

16. De uitkeeringen van het bedrijf aan 's Rijks middelen bedoeld in art. 3 onder *c*,

e en *f* worden door de Algemeene Rekenkamer in uitgaaf geleden tot de bedragen, welke de bij de rekening overgelegde balans en Nota van Winst en Verlies aanwijzen.

Hetzelfde geldt voor de uitkeeringen aan het bedrijf bedoeld in art. 4 onder *b*, *c* en *e* ten laste van 's Rijks middelen.

De Algemeene Rekenkamer kan te allen tijde door hare leden, door ambtenaren der Kamer of door boekhoudkundigen, welke zij daartoe opdracht verstrekt, inzage doen nemen van de boekhouding der Staatsbedrijven, met behulp waarvan de Balans en de Winst- en Verliesrekening worden vastgesteld.

17. Bij de wet tot vaststelling van de begrooting van een Staatsbedrijf kunnen posten of gedeelten van posten van uitgaaf worden aangewezen, welke indien en voor zoover op 31 December van het dienstjaar geen vorderingen zijn ontstaan tot het volle bedrag dier posten of gedeelten van posten, voor het restant door Ons bij in het *Staatsblad* op te nemen besluit kunnen worden toegevoegd aan de credieten bij de begrooting van het volgende jaar toegestaan, en alsdan van die begrooting deel uitmaken op denzelfden voet als de overige posten dier begrooting.

18. De in art. 13 bedoelde Balans, Nota van Winst en Verlies en Kapitaalrekening vergezeld van eene toelichting der cijfers alsmede van eene verklaring der bevinding van eenen buiten het bedrijf staanden boekhoudkundige worden jaarlijks met de door de Algemeene Rekenkamer opgenomen en gesloten rekening van de inkomsten en uitgaven van het bedrijf aan de Staten-Generaal medegedeeld.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 16den Februari 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 5 *Maart* 1912.)

—

16 *Februari* 1912. WET, tot aanvulling der middelen ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1912. S. 86.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging hebben genomen, dat de toestand van 's Lands financiën, in afwachting van de totstandkoming van maatregelen van duurzamen aard tot versterking der middelen, alsnog maatregelen van tijdelijken aard vordert en dat te dien einde eene aanvulling noodig is van de middelen ter goedmaking van de uitgaven begrepen in de Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1912;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. **1.** Er worden geheven tien opcenten op:

a. de aanslagen in de belasting op bedrijfs- en andere inkomsten, over het belastingjaar, loopende van 1 Mei 1912 tot en met 30 April 1913, op te leggen aan de sub *a* en *c*—*k* van artikel 1 der wet op die belasting bedoelde belastingplichtigen, alsmede aan de sociëteiten;

b. de aanslagen in de belasting op bedrijfs- en andere inkomsten op te leggen aan de sub *b* van artikel 1 der wet op die belasting bedoelde belastingplichtigen, behalve de sociëteiten, wegens uitdeelingen als bedoeld in artikel 5, § 1, dier wet, betrekking hebbende op een boekjaar, welks einde valt in het hiervoren sub *a* genoemde belastingjaar,

c. de aanslagen in de vermogensbelasting over het belastingjaar, loopende van 1 Mei 1912 tot en met 30 April 1913.

2. Van de opbrengst wegens de volgens het voorafgaande artikel geheven opcenten wordt $^2/_3$ toegevoegd aan de middelen ter goedmaking van de uitgaven begrepen in de Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1912.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 16den Februari 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 6 *Maart* 1912.)

---

16 *Februari* 1912. WET, tot vaststelling van het *zevende* hoofdstuk *B* der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1912. S. 87.

Bij deze wet wordt het VIIde hoofdstuk *B* der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1912, betreffende het *Departement van Financiën*, vastgesteld, zooals hierna verkort volgt:

1e AFD.:	Kosten van het Departement	*f*	360,027,50
2e „	Kosten van de Grootboeken der Nationale Schuld, van de rentebetaling en van het Agentschap van het Ministerie van Financiën te Amsterdam	„	82,900.
3e „	Kosten van 's Rijks schatkist	„	114,796.—
4e „	Kosten van het Muntwezen	„	263,850.—
5e „	Kosten van administratie der directe belastingen, invoerrechten en		

	accijnzen, en van den waarborg en de belasting der gouden en zilveren werken	*f* 7,243,014.50
6e Afd.:	Kosten van administratie van het zegel, de registratie, de successie, de hypotheken en het kadaster, de vermogensbelasting, de Staatsloterij, de domeinen onder beheer van het Departement van Financiën, het geldelijk beheer der groote wegen, vaarten en veren en der visscherijen op de Schelde en Zeeuwsche Stroomen, ...	„ 2,831,256.—
7e „	Kosten der Eerediensten	„ 1,970,817.08^5
8e „	Kosten van den Pensioenraad, pensioenen, enz.	„ 1,323,019.75
9e „	Uitkeeringen, verschillende uitgaven, wachtgelden, onderstanden.	„ 15,124,933.—
10e „	Onvoorziene uitgaven	„ 36,000.—
	Totaal van het VIIde hoofdstuk *B* . . .	*f* 29,350,113.83^5

---

16 *Februari* 1912. Wet, tot vaststelling van het *twaalfde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1912. S. 88.

Bij deze wet wordt het XIIde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1912, betreffende de *onvoorziene uitgaven*, vastgesteld op *f* 50,000.

—

16 *Februari* 1912. Besluit, houdende afwijzing van beroep wegens niet naleving van art. 14 sub 3° der Hinderwet.

Wij WILHELMINA, enz.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door de firma Hermann A. Schreuder en Co., te *Schoonhoven*, tegen het besluit van Burg. en Weth. dier gemeente dd. 6 Juli 1911, N°. 59, waarbij aan haar en hare rechtverkrijgenden voorwaardelijk vergunning is verleend tot het uitbreiden van hare verffabriek met een lak- en vernisstokerij op perceel kadastraal bekend Sectie B, n°. 1447;

Den Raad van State, Afd. voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 23 Jan. 1912, n°. 340.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 13 Febr. 1912, N°. 92 H. Afd. Arbeid;

Overwegende: dat, nadat bovengenoemde firma vergunning had aangevraagd „om de tot hare verffabriek behoorende lakstokerij te mogen uitbreiden met een lokaal groot 6 bij 8 Meter," en bezwaren waren ingebracht betreffende hinder door verspreiding van stank en schade aan de volksgezondheid, Burg. en Weth. van *Schoonhoven* hebben overwogen, dat de lak- en vernisfabriek der aanvraagster op 28 Febr. 1911 door brand, ontstaan door het gebruik maken van de inrichting, is verwoest, waardoor krachtens art. 14 sub 3°, der Hinderwet het door hun besluit van 8 Nov. 1904 verkregen recht is opgeheven; dat nadat herbouw had plaats gehad aan de firma de verplichting is opgelegd om binnen een maand eene nieuwe vergunning aan te vragen, waaraan de firma heeft voldaan; dat de door de firma overgelegde stukken geen gegevens bevatten ter beoordeeling van de wijze waarop de voorgenomen inrichting werken zal in hare beteekenis voor de belangen van derden, met name of bezwaren ontleend aan de vrees voor schade aan de gezondheid en hinder van ernstigen aard, door het verspreiden van walgelijke uitdampingen, uit de voorgenomen inrichting zelve zullen voortspruiten;

dat Burg. en Weth. op grond dier overwegingen bij besluit dd. 6 Juli 1911 voorwaardelijk vergunning hebben verleend tot uitbreiding van de verffabriek met een lak- en vernisstokerij;

dat van het besluit van B. en W. de aanvraagster bij Ons in beroep is gekomen, aanvoerende o. a. dat de stelling dat de lak- en vernisstokerij op 28 Febr. 1911 door brand zou zijn *verwoest*, volkomen ongegrond is; dat op dien datum in de fabriek wel een kleine brand is ontstaan, doch deze van zoo geringen omvang is geweest dat de schade in enkele dagen was hersteld; dat het door haar tengevolge van het besluit van 8 Nov. 1904 verkregen recht dus geenszins is opgeheven; dat hoewel de vergunning was aangevraagd om de tot de verffabriek behoorende lakstokerij uit te breiden, Burg. en Weth. vergunning hebben verleend om de verffabriek uit te breiden met een lak- en vernisstokerij; dat reeds uit dezen hoofde het bestreden besluit zal moeten worden vernietigd; dat, vermits de nieuwe aanvraag betrekking heeft op de uitbreiding, het niet aangaat voorwaarden te stellen voor het reeds bestaande gedeelte;

Overwegende, dat zoowel uit de schriftelijke behandeling der zaak als uit de inlichtingen, verstrekt namens de appelleerende firma in

de openbare vergadering van den Raad van State, Afd. voor de Geschillen van Bestuur, waarin over deze zaak verslag is uitgebracht, moet worden afgeleid, dat de lakstokerij der appelleerende firma op 28 Febr. 1911 door brand, ontstaan door het gebruik maken van de inrichting, is verwoest, zoodat voor het herstellen der inrichting ingevolge art. 14, 3°. der Hinderwet, eene nieuwe vergunning noodig is en mitsdien de aan gemelde firma verleende vergunning dd. 8 Nov. 1904 tot uitbreiding van hare verffabriek met eene lakstokerij, is komen te vervallen;

dat derhalve Burg. en Weth. op het verzoek der thans appelleerende firma „om de tot hare verffabriek behoorende lakstokerij te mogen uitbreiden" afwijzend hadden behooren te beschikken;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het bestreden besluit van Burg. en Weth. van *Schoonhoven* dd. 6 Juli 1911, n°. 59, afwijzend te beschikken op de aanvrage der firma HERMANN A. SCHREUDER en Co. te *Schoonhoven*, om vergunning tot uitbreiding van de tot hare verffabriek behoorende lakstokerij met een lokaal groot 6 bij 8 Meter.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast enz.; (W. v. d. B. A.)

—

16 *Februari* 1912. BESLUIT van den Minister van Binnenlandsche Zaken tot uitvoering van het Koninklijk besluit van 29 Januari 1912 (*Staatsblad* n°. 19).

De Minister van Binnenlandsche Zaken;

Overwegende, dat krachtens het Koninklijk besluit van 29 Januari 1912 (*Staatsblad* n°. 19), strekkende tot vervanging van het Koninklijk besluit van 20 Januari 1911 (*Staatsblad* n°. 33) verboden zijn, tenzij met vergunning van den Minister van Binnenlandsche Zaken en met inachtneming van de door dezen ter voorkoming van verbreiding der besmetting te geven voorschriften:

1°. onderzoek van personen en goederen op de aanwezigheid van pestsmetstoffen door middel van proefnemingen op dieren;

2°. het verrichten van lijkopeningen op lijken van personen overleden aan de pest of verdacht van aan de pest lijdende te zijn geweest;

3°. het verrichten van lijkopeningen op lijken van dieren gestorven aan de pest of verdacht van aan de pest lijdende te zijn geweest;

4°. vervoer van stoffen die pest- of cholerasmetstoffen bevatten of verdacht worden dit te doen;

Gelezen het advies van den Centralen Gezondheidsraad van 13 December 1911, n°. 1878/2;

Heeft goedgevonden te bepalen:

§ 1. *Onderzoek van personen en goederen op de aanwezigheid van pestsmetstoffen door middel van proefnemingen op dieren.*

Aanvragen om vergunning tot het verrichten van zulk een onderzoek kunnen worden gedaan aan den inspecteur, krachtens de Gezondheidswet belast met het toezicht op de handhaving der wettelijke bepalingen betreffende besmettelijke ziekten, in wiens inspectie men het onderzoek wil verrichten.

Daarbij zullen alle mogelijke inlichtingen moeten worden gegeven betreffende de inrichting van de localiteit waar het onderzoek zal worden verricht, en de voorzorgen welke bij het onderzoek zullen worden genomen, tegen de verspreiding van de smetstof.

Er zal o. a. moeten blijken welke voorzorgen de aanvrager heeft genomen:

a. om de localiteit waar het onderzoek zal worden verricht, ontoegankelijk te maken voor personen die niet bij het onderzoek behoeven te zijn, en voor dieren die daarbij niet gebezigd worden;

b. om de ontsnapping van proefdieren te voorkomen;

c. om de vernietiging der proefdieren enz. behoorlijk te doen plaats hebben;

d. om de personen, kleeren en voorwerpen voldoende te kunnen ontsmetten.

Voorts zal moeten worden opgegeven, welke personen bij het onderzoek tegenwoordig zullen zijn en inlichtingen moeten worden gegeven aangaande de bekwaamheid, de ervaring, de nauwgezetheid en de betrouwbaarheid van de personen die bij het onderzoek zullen behulpzaam zijn.

De inspecteur brengt de aanvrage, met bijvoeging van zijn advies, zoo spoedig mogelijk (desnoods per telegraaf) over aan den Minister van Binnenlandsche Zaken.

§ 2. *Het verrichten van lijkopeningen op lijken van personen overleden aan de pest of verdacht van aan de pest lijdende te zijn geweest.*

Aanvragen om vergunning tot het verrichten van zulk eene lijkopening kunnen worden gedaan aan den inspecteur, krachtens de Gezondheidswet belast met het toezicht op de handhaving der wettelijke bepalingen betreffende besmettelijke ziekten, in wiens inspectie men de lijkopening wil verrichten.

Daarbij zullen alle mogelijke inlichtingen moeten worden gegeven betreffende:

a. de wijze waarop de stoffen, van het lijk afkomstig, zullen worden gehouden buiten het bereik van dieren, welke de smetstof kunnen verspreiden;

b. de wijze waarop die stoffen zullen worden verzameld en onschadelijk gemaakt;

c. de voorzorgen tegen verspreiding der smetstof, te nemen door hen die de lijkopening verrichten, en door hen die daarbij behulpzaam zijn.

Met de aanvrage wordt gehandeld als met die bedoeld in § 1.

§ 3. *Het verrichten van lijkopeningen op lijken van dieren, gestorven aan de pest of verdacht van aan de pest lijdende te zijn geweest.*

Aanvragen om vergunning tot het verrichten van zulke lijkopeningen kunnen worden gedaan aan een inspecteur, krachtens de Gezondheidswet belast met het toezicht op de handhaving der wettelijke bepalingen betreffende besmettelijke ziekten, in wiens inspectie men de lijkopeningen wil verrichten.

Daarbij zullen alle mogelijke inlichtingen moeten worden gegeven betreffende de inrichting van de localiteit waar de lijkopeningen zullen worden verricht, en de voorzorgen welke daarbij zullen worden genomen, tegen de verspreiding van de smetstof.

Er zal o. a. moeten blijken welke voorzorgen de aanvrager heeft genomen:

a. om de localiteit waar de lijkopeningen zullen worden verricht, ontoegankelijk te maken voor personen die niet bij het onderzoek behoeven te zijn, alsmede voor dieren;

b. om de vernietiging der dierenlijken behoorlijk te doen plaats hebben;

c. om de personen, kleeren en voorwerpen voldoende te kunnen ontsmetten.

Voorts zal moeten worden opgegeven, welke personen bestemd zijn om bij de lijkopeningen tegenwoordig te zijn, en inlichtingen moeten worden gegeven aangaande bekwaamheid, ervaring, de nauwgezetheid en de betrouwbaarheid van de personen die bestemd zijn daarbij behulpzaam te zijn.

De inspecteur brengt de aanvrage, met bijvoeging van zijn advies, over aan den Minister van Binnenlandsche Zaken.

§ 4. *Vervoer van stoffen die pestsmetstoffen bevatten of verdacht worden dit te doen.*

Het vervoer van zulke stoffen zonder geleide, met eenig middel van vervoer, wordt niet toegelaten.

Het vervoer is geoorloofd, wanneer het persoonlijk geschiedt door een lid van den Centralen Gezondheidsraad, door een inspecteur, krachtens de Gezondheidswet belast met het toezicht op de handhaving der wettelijke bepalingen betreffende besmettelijke ziekten, door een directeur van een openbaar pathologisch, hygiënisch of pharmaceutisch laboratorium, door een geneeskundige of door een persoon in het bezit van eene bijzondere schriftelijke machtiging daartoe van een lid van den Centralen Gezondheidsraad, een inspecteur, een directeur of een geneeskundige als bovengenoemd, mits:

a. de te onderzoeken stof, met uitzondering van doode ratten (rattenlijken) zij gebracht in eene waterdicht gesloten wijdmondsch fleschje, dat degelijk met gegolfd carton, watten of houtwol omgeven, in een stevig goed gesloten kistje of bus verpakt is, welk kistje of busje weder met papier is omwikkeld of wel in verpakkingsmateriaal daartoe verstrekt door het Centraal laboratorium voor de volksgezondheid;

b. te onderzoeken doode ratten (rattenlijken) gebracht zijn in een met schroefsluiting afgesloten metalen bus, in welker deksel zich eene met een schroefdopje gesloten kleine opening bevindt en welke bus zoodanig hangt in een daarvoor bestemd, goed gesloten houten kistje, dat de bus bij het dragen steeds verticaal blijft. of wel in verpakkingsmateriaal, daartoe verstrekt door het Centraal laboratorium voor de volksgezondheid;

c. het pakket voorzien zij van een duidelijk adres en daarop ook het woord „smetstof" met duidelijke letters vermeld zij.

§ 5. *Vervoer van stoffen die cholerasmetstoffen bevatten of verdacht worden dit te doen.*

Het vervoer van zulke stoffen is geoorloofd mits, met inachtneming van de voorschriften in § 4, onder *a* en *c* omschreven.

Deze beschikking zal worden geplaatst in de *Nederlandsche Staatscourant.*

's Gravenhage, 16 Februari 1912.

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (*get.*) J. B. KAN.

—

19 *Februari* 1912. ARREST van den Hoogen Raad.

Art. 15 der wet van 20 Juli 1870 *Staatsblad* 131 laat aan de uitvoerende macht de beslissing, wanneer de omstandigheden, welke tot het uitvaardigen van nadere bepalingen ter bestrijding van besmettelijke veeziekten aanleiding geven, aanwezig zijn.

Uit de vermelding, dat het K. B. van

26 Mei 1888 *Staatsblad* 86 is genomen: „Gelet op art. 15 der wet van 20 Juli 1870" blijkt ondubbelzinnig, dat de Koning, toen Hij dit besluit nam, den in art. 15 omschreven toestand aanwezig achtte, zoodat dit besluit destijds bleef binnen de door het artikel getrokken grenzen.

Daar de wet de geldigheidsduur van eenmaal bevoegdelijk vastgestelde voorschriften op geenerlij wijze beperkt, komt aan het sinds niet gewijzigde Koninklijke Besluit van 26 Mei 1888 ook thans nog bindende kracht toe.

De Hooge Raad enz.:

Gelet op het middel van cassatie, door den requirant voorgesteld bij memorie:

Schending van art. 2 van het K. B. van 26 Mei 1888 S. n°. 86, gewijzigd bij K. B. van 26 Sept. 1890 S. n°. 125 en bij K. B. van 3 Febr. 1902 S. n°. 15, alsmede schending althans verkeerde toepassing van art. 15 der wet van 20 Juli 1870 S. n°. 131, meermalen gewijzigd, laatstelijk bij de wet van 3 Febr. 1902 S. n°. 14 j°. schending van art. 56, 2e lid der Grondwet;

Overwegende, dat aan den gerequireerde bij inleidende dagvaarding is te laste gelegd, dat hij op 5 April 1911, des voormiddags omstreeks 9 uur, op welken tijd de besmettelijke veeziekte mond- en klauwzeer in Nederland bestond, als bestuurder van de Betuwsche Stoomtram-Maatschappij te Elst bevonden is, niet er voor gezorgd te hebben dat een der wagens van genoemde Maatpij gemerkt B. S. M. n°. 31, waarin vee was vervoerd, na het gebruik werd gereinigd en ontsmet, aangezien een rund daarin werd gelaten ofschoon zich nog eene groote hoeveelheid koemest daarin bevond,

O. dat bij het bestreden vonnis dit feit met requirants schuld daaraan wettig en overtuigend bewezen is verklaard, doch de requirant te dier zake is ontslagen van alle rechtsvervolging;

dat dit ontslag, blijkens de 6e tot en met de 10e overweging van gezegd vonnis hierop berust, dat het bewezen verklaarde feit alleen een overtreding uitmaakt van art. 2 van het K. B. van 26 Mei 1888 S. n°. 86, gewijzigd bij de besluiten van 26 Sept. 1890 S. n°. 125 en 3 Februari 1902 S. n°. 15 vastgesteld krachtens art. 15 der wet van 20 Juli 1870 S. n°. 131, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 3 Febr. 1902 S. n°. 14, en strafbaar gesteld bij art. 35 dier wet;

dat dit art. 15 wel den Koning de bevoegdheid verleent verbode- en andere bepalingen vast te stellen omtrent aangifte, verkoop, behandeling en visitatie, o. m. van levend vee, alsmede op de middelen, waarmede dit wordt vervoerd en in art. 35 de straffen zijn geregeld, bedreigd tegen overtreding van hetgeen door den Koning krachtens art. 15 wordt vastgesteld, doch de bedoelde bevoegdheid, blijkens laatstgemeld artikel den Koning slechts toekomt, wanneer, bij het ontstaan binnen of buiten 's lands eener besmettelijke veeziekte, de zorg voor het behoud van den veestapel en voor de gezondheid der ingezetenen het vereischt;

dat bij het K. B. van 1888 met deze beperking geen rekening is gehouden, doch eene bij voortduring geldende regeling in het leven is geroepen, waarbij niet is geconstateerd, dat er zoodanige veeziekte was ontstaan, zoodat dit K. B. gaat buiten de door meergemeld art. 15 getrokken grenzen en dientengevolge den wettelijken steun ontbeert, welke volgens art. 56 der Grondwet voor door den Koning in het leven geroepen en door straffen te handhaven bepalingen, een onmisbaar vereischte is;

dat derhalve overtreding van dat K. B. niet is een strafbaar feit;

O. dat het cassatiemiddel zich richt tegen dit ontslag van rechtsvervolging en zulks terecht;

dat immers meergenoemd art. 15 niet alleen den Koning de bevoegdheid verleent om bij het ontstaan binnen of buitenlands, eener besmettelijke veeziekte, wanneer de zorg voor het behoud van den veestapel en voor de gezondheid der ingezetenen het vereischt, nadere bepalingen in het leven te roepen ter bestrijding van zoodanige ziekten, maar ook, blijkens het ontbreken van eenige wettige regeling dienaangaande in verband met de taak in het algemeen aan de uitvoerende macht opgedragen, aan deze de beslissing overlaat, wanneer de omstandigheden, welke tot het uitvaardigen van die bepalingen recht geven, zijn ingetreden;

dat nu het K. B. van 26 Mei 1888 S. n°. 86 is genomen „Gelet op art. 15 der wet van 20 Juli 1870 S. n°. 131, laatstelijk gewijzigd bij art. 10 sub 26 der wet van 15 April 1886 S. n°. 64", en hiermede ondubbelzinnig is te kennen gegeven, dat de Koning, toen Hij dit besluit nam, den in art. 15 omschreven toestand aanwezig achtte en derhalve dit besluit destijds bleef binnen de grenzen door dat artikel getrokken;

dat, waar de wet de geldigheidsduur van eenmaal bevoegdelijk vastgestelde voorschriften op geenerlei wijze heeft beperkt, aan het bedoelde K. B., dat sedert niet is gewijzigd, ook thans nog bindende kracht toekomt;

dat het middel dus is gegrond;

Vernietigt het vonnis door de Arrond.-Rechtbank te Arnhem op 31 Oct. 1911 in deze zaak gewezen, doch alleen voor zoover daarbij het

aan den requirant te laste gelegde en bewezen verklaarde niet strafbaar is geoordeeld, en de requirant te dier zake is ontslagen van alle rechtsvervolging;

Recht doende ten principale krachtens art. 105 R. O.:

Qualificeert het bewezen verklaarde als:

„als bestuur van een tramwegonderneming, wagens, waarin vee is vervoerd, niet na gebruik doen reinigen en ontsmetten";

Verklaart den gerequireerde schuldig aan die aldus gequalificeerde overtreding;

Gezien art. 2 van het K. B. van 26 Mei 1888 S. n°. 86, gewijzigd bij de K. B. van 5 Sept. 1890 S. n°. 125 en 3 Febr. 1902 S. n°. 75, de artt. 15 en 35 der wet van 20 Juli 1870 S. n°. 131, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 3 Febr. 1902 S. n°. 14, 23 en 91 Strafr.;

Veroordeelt den gerequireerde tot betaling eener geldboete van *f* 30, met bepaling, dat die boete bij gebreke van voldoening binnen twee maanden na de uitspraak van dit arrest zal worden vervangen door hechtenis van zes dagen. (W. v. 'T R.)

—

19 *Februari* 1912. ARREST van den Hoogen Raad.

Onder woning is te verstaan het vertrek of zoo er meer zijn het als een geheel gedacht complex van vertrekken, bestemd om afzonderlijk tot huisvesting te worden ingericht, zoodat door splitsing van een uit verschillende vertrekken bestaande woning in twee deelen, elk bestemd om daarna afzonderlijk bewoond te worden, twee nieuwe woningen worden gevormd, welke ieder vallen onder de bepaling van art. 5 I*b* der Woningwet.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op de middelen van cassatie, namens den requirant voorgesteld bij pleidooi:

I. Schending of verkeerde toepassing der artt. 5, 1*b* en 38, 2° der Woningwet;

II. Schending of verkeerde toepassing der artt. 211 en 216 Strafv.;

Overwegende, dat aan den requirant bij inleidende dagvaarding is te laste gelegd, dat hij in de gemeente Koog aan de Zaan in begin Sept. 1910 als eigenaar van een gebouw, gelegen aan de Schoolstraat, Wijk D n°. 5, een gedeelte van dat gebouw, welk gedeelte laatstelijk niet als woning gebezigd werd, tot woning in gebruik heeft gegeven aan de wed. S. H.—K. zonder daartoe de vereischte vergunning van B. en W. te hebben bekomen;

dat dit feit bij het bestreden vonnis met requirants schuld daaraan wettig en overtuigend bewezen is verklaard met qualificatie en strafoplegging, als aan het hoofd van dit arrest is vermeld;

O. dat de beide middelen van cassatie berusten op denzelfden grondslag en uitgaan van deze stelling, dat in art. 5, 1*b* der Woningwet, verbiedende — voor zoover hier toegepast — om zonder schriftelijke vergunning van B. en W. als eigenaar in gebruik te geven een gebouw of een gedeelte van een gebouw laatstelijk niet als woning gebezigd, de woorden „laatstelijk niet als woning gebezigd" beteekenen „laatstelijk niet bewoond";

dat dus in het onderhavige geval, waarin een woning, uit onderscheidene vertrekken bestaande in tweeën is gesplitst en een der deelen, door den requirant in gebruik gegeven, dus laatstelijk wel bewoond is, het gezegd artikel niet toepasselijk is, zoodat, nu het bewezen verklaarde feit ook niet onder eenige andere strafbepaling valt, een ontslag van rechtsvervolging had behooren te zijn uitgesproken;

O. dat de Rechtbank blijkens den inhoud der gebezigde bewijsmiddelen in verband met de 5e overweging van het bestreden vonnis inderdaad als vaststaande heeft aangenomen, dat het gedeelte van het gebouw, door den requirant in gebruik gegeven, door verbouwing tot afzonderlijke woning is ingericht geworden en bestond uit vertrekken, welke voor die verbouwing met andere vertrekken in hetzelfde gebouw één woning uitmaakten;

dat dus de feitelijke grondslag van het middel in het bestreden vonnis is terug te vinden, doch door den requirant ten onrechte daaruit is afgeleid, dat het bewezen verklaarde niet strafbaar is;

dat immers, zoo naar gewoon spraakgebruik als in den zin der Woningwet — gelijk uit onderscheidene artikelen met name uit de artt. 2 III*b* en 12 II blijkt — onder woning is te verstaan het vertrek of — zoo er meer zijn — het als één geheel gedacht complex van vertrekken, bestemd om afzonderlijk tot huisvesting te worden gebezigd, zoodat door splitsing van een uit verschillende vertrekken bestaande woning in twee deelen, elk bestemd om daarna afzonderlijk bewoond te worden, twee nieuwe woningen worden gevormd, welke ieder vallen onder de bepaling van art. 5, I*b*;

dat toch de vertrekken, waaruit elk dier nieuw ontstane woningen bestaat, vóór de splitsing slechts een onderdeel en niet het geheel vormden van het complex, dat toen afzonderlijk werd bewoond en alzoo geen

„woning" uitmaakten als bedoeld in de Woningwet;

dat deze opvatting strookt met de geheele strekking dier wet, welke, verbetering der volkshuisvesting beoogend, wel met betrekking tot bestaande woningen groote beperking in acht nam, maar bij ieder eenigszins ingrijpende verandering de toepassing der nieuwe wettelijke voorschriften vorderde, die toepassing gewaarborgd wilde zien door het preventief toezicht, dat in de vereischte vergunning tot in gebruik geven was gelegen en dus zeker dien waarborg niet wilde prijsgeven in gevallen als het onderhavige, waardoor iederen huiseigenaar de gelegenheid zou worden geboden door splitsing van bestaande woningen de woningtoestanden te verslechteren;

dat dus de beide middelen, als berustende op eene onjuiste uitlegging van art. 50, I*b* der Woningwet niet aannemelijk zijn;

Verwerpt het gedaan beroep in cassatie.

(W. v. 't R.)

—

21 *Februari* 1912. BESLUIT, houdende wijziging van het Koninklijk besluit van den 24sten Februari 1910 (*Staatsblad* n°. 74), tot vaststelling der jaarwedden van de beambten der Rijksveldwacht. S. 89.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op voordracht van Onzen Minister van Justitie van den 19den Februari 1912, 2de Afdeeling C, n°. 617;

Gezien het Koninklijk besluit van den 24sten Februari 1910 (*Staatsblad* n°. 74);

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. het bepaalde sub 2°. letter *e* van gemeld besluit te wijzigen in dien zin, dat het zal luiden als volgt:

e. voor de overige Rijksveldwachters op ten minste zevenhonderd gulden en ten hoogste zevenhonderd vijf en zeventig gulden (*f* 700 à *f* 775).

2°. te bepalen, dat die wijziging geacht wordt in werking te zijn getreden met 1 Januari 1912.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onzen Minister van Financiën en aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 21sten Februari 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Justitie,

(*get.*) E. R. H. REGOUT.

(*Uitgeg.* 1 *Maart* 1912.)

—

21 *Februari* 1912. MISSIVE van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel aan de Commissarissen der Koningin, betreffende inrichting van aanvragen om décharge in zake veeziekte.

Bij mijn schrijven d.d. 30 December 1911, n°. 5833, afdeeling Comptabiliteit, had ik de eer U H.E.G. te verzoeken, de Burgemeesters in Uw gewest aan te schrijven, te beginnen met de voorschotten betreffende den dienst 1912, voortaan hunne declaratiën in zake veeziekte in te richten gelijk de bij dat schrijven gevoegde modellen aangaven.

Het is gebleken, dat het nu ook noodig is, dat *eenzelfde specificatie* ook geschiedt bij de eventueel door die Burgemeesters ter zake in te dienen aanvragen om décharge. Waar nu de aard der uitgaven, welke in rekening worden gebracht bij eene voorschotdeclaratie, geheel dezelfde is als die, voorkomende op eene aanvrage om décharge heb ik de eer U H.E.G. beleefd te verzoeken de burgemeesters in Uw gewest te doen aanschrijven dat zij, te beginnen met de uitgaven betreffende den dienst 1912 ook hunne aanvragen om décharge doen vergezeld gaan van een gelijken staat als zij voortaan bij hunne declaratiën moeten voegen.

Deze staat treedt dan in plaats van den „verzamelstaat van uitgaven", zooals deze thans bij de aanvragen om décharge wordt gevoegd, terwijl tevens het overleggen van quitantiën vervalt.

Aangenaam zal het mij zijn tegelijkertijd een exemplaar van het Provinciaal blad, waarin bovenbedoelde aanschrijving is opgenomen, van U H.E.G. te mogen ontvangen.

—

22 *Februari* 1912. BESLUIT, betrekkelijk de uitvoering van artikel 84 der Militiewet (*Staatsblad* n°. 21 van 1912). S. 90.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog en van Marine, van 17 Februari 1912, Afdeeling Militie en Landweet (L.), n°. 184, en van 20 Februari 1912 Bureau B n°. 58:

Gezien artikel 84 der Militiewet (*Staatsblad* n°. 21 van 1912);

Hebben goedgevonden en verstaan, vast te stellen de volgende bepalingen, welke zullen uitmaken het

MILITIE-VERGOEDINGS-BESLUIT.

A. *Bepalingen, van kracht in* gewone tijdsomstandigheden.

Art. 1. 1. Indien ten gevolge van het verblijf in werkelijken dienst van een ingelijfde

bij de militie voldoende middelen tot levensonderhoud ontbreken of zouden komen te ontbreken aan zijn gezin of aan dat, waartoe hij behoort of waarin hij als pleegkind opgenomen is, dan wel aan personen, die hem in den eersten of den tweeden graad van bloed- of aanverwantschap bestaan, wordt door zijne echtgenoote, door het hoofd van dat gezin, dan wel door die personen, om toekenning van vergoeding te kunnen erlangen, een daartoe strekkend verzoek ingediend. Is de echtgenoote van den dienstplichtige overleden of is degene (zijn degenen), die volgens den vorigen volzin het verzoek om vergoeding zouden moeten indienen, wegens bijzondere redenen niet in staat om zelf over toegekende vergoeding te beschikken, of moeten zij geacht worden daartoe niet in staat te zijn, dan geschiedt de indiening van het verzoek ten behoeve van het gezin of van de (n) persoon, waaraan of aan wie (n) vergoeding zou worden toegekend, door degene (dengene), die in aanmerking komen kan voor het in ontvangst nemen der vergoeding en daartoe bereid zal zijn.

2. In elk verzoek om vergoeding behooren o. m. te worden vermeld het nauwkeurig adres van den verzoeker (de verzoekster), als ook, indien deze in het Duitsche Rijk of in het Koninkrijk België is gevestigd, de rang en de standplaats van den Nederlandschen consulairen ambtenaar, binnen wiens ressort de plaats van vestiging is gelegen. Mede behoort uit het verzoek te blijken van den naam en van de voornamen van den dienstplichtige, alsook van de gemeente, voor welke hij ingeschreven is, en, wanneer hij toegewezen is aan de militie te land, van het korps en korpsonderdeel, waarvoor hij bestemd is dan wel waartoe hij behoort, en, indien hem deze reeds bekend kunnen zijn, tevens van zijn stamboeknummer en zijn contrôlenummer.

3. Het verzoek om vergoeding wordt gericht aan Onzen Minister van Oorlog, zoo de dienstplichtige tot de militie te land, aan Onzen Minister van Marine, zoo de ingelijfde tot de zeemilitie behoort of daaraan is toegewezen.

4. De dienstplichtige doet, zoo hij daartoe niet buiten staat is, van zijne instemming met het verzoek om vergoeding blijken door medeonderteekening daarvan.

2. Onze Ministers van Oorlog en van Marine regelen, ieder voor zooveel hem betreft, de wijze, waarop het onderzoek naar de gegrondheid van het verzoek zal geschieden.

3. Blijkt uit het, naar aanleiding van een verzoek om vergoeding, ingesteld onderzoek, dat de dienstplichtige in aanmerking zou kunnen komen om van den dienst te worden vrijgesteld, dan zal hem door of vanwege Onzen bij het verzoek betrokken Minister worden kenbaar gemaakt, dat hij, desgewenscht, eene daartoe strekkende aanvraag zal kunnen doen.

4. De vergoeding mag niet te boven gaan het bedrag aan inkomsten, dat wordt gederfd wegens de afwezigheid van den ingelijfde, op wiens werkelijken dienst het verzoek om vergoeding gegrond is, verminderd, bij voorkomend geval, met de kosten van diens eigen levensonderhoud.

5. Het bedrag der vergoeding wordt bepaald door Onzen Minister van Oorlog, zoo de dienstplichtige tot de militie te land, door Onzen Minister van Marine, zoo de ingelijfde tot de zeemilitie behoort of daaraan is toegewezen.

B. *Bepalingen, van kracht in de* **bijzondere tijdsomstandigheden, vermeld in het tweede lid van artikel 84 der Militiewet.**

6. Gedurende de bijzondere tijdsomstandigheden, vermeld in het tweede lid van artikel 84 der Militiewet, blijven van kracht de bepalingen, vervat in het 1ste, 2de en 4de lid van artikel 1, zoomede in de artikelen 2, 3 en 4.

7. Wanneer in geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden de militie geheel of ten deele buitengewoon in werkelijken dienst geroepen is, wordt het verzoek om vergoeding gericht aan den burgemeester der gemeente, waar degene, die het verzoek doet, woonplaats heeft, tenzij die woonplaats buitenslands gelegen is, in welk geval het verzoek gericht wordt aan den burgemeester der gemeente, voor welke de ingelijfde bij de militie ingelijfd is.

8. Wanneer in geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden de militie geheel of ten deele buitengewoon in werkelijken dienst geroepen is, wordt het bedrag der vergoeding bepaald door den burgemeester der gemeente, in het vorig artikel bedoeld, zulks onder nadere goedkeuring van Onzen Minister van Oorlog, indien de vergoeding toegekend is wegens verblijf in werkelijken dienst van een ingelijfde bij de militie te land, onder nadere goedkeuring van Onzen Minister van Marine, indien de vergoeding toegekend is wegens verblijf in werkelijken dienst van een ingelijfde bij de zeemilitie. In afwachting van de nadere goedkeuring, bij den vorigen volzin bedoeld, wordt de vergoeding door of vanwege den burgemeester, uitbetaald. De daarvoor benoodigde, uit de gemeentekas voor te schieten, gelden worden hem op zijne aan-

vraag, tegen quitantie, door den gemeente-ontvanger ter hand gesteld.

9. 1. Onze Ministers van Oorlog en van Marine kunnen hunne ingevolge het vorig artikel vereischte goedkeuring niet anders aan door den burgemeester verleende vergoedingen onthouden, dan voor zooveel deze blijken te zijn toegekend, hetzij met afwijking van het voorschrift van artikel 84 der Militiewet, hetzij met veronachtzaming van de bepalingen, in het 1ste, 2de en 4de lid van artikel 1 en in artikel 4 vervat.

2. De uitgaven wegens vergoedingen, door den burgemeester toegekend, worden, in zooverre Onze voornoemde Ministers aan die vergoedingen hunne goedkeuring niet hebben gehecht, ten laste van 's Rijks kas *niet* verevend.

10. De teruggaaf uit 's Rijks kas van het uit de gemeentekas gedaan voorschot ter zake van de ingevolge artikel 8 geschiede uitkeering der vergoeding heeft plaats naar regelen, daarvoor door Onze Ministers van Oorlog en van Marine vast te stellen.

C. *Slotbepaling.*

11. Dit besluit treedt in werking op 1 Maart 1912.

Onze Ministers van Oorlog en van Marine zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken en aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 22sten Februari 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, (*get.*) H. COLIJN.

De Minister van Marine,

(*get.*) J. WENTHOLT.

(*Uitgeg.* 25 *Febr.* 1912.)

—

23 *Februari* 1912. BESLUIT, tot nadere regeling van het invoerrecht op chloralhydraat, aether sulfuricus, chloroforme, azijnaether, spiritus nitri dulcis en alle verdere dergelijke uit of met alcohol bereide stoffen. S. 91.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 31 Januari 1912, n°. 120, Accijnzen;

Gezien artikel 1, tweede lid, der wet van 6 April 1877 (*Staatsblad* n°. 71) en artikel 1, eerste lid, der wet van 4 December 1909 (*Staatsblad* n°. 375);

Herzien Ons besluit van 13 Januari 1910 (*Staatsblad* n°. 29);

Den Raad van State gehoord (advies van 13 Februari 1912, n°. 17);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 20 Februari 1912, n°. 2, Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Het invoerrecht voor de stoffen, bedoeld bij artikel 1, tweede lid, der voormelde wet van 6 April 1877 (*Staatsblad* n°. 71) bedraagt per kilogram voor:

chloralhydraat	*f* 2.—
aether sulfuricus	„ 3.40
chloroforme	„ 2.35
azijnaether	„ 1.90
collodion	„ 3.—
spiritus nitri dulcis	„ 2.35
alle verdere dergelijke uit of met alcohol bereide stoffen	„ 2.35.

Voor azijnaether die bij eene warmte van 15° Celsius meer dan 5 liter zuiveren alcohol op den hectoliter bevat, wordt het hiervoren bepaalde invoerrecht slechts berekend over de hoeveelheid zuiveren azijnaether, die in de vloeistof aanwezig is. Het aldus berekende invoerrecht wordt verhoogd met het bedrag dat van de vloeistof, als gedistilleerd beschouwd, aan accijns en invoerrecht verschuldigd zou zijn.

2. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst. Alsdan vervalt Ons besluit van 13 Januari 1910 (*Staatsblad* n°. 29).

Onze voornoemde Minister is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 23sten Februari 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 6 *Maart* 1912.)

—

23 *Februari* 1912. BESLUIT, tot aanvulling van het Koninklijk besluit van 13 Januari 1903 (*Staatsblad* n°. 31), houdende bepalingen omtrent vrijdom van invoerrecht voor waterhoudend calcium-acetaat, dat gebezigd wordt voor de vervaardiging van azijn. S. 92.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 3 Februari 1912, n°. 131, Accijnzen;

Gezien artikel 2 der wet van 9 December

1910 (*Staatsblad* n°. 257) houdende nadere bepalingen omtrent vrijdom van invoerrecht voor natrium-acetaat en calcium-acetaat;

Herzien Ons besluit van 13 Januari 1903 (*Staatsblad* n°. 31) houdende bepalingen omtrent vrijdom van invoerrecht voor waterhoudend calcium-acetaat, dat gebezigd wordt voor de vervaardiging van azijn;

Den Raad van State gehoord (advies van 13 Februari 1912, n°. 18);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 20 Februari 1912, n°. 3, Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Tusschen het eerste en tweede lid van artikel 4 van Ons voormeld besluit van 13 Januari 1903 (*Staatsblad* n°. 31) wordt een lid gevoegd, luidende:

„Onze Minister van Financiën kan bepalen, dat het voormelde toezicht achterwege zal blijven, wanneer reeds netto-weging heeft plaats gehad. De azijnmaker moet alsdan op den volgbrief eene verklaring stellen, dat de daarin uitgedrukte hoeveelheid in zijne azijnmakerij is ingeslagen en het document daarna bij den voormelden ontvanger inleveren."

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 23sten Februari 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 6 *Maart* 1912.)

—

23 *Februari* 1912. BESCHIKKING van den Minister van Oorlog tot wijziging van de beschikking van 28 April 1909 betreffende dienstreizen van dienstplichtigen der Nationale Militie — die, voor den dienst ter zee bestemd, daaronder begrepen — en van personeel der Landweer, voor zooveel de zorg daarvoor aan de Burgemeester der Gemeenten is opgedragen.

De Minister van Oorlog,

Heeft goedgevonden te bepalen:

A. Het Voorschrift, betreffende dienstreizen van dienstplichtigen der nationale militie, enz., vastgesteld bij de Beschikking van 28 April 1909, Afdeeling Militie en Landweer (M.) n°. 166, laatstelijk gewijzigd bij de Beschikking van 4 Maart 1911, VIIIste Afd. n°. 58, wordt, met ingang van 1 Maart 1912, nader gewijzigd als volgt:

In den titel van het Voorschrift, in de titels van de Hoofdstukken II en III, in de noot (1) van § 3, in de noot (2) van Hoofdstuk III, in de §§ 17 en 22 en in de modellen n°. 1, n°. 2, n°. 3, n°. 4, n°. 5 en n°. 6 vervalt het woord „nationale".

§ 22, *zesde lid.* In plaats van „art. 121 der Militiewet 1901" wordt gelezen: „art. 89, tweede lid, der Militiewet".

Voorlaatste lid. In plaats van „art. 110 of art. 111 der Militiewet 1901" wordt gelezen: „art. 80 of art. 81 der Militiewet", en in plaats van „art. 111 der Militiewet 1901" wordt gelezen: „art. 80 der Militiewet".

B. De „Regeling van dienstreizen", enz., vastgesteld bij de hiervoren onder *A* vermelde Beschikking van 28 April 1909, Afd. Militie en Landweer (M.) n°. 166, aangevuld bij de Beschikking van 3 October 1911, IIde Afd., n°. 213, wordt, met ingang van 1 Maart 1912, gewijzigd als volgt:

3°., *tweede lid.* In plaats van „art. 110 of art. 111 der Militiewet 1901" wordt gelezen: „art. 80 of art. 81 der Militiewet".

6°., *eerste lid.* In plaats van „artikel 121 der Militiewet 1901" wordt gelezen: „art. 89, tweede lid, der Militiewet".

11°. In plaats van „artikel 110 der Militiewet 1901" wordt gelezen: „art. 81 der Militiewet".

13°., *laatste lid.* In plaats van „art. 111 der Militiewet 1901" wordt gelezen: „art. 80 der Militiewet" en in plaats van „art. 124 of krachtens art. 131" wordt gelezen: „art. 91, art. 94, laatste lid, of art. 97".

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (*get.*) DE BRUIJN.

—

23/29 *Februari* 1912. LIJST van fondsen, vastgesteld ingevolge art. 92 der Ongevallenwet 1901, door den Raad van Toezicht op de Rijksverzekeringsbank en goedgekeurd door de Ministers van Landbouw, Nijverheid en Handel en van Financiën.

Door de Ministers van Landbouw, Nijverheid en Handel en van Financiën is onder dagteekening van 23/29 Februari 1912 goedgekeurd de onderstaande in artikel 92, tweede lid, der Ongevallenwet 1901 bedoelde lijst van fondsen, welke in aanmerking komen voor de belegging van gelden der Rijksverzekeringsbank en welke, met uitsluiting van andere, in pand kunnen worden gegeven door werkgevers, die het risico van de bij de genoemde wet geregelde verzekering zelf wenschen te dragen, en door naamlooze vennootschappen en vereenigingen, welke risico's als bovenbedoeld wenschen over te nemen.

LIJST VAN FONDSEN, *ingevolge art.* 92 *der Ongevallenwet* 1901 *door den Raad van Toezicht, bedoeld in artikel* 18 *der Ongevallenwet* 1901, *in zijne vergadering van* 15 *Januari* 1912 *vastgesteld.*

a. Obligatiën, inschrijvingen en certificaten der Nationale Schuld;

b. Obligatiën ten laste van Nederlandsche provinciën, gemeenten en waterschappen, voor zooveel die opgenomen zijn in de Prijscourant, uitgegeven door de Vereeniging voor den Effectenhandel te Amsterdam;

c. Obligatiën ten laste van de kolonie Suriname en van het Immigratiefonds dier kolonie, door den Staat der Nederlanden onvoorwaardelijk voor kapitaal en rente gewaarborgd;

c[1]. Obligatiën van gewesten of gedeelten van gewesten met eigen geldmiddelen in Nederlandsch-Indië, voor zooveel die opgenomen zijn in de Prijscourant, uitgegeven door de Vereeniging voor den Effectenhandel te Amsterdam:

d. Obligatiën uitgegeven door:

1. de Maatschappij voor gemeentecrediet, voor zooveel die opgenomen zijn in de Prijscourant, uitgegeven door de Vereeniging voor den Effectenhandel te Amsterdam.

Pandbrieven ten laste van:

2. de Algemeene Hypotheekbank;
3. de Amsterdamsche Hypotheekbank;
4. de Arnhemsche Hypotheekbank voor Nederland;
5. de Bataafsche Hypotheekbank;
6. de Eerste Nederlandsche Hypotheekbriefbank;
7. de Friesch-Groningsche Hypotheekbank;
8. de 's-Gravenhaagsche Hypotheekbank voor Nederland;
9. de Haarlemsche Hypotheekbank;
10. de Hypotheekbank voor Nederland;
11. de Maastrichtsche Hypotheekbank;
12. de Maatschappij voor hypothecair crediet in Nederland;
13. de Nationale Hypotheekbank;
14. de Nederlandsche Hypotheekbank te Veendam;
15. de Oranje-Nassau Hypotheekbank;
16. de Rotterdamsche Hypotheekbank voor Nederland;
17. de Stedelijke Hypotheekbank te 's-Gravenhage;
18. de Utrechtsche Hypotheekbank;
19. de Westlandsche Hypotheekbank;
20. de Zuider Hypotheekbank.
21. de Zuid-Hollandsche Hypotheekbank, voor zooveel deze pandbrieven opgenomen zijn in de Prijscourant, uitgegeven door de Vereeniging voor den Effectenhandel te Amsterdam.

e. Pandbrieven uitgegeven door:

1. de Mitteldeutsche Bodenkredit Anstalt te Greiz;
2. de Preussische Boden-Credit Actiën Bank te Berlijn;
3. de Hongaarsche Boden Credit Instituut te Budapest;
4. de Central Hypotheken Bank Ungarischer Sparcassen te Budapest;
5. de Hongaarsche Hypotheekbank te Budapest;
6. de Landes Boden Credit Institut für Kleingrundbesitzer;
7. de Christiania Hypothek en Realkreditbank te Christiania;
8. de K. K. Geprivil. Algem. Oostenr. Boden Credit Anstalt;
9. de Galicischer Boden Credit Verein;
10. de Kon. Zweedsche Rijkshypotheekbank te Stockholm (obl.), voor zoover deze pandbrieven opgenomen zijn in de Prijscourant, uitgegeven door de Vereeniging voor den Effectenhandel te Amsterdam.

f. Obligatiën uitgegeven door:

	Rentevoet.
1. de Almelo-Salzbergen Spoorwegmaatschappij	3.5
2. de Delispoorwegmaatsch. .	4
3. de Electrische Spoorwegmaatschappij	4
4. de Geldersch-Overijsselsche Locaalspoorwegmaatschappij	4
5. de Hollandsche IJzeren Spoorwegmaatschappij . . .	4, 3.5, 3
6. de Maatsch. tot Exploitatie van Staatsspoorwegen . .	4, 3.5, 3
7. de Nederlandsche Buurtspoorwegmaatschappij . . .	4
8. de Nederl. Centraal-Spoorwegmaatschappij	4, 3.5, 3
9. de Zuid-Hollandsche Electrische Spoorwegmaatschappij	4.5
10. de Ned. Indische Spoorwegmaatschappij	4, 3.5, 2.5
11. de West-Siciliaansche Spoorwegmaatschappij	5
12. de Zuid-Italiaansche Spoorwegmaatsch. (serieën A—H).	3
13. de Oostenrijksch-Hongaarsche Staatsspoorwegmaatschappij (Fransch-Oostenr.)	3

	Rentevoet.
14. de Oostenrijksche Locaalspoorwegmaatschappij . . .	4
15. de Koslow—Woronesch—Rostow Spoorwegm. serie B.	4
16. de Lodzer-Fabrik Spoorwegmaatschappij Prior. obl.	4
17. de Moskow—Kasan Spoorwegmaatschappij	4.5, 4
18. de Moskow—Kieuw—Woronesch Spoorwegmaatschappij	4.5, 4
19. de Moskow—Kieuw—Woronesch voorheen Kursk—Kieuw Spoorwegmaatschappij	4
20. de Moskow—Windau—Rybinsk Spoorwegmaatschappij	4
21. de Rjasan—Uralsk Spoorwegmaatschappij	4
22. de Rybinck Spoorwegmaatschappij	4
23. de Wladikawkas Spoorwegmaatschappij	4.5, 4
24. de Russische Zuid-Oost Spoorwegmaatschappij	4
25. de San Antonio & Aransa Pass, Railway C°., 1ste hyp. goud obl.	4
26. de Atchison Topeka & Santa-Fé Spoorwegmaatschappij, alg. hyp. goud obl. . .	4
27. de Atchison Topeka & Santa-Fé Spoorwegmaatschappij (Eastern Oklahoma), 1ste hyp. goud obl.	4
28. de Atchison Topeka & Santa-Fé Spoorwegmaatschappij, convertible goudbonds van 1905.	4
29. de Chesapeake & Ohio Spoorwegmaatschappij, 1—25 858 gecon. 1ste hyp. goud obl.	5
30. de Chesapeake & Ohio Spoorwegmaatschappij, 1—18 481, 18 489—35 080 Alg. hyp. goud obl., afl. 1992	4.5
31. de Chicago & N. W. Spoorwegmaatschappij (sinking fund) goud obl. afl. 1933 .	5
32. de Chicago & N. W. Spoorwegmaatschappij (North-Western Un. Div.) Hyp. goud obl. afl. 1917	7
33. de Chicago & N. W. Spoorwegmaatschappij (Winoma & St. Peter Div.) Hyp. goud obl., afl. 1916	7
34. de Chicago Burlington & Quincy Railway C°., goud obl. per 1949.	3.5
35. de Chicago Milwaukee & St. Paul Spoorwegmaatschappij Western Division 1ste hyp. goud obl., afl. 1921	5
36. de Chicago Milwaukee & St. Paul Spoorwegmaatschappij (Chic. & Lake Sup. Div.) 1ste hyp. goud obl., afl. 1921	5
37. de Chicago Rock Islands & Pacific Spoorwegmaatschappij, 1ste en refund. hyp. goud obl. afl. 1934	4
38. de Chicago & Erie Spoorwegmaatschappij, 1ste hyp. goud obl.	5
39. de Cleveland, Akron & Columbus Spoorwegmaatschappij, algemeene 1ste hyp. goud obl., afl. 1927	5
40. de Denver & Rio Grande Spoorwegm., 1ste gecons. hyp. goud obl., afl. 1936 .	4
41. de Denver & Rio Grande Spoorwegm., 1ste gecons. hyp. goud obl., afl. 1936 .	4.5
42. de Denver & Rio Grande Spoorwegmaatschappij, Impr. hyp. goud obl., afl. 1928	5
43. de Des Moines & Fort Dodge Spoorwegmaatschappij, 1ste hyp. goud obl.	4
44. de N. Y. Pennsylvania & Ohio Spoorwegmaatschappij, bevoorr. 1ste hyp. goud obl. 1935.	4.5
45. de Grand Trunk Western Railway C°., 1ste hyp. 50 jarige goud obl. 1950 . . .	4
46. de Illinois Central Spoorwegmaatschappij, Coll. goud obl. 1952.	4
47. de idem goud obl. 1953, nos. 1—21,679 en 22,001—28,000	4
48. de idem (Louisville div. and term.) 1ste mortgage goud obl. 1953.	3.5
49. de idem (St. Louis div. and term.) 1ste mortgage goud obl. 1951.	3.5
50. de Kansas City Southern Railway C°., 1ste hyp. obl. 1950.	3
51. de St. Louis & Caïro Spoor-	

	Rentevoet.
wegmaatschappij, 1ste hyp. goud obl. 1931	4
52. de St. Louis & South. Western Spoorwegmaatsch., 1ste hyp. goud trustb. 1989	4
53. de Louisiana & Arkansas Railway C°., 1ste hyp. goud obl.	5
54. de Louisville & Nashville Spoorwegmaatschappij, 1ste hyp. goud obl. (South. Eastern, St. Louis div.) 1921	6
55. de idem (Collateral Trust), 1ste hyp. goud obl. 1931 .	5
56. de Louisville & Nashville Spoorwegmaatschappij 1ste hyp. goud obl. (Mobile & Montgommery) 1945. . . .	4.5
57. de St. Louis & San Francisco Spoorwegmaatschappij (Missouri West Div.), 1ste hyp. goud obl. 1919. . . .	6
58. de idem Alg. hyp. goud obl. 1931.	6
59. de idem Gecons. hyp. obl. 1996.	4
60. de idem Ref. Mortgage goud obl. 1951, nos. 1—42,625, 45,549—52,845, 52,971—66,500	4
61. de idem (St. Louis, Wichita, Western), 1ste hyp. goud obl. 1919.	6
62. de Mexican Int. Railr. C°. Prior. Lien Sterling obl. 1947	4.5
63. de Minneapolis, St. Louis Spoorwegmaatschappij, 1ste gecons. goud obl. 1934 . .	5
64. De Minneapolis Sault St. Marie Atlantic Spoorwegmaatschappij, 1ste hyp. goud obl. 1926.	4
65. de Missouri Kans. & Texas Spoorwegmaatschappij, 1ste hyp. goud obl. 1990 . . .	4
66. de idem (Dallas & Waco), 1ste hyp. goud obl. 1940. . . .	5
67. de National Railroad C°. of Mexico Prior. Lien, goud obl. 1926.	4.5
68. de National Railroad C°. of Mexico, 1e gec. goud obl. 1951.	4
69. de New-York Central & Hudson Spoorwegmaatsch.	3.5
70. de Norfolk & Western Railway C°., 1ste gec. goud obl. 1996.	4
71. de Norfolk & Western Railway C°., divisional first Lien & General mortgage goud bonds 1944.	4
72. de Northern Pacific Railway C°. Prior. Lien, goud bonds 1997.	4
73. de Oregon & Calif. Spoorwegmaatschappij, 1ste hyp. goud obl. 1927.	5
74. de Oregon Short Line Railw. C°., 1ste hyp. goud obl. 1946	5
75. de San Francisco & Northern Pacific Spoorwegmaatschappij, 1ste hyp. goud obl. 1919	5
76. de St. Paul Minneapolis & Manitoba Spoorwegmaatsch. gec. hyp. goud obl. 1933. .	6
77. de idem gec. hyp. goud obl. 1933	4, 4.5
78. de St. Paul Minneapolis & Manitoba Spoorwegmaatschappij, (Montana Central) 1ste hyp. goud obl. 1937, nos. 1—4500, 5001—6500 .	6
79. de idem 1ste hyp. goud obl. 1937, nos. 4501—5000, 6501—8000.	5
80. de idem (Montana Ext.), 1ste hyp. goud obl. 1937 .	4
81. de idem (Pacific Ext.), 1ste hyp. goud obl. 1940. . . .	4
82. de Pennsylvania Railroad C°., converteerbare goud obl. 1915.	3.5
83. de Pittsburg Cincinnati, Chicago & St. Louis Spoorwegmaatschappij, gec. hyp. goud obl. 1940.	4.5
84. de Southern Pacific Company Collat. trust goud obl. 1949.	4
85. de Central Pacific Railw. C°., 1ste ref. hyp. obl. 1949	4
86. de Central Pacific Railw. C°. Mortgage goud obl. 1929	3.5
87. de Central Pacific Railw. C°. Through Short Line, 1ste hyp. goud obl.	4
88. de Southern Pacific Spoorwegmaatschappij (van Californië), 1ste hyp. Landgrant Mortgage goud obl., serieën E—F 1912	6
89. de Southern Pacific Railroad C°., 1ste refunding hyp. goud obl. 1955	4

	Rentevoet.
90. de Texas & New-Orleans Spoorwegmaatschappij (Sabine Div.), 1ste hyp. goud obl. 1912.	6
91. de Southern Railway C°., 1ste gec. Mortgage & Collat, trust Bonds 1994	5
92. de Union Pacific Spoorwegmaatschappij, 1ste hyp. Landgrant obl. 1947	4
93. de idem conv. goud obl. 1927	4
94. de Utah & Northern Spoorwegmaatschappij, 1ste hyp. goud obl. 1926	5
95. de Western N. Y. & Penns. Spoorwegmaatschappij, 1ste hyp. goud obl. 1937. . . .	5
96. de idem general Mortgage bonds 1943.	4
97. de Canadian Pacific Spoorwegmaatschappij, 1ste hyp. obl. 1915.	5
98. de idem (Atlantic & N. W. Spw.), 1ste hyp. obl. 1937	5
99. de idem Algoma Branch Spw. 1ste hyp. obl. 1937 .	5
100. de idem (Landgrant) obl. 1938.	3.5
101. de Manitoba South. Western Colonisation Spoorwegmaatschappij, 1ste hyp. goud obl. 1934.	5
102. de Toronto Grey & Bruce Spoorwegmaatschappij, 1ste hyp. obl. 2882	4
103. de Vera Cruz and Pacific Spoorwegmaatschappij, 1ste hyp. goud obl. per 1934. .	4.5
g. Obligatiën uitgegeven door:	
1. de Illinois Central Spoorwegmaatschappij Caïro bridge goud obl.	4
2. de Louisville & Jeffersonville Bridge C°., 1ste hyp. goud obl. 1945.	4

's Gravenhage, 6 Maart 1912.

—

24 *Februari* 1912. BESLUIT, houdende wijziging van het Bijzonder Reglement op den loodsdienst in het VIde district (*Monden der Schelde*), laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van den 30sten Mei 1908 (*Staatsblad* n°. 192). S. 93.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gelet op Onze besluiten van 22 Januari 1902 (*Staatsblad* n°. 5), 7 Juli 1905 (*Staatsblad* n°. 233) en 30 Mei 1908 (*Staatsblad* n°. 192);

Op de voordracht van Onzen Minister van Marine van den 22sten Februari 1912, Bureau G¹ n°. 53;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Met ingang van den 1sten April 1912 krachtens het bepaalde sub 2, letter *a*, van Ons besluit van 22 Januari 1902 (*Staatsblad* n°. 5) te wijzigen het bij dat besluit vastgesteld gewijzigd en laatstelijk bij Ons besluit van 30 Mei 1908 (*Staatsblad* n°. 192) opnieuw gewijzigd Bijzonder Reglement op den loodsdienst in het VIde district (*Monden der Schelde*), als:

Art. 6. Het aantal zeeloodsen wordt gebracht op 75.

Art. 7 Het aantal zeeloodsen op de zeeloodsvaartuigen voor den dienst uitsluitend in het *Engelsche kanaal* (*Dungeness*) wordt gebracht op 8.

Onze Minister van Marine is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 24sten Februari 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Marine,

(*get.*) J. WENTHOLT.

(*Uitgeg.* 6 *Maart* 1912.)

—

24 *Februari* 1912. BESLUIT, bepalende de bekendmaking in het *Staatsblad:*

a. van de wijziging van de artikelen 2 en 3 van den Eersten Titel van het Reglement op de organisatie der gemengde rechtspraak in *Egypte;*

b. van de wijziging van artikel 12 van het Gemengd Burgerlijk Wetboek daar te lande. S. 94.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende dat Wij hebben toegestemd:

a. in de wijziging van de artikelen 2 en 3 van den Eersten Titel van het Reglement op de organisatie der gemengde rechtspraak in *Egypte;*

b. in de wijziging van artikel 12 van het Gemengd Burgerlijk Wetboek voor *Egypte;*

Overwegende dat voorzegde wijzigingen door alle daarbij betrokken Staten zijn goedgekeurd;

Gezien de Egyptische wetten n°. 16 en 17 van 1911, waarbij voormelde wijzigingen zijn tot stand gekomen, van welke wetten een afdruk bij dit Besluit is gevoegd;

Gelet op artikel 2 der wet van 6 December 1898 (*Staatsblad* n°. 254);

Op de voordracht van Onzen Minister van

Buitenlandsche Zaken van den 22sten Februari 1912, nº. 3632, Directie van het Protocol;

Hebben goedgevonden en verstaan: de bekendmaking van meergemelde wijzigingen te bevelen door de plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*.

Onze Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur, zijn belast, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering van hetgeen ten deze wordt vereischt.

's Gravenhage, den 24sten Februari 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(*get.*) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

(*Uitgeg.* 7 *Maart* 1912.)

Loi Nº. 16 de 1911.

LOI *modifiant les Articles* 2 *en* 3 *du Titre I du Règlement d'Organisation Judiciaire pour les procès mixtes.*

Nous, Khédive d'Egypte,

Vu le Règlement d'Organisation Judiciaire pour les procès mixtes en Egypte;

Après accord intervenu entre Notre Gouvernement et les Puissances qui ont adhéré à la Réforme Judiciaire;

Sur le proposition de Notre Ministre de la Justice et l'avis conforme de Notre Conseil des Ministres;

DÉCRÉTONS:

Art. 1. Le troisième alinéa de l'article 2, Titre I, du Règlement d'Organisation Judiciaire est modifié comme suit:

L'un des Juges étrangers présidera avec le titre de Vice-Président. Il sera désigné par la majorité absolue des membres étrangers et indigènes de la Cour d'Appel sur une liste alphabétique dressée par l'Assemblée Générale de chaque tribunal, et comprenant cinq candidats à Alexandrie et au Caire et trois candidats à Mansourah.

2. Le second alinéa de l'article 3, Titre I, du Règlement d'Organisation Judiciaire est modifié comme suit:

L'un des Conseillers étrangers présidera avec le titre de Vice-Président. Il sera désigné par la majorité absolue des membres étrangers et indigènes de la Cour.

3. Ces dispositions entreront en vigueur un mois après la publication qui en sera faite dans les formes prévues par l'article 35, Titre I, du Règlement d'Organisation Judiciaire.

4. Notre Ministre de la Justice est chargé de l'exécution de la présente loi.

Fait au Palais de Ras-el-Tin, le 11 novembre 1911.

(*get.*) ABBAS HILMI.

Par le Khédive:

Le Président du Conseil des Ministres,
(*get.*) M. SAÏD.

Le Ministre de la Justice,
(*get.*) S. ZAGLOUL.

Le Ministre des Affaires Étrangères,
(*get.*) H. RUCHDI.

Loi nº. 17 de 1911.

LOI *modifiant l'article* 12 *du Code Civil Mixte.*

Nous, Khédive d'Egypte,

Vu le Règlement d'Organisation Judiciaire pour les procès mixtes en Egypte;

Vu le Code Civil Mixte;

Après accord intervenu entre Notre Gouvernement et les Puissances qui ont adhéré à la Réforme Judiciaire;

Sur la proposition de Notre Ministre de la Justice et l'avis conforme de Notre Conseil des Ministres;

DÉCRÉTONS:

Art. 1. L'article 12 du Code Civil Mixte est modifié comme suit:

Les additions et modifications à la législation mixte seront édictées sur l'initiative du Ministère de la Justice, à la suite et en conformité d'une délibération de l'Assemblée Générale de la Cour d'Appel Mixte à laquelle sera appelé le Juge le plus ancien de chaque nationalité dont le Gouvernement a adhéré à la Réforme Judiciaire de 1875, et qui n'est pas représentée par un Conseiller à la Cour.

L'Assemblée ne sera valablement constituée que par la présence d'au moins quinze de ses membres.

Tout Conseiller à la Cour dont l'absence ou l'empêchement est constaté en vertu d'un règlement intérieur à élaborer par l'Assemblée Générale de la Cour en séance ordinaire, sera remplacé par le Juge le plus ancien de la même nationalité. Le Juge le plus ancien absent ou empêché dans les mêmes conditions sera remplacé par le Juge subséquent de la même nationalité.

La délibération devra avoir été prise à la majorité des deux tiers des membres présents.

Les projets de loi ainsi approuvés ne peuvent être promulgués que trois mois après leur approbation.

A la demande d'une ou de plusieurs Puissances, formulée au cours de ce délai, ils seront, à l'expiration du dit délai, soumis à une nou-

velle délibération. A la suite de cette nouvelle délibération, le projet de loi qui aura réuni la majorité de voix requisse pourra être promulgué sans autre formalité ni délai.

L'Assemblée Générale de la Cour en séance ordinaire pourra saisir le Ministre de la Justice de propositions de réformes en matière de législation mixte.

Toutefois il ne poura être apporté en vertu de cet article aucune modification ni addition au Règlement d'Organisation Judiciaire.

Les lois ainsi préparées entreront en vigueur par la simple publication au *Journal Officiel*.

A défaut de publication dans un délai de trois mois à partir du moment où cette publication peut avoir lieu, le projet de loi sera considéré comme abandonné et ne pourra être repris qu'en se conformant à nouveau aux dispositions du présent article.

2. Cette disposition entrera en vigueur un mois après la publication qui en sera faite dans les formes prévues par l'article 35, Titre I, du Règlement d'Organisation Judiciaire.

3. Notre Ministre de la Justice est chargé de l'exécution de la présente loi.

Fait au Palais de Ras-el-Tin, le 11 novembre 1911.

(*get.*) ABBAS HILMI.

Par le Khédive:

Le Président du Conseil des Ministres,
(*get.*) M. SAÏD.

Le Ministre de la Justice,
(*get.*) S. ZAGLOUL.

Le Ministre des Affaires Étrangères,
(*get.*) H. RUCHDI.

—

24 *Februari* 1912. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende de afgifte van ongezegelde verklaringen van huwelijksvoltrekking.

De Minister van Financiën schrijft mij, onder dagteekening van 19 Februari 1912, n°. 28, afdeeling Registratie, het navolgende:

„Verschillende ambtenaren van den Burgerlijken Stand stellen mij de vraag, of door hen ongezegeld kunnen worden afgegeven verklaringen van huwelijksvoltrekking, welke bestemd zijn om te worden overgelegd vóórdat tot het kerkelijk huwelijk wordt overgegaan (Vgl. art. 136 B W.).

Deze vragen vinden hun oorsprong voornamelijk in het feit, dat de bedoelde verklaring, naar mij werd medegedeeld, sinds eenigen tijd ongezegeld worden afgegeven in enkele groote gemeenten van ons land, als b.v. te Rotterdam, Amsterdam, Schiedam, 's Hertogenbosch in dezen vorm:

„BURGERLIJKE STAND"

(wapen der gemeente)

„Heden is alhier voltrokken het huwelijk tusschen:

. . . . . .

en

. . . . . .

, den

De ambtenaar van den burgerlijken stand,"

(handteekening)

„Naar mijne meening bestaat er geen twijfel, dat eene verklaring van huwelijksvoltrekking, afgegeven door een ambtenaar van den Burgerlijken Stand — behoudens het geval van gebleken onvermogen — op zegel behoort te worden gesteld, zelfs al werd zulk een verklaring afgegeven in den vorm van een onderteekend bericht, omdat het ook in dien vorm blijft een stuk, door een openbaar ambtenaar in zijne kwaliteit onderteekend en opgemaakt, met het doel om tot bewijs te strekken.

Bij de wijziging der zegelwet zal worden overwogen, of voor het in art. 136 B. W. bedoelde bewijsstuk eene vrijstelling in het leven kan worden geroepen. Zoolang de tegenwoordige zegelwet bestaat, behooren hare bepalingen evenwel te worden nageleefd, zoodat door mij dan ook reeds last is gegeven om eene vervolging in te stellen tegen een ambtenaar van den Burgerlijken Stand in een der bovengenoemde gemeenten wegens het afgeven der meergemelde verklaringen op ongezegeld papier.

Met het oog op het bovenstaande veroorloof ik mij de vrijheid de tusschenkomst van Uwe Excellentie in te roepen, ten einde de ambtenaren van den Burgerlijken Stand in de verschillende gemeenten van het land te doen wijzen op de bepalingen der tegenwoordige zegelwet, welke, behoudens enkele vrijstellingen, eischen, dat op formaatzegel van ten minste 50 cent in hoofdsom worden gesteld alle door hen, in hunne hoedanigheid afgegeven verklaringen, die opgemaakt worden met het doel om tot bewijs te strekken."

Ik heb de eer U H.E.G. te verzoeken te handelen overeenkomstig den wensch van mijn genoemden ambtgenoot.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
Voor den Minister,
De Secretaris-Generaal, (*get.*) J. B. KAN.

—

26 *Februari* 1912. BESLUIT, houdende de bekendmaking in het *Staatsblad* van de op 15 Juni 1910 te *Brussel* mede namens *Nederland* onderteekende Verklaring, bevattende eene afwijking van het bepaalde in het 5de lid der bij de Algemeene Akte van *Brussel* van 2 Juli 1890, houdende maatregelen ter bestrijding van den slavenhandel in *Afrika*, behoorende Verklaring (*Staatsblad* 1892, n°. 92). S. 95.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gezien de op 15 Juni 1910 te *Brussel* mede namens *Nederland* onderteekende Verklaring, houdende eene afwijking van het bepaalde in het 5de lid der bij de Algemeene Akte van *Brussel* van 2 Juli 1890, houdende maatregelen ter bestrijding van den slavenhandel in *Afrika*, behoorende Verklaring (*Staatsblad* 1892, n°. 92), van welke eerstgenoemde Verklaring een afdruk met vertaling bij dit besluit is gevoegd;

Gezien mede het proces-verbaal van de nederlegging der akten van bekrachtiging, waarvan een afdruk met vertaling bij dit besluit is gevoegd;

Op de voordracht van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken van den 23sten Februari 1912, n°. 1156, Directie van het Protocol;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de bekendmaking van voorzegde Verklaring en van voorzegd proces-verbaal, met de vertalingen daarvan, (1) te bevelen door de plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*.

Onze Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur, zijn belast, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering van hetgeen ten deze wordt vereischt.

's Gravenhage, den 26sten Februari 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(*get.*) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

(*Uitgeg.* 7 *Maart* 1912.)

VERTALING.

VERKLARING *houdende afwijking van het 5de lid van de verklaring gevoegd bij de algemeene akte van Brussel van 2 Juli* 1890.

De Mogendheden, die de Algemeene Akte van Berlijn van 26 Februari 1885 hebben bekrachtigd of daartoe zijn toegetreden, zijn omtrent de volgende Verklaring overeengekomen:

Met afwijking van het 5de lid van de Verklaring gevoegd bij de Algemeene Akte van Brussel van 2 Juli 1890, zijn de Mogendheden, die onderteekend hebben of zijn toegetreden en die tevens bezittingen hebben of protectoraten uitoefenen in het conventioneele Congobekken, gerechtigd, voor zoover zij daarvoor vergunning noodig hebben, aldaar op de ingevoerde wapens en munitie rechten te heffen, die het door bedoelde Verklaring vastgestelde maximum van 10% van de waarde in de haven van invoer overtreffen.

Deze Verklaring zal worden bekrachtigd en de akten van bekrachtiging zullen binnen het jaar of zoo mogelijk eerder aan het Ministerie van Buitenlandsche Zaken te Brussel worden nedergelegd.

Zij zal in werking treden op den dertigsten dag na dien van de sluiting van het proces-verbaal van de nederlegging.

Ter oorkonde waarvan de ondergeteekende gevolmachtigden deze Verklaring hebben geteekend en van hun zegel voorzien.

Gedaan te Brussel, den 15den Juni 1910.

Voor Duitschland:
(*get.*) V. FLOTOW.

Voor Oostenrijk-Hongarije:
(*get.*) S. CLARY ET ALDRINGEN.
" RICHARD SCHÜLLER.
" GUSTÁV DE KÁLMÁN.

Voor België:
(*get.*) CAPELLE.

Voor Denemarken:
(*get.*) W. GREVENKOP CASTENSKIOLD.

Voor Spanje:
(*get.*) ARTURO DE BAGUER.

Voor Frankrijk:
(*get.*) ÉTIENNE GANDERAX.

Voor Groot-Brittannië:
(*get.*) GRANVILLE.

Voor Italië:
(*get.*) BONIN.

Voor de Republiek Liberia:
(*get.*) LOUIS ROSENTHAL.

Voor Noorwegen:
(*get.*) LEIF BÖGH.

Voor Nederland:
(*get.*) P. R. MELVILL VAN CARNBEE.

Voor Perzië:
(*get.*) M. MAHMOUD KHAN.

Voor Portugal:
(*get.*) SANTO THYRSO.

Voor Rusland:
(*get.*) N. DE GIERS.

Voor Zweden:
(*get.*) ALBERT EHRENSVARD.

Voor Turkije:
(*get.*) A. HAMID.

---

(1) Hierna zijn alleen de vertalingen opgenomen.

VERTALING.

PROCES-VERBAAL *van nederlegging der akten van bekrachtiging.*

Daar de verdragsluitende Partijen bepaald hebben, dat de uitwisseling der akten van bekrachtiging betreffende de te Brussel op 15 Juni 1910 onderteekende Verklaring, houdende afwijking van het 5de lid van de bij de Algemeene Akte van Brussel van 2 Juli 1890 gevoegde Verklaring, geschieden zou door nederlegging van de wederzijdsche oorkonden in de archieven van het Belgische Ministerie van Buitenlandsche Zaken, zoo werd te dien einde dit proces-verbaal van nederlegging op het Ministerie van Buitenlandsche Zaken geopend op den dag van heden, 20 April 1911.

Achtereenvolgens werden nedergelegd:

Op 20 April 1911, de akte van bekrachtiging van Zijne Keizerlijke Majesteit den Sultan van Turkije.

(*get.*) M. ESSAD.

Op 26 April 1911, de akte van bekrachtiging van Hare Majesteit de Koningin der Neder landen.

(*get.*) O. D. VAN DER STAAL VAN PIERSHIL.

Op 27 April 1911, de akte van bekrachtiging van Zijne Majesteit den Koning van Groot-Brittannië en Ierland en van de Britsche overzeesche bezittingen, Keizer van Indië.

(*get.*) ARTHUR H. HARDINGE.

Op 20 Mei 1911, de akte van bekrachtiging van Zijne Majesteit den Koning van Denemarken.

(*get.*) W. GREVEKOP CARSTENSKJOLD.

Op 26 Mei 1911, de akte van bekrachtiging van Zijne Majesteit den Koning van Italië.

(*get.*) COSTA.

Op 2 Juni 1911, de akte van bekrachtiging van Zijne Catholieke Majesteit den Koning van Spanje.

(*get.*) ALFONSO MERRY DEL VAL.

Op 6 Juni 1911, de akte van bekrachtiging van Zijne Majesteit den Duitschen Keizer, Koning van Pruisen.

(*get*) H. VON FLOTOW.

Op 6 Juni 1911, de akte van bekrachtiging van Zijne Majesteit den Koning der Belgen.

(*get.*) J. DAVIGNON.

Op 8 Juni 1911, de akte van bekrachtiging van Zijne Majesteit den Koning van Zweden.

(*get.*) F. DE KLERCKER.

Op 14 Juni 1911, de akte van bekrachtiging van Zijne Majesteit den Keizer Aller Russen.

(*get.*) KOUDACHEFF.

Op 14 Juni 1911, de akte van bekrachtiging van Zijne Majesteit den Koning van Noorwegen.

(*get.*) EMIL HUITFELDT.

Op 15 Juni 1911, de akte van bekrachtiging van den President der Fransche Republiek.

(*get.*) BEAU.

Op 13 October 1911, de akte van bekrachtiging van Zijne Majesteit den Keizer van Oostenrijk, Koning van Bohemen, enz., en Apostolisch Koning van Hongarije.

(*get.*) T. WESTPHALEN.

Op 23 November 1911, de akte van bekrachtiging van den President der Portugeesche Republiek.

(*get.*) ALVES DE VEIGA.

Op 24 November 1911, de akte van bekrachtiging van den President der Republiek Liberia.

(*get.*) LOUIS ROSENTHAL.

Op 29 December 1911, de akte van bekrachtiging van Zijne Hoogheid den Regent van Perzië.

(*get.*) M. MAHMOUD KHAN.

Daar de termijn, gesteld voor de nederlegging der akten van bekrachtiging van de Verklaring van 15 Juni 1910, waarvan de laatste dag eerst was bepaald op 15 Juni 1911, in gemeen overleg is verlengd tot 31 December 1911, is dit proces-verbaal op laatstgenoemden datum gesloten.

Brussel, den 31sten December 1911.

De Minister van Buitenlandsche Zaken van België,

(*get.*) J. DAVIGNON.

—

26 *Februari* 1912. BESCHIKKING van den Minister van Oorlog tot vaststelling van de Militie-vergoedings-instructie.

De Minister van Oorlog,

Gezien artikel 84 der Militiewet (*Staatsblad* 1912, n°. 21), van welk wetsartikel de tekst luidt, zooals hierna wordt vermeld onder I;

Gezien voorts het Militie-Vergoedings-Besluit (*Staatsblad* 1912, n°. 90), betrekkelijk de uitvoering van het hiervoren vermeld wetsartikel, van welk Besluit de tekst luidt, zooals hierna wordt vermeld onder II;

Heeft goedgevonden:

ter uitvoering van het hiervoren meervermeld wetsartikel en van het hiervoren vermeld Koninklijk Besluit bij deze vast te stellen de bepalingen, welke zullen uitmaken de

MILITIE-VERGOEDINGS-INSTRUCTIE,

en welke bepalingen hierna volgen onder **III**.

I. (*enz.*)

II. (*enz.*)

III.

Militie-Vergoedings-Instructie.

A. *Bepalingen, van kracht in* gewone tijdsomstandigheden (*)

§ 1. Ten aanzien van verzoeken om vergoeding, welke, in handen gesteld zijnde van den burgemeester ten einde daarop te dienen van inlichtingen en advies, niet naar eisch onderteekend of onvoldoende van inhoud zijn, geeft de burgemeester aan hen, die deze verzoeken hebben ingediend, wijziging of aanvulling daarvan in overweging.

§ 2. De burgemeester stelt een onderzoek in naar de gegrondheid van een in zijne handen gesteld verzoek om vergoeding. Van den uitslag van dit onderzoek doet hij blijken in een door hem op te maken „*Staat van inlichtingen en advies*", ingericht volgens een der bij deze instructie behoorende modellen **A**, **B** en **C**, naar gelang van de omstandigheden, in het opschrift van elk der modellen vermeld.

§ 3. Indien uit het bij de vorige § bedoeld onderzoek aan den burgemeester blijkt, dat de ingelijfde, voor wiens verblijf in werkelijken dienst vergoeding wordt gevraagd, ingevolge art. 32 der Militiewet in aanmerking zou kunnen komen voor vrijstelling van den dienst wegens kostwinnerschap, dan brengt de burgemeester ter kennis van den ingelijfde, dat deze desgewenscht eene daartoe strekkende aanvraag zal kunnen doen.

§ 4. *1.* De burgemeester zendt de hem om inlichtingen en advies toegezonden verzoeken zoo mogelijk ongeveer eene maand vóór de opkomst in werkelijken dienst, door tusschenkomst van den commissaris der Koningin in de provincie, aan het Departement van Oorlog terug, zulks onder bijvoeging, in *tweevoud*, van de in § 2 bedoelde „Staten van inlichtingen en advies."

2. Ten aanzien van het advies, hetwelk bij de in het vorig lid genoemde staten behoort te worden uitgebracht, geldt o. a., dat voor zoover het strekt tot toekenning van vergoeding, in dat advies het noodig geoordeelde bedrag der vergoeding *per dag* wordt vermeld.

§ 5. Indien na de in de vorige § bedoelde verzending van bescheiden de omstandigheden van de daarbij betrokken personen in die mate veranderen, dat eene voorgestelde of reeds toegekende vergoeding hetzij niet meer noodig is, hetzij te verlagen of te verhoogen is, wordt daarvan door den burgemeester zonder uitstel mededeeling gedaan aan het Departement van Oorlog met vermelding, bij voorkomend geval, van het bedrag, waarop de vergoeding nader ware vast te stellen.

§ 6. De uitbetaling der vergoeding heeft plaats door de zorg van de administratie van het korps, waartoe de ingelijfde behoort, voor wiens verblijf in werkelijken dienst de vergoeding toegekend is. Zij geschiedt aan de(n) persoon (personen), daarvoor bij aanschrijving van den Minister van Oorlog aangewezen, en op de wijze, bij die aanschrijving bepaald.

§ 7. *1.* Voor de uitbetaling van vergoeding geldt in het algemeen, dat de vervaldag der vergoeding tevens de betaaldag (eerste betaaldag) daarvan is.

2. Als vervaldag der vergoeding wordt aangemerkt de 6de, de 16de en de 26ste van elke maand, voor de daaraan voorafgaande dagen, waarover de vergoeding loopt. Kan op den eersten vervaldag om eenige reden nog geen betaling geschieden, dan wordt, indien zulks niet reeds vroeger kon plaats hebben, zoo mogelijk op den eerstvolgenden vervaldag, of anders zoo spoedig doenlijk daarna, het van den vorigen aankomende bedrag mede uitgekeerd. Gaat de vergoeding door van het eene jaar in het andere, dan geschiedt de laatste betaling in het jaar niet op 27 of 28, doch op 31 December over al de dagen, welke nog tot het eindigende dienstjaar behooren. Valt een datum van uitbetaling op een Zondag, op Nieuwjaarsdag, Goede-Vrijdag, Tweede-Paaschdag, Hemelvaartsdag, Tweede-Pinksterdag of Tweede-Kerstdag, dan geschiedt de uitbetaling op den eersten werkdag daarna.

§ 8. Voor de uitbetaling der vergoeding worden quitantielijsten opgemaakt volgens het bij deze instructie behoorend model *D*. De belanghebbenden teekenen op die lijsten voor voldaan. Kan dit echter bij uitzondering om eenige reden niet geschieden, dan worden quitantiën opgemaakt overeenkomstig het bij deze instructie behoorend model *E*, welke quitantiën dan als bijlagen overgelegd worden bij de lijsten model *D*.

§ 9. Wordt de vergoeding toegekend aan het gezin van den ingelijfde en moet de vergoeding aan de echtgenoote worden uitgekeerd, dan is de ingelijfde gehouden tot het mede voor voldaan teekenen een gemachtigde aan te wijzen — immers voor zooveel hij niet zelf voor voldaan zal kunnen mede-teekenen en hij tot het aanwijzen van een gemachtigde niet buiten staat is.

(*) Onder de uitdrukking „*gewone tijdsomstandigheden*" hier te verstaan *alle andere* tijdsomstandigheden dan die, vermeld in het *tweede* lid van art. 84 der Militiewet.

§ 10. Vergoedingen, die door nalatigheid van rechthebbenden niet in ontvangst genomen zijn binnen zes weken na den vervaldag, worden als onnoodig beschouwd en geacht niet te zijn toegekend.

§ 11. *1.* Van en met den dag, waarop in geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden de militie geheel of ten deele buitengewoon onder de wapenen is geroepen, wordt door de administratiën der korpsen de uitbetaling der vergoedingen gestaakt, althàns voor zoover deze niet strekken voor verblijf in werkelijken dienst, nog vóór dien dag vallende.

2. Om óók wegens het verblijf in werkelijken dienst van den ingelijfde *tijdens* den duur van de in het vorig lid vermelde bijzondere tijdsomstandigheden in het genot van vergoeding te kunnen treden, moet een daartoe strekkend verzoek aan den daarbij betrokken burgemeester worden gedaan.

§ 12. De uitbetaalde vergoedingen worden in uitgaaf gesteld op de „Afrekening met 's Rijks Schatkist". Daartoe wordt opgemaakt eene verzameling wegens vergoedingen ingevolge art. 84 der Militiewet, toegekend in gewone tijdsomstandigheden.

§ 13. Alle op de uitbetaling van de vergoeding vallende kosten komen ten laste van het Rijk.

B. *Bepalingen, van kracht in de* **bijzondere tijdsomstandigheden, vermeld in het tweede lid van art. 84 der Militiewet.**

§ 14. De bijzondere tijdsomstandigheden, vermeld in het tweede lid van art. 84 der Militiewet, worden met betrekking tot het onderwerp, in deze instructie geregeld, geacht te zijn ingetreden van en met den dag, waarop, als gevolg van die omstandigheden, de militie geheel of ten deele buitengewoon onder de wapenen is geroepen.

§ 15. *1.* Verzoeken, welke, ten dage, in de vorige § bedoeld, in behandeling zijn, worden, voor zoover zij strekken om vergoeding te erlangen wegens den onder de in die § vermelde tijdsomstandigheden te vervullen werkelijken dienst en onder berusting zijn van den burgemeester, in verband met de bepaling van art. 8 van het Besluit door den burgemeester behouden *ter afdoening*, terwijl, zoo die verzoeken bij het Departement van Oorlog of bij den commissaris der Koningin in de provincie berusten, zij tot gemeld doel zonder uitstel aan den burgemeester worden toegezonden of teruggezonden.

2. Ten aanzien van verzoeken om vergoeding, welke niet naar eisch onderteekend of onvoldoende van inhoud zijn, geeft de burgemeester aan hen, die deze verzoeken hebben ingediend, wijziging of aanvulling daarvan in overweging.

§ 16. *1.* De burgemeester stelt een onderzoek in naar de gegrondheid van een verzoek om vergoeding. Voor zooveel betreft verzoeken van personen, die gevestigd zijn in het *Duitsche Rijk* of in het Koninkrijk *België*, kan de burgemeester, zoo noodig, tot het instellen van bedoeld onderzoek de medewerking inroepen van de daarbij betrokken Nederlandsche consulaire ambtenaren; voor zooveel betreft verzoeken van personen, die *elders in den vreemde* gevestigd zijn, staat het den burgemeester vrij, zich, zoo noodig, tot het bekomen van inlichtingen te wenden tot den Minister van Buitenlandsche Zaken.

2. Besluit de burgemeester tot het toekennen van eene vergoeding, dan doet hij van den uitslag van het onderzoek, in het vorig lid bedoeld, aanteekening in een „*Staat van inlichtingen*", door hem op te maken volgens een der bij deze instructie behoorende modellen *A A*, *B B* en *C C*, naar gelang van de omstandigheden in het opschrift van elk der modellen vermeld. Voorts legt hij een Verzamelstaat aan, ingericht volgens het bij deze instructie behoorend model *D D*.

§ 17. Indien uit het bij de vorige § bedoeld onderzoek aan den burgemeester blijkt, dat de ingelijfde, voor wiens verblijf in werkelijken dienst vergoeding wordt gevraagd, ingevolge art. 32 der Militiewet in aanmerking zou kunnen komen voor vrijstelling van den dienst wegens kostwinnerschap, dan brengt de burgemeester ter kennis van den ingelijfde, dat deze desgewenscht eene daartoe strekkende aanvraag zal kunnen doen.

§ 18. *1.* De vergoeding wordt door of vanwege den burgemeester overeenkomstig het ter zake bepaalde in art 8 van het Besluit uitbetaald aan den persoon of de personen, die daarop recht hebben of die, omdat de rechthebbenden om bijzondere redenen niet in staat zijn of worden geacht om zelf over de vergoeding te beschikken, voor het ten behoeve van rechthebbenden ontvangen der vergoeding aangewezen zijn.

2. Voor de uitbetaling geldt in het algemeen, dat de vervaldag der vergoeding tevens de betaaldag (eerste betaaldag) daarvan is.

§ 19. *1.* Als vervaldag der vergoeding wordt aangemerkt de 6e, de 16e en de 26e van elke maand, voor de daaraan voorafgaande dagen, waarover de vergoeding loopt. Kan op den

eersten vervaldag om eenige reden nog geen betaling geschieden, dan wordt, indien zulks niet reeds vroeger kon plaats hebben, zoo mogelijk op den eerstvolgenden vervaldag, of anders zoo spoedig doenlijk daarna, het van den vorigen aankomende bedrag mede uitgekeerd. Gaat de vergoeding door van het eene jaar in het andere, dan geschiedt de laatste betaling in het jaar niet op 27 of 28, doch op 31 December over al de dagen, die nog tot het eindigende dienstjaar behooren.

2. Valt een datum van uitbetaling op eenen Zondag, op Nieuwjaarsdag, Goede-Vrijdag, Tweede-Paaschdag, Hemelvaartsdag, Tweede-Pinksterdag of Tweede-Kerstdag, dan geschiedt de uitbetaling op den eersten werkdag daarna.

3. De uitbetaling aan rechthebbenden, die buitenslands verblijf houden of die zich sedert den datum, waarop door den burgemeester tot toekenning, te hunnen aanzien, van eene vergoeding beslist is, in eene andere gemeente binnenslands hebben gevestigd, geschiedt door toezending van een postwissel tot het hun aankomend bedrag, nadat voor voldaan geteekend terugontvangen is het aan hen overgemaakt bewijs, ingericht volgens het bij deze instructie behoorend model *E E*.

§ 20. *1.* In verband met het bepaalde in de vorige §, wordt door of vanwege de commandeerende-officieren der korpsen, waartoe de ingelijfden behooren, aan de burgemeesters, ieder voor zooveel hem betreft, opgaaf toegezonden van de namen en voornamen der voor hunne gemeenten bij de militie ingelijfden:

die, onder de in het tweede lid van art. 84 der Militiewet vermelde bijzondere tijdsomstandigheden, niet hebben voldaan aan eene te hunnen aanzien gedane oproeping in werkelijken dienst; niet tegelijk met de overige ingelijfden van de lichting en van het korps, waartoe zij behooren, in het genot van groot-verlof worden gesteld (hersteld), doch in werkelijken dienst worden gehouden; na bedoeld verlengd verblijf in werkelijken dienst in het genot van groot-verlof zijn gesteld (hersteld), zulks met vermelding van den laatsten verblijfdag; dan wel:

wier verblijf in werkelijken dienst, onder de bedoelde bijzondere tijdsomstandigheden, hetzij om eenige reden is of door eenige oorzaak wordt bekort, zulks met vermelding van den datum, waarop voor hen het verblijf in werkelijken dienst is geëindigd; hetzij uit anderen hoofde, dan hiervoren vermeld, verandering heeft ondergaan, zulks met vermelding van den invloed, welke van bedoelde verandering moet uitgaan op de aan het verblijf in werkelijken dienst te ontleenen aanspraak op vergoeding.

2. In de opgaaf, in het vorig lid bedoeld, worden ten aanzien van elken daarin genoemden ingelijfde tevens vermeld de compagnie, waartoe deze behoort, zoomede diens nummer op de contrôlelijst van het personeel der compagnie.

3. De in het eerste lid bedoelde opgaaf treedt in geen opzicht in de plaats van bescheiden, welke in de gevallen, waarop zij betrekking hebben, krachtens andere voorschriften moeten worden ingediend. De opgaaf geschiedt ten dage, waarop de oorzakelijke feiten plaats hebben, en wel telegraphisch, indien dat, in verband met de bij § 19 vastgestelde vervaldagen, noodig kan zijn om verkeerde uitbetaling te voorkomen.

§ 21. *1.* Tijdig vóór den vervaldag van vergoeding, uit te betalen wegens verblijf in werkelijken dienst van den ingelijfde, die voor eene andere gemeente ingelijfd is dan voor die, waar de uitbetaling der vergoeding moet geschieden, vraagt de burgemeester van deze gemeente aan zijn ambtgenoot in de gemeente, voor welke de man ingelijfd is, inlichtingen nopens hetgeen betrekkelijk dien ingelijfde in de bij de vorige § vermelde opgaaf mocht zijn aangeteekend.

2. Eerstbedoelde burgemeester vergewist er zich tevens van bij zijn genoemden ambtgenoot, of eveneens in eene of meer andere gemeenten dan in de zijne uitbetaling van vergoeding wegens het verblijf in werkelijken dienst van denzelfden ingelijfde geschiedt. Is dit laatste het geval en zouden de voor elken dag werkelijken dienst van dien ingelijfde uit te keeren vergoedingen gezamenlijk het bij art. 84 der Militiewet bepaalde maximumbedrag van *f* 1.— vergoeding per dag te boven gaan, dan treden de bij de toekenning dezer vergoedingen betrokken burgemeesters onderling in overleg nopens de bedragen, waarmede de door ieder hunner toegekende vergoeding te verminderen is ten einde overschrijding van het wettelijk vastgestelde maximum-bedrag te voorkomen.

§ 22. De uitbetaling heeft plaats tegen voorvoldaan-teekening in de daarvoor bestemde kolom van den Verzamelstaat model *D D*, dan wel nadat voor voldaan geteekend terugontvangen is het bewijs, vermeld in § 19.

§ 23. Wordt de vergoeding toegekend aan het gezin van den ingelijfde en moet de vergoeding aan de echtgenoote worden uitgekeerd, dan is de ingelijfde gehouden tot het mede voor voldaan teekenen een gemachtigde aan

te wijzen — immers voor zooveel hij niet zelf voor voldaan zal kunnen mede-teekenen en hij tot het aanwijzen van een gemachtigde niet buiten staat is.

§ 24. *1.* De voor voldaan geteekende Verzamelstaat *D D* wordt, nadat alle betalingen aan de daarop voorkomende rechthebbenden zijn geschied, door den burgemeester uiterlijk zes weken na den betaaldag van het laatst uit te keeren bedrag of de laatst uit te keeren bedragen toegezonden aan het Departement van Oorlog.

2. Vergoedingen, die door nalatigheid van rechthebbenden niet in ontvangst genomen zijn binnen zes weken na den vervaldag, worden als onnoodig beschouwd en geacht niet te zijn toegekend.

3. Bij den Verzamelstaat worden overgelegd de in § 20 bedoelde opgaven, zoomede de in § 22 vermelde bewijzen, nadat deze bescheiden door de zorg van den burgemeester van een doorloopend nummer zijn voorzien, terwijl in de kolommen 15 en 19 van den Verzamelstaat door hem wordt verwezen naar het nummer dezer bescheiden onder de bewoording:

„Zie $\frac{\text{bewij}\frac{\text{s}}{\text{zen}}}{\text{opgaven}}$ n°. . . . . ."

4. Voorts worden bij den Verzamelstaat *D D* gevoegd de verzoeken, en, in *enkelvoud*, de daarbij behoorende staten van inlichtingen, bedoeld in § 16.

§ 25. *1.* Mocht de burgemeester het volstrekt noodig achten, vroeger dan bij handeling volgens het eerste lid der vorige § het geval zou zijn, de terugbetaling te kunnen erlangen van de uit de gemeentekas voorgeschoten gelden, dan zendt hij den Verzamelstaat *D D*, met de in die § vermelde, op de gedane uitkeeringen betrekking hebbende bescheiden, tusschentijds aan het Departement van Oorlog in.

2. Verder in te zenden Verzamelstaten worden alsdan doorloopend genummerd en dragen tot opschrift „Nadere Verzamelstaat *D D*, n°. 1.", enz. Ten aanzien van de „Nadere Verzamelstaten" geldt overigens hetgeen omtrent den Verzamelstaat is bepaald.

§ 26. De Verzamelstaat (Nadere verzamelstaat) *D D* wordt, nadat daarop de beslissing van den Minister van Oorlog gesteld is, toegezonden aan de Hoofdadministratie van het 2de Regiment Vesting-Artillerie, onder uitnoodiging het in die beslissing genoemde bedrag aan den burgemeester van de daarin mede vermelde gemeente zoodra mogelijk te doen toekomen. Ingeval dit bedrag afwijkt van dat, hetwelk blijkens den Verzamelstaat (Nadere verzamelstaat) uit de gemeentekas voorgeschoten is, wordt bij de toezending daarvan afschrift overgelegd van de in den vorigen volzin bedoelde beslissing.

§ 27. De toezending van de gelden, in de vorige § bedoeld, geschiedt onder de vereischte voorzorgsmaatregelen. Het daarbij te voegen bewijs voor ontvangst wordt na akkoordbevinding, door den burgemeester zonder uitstel aan de afzendster onderteekend teruggezonden.

§ 28. *1.* Door den burgemeester wordt geen vergoeding toegekend voor verblijf in werkelijken dienst, vallende *buiten* den tijd der aanwezigheid van de bijzondere tijdsomstandigheden, vermeld in het tweede lid van art. 84 der Militiewet.

2. Om óók voor bedoeld verblijf onder de wapenen vergoeding te kunnen erlangen, moet een daartoe strekkend verzoek aan den Minister van Oorlog worden ingediend.

§ 29. De uitbetaalde vergoedingen worden in uitgaaf gesteld op de „Afrekening met 's Rijks Schatkist". Daartoe wordt opgemaakt eene verzameling wegens vergoedingen ingevolge art. 84 der Militiewet, toegekend in bijzondere tijdsomstandigheden.

§ 30. Alle op de uitbetaling van de vergoeding vallende kosten komen ten laste van het Rijk.

§ 31. Vergoedingen, welke ingevolge art. 113 *bis* der „Militiewet 1901" toegekend zijn ter zake van verblijf in werkelijken dienst, geheel of ten deele vallende nà 29 Februari 1912, worden, met inachtneming van het bepaalde in de volgende §, geacht ten aanzien van bedoeld verblijf in werkelijken dienst, of van bedoeld gedeelte van het verblijf in werkelijken dienst, te zijn toegekend ingevolge art. 84 der „Militiewet".

§ 32. Vergoedingen, ingevolge art. 113*bis* der „Militiewet 1901" verleend aan personen die niet behooren tot het gezin van den in, gelijfde of tot dat, waartoe hij behoort of waarin hij als pleegkind is opgenomen, noch hem bestaan in bloed- of aanverwantschap, dan wel hem bestaan in een anderen graad van bloed- of aanverwantschap dan dien van:

kind, vader of moeder;

kleinkind, grootvader, grootmoeder, broeder, zuster, halfbroeder of halfzuster;

stiefkind, stiefvader, stiefmoeder, behuwdvader of behuwdmoeder;

stiefkleinkind, stiefgrootvader, stiefgrootmoeder, behuwdgrootvader, behuwdgrootmoeder, behuwdbroeder, behuwdzuster, behuwdhalfbroeder of behuwdhalfzuster;

worden geacht *niet* te zijn toegekend ter zake van den werkelijken dienst, welke de ingelijfde gehouden is nà 29 Februari 1912 te volbrengen.

§ 33. *1.* Deze instructie treedt in werking tegelijk met het Militie-Vergoedings-Besluit (*Staatsblad* 1912, nº. 90).

2. Bij het in werking treden van deze instructie vervallen de bepalingen en modellen, vastgesteld bij de beschikkingen van 6 Januari 1904, VIIde Afd., nº. 128, en 10 October 1906, VIIIste Afd. nº. 222, zoomede de modellen A, B en C *Militie*, vastgesteld bij de beschikking van 13 Augustus 1907, Afdeeling Militie en Schutterij (S., L. en V.) nº. 440.

MILITIE.

MODEL A.

§ 2 der Militie-Vergoedings-Instructie.

Provincie . . . . . .
Gemeente . . . . . .

Art. 84 der Militiewet.

STAAT *van inlichtingen en advies nopens een verzoek om geldelijke vergoeding ten behoeve van het gezin van den loteling, hieronder vermeld.*

Loteling (1) . . . . . .
uit (2) . . . . . .
van de lichting voor 19 ., lotingsnummer. . .
wonende te (3) . . . . . .
Behoort tot (4) . . . . . .

(1) Geslachts- en voornamen, voluit geschreven.

(2) Naam der gemeente van inlijving.

(3) Naam van de gemeente en c. q. van het gemeente-onderdeel, straat enz. of wijk- en huisnummer.

(4) Hier te vermelden het korps en het korpsonderdeel (bataljon, compagnie, eskadron of batterij), waartoe de loteling behoort, c. q. waaraan hij is toegewezen.

1. Artikel(en) der Militiewet, waarop het verblijf in werkelijken dienst betrekking heeft.

2. Beroep of bedrijf van den dienstplichtige vóór zijne opkomst in werkelijken dienst, zoomede beroepsgroep, beroepsklasse en onderdeel der beroepsklasse.
(Bij uitoefening van een beroep èn een bedrijf of van meer dan één beroep of bedrijf beide of alle te vermelden.)

3. Of door den dienstplichtige het beroep of bedrijf wordt of werd uitgeoefend:
a. voor eigen rekening;
b. in dienst van derden;
c. doorloopend in Rijksdienst;
d. voor een bepaald werk in Rijksdienst, en zoo ja, voor welk werk en voor welken tijdsduur.

4. Geldelijke verdiensten van den dienstplichtige — aangegeven per week, maand of jaar — uit diens beroep of bedrijf voortvloeiende.
(Bij uitoefening van een beroep èn een bedrijf of van meer dan één beroep of bedrijf de uit elk beroep of bedrijf voortvloeiende verdiensten afzonderlijk te vermelden).

5. Hoeveel de dienstplichtige per week aan levensonderhoud kost of vóór zijn verblijf in werkelijken dienst laatstelijk aan levensonderhoud kostte.

6. Of de echtgenoote van den dienstplichtige in leven is, zoo ja, haar geslachts- en voornamen en leeftijd.

7. De vermoedelijke geldelijke verdiensten van de echtgenoote tijdens het verblijf in werkelijken dienst van den dienstplichtige, met aanduiding van het beroep of bedrijf, waaraan deze ontleend worden, zoomede van de beroepsgroep, de beroepsklasse en het onderdeel der beroepsklasse.

8. Of tijdens het verblijf in werkelijken dienst van den dienstplichtige vermoedelijk andere inkomsten of baten aan de echtgenoote of aan het gezin ten goede komen en, zoo ja, uit welken hoofde en c. q. tot welk bedrag.
(Hier c. q. ook te vermelden de geldelijke verdiensten van de in punt 9 bedoelde kinderen, zoomede bijdragen, die c. q. van uitwonende kinderen ontvangen worden.)

9. Aantal, geslacht en leeftijd:
a. van inwonende kinderen;
b. van uitwonende kinderen.

10. Of de echtgenoote, c. q. met kind of kinderen, tijdens het verblijf in werkelijken dienst van den dienstplichtige in een ander gezin kan worden opgenomen, c. q. werd opgenomen, en indien het niet zonder vergoeding kan of kon geschieden, tegen welke vergoeding

11. Wanneer de echtgenoote overleden is, c. q. geslachts- en voornamen van den persoon, die zich tijdens het verblijf in werkelijken dienst van den dienstplichtige met de verzorging van zijne kinderen belast, en welke betaling hiervoor moet worden gedaan.

12. Bedrag: *a.* der huishuur; *b.* aan storting voor fondsen.	
13. * Of door den dienstplichtige vrijstelling, wegens kostwinnerschap, van den dienst bij de militie al dan niet ter bestemder tijd bij Gedeputeerde Staten aangevraagd is; en *a.* zoo neen, om welke reden niet; *b.* zoo ja, welke bijzondere omstandigheden sedert zijn ingetreden, die aanleiding hebben gegeven nader een verzoek om vergoeding in te dienen. (* Dit punt behoeft slechts beantwoording ingeval de vergoeding gevraagd wordt wegens den door den dienstplichtige te vervullen eersteoefeningstijd.)	
14. Bijzondere opmerkingen.	

Advies van den Burgemeester van . . . . . :

Kantbrief van den Minister van Oorlog dd. . . . . 19 ., Afdeeling Militie en Landweer (L.) N°. . . . .

(Indien tot toekenning van eene vergoeding geadviseerd wordt, dan hier te vermelden het noodig geoordeeld bedrag der vergoeding *per dag*.)

. . . ., den . . . . . 19 . . .

De Burgemeester voornoemd,

. . . . . .

Advies van den Commissaris der Koningin in de provincie . . . . :

. . . ., den . . . . . 19 . . .

De Commissaris der Koningin voornoemd,

. . . . . .

BESLISSING VAN DEN MINISTER VAN OORLOG:

Afdeeling Militie en Landweer (L.) N°. .

's Gravenhage, ... 19 .

De Minister voornoemd,

MILITIE.

MODEL B.

§ 2 der Militie-Vergoedings-Instructie.

Provincie . . . . . .

Gemeente . . . . . .

Art. 84 der Militiewet.

STAAT *van inlichtingen en advies nopens een verzoek om geldelijke vergoeding ten behoeve van het gezin,* $\frac{\textit{waartoe}}{\textit{waarin als pleegkind opgenomen is}}$ $\frac{\textit{behoort}}{}$ *de loteling, hieronder vermeld.*

Loteling (1) . . . . . .

uit (2) . . . . . .

van de lichting voor 19 ., lotingsnummer . .

Behoort tot (3) . . . . . .

(1) Geslachts- en voornamen, voluit geschreven.

(2) Naam der gemeente van inlijving.

(3) Hier te vermelden het korps en het korpsonderdeel (bataljon, compagnie, eskadron of batterij), waartoe de loteling behoort, c. q. waaraan hij is toegewezen.

1. Artikel(en) der Militiewet waarop het verblijf in werkelijken dienst betrekking heeft.	
2. Beroep of bedrijf van den dienstplichtige vóór zijne opkomst in werkelijken dienst, zoomede beroepsgroep, beroepsklasse en onderdeel der beroepsklasse. (Bij uitoefening van een beroep èn een bedrijf of van meer dan één beroep of bedrijf beide of alle te vermelden).	
3. Of door den dienstplichtige het beroep of bedrijf wordt of werd uitgeoefend: *a.* doorloopend in Rijksdienst; *b.* voor een bepaald werk in Rijksdienst en, zoo ja, voor welk werk en voor welken tijdsduur.	
4. Geldelijke verdiensten van den dienstplichtige — aangegeven per week, maand of jaar — uit diens beroep of bedrijf voortvloeiende, en opgave van het bedrag, dat hij aan het gezin afstaat of vóór zijn verblijf in werkelijken dienst laatstelijk afstond. (Bij uitoefening van een beroep èn een bedrijf of van meer dan één beroep of bedrijf de uit elk beroep of bedrijf voortvloeiende verdiensten afzonderlijk te vermelden).	

5. Of ten gevolge van zijne dienstvervulling vermoedelijk nog meer inkomsten aan het gezin worden onttrokken, zoo ja, door welke oorzaak en tot welk bedrag.

6. Hoeveel de dienstplichtige per week aan levensonderhoud kost of vóór zijn verblijf in werkelijken dienst laatstelijk aan levensonderhoud kostte.

7. Geslachts- en voornamen en leeftijd van hem of haar, die als hoofd van het gezin optreedt, met vermelding c. q. van den graad van bloed- of aanverwantschap en van de familiebetrekking, waarin dat hoofd den dienstplichtige bestaat, alsmede van zijne of hare woonplaats (ook straat enz. of wijk en huisnummer).

8. Beroep of bedrijf (met vermelding van beroepsgroep, beroepsklasse en onderdeel der beroepsklasse) door het hoofd van het gezin uitgeoefend, en hoeveel geldelijke verdiensten hieruit voortvloeien, aangegeven per week, maand of jaar, onder vermelding of het beroep of bedrijf wordt uitgeoefend:

a. voor eigen rekening;
b. in dienst van derden.

(Bij uitoefening van een beroep èn een bedrijf of van meer dan één beroep of bedrijf beide of alle, zoomede de uit elk beroep of bedrijf voortvloeiende verdiensten afzonderlijk te vermelden; bij voorkomend geval onder de verdiensten *niet* te begrijpen de verdiensten van den dienstplichtige of van andere leden van het gezin.)

9. Aantal der, tijdens het verblijf in werkelijken dienst van den dienstplichtige, van het gezin deel uitmakende en daarbij inwonende personen, *met uitzondering* van den dienstplichtige en van het hoofd van het gezin; opgave van den graad van bloed- of aanverwantschap en van de familiebetrekking, waarin ieder hunner het hoofd van het gezin bestaat, voorts ieders leeftijd, geslacht, beroep of bedrijf en *geldelijke verdiensten.*

(Bij uitoefening van een beroep èn een bedrijf of van meer dan één beroep of bedrijf beide of alle, zoomede de uit elk beroep of bedrijf voortvloeiende verdiensten afzonderlijk te vermelden).

10. Of tijdens het verblijf in werkelijken dienst van den dienstplichtige vermoedelijk nog andere inkomsten of baten aan het gezin ten goede komen en, zoo ja, uit welken hoofde en c. q. tot welk bedrag.

11. Bedrag:
a. der huishuur;
b. aan storting voor fondsen.

12. * Of door den dienstplichtige vrijstelling, wegens kostwinnerschap, van den dienst bij de militie al dan niet ter bestemder tijd bij Gedeputeerde Staten aangevraagd is; en

a. zoo neen, om welke reden niet;
b. zoo ja, welke bijzondere omstandigheden sedert zijn ingetreden, die aanleiding hebben gegeven nader een verzoek om vergoeding in te dienen.

(* Dit punt behoeft slechts beantwoording, ingeval de vergoeding gevraagd wordt wegens den door den dienstplichtige te vervullen eersteoefeningstijd.)

13. Bijzondere opmerkingen.

(Bij voorkomend geval hier o.m. te vermelden de reden, waarom in het gezin aanwezige personen, die naar hun leeftijd werkkrachtig zouden kunnen zijn, niets verdienen; waarom bij betrekkelijk gering verschil in leeftijd de verdiensten van de andere mannelijke gezinsleden belangrijk lager zijn dan die van den dienstplichtige.)

Advies van den Burgemeester van . . . . . .:

Kantbrief van den Minister van Oorlog dd. . . . . 19 ., Afdeeling Militie en Landweer (L.) N°. . . . .

(Indien tot toekenning van eene vergoeding geadviseerd wordt, dan hier te vermelden het noodig geoordeeld bedrag der vergoeding *per dag.*)

. . . ., den . . . . . 19 . . .

De Burgemeester voornoemd,

. . . . . .

Advies van den Commissaris der Koningin in de provincie . . . . :

. . . ., den . . . . . 19 . . .

De Commissaris der Koningin voornoemd,

. . . . . .

BESLISSING VAN DEN MINISTER VAN OORLOG:

Afdeeling Militie en Landweer (L.) N°. .

's Gravenhage, ... 19 .

De Minister voornoemd,

MILITIE.

MODEL C.

§ 2 der Militie-Vergoedings-Instructie.

Provincie . . . . . .
Gemeente . . . . . .

Art. 84 der Militiewet.

STAAT *van inlichtingen en advies nopens een verzoek om geldelijke vergoeding ten behoeve van personen, die den loteling, hieronder vermeld, bestaan in den eersten of den tweeden graad van bloed- of aanverwantschap.*

Loteling (1). . . . . .
uit (2) . . . . . .
van de lichting voor 19 ., lotingsnummer. . .
Behoort tot (3) . . . . . .

(1) Geslachts- en voornamen, voluit geschreven.

(2) Naam der gemeente van inlijving.

(3) Hier te vermelden het korps en het korpsonderdeel (bataljon, compagnie, eskadron of batterij), waartoe de loteling behoort, c. q. waaraan hij is toegewezen.

1. Artikel(en) der Militiewet, waarop het verblijf in werkelijken dienst betrekking heeft.	
2. Geslachts- en voornamen en leeftijd van den persoon of de personen, wien, bij toekenning van eene vergoeding, deze ten goede zou moeten komen, met vermelding van de woonplaats of de woonplaatsen (ook straat enz. of wijk en huisnummer).	
3. In welken graad van bloed- of aanverwantschap en in welke familiebetrekking de persoon of de personen, onder 2 vermeld, den dienstplichtige bestaan.	
4. Beroep of bedrijf van den dienstplichtige vóór zijne opkomst in werkelijken dienst, zoomede beroepsgroep, beroepsklasse en onderdeel der beroepsklasse. (Bij uitoefening van een beroep èn een bedrijf of van meer dan één beroep of bedrijf beide of alle te vermelden.)	
5. Of door den dienstplichtige het beroep of bedrijf wordt of werd uitgeoefend: *a.* doorloopend in Rijksdienst; *b.* voor een bepaald werk in Rijksdienst en, zoo ja, voor welk werk en voor welken tijdsduur.	
6. Geldelijke verdiensten, uit het beroep of bedrijf van den dienstplichtige voortvloeiende, aangegeven per week, maand of jaar, en opgaaf van het bedrag, dat hij afstaat of vóór zijne opkomst in werkelijken dienst laatstelijk afstond aan den persoon of de personen, onder 2 vermeld. (Bij uitoefening van een beroep èn een bedrijf of van meer dan één beroep of bedrijf de uit elk beroep of bedrijf voortvloeiende verdiensten afzonderlijk te vermelden.)	
7. Hoeveel de dienstplichtige per week aan den persoon of de personen, onder 2 vermeld, aan levensonderhoud kost of vóór zijn verblijf in werkelijken dienst laatstelijk aan levensonderhoud kostte.	
8. Het beroep of bedrijf (met vermelding van beroepsgroep, beroepsklasse en onderdeel der beroepsklasse), door den persoon of de personen, onder 2 vermeld, uitgeoefend, c.q. tijdens het verblijf in werkelijken dienst van den dienstplichtige, en hoeveel geldelijke verdiensten hieruit voortvloeien, aangegeven per week, maand of jaar, en of het beroep of bedrijf, wordt uitgeoefend: *a.* voor eigen rekening; *b.* in dienst van derden. (Bij uitoefening van een beroep èn een bedrijf of van meer dan één beroep of bedrijf de uit elk beroep of bedrijf voortvloeiende verdiensten afzonderlijk te vermelden.)	
9. Of door den persoon of de personen, onder 2 vermeld, andere ondersteuning of andere baten worden genoten, c.q. tijdens het verblijf in werkelijken dienst van den dienstplichtige, zoo ja, van welken aard of tot welk bedrag.	
10. Bedrag: *a.* der huishuur; *b.* aan storting voor fondsen; ten laste komende van den persoon of de personen, onder 2 vermeld.	
11. *Of door den dienstplichtige vrijstelling, wegens kostwinnerschap, van den dienst bij de militie al dan niet ter bestemder tijd bij Gedeputeerde Staten aangevraagd is: en *a.* zoo neen, om welke reden niet; *b.* zoo ja, welke bijzondere omstandigheden sedert zijn ingetreden, die aanleiding hebben gegeven nader een verzoek om vergoeding in te dienen. (* Dit punt behoeft slechts beantwoording, ingeval de vergoeding gevraagd wordt wegens den door den dienstplichtige te vervullen eerste-oefeningstijd.)	

12. Bijzondere opmerkingen.

Advies van den Burgemeester van . . . . . .:

Kantbrief van den Minister van Oorlog dd. . . . . 19 ., Afdeeling Militie en Landweer (L.) N°. . . . .

(Indien tot toekenning van eene vergoeding geadviseerd wordt, dan hier te vermelden het noodig geoordeeld bedrag der vergoeding *per dag*.)

. . . ., den . . . . . 19 . . .
De Burgemeester voornoemd,
. . . . . .

Advies van den Commissaris der Koningin in de provincie . . . . :

. . . ., den . . . . . 19 . . .
De Commissaris der Koningin voornoemd,
. . . . . .

BESLISSING VAN DEN MINISTER VAN OORLOG:

Afdeeling Militie en Landweer (L.) N°. .

's Gravenhage, ... 19 .
De Minister voornoemd,

§ 8 der Militie-Vergoedings-Instructie.

MODEL D.

Vrij van zegel ingevolge art. 9 der Militiewet.

N°. . . op de contrôle.
„ . . „ het Stamboek.

(Benaming van het Korps.)

e Bataljon. e Compagnie.

QUITANTIELIJST *wegens uitbetaalde vergoeding ingevolge art. 84 der Militiewet, ter zake van het verblijf in werkelijken dienst krachtens art. dier wet, van den milicien (rang en naam) der lichting . . . ., over het e kwartaal* 19 .

Uittreksel uit de Beschikking van den Minister van Oorlog van . . . . . 19 . ., Afdeeling Militie en Landweer (L.) N°. . .	Tijdvak, waarover de vergoeding is berekend.	Mutatiën, op de berekening van invloed.	Aantal dagen.	Bedrag per dag.	Betaald bedrag.	Handteekening voor voldaan.	Handteekening van andere personen, wier mede-onderteekening wordt vereischt. (2)
De vergoeding is ingegaan den . . . . . 19 . .; toegekend aan het gezin van (naam en graad van bloed- of aanverwantschap met betrekking tot den milicien(1)), wonende te . . . . . , en moet worden uitbetaald aan . . . . . , te							

(1) Hier, zoo noodig, te vermelden, dat de milicien behoorde tot — of als pleegkind was opgenomen in — het gezin, waarvoor de vergoeding wordt toegekend.

(2) In deze kolom wordt c.q. ook de verklaring gesteld, bedoeld bij *a* van § 11 ad art. 201 van de Voorschriften tot uitvoering van het Reglement van Administratie bij de Landmacht. Die verklaring moet voor elke betaling worden herhaald.

MODEL E.

§ 8 der Militie-Vergoedings-Instructie.

Vrij van zegel ingevolge art. 9 der Militiewet.

—

(Benaming van het Korps.)

Bataljon. Compagnie.

N°. . . op de contrôle.
N°. . . op het Stamboek.

—

Ik/Wij ondergeteekende ,,/n (*a*) . . . . . .

beken ,,/nen ontvangen te hebben de som van (*b*) . . . . . (*f* . . . . . .),

mij/ons toegekend bij Beschikking van den Minister van Oorlog van . . . . . 19 . .,

Afdeeling Militie en Landweer (L.), N°. . .,

wegens vergoeding ingevolge art. 84 der Militiewet, ter zake van het verblijf in werkelijken dienst van den milicien (*a*) . . . . . .

over het tijdvak van . . . . . tot

en met . . . . . 19 . ., zijnde . . .

. . . . . dagen ad *f* . . . . . per dag.

Te . . . . . 19 . .

(*c*)

(*a*) Geslachts- en voornamen.
(*b*) Bedrag in letters en cijfers.
(*c*) Handteekening(en).
NB. Op de keerzijde beknopt te vermelden de mutatiën, die op de berekening van invloed zijn.

MILITIE.

MODEL AA.

§ 16 der Militie-Vergoedings-Instructie.

Provincie . . . . . .
Gemeente . . . . . .

Art. 84 der Militiewet.

STAAT *van inlichtingen nopens een verzoek om geldelijke vergoeding ten behoeve van het gezin van den loteling, hieronder vermeld.*

Loteling (1) . . . . . .
uit (2) . . . . . .
van de lichting voor 19 ., lotingsnummer. . .
wonende te (3) . . . . . .
Behoort tot (4) . . . . . .

(1) Geslachts- en voornamen, voluit geschreven.
(2) Naam der gemeente van inlijving.
(3) Naam van de gemeente en c.q. van het gemeente onderdeel, straat enz. of wijk en huisnummer.
(4) Hier te vermelden het korps en het korpsonderdeel (bataljon, compagnie, eskadron of batterij).

1. Artikel(en) der Militiewet (Grondwet), waarop het verblijf in werkelijken dienst betrekking heeft (had).	
2. Beroep of bedrijf van den dienstplichtige, ten tijde van zijne opkomst in werkelijken dienst, zoomede beroepsgroep, beroepsklasse en onderdeel der beroepsklasse. (Bij uitoefening van een beroep èn een bedrijf of van meer dan één beroep of bedrijf beide of alle te vermelden.)	
3. Of door den dienstplichtige ten tijde van zijne opkomst in werkelijken dienst het beroep of bedrijf werd uitgeoefend: *a.* voor eigen rekening; *b.* in dienst van derden; *c.* doorloopend in Rijksdienst; *d.* voor een bepaald werk in Rijksdienst, en, zoo ja, voor welk werk en voor welken tijdsduur.	
4. Geldelijke verdiensten ten tijde van de opkomst in werkelijken dienst van den dienstplichtige—aangegeven per week, maand of jaar — uit diens beroep of bedrijf voortvloeiende. (Bij uitoefening van een beroep èn een bedrijf of van meer dan één beroep of bedrijf de uit elk beroep of bedrijf voortvloeiende verdiensten afzonderlijk te vermelden.)	
5. Hoeveel de dienstplichtige per week vóór zijn verblijf in werkelijken dienst laatstelijk aan levensonderhoud kostte.	

6. Of de echtgenoote van den dienstplichtige in leven is, c.q. was tijdens het verblijf in werkelijken dienst van den dienstplichtige, en, zoo ja, haar geslachts- en voornamen en leeftijd.	
7. De geldelijke verdiensten van de echtgenoote tijdens het verblijf in werkelijken dienst van den dienstplichtige, met aanduiding van het beroep of bedrijf, waaraan deze ontleend worden (werden), zoomede van de beroepsgroep, de beroepsklasse en het onderdeel der beroepsklasse.	
8. Of tijdens het verblijf in werkelijken dienst van den dienstplichtige andere inkomsten of baten aan de echtgenoote of aan het gezin ten goede komen (kwamen) en, zoo ja, uit welken hoofde en c.q. tot welk bedrag. (Hier c.q. ook te vermelden de geldelijke verdiensten van de in punt 9 bedoelde kinderen, zoomede bijdragen, die c.q. van uitwonende kinderen ontvangen worden (werden).)	
9. Aantal, geslacht en leeftijd: *a.* van inwonende kinderen; *b.* van uitwonende kinderen.	
10. Of de echtgenoote, c.q. met kind of kinderen, tijdens het verblijf in werkelijken dienst van den dienstplichtige in een ander gezin werd opgenomen, en indien het niet zonder vergoeding kon geschieden, tegen welke vergoeding.	
11. Wanneer de echtgenoote overleden is, c.q. geslachts- en voornamen van den persoon, die zich tijdens het verblijf in werkelijken dienst van den dienstplichtige met de verzorging van zijne kinderen heeft belast, en welke betaling hiervoor moet worden gedaan, c.q. is gedaan. 12. Bedrag: *a.* der huishuur; *b.* aan storting voor fondsen.	
13. Bijzondere opmerkingen.	

BESLISSING VAN DEN BURGEMEESTER VAN

. . . . . :

(Te vermelden o.a. het bedrag der toegekende vergoeding *per dag*.)

. . . . . ., den . . . . . 19 . .

De Burgemeester voornoemd,

. . . . . .

MILITIE.

MODEL **BB**.

§ 16 der Militie-Vergoedings-Instructie.

Provincie . . . . . .
Gemeente . . . . . .

Art. 84 der Militiewet.

STAAT *van inlichtingen nopens een verzoek om geldelijke vergoeding ten behoeve van het gezin,* $\frac{\textit{waartoe behoort}}{\textit{waarin als pleegkind opgenomen is}}$ *de loteling, hieronder vermeld.*

Loteling (1). . . . . .
uit (2) . . . . . .
van de lichting voor 19 ., lotingsnummer . .
Behoort tot (3) . . . . . .

(1) Geslachts- en voornamen, voluit geschreven.

(2) Naam der gemeente van inlijving.

(3) Hier te vermelden het korps en het korpsonderdeel (bataljon, compagnie, eskadron of batterij.)

1. Artikel(en) der Militiewet (Grondwet), waarop het verblijf in werkelijken dienst betrekking heeft (had).	
2. Beroep of bedrijf van den dienstplichtige ten tijde van zijne opkomst in werkelijken dienst, zoomede beroepsgroep, beroepsklasse en onderdeel der beroepsklasse. (Bij uitoefening van een beroep èn een bedrijf of van meer dan één beroep of bedrijf beide of alle te vermelden.)	
3. Of door den dienstplichtige ten tijde van zijne opkomst in werkelijken dienst het beroep of bedrijf werd uitgeoefend: *a.* doorloopend in Rijksdienst; *b.* voor een bepaald werk in Rijksdienst en, zoo ja, voor welk werk en voor welken tijdsduur.	
4. Geldelijke verdiensten van den dienstplichtige — aangegeven per week, maand of jaar — uit diens beroep of bedrijf voortvloeiende, en opgave van het bedrag, dat hij aan het gezin vóór zijn verblijf in werkelijken dienst laatstelijk afstond. (Bij uitoefening van een beroep èn een bedrijf of van meer dan één beroep of bedrijf de uit elk beroep of bedrijf voortvloeiende verdiensten afzonderlijk te vermelden.)	

5. Of ten gevolge van zijne dienstvervulling nog meer inkomsten aan het gezin werden onttrokken, zoo ja, door welke oorzaak en tot welk bedrag.

6. Hoeveel de dienstplichtige per week vóór zijn verblijf in werkelijken dienst laatstelijk aan levensonderhoud kostte.

7. Geslachts- en voornamen en leeftijd van hem of haar, die als hoofd van het gezin optreedt, c.q. optrad tijdens het verblijf in werkelijken dienst van den dienstplichtige, met vermelding c.q. van den graad van bloed- of aanverwantschap en van de familiebetrekking, waarin dat hoofd den dienstplichtige bestaat, c.q. bestond, alsmede van zijne of hare woonplaats (ook straat enz. of wijk en huisnummer.)

8. Beroep of bedrijf (met vermelding van beroepsgroep, beroepsklasse en onderdeel der beroepsklasse), door het hoofd van het gezin tijdens het verblijf in werkelijken dienst van den dienstplichtige uitgeoefend, en hoeveel geldelijke verdiensten hieruit voortvloeien (voortvloeiden), aangegeven per week, maand of jaar, onder vermelding of het beroep of bedrijf wordt (werd) uitgeoefend:

a. voor eigen rekening;
b. in dienst van derden.

(Bij uitoefening van een beroep èn een bedrijf of van meer dan één beroep of bedrijf beide of alle, zoomede de uit elk beroep of bedrijf voortvloeiende verdiensten afzonderlijk te vermelden; bij voorkomend geval onder de verdiensten *niet* te begrijpen de verdiensten van den dienstplichtige of van andere leden van het gezin.)

9. Aantal der, tijdens het verblijf in werkelijken dienst van den dienstplichtige, van het gezin deel uitmakende en daarbij inwonende personen, *met uitzondering* van den dienstplichtige en van het hoofd van het gezin; opgaaf van den graad van bloed- of aanverwantschap en van de familiebetrekking, waarin ieder hunner het hoofd van het gezin bestaat (bestond), voorts ieders leeftijd, geslacht, beroep of bedrijf en *geldelijke verdiensten.*

(Bij uitoefening van een beroep èn een bedrijf of van meer dan één beroep of bedrijf beide of alle, zoomede de uit elk beroep of bedrijf voortvloeiende verdiensten afzonderlijk te vermelden.)

10. Of tijdens het verblijf in werkelijken dienst van den dienstplichtige nog andere inkomsten of baten aan het gezin ten goede komen (kwamen) en, zoo ja, uit welken hoofde en c.q. tot welk bedrag.

11. Bedrag:
a. der huishuur;
b. aan storting voor fondsen.

12. Bijzondere opmerkingen.
(Bij voorkomend geval hier o. m. te vermelden de reden, waarom in het gezin aanwezige personen, die naar hun leeftijd werkkrachtig zouden kunnen zijn, tijdens het verblijf in werkelijken dienst van den dienstplichtige niets verdienen (verdienden); waarom bij betrekkelijk gering verschil in leeftijd de verdiensten van de andere mannelijke gezinsleden belangrijk lager dan die van den dienstplichtige zijn, c.q. waren tijdens zijn verblijf in werkelijken dienst.)

BESLISSING VAN DEN BURGEMEESTER VAN

. . . . . :

(Te vermelden o.a. het bedrag der toegekende vergoeding *per dag.*)

. . . . . ., den . . . . . 19 . .
De Burgemeester voornoemd,
. . . . . .

MILITIE.

MODEL CC.

§ 16 der Militie-Vergoedings-Instructie.

Provincie . . . . . .
Gemeente . . . . . .

Art. 84 der Militiewet.

STAAT *van inlichtingen nopens een verzoek om geldelijke vergoeding ten behoeve van personen, die den loteling, hieronder vermeld, bestaan in den eersten of den tweeden graad van bloed- of aanverwantschap.*

Loteling (1). . . . . .
uit (2) . . . . . .
van de lichting voor 19 ., lotingsnummer . .
Behoort tot (3) . . . . . .

(1) Geslachts- en voornamen, voluit geschreven.
(2) Naam der gemeente van inlijving.
(3) Hier te vermelden het korps en het korpsonderdeel (bataljon, compagnie, eskadron of batterij.)

1. Artikel(en) der Militiewet (Grondwet), waarop het verblijf in werkelijken dienst betrekking heeft (had).

2. Geslachts- en voornamen en leeftijd van den persoon of de personen, wien bij toekenning van eene vergoeding, deze ten goede is gekomen, met vermelding van de woonplaats of de woonplaatsen (ook straat enz. of wijk en huisnummer).

3. In welken graad van bloed- of aanverwantschap en in welke familiebetrekking de persoon of de personen, onder 2 vermeld, den dienstplichtige bestaan, c.q. bestonden tijdens het verblijf in werkelijken dienst van den dienstplichtige.

4. Beroep of bedrijf van den dienstplichtige ten tijde van zijne opkomst in werkelijken dienst, zoomede beroepsgroep, beroepsklasse en onderdeel der beroepsklasse.
(Bij uitoefening van een beroep èn een bedrijf of van meer dan één beroep of bedrijf beide of alle te vermelden.)

5. Of door den dienstplichtige ten tijde van zijne opkomst in werkelijken dienst het beroep of bedrijf werd uitgeoefend:
a. doorloopend in Rijksdienst;
b. voor een bepaald werk in Rijksdienst, en, zoo ja, voor welk werk en voor welken tijdsduur.

6. Geldelijke verdiensten uit het beroep of bedrijf van den dienstplichtige voortvloeiende, aangegeven per week, maand of jaar, en opgaaf van het bedrag, dat hij vóór zijne opkomst in werkelijken dienst laatstelijk afstond aan den persoon of de personen, onder 2 vermeld.
(Bij uitoefening van een beroep èn een bedrijf of van meer dan één beroep of bedrijf de uit elk beroep of bedrijf voortvloeiende verdiensten afzonderlijk te vermelden.)

7. Hoeveel de dienstplichtige per week aan den persoon of de personen, onder 2 vermeld, vóór zijn verblijf in werkelijken dienst laatstelijk aan levensonderhoud kostte.

8. Het beroep of bedrijf (met vermelding van beroepsgroep, beroepsklasse en onderdeel der beroepsklasse), door den persoon, of de personen, onder 2 vermeld tijdens het verblijf in werkelijken dienst van den dienstplichtige uitgeoefend en hoeveel geldelijke verdiensten hieruit voortvloeien (voortvloeiden), aangegeven per week, maand of jaar, en of het beroep of bedrijf wordt (werd) uitgeoefend:
a. voor eigen rekening;
b. in dienst van derden.
(Bij uitoefening van een beroep èn een bedrijf of van meer dan één beroep of bedrijf, de uit elk beroep of bedrijf voortvloeiende verdiensten afzonderlijk te vermelden.)

9. Of door den persoon of de personen, onder 2 vermeld, tijdens het verblijf in werkelijken dienst van den dienstplichtige andere ondersteuning of andere baten worden (werden) genoten, zoo ja, van welken aard of tot welk bedrag.

10. Bedrag:
a. der huishuur;
b. aan storting voor fondsen;
ten laste komende van den persoon of de personen, onder 2 vermeld.

11. Bijzondere opmerkingen.

BESLISSING VAN DEN BURGEMEESTER VAN

. . . . . .:

(Te vermelden o.a. het bedrag der toegekende vergoeding *per dag.*)

. . . . . , den . . . . . 19 . .
De Burgemeester voornoemd,
. . . . . .

MODEL EE.

§ 19 der Militie-Vergoedings-Instructie.

Vrij van zegel ingevolge art. 9 der Militiewet.

—

(Gemeente . . . . . .)
(Bewijs N°. . . . .)

Ik/Wij onderteekende/n (*a*) . . . . . .
beken/nen ontvangen te hebben de som van (*b*) . . . . . (*f* . . . . . .), mij/ons toegekend bij Beslissing van den Burgemeester der Gemeente . . . . . van . . . . . ., wegens vergoeding ingevolge art. 84 der Militiewet, ter zake van het verblijf onder de wapenen van den milicien (*c*). . . . . over het tijdvak van . . . . . tot en met . . . . . 19 . . , zijnde . . . . . dagen ad *f* . . . . . per dag.

Te . . . . . ., den . . . . . 19 . .
(*d*)

(*a*) Geslachts- en voornamen.
(*b*) Bedrag in letters en cijfers.
(*c*) Geslachts- en voornamen.
(*d*) Handteekening(en).

—

§ 16 der Militie-Vergoedings-Instructie.

GEMEENTE HAARLEM.

Art. 84

VERZAMELSTAAT op de toegeken

Doorloopend nummer van de verzoeken om vergoeding.	GESLACHTS- EN VOORNAMEN VAN: den dienstplichtige, betrokken bij een verzoek om vergoeding.	hem of haar, die een verzoek om vergoeding heeft ingediend, c. q. voor vergoeding in aanmerking is gekomen.	den persoon, aan wien ten behoeve van rechthebbende(n) de uitbetaling der vergoeding geschied is wegens het om bijzondere redenen niet in staat geweest zijn van de(n) vermelde in kolom 3 om daarover zelf te beschikken.	den persoon, door den in kolom 2 vermelden dienstplichtige als gemachtigde aangewezen voor het medeonderteekenen voor het voldaan zijn der vergoeding. (§ 23).	AANWIJZING: of de dienstplichtige, vermeld in kolom 2, ten tijde van zijne opkomst in werkelijken dienst: behoorde tot het gezin van de(n) vermelde in kolom 3.	als pleegkind opgenomen was in het gezin van de(n) vermelde in kolom 3.	echtgenoot was van de in kolom 3 vermelde, zoo neen, in welken graad van bloed- of aanverwantschap en in welke familiebetrekking hij dan stond tot de(n) vermelde in kolom 3.	Lichting, zoomede het korps (dienstvak) en het onderdeel, waartoe de in kolom 2 vermelde dienstplichtige ten tijde van het verblijf in werkelijken dienst behoorde, alsook diens stamboeknummer en contrôlenummer.	Gemeente, voor welke de in kolom 2 vermelde dienstplichtige ingelijfd is.
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
1.	van Raaij, Josef	van Raaij, Pieter.	—	—	Ja.	—	Zoon. (1e graad van bloedverwantschap.)	19 . . . . 10e Reg. Infanterie. 3e Bataljon. 2e Compagnie. Stamboeknummer. . Contrôlenummer . .	Haarlem.
2.	de Bie, Gerrit.	Zwaan, Alida Geertruida.	—	Biesterveld, Cornelis.	—	—	Echtgenoot.	19 . . . . 10e Reg. Infanterie. 3e Bataljon. 1e Compagnie. Stamboeknummer. . Contrôlenummer . .	id.
3.	van Leersum, Koos.	Stellinga, Leendert Jan.	van Halem, Dirk.	—	—	—	Kleinzoon. (2e graad van bloedverwantschap.)	19 . . . . 4e Reg. Vest. Artie. 6e Compagnie. Stamboeknummer. . Contrôlenummer . .	's Gravenhage.
4.	Mansveld, Albert.	Mansveld, Cornelia.	Grovestein, Frederik.	—	—	—	Vader. (1e graad van bloedverwantschap.)	19 . . . . 10e Reg. Infanterie. 4e Bataljon. 1e Compagnie. Stamboeknummer. . Contrôlenummer . .	Haarlem.
5.	Hoedt, Jan.	de Man, Jacobus.	—	—	—	Ja.	—	19 . . . . Pantserfort Artiller. 2e Compagnie. Stamboeknummer. . Contrôlenummer . .	id.

I E.

MODEL DD.

Militiewet.

uitgekeerde geldelijke vergoedingen.

rtikelen) itiewet ndwet) het verwerkenst van kolom 2 n dienstge beg had.	Indien de in kolom 2 vermelde dienstplichtige zich niet reeds in werkelijken dienst bevond ten tijde, dat de bijzondere tijdsomstandigheden, omschreven in het tweede lid van art. 84 der Militiewet, zijn ingetreden: datum waarop het verblijf in werkelijken dienst is aangevangen.	Datum, waarop het verblijf in werkelijken dienst van den in kolom 2 vermelden dienstplichtige is geëindigd (c. q. waarop de bijzondere tijdsomstandigheden, in kolom 12 bedoeld, een einde hebben genomen.)	Beslissing van den burgemeester.	Omstandigheden, welke zich tijdens het verblijf in werkelijken dienst hebben voorgedaan en van invloed waren op het aantal op de vergoeding aanspraak gevende dagen.	Aantal op de vergoeding aanspraak gevende dagen.	Termijnen, waarover de vergoeding uitbetaald is.	Betaald bedrag.	Handteekening voor voldaan.	Handteekening van den persoon door den in kolom 2 vermelden dienstplichtige aangewezen voor het medeonderteekenen voor voldaan.	Beslissing van den Minister van Oorlog.
1.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.
. W.	—	. . . 19 . . .	. . cents (ƒ . . .) vergoeding per dag.	—	. . . .	. . . . .	ƒ	P. van Raaij.	—	
					. . . .	. . . . .	„	P. van Raaij.		
					. . . .	. . . . .	„	P. van Raaij.		
r. W.	 19	. . . 19 . . .	. . cents (ƒ . . .) vergoeding per dag.	—	. . . .	. . . . .	„	A. G. Zwaan.	C. Biesterveld.	
					. . . .	. . . . .	„	A. G. Zwaan.	C. Biesterveld.	
					. . . .	. . . . .	„	A. G. Zwaan.	C. Biesterveld.	
W. en r. W.	—	. . . 19 . . .	. . cents (ƒ . . .) vergoeding per dag.	—	. . . .	. . . . .	„	D. v. Halem.		
					. . . .	. . . . .	„	D. v. Halem.		
					. . . .	. . . . .	„	D. v. Halem.		
r. W.	 19	. . . 19 . . .	. . cents (ƒ . . .) vergoeding per dag.	—	. . . .	. . . . .	„	F. Grovestein.		
					. . . .	. . . . .	„	F. Grovestein.		
					. . . .	. . . . .	„	F. Grovestein.		
r. W.	 19	. . . 19 . . .	. . cents (ƒ . . .) vergoeding per dag.	—	. . . .	. . . . .	„	J. de Man.		
					. . . .	. . . . .	„	J. de Man.		
					. . . .	. . . . .	„	J. de Man.		
						Totaal .	ƒ			

Aldus opgemaakt en uitbetaald tot een bedrag van . . . . . (ƒ . . . .)

. . . . . ., den . . . . . 19 . .

De Burgemeester,

. . . . . .

. . . . . .,

den . . . . 19 . .

De Minister voornoemd,

. . . . . .

26 *Februari* 1912. ARREST van den Hoogen Raad.

Ook al heeft de mededeeling van de aanschrijving niet op de bij art. 48 der Woningwet aangegeven wijze plaats gehad, moet toch worden aangenomen, nu vaststaat dat de aanschrijving den beklaagde heeft bereikt, dat deze in den zin van art. 14 der wet was aangeschreven.

Bij toepassing van art. 40 der Woningwet werd het beroep op overmacht terecht verworpen op grond van de overweging, dat uit het door den beklaagde aangevoerde niet kan volgen, dat hij in de onmogelijkheid heeft verkeerd de bewoning te doen staken.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op de middelen van cassatie, namens den requirant voorgesteld bij pleidooi:

1°. Schending van art. 48 der Woningwet;

2°. Schending van art. 40 derzelfde wet;

Overwegende, dat aan den requirant bij inleidende dagvaarding is te laste gelegd, dat hij, nadat hij op 4 Jan. 1911 door B. en W. met overlegging van een afschrift van het advies der gezondheidscommissie was aangeschreven om met betrekking tot de hem in eigendom toebehoorende woning te Hoogemeeden in de gemeente Aduard:

1°. de klimop van het dak te verwijderen en het rieten dak voor zoo'n gedeelte door een pannendak te vervangen of met pannen te overdekken, dat een aaneengesloten pannendakoppervlak verkregen werd met een grondoppervlak van minstens 40 M².,. en een regenbak te maken minstens groot 1250 liter, voorzien van grintfilter van minstens 15 liter grint, om het perceel, waar niet aanwezig, dakgoten aan te brengen en des vereischt de bestaande te herstellen waardoor het regenwater van het pannendakoppervlak naar den regenbak kon worden afgevoerd;

2°. een privaat te maken voldoende aan het art. 34 der Woningverordening in de gemeente Aduard, van welk privaat derhalve de faecaliën verzameld moesten worden hetzij in een waterdichte ton, hetzij door ijzeren of steenen rioleering in een afgesloten waterdichten vergaarbak, of zoo hij daaraan de voorkeur gaf de bewoning van die woning te staken of te doen staken een en ander vóór 15 April 1911, aan die aanschrijving niet gevolg heeft gegeven en evenmin de bewoning heeft gestaakt of de noodige maatregelen heeft genomen om haar te doen staken vóór den afloop van den termijn binnen welken de verbeteringen moesten zijn aangebracht terwijl niet vóór 15 Mei 1911 de verbeteringen zijn aangebracht, de bewoning alsnog is gestaakt of de onbewoonbaarverklaring is uitgesproken;

dat deze feiten bij het bestreden vonnis, met requirants schuld daaraan wettig en overtuigend zijn bewezen verklaard met qualificatie en strafoplegging als aan het hoofd van dit arrest is vermeld;

O. dat bij het eerste middel — blijkens de daarvan gegeven toelichting — met een beroep op art. 48 der Woningwet wordt betoogd, dat nu het besluit van B. en W. betreffende de noodig geachte verbeteringen, niet op de bij dat artikel voorgeschreven wijze aan den requirant is medegedeeld, deze niet in den zin der wet is „aangeschreven" en zijn niet-voldoen aan de door B. en W. gegeven voorschriften dus niet werd getroffen door art. 40 der Woningwet;

O. dat inderdaad blijkens den inhoud der in het bestreden vonnis gebezigde bewijsmiddelen en blijkens hetgeen daarin ter weerlegging van de verdediging is aangevoerd, door de Rechtbank als vaststaande is aangenomen, dat het afschrift van het vorenbedoelde besluit van B. en W. niet overeenkomstig art. 48 der Woningwet bij te adviseeren dienstbrief aan den requirant is medegedeeld, doch dit op last van den Burgemeester door den gemeente- en onbezoldigd Rijksveldwachter M. H. aan hem is uitgereikt;

dat echter die omstandigheid niet de gevolgtrekking wettigt, welke de requirant daaraan wil verbinden;

dat immers art. 48, 3e lid der Woningwet — zooals kan worden afgeleid uit het opnemen dezer bepaling in een artikel dat in zijn beide andere leden zuiver administratieve regelingen bevat en zooals ook uit de geschiedenis van het artikel blijkt — geenszins de bedoeling heeft om ten aanzien van de aanschrijving, bedoeld bij art. 14, een processueelen vorm in het leven te roepen, welks niet-inachtneming het verzuim om aan de aanschrijving te voldoen straffeloos zoude maken of zelfs de vervolging van zoodanig verzuim niet-ontvankelijk, doch enkel een administratief voorschrift geeft om „de ontvangst in goede orde te verzekeren";

dat de Rechtbank derhalve, na te hebben vastgesteld, dat de aanschrijving den requirant had bereikt, mocht aannemen, dat deze in den zin van art. 14 was „aangeschreven", zoodat het middel is ongegrond;

O. ten aanzien van het tweede middel:

dat de requirant blijkens het bestreden vonnis voor de Rechtbank heeft aangevoerd,

dat hij, er de voorkeur aan gevende de be woning te doen staken, in de onmogelijkheid verkeert daaraan gevolg te geven;

dat hij natmelijk die woning had verhuurd aan zijn zoon die ze wederom had onderverhuurd aan een derde, zoodat hij requirant over die woning geen beschikking meer had;

dat het tweede middel zich tegen de verwerping van dat verweer richt;

dat dit middel echter afstuit op de beslissingen der Rechtbank, welke vooreerst wettig en overtuigend bewezen verklaarde hetgeen den requirant was te laste gelegd en dus mede „dat hij niet de noodige maatregelen heeft genomen om de bewoning te doen staken", en in de tweede plaats requirants beroep op overmacht afwees op grond mede van deze overweging, dat uit het door den requirant aangevoerde niet kan volgen, dat hij in de onmogelijkheid heeft verkeerd de bewoning te doen staken;

dat, wat in het bijzonder nog de tweede beslissing betreft, de Rechtbank, na te dien aanzien feitelijk te hebben overwogen, als hierboven is vermeld, op dien grond alleen het beroep op overmacht mocht verwerpen;

dat dus ook het tweede middel niet tot cassatie kan leiden;

Verwerpt het beroep. (W. v. 'T R.)

—

27 *Februari* 1912. BESLUIT, houdende beslissing dat van een besluit tot afwijzing van een verzoek om toepassing van art. 20 der Hinderwet geen beroep bij de Kroon opengesteld is.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door de Weduwe J. I. HEIMANS en de firma J. HEIMANS EN ZONEN te *Zwolle* tegen het besluit van B. en W. dier gemeente dd. 6/10 Januari 1911, no. 2687, 3e Afd., waarbij afwijzende is beschikt op hun verzoek tot intrekking der door voornoemd college bij besluit van 17 November 1909, no. 2607, 3e afd., aan HENRI LOUMAN, te *Zwolle* en zijne rechtverkrijgenden verleende vergunning tot het oprichten van eene smederij in perceel plaatselijk gemerkt Thorbeckegracht nº. 81 aldaar;

Den Raad van State, Afd. voor de Geschillen van Bestuur gehoord, advies van 7 Febr. 1912, no 14;

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 23 Febr. 1912, no. 118H, Afd. Arbeid;

Overwegende, dat de Weduwe J. I. HEIMANS en de firma J. HEIMANS en ZONEN te *Zwolle* zich bij adres van 5 Dec. 1910 tot B. en W. van Zwolle hebben gewend met verzoek in te trekken de door hun college bij besluit van 17 Nov. 1909, no. 2607, 3de afd. aan H. LOUMAN en zijne rechtverkrijgenden voorwaardelijk verleende vergunning tot het oprichten van eene smederij in perceel plaatselijk gemerkt Thorbeckegracht no. 81 aldaar, op grond dat aan twee der voorwaarden, waaronder de vergunning werd verleend, niet is voldaan;

dat B. en W. van oordeel waren, dat aan die voorwaarden wel is voldaan en op 6 Jan. 1911 op het tot hen gericht verzoek afwijzend hebben beschikt;

dat de Weduwe J. I. HEIMANS en de firma J. HEIMANS en ZONEN van dit besluit van B. en W. van Zwolle bij Ons in beroep zijn gekomen;

Overwegende, dat van een besluit tot afwijzing van een verzoek om toepassing van art. 20 der Hinderwet noch bij dit artikel noch bij eenig ander artikel der wet beroep bij Ons is opengesteld;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan appellanten in het door hen ingesteld beroep niet-ontvankelijk te verklaren.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast enz. (W. v. D. B. A.)

—

28 *Februari* 1912. BESLUIT, tot schorsing van het besluit van den Raad der gemeente *Aalsmeer* van 31 Januari 1912, waarbij de Raad zich uitspreekt, dat de heer R. J. KLAREN, hoofd van den cursus voor uitgebreid lager onderwijs aan de openbare lagere school, wijk II (dorp), *Aalsmeer*, is een administratief hoofd. S. 96.

Geschorst tot 1 *Juni* 1912.

—

29 *Februari* 1912. BESLUIT, tot uitvoering van de artikelen 17*a* en 17*d* der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* nº. 134), tot voorziening tegen besmettelijke ziekten. S. 97.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 7 Februari 1912, nº. 1030, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Gelet op de artikelen 17*a* en 17*d* der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* nº. 134), tot voorziening tegen besmettelijke ziekten, zooals die artikelen zijn vastgesteld bij de wet van 17 Juli 1911 (*Staatsblad* nº. 208);

Den Raad van State gehoord (advies van 20 Februari 1912, nº. 15);

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 27 Februari 1912, n°. 1464, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het navolgende vast te stellen:

Art. 1. De geneeskundige gaat tot de inenting niet over dan na zich te hebben overtuigd van den gezondheidstoestand van den in te enten persoon.

Ducht hij van de inenting bijzonder gevaar voor de gezondheid van den in te enten persoon, dan deelt hij dit, aan hem, die den in te enten persoon geleidt, of aan dezen zelf, mede, en wordt de inenting uitgesteld.

2. De geneeskundige neemt bij de behandeling der entstof en bij de inenting de noodige antiseptische en aseptische voorzorgen in acht.

Indien de plaats der inenting niet door een verband wordt beschut, zal met de bedekking van het entveld door de kleeding ten minste tien minuten na de inenting worden gewacht.

3. Bij elke inenting worden met het, met entstof bedeelde, instrument vijf schrapjes van ongeveer één centimeter lengte en ongeveer twee centimeters van elkander verwijderd, of vijf prikjes, ongeveer twee centimeters van elkander verwijderd, in de huid van het entveld gemaakt.

4. Voor de inenting mag slechts stof worden gebezigd, afgeleverd door eene entstof-inrichting, die voldoet aan de voorwaarden door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken gesteld.

De entstof moet op eene koele, donkere plaats worden bewaard. Zij mag niet binnen vier weken na den datum der bereiding en niet langer dan twee weken na den datum der verzending worden gebruikt.

De entstof moet worden gebruikt, zooals ze door de inrichting is afgeleverd.

Telken jare, in de maand Januari, wordt de lijst der entstof-inrichtingen, die voldoen aan de voorwaarden, door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken gesteld, in de Nederlandsche Staatscourant geplaatst.

5. Het tijdstip, bedoeld in art. 17*a* der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 17 Juli 1911 (*Staatsblad* n°. 208), wordt bepaald op 31 December 1912.

6. De verklaringen omtrent het met goed gevolg ondergaan hebben van de inenting tegen de pokken, bedoeld in art. 17, 1ste lid, der wet, worden afgegeven volgens de bij dit besluit behoorende modellen n°. 1*a* of n°. 1, al naar gelang de inenting heeft plaats gevonden vóór of op, dan wel na 31 December 1912.

7. De verklaringen omtrent het meer dan eens ondergaan hebben van de inenting tegen de pokken, bedoeld in art. 17, 1ste lid, der wet, worden afgegeven volgens de bij dit besluit behoorende modellen n°. 2*a* of n°. 2, al naar gelang de inenting de laatste maal heeft plaats gevonden vóór of op, dan wel na 31 December 1912.

8. De verklaringen omtrent het geleden hebben aan de natuurlijke kinderpokken (variolae), bedoeld in art. 17, 1ste lid, der wet, worden afgegeven volgens het bij dit besluit behoorend model n°. 3.

9. De verklaringen omtrent het éénmaal ondergaan hebben van de inenting tegen de pokken zonder goed gevolg, bedoeld in art. 17, 2de lid, der wet, worden afgegeven volgens de bij dit besluit behoorende modellen n°. 4*a* of n°. 4, al naar gelang de inenting heeft plaats gevonden vóór of op, dan wel na 31 December 1912.

10. De verklaringen van twee geneeskundigen, dat van de inenting tegen de pokken bijzonder gevaar te duchten is voor de gezondheid van den persoon, te wiens behoeve de verklaring wordt overgelegd, bedoeld in art. 17*b* der wet, worden afgegeven volgens het bij dit besluit behoorend model n°. 5.

11. Verklaringen, niet opgemaakt volgens een der, bij de artikelen 6 tot en met 10 van dit besluit vastgestelde, modellen, zijn, behoudens het bepaalde in art. 20, niet geldig.

12. Exemplaren van de, bij de artikelen 6 tot en met 10 van dit besluit vastgestelde modellen zijn voor geneeskundigen steeds kosteloos verkrijgbaar bij den burgemeester van hunne woonplaats.

13. Onderwijzers, onderwijzeressen en leerlingen zijn verplicht de verklaringen, bedoeld in de artikelen 6 tot en met 10 van dit besluit, ieder voorzoover hem of haar betreft, vóór of bij de toelating tot de school aan het hoofd der school af te geven.

Voor minderjarigen zijn hunne ouders of voogden hiertoe verplicht.

Bezoeken de in het 1ste lid van dit artikel genoemde personen meer dan ééne school, dan berusten de verklaringen bij het hoofd van een der scholen en houden de hoofden der andere bezochte scholen daarvan aanteekening in de kolom *Bijzonderheden* van de lijst, bedoeld in artikel 15.

14. De ingevolge het vorige artikel afgegeven verklaring wordt door het hoofd der school aan den belanghebbende teruggegeven,

wanneer deze de school verlaat. Die teruggave wordt, met vermelding van dagteekening, op de verklaring aangeteekend.

Indien de belanghebbende de school verlaat in het jaar, waarin de verklaring is overgelegd, wordt van die teruggave aanteekening gedaan in de kolom *Bijzonderheden* van de lijst, bedoeld in art. 15.

15. Het hoofd van elke school legt, te beginnen met den aanvang van elk jaar, eene lijst aan, achtereenvolgens aanwijzende, wie in den loop van dat jaar tot zijne school toegelaten zijn. Deze lijst is ingericht volgens het bij dit besluit behoorend model n°. 6 en wordt bij het einde des jaars door het hoofd der school afgesloten en onderteekend.

Op deze lijst worden tevens vermeld:

1°. alle onderwijzers, onderwijzeressen en leerlingen, voor wie een der verklaringen, bedoeld in de artikelen 9 en 10 van dit besluit, is overgelegd, en

2°. alle onderwijzers, onderwijzeressen en leerlingen, voor wie in den loop van het jaar een der verklaringen, bedoeld in de artikelen 6, 7 of 8 van dit besluit, is overgelegd, nadat dezen te voren tot de school waren toegelaten tegen overlegging van een der verklaringen, bedoeld in de artikelen 9 en 10 van dit besluit.

16. Telken jare vóór 15 Januari zendt het hoofd der school de lijst, bedoeld in artikel 15, over het afgeloopen jaar, met de daarop vermelde verklaringen, voor zoover zij niet ingevolge artikel 14 zijn teruggegeven, aan den burgemeester der gemeente, waar de school gevestigd is. Is het hoofd der school in het afgeloopen jaar voor het eerst als zoodanig in de gemeente opgetreden, of heeft het hoofd een der verklaringen, bedoeld in de artikelen 9 en 10 van dit besluit, overgelegd, of een der verklaringen, bedoeld in de artikelen 6, 7 of 8 van dit besluit, nadat hij te voren tot de school was toegelaten tegen overlegging van een der verklaringen, bedoeld in de artikelen 9 en 10 van dit besluit, dan wordt de hem of haar betreffende verklaring daarbij gevoegd.

17. De burgemeester onderzoekt de, ingevolge het vorig artikel ontvangen verklaringen en de daarbij behoorende lijsten, ten einde na te gaan, of aan de bepalingen van de artikelen 17 en 17*b* der wet en de artikelen 6 tot en met 10, 13 tot en met 16 en 20 van dit besluit is voldaan.

Zoodra aan het in het eerste lid van dit artikel bepaalde is voldaan, zendt hij aan den Inspecteur, krachtens de Gezondheidswet belast met het toezicht op de handhaving van de wettelijke bepalingen betreffende besmettelijke ziekten, eene lijst, ingericht volgens het bij dit besluit gevoegde model n°. 7, vermeldende de scholen, waarvoor verklaringen ingeleverd zijn, het aantal ingeleverde verklaringen, en het aantal verklaringen, bedoeld bij artikel 10 van dit besluit.

Maakt de burgemeester proces-verbaal op wegens overtreding van een der in het eerste lid genoemde artikelen, dan zendt hij, gelijktijdig met de toezending aan het Openbaar Ministerie, afschrift daarvan aan den Inspecteur.

18. Binnen drie weken, nadat aan het 2de lid van artikel 17 voldaan is, zendt de burgemeester de lijsten en de verklaringen terug aan de hoofden der scholen, die ze hebben ingeleverd. Indien de inspecteur binnen zeven dagen, nadat hij de lijst, bedoeld in artikel 17, 2de lid, heeft ontvangen, zijn verlangen daartoe aan den burgemeester te kennen geeft, zendt deze hem de verklaringen, afgegeven volgens model n°. 5, onverwijld ter inzage toe. De inspecteur zendt de verklaringen zoo spoedig mogelijk terug.

19. Hoofden van scholen zijn verplicht de verklaringen, bij de artikelen 17 en 17*b* der wet bedoeld, voor zoover zij personen betreffen, die tot de school zijn toegelaten, desgevraagd, te vertoonen aan den burgemeester of die hem vervangt, aan de leden van het schooltoezicht en aan de ambtenaren van het Staatstoezicht op de volksgezondheid.

20. Verklaringen, afgegeven door genees- of heelkundigen in 's Rijks koloniën en bezittingen in andere werelddeelen, verklaringen, door buitenlandsche geneeskundigen afgegeven omtrent in het buitenland verrichte inentingen, en verklaringen vóór den datum, waarop de wet van 17 Juli 1911 (*Staatsblad* n°. 208) in werking treedt, afgegeven door genees- of heelkundigen hier te lande, niet overeenkomende met de modellen, bedoeld in de artikelen 6, 7, 8 en 9 van dit besluit, worden daarmede gelijk gesteld, mits duidelijk blijke, dat de aangeduide persoon de inenting tegen de pokken met goed gevolg, meer dan eens, of éénmaal zonder goed gevolg heeft ondergaan of dat hij aan de natuurlijke kinderpokken (variolae) geleden heeft. Indien de aangeduide persoon de inenting tegen de pokken éénmaal zonder goed gevolg heeft ondergaan, behoort uit de verklaring tevens duidelijk te blijken, op welken dag de inenting geschied is.

21. Met de verklaringen, bedoeld in de artikelen 6 tot en met 9 van dit besluit, worden gelijk gesteld afschriften daarvan, door den secretaris van eene gemeente voor overeenkomstig het oorspronkelijke gewaarmerkt.

22. Met afwijking van het bepaalde in

art. 15 van dit besluit, legt het hoofd der school op het tijdstip, waarop de wet van 17 Juli 1911 (*Staatsblad* n°. 208) in werking treedt, de in dat artikel bedoelde lijst aan.

Ten aanzien van hen, die in den loop van het jaar 1912 doch vóór het in werking treden van de in het 1ste lid genoemde wet tot zijne school zijn toegelaten, maakt hij gebruik van eene lijst, waarvan het model is vastgesteld bij art. 5 van het Koninklijk besluit van 28 Februari 1873 (*Staatsblad* n°. 35). Met deze lijst en met de daarbij gevoegde verklaringen wordt gehandeld, als in de artikelen 16, 17 en 18 van dit besluit is bepaald.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 29sten Februari 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 11 *April* 1912.)

MODEL n°. 1*a*.

[*Art.* 17, 1*ste lid, der wet van* 4 *December* 1872 (Staatsblad *n°.* 134).]

De ondergeteekende (1) . . . . . .,
geneeskundige, gevestigd te (2). . . . . .,
verklaart dat (3) . . . . . .,
geboren den (4). . . . . .,
wonende te (5) . . . . . .,
met goed gevolg de inenting tegen de pokken heeft ondergaan.

(Dagteekening). (Handteekening van den geneeskundige).

N.B. *Het verdient aanbeveling het geboortebewijs van den in te enten persoon bij de inenting mede te brengen.*

(1) In te vullen: den naam van den geneeskundige.

(2) In te vullen: den naam der gemeente, waar de geneeskundige is gevestigd.

(3) In te vullen: den naam en de voornamen (voluit) van den ingeënten persoon.

(4) In te vullen: den datum en het jaar van geboorte.

(5) In te vullen: den naam der gemeente, waar de ingeënte persoon woont.

(*Voorzijde.*)

MODEL n°. 1.

[*Art.* 17, 1*ste lid, der wet van* 4 *December* 1872 (Staatsblad *n°.* 134).]

De ondergeteekende (1) . . . . . .,
geneeskundige, gevestigd te (2). . . . . .,
verklaart dat (3) . . . . . .,
geboren den (4). . . . . .,
wonende te (5) . . . . . .,
met goed gevolg de inenting tegen de pokken overeenkomstig de, krachtens art. 17*a* van bovengenoemde wet uitgevaardigde, hierachter afgedrukte, voorschriften heeft ondergaan.

(Dagteekening). (Handteekening van den geneeskundige).

N.B. *Het verdient aanbeveling het geboortebewijs van den in te enten persoon bij de inenting mede te brengen.*

(1) In te vullen: den naam van den geneeskundige.

(2) In te vullen: den naam der gemeente, waar de geneeskundige is gevestigd.

(3) In te vullen: den naam en de voornamen (voluit) van den ingeënten persoon.

(4) In te vullen: den datum en het jaar van geboorte.

(5) In te vullen: den naam der gemeente, waar de ingeënte persoon woont.

(*Achterzijde.*)

K. B. van 29 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 97) houdende voorschriften omtrent de inenting tegen de pokken. [Art. 17*a* der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134)].

Artikel 1. De geneeskundige gaat tot de inenting niet over dan na zich te hebben overtuigd van den gezondheidstoestand van den in te enten persoon.

Ducht hij van de inenting bijzonder gevaar voor de gezondheid van den in te enten persoon, dan deelt hij dit aan hem, die den in te enten persoon geleidt, of aan dezen zelf mede, en wordt de inenting uitgesteld.

Artikel 2. De geneeskundige neemt bij de behandeling der entstof en bij de inenting de noodige antiseptische en aseptische voorzorgen in acht.

Indien de plaats der inenting niet door een verband wordt beschut, zal met de bedekking van het entveld door de kleeding ten minste tien minuten na de inenting worden gewacht.

Artikel 3. Bij elke inenting worden met het, met entstof bedeelde, instrument vijf schrapjes

van ongeveer één centimeter lengte en ongeveer twee centimeters van elkander verwijderd, of vijf prikjes, ongeveer twee centimeters van elkander verwijderd, in de huid van het entveld gemaakt.

Artikel 4. Voor de inenting mag slechts stof worden gebezigd, afgeleverd door eene entstofinrichting, die voldoet aan de voorwaarden door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken gesteld.

De entstof moet op eene koele, donkere plaats worden bewaard. Zij mag niet binnen vier weken na den datum der bereiding en niet langer dan twee weken na den datum der verzending worden gebruikt.

De entstof moet worden gebruikt, zooals ze door de inrichting is afgeleverd.

Telken jare in de maand Januari wordt de lijst der entstof-inrichtingen, die voldoen aan de voorwaarden, door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken gesteld, in de Nederlandsche Staatscourant geplaatst.

MODEL n°. 2*a*.

[*Art.* 17, 1*ste lid, der wet van* 4 *December* 1872 (Staatsblad *n°.* 134).]

De ondergeteekende (1) . . . . . ., geneeskundige, gevestigd te (2). . . . . ., verklaart dat (3) . . . . . ., geboren den (4). . . . . ., wonende te (5) . . . . . ., meer dan eens de inenting tegen de pokken heeft ondergaan.

(Dagteekening). (Handteekening van den geneeskundige).

N.B. *Het verdient aanbeveling het geboortebewijs van den in te enten persoon bij de inenting mede te brengen.*

(1) In te vullen: den naam van den geneeskundige.

(2) In te vullen: den naam der gemeente, waar de geneeskundige is gevestigd.

(3) In te vullen: den naam en de voornamen (voluit) van den ingeënten persoon.

(4) In te vullen: den datum en het jaar van geboorte.

(5) In te vullen: den naam der gemeente, waar de ingeënte persoon woont.

(*Voorzijde.*)

MODEL n°. 2.

[*Art.* 17, 1*ste lid, der wet van* 4 *December* 1872 (Staatsblad *n°.* 134).]

De ondergeteekende (1) . . . . . ., geneeskundige, gevestigd te (2). . . . . ., verklaart dat (3) . . . . . ., geboren den (4). . . . . ., wonende te (5) . . . . . ., meer dan eens de inenting tegen de pokken (6). . . . . ., overeenkomstig de, krachtens art. 17*a* van bovengenoemde wet uitgevaardigde, hierachter afgedrukte, voorschriften heeft ondergaan.

(Dagteekening). (Handteekening van den geneeskundige).

N.B. *Het verdient aanbeveling het geboortebewijs van den in te enten persoon bij de inenting mede te brengen.*

(1) In te vullen: den naam van den geneeskundige.

(2) In te vullen: den naam der gemeente, waar de geneeskundige is gevestigd.

(3) In te vullen: den naam en de voornamen (voluit) van den ingeënten persoon.

(4) In te vullen: den datum en het jaar van geboorte.

(5) In te vullen: den naam der gemeente, waar de ingeënte persoon woont.

(6) Indien de eerste inenting heeft plaats gehad vóór of op 31 December 1912, behooren na het woord „pokken" te worden ingevoegd de woorden „de laatste maal".

(*Achterzijde.*)

K. B. van 29 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 97) houdende voorschriften omtrent de inenting tegen de pokken. [Art. 17*a* der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134)].

Artikel 1. De geneeskundige gaat tot de inenting niet over dan na zich te hebben overtuigd van den gezondheidstoestand van den in te enten persoon.

Ducht hij van de inenting bijzonder gevaar voor de gezondheid van den in te enten persoon, dan deelt hij dit aan hem, die den in te enten persoon geleidt, of aan dezen zelf mede, en wordt de inenting uitgesteld.

Artikel 2. De geneeskundige neemt bij de behandeling der entstof en bij de inenting de noodige antiseptische en aseptische voorzorgen in acht.

Indien de plaats der inenting niet door een verband wordt beschut, zal met de bedekking van het entveld door de kleeding ten minste tien minuten na de inenting worden gewacht.

Artikel 3. Bij elke inenting worden met het, met entstof bedeelde, instrument vijf schrapjes van ongeveer één centimeter lengte en ongeveer twee centimeters van elkander verwijderd, of vijf prikjes, ongeveer twee centimeters van elkander verwijderd, in de huid van het entveld gemaakt.

Artikel 4. Voor de inenting mag slechts stof worden gebezigd, afgeleverd door eene entstofinrichting, die voldoet aan de voorwaarden door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken gesteld.

De entstof moet op eene koele, donkere plaats worden bewaard. Zij mag niet binnen vier weken na den datum der bereiding en niet langer dan twee weken na den datum der verzending worden gebruikt.

De entstof moet worden gebruikt, zooals ze door de inrichting is afgeleverd.

Telken jare in de maand Januari wordt de lijst der entstof-inrichtingen, die voldoen aan de voorwaarden, door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken gesteld, in de Nederlandsche Staatscourant geplaatst.

Dit model wordt op **geel** papier gedrukt.

MODEL n°. 3.

[*Art.* 17, 1*ste lid, der wet van* 4 *December* 1872 (Staatsblad *n°.* 134).]

De ondergeteekende (1) . . . . . .,
geneeskundige, gevestigd te (2). . . . . .,
verklaart dat (3) . . . . . .,
geboren den (4). . . . . .,
wonende te (5) . . . . . .,
aan de natuurlijke kinderpokken (variolae) heeft geleden.

(Dagteekening). (Handteekening van den geneeskundige).

(1) In te vullen: den naam van den geneeskundige.

(2) In te vullen: den naam der gemeente, waar de geneeskundige is gevestigd.

(3) In te vullen: den naam en de voornamen (voluit) van den persoon, die aan de natuurlijke kinderpokken (variolae) heeft geleden.

(4) In te vullen: den datum en het jaar van geboorte.

(5) In te vullen: den naam der gemeente, waar de persoon, die aan de natuurlijke kinderpokken (variolae) heeft geleden, woont.

Dit model wordt op **groen** papier gedrukt.

MODEL n° 4*a*.

[*Art.* 17, 2*de lid, der wet van* 4 *December* 1872 (Staatsblad *n°.* 134).]

De ondergeteekende (1) . . . . . .,
geneeskundige, gevestigd te (2). . . . . .,
verklaart dat (3) . . . . . .,
geboren den (4). . . . . .,
wonende te (5) . . . . . .,
den (6) . . . . . éénmaal de inenting tegen de pokken zonder goed gevolg heeft ondergaan.

(Dagteekening). (Handteekening van den geneeskundige).

N.B. *Deze verklaring is slechts gedurende één jaar, nadat de inenting heeft plaats gehad, geldig. Het verdient aanbeveling het geboortebewijs van den in te enten persoon bij de inenting mede te brengen.*

(1) In te vullen: den naam van den geneeskundige.

(2) In te vullen: den naam der gemeente, waar de geneeskundige is gevestigd.

(3) In te vullen: den naam en de voornamen (voluit) van den ingeënten persoon.

(4) In te vullen: den datum en het jaar van geboorte.

(5) In te vullen: den naam der gemeente, waar de ingeënte persoon woont.

(6) In te vullen: den datum, waarop en het jaar, waarin de inenting is verricht.

Dit model wordt op **groen** papier gedrukt.

(*Voorzijde.*)

MODEL n°. 4.

Art. 17, 2*de lid, der wet van* 4 *December* 1872 (Staatsblad *n°.* 134).]

De ondergeteekende (1) . . . . . .,
geneeskundige, gevestigd te (2). . . . . .,
verklaart dat (3) . . . . . .,
geboren den (4). . . . . .,
wonende te (5) . . . . . .,

den (6) . . . . . ., éénmaal de inenting tegen de pokken overeenkomstig de, krachtens art. 17*a* van bovengenoemde wet uitgevaardigde, hierachter afgedrukte, voorschriften, zonder goed gevolg heeft ondergaan.

(Dagteekening). (Handteekening van den geneeskundige).

N.B. *Deze verklaring is slechts gedurende één jaar, nadat de inenting heeft plaats gehad, geldig. Het verdient aanbeveling het geboortebewijs van den in te enten persoon bij de inenting mede te brengen.*

(1) In te vullen: den naam van den geneeskundige.

(2) In te vullen: den naam der gemeente, waar de geneeskundige is gevestigd.

(3) In te vullen: den naam en de voornamen (voluit) van den ingeënten persoon.

(4) In te vullen: den datum en het jaar van geboorte.

(5) In te vullen: den naam der gemeente waar de ingeënte persoon woont.

(6) In te vullen: den datum, waarop en het jaar, waarin de inenting is verricht.

(*Achterzijde.*)

K. B. van 29 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 97) houdende voorschriften omtrent de inenting tegen de pokken. [Art. 17*a* der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134)].

Artikel 1. De geneeskundige gaat tot de inenting niet over dan na zich te hebben overtuigd van den gezondheidstoestand van den in te enten persoon.

Ducht hij van de inenting bijzonder gevaar voor de gezondheid van den in te enten persoon, dan deelt hij dit, aan hem, die den in te enten persoon geleidt, of aan dezen zelf mede, en wordt de inenting uitgesteld.

Artikel 2. De geneeskundige neemt bij de behandeling der entstof en bij de inenting de noodige antiseptische en aseptische voorzorgen in acht.

Indien de plaats der inenting niet door een verband wordt beschut, zal met de bedekking van het entveld door de kleeding ten minste tien minuten na de inenting worden gewacht.

Artikel 3. Bij elke inenting worden met het, met entstof bedeelde, instrument vijf schrapjes van ongeveer één centimeter lengte en ongeveer twee centimeters van elkander verwijderd, of vijf prikjes, ongeveer twee centimeters van elkander verwijderd, in de huid van het entveld gemaakt.

Artikel 4. Voor de inenting mag slechts stof worden gebezigd, afgeleverd door eene entstofinrichting, die voldoet aan de voorwaarden door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken gesteld.

De entstof moet op eene koele, donkere plaats worden bewaard. Zij mag niet binnen vier weken na den datum der bereiding en niet langer dan twee weken na den datum der verzending worden gebruikt.

De entstof moet worden gebruikt, zooals ze door de inrichting is afgeleverd.

Telken jare in de maand Januari wordt de lijst der entstof-inrichtingen, die voldoen aan de voorwaarden, door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken gesteld, in de Nederlandsche Staatscourant geplaatst.

Dit model wordt op **rood** papier gedrukt.

MODEL n°. 5.

Artikel 17*b der wet van* 4 *December* 1872 (Staatsblad *n°.* 134.)]

De eerste ondergeteekende (1) . . . . . ., geneeskundige, gevestigd te (2) . . . . . ., en de tweede ondergeteekende (3) . . . . . ., geneeskundige, gevestigd te (4) . . . . . ., verklaren, op grond van persoonlijk, op heden den (5) . . . . . ., ingesteld onderzoek, dat van inenting tegen de pokken bijzonder gevaar te duchten is voor de gezondheid van (6) . . . . . ., geboren den (7). . . . . ., wonende te (8). . . . . ., omdat (9). . . . . .
. . . . . .
. . . . . .

(Dagteekening van afgifte). (Handteekening van den eersten geneeskundige).

(Handteekening van den tweeden geneeskundige).

N.B. *Deze verklaring is slechts gedurende drie jaren na de afgifte geldig.*

(1) In te vullen: den naam van den eersten ondergeteekende.

(2) In te vullen: den naam der gemeente, waar de eerst ondergeteekende is gevestigd.

(3) In te vullen: den naam van den tweeden ondergeteekende.

(4) In te vullen: den naam der gemeente, waar de tweede ondergeteekende is gevestigd.

(5) In te vullen: den datum, waarop en het jaar, waarin het onderzoek heeft plaats gehad.

(6) In te vullen: den naam en de voornamen (voluit) van den persoon, te wiens behoeve de verklaring wordt uitgereikt.

(7) In te vullen: den datum en het jaar van geboorte van den persoon, te wiens behoeve de verklaring wordt uitgereikt.

(8) In te vullen: den naam van de gemeente, waar de persoon, te wiens behoeve de verklaring wordt uitgereikt, woont.

(9) Zooveel mogelijk duidelijk omschrijven de ziekelijke aandoening of stoornis, op grond waarvan de verklaring wordt afgegeven.

Artikel 17*b* der wet van 17 Juli 1911 (*Staatsblad* nº. 208).

Met afwijking van het bepaalde in artikel 17, wordt een onderwijzer, eene onderwijzeres of een leerling in eene school mede toegelaten, indien wordt overgelegd eene onderteekende, gedagteekende en met redenen omkleede verklaring van twee geneeskundigen, dat van de inenting tegen de pokken voor de gezondheid van den persoon, te wiens behoeve de verklaring wordt overgelegd, bijzonder gevaar te duchten is.

Zoodanige verklaring blijft gedurende drie jaren na de afgifte van kracht.

MODEL nº. 6. [*Artikel* 15 *van het Kon. Besl. van* 29 *Februari* 1912 (Staatsblad *nº.* 97).]

LIJST, bedoeld in artikel 15 van dit besluit.

Volgnummer.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	
			DAGTEEKENING VAN								*Bijzonderheden.*
			hunne geboorte.	hunne toelating tot de school.	de inenting, vermeld op de verklaring Model nº. 4*a* of nº. 4.	de verklaring Model nº. 5.	Naam van hem, die de verklaring Model nos. 1*a*, 1, 2*a*, 2, 3, 4*a* of 4 heeft onderteekend.	Namen van hen, die de verklaring Model nº. 5 hebben onderteekend.	Aanwijzing van de gemeente of de gemeenten, waar de geneeskundigen, bedoeld in kolom 8, gevestigd zijn.	Datum, waarop de verklaringen, bedoeld in de kolommen 5 en 6, ophouden van kracht te zijn.	
		Namen en voornamen van de onderwijzers, onderwijzeressen en leerlingen, die tot de school zijn toegelaten.									

MODEL n°. 7.

[*Artikel* 17, *2de lid van het Kon. Besluit van* 29 *Februari* (Staatsblad *n°* 97).]

1.	2.	3.	4.	5.
Volgnummer.	Aanduiding van de school.	Naam van het hoofd der school.	Aantal ingeleverde verklaringen. Model n°s. 1*a*, 1, 2*a*, 2, 3, 4*a* en 4 gezamenlijk.	Model n°. 5.
		Totaal . .		

(Dagteekening) De Burgemeester van

Behoort bij Koninklijk besluit van 29 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 97).

Mij bekend,

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

—

29 *Februari* 1912. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende oproeping ter inlijving voor de nationale militie.

Met betrekking tot de aanvullingsinlijving, in dit jaar te doen voor de lichting van het vorige jaar, zoomede tot de samenstelling van de gemeentelijke aandeelen in de lichting 1912 en de oproeping van de in deze samenstelling begrepen personen handhaaft de op 1 Maart a.s. in werking tredende nieuwe Militiewet in artikel 108 de thans geldende regelen. Hierop wordt echter in het tweede lid van dat artikel uitzondering gemaakt ten aanzien van de lotelingen, die, hetzij voorloopig uitgesloten zijn, en omtrent wie nog geen nadere uitspraak is geschied, hetzij tot eene naloting zijn toegelaten en te wier aanzien nog geen uitspraak heeft plaats gehad. Deze bepaling is algemeen, en geldt dus voor bedoelde oproeping en samenstelling in haar geheel derhalve ook voor zoover met deze verrichtingen reeds vóór het in werking treden van de nieuwe wet een aanvang is gemaakt. Die wet moet alzoo geacht worden ten aanzien van de gemeenten, waar een geval als het omschrevene zich voordoet, wijziging te brengen in hetgeen vóór bedoelde inwerkingtreding heeft plaats gehad, voor zoover het geval daarop van invloed kan zijn. Is alzoo een onder de omschrijving van artikel 108 vallende voorloopig uitgesloten loteling of naloteling houder van een nummer, dat hem, zoo hij tot den dienst aangewezen ware geweest, in die oproeping of samenstelling zou hebben doen begrijpen, dan zal dit alsnog moeten plaats hebben, en de samenstelling van de verschillende ploegen de noodige verandering moeten ondergaan. Ik heb de eer Uwe aandacht op een en ander te vestigen.

Mocht alsnog verandering noodig zijn, ten aanzien van de Maartploeg, dan zal de oproeping uiteraard terstond bij het inwerkingtreden van de nieuwe wet dienen te geschieden om de inlijving nog uiterlijk op 15 Maart te kunnen doen plaats hebben.

Zij het ook ten overvloede, toch breng ik nog onder Uwe aandacht:

1°. dat, zoo bedoelde personen verkeeren in een der gevallen, in art. 37, eerste lid der nieuwe wet omschreven, niet op vorenbedoelde wijze, maar op die in art. 108, tweede lid, tweeden volzin, aangeduid moet worden gehandeld;

2°. dat ingevolge art. 109, vijfde lid, ook ten opzichte van de aanvullingsinlijving voor de lichting van dit jaar voorloopig uitgesloten en nalotelingen, als in art. 108 bedoeld, zijn te behandelen als tot den dienst aangewezen lotelingen, voor wie echter mede geldt hetgeen onder 1°. is opgemerkt;

3°. dat aan art. 112, waarin een voorziening is getroffen o. a. ten aanzien van nalotelingen en voorloopig uitgesloten lotelingen, niet behoorende tot de hiervoren bedoelde uiteraard eerste uitvoering zal zijn te geven, nadat bepaald zal zijn de tijd, in den aanhef van dat artikel bepaald.

Ten slotte noodig ik U uit om de op te roepen personen, van wie hierboven sprake is, opmerkzaam te maken, op het bepaalde in art. 108, derde lid, zoomede op de gelegenheid, om zoo zij meenen op vrijstelling aanspraak te kunnen maken, deze ten spoedigste aan te vragen en tevens eene aanvraag te doen tot het bekomen van uitstel van eerste oefening.

(W. v. d. B. A.)

1 *Maart* 1912. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende topographische kaarten.

Ik heb de eer U H.E.G. mede te deelen, dat, nadat mijnerzijds bezwaar is gemaakt om bij voortduring mijn intermédiair te verleenen ter zake van het verstrekken van topographische kaarten aan autoriteiten of personen, die zulke kaarten in bezit wenschen te verkrijgen, de Minister van Oorlog mij, bij schrijven van 3 Februari 1912, IIe afd., n°. 78, heeft doen weten dat zijn Departement zich, in afwachting van eene reorganisatie van de Topographische inrichting, voorshands niet verder kan belasten met de verstrekking en verrekening van topographische kaarten ten behoeve van ambtenaren behoorende tot of ressorteerende onder het Departement van Binnenlandsche Zaken, met uitzondering echter voor zooveel die kaarten uithoofde van 's Rijks dienst noodig zijn.

Ik heb mitsdien de eer U H.E.G. te verzoeken in den vervolge alleen die kaarten aan te vragen, welke voor 's Rijks dienst noodig zijn en wel rechtstreeks aan den Minister van Oorlog zonder tusschenkomst van mijn Departement.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
Voor den Minister,
De Secretaris-Generaal, (*get.*) J. B. KAN.

—

2 *Maart* 1912. BESLUIT, houdende bepalingen omtrent den vrijdom van den accijns op het zout, benoodigd voor het bemesten van landerijen en de voeding van vee. S. 98.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 3 Februari 1912, n°. 130, Accijnzen;

Gezien artikel 74, litt. *d* en *e* der wet van 27 September 1892 (*Staatsblad* n°. 227), houdende bepaling omtrent den accijns op het zout;

Den Raad van State gehoord, advies van 20 Februari 1912, n°. 16;

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 27 Februari 1912, n°. 78, Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

HOOFDSTUK I.

Toekenning van den vrijdom.

Art. 1. Er wordt vrijdom toegekend van den accijns voor het zout, benoodigd:

a. voor het bemesten van landerijen;

b. voor het bereiden en bewaren van veevoeder;

c. bij het voederen van vee.

Onder vee worden verstaan de éénhoevige en de herkauwende dieren en de varkens.

2. De vrijdom wordt alleen verleend voor ruw zout, waarin zich geen stukken bevinden, welke op één hunner vlakken eene grootere afmeting hebben dan van:

één centimeter voor zeezout;

één halven centimeter voor klip- of mijnzout.

3. Het zout wordt overeenkomstig de verdere bepalingen van dit besluit vermengd met andere stoffen, ten einde het ongeschikt te maken voor belast gebruik.

Het alzoo verkregen mengsel wordt *landbouwzout* genoemd.

HOOFDSTUK II.

Inslag van zout door landbouwers en andere belanghebbenden.

4. De landbouwer of andere belanghebbende kan zout ontbieden:

a. van een zoutzieder;

b. van een handelaar in ruw zout, hebbende genot van afloopend krediet als bedoeld bij artikel 62 der wet van 27 September 1892 (*Staatsblad* n°. 227);

c. uit eene vrijdombergplaats als bedoeld bij artikel 1 van Ons besluit van 29 September 1909 (*Staatsblad* n°. 326).

Elke inslag bedraagt ten minste 200 kilogram. Onze Minister van Financiën kan echter toestaan, dat eene kleinere hoeveelheid wordt ingeslagen.

Alleen veelvouden van 50 kilogram zijn toegelaten.

5. De uitslag geschiedt met een document waarvan het model wordt vastgesteld door Onzen Minister van Financiën. Dat document wordt, op schriftelijke aanvrage van den afleveraar, afgegeven door den ontvanger der accijnzen, te wiens kantoor de accijnsrekening wordt gehouden.

De aangifte vermeldt:

a. den naam en de woonplaats van den afleveraar;

b. het pand, waaruit het zout zal worden afgeleverd;

c. den vervoerder en het vervoermiddel;

d. den naam, de woonplaats en het beroep van den ontbieder;

e. het pand, waarin de inslag zal plaats hebben;

f. de hoeveelheid zout.

Een en ander wordt overgenomen in het document waarin tevens wordt vermeld:

a. de termijn, binnen welken de inslag moet plaats hebben;

b. de termijn, binnen welken het document gezuiverd ten kantore van afgifte moet zijn teruggekomen.

De crediteering op de rekening geschiedt bij de afgifte van het document. Komt het document binnen den daarin gestelden tijd niet of niet geheel gezuiverd terug, dan wordt de accijns van de geheele partij of van het ontbrekende gedeelte dadelijk ingevorderd.

6. De inslag geschiedt in tegenwoordigheid van ambtenaren der accijnzen.

Na vergelijking van de hoeveelheid met het document wordt het zout dadelijk door of vanwege den ontbieder, in het bijzijn der ambtenaren en volgens hunne aanwijzingen, vermengd overeenkomstig de voorschriften van Onzen Minister van Financiën, die tevens bepaalt of het mengmiddel door den belanghebbende moet worden verstrekt dan wel op diens kosten door de administratie der accijnzen zal worden geleverd.

7. Bij den inslag van het zout moet de belanghebbende de ambtenaren desgevraagd in de gelegenheid stellen het te wegen.

8. Het zout kan reeds op de plaats van afzending worden vermengd indien zulks wordt verzocht in de aanvrage ter verkrijging van het document.

De vermenging heeft plaats dadelijk vóór den uitslag. Artikel 6, 2de lid, en artikel 12 zijn ten deze van toepassing, met dien verstande, dat de afleveraar in de plaats treedt van den ontbieder.

Op den uitslag, de crediteering en den inslag zijn van toepassing artikel 5 en artikel 6, 1ste lid.

HOOFDSTUK III.

Depots.

9. Er worden depots van landbouwzout toegelaten.

Hij, die zoodanig depot wil houden, behoeft daartoe de vergunning van den directeur der accijnzen, in wiens directie het depot wordt gevestigd.

De vergunning wordt slechts verleend tot wederopzeggens. Intrekking geschiedt door den directeur bij eene met redenen omkleede beslissing.

De belanghebbende wien eene vergunning is geweigerd, of wiens vergunning is ingetrokken, heeft beroep op Onzen Minister van Financiën.

10. De lokalen moeten schriftelijk worden aangegeven bij den ontvanger der accijnzen, onder wiens kantoor het depot gevestigd zal worden en door dezen zijn toegelaten.

De ontvanger geeft, bij toelating, een bewijs van de aangifte af.

De lokalen mogen zonder schriftelijke toestemming van den ontvanger niet gelijktijdig tot andere doeleinden worden gebruikt.

De belanghebbende heeft van des ontvangers beslissing omtrent een en ander beroep op Onzen Minister van Financiën.

Op of boven den ingang der bedoelde lokalen moet met duidelijk leesbare letters in olieverf gesteld worden het opschrift: „Bergplaats van Landbouwzout".

11. Op aflevering, uitslag en inslag zijn van toepassing artikel 4, 1ste en 3de lid, artikel 5, artikel 6, artikel 7 en artikel 8.

Elke inslag bedraagt ten minste 500 Kilogram.

12. Terstond na de vermenging wordt het landbouwzout door of vanwege den depothouder in gave zakken gedaan.

Elke zak, met uitzondering van die voor het overschot, moet 50, 25 of 12½ kilogram bevatten.

De gevulde zakken worden door de ambtenaren met een lood verzegeld.

13. Een depothouder kan van een ander depothouder landbouwzout inslaan bij hoeveelheden van ten minste 500 kilogram.

De bepalingen van artikel 5, artikel 6, 1ste lid, en artikel 7 zijn ten deze van toepassing.

14. Alvorens zout op den voet van dit besluit te kunnen inslaan, stelt de depothouder zekerheid voor den accijns.

Aan vereenigingen tot bevordering van landbouw of veeteelt, die rechtspersoonlijkheid bezitten, kan door Onzen Minister van Financiën worden vergund om voor al hare depots slechts ééne voor verschillende kantoren geldige zekerheid te stellen. Genoemde Minister bepaalt alsdan tevens hoeveel die zekerheid zal bedragen en ten genoegen van welken ontvanger zij zal worden gesteld.

15. Voor ieder depot wordt door of vanwege den belanghebbende een register gehouden, ter boeking van het in- en uitgeslagen zout. Dat register wordt ingericht en bijgehouden overeenkomstig de voorschriften van Onzen Minister van Financiën.

Wanneer de ambtenaren der accijnzen het depot bezoeken, moet hun dat register op aanvrage onverwijld worden vertoond.

16. De depothouders kunnen het landbouwzout afleveren voor de in artikel 1 genoemde doeleinden met door hen zelven af te geven geleibiljetten uit een register, waarvan het

model wordt vastgesteld door Onzen Minister van Financiën en die dienen tot dekking van uitslag, vervoer en inslag.

Met betrekking tot den tijd voor het vervoer gedraagt de depothouder zich naar de voorschriften deswege door den ontvanger der accijnzen te geven.

17. De depothouder zorgt voor iederen uitslag in het bezit te zijn van eene gedagteekende schriftelijke verklaring van den ontbieder, waaruit blijkt:

a. naam, woonplaats en beroep van den ontbieder;

b. bestemming van het landbouwzout volgens de onderscheiding van artikel 1;

c. hoeveelheid ontboden landbouwzout.

18. De ambtenaren kunnen met schriftelijke machtiging van den ontvanger der accijnzen of van een hooger ambtenaar den voorraad landbouwzout in een depot opnemen.

De depothouder is verplicht om voor de weging, die de ambtenaren noodig achten, een behoorlijk weegtoestel, gewichten en werklieden te verschaffen.

Het gewicht der zakken, waarin het landbouwzout zich bevindt, kan worden bepaald door weging van eenige ledige zakken van dezelfde soort en grootte, ter keuze van de ambtenaren.

19. Uitslagen, die geboekt zijn in het register, bedoeld in artikel 15, doch waarvoor de schriftelijke verklaringen als bedoeld bij artikel 17, ontbreken, worden beschouwd als niet te zijn gedaan.

20. Het is verboden een kleineren voorraad aanwezig te hebben dan het register aanwijst. Verschillen van niet meer dan vijf ten honderd, berekend over den voorraad bij de vorige opneming en de latere inslagen, worden niet als overtreding van dit besluit beschouwd

Bedraagt het verschil meer dan twee ten honderd van de hoeveelheid waarover de voormelde speling moet berekend worden, dan wordt voor dat grootere verschil de accijns, berekend tegen drie gulden per 100 kilogram, van den depothouder ingevorderd.

21. De depothouder zorgt, dat de looden der zakken ongeschonden blijven.

De ambtenaren kunnen te allen tijde die looden afnemen, doch verzegelen die zakken dan opnieuw.

22. Wanneer de vergunning van den depothouder is ingetrokken, worden verdere inslagen van zout niet toegelaten. Het voorhanden landbouwzout moet, binnen zes maanden na de intrekking der vergunning, op den voet van dit besluit, worden afgeleverd, bij gebreke waarvan de accijns wordt ingevorderd

HOOFDSTUK IV.

Algemeene bepalingen.

23. Het is verboden middelen aan te wenden om de stoffen, waarmede het zout vermengd is, weder daarvan af te scheiden of die stoffen onwerkzaam te maken.

Aan hem die dit doet of niet voorkomt, dat dit met door hem ingeslagen landbouwzout wordt gedaan, kan door Onzen Minister van Financiën het recht tot verderen inslag van landbouwzout worden ontnomen.

24. Het is aan landbouwers, veehouders en andere belanghebbenden verboden het zout, dat zij op den voet van hoofdstuk II of uit een depot als bedoeld bij hoofdstuk III van dit besluit hebben ingeslagen, weder uit te slaan, of het voor een ander dan in artikel 1 vermeld doel te gebruiken.

Bij overtreding is het tweede lid van het vorig artikel van toepassing.

Door den inspecteur der accijnzen kan echter worden toegestaan, dat, onder door hem te stellen voorwaarden, landbouwzout wordt uitgeslagen om naar elders te worden overgebracht ten einde voor de in artikel 1 genoemde doeleinden te worden gebruikt.

25. Het is verboden landbouwzout in te slaan of aanwezig te hebben in eene zoutziederij of in panden of op erven, welke door deuren, vensters of andere openingen met een zoutziederij gemeenschap hebben.

26. Het is verboden landbouwzout uit te slaan, te vervoeren of in te slaan anders dan met een document als bedoeld bij artikel 8 of artikel 16.

De vervoerder zorgt, dat de volgens dit besluit toegepaste verzegeling gedurende het vervoer ongeschonden blijft.

27. Onze Minister van Financiën is gemachtigd om onder de noodige voorzieningen:

a. te vergunnen, dat door depothouders van landbouwzout buitenlandsche liksteenen, zonder betaling van den accijns worden ingeslagen, teneinde aan veehouders te worden afgeleverd;

b. vrijdom van den accijns op het zout toe te kennen voor de vervaardiging van liksteenen.

28. Voor het wegen en verzegelen van zout en verder toezicht volgens de vorenstaande bepalingen, mits een en ander plaats heeft binnen den gewonen diensttijd der ambtenaren, worden geene kosten in rekening gebracht.

29. De registers, bedoeld bij artikel 15, die bedoeld bij artikel 16 en de schriftelijke verklaringen bedoeld bij artikel 17, worden in de maand Januari van het jaar volgende op dat,

waarin zij zijn aangelegd of ingekomen, bij den ontvanger der accijnzen ingeleverd.

30. Bij het in werking treden van dit besluit vervallen de Koninklijke besluiten van:

28 Februari 1883 (*Staatsblad* n°. 26);
7 Mei 1885 (*Staatsblad* n°. 117);
24 Juni 1895 (*Staatsblad* n°. 90);
en Onze besluiten van:
26 Juli 1901 (*Staatsblad* n°. 198);
28 Juni 1910 (*Staatsblad* n°. 176) en
15 Augustus 1910 (*Staatsblad* n°. 256).

31. Bij het in werking treden van dit besluit blijven de alsdan bestaande vergunningen tot het houden van een depot van landbouwzout, de toelatingen van lokalen voor zoodanige depots en de vergunningen tot inslag van buitenlandsche liksteenen tot wederopzeggens van kracht.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 2den Maart 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 5 *Maart* 1912.)

—

4 *Maart* 1912. BESLUIT, houdende regelen betrekkelijk tegemoetkoming in de kosten van reis, voeding en huisvesting, als bedoeld in art. 73, vierde lid, der Militiewet (*Staatsblad* n°. 21 van 1912). S. 99.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de gemeenschappelijke voordracht van Onzen Minister van Oorlog en van Onzen Minister van Marine van 1 Maart 1912, Afdeeling Militie en Landweer (M.), n°. 250, en Bureau B, n°. 44;

Gezien art. 73, laatste lid, der Militiewet (Wet van 2 Februari 1912, *Staatsblad* n°. 21);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Om in aanmerking te kunnen komen voor het erlangen van eene tegenmoetkoming in de kosten van zijne reis, voeding en huisvesting als bedoeld in art. 73 laatste lid der Militiewet, moet de ter inlijving opgeroepen militieplichtige gedurende ten minste de laatste *drie* maanden vóór den dag zijner oproeping zijn hoofdverblijf gehad hebben in eene woonplaats buiten het Rijk.

2. De ter inlijving opgeroepen militieplichtige, die in aanmerking wenscht te komen voor het erlangen van eene tegemoetkoming als bij artikel 1 bedoeld, zal zich met een daartoe strekkend verzoekschrift hebben te wenden tot den Burgemeester der gemeente, waar hij voor de militie ingeschreven is.

Bij dat verzoekschrift moet worden overgelegd eene verklaring van den Consulairen Ambtenaar der Nederlanden gevestigd ter plaatse of in de nabijheid van de plaats, waar de ter inlijving opgeroepen militieplichtige zijn gewoon verblijf heeft. Uit deze verklaring moet blijken, dat de militieplichtige voldoet aan de voorwaarde bij artikel 1 gesteld en dat hij niet of niet genoegzaam bij machte is de reis van zijne verblijfplaats naar de voor zijne inlijving bestemde plaats te bekostigen.

3. Voldoet de overgelegde verklaring naar het oordeel van vorenbedoelden burgemeester aan de eischen bij artikel 2 vermeld, dan doet deze aan den ter inlijving opgeroepen militieplichtige toekomen:

1°. de noodige vervoerbewijzen en c. q. passagebiljetten tot kosteloos vervoer van het eerste binnen het Rijk gelegen douanekantoor, hetwelk de opgeroepene op de reis van zijne verblijfplaats buitenslands naar de voor zijne inlijving bestemde plaats moet aandoen;

2°. eene som gelds, strekkende tot tegemoetkoming in de kosten:

a. van zijn vervoer voor het overige gedeelte der reis; en

b. van zijne voeding en huisvesting gedurende de geheele reis.

Het bedrag der tegemoetkoming onder 2°. bedoeld, mag in geen geval de som van *vijftien gulden* (*f* 15.—) te boven gaan.

Voor de toezending van het vervoerbewijs bedoeld onder 1°., en van de som gelds bedoeld onder 2°., kan de tusschenkomst worden ingeroepen van den Consulairen Ambtenaar, in artikel 2 vermeld.

De op die toezending vallende kosten komen mede ten laste van het Rijk.

4. Tot het doen van de uitgaven, in artikel 3 vermeld, kunnen de burgemeesters desgewenscht een voorschot ontvangen uit de korpskassen van het leger.

De wijze van verstrekken en verrekenen dezer voorschotten geschiedt naar regelen, door Onzen Minister van Oorlog vastgesteld.

De Departementen van Oorlog en van Marine verrekenen onderling de verstrekkingen, welke, ingevolge het bepaalde bij dit Besluit, vanwege het Departement van Oorlog geschieden ten behoeve van militieplichtigen, die bij de zeemilitie worden ingelijfd.

5. In bijzondere gevallen kunnen de tege-

moetkomingen, onder 2°. van artikel 3 vermeld, worden toegekend aan eenen reeds ingelijfden militieplichtige, indien blijkt, dat hij naar de regelen van dit Besluit daarop aanspraak had kunnen maken.

Deze militieplichtige zal zich tot het verkrijgen van bedoelde tegemoetkomingen met een daartoe strekkend verzoekschrift moeten wenden tot Onzen Minister van Oorlog, zoo hij tot de militie te land behoort, tot Onzen Minister van Marine, zoo hij tot de zeemilitie behoort.

6. Aan den militieplichtige, die eene tegemoetkoming, als in artikel 1 bedoeld, heeft genoten, en na de inlijving voor den dienst ongeschikt wordt bevonden op grond van vóór zijne inlijving bestaande ziekelijke gesteldheid of gebreken, kan, indien hij zich na zijn ontslag uit den dienst weder in zijne laatste woonplaats buiten het Rijk gaat vestigen, bij de terugzending naar zijne haardsteden, eene tegemoetkoming worden uitgereikt in de kosten van zijne reis derwaarts, zoomede in die van zijne voeding en huisvesting, van de grenzen des Rijks af, tot een bedrag berekend naar de regelen, vastgesteld in artikel 8.

Onze Ministers van Oorlog en van Marine zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit Besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Buitenlandsche Zaken, zoomede aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 4den Maart 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, (*get.*) H. COLIJN.

De Minister van Marine,

(*get.*) J. WENTHOLT.

(*Uitgeg.* 21 *Maart* 1912.)

—

4 *Maart* 1912. BESLUIT, tot vrijstelling van herhalingsoefeningen.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog, van 29 Februari 1912, afdeeling Militie en Landweer (M.), n°. 330;

Overwegende, dat militieplichtigen, die gedurende ten minste drie jaren bij de koloniale troepen hebben gediend, geacht kunnen worden zoodanig te zijn geoefend, dat hun vrijstelling van herhalingsoefeningen kan worden verleend;

Gezien art. 80, tweede lid, der Militiewet;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Militieplichtigen, die gedurende drie jaren of langer bij de koloniale troepen hebben gediend, worden bij eene oproeping in werkelijken dienst voor herhalingsoefeningen van de verlofgangers van de lichting van het korps, waartoe zij behooren, van die herhalingsoefeningen vrijgesteld.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in de *Nederlandsche Staatscourant* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, 4 Maart 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, (*get.*) H. COLIJN.

—

4 *Maart* 1912. ARREST van den Hoogen Raad.

De krachtens art. 40 van het K. B. van 10 Juli 1906 (*Staatsblad* n°. 104) door den Minister van Landbouw gegeven beschikking, waarbij de kringen worden aangewezen, waar vervoer binnenslands van levend en dood vee tijdelijk is verboden, is niet een gevolg van ongeoorloofde overdracht van wetgevende bevoegdheid, maar alleen een maatregel van uitvoering, waartoe de Minister als volgens art. 2 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131), aan het hoofd staande van het veeartsenijkundig staatstoezicht ten volle bevoegd was.

Uit het verband van de artt. 35 lid 2 en 37 lid 1 volgt, dat waar het in beslag genomen vee is vrijgegeven in de plaats daarvan treedt het gestorte bedrag, waarop dat vee was gewaardeerd en alzoo in geval van veroordeeling dat bedrag moet worden verbeurd verklaard.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op de middelen van cassatie, namens den requirant voorgesteld bij memorie, luidende: zie conclusie adv.-gen.;

Overwegende dat van het bij dagvaarding ten laste gelegde, bij het bestreden vonnis wettig en overtuigend is bewezen verklaard met requirants schuld daaraan: dat beklaagde op 26 Mei 1911 door eene koe van het aan de Noordzijde aan de Nieuwe Maas gelegen grondgebied der gemeente Dussen en Meeuwen op de op de Nieuwe Maas aan de Noordzijde liggende Rijksstoompont te brengen en aan land te brengen op grondgebied der gemeente Capelle, eenig herkauwend dier heeft vervoerd uit een kring omvattende: *a.* het vaste land van de provincie Noord-Holland; *b.* de provincie Utrecht; *c.* de provincie Zuid-Holland, met uitzondering van de eilanden Rosenburg, Hoeksche Waard, Voorne, Putten, Tiengemeenten, het eiland van Dordrecht, Goeree en Overflakkee; *d.* het ge-

deelte der provincie Noord-Brabant, dat ten zuiden begrensd wordt door den Amer en de Nieuwe Maas naar het overige gedeelte van Nederland;

dat dit feit is gequalificeerd en de requirant deswege is veroordeeld, zooals in het hoofd van dit arrest is vermeld;

O. wat het eerste middel van cassatie betreft:

dat de Rechtbank op het door beklaagdes raadsman gedaan verzoek tot ontslag van rechtsvervolging op grond dat de dagvaarding geen strafbaar feit ten laste legt, heeft beslist, door in plaats van hem te ontslaan van alle rechtsvervolging, hem te veroordeelen, zoodat art. 200 j°. art. 346, 2e lid Strafv. niet kan zijn geschonden en het middel ongegrond is;

O. wat het tweede middel van cassatie betreft:

dat tot ondersteuning daarvan in hoofdzaak is aangevoerd:

dat weliswaar de Rechtbank aanneemt dat requirant handelde in strijd met een verbod van vervoer, vervat in een besluit van den Minister van Landbouw enz. door dezen den 22 Mei 1911 uitgevaardigd krachtens art. 40 van het K. B. van 10 Juli 1896 (*Staatsblad* n°. 104) en daardoor strafbaar was krachtens art. 35, 1e lid der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131), doch de dagvaarding alleen vermeldt dat het vervoer heeft plaats gehad uit een bepaalden kring; zonder gewag te maken van een besluit van den Minister van Landbouw enz. waarbij naar of binnen bepaald aangewezen kringen het vervoeren of doen vervoeren van herkauwende dieren werd verboden, en zonder te vermelden dat dit vervoer heeft plaats gehad op een tijdstip dat evengemeld Besluit in werking was getreden, zoodat de dagvaarding geen strafbaar feit behelst, en de requirant had moeten ontslagen zijn van alle rechtsvervolging;

O. hieromtrent:

dat de wet nergens den eisch stelt, dat de dagvaarding een strafbaar feit moet inhouden, zoodat van schending van art. 143 Strafv. geen sprake is;

dat voorts bij de dagvaarding is ten laste gelegd het vervoer van eene koe op een bepaalden datum uit een nauwkeurig aangewezen kring, en de dagvaarding daarmede kon volstaan, zonder vermelding van het verbod van den Minister van Landbouw enz.;

dat toch dat verbod is uitgevaardigd bij beschikking van dien Minister van 22 Mei 1911, met aanwijzing van den kring, waaruit het vervoeren of doen vervoeren van herkauwende dieren verboden is, en overeenkomstig art. 44 van het K. B. van 10 Juli 1896 (*Staatsblad* n°. 104) in de Staatscourant van 23 Mei 1911 n°. 120 geplaatst;

dat door deze afkondiging dat verbod geacht moet worden algemeen en dus ook aan den requirant bekend te zijn, en eene opgave daarvan in de dagvaarding onnoodig was, aangezien door daarin te vermelden, dat het vervoer der koe had plaats gehad van het aan de Noordzijde van de Nieuwe Maas gelegen grondgebied der gemeente Dussen en Meeuwen naar het grondgebied der gemeente Capelle voldoende was aangewezen, dat het is gepleegd uit een kring voor welken het verbod van den Minister van Landbouw enz. toepasselijk is;

dat derhalve de Rechtbank terecht in het ontbreken der vermelding van voornoemd verbod in de dagvaarding geen aanleiding heeft gevonden om het feit, zooals het is ten laste gelegd en bewezen verklaard niet strafbaar te verklaren en den requirant deswege van alle rechtsvervolging te ontslaan;

dat alzoo het tweede middel ongegrond is;

O. wat het vierde middel betreft, dat als betreffende den vorm voor de overige moet behandeld worden;

dat de Rechtbank bij gemotiveerde beslissing het geheele vonnis van den Kantonrechter, en dus ook diens beslissing, dat er geene termen waren voor verbeurdverklaring der in beslag genomen koe of het voor vrijgifte daarvan gestort bedrag heeft vernietigd, zoodat het middel zijn feitelijken grondslag mist;

dat zoo het middel bedoelt, dat de Rechtbank de in hooger beroep uitgesproken verbeurdverklaring van het bedrag van *f* 180 door den beklaagde bij den Gemeente-ontvanger te Capelle gestort, voor de in beslag genomene koe had moeten motiveeren, de verplichting daartoe bij geene wetsbepaling aan den rechter is opgelegd:

dat derhalve het vierde middel ook niet tot cassatie kan leiden;

O. wat het derde middel van cassatie betreft:

dat tot ondersteuning daarvan in hoofdzaak is aangevoerd:

dat alleen de Koning, krachtens art. 15 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131) als tijdelijke incidenteele maatregel het vervoer van vee kan verbieden;

dat echter art. 40 van het K. B. van 10 Juli 1896 (*Staatsblad* n°. 104) het uitvaardigen van dat verbod opdraagt aan den Minister en alzoo eene verbodene delegatie van macht bevat,

immers in elk geval in strijd is met art. 15 der voornoemde wet;

O. hieromtrent:

dat art. 15 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131) bij het ontstaan binnen of buitenslands eener besmettelijke veeziekte, wanneer de zorg voor het behoud van den veestapel en voor de gezondheid der ingezetenen het vereischt, aan den Koning de bevoegdheid geeft om o. a. vervoer binnenslands van levend en dood vee te verbieden;

dat de Koning van oordeel, dat de in art. 15 der voornoemde wet bedoelde omstandigheden aanwezig waren in art. 40 van het K. B. van 10 Juli 1896 (*Staatsblad* n°. 104) heeft bepaald, dat het verboden is uit, naar of binnen de kringen door Onzen Minister met de uitvoering van dit besluit belast, aangewezen te vervoeren of te doen vervoeren herkauwende dieren en varkens;

dat, waar de wet de geldigheidsduur van een eenmaal bevoegdelijk vastgesteld voorschrift op geenerlei wijze heeft beperkt, aan voornoemd K. B., dat sedert niet is gewijzigd, ook thans nog bindende kracht toekomt;

dat niet de bevoegdheid des Konings om krachtens voornoemd art. 15 der wet het vervoer binnenslands van levend en dood vee te verbieden, bij art. 40 van voornoemd K. B. aan den Minister van Landbouw enz. is overgedragen, maar daarbij alleen aan hem is opgedragen om de kringen aan te wijzen, waar dat tijdelijk verboden zal zijn; zoodat hij, die daarmede in strijd handelt, een algemeen verbod overtreedt door den Koning krachtens de wet gegeven;

dat de door den Minister van Landbouw enz. genomen beschikking van 22 Mei 1911 dus niet een gevolg is van een ongeoorloofde overdracht van wetgevende bevoegdheid maar alleen een maatregel van uitvoering bevat, waartoe de Minister, als volgens art. 2 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131) aan het hoofd staande van het veeartsenijkundig Staatstoezicht, ten volle bevoegd was;

dat hiertegen niet afdoet dat de Ministerieele beschikking gegeven is in den vorm van een verbod, daar zij toch in werkelijkheid niets anders inhoudt dan de aanwijzing der kringen, bedoeld in art. 40 van voornoemd K. B.;

dat uit het bovenstaande volgt, dat noch art. 40 van het K. B. van 10 Juli 1896 (*Staatsblad* n°. 104), noch de ministerieele beschikking dd. 22 Mei 1911 in strijd zijn met art. 15 der wet van 2 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131), doch een uitvloeisel daarvan zijn, zoodat het derde middel van cassatie ongegrond is;

O. wat het vijfde middel van cassatie betreft:

dat art. 35, 2e lid der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131) voorschrijft, dat bij veroordeeling de inbeslag genomen roerende voorwerpen, waarmede de overtreding heeft plaats gehad, worden verbeurd verklaard, terwijl art. 37, 1e lid dier wet toelaat dat in beslag genomen vee, zoo er geen gevaar van besmetting bestaat, na te zijn gewaardeerd, wordt vrijgegeven wanneer binnen acht dagen na de inbeslagneming het bedrag der geschatte waarde bij den gemeenteontvanger wordt gestort;

dat uit het verband dier beide bepalingen volgt, dat, waar het in beslag genomen vee is vrijgegeven in de plaats daarvan treedt het gestorte bedrag, waarop dat vee was gewaardeerd, en alzoo in geval van veroordeeling dit bedrag moet worden verbeurd verklaard;

dat derhalve bij het bestreden vonnis terecht de verbeurdverklaring is uitgesproken van het voor de vrijgifte der in beslag genomen koe gestort bedrag;

dat voorts de Rechtbank, ofschoon, zooals bij de toelichting van het middel in de memorie beweerd wordt, alleen beslissende dat de overtreding niet *met* de Rijksveerpont plaats gehad heeft, zonder uit te maken of de overtreding *in* voornoemde veerpont heeft plaats gehad, terecht de verbeurdverklaring van voornoemde pont geweigerd heeft, om dat art. 35 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131) alleen de verbeurdverklaring beveelt van in beslag genomen goederen, hetgeen ten deze met bedoelde pont niet het geval was;

dat alzoo ook dit middel niet tot cassatie kan leiden;

Verwerpt het beroep. (W. v. 'T R.)

—

6 *Maart* 1912. BESLUIT, houdende bepaling van het tijdstip, waarop de wet van 17 Juli 1911 (*Staatsblad* n°. 208), tot nadere wijziging en aanvulling der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), houdende voorzieningen tegen besmettelijke ziekten, in werking treedt. S. 100.

Bepaald op 1 *Mei* 1912.

—

7 *Maart* 1912. BESLUIT, tot uitvoering van artikel 8, lid 2, der Curaçaosche mijnwet (*Staatsblad* 1909, n°. 213). S. 101.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Koloniën van 4 November 1911, afdeeling B, n°. 51;

Gelet op artikel 8, 2de lid, der Curaçaosche mijnwet (*Staatsblad* 1909, nº. 213);

Den Raad van State gehoord (advies van 12 December 1911, nº. 14);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 2 Maart 1912, afdeeling B, nº. 28;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen:

Art. **1.** *1.* Het beroep, bedoeld bij artikel 8 der Curaçaosche mijnwet, wordt bij verzoekschrift ingesteld binnen drie maanden, nadat de beschikking van den Gouverneur, waarbij de concessionaris van zijne rechten is vervallen verklaard, bij eene bij deurwaardersexploit beteekende akte ter kennis van hem of van zijn gemachtigde in de kolonie is gebracht.

2. Het verzoekschrift wordt aan den Gouverneur ingediend en door dezen onverwijld aan Onzen Minister van Koloniën verzonden.

3. Van de indiening van het verzoekschrift wordt aan den belanghebbende een gedagteekend bewijs van ontvangst uitgereikt.

2. *1.* Zoolang de termijn van beroep niet is verstreken of Wij op een tijdig ingesteld beroep niet hebben beschikt, wordt de beschikking van den Gouverneur, waarvan in beroep is gekomen, niet ten uitvoer gelegd.

2. Op verzoeken om beroep, ingediend na het verstrijken van den gestelden termijn, wordt door Ons afwijzend beschikt, zonder onderzoek van de zaak zelve.

3. Ons besluit, waarbij afwijzend op het al of niet tijdig ingesteld beroep is beschikt, wordt van bestuurswege aan den belanghebbende bij eene bij deurwaardersexploit beteekende akte medegedeeld; van Ons besluit, waarbij gunstig op het beroep is beschikt, wordt aan den belanghebbende een afschrift uitgereikt.

4. In geval de belanghebbende den termijn van beroep ongebruikt heeft laten voorbijgaan of wanneer op het tijdig ingesteld beroep afwijzend is beschikt, wordt in het eerste geval de beschikking van den Gouverneur en in het tweede geval Ons besluit, op kosten van den van zijne rechten vervallen verklaarden concessionaris, aan de belanghebbende hypotheekhouders bij deurwaardersexploit beteekend en in het blad, waarin van gouvernementswege de officieele berichten worden geplaatst, en in een ander, door den Gouverneur bij de beschikking aan te wijzen, nieuwsblad openbaar gemaakt, onder verwijzing naar de bepalingen van dit artikel.

5. Ieder belanghebbend schuldeischer is bevoegd, binnen den tijd van drie maanden na de beteekening en openbaarmaking der beschikking of van Ons besluit, zich te wenden tot het Hof van Justitie in de kolonie Curaçao met verzoek om, na alle betrokken partijen in de gelegenheid te hebben gesteld om voor hare belangen op te komen, te bevelen, dat de concessie, met inbegrip van de mijnwerken en van hetgeen tot verzekering en bekleeding daarvan dient, op zijn kosten, binnen een door dat college bepaalden termijn, in het openbaar en overeenkomstig de wettelijke bepalingen op de Burgerlijke Rechtsvordering worde verkocht, ten einde uit de opbrengst het beloop zijner schuldvorderingen met de rente en kosten te verhalen.

6. Ook de van zijn rechten vervallen verklaarde concessionaris is, bij stilzwijgen der schuldeischers, bevoegd om binnen den in het vorige lid bepaalden tijd het verzoek te doen, dat zijne vroegere concessie op zijne kosten te zijnen bate in het openbaar worde verkocht.

7. Van verzoeken om verkoop der concessie wordt door den Griffier van het Hof van Justitie onverwijld kennis gegeven aan den Gouverneur.

8. De concessionaris is van mededinging uitgesloten en kan niet meer als kooper der concessie optreden.

9. Ingeval de openbare verkooping der concessie niet wordt aangevraagd of tot geen resultaat leidt, wordt de concessie ingetrokken.

10. Na vervallenverklaring blijft de concessionaris niet te min tot aan de overgave aan den nieuwen concessionaris, dan wel tot aan de intrekking der concessie, aan zijne verplichtingen als concessionaris gebonden, zullende de mijnwerken door hem tot op dat tijdstip in behoorlijken staat van onderhoud moeten worden gehouden.

3. Van af de beteekening, bedoeld in het tweede lid van artikel 7 der Curaçaosche mijnwet, is de concessionaris niet bevoegd de concessie te vervreemden of met hypotheek te belasten. Dit verbod houdt op, wanneer op een door den belanghebbende tijdig ingesteld beroep door Ons gunstig is beschikt.

4. *1.* Van de beschikking van den Gouverneur, waarbij een concessionaris van de hem verleende rechten is vervallen verklaard, wordt ten spoedigste een afschrift toegezonden aan den betrokken bewaarder der hypotheken; is van de beschikking in beroep gekomen, dan wordt ook van Ons besluit, waarbij op het ingesteld beroep hetzij afwijzend, hetzij gunstig is beschikt, aan den betrokken bewaarder een afschrift toegezonden.

2. De bewaarder houdt vervolgens aanteekening daarvan in het dagregister en ter zijde

van de overschrijving van de akte van concessie en, zoo de concessie met hypotheek is belast, ook ter zijde van de inschrijving van het borderel betreffende de vestiging der bedoelde hypotheek.

5. *1.* Ingeval de belanghebbende binnen den in het eerste lid van artikel 1 bepaalden termijn geen verzoekschrift tot beroep heeft ingediend, gaat de vervallenverklaring in drie maanden na den dag der in dat lid voorgeschreven beteekening.

2. Ingeval de belanghebbende tijdig in beroep is gekomen en op het beroep afwijzend is beschikt, gaat de vervallenverklaring in op den dag, waarop hem Ons besluit, ingevolge het bepaalde bij het derde lid van artikel 2 van dit besluit, gerechtelijk is beteekend.

6 *1.* De beschikking van het Hof van Justitie, waarbij de openbare verkooping der concessie is bevolen, moet aan den van zijne rechten vervallen verklaarden concessionaris bij deurwaardersexploit worden beteekend. Het exploit van de verrichte beteekening geldt als executoriaal beslag.

2. De openbare verkooping der concessie geschiedt overeenkomstig de bepalingen van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering voor de kolonie Curaçao, in het bijzonder die betreffende de gerechtelijke uitwinning van onroerende goederen en andere daarmede verband houdende bepalingen van dat Wetboek, voor zoover die bepalingen hier toepassing kunnen vinden en, met dien verstande, dat in die bepalingen:

a. voor „de of den executant" en „de of den beslaglegger" wordt gelezen: „hij of hem op wiens verzoek door den rechter de openbare verkooping der concessie is bevolen";

b. voor „den persoon of de partijen tegen wien of tegen welke het beslag gedaan is" wordt gelezen: „den van zijne rechten vervallen verklaarden concessionaris";

c. voor „in beslag genomen goederen" wordt gelezen: „concessie met inbegrip van de mijnwerken en van hetgeen tot verzekering en bekleeding daarvan dient";

d. voor „de geëxecuteerde" wordt gelezen: „de concessionaris wiens concessie verkocht is";

e. voor „den arrestant" wordt gelezen: „hem op wiens verzoek door den rechter de openbare verkooping der concessie is bevolen";

f. voor „de partij, welker goederen zijn in beslag genomen" wordt gelezen: „den van zijne rechten vervallen verklaarden concessionaris";

g. voor „executie" wordt gelezen: „verkooping".

7. *1.* De beschikking van den Gouverneur, waarbij eene concessie ingevolge het 9de lid van artikel 2 van dit besluit wordt ingetrokken, wordt met redenen omkleed en van Bestuurswege aan den van zijne rechten vervallen verklaarden concessionaris bij deurwaardersexploit beteekend.

2. Van de beschikking wordt ten spoedigste een afschrift toegezonden aan den betrokken bewaarder der hypotheken. Die bewaarder handelt vervolgens overeenkomstig het bepaalde bij het tweede lid van artikel 4 van dit besluit.

3. De beschikking wordt van Bestuurswege in het blad, waarin van gouvernementswege de officieele berichten worden geplaatst, volledig openbaar gemaakt.

4. De van zijne rechten vervallen verklaarde concessionaris moet, zoodra de vervallenverklaring ingevolge het bepaalde bij artikel 5 van dit besluit is ingegaan, de ontginning onmiddellijk staken of doen staken. Wordt in strijd hiermede gehandeld, dan is de politie bevoegd de voortzetting der werkzaamheden of der ontginning te beletten.

8. Ingeval na vervallenverklaring de concessie in het openbaar is verkocht, moet de van zijne rechten vervallen verklaarde concessionaris de concessie, met inbegrip van de mijnwerken en van hetgeen tot verzekering en bekleeding daarvan dient, aan den nieuwen concessionaris overgeven.

9. Dit besluit treedt in werking op den dag zijner afkondiging in de kolonie Curaçao.

Onze Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 7den Maart 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Koloniën.

(*get.*) DE WAAL MALEFIJT.

(*Uitgeg.* 23 *Maart* 1912.)

—

8 *Maart* 1912. ARREST van den Hoogen Raad.

Wanneer aan het slot eener notarieele akte staat, dat één woord is doorgehaald en daarvoor in de plaats gesteld is *het* daarna aangeduide woord, is voldaan aan het vereischte van art. 34 der wet op het Notarisambt, dat het getal der bijgevoegde letters of woorden moet worden vermeld.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op het middel van cassatie, door den requirant voorgesteld bij memorie:

Schending door niet- of verkeerde toepassing van art. 34 j°. art. 36 der wet op het Notarisambt;

Overwegende dat bij het bestreden vonnis van het den gerequireerde ten laste gelegde als op wettige wijze bewezen is aangenomen met zijne schuld daaraan, dat hij als notaris op 25 Oct. 1911 te Boxmeer eene akte heeft opgemaakt, welke in zijn repertoire is ingeschreven onder n°. 224 en in die akte op twee nader in de dagvaarding aangeduide plaatsen, een woord en twee letterteekens heeft doorgehaald, dat hij op den kant der akte niets heeft geschreven, doch wel achteraan vóór het slot der akte de navolgende woorden; „Doorgehaald: 1°. op de eerste bladzijde in den derden regel een woord, waarvoor in de plaats te stellen het woord „verschenen", in den vijf en twintigsten regel een woord, waarvoor in de plaats te lezen het woord: „zij" ", komende eene verdere vermelding betreffende de bedoelde veranderingen in de akte niet voor;

O. dat de Rechtbank hare bovenvermelde beslissing en met name de niet toepasselijkheid van de artt. 34 en 36 der Notariswet, heeft gegrond op deze overwegingen:

dat, waar in elk der beide regels slechts één woord was doorgehaald en onder aan de akte met betrekking tot elken regel de doorhaling van één woord met het telwoord; en de in de plaatsstelling telkens met het onzijdig van het bepalende lidwoord werd aangeduid, aan het voorschrift der wet is voldaan, omdat daarbij onmogelijk anders dan aan het enkelvoud en dus aan het getal één kan worden gedacht en het gebruik van het onzijdig van dat lidwoord ook onmogelijk maakt — geheel anders dan bij het vrouwelijk of het manlijk — een verandering in een aantal van doorgehaalde of in de plaats gestelde woorden, vermits dit aantal steeds tot één beperkt moet blijven;

O. dat tegen deze beslissing het middel is gericht, doch ten onrechte;

O. toch, dat art. 34 der bovengemelde wet voorschrijft, dat het getal der bijgevoegde letters of woorden moet worden vermeld; en hieraan is voldaan, nu in de betrekkelijke bijvoeging aan het slot der akte staat dat één woord is doorgehaald en daarvoor in de plaats gesteld is *het* daarna aangeduide woord, en dit gelijkelijk in beide gevallen;

O. immers, dat bij deze formuleering onder het bepalend lidwoord „het" niet anders kan worden verstaan dan het getal één, en dat dus door dit woord het getal is vermeld, gelijk de wet wil, terwijl bovendien, zooals de Rechtbank te recht aan het slot harer overwegingen in het licht stelt, door het woord „het" de in een telwoord gelegen waarborg tegen verandering op even afdoende wijze als door zoodanig woord wordt gegeven;

O. dat alzoo het beroep in cassatie is ongegrond;

Verwerpt het beroep. (W. v. 'T R.)

—

8 *Maart* 1912. ARREST van den Hoogen Raad.

Wanneer op den datum, dat het vonnis van onteigening wordt uitgesproken, de termijn voor opzegging der huur reeds is verstreken, zoodat dientengevolge de huur nog meer dan een jaar moet voortduren, heeft de huurder krachtens het 1e lid van art. 42 der Onteigeningswet recht op een schadeloosstelling, gelijkstaand met den huurprijs van twee jaren.

De Hooge Raad enz.;

Overwegende, dat als eenig middel van cassatie is voorgesteld: zie conclusie procureur-generaal; (Zie W. v. 'T R. 9330.)

O. dat blijkens het bestreden vonnis, de eischer tot cassatie HILLINGENBERG als derde belanghebbende heeft verzocht te mogen tusschenkomen in het geding tusschen den Burgemeester van Amsterdam als eischer en de partij SCHRÖDER als verweerster, tot onteigening van een perceel gelegen te Amsterdam en kadastraal aldaar bekend sectie F n°. 2762, op grond dat hij het te onteigenen perceel met ingang van 1 Mei 1905 tot wederopzeggens toe van jaar tot jaar voor den prijs van *f* 2000 per jaar heeft gehuurd, dat die huur niet is opgezegd en dus nog loopende was, en als zoodanig in dit geding is toegelaten;

dat hij, nadat op 28 Dec. 1911 het procesverbaal van het onderzoek der deskundigen ter griffie der Rechtbank was nedergelegd, bij conclusie genomen ter terechtzitting, waarop door den Rechter-Commissaris is uitgebracht het rapport bedoeld in art. 37 der Onteigeningswet, op grond van die alstoen nog niet opgezegde en nog loopende huur eene schadeloosstelling van *f* 4000 heeft gevorderd;

dat de onteigenende partij wel bij pleidooi alsnog het bestaan der huur heeft ontkend, welke ontkenning door de Rechtbank als tardief is ter zijde gesteld, doch overigens het door den intervenient gestelde niet heeft tegengesproken, zoodat dit door de Rechtbank als tusschen partijen vaststaande is aangenomen;

dat de Rechtbank, niettegenstaande deze door haar als vaststaande aangenomen feiten, echter den intervenient nu eischer tot cassatie

slechts eene schadeloosstelling van *f* 2000 zijnde de huurprijs van één jaar heeft toegekend, en dat terecht bij het middel van cassatie tegen die beslissing wordt opgekomen;

dat immers het vonnis van onteigening van het gehuurde perceel is uitgesproken op 5 Febr. 1912, en op dien datum de termijn voor opzegging der huur tegen 1 Mei 1912 reeds was verstreken;

dat die huur liep van jaar tot jaar, en derhalve de huurtijd moest duren tot 1 Mei 1913, zoodat ingevolge het 1e lid van art. 42 der Onteigeningswet den eischer tot cassatie eene schadeloosstelling gelijkstaande met den huurprijs van twee jaren of *f* 4000 had moeten zijn toegekend;

Vernietigt het bestreden vonnis, voor zoover daarbij aan den intervenient HILLINGENBERG eene schadeloosstelling van *f* 2000 is toegelegd;

Bepaalt die schadeloosstelling op *f* 4000;

Veroordeelt den eersten verweerder in de kosten. (W. v. 'T R.)

—

9 *Maart* 1912. BESLUIT, tot vaststelling van een reglement voor het Bureau voor den Industrieelen Eigendom. S. 102.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 14 November 1911, n°. 9787, afdeeling Handel;

Gelet op artikel 1 der Merkenwet, zooals dit is gewijzigd laatstelijk bij de wet van 8 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 64);

Den Raad van State gehoord (advies van 2 Januari 1912, n°. 10);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 7 Maart 1912, n°. 1025, afdeeling Handel;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Met ingang van den datum, waarop de bovenaangehaalde wet van 8 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 64) tot wijziging van de Merkenwet zal in werking treden, vast te stellen het bij dit besluit gevoegde Reglement voor het Bureau voor den Industrieelen Eigendom.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's Gravenhage, den 9den Maart 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(*get.*) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 13 *April* 1912.)

REGLEMENT *voor het Bureau van den Industrieelen Eigendom.*

HOOFDSTUK I.

Algemeene bepalingen.

Art. 1. Het Bureau voor den Industrieelen Eigendom bestaat uit:

a. den Octrooiraad en de aan dezen toegevoegde technische en rechtsgeleerde ambtenaren;

b. een bureau voor de fabrieks- en handelsmerken;

c. een administratieven dienst, zoowel voor den Octrooiraad als voor het bureau voor de fabrieks- en handelsmerken dienende.

2. *1.* Met de algemeene leiding van het Bureau voor den Industrieelen Eigendom is, onder voorbehoud van de bijzondere voorschriften, geldende voor den Octrooiraad en de aan dezen toegevoegde ambtenaren, belast een Directeur. Deze gedraagt zich bij bedoelde leiding overeenkomstig de bepalingen van dit Reglement en de voorschriften, welke de Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel mocht geven.

2. De Directeur wordt door de Koningin benoemd en ontslagen.

3. De Directeur kan tevens zijn Voorzitter van den Octrooiraad, doch mag zonder toestemming van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel geen ander bezoldigd ambt of bezoldigde betrekking bekleeden.

3. *1.* Alvorens zijn ambt te aanvaarden, legt de Directeur in handen van de Koningin de volgende belofte af:

„Ik beloof, dat ik ijverig, nauwgezet en onpartijdig de plichten zal vervullen, welke het ambt van Directeur van het Bureau voor den Industrieelen Eigendom medebrengt, en met name stiptelijk zal helpen uitvoeren de hierbij in aanmerking komende wetten en algemeene maatregelen van bestuur, en dat ik om iets hoegenaamd in dit ambt te doen of te laten, van niemand middellijk of onmiddellijk eenige beloften of eenig geschenk zal aannemen.

Dat beloof ik.

Ik verklaar, dat ik middellijk noch onmiddellijk, onder welken naam of voorwendsel, voor het verkrijgen mijner aanstelling, aan iemand, wien het ook zij, iets heb gegeven of beloofd.

Dat verklaar ik."

2. In geval van gelijktijdige aanvaarding door denzelfden persoon van de ambten van Directeur van het Bureau voor den Indus-

trieelen Eigendom en van Voorzitter van den Octrooiraad, legt deze de belofte af, voor den Voorzitter van den Octrooiraad voor dat geval voorgeschreven.

4. *1.* De ambtenaren bij het Bureau voor den Industrieelen Eigendom worden door de Koningin, en voor zoover betreft hen, wier jaarwedde minder dan *f* 1200 bedraagt of die tijdelijk worden aangesteld, alsmede de bedienden, door den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel benoemd, geschorst en ontslagen.

2. Zij mogen niet tevens zijn advocaat of octrooibezorger, noch middellijk of onmiddellijk betrokken zijn bij eene onderneming tot het aanvragen of verhandelen van octrooien of tot het aanvragen van inschrijving van fabrieks- en handelsmerken, en evenmin ter zake van octrooien of fabrieks- en handelsmerken adviezen geven, anders dan ingevolge hunne ambtelijke taak. Zij mogen zonder toestemming van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel geen ander bezoldigd ambt of bezoldigde betrekking bekleeden dan voor zooveel de ambtenaren bij den Octrooiraad betreft, het ambt van plaatsvervangend lid van dien Raad.

5. Alvorens hun ambt of hunne bediening te aanvaarden, leggen de ambtenaren bij den Octrooiraad in handen van den Voorzitter van dien Raad, de overige in artikel 4 bedoelde ambtenaren en bedienden in handen van den Directeur de volgende belofte af:

„Ik beloof, dat ik ijverig, nauwgezet en onpartijdig de plichten zal vervullen, welke het ambt (de bediening) van . . . . . medebrengt, en met name stiptelijk zal helpen uitvoeren de hierbij in aanmerking komende wetten en algemeene maatregelen van bestuur, en dat ik om iets hoegenaamd in dit ambt te doen of te laten, van niemand middellijk of onmiddellijk eenige beloften of eenig geschenk zal aannemen.

Dat beloof ik.

Ik verklaar, dat ik middellijk noch onmiddellijk, onder welken naam of voorwendsel, voor het verkrijgen mijner aanstelling, aan iemand, wien het ook zij, iets heb gegeven of beloofd.

Dat verklaar ik."

6. Aan het hoofd van de in art. 4 bedoelde ambtenaren en bedienden, met uitzondering van de ambtenaren bij den Octrooiraad, staat de Directeur. Hij regelt hunne werkzaamheden, verleent hun verlof tot afwezigheid en oefent toezicht op hunne werkzaamheden uit.

7. *1.* De Directeur regelt met inachtneming van de deswege door den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel te geven algemeene voorschriften de samenstelling en de wijze van werken van het bureau voor de fabrieks- en handelsmerken, in artikel 1, sub *b* en van den administratieven dienst, in artikel 1, sub *c*, bedoeld.

2. Hij is belast met de zorg voor de samenstelling en met de onderteekening van alle stukken, die uitgaan van het Bureau voor den Industrieelen Eigendom, behalve die, uitgaande van den Octrooiraad, zijne afdeelingen of zijne leden.

3. Opdrachten van leveringen en werkzaamheden ten dienste van het Bureau voor den Industrieelen Eigendom, niet uitsluitend ten dienste van den Octrooiraad strekkende, geschieden door of namens den Directeur.

8. *1.* Het Bureau voor den Industrieelen Eigendom is voor het publiek opengesteld op alle werkdagen van des voormiddags 10 tot des namiddags 3 uur, behalve des Zaterdags, als wanneer het te half twee uur des namiddags voor het publiek wordt gesloten.

2. Onder goedkeuring van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel kan door den directeur worden bepaald, dat het Bureau op een bepaalden werkdag voor het publiek gesloten zal zijn; hiervan geschiedt tijdig openbare kennisgeving.

9. *1.* De Directeur is zooveel mogelijk elken werkdag, waarop het Bureau voor den Industrieelen Eigendom voor het publiek is opengesteld, aan het Bureau aanwezig.

2. Van elke onvoorziene verhindering om zijne werkzaamheden te verrichten, geeft hij kennis aan dengene, die hem ingevolge artikel 10 vervangt. Duurt de verhindering langer dan eene week, dan wordt daarvan mededeeling gedaan aan den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel.

3. Voor afwezigheid gedurende langer dan eene week behoeft hij het verlof van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel.

10. *1.* Bij afwezigheid of ontstentenis wordt de Directeur in zijne hem bij dit reglement opgedragen werkzaamheden vervangen door een gewoon lid van den Octrooiraad of een der ambtenaren bij het Bureau, in beide gevallen door den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel aangewezen, en wel hetzij voor alle of slechts voor eenige door dien Minister bepaaldelijk aangewezen werkzaamheden.

2. De Directeur is overigens bevoegd, onder goedkeuring van den Minister van Landbouw,

Nijverheid en Handel, een deel zijner werkzaamheden aan een ambtenaar bij het Bureau op te dragen.

11. *1.* De bij het Bureau ontvangen gelden worden door den Directeur of door een door den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel op voorstel van den Directeur aangewezen ambtenaar bij het Bureau aan de Algemeene Rekenkamer verantwoord.

2. De Directeur of de in het eerste lid bedoelde ambtenaar stort vóór den 15den van iedere maand de in de vorige maand ontvangen gelden bij den Betaalmeester te 's Gravenhage.

3. Binnen eene maand na afloop van ieder kwartaal zendt de Directeur of de in het eerste lid bedoelde ambtenaar de rekening en verantwoording over dat kwartaal in drievoud aan de Algemeene Rekenkamer door tusschenkomst van het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel.

4. Deze rekening en verantwoording moet belegd zijn met eene nota van toelichting en met de vereischte quitantiën van storting.

12. *1.* Alle bij het Bureau te storten bedragen, zoowel die ingevolge de Octrooiwet 1910 (*Staatsblad* n°. 313) als die ingevolge de Merkenwet verschuldigd, kunnen worden voldaan door middel van een of meer bij het Bureau aangekochte zegels, welke tot de bedragen van 30, 10 en 5 gulden en van 50 cents overeenkomstig het door den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel vast te stellen model door het Bureau worden uitgegeven.

2. Bij geldzendingen en betalingen moet uitdrukkelijk en volledig het doel van de betaling schriftelijk worden vermeld, met splitsing, indien deze noodig is, van het totaal bedrag.

13. Alle stukken tot het Bureau te richten moeten in de Nederlandsche taal zijn gesteld en duidelijk leesbaar zijn. Uit het buitenland afkomstige brieven en bewijzen, als bedoeld aan het slot van artikel 3 der Merkenwet en in artikel 18 van dit Reglement, mogen echter in het Fransch, Duitsch of Engelsch gesteld zijn. Van zoodanige bewijzen, in eene andere vreemde taal gesteld, moeten gewaarmerkte vertalingen in het Nederlandsch worden overgelegd. Onvoldoend gefrankeerde stukken worden geweigerd.

14. Jaarlijks, uiterlijk in de maand Mei, wordt door den Directeur aan den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel een verslag uitgebracht van de werkzaamheden van het Bureau gedurende het laatstverloopen kalenderjaar.

HOOFDSTUK II.

Bepalingen betreffende fabrieks- en handelsmerken.

15. *1.* De Directeur of, indien zulks door den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel op voorstel van den Directeur wordt bepaald, de chef van het Bureau voor de fabrieks- en handelsmerken, oefent alle bevoegdheden uit en vervult alle verplichtingen, door de Merkenwet aan het Bureau voor den Industrieelen Eigendom opgedragen.

2. Hij is belast met de zorg voor de samenstelling en de uitgifte van de afzonderlijke afleveringen van het blad, in artikel 6 der Merkenwet bedoeld, en bepaalt den prijs, waarvoor die afzonderlijke afleveringen, en dien, waarvoor de bijvoegsels tot het „Journal" van het Internationaal Bureau te Bern, bedoeld in artikel 8, voorlaatste lid, der Merkenwet, voor het publiek verkrijgbaar zullen zijn.

16. *1.* De bij de artikelen 5 en 8 der Merkenwet bedoelde openbare registers worden in dubbel gehouden. Daarvan kan ieder inzage nemen op de tijdstippen, in artikel 8 vermeld. Te dien einde wordt een exemplaar dier registers op aanvrage in de openbare leeskamer nedergelegd onder behoorlijk toezicht.

2. Het gebruik van pen en inkt tot het maken van afschriften of uittreksels wordt alleen met bijzondere vergunning van den Directeur toegestaan.

17. *1.* De Directeur is bevoegd modellen vast te stellen voor de ingevolge artikel 4, eerste lid, der Merkenwet bedoelde door den belanghebbende ter verkrijging van de inschrijving van een merk in te zenden stukken en voor de volmacht, ingevolge artikel 4, tweede lid, dier wet over te leggen.

2. De inhoud van deze modellen moet nauwkeurig worden gevolgd. Exemplaren van die modellen zijn aan het Bureau tegen betaling van 10 cents per stuk verkrijgbaar.

3. De Directeur kan legaliseering verlangen der onderteekening van de in het eerste lid bedoelde volmacht en van een verzoek tot doorhaling, bedoeld bij artikel 18, sub 1°, der Merkenwet.

18. Wanneer de inzender van een merk gebruik wenscht te maken van het recht van voorrang, dat uit artikel 3, derde lid der Merkenwet voortvloeit, moet door hem het bewijs worden overgelegd, dat hij dat merk binnen de laatst verloopen vier maanden regelmatig heeft gedeponeerd in een der daar bedoelde staten.

19. *1.* Ter bepaling van het tijdstip, waarop een stuk betreffende fabrieks- of handelsmerken bij het Bureau is ingekomen, wordt het onmiddellijk na ontvangst voorzien van een stempel, houdende dag, maand en jaar van die ontvangst, alsmede van een doorloopend nummer, waaronder elk stuk in een register van ingekomen stukken wordt vermeld. Het stempel, waarvan een stuk tot verkrijging van de inschrijving van een merk wordt voorzien, houdt tevens het juiste uur van ontvangst.

2. Bij bezorging van een stuk, anders dan per post, wordt op verlangen de ontvangst erkend door op een bij de overhandiging aan te bieden ontvangstbewijs, dat duidelijk en volledig den aard van het stuk moet vermelden, het voor dat stuk bestemde stempel af te drukken.

Slotbepaling.

20. Dit reglement kan worden aangehaald onder den titel van „Reglement Industrieele Eigendom", doch met bijvoeging van den jaargang en het nummer van het *Staatsblad*, waarin het is geplaatst.

Behoort bij Koninklijk besluit van 9 Maart 1912 (*Staatsblad* n°. 102).

Mij bekend,

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(*get.*) A. S. TALMA.

—

11 *Maart* 1912. ARREST van den Hoogen Raad.

De strafbaarheid van zoogenaamd relatief schoolverzuim volgens art. 23 § 1 der Leerplichtwet is wel afhankelijk van het feit dat de aanzegging bedoeld in art. 21 § 3 der wet heeft plaats gehad, doch daarbij is niet gevorderd, dat de rechter zal onderzoeken, of de aan die aanzegging voorafgaande administratieve behandeling overeenkomstig de bepalingen der wet heeft plaats gehad.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op het middel van cassatie, door den requirant voorgesteld bij memorie:

Schending althans verkeerde of niet toepassing der artt. 216, 211, 214, 253 Strafv., 23 § 1 initio en sub 2°. jis 1 en 6 sub 2°. der Leerplichtwet;

Overwegende dat den gerequireerde bij inleidende dagvaarding is ten laste gelegd, dat hij, als verzorger van het bij hem inwonend kind A. J. L., geboren 20 Febr. 1898, leerling der openbare lagere school n°. II te Rijssen, niet heeft zorg gedragen dat aan dat kind, hetwelk nog niet buiten de leerverplichting viel, voldoende lager onderwijs werd verstrekt, doordien dat kind die school heeft verzuimd 5 en 13 Sept. voor- en namiddags en 16 Sept. 1911 's namiddags, terwijl aan hem den 3 Juli 1911 was uitgereikt de aanzegging van den schoolopziener in het Arrondissement Hengelo (O.) als bedoeld bij art. 21 § 3 der Leerplichtwet en betreffende datzelfde kind;

dat de Kantonrechter, na te hebben vastgesteld, dat de bevoegde Arrondissementsschoolopziener den gerequireerde heeft aangezegd, dat de administratieve behandeling zijner overtredingen dier wet was afgeloopen, den requirant niet-ontvankelijk heeft verklaard in zijne strafvordering op grond dat hem, Kantonrechter, was gebleken, dat de voorbedoelde administratieve behandeling niet overeenkomstig de voorschriften der Leerplichtwet had plaats gehad;

O. dat het middel van cassatie waarbij tegen deze beslissing wordt opgekomen, rust op de stelling, dat het voor de ontvankelijkheid eener strafvordering ter zake eener overtreding der Leerplichtwet, voor zoover thans van belang, alleen noodig is, dat den overtreder de aanzegging van de beëindiging der administratieve behandeling zijner overtredingen overeenkomstig het voorschrift van art. 21 § 3 der Leerplichtwet zij gedaan en dan in het bijzonder de vraag of de voorafgaande administratieve behandeling overeenkomstig de voorschriften der wet heeft plaats gehad aan het oordeel van den strafrechter is onttrokken;

O. dat dit middel is gegrond, daar in art. 23 § 1 sub 2°. der Leerplichtwet de strafbaarheid van zoogenaamd relatief schoolverzuim — waarvan in deze zaak alleen sprake is — voor zoover thans van belang enkel afhankelijk wordt gesteld van het bloote feit, dat de aanzegging bedoeld in art. 21 § 3 dier wet heeft plaats gehad en niet daarenboven wordt gevorderd, dat de rechter zal onderzoeken of de aan die aanzegging voorafgaande administratieve behandeling overeenkomstig de bepalingen der wet heeft plaats gehad;

dat zoodanige contrôle der krachtens de Leerplichtwet verrichte handelingen van het administratief gezag ook bij geene andere wetsbepaling aan den rechter is opgedragen en ook in strijd zou zijn met het stelsel der Leerplichtwet;

dat blijkens art. 21 die wet de administratieve en strafrechtelijke behandelingen van hare overtredingen streng van elkaar afscheidt en de tusschenkomst des strafrechters eerst wil, nadat het administratief gezag verklaard heeft zijn laatste woord te hebben gesproken;

dat derhalve de Kantonrechter den requirant met schending van art. 23 § 1 sub 2°. der Leerplichtwet, dus ten onrechte niet-ontvankelijk heeft verklaard in zijne strafvordering, zoodat het bestreden vonnis moet worden vernietigd;

Vernietigt het vonnis van den Kantonrechter te Goor van 20 Nov. 1911;

Wijst de zaak terug naar dien Kantonrechter om met inachtneming van dit arrest op de bestaande dagvaarding te worden berecht en afgedaan. (W. v. 'T R.)

—

12 *Maart* 1912. BESLUIT, tot vaststelling van een reglement voor de scheepvaart ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbrug over de *Gouwe* bij *Gouda* in den Staatsspoorweg van *Utrecht* naar *Rotterdam*. S. 103.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 12 Januari 1912, n°. 269, afdeeling Spoorwegen;

Gelet op artikel 27, laatste lid, der wet van 9 April 1875 (*Staatsblad* n°. 67), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 8 April 1893 (*Staatsblad* n°. 62);

Den Raad van State gehoord (advies van 13 Februari 1912, n°. 22);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 9 Maart 1912, n°. 233, afdeeling Spoorwegen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. vast te stellen het reglement voor de scheepvaart ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbrug over de *Gouwe* bij *Gouda* in den Staatsspoorweg van *Utrecht* naar *Rotterdam*, zooals dat hiernevens is gevoegd;

2°. te bepalen, dat met het in werking treden van het sub 1°. bedoelde reglement is vervallen het bij Koninklijk besluit van 11 September 1875 (*Staatsblad* n°. 168) vastgestelde en bij Koninklijk besluit van 11 September 1895 (*Staatsblad* n°. 157) gewijzigde reglement voor de scheepvaart ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbrug over de *Gouwe*, in den Rijnspoorweg.

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's Gravenhage, den 12den Maart 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 20 *Maart* 1912.)

REGLEMENT *voor de scheepvaart ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbrug over de* Gouwe *bij* Gouda *in den Staatsspoorweg van* Utrecht *naar* Rotterdam.

Art. 1. Alleen de brugwachter is bevoegd de brug te openen of de sluiten of eenig deel er van te verzetten.

2. (1) De brug wordt ten dienste van de scheepvaart zooveel mogelijk geopend gehouden.

(2) Is de scheepvaart door ijs of door andere oorzaken gestremd, dan kan de brug gesloten blijven.

(3) Met het sluiten van de brug wordt aangevangen tien minuten vóór het tijdstip, waarop een trein de brug zal bereiken, of zooveel later als naar het oordeel van den brugwachter mogelijk is om de brug gesloten te hebben, vóórdat een naar de brug komende trein van het station Gouda moet vertrekken of Moordrecht-aansluiting moet voorbijrijden.

(4) Indien door weersgesteldheid of andere buitengewone omstandigheden het sluiten vermoedelijk meer tijd dan gewoonlijk zal vorderen, wordt daarmede zooveel vroeger aangevangen als voor een tijdig gesloten zijn noodig is.

(5) Ten aanzien van werktreinen is de brugwachter, in afwijking van het bepaalde bij het derde lid, bevoegd de brug langer geopend te houden, wanneer dit in het belang der scheepvaart wenschelijk is.

3. (1) Ten einde er voor te kunnen waken, dat het gesloten zijn der brug niet van langeren duur zal zijn dan strikt noodig is voor de veilige en geregelde treinbeweging, zal het wachthuis aan de brug in telefonische verbinding zijn met het station Gouda en met het seinhuis te Moordrecht-aansluiting.

(2) De brugwachter en de daartoe aangewezen personen op het station Gouda en in het seinhuis te Moordrecht-aansluiting zullen samenwerken om datgene te doen, wat ten gerieve van de scheepvaart kan geschieden, zonder treinen in vertraging te brengen.

4. Bij gesloten stand der brug kunnen schepen, die nergens hooger zijn dan 3.65 M. + N.A.P., onder de brug doorvaren.

5. (1) Op het middenremmingwerk is een seinpaal geplaatst, waarlangs een bol met een minimum-middellijn van 0.90 M. en waarvan het oppervlak is verdeeld in 16 afwisselend wit en zwart geschilderde, gelijk en gelijkvormige driehoeken, tot eene hoogte van ten minste 5.50 M. boven de spoorstaven kan worden opgehaald, en waaraan eene lantaarn,

gevende groen en rood licht, ter hoogte van ten minste 3.50 M. boven de spoorstaven kan worden vertoond.

(2) Is de doorvaart toegelaten, dan wordt dit aangeduid:

bij dag: door den geheel opgehaalden wit-zwarten bol;

bij nacht: door het groene licht, naar beide zijden schijnend in de richting van het vaarwater.

(3) Is de doorvaart niet toegelaten, dan wordt dit aangeduid:

bij dag: door den neergelaten wit-zwarten bol;

bij nacht: door het roode licht, naar beide zijden schijnend in de richting van het vaarwater.

(4) Alvorens over te gaan tot het sluiten van de brug, geeft de brugwachter het sein, dat de doorvaart door de openingen der brug niet is toegelaten.

(5) Bij gesloten stand der brug wordt de onderrand des nachts door een rood licht aangegeven.

(6) De doorvaartopeningen der brug worden des nachts door groene zijlichten aangegeven.

(7) Nachtseinen worden gegeven van een half uur nà zonsondergang tot een half uur vóór zonsopgang.

(8) Bij mist, dichte sneeuwjacht of andere duisternis veroorzakende omstandigheden wordt bovendien bij dag tevens het nachtsein gegeven.

6. Bij het naderen en doorvaren van de brug gedragen de schippers zich naar de bevelen van den brugwachter.

7. (1) De uiterste palen van het middenremmingwerk, aan weerszijden van de brug, zijn de „stoppalen".

(2) Bij de stoppalen zijn peilschalen geplaatst, waarop kan worden afgelezen, hoe groot de afstand is tusschen den onderkant van de brug en den waterspiegel en hoe hoog de waterstand is ten opzichte van N.A.P.

(3) Gedurende den tijd, dat de seinen worden vertoond, aangevende dat de doorvaart niet is toegelaten, zullen de schippers van schepen, die niet onder de gesloten brug kunnen doorvaren, met hunne schepen zonder vergunning van den brugwachter de brug niet dichter naderen dan tot de stoppalen.

(4) Indien door mist of andere oorzaken de bol of het licht der lantaarn aan den seinpaal niet of niet duidelijk zichtbaar zijn, worden de schepen, die niet onder de gesloten brug kunnen doorvaren, buiten de stoppalen gehouden en moet de schipper de aanwezigheid van het schip door krachtige geluidseinen aan den brugwachter kenbaar maken, waarna hij eerst mag doorvaren na verkregen vergunning van den brugwachter.

(5) Ingeval meer dan één schip aan dezelfde zijde voor de brug aankomt, terwijl de doorvaart niet is toegelaten, blijven de later aankomende op behoorlijken afstand achter de eerder aankomende.

(6) Nadat de doorvaart weder is toegelaten, varen de schepen door naar volgorde van aankomst, met inachtneming van den voorrang in het 7de lid van dit artikel omschreven.

(7) Rijksschepen, schepen, welke dienst verrichten ten behoeve van den Staat of van de provincie Zuid-Holland, alsmede schepen, dienende tot openbaar middel van vervoer, worden in de hier aangegeven volgorde, vóór alle andere schepen doorgelaten. Zij worden bij beperkten tijd van opening der brug met uitsluiting van alle andere alleen doorgelaten en daarvoor door den brugwachter aangewezen.

(8) In zoodanig geval verplaatsen de daarvoor door den brugwachter niet aangewezen schepen zich volgens diens aanwijzing.

(9) Wanner een eerder aangekomen schip reeds begonnen is door te varen en het sein wordt gegeven, dat de doorvaart niet is toegelaten, moeten de later aangekomen schepen blijven liggen. Het reeds varende schip blijft doorvaren.

(10) Het is verboden de schepen tusschen de stoppalen te doen stilhouden.

(11) Bij verschil tusschen de schippers over de toepassing van dit artikel beslist de brugwachter.

8. (1) De schepen varen door de ten opzichte van de vaartrichting rechtsliggende doorvaartopening, met uitzondering van de schepen, die gejaagd worden, welke alle door de oostelijke opening varen.

(2) De schepen mogen elkander in de oostelijke doorvaartopening niet ontmoeten. Is eene ontmoeting te vreezen, dan moet het schip, dat de brug van de noordzijde nadert, buiten den stoppaal stoppen, en tegen den oostelijken oever gaan liggen, totdat het andere schip gepasseerd is.

(3) Tusschen de stoppalen varen de schepen elkander in de richting naar dezelfde doorvaartopening niet voorbij.

9. (1) Het uitbrengen of laten slepen van ankers binnen den afstand van 100 M. aan weerszijden van de brug is verboden.

(2) De schippers zorgen, dat geene schade wordt toegebracht aan schepen, steigers, heien, bokken of andere werktuigen, gebezigd voor

herstelling of vernieuwing van de brugwerken of voor uitdieping van het vaarwater in of nabij de brug.

10. Wanneer een schipper weigert zijn schip tusschen de in artikel 7 bedoelde stoppalen naar de aanwijzing van den brugwachter te doen stoppen, te bewegen of te verhalen, is deze, desnoods ondersteund door den sterken arm, bevoegd op kosten van den onwillige het noodige te verrichten om die aanwijzing te doen uitvoeren.

11. Wanneer een vastgeraakt schip het openen of sluiten van de brug verhindert, zijn bestuurders van den spoorwegdienst bevoegd, op kosten van den schipper of van den eigenaar van het schip, het noodige te verrichten om aan deze belemmering een einde te maken.

12. (1) Onder *schepen* worden in dit reglement verstaan alle soorten van vaartuigen en houtvlotten.

(2) Onder *schippers* worden verstaan zij, die op het schip het gezag uitoefenen of met de leiding daarvan belast zijn.

(3) Onder *brugwachter* worden verstaan ook die personen, welke den brugwachter vervangen.

13. (1) Aan den brugwachter is de handhaving van de bepalingen van dit reglement opgedragen.

(2) De brugwachter, de ambtenaren in artikel 8, sub 1° tot en met 6°, van het Wetboek van Strafvordering bedoeld, de ambtenaren, aan wie door den Staat en de beëedigde beambten en bedienden, aan wie door de spoorwegonderneming het toezicht op de brug is opgedragen, zijn met het opsporen van de overtredingen van dit reglement belast.

14. Aan den brugwachter wordt op zijne aanvraag door het hoofd van het bestuur der gemeente, waarin de brug gelegen is en door alle ambtenaren, met openbaar gezag bekleed, bijstand verleend.

Behoort bij Koninklijk besluit van 12 Maart 1912 (*Staatsblad* n°. 103).

Mij bekend,

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

—

12 *Maart* 1912. BESLUIT, tot wijziging van de Koninklijke Besluiten van 3 Juli 1909 (*Staatsblad* n°. 262) en van 8 Februari 1910 (*Staatsblad* n°. 49), regelende de opleiding tot militie-officier, alsmede de opleiding tot bevordering van militie-officieren. S. 104.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 9 Maart 1912, Kabinet, Litt. X[23];

Gezien de Koninklijke Besluiten van 3 Juli 1909 (*Staatsblad* n°. 262), van 8 Februari 1910 (*Staatsblad* n°. 49) en van 26 Februari 1912, n°. 9;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. **1.** In de artikelen 19 van de hierboven in de eerste en tweede plaats genoemde Koninklijke Besluiten wordt het gestelde: „16 Maart 1904, n°. 7", vervangen door: „26 Februari 1912, n°. 9".

2. Dit Besluit wordt geacht in werking te zijn getreden den 1sten April 1911.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit Besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 12den Maart 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,

(*get.*) H. COLIJN.

(*Uitgeg.* 3 *April* 1912.)

—

12 *Maart* 1912. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende toezicht op de binnenscheepvaart.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel zoude er prijs op stellen bericht te ontvangen van ongevallen aan binnenschepen overkomen.

Genoemde ambtgenoot riep daartoe mijne tusschenkomst in met verzoek de burgemeesters te doen uitnoodigen hem in voorkomende gevallen kennis te geven van scheepsrampen binnen hunne gemeente, zulks volgens een bepaald formulier.

Gevolg gevend aan evengenoemd verzoek heb ik de eer U H.E.G. onder toezending van een formulier, als door den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel bedoeld, uit te noodigen de burgemeesters het bovenstaande mede te deelen, opdat door hen, bij voorkomende gelegenheid in den aangeduiden zin worde gehandeld.

VERSLAG *omtrent het ongeval, overkomen aan het schip* . . . . . .

1. Tijd van het ongeval.
2. Plaats van het ongeval.
3. Nationaliteit van het schip.

4. Naam.
5. Ouderdom.
6. Tonneninhoud.
7. Soort, constructie, tuigage.
8. Waarde van het schip en bedrag der verzekering.
9. Grootte der bemanning.
10. Aantal passagiers.
11. Naam en woonplaats van den gezagvoerder.
12. Naam en woonplaats van den reeder.
13. Aard der lading.
14. Waarde der lading en bedrag der verzekering.
15. Had het schip deklast?
16. Haven van waar het schip het laatst vertrokken is.
17. Plaats van bestemming.
18. Aard van het ongeval.
19. Richting en kracht van den wind.
20. Stand van het weder.
21. Gevolgen van het ongeval voor het schip.
(*Duidelijk op te geven of het schip al dan niet in de vaart blijft.*)
22. Gevolgen van het ongeval voor de lading.
23. Verlies van menschenlevens:
a. bemanning;
b. passagiers.
24. Vermoedelijke oorzaken van het ongeval. In het bijzonder hierbij te vermelden, indien er reden mocht bestaan om aan te nemen, dat de ramp geheel of ten deele is te wijten aan:
a. den bouw, de tuigage, de stuwage of de lading van het schip, stoomwerktuigen, of onvoldoende uitrusting of bemanning;
b. den onvoldoenden toestand van het vaarwater, van het loodswezen, of van de voor de veiligheid der scheepvaart gestelde teekenen;
c. eenige daad of nalatigheid van schipper, stuurman of machinist.
25. Verleende hulp en verdere bijzonderheden.

—

13 *Maart* 1912. BESLUIT, houdende beslissing dat eene mondelinge kennisgeving ter gemeente-secretarie niet voldoet aan het voorschrift van het tweede lid van art. 15 der Hinderwet.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep ingesteld door B. DE JONGH, te *Eindhoven*, tegen het besluit van Burg. en Weth. dier gemeente dd. 18 Oct 1911, waarbij hem vergunning is geweigerd tot het oprichten van een magazijn voor lompen, beenderen, metalen enz. op een perceel aan de Kleine Berg aldaar;

Den Raad van State, Afd. voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 14 Febr. 1912, n°. 19;

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 11 Maart 1912, n°. 133H, Afd. A.;

Overwegende, dat blijkens verklaring van Burg. en Weth. van Eindhoven, appellant verzuimd heeft van het door hem ingesteld beroep kennis te geven aan het gemeentebestuur; dat nu wel door appellant in zijn nadere memorie beweerd wordt, dat door hem van het ingesteld beroep eene mondelinge kennisgeving ter gemeente-secretarie is geschied, maar dat, ook zoo de juistheid van deze bewering vaststond, daarmede niet zou zijn voldaan aan het voorschrift van het 2e lid van art. 15 der Hinderwet;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

appellant niet-ontvankelijk te verklaren in zijn beroep.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast enz. (W. v. d. B. A.)

—

15 *Maart* 1912. BESLUIT, houdende bepalingen betreffende het afscheiden van azijnaether uit van het buitenland aangevoerde vloeistoffen. S. 105.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 6 December 1911, n°. 137, Afdeeling Accijnzen;

Gezien artikel 1 der wet van 4 April 1870 (*Staatsblad* n°. 61), artikel 3 der wet van 6 April 1877 (*Staatsblad* n°. 70), artikel 1 der wet van 6 April 1877 (*Staatsblad* n°. 71) en Ons besluit van 13 Januari 1910 (*Staatsblad* n°. 29);

Den Raad van State gehoord (advies van 19 December 1911, n°. 16);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 11 Maart 1912, n°. 73, Afdeeling Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Onze Minister van Financiën kan aan distillateurs toestaan buitenlandschen azijnaether, die méér zuiveren alcohol dan zuiveren azijnaether bevat, ter afscheiding van deze laatste zelfstandigheid, als buitenlandsch ge-

distilleerd in te slaan op den voet van de artikelen 3 tot en met 7 der wet van 6 April 1877 (*Staatsblad* n°. 70).

Van het invoerrecht, vastgesteld bij Ons besluit van 23 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 91), is alsdan alleen verschuldigd het bedrag van *f* 1.90 per kilogram zuiveren azijnaether, die in de ingevoerde vloeistof is vervat. Voor dit invoerrecht kan krediet worden verleend met afschrijving ter zake van uitvoer naar het buitenland.

2. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant* waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 15den Maart 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 30 *Maart* 1912.)

—

18 *Maart* 1912. BESLUIT, houdende vaststelling van een Reglement betreffende het optreden als gemachtigde voor den Octrooiraad. S. 106.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, van 4 November 1911, n°. 9292, Afdeeling Handel;

Gezien de artikelen 29, 32 en 34 van de Octrooiwet 1910 (*Staatsblad* n°. 313);

Den Raad van State gehoord (advies van 2 Januari 1912, n°. 9);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 14 Maart 1912, n°. 2539, Afdeeling Handel;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met ingang van den dag, op welken de Octrooiwet 1910 (*Staatsblad* n°. 313) in werking zal treden, vast te stellen het bij dit besluit gevoegde „Reglement betreffende het optreden als gemachtigde voor den Octrooiraad", houdende voorschriften, als bedoeld in artikel 29 sub *g*; artikel 29 juncto artikel 25, derde lid; artikel 32, derde lid; en artikel 34, vierde lid, juncto artikel 32, derde lid, van de Octrooiwet 1910 (*Staatsblad* n°. 313).

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's Gravenhage, den 18 Maart 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(*get.*) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 13 *April* 1912.)

REGLEMENT *betreffende het optreden als gemachtigde voor den Octrooiraad.*

1. *1.* Als gemachtigde van den aanvrager om octrooi, bedoeld in de artikelen 20, eerste lid, 24, laatste lid, 27, eerste lid en 32, vijfde lid der Octrooiwet 1910 (*Staatsblad* n°. 313), als gemachtigde van den opposant bedoeld in de artikelen 25, tweede lid en 27, eerste lid, dier wet en als gemachtigde van de verzoekers, bedoeld onderscheidenlijk in artikel 25, derde lid, artikel 32, derde en vijfde lid, en artikel 34, vierde lid, dier wet, mogen behoudens het tweede lid van dit artikel alleen optreden:

a. zij, die als octrooibezorger zijn ingeschreven in het in artikel 2 bedoelde register;

b. zij, die als advocaat zijn ingeschreven bij een der rechterlijke collegiën hier te lande.

2. De Octrooiraad is bevoegd, in bijzondere omstandigheden ook aan andere personen toe te staan als gemachtigde op te treden, mits zij van zulk optreden niet hun beroep maken.

2. *1.* Bij den Octrooiraad wordt een register van octrooibezorgers gehouden, waarvan de inrichting door dien Raad wordt vastgesteld. De inschrijvingen en doorhalingen in dit register geschieden ingevolge besluit van den Octrooiraad en worden door den Voorzitter van den Octrooiraad openbaar gemaakt.

2. Hij, die als octrooibezorger in het in het vorige lid bedoelde register wenscht te worden ingeschreven, moet:

a. ingezetene zijn van het Koninkrijk, meerderjarig en niet staande onder curateele;

b. niet als octrooibezorger zijn ontzet, tenzij die ontzetting door den in artikel 8 bedoelden Raad van Toezicht is ingetrokken.

3. Hij moet bij zijn verzoek aan den Octrooiraad overleggen het bewijs, dat hij met goed gevolg heeft afgelegd het examen, bedoeld bij artikel 3 van dit reglement en verder ten genoegen van den Octrooiraad doen blijken:

a. dat hij gedurende ten minste een jaar practisch in de nijverheid is werkzaam geweest;

b. dat hij bovendien gedurende ten minste één jaar een werktijd heeft volbracht op het kantoor van iemand, die van het behandelen

van octrooi-aangelegenheden zijn gewoon beroep maakt.

3. *1.* Op tijdstippen, door den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel te bepalen, wordt door eene door dien Minister te benoemen commissie, bestaande uit leden van den Octrooiraad en andere technische en rechtsgeleerde deskundigen, een examen afgenomen.

2. Om dit examen met goed gevolg af te leggen, moet hij, die zich daaraan onderwerpt, daarbij doen blijken, dat hij de noodige kennis bezit van de Nederlandsche en de voornaamste vreemde wetgevingen en regelingen van de internationale overeenkomsten betreffende den industrieelen eigendom, de voorschriften dier wetgevingen en regelingen practisch weet toe te passen en bekend is met de beginselen van het Nederlandsche burgerlijk en handelsrecht, voor zoover die kennis noodig is voor een goed begrip van de Nederlandsche wetgeving betreffende den industrieelen eigendom.

3. Om aan dit examen te kunnen deelnemen moet de candidaat aan de in het eerste lid bedoelde commissie doen toekomen:

a. het bewijs, dat hij aan eene Rijks-Universiteit of daarmede wettelijk gelijkgestelde inrichting den graad van doctor in een der vakken van de faculteit der wis- en natuurkunde heeft verkregen; of

b. het diploma van ingenieur, door hem verworven aan de Technische Hoogeschool of aan de voormalige Polytechnische School; of

c. het bewijs, dat hij de studie voor officier der genie of der artillerie bij het Nederlandsche of het Nederlandsch-Indische leger of voor officier der Koninklijke Nederlandsche Marine heeft volbracht.

4. Met den in het derde lid vermelden graad van doctor of het diploma van ingenieur kan door de in het eerste lid bedoelde commissie worden gelijkgesteld een diploma eener buitenlandsche academie, universiteit of technische hoogeschool.

5. De werkzaamheden der in het eerste lid bedoelde Commissie, het tijdstip, waarop belanghebbenden zich tot het afleggen van het examen bij den Voorzitter der Commissie moeten hebben aangemeld, de plaats, waar het examen zal worden afgenomen, en het voor de deelneming aan het examen te storten bedrag worden geregeld door den in het eerste lid genoemden Minister: deze doet van een en ander openbare mededeeling.

4. De inschrijving in het in artikel 2 bedoelde register kan door den Octrooiraad, den in artikel 8 bedoelden Raad van Toezicht gehoord, worden geweigerd aan hem, die

a. ter zake van misdrijf is veroordeeld tot gevangenisstraf;

b. in staat van faillissement is verklaard en wiens faillissement nog niet is geëindigd.

5. Alvorens als gemachtigde, overeenkomstig artikel 1 op te treden, leggen de in het daar bedoelde register ingeschrevenen in handen van den Voorzitter van den Octrooiraad de volgende belofte af:

„Ik beloof, dat ik het beroep van gemachtigde in octrooiaangelegenheden nauwgezet zal vervullen, met inachtneming van de daarop betrekkelijke wettelijke voorschriften, de mij als zoodanig toevertrouwde belangen met ijver en eerlijkheid zal behartigen en geheimhouding zal bewaren omtrent alle uitvindingen, die in mijne praktijk als gemachtigde te mijner kennis komen, zoolang de desbetreffende aanvragen om octrooi niet op de bij de wet voorgeschrevene wijze zijn openbaar gemaakt.

Dat beloof ik."

6. Ingeval een advocaat krachtens artikel 1 als gemachtigde bij den Octrooiraad wenscht op te treden, kan van hem, alvorens hij als zoodanig wordt toegelaten, door den Octrooiraad worden gevorderd de vertooning van zijne acte van beëediging als advocaat, behoorlijk geviseerd naar de voorschriften van artikel 6 van het Reglement N°. III, in voldoening aan artikel 19 der wet op de Zamenstelling van de Regterlijke Magt en het beleid der Justitie vastgesteld bij Koninklijk besluit van 14 September 1838 (*Staatsblad* n°. 36), laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 1 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 178).

7. *1.* De inschrijving in het in artikel 2 bedoelde register wordt op bevel van den Octrooiraad doorgehaald:

a. op verzoek van den ingeschrevene aan den Octrooiraad;

b. bij overlijden of curateele van den ingeschrevene;

c. indien de ingeschrevene ophoudt ingezetene van het Koninkrijk te zijn;

d. ingeval van ontzetting van het recht om als gemachtigde op te treden door den in artikel 8 bedoelden Raad van Toezicht.

2. De Octrooiraad kan de doorhaling gelasten, indien een der gevallen zich voordoet, bedoeld in artikel 4.

3. Binnen acht dagen na de doorhaling van de inschrijving wordt daarvan aan den ingeschrevene of zijne erfgenamen of zijnen curator kennis gegeven.

8. *1.* De in het in artikel 2 bedoelde

register ingeschrevenen staan, wat betreft hunne werkzaamheden als zoodanig, onder toezicht van een Raad van Toezicht voor de gemachtigden in octrooiaangelegenheden, samengesteld uit een voorzitter en vier andere door de Koningin te benoemen leden, waarvan drie rechtsgeleerden en twee technisch deskundigen moeten zijn.

2. De Raad stelt onder goedkeuring van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel een reglement van orde voor zijne werkzaamheden vast. Een der leden, door den Raad aan te wijzen, treedt als secretaris op, tenzij door de Koningin een afzonderlijke secretaris is benoemd.

3. De Raad van Toezicht is in het algemeen belast met het toezicht op de wijze, waarop de ingeschreven gemachtigden hun beroep uitoefenen, neemt kennis van klachten ter zake en treedt onder meer op, ingeval een ingeschreven gemachtigde zich in de uitoefening van zijn beroep in strijd met zijn plicht of op onwaardige wijze gedraagt.

4. Als onwaardig gedrag is onder meer aan te merken het in octrooiaangelegenheden samenwerken met een persoon:

a. die krachtens het in artikel 4, sub *a* bepaalde niet als gemachtigde zou kunnen worden ingeschreven;

b. die van het recht om als gemachtigde op te treden is ontzet;

c. die, hoewel onbevoegd om als gemachtigde bij den Octrooiraad op te treden, toch er zijne gewoonte van maakt hier te lande opdrachten tot de behandeling van octrooiaangelegenheden uit te lokken of advies omtrent octrooizaken te geven.

5. Indien ter kennis van den Raad aanwijzingen mochten komen, dat een advocaat bij de behandeling van octrooiaangelegenheden zich in strijd met zijn plicht of op onwaardige wijze gedraagt of heeft gedragen, geeft de Raad hiervan kennis aan den Raad van Toezicht en Discipline of het rechterlijke College, aan welks toezicht de advocaat ingevolge de artikelen 9 tot en met 12 van het Reglement N°. III, hierboven in artikel 6 vermeld, is onderworpen.

6. De Raad van Toezicht en Discipline of het rechterlijke College stelt naar aanleiding van de gedane mededeeling een onderzoek in en geeft van de uitkomsten daarvan kennis aan den Raad van Toezicht voor de gemachtigden in octrooiaangelegenheden.

7. Aan laatstgenoemden Raad wordt door den betrokken Raad van Toezicht en Discipline of het betrokken rechterlijke College eveneens kennis gegeven van de uitkomsten van elk ander onderzoek, ingesteld ter zake van de behandeling van octrooiaangelegenheden door een advocaat en van de genomen disciplinaire maatregelen.

8. De Raad van Toezicht voor de gemachtigden in octrooiaangelegenheden geeft van de ingevolge beide vorige leden ontvangen mededeelingen kennis aan den Octrooiraad.

9. *1.* De Raad van Toezicht kan na verhoor van den belanghebbende of deze behoorlijk opgeroepen zijnde, en desgeraden na verhoor van getuigen, aan een ingeschreven gemachtigde, naar gelang van omstandigheden, een der volgende straffen opleggen:

a. waarschuwing;

b. berisping;

c. schorsing in de uitoefening der praktijk als gemachtigde voor den tijd van ten hoogste een jaar.

2. Hij, die reeds tweemalen is geschorst, kan, ingeval van een nieuw vergrijp, worden gestraft met ontzetting van het recht om als gemachtigde in zake octrooiaangelegenheden op te treden.

3. Bij de bepaling der straffen wordt rekening gehouden met de omstandigheid, of de schuldige al dan niet heeft vergoed de schade, door zijn vergrijp aan een ander toegebracht.

10. *1.* De Raad van Toezicht geeft van elke straf door hem opgelegd onverwijld kennis aan den Octrooiraad. Daarbij wordt mededeeling gedaan, of en in hoever van het toebrengen van schade, als aan het slot van het vorige artikel bedoeld, en van de vergoeding daarvan aan den Raad is gebleken.

2. Indien de opgelegde straf bestaat in schorsing of ontzetting, wordt daarvan door den Voorzitter van den Octrooiraad openbare kennisgeving gedaan.

11. *1.* Elk ingeschreven gemachtigde is verplicht ten aanzien van hem gedane opdrachten, uit de Octrooiwet 1910 (*Staatsblad* n°. 313) voortvloeiende, op behoorlijke wijze aanteekening te houden en over het algemeen de hem toevertrouwde zaken zoo te beheeren, dat deze desnoods dadelijk door een plaatsvervanger of opvolger kunnen worden overgenomen.

2. De Raad van Toezicht heeft het recht zich hiervan door een harer leden te allen tijde te overtuigen.

12. *1.* Voor hen, die ten genoegen van den Octrooiraad aantoonen, dat zij zich gedurende de laatste 12 maanden vóór den datum van het inwerkingtreden der Octrooiwet 1910

(*Staatsblad* n°. 313) in hun beroep hebben beziggehouden met de behandeling van aanvragen om octrooi in het buitenland of met andere octrooi-aangelegenheden, of ten genoegen van genoemden Raad anderszins waarborgen geven, dat zij tot eene behoorlijke behandeling van octrooi aangelegenheden in staat zijn, gelden niet de vereischten, voor de inschrijving in het in artikel 2 bedoelde register gesteld bij artikel 2, derde lid, mits zij zich binnen drie maanden na genoemden datum bij den Voorzitter van den Octrooiraad ter inschrijving hebben aangemeld.

2. De krachtens het eerste lid als octrooibezorger ingeschrevene is verplicht zich te onderwerpen aan het eerst te houden examen, als in artikel 3 voorgeschreven. Hij kan daaraan deelnemen ook al voldoet hij niet aan de vereischten, bij het derde lid van dat artikel gesteld.

3. Van de verplichting in het tweede lid bedoeld, kan door den Octrooiraad vrijstelling worden verleend, wanneer de ingeschrevene voldoet aan de vereischten, gesteld bij artikel 3, derde lid, sub *a*, *b* of *c* van dit reglement, en ten genoegen van dien Raad schriftelijk aantoone, dat hij zich reeds gedurende vijf jaren in zijn beroep heeft bezig gehouden met de behandeling van aanvragen om octrooi in het buitenland of met andere octrooi-aangelegenheden. In andere gevallen kan bij bijzondere omstandigheden door den Octrooiraad uitstel van de vervulling der verplichting worden verleend tot ten hoogste twee jaren na het in werking treden der Octrooiwet of tot het tweede examen na dat in werking treden te houden, wanneer dit binnen dien termijn nog niet mocht hebben plaats gehad.

4. Voordat een jaar zal verstreken zijn sedert den datum van het in werking treden der Octrooiwet 1910 (*Staatsblad* n°. 313), wordt gelegenheid gegeven het in artikel 3 bedoelde examen af te leggen. De Voorzitter der examencommissie geeft onverwijld kennis aan den Voorzitter van den Octrooiraad van het gevolg, waarmede iedere deelnemer aan het examen dit heeft afgelegd. De inschrijving van hen, die overeenkomstig het tweede of derde lid daartoe verplicht, het examen niet of niet met goed gevolg aflegden, wordt op bevel van den Octrooiraad doorgehaald.

13. Dit reglement kan worden aangehaald onder den titel van „Octrooigemachtigdenreglement", doch met bijvoeging van den jaargang en het nummer van het *Staatsblad*, waarin het is geplaatst.

Behoort bij Koninklijk besluit van 18 Maart 1912 (*Staatsblad* n°. 106).

Mij bekend,

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(*get.*) A. S. TALMA.

—

18 *Maart* 1912. BESLUIT, tot wijziging van het Waddenzee-visscherijreglement en van het Zuiderzee-visscherijbesluit. S. 107.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 3 Februari 1912, n°. 798, afdeeling Nijverheid;

Gelet op de Visscherijwet (wet van 6 October 1908, *Staatsblad* n°. 311, gewijzigd bij de wet van 8 Februari 1912, *Staatsblad* n°. 66);

Mede gelet op het Waddenzee-visscherijreglement (Ons besluit van 26 Juni 1911, *Staatsblad* n°. 161, aangevuld bij Ons besluit van 6 November 1911, *Staatsblad* n°. 331) en op het Zuiderzee-visscherijbesluit (Ons besluit van 26 Juni 1911, *Staatsblad* n°. 162, laatstelijk aangevuld bij Ons besluit van 6 November 1911, *Staatsblad* n°. 331);

Den Raad van State gehoord (advies van 5 Maart 1912, n°. 15);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 15 Maart 1912, n°. 1848, Afdeeling Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel I. A. Na artikel 4 van het Waddenzee-visscherijreglement wordt ingevoegd het volgende nieuwe artikel:

Art. 4bis. 1. Het is verboden te visschen van 1 Juli tot 30 September met het staand ansjovisnet, het ansjovissleepnet en den wonderkuil.

2. Onze Minister is bevoegd het in het vorige lid bepaalde tijdvak ten hoogste een maand vroeger of later te doen ingaan of te doen eindigen.

3. De daaromtrent genomen beschikking wordt ten minste drie dagen voordat zij in werking treedt in de *Staatscourant* geplaatst.

B. In artikel 14, letter *a*, en artikel 17, tweede lid, van genoemd visscherijreglement wordt na „4, eerste en tweede lid", ingevoegd „*4bis*, eerste lid",.

Artikel II. Artikel *4bis* van het Zuiderzeevisscherijbesluit wordt gelezen als volgt:

Art. 4bis. 1. Het is verboden te visschen:

a. van 1 Augustus tot 31 October met kuilnetten, op welke wijze ook aangespannen, in het Hoornsche Hop en op het Pampus, binnen de door Onzen Minister vast te stellen grenzen;

b. van 1 April tot 31 October met kuilnetten en sleepnetten, op welke wijze ook aangespannen, op het Kamperzand, in het Zwolsche diep en langs de kust tusschen *Vollenhove* en *Blokzijl*, binnen de door Onzen Minister vast te stellen grenzen;

c. van 1 Juli tot 30 September met het staand ansjovisnet, het ansjovissleepnet en den wonderkuil.

2. Het bepaalde in het vorige lid, letter *b*, geldt van 1 April tot 30 April niet voor het haringsleepnet.

3. Onze Minister is bevoegd de in vorige leden bepaalde tijdvakken ten hoogste een maand vroeger of later te doen ingaan of te doen eindigen.

4. De krachtens het bepaalde in het eerste en derde lid genomen beschikkingen worden ten minste drie dagen voordat zij in werking treden in de *Staatscourant* geplaatst.

Artikel III. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 18den Maart 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(*get.*) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 22 *Maart* 1912.)

—

18 *Maart* 1912. BESLUIT, tot wijziging van het Waddenzee-visscherijreglement, van het Zuiderzee-visscherijbesluit en van het Zuidhollandsche stroomen-visscherijreglement. S. 108.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 16 Februari 1912, n°. 1182, afdeeling Nijverheid;

Gelet op de Visscherijwet (wet van 6 October 1908, *Staatsblad* n°. 311, gewijzigd bij de wet van 8 Februari 1912, *Staatsblad* n°. 66);

Mede gelet op het Waddenzee-visscherijreglement (Ons besluit van 26 Juni 1911, *Staatsblad* n°. 161, aangevuld bij Ons besluit van 6 November 1911, *Staatsblad* n°. 331), op het Zuiderzee-visscherijbesluit (Ons besluit van 26 Juni 1911, *Staatsblad* n°. 162, laatstelijk aangevuld bij Ons besluit van 6 November 1911, *Staatsblad* n°. 331) en op het Zuidhollandsche stroomen-visscherijreglement (Ons besluit van 26 Juni 1911, *Staatsblad* n°. 163);

Den Raad van State gehoord (advies van 5 Maart 1912, n°. 13);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 15 Maart 1912, n°. 1844, afdeeling Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. *1.* In artikel 15, lid 1, van het Waddenzee-visscherijreglement, artikel 9, lid 1, van het Zuiderzee-visscherijbesluit en artikel 18, lid 1, van het Zuidhollandsche stroomen-visscherijreglement wordt, in plaats van: „gedurende drie maanden na het in werking treden van dit reglement (besluit)", gelezen: „tot 15 Augustus 1912".

2. In het tweede lid van de genoemde artikelen wordt, in plaats van: „Gedurende dat tijdvak", gelezen: „Tot dien datum."

2. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 18den Maart 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(*get.*) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 22 *Maart* 1912.)

—

18 *Maart* 1912. BESLUIT, houdende beslissing, dat, waar de hier bedoelde inrichting reeds bestond toen het Kon. Besluit van 19 October 1852 (*Staatsblad* n°. 185), waarbij de magazijnen van beenderen en lompen werden opgenomen onder de inrichtingen van het Kon. Besluit van 31 Januari 1824 (*Staatsblad* n°. 19), in werking trad, voor haar geene vergunning krachtens dat besluit noodig was;

dat waar de Hinderwet niet toepasselijk is op inrichtingen, die ten tijde van haar inwerkingtreden reeds bestonden en volgens aan haar anterieure bepalingen geene vergunning behoefden, Burg. en Weth. hier ook ten onrechte art. 21 dier wet van toepassing hebben geacht.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door

C. W. ALSEMGEEST te *Delft*, tegen het besluit van Burg. en Weth. dier gemeente d.d. 17/20 October 1911, n°. 1583, waarbij hem verboden is de werkzaamheden voort te zetten in zijne bewaarplaats van lompen en beenderen aan de Zuiderstraat n°. 4 aldaar;

Den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 28 Febr. 1912, n°. 185, Afd. A.;

Overwegende dat op 17/20 Oct. 1911 Burg. en Weth. van Delft aan C.W. ALSEMGEEST het voortzetten der werkzaamheden in zijne bewaarplaats van lompen en beenderen aan de Zuiderstraat n°. 4 hebben verboden, op grond, dat hij niet heeft kunnen bewijzen, dat voor deze bewaarplaats ooit eene vergunning is verleend en zoodanige vergunning ook niet is aangevraagd;

dat van het besluit van Burg. en Weth. de belanghebbende bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende dat van omstreeks 1850 af het perceel als bergplaats van beenderen gebezigd is; dat zelfs de omstandigheid dat het perceel in 1882 of 1883 grootendeels is afgebrand, geen wijziging in de bestemming heeft ten gevolge gehad; dat de maatregel van B. en W. niet wordt gerechtvaardigd door het feit, dat appellant niet in staat is een stuk vermeldende een vergunning uit krachte van de Hinderwet of het Koninklijk besluit van 19 Oct. 1852 (*Staatsblad* n°. 185) over te leggen;

dat Burg. en Weth. niet stellen, dat de inrichting zonder de vereischte vergunning in werking is en het verbod dus reeds op dien grond in strijd is met de wet; wat uit het in de eerste plaats door appellant aangevoerde reeds blijkt, dat indertijd vergunning verleend is;

dat bovendien genoemde inrichting voorkomt op de ten politiebureele te Delft aangehouden lijst van inrichtingen waartoe eene vergunning als in dezen vereischt, is verkregen;

dat daarenboven, naar hem ter oore is gekomen, omstreeks den wederopbouw van het perceel, in 1883, toen dit in 1882 of 1883 door brand was verwoest, door den toenmaligen gebruiker tot Burg. en Weth. de vraag is gericht, of eene nieuwe aanvrage tot vergunning noodzakelijk was, waarop hem te kennen is gegeven, dat zulks door Burg. en Weth. niet noodzakelijk werd geacht;

Overwegende dat op grond van door appellant overgelegde verklaringen, als vaststaande moet worden aangenomen, dat zijne inrichting reeds bestond toen het Koninklijk besluit van 19 Oct. 1852 (*Staatsblad* n°. 185), waarbij de magazijnen van beenderen en lompen werden opgenomen onder de inrichtingen van het Kon. Besluit van 31 Jan. 1824 (*Staatsblad* n°. 19) in werking trad;

dat derhalve voor de inrichting geen vergunning krachtens dat besluit noodig was;

dat de Hinderwet niet toepasselijk is op inrichtingen, die ten tijde van haar inwerkingtreden reeds bestonden en volgens aan haar anterieure bepalingen geen vergunning behoefden;

dat de inrichting sedert hare oprichting onafgebroken heeft voortbestaan, al is het pand waarin zij is gevestigd, in 1882 of 1883 herbouwd omdat het door brand was verwoest;

dat nu wel van de zijde van het gemeentebestuur is beweerd dat na den wederopbouw van het pand vergunning had moeten zijn verkregen, hetzij krachtens art. 1, hetzij krachtens art. 14 der Hinderwet, maar dat van oprichting in den zin van art. 1 der Hinderwet geen sprake kan zijn als het de voortzetting van eene inrichting in een door brand verwoest pand betreft en dat, wat de toepasselijkheid van art. 14 dezer wet aangaat, aangenomen dat deze bepaling, waarin sprake is van een *nieuwe* vergunning, toepassing kan erlangen op eene inrichting waarvoor geene vergunning is verleend, dewijl zij haar niet behoefde, dan nog in dit geval de brand niet kan worden geacht het gevolg te zijn geweest van een der oorzaken in dat artikel genoemd, nu Burg. en Weth. van Delft, blijkens het uittreksel uit de Notulen van hunne vergadering van 3 Juli 1883, destijds op de daartoe strekkende vraag van den toenmaligen concessionnaris, hebben geantwoord, „dat, wanneer de zaak niet wordt uitgebreid, geen nieuwe vergunning wordt noodig geacht";

dat ook niet is gebleken, wat van den kant van het gemeentebestuur is beweerd, dat door de veranderingen aangebracht aan het perceel waarin de inrichting is gevestigd, bij den herbouw ervan na den plaats gehad hebbenden brand, de inrichting in den zin van art. 14 der Hinderwet is uitgebreid en veeleer moet worden aangenomen, dat dit niet het geval is, nu Burg. en Weth. destijds na hun bovenvermeld antwoord aan den toenmaligen concessionaris, in het niet vragen door dezen van een nieuwe vergunning hebben berust;

dat deze inrichting alzoo valt buiten de werking der Hinderwet en Burg. en Weth. van Delft op haar ten onrechte art. 21 dier wet van toepassing hebben geacht;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het bestreden besluit te vernietigen.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast enz. (W. v. d. B. A.)

—

18 *Maart* 1912. BESCHIKKING van den Minister van Oorlog, betreffende inwerkingtreding van het besluit van 7 Februari 1911, tot wijziging van het besluit van 29 Mei 1903, betreffende regeling van de Landweer.

De Minister van Oorlog,

Heeft goedgevonden te bepalen, zulks ten vervolge op de Beschikking van 23 Februari 1911, IIde Afd., nº. 209, dat de in die Beschikking bedoelde standplaatswijziging voor het 9de Landweerdistrict zal ingaan op 1 Mei 1912.

Voor den Minister,
De Secretaris-Generaal,
(*get.*) DE BRUIJN.

—

20 *Maart* 1912. BESLUIT, tot wijziging van het bij het besluit van 24 Juni 1908 (*Staatsblad* nº. 211) vastgestelde „Reglement voor het Weduwen- en Weezenfonds van militairen beneden den rang van officier bij de koloniale troepen". S. 109.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Koloniën van 2 Januari 1912, Afdeeling C, 1ste Bureau, nº. 34;

Den Raad van State gehoord (advies van 5 Maart 1912, nº. 16);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 16 Maart 1912, Afdeeling C, 1ste Bureau, nº. 75;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Punt *b* van artikel 2 van het bij Ons Besluit van 24 Juni 1908 (*Staatsblad* nº. 211) vastgestelde „Reglement voor het Weduwen- en Weezenfonds van militairen beneden den rang van officier bij de koloniale troepen" wordt gelezen als volgt:

b. bij de landmacht in *Suriname* en in *Curaçao*, met inbegrip van de bij de politie, dienstdoende militairen:

de gehuwde en ongehuwde militairen overeenkomstig de onder *a* gemaakte onderscheidingen.

2. De in artikel 1 bedoelde wijziging wordt gerekend te zijn ingegaan op 1 September 1911.

Onze Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onze Ministers van Oorlog, van Marine en van Financiën, aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer en dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 20sten Maart 1912.

(*get.*) WILHELMINA.
De Minister van Koloniën,
(*get.*) DE WAAL MALEFIJT.
(*Uitgeg.* 2 *April* 1912.)

—

20 *Maart* 1912. BESLUIT, tot schorsing van het besluit van den raad der gemeente *Spaubeek* van 4 Maart 1912, strekkende tot benoeming tot hoofd der openbare lagere school aldaar van P. J. S. DAMOISEAUX, onderwijzer te *Margraten*. S. 110.

Geschorst tot 1 *Juli* 1912.

—

25 *Maart* 1912. ARREST van den Hoogen Raad.

De wetgevende macht der gemeente moet geacht worden zich uit te strekken over alles wat het algemeen gemeentelijk belang betreft.

Eene verordening, welke de grenzen van het gemeentelijk belang zou overschrijden, mist bindende kracht.

Door geen wettelijk voorschrift is de rechterlijke macht ontheven van de verplichting om buiten toepassing te laten de verordening, die treedt in eene regeling van de bijzondere belangen der ingezetenen.

Bij de verordening op de winkelsluiting van de gemeente Amsterdam wordt eene regeling gegeven, die geacht kan worden de huishouding der gemeente te betreffen.

De toegepaste bepalingen der verordening zijn met geen enkel wettelijk voorschrift in strijd.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op de middelen van cassatie, namens den requirant voorgesteld bij pleidooi:

I. Schending van art. 168 jº. 173 der Gemeentewet;

II. Schending van art. 144 Grondwet en art. 135 der Gemeentewet in verband met art. 1 jº. 4 en 9 van de verordening op de winkelsluiting der Gemeente Amsterdam en de artt. 134, 150 en 153 Gemeentewet;

III. Schending van art. 150 Gemeentewet in verband met art. 1 jº. 4 en 9 der Verordening op de winkelsluiting der gemeente Amsterdam en de Arbeidswet;

Overwegende dat de requirant in eersten aanleg heeft terecht gestaan voor het Kantongerecht te Amsterdam ter zake, dat hij te Amsterdam op Donderdag 21 Sept. 1911 des namiddags omstreeks te 9½ uur in den door hem als zetwinkelier gehouden in perceel 23 aan de

Raadhuisstraat gevestigde sigarenwinkel, nog publiek heeft gehad, dat daar dien avond om 9 uur niet aanwezig was;

O. dat de Kantonrechter dit feit met des requirants schuld er aan wettig en overtuigend bewezen heeft verklaard en heeft aangenomen, dat het oplevert eene overtreding van art. 1 der verord. op de winkelsluiting te Amsterdam, maar het des ongeacht niet strafbaar heeft geoordeeld, op grond dat die verordening niet bindend zou zijn, daar zij niet zou betreffen de openbare orde, zedelijkheid en gezondheid of, en zulks in het bijzonder, die huishouding der gemeente;

dat op dien grond de requirant door den Kantonrechter werd ontslagen van rechtsvervolging;

O. dat de Rechtbank het vonnis van den Kantonrechter heeft vernietigd, voor zoover de requirant er bij werd ontslagen van rechtsvervolging, maar voor het overige dat vonnis heeft bevestigd en de bewezen verklaarde feiten heeft gequalificeerd en te dier zake straf heeft opgelegd als aan het hoofd van dit arrest is vermeld;

dat de Rechtbank tot deze beslissing is gekomen door aan te nemen, dat de wetgevende bevoegdheid der gemeentebesturen alleen wordt beperkt door het in de artt. 150 en 153 Gemeentewet geregelde schorsings- en vernietigingsrecht der Kroon;

Ten aanzien van het eerste middel:

O. dat dit blijkens de toelichting gegrond is op de bewering, dat de door de Rechtbank toegepaste verordening niet behoorlijk is afgekondigd, doordat aan de 2e zinsnede van het formulier van afkondiging, zooals dat is vastgesteld in art. 173 Gemeentewet is toegevoegd de zinsnede: „en door dat college aan Hare Majesteit de Koningin ter vernietiging voorgedragen zonder dat binnen den tijd van 2 maanden eene beslissing van Hooger Bestuur tot schorsing of vernietiging der verordening is gevolgd, zoodat overeenkomstig art. 170 2e lid der Gemeentewet moet worden aangenomen, dat voor schorsing of vernietiging geene redenen bestaan;"

O. dat uit het aan den Hoogen Raad overgelegde exemplaar der verordening blijkt, dat inderdaad de bij de toelichting van het middel gewraakte zinsnede aan het formulier van afkondiging der verordening is toegevoegd, maar dit niet belet, dat de afkondiging in den voorgeschreven vorm heeft plaats gehad, daar daarbij het wettelijk vastgestelde formulier zonder eenige afwijking is gevolgd, en de tusschenvoeging van de vooraangeduide zinsnede, den zin van dat formulier in geen opzicht wijzigt of maar onduidelijk maakt;

dat dus dit middel is ongegrond;

Ten aanzien van het tweede middel:

O. dat dit blijkens de toelichting steunt op de stelling, dat de Rechtbank ten onrechte de door haar toegepaste verordening verbindend heeft geacht, schoon aan den Gemeenteraad alleen behoort het maken van de verordeningen, die in het belang van openbare orde, zedelijkheid en gezondheid worden vereischt, en van andere betreffende de huishouding der gemeente, waartoe de verordening op de winkelsluiting niet geacht kan worden te behooren;

O. dat de den Gemeenteraad bij art. 144 Grondwet gewaarborgde autonomie bij art. 135 Gemeentewet is omschreven als de bevoegdheid tot het maken der verordeningen, die in het belang der openbare orde, zedelijkheid en gezondheid worden vereischt en van andere betreffende de huishouding der gemeente, zoodat de wetgevende macht der gemeenten geacht moet worden zich uit te strekken over alles wat het algemeen gemeentelijk belang heeft;

dat derhalve aan de Gemeenteraden slechts is toegekend en dus ook slechts toekomt de bevoegdheid om verordeningen te maken betreffende het gemeentelijk belang, met het gevolg dat eene verordening, welke de grenzen van dat belang zou overschrijden, bindende kracht zou missen;

dat de vraag in hoeverre eene verordening de grenzen van het gemeentelijk belang, d. w. z. van de huishouding der gemeente overschrijdt, door te treden in hetgeen van algemeen Rijks- of Provinciaal belang is, bij art. 150 Gemeentewet aan het oordeel der Rechterlijke Macht is onttrokken;

dat echter door geen wettelijk voorschrift de rechterlijke macht is ontheven van de verplichting om buiten toepassing te laten de bepaling eener verordening waarin de Gemeenteraad de bovenomschreven grenzen zijner wetgevende bevoegdheid heeft overschreden door zich niet te beperken tot het gemeentelijk belang, maar te treden in eene regeling der bijzondere belangen van de ingezetenen der Gemeente;

dat derhalve ook in dit geval behoort te worden onderzocht of de gemeenteraad van Amsterdam door de vaststelling der bij het bestreden vonnis toegepaste verordening op de winkelsluiting in even omschreven opzicht iets heeft verordend, dat niet geacht kan worden de huishouding der gemeente te betreffen;

dat die vraag ontkennend moet worden be-

antwoord, daar het des avonds voor het publiek geopend zijn der winkels in eene stad, zoodanig naar buiten kan werken, dat eene regeling daarvan moet geacht worden een algemeen gemeentelijk belang en dus de huishouding der gemeente te betreffen, zonder dat daarin verandering kan worden gebracht, doordat de belangen van eene bepaalde klasse van ingezetenen bij die regeling in het bijzonder op het spel staan;

dat dus ook dit middel is ongegrond;

Ten aanzien van het derde middel:

O. dat dit blijkens de toelichting is gegrond op de bewering, dat de requirant had behooren te worden ontslagen van rechtsvervolging omdat de toegepaste verordening niet verbindend is, daar zij is getreden op een gebied, dat reeds door den rijkswetgever is geregeld, terwijl de gemeentewetgever zich in deze verordening niet heeft bepaald tot geven van aanvullende voorschriften;

O. dat de bij het bestreden vonnis toegepaste bepalingen der Amsterdamsche verordening op de winkelsluiting niet in strijd zijn met eenig wettelijk voorschrift van den Rijkswetgever, in het bijzonder niet met eenige bepaling der Arbeidswet, terwijl zoo het middel mocht bedoelen te beweren, dat de Rijkswetgever, door het vaststellen der Arbeidswet de daarbij geregelde stof heeft getrokken binnen den kring van het algemeen Rijksbelang, overeenkomstig het bovenoverwogene een onderzoek daaromtrent aan het oordeel van de Rechterlijke Macht is onttrokken;

dat mitsdien ook dit middel niet tot cassatie kan leiden;

Verwerpt het beroep. (W. v. 'T R.)

—

26 *Maart* 1912. BESCHIKKING van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel ter uitvoering van art. 4*bis* van het besluit van 26 Juni 1911 (*Staatsblad* n°. 162) (Zuiderzee-visscherijbesluit).

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel;

Gelet op art. 4*bis* van het Zuiderzee-visscherijbesluit (Koninklijk besluit van 26 Juni 1911, *Staatsblad* n°. 162, zooals dat artikel is gewijzigd bij Koninklijk besluit van 18 Maart 1912, *Staatsblad* n°. 107), luidende:

„*Art. 4bis. 1.* Het is verboden te visschen:

a. van 1 Augustus tot 31 October met kuilnetten, op welke wijze ook aangespannen, in het Hoornsche Hop en op het Pampus, binnen de door Onzen Minister vast te stellen grenzen;

b. van 1 April tot 31 October met kuilnetten en sleepnetten, op welke wijze ook aangespannen, op het Kamperzand, in het Zwolsche Diep en langs de kust tusschen Vollenhove en Blokzijl, binnen de door Onzen Minister vast te stellen grenzen;

c. van 1 Juli tot 30 September met het staand ansjovisnet, het ansjovissleepnet en den wonderkuil.

2. Het bepaalde in het vorige lid, letter *b*, geldt van 1 April tot 30 April niet voor het haringsleepnet.

3. Onze Minister is bevoegd de in vorige leden bepaalde tijdvakken een maand vroeger of later te doen ingaan of te doen eindigen.

4. De krachtens het bepaalde in het eerste en derde lid genomen beschikkingen worden ten minste 3 dagen voordat zij in werking treden in de *Staatscourant* geplaatst.";

Heeft goedgevonden:

a. de in bovenstaand art. 4*bis*, letters *a* en *b*, bedoelde grenzen vast te stellen als volgt:

1°. voor het Hoornsche Hop:

de lijn, gaande van de zuidpunt van den hoek van de Nek bij Wijdenes naar den toren van Etersheim;

2°. voor het Pampus:

de lijn, gaande van den toren van Muiderberg over de zwarte ton van het Muiderzand naar den schoorsteen van het stoomgemaal bij de Rijpersluis bij Uitdam;

3°. voor het Kamperzand, het Zwolsche Diep en langs de kust tusschen Vollenhove en Blokzijl:

de lijn, gaande van den lichtopstand op den kop van den zuidelijken leidam van den Ketel over de westelijke roode ton van het Kamperzand naar het havenlicht van Blokzijl;

b. in te trekken zijne beschikking van 28 October 1911, n°. 6244, afdeeling Nijverheid (*Staatscourant* van 29 en 30 October 1911, n°. 254).

's Gravenhage, 26 Maart 1912.

De Minister voornoemd, (*get.*) A. S. TALMA.

—

26 *Maart* 1912. MISSIVE van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, aan de Commissarissen der Koningin betreffende inzending van aanvrage om décharge en declaratie voor dezelfde uitgaven in zake *veeziekte.*

„In den laatsten tijd is het meermalen voorgekomen, dat Burgemeesters, aan wie gelden ter goede rekening waren verstrekt tot het doen van uitgaven in zake veeziekte, voor de verrekening dier gelden inzonden een aanvrage om décharge en *bovendien voor dezelfde uitgaven* een voorschotdeclaratie. Een dier burgemeesters had zelfs beide stukken met een gelijk stel

bewijsstukken belegd en dus voor alle uitgaven dubbel laten quiteeren.

Het behoeft geen betoog dat een dergelijke geheel onjuiste toepassing der geldende voorschriften tot *verwarring* en *zeer zeker* tot *dubbele betaling* aanleiding kan geven.

Ik zou het op prijs stellen, wanneer U H.E.G. de Burgemeesters in Uw gewest hierop met nadruk zou willen wijzen en hen nogmaals te willen mededeelen, dat voor *ontvangen gelden ter goede rekening* **alleen** een aanvrage om décharge moet worden ingezonden zonder meer.

Alleen uit de gemeentekas *voorgeschoten* gelden kunnen op voorschotdeclaratie aan het Rijk in rekening worden gebracht".

—

27 *Maart* 1912. BESLUIT, houdende vaststelling van een „Octrooireglement". S. 111.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Landbouw, Nijverheid en Handel en van Koloniën van 15 November 1911, n°. 9618, Afdeeling Handel en 16 November 1911, Afdeeling A[1], n°. 4;

Gezien de artikelen 14, 15, 29, 31, 36, 62 en 64 van de Octrooiwet 1910 (*Staatsblad* n°. 313);

Den Raad van State gehoord (advies van 2 Januari 1912, n°. 8);

Gelet op het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van Landbouw, Nijverheid en Handel en van Koloniën van 7 Maart 1912, n°. 1059, Afdeeling Handel en van 23 Maart 1912, Afdeeling A[1], n°. 59;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met ingang van den dag, op welken de Octrooiwet 1910 (*Staatsblad* n°. 313) in werking zal treden, vast te stellen het bij dit besluit gevoegde reglement, genaamd: „Octrooireglement", houdende voorschriften als bedoeld in de artikelen 14, 15, 29 sub *a—f*, 31, 36, 62 en 64 van de Octrooiwet 1910 (*Staatsblad* n°. 313).

Onze Ministers van Landbouw, Nijverheid en Handel en van Koloniën zijn belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's Gravenhage, den 27sten Maart 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(*get.*) A. S. TALMA.

De Minister van Koloniën,

(*get.*) DE WAAL MALEFIJT.

(*Uitgeg.* 13 *April* 1912.)

OCTROOI-REGLEMENT

ALGEMEENE BEPALING.

Art. 1. In dit reglement wordt verstaan onder:

a. „de Octrooiwet", de Octrooiwet 1910 (*Staatsblad* n°. 313);

b. „de Minister", de Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel.

HOOFDSTUK I.

INRICHTING EN WIJZE VAN WERKEN VAN DEN OCTROOIRAAD.

§ 1. *Samenstelling van den Octrooiraad.*

2. *1.* De Octrooiraad bestaat uit:

a. drie of, zoo de Koningin dit nader mocht bepalen, vijf gewone leden, den Voorzitter daaronder begrepen, onderscheiden in rechtsgeleerde en technische leden;

b. ten minste twaalf buitengewone leden;

c. ten hoogste twaalf plaatsvervangende leden, benoemd uit de technische of rechtsgeleerde ambtenaren bij den Octrooiraad, die tevens als zoodanig werkzaam blijven.

2. De buitengewone leden worden ieder voor een tijdvak van vijf jaren benoemd; zij zijn telkens voor een volgend tijdvak van vijf jaren herbenoembaar.

3. *1.* De gewone, de buitengewone en de plaatsvervangende leden moeten den leeftijd van dertig jaren hebben vervuld.

2. De gewone, de buitengewone en de plaatsvervangende leden mogen niet tevens zijn advocaat of octrooibezorger, noch middellijk of onmiddellijk betrokken zijn bij eene onderneming tot het aanvragen of verhandelen van octrooien of tot het aanvragen van inschrijving van fabrieks- of handelsmerken. De gewone en de plaatsvervangende leden mogen ter zake van octrooien en fabrieks- en handelsmerken geen adviezen geven, anders dan ingevolge hunre ambtelijke taak. De buitengewone leden mogen geen deel nemen aan de behandeling van zaken, waarin zij adviezen hebben gegeven. De gewone en de plaatsvervangende leden mogen zonder toestemming van den Minister geen ander bezoldigd ambt of bezoldigde betrekking bekleeden, dan, voor zooveel den Voorzitter betreft, het ambt van Directeur van het Bureau voor den Industrieelen Eigendom en voor zooveel de andere leden betreft, een ander ambt bij dat Bureau.

4. *1.* De belofte, bedoeld in artikel 14, derde lid, van de Octrooiwet, luidt als volgt:

„Ik beloof, dat ik ijverig, nauwgezet en onpartijdig de plichten zal vervullen, welke het ambt van voorzitter (gewoon lid, buitengewoon lid, plaatsvervangend lid) van den Octrooiraad medebrengt, en met name stiptelijk zal helpen uitvoeren de hierbij in aanmerking komende wetten en algemeene maatregelen van bestuur, en dat ik om iets hoegenaamd in dit ambt te doen of te laten, van niemand middellijk of onmiddellijk eenige beloften of eenig geschenk zal aannemen.

Dat beloof ik.

Ik verklaar, dat ik middellijk noch onmiddellijk, onder welken naam of voorwendsel, voor het verkrijgen mijner aanstelling, aan iemand wie het ook zij, iets heb gegeven of beloofd.

Dat verklaar ik."

2. In geval van gelijktijdige aanvaarding door denzelfden persoon van de ambten van Voorzitter van den Octrooiraad en van Directeur van het Bureau voor den Industrieelen Eigendom, worden in het in het eerste lid van dit artikel vastgesteld formulier na de woorden „Voorzitter van den Octrooiraad" ingelascht de woorden „en dat van Directeur van het Bureau voor den Industrieelen Eigendom", en wordt voor „dit ambt" gelezen „deze ambten".

§ 2. *Vergaderingen van den Octrooiraad. Samenstelling en bevoegdheden zijner afdeelingen.*

5. *1.* De algemeene vergaderingen van den Octrooiraad, bedoeld in de artikelen 24, 27, 32 en 50 van de Octrooiwet zijn samengesteld uit den Voorzitter en de andere gewone leden, benevens uit twee buitengewone leden, door den Voorzitter telkens aan te wijzen, met dien verstande, dat niet wordt aangewezen het buitengewone lid, dat heeft deelgenomen aan de behandeling in eerste instantie van de zaak, over welke de algemeene vergadering heeft te beslissen.

2. Behalve hetgeen in de in het eerste lid genoemde artikelen der Octrooiwet aan de algemeene vergadering van den Octrooiraad is opgedragen, worden tevens door haar verricht de werkzaamheden aan den Octrooiraad opgedragen:

a. bij artikel 10, tweede lid der wet, indien de aanvrage om octrooi bij haar in behandeling is, of het octrooi door haar is verleend;

b. bij de artikelen 34, zesde lid, en 57, eerste lid, der wet.

3. Voorts komen haar toe de bevoegdheden, aan den Octrooiraad toegekend:

a. bij artikel 18 der wet;

b. bij de artikelen 32, tweede en derde lid, en 33, tweede lid, van dit reglement, wanneer de aanvrage bij haar in behandeling is.

6. De Octrooiraad wordt verdeeld in:

a. eene centrale afdeeling;

b. drie afdeelingen voor de behandeling der aanvragen om octrooi; deze worden „aanvraagafdeelingen" genaamd.

7. *1.* De centrale afdeeling van den Octrooiraad wordt gevormd door den Voorzitter, het eerst benoemde technische en het eerst benoemde rechtsgeleerde gewone lid.

2. Door de centrale afdeeling worden verricht de werkzaamheden, aan den Octrooiraad opgedragen bij artikel 17 der wet en bij de artikelen 8, 16, 18, 19, 21, 25, 33 eerste lid, 36, 40 en 42 van dit reglement en voorts die, welke ingevolge eenige andere bepaling zonder nadere vermelding aan den Octrooiraad zijn opgedragen.

8. *1.* Elke aanvraagafdeeling wordt gevormd door drie leden, zijnde twee gewone leden van den Octrooiraad en een buitengewoon of plaatsvervangend lid. Twee dezer leden moeten technisch deskundigen, één lid moet rechtsgeleerde zijn.

2. Door den Voorzitter van den Octrooiraad worden, met inachtneming van het in dit artikel bepaalde, telkens de leden van elke afdeeling aangewezen. Een lid kan in meer dan eene afdeeling zitting hebben.

3. Elke aanvraagafdeeling heeft haren werkkring op een bepaald gebied der techniek, nader door den Octrooiraad, onder goedkeuring van den Minister, voor elke afdeeling vast te stellen.

4. Bij de behandeling van eene aanvraag om octrooi in eene aanvraagafdeeling is zoo mogelijk tegenwoordig de technische ambtenaar bij den Octrooiraad, die het in artikel 24, eerste lid der Octrooiwet bedoelde lid bijstond bij het voorloopig onderzoek der aanvrage.

5. Behalve de werkzaamheden, door de Octrooiwet aan de aanvraagafdeelingen opgedragen, worden door de betrokken afdeeling verricht de werkzaamheden bij artikel 10, tweede en derde lid, dier wet aan den Octrooiraad opgedragen, indien de aanvraag om octrooi bij haar in behandeling is, en wat betreft artikel 10, derde lid, der wet ook indien het octrooi door haar is verleend en daartoe bevoegden niet in beroep zijn gekomen.

6. Aan de betrokken afdeeling komen toe de bevoegdheden, aan den Octrooiraad toegekend in de artikelen 32, tweede en derde lid, en 33, tweede lid, van dit reglement, zoolang de aanvraag bij haar aanhangig is.

9. *1.* Bij verhindering of ontstentenis worden de gewone leden telkens door een plaatsvervangend lid vervangen, daartoe door den Voorzitter van den Octrooiraad aangewezen.

2. In de algemeene vergadering en in de centrale afdeeling kan een gewoon lid ook door een buitengewoon lid, door den Voorzitter aangewezen, worden vervangen.

3. In de centrale afdeeling treedt bij verhindering of ontstentenis van het eerst benoemde technische of rechtsgeleerde lid in diens plaats het op hem in rang van benoeming volgende technische resp. rechtsgeleerde lid op. Eerst wanneer zoodanig lid ontbreekt of verhinderd is, vinden de bepalingen van het eerste en het tweede lid van dit artikel toepassing.

10. *1.* De Voorzitter van den Octrooiraad belegt de algemeene vergaderingen en de vergaderingen der centrale afdeeling. Hij regelt de werkzaamheden der aanvraagafdeelingen in overleg met het eerst benoemde technische gewone lid.

2. De Voorzitter van den Octrooiraad leidt de algemeene vergaderingen en de vergaderingen der centrale afdeeling, zoomede de vergaderingen der aanvraagafdeelingen, waarin hij zitting mocht hebben. De vergaderingen der aanvraagafdeelingen worden overigens geleid door het eerst benoemde in de vergadering zitting hebbende gewone lid en bij verhindering of ontstentenis door het eerst benoemde plaatsvervangende lid.

11. Als Secretaris der algemeene vergaderingen en der afdeelingsvergaderingen treedt op een der in de vergadering zitting hebbende gewone of der plaatsvervangende leden, door den Voorzitter van den Octrooiraad aangewezen, of een door hem aangewezen ambtenaar bij het Bureau voor den Industrieelen Eigendom.

§ 3. *Bepalingen van verschillenden aard.*

12. *1.* De Voorzitter van den Octrooiraad staat aan het hoofd der ambtenaren bij dien Raad; hij regelt hunne werkzaamheden, verleent hun verlof tot afwezigheid en oefent toezicht op hunne dienstvervulling uit.

2. Onder zijn toezicht zijn echter de leiding en de regeling der werkzaamheden van de technische ambtenaren opgedragen aan het eerst benoemde technische gewone lid.

13. *1.* De Voorzitter van den Octrooiraad is belast met de zorg voor de samenstelling van alle stukken uitgaande van den Octrooiraad, die door hem of van zijnentwege worden onderteekend, voor zoover niet ingevolge de wet of ingevolge dit reglement een ander met die zorg of die onderteekening is belast.

2. Opdrachten van werkzaamheden of leveringen ten dienste van den Octrooiraad worden door of namens den Voorzitter verstrekt.

14. *1.* De Voorzitter en de andere gewone leden zijn zooveel mogelijk elken werkdag, waarop het Bureau voor den Industrieelen Eigendom voor het publiek geopend is, ten bureele van den Octrooiraad aanwezig, de andere gewone leden op de uren, die de Voorzitter mocht vaststellen.

2. Voor afwezigheid, die hun zou beletten hun dienst te vervullen, behoeven de andere gewone leden het verlof van den Voorzitter, en voor afwezigheid gedurende langer dan eene week het verlof van den Minister, door tusschenkomst van den Voorzitter aan te vragen. De Voorzitter behoeft gelijk verlof voor afwezigheid gedurende meer dan eene week.

3. Van elke onvoorziene verhindering om hunne werkzaamheden te verrichten wordt onverwijld kennis gegeven door den Voorzitter aan hem, die hem ingevolge artikel 15 moet vervangen, en door de andere leden aan den Voorzitter. Duurt de verhindering langer dan eene week, dan wordt daarvan mededeeling gedaan aan den Minister.

4. De buitengewone leden geven, alvorens zich voor langer dan eene week uit hunne woonplaats te verwijderen, van het voornemen daartoe en van den duur hunner vermoedelijke afwezigheid kennis aan den Voorzitter.

15. *1.* Bij afwezigheid of ontstentenis wordt de Voorzitter van den Octrooiraad in zijne hem bij de Octrooiwet of bij dit reglement opgedragen werkzaamheden vervangen door een gewoon lid, daartoe door den Minister aangewezen, en wel hetzij voor alle of slechts voor eenige door den Minister bepaaldelijk aangewezen werkzaamheden.

2. De Voorzitter is overigens bevoegd een deel zijner werkzaamheden aan een ander gewoon lid op te dragen. Van zoodanige opdracht wordt door hem mededeeling gedaan aan den Minister.

16. *1.* Jaarlijks, uiterlijk in de maand Mei, wordt door den Octrooiraad aan den Minister verslag uitgebracht van de werkzaamheden gedurende het afgeloopen kalenderjaar.

2. De Octrooiraad, zijne afdeelingen en zijne leden verstrekken aan den Minister alle gevraagde inlichtingen.

§ 4. *Verhooren voor den Octrooiraad.*

17. *1.* De oproepingen ter uitvoering van de Octrooiwet van aanvragers, opposanten en andere belanghebbenden, zoomede van getuigen en deskundigen, geschieden bij aange-

teekenden brief door het lid voor wien, of door den Voorzitter der vergadering in welke zij kunnen of moeten verschijnen, met opgave van den dag en het uur, daarvoor bepaald.

2. Bij oproeping van de in het eerste lid genoemde personen moet tusschen den dag der verzending van de oproeping en dien der verschijning van den opgeroepene een termijn van ten minste drie dagen gelaten worden.

3. Van het verhoor dezer personen wordt een proces-verbaal opgemaakt.

4. De geldelijke vergoeding, aan getuigen en deskundigen toe te kennen wegens hunne verschijning, wordt berekend op den voet van het als bijlage bij dit reglement gevoegde tarief.

5. De toelegging van de daar bedoelde vacatie-gelden en vergoedingen voor reis- en verblijfkosten en tijdverzuim geschiedt, in geval van verschijning in eene algemeene vergadering of in eene vergadering van eene afdeeling, door de betrokken vergadering, in andere gevallen door den Voorzitter van den Octrooiraad.

§ 5. *Registers en inschrijving daarin van andere stukken dan aanvrage om octrooi.*

18. *1.* De ingevolge de Octrooiwet te houden registers zijn:

a. een register van aanvragen om octrooi tot en met de openbaarmaking.

b. een register van openbaar gemaakte aanvragen om octrooi, vermeldende ook het tijdstip van indiening en het nummer der aanvrage.

Deze beide registers bestaan uit vier deelen, n.l. een deel voor de aanvragen, welke rechtstreeks aan den Octrooiraad zijn aangeboden, en drie deelen voor de aanvragen, ingediend door tusschenkomst van het Hulpbureau voor den Industrieelen Eigendom, onderscheidenlijk in Nederlandsch-Indië, Suriname en Curaçao.

c. een register van verleende octrooien.

d. een register van stukken, die ingevolge de Octrooiwet moeten worden ingeschreven.

2. De registers sub *a*, *b* en *c* worden zoodanig ingericht, dat zij een zoo volledig mogelijk overzicht geven van de geschiedenis, die sub *a* en *b* van de aanvragen om octrooi en al wat daarop betrekking heeft tot en met de intrekking of de definitieve verleening of afwijzing, dat sub *c* van de verleende octrooien en al hetgeen ten aanzien daarvan geschiedt. Dit laatste vermeldt ook tijdstip van indiening en nummer der aanvrage. De registers sub *b*, *c* en *d* bedoeld zijn openbaar.

3. Van de stukken, in het register sub *d* ingeschreven, wordt aanteekening gedaan bij de octrooiaanvrage of het octrooi, waarop zij betrekking hebben, in het daarvoor in aanmerking komende der registers sub *a*, *b* en *c* vermeld.

4. De verdere inrichting der evengenoemde registers wordt door den Octrooiraad vastgesteld.

19. *1.* De inschrijving in een register van een stuk, geene aanvrage om octrooi zijnde, geschiedt op last van den Voorzitter. Meent deze dien last niet te mogen verstrekken, dan wordt door den Octrooiraad beslist over het al of niet weigeren van de inschrijving in verband met artikel 17, eerste lid der Octrooiwet.

2. De inschrijving van andere stukken dan aanvragen om octrooi geschiedt door overschrijving dezer stukken in het in artikel 18, eerste lid, sub *d* vermelde register.

20. *1.* Een loon van *f* 5 is verschuldigd voor de inschrijving van:

a. een bezwaarschrift, als bedoeld in artikel 25, tweede lid der Octrooiwet;

b. eene memorie van grieven, als bedoeld in artikel 27 dier wet, ingediend door den aanvrager of door opposanten;

c. de dagvaarding tot nietigverklaring van een octrooi op grond van artikel 51, eerste lid, sub *b* dier wet.

2. Een loon van *f* 10 is verschuldigd voor de aanteekening of inschrijving van:

a. het verstrekken van eene verklaring van voorgebruik op grond van artikel 32, tweede lid, dier wet;

b. den titel eener licentie, als bedoeld in artikel 33, tweede lid, dier wet;

c. een verzoek om eene licentie, als bedoeld in artikel 34, vierde lid, dier wet;

d. eene licentie, waarvan de inschrijving overeenkomstig artikel 34, zevende lid, dier wet is verzocht;

e. de acte van overdracht van een octrooi of van het recht, voortvloeiende uit eene octrooiaanvrage als bedoeld in artikel 38, derde lid, dier wet;

f. eene acte van pandrecht op een octrooi, als bedoeld in artikel 40, eerste lid, dier wet;

g. het proces-verbaal van inbeslagneming van een octrooi als bedoeld in artikel 41, eerste lid, dier wet;

h. den titel van toewijzing bij verkoop van een verpand of in beslag genomen octrooi, als bedoeld in art. 42, derde lid, dier wet;

i. de dagvaarding tot opeisching van een octrooi, als bedoeld in art. 53, derde lid, dier wet;

j. voor alle andere stukken, die moeten worden ingeschreven of waarvan aanteekening moet geschieden.

3. Bij de indiening van het stuk, voor de inschrijving waarvan loon is verschuldigd, of bij het verzoek tot inschrijving of bij het verstrekken van de verklaring van voorgebruik, moet het hierboven bepaalde loon bij het Bureau voor den Industrieelen Eigendom zijn gestort blijkens een over te leggen bewijs daarvan. Zoolang dit bewijs niet is overgelegd, heeft de inschrijving niet plaats en wordt de verklaring van voorgebruik niet verstrekt.

§ 6. *Eischen, waaraan in te schrijven en andere stukken, geene aanvragen om octrooi zijnde, hebben te voldoen.*

21. *1.* Andere stukken, tot den Octrooiraad te richten, dan aanvragen om octrooi moeten duidelijk leesbaar zijn. Zij moeten in de Nederlandsche taal zijn gesteld.

2. De Octrooiraad is bevoegd modellen voor in te dienen stukken vast te stellen. De inhoud daarvan moet nauwkeurig worden gevolgd. Exemplaren van elk model zijn aan het Bureau voor den Industrieelen Eigendom en aan de hulpbureaux in de koloniën en bezittingen in andere werelddeelen tegen betaling van een daarvoor te bepalen prijs verkrijgbaar.

3. Bij geldzendingen en betalingen moet uitdrukkelijk en volledig het doel van de betaling schriftelijk worden vermeld, met splitsing, indien deze noodig is, van het totaal bedrag.

4. Alle stukken, voor den Octrooiraad bestemd, moeten voldoende gefrankeerd zijn; zij worden anders geweigerd.

§ 7. *Bepaling van het tijdstip waarop stukken, geene aanvragen om octrooi zijnde, bij den Octrooiraad zijn ingekomen.*

22. *1.* De in het vorige artikel bedoelde stukken worden, ter bepaling van het tijdstip, waarop zij zijn ingekomen, onmiddellijk na ontvangst voorzien van een stempel, houdende dag, maand en jaar van die ontvangst, alsmede van een doorloopend nummer.

2. Bij bezorging van zoodanig stuk, anders dan per post, wordt op verlangen de ontvangst erkend door op een bij de overhandiging aan te bieden ontvangstbewijs het in het eerste lid bedoelde stempel af te drukken.

§ 8. *Raadpleging van registers en verstrekking van inlichtingen.*

23. *1.* Tegen betaling van 50 cents kan ieder eene schriftelijke inlichting bekomen omtrent hetgeen met betrekking tot eene openbaar gemaakte octrooi-aanvrage, met betrekking tot overdracht van het recht, voortvloeiende uit elke ook nog niet openbaar gemaakte aanvrage, of met betrekking tot een verleend octrooi in een der in artikel 18, eerste lid, bedoelde registers voorkomt. Een negatief bericht geldt voor eene inlichting.

2. Tegen betaling van een loon, berekend op den voet van het bepaalde bij artikel 11 van het Tarief van Justitiekosten en salarissen in burgerlijke zaken worden aan een ieder op schriftelijk verzoek afschriften van openbaar gemaakte stukken en uittreksels uit openbare registers uitgegeven en aan daarop rechthebbenden afschriften en uittreksels van niet openbaar gemaakte stukken of registers. Voor het verstrekken van een lichtdruk wordt daarenboven 25 cents in rekening gebracht voor elke oppervlakte van 21 bij 33 centimeters of gedeelte daarvan.

3. Van het register van verleende octrooien kan door het publiek worden kennis genomen op de tijdstippen, in artikel 24 vermeld. Te dien einde wordt een exemplaar van dat register op aanvrage in de openbare leeskamer onder behoorlijk toezicht nedergelegd.

§ 9. *Openstelling van het Bureau voor den Industrieelen Eigendom.*

24. Het Bureau voor den Industrieelen Eigendom is ten dienste van de uitvoering van de Octrooiwet voor het publiek opengesteld op alle tijden, waarop het volgens artikel 8 van het Reglement voor het Bureau voor den Industrieelen Eigendom, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 9 Maart 1912 (*Staatsblad* n°. 102), voor het publiek is geopend.

HOOFDSTUK II.

VERLEENING VAN OCTROOIEN.

§ 1. *Eischen, waaraan aanvragen en daarbij te voegen stukken hebben te voldoen.*

25. De Octrooiraad is bevoegd voor de aanvragen om octrooi een model vast te stellen. De inhoud van dit model moet nauwkeurig worden gevolgd. Exemplaren van dit model zijn aan het Bureau voor den Industrieelen Eigendom en aan de hulpbureaux in de koloniën en bezittingen in andere werelddeelen tegen betaling van een daarvoor te bepalen prijs verkrijgbaar.

26. De aanvrage moet, behalve hetgeen de Octrooiwet voorschrijft, bevatten:

a. wanneer de aanvrager een gemachtigde gesteld heeft, den naam, de voornamen, den werkkring en de woonplaats van den gemachtigde;

b. bij aanvragen om aanvullingsoctrooi,

dagteekening en nummer van het hoofdoctrooi of der hoofdaanvrage;

c. de gronden, waarop een eventueel recht van voorrang berust, ontleend aan een der artikelen 7 of 8 der bovengenoemde wet, wanneer de aanvrager daarvan gebruik wenscht te maken;

d. eene lijst der bijlagen met opgave van het nummer en den aard van ieder stuk.

27. *1.* De aanvrage moet vergezeld zijn van:

a. vijf exemplaren van de beschrijving der uitvinding;

b. twee exemplaren der teekening, wanneer deze ter toelichting van de beschrijving noodig is.

2. In den regel gelijktijdig met de aanvrage en in elk geval binnen een door het in artikel 24, vierde alinea der Octrooiwet genoemde lid voor elk geval in het bijzonder aan te geven termijn, moeten alsnog ingeleverd worden:

a. eene met de handteekening van den aanvrager voorziene volmacht, wanneer de aanvrage door een gemachtigde is onderteekend of de aanvrager ingevolge artikel 20, eerste lid van de Octrooiwet een gemachtigde moet stellen;

b. schriftelijke bewijzen van het recht van voorrang.

28. *1.* De korte aanduiding van den aard der uitvinding, welke moet overeenstemmen met de beschrijving, moet zakelijk gesteld zijn en mag geene phantasie-namen bevatten.

2. De beschrijving moet duidelijk leesbaar, technisch juist, beknopt gesteld, volledig en duidelijk zijn, zoodat aan de hand daarvan een deskundige de uitvinding kan toepassen. Zij moet zich onthouden van elke niet streng ter zake behoorende uiteenzetting.

3. Bestaat de uitvinding uit de vereeniging van bekende onderdeelen tot een nieuw geheel, dan moet zulks uit de beschrijving duidelijk blijken. De beschrijving moet aangeven, welk practisch doel met de uitvinding wordt beoogd, en moet datgene, wat nieuw is en waarvoor het uitsluitend recht verlangd wordt, aan het slot in eene of meer conclusies nauwkeurig en afzonderlijk aanwijzen. Deze conclusies moeten van doorloopende nummers worden voorzien.

4. De beschrijving van een aanvullingsoctrooi moet zoo onafhankelijk mogelijk van die van het hoofdoctrooi worden opgesteld.

29. *1.* Maten, gewichten, alsook electrische eenheden moeten volgens de in Nederland geldende voorschriften, temperaturen in graden Celsius en opgaven aangaande de dichtheid als soortelijke gewichten worden aangegeven.

2. In beschrijvingen van chemische uitvindingen mogen slechts de algemeen erkende atoomgewichtsymbolen en moleculaire formules worden gebezigd.

Figuren mogen niet in de beschrijving voorkomen.

3. De beschrijving moet door den aanvrager of diens gemachtigde onderteekend worden.

30. *1.* Voor de beschrijving moet wit stevig papier van circa 33 c.M. hoogte en circa 21 c.M. breedte worden gebezigd.

2. De beschreven bladzijden moeten aan de linkerzijde een onbeschreven rand van 3 c.M. breedte hebben, terwijl ook tusschen de regels voldoende ruimte moet worden gelaten voor het invoegen van eventueele veranderingen.

3. De bladen mogen slechts aan eene zijde beschreven en moeten doorloopend genummerd worden.

31. *1.* Van de twee exemplaren der teekening moet het eene op wit, sterk en glad teeken-, zoogenaamd karton-papier, en het andere op calqueer-linnen of sterk calqueerpapier zijn aangebracht. Voor het eerste exemplaar of de hoofdteekening moet een bladformaat van 33 c.M. hoogte en 21 c.M. breedte worden gebezigd; ter wille van de duidelijkheid kan bij uitzondering ook een bladformaat van 33 c.M. hoogte en 42 c.M. breedte worden gebruikt. Het tweede exemplaar of de bijteekening, d. i. de calque der hoofdteekening, moet bij willekeurige breedte 33 c.M. hoog zijn; aan den linker- en den rechterkant der bijteekening moet een minstens 3 c. M. breede rand worden vrijgelaten. Zoowel voor de hoofd- als voor de bijteekening kunnen zoo noodig meer dan een blad gebezigd worden.

2. De teekening mag niet meer bevatten dan voor een juist begrip der uitvinding gewenscht is en moet overigens aan de volgende eischen voldoen:

a) de lijnen der teekening, evenals het schrift op de hoofdteekening, moeten met goeden zwarten inkt worden aangebracht;

b) elke lijn moet krachtig en overal even dik getrokken worden en scherp begrensd zijn; lijnen van gelijke beteekenis moeten even dik, letters en cijfers eenvoudig en duidelijk zijn;

c) op de hoofdteekening, die voor de photographische reproductie geschikt moet zijn, mogen geene kleuren voorkomen; ook mogen schaduwen alleen door goed zwart getrokken

lijnen worden weergegeven; dwars-doorsneden moeten òf door ze geheel zwart te maken òf door arceeringen worden voorgesteld. Wil men daarbij aangeven, uit welk materiaal de doorsnede bestaat, dan wordt dit materiaal door verschillende soorten arceeringen aangeduid en in een bijschrift de beteekenis der arceeringen verklaard; de lijnen der arceering mogen niet te dicht bij elkaar worden getrokken en, wat de dikte betreft, niet te veel verschillen van die der eigenlijke teekening. Hetzelfde geldt voor de schaduwlijnen, die evenals projectie- en middellijnen zoo mogelijk moeten worden vermeden. De lijnen der arceering mogen niet in elkaar overgaan;

d) de enkele figuren moeten op een voldoenden onderlingen afstand geplaatst en ongeacht het aantal bladen doorloopend genummerd worden; hun aantal mag het strikt noodzakelijke niet te boven gaan;

e) wanneer de schaal wordt aangegeven, moet zulks graphisch geschieden;

f) verklaringen mogen op de teekening niet voorkomen; uitgezonderd zijn korte aanduidingen, als „water", „stoom", „doorsnede AB", „(fig. 3)", alsook opschriften, die op de voorgestelde voorwerpen worden aangebracht, als bv. „open", „dicht";

g) rechts onderaan op elk blad moet de handteekening van den aanvrager of van diens gemachtigde, in het laatste geval met vermelding van den naam des aanvragers, rechts bovenaan moet het nummer van het blad (blad I, II, III enz.) geplaatst worden;

h) de hoofdteekeningen mogen noch gevouwen, noch opgerold worden, maar moeten in gladder toestand ingediend worden, de bijteekeningen mogen wel opgerold, maar niet gevouwen worden;

i) ter aanduiding van de onderdeelen der figuren mogen alleen verwijzingsteekens worden gebruikt, voor zoover zulks voor eene duidelijke verklaring der uitvinding door verwijzing van de beschrijving naar de teekening noodzakelijk is;

k) komen dezelfde onderdeelen in verschillende figuren voor, dan mogen daarvoor slechts dezelfde verwijzingsteekens worden gebezigd. Voor verschillende onderdeelen mogen dezelfde verwijzingsteekens niet gebezigd worden, ook zelfs dan niet, wanneer die figuren op verschillende bladen staan. Komen in de teekeningen, behoorende bij aanvragen om aanvullingsoctrooi, dezelfde onderdeelen voor, als in die van het hoofdoctrooi, dan moeten de voor deze deelen gekozen verwijzingsteekens overeenstemmen;

l) voor de verwijzingsteekens moet van de kleine Latijnsche letters (a b c) of van Arabische cijfers worden gebruik gemaakt. Ter aanduiding van snijlijnen dienen de Latijnsche hoofdletters. Hoeken worden met kleine Grieksche letters aangeduid;

m) de bijvoeging van accenten of cijfers bij bovenbedoelde teekens moet vermeden worden. Slechts wanneer binnen dezelfde figuur een onderdeel in verschillende posities geteekend wordt, mag, met behoud van hetzelfde teeken voor alle posities, de onderscheiding door boven rechts aangebrachte accenten of cijfers worden aangegeven.

32. *1.* Modellen en monsters, uitgezonderd van ontplofbare en licht ontvlambare stoffen, kunnen desverlangd ter nadere verduidelijking der beschrijving worden ingediend; zij worden in den regel slechts in één exemplaar gedeponeerd.

2. De Octrooiraad kan, wanneer hij zulks noodig oordeelt, voor eene nadere beoordeeling eener uitvinding, een model, een monster, alsook eene proefneming in tegenwoordigheid van een of meer zijner leden eischen.

3. Bij werkwijzen ter vervaardiging van stoffen, kan de Octrooiraad behalve monsters van eindproducten ook die van tusschenproducten of van grondstoffen vorderen.

4. Ten aanzien van de hoedanigheid dezer modellen en monsters geldt het volgende:

a) modellen en monsters, die gemakkelijk kunnen worden beschadigd, moeten in stevige verpakking worden ingezonden. Voorwerpen van kleinen omvang moeten op stijf papier worden bevestigd;

b) monsters van vergiftige, bijtende, ontplofbare of gemakkelijk ontvlambare stoffen moeten op de verpakking en voor zoover mogelijk op het voorwerp zelf door een duidelijk opschrift als zoodanig worden aangeduid;

c) monsters van vluchtige stoffen, poedervormige stoffen, stoffen, die van de buitenlucht moeten afgesloten worden, vloeistoffen en van gassen moeten in glazen fleschjes, met in overeenstemming met den inhoud gekozen afsluiting, zonder uitstekenden voet, van ongeveer 3 c.M. buiten-middellijn en 8 c.M. gezamenlijke hoogte worden ingezonden; de fleschjes moeten met een duurzaam zegel afgesloten worden en van een op duurzame wijze aangebracht opschrift met inhoudsopgave voorzien zijn;

d) vlak uitgestreken monsters van verfstoffen moeten op stijf papier van 33 c.M. hoogte en 21 c.M. breedte duurzaam aangebracht worden en van nauwkeurige, met de gegevens der beschrijving overeenkomende op-

schriften worden voorzien. Bij deze monsters moet eene beschrijving van de toegepaste manier van verven worden gevoegd met nauwkeurige opgave van het gehalte van het bad aan verfstof, de eventueel gebruikte bijtmiddelen, de temperatuur enz., alsook of het bad na gebruik uitgewerkt, dan wel of het nog als zoodanig voor hetzelfde doel bruikbaar was.

5. Bij monsters moet een inventaris worden overgelegd, waarvan de volgorde in overeenstemming moet zijn met de beschrijving.

6. Bij het indienen van modellen en monsters moet verklaard worden of deze, wanneer zij niet meer noodig zijn, moeten worden teruggegeven, dan wel vernietigd kunnen worden.

7. Hebben modellen en monsters eene bijzondere waarde, dan moet zulks in een begeleidend schrijven uitdrukkelijk worden vermeld. Kunnen zij bij het uitpakken gemakkelijk beschadigd of door de inwerking van licht, vochtigheid enz. bedorven worden, dan moet zulks op de verpakking duidelijk worden vermeld.

33. *1.* De volmacht moet worden opgesteld in overeenstemming met een door den Octrooiraad vast te stellen model. Exemplaren van dit model zijn aan het Bureau voor den Industrieelen Eigendom en aan de hulpbureaux in de koloniën en bezittingen in andere werelddeelen tegen betaling van een daarvoor te bepalen prijs verkrijgbaar.

2. De Octrooiraad kan legaliseering van de onderteekening der volmacht verlangen.

34. *1.* De aanvragen en de bijlagen moeten in de Nederlandsche taal zijn gesteld, met uitzondering van de schriftelijke bewijzen betreffende het recht van voorrang, die in het Fransch, Duitsch of Engelsch kunnen ingeleverd worden.

2. Zij moeten voldoende gefrankeerd zijn; zij worden anders geweigerd.

35. Alle bijlagen der aanvrage moeten van een opschrift voorzien zijn, waaruit blijkt, bij welke aanvrage zij behooren. Hetzelfde geldt voor modellen en monsters. Op later ingediende stukken, die bij de aanvrage behooren, moet de naam van den aanvrager en, indien dit bekend kan zijn, het nummer der aanvrage vermeld worden.

36. Ter radere verklaring van het bepaalde in de artikelen 26 tot en met 35 heeft de Octrooiraad de bevoegdheid instructies te geven.

§ 2. *Bepaling van het tijdstip waarop aanvragen bij den Octrooiraad zijn ingekomen.*

37. *1.* Op elke aanvrage om octrooi wordt ter bepaling van het juiste tijdstip, waarop zij is ingekomen, onmiddellijk na ontvangst een klokstempelafdruk aangebracht, houdende het juiste uur, den dag, de maand en het jaar van de ontvangst.

2. Bij toezending van aanvragen door middel van de post wordt het uur van ontvangst door den Voorzitter vastgesteld, die zooveel mogelijk rekening zal houden met het uur van ontvangst op het poststempel vermeld.

3. Het in het tweede lid bepaalde geldt niet voor aanvragen van de Hulpbureaux voor den Industrieelen Eigendom afkomstig, waarop het overeenkomstig artikel 62 der Octrooiwet in verband met artikel 60 van dit reglement herleide uur van ontvangst bij dat Hulpbureau wordt aangebracht.

§ 3. *Inschrijving van aanvragen in de registers.*

38. Van de aanvragen worden in de in artikel 18, eerste lid sub *a* en *b* bedoelde registers van aanvragen om octrooi opgeteekend:

a) het registernummer der aanvrage en tevens, voor het geval zij een aanvullingsoctrooi betreft, het registernummer van het hoofdoctrooi of der hoofdaanvrage;

b) de korte aanduiding der uitvinding en het cijfer der uitvindingsklasse, waartoe de uitvinding behoort;

c) de naam, voornamen en woonplaats van den aanvrager, en, wanneer deze een gemachtigde heeft gesteld, de naam, voornamen en woonplaats van dezen gemachtigde;

d) het tijdstip van ontvangst;

e) de gronden waarop voorrang ingevolge de artikelen 7 en 8 der Octrooiwet wordt gevorderd.

§ 4. *Blad door het Bureau voor den Industrieelen Eigendom uit te geven.*

39. *1.* Het blad bedoeld in artikel 24, tweede lid, der Octrooiwet draagt den naam van „De Industrieele Eigendom" en verschijnt op zoodanige tijdstippen, als de voorhanden stof zal vorderen.

2. De Voorzitter van den Octrooiraad is belast met de zorg voor de samenstelling van dit blad, voor zooveel de octrooien betreft.

40. *1.* In dit blad worden achtereenvolgens openbaar gemaakt:

I. Onder de rubriek „*Aanvragen*":

Van de aanvragen, tot welker openbaarmaking ingevolge artikel 24 der Octrooiwet besloten is:

a) het cijfer der uitvindingsklasse;

b) het registernummer;

c) het tijdstip van indiening der aanvrage;

d) de korte aanduiding der uitvinding;

e) de naam, de voornamen en de woonplaats van den aanvrager en tevens, wanneer deze een gemachtigde gesteld heeft, de naam, de voornamen en de woonplaats van den gemachtigde;

f) de kort aangeduide gronden, waarop voorrang ingevolge artikel 7 of 8 der wet wordt gevorderd.

II. Onder de rubriek „*Ingetrokken Aanvragen*":

Van de reeds openbaar gemaakte aanvragen, welke door den aanvrager zijn ingetrokken:

a) het cijfer der uitvindingsklasse;

b) het registernummer;

c) het tijdstip van indiening der aanvrage;

d) de korte aanduiding der uitvinding;

e) de datum van het vroegere nummer van dit blad, waarin de betreffende aanvrage openbaar is gemaakt.

III. Onder de rubriek „*Veranderingen in den persoon des gemachtigden van den aanvrager*":

Van de aanvragen, ten aanzien waarvan deze veranderingen plaats grepen:

a) het cijfer der uitvindingsklasse;

b) het registernummer;

c) de vermelding van het aftreden van den vroegeren gemachtigde en, voor het geval een nieuwe gemachtigde gesteld is, de naam, de voornamen en de woonplaats van dezen laatste;

d) de datum dezer feiten.

IV. Onder de rubriek „*Afgewezen Aanvragen*":

Van de ingevolge artikel 24 der Octrooiwet openbaar gemaakte aanvragen, welke afgewezen zijn en tegen welker afwijzing niet meer op grond van artikel 27, eerste lid, dier wet kan worden opgekomen of ten aanzien van welke in beroep de beslissing is gehandhaafd:

a) het cijfer der uitvindingsklasse;

b) het registernummer;

c) het tijdstip van indiening der aanvrage;

d) de korte aanduiding der uitvinding;

e) de datum van het vroegere nummer van dit blad, waarin de aanvrage is openbaar gemaakt.

V. Onder de rubriek „*Verleende Octrooien*":

Van de verleende octrooien:

a) het cijfer der uitvindingsklasse;

b) het registernummer en de dagteekening van het octrooi;

c) de korte aanduiding der uitvinding

d) de naam, voornamen en woonplaats van den octrooihouder;

e) het tijdstip van indiening der aanvrage;

f) de kort aangeduide gronden, waarop ingevolge artikel 7 of 8 der Octrooiwet voorrang wordt erkend;

g) de datum van het vroegere nummer van dit blad, waarin de aanvrage is openbaar gemaakt.

VI. Onder de rubriek „*Overdracht van het octrooi of van het recht, voortvloeiende uit de aanvrage om octrooi*":

Van de octrooien of aanvragen, ten aanzien waarvan deze overdracht plaats greep:

a) het cijfer der uitvindingsklasse;

b) het nummer van het octrooi, of indien dit nog niet is verleend, van de aanvrage om octrooi;

c) de naam, voornamen en woonplaats van den vroegeren en van den nieuwen houder;

d) de datum, waarop de acte van overdracht in de openbare registers werd ingeschreven.

VII. Onder de rubriek „*Vervallen Octrooien*":

Van de vervallen octrooien:

a) het cijfer der uitvindingsklasse;

b) het registernummer;

c) de datum van verval;

d) de vermelding of het vervallen geschiedde door afstand, ingevolge artikel 48 der Octrooiwet, bij gebreke van betaling ingevolge artikel 49 dier wet, of door afloop van den bij artikel 47 dier wet bepaalden duur.

VIII. Onder de rubriek „*Door den Octrooiraad krachtens artikel 50 der Octrooiwet ingetrokken octrooien*":

Van de aldus ingetrokken octrooien:

a) het cijfer der uitvindingsklasse;

b) het registernummer;

c) de dagteekening van het besluit van intrekking.

IX. Onder de rubriek „*Nietig verklaarde octrooien*":

Van de geheel of gedeeltelijk ingevolge artikel 51 der Octrooiwet nietig verklaarde octrooien:

a) het cijfer der uitvindingsklasse;

b) het registernummer;

c) de dag, waarop de rechterlijke beslissing in kracht van gewijsde is gegaan, of de instantie is vervallen;

d) in geval van gedeeltelijke nietigverklaring, de vermelding der nietigverklaarde conclusie of conclusies.

X. Onder de rubriek „*Voorstellen van wet tot onteigening van octrooien*":

Van deze in artikel 98 der Onteigeningswet bedoelde voorstellen:

de korte inhoud, benevens van het octrooi in quaestie:

a) het cijfer der uitvindingsklasse;

b) het registernummer.

XI. Onder de rubriek „*Onteigende octrooien*":

Van de onteigende octrooien ingevolge artikel 103, tweede lid der Onteigeningswet:

a) het cijfer der uitvindingsklasse;

b) het registernummer;

c) de dag, waarop het vonnis van onteigening in kracht van gewijsde is gegaan;

XII. Onder de rubriek „*Inbezitneming van octrooien*":

Van de ingevolge artikel 104 der Onteigeningswet in bezit genomen octrooien:

a) het cijfer der uitvindingsklasse;

b) het registernummer;

c) de dagteekening van het daartoe strekkend Koninklijk besluit.

XIII. Onder de rubriek „*Met goed gevolg opgeëischte octrooien*":

Van de ingevolge artikel 53 der Octrooiwet met goed gevolg opgeëischte octrooien:

a) het cijfer der uitvindingsklasse;

b) het registernummer;

c) de dag, waarop de rechterlijke eindbeslissing in kracht van gewijsde is gegaan, of de instantie is vervallen;

d) in geval van gedeeltelijke opeisching: de vermelding der met goed gevolg opgeëischte conclusie of conclusies.

XIV. Onder de rubriek „*Inschrijvingen en doorhalingen in het Register van gemachtigden bedoeld in artikel 2 van het Reglement betreffende het optreden als gemachtigde voor den Octrooiraad*":

Deze inschrijvingen en doorhalingen.

XV. Onder de rubriek: „*Tentoonstellingen*":

Het tijdstip van opening der in artikel 8 der Octrooiwet bedoelde tentoonstellingen.

XVI. Verder alles, waarvan openbaarmaking door den Octrooiraad of den voorzitter zal worden gewenscht.

2. In elk nummer van het blad wordt openbaar gemaakt al hetgeen betreffende de I—XIV genoemde punten, sedert het in het vorige nummer vermelde ter zake, voor openbaarmaking is in aanmerking gekomen.

41. Elk octrooi met de beschrijving der uitvinding wordt, ingevolge artikel 28 der Octrooiwet, zoodra mogelijk als afzonderlijke bijlage in het blad opgenomen.

42. De prijs, waarvoor het blad „De Industrieele Eigendom" en de octrooien, openbaar gemaakt ingevolge artikel 41, voor het publiek verkrijgbaar zullen zijn, wordt bepaald door den Octrooiraad.

§ 5. *Inzage van aanvragen.*

43. *1.* Ter verkrijging van inzage van stukken overeenkomstig artikel 25, eerste lid, der Octrooiwet wordt een aanvraagbiljet, verkrijgbaar bij den met het toezicht op de openbare leeskamer belasten ambtenaar, door den belanghebbende ingevuld met zijnen naam en zijne woonplaats en met het nummer der bedoelde aanvrage om octrooi, aan dien ambtenaar onderteekend ter hand gesteld die daarop de verlangde stukken in de daarvoor bestemde zaal ter inzage verstrekt.

2. Op inzage van meer dan eene aanvrage tegelijkertijd heeft niemand aanspraak.

3. Nadat de inzage heeft plaats gehad, moeten de stukken, zooals zij ontvangen zijn, aan den genoemden ambtenaar persoonlijk worden teruggegeven. Voor alsdan ontdekte en vastgestelde beschadigingen van die stukken is hij, die de stukken laatstelijk ter inzage had, verantwoordelijk.

44. Het gebruik van pen en inkt tot het maken van afschriften of uittreksels of copieën wordt alleen met bijzondere vergunning van den Voorzitter toegestaan.

45. Ten einde in de Hulpbureaux voor den Industrieelen Eigendom in de koloniën en bezittingen in andere werelddeelen ter inzage te worden gelegd, worden aan elk dier bureaux een der in artikel 27, eerste lid, sub *a*, bedoelde exemplaren van de beschrijving der uitvinding, tot welker openbaarmaking is besloten, en een afdruk der bijbehoorende teekening, zoo spoedig mogelijk opgezonden door het Bureau voor den Industrieelen Eigendom.

§ 6. *Bezwaar- en verzoekschriften, memories van grieven en octrooibewijs.*

46. *1.* De in de artikelen 25, tweede lid, en 26 der Octrooiwet bedoelde bezwaarschriften, de in artikel 25, derde lid, en 26 dier wet bedoelde verzoekschriften en de in artikel 27 dier wet bedoelde memories van grieven moeten bevatten:

a) den naam, de voornamen en de woonplaats van hem, die het bezwaar maakt, het verzoek doet of in beroep komt;

b) de gronden, waarop het bezwaar, het verzoek of het beroep berust, zoo volledig mogelijk aangegeven en door de noodige bewijzen gestaafd;

c) de onderteekening van hem, die het bezwaar maakt, het verzoek doet of in beroep komt of van diens gemachtigde.

2. Elk dezer stukken moet in tweevoud worden ingediend.

47. *1.* De in het vorige artikel bedoelde bezwaarschriften, verzoekschriften en memories van grieven moeten, alvorens in behandeling te worden genomen, in het register van aanvragen, in artikel 18, eerste lid, van dit reglement bedoeld, zijn ingeschreven.

2. Daarna wordt van het inkomen van een bezwaar- of verzoekschrift aan den aanvrager van het octrooi door den voorzitter der betrokken afdeeling, en van het inkomen van eene memorie van grieven aan de andere belanghebbenden bij de beslissing over de aanvrage, van wier bestaan uit het register blijkt, door den voorzitter van den Octrooiraad kennis gegeven, onder mededeeling van den termijn, gedurende welken van het stuk kan worden kennis genomen op de tijdstippen in artikel 24 vermeld, en van den termijn, binnen welken de geadresseerde van schriftelijk antwoord kan dienen. Dit antwoord moet in tweevoud worden ingediend.

48. Het in artikel 28, derde lid, der Octrooiwet bedoelde bewijs moet, behalve de verklaring, dat octrooi verleend is, bevatten:

a) den naam, de voornamen en woonplaats van den octrooihouder;

b) de korte aanduiding der uitvinding;

c) het nummer en de dagteekening van het octrooi, en, zoo het een aanvullingsoctrooi betreft, tevens van het hoofdoctrooi, waartoe het behoort;

d) het tijdstip van indiening der aanvrage;

e) vermelding van het recht van voorrang, indien daarvan is gebruik gemaakt;

f) den dag, tot welken de bescherming zich uiterlijk kan uitstrekken;

g) de onderteekening van den Voorzitter van den Octrooiraad.

HOOFDSTUK III.

Beperking van het octrooirecht ten opzichte van voorwerpen, die zich tijdelijk op het grondgebied van het Koninkrijk bevinden.

49. *1.* Vervoermiddelen en voorwerpen, die behooren tot vervoermiddelen als bedoeld in artikel 31 der Octrooiwet, worden bij de beoordeeling of inbreuk op een octrooi is gemaakt buiten rekening gelaten, indien hun eigenaar buiten het Koninkrijk is gevestigd en zij zich tot geen ander met artikel 30 der Octrooiwet strijdig doel tijdelijk op het grondgebied van het Koninkrijk bevinden, dan tot gebruik in of voor des eigenaars bedrijf, zijnde dat van landbouw, tuinbouw, boschbouw, veehouderij of veenderij, of bestaande in het verhuren van die vervoermiddelen of het vervoer van personen of goederen.

2. In hun geheel verhuurde vervoermiddelen worden alleen dan geacht zich tijdelijk op het grondgebied van het Koninkrijk te bevinden, indien zij daar niet langer dan drie maanden achtereen verblijven. Tot vervoer van personen of goederen gebezigde vervoermiddelen, welke niet in hun geheel verhuurd zijn, worden alleen dan geacht zich tijdelijk op het grondgebied van het Koninkrijk te bevinden, indien dat vervoer strekt tot het brengen van personen of goederen over de grens van het Koninkrijk.

50. Voorwerpen, welke in verband met eene in het Koninkrijk plaatsvindende tentoonstelling zich tijdelijk op het grondgebied van het Koninkrijk bevinden, worden bij de beoordeeling of inbreuk op een octrooi is gemaakt, tijdens den duur dier tentoonstelling en gedurende ééne maand vóór hare opening en ééne maand na hare sluiting buiten rekening gelaten, indien hij, die deze voorwerpen tentoonstelt, buiten het Koninkrijk is gevestigd en deze voorwerpen uit het buitenland ter tentoonstelling zijn aangevoerd.

HOOFDSTUK IV.

Merkteeken aan te brengen op voorwerpen of stoffen ten opzichte van welke een octrooi bestaat.

51. *1.* Het in artikel 36 der Octrooiwet voorgeschreven merkteeken bestaat uit de woorden „Nederlandsch Octrooi" met bijvoeging van het nummer, waaronder het octrooi werd verleend, alles in duidelijk leesbare Latijnsche boekdrukletters en Arabische cijfers.

2. Indien de aard van het voortbrengsel toelaat, dat het merkteeken op het voortbrengsel zelf wordt aangebracht, moet dit geschieden door ingieten, inslaan, inbakken of op andere wijze, die tegen het verdwijnen van het merkteeken zoo volledig mogelijken waarborg geeft.

3. Voor zoover het merkteeken op de verpakking mag worden aangebracht, moet dit geschieden door het daarop af te drukken of in standhoudende verf te schilderen.

HOOFDSTUK V.

Hulpbureaux voor den Industrieelen Eigendom in de koloniën of bezittingen in andere werelddeelen.

52. Elke aanvrage om octrooi, bij een Hulpbureau van den Industrieelen Eigendom ingekomen, wordt, nadat het daarvoor verschuldigde bedrag van *f* 25 is betaald, daar onder

een doorloopend nummer ingeschreven in een register, waarin wordt vermeld:

1°. het registernummer der aanvrage en tevens, voor het geval zij een aanvullingsoctrooi betreft, het registernummer van de aanvrage om het hoofdoctrooi, indien deze bij hetzelfde Hulpbureau werd aangeboden;

2°. de korte aanduiding der uitvinding;

3°. de naam, de voornamen en de woonplaats van den aanvrager en van zijn gemachtigde;

4°. het tijdstip van ontvangst;

5°. de gronden, waarop voorrang ingevolge artikel 7 of artikel 8 der Octrooiwet wordt gevorderd.

53. *1.* Het Hulpbureau doet de aanvrage om octrooi met bijbehoorende stukken, indien het meent, dat een en ander voldoet aan de voo schriften van de artikelen 26, 27, eerste lid, en 28 tot 35 van dit reglement, overeenkomstig artikel 61, eerste lid, der Octrooiwet aan den Octrooiraad toekomen.

2. Meent het Hulpbureau, dat aan de in het eerste lid van dit artikel bedoelde voorschriften van dit reglement niet is voldaan, dan doet het de aanvrage met bijbehoorende stukken eerst aan den Octrooiraad toekomen, nadat de bepalingen van artikel 61, tweede lid, der Octrooiwet zijn in acht genomen. De daarbij bevolen schriftelijke kennisgeving geschiedt bij aangeteekenden brief, en de dienovereenkomstig te bepalen termijn wordt vastgesteld naar gelang van den afstand der woonplaats van den aanvrager of zijn gemachtigde in de kolonie of bezitting van den zetel van het Hulpbureau.

54. Gelijktijdig met de aanvrage om octrooi wordt door het Hulpbureau aan het Bureau voor den Industrieelen Eigendom overgemaakt het daarvoor gestorte bedrag van *f* 25.

55. Van de aanbieding bij een Hulpbureau voor den Industrieelen Eigendom van een verzoek, als bedoeld in artikel 32, derde lid, der Octrooiwet, geeft dat Hulpbureau onverwijld telegrafisch kennis aan den Octrooiraad.

56. De telegrafische kennisgeving, voorgeschreven bij artikel 63 der Octrooiwet of bij artikel 55 van dit reglement, wordt gericht tot „Octrooiraad Haag" en houdt in het woord „bezwaarschrift" of het woord„ memorie" of het woord „verzoek", met vermelding achter „bezwaarschrift" van het nummer van het artikel der Octrooiwet waarop het steunt (24 of 25), en vóór het woord „bezwaarschrift", „memorie" of „verzoek" het nummer, waaronder de aanvrage om octrooi, waarop het ingekomen stuk betrekking heeft, overeenkomstig artikel 22 der genoemde wet of artikel 52 van dit reglement werd ingeschreven. In dit laatste geval wordt achter dat nummer gevoegd het woord „Indië", „Suriname" of „Curaçao", naar gelang de aanbieding der aanvrage om octrooi in Nederlandsch-Indië, in Suriname of in Curaçao plaats had.

57. Bij de aanbieding bij een Hulpbureau voor den Industrieelen Eigendom van een stuk, als bedoeld in artikel 63, eerste lid der Octrooiwet, wordt door dat Hulpbureau artikel 22 van dit reglement toegepast en van die aanbieding aanteekening gedaan in een register door vermelding van het registernummer, het tijdstip van ontvangst, den aard van het stuk, den naam, de voornamen en de woonplaats van den aanvrager en zijn gemachtigde, zoo hij dezen heeft gesteld, alsmede van het nummer waaronder de aanvrage of het octrooi, waarop het betrekking heeft, overeenkomstig artikel 22 der Octrooiwet of artikel 52 van dit reglement of overeenkomstig artikel 28, tweede lid, dier wet is ingeschreven. Bij de toezending aan den Octrooiraad van zoodanig stuk wordt daarbij een desbetreffend uittreksel uit dat register gevoegd.

58. De verdere wijze van werken en de inrichting van elk Hulpbureau voor den Industrieelen Eigendom, voor zooveel betreft de uitvoering van de Octrooiwet, worden door het hoofd van dat Hulpbureau geregeld, voor zooveel mogelijk met inachtneming van de overeenkomstige bepalingen van dit reglement.

59. Aanvragen om octrooi, aangeboden aan een Hulpbureau voor den Industrieelen Eigendom, worden na ontvangst bij den Octrooiraad ingeschreven in het deel van het in artikel 18, eerste lid, bedoelde register van aanvragen, hetwelk voor aanvragen, door tusschenkomst van dat Hulpbureau ingediend, is bestemd.

60. Voor de in artikel 62, eerste lid, der Octrooiwet bedoelde herleiding van het tijdstip van ontvangst bij een Hulpbureau van eene aanvrage om octrooi, wordt die ontvangst gerekend te hebben plaats gehad zóóveel vroeger of later dan dat tijdstip, als hieronder is aangegeven:

van eene aanvrage in Nederlandsch-Indië aangeboden, zes uur en vijftig minuten vroeger;

van eene aanvrage in Suriname aangeboden, vier uur en twee minuten later;

van eene aanvrage in Curaçao aangeboden, vier uur en zeven en vijftig minuten later.

61. Het tijdstip van ontvangst bij een Hulpbureau van een stuk, als bedoeld in artikel 63, eerste lid, der Octrooiwet wordt, herleid over-

eenkomstig artikel 60 van dit reglement, geacht het tijdstip van ontvangst van dat stuk bij den Octrooiraad te zijn.

SLOTBEPALING.

62. Dit reglement kan worden aangehaald onder den titel „Octrooireglement", doch met bijvoeging van den jaargang en het nummer van het *Staatsblad*, waarin het is geplaatst.

Behoort bij Koninklijk besluit van 27 Maart 1912 (*Staatsblad* nº. 111).

Ons bekend,
De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(*get.*) A. S. TALMA.
De Minister van Koloniën,
(*get.*) DE WAAL MALEFIJT.

Bijlage van het Octrooireglement.

TARIEF *bedoeld bij art.* 17, *vierde lid, van het Octrooireglement.*

Art. 1. Aan den getuige of deskundige, die ingevolge de oproeping, bedoeld in artikel 17 van het Octrooireglement, is verschenen wordt voor de noodzakelijke uitgaven voor reiskosten heen en terug toegelegd eene vergoeding, met inachtneming van zijnen maatschappelijken stand te bepalen, indien hij zich verder dan 2 kilometers buiten de gemeente zijner woonplaats of zijner tijdelijke verblijfplaats heeft moeten begeven.

2. De reizen worden geacht gedaan te zijn of te worden met openbare middelen van vervoer, tenzij bij gemis daarvan of ten gevolge van bijzondere omstandigheden van andere vervoermiddelen moest worden gebruik gemaakt, ter beoordeeling van hem, die de vergoeding toelegt.

3. Aan den getuige of deskundige in artikel 1 bedoeld, wordt voor verblijfkosten buiten de gemeente zijner woonplaats of zijner tijdelijke verblijfplaats toegelegd eene vergoeding, met inachtneming van zijnen maatschappelijken stand te bepalen, tot een bedrag van ten hoogste *f* 7.50 per etmaal, gedeelten van etmalen, 12 uren of meer bedragende voor een geheel, kleinere voor een half etmaal gerekend.

4. Aan den getuige of deskundige, die door ziekte of lichaamsgebreken zich noodzakelijk door een ander moest doen vergezellen, kan het dubbel van het bedrag der vergoeding voor reis- en verblijfkosten worden toegelegd. Hij, die de vergoeding toelegt, beoordeelt of het geleide noodzakelijk was.

5. Aan den getuige, in artikel 1 bedoeld, wordt voor tijdverzuim toegelegd eene vergoeding, met inachtneming van zijnen maatschappelijken stand te bepalen, tot een bedrag van ten hoogste *f* 4.— per dag, indien nadeel door tijdverzuim moet geacht worden geleden te worden, gedeelten van dagen voor geheele dagen gerekend.

6. De vergoedingen voor reis- en verblijfkosten en die voor tijdverzuim worden niet meer dan eenmaal genoten voor al de verrichtingen te zamen, die in den loop eener zelfde reis zijn volbracht, onverschillig of de verrichtingen al dan niet tot dezelfde zaak betrekkelijk zijn.

7. Aan den deskundige, in artikel 1 bedoeld, wordt een vacatiegeld toegelegd van *f* 4.— voor eene vacatie van één uur of minder. Zoo de vacatie meer dan één uur bedraagt, wordt hem voor elk volgend uur of gedeelte daarvan een vacatiegeld van *f* 2.— toegelegd, tot een maximum van *f* 10.— per dag.

8. Aan den deskundige die op uitnoodiging van eene afdeeling, van den Octrooiraad of van den Voorzitter van den Octrooiraad een schriftelijk verslag heeft uitgebracht, wordt daarvoor door die afdeeling, door den Octrooiraad of door den Voorzitter van den Octrooiraad eene vergoeding toegelegd van *f* 10.—. Indien voor het uitbrengen van dat verslag een scheikundig onderzoek noodig was, wordt voor de kosten daarvan tevens eene vergoeding toegelegd van *f* 3.—.

9. Stelt een getuige, die niet binnen het Rijk in Europa woonachtig is, of een deskundige zijne overkomst of het uitbrengen van een schriftelijk verslag afhankelijk van eene andere of hoogere vergoeding, dan wordt deze vooraf door den Voorzitter van den Octrooiraad met hem geregeld.

Behoort bij Koninklijk besluit van 27 Maart 1912 (*Staatsblad* nº. 111)

Ons bekend,
De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(*get.*) A. S. TALMA.
De Minister van Koloniën,
(*get.*) DE WAAL MALEFIJT.

—

28 *Maart* 1912. BESLUIT, tot vernietiging van het besluit van den Raad der gemeente *Heer* van 5 October 1911, nº. 114, tot wijziging van artikel 6 van de instructie van den ontvanger dier gemeente. S. 112.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 16 Februari 1912, nº. 776, afdeeling Binnenlandsch Bestuur, tot vernietiging van het besluit van den Raad der

gemeente *Heer* van 5 October 1911, n°. 114, tot wijziging van artikel 6 van de instructie van den ontvanger dier gemeente;

Overwegende, dat gemeld artikel 6, ingevolge evengenoemd besluit, luidt als volgt:

Hij is verplicht zitting te houden in een voor hem bestemd lokaal ten Gemeentehuize tot het doen van ontvangsten en uitgaven, iederen Maandag, Dinsdag en Woensdag van 9 uur voormiddag tot 11 uur voormiddag en iederen Donderdag, Vrijdag en Zaterdag van 1½ uur namiddag tot 3½ uur namiddag.

De boeken en registers mogen niet uit het lokaal verwijderd worden.

Hij mag zich door niemand laten bijstaan. Voor het verrichten zijner verdere werkzaamheden mag hij na elke zitting een half uur in voornoemd lokaal verblijven.

Overwegende, dat door die regeling, in het bijzonder door het daarin opgenomen verbod voor den gemeente-ontvanger, om zich te doen bijstaan en, terwijl de boeken en registers niet uit het voor zijne werkzaamheden bestemd lokaal mogen worden verwijderd, langer dan een half uur na afloop van de door hem in dit lokaal te houden zittingen voor het verrichten van zijne verdere werkzaamheden daar te verblijven, deze ambtenaar in de uitoefening van zijne functiën als zoodanig, dermate aan banden wordt gelegd, dat eene behoorlijke vervulling van zijne werkzaamheden onmogelijk wordt gemaakt en dientengevolge onder meer het aan den ontvanger in de artikelen 113 en 114 der Gemeentewet opgedragen beheer van de financiën der gemeente, in gevaar wordt gebracht;

Overwegende, dat het in strijd is met het algemeen belang, wanneer gemeentebesturen bepalingen in het leven roepen, waardoor de onder hen geplaatste ambtenaren op de bovengemelde wijze worden belemmerd in de richtige vervulling van hunne ambtsbezigheden;

Overwegende, dat mitsdien het besluit van den Raad der gemeente *Heer* van 5 October 1911, n°. 114, strijdt met het algemeen belang en uit dien hoofde behoort te worden vernietigd;

Gelet op artikel 153 der Gemeentewet;

Den Raad van State gehoord, advies van 12 Maart 1912, n°. 51;

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 26 Maart 1912, n°. 1689, afdeeling Binnenlandsch Bestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Genoemd besluit van den Raad der gemeente *Heer* te vernietigen wegens strijd met het algemeen belang.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 28sten Maart 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 10 *April* 1912.)

—

28 *Maart* 1912. BESLUIT, houdende wijziging van het reglement voor den dienst der Rijkstelegraaf, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 23 Juni 1909 (*Staatsblad* n°. 199.) S. 113.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gezien de Telegraaf- en Telefoonwet 1904 (*Staatsblad* n°. 7);

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 9 Januari 1912, n°. 6, Afdeeling Posterijen en Telegrafie;

Overwegende de wenschelijkheid, dat afgifte van telegrammen zal kunnen geschieden ook zonder onderteekening van een ontvangbewijs door of namens den geadresseerde;

Den Raad van State gehoord (advies van 6 Februari 1912, n°. 13);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Waterstaat van 23 Maart 1912, n°. 7, Afdeeling Posterijen en Telegrafie;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. In het reglement voor den dienst der Rijkstelegraaf, vastgesteld bij Ons besluit van 23 Juni 1909 (*Staatsblad* n°. 199) worden de nagenoemde bepalingen gewijzigd en gelezen als volgt:

Art. 38, *eerste lid.* „Terstond na de ontvangst worden de telegrammen in volgorde van hun rang en den tijd hunner ontvangst ter aflevering gereed gemaakt. Moet afgifte tegen onderteekening van het in artikel 40 bedoelde ontvangbewijs geschieden, dan wordt het tijdstip der aflevering aan hem, die met de bezorging van het telegram wordt belast, op dit ontvangbewijs aangeteekend".

Art. 40, *eerste en tweede lid.* „Bij de afgifte van een telegram kan gevorderd worden, dat door of namens den geadresseerde een ontvang bewijs wordt onderteekend, waarop dan tevens het uur van de ontvangst is in te vullen. Die onderteekening moet door den geadresseerde in persoon geschieden, indien het telegram de aanwijzing *Eigenhandig* of M. P. draagt.

Indien de woning van den geadresseerde

gesloten is of niemand bereid bevonden wordt het telegram aldaar in ontvangst te nemen, wordt het telegram in de brievenbus geworpen, indien er omtrent de juiste bestelling geen twijfel kan bestaan en zich geen bijzondere omstandigheden daartegen verzetten, die het ten kantore verkieslijker doen voorkomen, om eene kennisgeving in de plaats van het telegram te doen achterlaten".

2. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en de *Staatscourant* waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, dat gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 28sten Maart 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT,

(*Uitgeg.* 17 *April* 1912.)

—

28 *Maart* 1912. BESLUIT, tot wijziging van het Binnenvisscherijreglement. S. 114.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 28 Februari 1912, n°. 1507, afdeeling Nijverheid;

Gelet op de Visscherijwet (wet van 6 October 1908, *Staatsblad* n°. 311) en het Binnenvisscherijreglement (Ons besluit van 15 April 1911, *Staatsblad* n°. 119, aangevuld bij Onze besluiten van 17 October 1911, *Staatsblad* n°. 318 en 16 December 1911, *Staatsblad* n°. 360);

Den Raad van State gehoord (advies van 19 Maart 1912, n°. 18);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 26 Maart 1912, n°. 2166, afdeeling Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. **1.** Het Binnenvisscherijreglement wordt gewijzigd als volgt:

I. In artikel 1, lid II, n°. 20, vervallen de woorden: „op den *Rijn* of op een zijner vertakkingen of uitmondingen."

II. Aan artikel 10, letter *m*, sub 2°., worden toegevoegd de woorden: „en wat het zalm- of elftdrijfnet en het flint- of houtingdrijfnet aangaat, tevens in de met de Zuidhollandsche benedenrivieren in open gemeenschap staande inhammen, kreken, spranken en killen."

III. In artikel 12, lid 2, letter *a*, worden achter de woorden: „Zuidhollandsche benedenrivieren", ingevoegd de woorden: „en de daarmede in open gemeenschap staande inhammen, kreken, spranken en killen."

2. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 28sten Maart 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(*get.*) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 4 *April* 1912.)

—

28 *Maart* 1912. BESLUIT, houdende beslissing dat hij die de in art. 17 der Gemeentewet genoemde verklaring van den Burgemeester niet kan overleggen, niet als raadslid kan worden toegelaten, ook al is hij overeenkomstig art. 19 dier wet ingezeten der gemeente op het oogenblik dat over zijne toelating moet worden beslist.

WIJ WILHELMINA ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door C. W. A. VAN UDEN, burgemeester en secretaris der gemeente *Budel*, tegen het besluit van Gedep. Staten van Noord-Brabant dd. 23 Nov. 1911, G. n°. 227, 2e afd., 1e bureau, waarbij is vernietigd het besluit van den Raad der gemeente *Budel*, dd. 4 Nov. 1911, tot toelating van genoemden VAN UDEN als raadslid;

Den Raad van State, Afd. voor de geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 6 Maart 1912, n°. 27;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 26 Maart 1912, n°. 1687, afd. B. B.;

Overwegende, dat nadat de gekozene tijdig zijn geloofsbrief had ingezonden, vergezeld van de stukken, aangegeven in art. 17 der gemeentewet, met uitzondering nochtans van de verklaring van den burgemeester, getuigende dat hij op den dag, waarop de uitslag der verkiezing werd vastgesteld, ingezetene was, — welke verklaring niet kon worden overgelegd, aangezien VAN UDEN zich op 27 Sept. 1910 metterwoon te *Budel* heeft gevestigd en op 12 Juli 1911 de uitslag van de verkiezing werd vastgesteld — de Raad bij besluit dd. 4 Nov. 1911 toch tot toelating van den gekozene besloten heeft, uit overweging o. a. dat C. W. A. VAN UDEN op het oogen-

blik, waarop over zijne toelating moest worden beslist, aan alle voor het lidmaatschap van den raad gestelde eischen voldeed;

dat bij besluit dd. 23 Nov. 1911, G. nº. 227, 2e afd., 1e bureau Gedep. Staten bovenvermeld raadsbesluit hebben vernietigd, uit overweging, dat de gekozene niet heeft voldaan aan het uitdrukkelijk voorschrift van art. 17, 3e lid der Gemeentewet; dat hiertegen niet kan afdoen een beroep op de door den Raad aangevoerde omstandigheid, dat de gekozene op het tijdstip van toelating het ingezetenschap der gemeente bezat; dat de Raad hier blijkbaar het oog heeft op art. 19 der Gemeentewet, volgens welke bepaling de gekozene bij de aanvaarding van het lidmaatschap ingezetene der gemeente moet zijn; dat al moge het beginsel, waarvan de wetgever bij het vaststellen van deze bepaling is uitgegaan, eenigszins verschillen van dat, waaraan art. 17 uitdrukking geeft, daaruit toch geene zoodanige tegenstrijdigheid ontstaat, dat het niet mogelijk zoude zijn beide bepalingen tegelijk in toepassing te brengen, en het dus niet geoorloofd mag worden geacht, voormelde bepaling van art. 17 eenvoudig op zijde te schuiven; dat de Raad alzoo niet had mogen besluiten tot toelating;

dat van het besluit van Gedep. Staten C. W. A. VAN UDEN bij Ons in beroep is gekomen, aanvoerende, dat hij zich den 27 Sept. 1910 metterwoon in de gemeente *Budel* heeft gevestigd en dus op 27 Sept. 1911 ingevolge art. 19, laatste lid, der Gemeentewet ingezetene der gemeente is geworden;

dat hij op dien datum aan alle voor het raadslidmaatschap gestelde eischen voldeed en geene onvereenigbare betrekkingen zijne toelating beletten;

dat zijne toelating dus alleen geweigerd wordt, omdat hij niet heeft kunnen overleggen de verklaring bedoeld in art. 17, derde lid, der Gemeentewet; dat deze verklaring door hem niet kan worden overgelegd omdat de terminologie van het 3e lid van voormeld artikel eene verklaring van ingezetenschap eischt op het oogenblik dat de uitslag van de verkiezing is vastgesteld, in casu 12 Juli, terwijl hij eerst 27 Sept. d.a.v. ingezetene werd;

dat de Gemeentewet niet verbiedt dat, bij ongenoegzaamheid van de nevens den geloofsbrief over te leggen stukken, de raad over den geloofsbrief toch eene beslissing neemt, hetgeen dan ook door Gedep. Staten blijkbaar wordt erkend; dat waar wordt aangenomen dat de gemeenteraad bij ongenoegzaamheid van de nevens den geloofsbrief over te leggen stukken, toch bevoegd is eene beslissing te nemen, het dan ook van zelf spreekt dat hij bij onduidelijkheid der wet, die beslissing kan nemen welke hem, naar gelang van omstandigheden, het meest in overeenstemming met de bedoeling der wet voorkomt; dat het niet aangaat iemand uit den raad te weren, die èn aan de eischen der Grondwet èn aan de eischen der Gemeentewet voldoet, maar die, door de minder gelukkige woordenkeus van meergenoemde wetsbepaling eene verklaring moet overleggen, die verder strekt dan hetgeen voor het raadslidmaatschap noodig is;

Overwegende, dat art. 17, 3e lid der Gemeentewet den tot lid van den raad benoemde de verplichting oplegt, aan den raad nevens zijn geloofsbrief eene verklaring van den Burgemeester over te leggen, getuigend dat hij op den dag, waarop de uitslag der verkiezing werd vastgesteld, ingezetene was;

dat dit voorschrift onafhankelijk is van en bestaanbaar is naast de bepaling van art. 19 der Gemeentewet;

dat vermits C. W. A. VAN UDEN heeft nagelaten, aan het voorschrift van art. 17, 3e lid der genoemde wet te voldoen, Gedep. Staten bij het bestreden besluit het raadsbesluit, houdende zijne toelating tot raadslid, terecht hebben vernietigd;

Gezien de Gemeentewet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast enz.

(W. v. d. B. A.)

—

28 *Maart* 1912. BESCHIKKING van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, tot vaststelling van een letterteeken, dat door zee- en kustvisschersvaartuigen moet worden gevoerd.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel;

Gelet op art. 7 der Visscherijwet (wet van 6 October 1908, *Staatsblad* nº. 311, gewijzigd bij wet van 8 Februari 1912, *Staatsblad* nº. 66), en op art. 8 van het Koninklijk besluit van 12 Juni 1911 (*Staatsblad* nº. 144), betreffende de registers voor de zee- en kustvisschersvaartuigen en het voeren van letterteekens en nummers door de kustvisschersvaartuigen, gewijzigd bij Koninklijk besluit van 5 Februari 1912 (*Staatsblad* nº. 53);

Heeft goedgevonden:

te bepalen, dat door de zee- en kustvisschersvaartuigen, tehuis behoorende te Hoek van Hol-

land ('s Gravenzande), moet worden gevoerd het letterteeken H. V. H.

's Gravenhage, 28 Maart 1912.

De Minister voornoemd, (*get.*) A. S. TALMA.

—

29 *Maart* 1912. BESLUIT, tot vaststelling van een bijzonder reglement van politie voor het *Noordhollandsch kanaal.* S. 115.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 12 Februari 1912, n°. 234, Afdeeling Waterstaat;

Gelet op de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) en op artikel 1 van het algemeen reglement van politie voor rivieren, kanalen, havens, sluizen, bruggen en daartoe behoorende werken, onder beheer van het Rijk, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 13 Augustus 1891 (*Staatsblad* n°. 158) en laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 20 Augustus 1910 (*Staatsblad* n°. 262);

Den Raad van State gehoord (advies van 12 Maart 1912, n°. 50);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 27 Maart 1912, n°. 234, Afdeeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan:

I. vast te stellen het navolgende

BIJZONDER REGLEMENT VAN POLITIE *voor het Noordhollandsch kanaal.*

Art. 1. Dit reglement is van toepassing op het kanaal van het afgesloten *IJ* tot de haven van het *Nieuwediep*, met inbegrip van de Koopvaarders-binnenhaven en de voorhaven der Koopvaardersschutsluis te *Nieuwediep* zoomede van de voorhavens der Willemssluizen tegenover *Amsterdam.*

2. Dit reglement wordt gedrukt en algemeen verkrijgbaar gesteld.

Mede wordt gedrukt en algemeen verkrijgbaar gesteld eene vertaling van het reglement in het Engelsch, het Duitsch en het Fransch.

3. Op het kanaal en in de havens worden alleen toegelaten vaartuigen, die geen grooteren diepgang hebben dan 4.80 M.

Vaartuigen, die het geheele kanaal moeten bevaren, mogen geen grootere lengte hebben dan 64 M. en geen grootere breedte dan 15 M.

Van *Nieuwediep* tot benoorden de schutsluis te *Purmerend* worden vaartuigen van 68 M. lengte en van de Willemssluizen tot de voormalige keersluis te *Buiksloot*, vaartuigen van 110 M. lengte toegelaten.

Door de schutsluis Willem III worden vaartuigen tot een breedte van 18 M. geschut.

Behoudens bijzondere omstandigheden, ter beoordeeling van den havenmeester, worden op marktdagen te *Purmerend* in de schutsluis aldaar van 7 uur 30 minuten v.m. tot 9 uur v.m. en van 11 uur v.m. tot 12 uur 30 minuten n.m. geen schepen toegelaten, die niet geschut kunnen worden bij gesloten stand van de draaibrug over die sluis.

4. Een zeeschip, dat een ander zeeschip opvaart, mag dit niet voorbijvaren, wanneer het minder dan 1500 M. verwijderd is van eene door te varen sluis of brug.

Vaartuigen, niet bestemd om de zee te bevaren, die elkander of een zeeschip opvaren, mogen niet voorbijvaren, wanneer zij minder dan 200 M. verwijderd zijn van eene door te varen sluis of brug.

Deze laatste bepaling geldt ook voor een zeeschip, dat een vaartuig als daarbij genoemd opvaart.

5. In de voorhavens van de Willemssluizen en van de Koopvaardersschutsluis mogen de vaartuigen en vlotten, zonder vergunning van den haven- of sluismeester, geen ligplaats nemen en daarin niet langer vertoeven dan naar het oordeel dier beambten noodig is.

6. Het schutten van zeeschepen mag van één uur nà zonsondergang tot één uur vóór zonsopgang niet geschieden zonder vergunning van den havenmeester of van den opzichter van den Waterstaat.

Door de Koopvaardersschutsluis en de sluis aan het Nieuwe Werk te *Nieuwediep* wordt niet geschut, zoodra en zoolang het buitenwater hooger staat dan 1 M. boven het herzien Amsterdamsche peil (N. A. P.)

7. Het maximum van snelheid, waarmede de stoomvaartuigen zich mogen bewegen, bedraagt per minuut:

voor stoomvaartuigen met meer dan 2.75 M. diepgang, 125 M.;

voor stoomvaartuigen met niet meer dan 2.75 M. diepgang, 150 M.;

voor stoomvaartuigen met niet meer dan 2.40 M. diepgang, 200 M.;

voor stoomvaartuigen met niet meer dan 2.00 M. diepgang, 250 M.

Behalve in de gevallen, genoemd in de artikelen 30 en 68 van het Algemeen Reglement, moet ook bij het voorbijvaren van veerponten de snelheid zooveel verminderd worden als noodig is om nadeeligen golfslag of zuiging te voorkomen.

8. De grootste geoorloofde lengte der vlotten bedraagt 100 M., mits zij zoodanig zijn samengesteld, dat zij in vakken van ten hoogste 50 M. kunnen worden gesplitst.

De grootste geoorloofde breedte is 7.50 M.
De grootste geoorloofde diepgang is 2.00 M.
De vlotten worden met geen grootere snelheid vervoerd dan 80 M. in de minuut.

9. Elk zeeschip, ter grootte van 1100 M³. en daarboven, wordt afzonderlijk gesleept.

Meer dan twee zeeschepen mogen door dezelfde sleephoot niet gelijktijdig gesleept worden en de gezamenlijke inhoud mag niet meer bedragen dan 1550 M³.

Bij het sleepen van vaartuigen of lichters, niet bestemd om de zee te bevaren, mag hun gezamenlijk aantal niet meer dan zeven bedragen, tenzij geen der vaartuigen of lichters langer dan 13 M. is; in dat geval mag hun aantal tien bedragen.

Met afwijking van art. 7 van het Algemeen Reglement, wordt voor dit kanaal bepaald, dat zandbakken, na bekomen schriftelijke vergunning van den havenmeester, twee aan twee naast elkander gekoppeld gesleept mogen worden; het sleepen van meer dan zes zandbakken, gekoppeld of niet, is verboden.

De Hoofdingenieur is bevoegd het aantal tegelijk te sleepen vaartuigen, niet bestemd om de zee te bevaren, te beperken.

10. De grootste snelheid, waarmede vaartuigen mogen worden gesleept, bedraagt, onverminderd het bepaalde bij artikel 7 omtrent de snelheid van vaartuigen met meer dan 2.75 M. diepgang, 150 M. en van één uur nà zonsondergang tot één uur vóór zonsopgang 100 M. in de minuut.

11. Eene sleepboot, die een vlot sleept, moet bij het naderen van een tegenkomend zeeschip of van gesleepte zeeschepen en sleeptreinen van meer dan drie vaartuigen, intijds stoppen en met het vlot zoolang aan den wal vastgemeerd worden, totdat het zeeschip of de sleeptrein gepasseerd is.

Evenzoo moet gehandeld worden, wanneer men met een achteropkomend zeeschip of sleeptrein het gesleept wordend vlot wenscht voorbij te varen.

12. Behoudens de bepaling van artikel 78 van het Algemeen Reglement, is het stilliggen en overnachten van vaartuigen en vlotten verboden:

aan de west- en zuidzijde van het kanaal, tusschen de Willemssluizen en de vlotbrug te *Westgraftdijk* en van de vlotbrug te *Koedijk* tot de brug bij den ingang der spoorweghaven te *Helder;*

aan de oost- en noordzijde, tusschen de vlotbrug te *Westgraftdijk* en de vlotbrug te *Koedijk.*

13. Het is verboden vaartuigen, geladen met buskruit, vuurwerk, schietkatoen, nitroglycerine, ongebluschte kalk of andere ontplofbare of licht ontvlambare stoffen te laten overnachten anders dan op de volgende plaatsen:

a. aan de oostzijde van het kanaal op 800 M. benoorden kilometerpaal 6, dat is bij den rijzendam aan het Slochter;

b. aan de oostzijde van het kanaal op 300 M. benoorden kilometerpaal 9, dat is bezuiden *Ilpendam;*

c. aan de noordzijde, aan het Vinkenhop, tusschen *Spijkerboor* en *Westgraftdijk;*

d. langs den rijzen schutdam aan het Alkmaardermeer bij het eiland Saskerleij;

e. aan de oostzijde van het kanaal door de Zijpe, tusschen de Jacob-Klaassensluis en de vlotbrug in den Burgerweg;

f. aan de oostzijde van het kanaal in het Kooirak bij kilometerpaal 76.

14. Bij het lossen of laden van zand, ballast, graan, steenkolen en soortgelijke ladingen, moeten de schippers een zeil of kleed van den wal op het scheepsboord, of van het eene vaartuig op het andere doen leggen.

Van één uur na zonsondergang tot één uur vóór zonsopgang mag geen zand, ballast of lading ingenomen of gelost worden, dan met schriftelijke vergunning van den havenmeester, met inachtneming van hetgeen door dezen wordt voorgeschreven en onder het door dezen te bepalen toezicht op kosten der schippers.

15. Aan boord van elk zeeschip moet de schipper, zoowel des daags als des nachts, behoorlijk de wacht op het dek doen houden.

16. Met afwijking van artikel 76 van het Algemeen Reglement wordt bepaald, dat de trossen, kettingen en touwen, die ten dienste van het vieren van vaartuigen in- of het halen van vaartuigen uit de Koopvaardersschutsluis worden aangebracht op de bij die sluis staande ducdalven, niet behoeven losgegooid te worden, tenzij de sluiswachter zulks gelast.

Een aankomend vaartuig, dat niet achter die ducdalven kan doorvaren, moet op ten minste 100 M. vóór die trossen, kettingen of touwen stoppen.

17. Het hengelen op de sluizen, bruggen en daarbij behoorende werken is verboden.

18. De in dit reglement en in het Algemeen Reglement voor stoombooten gemaakte bepalingen zijn voor dit kanaal ook van toepassing op motorvaartuigen, waaronder verstaan worden alle vaartuigen, die door middel van een in het vaartuig geplaatst werktuig mechanisch worden voortbewogen.

19. Overtreding van de bepalingen van dit bijzonder reglement wordt, voor zoover daar-

tegen niet bij de wet of het Algemeen reglement is voorzien, gestraft als volgt:

a. met hechtenis van ten hoogste dertig dagen of geldboete van ten hoogste honderd vijftig gulden, de overtreding van artikel 13;

b. met geldboete van ten hoogste honderd gulden, de overtreding van artikel 4, artikel 7, tweede lid, artikel 9, vierde lid, artikel 10, artikel 11 en artikel 15;

c. met geldboete van ten hoogste vijf en zeventig gulden, de overtreding van artikel 5;

d. met geldboete van ten hoogste vijftig gulden, de overtreding van artikel 12 en artikel 16;

e. met geldboete van ten hoogste vijf en twintig gulden, de overtreding van artikel 14 en artikel 17.

II. te bepalen, dat bij het in werking treden van het sub I bedoelde reglement is vervallen het reglement, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 23 Mei 1892 (*Staatsblad* n°. 112) en gewijzigd bij Koninklijk besluit van 20 Augustus 1910 (*Staatsblad* n°. 264).

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's Gravenhage, den 29sten Maart 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 23 *April* 1912.)

—

29 *Maart* 1912. BESLUIT, tot gelijkstelling van den binnen de gemeente *Leiden* gelegen spoorweg van het voorplein van het station van de Hollandsche IJzeren Spoorweg-Maatschappij naar den *Hoogen Rijndijk*, met de spoorwegen, waarop geen ander vervoer dan personenvervoer binnen ééne gemeente plaats heeft. S. 116.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 15 Februari 1912, n°. 229, Afdeeling spoorwegen;

Overwegende, dat het gewenscht voorkomt den binnen de gemeente *Leiden* gelegen, door de Noord-Zuidhollandsche Tramweg Maatschappij, gevestigd te *Amsterdam*, geëxploiteerden spoorweg van het voorplein van het station van de Hollandsche IJzeren Spoorweg-Maatschappij naar den *Hoogen Rijndijk*, waarop in hoofdzaak geen ander vervoer plaats heeft dan dat van personen binnen ééne gemeente, tot wederopzeggens toe gelijk te stellen met de spoorwegen, waarop geen ander vervoer plaats heeft dan dat van personen binnen ééne gemeente;

Gezien artikel 4 der wet van 9 Juli 1900 (*Staatsblad* n°. 118);

Den Raad van State gehoord (advies van 12 Maart 1912, n°. 52);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Waterstaat van 27 Maart 1912, n°. 213, Afdeeling Spoorwegen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

den binnen de gemeente *Leiden* gelegen, door de Noord-Zuidhollandsche Tramweg-Maatschappij, gevestigd te *Amsterdam*, geëxploiteerden spoorweg van het voorplein van het station van de Hollandsche IJzeren Spoorweg-Maatschappij naar den *Hoogen Rijndijk*, tot wederopzeggens toe gelijk te stellen met de spoorwegen, waarop geen ander vervoer dan personenvervoer binnen ééne gemeente plaats heeft.

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst, en aan den Raad van State in afschrift medegedeeld zal worden.

's Gravenhage, den 29sten Maart 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 16 *April* 1912.)

—

29 *Maart* 1912. WET, houdende goedkeuring van het op 17 Maart 1912 te *Brussel*, ook namens *Nederland*, geteekende Protocol, met bijbehoorende Verklaringen, betreffende de verlenging van de internationale Unie, ingesteld door de Suikerconventie van 5 Maart 1902. S. 117.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het op 17 Maart 1912 te *Brussel*, ook namens *Nederland*, geteekende Protocol, met bijbehoorende Verklaringen, betreffende de verlenging van de Internationale Unie, ingesteld door de Suikerconventie van 5 Maart 1902 de goedkeuring der Staten-Generaal behoeft;

Gelet op het tweede lid van artikel 59 der Grondwet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Het nevens deze wet in afdruk gevoegde op 17 Maart 1912 te *Brussel* ook namens *Nederland*, geteekende Protocol met bijbehoorende Verklaringen, betreffende de verlenging van de Internationale Unie, ingesteld door de Suikerconventie van 5 Maart 1902, wordt goedgekeurd.

2. Deze wet treedt in werking op den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 29sten Maart 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(*get.*) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(*get.*) A. S. TALMA.

De Minister van Koloniën,
(*get.*) DE WAAL MALEFIJT.

(*Uitgeg.* 30 *Maart* 1912.)

PROTOCOLE *concernant la prorogation de l'Union internationale constituée par la convention des sucres du* 5 *mars* 1902.

Les Gouvernements de l'Allemagne, de l'Autriche-Hongrie, de la Belgique, de la France, du Luxembourg, des Pays-Bas, du Pérou, de la Russie, de la Suède et de la Suisse, ayant décidé de maintenir en vigueur après la date du 31 août 1913 l'Union internationale constituée par la Convention des sucres du 5 mars 1902, les soussignés, à ce dûment autorisés, sont convenus de ce qui suit:

Art. 1. Les Etats contractants s'engagent à prolonger pour un nouveau terme de cinq ans, qui pendra cours le 1er septembre 1913, la Convention relatieve au régime des sucres du 5 mars 1902, telle qu'elle a été amendée et complétée par le Protocole du 26 juin 1906 relatif à l'accession de la Suisse, par l'Acte additionnel à ladite Convention du 28 août 1907 et par le Protocole du 19 décembre 1907 relatif à l'adhésion de la Russie, — sous réserve de l'attribution à la Suisse du droit de vote que le Protocole du 26 juin 1906 ne lui avait pas accordé et sous réserve également des dispositions faisant l'objet de l'article 2 ci-après.

Lesdits Etats contractants renoncent, en conséquence, à user de la faculté que leur concédait l'article 10 de la Convention du 5 mars 1902, quant à la dénonciation de cet acte diplomatique.

2. Le contingent d'exportation de 200,000 tonnes accordé à la Russie par l'article 3 du Protocole du 10 décembre 1907 pour chacun des quatre exercices compris entre le 1er septembre 1909 et le 31 août 1913 est maintenu pour chacun des cinq exercices compris entre le 1er septembre 1913 et le 31 août 1918.

Prenant en considération le fait que, par suite de circonstances exeptionnelles, il s'est produit, en 1911—1912, simultanément une pénurie de sucre et une élévation considérable du prix sur le marché mondial, les Etats contractants consentent à ce que la Russie bénéficie d'un contingent extraordinaire, qui sera réparti comme suit:

Exercice 1911—1912 . . . 150,000 tonnes.
Exercice 1912—1913 . . . 50,000 tonnes.
Exercice 1913—1914 . . . 50,000 tonnes.

3. Le présent Protocole sera ratifié et les ratifications en seront déposées à Bruxelles, au Ministère des Affaires étrangères, le plus tôt possible et, en tous cas, avant le 1er avril 1912.

Il deviendra obligatoire de plein droit à cette date s'il a été ratifié au moins par les États européens exportateurs de sucre spécifiés ci-après: Allemagne, Autriche-Hongrie, Belgique, France, Pays-Bas, Russie.

Cette éventualité se trouvant réalisée, les autres États signataires du présent Protocole qui ne l'auraient pas ratifié à la date précitée pourront néanmoins, en le ratifiant avant le 1er septembre de la même année, continuer à faire partie de l'Union Internationale aux conditions qui leur sont faites actuellement et pour toute la durée du présent Protocole, pourvu que, avant le 1er avril 1912, ils aient donné leur assentiment définitif à l'attribution à la Russie du contingent extraordinaire prévu à l'article 2 du présent Protocole. Ils ne pourront, en aucun cas, se prévaloir de la clause de tacite reconduction visée à l'article 10 de la Convention du 5 mars 1902 pour continuer, d'année en année, leur participation à l'Union.

4. Dans la session qui précédera le 1er septembre 1917, la Commission permanente statuera par un vote d'unanimité sur le régime qui serait celui de la Russie au cas où elle serait disposée à continuer sa participation à la Convention au delà du terme du 1er septembre 1918.

Dans le cas où la Commission ne pourra t se mettre d'accord, la Russie serait considérée comme ayant dénoncé la Convention pour cesser effet à compter du 1er septembre 1918.

5. Il sera loisible à chacun des États contractants de se retirer de l'Union à partir du 1er septembre 1918 moyennant préavis d'un an; dès lors, les dispositions de l'article 10 de la Convention du 5 mars 1902 concernant la dénonciation et la tacite reconduction redeviendront applicables.

En foi de quoi, les soussignés, Plénipotentiaires des États respectifs, ont signé le présent Protocole.

Fait à Bruxelles, le 17 mars 1912, en un seul exemplaire original, dont une copie conforme

sera délivrée à chacun des Gouvernements signataires.

(*geteekend :*)

Pour l'Allemagne :
Signé : VON FLOTOW,
„ HERMANN MEHLHORN,
„ KEMPFF.
Pour l'Autriche-Hongrie :
Signé : Comte CLARY ET ALDRINGEN.
Pour l'Autriche :
Signé : LEOPOLD JOAS.
Pour la Hongrie :
Signé : TELESZKY JÁNOS.
Pour la Belgique :
Signé : CAPELLE.
Pour de France :
Signé : A. KLOBUKOWSKI,
„ A. DELATOUR.
Pour le Luxembourg :
Signé : Le Comte D'ANSEMBOURG.
Pour les Pays-Bas :
Signé : O. D. VAN DER STAAL DE PIERSHIL.
Pour le Pérou :
Signé : TELÉMACO ORIHUELA.
Pour la Russie :
Signé : KOUDACHEFF.
Pour la Suède :
Signé : F. DE KLERCKER.
Pour la Suisse :
Signé : JULES BOREL.

Copie certifié conforme :
Le Secrétaire-Général
de la Commission permanente,
(*get.*) J. BRUNET.

DECLARATIONS *relatives à l'attribution à la Russie du contingent extraordinaire prévu à l'article* 2 *du Protocole du* 17 *mars* 1912, *concernant la prorogation de l'Union internationale des sucres.*

Première Déclaration.

Les soussignés, au moment de procéder à la signature du Protocole concernant la prorogation de l'Union internationale des sucres, déclarent ce qui suit :

La répartition des deux contingents supplémentaires de 50,000 tonnes attribués à la Russie pour les exercices 1912-1913 et 1913-1914 se fera de telle manière que la quotité du contingent extraordinaire pour chacun des quatre semestres compris entre le 1er septembre 1912 et le 31 août 1914 ne dépasse pas 25,000 tonnes.

(*geteekend :*)

Pour l'Allemagne :
Signé : VON FLOTOW,
„ HERMANN MEHLHORN,
„ KEMPFF.
Pour l'Autriche-Hongrie :
Signé : Comte CLARY ET ALDRINGEN.
Pour l'Autriche :
Signé : LEOPOLD JOAS.
Pour la Hongrie :
Signé : TELESZKY JÁNOS.
Pour la Belgique :
Signé : CAPELLE.
Pour la France :
Signé : A. KLOBUKOWSKI,
„ A. DELATOUR.
Pour le Luxembourg :
Signé : Le Comte D'ANSEMBOURG.
Pour les Pays-Bas :
Signé : O. D. VAN DER STAAL DE PIERSHIL.
Pour le Pérou :
Signé : TELÉMACO ORIHUELA.
Pour la Russie :
Signé : KOUDACHEFF.
Pour la Suède :
Signé : DE KLERCKER.
Pour la Suisse :
Signé : JULES BOREL.

Deuxième Déclaration.

Les soussignés, au moment de procéder à la signature du Protocole concernant la prorogation de l'Union internationale des sucres, sont autorisés à déclarer ce qui suit :

Les Gouvernement qu'ils représentent s'engagent, pour le cas où ils ne pourraient ratifier le Protocole précité avant le 1er avril 1912, à donner, tout au moins à cette date, leur assentiment définitif à l'attribution à la Russie du contingent extraordinaire prévu à l'article 2 dudit Protocole.

En foit de quoi ils ont signé la présente Déclaration.

Fait à Bruxelles, le 17 mars 1912, en un seul exemplaire original, dont une copie conforme sera délivrée à chacun des Gouvernements signataires.

(*geteekend :*)

Pour le Luxembourg :
Signé : Le Comte D'ANSEMBOURG.
Pour le Pérou :
Signé : TELÉMACO ORIHUELA.
Pour la Suède :
Signé : DE KLERCKER.
Pour la Suisse :
Signé : JULES BOREL.

Troisième Déclaration.

Le soussigné est autorisé à déclarer que le Gouvernement de Sa Majesté le Roi d'Italie donne son assentiment à l'attribution à la Russie

du contingent extraordinaire pour les exercices 1911—1912 et 1912—1913.

Bruxelles, le 17 mars 1912.

Signé: COSTA.

Copie certifiée conforme:

Le Secrétaire-Général de la Commission permanente,

(*get.*) J. BRUNET.

---

29 *Maart* 1912. BESLUIT, houdende beslissing dat verkoop van grond door de gemeente aan het bestuur eener bijzondere school voor een som beneden de waarde van dien grond, te beschouwen is als de toekenning eener geldelijke bijdrage of ondersteuning, welke bij art. 3, laatste lid der wet op het lager onderwijs verboden is.

WIJ WILHELMINA ENZ.;

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente *Elburg* tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van *Gelderland* d.d. 28 Sept. 1910, n°. 28, waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van dien Raad d.d. 26 Aug. 1910, n°. 282, strekkende o. a. om met intrekking van zijn besluit van 26 Oct. 1908, n°. 232, aan het Bestuur der Hulpvereeniging voor Christelijk Nationaal Schoolonderwijs aldaar te verkoopen een stuk door hem in erfpacht bezeten grond, benevens een daarbij nader aangeduid terrein, groot 440 c.A., voor eene som van *f* 750.—;

Den Raad van State, Afd. voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 12 Maart 1912, n°. 301;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 27 Maart 1912, n°. 2044, afd. L. O.;

Overwegende: dat de Raad der gemeente *Elburg* bij besluit van 26 Oct. 1908, n°. 232, goedgekeurd bij besluit van Gedep. Staten van Gelderland d.d. 4 Nov. 1908, n°. 23, aan het bestuur der hulpvereeniging voor Christelijk Nationaal Schoolonderwijs te *Elburg* gemeentegrond ter grootte van 1386 M², deel uitmakende van de kadastrale perceelen gemeente *Elburg*, sectie C. n°. 651 (thans sectie C, n°. 1273) en 650, welke grond benoodigd was voor een te stichten bijzondere school met onderwijzerswoning en speelplaats, in erfpacht heeft uitgegeven;

dat de raad bij besluit van 26 Aug. 1910, n°. 282, bovenbedoelden grond en bovendien een gedeelte grond van het kadastraal perceel gemeente *Elburg*, Sectie C n°. 1272, ter grootte van 440 M² aan bovengemelde vereeniging in koop heeft afgestaan, voor een koopprijs van *f* 750;

dat aan laatstgemeld besluit bij besluit van Gedep. Staten d.d. 28 Sept. 1910, n°. 28, sub 1, de goedkeuring is onthouden, uit overweging, dat de in het raadsbesluit o. m. bedoelde grond, groot 1386 M², voor eene som van *f* 38.61 's jaars in erfpacht is uitgegeven; dat alleen reeds deze canon, berekend tegen eene rente van 4 % 's jaars eene waarde vertegenwoordigt van omstreeks *f* 965, en mitsdien de bedongen koopsom van *f* 750, reeds uit dien hoofde, afgezien nog van de tevens in den koop te begrijpen 440 M² grond, veel te laag en het besluit derhalve in strijd is met art. 3 laatste lid der wet op het lager onderwijs;

dat van het besluit van Gedep. Staten de Raad der gemeente *Elburg* bij Ons in beroep is gekomen;

Overwegende, dat ingevolge art. 3 laatste lid, der wet tot regeling van het lager onderwijs, aan bijzondere scholen van wege de gemeente geen geldelijke bijdragen of eenige andere ondersteuning middellijk of onmiddellijk mogen worden toegekend dan in de gevallen en onder de voorwaarden in deze wet genoemd;

Overwegende: dat op grond van een nader, van Onzentwege ingesteld onderzoek, met Gedep. Staten moet worden aangenomen, dat de bij besluit van den Raad d.d. 26 Aug. 1910, n°. 282, bepaalde koopsom in verband met de waarde van den grond inderdaad te gering is te achten;

dat derhalve de verkoop van dezen grond voor een zoo lagen prijs als daarvoor is bepaald, daadwerkelijk is de toekenning van eene geldelijke bijdrage of ondersteuning als de bij het aangehaald artikel 3, laatste lid, van de wet op het Lager Onderwijs aan de gemeenten verbodene;

Gezien de wet tot regeling van het Lager Onderwijs en de Gemeentewet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast enz. (W. v. D. B. A.)

---

30 *Maart* 1912. WETTEN, houdende naturalisatie van:

Ernest Neubauer, geboren te *Rio de Janeiro* (*Brazilië*) den 14 September 1865, handelaar in diamanten, wonende te *Antwerpen* (*België*). S. 118.

Peter Joseph Jansen, geboren te *Aken* (*Pruisen*) den 1 Augustus 1868, koopman, wo-

nende te *Maastricht* (provincie *Limburg*). S. 119.

Georg Friedrich Simon, geboren te *Burglichtenberg* (*Pruisen*) den 21 November 1866, kapper, wonende te *Hengelo* (provincie *Overijssel*). S. 120.

Adrianus Constantius Ludovicus Fioq, geboren te *Antwerpen* (*België*) den 12 Augustus 1874, bediende, wonende te *Brussel* (*België*). S. 121.

Edmund Hermann Bernhard Schulz, geboren te *Schwerin/Warthe* (*Pruisen*) den 4 Juni 1851, koster, wonende te *Kruisland*, gemeente *Steenbergen*, (provincie *Noordbrabant*). S. 122.

Paul Jacques DeKeijser, geboren te *Leuven* (*België*) den 29 Mei 1872, klerk, wonende te *Pasoeroean* (*Ned.-O.-Ind.*). S. 123.

Anna Maria Franziska Ludowika von Krutheim, *weduwe van* Joseph Carl van Geijn, geboren te *Breisach* (*Baden*) den 1 Januari 1856, zonder beroep, wonende te *Karlsruhe* (*Baden*). S. 124.

Morris Alexander Hauer, geboren te *Hamburg* (*Duitschland*) den 3 September 1880, procuratiehouder, wonende te *Amsterdam* (provincie *Noordholland*). S. 125.

Jhr. Dr. Christoph George Sigismund Sandberg, geboren te *Magelang* (*Ned.-O.-Ind.*) den 22 Maart 1866, geoloog, wonende te *Weltevreden* (*Ned. O.-Indië*). S. 126.

Zelik Schönfeld, geboren te *Wlotzlavsk* (*Rusland*) den 24 Maart/5 April 1864, effectenhandelaar, wonende te *Amsterdam* (provincie *Noordholland*). S. 127.

Carl Georg Samuel Berger, geboren te *Wollstein* (*Pruisen*) den 4 Maart 1856, tijdelijk commies bij den dienst der Staatsspoorwegen in *Ned. O.-Ind.*, wonende te *Bandoeng* (*Ned. O.-Ind.*). S. 128.

Aloysius Sinner, bierhandelaar, geboren te *Merzem* (*België*) den 12 Maart 1885, wonende te *Nijmegen* (provincie *Gelderland*). S. 129.

Alfred Meltzer, geboren te *Langenau* (*Bohemen*) den 3 Januari 1859, koopman, wonende te *Amsterdam* (provincie *Noordholland*). S. 130.

Friedrich Altvater, geboren te *Ortenberg* (*Hessen*) den 13 December 1858, winkelier, wonende te *Amsterdam* (provincie *Noordholland*). S. 131.

—

30 *Maart* 1912. WET, houdende goedkeuring van de op 4 Mei 1910 te *Parijs* namens *Nederland, Duitschland, Oostenrijk, Hongarije, België, Brazilië, Denemarken, Spanje, de Vereenigde Staten van Amerika, Frankrijk, Groot-Britannië en Ierland, Italië, Portugal, Rusland* en *Zwitserland* onderteekende Regeling, tot beteugeling van de verspreiding van ontuchtige uitgaven. S. 132.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de op 4 Mei 1910 te *Parijs* namens *Nederland, Duitschland, Oostenrijk, Hongarije, België, Brazilië, Denemarken, Spanje, de Vereenigde Staten van Amerika, Frankrijk, Groot-Britannië en Ierland, Italië, Portugal, Rusland* en *Zwitserland* onderteekende Regeling, strekkende tot beteugeling van de verspreiding van ontuchtige uitgaven, eene bepaling inhoudt, die aan het Rijk geldelijke verplichtingen oplegt;

Gelet op artikel 59, tweede lid, der Grondwet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Wordt goedgekeurd de nevens deze wet in afdruk gevoegde, op 4 Mei 1910 te *Parijs*, namens *Nederland, Duitschland, Oostenrijk, Hongarije, België, Brazilië, Denemarken, Spanje, de Vereenigde Staten van Amerika, Frankrijk, Groot-Britannië en Ierland, Italië, Portugal, Rusland* en *Zwitserland* onderteekende Regeling, strekkende tot beteugeling van de verspreiding van ontuchtige uitgaven.

2. Deze wet treedt in werking op den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 30sten Maart 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(*get.*) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

De Minister van Justitie,
(*get.*) E. R. H. REGOUT.

(*Uitgeg.* 17 *April* 1912.)

ARRANGEMENT *relatif à la répression de la circulation des publications obscènes.*

Les Gouvernements des Puissances désignées ci-après, également désireux de faciliter, dans la mesure de leurs législations respectives, la communication mutuelle de renseignements en vue de la recherche et de la répression des délits relatifs aux publications obscènes, ont résolu de conclure un Arrangement à cet effet et ont, en conséquence, désigné leurs Plénipotentiaires qui se sont réunis en Conférence, à Paris, du 18 avril au 4 mai 1910 et sont convenus des dispositions suivantes :

Art. 1. Chacun des Gouvernements contrac-

tants s'engage à établir ou à désigner une autorité chargée:

1°. De centraliser tous les renseignements pouvant faciliter la recherche et la répression des actes constituant des infractions à leur législation interne en matière d'écrits, dessins, images ou objets obscènes, et dont les éléments constitutifs ont un carractère international;

2°. De fournir tous renseignements susceptibles de mettre obstacle à l'importation des publications ou objets visés au paragraphe précédent comme aussi d'en assurer ou d'en accélérer la saisie, le tout dans les limites de la législation interne;

3°. De communiquer les lois qui auraient déjà été rendues ou qui viendraient à l'être dans leurs Etats, relativement à l'objet du présent Arrangement.

Les Gouvernements contractants se feront connaître mutuellement, par l'entremise du Gouvernement de la République française, l'autorité établie ou désignée conformément au présent article.

2. L'autorité désignée à l'article 1er aura la faculté de correspondre directement avec le service similaire établi dans chacun des autres Etats contractants.

3. L'autorité désignée à l'article 1er sera tenue, si la législation intérieure de son pays ne s'y oppose pas, de communiquer les bulletins des condammations prononcées dans ledit pays aux autorités similaires de tous les autres Etats contractants, lorsqu'il s'agira d'infractions visées par l'article 1er.

4. Les Etats non signataires sont admis à adhérer au présent Arrangement. Ils notifieront leur intention à cet effet par un acte qui sera déposé dans les archives du Gouvernement de la République française. Celui-ci en enverra, par la voie diplomatique, copie certifiée conforme à chacun des Etats contractants et les avisera, en même temps, de la date du dépôt.

Six mois après cette date, l'Arrangement entrera en vigueur dans l'ensemble du territoire de l'Etat adhérent, qui deviendra ainsi Etat contractant.

5. Le présent Arrangement entrera en vigueur six mois après la date du dépôt des ratifications.

Dans le cas où l'un des Etats contractants le dénoncerait, cette dénonciation n'aurait d'effet qu'à l'égard de cet Etat.

La dénonciation sera notifiée par un acte qui sera déposé dans les archives du Gouvernement de la République française. Celui-ci en enverra, par la voie diplomatique, copie certifiée conforme à chacun des Etats contractants, et les avisera en même temps de la date du dépôt.

Douze mois après cette date, l'Arrangement cessera d'être en vigueur dans l'ensemble du territoire de l'Etat qui l'aura dénoncé.

6. Le présent Arrangement sera ratifié, et les ratifications en seront déposées à Paris, dès que six des Etats contractants seront en mesure de le faire.

Il sera dressé de tout dépôt de ratifications un procès-verbal, dont une copie, certifiée conforme, sera remise, par la voie diplomatique, à chacun des Etats contractants.

7. Si un Etat contractant désire la mise en vigueur du présent Arrangement dans une ou plusieurs de ses colonies, possessions ou circonscriptions consulaires judiciaires, il notifiera son intention à cet effet par un acte qui sera déposé dans les archives du Gouvernement de la République française. Celui-ci en enverra, par la voie diplomatique, copie certifiée conforme à chacun des Etats contractants et les avisera en même temps de la date du dépôt.

Six mois après cette date, l'Arrangement entrera en vigueur dans les colonies, possessions ou circonscriptions consulaires judiciaires visées dans l'acte de notification.

La dénonciation de l'Arrangement par un des Etats contractants pour une ou plusieurs de ses colonies, possessions ou circonscriptions consulaires judiciaires s'effectuera dans les formes et conditions déterminées à l'alinéa 1er du présent article. Elle portera effet douze mois après la date du dépôt de l'acte de dénonciation dans les archives du Gouvernement de la République française.

8. Le présent Arrangement, qui portera la date du 4 mai 1910, pourra être signé à Paris jusqu'au 31 juillet suivant, par les Plénipotentiaires des Puissances représentées à la Conférence relative à la répression de la circulation des Publications obscènes.

Fait à Paris, le quatre mai mil neuf cent-dix, en un seul exemplaire, dont une copie conforme sera délivrée à chacun des Gouvernements signataires.

Pour l'Allemagne:

(L. S.) *Signé*: ALBRECHT LENTZE.

(L. S.) „ CURT JOËL.

Pour l'Autriche et pour la Hongrie:

(L. S.) *Signé*: A. NEMES, *Chargé d'Affaires d'Autriche-Hongrie.*

Pour l'Autriche:

(L. S.) *Signé*: J. EICHHOFF, *Conseiller de Section Impérial Royal autrichien.*

Pour la Hongrie:
(L. S.) *Signé*: G. LERS, *Conseiller ministériel Royal hongrois.*
Pour la Belgique:
(L. S.) *Signé*: JULES LEJEUNE.
(L. S.) „ ISIDORE MAUS.
Pour le Brésil:
(L. S.) *Signé*: J. C. DE SOUZA BANDEIRA.
Pour le Danemark:
(L. S.) *Signé*: C. E. COLD.
Pour l'Espagne:
(L. S.) *Signé*: OCTAVIO CUARTERO.
Pour les Etats-Unis:
(L. S.) *Signé*: A. BAILLY—BLANCHARD.
Pour la France:
(L. S.) *Signé*: R. BÉRENGER.
Pour la Grande-Bretagne:
(L. S.) *Signé*: E. W. FARNALL.
(L. S.) „ F. S. BULLOCK.
(L. S.) „ G. A. AITKEN.
Pour l'Italie:
(L. S.) *Signé*: J. C. BUZZATTI.
(L. S.) „ GEROLAMO CALVI.
Pour les Pays-Bas:
(L. S.) *Signé*: A. DE STUERS.
(L. S.) „ RETHAAN MACARÉ.
Pour le Portugal:
(L. S.) *Signé*: COMTE DE SOUZA ROZA.
Pour la Russie:
(L. S.) *Signé*: ALEXIS DE BELLEGARDE.
(L. S.) „ WLADIMIR DÉRUGINSKY.
Pour la Suisse:
(L. S.) *Signeé*: LARDY.

—

30 *Maart* 1912. WET, houdende goedkeuring van het op 4 Mei 1910 te *Parijs* namens *Nederland, Duitschland Oostenrijk, Hongarijë, België, Brazilië, Denemarken, Spanje, Frankrijk, Groot-Britannië en Ierland, Italië, Portugal, Rusland* en *Zweden* onderteekend verdrag met bijbehoorend slotprotokol, tot bestrijding van den zoogenaamden handel in vrouwen en meisjes. S. 133.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het op 4 Mei 1910 te *Parijs* namens *Nederland, Duitschland, Oostenrijk, Hongarijë, België, Brazilië, Denemarken, Spanje, Frankrijk, Groot-Britannië en Ierland, Italië, Portugal, Rusland* en *Zweden* onderteekend verdrag, met bijbehoorend slotprotokol, strekkende tot bestrijding van den zoogenaamden handel in vrouwen en meisjes, wettelijke rechten betreft;

Gelet op artikel 59, tweede lid, der Grondwet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Wordt goedgekeurd het nevens deze wet in afdruk gevoegde, op 4 Mei 1910, te *Parijs*, namens *Nederland, Duitschland, Oostenrijk, Hongarijë, België, Brazilië, Denemarken, Spanje, Frankrijk, Groot Britannië en Ierland, Italië, Portugal, Rusland* en *Zweden* onderteekende verdrag met bijbehoorend slotprotokol, strekkende tot bestrijding van den zoogenaamden handel in vrouwen en meisjes.

2. Deze wet treedt in werking op den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 30sten Maart 1912.

(*get.*) WILHELMINA.
De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(*get.*) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.
De Minister van Justitie,
(*get.*) E. R. H. REGOUT.
(*Uitgeg.* 17 *April* 1912.)

CONVENTION INTERNATIONALE
relative à la répression de la traite des blanches.

Les Souverains, Chefs d'Etat et Gouvernements des Puissances ci-après désignées,

Egalement désireux de donner le plus d'efficasité possible à la répression du trafic connu sous le nom de „Traite des Blanches", ont résolu de conclure une Convention à cet effet et, après qu'un projet eût été arrêté dans une première Conférence réunie à Paris du 15 au 25 juillet 1902, ont désigné leurs Plénipotentiaires qui se sont réunis dans une deuxième Conférence à Paris du 18 avril au 4 mai 1910 et qui sont convenus des dispositions suivantes:

Art. 1. Doit être puni quiconque, pour satisfaire les passions d'autrui, a embauché, entrainé au détourné, même avec son consentement, une femme ou fille mineure, en vue de la débauche, alors même que les divers actes qui sont les éléments constitutifs de l'infraction auraient été accomplis dans des pays différents.

2. Doit être aussi puni quiconque, pour satisfaire les passions d'autrui, a, par fraude ou à l'aide de violences, menaces, abus d'autorité, ou tout autre moyen de contrainte, embauché, entraîné ou détourné une femme ou fille majeure en vue de la débauche, alors même que les divers actes qui sont les éléments constitutifs de l'infraction auraient été accomplis dans des pays différents.

3. Les Parties Contractantes dont la législation ne serait pas dès à présent suffisante pour réprimer les infractions prévues par les deux articles présédents, s'engagent à prendre ou à proposer à leurs législatures respectives les

mesures nécessaires pour que ces infractions soient punies suivant leur gravité.

4. Les Parties Contractantes se communiqueront, par l'entremise du Gouvernement de la République française, les lois qui auraient déjà été rendues ou qui viendraient à l'être dans leurs Etats, relativement à l'objet de la présente Convention.

5. Les infractions prévues par les articles 1 et 2 seront, à partir du jour de l'entrée en vigueur de la présente Convention, réputées être inscrites de plein droit ou nombre des infractions donnant lieu à extradition d'après les Conventions déjà existantes entre les Parties Contractantes.

Dans les cas où la stipulation qui précède ne pourrait recevoir effet sans modifier la législation existante, les Parties Contractantes s engagent à prendre ou à proposer à leurs législatures respectives les mesures nécessaires.

6. La transmission des commissions rogatoires relatives aux infractions visées par la présente Convention s'opérera :

1°. Soit par communication directe entre les autorités judiciaires ;

2°. Soit par l'entremise de l'agent diplomatique ou consulaire du pays requérant dans le pays requis : cet agent enverra directement la commission rogatoire à l'autorité judiciaire compétante et recevra directement de cette autorité les pièces constatant l'exécution de la commission rogatoire ;

(dans ces deux cas, copie de la commission rogatoire sera toujours adressée en même temps à l'autorité supérieure de l'Etat requis) ;

3°. Soit par la voie diplomatique.

Chaque Partie Contractante fera connaître, par une communication adressée à chacune des autres Parties Contractantes, celui ou ceux des modes de transmission susvisés qu'elle admet pour les commissions rogatoires venant de cet Etat.

Toutes les difficultés qui s'éléveraient à l'occasion des transmissions opérées dans les cas des 1° et 2° du présent article seront réglées par la voi diplomatique.

Sauf entente contraire, la commission rogatoire doit être rédigée soit dans la langue de l'autorité requise, soit dans la langue convenue entre les deux Etats intéressés, ou bien elle doit être accompagnée d'une traduction faite dans une de ces deux langues et certifiée conforme par un agent diplomatique ou consulaire de l'Etat requérant ou par un traducteur-juré de l'Etat requis.

L'exécution de commissions rogatoires ne pourra donner lieu au remboursement de taxes ou frais de quelque nature que ce soit.

7. Les Parties Contractantes s'engagent à se communiquer les bulletins de condamnation, lorsqu'il s'agit d'infractions visées par la présente Convention et dont les éléments constitutifs ont été accomplis dans des pays différents.

Ces documents seront transmis directement, par les autorités désignées conformément à l'article 1er de l'Arrangement conclu à Paris le 18 mai 1904, aux autorités similaires des autres Etats contractants.

8. Les Etats non signataires sont admis à adhérer à la présente Convention. A cet effet, ils notifiront leur intention par un acte qui sera déposé dans les archives du Gouvernement de la République française. Celui-ci en enverra par la voie diplomatique copie certifiée conforme à chacun des Etats contractants et les avisera en même temps de la date du dépôt. Il sera donné aussi, dans ledit acte de notification, communication des lois rendues dans l'Etat adhérent relativement à l'objet de la présente Convention.

Six mois après la date du dépôt de l'acte de notification, la Convention entrera en vigueur dans l'ensemble du territoire de l'Etat adhérent, qui deviendra ainsi Etat contractant.

L'adhésion à la Convention entraînera de plein droit, et sans notification spéciale, adhésion concomitante et entière à l'Arrangement du 18 mai 1904, qui entrera en vigueur, à la même date que la Convention elle-même, dans l'ensemble du territoire de l'Etat adhérent.

Il n'est toutefois pas dérogé, par la disposition précédente, à l'article 7 de l'Arrangement précité du 18 mai 1904 qui demeure applicable au cas où un Etat préférerait faire acte d'adhésion seulement à cet Arrangement.

9. La présente Convention, complétée par un *Protocole de clôture* qui en fait partie intégrante, sera ratifiée, et les ratifications en seront déposées à Paris, dès que six des Etats contractants seront en mesure de le faire.

Il sera dressé de tout dépôt de ratification un procès-verbal, dont une copie certifiée conforme sera remise par la voie diplomatique à chacun des Etats contractants.

La présente Convention entrera en vigueur six mois après la date du dépôt des ratifications.

10. Dans le cas où l'un des Etats contractants dénoncerait la Convention, cette dénonciation n'aurait d'effet qu'à l'égard de cet Etat.

La dénonciation sera notifiée par un acte qui sera déposé dans les archives du Gouvernement de la République française. Celui-ci

en enverra, par la voie diplomatique, copie certifiée conforme à chacun des Etats contractants et les avisera en même temps de la date du dépôt.

Douze mois après cette date, la Convention cessera d'être en vigueur dans l'ensemble du territoire de l'Etat qui l'aura dénoncée.

La dénonciation de la Convention n'entraînera pas de plein droit dénonciation concomitante de l' Arrangement du 18 mai 1904, à moins qu'il n'en soit fait mention expresse dans l'acte de notification; sinon, l'Etat contractant devra, pour dénoncer ledit Arrangement, procéder conformément à l'article 8 de ce dernier accord.

11. Si un Etat contractant désire la mise en vigueur de la présente Convention dans une ou plusieurs de ses colonies, possessions ou circonscriptions consulaires judiciaires, il notifiera son intention à cet effet par un acte qui sera déposé dans les archives du Gouvernement de la Republique française. Celui-ci en enverra, par la voie diplomatique, copie certifiée conforme à chacun des Etats contractants et les avisera en même temps de la date du dépôt.

Il sera donné, dans ledit acte de notification, pour ces colonies, possessions ou circonscriptions consulaires judiciaires, communication des lois qui y ont été rendues relativement à l'objet de la présente Convention. Les lois qui, par la suite, viendraient à y être rendues, donneront lieu également à des communications aux Etats contractants, conformément à l'article 4.

Six mois après la date du dépôt de l'acte de notification, la Convention entrera en vigueur dans les colonies, possessions ou circonscriptions consulaires judiciaires visées dans l'acte de notification.

L'Etat requérant fera connaître, par une communication adressée à chacun des autres Etats contractants, celui ou ceux des modes de transmission qu'il préfère pour les commissions rogatoires à destination des colonies, possessions ou circonscriptions consulaires judiciaires, qui auront fait l'objet de la notification visée au 1er alinéa du présent article.

La dénonciation de la Convention par un des Etats contractants pour une ou plusieurs de ses colonies, possessions ou circonscriptions consulaires judiciaires, s'effectuera dans les formes et conditions déterminées au 1er alinéa du présent article. Elle portera effet douze mois après la date du dépôt de l'acte de dénonciation dans les archives du Gouvernement de la République française.

L'Adhésion à la Convention par un Etat contractant pour une ou plusieurs de ses colonies, possessions ou circonscriptions consulaires judiciaires entraînera, de plein droit et sans notification spéciale, adhésion concomitante et entière à l'Arrangement du 18 mai 1904. Ledit Arrangement y entrera en vigueur à la même date que la Convention elle-même. Toutefois la dénonciation de la Convention par un Etat contractant pour une ou plusieurs de ses colonies, possessions ou circonscriptions consulaires judiciaires n'y entraînera pas de plein droit, à moins de mention expresse dans l'acte de notification, dénonciation concomitante de l'Arrangement du 18 mai 1904; d'ailleurs, sont maintenues les déclarations que les Pruissances signataires de l'Arrangement du 18 mai 1904 ont pu faire touchant l'accession de leurs colonies audit Arrangement.

Néanmoins, à partir de la date de l'entrée en vigueur de la présente Convention, les adhésions ou dénonciations s'appliquant à cet Arrangement et relatives aux colonies, possessions ou circonscriptions consulaires judiciaires des Etats contractants, s'effectueront conformément aux dispositions du présent article.

12. La présente Convention, qui portera la date du 4 mai 1910, pourra être signée à Paris jusqu'au 31 juillet suivant, par les Plénipotentiaires des Puissances représentées à la deuxième Conférence relative à la répression de la Traite des Blanches.

Fait à Paris, le quatre mai mil neuf cent dix, en un seul exemplaire dont une copie certifiée conforme sera délivrée à chacune des Puissances signataires.

Pour l'Allemagne:

(*Sous réserve de l'article* 6)

(*L. S.*) *Signé*: ALBRECHT LENTZE.

(*L. S.*) „ CURT JOËL.

Pour l'Autriche et pour la Hongrie:

(*L. S.*) *Signé*: A. NEMES, *Chargé d'Affaires d'Autriche-Hongrie.*

Pour l'Autriche:

(*L. S.*) *Signé*: J. EICHHOFF, *Conseiller de Section Impérial Royal autrichien.*

Pour la Hongrie:

(*L. S.*) *Signé*: G. LERS, *Conseiller ministériel Royal hongrois.*

Pour la Belgique:

(*L. S.*) *Signé*: JULES LEJEUNE.

(*L. S.*) „ ISIDORE MAUS.

Pour le Brésil:

(*Sous réserve de l'article* 8)

(*L. S.*) *Signé*: J. C. DE SOUZA BANDEIRA.

Pour le Danemark:
(*L. S.*) *Signé*: C. E. COLD.
Pour l'Espagne:
(*L. S.*) *Signé*: OCTAVIO CUARTERO.
Pour la France:
(*L. S.*) *Signé*: R. BÉRENGER.
Pour la Grande-Bretagne:
(*L. S.*) *Signé*: FRANCIS BERTIE.
Pour l'Italie:
(*L. S.*) *Signé*: J. C. BUZZATTI.
(*L. S.*) „ GEROLAMO CALVI.
Pour les Pays Bas:
(*L. S.*) *Signé*: A. DE STUERS.
(*L. S.*) „ RETHAAN MACARÉ.
Pour le Portugal:
(*L. S.*) *Signé*: Comte DE SOUZA ROZA.
Pour la Russie:
(*L. S.*) *Signé*: ALEXIS DE BELLEGARDE.
(*L. S.*) „ WLADIMIR DÉRUGINSKY.
Pour la Suède:
(*L. S.*) *Signé*: F. DE KLERCKER.

PROTOCOLE DE CLÔTURE.

Au moment de procéder à la signature de la Convention de ce jour, les Plénipotentiaires soussignés jugent utile d'indiquer l'esprit dans lequel il faut entendre les articles 1, 2 et 3 de cette Convention et suivant lequel il est désirable que, dans l'exercice de leur souveraineté législative, les Etats contractants pourvoient à l'exécution des stipulations arrêtées ou à leur complément.

A. — Les dispositions des articles 1 et 2 doivent être considérées comme un *minimum* en ce sens qu'il va de soi que les Gouvernements contractants demeurent absolument libres de punir d'autres infractions analogues, telles, par exemple, que l'embauchage des majeures alors qu'il n'y aurait ni fraude ni contrainte.

B. — Pour la répression des infractions prévues dans les articles 1 et 2, il est bien entendu que les mots „femme ou fille mineure, femme ou fille majeure", désignent les femmes ou les filles mineures ou majeures de vingt ans accomplis. Une loi peut toutefois fixer un âge de protection plus élevé à la condition qu'il soit le même pour les femmes ou les filles de toute nationalité.

C. — Pour la répression des mêmes infractions, la loi devrait édicter, dans tous les cas, une peine privative de liberté, sans préjudice de toutes autres peines principales ou accessoires; elle devrait aussi tenir compte, indépendamment de l'âge de la victime, des circonstances aggravantes diverses qui peuvent se rencontrer dans l'espèce, comme celles qui sont visées par l'article 2 ou le fait que la victime aurait été effectivement livrée à la débauche.

D. — Le cas de rétention, contre son gré, d'une femme ou fille dans une maison de débauche, n'a pu, malgré sa gravité, figurer dans la présente Convention, parce qu'il relève exclusivement de la législation intérieure.

Le présent Protocole de clôture sera considéré comme faisant partie intégrante de la Convention de ce jour et aura même force, valeur et durée.

Fait et signé en un seul exemplaire, à Paris le 4 mai 1910.

Pour l'Allemagne:
Signé: ALBRECHT LENTZE.
„ CURT JOËL.
Pour l'Autriche et pour la Hongrie:
Signé: A. NEMES, *Chargé d'Affaires d'Autriche-Hongrie.*
Pour l'Autriche:
Signé: J. EICHHOFF, *Conseiller de Section Impérial Royal autrichien.*
Pour la Hongrie:
Signé: G. LERS, *Conseiller ministériel Royal hongrois.*
Pour la Belgique:
Signé: JULES LEJEUNE.
„ ISIDORE MAUS.
Pour le Brésil:
Signé: J. C. DE SOUZA BANDEIRA.
Pour le Danemark:
Signé: C. E. COLD.
Pour l'Espagne:
Signé: OCTAVIO CUARTERO.
Pour la France:
Signé: R. BÉRENGER.
Pour la Grande-Bretagne:
Signé: FRANCIS BERTIE.
Pour l'Italie:
Signé: J. C. BUZZATTI.
„ GEROLAMO CALVI.
Pour les Pays-Bas:
Signé: A. DE STEURS.
„ RETHAAN MACARÉ.
Pour le Portugal:
Signé: Comte DE SOUZA ROZA.
Pour la Russie:
Signé: ALEXIS DE BELLEGARDE.
„ WLADIMIR DÉRUGINSKY.
Pour la Suède:
Signé: F. DE KLERCKER.

—

30 *Maart* 1912. WET, houdende bepalingen omtrent de vergelding met pensioen van in dienst van ambtenaren, een college of eene instelling of van met dezen hier gelijk gestelde commissiën of particulieren den Staat bewezen diensten. S. 184.

Bijl. Hand. 2e *Kamer* 1909/10, n°. 252, 1—4; 1910/11, n°. 37, 1—2; 1911/12, n°. 22, 1—7.

Hand. id. 1911/12, *bladz.* 1852—1860, 1862—1881.

Hand. 1e *Kamer* 1911/12, *bladz.* 463, 465.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is bepalingen vast te stellen omtrent de vergelding met pensioen van in dienst van ambtenaren, een college of eene instelling of van met dezen hier gelijk gestelde commissiën of particulieren den Staat bewezen diensten;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. *1.* Voor burgerlijke ambtenaren komt de tijd dien zij na 1 Juli 1912 in dienst van ambtenaren of eene instelling of van met dezen hier gelijkgestelde commissiën of particulieren hebben doorgebracht in de betrekkingen, vermeld in den bij deze wet behoorenden staat A, onder de hierna genoemde voorwaarde bij de regeling van hun pensioen als diensttijd in aanmerking.

2. Bedoelde tijd moet onmiddellijk gevolgd zijn door eene aanstelling in eene burgerlijke betrekking in den zin der Burgerlijke Pensioenwet, of moet, indien zoodanige aanstelling eerst later heeft plaats gehad, ten minste twee achtereenvolgende jaren hebben geduurd.

3. De tijd beneden den leeftijd van achttien jaren doorgebracht in de betrekkingen in het eerste lid bedoeld, komt niet in aanmerking.

2. *1.* De belanghebbende is eene bijdrage verschuldigd van twee ten honderd van de som der gedurende den in het vorig artikel bedoelden tijd genoten belooningen.

2. Is de in het eerste lid bedoelde tijd voorafgegaan door burgerlijken dienst in den zin der Burgerlijke Pensioenwet, dan bedraagt de bijdrage twee ten honderd van het verschil tusschen de som der gedurende eerstgenoemd tijdvak genoten belooningen en het totaalbedrag aan salaris hetwelk de belanghebbende over dat tijdvak zou hebben ontvangen, wanneer zijne bezoldiging gelijk ware geweest aan zijn laatsten pensioensgrondslag in den voorafgegaanen burgerlijken dienst.

3. Is het gemiddelde per jaar van de som der gedurende vorenbedoelden tijd genoten belooningen hooger dan de pensioensgrondslag die bij de op dien tijd gevolgde eerste aanstelling in eene burgerlijke betrekking is verkregen, dan komt bij de berekening van de bijdrage, als belooning over één jaar geen hooger bedrag in aanmerking dan dat van dien pensioensgrondslag.

4. Werd de belanghebbende tegelijkertijd in twee of meer burgerlijke betrekkingen aangesteld, dan geldt in het geval in het vorig lid bedoeld, als factor van vergelijking de hoogste der voor die betrekkingen vastgestelde pensioensgrondslagen.

5. Het derde lid van artikel 9*bis* der Burgerlijke Pensioenwet is hier van toepassing.

3. *1.* Binnen eene week na het in dienst nemen van een persoon in eenige betrekking, genoemd in den bij deze wet behoorenden staat A geeft de betrokken ambtenaar of commissie hiervan schriftelijk kennis aan het Departement van Financiën met nauwkeurige vermelding van naam en van jaar en dag van geboorte van den in dienst genomene, van den dag zijner indiensttreding en van het bedrag zijner wedde of belooning.

2. Bij het eindigen van eene dienstbetrekking als bovenbedoeld, alsook in geval van verhooging of van verlaging van salaris, wordt hiervan mede binnen eene week na het intreden dier omstandigheden door den betrokken ambtenaar of commissie aan het Departement van Financiën schriftelijk kennis gegeven, met vermelding van den dag van ingang van het ontslag of van de verandering in belooning.

3. Bovendien worden telken jare in de maand Januari door de directeurs, inspecteurs en ontvangers der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen, de entreposeurs der invoerrechten en accijnzen, de ontvangers van den waarborg en de belasting der gouden en zilveren werken, de controleurs van de grondbelasting, de directeurs en inspecteurs der registratie en domeinen, de ontvangers der registratie, der registratie en domeinen of der successierechten of van het zegel, de bewaarders van de hypotheken, het kadaster en de scheepsbewijzen, de betaalmeesters, den directeur der Staatsloterij, de secretarissen der colleges van curatoren der Rijksuniversiteiten, de hoofdinspecteurs van de volksgezondheid, den inspecteur der gymnasia, de inspecteurs van het middelbaar onderwijs, de inspecteurs van het lager onderwijs, de districtsschoolopzieners, de arrondissements-schoolopzieners, de procureurs-generaal, de officieren van justitie en de ambtenaren van het openbaar ministerie bij de rechtscolleges en de kantongerechten, den advocaat-fiscaal, de auditeurs-militair, de griffiers der rechtscolleges en der kantongerechten, de inspecteurs van het loodswezen, de ontvangers en commissarissen der loodsgelden, de genieautoriteiten, de Rijkscommissie voor graadmeting en waterpassing, de commissie van toezicht op het centraal instituut voor hersen-

onderzoek en de commissies van toezicht op den doortocht en het vervoer van landverhuizers ten aanzien van de personen die zij in hun dienst hebben in de betrekkingen in het eerste lid bedoeld, aan het Departement van Financiën schriftelijk inlichtingen verstrekt omtrent de in dat lid genoemde punten.

4. Door de in het vorige lid genoemde ambtenaren die op 1 Juli 1912 in dienst zijn, alsook door de in dat lid genoemde commissies worden vóór 1 Augustus 1912 aan het Departement van Financiën gelijke inlichtingen gezonden omtrent de personen, die op eerstgemeld tijdstip in hun dienst betrekkingen vervullen als bovenbedoeld.

5. Ten aanzien van hen wien de in den bij deze wet behoorende staat A, onder n°s. 35, 36 of 37 genoemde functiën worden opgedragen of die deze functiën reeds op 1 Juli 1912 vervullen, worden de mededeelingen bedoeld in het eerste, tweede, derde en vierde lid, gedaan respectievelijk door den inspecteur der directe belastingen in overleg met wien zij in dienst zijn genomen, door den Rijksbouwkundige of door den commandant in het betrokken geniecommandement.

6. De in dit artikel bedoelde schriftelijke opgaven en inlichtingen worden den belanghebbende door den ambtenaar in wiens dienst hij zich bevindt ter mede-onderteekening aangeboden.

Zij worden door het Departement van Financiën in afschrift toegezonden aan den Pensioenraad voor burgerlijke ambtenaren, die, wordt de belanghebbende burgerlijk ambtenaar, hiervan, met gelijktijdige toezending van zijn advies omtrent de vaststelling van het voor pensioen in te koopen tijdvak en van het aan bijdrage te betalen bedrag, kennis geeft aan Onzen Minister van Financiën door wien die vaststelling geschiedt.

4. *1.* Voor burgerlijke ambtenaren komt de tijd dien zij vóór 1 Juli 1912 in dienst van ambtenaren of een college of van met dezen hier gelijkgestelde commissiën of particulieren hebben doorgebracht in de betrekkingen vermeld in de bij deze wet behoorende staten A en B, — met uitzondering van dien, vóór 1 Juli 1901 doorgebracht in de betrekking genoemd in staat A onder n°. 21, — onder de hierna genoemde voorwaarden bij de regeling van hun pensioen als diensttijd in aanmerking.

2. De in het tweede lid van artikel 1 gestelde voorwaarde is mede ten aanzien van den hierbedoelden tijd van kracht. Zoo ook is het derde lid van dat artikel hier van toepassing.

3. De belanghebbende die op 1 Juli 1912 burgerlijk ambtenaar is, moet vóór 1 Januari 1913, en hij die na eerstgenoemden datum in een burgerlijk ambt wordt geplaatst of herplaatst, moet binnen zes maanden na den dag van ingang zijner benoeming of herplaatsing overleggen: *a.* een stuk uit den tijd zijner dienstvervulling, waaruit van de indienstneming rechtstreeks of zijdelings blijkt, of, indien aannemelijk wordt gemaakt, dat zulk een stuk niet bestaat of niet kan worden overgelegd, andere gegevens, welke die indienstneming staven; *b.* gegevens, waaruit de duur van dien tijd kan worden opgemaakt; *c.* een stuk waarbij hij zich verbindt tot betaling van de verschuldigde bijdrage.

4. De in het vorige lid genoemde stukken worden gezonden aan den Pensioenraad voor burgerlijke ambtenaren die ze met zijn advies omtrent de te nemen beslissing doet toekomen aan Onzen Minister van Financiën door wien het voor pensioen in te koopen tijdvak en het aan bijdrage te betalen bedrag worden vastgesteld.

5. *1.* De in het vorig artikel bedoelde bijdrage bedraagt voor elk jaar van den in het eerste lid van dat artikel bedoelden tijd vier, of zoo de op dien tijd gevolgde eerste aanstelling tot burgerlijk ambtenaar in den zin der Burgerlijke Pensioenwet vóór 1 Januari 1891 heeft plaats gehad en het tweede lid van art. 37 dier wet niet ten opzichte van den betrokken ambtenaar van toepassing is geweest, twee ten honderd van de ter zake van die aanstelling verschuldigde bijdrage.

2. Werd de belanghebbende tegelijkertijd in twee of meer burgerlijke betrekkingen aangesteld, dan strekt de hoogste der ter zake van die aanstellingen verschuldigde bijdragen tot grondslag van bovengemelde berekening.

3. De bijdrage stijgt niet boven veertig, respectievelijk twintig ten honderd van de aan het slot van het eerste lid bedoelde bijdrage of van die bedoeld in het tweede lid.

6. *1.* De in art. 2 bedoelde bijdrage wordt, nadat de bijdrage, verschuldigd wegens de op den in artikel 1, eerste lid, of den in artikel 4, eerste lid, bedoelden tijd gevolgde eerste aanstelling tot burgerlijk ambtenaar, alsook de eventueel voor inkoop van tijdelijken dienst te betalen som zijn aangezuiverd, in bovengenoemde volgorde, op den voet van het vierde en het vijfde lid van art. 9*bis* der Burgerlijke Pensioenwet op de jaarwedde of belooning, het pensioen of het wachtgeld van den belanghebbende ingehouden.

2. De in art. 4 bedoelde bijdrage komt in

mindering van hetgeen den belanghebbende ingevolge deze wet op 1 Juli 1912 over vorige jaren aan pensioen toekomt. Kan geen of slechts gedeeltelijke verrekening op dezen voet plaats hebben, dan is ten opzichte van die bijdrage of van het niet met pensioen te verrekenen deel het eerste lid van toepassing met dien verstande, dat met de inhouding niet vroeger dan met 1 Juli 1912 wordt aangevangen en dat, wanneer slechts een deel der bijdrage moet worden ingehouden, de inhouding van dat deel plaats heeft binnen den tijd, binnen welken zij zou geschieden, indien de geheele bijdrage op den voet van het eerste lid werd ingehouden.

3. Bijdragen of gedeelten daarvan, die niet op de jaarwedde of belooning, het pensioen of het wachtgeld kunnen worden ingehouden, worden niet verhaald.

4. Art. 14, het laatste lid van art. 16 en art. 17 der Burgerlijke Pensioenwet gelden mede voor de hier bedoelde bijdragen.

5. Deze bijdragen worden onder de middelen tot dekking der Staatsuitgaven verantwoord.

7. Voor de toepassing van het laatste lid van art. 3 der Burgerlijke Pensioenwet wordt de krachtens deze wet voor pensioen in te koopen diensttijd gelijkgesteld met dien vervuld in de in dat artikel genoemde betrekkingen.

8. *1.* Deze wet, met uitzondering van art. 3, wordt geacht in werking te zijn getreden met 1 Januari 1908; voor wat art. 3 betreft treedt zij in werking met 1 Juli 1912.

2. Gewezen burgerlijke ambtenaren die aan deze wet recht kunnen ontleenen op pensioen of op hooger pensioen dan hun werd verleend, moeten hunne schriftelijke aanvragen om toekenning van pensioen of van hooger pensioen, onder overlegging van de in het derde lid van art. 4, sub *a*, *b* en *c* genoemde stukken, vóór 1 Januari 1913 indienen.

3. De vaststelling van het voor pensioen in te koopen tijdvak en van het aan bijdrage te betalen bedrag geschiedt door Onzen Minister van Financiën, den Pensioenraad voor burgerlijke ambtenaren gehoord.

4. Niet indiening van de aanvrage vóór laatstgenoemden datum doet het recht op pensioen of op hooger pensioen verloren gaan.

5. Rechtverkrijgenden van overleden gewezen burgerlijke ambtenaren ontleenen geen recht op pensioen of op hooger pensioen aan deze wet.

9. Deze wet kan worden aangehaald onder den naam van „Pensioenwet voor zijdelingschen Staatsdienst 1912."

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 30sten Maart 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 18 *April* 1912.)

STAAT A.

1. klerk ter directie der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen;

2. klerk ter inspectie der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen of van enkele dier middelen;

3. klerk aan het Centraalbureau van inspecteurs der directe belastingen te Amsterdam;

4. klerk ten kantore van een ontvanger der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen en van den waarborg en de belasting der gouden en zilveren werken, of van sommige dier middelen;

5. klerk ten kantore van een entreposeur der invoerrechten en accijnzen;

6. sub ontvanger voor de accijnzen;

7. plaatsvervanger van een ontvanger van den waarborg en de belasting der gouden en zilveren werken;

8. klerk ter contrôle van de grondbelasting;

9. klerk aan eene directie der registratie en domeinen;

10. klerk bij een inspecteur der registratie en domeinen;

11. klerk aan een ontvangkantoor der registratie, der registratie en domeinen of der successierechten of van het zegel;

12. klerk ten kantore van een bewaarder van de hypotheken, het kadaster en de scheepsbewijzen;

13. assistent bij de trekkingen van de Staatsloterij;

14. klerk ten kantore van een betaalmeester;

15. klerk of schrijver bij den secretaris van een college van curatoren eener Rijksuniversiteit;

16. klerk of schrijver van een hoofdinspecteur van de volksgezondheid;

17. klerk of schrijver van den inspecteur der gymnasia;

18. klerk of schrijver van een inspecteur van het middelbaar onderwijs;

19. klerk of schrijver van een inspecteur van het lager onderwijs;

20. klerk of schrijver van een districtsschoolopziener;

21. klerk of schrijver van een arrondissementsschoolopziener;

22. klerk of schrijver bij het parket van een procureur-generaal;

23. klerk of schrijver bij het parket van een officier van justitie;

24. klerk of schrijver bij een ambtenaar van het openbaar ministerie bij een kantongerecht;

25. klerk of schrijver ten parkette van den advocaat-fiscaal;

26. klerk of schrijver ter auditie van een auditeur-militair;

27. klerk ter griffie van een rechtscollege of van een kantongerecht;

28. klerk ten kantore van een inspecteur van het loodswezen;

29. klerk ten kantore van een ontvanger der loodsgelden;

30. gedelegeerde van een ontvanger of van een commissaris der loodsgelden;

31. beambte of schrijver ten bureele van eene genie-autoriteit;

32. ingenieur, rekenaar of schrijver bij de Rijkscommissie voor graadmeting en waterpassing;

33. directeur van of ambtenaar of beambte bij het centraal instituut voor hersenonderzoek;

34. ambtenaar bij eene commissie van toezicht op den doortocht en het vervoer van landverhuizers, ingesteld krachtens art. 4 der wet van 1 Juni 1861 (*Staatsblad* n°. 53);

35. particulier schipper of particulier matroos aan boord van een klaringsvaartuig of van een vaartuig voor de ambulante recherche te water bij den dienst der invoerrechten en accijnzen, wiens loon is geregeld in de overeenkomsten, betreffende de huur van zulke vaartuigen;

36. werkman bij het onderhoud der gebouwen eener Rijksuniversiteit of van de Technische hoogeschool, die door den met het toezicht belasten Rijksambtenaar voor den dienst is aangewezen en wiens loon in het bestek is geregeld;

37. vaste arbeider bij het onderhoud van geniewerken die door den aannemer ten genoegen van de directie wordt beschikbaar gesteld en wiens loon in het bestek is geregeld.

STAAT B.

1. klerk ter provinciale inspectie der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen;

2. klerk ter contrôle der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen of van enkele dier middelen;

3. klerk ter contrôle der directe belastingen en van het kadaster;

4. aide-essaieur ten kantore van den waarborg en de belasting der gouden en zilveren werken;

5. klerk ter directie van de Staatsloterij;

6. klerk of schrijver van een inspecteur van het geneeskundig Staatstoezicht;

7. klerk op het bureau van den Rijksbouwkundige;

8. schrijver op het bureel van den directeur der Rijksgestichten Ommerschans en Veenhuizen;

9. bode bij het Hoog Militair Gerechtshof;

10. bediende bij een ijker;

11. klerk bij den ingenieur der mijnen te Heerlen;

12. klerk werkzaam bij den inspecteur der Staatsbosschen en der ontginningen;

13. klerk werkzaam bij een rentmeester der domeinen;

14. bezoldigd geagreëerd klerk bij de posterijen;

15. knecht bij den schipper op het Staatsdomeinvaartuig voor Zeeland;

16. werkman bij de Landsgebouwen;

17. kanaalbeambte;

18. arbeider bij de wegen, rivieren, kanalen, haven- en zeewerken en soortgelijke werken.

—

30 *Maart* 1912. WET, houdende aanvulling en wijziging der bepalingen omtrent de heffing en de verzekering der invoerrechten en accijnzen. S. 135.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is, de bepalingen omtrent de heffing en de verzekering der invoerrechten en accijnzen aan te vullen en te wijzigen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. De Algemeene Wet van 26 Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 38), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 18 Juli 1911 (*Staatsblad* n°. 247), wordt aangevuld en gewijzigd als volgt:

A. Achter artikel 190 wordt ingevoegd artikel 190*bis*, luidende:

„De ambtenaren zijn bevoegd alle personen te visiteeren die op de door Ons ingevolge artikel 9 aangewezen of nader aan te wijzen losplaatsen zich aan boord van een uit zee gekomen schip bevinden of zoodanig schip verlaten, alsmede alle personen die zich in een publiek, particulier of algemeen entrepot bevinden of zoodanige inrichting verlaten."

B. In artikel 191 wordt in plaats van de woorden „het voorgaande artikel" gelezen „artikel 190".

C. Artikel 207 wordt ingetrokken. In de plaats daarvan wordt opgenomen een nieuw artikel 207, luidende:

„Uitslag van goederen uit publiek, particulier of algemeen entrepot zonder document

heeft ten gevolge de aanhaling en confiscatie dier goederen en ten laste van hem, die den uitslag verricht, eene boete van ten hoogste tienmaal de belasting welke bij invoer van buitenslands van die goederen verschuldigd zou zijn."

2. Het feit strafbaar gesteld bij artikel 207 der Algemeene Wet, zooals het luidt volgens artikel 1 dezer wet wordt beschouwd als misdrijf, behalve voor de toepassing der artikelen 57 en 58 van het Wetboek van Strafrecht, in de plaats waarvan wordt toegepast hetgeen bij artikel 62, eerste en tweede lid, van dat wetboek voor overtredingen is bepaald.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 30sten Maart 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 18 *April* 1912.)

—

30 *Maart* 1912. WET, tot verhooging van het *zevende* hoofdstuk *B* der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911. S. 136.

Bij deze wet wordt een artikel verhoogd.

Ten gevolge hiervan worden het totaal van de Vde afdeeling en het eindcijfer van het hoofdstuk *verhoogd* met *f* 12,400.

—

1 *April* 1912. BESLUIT, houdende wijziging van het Koninklijk besluit van 23 Augustus 1907 (*Staatsblad* n°. 237) tot vaststelling van den algemeenen maatregel van bestuur, bedoeld in artikel 69*a*, eerste en tweede lid, der wet op het Notarisambt. S. 137.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Justitie en van Binnenlandsche Zaken van den 17den Februari 1912, 1ste Afdeeling C, n°. 543, en van 21 Februari 1912, n°. 475, Afdeeling Kunsten en Wetenschappen;

Overwegende, dat het noodzakelijk is wijziging te brengen in het Koninklijk besluit van den 23sten Augustus 1907 (*Staatsblad* n°. 237) tot vaststelling van den algemeenen maatregel van bestuur, bedoeld in art. 69*a*, eerste en tweede lid, der wet op het Notarisambt;

Den Raad van State gehoord (advies van den 12den Maart 1912, n°. 42);

Gelet op het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 23 Maart 1912, 1ste Afdeeling C. n°. 563, en van 27 Maart 1912, n°. 851/1, Afdeeling Kunsten en Wetenschappen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen als volgt:

Eenig artikel.

In artikel 3 van Ons besluit van 23 Augustus 1907 (*Staatsblad* n°. 237) worden de woorden „binnen twee jaren" vervangen door „binnen tien jaren".

Onze Ministers van Justitie en van Binnenlandsche Zaken zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 1sten April 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Justitie,

(*get.*) E. R. H. REGOUT.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 16 *April* 1912.)

—

1 *April* 1912. ARREST van den Hoogen Raad.

Art. 23 van het Provinciaal Reglement op de wegen en voetpaden in Z.-Holland is niet in strijd met art. 6 van het ter uitvoering der Trekhondenwet gegeven K. B. van 6 Febr. 1911, welke wet aan den gemeentelijken en provincialen wetgever niet de bevoegdheid heeft ontnomen in het belang van het verkeer bepalingen omtrent het gebruik van trekhonden vast te stellen, terwijl dit artikel ook niet hetzelfde onderwerp regelt als de Trekhondenwet of bedoeld Koninklijk Besluit.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op het middel van cassatie, door den requirant voorgesteld bij memorie, luidende:

Verkeerde toepassing van art. 142 der Provinciale wet, en van de artt. 211 en 216 Strafv., en

schending door niet-toepassing der artt. 23 laatste lid en 37 van het Reglement op de wegen en voetpaden in Zuid-Holland van 3 Nov. 1870 waarvan de tekst met de daarin gebrachte wijzigingen is opgenomen in Prov. Blad n°. 103 van 1904, laatstelijk gewijzigd bij besluit der Prov. Staten van 19 Juli 1910 (Prov. Blad n°. 76 van 1910), alsmede der artt. 23 Strafr. en 214 Strafv.;

Overwegende, dat aan den requirant bij inleidende dagvaarding is ten laste gelegd, dat hij op 4 Nov. 1911, des morgens te ongeveer 6 uur te Leerdam, als geleider eener met twee honden bespannen, door B. en W. van Leer-

dam in het daarvoor aangelegde register ingeschreven hondenkar, daarmede heeft gereden op den openbaren weg, de Vlietskant, in de bebouwde gemeentekom, zonder stapvoets naast die kar te gaan;

dat de Kantonrechter dit feit, aldus begrepen dat implicite mede is ten laste gelegd, dat de Vlietskant is een verder strekkende weg met requirants schuld daaraan, bij het bestreden vonnis wettig en overtuigend heeft bewezen verklaard, doch den requirant te dier zake van alle rechtsvervolging ontslagen, op grond, dat het feit niet strafbaar zoude zijn, nu bij de Trekhondenwet van 14 Juli 1910 (Stbl. nº. 203) in verband met het daaruit voortvloeiende K. B. van 6 Febr. 1911 (S. nº. 45), het gebruik van trekhonden in extenso wordt geregeld en dus de voorschriften daaromtrent door de Prov. Staten gemaakt, ingevolge het bepaalde in art. 142 der Prov. wet, zouden moeten geacht worden niet meer te gelden;

dat dit gevolg, voor wat betreft het toepasselijke art. 23 van het Reglement op de wegen en voetpaden in de provincie Zuid-Holland, aan den Kantonrechter niet twijfelachtig schijnt, omdat in art. 6 van gemeld K. B. is verboden met meer dan twee personen op een hondenkar te zitten, zoodat in casu de beklaagde aan dat artikel het recht ontleende overal en dus ook in een bebouwde gemeentekom alleen (en het tegendeel bleek in deze niet) op eene hondenkar te zitten, door welke bevoegdheid uit de wet voortvloeiende een daarmede strijdende bepaling van gemeld art. 23, die voorschrijft, dat hij naast die kar moest gaan, zoude zijn opgeheven, zulks krachtens art. 142 der Prov. Wet;

O. dat tegen deze beslissing van den Kantonrechter door den requirant is aangevoerd, dat hier niet aanwezig is een geval als bedoeld is in art. 142 der Prov. Wet, daar er tusschen hetgeen art. 23 van het Prov. Regl. voorschrijft en hetgeen de Trekhondenwet regelt niet bestaat identiteit van onderwerp, en bij het beroep op art. 6 K. B. van 6 Febr. 1911 (S. 45) is voorbijgezien, dat gemeld art. 23 niet anders geeft dan een voorschrift ter beveiliging van het verkeer op bepaalde plaatsen van wegen in Zuid-Holland, terwijl bedoeld art. 6, overeenkomstig de strekking van gemeld K. B., ten doel heeft de bescherming van den trekhond overal, en er dus ook tusschen die twee bepalingen geen identiteit van onderwerp bestaat;

O. hieromtrent:

dat gemeld Reglement op de wegen en voetpaden in Zuid-Holland van 3 Nov. 1870, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt bij besluit van Ged. Staten van Zuid-Holland van 7 Nov. 1904 (Prov. Blad nº. 103) voor zooveel thans van belang, inhoudt:

Art. 1. „Aan de bepalingen van dit Reglement zijn onderworpen de wegen en voetpaden, liggende ten dienste van het algemeen, benevens de daarin gelegen of daartoe behoorende kunstwerken, als: bruggen, sluizen, duikers, heulen, leuningen, palen en soortgelijke."

„Hiervan zijn uitgezonderd: 1º. de ijzeren spoorwegen; 2º. de wegen, welke door het Rijk worden onderhouden en beheerd enz. . . . . alles voor zooveel aangaat de bepalingen van dit Regl., die betreffen onderhoud en beheer of wel een onderwerp, bij algemeenen maatregel van bestuur geregeld; 3º. de straten, wegen en stegen, binnen de bebouwde kom eener gemeente gelegen, voor zooveel zij geen deel uitmaken van een verder strekkenden weg."

Art. 23. „Bij de krachtens art. 21 ingeschreven hondenkarren moeten de honden door de geleiders voor het voertuig gespannen worden, en, wordt er meer dan één hond voor denzelfden wagen gebruikt, naast elkander. Met meer dan drie honden mag niet worden gereden."

„De geleiders moeten de honden voorzien van een wijden, lederen muilkorf, die het bijten verhindert; alleen enz."

„Zij mogen niet anders dan zijdelings op de kar zitten en hunne honden niet harder doen loopen dan een paard in kleinen geregelden draf;

„zij moeten stapvoets naast het voertuig gaan in de bebouwde gemeentekommen en op die einden wegs, welke door het Gemeentebestuur, met daarvoor verkregen vergunning van Ged. Staten, bij handwijzer, houdende de woorden: „hondenkarren stapvoets", zijn aangewezen";

terwijl art. 37 overtreding der bepalingen van art. 23 wordt gestraft met geldboete van hoogstens *f* 3;

O. dat uit den aangehaalden tekst van het Prov. Regl. blijkt, dat voormeld art. 23 inhoudt voorschriften ter bevordering van de veiligheid van het verkeer op de openbare wegen en voetpaden in Zuid-Holland, terwijl daarentegen de Trekhondenwet 1910 (S. 203), blijkens haar opschrift, inhoud en geschiedenis uitsluitend ter bescherming van trekhonden voorschriften geeft, door houders en geleiders van trekhondenkarren in acht te nemen bij

het gebruik maken van met honden bespannen voertuigen en dit insgelijks het geval is met het ter uitvoering van de artt. 1, 4 en 5 dier wet gegeven K. B. van 6 Febr. 1911 (S. 45), in welks door den Kantonrechter aangehaald art. 6 wordt verboden „dat meer dan twee personen op de hondenkar plaats nemen";

dat uit dit verbod evenwel nog niet volgt, zooals de Kantonrechter uit dit voorschrift afleidde, dat nu de geleider eener hondenkar daarop zelf, mits alleen, *overal* en *onder alle omstandigheden* mag plaats nemen, daar de Trekhondenwet aan den gemeentelijken en provincialen wetgever niet de bevoegdheid heeft ontnomen om in het belang van het verkeer bepalingen vast te stellen bij het gebruik van trekhonden, mits die bepalingen niet zijn in strijd met het stelsel of de voorschriften der wet en van den op haar berustenden algemeenen maatregel van bestuur, en dit laatste zeker niet het geval is met een bevel aan geleiders van honden om op aangewezen gedeelten van een openbaren weg stapvoets naast het voertuig te gaan;

dat uit al het bovenstaande volgt vooreerst dat voormeld Prov. Regl. in zijn art. 23 niet regelt hetzelfde onderwerp als de Trekhondenwet 1910 en de krachtens die wet uitgevaardigde algemeene maatregel van bestuur, zoodat art. 142 der Prov. wet hier niet toepasselijk is, en, in de tweede plaats, dat gemeld art. 23 niet is in strijd met het bepaalde in art. 6 van genoemd K. B., en alzoo ten onrechte in het bestreden vonnis wegens zoodanigen strijd aan het in dat art. 23 bepaalde verbindende kracht is ontzegd;

dat derhalve de beide gronden, waarop het uitgesproken ontslag van rechtsvervolging berust, zijn onjuist, en bijgevolg het middel van cassatie is gegrond;

Vernietigt het vonnis van het Kantongerecht te Vianen van 2 Dec. 1911 in deze zaak gewezen, doch alleen voor zoover het bewezen verklaarde feit niet strafbaar is verklaard, en gerequireerde is ontslagen van alle rechtsvervolging;

Recht doende ten principale krachtens art. 105 R. O.;

Qualificeert het bewezen verklaarde feit: „het in de provincie Zuid-Holland op een verder strekkenden weg, liggende ten dienste van het algemeen, als geleider van eene ingeschreven hondenkar in een bebouwde gemeentekom niet stapvoets naast het voertuig gaan;

Gezien de artt. 1, 23, 37 van voormeld Prov. Regl. van Zuid-Holland, art. 27 der wet van 15 April 1886 (S. 64), en de artt. 23 en 91 Strafr.;

Veroordeelt den gerequireerde bij verstek tot eene geldboete van *f* 0.50;

Bepaalt den duur der vervangende hechtenis, bij gebreke van betaling dezer boete binnen twee maanden, nadat dit arrest kan worden ten uitvoer gelegd, op één dag.

W. v. 'T R.

—

1 *April* 1912. ARREST van den Hoogen Raad.

De verordening betreffende het houden van honden in de gemeente Ruinerwold heeft geen betrekking op hetzelfde onderwerp als de Trekhondenwet. De eerste dient ter bescherming van het verkeer op den openbaren weg, de tweede is uitsluitend gemaakt ter bescherming van de trekhonden.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op de grief door den requirant aangevoerd bij memorie:

Overwegende dat aan den requirant bij de inleidende dagvaarding is ten laste gelegd, dat hij den 27 Sept. 1911 te $8^1/_2$ uur ongeveer in den namiddag, als geleider van twee tot het trekken van eene kar gebezigde honden op die kar is blijven zitten tijdens hij zich daarmede bevond op den publieken weg te Tweelo, gemeente Ruinerwold, gelegen tusschen de hooge brug over de Ruinerwoldsche A te Tweelo gemeld en den overweg aan den Staatsspoorweg in den straatweg aldaar;

dat deze feiten, met de schuld van den requirant daaraan, vervolgens bij het bestreden vonnis zijn bewezen verklaard, met qualificatie en veroordeeling van den requirant als hierboven is opgegeven;

O. dat deze veroordeeling berust op de artt. 3 en 7 der voormelde verordening betreffende het houden van honden in de gemeente Ruinerwold, vastgesteld door den Raad dier gemeente den 28 Oct. 1892, en de requirant nu in zijne memorie betoogt, dat deze verordening van rechtswege zoude hebben opgehouden te gelden ingevolge art. 151 der Gemeentewet, door het in werking treden op 1 Sept. 1911 van de wet van 14 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 203), houdende bepalingen ter bescherming van trekhonden, en hij dus ten onrechte krachtens die verordening veroordeeld zoude zijn;

O. omtrent deze grief:

dat de door den Kantonrechter toegepaste artikelen der voormelde verordening der gemeente Ruinerwold luiden:

„Art. 3. Geleiders van als trekdieren gebezigde honden is het verboden, op het voer-

tuig, door die dieren getrokken, te blijven zitten tijdens zij zich daarmede bevinden op den publieken weg, gelegen tusschen de hooge brug over de Ruinerwoldsche A te Tweelo en den overweg van den Staatsspoorweg in den straatweg aldaar, tusschen de woning van L. v. D. W. in wijk B n°. 285 en den tolboom in wijk B n°. 193 en tusschen genoemde woning en het stuk land sectie E n°. 454 dezer gemeente."

„Art. 7. Overtreding van eene der bepalingen dezer verordening wordt gestraft, voor zoover daarin niet is voorzien bij art. 425, 2° Strafr., die van artt. 1, 4 en 6 met geldboete van ten hoogste *f* 3, die van de artt. 3 en 5 met geldboete van ten hoogste *f* 5;"

dat deze artikelen blijken in te houden een verbod aan geleiders van trekhonden, met strafbepaling tegen overtreding ervan, om op eenige aangewezen gedeelten van een publieken weg in de gemeente Ruinerwold, op hun door de honden voortgetrokken voertuig te blijven zitten, welk verbod, daar het alleen geldt voor sommige gedeelten van den weg, niet ten doel kan hebben om den treklast der honden te verlichten, maar klaarblijkelijk is gegeven alleen in het belang van het verkeer op die gedeelten van den openbaren weg, van welke weggedeelten immers de Kantonrechter in de 4e overweging van zijn vonnis zegt, dat zij zeer bochtig zijn;

dat daarentegen de Trekhondenwet 1910 (*Staatsblad* n°. 203) niet in het belang van de veiligheid van het verkeer, maar, blijkens haar opschrift, inhoud en geschiedenis, uitsluitend ter bescherming van de trekhonden is gemaakt, in wier belang zij de naleving beveelt van hetgeen bij algemeenen maatregel van bestuur zal worden voorgeschreven ten aanzien van de lichamelijke gesteldheid en de maat der honden, het tuig, de hondenkar, het geleide, de bespanning, de bevrachting en de snelheid bij het gebruiken van hondenkarren, en daarbij tevens verplichtingen oplegt aan de houders en de geleiders van hondenkarren teneinde de naleving der bedoelde voorschriften te verzekeren;

dat dus de stelling van den requirant, dat deze wet voorziet in hetzelfde onderwerp als door de voormelde artt. der verordening van Ruinerwold wordt geregeld, blijkt te zijn onjuist, zoodat hier niet aanwezig is het geval bedoeld in art. 151 der Gemeentewet en bijgevolge zijn daarop berustende grief is ongegrond;

Verwerpt het beroep. (W. v. 'T R.)

—

2 *April* 1912. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende afgifte van bewijzen van voldoening aan de Nationale Militie.

Bij Missive van 2 April 1912 heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken een afschrift van onderstaande Missive gezonden aan de overige Commissarissen der Koningin en hun medegedeeld, dat hij het met den Minister van Oorlog wenschelijk acht, dat door de Commissarissen der Koningin in voorkomende gevallen worde gehandeld op de wijze, als is aangegeven in het voorlaatste lid van bovenvermelde Missive. Deze Missive luidt:

Sedert de inwerkingtreding der Militiewet (*Stbl.* 1912, n°. 21), ontving ik meerdere aanvragen om bewijzen van voldoening aan de nationale militie.

Voor zoover deze moesten strekken tot het aangaan van een huwelijk of van eene verbintenis tot uitoefening van de buitenlandsche zeevaart, heb ik den belanghebbende doen kennen, dat hij, bij het ontbreken in voormelde wet van eene gelijksoortige bepaling als in art. 8 der Militiewet 1901 voorkwam, zoodanig bewijs niet meer behoefde.

Waar echter voorschreven bewijs werd aangevraagd ter overlegging bij eene sollicitatie of voor verblijf in den vreemde dan wel tot het aangaan eener vrijwillige verbintenis bij het leger, meende ik mij thans onder de werking van de eerst aangehaalde wet tot de afgifte van meergemeld bewijs onbevoegd te moeten achten, aangezien deze wet zoodanig bewijs niet kent en in verband daarmede de bepaling van art. 2 van het herhaaldelijk gewijzigd Kon. besluit van 2 December 1901 (*Stbl.* n°. 230) en de daarbij voorgeschreven modellen als vervallen moeten worden beschouwd.

Aannemende evenwel, dat de betrokken persoon er belang bij kan hebben het bewijs te leveren omtrent zijne positie ten opzichte van de militie hier te lande, gaf ik intusschen den betrokken burgemeester in overweging eene verklaring af te geven omtrent de al of niet militieplichtigheid van dien persoon, zooals deze uit het betrekkelijk lotingsregister zijner gemeente blijkt.

Ik heb gemeend Uwer Exc. met het bovenstaande in kennis te moeten stellen, in de veronderstelling, dat zulks aanleiding zou kunnen geven deze aangelegenheid nader te regelen.

(Gem.-stem.)

—

3 *April* 1912. BESLUIT, houdende beslissing dat de uitbesteding van een arme buiten de gemeente door de diaconie geen invloed kan hebben op de bepaling der woonplaats, bedoeld in art. 26 Armenwet.

WIJ WILHELMINA enz.;

Beslissende het geschil over de woonplaats van de armlastige krankzinnige A. H. TINTELMAN;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 20 Maart 1912 nº. 40;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 1 April 1912 nº. 2478, afd. Volksgezondheid en Armwezen;

Overwegende: dat het geschil is ontstaan tusschen de gemeentebesturen van *Oldenzaal* en *Losser* en Gedeputeerde Staten van *Overijssel* er niet in zijn geslaagd het in der minne bij te leggen;

dat ANNA HERMINA TINTELMAN, geboren te *Tiel* op 18 September 1864, den 27sten Sept. 1900 voor rekening van de gemeente *Oldenzaal* in het krankzinnigengesticht te *Deventer* is opgenomen en daaruit den 30sten September 1903, als hersteld is ontslagen;

dat zij daarna tot 27 April 1906 te *Oldenzaal* woonde en toen door het Ned. Herv. Armbestuur eerst in *Denekamp* en daarna in *Losser* is uitbesteed;

dat zij in October 1911 weder krankzinnig is geworden en in het krankzinnigengesticht „Meerenberg" is opgenomen;

Dat Burg. en Weth. van *Losser* van oordeel zijn, dat de gemeente *Oldenzaal* als woonplaats van patiente moet worden aangewezen, aangezien zij reeds bij hare komst in hunne gemeente niet normaal was, hetgeen o. a. blijkt uit de verklaring van DIRK BOERTJES, te wiens huize patiente vanwege voormelde Diaconie onder dak was gebracht;

Dat Burg. en Weth. van *Oldenzaal* hiertegen aanvoeren, dat de patiente ongeveer zes jaren geleden, meerderjarig zijnde, gezond uit hunne gemeente is vertrokken en bij hare aanbesteding in *Denekamp* geenszins gekrenkt was in hare geestvermogens, hetgeen wordt bevestigd door de verklaring van een vrouw, bij wie zij te *Denekamp* heeft vertoefd;

Overwegende: dat vaststaat, dat patiente op 27 April 1906 — tijdstip, waarop zij naar *Denekamp* en later naar *Losser* is vertrokken, — haar woonplaats te *Oldenzaal* had;

dat volgens art. 75 van het Burgerlijk Wetboek de verandering van woonplaats stand grijpt door de werkelijke woning in eene andere plaats, gevoegd bij het voornemen, om aldaar zijn hoofdverblijf te vestigen;

dat van een voornemen bij ANNA HERMINA TINTELMAN, om haar hoofdverblijf, hetzij in de gemeente *Denekamp*, hetzij in de gemeente *Losser* te vestigen, niet is gebleken;

dat zij immers sedert 1906 door de Ned. Herv. diaconie te *Oldenzaal* is uitbesteed geworden, eerst in *Denekamp*, vervolgens in *Losser* en niet blijkt dat zij in laatstgenoemde gemeente uit vrijen wil haar hoofdverblijf heeft willen vestigen;

dat mitsdien moet worden aangenomen, dat de woonplaats van patiente geen verandering onderging door het feit, dat meerbedoelde diaconie het geraden oordeelde haar buiten de gemeente *Oldenzaal* uit te besteden en dus deze gemeente moet gerekend worden de woonplaats van patiente te zijn gebleven;

Gezien de wet tot regeling van het Armbestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan;

als woonplaats van de armlastige krankzinnige A. H. TINTELMAN voor de toepassing van art. 26 van evengenoemde wet, aan te wijzen de gemeente *Oldenzaal*.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast enz. (W. v. D. B. A.)

—

6 *April* 1912. BESLUIT, betreffende vervoer van onafgehakt versch vleesch. S. 138.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 6 Maart 1912, nº. 98, Accijnzen;

Gezien artikel 15 der wet van 2 Augustus 1822 (*Staatsblad* nº. 31), artikel 1 der wet van 4 April 1870 (*Staatsblad* nº. 61) en de wet van 7 December 1896 (*Staatsblad* nº. 212);

Den Raad van State gehoord (advies van 26 Maart 1912, nº. 19);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 2 April 1912, nº. 31, Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

De Directeurs der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen, kunnen, ieder voor zooveel zijne directie betreft, in plaatsen waar een openbaar slachthuis bestaat, aan vleeschhouwers en slachters, op hun verzoek, tot wederopzeggens, doorloopend vergunnen om, binnen de gemeente waarin het slachthuis gelegen is, onafgehakt versch vleesch zonder document te vervoeren of voor hen te doen vervoeren, mits het vleesch voorzien zij van de stempels of andere kenteekenen, die volgens

de gemeentelijke verordening moeten zijn aangebracht.

Ingeval van weigering van eene gevraagde of van intrekking van eene verleende vergunning heeft de belanghebbende beroep op Onzen Minister van Financiën.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 6den April 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 23 *April* 1912.)

—

6 *April* 1912. BESLUIT, houdende vrijdom van accijns voor het zout, benoodigd voor het ontdooid houden van spoorwegrails en het reinigen van openbare wegen. S. 139.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 6 Maart 1912, n°. 97, Accijnzen;

Gezien artikel 74, letter *f*, der wet van 27 September 1892 (*Staatsblad* n°. 227), houdende bepalingen omtrent den accijns op het zout;

Den Raad van State gehoord (advies van 26 Maart 1912, n°. 20);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 2 April 1912, n°. 32, Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Voor ruw zout, benoodigd voor het ontdooid houden van spoorwegrails en voor het reinigen van openbare wegen, wordt vrijdom van den accijns toegestaan.

In bijzondere gevallen kan door Onzen Minister van Financiën, onder de noodige voorzieningen tegen misbruik, de vrijdom worden toegestaan voor ander zout.

2. Spoor- en tramwegmaatschappijen, gemeentebesturen en andere lichamen of personen, wien de zorg voor een openbaren weg is toevertrouwd, die van den vrijdom gebruik willen maken, leveren bij den ontvanger der accijnzen over de gemeente, waar de bergplaatsen waarin het zout zal worden opgeslagen, gelegen zijn, tegen bewijs, eene onderteekende aangifte van die bergplaatsen in, met opgaaf van kadastrale sectie en nummer.

Lokalen, die behooren tot eene zoutziederij, daarmede gemeenschap hebben of daaraan grenzen, worden niet als bergplaatsen toegelaten.

In bijzondere gevallen kan Onze Minister van Financiën, onder de noodige voorzieningen, uitzondering op vorenstaande bepaling toelaten.

De ontvanger geeft het bewijs eerst af na zich overtuigd te hebben, dat de bergplaatsen niet vallen onder het bepaalde bij het tweede lid van dit artikel of dat overeenkomstig het derde lid ontheffing is verleend.

Weigert de ontvanger het bewijs af te geven, dan kan de belanghebbende bij Onzen voornoemden Minister in beroep komen.

3. Onverminderd het bepaalde bij artikel 21 der wet van 27 September 1892 (*Staatsblad* n°. 227) omtrent inslag uit entrepot en bij Ons besluit van 3 Januari 1908 (*Staatsblad* n°. 2) omtrent inslag rechtstreeks van buitenslands, kan zout, waarvoor op den voet van dit besluit vrijdom van accijns wordt verlangd, bij hoeveelheden van ten minste 500 kilogram worden ingeslagen uit eene zoutziederij, uit eene bergplaats onder krediet van een handelaar of uit eene vrijdombergplaats als bedoeld bij Ons besluit van 29 September 1909 (*Staatsblad* n°. 326).

4. De uitslag van het zout uit het entrepot, de zoutziederij, de bergplaats of de vrijdombergplaats en het overbrengen van het zout naar de bergplaatsen waarin het zal worden opgeslagen, geschieden met vervoerbiljet, door den afleveraar, bij onderteekende aangifte, aan te vragen bij den ontvanger, te wiens kantore zijne accijnsrekening gehouden wordt.

Die aangifte vermeldt:

a. den naam en het beroep van den afleveraar;

b. het pand, waaruit het zout zal worden afgeleverd;

c. de hoeveelheid zout;

d. het vervoermiddel en den naam van den vervoerder;

e. den ontbieder;

f. de bergplaatsen, waarin de inslag zal geschieden, met opgaaf van gemeente en kadastrale sectie en nummer.

De ontvanger kan in het vervoerbiljet voorschrijven, dat de hoeveelheid bij den uitslag door ambtenaren der accijnzen zal worden opgenomen.

5. De ontvanger der accijnzen vermeldt in het vervoerbiljet den termijn, binnen welken de inslag moet plaats hebben en den termijn, binnen welken het vervoerbiljet, behoorlijk afgeteekend, ten kantore van afgifte moet zijn teruggekomen.

6. De inslag van het zout in de bergplaatsen tot opslag geschiedt onder toezicht van ambtenaren der accijnzen.

Nadat door hen de hoeveelheid met het vervoerbiljet is vergeleken, wordt het zout

onverwijld door of van wege den ontbieder, in het bijzijn der ambtenaren, volgens hunne aanwijzingen, met eene of meer andere stoffen vermengd, overeenkomstig de voorschriften van Onzen Minister van Financiën.

De stoffen, benoodigd voor die vermenging, worden door den ontbieder verstrekt, tenzij door genoemden Minister is bepaald, dat zij zullen worden verstrekt door den ontvanger der accijnzen, op kosten van den ontbieder.

Is het zout in stukjes, blijkbaar grooter dan een kubieken centimeter, dan moet de vrijdomgenietende het vooraf doen fijn maken.

Blijkt de ter vermenging aangeboden hoeveelheid zout kleiner dan de in het vervoerbiljet vermelde, dan wordt het biljet slechts voor de bevonden hoeveelheid afgeteekend.

Van de vermenging wordt door de ambtenaren melding gemaakt op het vervoerbiljet, hetwelk daarna door hen wordt ingeleverd bij den ontvanger der accijnzen over de gemeente waar de inslag is geschied. Deze zendt het vervoerbiljet, indien het elders is afgegeven, naar het kantoor van afgifte terug.

7. Onze Minister van Financiën kan, op verzoek van den ontbieder, onder de noodige voorzieningen, toestaan, dat de vermenging van het zout reeds geschiedt bij den uitslag uit het entrepot, de zoutziederij, de bergplaats of de vrijdombergplaats van den afleveraar.

8. De ambtenaren der accijnzen zijn bevoegd om het in de bergplaatsen opgeslagen wordende zout te wegen, alsmede om monsters te nemen, zoowel van de stoffen waarmede vermengd zal worden als van het vermengde zout.

De ontbieder is gehouden de noodige werklieden en een weegtoestel met gewichten alsmede de vereischte flesschen of bussen voor berging van monsters kosteloos te verstrekken.

Blijft hij in gebreke, dan wordt daarin op zijne kosten voorzien.

Ingeval de voorgeschreven vermenging niet in alle opzichten overeenkomstig de aanwijzingen van de ambtenaren plaats heeft, wordt het document waarmede het zout is aangebracht, niet door de ambtenaren afgeteekend.

9. Het is verboden:

a. mengmiddelen te verstrekken die niet aan de gestelde eischen voldoen;

b. middelen aan te wenden waardoor eene deugdelijke vermenging kan worden belemmerd of belet, of waardoor de vermenging kan worden verijdeld;

c. middelen aan te wenden om de stoffen, waarmede het zout vermengd is of een bestanddeel daarvan, weder geheel of gedeeltelijk daarvan af te scheiden of die stoffen onwerkzaam te maken;

d. het met vrijdom ingeslagen zout te bezigen voor eenig ander doeleinde dan waarvoor de inslag is toegestaan;

e. zout, dat vreemde bestanddeelen bevat, ter verkrijging van den vrijdom, ter vermenging aan te bieden.

10. Het met vrijdom opgeslagen zout mag uit de bergplaatsen worden uitgeslagen, ook in den vorm van pekel. Het vermengde zout of de vermengde pekel behoeft bij het vervoer van wege den vrijdomgenietende niet door document gedekt te zijn.

11. Indien blijkt, dat meer zout met vrijdom wordt ingeslagen dan noodig is te achten, kan Onze Minister van Financiën den vrijdom beperken tot eene door hem te bepalen hoeveelheid per jaar.

De inslag zal alsdan alleen kunnen plaats hebben met inachtneming van de bijzondere voorschriften door dien Minister te geven.

12. De ambtenaren der accijnzen zijn bevoegd de uitlevering te vorderen van al hetgeen redelijkerwijze vermoed kan worden gediend te hebben of bestemd te zijn geweest tot het plegen eener overtreding van dit besluit, en in beslag te nemen al wat dienen kan tot bewijs der overtreding.

13. Bij het in werking treden van dit besluit vervalt het Koninklijk besluit van 13 November 1893 (*Staatsblad* n°. 162).

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 6den April 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 23 *April* 1912.)

---

6 *April* 1912. BESLUIT, nopens het beroep van het Bestuur der St. Josephs-Gezellen-Vereeniging te *Rotterdam*, in zake personeele belasting. S. 140.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door het Bestuur der St. Josephs-Gezellen-Vereeniging te *Rotterdam* tegen de beslissing van den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen aldaar, dd. 11 Juli 1911, n°. 3055, op zijn verzoek om herplaatsing van de inrichting dier Vereeniging op de lijst, bedoeld in art. 4, par. 2, der wet van 16 April 1896 (*Staatsblad* n°. 72) tot regeling van de personeele belasting;

Den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 20 Januari 1912, n°. 341;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 2 April 1912, n°. 118, Afdeeling Directe Belastingen;

Overwegende: dat, nadat de Directeur bij uitspraak, dd. 23 Februari 1911, n°. 276, de inrichting van bovengenoemde vereeniging van de lijst had afgevoerd, het Bestuur der Vereeniging herplaatsing op de lijst heeft aangevraagd;

dat bij beslissing van 11 Juli 1911, n°. 3055, de Directeur de herplaatsing op de lijst heeft geweigerd, uit overweging, dat de beschikking tot afvoering van de lijst genomen is, nadat gebleken was, dat in de inrichting uitvoeringen worden gegeven, waarbij aan het publiek tegen betaling van meer dan 20 cent per persoon toegang wordt verleend; dat door adressant niet wordt weerlegd, dat zoodanige uitvoeringen door de Vereeniging gegeven worden, doch beweerd, dat dit tegen plaatsing op de lijst geen beletsel vormt; dat echter volgens art. 4, par. 1 *d*, juncto par. 2 der wet de daarbedoelde inrichtingen tot algemeen nut worden geplaatst op de daarvoor bestemde lijst, mits zij niet worden gebezigd voor uitvoeringen, voorstellignen of bijeenkomsten, waarbij aan het publiek tegen betaling van meer dan 20 cent per persoon toegang wordt verleend, dus, aangezien aan den laatsten eisch niet wordt voldaan, bovengenoemde inrichting niet op voormelde lijst behoort voor te komen;

dat van de beslissing des Directeurs het Bestuur der Vereeniging bij Ons in beroep is gekomen, aanvoerende, dat van het gebouwencomplex, Stationsplein 10, slechts een gedeelte, immers een zaal, voor de gewraakte uitvoeringen wordt gebezigd;

dat ten aanzien van dit perceelsgedeelte dan ook zeer zeker het recht van vrijstelling van personeele belasting naar den eersten, tweeden en derden grondslag daardoor verloren gaat, doch geenszins aan de inrichting, welker karakter ten algemeenen nutte onbetwist is, het recht op plaatsing op de lijst, bedoeld in art. 4, par. 2, der wet op de personeele belasting ontnomen wordt; dat immers art. 4, par. 1 litt. *d*, in verband met art. 4, par. 1, (aanhef) slechts opsomt een tweetal voorwaarden, waaraan moet worden voldaan door perceelsgedeelten voor welke men vrijstelling wenscht, nl. *a*. bestemming van het perceelsgedeelte als inrichting ten algemeenen nutte; *b*. niet-bestemming van het perceelsgedeelte voor de gewraakte uitvoeringen; dat plaatsing op de lijst aangeeft dat de betreffende inrichting als eene ten algemeenen nutte is te beschouwen en zonder meer dan ook geenszins recht op vrijstelling van belasting geeft, wanneer niet aan de tweede voorwaarde wordt voldaan; dat de redactie van art. 4, par. 1 litt. *d*, dit duidelijk aangeeft waar zij niet subordineerend spreekt van „inrichtingen.... welke enz.", maar coördineerend de beide voorwaarden naast elkander stelt; dat requestrante zich dan ook zeer zeker zal moeten neerleggen bij eene weigering van vrijstelling voor bedoeld perceelsgedeelte, al is hare inrichting op de lijst van inrichtingen ten algemeenen nutte opgenomen, voor zoover zij namelijk niet aan de tweede voorwaarde voldoet; dat echter weigering van opneming op de lijst haar niet in overeenstemming lijkt met den geheelen bouw van art. 4 meergemeld, te meer waar haar daardoor de mogelijkheid wordt ontnomen om zelfs voor die perceelsgedeelten welke aan beide voorwaarden voor vrijstelling voldoen, bedoelde vrijstelling te erlangen; dat requestrante derhalve dit belang heeft bij herplaatsing harer inrichting op gemelde lijst, dat zij perceelsgedeelten in gebruik heeft, welke nimmer voor de bij art. 4, par. 1 *d*, gewraakte uitvoeringen, voorstellingen of bijeenkomsten worden gebezigd;

Overwegende, dat ten deze vaststaat, dat de inrichting der Vereeniging is aan te merken als eene tot algemeen nut, en dat die inrichting door den Directeur van de lijst is afgevoerd en later een verzoek om herplaatsing der inrichting op de lijst is afgewezen alleen op grond van de omstandigheid, dat in een gedeelte van het perceel, waarin de inrichting is gevestigd, uitvoeringen worden gegeven, waarbij aan het publiek tegen betaling van meer dan 20 cent toegang wordt verleend;

dat de in art. 4, par. 1 *d*, der wet voorkomende woorden: „mits niet gebezigd" betrekking hebben op het perceel of het gedeelte van een perceel, waarin de inrichting is gevestigd, en niet op de inrichting zelf, zoodat het gebruiken van een perceel of een gedeelte van een perceel voor uitvoeringen als zoo even genoemd, de plaatsing op de lijst van de daarin gevestigde inrichting niet in den weg staat, doch alleen een beletsel vormt om, op grond van die plaatsing, vrijdom van belasting te genieten voor de lokalen waarin de uitvoeringen worden gegeven;

dat mitsdien de inrichting der Vereeniging op de lijst behoort te worden herplaatst;

Gezien de wet tot regeling van de personeele belasting;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Met vernietiging van de bestreden beslissing te gelasten, dat de inrichting der St. Josephs-Gezellen-Vereeniging te *Rotterdam* zal worden herplaatst op de lijst, bedoeld in art. 4, par. 2, der wet tot regeling van de personeele belasting.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en tegelijk met zijn rapport in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, afdeeling voor de Geschillen van Bestuur.

's Gravenhage, den 6den April 1912.

(w. e.) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 24 *April* 1912.)

—

6 *April* 1912. BESLUIT, nopens het beroep van het Bestuur der Vereeniging tot daarstelling van een Algemeene Openbare Bibliotheek en van een daaraan verbonden Leeskabinet, te *Rotterdam*, inzake personeele belasting. S. 141.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door het Bestuur der Vereeniging tot daarstelling van een Algemeene Openbare Bibliotheek en van een daaraan verbonden Leeskabinet, te *Rotterdam*, tegen de beslissing van den directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen aldaar, dd. 16 Augustus 1911, n°. 2161, op zijn verzoek om plaatsing van de inrichting van bovengenoemde Vereeniging op de lijst, bedoeld in art. 4, § 2, der wet van 16 April 1896 (*Staatsblad* n°. 72) tot regeling van de personeele belasting;

Den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 22 December 1911, n°. 326;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 2 April 1912, n°. 119, Afdeeling Directe Belastingen;

Overwegende: dat, nadat de plaatsing op de lijst was aangevraagd, de directeur bij bovengemelde beslissing de plaatsing heeft geweigerd uit overweging o. a., dat volgens art. 1 der bij Koninklijk besluit van 1 Mei 1859 (*Staatsblad* n°. 25) goedgekeurde statuten van gemelde vereeniging het doel is en de tot bereiking van dat doel gebezigde middelen zijn: *a.* de kennis van alle onderwerpen betreffende den handel of andere takken van wetenschap, kunst of algemeen nut te bevorderen en uit te breiden; *b.* daartoe eene algemeene openbare bibliotheek te vestigen te *Rotterdam* en voortdurend tot dat einde het benoodigde kapitaal bijeen te brengen; *c.* aan die bibliotheek *voor de leden der Vereeniging* te verbinden eene algemeene gelegenheid tot kennisneming van hetgeen daarin voorhanden is, in een speciaal daartoe aan te wijzen lokaal, uitsluitend tot lezen ingericht, waaraan een zoogenaamde spreekzaal zal worden toegevoegd, tenzij om overwegende redenen door het Bestuur hieromtrent anders mocht worden beslist; dat volgens de artt. 3 en 4 dier statuten voor het lidmaatschap der Vereeniging, behalve de betaling van een inleg vereischt is de voldoening eener jaarlijksche bijdrage van *f* 10, waarvan alleen de eere-leden ontheven zijn; dat dus het doel der Vereeniging alleen ten goede komt aan die beperkte categorie van personen, welke in staat is ten minste genoemd bedrag aan contributie op te brengen, weshalve het karakter van „*Inrichting tot Algemeen Nut*" in den zin der wet op de personeele belasting aan haar niet kan worden toegekend; dat intusschen de vraag moet worden overwogen of hierin wijziging gebracht wordt door de in Januari 1910 voor den duur van drie jaren met de gemeente *Rotterdam* aangegane overeenkomst; dat, waar deze overeenkomst — nog daargelaten haar tijdelijke aard — geen aanleiding heeft gegeven tot eene bij Koninklijk besluit bekrachtigde wijziging van de statuten de hiervoren gestelde vraag ontkennend moet worden beantwoord, het karakter van inrichting tot algemeen nut daardoor niet kan worden verkregen en de ten adresse bedoelde inrichting derhalve niet behoort voor te komen op de lijst, bedoeld in art. 4, § 2, der wet tot regeling van de personeele belasting; dat bovendien het mede-gebruik, dat niet-leden der Vereeniging kunnen maken van de bibliotheek in een achterzaal 1ste étage zóó zeer is beperkt, ook door uitsluiting van het mede-gebruik van de alleen voor de leden toegankelijke lees- en spreekzalen en door de bepaling, dat de bibliotheekzaal voor niet-leden alleen toegankelijk is voor zoover die zaal daartoe plaats aanbiedt; dat daardoor reeds de erkenning van de inrichting als een van algemeen nut zou zijn uitgesloten; dat van de beslissing des directeurs het Bestuur der Vereeniging bij Ons in beroep is gekomen, aanvoerende, dat de jaarlijksche bijdrage van *f* 10 zóó gering is, dat daardoor een breede klasse van personen van de inrichting in haar vollen omvang kan gebruik maken, voor welke zij van zeer groot nut is; dat de vereischte contributie-betaling niet de strekking heeft enkel personen, die een zeker bedrag kunnen opbrengen, in het Leeskabinet toe te laten, maar die contributie-betaling nu eenmaal noodzakelijk is, omdat zonder geldmiddelen eene instelling als de onderwerpelijke niet kan be-

staan; dat dan ook de vraag of eene instelling er een is van algemeen nut niet beoordeeld moet worden naar de vraag hoe hare geldmiddelen worden bijeengebracht, maar enkel naar het doel, zooals dat in de statuten wordt omschreven en facto door de betrokken Vereeniging wordt nagestreefd, waarbij niet afdoet, dat aan hen, die de geldmiddelen daartoe bijeenbrengen, zekere voorrechten worden toegekend; dat het doel der Vereeniging requestrante — volgens art. 1 harer statuten — bestaat in: 1°. de bevordering en uitbreiding van de kennis van alle onderwerpen, betreffende den handel of andere takken van wetenschap, kunst of *algemeen nut*; 2°. de vestiging van een *Algemeene Openbare* Bibliotheek, en 3°. de verstrekking van een *algemeene* gelegenheid tot lectuur voor de leden; dat deze doelomschrijving er zeker eene is, waarin het *algemeen nut* duidelijk wordt aangegeven als hoofdzaak, die door de Vereeniging wordt nagestreefd, en aanteekening verdient, dat de beperking van hetgeen de Vereeniging biedt enkel tot hare leden alleenlijk betreft het sub 3°. in de doelomschrijving genoemde; dat de overeenkomst met de gemeente dan ook geheel valt onder de doelomschrijving der statuten en deze overeenkomst geenszins ook maar het minst met de statuten in strijd is of daartoe statutenwijziging zou zijn vereischt geweest, zooals de directeur geeft te verstaan; dat dan ook strekking en uitvoering der overeenkomst er toe leiden de Vereeniging geheel aan haar doel te doen beantwoorden, kunnende allen, ook niet-leden, die daartoe het verlangen kenbaar maken, van de bibliotheek der Vereeniging gemakkelijk, geheel gratis gebruik maken; dat immers de achterzaal op de 1ste étage van het gebouw der Vereeniging, die daartoe beschikbaar is gesteld, ruimschoots voldoet en voldaan heeft aan de eischen voor ruimte gesteld, zoodat nog nimmer een bezoeker, niet-lid, is teruggewezen behoeven te worden; dat ten slotte niet uit het oog mag worden verloren, dat door meerbedoeld contract de gemeente zich de aankoop van vele en kostbare werken voor de gemeente-bibliotheek kan besparen en bespaart;

Overwegende, dat het doel der Vereeniging, als bij art. 1, sub *a* en *c* der statuten omschreven, blijkbaar zijn grond vindt in het individueel belang der leden om zich door coöperatie eene ruimere gelegenheid tot lectuur te verschaffen dan zonder die samenwerking voor het als lid der Vereeniging aan entréegelden en contributie verschuldigde bedrag verkrijgbaar zou zijn; dat waar dus het individueel belang der leden bedoeld wordt, de inrichting der Vereeniging daardoor niet geacht kan worden eene tot algemeen nut te zijn; dat dientengevolge de inrichting der Vereeniging niet kan worden geplaatst op de hiervorenbedoelde lijst, ook al moge worden aangenomen, dat de Vereeniging door de omstandigheid, dat de boekenverzameling van het Leeskabinet mede ter beschikking is gesteld van de verzoekers der Gemeentelijke Openbare Bibliotheek en Leeszalen te *Rotterdam*, ten algemeene nutte werkt;

Gezien de wet tot regeling van de personeele belasting;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Het ingestelde beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en tegelijk met zijn rapport in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur.

's Gravenhage, den 6den April 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 24 *April* 1912.)

—

6 *April* 1912. BESCHIKKING van den Minister van Oorlog tot uitvoering van het Koninklijk besluit van 4 Maart 1912 (*Staatsblad* n°. 99).

De Minister van Oorlog;

Gezien het Koninklijk Besluit van 4 Maart 1912, S. 99, aldus luidende: enz.

Brengt voorschreven Koninklijk Besluit, door deze, ter kennis van de Landmacht;

En heeft goedgevonden, tevens bij deze, ter uitvoering van dit Besluit, het navolgende te bepalen.

§ 1. De burgemeesters doen aan de militieplichtigen, die door hen ter inlijving worden opgeroepen en van wie hun bekend is of van wie door hen ondersteld wordt, dat zij, naar de regelen van dit Besluit, in aanmerking komen voor het erlangen van eene tegemoetkoming, mededeeling van de wijze, waarop de militieplichtigen hunne aanspraak op die tegemoetkoming hebben te doen gelden.

Deze mededeeling geschiedt uiterlijk bij de oproeping ter inlijving.

§ 2. Het bedrag der tegemoetkoming onder 2°. *a* van artikel 3 van het Besluit bedoeld, wordt toegeschat door de burgemeesters hiervoren bedoeld.

Dit bedrag mag niet overschrijden de werkelijke kosten van het vervoer voor het gedeelte der reis, waarvoor het moet strekken.

Als grondslag voor de berekening moet

worden genomen het goedkoopste middel van versneld vervoer, waarvan kan worden gebruik gemaakt en het laagste daarop geldende tarief. Alleen dan wanneer daardoor het houden van nachtverblijf gedurende de reis kan worden vermeden, kan de berekening geschieden naar een sneller middel van vervoer en naar een hooger tarief, mits als gevolg hiervan het totale bedrag der som, onder 2°. van artikel 3 van het Besluit bedoeld, geen verhooging ondergaat.

Het bedrag der tegemoetkoming onder 2°. *b* van artikel 3 van het Besluit bedoeld, bedraagt de vaste som van *één gulden* (*f* 1.00) per reisdag. Gedeelten van dagen worden hierbij als geheele dagen in rekening gebracht.

§ 3. De door de burgemeesters, krachtens artikel 3 van het Besluit, gedane betalingen, worden verrekend met de hoofdadministratie van een der korpsen van het leger, daartoe aangewezen bij § 4 hierna. Verlangen de burgemeesters, op grond van het bepaalde bij artikel 4 van het Besluit, tot het doen van die betalingen een voorschot te ontvangen, dan wenden zij zich tot eene hoofdadministratie als hiervoren bedoeld. Dat voorschot wordt verstrekt op eene eenvoudige quitantie en door de hoofdadministratiën voorloopig op de Rekening met diversen verantwoord.

Zoodra al de, naar het hierbij gevoegde model op te maken, quitantiën wegens gedane betalingen voor tegemoetkomingen aan miliciens door de burgemeesters zijn ontvangen, zenden zij die stukken — vergezeld van de verklaringen der consulaire ambtenaren, bedoeld in artikel 2 van het Besluit — aan een der hoofdadministratiën genoemd in § 4, met verzoek orde te stellen op de teruggaaf van de gedane uitschotten. Hebben de burgemeesters kosten betaald, als bedoeld in het slot van artikel 3 van het Besluit, dan leggen zij bij de hiervorenbedoelde bescheiden tevens over, eene voor voldaan geteekende aanvraag om teruggaaf wegens ten dienste van het Rijk gedane uitschotten.

Na akkoordbevinding der bescheiden voldoen de hoofdadministratiën onmiddellijk aan het verzoek van de Burgemeesters.

§ 4. Voor de verrekening van de gedane betalingen en voor het verstrekken van voorschotten in § 3 bedoeld, worden bij deze aangewezen:

indien het betalingen betreft ten dienste van militieplichtigen, in te lijven voor een der gemeenten in de provincie Noordholland: de hoofdadministratie van het 7e Regiment Infanterie te *Amsterdam*;

alsvoren in de provincie Zuidholland: de hoofdadministratie van het Regiment Grenadiers en Jagers te *'s Gravenhage*, en

alsvoren in alle andere provinciën des Rijks: de hoofdadministratie van het 8e Regiment Infanterie te *Arnhem*.

§ 5. De uitreiking der tegemoetkoming, bedoeld in artikel 6 van het Besluit, geschiedt door de zorg van den Commandeerende-Officier van het korps of van het korpsgedeelte, waartoe de militieplichtige behoort.

§ 6. Tot terugbekoming van de gedane uitgaven, zenden de hoofdadministratiën ten spoedigste aan het Departement van Oorlog, een of twee declaratiën, in tweevoud, belegd met al de daarbij behoorende bewijzen. Voor het Departement van Oorlog en voor dat van Marine moeten afzonderlijke declaratiën worden opgemaakt.

§ 7. Door deze beschikking vervallen de bepalingen en het model vastgesteld bij de beschikking dd. 15 Februari 1904, VIIe Afd., n°. 78 (*R.M.* bldz. 175) en bij die dd. 1 Februari 1905, VIIe Afd., n°. 159 (*R.M.* bldz. 169).

Voor den Minister,
De Secretaris-Generaal, (*get.*) DE BRUIJN.

Behoort bij de Beschikking van den Minister van Oorlog van 6 April 1912, Afdeeling Militie en Landweer (M.), n°. 175.

Model van de quitantie
(op ½ vel).

Tegemoetkoming, krachtens artikel 73, laatste lid, der Militiewet.

De ondergeteekende . . . . . (naam en voornaam), ter inlijving opgeroepen militieplichtige van de lichting 19 . . , voor de gemeente . . . . . verklaart van den Burgemeester der genoemde gemeente, te hebben ontvangen eene som van . . . . . (in letters), voor het afleggen van de reis van . . . . . (woonplaats in het buitenland) naar . . . . . (naam van de gemeente, waarin gelegen is het eerste binnen het Rijk gelegen douane-kantoor dat de opgeroepene moet aandoen).

. . . . . den . . . . . 19 . .

(Hier te vermelden eene door den Burgemeester te bekrachtigen beknopte aanwijzing, waaruit blijkt:

1°. wanneer en op welke wijze de reis is verricht, met opgave van de bedragen welke voor de vervoer- en voor de kosten van voeding en huisvesting zijn toegeschat; en

2°. of de militieplichtige is ingedeeld bij de Landmacht, of bij de Zeemacht.)

—

9 *April* 1912. BESLUIT, betreffende militiedistricten. S. 142.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en Oorlog van 28 Maart 1912, nº. 1461, afdeeling Binnenlandsch Bestuur, en van 4 April 1912, afdeeling Militie en Landweer (M), nº. 309;

Gezien art. 38 der Militiewet (*Staatsblad* 1912, nº. 21);

Overwegende, dat het noodig is, de provinciën *Noordbrabant*, *Gelderland*, *Zuidholland*, *Noordholland*, *Friesland* en *Limburg* in militiedistricten te verdeelen;

Overwegende, dat in verband hiermede tevens de hoofdplaats van elk der militiedistricten moet worden aangewezen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. De provinciën *Noordbrabant*, *Gelderland*, *Zuidholland*, *Noordholland*, *Friesland* en *Limburg* worden verdeeld:

Noordbrabant	in 3	militiedistricten,	
Gelderland	„ 2	„	,
Zuidholland	„ 4	„	,
Noordholland	„ 3	„	,
Friesland	„ 2	„	,
Limburg	„ 2	„	.

2. De gemeenten, welke tot de verschillende militiedistricten, bedoeld in artikel 1, behooren, en de hoofdplaats van elk district zijn aangewezen op den bij dit besluit gevoegden staat litt. A.

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en Oorlog zijn, ieder voor zooveel hem aangaat, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 9den April 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

De Minister van Oorlog, (*get.*) H. COLIJN.
(*Uitgeg.* 13 *April* 1912.)

LITT. A.

STAAT,

houdende aanwijzing van de verdeeling van de provinciën Noordbrabant, Gelderland, Zuidholland, Noordholland, Friesland en Limburg in militiedistricten, alsmede van de hoofdplaats van elk militiedistrict.

PROVINCIE NOORDBRABANT.

Onder het *eerste* district, hoofdplaats *'s Hertogenbosch* behooren de gemeenten: Alem, Maren en Kessel. Almkerk. Andel. (Op- en Neer-). Baardwijk. Berghem. Berkel. Berlicum. Besoijen. Bokhoven. Boxtel. Capelle. Cromvoirt. Deursen en Dennenburg. Diden, Demen en Langel. Dinther. Drongelen. Drunen. den Dungen. Dussen. Empel en Meerwijk. Engelen. Esch. Escharen. Gassel. Geffen. Genderen. Giessen. Grave. Haaren. Hedikhuizen. Heesch. Heeswijk. Helvoirt. Herpen. Herpt. 's Hertogenbosch. Heusden. Huisseling en Neerloon. Liempde. Lith. Lithoijen. Loon op Zand. Meeuwen. Megen, Haren en Macharen. St. Michielsgestel. Nieuwkuyk. Nistelrode. Nuland. Oisterwijk. Oss. Oudheusden. Oijen en Teeffelen. Ravenstein. Reek. Rosmalen. Rijswijk. Schayk. Sprang. Tilburg. Uden. Udenhout. Veen. Velp. Vlijmen. Vrijhoeve Capelle. Vught. Waalwijk. de Werken en Sleeuwijk. Werkendam. Woudrichem. Wijk en Aalburg. Zeeland.

Onder het *tweede* district, hoofdplaats *Breda*, behooren de gemeenten: Alphen en Riel. Baarle-Nassau. Bergen op Zoom. Breda. Chaam. Dinteloord en Prinsland. Dongen. Etten en Leur. Fijnaart en Heiningen. Oud- en Nieuw-Gastel. Geertruidenberg. Gilze en Reijen. Ginneken en Bavel. 's Gravenmoer. Halsteren. Hoeven. Hooge- en Lage-Zwaluwe. Huybergen. Klundert. Made en Drimmelen. Nieuw Vossemeer. Oosterhout. Ossendrecht. Oudenbosch. Princenhage. Putte. Raamsdonk. Roosendaal en Nispen. Rucphen en Vorenseinde. Rijsbergen. Standdaarbuiten. Steenbergen en Kruisland. Terheijden. Teteringen. Waspik. Willemstad. Woensdrecht. Wouw. Zevenbergen. Zundert.

Onder het *derde* district, hoofdplaats *Eindhoven*, behooren de gemeenten: Aalst. Aarle-Rixtel. Asten. Bakel en Milheeze. Beek en Donk. Beers. Bergeyk. Best. Beugen en Rijkevoort. Bladel en Netersel. Boekel. Borkel en Schaft. Boxmeer. Budel. Cuyk en St. Agatha. Deurne en Liesel. Diessen. Dommelen. Duizel en Steensel. Eersel. Eindhoven. Erp. Geldrop. Gemert. Gestel en Blaarthem. Goirle. Haps. Heeze. Helmond. Hilvarenbeek. Hoogeloon, Hapert en Casteren. Hooge- en Lage-Mierde. Leende. Lierop. Lieshout. Linden. Luyksgestel. Maarheeze. Maashees en Overloon. Mierlo. Mill en St. Hubert. Moergestel. Nunen, Gerwen en Nederwetten. St. Oedenrode. Oeffelt. Oerle. Oirschot. Oost-West- en Middelbeers. Oploo, St. Anthonis en Ledeacker. Reusel. Riethoven. Sambeek. Schijndel. Soerendonk, Sterksel en Gassel. Someren. Son en Breugel. Stiphout. Stratum. Strijp. Tongelre. Valkenswaard Veghel en Middegaal. Veldhoven en Mereveldhoven. Vessem, Wintelre en Knegsel. Vierlingsbeek. Vlierden. Waalre. Wanroy. Westerhoven. Woensel. Zeelst. Zesgehuchten.

PROVINCIE GELDERLAND.

Onder het *eerste* district, hoofdplaats *Arnhem*, behooren de gemeenten : Ammerzoden. Appeltern. Arnhem. Balgoy. Batenburg. Beesd. Bemmel. Bergh. Bergharen. Beuningen. Beusichem. Brakel. Buren. Buurmalsen. Culenborg. Deil. Didam. Dodewaard. Doorwerth. Dreumel. Driel. Druten. Duiven. Echteld. Ede. Elst. Est en Opijnen. Ewijk. Gameren. Geldermalsen. Gent. Groesbeek. Haaften. Hedel. Heerewaarden. Hemmen. Herwen en Aerdt. Herwijnen. Heteren. Heumen. Horssen. Huissen. Hurwenen. IJzendoorn. Kerkwijk. Kesteren. Lienden. Maurik. Millingen. Nederhemert. Nijmegen. Ophemert. Overasselt. Pannerden. Poederoijen. Renkum. Rheden. Rossum. Rozendaal. Tiel. Ubbergen. Valburg. Varik. Vuren. Waardenburg. Wadenoijen. Wageningen. Wamel. Westervoort. Wijchen. Zaltbommel. Zevenaar. Zoelen. Zuilichem.

Onder het *tweede* district, hoofdplaats *Zutphen*, behooren de gemeenten : Aalten. Angerlo. Apeldoorn. Barneveld. Borculo. Brummen. Dinxperlo. Doesburg. Doetinchem (Ambt). Doetinchem (Stad). Doornspijk. Eibergen. Elburg. Epe. Ermelo. Gendringen. Gorssel. Groenlo. Harderwijk. Hattem. Heerde. Hengelo. Hoevelaken. Hummelo. Laren. Lichtenvoorde. Lochem. Neede. Nijkerk. Oldebroek. Putten. Ruurlo. Scherpenzeel. Steenderen. Voorst. Vorden. Warnsveld. Wehl. Winterswijk. Wisch. Zelhem. Zutphen.

PROVINCIE ZUIDHOLLAND.

Onder het *eerste* district, hoofdplaats 's *Gravenhage*, behooren de gemeenten : Benthuizen. Delft. 's Gravenhage. 's Gravenzande. Hof van Delft. Katwijk. Kethel. Lier (de). Loosduinen. Maasland. Maassluis. Monster. Naaldwijk. Noordwijk. Noordwijkerhout. Nootdorp. Pijnacker. Rijnsburg. Rijswijk. Rozenburg. Schiedam. Schipluiden. Stompwijk. Valkenburg. Veur. Vlaardingen. Vlaardinger Ambacht. Voorburg. Voorschoten. Vrijenban. Wassenaar. Wateringen. Zegwaard. Zoetermeer.

Onder het *tweede* district, hoofdplaats *Rotterdam*, behooren de gemeenten : Bergschenhoek. Berkel. Bleiswijk. Hillegersberg. Overschie. Rotterdam. Schiebroek.

Onder het *derde* district, hoofdplaats *Leiden*, behooren de gemeenten : Aar (Ter). Aarlanderveen. Alkemade. Alphen. Barwoutswaarder. Bodegraven. Boskoop. Capelle aan den IJssel. Gouda. Hazerswoude. Hekendorp. Hillegom. Koudekerk. Lange Ruige Weide. Leiden. Leiderdorp. Leimuiden. Lisse. Moerkapelle. Moordrecht. Nieuwerkerk a/d IJssel. Nieuwkoop. Nieuwveen. Oegstgeest. Oudewater. Oudshoorn. Papekop. Reeuwijk. Rietveld. Rijnsaterwoude. Sassenheim. Voorhout. Waarder. Waddinxveen. Warmond. Woerden. Woubrugge. Zevenhoven. Zevenhuizen. Zoeterwoude. Zwammerdam.

Onder het *vierde* district, hoofdplaats *Dordrecht*, behooren de gemeenten : Abbenbroek. Alblas (Oud). Alblasserdam. Ameide. Ammerstol. Arkel. Asperen. Barendrecht. Beijerland (Nieuw). Beijerland (Oud). Beijerland (Zuid). Bergambacht. Berkenwoude. Bleskensgraaf. Bommel (den). Brandwijk. Brielle. Dirksland. Dordrecht. Dubbeldam. Everdingen. Geervliet. Giessendam. Giessen-Nieuwkerk. Goedereede. Gorinchem. Gouderak. Goudriaan. Goudswaard. 's Gravendeel. Groot-Ammers. Haastrecht. Hagestein. Hardinxveld. Heenvliet. Heerjansdam. Hei- en Boeicop. Heinenoord. Hekelingen. Hellevoetsluis. Helvoet (Nieuw). Hendrik Ido Ambacht. Herkingen. Heukelum. Hoogblokland. Hoogvliet. Hoornaar. IJsselmonde. Kedichem. Klaaswaal. Krimpen a/d IJssel. Krimpen a/d Lek. Langerak. Leerbroek. Leerdam. Lekkerkerk. Lekkerland (Nieuw). Lexmond. Maasdam. Meerkerk. Melissant. Middelharnis. Mijnsheerenland. Molenaarsgraaf. Nieuwenhoorn. Nieuwland. Nieuwpoort. Noordeloos. Numansdorp. Ooltgensplaat. Oostvoorne. Ottoland. Ouddorp. Oudenhoorn. Ouderkerk a/d IJssel. Papendrecht. Pernis. Peursum. Piershil. Poortugaal. Puttershoek. Rhoon. Ridderkerk. Rockanje. Schelluinen. Schoonhoven. Schoonrewoerd. Sliedrecht. Sommelsdijk. Spijkenisse. Stad aan 't Haringvliet. Stellendam. Stolwijk. Streefkerk. Strijen. Tienhoven. Tonge (Nieuwe). Tonge (Oude). Vianen. Vierpolders. Vlist. Westmaas. Wijngaarden. Zuidland. Zwartewaal. Zwijndrecht.

PROVINCIE NOORDHOLLAND.

Onder het *eerste* district, hoofdplaats *Amsterdam*, behoort de gemeente : Amsterdam.

Onder het *tweede* district, hoofdplaats *Haarlem*, behooren de gemeenten : Aalsmeer. Ankeveen. Assendelft. Bennebroek. Beverwijk. Blaricum. Bloemendaal. Broek in Waterland. Buiksloot. Bussum. Castricum. Diemen. 's Graveland. Haarlem. Haarlemmerliede en Spaarnwoude. Haarlemmermeer. Heemskerk. Heemstede. Hilversum. Huizen. Ilpendam. Katwoude. Koog aan de Zaan. Kortenhoef. Krommenie. Landsmeer. Laren. Marken. Monnikendam. Muiden. Naarden. Nederhorst den Berg. Nieuwendam. Nieuwer-Amstel. Oostzaan. Ouder-Amstel. Ransdorp. Schoten. Sloten.

Spaarndam. Uitgeest. Uithoorn. Velsen. Watergraafsmeer. Weesp. Weesperkarspel. Westzaan. Wormerveer. Wijk aan Zee en Duin. Zaandam. Zaandijk. Zandvoort.

Onder het *derde* district, hoofdplaats *Alkmaar*, behooren de gemeenten: Abbekerk. Akersloot. Alkmaar. Andijk. Anna Paulowna. Avenhorn. Barsingerhorn. Beemster. Beets. Bergen. Berkhout. Blokker. Bovenkarspel. Broek op Langendijk. Callantsoog. Edam. Egmond aan Zee. Egmond binnen. Enkhuizen. Graft. Grootebroek. Harenkarspel. Heerhugowaard. Heiloo. Helder. Hensbroek. Hoogkarspel. Hoogwoud. Hoorn. Jisp. Koedijk. Kwadijk. Limmen. St. Maarten. Medemblik. Middelie. Midwoud. Nibbixwoud. Nieuwe Niedorp. Noord Scharwoude. Obdam. Oosthuizen. Opmeer. Opperdoes. Oterleek. Oudendijk. Oude Niedorp. Oudkarspel. Oudorp. St. Pancras. Petten. Purmerend. de Rijp. Schagen. Schellinkhout. Schermerhorn. Schoorl. Spanbroek. Sijbekarspel. Terschelling. Texel. Twisk. Urk. Ursem. Venhuizen. Vlieland. Warder. Warmenhuizen. Wervershoof. Westwoud. Wieringen. Wieringerwaard. Wijdenes. Wijdewormer. Winkel. Wognum. Wormer. Zijpe. Zuid- en Noord-Schermer. Zuid Scharwoude. Zwaag.

PROVINCIE FRIESLAND.

Onder het *eerste* district, hoofdplaats *Leeuwarden*, behooren de gemeenten: Achtkarspelen. Ameland. Barradeel. 't Bildt. Dantumadeel. Dokkum. Ferwerderadeel. Franeker. Franekeradeel. Harlingen. Idaarderadeel. Kollumerland. Leeuwarden. Leeuwarderadeel. Menaldumadeel. Oostdongeradeel. Schiermonnikoog.

Onder het *tweede* district, hoofdplaats *Heerenveen*, behooren de gemeenten: Tietjerksteradeel. Westdongeradeel. Ærngwierden. Baarderadeel. Bolsward. Doniawerstal. Gaasterland. Haskerland. Hemelumer-Oldephaert. Hennaarderadeel. Hindeloopen. IJlst. Lemsterland. Ooststellingwerf. Opsterland. Rauwerderhem. Schoterland. Sloten. Smallingerland. Sneek. Stavoren. Utingeradeel. Weststellingwerf. Wonseradeel. Workum. Wijmbritseradeel.

PROVINCIE LIMBURG.

Onder het *eerste* district, hoofdplaats *Maastricht*, behooren de gemeenten: Amby. Amstenrade. Beek. Bemelen. Berg en Terblijt. Bingelrade. Bocholtz. Borgharen. Born. Broeksittard. Brunssum. Bunde. Cadier en Keer. Elsloo. Eygelshoven. Eysden. St. Geertruid. Geleen. Geulle. Grevenbicht. Gronsveld. Gulpen. Heer. Heerlen. Hoensbroek. Houthem. Hulsberg. Itteren. Jabeek. Kerkrade. Klimmen. Limbricht. Maastricht. Margraten. Meerssen. Merkelbeek. Mesch. Mheer. Munstergeleen. Nieuwenhagen. Nieuwstadt. Noorbeek. Nuth. Obbicht en Papenhoven. Oirsbeek. Oud-Valkenburg. Oud-Vroenhoven. St. Pieter. Rijckholt. Schaesberg. Schimmert. Schinnen. Schin op Geulle. Schinveld. Simpelveld. Sittard. Slenaken. Spaubeek. Stein. Ubach over Worms. Ulestraten. Urmond. Vaals. Valkenburg. Voerendaal. Wijlre. Wijnandsrade. Wittem.

Onder het *tweede* district, hoofdplaats *Roermond*, behooren de gemeenten: Arcen en Velden. Baexem. Beegden. Beesel. Belfeld. Bergen. Broekhuizen. Buggenum. Echt. Gennep. Grathem. Grubbenvorst. Haelen. Heel en Panheel. Helden. Herten. Heythuizen. Horn. Horst. Hunsel. Ittervoort. Kessel. Linne. Maasbracht. Maasbree. Maasniel. Meerlo. Meijel. Melick en Herkenbosch. Montfort. Mook. Nederweert. Neer. Neeritter. Nunhem. St. Odiliënberg. Ohé en Laak. Ottersum. Posterholt. Roermond. Roggel. Roosteren. Sevenum. Stevensweert. Stramproy. Susteren. Swalmen. Tegelen. Thorn. Venlo. Venray. Vlodrop. Wanssum. Weert. Wessem.

Behoort bij Koninklijk besluit van 9 April 1912 (*Staatsblad* n°. 142).

Ons bekend,

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

De Minister van Oorlog, (*get.*) H. COLIJN.

—

9 *April* 1912. BESLUIT, betreffende keurings raden. S. 143.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en Oorlog van 28 Maart 1912, n°. 1461, afdeeling Binnenlandsch Bestuur, en van 4 April 1912, afdeeling Militie en Landweer (M.) n°. 309;

Gezien artikel 38 der Militiewet (*Staatsblad* 1912, n°. 21) en Ons besluit van heden, betreffende de verdeeling van de provinciën *Noordbrabant*, *Gelderland*, *Zuidholland*, *Noordholland*, *Friesland* en *Limburg* in militiedistricten;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. In elk der provinciën *Zeeland* en *Drenthe* is één keuringsraad.

2. In de provinciën *Utrecht*, *Overijssel* en *Groningen* en in de militiedistricten van de provinciën *Noordbrabant*, *Gelderland*, *Zuidholland*, *Noordholland*, *Friesland* en *Limburg*

is het aantal keuringsraden, als voor elk der drie eerstgenoemde provinciën en voor elk der bovenvermelde militiedistricten is aangeduid op den bij dit besluit gevoegden staat litt. B.

In dien staat zijn mede aangewezen de gemeenten, voor welke elk der betrokken keuringsraden zitting houdt.

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en Oorlog zijn, ieder voor zooveel hem aangaat, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 9den April 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

De Minister van Oorlog, (*get.*) H. COLIJN.

(*Uitgeg.* 18 *April* 1912.)

LITT. *B.*

STAAT,

houdende aanwijzing van het aantal keuringsraden, dat in elk der provinciën Utrecht, Overijssel en Groningen en in elk militiedistrict der provinciën Noordbrabant, Gelderland, Zuidholland, Noordholland, Friesland en Limburg aanwezig is, alsmede van de gemeenten voor welke elk der betrokken keuringsraden zitting houdt.

PROVINCIE NOORDBRABANT.

Onder het *eerste* district behoort *een* keuringsraad voor al de daarin voorkomende gemeenten.

Onder het *tweede* district behoort *een* keuringsraad voor al de daarin voorkomende gemeenten.

Onder het *derde* district behoort *een* keuringsraad voor al de daarin voorkomende gemeenten.

PROVINCIE GELDERLAND.

Onder het *eerste* district behooren *twee* keuringsraden, de *eerste* voor: Arnhem. Bemmel. Bergh. Didam. Dodewaard. Doorwerth. Duiven. Ede. Elst. Gent. Hemmen. Herwen en Aerdt. Heteren. Huissen. Pannerden. Renkum. Rheden. Rozendaal. Valburg. Wageningen. Westervoort. Zevenaar.

De *tweede* voor: Ammerzoden. Appeltern. Balgoy. Batenburg. Beesd. Bergharen. Beuningen. Beusichem. Brakel. Buren. Buurmalsen. Culenborg. Deil. Dreumel. Driel. Druten. Echteld. Est en Opijnen. Ewijk. Gameren. Geldermalsen. Groesbeek. Haaften. Hedel. Heerewaarden. Herwijnen. Heumen. Horssen. Hurwenen. IJzendoorn. Kerkwijk. Kesteren. Lienden. Maurik. Millingen. Nederhemert. Nijmegen. Ophemert. Overasselt. Poederoijen. Rossum. Tiel. Ubbergen. Varik. Vuren. Waardenburg. Wadenoijen. Wamel. Wijchen. Zaltbommel. Zoelen. Zuilichem.

Onder het *tweede* district behooren *twee* keuringsraden, de *eerste* voor: Aalten. Angerlo. Borculo. Dinxperlo. Doesburg. Doetinchem (Ambt). Doetinchem (Stad). Eibergen. Gendringen. Gorssel. Groenlo. Hengelo. Hummelo. Laren. Lichtenvoorde. Lochem. Neede. Ruurlo. Steenderen. Vorden. Warnsveld. Wehl. Winterswijk. Wisch. Zelhem. Zutphen.

De *tweede* voor: Apeldoorn. Barneveld. Brummen. Doornspijk. Elburg. Epe. Ermelo. Harderwijk. Hattem. Heerde. Hoevelaken. Nijkerk. Oldebroek. Putten. Scherpenzeel. Voorst.

PROVINCIE ZUIDHOLLAND.

Onder het *eerste* district behooren *twee* keuringsraden, de *eerste* voor: 's Gravenhage (voor zooveel betreft de ingeschrevenen, die op het alphabetisch register zijn vermeld onder de letters van A tot en met de letters, bij welke het getal ingeschrevenen dat van 2400 zoo dicht mogelijk nabij komt, doch niet overschrijdt).

De *tweede* voor: 's Gravenhage (overige ingeschrevenen). Benthuizen. Delft. 's Gravenzande. Hof van Delft. Katwijk. Kethel. Lier (de). Loosduinen. Maasland. Maassluis. Monster. Naaldwijk. Noordwijk. Noordwijkerhout. Nootdorp. Pijnacker. Rijnsburg. Rijswijk. Rozenburg. Schiedam. Schipluiden. Stompwijk. Valkenburg. Veur. Vlaardingen. Vlaardinger Ambacht. Voorburg. Voorschoten. Vrijenban. Wassenaar. Wateringen. Zegwaard. Zoetermeer.

Onder het *tweede* district behooren *twee* keuringsraden, de *eerste* voor: Rotterdam (voor zooveel betreft de ingeschrevenen, die op het alphabetisch register zijn vermeld onder de letters van A tot en met de letter bij welke het getal ingeschrevenen dat van 2400 zoo dicht mogelijk nabij komt, doch niet overschrijdt).

De *tweede* voor: Rotterdam (overige ingeschrevenen). Bergschenhoek. Berkel. Bleiswijk. Hillegersberg. Overschie. Schiebroek.

Onder het *derde* district behoort *een* keuringsraad voor al de daarin voorkomende gemeenten.

Onder het *vierde* district behooren *twee* keuringsraden, de *eerste* voor: Abbenbroek. Beijerland (Nieuw). Beijerland (Oud). Beijerland (Zuid). Bommel (den). Brielle. Dirksland. Dordrecht. Dubbeldam. Geervliet. Goedereede. Goudswaard. 's Gravendeel. Heenvliet. Heinenoord. Hekelingen. Hellevoetsluis. Helvoet

(Nieuw). Herkingen. Hoogvliet. IJsselmonde. Klaaswaal. Maasdam. Melissant. Middelharnis. Mijnsheerenland. Nieuwenhoorn. Numansdorp. Ooltgensplaat. Oostvoorne. Ouddorp. Oudenhoorn. Pernis. Piershil. Poortugaal. Puttershoek. Rhoon. Rockanje. Sommelsdijk. Spijkenisse. Stad aan 't Haringvliet. Stellendam. Strijen. Tonge (Nieuwe). Tonge (Oude). Vierpolders. Westmaas. Zuidland. Zwartewaal.

De *tweede* voor : Alblas (Oud). Alblasserdam. Ameide. Ammerstol. Arkel. Asperen. Barendrecht. Bergambacht. Berkenwoude. Bleskensgraaf. Brandwijk. Everdingen. Giessendam. Giessen-Nieuwkerk. Gorinchem. Gouderak. Goudriaan. Groot-Ammers. Haastrecht. Hagestein. Hardinxveld. Heerjansdam. Hei- en Boeicop. Hendrik Ido Ambacht. Heukelum. Hoogblokland. Hoornaar. Kedichem. Krimpen a/d IJssel. Krimpen a/d Lek. Langerak. Leerbroek. Leerdam. Lekkerkerk. Lekkerland (Nieuw). Lexmond. Meerkerk. Molenaarsgraaf. Nieuwland. Nieuwpoort. Noordeloos. Ottoland. Ouderkerk a/d IJssel. Papendrecht. Peursum. Ridderkerk. Schelluinen. Schoonhoven. Schoonrewoerd. Sliedrecht. Stolwijk. Streefkerk. Tienhoven. Vianen. Vlist. Wijngaarden. Zwijndrecht.

PROVINCIE NOORDHOLLAND.

Onder het *eerste* district behooren *drie* keuringsraden, de *eerste* voor : Amsterdam (voor zooveel betreft de ingeschrevenen, die op het alphabetisch register zijn vermeld onder de letters van A tot en met G).

De *tweede* voor : Amsterdam (voor zooveel betreft de ingeschrevenen, die op het alphabetisch register zijn vermeld onder de letters van H tot en met O).

De *derde* voor : Amsterdam (voor zooveel betreft de ingeschrevenen, die op het alphabetisch register zijn vermeld onder de letters van P tot en met Z).

Onder het *tweede* district behooren *twee* keuringsraden, de *eerste* voor: Aalsmeer. Assendelft. Bennebroek. Beverwijk. Bloemendaal. Castricum. Haarlem. Haarlemmerliede en Spaarnwoude. Haarlemmermeer. Heemskerk. Heemstede. Koog aan de Zaan. Krommenie. Schoten. Sloten. Spaarndam. Uitgeest. Velsen. Westzaan. Wormerveer. Wijk aan Zee en Duin. Zaandijk. Zandvoort.

De *tweede* voor : Ankeveen. Blaricum. Broek in Waterland. Buiksloot. Bussum. Diemen. 's Graveland. Hilversum. Huizen. Ilpendam. Katwoude. Kortenhoef. Landsmeer. Laren. Marken. Monnikendam. Muiden. Naarden Nederhorst den Berg. Nieuwendam. Nieuwer-Amstel. Oostzaan. Ouder-Amstel. Ransdorp. Uithoorn. Watergraafsmeer. Weesp. Weesperkarspel. Zaandam.

Onder het *derde* district behoort *een* keuringsraad voor al de daarin voorkomende gemeenten.

PROVINCIE UTRECHT.

Onder deze provincie behooren *twee* keuringsraden, de *eerste* voor : Benschop. Haarzuilens. Harmelen. Hoenkoop. Houten. IJsselstein. Jaarsveld. Jutphaas. Kamerik. Linschoten. Loenen. Loenersloot. Loosdrecht. Lopik. Mijdrecht. Montfoort. Oudenrijn. Polsbroek. Ruwiel. Snelrewaard. Utrecht. Veldhuizen. Vinkeveen. Vleuten. Vreeswijk. Willeskop. Willige Langerak. Wilnis. Zegveld.

De *tweede* voor : Aboeude Baambrugge. Aboeude Proostdij. Achttienhoven. Amerongen. Amersfoort. Baarn. de Bildt. Breukelen-Nijenrode. Breukelen St. Pieters. Bunnik. Bunschoten. Cothen. Doorn. Driebergen. Eemnes. Hoogland. Kockengen. Laag Nieuwkoop. Langbroek. Leersum. Leusden. Maarn. Maarssen. Maarsseveen. Maartensdijk. Nigtevecht. Odijk. Renswoude. Rhenen. Rijsenburg. Schalkwijk. Soest. Stoutenburg. Tienhoven. Tull en 't Waal. Veenendaal. Vreeland. Werkhoven. Westbroek. Wijk bij Duurstede. Woudenberg. Zeist. Zuilen.

PROVINCIE FRIESLAND.

Onder het *eerste* district behoort *een* keuringsraad voor al de daarin voorkomende gemeenten.

Onder het *tweede* district behoort *een* keuringsraad voor al de daarin voorkomende gemeenten.

PROVINCIE OVERIJSSEL.

Onder deze provincie behooren *twee* keuringsraden, de *eerste* voor : Avereest. Bathmen. Blankenham. Blokzijl. Dalfsen. Deventer. Diepenveen. Genemuiden. Giethoorn. Grafhorst. Gramsbergen. Hardenberg (Ambt). Hardenberg (Stad). Hasselt. Heino. IJsselmuiden. Kampen. Kamperveen. Kuinre. Nieuwleusen. Oldemarkt. Olst. Ommen (Ambt). Ommen (Stad). Raalte. Staphorst. Steenwijk. Steenwijkerwold. Vollenhove (Ambt). Vollenhove (Stad). Wanneperveen. Wijhe. Wilsum. Zalk en Veecaten. Zwartsluis. Zwolle. Zwollerkerspel.

De *tweede* voor: Almelo (Ambt). Almelo (Stad). Borne. Delden (Ambt). Delden (Stad). Denekamp. Diepenheim. Enschedé. Goor. Haaksbergen. Ham (den). Hellendoorn. Hengelo.

Holtén. Lonneker. Losser. Markelo. Oldenzaal. Ootmarsum. Rijssen. Tubbergen. Vriezenveen. Weerselo. Wierden.

PROVINCIE GRONINGEN.

Onder deze provincie behooren *twee* keuringsraden, de *eerste* voor: Adorp. Aduard. Appingedam. Baflo. Bedum. Bierum. Delfzijl. Eenrum. Ezinge. Grijpskerk. Groningen. Grootegast. Hoogkerk. Kantens. Kloosterburen. Leek. Leens. Loppersum. Marum. Middelstum. Oldehove. Oldekerk. Stedum. Uithuizen. Uithuizermeeden. Ulrum. Usquert. Warffum. Winsum. 't Zandt. Zuidhorn.

De *tweede* voor: Beerta. Bellingwolde. Finsterwolde. Haren. Hoogezand. Meeden. Midwolda. Muntendam. Nieuwe-Pekela. Nieuwe-Schans. Nieuwolda. Noordbroek. Noorddijk. Onstwedde. Oude-Pekela. Sappemeer. Scheemda. Slochteren. Ten Boer. Termunten. Veendam. Vlagtwedde. Wedde. Wildervank. Winschoten. Zuidbroek.

PROVINCIE LIMBURG.

Onder het *eerste* district behoort *een* keuringsraad voor al de daarin voorkomende gemeenten.

Onder het *tweede* district behoort *een* keuringsraad voor al de daarin voorkomende gemeenten.

Behoort bij Koninklijk besluit van 9 April 1912 (*Staatsblad* n°. 143).

Ons bekend,

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

De Minister van Oorlog, (*get.*) H. COLLIJN.

—

10 *April* 1912. BESCHIKKING van den Minister van Oorlog tot wijziging van de beschikking van 26 Februari 1912, tot vaststelling van de Militie-Vergoedings-Instructie.

De Minister van Oorlog,

Heeft goedgevonden te bepalen, dat in de modellen *A*, *B*, *C*, *AA*, *BB*, *CC* en *DD*, behoorende bij de Militie-Vergoedings-Instructie, vastgesteld bij Beschikking dezerzijds van 26 Februari 1912, Afdeeling Militie en Landweer (L.) n°. 164, de navolgende wijzigingen worden gebracht.

Modellen *A* en *AA*.

In vak 2 vervalt: „, zoomede beroepsgroep, „beroepsklasse en onderdeel der beroepsklasse".

In vak 7 vervalt: „, zoomede van de be„roepsgroep, de beroepsklasse en het onderdeel „der beroepsklasse".

Modellen *B* en *BB*.

In vak 2 vervalt: „, zoomede beroepsgroep, „beroepsklasse en onderdeel der beroepsklasse."

In vak 7 vervalt: „van den graad van bloed„of aanverwantschap en".

In vak 8 vervalt: „(met vermelding van „beroepsgroep, beroepsklasse en onderdeel der „beroepsklasse)".

In vak 9 vervalt: „van den graad van bloed„of aanverwantschap en".

Modellen *C* en *CC*.

In vak 3 vervalt: „welken graad van bloed„of aanverwantschap en in".

In vak 4 vervalt: „, zoomede beroepsgroep, „beroepsklasse en onderdeel der beroepsklasse".

In vak 8 vervalt: „(met vermelding van „beroepsgroep, beroepsklasse en onderdeel der „beroepsklasse)".

Model *DD*.

In het hoofd van kolom 8 vervalt: „in welken „graad van bloed- of aanverwantschap en".

In de bij kolom 8 gegeven voorbeelden vervalt: onder Zoon: „(1e graad van bloedver„wantschap.)";

onder Kleinzoon: „(2e graad van bloedver„wantschap.)"; en

onder Vader: „(1e graad van bloedverwant„schap.)".

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (*get.*) DE BRUIJN.

—

12 *April* 1912. BESLUIT, tot nadere aanvulling van het Algemeen Reglement Vervoer 1901. S. 144.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 26 Februari 1912, n°. 237, afdeeling Spoorwegen;

Gelet op artikel 27 der wet van 9 April 1875 (*Staatsblad* n°. 67), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 8 April 1893 (*Staatsblad* n°. 62);

Den Raad van State gehoord (advies van 19 Maart 1912, n°. 21);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 9 April 1912, n°. 384, afdeeling Spoorwegen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de bijlage *B* tot het Algemeen Reglement Vervoer 1901, vastgesteld bij Ons besluit van 4 Januari 1901 (*Staatsblad* n°. 20), laatstelijk gewijzigd en aangevuld bij Ons besluit van 24 Juni 1911 (*Staatsblad* n°. 154), aan te vullen door opneming van het volgende:

LIV*a*.

Patronen, vervaardigd uit de navolgende ontplofbare stoffen:

Ammon-cahücit (mengsel van ammoniaksalpeter, kali-, natron- of baryt-salpeter, trini-

trotoluol, of trinitronaphtaline, die gedeeltelijk of geheel door mono- en dinitrotoluol, mono- en dinitrobenzol of nitronaphtaline vervangen kunnen worden, en verder van meel en roet, ook met toevoeging van alkalichloriden, alkalisulfaten of dergelijke neutrale, het gevaar niet verhoogende zouten),

Cahücit (mengsel van kalisalpeter, roet, bloem van zwavel, zaagsel en ijzersulfaat),

worden onder de navolgende voorwaarden ten vervoer toegelaten:

A. De patronen moeten in luchtdicht gesloten blikken bussen, en deze op hare beurt in stevige houten kisten gepakt worden.

B. 1. Met paraffine of ceresine doortrokken patronen kunnen ook met een stevig papier omwikkeld en tot pakken vereenigd worden.

2. Van patronen, die daarmede niet doortrokken zijn, mogen ook zulke pakken gemaakt worden, wanneer deze door een omhulsel van ceresine en hars volkomen van de lucht afgesloten worden en een gewicht van 2 K.G. niet te boven gaan.

3. Deze pakken moeten gepakt worden in stevige houten kisten of tonnen, waarvan de voegen behoorlijk aaneengesloten en bedekt zijn. In elk collo mag slechts springstof van dezelfde samenstelling voorkomen.

C. Elke kist of ton mag ten hoogste 50 K.G. patronen bevatten.

D. De colli moeten op ten minste twee vlakken voorzien zijn van een opschrift, dat den inhoud duidelijk vermeldt. Bij vaten moet dat opschrift op de bodems staan. Elk collo moet bovendien voorzien zijn van een etiquette met den naam van den fabrikant, den juisten aard van het product en het zuiver gewicht van den inhoud.

E. De patronen mogen noch van slagkwik of detonatorpijpjes, noch van andere ontstekingsmiddelen voorzien zijn; zij mogen evenmin met slagkwik- of detonatorpijpjes of andere ontstekingsmiddelen in denzelfden wagen geladen worden. Ook mogen in denzelfden wagen geen sterke zuren of licht ontvlambare stoffen, zooals benzine, pretoleum-aether, petroleum, zwavelkoolstof, aether, aceton, alcohol, benzol, toluol, phosphorus, phosphorcalcium, calciumcarbid, enz. geladen worden.

F. Op den vrachtbrief moet door den afzender eene verklaring zijn gesteld, waaruit blijkt, dat aan de voorschriften van dit nummer is voldaan.

G. Verder moet bij de zending zijn gevoegd eene verklaring van een bij de spoorwegonderneming bekend scheikundige, inhoudende, dat de onder een van bovenvermelde namen te verzenden stof werkelijk is van de daarvoor in dit nummer aangegeven samenstelling.

H. Bij twijfel, of de onder een van bovenvermelde namen ten vervoer aangeboden stof wel is van de daarvoor in dit nummer aangegeven samenstelling, kan de spoorwegonderneming, alvorens de aangeboden colli te verzenden, een monster nemen en dit in de Rijksmunitiefabriek aan de Hembrug kosteloos laten onderzoeken. Blijkt het, dat de samenstelling niet overeenkomt met den inhoud der verklaring, dan kan de spoorwegonderneming in het vervolg weigeren de in dit nummer genoemde stoffen van den afzender ten vervoer aan te nemen.

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's Gravenhage, den 12den April 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 27 *April* 1912.)

—

13 *April* 1912. BESLUIT, houdende voorschriften betreffende de uitvoering van de Militiewet (*Staatsblad* 1912, n°. 21). S. 145.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de gemeenschappelijke voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Marine en van Binnenlandsche Zaken, van 23 Februari 1912, Kabinet La. P[18];

Overwegende, dat het wenschelijk is, in afwachting van de vaststelling van voorschriften, regelende de uitvoering van de Militiewet (*Staatsblad* 1912, n°. 21) in het algemeen, bepalingen vast te stellen ter uitvoering hoofdzakelijk van de eerste vijf hoofdstukken van die wet;

Den Raad van State gehoord (advies van 19 Maart 1912, n°. 19);

Gelet op het nader gemeenschappelijk rapport van Onze voornoemde Ministers, van 10 April 1912, Kabinet Litt. S[32];

Hebben goedgevonden en verstaan, vast te stellen de volgende bepalingen, welke zullen uitmaken het

MILITIEBESLUIT.

HOOFDSTUK I.

Algemeene bepalingen.

Art. 1. *1.* Jaarlijks vóór 5 September zendt Onze commissaris in elke provincie aan

Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken eene opgave van:

a. het getal der lotelingen uit zijne provincie, van wie vóór 1 Januari van het loopend jaar bij Onzen genoemden commissaris bekend was, dat zij aan de lichting van het vorig jaar ontbraker, doordat zij, hetzij niet zijn ingelijfd, hetzij na hunne inlijving weder uit den dienst zijn geraakt;

b. het getal der in de provincie voor de lichting van het volgend jaar ingeschreven personen;

c. het getal der onder *b* bedoelde personen:

1°. van wie vóór 1 September van het loopend jaar bij Onzen genoemden commissaris bekend was, dat zij overleden zijn;

2°. die voor den dienst bij de militie ongeschikt zijn bevonden;

3°. die vóór 1 September bij onherroepelijk geworden uitspraak van den militieraad of van Gedeputeerde Staten of bij Onze op een ingesteld beroep genomen beslissing voorgoed of tijdelijk van den dienst zijn vrijgesteld;

4°. die vóór 1 September onherroepelijk, hetzij voorgoed, hetzij voorloopig van den dienst zijn uitgesloten.

2. In het getal, in het vorig lid onder *b* bedoeld, worden niet begrepen zij, die van de inschrijvingsregisters zijn afgevoerd, hetzij krachtens art. 19, vierde lid, der wet, hetzij als gevolg van het in art. 20 eerste lid, der wet bedoeld onderzoek of van eene krachtens het derde lid van dat artikel gedane uitspraak.

2. *1.* Van elke vrijwillige verbintenis, aangegaan door een ingeschrevene voor de militie of door iemand die, hoezeer inschrijvingsplichtig, nog niet is ingeschreven, dan wel door iemand, die bij de militie is ingelijfd, wordt zooveel mogelijk in de eerste vijf dagen van de eerstvolgende halve maand opgave gedaan aan Onzen commissaris in de provincie, waar de inschrijving of voor welke de inlijving is geschied.

2. Op gelijke wijze wordt aan dien commissaris opgave gedaan ten aanzien van elken vrijwilliger, die voor de militie is ingeschreven en die nog tot dienst bij de militie verplicht kan worden:

1°. van zijn overlijden;

2°. van omstandigheden, die van invloed zouden kunnen zijn op zijn dienstplicht bij de militie;

3°. van zijne overplaatsing bij een ander korps.

3. De in het eerste en het tweede lid bedoelde opgaven geschieden:

a. door of vanwege Onzen Minister van Marine, voor zooveel betreft personen, die eene vrijwillige verbintenis hebben aangegaan bij de zeemacht;

b. door of vanwege Onzen Minister van Oorlog, voor zooveel betreft personen, die zulk eene verbintenis hebben aangegaan bij het leger hier te lande;

c. door of vanwege Onzen Minister van Koloniën, voor zooveel betreft personen, die zulk eene verbintenis hebben aangegaan bij de koloniale troepen.

3. *1.* De opgaven, ingevolge het bepaalde in art. 2 gedaan, worden door Onzen commissaris in de provincie medegedeeld aan den burgemeester der gemeente, waar de inschrijving of voor welke de inlijving is geschied.

2. Van den inhoud der opgaven wordt achter den naam van hem, wien het geldt, aanteekening gehouden:

a. in het inschrijvingsregister, zoo het alphabetisch register nog niet is opgemaakt;

b. in elk exemplaar van het alphabetisch register, zoo de man nog niet heeft geloot;

c. in elk exemplaar van het lotingsregister, zoo de man reeds heeft geloot.

3. Indien eene aanteekening, als in het vorig lid bedoeld, moet worden gesteld in het alphabetisch register en dit register zich bevindt bij den militiecommissaris, bij den militieraad of wel bij den keuringsraad, brengt de burgemeester de ontvangen opgave ter kennis van den militiecommissaris, den voorzitter van den militieraad of dien van den keuringsraad, met verzoek voor het stellen van de vereischte aanteekening zorg te dragen.

4. Is eene verbintenis aangegaan door een ingelijfde bij de militie, die vermeld is in het verlofgangersregister, dan geschiedt van de verbintenis mede aanteekening in dit register en wordt, voor zoover niet het tegendeel is bepaald, de naam van den ingelijfde daarin doorgehaald.

5. Is de ingelijfde ingeschreven in het verlofgangersregister van eene andere gemeente dan die, voor welke hij is ingelijfd, dan brengt de burgemeester van laatstbedoelde gemeente de ontvangen opgave onverwijld ter kennis van den burgemeester der gemeente, waar de ingelijfde in genoemd register is ingeschreven.

4. *1.* Omtrent de openbare of persoonlijke kennisgevingen en de oproepingen, die volgens de wet noodig zijn of met betrekking tot de uitvoering der wet door Ons of door Onze bij die uitvoering betrokken Ministers noodig worden geacht, geldt het navolgende.

2. De openbare en de persoonlijke kennisgevingen geschieden schriftelijk door den

burgemeester van de daarvoor aangewezen gemeente.

3. Het stuk, houdende eene openbare kennisgeving, wordt aangeplakt op de plaats of de plaatsen, die daarvoor bij gemeentelijke verordening is of zijn aangewezen, of die, zoo zulk eene aanwijzing niet bestaat, daarvoor in de gemeente gebruikelijk is of zijn.

4. Het stuk, houdende eene persoonlijke kennisgeving, wordt door de zorg van den burgemeester bezorgd aan de woning, hetzij van den persoon, aan wien zij gericht is, hetzij, zoo deze minderjarig is, aan die van zijn vader, moeder of voogd, dan wel per post toegezonden.

5. Indien de kennisgeving betrekking heeft op een te vervullen verplichting of een te verrichten handeling, geschiedt de in het derde lid bedoelde aanplakking en de in het vierde lid bedoelde bezorging of toezending, voor zoover niet anders is bepaald, ten minste tien dagen vóór den tijd, waarop de verplichting moet worden vervuld of de handeling zal plaats hebben.

6. De oproepingen geschieden bij openbare of bij persoonlijke kennisgeving, naar gelang dit door Ons of door Onze in het eerste lid bedoelde Ministers wordt bepaald.

7. De kennisgevingen of oproepingen, in dit artikel bedoeld, geschieden bovendien, dan wel met afwijking van het bepaalde in de voorgaande zes leden, op de wijze, nader door Ons of door Onze in het eerste lid bedoelde Ministers vast te stellen.

8. Het staat den burgemeester vrij om kennisgevingen of oproepingen, behalve op de voorgeschreven wijze, te doen op zoodanige andere wijze als hem wenschelijk voorkomt.

5. *1.* Waar in dit besluit wordt gesproken van „de wet", wordt daaronder verstaan de Militiewet (*Staatsblad* 1912, n°. 21).

2. Waar in dit besluit uitdrukkingen voorkomen, als bedoeld in art. 11 der wet, worden deze verstaan in gelijken zin als in dat artikel omschreven.

6. In gemeenten met meer dan 20,000 zielen kan onder verantwoordelijkheid van den burgemeester door een daartoe door hem aangewezen gemeente-ambtenaar geschieden:

1°. het doen van kennisgevingen als in art. 4 bedoeld;

2°. het aanvragen van stukken, die volgens dit besluit door den burgemeester moeten worden aangevraagd;

3°. de afgifte van de stukken, die volgens dit besluit door den burgemeester moeten worden afgegeven;

4°. het voor echt verklaren van handteekeningen onder stukken, die ingevolge dit besluit worden opgemaakt;

5°. de afteekening van zakboekjes van verlofgangers.

HOOFDSTUK II.

Van de inschrijving.

7. *1.* Jaarlijks, in de maand December, doet de burgemeester van elke gemeente eene openbare kennisgeving, waarbij wordt herinnerd aan de verplichting tot het doen van aangifte ter inschrijving voor de militie.

2. De kennisgeving, in het vorig lid bedoeld, vermeldt den inhoud van de artt. 12, 13, 14, 15, 16, 17 en 102, eerste lid, 1°., en tweede lid, der wet.

3. Daarbij wordt tevens bekendgemaakt, dat bij de aangifte ter inschrijving gelegenheid bestaat om op te geven de reden van vrijstelling, die de in te schrijven persoon vermoedelijk zal kunnen doen gelden.

8. *1.* De burgemeester vergewist zich zooveel mogelijk van den juisten tijd van geboorte van ieder, die bij hem ter inschrijving wordt aangegeven of opgegeven.

2. Ten aanzien van hem, die ter inschrijving wordt aangegeven en niet in de gemeente geboren is, kan de burgemeester overlegging vorderen van een uittreksel uit de geboorte-akte.

3. Is dit stuk niet overgelegd vóór het einde van de maand, waarin de aangifte is geschied, dan wordt de persoon, wien het geldt, ingeschreven overeenkomstig de bij de aangifte verstrekte opgaven, met vermelding in de kolom *Opmerkingen* van het inschrijvingsregister, dat aan de vordering tot het overleggen van een uittreksel uit de geboorteakte niet is voldaan.

9. *1.* Van elke aangifte ter inschrijving wordt een bewijs afgegeven, ingericht overeenkomstig het bij dit besluit behoorende model 1.

2. Indien hij, te wiens aanzien een bewijs van aangifte is afgegeven overeenkomstig het tweede of het derde geval van model 1, alsnog wordt ingeschreven, wordt hiervan een bewijs uitgereikt of toegezonden aan hem of haar, die de aangifte heeft gedaan.

3. Maakt de ingeschrevene zijn beroep van de buitenlandsche zeevaart of van de zeevisscherij buitenslands, dan wordt bij het bewijs model 1 (*eerste geval*) of bij het in het tweede lid bedoelde bewijs gevoegd eene kennisgeving, waarbij belanghebbende wordt bekendgemaakt met het bepaalde in art. 76, eerste lid, en, voor zoover op hem betrekking hebbende, tevens met het bepaalde in art. 77.

10. *1.* De opgave, ingevolge art. 16, eerste lid, der wet in te zenden door de in dat lid bedoelde bestuurders, en die, ingevolge art. 16, tweede lid, der wet in te zenden vanwege Onzen Minister van Justitie, zoomede de gelijksoortige opgaven, ingevolge art. 17, vierde lid, der wet in te zenden, zijn ingericht overeenkomstig het bij dit besluit behoorende model 2.

2. Ten aanzien van diegenen der in de opgave begrepen personen, die niet zijn geboren in de gemeente, waar zij moeten worden ingeschreven, wordt zoo mogelijk een uittreksel uit de geboorte-akte bij de opgave overgelegd.

11. *1.* Van hen, die voor de militie moeten worden ingeschreven en in dienst zijn bij de zeemacht, bij het leger hier te lande of bij de koloniale troepen krachtens eene verbintenis, aangegaan vóór 1 Januari van het jaar, waarin hunne inschrijving moet geschieden, wordt jaarlijks vóór 10 Januari aan Onzen commissaris in de provincie, waar de inschrijving moet plaats hebben, eene opgave gezonden:

door of vanwege Onzen Minister van Marine, voor zooveel betreft hen, die dienen bij de zeemacht;

door of vanwege Onzen Minister van Oorlog, voor zooveel betreft hen, die dienen bij het leger hier te lande;

door of vanwege Onzen Minister van Koloniën, voor zooveel betreft hen, die dienen bij de koloniale troepen of met bestemming voor den dienst bij die troepen zijn ingescheept of hier te lande aanwezig zijn.

2. Ten aanzien van hem, die moet worden ingeschreven ingevolge art. 17 der wet en op den dag, waarop hij of zijn vader, moeder of voogd is geraakt in een der in het eerste lid van dat artikel vermelde gevallen, in dienst is bij de zeemacht, bij het leger hier te lande of bij de koloniale troepen, wordt op gelijke wijze eene opgave gezonden binnen tien dagen na bedoelden dag.

3. De opgaven, bedoeld in het eerste en het tweede lid, zijn ingericht overeenkomstig het bij dit besluit behoorende model 3.

12. *1.* Onze commissaris in de provincie zendt jaarlijks vóór 15 Januari eene opgave van de personen, vermeld in de in de artt. 10 en 11 bedoelde opgaven, aan den burgemeester van de gemeente, waar de inschrijving moet geschieden.

2. Voor zooveel betreft personen, die moeten worden ingeschreven ingevolge art. 17 der wet, doet Onze commissaris zulk eene toezending binnen vijf dagen nadat hij de in art. 10 of art. 11 bedoelde opgave heeft ontvangen.

3. De opgaven, bedoeld in het eerste en het tweede lid, zijn in hoofdzaak ingericht overeenkomstig de in de artt. 10 en 11 bedoelde modellen.

4. Bij de opgaven worden gevoegd de uittreksels uit de geboorte-akte, die bij Onzen commissaris in de provincie ingevolge art. 10, tweede lid, zijn ontvangen.

5. De burgemeester zendt vóór 25 Januari een bewijs van inschrijving, ingericht overeenkomstig het bij dit besluit behoorende model 4, omtrent elken in de opgaven begrepen persoon aan Onzen commissaris in de provincie of deelt dezen vóór dien datum de redenen mede, waarom hij meent niet tot de inschrijving te kunnen overgaan. Voor zooveel betreft personen als bedoeld in het tweede lid, geschiedt dergelijke toezending of mededeeling binnen tien dagen na de ontvangst der opgave.

6. Onze commissaris in de provincie zendt de bewijzen ten spoedigste aan hem, van wien hij de opgaven ontving, of deelt dezen de redenen mede, waarom niet tot de inschrijving is overgegaan.

13. *1.* Het register van inschrijving, vermeld in art. 19 der wet, is ingericht overeenkomstig het bij dit besluit behoorende model 5.

2. In gemeenten, voor welke meer dan één keuringsraad is ingesteld, wordt het register in zooveel deelen gesplitst als er keuringsraden zijn; elk deel voor de groep van ingeschrevenen, waarvoor eenzelfde keuringsraad bestemd is.

3. Voor zooveel de algemeene inschrijving in Januari betreft, geschiedt de invulling van het register naar den toestand op 1 Januari.

4. Bij de vermelding van de geboorte- en van de woonplaats wordt, zoo deze plaats het onderdeel eener gemeente is, tevens de gemeente vermeld. Indien de naam der gemeente gelijkluidend of nagenoeg gelijkluidend is met dien eener andere gemeente, wordt tevens de provincie vermeld.

5. Indien de vader of de moeder van den ingeschrevene overleden is, wordt dit in kolom 5 aangeteekend. Mede geschiedt in die kolom dan wel in de kolom *Opmerkingen* aanteekening van andere bijzondere omstandigheden, waardoor de vader of de moeder ten aanzien van de inschrijving niet in aanmerking komt.

6. In kolom 5 onder 6 wordt vermeld de woonplaats van dengene, die ten aanzien van de inschrijving in aanmerking komt.

7. Voor zooveel niet reeds uit de vermelding van het beroep voldoende blijkt, welke soort van werk voornamelijk door deningeschrevene wordt verricht of in welken tak van bedrijf hij werkzaam is, wordt ook van bedoeld werk

of van bedoelden tak van bedrijf melding gemaakt in kolom 6 onder 1.

8. In kolom 6 onder 2 wordt melding gemaakt van het onderwijs, dat de ingeschrevene heeft genoten boven het gewoon lager onderwijs.

9. Indien de ingeschrevene meerderjarig is, zoomede indien hij onder curateele is gesteld, wordt hiervan aanteekening gedaan in de kolom *Opmerkingen*.

10. Indien de ingeschrevene tot een anderen Staat behoort zonder Nederlander te wezen, wordt dit vermeld in de kolom *Opmerkingen*, met opgaaf van den Staat, waartoe hij behoort. Indien hij geen nationaliteit bezit, wordt dit eveneens in die kolom vermeld.

11. De sluiting van het register geschied door onmiddellijk onder den naam van den laatstvermelden ingeschrevene het volgende relaas te stellen:

„Gesloten op . . . $\frac{\text{Februari}}{\text{1 Maart}}$ 19 . . . met een getal van . . . . . (*in letters*) ingeschrevenen.

De Burgemeester,
(*Handteekening.*)"

14. De inschrijving van de personen, bedoeld in art. 19, tweede lid, onder *c*, der wet, geschiedt in den loop der maand October.

15. *1.* Het alphabetisch register, vermeld in art. 20 der wet, is ingericht overeenkomstig het bij dit besluit behoorende model 6. Hierbij geldt het bepaalde in art. 13, tweede lid.

2. De ingeschrevenen worden op dit register vermeld in lexicographische volgorde van hunne geslachtsnamen en, bij gelijkluidendheid van deze, van hunne voornamen. Zijn ook de voornamen gelijkluidend, dan geschiedt de vermelding in volgorde van ouderdom, den oudste vooraan, en bij gelijkheid ook van datum en jaar van geboorte, in de volgorde, waarin de ingeschrevenen zijn vermeld op het inschrijvingsregister.

3. Bij de vermelding, in het vorig lid bedoeld, worden in de geslachtsnamen voorkomende woorden als „de", „van", „van der" of „het" niet medegerekend.

4. Geslachtsnamen, die uit meer dan één woord bestaan — woorden als in het vorig lid bedoeld, uitgezonderd — worden geplaatst op de letter, waarmede het eerste dier woorden aanvangt.

5. Indien twee of meer ingeschrevenen gelijke of nagenoeg gelijke namen dragen, waardoor vergissingen ten aanzien van den persoon zouden kunnen plaats hebben, wordt in kolom 3 onder 3 de geboortedatum vermeld of althans zoodanige aanteekening gesteld, dat bedoelde vergissingen worden vermeden.

6. Ten aanzien van den ingeschrevene, die meerderjarig is of die onder curateele is gesteld, geschiedt hiervan aanteekening mede ter plaatse, in het vorige lid aangeduid.

7. Onder den naam van den laatstvermelden ingeschrevene wordt het volgende relaas gesteld:

„Aldus opgemaakt en gesloten op . . . Maart 19 . . . met een getal van . . . . . (*in letters*) personen.

De Burgemeester,
(*Handteekening.*)"

8. Het alphabetisch register wordt in tweevoud opgemaakt. Eén exemplaar wordt aan Onzen commissaris in de provincie gezonden overeenkomstig art. 20 der wet.

16. *1.* Indien bij het onderzoek, door Onzen commissaris in de provincie ingevolge art. 20, eerste lid, der wet te houden, een persoon op het inschrijvingsregister en het alphabetisch register wordt ingeschreven of van die registers wordt afgevoerd, wordt hiervan met opgave van de reden aanteekening gedaan in de kolom *Opmerkingen*.

2. Van de inschrijving en afvoering, in het vorig lid bedoeld, wordt bovendien onder het sluitingsrelaas van elk register eene door Onzen commissaris in de provincie onderteekende aanteekening geplaatst, waarin, zoo het getal ingeschrevenen wijziging ondergaat, tevens hiervan melding wordt gemaakt.

3. Worden door Onzen commissaris in de provincie veranderingen in het hem toegezonden exemplaar van het alphabetisch register gebracht, dan worden terstond, nadat dit exemplaar bij den burgemeester is terugontvangen, gelijke veranderingen gedaan in het andere exemplaar.

17. *1.* Voordat het inschrijvingsregister en het alphabetisch register ingevolge art. 20, tweede lid, der wet ter lezing worden nedergelegd, doet de burgemeester openbare kennisgeving van den tijd, gedurende welken, en van de plaats, waar deze registers ter lezing liggen.

2. Daarbij wordt ook bekendgemaakt, binnen welken tijd en op welke wijze tegen deze registers bezwaar kan worden ingebracht.

18. *1.* Van elke uitspraak, ingevolge art. 20, derde lid, der wet door Onzen commissaris in de provincie gedaan, geeft hij ten spoedigste kennis aan den burgemeester der daarbij betrokken gemeente. Deze brengt de uitspraak ten spoedigste ter kennis van hem of haar, die het in genoemd lid bedoeld bezwaar heeft ingebracht.

2. Moet krachtens de uitspraak de inschrijving of de afvoering van een persoon plaats

hebben, dan doet de burgemeester, zoo het bezwaar niet door dezen persoon of zijn vader, moeder, voogd of curator is ingebracht, tevens mededeeling van de uitspraak aan den in te schrijven of af te voeren persoon of zijn vader, moeder, voogd of curator.

3. De veranderingen, bij de uitspraak bevolen, worden door de zorg van den burgemeester aangebracht met vermelding in de kolom *Opmerkingen* van het register, waarin de veranderingen geschieden, van de dagteekening en het nummer der uitspraak.

4. Van de veranderingen, bestaande in inschrijving of afvoering van een persoon, wordt bovendien onder het sluitingsrelaas van het register eene onderteekende aanteekening geplaatst, waarin, zoo het getal ingeschrevenen wijziging ondergaat, tevens hiervan melding wordt gemaakt.

19. *1.* Van een ingeschrevene, die hetzij vóór, hetzij na de sluiting van het register, doch vóór den aanvang der loting blijkt te zijn overleden of die ingevolge art. 19, vierde lid, der wet, van het inschrijvingsregister en, zoo noodig, mede van het alphabetisch register moet worden afgevoerd, wordt de naam op het inschrijvingsregister en, is het alphabetisch register reeds opgemaakt, mede op dat register doorgehaald.

2. De datum en de reden der doorhaling worden in de kolom *Opmerkingen* aangeteekend, met verwijzing naar het stuk, waaruit de grond tot afvoering blijkt, of, in geval van overlijden, met vermelding van den datum en de plaats van overlijden.

3. Indien afvoering moet plaats hebben op een register, dat berust bij den militiecommissaris, bij den militieraad of bij den keuringsraad, zorgt de burgemeester voor zooveel noodig voor de vereischte mededeeling, opdat de afvoering ten spoedigste plaats vindt.

4. Van afvoering om een der redenen, vermeld in art. 19, vierde lid, der wet, doet de burgemeester mededeeling aan den afgevoerde.

20. *1.* Van veranderingen, die blijken te hebben plaats gehad in hetgeen op het inschrijvingsregister of op het alphabetisch register is vermeld, wordt daarin aanteekening gedaan, voor zooveel de personen, op wie zij betrekking hebben, niet bij onherroepelijk geworden uitspraak voorgoed vrijgesteld of uitgesloten dan wel ongeschikt verklaard zijn en nog niet hebben geloot.

2. Opgaven, die uit het inschrijvingsregister zijn overgenomen in het alphabetisch register, behoeven in het geval, in het vorig lid bedoeld, alleen in laatstgenoemd register te worden veranderd.

HOOFDSTUK III.

Van de vrijstelling.

21. *1.* Jaarlijks, in de eerste helft van Maart, maakt de burgemeester bij eene of meer openbare kennisgevingen bekend hetgeen de ingeschrevenen in hoofdzaak hebben te doen tot het verkrijgen van vrijstelling van den dienst om eene der redenen, vermeld in art. 21, eerste lid, onder 1°.—5°., der wet, of in het geval, bedoeld in art. 34, eerste lid, onder 2°., der wet.

2. Daarbij worden tevens bekendgemaakt de tijd, waarop en de plaats, waar bij den burgemeester voor zooveel noodig aanvraag kan geschieden tot het opmaken of opvragen van de noodige bewijsstukken, dan wel inlevering van de bewijsstukken moet plaats hebben.

3. Van het aanvragen bij den burgemeester tot het opmaken of opvragen van bewijsstukken, zoomede van het inleveren van bewijsstukken wordt een bewijs afgegeven aan dengene, die de aanvraag of de inlevering doet.

22. *1.* Tot het verkrijgen van vrijstelling wegens eigen vrijwilligen dienst moet worden overgelegd een bewijs van dienst of een uittreksel uit het stamboek.

2. De bewijsstukken, bedoeld in het vorig lid, worden afgegeven:

a. door of vanwege Onzen Minister van Marine, zoo het een persoon betreft, die bij de zeemacht dient of gediend heeft of die eene verbintenis heeft aangegaan ter opleiding voor den geneeskundigen dienst bij de zeemacht;

b. door of vanwege Onzen Minister van Oorlog, zoo het een persoon betreft, die bij het leger hier te lande dient of gediend heeft of die eene verbintenis heeft aangegaan ter opleiding voor den geneeskundigen of den pharmaceutischen dienst of tot militair paardenarts bij de landmacht;

c. door of vanwege Onzen Minister van Koloniën, zoo het een persoon betreft, die bij de koloniale troepen dient of gediend heeft of die eene verbintenis heeft aangegaan ter opleiding voor den geneeskundigen of den pharmaceutischen dienst of tot militair paardenarts bij het leger in Nederlandsch-Indië.

3. De bewijsstukken, bedoeld in het eerste lid, zijn ingericht overeenkomstig de door den daarbij betrokken Minister vast te stellen modellen.

23. *1.* Door of vanwege Onze in art. 22,

tweede lid, genoemde Ministers worden de bewijsstukken betreffende de ingeschrevenen, die op 21 Maart van het jaar, waarin het inschrijvingsregister is gesloten, verkeerden in een der gevallen, omschreven in art. 22, onder 1°. en 2°., der wet, zonder eenige aanvrage van de zijde dier ingeschrevenen, gezonden aan Onzen commissaris in de provincie.

2. Deze toezending geschiedt zoo spoedig mogelijk na 21 Maart, doch uiterlijk 6 April. Bestaat alsdan bij de autoriteit, door wie eenig stuk als in het vorig lid bedoeld, moet worden afgegeven, nog geen genoegzame zekerheid omtrent de positie, waarin de persoon, wien het geldt, op 21 Maart verkeerde, dan geschiedt de toezending van dat stuk uiterlijk 14 Juli.

3. Onze commissaris in de provincie zendt de ontvangen bewijsstukken ten spoedigste, doch uiterlijk 10 April — in het geval, bedoeld in het vorig lid, tweeden volzin, uiterlijk 18 Juli — aan den burgemeester.

24. *1.* Door of vanwege den ingeschrevene, die vrijstelling verlangt wegens eigen vrijwilligen dienst op grond van art. 22, 3°., der wet en te wiens aanzien hiervan niet reeds mededeeling is gedaan bij zijne inschrijving, kan dit alsnog bij den burgemeester geschieden tusschen 21 en 31 Maart van het jaar, waarin het inschrijvingsregister is gesloten.

2. De burgemeester zendt zooveel mogelijk vóór 1 Maart en overigens zoo spoedig mogelijk daarna aan Onze in art. 22 genoemde Ministers of aan de door deze Ministers daartoe aan te wijzen autoriteiten eene aanvraag van de vereischte bewijzen van dienst of uittreksels uit het stamboek ten behoeve van ingeschrevenen als in het eerste lid bedoeld.

3. De toezending van de aangevraagde stukken geschiedt zoo spoedig mogelijk na 21 Maart, doch uiterlijk 10 April. Bestaat alsdan bij de autoriteit, door wie eenig stuk als in het vorig lid bedoeld, moet worden afgegeven, nog geen genoegzame zekerheid omtrent de positie, waarin de persoon, wien het geldt, op 21 Maart verkeerde, dan geschiedt de toezending van dat stuk uiterlijk 18 Juli.

25. *1.* Tot het verkrijgen van vrijstelling wegens broederdienst moet worden overgelegd:

1°. een bewijs van bestemming ter inlijving, een bewijs van dienst of een uittreksel uit het stamboek van elken wettigen broeder of halfbroeder, die ter inlijving bestemd is, dient of gediend heeft, zoomede ten aanzien van elken wettigen broeder of halfbroeder, voor wien een plaatsvervanger is gesteld, een bewijs van dienst of een uittreksel uit het stamboek van den plaatsvervanger;

2°. een getuigschrift betreffende de wettige broeders en halfbroeders van den ingeschrevene.

2. Het bewijs van bestemming ter inlijving wordt afgegeven door den burgemeester der gemeente, voor welke de persoon, wien het geldt, heeft geloot, en is ingericht overeenkomstig het bij dit besluit behoorende model 7.

3. Het bewijs van dienst of uittreksel uit het stamboek, bedoeld in het eerste lid onder 1°., wordt afgegeven:

a. door of vanwege Onzen Minister van Marine, zoo het een persoon betreft, die bij de zeemacht — de zeemilitie hieronder begrepen — dient of gediend heeft;

b. door of vanwege Onzen Minister van Oorlog, zoo het een persoon betreft, die bij het leger hier te lande dient of gediend heeft;

c. door of vanwege Onzen Minister van Koloniën, zoo het een persoon betreft, die bij de koloniale troepen dient of gediend heeft.

4. De bewijsstukken, bedoeld in het vorig lid, zijn ingericht overeenkomstig de door den daarbij betrokken Minister vast te stellen modellen.

5. Het getuigschrift, bedoeld in het eerste lid onder 2°., is ingericht overeenkomstig het bij dit besluit behoorende model 8.

26. *1.* De burgemeester zendt zooveel mogelijk vóór 1 Maart en overigens zoo spoedig mogelijk daarna aan Onze in art. 25 genoemde Ministers of aan de door deze Ministers daartoe aan te wijzen autoriteiten eene aanvraag van de vereischte bewijzen van dienst of uittreksels uit het stamboek, die volgens art. 25, eerste lid, 1°., moeten worden overgelegd.

2. De toezending van de aangevraagde stukken geschiedt zoo spoedig mogelijk na 21 Maart, doch uiterlijk 10 April. Bestaat alsdan bij de autoriteit, door wie eenig stuk als in het eerste lid bedoeld, moet worden afgegeven, nog geen genoegzame zekerheid omtrent de positie, waarin de persoon, wien het geldt, op 21 Maart verkeerde, dan geschiedt de toezending van dat stuk uiterlijk 18 Juli.

27. *1.* Door of vanwege den ingeschrevene, die vrijstelling verlangt wegens broederdienst, wordt, behoudens het bepaalde in art. 28, tweede lid, tusschen 21 en 31 Maart van het jaar, waarin het inschrijvingsregister is gesloten, bij den burgemeester aanvraag gedaan tot het opmaken van een getuigschrift als bedoeld in art. 25, eerste lid, onder 2°., en vijfde lid.

2. Door of vanwege den ingeschrevene wordt gezorgd voor de tegenwoordigheid van de volgens het model van het getuigschrift vereischte getuigen, die meerderjarige mannelijke

personen moeten zijn, van wie kan worden aangenomen, dat zij met het gezin, waartoe de ingeschrevene behoort, voldoende bekend zijn.

28. *1.* Het getuigschrift, bedoeld in het vorig artikel, wordt in den regel opgemaakt door den burgemeester der gemeente, waar de belanghebbende voor de militie is ingeschreven. Het kan echter ook door een anderen burgemeester worden opgemaakt. Geschiedt dit laatste, dan zendt de burgemeester, die het getuigschrift opmaakte, eth ten spoedigste aan dien van eerstbedoelde gemeente.

2. Ten behoeve van hem, die te Amsterdam of te Rotterdam is ingeschreven wegens eigen woonplaats of wegens woonplaats van vader, moeder of voogd in het Duitsche Rijk of in het Koninkrijk België, kan het getuigschrift worden afgegeven door de burgerlijke plaatselijke overheid van de gemeente of van de plaats in een dier Rijken, waar de ingeschrevene of zijn vader, moeder of voogd woonplaats heeft.

3. Indien het getuigschrift wordt opgemaakt door de in het vorig lid bedoelde overheid:

a. kan het worden gesteld in de Hoogduitsche of in de Fransche taal en kan van het model voor zooveel noodig worden afgeweken;

b. kunnen de verklaring omtrent overleden broeders en de opgave van dezen achterwege en de kolommen 7—10 van den tot het getuigschrift behoorenden staat oningevuld worden gelaten;

c. moet de handteekening van de overheid worden gelegaliseerd door den Nederlandschen diplomatieken of consulairen ambtenaar in het ressort, waartoe de plaats van afgifte van het stuk behoort.

4. Het getuigschrift, opgemaakt door de in het tweede lid bedoelde overheid, wordt door of vanwege den ingeschrevene vóór 1 April gezonden aan den burgemeester der gemeente, waar hij voor de militie is ingeschreven. Daarbij worden tevens gevoegd, voor zooveel het niet reeds uit het getuigschrift blijkt:

a. eene opgave van zijne overleden wettige broeders of halfbroeders of de verklaring, dat geen wettige broeder of halfbroeder van hem is overleden;

b. de noodige opgaven, ten einde den burgemeester in staat te stellen, de tot het verkrijgen van de vrijstelling verder vereischte bewijsstukken te kunnen aanvragen of opmaken.

5. De burgemeester, die een getuigschrift, als in het eerste lid bedoeld, opmaakt of overeenkomstig het vierde lid ontvangt, voegt daarbij zoodra mogelijk de tot het verkrijgen van de vrijstelling verder vereischte bewijsstukken. Wordt het getuigschrift opgemaakt door den burgemeester van eene andere gemeente dan die, waar de belanghebbende voor de militie is ingeschreven, en moet worden bijgevoegd een bewijs van bestemming ter inlijving, opgemaakt door den burgemeester van laatstbedoelde gemeente, dan geschiedt die bijvoeging door dezen burgemeester nadat het getuigschrift bij hem is ontvangen.

29. Voor het geval, waarin volgens art. 24, vierde lid, derden volzin, der wet de vrijstelling bij Ons moet worden aangevraagd, geldt niet de tijd, in de artt. 26, 27 en 28 gesteld, en worden de bewijsstukken, bedoeld in art. 25, opgemaakt naar den toestand op het oogenblik der afgifte.

30. *1.* Tot het verkrijgen van vrijstelling wegens aanwezigheid van in hetzelfde jaar geboren broeders of halfbroeders moet worden overgelegd een getuigschrift, ingericht overeenkomstig het bij dit besluit behoorende model 9.

2. Door of vanwege den ingeschrevene, die vrijstelling verlangt om de in het vorig lid bedoelde reden, wordt tusschen 10 en 18 Juli van het jaar, waarin het inschrijvingsregister is gesloten, bij den burgemeester aanvraag gedaan tot het opmaken van het in het vorig lid bedoelde getuigschrift.

3. Met betrekking tot dit getuigschrift geldt het bepaalde in art. 27, tweede lid, en in art. 28, eerste lid, tweede lid, en derde lid, onder *a* en *c*. Wordt het getuigschrift opgemaakt door de in art. 28, tweede lid, bedoelde overheid, dan wordt het door of vanwege den ingeschrevene vóór 18 Juli gezonden aan den burgemeester der gemeente, waar hij voor de militie is ingeschreven.

4. Het getuigschrift wordt opgemaakt naar den toestand op het oogenblik der afgifte.

31. *1.* Met betrekking tot de vrijstelling van hen, die een geestelijk of een godsdienstigmenschlievend ambt bekleeden of daartoe worden opgeleid, geldt hetgeen vervat is in de bij dit besluit behoorende tabellen I en II.

2. De verklaringen, volgens deze tabellen over te leggen, moeten, voor zoover uit het model niet het tegendeel blijkt, binnen het Rijk zijn afgegeven.

3. Voor hem, die is vermeld op het inschrijvingsregister, dat laatstelijk gesloten is, en op 21 Maart na de sluiting verkeert in een der

in bedoelde tabellen omschreven gevallen, wordt de verklaring, in de tabellen aangeduid, in den regel afgegeven op genoemden datum of moet, zoo dit niet geschiedt, niettemin uit de verklaring blijken, dat bedoeld geval op dien datum aanwezig was.

4. Voor hem, die na den in het vorig lid genoemden datum in een der bedoelde gevallen komt te verkeeren, wordt in de verklaring de toestand vermeld, gelijk die is op het oogenblik der afgifte, en geschiedt de afgifte niet vóór het tijdvak, binnen hetwelk de verklaring volgens art. 32 bij den burgemeester moet worden ingeleverd.

32. De verklaring, bedoeld in de in art. 31 vermelde tabellen, wordt door of vanwege den belanghebbende ingeleverd bij den burgemeester der gemeente, waar hij is ingeschreven of voor welke hij heeft geloot:

1°. vóór 1 April van het jaar, waarin het inschrijvingsregister is gesloten, ingeval de reden van vrijstelling aanwezig was op 21 Maart van bedoeld jaar;

2°. in de maand November van het jaar, voorafgaande aan dat, waarin hij zou moeten worden ingelijfd:

a. ingeval de reden van vrijstelling is ontstaan tusschen 21 Maart en 1 November van eerstbedoeld jaar;

b. ingeval hij opnieuw vrijstelling vraagt en hij bij de eerste maal verkeerde in het geval, omschreven onder *a*;

3°. binnen eene maand nadat de reden van vrijstelling is ontstaan, ingeval dit heeft plaats gehad op of na 1 November van het jaar, voorafgaande aan dat, waarin hij is of zou moeten worden ingelijfd;

4°. in de maand, op één na voorafgaande aan die, waarin de loopende vrijstelling eindigt, ingeval hij opnieuw vrijstelling vraagt en hij bij de eerste maal verkeerde in het geval, omschreven onder 3°.

33. *1.* Tot het verkrijgen van vrijstelling wegens kostwinnerschap moet worden overgelegd een staat van inlichtingen, ingericht overeenkomstig een der bij dit besluit behoorende modellen 40, 41 en 42.

2. Door of vanwege dengene, die vrijstelling verlangt wegens kostwinnerschap, wordt bij den burgemeester aanvraag gedaan tot het opmaken van een staat van inlichtingen als in het vorig lid bedoeld:

1°. tusschen 21 en 31 Maart van het jaar, waarin het inschrijvingsregister is gesloten, ingeval de reden van vrijstelling aanwezig was op eerstgenoemden datum;

2°. in de maand November van het jaar, voorafgaande aan dat, waarin hij zou moeten worden ingelijfd:

a. ingeval de reden van vrijstelling is ontstaan tusschen 21 Maart en 1 November van eerstbedoeld jaar;

b. ingeval hij opnieuw vrijstelling vraagt en hij bij de eerste maal verkeerde in het geval, omschreven onder *a*;

3°. binnen eene maand nadat de reden van vrijstelling is ontstaan, ingeval dit heeft plaats gehad op of na 1 November van het jaar, voorafgaande aan dat, waarin hij is of zou moeten worden ingelijfd;

4°. in de maand, op één na voorafgaande aan die, waarin de loopende vrijstelling eindigt, ingeval hij opnieuw vrijstelling vraagt en hij bij de eerste maal verkeerde in het geval, omschreven onder 3°.

3. In het geval, bedoeld in het tweede lid onder 1°., wordt de staat van inlichtingen opgemaakt naar den toestand op 21 Maart; in andere gevallen naar den toestand, zooals deze is ten tijde van het opmaken van den staat, een en ander voor zoover uit het model van den staat niet het tegendeel volgt.

34. *1.* De staat van inlichtingen, die ingevolge art. 33 moet worden overgelegd, wordt in den regel opgemaakt door den burgemeester der gemeente, waar de belanghebbende voor de militie is ingeschreven of voor welke hij heeft geloot. Hij kan echter ook door een anderen burgemeester worden opgemaakt. Geschiedt dit laatste, dan zendt de burgemeester, die den staat van inlichtingen opmaakte, hem ten spoedigste aan dien van eerstbedoelde gemeente.

2. De burgemeester, die den staat van inlichtingen opmaakt, vraagt dengene, die de aanvraag tot het opmaken daarvan doet, af hetgeen in den staat moet worden opgegeven en stelt voorts een onderzoek in om zooveel mogelijk zekerheid omtrent de te verstrekken opgaven te verkrijgen.

3. Voorts verstrekken de burgemeesters in verband met aanvragen om vrijstelling wegens kostwinnerschap de inlichtingen, die boven hetgeen in den staat moet worden vermeld, door Ons, door Onze bij de zaak betrokken Ministers of door Gedeputeerde Staten worden verlangd.

4. Indien het bezwaren oplevert, den staat van inlichtingen hier te lande te doen opmaken, kan in de plaats van zulk een staat worden overgelegd hetzij een gelijksoortig, hetzij een ander in het buitenland opgemaakt stuk, waaruit met genoegzame zekerheid de omstandigheden blijken, welker bekendheid

voor de beoordeeling van het recht op vrijstelling noodig is.

35. *1.* Tot het verkrijgen van vrijstelling wegens woonplaats in de koloniën of bezittingen des Rijks in andere werelddeelen moet worden overgelegd eene verklaring, waaruit blijkt, dat de dienstplichtige, om eene andere reden dan ter zake van krijgsdienst, zijne woonplaats in bedoelde koloniën of bezittingen heeft.

2. Deze verklaring moet zijn afgegeven door het hoofd van het plaatselijk bestuur der woonplaats van belanghebbende.

3. Tot het verkrijgen van vrijstelling wegens toekomstige woonplaats in de koloniën of bezittingen des Rijks in andere werelddeelen moet worden overgelegd een stuk, waaruit overtuigend blijkt, dat bij den dienstplichtige het stellige voornemen bestaat, om eene andere reden dan ter zake van krijgsdienst, zijne woonplaats in bedoelde koloniën of bezittingen te vestigen.

36. *1.* De bewijsstukken, ingevolge art. 35 over te leggen, worden door of vanwege den belanghebbende ingediend bij den burgemeester der gemeente, voor welke hij heeft geloot:

1°. voor hem, die voor de eerste maal op vrijstelling aanspraak kan maken:

a. zooveel mogelijk in de maand November van het jaar der loting, ingeval de reden tot vrijstelling reeds vóór die maand aanwezig was;

b. zooveel mogelijk in de maand November van het jaar van inlijving, ingeval de belanghebbende uitstel van eerste-oefening heeft en de reden tot vrijstelling reeds vóór die maand aanwezig was;

c. zoo spoedig mogelijk, indien het onder *a* of *b* bepaalde niet toepasselijk is;

2°. voor hem, die reeds eenmaal vrijstelling heeft verkregen, in de maand, op één na voorafgaande aan die, waarin de loopende vrijstelling eindigt.

2. Het bewijsstuk, bedoeld in art. 35, eerste lid, mag niet eerder zijn afgegeven dan twee maanden, en dat, bedoeld in art. 35, derde lid, niet eerder dan één maand vóór de indiening er van bij den burgemeester.

37. *1.* De burgemeester, wien blijkt of die vermoedt, dat een dienstplichtige behoort tot een vreemden Staat, welks onderdanen krachtens een met dien Staat gesloten verdrag niet tot dienst bij de militie gehouden zijn, geeft hiervan ten spoedigste kennis aan Onzen commissaris in de provincie.

2. Indien aan Onzen commissaris in de provincie blijkt of indien deze vermoedt, hetzij ten gevolge van eene kennisgeving, ingevolge het vorig lid gedaan, hetzij op andere wijze, dat zich een geval voordoet, als in het vorig lid bedoeld, geeft hij hiervan ten spoedigste kennis aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken.

38. *1.* De artt. 33 en 34 gelden ook voor het geval, bedoeld in art. 34, eerste lid, onder 2°., der wet.

2. In het opschrift van den voor zulk een geval op te maken staat van inlichtingen wordt echter in de plaats van „vrijstelling wegens kostwinnerschap" gesteld: „vrijstelling op grond van aanwezigheid van het geval, omschreven in art. 34, eerste lid, onder 2°., der Militiewet".

39. Van de in de artt. 23, 24, 26, 27, 28, 30, 32, 33 en 36 gestelde termijnen kan, voor zoover de omstandigheden dit toelaten, worden afgeweken, ingeval daartoe, naar het oordeel van de daarbij betrokken autoriteit, eene geldige reden bestaat.

40. *1.* De burgemeester zendt de bewijsstukken, bedoeld in de artt. 23, 24, 28 en 30, vergezeld van eene lijst, ingericht overeenkomstig het bij dit besluit behoorende model 43, zooveel mogelijk uiterlijk 14 April en overigens uiterlijk 22 Juli aan den militiecommissaris.

2. Bij de eerste toezending voegt hij bij bedoelde stukken bovendien het inschrijvingsregister en beide exemplaren van het alphabetisch register. Hij zorgt voor het houden van de aanteekeningen, welke hij noodig kan hebben gedurende den tijd, dat de registers niet onder zijne berusting zijn.

41. In het geval, waarin volgens art. 24, vierde lid, derden volzin, der wet de vrijstelling wegens broederdienst bij Ons moet worden aangevraagd, worden de bewijsstukken, zoodra zij in gereedheid zijn gebracht en zich bevinden bij den burgemeester der gemeente, waar belanghebbende voor de militie is ingeschreven, door dezen burgemeester gezonden aan Onzen commissaris in de provincie en door dezen, vergezeld van zijn advies, ten spoedigste doorgezonden aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken.

42. De burgemeester zendt de bewijsstukken, bedoeld in de artt. 32 en 34, voor zooveel de vrijstelling bij Gedeputeerde Staten moet worden aangevraagd, aan dit college, zooveel mogelijk uiterlijk 14 April en overigens zoo spoedig mogelijk daarna, vergezeld van eene voor elke reden van vrijstelling afzonderlijke lijst, ingericht overeenkomstig het bij dit besluit behoorende model 44.

43. *1.* De burgemeester zendt de bewijsstukken, bedoeld in de artt. 32 en 34, voor zooveel de vrijstelling bij Ons moet worden aangevraagd, zoomede de bewijsstukken, bedoeld in art. 36, en die, over te leggen ingevolge art. 38, vergezeld van eene voor elke reden van vrijstelling afzonderlijke lijst, ingericht overeenkomstig het bij dit besluit behoorende model 44, aan Onzen commissaris in de provincie, binnen vijf dagen na afloop van den tijd, voor de inlevering of voor het opmaken van de bewijsstukken gesteld, of, voor zooveel zulk een tijd niet is gesteld, zoo spoedig mogelijk.

2. Onze commissaris in de provincie zendt de bewijsstukken, bedoeld in het vorig lid, vergezeld van eene voor elke reden van vrijstelling afzonderlijke lijst, in hoofdzaak ingericht overeenkomstig voornoemd model, binnen vijf dagen na afloop van den tijd, voor de inzending bij hem gesteld, of, voor zooveel zulk een tijd niet is gesteld, zoo spoedig mogelijk:

a. indien het betreft vrijstelling om de redenen, genoemd in art. 21, eerste lid, onder 4°. en 6°., der wet, aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken;

b. indien het betreft vrijstelling om de reden, genoemd in art. 21, eerste lid, onder 5°., of wegens aanwezigheid van het geval, bedoeld in art. 34, eerste lid, onder 2°., der wet, aan Onzen Minister van Oorlog.

3. Op de staten van inlichtingen, bedoeld in art. 34, vermeldt hij te voren zijn advies.

44. Van de uitspraak, ingevolge art. 35 der wet door Gedeputeerde Staten gedaan, wordt ten spoedigste kennis gegeven aan den burgemeester van de daarbij betrokken gemeente. Deze brengt de uitspraak ten spoedigste ter kennis van den persoon, wien zij geldt. Moet deze persoon opnieuw of alsnog voor de militie worden ingeschreven, dan doet de burgemeester hem tevens mededeeling van de gedane inschrijving.

HOOFDSTUK IV.

Van de uitsluiting.

45. *1.* De bestuurders van gevangenissen, van rijkswerkinrichtingen, van rijksopvoedingsgestichten en van tuchtscholen zenden jaarlijks uiterlijk 10 April eene opgave van de daarin opgenomen personen, die voor de militie zijn ingeschreven, aan Onzen commissaris in de provincie, waar de inschrijving heeft plaats gehad.

2. Worden personen, die voor de militie zijn ingeschreven, eerst later, doch vóór 18 Juli opgenomen, dan wordt gelijke opgave gezonden uiterlijk op laatstgenoemden datum.

3. De opgave is ingericht overeenkomstig het bij dit besluit behoorende model 45.

46. Onze commissaris in de provincie zendt van de personen, vermeld in de in art. 45 bedoelde opgave, eene soortgelijke opgave, onderscheidenlijk uiterlijk 14 April en uiterlijk 22 Juli, aan den militiecommissaris in het ressort, waar bedoelde personen voor de militie zijn ingeschreven.

47. *1.* Onze Ministers van Justitie, van Marine, van Oorlog en van Koloniën nemen, ieder voor zooveel hem betreft, de noodige maatregelen, opdat, voor zooveel de artt. 45 en 46 er niet reeds in voorzien, van de personen, die in de termen vallen om voorgoed of voorloopig van den dienst bij de militie te worden uitgesloten, eene daartoe strekkende opgave tijdig wordt gedaan aan Onzen commissaris in de provincie, waar deze personen voor de militie zijn ingeschreven.

2. Onze commissaris in de provincie deelt de opgave tijdig mede aan den militieraad of, indien Gedeputeerde Staten uitspraak moeten doen, aan laatstgenoemd college.

48. *1.* De dienstplichtige, die blijkt op den dag, waarop hij zou moeten worden ingelijfd, te verkeeren in een der gevallen, in art. 37, eerste lid, onder 2°. en 3°., der wet omschreven, wordt, nadat dit geval heeft opgehouden te bestaan, opgeroepen om te worden ingelijfd op een daarbij aan te wijzen tijdstip, vallende in een tijdvak, waarin de eerste-oefening wordt aangevangen van manschappen der categorie, waartoe hij behoort.

2. Bedoeld tijdstip, zoomede de plaats van opkomst ter inlijving wordt door Onzen commissaris in de provincie bepaald.

HOOFDSTUK V.

Van de colleges voor het doen van uitspraken.

§ 1. Van den militieraad en van Gedeputeerde Staten.

49. *1.* Van den dag der opening van elke zitting af vergadert de militieraad, zoolang de behandeling der zaken voortgang kan hebben, in den regel dag aan dag, Zondagen en algemeen erkende Christelijke feestdagen uitgezonderd.

2. Elken dag vergadert de militieraad in den regel ten minste zes uren.

3. De tweede zitting van den militieraad wordt uiterlijk 20 Augustus gesloten.

50. *1.* Met inachtneming van de bepalingen der wet, van het bepaalde in art. 49

en van de aanwijzingen, door Onzen commissaris in de provincie, zoo noodig, gegeven, inzonderheid in verband met eene doelmatige regeling der zitting van den keuringsraad, regelt de voorzitter van den militieraad in overleg met den militiecommissaris de werkzaamheden van laatstgenoemden raad.

2. De voorzitter doet van de regeling der werkzaamheden mededeeling aan Onzen commissaris in de provincie, aan den militiecommissaris en aan de leden van den raad. Voor zooveel de tweede zitting van den raad betreft, geeft hij van die regeling tevens kennis aan den inspecteur van den geneeskundigen dienst der landmacht.

3. Van plaats en tijd, waarop belanghebbenden in de gelegenheid zullen worden gesteld hunne aanvrage toe te lichten of te doen toelichten, en waarop de uitspraken van den raad zullen geschieden, zoomede van plaats en tijd, waarop de ingeschrevenen, die zich bij den militieraad aan een geneeskundig onderzoek moeten onderwerpen, daartoe voor dien raad moeten verschijnen, geeft de voorzitter tijdig kennis aan de burgemeesters van de tot het rechtsgebied van den raad behoorende gemeenten, ieder voor zooveel zijne gemeente betreft.

51. Van plaats en tijd, in art. 50, derde lid, bedoeld, doet de burgemeester openbare kennisgeving, zoomede persoonlijke kennisgeving ten aanzien van hen, die bij den raad een geneeskundig onderzoek moeten ondergaan.

52. *1* Op aanvraag van den voorzitter van den militieraad, te richten aan den provinciale-adjudant in de provincie, waar de militieraad zitting houdt, worden voor den duur der tweede zitting twee onderofficieren ter beschikking van den raad gesteld.

2. De voorzitter wijst hun de te verrichten werkzaamheden aan, met dien verstande, dat één der onderofficieren meer in het bijzonder wordt belast met schrijfwerk ten behoeve van de geneeskundigen.

53. *1.* De militiecommissaris onderzoekt de stukken, bedoeld in art. 40, eerste lid, zoomede die, welke betrekking hebben op uitsluiting van den dienst, en vermeldt, voor zoover de militieraad uitspraak heeft te doen, zooveel mogelijk zijn advies op beide exemplaren van het alphabetisch register.

2. Uiterlijk 20 April en uiterlijk 28 Juli zendt de militiecommissaris de in het vorig lid bedoelde stukken en die, welke betrekking hebben op uitsluiting van den dienst, een en ander voor zoover alsdan onder zijne berusting zijnde, met de in art. 40, tweede lid, genoemde registers aan den voorzitter van den militieraad.

3. Ten aanzien van de uitspraak omtrent ingeschrevenen, met betrekking tot wie bij bedoelde toezending nog geen advies is gegeven, brengt de militiecommissaris zijn advies uit in de zitting van den militieraad. Dit advies wordt eveneens op beide exemplaren van het alphabetisch register vermeld.

54. Indien het den voorzitter van den militieraad wenschelijk voorkomt, dat het onderzoek van een ingeschrevene op de plaats, waar deze zich bevindt, geschiedt vanwege een anderen raad, doet hij een daartoe strekkend voorstel aan Onzen commissaris in de provincie.

55. *1.* Indien Onze commissaris in de provincie bepaalt, dat het onderzoek van een ingeschrevene zal plaats hebben voor of vanwege een anderen militieraad, geeft hij hiervan kennis aan den voorzitter van elken der daarbij betrokken militieraden, zoomede aan den burgemeester der gemeente, waar belanghebbende is ingeschreven. Tevens bevordert hij, dat dergelijke kennisgeving geschiedt aan den ingeschrevene.

2. De voorzitters van bedoelde raden handelen op overeenkomstige wijze als in art. 74 is omschreven.

56. *1.* Ingeval de militieraad uitspraak moet doen omtrent de geschiktheid van een ingeschrevene, die behoort tot eene der categorieën, bedoeld in art. 59, tweede lid, onder 3°., 4°., en 5°., der wet, dan wordt gehandeld op de wijze, in de volgende leden omschreven.

2. Behoort de ingeschrevene tot de categorie, bedoeld in genoemde wetsbepaling onder 3°., dan wordt gehandeld in overeenkomstigen zin als is omschreven in het derde en het vierde lid van voormeld artikel.

3. Behoort de ingeschrevene tot eene der categorieën, bedoeld in genoemde wetsbepaling onder 4°. en 5°., dan wordt hij op verzoek van den voorzitter door den burgemeester der gemeente, waar hij is ingeschreven, opgeroepen om op tijd en plaats, door den voorzitter te bepalen, zich bij den militieraad aan een geneeskundig onderzoek te onderwerpen. Bij de oproeping wordt den ingeschrevene medegedeeld, dat hij niet verplicht is aan de oproeping te voldoen, doch dat hij, zoo hij niet verschijnt of zich niet aan het onderzoek onderwerpt, voor geschikt wordt gehouden. Indien de ingeschrevene woonplaats heeft of verblijf houdt in het buitenland en door ziekte of gebreken buiten staat is voor den militieraad

te verschijnen, kan hij bij dien raad vóór de sluiting zijner zitting eene verklaring inzenden, die voldoet aan overeenkomstige vereischten als zijn omschreven in art. 78. Werd door den ingeschrevene ook bij den keuringsraad eene dergelijke verklaring ingediend, dan moet die, bestemd voor den militieraad, zijn afgegeven door twee andere geneeskundigen dan die de eerste verklaring hebben afgegeven.

57. *1.* De loting, bedoeld in art. 29, eerste lid, der wet, en die, bedoeld in art. 30, tweede lid, der wet, geschieden in de zitting van den militieraad en wel in het openbaar en op de wijze, in de volgende leden omschreven.

2. De voorzitter van den militieraad brengt in gereedheid een getal biljetten, overeenstemmende met het getal personen, tusschen wie geloot moet worden.

3. De biljetten moeten zijn gelijk van kleur en van afmeting.

4. Zij vermelden elk een nummer, te beginnen met nummer één.

5. Zij worden op eenvormige wijze elk in een koker of ring bevestigd en wel zóó, dat het nummer, op het biljet vermeld, vóór de trekking niet kenbaar is. Vervolgens worden zij in een kom van ongekleurd doorschijnend glas gedaan. Daarna worden zij dooreengeschud.

6. De personen, in het tweede lid bedoeld, trekken ieder een nummer, in de volgorde, waarin hunne namen op het alphabetisch register voorkomen.

7. Voor hem, die niet is opgekomen of wel buiten staat of onwillig is zelf een nummer te trekken, wordt het getrokken door den voorzitter.

8. Hem, wien het hoogste nummer ten deel valt, of hun, wien de hoogste nummers ten deel vallen, wordt de vrijstelling verleend.

58. *1.* De overeenkomst, bedoeld in art. 29, tweede lid, der wet, wordt aangegaan, hetzij schriftelijk ten overstaan van den burgemeester of van een door dezen daartoe aangewezen gemeente-ambtenaar, binnen den tijd, voor de toezending aan den militiecommissaris van de voor vrijstelling benoodigde bewijsstukken gesteld, hetzij mondeling in de zitting van den militieraad ten tijde, waarop de ingeschrevenen in de gelegenheid worden gesteld hunne aanvrage toe te lichten of te doen toelichten.

2. Het verleenen van de toestemming, bedoeld in art. 29, vierde lid, der wet, geschiedt eveneens op eene der wijzen, in het vorig lid omschreven.

3. Ten aanzien van het opmaken van de schriftelijke overeenkomst en van de schriftelijke toestemming geldt het bepaalde in art. 28, eerste lid. De burgemeester der gemeente, waar de belanghebbenden voor de militie zijn ingeschreven, zendt bedoelde stukken aan den militiecommissaris, zooveel mogelijk tegelijk met de toezending van de bewijsstukken, bedoeld in het eerste lid.

59. *1.* Van de uitspraken, door den militieraad gedaan, doet de voorzitter ten spoedigste mededeeling aan den burgemeester van de daarbij betrokken gemeente.

2. De burgemeester brengt de uitspraken ten spoedigste ter kennis van hen, wie zij gelden, of van hun vader, moeder, voogd of curator.

60. *1.* Van elke uitspraak, door Gedeputeerde Staten gedaan krachtens art. 50 of krachtens art. 52 der wet, geschiedt ten spoedigste mededeeling aan den burgemeester der gemeente, waar hij, wien de uitspraak geldt, voor de militie is ingeschreven, zoomede aan de autoriteit, bij wie het alphabetisch register berust.

2. De burgemeester, in het eerste lid bedoeld, doet van de uitspraak ten spoedigste openbare kennisgeving en doet tevens bij persoonlijke kennisgeving de mededeeling, in de artt. 50 en 52 der wet voorgeschreven. Voor zooveel betreft uitspraken van Gedeputeerde Staten tot vrijstelling om eene der redenen, genoemd in art. 21, eerste lid, onder 4°. en 5°., der wet, deelt hij bij laatstbedoelde kennisgeving tevens mede, dat, zoo de uitspraak vóór 1 September onherroepelijk wordt, de ingeschrevene voor de volgende lichting op nieuw voor de militie wordt ingeschreven.

3. De autoriteit, in het eerste lid bedoeld, zorgt voor de vermelding van de uitspraak op beide exemplaren van het alphabetisch register.

61. *1.* De uitspraken tot het al of niet verleenen van vrijstelling of tot uitsluiting worden in beide exemplaren van het alphabetisch register vermeld met aanduiding, in geval van vrijstelling of uitsluiting, van de reden, zooveel mogelijk op een der volgende wijzen:

Vrijgesteld wegens . . . . . .

Voor één jaar vrijgesteld wegens . . . . . .

Voorgoed vrijgesteld wegens . . . . . .

De aangevraagde vrijstelling wegens . . . . . *geweigerd.*

Voorgoed uitgesloten op grond van art. 36, *eerste lid,* . . . . ., *der wet.*

Voorloopig uitgesloten op grond van art. 37, *eerste lid,* . . . . ., *der wet.*

2. Bij de vermelding der vrijstelling van hen, die een geestelijk of een godsdienstigmenschlievend ambt bekleeden of daartoe worden opgeleid, wordt aangeduid de in art. 31, eerste lid, der wet genoemde hoedanigheid, op grond waarvan de vrijstelling wordt verleend.

3. Van niet-ontvankelijk-verklaring wordt eveneens in beide exemplaren van het alphabetisch register melding gemaakt.

62. *1.* Ten aanzien van de uitspraak van den militieraad omtrent geschiktheid voor den dienst geldt het bepaalde in art. 81, eerste, derde en vierde lid.

2. Ingeval een vanwege den militieraad te houden onderzoek niet kan plaats hebben, wordt in beide exemplaren van het alphabetisch register in de kolom betreffende de uitspraak vermeld:

Wordt voor geschikt gehouden op grond van art. 46, vierde lid, der wet.

63. *1.* Na afloop van de eerste zitting van den militieraad zendt de voorzitter van dezen raad de registers of de deelen van registers aan den voorzitter van den keuringsraad, ieder voor zooveel op zijn raad betrekking hebbende.

2. Na afloop van de tweede zitting van den militieraad zendt de voorzitter van dezen raad het inschrijvingsregister en één exemplaar van het alphabetisch register aan den militiecommissaris, het andere exemplaar van laatstgenoemd register aan Onzen commissaris in de provincie, aan wien hij tevens zendt:

1°. de bij den militieraad ingeleverde bewijsstukken;

2°. de opgaven betreffende uitsluiting van den dienst;

3°. een door den secretaris van den militieraad opgemaakt statistisch overzicht, ingericht overeenkomstig het door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken vast te stellen model.

64. Gedeputeerde Staten zenden jaarlijks in de maand Juli aan Onzen Minister van Oorlog eene opgaaf van het getal personen, door wie bij hen aanvrage is gedaan om vrijstelling, met vermelding, aan hoevelen hunner de vrijstelling wèl, en aan hoevelen de vrijstelling niet is verleend, een en ander voor elke reden van vrijstelling afzonderlijk.

§ 2. Van den keuringsraad.

65. *1.* Bij de regeling van de zitting van den keuringsraad wordt zooveel mogelijk in acht genomen:

1°. dat de keuringsraad voor elke groep van personen niet eerder vergadert dan veertien dagen nadat de vergadering van den militieraad in diens eerste zitting voor die groep heeft plaats gehad;

2°. dat de zitting van den keuringsraad vóór 16 Juli eindigt;

3°. dat per dag ongeveer 45 ingeschrevenen worden onderzocht;

4°. dat aan het einde der zitting eene vergadering wordt gehouden voor afdoening van de zaken, welker behandeling nog niet is afgeloopen.

2. Aan ingeschrevenen, die niet bij onherroepelijk geworden uitspraak hetzij voorgoed of tijdelijk zijn vrijgesteld, hetzij voorgoed of voorloopig zijn uitgesloten, en die nog geen onderzoek naar hunne geschiktheid voor den dienst hebben ondergaan, kan door den voorzitter van dien raad worden toegestaan, zich alsnog in de in het vorig lid onder 4°. bedoelde vergadering aan eene meting en, zoo noodig, aan een geneeskundig onderzoek te onderwerpen.

66. Van de regeling der zitting van den keuringsraad doet Onze commissaris in de provincie mededeeling aan:

1°. den inspecteur van den geneeskundigen dienst der landmacht;

2°. den voorzitter van den keuringsraad;

3°. de burgemeesters, ieder voor zooveel zijne gemeente betreft.

67. *1.* De burgemeester doet van de in art. 66 bedoelde regeling, voor zooveel zijne gemeente betreft, openbare kennisgeving.

2. Bovendien doet de burgemeester aan elken ingeschrevene, van wien nog niet vaststaat, dat hij niet voor den keuringsraad zal behoeven te verschijnen, eene persoonlijke kennisgeving van plaats, dag en uur, waarop zijne verschijning, indien noodig, zal moeten plaats hebben.

3. Bij de kennisgevingen, in het eerste en het tweede lid bedoeld, wordt tevens bekendgemaakt:

a. wie niet voor den keuringsraad behoeven te verschijnen;

b. dat de ingeschrevenen bij den keuringsraad hunne wenschen met betrekking tot de inlijving kunnen kenbaar maken.

68. *1.* Op aanvraag van den voorzitter van den keuringsraad, te richten aan den provinciale-adjudant in de provincie, waar de keuringsraad zitting houdt, worden voor den duur der zitting twee onderofficieren ter beschikking van den raad gesteld.

2. De voorzitter wijst hun de te verrichten werkzaamheden aan, met dien verstande, dat één der onderofficieren meer in het bijzonder

wordt belast met schrijfwerk ten behoeve van de geneeskundigen.

69. *1.* De aanwijzing van een burger-geneeskundige als lid van den keuringsraad geschiedt zoodanig, dat in den regel eenzelfde burger-geneeskundige niet langer dan zes dagen achtereen in den raad zitting heeft.

2. Als lid van den keuringsraad wordt bij voorkeur aangewezen een burger-geneeskundige, van wien niet te verwachten is, dat vele der door hem als lid van den raad te onderzoeken personen tot zijne patiënten zullen behooren.

70. De eed of belofte, bedoeld in art. 55, vierde lid, der wet, is van den volgenden inhoud:

„Ik zweer (beloof), dat ik de werkzaamheden, die mij worden opgedragen in verband met mijne aanwijzing voor het onderzoek naar de geschiktheid voor den dienst van ingeschrevenen voor de militie, zal vervullen nauwgezet, eerlijk en onpartijdig.

„Zoo waarlijk helpe mij God Almachtig! (Dat beloof ik.)"

71. *1.* Onze commissaris in de provincie zorgt, dat ter plaatse, waar de keuringsraad vergadert, aanwezig is eene lengtemaat, geijkt overeenkomstig de wet betreffende de maten, gewichten en weegwerktuigen. Voorts zorgt hij, dat ter plaatse, waar de keuringsraad het eerst vergadert, aanwezig zijn de hulpmiddelen, bij het geneeskundig onderzoek benoodigd.

2. De burgemeester der gemeente, waar eene lengtemaat ten behoeve van den keuringsraad aanwezig is, zorgt, dat de maat op den daarvoor bepaalden tijd opnieuw wordt onderzocht. Ingeval de maat wordt afgekeurd, zendt de burgemeester hiervan bericht aan Onzen commissaris in de provincie, met mededeeling van de herstelling, die de maat zal moeten ondergaan.

72. Indien het den voorzitter van den keuringsraad wenschelijk voorkomt, dat het onderzoek van een ingeschrevene op de plaats, waar deze zich bevindt, geschiedt vanwege een anderen raad, doet hij een daartoe strekkend voorstel aan Onzen commissaris in de provincie.

73. Indien Onze commissaris in de provincie bepaalt, dat het onderzoek van een ingeschrevene zal plaats hebben voor of vanwege een anderen keuringsraad, geeft hij hiervan kennis aan den voorzitter van elken der daarbij betrokken keuringsraden, zoomede aan den burgemeester der gemeente, waar belanghebbende is ingeschreven. Tevens bevordert hij, dat dergelijke kennisgeving geschiedt aan den ingeschrevene.

74. *1.* De voorzitter van den keuringsraad zendt omtrent elken ingeschrevene, die vermeld is op de bij den raad berustende registers en wiens onderzoek moet plaats hebben voor of vanwege een anderen keuringsraad, een uittreksel uit het alphabetisch register aan den voorzitter van laatstbedoelden raad.

2. Nadat de ingeschrevene het onderzoek heeft ondergaan, zendt de voorzitter van laatstbedoelden aan dien van eerstbedoelden raad het uittreksel terug, voorzien van de uitspraak en van de verdere aanteekeningen, noodig tot invulling van het alphabetisch register.

75. *1.* De bestuurders van krankzinnigen-, idioten-, doofstommen- en blindengestichten zenden jaarlijks uiterlijk 10 Mei omtrent elken daarin opgenomen persoon, die voor de militie is ingeschreven, aan Onzen commissaris in de provincie, waar de inschrijving heeft plaats gehad, eene door een geneeskundige op of na 1 Mei afgegeven omstandige verklaring omtrent den toestand van den ingeschrevene, vermeldende tevens zijn oordeel omtrent diens geschiktheid voor den dienst.

2. Onze commissaris in de provincie zendt de in het vorig lid bedoelde verklaringen uiterlijk 15 Mei aan den voorzitter van den keuringsraad.

76. *1.* De ingeschrevene, die zijn beroep maakt van de buitenlandsche zeevaart of van de zeevisscherij buitenslands en hiervan ten genoegen van den plaatselijke- of garnizoens-commandant in een der garnizoenen, waar een officier van gezondheid is, of van den commandant der afdeeling mariniers te Rotterdam doet blijken, wordt op vertoon van zijn bewijs van inschrijving voor de militie tot en met 15 Mei van het jaar, voorafgaande aan dat der lichting, waarvoor hij ingeschreven is, eenmaal in de gelegenheid gesteld zich te onderwerpen aan eene meting en, zoo noodig, aan een geneeskundig onderzoek omtrent zijne geschiktheid voor den dienst, indien hij zich op een werkdag, des voormiddags 9 uur, bij een dier commandanten aanmeldt en ten minste een dag te voren daartoe, hetzij schriftelijk, hetzij mondeling aanvraag heeft gedaan.

2. De uitslag der meting wordt door genoemden commandant vastgesteld.

3. Het geneeskundig onderzoek wordt door de zorg van dien commandant verricht door een officier van gezondheid en een burger geneeskundige.

4. De commandant ondervraagt den in

geschrevene naar zijne wenschen met betrekking tot de inlijving en vormt zich zooveel mogelijk een oordeel omtrent diens geschiktheid voor bestemming voor een bepaalden dienst, een bepaald wapen of een bepaald korps.

5. Op het bewijs van inschrijving, dat aan den ingeschrevene wordt teruggegeven, wordt aangeteekend, dat de meting en het geneeskundig onderzoek heeft plaats gehad, zoomede waar en op welken datum.

6. De uitslag van de meting en van het geneeskundig onderzoek en, ingeval de ingeschrevene ongeschikt wordt geacht, de gronden hiervan, zoomede de wenschen van den ingeschrevene en het oordeel van den commandant, in het vierde lid bedoeld, worden door dezen ten spoedigste medegedeeld aan Onzen commissaris in de provincie, waar de onderzochte persoon voor de militie is ingeschreven.

7. Deze commissaris bevordert, dat een en ander zoodra mogelijk ter kennis van den keuringsraad wordt gebracht.

77. *1.* De ingeschrevene, die zijn beroep maakt van de buitenlandsche zeevaart of van de zeevisscherij buitenslands, zoomede de ingeschrevene, die woonplaats heeft of verblijf houdt in het buitenland, kan zich bij den keuringsraad onderwerpen aan eene meting en, zoo noodig, aan een geneeskundig onderzoek.

2. Het bepaalde in het vorig lid geldt niet ten aanzien van den ingeschrevene, die reeds overeenkomstig art. 76 eene meting en, zoo noodig, een geneeskundig onderzoek heeft ondergaan.

78. *1.* De ingeschrevene, die woonplaats heeft of verblijf houdt in het buitenland, kan, indien hij door ziekte of gebreken buiten staat is voor den keuringsraad te verschijnen, bij dien raad vóór de sluiting zijner zitting eene verklaring inzenden, die voldoet aan de vereischten, in de volgende leden omschreven.

2. Uit de verklaring moet blijken:

1°. dat de ingeschrevene — met geslachtsnaam, voornamen en leeftijd aan te duiden — wegens ziekte of gebreken buiten staat is voor den keuringsraad te verschijnen;

2°. dat de ingeschrevene door hen, die de verklaring hebben afgegeven, ongeschikt voor den dienst wordt geoordeeld;

3°. de aard en de graad van de ziekte of het gebrek, op grond waarvan de ongeschiktheid aanwezig wordt geacht, zoomede de bezwaren, door de ziekte of het gebrek veroorzaakt.

3. De verklaring moet na 1 Mei zijn afgegeven door twee geneeskundigen, die ter plaatse van afgifte bevoegd zijn tot uitoefening van de genees- en heelkunde. In de Nederlandsche koloniën mag de verklaring door enkel dokters-djawa echter alleen dan worden afgegeven, wanneer ter plaatse geen ander geneeskundige is, en mag zij door een dokter-djawa met een ander geneeskundige alleen dan worden afgegeven, wanneer ter plaatse niet meer dan één ander geneeskundige is.

4. De handteekeningen van hen, die de verklaring hebben afgegeven, moeten behoorlijk voor echt zijn verklaard, onder bijvoeging, dat zij, door wie de handteekeningen zijn gesteld, ter plaatse bevoegd zijn tot uitoefening van de genees- en heelkunde, dan wel dokter-djawa zijn. Zoo het stuk is onderteekend door dokters-djawa of mede-onderteekend door een dokter-djawa, moet bovendien blijken, welk der in het vorig lid, tweeden volzin, omschreven gevallen aanwezig is.

79. *1.* Over de ingeschrevenen, bedoeld in art. 59, tweede lid, der wet, wordt door den keuringsraad uitspraak gedaan:

a. voor zooveel zij behooren tot de in dat lid onder 1°. en 2°. bedoelde personen, indien het derde lid van genoemd artikel op hen wordt toegepast;

b. voor zooveel zij behooren tot de in eerstgenoemd lid onder 3°., 4°. en 5°. bedoelde personen, indien zich voordoet een der gevallen, omschreven in de artt. 75—78.

2. De uitspraak, die volgens het vorig lid zou zijn te doen, wordt echter in verband met het bepaalde in art. 60, tweede lid, tweeden volzin, der wet achterwege gelaten, indien het gevoelen van de geneeskundige leden van den raad niet van gelijke strekking is.

80. *1.* De voorzitter van den keuringsraad vraagt elken voor dien raad verschenen ingeschrevene, die geschikt is verklaard, af, of hij wenscht te worden bestemd voor de zeemilitie, voor een bereden korps of voor de administratietroepen en voorts, zoo noodig, aan welk korps en aan welk garnizoen hij zich het liefst zou zien toegewezen. Wenscht de ingeschrevene aan de zeemilitie te worden toegewezen, dan vraagt de voorzitter hem tevens, of hij voorkeur heeft ten opzichte van een der voor de zeemilitie bepaalde inlijvingstijdvakken, en, zoo ja, voor welk. Voor zooveel noodig verstrekt hij den ingeschrevene daarbij inlichtingen.

2. De voorzitter brengt onder de aandacht van den ingeschrevene:

1°. dat met diens wenschen alleen rekening kan worden gehouden, indien hij voldoet aan

de bijzondere eischen van geschiktheid, eventueel ten opzichte van den dienst of het korps zijner keuze gesteld, en de dienstbelangen geen bezwaar tegen de inwilliging van zijne wenschen opleveren;

2°. dat, voor zooveel de militie te land betreft, in de eerste plaats rekening wordt gehouden met de wenschen van hen, die in het bezit zijn van het bewijs van voorgeoefendheid, bedoeld in art. 70, eerste lid, der wet.

3. Van de wenschen van den ingeschrevene wordt in het alphabetisch register eene beknopte aanteekening gesteld. Tevens wordt daarin aangeteekend, voor welken dienst of voor welk wapen of korps de ingeschrevene naar het oordeel van den voorzitter het meest geschikt is en, voor zooveel noodig, op welke gronden dit oordeel steunt.

4. Schriftelijke verklaringen, welke den voorzitter worden aangeboden ten bewijze, voor welk vak of voor welken arbeid de ingeschrevene bijzondere geschiktheid bezit, worden door den voorzitter in ontvangst genomen en voorzien van eene aanteekening, vermeldende den juisten naam van den ingeschrevene en de gemeente, waar hij is ingeschreven.

5. Ook ondervraagt de voorzitter den in het eerste lid bedoelden ingeschrevene naar zijn beroep en naar het door hem genoten onderwijs. Voor zoover daarbij blijkt, dat de dienaangaande in het alphabetisch register voorkomende aanteekeningen wijziging of aanvulling behoeven, wordt deze aangebracht.

6. De voorzitter gedraagt zich overigens naar de bepalingen of aanwijzingen, hem door Onzen Minister van Marine of van Oorlog gegeven.

81. *1.* De uitspraak omtrent geschiktheid voor den dienst wordt in beide exemplaren van het alphabetisch register vermeld.

2. In geval van ongeschiktheid wegens gemis van de gevorderde lengte wordt de uitspraak als volgt vermeld:

Ongeschikt (te klein).

3. Ten aanzien van den ingeschrevene, die een geneeskundig onderzoek heeft ondergaan, wordt de uitspraak vermeld op een der volgende wijzen:

Geschikt.

Ongeschikt.

4. In geval van ongeschiktheid op grond van ziekten of gebreken wordt tevens het nummer vermeld, waaronder de ziekten of gebreken in het keuringsreglement zijn aangeduid.

82. *1.* Na afloop van de zitting van den keuringsraad zendt de voorzitter van dezen raad de registers of de deelen van registers aan den militiecommissaris.

2. Tevens zendt hij aan den voorzitter van den militieraad eene opgave van de personen, te wier aanzien het gevoelen van de geneeskundige leden van den keuringsraad omtrent hunne geschiktheid niet van gelijke strekking was. Indien een dergelijk geval zich niet heeft voorgedaan, zendt hij hiervan bericht.

3. De hulpmiddelen voor het geneeskundig onderzoek zendt hij naar de plaats, waar de militieraad in zijne tweede zitting het eerst vergadert. In de provincie of in het district, waar meer dan één keuringsraad is, handelt de voorzitter met bedoelde hulpmiddelen overeenkomstig de aanwijzingen, hem door Onzen commissaris in de provincie verstrekt.

4. De verklaringen, bedoeld in art. 80, vierde lid, worden door den voorzitter gezonden aan Onzen commissaris in de provincie, voor zooveel zij betrekking hebben op personen, die bij de zeemilitie wenschen te worden ingelijfd, en voor het overige aan den provinciale-adjudant.

83. De verzoekschriften, houdende aanvrage van een nieuw geneeskundig onderzoek als bedoeld in art. 61 der wet, worden door den burgemeester aan den voorzitter van den militieraad gezonden bij eene lijst, ingericht overeenkomstig het bij dit besluit behoorende model 46.

SLOTBEPALINGEN.

84. *1.* Het register van verlofgangers, vermeld in art. 87 der wet, is ingericht overeenkomstig het bij dit besluit behoorende model 47.

2. Het kan voor elke lichting afzonderlijk of doorloopend voor onderscheidene lichtingen worden gehouden.

3. Indien eene in kolom 5 vermelde datum van opkomst wijziging ondergaat of indien een verlofganger niet op den vastgestelden datum opkomt, wordt dienaangaande in genoemde kolom eene aanteekening gesteld dan wel het ingevulde gewijzigd.

4. Kolom 8 wordt ingevuld in de gemeente, waar de verlofganger de in die kolom bedoelde kennisgeving doet; de kolommen 9 en 10 worden ingevuld in de gemeente, waar hij zich gaat vestigen.

85. Zoolang dienaangaande door Ons geen nadere voorzieningen worden getroffen, wordt gehandeld in overeenkomstigen zin als is bepaald in de artikelen 82, 92 (behalve het zesde lid), 94—102, 107, 112 en 113 van Ons

besluit van 2 December 1901 (*Staatsblad* n°. 230), laatstelijk gewijzigd bij Ons besluit van 4 Juli 1911 (*Staatsblad* n°. 200). met dien verstande, dat, waar in die artikelen melding wordt gemaakt van bepalingen der Militiewet 1901, daarvoor zooveel noodig in de plaats worden gelezen de overeenkomstige bepalingen der Militiewet (*Staatsblad* 1912, n°. 21).

86. Ten aanzien van hen, die op grond van art. 113, eerste zinsnede, der Militiewet 1901 ontheffing van den werkelijken dienst hebben gevraagd en op wier verzoek bij het vervallen van die wet nog niet is beschikt, worden de bewijsstukken, die door hen moesten worden overgelegd om op zoodanige ontheffing aanspraak te kunnen maken, beschouwd als die, waarvan overlegging benoodigd is tot het verkrijgen van vrijstelling op grond van art. 21, eerste lid, 4°., der wet.

87. Ten aanzien van de openbare kennisgeving, bedoeld in art. 51, kan voor zooveel noodig worden afgeweken van den termijn, vermeld in art. 4, vijfde lid.

88. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het geplaatst is.

Onze Ministers van Oorlog, van Marine en van Binnenlandsche Zaken zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 13den April 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,
(*get.*) H. COLIJN.

De Minister van Marine,
(*get.*) J. WENTHOLT.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 19 *April* 1912.)

Art. 31 der Militiewet.
—
Art. 31 van het Militiebesluit.
—

TABEL I, *houdende regeling van de vrijstelling van den dienst bij de militie van geestelijken, bedienaren van den godsdienst en studenten in de godgeleerdheid.*

	WIE GEACHT WORDEN DE HOEDANIGHEID TE BEZITTEN VAN:		DOOR WIE DE VERKLARING MOET WORDEN AFGEGEVEN:			Naar welk der bij het Militiebesluit behoorende modellen de over te leggen verklaring moet worden opgemaakt:	
						voor geestelijken of bedienaren van den godsdienst, uitgezonderd candidaten in de godgeleerdheid.	voor candidaten en studenten in de godgeleerdheid.
KERKGENOOTSCHAP.	geestelijke of bedienaar van den godsdienst.	student in de godgeleerdheid.	voor geestelijken of bedienaren van den godsdienst, uitgezonderd candidaten in de godgeleerdheid.	voor candidaten en studenten in de godgeleerdheid.			

vormde Kerk .			zij zijn gevestigd.	zich tot het leeraarsambt voorbereiden, of de rector van het gymnasium, waar zij onderwijs ontvangen.		
Evangelisch-Luthersche Kerk.			de synodale commissie der Evangelisch-Luthersche Kerk.	curatoren van het Evangelisch-Luthersch seminarium, de rector-magnificus van de inrichting van hooger onderwijs, waar zij zich tot het leeraarsambt voorbereiden, of de rector van het gymnasium, waar zij onderwijs ontvangen.	12	11, 13 of 32
Hersteld-Evangelisch-Luthersche Kerk		zij, die onderricht in de godgeleerdheid ontvangen aan eene wettiglijk bestaande inrichting van hooger onderwijs, met het stellig gebleken voornemen om tot bedienaar van den godsdienst te worden opgeleid, en zij, die leerling der 5de of der 6de klasse van een wettiglijk bestaand gymnasium zijn en aan die inrichting onderwijs ontvangen in de Hebreeuwsche taal met het stellig gebleken voornemen om zich voor te bereiden tot de studie der godgeleerdheid.	de algemeene kerkelijke commissie der Hersteld-Evangelisch-Luthersche Kerk.	de algemeene kerkelijke commissie der Hersteld-Evangelisch-Luthersche Kerk of de rector van het gymnasium, waar zij onderwijs ontvangen.	14	14 of 32
Remonstrantsche Broederschap .	*a.* zij, die predikant of leeraar zijn bij eene kerkelijke gemeente of plaatselijke kerk; *b.* zij, die tot proponent zijn bevorderd;		het college van professor en curatoren van het seminarium der Broederschap.	het college van professor en curatoren van het seminarium der Broederschap of de rector van het gymnasium, waar zij onderwijs ontvangen.	15	15 of 32
Doopsgezinde Gemeenten . . .	*c.* zij, die den rang van candidaat in de godgeleerdheid hebben bekomen.		het bestuur der Algemeene Doopsgezinde Sociëteit.	curatoren van het seminarium der Algemeene Doopsgezinde Sociëteit, de rector-magnificus der inrichting van hooger onderwijs, waar zij zich tot het leeraarsambt voorbereiden, of de rector van het gymnasium, waar zij onderwijs ontvangen.	16	11, 17 of 32
Gereformeerde Kerken in Nederland . . .			de kerkeraad der plaatselijke kerk.	de rector-magnificus van de vrije universiteit, de rector der theologische school van de Gereformeerde Kerken, of de rector van het gymnasium, waar zij onderwijs ontvangen.	18	11, 19 of 32
Christelijke Gereformeerde Kerk.				het curatorium van de theologische school tot opleiding voor predikant in de Christelijke Gereformeerde Kerk of de rector van het gymnasium, waar zij onderwijs ontvangen.	18	20 of 32

KERKGENOOTSCHAP.	WIE GEACHT WORDEN DE HOEDANIGHEID TE BEZITTEN VAN:		DOOR WIE DE VERKLARING MOET WORDEN AFGEGEVEN:		Naar welk der bij het Militiebesluit behoorende modellen de over te leggen verklaring moet worden opgemaakt:	
	geestelijke of bedienaar van den godsdienst.	student in de godgeleerdheid.	voor geestelijken of bedienaren van den godsdienst, uitgezonderd candidaten in de godgeleerdheid.	voor candidaten en studenten in de godgeleerdheid.	voor geestelijken of bedienaren van den godsdienst, uitgezonderd candidaten in de godgeleerdheid.	voor candidaten en studenten in de godgeleerdheid.
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Vrije Christelijke Gemeenten . .	zij, die predikant zijn bij eene kerkelijke gemeente.	–	de kerkeraad van de kerkelijke gemeente.	–	21	–
Protestantsche Gemeenten in Nederlandsch-Indië.	de predikanten, de hulppredikers, alsmede de godsdienstleeraars voor de voorziening in de godsdienstige behoeften der minder gegoede leden van Protestantsche gemeenten.	–	de directeur van het Departement van algemeen burgerlijk bestuur in Nederlandsch-Indië, waaronder de eeredienst ressorteert, of de Minister van Koloniën.	–	22	–
Protestantsche Gemeenten in de koloniën Suriname en Curaçao.	de predikanten bij de Hervormde en de Evangelisch-Luthersche gemeenten te Paramaribo en bij de Vereenigde Protestantsche gemeenten te Nieuw-Nickerie en op Curaçao, de leeraren bij de Protestantsche gemeenten op Bonaire en Aruba en de hoofdvoorstanders, leeraren, dienstdoende geestelijken en hulpzendelingen bij de Evangelische Broedergemeenten in Suriname.	–	de Gouverneur der kolonie of de Minister van Koloniën.	–	23	–

Rooms-Katholieke	zij, die door het ontvangen van de kerkelijke wijding de hoedanigheid hebben verkregen van priester, diaken of sub-diaken.	de kerkelijke wijding te verkrijgen, hunne opleiding tot bedienaar van den godsdienst ontvangen: hetzij aan eene der afdeelingen van de bisschoppelijke seminariën der diocesen van Utrecht, Haarlem, 's-Hertogenbosch, Breda en Roermond, onderscheidenlijk gevestigd te Driebergen, Warmond, Haaren, Hoeven en Roermond; hetzij aan de inrichting van hooger onderwijs in de Abdij van Berne, gevestigd te Heeswijk; hetzij aan eene inrichting, die voldoet aan de artt. 149 en 150 der hooger-onderwijswet, mits deze inrichting staat onder het bestuur van eene instelling of vereeniging, die rechtspersoonlijkheid bezit en òf voor het geheel òf voor de afdeeling, waarin de belanghebbende zich bevindt, uitsluitend bestemd is voor hen, van wie het bovengenoemd voornemen stellig blijkt en die hunne opleiding ontvangen tot bedienaar van den godsdienst; en zij, die leerling der 5de of der 6de klasse van een wettiglijk bestaand gymnasium zijn en aan die inrichting onderwijs ontvangen in de Hebreeuwsche taal met het stellig gebleken voornemen om zich voor te bereiden tot de studie der godgeleerdheid.	de bisschop of, bij gebreke van dezen, de kerkvoogden, die den bisschop vervangen, ieder voor zooveel zijn diocees betreft, of, ingeval het Roomsch-Katholieke geestelijken in Nederlandsch-Indië geldt, hetzij de Apostolisch-Vicaris en Pastoor van Batavia, hetzij de Minister van Koloniën.	de bisschop of, bij gebreke van dezen, de kerkvoogden, die den bisschop vervangen, ieder voor zooveel zijn diocees betreft, of de rector van het gymnasium, waar zij onderwijs ontvangen.		
Oud-Bisschoppelijke Cleresie		zij, die met het stellig gebleken voornemen om de kerkelijke wijding te verkrijgen, hunne opleiding tot bedienaar van den godsdienst ontvangen aan het seminarium der Cleresie, en zij, die leerling der 5de			24	29 of 32

KERKGENOOTSCHAP	WIE GEACHT WORDEN DE HOEDANIGHEID TE BEZITTEN VAN:		DOOR WIE DE VERKLARING MOET WORDEN AFGEGEVEN:		Naar welk der bij het Militiebesluit behoorende modellen de over te leggen verklaring moet worden opgemaakt:	
	geestelijke of bedienaar van den godsdienst.	student in de godgeleerdheid.	voor geestelijken of bedienaren van den godsdienst, uitgezonderd candidaten in de godgeleerdheid.	voor candidaten en studenten in de godgeleerdheid.	voor geestelijken of bedienaren van den godsdienst, uitgezonderd candidaten in de godgeleerdheid.	voor candidaten en studenten in de godgeleerdheid.
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
		of der 6de klasse van een wettiglijk bestaand gymnasium zijn en aan die inrichting onderwijs ontvangen in de Hebreeuwsche taal met het stellig gebleken voornemen om zich voor te bereiden tot dd studie der godgeleerheid.				
Nederlandsch-Israëlietische Kerk.	zij, die een van de graden in de godgeleerdheid, bij de bestaande of nader vast te stellen reglementen op dit onderwijs als zoodanig erkend, hebben verkregen en bij eene Israëlietische gemeente het predik- of eenig ander bezoldigd geestelijk ambt voortdurend en met uitsluiting van iedere andere niet-kerkelijke betrekking uitoefenen.	zij, die als student aan een van de Israëlietische seminariën zijn ingeschreven en aan die inrichting van onderwijs voortdurend onderricht ontvangen in de godgeleerdheid met het stellig gebleken voornemen om tot bedienaar van den godsdienst bij het Israëlietisch kerkgenootschap te worden opgeleid, en zij, die leerling der 5de en der 6de klasse van een wettiglijk bestaand gymnasium zijn en aan die inrichting onderwijs ontvangen in de Hebreeuwsche taal met het stellig gebleken voornemen om zich voor te bereiden tot de studie der godgeleerdheid.	het kerkbestuur der kerkelijke gemeente, waarbij zij hun ambt uitoefenen.	curatoren of regenten van het seminarium, of de rector van het gymnasium, waar zij onderwijs ontvangen.	30	31 of 32
Portugeesch-Israëlietische Kerk.					30	31 of 32

Art. 31 der Militiewet.

Art. 31 van het Militiebesluit.

TABEL II, *houdende regeling van de vrijstelling van den dienst bij de militie van zendeling-leeraren, broeders-diakonen, Roomsch-Katholieke ordebroeders, zendeling-kweekelingen en proefbroeders.*

Hoedanigheid.	Wie geacht worden de aangeduide hoedanigheid te bezitten.	Door wie de verklaring moet worden afgegeven.	Naar welk der bij het Militiebesluit behoorende modellen de over te leggen verklaring moet worden opgemaakt.
1.	2.	3.	4.
Zendeling-leeraar . . .	zij, die bij een binnen het Rijk gevestigd kerkgenootschap, of, overeenkomstig de statuten of reglementen van eene binnen het Rijk gevestigde, als rechtspersoon erkende godsdienstige vereeniging, bij die vereeniging de hoedanigheid van zendeling-leeraar hebben verkregen en deze bediening voortdurend en met uitsluiting van iedere andere niet-godsdienstige betrekking uitoefenen.	het bestuur van het kerkgenootschap of van de als rechtspersoon erkende godsdienstige vereeniging, waarbij zij hunne bediening uitoefenen.	33 of 34
Zendeling-kweekeling .	zij, die als zendeling-kweekeling zijn toegelaten in eene inrichting van onderwijs, daartoe bestemd door een binnen het Rijk gevestigd kerkgenootschap of eene binnen het Rijk gevestigde, als rechtspersoon erkende godsdienstige vereeniging en aan die inrichting voortdurend onderricht ontvangen met het stellig gebleken voornemen om tot zendeling-leeraar te worden opgeleid.	het bestuur van het kerkgenootschap of van de als rechtspersoon erkende godsdienstige vereeniging, in wier inrichting van onderwijs zij tot zendeling-leeraar worden opgeleid.	35 of 36
Broeder-diakoon	zij, die de bindende gelofte hebben afgelegd als broeder-diakoon der als rechtspersoon erkende godsdienstige vereeniging, genaamd „de Christelijke vereeniging voor de verpleging van lijders aan vallende ziekte", gevestigd te Haarlem, en als zoodanig voortdurend en met uitsluiting van iedere andere niet-godsdienstige betrekking bij die vereeniging werkzaam zijn.	het bestuur van de als rechtspersoon erkende godsdienstige vereeniging, genaamd „de Christelijke vereeniging voor de verpleging van lijders aan vallende ziekte", gevestigd te Haarlem.	37
Proefbroeder	zij, die als proefbroeder aan eene inrichting der als rechtspersoon erkende godsdienstige vereeniging, genaamd „de Christelijke vereeniging voor de verpleging van lijders aan vallende ziekte", gevestigd te Haarlem, voortdurend onderricht ontvangen met het stellig gebleken voornemen om tot broeder-diakoon te worden opgeleid.		38
Roomsch-Katholiek ordebroeder	zij, die behooren tot de bevolking van eene binnen het Rijk gevestigde kloosterinrichting eener Roomsch-Katholieke godsdienstige orde, congregatie of vereeniging, wier leden na voorafgaanden proeftijd bindende geloften afleggen.	de bisschop of, bij gebreke van dezen, de kerkvoogden, die den bisschop vervangen, ieder voor zooveel zijn diocees betreft.	39

MODEL 1.

—

Art. 9 van het Militiebesluit.

—

MILITIE.

De Burgemeester der gemeente ..... verklaart, dat heden ter inschrijving voor de militie is aangegeven ..... [1]), geboren te ..... op ..... 1....,

(*Eerste geval.*)

en dat deze op het inschrijvingsregister van eerstgenoemde gemeente voor de lichting van het jaar 19.... onder n°. ..... is ingeschreven.

(*Tweede geval.*)

en dat, alvorens zijne inschrijving geschiedt, de overlegging gevorderd is van een uittreksel uit zijne geboorte-akte.

(*Derde geval.*)

en dat $\frac{\text{geen}}{\text{vooralsnog geen}}$ termen zijn gevonden tot zijne inschrijving, op grond .....
..... [2])

....., ... 19....

De Burgemeester voornoemd,

[3])

[1]) Geslachts- en voornamen.

[2]) Beknopte vermelding van de reden, waarom de inschrijving niet is geschied.

[3]) Handteekening.

N.B. Hij, die voor de militie is ingeschreven en vóór 1 September van het jaar, waarin het inschrijvingsregister gesloten wordt, blijkt, hetzij opgehouden te hebben Nederlander te zijn zonder ingezetene te wezen, hetzij als niet-Nederlander opgehouden te hebben ingezetene te zijn, hetzij te verkeeren in een der gevallen, in art. 13 der Militiewet vermeld, wordt van genoemd register en zoo noodig mede van het alphabetisch register afgevoerd.

(Art. 19, vierde lid, der Militiewet).

Art. 13 der Militiewet luidt:

Voor de militie wordt niet ingeschreven:

1°. de ingezetene niet-Nederlander, die blijkt te behooren tot een Staat, waar de Nederlanders niet aan den verplichten krijgsdienst zijn onderworpen of waar ten aanzien van den dienstplicht het beginsel van wederkeerigheid is aangenomen;

2°. hij, die blijkt in de koloniën of bezittingen des Rijks in andere werelddeelen woonplaats te hebben, mits dit niet zij ter zake van krijgsdienst.

MODEL 2.

Art. 10 van het Militiebesluit.

MILITIE.

NAAMLIJST VAN PERSONEN, *opgenomen in* ..... [1]), *die voor de militie moeten worden ingeschreven.*

Volgnummer.	1. Geslachtsnaam. 2. Voornamen.	1. Geboorteplaats. 2. Geboortedatum.	1. Voornamen van den vader. 2. Geslachtsnaam der moeder. 3. Voornamen der moeder. 4. Geslachtsnaam van den voogd of van den curator. 5. Voornamen van den voogd of van den curator. 6. Woonplaats van den vader, de moeder, den voogd of den curator, met vermelding van straat of gracht, enz. (*zooveel mogelijk den toestand op 1 Jan. aan te geven*).	1. Beroep. 2. Genoten onderwijs.	Opgave: *voor zooveel het een gevangene betreft,* van de reden zijner opneming met vermelding c. q. van het te zijnen aanzien uitgesproken vonnis; *voor zooveel het een ter beschikking van de Regeering gestelden persoon betreft, die niet in een Rijksopvoedingsgesticht is opgenomen,* van het te zijnen aanzien uitgesproken vonnis, zoomede van de plaats, waar en de persoon, bij wien hij verblijft.	OPMERKINGEN.
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
	1.	1.	1. 2. 3. 4.	1.		
	2.	2.	5. 6.	2.		
	1.	1.	1. 2. 3. 4.	1.		
	2.	2.	5. 6.	2.		
	1.	1.	1. 2. 3. 4.	1.		
	2.	2.	5. 6.	2.		
	1.	1.	1. 2. 3. 4.	1.		
	2.	2.	5. 6.	2.		

Aldus opgemaakt en verzonden aan den Commissaris der Koningin in de provincie .....

....., ... 19 .

Het / *De* ..... [2])

[3])

[1]) Benaming en plaats van het gesticht, de gevangenis of de inrichting.
Voor hen, die ingevolge art. 39 van het Wetboek van Strafrecht ter beschikking van de Regeering zijn gesteld en niet in een Rijksopvoedingsgesticht zijn opgenomen, voor „opgenomen in ....." te lezen: „ingevolge art. 39 van het Wetboek van Strafrecht ter beschikking van de Regeering gesteld".

[2]) Naam van het bestuur of titel van den onderteekenaar.

[3]) Handteekening(en).

MODEL 3.

Art. 11 van het Militiebesluit.

MILITIE.

NAAMLIJST VAN PERSONEN, *dienende bij* ....., *die voor de militie moeten worden ingeschreven.*

Volgnummer.	Stamboeknummer.	1. Geslachtsnaam. 2. Voornamen.	Rang of stand, waarin zij dienen.	1. Geboorteplaats. 2. Geboortedatum.	Woonplaats. (Voor minderjarigen de werkelijke woonplaats.)	1. Voornamen van den vader. 2. Geslachtsnaam der moeder. 3. Voornamen der moeder. 4. Geslachtsnaam van den voogd of van den curator. 5. Voornamen van den voogd of van den curator. 6. Woonplaats van den vader, de moeder, den voogd of den curator, met vermelding van straat of gracht, enz. (*zooveel mogelijk den toestand op* 1 *Januari aan te geven*).	OPMERKINGEN. **N.B.** In deze kolom te vermelden den duur, waarvoor de verbintenis is aangegaan.
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
		1.		1.		1. 2. 3. 4. 5. 6.	
		2.		2.			
		1.		1.		1. 2. 3. 4. 5. 6.	
		2.		2.			
		1.		1.		1. 2. 3. 4. 5. 6.	
		2.		2.			
		1.		1.		1. 2. 3. 4. 5. 6.	
		2.		2.			

Aldus opgemaakt en verzonden aan den Commissaris der Koningin in de provincie.....

.... 19 .

De .....

[1])

[1]) Handteekening.

MODEL 4.

Art. 12 van het Militiebesluit.

MILITIE.

De Burgemeester der gemeente ..... verklaart, dat ..... [1]), geboren te ..... op ..... 1... op het inschrijvingsregister van eerstgenoemde gemeente voor de lichting der militie van het jaar 19.. onder n°. .... is ingeschreven.

....., ... 19...

De Burgemeester voornoemd,

[2])

[1]) Geslachts- en voornamen.

[2]) Handteekening.

MODEL 5

Art. 13 van het Militiebesluit.

MILITIE.

Gemeente .....

Lichting 19 ,

INSCHRIJVINGSREGISTER.

Volgnummer.	1. Geslachtsnaam. 2. Voornamen.	1. Geboorteplaats. 2. Geboortedatum.	1. Woonplaats. (Voor minderjarigen en onder curateele gestelden de werkelijke woonplaats.) 2. Zoo hij behoort tot de personen, bedoeld in art. 16, eerste en tweede lid, der wet, te vermelden waar hij verblijft. 3. Zoo hij zich in vrijwilligen dienst bevindt, te vermelden waarbij.	1. Voornamen van den vader. 2. Geslachtsnaam van de moeder. 3. Voornamen van de moeder. 4. Geslachtsnaam van den voogd of van den curator. 5. Voornamen van den voogd of van den curator. 6. Woonplaats van den vader, de moeder, den voogd of den curator.	1. Beroep van den ingeschrevene. 2. Genoten onderwijs.	Reden tot vrijstelling of tot uitsluiting.	1. Datum der inschrijving. 2. Indien de inschrijving geschiedt op aangifte, door wien de aangifte is gedaan. 3. Indien opgaaf ter inschrijving heeft plaats gehad, datum van het stuk, houdende de opgaaf. 4. Indien de inschrijving ambtshalve geschiedt, dit te vermelden.	*Vroegere uitspraken tot vrijstelling of tot uitsluiting.* 1. Door wie de uitspraken zijn geschied. 2. Datums en c. q. nummers der uitspraken. 3. Aard der uitspraken.	Lotingsnummer.	*Opmerkingen.*
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
	1.	1.	1.	1.	1.		1.	1.		
			2.	2.			2.	2.		
	2.	2.	3.	3.	2.		3.	3.		
				4.			4.			
				5.						
				6.						
	1.	1.	1.	1.	1.		1.	1.		
			2.	2.			2.	2.		
	2.	2.	3.	3.	2.		3.	3.		
				4.			4.			
				5.						
				6.						

MODEL 6.

Art. 15 van het Militiebesluit.

MILITIE.

Gemeente .....

ALPHABETISCH REGISTER.

Lichting 19 .

Volgnummer.	Nummer op het inschrijvingsregister.	1. Geslachtsnaam. 2. Voornamen. 3. Bijzondere aanteekeningen.	1. Beroep. 2. Genoten onderwijs.	*Vroegere uitspraken tot vrijstelling of tot uitsluiting.* 1. Door wie de uitspraken zijn geschied. 2. Datums en c. q. nummers der uitspraken. 3. Aard der uitspraken.	1. Opgegeven reden tot vrijstelling of tot uitsluiting. 2. Advies van den militie-commissaris.	UITSPRAAK OMTRENT VRIJSTELLING EN UITSLUITING: *van den Militieraad.* 1. Datum der uitspraak. 2. Aard der uitspraak. 3. Handteekening van den voorzitter.	*van Gedeputeerde Staten.* 1. Datum en nummer der uitspraak. 2. Aard der uitspraak.	*van de Koningin.* 1. Datum en nummer van het besluit. 2. Aard der uitspraak.	Lengte.	UITSPRAAK OMTRENT GESCHIKTHEID: *van den Keuringsraad.* 1. Datum der uitspraak. 2. Opgegeven gebreken. 3. Bevindingen v. de geneeskundigen. 4. Aard der uitspraak. 5. Nummer(s) van het keuringsreglement(in geval van ongeschiktheid). 6. Handteekening van den voorzitter.	*van den Militieraad.* 1. Datum der uitspraak. 2. Opgegeven gebreken. 3. Bevindingen v. de geneeskundigen. 4. Aard der uitspraak. 5. Nummer(s) van het keuringsreglement(in geval van ongeschiktheid). 6. Handteekening van den voorzitter.	*Aanteekeningen met betrekking tot de inlijving.* 1. Wensch van den ingeschrevene. 2. Waarvoor hij geschikt wordt geacht: *a.* in de eerste plaats. *b.* in de tweede plaats.	Lotingsnummer.	*Opmerkingen.*
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.
		1. 2. 3.	1. 2.	1. 2. 3.	1.	1. 2. 3.	1.	1.	1 Meter ..... millim.	1. 2. 3. 4. 5. 6.	1. 2. 3. 4. 5. 6.	1. 2. *a.* *b.*		
		1. 2. 3.	1. 2.	1. 2. 3.	1.	1. 2. 3.	1.	1.	1 Meter ..... millim.	1 2. 3. 4. 5. 6.	1 2. 3. 4. 5. 6.	1. 2. *a.* *b.*		
		1. 2. 3.	1. 2.	1. 2. 3.	1.	1. 2. 3.	1.	1.	1 Meter ..... millim.	1 2. 3. 4. 5. 6.	1. 2. 3. 4. 5. 6.	1. 2. *a.* *b.*		
		1. 2. 3.	1. 2.	1. 2. 3.	1.	1. 2. 3.	1.	1.	1 Meter ..... millim.	1. 2. 3. 4. 5. 6.	1. 2. 3. 4. 5. 6.	1. 2. *a.* *b.*		
		1. 2. 3.	1. 2.	1. 2. 3.	1.	1. 2. 3.	1.	1.	1 Meter ..... millim.	1. 2. 3. 4. 5. 6.	1. 2. 3. 4. 5. 6.	1. 2. *a.* *b.*		

MODEL 7.

—

Art. 25 van het Militiebesluit.

—

MILITIE.

Bewijs van bestemming ter inlijving. [1]).

De Burgemeester der gemeente .....
verklaart, dat ..... [2]),
geboren te ..... op ..... 1 ....,
zoon van.....
en van.....
bestemd is om in het tijdvak van .....
tot ..... 19.... bij de militie te worden ingelijfd.

....., ... 19....

De Burgemeester voornoemd,
[3])

[1]) Op te maken na 21 Maart.
[2]) Geslachts- en voornamen.
[3]) Handteekening.

MODEL 8.

—

Art. 25 van het Militiebesluit.

—

MILITIE.

Naam van den ingeschrevene : .....
Gemeente, waar hij is ingeschreven : .....
Lichting, waarvoor hij is ingeschreven : .....
Nummer op het alphabetisch register : .....

Getuigschrift in zake broederdienst.

De Burgemeester der gemeente .....
verklaart op getuigenis van .....,
oud ..... jaren, van beroep .....,
wonende te ....., en van .....,
oud ..... jaren, van beroep .....,
wonende te ....., die zich ieder voor de waarheid van het verklaarde door medeonderteekening verantwoordelijk hebben gesteld :

(*Eerste geval.*)

dat uit het huwelijk van .....
met ..... geboren zijn de in achterstaanden staat vermelde ..... [1])
zonen ;

dat op 21 Maart van dit jaar geen andere zonen, uit dat huwelijk geboren, in leven waren [2]) ;

dat de ingeschrevene, hierboven genoemd, op dien datum geen wettigen halfbroeder had.

(*Tweede geval.*)

dat uit het huwelijk van ..... [3])
met..... [3])
geboren zijn de in achterstaanden staat onder de volgnummers ..... vermelde zonen ;

dat uit het huwelijk van ..... [3])
met..... [3])
geboren zijn de in achterstaanden staat onder de volgnummers ..... vermelde zonen ;

[4])

dat op 21 Maart van dit jaar geen andere zonen, uit genoemde huwelijken geboren, in leven waren [5]) ;

dat de ingeschrevene, hierboven genoemd, op dien datum geen wettigen broeder of halfbroeder had, die niet in achterstaanden staat is vermeld.

....., ... 19....

De getuigen, [6]) *De Burgemeester voornoemd,* [6])

[1]) Getal in letters in te vullen.
[2]) Indien overleden zonen in den staat worden vermeld, bij te voegen : „dan die, vermeld onder de volgnummers .....".
[3]) Ingeval deze persoon is overleden, dit te vermelden met den datum van overlijden.
[4]) De voorafgaande zinsnede, indien noodig, verder te herhalen.
[5]) Indien overleden zonen in den staat worden vermeld, bij te voegen : „dan die, vermeld onder de volgnummers ....."
[6]) Handteekening(en).

Volgnummer.	Geslachtsnaam.	Voornamen.	Geboortedatum.	Geboorteplaats.	Woonplaats.	Ingeschreven voor de militie: voor de lichting: [1]	Ingeschreven voor de militie: in de gemeente:	Of hij: is vrijgesteld (voorgoed of tijdelijk) en, zoo ja, om welke reden; is uitgesloten (voorgoed of voorloopig); buiten oproeping is gebleven; ter inlijving bestemd is; dient of gediend heeft; een plaatsvervanger heeft gesteld; een nummerverwisselaar heeft gesteld; ingeschreven is; nog niet ingeschreven is.	Ingeval hij is overleden, datum van overlijden.	Opmerkingen.
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.

N.B. In dezen staat te vermelden, behalve den ingeschrevene, al zijne wettige broeders en halfbroeders, die op 21 Maart in leven waren, en bovendien de overleden wettige broeders en halfbroeders:

1°. die gediend hebben of voor wie een plaatsvervanger is gesteld;

2°. die niet gediend hebben, doch voor de militie ingeschreven zijn geweest.

Overleden broeders of halfbroeders, die niet gediend hebben en voor wie ook geen plaatsvervanger is gesteld, worden echter slechts dan vermeld, zoo tevens een broeder of halfbroeder wordt vermeld, die gediend heeft of voor wien een plaatsvervanger is gesteld.

Vermelding van overleden broeders of halfbroeders beslist op zich zelf niets omtrent het mederekenen van hen ingevolge art. 28, *tweede of derde lid, der wet.*

Ten aanzien van den niet-Nederlander, die op grond van het bepaalde in art. 13, onder 1°., der wet niet voor de militie ingeschreven is of geweest is, wordt hiervan melding gemaakt in de kolom *Opmerkingen.*

De personen in dezen staat te vermelden in volgorde van ouderdom.

---

[1]) Voor hem, die meer dan eens is ingeschreven, in te vullen de lichting, waarvoor hij laatstelijk werd ingeschreven.

MODEL 9.

Art. 30 van het Militiebesluit.

MILITIE.

Getuigschrift betreffende

in hetzelfde jaar geboren broeders / broeders of halfbroeders.

De Burgemeester der gemeente .....
verklaart op getuigenis van .....,
oud ..... jaren, van beroep .....,
wonende te ....., en van .....,
oud ..... jaren, van beroep .....,
wonende te ....., die zich ieder voor de waarheid van het verklaarde door mede-onderteekening verantwoordelijk hebben gesteld, dat

1°. ....., geboren te .....
op ....., en

2°. ....., geboren te .....
op .....,

[1])

(*Eerste geval.*)

zijn wettige broeders, geboren uit het huwelijk van ..... met .....
en in leven zijn.

(*Tweede geval.*)

zijn wettige broeders en halfbroeders / halfbroeders en in leven zijn; dat die, onder n°. ..... vermeld, geboren is / zijn uit het huwelijk van .....
met ....., en die, onder n°. ..... vermeld, geboren is / zijn uit het huwelijk van
..... met .....

....., ... 19....

De getuigen, [2]) *De Burgemeester voornoemd,* [2])

[1]) De voorafgaande zinsnede, indien noodig, te herhalen.

[2]) Handteekening(en).

MODEL 10.

Art. 31 en Tabel I van het Militiebesluit.

MILITIE.

VERKLARING.

Het Classicaal bestuur te .....
verklaart, dat ..... [1])

(*Eerste geval.*)

op 21 Maart van dit jaar predikant was / predikant is bij de Hervormde gemeente te .....

(*Tweede geval.*)

vóór (op) 21 Maart van dit jaar tot proponent is bevorderd.

....., ... 19....

Het Classicaal bestuur voornoemd,

[2]) *Praeses.*

[2]) *Scriba.*

Bovenstaande handteekeningen zijn die van
.....

....., ... 19....

De Burgemeester,

[2])

[1]) Geslachts- en voornamen voluit te schrijven.

[2]) Handteekening.

MODEL 11.

Art. 31 en Tabel I van het Militiebesluit.

MILITIE.

VERKLARING.

De Rector-magnificus van de Rijks- / Gemeente- / Vrije universiteit te ..... verklaart, dat ..... [1])

(*Eerste geval.*)

vóór (op) 21 Maart van dit jaar / „ den rang van candidaat in de godgeleerdheid heeft bekomen.

(*Tweede geval.*)

op 21 Maart van dit jaar / „ als student aan die universiteit was / is ingeschreven en, blijkens aangehechte verklaring van de(n) hoogleeraar / hoogleeraren ....., werkelijk de theologische lessen aan genoemde inrichting van onderwijs volgde / volgt en alzoo inderdaad onderricht in de godgeleerdheid ontving / ontvangt met het stellig gebleken voornemen om tot bedienaar van den godsdienst te worden opgeleid.

....., ... 19....

De Rector voornoemd,

[2])

Bovenstaande handteekening is die van den hoogleeraar ..... , rector-magnificus aan de Rijks- / Gemeente- / Vrije universiteit te .....

....., ... 19....

De Burgemeester,

[2])

[1]) Geslachts- en voornamen voluit te schrijven.

[2]) Handteekening.

MODEL 12.

Art. 31 en Tabel I van het Militiebesluit.

MILITIE.

VERKLARING.

De Synodale commissie der Evangelisch-Luthersche Kerk verklaart, dat ..... [1])

(*Eerste geval.*)

op 21 Maart van dit jaar / „ predikant was / is bij de Evangelisch-Luthersche gemeente te .....

(*Tweede geval.*)

vóór (op) 21 Maart van dit jaar / „ tot proponent is bevorderd.

....., ... 19....

De Synodale commissie voornoemd,

[2]) *President.*

[2]) *Secretaris.*

Boverstaande handteekeningen zijn die van .....

....., ... 19....

De Burgemeester,

[2])

[1]) Geslachts- en voornamen voluit te schrijven.

[2]) Handteekening.

MODEL 13.

Art. 31 en Tabel I van het Militiebesluit.

MILITIE.

VERKLARING.

Curatoren van het Evangelisch-Luthersch seminarium verklaren, dat ..... [1])

(*Eerste geval.*)

vóór (op) 21 Maart van dit jaar / „ den rang van candidaat in de godgeleerdheid heeft bekomen.

(*Tweede geval.*)

op 21 Maart van dit jaar / „ aan dat seminarium onderricht in de godgeleerdheid ontving / ontvangt met het stellig gebleken voornemen om tot bedienaar van den godsdienst bij het Evangelisch-Luthersch kerkgenootschap te worden opgeleid.

Amsterdam, ... 19....

Curatoren voornoemd,

[2]) *President.*

[2]) *Secretaris.*

Bovenstaande handteekeningen zijn die van .....

Amsterdam, ... 19....

De Burgemeester,

[2])

[1]) Geslachts- en voornamen voluit te schrijven.

[2]) Handteekening.

MODEL 14.

Art. 31 en Tabel I van het Militiebesluit.

MILITIE.

VERKLARING.

De Algemeene kerkelijke commissie der Hersteld-Evangelisch-Luthersche kerk verklaart, dat ..... [1])

(*Eerste geval.*)

op 21 Maart van dit jaar / „ predikant was / is bij de Hersteld-Evangelisch-Luthersche gemeente te .....

(*Tweede geval.*)

vóór (op) 21 Maart van dit jaar / „ tot proponent is bevorderd.

(*Derde geval.*)

vóór (op) 21 Maart van dit jaar / „ den rang van candidaat in de godgeleerdheid heeft bekomen.

(*Vierde geval.*)

door haar als student in de godgeleerdheid is aangenomen en op 21 Maart van dit jaar / „ aan hare kweekschool onderricht in de godgeleerdheid ontving / ontvangt met het stellig gebleken voornemen om tot bedienaar van den godsdienst bij het Hersteld-Evangelisch-Luthersch kerkgenootschap te worden opgeleid.

Amsterdam, ... 19....

De Algemeene kerkelijke Commissie voornoemd,

[2]) *President.*

[2]) *Secretaris.*

Bovenstaande handteekeningen zijn die van .....

Amsterdam, ... 19....

De Burgemeester.

[2])

[1]) Geslachts- en voornamen voluit te schrijven.

[2]) Handteekening.

MODEL 15.

Art. 31 en Tabel I van het Militiebesluit.

MILITIE.

VERKLARING.

Het College van professor en curatoren van het seminarium der Remonstrantsche Broederschap verklaart, dat..... [1])

(*Eerste geval.*)

op 21 Maart van dit jaar / „ predikant was/is bij de Remonstrantsche gemeente te .....

(*Tweede geval.*)

vóór (op) 21 Maart van dit jaar / „ tot proponent is bevorderd.

(*Derde geval.*)

vóór (op) 21 Maart van dit jaar / „ den rang van candidaat in de godgeleerdheid heeft bekomen.

(*Vierde geval.*)

vóór (op) 21 Maart van dit jaar / „ als student aan dat seminarium was/is ingeschreven en aan die inrichting van onderwijs onderricht in de godgeleerdheid ontving/ontvangt met het stellig gebleken voornemen om tot bedienaar van den godsdienst bij de Remonstrantsche Broederschap te worden opgeleid.

....., ... 19....

Het College voornoemd,

[1]) *Voorzitter.*

[1]) *Secretaris.*

Bovenstaande handteekeningen zijn die van .....

....., ... 19....

De Burgemeester,

[2])

[1]) Geslachts- en voornamen voluit te schrijven.

[2]) Handteekening.

MODEL 16.

Art. 31 en Tabel I van het Militiebesluit.

MILITIE.

VERKLARING.

Het Bestuur der Algemeene Doopsgezinde Sociëteit verklaart, dat ..... [1])

(*Eerste geval.*)

op 21 Maart van dit jaar / „ leeraar was/is bij de Doopsgezinde gemeente te .....

(*Tweede geval.*)

vóór (op) 21 Maart van dit jaar / „ tot proponent is bevorderd.

Amsterdam, ... 19....

Het Bestuur voornoemd,

[2]) *Praeses.*

[2]) *Scriba.*

Bovenstaande handteekeningen zijn die van .....

Amsterdam, ... 19....

De Burgemeester,

[2])

[1]) Geslachts- en voornamen voluit te schrijven.

[2]) Handteekening.

MODEL 17.

Art. 31 en Tabel I van het Militiebesluit.

MILITIE.

VERKLARING.

Curatoren van het seminarium der Algemeene Doopsgezinde Sociëteit te Amsterdam verklaren, dat ..... [1])

(*Eerste geval.*)

vóór (op) 21 Maart van dit jaar / „ den rang van candidaat in de godgeleerdheid heeft bekomen.

(*Tweede geval.*)

op 21 Maart van dit jaar / „ als student aan dat seminarium was/is ingeschreven en aan die inrichting van onderwijs onderricht in de godgeleerdheid ontving/ontvangt met het stellig gebleken voornemen om tot bedienaar van den godsdienst bij de Algemeene Doopsgezinde Sociëteit te worden opgeleid.

Amsterdam ..... 19....

Curatoren voornoemd,

[2]) *Voorzitter.*

[2]) *Secretaris.*

Bovenstaande handteekeningen zijn die van .....

Amsterdam, ... 19....

De Burgemeester,

[2])

[1]) Geslachts- en voornamen voluit te schrijven.

[2]) Handteekening.

MODEL 18.

Art. 31 en Tabel I van het Militiebesluit.

MILITIE.

VERKLARING.

De Kerkeraad van de plaatselijke kerk te ..... behoorende tot de Gereformeerde Kerken in Nederland, / Christelijke Gereformeerde Kerk, verklaart, dat ..... [1]) op 21 Maart van dit jaar / " te dezer plaatse bij die kerken / kerk het leeraarsambt bekleedde. / bekleedt.

....., ... 19....

De Kerkeraad voornoemd,

[2]) *Praeses.*

[2]) *Scriba.*

Bovenstaande handteekeningen zijn die van .....

....., ... 19....

De Burgemeester,

[2])

[1]) Geslachts- en voornamen voluit te schrijven.

[2]) Handteekening.

MODEL 19.

Art. 31 er Tabel I van het Militiebesluit.

MILITIE.

VERKLARING.

De Rector der Theologische School van de Gereformeerde Kerken te Kampen verklaart, dat ..... [1])

(*Eerste geval.*)

vóór (op) 21 Maart van dit jaar / " den rang van candidaat in de godgeleerdheid heeft bekomen.

(*Tweede geval.*)

op 21 Maart van dit jaar / " als student aan die Theologische School was / is ingeschreven en aan deze inrichting van onderwijs onderricht in de godgeleerdheid ontving / ontvangt met het stellig gebleken voornemen om tot bedienaar van den godsdienst bij de Gereformeerde Kerken in Nederland te worden opgeleid.

Kampen, ... 19....

De Rector voornoemd,

[2])

Bovenstaande handteekening is die van .....

Kampen, ... 19....

De Burgemeester,

[2])

[1]) Geslachts- en voornamen voluit te schrijven.

[2]) Handteekening.

MODEL 20.

Art. 31 en Tabel I van het Militiebesluit.

MILITIE.

VERKLARING.

Het Curatorium van de Theologische School tot opleiding van predikanten in de Christelijke Gereformeerde Kerk verklaart, dat ..... [1])

(*Eerste geval.*)

vóór (op) 21 Maart van dit jaar / " den rang van candidaat in de godgeleerdheid heeft bekomen.

(*Tweede geval.*)

op 21 Maart van dit jaar / " aan genoemde school onderricht in de godgeleerdheid ontving / ontvangt met het stellig gebleken voornemen om tot bedienaar van den godsdienst bij de Christelijke Gereformeerde Kerk te worden opgeleid.

....., ... 19....

Het Curatorium voornoemd,

[2]) *President.*

[2]) *Secretaris.*

Bovenstaande handteekeningen zijn die van .....

....., ... 19....

De Burgemeester,

[2])

[1]) Geslachts- en voornamen voluit te schrijven.

[2]) Handteekening.

MODEL 21.

Art. 31 en Tabel I van het Militiebesluit.

MILITIE.

VERKLARING.

De Kerkeraad van de kerkelijke gemeente der Vrije Christelijke Gemeenten in Nederland

te ....., verklaart, dat ..... [1])
op 21 Maart van dit jaar te dezer plaatse
predikant $\frac{\text{was}}{\text{is}}$ bij genoemde Gemeenten.

....., ... 19....

De Kerkeraad voornoemd,
[2]) *Praeses.*
[2]) *Scriba.*

Bovenstaande handteekeningen zijn die van .....

....., ... 19....

De Burgemeester,
[2])

[1]) Geslachts- en voornamen voluit te schrijven.
[2]) Handteekening.

MODEL 22.

Art. 31 en Tabel I van het Militiebesluit.

MILITIE.

VERKLARING.

De directeur van het Departement van.....
De Minister van Koloniën
in Nederlandsch-Indië verklaart, dat ..... [1])
op 21 Maart van dit jaar bij de Protestantsche gemeenten in Nederlandsch-Indië werkzaam $\frac{\text{was}}{\text{is}}$

(*Eerste geval.*)

als predikant te .....

(*Tweede geval.*)

als hulpprediker ten dienste van de Inlandsche Christengemeente te .....

(*Derde geval.*)

als godsdienstleeraar voor de voorziening in de godsdienstige behoeften der minder gegoede leden van evenvermelde gemeenten te.....:

....., ... 19....

De Directeur voornoemd,
De Minister van Koloniën,
[2])

[1]) Geslachts- en voornamen voluit te schrijven.
[2]) Handteekening.

MODEL 23.

Art. 31 en Tabel I van het Militiebesluit.

MILITIE.

VERKLARING.

De Gouverneur van (Suriname, Curaçao)
De Minister van Koloniën
verklaart, dat ..... [1])
op 21 Maart van dit jaar in de kolonie
..... werkzaam $\frac{\text{was}}{\text{is}}$ als .....
.....

....., ... 19....

De Gouverneur voornoemd,
De Minister van Koloniën,
[2])

[1]) Geslachts- en voornamen voluit te schrijven.
[2]) Handteekening.

MODEL 24.

Art. 31 en Tabel I van het Militiebesluit.

MILITIE.

VERKLARING.

De ondergeteekende verklaart, in zijne hoedanigheid van ....., dat ..... [1])
vóór (op) 21 Maart van dit jaar door het ontvangen van de kerkelijke wijding de hoedanigheid van ..... heeft verkregen en alzoo den geestelijken stand is ingetreden.

....., ... 19....
[2])

Bovenstaande handteekening is die van .....

....., ... 19....

De Burgemeester,
[2])

[1]) Geslachts- en voornamen voluit te schrijven.
[2]) Handteekening.

MODEL 25.

Art. 31 en Tabel I van het Militiebesluit.

MILITIE.

VERKLARING.

De Apostolisch-Vicaris en Pastoor van Batavia
De Minister van Koloniën
verklaart, dat ..... [1])

op 21 Maart van dit jaar / „ als Roomsch-Katholiek geestelijke werkzaam was / is in Nederlandsch-Indië.

....., ... 19....

De Apostolisch-Vicaris en Pastoor van Batavia,
De Minister van Koloniën,
[2])

[1]) Geslachts- en voornamen voluit te schrijven.
[2]) Handteekening.

MODEL 26.

Art. 31 en Tabel I van het Militiebesluit.

MILITIE.

VERKLARING.

De ondergeteekende verklaart, in zijne hoedanigheid van ....., dat ..... [1]) op 21 Maart van dit jaar / „ student was / is in de godgeleerdheid met het stellig gebleken voornemen om de kerkelijke wijding te verkrijgen, en zijne opleiding tot bedienaar van den godsdienst ontving / ontvangt aan de te ..... gevestigde afdeeling van het seminarium van het aartsbisdom / bisdom van .....

....., ... 19....
[2])

Bovenstaande handteekening is die van .....

....., ... 19....
De Burgemeester,
[2])

[1]) Geslachts- en voornamen voluit te schrijven.
[2]) Handteekening.

MODEL 27.

Art. 31 en Tabel I van het Militiebesluit.

MILITIE.

VERKLARING.

De ondergeteekende verklaart, in zijne hoedanigheid van ..... in het bisdom van 's Hertogenbosch, dat ..... [1]) op 21 Maart van dit jaar / „ student was / is in de godgeleerdheid met het stellig gebleken voornemen om de kerkelijke wijding te verkrijgen, en zijne opleiding tot bedienaar van den godsdienst ontving / ontvangt aan de inrichting van hooger onderwijs in de Abdij van Berne, gevestigd te Heeswijk.

....., ... 19....
[2])

Bovenstaande handteekening is die van .....

....., ... 19....
De Burgemeester,
[2])

[1]) Geslachts- en voornamen voluit te schrijven.
[2]) Handteekening.

MODEL 28.

Art. 31 en Tabel I van het Militiebesluit.

MILITIE.

VERKLARING.

De ondergeteekende verklaart in zijne hoedanigheid van ....., dat ..... [1]) op 21 Maart van dit jaar / „ student was / is in de godgeleerdheid met het stellig gebleken voornemen om de kerkelijke wijding te verkrijgen en zijne opleiding tot bedienaar van den godsdienst ontving / ontvangt aan de inrichting van hooger onderwijs ..... [2]); dat deze inrichting voldoet aan de artt. 149 en 150 der hooger-onderwijswet en staat onder het bestuur van eene instelling of vereeniging die rechtspersoonlijkheid bezit, en dat de voormelde inrichting [3]) uitsluitend bestemd is voor hen, van wie het bovengenoemde voornemen stellig blijkt en die hunne opleiding ontvangen tot bedienaar van den godsdienst.

....., ... 19....
[4])

Bovenstaande handteekening is die van .....

....., ... 19....
De Burgemeester,
[4])

[1]) Geslachts- en voornamen voluit te schrijven.
[2]) Naam der inrichting en gemeente, waar deze gevestigd is.
[3]) Indien van de inrichting slechts eene afdeeling de aangeduide bestemming heeft, dan in plaats van „de voormelde inrichting" te stellen: „de afdeeling van de voormelde inrichting, waarin hij zich bevindt".
[4]) Handteekening.

MODEL 29.

Art. 31 en Tabel I van het Militiebesluit.

MILITIE.

VERKLARING.

De ondergeteekende verklaart, in zijne hoedanigheid van ....., dat ..... [1] op 21 Maart van dit jaar / „ student was / is in de godgeleerdheid met het stellig gebleken voornemen om de kerkelijke wijding te verkrijgen en zijne opleiding tot bedienaar van den godsdienst ontving / ontvangt aan het seminarium der Oud-Bisschoppelijke Cleresie te .....

....., ... 19....

[2]

Bovenstaande handteekening is die van .....

....., ... 19....

De Burgemeester,

[2]

[1]) Geslachts- en voornamen voluit te schrijven.

[2]) Handteekening.

MODEL 30.

Art. 31 en Tabel I van het Militiebesluit.

MILITIE.

VERKLARING.

Het Kerkbestuur der Nederlandsch- / Portugeesch- Israëlietische gemeente te ..... verklaart, dat ..... [1]) den graad van ..... heeft verkregen en op 21 Maart van dit jaar / „ bij genoemde gemeente het ambt van ..... voortdurend en met uitsluiting van iedere andere niet-kerkelijke betrekking uitoefende. / uitoefent.

....., ... 19....

Het Kerkbestuur voornoemd,

[2]) *Voorzitter.*

[2]) *Secretaris.*

Bovenstaande handteekeningen zijn die van .....

....., ... 19....

De Burgemeester,

[2])

[1]) Geslachts- en voornamen voluit te schrijven.

[2]) Handteekening.

MODEL 31.

Art. 31 en Tabel I van het Militiebesluit.

MILITIE.

VERKLARING.

Curatoren / Regenten van het Nederlandsch- / Portugeesch- Israëlietisch seminarium te ....., verklaren, dat ..... [1]) op 21 Maart van dit jaar / „ als student aan dat seminarium was / is ingeschreven en aan die inrichting van onderwijs onderricht in de godgeleerdheid ontving / ontvangt met het stellig gebleken voornemen om tot bedienaar van den godsdienst bij het Nederlandsch- / Portugeesch- Israëlietisch kerkgenootschap te worden opgeleid.

....., ... 19....

Curatoren / Regenten voornoemd,

[2]) *Voorzitter.*

[2]) *Secretaris.*

Bovenstaande handteekeningen zijn die van .....

....., ... 19....

De Burgemeester,

[2])

[1]) Geslachts- en voornamen voluit te schrijven.

[2]) Handteekening.

MODEL 32.

Art. 31 en Tabel I van het Militiebesluit.

MILITIE.

VERKLARING.

De Rector van het gymnasium te ..... verklaart, dat ..... [1]) op 21 Maart van dit jaar / „ leerling der 5de / 6de klasse van dat gymnasium was / is en aan die inrichting onderwijs ontving / ontvangt in de Hebreeuwsche taal met het stellig gebleken voornemen om zich voor te bereiden tot de studie der godgeleerdheid.

....., ... 19....

De Rector voornoemd,

[2])

Bovenstaande handteekening is die van .....

....., ... 19....

De Burgemeester,

[2])

[1]) Geslachts- en voornamen voluit te schrijven.

[2]) Handteekening.

MODEL 33.

Art. 31 en Tabel II van het Militiebesluit.

MILITIE.

VERKLARING.

.....[1]) van .....[2])
verklaart, dat .....[3])
bij dat kerkgenootschap de hoedanigheid van zendeling-leeraar heeft verkregen en deze bediening op 21 Maart van dit jaar / „ met uitsluiting van iedere andere niet-godsdienstige betrekking uitoefende. / uitoefent.

....., ... 19....
Het Bestuur voornoemd,
[4]) *Voorzitter.*
[4]) *Secretaris.*

Bovenstaande handteekeningen zijn die van
.....
....., ... 19....
De Burgemeester,
[4])

[1]) Naam van het kerkbestuur.
[2]) Naam van het kerkgenootschap.
[3]) Geslachts- en voornamen voluit te schrijven.
[4]) Handteekening.

MODEL 34.

Art. 31 en Tabel II van het Militiebesluit.

MILITIE.

VERKLARING.

Het Bestuur van de bij Koninklijk besluit van ....., n°. ....., als rechtspersoon erkende godsdienstige vereeniging .....[1])
verklaart, dat .....[2]) overeenkomstig de statuten of reglementen van genoemde vereeniging, bij die vereeniging de hoedanigheid van zendeling-leeraar heeft verkregen en deze bediening op 21 Maart van dit jaar / „ met uitsluiting van iedere andere niet-godsdienstige betrekking uitoefende. / uitoefent.

....., ... 19....
Het Bestuur voornoemd,
[3]) *Voorzitter.*
[3]) *Secretaris.*

Bovenstaande handteekeningen zijn die van
.....
....., ... 19....
De Burgemeester,
[3])

[1]) Naam der vereeniging en gemeente, waar deze gevestigd is.
[2]) Geslachts- en voornamen voluit te schrijven.
[3]) Handteekening.

MODEL 35.

Art. 31 en Tabel II van het Militiebesluit.

MILITIE.

VERKLARING.

.....[1]) van .....[2])
verklaart, dat .....[3])
op 21 Maart van dit jaar / „ als zendeling-kweekeling aan de daartoe door genoemd kerkgenootschap bestemde inrichting van onderwijs .....[4])
onderricht ontving / ontvangt met het stellig gebleken voornemen om tot zendeling-leeraar bij voormeld kerkgenootschap te worden opgeleid.

....., ... 19....
Het Bestuur voornoemd,
[5]) *Voorzitter.*
[5]) *Secretaris.*

Bovenstaande handteekeningen zijn die van
.....
....., ... 19....
De Burgemeester,
[5])

[1]) Naam van het kerkbestuur.
[2]) Naam van het kerkgenootschap.
[3]) Geslachts- en voornamen voluit te schrijven.
[4]) Naam der inrichting en gemeente, waar deze gevestigd is.
[5]) Handteekening.

MODEL 36.

Art. 31 en Tabel II van het Militiebesluit.

MILITIE.

VERKLARING.

Het Bestuur van de bij Koninklijk besluit van ....., n°. ....., als rechtspersoon erkende godsdienstige vereeniging .....[1])
verklaart, dat .....[2])

op 21 Maart van dit jaar / „ als zendeling-kweekeling aan de daartoe door genoemde vereeniging bestemde inrichting van onderwijs ..... [3])

onderricht ontving / ontvangt met het stellig gebleken voornemen om tot zendeling-leeraar bij voormelde vereeniging te worden opgeleid.

....., ... 19....

Het Bestuur voornoemd,

[4]) *Voorzitter.*

[4]) *Secretaris.*

Bovenstaande handteekeningen zijn die van .....

....., ... 19....

De Burgemeester,

[4])

---

[1]) Naam der vereeniging en gemeente, waar deze gevestigd is.

[2]) Geslachts- en voornamen voluit te schrijven.

[3]) Naam der inrichting en gemeente, waar deze gevestigd is.

[4]) Handteekening.

MODEL 37.

Art. 31 en Tabel II van het Militiebesluit.

MILITIE.

VERKLARING.

Het Bestuur van de bij Koninklijk besluit van ....., n°. ....., als rechtspersoon erkende godsdienstige vereeniging, genaamd „De Christelijke vereeniging voor de verpleging van lijders aan vallende ziekte", gevestigd te Haarlem, verklaart, dat ..... [1]) de bindende gelofte heeft afgelegd als broeder-diakoon van voormelde vereeniging en als zoodanig op 21 Maart van dit jaar / „ met uitsluiting van iedere andere niet-godsdienstige betrekking bij die vereeniging werkzaam was / is.

....., ... 19....

Het Bestuur voornoemd,

[2]) *Voorzitter.*

[2]) *Secretaris.*

Bovenstaande handteekeningen zijn die van .....

....., ... 19....

De Burgemeester,

[2])

---

[1]) Geslachts- en voornamen voluit te schrijven.

[2]) Handteekening.

MODEL 38.

Art. 31 en Tabel II van het Militiebesluit.

MILITIE.

VERKLARING.

Het Bestuur van de bij Koninklijk besluit van ....., n°. ....., als rechtspersoon erkende godsdienstige vereeniging, genaamd „De Christelijke vereeniging voor de verpleging van lijders aan vallende ziekte", gevestigd te Haarlem, verklaart, dat ..... [1]) op 21 Maart van dit jaar / „ als proefbroeder dier vereeniging aan hare inrichting ..... [2])

onderricht ontving / ontvangt met het stellig gebleken voornemen om tot broeder-diakoon bij voormelde vereeniging te worden opgeleid.

....., ... 19....

Het Bestuur voornoemd,

[3]) *Voorzitter.*

[3]) *Secretaris.*

Bovenstaande handteekeningen zijn die van .....

....., ... 19....

De Burgemeester,

[3])

---

[1]) Geslachts- en voornamen voluit te schrijven.

[2]) Naam der inrichting en gemeente, waar deze gevestigd is.

[3]) Handteekening.

MODEL 39.

Art. 31 en Tabel II van het Militiebesluit.

MILITIE.

VERKLARING.

De ondergeteekende verklaart, in zijne hoedanigheid van ....., dat ..... [1]) op 21 Maart van dit jaar behoorde / behoort tot de bevolking van de te .... gevestigde kloosterinrichting der Roomsch-Katholieke godsdienstige orde / congregatie / vereeniging ....., wier leden na voorafgaanden proeftijd bindende geloften afleggen.

....., ... 19....

[2])

Bovenstaande handteekening is die van .....

....., ... 19....

De Burgemeester,

[2])

---

[1]) Geslachts- en voornamen voluit te schrijven.

[2]) Handteekening.

MODEL 40.

Art. 33 van het Militiebesluit.

Dit model te bezigen, zoo de militieplichtige vrijstelling vraagt als kostwinner van zijne vrouw of van zijne kinderen.

MILITIE.

Geslachts- en voornamen van den militieplichtige : .....

Gemeente, waar hij is ingeschreven: waarvoor hij heeft geloot of is ingelijfd: .....

Lichting, waarvoor hij is ingeschreven : heeft geloot of is ingelijfd: .....

Nummer op het alphabetisch register : Lotingsnummer : .....

Waartoe behoorende of waaraan toegewezen : .....

(C. q. ook korpsonderdeel : bataljon, compagnie, eskadron of batterij.)

Woonplaats : .....

(Gemeente en c. q. gemeente-onderdeel, straat enz. of wijk en huisnummer.)

STAAT VAN INLICHTINGEN *betreffende een aanvraag om vrijstelling wegens kostwinnerschap voor bovenvermelden militieplichtige.*

1. Artikel(en) der Militiewet, waarop het verblijf in werkelijken dienst betrekking heeft. (Alleen in te vullen voor den militieplichtige, die reeds heeft geloot.)	
2. Beroep of bedrijf van den militieplichtige vóór zijne opkomst in werkelijken dienst. (Bij uitoefening van een beroep èn een bedrijf of van meer dan één beroep of bedrijf beide of alle te vermelden.)	
3. Of door den militieplichtige het beroep of bedrijf wordt of werd uitgeoefend : *a.* voor eigen rekening ; *b.* in dienst van derden ; *c.* doorloopend in Rijksdienst ; *d.* voor een bepaald werk in Rijksdienst en, zoo ja, voor welk werk en voor welken tijdsduur.	
4. Geldelijke verdiensten van den militieplichtige — aangegeven per week, maand of jaar —, uit diens beroep of bedrijf voortvloeiende. (De uit elk beroep of bedrijf voortvloeiende verdiensten afzonderlijk te vermelden.)	
5. Hoeveel de militieplichtige per week aan levensonderhoud kost of vóór zijn verblijf in werkelijken dienst laatstelijk aan levensonderhoud kostte.	
6. Of de echtgenoote van den militieplichtige in leven is, zoo ja, haar geslachts- en voornamen en leeftijd.	
7. De vermoedelijke geldelijke verdiensten van de echtgenoote tijdens het verblijf in werkelijken dienst van den militieplichtige met aanduiding van het beroep of bedrijf, waaraan deze ontleend worden.	
8. Of tijdens het verblijf in werkelijken dienst van den militieplichtige vermoedelijk andere inkomsten of baten aan de echtgenoote of aan het gezin ten goede komen en, zoo ja, uit welken hoofde en c. q. tot welk bedrag. (Hier c. q. ook te vermelden de geldelijke verdiensten van de in punt 9 bedoelde kinderen, zoomede bijdragen, die c. q. van uitwonende kinderen ontvangen worden.)	
9. Aantal, geslacht en leeftijd : *a.* van inwonende kinderen ; *b.* van uitwonende kinderen.	
10. Of de echtgenoote, c. q. met kind of kinderen, tijdens het verblijf in werkelijken dienst van den militieplichtige in een ander gezin kan worden opgenomen, c. q. werd opgenomen, en indien het niet zonder vergoeding kan of kon geschieden, tegen welke vergoeding.	
11. Wanneer de echtgenoote overleden is, c. q. geslachts- en voornamen van den persoon, die zich tijdens het verblijf in werkelijken dienst van den dienstplichtige met de verzorging van zijne kinderen belast, en welke betaling hiervoor moet worden gedaan.	
12. Bedrag : *a.* der huishuur ; *b.* aan storting voor fondsen.	
13. Bijzondere opmerkingen.	

Advies van den Burgemeester van.....

....., ... 19 .

De Burgemeester voornoemd,

N.B. Dit vak slechts in te vullen zoo het een dienstplichtige geldt.

Advies van den Commissaris der Koningin in de provincie .....

....., ... 19 .

De Commissaris der Koningin voornoemd,

MODEL 41.

Art. 33 van het Militiebesluit.

Dit model te bezigen, zoo de militieplichtige vrijstelling vraagt als kostwinner van het gezin waartoe hij behoort of waarin hij als pleegkind is opgenomen.

MILITIE.

Geslachts- en voornamen van den militieplichtige : .....

Gemeente, waar hij is ingeschreven : waarvoor hij heeft geloot of is ingelijfd: .....

Lichting, waarvoor hij is ingeschreven : heeft geloot of is ingelijfd : .....

Nummer op het alphabetisch register : Lotingsnummer : .....

Waartoe behoorende of waaraan toegewezen:
.....
(C. q. ook korpsonderdeel, bataljon, compagnie, eskadron of batterij.)
Woonplaats: .....
(Gemeente en c. q. gemeente-onderdeel, straat enz. of wijk en huisnummer.)

STAAT VAN INLICHTINGEN *betreffende een aanvraag om vrijstelling wegens kostwinnerschap voor bovenvermelden militieplichtige.*

1. Artikel(en) der Militiewet, waarop het verblijf in werkelijken dienst betrekking heeft.
(Alleen in te vullen voor den militieplichtige, die reeds heeft geloot.)

2. Beroep of bedrijf van den militieplichtige vóór zijne opkomst in werkelijken dienst.
(Bij uitoefening van een beroep èn een bedrijf of van meer dan één beroep of bedrijf beide of alle te vermelden.)

3. Of door den militieplichtige het beroep of bedrijf wordt of werd uitgeoefend:
a. doorloopend in Rijksdienst;
b. voor een bepaald werk in Rijksdienst en, zoo ja, voor welk werk en voor welken tijdsduur.

4. Geldelijke verdiensten van den militieplichtige — aangegeven per week, maand of jaar —, uit diens beroep of bedrijf voortvloeiende, en opgave van het bedrag, dat hij aan het gezin afstaat of vóór zijn verblijf in werkelijken dienst laatstelijk afstond.
(De uit elk beroep of bedrijf voortvloeiende verdiensten afzonderlijk te vermelden.)

5. Of ten gevolge van zijne dienstvervulling vermoedelijk nog meer inkomsten aan het gezin worden onttrokken, zoo ja, door welke oorzaak en tot welk bedrag.

6. Hoeveel de militieplichtige per week aan levensonderhoud kost of vóór zijn verblijf in werkelijken dienst laatstelijk aan levensonderhoud kostte.

7. Geslachts- en voornamen en leeftijd van hem of haar, die als hoofd van het gezin optreedt, met vermelding c. q. van de familiebetrekking, waarin dat hoofd den militieplichtige bestaat, alsmede van zijne of hare woonplaats (ook straat enz. of wijk en huisnummer).

8. Beroep of bedrijf, door het hoofd van het gezin uitgeoefend, en hoeveel geldelijke verdiensten hieruit voortvloeien, aangegeven per week, maand of jaar, onder vermelding, of het beroep of bedrijf wordt uitgeoefend:
a. voor eigen rekening;
b. in dienst van derden.
(Bij uitoefening van een beroep èn een bedrijf of van meer dan één beroep of bedrijf beide of alle, zoomede de uit elk beroep of bedrijf voortvloeiende verdiensten afzonderlijk te vermelden; bij voorkomend geval onder de verdiensten *niet* te begrijpen de verdiensten van den militieplichtige of van andere leden van het gezin.)

9. Aantal der, c. q. tijdens het verblijf in werkelijken dienst van den militieplichtige, van het gezin deel uitmakende en daarbij inwonende personen, *met uitzondering* van den militieplichtige en van het hoofd van het gezin; opgave van de familiebetrekking, waarin ieder hunner het hoofd van het gezin bestaat, voorts ieders leeftijd, geslacht, beroep of bedrijf en geldelijke verdiensten.
(Bij uitoefening van een beroep èn een bedrijf of van meer dan één beroep of bedrijf beide of alle, zoomede de uit elk beroep of bedrijf voortvloeiende verdiensten afzonderlijk te vermelden.)

10. Of tijdens het verblijf in werkelijken dienst van den militieplichtige vermoedelijk nog andere inkomsten of baten aan het gezin ten goede komen en, zoo ja, uit welken hoofde en c. q. tot welk bedrag.

11. Bedrag:
a. der huishuur;
b. aan storting voor fondsen.

12. Bijzondere opmerkingen.
(Bij voorkomend geval hier o. m. te vermelden de reden, waarom in het gezin aanwezige personen, die naar hun leeftijd werkkrachtig zouden kunnen zijn, niets verdienen; waarom bij betrekkelijk gering verschil in leeftijd de verdiensten van de andere mannelijke gezinsleden belangrijk lager zijn dan die van den militieplichtige.)

Advies van den Burgemeester van .....
....., ... 19 .
De Burgemeester voornoemd,

N.B. Dit vak slechts in te vullen, zoo het een dienstplichtige geldt.

Advies van den Commissaris der Koningin in de provincie .....
....., ... 19 .
De Commissaris der Koningin voornoemd,

MODEL 42.

Art. 33 van het Militiebesluit.

Dit model te bezigen, zoo de militieplichtige vrijstelling vraagt als kostwinner van personen, die hem in den eersten of den tweeden graad van bloed- of aanverwantschap bestaan.

MILITIE.

Geslachts- en voornamen van den militieplichtige: .....

Gemeente, waar hij is ingeschreven: / waarvoor hij heeft geloot of is ingelijfd:
.....

Lichting, waarvoor hij is ingeschreven: / heeft geloot of is ingelijfd:
.....

Nummer op het alphabetisch register: ..... / Lotingsnummer:

Waartoe behoorende of waaraan toegewezen :
.....
(C. q. ook korpsonderdeel : bataljon, compagnie, eskadron of batterij.)

Woonplaats : .....
(Gemeente en c. q. gemeente-onderdeel, straat enz. of wijk en huisnummer.)

STAAT VAN INLICHTINGEN *betreffende een aanvraag om vrijstelling wegens kostwinnerschap voor bovenvermelden militieplichtige.*

1. Artikel(en) der Militiewet, waarop het verblijf in werkelijken dienst betrekking heeft. (Alleen in te vullen voor den militieplichtige, die reeds heeft geloot.)	
2. Geslachts- en voornamen en leeftijd van den persoon of de personen, te wiens of wier behoeve de vrijstelling wordt gevraagd, met vermelding van de woonplaats of de woonplaatsen (ook straat enz. of wijk en huisnummer).	
3. In welke familiebetrekking de persoon of de personen, onder 2 vermeld, den militieplichtige bestaan.	
4. Beroep of bedrijf van den militieplichtige vóór zijne opkomst in werkelijken dienst. (Bij uitoefening van een beroep èn een bedrijf of van meer dan één beroep of bedrijf beide of alle te vermelden.)	
5. Of door den militieplichtige het beroep of bedrijf wordt of werd uitgeoefend : *a.* doorloopend in Rijksdienst ; *b.* voor een bepaald werk in Rijksdienst en, zoo ja, voor welk werk en voor welken tijdsduur.	
6. Geldelijke verdiensten, uit het beroep of bedrijf van den militieplichtige voortvloeiende, aangegeven per week, maand of jaar, en opgave van het bedrag, dat hij afstaat of vóór zijn verblijf in werkelijken dienst laatstelijk afstond aan den persoon of de personen, onder 2 vermeld. (De uit elk beroep of bedrijf voortvloeiende verdiensten afzonderlijk te vermelden.)	
7. Hoeveel de dienstplichtige per week aan den persoon of de personen, onder 2 vermeld, aan levensonderhoud kost of vóór zijn verblijf in werkelijken dienst laatstelijk aan levensonderhoud kostte.	
8. Beroep of bedrijf, door den persoon of de personen, onder 2 vermeld, uitgeoefend, c. q. tijdens het verblijf in werkelijken dienst van den militieplichtige, hoeveel geldelijke verdiensten hieruit voortvloeien, aangegeven per week, maand of jaar, en of het beroep of bedrijf wordt uitgeoefend : *a.* voor eigen rekening ; *b.* in dienst van derden. (Bij uitoefening van een beroep èn een bedrijf of van meer dan één beroep of bedrijf de uit elk beroep of bedrijf voortvloeiende verdiensten afzonderlijk te vermelden.)	
9. Of door den persoon of de personen, onder 2 vermeld, andere ondersteuning of andere baten worden genoten, c. q. tijdens het verblijf in werkelijken dienst van den militieplichtige, zoo ja, van welken aard of tot welk bedrag.	
10. Bedrag : *a.* der huishuur ; *b.* aan storting voor fondsen : ten laste komende van den persoon of de personen, onder 2 vermeld.	
11. Bijzondere opmerkingen.	

Advies van den Burgemeester van.....
....., ... 19 .
De Burgemeester voornoemd,

N.B. Dit vak slechts in te vullen, zoo het een dienstplichtige geldt.

Advies van den Commissaris der Koningin in de provincie .....
....., ... 19 .
De Commissaris der Koningin voornoemd,

MODEL 43.

Lichting 19 .

Art. 40 van het Militiebesluit.

MILITIE.

Gemeente .....

LIJST
van bewijsstukken tot het verkrijgen van vrijstelling van den dienst bij de militie.

Verzonden aan den Militiecommissaris den ..... 19 :

De Burgemeester,
[1])

[1]) Handteekening.

Volgnummer.	Nummer van het alphabetisch register.	Geslachts- en voornamen van den ingeschrevene, voor wien de vrijstelling wordt gevraagd.	Reden van vrijstelling.	Getal bewijsstukken.	*Opmerkingen.*
1.	2.	3.	4.	5.	6.

MODEL 44.

Artt. 42 en 43 van het Militiebesluit.

MILITIE.

Gemeente .....

LIJST *van bewijsstukken tot het verkrijgen van vrijstelling van den dienst bij de militie* . . . . . [1])

Verzonden aan ..... den ..... 19 .

De Burgemeester, [2])

Volgnummer. 1.	Lichting. 2.	Nummer van het alphabetisch register. [3]) 3.	Lotingsnummer. 4.	Geslachts- en voornamen van den militieplichtige, voor wien de vrijstelling wordt gevraagd. 5.	Op grond van welke hoedanigheid vrijstelling wordt gevraagd. [4]) 6.	Vroegere uitspraken tot vrijstelling. 1. Door wie de uitspraken zijn geschied. 2. datums en nummers der uitspraken. 3. Aard der uitspraken. 7.	1. Waartoe behoorende of waaraan toegewezen. 2. Datum van inlijving. 8.	Opmerkingen. (Ingeval de militieplichtige uitstel van eerste-oefening geniet of heeft genoten, hier de tijdvakken te vermelden, waarvoor het uitstel is verleend.) 9.
						1. 2. 3.	1. 2.	
						1. 2. 3.	1. 2.	
						1. 2. 3.	1. 2.	
						1. 2. 3.	1. 2.	
						1. 2. 3.	1. 2.	

[1]) In te vullen òf *„voor geestelijken enz."* òf *„wegens kostwinnerschap"* òf *„wegens woonplaats of toekomstige woonplaats in de koloniën enz.,* òf *„op grond van het geval, bedoeld in art. 34, eerste lid, onder 2°., der wet".*

[2]) Handteekening.

[3]) Behoeft niet te worden ingevuld voor hem, die reeds heeft geloot.

[4]) Alleen in te vullen voor hen, die vrijstelling vragen als geestelijke enz.

MODEL 45.

Art. 45 van het Militiebesluit.

MILITIE.

NAAMLIJST VAN PERSONEN, *opgenomen in* .....[1]) *die voor de militie zijn ingeschreven.*

Volgnummer. 1.	1. Geslachtsnaam. 2. Voornamen. 2.	Gemeente, waar hij voor de militie is ingeschreven. 3.	Feit, dat hem is ten laste gelegd of waarvoor hij is veroordeeld. 4.	RECHTERLIJKE UITSPRAAK. 1. Door welk rechterlijk ambtenaar of college de uitspraak is geschied. 2. Dagteekening van de uitspraak. 3. Aard der uitspraak. 5.	Of de uitspraak onherroepelijk is. 6.	OPMERKINGEN. 7.
	1. 2.			1. 2. 3.		
	1. 2.			1. 2. 3.		
	1. 2.			1. 2. 3.		
	1. 2.			1. 2. 3.		

Aldus opgemaakt en verzonden aan den Commissaris der Koningin in de provincie .....

....., ... 19 .

Het / *De* ..... [2])

[3])

[1]) Benaming en plaats van het gesticht, de gevangenis of de inrichting.
[2]) Naam van het bestuur of titel van den onderteekenaar.
[3]) Handteekening(en).

MODEL 46.

Art. 83 van het Militiebeslu it

Lichting 19

MILITIE.

Gemeente ....

LIJST *van ingeschrevenen voor de militie, van wie een nieuw geneeskundig onderzoek is aangevraagd.*

Volg-nummer. 1.	Nummer op het alphabetisch register. 2.	Geslachts- en voornamen van den ingeschrevene, van wien het onderzoek is aangevraagd. 3.	Door wien het onderzoek is aangevraagd. [1]) 4.	Datum, waarop de aanvrage bij den burgemeester is ontvangen. 5.	*Opmerkingen.* 6.

[1]) In te vullen: „den ingeschrevene", „den vader", „de moeder," „den voogd" of „den curator".
Is de aanvrage niet gedaan door den in kolom 3 vermelden ingeschrevene of diens vader, moeder, voogd of curator, dan in elk geval te vermelden den naam van den ingeschrevene, door wien of door wiens vader, moeder, voogd of curator de aanvraag is gedaan, en zijn nummer op het alphabetisch register.

.... 19 .

De Burgemeester,

MODEL 47.

Art. 84 van het Militiebesluit.

—

MILITIE.

Gemeente .....

VERLOFGANGERSREGISTER.

1.	Volgnummer.				
2.	1. Geslachtsnaam. 2. Voornamen.	1. 2.	1. 2.		
3.	1. Gemeente, waarvoor ingelijfd. 2. Lichting. 3. Lotingsnummer.	1. 2. 3.	1. 2. 3.		
4.	Waartoe behoorende. (C. q. ook korpsonderdeel.)				
5.	Datum, waarop hij in werkelijken dienst moet komen of is gekomen, met aanduiding van het betrekkelijk wetsartikel.				
6.	Datum, waarop hem laatstelijk verlof is verleend.				
7.	*Datum, waarop hij zich overeenkomstig bovenvermeld artikel heeft aangemeld.*			Art. 88 der wet.	
8.	*Datum, waarop hij de kennisgeving heeft gedaan, bedoeld in het* eerste *lid van bovenvermeld artikel, en gemeente, waarin hij zich gaat vestigen.* 1. Datum. 2. Gemeente.	1. 2.	1. 2.	Art. 89 der wet.	
9.	*Gemeente, waar hij laatstelijk in het verlofgangersregister was ingeschreven, en datum, waarop hij aldaar de kennisgeving heeft gedaan, bedoeld in het* eerste *lid van bovenvermeld artikel.* 1. Gemeente. 2. Datum.	1. 2.	1. 2.		
10.	*Datum, waarop hij zich overeenkomstig het* tweede *lid van bovenvermeld artikel heeft aangemeld.*				
11.	*Datum, waarop hij zich overeenkomstig het* derde *lid van bovenvermeld artikel heeft aangemeld.*				
12.	*Vestiging in eene andere gemeente.* 1. Datum, waarop het bericht van vestiging is ontvangen. 2. Gemeente.	1. 2.	1. 2.		Redenen van afvoering.
13.	*Opkomst in werkelijken dienst voor eerste-oefening, uit hoofde van eene vrijwillige verbintenis of krachtens art.* 82 *der wet.* 1. Datum van afvoering. 2. Reden van opkomst.	1. 2.	1. 2.		
14.	*Overlijden.* 1. Datum. 2. Plaats.	1. 2.	1. 2.		
15.	*Overgang naar de landweer, ontslag of afvoering als deserteur.* 1. Datum van den overgang, het ontslag of de afvoering. 2. Of hij naar de landweer overgegaan, ontslagen – zoo ja, om welke reden – dan wel als deserteur afgevoerd is.	1. 2.	1. 2.		
16.	*Opmerkingen.*				

15 *April* 1912. BESCHIKKING van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel tot vaststelling van een letterteekeu, dat door zee- en kustvisschersvaartuigen moet worden gevoerd.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel;

Gelet op art. 7 der Visscherijwet (wet van 6 October 1908, *Staatsblad* n°. 311), en op art. 8 van het Koninklijk besluit van 12 Juni 1911 (*Staatsblad* n°. 144), betreffende de registers voor de zee- en kustvisschersvaartuigen en het voeren van letterteekens en nummers door de kustvisschersvaartuigen, gewijzigd bij Koninklijk besluit van 5 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 53);

Heeft goedgevonden:

te bepalen, dat door de zee- en kustvisschersvaartuigen tehuis behoorende te Blokker, moet worden gevoerd het letterteeken B. L. K.

's Gravenhage, 15 April 1912.

De Minister voornoemd, (*get.*) A. S. TALMA.

—

15 *April* 1912. MISSIVE van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende stukken over te leggen bij declaraties in zake besmettelijke veeziekten.

Naar aanleiding van een door een Uwer Ambtgenooten gedaan verzoek, heb ik de eer U H.E.G. het navolgende mede te deelen.

In § 3 van de voorschriften behoorende bij de beschikking van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 12 October 1896, worden vermeld de bescheiden welke moeten worden overgelegd bij declaratiën die uitgaven bevatten in zake onteigening.

Vele Burgemeesters weten evenwel niet hoe te handelen, wanneer eene declaratie moet worden opgemaakt welke een gewoon ziektegeval betreft zonder dat daarbij onteigening heeft plaats gehad.

In een dergelijk geval zullen zijn over te leggen:

1°. een advies (of meerdere adviezen) in originali vermeldende al de maatregelen die er ter zake van de ziektegevallen moesten worden toegepast;

2°. eene verklaring van ontsmetting afgegeven door den veearts indien er onsmetting, en

3°. eene verklaring van vernietiging, indien er verbranding, begraving enz. heeft plaats gehad;

4°. eene verklaring van den veearts ten blijke, dat de eigenaar heeft voldaan aan al de volgens wet of wettelijk voorschrift op hem rustende verplichtingen, voor het geval aan dezen wordt toegekend het tweederde gedeelte van de waarde der huid van zijn aan miltvuur of mond- en klauwzeer gestorven rund;

5°. eene verklaring van den burgemeester, ten blijke dat er geen gemeentegrond beschikbaar was, indien het geval aanwezig is, als bedoeld in alinea 4 van artikel 31 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131);

6°. eene lijst („omschrijving der uitgaven") waarvan de inrichting is voorgeschreven bij mijne missive van 30 December 1911, n°. 5833, afdeeling Comptabiliteit, vermeldende de uitgaven welke ter zake van het ziektegeval hebben plaats gehad, op welke de belanghebbenden voor het hun toekomende bedrag moeten quiteeren.

Meerdere bescheiden zullen bij eene declaratie wegens een gewoon ziektegeval (d.w.z. een geval zonder onteigening) niet behoeven te worden overgelegd.

U. H.E.G. gelieve de Burgemeester in Uw gewest met het bovenstaande in kennis te willen stellen en mij een tweetal exemplaren van het desbetreffend Prov. Blad te willen doen toekomen. (W. v. d. B. A.)

—

17 *April* 1912. BESLUIT, tot bekendmaking van het op 17 Maart 1912 te *Brussel*, ook namens *Nederland*, geteekende Protocol, met bijbehoorende Verklaringen, betreffende de verlenging van de Internationale Unie, ingesteld door de Suikerconventie van 5 Maart 1902. S. 146.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gezien het op 17 Maart 1912 te *Brussel*, ook namens *Nederland*, geteekende Protocol met bijbehoorende Verklaringen, betreffende de verlenging van de internationale Unie, ingesteld door de Suikerconventie van 5 Maart 1902, van welk Protocol en Verklaringen, goedgekeurd bij de wet van den 29sten Maart 1912 (*Staatsblad* n°. 117) een afdruk met vertaling bij dit besluit is gevoegd;

Overwegende, dat de in artikel 3 van voormeld Protocol genoemde Mogendheden hare akten van bekrachtiging te *Brussel* hebben doen nederleggen vóór 1 April 1912;

Op de voordracht van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken van den 12den April 1912, n°. 6576, Directie van het Protocol;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de bekendmaking in het *Staatsblad* te bevelen van voorzegd Protocol met bijbehoorende Verklaringen, alsmede van de vertaling (1) daarvan.

(1) Hierna is alleen de vertaling opgenomen.

Onze Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur, zijn belast, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering van hetgeen ten deze wordt vereischt.

Het Loo, den 17den April 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(*get.*) R. DE MARees VAN SWINDEREN.

(*Uitgeg.* 30 *April* 1912.)

VERTALING.

PROTOCOL *betreffende de verlenging van de Internationale Unie, ingesteld door de Suikerconventie van* 5 *Maart* 1902.

Aangezien de Regeeringen van Duitschland, Oostenrijk-Hongarije, België, Frankrijk, Luxemburg, Nederland, Peru, Rusland, Zweden en Zwitserland, besloten hebben om na den 31sten Augustus 1913 de door de Suikerconventie van 5 Maart 1902 ingestelde internationale Unie van kracht te doen blijven, zijn de ondergeteekenden, daartoe behoorlijk gemachtigd, omtrent het navolgende overeengekomen;

Art. 1. De Contracteerende Staten verbinden zich voor een nieuwen termijn van 5 jaren, die zal aanvangen den 1sten September 1913, de overeenkomst betreffende de suikerbelasting van 5 Maart 1902, zooals deze is gewijzigd en aangevuld door het Protocol van 26 Juni 1906, nopens de toetreding van Zwitserland, door de additioneele akte tot gezegde conventie van 28 Augustus 1907 en door het Protocol van 19 December 1907 betreffende de toetreding van Rusland te verlengen, onder voorbehoud van de toekenning aan Zwitserland van het stemrecht, dat het Protocol van 26 Juni 1906 daaraan niet had toegekend en evenzeer onder voorbehoud van de bepalingen, die het onderwerp uitmaken van het navolgende artikel 2.

De genoemde Contracteerende Staten zien er derhalve van af gebruik te maken van de bevoegdheid, welke artikel 10 der Conventie van 5 Maart 1902 hun verleende met betrekking tot de opzegging dier diplomatieke akte.

2. Het uitvoercontingent van 200,000 ton, aan Rusland toegestaan door artikel 3 van het Protocol van 19 December 1907 voor elk der vier diensten, begrepen tusschen den 1sten September 1909 en den 31sten Augustus 1913, wordt gehandhaafd voor elk der vijf diensten, begrepen tusschen de 1sten September 1913 en den 31sten Augustus 1918.

In aanmerking nemende dat er zich ten gevolge van buitengewone omstandigheden in 1911—1912 gelijktijdig groote schaarschte aan suiker en een aanzienlijke stijging van den prijs op de wereldmarkt hebben voorgedaan, stemmen de Contracteerende Staten er in toe dat Rusland het voordeel geniete van een buitengewoon contingent dat als volgt zal worden verdeeld:

Dienst 1911—1912	150,000 ton.
Dienst 1912—1913	50,000 ton.
Dienst 1913—1914	50,000 ton.

3. Dit Protocol zal zoo spoedig mogelijk en in elk geval vóór den 1sten April 1912 worden bekrachtigd en de bekrachtigingen er van zullen worden gedeponeerd te Brussel op het Ministerie van Buitenlandsche Zaken.

Het zal op dien datum met volkomen rechtskracht gelden, indien het op zijn minst is bekrachtigd door de hierna genoemde Europeesche suiker uitvoerende Staten: Duitschland, Oostenrijk-Hongarije, België, Frankrijk, Nederland, Rusland.

Wanneer deze gebeurlijkheid zich voordoet, zullen de andere Staten, die dit Protocol hebben onderteekend en op den bovengenoemden datum niet mochten hebben bekrachtigd, niettemin, door het te bekrachtigen vóór den 1sten September van hetzelfde jaar, kunnen voortgaan deel uit te maken van de internationale Unie op de voorwaarden, welke hun thans zijn gesteld en voor den geheelen duur van dit Protocol, mits zij vóór den 1sten April 1912 hunne definitieve toestemming hebben verleend tot de toekenning aan Rusland van het buitengewone contingent, vermeld in artikel 2 van dit Protocol. Zij zullen zich in geen geval kunnen bedienen van de clausule der stilzwijgende hernieuwing, bedoeld in artikel 10 der Conventie van 5 Maart 1902, om van jaar tot jaar hunne deelneming aan de Unie te verlengen.

4. In de zitting, die zal plaats hebben voor den 1sten September 1917, zal de Permanente Commissie met algemeene stemmen de regeling vaststellen, die voor Rusland zal gelden ingeval dit bereid mocht zijn na den 1sten September 1918 van de Conventie deel te blijven uitmaken.

Ingeval de Commissie het niet eens mocht kunnen worden, zal worden aangenomen dat Rusland de Conventie heeft opgezegd, welke dan den 1sten September 1918 buiten werking zal treden.

5. Het zal elk der Contracteerende Staten vrijstaan zich met ingang van den 1sten September 1918 door opzegging een jaar van te voren uit de Unie terug te trekken; van dat oogenblik af worden de bepalingen van artikel 10 der Conventie van 5 Maart 1902 over de opzegging en de stilzwijgende hernieuwing weer toepasselijk.

Ten blijke waarvan de ondergeteekenden,

Gevolmachtigden der respectieve Staten, dit Protocol hebben onderteekend.

Gedaan te Brussel den 17den Maart 1912, in één enkel oorspronkelijk exemplaar, waarvan een eensluidend afschrift aan elk der onderteekenende Regeeringen zal worden uitgereikt.

(*geteekend :*)

Voor Duitschland:
VON FLOTOW,
HERMANN MEHLHORN,
KEMPFF.
Voor Oostenrijk-Hongarije:
Comte CLARY et ALDRINGEN.
Voor Oostenrijk:
LEOPOLD JOAS.
Voor Hongarije:
TELESZKY JANOS.
Voor België:
CAPELLE.
Voor Frankrijk:
A. KLOBUKOWSKI.
A. DELATOUR.
Voor Luxemburg:
Le Comte D'ANSEMBOURG.
Voor Nederland:
O. D. VAN DER STAAL VAN PIERSHIL.
Voor Peru:
TELÉMACO ORIHUELA.
Voor Rusland:
KOUDACHEFF.
Voor Zweden:
F. DE KLERCKER.
Voor Zwitserland:
JULES BOREL.

VERTALING.

VERKLARINGEN *betreffende de toekenning aan Rusland van het buitengewoon contingent, bedoeld in artikel 2 van het Protocol van 17 Maart 1912 betreffende de verlenging van de Internationale Suikerunie.*

Eerste verklaring.

Op het oogenblik dat zij overgaan tot de onderteekening van het Protocol betreffende de verlenging van de internationale Suikerunie, verklaren de ondergeteekenden het volgende:

De verdeeling van de twee buitengewone contingenten van 50,000 ton aan Rusland toegekend voor den dienst van 1912—1913 en van 1913—1914 zal in dier voege geschieden, dat het bedrag van het buitengewoon contingent voor elk der vier semesters begrepen tusschen den 1 September 1912 en den 31 Augustus 1914 25,000 ton niet zal te boven gaan.

(*geteekend :*)

Voor Duitschland:
VON FLOTOW.
HERMAN MEHLHORN.
KEMPFF.
Voor Oostenrijk-Hongarije:
Comte CLARY et ALDRINGEN.
Voor Oostenrijk:
LEOPOLD JOAS.
Voor Hongarije:
TELESZKY JANOS.
Voor België:
CAPELLE.
Voor Frankrijk:
A. KLOBUKOWSKI.
A. DELATOUR.
Voor Luxemburg:
Le Comte D'ANSEMBOURG.
Voor Nederland:
O. D. VAN DER STAAL VAN PIERSHIL.
Voor Peru:
TELÉMACO ORIHUELA.
Voor Rusland:
KOUDACHEFF.
Voor Zweden:
F. DE KLERCKER.
Voor Zwitserland:
JULES BOREL.

Tweede verklaring.

Op het oogenblik dat zij overgaan tot de onderteekening van het Protocol betreffende de verlenging van de internationale suikerunie, zijn de ondergeteekenden gemachtigd het volgende te verklaren:

De Regeeringen, welke zij vertegenwoordigen, verbinden zich om, voor het geval zij niet in staat zouden zijn het hierboven genoemd Protocol vóór den 1 April 1912 te bekrachtigen, uiterlijk op dien datum hare definitieve toestemming te verleenen tot de toekenning aan Rusland van het buitengewoon contingent bedoeld in artikel 2 van gezegd Protocol.

Ten blijke daarvan hebben zij deze Verklaring onderteekend.

Gedaan te Brussel, den 17 Maart 1912 in een enkel oorspronkelijk exemplaar, waarvan een eensluidend afschrift zal worden uitgereikt aan elk der onderteekenende Regeeringen.

(*geteekend :*)

Voor Luxemburg:
Le Comte D'ANSEMBOURG.
Voor Peru:
TELÉMACO ORIHUELA.
Voor Zweden:
F. DE KLERCKER.
Voor Zwitserland:
JULES BOREL.

Derde verklaring.

De ondergeteekende is gemachtigd te verklaren dat de Regeering van Zijne Majesteit den Koning van Italië hare toestemming geeft tot de toekenning aan Rusland van een buitengewoon contingent voor den dienst van 1911—1912 en van 1912—1913.

Brussel, den 17 Maart 1912.

(*get.*) COSTA.

—

17 *April* 1912. BESLUIT, houdende beslissing dat de bepaling van art. 673 Burg. Wetb. als van privaatrechtelijken aard, de overheid niet kan beperken in hare publiekrechtelijke bevoegdheid tot het maken van eene regeling in het algemeen belang; dat op dien grond ook aan die bepaling geen reden kan worden ontleend om de bevoegdheid te betwisten van een waterschap om, onder hoogere goedkeuring, overeenkomstig zijn reglement eene regeling te maken ten aanzien van zijne waterlossing.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door Geërfden in de dorpspolders *Beuningen, Ewijk, Winssen* en *Deest* en door den Geërfdendag van den dorpspolder *Bergharen*, tegen het besluit van Gedep. Staten van *Gelderland* van 5 Sept. 1911, n°. 70, tot goedkeuring van een nader besluit van de Vereenigde Vergadering van het Waterschap de Gecombineerde Waterlossing van de polderdistricten *Rijk van Nijmegen* en *Maas en Waal* in zake de verbetering der Waterlossing van een gedeelte dier instelling;

Den Raad van State, Afd. voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 6 Maart 1912, n°. 343;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 13 April 1912, n°. 284, Afd. Waterstaat;

Overwegende: dat nadat de Vereenigde Vergadering van genoemd waterschap een plan tot verbetering der waterlossing ten behoeve der dorpspolders of gedeelten der dorpspolders *Beuningen, Ewijk, Deest. Bergharen, Afferden, Druten, Horssen, Altforst* en *Appeltern* voorloopig had vastgesteld, Gedep. Staten bij hun voormeld besluit dat plan hebben goedgekeurd met bepaling, dat een gelijke aanslag per H. A. zal worden geheven in de polders en gedeelten van polders, welke door het pompgemaal aan de Blauwe Sluis zullen worden bemalen, daarbij overwegende, dat de Geërfdendagen van de dorpspolders Horssen, Appeltern, Altforst en Afferden bezwaar maken tegen het voorloopig vastgestelde plan, voorzoover hierbij de belasting van de dorpspolders *Bergharen* en *Druten* in dien zin is geregeld, dat zij zich verhoudt tot die der overige op de Blauwe Wetering te bemalen polders als 3 : 4, waardoor de aanslag, zooals die is geregeld in het ontwerp van bedoeld plan, voor de polders *Bergharen* en *Druten* wordt verlaagd van *f* 4.12 tot *f* 3.30 per H. A. en voor de overige polders (Afferden, Horssen, Altfort en Appeltern) wordt verhoogd van *f* 4.12 tot *f* 4.40 per H. A.; dat dit bezwaar hun gegrond voorkomt; dat toch de polder Bergharen zeer lage gronden bevat, waardoor extra-kosten voor de verruiming der hoofdwaterleidingen worden gevorderd en ook voor verbetering van leidingen in den polder zelf een bedrag in de begrooting moest worden opgenomen, terwijl de lage gronden in *Bergharen*, wederzijds van de Oude wetering gelegen, in hoogte met die in Deest en Afferden overeenkomen, zoodat het onbillijk zoude zijn de eerste zooveel minder te laten betalen;

dat het mitsdien het billijkst moet worden geacht de gronden in Bergharen — met uitzondering natuurlijk van de geheel vrij te stellen hooge zandgronden — naar denzelfden maatstaf als de vorige polders aan te slaan;

dat dit laatste mede geldt voor den dorpspolder Druten, omdat de waterleiding uit het oostelijk (niet op Puiflijk afwaterende) deel van den polder zich vereenigt met die van den polder Afferden en het water gezamenlijk geloosd wordt door het kleinere schutlaken, dat zich onmiddellijk ten noorden van het Horssensche schutlaken bevindt en dit deel van Druten dus in dezelfde omstandigheden van loozing verkeert als Afferden, terwijl die omstandigheden ook na de uitvoering der werken dezelfde zullen zijn, omdat beide polders door een grondduiker onder de Oude Wetering door op de langs deze te graven nieuwe waterleiding zullen afstroomen;

dat bovendien de dorpspolders Druten (Oosttelijk Deel), Afferden en Bergharen, thans loozende op de Oude Wetering boven het Horssensche schutlaken en dus aan de bepalingen betreffende het sluiten der schutlakens onderworpen, na uitvoering van het onderwerpelijk plan zullen uitwateren op de nieuw te graven waterleiding, die uitkomt op de Blauwe Wetering en door middel van deze in verbinding staat met het stoomgemaal van de Blauwe Sluis, zoodat het desbetreffende deel van Druten en de polder Bergharen evenals Afferden onafhankelijk worden van alle maatregelen, die eventueel omtrent het sluiten van de schutlakens worden genomen en er mede met het oog op

dit voordeel voor een verminderden aanslag in Bergharen en Druten geen termen bestaan;

dat wijders het door JAC. VERMEULEN e. a. ingebrachte bezwaar gegrond is op de meening, dat de dorpspolder *Beuningen* geen belang heeft bij de uitvoering van het onderwerpelijk plan; dat die meening echter onhoudbaar is en dat indien slechts de schutlakens tijdig worden gesloten, zoodra de vrije uitloozing op de Maas ophoudt, het spoedig zoude blijken, dat de polder Beuningen, evenals de overige bovenpolders, aan bemaling in tijden van gestremde loozing wel degelijk dringend behoefte heeft;

dat van dit besluit van Gedep. Staten bij Ons in beroep zijn gekomen:

ten eerste: de Geërfden in de dorpspolders *Beuningen, Ewijk, Winssen en Deest*, daarbij aanvoerende, dat niemand betwijfelt en ook betwijfelen kan, dat de 4 bovenpolders geenerlei baat zullen ondervinden van een op te richten stoomgemaal, terwijl het veeleer te verwachten is, dat een groot gedeelte van de hooge gronden in die polders in waarde zal achteruitgaan; dat dan ook het eenig motief om aan die polders een kostbaar stoomgemaal op te dringen, dat zij niet behoeven en niet begeeren, gelegen is in het belang, dat de lager gelegen polders in Maas en Waal bij die zaak hebben, welk motief dan ook steeds met kracht naar voren is gedrongen onder de leus van het algemeen belang; dat verzoekers echter van oordeel zijn, dat dergelijk kostbare werken niet moeten worden bekostigd door hen, die er geen belang bij hebben en het dus niet wenschen, doch uitsluitend, althans nagenoeg geheel door de rechtstreeks belanghebbenden, in deze de lager gelegen polders in Maas en Waal; dat Gedep. Staten wel overwegen, dat zoodanig belang, althans voor den dorpspolder *Beuningen*, wel aanwezig zou zijn, indien slechts de schutlakens werden gesloten, zoodra de vrije uitloozing op de Maas ophoudt en dat in dit opzicht de hooger gelegen polders thans in een bevoorrechte positie verkeeren, welke men uit overweging van billijkheid niet zou mogen laten voortduren, doch dat deze overweging waarvan de al of niet juistheid op zich zelf kan worden in het midden gelaten, tweeërlei over het hoofd ziet, vooreerst, dat sinds eeuwen grondbeginsel van het recht is geweest, dat de lager gelegen gronden verplicht zijn het water te ontvangen, dat daarheen van het hooger gelegene van nature afloopt en voorts, dat de toestand, zooals die nu bestaat, een historisch gewordene is, in zoover als hij sedert 1666, alzoo sedert meer dan twee en een halve eeuw bestaat; dat, ook indien men het geoorloofd acht een sedert eeuwen bestaande feitelijke en rechtsverhouding ten nadeele van een der partijen te verbreken of liever kostbare maatregelen in het leven te roepen, waardoor de voor de andere partij uit die verhouding voortvloeiende nadeelen worden geneutraliseerd, het toch beslist onredelijk en onverdedigbaar is de kosten daarvan voor een aanzienlijk deel te brengen ten laste van de partij, die van die maatregel niet gediend is en deze met alle kracht tracht af te wenden; dat toch de sinds 2½ eeuw bestaande toestand uit den aard der zaak zijn terugslag heeft gevonden in de verschillende verkoopswaarde der gronden in de betrokken polders, in dien zin, dat de grond der bovenpolders hoogere waarde had dan de grond der lager gelegen polders, in welk waardeverschil ook alle goede en slechte kansen van den waterstand zijn verdisconteerd; dat de uitvoering van het voorgenomen plan de kapitaalswaarde der gronden in de hooggelegen polders zal verminderen, omdat deze niet gebaat, wel geschaad worden en daarenboven gedrukt worden door de gekapitaliseerde jaarlijksche onkosten, terwijl de lager gelegen gronden of in waarde vooruit zullen gaan, of althans in verkoopwaarde blijven, omdat het verkregen voordeel den jaarlijkschen last overtreft, of daartegen opweegt; dat volgens het ontworpen plan onder de in deze volkomen valsche leuze van het algemeen belang een voordeel aan de lagere gronden wordt verzekerd ten koste van de hooge gronden, terwijl ook in de polders zelf de grootst mogelijke onevenredigheid bestaat tusschen belang en lastverdeeling; dat de 4 hooge polders gaarne aan de lager gelegene een stoomgemaal gunnen, ja zelfs wel als goede buren tot een kleine jaarlijksche bijdrage te vinden zouden zijn, doch dat zij niet verdragen de schreeuwende onbillijkheid, welke in den financieelen opzet van het plan is gelegen; dat de Geërfden in al de 4 polders nagenoeg algemeen protesteeren en in toenemende mate protesteeren tegen de uitvoering van het plan en dat zij daartoe te meer aanleiding vinden, omdat in strijd met den geest van ons waterschapsrecht gehandeld wordt tegen den uitdrukkelijken wil van de Geërfdendag in die polders; dat de samenstelling van de Vereenigde Vergadering reeds bestond voordat het ontworpen plan bekend was en dat het daardoor mogelijk is geweest met de hulp van heemraden en hoofdgeërfden, die niet meer vertegenwoordigen de zienswijze der Geërfdendagen, het plan te doen aannemen;

dat sedert reeds 2 voorstanders van het plan niet zijn herkozen door de Geërfden, terwijl de op 13 Sept. 1911 gehouden verkiezing van 2 hoofdgeërfden in het Rijk van Nijmegen weer met overweldigende meerderheid zich heeft uitgesproken tegen het plan door slechts tegenstanders te kiezen;

ten tweede: de Geërfdendag van den dorpspolder *Bergharen*, betoogende, dat bij de voorloopige vaststelling van het plan, de classificatie der gronden, waarnaar de aanslag zal worden geheven, zoodanig was geregeld, dat die onder Bergharen gelegen, voor een lageren aanslag in aanmerking worden gebracht, zich tot de overige polders verhoudende als 3 : 4;

dat bij besluit van Gedep. Staten die alleszins billijke regeling gewijzigd is en dat bepaald is geworden, dat een gelijke aanslag per H. A. zal worden geheven in de polders en gedeelten van polders, die door het pompgemaal aan de Blauwe Sluis zullen worden bemalen; dat de Geërfdendag zich door die bepaling bezwaard acht, weshalve hij van het besluit van Gedep. Staten in beroep is gekomen;

Overwegende: ten aanzien van het beroep der Geërfden in de dorpspolders Beuningen, Ewijk, Winssen en Deest:

dat de door hen ingebrachte bezwaren niet van technischen aard zijn en de gemaakte regeling uit dat oogpunt ook geen bezwaar ontmoet;

Overwegende: dat appellanten echter in de eerste plaats aanvoeren, dat de Vereenigde Vergadering niet bevoegd zoude zijn een plan als het onderhavige voorloopig vast te stellen, omdat dit zou strijden met het rechtsbeginsel dat de lager gelegen gronden verplicht zijn het water te ontvangen dat daarheen van de hooger gelegene van nature afloopt;

dat appellanten, die nalaten de wettelijke bepaling te noemen, waarin dit beginsel is neergelegd, blijkbaar doelen op art. 673 van het B. W.;

dat echter een beroep op dit artikel in dit geval reeds daarom niet opgaat, omdat de gemeenschappelijke waterleiding van de tot het waterschap behoorende polders in hoofdzaak in het belang der bovenpolders door de benedenpolders heen werd gegraven, zoodat hier geen sprake is van een natuurlijken afloop van het water, „zonder dat zulks door menschen toedoen bevorderd wordt";

dat bovendien zoodanige wettelijke bepaling van privaatrechtelijken aard de overheid niet beperkt in haar publiekrechtelijke bevoegdheid tot het maken van eene regeling in het algemeen belang;

dat dan ook de bevoegdheid van het waterschap „de Gecombineerde Waterlossing van de polderdistricten Rijk van Nijmegen en Maas en Waal" om, onder hoogere goedkeuring, eene regeling te maken ten aanzien van zijne waterlossing overeenkomstig zijn reglement en in het bijzonder krachtens de bepalingen van de artt. 2, 15 en 16 daarvan, niet op goede gronden kan worden betwist;

Overwegende: dat het tweede bezwaar van appellanten hierop neerkomt, dat zij het onderhavige plan ten hunnen aanzien onbillijk en onrechtvaardig vinden en dit niet in dien zin, dat zij de classificatie der gronden onbillijk achten, doch omdat zij zich benadeeld meenen door elken omslag in de kosten, die het plan zal medebrengen en wel om de volgende redenen:

a. wegens het algeheele gemis aan belang, dat hunne polders bij het op te richten stoomgemaal hebben;

b. wegens de inbreuk op een hun toekomend recht;

dat zij, wat betreft eerstgenoemde reden, opmerken, dat hun hooger gelegen polders geen schade hoegenaamd van den besproken waterlast hebben en er voor hen dus geen belang bestaat tot een betere waterlossing mede te werken;

dat echter deze bewering feitelijk onjuist is, aangezien uit een deskundig rapport blijkt, dat in bovengenoemde polders in het jaar 1910 gedurende den hooitijd verscheidene hooilanden onder water stonden en dit wel, terwijl het Horssensche schutlaken openstond;

dat klaarblijkelijk een zoodanige toestand niet bij uitzondering, maar telkens zoude voorkomen, indien de thans bestaande regeling van het openen en sluiten der schutlakens werd opgeheven;

dat appellanten er mitsdien niet in geslaagd zijn bovengenoemde bewering waar te maken, nu zelfs bij een, voor hunne polders gunstigen, toestand, het gewraakte belang in het oog springt;

dat wijders evenmin kan worden toegegeven, dat de oprichting van een stoomgemaal onbillijk voor de bovenpolders zoude zijn, omdat daardoor inbreuk zoude worden gemaakt op een sinds eeuwen bestaande feitelijke en rechtsverhouding;

dat, zelfs aangenomen, dat de uitvoering van het voorgenomen plan de kapitaalswaarde der gronden in de hooger gelegen polders zal verminderen, als zullende deze daardoor niet worden gebaat, maar integendeel worden gedrukt door de gekapitaliseerde jaarlijksche

onkosten en derhalve geschaad, dit geen reden mag zijn, om een maatregel, in het algemeen belang noodzakelijk, niet door te voeren;

dat immers van rechten, verkregen krachtens eene vroegere regeling geen sprake kan zijn tegenover het gezag dat thans tot regelen bevoegd is;

dat in verband hiermede ten slotte nog moet worden gewezen op het Reglement van het waterschap, waaruit zeer duidelijk blijkt, dat de bovenpolders, in 1881 in de thans bestaande organisatie zijn opgenomen, met het uitgesproken doel om alle in het waterschap gelegen gronden in het genot te doen komen van een behoorlijke afwatering en in het bijzonder om de lager gelegen polders te vrijwaren tegen overstrooming van het water der hooger gelegene;

dat derhalve de bewering dat de hooger gelegen polders buiten de regeling zouden behooren te blijven, in strijd is met voornoemd reglement;

dat mitsdien het ingestelde beroep ongegrond moet worden verklaard;

Overwegende: ten aanzien van het beroep van den Geërfdendag van den dorpspolder Bergharen:

dat appellant den termijn, gesteld in art. 21 der wet van 10 Nov. 1900 (*Staatsblad* n°. 176) niet heeft in acht genomen en mitsdien niet ontvankelijk is in zijn beroep;

Gezien de wet van 10 Nov. 1900 (*Staatsblad* n°. 176) en het Reglement op het beheer over de Gecombineerde Waterlossing van de Polderdistricten Rijk van Nijmegen en Maas en Waal;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1. het beroep, ingesteld door de Geërfden in de dorpspolders *Beuningen*, *Ewijk*, *Winssen* en *Deest* ongegrond te verklaren;

2. den Geërfdendag van den dorpspolder *Bergharen* niet-ontvankelijk te verklaren in zijn beroep.

Onze Minister van Waterstaat is belast enz.

(W. v. D. B. A.)

—

19 *April* 1912. BESCHIKKING van den Minister van Binnenlandsche Zaken tot vaststelling van de voorwaarden, bedoeld in art. 4, 1ste lid, van het Koninklijk besluit van 29 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 97).

De Minister van Binnenlandsche Zaken;

Gelet op art. 4, 1ste lid, van het Koninklijk besluit van 29 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 97);

Stelt de voorwaarden, bedoeld in bovengenoemd art. 4, 1ste lid vast, zooals die hiernevens zijn gevoegd, en

Bepaalt, dat deze beschikking, met de daarbij vastgestelde voorwaarden, in de *Nederlandsche Staatscourant* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, 19 April 1912.

(*get.*) HEEMSKERK.

VOORWAARDEN *bedoeld in art.* 4, 1*ste lid, van het Koninklijk besluit van* 29 *Februari* 1912 (Staatsblad n°. 97), *waaraan de entstofinrichtingen hebben te voldoen.*

Art. 1. Aan elke entstofinrichting moeten ten minste twee geneeskundigen verbonden zijn, waarvan één met de leiding van de inrichting is belast; aan de inrichting moet tevens een veearts verbonden zijn.

De inrichting is te allen tijde toegankelijk voor den ziekten-inspecteur, die met het onmiddellijk toezicht is belast.

2. De lokalen der inrichting moeten zijn ruim, luchtig, zindelijk, goed verlicht en voldoende verwarmd en mogen niet dan met toestemming van den inspecteur voor andere doeleinden worden gebruikt, dan waarvoor zij bestemd zijn.

3. De noodige antiseptische en aseptische voorzorgen worden in acht genomen bij het inenten en afenten der dieren en bij het bereiden en voor verzending in gereedheid brengen der entstof.

4. De voor inenting an den mensch bestemde entstof moet in de inrichting zelve worden gewonnen door voortplanting op kalveren of op andere voor het gewinnen van entstof geschikte dieren, die in de inrichting worden verpleegd.

5. De van het kalf of van een ander dier gewonnen pokkenmassa mag, ter bereiding van entstof voor het gebruik hier te lande, ten hoogste worden vermengd in de verhouding van één gewichtsdeel pokkenmassa op negen gewichtsdeelen glycerinemengsel, terwijl als laagste verdunning één gewichtsdeel pokkenmassa op vier gewichtsdeelen glycerine-mengsel is toegestaan.

6. De enting van de kalveren of van andere voor het gewinnen van entstof geschikte dieren geschiedt door met deze kunstbewerking vertrouwde geneeskundigen of veeartsen.

7. De entstof, die verstrekt wordt aan de geneeskundigen en aan de gemeentebesturen, moet:

a. afkomstig zijn van een kalf of eenig ander voor het gewinnen van entstof geschikt dier, dat blijkens verklaring van den aan de inrichting verbonden veearts door hem bij het leven

en na de slachting volkomen gezond bevonden is;

b. blijken na onderzoek deugdelijk te zijn bevonden.

De onder *a* bedoelde verklaring, benevens het verslag van het onderzoek, worden door den onderzoeker opgemaakt volgens een door den Minister van Binnenlandsche Zaken vast te stellen model.

De entstof mag, voor het gebruik hier te lande, niet worden verzonden binnen 26 dagen na de bereiding.

8. Bij elke zending entstof worden vermeld de naam der inrichting, doorloopend nummer van het registernummer van het dier, waarvan de entstof is genomen, datum der bereiding en datum der verzending.

9. Van de kalver- of andere dier-entingen, van de inentingen en de herinentingen en van de verzending van de entstof worden, door de zorg van het bestuur der inrichting, registers met klapper, volgens door den Minister van Binnenlandsche Zaken goed te keuren modellen, bijgehouden.

Van deze registers kan te allen tijde door den inspecteur inzage worden genomen.

Behoort bij beschikking van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 19 April 1912 nº. 2596, afd. V. A.

Mij bekend,

De Secretaris-Generaal, (*get.*) J. B. KAN.

—

19 *April* 1912. BESCHIKKING van den Minister van Binnenlandsche Zaken tot vaststelling van het model van de verklaring en van het verslag, bedoeld in art. 7, 2de lid, van de beschikking van den Minister van Binnenlandsche Zaken tot vaststelling van de voorwaarden, bedoeld in art. 4, 1ste lid van het Koninklijk besluit van 29 Februari 1912, S. 97.

De Minister van Binnenlandsche Zaken;

Gelet op art. 7, 2de lid, der bij zijne beschikking van 19 April 1912, nº. 2596, afd. V. A., vastgestelde voorwaarden;

Stelt het model van de verklaring en van het verslag, bedoeld in bovengenoem art. 7, 2de lid vast, zooals dat hiernevens is gevoegd, en

Bepaalt, dat deze beschikking, met het daarbij vastgestelde model, in de *Nederlandsche Staatscourant* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, 19 April 1912.

(*get.*) HEEMSKERK.

MODEL *van de verklaring en van het verslag, bedoeld in art. 7, 2de lid, der beschikking van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 19 April 1912, nº. 2596, afd. V. A.*

Nº.	KLEUR.	GESLACHT.

Bijzondere kenteekenen: . . . . . .

De ondergeteekende . . . . . .

als veearts verbonden aan de. . . . . .

verklaart, het $\frac{\text{(zwartbonte) (vaars)}}{\text{(roodbonte) (stier)}}$ kalf, in hoofde dezes vermeld, persoonlijk, met inachtneming van den aan ommezijde afgedrukten leidraad, te hebben onderzocht, en daarbij $\frac{\text{geen}}{\text{de volgende}}$ afwijkingen te hebben bevonden:

. . . . . .

. . . . . .

(1) { Op grond van die onderzoekingen verklaart ondergeteekende, het kalf, zoowel bij het leven als na de slachting, volkomen gezond te hebben bevonden.

. . . . . ., den . . . . . .

. . . . . .

(Handteekening.)

(1) Indien het kalf bij het leven of na de slachting *niet* volkomen gezond is bevonden, worden deze vijf regels doorgehaald.

LEIDRAAD.

A. Onderzoek bij het leven.

Op den dag der inoculatie en op den dag der stofwinning.

Voedingtoestand?
Is de huid gaaf en gezond?
Is de navel niet gezwollen of ontstoken?
Is het kalf kreupel?
Zijn de gewrichten normaal?
Kan het bestaan van polyarthritis worden uitgesloten?
Temperatuur?
Is de ademhaling normaal?
Wordt hoesten opgemerkt?
Zijn mond en keel normaal?
(Kan het bestaan van stomatitis en diphteritus worden uitgesloten?)
Hoe is de eetlust?
Bestaat er icterus?
Bestaat er diarrhee?
Bestaat er opgeblazenheid?
Is de mamma of het scrotum normaal?

B. Onderzoek na de slachting.

I. *Tuberculeuze aandoeningen.*

Aan de huid?
„ den mond?
„ de tong?
„ „ ademhalingsorganen en het hart:
Keelholte met tonsillen?
Luchtpijp?
Longen?
Borstvlies?
Hart?
Pericardium?
„ „ spijsverteringsorganen en het buikvlies:
Slokdarm?
Magen?
Darmen?
Lever?
Milt?
Alvleeschklier?
Buikvlies?
„ „ nieren?
„ „ bijnieren?
„ „ baarmoeder?
„ „ eierstokken (ovaria)?
„ „ testikels?
„ „ uier?
„ „ hersenen?
„ „ beenderen?
„ „ gewrichten?
„ „ lymphoglandulae:
1. van den kop:
lg. submaxillares?
„ subparotideae?
2. van den hals:
lg. cervicales craniales?
„ „ mediae?
„ „ caudales?
„ superficiales?
3. van de voorste ledematen:
lg. axillares?
4. van de achterste ledematen:
lg. popliteae?
„ subiliacae externae?
„ inguinales superficiales?
„ „ profundae?
5. van de borstholte:
lg. thoracis?
„ mediastinales?
„ bronchiales?
6. van den buik- en bekkenwand:
lg. lumbales?
„ sacrales?
„ iliacae internae?
„ „ externae?
„ ischii (zitbeensklier)?
7. van de buikingewanden:
lg. hepaticae?
„ lienales?
„ gastricae?
„ mesentericae?

II. *Verschijnselen, die er op wijzen, dat een niet-tuberculeuze ziekte of een gebrek heeft bestaan, in het bijzonder verschijnselen, die wijzen op bestaan hebbende:*

Miltvuur?
Boutvuur?
Septicaemie?
Pyaemie?
Leucaemie of pseudo leucaemie?
Oogontsteking?
Huidontsteking?
Ontsteking van het onderhuidsche bindweefsel?
Polyarthritis?
Navelontsteking?
Stomatitis?
Parotitis?
Ontstekingen van den thymus?
Diphtheritus?
Lebmaag- en darmcatarrh?
Maagzweer?
Pancreatitis?
Enteritis?
Peritonitis?
Cystitis?
Nephritis?
Splenitis?
Metritis?
Longontsteking?
Pericarditis?
Pleuritis?
Longwormziekte?
Gezwellen?
Lymphadenitis?
Abcessen?
Actinomycose?
Icterus?
Verwondingen?
Beenbreuk?
Ontsteking van de testikels, van de zaadstreng, het scrotum of van den uier?

Behoort bij beschikking van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 19 April 1912, n°. 2596 I, afd. V. A.

Mij bekend,
De Secretaris-Generaal, (*get.*) J. B. KAN.

—

20 *April* 1912. BESCHIKKING van den Minister van Oorlog, betreffende wijziging van den Staat, bedoeld bij § 4 der Landweerinstructie II.

De Minister van Oorlog brengt door deze ter algemeene kennis, dat in den staat, bedoeld bij § 4 der Landweerinstructie II, voorkomende in de *Nederlandsche Staatscourant* van 5 October 1904, n°. 233, zooals deze staat luidt ingevolge de beschikkingen van den Minister van Oorlog van 13 Februari 1908, afdeeling Militie en Landweer (L.) n°. 95, 5 December 1908, afdeeling Militie en Landweer (L.) n°. 89, 4 Mei 1909, IIIde afd. n°. 183, 28 April 1911, afd. Militie en Landweer (L.) n°. 174, en 1 November 1911, afdeeling Militie en Landweer (L.) n°. 162, voorkomende in de *Nederlandsche Staatscouranten*, onderscheidenlijk van 20 Februari 1908 n°. 43, 8 December 1908 n°. 288, 6 Mei 1909 n°. 105, 29 April 1911 n°. 100, en 3 November 1911 n°. 258, met ingang van 1 Mei 1912 in de kolom „Standplaats van den commandant in nevensvermeld landweerdistrict", achter het in de daaraan voorafgaande kolom gestelde cijfer IX, in stede van „Meppel" moet worden gelezen „Assen".

's Gravenhage, 20 April 1912.

Voor den Minister,
De Secretaris-Generaal,
(*get.*) DE BRUYN.

—

24 *April* 1912. BESLUIT, tot verdeeling, overeenkomstig artikel 32, laatste lid, der Hooger-Onderwijswet van de onder *e* in het eerste lid van dit artikel genoemde afdeeling aan de Technische Hoogeschool te *Delft* in eene afdeeling der scheikundige technologie en eene afdeeling der mijnbouwkunde. S. 147.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 16 Maart 1912, n°. 1390/3, afdeeling Hooger en Middelbaar Onderwijs;

Den Raad van State gehoord (advies van 9 April 1912, n°. 8);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 20 April 1912, n°. 2960, afdeeling Hooger en Middelbaar Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen, dat de onder *e* van artikel 32, eerste lid, der Hooger-Onderwijswet genoemde afdeeling der scheikundige technologie en mijnbouwkunde aan de Technische Hoogeschool te *Delft* zal worden verdeeld in twee afdeelingen, die der scheikundige technologie en die der mijnbouwkunde.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 24sten April 1912.

(*get.*) WILHELMINA.
De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.
(*Uitgeg.* 8 *Mei* 1912.)

—

24 *April* 1912. BESLUIT, houdende vrijstelling van het invoerrecht voor aether sulfuricus, benoodigd bij de werkzaamheden in fabrieken van praeparaten tot het harden van gasgloeilichtkousjes. S. 148.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 27 Maart 1912, n°. 105, Accijnzen;

Gezien de wet van 11 December 1893 (*Staatsblad* n°. 175);

Den Raad van State gehoord (advies van 9 April 1912, n°. 9);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 17 April 1912, n°. 78, Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

Er wordt vrijstelling van het invoerrecht genoten voor aether sulfuricus, benoodigd bij de werkzaamheden in fabrieken van praeparaten tot het harden van gasgloeilichtkousjes.

Ten aanzien van die vrijstelling zijn van toepassing de bepalingen, vervat in de artikelen 8 tot en met 11 van Ons besluit van 11 Augustus 1908 (*Staatsblad* n°. 284).

Onze Minister voornoemd is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 24sten April 1912.

(*get.*) WILHELMINA.
De Minister van Financiën,
(*get.*) KOLKMAN.
(*Uitgeg.* 9 *Mei* 1912.)

—

25 *April* 1912. WET, tot vaststelling van regelen betrekkelijk den rechtstoestand der van ouds genaamde „gemeene heiden en weiden van Gooiland". S. 149.

Bijl. Hand. 2e *Kamer* 1909/10, n°. 290, 1—4; 1910/11, n°. 63, 1; 1911/12, n°. 39, 1—7.

Hand. id. 1911/12, *bladz.* 1828—1837, 1840—1850, 1852, 1920.

Hand. 1e *Kamer* 1911/12, *bladz.* 470—477.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is gebleken, wettelijke regelen te stellen betrekkelijk den rechtstoestand der van ouds genaamde „gemeene heiden en weiden van Gooiland";

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

TITEL I.

Algemeene bepalingen.

Art. 1. *1.* De vereeniging „Stad en Lande van Gooiland" heeft in eigendom de gronden, thans als „gemeene heiden en weiden van Gooiland" bekend, met de daarbij behoorende onroerende goederen, voorzoover niet bij rechterlijk gewijsde, ingevolge eene rechtsvordering, binnen een jaar na openbaarmaking van den bij artikel 41 bedoelden staat ingesteld, eigendomsrecht van anderen wordt erkend.

2. Andere rechten, op het geheel of op een kring van dat eigendom beweerd, zijn als vervallen te beschouwen, behoudens rechterlijk gewijsde ingevolge eene rechtsvordering, als bedoeld bij het eerste lid.

2. Rechten, op enkele perceelen of perceelsgedeelten verkregen, andere dan het eigendomsrecht, blijven bestaan in denzelfden omvang, dien zij vóór het in werking treden dezer wet hadden.

3. *1.* De vereeniging is gevestigd te Naarden.

2. Haar doel is de bevordering der welvaart van hare leden in het bijzonder en van Gooiland in het algemeen, bepaaldelijk met het oog op het landbouwbedrijf.

4. De geldmiddelen der vereeniging worden verkregen onder meer uit retributiën, huren, pachten, renten, boeten, erfstellingen, legaten en schenkingen; voorts kunnen omslagen over de leden worden geheven.

TITEL II.

Van de leden.

5. Leden zijn:

a. de meerderjarige erfgooiers, die op het oogenblik van het in werking treden dezer wet zijn gevestigd in eene der gemeenten Naarden, Bussum, Hilversum, Laren, Blaricum en Huizen;

b. de gebruikers van die hofsteden, aan welker bezit van ouds het recht tot gebruik en genot der gemeene heiden en weiden verbonden was.

6. *1.* Als erfgooiers worden aangemerkt de mannelijke personen, die kunnen aantoonen, òf dat zij zelf op het oogenblik van het in werking treden dezer wet, daartoe rechtens bevoegd, gebruik en genot van de aan de vereeniging behoorende gronden hebben, òf wel dat zij zelf te voren of dat hunne wettige mannelijke voorouders, uit wie zij door mannen zijn gesproten, zulks hebben gehad.

2. Als vermoeden daarvoor geldt, dat òf zij zelf òf bedoelde voorouders voorkomen op eene der door of van wege de overheid of de „Vergadering van Stad en Lande van Gooiland" vroeger opgemaakte lijsten van tot dat gebruik en genot rechtens bevoegden.

7. Leden kunnen worden:

a. de erfgooiers, die, gevestigd in eene der in artikel 5 genoemde gemeenten, meerderjarig worden;

b. de meerderjarige erfgooiers, die zich aldaar vestigen.

8. *1.* Het lidmaatschap kan worden verkregen door schriftelijke aangifte bij het bestuur, onder overlegging van de noodige bewijsstukken en, ingeval de aangever aanspraak maakt op het gebruik en genot der gemeene weiden, onder opgave mede daarvan.

2. Het bestuur beslist jaarlijks in den loop der maand Januari omtrent de aangiften, welke gedurende het afgeloopen kalenderjaar zijn ingekomen.

3. Van de beslissing wordt hem, die aangifte deed, uiterlijk 7 Februari bij aangeteekenden brief kennis gegeven.

9. *1.* Het lidmaatschap gaat verloren:

a. door vestiging buiten de in artikel 5 genoemde gemeenten;

b. door opzegging.

2. In het geval, onder *a* bedoeld, kan het lidmaatschap worden herkregen overeenkomstig artikel 7*b*.

10. Het lidmaatschap kan verloren gaan ten gevolge van nakoming van daaruit voortvloeiende verplichtingen na voorafgegane schorsing te dier zake; een en ander volgens de bepalingen van een overeenkomstig artikel 24 ontworpen en vastgesteld reglement.

11. *1.* Het bestuur maakt jaarlijks eene algemeene lijst van leden op.

2. Op deze lijst wordt tevens aangeteekend, wie der leden bevoegd zijn tot het gebruik en genot der gemeene weiden.

3. Van de schorsing van het lidmaatschap wordt door het bestuur op de ledenlijst aanteekening gedaan.

12. *1.* Jaarlijksch van 1 tot en met 15 Februari wordt de ledenlijst, na voorafgaande openbare aankondiging, in elke der in artikel 5 genoemde gemeenten voor een ieder ter inzage nedergelegd.

2. Gedurende dien tijd is ieder lid, zoomede ieder, wiens naam van de ledenlijst is afgevoerd of wiens aangifte geheel of gedeeltelijk is afgewezen, bevoegd, schriftelijk bij het bestuur bezwaren tegen die lijst in te brengen of aanvulling daarvan te verzoeken.

13. *1.* De bezwaren en verzoeken worden door het bestuur onderzocht en daarop wordt, de belanghebbenden gehoord of bij aangeteekenden brief opgeroepen, ten spoedigste eene met redenen omkleede beslissing gegeven.

2. Deze beslissing wordt bij aangeteekenden brief uiterlijk 15 Maart aan de belanghebbenden medegedeeld.

14. *1.* Gedurende veertien dagen, te rekenen van de in artikel 13 genoemde mededeeling, kan door den belanghebbende, die niet in de door het bestuur gegeven beslissing berust, de zaak bij een met redenen omkleed verzoek, vergezeld van de bewijsstukken en van een afschrift der beslissing van het bestuur, worden onderworpen aan de uitspraak van den kantonrechter te Hilversum.

2. Met inachtneming der navolgende bepalingen wordt dit verzoek als eene burgerlijke zaak berecht.

15. De verzoeker laat zijn verzoekschrift met afschrift der bewijsstukken en der beslissing van het bestuur binnen twee dagen na de indiening beteekenen aan hen, die bij het verzoek aan het bestuur partijen zijn geweest. Hij doet het exploot van beteekening ter griffie van het kantongerecht nederleggen.

16. De wederpartij kan binnen vijf dagen na deze beteekening eene memorie van antwoord aan den kantonrechter indienen, met overlegging van bewijsstukken.

17. *1.* De kantonrechter beslist, na partijen te hebben gehoord, althans behoorlijk te hebben doen oproepen. Hij is bevoegd aan elke van haar bewijsvoering door getuigen of een eed op te leggen.

2. Hij kan bij provisie wijziging der ledenlijst bevelen.

3. Tegen de beslissing des kantonrechters wordt geen hooger beroep of beroep in cassatie toegelaten.

18. *1.* De ledenlijst blijft van 15 Maart tot 15 Maart van het volgende jaar van kracht, behoudens de wijzigingen, voortvloeiende uit de bij artikel 17 bedoelde rechterlijke beslissing of uit de toepassing der artikelen 9*b* en 10.

2. Slechts het voorkomen op de ledenlijst geeft het recht tot de uitoefening der aan het lidmaatschap verbonden bevoegdheden.

19. De bij de vorige artikelen bedoelde aangiften, bewijsstukken, stukken voor de rechtsvordering benoodigd, beslissingen en kennisgevingen zijn vrij van zegel-, griffie- en registratiekosten.

20. *1.* De leden zijn bevoegd tot het gebruik en genot der aan de vereeniging behoorende zaken, echter slechts onder de voorwaarden, in den omvang en op de wijze, als deze zullen worden geregeld bij nader vast te stellen reglement.

2. Daarbij kan aan de weduwe en aan de minderjarige wettige zoons van een overleden lid, die den leeftijd van achttien jaren hebben bereikt, dergelijke bevoegdheid worden toegekend. Zoodanige bevoegdheid kan, wat laatstgenoemde personen betreft, behouden blijven totdat de eerste ledenlijst, waarop zij zijn gebracht of hadden kunnen zijn gebracht, van kracht zal zijn geworden.

3. Het reglement, in het eerste lid bedoeld, wordt door het bestuur ontworpen en telkens op de gewone jaarlijksche algemeene vergadering aan deze ter goedkeuring voorgelegd.

4. Indien de vergadering het door het bestuur ontworpen reglement niet ongewijzigd goedkeurt, blijft het bestaande reglement van kracht.

TITEL III.

Van de algemeene vergadering.

21. *1.* De algemeene vergaderingen der leden worden gehouden te Naarden; de gewone jaarlijksche in de maand April.

2. Buitengewone worden bijeen geroepen zoo dikwijls het bestuur zulks noodig oordeelt, of ten minste veertig leden het verlangen daartoe, onder opgave der te behandelen onderwerpen, schriftelijk aan het bestuur kenbaar maken.

3. Indien in het laatstbedoeld geval het bestuur de vergadering niet binnen veertien dagen na ontvangst der aanvrage bijeenroept tegen een tijdstip, vallende uiterlijk zes weken daarna, zijn de aanvragers zelve bevoegd, de vergadering bijeen te roepen.

22. *1.* De oproeping ter algemeene vergadering geschiedt door het bestuur of in het geval, bedoeld bij het laatste lid van het vorige artikel, door de aanvragers, door openbare aankondiging in elke der in artikel 5 genoemde gemeenten ten minste drie weken vóór den dag, waarop de vergadering zal worden gehouden.

2. In spoedeischende gevallen (ter beoordeeling van het bestuur) kan de oproepingstermijn worden verkort tot zeven dagen.

23. *1.* De leden hebben gelijk stemrecht.

2. Ter vergadering worden alle besluiten

met meerderheid van de daar uitgebrachte stemmen genomen, tenzij bij deze wet anders is bepaald.

3. Onroerende goederen der vereeniging kunnen, wanneer zij eene waarde van vijfduizend gulden te boven gaan alleen krachtens een op voorstel van het bestuur genomen besluit der algemeene vergadering, met goedkeuring van Gedeputeerde Staten van Noordholland, worden vervreemd en, met een bedrag van vijfduizend gulden of hooger, alleen krachtens zoodanig besluit en onder zoodanige goedkeuring worden bezwaard.

4. De vergadering is bevoegd bij dit besluit, onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten van Noordholland, tevens de bestemming der daardoor aan de vereeniging opkomende gelden aan te geven.

24. Met inachtneming der voorgaande artikelen wordt een reglement van orde voor de algemeene vergadering door het bestuur ontworpen en door de vergadering zelve, al of niet gewijzigd, vastgesteld.

TITEL IV.

Van het bestuur.

25. *1.* Het bestuur bestaat uit vijftien personen.

2. Deze worden aangewezen:

a. ten getale van zes: één uit en door de in elke der in artikel 5 genoemde gemeenten wonende leden, die gebruik en genot hebben van de gemeene weiden;

b. ten getale van twee: uit de leden door die leden gezamenlijk, welke dit gebruik en genot niet hebben;

of wel, indien dit onderscheid tusschen de leden vervalt, ten getale van acht door en uit alle leden;

c. ten getale van zes: één, al of niet uit zijn midden, door den raad van elke der meergenoemde zes gemeenten;

d. één lid, tevens voorzitter: door Ons.

3. Voor elk der leden, onder *a*, *b* en *c* bedoeld, wordt op gelijke wijze een plaatsvervanger aangewezen.

4. De leden en hunne plaatsvervangers hebben zitting voor den tijd van drie jaren, doch kunnen terstond worden herbenoemd.

5. De verdere wijze der verkiezing en aftreding van de bestuursleden, onder *a* en *b* bedoeld, en van hunne plaatsvervangers wordt geregeld bij een reglement, te ontwerpen en vast te stellen overeenkomstig de bepaling van artikel 24.

6. Voorzoover, om welke reden dan ook, de leden der vereeniging met de aanwijzing van bestuursleden in gebreke blijven, geschiedt die door Gedeputeerde Staten van Noordholland.

26. De bezoldiging van den voorzitter wordt door Ons, het bestuur gehoord, geregeld en komt ten laste der vereeniging.

27. *1.* Het bestuur benoemt een secretaris en een penningmeester, die niet tegelijk lid van het bestuur kunnen zijn.

2. De bedoelde functies kunnen in één persoon vereenigd zijn.

28. *1.* Het bestuur vertegenwoordigt de vereeniging in en buiten rechte.

2. Tot het voeren van een rechtsgeding, hetzij in eersten aanleg, hetzij in hooger beroep of cassatie, is de goedkeuring van Gedeputeerde Staten van Noordholland vereischt.

3. Tot het nemen, alvorens zoodanige goedkeuring verleend zij, van alle conservatoire maatregelen, zoo in als buiten rechte, en het doen wat noodig is, ter voorkoming van verjaring en verlies van recht of bezit, is het bestuur bevoegd.

4. De voorzitter is gerechtigd, in spoedeischende gevallen voor het bestuur op te treden.

29. Aan het bestuur behoort met betrekking tot de waarneming van de belangen der vereeniging alle bevoegdheid, die niet bij deze wet aan de algemeene vergadering is opgedragen.

30. *1.* Het bestuur kan in elke der in artikel 5 genoemde gemeenten twee aldaar wonende meentmeesters benoemen, belast met het dagelijksch beheer van en het toezicht op gronden der vereeniging.

2. Dezen kunnen niet tegelijk lid van het bestuur zijn.

31. *1.* Het bestuur legt in de gewone jaarlijksche algemeene vergadering, overeenkomstig de bepalingen van het bij artikel 24 bedoelde reglement, rekening en verantwoording af van zijn beheer over het afgeloopen kalenderjaar.

2. Keurt de vergadering de rekening en verantwoording niet goed, dan wordt zij door het bestuur binnen acht dagen opgezonden naar Gedeputeerde Staten van Noordholland.

3. Deze verleenen, voorzoover zij de rekening en verantwoording goedkeuren, décharge aan het bestuur.

4. De leden van het bestuur zijn hoofdelijk aansprakelijk voor de gevolgen, voortgevloeid uit handelingen, waartoe de goedkeuring zich niet uitstrekt, tenzij zij mochten kunnen aantoonen, tot die handelingen niet te hebben medegewerkt.

5. Gedeputeerde Staten wijzen, wanneer daarvoor volgens dit artikel termen zijn, een lid der vereeniging aan, om voor de vereeniging ten deze in rechte op te treden.

32. *1.* Het bestuur stelt, met inachtneming der vorenstaande bepalingen, vast een reglement, betrekkelijk:

a. de uitoefening zijner functies en van die zijner leden met inbegrip van de tijdelijke vervanging van den voorzitter door een zijner leden;

b. de orde op zijne vergaderingen.

2. Het regelt voorts de bezoldigingen van den secretaris, van den penningmeester en van de bij artikel 30 bedoelde meentmeesters, en stelt instructies voor hen vast.

3. Voor deze handelingen van het bestuur, alsmede voor zijne besluiten tot vervreemding of bezwaring van onroerend goed, is de goedkeuring van Gedeputeerde Staten van Noordholland vereischt.

4. Het bestuur zorgt bovendien, dat de door de algemeene vergadering vastgestelde reglementen en de besluiten, welke hunne goedkeuring behoeven, onverwijld ter kennis van Gedeputeerde Staten worden gebracht.

TITEL V.

Van de ontbinding.

33. *1.* De vereeniging kan worden ontbonden bij besluit der leden, op voorstel, hetzij van het bestuur, hetzij van den raad van eene der in artikel 5 genoemde gemeenten, hetzij van ten minste veertig leden, die daartoe, zoolang te dezen aanzien onderscheid tusschen de leden wordt gemaakt, gebruik en genot der gemeene weiden moeten hebben.

2. In dat voorstel wordt opgenomen een plan, de hoofdlijnen aangevende der op de ontbinding te volgen verdeeling van de goederen der vereeniging onder de leden.

3. Zoodanig voorstel wordt geacht te zijn aangenomen, indien meer dan de helft van alle leden en tevens meer dan de helft van de leden, die, zoolang te dezen aanzien onderscheid tusschen de leden wordt gemaakt, gebruik en genot der gemeene weiden hebben, er voor hebben gestemd.

34. *1.* Alles wat betreft de behandeling van en de wijze van stemming over een voorstel tot ontbinding wordt geregeld bij een reglement, te ontwerpen en vast te stellen overeenkomstig de bepaling van artikel 24.

2. Het aangenomen voorstel, met inbegrip van het in artikel 33 bedoelde plan, behoeft Onze goedkeuring. Deze wordt, Gedeputeerde Staten van Noordholland gehoord, met redenen omkleed, verleend of geweigerd, het laatste niet dan op gronden, aan het algemeen belang ontleend.

35. *1.* De op den datum van Ons besluit tot goedkeuring bestaande ledenlijst blijft onveranderd gelden tot den geheelen afloop van de vereffening en verdeeling.

2. Bij dat besluit bepalen Wij tevens in hoever de bevoegdheden der leden gedurende dien tijd overeenkomstig de daaromtrent geldende reglementen nog zullen kunnen uitgeoefend worden.

36. *1.* Het plan van verdeeling der goederen van de vereeniging wordt door het bestuur uitgewerkt en in eene daartoe belegde algemeene vergadering al dan niet gewijzigd vastgesteld.

2. Het aldus vastgestelde plan behoeft Onze goedkeuring, die, Gedeputeerde Staten van Noordholland gehoord, met redenen omkleed wordt verleend of geweigerd, het laatste niet dan op gronden, aan de wet of aan het algemeen belang ontleend.

3. Ingeval van goedkeuring geven Wij tevens de noodige voorschriften tot verwezenlijking van dat plan.

37. *1.* Bij de op de ontbinding der vereeniging te volgen verdeeling harer goederen wordt het navolgende als grondslag aangenomen:

a. het gebruik en genot van de gemeene weiden der vereeniging, toekomende aan de daartoe gerechtigde leden, wordt te hunnen behoeve gekapitaliseerd en aan hen of hunne rechtverkrijgenden uitgekeerd, op de bij het verdeelingsplan aan te geven wijze;

b. aan elke der in artikel 5 genoemde gemeenten wordt gedurende zes maanden na aanbieding het recht toegekend, onder verplichting tot bovenbedoelde uitkeering voorzoover de gemeene weiden betreft en overigens tegen de helft der geschatte waarde den eigendom van de onroerende goederen der vereeniging in denzelfden rechtstoestand, waarin zij tot dusver verkeerden, te aanvaarden. De toekenning van dat recht geschiedt aan elke gemeente, wat de gemeene weiden betreft, in evenredigheid met het aantal der binnen hare grenzen wonende leden, aan welke de uitkeering, onder *a* bedoeld, moet geschieden, en overigens in evenredigheid met het aantal van alle binnen hare grenzen wonende leden;

c. ingeval van aanvaarding is elke dier gemeenten verplicht, tegen de prijzen, vast te stellen door drie door Ons te benoemen deskundigen, gedurende één jaar na die aanvaarding op het bij het verdeelingsplan aan te geven terrein ten aankoop voor de binnen

hare grenzen wonende, onder *a* bedoelde leden beschikbaar te houden een voor elk lid met de onder *a* bedoelde uitkeering in waarde overeenkomend gedeelte der door haar aanvaarde weiden. Voorzoover eenig lid van zijn recht tot aankoop geen gebruik verklaart te maken, kan dat recht door de overige leden, elk naar evenredigheid met de onder *a* bedoelde uitkeering, worden uitgeoefend;

d. met de bijzondere aanspraken der gemeente Naarden wordt rekening gehouden.

2. Alle overschrijvingen van eigendom krachtens het bepaalde onder *b*, *c* of *d* geschieden kosteloos.

38. Het bestuur is overigens met alle werkzaamheden tot de vereffening van den boedel der vereeniging belast.

TITEL VI.

Overgangsbepalingen.

39. De ontbinding der vereeniging is uitgesloten gedurende de eerste vijftien jaar na het in werking treden dezer wet.

40. *1.* Alle wettiglijk bestaande rechten en verplichtingen der „Vergadering van Stad en Lande van Gooiland" worden geacht te zijn rechten en verplichtingen der vereeniging.

2. Ten aanzien van de rechtshandelingen, vóór het tijdstip van het in werking treden dezer wet door de „Vergadering van Stad en Lande van Gooiland", als vertegenwoordigende de gerechtigden tot de gemeene heiden en weiden van Gooiland, verricht, kan op hare onbevoegdheid als zoodanig geen beroep worden gedaan.

3. Vanaf bedoeld tijdstip is zij, behoudens het bepaalde bij de twee volgende leden, ten aanzien van de onroerende goederen der vereeniging slechts bevoegd tot daden van zuiver beheer.

4. Vervreemding of bezwaring van onroerend goed kan door haar slechts geschieden ingeval van noodzakelijkheid of in het klaarblijkelijk belang van „Stad en Lande van Gooiland", onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten van Noordholland.

5. Artikel 28 vindt overeenkomstige toepassing.

41. *1.* De „Vergadering van Stad en Lande van Gooiland" blijft zoolang hare functies uitoefenen, totdat het bestuur der vereeniging, volgens artikel 25 samengesteld, zijne eerste vergadering heeft gehouden.

2. Binnen één jaar na dit tijdstip wordt door het bestuur een staat opgemaakt van alle goederen, bij artikel 1, eerste lid, bedoeld, en geplaatst in de *Nederlandsche Staatscourant* en in ten minste twee in de provincie Noordholland verschijnende nieuwsbladen. Binnen dien termijn wordt de staat bovendien, na voorafgaande openbare aankondiging, ter secretarie van elke der in artikel 5 genoemde gemeenten voor een ieder gedurende ten minste veertien dagen ter inzage neergelegd.

42. *1.* Na openbare aankondiging, houdende oproeping van de bij artikel 5 bedoelde personen om binnen dertig dagen ter secretarie der gemeente, waarin zij zijn gevestigd, hunne namen, woonplaats en ouderdom op te geven, maakt de „Vergadering van Stad en Lande van Gooiland", en wel binnen een termijn van zes maanden na het in werking treden dezer wet, eene lijst op van hen, die naar haar oordeel als leden der vereeniging zijn te beschouwen.

2. Op deze lijst wordt tevens aangeteekend, wie der leden bevoegd zijn tot het gebruik en genot der gemeene weiden.

43. *1.* De in artikel 42 bedoelde ledenlijst wordt zoo spoedig mogelijk, na voorafgaande openbare aankondiging, gedurende dertig dagen ter secretarie van elke der in artikel 5 genoemde gemeenten voor een ieder ter inzage nedergelegd.

2. Gedurende dien tijd is eén ieder bevoegd, schriftelijk bij de „Vergadering van Stad en Lande van Gooiland" bezwaren tegen de lijst in te brengen of aanvulling daarvan te verzoeken.

44. *1.* De bezwaren en verzoeken worden door de „Vergadering van Stad en Lande van Gooiland" onderzocht en daarop wordt, de belanghebbenden gehoord of bij aangeteekenden brief opgeroepen, ten spoedigste eene met redenen omkleede beslissing gegeven.

2. Deze beslissing wordt bij aangeteekenden brief binnen twee maanden na afloop van den in het eerste lid van artikel 43 genoemden termijn aan de belanghebbenden medegedeeld.

3. Gedurende dertig dagen na de verzending der kennisgeving staat hun beroep open bij den kantonrechter te Hilversum, die binnen zes maanden na de indiening van het beroep uitspraak doet.

4. De artikelen 14 tot en met 17 zijn ten deze toepasselijk.

45. *1.* De in artikel 42 bedoelde ledenlijst blijft van kracht, behoudens de wijzigingen, voortvloeiende uit de bij artikel 44 bedoelde rechterlijke beslissing of uit de toepassing der artikelen 9*b*, 10 en 11, derde lid, totdat de eerste overeenkomstig Titel II vastgestelde lijst van kracht is geworden.

2. Artikel 18, tweede lid, is ten aanzien van die lijst en artikel 19 ten aanzien van hare vaststelling van toepassing.

46. Binnen achttien maanden na het in werking treden dezer wet hebben de verkiezingen voor leden van het bestuur plaats, overeenkomstig een reglement, met inachtneming van de bepalingen dezer wet, voor deze verkiezing door de „Vergadering van Stad en Lande van Gooiland", onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten van Noordholland, vast te stellen.

47. *1.* Binnen ééne maand na het eindigen harer functies legt de „Vergadering van Stad en Lande van Gooiland" aan het bestuur rekening en verantwoording af van het beheer door haar gevoerd sinds 1 April 1910; zij legt daarbij over alle nog onder haar berustende bescheiden.

2. Deze rekening en verantwoording wordt, voorzien van een verslag omtrent zijne bevindingen, door het bestuur doorgezonden aan Gedeputeerde Staten van Noordholland.

3. Voorzoover blijkt, dat het beheer is gevoerd in het klaarblijkelijk belang van „Stad en Lande van Gooiland", keuren deze de rekening en verantwoording goed en verleenen décharge aan de „Vergadering" voormeld.

4. De leden der „Vergadering" zijn hoofdelijk aansprakelijk voor de gevolgen, voortgevloeid uit handelingen, waartoe de goedkeuring zich niet uitstrekt, tenzij zij mochten kunnen aantoonen, tot die handelingen niet te hebben medegewerkt.

48. *1.* Binnen ééne maand, nadat het nieuwe bestuur zijne functies heeft aanvaard, kunnen de personen, zich noemende „het Hoofdbestuur van de gerechtigden tot de gemeene heiden en weiden van Gooiland" van hunne handelingen aan het bestuur rekening doen. In die rekening worden opgenomen:

a. al hetgeen door hen in die hoedanigheid is ontvangen;

b. de uitgaven door hen ten dienste der goederen van de vereeniging gedaan;

c. alle andere kosten, die in billijkheid ten laste der vereeniging behooren te worden gebracht.

2. De rekening wordt, voorzien van een verslag omtrent zijne bevindingen, mede aangevende, welke ontvangsten en kosten in billijkheid ten bate of ten laste der vereeniging moeten komen en tot welk bedrag, door het bestuur doorgezonden aan Gedeputeerde Staten van Noordholland.

3. Gedeputeerde Staten stellen, de belanghebbenden zoo noodig gehoord, de posten vastdie ten bate of ten laste der vereeniging komen alsmede het bedrag dier posten.

4. Indien de voornoemde personen zich met eenige beslissing van Gedeputeerde Staten in zake de in het eerste lid onder *c* bedoelde kosten niet kunnen vereenigen, kan elk van hen tegen die beslissing in beroep komen bij eene door Ons te benoemen commissie van drie scheidslieden, die op den voet der bepalingen van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering als goede mannen naar billijkheid zullen oordeelen.

49. *1.* De door de „Vergadering van Stad en Lande van Gooiland" vastgestelde, thans geldende reglementen, zoowel die betreffende het gebruik der heiden en weiden (schaarbrief) als andere, blijven, voorzoover niet met de voorafgaande bepalingen in strijd, van kracht totdat zij door nieuwe, volgens de voorschriften dezer wet tot stand gekomen, zijn vervangen.

2. De bevoegdheid tot het gebruik en genot der gemeene weiden, bij den laatsten vóór de invoering dezer wet vastgestelden schaarbrief toegekend aan de weduwen en aan de minderjarige wettige zoons van overleden daartoe gerechtigden, kan bij het in artikel 20 bedoelde reglement niet worden opgeheven.

TITEL VII.

Slotbepaling.

50. *1.* Deze wet kan worden aangehaald onder den titel van „Erfgooierswet 1912".

2. Zij treedt in werking op een door Ons te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 25sten April 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

De Minister van Justitie,
(*get.*) E. R. H. REGOUT.

(*Uitgeg.* 16 *Mei* 1912.)

—

25 *April* 1912. WET, houdende vaststelling van het slot der rekening van de koloniale uitgaven en ontvangsten voor *Curaçao* over het dienstjaar 1908. S. 150.

Bij deze wet wordt het slot der rekening van de koloniale uitgaven en ontvangsten voor *Curaçao* over het dienstjaar 1908 vastgesteld als volgt:

De uitgaaf bedraagt *f* 1,076,227.98^{6}.

De ontvangst bedraagt *f* 695,024.20.

Het nadeelig saldo der rekening bedraagt alzoo *f* 381,203.78^{6}.

25 *April* 1912. WET, houdende vaststelling van het slot der rekening van ontvangsten en uitgaven voor *Nederlandsch-Indië* over het dienstjaar 1908. S. 151.

Bij deze wet wordt het slot der rekening van de koloniale ontvangsten en uitgaven voor *Nederlandsch-Indië* over het dienstjaar 1908 vastgesteld als volgt:

De ontvangsten bedroegen *f* 190,050,215.17^5.

De uitgaven bedroegen *f* 191,321,216.65^5.

Het nadeelig slot der rekening bedraagt alzoo *f* 1,271,001.48.

—

25 *April* 1912. BESLUIT, houdende beslissing dat het in strijd is met een goed financieel gemeentelijk beheer eene geldleening aan te gaan ter conversie van bestaande gemeenteschuld, met de strekking om de aflossing daarvan over een langer tijdsverloop te verdeelen dan met de tot nu toe loopende gemeenteleeningen het geval was.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente *Stad-Ommen* tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van *Overijssel* van 19 December 1911, 2e afd., n°. 7161/4904, waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van dien Raad van 25 November 1911, n°. 12, strekkende tot het aangaan van eene geldleening;

Den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 3 April 1912, n°. 68;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 22 April 1912, n°. 2370, afdeeling Binnenlandsch Bestuur;

Overwegende: dat het voornoemd raadsbesluit strekt om de geheele gemeenteschuld ten bedrage van *f* 42,150 aangegaan bij acht leeningen, te converteeren in ééne leening rentende hoogstens 4 pCt. 's jaars, met bepaling, dat van de nieuw aan te gane leening jaarlijks niet meer dan *f* 1400 zal behoeven afgelost te worden;

dat Gedeputeerde Staten bij besluit van 19 Dec. 1911, 2e Afd. n°. 7161/4904, hunne goedkeuring aan het raadsbesluit hebben onthouden uit overweging, dat de strekking van het besluit is de aflossing der op de gemeente rustende schulden over een langer tijdstip te verdeelen, zoodat weliswaar het tegenwoordige geslacht minder te dier zake zal hebben op te brengen, maar daarentegen in de toekomst de gemeente belast zal zijn met schulden, welke indien niet tot de voorgenomen conversie wordt overgegaan, alsdan reeds zullen zijn afgelost; dat dit niet is te achten een goed financieel beleid, te minder daar mag worden aangenomen, dat ook in de toekomst nieuwe leeningen noodzakelijk zullen blijken;

dat van het besluit van Gedep. Staten de Gemeenteraad bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat zijn besluit is genomen op de volgende gronden:

a dat het heffingspercentage van den hoofdelijken omslag in de laatste jaren is verhoogd van 1 tot 3 en de opcenten op de personeele belasting zijn gebracht van 10 op 50, waaruit voldoende blijkt, dat de Raad heeft getracht op andere wijze het tekort te dekken;

b. dat de financieele draagkracht der ingezetenen, die voor het meerendeel bestaan uit den middenstand en den kleinen boerenstand, niet toelaat de belasting alsnog te verhoogen, terwijl bij bestendiging van den bestaanden toestand aan de herstelling en verbetering van de gemeente-eigendommen niet die zorg kan worden besteed, die deze in het belang der gemeente behoeven; dat bovendien in de verschillende geldleeningen is begrepen een som van *f* 20,000, wegens deelneming in het kapitaal van den Noord Ooster Locaal-Spoorweg en van *f* 5000, in dat van den Locaalspoorweg *Deventer—Ommen*, zoodat deze *f* 25,000 als rentegevend kapitaal is aan te merken en in de toekomst eene meerdere opbrengst doet verwachten, welke ten bate komt van het nageslacht; dat deze gronden door Gedep. Staten niet zijn weerlegd en het motief van dat College als zou de conversie strekken om het tegenwoordig geslacht te ontlasten ten koste van het nageslacht, allen grond mist;

Overwegende: dat het besluit van den Raad der Gemeente *Stad Ommen* van 25 November 1911, n°. 12, strekt tot het aangaan van eene geldleening ter aflossing van bestaande gemeenteschuld, met de bedoeling in 't vervolg de aflossing minder zwaar op de Gemeente te doen drukken dan met de nu nog loopende gemeenteleeningen het geval is;

dat dit in strijd is met een goed financieel gemeentelijk beheer;

dat hiertegen niet afdoet de bewering van het gemeentebestuur, dat een gedeelte der te converteeren leeningsbedragen is te beschouwen als rentegevend kapitaal en wel voor zooverre de tot nu toe aangegane schuld heeft gestrekt tot deelneming in het aandeelenkapitaal van spoorwegondernemingen, daar immers de inkomsten uit dien hoofde, altijd wisselvallig, vooralsnog gering zijn en het gemeentebestuur geenszins heeft aangetoond, dat betere

verwachtingen aangaande de opbrengst mogen worden gekoesterd;

dat Gedep. Staten van *Overijssel* alzoo terecht hunne goedkeuring aan het raadsbesluit hebben onthouden;

Gezien de Gemeentewet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast enz. (W. v. D. B. A.)

—

25 *April* 1912. BESLUIT houdende beslissing dat, waar niet wordt ontkend, dat het gemeentebelang bij de verharding van een weg is betrokken, en niet kan worden aangenomen, dat de geldmiddelen der gemeente door de kosten dier verharding te zwaar zouden worden gedrukt, er geen reden is om aan het raadsbesluit, strekkende om de daarvoor benoodigde gelden op de begrooting der gemeente te brengen, goedkeuring te onthouden.

WIJ WILHELMINA, ENZ.;

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente *Opsterland*, tegen het besluit van Ged. Staten van *Friesland* van 23 Nov. 1911, n°. 63, 2e afd. F, waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van dien Raad van 26 Oct. 1911, n°. 484/9, tot wijziging van de begrooting der gemeente voor het dienstjaar 1911;

Den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van Bestuur gehoord, advies van 2 April 1912, n°. 56;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 22 April 1912, n°. 2361, afdeeling Binnenlandsch Bestuur;

Overwegende, dat bij besluit van 15 Juni 1909, n°. 297/9/75, de gemeenteraad van *Opsterland* onder meer heeft besloten, behoudens goedkeuring van Ged. Staten, de gemeentebegrooting der inkomsten en uitgaven voor het dienstjaar 1909 te wijzigen als volgt: ontvangsten Hoofdstuk V, artikel 24, volgnummer 52: Subsidie van particulieren in de kosten verharding van den „*Ouden Dijk*" uitgetrokken voor memorie, nader uit te trekken op *f* 900.—. „Hoofdstuk VI, afd. I art. 5, volgnummer 57: Geldleening," ter voorziening in de kosten van verharding van den „*Ouden Dijk*," uitgetrokken voor memorie, nader uit te trekken op *f* 6850.— Uitgaven Hoofdstuk III, afd I, artikel 20, volgnummer 126: „voor verharding van den „*Ouden Dijk*," uitgetrokken voor memorie nader uit te trekken op *f* 7750.—";

dat aan dit raadsbesluit Ged. Staten van *Friesland* bij besluit van 14 Oct. 1909 n°. 53, 2e afd. F. hunne goedkeuring hebben onthouden, uit overweging, o.a. dat volgens het oordeel van eene Commissie uit Ged. Staten, die een plaatselijk onderzoek naar den weg had ingesteld, de verharding van den „*Ouden Dijk*" van zuiver plaatselijk belang is en niet voor uitvoering van gemeentewege in aanmerking mag komen, te minder nu in het zeer aanzienlijk bedrag van de aanlegkosten uiterst weinig door de eigenlijke belanghebbenden wordt bijgedragen; dat ook Ged. Staten na kennisneming van de stukken en na het rapport van de Commissie te hebben gehoord, van oordeel zijn, dat het gemeentelijk belang niet in die mate bij de verharding van den „*Ouden Dijk*" betrokken is, dat de kosten daarvoor uit de gemeentekas kunnen worden gekweten;

dat vervolgens bij besluit van 26 Oct. 1911, n°. 484/9, de Gemeenteraad besloten heeft, de gemeentebegrooting, dienst 1911, te wijzigen door onder de uitgaven, volgnummer 130*a*, hoofdstuk III, art. 1*a*, aan te brengen een post *f* 8710, Kosten van verharding van den „*Ouden Dijk*" en onder de ontvangsten volgnummer 54*a*, Hoofdstuk VI, art. II*a* (nieuw) een post „Bijdrage toegekend door de Vereeniging „Plaatselijk belang" te *Terwispel* in de kosten van verharding van den „*Ouden Dijk*" ad *f* 2810.—" en daar nevens, volgnummer 57*b* hoofdstuk VII afdeeling I, artikel 2*b* (nieuw) een post, Geldleening ter voorziening in de kosten van verharding van den „*Ouden Dijk*" groot *f* 5900.—;

dat bij besluit van Ged. Staten van 23 Nov. 1911, n°. 63, 2e afd. F, aan laatstgemeld raadsbesluit andermaal de goedkeuring is onthouden, uit overweging, dat Ged. Staten nog van gevoelen zijn, dat de belangen van bijzondere personen bij den weg betrokken, overwegen die van de gemeente welker belangen niet in die mate door de verharding wordt gebaat, dat de aanleg van gemeentewege zou mogen worden ter hand genomen anders dan met zeer krachtigen steun van de naast-belanghebbenden; dat Ged. Staten alleen vrijheid konden vinden, hunne goedkeuring aan een besluit, strekkende tot aanleg van den weg van gemeentewege te hechten, indien zoodanige krachtige steun wordt verleend; een omstandigheid die naar hunne meening aanwezig mag worden geacht, zoo in de kosten voor ongeveer de helft door de naast-belanghebbenden wordt bijgedragen; dat zij dus, waar in de kosten ad *f* 8710.— slechts voor een som van *f* 2810 is bijgedragen, hunne goedkeuring niet kunnen verleenen;

dat de gemeenteraad van laatstgenoemd be-

sluit van Ged. Staten bij Ons in beroep is gekomen, daarbij in hoofdzaak aanvoerende, dat in het college van Ged. Staten naar uit de stukken blijkt, de meeningen verdeeld waren omtrent de vraag of de verharding van den weg een gemeentebelang kan worden genoemd; dat de gecommitteerden uit Ged. Staten van oordeel waren, dat de verharding, als zijnde een zaak van zuiver privaatbelang, niet van gemeentewege mag geschieden, terwijl uit de resolutie van Ged. Staten valt af te leiden, dat het algemeen belang, dat bij den weg is betrokken „hoewel niet op den voorgrond tredend" toch wordt erkend; dat bij de verharding van elken weg in zekeren zin sprake is van particuliere belangen, doch niettemin in de gemeente *Opsterland* wel wegen zijn aangelegd zonder dat daarvoor bijdragen werden gevorderd of gegeven; dat hiertegen dan bij Ged. Staten geen bezwaar bestond; dat bij de verharding van den „Ouden Dijk", juist omdat het particulier belang hier in meerdere mate dan bij verharding van andere wegen meespreekt, de voorwaarde gesteld is, dat belanghebbenden van hunne belangstelling moesten doen blijken door daadwerkelijken steun; dat, afgezien nog van het feit, dat het bezwaarlijk, zoo niet onmogelijk, zal zijn om de bijdragen van particulieren zoo hoog opgevoerd te krijgen als Ged. Staten noodig achten, bovendien het bepalen van het aantal in de kosten door particulieren te dragen tot de bevoegdheid van den Raad behoort en geheel aan hem moet worden overgelaten, tenzij de uitgave niet noodzakelijk is of niet-laatbaar met het oog op de gemeentefinanciën, dat de financieële toestand der gemeente wel is waar niet rooskleurig is, doch dat dit evenzeer geldt van andere plattelandsgemeenten, dat het totaal van de belastbare inkomsten in de laatste jaren belangrijk is gestegen; dat het gemeentelijk budget niet zoo hoog is opgevoerd, dat dit een reden kan zijn om niet over te gaan tot verharding van den weg;

Overwegende: dat het hier geldt een tot den algemeenen dienst bestaanden weg, die ten kadaster staat ten name der gemeente *Opsterland* en in onderhoud is bij de gemeente;

dat niet wordt ontkend, dat het gemeentebelang bij verharding van den weg is betrokken; dat daarom aan het raadsbesluit, strekkende om de daarvoor benoodigde gelden op de begrooting der gemeente te brengen alleen dan de goedkeuring zoude moeten worden onthouden, indien de geldmiddelen der gemeente daardoor te zwaar zouden worden gedrukt;

dat mag worden aangenomen, dat dit niet het geval is, te minder nu door particulieren, naast-belanghebbenden bij den betrokken weg, eene som ten bedrage van ongeveer een derde van de kosten van verharding zal worden bijgedragen en dus de Raad wel terdege er op heeft gelet, dat de stand der gemeentelijke geldmiddelen het noodzakelijk maakte, van de ingezetenen die het meest door het voorgenomen werk zullen worden gebaat, een bijzonder offer te vergen en wel een aanzienlijk grooter, dan waartoe deze aanvankelijk bereid waren en waarmede de Raad aanvankelijk genoegen had genomen;

Gezien de Gemeentewet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het bestreden besluit, alsnog goedkeuring te verleenen aan het besluit van den Raad der gemeente *Opsterland*, van 26 Oct. 1911 n°. 484/9, tot wijziging van de begrooting van inkomsten en uitgaven dier gemeente voor 1911.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast enz. (W. v. d. B. A.)

—

26 *April* 1912. BESLUIT, tot bekendmaking van het op 19 Juli 1911 te *Brussel* tusschen *Nederland* en *België* gesloten verdrag tot regeling van het verkeer van gedistilleerd over de grens tusschen beide Rijken. S. 152.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gezien het op 19 Juli 1911 te *Brussel* tusschen *Nederland* en *België* gesloten verdrag tot regeling van het verkeer van gedistilleerd over de grens tusschen beide Rijken, welk verdrag is goedgekeurd bij de wet van den 5den Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 25);

Overwegende dat de akten van bekrachtiging van bedoeld verdrag te *Brussel* zijn uitgewisseld en dat tusschen de Nederlandsche en Belgische Regeeringen is overeengekomen dat het op 1 Mei 1912 in werking zal treden;

Op de voordracht van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken van 24 April 1912, n°. 7965, Directie van het Protocol;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de bekendmaking van voorzegd verdrag, waarvan een afdruk met vertaling bij dit besluit is gevoegd, te gelasten door de plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*.

Onze Ministers, hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur zijn, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering van meergenoemd verdrag belast.

Het Loo, den 26sten April 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(*get.*) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

(*Uitgeg.* 28 *April* 1912.)

VERTALING.

Ten einde het verkeer van gedistilleerd over de grens tusschen Nederland en België te regelen, zijn de ondergeteekenden de Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister van Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden en de Minister van Buitenlandsche Zaken van België, behoudens nadere goedkeuring van hunne wederzijdsche Regeeringen, overeengekomen als volgt:

Art. 1. Afschrijving of teruggaaf van accijns bij uitvoer van gedistilleerd langs de daarvoor aangewezen of alsnog aan te wijzen kantoren aan de grens tusschen Nederland en België wordt slechts dan verleend, wanneer aan het kantoor waarlangs de uitvoer heeft plaats gehad, door het kantoor waarlangs de invoer geschiedde, een bewijs is verstrekt, waaruit blijkt dat de goederen aan laatstgenoemd kantoor behoorlijk zijn aangegeven.

2. De in artikel 1 genoemde bewijzen moeten inhouden:

den naam van den afzender en van den geadresseerde; de plaats van afzending en die van bestemming, zoomede het aantal en de soort, het bruto-gewicht en den inhoud der colli. De bewijzen moeten worden afgegeven door het kantoor waarlangs de invoer geschiedt, onverschillig of de goederen tot verblijf binnenslands of ten doorvoer bestemd zijn, dadelijk nadat de aangifte heeft plaats gehad, vrij van kosten, in het bijzonder ook van zegelrecht; deze bewijzen moeten zoodra mogelijk aan het kantoor waarlangs de uitvoer geschiedde, worden toegezonden. Wanneer de bewijzen per post worden verzonden, moeten de brieven door het kantoor van afzending worden gefrankeerd, terwijl geen aanspraak bestaat op teruggaaf van frankeerkosten.

3. Het bepaalde bij artikel 1 is niet van toepassing op goederen, die per post uitgevoerd worden.

4. Elk der beide Regeeringen heeft het recht de tegenwoordige overeenkomst te allen tijde te doen eindigen.

5. Deze overeenkomst treedt in werking na uitwisseling der bekrachtigingen der wederzijdsche Regeeringen.

Gedaan in dubbel te Brussel, den 19 Juli 1911.

(*get.*) O. D. V. D. STAAL V. PIERSHIL.

„ J. DAVIGNON.

—

26 *April* 1912. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken, n°. 2389[1] Afd. B.B. aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende kosten inzake de militie.

Na gehouden overleg met den Minister van Oorlog en van Marine, heb ik de eer U H.E.G. mede te deelen, dat, met intrekking van de brieven van mijn Departement dd. 1 Maart 1906, n°. 285[2] M., afd. Mil. en Schutt. en 3 Juli 1911, n°. 8271, afdeeling B.B., het volgende wordt bepaald:

1°. Ten laste van het Departement van *Oorlog* komen de kosten van de reis, voeding en huisvesting:

a. van alle voor den dienst bestemde manschappen, die, ten einde bij de militie te land te worden ingelijfd, zich naar de inlijvingsplaats op reis begeven;

b. van alle bij de militie te land ingelijfde manschappen, die voor herhalingsoefeningen of om andere redenen in werkelijken dienst worden geroepen;

een en ander overeenkomstig de voorschriften, daaromtrent door den Minister van Oorlog gegeven.

2°. Ten laste van het Departement van *Marine* komen de kosten van de reis, voeding en huisvesting:

a. van alle voor den dienst bestemde manschappen, die, ten einde bij de zeemilitie te worden ingelijfd, zich naar de inlijvingsplaats op reis begeven;

b. van alle bij de zeemilitie ingelijfde manschappen, die voor herhalingsoefeningen of om andere redenen in werkelijken dienst worden geroepen;

een en ander overeenkomstig de voorschriften, daaromtrent door den Minister van Oorlog, in overleg met den Minister van Marine, gegeven.

3°. Ten laste van het Departement van *Binnenlandsche Zaken* komen:

a. de kosten van de reis, al of niet onder geleide geschiedende, naar de hoofdplaats der provincie, alsmede voeding en huisvesting van de manschappen, bedoeld in art. 75 der Militiewet (*Staatsblad* 1912, n°. 21);

b. de reis- en verblijfkosten van de geleiders der manschappen, vallende in de categoriën, vermeld onder 1°, 2° en 3°, voor zoover de overbrenging van dezen naar de hoofdplaats der provincie of naar de inlijvingsplaats moet geschieden onder geleide.

Ingeval een nalatige militieplichtige wordt gearresteerd en voor den Commissaris der Koningin wordt gebracht, kan voor het ver-

voer van dien militieplichtige per spoor geen vervoerbewijs worden afgegeven. In zoodanig geval kan gratis vervoer op grond van art. 46 der Spoorwegwet van 1875 (*Staatsblad* n°. 67) gevorderd worden.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
Voor den Minister,
De Secretaris-Generaal, (*get.*) J. B. KAN.

—

26 *April* 1912. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken, n°. 2389[2] Afd. B.B. aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende kosten in zake de militie.

Ofschoon bij mijne circulaire van heden, n°. 2389[1], afdeeling B.B., o. a. de aanschrijving van 3 Juli 1911, n°. 8271, afdeeling B.B., wordt ingetrokken, ligt het in de bedoeling om, met handhaving in zooverre van hetgeen in die aanschrijving was vermeld, onder de werking van de Militiewet (*Staatsblad* 1912, n°. 21), de manschappen, bedoeld in art. 75 dier wet, in de gelegenheid te stellen, zonder geleide, op Rijkskosten naar de hoofdplaats der provincie te reizen en wel op vervoerbewijzen en passagebiljetten, terwijl hun dan tevens, zoo noodig, eene tegemoetkoming in de kosten hunner voeding en huisvesting ten laste van mijn Departement kan worden verstrekt.

Bestaat er voldoende waarborg, dat de militieplichtige, alleen reizende, op den bepaalden tijd zich bij den Commissaris der Koningin zal aanmelden en betaalt hij niet zelf de kosten van de reis enz., dan wordt hij door den burgemeester der gemeente, waar de reis aanvangt, voorzien van de noodige vervoerbewijzen en passagebiljetten. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de vervoerbewijzen en passagebiljetten, welke vanwege het Departement van Oorlog ingevolge het „Voorschrift betreffende dienstreizen van dienstplichtigen der militie" enz. aan de burgemeesters worden verstrekt.

Ter plaatse in het passagebiljet met (*f*) en in het vervoerbewijs met (*k*) aangeduid, ware te vermelden: ten einde „zich ingevolge art. 75 der Militiewet (*Staatsblad* 1912, n°. 21) bij den Commissaris der Koningin aan te melden en bij de militie te worden ingelijfd."

Het „Voorschrift betreffende dienstreizen enz." moet zooveel mogelijk worden in acht genomen, doch met die afwijking, dat indien het een militieplichtige geldt als in art. 75 der bovenaangehaalde wet bedoeld, § 15 van evenvermeld Voorschrift buiten toepassing blijft. Kosten toch van andere middelen van vervoer dan spoor- en tramwegen of stoomboten zullen dezerzijds worden vergoed, indien de uitgaaf bij het in rekening brengen behoorlijk wordt toegelicht. Uitgaven van boven *f* 3 moeten met een quitantie worden gestaafd.

Is de militieplichtige bepaaldelijk niet bij machte om de voeding gedurende de reis en c. q. het tijdelijk verblijf in de hoofdplaats der provincie te bekostigen, dan kan hem door den burgemeester (indien de uitgaaf meer dan *f* 3 bedraagt tegen bewijs van ontvangst) tevens eene tegemoetkoming daarin worden verstrekt tot ten hoogste *één gulden* (*f* 1) per dag (gedeelten van dagen voor geheele te rekenen).

De eventueel door de burgemeesters aan de manschappen te verstrekken gelden voor voeding en huisvesting zullen door eerstgenoemden op de gewone wijze aan mijn Departement in rekening kunnen worden gebracht.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
Voor den Minister,
De Secretaris-Generaal, (*get.*) J. B. KAN.

—

27 *April* 1912. WET, tot aanvulling en verhooging van het *derde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1912. S. 153.

Bij deze wet wordt een artikel verhoogd en wordt een nieuw artikel ingevoegd.

Ten gevolge hiervan wordt het totaal der Iste afdeeling van het IIIde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1912 met *f* 49.600 en het eindcijfer van het geheele hoofdstuk met gelijk bedrag verhoogd.

—

27 *April* 1912. WETTEN, houdende naturalisatie van:

Andreas Hammerstein, geboren te *Linzhausen* (*Pruisen*) den 6 April 1849, reeder, wonende te *Rotterdam* (provincie *Zuidholland*). S. 154.

Willhelm Theodor Masseling, geboren te *Capellen* (*Pruisen*) den 24 April 1876, kleermaker, wonende te *Kerkrade* (provincie *Limburg*). S. 155.

Gerrit Herman Rutgers, geboren te *Doesburg* (provincie *Gelderland*) den 20 Augustus 1868, grondeigenaar, wonende te *Bruchem*, gemeente *Kerkwijk* (provincie *Gelderland*). S. 156.

Ernestine Hendrika Ignatia barones van Ittersum, geboren te *Utrecht* (provincie *Utrecht*) den 24 Juni 1860, weduwe van Mr. Herman Arnold Ameshoff, zonder beroep, wonende te *Parijs* (*Frankrijk*). S. 157.

Wilhelm Carl Martin Schmidt, geboren te *Gütersloh* (*Pruisen*) den 5 November 1888, cadet-sergeant, wonende te *Breda* (provincie *Noordbrabant*). S. 158.

Adolf Carl Geitel, geboren te *Wernigerode* (*Pruisen*) den 7 April 1859, Directeur eener fabriek, wonende te *Gouda* (provincie *Zuidholland*). S. 159.

Gerhard Gottfried Terhaag, geboren te *Hinsbeck* (*Pruisen*) den 6 Juni 1890, smid, wonende te *Venlo* (provincie *Limburg*). S. 160.

Johann Heinrich Dinklage, geboren te *Lengerich* (*Pruisen*) den 16 October 1869, manufacturier, wonende te *Amsterdam* (provincie *Noordholland*). S. 161.

—

27 *April* 1912. WET, houdende verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen in de gemeente *Dordrecht*, noodig voor het aanleggen van eene houthaven c. a. aan het Mallegat aldaar. S. 162.

—

27 *April* 1912. WET, betreffende het in beheer en onderhoud nemen bij het Rijk van het verhard voetpad op den zeedijk van den Oost-Holwerderpolder in de gemeente *Westdongeradeel*. S. 163.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is het verhard voetpad op den zeedijk van den Oost-Holwerderpolder in de gemeente *Westdongeradeel* bij het Rijk in beheer en onderhoud te nemen;

Gelet op artikel 1, tweede lid, der wet van 10 November 1900 (*Staatsblad* nº. 176);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Eenig artikel.

Bij het Rijk wordt in beheer en onderhoud genomen het op den zeedijk van den Oost-Holwerderpolder in de gemeente *Westdongeradeel* gelegen verharde voetpad, zich uitstrekkende van het veerhuis tot den Rijksveerdam in die gemeente, op den voet van de overeenkomst, gesloten bij de in afschrift bijgevoegde akte van 7 Augustus 1911, welke overeenkomst bij deze wet wordt bekrachtigd.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 27sten April 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 23 *Mei* 1912.)

AFSCHRIFT.

OVEREENKOMST *nopens overneming in beheer en onderhoud bij het Rijk van het verhard voetpad op den Oost-Holwerderzeedijk in de gemeente Westdongeradeel.*

Op heden den 7 Augustus 1911, zijn de ondergeteekenden: A. E. KEMPEES, Hoofdingenieur-Directeur van den Waterstaat in de 4e Directie te Leeuwarden, handelende namens het Rijk, ingevolge opdracht van den Minister van Waterstaat, verleend bij schrijven van 12 April 1911, nº. 221, afdeeling Waterstaat, ter eene zijde, en R. BLEINSMA, Dijkgraaf, en JOHS. DE VRIES, Secretaris van het Dijksbestuur van den Oost-Holwerderpolder, als zoodanig vertegenwoordigende het Dijksbestuur van dien polder en handelende krachtens besluit van Volmachten van dien polder van den 14 November 1910, ter andere zijde, behoudens bekrachtiging bij de wet, overeengekomen als volgt:

Art. 1. Het Rijk neemt van den Oost-Holwerderpolder in beheer en onderhoud over het voetpad op den Oost-Holwerderzeedijk van af het veerhuis tot aan den aanlegdam te Holwerd over een lengte van 394,50 meter, met inbegrip van de daartoe behoorende paaltjes en scheidingsplanken, bestrating en gewapendbetonverharding.

Het in dit artikel bedoelde in beheer en onderhoud over te nemen voetpad is met een roode lijn op de bij deze overeenkomst behoorende, door beide partijen gewaarmerkte teekening aangegeven. (1)

2. Het Dijksbestuur behoudt de aansprakelijkheid voor de zeewering, waarop het voetpad is gelegen.

Het Rijk is te allen tijde bevoegd tot het uitvoeren van alle in verband met het onderhoud van het pad noodige werken, met dien verstande, dat bij eventueele werken daaraan, waardoor de zeedijk moet worden aangetast, de goedkeuring van genoemd bestuur en van Gedeputeerde Staten van Friesland wordt vereischt.

3. Het Rijk treedt door de overneming in beheer en onderhoud van voornoemd voetpad in de rechten en verplichtingen van het Dijksbestuur te dezer zake.

4. Het Dijksbestuur verplicht zich voor de overschrijving dezer akte in de openbare registers zorg te dragen.

Alle op deze overeenkomst vallende kosten

(1) Deze teekening is hierna niet opgenomen.

komen ten laste van den Oost-Holwerderpolder.

Aldus opgemaakt in tweevoud en onderteekend ten dage, maand en jaar voornoemd te Leeuwarden en Holwerd.

De contractant ter eene zijde,

De Hoofdingenieur-Directeur van den Waterstaat in de 4de Directie,

(*get.*) A. E. KEMPEES.

De contractant ter andere zijde,

Het Dijksbestuur van den Oost-Holwerderpolder,

(*get.*) R. BLEINSMA, *Dijkgraaf.*

„ JOH. DE VRIES, *Secretaris.*

Voor eensluidend afschrift,

De Secretaris-Generaal van het Departement van Waterstaat,

(*get.*) G. VAN DER MEULEN, *l. S.-G.*

—

27 *April* 1912. WET, tot wijziging der wet tot regeling van het lager onderwijs. S. 164.

Bijl. Hand. 2e *Kamer* 1910/11, nº. 199, 1—8; 1911/12, nº. 15, 1—5.

Hand. id. 1911/12, *bladz.* 1725—1757, 1760—1783, 1786—1811, 1814—1828.

Hand. 1e *Kamer* 1911/12, *bladz.* 467, 468, 472—474, 477—488, 491—495.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is, het vijfde lid, sub *A*, van artikel 59 der wet tot regeling van het lager onderwijs, zooals die laatstelijk is gewijzigd bij de wet van 14 Juli 1910 (*Staatsblad* nº. 202) te wijzigen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. I. *Artikel* 59, vijfde lid, onder *A*, der wet tot regeling van het lager onderwijs wordt gelezen als volgt:

„*A.* eene bijdrage ter tegemoetkoming in de kosten, om te voorzien in de behoefte aan schoollokalen:

1º. in een gemeente of gedeelte eener gemeente, behoorende tot de zesde, zevende, achtste of negende klasse der tabel, bedoeld in artikel 5 der wet tot regeling der Personeele belasting, welke tabel laatstelijk is gewijzigd bij de wet van 15 Juli 1907 (*Staatsblad* nº. 200), voor scholen:

van	40 en minder leerlingen.	*f*	80.—
„	41—90 „		131.—
„	91—144 „		235.—
„	145—199 „		344.—
„	200—254 „		454.—
„	255—309 „		564.—
„	310—364 „		674.—
„	365—419 „		784.—
van	420—474 leerlingen.	*f*	894.—
„	475—529 „		1004.—
„	530 en meer „		1114.—

2º. in een gemeente of gedeelte eener gemeente, behoorende tot de derde, vierde of vijfde klasse der sub 1º. bedoelde tabel, voor scholen:

van	40 en minder leerlingen.	*f*	120.—
„	41—90 „		196.50
„	91—144 „		352.50
„	145—199 „		516.—
„	200—254 „		681.—
„	255—309 „		846.—
„	310—364 „		1011.—
„	365—419 „		1176.—
„	420—474 „		1341.—
„	475—529 „		1506.—
„	530 en meer „		1671.—

3º. in een gemeente of gedeelte eener gemeente, behoorende tot de eerste of tweede klasse der sub 1º. bedoelde tabel, voor scholen:

van	40 en minder leerlingen.	*f*	160.—
„	41—90 „		262.—
„	91—144 „		470.—
„	145—199 „		688.—
„	200—254 „		908.—
„	255—309 „		1128.—
„	310—364 „		1348.—
„	365—419 „		1568.—
„	420—474 „		1788.—
„	475—529 „		2008.—
„	530 en meer „		2228.—

mits voldaan wordt aan de regelen bij algemeenen maatregel van bestuur, zoowel in het belang van de gezondheid als van het onderwijs vastgesteld omtrent den bouw en de inrichting der lokalen, alsmede omtrent het aantal kinderen dat daarin mag worden toegelaten;".

Art. II. De wijziging bij deze wet gebracht in artikel 59 der wet tot regeling van het lager onderwijs wordt voor het eerst toegepast op het dienstjaar 1912.

Over de voorafgaande dienstjaren blijft dat artikel, zooals het vóór het in werking treden dezer wet luidt, van kracht.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 27sten April 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 15 *Mei* 1912.)

—

27 *April* 1912. WET, tot regeling van het armbestuur. S. 165.

Bijl. Hand. 2e *Kamer* 1909/10, n°. 242, 1—3; 1911/12, n°. 55, 1—14.

Hand. id. 1911/12, *bladz.* 1671—1709, 1712—1725, 1920.

Hand. 1e *Kamer* 1911/12, *bladz.* 468—472, 495—498.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is een nieuwe regeling van het armbestuur vast te stellen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

HOOFDSTUK I.

Algemeene bepalingen.

Art. 1. *1.* Instellingen van weldadigheid in den zin van deze wet zijn die, welke armenverzorging, in of buiten gestichten, voortdurend ten doel hebben.

2. Instellingen, welke tevens andere doeleinden beoogen, worden als instellingen van weldadigheid beschouwd, voor zooveel zij het doel, omschreven in het eerste lid, beoogen.

2. *1.* Deze wet onderscheidt:

a. gemeente-instellingen, door de burgerlijke overheid geregeld en van harentwege bestuurd;

b. instellingen eener kerkelijke gemeente, van wege die kerkelijke gemeente geregeld en bestuurd;

c. instellingen, door bijzondere personen of bijzondere, niet kerkelijke, vereenigingen of stichtingen geregeld en bestuurd;

d. instellingen van gemengden aard, in welker regeling of bestuur door de burgerlijke overheid en van wege eene kerkelijke gemeente of door bijzondere personen of bijzondere, niet kerkelijke, vereenigingen of stichtingen gezamenlijk wordt voorzien.

2. In deze wet worden onder burgerlijke instellingen, kerkelijke instellingen, bijzondere instellingen en gemengde instellingen onderscheidenlijk verstaan instellingen, als bedoeld in het eerste lid onder letter *a*, *b*, *c* en *d*.

3. *1.* In iedere gemeente wordt van alle daarin gevestigde instellingen van weldadigheid door Burgemeester en Wethouders eene lijst opgemaakt en bijgehouden naar de onderscheidingen, in art. 2 vermeld, en met inachtneming van te dier zake ingevolge het tweede lid van dit artikel, ingevolge het eerste lid van art. 4 of ingevolge art. 76 genomen beslissingen. Op die lijst wordt mede vermeld het door iedere instelling beoogde bijzondere doel. Een afschrift van die lijst wordt gezonden aan den armenraad.

2. Gedeputeerde Staten kunnen bij een, met redenen omkleed, besluit inschrijving en rangschikking van eene instelling op die lijst gelasten. De rangschikking van eene instelling wordt niet gewijzigd dan onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten. Bij hunne besluiten krachtens dit artikel nemen zij de beslissingen in acht, ingevolge art. 76 genomen.

3. Van eene inschrijving en van eene rangschikking wordt, onder mededeeling van de gronden, waarop de inschrijving en de rangschikking steunen, door Burgemeester en Wethouders binnen acht dagen schriftelijk kennis gegeven aan het bestuur der instelling. Burgemeester en Wethouders brengen eene inschrijving bovendien op de in de gemeente gebruikelijke wijze ter openbare kennis onder bijvoeging van de dagteekening der inschrijving.

4. *1.* Eene instelling, die is ingeschreven op de in art. 3 bedoelde lijst, wordt daarvan door Burgemeester en Wethouders niet geschrapt dan bij met redenen omkleed besluit en onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten, tenzij wanneer de instelling is opgeheven of ingevolge art. 76 is beslist, dat zij niet eene instelling van weldadigheid is of zij, indien de wet van 22 April 1855 (*Staatsblad* n°. 32) op haar van toepassing is, door den burgerlijken rechter van hare hoedanigheid van rechtspersoon vervallen is verklaard. Gedeputeerde Staten kunnen bij een, met redenen omkleed, besluit schrapping van eene instelling van de lijst gelasten.

2. Burgemeester en Wethouders brengen de schrapping van eene instelling op de in de gemeente gebruikelijke wijze ter openbare kennis onder bijvoeging van de dagteekening der schrapping. Zij geven bovendien van iedere wijziging van de lijst kennis aan den armenraad.

5. *1.* Het voorkomen op de lijst, bedoeld in art. 3, brengt mede de hoedanigheid van rechtspersoon voor zoodanige instellingen, welke niet uit anderen hoofde die hoedanigheid bezitten of ten aanzien van het verkrijgen van die hoedanigheid en de vervallen-verklaring daarvan aan de bepalingen van eene andere wet zijn onderworpen.

2. Art. 1, tweede lid, vindt in zooverre geene toepassing, dat de hoedanigheid van rechtspersoon aan de instelling in haar geheel toekomt.

6. *1.* Van de oprichting van eene instelling van weldadigheid wordt binnen drie maanden na de oprichting door het bestuur schriftelijk kennis gegeven aan den armenraad en bovendien, voor zooveel betreft kerkelijke en bijzondere instellingen, aan Burgemeester en Wethouders.

2. Binnen dertig dagen na de vaststelling worden aan het college, aan hetwelk de kennisgeving, bedoeld in het eerste lid, moet worden gedaan, overgelegd de statuten, de stichtingsbrief of het reglement van de instelling.

3. Wijziging van de statuten of van het reglement van eene op de lijst, bedoeld in art. 3, geplaatste instelling, of wijziging van zoodanige instelling krachtens den stichtingsbrief wordt binnen dertig dagen, nadat zij tot stand is gekomen, door het bestuur medegedeeld aan den armenraad en bovendien, voor zooveel betreft kerkelijke en bijzondere instellingen, aan Burgemeester en Wethouders.

7. *1.* Van de opheffing van eene instelling van weldadigheid wordt binnen dertig dagen na de dagteekening van het besluit tot opheffing kennis gegeven aan den armenraad en bovendien, voor zooveel betreft kerkelijke en bijzondere instellingen, aan Burgemeester en Wethouders.

2. Die kennisgeving wordt gedaan door hen, die met het bestuur belast waren, toen de instelling werd opgeheven, of, bij gebreke van een bestuur, door hen, die met de verevening belast zijn.

8. *1.* Indien het doel van eene instelling van weldadigheid is vervallen, wordt het gebruik van hare bezittingen en inkomsten, zoo in de statuten of in den stichtingsbrief niet in het geval is voorzien of het daarin aangegeven vervangend doel mede is vervallen, tot eene andere, aan de laatstbeoogde zoo nabij mogelijk komende bestemming geregeld ten aanzien van:

a. eene burgerlijke instelling door de burgerlijke overheid, door of vanwege welke zij bestuurd wordt, onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten;

b. eene kerkelijke instelling door het bevoegde bestuur;

c. eene bijzondere instelling door de oprichters en, bij ontstentenis of onbekendheid van deze, door de bestuurders, in het laatste geval onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten;

d. eene gemengde instelling door de bevoegde burgerlijke overheid en het bevoegd kerkelijk of bijzonder bestuur gezamenlijk, onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten.

2. Het bepaalde in het eerste lid is mede van toepassing, indien de werking van de bepalingen van den stichtingsbrief aangaande het doel van eene stichting moet worden geacht niet meer te beantwoorden aan het oogmerk van den stichter, met dien verstande evenwel, dat de regeling van het gebruik van de bezittingen en inkomsten in alle gevallen niet plaats heeft zonder Onze vooraf verkregen toestemming. De Raad van State wordt door Ons gehoord.

9. Blijft de regeling van het gebruik van de bezittingen en inkomsten van eene instelling van weldadigheid, welker doel is vervallen of bij welke de werking van de bepalingen van den stichtingsbrief aangaande het doel van de stichting moet worden geacht niet meer te beantwoorden aan het oogmerk van den stichter, binnen een, voor elk geval zoo noodig door Ons vast te stellen, termijn achterwege, dan wordt zij, den armenraad gehoord, door Gedeputeerde Staten onder Onze goedkeuring getroffen bij een met redenen omkleed besluit, dat in de *Nederlandsche Staatscourant* wordt geplaatst. Deze bepaling geldt voor de bijzondere instellingen slechts voor het geval van ontstentenis of onbekendheid van de oprichters.

10. *1.* Indien goederen van eene instelling van weldadigheid onbeheerd zijn en tot het beheer daarvan krachtens de statuten of den stichtingsbrief niemand gerechtigd is, of zij, die daartoe gerechtigd zijn, daarin niet binnen een, door Ons voor elk geval vast te stellen, termijn voorzien, wordt daarin, den armenraad gehoord, door Gedeputeerde Staten onder Onze goedkeuring voorzien bij een met redenen omkleed besluit, dat in de *Nederlandsche Staatscourant* wordt geplaatst.

2. Aan de goederen wordt, des noodig, onder Onze goedkeuring eene aan de laatst beoogde zoo nabij mogelijk komende bestemming gegeven.

11. Indien in het beheer van eene instelling van weldadigheid niet is voorzien en daarin niet binnen een, door Ons voor elk geval vast te stellen, termijn wordt voorzien door hen, die daartoe gerechtigd zijn krachtens de statuten of den stichtingsbrief, of indien dezulken niet bestaan, wordt daarin door Gedeputeerde Staten onder Onze goedkeuring voorzien bij een met redenen omkleed besluit, dat in de *Nederlandsche Staatscourant* wordt geplaatst.

12. *1.* De armenraad of de beheerder van het register van inlichtingen en, bij gebreke daarvan, Burgemeester en Wethouders wenden zich op verzoek van het bestuur van eene instelling van weldadigheid, bij welke door een arme ondersteuning is gevraagd, tot de besturen van de instellingen van weldadigheid, van welke redelijkerwijze vermoed kan worden, dat de arme aan haar steun heeft kunnen verzoeken, met de vraag, of aan dien arme

door die besturen ondersteuning wordt gegeven en, zoo ja, in welken vorm en tot welk bedrag. Bij gebreke van een armenraad, van een register van inlichtingen en van eene burgerlijke instelling, kunnen Burgemeester en Wethouders die vraag stellen met betrekking tot een arme, die aan hen ondersteuning heeft gevraagd. Op de vraag, bedoeld in de beide voorgaande zinsneden, wordt binnen eene week schriftelijk geantwoord. Indien het antwoord ontkennend luidt en na de inzending daarvan alsnog tot ondersteuning wordt besloten, wordt hiervan onder mededeeling van vorm en bedrag van de ondersteuning alsnog binnen eene week bericht gezonden aan den armenraad, aan den beheerder van het register van inlichtingen of aan Burgemeester en Wethouders.

2. Het antwoord en het bericht worden door den armenraad, den beheerder of Burgemeester en Wethouders gebracht ter kennis van het bestuur, dat het verzoek heeft gedaan.

3. In eene gemeente, waar geen armenraad en geen register van inlichtingen bestaat, worden door eene burgerlijke instelling van weldadigheid en, bij gebreke daarvan, door Burgemeester en Wethouders, desgevraagd, aan het bestuur van eene andere instelling van weldadigheid de in het eerste lid bedoelde inlichtingen verstrekt betreffende door die burgerlijke instelling of door Burgemeester en Wethouders ondersteunde armen.

13. *1.* De besturen van de instellingen van weldadigheid zenden jaarlijks aan den armenraad en, bij gebreke daarvan, aan Burgemeester en Wethouders, binnen een door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken vast te stellen termijn, opgaven van het aantal bedeelden of verpleegden, van de inkomsten uit bezittingen, makingen, collecten, subsidies of andere vrijwillige bijdragen alsmede van de uitgaven voor onderstand van allerlei aard, voor beheer en voor andere doeleinden gedurende het laatst afgeloopen dienst- of kalenderjaar.

2. De besturen van de burgerlijke en gemengde instellingen verstrekken bovendien alle opgaven, door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken gevraagd.

3. De opgaven van het aantal bedeelden en verpleegden en van de uitgaven voor onderstand van allerlei aard worden verstrekt naar eene bij algemeenen maatregel van bestuur vast te stellen indeeling.

4. De opgaven, in dit artikel bedoeld, worden door den armenraad of door Burgemeester en Wethouders gezonden aan Onzen voornoemden Minister.

14. *1.* Aan andere dan burgerlijke instellingen van weldadigheid worden subsidies uit de gemeentefondsen niet verstrekt dan in zeer bijzondere gevallen en bij een met redenen omkleed, aan de goedkeuring van Gedeputeerde Staten onderworpen, besluit van den gemeenteraad. De armenraad wordt vooraf gehoord.

2. De subsidies worden telkens voor niet langer dan één jaar verleend.

3. Zij worden niet verleend, dan nadat aangetoond is:

a. dat de verzorging van armen en het toezicht op de ondersteunden op doeltreffende wijze geschiedt;

b. uit de rekening en verantwoording van de inkomsten en uitgaven van de instelling over het laatst afgeloopen jaar en de begrooting voor het loopende of volgende dienstjaar, dat de subsidie volstrekt noodzakelijk is;

c. dat ten behoeve van de instelling op redelijke wijze is en wordt bijgedragen door hen, van wie overeenkomstig haar aard in den regel bijdragen verwacht kunnen worden en dat haar bestuur heeft gedaan en blijft doen, wat in zijn vermogen is, om die bijdragen te doen toenemen;

d. dat het bestuur van de instelling overeenkomstig haar aard en bestemming aan zijne verplichtingen naar vermogen voldoet;

e. dat de instelling, indien een armenraad bestaat en zij tot vertegenwoordiging daarin gerechtigd is, van deze bevoegdheid gebruik heeft gemaakt.

4. Van de vervulling van de voorwaarden, gesteld in het derde lid, moet uit het besluit blijken.

15. *1.* Openbare inzameling van gelden ten behoeve van instellingen van weldadigheid, bij wege van collecte, inschrijvingen of op eenige andere wijze, heeft niet plaats dan nadat daarvan, ten minste driemaal vier en twintig uren te voren, schriftelijk kennis is gegeven aan Burgemeester en Wethouders.

2. Burgemeester en Wethouders kunnen de inzameling stuiten.

3. Het bestuur der betrokken instelling kan tegen de stuiting bij Ons in beroep komen.

4. Van de toepassing van dit artikel zijn uitgezonderd collecten in kerkgebouwen bij de uitoefening van den openbaren eeredienst, en die, voor instellingen eener kerkelijke gemeente, enkel aan de huizen van de lidmaten dier gemeente.

16. *1.* Gelden, die moeten worden geacht bestemd te zijn ten behoeve van alle de noodlijdenden, zonder onderscheid van godsdienst,

welke in eene gemeente door armeninrichtingen bedeeld worden, worden door den armenraad en, bij gebreke van dezen, door Burgemeester en Wethouders verdeeld onder de kerkelijke, bijzondere en gemengde instellingen van weldadigheid in verhouding van de gelden, door die instellingen voor ondersteuning besteed.

2. Bij algemeenen maatregel van bestuur worden nadere voorschriften voor die verdeeling gegeven.

HOOFDSTUK II.

Van de burgerlijke en de gemengde instellingen.

17. *1.* Burgerlijke instellingen, opgericht door de burgerlijke overheid, kunnen, indien daaromtrent in de statuten of in den stichtingsbrief niets anders is bepaald, worden opgeheven door de burgerlijke overheid, door of vanwege welke zij bestuurd worden.

2. Gemengde instellingen, opgericht door de colleges of personen, die in haar bestuur voorzien, kunnen, indien daaromtrent in de statuten of in den stichtingsbrief niets anders is bepaald, worden opgeheven door de bevoegde burgerlijke overheid en het bevoegd kerkelijk of bijzonder bestuur gezamenlijk.

3. Bij het besluit tot opheffing van de instellingen, bedoeld in het tweede lid, wordt, den armenraad gehoord, de bestemming van de bezittingen en inkomsten geregeld overeenkomstig hetgeen daaromtrent in de statuten of in den stichtingsbrief is bepaald en, bij gebreke van eene bepaling daarin, in overeenstemming met het belang van de armenverzorging. De regeling van de bestemming van de bezittingen en inkomsten is onderworpen aan de goedkeuring van Gedeputeerde Staten.

18. *1.* Alle overige burgerlijke en gemengde instellingen worden niet opgeheven, dan wanneer het belang van de armenverzorging de opheffing vordert en de armenraad gehoord is. De opheffing kan, indien daaromtrent in de statuten of in den stichtingsbrief niets anders is bepaald, geschieden, voor zooveel de burgerlijke instellingen betreft, door de burgerlijke overheid, door of vanwege welke zij bestuurd worden, en, voor zooveel de gemengde instellingen betreft, door de bevoegde burgerlijke overheid en het bevoegd kerkelijk of bijzonder bestuur gezamenlijk.

2. Bij het besluit tot opheffing wordt, den armenraad gehoord, de bestemming van de bezittingen en inkomsten geregeld overeenkomstig hetgeen daaromtrent in de statuten of in den stichtingsbrief is bepaald of, bij gebreke van eene bepaling daarin, in overeenstemming met het belang van de armenverzorging.

3. Het besluit tot opheffing en de regeling van de bestemming van de bezittingen en inkomsten zijn onderworpen aan de goedkeuring van Gedeputeerde Staten.

19. De bepalingen van art. 18 zijn mede van toepassing, indien de burgerlijke instelling, welke opgeheven wordt, hoewel opgericht door de burgerlijke overheid, van derden bezittingen heeft verkregen. Het bepaalde in het tweede en in het derde lid van art. 18, voor zooveel de daar bedoelde regeling betreft, is slechts ten aanzien van die bezittingen van toepassing.

20. *1.* Voor eene burgerlijke instelling wordt een reglement vastgesteld door den gemeenteraad, voor zoover te dien aanzien in de statuten of in den stichtingsbrief niet eene andere regeling is getroffen. De oprichting van nieuwe instellingen van dien aard geschiedt krachtens een besluit van den gemeenteraad.

2. Voor eene gemengde instelling wordt een reglement vastgesteld door den gemeenteraad, of, indien de mede-regeling is opgedragen aan eene andere burgerlijke overheid, door deze, en het bevoegd kerkelijk of bijzonder bestuur gezamenlijk, voor zoover te dien aanzien in de statuten of in den stichtingsbrief niet eene andere regeling is getroffen. De oprichting van nieuwe instellingen van dien aard geschiedt op gelijke wijze.

3. Het reglement, bedoeld in het eerste en in het tweede lid, is onderworpen aan de goedkeuring van Gedeputeerde Staten.

4. De beslissing van Gedeputeerde Staten wordt aan den armenraad en aan het bestuur van de instelling medegedeeld.

5. Van de beslissing van Gedeputeerde Staten kunnen de betrokken burgerlijke overheid, de armenraad en het bestuur van de betrokken instelling binnen dertig dagen na de ontvangst daarvan bij Ons in beroep komen.

21. *1.* Bij het reglement voor eene instelling, welke armenverzorging buiten gestichten ten doel heeft, worden geregeld het onderzoek, dat aan de toekenning van eene ondersteuning moet voorafgaan, en het toezicht op de ondersteunden. Bij dat reglement kan de beslissing omtrent de ondersteuning, de uitreiking van de ondersteuning en het toezicht op de ondersteunden worden opgedragen aan armbezoekers. Ingeval deze opdracht plaats vindt, wordt aan het bestuur van de instelling de bevoegdheid voorbehouden, de beslissing van de armbezoekers te wijzigen of te niet te doen.

2. Bij dat reglement worden voorschriften vastgesteld betreffende het geven van voorloopige ondersteuning in de gevallen, waarin het verstrekken van ondersteuning niet zonder gevaar voor het leven of de gezondheid van den arme kan worden uitgesteld.

3. Mede wordt bij dat reglement geregeld, op welke wijze toezicht wordt gehouden op uitbestede personen.

22. Alle daarvoor vatbare goederen worden voor den koopprijs of de door deskundigen te schatten waarde tegen brandschade verzekerd. Gedeputeerde Staten kunnen hiervan met betrekking tot bepaalde goederen bij een met redenen omkleed besluit ontheffing verleenen.

23. *1.* De beschikbare gelden worden belegd, hetzij in inschrijvingen in een der Grootboeken van de Nederlandsche Schuld; hetzij, onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten, in onroerende goederen, of schuldvorderingen, gewaarborgd door het recht van eerste hypotheek op onroerende goederen, in Nederland gelegen, tot een bedrag van ten hoogste twee derde van de waarde van die goederen; hetzij in bij algemeenen maatregel van bestuur aangewezen fondsen. Bij dien algemeenen maatregel van bestuur wordt bepaald, op welke wijze door eene instelling fondsen, die niet te haren name staan, in bewaring moeten worden gegeven.

2. Indien Gedeputeerde Staten weigeren de gevraagde goedkeuring tot belegging in onroerende goederen of schuldvorderingen te verleenen, kan het bestuur binnen dertig dagen na ontvangst van de beslissing van Gedeputeerde Staten bij Ons in beroep komen.

3. Kasgeld kan tot een bedrag van vier en twintig honderd gulden worden belegd bij de Rijkspostspaarbank.

24. *1.* De besturen behoeven de machtiging van Gedeputeerde Staten tot het opnemen van gelden; vervreemden, uitgeven op erfpacht, verruilen of bezwaren van onroerende goederen of vervreemden van kunstvoorwerpen of geschiedkundige gedenkstukken; verkoopen of overdragen van inschrijvingen in een der Grootboeken van de Nederlandsche Schuld of van andere effecten, actiën en schuldvorderingen; verleenen van kwijtschelding of afslag van pachtgelden, huurpenningen en interesten; voeren van rechtsgedingen, met uitzondering van die, bedoeld in art. 76, letter *a*; aangaan van dadingen en opdragen van de beslissing van eene zaak aan scheidsmannen, en alle andere daden, die buiten het gewoon beheer vallen. Onroerende goederen worden niet anders dan in het openbaar verhuurd of verpacht. Gedeputeerde Staten kunnen evenwel voor een, door hen te bepalen, aantal jaren toestaan, dat bepaalde onroerende goederen ondershands worden verhuurd of verpacht.

2. Indien Gedeputeerde Staten weigeren, de gevraagde machtiging of toestemming te verleenen, kan het bestuur binnen dertig dagen na ontvangst van de beslissing van Gedeputeerde Staten bij Ons in beroep komen.

25. *1.* De besturen behoeven mede de machtiging van Gedeputeerde Staten tot het oprichten van nieuwe of het vernieuwen van bestaande gebouwen, en tot het doen van buitengewone herstellingen, waarvan de kosten worden berekend te boven te gaan eene som, door Gedeputeerde Staten te bepalen.

2. Alle werken, die eene uitgaaf vorderen van meer dan vijfhonderd gulden, worden in het openbaar aanbesteed, tenzij Gedeputeerde Staten in bijzondere gevallen in het belang van de instelling toestaan, dat daarvan worde afgeweken.

3. Het tweede lid van art. 24 is van toepassing.

26. *1.* Indien een bestuur zich bij zijn beheer schuldig maakt aan grove nalatigheid of handelt in strijd met de bepalingen van de artt. 22—25 of van den algemeenen maatregel van bestuur, bedoeld in art. 23, zijn de bestuurders hoofdelijk voor het geheel jegens de instelling aansprakelijk voor de schade, die zij haar veroorzaakt hebben, voor zoover zij niet ten genoegen des rechters aantoonen, het hunne te hebben gedaan tot voorkoming van de schade, of wel buiten staat te zijn geweest, tegen die schade te waken.

2. Het openbaar ministerie kan in het belang van eene instelling ambtshalve de vordering, voortspruitende uit de bepaling van het vorige lid, instellen.

3. De rechter kan de gewraakte handeling nietig verklaren of gelasten, dat zij ongedaan worde gemaakt, met veroordeeling van bestuurders hoofdelijk voor het geheel tot vergoeding van de schade, die daaruit voor de instelling voortvloeit.

27. *1.* Onverminderd de bepaling van art. 148 van de Gemeentewet zijn de begrootingen en rekeningen van ontvangsten en uitgaven van de instellingen onderworpen aan de goedkeuring van den gemeenteraad.

2. Indien de gemeenteraad de goedkeuring weigert, kan het bestuur van de instelling binnen dertig dagen na ontvangst van de beslissing bij Gedeputeerde Staten in beroep komen. Gedeputeerde Staten kunnen de begrooting

en de rekening van ontvangsten en uitgaven vaststellen.

3. Wordt het besluit van Gedeputeerde Staten door Ons vernietigd, dan doen dezen opnieuw uitspraak met inachtneming van Onze beslissing.

HOOFDSTUK III.

Van de armenverzorging door burgerlijke instellingen en door de burgerlijke overheid rechtstreeks.

EERSTE AFDEELING.

Van de ondersteuning.

28. Ondersteuning kan slechts worden verleend aan hen, die zich het noodzakelijk levensonderhoud niet kunnen verschaffen, en het, hoewel een verzoek daartoe gedaan is, niet ontvangen van anderen, ingevolge de wet tot het verstrekken daarvan gehouden, of van kerkelijke, bijzondere of gemengde instellingen.

29. *1.* Indien ondersteuning wordt verleend, wordt zij verstrekt in zoodanigen vorm en zoodanige mate, als met het oog op de behoeften en de persoonlijke eigenschappen in verband met de omstandigheden van den arme het meest gewenscht is om hem wederom in staat te stellen, in het onderhoud van zich en zijn gezin te voorzien.

2. Aan armen, die tot arbeiden in staat zijn, wordt ondersteuning zooveel mogelijk gegeven in den vorm van loon voor arbeid.

3. Indien blijkt, dat de aanvrager door de hulp der instelling niet uit den toestand van armlastigheid kan worden opgeheven, mag de te verstrekken ondersteuning de grens van het voor het levensonderhoud noodzakelijke niet overschrijden.

4. De ondersteuning wordt telkens toegekend voor een bepaalden termijn. Ondersteuning in den vorm van bedeeling in geld of in natura gedurende zekeren tijd kan telkens voor niet langer dan ten hoogste drie maanden worden toegekend.

30. Het bestuur van de burgerlijke instelling en, bij gebreke daarvan, Burgemeester en Wethouders van de gemeente, waar de arme zich bevindt, beslissen zonder beroep op het verzoek om ondersteuning. Indien de ondersteuning gepaard gaat met plaatsing van den arme in eene andere gemeente, wordt de arme met betrekking tot de voortzetting van de ondersteuning telkens geacht zich te bevinden in de eerstbedoelde gemeente.

31. Indien de arme reeds ondersteuning ontvangt van eene andere instelling van weldadigheid, wordt over het verzoek om ondersteuning niet beslist, dan nadat zooveel mogelijk overleg is gepleegd met het bestuur van die instelling. Voor het geval ondersteuning mocht worden toegekend, wordt zooveel mogelijk gestreefd naar samenwerking en eenheid in de ondersteuning en in alles, wat met die ondersteuning samenhangt. Het bestuur van de burgerlijke instelling of Burgemeester en Wethouders zijn bevoegd er toe mede te werken, dat in het gestelde geval de ondersteuning uitgereikt en het toezicht op den ondersteunde gehouden worde door één instelling.

32. *1.* Indien ondersteuning wordt geweigerd met de kenlijke bedoeling om armen van ondersteuning uit te sluiten op gronden, niet overeenkomende met de bestemming van de burgerlijke armenverzorging, kan door Ons worden beslist, dat ondersteuning moet worden toegekend.

2. De burgerlijke instelling en, bij gebreke van zoodanige instelling, Burgemeester en Wethouders zijn gehouden tot uitvoering van die beslissing. Weigert de burgerlijke instelling die uitvoering, dan zijn Burgemeester en Wethouders daartoe voor hare rekening gehouden.

TWEEDE AFDEELING.

Van de geneeskundige armenverzorging.

33. *1.* Indien voor eene gemeente niet of niet voldoende is voorzien in de genees-, heel- of verloskundige behandeling of in de verpleging van armen, of in de levering van genees- en verbandmiddelen ten behoeve van armen, kunnen Gedeputeerde Staten, den inspecteur van het staatstoezicht op de volksgezondheid gehoord, eene bepaalde voorziening voorschrijven. Zij zenden den inspecteur afschrift van hunne beslissing.

2. De gemeenteraad en de inspecteur kunnen binnen dertig dagen na de ontvangst van de beslissing bij Ons in beroep komen.

3. Gedurende den termijn voor en de behandeling van het beroep blijft de beslissing van Gedeputeerde Staten buiten werking. Gedeputeerde Staten kunnen evenwel op grond van dringende omstandigheden bepalen, dat de beslissing onverwijld zal worden uitgevoerd. Van het bestaan van die omstandigheden moet uit het besluit van Gedeputeerde Staten blijken.

4. De gemeenteraad is gehouden tot uitvoering van de beslissing van Gedeputeerde Staten of van Ons, binnen den door dat college of door Ons bepaalden termijn.

34. *1.* Art. 167 van de Gemeentewet is van toepassing op:

1°. de verordening tot regeling van de geneeskundige armenverzorging in eene gemeente;

2°. de instructie voor den geneeskundige of de vroedvrouw, belast met de armenpraktijk in eene gemeente, daaronder begrepen de regeling van de bezoldiging en van de schorsing en het ontslag;

3°. de regeling van de levering vanwege de gemeente van genees- en verbandmiddelen ten behoeve van armen, voor zoover in die levering niet voorzien wordt door eene gemeente-apotheek.

2. Afschrift van een en ander wordt gezonden aan den inspecteur.

35. *1.* De inspecteur kan bij Gedeputeerde Staten bezwaren inbrengen binnen dertig dagen na ontvangst van het afschrift.

2. Gedeputeerde Staten beslissen binnen drie maanden na ontvangst van het bezwaarschrift bij een met redenen omkleed besluit.

3. Van de beslissing van Gedeputeerde Staten kunnen, binnen dertig dagen na de ontvangst daarvan, de gemeenteraad, Burgemeester en Wethouders en de inspecteur bij Ons in beroep komen.

36. Indien bij de beslissing van Gedeputeerde Staten of van Ons de bezwaren gegrond worden verklaard, is de gemeenteraad gehouden tot uitvoering van de beslissing binnen drie maanden na hare dagteekening.

37. Ontslag van een geneeskundige of eene vroedvrouw, belast met de armenpraktijk, anders dan op eigen verzoek, wordt met redenen omkleed en is onderworpen aan de goedkeuring van Gedeputeerde Staten.

DERDE AFDEELING.

Van de kosten.

38. De ondersteuning geschiedt, behoudens het bepaalde in de artt. 39 en 40, ten laste van de instelling of van de gemeente, door welker bestuur zij wordt verstrekt.

39. *1.* De kosten, voortvloeiende uit de overbrenging van arme krankzinnigen naar en hunne verpleging in gestichten voor krankzinnigen of in woningen, die ingevolge wettelijke regeling geacht worden deel uit te maken van zoodanige gestichten, worden, voor zoover die niet uit de fondsen dier gestichten zelve moeten worden bestreden of daarin door instellingen van weldadigheid niet wordt voorzien, voldaan uit de kassen der gemeenten, waar de verpleegden woonplaats hadden in den zin van het Burgerlijk Wetboek ten tijde, dat de rechterlijke machtiging om hen in een gesticht te plaatsen werd aangevraagd en, indien die woonplaats binnen het Rijk niet is aan te wijzen, uit 's Rijks kas.

2. Voor zooveel noodig wordt de wijze, waarop wordt uitgelokt de beslissing over de vraag, uit welke kas de in het eerste lid bedoelde kosten zullen worden voldaan, door Ons geregeld.

40. *1.* Indien een arme, die op kosten van eene gemeente of van eene aldaar gevestigde burgerlijke instelling wordt ondersteund, bij zijne komst in die gemeente reeds verkeerde of korten tijd na zijne komst in die gemeente geraakte in een toestand, die ondersteuning noodzakelijk maakte, en indien Burgemeester en Wethouders of het bestuur van die instelling goede redenen hebben om te vermoeden, dat tot die komst eenige invloed van of vanwege den Burgemeester, Burgemeester en Wethouders of het bestuur van eene burgerlijke instelling in de vorige verblijfplaats van dien behoeftige heeft medegewerkt, deelen zij hun vermoeden met vermelding van de gronden, waarop het steunt, mede aan Gedeputeerde Staten. Dezen brengen de zaak ter kennis van Ons, indien de bij de zaak betrokken gemeenten in meer dan ééne provincie zijn gelegen.

2. Door Gedeputeerde Staten of door Ons kan bij met redenen omkleed besluit worden beslist, dat de kosten van de ondersteuning geheel of ten deele en voor een bij de beslissing te bepalen termijn komen ten laste van de vorige verblijfplaats van den arme of van eene in die gemeente gevestigde burgerlijke instelling.

3. De termijn, bedoeld in het vorige lid, wordt met betrekking tot armen, die tot werken in staat zijn, bepaald op ten hoogste een jaar.

4. Op verzoek van Gedeputeerde Staten worden personen door den rechter van het kanton, binnen hetwelk zij wonen of verblijven, opgeroepen en onder eede of belofte gehoord naar aanleiding van door Gedeputeerde Staten aan te wijzen vraagpunten. De kantonrechter maakt van de verhooren proces-verbaal op.

HOOFDSTUK IV.

Van samenwerking tusschen onderscheidene instellingen van weldadigheid.

41. *1.* In eene gemeente of voor eenige gemeenten of gedeelten van gemeenten gezamenlijk kan door Ons een armenraad worden ingesteld.

2. Indien een armenraad voor eenige ge-

meenten of gedeelten van gemeenten gezamenlijk wordt ingesteld, wordt tevens bepaald, in welke gemeente de zetel van den raad gevestigd zal zijn.

3. De grenzen van het ambtsgebied van een armenraad kunnen door Ons worden gewijzigd.

42. *1.* Iedere instelling van weldadigheid, welke voorkomt op de lijst, bedoeld in artikel 3, en binnen het ambtsgebied van den armenraad armenverzorging buiten gestichten ten doel heeft, is bevoegd een vertegenwoordiger in den raad aan te wijzen. De burgerlijke instellingen zijn tot die aanwijzing verplicht. Bij gebreke van burgerlijke instellingen wijzen Burgemeester en Wethouders een vertegenwoordiger aan.

2. Eene instelling van weldadigheid evenwel, welke ingevolge art. 48 recht heeft, meer dan één bestuurslid te doen benoemen, heeft recht evenveel vertegenwoordigers in den raad aan te wijzen, als zij recht heeft bestuursleden te doen benoemen.

3. De ingevolge dit artikel aangewezen vertegenwoordigers vormen den armenraad.

4. De aanwijzing van vertegenwoordigers kan geschieden bij de oprichting van den armenraad en, voor zoover zij daarbij niet plaats vond, telkens zes maanden vóór het einde van den termijn van vier jaren, gesteld in art. 44. Zij treden evenwel eerst op na het verstrijken van dien termijn.

43. De armenraad kan eene instelling tot voorziening in een tijdelijken, algemeenen nood binnen zijn ambtsgebied verzoeken, mede een vertegenwoordiger aan te wijzen. Deze vertegenwoordiger heeft slechts eene raadgevende stem en houdt op lid te zijn van den raad, zoodra de door hem vertegenwoordigde instelling hare werkzaamheid van voorziening in den nood staakt.

44. *1.* De leden van den armenraad hebben zitting voor vier jaren. De aftredende leden kunnen terstond weder als vertegenwoordigers worden aangewezen.

2. De aanwijzing van vertegenwoordigers wegens periodieke aftreding geschiedt in de voorlaatste maand van den termijn van vier jaren, gesteld in het eerste lid. In plaatsen, die tusschentijds zijn opengekomen, kan binnen drie maanden worden voorzien.

45. De voorzitter van den armenraad wordt door den raad, uit of buiten zijne leden, benoemd voor den tijd van vier jaren. Wordt de voorzitter buiten den raad benoemd, dan verkrijgt hij de bevoegdheden, aan het lidmaatschap van den raad verbonden.

46. *1.* De armenraad benoemt bestuursleden en plaatsvervangende bestuursleden, zooveel mogelijk in gelijk getal.

2. Het aantal bestuursleden van den armenraad wordt door Ons bepaald. Door Ons kan worden bepaald, dat het bestuur een dagelijksch bestuur uit zijn midden zal kiezen, alsmede hoe groot het aantal leden van het dagelijksch bestuur zal zijn.

3. De voorzitter van den armenraad is tevens voorzitter van het bestuur en van het dagelijksch bestuur; hij heeft de bevoegdheden, aan het lidmaatschap van die colleges verbonden.

47. De bestuursleden en de plaatsvervangende bestuursleden worden uit den armenraad benoemd bij rechtstreeksche aanwijzing óf bij verkiezing.

48. *1.* Als grondslag voor de aanwijzing van bestuursleden en plaatsvervangende bestuursleden geldt het getal, dat weergeeft de verhouding van het aantal der bestuursleden tot het bedrag der uitgaven, aan ondersteuning buiten gestichten besteed door de instellingen, die een vertegenwoordiger of vertegenwoordigers in den armenraad zullen aanwijzen. Dit getal wordt telkens voor den termijn van vier jaren, gesteld in art. 44, door Ons bepaald.

2. Als bedrag der uitgaven voor ondersteuning wordt aangenomen het bedrag, dat binnen het ambtsgebied van den armenraad aan rechtstreeksche ondersteuning gemiddeld is besteed gedurende de laatste drie, aan de vaststelling van het getal, bedoeld in het vorig lid, voorafgaande dienstjaren, over welke de opgaven, bedoeld in art. 13, aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken zijn gezonden. Voor instellingen, die, omdat zij nog niet lang genoeg bestaan, slechts twee of één opgave hebben kunnen doen, wordt het bedrag dat gedurende de twee jaren gemiddeld is besteed of dat van het enkele jaar aangenomen.

3. Ieder, overeenkomstig het voorgaande lid berekend en met het door Ons vastgesteld getal overeenkomend, gemiddelde bedrag van uitgaven voor rechtstreeksche ondersteuning, hetzij van ééne instelling, hetzij van eenige instellingen gezamenlijk, geeft recht tot aanwijzing van één bestuurslid en, zoo mogelijk, één plaatsvervangend bestuurslid door den vertegenwoordiger of de vertegenwoordigers der instelling of door de gezamenlijke vertegenwoordigers der instellingen.

4. Bij algemeenen maatregel van bestuur kunnen nadere voorschriften voor de uitvoering van dit artikel worden gegeven.

49. *1.* Voor zoover de bestuursleden niet overeenkomstig het bepaalde in art. 48 worden

aangewezen, worden zij benoemd bij verkiezing. Aan deze verkiezing wordt, indien geen aanwijzing heeft plaats gehad of indien alle vertegenwoordigers bestuursleden hebben aangewezen, door alle vertegenwoordigers deelgenomen. In alle andere gevallen nemen de vertegenwoordigers, die bestuursleden hebben aangewezen, daaraan geen deel.

2. Bij de verkiezing heeft iedere, daaraan deelnemende, vertegenwoordiger recht op één stem. Door Ons worden voor de verkiezing nadere voorschriften gegeven.

50. *1.* De eerste vergadering van een armenraad, tot benoeming van bestuursleden, wordt voorbereid, opgeroepen en voorgezeten door den Burgemeester van de gemeente, waar de zetel van den raad is gevestigd. Door Ons kunnen nadere voorschriften worden gegeven voor de voorbereiding dier vergadering.

2. De voorziening in open gevallen plaatsen van bestuursleden geschiedt telkens in de maand van aftreding.

51. *1.* De armenraad, het bestuur en het dagelijksch bestuur worden bijgestaan door een secretaris, die door Ons wordt benoemd, geschorst en ontslagen.

2. De secretaris geniet eene, door Ons vast te stellen, bezoldiging, die uit 's Rijks kas wordt gekweten.

3. De raad stelt voor den secretaris eene instructie vast, die aan de goedkeuring van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken wordt onderworpen. Bij die instructie wordt mede bepaald, gedurende welke uren de secretaris dagelijks voor een ieder te spreken zal zijn.

4. De secretaris heeft in de vergaderingen van den armenraad, van het bestuur en van het dagelijksch bestuur eene raadgevende stem.

52. *1.* De armenraad stelt een huishoudelijk reglement vast, dat aan Onze goedkeuring wordt onderworpen.

2. Bij dat reglement worden onder meer geregeld:

1°. de bevoegdheid van het bestuur en van het dagelijksch bestuur, met inachtneming van het bepaalde bij den algemeenen maatregel van bestuur, bedoeld in art. 56, tweede lid;

2°. de vervanging van den voorzitter en van den secretaris, in geval van ontstentenis.

53. *1.* Een armenraad wordt door Ons bij een met redenen omkleed besluit opgeheven, indien bij voortduring blijkt, dat hij niet aan zijn doel beantwoordt of dat niet in voldoende mate door de besturen van de kerkelijke, bijzondere of gemengde instellingen van weldadigheid tot de samenstelling wordt medegewerkt.

2. Indien te voorzien is, dat gemeld gebrek aan medewerking van tijdelijken aard zal zijn, kunnen de werkzaamheden van den raad door Ons bij een met redenen omkleed besluit worden geschorst voor den tijd van ten hoogste één jaar. Deze termijn kan telkens door Ons worden verlengd. Bij Ons besluit tot schorsing worden voorzieningen getroffen met betrekking tot werkzaamheden, die door den secretaris kunnen worden voortgezet.

3. De schorsing wordt door Ons opgeheven, zoodra de reden daarvoor is vervallen.

54. *1.* De besturen van burgerlijke en van gemengde instellingen, die binnen het ambtsgebied van den armenraad werkzaam zijn, of Burgemeester en Wethouders doen aan den raad, met betrekking tot de door hen ondersteunde personen en de leden van het gezin van dezen, mededeeling van naam, woonplaats, datum van geboorte, kerkelijke gezindte en beroep, alsmede van de verleende ondersteuning. Met betrekking tot de personen, aan wie door die besturen of door Burgemeester en Wethouders ondersteuning is geweigerd, doen zij mededeeling van woonplaats, naam en leeftijd.

2. Deze mededeelingen worden gedaan binnen eene week na de toekenning of de weigering van de ondersteuning.

55. In gemeenten of in gedeelten van gemeenten, voor welke gezamenlijk een armenraad is ingesteld, geldt de in art. 54 omschreven verplichting slechts, indien de armenraad de wenschelijkheid daarvan heeft uitgesproken. De verplichting geldt in dat geval van het oogenblik, waarop de armenraad zijne beslissing ter kennis van de besturen der instellingen van weldadigheid in de gemeenten heeft gebracht. Zij houdt op te gelden van het oogenblik, waarop de armenraad zijne beslissing herroepen en dit ter kennis van de besturen der instellingen van weldadigheid in de gemeenten gebracht heeft.

56. *1.* De armenraad heeft, behalve wat hem bij andere artikelen dezer wet is opgedragen, tot taak:

1°. het instellen van een onderzoek naar de omstandigheden der personen, die zich als hulpbehoevend tot het bureau van den armenraad gewend hebben of die, blijkens mededeeling van ingezetenen of instellingen, zich om hulp bij die ingezetenen of instellingen hebben aangemeld;

2°. het verzamelen in een register van de ingewonnen inlichtingen en van de mede-

deelingen, die van de besturen van instellingen van weldadigheid zijn ontvangen;

3°. het verstrekken van inlichtingen in het algemeen aangaande armenverzorging en in het bijzonder uit de gegevens, bedoeld onder 1°. en 2°., aan instellingen van weldadigheid en, volgens voorschriften, bij het huishoudelijk reglement te geven, aan anderen;

4°. het zich op de hoogte stellen en houden van het armwezen in het ambtsgebied;

5°. het dienen van raad, zoowel op verzoek als eigener beweging, aan autoriteiten en aan instellingen van weldadigheid ten aanzien van alle onderwerpen, het armwezen in het ambtsgebied of in het algemeen betreffende;

6°. het bespreken van gemeenschappelijke belangen en het beramen van maatregelen tot bevordering van goede armenverzorging, in het bijzonder het steunen en bevorderen van samenwerking van alle instellingen van weldadigheid, in het ambtsgebied werkzaam;

7°. het samenstellen in den vorm, door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken te bepalen, van een jaarverslag betreffende het armwezen in het ambtsgebied van den raad.

2. Bij algemeenen maatregel van bestuur wordt bepaald, welke bevoegdheden bij het huishoudelijk reglement aan het bestuur en welke aan het dagelijksch bestuur moeten of kunnen worden overgedragen.

57. *1.* Indien het, ter zake van een verzoek om ondersteuning, wenschelijk is te weten welk loon of welke wedde de aanvrager en leden van diens gezin laatstelijk genoten of nog genieten, en het bestuur der instelling van weldadigheid, aan welke de ondersteuning is gevraagd, de juistheid der inlichtingen, dienaangaande van den aanvrager ontvangen, wenscht te onderzoeken, vraagt de armenraad, of vragen, bij gebreke van een armenraad, Burgemeester en Wethouders, op verzoek van dat bestuur, aan het hoofd of den bestuurder van het bedrijf of van de onderneming, waarin of waarvoor de aanvrager of leden van diens gezin arbeid verrichtten of nog verrichten, inlichtingen. De raad of Burgemeester en Wethouders vragen op gelijk verzoek aan het bestuur van eene instelling, met wettelijke verzekering belast, mededeeling van de in het bezit van dat bestuur zijnde gegevens aangaande loon, wedde of uitkeering, die een aanvrager of leden van diens gezin laatstelijk genoten of nog genieten. Het hoofd of de bestuurder van het bedrijf of van de onderneming verstrekt de inlichtingen omtrent loon, wedde of uitkeering, die door den armenraad of door Burgemeester en Wethouders worden gevraagd, binnen tweemaal, even bedoeld bestuur binnen vijf maal vieren twintig uren.

2. De armenraad of Burgemeester en Wethouders kunnen weigeren aan het verzoek gevolg te geven, indien zij, na het bestuur der instelling van weldadigheid te hebben gehoord, niet voldoende termen aanwezig achten voor het vragen van de inlichtingen.

58. In eene gemeente, in of voor welke een armenraad niet is ingesteld, kunnen Burgemeester en Wethouders een register van inlichtingen instellen aangaande armen, die ondersteuning ontvangen van instellingen van weldadigheid in de gemeente, of aan wie ondersteuning door die instellingen is geweigerd. Dat register wordt, indien een armenraad wordt ingesteld, aan dien raad overgedragen.

59. Indien een register van inlichtingen is ingesteld, is art. 54 van toepassing met dien verstande, dat de daar bedoelde inlichtingen worden verstrekt aan den beheerder van het register.

60. Uit het register worden inlichtingen verstrekt aan instellingen van weldadigheid en volgens voorschriften, door Burgemeester en Wethouders vast te stellen, aan anderen.

61. *1.* De kosten van den armenraad, uitgezonderd de wedde van den secretaris, en de kosten van het register van inlichtingen zijn voor rekening van de gemeente.

2. Indien een armenraad voor eenige gemeenten of gedeelten van gemeenten gezamenlijk is ingesteld, draagt elke dier gemeenten tot de bestrijding der kosten bij naar evenredigheid van het aantal harer inwoners binnen het ambtsgebied van den raad. Indien tusschen die gemeenten geene overeenstemming wordt verkregen omtrent de bepaling van de kosten van den armenraad, wordt het bedrag daarvan door Gedeputeerde Staten der provincie, en, indien de gemeenten in meer dan ééne provincie zijn gelegen, door Ons vastgesteld.

62. De armenraad legt jaarlijks aan den gemeenteraad over eene begrooting voor het volgende, alsmede rekening en verantwoording over het afgeloopen kalenderjaar, een en ander volgens voorschriften, bij algemeenen maatregel van bestuur te geven. Geschillen over de begrooting of over de rekening en verantwoording worden op verzoek, hetzij van het gemeentebestuur, hetzij van den armenraad, beslist door Gedeputeerde Staten, en, in beroep, door Ons.

HOOFDSTUK V.

Van het verhaal.

63. Alle kosten van verzorging van een

arme, uitgezonderd loon voor arbeid, kunnen worden verhaald op den ondersteunde, indien hij tot teruggave daarvan in staat is, of op zijne nalatenschap, alsmede op hen, die ingevolge de wet tot zijn onderhoud gehouden zijn.

64. *1.* Het verhaal op den ondersteunde of zijne nalatenschap geschiedt uit kracht van een bevelschrift van tenuitvoerlegging, gesteld op behoorlijk gesplitste en, zooveel mogelijk, door bewijsmiddelen gerechtvaardigde staten van kosten, door het bestuur van de instelling of door Burgemeester en Wethouders, die ondersteund hebben, aan den rechter overgelegd.

2. Het bevelschrift wordt verleend door den kantonrechter der woonplaats van hem, tegen wien het verhaal wordt uitgeoefend of, geschiedt dit tegen meer dan één persoon, der woonplaats van een hunner.

3. Is geen rechter binnen het Rijk in Europa bevoegd krachtens de bepaling van het voorgaande lid, dan wordt het bevelschrift verleend door den kantonrechter te Amsterdam.

4. Tegen het bevelschrift wordt verzet toegelaten bij den kantonrechter of, indien het gevorderde bedrag zijne bevoegdheid overschrijdt, bij de arrondissements-rechtbank. Art. 438 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering is daarbij van toepassing.

5. Het verzet geschiedt op de wijze bij art. 77 bepaald.

65. *1.* Indien door eene instelling van weldadigheid of door Burgemeester en Wethouders een arme verzorgd is, tot wiens onderhoud derden ingevolge de wet gehouden zijn, kan de kantonrechter, binnen wiens rechtsgebied de arme woont of verblijft, op schriftelijk verzoek van het bestuur der instelling of van Burgemeester en Wethouders bepalen, dat van hetgeen de onderhoudsplichtige van een derde aan loon of andere inkomsten te vorderen heeft, door dien derde een bedrag zal worden uitgekeerd aan de instelling of aan Burgemeester en Wethouders.

2. De kantonrechter stelt na verhoor van den ondersteunde en het bestuur of Burgemeester en Wethouders en na verhoor of behoorlijke oproeping van den onderhoudsplichtige het bedrag vast, dat krachtens het voorgaande lid telkens van die inkomsten wordt ingehouden. De voor het verhoor bestemde dag wordt niet later gesteld dan veertien dagen, nadat de kantonrechter het schriftelijk verzoek, bedoeld in het vorige lid, heeft ontvangen.

3. De beschikking van den kantonrechter kan worden gewijzigd op verzoek van den onderhoudsplichtige of van het bestuur of Burgemeester en Wethouders, ieder van dezen gehoord of behoorlijk opgeroepen.

4. De in dit artikel bedoelde beschikkingen des kantonrechters zijn uitvoerbaar bij voorraad, op de minuut en vóór de registratie; daarvan kan binnen veertien dagen na hare dagteekening beroep worden ingesteld bij de arrondissements-rechtbank.

5. De bepalingen van art. 757 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, en van de bijzondere wetten en wettelijke verordeningen, krachtens welke schuldeischers alleen binnen de daarin aangegeven grenzen en op de daarin bepaalde wijze ten aanzien van tractementen, soldijen of pensioenen alsmede van andere geldelijke vergoedingen of uitkeeringen rechten kunnen doen gelden, blijven ten deze buiten werking.

66. *1.* Iedere rechterlijke beschikking, als bedoeld in het vorige artikel, waarbij een bedrag wordt bepaald, wordt door den griffier onmiddellijk in afschrift medegedeeld aan het bestuur der instelling of aan Burgemeester en Wethouders en aan den onderhoudsplichtige.

2. Het bestuur der instelling of Burgemeester en Wethouders geven van de, in het voorgaande lid bedoelde, mededeeling kennis aan den derde, van wien de onderhoudsplichtige inkomsten te vorderen heeft.

3. Die kennisgeving geschiedt schriftelijk en wordt door hem, aan wien zij gericht is, voor „gezien" geteekend, aan het bestuur of aan Burgemeester en Wethouders teruggezonden. Indien de kennisgeving niet binnen acht dagen na de verzending, voor „gezien" geteekend, door het bestuur is terug ontvangen, wordt zij herhaald bij deurwaardersexploit.

4. Door het voor „gezien" teekenen of de beteekening der kennisgeving, bedoeld in het vorige lid, is de persoon, tot wien deze gericht werd, verplicht, het ingevolge art. 65 vastgestelde bedrag van hetgeen door hem verschuldigd is, aan het bestuur of aan Burgemeester en Wethouders te voldoen.

5. Uitbetalingen, in strijd met bovenstaande voorschriften gedaan, ontheffen den tot uitkeering verplichte niet van de verplichting tot uitkeering aan het bestuur of aan Burgemeester en Wethouders.

67. Indien verhaal op een onderhoudsplichtige niet kan geschieden op inkomsten, die de onderhoudsplichtige van derden te vorderen heeft, geschiedt het op de wijze, omschreven in art. 64.

68. Eene instelling van weldadigheid of Burgemeester en Wethouders treden voor het

verhaal van de kosten van de verzorging van een arme in de rechten, welke die arme kan ontleenen aan art. 1638*ij* van het Burgerlijk Wetboek.

69. De inkomsten van bezittingen van weezen, vondelingen, verlaten kinderen en andere armen, verpleegd in godshuizen, kunnen, gedurende den tijd der verpleging, worden genoten door de instelling, die de verpleging bekostigt, doch slechts tot een bedrag, op verzoek van het bestuur van laatst bedoelde instelling vast te stellen door den rechter van het kanton, binnen hetwelk die instelling haar zetel heeft.

70. Op de nalatenschap van hen, die zijn verpleegd geworden in godshuizen, als bedoeld in art. 69, kunnen de kosten dier verpleging en der begrafenis worden verhaald, voor zoover die niet reeds ingevolge dat artikel zijn vergoed.

71. Van het bepaalde in de artt. 69 en 70 kan, voor zooveel betreft de verpleging van meerderjarigen in een godshuis, bij overeenkomst worden afgeweken.

72. De vorderingen, uit de artt. 63, 69 en 70 voortspruitende, zijn bevoorrechte schulden en nemen rang onmiddellijk na die, in art. 1195 van het Burgerlijk Wetboek omschreven, voor zoover zij daarin niet reeds zijn begrepen.

73. De rechtsvorderingen tot het verhaal van kosten van verzorging krachtens de artt. 63, 69 en 70 verjaren door verloop van vijf jaren na den 31sten December van het jaar, waarin de verzorging heeft plaats gehad.

HOOFDSTUK VI.

Van de geschillen.

74. Geschillen over de inrichting en bestemming van burgerlijke en gemengde instellingen en over het recht tot benoemen, schorsen en ontslaan harer besturen worden door Ons beslist, na verhoor van Onzentwege, zoo mogelijk, dergenen, die bij het ontstaan van het geschil met het bestuur der instelling waren belast.

75. *1.* Geschillen over de woonplaats, bedoeld in art. 39, worden, zoo zij niet door Gedeputeerde Staten in der minne worden bijgelegd, door Ons beslist.

2. Op verzoek van Gedeputeerde Staten worden personen door den rechter van het kanton, binnen hetwelk zij wonen of verblijven, opgeroepen en onder eede of belofte gehoord naar aanleiding van door Gedeputeerde Staten aan te wijzen vraagpunten. De kantonrechter maakt van de verhooren proces-verbaal op.

76. Geschillen:

a. over de vraag, of eene instelling is eene instelling van weldadigheid en tot welke der in art. 2 omschreven soorten zij behoort;

b. over de vraag, of goederen van eene instelling van weldadigheid onbeheerd zijn; of iemand, en zoo ja, wie tot het beheer daarvan krachtens de statuten of den stichtingsbrief gerechtigd is en of zij, die daartoe gerechtigd zijn, daarin niet binnen den door Ons vast gestelden termijn voorzien;

c. over verhaal van kosten van armenverzorging en over verhaalbaar bedrag dier kosten behalve die, bedoeld in het tweede lid van art. 40;

d. over aanspraken, die mochten worden ontleend aan akten van indemniteit, borgtocht, ontslag, reädmissie en dergelijke, afgegeven, of uit overeenkomsten tot het wederkeerig ondersteunen van elkanders armen, aangegaan vóór het in werking treden van de wet van 28 November 1818 (*Staatsblad* nº. 40) door gemeentebesturen en besturen van burgerlijke en gemengde instellingen;

behooren tot de kennisneming van de rechterlijke macht.

77. *1.* Een geschil, als bedoeld in het vorige artikel onder *c*, wordt aanhangig gemaakt bij een verzoekschrift, gericht tot den rechter van de woonplaats of de verblijfplaats der wederpartij. Het wordt door of namens de verzoekende partij onderteekend en wordt op straffe van nietigheid binnen drie dagen in afschrift beteekend aan de wederpartij.

2. De wederpartij kan binnen veertien dagen na dien der beteekening zich bij tegenverzoekschrift, eveneens door of namens haar onderteekend en op straffe van nietigheid binnen drie dagen aan de verzoekende partij in afschrift beteekend, tot den rechter wenden. Is dit geschied, dan bepaalt deze den dag en het uur, waarop partijen of hare gemachtigden tot toelichting van de verzoekschriften zullen worden gehoord; die dag zal niet vroeger mogen gesteld worden dan veertien dagen en niet later dan drie maanden na de ontvangst van het tegen-verzoekschrift ter griffie.

3. De griffier geeft aan beide partijen bij te adviseeren dienstbrief kennis van den dag en het uur, door den rechter bepaald.

4. De mondelinge toelichting blijft echter achterwege, indien beide partijen, hetzij bij hare verzoekschriften, hetzij ter griffie uiterlijk den derden dag na ontvangst van den dienstbrief, bij het voorgaande lid bedoeld, verklaren van eene mondelinge toelichting af te zien.

5. Ook indien geen tegen-verzoekschrift is

ingediend, is de rechter bevoegd, alvorens uitspraak te doen, de verzoekende partij te doen oproepen, op de wijze bij het derde lid bedoeld, ten einde eene toelichting van haar verzoekschrift te vernemen, en haar zoodanige vragen te stellen, als hij dienstig zal oordeelen.

HOOFDSTUK VII.

Strafbepalingen.

78. *1.* De bestuurders van instellingen van weldadigheid, die niet of niet behoorlijk voldoen aan de voorschriften, vervat in de artt. 6, 12, 13 en 54, worden gestraft met geldboete van ten hoogste vijf en twintig gulden.

2. Zij, die ingevolge art. 7, tweede lid, gehouden tot de kennisgeving, bedoeld in het eerste lid van dat artikel, nalaten, die kennisgeving te doen, worden gestraft met geldboete van ten hoogste vijftig gulden.

3. Bij eene veroordeeling ingevolge het eerste lid van dit artikel kan een termijn worden bepaald, binnen welken alsnog aan het overtreden voorschrift moet worden voldaan.

4. Bestuurders, die in gebreke blijven, alsnog binnen den door den rechter vastgestelden termijn, bedoeld in het voorgaande lid, aan het overtreden voorschrift te voldoen, worden gestraft met geldboete van ten hoogste vijftig gulden.

79. Het hoofd of de bestuurder van een, niet door een publiekrechtelijk lichaam uitgeoefend, bedrijf of eene, niet door een publiekrechtelijk lichaam uitgeoefende, onderneming, die niet of niet tijdig behoorlijk voldoet aan een, door den armenraad of door Burgemeester en Wethouders ingevolge art. 57 tot hem gericht, verzoek, of te dier zake onjuiste opgaven verstrekt, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste veertien dagen of geldboete van ten hoogste honderd gulden.

80. Met het opsporen van de overtredingen van deze wet zijn, behalve de ambtenaren, genoemd in art. 8 van het Wetboek van Strafvordering, belast de marechaussee en alle andere ambtenaren van rijks- en gemeentepolitie.

81. De bij deze wet strafbaar gestelde feiten worden beschouwd als overtredingen.

HOOFDSTUK VIII.

Slot- en overgangsbepalingen.

82. *1.* Bij algemeenen maatregel van bestuur, bij welken tevens de werkkring der Commissie nader wordt geregeld, wordt eene Algemeene Armencommissie ingesteld tot het dienen van raad aan autoriteiten en, op verzoek, aan instellingen van weldadigheid.

2. Deze Commissie bestaat uit ten minste drie en ten hoogste zeven leden.

3. Door Ons wordt een der leden als voorzitter aangewezen.

4. De leden genieten vergoeding van reis- en verblijfkosten. Zij genieten bovendien presentiegeld.

5. Aan de commissie wordt door Ons een secretaris toegevoegd, wien door Ons eene jaarlijksche vergoeding voor bureelkosten en, zoo noodig, eene persoonlijke toelage wordt toegekend.

6. De secretaris wordt benoemd voor den tijd van vijf jaren, maar kan te allen tijde door Ons worden geschorst en ontslagen.

83. Onder godshuizen worden voor de toepassing van deze wet verstaan alle inrichtingen, in welke armen met of zonder verdere verzorging worden gehuisvest.

84. Voor de werking van deze wet is art. 874 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering toepasselijk op de gemeentebesturen en op de instellingen van weldadigheid.

85. Alle stukken, uit deze wet voortvloeiende, zijn vrij van rechten en kosten.

86. Deze wet kan worden aangehaald onder den naam van „Armenwet".

87. *1.* Eene, na het in werking treden der wet van 22 April 1855 (*Staatsblad* nº. 32) opgerichte, vereeniging, welke op het tijdstip van het in werking treden van deze wet op de door Burgemeester en Wethouders opgemaakte en bijgehouden lijst van instellingen van weldadigheid was geplaatst en welker statuten niet ingevolge eerstgenoemde wet waren goedgekeurd, heeft de hoedanigheid van rechtspersoon nog gedurende twee jaren na het in werking treden van deze wet, of totdat zij van de lijst wordt geschrapt, indien dit vóór het eindigen van die twee jaren mocht geschieden.

2. Indien de goedkeuring der statuten geschiedt na het in werking treden van deze wet, is van het tijdstip der goedkeuring af niet meer de bepaling van het eerste lid, doch de wet van 22 April 1855 (*Staatsblad* nº. 32) ten aanzien van de hoedanigheid van rechtspersoon der vereeniging van toepassing.

88. De lijsten van de instellingen van weldadigheid worden binnen een jaar na het in werking treden van deze wet in overeenstemming gebracht met het bepaalde in art. 3 van deze wet.

89. De reglementen van de burgerlijke instellingen worden binnen een jaar na het in werking treden van deze wet herzien.

90. In art. 23 van de Kieswet; in art. 7 van de wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96), tot regeling van het Staatstoezicht op krankzinnigen, zooals dat artikel is gewijzigd bij de wet van 15 Juli 1904 (*Staatsblad* n°. 157); in art. 19 van de wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 17 Juli 1911 (*Staatsblad* n°. 208), houdende voorzieningen tegen besmettelijke ziekten en in art. 25 van de wet van 26 Mei 1870 (*Staatsblad* n°. 82), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 7 Juli 1906 (*Staatsblad* n°. 176), betrekkelijk de grondbelasting, wordt voor: „wet van 28 Juni 1854 (*Staatsblad* n°. 100)", gelezen: „Armenwet".

91. De wet van 28 Juni 1854 (*Staatsblad* n°. 100), de wet van 1 Juni 1870 (*Staatsblad* n°. 85), behoudens de artt. 15 en 16, en art. III van de wet van 15 Juli 1904 (*Staatsblad* n°. 157) vervallen. In art. 15 van de wet van 1 Juni 1870 (*Staatsblad* n°. 85) wordt gelezen voor: „op den dag van het in werking treden dezer wet", „op 15 Juli 1870"; voor: „bevinden" „bevonden" en voor: „worden verpleegd": „op dien dag werden verpleegd".

92. Deze wet treedt in werking op een door Ons te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 27sten April 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 8 *Mei* 1912.)

—

27 *April* 1912. MISSIVE van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende uitreiking van vischakten aan minderjarigen.

Een van de Commissarissen der Koningin heeft aan mijn oordeel de vraag onderworpen, of een vischakte geweigerd zou kunnen worden aan een jongen van 10 jaar, wanneer vermoed wordt, dat die akte wordt aangevraagd om den vader, die beambte van den provincialen waterstaat is, en derhalve ingevolge artikel 16, lid 9 der visscherijwet geen akte kan bekomen, in de gelegenheid te stellen te visschen krachtens lid 7*a* van genoemd artikel van die wet.

Hierop heb ik geantwoord, dat ik mij kan vereenigen met de opvatting van bedoelden commissaris, dat de visscherijwet de bevoegdheid niet geeft, om in het gestelde geval de uitreiking der akte te weigeren.

Ten einde intusschen te kunnen voorkomen, dat op de bedoelde wijze de wet wordt ontdoken, zou het mij aangenaam zijn, indien U H.E.G. voor zooveel noodig de burgemeesters in Uw gewest zou willen verzoeken om, indien eene akte wordt aangevraagd door een minderjarige, aan wiens vader of voogd, ingevolge art. 16, lid 8 of 9 der wet geene akte kan worden uitgereikt, er de aandacht van belanghebbenden op te vestigen, dat die akte den vader of voogd niet in staat zal stellen op grond van het bepaalde in lid 7*a* van evengenoemd artikel te visschen, aangezien deze niet geacht kan worden in dienst te zijn van zijn kind of pupil.

Mocht de akte niettemin worden uitgereikt, dan zal ik het op prijs stellen, dat hiervan worde kennis gegeven aan den Inspecteur der Visscherijen in het 4de, 6de en 7de district te *'s Gravenhage.*

—

29 *April* 1912. ARREST van den Hoogen Raad.

De bevoegdheid der Gedeputeerde Staten om te verordenen wat eene gemeente krachtens de Woningwet had moeten doch verzuimde te verordenen, is beperkt tot het geven van zoodanige voorschriften als die gemeente krachtens de Woningwet verplicht was te geven.

De bepaling van art. 41 lid 3 der Bouwverordening van Kockengen kan niet gerekend worden tot die bedoeld in art. 1 en nader omschreven in art. 3 der Woningwet.

De Hooge Raad enz.

Gelet op het middel van cassatie door den requirant voorgesteld bij memorie:

Onjuiste toepassing van art. 216 Strafv. en niet toepassing van art. 41 alinea 3 j°. 56 der Bouwverordening van de gemeente Kockengen;

Overwegende, dat bij het bestreden vonnis overeenkomstig de aanklacht met gerequireerde's schuld daaraan wettig en overtuigend bewezen is verklaard, dat de gerequireerde als hoofdbewoner op 1 Mei 1911 een nieuw gebouwde woning gelegen te Sprenger onder Kockengen, met den bouw waarvan omstreeks 20 Febr. 1911 een aanvang was gemaakt en welke woning reeds onder dak was op 1 Mei 1911, terwijl de muren alstoen opgetrokken waren, terwijl van het timmer- en binnenwerk nog het een en ander ontbrak, doch voormelde bouw op 1 Mei 1911 in zooverre klaar was, dat zij kan worden bewoond, als zoodanig in gebruik heeft genomen, zonder daartoe van Burgemeester en Wethouders van Kockengen een schriftelijk bewijs van voltooiing bekomen te hebben;

O. dat de Rechtbank heeft geoordeeld, dat die feiten opleveren overtreding van art. 41 alinea 3 der Bouwverordening der gemeente Kockengen, vastgesteld door de Gedeputeerde Staten van Utrecht, goedgekeurd bij Koninklijk Besluit en afgekondigd 2 Juli 1906, waartegen straf is bedreigd bij art. 56 derzelfde verordening, maar dat desniettemin de gerequireerde moet worden ontslagen van rechtsvervolging;

dat toch de Gedeputeerde Staten van Utrecht bij het vaststellen van art. 41 alinea 3 der Bouwverordening van Kockengen hunne bevoegdheid tot het vaststellen eener zoodanige verordening, in het geval eene gemeente daarin nalatig blijft, hebben overschreden daar die bevoegdheid is beperkt tot het geven van voorschriften als bedoeld in art. 1 der Woningwet, waartoe niet behoort het voorschrift van bovenaangehaald art. 41 alinea 3 der Bouwverordening van Kockengen;

dat toch dit art. verbiedt het in gebruik nemen of geven van eene nieuwe woning zonder schriftelijk bewijs van voltooiing van Burgemeester en Wethouders, terwijl juist dat in gebruik nemen of geven van nieuwe woningen zelfstandige regeling heeft gevonden in art. 5, 1°. sub *b* der Woningwet in verband met de strafbepaling van art. 38 2°. dier wet;

dat de bewezen verklaarde feiten ook niet vielen onder eenige andere strafbepaling in het bijzonder niet onder de evenaangehaalde verbodsbepaling der Woningwet, omdat uit die feiten niet blijkt, dat de gerequireerde de betrokken woning krachtens eenig zakelijk recht had in gebruik genomen, zoodat de gerequireerde van rechtsvervolging moest worden ontslagen;

O. dat tot ondersteuning van het tegen deze beslissing gerichte middel van cassatie in hoofdzaak is bijgebracht:

dat de beslissing der Rechtbank berust op drie minder juiste, althans betwistbare opvattingen, te weten:

1°. dat art. 5, 1°. *b* der Woningwet ook van toepassing zou zijn op het in gebruik nemen van nieuwe gebouwde woningen;

2°. dat de bepaling van art. 41, alinea 3 der Bouwverordening voor de gemeente Kockengen niet zou te beschouwen zijn als een uitvloeisel der bevoegdheid verleend in art. 1 der Woningwet;

3°. dat de Gedeputeerde Staten van Utrecht hunne bevoegdheid zouden zijn te buiten gegaan door de bepaling van art. 41 alinea 3 der Bouwverordening van de gemeente Kockengen vast te stellen;

dat daarenboven moet worden aangenomen dat bij art. 8, 3°. der Woningwet aan de Gedeputeerde Staten dezelfde bevoegdheid is verleend als bij art. 8, 2°. dier wet, die strekt tot het vaststellen van zoodanige voorschriften als zij tot uitvoering van de bepalingen der Woningwet (en niet van de bepaling van art. 1 dier wet of van de bepalingen in art. 8, 1°. bedoeld) noodig achten;

O. ten aanzien van dit alles:

dat bij de Woningwet de zorg voor de volkshuisvesting is gemaakt tot een Rijksbelang ter welks richtige behartiging door die wet overeenkomstig art. 144 alinea 3 der Grondwet van het Rijk de medewerking der gemeenteraden wordt verzekerd door hun op te dragen de bij art. 1 dier wet bedoelde en in haar art. 3 nader omschreven verordeningen vast te stellen;

dat die verordeningen door de gemeenteraden dan ook niet worden gemaakt krachtens de aan de gemeente toekomende autonomie, maar als belast met de uitvoering eener Rijkswet, terwijl bij art. 8 der Woningwet, overeenkomstig het voorschrift van art. 144 alinea 5 der Grondwet, de Gedeputeerde Staten der provinciën zijn aangewezen als het gezag dat het gemeentebestuur vervangt, wanneer dit in gebreke blijft in de uitvoering der wet te voorzien;

dat hieruit volgt dat de bevoegdheid der Gedeputeerde Staten om te verordenen wat eene gemeente krachtens de Woningwet had moeten, maar verzuimde te verordenen, is beperkt tot het geven van zoodanige voorschriften als die gemeente krachtens de Woningwet verplicht was te geven — daar gelijk bij art. 45 der Woningwet ten overvloede uitdrukkelijk is gezegd buiten die grenzen de gemeentelijke autonomie, zooals die bij de Grondwet, is gewaarborgd en bij de Gemeentewet is geregeld, onverlet is blijven bestaan;

dat derhalve voor het antwoord op de vraag of de Gedeputeerde Staten van Utrecht door de opneming van art. 41 alinea 3 in de door hen vastgestelde Bouwverordening van Kockengen hunne voorbedoelde bevoegdheid hebben overschreden, beslissend is of dat voorschrift al dan niet kan gerekend worden tot die, welker vaststelling bij de Woningwet aan de gemeenteraden is opgedragen;

O. hieromtrent:

dat gezegd art. 41 alinea 3 luidt: „Eene nieuw gebouwde of geheel vernieuwde woning mag niet in gebruik genomen of gegeven worden dan na bekomen schriftelijk bewijs van voltooiing van Burgemeester en Wethouders";

dat dit voorschrift niet gerekend kan worden tot die bedoeld in art. 1 en nader omschreven in art. 3 der Woningwet, zoodat blijkens het vorenstaande de Gedeputeerde Staten van Utrecht dit voorschrift onbevoegdelijk in de bouwverordening van Kockengen hebben opgenomen en dus bij het bestreden vonnis te recht is aangenomen dat het bindende kracht mist;

O. dat dit bevestiging vindt in het voorschrift van art. 5, 1°. *b* der Woningwet en zijne geschiedenis;

dat immers die bepaling voorschrijft in welke gevallen eene woning niet in gebruik mag worden genomen zonder schriftelijke vergunning van B. en W. en daar niet toe behoort, dat eene nieuw gebouwde woning moet worden betrokken;

dat hieruit reeds mag worden afgeleid, dat de wetgever voor dat geval een preventief toezicht onnoodig achtte, wat op ondubbelzinnige wijze wordt bevestigd door hetgeen bij de behandeling dezer bepaling in de openbare zitting der Staten-Generaal voorviel;

dat immers toen een amendement werd voorgesteld strekkende tot het noodig maken der voorafgaande vergunning van B. en W. ook tot het in gebruik nemen of geven van eene nieuw gebouwde woning, welk amendedement echter werd verworpen na bestrijding door de regeering, die onder meer opmerkte, dat mocht eenig gemeentebestuur van oordeel zijn, dat het belang der volkshuisvesting zoodanig voorschrift eischte, dan niets hetzelve belette om het in zijne verordening op te nemen, wat dan echter niet zou geschieden uit kracht van het voorschrift van art. 1 der Woningwet, maar uit krachte van art. 135 der Gemeentewet, dus krachtens de aan de gemeenten toekomende autonomie;

O. dat derhalve het middel is ongegrond;

Verwerpt het beroep. (W. v. 'T R.)

—

29 *April* 1912. ARREST van den Hoogen Raad.

Voor toepassing van art. 149 der Kieswet is niet noodig, dat de plaatsing op de kiezerslijst van de valsche opgave afhankelijk was, doch is voldoende, dat zij daarvan afhankelijk kan zijn.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op de middelen van cassatie, door den requirant voorgesteld bij memorie:

1°. Schending door niet- of verkeerde toepassing van art. 149 der wet van 7 April 1896, S. 154, gewijzigd bij de wetten van 31 Dec. 1897, S. 309 en 8 Dec. 1900, S. 208, in verband met de artt. 1 en 13 dier wet, alsmede met art. 143 Strafv.;

2°. Schending van art. 214 Strafv.;

Overwegende dat het beroep onbeperkt is ingesteld, doch niet-ontvankelijk is, voor zooverre het gericht is tegen de beslissing in het arrest, waarbij bevestigd is de in het vonnis der Arrond.-Rechtbank te Arnhem van 25 April 1911 voorkomende vrijspraak van den gerequireerde;

O. dat de gerequireerde te zamen met zekeren W. v. G. in eersten aanleg voor de Rechtbank te Arnhem heeft terecht gestaan ter zake: dat zij in Febr. 1911 te Renkum te zamen en in vereeniging opzettelijk in eene aangifte als bedoeld bij art. 13 der Kieswet, welke aangifte moest strekken om den eersten beklaagde op grond van art. 1 *b* 1ste en 2de lid der Kieswet op de kiezerslijst geplaatst te krijgen, valschelijk en in strijd met de waarheid hebben opgegeven, dat de eerste beklaagde op 31 Jan. 1911 sedert 1 Aug. 1910 een huis te Renkum bewoonde, welk huis hij in huur heeft gehad van W. v. D. B. tegen een werkelijken huurprijs van *f* 1.20 per week, terwijl deze opgave een feit betrof, waarvan de plaatsing op de kiezerslijst afhankelijk kan zijn, of althans dat de eerste beklaagde voor zich alleen het bovenomschreven strafbare feit ten tijde en ter plaatse als daarbij vermeld heeft gepleegd, terwijl de tweede beklaagde ten tijde en ter plaatse als bovenvermeld opzettelijk den eersten beklaagde bij het plegen van dat feit behulpzaam is geweest of wel opzettelijk inlichtingen tot het plegen van dat feit aan den eersten beklaagde heeft verschaft door opzettelijk een gedrukt formulier tot het doen der bovenomschreven aangifte aan dezen eersten beklaagde ter hand te stellen en dezen daarbij uit te noodigen om dat biljet op de bovenomschreven wijze in strijd met de waarheid in te vullen onder mededeeling aan hem, eerste beklaagde, dat hij alsdan op de kiezerslijst zou geplaatst worden;

dat de Rechtbank bij vonnis van 25 April 1911 van G. heeft vrijgesproken van hetgeen hem bij dagvaarding was ten laste gelegd en zijn medebeklaagde, den tegenwoordigen gerequireerde met vrijspraak van hetgeen dezen primair ten laste was gelegd, veroordeeld heeft wegens hetgeen, waarvoor hij subsidiair was gedagvaard, hetwelk werd gequalificeerd als: „het in eene aangifte bij art. 13 der Kieswet bedoeld opzettelijk eene valsche opgave doen omtrent een feit, waarvan de plaatsing op de kiezerslijst afhankelijk kan zijn", tot eene gevangenisstraf van 14 dagen;

dat van dit vonnis zoowel H. A. als de Off. van Just. bij de Rechtbank te Arnhem in hooger beroep zijn gekomen, waarop het Gerechtshof aldaar met niet-ontvankelijkverklaring van den beklaagde A. in zijn appèl, voor zooverre dit gericht was tegen zijne partieele vrijspraak het vonnis a quo heeft vernietigd, beide beklaagden schuldig heeft verklaard aan hetgeen hun in de introductieve dagvaarding primair ten laste was gelegd, dit feit heeft gequalificeerd als: „het in eene aangifte bij art. 13 der Kieswet bedoeld opzettelijk een valsche opgaaf doen omtrent een feit waarvan de plaatsing op de kiezerslijst afhankelijk kan zijn", en hen deswege ieder heeft veroordeeld tot eene gevangenisstraf van veertien dagen;

dat bij arrest van den Hoogen Raad van 18 Dec. 1911 dit arrest is vernietigd, met uitzondering van de beslissing waarbij de beklaagde A. niet-ontvankelijk was verklaard in zijn appèl, voor zooverre dit was gericht tegen zijne partieele vrijspraak en de zaak is verwezen naar het Hof te 's-Hertogenbosch, ten einde op het bestaande hooger beroep opnieuw te worden berecht en afgedaan; wat beklaagde H. A. betreft, met inachtneming van voormeld voorbehoud;

dat op deze verwijzing het Hof te 's-Hertogenbosch bij het bestreden arrest de oorspronkelijke dagvaarding in dien zin heeft uitgelegd, dat de daarin voorkomende woorden „terwijl deze opgave een feit betrof, waarvan de plaatsing op de kiezerslijst afhankelijk kan zijn", niet betreffen de ten lastelegging van een feit, maar slechts eene rechtskundige beschouwing of conslusie door den steller der dagvaarding getrokken uit de voorafgaande door hem gestelde feiten en verder het door de Rechtbank te Arnhem den 25 April 1911 gewezen vonnis heeft *bevestigd* voor zooverre: *a.* de beide beklaagden daarbij zijn vrijgesproken van de primaire aanklacht; *b.* de beklaagde van G. is vrijgesproken ook van de subsidiaire aanklacht; *c.* ten aanzien van den beklaagde A. wettig en overtuigend bewezen is verklaard, met zijne schuld daaraan, het feit hem subsidiair bij die dagvaarding ten laste gelegd en overigens dat vonnis heeft vernietigd en den beklaagde A. van alle rechtsvervolging heeft ontslagen;

dat dit ontslag van rechtsvervolging berust op het motief, dat hetgeen A. ten laste was gelegd niet strafbaar is, wijl in de introductieve dagvaarding aan hem niet ten laste is gelegd, dat hij in de aldaar bedoelde aangifte heeft opgegeven, dat hij hetzij als hoofd van het gezin, hetzij als alleen wonend persoon huurder was van het in die aangifte vermelde huis, bij gebreke van welke ten lastelegging zijne plaatsing op de kiezerslijst ook niet afhankelijk kon zijn van de aangifte, zooals die in de dagvaarding is omschreven;

O. naar aanleiding van het eerste middel van cassatie:

dat art. 149 der Kieswet geheel in het algemeen strafbaar stelt ieder, die in de aangiften bij art. 13 dier wet bedoeld opzettelijk eene valsche opgave doet aangaande een feit, waarvan de plaatsing op de kiezerslijst afhankelijk kan zijn;

dat in het bestreden arrest met beklaagdes schuld daaraan als bewezen is aangenomen, dat hij in Febr. 1911 te Renkum opzettelijk in eene aangifte als bedoeld in art. 13 der Kieswet, welke aangifte moest strekken om hem beklaagde, op grond van art. 1*b*, 1e en 2e lid der Kieswet op de kiezerslijst geplaatst te krijgen, valschelijk en in strijd met de waarheid heeft opgegeven, dat hij, beklaagde, op 31 Jan. 1911 sedert 1 Aug. 1910 een huis te Renkum bewoonde, welk huis hij in huur heeft gehad van W. v. d. B., tegen een werkelijken huurprijs van *f* 1.20 per week;

dat nu uit dit als bewezen aangenomen feit niet alleen volgt, dat beklaagde in de bedoelde aangifte eene valsche opgaaf heeft gedaan, maar ook — blijkens de tabel behoorende bij de Kieswet bedraagt de werkelijke huurprijs in art. 1*b*, 1e en 2e lid dier wet bedoeld, per week berekend voor de gemeente Renkum ten minste *f* 1, — dat die valsche opgaaf een feit betrof, waarvan de plaatsing op de kiezerslijst afhankelijk kan zijn;

dat voorzeker niet vaststaat, dat die plaatsing daarvan afhankelijk *was*, maar dat de wet dezen eisch ook niet stelt, maar het voldoende is, dat de plaatsing daarvan afhankelijk *kon* wezen, wat ten deze het geval is;

dat toch eene mededeeling als de hierbedoelde er toe kan leiden, dat in de aangifte bedoelde persoon op grond van het bepaalde bij art. 1*b*, 1e der Kieswet op de kiezerslijst wordt geplaatst, al zal dit uit den aard der zaak niet geschieden, dan wanneer de met het opmaken der kiezerslijst belaste autoriteit van meening is, dat die persoon tevens voldoet aan de andere vereischten, die de wet voor het kiezerschap stelt;

dat alzoo het middel zij het ook op andere gronden dan de daarvoor in de memorie aangevoerde gegrond is te achten;

O. dat in de tweede plaats als middel van cassatie is gesteld:

Schending van art. 214 Strafv., doordat in het arrest eene overweging voorkomt, dat bij schuldigverklaring van den gerequireerde geene straf zou kunnen worden opgelegd;

dat deze grief echter niet tot cassatie van het bestreden arrest kan leiden, daar die niet gericht is tegen eene beslissing, maar enkel tegen eene in het arrest voorkomende overweging van het gerechtshof en slechts onjuiste beslissingen tot cassatie aanleiding kunnen geven;

O. dat echter de strafbare handeling, waarvoor het Hof te Arnhem bij arrest van 15 Juni 1911 den gerequireerde A. tot 14 dagen gevangenisstraf veroordeelde, dezelfde is als die waaraan het Hof te 's-Hertogenbosch hem bij het bestreden arrest schuldig verklaarde, met alleen dit verschil, dat nu niet bewezen is verklaard, dat hij die handeling pleegde in vereeniging met VAN G.;

dat gebleken is, dat de gerequireerde de straf hem voor die handeling door het Hof te Arnhem opgelegd geheel heeft ondergaan;

dat art. 374, 2e lid Strafv. verbiedt om aan den gerequireerde eene zwaardere straf op te leggen dan waartoe het Hof in Arnhem hem veroordeeld heeft en de Hooge Raad hem thans geen straf meer kan opleggen, zonder de toen opgelegde en na dien reeds ondergane straf in werkelijkheid te verzwaren;

Gezien art. 347 Strafv.;

Verklaart den requirant niet-ontvankelijk in zijn beroep, voor zooverre dit is gericht tegen de in het arrest van het Hof te 's-Hertogenbosch van 31 Jan. 1912 voorkomende bevestiging van de in eersten aanleg uitgesproken vrijspraak van den gerequireerde;

Vernietigt dit arrest, voor zooverre H. A. daarbij is ontslagen van rechtsvervolging;

En te dien opzichte recht doende ten principale, krachtens art. 105 R. O., en bij verstek:

Gezien de artt. 1*b*, 1°, 11, 13, 149 en 157 der wet van 7 Sept. 1896, S. 154, gewijzigd bij de wetten van 31 Dec. 1897, S. 309, en 8 Dec. 1900, S. 208;

Bevestigd het vonnis door de Arrond.-Rechtbank te Arnhem den 25 April 1911 ten opzichte van dezen gerequireerde gewezen voor zoover hij daarbij is schuldig verklaard aan het „in eene aangifte bij art. 13 der Kieswet bedoeld, opzettelijk eene valsche opgaaf doen omtrent een feit, waarvan de plaatsing op de kiezerslijst afhankelijk kan zijn";

Verklaart dat er in den tegenwoordigen stand der zaak geen termen meer bestaan om den gerequireerde ter zake van het door hem gepleegde feit straf op te leggen. (W. v. 'T R.)

1 *Mei* 1912. BESLUIT, houdende vrijstelling van meting van Japansche Schepen. S. 166.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 26 April 1912, n°. 77 (Afdeeling Invoerrechten);

Gezien artikel 6 der wet van 3 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 101), het Koninklijk besluit van 21 Augustus 1875 (*Staatsblad* n°. 146) en Ons besluit van 18 September 1899 (*Staatsblad* n°. 208);

Overwegende, dat in *Japan* met inbegrip van *Korea*, *Kwantung* en van het eiland *Formosa* ten aanzien van schepen van Europeeschen bouwaard dezelfde wijze van meting wordt gevolgd als in *Nederland* wordt toegepast, en dat in *Nederland* thuis behoorende schepen, voorzien van een geldigen meetbrief, afgegeven sedert 20 October 1899, in het Keizerrijk *Japan* van meting worden vrijgesteld;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Te bepalen:

Art. 1. Van de meting in *Nederland* worden vrijgesteld de schepen van Europeeschen bouwaard, thuis behoorende in *Japan*, met inbegrip van *Korea*, *Kwantung* en het eiland *Formosa*, en voorzien van een geldigen meetbrief respectievelijk afgegeven sedert 1 Juli 1884 (voor *Japan*); 1 April 1910 (voor *Korea*); 1 Januari 1912 (voor *Kwantung*) en 1 Juli 1898 (voor *Formosa*).

2. Dit besluit treedt in werking 1 Juli 1912.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 1sten Mei 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 11 *Mei* 1912.)

—

2 *Mei* 1912. BESLUIT, houdende vaststelling van de Instructie voor de Commissie, belast met de voorbereiding van den telegraaf- en telefoondienst in tijden van oorlog en oorlogsgevaar en andere buitengewone omstandigheden (Telegraaf-Commissie). S. 167.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de gemeenschappelijke voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Waterstaat en van Marine, van 6 April 1912, IIde Afd., n°. 332; 23 April 1912, n°. 9, Afdeeling Posterijen en Telegrafie; 30 April 1912, Bureau S, n°. 48;

Gezien het Koninklijk besluit van 10 Augus-

tus 1880 (*Staatsblad* n°. 158), zooals dit sedert gewijzigd is;

Overwegende, dat het wenschelijk is, het daarbij vastgestelde „Reglement voor gemeenschappelijke militaire en burgerlijke telegraafdienst in tijden van oorlog en van voorbereiding tot oorlog" te herzien;

Hebben goedgevonden en verstaan:

I. In te trekken genoemd Koninklijk besluit van 10 Augustus 1880 (*Staatsblad* n°. 158), zooals dit sedert gewijzigd is;

II. Vast te stellen de Instructie, als bijlage bij dit besluit gevoegd.

Onze Minister van Oorlog, van Waterstaat en van Marine zijn belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 2den Mei 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, (*get.*) H. COLIJN.

De Minister van Waterstaat,
(*get.*) L. H. W. REGOUT.

De Minister van Marine,
(*get.*) J. WENTHOLT.

(*Uitgeg.* 30 *Mei* 1912.)

INSTRUCTIE *voor de Commissie, belast met de voorbereiding van den telegraaf- en telefoondienst in tijden van oorlog en van oorlogsgevaar en andere buitengewone omstandigheden,* (*Telegraaf-Commissie.*)

Art. 1. Tot bevordering der voorbereiding in vredestijd van de goede regeling van den telegraaf- en telefoondienst voor militair gebruik in tijden van oorlog en van oorlogsgevaar en andere buitengewone omstandigheden, in het bijzonder van de richtige samenwerking tusschen den militairen- en den rijkstelegraaf- (en telefoon-) dienst, wordt aan den Chef van den Generalen Staf toegevoegd eene telegraafcommissie, welke, onder algemeen toezicht van den chef van den Generalen Staf, bevoegd is tot het voeren van dienstcorrespondentie met de Departementen van algemeen bestuur, de spoorweg- en tramwegmaatschappijen, de provinciale- en gemeente-besturen en met de bestuurders van onder particulier beheer staande telegrafen en telefonen.

2. De in artikel 1 bedoelde Commissie bestaat uit:

Voorzitter, tevens lid, de Sous-Chef van den Generalen Staf;

Ondervoorzitter, tevens lid, een door den Minister van Waterstaat aan te wijzen hoofdambtenaar van den Rijkstelegraafdienst;

Leden: een hoofdofficier van het Regiment Genietroepen en een hoofdofficier van de zeemacht, aan te wijzen onderscheidenlijk door den Minister van Oorlog en door den Minister van Marine;

Secretaris: een door den Minister van Waterstaat aan te wijzen ambtenaar van den Rijkstelegraafdienst.

Aan de zittingen der Commissie zullen, voor bijzondere gevallen, als adviseerende leden, deelnemen de hoofdambtenaren der Telegrafie, die, door den Directeur-Generaal der Posterijen en Telegrafie, zullen zijn aangewezen om, in oorlogstijd, te zijn toegevoegd aan het Hoofdkwartier van het Veldleger en aan de Stafkwartieren der Divisiën.

De vorenvermelde leden en adviseerende leden en de secretaris worden door de betrokken autoriteiten, zooveel zulks noodig, in de gelegenheid gesteld tot het verrichten van den arbeid ten behoeve van het in artikel 1 omschreven doel.

Zoodra tot de vorming van het Algemeen Hoofdkwartier wordt overgegaan, wordt de Commissie als zoodanig ontbonden en worden de vorenvermelde officieren en ambtenaren, gewezen leden en secretaris der Commissie, opgenomen in de organisatie van dat Hoofdkwartier; de aan hen daarbij op te dragen werkzaamheden worden geregeld door of vanwege Onzen Minister van Oorlog.

3. De aan de Commissie op te dragen arbeid is gericht op hetgeen, in tijden van oorlog en van oorlogsgevaar en andere buitengewone omstandigheden, van het telegrafisch- en telefonisch verkeer ten behoeve van de weermacht verlangd moet kunnen worden. De regeling van den militairen telegraafdienst buiten gemeenschap met den Rijkstelegraaf- en telefoondienst en met andere telegraaf- en telefoondiensten, alsmede de evenbedoelde niet-militaire telegraaf- en telefoondiensten — voor zoover daarmede geen militaire belangen gemoeid zijn — vallen buiten den kring van de werkzaamheden der Commissie. Intusschen houdt zij zich op de hoogte van de wijzigingen in de telegraaf- en telefoonnetten van den militairen- en den rijkstelegraafdienst en van de wijzigingen in de inrichting dier diensten, waartoe aan de Commissie door die diensten alle noodige gegevens worden verstrekt. Eveneens houdt de Commissie zich op de hoogte van de uitgebreidheid en de ligging van en den dienst bij alle andere telegrafen en telefonen.

4. Bij alle voorbereidingen zal de Commissie in het oog houden, dat, ook in tijd van oorlog en van oorlogsgevaar en andere buitengewone

omstandigheden, als wanneer het gebruik der rijkstelegraaf en telefoon ter beschikking van het militair gezag wordt gesteld, de geregelde gang van zaken bij de rijks- en andere telegraaf- en telefoondiensten niet méér verstoord wordt dan met het oog op de militaire belangen bepaald onvermijdelijk is, terwijl de bestuurders en verdere ambtenaren en beambten van de betrokken diensten belast blijven met de uitvoering van den dienst, tenzij bijzondere omstandigheden wijziging noodzakelijk maken.

5. In verband met het in de voorgaande artikelen vermelde, bewerkt de Commissie de noodige, aan de betrokken autoriteiten in te dienen voorstellen, betreffende:

a. het bepalen welke telegraaf- en telefoondraden van den rijkstelegraaf- en telefoondienst, in geval van mobilisatie, of eventueel reeds vóórdat het besluit daartoe genomen is, op aanvraag van de militaire autoriteit ter beschikking van den militairen telegraafdienst moeten worden gesteld, zoomede in welke rijkstelegraaf- en telefoondraden in dat geval militaire telegraaf- en telefoontoestellen zullen worden opgenomen; en het ter kennis brengen van het bovenstaande aan het betrokken personeel van den rijkstelegraafdienst;

b. het brengen van de noodige eenheid in de voorschriften, betreffende de berichtenwisseling bij de rijks- en militaire telegraafdiensten, ter bevordering van den overgang van telegrammen van het rijks- op het militair telegraafnet en omgekeerd, voor zoover daarin door de bestaande voorschriften niet in voldoende mate wordt voorzien;

c. het geven van algemeene of bijzondere instructiën aan het personeel van den Rijkstelegraafdienst, omtrent hunne verhouding in tijden van oorlog en van oorlogsgevaar, ten opzichte van het personeel van den militairen telegraafdienst en ten opzichte van de militaire autoriteiten, overeenkomstig Art. 18 der Wet van 11 Januari 1904 (*Staatsblad* n°. 7), de artikelen 21 en 38 der Wet van den 23sten Mei 1899 (*Staatsblad* n°. 128);

d. het geven van instructiën aan het personeel van den rijkstelegraafdienst op kantoren, gelegen in of nabij het gebied, waarin de vijand is binnengedrongen, hoe in dat geval te handelen en hoe, wanneer dat personeel de kantoren moet verlaten;

e. de voorbereiding voor het maken van tijdelijke verbindingen en het oprichten van tijdelijke telegraafposten;

f. het voorbereiden van maatregelen, tot voorziening in tijden van oorlog en van oorlogsgevaar door den rijkstelegraafdienst in tekort aan personeel en materieel voor de uitoefening van den militairen telegraafdienst;

g. het voorbereiden van maatregelen, tot voorziening van militaire zijde in tekort aan personeel en materieel bij den rijkstelegraafdienst in buitengewone omstandigheden;

h. uitbreiding of wijziging van het rijkstelegraafnet, opdat te allen tijde met de militaire belangen rekening gehouden zal kunnen worden;

i. hetgeen, in den zin van het hiervoren onder *a*—*h* is vermeld, zal behooren te geschieden of te worden voorbereid met betrekking tot andere dan militaire en rijkstelegrafen en telefonen;

k. alles wat verder noodig zal wezen, opdat aan de militaire eischen ten aanzien van het telegrafisch en telefonisch verkeer — voor zoover daarin niet door den militairen telegraafdienst kan worden voorzien — zoo goed mogelijk worde voldaan, waaronder alzoo ook begrepen is het in gereedheid brengen en op de hoogte van den tijd houden van de inlichtingen, waaraan de autoriteiten, belast met het militair gezag als bedoeld in Art. 7 der Wet van 23 Mei 1899 (*Staatsblad* n°. 128) bij hun optreden behoefte zullen hebben.

Behoort bij het Koninklijk Besluit van 2 Mei 1912 (*Staatsblad* n°. 167).

Ons bekend:

De Minister van Oorlog, (*get.*) H. COLIJN.

De Minister van Waterstaat,
(*get.*) L. H. W. REGOUT.

De Minister van Marine,
(*get.*) J. WENTHOLT.

—

3 *Mei* 1912. BESCHIKKING van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel tot vaststelling van een letterteeken, dat door Zee- en Kustvisschersvaartuigen moet worden gevoerd.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel;

Gelet op art. 7 der Visscherijwet (wet van 6 October 1908, *Staatsblad* n°. 311), gewijzigd bij de wet van 8 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 66), en op art. 8 van het Koninklijk besluit van 12 Juni 1911 (*Staatsblad* n°. 144), betreffende de registers voor de zee- en kustvisschersvaartuigen en het voeren van letterteekens en nummers door de kustvisschersvaartuigen, gewijzigd bij Koninklijk besluit van 5 Februari 1912 (*Staatsblad* n°; 53);

Heeft goedgevonden:

te bepalen, dat door de zee- en kustvisschers-

vaartuigen tehuis behoorende te Oudenbosch, moet worden gevoerd het letterteeken O. D. B.

's Gravenhage, 3 Mei 1912.

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (*get.*) VERSTEEG.

---

6 *Mei* 1912. ARREST van den Hoogen Raad.

Het opsporen van wild door middel van kunstlicht behoort niet tot de in art. 15 der Jachtwet opgesomde geoorloofde jachtbedrijven en is dus niet als „jagen" in den zin der wet te beschouwen, zoodat van toepassing van art. 2 der wet en van art. 44 lid 2 geen sprake kan zijn.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op het middel van cassatie door den requirant voorgesteld bij memorie:

Schending door niet toepassing van de artt. 2 en 44 alinea 2 der Jachtwet;

Overwegende, dat aan den gerequireerde bij inleidende dagvaarding is ten laste gelegd, dat hij in den namiddag van 20 Oct. 1911 te ongeveer 11½ uur te Toldijk gemeente Steenderen, op grond waarvan eigenaar en jachtrechthebbende waren, respectievelijk E. J. H. en de Heeren H., althans een ander dan beklaagde, door middel van kunstlicht wild heeft opgespoord;

door zich met een geweer in jagende houding aldaar te bevinden, terwijl een ander persoon het jachtveld met een kunstlicht voor hem verlichtte, zulks terwijl beklaagde bovendien niet was voorzien van een schriftelijk bewijs van vergunning van den eigenaar of jachtrechthebbende;

dat de Kantonrechter te Doesburg, die feiten bewezen oordeelende, dezelve qualificeerde als „het bejagen bij nacht van eens anders grond met behulp van kunstlicht, zonder voorzien te zijn van jachtakte of schriftelijk bewijs van vergunning van den eigenaar of rechthebbende" en te dier zake twee straffen oplegde;

dat echter de Rechtbank in het bestreden vonnis, het vonnis des Kantonrechters vernietigend, het den gerequireerde bij dagvaarding telaste gelegde en zijn schuld daaraan wettig en overtuigend bewezen achtte, met dien verstande, dat E. J. H. eigenaar was van den ter dagvaarding bedoelden grond en de Heeren H. daarop het jachtrecht bezaten, en den gerequireerde deswege, met qualificatie als aan het hoofd van dit arrest vermeld, veroordeelde tot de daarmede vermelde straf, daaromtrent overwegende, dat het zich met een geweer in jagende houding in het jachtveld bevinden in den zin der wet niet tot de in art. 15 der Jachtwet bedoelde jachtbedrijven behoort, wanneer het gepaard gaat met het ongeoorloofd gebruik van kunstlicht, en bij zoodanig geheel verboden jachtbedrijf, van een akte of schriftelijk bewijs van vergunning van eigenaar of rechthebbende, die alleen te pas kunnen komen bij geoorloofd jachtbedrijf, geen sprake kan zijn;

dat het middel daartegen opkomt en ter ondersteuning daarvan wordt aangevoerd, dat in de dagvaarding zijn opgenomen de elementen van drie overtredingen der Jachtwet:

a. het jagen bij nacht;

b. het opsporen van wild door middel van kunstlicht;

c. het bejagen van eens anders grond, zonder voorzien te zijn van een schriftelijk bewijs van den eigenaar of rechthebbende;

dat nu al het telaste gelegde is bewezen verklaard, ingevolge het imperatief voorschrift van art. 44 alinea 2 der Jachtwet de overtreding van artikel 2 dier wet, afzonderlijk had moeten zijn gestraft;

O. dienaangaande: dat bij de inleidende dagvaarding aan den gerequireerde te laste is gelegd overtreding van art. 15*bis* der Jachtwet, waarbij dan als nadere aanduiding van de wijze, waarop het opsporen van wild geschiedde, is vermeld, dat de gerequireerde zich met een geweer in jagende houding in het jachtveld bevond, terwijl een ander persoon dat veld met een kunstlicht voor hem verlichtte;

dat echter die nadere omschrijving niets verandert aan de strekking der aanklacht, waarin het opsporen van wid door middel van kunstlicht is te laste gelegd;

dat zoodanige wijze van wild opsporen niet behoort tot de in art. 15 der Jachtwet opgesomde geoorloofde jachtbedrijven en dus niet als „jagen" in den zin dier wet is te beschouwen, zoodat daarbij toepassing van art. 2 dierzelfde wet, welke eene bepaling inhoudt, die alleen voor „jagen" geldt, is uitgesloten, en dientengevolge ook art. 44 alinea 2 niet door niet toepassing kan zijn geschonden;

dat mitsdien het middel is ongegrond;

Verwerpt het beroep. (W. v. 'T R.)

---

6 *Mei* 1912. ARREST van den Hoogen Raad.

Nu feitelijk was vastgesteld, dat de twee stukken van het geweer gemakkelijk, zij het dan ook met behulp van een touwtje, konden vereenigd worden, is terecht beslist dat dit geweer onder het begrip „afdraaier" valt.

De zwaardere straf volgens art. 41 der Jachtwet is alleen toepasselijk, wanneer het gebruik van de daar bedoelde voorwerpen of het enkel bij zich hebben daarvan eene verzwarende omstandigheid oplevert van eene andere overtreding.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op het middel van cassatie, door den requirant voorgesteld bij memorie, luidende:

Verkeerde toepassing van art. 15 der Jagtwet, en van de artt. 216, 347 en 256 Strafv.;

Overwegende dat bij het bevestigde vonnis, overeenkomstig de dagvaarding, wettig en overtuigend is bewezen verklaard met requirants schuld daaraan; dat hij in den middag van 5 Nov. 1911, ten ongeveer 12½ ure te Megchelen gemeente Gendringen, zich met een afdraaier heeft bevonden in het veld buiten openbare wegen en voetpaden;

dat dit feit bij het bevestigde vonnis is gequalificeerd en de requirant te dier zake is veroordeeld, zooals in het hoofd van dit arrest is vermeld;

O. wat het eenig middel van cassatie betreft:

dat, waar blijkens de voorlaatste overweging van het bevestigde vonnis op grond van wettige bewijsmiddelen feitelijk is vastgesteld, dat de twee stukken van het geweer gemakkelijk zij het dan ook met behulp van een touwtje, konden vereenigd worden terecht is beslist, dat dat geweer onder bet begrip „afdraaier" valt, ondanks de omstandigheid, dat ten deze niet vaststaat op welke wijze de loop en de kolf in elkaar sloten;

dat toch, nu de Jagtwet in art. 15 en 41 alleen spreekt van „zoogenaamde afdraaiers," zonder te omschrijven wat onder een afdraaier moet worden verstaan, het karakter van een dergelijk geweer wordt aangegeven door het feit, dat het in twee stukken kan worden gescheiden en gemakkelijk weder worden vereenigd om heimelijk vervoerd en gebruikt te worden, zooals ten deze feitelijk vaststaat dat hier geschied is, terwijl de wijze waarop loop en kolf in elkaar sluiten niets ter zake doet, evenmin als de bestemming, die bij de constructie van het geweer ten opzichte van het gebruik daarvan is beoogd;

dat alzoo het eenig middel van cassatie is ongegrond;

O. ambtshalve dat de Kantonrechter in zijn vonnis, behoudens bijkomende straffen, aan den requirant ter zake van het ten laste gelegde en als bewezen aangenomen feit, heeft opgelegd eene geldboete van veertig gulden en vervangende hechtenis van acht dagen;

dat evenwel die boete ten onrechte is gesteld op veertig gulden en de vervangende hechtenis op acht dagen;

dat toch het ten laste gelegde feit alleen is overtreding van art. 15 der Jagtwet, strafbaar gesteld bij art. 40 dier wet;

dat de toepassing der zwaardere straf bij art. 41 bepaald, blijkens de redactie van dat art. en zijne geschiedenis, voor zoover de in letter *e* van dat art. genoemde voorwerpen hiertoe aanleiding kunnen geven, niet mogelijk is, wanneer de overtreding enkel bestaat in het bij zich hebben van die voorwerpen buiten openbare wegen en voetpaden, doch alleen wanneer het gebruik of het enkele bij zich hebben daarvan eene verzwarende omstandigheid oplevert van eene andere overtreding;

dat de Kantonrechter derhalve geen hoogere straf kon opleggen dan eene boete van twintig gulden en vervangende hechtenis van vier dagen, zoodat hij door bij zijn vonnis die op veertig gulden en de vervangende hechtenis op acht dagen te bepalen heeft geschonden art. 15, 40 en 41 der Jagtwet, in verband met de artt. 23 en 91 Strafr. en art. 214 Strafv.; en de Rechtbank door het vonnis van den Kantonrechter op dat punt te bevestigen heeft geschonden diezelfde artikelen in verband met art. 256 van laatstgenoemd Wetboek, en het bestreden vonnis derhalve op dit punt moet worden vernietigd;

Vernietigt het vonnis der Arrond.-Rechtbank te Arnhem van 13 Febr. 1912, doch alleen voor zoover daarbij bevestigd werd het vonnis van den Kantonrechter te Terborg met betrekking tot de opgelegde straffen van veertig gulden boete en acht dagen vervangende hechtenis;

Recht doende ten principale volgens art. 105 R. O.:

Vernietigt het vonnis van den Kantonrechter te Terborg van 28 Dec. 1911 op datzelfde punt;

Veroordeelt den requirant tot eene geldboete van twintig gulden, bij gebreke van betaling binnen twee maanden na den dag waarop dit arrest kan worden ten uitvoer gelegd, te vervangen door vier dagen hechtenis;

Verwerpt overigens het beroep.

(W. v. 'T R.)

—

7 *Mei* 1912. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende verstrekking van topografische kaarten.

In afwijking mijner circulaire van 1 Maart 1912, n°. 809, Afd. B. B., heb ik de eer U H.E.G. mede te deelen, dat de Minister van Oorlog mij thans, onder dagteekening van 6 April 1912, II° afd., n°. 330, heeft doen weten, dat verstrekking van bij de Topographische inrichting vervaardigde kaarten aan Provinciale besturen, Gemeentebesturen en Weerbaarheidskorpsen door tusschenkomst aan het Departement van

Oorlog zal kunnen geschieden, indien de Commissarissen der Koningin in de provinciën daartoe éénmaal in elk kwartaal eene verzamelaanvrage rechtstreeks aan de Topographische Inrichting inzenden en voor de doorzending van de kaarten en inning van de verschuldigde bedragen zorg dragen.

De verrekening van de aldus voor dienstgebruik verstrekte kaarten zal behooren te geschieden door storting van het verschuldigde, volgens opgave van de Topographische Inrichting, bij een der Rijksbetaalmeesters en inzending van de kwitantie van storting aan bovenvermelde inrichting binnen dertig dagen na dien van ontvangst der verstrekte kaarten.

Rechtstreeks aanvragen door- en verstrekken aan de Gemeentebesturen enz. van kaarten voor dienstgebruik kan niet in overweging genomen worden.

—

9 *Mei* 1912. BESCHIKKING van den Minister van Binnenlandsche Zaken tot vaststelling van de regelen, betreffende het aanvragen van tegemoetkoming in de kosten van de reis naar de hoofdplaats van de provincie ten behoeve van buiten het Rijk verblijvende dienstplichtigen, die ingevolge art. 75 der Militiewet (*Staatsblad* 1912, nº. 21) persoonlijk voor den Commissaris der Koningin moeten verschijnen, en de beschikking op deze aanvragen.

Art. 1. De buiten het Rijk verblijvende dienstplichtige, die ingevolge art. 75 der Militiewet moet verschijnen voor den Commissaris der Koningin in de provincie, binnen welke hij voor de militie is ingeschreven, moet, om in aanmerking te kunnen komen voor het erlangen van eene tegemoetkoming in de kosten van de reis naar de hoofdplaats van die provincie, ten minste de laatste *drie maanden* vóór den dag waarop de tegemoetkoming wordt gevraagd, zijn hoofdverblijf gehad hebben buiten het Rijk.

2. Indien een dienstplichtige, als in artikel 1 bedoeld, van zijn voornemen doet blijken, om zich overeenkomstig art. 75 der Militiewet aan te melden bij den Commissaris der Koningin in de provincie, doch te kennen geeft niet of niet genoegzaam bij machte te zijn tot het bekostigen van de reis naar de hoofdplaats van de provincie, dan wordt hem mededeeling gedaan van de wijze, waarop hij kan doen blijken van zijn verlangen om in de in art. 1 bedoelde kosten te worden tegemoet gekomen.

Daarbij wordt hij tevens onderricht, dat, indien hij zijn hoofdverblijf niet heeft in de plaats, waar het Nederlandsch Consulaat gevestigd is, hetwelk hem de verklaring, bedoeld in art. 4, moet afgeven, hij alvorens zich tot dat Consulaat te wenden, zich bij het politiebestuur der plaats van zijn hoofdverblijf moet voorzien van een bewijs, waaruit blijkt hoe lang hij daar hoofdverblijf heeft en dat hij niet of niet genoegzaam bij machte is de in art. 1 bedoelde reis te bekostigen.

3. De in art. 1 bedoelde dienstplichtige, die in aanmerking wenscht te komen voor het erlangen van eene tegemoetkoming, als waarvan in dat artikel sprake is, wendt zich met een daartoe strekkend verzoek tot den Commissaris der Koningin in de provincie, waar hij voor de militie ingeschrevén is.

Dat verzoek kan ook worden ingeleverd bij of worden gedaan door bemiddeling van den Consulairen ambtenaar der Nederlanden, gevestigd ter plaatse of in de nabijheid van de plaats, waar de dienstplichtige zijn hoofdverblijf heeft. Wordt van deze gelegenheid gebruik gemaakt, dan zendt de Consulaire ambtenaar het verzoek aan den Commissaris der Koningin in de provincie, in het vorig lid bedoeld.

4. Bij het in art. 3 bedoelde verzoek wordt overgelegd eene verklaring van den Consulairen ambtenaar, van wien in het tweede lid van dat artikel sprake is, waaruit moet blijken:

1º. dat de dienstplichtige voldoet aan de bij art. 1 gestelde voorwaarde;

2º. dat hij niet of niet genoegzaam bij machte is tot het in haar geheel bekostigen van de in art. 1 bedoelde reis;

3º. het gevoelen van den consulairen ambtenaar omtrent het bedrag van de eventueel te verleenen tegemoetkoming, met vermelding tevens van de door den dienstplichtige te volgen reisroute voor de reis van zijne verblijfplaats naar de plaats van bestemming.

Het onder 3º. bedoelde bedrag mag in geen geval de som van *vijftien gulden* (*f* 15) te boven gaan. Geen andere uitgaven komen bij de raming van het bedrag der tegemoetkoming in aanmerking dan de werkelijke kosten van vervoer, benevens *één gulden* (*f* 1) per dag (gedeelten van dagen voor geheele te rekenen) voor onderhoud gedurende de reis naar of voor het tijdelijk verblijf in de hoofdplaats van de provincie. Als grondslag voor de berekening van de kosten van vervoer moet worden genomen het goedkoopste middel van versneld vervoer, waarvan kan worden gebruik gemaakt en het laagste daarop geldende tarief. Alleen dan wanneer daardoor het houden van nachtverblijf gedurende de reis of in de hoofdplaats van de provincie kan worden vermeden,

kan de berekening geschieden naar een sneller middel van vervoer en naar een hooger tarief, mits als gevolg hiervan het totale bedrag voor onderhoud gedurende de reis en voor tijdelijk verblijf in de hoofdplaats van de provincie geen verhooging ondergaat.

5. Voldoet de in art. 4 vermelde verklaring naar het oordeel van den Commissaris der Koningin in de bij de zaak betrokken provincie aan de bij dat artikel gestelde eischen, dan doet deze, rechtstreeksch of door tusschenkomst van den Consulairen ambtenaar, door wien de verklaring is afgegeven, aan den dienstplichtige met opgaaf of nadere opgaaf van de plaats, waar hij zich zoo spoedig mogelijk bij den Commissaris der Koningin moet aanmelden, toekomen eene, met inachtneming van het tweede lid van art. 4 door dien Commissaris bepaalde som gelds.

6. De kosten, op de toezending van de in deze Regelen bedoelde tegemoetkoming vallende, komen, evenals die tegemoetkomingen zelve, ten laste van het Rijk.

Ter bevordering van teruggaaf van het bij voorschot betaalde zendt de Commissaris der Koningin in de bij de zaak betrokken provincie eene ongezegelde declaratie in tweevoud, belegd met al de daarbij behoorende bewijzen, aan het Departement van Binnenlandsche Zaken.

De declaratie, in het vorig lid bedoeld, is ingericht overeenkomstig het bij deze Regelen behoorende model.

MODEL.

—

Vrij van zegel, ingevolge
Koninklijk besluit van
23 Februari 1872, n°. 18.

—

Declaratie van . . . . . (naam en voornamen), ... (betrekking), wonende te . . . . . ., wegens voorgeschoten tegemoetkoming in den reis van den te . . . . . verblijf houdenden dienstplichtige . . . . . (naam en voornamen), krachtens art. 4 der Regelen, vastgesteld bij beschikking van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 9 Mei 1912, n°.2482, Afdeeling Binnenlandsch Bestuur, en die ingevolge art. 75 der Militiewet voor den Commissaris der Koningin in . . . . . moet verschijnen.

Ingevolge hierbij overgelegde verklaring van den Consulairen ambtenaar aan bovengenoemden dienstplichtige eene tegemoetkoming toegezonden (verstrekt) voor een reis van . . . . . naar op volgens bijgevoegd postwissel-bewijs (bijgevoegde quitantie) de somma van . . . . . *f*

Kosten, gevallen op de verzending der tegemoetkoming . . . . . „

f

De ondergeteekende verklaart, dat deze declaratie is deugdelijk en onvergolden tot een bedrag van . . . . . (in schrijfletters).

(Woonplaats). (Datum).

De Commissaris der Koningin in . . . . . verklaart, dat bovengenoemde dienstplichtige op . . . . . voor hem verschenen is en aan de militaire autoriteit ter inlijving is overgegeven.

—

9 *Mei* 1912. BESCHIKKING van den Minister van Marine tot vaststelling van eene lijst van categorieën van personen, die in de eerste plaats in aanmerking komen voor toewijzing aan de Zeemilitie.

LIJST *van door den Minister van Marine aangewezen categorieën van personen, die in de eerste plaats in aanmerking komen voor toewijzing aan de Zeemilitie.* (1) (*Vastgesteld bij beschikking van* 9 *Mei* 1912, *Bureau B, n°.* 62).

I. VOOR ZEEMILICIEN-MATROOS.

Zeevarenden:

Stuurlieden, stuurmansleerlingen, matrozen, lichtmatrozen en jongens op koopvaardijschepen van de groote en kleine vaart en op zeesleepbooten.

Stuurlieden, schippers en verdere opvarenden van loodsvaartuigen, tonnenleggers en jachten.

Diepzeevisschers en Noordzee-kustvisschers.

Binnenschippers:

Stuurlieden, schippers en schippersknechts van Rijnschepen, aken, tjalken en andere vaartuigen.

Stuurlieden, matrozen, schippers en schippersknechts van passagiers- en sleepbooten op binnenwateren.

Zuiderzeevisschers.

Visschers op Zeeuwsche wateren en op de groote rivieren.

Mossel- en oestervisschers.

Schuitenvoerders, vletterlieden en veerlieden.

Eigenaars van jachten.

---

(1) Deze lijst kan worden aangehaald als „Beroepenlijst voor de zeemilitie".

Verschillende categorieën:

Leerlingen van Zeevaartscholen.

Telegrafisten (hieronder ook te verstaan radio-telegrafisten).

Scheepsbeschieters.

Scheepstimmerlieden (scheepmakers).

Personeel van 's Rijks werven. (1)

II. VOOR ZEEMILICIEN-STOKER.

Smeden, stokers, machinisten en bankwerkers:

Machinisten en machinistleerlingen op schepen en vaartuigen, bij spoor- of tramwegen en op fabrieken en andere inrichtingen.

Stokers als boven.

Machinedrijvers (hieronder begrepen drijvers van motorbooten en automobielen).

Smeden en smid-bankwerkers.

Machine-bankwerkers en gewone bankwerkers (hieronder ook te verstaan rijwielherstellers).

Werktuigmakers.

Kolentremmers.

Metaalbewerkers (hieronder te verstaan koperslagers, ketelmakers, vijlenkappers en voorslagers).

Electriciens.

Verschillende categorieën:

Studenten in de werktuigkunde of in de electro-techniek.

Leerlingen van de Kweekschool voor Machinisten te Amsterdam of van een cursus voor machinisten.

Machine-teekenaars.

Personeel van 's Rijks werven. (1)

III. VOOR ZEEMILICIEN-KOK.

Koks en bakkers:

Koks en koksmaats, hetzij aan boord van schepen of vaartuigen, hetzij aan den wal.

Koek-, brood- en banketbakkers, of -knechts.

IV. VOOR ZEEMILICIEN-HOFMEESTER.

Hofmeesters en kellners:

Hofmeesters en kellners op schepen en booten.

Koffiehuis- en hotelbedienden.

V. VOOR ZEEMILICIEN-ZIEKENVERPLEGER.

Ziekenverplegers enz.:

Ziekenverplegers.

Studenten in de geneeskunde of in de artsenij-bereidkunde.

Apothekers-bedienden.

Barbiers.

VI. VOOR ZEEMILICIEN KUSTWACHTER.

Meer ontwikkelden:

Personen — al of niet behoorende tot een van de onder I—V vermelde categorieën — van wie op grond van hunne verstandelijke en lichamelijke ontwikkeling kan worden aangenomen, dat zij de geschiktheid bezitten, vereischt voor den dienst bij de kustwacht.

TOELICHTINGEN.

1. Voor toewijzing aan de zeemilitie komen bij voorkeur in aanmerking personen, behoorende tot een der hierboven vermelde categorieën, die zich voor de zeemilitie hebben opgegeven.

2. Bij tekort aan personen als bedoeld onder 1, komen, voor zoover zij daartoe geschikt worden geacht, voor toewijzing aan de onder I—V genoemde qualiteiten bij de zeemilitie in aanmerking personen, die zich voor de zeemilitie hebben opgegeven en *niet* tot een der onder I—V vermelde categorieën behooren.

3. Bij tekort aan personen als bedoeld onder 1 en 2, komen, voor zoover zij daartoe geschikt worden geacht, voor toewijzing aan de zeemilitie in aanmerking personen, die zich *niet* daarvoor hebben opgegeven, en wel, voor zoover de onder I—V genoemde qualiteiten betreft, in de eerste plaats zij, die behooren tot een van de daaronder vermelde categorieën.

4. Personen, behoorende tot een der onder I—VI vermelde categorieën, kunnen, ofschoon bij voorkeur in aanmerking komende voor de qualiteit die bij hunne categorie is aangegeven, ook worden aangewezen voor een der andere qualiteiten, indien zulks in het belang van den dienst noodig blijkt. Personen, behoorende tot de onder VI vermelde categorie, die aan de zeemilitie zijn toegewezen, moeten b.v., om voor den dienst bij de kustwacht te kunnen worden bestemd, na aanboordkomst blijken te voldoen aan bijzondere eischen van gezichtsscherpte en kleurenonderscheidingsvermogen. Voldoen zij niet aan die eischen, dan worden zij aangewezen voor andere diensten bij de zeemilitie.

5. Voor aanwijzing als zeemilicien-kustwachter blijven zooveel mogelijk buiten aanmerking zij, wier beroep of aanstaand beroep doet verwachten, dat zij zich buitenslands zullen vestigen of zich veeltijds buitenslands zullen bevinden.

---

(1) De tot deze categorie behoorende personen komen, naar gelang van het beroep dat zij uitoefenen, in de eerste plaats in aanmerking voor zeemilicien-matroos of voor zeemilicien-stoker.

6. Van de personen, behoorende tot de onder VI vermelde categorie, hebben de voorkeur zij, die wonen in of nabij plaatsen, waar oorlogskustwachtposten worden gevestigd.

—

10 *Mei* 1912. BESLUIT, tot verkrijgbaarstelling aan de kantoren der posterijen van identiteitskaarten. S. 168.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 3 Mei 1912, n°. 14, Afdeeling Posterijen en Telegrafie;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Aan de kantoren der posterijen zijn verkrijgbaar kaarten ten behoeve van de vaststelling van de identiteit van dengene te wiens name zij zijn gesteld, waar deze identiteit, overeenkomstig de wettelijke voorschriften ter zake van de posterijen, telegrafie of telefonie, den dienstdoenden ambtenaar moet blijken.

De kaart moet zijn voorzien van eene deugdelijke afbeelding, eene korte omschrijving van het uiterlijk, alsmede van de handteekening van hem, te wiens name zij, bij voldoende gebleken identiteit, zal worden gesteld.

De kaart is geldig gedurende een jaar, aanvangende met den dag van afgifte.

Voor de uitgifte van elke kaart is een recht verschuldigd van vijftig cent (*f* 0.50), te voldoen door middel van een op de kaart te hechten frankeerzegel.

2. Het Rijk is niet aansprakelijk voor schade, door het uitgeven van eene kaart of door het gebruik of misbruik daarvan ontstaan.

3. De Directeur-Generaal der Posterijen en telegrafie stelt vast:

het model van de in artikel 1 bedoelde kaarten;

de voorschriften ter uitvoering van het in dit besluit bepaalde, en het tijdstip waarop de kaarten het eerst verkrijgbaar zullen zijn.

Onze voornoemde Minister is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 10den Mei 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 25 *Mei* 1912.)

—

10 *Mei* 1912. BESLUIT, tot vaststelling van een Reglement voor het Rijksinstituut voor visscherijonderzoek. S. 169.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 11 Maart 1912, n°. 1594, Afdeeling Nijverheid;

Den Raad van State gehoord (advies van 16 April 1912, n°. 15);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 3 Mei 1912, n°. 2978, Afdeeling Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met intrekking van Ons besluit van 3 April 1903 (*Staatsblad* n°. 95), zooals dat is gewijzigd bij Ons besluit van 23 April 1910 (*Staatsblad* n°. 123), vast te stellen het hieronder volgende:

REGLEMENT *voor het Rijksinstituut voor visscherijonderzoek.*

Art. 1. *1.* De zetel van het Rijksinstituut voor visscherijonderzoek is gevestigd te *Haarlem.*

2. Tot het Instituut behooren de te *den Helder* gevestigde inrichtingen van het voormalige Rijksinstituut voor het onderzoek der zee, alsmede de zoo noodig elders te vestigen inrichtingen.

2. Het Rijksinstituut heeft ten doel het onderzoek van de in het water voorkomende organismen en natuurkundige verschijnselen, alsmede het verzamelen van gegevens en voorwerpen, een en ander in het belang van de verschillende takken van visscherij en daaraan verwante bedrijven.

3. *1.* Behalve de werkzaamheden overigens gevorderd door het bepaalde in artikel 2, omvat de dienst van het Instituut:

a. het doen van voorstellen aan Onzen met de uitvoering van dit besluit belasten Minister, hetzij op diens verzoek, hetzij uit eigen beweging naar aanleiding van de ingestelde onderzoekingen;

b. het openbaar maken of rechtstreeks ter kennis van belanghebbenden brengen van mededeelingen omtrent de verkregen resultaten en de verzamelde gegevens;

c. zoolang *Nederland* deelneemt aan het internationaal onderzoek der zee ten behoeve van de visscherij, het verrichten der onderzoekingen en verdere werkzaamheden ten behoeve van die deelneming overeenkomstig het voor het internationale onderzoek opgestelde programma.

2. Aan het Instituut kan bovendien door Onzen voornoemden Minister worden opgedragen het verrichten van andere werkzaamheden, die aan het in artikel 2 aangegeven doel bevorderlijk kunnen zijn.

4. Aan het hoofd van het Instituut staat de wetenschappelijke adviseur in visscherijzaken,

die door Ons wordt benoemd, geschorst en ontslagen.

5. *1.* Over alle zaken van het Instituut dient het hoofd van het Instituut Onzen voornoemden Minister van bericht en raad en geeft hij dezen alle verlangde opgaven en inlichtingen.

2. Hij zendt jaarlijks vóór 1 Maart aan Onzen voornoemden Minister een verslag over den toestand van het Instituut en de werkzaamheden in het vorige kalenderjaar, alsmede vóór 1 Mei eene begrooting van uitgaven voor het volgende dienstjaar.

6. *1.* Behalve de wetenschappelijke adviseur in visscherijzaken, zijn aan het Instituut werkzaam een adjunct adviseur in visscherijzaken, assistenten, alsmede verdere ambtenaren en bedienden.

2. Het aanstellen, schorsen, ontslaan en regelen der bezoldiging en emolumenten van dit personeel geschiedt door Ons, voor zooveel het eene jaarwedde van *f* 1200 of meer geniet; wat aangaat het personeel op eene jaarwedde van minder dan *f* 1200, door Onzen voornoemden Minister, die bevoegd is hunne bezoldiging zoo noodig te doen ingaan met den dag, waarop het ambt wordt aanvaard.

7. *1.* De wetenschappelijke adviseur in visscherijzaken heeft zijn standplaats te *Haarlem*.

2. De standplaats der overige ambtenaren van het Instituut wordt door Onzen voornoemden Minister aangewezen.

8. *1.* De ambtenaren en bedienden van het Instituut mogen zonder toestemming van Onzen voornoemden Minister geene andere ambten of bedieningen bekleeden.

2. Voor zooveel noodig worden voor hen door Onzen voornoemden Minister nadere instructiën vastgesteld.

9. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant* waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 10den Mei 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(*get.*) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 18 *Mei* 1912.)

—

11 *Mei* 1912. MISSIVE van den Minister van Oorlog aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende het kennisgeven van bezwaren, ingebracht tegen uitspraken omtrent militieplichtigen.

De ingeschrevene voor de militie, die van den dienst is vrijgesteld of uitgesloten, behoeft uit dezen hoofde volgens art. 59, eerste lid, van de Militiewet slechts dàn geen onderzoek omtrent zijne geschiktheid voor den dienst te ondergaan, wanneer de uitspraak tot vrijstelling of uitsluiting onherroepelijk is geworden.

In verband hiermede is het gewenscht, dat, zoo tegen eene uitspraak, waarbij een ingeschrevene is vrijgesteld of uitgesloten, bezwaar ingebracht of beroep ingesteld is door een ander dan den ingeschrevene, wien de uitspraak geldt, of zijn vader, moeder, voogd of curator, bedoelde ingeschrevene daarvan bericht ontvangt.

Ik heb daarom de eer U uit te noodigen, den Burgemeesters der Gemeenten Uwer Provincie te verzoeken, in voorkomende gevallen, zoodanig bericht ten spoedigste aan dien ingeschrevene te doen toekomen.

De Minister van Oorlog,
Voor den Minister,
Het Hoofd der Afdeeling Militie en Landweer,
(*get.*) ABEL.

—

11 *Mei* 1912. MISSIVE van den Minister van Oorlog aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende het vragen van vrijstelling van den dienst bij de militie.

Ik heb de eer U Hoogedelgestrenge mede te deelen, dat lotelingen van de lichting 1913 en van vroegere lichtingen, die, indien de Militiewet 1901 niet ware vervallen, aanspraak zouden kunnen maken op ontslag uit den dienst ingevolge art. 96, derde zinsnede, of art. 99, derde zinsnede, dier wet, thans, om van den dienstplicht te worden bevrijd, vrijstelling kunnen vragen op grond van art. 21, eerste lid, 7°., der nieuwe Militiewet.

Het is wenschelijk, dat ten aanzien van dergelijke aanvragen de weg wórde bewandeld, bedoeld in § 10*a* der gewijzigde Militiebeschikking 1909.

Voor zooveel zij, die vrijstelling vragen, behooren tot een vroegere lichting dan die van 1913, behooren de over te leggen bewijsstukken nog te worden opgemaakt overeenkomstig de nu vervallen modellen.

Ik noodig U uit het vorenstaande ter kennis te brengen van de Burgemeesters der gemeenten Uwer provincie en hun te verzoeken, daaraan voor zooveel noodig bekendheid te geven.

In afwijking van hetgeen zou volgen uit de tweede alinea van dezen brief, gelieve U de aanvragen als hiervoren bedoeld, in te zenden aan den Minister van Binnenlandsche Zaken.

De Minister van Oorlog,
Voor den Minister,
Het Hoofd der Afdeeling Militie en Landweer,
(*get.*) ABEL.

—

13 *Mei* 1912. BESLUIT, houdende beslissing dat bij heffing van een evenredig schoolgeld niet aan B. en W. de beslissing kan gelaten worden, welke schoolgeldplichtigen in de laagste klasse moeten gerangschikt worden, en wie als onvermogend zijn te beschouwen.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gezien de daarbij overgelegde stukken, waaronder het door den Raad van Leeuwarden d.d. 24 Oct./12Dec. 1911, onder nos. 394 R/188 en 483R/231, vastgesteld besluit tot het heffen van schoolgelden voor het openbaar lager onderwijs, welke schoolgelden zullen worden ingevorderd overeenkomst de d.d. 22 Aug./12 Dec. 1911 door den Raad voormeld vastgestelde voorschriften;

Overwegende, dat terwijl volgens art. 1 van genoemd heffingsbesluit, het schoolgeld aan de scholen der 1e tot de 4e klasse, in den zin van art. 50, laatste lid, der wet op het lager onderwijs, niet voor ieder kind van dezelfde klasse gelijk is, doch zich regelt naar de financieele draagkracht der belastingplichtigen, uitgedrukt in het bedrag van hun inkomen, in het heffingsbesluit niet wordt aangegeven bij welk inkomen onvermogen tot betaling van schoolgeld geacht wordt aanwezig te zijn, en bovendien, volgens genoemd art. 1 in verband met art. 6 van datzelfde besluit, door Burg. en Weths. wordt vastgesteld, welke schoolgeldplichtigen worden gerangschikt in de laagste klasse van het tarief, omvattende hen, wier inkomen bedraagt onderscheidenlijk *f* 1000 en *f* 800 of minder, voor zoover zij niet onvermogend zijn, alsook ten aanzien van welke leerlingen onvermogen wordt geacht aanwezig te zijn;

O., dat wanneer eene schoolgeldheffing geregeld wordt op den voet van art. 50, laatste lid, der wet op het L. O., de invordering moet geschieden met toepassing van de artt. 264—266 der gemeentewet;

dat mitsdien ook zij, die wegens hunne geringe financieele draagkracht, bij eene schoolgeldregeling op den voet van art. 50, eerste en tweede lid, der wet op het L. O., tot de minvermogenden zouden gerekend worden, ten kohiere moeten worden gebracht en derhalve de in het heffingsbesluit op den grondslag van financieele draagkracht gemaakte classificatie zich ook oveo deze belastingplichtigen moet uitstrekken, met aanwijzing van de grenzen der klasse, tot welke zij behooren, zoodat tevens de grens bepaald is, beneden welke onvermogen wordt geacht aanwezig te zijn;

dat, op dezen grond, een schoolgeld naar draagkracht geregeld, als door den Raad van Leeuwarden bij het voormeld besluit vastgesteld, waarbij slechts belastingplichtigen, wier inkomen boven zeker minimum ligt, ten kohiere worden gebracht en ten aanzien van de overigen omtrent hun belastingplicht wordt beslist door Burg. en Weths., niet voor goedkeuring vatbaar is;

Gelet op art. 50 der wet op het L. O. in verband met de artt. 232—235 der gemeentewet;

Den Raad van State enz.;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Onze goedkeuring te onthouden aan het besluit van den Raad der gemeente Leeuwarden van 24 Oct. 1911, no. 394R/188, gewijzigd bij raadsbesluit van 12 Dec. d.a.v. no. 483 R/231, tot vaststelling van eene verordening tot het heffen van schoolgelden voor het openbaar lager onderwijs. (Gem.-stem.)

—

13 *Mei* 1912. ARREST van den Hoogen Raad Bij de feitelijke beslissing, dat de 2de Kerstdag door den Paus als feestdag voor de Roomsch-Katholieke Kerk was afgeschaft en die dag niet meer is een godsdienstige feestdag voor de Roomsch-Katholieken in Nederland, is terecht aangenomen, dat die dag niet behoort tot de feestdagen bedoeld in de wet van 1 Maart 1815 (*Staatsblad* n°. 21).

De Hooge Raad enz.;

Gelet op het middel van cassatie, door den requirant voorgesteld bij memorie:

Schending althans verkeerde toepassing al thans niet-toepassing van de artt. 1 en 5 der wet van 1 Maart 1815 (*Staatsblad* n°. 21) in verband met de artt. 216 en 253 Strafv.;

Overwegende, dat de Kantonrechter bij het bestreden vonnis wettig en overtuigend bewezen, met der gerequireerden schuld, heeft aangenomen, dat zij op 26 Dec. 1911, zijnde een Dinsdag en de tweede Kerstdag des voormiddags omstreeks $8^1/_2$ uur te Stratum te zamen, zichtbaar van den openbaren weg op een nader omschreven wijze een schuit zand hebben ge-

lost, zonder dat dit noodzakelijk was, en zonder dat zij daartoe schriftelijke toestemming van de plaatselijke regeering van Stratum hadden bekomen;

dat de Kantonrechter de gerequireerden evenwel heeft ontslagen van alle rechtsvervolging op grond dat de tweede Kerstdag 1911 niet was een zoodanige godsdienstige feestdag als door de Kerkgenootschappen van den christelijken godsdienst dezer landen algemeen erkend en gevierd wordt;

Ten aanzien van het middel:

O. dat de Kantonrechter op een feitelijken en mitsdien in cassatie onaantastbaren grond, dat voornoemde dag door den Paus als feestdag voor de Roomsch-Katholieke Kerk was afgeschaft, aanneemt, dat die dag niet was een godsdienstige feestdag voor de Roomsch-Katholieken in Nederland;

O. dat de Kantonrechter hieruit te recht heeft afgeleid, dat de tweede Kerstdag 1911 niet behoorde tot de feestdagen bedoeld in de wet van 1 Maart 1815 (*Staatsblad* n°. 21);

dat toch de in die wet vervatte verbodsbepalingen, behalve den Zondag, alleen betreffen „*zoodanige* godsdienstige feestdagen als door de Kerkgenootschappen van den christelijken godsdienst in Nederland *algemeen* erkend en gevierd worden", zoodat, waar een dier Kerkgenootschappen niet of niet langer dergelijke feestdagen als zoodanig erkent en viert, de verbodsbepalingen dier wet voor zoodanige dagen niet of niet langer gelden;

O. dat derhalve het middel is ongegrond;

Verwerpt het beroep. (W. v. 'T R.)

—

14 *Mei* 1912. BESLUIT, waarbij goedkeuring aan het besluit van den gemeenteraad van *Amersfoort* tot aankoop van het landgoed „*Nimmerdor*" is onthouden.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der Gemeente *Amersfoort*, tegen het besluit van Gedep. Staten van *Utrecht* van 18 Dec. 1911, 3e afd. n°. 5071/3552, waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van dien Raad van 1 Sept. 1911 n°. 303, tot aankoop van het landgoed „*Nimmerdor*";

Den Raad van State, Afd. voor de geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 24 April 1912 n°. 73;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 10 Mei 1912 n°. 2925, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Overwegende: dat bij Besluit van 1 Sept. 1911 n°. 303, de Raad der Gemeente *Amersfoort* besloten heeft, van Mr. H. J. H. Baron VAN BOETSELAER VAN OOSTERHOUT en van Baronesse VAN BOETSELAER VAN OOSTERHOUT, geboren DE BEAUFORT, te koopen het landgoed „*Nimmerdor*", nader aangeduid op een bij het raadsbesluit behoorende teekening, voor zooveel de kadastrale gemeente *Amersfoort* betreft, door een roode en voor zooveel de kadastrale gemeente *Leusden* aangaat, door een groene kleur, voor een prijs van *f* 200,000 — en omdat de voorwaarden en bepalingen, vermeld in het aan het raadsbesluit gehechte gewaarmerkte concept-koopcontract;

dat bij besluit van Gedep. Staten van 18 Dec. 1911, 3e Afd. 5071/3552, aan dit raadsbesluit de goedkeuring is onthouden, uit overweging, dat zoo blijkens de Memorie van Toelichting als blijkens het in den Raad verhandelde, de strekking van den besloten aankoop is het in het besluit omschreven complex onroerende goederen, bekend als het landgoed „*Nimmerdor*", in eigendom der gemeente *Amersfoort* te doen overgaan, ten einde door de exploitatie van dit goed als bouwterrein, de regeling der grondspeculatie uit handen van de particulieren en der vennootschappen, in de macht van de gemeente te brengen; dat echter de noodzakelijkheid van zulk een regelend ingrijpen door de gemeente *Amersfoort* niet is gebleken, en ook voor afzienbare toekomst het niet aannemelijk is te achten, dat zij zich zal voordoen; dat immers binnen de grenzen der gemeente en onmiddellijk aan de bestaande bebouwing aansluitende meerdere terreinen, waaronder van groote uitgestrektheid, zoowel voor villabouw als voor het bouwen van enkel woonhuizen in exploitatie gereed liggen, en zelfs de zeer gunstig gelegen terreinen op den *Amersfoortschen berg*, blijkens niet in den raad weersproken mededeeling, voor *f* 1.50 tot *f* 5.— de vierkante Meter verkrijgbaar zijn, terwijl de huishuren in *Amersfoort* geenszins hoog genoemd kunnen worden; dat onder deze omstandigheden alleen dan eene stijging in de prijzen der bouwterreinen met redelijken grond zou kunnen worden verwacht, indien een sterke bevolkingstoeneming een belangrijk verhoogde vraag naar bouwterrein deed mogelijk achten en de beschikbare terreinen niet van dien omvang zouden kunnen worden geacht voor jaren in alle behoeften te voorzien; dat zulk eene sterke bevolkingstoeneming echter niet waarschijnlijk is, naardien die toeneming over het tijdvak 1890—1905, in weerwil van eene belangrijke garnizoensvermeerdering, slechts 7500 zielen heeft bedragen en over de 5 jaren 1905—1910 nog geen 1000 zielen, terwijl geen

enkele oorzaak is te voorzien, welke tot sterker toeneming zou kunnen leiden; dat de beschikbare terreinen in verhouding tot deze bevolkingstoeneming van dien omvang zijn, dat zij voor reeksen van jaren aan de behoefte aan bouwterreinen zullen voldoen; dat bovendien het door de gemeente *Amersfoort* gekozen middel allerminst het beoogde doel zal kunnen bevorderen; dat immers voor het beoogde doel het landgoed „*Nimmerdor*", op een afstand van ongeveer een halfuur gaans van de aaneengesloten bebouwing en van het spoorwegstation, met onvoldoende verbindingswegen en zonder verkeersmiddelen te ongunstig is gelegen om met de beschikbare gunstig gelegen bouwgronden van particulieren en vennootschappen — ook bij stijging der prijzen — in ernstige concurrentie te kunnen treden, en dit te meer nu tusschen het landgoed en de bebouwing in, uitgestrekte terreinen zijn gelegen, welke voor de exploitatie als bouwgrond geschikt zijn; dat de aankoop ook is aanbevolen met het oog op eene eventueele grenswijziging tusschen de gemeenten *Amersfoort* en *Leusden* ten einde in het dan nieuw te verkrijgen gebied over uitgestrekte gemeentegronden te kunnen beschikken; dat inderdaad een niet gering gedeelte van het landgoed „Nimmerdor" is gelegen onder de gemeente *Leusden*, doch het niet wenschelijk mag worden geacht op eene grenswijziging — daargelaten of deze ooit zal plaats vinden — vooruit te loopen, veelmin door bouwen buiten de grenzen der gemeente te pogen eene noodzakelijkheid hiertoe in het wezen te roepen; dat alleen dan het mogelijk op den weg der gemeente *Amersfoort* zoude hebben gelegen het landgoed „*Nimmerdor*" aan te koopen, indien mocht worden verwacht, dat ook zonder dien aankoop bebouwing van dit landgoed zoude plaats vinden en hierbij ongewenschte toestanden zouden ontstaan, doch voor zulk eene verwachting voor afzienbaren tijd geen grond bestaat; dat de koopprijs van *f* 200.000 —, waarbij nog zullen komen de onkosten van overdracht — welke veilig op *f* 6000 — mogen worden gesteld — voor het landgoed „*Nimmerdor*" ter grootte van 120 H.A. en uit voor de cultuur minder waardige gronden bestaande, is aanzienlijk te achten, zoodat, indien de exploitatie als bouwterrein niet mocht komen te slagen, er gerechtvaardigde twijfel bestaat of de gemeente voor even hoogen prijs het weder van de hand zoude kunnen doen; dat uit het vroeger overwogene reeds volgt, dat de verkoop als bouwterrein zoo al ooit, althans in geen jaren is te verwachten; dat onder deze omstandigheden de voorzichtigheid verbiedt — indien het landgoed al in het grondbedrijf der gemeente zoude worden ingebracht — de rekening van dit bedrijf met meer dan de koopsom zelve te belasten, zoodat alle verdere uitgaven in verband met dit landgoed, als aan rente van de voor de betaling der koopsom op te nemen gelden, voor toezicht, aanleg van wegen, enz., derhalve het jaarlijksch budget der gemeente zullen komen te drukken en, vermits de opbrengst der gemeentelijke belastingen bij gelijke heffingsfactoren over de laatste jaren geen beteekenende stijging vertoont, door belastingverhooging zouden moeten gevonden worden, hetgeen de toeneming van een draagkrachtige bevolking niet zal bevorderen en wederom den verkoop niet in de hand zal werken; dat weliswaar mogelijk inmiddels eenige inkomsten uit het landgoed zullen kunnen worden getrokken, doch deze door het gemeentebestuur op niet meer dan *f* 3500.— worden gesteld, terwijl hiertegenover de hiervoor niet genoemde uitgaven aan onderhoud, belastingen en assurantie zullen komen te staan, weshalve zij in het overwogene buiten beschouwing konden blijven; dat de gemeente *Amersfoort* reeds in de naaste toekomst voor groote steiging van uitgaven zal komen te staan ten behoeve van verschillende noodzakelijke voorzieningen, als voor rioleering en voor meer uitgebreid lager onderwijs en de belastingdruk reeds nu niet onaanzienlijk is te noemen; dat niet gebleken is van eenig vast overlegd plan tot het vinden der noodige middelen, zoo tot betaling van den koopprijs als tot voorziening in de middelen voor de exploitatie, veelmin van de wijze van exploitatie en van de werken hiertoe noodzakelijk, en het zich laat aanzien, dat in elk geval naast de thans bestaande verbindingswegen andere wegen zoo naar de aaneengesloten bebouwing in de gemeente als naar het spoorwegstation zullen moeten worden aangelegd, hetgeen bij gebreke aan gemeenteterreinen, waarover deze aanleg zoude kunnen geschieden, tot belangrijk hooge uitgaven zal komen te leiden, welker omvang niet is te bepalen; dat in aanmerking genomen de voren overwogen omstandigheden de aankoop veeleer een speculatief karakter dan een opzet van wel overwogen grondpolitiek vertoont, niet in het belang der gemeente is te achten, bedenkelijke geldelijke gevolgen voor de gemeente *Amersfoort* dreigt te hebben en alle gevaar voor eene ernstige aantasting van het gemeentevermogen oplevert, zonder tot het beoogde noodig, veelmin doeltreffend te zijn; dat het meer vermelde besluit derhalve niet behoort te worden goedgekeurd;

dat van het besluit van Ged. Staten de Raad der Gemeente *Amersfoort* bij Ons in beroep is gekomen;

O.: dat, wat ook zijn moge van de vraag of het voor exploitatie als bouwterrein door de gemeente aangekochte onroerende goed daartoe geschikt moet worden geacht, en of de bedongen koopprijs niet te hoog is, in ieder geval behoort vast te staan, dat door het raadsbesluit het vermogen der gemeente niet te zeer in gevaar wordt gebracht of de toekomst op onredelijke wijze wordt belast;

dat echter de gegevens ontbreken om in deze een gegrond oordeel te vormen;

dat weliswaar de gemeenteraad, blijkens de bij het beroepschrift gevoegde toelichting, als vaststaande meent te kunnen aannemen, dat de koopprijs uit eene geldleening zal worden betaald en de exploitatie-kosten, voor zoover zij niet door de exploitatie van het landgoed of door een eventueel in te stellen grondbedrijf gedekt kunnen worden, uit de gewone middelen der gemeente zullen worden gevonden; doch dat een besluit omtrent een en ander ontbreekt en geen raming is overgelegd van de kosten der noodige werken of van de exploitatiekosten;

dat dan ook onzekerheid blijft bestaan ten aanzien der vraag, hoe groot de som is, die voor betaling van den koopprijs en de voor exploitatie noodzakelijke werken door leening zal moeten worden gedekt; op welk bedrag voor rente en aflossing zal moeten worden gerekend, en op welke wijze de hiertoe noodige middelen zullen worden gevonden;

dat evenmin blijkt welke der gekochte gronden zullen worden ingebracht in een alsnog in te stellen grondbedrijf, noch op welke wijze de bijschrijving zal worden geregeld, of eventueele tekorten zullen worden gedekt;

dat reeds uit dien hoofde de gevraagde goedkeuring niet kan worden verleend en het bestreden besluit van Ged. Staten behoort te worden gehandhaafd;

Gezien de Gemeentewet;

Hebben goedgevonden en verstaan: het bestreden besluit te handhaven.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast enz. (W. v. d. B. A.)

—

14 *Mei* 1912. MISSIVE van den Minister van Oorlog aan de Commissaris der Koningin in de provinciën betreffende het afgeven van bewijzen van voldoening aan de militie. (1)

In de, bij Koninklijk besluit van 23 Februari 1912, n°. 54, vastgestelde nieuwe Instructie op de werving voor de korpsen van het leger, welke eerlang in het *Recueil Militair* zal worden geplaatst, komt, in art. 6, onder 6°, de bepaling voor, dat de vrijwilligers, om te kunnen worden aangenomen, o. a. moeten overleggen, voor zooveel dit, in verband met hun leeftijd, vereischt wordt, een authentiek bewijs, dat zij hunne plichten ten aanzien van de militie vervuld hebben of tot geen dienst bij de militie gehouden zijn of geweest zijn.

In de inmiddels in werking getreden Militiewet (*Staatsblad* 1912, n°. 21) komt niet voor de bepaling van art. 8 der Militiewet 1901, tengevolge waarvan in het Militiebesluit (*Staatsblad* 1912, n°. 145) achterwege is gebleven een voorschrift, als vermeld in de vervallen artikelen 2 en 3 van het Koninklijk Besluit van 2 December 1901 (*Staatsblad* n°. 230).

Mitsdien wordt door mij het navolgende bepaald:

Het bewijs, bedoeld in art. 6, onder 6°, der hiervoren vermelde Instructie, moet worden overgelegd, indien de verbintenis wordt aangegaan nà 1 Januari van het jaar, volgende op dat, waarin de adspirant-vrijwilliger het 18e levensjaar heeft volbracht.

Het bewijs wordt afgegeven door den Burgemeester van de gemeente, waar de belanghebbende voor de militie is ingeschreven.

Geldt het iemand, die geen plichten ten aanzien van de militie te volbrengen heeft gehad, dan wordt het bewijs afgegeven door den Burgemeester der gemeente, waar de belanghebbende woont.

Het bewijs moet in het algemeen vermelden de verhouding, waarin de persoon, wien het geldt, tot de militie staat, en zooveel mogelijk zijn ingericht overeenkomstig het hierbij gevoegde model.

Voorts is enz.

Ik heb de eer UHoogedelgestrenge te verzoeken den Burgemeesters in Uwe provincie wel van het vorenstaande te willen onderrichten.

De Minister van Oorlog,
Voor den Minister,
De Secretaris-Generaal, (*get.*) DE BRUIJN.

(1) Bij missive van 23 Mei 1912 heeft de Minister van Marine den Commissarissen der Koningin in de provinciën verzocht de bepalingen, vervat in deze missive, ook als van toepassing te beschouwen ten aanzien van personen die eene vrijwillige verbintenis wenschen aan te gaan bij de zeemacht — het korps mariniers en de marine-reserve hieronder begrepen — en de burgemeesters in hunne provinciën met deze toepasselijk-verklaring in kennis te stellen.

Behoort bij brief van den Minister van Oorlog van 14 Mei 1912, Afd. Militie en Landweer (M.), N°. 325.

MODEL.

De Burgemeester der Gemeente . . . . .
verklaart, dat [1]) . . . . . ,
geboren te . . . . . .
op . . . . . ,
zoon van . . . . . .
en van . . . . . ,

(Eerste geval.)

in genoemde gemeente voor de militie, lichting 19 . . . , is ingeschreven [2]) . . . . . .
. . . . . .

(Tweede geval.)

als loteling voor genoemde gemeente, lichting 19 . . , bestemd is om bij de militie te worden ingelijfd. [3]) . . . . . .

(Derde geval.)

voor genoemde gemeente, lichting 19 . . , heeft geloot, dat hem daarbij is ten deel gevallen N°. . . . , en dat hij tengevolge van dit nummer niet tot dienst bij de militie gehouden is.

(Vierde geval.)

als dienstplichtige voor genoemde gemeente, lichting 19 . . , uit den dienst is ontslagen wegens . . . . . .

(Vijfde geval.)

geen plichten ten aanzien van de militie te volbrengen heeft gehad op grond . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . 19 . .

De Burgemeester voornoemd,

---

[1]) Geslachtsnaam en voornamen.

[2]) Indien omtrent belanghebbende uitspraak is gedaan, hetzij tot vrijstelling, hetzij ten aanzien van zijne geschiktheid voor den dienst, de uitspraak te vermelden, met aanduiding of zij onherroepelijk is geworden.

[3]) Indien reeds bekend is, wanneer en waarbij hij naar zijne bestemming zal worden ingelijfd, hiervan melding te maken.

—

15 *Mei* 1912. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissaris der Koningin in de provinciën betreffende maatstok bij de toepassing der Trekhondenwet.

„Het Dagelijksch bestuur van de Sophia-Vereeniging tot bescherming van dieren te Amsterdam en dat van den Bond tot bescherming van den Trekhond te 's-Gravenhage, hebben mijne aandacht gevestigd op een modelmaatstok (vervaardigd op aanwijzingen en naar teekeningen van den Heer J. LEEMBRUGGEN, civiel-ingenieur te Amsterdam) bepaaldelijk ontworpen en vervaardigd ter wille van eene gemakkelijke en juiste meting van trekhonden, welke maatstok met étui verkrijgbaar is gesteld bij de fabriek van Chirurgische Instrumenten der N.V. „Het Lancet" Sarphatistraat 83, Amsterdam, tegen betaling van *f* 1.02[5].

Aanleiding tot het doen vervaardigen van dezen maatstok was, dat thans vele onzuivere maatstokken of maatstokken, op welke de juiste hoogte bezwaarlijk is af te lezen, worden gebruikt, welke omstandigheid groote moeilijkheden bij bekeuringen oplevert en niet zelden het uitspreken eener veroordeeling verhindert."

Terwijl ik U H.E.G. op het bovenstaande opmerkzaam maak, heb ik de eer U tevens te verzoeken te overwegen, in hoeverre U H.E.G. het doeltreffend zoude achten een en ander ter kennis van de burgemeesters in Uw gewest te brengen.

—

20 *Mei* 1912. ARREST van den Hoogen Raad.

Art. 27 der Jachtwet moet in dien zin worden opgevat, dat daarbij verboden wordt in open jachttijd wild in het veld en buiten openbare wegen en voetpaden te vervoeren, anders dan met inachtneming van de daarvoor bij de wet gestelde voorwaarden. Het niet vervuld zijn dier voorwaarden is bestanddeel der overtreding.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op het middel van cassatie, door den requirant voorgesteld bij memorie;

Schending door niet-toepassing van art. 27 der Jachtwet;

Overwegende, dat aan den gerequireerde bij inleidende dagvaarding was ten laste gelegd, dat hij op 20 Nov. 1911 des voormiddags omstreeks 9½ uur te Beinum, gemeente Angerlo op een perceel bouwland buiten openbare wegen en voetpaden een haas heeft vervoerd;

dat dit feit door den Kantonrechter te Doesburg met gerequireerdes schuld daaraan wettig en overtuigend bewezen is verklaard, doch de gerequireerde te dier zake is ontslagen van alle rechtsvervolging, zulks op dezen grond, dat in de dagvaarding ontbreekt de telastelegging, dat de gerequireerde zelf of degeen,

die hem vergezelde niet voorzien was van een jachtakte of tot dat vervoer geen kostelooze machtiging was verleend door 't hoofd van 't bestuur der gemeente Angerlo, welke omstandigheid een bestanddeel vormt der overtreding van art. 27 der Jachtwet, zoodat niet vermelding daarvan het telast gelegde maakt tot een niet strafbaar feit;

dat die beslissing bij het bestreden vonnis is bevestigd en daartegen het middel is gericht, tot ondersteuning waarvan wordt aangevoerd, dat art. 27 der Jachtwet inhoudt een onvoorwaardelijk verbod, dat echter in sommige gevallen bij wege van uitzondering, door de aanwezigheid van jachtakte of vergunning tot vervoer van den Burgemeester wordt opgeheven;

dat dientengevolge een beklaagde zich op het voorhanden zijn dier uitzondering kan beroepen, doch het niet bestaan daarvan niet bij dagvaarding behoeft te worden gesteld;

O. hieromtrent: dat jagen vormt een bedrijf, hetwelk bij inachtneming van de wettelijke voorschriften, in open jachttijd geoorloofd is en veelal pleegt te worden uitgeoefend in het veld en buiten openbare wegen en voetpaden;

dat jagen zonder vervoer van het bemachtigde wild moeielijk denkbaar is en het reeds om die reden niet aannemelijk is, dat de wetgever zoodanig vervoer in geopenden jachttijd in het algemeen en behoudens enkele uitzonderingen zou hebben verboden;

dat dan ook de geschiedenis van art. 27 der Jachtwet duidelijk aantoont, dat deze bepaling geenszins ten doel had het bedoelde vervoer in het algemeen en op zich zelf te verhinderen of te belemmeren, maar slechts om te voorkomen, dat overtreders — zoo slechts het stroopen zelf door de beambten met het toezicht op de jacht belast, niet was waargenomen — met het door hen onrechtmatig verworven wild ongestoord naar huis konden gaan;

dat het art. in overeenstemming met die strekking behoort te worden opgevat in dien zin, dat daarbij verboden wordt in open jachttijd wild in het veld en buiten openbare wegen en voetpaden te vervoeren anders dan met inachtneming van de daarvoor bij de wet gestelde eischen;

dat overtreding van *dat* verbod in art. 40 der Jachtwet strafbaar is gesteld en Kantonrechter en Rechtbank dus terecht hebben beslist, dat op het bij dagvaarding te laste gelegde, waarin van niet nakoming der voorwaarden niet wordt gerept, niet krachtens de art. 27 en 40 der Jachtwet straf kon worden toegepast:

dat dus het middel is ongegrond;

Verwerpt het beroep. (W. v. 'T R.)

—

21 *Mei* 1912. BESLUIT, houdende af- en overschrijving van het IIde op het Iste hoofdstuk der begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1911. S. 170.

—

21 *Mei* 1912. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende de opleiding van voorgangers in de gymnastiek.

De Minister van Oorlog deelt mij mede, dat in het vervolg geen miliciens meer zullen worden opgeleid tot zoogenaamde voorgangers in de gymnastiek.

In verband hiermede heeft de circulaire van mijn ambtsvoorganger van 14 November 1905, n°. 8809 I, afd. Ond., haar nut verloren. Ik heb derhalve de eer U H.E.G. te verzoeken die aanschrijving als vervallen te beschouwen en van het bovenstaande mededeeling te doen aan de burgemeesters in Uwe provincie.

—

22 *Mei* 1912. BESLUIT, tot vernietiging van het besluit van Burgemeester en Wethouders van *Usquert* van 21 Juni 1911, waarbij aan G. DUSSELDORP, aldaar, vergunning is verleend voor den verkoop van sterken drank in het klein. S. 171.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 12 April 1912, n°. 2336, Afdeeling Volksgezondheid en Armwezen, betreffende het besluit van Burgemeester en Wethouders van *Usquert* van 21 Juni 1911, waarbij aan G. DUSSELDORP, aldaar, vergunning is verleend voor den verkoop van sterken drank in het klein;

Overwegende, dat gebleken is, dat Burgemeester en Wethouders van *Usquert* deze vergunning hebben verleend met toepassing van artikel 63 der Drankwet (*Staatsblad* 1904, n°. 235);

dat artikel 63 van de Drankwet o. m. bepaalt, dat hij, die op 1 Januari 1904 handel dreef in sterken drank alleen bij hoeveelheden van ten minste twee liter, daarmede kon doorgaan tot 1 Mei 1905 en dat, indien hij nà 30 April 1905 sterken drank in het klein wenscht te verkoopen, hij binnen zes weken na 14 Octo-

ber 1904 een verzoek om eene vergunning moet indienen;

dat G. DUSSELDORP, die op 1 Januari 1904 sterken drank bij hoeveelheden van ten minste twee liter verkocht, het verzoek om eene vergunning niet binnen den gestelden termijn heeft ingediend;

dat daardoor het recht op eene vergunning, dat hij aan het bepaalde bij artikel 63 der Drankwet kon ontleenen, is vervallen en hem dus op grond van dat artikel geen vergunning kan worden verleend;

dat hij ook niet op grond van een andere wetsbepaling aanspraak op eene vergunning kan maken;

dat mitsdien bovenvermeld besluit van Burgemeester en Wethouders van *Usquert* in strijd is met de Drankwet;

Gelet op artikel 153 der Gemeentewet;

Den Raad van State gehoord, advies van 30 April 1912, n°. 38;

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 18 Mei 1912, n°. 3980, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

bovenvermeld besluit van Burgemeester en Wethouders van *Usquert* van 21 Juni 1911 te vernietigen wegens strijd met de wet.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 22sten Mei 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 4 *Juni* 1912.)

—

22 *Mei* 1912. BESLUIT, houdende beslissing dat, waar uit de bepalingen der instructie voor den gemeente-geneesheer voortvloeit, dat deze niet alleen is belast met de armenpractijk, maar ook met andere werkzaamheden in het belang der openbare gezondheid, op hem de uitzonderingsbepaling van de voorlaatste alinea van art. 23 Gemeentewet niet van toepassing is.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door Dr. W. G. POELSTRA te *Balk*, gemeente *Gaasterland*, tegen het besluit van Ged. Staten van *Friesland* van 22 Febr. 1912, no. 74, 2e afd., waarbij zijn ongegrond verklaard zijne bij den raad der gemeente *Gaasterland* ingebrachte bezwaren tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente van 23 Januari 1912, waarbij deze hem, ingevolge artikel 25, 3e lid, der Gemeentewet hebben gewaarschuwd dat zij zullen overgaan tot het bevelen van eene nieuwe keuze van een raadslid, op grond dat hij, blijkens gedane kennisgeving aan den gemeenteraad, zijne benoeming tot gemeente-geneesheer voor *Balk*, *Harich*, *Mirns* en *Bakhuizen* heeft aangenomen en als zoodanig den eed heeft afgelegd;

Den Raad van State, Afd. voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 1 Mei 1912, no. 95;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 18 Mei 1912, no. 3141, afd. Binnenlandsch Bestuur;

Overwegende, dat, nadat Dr. W. G. POELSTRA te *Balk*, gemeente *Gaasterland* op 29 Januari 1912 overeenkomstig art. 25, al. 4, der Gemeentewet, naar aanleiding van eene waarschuwing van Burgemeester en Wethouders van 23 Jan. 1912 ingevolge de 3e alinea van hetzelfde artikel aan de beslissing van den Raad der gemeente *Gaasterland* de vraag had onderworpen, of hij door aanneming op 30 Dec. 1911 van zijne benoeming tot gemeente-geneesheer had opgehouden lid te zijn van den raad, de raad der gemeente *Gaasterland* op 6 Febr. 1912 heeft beslist, dat appellant, door aanneming van de betrekking van gemeente-geneesheer, in verband met zijne instructie heeft opgehouden lid van den gemeenteraad te zijn; dat hieraan niet derogeert het aan Burgemeester en Wethouders gericht schrijven van 29 Jan. 1912 van Dr. W. G. POELSTRA, waarbij deze bedankt als gemeente-geneesheer met de belofte gratis de practijk te zullen waarnemen zoolang in zijne opvolging niet is voorzien, daar dit bedanken geen enkel gevolg kan hebben, en zoolang de Raad hem niet heeft ontslagen, hij gemeente-geneesheer blijft; dat voorts dit geval beoordeeld moet worden naar het oogenblik waarop het is ingetreden en niet naar het oogenblik der beslissing;

dat tegen de beslissing van den gemeenteraad Dr. W. G. POELSTRA op 13 Febr. 1912 bezwaren bij Ged. Staten heeft ingediend, daarbij aanvoerende, dat het in het 2e lid van art. 18 der Gemeentewet ten aanzien van het ontslag nemen van raadsleden bepaalde, bij geen enkel wetsvoorschrift van toepassing is verklaard op het bedanken als gemeente-geneesheer en er trouwens in staatsrechtelijken zin tusschen een gemeente en een gemeente-geneesheer geen betrekking meer bestaat zoodra laatstgenoemde titularis als zoodanig heeft bedankt; dat

voorts de artikelen 23 en 25 der Gemeentewet niet parallel loopen, waar eerstgemeld artikel bepaalt, welke betrekkingen iemand beletten als lid van den Raad te worden toegelaten, terwijl art. 25 voorschrijft, dat het later aannemen van een dier betrekkingen het lidmaatschap van den Raad doet ophouden; dat hij, toen hij gebruik maakte van de hem krachtens het 4e lid van art. 25 der Gemeentewet toekomende bevoegdheid om binnen 8 dagen na het ontvangen van de waarschuwing van Burgemeester en Wethouders de beslissing van de Raad in te roepen, reeds zijn ontslag als gemeente-geneesheer had genomen en dat hij mitsdien op den dag van 's Raads beslissing geen met het raadslidmaatschap onvereenigbare betrekking bekleedde, er bijgevolg op dien datum geen vacature was en dus geen aanleiding tot het bevelen van een nieuwe keuze;

dat Ged. Staten op 22 Febr. 1912 appellants bezwaren tegen het besluit van den gemeenteraad ongegrond hebben verklaard, daarbij overwegende, dat op grond van art. 25, juncto art. 23, der gemeentwet appellant door de aanneming zijner benoeming tot gemeente-geneesheer zijn raadslidmaatschap heeft verloren, indien de gemeente-geneesheer in de gemeente *Gaasterland* is een ambtenaar van wege het gemeentebestuur aangesteld of daaraan ondergeschikt en niet valt onder de uitzonderingsbepaling opgenomen in het voorlaatste lid van art. 23 der Gemeentewet; dat uit de bepalingen der instructie voor den gemeente-geneesheer in de gemeente *Gaasterland*, vastgesteld bij Raadsbesluit van 28 November 1907, voortvloeit, dat de gemeente-geneesheer in de gemeente *Gaasterland* is een ambtenaar als bedoeld in art. 23 *f* der Gemeentewet, daar immers krachtens voormelde instructie de gemeente-geneesheer niet alleen is belast met de armenpraktijk, maar ook met andere werkzaamheden in het belang der openbare gezondheid en hij bovendien door Burgemeester en Wethouders en den Burgemeester der gemeente met andere werkzaamheden kan belast worden (art. 6 sub *b*, *c*, *d* en *e* der instructie), gelijk dan ook ten aanzien van de doodschouw is geschied; dat uit het voorgaande voortvloeit, dat de uitzonderingsbepaling van art. 23, voorlaatste lid, der Gemeentewet ten aanzien van appellant niet van toepassing is; dat derhalve appellant door het enkele feit der aanneming van de betrekking van gemeente-geneesheer zijn raadslidmaatschap heeft verloren en dit niet kan terug bekomen door een daad zijnerzijds als het nemen van ontslag als gemeente-geneesheer, maar uitsluitend door nieuwe verkiezing op de wijze bij de wet geregeld;

dat van het besluit van Ged. Staten Dr. W. G. POELSTRA bij Ons in beroep is gekomen, ons daarbij verzoekende, met vernietiging van de besluiten van den gemeenteraad en Ged. Staten, alsnog te willen verklaren, dat er geen termen zijn om eene nieuwe verkiezing voor het lidmaatschap van den raad der gemeente *Gaasterland* uit te schrijven;

Overwegende, dat volgens art. 23 litt. *f* der Gemeentewet, het lidmaatschap van den Gemeenteraad onvereenigbaar is met de betrekking van ambtenaar van wege het gemeentebestuur aangesteld of daaraan ondergeschikt, welke bepaling ingevolge de voorlaatste alinea van dat artikel echter, onder meer, niet van toepassing is op genees-, heel- en verloskundigen, die met de armenpractijk belast zijn;

dat vaststaat — en ook door appellant blijkens het door hem gevraagd ontslag wordt erkend — dat de gemeente-geneesheeren in *Gaasterland* in verband met hunne instructie, niet uitsluitend zijn met de armenpractijk belaste geneeskundigen, maar ambtenaren aan het gemeentebestuur ondergeschikt, zoodat op hen de uitzonderingsbepaling van de voorlaatste alinea van art. 23 niet van toepassing is;

dat ingevolge art. 25 der Gem.wet een lid van den Gemeenteraad die een in art. 23 uitgeslotene betrekking aanneemt, ophoudt lid te zijn;

dat nu appellant zulk eene uitgeslotene betrekking aangenomen heeft, hij heeft opgehouden lid van den Raad te zijn;

Gezien de Gemeentewet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het bestreden besluit, het daartegen ingestelde beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast enz. (W. v. d. B. A.)

—

23 *Mei* 1912. BESLUIT, houdende bepaling van den dag, waarop de Octrooiwet 1910 (*Staatsblad* n°. 313) in werking treedt. S. 172.

Bepaald op 1 Juni 1912, des namiddags te twee ure *Amsterdamsche* tijd, hetgeen overeenkomt met des namiddags acht uur vijftig minuten in *Nederlandsch-Indië*, des voormiddags negen uur acht-en-vijftig minuten in *Suriname* en des voormiddags negen uur drie minuten in *Curaçao*.

—

23 *Mei* 1912. BESLUIT, houdende nadere wijziging en aanvulling van het Reglement B op het geneeskundig onderzoek, vastgesteld bij Koninklijk Besluit van 30 Mei 1904 (*Staatsblad* n°. 113), aangevuld en gewijzigd bij Koninklijk Besluit van 29 September 1908 (*Staatsblad* n°. 305). S. 173.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de gemeenschappelijke voordracht van Onze Ministers van Oorlog, Marine en Binnenlandsche Zaken van 22 Februari 1912, Afdeeling Militie en Landweer (M.) n°. 235, van 1 Maart 1912, Bureau B n°. 42, van 6 Maart 1912, n°. 1347, afdeeling Binnenlandsch Bestuur;

Gezien het Koninklijk Besluit van 30 Mei 1904 (*Staatsblad* n°. 113), houdende vaststelling van nieuwe reglementen op het geneeskundig onderzoek omtrent de geschiktheid voor den krijgsdienst:

A. van hen, die tot vrijwilligen dienst bij zee- of landmacht of bij de Koninklijke Nederlandsche Marine-Reserve wenschen te worden toegelaten, en van hen, die daarbij vrijwillig dienen; en

B. van militieplichtigen en van hen, die bij de militie zijn ingelijfd of die krachtens wettelijke verplichtingen tot de landweer behooren, alsmede van hen, die tot vrijwilligen dienst bij het Reserve-personeel der landmacht, al of niet met bestemming voor den dienst bij de landweer, wenschen te worden toegelaten en van hen, die bij het Reserve-personeel der landmacht dienen;

Gezien het Koninklijk Besluit van 29 September 1908 (*Staatsblad* n°. 305), houdende aanvulling en wijziging van het hiervoren vermeld Reglement *B*;

Gezien de Militiewet (*Staatsblad* 1912 n°. 21);

Het wenschelijk achtende, dat, in afwachting van eene herziening der hiervoren vermelde Reglementen op het geneeskundig onderzoek omtrent de geschiktheid voor den krijgsdienst, het Reglement *B* nader worde gewijzigd en aangevuld;

Den Raad van State gehoord (advies van 30 April 1912 n°. 37);

Gelet op het nader gemeenschappelijk rapport van Onze Ministers van Oorlog, van Oorlog ad interim van Marine, en van Binnenlandsche Zaken van 11 Mei 1912, Afdeeling Militie en Landweer (M.) n°. 351, van 14 Mei 1912 Bureau B n°. 54 en van 18 Mei 1912 n°. 3224 Afdeeling Binnenlandsch Bestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. I. Artikel 3 van vorengenoemd aangevuld en gewijzigd Reglement *B* wordt nader gewijzigd en aangevuld als volgt:

Volgnummer 218 wordt gelezen als volgt:

Onvoldoende ontwikkeling van de borstkas ten opzichte van de lichaamslengte.

N.B. Een borstomvang, minder dan 80 centimeter bedragende, maakt op zich zelf ongeschikt.

Tusschen de volgnummers 218 en 219 wordt een nieuw volgnummer ingevoegd, luidende als volgt:

218*bis*. Afplatting van de borstkas, gepaard met gering uitzettingsvermogen, ingezonken sleutelbeengroeven, abnormaal schuin verloopende ribben, afstaande schouderbladen (de zoogenaamde phthisische bouw).

Tusschen de volgnummers 222 en 223 worden twee nieuwe nummers ingevoegd, luidende als volgt:

222*bis*. Longtuberculose.

222*ter*. Verdichting van longweefsel en longverschrompeling als gevolg van tuberculose.

Art. II. Het Reglement *B*, zooals het ingevolge dit Besluit nader gewijzigd en aangevuld wordt, is voor de toepassing der hiervoren aangehaalde Militiewet geldende.

Onze Ministers van Oorlog, Marine en Binnenlandsche Zaken zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit Besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onzen Minister van Koloniën en aan den Raad van State.

Het Loo, den 23sten Mei 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, (*get.*) H. COLIJN.

De Minister van Oorlog,
ad interim Minister van Marine,
(*get.*) H. COLIJN.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 19 *Juni* 1912.)

—

23 *Mei* 1912. Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende de verlofgangersregisters in zake Nationale Militie.

Ik heb de eer U H.E.G. mede te deelen, dat het mijn voornemen is om, op het voetspoor van hetgeen tot dusver geschiedde ten aanzien van het materieel voor de inschrijvingsregisters en de alphabetische naamlijsten, voortaan ook het materieel voor de verlofgangersregisters te doen verstrekken door de zorg van mijn Departement.

Gaarne zal ik vernemen, hoeveel binnen- en buitenvellen van laatstvermeld materieel ten behoeve van de gemeenten in Uwe provincie benoodigd zijn.

Door een Uwer ambtgenooten is de vraag gedaan, in hoever de verlofgangersregisters moeten zijn ingericht overeenkomstig het nieuwe model.

Gelet ook op den omvang van het werk, verbonden aan overschrijving van de namen, enz. uit de oude registers in de nieuwe, kan er in afwachting van eene regeling van dat punt bij de ter uitvoering van de Militiewet nader vast te stellen voorschriften wel genoegen mede worden genomen, dat de oude registers voor de eenmaal daarin geschreven verlofgangers gehandhaafd blijven. Echter dienen ook daarin voortaan te worden aangebracht de aanteekeningen, die het nieuwe model vereischt. Voor zoover geen andere kolom hiervoor geschikt is, zal dit kunnen geschieden in de kolom „Aanmerkingen".

Alleen voor de lichting 1911, die ten deele nog voor eerste oefening onder de wapenen is, komt het gewenscht voor, dat het naar het oude model aangelegd register door een van het nieuwe model worde vervangen.

U H.E.G. gelieve het bovenstaande, voor zooveel noodig, ter kennis van de Burgemeesters der gemeenten in Uw gewest te brengen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
Voor den Minister,
De Secretaris-Generaal, (*get.*) J. B. KAN.

—

24 *Mei* 1912. BESLUIT, tot verlenging der schorsing van het besluit van den Raad der gemeente *Aalsmeer*, van 31 Januari 1912, waarbij de Raad zich uitspreekt, dat de heer R. J. KLAREN, hoofd van den cursus voor uitgebreid lager onderwijs aan de openbare lagere school, wijk II (dorp), *Aalsmeer*, is een administratief hoofd. S. 174.

Verlengd tot 1 *November* 1912.

—

25 *Mei* 1912. BESCHIKKING van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, tot vaststelling van een letterteeken, dat door zee- en kustvisschersvaartuigen moet worden gevoerd.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel;

Gelet op art. 7 der Visscherijwet (wet van 6 October 1908, *Staatsblad* n°. 311), gewijzigd bij de wet van 8 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 66), en op art. 8 van het Koninklijk besluit van 12 Juni 1911 (*Staatsblad* n°. 144), betreffende de registers voor de zee- en kustvisschersvaartuigen en het voeren van letterteekens en nummers door de kustvisschersvaartuigen, gewijzigd bij Koninklijk besluit van 5 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 53);

Heeft goedgevonden:

te bepalen, dat door de zee- en kustvisschersvaartuigen tehuis behoorende te Heinenoord moet worden gevoerd het letterteeken H. N. O.

's Gravenhage, 25 Mei 1912.

Voor den Minister,
De Secretaris-Generaal, (*get.*) VERSTEEG.

—

28 *Mei* 1912. ARREST van den Hoogen Raad.

De bij lid 3 van art. 18 der Boterwet gestelde verplichting tot mededeeling is niet beperkt tot het geval, dat van die mededeeling kan worden gebruik gemaakt bij een onderzoek van het tweede monster, doch bestaat, zoolang de belanghebbende er belang bij heeft om de methode van onderzoek te kennen. (Anders concl. O. M.).

Het verzoek tot mededeeling moet niet gericht worden tot den Ambtenaar O. M. doch tot den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op de middelen van cassatie, namens den requirant voorgesteld bij pleidooi: zie conclusie adv.-gen.;

Overwegende, dat de Rechtbank bij het bestreden vonnis als bewezen heeft aangenomen, met beklaagdes (nu requirant) schuld daaraan, hetgeen bij akte van dagvaarding is ten laste gelegd, te weten: dat hij op 11 April 1911, des namiddags omstreeks 8 ure, te Oisterwijk in zijne bereidplaats van boter verschillende hoeveelheden op boter gelijkende waar voorhanden en in opslag heeft gehad, waaronder eene hoeveelheid van ongeveer 50 Kilogram, gelegen op een werkbank tegenover den ingang van deze bereidplaats, welke vet-bestanddeelen bevatte, die niet van melk afkomstig waren, terwijl het evenmin viel onder de vetten, genoemd in art. 3 van het Koninklijk Besluit van 28 Oct. 1909 (*Staatsblad* n°. 346);

dat de Rechtbank heeft verklaard hierbij de woorden der dagvaarding „in zijne bereidplaats van boter verschillende hoeveelheden op boter gelijkende waar voorhanden en in opslag heeft gehad" op te vatten, *niet* als eene tenlastelegging, doch als eene inleiding tot hetgeen dan in de dagvaarding verder volgt, en vervolgens het bewezen verklaarde heeft gequalificeerd en den requirant te dier zake veroordeeld als hierboven reeds is opgegeven;

O. dat het eerste der tegen die beslissing aangevoerde middelen, blijkens de toelichting,

hierop berust, dat de akte van hooger beroep van den Ambtenaar van het O. M., waar op ten bezware van den beklaagde is acht geslagen, niet ter terechtzitting is voorgelezen;

O. hieromtrent, dat het proces-verbaal van het verhandelde op de terechtzitting, waarop de zaak van den requirant in hooger beroep behandeld is, niet vermeldt, dat de voormelde akte van hooger beroep aldaar is voorgelezen, doch dat dit ook niet door art. 177, 3de lid Strafv. wordt vereischt, omdat, zoowel volgens de woorden, als volgens de geschiedenis van het art. onder de in het 3de lid bedoelde stukken alleen de zoodanige zijn begrepen, die tot bewijs van het feit of van de schuld van den beklaagde worden aangevoerd, waartoe niet behoort de akte der voorziening in hooger beroep;

dat derhalve het middel is ongegrond;

O. dat het tweede middel, blijkens de toelichting, hierover klaagt, dat de Rechtbank het aan den requirant ten laste gelegde wettig bewezen heeft verklaard, ofschoon te zijnen opzichte de bijzondere voorschriften voor de procedure ter zake van overtreding der Boterwet niet zouden zijn nageleefd, daar op zijn verzoek geen mededeeling is gevolgd van de bij het onderzoek der monsters gevolgde methode, zulks in strijd met het uitdrukkelijke voorschrift van art. 18, 3de lid der Boterwet;

O. te dien aanzien, dat uit de achttiende overweging van het bestreden vonnis blijkt, dat de requirant ter terechtzitting der Rechtbank zich er op heeft beroepen, dat hij bij brief van 21 Juni 1911 aan den Ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij de Kantongerechten in het Arrondissement Breda heeft verzocht om hem mede te deelen de methode van onderzoek van de hem betreffende monsters, en dat hij daarop van dien Ambtenaar, bij schrijven van 23 Juni 1911, heeft ontvangen het antwoord, dat de wijze van onderzoek der Botermonsters hem ten eenenmale onbekend is, — waarbij de requirant heeft beweerd het tweede monster niet te hebben kunnen laten onderzoeken, daar hem de mededeeling ingevolge art. 18, 3de lid der Boterwet, niettegenstaande zijn verzoek, vanwege het O. M. niet is afgedaan, en hem alzoo de gelegenheid tot het leveren van tegenbewijs door eene contra-expertise is ontnomen, waardoor hij dermate in zijne rechten is benadeeld, dat hij zal moeten worden vrijgesproken;

dat de Rechtbank omtrent die verdediging in haar vonnis heeft verklaard met de meening van den beklaagde en zijn beroep op gemeld voorschrift der Boterwet niet te kunnen instemmen, omdat de termijn van veertien dagen voor het onderzoek van het tweede monster in art. 17 1ste lid der Boterwet aan den beklaagde toegestaan, is een fatale, en de beklaagde, volgens zijne eigen opgave, eerst op 21 Juni 1911 heeft verzocht om mededeeling van de bij het onderzoek gevolgde methode, terwijl hem reeds op 7 Juni 1910 vanwege den Ambtenaar van het Openbaar Ministerie was beteekend de uitslag van het gerechtelijk onderzoek van het andere monster;

dat de Rechtbank hieruit afleidt, dat de beklaagde zijn verzoek heeft gedaan op een tijdstip, waarop — naar hij zelf moest inzien — de mededeeling, waarop hij voor het laten verrichten van zijn onderzoek wachtte *allerwaarschijnlijkst* hem niet meer *tijdig* genoeg kon bereiken om dat onderzoek nog binnen den bij de wet voorgeschreven termijn te laten verrichten, waarna de Rechtbank dan besluit, dat, naar de beklaagde alzoo heeft getoond zeer weinig gewicht te hechten aan tijdige mededeeling der gevolgde methode, althans niet het gewicht bij zijne verdediging daaraan toegekend, zij eene vrijspraak op den aangevoerden grond niet gemotiveerd acht;

dat evenwel de Rechtbank hierbij heeft voorbijgezien, dat de verplichting om aan den belanghebbende de bij het onderzoek gevolgde methode mede te deelen, bij art. 18 3de lid der Boterwet niet is beperkt tot het geval, dat van die mededeeling kan worden gebruik gemaakt bij een onderzoek van het tweede monster, maar die verplichting, blijkens de geschiedenis van het voorschrift, bestaat zoolang de belanghebbende belang er bij heeft om die methode te kennen, hetgeen het geval kan zijn niet alleen bij een zijnerzijds in te stellen onderzoek van het tweede monster, maar ook nog daarna bij het voeren zijner verdediging voor den rechter ten einde daarbij de deugdelijkheid der methode van onderzoek zelve te kunnen bestrijden;

dat hieruit echter nog niet volgt, dat het middel van cassatie is gegrond, daar de requirant ten onrechte aan zijn voormelden brief aan den Ambt. van het O. M. de kracht toekent van een verzoek, als in art. 18 3de lid der Boterwet is bedoeld;

dat immers het doen van mededeelingen als in dat 3de lid van art. 18 omschreven, niet behoort tot de ambtsbezigheden van den Ambt. van het O. M. bij het Kantongerecht, en de Boterwet deze werkzaamheid ook niet aan dien Ambtenaar heeft opgedragen, noch hem heeft aangewezen als den persoon tot wien de verzoeken daartoe moeten worden gericht;

dat, aangezien de Boterwet deze werkzaamheid ook niet aan een bepaald ander persoon heeft opgedragen, het doen dezer mededeeling alzoo deel uitmaakt van de uitvoering der wet, welke bij Koninklijk Besluit van 7 Sept. 1905 (*Staatsblad* n°. 264), zooals dit is aangevuld bij Koninklijk Besluit van 17 Febr. 1906 (*Staatsblad* n°. 35), is opgedragen aan den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, tot wien dus, zoolang niet anders is bepaald, ook het verzoek om mededeeling moet worden gericht;

dat derhalve op dezen grond de voormelde verdediging van den requirant terecht bij het bestreden vonnis is afgewezen, en bijgevolg zijn daarop steunend middel niet tot cassatie kan leiden;

Verwerpt het beroep. (W. v. 'T R.)

—

30 *Mei* 1912. BESLUIT, tot aanvulling van het Zeeuwsche stroomen-visscherijreglement. S. 175.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 12 April 1912, n°. 2370, Afdeeling Nijverheid;

Gelet op de Visscherijwet (wet van 6 October 1908, *Staatsblad* n°. 311, gewijzigd bij de wet van 8 Februari 1912, *Staatsblad* n°. 66) en op het Zeeuwsche stroomen-visscherijreglement (Ons besluit van 26 Juni 1911, *Staatsblad* n°. 164),

Den Raad van State gehoord (advies van 14 Mei 1912 n°. 20);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 25 Mei 1912, n°. 3494, Afdeeling Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Aan artikel 20 van het Zeeuwsche stroomen-visscherijreglement wordt toegevoegd een derde lid, luidende:

„3. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid, letter *n*, is het tot en met 15 Juli 1913 geoorloofd te visschen met kreeftenkorven, waarvan de mazen van het net of van het metaalgaas een middellijn van ten minste 2.5 c.M. hebben."

2. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant* waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 30sten Mei 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(*get.*) A. S. TALMA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 5 *Juni* 1912.)

—

30 *Mei* 1912. BESLUIT, nopens het beroep van M. VERVOORN te *Brakel* in zake personeele belasting. S. 176.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door M. VERVOORN te *Brakel*, tegen de uitspraak van den directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te *Arnhem*, dd. 17 November 1911, op zijne aangifte ter bekoming van ontheffing van personeele belasting over 1911, wegens het verlaten van een perceel;

Den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 20 Maart 1912, n°. 38;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 21 Mei 1912, n°. 72, afdeeling Directe Belastingen;

Overwegende, dat de ontheffing op 17 Juli 1911 is aangevraagd, op grond, dat het door adressant bewoonde perceel A. n°. 156, te *Brakel* is verbrand en de meubelen zijn verloren gegaan, waarna hij is gaan inwonen bij de weduwe J. VAN DALEN te *Brakel*;

dat de ontvanger, het college van zetters en de inspecteur ongunstig hebben geadviseerd uit overweging, dat appellant met zijne vrouw een eigen huishouding heeft in perceel A, n°. 68, te *Brakel*, en de in gemeenschappelijk gebruik zijnde keuken niet is een gemeenschappelijk woonvertrek;

dat de directeur, in overeenstemming met die adviezen, bij uitspraak van 17 November 1911 besloten heeft geene ontheffing te verleenen, op grond, dat adressant binnen zes weken nadat het door hem bewoonde perceel te *Brakel* door brand was vernield, een gedeelte van het perceel A, n°. 68, aldaar in gebruik heeft genomen, zoodat artikel 63, § 1, geen toepassing kan erlangen;

dat van de uitspraak van den directeur de aanvrager bij Ons in beroep is gekomen, daarbij in hoofdzaak aanvoerende, dat hij bij zijne schoonzuster in perceel A, n°. 68, slechts in gebruik heeft een woonkamertje en een slaapkamertje met enkele onmisbare meubelen, dat de keuken met fornuis gemeenschappelijk ge-

bruikt wordt, en dat door hem geen huur wordt betaald;

Overwegende, dat na den brand, welke op 16 Juli 1911 het perceel van appellant met het daarin aanwezige mobilair heeft vernield, aan hem en zijne echtgenoote kosteloos onderdak is verschaft door zijne schoonzuster, Mevrouw de Weduwe J. VAN DALEN, te *Brakel*, in het door haar bewoonde perceel wijk A, n°. 68;

dat weliswaar aan het echtpaar VERVOORN afzonderlijke vertrekken ter bewoning zijn afgestaan, waarin zij hun eigen huishouden voeren, doch dat de omstandigheden, bijeen genomen, er op wijzen dat veeleer aan een tijdelijk logeeren ten huize van een familielid moet worden gedacht, dan aan het in gebruik nemen, door appellant, van een perceel in den zin der wet op de personeele belasting;

dat overigens binnen zes weken na het verlaten van het perceel, wijk A, n°. 156, geen ander perceel in gebruik is genomen;

dat de aangifte tijdig is ingekomen;

Gezien de wet tot regeling der personeele belasting;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van de beslissing des directeurs aan den appellant ontheffing te verleenen van personeele belasting over 1911 naar de eerste drie grondslagen, tot een bedrag van *f* 30.60 in hoofdsom en opcenten.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en tegelijk met zijn rapport in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur.

Het Loo, den 30sten Mei 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 15 *Juni* 1912.)

—

31 *Mei* 1912. BESLUIT, betreffende prensentiegeld, jaarwedde en geldelijke tegemoetkoming van personeel van militie- en keuringsraden, alsmede belooningen van burgergeneeskundigen ter zake van het onderzoek van militieplichtige zeevarenden anders dan bij den keuringsraad. S. 177.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en Oorlog van 10 Mei 1912, n°. 3102, afdeeling Binnenlandsch Bestuur en van 28 Mei 1912, afdeeling Militie en Landweer (M.), n°. 351;

Gezien de artikelen 43 en 56 der Militiewet (*Staatsblad* 1912, n°. 21) en artikel 76 van het Militiebesluit (*Staatsblad* 1912, n°. 145);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. *1.* Het presentiegeld, bedoeld in artikel 43, eerste lid, der Militiewet, bedraagt voor elke bijgewoonde vergadering:

voor den voorzitter van den militieraad, voor zoover hij niet in actieven militairen dienst is, *acht gulden* (*f* 8.—);

voor de leden van den militieraad, voor zoover zij niet in actieven militairen dienst zijn, *zes gulden* (*f* 6.—);

voor den burger-geneeskundige (*tien gulden* (*f* 10.—).

2. Waar in het vorig lid gesproken wordt van den voorzitter en de leden van den militieraad zijn daaronder ook te verstaan hunne plaatsvervangers, zoo dezen onderscheidenlijk als voorzitter of als lid optreden.

2. De jaarwedde van den secretaris van den militieraad bedraagt *tweehonderd gulden* (*f* 200.—).

3. *1.* Het presentiegeld, bedoeld in artikel 56, eerste lid, der Militiewet, bedraagt voor elke bijgewoonde vergadering:

voor den voorzitter van den keuringsraad, zoo deze niet in actieven militairen dienst is, *acht gulden* (*f* 8.—);

voor den burger-geneeskundige *tien gulden* (*f* 10.—);

voor den officier van gezondheid, zoo deze behoort tot het Indisch leger en tijdelijk hier te lande verblijf houdt, *tien gulden* (*f* 10.—).

2. Waar in het vorig lid gesproken wordt van den voorzitter van den keuringsraad is daaronder ook te verstaan zijn plaatsvervanger, zoo deze als voorzitter optreedt.

4. De jaarwedde van den secretaris van den keuringsraad bedraagt *tweehonderd gulden* (*f* 200.—).

5. *1.* De in artikel 56, tweede lid, der Militiewet bedoelde tegemoetkoming voor het onderzoek van personen op de plaats, waar dezen zich bevinden, bedraagt voor den burgergeneeskundige, alsmede voor den officier van gezondheid, zoo deze behoort tot het Indisch leger en tijdelijk hier te lande verblijf houdt:

voor één onderzochten persoon *drie gulden* (*f* 3.—);

voor elken op denzelfden dag onderzochten persoon meer *een gulden vijftig cent* (*f* 1.50), doch in het geheel tot een bedrag van ten hoogste *tien gulden* (*f* 10.—) per dag.

2. Het bepaalde in het voorgaande lid geldt ook voor het gelijksoortig onderzoek, dat plaats heeft vanwege den militieraad.

6. De burger-geneeskundige, die overeenkomstig de daaromtrent door Ons gegeven voorschriften het onderzoek verricht van ingeschrevenen voor de militie, die hun beroep maken van de buitenlandsche zeevaart of van de zeevisscherij buitenslands, voor zoover het onderzoek niet bij den keuringsraad plaats heeft, geniet daarvoor:

voor één onderzochten persoon *drie gulden* (*f* 3.—);

voor elken op denzelfden dag onderzochten persoon meer *een gulden vijftig cents* (*f* 1.50), doch in het geheel tot een bedrag van ten hoogste *tien gulden* (*f* 10.—) per dag.

7. Waar in de artikelen 1 en 3 wordt gesproken van „vergadering", wordt hieronder, voor zooveel het eenzelfden persoon betreft, verstaan het deel der zitting, dat op één dag plaats vindt.

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en Oorlog zijn, ieder voor zooveel hem aangaat, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 31sten Mei 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

De Minister van Oorlog, (*get.*) H. COLIJN.

(*Uitgeg.* 21 *Juni* 1912.)

—

31 *Mei* 1912. KONINKLIJK BESLUIT.

Art. 26 der Wet tot regeling van het armbestuur, de kosten voortvloeiende uit de verpleging van arme krankzinnigen ten laste brengende van de gemeente, waar zij woonplaats hebben, moet, ook blijkens de geschiedenis, geacht worden daarmede voor den geheelen duur der ziekte bedoeld te hebben, de gemeente, waar de woonplaats gevestigd was, toen de voormelde bepaling voor het eerst gedurende die ziekte in toepassing is gebracht.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beslissende het geschil over de woonplaats van de armlastige krankzinnige W. VAN DER AA, huisvrouw van J. L. AMMERSDORFFER;

Den Raad van State, Afd. voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 8 Mei 1912, n°. 85;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 28 Mei 1912, n°. 4216, afd. Volksgezondheid en Armwezen;

Overwegende, dat WILHELMINA VAN DER AA, huisvrouw van JOSEPHIUS LAMBERTUS AMMERSDORFFER, geboren 26 Jan. 1865, op 24 Dec. 1908 op proef werd ontslagen uit het gesticht voor krankzinnigen „*Reinier van Arckel*" te 's-Hertogenbosch, waar zij voor rekening dier gemeente verpleegd was geworden; dat zij na haar ontslag te 's Hertogenbosch is gebleven tot 1 Oct. 1909, toen zij door de goede zorgen van het bestuur der Godshuizen en den Algemeenen Arme aldaar met twee harer kinderen naar *Rotterdam* vertrokken is, waar haar man omstreeks Juni 1909 met de twee andere kinderen was gaan wonen; dat zij korten tijd daarna als hersteld van de gestichtsregisters werd afgevoerd, op grond van een door den Directeur op 16 Oct. 1909 ontvangen ambtsbericht; dat zij een paar maanden later met de eerstbedoelde kinderen is vertrokken naar *Schiedam*, waar kort daarop haar man met de laatstbedoelde kinderen zich bij haar gevoegd heeft; dat zij op 12 Dec. 1910 wegens krankzinnigheid is opgenomen in het *St. Annagesticht te Venray*, dat noch Burgemeester en Wethouders van *'s-Hertogenbosch*, noch Burgemeester en Wethouders van *Rotterdam*, noch Burg. en Weth. van *Schiedam* bereid zijn bevonden, de kosten der verpleging ten laste van hunne gemeente te brengen, en Ged. Staten van *Noord-Brabant* en Ged. Staten van *Zuid-Holland* er niet in geslaagd zijn het geschil bij te leggen; dat Burgemeester en Weth. van *'s-Hertogenbosch* beweren dat hier niet te denken is aan eene voortzetting der vroegere krankzinnigheid, daar de vrouw „als hersteld uit het gesticht „*Reinier van Arckel*" ontslagen is en eerst geruimen tijd daarna opnieuw in een gesticht moest worden opgenomen, en dat kan worden aangenomen, dat deze vrouw gezond was toen zij hunne gemeente verliet; dat daarentegen Burgemeester en Weth. van *Rotterdam* en Burg. en Wethouders van *Schiedam* staande houden, dat deze vrouw gedurende haar verblijf in hunne gemeente steeds krankzinnig is geweest, zoodat hier aan eene voortgezette krankzinnigheid is te denken;

Overwegende: dat toen deze armlastige krankzinnige in het gesticht „*Reinier van Arckel*" te *'s-Hertogenbosch* werd opgenomen, zij als gehuwde vrouw hare wettelijke woonplaats had in de gemeente *s-Hertogenbosch* waar haar echtgenoot gevestigd was; dat zij weliswaar eenigen tijd later als hersteld van de gestichtsregisters is afgevoerd, maar dat

uit de omstandigheden geenszins is af te leiden, dat zij werkelijk hersteld is geweest, en veeleer moet worden aangenomen, dat dezelfde ziekte, die het vroeger noodzakelijk gemaakt heeft, haar in het gesticht „*Reinier van Arckel*" te doen opnemen, in Dec. 1910 tot wederplaatsing van de lijderes in een gesticht heeft doen besluiten; dat art. 26 der wet tot regeling van het armbestuur de kosten voortvloeiende uit de verpleging van arme krankzinnigen ten laste brengende van de gemeente waar zij woonplaats hebben, ook blijkens de geschiedenis, geacht moet worden daarmede voor den geheelen duur der ziekte bedoeld te hebben de gemeente waar de woonplaats gevestigd was toen de voormelde bepaling voor het eerst gedurende die ziekte in toepassing is gebracht; dat dus het na laatstbedoeld tijdstip veranderen van eene bestaande wettelijke woonplaats op de verplichting tot het betalen van de verpleegkosten zonder invloed blijft, en mitsdien de gemeente *'s-Hertogenbosch* nog steeds voor de verpleegkosten aansprakelijk is.

Gezien de Wet tot regeling van het Armbestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de gemeente *'s-Hertogenbosch* aan te wijzen als woonplaats van de armlastige krankzinnige WILHELMINA VAN DER AA, huisvrouw van JOSEPHUS LAMBERTUS AMMERSDORFFER voor de toepassing van art. 26 der Wet tot regeling van het Armbestuur;

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast enz. (W. v. D. B. A.)

—

31 *Mei* 1912. MISSIVE van den Minister van Oorlog aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende kwartierarrest, op te leggen aan miliciensverlofgangers.

Het komt mij wenschelijk voor, dat in afwachting van eene nadere regeling van de gedragslijn, te volgen met betrekking tot het kwartierarrest, bedoeld in art. 94 der Militiewet, te dezen aanzien worde gehandeld in den zin als hierna aangegeven.

Bij het opleggen van kwartierarrest krachtens genoemd wetsartikel bepaalt de Militiecommissaris, behalve den duur van het arrest, den datum, waarop, de kazerne, waar en het korps of korpsgedeelte, waarbij de verlofganger in werkelijken dienst moet komen.

Wat den datum van opkomst betreft, houdt hij er in het bijzonder rekening mede, dat de oproeping *ten minste* tien dagen vóór dien datum moet plaats hebben.

Als kazerne wordt bij voorkeur aangewezen de naastbijgelegen kazerne van het wapen, waartoe de verlofganger behoort. In gevallen, waarin dit laatste niet van toepassing is — b.v. indien het iemand betreft, die tot de hospitaalsoldaten behoort — wijst de Militiecommissaris de kazerne aan, die hem daarvoor het meest raadzaam voorkomt.

De Militiecommissaris verzoekt den Commissaris der Koningin in de provincie, voor welke de man is ingelijfd, de oproeping te bevorderen. Deze Commissaris brengt het verzoek tot oproeping over bij den Burgemeester der gemeente, voor welke de inlijving is geschied. Is de verlofganger in eene andere gemeente in het verlofgangersregister ingeschreven, dan noodigt genoemde Burgemeester dien van laatstbedoelde gemeente uit, de oproeping te doen.

De Burgemeester van de gemeente, waar de verlofganger in het verlofgangersregister ingeschreven staat, doet de oproeping bij openbare kennisgeving. Hieromtrent gelden, voor zoover van toepassing, art. 4 van het Militiebesluit en art. 27, laatste lid, en art. 42 der Militie-instructie 1909.

Aan den Commandeerende-officier van het korps, waarbij de verlofganger in werkelijken dienst moet komen, geeft de Militiecommissaris kennis van de oproeping, die zal geschieden, van den duur van het opgelegde kwartierarrest, van den voor de opkomst bepaalden datum, van de aangewezen kazerne en van de reden der straf. Is bedoeld korps een ander dan dat, waartoe de verlofganger behoort, dan geschiedt gelijke kennisgeving aan den Commandeerende-officier van laatstbedoeld korps.

Ik heb de eer, U Hoogedelgestrenge te verzoeken, den Militiecommissaris en de Burgemeesters in Uwe provincie, ieder voor zooveel hem betreft, spoedig uit te noodigen in voorkomende gevallen overeenkomstig het vorenstaande te handelen.

De Minister van Oorlog,
Voor den Minister,
Het Hoofd der Afdeeling Militie en Landweer,
(*get.*) ABEL.

—

3 *Juni* 1912. ARREST van den Hoogen Raad.

De bepaling van art. 36 van de Politieverordening van de gemeente Dordrecht blijft, voor zoover betreft het verbod van rijden met rijwielen binnen de grenzen der bij art. 7 in verband met art. 1 der Motor- en Rijwielwet aan de besturen der gemeenten gegeven bevoegdheid, zooals deze wet reeds gold ten tijde van het plegen van het feit.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op de door den requirant bij memorie aangevoerde grief: zie conclusie adv.-gen.;

Overwegende dat requirant heeft terecht gestaan ter zake dat hij in den voormiddag van 3 Aug. 1911 te ongeveer $10^1/_4$ ure te Dordrecht zonder vergunning van B. en W. der gemeente Dordrecht met een rijwiel heeft gereden over het openbare trottoir langs den openbaren weg, de Wolwevershaven;

dat de Kantonrechter bij zijn vonnis van 8 Nov. 1911 dit feit als wettig en overtuigend bewezen heeft aangenomen, met qualificatie en strafoplegging zooals in het hoofd van dit arrest is vermeld;

O. dat de grief van requirant, ook blijkens de nadere toelichting bij pleidooi hierin bestaat dat de Rechtbank, door te bevestigen het vonnis van den Kantonrechter van 13 Dec. 1911, waarbij deze zijn even bedoelde uitspraak bekrachtigde, de wet heeft geschonden, omdat art. 36 der Gemeenteverordening van Dordrecht onder meer verbiedende om met motorrijtuigen en rijwielen over de klinkers naast een keistraat te rijden anders dan om bepaalde in het art. genoemde redenen — verbindende kracht mist;

dat deze grief nader wordt aangedrongen door het betoog dat bedoeld art. is vastgesteld op 7 Aug. 1906, alzoo op een tijdstip toen de Motor- en Rijwielwet van 10 Febr. 1905 (Stbl. nº. 69) nog niet toeliet het verkeer langs voetpaden, die tot rijwegen behooren, te verbieden anders dan onder de in art. 8 dier wet omschreven voorwaarde, dat de verordening mede voorschriften zou behelzen onder andere ter verzekering dat het gesloten zijn dier voetpaden door waarschuwingsborden worde aangeduid, hoedanige voorschriften die verordening niet bevat;

dat nu wel de Motor- en Rijwielwet in 1908 in dier voege gewijzigd is, dat ten aanzien van evenbedoelde voetpaden de gemeentelijke wetgever het rijden kan verbieden zonder inachtneming dier voorwaarde, doch dat, waar eenmaal art. 36 verbindende kracht miste, de wijziging der wet daarin geen verandering kon brengen;

O. dat de grief is ongegrond;

dat toch voor zoover betreft het verbod van rijden met motorrijtuigen en rijwielen, art. 36 der verordening blijft binnen de grenzen der bij art. 7 in verband met art. 1 der Motor- en Rijwielwet aan de besturen der gemeenten gegeven bevoegdheid, zooals deze wet reeds gold ten tijde van het plegen van het feit, en bij geen wet een andere voorwaarde voor de verbindbaarheid eener gemeentelijke verordening wordt gesteld, mits zij als zoodanig op wettige wijze is tot stand gekomen en afgekondigd en niet later is vervallen, vernietigd of ingetrokken, omtrent alle welke punten ten deze geen twijfel bestaat en ook niet is geopperd;

Verwerpt het beroep. (W. v. 'T R.)

—

4 *Juni* 1912. BESLUIT, tot aanwijzing, overeenkomstig artikel 170 der Hooger-onderwijswet, van de Sint Radboudstichting, gevestigd te *Utrecht*, als bevoegd om bij de faculteit der letteren en wijsbegeerte aan de Rijks Universiteit te *Utrecht* een leerstoel te vestigen. S. 178.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 29 April 1912, nº. 3198/3, afdeeling Hooger en Middelbaar Onderwijs;

Gelet op artikel 170, 171 en 172 der hoogeronderwijswet;

Den Raad van State gehoord, advies van 21 Mei 1912, nº. 13;

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 31 Mei 1912, nº. 4200, afdeeling Hooger en Middelbaar Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

De Sint Radboudstichting, gevestigd te *Utrecht*, aan te wijzen als bevoegd om bij de faculteit der letteren en wijsbegeerte aan de Rijks Universiteit te *Utrecht* een leerstoel te vestigen, opdat door den daarvoor te benoemen hoogleeraar onderwijs worde gegeven *a.* in de vergelijkende klassieke taalkunde en *b.* in de Kultuurgeschiedenis der Christelijke Oudheid.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 4den Juni 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 15 *Juni* 1912.)

—

4 *Juni* 1912. BESLUIT, tot bekendmaking in het *Staatsblad* van het op 9 December 1907 te *Rome* gesloten verdrag tot oprichting van een internationaal gezondheidsbureau te *Parijs*. S. 179.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gezien het op 9 December 1907 te *Rome* namens *België, Brazilië, Spanje, de Vereenigde Staten van Amerika, Frankrijk, Groot-Britannië* en *Ierland, Italië, Nederland, Portugal, Rusland, Zwitserland* en *Egypte* geteekend verdrag tot oprichting van een internationaal gezondheidsbureau te *Parijs*, welk verdrag is goedgekeurd bij de wet van den 5den Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 23) en waarvan een afdruk met vertaling bij dit Besluit is gevoegd;

Overwegende:

1°. dat de akten van bekrachtiging van de bovenvermelde Staten te *Rome* zijn nedergelegd;

2°. dat de na te noemen landen tot het verdrag zijn toegetreden, te weten: *Servië, Britsch-Indië, Tunis, Peru, Mexico, Zweden, Australië, Perzië, Bulgarije, Canada, Algiers, Argentinië, Turkeije* en *Bolivia;*

Op de voordracht van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken van 30 Mei 1912, n°. 9287, Directie van het protocol;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de bekendmaking in het *Staatsblad* te bevelen van bedoeld verdrag en van de vertaling daarvan. (1)

Onze Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur, zijn, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering der bepalingen van meergemeld bedrag belast.

Het Loo, den 4den Juni 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(*get.*) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

(*Uitgeg.* 15 *Juni* 1912.)

VERTALING.

REGELING.

De Regeeringen van *België, Brazilië, Spanje, de Vereenigde Staten van Amerika*, de *Fransche Republiek, Groot-Britannië* en *Ierland, Italië, Nederland, Portugal, Rusland, Zwitserland* en van Zijne Hoogheid den Kredive van *Egypte*, het nuttig geoordeeld hebbende over te gaan tot de oprichting van het Internationaal Gezondheidsbureau, bedoeld in de Sanitaire Conventie van *Parijs* van den 3den December 1903, hebben besloten te dien einde eene regeling te treffen en zijn overeengekomen als volgt:

Art. I. De hooge Contracteerende Partijen verbinden zich een Internationaal Gezondheidsbureau te stichten en te onderhouden, waarvan de zetel te *Parijs* is.

II. Het Bureau oefent zijne werkzaamheden uit onder het gezag en het toezicht van een comité, gevormd uit afgevaardigden der Contracteerende Regeeringen. De samenstelling en werkzaamheden van dat comité, alsmede de inrichting en bevoegdheid van het Bureau, worden bepaald door de organieke statuten, welke als bijlage aan deze regeling zijn toegegevoegd en welke beschouwd worden als daarmede één geheel uit te maken.

III. De kosten van inrichting, alsmede de jaarlijksche uitgaven voor de werking en het onderhoud van het Bureau worden gedekt door de bijdragen der Contracteerende Staten, vastgesteld onder de voorwaarden vermeld in de in artikel II bedoelde organieke statuten.

IV. De bijdragen der Contracteerende Staten worden door dezen in den aanvang van elk jaar door tusschenkomst van het Ministerie van Buitenlandsche Zaken der Fransche Republiek gestort in de Deposito- en Consignatiekas te *Parijs*, waaruit zij, naar gelang der behoeften, zullen worden betrokken op bevelschriften tot betaling van den directeur van het Bureau.

V. De Hooge Contracteerende Partijen behouden zich de bevoegdheid voor om in gemeen overleg in deze regeling de wijzigingen te brengen, waarvan de ondervinding het nut heeft aangetoond.

VI. De Regeeringen, welke deze regeling niet onderteekend hebben, kunnen op hunne aanvrage daartoe toetreden. Deze toetreding zal langs diplomatieken weg ter kennis der Italiaansche Regeering gebracht worden en door deze aan de andere Contracteerende Regeeringen; zij sluit in de verplichting om bij te dragen in de kosten van het Bureau, onder de voorwaarden, vermeld in artikel III.

VII. De tegenwoordige regeling zal bekrachtigd worden en de akten van bekrachtiging zullen zoo spoedig mogelijk te *Rome* worden nedergelegd; zij zal in werking treden te rekenen van den dag dat de nederlegging der akten van bekrachtiging geschied zal zijn.

VIII. De tegenwoordige regeling wordt gesloten voor een tijdvak van zeven jaren. Na het verstrijken van dien termijn zal zij van kracht blijven gedurende verdere tijdvakken van zeven jaren voor de Staten, welke niet één jaar vóór het verstrijken van elk tijdperk hun voornemen hebben te kennen gegeven, om voor zooveel hen betreft, hare werking te doen ophouden.

Ten blijke waarvan de ondergeteekenden, daartoe behoorlijk gemachtigd, de tegenwoordige regeling hebben vastgesteld en van hunne zegels voorzien.

Gedaan te *Rome*, den negenden December negentienhonderd en zeven, in één enkel exemplaar, hetwelk in de archieven van de Itali-

(1) Hierna is alleen de vertaling opgenomen.

aansche Regeering zal blijven berusten en waarvan voor eensluidend gewaarmerkte afschriften langs diplomatieken weg aan de Contracteerende Partijen gezonden zullen worden.

Voor België:
(*L.S.*) E. BECO.
(*L.S.*) O. VELGHE.

Voor Brazilië:
(*L.S.*) DR. EGYDIO DE SALLES GUERRA.
(*L.S.*) DR. HENRIQUE DE ROCHA LIMA.

Voor Spanje:
(*L.S.*) MANUEL DE TOLOSA LATOUR.
(*L.S.*) PABLO SOLER.

Voor de Vereenigde Staten:
(*L.S.*) A. M. DE LAUGHLIN.
(*L.S.*) R. S. REYNOLDS HITT.

Voor Frankrijk:
(*L.S.*) CAMILLE BARRÈRE.
(*L.S.*) J. DE CAZOTTE.
(*L.S.*) ER. RONSSIN.

Voor Groot-Britannië:
(*L.S.*) THÉODORE THOMSON.
(*L.S.*) B. FRANKLIN.

Voor Italië:
(*L.S.*) ROCCO SANTOLIQUIDO.
(*L.S.*) ADOLFO COTTA.

Voor Nederland:
(*L.S.*) H. VAN WEEDE.

Voor Portugal:
(*L.S.*) M. DE CARVALHO E VASCONCELLOS.

Voor Rusland:
(*L.S.*) Baron KORFF.

Voor Zwitserland:
(*L.S.*) J. B. PIODA.

Voor Egypte:
(*L.S.*) IBRAHIM NEGUIB.
(*L.S.*) MARC ARMAND RUFFER.

BIJLAGE.

Organieke statuten van het Internationaal Gezondheidsbureau.

Art. 1. Er is te Parijs opgericht een Internationaal Gezondheidsbureau, ressorteerende onder de Staten, welke zich verbinden daarvan deel uit te maken.

Art. 2. Het Bureau mag zich op geenerlei wijze mengen in het Bestuur der verschillende Staten.

Het is onafhankelijk van de overheden van het land, waarin het gevestigd is.

Het voert rechtstreeks briefwisseling met de hoogere gezondheidsautoriteiten in de verschillende landen en met de Gezondheidsraden. (1)

Art. 3. De Regeering der Fransche Republiek zal, op aanvrage van het Internationaal Comité, bedoeld in art. 6, de noodige maatregelen nemen ten einde het Bureau te doen erkennen als instelling van openbaar nut.

Art. 4. Het hoofddoel van het Bureau is het verzamelen en ter kennis brengen der Contracteerende Staten van feiten en bescheiden van algemeenen aard betreffende de openbare gezondheid, in het bijzonder wat besmettelijke ziekten aangaat, met name cholera, pest en gele koorts, alsmede de maatregelen, genomen ter bestrijding dier ziekten.

Art. 5. De Regeeringen geven aan het Bureau kennis van de door haar genomen maatregelen ter uitvoering van de internationale sanitaire conventies. Het Bureau geeft de wijzigingen aan, waarvan het aanbrengen in de bepalingen van die conventies aanbeveling zoude kunnen verdienen.

Art. 6. Het Bureau staat onder leiding en toezicht van een Internationaal Comité, hetwelk samengesteld is uit technische vertegenwoordigers, aan te wijzen door de Contracteerende Staten, naar reden van één vertegenwoordiger voor elken Staat. Aan elken Staat wordt een aantal stemmen toegekend, in omgekeerde verhouding tot het nummer der klasse, in welke hij gerangschikt is, wat betreft zijne bijdrage in de uitgaven van het Bureau. (Zie art. 11.)

Art. 7. Het Comité van het Bureau vergadert op gezette tijden ten minste éénmaal per jaar; de duur van elke zitting is onbepaald. De leden van het Comité kiezen bij geheime stemming een Voorzitter, wiens mandaat drie jaren duurt.

Art. 8. De werking van het Bureau wordt verzekerd door een bezoldigd personeel, bestaande uit:

een Directeur,
een Secretaris-Generaal,
de noodige beambten voor den dienst van het Bureau.

Het personeel van het Bureau mag geene andere bezoldigde betrekking bekleeden.

De Directeur en de Secretaris-Generaal worden door het Comité benoemd.

De Directeur woont de zittingen van het Comité bij met raadgevende stem.

De benoeming en het ontslag van alle, om het even welke beambten, geschiedt door den directeur, die daarvan rekenschap geeft aan het Comité.

Art. 9. De inlichtingen, door het Bureau verzameld, worden ter kennis van de Contracteerende Staten gebracht door middel van een „Bulletin" of door afzonderlijke mededeelingen,

(1) De term „Gezondheidsraad" slaat op de Raden te Alexandrië, Constantinopel, Tanger, Teheran, en op alle andere Raden, welke belast zouden kunnen worden met de uitvoering van internationale sanitaire conventies.

welke hun, hetzij ambtshalve, hetzij op aanvraag, worden toegezonden. Bovendien geeft het Bureau op gezette tijden een overzicht van de uitkomsten zijner verrichtingen in officieele rapporten, welke aan de Contracteerende Staten worden toegezonden.

Art. 10. Het „Bulletin", dat minstens éénmaal in de maand verschijnt, maakt in het bijzonder melding van:

1°. de wetten en reglementen van algemeenen en plaatselijken aard, betreffende aanstekelijke ziekten, uitgevaardigd in de verschillende landen;

2°. inlichtingen betreffende het verloop van besmettelijke ziekten;

3°. inlichtingen betreffende de uitvoering van werken of maatregelen, genomen in het belang der plaatselijke gezondheid;

4°. de statistieken, van belang voor de openbare gezondheid;

5°. bibliographische aanwijzingen.

De Fransche taal is de officieele taal van het Bureau en van het Bulletin. Het Comité zal kunnen bepalen dat gedeelten van het Bulletin in andere talen zullen verschijnen.

Art. 11. De uitgaven, noodig voor de werking van het Bureau en geschat op 150,000 francs per jaar, worden gedragen door de Staten, welke de overeenkomst hebben geteekend en waarvan de bijdrage vastgesteld wordt volgens de hieronder volgende klassen:

1ste klasse: *Brazilië, Spanje, de Vereenigde Staten, Frankrijk, Groot-Britannië en Ierland, Britsch-Indië, Italië, Rusland*, naar reden van 25 eenheden;

2de klasse: naar reden van 20 eenheden;

3de klasse: *België, Egypte, Nederland*, naar reden van 15 eenheden;

4de klasse: *Zwitserland*, naar reden van 10 eenheden;

5de klasse: naar reden van 5 eenheden;

6de klasse: naar reden van 3 eenheden.

De hierboven bedoelde som van 150,000 francs mag niet overschreden worden zonder toestemming der Mogendheden, welke de overeenkomsten geteekend hebben.

Het staat elken Staat vrij, zich later in eene hoogere klasse te doen inschrijven. De Staten, die later tot de overeenkomst zullen toetreden, kiezen de klasse, in welke zij zich wenschen te doen inschrijven.

Art. 12. Van de jaarlijksche inkomsten wordt een bedrag ingehouden tot stichting van een reservefonds. Het totaal dier reserve, welke het bedrag der jaarlijksche begrooting niet mag overschrijden, wordt belegd in Staatsfondsen van den eersten rang.

Art. 13. De leden van het Comité ontvangen uit de gelden bestemd voor de werking van den dienst eene vergoeding voor reis- en verblijfkosten. Zij ontvangen buitendien presentiegeld voor elk zitting, welke zij bijwonen.

Art. 14. Het Comité stelt het bedrag vast, hetwelk jaarlijks op zijne begrooting zal worden uitgetrokken ter verzekering van een pensioen aan het personeel van het Bureau.

Art. 15. Het Comité stelt de jaarlijksche begrooting vast en keurt de rekening en verantwoording der uitgaven goed. Het stelt het organiek reglement betreffende het personeel vast, benevens alle maatregelen, noodig voor de werking van het Bureau.

Dat reglement, alsmede die maatregelen worden door het Comité medegedeeld aan de Contracteerende Regeeringen; zonder de toestemming dezer laatsten kunnen het reglement en de maatregelen niet gewijzigd worden.

Art. 16. Een overzicht over het geldelijk beheer van het Bureau wordt jaarlijks na de sluiting van het dienstjaar aan de Contracteerende Regeeringen aangeboden.

Voor België:
E. Beco.
O. Velghe.

Voor Brazilië:
Dr. Egydio de Salles Guerra.
Dr. Henrique de Rocha Lima.

Voor Spanje:
Manuel de Tolosa Latour.
Pablo Soler.

Voor de Vereenigde Staten:
A. M. de Laughlin.
R. S. Reynolds Hitt.

Voor Frankrijk:
Camille Barrère.
J. de Cazotte.
Er. Ronssin.

Voor Groot-Britannië:
Théodore Thomson.
B. Franklin.

Voor Italië:
Rocco Santoliquido.
Adolfo Cotta.

Voor Nederland:
H. van Weede.

Voor Portugal:
M. de Carvalho e Vasconcellos.

Voor Rusland:
Baron Korff.

Voor Zwitserland:
J. B. Pioda.

Voor Egypte:
Ibrahim Neguib.
Marc Armand Ruffer.

5 *Juni* 1912. BESLUIT, tot nadere wijziging en aanvulling van het Algemeen Reglement Vervoer 1901. S. 180.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 7 October 1911, n°. 241, afdeeling Spoorwegen;

Gelet op artikel 27 der wet van 9 April 1875 (*Staatsblad* n°. 67), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 8 April 1893 (*Staatsblad* n°. 62);

Den Raad van State gehoord (advies van 5 December 1911, n°. 32);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 1 Juni 1912, n°. 218, afdeeling Spoorwegen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de bijlage B tot het Algemeen Reglement Vervoer 1901, vastgesteld bij Ons besluit van 4 Januari 1901 (*Staatsblad* n°. 20), laatstelijk aangevuld bij Ons besluit van 12 April 1912 (*Staatsblad* n°. 144), te wijzigen en aan te vullen als volgt:

I. de bepalingen sub XIV te vervangen door de volgende:

Organische nitroverbindingen, welke onder den invloed van stoot, wrijving of ontsteking niet gevaarlijker zijn dan zuiver pikrinezuur, en gedurende 48 uur aan eene temperatuur van 75° Celsius blootgesteld, geene gewichtsverandering ondergaan, te weten:

a. *In water onoplosbare geen ontplofbare zouten vormende:*

trinitrotoluol, ook vermengd met dinitrotoluol, terpentijn en ten hoogste 0.5 pCt. collodiumwol (plastrotyl),

trotyl (door omkristalliseeren in bijna chemisch zuiveren staat verkregen trinitrotoluol),

trinitroxylol,

trinitromesitylen,

trinitropseudocumol,

trinitrobenzol,

trinitrochlorbenzol,

trinitroaniline,

trinitronaphthaline,

tetranitronaphthaline,

hexanitrodiphenylamine,

b. *In water oplosbare:*

pikrinezuur,

trinitrocresol,

trinitronaphtol,

tetranitronaphtol,

alsmede mengsels der onder *a* en *b* genoemde stoffen worden onder de navolgende voorwaarden ten vervoer toegelaten:

1. Deze stoffen moeten in sterke, dichte, goed gesloten houten pakmiddelen vast verpakt zijn; de deksels mogen alleen met behulp van houtschroeven zijn vastgezet; in plaats van de houten emballage mogen ook z. g. n. Amerikaansche vaten (van geperst papier) gebezigd worden. Voor de verpakking der onder *b* genoemde stoffen mag geen lood gebezigd worden.

2. De kisten en vaten moeten voorzien zijn van een opschrift, dat den inhoud duidelijk vermeldt.

3. Op den vrachtbrief moet door den afzender eene verklaring zijn gesteld, waaruit blijkt, dat aan bovenstaande voorschriften is voldaan. Verder moet elke zending vergezeld zijn van eene verklaring van een bij de spoorwegonderneming bekend scheikundige, inhoudende dat de te vervoeren stof voldoet aan de daarvoor in dit nummer gestelde eischen.

4. De in dit nummer genoemde stoffen worden niet ten vervoer als ijlgoed aangenomen.

5. Met personentreinen mogen zij niet vervoerd worden en met gemengde treinen slechts op die lijnen, waar geene goederentreinen loopen.

6. Het vervoer moet steeds in gesloten wagens geschieden. Voor het vervoer der onder *b* genoemde stoffen mogen wagens, die met lood bekleed of met lood afgedekt zijn, niet gebezigd worden.

7. De in dit nummer genoemde goederen mogen noch met licht ontvlambare goederen, noch met patronen, vuurwerk, ontplofbare ontstekingsmiddelen of lonten in één wagen geladen worden. Ook mogen de onder *b* genoemde stoffen niet met lood in denzelfden wagen geladen worden.

II. achter de bepaling sub XLV op te nemen:

XLV*a*.

Samengeperste stikstof en samengeperste lucht worden onder de navolgende voorwaarden ten vervoer aangenomen:

1. Deze stoffen mogen slechts ten vervoer worden aangeboden in goed sluitende houders van wel- of vloeijzer of van gegoten staal zonder naad. Ter bescherming der houders mogen kisten gebruikt worden. De wanddikte van nieuwe houders moet zoodanig bepaald worden, dat in de zwakste plekken bij de beproeving geene spanning ontstaat, die meer bedraagt dan $^1/_5$ van hare trekvastheid.

2. Voor flesschen of houders, mits van ten hoogste 21 c.M. middellijn (binnenwerks) en van ten hoogste 2 M. lengte, zijn hoogere spanningen veroorloofd; evenwel moet de

wanddikte van nieuwe flesschen ten minste zoodanig genomen worden, dat in de zwakste plek bij de beproeving geene spanning ontstaat, hooger dan 30 K.G. per m.M². Daarenboven mag de spanning, die op de zwakste plek van den wand uit den beproevingsdruk te berekenen valt, nooit meer zijn dan $^2/_3$ van de strekgrens, afgeleid uit trekproeven op strooken, genomen van afgewerkte houders. Materiaal, waarvan de strekgrens hooger ligt dan 45 K.G. per m.M²., of waarvan de uitrekking bij 100 m.M. meetlengte bij de trekproef minder dan 12 pCt. bedraagt, wordt niet toegelaten. In geval van twijfel geldt als strekgrens eene blijvende lengteverandering van de proefstaaf boven 0,2 pCt. der oorspronkelijke meetlengte. De wanddikte van den houder mag niet minder dan 3 m.M. bedragen.

3. Nieuwe houders moeten vóór het gebruik door een van overheidswege gemachtigden deskundige, wat aangaat den aard van het materiaal en de hoedanigheid van vervaardiging, beproefd worden, alsook aan een waterdrukproef worden onderworpen. De waterdrukproef moet op elken houder, de beide andere proeven op ten minste één van elke 200 houders worden toegepast. Flesschen z.g.n. „Bomben", moeten vóór de beproeving zorgvuldig worden uitgegloeid.

4. De bij de waterproef te bezigen inwendige druk moet 50 pCt. hooger zijn dan de vullingsdruk.

5. De drukproef moet elke 5 jaar worden herhaald. Bij de herbeproeving is het niet noodig de houders uit te gloeien.

6. Bij het doen van de drukproeven moeten toestellen aanwezig zijn, welke het mogelijk maken den druk zonder stooten op te voeren. De houders moeten de drukproef doorstaan zonder blijvende vormverandering te ondergaan of lekkage te vertoonen. De houders moeten van ten minste ééne klep tot het vullen en ledigen voorzien zijn.

7. Op de houders moeten op duurzame en goed zichtbare wijze worden vermeld:

a. de hoogte van den toegelaten druk;

b. de datum der jongste beproeving en het stempel van den deskundige, die de beproeving heeft ondernomen.

8. De toegelaten hoogste vullingsdruk der houders bedraagt bij 17.5° Celsius 200 atmosfeeren overdruk.

9. Niet in kisten verpakte houders moeten van eene inrichting voorzien zijn, welke het rollen verhindert. Hunne kleppen moeten voorzien zijn van kappen van smeedijzer, staal of smeedbaar gietijzer. Kleppen, die aan de binnenzijde van den hals der flesch aangebracht en door een opgeschroefden, goed geplaatsten metalen stop beschut zijn, behoeven geen kap.

10. Op de kisten moet de inhoud duidelijk vermeld staan.

11. Bij elke zending moet de afzender desverlangd den in de houders aanwezigen druk door een juist wijzenden manometer aantoonen. De uitkomsten van het hierbedoelde onderzoek moeten door den spoorwegbeambte in het kort op den vrachtbrief worden vermeld.

12. De colli moeten zonder stooten of schokken behandeld worden; ook mogen zij niet aan de inwerking van de zonnestralen of van kachelwarmte blootgesteld worden.

13. Het vervoer geschiedt:

a. op open wagens,

indien de aanbieding plaats heeft in voor het vervoer over de gewone wegen bijzonder ingerichte voertuigen, welke met dekkleeden volkomen gedekt zijn;

b. in gesloten wagens,

in elk ander geval.

14. De houders moeten zoodanig in den spoorwagen geplaatst worden, dat zij niet omvallen of daaraf rollen kunnen.

III. In den aanhef van de bepaling sub LIV in te lasschen:

a. voor de woorden *Ammonium Carboniet*":

Aldorfit (mengsel van ammoniaksalpeter, meel en ten hoogste 17 pCt. trinitrotoluol);

b. voor de woorden „*Favier-mijnkruit*":

Dorfit (mengsel van ammoniaksalpeter, chloornatrium, meel, ten hoogste 17 pCt. trinitrotoluol en ten hoogste 5 pCt kalisalpeter).

IV. achter de bepaling sub LIV*a* op te nemen:

LIV*b*.

Patronen, vervaardigd uit cheddit (mengsel van ten hoogste 80 pCt. kalium-chloraat of ten hoogste 75 pCt. natrium-chloraat met nitronaphtaline, dinitrotoluol en ten minste 5 pCt. ricinusolie, ook met toevoeging van parraffine), hetwelk onder den invloed van stoot, wrijving en ontsteking niet gevaarlijker zijn mag dan cheddit van de volgende samenstelling: 79 pCt. kaliumchloraat, 1 pCt. nitronaphtaline, 15 pCt. dinitrotoluol en 5 pCt. ricinusolie, worden onder de navolgende voorwaarden ten vervoer toegelaten:.

A. *1.* De patronen moeten met paraffine of ceresine overtrokken of in met paraffine of ceresine gedrenkt papier gewikkeld zijn en door eene stevige papieromhulling tot pakketten

van een gewicht van ten hoogste 2½ K.G. vereenigd zijn. De pakketten moeten in sterke, dichte, goed gesloten houten kisten stevig verpakt zijn. De in de kisten eventueel open blijvende ruimten moeten met geschikte pakmiddelen zoodanig opgevuld zijn, dat de pakketten niet bewegen kunnen. De tot verbinding der kistwanden gebruikte ijzeren spijkers moeten verzinkt zijn.

2. De inhoud van een kist mag ten hoogste 25 K.G. bedragen.

3. De kisten moeten voorzien zijn van een opschrift, dat den inhoud duidelijk vermeldt.

4. Cheddit mag niet in eenzelfden wagen worden geladen met ontstekingsmiddelen of met zwavel-, zout- of salpeterzuren.

5. Kleinere zendingen cheddit mogen slechts tot een gezamenlijk gewicht van ten hoogste 200 K.G. in denzelfden wagen geladen worden. De aanneming ten vervoer kan dienovereenkomstig beperkt worden.

6. Elke zending cheddit moet vergezeld zijn van eene door een bij het spoorwegbestuur bekend scheikundige opgemaakte verklaring, waaruit blijkt dat het cheddit, wat samenstelling en schokveiligheid betreft, voldoet aan de in dit voorschrift gestelde eischen. Bovendien moet op den vrachtbrief eene door den afzender onderteekende verklaring voorkomen, waaruit blijkt, dat de zending, wat verpakking betreft, voldoet aan de in dit voorschrift gestelde eischen.

7. Voor het vervoer moeten gesloten goederenwagens gebezigd worden.

8. Cheddit mag niet als ijlgoed ten vervoer worden aangeboden,

9. Het wordt, behoudens het onder B bepaalde, slechts tot een gewicht van ten hoogste 200 K.G. ten vervoer als stukgoed aangenomen.

B. *1.* Wordt cheddit bij hoeveelheden boven 200 K.G. ten vervoer aangeboden, dan zijn, behalve de onder A genoemde, ook de volgende voorwaarden in acht te nemen:

2. Wanneer het vervoer niet met extra-treinen geschiedt, kan de aanneming ten vervoer vooraf beperkt worden tot bepaalde dagen en bepaalde treinen.

3. De vracht moet bij de aanbieding ten vervoer betaald worden.

4. Zendingen onder rembours zijn van het vervoer uitgesloten.

5. De aangifte van het belang bij tijdige aflevering is niet toegestaan.

6. Van elke zending moet — behoudens de voor ieder bijzonder geval met de spoorwegbesturen overeengekomen andere bepalingen — ten minste één dag vóór de aanbieding ten vervoer, met een nauwkeurig en volledig afschrift van den vrachtbrief aangifte gedaan worden aan het station van afzending; de zending mag slechts op het door dit station schriftelijk aangegeven uur ten vervoer worden aangeboden.

7. Van zendingen met extra-treinen moet ten minste 8 dagen vóór de aanbieding ten vervoer, onder opgave van het station van bestemming, aangifte worden gedaan aan den spoorwegdienst, door welke de afzending moet plaats hebben.

8. Op de vrachtbrieven mogen geen andere goederen voorkomen. Het woord „Cheddit" moet daarin met rooden inkt zijn onderstreept. Op de vrachtbrieven moet behalve het aantal, de soort, de merken en de nummers der colli, ook het brutogewicht van elk collo vermeld zijn.

9. Voor het vervoer mogen slechts gebruikt worden wagens met veerkrachtige stoot- en trekinrichtingen, een stevig dak, dichte wanden, goed sluitende deuren, doch zooveel doenlijk zonder remtoestellen.

10. Wagens, waarbij aan den binnenkant ijzeren spijkers, schroeven, moeren enz, uitsteken, mogen voor het vervoer niet gebruikt worden.

11. Deuren en eventueel aanwezige vensters in de wagens moeten gesloten gehouden en de openingen dichtgemaakt worden. Hiervoor mag geen papier of licht ontbrandbare stof gebruikt worden.

12. Voor dergelijke zendingen mogen niet gebruikt worden wagens, waarvan de draagmetalen eerst kortelings zijn vernieuwd, of die spoedig naar de werkplaatsen zullen worden gezonden ten einde te worden nagezien.

13. De zendingen moeten van het station van afzending af tot aan het station van bestemming in denzelfden wagen worden vervoerd en mogen slechts ingeval van de uiterste noodzakelijkheid onderweg worden overgeladen.

14. De met cheddit beladen wagens moeten uiterlijk kenbaar zijn aan vierkante zwarte vlaggen met een witte „B", welke vlaggen duidelijk zichtbaar boven aan de voor en achterzijde of aan de beide zijkanten dier wagens moeten geplaatst zijn.

15. De kisten moeten in de wagens zoodanig zijn vastgelegd, dat zij beveiligd zijn tegen schuren, schudden, stooten of omkantelen en niet uit de hoogere lagen kunnen vallen.

16. De wagens mogen slechts voor $^2/_3$ gedeelte van hun draagvermogen beladen worden.

17. Slechts hoeveelheden tot een gewicht van ten hoogste 1000 K.G. mogen te zamen

met andere goederen geladen worden en dan nog alleen, wanneer deze laatste niet licht ontvlambaar zijn en niet vóór de ontplofbare stoffen gelost moeten worden.

18. Het laden mag nimmer geschieden van uit de goederenloodsen, of van af de los- en laadplaatsen, maar moet plaats hebben op zoover mogelijk verwijderde zijsporen en zoo kort mogelijk voor het vertrek van den trein, waarmede het vervoer zal geschieden. Het laden moet van wege den afzender, onder deskundig toezicht geschieden. De bijzondere ladingsbenoodigdheden en waarschuwingsteekens (dekkleeden, vlaggen, enz.) moeten door den afzender verstrekt en met de goederen aan den ontvanger afgeleverd worden.

19. Het publiek mag niet tot de laadplaatsen worden toegelaten. Deze laadplaatsen moeten, wanneer bij uitzondering bij donker gelost of geladen wordt, verlicht zijn door vaste en hoogstaande lantaarns, waarin evenwel geen petroleum mag worden gebrand.

20. Bij het laden en lossen moeten zorgvuldig alle schokken vermeden worden. De kisten mogen derhalve niet gegooid of gekanteld worden.

21. Gedurende het laden en tijdens het vervoer mag in of bij de met cheddit geladen wagens geen vuur of open licht gehouden, noch gerookt worden.

22. Voorbijrijdende locomotieven moeten de vuurdeur en de trekkleppen van den aschbak gesloten houden; ook mag de blaaspijp niet vernauwd worden. Rijdt een locomotief voorbij, terwijl men bezig is den wagen met cheddit te beladen, dan moeten de wagendeuren gesloten gehouden en moet het zich buiten den wagen bevindende deel van de lading door een dekkleed tegen brandgevaar beschermd worden, terwijl ook het laden gestaakt moet worden.

23. Met cheddit beladen wagens mogen, zoowel op het station van afzending als ook op de tusschenstations en op het station van bestemming slechts dan door de locomotief voortbewogen worden, wanneer zich tusschen de wagens en de locomotief ten minste vier niet met licht-ontvlambare voorwerpen beladen wagens bevinden. Steenkolen, bruinkolen, cokes en hout zijn in den zin van deze bepaling niet als lichtontvlambaar te beschouwen.

24. Wagens met cheddit geladen mogen nimmer afgestooten worden en moeten ook bij het aankoppelen met de grootste voorzichtigheid behandeld worden.

25. Bij een langdurig oponthoud op tusschenstations moeten de wagens op zoover mogelijk verwijderde zijsporen gebracht worden. Indien het te voorzien is, dat het oponthoud langer dan één uur zal duren, moet daarvan kennis gegeven worden aan den burgemeester.

26. Het vervoer mag nooit met personentreinen geschieden, met gemengde treinen alleen op die lijnen, waar geene goederentreinen rijden.

27. In goederentreinen en gemengde treinen mogen niet meer dan acht met cheddit beladen assen vervoerd worden. Grootere hoeveelheden mogen slechts met extratreinen vervoerd worden.

28. Wagens met cheddit moeten in de treinen zoover mogelijk van de locomotief geplaatst worden, met dien verstande echter, dat achter deze wagens nog drie wagens volgen, die niet met licht brandbare stoffen beladen zijn. Ten minste vier dergelijke wagens moeten geplaatst zijn vóór de met cheddit beladen wagens. Deze laatste moeten onderling en met de voorafgaande en volgende wagens stevig gekoppeld zijn, terwijl de koppeling op ieder tusschenstation, waar het oponthoud het toelaat, zorgvuldig moet worden nagezien.

29. De remmen mogen niet bediend worden in de met cheddit beladen wagens, noch wanneer het vervoer met gewone treinen geschiedt, in de eerstvoorgaande en eerstvolgende wagens. Daarentegen moet de wagen aan het einde van den trein voorzien zijn van een rem, welke moet worden bediend.

30. Bij aanbieding ten vervoer van meer dan eene wagenlading is de afzender gehouden de goederen te doen begeleiden, ten einde de bijzondere bewaking daarvan te verzekeren. De begeleiders mogen gedurende het vervoer noch in noch op de met cheddit beladen wagens plaats nemen.

31. Alle stations, welke onderweg aangedaan worden, benevens het personeel der treinen, die gekruist of voorbijgereden worden, moeten door het spoorwegbestuur tijdig in kennis worden gesteld met het vertrek en de aankomst der zendingen, opdat elk onnoodig oponthoud vermeden, het gevaar, dat kan ontstaan uit den aard van het spoorwegvervoer, zooveel mogelijk verminderd en iedere andere aanleiding tot gevaar voorkomen wordt.

32. Wanneer eene zending op eenen anderen spoorweg moet overgaan, dan moet het betrokken bestuur zoo spoedig mogelijk in kennis worden gesteld met de te verwachten komst daarvan.

33. Van de aankomst der zendingen moet aan den geadresseerde kennis worden gegeven door het station van bestemming, hetwelk door een der voorgelegen stations, onder opgave

van den trein, met de aankomst van de zending in kennis zal zijn te stellen. Deze kennisgeving moet vooraf en bovendien onmiddellijk na aankomst op het station van bestemming gegeven worden.

34. De inontvangstneming moet geschieden binnen drie uren, het lossen binnen negen daarop volgende uren na aankomst der zending en kennisgeving.

35. Zendingen onder geleide, die door den geadresseerde niet binnen de voorgeschreven drie uren zijn in ontvangst genomen, moeten zonder verwijl door de begeleiders worden overgenomen.

36. Wanneer de goederen twaalf uren na aankomst niet zijn afgehaald, moeten zij aan den burgemeester ter verdere beschikking worden overgegeven en door of van wege dezen onverwijld van het stationsterrein worden weggevoerd. Deze overgave heeft eveneens — zoo noodig ook op onderweg gelegen stations — plaats, als de zending in zulk een toestand is geraakt, dat verder verblijf op het station of doorzending daarvan gevaarlijk wordt geacht.

37. De zending moet, zoolang zij nog niet in ontvangst is genomen, onder bijzondere bewaking gesteld worden.

38. Het lossen en eventueel opslaan mag niet geschieden op de losplaatsen of perrons, of in de goederenloodsen of bergplaatsen, doch alleen op zoover mogelijk verwijderde zijsporen of in op voldoenden afstand van de goederenloodsen gelegen bergplaatsen, die niet gelijktijdig voor eenig ander doel gebezigd worden, met inachtneming van de boven omtrent het beladen gegeven voorschriften.

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 5den Juni 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 21 *Juni* 1912.)

---

5 *Juni* 1912. BESLUIT, houdende nadere aanwijzing der kringen om branderijen, waar peilingen kunnen verricht worden. S. 181.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 1 Mei 1912, n°. 105, Accijnzen;

Gezien artikel 123 der wet van 20 Juni 1862 (*Staatsblad* n°. 62), houdende bepalingen omtrent den accijns op het binnenlandsch gedistilleerd;

Herzien de Koninklijke besluiten van 21 Juli 1882 (*Staatsblad* n°. 115), 6 Mei 1885 (*Staatsblad* n°. 116), 25 April 1888 (*Staatsblad* n°. 77), 20 November 1897 (*Staatsblad* n°. 214), en Onze besluiten van 10 September 1898 (*Staatsblad* n°. 209), 3 April 1900 (*Staatsblad* n°. 41) en 8 Augustus 1910 (*Staatsblad* n°. 250);

Den Raad van State gehoord (advies van 21 Mei 1912, n°. 15);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 30 Mei 1912, n°. 50, Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Met intrekking van voornoemde besluiten, worden de hierna vermelde gemeenten of gedeelten van gemeenten aangewezen als te vallen binnen den omtrek van branderijen, bedoeld bij artikel 123 der voormelde wet van 20 Juni 1862 (*Staatsblad* n°. 62):

Provincie *Noord-Brabant.*

Bergen op Zoom. Het gedeelte der gemeente, begrensd door den dijk van den *Geertruidapolder, den Havendijk, de Gekanaliseerde Zoom, de tramlijn Bergen op Zoom—Tholen, de Oranje-Nassaustraat, de Mineurstraat, de Gevangenpoortstraat, de Lievevrouwenstraat, de Londenstraat, de Molenstraat, het Geertruidaplein* (*Oostzijde*) en de rechte lijn van den zuidoostelijken hoek van dat plein naar het meest oostelijke punt van den voormelden dijk van *den Geertruidapolder.*

Zevenbergen. Het gedeelte der gemeente, ingesloten door de buitenzijde van den *Spaarndamschen Dijk,* door de buitenzijde van den *Gelderschen Dijk,* door den *Trekvliet,* door de rechte lijn, loopende van het vereenigingspunt van den *Trekvliet* en het *Zwanengat* eenerzijds en het perceel kadastrale sectie K. n°. 192 anderzijds, door de buitenzijde van den weg langs de *Afgebrande Hoef,* door de lijn loopende van het vereenigingspunt van dezen weg en den *Markdijk,* loodrecht op de rivier *De Mark,* door de rivier *De Mark,* door de grensscheiding tusschen de gemeenten *Zevenbergen* en *Klundert,* door de buitenzijde van den *Dikkendijk* en door de rechte lijn, loopende van het meest oostelijke punt van dezen dijk naar het meest westelijke punt van den reeds genoemden *Spaarndamschen Dijk;* wordende de bermen van de aangeduide dijken en van den aangeduiden weg in den kring begrepen.

Provincie *Zuid-Holland.*

Rotterdam. Het aan den rechter Maasoever gelegen gedeelte.

Schiedam. De geheele gemeente.
Overschie. De geheele gemeente.
Kethel en Spaland. De geheele gemeente.
Delft. De geheele gemeente.
Hof van Delft. Het stadsgedeelte.
Vrijenban. Het stadsgedeelte.

Provincie *Limburg.*

Oirsbeek. Het gedeelte der gemeente, dat ten zuidwesten van den Rijksweg *Sittard—Heerlen* ligt en begrensd wordt door de gemeenten *Schinveld* en *Amstenrade.*
Wittem. De kadastrale sectie *C.*

2. Is thans of later in de voormelde gemeenten of gedeelten daarvan en in de daaraan grenzende gemeenten, gedurende zes achtereenvolgende maanden of langer, geene enkele branderij in werking geweest, dan blijft of wordt de toepassing van dit besluit aldaar geschorst, zoolang het bedoeld buiten werking zijn van branderijen voortduurt.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 5den Juni 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,
(*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 19 *Juni* 1912.)

—

5 *Juni* 1912. BESLUIT, betreffende vrijdom van belasting voor azijn of houtzuur, bestemd ten gebruike voor de werkzaamheden in fabrieken van verfstoffen. S. 182.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 1 Mei 1912, n°. 106, Accijnzen;

Gezien artikel 7 der wet van 27 Juni 1876 (*Staatsblad* n°. 130);

Den Raad van State gehoord (advies van 21 Mei 1912, n°. 16);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 30 Mei 1912, n°. 51, Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

Er wordt vrijdom van belasting genoten voor azijn of houtzuur, bestemd ten gebruike voor de werkzaamheden in fabrieken van verfstoffen.

Ten aanzien van dien vrijdom zijn van toepassing de bepalingen, vervat in de artikelen 4 tot en met 27 van Ons besluit van 26 September 1911 (*Staatsblad* n°. 303).

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 5den Juni 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,
(*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 21 *Juni* 1912.)

—

5 *Juni* 1912. BESLUIT, houdende vrijdom van het invoerrecht voor houtgeest, voor uit houtgeest bereide of daarmede vermengde vloeistoffen en voor vaste stoffen die houtgeest bevatten, benoodigd in fabrieken of trafieken, waarin de houtgeest zoodanige bewerking ondergaat, dat hij uit het daarbij verkregen product niet weder is af te scheiden. S. 183.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 4 Mei 1912, n°. 100, Accijnzen;

Gezien artikel 4, litt. *c* der wet van 30 December 1910 (*Staatsblad* n°. 377), houdende bepalingen omtrent het belasten van houtgeest;

Den Raad van State gehoord, advies van 21 Mei 1912, n°. 17);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 30 Mei 1912, n°. 52, Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

Er wordt vrijdom verleend van het invoerrecht voor houtgeest, voor uit houtgeest bereide of daarmede vermengde vloeistoffen en voor vaste stoffen die houtgeest bevatten, benoodigd in fabrieken of trafieken, waarin de houtgeest zoodanige bewerking ondergaat, dat hij uit het daarbij verkregen product niet weder is af te scheiden.

Ten aanzien van dezen vrijdom zijn van toepassing de bepalingen, vervat in de artikelen 3 tot en met 11 van Ons besluit van 11 Augustus 1908 (*Staatsblad* n°. 284) of de bepalingen, die in bijzondere gevallen door Onzen Minister van Financiën zullen worden vastgesteld.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 5den Juni 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 19 *Juni* 1912.)

—

7 *Juni* 1912. BESLUIT, bepalende het tijdstip van in werking treden van de „Erfgooierswet 1912" (*Staatsblad* n°. 149). S. 184.

Bepaald op 1 *Juli* 1912.

—

7 *Juni* 1912. BESLUIT, houdende nadere bepalingen omtrent de vrijstelling van meting van Italiaansche schepen. S. 185.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 31 Mei 1912, n°. 55, Invoerrechten;

Gezien artikel 6 der wet van 3 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 101), het Koninklijk besluit van 21 Augustus 1875 (*Staatsblad* n°. 146) en Ons besluit van 18 September 1899 (*Staatsblad* n°. 208);

Herzien Ons besluit van 7 Januari 1901 (*Staatsblad* n°. 21);

Overwegende, dat sedert 10 Februari 1906 in *Italië* een nieuw reglement betreffende de meting van zeeschepen in werking is, waardoor enkele verschillen tusschen de Nederlandsche en Italiaansche metingsvoorschriften bestaande, zijn vervallen en dat *Italië* zich bereid heeft verklaard Nederlandsche schepen voorzien van een geldigen meetbrief, onder de noodige bepalingen van meting vrij te stellen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Van de meting in *Nederland* worden vrijgesteld de zeilschepen thuis behoorende in *Italië* en voorzien van een meetbrief door de bevoegde autoriteit in dat Rijk afgegeven sedert 10 Februari 1906.

2. Het bepaalde bij artikel 1 is ook van toepassing op stoomschepen, voorzien van een meetbrief afgegeven sedert het daarin genoemde tijdstip, met dien verstande, dat zoowel de scheepsmeters als de belanghebbende het recht hebben met betrekking tot den aftrek voor de beweegkracht toepassing te vorderen van de voorschriften hier te lande te dien aanzien geldende.

3. Indien ingevolge het bepaalde bij artikel 2 voor den aftrek voor de beweegkracht de Nederlandsche voorschriften worden toegepast, wordt een Nederlandsche meetbrief afgegeven, waarin vóór zooveel mogelijk de bijzonderheden uit den Italiaanschen meetbrief worden overgenomen.

Voor de opneming van ruimten, die werkelijk gemeten worden, worden de kosten in rekening gebracht volgens artikel 35, tweede lid, van het Koninklijk besluit van 21 Augustus 1875 (*Staatsblad* n°. 146).

4. Ten aanzien van schepen voorzien van meetbrieven afgegeven vóór 10 Februari 1906, blijven de bepalingen van Ons voormeld besluit van 7 Januari 1901 van kracht.

5. Dit besluit treedt in werking den 15den Juli 1912.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Dobbin, den 7den Juni 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 23 *Juni* 1912.)

—

7 *Juni* 1912. BESLUIT, tot herziening van het Reglement voor de Koninklijke Militaire Academie. S. 186.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog en van Koloniën van 21 Februari 1912, IIde Afd., n°. 81 en van 26 Februari 1912, Afd. C, 1ste Bureau, n°. 30;

Overwegende, dat de wenschelijkheid is gebleken, om het Reglement voor de Koninklijke Militaire Academie, vastgesteld bij het Koninklijk Besluit van 6 April 1895 (*Staatsblad* n°. 40), zooals dat Reglement bij verschillende Koninklijke besluiten werd gewijzigd en aangevuld, te herzien en opnieuw vast te stellen;

Den Raad van State gehoord (advies van den 16den April 1912, n°. 16);

Gezien het nader rapport van voornoemde Ministers van 24 Mei 1912, IIde Afd., n°. 313 en van 1 Juni 1912, Afd. C, 1ste Bureau, n°. 28;

Hebben goedgevonden en verstaan:

A. In te trekken:

1°. Het Koninklijk besluit van 6 April 1895 (*Staatsblad* n°. 40), met het daarbij vastgestelde Reglement voor de Koninklijke Militaire Academie;

2°. de Koninklijke besluiten van:
5 December 1898 (*Staatsblad* n°. 235),
26 Februari 1902 (*Staatsblad* n°. 39),
24 Mei 1904 (*Staatsblad* n°. 111),
10 Mei 1905, n°. 46,
3 Juni 1905, n°. 58,
11 Augustus 1905 (*Staatsblad* n°. 253),
15 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 194),
9 Juni 1908, n°. 57,
27 October 1908 (*Staatsblad* n°. 328),
22 April 1909 (*Staatsblad* n°. 115),
12 September 1910 (*Staatsblad* n°. 281) en van
29 Maart 1911 (*Staatsblad* n°. 99);
3°. de Koninklijke besluiten van:
21 October 1902 (*Staatsblad* n°. 189),
26 Juni 1906 (*Staatsblad* n°. 154) en van
7 Maart 1908 (*Staatsblad* n°. 83),
voor zooveel betreft de daarbij vastgestelde wijziging in het Reglement voor de Koninklijke Militaire Academie;

B. vast te stellen:
het bij dit Besluit gevoegde Reglement voor de Koninklijke Militaire Academie.

Onze Ministers van Oorlog en van Koloniën zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit Besluit, hetwelk, met het daarbij behoorend Reglement, in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en in afschrift aan den Raad van State zal worden medegedeeld.

Dobbin, den 7den Juni 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,

(*get.*) H. COLLIJN.

De Minister van Koloniën,

(*get.*) DE WAAL MALEFIJT.

(*Uitgeg.* 13 *Juli* 1912.)

REGLEMENT *voor de Koninklijke Militaire Academie, houdende bepalingen tot uitvoering van art.* 48 *der Wet van* 21 *Juli* 1890 (Staatsblad *n°.* 126), *gewijzigd bij de Wet van* 23 *Mei* 1910 (Staatsblad *n°.* 138).

EERSTE HOOFDSTUK.

INWENDIGE REGELING.

§ 1. *Algemeene bepalingen.*

Art. 1. Voor zooverre het afnemen van examens noodig is ter bepaling van de toelating tot de Koninklijke Militaire Academie worden deze hier te lande jaarlijks afgenomen in de maanden Juli en Augustus en, zoo noodig, in de eerste dagen van September, met dien verstande evenwel, dat zij minstens veertien dagen vóór de toelating, bedoeld bij art. 5, moeten zijn afgeloopen.

Het tijdstip waarop het toelatingsexamen aanvangt, wordt door den Minister van Oorlog bepaald.

Volgens bij Koninklijk besluit, in overeenstemming met dit reglement vast te stellen bepalingen, kan voorts aan jongelieden, die aan de bij art. 26 der wet gestelde eischen voldoen, worden vergund zich in Nederlandsch-Indië voor toelating tot de Koninklijke Militaire Academie aan te melden, doch alleen voor het wapen der infanterie bij het leger in Nederlandsch-Indië, aldaar het toelatingsexamen of het aanvullingsexamen, bedoeld in art. 77 van dit reglement, af te leggen en zich (zoo noodig) aan een rangschikkingsonderzoek te onderwerpen.

Het aantal, ten behoeve van deze jongelieden open te stellen plaatsen, bedraagt, in den regel, jaarlijks niet meer dan *zes*.

Voor zooveel de plaatsen, respectievelijk voor adspiranten hier te lande of in Nederlandsch-Indië, bij het wapen der infanterie van het Indische leger opengesteld, niet worden vervuld, kunnen deze worden ingenomen door jongelieden, die in Nederlandsch-Indië of hier te lande voor toelating bij vermeld wapen in aanmerking komen.

In verband daarmede zendt de Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië onmiddellijk na afloop van het aldaar gehouden toelatings (aanvullings)- examen en rangschikkingsonderzoek, of, indien geen dezer examens noodig is, na verstrijking van het voor de aanmelding vastgestelde tijdstip, aan den Minister van Koloniën tijdig opgave van de namen en c. q. de volgnummers van alle jongelieden, die voor plaatsing in aanmerking kunnen komen. De Minister van Koloniën brengt deze opgave onverwijld ter kennis van den Minister van Oorlog, die dadelijk nadat de toelating der adspiranten door hem is vastgesteld, daarvan mededeeling doet aan eerstgenoemden Minister.

De Minister van Koloniën stelt alsdan den Gouverneur-Generaal tijdig in kennis met de namen der voor de infanterie van het leger in Nederlandsch-Indië toegelaten jongelieden, voor zooveel deze zich daar te lande hadden aangemeld.

2. Ten aanzien van den zoon van een Europeesch of daarmede gelijkgesteld ingezetene der koloniën of bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen, als bedoeld bij art. 26 der Wet, die voor toelating in aan-

merking wenscht te komen met het doel om voor den dienst hier te lande te worden opgeleid, doch die de hoedanigheid van Nederlander, volgens de wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* nº. 268), niet bezit, moet eene gelegaliseerde verklaring van hem of haar, die de ouderlijke macht of voogdij uitoefent, worden overgelegd, waaruit blijkt, dat het den belanghebbende bekend is, dat de bedoelde adspirant eventueel niet tot officier voor vermelden dienst kan worden benoemd, dan nadat hij genaturaliseerd is.

3. Jaarlijks worden — in verband met het gestelde bij art. 63 van dit Reglement — door den Minister van Oorlog bepaald:

a. de samenstelling van de commissiën, hier te lande te belasten met het geneeskundig onderzoek der adspiranten;

b. de tijdstippen waarop bedoeld onderzoek wordt gehouden;

c. de gemeenten, waar dat onderzoek moet worden ondergaan.

4. Hij, die tot de Koninklijke Militaire Academie wordt toegelaten, ontvangt van den Minister van Oorlog een bewijs van benoeming tot cadet aan deze Academie.

5. De toelating tot de Koninklijke Militaire Academie heeft jaarlijks plaats tusschen half September en begin October.

De juiste data, waarop de cadetten, leerlingen der Cadettenschool en de overige jongelieden, die tot de Academie worden toegelaten, aldaar moeten aankomen, worden telken jare door den Minister van Oorlog bepaald.

Voor zooveel betreft de toepassing van het bepaalde bij art. 26 der wet onder 1º., wordt het leerjaar gerekend aan te vangen op 16 September.

6. De lessen vangen aan onverwijld nadat de vacantie, vermeld bij art. 57, onder 3º., is geëindigd.

Voor het geval, in verband met hetgeen in het tweede lid van art. 5 is voorgeschreven, de cadetten met groot verlof der Cadettenschool en de jongelieden, bedoeld bij art. 30 der wet, vroeger mochten aankomen dan de cadetten leerlingen der Cadettenschool, wordt aan de aldus vroeger aangekomenen, gedurende den tijd, dat zij zich alléén aan de Koninklijke Militaire Academie bevinden, uitsluitend onderricht gegeven in infanterie-exercitiën en lichaamsoefeningen en met hen theorie gehouden over eenvoudige militaire onderwerpen.

7. Met inachtneming van het bepaalde bij art. 57, ontvangen de cadetten onderwijs tot een door den Minister van Oorlog vast te stellen tijdstip.

In verband daarmede worden door den Gouverneur de data aangegeven waarop de overgangsexamens zullen aanvangen.

De eindexamens vangen aan op een door den Minister van Oorlog aan te geven datum.

Gedurende de drie weken welke aan deze examens voorafgaan, wordt door vermindering van het aantal lesuren de gelegenheid tot eigen studie uitgebreid.

Voor zooveel de cadetten, die niet in allen deele aan het overgangsexamen hebben voldaan, een nader examen in één vak of in meer vakken moeten afleggen, heeft dat nader examen, zooveel mogelijk, plaats vóór den aanvang van het nieuwe leerjaar.

De overgang naar het hoogere studiejaar wordt gerekend in te gaan voor de cadetten, die hebben voldaan aan:

a. het overgangsexamen: op den datum waarop de bij art. 57, onder 3º., bedoelde vacantie aanvangt;

b. het nader examen: op den datum waarop de uitslag daarvan bekend wordt gemaakt.

8. Na afloop der overgangsexamens heeft voor de cadetten van het eerste en het tweede studiejaar de detacheering plaats bedoeld bij art. 31 der wet.

De cadetten worden gedetacheerd, in den regel:

a. die van het eerste studiejaar: in den rang van korporaal-titulair of korporaal;

b. die van het tweede studiejaar: in den rang van sergeant-titulair of sergeant.

De titulaire rangen worden in den regel toegekend gedurende de overgangsexamens der cadetten van de infanterie en van de cavalerie, de rangen zelf na afloop van de overgangsexamens der cadetten van de artillerie en van de genie, met dien verstande, dat laatstgenoemde rangen niet worden verleend aan hen, die aan de eischen van het overgangsexamen niet hebben voldaan, of het nader examen, bedoeld bij art. 7, moeten afleggen.

De aanvang en de duur der detacheering, de wijze waarop deze plaats heeft en de bijzondere oefeningen van het wapen, welke door de bedoelde cadetten worden bijgewoond, worden nader door den Minister van Oorlog bepaald.

Ten aanzien van hen, die om de een of andere reden niet zijn bevorderd tot de onder *a* en *b* bedoelde rangen, worden door den Minister van Oorlog, zoo noodig, bijzondere maatregelen getroffen.

9. Het geneeskundig onderzoek, waaraan de cadetten, die aan het eindexamen deelnemen,

moeten worden onderworpen, heeft vóór den aanvang van dat examen plaats.

De regeling geschiedt, voor zooveel noodig, overeenkomstig het bepaalde bij de artt. 3 en 68, met dien verstande evenwel, dat de chef van den geneeskundigen dienst bij de Koninklijke Militaire Academie ambtshalve zitting heeft in de commissie, aan welke het geneeskundig onderzoek is opgedragen.

Aan hen, die bij dat onderzoek voor den militairen dienst ongeschikt worden bevonden, kan niettemin worden vergund het eindexamen af te leggen, zoo zij het verlangen daartoe schriftelijk aan den gouverneur te kennen geven.

10. Na afloop van het eindexamen worden aan de cadetten van het hoogste studiejaar de navolgende bestemmingen gegeven:

a. zij, die volgens de uitspraak der examencommissie aan het eindexamen hebben voldaan, en ook in verband met het bepaalde bij art. 32 der wet in alle andere opzichten voor eene benoeming tot officier in aanmerking kunnen worden gebracht, wonen, indien zulks door den Minister van Oorlog noodig wordt geacht, gedurende een door dien Minister vast te stellen tijd, belangrijke practische oefeningen bij van door dien Minister aan te wijzen wapens.

Aan de hierbedoelde cadetten wordt, voor zooveel noodig, gelegenheid gegeven duurzame versterkingen — wat de cadetten der genie betreft ook die welke eventueel in aanbouw zijn — zoomede eenige voor hunne opleiding van belang geachte bouwwerken en burgerlijke of militaire inrichtingen te bezichtigen.

Vervolgens wordt hun, in afwachting hunner benoeming tot officier, verlof verleend;

b. zij, die aan de eischen van het eindexamen hebben voldaan, doch wier practische geschiktheid en bruikbaarheid onvoldoende zijn geoordeeld, of die wegens hun gedrag niet dadelijk voor eene benoeming tot officier kunnen worden voorgedragen, worden, nadat zij hebben deelgenomen aan de oefeningen en bezichtigingen, waarvan onder *a* melding wordt gemaakt, gedetacheerd op den voet van art. 8, gedurende een door den Minister van Oorlog te bepalen tijdperk;

c. zij, die het eindexamen met onvoldoenden uitslag hebben afgelegd, nemen geen deel aan de bij *a* bedoelde oefeningen en bezichtigingen, doch worden, tot den aanvang van het bij art. 57, onder 3°., bedoelde verlof, gedetacheerd op den voet van art. 8.

11. Ten aanzien van de bij art. 10, onder *b*, bedoelde cadetten wordt tegen het einde van het aldaar bedoelde tijdperk, door den commandant van het korps, onder wiens bevelen zij zijn geplaatst, aan den Minister van Oorlog een rapport uitgebracht aangaande hun gedrag en hunne practische geschiktheid en bruikbaarheid.

Dit rapport wordt ingezonden door tusschenkomst en vergezeld van de adviezen van de militaire autoriteiten, onder wie dat korps is gesteld, zoomede van den inspecteur van het Militair Onderwijs.

Naar aanleiding van de in bedoeld rapport uitgebrachte beoordeeling en van de door vermelde autoriteiten uitgebrachte adviezen, wordt door den Minister van Oorlog beslist, of een leerling, als hierbedoeld, al dan niet voor eene benoeming tot tweede-luitenant in aanmerking komt.

Is die beslissing ontkennend, dan is het bepaalde bij art. 40, onder *b*, op hem van toepassing.

§ 2. *Werkkring en bevoegdheid van den Gouverneur.*

12. De gouverneur van de Koninklijke Militaire Academie wordt bij Koninklijk Besluit als zoodanig benoemd en ontslagen.

13. Hij staat onmiddellijk onder de bevelen van den inspecteur van het Militair Onderwijs, aan wien hij voor de behoorlijke vervulling van zijn werkkring verantwoordelijk is.

Hij zendt aan voormelden inspecteur:

1°. alle van hem, gouverneur, uitgaande voorstellen, aanvragen, rapporten, verzoeken en voordrachten — óók die waaromtrent de beslissing niet tot de bevoegdheid van dien inspecteur behoort — tenzij omtrent de toezending van enkele dier bescheiden uitdrukkelijk andere bevelen worden gegeven;

2°. de door den Minister van Oorlog aan te wijzen periodieke stukken.

Van belangrijke buitengewone voorvallen bij de Koninklijke Militaire Academie brengt hij onverwijld rapport uit aan den inspecteur en aan den Minister van Oorlog.

14. Hij oefent het gezag uit van Korpscommandant over de cadetten en het aan de inrichting verbonden militair personeel, voor zooveel het niet rechtstreeks onder de bevelen van eene andere militaire autoriteit is gesteld, met dien verstande evenwel, dat hij de bevoegdheid mist om de straf van degradatie op te leggen, en wat het toekennen van rangen aan het vast personeel beneden den officiersrang betreft, alleen de bevoegdheid heeft dien van korporaal aan de koks in de cadettenkeuken, zoomede dien van sergeant-majoor en van adjudant-onderofficier te verleenen.

15. Hij regelt het onderwijs in overeenstemming met het vastgestelde leerplan.

Hij zorgt voor den goeden gang van dat onderwijs en bakent, in verband daarmede, na den bij art. 18 bedoelden eerste-officier en zoo noodig de hoofden van onderwijs, bedoeld bij art. 19, te hebben gehoord, de grenzen af van in elkander grijpende studievakken.

Jaarlijks, vóór den aanvang van den zomer-, en vóór dien van den winterdienst, wordt het door den eerste-officier ontworpen tableau van lessen en oefeningen, door hem vastgesteld.

Hij overtuigt zich of het onder zijne bevelen geplaatste personeel zich naar behooren van zijne taak kwijt.

In verband met de beschikbaar gestelde gelden, draagt hij zorg voor de aanschaffing der benoodigde hulpmiddelen voor het onderwijs, waartoe hem door den eerste-officier de vereischte voorstellen kunnen worden gedaan, met dien verstande evenwel, dat:

a. door hem het voor het onderwijs benoodigde artillerie-materieel aan den Minister van Oorlog wordt aangevraagd;

b. de aanvulling en de verwisseling van paarden, ten behoeve van het rijkunstig onderricht, in overleg met den inspecteur der cavalerie plaats heeft.

16. Voor zoover het aan de Koninklijke Militaire Academie aanwezige artillerie-materieel betreft, voert hij het administratief beheer op overeenkomstige wijze als de commandant der vesting-artillerie.

Hij waakt voor den goeden staat van de gebouwen en van het materieel.

Hij doet in den regel bij de indiening van de jaarlijksche begrooting van kosten voor de Koninklijke Militaire Academie, aan den inspecteur van het Militair Onderwijs de noodige voorstellen voor het aanschaffen of het onderhoud van een en ander.

17. Hij kan zich in zijn persoonlijk belang, gedurende hoogstens vier dagen binnenslands van zijne standplaats verwijderen.

Van zijne afwezigheid geeft hij vooraf kennis aan den inspecteur.

Voor langer binnenlandsch en voor buitenlandsch verlof — óók gedurende de tijdperken en dagen, bedoeld bij art. 58 onder 1°. en 3°. — zendt hij eene aanvraag aan den inspecteur.

Bij ziekte of afwezigheid van den gouverneur, wordt in afwachting dat, zoo noodig, in zijnen dienst zal zijn voorzien, het bestuur van de Academie waargenomen en de dienstcorrespondentie „op last" gevoerd door den eerste-officier, of, bij ziekte of afwezigheid van dezen, door den oudst in rang zijnden officier, die, hetzij als hoofd van onderwijs, hetzij als commandant eener cadetten-compagnie, aan de inrichting verbonden en daarbij aanwezig is.

§ 3. *Personeel aan de Koninklijke Militaire Academie te verbinden of daarbij in te deelen.*

18. De gouverneur wordt in het bestuur der Koninklijke Militaire Academie bijgestaan door een hoofdofficier, die den titel voert van eerste-officier.

De werkkring van dien eerste-officier, die bij Koninklijk besluit als zoodanig wordt benoemd en ontslagen, wordt door den Minister van Oorlog bepaald.

19. De leiding van, en het toezicht op het onderwijs in de navolgende vijf groepen van vakken en oefeningen, zijn, voor elke groep afzonderlijk, opgedragen aan een hoofd van onderwijs.

Deze groepen omvatten:

1°. de wis-, natuur- en scheikunde en het meetkundig teekenen;

2°. de algemeene tactiek, de strategie en krijgsgeschiedenis, het militair strafrecht, de oorlogsgebruiken, de militaire aardrijkskunde (behalve die van Nederlandsch-Indië), het theoretisch en het practisch onderricht in den velddienst — met uitzondering evenwel van dat, hetwelk voor den dienst in het Nederlandsche Leger aan de cadetten der cavalerie wordt gegeven — zoomede het rechtlijnig en het topographisch teekenen voor de cadetten der infanterie en der cavalerie;

3°. de rij- en africhtingskunst, de paardenkennis en het paardrijden; voorts voor zooveel de cadetten der cavalerie betreft: het gedeelte der tactiek, meer in het bijzonder betrekking hebbende op het wapen der cavalerie, het theoretisch en het practisch onderricht in den velddienst — met uitzondering evenwel van dat, hetwelk voor den dienst in het Nederlandsch-Indische Leger wordt gegeven — de algemeene reglementen en voorschriften van het Nederlandsche Leger, de reglementen, voorschriften, exercitiën en practische oefeningen voor dat wapen, onder welke laatste niet begrepen, die onder 5°. van dit artikel bedoeld, doch daarentegen wel het schermen;

4°. de artilleriewetenschap in haren vollen omvang; voorts zooveel de cadetten der artillerie betreft: de reglementen, voorschriften, exercitiën en practische oefeningen voor dat wapen, benevens het rechtlijnig en het topographisch teekenen;

5°. de geniewetenschappen in haren vollen omvang — daaronder de toegepaste mechanica

en de geodesie, alsmede het landmeten en waterpassen begrepen —, de daarmede verband houdende practische oefeningen, benevens het rechtlijnig en het topographisch teekenen voor de cadetten der genie.

De betrekking van hoofd van onderwijs wordt vervuld: wat betreft:

a. de onder 1°. bedoelde groep, door een kapitein of een burgerleeraar;

b. die onder 2°., door een kapitein of ritmeester;

c. die onder 3°., door een ritmeester;

d. die onder 4°., door een kapitein der artillerie;

e. die onder 5°., door een kapitein der genie.

In verband met hetgeen onder 2°., 3°. en 4°. wordt vermeld, is aan de onder *b*, *c* en *d* vermelde hoofden van onderwijs tevens de opleiding van cadetten, respectievelijk van de infanterie, de cavalerie en de artillerie, tot den rang van korporaal en tot dien van sergeant toevertrouwd, voor zoover daarmede niet gemoeid is het bij art. 20 bedoelde onderwijs.

De verdere werkking der hoofden van onderwijs wordt door den Minister van Oorlog bepaald.

Onder hen zijn officieren of burgerleeraren met het geven van onderwijs belast in de vakken, waarvan de leiding en het toezicht aan deze hoofden van onderwijs is toevertrouwd.

Het onderwijs in de paardenkennis wordt gegeven door den paardenarts der Koninklijke Militaire Academie.

Het onderwijs in de Maleische taal, de Militaire Aardrijkskunde van Nederlandsch-Indië en de land- en volkenkunde van Nederlandsch-Indië is opgedragen aan een of meer officieren of leeraren, die voor dat onderwijs niet ressorteeren onder de hiervoren genoemde hoofden van onderwijs en wier verdere werkkring, zoo noodig, door den Minister van Oorlog wordt bepaald.

20. Aan een der kapiteins van de infanterie, commandanten van de hierna te noemen cadettencompagnieën, is opgedragen de leiding en het toezicht op het onderwijs in de navolgende groep van vakken en oefeningen;

de infanterie-exercitiën van het cadettenkorps; de algemeene reglementen en voorschriften, met uitzondering van die voor den velddienst en van die, genoemd onder 3°. van art. 19, voor zoover deze laatste aan de cadetten der Cavalerie moeten onderwezen worden; de dienstcorrespondentie, de militaire wetten, de militaire administratie, de gymnastiek en het schermen, uitgezonderd het schermen voor de cadetten der cavalerie. Voorts voor zooveel de cadetten der infanterie betreft: de reglementen, voorschriften, exercitiën en practische oefeningen voor dat wapen, uitgezonderd die in den velddienst en die onder 5°. in art. 19 bedoeld; en voor zooveel de cadetten der genie aangaat de reglementen en voorschriften, benevens de practische oefeningen, voor zoover niet begrepen onder 5°. in art. 19.

Aan dien kapitein is tevens toevertrouwd de opleiding van de cadetten der infanterie tot den rang van korporaal en tot dien van sergeant, behalve voor wat de opleiding in den velddienst betreft, die aan het hoofd van onderwijs, vermeld onder *b* van art. 19 is opgedragen.

Bedoelde kapitein wordt bij de vervulling dezer taak ter zijde gestaan door bij de cadetten-compagnieën ingedeelde luitenants, en bij uitzondering door officieren-leeraren.

21. Het cadettenkorps is in twee compagnieën ingedeeld.

Het vaste personeel beneden den officiersrang is tot één compagnie samengevoegd.

22. Het bevel over de eene cadetten-compagnie wordt gevoerd door den bij art. 20 vermelden kapitein.

Het bevel over de andere cadetten-compagnie is mede opgedragen aan een kapitein, die tevens optreedt als commandant der compagnie, bedoeld in het tweede lid van art. 21.

23. Van de bij de cadetten-compagnieën ingedeelde luitenants wijst de gouverneur er eenige aan om ook dienst te verrichten bij de compagnie, bedoeld in het tweede lid van art. 21.

24. De in het tweede lid van art. 22 bedoelde kapitein houdt het toezicht op de diensten van inwendigen en huishoudelijken aard.

Voor de vervulling van deze diensten worden hem bij de cadetten-compagnieën ingedeelde officieren toegevoegd.

25. De verdere werkkring van de bij de artt. 20, 22, 23 en 24 bedoelde officieren wordt slechts voor zooveel noodig door den Minister van Oorlog en overigens door den gouverneur bepaald.

26. De officieren- en de burger-leeraren hebben — voor zooveel eerstbedoelden betreft, nochtans behoudens buitengewone omstandigheden, ter beoordeeling van den gouverneur — geenerlei bemoeienis met de diensten, bij art. 24 vermeld.

27. De bij het reglement gevoegde tabel wijst aan:

1°. de samenstelling van het bij de artt. 18

tot en met 24 reeds vermelde, en van het verder vast aan de Koninklijke Militaire Academie verbonden leeraars- en ander personeel;

2°. de in acht te nemen regelen bij de vaststelling van:

a. het aan den gouverneur, zoomede aan de vaste burgerleeraren — het hoofd van onderwijs bij art. 19, onder *a*, bedoeld eventueel daaronder begrepen — toe te kennen traktement, zoomede de geldelijke vergoedingen, te verleenen aan de burger-leeraren, niet behoorende tot het vaste personeel, en aan de burgerbeambten, die in het belang van het onderwijs bij de Koninklijke Militaire Academie diensten bewijzen;

b. de toelagen van den eerste-officier en van de overige aan de Koninklijke Militaire Academie verbonden officieren;

c. de toelage van gepensionneerde kapiteins of luitenants, tijdelijke leeraren;

d. de aan het militair personeel beneden den rang van officier toe te kennen daggelden, soldijen en toelagen;

3°. het aantal dienstpaarden, hetwelk de gouverneur en de bij punt 2°., onder *b*, van dit artikel bedoelde officieren gerechtigd zijn te houden.

28. De gouverneur, alsmede de officieren en de burger-leeraren wijden bijzondere zorg aan de zedelijke vorming en de karaktervorming van de cadetten.

In het bijzonder rust op de commandanten van de cadetten-compagnieën en op de bij die compagnieën ingedeelde luitenants de verplichting om den cadetten goede militaire beginselen in te prenten en er voor te waken, dat de eischen, die, ook uit het oogpunt van opvoeding en beschaving, aan toekomstige officieren moeten worden gesteld, door hen worden nageleefd.

Met het einde van het studiejaar, waarin een hoofd van onderwijs of leeraar den ouderdom van 70 jaar bereikt, wordt hem ontslag als zoodanig verleend.

§ 4. *Werkkring en bevoegdheid van den Raad van Bijstand.*

29. De gouverneur roept den raad van bijstand, bedoeld bij art. 46 der wet, bijeen tot het nemen eener beslissing omtrent den overgang der cadetten naar een hooger studiejaar, alsmede tot het uitbrengen van advies nopens de toepassing van een der maatregelen, vermeld bij de artt. 32, 41, 48, tweede lid, 51 en 52.

Bedoeld advies en de uitslag van de daarmede verband houdende stemming worden door den gouverneur, bij of in de desbetreffende voordracht aan den Minister van Oorlog, medegedeeld.

30. De gouverneur kan omtrent overige onderwerpen, het bestuur der Academie rakende, het advies van den raad van bijstand inwinnen, zoo hem dit nuttig voorkomt.

§ 5. *Cadetten.*

31. Op den dag hunner aankomst bij de Koninklijke Militaire Academie gaan de tot die inrichting toegelaten jongelieden, bedoeld bij art. 30 der wet, schriftelijk de verbintenis aan, waarvan bij dat artikel sprake is.

Onmiddellijk daarna worden hun de krijgsartikelen voorgelezen; het bewijs, dat zulks geschied is, wordt door hen onderteekend.

Op dien dag vervalt voor hem, die zich reeds als vrijwilliger in militairen dienst bevond, de als zoodanig aangegane verbintenis.

32. In het eerste, en bij uitzondering ook in een hooger studiejaar, kan verandering worden gebracht in de bestemming van een cadet:

a. wanneer blijkt, dat hij de studiën of oefeningen voor het wapen, waarbij hij werd ingedeeld, bezwaarlijk kan blijven volgen, terwijl de opleiding voor een ander wapen meer in zijn belang en in dat van het Rijk wordt geacht, en meerdere kansen voorhanden zijn, dat hij, door een dergelijke verandering van bestemming, den officiersrang zal bereiken, met dien verstande evenwel dat deze verandering, voor een cadet als hierboven bedoeld, beperkt blijft tot het leger, waarvoor hij oorspronkelijk bestemd werd;

b. zoo daartoe door hem of haar, die de ouderlijke macht of de voogdij uitoefent, of, indien hij meerderjarig is en zijne ouders beiden overleden zijn, door hemzelf, het verzoek wordt gedaan en daarvoor overwegende redenen, ter beoordeeling van den Minister van Oorlog, worden aangevoerd;

c. zoo hij voor het wapen of voor den dienst, waarvoor hij wordt opgeleid, lichamelijk ongeschikt is geworden, en daarentegen voor een ander wapen of voor den anderen dienst wel geschikt is bevonden.

De bepalingen van dit artikel zijn niet van toepassing op den cadet, die ingevolge art. 40 onder *a.* zoude moeten worden ontslagen.

Ten aanzien van de voordrachten voor de veranderingen, bedoeld onder *a.* en *c.*, alsmede van de onder *b.* gemelde verzoeken, beslist de Minister van Oorlog, na gehouden overleg, zooveel noodig, met den Minister van Koloniën.

De hier besproken veranderingen van be-

stemming geschieden in den regel bij den aanvang van het leerjaar, en kunnen gepaard gaan met verplaatsing in een ander studiejaar.

33. Van het betalen der bijdrage, bedoeld bij art. 10 der wet, wordt — met inachtneming van het bepaalde bij art. 34, tweede lid, van dit reglement — verleend:

a. geheele vrijstelling ten behoeve van:

1°. den cadet, bestemd voor den dienst in Nederlandsch-Indië;

2°. den cadet, bestemd voor den dienst hier te lande, wiens vader in den dienst van den Staat gesneuveld of binnen één jaar, ten gevolge van in dezen dienst voor den vijand bekomen wonden, overleden is;

b. gedeeltelijke vrijstelling, ten behoeve van den cadet, zoon van:

1°. een officier, een eervol ontslagen of een gepensionneerd officier, hetzij in leven of reeds overleden;

2°. een verdienstelijke onderofficier of gepensionneerd onderofficier, hetzij in leven of reeds overleden;

en zulks voor zooveel men tot het betalen van de geheele bijdrage, voor een cadet als onder 1°. en 2°. bedoeld, niet in staat is;

c. geheele of gedeeltelijke vrijstelling, ten behoeve van den cadet, die, tijdens zijn verblijf aan de Koninklijke Militaire Academie, zijne ouders of een hunner verliest en voor wien de bijdrage dientengevolge verder niet meer of slechts gedeeltelijk kan worden betaald;

d. geheele of gedeeltelijke vrijstelling, ten behoeve van den cadet, die aan de Cadettenschool voor den dienst in Nederlandsch-Indië opgeleid zijnde, bij het geneeskundig onderzoek, dat aan het overgangsexamen van de Cadettenschool naar de Koninklijke Militaire Academie voorafgaat, voor dezen dienst ongeschikt wordt bevonden, en voor wien, bij zijne bestemming voor den dienst hier te lande, de bijdrage niet of slechts gedeeltelijk kan worden betaald.

34. De vrijstellingen, bedoeld onder *b*, *c* en *d* van art. 33, worden jaarlijks bij Koninklijk besluit bepaald.

In den regel zal aan niet meer dan 1/5 van het aantal der cadetten, die in de drie studiejaren voor den dienst hier te lande zijn geplaatst, gedeeltelijke vrijstelling worden verleend.

Wanneer het aantal van hen, die voor gedeeltelijke vrijstelling in de termen vallen, het in het vorige lid aangeduide maximum overschrijdt, komen opvolgend voor de toekenning daarvan in aanmerking:

1°. de reeds aan de Koninklijke Militaire Academie geplaatste cadetten, voor zoover zij dit door gedrag en studie verdienen;

2°. de nieuw aan deze inrichting benoemde cadetten, afhankelijk van het door hen bij de toelating verkregen rangnummer, met dien verstande dat:

a. de gewezen cadetten der Cadettenschool, die aldaar reeds vrijstelling hebben genoten en daarop aanspraak blijven houden, den voorrang hebben;

b. de overblijvende plaatsen worden verdeeld over de overige rechthebbenden onder de categorie van de gewezen cadetten der Cadettenschool en onder die der jongelieden, bedoeld bij art. 30 der wet, en wel naar verhouding van de sterkte dezer beide categorieën.

Mochten één of meer der beschikbaar gestelde plaatsen, ten behoeve van een der bij 2°. onder *b.* bedoelde categorieën onvervuld blijven, dan komen deze ten goede aan de andere categorie.

35. De adspirant, die in de termen valt voor toekenning van geheele vrijstelling op grond van het bepaalde bij art. 33 onder *a.* bij 1°., of onder *d.*, dan wel voor gedeeltelijke vrijstelling op grond van het bepaalde bij genoemd artikel onder *b.* en *d.*, wordt niet tot cadet benoemd, dan nadat door borgstelling, bij authentieke akte, voldoende zekerheid is verkregen, dat de som, voor welke vrijstelling zal worden verleend, zal worden terugbetaald, ingeval de cadet wordt ontslagen, hetzij op verzoek, hetzij wegens gemis aan aanleg of ijver, dan wel om andere redenen, afhankelijk van eigen wil of van eigen toedoen, zijne bestemming niet volgt.

Indien echter een cadet, aanvankelijk bestemd voor den dienst in Nederlandsch-Indië, van bestemming verwisselt met een cadet, aanvankelijk bestemd voor den dienst hier te lande, zal geen terugbetaling van het bedrag, waarvoor vrijstelling werd verleend, worden gevorderd, tenzij eerstbedoelde cadet langer in opleiding is geweest dan laatstbedoelde. In dit geval zal terugbetaling moeten geschieden tot een bedrag naar reden van het verschil in opleidingstijden.

De in de eerste alinea bedoelde akten worden, voor zooveel betreft de cadetten, afkomstig van de Cadettenschool, door den directeur dezer inrichting aan den gouverneur der Koninklijke Militaire Academie toegezonden.

Ten aanzien van de jongelieden, bedoeld bij art. 30 der wet, wordt tot model van de in de eerste zinsnede bedoelde authentieke akte door dien gouverneur aan belanghebbenden toegezonden; daarvan moet door hen een eerste grosse in executorialen vorm aan dien gouverneur worden ingediend.

36. De bijdrage wordt betaald aan den raad

van administratie der Koninklijke Militaire Academie, en wel:

a. voor de cadetten in hun eerste verblijfjaar: de eerste helft vóór of bij de aankomst aan de Koninklijke Militaire Academie; de tweede helft vóór of op 1 April;

b. voor de overige cadetten: de eerste helft vóór of op 1 October; de tweede helft vóór of op 1 April.

37. De bijdrage is niet verschuldigd over de nog niet ingetreden maanden van het leerjaar, en wordt van het laatst ingetreden leerjaar, voor zooveel zij reeds betaald is, teruggegeven:

I. indien een cadet:

a. krachtens het bepaalde bij art. 53, wegens ziekte bij zijne betrekkingen wordt verpleegd;

b. ontheven wordt van de dienstverbintenis, bedoeld bij de artt. 18 en 30 der wet;

c. gedurende zijn verblijf aan de Koninklijke Militaire Academie overlijdt.

II. wanneer het onderwijs aan de Koninklijke Militaire Academie, krachtens het bepaalde bij art. 12 der wet, geschorst wordt.

In de bij I onder *a.* en bij II bedoelde gevallen, moet, bij terugkeer van den cadet aan de inrichting, de bijdrage voor hem evenwel voldaan worden, te rekenen van den aanvang van de alsdan ingetreden maand.

In de gevallen bij I, onder *b* en *c* vermeld, blijven de boeken en de teekeninstrumenten van den cadet het eigendom van de Koninklijke Militaire Academie en wordt de waarde zijner kleeding berekend naar den onverschenen drachttijd.

In geval van ontheffing blijft de kleeding ir het bezit van den betrokken cadet, doch de waarde moet door hem of haar, die de ouderlijke macht of de voogdij uitoefent, of ingeval hij meerderjarig is, door hem zelf, worden vergoed, tenzij de ontheffing verleend wordt op grond van physieke ongeschiktheid voor de verdere waarneming van den militairen dienst, ten gevolge van ontstane ziels- of lichaamsgebreken.

Bij overlijden van den cadet kunnen zijne betrekkingen, zoo zij het verlangen, de kleeding overnemen, tegen vergoeding der waarde.

38. De cadetten worden voor rekening van het Rijk gekleed, gehuisvest en gevoed, alsmede van leerboeken, atlassen, schrijf- en teekenbehoeften voorzien.

De bovenkleeding van het aan de Koninklijke Militaire Academie verbonden of daarbij gedetacheerd militair personeel wordt, evenals die van de cadetten, bij Koninklijk besluit vastgesteld; de huisvesting en de voeding der cadetten worden geregeld in het bij art. 61 vermelde voorschrift.

Het bedrag van het aan de cadetten wekelijks uit te keeren zakgeld wordt bij Koninklijk besluit bepaald.

39. De cadetten over wie, gedurende den tijd, waarin het onderwijs aan de Koninklijke Militaire Academie, krachtens het bepaalde bij art. 12 der wet, geschorst is, in het belang van 's lands verdediging wordt beschikt, ontvangen gelijke soldij, en ook overigens gelijke verstrekkingen en vergoedingen, als de met hen in positie of in rang gelijkstaande militairen van het korps waarbij zij alsdan zijn ingedeeld.

40. Een cadet wordt ontslagen en, in verband daarmede van de door hem aangegane dienstverbintenis ontheven, wanneer:

a. hij het overgangsexamen naar het tweede of het derde studiejaar, dan wel het eindexamen, voor de tweede maal met onvoldoenden uitslag heeft afgelegd en zulks niet kan worden toegeschreven aan de omstandigheid, bedoeld bij het tweede lid van art. 9 der wet;

b. hij, in verband met het uitgebrachte rapport, bedoeld bij art. 11, niet voor eene benoeming tot tweede-luitenant in aanmerking kan komen;

c. hij, wegens ontstane ziels- of lichaamsgebreken, ongeschikt is voor den militairen dienst;

d. degene, die de ouderlijke macht of voogdij uitoefent, langer dan zes maanden in gebreke blijft de bepaalde bijdrage te voldoen;

e. hij, verkeerende in de omstandigheid, bedoeld in art. 32, onder *a* of *c*, de overplaatsing bij een ander wapen of bij een anderen dienst niet wenscht aan te nemen.

41. Een cadet kan worden ontslagen en, in verband daarmede, van de door hem aangegane dienstverbintenis worden ontheven:

a. op verzoek van hem of haar, die de ouderlijke macht of voogdij uitoefent, of, indien hij meerderjarig is en zijne ouders beiden overleden zijn van hem zelf, mits daarvoor geldige redenen bestaan;

b. wanneer blijkt, dat hij wegens gemis van aanleg of ijver de studiën niet kan volgen;

c. wanneer blijkt, dat hij wegens gemis aan militaire eigenschappen, niet kan worden opgeleid tot een bruikbaar officier.

42. In geval van ontslag, overeenkomstig het bepaalde bij art. 40, onder *b* of *d*, of bij art. 41, kan geheele of gedeeltelijke teruggave worden gevorderd van hetgeen door het Rijk ten behoeve van de opleiding van een cadet, als hiervoren bedoeld, is ten koste gelegd.

De beslissing omtrent het verleenen van

ontslag in de gevallen, bedoeld bij de artt. 40 en 41, en omtrent de terugbetaling van gelden, bedoeld in het eerste lid, geschiedt door den Minister van Oorlog, voor zooveel noodig, na gehouden overleg met den Minister van Koloniën.

Degene, die de ouderlijke macht of voogdij uitoefent over een cadet, wien ontslag is verleend, wordt daarvan door of vanwege den Minister van Oorlog onderricht, in voorkomend geval met mededeeling van de beslissing omtrent de terugbetaling van gelden, ingevolge het voorgaande lid genomen.

43. De minderjarige cadetten zijn verplicht op Zon- en feestdagen de godsdienstoefening van hunne gezindte bij te wonen, tenzij degenen, die de ouderlijke macht of voogdij uitoefenen, aan den gouverneur schriftelijk hebben te kennen gegeven, uitdrukkelijk te verlangen, dat zij daarvan worden vrijgesteld.

44. Tot het doen geven van godsdienstonderwijs, als bedoeld bij art. 5 der wet, treedt de gouverneur in overleg met de godsdienstleeraren van de betrokken gezindten in de gemeente *Breda*.

Zij, die met het geven van dat onderwijs worden belast, worden jaarlijks door den gouverneur bij den Minister van Oorlog in aanmerking gebracht voor eene vergoeding te dier zake.

Het bedrag dier vergoeding voor allen te zamen mag een bij Koninklijk besluit te bepalen som niet te boven gaan.

45. Aan de cadetten wordt gelegenheid gegeven:

a. tot uitspanning in daarvoor bestemde lokalen, waarbij evenwel alle hazardspelen zijn verboden;

b. tot het vrijwillig houden van lichaamsoefeningen en van schietoefeningen, voor zoover deze laatste met het oog op de veiligheid van de terreinen der Koninklijke Militaire Academie en van de omgeving worden toegestaan.

46. Het gebruik van sterken drank aan de Koninklijke Militaire Academie is den cadetten verboden.

47. Aan de cadetten kan worden vergund, in hunnen vrijen tijd voor eigen rekening, les te nemen in de muziek en het dansen.

48. Aan cadetten, die zich zoowel door hun gedrag, als door hunnen ijver bij de studiën, gunstig onderscheiden, kunnen door den gouverneur bijzondere voorrechten worden verleend.

Eén of hoogstens twee cadetten van het derde studiejaar, die den volledigen cursus hebben doorloopen en die gedurende hun verblijf aan de Koninklijke Militaire Academie zich door bijzondere plichtsbetrachting zoodanig hebben onderscheiden dat zij als voorbeeld kunnen worden gesteld en een goeden invloed op hunne kameraden hebben uitgeoefend, worden, vóór zij de Koninklijke Militaire Academie verlaten, door den gouverneur bij den Minister van Oorlog tot het bekomen van eenen eereprijs in aanmerking gebracht.

De op de verstrekking van zoodanige eereprijzen vallende kosten worden ten laste van 's Rijks schatkist verrekend.

49. Het opleggen van straffen aan de cadetten, gedurende hun verblijf aan de Koninklijke Militaire Academie, geschiedt naar de beginselen nedergelegd in de artt. 53 en 54 van het Reglement van Krijgstucht voor het krijgsvolk te lande.

Deze straffen zijn, in volgorde van haar toenemend gewicht:

a. afzonderlijke berisping door den betrokken compagniescommandant of door den eerste-officier;

b. afzonderlijke berisping door den gouverneur, al dan niet in tegenwoordigheid van den eerste-officier, den commandant der betrokken cadettencompagnie en van één of meer der officieren of burgerleeraren;

c. het intrekken der vergunning tot uitgaan;

d. arrest in een der leerzalen op gewone dagen of op Zon- en feestdagen;

e. arrest in de politiekamer, waaraan de intrekking der vergunning tot uitgaan gedurende een bepaalden tijd, na afloop van het arrest, kan worden verbonden;

f. arrest in de provoost, hetzij met gewone voeding, hetzij om den anderen dag te water en te brood, en met toepassing van de intrekking van de vergunning tot uitgaan als onder *e* vermeld.

De straffen onder *c.* en *d.* worden telkens voor niet langer dan ééne maand toegepast; die van arrest in de politiekamer en in de provoost voor niet langer dan acht dagen.

Een cadet, die met provoost is gestraft, woont geene lessen, godsdienstoefeningen of diensten bij.

50. Gedurende het bij art. 8 bedoelde detacheeringstijdperk wordt, ten aanzien van het opleggen van straffen aan cadetten, gehandeld overeenkomstig de bepalingen van het Reglement van Krijgstucht, met dien verstande, dat de straf van degradatie niet kan worden opgelegd.

51. Een cadet wordt van de Koninklijke Militaire Academie verwijderd, in verband daarmede van de door hem aangegane dienst-

verbintenis ontheven, en naar zijne betrekkingen teruggezonden:

a. wegens zedenbederf of ondeugden, die hem voor anderen gevaarlijk kunnen doen worden;

b. wegens doorgaand slecht gedrag, ook blijkende uit ongevoeligheid voor straffen en vermaningen;

c. wanneer hij door den militairen of den burgerlijken rechter is gevonnist en zijne verwijdering in het belang der andere cadetten noodig wordt geoordeeld;

d. wanneer zulks in het belang der handhaving van orde en tucht aan de Koninklijke Militaire Academie noodzakelijk is.

52. Omtrent de verwijdering van cadetten van de Koninklijke Militaire Academie beslist de Minister van Oorlog.

Wordt een gegradueerd cadet verwijderd op grond van punt *a*, *b* of *c* van art. 51, dan wordt hem bij zijne verwijdering zijn rang ontnomen.

Ten aanzien van een gegradueerd cadet, die op grond van punt *d* van genoemd artikel wordt verwijderd, beslist de Minister van Oorlog of hem zijn rang al of niet zal worden ontnomen.

De op de verwijdering betrekking hebbende voordracht wordt, met inachtneming van het bepaalde bij art. 29, door den gouverneur ingediend, ook wanneer deze voordracht geschiedt op grond van gedragingen gedurende het detacheeringstijdperk, waarop bij art. 50 wordt gedoeld.

53. Cadetten, die in de ziekeninrichting zijn opgenomen, kunnen, bijaldien daartoe door degenen, die de ouderlijke macht of voogdij uitoefenen, aan den gouverneur het verzoek wordt gedaan en zij, naar het oordeel van den chef van den geneeskundigen dienst bij de Koninklijke Militaire Academie, vervoerbaar zijn, naar de woonplaats en naar het huis van hunne ouders, van hunne voogden of van andere betrekkingen worden overgebracht, ten einde aldaar op hunne kosten te worden verpleegd.

De gouverneur stelt, eventueel in overleg met genoemden chef van den geneeskundigen dienst, en zooveel mogelijk tegemoetkomende aan de ten deze door degenen, die de ouderlijke macht of voogdij uitoefenen, kenbaar gemaakte wenschen, de vereischte orde op het vervoer van den zieke.

Op overeenkomstige wijze wordt gehandeld gedurende het detacheeringstijdperk, in verband waarmede degenen, die de ouderlijke macht of voogdij uitoefenen, zich tot den betrokken korpscommandant of commandant der onderdeelen van dat korps, waarbij de hierbedoelde cadetten dienen, hebben te wenden.

54. Bij overlijden van een cadet wordt het lijk met dezelfde eerbewijzen ter aarde besteld, als dan van een onderofficier van het leger. In het geval, bedoeld bij art. 2 der wet van 22 Juli 1885 (*Staatsblad* n°. 138), kan, ter beoordeeling van den Minister van Oorlog, de begrafenis met dezelfde eerbewijzen plaats hebben.

§ 6. *Hulpmiddelen voor het onderwijs.*

55. De aan de Koninklijke Militaire Academie verbonden bibliotheek, zoomede de kaarten, de instrumenten, de modellen en de andere bij de inrichting voorhanden hulpmiddelen voor het onderwijs zijn ten dienste van de officieren, de burgerleeraren en de cadetten, overeenkomstig de bepalingen dienaangaande te stellen in het voorschrift op den inwendigen dienst, bedoeld bij art. 61.

Eene afdeeling der bibliotheek is bestemd voor uitspanningslectuur der cadetten.

56. In den regel wordt bij het onderwijs van leerboeken of autographieën gebruik gemaakt; slechts bij uitzondering van dictaten.

§ 7. *Vacantiën en verloven.*

57. Voor vacantiën zijn bestemd:

1°. 10 à 12 dagen, waaronder de Kerstdagen, bij gelegenheid van de jaarwisseling;

2°. de dagen van Goeden Vrijdag tot en met den dag na Paschen;

3°. twee à drie weken vóór het begin van het nieuwe leerjaar.

De data van begin en einde der sub 3° bedoelde vacantie worden jaarlijks door den Minister van Oorlog bepaald.

58. Aan cadetten kan verlof worden verleend:

1°. gedurende de bij art. 57 bedoelde tijdperken;

2°. op Zon- en algemeen erkende Christelijke feestdagen;

3°. aan hen, die den Israëlitischen godsdienst belijden, op de voor dien godsdienst gestelde feestdagen;

met dien verstande, dat het onder 2° en 3° genoemde verlof allen wordt verleend, voor zoover het minderjarige cadetten betreft, zoo een daartoe strekkend verzoek door degenen, die de ouderlijke macht of voogdij uitoefenen, schriftelijk aan den gouverneur wordt ingediend en dat, om voor het onder 2° bedoelde verlof in aanmerking te komen, de cadetten zich gunstig door studie en gedrag moeten onderscheiden.

Voor zooveel de belangen van den dienst dit toelaten, kan gedurende de tijdperken en de dagen, hiervoren bij 1°, 2° en 3° bedoeld en gedurende dat, voor de detacheering der cadetten bestemd, verlof worden verleend:

a. aan de burgerambtenaren;

b. aan de officieren, doch hoogstens gedurende zes weken;

c. aan het vaste personeel beneden den rang van officier, doch hoogstens voor ééne maand.

Overigens mag alleen in dringende gevallen verlof worden toegestaan.

Bijaldien de gouverneur en de eerste-officier zich gelijktijdig met verlof bevinden, zal ten minste een kapitein of ritmeester, hoofd van onderwijs, of een kapitein, commandant eener cadettencompagnie, te Breda moeten aanwezig zijn.

Bovendien zal aldaar minstens een der luitenants, belast met den inwendigen dienst en bij afwezigheid van den ritmeester, een der luitenants, behoorende tot een bereden wapen, moeten achterblijven.

59. De officieren, aan wie, in verband met het bepaalde bij art. 58 onder *b*, een verlof voor langer dan 30 dagen wordt verleend, behouden, ook gedurende den langeren duur van dat verlof hun volle traktement met de daaraan verbonden toelage.

De onderofficieren en verdere militairen beneden den rang van officier, behoorende tot het vaste personeel van de Koninklijke Militaire Academie, blijven gedurende een hun krachtens art. 58 verleend verlof, gehandhaafd in het genot van soldij.

§ 8. *Administratie.*

60. De administratie wordt gevoerd volgens de in „het Reglement van administratie bij de landmacht" voorkomende bepalingen, behoudens de bijzondere voorschriften voor de Koninklijke Militaire Academie vastgesteld of nader vast te stellen.

§ 9. *Inwendige dienst.*

61. De inwendige dienst bij de Koninklijke Militaire Academie wordt geregeld bij een afzonderlijk voorschrift, hetwelk aan de goedkeuring van den Minister van Oorlog wordt onderworpen.

TWEEDE HOOFDSTUK.

TOELATING HIER TE LANDE.

§ 1. *Bescheiden bij de aanmelding over te leggen.*

62. De adspiranten, bedoeld bij art. 26 der wet, moeten bij de aanmelding, waarvan onder 2 van dat artikel sprake is, de navolgende bescheiden overleggen, boven en behalve, in voorkomend geval, de verklaring waarop in art. 2 van dit reglement wordt gedoeld:

1°. eene verklaring, waaruit blijkt, dat de adspirant Nederlander is volgens de wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268) of zoon van een Europeesch of daarmede gelijkgesteld ingezetene der koloniën of bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen;

2°. een extract uit het register der geboorten (geboorteakte) betreffende den adspirant;

3°. een bewijs, inhoudende de verklaring van een geneesheer, dat de adspirant gevaccineerd is of de kinderpokken heeft gehad;

4°. een bewijs van goed gedrag, af te geven door den burgemeester der gemeente of de burgemeesters der gemeenten, waar de adspirant gedurende de laatste drie jaren heeft gewoond;

5°. eene gelegaliseerde toestemming van hem of haar, die de ouderlijke macht of voogdij uitoefent, tot het aangaan van eene militaire dienstverbintenis; deze toestemming kan ook worden verleend door eenen daartoe bij notarieele akte speciaal gemachtigde, mits onder overlegging der akte;

6°. het bewijs, dat door den adspirant aan zijne verplichtingen ten aanzien van de Nationale Militie, voor zoover die te vervullen waren, is voldaan;

7°. *a.* voor de adspiranten, bedoeld bij art. 26 der wet onder I tot IV:

het door den adspirant verworven getuigschrift of diploma, of — indien hij bedoeld bewijs nog niet in zijn bezit heeft — de verklaring van den voorzitter der betrokken examencommissie, dat hij is ingeschreven voor deelneming aan een vóór half Augustus van het loopende jaar eindigend examen, dat hem, bij slagen, een getuigschrift of diploma als vorenbedoeld doet verwerven;

b. voor de adspiranten, bedoeld bij art. 26 der wet onder V:

het door den adspirant verworven getuigschrift, of — indien hij bedoeld getuigschrift nog niet in zijn bezit heeft — eene verklaring, dat de adspirant het toelatingsexamen wenscht af te leggen.

Voor den adspirant, die zich reeds in militairen dienst bevindt, worden de onder 2°. en onder 4°. genoemde bescheiden respectievelijk vervangen door extracten uit het stamboek en uit de straflijst.

Indien voor een der in dit artikel bedoelde adspiranten aanspraak wordt gemaakt op

plaatsing, ingevolge het bepaalde bij het slot van art. 27 der wet, moet daarvan bij de aanmelding, met opgaaf van redenen, worden kennis gegeven.

Adspiranten hierboven bedoeld bij 7°., onder *a*, die het vereischte getuigschrift of diploma bij de aanmelding nog niet konden overleggen, moeten zoodra de uitslag van het betrekkelijke examen hun bekend is, dezen schriftelijk mededeelen aan den voorzitter der commissie, bedoeld bij art. 65 onder overlegging — indien zij geslaagd zijn — van het verworven getuigschrift of diploma.

§ 2. *Oproeping voor het geneeskundig onderzoek.*

63. Hij die zich, onder overlegging van de vereischte bescheiden, tot toelating heeft aangemeld, wordt door of van wege den Minister van Oorlog opgeroepen, om zich op een bepaald tijdstip en op eene bepaalde plaats aan te melder tot het ondergaan van het geneeskundig onderzoek.

Op vertoon van deze oproeping kunnen de adspiranten zich, desverkiezende in elke garnizoensplaats vervoegen bij den Chef van den Geneeskundigen Dienst ter plaatse, tot het ondergaan van eene *voorloopige* geneeskundige keuring. De uitslag van deze keuring kan nimmer een adspirant beletten, zich desgewenscht toch aan het geneeskundig onderzoek te onderwerpen.

Dit geneeskundig onderzoek heeft — evenals de na te noemen herkeuring — plaats vóór den aanvang van het toelatingsexamen, bedoeld in art. 26 der wet onder V.

Adspiranten, die in den uitslag van het geneeskundig onderzoek aanleiding vinden, andere wapens aan te vragen dan oorspronkelijk door hen was geschied, geven hiervan onmiddellijk kennis.

Herkeuring wordt in elk geval toegestaan.

De herkeuring geschiedt op den tweeden of derden dag na dien waarop het geneeskundig onderzoek is geëindigd.

Den betrokken adspiranten wordt door den Voorzitter der Commissie voor het geneeskundig onderzoek aangezegd waar en wanneer zij zich voor de herkeuring hebben aan te melden.

§ 3. *Toelatingsexamen.*

A. *Algemeen.*

64. Het toelatingsexamen wordt gehouden te Breda en vangt aan in de eerste week van de maand Augustus of in de laatste dagen van Juli. Door den Voorzitter van de Commissie met het afnemen van dit examen belast (zie art. 65) worden tot het afleggen van het toelatingsexamen opgeroepen:

1°. De adspiranten, die zich daartoe hebben aangemeld (zie art. 62 onder 7°. bij *b*) voor zooverre zij geneeskundig geschikt zijn bevonden;

2°. De overige adspiranten voor zooverre van hen op 28 Juli het vereischte diploma of getuigschrift nog niet door den voorzitter is ontvangen (zie art. 62) en zij geneeskundig geschikt zijn bevonden.

B. *Samenstelling der examen-commissie.*

65. De commissie met het afnemen van het toelatingsexamen tot de Koninklijke Militaire Academie te belasten, wordt jaarlijks door den Minister van Oorlog benoemd.

Deze commissie wordt samengesteld als volgt:

Lid en voorzitter:

de eerste-officier der Koninklijke Militaire Academie, of een hoofd van onderwijs als bedoeld in art. 19, of een hoofdofficier van het leger;

Leden:

eenige officieren en burgerleeraren, ten deele behoorende tot het personeel van de Koninklijke Militaire Academie en van de Cadettenschool;

Secretaris:

een officier, al dan niet behoorende tot het personeel van de Koninklijke Militaire Academie.

Wat den voorzitter en de leden betreft, kan zich de keuze ook vestigen respectievelijk op een hoofdofficier of op officieren, die gepensionneerd zijn of zich op nonactiviteit bevinden.

C. *Programma.*

66. Het programma voor het toelatingsexamen omvat het navolgende:

a. Reken- en Stelkunde.

In deze vakken behoort de adspirant voldoende kennis en oefening te bezitten, om met vaardigheid en oordeel de onderscheidene leerwijzen toe te passen op vraagstukken, die zonder zoogenaamde kunstgrepen kunnen worden opgelost.

Hij behoort verder eene, bij voorkeur de door hem toegepaste, leerwijze te kunnen verklaren en met gemak logarithmen te kunnen gebruiken.

De reken- en meetkundige reeksen, doch niet die van hooger orde, de onbepaalde en de exponentieele vergelijkingen, alsmede het binomium van Newton voor geheele exponenten, worden geacht tot de gewone stelkunst te behooren.

b. Meetkunde.

1°. De vlakke meetkunde:

Meetkundige constructiën van stelkundige vormen; oplossing van vraagstukken, ook met toepassing van de stelkunde, benevens de theorie, waarop een en ander berust.

De kennis van de leer der transversalen en der harmonische snijding wordt niet gevorderd.

2°. De meetkunde in de ruimte:

De leer van de ligging en snijding van lijnen en vlakken; de eigenschappen van de drie- en de veelvlakkenhoeken: de eigenschappen en de berekening van de oppervlakken en de inhouden van veelvlakkige lichamen, van den cylinder, den kegel en den bol, zoomede van sommige deelen dier lichamen, benevens de meetkundige eigenschappen van den boldriehoek.

c. Gonio- en Trigonometrie.

De voornaamste goniometrische formules; inrichting en gebruik van goniometrische tafels; oplossing van eenvoudige goniometrische vergelijkingen; berekening van recht- en scheefhoekige driehoeken, met toepassing op eenvoudige vraagstukken uit de werkdadige meetkunst; inhoudsbepaling van sommige vlakke figuren.

d. Beginselen van de Beschrijvende meetkunde.

Werkstukken betreffende de rechte lijn, het platte vlak en den drievlakken hoek; het projecteeren van lichamen, door platte vlakken begrensd.

e. Beginselen van de theoretische en toegepaste mechanica.

Samenstelling, ontbinding en evenwicht van krachten, die op één punt werken; evenwicht van krachten in een plat vlak en in de ruimte, theorie der zwaartepunten; evenwicht bij enkelvoudige en enkele samengestelde werktuigen, met inachtneming der wrijving; wetten der eenparige en der eenparig veranderlijke beweging, van de parabolische en cirkelvormige beweging; de leer van het behoud van arbeidsvermogen, de wetten van den slinger en van de botsing.

f. Natuurkunde en hare voornaamste toepassingen.

De proefondervindelijke natuurkunde, omvattende, met inbegrip van hare belangrijkste toepassingen in het dagelijksch leven:

de algemeene eigenschappen van lichamen; de zwaartekracht en hare verschijnselen en wetten bij vaste lichamen, vloeistoffen en gassen; de warmte; de magneetkracht; de electriciteit; het geluid en het licht.

Toepassing van de wiskundige uitdrukking der natuurwetten op eenvoudige vraagstukken.

Inzonderheid wordt meer gewicht gehecht aan een juist begrip van het verband, dat tusschen de verschillende groepen van verschijnselen bestaat, dan aan eene uitvoerige kennis van bijzonderheden.

g. Scheikunde en hare voornaamste toepassingen.

Kennis van de beginselen der anorganische, en van de hoofdpunten der organische scheikunde.

h. Beginselen der cosmographie.

De gedaante en de afmetingen der aarde, zoomede de wijze waarop deze bepaald worden; de plaatsbepaling op de oppervlakte der aarde en aan den hemel; de verschijnselen, ontstaande door de asbeweging der aarde, door de beweging zoowel van de aarde als van de planeten om de zon en door de beweging van de wachters; de bewegingswetten en de algemeene aantrekkingskracht.

i. Gronden van de gemeente-, provinciale- en staatsinrichting van Nederland.

Eenige kennis van de inrichting van het bestuur van den staat, de provinciën en de gemeenten en van de onderlinge verhouding der onderscheidene staatsmachten in Nederland.

k. Staathuishoudkunde en statistiek, inzonderheid van Nederland en zijne koloniën en bezittingen in andere werelddeelen.

De hoofdbeginselen van de leer van de voortbrenging, den omloop, de verdeeling, en het verbruik van de maatschappelijke goederen.

Eenige kennis van de hulpbronnen der statistiek, voornamelijk betreffende Nederland en zijne koloniën en bezittingen in andere werelddeelen.

l. Aardrijkskunde.

Overzicht van de natuurkundige en de staatkundige indeeling der werelddeelen; voor Nederland, zijne koloniën en bezittingen meer uitvoerig.

Eenige kennis van lucht- en zeestroomen, in verband met hunnen invloed op het klimaat, alsmede van eenige belangrijke handelsproducten en van de ethnographische verdeeling der menschheid.

m. Geschiedenis.

De vaderlandsche geschiedenis, meer in het bijzonder sedert 1500; alsmede de geschiedenis onzer Koloniën en bezittingen;

de algemeene geschiedenis sedert de Fransche

omwenteling, met eene inleiding sedert 1713, en van de vroegere perioden uitsluitend datgene, dat noodig is tot een juist begrip van de geschiedenis des vaderlands.

n. Nederlandsche taal- en letterkunde.

Voldoende kennis van de Nederlandsche taal, om zich juist en vaardig daarin uit te drukken en de voornaamste voortbrengselen der letterkunde te verstaan.

De hoofdtrekken van de geschiedenis der letterkunde sedert het begin der 17de eeuw en de kennis van enkele van hare voornaamste voortbrengselen in de 17de, 18de en, meer in het bijzonder, in de 19de en 20ste eeuw.

o. Fransche taal- en letterkunde.

Voldoende kennis van deze taal, om een stuk proza of gemakkelijke poëzie te verstaan, en vaardigheid om zich in deze taal redelijk goed te kunnen uitdrukken.

Het onderzoek in de letterkunde, dat uitsluitend bij de mondeling te houden examens wordt ingesteld, blijft beperkt tot een of twee hoofdtijdvakken, door den adspirant meer in het bijzonder beoefend, en tot enkele belangrijke voortbrengselen daaruit, door hem zorgvuldig gelezen.

p. Hoogduitsche taal- en letterkunde.

Voldoende kennis van deze taal, om een stuk proza of gemakkelijke poëzie te verstaan, en vaardigheid om zich in deze taal redelijk goed te kunnen uitdrukken.

Het onderzoek in de letterkunde, dat uitsluitend bij de mondeling te houden examens wordt ingesteld, blijft beperkt tot een of twee hoofdtijdvakken, door den adspirant meer in het bijzonder beoefend, en tot enkele belangrijke voortbrengselen daaruit, door hem zorgvuldig gelezen.

q. Engelsche taal- en letterkunde.

Voldoende kennis van deze taal, om een stuk proza of gemakkelijke poëzie te verstaan, en vaardigheid om zich in deze taal redelijk goed te kunnen uitdrukken.

Het onderzoek in de letterkunde dat uitsluitend bij de mondeling te houden examens wordt ingesteld, blijft beperkt tot een of twee hoofdtijdvakken, door den adspirant meer in het bijzonder beoefend, en tot enkele belangrijke voortbrengselen daaruit, door hem zorgvuldig gelezen.

r. Handteekenen.

Vaardigheid in het teekenen van eene niet te ingewikkelde vlakversiering naar plaat en in het schetsen en schaduwen naar de natuur van eenvoudige voorwerpen of van een eenvoudig reliefornament.

Opmerking. De adspiranten kunnen behoorlijk gewaarmerkte teekeningen, onder toezicht van hunnen leeraar gemaakt, bij het examen vertoonen.

s. Rechtlijnig teekenen.

Vaardigheid in het zuiver in teekening brengen van een eenvoudig voorwerp of van een opgegeven meetkundige constructie.

Opmerking. De adspiranten kunnen behoorlijk gewaarmerkte teekeningen, onder toezicht van hunnen leeraar gemaakt, bij het examen vertoonen.

D. *Regelen volgens welke het examen wordt afgenomen.*

1. Algemeene bepalingen.

67. Het examen heeft ten doel te onderzoeken, of de adspiranten voldoende algemeene ontwikkeling en genoeg degelijke kennis bezitten, om de vakstudiën aan de Koninklijke Militaire Academie met vrucht te kunnen volgen.

In verband daarmede moet het onderzoek naar de kennis der adspiranten zich zooveemogelijk bepalen tot de hoofdzaken in de verl schillende vakken van wetenschap, terwijl niet te veel gewicht moet worden gehecht aan het weten van bijzonderheden van ondergeschikt belang.

Vooral moeten geen te hooge eischen aan het geheugen worden gesteld.

De grondigheid van kennis en de mate van algemeene ontwikkeling, waarvan bij het examen in een of ander vak wordt blijk gegeven, behooren in de eerste plaats in aanmerking te worden genomen bij de beoordeeling der adspiranten.

68. Het examen in de bij art. 66 onder *a.* tot en met *s.* genoemde vakken wordt afgelegd schriftelijk en mondeling.

Het bepaalde bij dit artikel kan door den Minister van Oorlog gewijzigd worden.

69. De examen-commissie wordt voor het afnemen van het examen door den voorzitter verdeeld in sub-commissiën, elk meer bepaaldelijk belast met het onderzoek in één of meer der volgende groepen van vakken:

A. Wis- en werktuigkunde (de vakken *a* tot en met *e* van art. 66);

B. Natuurkundige wetenschappen (de vakken *f* tot en met *h* van art. 66);

C. Geschiedkundige en staatswetenschappen benevens de aardrijkskunde (de vakken *i* tot en met *m* van art. 66);

D. Taal- en letterkunde (de vakken *n* tot en met *q* van art. 66);

E. Hand- en rechtlijnig teekenen (de vakken *r* en *s* van art. 66).

Eenzelfde lid der commissie kan in verschillende sub-commissiën zitting hebben.

70. Voor ieder vak of onderdeel daarvan, tot een der bij art. 69 bedoelde groepen behoorende, worden twee leden van de betrokken sub-commissie door den voorzitter aangewezen, ten einde het daarin gemaakte schriftelijk werk na te zien en te beoordeelen en, wat het te houden mondeling gedeelte van het examen betreft, als examinator op te treden, dan wel bij dat gedeelte tegenwoordig te zijn.

71. De regelen bij het afnemen van het toelatingsexamen in acht te nemen, worden, voor zoover daarin bij dit reglement niet is voorzien, door den Minister van Oorlog vastgesteld.

2. Wijze van beoordeeling der adspiranten.

72. De beoordeeling der adspiranten geschiedt door middel van de cijfers 10—1 welke daarbij de beteekenis hebben, hieronder naast elk dier cijfers aangeduid:

10 uitmuntend;	5 even voldoende;
9 zeer goed;	4 onvoldoende;
8 goed;	3 gering;
7 ruim voldoende;	2 slecht;
6 voldoende;	1 zeer slecht.

73. De bij art. 70 bedoelde leden beoordeelen, ieder voor zich, welk cijfer den adspirant voor elk door hem gegeven schriftelijk antwoord naar billijkheid toekomt.

Daarna wordt door die leden, in onderling overleg bepaald, welk cijfer aan den adspirant voor elk antwoord wordt toegekend. Oordeelen zij daaromtrent niet eenstemmig, dan wordt het gemiddelde van de door ieder hunner toegekende cijfers aan den adspirant toegewezen.

Bij het instellen van het mondeling onderzoek wordt op overeenkomstige wijze gehandeld.

74. Het gemiddelde van de beoordeelingscijfers, overeenkomstig het bepaalde bij art. 73, toegekend voor de onderscheidene schriftelijke antwoorden in eenig vak, wordt tot één decimaal nauwkeurig berekend en met 10 vermenigvuldigd.

Ten aanzien van de gegeven mondelinge antwoorden wordt op overeenkomstige wijze te werk gegaan, met dien verstande, dat het toegekende cijfer den algemeenen indruk, door een adspirant bij dit gedeelte van het examen gemaakt, teruggeeft.

Vervolgens wordt van de beide aldus verkregen gemiddelden opnieuw het gemiddelde genomen; het daarbij gevonden getal is het eindcijfer voor bedoeld vak.

3. Beslissing omtrent den uitslag van het examen.

75. Aan het examen worden geacht te voldoen de adspiranten aan wie voor elk der bij art. 69 vermelde groepen, als eindcijfer 50 of meer is kunnen worden toegekend, of van wie, hoewel het zooeven bedoelde eindcijfer in een of meer der voormelde groepen minder dan 50 mocht bedragen, door de Commissie het examen evenwel als voldoende wordt aangemerkt.

De beslissingen worden genomen bij meerderheid van stemmen.

Bij staking van stemmen wordt de uitslag van het examen als onvoldoende beschouwd.

4. Opmaken van het verslag.

76. Dadelijk nadat door de Commissie de beslissing omtrent den uitslag van het examen is genomen, wordt deze uitslag medegedeeld aan den voorzitter van de Commissie voor het instellen van het rangschikkingsonderzoek (zie art. 85).

Het door de Commissie uit te brengen verslag, bedoeld bij art. 8 der wet, wordt in tweevoud toegezonden aan den inspecteur van het militair onderwijs, die daarvan een exemplaar aan den Minister van Oorlog doet toekomen.

§ 4. *Aanvullingsexamen voor de adspiranten bedoeld in art. 26 der wet onder II; tweede gedeelte.*

a. Algemeene bepalingen.

77. Het examen heeft ten doel te onderzoeken, of de adspiranten, voor wat hunne kennis van de wis-, de natuur- en de scheikunde betreft, geacht kunnen worden gelijk te staan met de adspiranten, bedoeld in art. 26 der wet onder II, eerste gedeelte.

78. Het examen in de bij art. 82, onder *a* tot en met *d*, genoemde vakken wordt afgelegd schriftelijk en mondeling.

79. Het examen wordt afgenomen te Breda tijdens het toelatingsexamen en wordt beschouwd als een onderdeel van dit examen.

De adspiranten worden opgeroepen door den voorzitter van de Commissie, bedoeld in art. 65.

80. Voor het afnemen van het examen wordt door den voorzitter van de Commissie, belast met het afnemen van het toelatingsexamen aangewezen eene sub-commissie, gevormd uit de noodige leden van de sub-commissiën, belast met het onderzoek in de groepen A en B, genoemd in art. 69.

81. De wijze van beoordeeling der adspiranten, de beslissing (door de geheele examencommissie) omtrent den uitslag van het examen en het uitbrengen van het verslag geschieden overeenkomstig de bepalingen, vastgesteld ten aanzien van het toelatingsexamen.

b. Programma.

82. Het programma voor het aanvullingsexamen omvat het navolgende:

a. Stelkunde.

Berekeningen met logarithmen; oplossing van onbepaalde vergelijkingen van den eersten graad; de reken- en meetkundige reeksen.

b. Gonio- en trigonometrie.

De voornaamste goniometrische formules; oplossing van eenvoudige goniometrische vergelijkingen; berekening van recht- en scheefhoekige driehoeken met toepassing op eenvoudige vraagstukken uit de werkdadige meetkunde; inhoudsbepaling van sommige vlakke figuren.

c. Natuurkunde.

Algemeene eigenschappen der lichamen; grondbeginselen der mechanica; de leer der zwaartekracht en de leer der warmte.

d. Scheikunde.

Kennis van de beginselen der anorganische en van de hoofdpunten der organische scheikunde.

§ 5. *Rangschikkingsonderzoek.*

A. Algemeen.

83. Aan het rangschikkingsonderzoek worden alleen die adspiranten onderworpen, voor wie plaatsing is aangevraagd bij een wapen, waarvoor, na afloop van het geneeskundig onderzoek, de herkeuring, het toelatingsexamen, bedoeld in art. 26 der wet onder V en het aanvullingsexamen, bedoeld in art. 26 der wet onder II, meer adspiranten zijn overgebleven dan er plaatsen daarbij zijn opengesteld.

De betrokken adspiranten ontvangen in de derde week van de maand Augustus van den voorzitter der Commissie genoemd in art. 85 de vereischte oproeping.

84. Het rangschikkingsonderzoek heeft slechts ten doel om vast te stellen in welke volgorde de adspiranten in aanmerking komen voor de vervulling van de opengestelde plaatsen.

Het bestaat, overeenkomstig het bepaalde in art. 28 der wet, in:

a. een rangschikkingsexamen;

b. een onderzoek naar de lichamelijke gesteldheid, bedrevenheid in lichaamsoefeningen, algemeene geestesontwikkeling, verstandelijken aanleg en studiezin.

B. *Samenstelling van de commissie voor het rangschikkingsonderzoek.*

85. De commissie, met het instellen van het rangschikkingsonderzoek te belasten, wordt jaarlijks door den Minister van Oorlog benoemd.

Deze Commissie wordt samengesteld als volgt:

Lid en Voorzitter:

de Eerste-Officier der Koninklijke Militaire Academie of een hoofd van Onderwijs als bedoeld in art. 19, of een hoofdofficier van het Leger;

Leden:

eenige officieren en burgerleeraren, zooveel mogelijk behoorende tot het personeel van de Koninklijke Militaire Academie en van de Cadettenschool;

Secretaris:

een officier, al dan niet behoorende tot het personeel van de Koninklijke Militaire Academie.

Wat den voorzitter en de leden betreft, kan zich de keuze ook vestigen, respectievelijk op een hoofdofficier of op officieren, die gepensionneerd zijn of zich op non-activiteit bevinden.

C. *Regelen volgens welke het rangschikkingsonderzoek wordt ingesteld.*

86. Het programma voor het rangschikkingsexamen omvat, overeenkomstig het bepaalde in art. 28 der wet, het navolgende:

a. Rekenen.

De hoofdbewerkingen met geheele getallen, gewone en tiendeelige breuken; de deelbaarheid; talstelsels; het metrieke stelsel van maten en gewichten; de leer der evenredigheden met hare voornaamste toepassingen; de vierkants- en derdemachtswortteltrekking; het oplossen van vraagstukken, welke betrekking hebben op eenvoudige berekeningen, die in het dagelijksch leven of in den handel kunnen voorkomen (kennis der verkorte bewerkingen wordt niet gevorderd).

b. Stelkunde met Gonio- en Trigonometrie.

De behandeling van geheele, gebroken en wortelvormen; de gebroken en negatieve exponenten; de vergelijkingen van den eersten en van den tweeden graad met een en meer onbekenden; de onbepaalde vergelijkingen van den eersten graad; de logarithmen, ook met toepassing op de samengestelde interestrekening; de exponentiaal vergelijkingen; de rekenen de meetkundige reeksen.

De voornaamste goniometrische formules;

inrichting en gebruik van goniometrische tafels; oplossing van eenvoudige goniometrische vergelijkingen; berekening van recht- en scheefhoekige driehoeken met toepassing op eenvoudige vraagstukken uit de werkdadige meetkunde; inhoudsbepaling van sommige vlakke figuren.

c. Meetkunde.

1°. De vlakke meetkunde.

Meetkundige constructiën van stelkundige vormen; oplossing van vraagstukken, ook met toepassing van de stelkunde, benevens de theorie, waarop een en ander berust.

(De kennis van de leer der transversalen en der harmonische snijding wordt niet gevorderd.)

2°. De meetkunde in de ruimte.

De leer van de ligging en snijding van lijnen en vlakken; de eigenschappen van de drie- en de veelvlakkenhoeken; de eigenschappen en de berekening van de oppervlakken en de inhouden van veelvlakkige lichamen, van den cylinder, den kegel en den bol, zoomede van sommige deelen dier lichamen, benevens de meetkundige eigenschappen van den boldriehoek.

d. Geschiedenis.

De vaderlandsche geschiedenis, meer in het bijzonder sedert 1500, alsmede de geschiedenis onzer Koloniale bezittingen; de algemeene geschiedenis sedert de Fransche omwenteling, met eene inleiding sedert 1713, en van de vroegere perioden uitsluitend datgene, wat noodig is tot een juist begrip van de geschiedenis des vaderlands.

e. Nederlandsche taal.

Voldoende kennis van de Nederlandsche taal, om zich juist en vaardig daarin uit te drukken en de voornaamste voortbrengselen der letterkunde te verstaan.

f. Fransche taal.

Voldoende kennis van deze taal om een stuk proza of gemakkelijke poëzie te verstaan, en vaardigheid om zich in deze taal redelijk goed te kunnen uitdrukken.

g. Hoogduitsche taal.

Als onder *f.*

h. Engelsche taal.

Als onder *f.*

87. Het rangschikkingsexamen wordt afgelegd:

uitsluitend schriftelijk in de vakken *a*, *b*, *c* en *e*;

uitsluitend mondeling in de overige vakken.

Het bepaalde in de vorige alinea kan door den Minister van Oorlog gewijzigd worden.

88. De bepalingen bij het afnemen zoowel van het schriftelijk als het mondeling gedeelte van het rangschikkingsexamen op te volgen, worden, voor zoover daarin bij dit reglement niet is voorzien, door den Minister van Oorlog vastgesteld.

89. Het schriftelijk gedeelte van het rangschikkingsexamen wordt afgenomen in de verschillende garnizoensplaatsen, bedoeld bij art. 3; het mondeling gedeelte alsmede het verdere rangschikkingsonderzoek te Breda.

90. Bij het beoordeelen van de lichamelijke gesteldheid wordt gelet op den meer of minder krachtigen lichaamsbouw, op de verhouding van borstkasontwikkeling tot lichaamslengte en dergelijken.

Deze beoordeeling geschiedt door de Commissie, belast met het geneeskundig onderzoek; voor de adspiranten, die herkeurd worden, geschiedt de beoordeeling echter opnieuw door de Commissie, belast met de herkeuring. Voor laatstbedoelde adspiranten geldt bij het rangschikkingsonderzoek deze nieuwe beoordeeling.

De bedrevenheid in lichaamsoefeningen wordt onderzocht ten aanzien van gymnastiek, schermen en paardrijden, zoo mogelijk ook van gymnastische spelen.

De beoordeeling omtrent algemeene geestesontwikkeling, verstandelijken aanleg en studiezin wordt gegrond op een mondeling onderhoud met den adspirant en — voor zooverre hij daartoe de gegevens overlegt — op de kennisneming van de beoordeelingscijfers, hem in het laatste tweetal jaren van de zijde zijner leeraren toegekend en ten slotte op de cijfers, behoorende bij het getuigschrift of diploma, op grond waarvan c. q. de adspirant zich voor toelating heeft aangemeld.

Voor de adspiranten, die toelatingsexamen hebben afgelegd, gelden, in plaats van de cijfers van een getuigschrift of diploma, de bij dit examen behaalde cijfers.

91. Adspiranten, die wenschen, dat van de beoordeelingscijfers, hun in het laatste tweetal jaren door hunne leeraren toegekend, kennis worde genomen, moeten de opgaven dier cijfers overleggen, als zij zich te Breda aanmelden voor het afleggen van het mondeling gedeelte van het rangschikkingsexamen.

Deze opgaven moeten behoorlijk, ten genoegen van den voorzitter der Commissie voor het rangschikkingsonderzoek, zijn gewaarmerkt.

92. De Commissie voor het rangschikkingsonderzoek wordt door den voorzitter verdeeld in sub-commissiën, elk meer bepaaldelijk belast met het instellen van een deel van het onderzoek.

Eenzelfde lid der Commissie kan in verschillende sub-commissiën zitting hebben.

Voor ieder der vakken, genoemd in art. 86, worden twee leden van de betrokken subcommissie door den voorzitter aangewezen, ten einde het daarin gemaakte schriftelijk werk na te zien en te beoordeelen en, wat het te houden mondeling gedeelte van het rangschikkingsexamen betreft, als examinator op te treden, dan wel bij dat gedeelte tegenwoordig te zijn.

D. *Wijze van beoordeeling.*

93. De beoordeeling van de adspiranten geschiedt door middel van de getallen 100—10, met inachtneming van de hieronder aangeduide beteekenis:

100 uitmuntend,	50 even voldoende,
90 zeer goed,	40 onvoldoende,
80 goed,	30 gering,
70 ruim voldoende,	20 slecht,
60 voldoende,	10 zeer slecht.

Het gebruik ook van de tusschengelegen getallen (als 53, 68, enz.) is niet alleen toegelaten, doch — met het oog op de rangschikking — zelfs aan te bevelen.

94. In elke Sub-Commissie wordt door de leden, voor zooveel hen betreft, in onderling overleg bepaald, welke beoordeelingsgetal den adspirant naar billijkheid toekomt. Oordeelen zij daaromtrent niet eenstemmig, dan wordt het gemiddelde van de door ieder hunner toegekende beoordeelingsgetallen aan den adspirant toegewezen.

95. De voorzitter van de Commissie, belast met het geneeskundig onderzoek en die van de Commissie, belast met de herkeuring, verstrekken den voorzitter van de Commissie voor het rangschikkingsonderzoek dadelijk na afloop van de keuring en van de herkeuring der adspiranten het beoordeelingsgetal — bepaald op de wijze als aangegeven in de artt. 93 en 94 — aan elken adspirant toegekend voor lichamelijke gesteldheid.

Voor bedrevenheid in lichaamsoefeningen wordt één beoordeelingsgetal toegekend; evenzoo één voor algemeene ontwikkeling (geestesontwikkeling, verstandelijken aanleg en studiezin).

E. *Rangschikking van de adspiranten.*

96. Van alle adspiranten, die het rangschikkingsonderzoek hebben ondergaan, worden twee ranglijsten opgemaakt:

één aangevende de volgorde, waarin zij in aanmerking komen voor eene plaatsing bij de infanterie of de cavalerie; een andere, aangevende de volgorde, waarin zij in aanmerking komen voor eene plaatsing bij de artillerie of de genie.

97. De plaatsing op de ranglijst voor infanterie en cavalerie wordt verkregen door voor iederen adspirant de hem toegekende beoordeelingsgetallen samen te tellen en de adspiranten vervolgens te rangschikken naar de aldus verkregen totalen.

Ten behoeve van de rangschikking op de ranglijst voor artillerie en genie wordt, voor elken adspirant, het totaal, in de vorige alinea bedoeld, vermeerderd met het dubbele van de som der beoordeelingsgetallen, den betrokkene toegekend in de vakken genoemd in art. 86 onder *a*, *b* en *c*.

De op die wijze verkregen totalen dienen als grondslag voor de rangschikking op deze lijst.

98. Zijn de totalen, waarnaar de rangschikking, op grond van het bepaalde in art. 97, moet geschieden voor twee of meer adspiranten gelijk, dan is hun plaats op de ranglijst opvolgenderwijs afhankelijk van:

a. het hoogst behaalde beoordeelingsgetal, en, zoo dit gelijk is, het daaropvolgende hoogst behaalde en zoo vervolgens;

b. het lot.

F. *In te dienen bescheiden.*

99. Nadat de beide in art. 96 bedoelde ranglijsten zijn vastgesteld, wordt opgemaakt eene nominatieve opgave van de adspiranten, die voor de verschillende wapens kunnen worden geplaatst.

Deze nominatieve opgave en de beide ranglijsten worden, zoodra zij gereed zijn, alle in tweevoud, aan den inspecteur van het militair onderwijs toegezonden, die daarvan onmiddellijk een exemplaar aan den Minister van Oorlog doet toekomen.

100. Na de toezending, in art. 99 bedoeld, wordt opgemaakt een staat, aangevende de door de adspiranten behaalde beoordeelingsgetallen.

101. Ten slotte wordt opgemaakt het door de Commissie uit te brengen Verslag, bedoeld bij art. 8 der wet.

102. De staat, bedoeld in art. 100 en het verslag, bedoeld in art. 101, worden — in tweevoud — toegezonden aan den inspecteur van het militair onderwijs, die daarvan een exemplaar aan den Minister van Oorlog doet toekomen.

103. Alle in te dienen bescheiden worden, namens de Commissie, door den voorzitter en den secretaris onderteekend.

DERDE HOOFDSTUK.

EINDEXAMEN.

§ 1. *Samenstelling der Commissie.*

104. De commissie, voor het afnemen van het eindexamen aan de Koninklijke Militaire Academie, wordt jaarlijks bij Koninklijk besluit benoemd.

Deze commissie wordt samengesteld als volgt:

a. Lid en Voorzitter:

de inspecteur van het Militair Onderwijs of een ander opper- of hoofdofficier;

b. Leden:

1°. de gouverneur, zoo hij geen voorzitter is; de eerste-officier; de hoofden van onderwijs, de kapitein, bedoeld bij art. 20 en één of meer der leeraren van de Koninklijke Militaire Academie, die aan het derde studiejaar onderricht geven;

2°. officieren niet tot het personeel van de Koninklijke Militaire Academie behoorende, onder wie ten minste twee van het leger in Nederlandsch-Indië, met dien verstande dat elk van de wapens — infanterie, cavalerie, artillerie en genie — minstens door één officier is vertegenwoordigd.

Een der officieren van de Koninklijke Militaire Academie, dan wel een der bij *b.* onder 2°. bedoelde leden is secretaris der commissie.

Aan de commissie kunnen door den Minister van Oorlog leeraren van de Koninklijke Militaire Academie, die niet als leden der commissie optreden, worden toegevoegd, ten einde de leden bij het nazien en de beoordeeling van het schriftelijk werk, of bij het afnemen van het mondeling of practisch examen ter zijde te staan.

Wat de onder *b.* bij 2°. bedoelde leden betreft, kan zich de keuze ook vestigen op officieren die gepensionneerd zijn of zich op nonactiviteit bevinden.

§ 2. *Programma.*

105. Het programma van het eindexamen aan de Koninklijke Militaire Academie omvat het navolgende:

A. *Infanterie hier te lande.*

a. Militaire aardrijkskunde.

1°. De geographische toestand van Nederland uit een militair oogpunt beschouwd;

2°. de hoofdbeginselen van ons vestingstelsel en de inrichting onzer verdedigingsliniën en stellingen in hoofdtrekken;

3°. een overzicht van de organisatie van de Legers van België, Duitschland en Frankrijk;

4°. een overzicht van het vestingstelsel der drie genoemde landen, in verband met de staatkundige en geographische toestanden in die Rijken.

b. Strategie en krijgsgeschiedenis.

Aard en doel van den oorlog; het karakter der in den oorlog werkzame krachten; verklaring der meest gebruikelijke strategische termen; hoofdbegrippen omtrent het strategisch gebruik der strijdkrachten en strijdmiddelen tot bereiking van het oorlogsdoel; voldoende kennis der krijgsgeschiedenis — in het bijzonder der Nederlandsche — om de theorie der oorlogvoering door voorbeelden te kunnen toelichten.

c. Tactiek.

1°. De tactiek der verschillende wapens, afzonderlijk en in onderling verband; het voorschrift op den velddienst; toepassingen op de kaart;

2°. de tactiek van den aanval en de verdediging van duurzame werken.

d. Oorlogsgebruiken.

Een overzicht van het recht en de gebruiken in den oorlog te land en ter zee, alsmede van de rechten en de plichten der neutralen.

e. Militair strafrecht.

1°. Het militair tuchtrecht;

2°. de algemeene beginselen van algemeen en militair strafrecht met inbegrip van het strafstelsel; belangrijke delicten van het algemeen en het militair strafrecht;

3°. de militaire rechtsmacht, de militaire rechtspleging en de bewijsleer.

f. Artillerie-wetenschap.

1°. De inrichting van de draagbare wapenen bij het Nederlandsche en het Nederlandsch-Indische leger in gebruik en van de daarbij gebezigde munitiën, zoomede van de voornaamste onderdeelen van de handvuurwapenen van enkele vreemde mogendheden;

2°. de inrichting van de vuurmonden met affuiten der Nederlandsche landmacht en van de daarbij gebezigde munitiën en ontstekingsmiddelen;

3°. de gedaante en de eigenschappen der kogelbaan; trefkans; de inrichting, de vervaardiging en het gebruik van de schootstafels voor de handvuurwapenen; de wijze van vuren uit en de uitwerking van geschut en handvuurwapenen;

4°. het gebruik van het geschut bij den aanval en de verdediging van forten, liniën en stellingen.

g. Pionier-en versterkingskunst.

1°. *Pionierkunst:* de voor infanterie meest belangrijke pionierwerkzaamheden;

2°. *veldversterkingskunst:* dekkingen; hindernissen; tactische steunpunten; vereischten en inrichting van verschanste stellingen;

3°. *duurzame en tijdelijke versterkingskunst:* overzicht van de ontwikkeling van den vestingbouw en den vestingoorlog; inrichting van bestaande duurzame verdedigingswerken; tijdelijke versterkingen.

* *h.* Rechtlijnig en topographisch teekenen.

Het vervaardigen van terreinschetsen in zwarte en gekleurde teekens met O.-I. inkt, potlood en waterverf; het teekenen van voorwerpen uit de versterkingskunst of de artilleriewetenschap; het vervaardigen van graphische voorstellingen.

i. Reglementen en voorschriften voor het wapen der infanterie.

De reglementen en voorschriften voor het wapen der infanterie.

k. Algemeene Reglementen en voorschriften, dienstcorrespondentie en militaire wetten.

1°. De algemeene reglementen en voorschriften, met uitzondering van dat op den velddienst, voor zooveel de kennis daarvan van den luitenant der infanterie wordt gevorderd;

2°. dienstcorrespondentie;

3°. bekendheid met de voornaamste bepalingen uit de wetten en uitvoeringsvoorschriften, welke met de inrichting van het Nederlandsche krijgswezen verband houden.

l. Militaire administratie.

De administratieve bepalingen waarmede een luitenant, die bij den troep dienst doet, bekend moet wezen.

m. Exercitiën.

* *n.* Gymnastiek en schermen.

* *o.* Paardrijden.

B. *Cavalerie hier te lande.*

a. Militaire aardrijkskunde.

De geographische toestand van Nederland uit een militair oogpunt beschouwd; de hoofdbeginselen van ons vestingstelsel; de inrichting onzer verdedigingsliniën en stellingen in hoofdtrekken; overzicht van het vestingstelsel van België, Duitschland en Frankrijk, in verband met de staatkundige en geographische toestanden in die rijken.

b. Strategie en krijgsgeschiedenis.

Aard en doel van den oorlog; het karakter der in den oorlog werkzame krachten; verklaring der meest gebruikelijke strategische termen; hoofdbegrippen omtrent het strategisch gebruik der strijdkrachten en strijdmiddelen tot bereiking van het oorlogsdoel; voldoende kennis der krijgsgeschiedenis — in het bijzonder der Nederlandsche — om de theorie der oorlogvoering door voorbeelden te kunnen toelichten.

Voor zooveel de krijgsgeschiedenis betreft, meer beknopt dan voor Infanterie hier te lande.

c. Tactiek.

De tactiek der verschillende wapens, afzonderlijk en in onderling verband; meer in bijzonderheden de tactiek der cavalerie; het voorschrift op den velddienst; toepassingen op de kaart.

d. Oorlogsgebruiken.

Een overzicht van het recht en de gebruiken in den oorlog te land en ter zee, alsmede van de rechten en de plichten der neutralen.

e. Militair strafrecht.

1°. Het militair tuchtrecht;

2°. de algemeene beginselen van algemeen en militair strafrecht, met inbegrip van het strafstelsel; belangrijke delicten van het algemeen en het militair strafrecht;

3°. de militaire rechtsmacht, de militaire rechtspleging en de bewijsleer.

f. Artillerie-wetenschap.

1°. De inrichting van de draagbare wapenen bij het Nederlandsche en het Nederlandsch-Indische leger in gebruik en van de daarbij gebezigde munitiën, zoomede van de voornaamste onderdeelen van de handvuurwapenen van enkele vreemde mogendheden;

2°. de inrichting van de vuurmonden met affuiten der Nederlandsche landmacht en van de daarbij gebezigde munitiën en ontstekingsmiddelen;

3°. de gedaante en de eigenschappen der kogelbaan; trefkans, de wijze van vuren uit en de uitwerking van geschut en handvuurwapenen;

4°. het gebruik van het geschut bij den aanval en de verdediging van forten, liniën en stellingen.

g. Pionier-en versterkingskunst.

1°. *Pionierkunst*: de voor cavalerie meest belangrijke pionierwerkzaamheden;

2°. *veldversterkingskunst:* dekkingen; hindernissen; tactische steunpunten; vereischten en inrichting van verschanste stellingen;

3°. *duurzame en tijdelijke versterkingskunst:* overzicht van de ontwikkeling van den vesting-

bouw en den vestingoorlog; inrichting van bestaande duurzame verdedigingswerken; tijdelijke versterkingen.

h. Paardenkennis.

Ontleedkunde en bewegingsleer; levensverrichtingen der organen; hoefbeslag; beoordeeling van het paard naar het uitwendig voorkomen; paardenfokkerij en remonteering.

i. Rij- en africhtingskunst.

Het desbetreffende Voorschrift.

**k.* Rechtlijnig en topographisch teekenen.

Het vervaardigen van terreinschetsen in zwarte en gekleurde teekens met O.-I. inkt, potlood en waterverf; het teekenen van voorwerpen uit de versterkingskunst of de artilleriewetenschap; het vervaardigen van graphische voorstellingen.

l. Reglementen en voorschriften voor het wapen der cavalerie.

De reglementen en voorschriften voor het wapen der cavalerie.

m. Algemeene Reglementen en voorschriften, dienstcorrespondentie en militaire wetten.

1°. De algemeene reglementen en voorschriften, met uitzondering van dat op den velddienst, voor zooveel de kennis daarvan van den luitenant der cavalerie wordt gevorderd;

2°. dienstcorrespondentie;

3°. bekendheid met de voornaamste bepalingen uit de wetten en uitvoeringsvoorschriften welke met de inrichting van het Nederlandsche krijgswezen verband houden.

n. Militaire administratie.

De administratieve bepalingen waarmede een luitenant, die bij den troep dienst doet, bekend moet wezen.

o. Exercitiën.

* *p.* Gymnastiek en schermen.

q. Paardrijden.

C. *Artillerie hier te lande.*

**a.* Mechanica.

Evenwicht van krachten in het platte vlak en in de ruimte; theorie der zwaartepunten; buigbare koorden; beginsel der virtueele snelheden met toepassingen.

Wetten van beweging van een stoffelijk punt en van een stelsel punten, waartusschen verbindingen bestaan; theorema van D'ALEMBERT; draaiing om een vaste as; theorema's voor de beweging van het zwaartepunt, voor de momenten van de hoeveelheid van beweging en voor de levende krachten; botsing.

* *b.* Waarschijnlijkheidsrekening.

Waarschijnlijkheid à priori en à posteriori; theorie der fouten; methode der kleinste vierkanten.

c. Strategie en krijgsgeschiedenis.

Aard en doel van den oorlog; het karakter der in den oorlog werkzame krachten; verklaring der meest gebruikelijke strategische termen; hoofdbegrippen omtrent het strategisch gebruik der strijdkrachten en strijdmiddelen tot bereiking van het oorlogsdoel; voldoende kennis der krijgsgeschiedenis — in het bijzonder der Nederlandsche — om de theorie der oorlogvoering door voorbeelden te kunnen toelichten.

Voor zooveel de krijgsgeschiedenis betreft, meer beknopt dan voor Infanterie hier te lande.

d. Tactiek.

1°. Algemeene begrippen omtrent de tactiek der verschillende wapens, afzonderlijk en in onderling verband; toepassingen op de kaart;

2°. de tactiek van den aanval en de verdediging van duurzame werken.

e. Oorlogsgebruiken.

Een overzicht van het recht en de gebruiken in den oorlog te land en ter zee, alsmede van de rechten en de plichten der neutralen. Minder uitgebreid dan voor Infanterie hier te lande.

f. Militairstrafrecht.

1°. Het militair tuchtrecht;

2°. de algemeene beginselen van algemeen en militair strafrecht, met inbegrip van het strafstelsel; belangrijke delicten van het algemeen en het militair strafrecht;

3°. de militaire rechtsmacht, de militaire rechtspleging en de bewijsleer.

Minder uitgebreid dan voor Infanterie hier te lande.

g. Artillerie-wetenschap.

1°. Ontplofbare stoffen;

2°. ernstvuurwerken en munitiën;

3°. het geschut met toebehooren en de voertuigen der Nederlandsche landmacht;

4°. het schieten;

5°. gebruik van het geschut bij den aanval en de verdediging van forten, liniën en stellingen;

6°. batterijbouw.

h. Pionier- en versterkingskunst.

1°. *Pionierkunst:* de voor artillerie meest belangrijke pionierwerkzaamheden;

2°. *veldversterkingskunst:* dekkingen; hin-

dernissen; tactische steunpunten; vereischten en inrichting van verschanste stellingen;

3°. *duurzame en tijdelijke versterkingskunst:* overzicht van de ontwikkeling van den vestingbouw en den vestingoorlog; inrichting van bestaande duurzame verdedigingswerken; tijdelijke versterkingen.

i. Paardenkennis.

Ontleedkunde en bewegingsleer; levensverrichtingen der organen; hoefbeslag; beoordeeling van het paard naar het uitwendig voorkomen; paardenfokkerij en remonteering. Minder uitgebreid dan voor Cavalerie hier te lande.

**k.* Rechtlijnig en topographisch teekenen.

Het vervaardigen van teekeningen van artillerie-materieel naar constructie-platen en naar model, van topographische teekeningen, van teekeningen uit de versterkingskunst, van graphische voorstellingen en van panoramaschetsen.

l. Reglementen en voorschriften voor het wapen der artillerie.

De reglementen en voorschriften voor de vesting-artillerie.

m. Algemeene reglementen en voorschriften, dienstcorrespondentie en militaire wetten.

1°. De algemeene reglementen en voorschriften, met uitzondering van dat op den velddienst, voor zooveel de kennis daarvan van den luitenant der artillerie wordt gevorderd;

2°. dienstcorrespondentie;

3°. bekendheid met de voornaamste bepalingen uit de wetten en uitvoeringsvoorschriften, welke met de inrichting van het Nederlandsche krijgswezen verband houden.

n. Militaire administratie.

De administratieve bepalingen waarmede een luitenant, die bij den troep dienst doet, bekend moet wezen.

o. Exercitiën.

**p.* Gymnastiek en schermen.

**q.* Paardrijden.

D. *Genie hier te lande.*

a. Mechanica.

Evenwicht van krachten in het vlakke vlak en in de ruimte; theorie der zwaartepunten; buigbare koorden; beginsel der virtueele snelheden met toepassingen.

Wetten van beweging van een stoffelijk punt en van een stelsel punten, waartusschen verbindingen bestaan; theorema van D'ALEMBERT; draaiing om een vaste as; theorema's voor de beweging van het zwaartepunt, voor de momenten van de hoeveelheid van beweging en voor de levende krachten; botsing.

b. Toegepaste mechanica.

Leer der elasticiteit en vastheid; berekening van bouwconstructiën; hydrostatica; hodrodynamica; hydraulica.

c. Landmeten, waterpassen en geodesie.

Algemeene gang van het landmeten en waterpassen en de daarbij voorkomende berekeningen; trigonometrische en barometrische hoogtemeting; tachimetrie; geodesie; opmeting van uitgestrekte terreinen; kaartprojectiën en sterrekundige plaatsbepaling.

d. Strategie en krijgsgeschiedenis.

Aard en doel van den oorlog; het karakter der in den oorlog werkzame krachten; verklaring der meest gebruikelijke strategische termen; hoofdbegrippen omtrent het strategisch gebruik der strijdkrachten en strijdmiddelen tot bereiking van het oorlogsdoel; voldoende kennis der krijgsgeschiedenis — in het bijzonder der Nederlandsche — om de theorie der oorlogvoering door voorbeelden te kunnen toelichten.

Voor zooveel de krijgsgeschiedenis betreft, meer beknopt dan voor infanterie hier te lande.

e. Tactiek.

1°. Algemeene begrippen omtrent de tactiek der verschillende wapens, afzonderlijk en in onderling verband; toepassingen op de kaart;

2°. de tactiek van den aanval en de verdediging van duurzame werken.

f. Oorlogsgebruiken

Een overzicht van het recht en de gebruiken in den oorlog te land en ter zee, alsmede van de rechten en de plichten der neutralen.

Minder uitgebreid dan voor infanterie hier te lande.

g. Militair strafrecht.

1°. Het militair tuchtrecht;

2°. de algemeene beginselen van algemeene en militair strafrecht, met inbegrip van het strafstelsel; belangrijke delicten van het algemeen en het militair strafrecht;

3°. de militaire rechtsmacht, de militaire rechtspleging en de bewijsleer.

Minder uitgebreid dan voor infanterie hier te lande.

h. Artillerie-wetenschap.

1°. De inrichting van de draagbare wapenen bij het Nederlandsche en het Nederlandsch-Indische leger in gebruik en van de daarbij

gebezigde munitiën, zoomede van de voornaamste onderdeelen van de handvuurwapenen van enkele vreemde Mogendheden;

2°. de inrichting van de vuurmonden met affuiten der Nederlandsche landmacht en van de daarbij gebezigde munitiën en ontstekingsmiddelen;

3°. de gedaante en de eigenschappen der kogelbaan; trefkans; de wijze van vuren uit en de uitwerking van geschut en handvuurwapenen;

4°. het gebruik van het geschut bij den aanval en de verdediging van forten, liniën en stellingen.

i. Versterkingskunst.

1°. *veldversterkingskunst:* dekkingen, hindernissen, tactische steunpunten; vereischten en inrichting van verschanste stellingen;

2°. *duurzame en tijdelijke versterkingskunst:* overzicht van de ontwikkeling van den vestingbouw en den vestingoorlog; inrichting en constructie van bestaande duurzame verdedigingswerken; tegenwoordige denkbeelden omtrent vestingbouw; tijdelijke versterkingen.

k. Burgerlijke-, militaire- en schoone bouwkunde.

1°. *burgerlijke bouwkunde:* kennis van bouwstoffen; onderdeelen van gebouwen; luchtverversching; verlichting; afvoer van water en onreinheden; watervoorziening en verwarming;

2°. *militaire bouwkunde:* algemeene beginselen en vereischten voor de inrichting van gebouwen; bijzondere inrichting van de meest belangrijke militaire gebouwen;

3°. *schoone bouwkunde:* overzicht der bouwstijlen; bouwkundige vormen; grondbeginselen bij het ontwerpen van gebouwen.

l. Waterbouwkunde.

Bruggen; sluizen; duikers; rijswerken; dijken en zeeweringen; kanalen; rivieren en rivierverbetering; stuwen; kunstwegen; spoorwegen.

m. Hydrographie van Nederland.

Polders en droogmakerijen; Nederlandsche hoofdrivieren; beheer van rivieren; waterkeeringen en waterschappen; karakter van het terrein in onze voornaamste inundatieliniën; militaire inundatiën.

n. Wetten en voorschriften betreffende de uitvoering van geniewerken.

Organisatie van het personeel van het wapen; voorbereiding van de uitvoering van geniewerken; administratief beheer van geniewerken; verboden kringen; onteigening.

o. Rechtlijnig en topographisch teekenen.

Het vervaardigen van topographische teekeningen; het construeeren en teekenen van onderdeelen van gebouwen; het ontwerpen van eenvoudige gebouwen; het teekenen van eenvoudige toepassingen op het gebied der schoone bouwkunde; het ontwerpen en teekenen van eenvoudige waterbouwkundige werken en van vluchtige, tijdelijke en duurzame verdedigingswerken.

p. Reglementen en voorschriften, dienstcorrespondentie en militaire wetten.

1°. De reglementen en voorschriften voor de genietroepen, met uitzondering van de technische voorschriften;

2°. de algemeene reglementen en voorschriften, met uitzondering van dat op den velddienst, voor zooveel de kennis daarvan van den luitenant der genie wordt gevorderd;

3°. dienstcorrespondentie;

4°. bekendheid met de voornaamste bepalingen uit de wetten en uitvoeringsbepalingen, welke met de inrichting van het Nederlandsche krijgswezen verband houden.

q. Militaire administratie.

De administratieve bepalingen waarmede een luitenant, die bij den troep dienst doet, bekend moet wezen.

r. Exercitiën.

**s.* Gymnastiek en schermen.

**t.* Paardrijden.

E. *Infanterie van het leger in Nederlandsch-Indië.*

a. Maleische taal.

Vertalen uit het Maleisch in het Nederlandsch en omgekeerd; overbrengen van een niet te moeilijk Maleisch handschrift in Latijnsche karakters en omgekeerd; kennis van de hoofdzaken uit de Maleische spraakkunst.

b. Land- en volkenkunde van Nederlandsch-Indië.

1°. De staatsinrichting van Nederlandsch-Indië;

2°. de bevolking van Nederlandsch-Indië.

c. Militaire aardrijkskunde van Nederlandsch-Indië.

1°. De militair geographische toestanden in Nederlandsch-Indië en hun invloed op organisatie, uitrusting, verpleging en legering van het Nederlandsch-Indische leger.

De land- en zeemacht in Nederlandsch-Indië;

2°. algemeen overzicht van de militaire en politieke toestanden in de, den Nederlandsch-

Indischen Archipel omringende, rijken en koloniën;

3°. de verdediging van Nederlandsch-Indië.

d. Strategie en krijgsgeschiedenis.

Aard en doel van den oorlog; verklaring der meest gebruikelijke termen der strategie; hoofdbegrippen omtrent het strategisch gebruik der strijdkrachten en strijdmiddelen tot bereiking van het oorlogsdoel; voldoende kennis van de krijgsgeschiedenis in het algemeen en van de Oost-Indische in het bijzonder, om de theorie der oorlogvoering door voorbeelden te kunnen toelichten.

e. Tactiek.

De tactiek der verschillende wapens afzonderlijk en in onderling verband; hoofdbegrippen omtrent de toepassing der tactische beginselen tegen inlandsche vijanden; de voorschriften op den velddienst voor het Nederlandsch-Indische leger; toepassingen op de kaart, ook op kaarten, Indische terreinen voorstellende.

f. Oorlogsgebruiken.

Een overzicht van het recht en de gebruiken in den oorlog te land en ter zee, alsmede van de rechten en de plichten der neutralen.

Bovendien de gebruiken in den oorlog tegen inlandsche volken in Nederlandsch-Indië.

g. Militair strafrecht.

1°. Het militair tuchtrecht;

2°. de algemeene beginselen van algemeen en militair strafrecht, met inbegrip van het strafstelsel; belangrijkste delicten van het algemeen en het militair strafrecht;

3°. de militaire rechtsmacht, de militaire rechtspleging en de bewijsleer.

h. Artillerie-wetenschap.

1°. De inrichting van de draagbare wapenen bij het Nederlandsche en het Nederlandsch-Indische leger in gebruik en van de daarbij gebezigde munitiën, zoomede van de voornaamste onderdeelen van de handvuurwapenen van enkele vreemde mogendheden;

2°. de inrichting van de vuurmonden met affuiten der Nederlandsch-Indische landmacht en van de daarbij gebezigde munitiën en ontstekingsmiddelen;

3°. de gedaante en de eigenschappen der kogelbaan; trefkans; de wijze van vuren uit en de uitwerking van geschut en handvuurwapenen;

4°. het gebruik van het geschut bij den aanval en de verdediging van forten, liniën en stellingen.

i. Pionier- en versterkingskunst.

1°. *Pionierkunst:* de voor de Nederlandsch-Indische infanterie meest belangrijke pionierwerkzaamheden;

2°. *veldversterkingskunst:* dekkingen; hindernissen; tactische steunpunten; vereischten en inrichting van verschanste stellingen;

3°. *duurzame en tijdelijke versterkingskunst:* overzicht van de ontwikkeling van den vestingbouw en den vestingoorlog; inrichting van bestaande duurzame verdedigingswerken; tijdelijke versterkingen;

4°. versterkingen tegen een inlandschen vijand.

**k.* Rechtlijnig en topographisch teekenen.

Het vervaardigen van terreinschetsen in zwarte en gekleurde teekens met O.-I. inkt, potlood en waterverf; het teekenen van voorwerpen uit de versterkingskunst of de artilleriewetenschap; het vervaardigen van graphische voorstellingen.

l. Reglementen en voorschriften voor het wapen der infanterie.

De reglementen en voorschriften voor het wapen der infanterie in Nederlandsch-Indië.

m. Algemeene reglementen en voorschriften, benevens dienstcorrespondentie.

1°. De algemeene reglementen en voorschriften voor het Nederlandsch-Indische leger, met uitzondering van dat voor den velddienst, voor zooveel de kennis daarvan van den luitenant der infanterie in Nederlandsch-Indië wordt gevorderd;

2°. dienstcorrespondentie.

n. Militaire administratie.

De administratieve bepalingen, waarmede een luitenant die bij den troep in Nederlandsch-Indië dienst doet, bekend moet wezen.

o. Exercitiën.

**p.* Gymnastiek en schermen.

**q.* Paardrijden.

F. *Cavalerie van het leger in Nederlandsch-Indië.*

a. Maleische taal.

Vertalen uit het Maleisch in het Nederlandsch en omgekeerd; overbrengen van een niet te moeilijk Maleisch handschrift in Latijnsche karakters en omgekeerd; kennis van de hoofdzaken uit de Maleische spraakkunst.

b. Land- en volkenkunde van Nederlandsch-Indië.

1°. De staatsinrichting van Nederlandsch-Indië;

2°. de bevolking van Nederlandsch-Indië.

c. Strategie en krijgsgeschiedenis.

Aard en doel van den oorlog; verklaring

der meest gebruikelijke termen der strategie; hoofdbegrippen omtrent het strategisch gebruik der strijdkrachten en strijdmiddelen tot bereiking van het oorlogsdoel; voldoende kennis van de krijgsgeschiedenis in het algemeen en van de Oost-Indische in het bijzonder, om de theorie der oorlogvoering door voorbeelden te kunnen toelichten.

d. Tactiek.

De tactiek der verschillende wapens, afzonderlijk en in onderling verband; meer in bijzonderheden de tactiek der Cavalerie; hoofdbegrippen omtrent de toepassing der tactische beginselen tegen inlandsche vijanden; de voorschriften op den velddienst voor het Nederlandsch-Indische leger; toepassingen op de kaart, ook op kaarten, Indische terreinen voorstellende.

e. Oorlogsgebruiken.

Een overzicht van het recht en de gebruiken in den oorlog te land en ter zee, alsmede van de rechten en de plichten der neutralen.

Bovendien de gebruiken in den oorlog tegen inlandsche volken in Nederlandsch-Indië.

f. Militair strafrecht.

1°. Het militair tuchtrecht;

2°. de algemeene beginselen van algemeen en militair strafrecht, met inbegrip van het strafstelsel; belangrijkste delicten van het algemeen en het militair strafrecht;

3°. de militaire rechtsmacht, de militaire rechtspleging en de bewijsleer.

g. Artillerie-wetenschap.

1°. De inrichting van de draagbare wapenen bij het Nederlandsche en het Nederlandsch-Indische leger in gebruik en van de daarbij gebezigde munitiën, zoomede van de voornaamste onderdeelen van de handvuurwapenen van enkele vreemde mogendheden;

2°. de inrichting van de vuurmonden met affuiten der Nederlandsch-Indische landmacht en van de daarbij gebezigde munitiën en ontstekingsmiddelen;

3°. de gedaante en de eigenschappen der kogelbaan; trefkans; de wijze van vuren uit en de uitwerking van geschut en handvuurwapenen;

4°. het gebruik van het geschut bij den aanval en de verdediging van forten, liniën en stellingen.

h. Pionier-en versterkingskunst.

1°. *Pionierkunst:* de voor de Nederlandsch-Indische cavalerie meest belangrijke pionierwerkzaamheden;

2°. *veldversterkingskunst:* dekkingen; hindernissen; tactische steunpunten; vereischten en inrichting van verschanste stellingen;

3°. *duurzame en tijdelijke versterkingskunst:* inrichting van bestaande duurzame werken; tijdelijke versterkingen;

4°. versterkingen tegen een inlandschen vijand.

i. Paardenkennis.

Ontleedkunde en bewegingsleer; levensverrichtingen der organen; hoefbeslag; beoordeeling van het paard naar het uitwendig voorkomen; paardenfokkerij en remonteering.

k. Rij- en africhtingskunst.

Het desbetreffende voorschrift.

**l.* Rechtlijnig en topographisch teekenen.

Het vervaardigen van terreinschetsen in zwarte en gekleurde teekens met O.-I. inkt, potlood en waterverf; het teekenen van voorwerpen uit de versterkingskunst of de artillerie-wetenschap; het vervaardigen van graphische voorstellingen.

m. Reglementen en voorschriften voor het wapen der cavalerie.

De reglementen en voorschriften voor het wapen der cavalerie.

n. Algemeene reglementen en voorschriften, benevens dienstcorrespondentie.

1°. De algemeene reglementen en voorschriften voor het Nederlandsch-Indische leger, met uitzondering van die voor den velddienst, voor zooveel de kennis daarvan van den luitenant der cavalerie in Nederlandsch-Indië wordt gevorderd;

2°. het Reglement op den Inwendigen Dienst der Infanterie in Nederlandsch-Indië;

3°. dienstcorrespondentie.

o. Militaire administratie.

De administratieve bepalingen, waarmede een luitenant die bij den troep in Nederlandsch-Indië dienst doet, bekend moet wezen.

p. Exercitiën.

**q.* Gymnastiek en schermen.

r. Paardrijden.

G. *Artillerie van het leger in Nederlandsch-Indië.*

**a.* Mechanica.

Evenwicht van krachten in het platte vlak en in de ruimte; theorie der zwaartepunten; buigbare koorden; beginsel der virtueele snelheden met toepassingen.

Wetten van beweging van een stoffelijk punt en van een stelsel punten, waartusschen verbindingen bestaan; theorema van D'ALEMBERT; draaiing om een vaste as; theorema's voor de beweging van het zwaartepunt, voor

de momenten van de hoeveelheid van beweging en voor de levende krachten; botsing.

*b. Waarschijnlijkheidsrekening.

Waarschijnlijkheid à priori en à posteriori; theorie der fouten; methode der kleinste vierkanten.

c. Maleische taal.

Vertalen uit het Maleisch in het Nederlandsch en omgekeerd; overbrengen van een niet te moeilijk Maleisch handschrift in Latijnsche karakters en omgekeerd; kennis van de hoofdzaken uit de Maleische spraakkunst.

d. Land- en volkenkunde van Nederlandsch-Indië.

1°. De staatsinrichting van Nederlandsch-Indië;

2°. de bevolking van Nederlandsch-Indië.

e. Strategie en krijgsgeschiedenis.

Aard en doel van den oorlog; verklaring der meest gebruikelijke termen der strategie; hoofdbegrippen omtrent het strategisch gebruik der strijdkrachten en strijdmiddelen tot bereiking van het oorlogsdoel; voldoende kennis van de krijgsgeschiedenis in het algemeen en van de Oost-Indische in het bijzonder, om de theorie der oorlogvoering door voorbeelden te kunnen toelichten.

f. Tactiek.

1°. Algemeene begrippen omtrent de tactiek der verschillende wapens, afzonderlijk en in onderling verband, met toepassingen op de kaart, ook op kaarten Indische terreinen voorstellende; hoofdbegrippen omtrent de toepassing der tactische beginselen tegen inlandsche vijanden;

2°. de tactiek van den aanval en de verdediging van duurzame werken.

g. Oorlogsgebruiken.

Een overzicht van het recht en de gebruiken in den oorlog te land en ter zee; alsmede van de rechten en de plichten der neutralen.

Bovendien de gebruiken in den oorlog tegen inlandsche volken in Nederlandsch-Indië.

Minder uitgebreid dan voor Infanterie in Nederlandsch-Indië.

h. Militair strafrecht.

1°. Het militair tuchtrecht;

2°. de algemeene beginselen van algemeen en militair strafrecht, met inbegrip van het strafstelsel; belangrijkste delicten van het algemeen en het militair strafrecht;

3°. de militaire rechtsmacht, de militaire rechtspleging en de bewijsleer.

Minder uitgebreid dan voor Infanterie in Nederlandsch-Indië.

i. Artillerie-wetenschap.

1°. Ontplofbare stoffen;

2°. ernstvuurwerken en munitiën;

3°. het geschut met toebehooren en de voertuigen der Nederlandsch-Indische landmacht;

4°. het schieten;

5°. gebruik van het geschut bij den aanval en de verdediging van forten, liniën en stellingen;

6°. batterijbouw.

k. Pionier-en versterkingskunst.

1°. *Pionierkunst:* de voor de Nederlandsch-Indische artillerie meest belangrijke pionierwerkzaamheden;

2°. *veldversterkingskunst:* dekkingen; hindernissen; tactische steunpunten; vereischten en inrichting van verschanste stellingen;

3°. *duurzame en tijdelijke versterkingskunst:* overzicht van de ontwikkeling van den vestingbouw en den vestingoorlog; inrichting van bestaande duurzame verdedingswerken; tijdelijke versterkingen;

4°. versterkingen tegen een inlandschen vijand.

l. Paardenkennis.

Ontleedkunde en bewegingsleer; levensverrichtingen der organen; hoefbeslag; beoordeeling van het paard naar het uitwendig voorkomen; paardenfokkerij en remonteering.

Minder uitgebreid dan voor Cavalerie in Nederlandsch-Indië.

*m. Rechtlijnig- en topographisch teekenen.

Het vervaardigen van teekeningen van artillerie-materieel naar constructie-platen en naar model, van topographische teekeningen, van teekeningen uit de versterkingskunst, van graphische voorstellingen en van panoramaschetsen.

n. Reglementen en voorschriften voor het wapen der artillerie.

De reglementen en voorschriften voor de vesting-artillerie, met uitzondering van het Reglement op den Inwendigen Dienst der vesting-artillerie en de Reglementen en Voorschriften betrekking hebbende op de kustartillerie.

o. Algemeene reglementen en voorschriften, benevens dienstcorrespondentie.

1°. De algemeene reglementen en voorschriften voor het Nederlandsch-Indische leger, met uitzondering van die voor den velddienst, voor zooveel de kennis daarvan van den luitenant der artillerie in Nederlandsch-Indië wordt gevorderd;

2°. het Reglement op den Inwendigen Dienst der infanterie in Nederlandsch-Indië;

3°. dienstcorrespondentie.

p. Militaire administratie.

De administratieve bepalingen, waarmede een luitenant die bij den troep in Nederlandsch-Indië dienst doet, bekend moet wezen.

q. Exercitiën.

**r.* Gymnastiek en schermen.

**s.* Paardrijden.

H. *Génie van het leger in Nederlandsch-Indië.*

a. Mechanica.

Evenwicht van krachten in het platte vlak en in de ruimte; theorie der zwaartepunten; buigbare koorden; beginsel der virtueele snelheden met toepassingen.

Wetten van beweging van een stoffelijk punt en van een stelsel punten, waartusschen verbindingen bestaan; theorema van D'ALEMBERT; draaiing om een vaste as; theorema's voor de beweging van het zwaartepunt, voor de momenten van de hoeveelheid van beweging en voor de levende krachten; botsing.

b. Toegepaste mechanica.

Leer der elasticiteit en vastheid; berekening van bouwconstructiën; hydrostatica; hydrodynamica; hydraulica.

c. Landmeten, waterpassen en geodesie.

Algemeene gang van het landmeten en waterpassen en de daarbij voorkomende berekeningen; trigonometrische en barometrische hoogtemeting; tachimetrie; geodesie; opmeting van uitgestrekte terreinen; kaartprojectiën en sterrekundige plaatsbepaling.

d. Maleische taal.

Vertalen uit het Maleisch in het Nederlandsch en omgekeerd; overbrengen van een niet te moeilijk Maleisch handschrift in Latijnsche karakters en omgekeerd; kennis van de hoofdzaken uit de Maleische spraakkunst.

e. Land- en volkenkunde van Nederlandsch-Indië.

1°. De staatsinrichting van Nederlandsch-Indië;

2°. de bevolking van Nederlandsch-Indië.

f. Strategie en krijgsgeschiedenis.

Aard en doel van den oorlog; verklaring der meest gebruikelijke termen der strategie; hoofdbegrippen omtrent het strategisch gebruik der strijdkrachten en strijdmiddelen tot bereiking van het oorlogsdoel; voldoende kennis van de krijgsgeschiedenis in het algemeen en van de Oost-Indische in het bijzonder, om de theorie der oorlogvoering door voorbeelden te kunnen toelichten. Wat de voorbeelden betreft, minder uitgebreid dan voor infanterie in Nederlandsch-Indië.

g. Tactiek.

1°. Algemeene begrippen omtrent de tactiek der verschillende wapens, afzonderlijk en in onderling verband, met toepassing op de kaart, ook op kaarten Indische terreinen voorstellende; hoofdbegrippen omtrent de toepassing der tactische beginselen tegen inlandsche vijanden;

2°. de tactiek van den aanval en de verdediging van duurzame werken.

h. Oorlogsgebruiken.

Een overzicht van het recht en de gebruiken in den oorlog te land en ter zee, alsmede van de rechten en de plichten der neutralen.

Bovendien de gebruiken in den oorlog tegen inlandsche volken in Nederlandsch-Indië.

Minder uitgebreid dan voor infanterie in Nederlandsch-Indië.

i. Militair strafrecht.

1°. Het militair tuchtrecht;

2°. de algemeene beginselen van algemeen en militair strafrecht, met inbegrip van het strafstelsel; belangrijke delicten van het algemeen en het militair strafrecht;

3°. de militaire rechtsmacht, de militaire rechtspleging en de bewijsleer.

Minder uitgebreid dan voor infanterie in Nederlandsch-Indië.

k. Artillerie-wetenschap.

1°. De inrichting van de draagbare wapenen bij het Nederlandsche en het Nederlandsch-Indische leger in gebruik en van de daarbij gebezigde munitiën, zoomede van de voornaamste onderdeelen van de handvuurwapenen van enkele vreemde Mogendheden;

2°. de inrichting van de vuurmonden met affuiten der Nederlandsch-Indische landmacht en van de daarbij gebezigde munitiën en ontstekingsmiddelen;

3°. de gedaante en de eigenschappen der kogelbaan; trefkans; de wijze van vuren uit en de uitwerking van geschut en handvuurwapenen;

4°. het gebruik van het geschut bij den aanval en de verdediging van forten, liniën en stellingen.

l. Versterkingskunst.

1°. *veldversterkingskunst:* dekkingen; hindernissen; tactische steunpunten; vereischten en inrichting van verschanste stellingen;

2°. *duurzame en tijdelijke versterkingskunst:* overzicht van de ontwikkeling van den vestingsbouw en den vestingoorlog; inrichting en con-

structie van bestaande duurzame verdedigingswerken; tegenwoordige denkbeelden omtrent vestingbouw; tijdelijke versterkingen;

3°. *Nederlandsch-Indische versterkingskunst:* versterkingen tegen een inlandschen vijand.

m. Burgerlijke-, militaire- en schoone bouwkunde.

1°. *burgerlijke bouwkunde*: kennis van bouwstoffen; onderdeelen van gebouwen; luchtverversching; verlichting; afvoer van water en onreinheden; watervoorziening en verwarming; in het bijzonder met het oog op de toestanden in Nederlandsch-Indië;

2°. *militaire bouwkunde:* algemeene beginselen en vereischten voor de inrichting van gebouwen; bijzondere inrichting van de meest belangrijke militaire gebouwen; in het bijzonder met het oog op de toestanden in Nederlandsch-Indië;

3°. *schoone bouwkunde:* overzicht der bouwstijlen; bouwkundige vormen; grondbeginselen bij het ontwerpen van gebouwen.

n. Waterbouwkunde.

Bruggen; sluizen; duikers; rijswerken; dijken en zeeweringen; kanalen; rivieren en rivierverbetering; stuwen; kunstwegen; spoorwegen.

o. Wetten en voorschriften betreffende de uitvoering van geniewerken.

De voornaamste administratieve wetten en voorschriften betreffende den dienst van den staf der genie in Nederlandsch-Indië.

p. Rechtlijnig en topographisch teekenen.

Het vervaardigen van topographische teekeningen; het construeeren en teekenen van onderdeelen van gebouwen; het ontwerpen van eenvoudige gebouwen; het teekenen van eenvoudige toepassingen op het gebied der schoone bouwkunde; het ontwerpen en teekenen van eenvoudige waterbouwkundige werken en van vluchtige, tijdelijke en duurzame verdedigingswerken.

q. Reglementen en voorschriften, benevens dienstcorrespondentie.

1°. De reglementen en voorschriften voor de exercitiën der genietroepen in Nederlandsch-Indië;

2°. de algemeene reglementen en voorschriften voor het Nederlandsch-Indische leger, met uitzondering van die voor den velddienst, voor zooveel de kennis daarvan van den luitenant der genie in Nederlandsch-Indië wordt gevorderd;

3°. het Reglement op den Inwendigen Dienst der Infanterie in Nederlandsch-Indië;

4°. dienstcorrespondentie.

r. Militaire administratie.

De administratieve bepalingen, waarmede een luitenant, die bij den troep in Nederlandsch-Indië dienst doet, bekend moet wezen.

s. Exercitiën.

**t.* Gymnastiek en schermen.

**u.* Paardrijden.

De hiervoren onder A bij *i* en *k*, onder B bij *l* en *m*, onder C bij *l* en *m*, onder D bij *p*, onder E bij *l* en *m*, onder F bij *m* en *n*, onder G bij *n* en *o* en onder H bij *q* bedoelde reglementen, voorschriften en wetten, worden in het leerplan van het 3de studiejaar der Koninklijke Militaire Academie nader omschreven.

§ 3. *Regelen volgens welke het examen wordt afgenomen.*

A. *Algemeene bepalingen.*

106. Het eindexamen wordt afgenomen:

a. geheel of ten deele mondeling of schriftelijk in: de dienst- en exercitiereglementen, de dienstvoorschriften en de militaire wetten;

b. uitsluitend practisch in: de exercitiën, de gymnastiek, het schermen en het paardrijden;

c. schriftelijk en practisch in: de tactiek, met dien verstande, dat het examen in de oefeningen op de kaart uitsluitend practisch wordt afgenomen;

d. mondeling en practisch in de voorschriften op den velddienst;

e. uitsluitend schriftelijk in: alle overige vakken.

De bedrevenheid der adspiranten in het teekenen wordt beoordeeld uit de door hen over te leggen lijn- en topographische teekeningen.

Deze teekeningen moeten onder het toezicht van de betrokken leeraren zijn vervaardigd, waarvan uit eene daarop gestelde verklaring moet blijken.

Wegens buitengewone omstandigheden kan door den Minister van Oorlog en in dringende gevallen door den voorzitter der commissie, belast met het afnemen van het eindexamen, worden vergund, dat aan een cadet het examen in een of meer vakken op andere wijze worde afgenomen dan in dit artikel is bepaald.

107. De examen-commissie wordt door den voorzitter voor het afnemen van het examen in de onderscheidene vakken in sub-commissiën verdeeld; ieder dezer sub-commissiën bestaat ten minste uit *twee* leden.

B. *Wijze van beoordeeling der adspiranten.*

108. De beoordeeling der adspiranten geschiedt volgens het bepaalde bij art. 72.

109. De leden van de bij art. 107 bedoelde sub-commissiën handelen bij de beoordeeling der adspiranten op den voet als bij art. 73 is voorgeschreven.

110. Het gemiddelde van de beoordeelingscijfers, overeenkomstig het bepaalde bij art. 109 toegekend voor de onderscheidene antwoorden in eenig vak, wordt tot één decimaal nauwkeurig berekend.

Dat gemiddelde wordt met 10 vermenigvuldigd; het daarbij gevonden geheele getal is het eindcijfer voor dat vak.

C. *Beslissing omtrent den uitslag van het Examen.*

111. De cijfers bij het eindexamen verkregen in de vakken, welke in art. 105 met een * zijn gemerkt, blijven, voor zooverre zij minder dan 50 bedragen, bij de overweging van de vraag, of een adspirant heeft voldaan, buiten beschouwing, indien het verkrijgen van een onvoldoend cijfer niet mede het gevolg is van onvoldoenden ijver.

Aan het examen worden geacht te voldoen:

a. de adspiranten, die voor alle vakken als eindcijfer 50 of meer hebben behaald;

b. de adspiranten, die in één of meer der vakken het eindcijfer 50 wel is waar niet hebben bereikt, doch van wie de commissie het examen, over het algemeen genomen, niettemin als voldoende beschouwt.

Alvorens omtrent den uitslag van het examen van de onder *b.* bedoelde adspiranten te beslissen, overweegt de commissie de beteekenis van het vak of de vakken waarin zij een onvoldoend examen aflegden, met het oog op de eischen van den dienst bij het wapen en het leger waarvoor de adspirant is opgeleid; voorts wordt daarbij in aanmerking genomen, zoowel de stand van het door hem afgelegd examen in de overige vakken, als die van de studielijsten in het laatste leerjaar.

De hiervoren bedoelde beslissing wordt bij meerderheid van stemmen genomen; bij staking van stemmen wordt de uitslag van het examen als onvoldoende beschouwd.

D. *Rangschikking der adspiranten.*

112. De rangschikking van de adspiranten die, in verband met het bepaalde bij art. 111, aan het examen hebben voldaan, geschiedt door:

1°. de som te bepalen van de bij het examen behaalde eindcijfers, nadat vooraf deze eindcijfers, wat de bij art. 113 vermelde vakken betreft, vermenigvuldigd zijn met de aldaar aangeduide coëfficiënten;

2°. het dubbele van de vorenbedoelde som te vermeerderen met de som van de gemiddelden der beoordeelingscijfers, welke aan de adspiranten, gedurende den loop van het laatste leerjaar volgens de studielijsten, voor de onderscheidene vakken zijn toegekend, nadat vooraf ook deze beoordeelingscijfers, voor zooveel noodig, met de voormelde coëfficiënten zijn vermenigvuldigd.

Is het totaal van de onder 2°. vermelde sommen voor twee of meer cadetten gelijk, dan is hunne plaats op de ranglijst opvolgenderwijs afhankelijk van:

a. de som der behaalde eindcijfers, bedoeld bij punt 1°. van dit artikel;

b. het totaal aantal punten bij het examen behaald in de vakken, die met een coëfficiënt grooter dan 1 voorkomen in den staat van artikel 113;

c. den ouderdom in hun rang;

d. het lot.

De volgorde van de niet geslaagde adspiranten wordt op overeenkomstige wijze bepaald.

Indien de studielijsten van den cadet geen beoordeelingscijfer in eenig vak bevatten, wordt in dat vak als gemiddeld cijfer, als bovenbedoeld, genomen het cijfer bij het examen verkregen.

113. De bij artikel 112 bedoelde coëfficiënten zijn:

VAKKEN.	Wapens.							
	I.	I¹.	C.	C¹.	A.	A¹.	G.	G¹.
Mechanica	—	—	—	—	1	1	1	1
Toegepaste mechanica	—	—	—	—	—	—	1	1
Waarschijnlijkheidsrekening	—	—	—	—	½	½	—	—
Landmeten, waterpassen en geodesie	—	—	—	—	—	—	1	1
Maleische taal	—	1½	—	1	—	1	—	1
Land- en Volkenkunde van *Nederlandsch-Indië*	—	1	—	1	—	1	—	1
Militaire aardrijkskunde	1	—	1	—	—	—	—	—
Idem van *Nederlandsch-Indië*	—	1	—	—	—	—	—	—
Strategie en krijgsgeschiedenis	1	1	1	1	1	1	1	1
Tactiek	1½	1½	1½	1½	1	1	1	1
Oorlogsgebruiken	½	½	½	½	½	½	½	½
Militair Strafrecht	1	1	1	1	1	1	1	1
Artillerie-wetenschap	1	1	1	1	1½	1½	1	1
Paardenkennis	—	—	1½	1½	1	1	—	—
Rij- en africhtingskunst	—	—	1½	1½	—	—	—	—
Pionier- en versterkingskunst	1	1	1	1	1	1	—	—
Versterkingskunst	—	—	—	—	—	—	1½	1½
Burgerlijke, militaire en schoone bouwkunde	—	—	—	—	—	—	1½	1½
Waterbouwkunde	—	—	—	—	—	—	1½	1½
Hydrographie van *Nederland*	—	—	—	—	—	—	1	—
Wetten en voorschriften betreffende de uitvoering van Geniewerken	—	—	—	—	—	—	½	½
Rechtlijnig- en topographisch teekenen	½	½	½	½	1	1	1½	1½
Militaire Administratie	½	½	½	½	½	½	½	½
Exercitiën	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1	1
Gymnastiek en schermen	1½	1½	1½	1½	1	1	1	1
Paardrijden	1	1	1½	1½	1	1	1	1
Reglementen en Voorschriften voor het Wapen	1½	1½	1½	1½	1½	1½	—	—
Algemeene reglementen en voorschriften, dienstcorrespondentie en militaire wetten	½	—	½	—	½	—	—	—
Algemeene reglementen en voorschriften, benevens dienstcorrespondentie	—	½	—	½	—	½	—	—
Reglementen en Voorschriften, dienstcorrespondentie en militaire wetten	—	—	—	—	—	—	¾	—
Reglementen en Voorschriften, benevens dienstcorrespondentie	—	—	—	—	—	—	—	¾

E. *Uitspraak betreffende de adspiranten. Opmaken van het verslag.*

114. Na afloop van het examen stelt de commissie de ranglijsten vast, alsmede het, ingevolge art. 8 der wet, te maken verslag.

In verband met het bepaalde bij art. 32 der wet beslist de commissie vervolgens of de cadetten voldoende practische geschiktheid en bruikbaarheid bezitten en van goed gedrag zijn.

Afgescheiden van de door den gouverneur van de Koninklijke Militaire Academie nopens de hierbedoelde cadetten te verstrekken mondelinge of schriftelijke inlichtingen, worden tot voorschreven einde aan de commissie ook ter inzage gegeven de ten aanzien van de adspiranten uitgebrachte rapporten, na afloop der detacheering bedoeld bij art. 8.

115. In het bij art. 114 bedoelde verslag vermeldt de commissie voorts de opmerkingen en de voorstellen, waartoe zij, op grond van het afgelegde examen, in het belang van het onderwijs aan de Koninklijke Militaire Academie, aanleiding mocht vinden.

Van de beslissing bedoeld bij het tweede lid van art. 114 wordt, in een afzonderlijk, met redenen omkleed rapport, aan den Minister van Oorlog mededeeling gedaan; daarbij worden betreffende de examinandi, die aan het eindexamen hebben voldaan, overgelegd:

a. extracten-stamboek, en

b. extracten-strafregister.

Voorts nopens die examinandi, welke voor den dienst hier te lande worden opgeleid:

c. de bewijzen van Nederlanderschap, dan wel de schriftelijke verklaring bedoeld bij art. 2.

Vorenbedoeld verslag en rapport, benevens de ranglijst der adspiranten, worden in tweevoud opgemaakt, en wanneer de inspecteur van het Militair Onderwijs niet is voorzitter der commissie, worden de laatstbedoelde twee stukken ten spoedigste aan dien inspecteur gezonden.

De inspecteur doet daarvan, evenals van het eventueel later bij hem ingekomen verslag, onmiddellijk een exemplaar aan den Minister van Oorlog toekomen.

Treedt genoemde inspecteur op als voorzitter der commissie, dan handelt hij in laatstbedoelden zin.

Al de hiergenoemde bescheiden worden, namens de commissie, door den voorzitter en den secretaris onderteekend.

116. Aan de cadetten, die aan het eindexamen hebben voldaan, doch die om eenige reden — mits niet ter zake van minder goed gedrag — niet voor eene benoeming tot officier in aanmerking kunnen worden gebracht, kan desverlangd, door den Minister van Oorlog een bewijs worden uitgereikt, vermeldende dat zij bedoeld examen met voldoenden uitslag hebben afgelegd.

117. De regelen bij het afnemen van het eindexamen in acht te nemen, worden, voor zoover daarin bij de voorgaande artikelen niet is voorzien, door den Minister van Oorlog vastgesteld.

Ons bekend,
De Minister van Oorlog,
(*get.*) H. COLIJN.
De Minister van Koloniën,
(*get.*) DE WAAL MALEFIJT.

TABEL *aanduidende de samenstelling van het aan de Koninklijke Militaire Academie te verbinden personeel, zoomede de regeling voor de vaststelling der traktementen, toelagen, daggelden, soldijen en andere vergoedingen van dat personeel, enz.*

PERSONEEL.	Rangen, betrekkingen of bestemmingen.	Sterkte.	Bijzondere bepalingen.
A. *Staf.*			*a.* Het traktement van den gouverneur en de toelage van gepensionneerde officieren, tijdelijke leeraren, als bedoeld onder *e*; de traktementen en de toelagen van de officieren, behoorende tot het Nederlandsch-Indische leger; de traktementen van de vaste burgerleeraren en beambten; de daggelden, de soldijen en de toelagen van het vaste personeel beneden den rang van officier, worden bij Koninklijk besluit geregeld.
Gouverneur	Opper- of Hoofdofficier. (1)	1.	
Eerste-Officier	Hoofdofficier. (1)	1.	
Adjudant van den gouvern.	Eerste-Luitenant. (1) (2)	1.	
Kwartiermeester	Kapitein-kwartiermeester. (1)	1.	
Administrateur van kleeding, enz.	Kapitein of Eerste Luitenant. (1)	1.	
Officieren van gezondheid	Dirigeerend-offic. van gezondheid der 3e klasse of officier v. gezondheid 1e klasse. (1) (3)	1	*b.* De geldelijke vergoeding, toe te kennen aan de burgerleeraren en de burgerbeambten, bedoeld onder *e*, wordt voor ieder hunner door den Minister van Oorlog bepaald.
	officier v. gezondheid 2e klasse. (1)	1	*c.* De gouverneur, de eerste-officier en de paardenarts zijn gerechtigd tot het houden van één dienstpaard; de officieren bij de Academie werkzaam en behoorende tot een bereden wapen of dienstvak, alsmede officieren aan de inrichting verbonden voor het onderwijs in paardrijden, zijn gerechtigd tot het houden van zooveel dienstpaarden als voor de officieren van hunnen rang bij bedoeld wapen of dienstvak is vastgesteld.
Paardenarts	1e of 2e klasse. (1)	1.	
Bibliothecaris	Burgerambtenaar.	1.	
Amanuensis in het physisch kabinet en het scheikundig laboratorium	Burgerbeambte.	1.	
B. *Officieren ingedeeld bij de cadettencompagnieën.*			
Commandanten	Kapiteins der infanterie. (1)	2.	
Overige officieren	Luitenants der infanterie. (1)	7	De overige officieren, bij de Aca-

PERSONEEL.	Rangen, betrekkingen of bestemmingen.	Sterkte.	Bijzondere bepalingen.
C. *Onderwijzend personeel.*			
Hoofden van onderwijs . .	Kapt. of Ritm. (1) (4)	1.	
	Ritm. (1) (4)	1.	
	Kapt. der artillerie. (1) (4)	1.	
	Kapt. der genie. (1) (4)	1.	
Hoofd van onderwijs in de wis-, natuur- en scheikunde	Kapitein (1)(4) of burgerleeraar.	1.	
Leeraren in de wiskunde, de natuurkunde, de scheikunde, de land- en volkenkunde van Nederlandsch-Indië en de Maleische taal	Luitenants (1) (2) of burgerleeraren.	8.	
Leeraren in de militaire en aanverwante vakken . .	Luitenants der infanterie, cavalerie, artillerie en genie (1) (2) of burgerleeraren.	25.	
D. *Vast militair personeel beneden den officiersrang.* (5)			
Militaire onderwijzers beneden den rang van officier in: gymnast.	Sergeant of wachtm. (6) (7)	2.	
Militaire onderwijzers beneden den rang van officier in: schermen	Sergeant of wachtm. (7) (8)	2.	
Conducteur der artillerie .	1e of 2e klasse.	1.	
Belast met het toezicht op en de administratieve werkzaamheden verbonden aan: den inwendigen en den huishoudelijken dienst .	Adjudant-onderofficier.	1.	
de vernieuwing en het onderhoud van de gebouwen, het meubilair, enz.	Idem.	1.	
de voeding	Idem.	1.	
Vuurwerker	Sergeant-majoor. (9)	1.	
Administrateur der compagnie oppassers	Sergeant-majoor.	1.	
Administrateur der cadettencompagnieën	Idem.	2.	
Schrijvers op het bureel van den gouverneur	Sergeant. (10)	2.	
Schrijver op het bureel van den kwartiermeester . .	Sergeant. (10)	1.	
Onderofficier in de bibliotheek	Idem. (11)	1.	

demie werkzaam, zijn niet gerechtigd tot het houden van een of meer dienstpaarden.

d. Naar gelang van de behoefte kunnen worden verminderd of vermeerderd:

bij Koninklijk Besluit de aantallen officieren- en burgerleeraren, benevens het aantal paarden, hiervoren vermeld bij *c*;

bij Ministerieele beschikking de aantallen onderofficieren, korporaals en manschappen, behoorende tot het vaste personeel.

e. Het geven van onderricht kan ook worden opgedragen aan gepensionneerde officieren of aan burgerleeraren van eene inrichting van middelbaar of hooger onderwijs, terwijl in het belang van bedoeld onderwijs ook van de diensten van burgerbeambten kan worden partij getrokken.

f. Het aantal paarden voor het geven van rijkunstig onderricht wordt, naar gelang van de behoefte, door den Minister van Oorlog bepaald.

(1) De gouverneur en de overige officieren van de Koninklijke Militaire Academie worden in hunnen rang overcompleet gevoerd bij den staf van het wapen of het dienstvak, waartoe zij behooren.

(2) Kunnen bij uitzondering en tijdelijk kapitein zijn.

(3) Kan bij uitzondering, en tijdelijk, officier van gezondheid 1ste klasse zijn.

(4) Kunnen bij uitzondering en tijdelijk majoor zijn.

(5) De tot dit personeel behoorende militairen worden gedetacheerd bij de Koninklijke Militaire Academie en bij het korps, waartoe zij behooren, boven de formatie gevoerd.

(6) Kunnen ook Sergeant-majoor-Instructeur of Opperwachtmeester-Instructeur zijn. De onderwijzers kunnen zoo noodig ook voor andere diensten worden bestemd.

(7) Kunnen ook Sergeant (wachtmeester) 1ste klasse zijn.

(8) Eén kan den rang van Sergeant-Majoor-Instructeur of Opperwachtmeester-Instructeur bekleeden. De onderwijzers kunnen zoo noodig ook voor andere diensten worden bestemd.

PERSONEEL.	Rangen, betrekkingen of bestemmingen	Sterkte.	Bijzondere bepalingen.
Voor het practisch onderricht der cadetten en voor het verrichten van huishoudelijke, inwendige en andere diensten	Sergeanten der infanterie of van het regim. genietroepen. (7) Wachtm. der cavalerie (8), serg. of wachtm. der artillerie. (12)	19.	(9) Kan ook Adjudant-Onderofficier zijn. (10) Kunnen ook Sergeant-Majoor of Adjudant-Onderofficier zijn. (11) Kunnen ook burgerwerklieden zijn. (12) Waarvan 3 bestemd voor het verrichten van fouriersdienst. (13) Is — ook wat het pensioen betreft — gelijk gesteld aan den rang van Korporaal of Sergeant.
	Korporaals der infanterie.	2.	(14) Kan ook Korporaal zijn.
	Korporaals der cavalerie.	5.	(15) Eén kan Korporaal zijn.
	Tamboers.	6.	(16) Bij gebrek aan vrijwillig dienende militairen kunnen burgerwerklieden worden aangenomen tot het verrichten van diensten, welke door oppassers worden vervuld.
Sergeant- of Korporaal-Tamboer	Sergeant of Korporaal.	1.	
Hoefsmid	Korporaal of Wachtmeester. (13)	1.	(17) Naar behoefte, door den Minister van Oorlog te bepalen.
Timmerman		1.	
Koks, cadettenkeuken . .	Korporaal of Korporaal-kok.	3.	
Bijkoks, cadettenkeuken .	Soldaat.	4.	
Kok manschappen	Idem (14).	1.	
Machinist-stoker	Idem (11) (14).	1.	
Hulpstokers	Idem (11) (15).	2.	
Oppasser in de lithographie	Idem (11).	1.	
Schilder	Idem (11) (14).	1.	
Oppassers	Soldaten der infanterie, cavalerie, vestingartillerie, genietroepen en burgerwerklieden. (16)	(17)	
Ziekenopzichter	Sergeant, bij uitzondering Sergeant-majoor.	1.	
Ziekenoppassers	Soldaten.	2.	

Ons bekend,

De Minister van Oorlog, (*get.*) H. COLLIJN.

De Minister van Koloniën, (*get.*) DE WAAL MALEFIJT.

---

7 *Juni* 1912. ARREST van den Hoogen Raad.

Het aanslagbiljet en de quitantie betreffende plaatselijke belastingen tusschen tien en twintig gulden zijn niet vrij van zegel.

De Hooge Raad enz.;

Overwegende dat tegen het vonnis als middel van cassatie is aangevoerd: zie conclusie adv.-gen.;

O. hieromtrent dat blijkens het aangevallen vonnis aan den tegenwoordigen eischer op 30 Jan. 1911 is beteekend een door den Ontvanger der Registratie en Domeinen te Amsterdam tegen hem uitgevaardigd en door den Kantonrechter aldaar executoir verklaard dwangbevel, waarbij hem de betaling wordt bevolen van *f* 37.75 voor Zegelrecht, zegelboete en opcenten, op grond dat hij, eischer, op 9 Jan. 1911 op ongezegeld papier heeft afgegeven een kwitantie groot *f* 5.29 op rekening eener schuld van *f* 10.29 wegens plaatselijke directe belastingen naar het inkomen der gemeente Amsterdam ten

laste van H. SPIJDEL aldaar, welke kwitantie was gesteld op het aan dezen SPIJDEL uitgereikte aanslagbiljet in voormelde belasting over het belastingjaar 1 Mei 1910—30 April 1911;

dat de eischer tegen dit dwangbevel verzet heeft gedaan en met eenige bijvorderingen heeft gevraagd, dat het zal worden gesteld buiten effect;

O. dat de Rechtbank na te hebben vastgesteld, dat partijen verdeeld zijn over de vraag, of de opposant gerechtigd was op een ongezegeld aanslagbiljet in de gemelde plaatselijke directe belasting voor een bedrag tusschen tien en twintig gulden een ongezegelde kwitantie voor daarop gedane betaling te stellen, deze in het nadeel van den opposant heeft beslist, zijne vordering ontzegd en het dwangbevel van kracht verklaard;

O. dat de Rechtbank omtrent het door haar als tusschen partijen bestaand vastgestelde geschilpunt volkomen te recht heeft overwogen „dat art. 260 der Gemeentewet, de regelen bij de wet op de invordering van 's Rijks directe belastingen gesteld, alleen ten aanzien der waarschuwing en aanmaning van den belastingschuldige, der inlegering bij en van het dwangbevel tegen hem voor de invordering der plaatselijke belastingen toepasselijk verklaart, en dus duidelijk te kennen geeft, dat de regelen dier invorderingswet slechts in zooverre voor de invordering van plaatselijke belastingen van toepassing zijn, als deze betrekking hebben op de vervolging van den in gebreke zijnden belastingschuldige";

O. dat hieruit volgt, dat, ook al zijn het aanslagbiljet en de quitantie voor de Rijks directe belastingen voor bedragen beneden twintig gulden ingevolge art. 23 der Invorderingswet van zegel vrijgesteld, een zelfde vrijdom niet geldt ten aanzien dier stukken voor bedragen tusschen tien en twintig gulden, als zij betreffen plaatselijke belastingen;

O. dat dit alles te meer klemt, nu uit de Memorie van Toelichting, gevoegd bij het Ontwerp Gemeentewet, duidelijk blijkt, dat men niet zonder bijzondere bedoeling art. 260 der Gemeentewet aldus heeft geformuleerd, de toepasselijkheid der meer gemelde Invorderingswet op de plaatselijke belastingen heeft willen beperken, en die beperking tot de in het art. 260 genoemde onderwerpen, alle met de vervolging in verband staande, bepaaldelijk heeft beoogd, terwijl de aanhaling van art. 23 ter plaatse daartegen niet kan afdoen, nu deze voldoende wordt verklaard uit het feit, dat in dat art. ook worden genoemd de stukken, voor welke de regelen der Invorderingswet bij art. 260 der Gemeentewet worden toepasselijk verklaard;

O. dat, nu de zegelvrijdom van het betrekkelijke aanslagbiljet niet mag worden aangenomen, aan het slot van het middel de veronderstelling ontvalt, van welke het uitgaat en nader onderzoek daaromtrent dus overbodig is geworden;

O. dat het beroep in cassatie mitsdien is ongegrond;

Verwerpt het beroep;

Veroordeelt den eischer in de kosten van het geding. (W. v. 'T R.)

—

8 *Juni* 1912. MISSIVE van den Minister van Justitie aan de Procureurs-Generaal, fgd. Directeuren van politie, betreffende het afgeven van reis- of verblijfpassen.

Ik heb de eer U W.E.G. mede te deelen, dat te Eijsden een troep zigeuners met woonwagens is gekampeerd geweest, welke vreemdelingen in het bezit waren van o. a. door enkele burgemeesters, buiten het ressort van Uwen ambtgenoot te 's-Hertogenbosch, afgegeven of verlengde reispassen.

Daarin hebben de Comm^{n}. der Koningin in Limburg en Noordbrabant aanleiding gevonden om opnieuw aan de hoofden der gemeenten in hunne provincie eene aanschrijving te richten, waarbij wordt gewaarschuwd tegen het lichtvaardig uitgeven of verlengen van reis- en verblijfpassen.

Vooral wordt daarbij de aandacht van heeren burgemeesters er op gevestigd, dat, hoewel de wet van 13 Aug. 1849 (*Stbl.* n°. 39) de toelating van vreemdelingen en de uitreiking van reis- en verblijfpassen aan de hoofden der gemeentelijke politie heeft overgelaten, en eene verplichting tot voorafgaand overleg met andere autoriteiten voor hen niet in de wet is neergelegd, het toch in het belang der openbare veiligheid ten zeerste gewenscht is, dat, alvorens tot afgifte van reispassen aan met woonwagens rondtrekkende vreemdelingen of verlenging van aan die lieden reeds uitgereikte passen wordt overgegaan, de noodige inlichtingen omtrent het verleden dier vreemdelingen, hetzij rechtstreeks, hetzij door tusschenkomst van den Procureur-Generaal fgd. Directeur van politie, of die van anderen, worden ingewonnen.

Die door de Comm^{n}. der Koningin in de zuidelijke provinciën tegen de zigeuners genomen maatregelen komen mij van groot belang

voor en ik meen U W.E.G. daarom te moeten uitnoodigen ook de heeren Comm^n^. der Koningin binnen Uw ressort in overweging te geven, eene soortgelijke aanschrijving aan de burgemeesters in hunne provincie te richten. Daarbij zou dan nog bovendien er op kunnen worden gewezen, dat, al zijn dergelijke zwervende benden in het bezit van geld, zulks *geene* reden tot toelating behoeft te zijn, omdat deze zwervers hier te lande meestal niet door eenige werkzaamheden in hun onderhoud kunnen voorzien, het voorradige geld dus spoedig zal zijn verteerd, en dat geld derhalve ook niet als *voldoende* middel van bestaan in den zin der wet kan worden beschouwd.

En ook al mochten die lieden in ketellappen, stoelen matten, enz. hier te lande wellicht een middel van bestaan kunnen vinden, dan zal het hun toch veelal aan een regelmatig buitenlandsch paspoort ontbreken, zoodat op dien grond reeds de bevoegdheid tot het weigeren van een reis- of verblijfpas bestaat.

(Gem.-Stem.)

—

12 *Juni* 1912. BESLUIT, tot wijziging van het Koninklijk besluit van 27 November 1865 (*Staatsblad* n°: 130), gewijzigd bij de Koninklijke besluiten van 30 September 1869 (*Staatsblad* n°. 155) en van 21 Juli 1875 (*Staatsblad* n°. 138). S. 187.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 9 Mei 1912, n°. 3149, Afdeeling Nijverheid;

Den Raad van State gehoord, advies van 4 Juni 1912, n°. 22;

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 7 Juni 1912, n°. 3806, afdeeling Nijverheid;

Gelet op artikel 24 van de wet van 1 Juni 1861 (*Staatsblad* n°. 53), houdende bepalingen omtrent den doortocht en het vervoer van landverhuizers, gewijzigd bij de wetten van 15 Juli 1869 (*Staatsblad* n°. 124) en van 25 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Artikel 2 van het Koninklijk besluit van 27 November 1865 (*Staatsblad* n°. 130), gewijzigd bij de Koninklijke besluiten van 30 September 1869 (*Staatsblad* n°. 155) en van 21 Juli 1875 (*Staatsblad* n°. 138), luidende als volgt:

„Het voert, behalve de vaartuigen, die tot den gewonen inventaris behooren, eene goed ingerichte reddingsboot."

„Zoowel die, als eerstgemelde vaartuigen, hebben ten minste eene lengte van 6.5 en eene breedte van 2.2 meter",

wordt vervangen door de artikelen 2, 2*a*, 2*b*, 2*c*, 2*d*, 2*e*, 2*f*, 2*g*, 2*h* en 2*i*, luidende als volgt:

2. *1.* Aan boord van elk schip moet ten minste een zoodanig aantal reddinggordels aanwezig zijn, dat er voor iederen opvarende een beschikbaar is.

2. De reddinggordels moeten zoodanig geborgen zijn, dat zij in geval van gevaar gemakkelijk te bereiken zijn, terwijl er voldoende aanwijzingen moeten zijn voor alle opvarenden betreffende de plaatsen, waar de gordels geborgen zijn en betreffende het doelmatig gebruik der gordels.

3. De reddinggordels moeten van deugdelijke samenstelling en goed onderhouden zijn. Reddinggordels, welke vóór het gebruik moeten worden opgeblazen, worden voor het vereischte aantal niet medegerekend.

4. Elke reddinggordel moet ten minste zooveel drijfvermogen hebben, dat hij een gewicht van 6.8 Kilogram ijzer, dat er aan wordt gehangen, gedurende ten minste 24 uur kan dragen.

2*a*. *1.* Aan boord van elk schip moeten ten minste zes reddingboeien aanwezig zijn, benevens ten minste één met licht, dat in het water ontbrandt.

2. De reddingboeien moeten zoodanig zijn opgehangen, dat zij snel aan een drenkeling kunnen worden toegeworpen. Zij moeten, voor zooveel mogelijk, gelijkelijk over stuur- en bakboordzijde verdeeld worden en op zeilschepen op het achterschip, op stoomschepen op de brug en op het achterschip worden opgehangen.

3. De reddingboeien moeten van deugdelijke samenstelling en goed onderhouden zijn en zoodanig geverfd, dat zij op het water duidelijk te onderscheiden zijn. Reddingboeien, welke vóór het gebruik moeten worden opgeblazen, worden voor het vereischte aantal niet medegerekend.

4. Reddingboeien, na het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit in gebruik genomen, moeten hoefijzervormig zijn en zoodanig verstijfd, dat de opening 35 à 40 centimeter blijft.

5. Elke reddingboei moet ten minste zooveel drijfvermogen bezitten, dat zij een gewicht van 14 Kilogram ijzer, dat er aan wordt gehangen, gedurende ten minste 24 uur kan dragen.

2*b*. *1.* Aan boord van elk schip moeten

zich scheepsbooten bevinden naar den volgenden maatstaf:

Grootte van het schip in bruto reg. tonnen.	Aantal.	Inhoud in Kub. Meters.
200— 300	2	8.5
300— 400	2	10
400— 500	2	11.5
500— 1000	4	27
1000— 1500	6	42.5
1500— 2000	6	51
2000— 2500	6	56.5
2500— 3000	6	59
3000— 3500	8	70.5
3500— 4000	8	76.5
4000— 4500	8	80.5
4500— 5000	10	93
5000— 5500	10	99
5500— 6000	10	105
6000— 6500	12	116
6500— 7000	12	121.5
7000— 7500	12	127.5
7500— 8000	12	133
8000— 8500	14	141.5
8500— 9000	14	144.5
9000— 9500	14	148.5
9500—10000	14	155.5
10000—10500	16	160
10500—11000	16	164

en verder voor iedere 500 tonnen meer 4 kub meter meer inhoud van de booten.

2. Is de gezamenlijke inhoud van deze booten niet voldoende om alle opvarenden op te nemen, dan moet deze inhoud aangevuld worden met vlotten, samenvouwbare booten en andere reddingsmiddelen tot een gezamenlijk draagvermogen van ten minste de helft van dat der booten op schepen beneden de 5000 ton (2.83 M³) bruto inhoud en ten minste ¾ op grootere schepen, met dien verstande, dat de gezamenlijke inhoud van de voorgeschreven booten en van de andere reddingsmiddelen te zamen niet grooter behoeft te zijn dan noodig is om alle opvarenden te kunnen opnemen.

2c. 1. Ten minste de helft van het aantal booten, in het vorige artikel vermeld, moeten reddingbooten zijn. Hieronder zijn te verstaan booten, welke voor en achter scherp zijn en waarvan het drijfvermogen met ten minste 10 pct. der grootte is vermeerderd door het aanbrengen van luchtkasten of andere doeltreffende hulpmiddelen. Van de andere helft mogen ten hoogste twee booten gewone booten zijn zonder verhoogd drijfvermogen. Van de overige moet het drijfvermogen door doeltreffende hulpmiddelen met ten hoogste 5 % zijn verhoogd.

2. De booten moeten voldoende stevig gebouwd en in goeden staat zijn. De luchtkasten van de reddingbooten moeten van doelmatig materiaal, niet van zink, vervaardigd zijn.

3. De inhoud van eene boot wordt bepaald door het product van lengte, breedte en holte te vermenigvuldigen met 0.6. Lengte en breedte worden gemeten aan de buitenzijde der huidplanken, de holte van den bovenkant der kiel tot den bovenkant van het dolboord op het midden der lengte; zijn er echter scheegaten in het dolboord, dan wordt de holte slechts gemeten tot aan de onderzijde der scheegaten.

4. Het aantal personen, dat eene boot gerekend wordt te kunnen dragen, wordt verkregen door den inhoud in kubieke meters te deelen door 0.28. Bij eene boot, welke nieuw in gebruik wordt genomen, moet echter beproefd worden, of dit aantal volwassen personen er behoorlijk plaats in kan vinden zonder het roeien te belemmeren en met behoud van voldoende stabiliteit en uitwatering.

5. Van stoom- en motorbooten wordt alleen het gedeelte, dat niet door den ketel, den motor en de werktuigen is ingenomen in rekening gebracht.

6. Elke boot moet een inhoud hebben van ten minste 3.5 M³.

2d. 1. Het aantal personen, dat een der tot aanvulling dienende reddingsmiddelen geacht wordt drijvende te kunnen houden, wordt verkregen door den inhoud in kubieke meters van luchtkasten en soortgelijke drijfmiddelen te deelen door 0.085. Het draagvermogen van samenvouwbare booten wordt berekend op gelijke wijze als dat van gewone booten.

2. Is het schip zoodanig in waterdichte vakken verdeeld, dat het volloopen van het grootste der vakken niet het zinken van het schip tengevolge heeft, dan kan de inhoud van de tot aanvulling dienende reddingsmiddelen met de helft worden verminderd.

2e. 1. Alle booten moeten zijn geplaatst onder davids of zoodanig zijn opgesteld, dat zij behoorlijk zeevast staan en vlug en zonder veel moeite door de bemanning te water kunnen worden gebracht.

2. Aan het dolboord moeten bevestigd worden een nummerplaat en een plaat, aangevende het aantal personen, dat de boot kan bevatten.

3. De bootstakels moeten van voldoende lengte zijn om van uit de neergevierde boot, zonder den looper uit te scheren, het benedenblok bij ledig schip tot op het water te kunnen overhalen.

4. In de boot moet eene inrichting zijn, waardoor de benedenblokken der takels zeer gemakkelijk en vlug kunnen worden uitgehoekt; deze blokken mogen geen haken hebben.

2*f*. *1.* In alle booten moet aanwezig zijn: een roer met helmstok of juk en een stuurriem met dol; ten minste een riem en dol meer, dan voor het roeien benoodigd zijn. De riemen kunnen desverkiezend vervangen worden door pagaaijers; voor ieder propgat, dat niet door een klep automatisch gesloten wordt, eene doelmatige prop met nog eene prop waarloos; een hoosvat en eene puts; voldoende touwwerk om, zoo noodig, van de in de boot aanwezige voorwerpen een drijfanker samen te stellen; een vanglijn van voldoende lengte; de middelen om op doelmatige wijze olie te storten en een voorraad plantaardige of dierlijke olie; een goed gesloten vat met versch drinkwater; een goed gesloten blik of trommel met hard brood; eene vlag en eene bijl; een akertje om te drinken en een misthoorn.

2. In de booten moeten bovendien aanwezig zijn: een bruikbaar kompas; een gevulde lantaarn met de middelen om deze aan te steken; een dreg met dreggetouw; de noodige blauwlichten; eene zeekaart van de zeeën, welke het schip zal bevaren en een volledig zeiltuig.

3. In stalen of ijzeren booten moet voor het kompas eene vaste plaats zoodanig zijn ingericht, dat het slechts in één stand hierin past en moeten in de boot of aan de kist, waarin het kompas wordt gebruikt, de noodige compensatiemiddelen zijn bevestigd om mogelijke fouten te beperken binnen voor het practisch gebruik toelaatbare grenzen.

4. In de booten mogen geen andere zaken worden geborgen, dan die, welke tot hare eigene uitrusting behooren.

5. Boven het in artikel 2*b* voorgeschreven aantal booten, mag aan boord aanwezig zijn een werkboot of vlet, die slechts gedeeltelijk of niet op de voorgeschreven wijze is uitgerust.

2*g*. *1.* De loopers der bootstakels moeten steeds klaar opgeschoten en voor gebruik gereed zijn en de sjorringen der booten moeten gemakkelijk kunnen worden losgemaakt. De bewegende deelen, als davids, klampen en dergelijke moeten roestvrij worden gehouden, terwijl in het bijzonder moet worden toegezien, dat zij niet door verven of herhaald teren worden vastgezet.

2. Elke boot moet ten minste één maal in de vier maanden buiten boord worden gedraaid en te water gelaten, waarbij op haar waterdichtheid moet worden gelet. Van dit te water brengen en van den toestand, waarin booten en toebehooren zich hierbij bevonden, moet in het scheepsjournaal melding worden gemaakt.

3. Een sloepenrol moet aanwijzen, welke schepelingen in elke boot behooren plaats te nemen. In elk logis op schepen, die aan elke zijde twee of meer booten voeren, wordt een afschrift van de sloepenrol opgehangen.

4. Het drinkwater en het harde brood in de booten moeten zoo dikwijls worden ververscht, als noodig is om deze levensmiddelen in goeden toestand te houden.

2*h*. *1.* Aan boord van alle schepen moeten naar het oordeel van den bevoegden ambtenaar van de scheepvaartinspectie geschikte middelen tot storten van olie voor het stillen der golven en eene voldoende hoeveelheid traan of vette plantaardige olie aanwezig zijn, een en ander in verband met de te ondernemen reis en met de lengte van het schip.

2. Aan boord van alle schepen moeten middelen zijn om reddinglijnen te schieten.

3. Aan boord van motorschepen moeten veiligheidslampen aanwezig zijn om te kunnen werken in ruimten, waar zich benzine- of petroleumdampen hebben opgehoopt.

2*i*. *1.* Aan boord van zeilschepen moeten aanwezig zijn eene goed werkende handbrandspuit met zuigbuis en voldoende slangen om alle deelen van het schip te kunnen bereiken.

2. Aan boord van schepen met stoomvermogen moet ten minste een stoompomp van voldoende capaciteit, die onafhankelijk van de groote machine kan gebruikt worden, aanwezig zijn, welke voor brandspuit is ingericht en voorzien is van buizen of slangen, ten einde elk gedeelte van het schip te kunnen bereiken.

3. Inrichtingen om stoom, vloeibaar koolzuur of een brandblusschend gas in een goed af te sluiten ruimte te brengen, kunnen voor zoover deze ruimten betreft, brandspuiten en stoompompen vervangen.

4. Aan boord van alle schepen moeten behalve de genoemde middelen, eenige goed werkende extincteurs en ten minste twee rookmaskers aanwezig zijn. Deze extincteurs en rookmaskers moeten op de daarvoor bestemde plaatsen zoodanig geborgen zijn, dat zij te allen tijde gemakkelijk zijn te bereiken. Het personeel aan boord moet met de wijze van gebruik bekend zijn.

II. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en

Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Dobbin, den 12den Juni 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(*get.*) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 27 *Juni* 1912.)

—

14 *Juni* 1912. BESLUIT, houdende beslissing dat een krankzinnige, meerderjarig geworden en dus zijn wettelijke woonplaats verliezende, voor de toepassing van art. 26 der Armenwet geacht moet worden niet in staat te zijn in eenige gemeente zijn hoofdverblijf te vestigen.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beslissende het geschil, betreffende de woonplaats van den armlastigen krankzinnige A. POLS;

Den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 22 Mei 1912, no. 110;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 10 Juni 1912, nº. 4601, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Overwegende: dat ADRIANUS POLS, geboren te *Raamsdonk*, den 7 Februari 1875, te *Kaatsheuvel*, gemeente *Loon-op-Zand*, eerst bij zijne ouders en later bij zijne zuster inwoonde;

dat hij sedert zijn tweejarigen leeftijd lijdende is aan vallende ziekte en gekrenkt is in zijne geestvermogens;

dat hij op 17 Juli 1905 op verzoek van zijn zwager en zuster is opgenomen in het zenuwlijdersgesticht „*Overdonk*" te Dongen, waar hij uit eigen middelen is verpleegd, totdat zijn vermogen uitgeput raakte en hij op 17 Oct. 1911 naar zijne familie te *Kaatsheuvel*, gemeente *Loon-op-Zand*, is teruggebracht;

dat hij op 20 Oct. 1911 van de bevolkingsregisters der gemeente *Dongen* is afgeschreven;

dat hij wegens de voortdurende krenking van zijn geestvermogens reeds den volgenden dag (21 Oct. 1911) op verzoek van Burgemeester en Wethouders van *Loon-op-Zand* is opgenomen in het gesticht „*Voorburg*" te *Vught*;

dat over de betaling van de kosten dezer verpleging geschil is ontstaan tusschen de besturen der gemeenten *Dongen* en *Loon-op-Zand* en Ged. Staten van Noord-Brabant, op wier uitnoodiging de kantonrechters te *Waalwijk* en te *Oosterhout* eenige getuigen hebben gehoord, er niet in zijn geslaagd, het geschil in der minne bij te leggen;

Overwegende, dat ADRIANUS POLS, die als minderjarige zoon zijne wettelijke woonplaats had in de gemeente *Loon-op-Zand*, na het overlijden zijner ouders aldaar is blijven wonen;

dat echter moet worden aangenomen, dat hij, toen hij ophield eene wettelijke woonplaats te hebben, niet in staat was in eenige gemeente zijn hoofdverblijf te vestigen;

dat hij derhalve in den zin der wet tot regeling van het armbestuur geene woonplaats had, toen hij op 21 Oct. 1911 in het gesticht „*Voorburg*" te *Vught* is opgenomen, weshalve de kosten zijner opzending en verpleging moeten komen ten laste van het Rijk;

Gezien de bovengemelde wet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren, dat geene gemeente als de woonplaats van den armlastigen krankzinnige A. POLS voor de toepassing van art. 26 der wet tot regeling van het Armbestuur kan worden aangewezen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast, enz. (W. v. d. B. A.)

—

15 *Juni* 1912. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende vrijstelling van zegelrecht van bewijzen van voldoening aan de militie.

Blijkens een schrijven aan den Minister van Oorlog van 29 Mei 1912, afd. Registratie, nº. 19, is de Minister van Financiën van gevoelen, dat, onverschillig met welk doel en door welke autoriteit die stukken worden afgegeven, voor de attesten of certificaten van voldoening aan de militie een algemeene vrijstelling van zegelrecht is verleend bij art. 27*a*, nº. 13, der wet van 3 October 1843 (Staatsblad nº. 47), daar de aan het slot van het 1e lid van dat artikel gemaakte beperking geen betrekking heeft op die attesten of certificaten.

U H.E.G. gelieve het bovenstaande ter kennis van de burgemeesters der gemeenten in Uwe provincie te brengen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal,

(*get.*) J. B. KAN.

1912.

—

17 *Juni* ~~1892.~~ BESLUIT, houdende vaststelling van de eischen van voorgeoefendheid, bedoeld in het eerste lid van artikel 70 der Militiewet. S. 188.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog, van 11 Mei 1912, Kabinet, litt. N[41];

Overwegende, dat, ingevolge het eerste lid van artikel 70 der wet van den 2den Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 21) tot regeling van de verplichtingen ten aanzien van de militie, het programma van bedoelde eischen van voorgeoefendheid bij algemeenen maatregel van bestuur moet worden vastgesteld;

Den Raad van State gehoord (advies van 4 Juni 1912, n°. 34);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 11 Juni 1912, IIde afd., n°. 361;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

Hiervoren bedoelde eischen van voorgeoefendheid zijn:

A. *Staafoefeningen.*

(De onderdeelen dezer oefeningen worden op afzonderlijk bevel uitgevoerd).

I. Uitgangshouding: de handen in bovengreep aan de uiteinden van een ijzeren staaf, welke 3 K.G. weegt en 1 M. lang is.

1. De beenen diep buigen, de armen voorwaarts hoogheffen.

2. De beenen strekken, de armen voorwaarts omlaag brengen en met het linkerbeen over de staaf stappen tot beenplaatsen voorwaarts, de punt van den voet op den grond.

3. Terug in de vorige houding.

4. Stand.

5, 6, 7, 8. Dezelfde oefening, doch overstappen met het rechterbeen.

II. Uitgangshouding als bij I.

1. De beenen diep buigen, de armen voorwaarts heffen.

2. Het linkerbeen zijwaarts strekken en plaatsen en de armen omhoog brengen.

3. Het rechterbeen strekken en bij het linker aansluiten, de armen omlaag brengen.

4, 5, 6. Dezelfde oefening met zijwaarts strekken van het rechterbeen en aansluiten van het linker.

III. Uitgangshouding: als bij I, doch de handen in gemengden greep (de linkerhand in ondergreep en bij de oefening naar de andere zijde omgekeerd).

1. Kruisuitvalstand rechts (het linkerbeen schuinsrechts achter het rechter plaatsen, de punt van den voet op den grond en het rechterbeen buigen), de staaf aan de rechterzijde van het lichaam schuins achterwaarts heffen (de linkerhand vóór den rechterschouder, de linkerelleboog ter hoogte van den linkerschouder).

2. Uitval schuins links voorwaarts, de staaf in de richting van den uitval door de linkerhand schuins omhoog stooten.

3. Het linkerbeen strekken, het rechter achterwaarts heffen, den rechterarm door omlaag schuins achterwaarts brengen.

4. Houding als bij 2.

5. Houding als bij 1.

6. Stand.

7—12. Naar de andere zijde.

B. *Vrije oefeningen.*

(De onderdeelen dezer oefeningen worden op afzonderlijk bevel en in 4/4 maat uitgevoerd).

I. Handen en voetensteun (ligsteun) voor-, zij- en ruglings (zesdeelige oefeningen).

II. Oefeningen in den ligsteun voorlings.

III. Langzaam marcheeren (± 60 passen in de minuut).

IV. Gestrekt marcheeren (± 115 passen in de minuut).

C. *Loopen.*

I. Duurloop, 500 M. af te leggen in hoogstens 3 minuten, de staaf in de linker- of rechterhand.

II. Snelloop, 100 M. af te leggen in hoogstens 16 seconden. De looper mag uit een vrijgekozen houding beginnen en is daarbij onbelast en in gewone kleeding.

D. *Springen.*

Zonder plank; de plaats, waar afgestooten wordt, moet hard, die, waar neergesprongen wordt, zacht zijn.

I. Vrije sprongen.

a. Hoog 1 M.

Twee sprongen met drie passen aanloop; een met afstoot met den linker en een met afstoot met den rechtervoet. Bij den afstoot links is de rechter- en bij den afstoot rechts is de linkerhand met de staaf belast.

b. Loopsprong, d. w. z. afstooten rechts of links en neerkomen links of rechts, met de staaf in de linker- of de rechterhand. Vier achtereenvolgende sprongen over horden, springkoorden of -latten van 0.80 M. hoogte, die 4 M. van elkaar geplaatst zijn.

c. Sprong met schuinen aanloop, 0.80 M. hoog, met de staaf in de van het springtoestel afgekeerde hand.

Twee sprongen, één met afstoot met den linker- en één met afstoot met den rechtervoet.

d. Vèr, 3.50 M.

Twee sprongen; de staaf beurtelings in de linker- en de rechterhand, aanloop en afstoot vrij.

e. Driesprong, 8.50 M.

Met omloop en afstoot links, rechts, links en neersprong met gesloten voeten of rechts, links, rechts en neersprong met gesloten voeten.

II. Gemengde sprongen.

a. Polsstokspringen.

1. Hoog, 1.70 M., aanloop en afstoot vrij.
2. Vèr, 4 M., aanloop en afstoot vrij.

b. Springen over een hek, hoog 1.20 M., met steun op beide armen.

c. Het opspringen tot steun aan een stok, heining, hek of muur op hoofdhoogte.

E. *Gewichtheffen.*

Met eene staaf of halter van 30 K.G. de naast de schouders gebogen armen *zes*maal omhoog strekken en buigen.

F. *Steenstooten.*

Een nagenoeg ronde steen of massief ijzeren kogel van 7.25 K.G. beurtelings met den linker- en rechterarm 6 M. vèrstooten, zonder aanloop.

G. *Werpen.*

Een ijzeren staaf van 3 K.G. met het voor-einde tegen een doel werpen van 2 M. hoogte en 1 M. breedte, dat op een afstand van 8 M. is geplaatst.

H. *Klimmen.*

In één touw met behulp der beenen tot 5 M. boven den grond.

I. *Optrekoefening.*

Met gestrekte armen en vrij gekozen greep hangende aan een horizontaal touw of stok, *vier*maal de armen buigen en strekken.

J. *Evenwichtsoefening.*

I. Vóór-, achter- en zijwaarts gaan over een ronden balk of boom, die hoogstens 1 M. boven den grond gesteld, 5 M. lang is en een middellijn van 15 tot 20 cM. heeft.

II. Uit den stand op den balk of boom overgaan in den zit en omgekeerd.

K. *Marcheeroefening.*

Twee marschen van onderscheidenlijk 25 en 30 K.M., af te leggen op twee achtereenvolgende dagen, respectievelijk binnen 6 en 7½ uur.

De marschen worden gemaakt over harde wegen, zonder bepakking en in gewone kleeding.

Als eisch wordt gesteld, dat de deelnemer aan het einde van den marsch verkeert in goede lichamelijke gesteldheid.

Opmerking. Bij het examen in de vorengenoemde onderdeelen is het gebruik van gymnastiekschoeisel niet toegestaan.

L. *Spelen.*

Eene voldoende geoefendheid in een der volgende balspelen, zijnde korf-, slinger-, voet- en vuistbal strekt tot aanbeveling.

M. *Zwemmen.*

Eene voldoende geoefendheid in zwemmen op de borst en op den rug strekt tot aanbeveling.

N. *Toesteloefeningen.*

Eene voldoende geoefendheid in oefeningen aan den rekstok, de barren en het paard strekt tot aanbeveling.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit Besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken en aan den Raad van State.

Dobbin, den 17den Juni 1912.

(*get*) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,

(*get.*) H. COLIJN.

(*Uitgeg.* 3 *Juli* 1912.)

—

17 *Juni* 1912. ARREST van den Hoogen Raad.

De bepaling van art. 7 lid 1, 3°. der Drankwet heeft geenszins ten doel aan de Gemeenteraden eenige bevoegdheid te verleenen, die zij niet reeds krachtens art. 135 der Gemeentewet bezaten, doch alleen om buiten twijfel te stellen, dat de gemeentebesturen ook na inwerkingtreding der Drankwet bevoegd bleven ten aanzien van localiteiten met vergunning een sluitingsuur vast te stellen.

Na de feitelijke beslissing, dat eene localiteit niet uitsluitend en voortdurend in gebruik was bij beklaagde en zijne metgezellen, doch meerdere dagen in het jaar voor het publiek openstaat en deel uitmaakt van een café-restaurant, is terecht aangenomen, dat die localiteit voor het publiek toegankelijk is, zonder dat dit karakter daaraan wordt ontnomen, als zij op een bepaalden dag aan een besloten gezelschap in gebruik wordt gegeven.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op de middelen van cassatie, door den requirant voorgesteld bij memorie:

I. Schending of verkeerde toepassing van art. 7 lid 1 sub 3°., der Drankwet en van de artt. 1, 2, 4 en 8 der plaatselijke verordening der gemeente Leiden op de tapperijen van 25 Juli 1908, laatst gewijzigd bij verordening van 24 Juni 1909;

Subsidiair II. Schending of verkeerde toepassing van art. 7, lid 1, sub 3°. der Drankwet, en der artt. 150 en 151 der Gemeentewet;

Overwegende dat bij het bestreden vonnis, overeenkomstig de aanklacht, wettig en overtuigend is bewezen verklaard, met hunne schuld daaraan, dat de requirant met acht andere personen, te zamen en in vereeniging op 25 Jan. 1912 des nachts omstreeks te 1½ uur — in ieder geval later dan één uur nog als bezoekers zijn aanwezig geweest in het voor het publiek toegankelijke koffiehuis „In den vergulden Turk" aan de Breestraat te Leiden;

dat dit feit is gequalificeerd en requirant deswege is veroordeeld zooals aan het hoofd van dit arrest is vermeld;

O. dat het bij het bestreden vonnis toegepaste art. 4 der Verordening voor de gemeente Leiden op de tapperijen enz. luidt:

„Het is verboden zich als bezoeker in eene in art. 1 genoemde inrichting, op een open aanhoorigheid daarvan of op een aangrenzende stoep te bevinden op anderen tijd, dan waarop die inrichting mag geopend zijn"; terwijl de in dat art. bedoelde inrichtingen, blijkens art. 1 zijn de zoodanige, die voor het publiek toegankelijk zijn tot het bekomen en aldaar gebruiken van sterken drank, bier of wijn, en in art. 2 sub 2 aan de houders dier inrichtingen, onder meer, wordt verboden, deze, tenzij door den Burgemeester schriftelijk van dat verbod ontheffing is verleend, na middernacht geopend te hebben;

dat nu de door den requirant aangevoerde middelen hierop berusten, dat — waar vaststaat, dat de localiteit, waarin de requirant zich op den bij dagvaarding bedoelden tijd bevond, ingevolge eene met den gérant van het koffiehuis „In den vergulden Turk" gemaakte afspraak voor den duur van het door dezen te verstrekken diner alleen bij hem en zijne metgezellen in gebruik was en daarin gedurende dien tijd niemand anders toegang had, die zaal niet was een inrichting als bedoeld in art. 1 der Verordening, zoodat art. 4 daarop niet toepasselijk was;

dat dit te eer moet worden aangenomen, omdat de bepalingen der verordening te beschouwen zijn als uitvloeisel van art. 7 lid 1 sub 3°. der Drankwet, en dit art. aan de Gemeentebesturen alleen regelende bevoegdheid verleent ten aanzien van localiteiten, die voor het publiek toegankelijk zijn;

dat, indien al moest worden aangenomen, dat de Verordening zoo ruime strekking heeft, dat zij door den Kantonrechter op de bij dagvaarding bedoelde localiteit terecht toepasselijk was geacht, daaruit alleen zou kunnen volgen, dat die verordening zou zijn getreden buiten de grenzen door art. 7 lid 1 sub 3°. der Drankwet aan de regelende bevoegdheid der Gemeentebesturen gesteld;

O. ten aanzien van beide middelen:

dat blijkens de geschiedenis van de door den requirant ingeroepen bepaling der Drankwet, deze geenszins ten doel had aan de Gemeenteraden, eenige bevoegdheid te verleenen, die zij niet reeds krachtens art. 135 der Gemeentewet bezaten of om die bevoegdheid nader te regelen of te beperken, maar alleen om buiten twijfel te stellen, dat de Gemeentebesturen ook nà inwerkingtreding der Drankwet bevoegd bleven ten aanzien van localiteiten met vergunning een sluitingsuur vast te stellen;

dat dus, wat het eerste middel betreft los van art. 7 der Drankwet moet worden nagegaan, of de localiteit, waar de requirant aanwezig is bevonden, behoort tot de inrichtingen bedoeld in art. 1 der Verordening;

dat de Kantonrechter, na feitelijk te hebben vastgesteld, dat die localiteit niet uitsluitend en voortdurend in gebruik was bij den requirant en zijn metgezellen, doch meerdere dagen in het jaar voor het publiek openstaat en deel uitmaakt van een café-restaurant, waarin in het algemeen een ieder pleegt te worden toegelaten, terecht heeft beslist, dat die localiteit in den zin van art. 1 der verordening is voor het publiek toegankelijk zonder dat dit karakter daaraan wordt ontnomen, als zij op een bepaalden dag aan een besloten gezelschap in gebruik wordt gegeven;

dat dus het eerste middel niet tot cassatie kan leiden;

dat uit het bovenstaande mede de ongegrondheid van het tweede middel volgt, vermits, nu door art. 7 der Drankwet de bevoegdheid der Gemeentebesturen op dit stuk noch is in het leven geroepen, noch beperkt, van overschrijding der door dat art. niet gestelde grenzen ook geen sprake kan zijn;

Verwerpt het beroep. (W. v. 'T R.)

—

19 *Juni* 1912. BESLUIT, houdende nadere wijziging van het Koninklijk besluit van 17 Augustus 1892 (*Staatsblad* n°. 212), waarbij aan het bestuur van het krankzinnigengesticht „Het St. Elisabeth's Gasthuis" te *Deventer* vergunning is verleend, op het landgoed „de Brinkgreve", gemeente *Deventer*, een gesticht voor krankzinnigen op te richten. S. 189.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 14 Juni 1912, n°. 4826, afdeeling Volksgezondheid en Arm-wezen;

Gelet op de wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 15 Juli 1904 (*Staatsblad* n°. 157);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen:

Eenig artikel.

In het 1ste lid van artikel 2 van het Koninklijk besluit van 17 Augustus 1892 (*Staatsblad* n°. 212), zooals dit artikel is gewijzigd bij Ons besluit van 19 Februari 1903 (*Staatsblad* n°. 76), wordt in de plaats van „225 krankzinnigen, 115 mannen (waarvan 110 in de paviljoenen en 5 in de boerderij) en 110 vrouwen", gelezen „235 krankzinnigen, 120 mannen (waarvan 115 in de paviljoenen en 5 in de boerderij) en 115 vrouwen".

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Dobbin, den 19den Juni 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg* 2 *Juli* 1912.)

---

19 *Juni* 1912. BESLUIT, tot bekendmaking van het op 11 Februari 1911 te *Parijs* tusschen *Nederland* en *Frankrijk* gesloten verdrag nopens overneming van armlastige krankzinnige onderdanen en oud-onderdanen. S. 190.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gezien het op 11 Februari 1911 te *Parijs* tusschen *Nederland* en *Frankrijk* gesloten verdrag nopens overneming van armlastige krankzinnige onderdanen en oud-onderdanen, welk verdrag is goedgekeurd bij de wet van 5 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 24), en waarvan een afdruk met vertaling bij dit besluit is gevoegd;

Overwegende, dat de akten van bekrachtiging van dat verdrag op 10 Mei 1912 te *Parijs* zijn uitgewisseld;

Op de voordracht van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken van den 13den Juni 1912, n°. 6369, Directie van het Protocol;

Hebben goedgevonden en verstaan: de bekendmaking in het *Staatsblad* te bevelen van voorzegd verdrag en van de vertaling (1) daarvan.

Onze Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur, zijn, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering der bepalingen van meergenoemd verdrag belast.

Dobbin, den 19den Juni 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(*get.*) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

(*Uitgeg.* 2 *Juli* 1912.)

HARE MAJESTEIT DE KONINGIN DER NEDERLANDEN EN DE PRESIDENT DER FRANSCHE REPUBLIEK, wenschende in gemeen overleg te regelen de terugbrenging naar hun vaderland der krankzinnige onderdanen van de verdragsluitende Staten, die op het grondgebied van den anderen verdragsluitenden Staat ten laste van de openbare armenzorg zijn gekomen, hebben te dien einde tot hunne gevolmachtigden benoemd, te weten:

HARE MAJESTEIT DE KONINGIN DER NEDERLANDEN:

den heer ridder DE STUERS, HoogstDerzelver kamerheer, buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister bij den President der Fransche Republiek;

DE PRESIDENT DER FRANSCHE REPUBLIEK:

den heer S. PICHON, senaatslid, Minister van Buitenlandsche Zaken der Fransche Republiek,

die, na elkander hunne in goeden en behoorlijken vorm bevonden volmachten te hebben medegedeeld, omtrent het volgende zijn overeengekomen:

Art. 1. De verdragsluitende Staten verbinden zich hunne krankzinnige en op het grondgebied van den anderen verdragsluitenden Staat ten laste van de openbare armenzorg gekomen onderdanen over te nemen.

Deze overneming zal in ieder geval onderworpen zijn aan de voorafgaande toestemming van den Staat, waartoe de zieke behoort.

Gezegde toestemming zal worden gevraagd en het antwoord zal worden gegeven langs den diplomatieken weg.

Het verzoek om overneming zal vergezeld gaan van alle inlichtingen die de aanvragende Staat zal kunnen verschaffen tot vaststelling der identiteit van den bedoelden armlastige en van eene geneeskundige verklaring, welke

---

(1) Hierna is alleen de vertaling opgenomen.

nauwkeurige inlichtingen bevat nopens den geestestoestand van den zieke.

2. Het feit dat de krankzinnige zijne nationaliteit verloren heeft, zal geen reden tot weigering tegenover den aanvragenden Staat mogen zijn, indien de zieke niet intusschen de nationaliteit van dien Staat of van een derden Staat verworven heeft.

3. De Regeering, die de overneming verkregen heeft, zal aan de Regeering, die daarin heeft toegestemd, de plaats, den datum en het uur mededeelen, waarop de krankzinnige zal worden overgegeven, alsmede het aantal bewakers dat voor het geleide noodig is.

De kosten voortvloeiende uit het vervoer van den behoeftige naar een der grensstations voor overneming en die van verpleging tot aan de overneming, zullen ten laste blijven van den Staat, die den krankzinnige overgeeft, telkens wanneer hij geene terugbetaling zal kunnen erlangen uit de goederen van den overgenomene of uit die van de tot de terugbetaling verplichte bloedverwanten.

4. Dit verdrag is niet toepasselijk op de koloniën of bezittingen van de twee verdragsluitende Staten.

5. Dit verdrag zal worden bekrachtigd en de akten van bekrachtiging zullen zoodra doenlijk te Parijs worden uitgewisseld.

Het zal in werking treden drie maanden na den datum der uitwisseling van de akte van bekrachtiging.

Ten blijke waarvan de wederzijdsche gevolmachtigden dit verdrag in dubbel geteekend hebben en hunne zegels daarop hebben afgedrukt.

Gedaan te Parijs den 11den Februari 1911.

(*L. S.*) A. DE STUERS.

„ S. PICHON.

—

21 *Juni* 1912. BESCHIKKING van den Hoogen Raad.

Ten aanzien van buitenlandsche registers van den burgerlijken stand kan een last, als bedoeld in de artt. 70 en 71 B. W. niet worden gegeven door den Nederlandschen rechter.

De (Nederlandsche) akte van den B. S., waarvan verbetering gevraagd wordt, is niet eene akte van overlijden, maar eene akte, waarbij de ambtenaar verklaart te hebben ontvangen en ingeschreven eene buitenlandsche akte van overlijden; er wordt niet geklaagd, dat in die ontvangst of inschrijving eene fout zou zijn gemaakt.

De Hooge Raad enz.;

Gezien vorenstaand verzoekschrift met de daarachter gestelde conclusie van den Proc.-Gen. en de bijlagen van het verzoekschrift;

O. dat naar 's Hofs beslissing de te 's-Gravenhage verrichte inschrijving, waarvan de verbetering wordt verzocht, niets anders inhoudt, dan dat de ambtenaar van den Burgerlijken Stand aldaar heeft ontvangen en ingeschreven eene akte te Mühlheim a/d Ruhr opgemaakt wegens het overlijden van ELIZA BECK; dat niet beweerd wordt dat hetgeen op de registers te 's-Gravenhage is gebracht niet zou overeenkomen met het stuk, den ambtenaar van den Burgerlijken Stand aldaar ter inschrijving overeenkomstig art. 50 B. W. ingeleverd;

O. voorts dat, naar 's Hofs feitelijke beslissing, door de verzoekster als slotsom van haar inleidend verzoek aan de Rechtbank niet gevraagd is een last om te verbeteren laatstbedoelde inschrijving, waarin geenerlei fout wordt aangetoond, maar last tot eene door verzoekster omschreven verbetering *in de overlijdensakte van haar echtgenoot;*

dat echter, naar zij zelve stelt, die akte is verleden te Mühlheim in Duitschland en ingeschreven in de aldaar gehouden registers van den Burgerlijken Stand, terwijl hetgeen op de registers te 's-Gravenhage is gebracht niet uitmaakt eene aan art. 51 B. W. beantwoordende akte van overlijden; dat nu ten aanzien van buitenlandsche registers een last als bedoeld in de artt. 70 en 71 B. W. niet kan worden gegeven door den Nederlandschen rechter, en dus het Hof door te bevestigen de door de Rechtbank uitgesproken niet-ontvankelijkverklaring van het daartoe strekkende verzoek geen der bij het cassatiemiddel aangehaalde artikelen kan hebben miskend;

Recht doende:

Wijst af het gedaan verzoek tot cassatie.

(W. v. 'T R.)

—

24 *Juni* 1912. BESCHIKKING van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel tot vaststelling van een letterteeken, dat door zee- en kustvisschersvaartuigen moet worden gevoerd.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel;

Gelet op art. 7 der Visscherijwet (wet van 6 October 1908, *Staatsblad* n°. 311), gewijzigd bij de wet van 8 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 66), en op art. 8 van het Koninklijk besluit van 12 Juni 1911 (*Staatsblad* n°. 144), betreffende de registers voor de zee- en kustvisschersvaartuigen en het voeren van letterteekens en nummers door de kustvisschersvaartuigen, ge-

wijzigd bij Koninklijk besluit van 5 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 53);

Heeft goedgevonden:

te bepalen, dat door de zee- en kustvisschers-vaartuigen tehuis behoorende te Eemnes, moet worden gevoerd het letterteeken E. S.

's Gravenhage, 24 Juni 1912.

De Minister voornoemd, (*get.*) A. S. TALMA.

—

24 *Juni* 1912. ARREST van den Hoogen Raad.

Art. 1 van de wet van 1 Juni 1865 (*Stbl.* 60) verstaat onder uitoefening der geneeskunst geheel algemeen het verleenen van genees-, heel- of verloskundigen raad of bijstand als bedrijf, welke raad of bijstand de werkelijke of voorgevende strekking om genezing van eene ziekte te bevorderen, evenzeer kan hebben wanneer hij verleend wordt buiten tegenwoordigheid van den lijder, als wanneer hij in diens bijzijn gegeven wordt.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op het middel van cassatie, namens den requirant voorgesteld bij pleidooi:

Schending immers verkeerde toepassing van art. 436 Strafr. in verband met art. 1 der wet van 1 Juni 1865, S. 60 en artt. 211, 216, 221 Strafv. door te beslissen dat requirant door het verrichten der hem te laste gelegde en als bewezen aangenomen feiten buiten noodzaak een beroep — in casu de geneeskunde — heeft uitgeoefend, waartoe hij niet is toegelaten, schoon de wet een toelating vordert;

Overwegende dat, voor zoover ten deze van belang, een requirant is ten laste gelegd, en, met diens schuld daaraan, als wettig en overtuigend bewezen is aangenomen, dat hij te Vlaardingen, hoewel niet toegelaten tot de uitoefening van de geneeskunst, waartoe de wet een toelating vordert, in 1911 buiten noodzaak het beroep van genees- of heelkundige als bedrijf heeft uitgeoefend, zulks door op drie nader aangegeven tijdstippen in de uitoefening van dat beroep zonder noodzaak aan drie in de dagvaarding genoemde personen, telkenmale na van dezen omtrent een ziek familielid inlichtingen gevraagd en verkregen te hebben en urine van den patient bekeken en onderzocht te hebben, eenig vocht of eenige pillen in een fleschje, met gebruiksaanwijzing ter hand te stellen, en in twee gevallen daarvoor geld te ontvangen;

O. dat blijkens de toelichting de strekking van het middel is te betoogen, dat, waar de te laste gelegde handelingen zijn gepleegd buiten tegenwoordigheid van den zieke, van een overtreding van art. 436 Strafr. geen sprake kan zijn, omdat dergelijke handelingen niet vallen onder het begrip van uitoefening der geneeskunst;

O. evenwel dat deze bewering geen steun vindt in de wet;

dat toch art. 1 der wet van 1 Juni 1865, S. 60, onder uitoefening der geneeskunst geheel algemeen verstaat het verleenen van genees-, heel- of verloskundigen raad of bijstand als bedrijf, en zoodanige raad of bijstand de, werkelijke of voorgewende, strekking om genezing van eene ziekte te bevorderen evenzeer kan hebben, wanneer hij verleend wordt buiten tegenwoordigheid van den lijder, als wanneer hij in diens bijzijn gegeven wordt;

O. dat derhalve het middel is ongegrond;

Verwerpt het beroep.

(W. v. 'T R.)

—

25 *Juni* 1912. BESLUIT, tot nadere wijziging van het Koninklijk besluit van 25 Juli 1908 (*Staatsblad* n°. 274), waarbij aan de Vereeniging tot Christelijke verzorging van krankzinnigen in *Zeeland*, gevestigd te *Middelburg*, vergunning is verleend op een in de gemeenten *Bergen op Zoom en Halsteren* een gesticht voor krankzinnigen op te richten. S. 191.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 19 Juni 1912, n°. 4915, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Gelet op de wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 15 Juli 1904 (*Staatsblad* n°. 157);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen:

Eenig artikel.

Artikel zes van Ons besluit van 25 Juli 1908 (*Staatsblad* n°. 274), zooals dit artikel is gewijzigd bij Ons besluit van 22 Juni 1910 (*Staatsblad* n°. 165), wordt gelezen als volgt:

„De geneeskundige behandeling der verpleegden wordt opgedragen aan ten minste twee geneeskundigen, die gevestigd moeten zijn in woningen op het terrein van het gesticht en daarbuiten geen geneeskundige praktijk mogen uitoefenen".

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 25sten Juni 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 9 *Juli* 1912.)

25 *Juni* 1912. BESLUIT, waarbij, met wijziging van de Koninklijke besluiten van 4 Mei 1883 (*Staatsblad* n°. 41) en 30 Augustus 1884 (*Staatsblad* n°. 197), algemeene regelen omtrent den bouw en de inrichting van schoollokalen voor openbaar lager onderwijs worden vastgesteld. S. 192.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 24 April 1912, n°. 2937, afdeeling Lager Onderwijs;

Overwegende, dat het wenschelijk is het Koninklijk besluit van 4 Mei 1883 (*Staatsblad* n°. 41), ter uitvoering van artikel 4 der wet tot regeling van het lager onderwijs, zooals het is gewijzigd bij Koninklijk besluit van 30 Augustus 1884 (*Staatsblad* n°. 197), te herzien;

Den Raad van State gehoord, advies van 4 Juni 1912, n°. 30;

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 19 Juni 1912, n°. 4177, afdeeling Lager Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

vast te stellen de volgende

ALGEMEENE REGELEN *omtrent den bouw en de inrichting van schoollokalen voor openbaar lager onderwijs:*

§ 1. *Van lokalen, te stichten of in gebruik te nemen voor openbaar lager onderwijs.*

Art. 1. Bij het bestek voor den bouw eener school legt het gemeentebestuur aan den districts schoolopziener over:

1°. een uittreksel uit de kadastrale kaart binnen een kring van 200 M. straal rondom het terrein, aanwijzende het perceel met zijne naaste belendingen, zoomede de binnen dien kring gelegen inrichtingen, bedoeld in artikel 2 der Hinderwet;

2°. teekeningen van den plattegrond, de doorsneden en het uitwendige op de schaal van 1 tot 100, zoomede eene teekening op de schaal van 1 tot 200, aangevende het schoolterrein en de ligging van het schoolgebouw ten opzichte van de windstreken;

3°. eene uitgewerkte begrooting van kosten.

Ingeval van verbouwing of uitbreiding eener school is de overlegging der onder 2° en 3° omschreven stukken voldoende.

Bij het bestek voor den bouw of verbouw eener onderwijzerswoning is de overlegging voldoende van teekeningen van den plattegrond, de doorsneden en het uitwendige op de schaal van 1 tot 100, en van eene uitgewerkte begrooting van kosten.

Begrootingen voor school en onderwijzerswoning moeten steeds afzonderlijk worden opgemaakt.

2. De nabijheid binnen den in artikel 1 aangewezen kring van inrichtingen en plaatsen, nadeelig voor de gezondheid of belemmerend voor het onderwijs, wordt bij het stichten eener school zooveel doenlijk vermeden.

Laat het beschikbaar terrein dit toe, dan worden het schoolgebouw en de onderwijzerswoning, zoo deze daaraan verbonden is, opgericht vrij van andere gebouwen.

3. Waar ophooging van het terrein, waarop het schoolgebouw wordt gesticht, vereischt wordt om het gebouw watervrij te maken, heeft die ophooging plaats tot ten minste 0,5 M. boven den hoogsten waterstand der omgeving.

De bovenkant van den vloer van den beganen grond moet ten minste 0,2 M. hooger liggen dan het hoogste punt van het aansluitend terrein.

4. Er is binnenshuis geen gemeenschap tusschen schoolgebouw en eene voor woning bestemde lokaliteit.

5. Elk schoolvertrek wordt voor niet meer dan 56 leerlingen bestemd.

6. De vloeroppervlakte van elk schoolvertrek bedraagt ten minste 0,8 M². voor iederen leerling. De lichamelijke inhoud van elk schoolvertrek bedraagt ten minste 3,6 M³. voor iederen leerling.

De hoogte tusschen den vloer en de zoldering bedraagt ten minste 4,5 M.

Ten opzichte van schoolvertrekken, bestemd voor ten hoogste 30 leerlingen, zal volstaan kunnen worden met eene hoogte van 4 M., mits hierin niet meer dan drie rijen banken, elk voor ten hoogste twee leerlingen, worden geplaatst en de lengte, noch de breedte, der vertrekken meer dan 6 M. bedraagt.

7. De afstand tusschen den werkmuur en de voorste bank is ten minste 1,4 M.; de overige gangpaden langs de muren of de afscheiding zijn ten minste 0,6 M. breed en de gangpaden tusschen de naast elkander geplaatste rijen banken hebben eene breedte van ten minste 0,5 M.

De afstand tusschen den werkmuur en de leuning der daarvan verst verwijderde banken is niet grooter dan 7 M.

Onder werkmuur wordt verstaan de muur of wand zelf, mits daaraan de schoolborden zijn bevestigd.

Indien de schoolborden niet aan den wand zijn bevestigd, is de afstand tusschen den werkmuur en de voorste bank ten minste 1,75 M.

8. De wanden van het schoolvertrek zijn licht en mat gekleurd.

De zoldering van het schoolvertrek moet zijn wit gestucadoord of licht gekleurd, en niet gewelfd.

De vlakken der schoolborden zijn mat.

9. De buitenmuren hebben ten minste 0,22 M. dikte en voor zooveel de gedeelten van gebouwen betreft, waarop zich een of meer verdiepingen bevinden, ten minste 0,33 M.

Buitenmuren, welke tusschen het Zuiden en het Westen zijn gelegen, moeten als spouwmuren worden opgetrokken, bestaande uit een muur van ten minste 0,22 M. dikte aan den buitenkant, eene spouwruimte van 0,05 M. en een halvesteensmuur aan den binnenkant.

Van de bepalingen van dit artikel kan door den districtsschoolopziener ontheffing worden verleend, indien ander materiaal dan baksteen wordt gebruikt.

10. De lichtramen worden zoo geplaatst en ingericht, dat het schoolvertrek voldoende en doelmatig verlicht zij en dat te sterk invallend licht worde getemperd.

Zij worden bij voorkeur geplaatst in den muur ter linkerzijde der leerlingen en nimmer in den werkmuur.

Het bovengedeelte der in de muren aangebrachte lichtramen moet te allen tijde gemakkelijk kunnen worden geopend, terwijl in elk schoolvertrek de onderramen van ten minste één lichtkozijn geheel moeten kunnen worden opengeslagen.

De gezamenlijke glasoppervlakte der lichtramen van elk schoolvertrek moet bij vrije ligging ten minste $^1/_6$ en wanneer de lichttoetreding door naburige gebouwen of door boomen wordt onderbroken ten minste $^1/_5$ van de vloeroppervlakte van het schoolvertrek bedragen.

De onderkant van het glas in de lichtramen ter linkerzijde van de leerlingen moet niet hooger zijn dan 1,25 M. boven den vloer, en de bovenkant zoo hoog tegen de zoldering worden opgevoerd als practisch mogelijk is.

11. De vloer van het schoolvertrek moet vlak en dicht zijn en niet van steen, tenzij de oppervlakte met een voldoend isoleerend materiaal is belegd.

12. De deuren van het schoolvertrek zijn niet in onmiddellijke gemeenschap met de buitenlucht.

De buitendeuren van het schoolgebouw en de deuren der schoolvertrekken moeten naar buiten opendraaien. De deuren der schoolvertrekken kunnen ook schuifdeuren zijn.

De gangen en portalen zijn behoorlijk verlicht, niet lager dan 2,5 M. en, voor zooveel betreft de schoolgebouwen zonder verdieping of verdiepingen alsmede die, waar alle schoolvertrekken zich aan denzelfden kant van de gang bevinden, ten minste 2 M. breed. Voor alle andere scholen moeten de gangen eene breedte hebben van ten minste 2,5 M.

De trappen moeten behoorlijk verlicht zijn, eene breedte hebben van ten minste 1,25 M. en voorzien zijn van een of meer bordessen.

Langs de wanden der trappen zijn doorloopende leuningen aan te brengen en aan de open zijden van de trappen, bordessen en portalen dicbte hekken met leuningen.

13. De schoolbanken worden voorzien van eene lendenleuning.

De schoolbanken hebben niet meer dan twee zitplaatsen.

Het tafelblad van een voldoend aantal der schoolbanken wordt ingericht voor de handwerken voor meisjes.

14. Bij elk schoolgebouw is een voldoend aantal privaten. Gebouwen, waar jongens ter school gaan, zijn bovendien van de noodige waterplaatsen voorzien.

Voor jongens en voor meisjes zijn afzonderlijke privaten ingericht.

Alle privaten zijn voorzien van deuren.

Privaten en waterplaatsen, met het schoolvertrek gemeenschap hebbende, zijn daarvan gescheiden door voorportalen.

Er bestaat geen gemeenschap tusschen de privaten of de waterplaatsen onderling, noch tusschen de daarvoor geplaatste portalen.

Privaten, waterplaatsen en voorportalen zijn behoorlijk verlicht en van voldoende middelen tot luchtverversching voorzien. De plaatsing der privaten en waterplaatsen moet zoodanig zijn, dat behoorlijk toezicht op gemakkelijke wijze te houden zij.

De diepte der portalen en der privaten is ten minste 1 M.; de breedte ten minste 0,8 M. De breedte der waterplaatsen is ten minste 0,6 M. De hoogte der portalen, privaten en waterplaatsen is ten minste 2,5 M.

In verband met plaatselijke verordeningen en omstandigheden zijn de privaten voor het tonnen-, beerput- of eenig ander behoorlijk stelsel in te richten.

Bij alle stelsels is te zorgen voor goede stankafsluiting. Waar over waterleiding wordt beschikt, zijn waterclosets toe te passen.

Bij gebruik van tonnen moeten deze waterdicht zijn en moet de ruimte, waarin de tonnen worden geplaatst, van buitenaf bereikbaar zijn en voorzien zijn van luchtafvoer.

In de waterplaatsen zijn urinoirs van metaal

of gebakken aarde, van stankafsluiters voorzien, aan te brengen, of is op eenige andere wijze eene goede stankvrije inrichting te maken.

De vloeren in privaten, waterplaatsen en voorportalen, zoomede in de ruimten voor de tonnen, moeten van waterdicht materiaal worden gemaakt.

De wanden in de privaten en waterplaatsen moeten tot ten minste 1,5 M. uit den vloer zoodanig worden afgewerkt, dat reiniging met water gemakkelijk mogelijk is.

15. Voor elk vertrek moet in behoorlijke verwarming en luchtverversching worden voorzien.

Behalve de luchtverversching, die door het openen van ramen en deuren kan geschieden, is daartoe in elk schoolvertrek eene afzonderlijke inrichting te maken. Afvoerkanalen voor deze inrichting moeten van voldoende doorsnede zijn.

De ventilatiekleppen, waarmede deze kanalen in verbinding staan met de schoolvertrekken, moeten gemakkelijk te openen en te sluiten zijn en een vrijen doorlaat hebben, die ten minste gelijk is aan de doorsnede van het kanaal.

16. Het bergen van kleederen in de schoolvertrekken is verboden.

Als bergplaatsen daarvoor worden gebruikt gangen, portalen of daartoe ingerichte vertrekken, die behoorlijk verlicht en van lucht verversching zijn voorzien.

§ 2. *Van lokalen, waar reeds openbaar lager onderwijs werd gegeven bij het in werking treden der wet van* 17 *Augustus* 1878 (Staatsblad *n°.* 127).

17. Op de lokalen blijven van toepassing de voorschriften, welke vóór het in werking treden van dit besluit daarvoor gegolden hebben krachtens het Koninklijk besluit van 4 Mei 1883 (*Staatsblad* n°. 41), terwijl eveneens van toepassing zijn artikel 1, tweede, derde en vierde lid.

Zij worden vóór 1 Januari 1914 in overeenstemming gebracht met de regelen, vastgesteld bij artikel 4, artikel 5, artikel 6, eerste lid, artikel 8, tweede lid, artikel 10, derde lid, artikel 11, artikel 13, tweede lid, artikel 14, vierde tot dertiende lid, en artikel 16, alsmede met de bepaling van artikel 7, voor zooveel betreft de breedte der gangpaden tusschen de rijen banken.

Van de regelen, vastgesteld bij artikel 14, vierde tot zevende lid, alsmede van de bepaling in artikel 8, tweede lid, dat de zoldering van het schoolvertrek niet gewelfd mag zijn, en van de bepaling in artikel 10, derde lid, dat in elk schoolvertrek de onderramen van ten minste één lichtkozijn geheel moeten kunnen worden opengeslagen, kan door den districtsschoolopziener ontheffing worden verleend.

§ 3. *Van lokalen, gesticht of in gebruik genomen na het in werking treden der wet van* 17 *Augustus* 1878 (Staatsblad *n°.* 127) *en vóór het inwerking treden van dit besluit.*

18. Op de lokalen blijven van toepassing de voorschriften, welke vóór het in werking treden van dit besluit daarvoor gegolden hebben krachtens het Koninklijk besluit van 4 Mei 1883 (*Staatsblad* n°. 41), terwijl eveneens van toepassing zijn artikel 1, tweede, derde en vierde lid.

Zij worden vóór 1 Januari 1914 in overeenstemming gebracht met de regelen, vastgesteld bij artikel 4, artikel 5, artikel 8, tweede lid, artikel 10, derde lid, artikel 11, artikel 14, achtste tot dertiende lid, en artikel 16, alsmede met de bepaling van artikel 7, voor zooveel betreft de breedte der gangpaden tusschen de rijen banken.

Van de bepaling in artikel 8, tweede lid, dat de zoldering van het vertrek niet gewelfd mag zijn, en van de bepaling in artikel 10, derde lid, dat in elk schoolvertrek de onderramen van ten minste één lichtkozijn geheel moeten kunnen worden opengeslagen, kan door den districtsschoolopziener ontheffing worden verleend.

De bouw en verbouw van scholen en onderwijzerswoningen, waarvoor de bestekken bij het in werking treden van dit besluit zijn goedgekeurd, kunnen overeenkomstig het bestek worden uitgevoerd. De bouw of verbouw wordt geacht vóór het in werking treden van dit besluit te hebben plaats gehad.

§ 4. *Slotbepalingen.*

19. Op schoolvertrekken, uitsluitend bestemd voor onderwijs in de gymnastiek of voor laboratorium, zijn de artikelen 5, 6, 7, 8, 10, tweede, vierde en vijfde lid, 12 en 13 niet van toepassing.

De artikelen 5, 7, 8 en 13 zijn niet van toepassing op schoolvertrekken, uitsluitend bestemd voor teekenonderwijs of voor onderwijs in de handwerken voor meisjes.

20. Het hoofd der school laat in geen vertrek meer leerlingen toe, dan het naar de regelen van dit besluit mag bevatten.

Hij draagt zorg, dat de voorgeschreven afstanden tusschen de banken onderling en

tusschen de banken en wanden steeds worden in acht genomen.

21. De artikelen 1 tot en met 18, 24 en 25 van het Koninklijk besluit van 4 Mei 1883 (*Staatsblad* n°. 41) gelden niet meer voor de lokalen, te stichten of in gebruik te nemen voor openbaar lager onderwijs.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 25sten Juni 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 13 *Juli* 1912.)

—

25 *Juni* 1912. BESLUIT, tot vaststelling van de regelen omtrent den bouw en de inrichting van schoollokalen, bedoeld in het vijfde lid onder A van artikel 59 der wet tot regeling van het lager onderwijs. S. 193.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 24 April 1912, n°. 2938, afdeeling Lager Onderwijs;

Overwegende, dat het wenschelijk is het Koninklijk besluit van 12 September 1905 (*Staatsblad* n°. 267), laatstelijk gewijzigd bij dat van 29 Decemher 1909 (*Staatsblad* n°. 414), te herzien;

Den Raad van State gehoord, advies van 4 Juni 1912, n°. 29;

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 19 Juni 1912, n°. 4178, afdeeling Lager Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

vast te stellen de volgende regelen omtrent den bouw en de inrichting van lokalen voor bijzonder lager onderwijs, waaraan moet zijn voldaan, om aanspraak te maken op de in het vijfde lid sub A van artikel 59 der wet tot regeling van het lager onderwijs bedoelde bijdrage ter tegemoetkoming in de kosten om te voorzien in de behoefte aan schoollokalen:

§ 1. *Van lokalen, te stichten of in gebruik te nemen voor bijzonder lager onderwijs.*

Art. 1. Alvorens over te gaan tot het stichten, verbouwen of uitbreiden eener school zendt het bestuur het daarvoor opgemaakt bestek, zoomede de teekeningen van den plattegrond, de doorsneden en het uitwendige op de schaal van 1 tot 100, een en ander in tweevoud, ter beoordeeling, aan den districts-schoolopziener, die deze stukken binnen dertig dagen voorzien van zijn advies aan het schoolbestuur terugzendt.

2. Er is binnenshuis geen gemeenschap tusschen schoolgebouw en eene voor woning bestemde localiteit.

Voor scholen, waaraan een internaat is verbonden, kan van deze bepaling door den districts-schoolopziener ontheffing worden verleend, indien het schoolbestuur, bij de toezending van de in artikel 1 bedoelde bouwkundige stukken, een daartoe strekkend verzoek aan dien ambtenaar indient.

De districts-schoolopziener beschikt op dat verzoek binnen dertig dagen na de ontvangst.

Weigert de districts-schoolopziener de gevraagde ontheffing, dan kan van die beschikking door het schoolbestuur binnen veertien dagen in beroep worden gekomen bij Onzen Minister, belast met de uitvoering der wet tot regeling van het lager onderwijs.

Deze beslist, den inspecteur van het lager onderwijs gehoord, binnen dertig dagen na ontvangst van het bezwaarschrift en brengt zijne beslissing ter kennis van het schoolbestuur, den inspecteur van het lager onderwijs en den districts-schoolopziener.

De op grond van dit artikel verleende ontheffing blijft van kracht, zoolang het internaat aan de school verbonden blijft.

3. Elk schoolvertrek wordt voor niet meer dan 56 leerlingen bestemd.

4. De vloeroppervlakte van elk schoolvertrek bedraagt ten minste 0.8 M^2 voor iederen leerling. De lichamelijke inhoud van elk schoolvertrek bedraagt ten minste 3.6 M^3 voor iederen leerling.

De hoogte tusschen den vloer en de zoldering bedraagt ten minste 4.5 M.

Ten opzichte van schoolvertrekken, bestemd voor ten hoogste 30 leerlingen, zal volstaan kunnen worden met eene hoogte van 4 M., mits hierin niet meer dan drie rijen banken, elk voor ten hoogste twee leerlingen, worden geplaatst en de lengte, noch de breedte, der vertrekken meer dan 6 M. bedraagt.

5. De afstand tusschen den werkmuur en de voorste bank is ten minste 1.40 M.; de overige gangpaden langs de muren of de afscheiding zijn ten minste 0.60 M. breed en de gangpaden tusschen de naast elkander geplaatste rijen banken hebben eene breedte van ten minste 0.50 M.

De afstand tusschen den werkmuur en de leuning der daarvan verst verwijderde banken is niet grooter dan 7 M.

Onder „werkmuur" wordt verstaan de muur of wand zelf, mits daaraan de schoolborden zijn bevestigd.

Indien de schoolborden niet aan den wand zijn bevestigd, is de afstand tusschen den werkmuur en de voorste bank ten minste 1.75 M.

6. De wanden van het schoolvertrek zijn licht en mat gekleurd.

De zoldering van het schoolvertrek moet zijn wit gestukadoord of licht gekleurd, en niet gewelfd.

De vlakken der schoolborden zijn mat.

7. De buitenmuren hebben ten minste 0.22 M. dikte, en voor zooveel de gedeelten van gebouwen betreft, waarop zich een of meer verdiepingen bevinden, ten minste 0.33 M.

Buitenmuren, welke tusschen het Zuiden en het Westen zijn gelegen, moeten als spouwmuren worden opgetrokken, bestaande uit een muur van ten minste 0.22 M. dikte aan den buitenkant, eene spouwruimte van 0.05 M. en een halvesteensmuur aan den binnenkant.

Van de bepalingen van dit artikel kan door den districts-schoolopziener ontheffing worden verleend, indien ander materiaal dan baksteen wordt gebruikt.

De districts-schoolopziener beschikt binnen dertig dagen na ontvangst van een verzoekschrift om die ontheffing.

Weigert de districts-schoolopziener de gevraagde ontheffing, dan kan van die beschikking door het schoolbestuur binnen veertien dagen in beroep worden gekomen bij Onzen Minister, belast met de uitvoering der wet tot regeling van het lager onderwijs.

Deze beslist, den inspecteur van het lager onderwijs gehoord, binnen dertig dagen na ontvangst van het bezwaarschrift en brengt zijne beslissing ter kennis van het schoolbestuur, den inspecteur van het het lager onderwijs en den districts-schoolopziener.

8. De lichtramen worden zoo geplaatst en ingericht, dat het schoolvertrek voldoende en doelmatig verlicht zij en dat te sterk invallend licht worde getemperd.

Zij worden bij voorkeur geplaatst in den muur ter linkerzijde der leerlingen en nimmer in den werkmuur.

Het bovengedeelte der in de muren aangebrachte lichtramen moet te allen tijde gemakkelijk kunnen worden geopend, terwijl in elk schoolvertrek de onderramen van ten minste één lichtkozijn geheel moeten kunnen worden opengeslagen.

De gezamenlijke glasoppervlakte der lichtramen van elk schoolvertrek moet bij vrije ligging ten minste $^1/_6$ en wanneer de lichttoetreding door naburige gebouwen of door boomen wordt onderbroken ten minste $^1/_5$ van de vloeroppervlakte van het schoolvertrek bedragen.

De onderkant van het glas in de lichtramen ter linkerzijde van de leerlingen moet niet hooger zijn dan 1.25 M. boven den vloer en de bovenkant zoo hoog tegen de zoldering worden opgevoerd als practisch mogelijk is.

9. De vloer van het schoolvertrek moet vlak en dicht zijn en niet van steen, tenzij de oppervlakte met een voldoend isoleerend materiaal is belegd.

10. De deuren van het schoolvertrek zijn niet in onmiddellijke gemeenschap met de buitenlucht.

De buitendeuren van het schoolgebouw en de deuren der schoolvertrekken moeten naar buiten opendraaien. De deuren der schoolvertrekken kunnen ook schuifdeuren zijn.

De gangen en portalen zijn behoorlijk verlicht, niet lager dan 2.5 M. en, voor zooveel betreft de schoolgebouwen zonder verdieping of verdiepingen, alsmede die, waar alle schoolvertrekken zich aan denzelfden kant van de gang bevinden, ten minste 2 M. breed. Voor alle andere scholen moeten de gangen eene breedte hebben van ten minste 2.50 M.

De trappen moeten behoorlijk verlicht zijn, eene breedte hebben van ten minste 1.25 M. en voorzien zijn van één of meer bordessen.

Langs de wanden der trappen zijn doorloopende leuningen aan te brengen en aan de open zijden van de trappen, bordessen en portalen dichte hekken met leuningen.

11. De schoolbanken worden voorzien van eene lendenleuning.

De schoolbanken hebben niet meer dan twee zitplaatsen.

Het tafelblad van een voldoend aantal der schoolbanken wordt, in scholen waar vak *k*, bedoeld in artikel 2 der wet tot regeling van het lager onderwijs, wordt onderwezen, ingericht voor de handwerken voor meisjes.

12. Bij elk schoolgebouw is een voldoend aantal privaten. Gebouwen, waar jongens ter schoolgaan, zijn bovendien van de noodige waterplaatsen voorzien.

Voor jongens en voor meisjes zijn afzonderlijke privaten ingericht.

Alle privaten zijn voorzien van deuren.

Privaten en waterplaatsen, met het schoolvertrek gemeenschap hebbende, zijn daarvan gescheiden door voorportalen.

Er bestaat geen gemeenschap tusschen de privaten of de waterplaatsen onderling, noch tusschen de daarvoor geplaatste portalen.

Privaten, waterplaatsen en voorportalen zijn behoorlijk verlicht en van voldoende middelen tot luchtverversching voorzien. De plaatsing der privaten en waterplaatsen moet zoodanig zijn, dat behoorlijk toezicht op gemakkelijke wijze te houden zij.

De diepte der portalen en der privaten is ten minste 1 M.; de breedte ten minste 0.8 M. De breedte der waterplaatsen is ten minste 0.6 M. De hoogte der portalen, privaten en waterplaatsen is ten minste 2.5 M.

In verband met plaatselijke verordeningen en omstandigheden zijn de privaten voor het tonnen-, beerput- of eenig ander behoorlijk stelsel in te richten.

Bij alle stelsels is te zorgen voor goede stankafsluiting. Waar over waterleiding wordt beschikt, zijn waterclosets toe te passen.

Bij gebruik van tonnen moeten deze waterdicht zijn en moet de ruimte, waarin de tonnen worden geplaatst, van buiten af bereikbaar zijn en voorzien zijn van luchtafvoer.

In de waterplaatsen zijn urinoirs van metaal of gebakken aarde, van stankafsluiters voorzien, aan te brengen, of is op eenige andere wijze eene goede stankvrije inrichting te maken.

De vloeren in privaten, waterplaatsen en voorportalen, zoomede in de ruimten voor de tonnen, moeten van waterdicht materiaal worden gemaakt.

De wanden in de privaten en waterplaatsen moeten tot minstens 1.50 M. uit den vloer zoodanig worden afgewerkt, dat reiniging met water gemakkelijk mogelijk is.

13. Voor elk vertrek moet in behoorlijke verwarming en luchtverversching worden voorzien.

Behalve de luchtverversching, die door het openen van ramen en deuren kan geschieden, is daartoe in elk schoolvertrek eene afzonderlijke inrichting te maken. Afvoerkanalen voor deze inrichting moeten van voldoende doorsnede zijn.

De ventilatiekleppen, waarmede deze kanalen in verbinding staan met de schoolvertrekken, moeten gemakkelijk te openen en te sluiten zijn en een vrijen doorlaat hebben, die ten minste gelijk is aan de doorsnede van het kanaal.

14. Het bergen van kleederen in schoolvertrekken is verboden.

Als bergplaatsen daarvoor worden gebruikt gangen, portalen of daartoe ingerichte vertrekken, die behoorlijk verlicht en van luchtverversching zijn voorzien.

§ 2. *Van lokalen, waar reeds bijzonder lager onderwijs werd gegeven vóór 1 Januari 1906.*

15. De vloeroppervlakte van elk schoolvertrek bedraagt voor iederen leerling ten minste 0.65 M².; de lichamelijke inhoud ten minste 3 M³.

16. De lokalen worden met inachtneming van het bepaalde bij artikel 1 vóór 1 Januari 1914 in overeenstemming gebracht met de regelen, vastgesteld bij de artikelen 2, 6, 8, derde lid, 9, 11, eerste en derde lid, 12 en 13 van Ons besluit van 12 September 1905 (*Staatsblad* n°. 267) zooals dat laatstelijk is gewijzigd bij Ons besluit van 29 December 1909 (*Staatsblad* n°. 414).

De op grond van artikel 16 van Ons besluit van 12 September 1905 (*Staatsblad* n°. 267) verleende ontheffing van de regelen vastgesteld bij de artikelen 2 en 12, vierde en volgende alinea's van dat besluit blijft van kracht, zoolang het bestuur der school aan hetwelk de ontheffing is verleend, het gebouw voor een of meer zijner scholen in gebruik heeft, of de school in het gebouw gevestigd blijft.

§ 3. *Algemeene slotbepalingen.*

17. Op de schoolvertrekken, uitsluitend bestemd voor onderwijs in de gymnastiek of voor laboratorium zijn de artikelen 3; 4, 5, 6, 8, tweede, vierde en vijfde lid, 10 en 11 niet van toepassing.

De artikelen 3, 5 en 11 zijn niet van toepassing op schoolvertrekken uitsluitend bestemd voor teekenonderwijs, of voor onderwijs in de handwerken voor meisjes.

18. Ons besluit van 12 September 1905 (*Staatsblad* n°. 267) wordt ingetrokken, met dien verstande dat:

1°. de in § 1 van dat besluit gegeven regelen van kracht blijven voor de lokalen welke gesticht zijn tusschen 1 Januari 1906 en het tijdstip waarop Ons tegenwoordig besluit in werking treedt, alsmede voor de lokalen tot stichting waarvan vóór laatstgenoemd tijdstip was besloten;

2°. dat de bepalingen van § 2 van dat besluit, behoudens het bepaalde in artikel 16 van Ons tegenwoordig besluit, van kracht blijven op de lokalen waar reeds vóór 1 Januari 1906 bijzonder lager onderwijs werd gegeven, alsmede op de lokalen welker bouw reeds was aangevangen op 11 October 1905.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waar van afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 25sten Juni 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Binnenl. Zaken, (*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 13 *Juli* 1912.)

27 *Juni* 1912. BESLUIT, tot nadere wijziging van het Koninklijk besluit van 15 October 1885 (*Staatsblad* n°. 187), houdende vaststelling van voorschriften omtrent het vervoer, den in-, uit- en doorvoer, verkoop en opslag van buskruit en andere ontplofbare stoffen. S. 194.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat het wenschelijk is het Koninklijk besluit van 15 October 1885 (*Staatsblad* n°. 187), houdende vaststelling van voorschriften omtrent het vervoer, den in-, uit- en doorvoer, verkoop en opslag van buskruit en andere ontplofbare stoffen, zooals het is gewijzigd bij het Koninklijk besluit van 10 October 1894 (*Staatsblad* n°. 162), het Koninklijk besluit van 26 September 1896 (*Staatsblad* n°. 159), het Koninklijk besluit van 15 Juni 1900 (*Staatsblad* n°. 107), het Koninklijk besluit van 6 Mei 1905 (*Staatsblad* n°. 136) en het Koninklijk besluit van 7 Maart 1907 (*Staatsblad* n°. 69) te wijzigen;

Op de voordracht van Onze Ministers van Landbouw, Nijverheid en Handel van 18 Maart 1912, n°. 1921, afdeeling Nijverheid;

van Oorlog van 22 Maart 1912, IVde afdeeling, n°. 305;

van Waterstaat van 28 Maart 1912, n°. 251, afdeeling Waterstaat;

van Marine van 2 April 1912, bureau D, n°. 52;

van Justitie van 6 April 1912, 2de afdeeling A, n°. 590;

van Financiën van 10 April 1912, n°. 40, afdeeling Invoerrechten;

Gelet op artikel 1 van de wet van 26 April 1884 (*Staatsblad* n°. 81);

Den Raad van State gehoord (advies van 14 Mei 1912, n°. 24);

Gezien het nader rapport van Onze Ministers van Landbouw, Nijverheid en Handel van 28 Mei 1912, n°. 3497, afdeeling Nijverheid;

van Oorlog van 31 Mei 1912, IVde afdeeling, n°. 276;

van Waterstaat van 4 Juni 1912, Litt. R. afdeeling Waterstaat;

van Oorlog, ad interim Minister van Marine van 13 Juni 1912, bureau D, n°. 54;

van Justitie van 18 Juni 1912, 2de afdeeling A, n°. 631;

van Financiën van 21 Juni 1912, n°. 127, afdeeling Invoerrechten;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen als volgt:

Art. 1. In het Koninklijk besluit van 15 October 1885 (*Staatsblad* n°. 187), laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 7 Maart 1907 (*Staatsblad* n°. 69), worden de volgende wijzigingen gebracht:

I. Aan artikel 1 wordt na de laatste zinsnede van het eerste lid eene nieuwe zinsnede toegevoegd, luidende als volgt: „veiligheidskruitsoorten, in hoofdzaak bevattende ammoniaksalpeter (met of zonder toevoeging van andere salpetersoorten) gemengd met organische nitro-verbindingen, harsen of andere brandbare stoffen; het ammoniaksalpeter mag ook geheel door andere salpetersoorten vervangen zijn".

II. In artikel 2 vervalt de derde zinsnede luidende: „niet vloeibare mengsels van nitroglycerine of andere ontplofbare nitroverbindingen met op zich zelf ontplofbare stoffen, als genitreerde cellulose, buskruitsassen enz."; en wordt vervangen door:

„*Ammon-cahücit*" en „*cahücit*", voor zoover van deze veiligheidskruitsoorten de samenstelling niet voldoet aan de volgende omschrijving:

„(*Ammon-cahücit* moet ten minste 65 pCt. ammoniak-salpeter en mag ten hoogste 10 pCt. kali-, natron- of baryt-salpeter of mengsels daarvan, ten hoogste 15 pCt. trinitrotoluol of trinitronaphtaline, die geheel of gedeeltelijk door mono- en dinitrotoluol, mono- en dinitro-benzol of nitro-naphtaline vervangen kunnen zijn en ten hoogste 2 pCt. roet bevatten.

Cahücit mag ten hoogste 70 pCt. kali-salpeter en 8 pCt. roet en moet ten minste 10 pCt. cellulose en geringe hoeveelheden ijzersulfaat bevatten)".

2. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Ministers van Landbouw, Nijverheid en Handel, van Oorlog, van Waterstaat, van Marine, van Justitie en van Financiën zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Nederlandsche Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 27sten Juni 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(*get.*) A. S. TALMA.

De Minister van Oorlog, (*get.*) H. COLIJN.

De Minister van Waterstaat,
(*get.*) L. H. W. REGOUT.

De Minister van Oorlog,
ad interim Minister van Marine,
(*get.*) H. COLIJN.

De Min. van Justitie, (*get.*) E. R. H. REGOUT.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 6 *Aug.* 1912.)

27 *Juni* 1912. Koninklijk Besluit.

Aan eene vergunning krachtens de Hinderwet tot uitbreiding eener inrichting, mogen geen voorwaarden worden verbonden, die, onafhankelijk van die uitbreiding en reeds voordat daartoe besloten was, noodzakelijk kunnen worden geacht.

Voor zoodanig geval moet art. 17 Hinderwet toepassing vinden.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door de Naamlooze Vennootschap „*Consus*", Fabriek van Melkproducten te *Schoonhoven*, tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders van *Willige-Langerak* van 7 Juni 1911, waarbij aan haar en hare rechtverkrijgenden voorwaardelijk vergunning is verleend tot het uitbreiden van het bestaande ketelhuis harer inrichting en het optrekken van een steenen schoorsteen ter hoogte van 22 Meter;

Den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 5 Juni 1912, n°. 109;

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 21 Juni 1912, n°. 432 H, Afdeeling Arbeid;

Overwegende: dat Burgemeester en Wethouders van Willige-Langerak de gevraagde vergunning tot uitbreiding hebben verleend onder de volgende voorwaarden:

1. dat het riool op bijlage B van het besluit tusschen de putjes A.C. en C.G. moet vervallen, zoomede de putjes C en D;

2. dat het riool van uit het putje E. moet verlegd worden en uitloopen in den ronden, van cementringen gemaakten, aanwezigen put, gemerkt Z. Van uit dezen put moet een riool rechtstreeks uitloopen in de Septictank, zooals dit door de -:-:-:-:- lijn, met roode inkt, is aangegeven. Het riool van het huisprivaat kan aan dit riool aansluiten;

3. dat een Septictank, ter plaatse als op bijlage B is aangegeven, worde gemaakt en ingericht volgens bijlage A van het besluit;

4. dat de tank door een riool moet uitloozen in putje A en dit weder in putje B. Tot aan dit putje kan de rioleering gemaakt worden van de thans voor de rioleering gebruikte aarden buizen;

5. dat van uit putje B eene ijzeren buisleiding van 20 c.M. diameter gelegd moet worden, doorgaande tot 1.50 M. in de sloot aan gene zijde van de *Moordenaarslaan*, aan het einde gesloten en over eene lengte van 1 M. geperforeerd met gaatjes van 1 c.M. diameter;

6. dat de bestaande duiker door de *Moordenaarslaan* niet mag worden opgegraven, maar de ijzeren buisleiding daardoor gelegd moet worden;

7. dat de putten eens per week moeten worden schoongemaakt, waarop van gemeentewege zal worden toegezien;

8. dat tusschen de ingebruikneming van de nieuwe rioleering en den 15 November 1911, de sloot aan gene zijde van de *Moordenaarslaan* ten genoege van het gemeentebestuur moet worden schoongemaakt;

dat van het besluit van Burgemeester en Wethouders de Directie der Naamlooze Vennootschap „*Consus*" bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat de haar verstrekte vergunning zoodanige bezwarende bepalingen inhoudt omtrent de rioleering en het afvoer van het afvalwater der fabriek, dat daardoor zeer kostbare installaties zouden moeten worden ingericht; dat adressante meent de rioleering en afvoer met eene kleine wijziging in den bestaanden toestand zonder deze groote geldelijke opofferingen tot stand te kunnen brengen, geheel voldoende aan alle eischen welke daaraan gesteld kunnen worden;

Overwegende: dat de door Burgemeester en Wethouders aan de bestreden vergunning tot uitbreiding der inrichting verbonden voorwaarden zonder onderscheid de strekking hebben niet om tegemoet te komen aan bezwaren aan de voorgenomen uitbreiding verbonden, maar om de nadeelige gevolgen te keeren, welke, onafhankelijk van de uitbreiding en reeds voordat daartoe was besloten, door de vervuiling der slooten waarop de inrichting haar afval- en spoelwater brengt, van haar worden ondervonden;

dat intusschen het opleggen van zoodanige voorwaarden niet bij gelegenheid van de vergunning tot uitbreiding der inrichting kan geschieden, maar indien de ondervinding de noodzakelijkheid daarvan mocht aantoonen, alleen op de wijze in art. 17 der Hinderwet bepaald, kan plaats vinden;

dat derhalve de door Burgemeester en Wethouders aan de vergunning tot uitbreiding verbonden voorwaarden behooren te worden vernietigd;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving overigens van bovenvermeld besluit van Burgemeester en Wethouders van *Willige-Langerak*, de daaraan verbonden voorwaarden te vernietigen, met bepaling wijders dat de inrichting zal moeten zijn vol-

tooid en in werking gebracht binnen twee maanden na dagteekening van dit besluit.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast enz.

(W. v. D. B. A.)

—

28 *Juni* 1912. BESCHIKKING van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel tot vaststelling van een letterteeken, dat door zee- en kustvisschersvaartuigen moet worden gevoerd.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel;

Gelet op art. 7 der Visscherijwet (wet van 6 October 1908, *Staatsblad* n°. 311), gewijzigd bij de wet van 8 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 66), en op art. 8 van het Koninklijk besluit van 12 Juni 1911 (*Staatsblad* n°. 144), betreffende de registers voor de zee- en kustvisschersvaartuigen en het voeren van letterteekens en nummers door de kustvisschersvaartuigen, gewijzigd bij Koninklijk besluit van 5 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 53);

Heeft goedgevonden:

te bepalen, dat door de zee- en kustvisschersvaartuigen, tehuis behoorende te Zaamslag, moet worden gevoerd het letterteeken Z. M.

's Gravenhage, 28 Juni 1912.

De Minister voornoemd, (*get.*) A. S. TALMA.

—

29 *Juni* 1912. WET, tot nadere wijziging van de wet op het Notarisambt. S. 195.

Bijl. Hand. 2e *Kamer* 1911/1912, n°. 223, 1—7.
Hand. idem, bladz. 2288.
Hand. 1e *Kamer* 1911/1912, *bladz.* 519, 533.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is nadere wijziging te brengen in de wet van 9 Juli 1842 (*Staatsblad* n°. 20) op het Notarisambt, zooals deze luidt na de daarin laatstelijk bij de wet van 12 Juni 1909 (*Staatsblad* n°. 142) aangebrachte wijzigingen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. I. Het tweede lid van artikel 11 der wet van 9 Juli 1842 (*Staatsblad* n°. 20) op het Notarisambt, zooals deze luidt na de daarin laatstelijk bij de wet van 12 Juni 1909 (*Staatsblad* n°. 142) aangebrachte wijzigingen, wordt gelezen als volgt:

„Door Onzen voornoemden Minister worden tevens zooveel plaatsvervangende leden benoemd als door hem noodig worden geoordeeld."

Art. II. Deze wet treedt in werking op den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 29sten Juni 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Justitie,

(*get.*) E. R. H. REGOUT.

(*Uitgeg.* 12 *Juli* 1912.)

—

29 *Juni* 1912. WET, tot verhooging en wijziging van het *vijfde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1912. S. 196.

Bij deze wet worden de volgende artikelen verhoogd.

Artikel 21*bis*. Belooning aan personeel, belast met de bewerking der uitkomsten van de negende Algemeene Volkstelling, daaronder begrepen persoonlijke toelagen aan de mede met die werkzaamheden belaste ambtenaren tot de Departementen van algemeen bestuur behoorende, ongeacht of dezen al dan niet het maximum der aan hun rang verbonden jaarwedde genieten, met *f* 1500.

Artikel 87. Kosten voor aanbouw, onderhoud en verbetering, voor huur en lasten van gebouwen en terreinen, voor aankoop en overdracht van grond of gebouwen, voor onderhoud en aankoop van meubilair, voor aanvulling en uitbreiding der verzamelingen en hulpmiddelen voor het onderwijs, voor buitengewoon toezicht, voor reis- en verblijfkosten, voor personeele hulp en schrijfloonen, administratieve, huishoudelijke en andere uitgaven, met *f* 72,900.

Artikel 110. Subsidiën aan besturen van bijzondere gymnasia, bedoeld in artikel 168 der Hooger Onderwijswet, met *f* 3200.

Voorts wordt na artikel 21*bis* het volgende artikel ingevoegd, als:

Artikel 21*ter*. Drukwerk voor de beschrijving der uitkomsten van de negende Algemeene Volkstelling *f* 3000.

—

29 *Juni* 1912. WET, tot wijziging van artikel 1 der wet van 24 Juni 1911 (*Staatsblad* n°. 156) tot wijziging van de grens tusschen de gemeenten *Groningen* en *Hoogkerk*. S. 197.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is artikel 1 der wet van 24 Juni 1911 (*Staatsblad* n°. 156) tot wijziging van de grens tusschen de gemeenten *Groningen* en *Hoogkerk* te wijzigen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Eenig artikel.

Artikel 1 der wet van 24 Juni 1911 (*Staatsblad* n°. 156) wordt gelezen als volgt:

De grens tusschen de gemeenten *Groningen* en *Hoogkerk* wordt gewijzigd als volgt:

De nieuwe grens loopt van het punt, waar het verlengde van de noordelijke grens van het perceel n°. 234 van sectie A der gemeente *Hoogkerk* de lijn, die in de lengte middendoor het Reitdiep loopt, snijdt, langs dat verlengde en verder langs de noordelijke grens van dat perceel en die van de beide perceelen n°. 231 en 230 derzelfde sectie, in de richting van het verlengde dier grens, dwars over den weg met zijne bermslooten loopende van den Frieschen straatweg naar *Dorkwerd* (op de kadastrale kaart genoemd de weg van *Aduard* naar *Groningen*) langs de noordelijke grens van het perceel n°. 354 dier sectie, in de richting van het verlengde dier grens over den Frieschen straatweg met zijne bermslooten, langs de noordelijke grens van de perceelen n°s. 355 en 227 van sectie A, langs de westelijke grens van die perceelen en de perceelen nos. 240, 242, 246 en 257 van sectie A, tot de lijn, in de lengte door het midden der sloot langs den noordkant van den Leegeweg loopende, geraakt wordt, vandaar langs die lijn tot het punt waar die lijn gesneden wordt door het verlengde van de westelijke grens van het perceel n°. 61 van sectie B der gemeente *Hoogkerk*, langs dat verlengde dwars over den Leegeweg en de sloot langs den zuidkant van den Leegeweg, langs de westelijke grens van de perceelen nos. 61, 60, 59 en 58 van laatstgemelde sectie, in dezelfde richting verder tot het midden der watering loopende langs de zuidzijde van laatstgemeld perceel, volgt de lijn, loopende in het midden dier watering, langs de perceelen 58, 89, 103, 110, 118, 119, 128, 129, 144, 145, 160, dwars over het perceel n°. 659 (weg), verder de lijn in het midden der gemelde watering, langs de westzijde der perceelen 173, 174 en 187 tot het punt waar die lijn de lijn raakt, die loopt door het midden der watering langs de zuidzijde van laatstgemeld perceel.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 29sten Juni 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 12 *Juli* 1912.)

—

29 *Juni* 1912. WET, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen, noodig voor het stichten van een gebouw voor verpleging van lijders aan besmettelijke ziekten te *'s Hertogenbosch*. S. 198.

—

29 *Juni* 1912. WET, houdende machtiging tot verkoop aan belendende eigenaars van gronden, onteigend of aangekocht voor de verplaatsing van het spoorwegstation *Roosendaal* en de uitvoering van bijbehoorende werken, voor zooveel deze gronden na de voltooiing dezer werken voor den spoorwegdienst blijken te kunnen worden gemist. S. 199.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het belang van den Staat zich niet verzet om van de gronden onteigend of aangekocht voor de verplaatsing van het spoorwegstation *Roosendaal* en de uitvoering van bijbehoorende werken aan belendende eigenaren zoodanige gedeelten te verkoopen als na de voltooiing van dit een en ander blijken voor den spoorwegdienst niet noodig te zijn;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

Machtiging wordt verleend om aan belendende eigenaren van de gronden, onteigend of aangekocht voor de verplaatsing van het spoorwegstation *Roosendaal* en de uitvoering van bijbehoorende werken, zoodanige gedeelten te verkoopen als na de voltooiing van deze werken blijken voor den spoorwegdienst te kunnen worden gemist, en zulks op den voet en voor de bedragen als door Onzen Minister van Financiën met de koopers zal worden vastgesteld.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 29sten Juni 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(*get.*) KOLKMAN.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 30 *Juli* 1912.)

—

29 *Juni* 1912. WET, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen in de gemeente *Velsen*, noodig voor de uitbreiding der Visschershaven te *IJmuiden*. S. 200.

—

29 *Juni* 1912. WET, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening ten behoeve van de verbetering van de los- en laadplaats langs den *IJssel* nabij het station *de Steeg*. S. 201.

—

29 *Juni* 1912. WET, tot wijziging van artikel 9 der wet van 27 April 1904 (*Staatsblad* n°. 73), houdende nadere bepalingen betreffende de mijnontginning, met wijziging der wet van 21 April 1810 (Bulletin des Lois, n°. 285). S. 202.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat artikel 9 der wet van den 27sten April 1904 (*Staatsblad* n°. 73) houdende nadere bepalingen betreffende de mijnontginning, met wijziging der wet van 21 April 1810 (Bulletin des Lois n°. 285) behoort te worden herzien:

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Eenig artikel.

Het tweede lid van artikel 9 der wet van den 27sten April 1904 (*Staatsblad* n°. 73) houdende nadere bepalingen betreffende de mijnontginning, met wijziging der wet van 21 April 1810 (Bulletin des Lois n°. 285), wordt gelezen als volgt:

Vóór 1 November 1916 wordt een ontwerp van wet bij de Staten-Generaal ingediend, waarbij dit artikel wordt herzien.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 29sten Juni 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(*get.*) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 12 *Juli* 1912.)

—

29 *Juni* 1912. WET, houdende wijziging van het tweede lid van artikel 130 van het Reglement op het beleid der Regeering van *Nederlandsch-Indië*. S. 203.

Bijl. Hand. 2e *Kamer* 1910/1911, n°. 284, 1—4; 1911/1912, n°. 71, 1—4.

Hand. idem 1911/1912, *bladz.* 2600, 2601.

Hand. 1e *Kamer* 1911/1912, *bladz.* 520, 523.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het tweede lid van artikel 130 van het Reglement op het beleid der regeering van *Nederlandsch-Indië* wijziging behoeft in verband met de voorgenomen wijziging van de regeling der kustvaart in die kolonie;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Eenig artikel.

Het tweede lid van artikel 130 van het bij de wet van 2 September 1854 (*Staatsblad* n°. 129) vastgestelde Reglement op het beleid der regeering van *Nederlandsch-Indië* wordt gelezen:

In andere havens worden die schepen onder hetzelfde voorbehoud toegelaten, voor zoover zulks is overeen te brengen met de verordeningen nopens de kustvaart en nopens de heffing en verzekering der in- en uitvoerrechten.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 29sten Juni 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Koloniën,

(*get.*) DE WAAL MALEFIJT.

(*Uitgeg.* 17 *Juli* 1912.)

—

29 *Juni* 1912. WET, houdende verhooging en wijziging van de koloniale huishoudelijke begrooting van *Curaçao* voor het dienstjaar 1910. S. 204.

—

29 *Juni* 1912. WET, houdende verhooging en wijziging van de koloniale huishoudelijke begrooting van *Suriname* voor het dienstjaar 1910. S. 205.

—

29 *Juni* 1912. WET, houdende aanvulling en verhooging van het *elfde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1912. S. 206.

Bij deze wet wordt een artikel ingelascht, tengevolge waarvan het totaal der IIIde *afdeeling, alsmede het eindcijfer van voormeld hoofdstuk, verhoogd wordt met f* 39,134.95.

—

29 *Juni* 1912. WET, houdende nadere wijziging en aanvulling der Indische Comptabiliteitswet. S. 207.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is de rechtspersoonlijkheid van *Nederlandsch-Indië* bij de wet vast te stellen en in verband daarmede sommige bepalingen der Indische Comptabiliteitswet te wijzigen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Eenig artikel.

De Indische Comptabiliteitswet (*Nederlandsch Staatsblad* 1895 n°. 145; *Indisch Staatsblad* 1895 n°. 225), zooals die laatstelijk gewijzigd is bij de wet van 20 Juni 1903 (*Nederlandsch*

Staatsblad nº. 172; *Indisch Staatsblad* nº. 315), wordt nader gewijzigd en aangevuld als volgt:

Het opschrift van het 1ste hoofdstuk wordt gelezen:

VAN DE RECHTSPERSOONLIJKHEID VAN NEDERLANDSCH-INDIË EN VAN DE WIJZE VAN BEHEER VAN DE NEDERLANDSCH-INDISCHE GELDMIDDELEN.

De artikelen 1 en 14 worden gelezen:

Artikel 1. *Nederlandsch-Indië* is een rechtspersoon, die hetzij door den Gouverneur-Generaal hetzij door den Minister van Koloniën wordt vertegenwoordigd.

De eigendommen, baten en lasten van *Nederlandsch-Indië* zijn gescheiden van die van *Nederland*.

De geldmiddelen van *Nederlandsch-Indië* worden beheerd en verantwoord naar de regelen in deze wet gesteld.

Artikel 14. Behoudens het bepaalde bij het tweede en derde lid van dit artikel worden geldleeningen ten laste van *Nederlandsch-Indië* niet aangegaan noch geldleeningen door *Nederlansch-Indië* gewaarborgd dan krachtens de wet of krachtens besluit van den Gouverneur-Generaal in overeenstemming met den Raad van *Nederlandsch-Indië*, goedgekeurd bij de wet.

Met inachtneming van nader bij algemeenen maatregel van bestuur te stellen regelen is de Gouverneur-Generaal bevoegd de uitgifte van Nederlandsch-Indische schatkistbiljetten of schatkistpromessen te bevelen.

Verpanding of beleening van gouvernementsproducten op den voet van artikel 18 geschiedt krachtens machtiging van den Gouverneur-Generaal.

In de artikelen 10, 17 en 18 wordt in plaats van: „Staat" gelezen: „Lande".

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 29sten Juni 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Koloniën,

(*get.*) DE WAAL MALEFIJT.

(*Uitgeg.* 18 *Juli* 1912.)

—

29 *Juni* 1912. WET, houdende nadere wijziging en aanvulling van de wet van 8 Augustus 1850 (*Staatsblad* nº. 47) tot regeling van de belangen der Nederlandsche scheepvaart. S. 208.

Bijl. Hand. 2e *Kamer* 1910/1911, nº. 284, 1—4; 1911/1912, nº. 71, 1—4.

Hand. idem 1911/1912, *bladz.* 2600—2601.

Hand. 1e *Kamer* 1911/1912, *bladz.* 520—523.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is de wet van 8 Augustus 1850 (*Staatsblad* nº. 47) tot regeling van de belangen der Nederlandsche scheepvaart, hoofdzakelijk wat betreft de regeling van de kustvaart in *Nederlandsch-Indië* nader te wijzigen en aan te vullen:

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Eenig artikel.

De wet van 8 Augustus 1850 (*Staatsblad* nº. 47) tot regeling van de belangen der Nederlandsche scheepvaart, zooals zij gewijzigd is bij de wetten van 14 Juli 1855 (*Staatsblad* nº. 105) en 15 Augustus 1862 (*Staatsblad* nº. 170) wordt nader gewijzigd en aangevuld als volgt:

Artikel 6 wordt gelezen:

De vlaggen van zoodanige Staten, die voldoen aan de voorwaarden in artikel 1 dezer wet gesteld, worden door Ons in de koloniën en bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen met de Nederlandsche vlag gelijkgesteld. Deze gelijkstelling strekt zich echter voor zooveel de kustvaart in *Nederlandsch-Indië* betreft, niet verder uit dan tot de vaart tusschen de voor den algemeenen handel opengestelde havens.

Alleen de Nederlandsche schepen en die welke in *Nederlandsch-Indië* tehuis behooren, zijn gerechtigd tot de kustvaart aldaar ook buiten de voor den algemeenen handel opengestelde havens.

De Gouverneur-Generaal is bevoegd om in dringende gevallen aan slechts tot de kustvaart tusschen de voor den algemeenen handel opengestelde havens gerechtigde schepen, ook daarbuiten kustvaart toe te staan voor bepaalde reizen of het vervoeren van bepaalde goederen.

De uitoefening der kustvaart in *Nederlandsch-Indië* wordt voor het overige bij ordonnantie geregeld.

Tusschen de artikelen 8 en 9 wordt ingelascht:

Artikel 8*a*. Wij behouden Ons voor de schepen, tehuisbehoorende in Staten of Koloniën, waar de kustvaart verboden is aan in *Nederland* of in *Nederlandsch-Indië* tehuisbehoorende schepen, de kustvaart in het Rijk in *Europa* te ontzeggen en van het in het eerste lid van artikel 6 bedoelde recht van kustvaart in *Nederlandsch-Indië* uit te sluiten.

Deze wet treedt in werking op een nader door Ons te bepalen datum.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 29sten Juni 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Koloniën,

(*get.*) DE WAAL MALEFIJT.

De Minister van Financiën,

(*get.*) KOLKMAN.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(*get.*) A. S. TALMA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(*get.*) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

(*Uitgeg.* 20 *Juli* 1912.)

—

29 *Juni* 1912. WET, houdende voorziening in het kastekort van den Surinaamschen dienst hier te lande gedurende de jaren 1912 en 1913. S. 209.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodzakelijk is, in afwijking van artikel 18, tweede lid der Surinaamsche Comptabiliteitswet (*Staatsblad* 1910 nº. 315), eene regeling te treffen nopens de wijze waarop voor de jaren 1912 en 1913 zal zijn te voorzien in het kastekort van den Surinaamschen dienst hier te lande;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Onze Minister van Financiën wordt bevoegd verklaard om, gedurende de jaren 1912 en 1913, bij het openen van kredieten aan Onzen Minister van Koloniën ten behoeve van de kolonie Suriname, in afwijking van het bepaalde bij het tweede lid van artikel 18 der Surinaamsche Comptabiliteitswet (*Staatsblad* 1910 nº. 315) het tegoed van die kolonie in 's Rijks schatkist te boven te gaan met eene som van vier millioen gulden.

Onze Minister van Financiën zal in dat voorschot aan de Surinaamsche kas mogen voorzien door uitgifte of beleening van bewijzen van vlottende schuld, met inachtneming van de daaromtrent bestaande of nog vast te stellen wettelijke bepalingen.

2. Deze wet treedt in werking op den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 29sten Juni 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Koloniën,

(*get.*) DE WAAL MALEFIJT.

De Minister van Financiën,

(*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 27 *Juli* 1912.)

—

29 *Juni* 1912. BESLUIT, tot wijziging van het Baggerreglement. S. 210.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 7 Mei 1912, nº. 229, Afdeeling Waterstaat;

Gelet op de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* nº. 69);

Den Raad van State gehoord (advies van 11 Juni 1912, nº. 16);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 25 Juni 1912, nº. 215, Afdeeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan:

vast te stellen de navolgende wijziging van het bij Ons besluit van 15 Juli 1909 (*Staatsblad* nº. 272) vastgesteld reglement op het baggeren, graven en visschen van voorwerpen en het werpen van vaste stoffen in de rivieren, langs de zeekusten en in de zeegaten onder beheer van het Rijk (Baggerreglement):

Artikel 15, eerste lid, sub 1º, wordt vervangen door het navolgende:

„1º. *a.* binnen den afstand van vijfhonderd „Meter, landafwaarts gemeten uit de paalwer„ken, de koppen der hoofden, of, waar die ont„breken, uit den buitenteen der dijken, duinen „en zeeweringen, of binnen denzelfden afstand „ter wederzijden van gezonken telegraaf-, tele„foon- of andere kabels, zoomede van gas- of „waterleidingbuizen, te baggeren, te graven, „te slikkeren, kornetten of rijven te sleepen, „steen, oesters, mosselen of mosselzaad te „visschen, te aalgeeren of vaste vischtuigen „te stellen. Onder dit verbod is niet begrepen „het stellen van aalfuiken of van haringfui„ken, het visschen van schelpen en het rapen „van schelpdieren of mosselzaad;

„*b.* vaste vischtuigen in de langs de kusten „loopende vaarwaters te stellen;"

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State in afschrift medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 29sten Juni 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 16 *Juli* 1912.)

—

2 *Juli* 1912. BESLUIT, tot nadere wijziging van het Koninklijk besluit van 7 Februari 1906 (*Staatsblad* nº. 22), gewijzigd bij Koninklijke besluiten van 25 Mei 1909 (*Staatsblad* nº. 127), 7 Juli 1910 (*Staatsblad* nº. 196) en 11 Januari 1912 (*Staatsblad*

n°. 9) tot nadere uitvoering van de artikelen 6, eerste lid, en 35, eerste lid, van de Drankwet (*Staatsblad* 1904, n°. 235). S. 211.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 7 Mei 1912, n°. 3322, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Overwegende, dat wijziging wenschelijk is gebleken van artikel 10 van Ons besluit van 7 Februari 1906 (*Staatsblad* n°. 22), gewijzigd bij Onze besluiten van 25 Mei 1909 (*Staatsblad* n°. 127) en 7 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 196) tot nadere uitvoering van de artikelen 6, eerste lid, en 35, eerste lid, van de Drankwet (*Staatsblad* 1904, n°. 235), zooals dat artikel luidt volgens Ons besluit van 11 Januari 1912 (*Staatsblad* n°. 9);

Den Raad van State gehoord (advies van 11 Juni 1912, n°. 18);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 28 Juni 1912, n°. 5047, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen:

Art. 1. Artikel 10 van Ons bovenaangehaald besluit wordt gelezen als volgt:

Art. 10. De localiteit moet eene oppervlakte hebben van ten minste 25 M².

Wordt in eene inrichting het bedrijf in meer dan ééne localiteit uitgeoefend, dan moet ten minste ééne dier localiteiten aan dezen eisch voldoen en moeten de overige localiteiten elk eene oppervlakte hebben van ten minste 20 M².

II. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 2den Juli 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 16 *Juli* 1912.)

—

2 *Juli* 1912. KONINKLIJK BESLUIT.

Uit de artt. 20 tot en met 23 der Faillissementswet, in hun onderling verband beschouwd, volgt noodwendig dat, ongerekend enkele met name genoemde objecten, die al dan niet voorwaardelijk buiten het faillissement blijven, de schuldenaar door de faillietverklaring van rechtswege de beschikking en het beheer verliest over zijn geheele vermogen ten tijde van het faillissement, alsmede van hetgeen hij gedurende zijn faillissement verwerft.

De failliet houdt dus op in het bezit te zijn van een der vereischten door art. 19 der Gemeentewet voor het lidmaatschap van den gemeenteraad gesteld.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door W. BUSINK, te *Beek*, gemeente *Bergh*, tegen het besluit van Ged. Staten van *Gelderland* van 3 April 1912, n°. 13, waarbij is verklaard, dat appellant een der in art. 19 der Gemeentewet vermelde vereischten om lid van een gemeenteraad te kunnen zijn heeft verloren en mitsdien ophoudt lid van den Raad der gemeente *Bergh* te zijn;

Den Raad van State, Afd. voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 12 Juni 1912, n°. 138;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 28 Juni 1912, n°. 4213, afd. Binnenlandsch Bestuur,

Overwegende, dat Burgemeester en Wethouders van *Bergh* bij schrijven van 28 Febr. 1912 aan W. BUSINK hebben bericht, dat uit een brief van den Procureur-Generaal bij den Hoogen Raad was gebleken, dat hij niet-ontvankelijk was verklaard in zijn beroep in cassatie tegen het vonnis der Arrondissements-Rechtbank te *Arnhem* van 14 Dec. 1911, gehandhaafd bij arrest van het Gerechtshof te *Arnhem* van 9 Jan. 1912, waarbij hij in staat van faillissement is verklaard, zoodat door hem was verloren een der in art. 19 der Gemeentewet gestelde eischen, en hij dus had opgehouden lid van den gemeenteraad te zijn; en dat, aangezien door hem niet was gedaan de kennisgeving, bedoeld in de 1e zinsnede van art. 25 der Gemeentewet, Burgemeester en Wethouders hem waarschuwen overeenkomstig het derde lid van dat artikel, dat zij eene nieuwe keuze voor lid van den gemeenteraad meenen te moeten bevelen,

dat hierop W. BUSINK aan den gemeenteraad heeft verzocht uitspraak te doen en te beslissen, dat hij niet heeft opgehouden lid van den Raad te zijn, zoodat een nieuwe keuze voor lid van den Raad niet noodig en onwettig is;

dat de Gemeenteraad op 22 Maart 1912 uitspraak gedaan heeft en daarbij heeft overwogen, dat W. BUSINK in staat van faillisse-

ment is verklaard bij vonnis der arrondissements-rechtbank te *Arnhem* van 14 Dec. 1911; dat dit vonnis is gehandhaafd bij arrest van het Gerechtshof te *Arnhem*, d.d. 9 Jan. 1912; dat het beroep in cassatie van W. BUSINK tegen die faillietverklaring niet-ontvankelijk is verklaard door den Hoogen Raad der *Nederlanden* op 23 Febr. 1912; dat W. BUSINK, tengevolge van omschreven vonnis, in verband met de bepalingen van art. 23 en 20 der Faillissementswet, van rechtswege de beschikking en het beheer over zijne goederen heeft verloren; dat W. BUSINK dus verkeert in het geval, bedoeld in art. 25, al. 1, der Gemeentewet, zoodat Burgemeester en Wethouders terecht overeenkomstig het 3e lid van gemeld artikel hebben gewaarschuwd, aangezien W. BUSINK verzuimd had volgens het 1e lid van gezegd artikel kennis te geven;

weshalve de Raad beslist heeft, te verklaren, dat W. BUSINK een der in art. 19 der Gemeentewet vermelde vereischten om lid van den gemeenteraad te kunnen zijn, had verloren, en mitsdien ophield lid van den raad der gemeente *Bergh* te zijn, alsmede, dat Burgemeester en Wethouders op goede gronden hebben gemeend eene nieuwe keuze te moeten bevelen;

dat tegen de beslissing van den gemeenteraad W. BUSINK bezwaren heeft ingebracht bij Gedep. Staten van *Gelderland* verzoekende, dat die beslissing mocht worden vernietigd;

dat Ged. Staten daarop hebben overwogen, dat, ingevolge art. 19 der Gemeentewet, een der vereischten, om lid van den gemeenteraad te kunnen zijn is, dat men niet bij rechterlijke uitspraak de beschikking of het beheer over zijne goederen hebbe verloren; dat art. 23 der Faillissementswet als gevolg der faillietverklaring vermeldt, dat de schuldenaar van rechtswege de beschikking en het beheer over zijn tot het faillissement behoorende vermogen verliest, terwijl de artt. 20, 21 en 22 der Faillissementswet omschrijven, waarin dit tot het faillissement behoorend vermogen bestaat, en daarbij in art. 20 wordt vooropgesteld als regel, dat het faillissement omvat het geheele vermogen van den schuldenaar ten tijde der faillietverklaring, alsmede hetgeen hij gedurende het faillissement verwerft, terwijl vervolgens in de artt. 21 en 22 slechts eenige goederen en ontvangsten hiervan worden uitgezonderd; dat derhalve de regel is, dat door het vonnis van faillietverklaring de schuldenaar de beschikking en het beheer over zijne goederen, zoowel tegenwoordige, als die hij gedurende het faillissement verwerft, verliest; dat de Raad der gemeente *Bergh* dus terecht heeft aangenomen, dat W. BUSINK heeft opgehouden lid van dien raad te zijn; op welke gronden Ged. Staten bij hun besluit van 3 April 1912, n°. 13, hebben goedgevonden, uitspraak doende krachtens art. 34 der gemeentewet, te verklaren, dat W. BUSINK een der in art. 19 der Gemeentewet vermelde vereischten om lid van den Raad te kunnen zijn, heeft verloren, en mitsdien ophoudt lid van den Raad der gemeente *Bergh* te zijn, en van die uitspraak bij afschrift, terstond mededeeling te doen aan genoemden Raad en W. BUSINK voornoemd;

dat van het besluit van Ged. Staten W. BUSINK bij ONS in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat naar zijn oordeel het feit der faillietverklaring niet medebrengt, dat hij heeft opgehouden, lid van den Raad te zijn, en in art. 19 der Gemeentewet geen vereischte voor het lidmaatschap van den Raad wordt genoemd, hetwelk verzoeker niet zou bezitten; dat faillissement niets anders is dan een gerechtelijk beslag op de goederen des gefailleerden, medebrengende onbevoegdheid van den gefailleerde om over de beslagene goederen te beschikken, doch in geen enkel opzicht de burgerlijke of burgerschapsrechten van den gefailleerde, welke een aankleve zijn van den persoon des schuldenaars, aantast; voorts dat art. 19 der Gemeentewet zegt, dat slechts zij, die in het volle genot hunner burgerlijke en burgerschapsrechten zijn, lid kunnen wezen van den Raad eener gemeente; dat Ged. Staten deze zinsnede aldus hebben geïnterpreteerd: „dat men, zoo men bij rechterlijke beslissing de beschikking en het beheer over zijne goederen heeft verloren, niet meer in het volle genot is van zijne burgerlijke en burgerschapsrechten;" dat het verzoeker voorkomt, dat deze interpretatie onjuist is; dat immers wat men ook overigens onder de burgerlijke en burgerschapsrechten van art. 19 der Gemeentewet versta, deze in ieder geval zoodanige rechten omvatten, die den staatsburger in zijn leven als zoodanig toekomen; dat ze een aankleve van den persoon des Staatsburgers zijn, en in het algemeen met de verhouding tusschen den Staatsburger en de hem toebehoorende goederen niet te maken hebben; dat b.v. zij, wien bij rechterlijke uitspraak de bevoegdheid is ontnomen te dienen bij de gewapende macht, ongetwijfeld een zijner burgerschapsrechten verloren heeft, maar dat ditzelfde kwalijk gezegd kan worden van iemand, die het beschikkings- of beheersrecht over zijne goederen, of over een deel daarvan tijdelijk heeft verloren; dat appellant zich de meening

kan voorstellen, dat hij die opgehouden heeft, subject en object van vermogensrechten te zijn, zou vallen onder de uitsluitingsbepaling van art. 19 der Gemeentewet, doch dat dit in civilibus dan ook de uiterste grens is, waartoe appellant het genoemde staatsrechtelijke begrip zou willen uitstrekken; dat nu, naar appellants bescheiden meening, een gefailleerde geenszins opgehouden heeft, object en subject van vermogensrechten te wezen; dat het faillissement, hetwelk in onze wetgeving een zuiver vermogensrechterlijk karakter heeft, een universeel beslag op de goederen des gefailleerden is (art. 20 der Faillissementswet), als gevolg met zich brengende, dat de beschikking over, en het beheer van die goederen tijdelijk overgaan op een wettelijk bewindvoerder; dat deze bewindvoerder de goederen voor den failliet beheert en daarover ten bate van de crediteuren beschikt, met dien verstande, dat hij na volledige bevrediging dezer schuldeischers, of na de beëindiging van het faillissement op andere wijze het eventueele overschot aan den failliet zal hebben uit te keeren; dat evenwel door dit alles het recht van den gefailleerde om vermogensrechtelijke transacties aan te gaan, in geen geval in eenig opzicht wordt bekort; en dat hij subject dezer transacties blijft; zoodat een door en met hem gesloten overeenkomst volkomen rechtskrachtig is en alleen uit deze verbintenissen tegenover den faillieten boedel aanspraken ontstaan, zoo deze tengevolge daarvan is gebaat (art. 24 Faillissementswet); dat de gefailleerde dus in ieder opzicht rechtspersoon blijft; dat naar appellants meening bij hem de hierboven genoemde grens niet is bereikt en van hem niet gezegd kan worden, dat hij eenig burgerlijk- of burgerschapsrecht heeft verloren; dat dus h. i., het besluit van Ged. Staten der provincie *Gelderland* buiten effect moet worden gesteld; op welke gronden appellant Ons verzoekt, voor zooveel noodig, met vernietiging van de genoemde beslissingen van Burgemeester en Wethouders en den Raad der gemeente *Bergh*, en van Ged. Staten van *Gelderland* te willen beslissen, dat appellant niet heeft opgehouden lid te zijn van den gemeenteraad, zoodat hij niet in verzuim is geweest, de kennisgeving, bedoeld bij art. 25, 1e lid, der Gemeentewet te doen, en Burgemeester en Wethouders ten onrechte gemeend hebben, eene nieuwe keuze voor lid van den Raad te moeten bevelen;

Overwegende, dat uit de artt. 20 tot en met 23 der Faillissementswet in hun onderling verband beschouwd, noodwendig volgt, dat, ongerekend enkele met name genoemde objecten, die al dan niet voorwaardelijk buiten het faillissement blijven, de schuldenaar, door de faillietverklaring van rechtswege de beschikking en het beheer verliest over zijn geheele vermogen ten tijde van het faillissement, alsmede van hetgeen hij gedurende zijn faillissement verwerft;

dat nu appellant door zijne, door den rechter uitgesproken faillietverklaring de beschikking of het beheer over zijne goederen heeft verloren, hij opgehouden heeft in het bezit te zijn van een der vereischten door art. 19 der Gemeentewet voor het lidmaatschap van den gemeenteraad gesteld;

dat Ged. Staten dus terecht hebben verklaard, dat W. Businк heeft opgehouden lid van den raad te zijn;

Gezien de Gemeentewet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het bestreden besluit van Ged. Staten van *Gelderland* van 3 April 1912, no. 13, het daartegen ingestelde beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast, enz. (W. v. d. B. A.)

—

5 *Juli* 1912. Besluit, nopens het beroep van Mr. S. Boltjes te *Leeuwarden*, in zake personeele belasting. S. 212.

Wij WILHELMINA, enz.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door Mr. S. Boltjes, te *Leeuwarden*, tegen de uitspraak van den directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te *Groningen*, van 16 Februari 1912, op zijne aangifte ter bekoming van ontheffing van personeele belasting over 1911, wegens afschaffing van een mannelijken dienstbode;

Den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 22 Mei 1912, no. 102;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 25 Juni 1912, no. 40, Afdeeling Directe Belastingen;

Overwegende: dat, nadat op 31 Augustus 1911 bij den ontvanger te *Leeuwarden* een aan den directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te *Groningen* gericht schrijven van Mr. S. Boltjes was ingekomen, inhoudende dat hij op dienzelfden dag den boeiersknecht, bij hem in vasten dienst over de maanden Juli en Augustus, als zoodanig had ontslagen, de voormelde directeur bij uitspraak van 16 Februari 1912 ontheffing van personeele belasting heeft geweigerd, vermits

gebleken zou zijn dat daarop geene aanspraak bestaat;

dat van de uitspraak des directeurs Mr. S. BOLTJES bij Ons in beroep is gekomen, aanvoerende dat hij zich door die beschikking, zonder opgave van eenig motief, ten zeerste gegriefd acht, omdat daardoor — zij het dan ook niet met zooveel woorden — toch duidelijk wordt te kennen gegeven, dat hij in strijd met zijne verklaring, gedaan bij zijn verzoek om ontheffing, bedoelden schipper met ingang van 1 September 1911 niet uit zijn vasten dienst heeft ontslagen; dat echter de zaak aldus zich heeft toegedragen, dat bedoelde schipper, die op 1 September 1911 geen werk had, in de eerste plaats baggerwerk heeft verricht voor rekening van den heer P. BOKMA, distillateur te *Leeuwarden*; dat die werkzaamheden ongeveer 14 dagen hebben geduurd; dat bedoelde schipper tevens werkzaamheden heeft verricht voor appellant, als schrobben en teren van het schiphuis en ook diens schip heeft afgetakeld; dat echter, naar het appellant wil voorkomen, dergelijke werkzaamheden, welke per dag worden betaald, in geen enkel opzicht kunnen worden gerekend onder persoonlijke en huiselijke diensten, bedoeld bij artikel 20, § 1, der wet van 16 April 1896 (*Staatsblad* nº. 72);

dat appellant bovendien meerbedoelden schipper in de maand September nog als schipper in zijn dienst heeft gehad op 3 September, 9 en 10 September en 16 en 17 September, voor welke dagen die schipper per dag, dien hij in dienst was, werd beloond; dat daargelaten de vraag of de werkzaamheden van een schipper behooren te worden gerangschikt onder de rubriek „persoonlijke en huiselijke diensten" appellant dien schipper gedurende de maand September in ieder geval niet meer dan 3 dagen per week in dienst heeft gehad; dat appellant in de maanden October, November en December geen schipper in dienst heeft gehad;

Overwegende dat appellant den boeiersknecht AUKE MUNTENDAM op 31 Augustus 1911 als dienstbode in den zin der wet tot regeling van de personeele belasting heeft afgeschaft;

dat hij wel is waar genoemden MUNTENDAM op 3 September, 9 en 10 September en 16 en 17 September d. a. v. wederom, telkens voor één of twee dagen, als boeiersknecht in dienst heeft gehad, doch dat deze omstandigheid, met het oog op de bepaling van artikel 21, § 1e, van genoemde wet, het verleenen van ontheffing naar artikel 63, § 3, derzelfde wet niet in den weg staat;

dat deze ontheffing, vermits zij is aangevraagd op 31 Augustus 1911, moet worden verleend over de maanden September—December 1911;

Gezien bovengenoemde wet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van de bestreden uitspraak, aan Mr. S. BOLTJES, te *Leeuwarden*, over de maanden September—December 1911 ontheffing te verleenen van personeele belasting naar den vierden grondslag tot een bedrag van *f* 17.63 in hoofdsom en opcenten.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en tegelijk met zijn rapport in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur.

Het Loo, den 5den Juli 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 24 *Juli* 1912.)

---

6 *Juli* 1912. BESLUIT, bepalende de bekendmaking in het *Staatsblad* van de op 10 Januari 1912 te *Brussel* namens de Nederlandsche en Belgische Regeering onderteekende verklaring, met het daarbij behoorend proces-verbaal, betreffende de grensregeling in het kanaal van *Gent* naar *Terneuzen*. S. 213.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gezien de namens de Nederlandsche en Belgische Regeeringen op 10 Januari 1912 te *Brussel* onderteekende verklaring betreffende de grensregeling in het kanaal van *Gent* naar *Terneuzen*, alsmede het daarbij behoorend proces-verbaal, van welke stukken een afdruk in de Fransche en Nederlandsche talen bij dit besluit is gevoegd;

Op de voordracht van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken van den 3den Juli 1912, nº. 3158, Directie van het Protocol;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de bekendmaking van bedoelde verklaring en proces-verbaal (1) te bevelen door de plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*.

Onze Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur, zijn belast, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering van hetgeen ten deze wordt vereischt.

Het Loo, den 6den Juli 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(*get.*) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

(*Uitgeg.* 6 *Aug.* 1912.)

---

(1) Hierna is alleen de vertaling opgenomen.

VERTALING.

VERKLARING.

De Regeering van Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden en de Regeering van Zijne Majesteit den Koning der Belgen, de uit de verbreeding van het kanaal van *Gent* naar *Terneuzen* volgende noodzakelijkheid erkend hebbende om zekere grenssteenen te verplaatsen, waarvan de plaatsing is geconstateerd door het op 28 Juni 1900 onderteekend proces-verbaal van grensscheiding tusschen de gemeenten *Selzaete* (*België*) en *Sas van Gent* (*Nederland*) tusschen den tusschenpaal n°. 12 en den grenspaal n°. 309, en de op 5 Januari 1888 te *Brussel* onderteekende Verklaring herzien hebbende, zijn omtrent de volgende bepalingen overeengekomen:

Art. 1. Het op 18 Mei 1909 onderteekende proces-verbaal van grensscheiding tusschen de gemeenten *Selzaete* (*België*) en *Sas van Gent* (*Nederland*), tusschen den tusschenpaal n°. 11 en den grenspaal n°. 309, wordt goedgekeurd.

2. Het ontwerp-proces-verbaal van beschrijving der internationale grensscheiding vanaf het fort *St. Anthony* tot het gehucht de *Stuyver* onder de gemeente *Selzaete* wordt vervangen door het op 10 October 1910 door de internationale commissie te *Selzaete* gezien en vastgesteld proces-verbaal.

De processen-verbaal die in de bovenbedoelde artikelen 1 en 2 genoemd worden alsmede de bij het proces-verbaal van grensscheiding gevoegde topographische kaart zullen bij de tegenwoordige verklaring gevoegd blijven en zullen dezelfde kracht en waarde hebben, alsof zij daarin in hun geheel waren opgenomen.

Ten oorkonde waarvan de ondergeteekenden, Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister van Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden en Minister van Buitenlandsche Zaken van Zijne Majesteit den Koning der Belgen, daartoe behoorlijk gemachtigd, deze verklaring hebben onderteekend en hun zegel daarop hebben gesteld.

Gedaan in tweevoud te Brussel, den 10den Januari 1912.

(*L.S.*) O. D. VAN DER STAAL.
(*L.S.*) J. DAVIGNON.

BIJVOEGSEL VAN HET PROCES-VERBAAL *van de internationale Commissie belast met het herplaatsen van eenige grenspalen welke door de in uitvoering zijnde werken aan het Kanaal van Gent naar Terneuzen niet in hunnen tegenwoordigen stand kunnen blijven.*

Ingevolge de wijzigingen vastgelegd in het proces-verbaal van grensscheiding opgemaakt 18 Mei 1909, wordt het beschrijvende proces-verbaal, goedgekeurd bij de overeenkomst van 5 Januari 1888 vervangen door het volgende:

§ 1. Van af den paal n°. 307 verlaat de limiet de sloot, snijdt den dijk van den St. Françoispolder en volgt in al haar kronkelingen het midden van de bermsloot, loopende ten Zuiden van gezegden dijk van dien polder en van den Kernemelkschen polder en komt, na den oostelijken dijk van het kanaal genoemd „Gentsche Vaart" doorsneden te hebben, in dit kanaal.

De evengenoemde dijken blijven aan *Nederland*.

Tegenover dit punt en op den oostelijken oever van het kanaal zal een paal n°. 308 geplaatst worden.

Dertien kleine palen zullen de voornaamste hoeken aangeven van de limiet tusschen de twee laatstgenoemde palen; zij zullen op de volgende wijze geplaatst worden, te weten;

de eerste enz. tot den negenden, deze daaronder begrepen, zijn de oude palen krachtens het verdrag van 8 Augustus 1843 geplaatst.

De tiende aan den hoek, welke de limiet maakt aan de noordoostzijde van het oude fort St. Anthony.

De elfde, in de limiet, 4 M. bewesten den noordoostelijken hoek van den weg loopende noord- en oostwaarts van het kadastrale perceel, gemeente *Selzaete*, sectie B, n°. 411 *c*.

Van den elfden kleinen paal loopt de limiet in rechte lijn naar den twaalfden, staande in de limiet in den oostelijken dijk van het kanaal van *Gent* naar *Terneuzen* op 1.65 M. onder de kruin van dien dijk op 29 M. van den elfden kleinen paal, in de richting van het midden van de sloot loopende zuidwaarts van het kadastraal perceel gemeente *Sas van Gent*, sectie D, n°. 626.

Van den twaalfden kleinen paal loopt de grens in rechte lijn 13.30 M. noordwestwaarts naar een dertienden kleinen paal staande in de limiet achter de damplanken vormende de verdediging van het kanaalbeloop.

Van den dertienden kleinen paal loopt de limiet in rechte lijn 18.60 M. westwaarts naar het grenspunt dat vroeger aangeduid werd door grenspaal n°. 308 en dat gelegen is in de rechte lijn, gaande door den grenspaal n°. 308 op zijn tegenwoordige plaats en den paal n°. 1, hieronder genoemd op 29.567 M. van grenspaal n°. 308.

§ 2. Van het hierboven beschreven laatst genoemde grenspunt loopt de limiet in rechte lijn 61.50 M. westwaarts in het gezegde kanaal

van *Gent* naar *Terneuzen* naar een punt, gelegen in de lijn, gaande door den grenspaal n°. 308 op zijn tegenwoordige plaats en een eersten kleinen paal tusschen de palen nos. 308 en 309, staande op den westelijken dijk van het kanaal van *Gent* naar *Terneuzen* op 114.367M. westwaarts van paal n°. 308 en 585M. noordwaarts van paal n°. 309, welk punt zich bevindt op een afstand van 23.30 M. van genoemden eersten kleinen paal.

Van het boven beschreven grenspunt gelegen in het kanaal op 91.067 M. westwaarts van paal n°. 308 op zijn tegenwoordige plaats, buigt de limiet zuidwaarts om en loopt in een rechte lijn door het kanaal naar een punt gelegen op een afstand van 365 M. van den evengenoemden eersten kleinen paal staande op den westelijken kanaaldijk, gemeten in de rechte lijn die bovenbedoelden eersten kleinen paal en paal n°. 309 verbindt en op een afstand van 15.50 M. oostwaarts van die lijn, of wel naar een punt gelegen in de richting van een tweeden en een derden kleinen paal, staande 7.60 M. uit elkander en geplaatst op den westelijken kanaaldijk op 24.50 M. bezuiden de aansluiting van de zuidelijke grens van perceel n°. 1733, gemeente *Sas van Gent*, sectie C, aan den westelijken kanaaldijk, en op een afstand van 25.30 M. oostwaarts van genoemden tweeden kleinen paal.

Van het laatst beschreven grenspunt loopt de grenslijn door het kanaal in rechte lijn naar een punt gelegen 25.50 M. oostwaarts van paal n°. 309 gemeten in de lijn aangegeven door de richting van den zuidelijken gevel van het huis van JACOB STEVENS, staande op het perceel n°. 797, sectie C, van *Sas van Gent*.

In de richting van dezen gevel en aan den zuidoostelijken hoek van dit huis, is een paal n°. 309 geplaatst.

Het gedeelte van het kanaal gelegen ten zuiden en ten oosten van de grenslijn behoort aan *België* en dat ten noorden en ten westen van die lijn aan *Nederland*.

§ 3. De limiet van af dit punt (paal n°. 309) in een westelijke richting voortgaande loopt langs gezegden gevel en ontmoet den weg, genaamd de *Poeldijk*. Aan den zuidwestelijken hoek van het voornoemde huis is een paal n°. 310 geplaatst.

Gezien en vastgesteld door de Commissie, in de zitting van 10 October 1910.

Selzaete, 10 October 1910.

(*get.*) J. VAN ROMPU.
„ J. EEKHOF.
„ VAN LOON.

—

Juli 1912. BESLUIT, nopens het beroep van W. VEDDER MZN., namens mej. W. VEDDER te *Bunschoten*, in zake personeele belasting. S. 214.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door W. VEDDER MZN., namens mejuffrouw W. VEDDER te *Bunschoten*, tegen de uitspraak van den directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te *Utrecht* van 12 Februari 1912, op zijne aangifte ter bekoming van ontheffing van personeele belasting over 1911, op grond dat het perceel A, n°. 22, te *Bunschoten* in dat belastingjaar door de aangeslagene geen enkelen dag bewoond is geweest;

Den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 5 Juni 1912, n°. 114;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 2 Juli 1912, n°. 65, afdeeling Directe Belastingen;

Overwegende: dat, nadat door W. VEDDER MZN., broeder van de aangeslagene — die in het gesticht Veldwijk, gemeente *Ermelo*, verpleegd wordt — de ontheffing op 8 November 1911 was aangevraagd, de directeur bij uitspraak van 12 Februari 1912 heeft beslist dat geene ontheffing kan worden verleend, daarbij overwegende, dat het perceel in het belastingjaar 1911 wel niet door de aangeslagene doch door een ander langer dan tien dagen is bewoond geweest; dat de aangeslagene, tijdens de bewoning door een ander, de beschikking over het perceel, althans over een gedeelte waar enkele meubelen waren geborgen, heeft behouden; dat zij derhalve niet geacht kan worden het perceel in den zin der wet te hebben ontruimd;

dat W. VEDDER MZN. van de uitspraak van den directeur bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat het perceel in 1911 niet bewoond is geweest; dat echter uit nood bij den grooten brand, die in *Bunschoten* gewoed heeft, wegens woninggebrek en het aandringen van een kerkbestuur, men er belangeloos een arm huisgezin heeft laten wonen totdat het weer een huisje had; weshalve appellant blijft aandringen op het verleenen van ontheffing;

Overwegende: dat teruggaaf van personeele belasting naar de eerste drie grondslagen volgens artikel 63, § 2, der wet tot regeling van de personeele belasting wordt verleend voor eene woning, die, al is zij het geheele jaar gemeubeld geweest, niet meer dan tien dagen is bewoond;

dat het perceel A, n°. 22, te *Bunschoten* niet

door de aangeslagene is ontruimd en de omstandigheden, waaronder het tijdelijk ter bewoning afstaan van het perceel heeft plaats gehad, er op wijzen, dat met betrekking tot het hiervorenbedoeld huisgezin veeleer aan een tijdelijk logeeren in het huis van de aangeslagene moet worden gedacht, dan aan het in gebruik nemen van een perceel in den zin der voornoemde wet; dat in verband daarmede moet worden aangenomen, dat het perceel het geheele jaar bij de aangeslagene in gebruik is geweest;

dat de wet geen onderscheid maakt tusschen het geval dat de bewoning heeft plaats gehad door den aangeslagene zelf en het geval dat dit is geschied door een ander;

dat vaststaat, dat het perceel meer dan tien dagen is bewoond geweest, zoodat de gevraagde teruggaaf van belasting naar de wet niet mag geschieden;

Gezien de wet tot regeling van de personeele belasting;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van de bestreden uitspraak, het daartegen ingestelde beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en tegelijk met zijn rapport in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur.

Het Loo, den 8sten Juli 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 26 *Juli* 1912.)

—

10 *Juli* 1912. BESLUIT, houdende bepalingen omtrent het gebruik van blauwzuurdamp bij de bestrijding van voor den land- of tuinbouw schadelijke dieren. S. 215.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 24 Mei 1912, Directie van den Landbouw, nº. 4540, 2de afdeeling, bureau B;

Overwegende, dat volgens artikel 4 van de Plantenziektenwet bij algemeenen maatregel van bestuur bepalingen kunnen worden vastgesteld omtrent het gebruik van bepaalde voor het leven of de gezondheid van menschen of dieren schadelijke stoffen, welke voor de bestrijding van voor den land- of tuinbouw schadelijke dieren of plantenziekten worden gebezigd;

Den Raad van State gehoord (advies van 18 Juni 1912, nº. 15);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 6 Juli 1912, Directie van den Landbouw, nº. 7080, 2de afdeeling, bureau B;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Het is verboden ter bestrijding van voor den land- of tuinbouw schadelijke dieren blauwzuurdamp te gebruiken.

2. Het in het vorige artikel bepaalde is niet van toepassing op het hoofd van den phytopathologischen dienst en de door dezen aan te wijzen ambtenaren.

3. Indien het hoofd van den phytopathologischen dienst of de door dezen aan te wijzen ambtenaren voor de bestrijding van voor den land- of tuinbouw schadelijke dieren blauwzuurdamp gebruiken ten behoeve en op verzoek van particulieren, kan van dezen eene vergoeding van kosten worden geheven tot een door Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel vast te stellen bedrag.

De wijze van invordering en verantwoording dezer bedragen wordt geregeld door Onzen voornoemden Minister.

4. Aan wetenschappelijke inrichtingen kan door Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel onder de door dezen te stellen voorwaarden ontheffing worden verleend van de verbodsbepaling van artikel 1.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 10den Juli 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel

(*get.*) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 26 *Juli* 1912.)

—

10 *Juli* 1912. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende de lengteafmeting voor de inschrijvingsregisters en de alphabetische registers.

Ik heb de eer U H.E.G. mede te deelen, dat de Minister van Waterstaat bij beschikking van 5 Juli j.l., nº. 15, afdeeling Posterijen en Telegrafie, heeft bepaald, dat in afwijking in zooverre van het voorgeschrevene bij het eerste lid van artikel 2 van het Koninklijk besluit d.d. 19 December 1892 (*Staatsblad* nº. 284), gewijzigd bij dat van 12 Januari 1904 (*Staatsblad* nº. 8), de lengteafmeting van de inschrijvingsregisters en de alphabetische registers betref-

fende de militie, welke onder genot van portvrijdom kunnen worden verzonden, 47 cM. mag bedragen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
Voor den Minister,
De Secretaris-Generaal, (*get.*) ROYER, *l. S.-G.*

—

11 *Juli* 1912. BESLUIT, tot onteigening van gronden, welker bezit, ten behoeve van den vestingbouw, vereischt wordt voor het maken van een fort bij *Muiderberg*. S. 216.

—

11 *Juli* 1912. BESLUIT, tot bekendmaking in het *Staatsblad* van de op 4 Mei 1910 te *Parijs* onderteekende Regeling tot beteugeling van de verspreiding van ontuchtige uitgaven. S. 217.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gezien de op 4 Mei 1910 te *Parijs* namens *Nederland, Duitschland, Oostenrijk, Hongarije, België, Brazilië, Denemarken, Spanje, de Vereenigde Staten van Amerika, Frankrijk, Groot-Britannië* en *Ierland, Italië, Portugal, Rusland* en *Zwitserland* onderteekende Regeling, tot beteugeling van de verspreiding van ontuchtige uitgaven, welke Regeling is goedgekeurd bij de wet van 30 Maart 1912 (*Staatsblad* n°. 132) en waarvan een afdruk met vertaling bij dit besluit is gevoegd;

Overwegende, dat de akten van bekrachtiging van de bovenvermelde Staten, met uitzondering van *Brazilië*, te *Parijs* zijn nedergelegd;

Op de voordracht van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken, van den 8sten Juli 1912, n°. 13094, Directie van het Protocol;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de bekendmaking in het *Staatsblad* te bevelen van voorzegde Regeling, met de vertaling (1) daarvan, alsmede van eene opgave van de Staten, die de Regeling hebben bekrachtigd en van de Staten, Koloniën en bezittingen, namens welke tot de Regeling is toegetreden, in welke opgave tevens zijn vermeld de data waarop de akten van bekrachtiging en de akten van toetreding zijn nedergelegd.

Onze Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur, zijn belast, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering van hetgeen ten deze wordt vereischt.

Het Loo, den 11den Juli 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(*get.*) R DE MAREES VAN SWINDEREN.

(*Uitgeg.* 31 *Juli* 1912.)

(1) Hierna is alleen de vertaling opgenomen.

VERTALING.

De Regeeringen der hierna vermelde Mogendheden, gelijkelijk bezield met den wensch, om, binnen de grenzen harer wetgevingen de wederkeerige mededeeling van inlichtingen, dienstig tot opsporing en bestrijding van strafbare feiten op het gebied der ontuchtige uitgaven te vergemakkelijken, hebben besloten tot dat doel eene Regeling te treffen en hebben dienvolgens hare Gevolmachtigden aangewezen, die op eene Conferentie, gehouden te *Parijs* van 18 April tot 4 Mei 1910, zijn overeengekomen nopens de volgende bepalingen.

Art. 1. Ieder der verdragsluitende Regeeringen verbindt zich eene autoriteit in te stellen of aan te wijzen, belast met:

1°. het bijeenbrengen van alle inlichtingen, die de opsporing en de bestrijding kunnen vergemakkelijken van handelingen, welke eene overtreding opleveren van hare landswetgeving betreffende ontuchtige geschriften, teekeningen, afbeeldingen of voorwerpen en waarvan de bestanddeelen een internationaal karakter dragen;

2°. het verschaffen van alle inlichtingen die kunnen dienen om den invoer van uitgaven of voorwerpen als bedoeld in het voorgaande lid, te beletten of de inbeslagname daarvan te verzekeren of te bespoedigen, een en ander binnen de grenzen der landswetgeving;

3°. het mededeelen der wetten die reeds mochten zijn uitgevaardigd of nog mochten worden uitgevaardigd in hare Staten met betrekking tot het onderwerp van deze Regeling.

De verdragsluitende Regeeringen doen door tusschenkomst van de Fransche Regeering elkander mededeeling van de overeenkomstig dit artikel ingestelde of aangewezen autoriteit.

2. De in artikel 1 bedoelde autoriteit heeft de bevoegdheid rechtstreeksche briefwisseling te voeren met den gelijksoortigen diensttak in elken der andere verdragsluitende Staten.

3. De in artikel 1 bedoelde autoriteit is, indien de wetgeving van haar land zich daartegen niet verzet, gehouden de strafbladen der in dat land uitgesproken veroordeelingen te doen toekomen aan de gelijksoortige autoriteiten van al de andere verdragsluitende Staten, wanneer er sprake is van strafbare feiten bedoeld in artikel 1.

4. De Staten, die niet onderteekend hebben, kunnen tot deze Regeling toetreden. Zij geven daartoe van hun voornemen kennis door eene akte, welke wordt nedergelegd in de archieven van de Fransche Regeering. Deze zendt van die akte een voor eensluidend ver-

klaarden afdruk langs diplomatieken weg aan ieder der verdragsluitende Staten en deelt dezen te gelijker tijd den datum der nederlegging mede.

Zes maanden na dezen datum treedt de Regeling in werking in het geheele grondgebied van den toetredenden Staat, die op deze wijze verdragsluitende Staat wordt.

5. Deze Regeling treedt in werking zes maanden na den datum van de nederlegging der akten van bekrachtiging.

Ingeval een der verdragsluitende Staten deze Regeling mocht opzeggen, heeft de opzegging alleen kracht ten aanzien van dien Staat.

De opzegging geschiedt door eene akte, welke wordt nedergelegd in de archieven van de Fransche Regeering. Deze doet een voor eensluidend verklaarden afdruk van die akte langs diplomatieken weg aan ieder der verdragsluitende Staten toekomen en deelt dezen te gelijker tijd den datum der nederlegging mede.

Twaalf maanden nà dezen datum houdt de Regeling op van kracht te zijn in het geheele grondgebied van den Staat, die haar heeft opgezegd.

6. Deze Regeling zal worden bekrachtigd en de akten van bekrachtiging zullen worden nedergelegd zoodra zes der verdragsluitende Staten daartoe gereed zijn.

Van iedere nederlegging van akten van bekrachtiging wordt een proces-verbaal opgemaakt, waarvan een voor eensluidend verklaarden afdruk langs diplomatieken weg aan ieder der verdragsluitende Staten wordt toegezonden.

7. Indien een verdragsluitende Staat wenscht dat deze Regeling in werking zal treden in een of meer zijner koloniën, bezittingen of consulaire rechterlijke ressorten, geeft hij van zijn voornemen daartoe kennis door eene akte, die nedergelegd wordt in de archieven der Fransche Regeering. Deze doet van die akte langs diplomatieken weg een voor eensluidend verklaarden afdruk aan ieder der verdragsluitende Staten toekomen en deelt dezen te gelijker tijd den datum der nederlegging mede.

Zes maanden na dezen datum treedt de Regeling in werking in de koloniën, bezittingen of consulaire rechterlijke ressorten, vermeld in de akte van kennisgeving.

De opzegging van de Regeling door een der verdragsluitende Staten voor een of meer zijner koloniën, bezittingen of consulaire rechterlijke ressorten geschiedt in de vormen en onder de voorwaarden bepaald in het eerste lid van dit artikel.

Zij heeft gevolg twaalf maanden na den datum van de nederlegging der akte van opzegging in de archieven van de Fransche Regeering.

8. Deze Regeling, die den datum van 4 Mei 1910 draagt, kan geteekend worden te *Parijs*, tot den 31 Juli d. a. v. door de Gevolmachtigden der Mogendheden welke vertegenwoordigd waren op de Conferentie tot beteugeling van de verspreiding van ontuchtige uitgaven.

Gedaan te *Parijs*, den 4den Mei 1910, in enkelvoudig exemplaar, waarvan een voor eensluidend verklaarde afdruk zal worden toegezonden aan elk der ondergeteekende Regeeringen.

Voor Duitschland :

(*L. S.*) ALBRECHT LENTZE.

(*L. S.*) CURT JOËL.

Voor Oostenrijk en voor Hongarije :

(*L. S.*) A. NEMES, *Zaakgelastigde van Oostenrijk-Hongarije.*

Voor Oostenrijk :

(*L. S.*) J. EICHHOFF, *Keizerlijk-Koninklijk Oostenrijksch Afdeelingsraad.*

Voor Hongarije :

(*L. S.*) G. LERS, *Koninklijk Hongaarsch Ministerieraad.*

Voor België :

(*L. S.*) JULES LEJEUNE.

(*L. S.*) ISIDORE MAUS.

Voor Brazilië :

(*L. S.*) J. C. DE SOUZA BANDEIRA.

Voor Denemarken :

(*L. S.*) C. E. COLD.

Voor Spanje :

(*L. S.*) OCTAVIO CUARTERO.

Voor de Vereenigde Staten :

(*L. S.*) A. BAILLY—BLANCHARD.

Voor Frankrijk :

(*L. S.*) R. BÉRENGER.

Voor Groot-Britannië :

(*L. S.*) E. W. FARNALL.

(*L. S.*) F. S. BULLOCK.

(*L. S.*) G. A. AITKEN.

Voor Italië :

(*L. S.*) J. C. BUZZATTI.

(*L. S.*) GEROLAMO CALVI.

Voor Nederland :

(*L. S.*) A. DE STUERS.

(*L. S.*) RETHAAN MACARÉ.

Voor Portugal :

(*L. S.*) COMTE DE SOUZA ROZA.

Voor Rusland :

(*L. S.*) ALEXIS DE BELLEGARDE.

(*L. S.*) WLADIMIR DÉRUGINSKY.

Voor Zwitserland :

(*L. S.*) LARDY.

De op 4 Mei 1910 te Parijs onderteekende Regeling tot beteugeling van de verspreiding van ontuchtige uitgaven, is bekrachtigd door:

Duitschland, de Vereenigde Staten van Amerika, België, Spanje, Frankrijk, Groot-Britannië, Italië, Zwitserland,	15 Maart 1911.
Denemarken,	8 April 1911.
Portugal,	6 October 1911.
Rusland,	15 December 1911.
Oostenrijk en Hongarije,	24 April 1912.
Nederland,	8 Juni 1912.

De daarbij vermelde data zijn die van de nederlegging der akten van bekrachtiging.

De volgende Staten zijn tot de regeling toegetreden:

Luxemburg,	16 Mei 1911.
Noorwegen,	3 Januari 1912.
Duitschland, voor alle Duitsche Koloniën,	25 Augustus 1911.
Groot-Brittannië voor:	
Zanzibar,	3 Augustus 1911.
Canada,	11 September 1911.
Zuid-Afrikaansche Unie,	8 November 1911.
New-Foundland,	11 November 1911.
Nieuw Zeeland,	3 Januari 1912.
Australië,	12 April 1912.

De daarbij vermelde data zijn die van de nederlegging der akten van toetreding.

—

12 *Juli* 1912. BESLUIT, tot vernietiging van art. 2, laatsten volzin, van het bij besluit van den Raad der gemeente *Geertruidenberg* van 16 Februari 1912 vastgestelde reglement van orde voor de vergaderingen van van dien Raad. S. 218.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 18 Mei 1912, nº. 2711, afdeeling Binnenlandsch Bestuur, tot vernietiging van art. 2, laatsten volzin van het bij besluit van den Raad der gemeente *Geertruidenberg* van 16 Februari 1912, vastgestelde reglement van orde voor de vergaderingen van dien Raad;

Overwegende, dat de laatste volzin van gemeld artikel 2 luidt: „Een afschrift van de agenda, bevattende de in de vergadering te behandelen zaken zal onmiddellijk na de openbare kennisgeving, bedoeld in de tweede zinsnede van dit artikel, aan het Raadhuis worden aangeplakt";

terwijl die tweede zinsnede de bepaling inhoudt: „De in art. 41 der Gemeentewet bedoelde openbare kennisgeving geschiedt ter plaatse, bij verordening daartoe aangewezen of daartoe gebruikelijk";

Overwegende, dat art. 2 van het reglement van orde regelen stelt betreffende de convocatie van raadsvergaderingen en daarbij onder meer, in den laatsten volzin, aan den burgemeester de verplichting oplegt een afschrift van de agenda, bevattende de in de vergadering te behandelen zaken, aan het Raadhuis aan te plakken;

Overwegende, dat de verplichtingen van den burgemeester ten opzichte van het bijeenroepen van raadsvergaderingen geregeld zijn in de artikelen 41 en 42 der Gemeentewet en dat tot de in die artikelen omschreven verplichtingen het aanplakken van een afschrift van de agenda der in de raadsvergadering te behandelen zaken aan het Raadhuis *niet* behoort;

Overwegende, dat de gemeenteraad door het voorschrift van artikel 2, laatsten volzin van evengemeld reglement van orde, uitbreiding heeft gegeven aan de door de wet op den burgemeester rustende verplichtingen ten aanzien van het bijeenroepen van raadsvergaderingen;

Overwegende, dat de gemeenteraad daartoe niet bevoegd is en artikel 2, laatste volzin van het meergenoemde reglement van orde mitsdien strijdt met de wet;

Gelet op artikel 153 der Gemeentewet;

Den Raad van State gehoord (advies van 25 Juni 1912, nº. 27);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 9 Juli 1912, nº. 4613, afdeeling Binnenlandsch Bestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan:

bovengenoemd artikel 2, laatsten volzin, van het reglement van orde voor de vergaderingen van den Raad der gemeente *Geertruidenberg* te vernietigen wegens strijd met de wet.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 12den Juli 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 24 *Juli* 1912.)

—

15 *Juli* 1912. WETTEN, houdende naturalisatie van:

Paul Schlangen, geboren te *Dortmund* den 2 Mei 1869, daglooner, wonende te *M. Gladbach* (*Pruisen*). S. 219.

Wilhelm Peter Derksen, geboren te *Duisburg* (*Pruisen*) den 9 Augustus 1879, metselaar, wonende te *Duisburg* (*Pruisen*). S. 220.

Ludovicus Josephus Maria Dirickx, geboren te *Antwerpen* (*België*), den 9 Januari 1889, student, wonende te *'s Gravenhage* (provincie *Zuidholland*). S. 221.

Johannes Hermann Lohe, geboren te *Süllwarderburg*, gemeente *Langwarden* (*Oldenburg*), den 5 Maart 1858, stroohulzenfabrikant, wonende te *Deurne* (provincie *Noordbrabant*). S. 222.

Joseph Vaelen, geboren te *Zolder* (*België*), den 31 Mei 1872, tijdelijk waarnemend Adjunct-Administrateur bij het Gouvernements Pandhuis te *Buitenzorg*, wonende te *Buitenzorg* (*Ned. O.-Indië*). S. 223.

Joseph Hubert Felix Consten, geboren te *Neutraal-Moresnet* den 18 Juli 1855, slotenmaker, wonende te *Aken* (*Pruisen*). S. 224.

Carl Anton Kupka, geboren te *Grzeblowitz* (*Pruisen*) den 2 September 1870, boormeester, wonende te *Heerlen* (provincie *Limburg*). S. 225.

Baginka Djamaloedin Bin Mohamad Rasad, geboren te *Priaman* (Gouvernement *Sumatra's Westkust*) den 1 December 1881, landbouwkundige, vroeger wonende te *'s Gravenhage* (provincie *Zuidholland*), thans verblijvende in het Gouvernement van *Sumatra's Westkust*. S. 226.

Joannes Franciscus Peerebooms, geboren te *Kessenich* (*België*) den 8 Juli 1858, daglooner, wonende te *Fischeln* bij *Crefeld* (*Pruisen*). S. 227.

Heinrich Joseph Müller, geboren te *Holzmülheim—Tondorf* (*Pruisen*) den 3 Januari 1863, spekslager, wonende te *Rotterdam* (provincie *Zuidholland*). S. 228.

Dirk Cornelis Kleijn van Willigen, geboren te *Madioen* (*Nederlandsch-Indië*) den 14 Juli 1865, pensionhouder, wonende te *Beek*, gemeente *Ubbergen* (provincie *Gelderland*). S. 229.

Hermann Heinrich Josephij, geboren te *Ibbenbüren* (*Pruisen*) den 2 April 1865, koopman, wonende te *Arnhem* (provincie *Gelderland*). S. 230.

Anton Hermann Hoijer, geboren te *Delmenhorst* (*Oldenburg*) den 4 Maart 1882, fabrikant, wonende te *Groningen* (prov. *Groningen*). S. 231.

Martin Ferdinand Friedrich Meijer, geboren te *Berne* (*Oldenburg*) den 26 October 1858, koopman, wonende te *Rotterdam* (provincie *Zuidholland*). S. 232.

—

15 *Juli* 1912. WET, tot verhooging van het *vierde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911. S. 233.

Bij deze wet wordt een artikel verhoogd, tengevolge waarvan het totaal der VIIIste afdeeling van het IVde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911, zoomede het eindcijfer van dat hoofdstuk, verhoogd wordt met *f* 45,000.

—

15 *Juli* 1912. WET, tot verhooging en wijziging van het *vijfde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1912. S. 234.

Bij deze wet wordt *art.* 44 verhoogd met *f* 75,000 en de tekst van dit artikel wordt gewijzigd.

Voorts worden verhoogd:

Art. 86 met *f* 2,200. *Art.* 87 met *f* 1,000.
Art. 90 met *f* 19,750. *Art.* 94 met *f* 2,000.
Art. 95 met *f* 28,400.

Vervolgens wordt een *art.* 115*bis* ingevoegd, luidende:

Art. 115*bis*. Uitbreiding der Rijkshoogere burgerscholen met driejarigen cursus te Meppel en Winterswijk tot scholen met vijfjarigen cursus *f* 3,400.

—

15 *Juli* 1912. WET, tot verhooging en wijziging van het *vijfde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1912. S. 235.

Bij deze wet wordt één artikel verhoogd, worden 2 artikelen ingevoegd, terwijl art. 2 van de begrootingswet gewijzigd wordt.

—

15 *Juli* 1912. WET, tot goedkeuring eener overeenkomst met de gemeente *Delft* in zake ruiling van terreinen en aanleg van straten met rioleeringen, enz. S. 236.

—

15 *Juli* 1912. WET, houdende verhooging van het *zesde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1912. S. 237.

Bij deze wet wordt een artikel verhoogd.

Ten gevolge van voorschreven verhooging wordt het totaal van de Iste onderafdeeling der 2de afdeeling van genoemde begrooting, zoomede het totaal der 2de afdeeling en het eindcijfer van het VIde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor 1912 verhoogd met *f* 48,000.

—

15 *Juli* 1912. WET, houdende regeling der bestemming van de voordeelige sloten der algemeene rekeningen van de Staatsontvangsten en -uitgaven over de jaren 1894, 1896, 1900, 1901, 1903, 1905, 1906 en 1907 en tot voorziening in de dekking van de nadeelige sloten van eenige andere jaren. S. 238.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodig is de bestemming aan te wijzen van het voordeelig slot van de algemeene rekeningen van de Staatsontvangsten en uitgaven over de jaren 1894, 1896, 1900, 1901, 1903, 1905, 1906 en 1907, zoomede om te voorzien in de dekking der nadeelige sloten der rekeningen over de dienstjaren 1892, 1893, 1895, 1897, 1898, 1899, 1902, 1904, 1908 en 1909, terwijl het wenschelijk is nader te voorzien in de comptabele regeling van de liquidatie der muntbiljetten;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. De Algemeene Rekenkamer wordt gemachtigd alsnog onder de uitgaven van het dienstjaar 1904, welke bij haar besluit van 3 September 1906 zijn vastgesteld op *f* 175,037,770.35^5, op te nemen de navolgende uitgaafposten:

1°. Aflossing van muntbiljetten, uitgegeven krachtens de wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 98) tot zoodanig bedrag als gestrekt heeft tot dekking van Staatsuitgaven, begrepen in de rekening van het dienstjaar 1886 *f* 5,000,000;

2°. Overname voor amortisatie van de inschrijving op het Grootboek der 2½ pct. Nationale Schuld, groot *f* 14,176,000 en van de inschrijving in het Grootboek der 3 pct. Nationale Schuld, groot *f* 1,010,300, welke in de jaren 1852 en 1853 zijn ingeschreven ten name van het Fonds voor de verzekering van de verzilvering der rentelooze schuld onder bewaring van de directie der Nederlandsche Bank en welke in 1884 krachtens de wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 98) zijn ingeschreven ten name van het Fonds ter verzekering van de verwisseling der muntbiljetten tegen standpenningen *f* 9,999,996.09^5,

en het totaal der uitgaven ten laste van het dienstjaar 1904 mitsdien vast te stellen op *f* 190,037,766.45, zoodat het nadeelig slot van genoemd dienstjaar wordt *f* 19,480,996.99.

2. Tot dekking van het nadeelig slot van de rekening over het dienstjaar 1892 ten bedrage van *f* 20,103,004.05^5 worden aangewend de voordeelige sloten van de dienstjaren

1894	ten	bedrage	van	*f*	1,645,603.01^5;
1896	„	„	„	„	1,323,580.22^5;
1900	„	„	„	„	1,229,896.81;
1901	„	„	„	„	1,043,319.67;
1903	„	„	„	„	2,286,859.98;
1905	„	„	„	„	2,231,852.46;
1906	„	„	„	„	4,066,412.67;
1907	„	„	„	„	1,435,966.37^5;

en voorts eene uitkeering uit de opbrengst der bij de wet van den 28sten December 1891 (*Staatsblad* n°. 230) vastgestelde leening ten bedrage van *f* 4,839,512.85.

Tot dekking van het nadeelig slot der rekening van 1893 ten bedrage van *f* 8,118,105.85^5 wordt aangewend een uitkeering tot gelijk bedrag uit de opbrengst van de bovengenoemde leening ingevolge de wet van 28 December 1891 (*Staatsblad* n°. 230).

Tot dekking van het nadeelig slot van het dienstjaar 1895 ten bedrage van *f* 839,105.50 wordt aangewend het saldo der bovengenoemde leening krachtens de wet van 28 December 1891 (*Staatsblad* n°. 230) alsmede eene uitkeering uit de bij de wet van den 31sten December 1910 (*Staatsblad* n°. 412) vastgestelde leening ten bedrage van *f* 676,691.72.

Tot dekking van de nadeelige sloten van de dienstjaren:

1897	ten	bedrage	van	*f*	2,542,389.83^5;
1898	„	„	„	„	2,974,479.60;
1899	„	„	„	„	1,873,483.37^5;
1902	„	„	„	„	1,013,044.89^5;
1904	„	„	„	„	4,481,000.89^5;

of, mocht door de Rekenkamer gebruik worden gemaakt van de machtiging in het eerste artikel dezer Wet omschreven, van *f* 19,480,996.99, 1908 ten bedrage van *f* 10,560,823.95 en 1909 ten bedrage van *f* 6,107,312.99^5, worden aangewend uitkeeringen van gelijk bedrag uit de opbrengst van de bij de wet van den 31sten December 1910 (*Staatsblad* n°. 412) vastgestelde leening.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 15den Juli 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 10 *Aug.* 1912.)

—

15 *Juli* 1912. WET, houdende wederopenstelling van de gelegenheid tot inwisseling van muntbiljetten. S. 239.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat na het verstrijken van den termijn bij de

wet van den 1sten Juli 1909 (*Staatsblad* n°. 252) verleend voor de inwisseling van muntbiljetten gebleken is, dat een aantal van die biljetten niet tijdig ter inwisseling is aangeboden en dat het wenschelijk is, dat daartoe een nieuwe een laatste termijn verleend worde;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. De gelegenheid tot inwisseling van de muntbiljetten, bedoeld in artikel 1, tweede lid, van de wet van 31 December 1903 (*Staatsblad* n°. 336) wordt, met inachtneming overigens van het bepaalde in artikel 2, eerste lid, der voornoemde wet opnieuw opengesteld tot 1 Januari 1923.

De vorderingen, ontleend aan biljetten, welke niet vóór den 1 Januari 1923 ter inwisseling zijn aangeboden, zijn vervallen.

2. Ten aanzien van de krachtens het vorige artikel ingewisselde muntbiljetten is van toepassing het bepaalde in artikel 4 der wet van 31 December 1903 (*Staatsblad* n°. 336).

3. Deze wet treedt in werking op den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 15den Juli 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 10 *Aug.* 1912.)

—

15 *Juli* 1912. WET, tot wijziging der wet van 4 April 1870 (*Staatsblad* n°. 62), gewijzigd bij de wet van 31 December 1897 (*Staatsblad* n°. 281), houdende bepalingen omtrent de uitgifte van schatkistbiljetten. S. 240.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is regelen te stellen nopens het maximun bedrag hetwelk aan schatkistpapier in omloop mag worden gebracht en te dien einde wijziging te brengen in art. 1 der wet van 4 April 1870 (*Staatsblad* n°. 62) gewijzigd bij de wet van 31 December 1897 (*Staatsblad* n°. 281) houdende bepalingen omtrent de uitgifte van schatkistbiljetten;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Eenig artikel.

Artikel 1 der wet van 4 April 1870 (*Staatsblad* n°. 62), gewijzigd bij de wet van 31 December 1897 (*Staatsblad* n°. 281) wordt gelezen als volgt:

„Er kunnen schatkistbiljetten worden uitgegeven:

a. tot een bedrag van *achttien millioen gulden* om aan de Nederlandsche Bank te strekken tot onderpand harer voorschotten van hoogstens *vijftien millioen gulden*, ingevolge artikel 11*bis* der laatstelijk bij de wet van 31 December 1903 (*Staatsblad* n°. 335) gewijzigde wet van 22 December 1863 (*Staatsblad* n°. 148);

b. tot een zoodanig bedrag als waarvan, ingevolge de wetten op de Middelen over het loopende en over het voorafgaande jaar, de uitgifte of beleening van bewijzen van vlottende schuld is toegestaan;

c. tot een zoodanig bedrag als waarvan ingevolge andere wetten de uitgifte of beleening van bewijzen van vlottende schuld is toegestaan."

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 15den Juli 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 10 *Aug.* 1912.)

—

15 *Juli* 1912. WET, tot verhooging van het *tweede* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911. S. 241.

Bij deze wet wordt een artikel verhoogd.

Ten gevolge van deze verhooging worden het totaal van de IVde afdeeling en het eindcijfer van het hoofdstuk verhoogd met *f* 8,813.95.

—

15 *Juli* 1912. WET, tot bekrachtiging van eene ruiling van tot het Kroondomein behoorenden grond onder *Geertruidenberg* tegen grond aldaar van J. H. C. M. ALLARD. S. 242.

—

15 *Juli* 1912. WET, tot toekenning van een renteloos voorschot uit 's Rijks schatkist ten behoeve van de inrichting van het baanvak *Sneek—Bolsward* van het spoorwegnet der Nederlandsche Tramweg-Maatschappij voor het doorvoeren van wagens der hoofdspoorwegen. S. 243.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is de inrichting van het baanvak *Sneek—Bolsward* van het spoorwegnet der Nederlandsche Tramweg-Maatschappij voor het doorvoeren van wagens der hoofdspoorwegen te bevorderen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Uit 's Rijks schatkist wordt een renteloos voorschot beschikbaar gesteld ten

bedrage van een derde der kosten, doch tot geen hooger bedrag dan *f* 30,000, ten behoeve van de inrichting van het baanvak *Sneek—Bolsward* van het spoorwegnet der Nederlandsche Tramweg-Maatschappij voor het doorvoeren van wagens der hoofdspoorwegen.

2. Het in artikel 1 genoemde rentelooze voorschot wordt onder voorwaarden door Ons of krachtens Onze machtiging te stellen, toegekend aan de Nederlandsche Tramweg-Maatschappij, gevestigd te Heerenveen, doch niet dan nadat door belanghebbenden bij het in artikel 1 bedoelde werk daarvoor, ten genoegen van Onzen Minister van Waterstaat, voldoende ondersteuning zal zijn verleend, onder geene andere voorwaarden dan waarop de goedkeuring van genoemden Minister zal zijn verkregen.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 15den Juli 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 10 *Aug.* 1912.)

—

15 *Juli* 1912. WET, tot toekenning van een renteloos voorschot uit 's Rijks schatkist ten behoeve van den aanleg van het in exploitatie brengen van een spoorweg van *Roermond* naar de *Belgische grens* in de richting van *Kessenich*. S. 244.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is, den aanleg en het in exploitatie brengen te bevorderen van een spoorweg van *Roermond* naar de *Belgische grens* in de richting van *Kessenich*;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. **1.** Uit 's Rijks schatkist wordt een renteloos voorschot beschikbaar gesteld ten bedrage van vijf elfden van de kosten van aanleg en het in exploitatie brengen, doch tot geen hooger bedrag dan *f* 232,500, ten behoeve van een spoorweg van *Roermond* naar de *Belgische grens* in de richting van *Kessenich*.

2. Het in artikel 1 genoemde rentelooze voorschot wordt onder voorwaarden door Ons of krachtens Onze machtiging te stellen, toegekend aan den concessionaris voor den aanleg van den aldaar genoemden spoorweg, doch niet dan nadat door belanghebbenden bij dien aanleg daarvoor, ten genoegen van Onzen Minister van Waterstaat, voldoende ondersteuning zal zijn verleend, onder geene andere voorwaarden, dan waarop de goedkeuring van genoemden Minister zal zijn verkregen.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 15den Juli 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 10 *Aug.* 1912.)

—

15 *Juli* 1912. WET, tot toekenning van een renteloos voorschot uit 's Rijks schatkist ten behoeve van den aanleg en het in exploitatie brengen van een spoorweg van *Assen* over *Schoonoord* naar *Coevorden*. S. 245.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is, den aanleg en het in exploitatie brengen te bevorderen van een spoorweg van *Assen* over *Schoonoord* naar *Coevorden*;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. **1.** Uit 's Rijks schatkist wordt een renteloos voorschot beschikbaar gesteld ten bedrage van een derde der kosten van aanleg en het in exploitatie brengen, doch tot geen hooger bedrag dan *f* 232,000, ten behoeve van een spoorweg van *Assen* over *Schoonoord* naar *Coevorden*.

2. Het in artikel 1 genoemde rentelooze voorschot wordt onder voorwaarden, door Ons of krachtens Onze machtiging te stellen, toegekend aan den concessionaris voor den aanleg van den aldaar genoemden spoorweg, doch niet dan nadat de belanghebbenden bij dien aanleg daarvoor, ten genoegen van Onzen Minister van Waterstaat, voldoende ondersteuning zal zijn verleend, onder geen andere voorwaarden, dan waarop de goedkeuring van genoemden Minister zal zijn verkregen.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 15den Juli 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 10 *Aug.* 1912.)

—

15 *Juli* 1912. WET, tot toekenning van een renteloos voorschot uit 's Rijks schatkist ten behoeve van den aanleg en het in exploitatie brengen van spoorweglijnen van *Maastricht* naar *Vaals* en van *Gulpen* naar het station *Wijlré-Gulpen* van den Staatsspoorweg *Maastricht—Aken*. S. 246.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is om, met intrekking van de wet van 24 Juni 1901 (*Staatsblad* n°. 177), den aanleg en het in exploitatie brengen te bevorderen van spoorweglijnen van *Maastricht* naar *Vaals* en van *Gulpen* naar het station *Wijlré-Gulpen* van den Staatsspoorweg *Maastricht—Aken;*

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Uit 's Rijks schatkist wordt een renteloos voorschot beschikbaar gesteld tot een bedrag van ten hoogste *f* 325,000, ten behoeve van den aanleg en het in exploitatie brengen van spoorweglijnen van *Maastricht* naar *Vaals* en van *Gulpen* naar het station *Wijlré-Gulpen* van den Staatsspoorweg *Maastricht—Aken.*

2. Het in artikel 1 genoemde rentelooze voorschot wordt, onder voorwaarden, door Ons of krachtens Onze machtiging te stellen, toegekend aan den concessionaris voor den aanleg en de exploitatie van de aldaar genoemde spoorweglijnen, doch niet dan nadat door belanghebbenden bij dien aanleg daarvoor, ten genoegen van Onzen Minister van Waterstaat, voldoende ondersteuning zal zijn verleend, onder geene andere voorwaarden, dan waarop de goedkeuring van genoemden Minister zal zijn verkregen.

3. De wet van 24 Juni 1901 (*Staatsblad* n°. 177) wordt ingetrokken.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 15den Juli 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 6 *Aug.* 1912.)

—

15 *Juli* 1912. WET, tot toekenning van een renteloos voorschot uit 's Rijks schatkist ten behoeve van den aanleg en het in exploitatie brengen van een spoorweg van *Suameer* naar *Leeuwarden.* S. 247.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is den aanleg en het in exploitatie brengen te bevorderen van een spoorweg van *Suameer* naar *Leeuwarden;*

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Uit 's Rijks schatkist wordt een renteloos voorschot beschikbaar gesteld ten bedrage van een derde der kosten van aanleg en in exploitatie brengen, doch tot geen hooger bedrag dan *f* 255,000.—, ten behoeve van den aanleg en het in exploitatie brengen van een spoorweg van *Suameer* naar *Leeuwarden.*

2. Het in artikel 1 genoemde rentelooze voorschot wordt onder voorwaarden door Ons of krachtens Onze machtiging te stellen, toegekend aan den concessionaris voor den aanleg van den aldaar genoemden spoorweg, doch niet dan nadat door belanghebbenden bij dien aanleg daarvoor, ten genoegen van Onzen Minister van Waterstaat, voldoende ondersteuning zal zijn verleend, onder geene andere voorwaarden dan waarop de goedkeuring van genoemden Minister zal zijn verkregen.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 15den Juli 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 6 *Aug.* 1912.)

—

15 *Juli* 1912. WET, tot toekenning van een renteloos voorschot uit 's Rijks schatkist ten behoeve van den aanleg en het in exploitatie brengen van een spoorweg van *Hontenisse* naar de *Belgische grens* in de richting van *Moerbeke.* (Wijziging van de wet van 24 Juli 1908, *Staatsblad* n°. 247). S. 248.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is de wet van 24 Juli 1908 (*Staatsblad* n°. 247) te wijzigen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Eenig artikel.

Artikel 1 der wet van 24 Juli 1908 (*Staatsblad* n°. 247) wordt gelezen als volgt:

„Uit 's Rijks schatkist wordt een renteloos voorschot beschikbaar gesteld ten bedrage van *f* 231,667, ten behoeve van een spoorweg van *Hontenisse* naar de Belgische grens in de richting van *Moerbeke.*"

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 15den Juli 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 10 *Aug.* 1912.)

—

15 *Juli* 1912. WET, tot toekenning van een renteloos voorschot uit 's Rijks schatkist ten behoeve van den aanleg en het in exploitatie brengen van spoorweglijnen van

IJzendijke over *Sas van Gent* naar *Drie Schouwen*, van *Hoofdplaat* naar *Pyramide*, van *Philippine* over *Terneuzen* naar *Zaamslag* en van *Sas van Gent* naar de Belgische grens in de richting van *Selzaete*. S. 249.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is, den aanleg en het in exploitatie brengen te bevorderen van spoorweglijnen van *IJzendijke* over *Sas van Gent* naar *Drie Schouwen*, van *Hoofdplaat* naar *Pyramide*, van *Philippine* over *Terneuzen* naar *Zaamslag* en van *Sas van Gent* naar de Belgische grens in de richting van *Selzaete*;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Uit 's Rijks schatkist wordt een renteloos voorschot beschikbaar gesteld ten bedrage van een derde der kosten van aanleg en het in exploitatie brengen, doch tot geen hooger bedrag dan *f* 690,000, ten behoeve van spoorweglijnen van *IJzendijke* over *Sas van Gent* naar *Drie Schouwen*, van *Hoofdplaat* naar *Pyramide*, van *Philippine* over *Terneuzen* naar *Zaamslag* en van *Sas van Gent* naar de Belgische grens in de richting van *Selzaete*.

2. Het in artikel 1 genoemde rentelooze voorschot wordt onder voorwaarden, door Ons of krachtens Onze machtiging te stellen, toegekend aan den concessionaris voor den aanleg van de aldaar genoemde spoorweglijnen, doch niet dan nadat door belanghebbenden bij dien aanleg daarvoor, ten genoegen van Onzen Minister van Waterstaat, voldoende ondersteuning zal zijn verleend, onder geene andere voorwaarden, dan waarop de goedkeuring van genoemden Minister zal zijn verkregen.

3. Uit 's Rijks schatkist wordt eene bijdrage verleend ten bedrage van de kosten van uitvoering, tot een maximum van *f* 50,000, van de werken, welke, in verband met den aanleg van de in artikel 1 genoemde spoorweglijnen, noodig zijn voor den overgang te *Sas van Gent* over het kanaal van *Terneuzen* naar *Gent*.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 15den Juli 1912.

(*get.*) WILHELMINA.
De Minister van Waterstaat,
(*get.*) L. H. W. REGOUT.
(*Uitgeg.* 6 *Aug.* 1912.)

—

15 *Juli* 1912. WET, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening ten behoeve van een los- en laadplaats met bijkomende werken op het station *Vleuten* van den Staatsspoorweg *Rotterdam—Utrecht*. S. 250.

—

Juli 1912. WET, houdende bekrachtiging van nadere overeenkomsten met de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen en met de Hollandsche IJzeren Spoorweg-maatschappij, betreffende de pensioenregeling voor haar personeel. S. 251.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is gebleken art. 63 der overeenkomsten, tusschen den Staat en de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen, onderscheidenlijk tusschen den Staat en de Hollandsche IJzeren Spoorweg-Maatschappij onder dagteekening van 21 Januari 1890 gesloten, en bekrachtigd bij de wet van 22 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 134), te wijzigen, en dat de tot dat einde door Onze Ministers van Waterstaat en van Financiën met genoemde Maatschappijen gesloten nadere overeenkomsten bij de wet behooren te worden bekrachtigd;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Worden bekrachtigd de — elk met eene bijlage — in afschrift bij deze wet gevoegde nadere overeenkomsten, door Onze Ministers van Waterstaat en van Financiën, als daartoe door Ons gemachtigd, met de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen en met de Hollandsche IJzeren Spoorweg-Maatschappij, onder dagteekening van 10 Februari 1912, aangegaan.

2. De overeenkomsten, in art. 1 genoemd, worden met de bijlagen daarvan gratis geregistreerd.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize Het Loo, den 15den Juli 1912.

(*get.*) WILHELMINA.
De Minister van Waterstaat,
(*get.*) L. H. W. REGOUT.
De Minister van Financiën,
(*get.*) KOLKMAN.
(*Uitgeg.* 31 *Aug.* 1912.)

AFSCHRIFT.

Tusschen
den Staat der Nederlanden, vertegenwoordigd door den Minister van Waterstaat en den Minister van Financiën, tot het aangaan van deze overeenkomst door de Koningin gemachtigd, *ter eenre*,
en
de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen, vertegenwoordigd door haren Directeur-Generaal, tot het aangaan van deze overeenkomst door de Algemeene Vergadering

van Aandeelhouders der Maatschappij gemachtigd, *ter andere zijde*,

is, behoudens bekrachtiging bij de wet, het navolgende overeengekomen:

Art. 1. In de overeenkomst, tusschen partijen gesloten onder dagteekening van 21 Januari 1890 en bekrachtigd bij de wet van 22 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 134), wordt, met ingang van 1 Januari 1912, artikel 63 gelezen als volgt:

„*Art.* 63. In geval van naasting of van vervallenverklaring zal de Staat:

1°. de belangen behartigen van het personeel der Maatschappij in dier voege, dat, hetzij de exploitatie aan den Staat of aan eene andere onderneming overga, aan het personeel der Maatschappij de gelegenheid zal worden gegeven om in dienst van den Staat of van die andere onderneming over te gaan op de dienstvoorwaarden, welke ten tijde van de in art. 26 bedoelde mededeeling, van de in art. 29 bedoelde opzegging of van de ter uitvoering van art. 27 uitgebrachte dagvaarding, voor ieder hunner zijn neergelegd in de door den Minister van Waterstaat goedgekeurde of vastgestelde reglementen, als bedoeld in art. 113*bis* van het Algemeen Reglement voor den Dienst op de Spoorwegen, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 27 October 1875 (*Staatsblad* n°. 183), zooals dit laatstelijk is gewijzigd bij Koninklijk besluit van 23 Februari 1909 (*Staatsblad* n°. 58), en in art. II der Overgangsbepalingen van de wet van 13 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 193), met dien verstande, dat zij zullen overgaan en gehandhaafd blijven in de door ieder hunner ten tijde van den overgang bij de Maatschappij bekleede, of in eene, ook wat de bevorderingskans betreft, daarmede gelijkwaardige betrekking, en dat zij niet voor hun 65ste jaar anders dan om geldige redenen, als daar zijn die, welke bij de Maatschappij ontslag als straf volgens de hierbovenbedoelde dienstvoorwaarden, met inachtneming van de daarin vervatte waarborgen, ten gevolge konden hebben, alsmede wegens onbekwaamheid of wegens ziekten of lichaamsgebreken welke hen voor de verdere uitoefening van hunnen dienst ongeschikt maken, tegen hun wil kunnen worden ontslagen;

2°. het Pensioenfonds van het personeel der Maatschappij met al zijne bezittingen, rechten en verplichtingen overnemen of door de onderneming, aan welke de exploitatie overgaat, doen overnemen, en zorg dragen, dat — ook al zou na die overneming het fonds niet of niet ongewijzigd worden bestendigd — met de toekenning van de pensioenen op den voet van het bij naasting of vervallenverklaring geldende reglement voor het fonds wordt voortgegaan ten behoeve van het in zijnen (haren) dienst overgegane personeel, zoomede ten behoeve van hen, die vóór de overneming van het fonds op de toekenning van een pensioen aanspraak hebben verkregen. De bij naasting of vervallenverklaring reeds toegekende en de daarna nog toe te kennen pensioenen worden dan door den Staat gewaarborgd, voor zooveel zij overeenkomstig het reglement voor het fonds zijn of worden toegekend.

Ten aanzien van het personeel, dat van de sub 1°. bedoelde gelegenheid tot overgang gebruik maakt, zal voor de toepassing zoowel van de aldaar bedoelde dienstvoorwaarden als van het sub 2°. bedoelde reglement voor het Pensioenfonds worden aangenomen, dat door den overgang de dienstbetrekking, welke tusschen dat personeel en de Maatschappij bestond, niet eindigt, doch met den Staat of met de sub 1°. bedoelde andere onderneming wordt voortgezet.

De Staat zal in geval van naasting of vervallenverklaring het bedrag, hetwelk het Pensioenfonds eventueel van de Maatschappij te vorderen heeft, kunnen aanzuiveren uit de aan de Maatschappij alsdan toekomende vergoeding. De Maatschappij is aansprakelijk voor de overdracht, bij naasting of vervallenverklaring, aan den Staat van de waarden, waarin de aan den Staat overgaande gelden van het Pensioenfonds overeenkomstig het reglement van dat fonds zijn belegd, behalve voor zoover de bedoelde waarden aan de Nederlandsche Bank in bewaring of onderpand zijn gegeven en niet kunnen teruggenomen worden zonder goedkeuring van de Ministers van Waterstaat en van Financiën, alsook voor zoover de bewaring op andere wijze heeft plaats gehad volgens door de Ministers van Waterstaat en van Financiën gegeven voorschriften, in welk laatste geval de daardoor ontstane hoogere kosten van bewaring door den Staat worden gedragen."

2. De Maatschappij verbindt zich zorg te dragen:

1°. dat in het reglement voor het Pensioenfonds van haar personeel, zooals dit thans luidt, de wijzigingen worden aangebracht, welke in den aan deze overeenkomst gehechten afdruk van dat reglement op den kant zijn aangegeven; (1)

2°. dat de Directeur-Generaal de in art. 13 van het bovenbedoelde reglement vermelde stortingen zal bepalen (den Adviseur gehoord), volgens eene berekening, waarvan de grond-

(1) In de hierna opgenomen bijlage zijn deze wijzigingen reeds in het reglement verwerkt.

slagen door de Ministers van Waterstaat en van Financiën zijn goedgekeurd;

3°. dat van de bevoegdheid, haren Directeur-Generaal gegeven bij art. 49, lid *a*, van het bovenbedoelde reglement, wat betreft de bijdragen van het personeel en van de Maatschappij, gebruik zal worden gemaakt, voor zooveel dit door de Ministers van Waterstaat en van Financiën wordt verlangd, zoodra op grond van een onderzoek naar den toestand van het fonds, ingesteld hetzij door den in art. 48 van genoemd reglement bedoelden Adviseur, hetzij door een van Regeeringswege aangewezen deskundige, of wel — bij verschil van meening tusschen de beide evenbedoelde deskundigen — door een door die beiden aan te wijzen derden deskundige, gebleken is, dat tot volledige dekking der op het fonds rustende lasten de baten van het fonds niet meer voldoende zouden zijn.

Voor de toepassing van het onder 3°. bepaalde wordt ondersteld, dat

a. op den 1en Januari 1907 in het fonds is gestort het per 1 Januari 1907, met inachtneming van de uit de op 1 Januari 1912 in te voeren wijzigingen van het reglement voortvloeiende lasten en baten, berekende tekort;

b. met ingang van den 1en Januari 1907 is ingevoerd eene blijvende verhooging van de bijdragen aan het fonds met 2.29 % van het gezamenlijk bedrag der bezoldigingen van de deelgenooten, waarover door dezen doorloopende korting wordt betaald;

en zijn mitsdien voor die toepassing onder „baten" te verstaan de werkelijke baten van het fonds (het kapitaal en de contante waarde van alle toekomstige bijdragen), vermeerderd met de naar een rentevoet van drie en drievierden ten honderd (3¾ %) 's jaars berekende waarde van eene storting en eene verhooging van bijdragen als onder *a* en *b* bedoeld.

De Staat is te allen tijde bevoegd een onderzoek naar den toestand van het Pensioenfonds door een van Regeeringswege aan te wijzen deskundige te doen instellen; de Maatschappij is in dat geval gehouden aan dien deskundige alle door dezen gewenschte inlichtingen te verstrekken.

3. De Maatschappij verbindt zich zorg te dragen, dat binnen een jaar na de dagteekening van deze overeenkomst aan de wettelijke goedkeuring, bedoeld bij art. 49, lid *b*, van het aan deze overeenkomst gehechte reglement voor het Pensioenfonds van haar personeel, zal kunnen worden onderworpen een voorstel tot herziening van bedoeld reglement, voor zooveel betreft de daarin vervatte regeling der pensioenen van nagelaten betrekkingen van de deelgenooten, en de aanwijzing der middelen tot dekking van de uit die herziening voor het fonds voortvloeiende hoogere lasten, met dien verstande dat voor die dekking van de deelgenooten van het fonds, boven de volgens het aan deze overeenkomst gehechte reglement door hen verschuldigde bijdragen, zal worden gevorderd eene verhooging van de doorloopende korting met ten hoogste één ten honderd, en eene afloopende korting over het deel der aanvangsjaarwedden van nieuwe deelgenooten, hetwelk een nader vast te stellen bedrag overtreft.

4. De Staat verbindt zich mede te werken tot eene herziening van de bij deze overeenkomst vastgestelde pensioenregeling van het personeel der Maatschappij. voor het geval dat eene algemeene wettelijke regeling van ouderdoms- en (of) invaliditeits-pensioenen tot stand komt en daarbij aan de Maatschappij en (of) aan haar vaste personeel nieuwe lasten worden opgelegd.

Aldus in tweevoud overeengekomen te 's Gravenhage, Utrecht, den 10 Februari 1912.

De Minister van Waterstaat,
(*get.*) L. H. W. REGOUT.
De Minister van Financiën,
(*get.*) KOLKMAN.
De Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen,
De Directeur-Generaal,
(*get.*) VAN KRETSCHMAR.
De Secretaris,
(*get.*) BEIJEN.

Voor eensluidend afschrift,
De Secretaris-Generaal van het Departement van Waterstaat,
(*get.*) SALVERDA DE GRAVE.

BIJLAGE.

REGLEMENT

VOOR HET PENSIOENFONDS VAN HET PERSONEEL DER MAATSCHAPPIJ TOT EXPLOITATIE VAN STAATSSPOORWEGEN, ZOOALS DIT LUIDT OP 31 DECEMBER 1911.

HOOFDSTUK I.

Doel en vorming van het Fonds.

Art. 1. Het Pensioenfonds, opgericht den 1sten September 1873, strekt ten behoeve van het vaste personeel der Maatschappij en van de nagelaten betrekkingen van dat personeel.

2. Het Fonds wordt gevormd door:

1°. de bijdragen der deelgenooten;

2°. de bijdragen der Maatschappij;

3°. giften of onvoorziene opbrengsten;

4°. de renten van waarden, eigendom van het Fonds.

HOOFDSTUK II.

Verhouding der Maatschappij tot het Fonds.

3. De Maatschappij verzekert de bij dit reglement toegekende pensioenen aan hen, die daarop volgens de bepalingen van dit reglement aanspraak hebben.

4. De jaarlijksche bijdrage der Maatschappij bedraagt vier ten honderd (4 %) van het bedrag der gezamenlijke bezoldigingen waarover de deelgenooten van het Fonds in het afgeloopen jaar doorloopende korting hebben betaald, vermeerderd met hetgeen door die deelgenooten te zamen in dat jaar minder dan vier ten honderd (4 %) over bovenbedoeld bedrag als doorloopende korting is bijgedragen.

HOOFDSTUK III.

Deelgenootschap van het Fonds.

5. Zij, die volgens het door den Minister van Waterstaat goedgekeurde of vastgestelde Reglement Dienstvoorwaarden (S. S.) behooren tot het *vaste* personeel der Maatschappij, zijn *verplicht* deelgenoot van het Fonds te zijn, tenzij in dat reglement anders is bepaald.

6. Het deelgenootschap van het Fonds vangt aan op den dag waarop men in het vaste personeel der Maatschappij is opgenomen.

7. Het deelgenootschap van het Fonds houdt op zoodra men, om welke redenen ook, den dienst der Maatschappij verlaat.

8. Elk deelgenoot ontvangt een bewijs van deelgenootschap.

Als zoodanig zal ook gelden een vóór 1 Januari 1912 uitgereikt „bewijs van lidmaatschap".

HOOFDSTUK IV.

Bijdragen der deelgenooten.

9. De bijdragen der deelgenooten worden op hunne bezoldiging ingehouden en bestaan in:

A. eene doorloopende korting;

B. eene afloopende korting, telkens wanneer hunne bezoldiging verhoogd wordt.

10. *a.* De bezoldiging, waarnaar de bijdrage der Maatschappij, zoomede de kortingen berekend worden, bestaat in:

1°. de bezoldiging in geld door de Maatschappij voor het vervullen der dienstbetrekking vastgesteld, verhoogd voor na te noemen categoriën van personeel met een door den Directeur-Generaal vast te stellen bedrag wegens het genot van premie of overgeld bij stukwerk;

2°. het genot van woning met vuur en licht, onder welken vorm ook door de Maatschappij verstrekt, berekend tot eene waarde van vijf-en-twintig ten honderd (25 %) van de sub 1° bedoelde bezoldiging, zonder verhooging als daar bedoeld;

3°. het genot van woning zonder vuur en licht, onder welken vorm ook door de Maatschappij verstrekt, berekend tot eene waarde van tien ten honderd (10 %) van de sub 1° bedoelde bezoldiging zonder verhooging als daar bedoeld.

b. Behoudens het bepaalde in het vorige lid sub 1° worden andere emolumenten dan die aldaar bedoeld sub 2° en 3°, bij de berekening van het als korting te betalen bedrag, niet als bezoldiging aangemerkt.

c. Eene verhooging als bij lid *a*, 1°, van dit artikel bedoeld wordt toegepast:

α. wegens het genot van premiën voor:

de machinisten 1ste en 2de klasse en de ondermachinisten van den Dienst van Tractie en Materieel; de eerste wagenmeesters en wagenmeesters;

β. wegens het genot van overgeld bij stukwerk voor:

1°. de ambachtslieden en werklieden der Centrale Werkplaatsen van den Dienst van Tractie en Materieel, met uitzondering van:

de arbeiders,
de poetsers,
de sjouwers,
de stokers,
de machinedrijvers,
de machinisten,
de magazijnknechts,
de kantoorloopers;

2°. de ambachtslieden en werklieden van de Bovenbouwwerkplaats van den Dienst van Weg en Werken, met uitzondering van:

de voorlieden-arbeider,
de arbeiders,
de loopknechts.

11. *a.* De doorloopende korting bedraagt vier ten honderd (4 %) der bezoldiging of zooveel minder als de Directeur-Generaal bepaalt, doch niet minder dan drie ten honderd (3 %) der bezoldiging.

b. Aan hem, die op 31 December 1910 lid van het Fonds was, zal, wanneer ingevolge den aanhef van het vorige lid de door hem te betalen doorloopende korting op een hooger percentage der bezoldiging wordt gesteld dan dat op evengenoemden datum verschuldigd, indien en zoolang zijne jaarlijksche bezoldiging het bedrag van vier duizend vijfhonderd gulden (*f* 4500) niet overtreft, ten laste der Maatschappij eene vergoeding worden toegekend tot

dekking van den daaruit voortvloeienden achteruitgang in inkomsten.

c. Aan hem, die het verlangen, bedoeld bij art. 62 te kennen heeft gegeven, zal echter de hierbedoelde vergoeding zijn te verleenen, ook ingeval het bedrag zijner jaarlijksche bezoldiging vierduizend vijfhonderd gulden (*f* 4500) te boven gaat.

12. De afloopende korting bedraagt voor

1°. mannelijke deelgenooten:

het bedrag der verhooging, met inachtneming van art. 14, in te houden bij de betaling van bezoldiging of loon, en wel gelijkmatig verdeeld over vier jaren;

2°. vrouwelijke deelgenooten:

één vierde gedeelte ($^1/_4$) der verhooging, met inachtneming van bovengenoemd artikel, in te houden bij de betaling van bezoldiging of loon, en wel gelijkmatig verdeeld over één jaar.

13. *a.* Indien iemand ouder dan een en dertig (31) jaar onder het vaste personeel der Maatschappij wordt opgenomen, moet hij binnen één maand na zijne indiensttreding, een bedrag in het Fonds storten, te bepalen door den Directeur-Generaal, den Adviseur gehoord.

b. Hij, die in het Fonds heeft gestort, òf het in de eerste zinsnede van dit artikel bedoeld bedrag, òf dat verschuldigd volgens de bepalingen vóór 1 Januari 1912 geldende bij opneming onder het vaste personeel op meer dan vijf en dertig (35) jarigen leeftijd, wordt voor de toepassing te zijner tijd van de artt. 18, 23, 36, 39 en 40 beschouwd alsof hij sedert den een en dertig (31) jarigen onderscheidenlijk den vijf en dertig (35) jarigen leeftijd onafgebroken tot het vaste personeel had behoord en tot het Fonds had bijgedragen en de hem bij zijne indiensttreding toegekende bezoldiging sinds dat tijdstip steeds had genoten.

14. *a.* Deelgenooten, wier bezoldiging driehonderd gulden (*f* 300) per jaar of minder bedraagt, zijn geene afloopende korting verschuldigd.

b. Bij verhooging hunner bezoldiging boven driehonderd gulden (*f* 300) per jaar, wordt de afloopende korting berekend over het bedrag, waarmede de verhoogde bezoldiging driehonderd gulden (*f* 300) per jaar overschrijdt.

c. Geene korting, afloopende noch doorloopende, is verschuldigd voor zoover de bezoldiging in den zin van art. 10, zes duizend gulden (*f* 6000) te boven gaat.

15. Bij achtereenvolgende verlaging en verhooging van bezoldiging geldt als regel, dat over eene verhooging, waarvan de afloopende korting reeds gestort is, niet ten tweeden male afloopende korting berekend wordt.

16. Indien een ambtenaar, in den zin van een reglement als bedoeld bij art. 5, deelgenoot van het Pensioenfonds wordt met eene bezoldiging, hooger dan het voor zijne betrekking vastgestelde minimum, zonder dat door hem volgens de bepalingen van art. 13 of art. 26 wordt gestort of afloopende korting wordt ondergaan, zal het verschil tusschen zijne bezoldiging en bedoeld minimum beschouwd worden als eene verhooging van bezoldiging, hem bij den aanvang van zijn deelgenootschap toegekend. Van het bedrag boven het minimum is dan afloopende korting op den bij art. 12 omschreven voet verschuldigd.

17. De in het Fonds gestorte bijdragen worden in geen geval teruggegeven.

HOOFDSTUK V.

Pensioenen van de deelgenooten.

18. Onverminderd het bepaalde bij art. 39 lid *a* en *b* wordt aan hen, die op het tijdstip, waarop zij den dienst der Maatschappij verlaten, deelgenooten van het Fonds zijn, en minstens over vijf (5) jaren tot het Fonds hebben bijgedragen, een jaarlijksch pensioen toegekend:

1°. ingeval zij in dienst der Maatschappij den leeftijd van vijf en zestig (65) jaren hebben bereikt;

2°. ingeval zij vóór den sub 1°. bepaalden leeftijd, terwijl zij in dienst der Maatschappij zijn, invalide worden;

mits in het eene en het andere geval, de dienstbetrekking zij geëindigd door opzegging overeenkomstig het Reglement Dienstvoorwaarden (S.S.) hetzij van de zijde der Maatschappij hetzij door den deelgenoot.

19. *a.* Onder invaliditeit wordt verstaan die ziels- en lichaamsgebreken, waardoor men voortdurend onbekwaam wordt om de werkzaamheden te verrichten, verbonden aan de dienstbetrekking.

b. Invaliditeit geeft geen aanspraak op pensioen wanneer zij het gevolg is van onzedelijk gedrag of wanneer zij opzettelijk is teweeggebracht.

20. De aanvrage om pensioen geschiedt schriftelijk en behoorlijk met redenen omkleed aan den Directeur-Generaal.

21. *a.* De Directeur-Generaal kan een deelgenoot, die invalide is bevonden, desniettegenstaande aanwijzen tot het vervullen eener andere dienstbetrekking bij de Maatschappij.

b. Hem zal — bij aanvaarding der hem aangewezen betrekking en wanneer de aan deze

verbonden bezoldiging in den zin van art. 10 lid *a*, geringer is dan die, waarover laatstelijk door hem werd bijgedragen — ten laste van het Pensioenfonds eene jaarlijksche uitkeering worden toegekend, gelijk aan het verschil tusschen het bedrag van laatstbedoelde en van eerstbedoelde bezoldiging.

c. Wanneer en zoolang de deelgenoot krachtens wettelijke bepalingen betreffende ongevallenverzekering boven zijne bezoldiging eene rente geniet ter zake van een ongeval hem in verband met de uitoefening van het bedrijf der Maatschappij overkomen, wordt voor de toepassing van het vorige lid de bezoldiging aan de nieuwe betrekking verbonden, geacht zooveel meer te bedragen als die rente beloopt.

d. De in lid *b* bedoelde jaarlijksche uitkeering kan hoogstens bedragen het pensioen, waarop betrokkene aanspraak zou hebben gehad.

e. Latere verhooging zijner bezoldiging brengt geene wijziging in het bedrag der uitkeering uit het Pensioenfonds.

f. De bij dit artikel bedoelde uitkeering(en) is (zijn) voor de toepassing van dit reglement en de „Voorschriften", bedoeld in art. 44, onder pensioen(en) te begrijpen.

22. De invalide, die met genot van eene uitkeering als bedoeld bij het vorige artikel en (of) van eene rente, toegekend ingevolge wettelijke bepalingen betreffende ongevallenverzekering — doch met vermindering van bezoldiging — in dienst blijft van de Maatschappij, draagt in het Fonds bij — behalve over zijne bezoldiging in de nieuwe betrekking — over het bedrag der hem toegekende uitkeering en (of) ongevalrente.

23. *a.* Behoudens het bepaalde bij lid *c* van dit artikel en bij lid *b* van art. 25 bedraagt het pensioen, dat zoowel bij vijf-en-zestig (65)-jarigen leeftijd als bij invaliditeit wordt toegekend, voor elk jaar, dat de (het) deelgenoot (lid) tot het Fonds heeft bijgedragen, alsmede voor elk jaar dat de (het) deelgenoot (lid) vóór 1 September 1873 tot het vaste personeel der Maatschappij heeft behoord, één zestigste gedeelte ($^1/_{60}$) van het gemiddeld bedrag der jaarlijksche bezoldiging, waarnaar gedurende de laatste vijf (5) jaren, waarin hij tot het Fonds heeft bijgedragen, zijne bijdrage berekend werd.

b. Het pensioen in het vorige lid bedoeld kan nooit meer bedragen dan twee derden ($^2/_3$) van het aldus berekend gemiddeld bedrag der jaarlijksche bezoldiging, noch meer dan vier duizend gulden (*f* 4000).

c. Wanneer en zoolang een pensioentrekkende krachtens wettelijke bepalingen betreffende ongevallenverzekering eene rente geniet ter zake van een ongeval hem in verband met de uitoefening van het bedrijf der Maatschappij overkomen, zal hij als pensioen ontvangen een bedrag berekend overeenkomstig het bepaalde bij lid *a* en *b* van dit artikel, doch met vervanging in lid *a* van de daar genoemde breuk van één zestigste ($^1/_{60}$) door één honderdste ($^1/_{100}$) en in lid *b* van twee derden ($^2/_3$) door veertig honderdsten ($^{40}/_{100}$), en van vier duizend gulden (*f* 4000) door twee duizend vierhonderd gulden (*f* 2400), met dien verstande echter dat over eenig tijdvak aan pensioen en rente te zamen nimmer minder zal worden genoten dan wanneer de pensioentrekkende uitsluitend pensioen genoot volgens lid *a* en *b* van dit artikel en niet meer dan de bezoldiging in den zin van art. 10.

24. Tot bestrijding van zegelkosten der uittreksels uit de registers van den Burgerlijken stand en andere bescheiden, die voor de toekenning en uitbetaling van pensioen moeten worden overgelegd, wordt het pensioen met twee gulden (*f* 2.—) verhoogd.

25. *a.* De invalide bedoeld bij art. 22 zal in het genot van pensioen treden, indien hij uit den dienst der Maatschappij wordt ontslagen, als wanneer de uitkeering bedoeld bij art. 21 vervalt.

b. Het toe te kennen pensioen wordt — bij ontslag, al dan niet op verzoek, wegens het bereikt hebben van den vijf en zestig (65)-jarigen leeftijd of wegens invaliditeit — volgens het bepaalde bij art. 23 berekend naar het gemiddeld bedrag van bezoldiging en uitkeering en (of) ongevalrente te zamen, waarnaar gedurende de laatste vijf (5) jaren, waarin hij tot het Fonds heeft bijgedragen, zijne bijdrage berekend werd.

c. Onverminderd het bepaalde bij art. 41, is bij ontslag, al dan niet op verzoek, om andere redenen dan leeftijd of invaliditeit, het ingevolge lid *a* van dit artikel toe te kennen pensioen gelijk aan dat hetwelk destijds zou zijn verleend, indien de deelgenoot wegens invaliditeit ontslagen ware met ingang van den dag, waarop in verband met het genot van uitkeering of ongevalrente, zijne bezoldiging werd verminderd.

26. *a.* Wanneer iemand onder het vaste personeel der Maatschappij is of wordt opgenomen, die daartoe vroeger reeds heeft behoord en bij zijn uittreden de door hem in het Fonds gestorte bijdragen niet heeft terug ontvangen, zal de tijd over welken hij vóór en nà zijne wederaanstelling tot het Fonds heeft bijgedra-

gen en (of) krachtens de vroegere of tegenwoordige bepalingen van dit artikel of van art. 13 geacht werd of wordt te hebben bijgedragen en (of) vóór 1 September 1873 tot het vaste personeel heeft behoord, voor de toepassing te zijner tijd van de artt. 18, 23, 36, 39 en 40 gelijkelijk worden in aanmerking genomen.

Bij de toepassing dezer bepaling zal in geen geval eenig tijdvak meer dan éénmaal in rekening worden gebracht.

Indien de wederaanstelling na den 1sten Mei 1899 geschiedt en den wederaangestelde daarbij eene hoogere vaste bezoldiging wordt toegekend dan hij laatstelijk vóór zijn uittreden genoot, moet hij wegens het meerdere bedrag zijner nieuwe bezoldiging afloopende korting, behoudens het bepaalde bij art. 14, op den bij art. 12 omschreven voet ondergaan.

b. Wanneer de wederaangestelde bij zijne wederopneming onder het vaste personeel, ouder is dan een en dertig (31) jaren, zal onverminderd het vorenbepaalde sub *a*, art. 13 op hem van toepassing zijn, met dien verstande echter dat, indien hij vóór zijne wederaanstelling reeds gedurende eenigen tijd boven den een en dertig (31) jarigen leeftijd heeft — of krachtens vroegere storting volgens art. 13 geacht wordt te hebben — bijgedragen tot het Fonds of tot het vaste personeel te hebben behoord, zulks voor de berekening der door hem bij de wederaanstelling te storten som, te zijnen bate door den Adviseur zal worden in aanmerking genomen.

c. De wederaangestelde kan, met afwijking van het vorenbepaalde, mits hij bij zijne wederaanstelling verklaart dit te verlangen, worden beschouwd alsof hij op dit tijdstip voor de eerste maal onder het vaste personeel wordt opgenomen. In dien zin zullen alsdan alle bepalingen van dit reglement ten aanzien van hem en (of) zijne betrekkingen worden toegepast. De tijd vóór zijne laatste aanstelling verstreken, komt dan voor de toepassing te zijner tijd van de artt. 18, 23, 36, 39 en 40 niet in aanmerking dan indien en voor zooveel hij daarop door storting bij zijne laatste aanstelling ingevolge art. 13 voor zich en zijne betrekkingen aanspraak verkrijgt.

d. Wederaangestelden en hunne nagelaten betrekkingen ontleenen eventueel aanspraken op pensioen of rente, òf aan art. 18 resp. 31, òf aan art. 39, òf aan art. 40, doch nimmer aan meer dan één dezer artikelen.

27. *a.* Het genot van pensioen treedt — behoudens het bepaalde sub *c* van dit artikel — in op den dag, waarop de dienstbetrekking eindigt.

b. De toekenning van het pensioen heeft niet plaats alvorens alle daartoe vereischte bescheiden door het Fonds zijn ontvangen.

c. Bij vertraagde inzending dezer bescheiden wordt het genot van pensioen verleend over een tijdvak van hoogstens één jaar, voorafgaande aan den dag, waarop alle bovenbedoelde bescheiden in het bezit van het Fonds zijn gekomen.

28. Indien gedurende vijf jaren de betaling van een termijn van pensioen niet wordt opgevraagd, wordt het recht op dien termijn verbeurd.

29. De pensioenen worden uitbetaald tot het einde van het vierendeel jaars, waarin zij ophouden door het Fonds verschuldigd te zijn.

30. De pensioenen zijn niet vatbaar voor vervreemding of voor overdracht aan derden onder welken titel ook.

HOOFDSTUK VI.

Pensioenen van nagelaten betrekkingen van de deelgenooten.

31. Onverminderd het bepaalde bij art. 39 lid *c* wordt een jaarlijksch pensioen toegekend aan de nagelaten betrekkingen van heri, die bij hun overlijden òf deelgenoot (lid) van het Fonds waren òf bij dit overlijden pensioen van het Fonds genoten òf daartoe gerechtigd waren.

32. *a.* Als nagelaten betrekkingen aan wie pensioen wordt verleend, worden behoudens het hierna bepaalde in dit artikel en in art. 33 beschouwd de weduwe of — bij ontstentenis van de weduwe — de wettige, gewettigde of wettelijk erkende natuurlijke kinderen beneden den leeftijd van achttien (18) jaren van den overledene.

b. De vrouw, die huwt met een deelgenoot van het Fonds, nadat hij den leeftijd van zestig (60) jaren heeft vervuld en de kinderen beneden den leeftijd van achttien (18) jaren uit zulk een huwelijk, zullen als nagelaten betrekkingen van dien deelgenoot slechts aanspraak hebben op pensioen, indien de deelgenoot jonger of niet meer dan twintig (20) jaren ouder is dan zijne echtgenoote.

Het pensioen bij de vorige zinsnede bedoeld, wordt berekend volgens art. 36, tenzij de deelgenoot meer dan tien (10) doch ten hoogste twintig (20) jaren ouder is dan de echtgenoote, in welk geval de in de vorige zinsnede genoemde nagelaten betrekkingen aanspraak zullen hebben op het hierna aangegeven deel van het volgens art. 36 berekende pensioen, t. w.:

1°. bij een leeftijdsverschil van meer dan tien (10) doch ten hoogste vijftien (15) jaren op vijf en zestig ten honderd (65 %);

2°. bij een leeftijdsverschil van meer dan vijftien (15) doch ten hoogste twintig (20) jaren op vijf en vijftig ten honderd (55 %).

Indien er echter onder de pensioengerechtigde kinderen zijn, die reeds vóór het aangaan van het huwelijk waarbij de vorenbedoelde beperking van toepassing is, behoorden tot de sub *a* genoemde betrekkingen van den (het) deelgenoot (lid), zal het aan de gezamenlijke nagelaten kinderen te verleenen pensioen worden bepaald op het volgens art. 36 te berekenen bedrag, en onverminderd worden genoten tot dat het jongste hunner den achttienjarigen leeftijd heeft bereikt.

c. Natuurlijke kinderen, gewettigd of erkend nadat het deelgenootschap (lidmaatschap) is geëindigd, zoomede de vrouw, die huwt met een voormalig(en) deelgenoot (lid) van het Fonds, en de kinderen, die geboren worden uit zulk een huwelijk, zullen als nagelaten betrekkingen van dien (dat) voormalig(en) deelgenoot (lid) geen aanspraak hebben op pensioen, behalve in het geval onder letter *d* voorzien.

d. De vrouw, die op of na 2 April 1897 gehuwd is of huwt met een voormalig(en) deelgenoot (lid) beneden den vijf en zestig (65) jarigen leeftijd, die (dat) tijdens zijn deelgenootschap (lidmaatschap) eene geldige aanwijzing van moeder of zuster voor het pensioen heeft gedaan en jonger of niet meer dan tien (10) jaren ouder is dan zijne echtgenoote, en de kinderen beneden den leeftijd van achttien (18) jaren die uit zulk een huwelijk geboren of daardoor gewettigd worden, kunnen als nagelaten betrekkingen aanspraak op pensioen doen gelden, mits evenbedoelde aanwijzing niet vóór het aangaan van het huwelijk nietig geworden zij.

33. *a.* Een deelgenoot van het Fonds, mits meerderjarig en den leeftijd van vijf en zestig (65) jaren niet overschreden hebbende, en ongehuwd of wel weduwnaar (weduwe) zijnde, zonder wettige, gewettigde of wettelijk erkende natuurlijke kinderen, kan zijne (hare) moeder — mits weduwe zijnde — of een zijner (harer) ongehuwde zusters, mits niet beneden den leeftijd van achttien (18) jaren en ouder of niet meer dan tien (10) jaren jonger dan hijzelf (zijzelve), voor het pensioen aanwijzen.

b. Gelijke bevoegdheid komt toe aan hen, die vóór 1 Januari 1908 behoorden tot de pensioengerechtigde voormalige leden van het Fonds.

c. De aanwijzing wordt nietig:

α. door het huwelijk van hem, door wien zij is gedaan;

β. ingeval, tijdens het deelgenootschap een of meer natuurlijke kinderen worden gewettigd of op wettige wijze worden erkend;

γ. door het huwelijk of het overlijden van de aangewezene.

d. Tijdens den duur van het deelgenootschap kan, telkens wanneer eene aanwijzing nietig is geworden — met inachtneming van het in dit artikel sub *a* bepaalde — opnieuw eene aanwijzing worden gedaan.

34. Het pensioen aan nagelaten betrekkingen wordt verleend:

1°. aan de weduwe tot aan haar overlijden of tot door haar een nieuw huwelijk wordt aangegaan; daarna gaat het pensioen over op de in art. 32 bedoelde kinderen zoolang zij den leeftijd van achttien jaren niet hebben bereikt;

2°. bij ontstentenis der weduwe aan de sub 1°. bedoelde kinderen;

3°. aan de moeder of de zuster, volgens de bepalingen van art. 33, tot aan haar huwelijk of overlijden.

35. De aanvrage om pensioen geschiedt door of namens de nagelaten betrekkingen en vergezeld van de noodige bewijsstukken schriftelijk aan den Directeur-Generaal.

36. *a.* Behoudens het bepaalde bij lid *c* en *d* van dit artikel bedraagt het pensioen aan nagelaten betrekkingen vijf honderdtwintigste deelen ($^{5}/_{120}$) van het gemiddeld bedrag der jaarlijksche bezoldiging waarnaar gedurende de laatste vijf (5) jaren waarin de (het) deelgenoot (lid) tot het Fonds heeft bijgedragen, zijne bijdrage berekend werd, vermeerderd met één honderdtwintigste deel ($^{1}/_{120}$) van dat gemiddeld bedrag voor elk jaar, dat de (het) deelgenoot (lid) tot het Fonds heeft bijgedragen, alsmede voor elk jaar dat de (het) deelgenoot (lid) vóór 1 September 1873 tot het vaste personeel der Maatschappij heeft behoord.

b. Het pensioen in het vorige lid bedoeld kan niet meer bedragen dan vijf en dertig honderdtwintigsten ($^{35}/_{120}$) van het aldus berekende gemiddeld bedrag der jaarlijksche bezoldiging; met dien verstande dat, indien dit pensioen minder dan duizend driehonderd en tachtig gulden (*f* 1380) bedraagt, terwijl volgens het vorige lid een grooter aantal jaren dan dertig (30) in rekening kan worden gebracht, het pensioen zal worden verhoogd met één honderdtwintigste ($^{1}/_{120}$) van voornoemd gemiddeld bedrag der bezoldiging voor elk jaar boven de dertig (30), tot ten hoogste vijf en veertig honderdtwintigsten ($^{45}/_{120}$) van dat bedrag en tot geen hooger bedrag dan duizend driehonderd en tachtig gulden (*f* 1380).

c. Onverminderd het bepaalde bij art. 41 is bij overlijden van een invalide als bedoeld

bij art. 22, na ontslag uit den dienst der Maatschappij om andere redenen dan leeftijd of invaliditeit, het aan de nagelaten betrekkingen toe te kennen pensioen gelijk aan dat hetwelk zou zijn verleend, indien de deelgenoot wegens invaliditeit ontslagen ware met ingang van den dag, waarop in verband met het genot van uitkeering of ongevalrente zijne bezoldiging werd verminderd.

d. Wanneer en zoolang de pensioentrekkende weduwe of moeder of een of meer der weezen van een deelgenoot of een voormalig(en) deelgenoot (lid) krachtens wettelijke bepalingen betreffende ongevallenverzekering eene rente geniet(en) ter zake van een ongeval laatstbedoelde in verband met de uitoefening van het bedrijf der Maatschappij overkomen, zal (zullen) de pensioentrekkende(n) als pensioen ontvangen een bedrag berekend overeenkomstig het bepaalde bij lid *a* en *b* van dit artikel, doch met vervanging in lid *a* van de daar genoemde breuken van vijf-honderdtwintigsten ($^5/_{120}$) en één honderdtwintigste ($^1/_{120}$) door vijf-tweehonderdsten ($^5/_{200}$) resp. één tweehonderdste ($^1/_{200}$) en in lid *b* van vijf en dertig honderdtwintigsten ($^{35}/_{120}$), één honderdtwintigste ($^1/_{120}$) en vijf en veertig honderdtwintigsten ($^{45}/_{120}$) door vijf en dertig tweehonderdsten ($^{35}/_{200}$), één tweehonderdste ($^1/_{200}$) en vijf en veertig tweehonderdsten ($^{45}/_{200}$), met dien verstande echter dat over eenig tijdvak aan pensioen en rente te zamen nimmer minder zal worden genoten dan wanneer de pensioentrekkende(n) uitsluitend pensioen genoot (genoten) volgens lid *a* en *b* van dit artikel.

e. Ingeval het belang van een of meer pensioengerechtigde kinderen van een overleden deelgenoot of voormalig(en) deelgenoot (lid) splitsing van het hun volgens dit artikel toekomende pensioen vordert, wordt ieder dier kinderen geacht aanspraak te hebben op een gelijk deel van dat pensioen.

f. Het pensioen wordt verhoogd met twee gulden (*f* 2), overeenkomstig het bepaalde in art. 24.

37. *a.* Het genot van het pensioen treedt — behoudens het bepaalde sub *c* van dit artikel — in op den dag van het overlijden van den deelgenoot of van den (het) voormalig(en) deelgenoot (lid).

b. Indien deze reeds pensioen genoot, treden de nagelaten betrekkingen in het genot van pensioen na afloop van den termijn, genoemd in art. 29.

c. Het bepaalde in art. 27 sub *b* en *c* is ook van toepassing op de pensioenen van nagelaten betrekkingen.

38. De artikelen 28, 29 en 30 zijn ook van toepassing op de pensioenen van nagelaten betrekkingen.

39. *a.* Zij die minstens gedurende tien (10) jaren tot het vaste personeel van de Maatschappij hebben behoord of die met inachtneming van de bepalingen van art. 13 of 26 moeten beschouwd worden als gedurende tien (10) jaren tot dat personeel te hebben behoord, kunnen — wanneer hunne dienstbetrekking tot de Maatschappij met ingang van of na 1 Januari 1912, doch vóór het bereiken van den vijf en zestig (65) jarigen leeftijd is beëindigd door opzegging overeenkomstig het Reglement Dienstvoorwaarden (S.S.) hetzij van de zijde der Maatschappij hetzij door den deelgenoot en zij op het tijdstip van hun ontslag deelgenooten van het Fonds waren — in afwijking van het bepaalde in art. 18 sub 1°, zoodra zij den leeftijd van vijf en zestig (65) jaren hebben bereikt, aanspraak op pensioen doen gelden, berekend overeenkomstig art. 23 van dit reglement.

b. De bepaling van het vorige lid geldt mede ten aanzien van voormalige leden van het Fonds, wanneer de dienstbetrekking vóór 1 Januari 1912 is beëindigd op de wijze daar aangegeven, behoudens dat de in den aanvang dier bepaling bedoelde termijn dan zal bedragen twintig (20) jaren.

c. De nagelaten betrekkingen, van de in de vorige zinsneden bedoelde personen, kunnen in afwijking van het bepaalde in art. 31, aanspraak op pensioen doen gelden, berekend overeenkomstig het bepaalde in art. 36 van dit reglement, hetzij die uit den dienst der Maatschappij getreden personen vóór den leeftijd van vijf en zestig (65) jaren overlijden, hetzij zij ingevolge het vorenbepaalde, pensioen genieten of daartoe gerechtigd zijn.

d. Zij, die hunne aanspraak op pensioen niet doen gelden binnen *zes* maanden na den dag, vanaf welken zij, krachtens dit artikel recht hebben op pensioen, verliezen, zoo voor zich als voor hunne nagelaten betrekkingen, elke aanspraak op pensioen uit dit artikel voortvloeiende.

40. *a.* Zij, die op of na 1 Januari 1903 zonder aanspraak op pensioen en zonder te vallen in de termen van art. 39, den dienst der Maatschappij hebben verlaten, kunnen, wanneer zij bij hun ontslag deelgenoot (lid) van het Fonds waren en vóór dat ontslag gedurende ten minste vijf (5) jaren tot het Fonds hebben bijgedragen of volgens art. 13 of 26 geacht moeten worden te hebben bijgedragen — behoudens het bepaalde sub *c* — zoodra zij den

leeftijd van vijf en zestig (65) jaren hebben bereikt, aanspraak doen gelden op eene jaarlijksche rente ten laste van het Fonds.

b. Behoudens het bepaalde sub *c*, kunnen bij overlijden van een voormalig(en) deelgenoot (lid) van het Fonds als in de vorige zinsnede bedoeld, hetzij vóór hetzij na het bereiken van den vijf en zestig (65) jarigen leeftijd, diens nagelaten betrekkingen aanspraak doen gelden op eene jaarlijksche rente ten laste van het Fonds.

c. Het genot eener rente, als sub *a* en *b* bedoeld, zal in geen geval intreden vóór 1 Januari 1908.

d. Voor de berekening der sub *a* en *b* bedoelde renten geldt hetgeen met betrekking tot de berekening van pensioenen is bepaald bij art. 23 onderscheidenlijk bij art. 36 behoudens het navolgende:

1°. in stede van één zestigste gedeelte ($^1/_{60}$) van het in art. 23 sub *a* aangegeven gemiddelde bedrag is voor elk daar bedoeld jaar in rekening te brengen één honderdste gedeelte ($^1/_{100}$) van dat bedrag;

2°. in stede van twee derden ($^2/_3$) van het in art. 23 sub *b* bedoelde gemiddelde bedrag is te stellen veertig honderdsten ($^{40}/_{100}$) van dat bedrag;

3°. in stede van vijf honderdtwintigste deelen ($^5/_{120}$) van het in art. 36 sub *a* aangegeven gemiddelde bedrag vermeerderd met één honderdtwintigste ($^1/_{120}$) van dat gemiddelde bedrag voor elk daar bedoeld jaar, is in rekening te brengen vijf tweehonderdste deelen ($^5/_{200}$) van dat bedrag vermeerderd met één tweehonderdste deel ($^1/_{200}$) daarvan voor elk jaar als daar bedoeld;

4°. in stede van vijf en dertig honderdtwintigsten ($^{35}/_{120}$), één honderdtwintigste ($^1/_{120}$) en vijf en veertig honderdtwintigsten ($^{45}/_{120}$) van het in art. 36 sub *b* bedoelde gemiddelde bedrag is te stellen vijf en dertig tweehonderdsten ($^{35}/_{200}$), één tweehonderdste ($^1/_{200}$) en vijf en veertig tweehonderdsten ($^{45}/_{200}$) van dat bedrag.

e. Art. 39, laatste lid, is toepasselijk met betrekking tot de aanspraak op rente krachtens dit artikel.

f. De bij dit artikel bedoelde rente(n) is (zijn), voor zoover zulks niet in strijd komt met de bepalingen van dit artikel, voor de toepassing van dit reglement en de „Voorschriften" bedoeld in art. 44 onder „pensioen(en)" te begrijpen.

41. *a.* Bij ontslag van een invalide als bedoeld bij art. 22, om andere redenen dan leeftijd of invaliditeit wordt voor de toepassing te zijner tijd van art. 39, onderscheidenlijk art. 40 — zoo ten aanzien van den (het) voormalig(en) deelgenoot (lid) als van zijn nagelaten betrekkingen — aangenomen, α dat hij slechts tot het vaste personeel der Maatschappij heeft behoord (tot het Fonds heeft bijgedragen) sedert den dag waarop in verband met het genot van uitkeering of ongevalrente, zijne bezoldiging werd verminderd; β. dat hij den dienst der Maatschappij heeft verlaten zonder aanspraak op pensioen.

b. Hetgeen den (het) voormalig(en) deelgenoot (lid) of zijne nagelaten betrekkingen uit hoofde van het vorig lid toekomt, wordt gevoegd bij het pensioen, waarop ingevolge art. 25 lid *c*, onderscheidenlijk art. 36 lid *c*, aanspraak bestaat, behoudens het bepaalde bij het volgende lid.

c. In het geheel kan ten laste van het Fonds niet meer genoten worden dan: ingeval art. 39 toepassing vindt, het bij art. 23, lid *b* onderscheidenlijk art. 36, lid *b* bepaalde maximum of wanneer en zoolang de pensioentrekkende(n) valt (vallen) in de termen van art. 23 lid *c* onderscheidenlijk art. 36 lid *d* het maximum volgens die bepalingen; ingeval art. 40 toepassing vindt, het daarbij bepaalde maximum verhoogd met één honderdvijfstigste ($^1/_{150}$) onderscheidenlijk één driehonderdste ($^1/_{300}$) voor elk jaar, dat bij de berekening van het pensioen ingevolge art. 25, lid *c* onderscheidenlijk art. 36, lid *c* in aanmerking komt. Deze verhooging wordt niet toegekend wanneer en zoolang de pensioentrekkende(n) valt (vallen) in de termen van art. 23 lid *c* of art. 36 lid *d*.

HOOFDSTUK VII.

Beheer van het Fonds.

42. Het beheer van het Fonds wordt gevoerd door den Directeur-Generaal. Deze vertegenwoordigt het Fonds in en buiten rechten en is bevoegd tot behandeling en beslissing van alle aangelegenheden, het Fonds betreffende, behoudens de bij dit reglement gemaakte beperkingen.

43. De administratie van het Fonds geschiedt voor rekening der Maatschappij en is opgedragen aan de Algemeene Comptabiliteit.

44. De bijzondere bepalingen omtrent de administratie van het Fonds, in het bijzonder betreffende de berekening en inning der bijdragen, de berekening en uitbetaling der pensioenen en uitkeeringen, alsmede de vereischte bescheiden voor het deelgenootschap en het doen gelden van aanspraken, worden opgenomen in de „Voorschriften tot uitvoering van het Reglement voor het Pensioenfonds".

45. Alle bescheiden, bevattende verbintenis of

kwijting, worden onderteekend door den Directeur-Generaal en door den Chef der Comptabiliteit of door hunne plaatsvervangers; alle overige bescheiden worden onderteekend door een van beiden of door hem, die hen vervangt.

46. *a.* De gelden van het Fonds mogen slechts worden belegd in soliede effecten, of op eerste hypotheek met dertig ten honderd (30 %) overwaarde; een en ander overeenkomstig bepalingen, door den Directeur-Generaal vast te stellen, en aan de goedkeuring van de Ministers van Waterstaat en van Financiën te onderwerpen.

b. De Directeur-Generaal heeft de bevoegdheid — wanneer onmiddellijke belegging der gelden minder raadzaam is — die gelden tijdelijk op prolongatie of tot een bedrag van ten hoogste twaalf millioen gulden (*f* 12,000,000) bij de Maatschappij tegen eene rente-vergoeding van ten minste drie en drie vierden ten honderd ($3^3/_4$ %) 's jaars in bewaring te geven.

47. De rekening en verantwoording wordt jaarlijks op ultimo December gesloten.

48. *a.* De Directeur-Generaal benoemt een deskundig Adviseur (geen ambtenaar van de Maatschappij), die hem ter zijde staat.

b. De Adviseur maakt telkens om de drie jaren een uitvoerig verslag van het Fonds.

c. De belooning van dien Adviseur en van de geneeskundigen, wier diensten door het Fonds noodig worden geacht, zijn ten laste van het Fonds.

49. *a.* Behoudens het bepaalde bij het volgende lid kan dit reglement door den Directeur-Generaal, met goedkeuring van den Minister van Waterstaat herzien en gewijzigd worden.

b. Wijzigingen van dit reglement, welke betrekking hebben op de bijdragen van het personeel of van de Maatschappij of de bedragen der pensioenen, treden niet in werking dan nadat daarop wettelijke goedkeuring is verkregen.

50. De deelgenooten of gewezen deelgenooten (leden) van het Fonds of hunne nagelaten betrekkingen doen afstand van elke vordering in rechten tegen het Fonds.

51. *a.* Wanneer een deelgenoot of gewezen deelgenoot (lid) van het Fonds of zijne nagelaten betrekkingen zich met eenige hen betreffende beslissing van den Directeur-Generaal niet kunnen vereenigen, dan zijn zij bevoegd hunne bezwaren daartegen te onderwerpen aan de uitspraak van drie scheidslieden, te benoemen als hierna wordt geregeld.

b. Zij moeten hun daartoe strekkend verlangen schriftelijk mededeelen aan den Directeur-Generaal binnen drie maanden, nadat de beslissing of beschikking aan hen is medegedeeld. Zij moeten daarbij tevens opgeven den naam van den persoon, dien zij als een der scheidslieden kiezen. Doen zij een en ander niet binnen dien tijd, zoo worden zij geacht met de beslissing genoegen te nemen en af te zien van hunne bevoegdheid om die beslissing aan de uitspraak van de scheidslieden te onderwerpen.

c. Nadat de kennisgeving der keuze van den eersten scheidsman, binnen den gestelden termijn, den Directeur-Generaal zal hebben bereikt, zal deze van zijne zijde aan de belanghebbenden binnen vier weken mededeeling doen van den persoon, dien hij als tweeden scheidsman kiest; de twee aldus gekozen scheidslieden benoemen den derde.

d. Indien de beide scheidslieden binnen den daarvoor door den Directeur-Generaal gestelden termijn niet tot overeenstemming kunnen geraken omtrent de keuze van den derden scheidsman, zal de derde worden benoemd door den Minister van Waterstaat.

e. De scheidslieden spreken tusschen partijen recht als goede mannen naar billijkheid; tegen hunne beslissing is geene voorziening toegelaten.

HOOFDSTUK VIII.

Bestemming van het Fonds ingeval van naasting of vervallen-verklaring krachtens de overeenkomst tusschen den Staat en de Maatschappij dd. 21 *Januari* 1890, *bekrachtigd bij de wet van* 22 *Juli* 1890 (Staatsblad n°. 134).

52. *a.* Ingeval van naasting of vervallenverklaring, als bedoeld bij de artt. 26, 27 en 29 van de Overeenkomst tusschen den Staat en de Maatschappij dd. 21 Januari 1890, bekrachtigd bij de wet van 22 Juli 1890, (*Staatsblad* n°. 134) gaat het Fonds, ingevolge het bepaalde onder 2°. van het (gewijzigde) art. 63 van voornoemde Overeenkomst, met al zijne bezittingen, rechten en verplichtingen over aan den Staat of aan de andere Onderneming, waarvan in genoemd art. 63 sprake is, in welk geval door den Staat zal worden zorg gedragen dat met de toekenning van de pensioenen wordt voortgegaan ten behoeve van het in zijnen (haren) dienst overgegane personeel, zoomede ten behoeve van hen, die vóór de overneming van het Fonds op de toekenning van een pensioen aanspraak hebben verkregen, zulks op den voet van dit reglement, zooals het zal luiden op het tijdstip der naasting of vervallenverklaring vorenbedoeld, behoudens

redactiewijzigingen als in het volgende lid bedoeld.

b. Bij naasting of vervallenverklaring zullen in dit reglement de redactiewijzigingen worden aangebracht, welke wegens den overgang aan den Staat of aan de bedoelde andere Onderneming noodig zijn te achten, in dien zin dat bijvoorbeeld overal, waar daartoe aanleiding bestaat, de woorden „de Maatschappij" en „de Directeur-Generaal" zullen worden vervangen.

HOOFDSTUK IX.

Verband met de „Reichsversicherungs-Ordnung".

53. *a.* Deelgenooten van het Fonds, die ingevolge Boek IV der Reichsversicherungs-Ordnung van 19 Juli 1911 of de daarvoor in de plaats tredende wettelijke regeling in Duitschland, verder aangeduid als de Duitsche Rijkswet, verzekeringsplichtig zijn, kunnen, hetzij hun aanspraak op de wettelijke invaliditeits- of leeftijdsrente ontstaat tegelijkertijd met, of wel vroeger of later dan hun aanspraak op het pensioen, bedoeld in art. 23 sub *a* van dit reglement, vorderen, dat dit pensioen met de hun toekomende wettelijke invaliditeits- of leeftijdsrente zal worden verrekend en wel in dier voege, dat hun pensioen wordt verminderd met het werkelijk bedrag van de hun uitbetaalde wettelijke invaliditeits- of leeftijdsrente, in welk geval de door een zoodanigen deelgenoot volgens de bepalingen der Duitsche Rijkswet ter zake van zijnen dienst bij de Maatschappij reeds betaalde en nog te betalen bijdragen, komen ten laste van het Fonds.

b. Behoudens na te vermelden inhouding, blijft de aanspraak op pensioen als bedoeld bij art. 31, van nagelaten betrekkingen van zoodanigen deelgenoot onverkort. Dit pensioen wordt berekend overeenkomstig art. 36 van dit reglement. Op het pensioen zal worden ingehouden zooveel als noodig is om aan het Fonds terug te betalen de, ter voldoening aan lid *a* van dit artikel door het Fonds voor den (het) betrokken deelgenoot (lid) betaalde bijdragen, met dien verstande dat niet meer zal worden ingehouden dan door de nagelaten betrekkingen ingevolge de Duitsche Rijkswet wegens eenmalige en (of) periodieke uitkeeringen is of wordt genoten. Inhouding als hier bedoeld heeft niet plaats op het pensioen, toegekend aan de kinderen van hem, die vóór 1 Januari 1912 de bij lid *c* bedoelde verklaring heeft afgelegd.

c. Het verlangen om het pensioen met de invaliditeits- of leeftijdsrente te verrekenen moet na 31 December 1911 schriftelijk door den deelgenoot aan den Directeur-Generaal worden kenbaar gemaakt, binnen drie maanden na den aanvang van het deelgenootschap van het Pensioenfonds.

d. Voor de deelgenooten, die niet binnen dien termijn het bedoelde verlangen schriftelijk te kennen geven, houdt met het verstrijken van dien termijn de hun bij deze bepaling toegekende bevoegdheid op.

54. Ingeval een deelgenoot (lid), die (dat) gebruik heeft gemaakt van de bij het eerste lid van art. 53 toegekende bevoegdheid, later komt te vallen in de termen van art. 39 of art. 40 zal op het (de) aan hem of zijne nagelaten betrekkingen ingevolge die bepalingen uit te betalen pensioen (rente) worden ingehouden, zooveel als noodig is om aan het Fonds terug te betalen, de ter voldoening aan het eerste lid van art. 53 voor hem betaalde bijdragen volgens de Duitsche Rijkswet met de renten daarvan berekend tegen vier ten honderd (4 %) 's jaars interest op interest.

HOOFDSTUK X.

Bepalingen van verschillenden aard.

55. *a.* Aan de deelgenooten die op 31 December 1880 lid van het Pensioenfonds waren en sedert dien datum onafgebroken lid (deelgenoot) zijn gebleven, zal nooit hooger doorloopende korting worden opgelegd dan drie ten honderd (3 %) over het bedrag hunner bezoldiging.

b. Voor hen, die op 31 December 1911 lid van het Fonds waren, zullen, behalve tot dekking van lasten, voortvloeiende uit eene (ook) voor hen geldende verbetering der pensioenregeling, de doorloopende en de afloopende kortingen niet hooger kunnen worden gesteld dan bij de artikelen 11 en 12 van dit reglement is bepaald.

56. De nagelaten betrekkingen van hen, die vóór 1 Januari 1881 zijn overleden, hebben geen aanspraak op pensioen.

57. *a.* Personen, die den dienst der Maatschappij hebben verlaten vóór 1 Januari 1892 en volgens de op den dag van hun ontslag geldende bepalingen geen aanspraak op pensioen hadden, hebben even als hunne nagelaten betrekkingen nimmer eenige aanspraak op pensioen.

b. De nagelaten betrekkingen van personen, die zijn overleden, vóór 1 Januari 1892 kunnen nimmer aanspraak op een hooger pensioen maken, dan waarop zij volgens de op den dag van dat overlijden geldende bepalingen recht hadden.

58. *a.* Met betrekking tot de pensioengerechtigdheid der vrouw, die gehuwd is met een voormalig(en) deelgenoot (lid) van het Fonds of met een deelgenoot (lid) van het Fonds, nadat hij den leeftijd van zestig (60) jaren heeft vervuld en van de kinderen uit zulk een huwelijk, zoomede met betrekking tot het eventueel aan zoodanige vrouw resp. kinderen toe te kennen pensioensbedrag, gelden, behoudens het bepaalde in art. 32, lid *d*, de bepalingen van het reglement, van kracht ten tijde van de voltrekking van het huwelijk.

b. Eene vóór 1 Januari 1908 met inachtneming van de destijds geldende bepalingen gedane aanwijzing van moeder of zuster voor het pensioen blijft van kracht totdat zij volgens die bepalingen nietig zou zijn geworden.

c. Heeft zoodanige aanwijzing nog kracht bij het overlijden van den aanwijzer, dan kunnen gewettigde of wettelijk erkende natuurlijke kinderen van dezen, als nagelaten betrekkingen geen aanspraak op pensioen doen gelden.

59. *a.* Het bij art. 10 in lid *a*, 1°. bepaalde betreffende verhooging van de bezoldiging wegens het genot van premie of overgeld bij stukwerk is op personeel, dat reeds vóór 1 Januari 1909 in het genot van de betrokken premiën of van bedoeld overgeld was, slechts toepasselijk, indien belanghebbende het verlangen daartoe schriftelijk heeft te kennen gegeven, en wel vóór 1 Januari 1912 aan de Commissie van Beheer, en op of na dien datum aan den Directeur-Generaal.

b. Ter zake der verhooging zijn alsdan de voorgeschreven kortingen verschuldigd sedert 1 Januari 1909.

c. Verhooging der bezoldiging overeenkomstig art. 10, lid *a*, 1°. wordt aan het in lid *a* van dit artikel bedoelde personeel op of na den 1en Juli 1909 slechts toegestaan na betaling in eens eener extra storting in het Fonds overeenkomstig het volgende lid.

d. Gestort wordt de som van:

α. het bedrag dat zoo wegens doorloopende korting als wegens bijdrage der Maatschappij door het Fonds sinds 1 Januari 1909 tot den dag der storting meer zou zijn ontvangen, indien het in lid *a* van dit artikel bedoelde verlangen door den (het) deelgenoot (lid) vóór den 1en Juli 1909 ware kenbaar gemaakt, onder bijberekening van vier ten honderd (4 %) 's jaars rente op rente en

β. een op denzelfden voet berekend bedrag wegens gemis van rente tengevolge van de latere betaling der afloopende korting terzake van de verhooging verschuldigd.

60. De invalide, bedoeld bij art. 22, wiens bezoldiging in verband met het genot van uitkeering of ongevalrente werd verminderd vóór 1 Januari 1909 blijft aan het Fonds bijdragen naar de destijds ter zake geldende bepalingen, tenzij hij vóór 1 April 1909 aan de Commissie van Beheer schriftelijk het verlangen te kennen heeft gegeven tot toepassing te zijnen aanzien van art. 22 van af eerstgenoemden datum of desverkiezend, vanaf den vroegsten datum na 31 Januari 1903, met ingang waarvan: òf sedert toekenning der uitkeering verhooging van bezoldiging werd verleend, òf in verband met de toegekende ongevalrente de bezoldiging werd verminderd.

61. *a.* De pensioenen, toegekend zoo aan voormalige leden als aan nagelaten betrekkingen met ingang van 1 September 1903 of een lateren datum vóór 1 Januari 1912, zullen worden herzien en vastgesteld overeenkomstig de op 1 Januari 1912 geldende bepalingen, waarbij echter uitsluitend in rekening komen de jaren, gedurende welke het betrokken lid krachtens de reglementaire bepalingen aan het Fonds heeft bijgedragen of volgens art. 13 of art. 26 geacht moet worden te hebben bijgedragen.

b. Het herziene pensioen is verschuldigd van den 1en Januari 1912 af. Het wordt toegekend onder voorwaarde, dat afstand worde gedaan van alle aanspraken op boven het pensioen ten laste der Maatschappij verleende toelagen, voor zoover de toelage de pensioensverhooging niet overtreft.

c. De Maatschappij betaalt aan het Fonds maandelijks terug de uit dit artikel voor het Fonds voortgevloeide hoogere kosten.

62. *a.* Indien aan den Directeur-Generaal het verlangen daartoe wordt te kennen gegeven, gelden ten aanzien van hen, die lid van het Fonds zijn op 31 December 1911, niet de bepaling van art. 14, lid *c*, en de bij de artt. 23, lid *b* en *c*, 36 lid *b* en *d*, 40 lid *d* 2°. en 4°. en 41 lid *c* gestelde maxima, zooals die met ingang van 1 Januari 1912 zijn gewijzigd, doch blijven te hunnen aanzien van kracht de bepaling dat korting verschuldigd is over de bezoldiging zonder beperking van het bedrag daarvan, zoomede de maxima zooals die zijn bepaald bij de artt. 24, lid *b* en *c*, 37 lid *b* en *d*, 40*bis* lid *d* 2°. en 4°., en 40*ter* lid *c* van het op 31 December 1911 geldende reglement.

b. Het hierbedoelde verlangen moet, op

straffe van nietigheid, door den betrokken deelgenoot schriftelijk ter kennis van den Directeur-Generaal zijn gebracht vóór den 1en Januari 1913.

63. *a.* Tot het vaste personeel der Maatschappij kunnen ten opzichte van het Pensioenfonds, gerekend worden te blijven behooren de personen, die bij de overname der exploitatie van de Staatsspoorwegen van Dordrecht naar Elst en van Vork naar Ressen—Bemmel, alsmede van Stavoren naar Leeuwarden en van den spoorweg Almelo—Salzbergen door de Hollandsche IJzeren Spoorwegmaatschappij uit den dienst der Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen in den dienst der Hollandsche IJzeren Spoorwegmaatschappij zijn overgegaan en tijdens dien overgang, leden van het Fonds waren.

b. Deze personen blijven alsdan leden (zijn deelgenooten) van het Fonds met al de rechten en verplichtingen aan dat deelgenootschap (lidmaatschap) verbonden, krachtens dit reglement, zooals het thans bestaat of later zal worden vastgesteld, met dien verstande dat ontslag uit — of het verlaten van — den dienst der Hollandsche IJzeren Spoorwegmaatschappij voor hen dezelfde gevolgen zal hebben, als welke het reglement bepaalt of zal bepalen voor ontslag uit — of het verlaten van — den dienst der Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen.

64. De bepalingen van dit reglement en met name de artt. 4, 11, 23, 36, 40 en 41 zullen worden herzien, indien en zoodra in Nederland eene wettelijke regeling van ouderdoms- en (of) invaliditeits-pensioenen tot stand komt en de Maatschappij en (of) haar vaste personeel in de kosten dier pensioenen zal hebben bij te dragen.

65. Dit herziene reglement treedt in werking op den 1sten Januari 1912.

AFSCHRIFT.

Tusschen

den Staat der Nederlanden, vertegenwoordigd door den Minister van Waterstaat en den Minister van Financiën, tot het aangaan van deze overeenkomst door de Koningin gemachtigd, *ter eenre*,

en

de Hollandsche IJzeren Spoorweg-Maatschappij, vertegenwoordigd door haren Raad van Administratie, tot het aangaan van deze overeenkomst door de Algemeene Vergadering van Aandeelhouders der Maatschappij gemachtigd, *ter andere zijde*,

is, behoudens bekrachtiging bij de wet, het navolgende overeengekomen:

Art. 1. In de overeenkomst, tusschen partijen gesloten onder dagteekening van 21 Januari 1890 en bekrachtigd bij de wet van 22 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 134), wordt, met ingang van 1 Januari 1912, artikel 63 gelezen als volgt:

„*Art.* 63. In geval van naasting of van vervallenverklaring zal de Staat:

1°. de belangen behartigen van het personeel der Maatschappij in dier voege, dat, hetzij de exploitatie aan den Staat of aan eene andere onderneming overga, aan het personeel der Maatschappij de gelegenheid zal worden gegeven om in dienst van den Staat of van die andere onderneming over te gaan op de dienstvoorwaarden, welke ten tijde van de in art. 26 bedoelde mededeeling, van de in art. 29 bedoelde opzegging of van de ter uitvoering van art. 27 uitgebrachte dagvaarding, voor ieder hunner zijn neergelegd in de door den Minister van Waterstaat goedgekeurde of vastgestelde reglementen, als bedoeld in art. 113*bis* van het Algemeen Reglement voor den Dienst op de Spoorwegen, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 27 October 1875 (*Staatsblad* n°. 183), zooals dit laatstelijk is gewijzigd bij Koninklijk besluit van 23 Februari 1909 (*Staatsblad* n°. 58) en in artikel II der Overgangsbepalingen van de wet van 13 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 193), met dien verstande dat zij zullen overgaan en gehandhaafd blijven in de door ieder hunner ten tijde van den overgang bij de Maatschappij bekleede of in eene, ook wat de bevorderingskans betreft, daarmede gelijkwaardige betrekking en dat zij niet vóór hun 65ste jaar anders dan om geldige redenen, als daar zijn die, welke bij de Maatschappij ontslag als straf, volgens de hierboven bedoelde dienstvoorwaarden, met inachtneming van de daarin vervatte waarborgen, ten gevolge konden hebben, alsmede wegens onbekwaamheid of wegens ziekten of lichaamsgebreken welke hen voor de verdere uitoefening van hunnen dienst ongeschikt maken, tegen hun wil kunnen worden ontslagen;

2°. het Pensioenfonds voor het personeel der Maatschappij met al zijne bezittingen, rechten en verplichtingen overnemen of door de onderneming, aan welke de exploitatie overgaat, doen overnemen, en zorg dragen, dat — ook al zou na die overneming het fonds niet of niet ongewijzigd worden bestendigd — met de toekenning van de pensioenen op den voet van het bij naasting of

vervallenverklaring geldende reglement voor het fonds wordt voortgegaan ten behoeve van het in zijnen (haren) dienst overgegane personeel, zoomede ten behoeve van hen, die vóór de overneming van het fonds op de toekenning van een pensioen aanspraak hebben verkregen. De bij naasting of vervallenverklaring reeds toegekende en de daarna nog toe te kennen pensioenen worden dan door den Staat gewaarborgd, voor zooveel zij overeenkomstig het reglement voor het fonds zijn of worden toegekend of wel vóór 1 Januari 1912 door de Maatschappij zijn toegekend en door het fonds aan de rechthebbenden verzekerd.

Ten aanzien van het personeel, dat van de sub 1°. bedoelde gelegenheid tot overgang gebruik maakt, zal voor de toepassing zoowel van de aldaar bedoelde dienstvoorwaarden als van het sub 2°. bedoelde reglement voor het Pensioenfonds worden aangenomen, dat door den overgang de dienstbetrekking, welke tusschen dat personeel en de Maatschappij bestond, niet eindigt, doch met den Staat of met de sub 1°. bedoelde andere onderneming wordt voortgezet.

De Staat zal, in geval van naasting of vervallenverklaring, het bedrag, hetwelk het Pensioenfonds eventueel van de Maatschappij te vorderen heeft, kunnen aanzuiveren uit de aan de Maatschappij alsdan toekomende vergoeding. De Maatschappij is aansprakelijk voor de overdracht, bij naasting of vervallenverklaring, aan den Staat van de waarden, waarin de aan den Staat overgaande gelden van het Pensioenfonds overeenkomstig het reglement van dat fonds zijn belegd, behalve voor zoover de bedoelde waarden aan de Nederlandsche Bank in bewaring of onderpand zijn gegeven en niet kunnen teruggenomen worden zonder goedkeuring van de Ministers van Waterstaat en van Financiën, alsook voor zoover de bewaring op andere wijze heeft plaats gehad volgens door de Ministers van Waterstaat en van Financiën gegeven voorschriften, in welk laatste geval de daardoor ontstane hoogere kosten van bewaring door den Staat worden gedragen."

2. De Maatschappij verbindt zich zorg te dragen:

1°. dat een gewijzigd reglement voor het Pensioenfonds voor haar personeel wordt ingevoerd, waarvan een afdruk aan deze overeenkomst is gehecht;

2°. dat de Raad van Administratie de in artikel 11 van het bovenbedoelde reglement vermelde stortingen zal bepalen (den Adviseur gehoord), volgens eene berekening, waarvan de grondslagen door de Ministers van Waterstaat en van Financiën zijn goedgekeurd;

3°. dat van de bevoegdheid, den Raad van Administratie gegeven bij artikel 40 van het bovenbedoelde reglement, wat betreft de bijdragen van het personeel en van de Maatschappij, gebruik zal worden gemaakt, voor zooveel dit door de Ministers van Waterstaat en van Financiën wordt verlangd, zoodra op grond van een onderzoek naar den toestand van het fonds, ingesteld hetzij door den in artikel 39 van genoemd reglement bedoelden Adviseur, hetzij door een van Regeeringswege aangewezen deskundige, of wel — bij verschil van meening tusschen de beide evenbedoelde deskundigen — door een door die beiden aan te wijzen derden deskundige, gebleken is, dat tot volledige dekking der op het fonds rustende lasten, de baten van het fonds niet meer voldoende zouden zijn.

Voor de toepassing van het onder 3°. bepaalde wordt ondersteld, dat:

a. op den 1sten Januari 1912 in het fonds is gestort het, volgens de bepalingen van het aan deze overeenkomst gehechte reglement, per 1 Januari 1912 berekende tekort;

b. met ingang van 1 Januari 1912 is ingevoerd eene blijvende verhooging van de bijdragen aan het fonds met 2.29 % van het gezamenlijke bedrag der bezoldigingen van de leden, waarover door dezen doorloopende korting wordt betaald;

en zijn mitsdien voor die toepassing onder „baten" te verstaan de werkelijke baten van het fonds (het kapitaal en de contante waarde van alle toekomstige bijdragen), vermeerderd met de naar een rentevoet van drie en drievierden ten honderd ($3^3/_4$ %) 's jaars berekende waarde van eene storting en eene verhooging van bijdragen, als onder *a* en *b* bedoeld.

De Staat is te allen tijde bevoegd een onderzoek naar den toestand van het Pensioenfonds door een van Regeeringswege aan te wijzen deskundige te doen instellen; de Maatschappij is in dat geval gehouden aan dien deskundige alle door dezen gewenschte inlichtingen te verstrekken.

3. De Maatschappij verbindt zich zorg te dragen, dat binnen vijf jaren na de dagteekening van deze overeenkomst aan de wettelijke goedkeuring, bedoeld bij art. 40, 2de lid, van het aan deze overeenkomst gehechte reglement voor het Pensioenfonds voor haar personeel, zal kunnen worden onderworpen een voorstel tot herziening van bedoeld reglement, voor zooveel betreft de daarin vervatte regeling der

pensioenen van nagelaten betrekkingen van de deelgenooten, en de aanwijzing van de middelen tot dekking van de uit die herziening voor het fonds voortvloeiende hoogere lasten, met dien verstande dat voor die dekking van de deelgenooten van het fonds, boven de volgens het aan deze overeenkomst gehechte reglement door hen verschuldigde bijdragen, zal worden gevorderd eene verhooging van de doorloopende korting met ten hoogste één ten honderd, en eene afloopende korting over het deel der aanvangsjaarwedden van nieuwe deelgenooten, hetwelk een nader vast te stellen bedrag overtreft.

4. De Staat verbindt zich mede te werken tot eene herziening van de bij deze overeenkomst vastgestelde pensioenregeling van het personeel der Maatschappij, voor het geval dat eene algemeene wettelijke regeling van ouderdoms- en/of invaliditeitspensioenen tot stand komt, en daarbij aan de Maatschappij of/en aan haar vast personeel nieuwe lasten worden opgelegd.

Aldus in tweevoud overeengekomen te 's Gravenhage, / Amsterdam, den 10 Februari 1912.

De Minister van Waterstaat,
(*get.*) L. H. W. REGOUT.
De Minister van Financiën,
(*get.*) KOLKMAN.
De Hollandsche IJzeren Spoorweg-Maatschappij,
De Raad van Administratie,
(*get.*) W. F. v. D. WIJCK,
Voorzitter.
(*get.*) R. v. ITERSON.
Voor eensluidend afschrift,
De Secretaris-Generaal van het Departement van Waterstaat,
(*get.*) SALVERDA DE GRAVE.

BIJLAGE.

REGLEMENT

VOOR HET PENSIOENFONDS VOOR HET PERSONEEL DER HOLLANDSCHE IJZEREN SPOORWEG MAATSCHAPPIJ.

HOOFDSTUK I.

Doel en vorming van het Fonds.

Art. 1. Het *Pensioenfonds voor het personeel der Hollandsche IJzeren Spoorweg Maatschappij*, opgericht den 1sten Januari 1845 en gevestigd te Amsterdam, strekt:

a. tot het verleenen van pensioen aan de deelgenooten en aan hunne weduwen en weezen, onder de voorwaarden en naar de regelen, bij dit reglement vastgesteld;

b. tot het verzekeren aan de rechthebbenden of aan de Hollandsche IJzeren Spoorweg Maatschappij van alle, door deze laatste toegekende, pensioenen en het uitbetalen daarvan.

2. De inkomsten van het Fonds bestaan uit:

1°. de bijdragen der deelgenooten;

2°. de bijdragen der Maatschappij;

3°. de renten van de waarden, eigendom van het Fonds;

4°. de sommen, betaald voor den aankoop van door de Maatschappij toegekende pensioenen, en

5°. giften of onvoorziene opbrengsten.

HOOFDSTUK II.

Verhouding van de Maatschappij tot het Fonds.

3. De Maatschappij verzekert de bij dit reglement toegekende pensioenen aan hen, die daarop volgens de bepalingen van dit reglement aanspraak hebben.

4. De jaarlijksche bijdrage der Maatschappij bedraagt vier ten honderd (4 %) van het bedrag der gezamenlijke bezoldigingen, waarover de deelgenooten van het Fonds in het afgeloopen jaar doorloopende korting hebben betaald.

HOOFDSTUK III.

Deelgenootschap van het Fonds.

5. Deelgenooten van het Fonds zijn:

1°. zij, die op 31 December 1911 als zoodanig bekend staan;

2°. zij, op wie een door den Minister van Waterstaat goedgekeurd of vastgesteld reglement, houdende dienstvoorwaarden voor personeel der Maatschappij van toepassing is, met uitzondering van:

a. hen, die slechts voor een bepaalden termijn of een bepaald werk in dienst der Maatschappij zijn;

b. hen, die vroeger in dienst waren van de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen of van de Nederlandsche Centraal Spoorweg Maatschappij en bij den overgang in dienst der Hollandsche IJzeren Spoorweg Maatschappij leden van de pensioenfondsen van een der beide eerstgenoemde Maatschappijen gebleven zijn;

c. hen, die vroeger in dienst waren van de Nederlandsche Rhijn-Spoorweg-Maatschappij, voor zoover te hunnen behoeve door de Hollandsche IJzeren Spoorweg Maatschappij jaarlijks gereserveerd wordt een bedrag van vijf ten honderd van het door hen bij den overgang in dienst der Maatschappij genoten salaris, om hun met de daaruit voortspruitende renten te worden uitgekeerd in de gevallen en op de wijze, als is vastgesteld bij het Reglement voor

het Ondersteuningsfonds voor het dienstpersoneel bij de Nederlandsche Rhijn-Spoorweg-Maatschappij, vastgesteld bij besluit der Directie van 13 April 1865 en gewijzigd bij besluiten van 21 November 1871, 18 Februari 1875 en 28 September 1880;

d. hen, die vóór het in werking treden van dit reglement afstand gedaan hebben van alle aanspraken op pensioen, die zij zelven of hunne weduwen en weezen tegen de Maatschappij mochten kunnen doen gelden of vrijgesteld waren van een, naar de destijds geldende bepalingen voor hen verplicht, deelgenootschap van het Fonds.

6. Elk deelgenoot ontvangt een bewijs van deelgenootschap.

HOOFDSTUK IV.

Bijdragen der deelgenooten.

7. De bijdragen der deelgenooten worden op hunne bezoldiging ingehouden en bestaan in:

a. eene doorloopende korting;

b. eene afloopende korting, telkens wanneer hunne bezoldiging verhoogd wordt.

8. (1) De bezoldiging, waarnaar de bijdrage der Maatschappij zoomede de kortingen berekend worden, is de bezoldiging in geld door de Maatschappij voor het vervullen der dienstbetrekking toegekend.

(2) Onder bezoldiging wordt mede begrepen de rente, welke krachtens wettelijke bepalingen betreffende ongevallenverzekering genoten wordt ter zake van een ongeval, in verband met de uitoefening van het bedrijf der Maatschappij.

9. De doorloopende korting bedraagt vier ten honderd (4 %) der bezoldiging.

10. De afloopende korting bedraagt voor:

1°. mannelijke deelgenooten:

het bedrag der verhooging, met inachtneming van artikel 12, en wel gelijkmatig verdeeld over *vier* jaren;

2°. vrouwelijke deelgenooten:

één vierde gedeelte der verhooging, met inachtneming van artikel 12, en wel gelijkmatig verdeeld over één jaar.

11. (1) Indien iemand ouder dan een en dertig jaar deelgenoot van het Fonds wordt, moet hij binnen ééne maand een bedrag in het Fonds storten, te bepalen door den Raad van Administratie der Maatschappij, den adviseur gehoord.

(2) Hij, die in het Fonds heeft gestort, òf het in het eerste lid van dit artikel bedoeld bedrag, òf dat, verschuldigd volgens de bepalingen, vóór 1 Januari 1910 geldende bij opneming in het Fonds op meer dan vier en dertig jarigen leeftijd, wordt voor toepassing te zijner tijd van de artikelen 16, 18, 19, 25, 27 en 29 beschouwd alsof hij sedert den een en dertig jarigen, onderscheidenlijk den vier en dertig jarigen, leeftijd onafgebroken tot het Fonds had bijgedragen en de hem bij zijne indiensttreding toegekende bezoldiging sinds dat tijdstip steeds had genoten.

12. (1) Deelgenooten, wier bezoldiging drie honderd gulden per jaar of minder bedraagt, zijn geene afloopende korting verschuldigd.

(2) Bij verhooging hunner bezoldiging boven drie honderd gulden per jaar, wordt de afloopende korting berekend over het bedrag, waarmede de verhoogde bezoldiging drie honderd gulden per jaar overschrijdt.

13. Bij achtereenvolgende verlaging en verhooging van bezoldiging geldt als regel, dat over eene verhooging, waarvan de afloopende korting reeds gestort is, niet ten tweeden male afloopende korting berekend wordt.

14. Indien een ambtenaar in den zin van een reglement, als bedoeld in art. 5, onder 2°., deelgenoot van het Fonds wordt met eene bezoldiging, hooger dan het voor zijne betrekking vastgestelde minimum, zonder dat door hem volgens de bepalingen van artikel 11 wordt gestort of afloopende korting wordt ondergaan, zal het verschil tusschen zijn bezoldiging en bedoeld minimum beschouwd worden als eene verhooging van bezoldiging, hem bij den aanvang van zijn deelgenootschap toegekend. Van het bedrag boven het minimum is dan afloopende korting op den bij artikel 10 omschreven voet verschuldigd.

15. De in het Fonds gestorte bijdragen worden in geen geval teruggegeven.

HOOFDSTUK V.

Pensioenen van de deelgenooten.

16. Onverminderd het bepaalde bij artikel 19, eerste lid, wordt aan de deelgenooten, die op het tijdstip, waarop zij den dienst der Maatschappij verlaten, ten minste over tien jaren tot het Fonds hebben bijgedragen, een jaarlijksch pensioen toegekend:

1°. ingeval zij in dienst der Maatschappij den leeftijd van vijf en zestig jaren hebben bereikt;

2°. ingeval zij vóór den onder 1°. bepaalden leeftijd, terwijl zij in dienst der Maatschappij zijn, invalide worden;

mits in het eene en het andere geval, de dienstbetrekking zij geëindigd door opzegging overeenkomstig een reglement, als bedoeld in artikel 5, onder 2°., hetzij van de zijde der Maatschappij, hetzij door den deelgenoot.

17. (1) Onder invaliditeit wordt verstaan

die ziels- en lichaamsgebreken, waardoor men voortdurend onbekwaam wordt om de werkzaamheden te verrichten, verbonden aan de dienstbetrekking.

(2) Invaliditeit geeft geen aanspraak op pensioen, wanneer zij het gevolg is van onzedelijk gedrag, of wanneer zij opzettelijk is teweeggebracht.

18. (1) Behoudens het bepaalde bij het derde lid van dit artikel bedraagt het pensioen, dat zoowel bij vijf en zestig jarigen leeftijd als bij invaliditeit wordt toegekend, voor elk jaar, waarover de deelgenoot tot het Fonds heeft bijgedragen of geacht wordt te hebben bijgedragen, een zestigste gedeelte van het gemiddeld bedrag der jaarlijksche bezoldiging, waarnaar gedurende de laatste vijf jaren, waarover hij tot het Fonds heeft bijgedragen, zijne bijdrage berekend werd.

(2) Het pensioen, in het vorige lid bedoeld, kan nooit meer bedragen dan twee derden van het aldus berekend gemiddeld bedrag der jaarlijksche bezoldiging, noch meer dan vier duizend gulden.

(3) Wanneer en zoolang een pensioentrekkende krachtens wettelijke bepalingen betreffende ongevallenverzekering eene rente geniet ter zake van een ongeval, hem in verband met de uitoefening van het bedrijf der Maatschappij overkomen, zal hij als pensioen ontvangen een bedrag, berekend overeenkomstig het bepaalde bij de beide voorafgaande leden van dit artikel, doch met vervanging in het eerste lid van de daargenoemde breuk van één zestigste door één honderdste en in het tweede lid van twee derden door veertig honderdsten en van vier duizend gulden door twee duizend vier honderd gulden, met dien verstande echter dat over eenig tijdvak aan pensioen en rente te zamen nimmer minder zal worden genoten dan wanneer de pensioentrekkende uitsluitend pensioen genoot volgens de beide voorafgaande leden van dit artikel, en niet meer dan de bezoldiging in den zin van artikel 8.

19. (1) Zij, die ten minste gedurende tien jaren tot het Fonds hebben bijgedragen, kunnen wanneer hunne dienstbetrekking tot de Maatschappij vóór het bereiken van den vijf en zestig jarigen leeftijd is beëindigd door opzegging overeenkomstig een reglement, als bedoeld in artikel 5, onder 2°., hetzij van de zijde der Maatschappij hetzij door den deelgenoot — in afwijking van het bepaalde in artikel 16, onder 1°., zoodra zij den leeftijd van vijf en zestig jaren hebben bereikt, aanspraak op pensioen doen gelden, berekend overeenkomstig artikel 18 van dit reglement.

(2) Zij, die hunne aanspraak op pensioen niet doen gelden binnen *zes* maanden na den dag, van welken af zij krachtens dit artikel recht hebben op pensioen, verliezen zoo voor zich als voor hunne weduwe en weezen elke aanspraak op pensioen.

20. Ter bestrijding van zegelkosten der uittreksels uit de registers van den Burgerlijken Stand en andere bescheiden, die voor de toekenning en uitbetaling van pensioen moeten worden overgelegd, wordt het pensioen met twee gulden verhoogd.

21. (1) Het pensioen, bedoeld in artikel 16, gaat — behoudens het hierna in het derde lid bepaalde — in op den dag, waarop de dienstbetrekking eindigt, dat, bedoeld in artikel 19, op den dag, waarop de leeftijd van vijf en zestig jaren bereikt is.

(2) De toekenning van het pensioen heeft niet plaats alvorens alle daartoe vereischte bescheiden door het Fonds zijn ontvangen.

(3) Bij vertraagde inzending dezer bescheiden wordt het genot van pensioen verleend over een tijdvak van ten hoogste één jaar, voorafgaande aan den dag, waarop alle bovenbedoelde bescheiden in het bezit van het Fonds zijn gekomen.

22. Indien gedurende vijf jaren de betaling van een termijn van pensioen niet wordt opgevraagd, is het recht op dien termijn vervallen.

23. Een pensioen wordt uitbetaald tot het einde van het vierendeel jaars, waarin de pensioentrekkende overlijdt.

24. De pensioenen zijn niet vatbaar voor vervreemding of voor overdracht aan derden, onder welken titel ook.

HOOFDSTUK VI.

Pensioenen van weduwen en weezen van de deelgenooten.

25. Onverminderd het bepaalde bij artikel 29 wordt een jaarlijksch pensioen toegekend aan de weduwen van hen, die bij hun overlijden:

òf deelgenoot van het Fonds waren en ten minste over tien jaren tot het Fonds hebben bijgedragen,

òf bij dat overlijden pensioen van het Fonds genoten of daartoe gerechtigd waren,

indien het huwelijk ten minste drie jaren vóór dat overlijden voltrokken is en de man bij het sluiten van het huwelijk zijn zestigste levensjaar nog niet ingetreden was.

26. (1) Behoudens het bepaalde bij het tweede lid van dit artikel en bij art. 30, bedraagt het weduwe-pensioen:

a. de helft van het pensioen van den man,

berekend overeenkomstig het eerste en het tweede lid van artikel 18, indien of zoodra geen of slechts één kind van dien man weezenpensioen ontvangt;

b. drie achtsten van het pensioen van den man, berekend overeenkomstig het eerste en het tweede lid van artikel 18, indien, of zoodra, en zoolang slechts twee kinderen van dien man weezenpensioen ontvangen;

c. een vierde gedeelte van het pensioen van den man, berekend overeenkomstig het eerste en het tweede lid van artikel 18, indien, of zoodra, en zoolang drie of meer kinderen van dien man weezenpensioen ontvangen.

(2) Wanneer en zoolang een pensioentrekkende weduwe krachtens wettelijke bepalingen betreffende ongevallenverzekering eene rente geniet ter zake van een ongeval, haren man in verband met de uitoefening van het bedrijf der Maatschappij overkomen, zal zij als pensioen ontvangen een bedrag, berekend overeenkomstig het bepaalde bij het vorige lid, doch uitgaande van eene berekening van het pensioen van den man overeenkomstig het derde lid van art. 18, met dien verstande echter dat over eenig tijdvak aan pensioen en rente te zamen nimmer minder zal worden genoten dan wanneer de pensioentrekkende uitsluitend pensioen genoot volgens het eerste lid van dit artikel.

27. Onverminderd het bepaalde bij artikel 29 wordt een jaarlijksch pensioen toegekend aan de weezen van hen, die bij hun overlijden:

òf deelgenoot van het Fonds waren en ten minste over tien jaren tot het Fonds hebben bijgedragen,

òf bij dat overlijden pensioen van het Fonds genoten of daartoe gerechtigd waren,

indien het huwelijk, waaruit die weezen geboren zijn, ten minste drie jaren vóór dat overlijden voltrokken is en de man bij het sluiten van het huwelijk zijn zestigste levensjaar nog niet ingetreden was.

28. (1) Behoudens het bepaalde bij het tweede lid van dit artikel en bij art. 30, bedraagt het weezenpensioen:

a. indien en zoolang meer dan drie kinderen van denzelfden man pensioengerechtigd zijn, voor hen gezamenlijk drie-achtsten van het pensioen van dien man, berekend overeenkomstig het eerste en het tweede lid van artikel 18;

b. indien of zoodra drie of minder kinderen van denzelfden man pensioengerechtigd zijn, voor ieder hunner één achtste gedeelte van het pensioen van dien man, berekend overeenkomstig het eerste en het tweede lid van artikel 18.

(2) Wanneer en zoolang pensioentrekkende weezen krachtens wettelijke bepalingen betreffende ongevallenverzekering eene rente genieten ter zake van een ongeval, hunnen vader in verband met de uitoefening van het bedrijf der Maatschappij overkomen, zullen zij als pensioen ontvangen een bedrag, berekend overeenkomstig het bepaalde bij het vorige lid, doch uitgaande van eene berekening van het pensioen van den man overeenkomstig het derde lid van art. 18, met dien verstande echter dat over eenig tijdvak aan pensioen en rente te zamen nimmer minder zal worden genoten dan wanneer de pensioentrekkenden uitsluitend pensioen genoten volgens het eerste lid van dit artikel.

29. (1) De weduwen en weezen van de, in artikel 19 bedoelde, personen kunnen in afwijking van het bepaalde in de artikelen 25 en 27 aanspraak op pensioen doen gelden, berekend overeenkomstig het bepaalde in de artikelen 26 en 28,

hetzij de vorenbedoelde personen vóór den leeftijd van vijf-en-zestig jaren overlijden,

hetzij zij ingevolge het in artikel 19 bepaalde pensioen genoten of daartoe gerechtigd waren,

indien het huwelijk, waardoor de weduwen aan de meerbedoelde personen verbonden waren of waaruit de weezen geboren zijn, ten minste drie jaren vóór het overlijden dier personen voltrokken is en deze bij het sluiten van het huwelijk hun zestigste levensjaar nog niet ingetreden waren.

(2) Zij, die hunne aanspraak op pensioen niet doen gelden binnen zes maanden na den dag, van welken af zij krachtens dit artikel recht hebben op pensioen, verliezen daarop elke aanspraak.

30. Indien vijf-achtsten van het pensioen van den man, berekend overeenkomstig het eerste en het tweede lid van artikel 18, meer bedraagt dan *f* 1380, worden, zoolang zoowel zijn weduwe als zijn weezen aanspraak op pensioen kunnen doen gelden, de weduwe- en weezenpensioenen met een zelfde percentage zoodanig verminderd — doch in geen geval verder dan tot *f* 1380 —, dat zij te zamen de helft van het pensioen van den man, berekend als voorzegd, niet overschrijden.

31. De bepaling van artikel 20 is ook van toepassing op de weduwe- en de weezenpensioenen.

32. (1) Behoudens het hierna in het tweede lid bepaalde gaan de weduwe- en de weezenpensioenen in:

a. indien de echtgenoot en vader pensioen

volgens dit reglement genoot, na afloop van den termijn, genoemd in artikel 23;

b. indien de echtgenoot en vader op het tijdstip van zijn overlijden nog in dienst der Maatschappij was, op den dag, volgende op den laatste, waarover de Maatschappij de bezoldiging van den overledene betaalt;

c. indien de echtgenoot en vader behoorde tot de in artikel 19 bedoelde personen en geen pensioen volgens dit reglement genoot, op den dag, volgende op dien van zijn overlijden.

(2) Het bepaalde in het tweede en het derde lid van artikel 21 is ook van toepassing op de weduwe- en weezenpensioenen.

33. Een weduwe-pensioen wordt verleend tot den dag, waarop de weduwe een nieuw huwelijk aangaat of overlijdt, een weezenpensioen tot dien, waarop de wees den leeftijd van achttien jaar bereikt, huwt of overlijdt.

34. De artikelen 22, 23 en 24 zijn ook van toepassing op de weduwe- en weezen-pensioenen.

HOOFDSTUK VII.

Beheer van het Fonds.

35. (1) Het Beheer van het Fonds wordt gevoerd door den Raad van Administratie der Maatschappij.

(2) Deze vertegenwoordigt het Fonds in en buiten rechten en is bevoegd tot behandeling en beslissing van alle aangelegenheden, het Fonds betreffende, behoudens de bij dit reglement gemaakte beperkingen.

(3) Pensioenactes en andere, het Fonds verbindende, stukken vereischen de onderteekening van twee leden van voorzegden Raad van Administratie.

36. De administratie van het Fonds geschiedt door en voor rekening van de Maatschappij.

37. (1) De gelden van het Fonds mogen slechts worden belegd in soliede effecten of op eerste hypotheek, met dertig ten honderd overwaarde, een en ander overeenkomstig bepalingen, door den Raad van Administratie vast te stellen en aan de goedkeuring van de Ministers van Waterstaat en van Financiën te onderwerpen.

(2) Nochtans zullen de gelden ook op prolongatie uitgezet en, tot een bedrag van ten hoogste vijftien millioen gulden en tegen een rentevergoeding van drie en drie-vierden ten honderd ($3^3/_4$ %) 's jaars, aan de Maatschappij in deposito gegeven mogen worden.

38. De boeken van het Fonds worden jaarlijks op 31 December afgesloten.

39. (1) Aan het Fonds wordt een deskundig adviseur (geen ambtenaar van de Maatschappij) verbonden, die den Raad van Administratie ter zijde staat.

(2) De adviseur maakt telkens om de drie jaren een uitvoerig verslag van het Fonds.

(3) De belooning van dien adviseur en van de geneeskundigen, wier diensten door het Fonds noodig worden geacht, komen ten laste van het Fonds.

40. (1) Behoudens het bepaalde bij het volgende lid kan dit reglement door den Raad van Administratie met goedkeuring van den Minister van Waterstaat herzien en gewijzigd worden.

(2) Wijzigingen, welke betrekking hebben op de bijdragen van het personeel of van de Maatschappij of de bedragen der pensioenen, treden niet in werking dan nadat daarop wettelijke goedkeuring is verkregen.

41. De deelgenooten of gewezen deelgenooten van het Fonds en hunne weduwen en weezen doen afstand van elke vordering in rechten tegen het Fonds.

42. (1) Wanneer een deelgenoot of gewezen deelgenoot van het Fonds of zijne weduwe of weezen zich met eenige, hen betreffende, beslissing van den Raad van Administratie niet kunnen vereenigen, dan zijn zij bevoegd hunne bezwaren daartegen te onderwerpen aan de uitspraak van drie scheidslieden, te benoemen als hierna wordt geregeld.

(2) Zij moeten hun daartoe strekkend verlangen schriftelijk mededeelen aan den Raad van Administratie binnen drie maanden, nadat de beslissing of beschikking aan hen is medegedeeld. Zij moeten daarbij tevens opgeven den naam van den persoon, dien zij als een der scheidslieden kiezen. Doen zij een en ander niet binnen dien tijd, zoo worden zij geacht met de beslissing genoegen te nemen en af te zien van hunne bevoegdheid om die beslissing aan de uitspraak van de scheidslieden te onderwerpen.

(3) Nadat de kennisgeving der keuze van den eersten scheidsman, binnen den gestelden termijn, den Raad van Administratie zal hebben bereikt, zal deze van zijne zijde aan de belanghebbenden binnen vier weken mededeeling doen van den persoon, dien de Raad als tweeden scheidsman kiest; de twee aldus gekozen scheidslieden benoemen den derde.

(4) Indien de beide scheidslieden binnen den daarvoor door den Raad van Administratie gestelden termijn niet tot overeenstemming kunnen geraken omtrent de keuze van den derden scheidsman, zal de derde worden benoemd door den Minister van Waterstaat.

(5) De scheidslieden spreken tusschen partijen recht als goede mannen naar billijkheid; tegen hunne beslissing is geene voorziening toegelaten.

HOOFDSTUK VIII.

Bestemming van het Fonds ingeval van naasting of vervallenverklaring krachtens de overeenkomst tusschen den Staat en de Maatschappij dd. 21 Januari 1890, bekrachtigd bij de wet van 22 Juli 1890 (Staatsblad nº. 134).

43. (1) Ingeval van naasting of vervallenverklaring, als bedoeld bij de artikelen 26, 27 en 29 van de overeenkomst tusschen den Staat en de Maatschappij dd. 21 Januari 1890, bekrachtigd bij de wet van 22 Juli 1890 (*Staatsblad* nº. 134) gaat het Fonds, ingevolge het bepaalde onder 2º van het (gewijzigde) artikel 63 van voornoemde overeenkomst, met al zijne bezittingen, rechten en verplichtingen over aan den Staat of aan de andere onderneming, waarvan in genoemd artikel 63 sprake is, in welk geval door den Staat zal worden zorg gedragen, dat — ook al zou na dien overgang het fonds niet of niet ongewijzigd worden bestendigd — met de toekenning van de pensioenen wordt voortgegaan ten behoeve van het in zijnen (haren) dienst overgegane personeel, zoomede ten behoeve van hen, die vóór de overneming van het Fonds op de toekenning van een pensioen aanspraak hebben verkregen, zulks op den voet van dit reglement, zooals het zal luiden op het tijdstip der naasting of vervallenverklaring vorenbedoeld, behoudens redactiewijzigingen als in het volgende lid bedoeld.

(2) Bij naasting of vervallenverklaring zullen in dit reglement de redactiewijzigingen worden aangebracht, welke wegens den overgang aan den Staat of aan de bedoelde andere onderneming noodig zijn te achten, in dien zin dat bijvoorbeeld overal, waar daartoe aanleiding bestaat, de woorden „de Maatschappij" en „de Raad van Administratie" zullen worden vervangen.

HOOFDSTUK IX.

Bepalingen van verschillenden aard.

44. (1) Boven de in artikel 4 genoemde jaarlijksche bijdrage wordt door de Maatschappij in het Fonds gestort:

a. jaarlijks, gedurende vijf en twintig jaren na het in werking treden van dit reglement (voor de eerste maal op 31 December 1912 en voor de laatste maal op 31 December 1936), eene som gelijk aan twee ten honderd (2 %) der gezamenlijke bezoldigingen, waarover de deelgenooten van het Fonds in het afgeloopen jaar doorloopende korting hebben betaald;

b. jaarlijks, in het zesde tot en met het vijftiende jaar na het in werking treden van dit reglement (voor de eerste maal op 31 December 1917 en voor de laatste maal op 31 December 1926) eene som van twee honderd duizend gulden, en jaarlijks, in het zestiende tot en met het vijf en twintigste jaar na het in werking treden van dit reglement (voor de eerste maal op 31 December 1927 en voor de laatste maal op 31 December 1936) eene som van twee honderd vijftig duizend gulden;

c. op 31 December 1912 eene som van zes duizend twee honderd vijftig gulden, op 31 December 1913 eene som van twaalf duizend vijf honderd gulden, op 31 December 1914 eene som van achttien duizend zeven honderd vijftig gulden, op 31 December 1915 eene som van vijf en twintig duizend gulden, op 31 December 1916 eene som van achttien duizend zeven honderd vijftig gulden, op 31 December 1917 eene som van twaalf duizend vijf honderd gulden en op 31 December 1918 eene som van zes duizend twee honderd en vijftig gulden; en

d. jaarlijks hetgeen door de deelgenooten van het Fonds te zamen in dat jaar minder dan vier ten honderd (4 %) over het bedrag der gezamenlijke bezoldigingen als doorloopende korting is bijgedragen.

(2) Ingeval van naasting of vervallenverklaring, als bedoeld bij de artikelen 26, 27 en 29 van de in artikel 43 genoemde overeenkomst zal de Maatschappij de contante waarde, welke de in het vorige lid onder *b* vermelde, op het tijdstip, waarop de exploitatie overeenkomstig de voorwaarden der voornoemde overeenkomst eindigt, nog niet gestorte bedragen op dat tijdstip hebben, gerekend naar een rente van drie en drie vierden ten honderd ($3^3/_4$ %) 's jaars, in het Fonds storten, zullende zij echter bij naasting, als bedoeld bij voormeld artikel 26, indien deze plaats vindt vóór het zestiende jaar na het in werking treden van dit reglement slechts een gedeelte der op voorzegde wijze vastgestelde contante waarde aan het Fonds schuldig zijn, en wel in het eerste, tweede, derde, vierde en vijfde jaar vijftig procent en in volgende jaren voor ieder jaar vijf procent méér.

45. Bij de vaststelling van de, in de artikelen 4 en 44, eerste lid onder *a*, bedoelde bijdragen van de Maatschappij worden buiten rekening gelaten de bezoldigingen, waarover zij die op 31 December 1911 deelgenooten van het Fonds zijn, doorloopende korting hebben betaald.

46. In afwijking van de artikelen 7—34 blijven ten aanzien van hen, die op 31 December 1911 deelgenooten van het Fonds zijn de artikelen 4, 6—15 van het op dien datum geldende reglement van toepassing.

47. (1) Zij, op wie reeds op 31 Maart 1911 een reglement, als bedoeld in artikel 5 onder 2°., van toepassing was en die bij het in werking treden van dit reglement deelgenoot van het Fonds zijn geworden, worden voor de toepassing van de bepalingen der artikelen 16, 18, 19, 25, 27 en 29 geacht over alle jaren, waarin zij vóór het in werking treden van dit reglement in den dienst der Maatschappij of der Zuid-Hollandsche Electrische Spoorweg-Maatschappij waren, aan het Fonds te hebben bijgedragen.

(2) Ten aanzien van de in het vorige lid bedoelde personen:

bedraagt de doorloopende korting één ten honderd (1 %) der bezoldiging minder dan bij art. 9 is bepaald;

bedraagt de afloopende korting, verschuldigd wegens verhoogingen van bezoldiging, welke ingaan binnen vier jaren na het in werking treden van dit reglement en welke niet het gevolg zijn van verhooging der bij die inwerkingtreding geldende loonregeling, de helft van het bedrag hetwelk volgens art. 10 verschuldigd zou zijn;

gelden niet de bepalingen van de artikelen 11, eerste lid, en 14;

wordt de leeftijd, genoemd in de artikelen 16 onder 1°., 18, eerste lid, 19, eerste lid, 21, eerste lid, en 29, eerste lid, op *zestig* jaren gesteld;

wordt het gemiddeld bedrag der jaarlijksche bezoldiging, bedoeld in artikel 18, eerste lid, over de laatste *drie* jaren berekend en voor ieder der jaren 1909, 1910 en 1911 de bezoldiging in den zin van artikel 8 genomen.

(3) Het bepaalde in artikel 30 is niet van toepassing op de pensioenen van de weduwen en de weezen van de in het eerste lid van dit artikel bedoelde personen.

(4) In afwijking van het bepaalde in artikel 33 wordt de leeftijd, waarop het pensioen van een wees van een der in het eerste lid van dit artikel bedoelde personen ophoudt, op twintig jaren gesteld.

48. Voor hen, die bij het in werking treden van dit reglement deelgenoot van het Fonds zijn geworden, zullen, behalve tot dekking van lasten, voortvloeiende uit eene (ook) voor hen geldende verbetering der pensioenregeling, de doorloopende en de afloopende kortingen niet hooger kunnen worden gesteld dan bij de artikelen 9 en 10 is bepaald, met inachtneming van het bepaalde bij artikel 47, tweede lid.

49. (1) Den deelgenooten, die ingevolge Boek IV der Reichsversicherungs-Ordnung van 19 Juli 1911 of de daarvoor in de plaats tredende wettelijke regeling in Duitschland verzekeringsplichtig zijn, wordt aan doorloopende korting zooveel minder gekort, als zij krachtens die wet moeten opbrengen.

(2) Desgelijks zal de bijdrage der Maatschappij, bedoeld in artikel 4, verminderd worden met hetgeen zij ten behoeve van de, in het vorige lid bedoelde, personen verplicht was bij te dragen.

(3) Het pensioen van hem of haar, die krachtens voormelde wet rente geniet, wordt met het bedrag dier rente verminderd.

50. Zij, wier dienstbetrekking tot de Maatschappij vóór 31 December 1911 geëindigd is, kunnen aan het bepaalde bij artikel 19, eerste lid, en hunne weduwen en weezen aan het bepaalde bij artikel 29, geene aanspraken op pensioen ontleenen.

51. De bepalingen van dit reglement en met name de artikelen 4, 9, 18, 19, 26 en 29 zullen worden herzien indien en zoodra in Nederland eene wettelijke regeling van ouderdoms- en/of invaliditeits-pensioenen tot stand komt en de Maatschappij en/of haar personeel in de kosten dier pensioenen zal hebben bij te dragen.

52. Dit herziene reglement treedt in werking op den 1sten Januari 1912.

—

15 *Juli* 1912. WET, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening ten behoeve van den aanleg van de Staatsmijn „Hendrik", van een mijnspoorweg tot verbinding van deze mijn met de Staatsmijn „Emma" en van uitbreiding van het emplacement van laatstgenoemde mijn. S. 252.

—

15 *Juli* 1912. WET, tot aanvulling en verhooging van het *tiende* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1912 (Subsidie Centrale Commissie Plan 1913). S. 253.

Bij deze wet wordt een artikel ingelascht.

Ten gevolge van deze aanvulling wordt het totaal der IVde afdeeling, alsmede het eindcijfer van voormeld hoofdstuk verhoogd met *f* 110,000.

—

15 *Juli* 1912. WET, tot aanvulling en verhooging van het *tiende* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1912 (Kosten der Nederlandsche deelneming aan de tentoonstelling te *Brussel* in 1910). S. 254.

Bij deze wet wordt een artikel ingevoegd.

Ten gevolge van deze aanvulling wordt het totaal der IVde afdeeling, alsmede het eindcijfer van voormeld hoofdstuk, verhoogd met *f* 32.000.

—

15 *Juli* 1912. WET, tot verhooging van het *tiende* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911. (Verschillende onderwerpen.) S. 255.

Bij deze wet worden eenige artikelen verhoogd.

Ten gevolge hiervan wordt verhoogd het totaal der IIde afdeeling met *f* 53,150;
dat der IIIde afdeeling met *f* 22,600;
dat der IVde afdeeling met *f* 6500;
dat der Vde afdeeling met *f* 18,000 en
dat der VIde afdeeling met *f* 8100;
terwijl het eindcijfer van het tiende hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911 wordt verhoogd met *f* 108,350.

—

15 *Juli* 1912. WET, houdende verhooging van de begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1912 (Kosten der Nederlandsche deelneming aan de tentoonstelling te *Brussel* in 1910). S. 256.

—

15 *Juli* 1912. WET, houdende kwijtschelding van de uitstaande vorderingen der kolonie *Suriname* wegens verleende voorschotten voor de uitoefening van de bacovencultuur en van de daarop verschenen rente. S. 257.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is, onder zekere voorwaarden, kwijtschelding te verleenen van de uitstaande vorderingen der Kolonie Suriname wegens verleende voorschotten voor de uitoefening van de bacovencultuur en van de daarop verschenen rente;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. De Gouverneur van Suriname wordt gemachtigd de uitstaande vorderingen dier Kolonie wegens verleende voorschotten voor de uitoefening van de bacovencultuur en de daarop verschenen rente kwijt te schelden aan de eigenaren van cultuurondernemingen, die ten behoeve van de Kolonie op hunne geheele onderneming als zakelijken last eene tijdelijke schuldplichtigheid vestigen tot jaarlijksche uitkeering van een bedrag van *f* 5 (*vijf gulden*) per Hectare 's jaars, berekend naar het aantal Hectaren waarvoor voorschot genoten is.

2. Bij algemeene verordening wordt geregeld:

a. de wijze waarop de tijdelijke schuldplichtigheid wordt gevestigd en berekend;

b. het tijdstip waarop de jaarlijksche uitkeering moet geschieden;

c. het tijdstip waarop de tijdelijke schuldplichtigheid afloopt;

d. de rang welke een of meer verschuldigde jaarlijksche uitkeeringen, in geval van faillissement van den schuldplichtige, innemen onder de overige schulden.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 15den Juli 1912.

(*get.*) WILHELMINA.
De Minister van Koloniën,
(*get.*) DE WAAL MALEFIJT.
(*Uitgeg.* 10 *Aug.* 1912.)

—

15 *Juli* 1912. BESLUIT, tot aanvulling van het Koninklijk besluit van 30 Juni 1909 (*Staatsblad* nº. 207), waarbij worden aangewezen de buitenlandsche instellingen en technische hoogescholen, bedoeld in artikel 120 der Hooger-onderwijswet, alsmede diploma's en getuigschriften, bedoeld in dat wets artikel en de daaraan verbonden vrijstellingen worden omschreven. S. 258.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 20 Mei 1912, nº. 3532/3, afdeeling Hooger en Middelbaar Onderwijs;

Gelet op artikel 120 der Hooger-Onderwijswet;

Gezien Ons besluit van 30 Juni 1909 (*Staatsblad* nº. 207);

Medegezien het advies van den senaat der Technische Hoogeschool van 5 Juli 1910, nº. 32;

Den Raad van State gehoord (advies van 25 Juni 1912, nº. 28);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 11 Juli 1912, nº. 5196, afdeeling Hooger en Middelbaar Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen:

Art. I. Na artikel 21 van Ons besluit van 30 Jun 1909 (*Staatsblad* nº. 207), worden ingevoegd zeven nieuwe artikelen, luidende als volgt:

Art. 22. Van de zuivere en toegepaste wiskunde en de theoretische en toegepaste natuurkunde wordt bij het afleggen van het propaedeutisch examen ter verkrijging van het diploma voor civiel-ingenieur, bedoeld in artikel 8 van Ons besluit van 4 Juli 1905 (*Staatsblad* nº. 227), voor bouwkundig ingenieur of archi-

tect, bedoeld in artikel 9, voor werktuigkundig ingenieur, bedoeld in artikel 10, voor scheepsbouwkundig ingenieur, bedoeld in artikel 11, voor electrotechnisch ingenieur, bedoeld in artikel 12, voor scheikundig ingenieur of technoloog, bedoeld in artikel 13, en voor mijningenieur, bedoeld in artikel 14 van genoemd besluit, vrijgesteld de bezitter van den wettelijken graad van candidaat-ingenieur (candidat ingénieur) verkregen aan de universiteit te Gent, de universiteit te Luik, de Katholieke universiteit te Leuven of de Vrije universiteit te Brussel, onder voorwaarde, dat het overgelegde diploma gewaarmerkt is door de commissie, belast met het bekrachtigen der diploma's en der getuigschriften (commission chargée d'entériner les diplômes et certificats).

Art. 23. Van het afleggen van het propaedeutisch examen en van het candidaatsexamen ter verkrijging van het diploma voor civiel-ingenieur, bedoeld in artikel 8 van Ons besluit van 4 Juli 1905 (*Staatsblad* n°. 227), wordt vrijgesteld de bezitter van den wettelijken graad van ingenieur van burgerbouwkunde (ingénieur des constructions civiles), verkregen aan de universiteit te Gent, de Katholieke universiteit te Leuven of de Vrije universiteit te Brussel, onder voorwaarde, dat het overgelegde diploma gewaarmerkt is door de Commissie, belast met het bekrachtigen der diploma's en der getuigschriften (commission chargée d'entériner les diplomes et certificats).

Art. 24. Van het afleggen van het propaedeutisch examen en van de zuivere en toegepaste wiskunde, de theoretische en toegepaste mechanica, de waterbouwkunde, den aanleg van wegen en den brugbouw, het landmeten en het waterpassen, de kennis en het onderzoek van bouwstoffen en het administratief recht bij het afleggen van het candidaatsexamen, ter verkrijging van het diploma voor bouwkundig ingenieur of architect, bedoeld in artikel 9 van Ons besluit van 4 Juli 1905 *Staatsblad* n°. 227), wordt vrijgesteld de bezitter van den wettelijken graad van ingenieur voor burgerbouwkunde (ingénieur des constructions civiles), verkregen aan de universiteit te Gent, de Katholieke universiteit te Leuven of de Vrije universiteit te Brussel, onder voorwaarde, dat het overgelegde diploma gewaarmerkt is door de commissie, belast met het bekrachtigen der diploma's en der getuigschriften (commission chargée d'entériner les diplomes et certificats).

Art. 25. Van het afleggen van het propaedeutisch examen en van de theoretische en toegepaste mechanica bij het afleggen van het candidaatsexamen, ter verkrijging van het diploma voor werktuigkundig ingenieur, bedoeld in artikel 10 van Ons besluit van 4 Juli 1905 (*Staatsblad* n°. 227) en voor electrotechnisch ingenieur, bedoeld in artikel 12 van genoemd besluit, wordt vrijgesteld de bezitter van den wettelijken graad van ingenieur van burgerbouwkunde (ingénieur des constructions civiles) verkregen aan de universiteit te Gent, de Katholieke universiteit te Leuven of de Vrije universiteit te Brussel, onder voorwaarde, dat het overgelegde diploma gewaarmerkt is door de commissie, belast met het bekrachtigen der diploma's en der getuigschriften (commission chargée d'entériner les diplomes et certificats).

Art. 26. Van het afleggen van het propaedeutisch examen en van de theoretische en toegepaste mechanica en de waterbouwkunde bij het afleggen van het candidaatsexamen, ter verkrijging van het diploma voor scheepsbouwkundig ingenieur, bedoeld in artikel 11 van Ons besluit van 4 Juli 1905 (*Staatsblad* n°. 227), wordt vrijgesteld de bezitter van den wettelijken graad van ingenieur van burgerbouw, kunde (ingénieur des constructions civiles) verkregen aan de Universiteit te Gent, de Katholieke universiteit te Leuven of de Vrije universiteit te Brussel, onder voorwaarde, dat het overgelegde diploma gewaarmerkt is door de commissie, belast met het bekrachtigen der diploma's en getuigschriften (commission chargée d'entériner les diplomes et certificats).

Art. 27. Van het afleggen van het propaedeutisch examen en van de theoretische en toegepaste mechanica, de werktuigbouwkunde, het landmeten en waterpassen en het technisch teekenen bij het afleggen van het candidaatsexamen ter verkrijging van het diploma van mijningenieur, bedoeld in artikel 14 van Ons besluit van 4 Juli 1905 (*Staatsblad* n°. 227), wordt vrijgesteld de bezitter van den wettelijken graad van ingenieur der burgerbouwkunde (ingénieur des constructions civiles), verkregen aan de Universiteit te Gent, de Katholieke universiteit te Leuven of de Vrije universiteit te Brussel, onder voorwaarde dat het overgelegde diploma gewaarmerkt is door de commissie, belast met het bekrachtigen der diploma's en der getuigschriften (commission chargée d'entériner les diplomes et certificats).

Art. 28. Van het afleggen van het propaedeutisch examen en van het candidaatsexamen ter verkrijging van het diploma voor mijningenieur, bedoeld in artikel 14 van Ons besluit van 4 Juli 1905 (*Staatsblad* n°. 227), wordt vrijgesteld de bezitter van den wettelijken graad

van burgelijken ingenieur der mijnen (ingénieur civile des mines), verkregen aan de Universiteit te Luik, de Katholieke universiteit te Leuven of de Vrije universiteit te Brussel, onder voorwaarde dat het overgelegde diploma gewaarmerkt is door de commissie, belast met het bekrachtigen der diploma's en der getuigschriften (commission chargée d'entériner les diplomes et certificats).

Art. II. Artikel 22 van Ons besluit van 30 Juni 1909 (*Staatsblad* nº. 207) wordt artikel 29.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 15den Juli 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 27 *Juli* 1912.)

—

15 *Juli* 1912. ARREST van den Hoogen Raad.

Art. 3 laatste lid der Kieswet is niet toepasselijk op hen, wien door tusschenkomst eener instelling van weldadigheid voor rekening van particulieren onderstand wordt verschaft.

De Hooge Raad der Nederlanden.

Rechtdoende op een verzoekschrift, ingekomen ter Griffie van den Hoogen Raad op 6 Juni 1912 van J. B., wonende te Amsterdam, tot vernietiging van een vonnis van den Kantonrechter te Amsterdam van 24 Mei 1912, bij hetwelk werd bevolen de verbetering van de op 22 Maart 1912 door het Gemeentebestuur van Amsterdam vastgestelde kiezerslijst dier Gemeente, Kiesdistrict V, in dier voege dat de naam van J. B. op de lijst worde doorgehaald;

Gehoord den Procureur-Generaal in zijne conclusie, dat de Hooge Raad de beschikking van den Kantonrechter te Amsterdam, waarvan beroep, zal vernietigen en de daarbij te niet gedane beschikking van Burgemeester en Wethouders van Amsterdam zal bevestigen;

Gezien de stukken;

Overwegende, dat bij het verzoekschrift als geschonden en verkeerd toegepast zijn aangewezen de artikelen 3 en 28 der Kieswet;

Overwegende hieromtrent, dat de beschikking van Burgemeester en Wethouders van 13 Mei 1912, waarbij verzoekers naam op de bovenvermelde kiezerslijst is gehandhaafd, door J. G. B. aan de uitspraak van den Kantonrechter te Amsterdam is onderworpen, en deze daarop heeft beslist als boven is medegedeeld, op grond dat B. onderstand genoten heeft van het Genootschap „Liefdadigheid naar Vermogen."

Overwegende, dat de Kantonrechter daarbij heeft overwogen, dat hoewel B. in 1911 ondersteuning in geld tot leniging van nood van bedoeld Genootschap heeft ontvangen voor rekening van particulieren, echter de omstandigheid, dat er gehandeld is voor rekening van een ander op zich zelf den persoon, die gehandeld heeft, juridisch nog niet tot tusschenpersoon stempelt, omdat het voor de rechtsverhouding tusschen de personen, die met elkaar gehandeld hebben, volkomen onverschillig is, of zij zulks deden voor eigen rekening dan wel voor rekening van een ander, zoodat het genoemde Genootschap in dezen niet als tusschenpersoon kan worden beschouwd;

Overwegende dat tegen de op deze rechtsbeschouwing gebouwde beslissing het middel van cassatie zich richt, en terecht;

Overwegende toch, dat in artikel 3 de uitsluiting van het kiesrecht wordt afhankelijk gesteld, voor zoover in dezen van belang, van het genieten van onderstand van een instelling van weldadigheid of van een gemeentebestuur, terwijl noch daar noch in artikel 28 hetzelfde gevolg wordt verbonden aan de omstandigheid, dat particulieren tot leniging van nood ondersteuning aan den betrokken persoon hebben verschaft;

Overwegende, dat kennelijk alleen aan het feit, dat men komt ten laste der openbare weldadigheid de uitsluiting van het kiesrecht wordt verbonden;

Overwegende, dat dit geenszins het geval is, indien particulieren bij het verleenen van den onderstand de tusschenkomst eener instelling van weldadigheid inroepen, en de ondersteuning door deze aan den behoeftige wordt ter hand gesteld, zooals in het onderhavige geval, omdat wat er ook zij van de burgerrechtelijke verhouding tusschen de betrokken partijen, de onderstand in werkelijkheid niet wordt verstrekt door noch genoten van de instelling van weldadigheid, die daarbij enkel haar tusschenkomst verleent;

Overwegende, dat alzoo het beroep in cassatie is gegrond;

Gezien artikel 46 der Kieswet;

Vernietigt het vonnis van den Kantonrechter te Amsterdam in deze zaak gewezen;

Bevestigt het besluit van Burgemeester en Wethouders van Amsterdam van 13 Mei 1912, om den naam van J. B. voornoemd *niet* van de kiezerslijst te schrappen. (W. v. D. B. A.)

16 *Juli* 1912. BESLUIT, houdende nadere wijziging van het Koninklijk besluit van 16 September 1895 (*Staatsblad* n°. 161), waarbij aan het bestuur der gemeente *Leiden* vergunning is verleend op het landgoed „Endegeest", gemeente *Oegstgeest* een gesticht voor krankzinnigen op te richten. S. 259.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 12 Juli 1912, n°. 5584, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Gelet op de wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 15 Juli 1904 (*Staatsblad* n°. 157);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen:

Eenig artikel.

In het derde lid van artikel 2 van het Koninklijk besluit van 16 September 1895 (*Staatsblad* n°. 161), zooals dat wordt gelezen ingevolge de Koninklijke besluiten van 18 December 1897 (*Staatsblad* n°. 263), van 12 November 1904 (*Staatsblad* n°. 241), van 17 April 1907 (*Staatsblad* n°. 85), van 26 Augustus 1909 (*Staatsblad* n°. 301), van 10 September 1910 (*Staatsblad* n°. 280) en van 7 September 1911 (*Staatsblad* n°. 290), wordt in plaats van: „31 December 1912" gelezen: „30 April 1913".

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 16den Juli 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 27 *Juli* 1912.)

—

16 *Juli* 1912. BESLUIT, tot schorsing van het besluit van den raad der gemeente *Aardenburg*, dd. 29 Maart 1912, tot wijziging van het reglement van het Burgerweeshuis aldaar. S. 260.

Geschorst tot 1 *December* 1912.

—

16 *Juli* 1912. BESLUIT, houdende bepaling van het tijdstip, waarop de Armenwet in werking treedt. S. 261.

Bepaald op 1 *September* 1912.

—

16 *Juli* 1912. BESLUIT, tot aanvulling van het Koninklijk besluit van 10 Augustus 1909 (*Staatsblad* n°. 294), houdende bijzondere bepalingen met betrekking tot den accijns op het geslacht van onteigend vee. S. 262.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 18 Maart 1912, n°. 73, afdeeling Accijnzen, en van 18 Maart 1912, Directie van den Landbouw, n°. 957, 3de afdeeling;

Gezien artikel 45 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131), tot regeling van het veeartsenijkundig Staatstoezicht en de veeartsenijkundige politie en Ons besluit van 10 Augustus 1909 (*Staatsblad* n°. 294);

Den Raad van State gehoord (advies van 25 Juni 1912, n°. 25);

Gelet op het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 5 Juli 1912, n°. 66, afdeeling Accijnzen, en van 12 Juli 1912, Directie van den Landbouw, n°. 7502, 3de afdeeling;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

Aan artikel 2 van Ons voormeld besluit van 10 Augustus 1909 (*Staatsblad* n°. 294), wordt als tweede lid het volgende toegevoegd:

Op gelijken voet wordt gehandeld indien van in beslag genomen vee of vleesch reeds accijns was betaald. In zoodanig geval kan Onze Minister van Financiën den reeds betaalden accijns doen teruggeven.

Onze Ministers van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 16den Juli 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(*get.*) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 10 *Aug.* 1912.)

—

17 *Juli* 1912. BESLUIT, houdende voorschriften waaraan botercontrôlestations hebben te voldoen om onder Rijkstoezicht te worden gesteld en voorts betreffende het uitreiken en intrekken van merken, welke uitsluitend bestemd zijn om door of van wege aangeslotenen bij een onder Rijkstoezicht staand botercontrôlestation te worden aangebracht op de door hen bereide of aangekochte boter of op de verpakking dier boter. S. 263.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 7 Mei

1912, Directie van den Landbouw, nº. 5075, afdeeling V;

Overwegende, dat het wenschelijk is, in verband met de uitvoering van de wet van 17 Juni 1905 (*Staatsblad* nº. 218), houdende bepalingen betreffende het merken van boter, afkomstig van aangeslotenen bij een onder Rijkstoezicht staand botercontrôlestation, voorschriften vast te stellen, waaraan botercontrôlestations hebben te voldoen, om onder Rijkstoezicht te worden gesteld en voorts betreffende het uitreiken en intrekken van merken, welke uitsluitend bestemd zijn, om door of van wege aangeslotenen bij een onder Rijkstoezicht staand botercontrôlestation te worden aangebracht op de door hen bereide of aangekochte boter of op de verpakking dier boter;

Den Raad van State gehoord (advies van 11 Juni 1912, nº. 17);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 13 Juli 1912, Directie van den Landbouw, nº. 7565, afdeeling V;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

1. *Algemeene bepaling.*

Art. 1. Dit besluit verstaat door:

a. Minister, Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel;

b. Directeur-Generaal, Directeur-Generaal van den Landbouw.

2. Om onder Rijkstoezicht te worden gesteld, hebben de botercontrôlestations te voldoen aan de voorwaarden en verplichtingen, hun bij dit besluit opgelegd.

2. *Van de botercontrôlestations in het algemeen.*

3. De botercontrôlestations of de lichamen, door welke zij worden beheerd, moeten rechtspersoonlijkheid bezitten.

4. De stations kennen aan de ambtenaren, belast met het Rijkstoezicht, die bevoegdheden toe, welke noodig zijn voor de uitoefening van toezicht op de stations.

5. De uitreiking van merken aan stations, welke voldoen aan de voorschriften om te worden gesteld onder Rijkstoezicht, geschiedt door of van wege den Directeur-Generaal.

6. De kosten van vervaardiging en aflevering van merken zijn ten laste van de stations.

7. Indien de stations niet of niet behoorlijk de hun bij dit besluit opgelegde verplichtingen nakomen, kunnen de uitgereikte merken door den Directeur-Generaal worden ingetrokken.

3. *Van de statuten der stations.*

8. De statuten der stations en alle wijzigingen en aanvullingen daarvan behoeven de goedkeuring van Onzen Minister.

9. Zij moeten de bepaling inhouden, dat de aangeslotenen moeten voldoen aan de voorschriften, door Onzen Minister, de Centrale Commissie, bedoeld in artikel 28, gehoord, vast te stellen.

4. *Van de aangeslotenen bij een station.*

10. De vereischten, waaraan personen moeten voldoen, om te kunnen worden aangesloten bij een station, worden door Onzen Minister, de Centrale Commissie gehoord, vastgesteld.

11. Een besluit van een station tot het aansluiten van een persoon wordt binnen drie maal vier en twintig uren, nadat het is genomen, door het bestuur medegedeeld aan de Centrale Commissie.

12. Een besluit, als bedoeld in het vorige artikel, kan door de Centrale Commissie bij een met redenen omkleed besluit worden vernietigd binnen drie weken, nadat het is genomen.

13. Een besluit, als bedoeld in artikel 11, treedt, indien het niet binnen den tijd, genoemd in artikel 12, is vernietigd, in werking op den dertigsten dag, nadat het is genomen, of zoodra de Centrale Commissie heeft verklaard, dat voor vernietiging geen redenen bestaan.

14. De stations geven aan den Directeur-Generaal kennis van de namen der aangeslotenen.

15. Indien een aangeslotene ophoudt te voldoen aan de vereischten, bedoeld in artikel 10, wordt hij door het station geschrapt.

16. De stations geven aan den Directeur-Generaal en de Centrale Commissie kennis van de namen der vrijwillig uitgetreden, geschorste en geschrapte personen, in de laatste gevallen met opgaaf van de reden van schorsing of schrapping.

5. *Van de besturen, de commissarissen en de directeuren der stations.*

17. De vereischten, waaraan bestuursleden, commissarissen en directeuren van stations moeten voldoen, worden door Onzen Minister, de Centrale Commissie gehoord, vastgesteld.

18. De stations geven aan den Directeur-Generaal en aan de Centrale Commissie kennis van de benoemingen hunner bestuursleden en commissarissen.

19. De benoemingen van directeuren van stations zijn onderworpen aan de goedkeuring van den Directeur-Generaal.

6. *Van de werkzaamheden der stations.*

20. De uitreiking van merken aan de aangeslotenen geschiedt door het betrokken station.

21. Indien een aangeslotene vrijwillig uittreedt of geschorst of geschrapt wordt, worden de merken, welke zich in zijn bezit bevinden, door het station ingetrokken.

22. Indien de Centrale Commissie intrekking der merken, welke zich in het bezit van een aangeslotene bevinden, noodig oordeelt en het station weigerachtig of nalatig is, daaraan gevolg te geven, geschiedt de intrekking door of van wege den Directeur-Generaal.

In spoedeischende gevallen geschiedt de intrekking der merken, welke zich in het bezit van een aangeslotene bevinden, rechtstreeks door of van wege den Directeur-Generaal, die van de intrekking terstond kennis geeft aan de Centrale Commissie.

23. Indien een aangeslotene niet voldoet aan de door Onzen Minister vast te stellen voorschriften, wordt hem door het station de door Onzen Minister, de Centrale Commissie gehoord, te bepalen straf opgelegd.

24. Het bemonsteren van boter en het onderzoek der monsters geschieden volgens voorschriften, door den Directeur-Generaal, de Centrale Commissie gehoord, vast te stellen.

25. Aan de goedkeuring van den Directeur-Generaal zijn onderworpen alle mededeelingen van de stations, welke voor openbaarmaking bestemd zijn.

26. De stations brengen jaarlijks vóór 1 Mei aan den Directeur-Generaal een beredeneerd verslag uit over hunne werkzaamheden gedurende het afgeloopen kalenderjaar.

7. *Van de Centrale Commissie.*

27. Er is eene Centrale Commissie voor de botercontrôlestations, samengesteld uit een vertegenwoordiger van ieder station en ten hoogste vijf daaraan door Onzen Minister toegevoegde leden.

28. In de vergaderingen van de Centrale Commissie hebben de door Onzen Minister toegevoegde leden eene raadgevende stem.

29. Hetgeen verder op de Centrale Commissie betrekking heeft, wordt door Onzen Minister geregeld.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 17den Juli 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(*get.*) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 31 *Juli* 1912.)

—

18 *Juli* 1912. BESLUIT, tot uitvoering van de artikelen 13, 16, 23, 48, 49, 50 en 56 der Armenwet. S. 264.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 15 Juni 1912, n°. 4801, Afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Gezien de artikelen 13, derde lid; 16, tweede lid; 23, eerste lid; 48, vierde lid; 49, tweede lid; 50, eerste lid; en 56, tweede lid, der Armenwet;

Overwegende, dat bij algemeenen maatregel van bestuur behooren te worden vastgesteld de indeeling, waarnaar door de besturen van de instellingen van weldadigheid ingevolge artikel 13 der wet worden verstrekt de opgaven van het aantal bedeelden en verpleegden en van de uitgaven voor onderstand van allerlei aard; nadere voorschriften voor de in artikel 16, eerste lid, der wet bedoelde gelden; aangewezen, ingevolge artikel 23, eerste lid, fondsen, waarin de beschikbare gelden der burgerlijke en gemengde instellingen van weldadigheid kunnen worden belegd, alsmede bepaald, op welke wijze door zoodanige instellingen fondsen, die niet te haren name staan, in bewaring moeten worden gegeven; vastgesteld nadere voorschriften voor de uitvoering van artikel 48 der wet, voor de verkiezing van bestuursleden en plaatsvervangende bestuursleden van een armenraad overeenkomstig artikel 49 der wet en voor de voorbereiding van de eerste vergadering van een armenraad overeenkomstig artikel 56, tweede lid, der wet, alsmede welke bevoegdheden bij het huishoudelijk reglement van een armenraad aan het bestuur en welke aan het dagelijksch bestuur moeten of kunnen worden overgedragen;

Den Raad van State gehoord (advies van 9 Juli 1912, n°. 16);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 15 Juli 1912, n°. 5779, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met ingang van den dag, op welken de Armenwet in werking zal treden, vast te stellen het navolgende:

§ 1. *Van de opgaven, bedoeld in art.* 13 *der wet.*

Art. 1. *1.* De opgaven van het aantal bedeelden, met uitzondering van hen, die bedeeld zijn door commissiën, die gedurende den winter uitdeelingen doen van levensmiddelen en brandstoffen, en van kraamvrouwen, bedeeld door genootschappen tot het verleenen van onder-

stand aan behoeftige kraamvrouwen, worden verstrekt naar de volgende indeeling:

A. Aantal hoofden van gezinnen.

B. Aantal overige personen.

Voor elke dier beide groepen wordt opgegeven het aantal personen, bedeeld:

1°. met giften in ééns;

2°. gedurende minder dan vier weken;

3°. gedurende vier tot minder dan zes en twintig weken;

4°. gedurende zes en twintig tot minder dan twee en vijftig weken, en

5°. gedurende het geheele jaar.

C. Aantal mannen en vrouwen.

D. Aantal personen beneden twintig jaar, van twintig tot beneden vijftig jaar, van vijftig tot beneden zestig jaar, van zestig tot beneden vijf en zestig jaar, van vijf en zestig tot zeventig jaar en boven zeventig jaar.

E. Aantal personen, wier armlastigheid een gevolg was van:

1°. tijdelijke ziekte of tijdelijke ziels- of lichaamsgebreken;

2°. voortdurende ziekte of voortdurende ziels- of lichaamsgebreken;

3°. ouderdom;

4°. dood of ontstentenis van den kostwinner;

5°. gemis of vermindering van werkgelegenheid;

6°. andere oorzaken.

F. Aantal personen, uitsluitend bedeeld in den vorm van uitbesteding in huisgezinnen of verpleging in gestichten (ook die welke zijn verpleegd in gods- of ziekenhuizen), voor zoover dat niet Regeeringskinderen zijn.

G. Doortrekkenden, aan wie reisgeld of voedsel is verstrekt of aantal malen, dat dergelijke ondersteuning is verstrekt.

2. De uitgaven voor ondersteuning van de in art. 1 bedoelde personen worden opgegeven naar de volgende indeeling:

A. Bedeeling met geld, geneeskundige hulp, rentelooze voorschotten, in natura en op alle andere, niet onder B en C vermelde wijzen.

B. Uitbesteding in gezinnen en verpleging in gestichten.

C. Bedeeling van doortrekkenden met reisgeld of voedsel.

Bovendien worden opgegeven de uitgaven voor subsidiën en bijdragen aan gemeenten en andere instellingen van weldadigheid ten behoeve van de verzorging van armen.

Mede wordt opgegeven hetgeen terug ontvangen is ter zake van:

1°. de bedeeling, bedoeld onder A of C;

2°. de uitbesteding, bedoeld onder B.

3. De besturen der commissiën of vereenigingen, die gedurende den winter uitdeelingen doen van levensmiddelen of brandstoffen geven op de uitgaven voor bedeeling met levensmiddelen en brandstoffen; de uitgaven voor subsidiën en bijdragen aan gemeenten en andere instellingen van weldadigheid ten behoeve van de verzorging van armen, alsmede de opbrengst van verkochte levensmiddelen of brandstoffen.

4. De besturen der genootschappen tot ondersteuning van behoeftige kraamvrouwen geven op het aantal ondersteunde kraamvrouwen; de uitgaven voor uitbesteding in huisgezinnen en voor verpleging in gestichten; de uitgaven voor bedeeling; de uitgaven voor subsidiën en bijdragen aan gemeenten en andere instellingen van weldadigheid ten behoeve van de verzorging van armen, alsmede hetgeen ter zake van de ondersteuning is terug ontvangen.

5. 1. De opgaven van het aantal verpleegden door godshuizen worden verstrekt naar de volgende indeeling:

A. Aantal verpleegden in het godshuis.

B. Aantal verpleegden, uitbesteed in huisgezinnen of in andere gestichten.

Voor elke dier beide groepen wordt opgegeven het aantal: 1°. oude lieden; 2°. gebrekkigen; 3°. kinderen; 4°. andere hulpbehoevenden, onder bijvoeging telkens van het aantal verpleegdagen.

2. Voor iedere, in het eerste lid genoemde groep wordt, telkens onder bijvoeging van het aantal verpleegdagen, opgegeven:

1°. het totaal aantal personen, door bemiddeling der instelling verpleegd;

2°. het aantal der onder 1°. bedoelde personen, voor wie de onkosten geheel zijn terug betaald;

3°. het totaal aantal personen, voor wie de onkosten geheel of ten deele ten laste der instelling zijn gebleven;

4°. het aantal der onder 3°. bedoelde personen, voor wie de onkosten gedeeltelijk door gemeenten of door andere instellingen van weldadigheid zijn terugbetaald.

6. De uitgaven voor ondersteuning van de in art. 5 bedoelde personen worden opgegeven naar de volgende indeeling:

A. Huur, belasting en verdere lasten en onderhoud van het gesticht en voor de uitoefening van het beheer bestemde gronden, gebouwen en lokaliteiten (of wel de getaxeerde huurwaarde) en alle verdere kosten van beheer, met uitzondering van de uitgaven voor roerende en onroerende bezittingen, welke uitsluitend zijn bestemd om er inkomsten van te trekken.

B. Verpleging in het godshuis.

C. Uitbesteding in huisgezinnen of andere gestichten.

Bovendien worden opgegeven de uitgaven voor subsidiën en bijdragen aan gemeenten en andere instellingen van weldadigheid ten behoeve van de verzorging van armen.

Mede wordt opgegeven hetgeen terug ontvangen is ter zake van:

1°. de verpleging, bedoeld onder B;

2°. de uitbesteding, bedoeld onder C.

7. De opgaven van het aantal verpleegden in ziekenhuizen worden verstrekt naar de volgende indeeling:

A. Totaal aantal personen, door bemiddeling der instelling verpleegd.

B. Aantal der onder A bedoelde personen, voor wie de onkosten geheel zijn terug betaald.

C. Totaal aantal personen, voor wie de onkosten geheel of ten deele ten laste der instelling zijn gebleven.

D. Aantal der onder C bedoelde personen, voor wie de onkosten gedeeltelijk door gemeenten of door andere instellingen van weldadigheid zijn terugbetaald.

Voor elke dezer vier groepen wordt mede opgegeven het aantal verpleegdagen.

8. De uitgaven voor ondersteuning van de in art. 7 bedoelde personen worden opgegeven naar de volgende indeeling:

A. Huur, belasting en verdere lasten en onderhoud van het gesticht en voor de uitoefening van het beheer bestemde gronden, gebouwen en lokaliteiten (of de getaxeerde huurwaarde) en alle verdere kosten van beheer, met uitzondering van de uitgaven voor roerende en onroerende bezittingen, welke uitsluitend zijn bestemd om er inkomsten van te trekken.

B. Genees-, heel- en verloskundige hulp, verplegend personeel, genees- en verbandmiddelen en dergelijke.

C. Voeding, kleeding, ligging, bewassching, verwarming, verlichting, werkverschaffing, kosten van begrafenis en alles, wat verder tot onderhoud en verzorging strekt.

Bovendien worden opgegeven de uitgaven voor subsidiën en bijdragen aan gemeenten en andere instellingen van weldadigheid ten behoeve van de verzorging van armen.

Mede wordt opgegeven het bedrag van terug ontvangen kosten.

9. De opgaven van het aantal personen, aan welke werk is verschaft door instellingen tot werkverschaffing aan behoeftigen in daartoe ingerichte werkplaatsen worden verstrekt naar de volgende indeeling.

A. Aantal personen, in de instelling gevoed en gehuisvest.

B. Aantal personen, in de instelling gevoed, maar niet gehuisvest.

C. Aantal personen, in de instelling werkende, maar daarin noch gevoed, noch gehuisvest.

D. Aantal personen, buiten de instelling het opgedragen werk verrichtende.

Voor elke dezer vier groepen wordt opgegeven het aantal werkdagen.

10. De uitgaven voor ondersteuning van de in art. 9 bedoelde personen worden opgegeven naar de volgende indeeling.

A. Huur, belasting en verdere lasten en onderhoud van de werkplaats en van de, voor de uitoefening van het beheer betreffende, gronden, gebouwen en lokaliteiten (of wel de getaxeerde huurwaarde) en alle verdere kosten van beheer, met uitzondering van de uitgaven voor roerende en onroerende bezittingen, welke uitsluitend zijn bestemd om er inkomsten van te trekken.

B. Rente van gelden, opgenomen ten behoeve van de werkverschaffing en aankoop van grondstoffen en gereedschappen, daaronder begrepen de waarde van den in den aanvang van het jaar aanwezigen voorraad.

C. In geld uitbetaalde arbeidsloonen, voeding, kleeding, ligging, bewassching, verwarming, verlichting en alles, wat verder tot onderhoud en verzorging strekt.

Bovendien worden opgegeven de uitgaven voor subsidiën en bijdragen aan gemeenten en andere instellingen van weldadigheid ten behoeve van de verzorging van armen.

Mede wordt opgegeven het bedrag van terugontvangen kosten.

11. *1.* De besturen der instellingen tot werkverschaffing aan behoeftigen op andere wijze dan in daartoe ingerichte werkplaatsen geven op het aantal behoeftigen, aan welke werk is verschaft.

2. De uitgaven voor ondersteuning worden opgegeven naar de volgende indeeling.

A. Kosten van beheer, zonder de uitgaven voor roerende en onroerende bezittingen, welke uitsluitend zijn bestemd om er inkomsten van te trekken, maar met inbegrip van de getaxeerde huurwaarde van eigen gronden, gebouwen en lokaliteiten, welke dienen voor het eigenlijke werk der armenverzorging.

B. Rente van gelden, opgenomen ten behoeve van de werkverschaffing, en aankoop van grondstoffen en gereedschappen, daaronder begrepen de waarde van den in den aanvang van het jaar aanwezigen voorraad.

C. In geld of in natura betaalde arbeidsloonen.

Bovendien worden opgegeven de uitgaven voor subsidiën en bijdragen aan gemeenten en

andere instellingen van weldadigheid ten behoeve van de verzorging van armen.

Mede wordt opgegeven het bedrag van terugontvangen kosten.

12. De in de artikelen 1—11 bedoelde opgaven worden verstrekt naar door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken vast te stellen modellen.

13. De opgaven van het aantal bedeelden en verpleegden en van de uitgaven voor onderstand van allerlei aard worden over het jaar 1912 onderscheidenlijk verstrekt volgens de modellen nrs. 14—21, door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken vastgesteld bij beschikking van 26 November 1909, nr. 12577, Afd. B.B.

§ 2. *Van de verdeeling van de gelden, bedoeld in artikel* 16 *der wet.*

14. Gelden, die moeten worden geacht bestemd te zijn ten behoeve van alle de noodlijdenden, zonder onderscheid van godsdienst, welke in eene gemeente door armeninrichtingen bedeeld worden, worden verdeeld onder de in die gemeente werkzame kerkelijke, bijzondere en gemengde instellingen van weldadigheid.

15. De gelden, bedoeld in artikel 14, worden onder de daar bedoelde instellingen verdeeld naar verhouding van de uitgaven van iedere dier instellingen voor ondersteuning van armen in de gemeente, verminderd met het bedrag der, door de instelling uit de openbare kas ter zake van de verzorging van die armen ontvangen, subsidie, een en ander over het boekjaar der instelling, voorafgaande aan het jaar, waarin die gelden zijn opgekomen.

16. Als uitgaven voor ondersteuning worden beschouwd uitgaven:

a. voor ondersteuning van armen in geld, in natura of met genees-, heel- of verloskundige hulp;

b. voor verpleging van armen in gezinnen;

c. voor verpleging van armen in gestichten;

d. voor werkverschaffing aan armen, na aftrek van de, gedurende het boekjaar verkregen, opbrengst der producten.

Het college, dat met de verdeeling is belast, kan onder goedkeuring van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken nadere regelen voor de verdeeling vaststellen.

17. De verdeeling van de, gedurende een kalenderjaar opgekomen, gelden geschiedt telkens vóór 1 April van het daarop volgende jaar.

De opgekomen gelden worden, in afwachting van de verdeeling, rentegevend belegd op de wijze, door het, met de verdeeling belaste, college te bepalen onder goedkeuring van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken.

De gekweekte rente wordt met de gelden verdeeld.

18. Indien de in eenig jaar opgekomen gelden een te gering bedrag vertegenwoordigen om tot de verdeeling over te gaan, kan de verdeeling onder goedkeuring van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken worden uitgesteld, totdat de gelden een door dien Minister te bepalen bedrag zullen hebben bereikt. De verdeeling geschiedt alsdan in het eerstvolgende kalenderjaar vóór 1 April. Artikel 17, tweede en derde lid, is van toepassing.

19. Indien tot verdeeling van gelden moet worden overgegaan, zendt het college, dat met de verdeeling belast is, daarvan binnen veertien dagen na afloop van het kalenderjaar, waarin de gelden zijn opgekomen, bericht aan de in de gemeente werkzame instellingen van weldadigheid, voor zoover die bekend zijn. Het doet daarvan binnen denzelfden termijn bekendmaking in een of meer nieuwsbladen.

Iedere instelling, die aanspraak maakt op een deel der gelden, zendt uiterlijk in de maand Februari aan het, met de verdeeling belaste, college haar rekening over het boekjaar, voorafgaande aan het loopende jaar. Het bestuur van den Armenraad of Burgemeester en Wethouders kunnen overlegging van bescheiden tot staving der rekening vragen. Uitgaven, die naar het oordeel van het college niet behoorlijk zijn gestaafd, blijven buiten beschouwing.

§ 3. *Van de belegging van gelden en de in bewaargeving van fondsen ingevolge artikel* 23 *der wet.*

20. De beschikbare gelden der burgerlijke en gemengde instellingen van weldadigheid worden, voor zoover zij niet worden belegd in inschrijvingen in een der Grootboeken van de Nederlandsche Schuld, in onroerende goederen of in schuldvorderingen, belegd in fondsen, voorkomende op de lijst, bedoeld bij het derde en het vierde lid van artikel 21 der „Weduwenwet voor de ambtenaren 1890".

Voor zoover die lijst niet reeds uit anderen hoofde in de *Nederlandsche Staatscourant* mocht worden opgenomen, doet Onze Minister van Binnenlandsche Zaken haar daarin ieder jaar, zoo spoedig mogelijk na de goedkeuring door Onzen Minister van Financiën, opnemen. Hetzelfde geldt, indien de lijst in den loop van een jaar is herzien.

21. Fondsen, die niet ten name van eene burgerlijke of gemengde instelling van wel-

dadigheid staan, worden door haar in bewaring gegeven bij de Nederlandsche Bank.

§ 4. *Van den armenraad.*

22. Zoodra door ons een armenraad is ingesteld, geeft de Burgemeester van de gemeente, waarin of waarvoor de raad is ingesteld, daarvan kennis aan iedere instelling van weldadigheid, welke een vertegenwoordiger in den raad zal aanwijzen. De burgemeester doet daarbij voor iedere instelling mededeeling van het getal, bedoeld in artikel 48, eerste lid; van het aantal leden en, zoo zij één of meer bestuursleden mag aanwijzen, van het aantal bestuursleden, die zij mag aanwijzen, alsmede van het bedrag, bedoeld in artikel 48, tweede lid, der wet.

23. Bij de kennisgeving ingevolge artikel 22 voegt de Burgemeester het verzoek, hem binnen drie weken den naam van den vertegenwoordiger of de namen der vertegenwoordigers schriftelijk mede te deelen. Bij het verzoek wordt herinnerd aan het bepaalde in artikel 42, tweede lid, der wet. Een particuliere, kerkelijke of gemengde instelling van weldadigheid, welke niet aan het verzoek heeft voldaan, wordt geacht hare bereidverklaring tot aanwijzing van een vertegenwoordiger te hebben herroepen.

Indien de zetel van den armenraad gevestigd zal zijn in eene andere gemeente, brengt de Burgemeester de hem medegedeelde namen ter kennis van den Burgemeester van de gemeente, waar die zetel zal zijn gevestigd.

24. Binnen veertien dagen, na het verstrijken van den in artikel 23, eerste lid, gestelden termijn van veertien dagen, schrijft de Burgemeester van de gemeente, waar de zetel van den armenraad gevestigd zal zijn, de eerste vergadering van den armenraad uit. Deze vergadering heeft plaats binnen dertig dagen na de oproeping, maar wordt niet gehouden op een Zondag, op den Christelijken tweeden Paasch- of Pinksterdag, op den Hemelvaartsdag of op een der beide Kerstdagen.

Bij de oproeping tot de eerste vergadering voegt de Burgemeester een lijst van de instellingen, die één of meer vertegenwoordigers hebben aangewezen en van de aangewezen vertegenwoordigers. Mede richt de Burgemeester tot de vertegenwoordigers het verzoek, hem binnen veertien dagen mede te deelen of zij zullen gebruik maken van de bevoegdheid, geregeld in artikel 48 der wet, tot aanwijzing hetzij alleen, hetzij gezamenlijk met anderen, van een bestuurslid en van een plaatsvervangend bestuurslid.

25. In de door den Burgemeester voorgezeten vergadering van den armenraad geschiedt de aanwijzing van bestuursleden en van plaatsvervangende bestuursleden door hen, die hun voornemen daartoe aan den Burgemeester ingevolge het vorig artikel hebben kenbaar gemaakt. De aanwijzing geschiedt schriftelijk.

26. Vertegenwoordigers, welke recht hebben op zelfstandige aanwijzing van één of meer bestuursleden en den Burgemeester ingevolge artikel 24, tweede lid, hebben bericht, dat zij van hunne bevoegdheid gebruik zullen maken, worden geacht als bestuurslid te zijn aangewezen, voor zoover zij zich van aanwijzing van een ander onthouden. Deze vertegenwoordigers behouden de bevoegdheid, plaatsvervangende bestuursleden aan te wijzen.

27. Voor zoover de bestuursleden en plaatsvervangende bestuursleden niet zijn aangewezen, worden zij verkozen door de vertegenwoordigers, die geene aanwijzing gedaan hebben, of, indien alle vertegenwoordigers eene aanwijzing deden, door allen.

28. De verkiezing geschiedt bij gesloten en ongeteekende briefjes. Voor de benoeming van bestuursleden en voor die van plaatsvervangende bestuursleden wordt eene afzonderlijke verkiezing gehouden. Ieder stembriefje bevat ten hoogste zooveel namen als er plaatsen vervuld moeten worden.

29. De Burgemeester wijst voor iedere verkiezing vier leden aan als stemopnemers.

Nadat de Burgemeester het getal der tegenwoordig zijnde leden en de eerstbenoemde der stemopnemers dat der in de bus gevonden stembriefjes hebben opgegeven, wordt achtereenvolgens ieder stembriefje door de twee eerstbenoemde stemopnemers opgelezen. De beide andere teekenen de stemmen op. Ten slotte maakt de eerstbenoemde der stemopnemers den uitslag der verkiezing bekend.

30. Niet of niet behoorlijk ingevulde stembriefjes worden, tot bepaling der meerderheid, niet mede gerekend onder het getal der geldig uitgebrachte stemmen.

31. Eene verkregen meerderheid van stemmen geldt niet, wanneer het getal der in de bus gevonden stembriefjes grooter is dan dat der leden, die stemden, en dit verschil van invloed heeft kunnen zijn.

32. Voor zoover niet bij de eerste verkiezing het vereischte aantal personen de volstrekte meerderheid hebben verkregen, wordt tot eene tweede, mede geheel vrije verkiezing overgegaan, ter benoeming van zooveel personen als er na de eerste verkiezing nog plaatsen te vervullen zijn.

33. Voor zoover ook bij deze verkiezing

niet het vereischte aantal personen de volstrekte meerderheid van stemmen verkregen heeft, worden verkozen geacht de personen, tot het vereischte aantal, die de meeste stemmen op zich vereenigd hebben. Indien het aantal van deze personen grooter is dan het aantal der te vervullen plaatsen, doordat twee of meer personen een gelijk aantal stemmen op zich vereenigd hebben, beslist het lot tusschen de personen, die een gelijk aantal stemmen op zich vereenigden. Daartoe worden briefjes, bevattende de namen dier personen, behoorlijk toegevouwen in de bus geworpen en door een anderen stemopnemer een voor een, tot het vereischte aantal, uitgetrokken en voorgelezen. De persoon of de personen, op de uitgetrokken naambriefjes vermeld, zijn de benoemden.

34. Na de verkiezing van bestuursleden en van plaatsvervangende bestuursleden stelt de Burgemeester aan de orde de benoeming van een voorzitter.

35. De benoeming geschiedt bij gesloten en ongeteekende briefjes.

De artikelen 29, 30 en 31 zijn van toepassing.

36. Wanneer niemand bij de eerste verkiezing de volstrekte meerderheid heeft verkregen, wordt tot een tweede, mede geheel vrije verkiezing overgegaan.

37. Indien ook bij deze verkiezing door niemand de volstrekte meerderheid van stemmen verkregen is, heeft er eene derde verkiezing plaats tusschen de twee personen, die bij de tweede verkiezing de meeste stemmen op zich vereenigd hebben.

38. Indien het bij de tweede verkiezing niet uitgemaakt is, tusschen wie er moet overgestemd worden, wordt bij eene voorafgaande stemming beslist, wie van hen, die een gelijk aantal stemmen op zich hebben vereenigd, op het tweetal zal worden geplaatst.

39. Indien, in het geval bij het vorige artikel bedoeld, of ook bij de eindstemming, de stemmen staken, beslist het lot.

40. Na de verkiezing installeert de Burgemeester den voorzitter, zoo deze aanwezig is, en de bestuursleden en hun plaatsvervangers.

41. Indien de tot voorzitter benoemde de benoeming niet aanvaardt, geschiedt de benoeming in eene volgende vergadering, die zoo spoedig mogelijk wordt uitgeschreven en wordt voorgezeten door den Burgemeester. Voor die benoeming gelden de artikelen 35—39 van dit besluit. De Burgemeester installeert den voorzitter, zoo deze aanwezig is.

42. Voor zoover daarin niet is voorzien bij de artikelen 22—41 beslist de Burgemeester ten aanzien van de voorbereiding, de oproeping, de leiding en de in die artikelen bedoelde werkzaamheden van de eerste vergaderingen van den armenraad.

43. Bij het huishoudelijk reglement wordt aan het bestuur van den armenraad onder meer opgedragen:

1°. de taak van den armenraad, omschreven in de artikelen 12 en 57 der wet, behoudens, in geval van geschil, de uitspraak van den armenraad, die door het bestuur moet worden nageleefd;

2°. de taak van den armenraad, omschreven in artikel 13, vierde lid, der wet;

3°. het toezicht op de werkzaamheden van den secretaris en diens bureau;

4°. de voorbereiding van de adviezen van den armenraad en, in gevallen, waarin niet kan worden gewacht tot de vergadering van den armenraad, het adviseeren namens den raad, onder gehoudenheid het advies ter kennis van den raad te brengen;

5°. de voorbereiding van de algemeene vergaderingen en, voor zooveel noodig, van de werkzaamheden van den armenraad.

44. Indien de armenraad een dagelijksch bestuur heeft, wordt bij het huishoudelijk reglement aan dat bestuur onder meer opgedragen de taak, bedoeld in artikel 43, onder 2° en 3°, behoudens in geval van geschil, de uitspraak van het bestuur, die door het dagelijksch bestuur moet worden nageleefd.

Aan het dagelijksch bestuur kan onder meer worden opgedragen, geheel of ten deele, de taak, bedoeld in artikel 43 onder 1° en 5° en het adviseeren namens den raad in gevallen van eenvoudigen aard. De adviezen worden ter kennis van den raad gebracht.

45. Zeven maanden vóór het einde van den termijn van vier jaren, bedoeld in artikel 44 der wet, richt het bestuur van den armenraad tot alle instellingen van weldadigheid, welke voorkomen op de lijst, bedoeld in artikel 3 der wet, en binnen het ambtsgebied van den armenraad armenverzorging buiten gestichten ten doel hebben, het verzoek, binnen een maand te berichten, of zij bereid zijn, voor een nieuwen termijn van vier jaren een vertegenwoordiger aan te wijzen. De ingekomen antwoorden worden door het bestuur zoo spoedig mogelijk aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken gezonden.

46. Binnen twee weken nadat door Ons voor den nieuwen termijn van vier jaren het getal, bedoeld in het eerste lid van artikel 48 der wet, is vastgesteld, geeft het bestuur van den armenraad daarvan kennis aan elke instelling, die zich bereid heeft verklaard, een vertegen-

woordiger aan te wijzen. Daarbij worden de mededeelingen gedaan, bedoeld in artikel 22, en het verzoek, bedoeld in artikel 23. De ingekomen antwoorden worden door het bestuur van den armenraad gezonden aan den Burgemeester van de gemeente, waar de zetel van den raad gevestigd is. Deze schrijft zoo spoedig mogelijk na den aanvang van den nieuwen termijn van vier jaren de eerste vergadering van den armenraad uit en handelt voorts overeenkomstig het bepaalde in de artikelen 24—42.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State gezonden zal worden.

Het Loo, den 18den Juli 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 23 *Juli* 1912.)

—

18 *Juli* 1912. BESLUIT, tot uitvoering van art. 82 der Armenwet. S. 265.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 15 Juni 1912, n°. 4801, Afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Gezien art. 82 der Armenwet;

Overwegende, dat bij algemeenen maatregel van bestuur moet worden ingesteld eene Algemeene Armencommissie en de werkkring dier Commissie nader moet worden geregeld;

Den Raad van State gehoord (advies van 9 Juli 1912, n°. 16);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 15 Juli 1912, n°. 5779, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met ingang van den dag, op welken de Armenwet in werking zal treden, vast te stellen het navolgende:

Art. 1. Er wordt ingesteld eene Algemeene Armencommissie.

Deze Commissie is gevestigd te *'s Gravenhage* en bestaat uit zeven leden, die door Ons worden benoemd en ontslagen.

2. De Commissie dient aan autoriteiten en, op verzoek, aan instellingen van weldadigheid van raad omtrent aangelegenheden van het armbestuur.

Zij houdt zich, zooveel mogelijk, op de hoogte van de werking van de Armenwet.

3. De Commissie is bevoegd bij autoriteiten inlichtingen in te winnen aangaande het armbestuur.

Zij kan, indien dit voor hare werkzaamheden noodig is, aan een of meer harer leden, met of zonder den secretaris, kennisneming van toestanden ter plaatse opdragen.

Met betrekking tot eene kerkelijke of eene particuliere instelling van weldadigheid is zij tot die kennisneming slechts bevoegd, indien een, door die instelling tot haar gericht, verzoek om raad daartoe aanleiding geeft.

4. De Commissie vergadert zoo dikwijls haar voorzitter dit noodig acht of drie harer leden den wensch daartoe hebben te kennen gegeven.

5. Wij behouden Ons voor, zoo noodig, nadere instructiën voor de Commissie alsmede eene instructie voor haren secretaris vast te stellen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State gezonden zal worden.

Het Loo, den 18den Juli 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 23 *Juli* 1912.)

—

18 *Juli* 1912. BESLUIT, houdende wijziging van het besluit van den 20sten Maart 1900 (*Staatsblad* n°. 36), ter uitvoering der wet van den 24sten Mei 1897 (*Staatsblad* n°. 155), tot nadere regeling van het zegelrecht van effecten. S. 266.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gelet op de artikelen 1 en 7 der wet van 24 Mei 1897 (*Staatsblad* n°. 155), tot nadere regeling van het zegelrecht van effecten, gewijzigd bij de wet van 23 Juli 1908 (*Staatsblad* n°. 240) en op Onze besluiten van den 20sten Maart 1900 (*Staatsblad* n°. 36) en van den 15den Maart 1909 (*Staatsblad* n°. 71);

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van den 3den Juni 1912, n°. 80, Afdeeling Registratie;

Den Raad van State gehoord (advies van den 18den Juni 1912, n°. 11);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van den 13den Juli 1912, n°. 2, Afdeeling Registratie;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

dat het tweede lid van het eenig artikel van Ons besluit van den 20sten Maart 1900 (*Staatsblad* n°. 36) voortaan zal luiden als volgt:

„Voor die zegeling wordt uitsluitend gebezigd een stempel, voorzien van een rand, ver-

meldende: „Bijzondere stempel wet 24 Mei 1897 (*Staatsblad* n°. 155)" en overigens gelijk aan de in gebruik zijnde stempels voor de zegeling van effecten".

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 18den Juli 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 10 *Aug.* 1912.)

—

20 *Juli* 1912. KONINKLIJK BESLUIT.

Ten behoeve van een regelmatig financieel beheer is het niet voldoende, de wijze van aflossing eener aan te gane geldleening der gemeente zoodanig te regelen, dat daarvoor elk jaar een zeker bedrag bij de begrooting wordt gereserveerd tot aan het jaar, waarin die leening in haar geheel zal worden afgelost.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente *Stad-Doetichem*, tegen het besluit van Ged. Staten van *Gelderland* van 6 Maart 1912 n°. 16, waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van dien Raad van 22 Febr. 1912 n°. 6e, tot het aangaan van een geldleening;

Den Raad van State, Afd. voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 26 Juni 1912, n°. 141;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 17 Juli 1912 n°. 4834, afd. Binnenlandsch Bestuur;

Overwegende: dat bij besluit van 6 Juni 1911 n°. 4, de Raad der Gemeente *Stad-Doetichem* heeft besloten, eene geldleening aan te gaan;

dat aan laatstgemeld besluit bij besluit van Ged. Staten van 5 Sept. 1911, n°. 72 de goedkeuring is onthouden, uit overweging dat voor aflossing op voorschreven geldleening niet slechts een zeker bedrag bij de jaarlijksche begrooting gereserveerd, maar dit ook werkelijk afgelost behoort te worden; dat voorts niet alleen voor de rente, maar ook voor de aflossing de middelen behooren te worden aangewezen;

dat, nadat Burgemeester en Wethouders bij schrijven van 15 September 1911, n°. 1388/449 B. W., Ged. Staten om inlichtingen betreffende hun besluit hebben verzocht, Ged. Staten bij besluit van 17 Oct. 1911 n°. 78, hebben besloten, aan Burgemeester en Wethouders te berichten, dat inderdaad bij besluit van 5 Sept. 1911 n°. 72, aan laatstvermeld raadsbesluit de goedkeuring is onthouden, omdat eerstens niet de middelen zijn aangewezen, waaruit de aflossing zal worden gevonden en ten andere de wijze, waarop de aflossing der bedoelde geldleening is geregeld, daargelaten of zij in het financieel belang der gemeente zoude zijn, niet is overeen te brengen met de eischen van een regelmatig financieel beheer;

dat hierop de Gemeenteraad bij besluit van 22 Febr. 1912 n°. 6*e* heeft besloten, tegen een rente van ten hoogste 5 pCt., aan te gaan een geldleening, groot *f* 3,000.—, af te lossen in haar geheel in het jaar 1917 uit de gewone inkomsten van dat jaar, terwijl op de begrooting over de jaren 1912 tot en met 1917 telkens *f* 500.— zal worden gereserveerd voor aflossing dezer leening, zullende de rentebetaling plaats vinden uit de gewone inkomsten;

dat het besluit is genomen uit overweging, dat een bedrag van *f* 3,000.— benoodigd is voor het aanschaffen van een sproeiwagen enz., waartoe besloten is bij Raadsbesluit van 12 Juni 1911 n°. 7 *a*; dat het wenschelijk is, voor het bedrag eene leening te sluiten;

dat aan laatstgemeld besluit Ged. Staten bij besluit van 6 Maart 1912 n°. 16, eveneens de goedkeuring hebben onthouden, daarbij overwegende, dat de wijze waarop bij bedoeld raadsbesluit de aflossing is geregeld gelijk is aan die, welke bij Ged. Staten blijkens hun besluit van 5 Sept. 1911 n°. 72, bezwaar ontmoette;

dat van dit besluit van Ged. Staten de Raad bij Ons in beroep is gekomen, aanvoerende, dat de voorgenomen wijze van aflossing, zooals uit de toelichting tot het raadsbesluit blijkt, wel in het financieel belang der gemeente is terwijl hij verder niet kan toegeven, dat die aflossing niet overeen te brengen zou zijn met de eischen van een regelmatig financieel beheer;

dat immers telken jare gereserveerd wordt en de aflossing uit het geheele gereserveerde bedrag „ineens" geschiedt in het jaar, waarin de totale leening gereserveerd is, zoodat van onregelmatigheid van het financieel beheer geen sprake kan zijn en er overigens z. i. geen enkele reden bestaat, deze wijze van aflossing alleen op grond van het feit, dat het bedrag der aflossing jaarlijks gereserveerd blijft te qualificeeren als „niet te zijn overeen te brengen met een regelmatig financieel beheer"; dat de Gemeentewet de gemeenten geheel vrijlaat in de wijze, waarop zij de aflossing

wenschen te regelen en geenszins voorschrijft dat elk jaar afgelost moet worden, doch alleen vordert dat elk besluit tot het doen eener geldleening de middelen aanwijst, waaruit de rente en aflossing der leening zullen worden gevonden; dat de Raad dus van meening is, dat zijn besluit alleszins is te achten zoowel in het financieel belang als in het regelmatig financieel beheer der gemeente; dat ten slotte de Raad gaarne zekerheid wenscht te bezitten of de door hem gemaakte regeling hoogere goedkeuring zal verwerven, omdat de gemeente eerlang groote leeningen heeft aan te gaan en het zeer gewenscht is, te overwegen ook op die leeningen te reserveeren, waardoor een bepaald fonds wordt verkregen, waaruit gelden kunnen worden verstrekt aan personen die b.v. van de gemeente gronden in erfpacht willen nemen of wel voor andere min of meer sociale doeleinden, waarbij dus de gemeente een soort financieel bedrijf opricht;

Overwegende: dat met Ged. Staten moet worden aangenomen, dat de wijze, waarop de aflossing der voorgenomen geldleening is geregeld, niet is overeen te brengen met de eischen van een regelmatig financieel beheer;

dat toch geene voldoende waarborgen zijn gegeven, dat het ieder jaar te reserveeren bedrag werkelijk beschikbaar blijft, zoodat in het jaar, waarin de leening moet worden afgelost, de middelen daarvoor aanwezig zullen zijn;

Gezien de Gemeentewet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast enz. (W. v. D. B. A.)

—

22 *Juli* 1912. Beschikking van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel tot vaststelling van een letterteeken, dat door zee- en kustvisschersvaartuigen moet worden gevoerd.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel;

Gelet op art. 7 der Visscherijwet (wet van 6 October 1908 *Staatsblad* n°. 311), gewijzigd bij de wet van 8 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 66) en op artikel 8 van het Koninklijk besluit van 12 Juni 1911 (*Staatsblad* n°. 144), betreffende de registers voor de zee- en kustvisschersvaartuigen en het voeren van letterteekens en nummers door de kustvisschersvaartuigen, gewijzigd bij Koninklijk besluit van 5 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 53);

Heeft goedgevonden:

te bepalen, dat door de zee- en kustvisschersvaartuigen, tehuis behoorende te Piershil moet worden gevoerd het letterteeken P.H.

's Gravenhage, 22 Juli 1912.

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (*get.*) Versteeg.

—

23 *Juli* 1912. Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende bewijzen van voldoening aan of ongehoudenheid tot militieplicht.

Het wordt door mij wenschelijk geacht, dat ook voor een ander doel dan dat, vermeld in de Aanschrijvingen van de Ministers van Oorlog en Marine, achtereenvolgend van 14 en 23 Mei 1912, afdeeling Militie en Landweer (M), nr. 325 en Bureau B, nr. 55, desgevraagd door de burgemeesters worden afgegeven bewijzen van voldoening aan of ongehoudenheid tot militieplicht.

Daarbij zou de regel, gesteld in het 5de, 6de en 7de lid van eerstgenoemde Aanschrijving, kunnen gevolgd worden.

Heeft of had de belanghebbende geen woonplaats hier te lande, dan ware te onderzoeken of zijne ouders dan wel zijne grootouders in Nederland hebben gewoond en zou het bewijs c. q. door den burgemeester van de voormalige woonplaats van bovenbedoelde familieleden afgegeven kunnen worden.

Ik heb de eer U H.E.G. te verzoeken de burgemeesters der gemeenten in Uwe provincie met het bovenstaande in kennis te stellen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (*get.*) J. B. Kan.

—

23 *Juli* 1912. Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Gedeputeerde Staten der Provinciën, betreffende uitvoering van de Armenwet.

De nieuwe Armenwet (wet van 27 April 1912, Staatsblad nr. 165) zal den 1sten September a.s. in werking treden.

In het belang van een juist inzicht in hare strekking en van eene juiste uitvoering veroorloof ik mij, de aandacht van Uw College te vragen voor de navolgende uiteenzetting van de hoofdzaken, met verzoek die ter kennis van de gemeentebesturen en de burgerlijke armbesturen in uw gewest te brengen.

In overeenstemming in zooverre met de thans nog geldende wet, heeft de burgerlijke armenzorg ook volgens de nieuwe wet een aanvullend karakter, d. w. z. de armenverzorging wordt geacht in de eerste plaats toe te komen aan de kerkelijke en de particuliere liefdadigheid;

de burgerlijke armenzorg heeft slechts te helpen, voor zoover de kerkelijke en de particuliere dat niet doen. Evenmin als tot dusver zal aan de burgerlijke overheid en hare instellingen voor armenzorg eenig oordeel over het verleenen of weigeren van hulp door kerkelijke of particuliere instellingen van liefdadigheid of eenige bemoeiing met de inwendige aangelegenheden dier instellingen toekomen. In afwijking van de oude wet evenwel houdt de nieuwe wet rekening met het feit, dat voor eene goede armenverzorging de onderscheidene instellingen van weldadigheid veelvuldig met elkander in aanraking komen en de behoefte aan hulp van den wetgever op dit stuk is gebleken.

Een van de belangrijkste oogmerken van de nieuwe wet is dan ook, de onderlinge aanraking en samenwerking tusschen de onderscheidene instellingen van weldadigheid, met eerbiediging van ieders eigen karakter, te bevorderen, waartoe zal moeten dienen het nieuwe instituut van den armenraad.

Ik vertrouw, dat eene uiteenzetting van de regeling van den armenraad, zooals die in het IVe hoofdstuk der wet is neergelegd, overbodig mag worden geacht. Met betrekking tot de burgerlijke overheid en hare armenzorg wijs ik slechts hierop, dat het instituut berust op onderling vertrouwen en onderlinge waardeering tusschen de verschillende instellingen van weldadigheid, (die — met uitzondering van de burgerlijke instellingen — vrij zijn aan den armenraad al of niet deel te nemen) en alleen dan heilzaam kan werken, indien dat vertrouwen en die waardeering zorgvuldig worden bevorderd en versterkt. Het is vooral hierom, dat ik een ernstig beroep doe op de organen der burgerlijke overheid en op de burgerlijke armbesturen, om, zooveel in hun vermogen ligt, den onmisbaren geest van vertrouwen en waardeering te bevorderen en, met handhaving van het aanvullend karakter van de burgerlijke armenzorg, alles te vermijden, wat daarvoor een beletsel zou kunnen zijn. Ik verwacht met name, dat van bedoelde zijde in de plaatsen, die daarvoor in aanmerking komen, het tot stand komen van een armenraad zooveel mogelijk in de hand zal worden gewerkt en tot de goede werking van dat lichaam zal worden bijgedragen o. m. door de aanwijzing van goedgezinde en geschikte vertegenwoordigers in dien raad.

In het algemeen zal de ontwikkeling van de werkzaamheden van den armenraad, zooals die in artikel 56 der wet zijn omschreven, afhangen van plaatselijke toestanden en inzichten.

Op twee punten wensch ik evenwel in het bijzonder de aandacht te vestigen.

Bij de omschrijving van de taak van den armenraad onder de nrs. 1—3 van artikel 56 is gedacht aan een centralen inlichtingendienst. Komt dit deel van de werkzaamheden tot zijn recht, dan zal het vóór-onderzoek, het inwinnen van de eerste inlichtingen omtrent armen, vanwege den armenraad plaats vinden door daartoe geschoold personeel. Iedere instelling van weldadigheid zal van dien dienst gebruik kunnen maken. Vermits dit inwinnen van informaties veelal wordt opgedragen aan bezoldigde armbezoekers, zal de centrale inlichtingendienst van den armenraad tot niet onbeteekenende besparing van kosten voor de instellingen en tot betere wering van bedrog van de zijde der beroeps-armen kunnen bijdragen. De burgerlijke armenzorg kan in deze veel toedoen tot het bereiken van het doel van den wetgever, door van dien dienst gebruik te maken en de gegevens, waarover zij beschikt, mede te deelen aan het bureau van den armenraad.

De taak, omschreven onder 6e van artikel 56, het bespreken van gemeenschappelijke belangen en het bevorderen van samenwerking, zal er waarschijnlijk wel toe leiden, dat ook aandacht wordt geschonken aan de moeilijkheden, die ontstaan, wanneer een persoon gelijktijdig door verschillende instellingen ondersteund wordt. In welke richting hier de samenwerking zal worden gezocht en gevonden, valt vooraf bezwaarlijk te zeggen.

Er zal overleg moeten worden gepleegd en het zal daarbij noodig zijn, dat niet gepoogd worde aan eenige instelling van weldadigheid eene gedragslijn op te dringen, die zij krachtens haar aard en beginsel niet zou mogen volgen. Ik vlei mij met de verwachting, dat van de zijde der burgerlijke armenzorg naar vermogen zal worden medegewerkt met andere instellingen om aan dit vraagstuk eene bevredigende oplossing te geven. Voor de dagelijksche practijk geeft artikel 31 van de wet eene vingerwijzing, die men, zoolang niet eene andere regeling is getroffen, wel in acht zal willen nemen.

Voor eene goede uitvoering van de wet is voorts van groot belang de taak en de practijk van de burgerlijke armenzorg. Het zal ook in het vervolg aan het inzicht van de gemeentebesturen overgelaten blijven, of een burgerlijk armbestuur zal worden opgericht of dat de burgerlijke armenzorg aan Burgemeester en Wethouders blijft toevertrouwd. Zal de taak van de burgerlijke armenzorg — zooals reeds werd opgemerkt — eene aanvullende blijven, ten aan-

zien van haar practijk zal er evenwel — bij goede toepassing van de wet — niet onbeduidend verschil moeten zijn. Ik veroorloof mij ter kenschetsing van de oude en de nieuwe toestanden onderstaande deelen uit de Memorie van Toelichting onder Uwe aandacht te brengen.

„§ 4. Instemming, in zooverre, met de strek„king van de geldende wet belet intusschen „niet, dat de burgerlijke armenzorg aan ernstige „critiek bloot staat. De critiek betreft het be„ginsel van de volstrekte onvermijdelijkheid „zoowel op zich zelf als wat de toepassing „aangaat.

„Het beginsel zelf bedoelt er tegen te waken, „dat iemand in de uiterste ellende hetzij den „hongerdood zou sterven, hetzij zich aan de „samenleving zou vergrijpen. De hulp moest, „dit bracht het beginsel mede, niet verder „reiken dan noodig was om dat gevaar te be„zweren. Was dat doel bereikt, dan moest de „hulp zich terugtrekken om straks weer op„nieuw te helpen, wanneer de arme weer bij „het eindpunt van den weg der ellende dreigde „te komen, een recidive, die phychologisch „noodzakelijk was, vermits de oorzaak van het „gevaar krachtens het beginsel niet aangetast „behoefde te worden.

„Het behoeft geen betoog, dat dit beginsel „is kortzichtig en duur.

„Gedurende de halve eeuw, dat het in Ne„derland heeft gegolden, is er dan ook ruim„schoots gelegenheid geweest om het in deze „gebreken te leeren kennen. Meermalen werd „ellende niet gelenigd, omdat zij nog erger „kon worden, vóór en aleer hulp volstrekt „onvermijdelijk scheen. Jaar in, jaar uit werd „een ziellooze en ontzielende bedeeling voort„gezet, omdat de volstrekte onvermijdelijkheid „niet vorderde, dat ook maar getracht werd „de armen verder terug te brengen van den „weg van pauperisme.

„Intusschen, zóó star beginsel toe te passen „bleek meermalen te gaan buiten het bereik „van den mensch, die als orgaan van de wet „zijn hart niet het zwijgen kan opleggen. In „de praktijk is — vooral in de latere jaren — „de burgerlijke armenzorg herhaaldelijk getre„den buiten de enge grenzen van het wettelijk „beginsel en werd stoffelijke hulp op ruimer „voet geboden. Dit had evenwel groote be„zwaren. De burgerlijke armenzorg kan met „het beginsel van volstrekte onvermijdelijkheid „vrij eenvoudig van organisatie en techniek „zijn. De praktijk werd vrijwel algemeen, dat „enkele beambten, zoo niet de politie, min of „meer summierlijk nagingen, of hulp noodig „was; op hun advies werd ondersteuning voor „korter of langer tijd toegestaan. Hoe meer „nu de stoffelijke hulp stijgt boven de aller„laagste grens, het volstrekt onvermijdelijke, „hoe meer dergelijke wijze van werken schade„lijk wordt. Iedere bedeeling toch heeft de „neiging verslappend te werken en die neiging „neemt toe met de ruimte van bedeeling. Zij „moet worden opgewogen door persoonlijke „invloeden, die ontbreken bij de organisatie „van de volstrekt onvermijdelijke hulp.

„Er ontwikkelde zich een aanvankelijk vrij „stelsellooze praktijk, die ontgroeide aan de „nauwe banden van de wet. In den laatsten „tijd wordt getracht, het persoonlijk element „in de overheidszorg in te brengen door sa„menwerking met particuliere krachten. Dit „alles kan evenwel niet anders dan beginwerk „blijven, dat, hoe bescheiden ook, buiten de „wet gaat. De samenleving ontgroeit aan het „wettelijk beginsel, dat, wordt het niet herzien, „meer en meer uit het oog zal worden verloren."

Voor eene betere praktijk worden de volgende eischen gesteld in de Memorie van Toelichting:

„1°. principieel moet de overheidszorg er „niet op gericht zijn, dat de arme in nood „gelaten wordt. Getracht moet althans worden, „den arme uit zijn hulpbehoevendheid op te „helpen, want alleen indien dat gelukt is, kan „gezegd worden, dat het belang der maat„schappij zoo goed mogelijk behartigd is;

„2°. het minimum, dat voor die hulp noodig „is, moet gegeven worden. Meer dan het mi„nimum mag door de burgerlijke armenzorg „nimmer gegeven worden, want het meerdere „kan alleen voor zuiver individueele wenschen „bevorderlijk zijn, maar gaat buiten het alge„meen om;

„3°. dat minimum moet zijn materieel „en ideëel en omvat, wat het materieele be„treft, het noodzakelijke levensonderhoud, niets „meer en niets minder, wat het ideëele be„treft, toezicht, raad en bijstand."

Dienovereenkomstig is de arbeid van de burgerlijke armenzorg in artikel 29 der wet aldus geregeld, dat er zijn twee hoofdvormen van ondersteuning: òf opheffing uit den toestand van armoede, zoodat de arme wederom in staat wordt gesteld in het onderhoud van zich en zijn gezin te voorzien, òf blijvende ondersteuning, maar dan ook niet meer dan strikt noodig is, d. w. z. het noodzakelijk levensonderhoud. Volgens artikel 28 zal de burgerlijke armenzorg alleen mogen helpen in die gevallen, waarin het noodzakelijk levensonderhoud geheel of ten deele ontbreekt; buiten die grens reikt haar bemoeienis niet. Voor

zoover ingevolge dat artikel de burgerlijke armenzorg kan achten, dat het verleenen van hulp op haar weg ligt, zal zij hebben te overwegen, of zij met toepassing van artikel 29, eerste lid, zóó kan helpen, dat de arme zelf zich het ontbrekende kan verschaffen of wel dat zij, met toepassing van het derde lid van dat artikel, zelve het ontbrekende moet verstrekken.

Voor de voortgezette bedeeling zal dus geen ruimer maatstaf moeten worden genomen dan thans, nu immers ook het noodzakelijk levensonderhoud het minimum is, maar de wet vordert niet meer, dat een arme zich van alles wat nog verkoopbaar is ontdaan hebbe, alvorens ondersteuning te kunnen verkrijgen. Vroeger helpen zal mogelijk zijn en daarmede zal in menig geval de kans op herwinnen van zelfstandigheid vergroot zijn.

Ter verwezenlijking van deze gedachte vordert artikel 21 van de wet regeling in het reglement van het onderzoek vóór de ondersteuning en van het toezicht op de ondersteunden.

De mogelijkheid van ruimere stoffelijke hulp kan leiden tot verslapping van de energie bij de minstbevoorrechten, indien niet daartegenover staat bij de burgerlijke armenzorg een degelijk onderzoek en toezicht en een besef van het gevaar, dat dreigt, indien alleen naar de inspraak van het goede hart giften uit de overheidskas verkrijgbaar worden gesteld. Ik vertrouw, dat Uw College het bij de wet opgedragen toezicht zal weten dienstbaar te maken aan waken tegen dat gevaar eenerzijds en aan bevorderen van de opvoedende strekking der armenzorg anderzijds. Geschiedt dit, dan mag verwacht worden, dat met de thans voor de burgerlijke armenzorg bestede gelden meer profijt zal worden verkregen.

Ingevolge artikel 89 moeten de reglementen van de burgerlijke instellingen van weldadigheid binnen een jaar na het in werking treden van de wet, d. i. vóór 1 September 1913, zijn herzien. Uw College zal ongetwijfeld willen bevorderen, dat die herziening zoodra mogelijk ter hand worde genomen, opdat een wel overwogen, goede regeling tot stand kome.

Ten slotte wijs ik op eene aangelegenheid, die thans voor het eerst in de wet is geregeld, n.l. de geneeskundige armenverzorging (zie de artikelen 33—37). Met behulp van die bepalingen zal het Uw College mogelijk zijn, verbetering te brengen in ongewenschte toestanden, hetzij wat betreft de gelegenheid tot het verkrijgen van de noodige hulp, hetzij wat betreft de voorschriften, die thans ten aanzien van het verleenen van die hulp bestaan. Ik stel mij voor te dezer zake een schrijven te richten tot de medische inspecteurs van de volksgezondheid, van welk schrijven Uw College een afschrift zal geworden. Uw College zal er ongetwijfeld toe willen medewerken dat, waar noodig, geleidelijk, de noodzakelijke verbeteringen op voor de gemeenten bereikbare wijze worden bevorderd. Voor zooveel noodig breng ik onder Uwe aandacht, dat op de begrooting voor mijn departement gelden beschikbaar zijn voor het toekennen van subsidies aan gemeenten in de kosten van genees-, heel- en verloskundigen, welke subsidies tot dusver steeds werden verleend onder beding, dat de provincie tot ten minste gelijk bedrag subsidie verleende.

Het ligt in mijn voornemen te zijner tijd een schrijven tot U te richten met betrekking tot jaarlijks in te zenden mededeelingen. Daaronder zal ook begrepen zijn een lijst voor de opgaven der aanwezige instellingen van weldadigheid. Ingevolge art. 88 der wet moeten de lijsten vóór 1 September 1913 in overeenstemming zijn gebracht met artikel 3 der wet.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

---

24 *Juli* 1912. BESLUIT, houdende beslissing van het geschil over de woonplaats van de armlastige krankzinnige S. EWEG, weduwe SCHUTS. S. 267.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beslissende het geschil over de woonplaats van de armlastige krankzinnige S. EWEG, weduwe SCHUTS;

Den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 26 Juni 1912, n°. 153;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 20 Juli 1912, n°. 5714, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Overwegende, dat SUSANNA EWEG, geboren te *Amsterdam*, 11 April 1826, weduwe van JAN SCHUTS, overleden te *Amsterdam* 25 Januari 1906, op 23 Juni 1911 in het Wilhelmina-Gasthuis te *Amsterdam* werd opgenomen en op 2 November d. a. v. naar het gesticht „Meerenberg" te *Bloemendaal* is overgebracht;

dat het gemeentebestuur van *Amsterdam* bezwaar maakt de kosten dezer verpleging op zich te nemen en daarbij aanvoert, dat patiente, toen haar man overleed, in zulk een toestand van krankzinnigheid verkeerde, dat van zelfstandig handelen geen sprake kon zijn en dat zij mitsdien psychisch niet in staat was tot het vormen van een zelfstandige woonplaats, toen zij, door het overlijden van haar man,

hare afhankelijke woonplaats volgens art. 78 van het Burgerlijk Wetboek verloor; dat zij ook later hiertoe niet in staat was, wijl haar toestand steeds verergerde en opneming in een gesticht niet achterwege kon blijven; dat volgens de mededeelingen van de dochter van patiente de verschijnselen van psychische abnormaliteit bij haar reeds in 1901 zijn waargenomen; dat eveneens BOERSMA, huismeester in het Oudemannen- en Vrouwenhuis, Amstel 51, en de weduwe BAGGELAAR, moeder van de zwakkenzaal aldaar, die beiden patiente gedurende haar verblijf in dit gesticht gekend hebben, de bovengenoemde verklaring van de dochter bevestigen;

dat Onze Minister van Binnenlandsche Zaken bezwaar maakt de kosten voor Rijks rekening te nemen, op grond van de mededeelingen, vervat in het rapport van den Inspecteur van het Staatstoezicht op krankzinnigen, die meent, dat patiente geacht kan worden op 25 Juni 1906 in staat te zijn geweest haar hoofdverblijf te vestigen;

dat het gemeentebestuur echter bezwaar blijft maken de kosten voor zijne rekening te nemen en verzocht heeft, dat Gedeputeerde Staten, ingevolge artikel 70 der Armenwet, enkele personen door den kantonrechter onder eede zouden doen hooren;

Overwegende, dat uit de deskundige verklaringen en uit de feiten moet worden afgeleid, dat patiente op het tijdstip van het overlijden van haren echtgenoot in staat was tot het vestigen van eene woonplaats, en die woonplaats te *Amsterdam* gevestigd heeft;

Gezien de Wet tot regeling van het Armbestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan:

voor de toepassing van art. 26 der Wet tot regeling van het Armbestuur de gemeente *Amsterdam* aan te wijzen als woonplaats van de armlastige krankzinnige S. EWEG, weduwe SCHUTS.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, en hetwelk in het *Staatsblad* en met de in hoofde dezes vermelde voordracht van Onzen voornoemden Minister in de *Nederlandsche Staatscourant* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 24sten Juli 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 3 *Sept.* 1912.)

25 *Juli* 1912. BESLUIT, tot beschikking op de aanvrage om pensioen van den oud-onderwijzer aan de openbare lagere school te *Overtoom* (gemeente *Sloten*) A. COELINGH. S. 268.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op de aanvrage om pensioen van A. COELINGH, te *Amsterdam*, eervol ontslagen onderwijzer aan de openbare lagere school te *Overtoom* (gemeente *Sloten*);

Gezien het advies van den Pensioenraad voor burgerlijke ambtenaren dd. 2 Maart 1912, n°. 9, O. L. O.;

Den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord advies van 22 Mei 1912, n°. 103;

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 19 Juli 1912, Afdeeling Pensioenen, n°. 83;

Overwegende, dat de Pensioenraad voor burgerlijke ambtenaren in zijn bovengemeld advies Ons in overweging heeft gegeven, den belanghebbende met ingang van 1 Januari 1912 een jaarlijksch pensioen toe te kennen ten bedrage van *f* 667, op grond dat de belanghebbende bij besluit van den Raad der gemeente *Sloten* van 8 November 1911, met ingang van 1 Januari 1912 eervol is ontslagen; dat zijn diensttijd als onderwijzer aan eene openbare school ten behoeve van het lager onderwijs een tijdvak uitmaakt van meer dan 40 jaren; dat hij, geboren 1 Mei 1843, den ouderdom van 65 jaren heeft bereikt; dat de jaarwedde, die over de laatste twaalf maanden aan het ontslag voorafgegaan, tot grondslag heeft gediend voor de betaling der bijdrage, vermeld bij artikel 43 der wet tot regeling van het lager onderwijs, bedraagt *f* 1000; dat de aanvrage is ingediend binnen één jaar na den dag, waarop recht op pensioen is verkregen; dat de belanghebbende volgens artikel 40, eerste lid, der wet recht heeft op een pensioen van *f* 666.67, zijnde het maximum of twee derden gedeelten der voormelde jaarwedde;

dat nadat het advies van den Pensioenraad aan belanghebbende was medegedeeld, deze het verlangen heeft te kennen gegeven, dat daarover het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de Geschillen van Bestuur, daarbij aanvoerende dat het pensioen moet worden berekend naar een grondslag van *f* 1100, namelijk *f* 1000 salaris en *f* 100 tegemoetkoming in woninghuur, genoten over de laatste twaalf maanden vóór den ingang van zijn ontslag;

Overwegende, dat ingevolge art. 42 der wet tot regeling van het lager onderwijs het pensioen van een onderwijzer bij het openbaar lager onderwijs voor elk dienstjaar een zestigste deel bedraagt van de jaarwedde die over zijn laatste dienstjaar tot grondslag heeft gediend voor het bepalen van de in artikel 43 bedoelde bijdrage, doch het twee-derden gedeelte dier jaarwedde niet te boven gaat;

dat de jaarwedde, waarover de pensioensbijdrage van een onderwijzer van bijstand wordt berekend, ingevolge laatstgenoemd artikel bestaat uit zijn salaris, vermeerderd met de tegemoetkoming in de huishuur die hij, op grond van artikel 26, achtste lid van genoemde wet geniet, wanneer hij den leeftijd van acht en twintig jaren heeft bereikt en hetzij gehuwd is, hetzij als weduwnaar inwonende minderjarige kinderen heeft;

dat reclamant over het jaar 1911 een salaris genoot van *f* 1000 en eene tegemoetkoming in de woninghuur van *f* 100;

dat echter deze tegemoetkoming, — aangezien reclament weduwnaar was *zonder* inwonende minderjarige kinderen —, niet was die, bedoeld in laatstgemelde wetsbepaling, en dus ook niet deel uitmaakte van zijne jaarwedde in den zin van genoemd artikel 43;

dat de jaarwedde, die over zijn laatste dienstjaar als onderwijzer tot grondslag voor de berekening van zijne pensioensbijdrage heeft gestrekt, derhalve *f* 1000 heeft bedragen, het bedrag dat dan ook Gedeputeerde Staten van *Noordholland* bij hunne beschikking van 7 Februari 1912, n°. 64, voor de aanvankelijk door hen als jaarwedde-grondslag vastgestelde som van *f* 1100 in de plaats hebben gesteld;

dat dus, overeenkomstig het advies van den Pensioenraad, het pensioen over dat bedrag van *f* 1000 berekend moet worden en alzoo te stellen is op *f* 667.

Hebben goedgevonden en verstaan:

Aan den eervol ontslagen onderwijzer aan de openbare lagere school te *Overtoom* (gemeente *Sloten*) A. COELINGH, op grond van de artt. 40, 42 en 44 der wet tot regeling van het lager onderwijs, met ingang van 1 Januari 1912 een pensioen ten laste van den Staat toe te kennen van *f* 667 's jaars.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en tegelijk met het rapport van dien Minister in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State (Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur), aan de Algemeene Rekenkamer, aan den Pensioenraad voor burgerlijke ambtenaren en aan den Directeur van het Weduwen- en Weezenfonds voor burgerlijke ambtenaren.

Het Loo, den 25sten Juli 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 20 *Aug.* 1912.)

—

25 *Juli* 1912. BESLUIT, houdende beslissing dat eene inschrijving in het bevolkingsregister eener gemeente, die niet gebleken is met instemming der betrokken persoon te zijn verricht, voor de toepassing van art. 26 der Armenwet niet mag worden aangemerkt als het bewijs van voornemen tot woonplaatsverandering.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beslissende het geschil over de woonplaats van de armlastige krankzinnige G. ROZEBOOM;

Den Raad van State, Afd. voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 26 Juni 1912, n°. 151;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 22 Juli 1912, n°. 5800, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Overwegende: dat GEERTJE ROZEBOOM geboren is te *Uithuizen* den 7 Jan. 1888 en te *Kantens* inwoonde bij haar vader voor wien zij, daar hij weduwnaar was, de huishouding waarnam;

dat de zwakzinnigheid, waaraan zij lijdende was, en bovendien oneenigheden met haar vader haar er herhaaldelijk toebrachten, diens huis te verlaten om dan voor korter of langer tijd een zwervend leven te leiden, totdat zij door het Burgerlijk Armbestuur te *Kantens*, waaraan de Diaconie der Gereformeerde Kerk te *Uithuizen* een derde deel der kosten restitueerde, uitbesteed werd in het Vrouwentehuis van de Vereeniging tot Christelijke liefdadigheid te *Wagenborgen* (gemeente *Termunten*);

dat zij daarheen vertrok op 30 September 1910 met medeneming van een bewijs van woonplaatsverandering en op 3 Oct. 1910 in het bevolkingsregister der gemeente *Termunten* is ingeschreven;

dat zij wegens verergering van haar toestand op 22 Sept. 1911 is opgenomen in het krankzinnigengesticht *Dennenoord* te *Zuidlaren*;

dat over de verplichting tot betaling der kosten dezer verpleging geschil is ontstaan tusschen de besturen der gemeenten *Kantens* en *Termunten*, en Ged. Staten van *Groningen* er niet in zijn geslaagd, het geschil in der minne bij te leggen;

Overwegende: dat, al moge GEERTJE ROZEBOOM niet reeds in een staat van stellige krank-

zinnigheid hebben verkeerd toen zij van wege het burgerlijk armbestuur der gemeente *Kantens* in het gesticht te *Wagenborgen* werd opgenomen, zij zich toch toen reeds in een toestand bevond van welken mag worden aangenomen, dat hij haar buiten staat deed zijn haar wil tot woonplaatsverandering te bepalen en die woonplaats uit vrijen wil van de gemeente *Kantens* naar de gemeente *Termunten* over te brengen;

dat nu wel, na hare opneming in het evengenoemd gesticht te *Wagenborgen*, hare inschrijving in het bevolkingsregister der gemeente *Termunten* heeft plaats gehad, maar dat deze inschrijving, nu niet gebleken is, dat deze met hare instemming is verricht, niet mag worden aangemerkt als het bewijs van haar voornemen tot verandering van woonplaats;

dat onder deze omstandigheden de gemeente *Kantens* moet worden aangemerkt als hare woonplaats voor de toepassing van art. 26 der Wet tot regeling van het Armbestuur;

Gezien de evengenoemde wet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

als woonplaats van de armlastige krankzinnige G. ROZEBOOM voor de toepassing van art. 26 der Wet tot regeling van het Armbestuur aan te wijzen de gemeente *Kantens*.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast, enz. (W. v. d. B. A.)

—

25 *Juli* 1912. BESCHIKKING van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel tot vaststelling van een letterteeken, dat door zee- en kustvisschersvaartuigen moet worden gevoerd.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel;

Gelet op art. 7 der Visscherijwet (wet van 6 October 1908, *Staatsblad* n°. 311), gewijzigd bij de wet van 8 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 66) en op art. 8 van het Koninklijk besluit van 12 Juni 1911 (*Staatblad* n°. 144), betreffende de registers voor de zee- en kustvisschersvaartuigen en het voeren van letterteekens en nummers door de kustvisschersvaartuigen, gewijzigd bij Koninklijk besluit van 6 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 53);

Heeft goedgevonden:

te bepalen, dat door de zee- en kustvisschersvaartuigen, tehuis behoorende te Bergen (N.-H.) moet worden gevoerd het letterteeken B.G.

's Gravenhage, 25 Juli 1912.

Voor den Minister,
De Secretaris-Generaal,
(*get.*) VERSTEEG.

—

25 *Juli* 1912. BESLUIT betreffende het verleenen van geheele of gedeeltelijke vrijstelling van herhalingsoefeningen.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog, van 20 Juli 1912, afdeeling Militie en Landweer (M.), n°. 506;

Gezien art. 80, tweede lid, der Militiewet (*Staatsblad* 1912, n°. 21);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen, dat geheele of gedeeltelijke vrijstelling van herhalingsoefeningen kan worden verleend aan den ingelijfde bij de militie:

1°. die, na volbrachte eerste-oefening, gedurende zoodanigen tijd in werkelijken dienst is gebleven of gekomen, dat hij geacht wordt in die mate te zijn geoefend, dat herhalingsoefeningen voor hem niet of slechts gedeeltelijk noodig zijn;

2°. die tijdens den duur der herhalingsoefeningen onmisbaar is hetzij voor het bedrij waarin hij werkzaam is, hetzij voor de instandhouding der middelen van bestaan van zijn gezin of van dat waartoe hij behoort of waarin hij als pleegkind is opgenomen, dan wel van personen die hem in den eersten of den tweeden graad van bloed- of aanverwantschap bestaan; een en ander ter beoordeeling van Onzen Minister van Oorlog.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

Het Loo, 25 Juli 1912.

(*get.*) WILHELMINA.
De Minister van Oorlog,
(*get.*) H. COLIJN.

—

26 *Juli* 1912. BESLUIT, houdende bepalingen nopens de opleiding, enz. van ingelijfden bij de militie tot den officiersrang bij de infanterie en bij de vestingartillerie. S. 269.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 20 Juli 1912, Kabinet, Litt. T[88];

Overwegende, dat het noodzakelijk is om de bestaande bepalingen betreffende de opleiding van ingelijfden bij de militie tot den officiersrang bij de Infanterie en bij de Vesting-Artillerie te herzien;

Gezien het Koninklijk Besluit van 8 Juli 1909 (*Staatsblad* n°. 262), zooals dat is gewijzigd bij Koninklijk Besluit van 12 Maart 1912 (*Staatsblad* n°. 104), en het Koninklijk Besluit van 8 Februari 1910 (*Staatsblad* n°. 49), zooals

dat gewijzigd is, laatstelijk bij Koninklijk Besluit van 31 Mei 1912, n°. 68;

Gelet op het bepaalde bij artikel 79 der Militiewet (*Staatsblad* 1912, n°. 21);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Jaarlijks wordt bij de Infanterie uit de manschappen, die in het tijdvak van 16—20 Januari, dan wel in het tijdvak van 16—20 Maart, en bij de Vesting-Artillerie uit de manschappen, die in het tijdvak van 1—5 Maart dan wel in het tijdvak van 1—5 Mei hunne eerste oefening hebben aangevangen, een door Onzen Minister van Oorlog te bepalen aantal opgeleid tot officier.

2. Voor de in artikel 1 bedoelde opleiding, kan zich beschikbaar stellen:

a. de loteling, die is toegewezen aan een der Regimenten Infanterie (1), dan wel aan een der Regimenten Vesting-Artillerie;

b. de ingelijfde bij de militie, uiterlijk veertien dagen na den datum, waarop hij zijne eerste-oefening heeft aangevangen bij een der Regimenten Infanterie, dan wel bij een der Regimenten Vesting-Artillerie.

3. Zij, die zich voor de in artikel 1 bedoelde opleiding beschikbaar stellen, doen daarvan blijken door het afgeven van eene schriftelijke verklaring, waarvan het model door Onzen Minister van Oorlog wordt vastgesteld.

4. Ten einde tot de in artikel 1 bedoelde opleiding te worden toegelaten, moet de loteling of ingelijfde bij de militie, bedoeld in artikel 2, overleggen een bewijs van te zijn Nederlander, alsmede een bewijs van met gunstigen uitslag afgelegd wetenschappelijk examen, gevorderd voor toelating tot eene vrijwillige verbintenis als adspirant-vaandrig of adspirant-cornet bij het reservepersoneel der landmacht, dan wel een diploma of getuigschrift, vereischt voor vrijstelling van bedoeld examen.

Zij, die niet in het bezit zijn van een dergelijk bewijs, diploma of getuigschrift, dan wel alleen in het bezit zijn van een diploma of getuigschrift voor gedeeltelijke vrijstelling van dat examen en zich toch voor de opleiding beschikbaar willen stellen, moeten met gunstigen uitslag het wetenschappelijk examen (c. q. aanvullingsexamen) afleggen volgens het programma van toelating tot het reservekader.

De regeling van het examen wordt door Onzen Minister van Oorlog vastgesteld.

5. Overeenkomstig het bepaalde in de artikelen 6, 7, 8 en 9 van dit Besluit, kan een door den Inspecteur der Infanterie, c. q. Inspecteur der Vesting-Artillerie, te bepalen aantal miliciens voor de in artikel 1 bedoelde opleiding worden aangewezen.

6. De aanwijzing, bedoeld in artikel 5, geschiedt uitsluitend uit miliciens, die voor deze opleiding geschikt worden geacht en Nederlander zijn.

7. Door de daarbij betrokken compagniescommandanten worden, op een door Onzen Minister van Oorlog te bepalen tijdstip, lijsten samengesteld van de voor de officiersopleiding in aanmerking komenden.

Op deze lijsten worden in de eerste plaats vermeld, zij, die zich, op grond van het bepaalde in artikel 2 hebben aangemeld voor de opleiding tot officier en aan wie vergund is deze opleiding te mogen volgen.

Zij worden op deze lijsten ingeschreven in volgorde van den datum van de aanmelding, of, indien inschrijving in de volgorde van geschiktheid mogelijk blijkt, in die volgorde.

In de tweede plaats worden op deze lijsten vermeld, al degenen, die, hoewel zij zich daarvoor niet hebben aangemeld, toch voor deze opleiding geschikt worden geacht, in volgorde van hunne geschiktheid.

Voor zooveel laatstbedoelden betreft, komen voor plaatsing op de lijsten alleen in aanmerking miliciens, die voldaan hebben aan het wetenschappelijk examen, gevorderd voor toelating tot eene vrijwillige verbintenis als adspirant-vaandrig of adspirant-cornet bij het reservepersoneel der landmacht, dan wel miliciens, die voldaan hebben aan eenig examen, waarvan het diploma of getuigschrift recht geeft op vrijstelling van bovenbedoeld toelatingsexamen.

Van plaatsing op de lijst doet de compagniescommandant mededeeling aan den belanghebbende.

8. Van de in artikel 7 bedoelde lijsten wordt regimentsgewijze eene verzameling opgemaakt, op overeenkomstige wijze ingericht als in dat artikel aangegeven. Deze verzamellijsten worden ingediend bij den Inspecteur der Infanterie, c. q. Inspecteur der Vesting-Artillerie.

9. De Inspecteur der Infanterie, c. q. Inspecteur der Vesting-Artillerie, wijst, rekening houdende met het aantal ingelijfden, die op grond van artikel 1 tot officier zullen worden opgeleid, en met het aantal ingelijfden, die zich voor deze opleiding beschikbaar hebben gesteld, degenen aan, die tot de opleiding verplicht worden, beginnende daarbij met hen,

(1) Onder de Regimenten Infanterie wordt het Regiment Grenadiers en Jagers geacht te zijn begrepen

die op de lijsten bovenaan staan. Van de aanwijzing voor de verplichte opleiding wordt den belanghebbende mededeeling gedaan vóór een door Onzen Minister van Oorlog te bepalen datum.

10. De miliciens, die zich vrijwillig voor de in artikel 1 bedoelde opleiding hebben beschikbaar gesteld, vertrekken na het afleggen van het in artikel 4 bedoelde examen, dan wel na het overleggen van het bewijs van geheele vrijstelling van dat examen, met groot-verlof tot den, door Onzen Minister van Oorlog te bepalen, datum, op welken zij hunne eerste oefening ontvangen. Heeft een loteling, als bedoeld onder *a* van artikel 2, in het bezit zijnde van een bewijs, diploma of getuigschrift, als bedoeld in artikel 4, zich schriftelijk aangemeld voor de in artikel 1 bedoelde opleiding, dan kan hij onmiddellijk in het genot van groot-verlof gesteld worden tot den bovenbedoelden datum.

De miliciens, die ingevolge artikel 5 voor de opleiding tot officier worden aangewezen, vertrekken met groot-verlof tot den in het eerste lid van dit artikel bedoelden datum, zoodra de aanwijzing voor die opleiding te hunner kennis is gebracht.

11. De eerste-oefening van hen, die ingevolge de voorgaande artikelen tot officier worden opgeleid, wordt verdeeld in eene theoretisch-practische opleiding en in eene opleiding in de compagnie.

12. De theoretisch-practische opleiding zal plaats hebben in een of meer, door Onzen Minister van Oorlog aan te wijzen garnizoenen en oefeningskampen.

13. Gedurende de in artikel 12 bedoelde opleiding kan aan de leerlingen de rang van korporaal en van sergeant worden verleend, naar door Onzen Minister van Oorlog te stellen regelen.

14. Tegen het einde van de in artikel 12 bedoelde opleiding wordt door de leerlingen, die den rang van sergeant bekleeden, examen afgelegd voor den rang van vaandrig. Het programma voor dat examen, zoomede de regelen, volgens welke het zal worden afgenomen, worden door Onzen Minister van Oorlog vastgesteld.

Aan hen, die voor het examen slagen, kan de rang van vaandrig verleend worden.

15. Onze Minister van Oorlog kan, onder voorwaarden, door hem vast te stellen, aan de leerlingen die aan het examen, in artikel 14 bedoeld, niet voldaan hebben, vergunnen nogmaals, hetzij geheel of gedeeltelijk, eene opleiding te volgen.

16. De opleiding in de compagnie geschiedt na afloop van de theoretisch-practische opleiding, bij de Regimenten Infanterie, dan wel bij de Regimenten Vesting-Artillerie.

17. De milicien, die tot officier wordt opgeleid en den rang van vaandrig nog niet heeft verkregen en die blijken geeft:

a. wegens tekortkoming in intellectueele ontwikkeling dan wel wegens langdurige ziekte de opleiding niet te kunnen volgen;

b. zich niet gunstig door beschaving te onderscheiden, dan wel hoedanigheden, voor den officiersrang vereischt, mist, wordt door den Inspecteur der Infanterie, c. q. Inspecteur der Vesting-Artillerie, van de opleiding ontheven en kan, zoo hij nog niet den rang van onderofficier bekleedt, door den daarbij betrokken regimentscommandant voor de opleiding, c. q. verdere opleiding, tot onderofficier worden bestemd.

18. De miliciens, die aan het einde van den opleidingstijd niet geacht worden te voldoen aan de eischen, voor den officiersrang gesteld, kunnen, wanneer het niet voldoen aan die eischen het gevolg is van omstandigheden, afhankelijk van den wil van den betrokkene, door den Inspecteur der Infanterie, c. q. Inspecteur der Vesting-Artillerie, worden verplicht om nog ten hoogste twee maanden in werkelijken dienst te blijven of te komen.

Is het niet voldoen aan de eischen een gevolg van ziekte of andere buitengewone omstandigheden, dan kan door voormelden Inspecteur aan de hier bedoelde miliciens vergund worden, om na het einde van den opleidingstijd nog ten hoogste twee maanden in werkelijken dienst te blijven of te komen.

19. De tijdsduur, waartoe de in het voorgaand artikel bedoelde miliciens worden verplicht om langer onder de wapenen te blijven of te komen, wordt in voorkomende gevallen voor elk hunner afzonderlijk bepaald door den Inspecteur der Infanterie, c. q. Inspecteur der Vesting-Artillerie.

20. Aan de miliciens, die een verlengden opleidingstijd zullen volbrengen, kan worden vergund dezen diensttijd, mits in zijn geheel achter elkaar, te volbrengen in het jaar, volgende op dat, waarin hun eerste-oefeningstijd geëindigd is.

21. Vóór afloop van de opleiding, bedoeld in artikel 16, wordt door den Regimentscommandant gerapporteerd, in hoeverre de miliciens, die aan het examen, bedoeld in artikel 14, hebben voldaan, geacht worden te voldoen aan de eischen, gesteld om tot officier te worden benoemd, dan wel, of zij al dan niet in aan-

merking moeten worden gebracht voor een verlengden opleidingstijd.

22. Na afloop van de opleiding, bedoeld in artikel 16, worden de leerlingen, voor zoover zij niet volgens artikel 18 in werkelijken dienst blijven, in het genot van groot-verlof gesteld.

23. Voor benoeming tot officier wordt in aanmerking gebracht de vaandrig, die, op grond van hetgeen gebleken is bij de opleiding, bedoeld in artikel 16 en in artikel 18, door den Regimentscommandant alsnog alleszins geschikt geacht voor den officiersrang en dien Regimentscommandant, desgevraagd, het verzoek heeft gedaan, voor eene benoeming tot officier in aanmerking te worden gebracht.

24. Wordt een vaandrig niet voor benoeming tot officier voorgedragen, op grond van hetgeen gebleken is bij de opleiding, bedoeld in art. 16, terwijl hij *niet* verplicht was ingevolge artikel 18 in werkelijken dienst te blijven of te komen, dan kan hem door den Inspecteur der Infanterie, c. q. Inspecteur der Vesting-Artillerie, worden toegestaan in een volgend jaar voor ten hoogste twee maanden in werkelijken dienst te komen. Wordt hij, na afloop van dit tijdsverloop, door den Regimentscommandant alsnog alleszins geschikt geacht voor den officiersrang, dan kan hij voor benoeming tot officier in aanmerking worden gebracht.

25. De vaandrig, die, naar het oordeel van den Regimentscommandant, blijken geeft de eigenschappen te missen, welke voor eene benoeming tot officier moeten worden geëischt, alsmede de vaandrig, die, desgevraagd den wensch heeft te kennen gegeven niet tot officier te worden benoemd, wordt in den rang van vaandrig gehandhaafd.

26. De vaandrig, die de geschiktheid niet meer bezit voor het bekleeden van den rang van vaandrig, kan worden teruggebracht in de positie van milicien-sergeant.

27. De tot den rang van vaandrig aangestelde milicien is verplicht voor eigen rekening te voorzien in de aanschaffing en het onderhoud van zijne wapenen, kleeding en uitrusting. Als tegemoetkoming in de kosten van een en ander ontvangt hij bij zijne aanstelling tot vaandrig, eene som van twee honderd gulden (*f* 200).

28. De miliciens, die de opleiding tot officier volgen, genieten gedurende den tijd, welken zij aan die opleiding, c. q. verlengde opleiding, deelnemen, soldij als hun ranggenooten van het reservekader bij de Infanterie, c. q. Vesting Artillerie.

Ten aanzien van het genot van soldij bij afwezigheid met verlof, alsmede ten opzichte van de verstrekking en het onderhoud van de kleeding en uitrusting aan de in het vorig lid bedoelde miliciens, gelden, zoolang zij den rang van vaandrig niet hebben bereikt, de daaromtrent voor de militie vastgestelde bepalingen.

Op den vaandrig, bedoeld in artikel 25, is het bepaalde in het eerste lid van dit artikel van toepassing, gedurende den tijd, welken hij zich in werkelijken dienst bevindt, na afloop van zijne eerste-oefening.

29. Ten aanzien van de militie-officieren en vaandrigs der Infanterie, die, krachtens het sedert ingetrokken Koninklijk Besluit van 3 September 1906 (*Staatsblad* n°. 234) of krachtens het Koninklijk Besluit van 3 Juli 1909 (*Staatsblad* n°. 262), zoomede ten aanzien van de mililie-officieren en vaandrigs der Vesting-Artillerie, die krachtens het sedert ingetrokken Koninklijk Besluit van 14 Juni 1906 (*Staatsblad* n°. 128) of krachtens het Koninklijk Besluit van 8 Februari 1910 (*Staatsblad* n°. 49), eene verbintenis hebben aangegaan als adspirant-militie-officier, blijven, respectievelijk de bepalingen van het Koninklijk Besluit van 3 Juli 1909 (*Staatsblad* n°. 262) en die van het Koninklijk Besluit van 8 Februari 1910 (*Staatsblad* n°. 49) van kracht, behoudens het navolgende:

1°. Wordt de vaandrig niet tot officier benoemd, zoo blijft hij voorloopig in den rang van vaandrig gehandhaafd, totdat een nader oordeel over zijne geschiktheid zal zijn uitgesproken, waartoe hij in een volgend jaar gedurende zes weken onder de wapenen zal komen, in het tijdperk door Onzen Minister van Oorlog te bepalen.

2°. De vaandrig, die, naar het oordeel van den Regimentscommandant blijken geeft de eigenschappen te missen, welke voor eene benoeming tot officier moeten worden geëischt, en die:

a. de geschiktheid niet meer bezit voor het bekleeden van den rang van vaandrig, wordt van zijne vrijwillige verbintenis als adspirant-militie-officier ontheven en teruggebracht in de positie van milicien-sergeant;

b. de onder *a* bedoelde geschiktheid wel bezit, wordt in den rang van vaandrig gehandhaafd. Voor hem gelden dezelfde bepalingen, als voor den militie-officier zijn vastgesteld in de artikelen 11 (II, 2°.), 12, 13, 14 en 15, zoowel van het Koninklijk Besluit van 3 Juli 1909 (*Staatsblad* n°. 262), als van het Koninklijk Besluit van 8 Februari 1910 (*Staatsblad* n°. 49).

Behoudens het in dit artikel bepaalde wor-

den meergenoemde Koninklijke Besluiten van 3 Juli 1909 (*Staatsblad* n°. 262) en van 8 Februari 1910 (*Staatsblad* n°. 49) buiten werking gesteld.

Slotbepaling.

Dit Besluit treedt in werking op 1 December 1912.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit Besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 26sten Juli 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, (*get.*) H. COLLIJN.

(*Uitgeg.* 21 *Aug.* 1912.)

—

27 *Juli* 1912. BESLUIT, waarbij met wijziging van het besluit van Gedeputeerde Staten van *Noordbrabant,* dd. 29 Februari 1912, G. n°. 239, 2de afd., 1ste bur., het bedrag der Rijksbijdragen overeenkomstig art. 59 der wet tot regeling van het lager onderwijs voor de bijzondere lagere school van de R.-K. kerk te *Geldrop,* over 1911 wordt vastgesteld op *f* 4724.30. S. 270.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door het bestuur der bijzondere lagere school van de R.-K. kerk te *Geldrop,* tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van *Noordbrabant,* van 29 Februari 1912, G, n°. 239, 2de afd., 1ste bur., genomen op zijne aanvrage om de Rijksbijdragen, bedoeld in artikel 59 der wet tot regeling van het lager onderwijs, over het jaar 1911;

Den Raad van State, afdeeling voor de Geschillen van Bestuur gehoord, advies van 26 Juni 1912, n°. 129;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 24 Juli 1912, n°. 5240, afdeeling Lager Onderwijs;

Overwegende, dat voor deze school over 1911 bijdragen zijn aangevraagd tot een gezamenlijk bedrag van *f* 4724.30, waaronder begrepen was een bedrag van *f* 324.30, ter tegemoetkoming in de kosten om te voorzien in de behoefte aan schoollokalen;

dat Gedeputeerde Staten van *Noordbrabant* echter bij besluit van 29 Februari 1912, G, n°. 239, 2de afd., 1ste bur., de gezamenlijke Rijksbijdrage hebben bepaald op *f* 4400, daarbij overwegende, dat volgens opgave van den districtsschoolopziener de schoollokalen in den loop van 1911 niet hebben voldaan aan de regelen, gesteld bij Koninklijk besluit van 12 September 1905 (*Staatsblad* n°. 267);

dat van het besluit van Gedeputeerde Staten het bestuur der bijzondere lagere school van de R.-K. kerk te *Geldrop* bij Ons in beroep is gekomen, aanvoerende, dat de ter zake bedoelde opgave van den districtsschoolopziener berust op de naar zijne meening bestaande gemeenschap tusschen het schoolgebouw en de kloosterinrichting;

dat naar het oordeel van het schoolbestuur deze gemeenschap niet bestond;

dat toch de eenige toegang, die de onderstelde gemeenschap mogelijk zou maken, bestond uit eene deur, die zoodanig met architraven was dichtgemaakt, dat zonder verbreking er geen gemeenschap tusschen beide gebouwen mogelijk was;

dat de districtsschoolopziener, om het bewijs te leveren, dat er gemeenschap binnenshuis tusschen beide gebouwen bestond, op 17 Fe bruari 1911 getracht heeft, bovenbedoelde architraven er af te breken, waarin hij eindelijk geslaagd is, doch toen op het bezwaar stuitte, dat de deur niet open kon, omdat het slot totaal onbruikbaar was, en de deur niet dan met behulp van een smid kon geopend worden; dat alzoo van gemeenschap binnenshuis geen sprake kon zijn;

Overwegende, dat ingevolge artikel 2 van Ons besluit van 12 September 1905 (*Staatsblad* n°. 267) om aanspraak te maken op de in het 5de lid, onder A, van artikel 59 der wet tot regeling van het lager onderwijs bedoelde bijdrage ter tegemoetkoming in de kosten om te voorzien in de behoefte aan schoollokalen binnenshuis geen gemeenschap mag bestaan tusschen schoolgebouw en onderwijzerswoning;

Overwegende, dat wel is waar artikel 6 van Ons besluit van 13 November 1905 (*Staatsblad* n°. 303) de beoordeeling van de vraag, of er al dan niet zoodanige gemeenschap bestaat, toekent aan het schooltoezicht, maar dat deze opdracht toch niet kan uitsluiten Onze bevoegdheid om, in hooger beroep uitspraak doende, over den feitelijken toestand een zelfstandig oordeel uit te spreken;

Overwegende, dat het feitelijk vaststaat, dat de deur, welke vroeger gemeenschap gaf, met latten omtimmerd en verder onbruikbaar is gemaakt door het verwijderen van de kruk en het vullen van het sleutelgat met een kurk;

Overwegende, dat onder zoodanige omstandigheden geen gemeenschap kan geacht worden meer te bestaan;

Overwegende, dat niet is gebleken, dat niet zou zijn voldaan aan een der overige bepalingen van Ons besluit van 12 September 1905

(*Staatsblad* n°. 267), voor zooverre deze op de onderwerpelijke school van toepassing zijn;

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs, het Koninklijk besluit van 12 September 1905 (*Staatsblad* n°. 267) en het Koninklijk besluit van 13 November 1905 (*Staatsblad* n°. 303);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met wijziging van het bestreden besluit van Gedeputeerde Staten van *Noordbrabant* van 29 Februari 1912, G, n°. 239, 2de afd., 1ste bur., het gezamenlijk bedrag der Rijksbijdragen voor de bijzondere lagere school van de Roomsch-Katholieke kerk te *Geldrop* over 1911 vast te stellen op *f* 4724,30.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en tegelijk met het rapport van genoemden Minister in de *Nederlandsche Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, afdeeling voor de Geschillen van Bestuur.

Het Loo, den 27sten Juli 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 28 *Aug.* 1912.)

—

29 *Juli* 1912. BESLUIT, tot nadere wijziging van het Locaalspoorwegreglement 1902, deel A. S. 271.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 4 Juni 1912, n°. 228, afdeeling Spoorwegen;

Gelet op artikel 27 van de Wet van 9 April 1875 (*Staatsblad* n°. 67), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 8 April 1893 (*Staatsblad* n°. 62) en op artikel 1 van de Wet van 9 Juli 1900 (*Staatsblad* n°. 118);

Den Raad van State gehoord (advies van 2 Juli 1912, n°. 19);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 24 Juli 1912, n°. 241, afdeeling Spoorwegen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen, dat de staat, voorkomende in het eerste lid van artikel 60 van het Locaalspoorwegreglement 1902, deel A., laatstelijk gewijzigd bij Ons besluit van 8 April 1910 (*Staatsblad* n°. 106), zal worden vervangen door den navolgenden staat:

Op hellingen		Bij eene snelheid tot en met					
van	of	25	30	35	40	45	50
°/oo		K.M in het uur moeten van elke 100 wagen- (rijtuig-) assen geremd kunnen worden:					
0	1 : ∞	6	6	8	10	12	15
2,5	1 : 400	7	9	11	14	17	20
3,75	1 : 266	8	10	13	16	19	23
5	1 : 200	9	12	15	18	21	25
7,5	1 : 133	13	15	18	21	24	28
10	1 : 100	15	18	21	25	29	33
12	1 : 83	17	20	24	28	32	37
14	1 : 71	19	23	27	31	36	41
15	1 : 66	21	25	29	33	38	43
16	1 : 62,5	23	27	31	35	40	46
17	1 : 59	25	29	33	37	42	49
18	1 : 56	27	31	35	39	45	52

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 29sten Juli 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 15 *Aug.* 1912.)

—

29 *Juli* 1912. KONINKLIJK BESLUIT.

Het is zoowel billijk tegenover de onderwijzers als in het belang van het onderwijs, dat voor de onderwijzers de gelegenheid onverkort blijft om in de vacantie hetzij de noodige rust te nemen, hetzij zich te wijden aan eigen studie en ontwikkeling.

Om die reden is niet goed te keuren, de regeling van de jaarwedden der onderwijzers bij verordening van den gemeenteraad zoodanig in te richten, dat daardoor bevorderd wordt dat de onderwijzers hunne medewerking verleenen om zooveel mogelijk hun opkomst onder de wapenen bij de militie of bij de landweer te doen vallen in een vacantie.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door H. VAN BELKUM, G. DIJKSTRA en E. DIJKSTRA, onderwijzers bij het openbaar lager onderwijs in de gemeente *Enschedé*, tegen het besluit van Ged. Staten van *Overijssel* van 23 Jan. 1912, 2e Afd. n°. 334/361, waarbij goedkeuring is verleend aan het besluit van den Raad der gemeente *Enschedé* van 19 Oct. 1911, tot vaststelling van een verordening tot wijziging der verordening tot regeling der jaarwedden van het onderwijzend personeel aan de

scholen voor openbaar lager onderwijs in die gemeente;

Den Raad van State, Afd. voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 26 Juni 1912, n°. 145;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 25 Juli 1912, n°. 5241, afd. Lager Onderwijs;

Overwegende: dat bij genoemd raadsbesluit onder meer is bepaald, dat de laatste zin van het tweede lid van art. 12 gelezen wordt als volgt: „Ingeval van opkomst onder de wapenen bij de militie of bij de landweer, met uitzondering van den dienst bij eerste oefening, zal gedurende den daarvoor vastgestelden tijd (waaronder niet begrepen eenige straftijd) verlof met behoud van salaris worden gegeven, indien de onderwijzer zijn medewerking verleent, dien tijd zooveel mogelijk te doen vallen in een vacantie;

dat nadat het raadsbesluit door Ged. Staten was goedgekeurd, de onderwijzers HENDRIK VAN BELKUM, SJOERD DIJKSTRA en EDZO DIJKSTRA bij Ons in beroep zijn gekomen, daarbij aanvoerende, dat het onbillijk is, de onderwijzers te dwingen om in geval van opkomst onder de wapenen bij de Militie of bij de Landweer, door het doen van een verzoek aan Onzen Minister van Oorlog hunne medewerking te verleenen om den tijd van opkomst onder de wapenen zooveel mogelijk te doen vallen in een vacantie en dat op straffe van inhouding van salaris; weshalve appellanten Ons verzoeken te bepalen dat ingeval van opkomst onder de wapenen bij militie of bij landweer steeds verlof met beboud van salaris zal worden verleend;

Overwegende: dat de regeling, vervat in den laatsten zin van het tweede lid van art. 12 van de verordening tot regeling der jaarwedden van het onderwijzend personeel aan de scholen voor openbaar lager onderwijs in de gemeente *Enschedé* zooals die luidt volgens de wijzigingsverordening, goedgekeurd bij besluit van Ged. Staten van *Overijssel* van 23 Jan. 1912, 2e Afd., n°. 334/361, tengevolge zou hebben, hetzij dat de jaarwedde van een onderwijzer, die zijne medewerking niet verleent om zijn verloftijd te doen samenvallen met zijn opkomst onder de wapenen, voor een gedeelte zou kunnen worden ingehouden, hetzij dat een onderwijzer, die zich door de bepaling genoopt gevoelt wel zijne medewerking daartoe te verleenen, van verlof kan verstoken worden;

dat nòch het een nòch het ander billijk, of zelfs wenschelijk is te achten; dat het immers zoowel billijk is tegenover de onderwijzers als ook in het belang van het onderwijs, dat voor de onderwijzers de gelegenheid onverkort blijft om in de vacantie hetzij de noodige rust te nemen, hetzij zich te wijden aan eigen studie en ontwikkeling;

dat mitsdien in den laatsten zin van het tweede lid van art. 12 der verordening behooren te vervallen de woorden „indien de onderwijzer zijne medewerking verleent, dien tijd zooveel mogelijk te doen vallen in eene vacantie;"

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs:

Hebben goedgevonden en verstaan:

met wijziging in zooverre van de door den gemeenteraad vastgestelde regeling te bepalen, dat de laatste zin van het tweede lid van art. 12 van voormelde verordening zal luiden als volgt:

„Ingeval van opkomst onder de wapenen bij de Militie of de Landweer, met uitzondering van den dienst bij eerste oefening, zal gedurende den daarvoor vastgestelden tijd (waaronder niet begrepen eenige straftijd) verlof met behoud van salaris worden gegeven;"

Met inachtneming van de voorschriften der wet tot regeling van het lager onderwijs, zal door den gemeenteraad van *Enschedé*, onder goedkeuring van Ged. Staten van *Overijssel*, wijziging gebracht worden in deze regeling, welke in ieder geval met het einde van het jaar 1920 zal ophouden van kracht te zijn.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast, enz. (W. v. d. B. A.)

—

31 *Juli* 1912. BESLUIT, houdende wijziging van het Koninklijk besluit van den 24sten Februari 1910 (*Staatsblad* n°. 75), tot vaststelling van den algemeenen maatregel van bestuur, bedoeld in art. 13, zesde lid, der wet op het Notarisambt. S. 272.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Justitie en van Binnenlandsche Zaken van den 20sten Mei 1912, 1ste afdeeling C, n°. 571, en van den 13den Juni 1912, n°. 4075₁, afdeeling Hooger en Middelbaar Onderwijs;

Overwegende, dat het wenschelijk is eene wijziging aan te brengen in den algemeenen maatregel van bestuur, ingevolge het zesde lid van artikel 13 der wet van den 9den Juli 1842 (*Staatsblad* n°. 20) op het Notarisambt, gelijk deze wet laatstelijk gewijzigd is bij de wet van den 12den Juni 1909 (*Staatsblad* n°. 142), vastgesteld bij Ons besluit van den 24sten Februari 1910 (*Staatsblad* n°. 75);

Den Raad van State gehoord (advies van den 28sten Juli 1912, n°. 21);

Gelet op het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van den 26sten Juli 1912, 1ste afdeeling, C, n°. 578, en van den 27sten Juli 1912, n°. 5833, afdeeling Hooger en Middelbaar Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen:

Eenig artikel.

Na littera *c* van Ons besluit van den 24sten Februari 1910 (*Staatsblad* n°. 75) wordt ingevoegd het navolgende:

d. hetzij het bewijs, dat zij het eindexamen van eene der door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken aan te wijzen handelsscholen met voldoenden uitslag hebben afgelegd.

Voor eene aanwijzing, als onder *d.* bedoeld, komen slechts in aanmerking openbare handelsscholen, zoomede door instellingen, stichtingen of rechtspersoonlijkheid bezittende vereenigingen in stand gehouden bijzondere handelsscholen van eenen tweejarigen cursus, aansluitende aan eene hoogere burgerschool met driejarigen cursus of aan de eerste drie leerjaren van eene hoogere burgerschool met vijfjarigen cursus.

Onze Ministers van Justitie en van Binnenlandsche Zaken zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Soestdijk, den 31sten Juli 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Justitie,

(*get.*) E. R. H. REGOUT.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 18 *Aug.* 1912.)

—

31 *Juli* 1912. BESCHIKKING van den Minister van Oorlog tot uitvoering van het Koninklijk besluit van 17 Juni 1912 (*Staatsblad* n°. 188), houdende vaststelling van de eischen van voorgeoefendheid, bedoeld in het eerste lid van art. 70 der Militiewet.

Gezien het Koninklijk Besluit van den 17 Juni 1912 (*Staatsblad* n°. 188) aldus luidende: enz.

Brengt voorschreven Koninklijk Besluit, door deze, ter kennis van de Landmacht en

Heeft goedgevonden:

A. in te trekken:

1°. de regeling van het voorbereidend militair onderricht, vastgesteld bij de Beschikking van den Minister van Oorlog van 10 Juni 1907, IIde Afd., n°. 263;

2°. de Beschikkingen van 12 Januari 1909, VIde Afd., n°. 43, van 15 Mei 1909, IIde Afd., n°. 182 en van 2 Juni 1909, VIde Afd., n°. 181.

B. tevens, bij deze, te bepalen:

§ 1. Bij de beoordeeling van de eischen van voorgeoefendheid, vermeld onder *A* t/m *J* van het programma van voorgeoefendheid, vastgesteld bij het Koninklijk Besluit van den 17den Juni 1912 (*Staatsblad* n°. 188), kan rekening worden gehouden met de geoefendheid, bedoeld onder *L*, *M* en *N* van evenbedoeld programma, in eene mate, te beoordeelen door de Commissie, aan welke het instellen van het onderzoek, bedoeld in het eerste lid van Artikel 70 der Militiewet, wordt opgedragen.

§ 2. De geoefendheid, bedoeld onder *L*, *M* en *N* van het in § 1 vermelde programma, wordt door de Commissie uitsluitend beoordeeld uit getuigschriften, welke door den loteling bij het onderzoek aan deze Commissie worden overgelegd.

Uit de in het vorige lid bedoelde getuigschriften, ingericht naar het bij deze Beschikking behoorende Model, moet blijken, dat de loteling zich, gedurende de drie jaren aan het onderzoek voorafgaande, geregeld heeft geoefend en eene voldoende geoefendheid heeft verkregen.

§ 3. Bevoegd tot het afgeven van de in § 2 bedoelde getuigschriften zijn, voor:

korfbal: het Bestuur van den Nederlandschen Korfbalbond;

voetbal: het Bestuur van den Nederlandschen Voetbalbond;

zwemmen: het Bestuur van den Nederlandschen Zwembond;

de oefeningen aan den rekstok, de barren en het paard:

a. De Directeuren van openbare en bijzondere Hoogere Burgerscholen met 5-jarigen cursus, voor zooveel betreft de leerlingen of gewezen leerlingen der school onder hunne Directie;

b. de Rectoren van openbare en bijzondere Gymnasia, voor zooveel betreft de leerlingen of gewezen leerlingen der school onder hun rectoraat;

c. het Nederlandsch Gymnastiek-Verbond.

§ 4. Colleges of personen, die aanspraak wenschen te maken op het verkrijgen van de bevoegdheid tot het afgeven van vorenbedoelde getuigschriften, kunnen zich, met een daartoe strekkend verzoek, tot den Minister van Oorlog wenden, onder bijvoeging van de gegevens, welke tot staving van de gegrondheid hunner aanspraak kunnen dienen.

Voor den Minister,

De Secretaris Generaal, (*get.*) DE BRUIJN.

1 *Augustus* 1912. BESLUIT, tot vaststelling van den dag, waarop de wet van 29 Juni 1912 (*Staatsblad* n°. 208) in werking treedt. S. 273.

Bepaald op 1 *November* 1912, *zoowel voor Nederland als voor Nederlandsch-Indië.*

—

3 *Augustus* 1912. BESLUIT, tot vaststelling van reglementen voor de Middelbare Landbouwschool en de Middelbare Koloniale Landbouwschool. S. 274.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 10 Juni 1912, Directie van den Landbouw, n°. 5953, 1ste afdeeling;

Overwegende, dat het wenschelijk is over te gaan tot de vaststelling van reglementen voor de Middelbare Landbouwschool en de Middelbare Koloniale Landbouwschool;

Den Raad van State gehoord (advies van 9 Juli 1912, n°. 24);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 30 Juli 1912, Directie van den Landbouw, n°. 7921, 1ste afdeeling;

Hebben goedgevonden en verstaan:

vast te stellen de bij dit besluit behoorende Reglementen voor de Middelbare Landbouwschool te *Groningen* en de Middelbare Koloniale Landbouwschool te *Deventer*.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Soestdijk, den 3den Augustus 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(*get.*) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 21 *Aug.* 1912.)

REGLEMENT *voor de Middelbare Landbouwschool te Groningen.*

I. ALGEMEENE BEPALINGEN.

Art. 1. Dit reglement verstaat door

a. Minister: Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel;

b. Directeur-Generaal: Directeur-Generaal van den Landbouw.

2. De Middelbare Landbouwschool heeft een twee en een halfjarigen cursus en is bestemd voor hen, die zich, na enkele jaren voorbereidend hooger, middelbaar of meer uitgebreid lager onderwijs te hebben genoten, voor de landbouwpractijk wenschen voor te bereiden.

3. Aan de Middelbare Landbouwschool wordt onderwijs gegeven in:

a. wiskunde;
b. natuurkunde;
c. scheikunde;
d. plantkunde;
e. dierkunde;
f. Nederlandsch;
g. aardrijkskunde;
h. geschiedenis;
i. technisch teekenen;
j. kennis van den grond, grondverbetering en grondbewerking;
k. bemestingsleer;
l. plantenteelt;
m. veeteelt en veevoeding;
n. zuivelbereiding;
o. landmeten en waterpassen
p. landbouwboekhouden;
q. landbouwwerktuigkunde;
r. bedrijfsleer;
s. gymnastiek.

Aan hen die zulks verlangen wordt ook onderwijs verstrekt in Fransch, Duitsch en Engelsch, terwijl door Onzen Minister vakken aan de bovenstaande kunnen worden toegevoegd.

Bij al het onderwijs wordt zooveel mogelijk rekening gehouden met de bestemming der leerlingen.

4. De cursus omvat drie winter-semesters en twee zomer-semesters. In de zomer-semesters zal ongeveer drie maanden schoolonderwijs worden gegeven.

Het begin van ieder semester, zoomede de vacantie-tijden, worden bij het in artikel 12 bedoelde huishoudelijk reglement vastgesteld.

Het schooljaar omvat een winter- en een zomersemester.

II. VAN HET TOEZICHT.

5. Het toezicht op de school is opgedragen aan den inspecteur van het landbouwonderwijs, en aan eene commissie van toezicht.

6. De commissie van toezicht heeft tot taak de belangen van de school en van de leerlingen te bevorderen en Onzen Minister, den Directeur-Generaal en den inspecteur van het landbouwonderwijs dienaangaande, hetzij desgevraagd, hetzij uit eigen beweging, van advies te dienen.

7. De commissie van toezicht uit vijf leden. die door Ons worden benoemd en ontslagen,

8. De commissie van toezicht stelt, onder goedkeuring van Onzen Minister, een huishoudelijk reglement en een reglement van orde voor hare vergaderingen vast.

9. De commissie van toezicht houdt zich

door geregeld bezoek op de hoogte van den gang van zaken aan de school.

III. VAN HET PERSONEEL.

a. *Van den directeur.*

10. De directeur van de school wordt door Ons benoemd, geschorst en ontslagen.

11. Hij bekleedt geen ander ambt en oefent geen beroep uit zonder toestemming van Onzen Minister.

Het geven van privaat-onderwijs wordt beschouwd als het uitoefenen van een beroep.

12. Hij is belast met het beheer der school en stelt onder goedkeuring van den Directeur-Generaal een huishoudelijk reglement vast.

13. Hij regelt in overleg met de leeraren het onderwijs.

Bij verschil van meening tusschen den directeur en de leeraren beslist Onze Minister.

14. Hij stelt voor den aanvang van ieder schooljaar een rooster van lessen vast en zorgt, dat aan iederen leerling een gedrukt exemplaar van dezen rooster wordt uitgereikt.

15. Hij draagt zorg, zoowel door het bijwonen van de lessen en practische oefeningen als door andere gepaste middelen, dat het onderwijs geregeld en overeenkomstig de voorschriften gegeven wordt.

16. Hij heeft het algemeene toezicht op de terreinen, gebouwen, werkplaatsen en hulpmiddelen voor het onderwijs en is belast met de zorg voor het archief der school.

17. Hij houdt een register van de leerlingen en vermeldt daarin den tijd, gedurende welken zij aan de school onderwijs hebben genoten, de betrekkingen, waarin zij na het verlaten der school werkzaam zijn, en verdere meldenswaardigheden.

18. Hij draagt zorg, dat ieder leeraar bij den aanvang van het schooljaar eene naamlijst ontvangt van hen, die zijne lessen zullen volgen.

19. Hij doet zich, zoo dikwijls hij zulks noodig oordeelt, door de leeraren schriftelijk verslag geven omtrent den toestand van het hun opgedragen onderwijs en van de kundigheden, den ijver en het gedrag der leerlingen.

Deze verslagen worden ten minste twee maal in het jaar, de laatste maal tegen het einde van de lessen van het schooljaar, in de vergadering van leeraren ter sprake gebracht.

20. Hij doet, zoo dikwijls hij zulks noodig oordeelt, aan ouders of voogden mededeelingen omtrent de kundigheden, den ijver en het gedrag der leerlingen.

21. Hij verstrekt aan den inspecteur van het landbouwonderwijs en aan de commissie van toezicht de door hen verlangde inlichtingen en geeft den eerstgenoemde kennis van hetgeen ten aanzien van de school meldenswaardig voorvalt.

22. Hij zendt jaarlijks vóór 1 Mei, onder overlegging van de door de leeraren verstrekte gegevens, eene begrooting van uitgaven en inkomsten voor het volgend kalenderjaar aan den Directeur Generaal.

Hij doet, tenzij met machtiging van Onzen Minister, geen aankoopen of bestellingen dan die op de goedgekeurde begrooting zijn voorzien.

23. Hij brengt jaarlijks vóór 1 October aan den inspecteur van het landbouwonderwijs een beredeneerd verslag uit omtrent den toestand van de school in het afgeloopen schooljaar.

Hij zendt een afschrift van dit verslag aan de commissie van toezicht.

24. Hij behoeft voor afwezigheid gedurende langer dan drie dagen verlof van den Directeur-Generaal.

25. Bij afwezigheid of ontstentenis van den directeur treedt een door den Directeur-Generaal aangewezen leeraar tijdelijk als directeur op.

b. *Van de leeraren.*

26. De leeraren worden door Ons benoemd, geschorst en ontslagen.

27. Zij bekleeden geen ander ambt en oefenen geen beroep uit zonder toestemming van Onzen Minister.

Het geven van privaat-onderwijs wordt beschouwd als het uitoefenen van een beroep.

28. Zij gedragen zich met betrekking tot de schooltucht en de inwendige huishouding naar de aanwijzingen van den directeur, behoudens beroep op Onzen Minister.

Het beroep heeft geen schorsende werking.

29. De zorg voor de hulpmiddelen, welke bij bepaalde vakken van onderwijs dienen, is opgedragen aan de met dat onderwijs belaste leeraren.

Indien zij door meer dan één leeraar bij het onderwijs worden gebruikt, beslist de directeur, wie met de zorg zal zijn belast.

30. De leeraren leggen van de aan hunne zorg toevertrouwde hulpmiddelen inventarissen volgens een door den Directeur-Generaal vast te stellen model aan.

Vóór 31 December van ieder jaar leggen zij de in het eerste lid bedoelde inventarissen, met vermelding van den staat, waarin de hulpmiddelen zich bevinden, over aan den directeur.

Vóór 1 Maart van ieder jaar worden de

inventarissen met een door den directeur op te maken inventaris van de bezittingen der school aan den inspecteur van het landbouwonderwijs ter waarmerking gezonden.

31. Zij verstrekken aan den directeur op diens verzoek de noodige gegevens voor het opmaken van eene begrooting van uitgaven en inkomsten voor het volgend kalenderjaar.

32. Indien een leeraar verhinderd is onderwijs te geven, geeft hij hiervan terstond kennis aan den directeur onder opgave van de reden.

Zoodra de reden van verhindering heeft opgehouden te bestaan, geeft de leeraar hiervan kennis aan den directeur.

33. Behalve in het geval van ongesteldheid mogen de leeraren het geven van onderwijs niet nalaten zonder vergunning van den directeur.

34. Voor afwezendheid gedurende langer dan één week behoeven de leeraren verlof van den Directeur-Generaal.

Het verlof wordt aangevraagd door tusschenkomst van den directeur, die in zijn begeleidend advies tevens een voorstel doet ter voorziening in het onderwijs.

35. Bij afwezigheid of ontstentenis van een leeraar worden de hem opgedragen lessen door den directeur zooveel mogelijk over de andere leeraren verdeeld.

De leeraren kunnen tegen deze verdeeling in beroep komen bij Onzen Minister.

c. *Van de vergadering van leeraren.*

36. Zoo dikwijls hij het noodig oordeelt of ten minste drie leeraren het schriftelijk, onder opgaaf van het te behandelen onderwerp, aanvragen, belegt de directeur eene vergadering van leeraren, in het tweede geval binnen acht dagen na ontvangst der aanvraag.

37. De directeur is voorzitter van de vergadering.

Voor ieder schooljaar kiest de vergadering uit haar midden een secretaris.

38. Ieder leeraar kan, mits ten minste één dag te voren, ieder onderwerp, het onderwijs, de leerlingen of de school betreffend, op de agenda voor een te houden vergadering doen plaatsen.

39. Ieder leeraar is bevoegd na behandeling der agenda andere onderwerpen, het onderwijs, de leerlingen of de school betreffend, ter sprake te brengen.

De beraadslaging over deze punten kan door den voorzitter worden verdaagd tot eene volgende vergadering, die binnen acht dagen moet worden gehouden.

40. De vergadering van leeraren is bevoegd voorstellen te doen aan Onzen Minister en den Directeur-Generaal.

41. Vóór 1 Mei van ieder jaar wordt het programma van lessen voor het volgend schooljaar door de vergadering van leeraren vastgesteld en aan de goedkeuring van Onzen Minister onderworpen.

42. Het in het vorige artikel bedoelde programma vermeldt:

a. Het aantal lessen, in iedere klasse aan de onderscheiden vakken van onderwijs te wijden;

b. voor iedere klasse eene omschrijving van het onderwijs in ieder vak van onderwijs en een overzicht van de practische oefeningen;

c. de bij het onderwijs en de practische oefeningen te gebruiken boeken, de leer- en hulpmiddelen en hun prijs;

d. hetgeen de vergadering van leeraren verder meent te moeten opnemen;

In dit programma worden tevens opgenomen:

e. de namen van de leden der commissie van toezicht en van het personeel;

f. de eischen van toelating en het bedrag van het schoolgeld;

g. het huishoudelijk reglement;

h. een uittreksel uit het geldende reglement.

43. Afdrukken van het in artikel 41 bedoelde programma worden vóór het begin van het schooljaar door den directeur gezonden aan den Directeur-Generaal, den inspecteur van het landbouw-onderwijs, de commissie van toezicht en de leeraren.

44. Alle besluiten der vergadering van leeraren worden bij volstrekte meerderheid van stemmen genomen.

Bij staking van stemmen beslist over zaken de voorzitter, over personen het lot.

Overgang naar eene hoogere klasse en uitslag van examens worden als zaken beschouwd.

45. Over zaken wordt mondeling en bij hoofdelijke oproeping, over personen met ongeteekende briefjes gestemd.

46. De voorzitter en de secretaris teekenen alle stukken, die van de vergadering uitgaan.

47. De voorzitter is, behoudens beroep op Onzen Minister, belast met de uitvoering van de besluiten der vergadering.

d. *Van het verdere personeel der school.*

48. Het verdere personeel van de school wordt benoemd, geschorst en ontslagen door Onzen Minister, die deze taak wat de arbeiders betreft kan overdragen aan den directeur.

49. De instructie van het in artikel 48 bedoelde personeel wordt vastgesteld door den directeur onder goedkeuring van den Directeur-Generaal.

50. Het aantal arbeiders en hunne bezoldiging worden bepaald door Onzen Minister.

51. De werkzaamheden der arbeiders worden geregeld door den directeur, voor zoover die regeling niet door hem is opgedragen aan de betrokken leeraren.

IV. VAN DE LEERLINGEN.

52. Zij, die als leerling tot eene der klassen van de school wenschen te worden toegelaten, melden zich daartoe vóór een bij het huishoudelijk reglement te bepalen en jaarlijks tijdig in de *Nederlandsche Staatscourant* bekend te maken dag, schriftelijk aan bij den directeur.

53. Zij leggen in het openbaar een examen af, waaruit blijkt, dat zij in staat mogen worden geacht het onderwijs in die klasse te volgen.

Het examen, bedoeld in het vorige lid, wordt vóór het begin van het schooljaar afgenomen door den directeur en de door dezen aangewezen leeraren.

54. Zij, die overleggen het diploma van te zijn geslaagd voor het eindexamen van eene hoogere burgerschool met driejarigen cursus, of het bewijs van te zijn bevorderd tot de vierde klasse van eene hoogere burgerschool met vijfjarigen cursus, of het diploma B der examens van meer uitgebreid lager onderwijs, kunnen geheel of gedeeltelijk, en zij, die overleggen het bewijs van te zijn bevorderd tot de vierde klasse van een gymnasium, kunnen gedeeltelijk van het afleggen van het toelatingsexamen tot de eerste klasse worden vrijgesteld door den directeur en de door dezen voor het afnemen van het examen aangewezen leeraren.

Zij moeten tevens overleggen de cijfers, bij een door hen afgelegd examen, als bedoeld in het vorige lid, behaald en de rapporten in hun laatste schooljaar.

55. Zij, die overleggen het diploma van te zijn geslaagd voor het eindexamen van eene hoogere burgerschool met driejarigen cursus in de koloniën of bezittingen van het Rijk of het bewijs van te zijn bevorderd tot de vierde klasse van eene hoogere burgerschool met vijfjarigen cursus in de koloniën of bezittingen van het Rijk of het diploma van te zijn geslaagd voor het eindexamen van een cursus voor meer uitgebreid lager onderwijs in Nederlandsch-Indië, kunnen zonder examen voorloopig tot de eerste klasse worden toegelaten.

Zij moeten tevens overleggen de rapporten van hun laatste schooljaar.

Vóór Kerstmis wordt door den directeur en de leeraren der eerste klasse over hunne toelating beslist.

56. Aan hen, die het onderwijs in slechts enkele vakken wenschen te volgen, kan daartoe door den directeur in overleg met de leeraren in die vakken vergunning worden verleend.

Zij kunnen door den directeur, in overleg met de leeraren, van het in artikel 53 bedoelde examen worden vrijgesteld.

57. Als leerling worden slechts toegelaten zij, die op 1 Januari van het loopend schooljaar ten minste den leeftijd zullen hebben bereikt van:

a. voor de eerste klasse vijftien jaar;

b. voor de tweede klasse zestien jaar;

c. voor de derde klasse zeventien jaar.

58. Ter zake van het onderwijs is een schoolgeld verschuldigd, waarvan het bedrag, tot een maximum van tachtig gulden, wordt bepaald door Onzen Minister.

59. Door hen, die slechts enkele vakken volgen, is verschuldigd voor lessen, welke gegeven worden:

éénmaal per week vijf gulden;

tweemaal per week tien gulden;

driemaal per week vijftien gulden;

meer dan driemaal per week twintig gulden,

met dien verstande, dat het gezamenlijk bedrag voor het onderwijs in enkele vakken niet meer bedraagt dan voor volledig onderwijs verschuldigd is.

60. On- en minvermogenden van goeden aanleg kunnen door Onzen Minister van het betalen van schoolgeld worden vrijgesteld. Leermiddelen kunnen hun kosteloos worden verstrekt.

61. De schoolgelden worden gestort bij een der Rijksbetaalmeesters of ontvangers van de registratie.

De voor deze storting ontvangen quitantiën worden, na binnen drie dagen door of vanwege den burgemeester der gemeente, waar het kantoor van den Rijksbetaalmeester of den ontvanger van de registratie gevestigd is, te zijn geviseerd, bij den directeur ingezonden, die ze binnen een maand na ontvangst opzendt aan den Directeur-Generaal.

62. Terugbetaling van gestorte schoolgelden kan slechts worden gevorderd in geval van afwezigheid wegens vervulling van militaire plichten gedurende ten minste vier achtereenvolgende weken in den loop van een schooljaar.

In het geval, bedoeld in het vorige lid, wordt den leerling, die zulks, onder overlegging van het bewijs der verplichte afwezigheid, aanvraagt, voor iedere afwezigheid van vier achtereenvolgende weken, een tiende gedeelte van het voor dat jaar gestorte schoolgeld terugbetaald.

63. Niemand wordt tot de lessen toegelaten dan na overlegging van eene quitantie van storting van het verschuldigde schoolgeld.

64. In bijzondere gevallen kan de Directeur-Generaal den directeur machtigen tusschentijds tot het doen afnemen van een toelatingsexamen en het toelaten van leerlingen over te gaan.

65. De leerlingen zijn verplicht de hun door den directeur of een der leeraren opgedragen werkzaamheden naar behooren te vervullen.

66. De leerlingen zijn verplicht zich in de schoolgebouwen en op de terreinen ordelijk te gedragen.

Indien zij de orde verstoren, moeten zij zich op bevel van den aanwezigen leeraar verwijderen.

De leeraar geeft van het voorgevallene zoo spoedig mogelijk kennis aan den directeur.

67. Indien een leerling door zijn gedrag in of buiten de school ernstige reden tot ontevredenheid geeft, kan hij door den directeur voor ten hoogste een week van de school worden verwijderd.

68. Indien een leerling zich bij herhaling schuldig maakt aan wangedrag, kan hij door de vergadering van leeraren, op voorstel van den directeur, voor ten hoogste een maand van de school worden verwijderd.

69. Op voorstel van de vergadering van leeraren kan de Directeur-Generaal, de commissie van toezicht gehoord, een leerling voor goed van de school verwijderen.

70. Van eene verwijdering van een leerling van de school, als bedoeld in artikel 67, 68 of 69, geeft de directeur terstond kennis aan den inspecteur van het landbouwonderwijs, de commissie van toezicht, de ouders of voogden van den leerling en aan dezen zelf.

71. Iedere leerling is verplicht te verschijnen voor den directeur of de vergadering van leeraren, indien hij eene oproeping heeft ontvangen.

72. Aan het einde van de lessen van ieder schooljaar wordt in eene vergadering van leeraren eene voorloopige bevorderingslijst van de leerlingen der eerste en tweede klasse opgemaakt.

Deze lijst met de daarbij behoorende gegevens wordt door eene commissie van drie leeraren aan een nauwkeurig onderzoek onderworpen.

Zoodra dit onderzoek is beëindigd, wordt in eene nieuwe vergadering van leeraren, na kennisneming van de door genoemde commissie gemaakte opmerkingen, over de bevordering der leerlingen beslist.

73. Door den directeur en de leeraren wordt vóór het einde van de lessen van het schooljaar van de leerlingen der derde klasse een examen afgenomen ter verkrijging van een kosteloos uit te reiken getuigschrift, dat zij het onderwijs aan de school met vrucht hebben gevolgd.

Behoort bij Koninklijk besluit van den 3 Augustus 1912 (*Staatsblad* n°. 274).

Mij bekend,

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(*get.*) A. S. TALMA.

REGLEMENT *voor de Middelbare Koloniale Landbouwschool te Deventer.*

I. ALGEMEENE BEPALINGEN.

Art. **1.** Dit reglement verstaat door

a. Minister: Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel;

b. Directeur-Generaal: Directeur-Generaal van den Landbouw.

2. De Middelbare Koloniale Landbouwschool heeft een driejarigen cursus en is bestemd voor hen, die zich, na enkele jaren voorbereidend hooger, middelbaar of meer uitgebreid lager onderwijs te hebben genoten, voor de landbouwpractijk in de tropen en in het bijzonder in de koloniën en bezittingen van het Rijk wenschen voor te bereiden.

3. Aan de Middelbare Koloniale Landbouwschool wordt onderwijs gegeven in:

a. wiskunde;
b. natuurkunde;
c. scheikunde;
d. plantkunde;
e. dierkunde;
f. Nederlandsch;
g. Engelsch;
h. aardrijkskunde;
i. geschiedenis;
j. technisch teekenen, eenvoudige bouwconstructies en werktuigen, hout- en metaalbewerking;
k. algemeene landbouwkunde;
l. tropische laaglandculturen;
m. tropische hooglandculturen;
n. veeteelt;
o. houtteelt;
p. landmeten en waterpassen;
q. Maleisch;
r. land- en volkenkunde van Indië;
s. boekhouden;
t. gezondheids- en verbandleer;
u. gymnastiek.

Aan hen die zulks verlangen wordt ook onderwijs verstrekt in Fransch en Duitsch,

Javaansch, Soendaneesch en Madoereesch, terwijl door Onzen Minister vakken aan de bovenstaande kunnen worden toegevoegd.

Bij het onderwijs wordt zooveel mogelijk rekening gehouden met de bestemming der leerlingen.

4. Het schooljaar vangt aan op den tweeden Dinsdag in de maand September.

De vacantie-tijden worden vastgesteld bij het in artikel 12 bedoelde huishoudelijk reglement.

II. VAN HET TOEZICHT.

5. Het toezicht op de school is opgedragen aan den inspecteur van het landbouwonderwijs, en aan eene commissie van toezicht.

6. De commissie van toezicht heeft tot taak de belangen van de school en van de leerlingen te bevorderen en Onzen Minister, den Directeur-Generaal en den inspecteur van het landbouwonderwijs dienaangaande, hetzij desgevraagd, hetzij uit eigen beweging, van advies te dienen.

7. De commissie van toezicht bestaat uit vijf leden, die door Ons worden benoemd en ontslagen.

8. De commissie van toezicht stelt, onder goedkeuring van Onzen Minister, een huishoudelijk reglement en een reglement van orde voor hare vergaderingen vast.

9. De commissie van toezicht houdt zich door geregeld bezoek op de hoogte van den gang van zaken aan de school.

III. VAN HET PERSONEEL.

a. *Van den directeur.*

10. De directeur van de school wordt door Ons benoemd, geschorst en ontslagen.

11. Hij bekleedt geen ander ambt en oefent geen beroep uit zonder toestemming van Onzen Minister.

Het geven van privaat-onderwijs wordt beschouwd als het uitoefenen van een beroep.

12. Hij is belast met het beheer der school en stelt onder goedkeuring van den Directeur-Generaal een huishoudelijk reglement vast.

13. Hij regelt in overleg met de leeraren het onderwijs.

Bij verschil van meening tusschen den directeur en de leeraren beslist Onze Minister.

14. Hij stelt voor den aanvang van ieder schooljaar een rooster van lessen vast en zorgt dat aan iederen leerling een gedrukt exemplaar van dezen rooster wordt uitgereikt.

15. Hij draagt zorg, zoowel door het bijwonen van de lessen en practische oefeningen door andere gepaste middelen, dat het onderwijs geregeld en overeenkomstig de voorschriften gegeven wordt.

16. Hij heeft het algemeene toezicht op de terreinen, gebouwen, werkplaatsen en hulpmiddelen voor het onderwijs en is belast met de zorg voor het archief der school.

17. Hij houdt een register van de leerlingen en vermeldt daarin den tijd, gedurende welken zij aan de school onderwijs hebben genoten, de betrekkingen, waarin zij na het verlaten der school werkzaam zijn, en verdere meldenswaardigheden.

18. Hij draagt zorg, dat ieder leeraar bij den aanvang van het schooljaar eene naamlijst ontvangt van hen, die zijne lessen zullen volgen.

19. Hij doet zich, zoo dikwijls hij zulks noodig oordeelt, door de leeraren schriftelijk verslag geven omtrent den toestand van het hun opgedragen onderwijs en van de kundigheden, den ijver en het gedrag der leerlingen.

Deze verslagen worden ten minste twee maal in het jaar, de laatste maal tegen het einde van de lessen van het schooljaar, in de vergadering van leeraren ter sprake gebracht.

20. Hij doet, zoo dikwijls hij zulks noodig oordeelt, aan ouders of voogden mededeelingen omtrent de kundigheden, den ijver en het gedrag der leerlingen.

21. Hij verstrekt aan den inspecteur van het landbouwonderwijs en aan de commissie van toezicht de door hen verlangde inlichtingen en geeft den eerstgenoemde kennis van hetgeen ten aanzien van de school meldenswaardig voorvalt.

22. Hij zendt jaarlijks vóór 1 Mei, onder overlegging van de door de leeraren verstrekte gegevens, eene begrooting van uitgaven en inkomsten voor het volgend kalenderjaar aan den Directeur-Generaal.

Hij doet, tenzij met machtiging van Onzen Minister, geene aankoopen of bestellingen dan die op de goedgekeurde begrooting zijn voorzien.

23. Hij brengt jaarlijks vóór 1 October aan den inspecteur van het landbouwonderwijs een beredeneerd verslag uit omtrent den toestand van de school in het afgeloopen schooljaar.

Hij zendt een afschrift van dit verslag aan de commissie van toezicht.

24. Hij behoeft voor afwezigheid gedurende langer dan drie dagen verlof van den Directeur-Generaal.

25. Bij afwezigheid of ontstentenis van den directeur treedt een door den Directeur-Generaal aangewezen leeraar tijdelijk als directeur op.

b. *Van de leeraren.*

26. De leeraren worden door Ons benoemd, geschorst en ontslagen.

27. Zij bekleeden geen ander ambt en oefenen geen beroep uit zonder toestemming van Onzen Minister.

Het geven van privaat-onderwijs wordt beschouwd als het uitoefenen van een beroep.

28. Zij gedragen zich met betrekking tot de schooltucht en de inwendige huishouding naar de aanwijzingen van den directeur, behoudens beroep op Onzen Minister.

Het beroep heeft geen schorsende werking.

29. De zorg voor de hulpmiddelen, welke bij bepaalde vakken van onderwijs dienen, is opgedragen aan de met dat onderwijs belaste leeraren.

Indien zij door meer dan één leeraar bij het onderwijs worden gebruikt, beslist de directeur, wie met de zorg zal zijn belast.

30. De leeraren leggen van de aan hunne zorg toevertrouwde hulpmiddelen inventarissen volgens een door den Directeur-Generaal vast te stellen model aan.

Vóór 31 December van ieder jaar leggen zij de in het eerste lid bedoelde inventarissen, met vermelding van den staat, waarin de hulpmiddelen zich bevinden, over aan den directeur.

Vóór 1 Maart van ieder jaar worden de inventarissen met een door den directeur op te maken inventaris van de bezittingen der school aan den inspecteur van het landbouwonderwijs ter waarmerking gezonden.

31. Zij verstrekken aan den directeur op diens verzoek de noodige gegevens voor het opmaken van eene begrooting van uitgaven en inkomsten voor het volgend kalenderjaar.

32. Indien een leeraar verhinderd is onderwijs te geven, geeft hij hiervan terstond kennis aan den directeur, onder opgave van de reden.

Zoodra de reden van verhindering heeft opgehouden te bestaan, geeft de leeraar hiervan kennis aan den directeur.

33. Behalve in het geval van ongesteldheid mogen de leeraren het geven van onderwijs niet nalaten zonder vergunning van den directeur.

34. Voor afwezigheid gedurende langer dan één week behoeven de leeraren verlof van den Directeur-Generaal.

Het verlof wordt aangevraagd door tusschenkomst van den directeur, die in zijn begeleidend advies tevens een voorstel doet ter voorziening in het onderwijs.

35. Bij afwezigheid of ontstentenis van een leeraar worden de hem opgedragen lessen door den directeur zooveel mogelijk over de andere leeraren verdeeld.

De leeraren kunnen tegen deze verdeeling in beroep komen bij Onzen Minister.

c. *Van de vergadering van leeraren.*

36. Zoo dikwijls hij het noodig oordeelt of ten minste drie leeraren het schriftelijk, onder opgaaf van het te behandelen onderwerp, aanvragen, belegt de directeur eene vergadering van leeraren, in het tweede geval binnen acht dagen na ontvangst der aanvraag.

37. De directeur is voorzitter van de vergadering.

Voor ieder schooljaar kiest de vergadering uit haar midden een secretaris.

38. Ieder leeraar kan, mits ten minste één dag te voren, ieder onderwerp, het onderwijs, de leerlingen of de school betreffend, op de agenda voor een te houden vergadering doen plaatsen.

39. Ieder leeraar is bevoegd na behandeling der agenda andere onderwerpen, het onderwijs, de leerlingen of de school betreffend, ter sprake te brengen.

De beraadslaging over deze punten kan door den voorzitter worden verdaagd tot eene volgende vergadering, die binnen acht dagen moet worden gehouden.

40. De vergadering van leeraren is bevoegd voorstellen te doen aan Onzen Minister en den Directeur-Generaal.

41. Vóór 1 Mei van ieder jaar wordt het programma van lessen voor het volgend schooljaar door de vergadering van leeraren vastgesteld en aan de goedkeuring van Onzen Minister onderworpen.

42. Het in het vorige artikel bedoelde programma vermeldt:

a. het aantal lessen, in iedere klasse aan de onderscheiden vakken van onderwijs te wijden;

b. voor iedere klasse eene omschrijving van het onderwijs in ieder vak van onderwijs en een overzicht van de practische oefeningen;

c. de bij het onderwijs en de practische oefeningen te gebruiken boeken, de leer- en hulpmiddelen en hun prijs;

d. hetgeen de vergadering van leeraren verder meent te moeten opnemen.

In dit programma worden tevens opgenomen:

e. de namen van de leden der commissie van toezicht en van het personeel;

f. de eischen van toelating en het bedrag van het schoolgeld;

g. het huishoudelijk reglement;

h. een uittreksel uit het geldende reglement.

43. Afdrukken van het in artikel 41 bedoelde programma worden vóór het begin van het schooljaar door den directeur gezonden aan den Directeur-Generaal, den inspecteur van het landbouwonderwijs, de commissie van toezicht en de leeraren.

44. Alle besluiten der vergadering van leeraren worden bij volstrekte meerderheid van stemmen genomen.

Bij staking van stemmen beslist over zaken de voorzitter, over personen het lot.

Overgang naar eene hoogere klasse en uitslag van examens worden als zaken beschouwd.

45. Over zaken wordt mondeling en bij hoofdelijke oproeping, over personen met ongeteekende briefjes gestemd.

46. De voorzitter en de secretaris teekenen alle stukken, die van de vergadering uitgaan.

47. De voorzitter is, behoudens beroep op Onzen Minister, belast met de uitvoering van de besluiten der vergadering.

d. *Van het verdere personeel der school.*

48. Het verdere personeel der school wordt benoemd, geschorst en ontslagen door Onzen Minister, die deze taak, wat de arbeiders betreft, kan overdragen aan den directeur.

49. De instructie van het in art. 48 bedoelde personeel wordt vastgesteld door den directeur, onder goedkeuring van den Directeur-Generaal.

50. Het aantal arbeiders en hunne bezoldiging worden bepaald door Onzen Minister.

51. De werkzaamheden der arbeiders worden geregeld door den directeur, voor zoover die regeling niet door hem is opgedragen aan de betrokken leeraren.

IV. VAN DE LEERLINGEN.

52. Zij, die als leerling tot eene der klassen van de school wenschen te worden toegelaten, melden zich daartoe vóór een bij het huishoudelijk reglement te bepalen en jaarlijks tijdig in de *Nederlandsche Staatscourant* bekend te maken dag, schriftelijk aan bij den directeur.

53. Zij leggen in het openbaar een examen af, waaruit blijkt, dat zij in staat mogen worden geacht het onderwijs in die klasse te volgen.

Het examen, bedoeld in het vorige lid, wordt vóór het begin van het schooljaar afgenomen door den directeur en de door dezen aangewezen leeraren.

54. Zij, die overleggen het diploma van te zijn geslaagd voor het eindexamen van eene hoogere burgerschool met driejarigen cursus, of het bewijs van te zijn bevorderd tot de vierde klasse van eene hoogere burgerschool met vijfjarigen cursus, of het diploma B der examens van meer uitgebreid lager onderwijs, kunnen geheel of gedeeltelijk, en zij, die overleggen het bewijs van te zijn bevorderd tot de vierde klasse van een gymnasium, kunnen gedeeltelijk van het afleggen van het toelatingsexamen tot de eerste klasse worden vrijgesteld door den directeur en de door dezen voor het afnemen van het examen aangewezen leeraren.

Zij moeten tevens overleggen de cijfers, bij een door hen afgelegd examen, als bedoeld in het vorige lid, behaald en de rapporten in hun laatste schooljaar.

55. Zij, die overleggen het diploma van te zijn geslaagd voor het eindexamen van eene hoogere burgerschool met driejarigen cursus in de koloniën of bezittingen van het Rijk of het bewijs van te zijn bevorderd tot de vierde klasse van eene hoogere burgerschool met vijfjarigen cursus in de koloniën of bezittingen van het Rijk of het diploma van te zijn geslaagd voor het eindexamen van een cursus voor meer uitgebreid lager onderwijs in Nederlandsch-Indië, kunnen zonder examen voorloopig tot de eerste klasse worden toegelaten.

Zij moeten tevens overleggen de rapporten van hun laatste schooljaar.

Vóór Kerstmis wordt door den directeur en de leeraren der eerste klasse over hunne toelating beslist.

56. Aan hen, die het onderwijs in slechts enkele vakken wenschen te volgen, kan daartoe door den directeur in overleg met de leeraren in die vakken vergunning worden verleend.

Zij kunnen door den directeur, in overleg met de leeraren, van het in artikel 53 bedoelde examen worden vrijgesteld.

57. Als leerling worden slechts toegelaten zij, die op 1 Januari van het loopend schooljaar ten minste den leeftijd zullen hebben bereikt van:

a. voor de eerste klasse vijftien jaar;

b. voor de tweede klasse zestien jaar;

c. voor de derde klasse zeventien jaar.

58. Ter zake van het onderwijs is een schoolgeld verschuldigd, waarvan het bedrag, tot een maximum van tachtig gulden, wordt bepaald door Onzen Minister.

59. Door hen, die slechts enkele vakken volgen, is verschuldigd voor lessen, welke gegeven worden:

éénmaal per week vijf gulden;

tweemaal per week tien gulden;

driemaal per week vijftien gulden;

meer dan driemaal per week twintig gulden, met dien verstande, dat het gezamenlijk bedrag voor het onderwijs in enkele vakken niet meer bedraagt dan voor volledig onderwijs verschuldigd is.

60. On- en minvermogenden van goeden aanleg kunnen door Onzen Minister van het betalen van schoolgeld worden vrijgesteld. Leermiddelen kunnen hun kosteloos worden verstrekt.

61. De schoolgelden worden gestort bij een der Rijksbetaalmeesters of ontvangers van de registratie.

De voor deze storting ontvangen quitantiën worden, na binnen drie dagen door of vanwege den burgemeester der gemeente, waar het kantoor van den Rijksbetaalmeester of den ontvanger van de registratie gevestigd is, te zijn geviseerd, bij den directeur ingezonden, die ze binnen een maand na ontvangst opzendt aan den Directeur-Generaal.

62. Terugbetaling van gestorte schoolgelden kan slechts worden gevorderd in geval van afwezigheid wegens vervulling van militaire plichten gedurende ten minste vier achtereenvolgende weken in den loop van een schooljaar.

In het geval bedoeld in het vorige lid, wordt den leerling, die zulks, onder overlegging van het bewijs der verplichte afwezigheid, aanvraagt, voor iedere afwezigheid van vier achtereen volgende weken, een tiende gedeelte van het voor dat jaar gestorte schoolgeld terugbetaald.

63. Niemand wordt tot de lessen toegelaten dan na overlegging van eene quitantie van storting van het verschuldigde schoolgeld.

64. In bijzondere gevallen kan de Directeur-Generaal den directeur machtigen tusschentijds tot het doen afnemen van een toelatingsexamen en het toelaten van leerlingen over te gaan.

65. De leerlingen zijn verplicht de hun door den directeur of een der leeraren opgedragen werkzaamheden naar behooren te vervullen.

66. De leerlingen zijn verplicht zich in de schoolgebouwen en op de terreinen ordelijk te gedragen.

Indien zij de orde verstoren, moeten zij zich op bevel van den aanwezigen leeraar verwijderen.

De leeraar geeft van het voorgevallene zoo spoedig mogelijk kennis aan den directeur.

67. Indien een leerling door zijn gedrag in of buiten de school ernstige reden tot ontevredenheid geeft, kan hij door den directeur voor ten hoogste een week van de school worden verwijderd.

68. Indien een leerling zich bij herhaling schuldig maakt aan wangedrag, kan hij door de vergadering van leeraren, op voorstel van den directeur, voor ten hoogste een maand van de school worden verwijderd.

69. Op voorstel van de vergadering van leeraren kan de Directeur-Generaal, de commissie van toezicht gehoord, een leerling voor goed van de school verwijderen.

70. Van eene verwijdering van een leerling van de school, als bedoeld in artikel 67, 68 of 69, geeft de directeur terstond kennis aan den inspecteur van het landbouwonderwijs, de commissie van toezicht, de ouders of voogden van den leerling en aan dezen zelf.

71. Iedere leerling is verplicht te verschijnen voor den directeur of de vergadering van leeraren, indien hij eene oproeping heeft ontvangen.

72. Aan het einde van de lessen van ieder schooljaar wordt in eene vergadering van leeraren eene voorloopige bevorderingslijst van de leerlingen der eerste en tweede klasse opgemaakt.

Deze lijst met de daarbij behoorende gegevens wordt door eene commissie van drie leeraren aan een nauwkeurig onderzoek onderworpen.

Zoodra dit onderzoek is beëindigd wordt in eene nieuwe vergadering van leeraren, na kennisneming van door de genoemde commissie gemaakte opmerkingen, over de bevordering der leerlingen beslist.

73. Door den directeur en de leeraren wordt vóór het einde van de lessen van het schooljaar van de leerlingen der derde klasse een examen afgenomen ter verkrijging van een kosteloos uit te reiken getuigschrift, dat zij het onderwijs aan de school met vrucht hebben gevolgd.

Behoort bij Koninklijk besluit van den 3 Augustus 1912 (*Staatsblad* n°. 274).

Mij bekend,

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(*get.*) A. S. TALMA.

—

3 *Augustus* 1912. BESLUIT houdende beslissing dat, waar de waarde van zekeren grond moet worden geacht *f* 8, althans *f* 7, de c.A. te zijn, de afstand van dien grond door de gemeente voor den bouw eener bijzondere school tegen den prijs van *f* 5 per c.A. daadwerkelijk neerkomt op eene door art. 3 der Wet tot regeling van het lager onderwijs niet toegelaten ondersteuning van wege de gemeente aan een bijzondere school toegekend.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den raad der gemeente *'s-Hertogenbosch* tegen het besluit van Ged. Staten van *Noord-Brabant* van 7 December 1911, G. nº. 320, 2e afd., 1e bur., waarbij goedkeuring is onthouden aan zijn besluit van 25 Oct. 1911, tot het verkoopen van een perceel bouwgrond tegen den prijs van *f* 5.— per c.A. aan de Vereeniging tot oprichting en instandhouding eener Protestantsche school aldaar;

Den Raad van State, afd. voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 3 Juli 1912, nº. 72;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 30 Juli 1912, nº. 4998, afd. Binnenlandsch Bestuur;

Overwegende: dat het bestuur der Vereeniging tot oprichting en instandhouding van een Protestantsche school te *'s Hertogenbosch* den Raad dier gemeente heeft verzocht, aan de Vereeniging voor den bouw van een nieuwe school te verkoopen een perceel bouwgrond, gelegen op den hoek van de *Brugstraat* en het *Brugplein* aldaar ten zuiden van en grenzende aan het perceel, kadastraal bekend gemeente *'s Hertogenbosch* sectie S nº. 991, breed langs voornoemde straten opvolgend 8.10 M. en 12.93 M., gemiddeld diep ongeveer 30.60 M. en groot 490 c.A. of zooveel meer of minder als bij kadastreering zal blijken, tegen den prijs van *f* 5.— de c.A.;

dat op 5 Sept. 1911 de gemeenteraad van *'s Hertogenbosch* tot dien verkoop tegen den aangeboden prijs heeft besloten, nadat Burgemeester en Wethouders hadden voorgesteld, den prijs te bepalen op *f* 6.— de c.A., waartegen echter in den Raad was aangevoerd, dat aan de besturen van Katholieke instellingen, zooals de Parochiekerk van den H. Leonardus en het Klooster der Paters Capucijnen, toen zij van de gemeente perceelen van hetzelfde terrein kochten, belangrijke concessiën zijn gedaan, zoodat de billijkheid medebracht ook tegemoetkomend te zijn tegenover een Protestantsche Vereeniging, te meer, omdat zij door het maken van eene instelling van onderwijs de gemeente van kosten ontheft;

dat in de daarop volgende vergadering van den gemeenteraad, op 8 Sept. 1911 gehouden, een adres is behandeld van F. H. J. PASTOOR en L. M. DUFAY, die daarbij den raad verzochten op het bovengenoemde besluit terug te komen, omdat zij indertijd op een ander gedeelte van hetzelfde terrein huizen hadden gebouwd, nadat hun door den Ingenieur-architect der gemeente was toegezegd, dat langs de *Brugstraat* alleen heerenhuizen en huizen met voortuintjes zouden mogen komen;

dat de gemeenteraad dit adres voor kennisgeving heeft aangenomen, en vervolgens in zijne vergadering van 25 Oct. 1911 nog eens uitdrukkelijk tot den verkoop heeft besloten;

dat genoemde adressanten Ged. Staten van *Noord-Brabant* hebben verzocht, het raadsbesluit niet goed te keuren, daarbij aanvoerende voor eerst, dat, aangezien de grond te koop is aangvraagd om daarop een school voor bijz. lager onderwijs te bouwen, het besluit te kort doet aan de verklaring, die in 1906 aan den eersten adressant is gedaan door den gemeentelijken Ingenieur-architect, naar wien hij door het gemeentebestuur was verwezen, dat de grond waartoe bovenbedoeld perceel behoort, bestemd was om bebouwd te worden met heerenhuizen en huizen met voortuinen, wat voor dien adressant de beweegreden is geweest om toen naast dat terrein grond van de gemeente aan te koopen en daarop heerenhuizen te bouwen; en in de tweede plaats, dat de verkoop van gemeentegrond voor den bouw van een bijzondere school verre beneden de waarde niet voor goedkeuring vatbaar is;

dat bij besluit van 7 Dec. 1911, G. nº. 320, 2e afd., 1e bur., Ged. Staten aan het raadsbesluit van 25 Oct. 1911 hunne goedkeuring hebben onthouden, uit overweging, wat het eerste bezwaar van adressanten betreft, dat het gemeentebestuur, daarover gehoord, de juistheid ervan niet ontkent en dat bij de behandeling van een door dezelfde adressanten aan den Raad gericht bezwaarschrift tegen den verkoop, bij dat college ingekomen, nadat daartoe reeds in beginsel besloten was, de onbillijkheid, welke door dezen verkoop tegenover adressanten wordt begaan, erkenning vond, maar de Raad meende, op zijn besluit niet te kunnen terugkomen en de zaak te moeten laten aankomen op de beslissing van Ged. Staten; dat uit de behandeling in den Raad van den aankoop van grond door den eersten adressant in 1906 ook blijkt, dat toen bij den Raad en bij Burg. en Weth. het terrein bekend was, als hebbende eene bestemming overeenkomstig de door adressanten aangehaalde verklaring van den gemeentelijken Ingenieur-architect;

dat alzoo is aan te nemen, dat destijds de koopprijs van den grond is opgevoerd door de bestemming van het nevenliggend terrein en dat door het bestreden besluit de waarde van den eigendom der adressanten wordt gedeprecieerd met eene beschikking over een gedeelte van dat terrein, welke de daarvoor aangewezen

bestemming niet eerbiedigt, waardoor deze beschikking niet voor goedkeuring vatbaar is:

ten aanzien van het tweede bezwaar;

dat Burg. en Wethouders bij hun voorstel aan den Raad hebben te kennen gegeven, dat de waarde van het terrein thans op *f* 8.— per c.A. kan worden gesteld;

dat er echter o.a. uit aanmerking van het doel van den aankoop wel reden was voor de billijke concessie om den prijs te stellen op *f* 6.—, maar dat de geboden prijs van *f* 5.— per c.A. bepaald te laag was; dat nochtans de prijs ten slotte door den Raad bepaald is op *f* 5.— per c.A., nadat in den Raad o.a. gewezen was op de billijkheid, omdat het eene inrichting van onderwijs betreft, die de gemeente van kosten ontheft;

dat mitsdien is aan te nemen, dat in den verkoop tegen den daarbij bepaalden koopprijs een ondersteuning ligt aan eene bijzondere school, welke verboden wordt door art. 3, derde lid, der wet op het L. O.;

dat van het besluit van Ged. Staten de gemeenteraad bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat hij nooit een besluit heeft genomen, waarbij aan het bouwterrein langs de *Brugstraat* de bestemming is gegeven, die volgens adressanten en Ged. Staten daaraan zou zijn toegekend, dat weliswaar door Burg. en Weth. in de Raadsvergadering van 23 April 1906 is voorgesteld om langs de beide zijden van de *Brugstraat* volgens hun daarbij overgelegd plan huizen met voortuintjes te doen bouwen en te bepalen, dat onmiddellijk langs de straat geen andere dan woon- en winkelhuizen gebouwd zullen mogen worden, maar dat op dat voorstel nooit een raadsbesluit is gevolgd;

dat het bovendien volgens genoemd plan niet de bedoeling van Burg. en Weth. was, dat, toen zij hun laatstgemeld voorstel deden, op het door meerbedoelde Vereeniging aangevraagd terrein slechts een huis met voortuintje zoude mogen worden gebouwd;

dat voorts, toen den 16 Nov. 1906 het door F. H. J. PASTOOR aangevraagd perceel bouwterrein, gelegen aan het *Brugplein*, door den Raad werd verkocht, door dezen niet is bepaald, dat langs de *Brugstraat* alleen heerenhuizen en huizen met voortuintjes zouden komen;

dat al mocht — wat niet meer is na te gaan — de sedert overleden Ingenieur-architect der gemeente aan PASTOOR inderdaad die toezegging hebben gedaan, appellant daardoor in geen geval verbonden werd, zoodat aan die beweerde toezegging PASTOOR en DUFAY geen enkel recht kunnen ontleenen;

dat na 1906 de oostzijde van de Brugstraat is bebouwd geworden met huizen zonder voortuintjes, zonder dat iemand daartegen is opgekomen;

dat voorts de meergenoemde Vereeniging blijkens de conditiën, waarop aan haar het perceel bouwterrein verkocht is, slechts mag bouwen volgens de door Burg. en Weth. goed te keuren teekeningen en dezen wel zorg zullen dragen, dat die Vereeniging op dat terrein geen gebouw zal stichten, waardoor de *Brugstraat* zal worden ontsierd;

dat art. 3 der Lager Onderwijswet in dezen niet van toepassing is; dat toch van toekenning van een geldelijke bijdrage aan bedoelde Vereeniging hier geen sprake kan zijn, en evenmin in den verkoop tegen den prijs van *f* 5.— de c.A. eene ondersteuning aan eene bijzondere school gelegen is;

dat vooreerst toch bij appellant, toen deze het gemaakte raadsbesluit nam, niet de bedoeling heeft voorgezeten om de Vereeniging tot oprichting en instandhouding eener Protestantsche school, hetzij middellijk of onmiddellijk te ondersteunen, maar — zooals uit de notulen der raadsvergadering van 5 Sept. 1911 ten duidelijkste blijkt — de motieven van de raadsleden, toen zij tot den verkoop tegen *f* 5.— de c.A., besloten, enkel en alleen waren het betrachten van gelijkheid tegenover hunne Protestantsche medeburgers door evenmin van deze als van enkele Katholieke instellingen den allerhoogsten prijs voor bouwterreinen te vorderen, en het zorgen voor de belangen der gemeentelijke financiën, welke zouden benadeeld worden, indien de Protestanten geen eigen lagere school zouden hebben;

dat bij het aangaan van een wederkeerige overeenkomst zooals die, welke tusschen de gemeente *'s-Hertogenbosch* en de Vereeniging gesloten is, er alleen dan van het verleenen van ondersteuning sprake kan zijn, als werkelijk de bedoeling om te ondersteunen daarbij had voorgezeten;

dat dan ook niemand het er voor houden zal, dat een winkelier een zijner klanten ondersteunt, wanneer hij meenende daarmede toch nog in zijn eigen belang te handelen, dezen zijne winkelwaren voor een lageren koopprijs laat dan dien welken hij hoopte van dezen te kunnen vorderen;

dat, nu bij appellant de wil om te ondersteunen niet bestaan heeft, hij niet in strijd met art. 3 der lager onderwijswet gehandeld heeft;

dat, ware de opvatting van Ged. Staten juist, in een geval als dit een gemeente nooit eenige

concessie ten aanzien van den koopprijs zou kunnen doen;

dat het voorts nog de vraag is, of het terrein wel voor een te lage prijs is verkocht, daar het een onregelmatigen vorm heeft, waardoor het niet gemakkelijk te bebouwen is en geen ander gegadigde tot dusver is opgekomen;

dat dit geval geenszins gelijk te stellen is met dat, bedoeld in het Kon. Besluit van 11 Juli 1904, op welke gronden appellant verzoekt, dat met vernietiging van het bestreden besluit, het raadsbesluit worde goedgekeurd;

Overwegende: dat Burg. en Weth. van *'s-Hertogenbosch* bij het doen van hun voorstel aan den Raad tot het verkoopen van den in dit besluit bedoelden grond aan de Vereeniging tot oprichting en instandhouding eener Protestantsche school, de waarde er van op *f* 8.— de c.A. hebben geschat en zij, ofschoon termen aanwezig oordeelende om den verkoopprijs, met het oog op de aan den grond te geven bestemming, op *f* 6.— per c.A. te bepalen, een prijs van *f* 5.— per c.A. te laag hebben geoordeeld;

dat bij een nader gedane schatting van twee door Burg. en Weth. daartoe aangewezen deskundigen de waarde van den grond is geoordeeld te zijn *f* 7.— de c.A., bij de bepaling van welken prijs met den minder regelmatigen vorm van het terrein en met de niet fraaie aangrenzende bebouwing aan de achterzijde er van rekening is gehouden;

dat, waar alzoo de waarde van dezen grond moet worden geacht *f* 8.—, althans *f* 7.— de c.A. te zijn, de afstand er van voor den bouw eener bijzondere school tegen den prijs van *f* 5.— per c.A. daadwerkelijk neerkomt op eene door art. 3 der lager onderwijswet niet toegelatene ondersteuning van wege de gemeente aan een bijzondere school toegekend;

Gezien deze wet en de Gemeentewet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast enz. (W. v. d. B. A.)

—

5 *Augustus* 1912. BESLUIT, houdende toetreding van *Nederland* tot de internationale regelingen, welke tusschen vreemde Regeeringen en besturen zijn getroffen, betreffende uitgestelde telegrammen, dagelijksche brieftelegrammen en wekelijksche brieftelegrammen, afkomstig van of bestemd voor *Nederland*. S. 275.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gelet op artikel 16 der Telegraaf- en Telefoonwet 1904 (*Staatsblad* n°. 7), alsmede op artikel 17 van de op den 22sten Juli 1875 te *St. Petersburg* gesloten Internationale Telegraafovereenkomst;

Overwegende, dat het wenschelijk is, dat *Nederland* toetrede tot de internationale regelingen, welke tusschen vreemde Regeeringen en besturen zijn getroffen betreffende uitgestelde telegrammen, dagelijksche brieftelegrammen en wekelijksche brieftelegrammen;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 31 Juli 1912, n°. 22, Afdeeling Posterijen en Telegrafie;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Eenig artikel.

De internationale regelingen betreffende uitgestelde telegrammen, dagelijksche brieftelegrammen en wekelijksche brieftelegrammen gelden voor deze telegrammen afkomstig van of bestemd voor *Nederland*.

De nadere bepalingen ter uitvoering hiervan worden vastgesteld en gewijzigd door Onzen Minister van Waterstaat in overeenstemming met de internationale regelingen en bekend gemaakt in de *Staatscourant*.

Onze voornoemde Minister stelt den datum vast, waarop de bedoelde regelingen voor *Nederland* in werking treden, door bekendmaking in de *Staatscourant*.

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 5den Augustus 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 24 *Aug.* 1912.)

—

5 *Augustus* 1912. BESLUIT, houdende voorschriften betreffende de uitvoering van de Militiewet (*Staatsblad* 1912, n°. 21). S. 276.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de gemeenschappelijke voordracht van Onzen Minister van Oorlog, van Onzen Minister van Marine ad interim, en van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 29 Juli 1912, Kabinet La. S[60];

Overwegende, dat het wenschelijk is om in de algemeene uitvoering van de Militiewet (*Staatsblad* 1912, n°. 21), voor zoover deze niet is geregeld bij het Militiebesluit (*Staatsblad* 1912, n°. 145), voorloopig bij afzonderlijk besluit te voorzien;

Hebben goedgevonden en verstaan, vast te stellen de volgende bepalingen, welke zullen uitmaken het

MILITIEBESLUIT II.

Van de loting.

Art. 1. *1.* Terstond na 15 Augustus bericht de burgemeester den militiecommissaris, of er tegen uitspraken omtrent ingeschrevenen zijner gemeente bezwaar ingediend of beroep ingesteld is, waarop nog niet is beslist, en zoo ja, wie deze uitspraken gelden.

2. Zoodra na den dag of den laatsten dag, waarop de militieraad in zijne tweede zitting omtrent ingeschrevenen der gemeente uitspraak heeft gedaan, de in art. 48 der wet gestelde termijn van tien dagen is verstreken, bericht de burgemeester den militiecommissaris, of tegen uitspraken betreffende deze ingeschrevenen bezwaar is ingebracht en, zoo ja, wie deze uitspraken gelden, zulks voor zoover dit niet reeds is medegedeeld bij de voldoening aan het bepaalde in het vorig lid.

2. *1.* De militiecommissaris haalt in het overeenkomstig art. 63, tweede lid, van het Militiebesluit bij hem ontvangen exemplaar van het alphabetisch register de namen door van de ingeschrevenen, van wie vaststaat, dat zij niet aan de loting moeten deelnemen.

2. Onze commissaris in de provincie handelt op gelijke wijze met het bij hem ontvangen exemplaar van genoemd register en zendt dit exemplaar vervolgens aan den militiecommissaris.

3. De militiecommissaris gaat na, of beide exemplaren, wat de daarin gedane doorhalingen betreft, met elkander overeenstemmen. Voor zoover dit niet het geval is, brengt hij de vereischte wijziging aan, na zoo noodig zich hierover tot Onzen commissaris in de provincie te hebben gewend.

3. *1.* Na te hebben gehandeld overeenkomstig het bepaalde in art. 2, derde lid, zendt de militiecommissaris één der exemplaren van het alphabetisch register aan den burgemeester der gemeente, welker ingeschrevenen in het register zijn vermeld.

2. De burgemeester, het lid van den raad of de ambtenaar, die ingevolge art. 64, tweede lid, der wet de loting bijwoont, brengt het in het vorig lid bedoeld exemplaar bij de loting mede.

4. *1.* Van de plaatsen, dagen en uren, door Onzen Commissaris in de provincie voor de loting bepaald, geeft hij ten minste vijftien dagen vóór den dag, waarop de loting plaats heeft of, indien zij niet in één dag afloopt, vóór dien, waarop zij aanvangt, kennis:

1°. aan den militiecommissaris;

2°. aan de burgemeesters, ieder voor zooveel de voor zijne gemeente te houden loting betreft.

2. Wordt de loting voor eene gemeente gehouden in eene andere gemeente, dan geschiedt zulk eene kennisgeving tevens aan den burgemeester van laatstbedoelde gemeente.

5. *1.* Van plaats, dag en uur der loting doet de burgemeester der gemeente, voor welke de loting plaats heeft, openbare kennisgeving.

2. Deze kennisgeving vermeldt den inhoud van art. 62, tweede lid, der wet.

6. Onze commissaris in de provincie zorgt, dat de militiecommissaris in tijds voorzien is van:

1°. het drukwerk voor het lotingsregister;

2°. de lotingsbiljetten;

3°. de noodige kokers of ringen, bedoeld in art. 10, vierde lid.

7. *1.* Onze commissaris in de provincie zorgt, dat in elke gemeente, waar de loting wordt gehouden, aanwezig zijn:

1°. eene lotingsbus;

2°. eene lengtemaat, geijkt overeenkomstig de wet betreffende de maten, gewichten en weegwerktuigen.

2. Ten aanzien van de lengtemaat, bedoeld in het eerste lid onder 2°., handelt de burgemeester der gemeente, waar de lengtemaat aanwezig is, overeenkomstig het bepaalde in art. 71, tweede lid, van het Militiebesluit.

8. Op aanvraag van den militiecommissaris, te richten aan den provinciale-adjudant, wordt een onderofficier ter beschikking van den militiecommissaris gesteld voor den duur der loting en, zoo noodig, mede voor de op de lotingsdagen vóór of na afloop van de loting te verrichten werkzaamheden.

9. *1.* Vóór den aanvang der loting deelt de burgemeester, het lid van den raad of de ambtenaar, die de loting ingevolge art. 64, tweede lid, der wet bijwoont, den militiecommissaris mede, wie van de ingeschrevenen zijn gebleken te zijn overleden, zoomede omtrent wie vóór 1 September alsnog bezwaar ingebracht of beroep ingesteld is tegen de hen betreffende uitspraak, voor zooveel een en ander den militiecommissaris niet eerder is medegedeeld.

2. De militiecommissaris haalt alsdan in beide exemplaren van het alphabetisch register de namen door van hen, van wie hem blijkt, dat zij niet aan de loting moeten deelnemen.

10. *1.* De lotingsbiljetten zijn gelijk van kleur en van afmeting.

2. Zij vermelden elk in duidelijke cijfers en in letters een nummer, te beginnen met nummer één en eindigende met het nummer,

aangewezen door het getal der aan de loting deelnemende ingeschrevenen.

3. De biljetten worden vóór de loting door den militiecommissaris geparafeerd.

4. Zij worden op eenvormige wijze elk in een koker of ring bevestigd en wel zóó, dat het nummer, op het biljet vermeld, vóór de trekking niet kenbaar is.

5. Vervolgens handelt de militiecommissaris overeenkomstig art. 65 der wet.

11. *1.* De bus, in art. 65, tweede lid, der wet bedoeld, bestaat uit een kom van ongekleurd doorschijnend glas. Zij heeft eene opening, geschikt tot het doorlaten van de hand.

2. De bus wordt op eene tafel geplaatst op zoodanige wijze, dat zij voor de omstanders duidelijk zichtbaar is.

3. De militiecommissaris plaatst zich aan de tafel op den kortsten afstand van de bus.

4. Hij ziet nauwlettend toe, dat door of voor elken loteling slechts één lotingsbiljet uit de bus wordt genomen.

12. *1.* De militiecommissaris roept de ingeschrevenen, die aan de loting moeten deelnemen, met luider stem op om te loten.

2. Is de opgeroepen ingeschrevene niet opgekomen of wel buiten staat of onwillig zelf een nummer te trekken, dan roept hij vader, moeder, voogd of curator van den ingeschrevene op.

3. Is ook deze niet opgekomen of wel buiten staat of onwillig een nummer te trekken, dan verzoekt de militiecommissaris den burgemeester, het lid van den raad of den ambtenaar, die ingevolge art. 64, tweede lid, der wet bij de loting tegenwoordig is, een nummer te trekken.

4. In het geval, bedoeld in het vorig lid, worden op de achterzijde van het lotingsbiljet vermeld de geslachtsnaam en de voornamen van den ingeschrevene, voor wien, zoomede de datum, waarop het nummer is getrokken, en deze vermelding geparafeerd door dengene, die het nummer trok. Hij, voor wien het nummer werd getrokken, kan het ter secretarie van de gemeente, voor welke geloot werd, afhalen of doen afhalen binnen drie maanden na den dag, waarop de trekking plaats vond.

13. De ingeschrevene, wiens lengte niet in het alphabetisch register is vermeld, wordt, indien hij zelf een nummer trekt, bij de loting gemeten.

14. *1.* Het lotingsregister, vermeld in art. 66, zesde lid, der wet, is ingericht overeenkomstig het bij dit besluit behoorende model A en wordt in tweevoud aangelegd.

2. De lotingsnummers worden vóór de loting op beide exemplaren van het lotingsregister ingevuld door den secretaris van den militieraad, door wien één dezer exemplaren verder wordt ingevuld.

3. Tot de verdere invulling van het andere exemplaar wordt de militiecommissaris door de zorg van den burgemeester der gemeente, waar de loting wordt gehouden, bijgestaan door een ambtenaar van de secretarie der gemeente of een anderen daartoe geschikten persoon.

4. De invulling op beide exemplaren van de geslachts- en voornamen en, indien de ingeschrevene bij de loting wordt gemeten, tevens van de lengte, geschiedt omtrent elken ingeschrevene onmiddellijk nadat door of voor hem een nummer is getrokken. Gelijktijdig wordt het getrokken nummer bij den naam van hem, wien het geldt, ingevuld op het inschrijvingsregister en op beide exemplaren van het alphabetisch register.

15. *1.* Heeft de loting voor eene gemeente op meer dan één dag plaats, dan wordt de lotingsbus, telkens wanneer de loting wordt onderbroken, op eene gesloten plaats geborgen en de afsluiting van die plaats met het zegel der gemeente, waar de loting wordt gehouden, verzegeld.

2. De sleutel van deze bergplaats blijft onder den militiecommissaris berusten totdat de loting wordt hervat.

16. *1.* Na afloop van de loting voor eene gemeente en nadat beide exemplaren van het lotingsregister voor zooveel noodig verder zijn ingevuld, worden zij gesloten door den militiecommissaris en dengene, die ingevolge art. 64, tweede lid, der wet bij de loting tegenwoordig was.

2. Deze sluiting geschiedt door onderteekening van het volgende onmiddellijk onder den naam van den ingeschrevene, wien het hoogste nummer is ten deel gevallen, te stellen relaas:

„Gesloten op.....19... met een getal van..... (*in letters*) lotelingen.

De Militiecommissaris,

De Burgemeester,

Het Lid van den Gemeenteraad,

De..... "

(titel van den ambtenaar.)

3. De militiecommissaris zendt van het lotingsregister en van het alphabetisch register één exemplaar aan Onzen commissaris in de provincie. Het andere exemplaar van beide registers, zoomede het inschrijvingsregister worden overgebracht naar de secretarie der gemeente, voor welke de loting plaats vond.

17. *1.* Van elke uitspraak, door Onzen commissaris in de provincie gedaan krachtens art. 68 der wet, geschiedt ten spoedigste mededeeling aan den burgemeester der gemeente, voor welke de loting plaats vond, en aan den militiecommissaris.

2. De burgemeester doet van de uitspraak ten spoedigste openbare kennisgeving en doet bij persoonlijke kennisgeving de in art. 68 der wet voorgeschreven mededeeling aan hen, die de bezwaren inbrachten.

3. Een afschrift van de uitspraak wordt gedurende tien dagen ter secretarie der gemeente ter lezing nedergelegd, waarvan in de openbare kennisgeving, in het vorig lid bedoeld, melding wordt gemaakt.

18. *1.* Ingeval eene loting krachtens art. 68 der wet vernietigd is, wordt een nieuw lotingsregister aangelegd en is het vorige vervallen.

2. Van dit vervallen en van de reden hiervan wordt op elk der beide exemplaren van het vervallen lotingsregister, onderscheidenlijk door Onzen commissaris in de provincie en door den burgemeester, melding gemaakt in eene zoowel op het titelblad als onder het sluitingsrelaas te stellen en te onderteekenen gedagteekende verklaring.

3. Voorts worden op beide exemplaren van het alphabetisch register, alsmede op het inschrijvingsregister de daarop vermelde lotingsnummers doorgehaald.

4. Beide exemplaren van het alphabetisch register, zoomede het inschrijvingsregister worden vervolgens weder aan den militiecommissaris gezonden.

19. *1.* Ingeval eene loting gedeeltelijk vernietigd is, wordt voor het vernietigde gedeelte een nieuw lotingsregister aangelegd en is het vorige vervallen voor zoover dat gedeelte betreft.

2. Het gedeelte van het lotingsregister, dat betrekking heeft op de loting, voor zoover deze vernietigd is, wordt op beide exemplaren van het register doorgehaald. Van deze doorhaling en van de reden hiervan wordt melding gemaakt op de wijze, omschreven in art. 18, tweede lid.

3. Voorts worden op beide exemplaren van het alphabetisch register, alsmede op het inschrijvingsregister de lotingsnummers doorgehaald van hen, die opnieuw moeten loten.

4. Beide exemplaren van het alphabetisch register, zoomede het inschrijvingsregister worden vervolgens weder aan den militiecommissaris gezonden.

20. *1.* Ten aanzien van eene ingevolge art. 68, tweede lid, der wet te houden nieuwe loting, geldt het bepaalde in de artt. 4—8 en 10—16.

2. Moet eene nieuwe loting worden gehouden als gevolg van eene gedeeltelijk vernietigde loting, dan vermelden de lotingsbiljetten, met afwijking in zoover van het bepaalde in art. 10, tweede lid, onderscheidenlijk de nummers, die vermeld waren op de biljetten, getrokken in het vernietigde gedeelte der vorige loting.

3. Voor den aanvang der nieuwe loting deelt de burgemeester, het lid van den raad of de ambtenaar, die de loting ingevolge art. 64, tweede lid, der wet bijwoont, den militiecommissaris mede, wie van de ingeschrevenen, die aan de nieuwe loting zouden moeten deelnemen, sedert den aanvang van de vorige loting zijn gebleken te zijn overleden. De militiecommissaris haalt op beide exemplaren van het alphabetisch register de namen van deze ingeschrevenen door.

Van de inlijving.

21. *1.* Zoodra de uitslag der loting voor eene gemeente onherroepelijk is geworden en het door de gemeente in de lichting te dragen gedeelte is bepaald, bericht Onze Commissaris in de provincie den burgemeester, wie van de lotelingen bestemd zijn om voor de gemeente bij de militie te worden ingelijfd.

2. De burgemeester maakt elken loteling ten spoedigste bij persoonlijke kennisgeving bekend, of hij bestemd is om bij de militie te worden ingelijfd dan wel niet ter inlijving zal worden opgeroepen.

22. *1.* Nadat Onze Commissaris in de provincie heeft gehandeld overeenkomstig art. 69 der wet, zendt hij het lotingsregister aan den provinciale-adjudant.

2. De provinciale-adjudant legt eene lijst of verschillende lijsten aan van de in het register voorkomende opgaven, voor zoover deze voor de toewijzing van de dienstplichtige lotelingen aan de onderscheidene korpsen en onderdeelen van het leger noodig zijn, en zendt het register aan Onzen Commissaris terug binnen den door dezen te bepalen tijd.

23. *1.* Zoodra den burgemeester eener gemeente blijkt, dat een ter inlijving bestemde loteling zijner gemeente is overleden, doet hij hiervan achter den naam van den overledene aanteekening op het bij hem berustend exemplaar van het lotingsregister en geeft hij tevens van het overlijden kennis aan Onzen Commissaris in de provincie.

2. Onze Commissaris in de provincie zorgt voor het doen van eene aanteekening, als in het vorig lid bedoeld, in het bij hem berustend

exemplaar van het lotingsregister en deelt het overlijden mede aan den provinciale-adjudant.

24. *1.* Het onderzoek betreffende de eischen van voorgeoefendheid, bedoeld in art. 70 der wet, vangt aan op den tweeden Dinsdag in November en wordt, zoo noodig, de twee volgende dagen voortgezet.

2. Het wordt gehouden in de door Onzen Minister van Oorlog aan te wijzen gemeenten, waar ten minste een bataljon infanterie of twee compagniën vestingartillerie garnizoen houden.

3. De legering en voeding van de aan het onderzoek deelnemende lotelingen, voor zoover zij voor Rijksrekening geschiedt, heeft plaats naar de regelen, voor den soldaat vastgesteld, en voorts op de wijze, door den ter zake betrokken commandeerende-officier te bepalen, met dien verstande, dat bij de legering de lotelingen zooveel mogelijk worden bijeengebracht in afzonderlijke lokalen.

25. *1.* Aan het onderzoek kunnen deelnemen de lotelingen, die bestemd zijn om voor de lichting van het volgend jaar bij de militie te worden ingelijfd.

2. Van de gelegenheid tot deelneming aan het onderzoek geschiedt jaarlijks in de eerste helft van September in elke gemeente openbare kennisgeving. Deze kennisgeving vermeldt den dag van aanvang van het onderzoek, de gemeenten, waar het onderzoek wordt gehouden, en de wijze van aanmelding.

26. *1.* De lotelingen, die aan het onderzoek wenschen deel te nemen, melden zich vóór 10 October aan bij den burgemeester der gemeente, voor welke zij hebben geloot.

2. Bij de aanmelding geven zij op, in welke gemeente zij aan het onderzoek wenschen deel te nemen.

3. Zij, die niet verblijf houden in de gemeente, waar zij aan het onderzoek wenschen deel te nemen, geven tevens te kennen, of zij gedurende het onderzoek voor Rijksrekening legering en voeding wenschen te genieten.

27. *1.* Vóór 15 October zendt de burgemeester eene opgave van hen, die zich voor deelneming aan het onderzoek hebben aangemeld — uitgezonderd hen, van wie bekend is geworden, dat zij niet ter inlijving zullen worden opgeroepen — aan Onzen Minister van Oorlog of aan de door dezen Minister aan te wijzen autoriteit.

2. Deze opgave is ingericht overeenkomstig het bij dit besluit behoorende model B.

28. *1.* Onze Minister van Oorlog of de door dezen Minister aan te wijzen autoriteit benoemt eene commissie, die met het instellen van het onderzoek wordt belast.

2. Deze commissie bestaat uit een hoofdofficier of een kapitein als voorzitter en voorts uit zooveel kapiteins of luitenants — ten getale van ten minste twee — als met het oog op het getal deelnemers noodig wordt geacht.

3. Zooveel mogelijk wordt gezorgd, dat onder de officieren, die deel uitmaken van de commissie, zich ten minste één bevindt, die een cursus in de gymnastiek heeft gevolgd.

4. Een der leden, door den voorzitter daartoe aan te wijzen, treedt tevens op als secretaris.

29. *1.* De voorzitter van de commissie doet vóór 25 October aan de burgemeesters mededeeling van de plaats (localiteit), waar en van het uur, waarop de lotelingen zich voor het onderzoek moeten aanmelden.

2. De burgemeesters zenden hiervan bericht aan de lotelingen, die zich voor deelneming aan het onderzoek hebben aangemeld, uitgezonderd hen, van wie bekend is geworden, dat zij niet ter inlijving zullen worden opgeroepen. Bij dit bericht wordt tevens mededeeling gedaan van het bepaalde in de artt. 30 en 31.

30. *1.* Van deelneming aan het onderzoek kunnen worden uitgesloten de lotelingen, die niet op het voor het onderzoek vastgestelde uur op de daarvoor aangewezen plaats aanwezig zijn, zoomede zij, die zich bij het onderzoek of tijdens hun verblijf in de kazerne onordelijk gedragen, stoornis bij het onderzoek verwekken of zich niet gewillig voegen naar de aanwijzingen van hen, die met het onderzoek of met het toezicht belast zijn.

2. Van verdere deelneming aan het onderzoek worden vrijgesteld zij, die daartoe hun wensch te kennen geven.

3. Van verdere deelneming aan het onderzoek kunnen worden uitgesloten zij, die reeds bij het afgelegde deel van het onderzoek naar het oordeel der commissie deden blijken, dat zij aan de gestelde eischen niet voldoen.

31. *1.* De loteling, die zich overeenkomstig art. 26 heeft aangemeld, doch wegens ziekte verhinderd was aan het onderzoek deel te nemen, kan zich vóór 1 December wenden tot Onzen Minister van Oorlog of tot eene door dezen Minister aan te wijzen autoriteit met het verzoek om alsnog in de eerste helft van December het onderzoek te ondergaan.

2. Bij dit verzoek wordt overgelegd eene geneeskundige verklaring ten bewijze, dat de loteling ten gevolge van ziekte het in November gehouden onderzoek niet of niet geheel heeft kunnen bijwonen.

3. Het in December te houden onderzoek vangt aan op den dag en wordt gehouden in de

garnizoensplaatsen, door Onzen Minister van Oorlog of de door dezen Minister aan te wijzen autoriteit te bepalen.

4. Overigens gelden voor het in December te houden onderzoek zooveel mogelijk dezelfde regelen als voor dat in November.

32. *1.* Indien de leden der commissie, de voorzitter inbegrepen, niet eenstemmig zijn in hun oordeel omtrent het al of niet voldoen van een loteling aan de gestelde eischen, wordt beslist bij meerderheid van stemmen.

2. Bij staking van stemmen beslist de stem van den voorzitter.

33. *1.* Aan hen, die aan de gestelde eischen voldoen, wordt naar door Onzen Minister van Oorlog vast te stellen regelen een bewijs uitgereikt.

2. Van hen, aan wie het bewijs is uitgereikt, doet de voorzitter der commissie ten spoedigste opgaaf:

1°. aan Onzen commissaris in de provincie, waar de lotelingen voor de militie zijn ingeschreven;

2°. aan den provinciale-adjudant in die provincie.

3. Verdere regelen met betrekking tot het onderzoek worden, voor zooveel noodig, vastgesteld door Onzen Minister van Oorlog.

34. *1.* De lotelingen, die niet bij den keuringsraad of ter gelegenheid van het in art. 76 van het Militiebesluit bedoelde onderzoek hunne wenschen met betrekking tot de inlijving hebben kenbaar gemaakt, kunnen alsnog bij den burgemeester der gemeente, voor welke zij hebben geloot, vóór 10 October van bedoelde wenschen doen blijken.

2. Van het bepaalde in het vorig lid doet de burgemeester in de eerste helft van September openbare kennisgeving.

35. *1.* Vóór 15 October zendt de burgemeester aan Onzen commissaris in de provincie:

a. eene opgave, ingericht overeenkomstig het bij dit besluit behoorende model C, van al de lotelingen, die zich voor de zeemilitie hebben opgegeven;

b. eene opgave, ingericht overeenkomstig het bij dit besluit behoorende model D, van de lotelingen, die zich bij den burgemeester hebben opgegeven voor een der korpsen of onderdeelen van het leger;

een en ander onder bijvoeging van de bescheiden, die de lotelingen bij hunne aanmelding bij den burgemeester mochten hebben overgelegd. In de opgaven worden echter niet begrepen zij, van wie bekend is geworden, dat zij niet ter inlijving zullen worden opgeroepen.

2. Onze commissaris in de provincie zendt de in het vorig lid onder *a* bedoelde opgaven vóór 25 October aan Onzen Minister van Marine, na zich te hebben vergewist, dat in deze opgave zijn vermeld al de lotelingen, wier namen volgens de aanteekeningen in het bij hem berustend exemplaar van het lotingsregister, behoudens het bepaalde in den tweeden volzin van het eerste lid, daarop behooren voor te komen. Hij voegt bij deze opgaven de aan het slot van den eersten volzin van dat lid en de in art. 82, vierde lid, van het Militiebesluit bedoelde bescheiden, voor zoover deze betrekking hebben op de in de opgaven vermelde personen.

3. Den inhoud van de in het eerste lid onder *a* en *b* bedoelde opgaven brengt Onze voornoemde commissaris ter kennis van den provinciale-adjudant, wien hij tevens zendt de aan het slot van den eersten volzin van dat lid bedoelde bescheiden, voor zoover deze niet aan Onzen Minister van Marine worden gezonden.

36. *1.* Van de manschappen, die zich voor de zeemilitie hebben opgegeven en daarvoor geschikt worden geoordeeld, komen naar door Onzen Minister van Marine te stellen regelen voor toewijzing aan de zeemilitie in de eerste plaats in aanmerking zij, die daarvoor in verband met het beroep, dat zij uitoefenen of uitgeoefend hebben of waartoe zij worden opgeleid, dan wel in verband met de ligging van hunne woonplaats, het meest geschikt worden geacht.

2. Is het aantal van eerstbedoelde manschappen onvoldoende, dan komen naar door Onzen genoemden Minister te stellen regelen voor toewijzing aan de zeemilitie in aanmerking zij, die zich daartoe niet hebben opgegeven, doch daarvoor niettemin geschikt worden geoordeeld, met dien verstande, dat bij de keuze uit deze manschappen gelijke voorkeur geldt als aangegeven in het eerste lid.

37. Door de zorg van Onzen Minister van Marine ontvangt de provinciale-adjudant vóór 15 November eene naar alphabetische orde der gemeenten opgemaakte opgave van de lotelingen, die aangewezen zijn voor inlijving bij de zeemilitie, met aanduiding voor elk hunner van het tijdvak van inlijving.

38. *1.* De toewijzing van de in te lijven manschappen aan de zeemilitie en de onderscheidene korpsen en onderdeelen van het leger geschiedt door den provinciale-adjudant.

2. Deze verdeelt de voor de militie te land bestemde manschappen over de in het vorig lid bedoelde korpsen en onderdeelen overeenkomstig de sterkte-opgaven, hem voor elke

lichting door Onzen Minister van Oorlog te verstrekken.

39. *1.* Bij de toewijzing aan de zeemilitie en de onderscheidene korpsen en onderdeelen van het leger wordt achtereenvolgens gehandeld naar de regelen, in de volgende leden omschreven.

2. Aan de zeemilitie worden toegewezen de lotelingen, begrepen in de in art. 37 bedoelde opgave, met uitzondering van hen, die zich niet voor de zeemilitie hadden opgegeven en het in art. 70, eerste lid, der wet bedoeld bewijs hebben verworven. De aanwijzing van de in de plaats van laatstbedoelde lotelingen aan de zeemilitie toe te wijzen manschappen geschiedt zoo spoedig mogelijk naar door Onzen Minister van Marine te stellen regelen.

3. Zij, die zich hebben opgegeven voor een bereden korps, worden zooveel mogelijk aan zulk een korps toegewezen, tenzij gebleken is of verondersteld wordt, dat zij voor zoodanig korps niet geschikt zijn.

4. Zij, wier inlijving naar door Onzen Minister van Oorlog te stellen regelen bij bepaalde korpsen of korpsonderdeelen noodig is, worden daaraan toegewezen.

5. Zij, van wie op grond van het door hen genoten onderwijs kan worden verwacht, dat zij de geschiktheid bezitten om in opleiding te worden genomen voor den rang van officier, worden toegewezen aan de infanterie, de vestingartillerie of de genietroepen.

6. Zij, die het in art. 70, eerste lid, der wet bedoeld bewijs hebben verworven, worden zooveel mogelijk toegewezen aan het korps of korpsonderdeel hunner keuze, tenzij gebleken is of verondersteld wordt, dat zij daarvoor niet geschikt zijn.

7. Zij, die zich hebben opgegeven voor de administratietroepen, worden toegewezen aan de infanterie en de vesting-artillerie.

8. Overigens geschiedt de toewijzing zoodanig als in verband met de lengte, den lichaamsbouw, het gestel en het beroep van de lotelingen het meest gewenscht is te achten, en voorts als door de eischen van eene spoedige mobilisatie wordt gevorderd. Daarbij kan rekening worden gehouden met de wenschen van de lotelingen, die het in art. 70, eerste lid, der wet bedoeld bewijs niet hebben verworven.

9. Verdere voorschriften nopens de toewijzing kunnen door Onzen Minister van Oorlog worden gegeven.

40. *1.* Behoudens de uitzonderingen, door Onzen Minister van Oorlog te bepalen, bedraagt de lengte:

voor de grenadiers ten minste 1.67 M.;

voor de jagers ten minste 1.60 M.;

voor de cavalerie en de pontonniers ten minste 1.65 M.;

voor de overige korpsen der artillerie en voor de genietroepen ten minste 1.62 M.

2. Lotelingen, van wie bekend is of van wie verondersteld wordt, dat zij zwaarder wegen dan 75 K.G., worden niet dan bij volstrekte noodzakelijkheid aan de cavalerie toegewezen.

41. *1.* De provinciale-adjudant zendt vóór 25 December aan Onzen commissaris in de provincie eene voor elke gemeente afzonderlijke lijst van de lotelingen, die bestemd zijn om het volgend jaar te worden ingelijfd, met vermelding van den dienst of van het korps en het garnizoen, zoomede van het tijdvak van inlijving, voor elken man aangewezen.

2. Onze commissaris in de provincie houdt van de op deze lijst vermelde opgaven aanteekening in het lotingsregister en zendt de lijsten vervolgens vóór 31 December aan de burgemeesters.

3. De burgemeester brengt den inhoud van de lijst ten spoedigste ter kennis van de daarop vermelde lotelingen, ieder voor zooveel hem betreft, met uitzondering van hen, die zich als vrijwilliger in dienst bevinden. Zoodanige afzonderlijke kennisgeving kan echter achterwege blijven ten aanzien van hen, die moeten worden opgeroepen om in het tijdvak van 16—20 Januari te worden ingelijfd.

42. *1.* Onze commissaris in de provincie bepaalt de plaatsen, dagen en uren voor de inlijving in overleg met den provinciale-adjudant en met inachtneming van de volgende regelen.

2. Behoudens het bepaalde in het vierde lid geschiedt de inlijving op zoodanige plaatsen — bij voorkeur garnizoensplaatsen — als wenschelijk is om de lotelingen zoo weinig mogelijk te doen reizen buiten de richting van de gemeente, waarvoor zij hebben geloot, naar de plaats hunner bestemming.

3. De inlijving kan op verschillende plaatsen tegelijk worden gehouden.

4. Zooveel mogelijk worden op eenzelfde plaats en op eenzelfden dag ingelijfd:

a. de manschappen, die aan de zeemilitie zijn toegewezen;

b. zij, die zijn toegewezen aan door den provinciale-adjudant aan Onzen commissaris in de provincie op te geven korpsen of korpsonderdeelen;

een en ander voor zoover hunne inlijving in eenzelfde tijdvak moet geschieden.

5. De inlijving heeft bij voorkeur plaats in

eene kazerne of in een ander onder het beheer van het Departement van Oorlog staand gebouw. Onze commissaris in de provincie vergewist zich zooveel noodig, of in zulk een gebouw voor de inlijving eene geschikte gelegenheid bestaat.

43. Van de plaatsen, dagen en uren, voor de inlijving vastgesteld, geeft Onze commissaris in de provincie zoo mogelijk ten minste eene maand vóór het tijdvak van inlijving kennis aan:

1°. Onzen Minister van Marine, voor zooveel de inlijving bij de zeemilitie betreft, met opgave van het getal op elken dag en op elke plaats in te lijven manschappen;

2°. den provinciale-adjudant;

3°. de burgemeesters, ieder voor zooveel de inlijving van lotelingen zijner gemeente betreft;

4°. den burgemeester der gemeente, waar van gemeentewege voor de noodige localiteit moet worden zorg gedragen.

44. Onze Minister van Marine neemt de noodige maatregelen voor de overbrenging naar de plaats hunner bestemming van de lotelingen, die zijn ingelijfd bij de zeemilitie.

45. *1.* De provinciale-adjudant stelt ten spoedigste de commandeerende-officieren der korpsen in kennis met den dag en het uur, waarop, en de plaats, waar voor het korps inlijving zal plaats hebben, met opgave van het getal daarbij alsdan in te lijven lotelingen.

2. De commandeerende-officieren der korpsen dragen zorg voor de aanwezigheid op de plaats van inlijving van de geleiders, noodig voor het vervoer van de lotelingen naar de plaats hunner bestemming.

46. *1.* De burgemeester roept elken ter inlijving bestemden loteling zijner gemeente, uitgezonderd hen, die zich als vrijwilliger in dienst bevinden, op bij een oproepingsbrief, ingericht overeenkomstig het bij dit besluit behoorende model E. Voor hem, die in het tijdvak van 16—20 Januari moet worden ingelijfd en aan wien geen kennisgeving is gedaan als bedoeld in art. 41, derde lid, wordt op den oproepingsbrief vermeld het korps en het garnizoen, waaraan hij is toegewezen.

2. De oproepingsbrief wordt aan den loteling uitgereikt of bezorgd aan zijne woning of aan die van zijn vader, moeder, voogd of curator. Verblijft hij buitenslands en is zijn adres bij den burgemeester bekend, dan wordt de oproepingsbrief bij aangeteekenden brief toegezonden. Is het adres van den loteling en dat van zijn vader, moeder, voogd of curator niet bekend, dan geschiedt de oproeping bij openbare kennisgeving, ten minste vijf dagen vóór den voor de inlijving bepaalden dag.

3. Indien den burgemeester blijkt, dat zich voordoet een geval als bedoeld in art. 36, vierde lid, of art. 37, derde lid, der wet, laat hij de oproeping achterwege of trekt hij haar, zoo zij reeds is gedaan, weder in. Hij geeft hiervan kennis onderscheidenlijk aan Gedeputeerde Staten en aan Onzen commissaris in de provincie.

47. *1.* Behoudens het bepaalde in het volgende lid geschiedt de inlijving bij de militie door verschijning van den dienstplichtige voor den met de inlijving belasten officier op plaats en tijd, voor zijne inlijving vastgesteld.

2. De inlijving geschiedt buiten tegenwoordigheid van den in te lijven persoon ten aanzien van hem:

a. die eene verbintenis tot vrijwilligen militairen dienst heeft aangegaan;

b. wien uitstel van eerste-oefening is verleend;

c. die vrijstelling van den dienst heeft gevraagd op grond van de in art. 21, eerste lid, onder 4°., der wet vermelde reden en omtrent wiens aanvraag nog niet is beslist;

d. die blijkt verblijf te houden in eene gemeente, waar eene der ziekten, vermeld in de wet, houdende voorzieningen tegen besmettelijke ziekten, epidemisch heerschende is verklaard;

e. die blijkt verblijf te houden in een gezin, waar eene der onder *d* bedoelde ziekten heerscht of waar eene dier ziekten heeft geheerscht en het gevaar van besmetting nog niet is geweken.

48. *1.* De lotelingen, die ter inlijving moeten opkomen, begeven zich onder geleide van den burgemeester, van een lid van den gemeenteraad of van een daartoe door den burgemeester aangewezen gemeente-ambtenaar of -beambte, naar de plaats van inlijving. Is het getal tegelijk reizende lotelingen eener gemeente niet grooter dan vijf, dan vindt geleide niet plaats, tenzij de burgemeester eene bijzondere reden aanwezig acht, de lotelingen wel te geleiden of te doen geleiden.

2. Ingeval de lotelingen worden geleid, bepaalt de burgemeester de plaats, waar, zoomede den dag en het uur, waarop de lotelingen zich moeten bevinden om naar de plaats van inlijving te worden geleid.

3. Het wordt evenwel aan de lotelingen vrijgelaten zich geheel op eigen kosten naar de plaats van inlijving te begeven en zich daar op den tijd, in den oproepingsbrief aangeduid, te melden bij hem, die met de inlijving is belast.

4. De loteling, die elders verblijf houdt dan

in de gemeente, waar hij heeft geloot, begeeft zich in den regel rechtstreeks naar de plaats van inlijving. Ook kan hij zich op eigen kosten begeven naar de plaats, waar ingevolge het bepaalde in het tweede lid het geleide aanvangt. Overigens geldt ook voor hem het bepaalde in het derde lid.

49. *1.* De inlijving geschiedt zooveel mogelijk door den provinciale-adjudant.

2. Indien op één dag op meer dan één plaats binnen het ressort van een provinciale-adjudant inlijving moet geschieden, beslist deze op welke plaats hij zelf de inlijving zal verrichten. Op de andere plaats of plaatsen wordt de inlijving gedaan door een ander officier, aan te wijzen door den commandeerende-officier van het korps, waartoe hij behoort, op aanvrage van den provinciale-adjudant.

50. *1.* De burgemeester van elke gemeente zendt ten minste vijf dagen vóór het tijdvak, waarin lotelingen zijner gemeente moeten worden ingelijfd, aan den provinciale-adjudant een staat van bedoelde lotelingen, ingericht overeenkomstig het bij dit besluit behoorende model F. Zijn voor de in eenzelfde tijdvak in te lijven lotelingen eener gemeente verschillende dagen of verschillende plaatsen van inlijving aangewezen, dan wordt voor elken dag en voor elke plaats een afzonderlijke staat opgemaakt. Voor zoover den burgemeester omstandigheden bekend zijn als vermeld moeten worden in kolom 5 of in kolom 6, doet hij van die omstandigheden in deze kolommen aanteekening.

2. Voorts maakt de burgemeester voor elken in te lijven loteling een staat op, ingericht overeenkomstig het bij dit besluit behoorende model G. Voor zoover den burgemeester omstandigheden bekend zijn, op grond waarvan de inlijving geschiedt zonder tegenwoordigheid van den loteling, maakt hij van deze omstandigheden op den staat melding.

3. Indien geleide van lotelingen naar de plaats van inlijving plaats vindt, worden de staten, model G, door den geleider overhandigd aan dengene, die met de inlijving is belast. Vindt geleide niet plaats, dan worden deze staten aan den provinciale-adjudant gezonden tegelijk met de toezending van den staat, model F. Ten aanzien van den loteling, die wordt ingelijfd buiten zijne tegenwoordigheid, wordt hiervan, zoomede van de reden, bij de inlijving, voor zoover het niet reeds door den burgemeester is geschied, op den staat, model G, melding gemaakt.

4. De staten, model G, worden tegelijk met de ingelijfde manschappen, voor zooveel dezen ter inlijving hebben moeten opkomen, naar de plaats van bestemming der zeemiliciens of naar de korpsen of korpsonderdeelen gezonden, ten einde te dienen tot inschrijving in de stamboeken. Voor zooveel de inlijving geschiedt buiten tegenwoordigheid van de in te lijven personen, worden de staten gezonden aan Onzen Minister van Marine, voor zooveel de zeemilitie betreft, en overigens aan de korpsen of korpsonderdeelen, waarbij de manschappen zijn ingelijfd. De staten betreffende de vrijwilligers bij de zeemacht worden gezonden aan Onzen Minister van Marine.

51. *1.* Zoodra hij, die met de inlijving belast is, zich na het tijdstip, voor de inlijving vastgesteld, heeft vergewist, wie van de ter inlijving opgeroepen lotelingen ter plaatse van inlijving tegenwoordig zijn, maakt hij dezen bekend, dat zij onder de militaire tucht staan.

2. Van deze bekendmaking wordt een proces-verbaal, ingericht overeenkomstig het bij dit besluit behoorende model H, opgemaakt en, behalve door dengene, die met de inlijving belast is, door twee meerderjarige getuigen onderteekend.

52. Aan den dienstplichtige, die eene vrijwillige verbintenis heeft aangegaan, wordt van zijne inlijving bij de militie kennis gegeven:

a. door of vanwege Onzen Minister van Marine. zoo de verbintenis is aangegaan bij de zeemacht;

b. door of vanwege Onzen Minister van Oorlog, zoo de verbintenis is aangegaan bij het leger hier te lande;

c. door of vanwege Onzen Minister van Koloniën, zoo de verbintenis is aangegaan bij de koloniale troepen.

53. *1.* Op den staat, model F, wordt bij de inlijving, voor zoover het niet reeds door den burgemeester is geschied, aanteekening gedaan:

1°. van inlijving zonder persoonlijke tegenwoordigheid van den ingelijfde, onder vermelding van de reden hiervan;

2°. van niet-opkomst van hem, die ter inlijving had moeten opkomen, onder vermelding zooveel mogelijk van de reden van achterblijven.

2. Nadat ook kolom 4 op dezen staat is ingevuld, zendt de provinciale-adjudant hem aan Onzen commissaris in de provincie.

54. *1.* Van hetgeen op den staat, model F, is vermeld, wordt voor zooveel noodig aanteekening gedaan in het bij Onzen commissaris in de provincie berustend exemplaar van het lotingsregister.

2. De niet ter inlijving opgekomen lote-

lingen, die tot opkomst verplicht waren, vermeldt Onze genoemde commissaris op een staat, ingericht overeenkomstig het bij dit besluit behoorende model I.

3. Vervolgens zendt Onze genoemde commissaris den staat, model F, aan den burgemeester. Voor zooveel noodig stelt hij tevens alsnog een onderzoek in naar de redenen van achterblijven van de lotelingen, bedoeld in het tweede lid.

55. *1.* Gelijke aanteekening als in art. 54, eerste lid, bedoeld, geschiedt in het bij den burgemeester berustend exemplaar van het lotingsregister.

2. Aan elken loteling, ingelijfd buiten zijne tegenwoordigheid — uitgezonderd den in art. 47, tweede lid, onder *a* bedoelden loteling — zendt de burgemeester ten spoedigste eene kennisgeving, ingericht overeenkomstig het bij dit besluit behoorende model J.

3. De ingelijfde lotelingen, aan wie uitstel van eerste-oefening is verleend, worden ingeschreven in het verlofgangersregister. Is zulk een verlofganger gevestigd in eene andere gemeente binnen het Rijk dan die, waarvoor hij is ingelijfd, dan doet de burgemeester van laatstbedoelde gemeente aan dien van eerstbedoelde gemeente de noodige opgaven ter inschrijving van den loteling in het verlofgangersregister.

56. *1.* De autoriteit, aan wie ingevolge art. 75, tweede lid, der wet de daar bedoelde loteling wordt overgegeven, is de provinciale-adjudant.

2. Bij het overgeven van een loteling als in het vorig lid bedoeld, stelt Onze commissaris in de provincie den provinciale-adjudant een ten aanzien van dien loteling opgemaakten staat, model G, ter hand.

3. De provinciale-adjudant zendt den loteling naar de plaats zijner bestemming. Is de loteling nog niet aan de zeemilitie of aan een korps der landmacht toegewezen, dan geschiedt zoodanige toewijzing door den provinciale-adjudant. Met den staat, model G, handelt hij overeenkomstig het bepaalde in art. 50, vierde lid.

4. Van den datum, waarop en het korps, waarbij de loteling is ingelijfd, geeft de provinciale-adjudant kennis aan Onzen commissaris in de provincie. Deze zorgt voor de noodige aanteekening in het bij hem berustend exemplaar van het lotingsregister en doet gelijke kennisgeving aan den burgemeester der gemeente, waar de man heeft geloot. De burgemeester stelt de noodige aanteekening in het bij hem berustend exemplaar van het lotingsregister.

57. *1.* De burgemeester van elke gemeente stelt jaarlijks in de maand Januari een onderzoek in naar de verblijfplaats van de dienstplichtigen van de jongste 20 lichtingen, die niet voldaan hebben aan hunne verplichting om ter inlijving op te komen.

2. Hij deelt vóór het einde van de in het eerste lid genoemde maand den uitslag van dat onderzoek mede aan Onzen commissaris in de provincie bij een staat, ingericht overeenkomstig het bij dit besluit behoorende model K.

58. *1.* Jaarlijks in de maand Februari zendt Onze commissaris in de provincie aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken een staat, model I, betreffende de lichting van het vorig jaar.

2. Onze Minister van Binnenlandsche Zaken doet van den inhoud der bij hem ontvangen staten voor zooveel noodig opgave aan Onzen Minister van Justitie. Deze zorgt, dat de in de opgave vermelde personen door middel van het *Algemeen Politieblad* ter opsporing en aanhouding worden bekendgemaakt.

3. Indien Onze commissaris in de provincie het wenschelijk acht, dat de bekendmaking, in het vorig lid bedoeld, ten aanzien van een dienstplichtige eerder plaats heeft, dan zendt hij de voor de bekendmaking noodige opgaven vóór den in het eerste lid vermelden tijd aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken.

4. Indien van een persoon, die vermeld is op den in het eerste lid bedoelden staat of omtrent wien opgaven zijn ingezonden als in het derde lid bedoeld, opsporing niet meer noodig is, geeft Onze commissaris in de provincie hiervan kennis aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken of, is die persoon reeds in het *Algemeen Politieblad* bekendgemaakt, aan Onzen Minister van Justitie. In laatstbedoeld geval zorgt deze, dat de bekendmaking wordt ingetrokken.

Van den werkelijken dienst.

59. *1.* Het verleenen van uitstel van eerste-oefening geschiedt door Onzen Minister van Marine of door Onzen Minister van Oorlog, naar gelang de dienstplichtige aan de zeemilitie dan wel aan de militie te land is toegewezen of daarbij is ingelijfd.

2. Het uitstel wordt in den regel telkens voor ongeveer een jaar verleend. Indien de dienstplichtige het wenscht, kan het uitstel voor korteren dan wel voor langeren duur worden verleend, voor zoover daartegen naar het oordeel van Onzen daarbij betrokken Minister geen bezwaar bestaat.

3. Tot het verkrijgen van uitstel dient de dienstplichtige een verzoekschrift in, dat de redenen van het verzoek vermeldt. De indiening van dit verzoekschrift geschiedt:

a. door hem, die voor de eerste maal uitstel vraagt, ten minste 10 dagen vóór het tijdvak, waarin hij moet worden ingelijfd;

b. door hem, die opnieuw uitstel vraagt, ten minste eene maand vóór den datum, waarop het verkregen uitstel eindigt.

4. In bijzondere gevallen, ter beoordeeling van Onzen bij de aanvrage betrokken Minister, kan van de in het vorig lid gestelde termijnen worden afgeweken.

5. Van verleend uitstel aan een nog niet ingelijfden loteling geschiedt door de zorg van Onzen Minister, die het verleende, mededeeling aan den burgemeester van de gemeente, voor welke de man heeft geloot.

60. De dienstplichtige, wien uitstel van eerste-oefening is verleend, meldt zich op den dag, volgende op dien, waarop het uitstel eindigt, bij het korps of aan boord aan.

61. *1.* Indien de vrijstelling, gevraagd door den in art. 47, tweede lid, onder *c* bedoelden persoon, niet wordt verleend, wordt deze door de zorg van Onzen commissaris in de provincie voor eerste-oefening in werkelijken dienst geroepen in het eerstvolgende tijdvak van inlijving van manschappen der categorie, waartoe hij behoort.

2. Onze commissaris in de provincie geeft van het voor de opkomst vastgestelde tijdstip kennis aan Onzen Minister van Marine of aan den commandeerende-officier van het korps, naar gelang de dienstplichtige tot de zeemilitie of tot de militie te land behoort.

62. *1.* Zoodra omstandigheden als bedoeld in art. 47, tweede lid, onder *d* en *e*, ten aanzien van de daar bedoelde personen hebben opgehouden te bestaan, geeft de burgemeester hiervan kennis aan Onzen commissaris in de provincie.

2. Deze zorgt, dat bedoelde personen worden opgeroepen in gelijken zin als bedoeld in art. 61, eerste lid.

3. Art. 61, tweede lid, is hierbij van toepassing.

63. *1.* De loting voor het blijvend gedeelte heeft plaats:

bij de infanterie in het tijdvak van 1—5 Juli;

bij de vestingartillerie in het tijdvak van 16—20 Augustus.

2. De loting geschiedt zoowel bij de infanterie als bij de vestingartillerie voor elk garnizoen afzonderlijk.

64. *1.* Aan de loting nemen deel al de manschappen, die tegelijk hunne eerste-oefening vervullen en nog geen rang bekleeden.

2. Van de manschappen, die aan de loting deelnemen, wordt zoowel bij de infanterie als bij de vestingartillerie voor elk garnizoen eene lotingslijst opgemaakt in alphabetische volgorde hunner namen. De lotingslijst is ingericht overeenkomstig het bij dit besluit behoorende model L. De uitslag der loting wordt op de lijst vermeld.

65. De loting wordt in het openbaar gehouden ten overstaan van den commandeerende-officier, in tegenwoordigheid van de daartoe door hem aan te wijzen officieren.

66. *1.* De loting geschiedt door middel van lotingsbiljetten.

2. De biljetten zijn gelijk van kleur en van afmeting.

3. Zij vermelden elk in duidelijke cijfers en in letters een nummer, te beginnen met nummer één en eindigende met het nummer, aangewezen door het getal der aan de loting deelnemende manschappen.

4. De biljetten worden door de zorg van den commandeerende-officier in gereedheid gebracht en vóór de loting door hem geparafeerd.

5. Zij worden op eenvormige wijze elk in een koker of ring bevestigd en wel zóó, dat het nummer, op het biljet vermeld, vóór de trekking niet kenbaar is.

6. De commandeerende-officier telt vervolgens de biljetten in het openbaar voor en doet ze in een kom van ongekleurd doorschijnend glas, voorzien van eene opening, geschikt tot het doorlaten van de hand.

7. De kom wordt op eene tafel geplaatst op zoodanige wijze, dat zij voor de omstanders duidelijk zichtbaar is.

8. De commandeerende-officier plaatst zich aan de tafel op den kortsten afstand van de kom.

9. Hij ziet nauwlettend toe, dat door of voor ieder, die aan de loting deelneemt, slechts één biljet uit de kom wordt genomen.

67. *1.* De manschappen, die aan de loting deelnemen, zijn zooveel mogelijk daarbij tegenwoordig.

2. Zij worden tot het trekken van een nummer opgeroepen in de volgorde, waarin zij op de lotingslijst vermeld zijn.

3. Ieder man trekt zelf een nummer. Hij stelt het ter hand aan den commandeerende-officier. Deze leest het overluid voor en geeft het daarna den man terug.

4. Voor hem, die aan de loting deelneemt, doch niet daarbij tegenwoordig is, wordt het

nummer getrokken door den commandeerende-officier. In dit geval worden op de achterzijde van het lotingsbiljet vermeld de geslachtsnaam en de voornamen van den man, voor wien, zoomede de datum, waarop het nummer is getrokken, en deze vermelding door den commandeerende-officier geparafeerd. Deze doet het ter hand stellen aan hem, voor wien het getrokken is.

68. *1.* De aanwijzing van de manschappen voor het blijvend gedeelte geschiedt in de volgorde van de bij de loting getrokken nummers, te beginnen bij het laagste, uit alle manschappen, die aan de loting hebben deelgenomen.

2. Voor hen, die aan het aldus samengestelde blijvend gedeelte komen te ontbreken, hetzij doordat zij na de loting tot een rang worden benoemd, hetzij om eene andere reden, worden geen andere manschappen tot voltalligmaking van dat gedeelte aangewezen.

3. Van de aanwijzing wordt binnen vijf dagen na de loting aan elken aangewezene kennis gegeven.

4. Ieder aangewezene is, behoudens goedkeuring van den commandeerende-officier, bevoegd zijn dienst bij het blijvend gedeelte geheel of voor een deel te doen vervullen door een ander milicien, die de eerste-oefening heeft volbracht en tot een der onderdeelen van het korps in hetzelfde garnizoen behoort. De commandeerende-officier kan, alvorens zijne goedkeuring te verleenen, de overlegging vorderen van een bewijs, dat hij, die de dienst bij het blijvend gedeelte zal vervullen, zich tijdens zijn groot-verlof goed heeft gedragen.

5. Hij, die van de in den eersten volzin van het vorig lid bedoelde bevoegdheid gebruik wenscht te maken, doet daartoe de noodige opgaven aan den commandeerende-officier ten minste eene maand vóór den aanvang van den dienst bij het blijvend gedeelte. Met toestemming van den commandeerende-officier kan van dezen termijn worden afgeweken.

69. *1.* Jaarlijks wordt door Ons bepaald, welke ingelijfden voor herhalingsoefeningen in werkelijken dienst moeten komen, zoomede hoelang deze oefeningen zullen duren.

2. In dringende gevallen kunnen Onze Minister van Marine en Onze Minister van Oorlog, ieder voor zooveel hem betreft, aan ingelijfden vergunnen hunne herhalingsoefeningen te volbrengen in een vroeger dan wel in een later jaar dan dat, waarin zij volgens hetgeen ingevolge het vorig lid door Ons wordt bepaald, daartoe in werkelijken dienst zouden moeten komen.

70. *1.* Moet eene algemeene opkomst van dienstplichtigen in werkelijken dienst plaats hebben, dan wordt dit door de zorg van Onzen Minister van Marine, voor zooveel de zeemilitie betreft, van Onzen Minister van Oorlog, voor zooveel de militie te land betreft, in den regel ter kennis gebracht van de burgemeesters van de onderscheidene gemeenten des Rijks.

2. Ten aanzien van opkomst voor herhalingsoefeningen worden de dienstplichtigen bovendien bij name opgegeven aan den burgemeester van de gemeente, voor welke zij zijn ingelijfd, met aanduiding van de plaats van opkomst.

3. Ingeval eene opkomst in werkelijken dienst van dienstplichtigen moet plaats hebben, die geen algemeen karakter draagt, geschieden de voor de oproeping noodige opgaven aan den burgemeester van de gemeente, voor welke de dienstplichtigen zijn ingelijfd.

4. Staat een dienstplichtige, omtrent wien eene opgave is gedaan als bedoeld in het tweede of in het derde lid, in eene andere gemeente in het verlofgangersregister ingeschreven dan die, voor welke hij is ingelijfd, dan deelt de burgemeester van laatstbedoelde gemeente de ontvangen opgave ten spoedigste mede aan dien van eerstbedoelde gemeente.

71. *1.* De oproeping van dienstplichtigen in werkelijken dienst geschiedt door den burgemeester van de gemeente, waar zij in het verlofgangersregister ingeschreven staan.

2. De oproeping geschiedt bij openbare kennisgeving.

3. Ten aanzien van hem, die zich buitenslands ophoudt, geschiedt de oproeping bovendien bij persoonlijke kennisgeving, indien zijn adres bij den burgemeester bekend is. De toezending van het stuk, houdende zulk eene oproeping, geschiedt bij aangeteekenden brief.

4. Aan de opgeroepenen, die zich niet buitenslands ophouden, wordt, voor zooveel hun adres bij den burgemeester bekend is, van hunne oproeping eene persoonlijke kennisgeving gezonden.

72. Bij eene oproeping krachtens art. 185 der Grondwet of krachtens art. 81 der wet behoeft de in art. 4, vijfde lid, van het Militiebesluit gestelde termijn niet in acht te worden genomen en behoeft mede geen persoonlijke kennisgeving te geschieden als bedoeld in art. 71, derde en vierde lid.

73. Voldoet een verlofganger niet aan de te zijnen aanzien gedane oproeping in werkelijken dienst, dan kan hij op schriftelijke aanvrage van of vanwege Onzen Minister van Marine of Onzen Minister van Oorlog, te richten aan den burgemeester der woon- of verblijfplaats van

den verlofganger, zoo noodig onder verzekerd geleide aan de in de aanvrage te vermelden autoriteit worden overgegeven ter plaatse, mede in de aanvrage vermeld.

Van het groot-verlof.

74. *1.* De burgemeester, bij wien een verlofganger zich overeenkomstig art. 88 of overeenkomstig art. 89, tweede lid, der wet aanmeldt, doet daarvan aanteekening op den verlofpas.

2. Indien een verlofganger de bij art. 89, eerste lid, der wet voorgeschreven kennisgeving in persoon doet en daarbij voorzien is van zijn verlofpas, zoomede indien een verlofganger bij het doen van de bij art. 89, derde lid, der wet voorgeschreven aanmelding van zijn verlofpas voorzien is, doet de burgemeester eveneens onderscheidenlijk van de kennisgeving en van de aanmelding aanteekening op den verlofpas.

75. De burgemeester geeft van de inschrijving in het verlofgangersregister van een verlofganger, die voor eene andere gemeente is ingelijfd en zich overeenkomstig art. 88 der wet bij hem heeft aangemeld, binnen vijf dagen kennis aan den burgemeester van bedoelde gemeente.

76. *1.* De burgemeester, aan wien eene kennisgeving wordt gedaan overeenkomstig art. 89, eerste lid, der wet, doet hiervan binnen vijf dagen mededeeling aan den burgemeester van de gemeente, waar de verlofganger zich gaat vestigen.

2. De burgemeester, bij wien een verlofganger zich overeenkomstig art. 89, tweede lid, der wet heeft aangemeld, geeft hiervan binnen vijf dagen kennis aan den burgemeester van de gemeente, waar de verlofganger laatstelijk in het verlofgangersregister werd ingeschreven. Is de man ingelijfd voor eene andere gemeente dan die, waar hij laatstelijk in het verlofgangersregister werd ingeschreven, dan geeft de burgemeester van de gedane aanmelding bovendien kennis aan den burgemeester van de gemeente, voor welke de man is ingelijfd.

3. De burgemeester, die eene kennisgeving ontvangt als bedoeld in het tweede lid, eersten volzin, zorgt voor doorhaling van 's mans naam op het verlofgangersregister.

77. *1.* Zooveel mogelijk wordt in de eerste vijf dagen van elke halve maand over de dan afgeloopen halve maand aan Onzen commissaris in de provincie, voor welke de dienstplichtigen bij de militie zijn ingelijfd, opgave gedaan van:

a. uitstel van eerste-oefening, na de inlijving verleend;

b. verleend groot-verlof;

c. het overplaatsen bij een ander korps;

d. afvoering als deserteur;

e. het weder in de sterkte brengen na afvoering als deserteur;

f. verleend ontslag en de reden hiervan, voor zooveel betreft hen, te wier aanzien geen bewijs van ontslag is verzonden op de wijze, in art. 93, vierde lid, bedoeld;

g. het opnieuw in dienst stellen na verleend ontslag;

h. overlijden gedurende den werkelijken dienst.

2. De in het vorig lid bedoelde opgaven geschieden door of vanwege Onzen Minister van Marine of van Oorlog, naar gelang het ingelijfden bij de zeemilitie of ingelijfden bij de militie te land betreft.

78. *1.* De opgaven, ingevolge het bepaalde in art. 77 gedaan, worden door Onzen commissaris in de provincie medegedeeld aan den burgemeester der gemeente, voor welke de inlijving is geschied.

2. Van den inhoud der opgaven wordt achter den naam van hem, wien het geldt, aanteekening gedaan in elk exemplaar van het lotingsregister, zoomede in het verlofgangersregister, indien het een ingelijfde betreft, die op dat register is vermeld.

3. Moet de opgave de inschrijving van een ingelijfde in het verlofgangersregister ten gevolge hebben, dan draagt de burgemeester hiervoor zorg.

4. Is de ingelijfde ingeschreven in het verlofgangersregister van eene andere gemeente dan die, voor welke hij is ingelijfd, dan brengt de burgemeester van laatstbedoelde gemeente de ontvangen opgave onverwijld ter kennis van den burgemeester der gemeente, waar de ingelijfde in genoemd register is ingeschreven.

79. *1.* Met betrekking tot de afvoering van het verlofgangersregister wegens opkomst in werkelijken dienst gelden de regelen, in de volgende leden omschreven.

2. Ten aanzien van den ingelijfde, die wegens het verstrijken van uitstel van eerste-oefening in werkelijken dienst moet komen, kan de burgemeester der gemeente, waar hij in het verlofgangersregister staat ingeschreven, het er voor houden, dat de ingelijfde aan zijne genoemde verplichting heeft voldaan, zoo de burgemeester den achtsten dag na dien, waarop het uitstel is verstreken, nog geen bericht van het tegendeel heeft ontvangen.

3. Afvoering van het verlofgangersregister van hem, die eene vrijwillige verbintenis heeft aangegaan of krachtens het bepaalde in art. 82

der wet in werkelijken dienst is gekomen, vindt plaats nadat de burgemeester van de verbintenis of van de opkomst bericht heeft ontvangen.

80. *1.* Van elke toestemming, door Onzen Minister van Marine of van Oorlog krachtens art. 90 der wet verleend, wordt kennis gegeven aan Onzen commissaris in de provincie, voor welke de verlofganger is ingelijfd.

2. Onze commissaris doet van de toestemming mededeeling aan den burgemeester der gemeente, voor welke de verlofganger is ingelijfd.

3. Gelijke mededeeling doet hij van de door hem vanwege Onzen Minister van Marine of van Oorlog verleende toestemming als in art. 90 der wet bedoeld.

4. Van de toestemming wordt achter den naam van hem, wien het geldt, aanteekening gedaan in het verlofgangersregister.

5. Is de verlofganger ingeschreven in het verlofgangersregister van eene andere gemeente dan die, voor welke hij is ingelijfd, dan brengt de burgemeester van laatstbedoelde gemeente de toestemming ter kennis van den burgemeester der gemeente, waar de ingelijfde in genoemd register is ingeschreven, tenzij blijkt, dat de toestemming reeds op andere wijze aan dien burgemeester is medegedeeld.

81. *1.* Indien een verlofganger niet heeft voldaan aan art. 88 der wet of aan een der bepalingen van art. 89 der wet dan wel art. 90 der wet heeft overtreden, wordt hiervan kennis gegeven aan Onzen commissaris in de provincie, voor welke de persoon, wien het geldt, is ingelijfd:

door den burgemeester der gemeente, voor welke de man is ingelijfd, zoo het geldt niet-voldoening aan art. 88 der wet;

door den burgemeester der gemeente, waar de man in het verlofgangersregister is ingeschreven, zoo het een ander geval geldt.

2. De kennisgeving is ingericht overeenkomstig het bij dit besluit behoorende model M.

3. Onze commissaris in de provincie zendt de kennisgeving, voor zooveel noodig voorzien van zijne opmerkingen, aan Onzen Minister van Marine of van Oorlog, naar gelang de man tot de zeemilitie dan wel tot de militie te land behoort.

4. Onze Minister zorgt, dat aan art. 91 der wet wordt voldaan.

82. *1.* Van het overlijden van een ingelijfde, die niet in werkelijken dienst is, geeft de burgemeester der gemeente, waar het overlijden plaats had, ten spoedigste kennis:

1°. aan Onzen commissaris in de provincie, voor welke de man was ingelijfd;

2°. aan Onzen Minister van Marine of aan den commandeerende-officier van het korps, waartoe de man behoorde, naar gelang hij behoorde tot de zeemilitie of tot de militie te land;

3°. aan den burgemeester der gemeente, voor welke de man was ingelijfd, zoo deze gemeente eene andere is dan die, waar het overlijden plaats had;

4°. aan den burgemeester der gemeente, waar de man in het verlofgangersregister staat ingeschreven, zoo deze gemeente eene andere is dan die, waar het overlijden plaats had.

2. Overlijdt een ingelijfde buitenslands, dan doet de burgemeester der gemeente, te wiens kennis het overlijden komt, de kennisgevingen, in het eerste lid bedoeld, indien hij vermoedt, dat het overlijden nog niet bij de aldaar genoemde autoriteiten bekend is.

3. Van het overlijden wordt achter den naam van den overledene aanteekening gedaan in beide exemplaren van het lotingsregister, zoomede in het verlofgangersregister, indien de overledene in dit register staat ingeschreven.

83. *1.* Het onderzoek van de verlofgangers der militie te land, bedoeld in art. 92 der wet, geschiedt jaarlijks in de maand Juni.

2. Bij de toestemming, krachtens art. 90 der wet verleend, kan den verlofganger worden vergund, het onderzoek in de maand November of December van het jaar te ondergaan.

3. Gelijke vergunning kan door of vanwege Onzen Minister van Oorlog worden verleend aan verlofgangers, voor wie deelneming aan het onderzoek in Juni bezwarend zou zijn wegens de uitoefening van hun beroep of bedrijf dan wel wegens andere bijzondere omstandigheden. Van dergelijke vergunning geschiedt gelijke kennisgeving als bedoeld in art. 80.

4. Aan het onderzoek wordt niet deelgenomen door de verlofgangers:

1°. die in het jaar, waarin het onderzoek wordt gehouden, vóór het voor het onderzoek bepaalde tijdstip in werkelijken dienst zijn geweest uit anderen hoofde dan krachtens art. 91, art. 94, tweede lid, of art. 97 der wet;

2°. die bestemd zijn om in het jaar, waarin het onderzoek wordt gehouden, voor herhalingsoefeningen in werkelijken dienst te komen;

3°. die bestemd zijn om in het jaar, waarin het onderzoek wordt gehouden, naar de landweer over te gaan.

5. Wij behouden Ons voor om, indien het heerschen van besmettelijke ziekte of andere buitengewone omstandigheden het wenschelijk maken, voor het onderzoek van verlofgangers uit één of meer gemeenten de tijdsbepaling, in

het eerste en in het tweede lid van dit artikel vervat, door eene andere te doen vervangen of het onderzoek in eenig jaar geheel of ten deele achterwege te doen blijven.

6. De militiecommissaris kan aan verlofgangers, die in eene gemeente van zijn ressort vermeld zijn op het verlofgangersregister, op door of voor hen gedane aanvrage vergunnen, het onderzoek voor den militiecommissaris in een ander ressort te ondergaan. Hij geeft van de verleende vergunning ten spoedigste kennis aan den burgemeester van de gemeente, waar de verlofganger op het register vermeld is, alsmede aan den militiecommissaris, door wien volgens de vergunning het onderzoek moet worden gedaan. Is van de vergunning niet op den door laatstbedoelden militiecommissaris bepaalden tijd gebruik gemaakt, dan wordt zij geacht niet te zijn verleend.

84. *1.* Van de plaatsen, dagen en uren, voor het onderzoek van verlofgangers vastgesteld, geeft Onze commissaris in de provincie ten minste vijftien dagen voordat het onderzoek wordt gehouden, kennis aan:

1°. den militiecommissaris;

2°. de burgemeesters, ieder voor zooveel de verlofgangers zijner gemeente betreft.

2. Wordt het onderzoek voor eene gemeente gehouden in eene andere gemeente, dan geschiedt zulk eene kennisgeving tevens aan den burgemeester van laatstbedoelde gemeente.

85. *1.* Van de plaatsen, dagen en uren van het onderzoek doet de burgemeester der gemeente, voor welke het wordt gehouden, openbare kennisgeving.

2. Deze kennisgeving vermeldt, welke groepen van verlofgangers niet aan het onderzoek deelnemen.

86. *1.* De burgemeester van elke gemeente zendt op den eersten werkdag na 15 Mei van elk jaar het verlofgangersregister aan den militiecommissaris.

2. Zijn op het register verlofgangers vermeld, aan wie is vergund het onderzoek in de maand November of December te ondergaan, dan wordt het register ook ten minste vijf dagen vóór den dag van dat onderzoek aan den militiecommissaris gezonden. Wordt voor elke lichting een afzonderlijk register gehouden, dan behoeft deze toezending slechts te geschieden van die registers, waarop dergelijke verlofgangers vermeld zijn.

3. De militiecommissaris maakt uit het register eene naamlijst op van de verlofgangers, die aan het onderzoek moeten deelnemen en zendt het register aan den burgemeester terug binnen veertien dagen nadat hij het heeft ontvangen.

4. In gemeenten met meer dan 100,000 inwoners wordt, met afwijking van het bepaalde in het eerste en het tweede lid, het register niet aan den militiecommissaris toegezonden, doch tot het opmaken van de naamlijst, in het derde lid bedoeld, op de secretarie der gemeente te zijner beschikking gesteld gedurende veertien dagen, aan het onderzoek voorafgaande.

87. Kennisgevingen, die bij den burgemeester worden ontvangen na de verzending van het verlofgangersregister aan den militiecommissaris of nadat door dezen is gehandeld overeenkomstig het bepaalde in art. 86, vierde lid, en waarvan bekendheid voor den militiecommissaris noodig kan zijn in verband met het onderzoek, deelt de burgemeester ten spoedigste aan den militiecommissaris mede.

88. Op aanvraag van den militiecommissaris, te richten aan den provinciale-adjudant, worden twee onderofficieren ter beschikking van den militiecommissaris gesteld voor den duur van het onderzoek en, zoo noodig, mede voor de werkzaamheden, te verrichten vóór of na afloop van het onderzoek, doch alleen op de dagen, waarop het wordt gehouden.

89. *1.* Bij het opleggen van kwartierarrest krachtens art. 94 der wet bepaalt de militiecommissaris, behalve den duur van het arrest, den datum, waarop, de kazerne, waar en het korps of korpsgedeelte, waarbij de verlofganger in werkelijken dienst moet komen.

2. Als kazerne wordt bij voorkeur aangewezen de naastbijgelegen kazerne van het wapen, waartoe de verlofganger behoort. In gevallen, waarin dit niet van toepassing is, wijst de militiecommissaris de kazerne aan, die hem daarvoor het meest raadzaam voorkomt.

3. De militiecommissaris verzoekt Onzen commissaris in de provincie, voor welke de man is ingelijfd, de oproeping te bevorderen. Deze commissaris brengt het verzoek tot oproeping over bij den burgemeester der gemeente, voor welke de inlijving is geschied. Is de verlofganger in eene andere gemeente in het verlofgangersregister ingeschreven, dan noodigt genoemde burgemeester dien van laatstbedoelde gemeente uit, de oproeping te doen.

4. De burgemeester van de gemeente, waar de man in het verlofgangersregister ingeschreven staat, doet de oproeping.

5. De militiecommissaris geeft aan den commandeerende-officier van het korps, waarbij de verlofganger in werkelijken dienst moet komen, kennis van de oproeping, die zal geschieden, van den duur van het opgelegde kwartierarrest, van den voor de opkomst be-

paalden datum, van de aangewezen kazerne en van de reden der straf. Is bedoeld korps een ander dan dat, waartoe de verlofganger behoort, dan geschiedt gelijke kennisgeving aan den commandeerende-officier van laatstbedoeld korps.

90. *1.* Van den verlofganger, die ingevolge art. 96 der wet voor den militiecommissaris moet verschijnen, zendt deze eene opgaaf aan den burgemeester der gemeente, waar de man in het verlofgangersregister staat ingeschreven, met vermelding van tijd en plaats, voor de verschijning bepaald.

2. De burgemeester roept den verlofganger op. Hierbij geldt art. 71, tweede, derde en vierde lid.

91. De militiecommissaris doet overeenkomstig de hem door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken gegeven voorschriften, van het gehouden onderzoek verslag met opgave van:

a. de door hem gestrafte verlofgangers;

b. de verlofgangers, die zich hebben schuldig gemaakt aan een der feiten, bedoeld in art. 97 der wet, met vermelding van de verschoonende of verzwarende omstandigheden, die zich te hunnen aanzien hebben voorgedaan.

Van den overgang naar de landweer en van het ontslag.

92. De ingelijfden bij de militie, die op den dag, waarop zij overgaan naar de landweer, zich in vrijwilligen militairen dienst bevinden, worden eerst bij de landweer ingedeeld, zoodra vóór den afloop van hun landweerdiensttijd de diensttijd als vrijwilliger eindigt.

93. *1.* Aan de ingelijfden bij de militie, die wegens diensteindiging uit den dienst worden ontslagen, wordt een bewijs van ontslag uitgereikt of toegezonden.

2. Aan de ingelijfden, die om eene andere reden uit den dienst worden ontslagen, wordt een bewijs van ontslag uitgereikt of toegezonden, voor zoover dit door Onzen Minister van Marine of van Oorlog wordt bepaald.

3. Het bewijs van ontslag is ingericht overeenkomstig het door Onzen Minister van Marine of van Oorlog vast te stellen model.

4. Voor hen, die zich niet in werkelijken dienst bevinden, geschiedt de uitreiking of toezending door tusschenkomst van Onzen commissaris in de provincie en van den burgemeester der gemeente, voor welke de manschappen zijn ingelijfd, zoomede, indien zij in eene andere gemeente in het verlofgangersregister ingeschreven staan, door tusschenkomst van den burgemeester van laatstbedoelde gemeente. Op beide exemplaren van het lotingsregister, zoomede op het verlofgangersregister wordt van het ontslag aanteekening gedaan.

94. *1.* Hij, die ingevolge het bepaalde in art. 100, onder *e* of *f*, der wet opnieuw moet worden in dienst gesteld, wordt opnieuw in de sterkte van de zeemacht of van het korps der landmacht gebracht.

2. Had de dienstplichtige, toen hij werd ontslagen, zijne eerste-oefening nog niet volbracht, dan wordt hij tot het volbrengen van die oefening voor het nog onvervuld gedeelte in werkelijken dienst geroepen tegen een tijdstip, waarop hij de eerste-oefening tegelijk met andere manschappen der categorie, waartoe hij behoort, kan aanvangen of, had hij die oefening reeds ten deele vervuld, kan vervolgen.

3. In andere gevallen wordt hij bij het opnieuw in dienst stellen tevens in het genot van groot-verlof gesteld.

Slotbepalingen.

95. Onze commissarissen in de provinciën zenden jaarlijks in de maand Januari een verslag betreffende de lichting van het vorig jaar aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, overeenkomstig de daaromtrent door dien Minister gegeven voorschriften.

96. *1.* Waar in dit besluit wordt gesproken van „de wet", wordt daaronder verstaan de Militiewet (*Staatsblad* 1912, n°. 21).

2. Waar in dit besluit, behalve in art. 12, uitdrukkingen voorkomen als bedoeld in art. 11 der wet, worden deze verstaan in gelijken zin als in dat artikel omschreven.

97. *1.* De artt. 38—48, 50 en 52—55 zijn, behoudens het bepaalde in art. 109, vierde lid, eersten volzin, der wet, voor het eerst van toepassing ten aanzien van hen, die bestemd zijn om in 1913 te worden ingelijfd.

2. De artt. 63—68 zijn voor het eerst van toepassing ten aanzien van de lichting 1913.

3. Met afwijking van het bepaalde in art. 95 geschiedt de inzending van het in dat artikel bedoelde verslag, voor zooveel de lichting 1912 betreft, in de maand Mei.

Onze Ministers van Oorlog, van Marine en van Binnenlandsche Zaken zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 5den Augustus 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, (*get.*) H. COLIJN.

De Minister van Marine a.i., (*get.*) H. COLIJN.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 7 *Sept.* 1912.)

MODEL A.

Lichting 19

Art. 14 van het Militiebesluit II.

MILITIE.

Gemeente

LOTINGSREGISTER.

1. Lotingsnummer.	2. 1. Geslachtsnaam. 2. Voornamen.	3. 1. Geboorteplaats. 2. Geboortedatum.	4. 1. Woonplaats (voor minderjarigen en onder curateele gestelden de werkelijke woonplaats). 2. Zoo hij behoort tot de personen, bedoeld in art. 16, eerste en tweede lid, der wet, te vermelden waar hij verblijft. 3. Zoo hij zich in vrijwilligen dienst bevindt, te vermelden waarbij.	5. 1. Voornamen van den vader. 2. Geslachtsnaam van de moeder. 3. Voornamen van de moeder. 4. Geslachtsnaam van den voogd of van den curator. 5. Voornamen van den voogd of van den curator. 6. Woonplaats van den vader, de moeder, den voogd of den curator.	6. 1. Beroep van den loteling. 2. Genoten onderwijs.	7. *Uitspraken omtrent vrijstelling en uitsluiting, in het alphabetisch register vermeld.* 1. Door wie de uitspraken zijn gedaan. 2. Datums en c.q. nummers der uitspraken. 3. Aard der uitspraken.	8. *Later gedane uitspraken omtrent vrijstelling en uitsluiting.* 1. Door wie de uitspraken zijn gedaan. 2. Datums en c.q. nummers der uitspraken. 3. Aard der uitspraken.	9. Lengte.	10. Bevindingen van de geneeskundigen: *a.* bij den keuringsraad. *b.* bij den militieraad.	11. *Aanteekeningen met betrekking tot de inlijving.* 1. Wensch van den loteling. 2. Waarvoor hij wordt geschikt geacht: *a.* in de eerste plaats. *b.* in de tweede plaats.	12. 1. Datum van inlijving. 2. Waarbij ingelijfd.	13. *Opmerkingen.*
	1. 2.	1. 2.	1. 2. 3.	1. 2. 3. 4. 5. 6.	1. 2.	1. 2. 3.	1. 2. 3.	1 Meter ..... millim.	*a.* *b.*	1. 2 *a.* *b.*	1. 2.	
	1. 2.	1. 2.	1. 2. 3.	1. 2. 3. 4. 5. 6.	1. 2.	1. 2. 3.	1. 2. 3.	1 Meter ..... millim.	*a.* *b.*	1. 2 *a.* *b.*	1. 2.	

MODEL B.

Art. 27 van het Militiebesluit II.

MILITIE.

Lichting 19 .

Gemeente.....

OPGAVE *van de lotelingen uit bovenvermelde gemeente, die zich hebben aangemeld voor deelneming aan het onderzoek betreffende de eischen van voorgeoefendheid, bedoeld in art. 70 der Militiewet.*

Volgnummer.	Lotingsnummer.	GESLACHTS- EN VOORNAMEN.	Verblijfplaats.	Gemeente, waar hij aan het onderzoek wenscht deel te nemen.	Of hij gedurende het onderzoek voor Rijksrekening wenscht te genieten:		*Opmerkingen.*
					legering.	voeding.	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.

.....,....October 19 .
De Burgemeester,

MODEL C.

Art. 35 van het Militiebesluit II.

MILITIE.

Lichting 19 .

Gemeente.....

OPGAVE *van lotelingen, die zich hebben opgegeven voor de zeemilitie.*

Volgnummer.	Lotingsnummer.	GESLACHTS- EN VOORNAMEN.	1. Beroep. 2. Genoten onderwijs.	1. Of hij door den voorzitter van den keuringsraad voor de zeemilitie geschikt is geacht: *a.* in de eerste plaats. *b.* in de tweede plaats. 2. Of uit het alphabetisch register blijkt, dat hij voor de zeemilitie niet geschikt is geacht.	Gronden, waarop het in kolom 5 vermeld oordeel steunt (voor zooveel deze in het alphabetisch register zijn vermeld).	Of de aanmelding geschied is bij den burgemeester.	Tijdvak van inlijving, door den loteling gewenscht (Maart of Augustus).	*Opmerkingen.*
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
			1.	1. *a.* *b.*				
			2.	2.				

Aldus opgemaakt tot een getal van..... lotelingen.

.....,....October 19 .
De Burgemeester,

MODEL D.

Art. 35 van het Militiebesluit II.

Lichting 19 .

MILITIE.

Gemeente.....

OPGAVE *van de lotelingen, die zich bij den burgemeester hebben opgegeven voor een der korpsen of onderdeelen van het leger.*

Volgnummer.	Lotingsnummer.	GESLACHTS- EN VOORNAMEN.	Korps of korpsonderdeel, waarvoor de loteling zich heeft opgegeven.	Opmerkingen.
1.	2.	3.	4.	5.

.....,....October 19 .

De Burgemeester,

MODEL E.

Art. 46 van het Militiebesluit II.

Lichting 19 .

MILITIE.

OPROEPING TER INLIJVING.

(*Eerste, tweede en derde geval.*)

De Burgemeester der gemeente..... brengt ter kennis van den loteling....., n°..... van de lichting 19.... uit genoemde gemeente, dat hij bij de militie moet worden ingelijfd op .....dag .....19..., ...middags .... uur, te.....

Genoemde loteling is verplicht op genoemden dag en op genoemd uur op de aangewezen plaats aanwezig te zijn, tenzij hij alsdan:

a. eene verbintenis tot vrijwilligen militairen dienst heeft aangegaan;

b. uitstel van eerste-oefening heeft verkregen;

c. vrijstelling van den dienst heeft gevraagd wegens het bekleeden van een geestelijk of een godsdienstig-menschlievend ambt of wegens het opgeleid worden tot zoodanig ambt, ingeval op de aanvraag nog niet is beslist;

d. blijkt verblijf te houden in eene gemeente, waar eene der ziekten, vermeld in de wet, houdende voorzieningen tegen besmettelijke ziekten, epidemisch heerschende is verklaard;

e. blijkt verblijf te houden in een gezin, waar eene der onder *d* bedoelde ziekten heerscht of waar eene dier ziekten heeft geheerscht en het gevaar van besmetting nog niet is geweken.

In de gevallen, omschreven onder *a*—*e*, wordt de loteling ingelijfd buiten zijne tegenwoordigheid.

Doet zich een geval voor als bedoeld onder *d* of *e*, dan behoort de loteling daarvan tijdig kennis te geven ter secretarie dezer gemeente.

(*Tweede geval.*)

Ten einde naar de plaats van inlijving te worden overgebracht, moet de loteling zich

op .....dag .....19.....,
.....middags ..... uur, bevinden te.....

Houdt de loteling verblijf in eene andere gemeente, dan kan hij zich tot den burgemeester van die gemeente wenden om voor Rijksrekening rechtstreeks naar de plaats van inlijving te worden vervoerd of wel zich op eigen kosten begeven naar de zooeven genoemde plaats.

(Derde geval.)

Ten einde zich voor Rijksrekening naar de plaats van inlijving te begeven, moet de lotelich zich ..... vóór den dag der inlijving ter secretarie dezer gemeente vervoegen om het daartoe noodige in ontvangst te nemen.

Houdt de loteling verblijf in eene andere gemeente, dan kan hij zich tot den burgemeester van die gemeente wenden om voor Rijksrekening rechtstreeks naar de plaats van inlijving te worden vervoerd.

(Tweede en derde geval.)

Het wordt evenwel aan den loteling vrijgelaten zich geheel op eigen kosten naar de plaats van inlijving te begeven en zich daar op den tijd, voor de inlijving bepaald, te melden bij hem, die met de inlijving is belast.

(Eerste, tweede en derde geval.)

Met hechtenis van ten hoogste een maand of geldboete van ten hoogste driehonderd gulden wordt gestraft hij, die ter inlijving bij de militie moet opkomen en niet verschijnt op tijd en plaats, voor zijne inlijving bepaald, tenzij blijkt, dat voor zijne niet-verschijning eene geldige reden bestond.

Met gevangenisstraf van ten hoogste tien maanden of geldboete van ten hoogste drie duizend gulden wordt gestraft hij, die opzettelijk bedoeld feit pleegt.

.....,.....19 .

De Burgemeester voornoemd,

MODEL F.

Art. 50 van het Militiebesluit II.

Lichting 19 .

MILITIE.

Gemeente.....

STAAT VAN DE LOTELINGEN, die moeten worden ingelijfd op ..... te .....

Volgnummer.	Lotingsnummer.	GESLACHTS- EN VOORNAMEN.	1. Datum van inlijving. 2. Waarbij ingelijfd.	Ingeval de loteling wordt ingelijfd buiten zijne tegenwoordigheid, de reden hiervan te vermelden.	Ingeval de loteling, ofschoon daartoe verplicht niet ter inlijving is opgekomen, de reden hiervan, zoo mogelijk, te vermelden.	*Opmerkingen.*
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
			1.			
			2.			

Aldus opgemaakt tot een getal van..... lotelingen.

.....19 .

De Burgemeester,

De op dezen staat vermelde lotelingen, met uitzondering van die, vermeld onder de volgnummers....., zijn bij de militie ingelijfd.

.....19 .

De .....

MODEL G.

Art. 50 van het Militiebesluit II.

Lichting 19 .

MILITIE.

Gemeente.....

INLIJVINGSSTAAT.

1. Lotingsnummer.	
2. 1. Geslachtsnaam. 2. Voornamen.	1. 2.
3. 1. Geboorteplaats. 2. Geboortedatum.	1. 2.
4. Laatste verblijfplaats.	
5. 1. Voornamen van den vader. 2. Geslachtsnaam van de moeder. 3. Voornamen van de moeder. 4. Geslachtsnaam van den voogd of van den curator. 5. Voornamen van den voogd of van den curator.	1. 2. 3. 4. 5.
6. 1. Beroep van den loteling. 2. Genoten onderwijs.	1. 2.
7. Lengte.	1 Meter ..... millim.
8. Bevindingen van de geneeskundigen: a. bij den keuringsraad. b. bij den militieraad.	a. b.
9. Indien de loteling vrijgesteld of uitgesloten geweest is, opgaaf van de desbetreffende uitspraken. 1. Door wie de uitspraken zijn gedaan. 2. Datums en c. q. nummers der uitspraken. 3. Aard der uitspraken.	1. 2. 3.
10. Indien hij zich als verdachte of beklaagde in verzekerde bewaring heeft bevonden en ten gevolge daarvan wordt ingelijfd in een later jaar dan dat, waarin hij anders zou zijn ingelijfd, op te geven, of hij ter zake van het hem ten laste gelegde feit al dan niet tot eenige straf is veroordeeld.	
11. Of hij in vrijwilligen dienst is of geweest is. 1 Of hij dient dan wel heeft gediend. 2. Waarbij hij dient of heeft gediend.	1. 2.
12. 1. Datum van inlijving. 2. Waarbij ingelijfd.	1. 2.
13. Ingeval de loteling is ingelijfd buiten zijne tegenwoordigheid, dit te vermelden met de reden daarvan.	
14 Of de loteling zich heeft opgegeven voor de administratietroepen.	
15. Opmerkingen.	

....., ... 19 .

De Burgemeester,

MODEL H.

Art. 51 van het Militiebesluit II.

Lichting 19 .

MILITIE.

PROCES-VERBAAL.

Heden den..... [1]) 1900..... [1]), ...middags .... uur, door mij.....[2]) ..... [5]), wonende te ....., in tegenwoordigheid van.... ..... [2]), oud ..... jaren, ... [4]), wonende te ....., en van ..... [2]) oud ..... jaren, ... [4]) wonende te ....., aan al de manschappen, die ter inlijving bij de militie aanwezig waren te .... [5]) met luider stemme bekendgemaakt, dat zij onder de militaire tucht staan.

....., ... 19 .

De .....

De getuigen,

---

[1]) In letters.

[2]) Geslachts- en voornamen, voluit geschreven.

[3]) Rang en wapen of dienstvak.

[4]) Rang en wapen of dienstvak dan wel betrekking of beroep.

[5]) Nauwkeurige aanduiding van de plaats van inlijving.

MODEL I.

Art. 54 van het Militiebesluit II.

Lichting 19 .

MILITIE.

Provincie .....

STAAT VAN ACHTERGEBLEVEN LOTELINGEN.

Volgnummer.	GEMEENTE.	Lotingsnummer.	GESLACHTS- EN VOORNAMEN.	1. Geboorteplaats. 2. Geboortedatum.	Laatste verblijfplaats.	Beroep.	Lengte.	Redenen van achterblijven.	Opmerkingen.
1.	2.	3.	4.	5.	6	7.	8.	9.	10.
				1. 2.			1 Meter ... millim.		
				1. 2.			1 Meter ... millim.		

MODEL J.

Art. 55 van het Militiebesluit II.

Lichting 19 .

MILITIE.

De Burgemeester der gemeente..... brengt ter kennis van den loteling....., n°..... uit genoemde gemeente, lichting 19 , dat hij op.....19... is ingelijfd bij.....

.....,.....19 .

De Burgemeester voornoemd,

MODEL K.

Art. 57 van het Militiebesluit II.

MILITIE.

Gemeente.....

RAPPORT *omtrent achtergebleven lotelingen.*

Volgnummer.	Lichting.	Lotingsnummer.	GESLACHTS- EN VOORNAMEN.	Reden van achterblijven.	Uitslag van het gehouden onderzoek.	*Opmerkingen.*
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.

.....,.....19 .

De Burgemeester,

MODEL L.

Art. 64 van het Militiebesluit II.

Lichting 19 .

MILITIE.

..... Regiment.....

..... [1])

Garnizoen.....

LOTINGSLIJST *voor het blijvend gedeelte.*

Volgnummer.	GESLACHTS- EN VOORNAMEN.	Gemeente.	Bataljon en Compagnie [2]).	Getrokken nummer.	Opmerkingen.
1.	2.	3.	4.	5.	6.

De Commandeerende-Officier van bovengemeld.....,

[1]) Onderdeel of onderdeelen.

[2]) Bataljon in te vullen, indien de loting voor meer dan één bataljon plaats vindt.
Compagnie in te vullen, indien de loting voor meer dan één compagnie plaats vindt.

MODEL M.

Art. 81 van het Militiebesluit II.

MILITIE.

Gemeente.....

OPGAVE *van overtreding van art. .... der Militiewet.*

1. Geslachts- en voornamen.	
2. Lichting.	
3. Gemeente, voor welke ingelijfd.	
4. Korps, waartoe behoorende.	
5. Verblijfplaats.	
6. Datum van vertrek met grootverlof. (*Alleen in te vullen, zoo het geldt overtreding van art.* 88 *der wet.*)	
7. Gemeente, waar hij zich heeft gevestigd, plaats, waar hij laatstelijk gevestigd was, en datum, waarop hij deze plaats heeft verlaten. 1. Gemeente. 2. Plaats. 3. Datum. (*Alleen in te vullen, zoo het geldt overtreding van art.* 89, *eerste lid, der wet.*)	1. 2. 3.
8. Datum, waarop hij zich in de gemeente heeft gevestigd, en gemeente, waar hij laatstelijk in het verlofgangersregister ingeschreven stond, zoomede datum, waarop hij aldaar kennisgeving van vertrek heeft gedaan. 1. Datum van vestiging. 2. Gemeente. 3. Datum van de kennisgeving. (*Alleen in te vullen, zoo het geldt overtreding van art.* 89, *tweede lid, der wet.*)	1. 2. 3.
9. Plaats, waar hij buiten het Rijk gevestigd was, of zich met toestemming ophield, en datum, waarop hij zich in de gemeente heeft gevestigd of weder in de gemeente is gaan verblijven. 1. Plaats. 2. Datum. (*Alleen in te vullen, zoo het geldt overtreding van art.* 89, *derde lid, der wet.*)	1. 2.
10. Of hij zonder toestemming de buitenlandsche zeevaart of de zeevisscherij buitenslands uitoefent dan wel zich zonder toestemming buitenslands ophoudt en sedert wanneer dit het geval is. 1. Of het geldt buitenlandsche zeevaart, zeevisscherij buitenslands dan wel verblijf buitenslands. 2. Datum. (*Alleen in te vullen, zoo het geldt overtreding van art.* 90 *der wet.*)	1. 2.
11. Verschoonende of verzwarende omstandigheden.	
12. Opmerkingen.	

.....,.....19 .

De Burgemeester,

Gezien en doorgezonden aan den Minister van Oorlog.

.....,.....19 .

De Commissaris der Koningin in de provincie .....

6 *Augustus* 1912. BESLUIT, houdende aanwijzing van het gesticht van het te *Heel* en *Panheel* gevestigde onderdeel van het St. Jozefsgesticht te *Heerlen*, als eene inrichting, die niet als krankzinnigengesticht wordt beschouwd, ook wanneer daarin meer dan twee krankzinnigen worden verpleegd. S. 277.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 1 Augustus 1912, n°. 6091, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Gelet op artikel 7 der wet 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96), zooals dat luidt ingevolge de wet van 15 Juli 1904 (*Staatsblad* n°. 157);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen:

Art. 1. Het te *Heel* en *Panheel* gevestigde onderdeel van het St. Jozefsgesticht te *Heerlen*, wordt onder de voorwaarden, behoorende bij dit besluit, aangewezen als eene inrichting, die niet als krankzinnigengesticht wordt beschouwd, ook wanneer daarin meer dan twee krankzinnigen worden verpleegd.

2. Wij behouden Ons voor die voorwaarden, wanneer dit noodig blijkt, aan te vullen of te wijzigen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 6den Augustus 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 3 *Sept.* 1912.)

VOORWAARDEN, *waaronder het gesticht van het te Heel en Panheel gevestigde onderdeel van het St. Jozefsgesticht te Heerlen, wordt aangewezen als eene inrichting, die niet als krankzinnigengesticht wordt beschouwd, ook wanneer daarin meer dan twee krankzinnigen worden verpleegd.*

Art. 1. Tot de inrichting wordt ten allen tijde vrije toegang verleend aan de inspecteurs voor het Staatstoezicht op krankzinnigen en krankzinnigengestichten.

2. Het bestuur draagt zorg, dat de verpleegden onder geregelde geneeskundige behandeling en observatie zijn.

3. Het bestuur draagt zorg, dat in de inrichting steeds aanwezig is een stel plattegrondteekeningen, waaruit de bestemming van alle vertrekken duidelijk blijkt; deze teekeningen worden den inspecteurs op verlangen ter inzage voorgelegd.

Het bestuur, de geneeskundigen aldaar werkzaam, benevens het overige personeel, geven den inspecteurs de door dezen verlangde inlichtingen.

4. Jaarlijks, vóór 15 Januari, wordt den inspecteur, meer in het bijzonder belast met het toezicht op de krankzinnigen buiten de krankzinnigengestichten verpleegd, toegezonden eene opgave van het aantal der krankzinnigen, die in het afgeloopen jaar zijn opgenomen, ontslagen en overleden, zoomede van het aantal op 31 December aanwezig.

5. Het is verboden den krankzinnigen te beletten zich schriftelijk te wenden tot de hoofden der Departementen van Algemeen Bestuur, tot de inspecteurs en tot den officier van Justitie.

Behoort bij Koninklijk besluit van 6 Augustus 1912 (*Staatsblad* n°. 277).

Mij bekend,

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

—

8 *Augustus* 1912. BESCHIKKING van den Minister van Oorlog tot intrekking van de Regeling betreffende het aanmelden of doen opgeven van lotelingen, die wenschen te worden ingelijfd bij een bereden korps, zoomede nopens het onderzoek naar hun geschiktheid, als bedoeld in de tweede zinsnede van art. 103 der Militiewet 1901.

Bij deze beschikking wordt ingetrokken de Regeling welke toegezonden is bij missive van den Minister van Oorlog van 21 October 1909.

—

9 *Augustus* 1912. BESLUIT, houdende nadere bepalingen omtrent het lossen en wegen van ruw zout bij invoer. S. 278.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 28 Juni 1912, n°. 156, Accijnzen;

Gezien de artikelen 5, 6, 8, 12, 14, 15 en 83 der wet van 27 September 1892 (*Staatsblad* n°. 227), houdende bepalingen omtrent den accijns op het zout, gewijzigd bij de wet van 5 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 30);

Den Raad van State gehoord (advies van 23 Juli 1912, n°. 31);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 3 Augustus 1912, n°. 120, Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Het gewicht van het met spoorwa-

gens ingevoerde ruwe zout kan, op verzoek van den belanghebbende, met toestemming van den inspecteur der invoerrechten en accijnzen, zonder eigenlijke lossing, op een weegbrug van de spoorwegmaatschappij worden bepaald door weging van den beladen en van den ledigen wagen. Voor de weging worden den belanghebbende geene kosten in rekening gebracht. Het vervoer van het aldus gewogen zout naar de plaats van inslag geschiedt buiten ambtelijk toezicht.

Ook de inslag heeft plaats buiten ambtelijk toezicht behalve bij gesplitsten inslag in dennen èn in de zoutziederij of wanneer voormelde inspecteur, om andere redenen, ambtelijk toezicht noodig oordeelt.

De belanghebbende verklaart vooraf schriftelijk, dat hij afstand doet van het recht van herweging, bedoeld bij de artikelen 14 en 15 der wet van 27 September 1892 (*Staatsblad* n°. 227) en dat hij op zijne rekening wenscht te worden gedebiteerd voor de in den volgbrief vermelde hoeveelheid zout.

Ingeval het vervoer van zout door een document gedekt moet zijn, wordt slechts één volgbrief voor den inhoud van iederen spoorwagen afgegeven. Voor het ambtelijk toezicht op het gesplitst vervoer van het station van bestemming naar het pand van inslag zijn de kosten verschuldigd, bepaald bij artikel 2, litt. *a*, van Ons besluit van 23 October 1907 (*Staatsblad* n°. 277).

De inslag wordt geacht te hebben plaats gehad op den dag waarop de toegestane vervoertijd eindigt.

2. Met afwijking in zoover van het bepaalde bij de artikelen 5 en 12 der wet van 27 September 1892 (*Staatsblad* n°. 227), kunnen verschillende partijen ruw zout in één vaartuig worden gelost en kan een volgbrief worden afgegeven voor elke partij, die ten genoegen van den inspecteur der invoerrechten en accijnzen van de andere wordt afgescheiden, mits de ontbieders vooraf aan dien inspecteur schriftelijk hebben verklaard, dat zij afstand doen van het recht van herweging volgens de artikelen 14 en 15 der voormelde wet.

3. De inspecteur der invoerrechten en accijnzen ter plaatse van lossing van ingevoerd ruw zout kan in bijzondere gevallen en onder de door hem noodig geachte voorzieningen, toestaan dat, met afwijking van het bepaalde bij artikel 5 der meergenoemde wet van 27 September 1892 (*Staatsblad* n°. 227), het zout wordt gelost in niet ledige bergplaatsen.

Onzen Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 9den Augustus 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 3 *Sept.* 1912.)

—

12 *Augustus* 1912. BESLUIT, tot wijziging van het besluit van 8 Mei 1906, betreffende het reserve-personeel van de landmacht beneden den rang van officier.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 8 Augustus 1912, IIIde Afd., n°. 488;

Gezien het Koninklijk Besluit van 8 Mei 1906, n°. 95, betreffende het reserve-personeel van de landmacht beneden den rang van officier, zooals dat Besluit o. a. gewijzigd werd door de Koninklijke Besluiten van 23 Augustus 1907, n°. 80, en van 21 April 1911, n°. 45;

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen, dat in de vóórlaatste alinea van art. 30 van het bovenaangehaald Koninklijk Besluit van 8 Mei 1906, n°. 95, in stede van: „art. 27, tweede alinea," moet worden gelezen: „art. 27, punt 2°.,".

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit Besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken, van Marine en van Koloniën en aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 12 Augustus 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,

(*get.*) H. COLIJN.

—

12 *Augustus* 1912. BESCHIKKING van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, tot vaststelling van letterteekens, welke door zee- en kustvisschersvaartuigen moeten worden gevoerd.

LIJST VAN DE LETTERTEEKENS *voor de gemeenten, waar zee- en kustvisschersvaartuigen tehuis behooren, vastgesteld ingevolge artikel 7 der Visscherijwet* (*wet van* 6 *October* 1908, Staatsblad *n°.* 311), *gewijzigd bij de wet van* 8 *Februari* 1912 (Staatsblad *n°.* 66) *en ingevolge artikel* 8 *van het Koninklijk besluit van* 12 *Juni* 1911 (Staatsblad *n°.* 144), *gewijzigd bij Koninklijk besluit van* 5 *Februari* 1912 (Staatsblad *n°.* 53).

(In de lijst zijn cursief de namen der gemeenten, waar vaartuigen tehuis behooren,

die, hetzij in den regel, hetzij somtijds, voor de uitoefening der visscherij in de Noordzee buiten de territoriale wateren worden gebruikt.)

Ameland	A.L.
Amsterdam	A.M.
Andijk	A.K.
Anna Paulowna	A.P.
Arnemuiden	A.R.M.
Avenhorn	A.V.
Barradeel	B.A.R.
Beerta	B.T.
Beets	B.T.S.
Bergen (N.-H.)	B.G.
Bergen op Zoom	B.Z.
Berkhout	B.K.H.
Blankenham	B.L.
Blokker	B.L.K.
Blokzijl	B.L.O.
Bovenkarspel	B.C.
Breskens	B.R.
Brielle	B.I.
Broek in Waterland	B.I.W.
Broek op Langendijk	B.O.L.
Brouwershaven	B.H.
Bruinisse	B.R.U.
Bunschoten	B.U.
Cadzand	C.Z.
Callantsoog	C.G.
Clinge	C.L.N.
den Bommel	D.B.
de Werken	D.W.
Doniawerstal	D.O.W.
Doornspijk	D.S.
Dordrecht	D.D.
Dubbeldam	D.U.
Dussen	D.U.
Eemnes	E.S.
Eenrum	E.E.
Egmond aan Zee	E.G.
Elburg	E.B.
Ellewoutsdijk	E.W.D.
Enkhuizen	E.H.
Ezinge	E.Z.
Finsterwolde	F.L.
Franeker	F.R.
Franekeradeel	F.A.
Gaasterland	G.A.
Geertruidenberg	G.G.
Genemuiden	G.M.
Goedereede	G.O.
Goudswaard	G.W.D.
Grafhorst	G.T.
's Gravendeel	G.D.
Grauw	G.R.A.
Haamstede	H.S.
Harderwijk	H.K.
Hardinxveld	H.D.
Harlingen	H.A.
Heenvliet	H.T.
Heinenoord	H.N.O.
Helder (den)	H.D.
Hellevoetsluis	H.V.
Hemelumer Oldephaert en Noordwolde	H.L.
Herkingen	H.R.
Het Bildt	H.B.
Heusden	H.S.D.
Hindeloopen	H.I.
Hoedekenskerken	H.O.E.
Hoek van Holland ('s Gravenzande)	H.V.H.
Hontenisse	H.O.M.
Hoofdplaat	H.P.
Hoogeveen	H.O.
Hoogvliet	H.V.L.
Hoogwoud	H.W.
Hoorn	H.N.
Huizen	H.Z.
IJmuiden (Velsen)	IJ.M.
IJsselmuiden	IJ.S.
Kampen	K.P.
Katwijk	K.W.
Klundert	K.L.
Kolhorn (Barsingerhorn)	K.H.
Krabbendijke	K.B.
Kruiningen	K.N.
Kuinre	K.U.
Lemsterland	L.E.
Maasland	M.L.
Maassluis	M.A.
Marken	M.K.
Medemblik	M.E.
Meppel	M.P.
Middelharnis	M.D.
Monnikendam	M.O.
Muiden	M.U.
Neuzen (ter)	N.Z.
Nieuw-Beijerland	N.B.
Nieuwendam	N.I.
Nieuw-Vossemeer	N.V.
Noordwijk	N.W.
Numansdorp	N.U.
Oostdongeradeel	O.L.
Oosthuizen	O.H.
Oostzaan	O.Z.
Oud Beijerland	O.B.L.
Ouddorp	O.D.
Oudenbosch	O.D.B.
Pernis	P.R.
Philippine	P.I.
Piershil	P.H.
Purmerend	P.M.
Putten	P.U.
Raamsdonk	R.A.
Ransdorp	R.D.

Retranchement	R.T.
Rotterdam	R.O.
Rozenburg	R.Z.
Schellinkhout	S.H.
Schermerhorn	S.R.N.
Scherpenisse	R.I.
Scheveningen ('s Gravenhage)	S.C.H.
Schiedam	S.D.M.
Schoterland	S.T.L.
Sint-Philipsland	P.S.
Sliedrecht	S.L.I.
Sloten (Friesland)	S.L.O.
Sneek	S.N.E.
Spaarndam	S.P.A.
Spijkenisse	S.P.K.
Stad aan 't Haringvliet	S.A.H.
Stavenisse	S.V.
Stavoren	S.T.
Stellendam	S.L.
Strijen	S.T.R.
Termunten	T.M.
Terschelling	T.S.
Texel	T.X.
Tholen	T.H.
Tietjerksteradeel	T.D.
Urk	U.K.
Usquert	U.Q.
Utingeradeel	U.D.
Veere	V.E.
Vlaardingen	V.L.
Vlieland	V.L.L.
Vlissingen	V.L.I.
Volendam (Edam)	V.D.
Vollenhove	V N.
Wanneperveen	W.A.N.
Warder	W.A.R.
Wemeldinge	W.M.D.
Werkendam	W.K.D.
Wervershoof	W.F.
Westdongeradeel	W.L.
Wieringen	W.R.
Wieringerwaard	W.R.W.
Wildervank	W.V.
Willemstad	W.M.
Wilsum	W.U.
Winkel	W.I.N.
Wonseradeel	W.O.N.
Workum	W.K.
Woudrichem	W.O.U.
Wijdenes	W.D.N.
Wijmbritseradeel	W.B.
Yerseke	Y.E.
Zaamslag	Z.M.
Zaandam	Z.A.
Zandvoort	Z.V.
Zierikzee	Z.Z.
Zoutkamp (Ulrum)	Z.K.
Zuid-Beijerland	Z.B.
Zuid-Scharwoude	Z.U.
Zwaluwe	Z.L.
Zwartewaal	Z.W.
Zwartsluis	Z.S.
Zwolle	Z.E.
Zwijndrecht	Z.W.D.
Zijpe	Z.IJ.

's Gravenhage, 12 Augustus 1912.

—

15 *Augustus* 1912. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende bescherming van monumenten van geschiedenis en kunst voor brandgevaar.

Het is meermalen voorgekomen, dat monumenten van Geschiedenis en Kunst een prooi der vlammen zijn geworden tengevolge van onvoorzichtigheid van werklieden, voornamelijk van loodgieters, aan de daken of goten werkzaam. Het ware ongetwijfeld wenschelijk, indien voor zooveel dit nog niet is geschied, van gemeentewege maatregelen werden genomen, welke ten doel hebben brandgevaar te voorkomen, in al die gevallen, waarin zoodanig gevaar te voorzien is, inzonderheid, als aan daken of goten met vuur moet worden gewerkt.

Het ware mij aangenaam, indien door U H.E.G. de aandacht van de gemeentebesturen hierop werd gevestigd.

—

16 *Augustus* 1912. BESLUIT, houdende vrijdom van den accijns voor zout, benoodigd in fabrieken tot het uittrekken van planten of deelen van planten. S. 279.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 17 Juli 1912, n°. 96, Accijnzen;

Gezien artikel 74 1r. c. der wet van 27 September 1892 (*Staatsblad* n°. 227), houdende bepalingen omtrent den accijns op het zout;

Den Raad van State gehoord (advies van 30 Juli 1912, n°. 30);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 10 Augustus 1912, n°. 75, Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

Vrijdom van den accijns wordt toegestaan voor zout, benoodigd in fabrieken tot het uittrekken van planten of deelen van planten en zulks op den voet van het Koninklijk besluit 19 Augustus 1898 (*Staatsblad* n°. 202).

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 16den Augustus 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën. (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 5 *Sept.* 1912.)

—

19 *Augustus* 1912. BESLUIT, waarbij is bepaald, dat er auteursrecht bestaat op het werk getiteld: „*Indeeling der Techniek in uitvindingsklassen volgens het stelsel van het Duitsche „Patentambt", tweede uitgave* 1910, *vertaald door den technischen dienst bij den Octrooiraad*". S. 280.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat het wenschelijk is het auteursrecht op de door den Octrooiraad uit te geven „*Indeeling der Techniek in uitvindingsklassen*" voor te behouden;

Gelet op artikel 4 der wet van 28 Juni 1881 (*Staatsblad* nº. 124), tot regeling van het auteursrecht;

Op de gemeenschappelijke voordracht van Onze Ministers van Justitie en van Landbouw, Nijverheid en Handel van den 10den Augustus 1912, Afdeeling A. S. nº. 546 en van 15 Augustus 1912, nº. 8674, Afdeeling Handel;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen, dat er auteursrecht bestaat op de door den Octrooiraad uit te geven „*Indeeling der techniek in uitvindingsklassen volgens het stelsel van het Duitsche* „Patentambt", *tweede uitgave* 1910, *vertaald door den technischen dienst bij den Octrooiraad*".

Onze Ministers van Justitie en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 19den Augustus 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Justitie,

(*get.*) E. R. H. REGOUT.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(*get.*) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 25 *Aug.* 1912.)

—

20 *Augustus* 1912. BESCHIKKING van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel tot wijziging van zijn beschikking van 26 Maart 1912 ter uitvoering van art. 4*bis* van het besluit van 26 Juni 1911 (*Staatsblad* nº. 162) (Zuiderzee-visscherijbesluit).

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel;

Gelet op art. 4*bis* van het Zuiderzee-visscherijbesluit (Koninklijk besluit van 26 Juni 1911, *Staatsblad* nº. 162), zooals dat artikel is gewijzigd bij Koninklijk besluit van 18 Maart 1912 (*Staatsblad* nº. 107), luidende:

„*Art.* 4*bis*. 1. Het is verboden te visschen:

a. van 1 Augustus tot 31 October met kuilnetten, op welke wijze ook aangespannen, in het Hoornsche Hop en op het Pampus, binnen de door Onzen Minister vast te stellen grenzen;

b. van 1 April tot 31 October met kuilnetten en sleepnetten, op welke wijze ook aangespannen, op het Kamperzand, in het Zwolsche Diep en langs de kust tusschen Vollenhove en Blokzijl, binnen de door Onzen Minister vast te stellen grenzen;

c. van 1 Juli tot 30 September met het staand ansjovisnet, het ansjovissleepnet en den wonderkuil.

2. Het bepaalde in het vorige lid, letter *b*, geldt van 1 April tot 30 April niet voor het haringsleepnet.

3. Onze Minister is bevoegd de in de vorige leden bepaalde tijdvakken eene maand vroeger of later te doen ingaan of te doen eindigen.

4. De krachtens het bepaalde in het eerste en derde lid genomen beschikkingen worden ten minste 3 dagen voordat zij in werking treden in de *Staatscourant* geplaatst";

Heeft goedgevonden:

1º. met wijziging van het bepaalde in zijne beschikking van 26 Maart 1912, nº. 2177, afdeeling Nijverheid, de in vorenstaand art. 4*bis*, letter *a*, bedoelde grens voor het Pampus nader vast te stellen als volgt:

de lijn, gaande van het havenlicht van Huizen over de zwarte ton van het Muiderzand naar den schoorsteen van het stoomgemaal bij de Rijpersluis bij Uitdam;

2º. te bepalen, dat deze beschikking in werking treedt op 24 Augustus 1912.

's Gravenhage, 20 Augustus 1912.

De Minister voornoemd,

(*get.*) A. S. TALMA.

—

21 *Augustus* 1912. BESLUIT, houdende beslissing dat de gemeenteraad niet bevoegd is verjaarde en vernietigde, dat zijn niet meer bestaande vorderingen, uit de gemeentelijke middelen te voldoen.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente *Stad-Almelo*, tegen het besluit van Ged. Staten van *Overijssel* van 5 Dec. 1911, 2e Afd. nº. 7153/4728, waarbij

goedkeuring is onthouden aan zijn besluit van 20 November 1911, voor zoover daarbij is besloten, uit den post voor onvoorziene uitgaven der begrooting, dienstjaar 1911, alsnog te voldoen de vordering ten laste der gemeente van den boekhandelaar W. HILARIUS W.ZN., groot *f* 15.96;

Den Raad van State, Afd. voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 3 April 1912 nº. 26;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenl. Zaken van 17 Aug. 1912 nº. 5689, afd. Binnenlandsch Bestuur;

Overwegende: dat de Raad der gemeente *Stad-Almelo* op 20 November 1911 besloten heeft, uit den post voor onvoorziene uitgaven (Hoofdstuk IV, art. 144) der begrooting van uitgaven voor het dienstjaar 1911 te voldoen een bedrag van *f* 44.78^5, wegens een viertal met name in dat besluit genoemde betalingen;

dat, nadat het raadsbesluit aan Ged. Staten van *Overijssel* ter goedkeuring was opgezonden, dit College overwogen heeft, dat een dezer betalingen betreft een som van *f* 15.96 wegens door W. HILARIUS W.Zn. te *Stad-Almelo*, geplaatste advertentiën gedurende het tweede half-jaar 1910;

dat blijkens de toelichting van het raadsbesluit de vordering te dezer zake eerst op 18 Aug. 1911 bij het gemeentebestuur van *Stad-Almelo* is ingekomen, alzoo niet binnen den termijn, daarvoor gesteld bij de Wet van 8 November 1815 (*Staatsblad* nº. 51), welke Wet bij art. 228 der Gemeentewet op de vorderingen ten laste van de gemeente is van toepassing verklaard;

dat mitsdien de bedoelde vordering is verjaard, terwijl volgens de bestaande jurisprudentie (waarmede Ged. Staten zich vereenigen) de gemeentebesturen niet bevoegd zijn, afstand te doen van een verkregen verjaring;

dat tegen het doen dezer betaling derhalve bij Ged. Staten bedenkingen bestaan;

dat Ged. Staten op grond van die overwegingen op 5 Dec. 1911 hebben goedgevonden:

I. machtiging te verleenen tot het doen der in voormeld raadsbesluit onder *a*, *c* en *d*, genoemde betalingen tot een gezamenlijk bedrag van *f* 28.82^5, uit het vierde hoofdstuk der begrooting voor uitgaven voor het dienstjaar 1911;

II. machtiging te onthouden voor zooveel aangaat de bovenbedoelde uitgaaf van *f* 15.96 aan W. HILARIUS W.Zn.;

dat de Gemeenteraad hierop ingevolge de artt. 213 juncto 209 der Gemeentewet, voor zooveel punt II van het besluit van Ged. Staten betreft, onze voorziening heeft ingeroepen, daarbij aanvoerende, dat de vordering in kwestie bij het gemeentebestuur is ingekomen op 18 Aug. 1911, maar dat het niet onomstootelijk vaststaat, dat belanghebbende niet, zooals door hem wordt beweerd, zijne rekening reeds vroeger (vóór 30 Juni) heeft ingediend, terwijl waar de gemeente het bedrag der vordering deugdelijk verschuldigd is, doch de crediteur niet het bewijs kan leveren, zijn vordering binnen den fatalen termijn te hebben ingeleverd, in het niet voldoen van die vordering een onbillijkheid zou liggen;

dat het voorschrift van art. 3 der Wet van 8 November 1815 (*Staatsblad* nº. 51) alleen heeft willen tegengaan het indienen van eene vordering na de afsluiting van de rekening van het dienstjaar, waartoe die vordering betrekking heeft, hetgeen niet in het belang is van eene geregelde administratie en tot dienstvermenging aanleiding kan geven, maar dat daaruit niet valt af te leiden, dat de bevoegdheid tot betalen na verloop van den gestelden termijn is vervallen, wel echter het recht van den crediteur om betaling te vorderen;

dat het standpunt van Ged. Staten er toe leidt, dat de gemeente zich noodwendig tot schade van den crediteur moet verrijken;

dat in andere provincies dan ook een ruimere opvatting wordt gehuldigd;

Overwegende: dat bij art. 228 der Gemeentewet de termijnen van verjaring voor de vorderingen ten laste van het Rijk, bij de Wet bepaald of te bepalen, op de vorderingen ten laste der gemeente toepasselijk zijn verklaard;

dat bij art. 2 der Wet van 8 November 1815 (*Staatsblad* nº. 51) alle pretensiën ten laste van het Rijk binnen zes maanden volgende op het jaar, waarover die pretensiën loopen, moeten ingediend worden en art. 3 dier Wet beveelt, dat alle vorderingen, welke niet binnen dien termijn zullen zijn ingediend zullen worden gehouden voor verjaard en vernietigd;

dat mitsdien de gemeenteraad niet bevoegd is om verjaarde en vernietigde, dat zijn niet meer bestaande vorderingen, uit de gemeentelijke middelen te voldoen;

Gezien de wetten van 8 Nov. 1815 (*Staatsblad* nº. 51) en van 29 Juni 1851 (*Staatsblad* nº. 85);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het bestreden besluit, het daartegen ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast, enz. (W. v. D. B. A.)

—

21 *Augustus* 1912. BESLUIT, houdende beslissing dat eene inschrijving in de bevolkingsregisters, waarvan niet gebleken is dat zij met instemming van den betrokken persoon geschied is, niet mag worden aangemerkt als het bewijs van voornemen van woonplaatsverandering voor de toepassing van art. 26 der Armenwet.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beslissende het geschil over de woonplaats van den armlastige krankzinnige A. WERKMAN;

Den Raad van State, Afd. voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 29 Juli 1912, nº. 201;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenl. Zaken van 17 Aug. 1912, nº. 6487, Afd. Volksgez. en Armwezen

Overwegende dat ALDERT WERKMAN, geboren omstreeks 1879, als kommies 2e klasse bij de directie der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen werkzaam was te *Bourtange* (gemeente *Vlagtwedde*) en met ingang van 16 Jan. 1909 overgeplaatst werd naar *Wedde*, waar hij dien zelfden dag in functie trad; dat, nadat hij wegens een zenuwkwaal, waaraan hij leed, met ingang van 1 Juli 1909 verlof had gekregen, hij op 1 of 2 Juli 1909 met achterlating van zijne goederen, doch met medeneming van zijn Sleutel en zonder zijn hoofdelijken omslag te betalen, vertrok naar *Muntendam*, waar zijne ouders woonden;

dat op 16 Nov. 1909 aan Burgem. en Wethouders van *Muntendam* door Burgem. en Wethouders van *Wedde* het zakboekje van A. WERKMAN werd toegezonden, afgeteekend voor vertrek naar *Muntendam* d.d. 15 Nov. 1909, benevens zijn verhuisbiljet, tengevolge waarvan hij den 16den Nov. 1909 in de bevolkingsregisters te *Muntendam* is ingeschreven;

dat, hoewel hij tijdens zijn verlof, dat tot 1 Mei 1910 telkens werd vernieuwd, met ingang van 9 Aug. 1909 overgeplaatst werd naar *Sellingen*, gemeente *Vlagtwedde*, en met ingang van 1 Mei 1910 naar *Venlo*, hij in de gemeente *Muntendam* bleef vertoeven en, daar door hem aan de te zijnen aanzien genomen maatregelen geen gevolg werd gegeven, hij met ingang van 1 Sept. 1910 eervol uit 's Rijks dienst is ontslagen;

dat, aangezien zijn toestand geacht werd gevaar op te leveren, hij op last van den burgemeester van *Muntendam* en voorloopig voor rekening van deze gemeente op 30 Nov. 1911 is opgenomen in het gesticht *Dennenoord* te *Zuidlaren*;

dat over de verplichting tot betaling van de kosten dezer verpleging geschil is ontstaan tusschen de besturen der gemeenten *Muntendam* en *Wedde* en Ged. Staten van *Groningen* er niet in zijn geslaagd, het geschil in der minne bij te leggen;

Overwegende: dat uit de feiten valt af te leiden, dat A. WERKMAN bij zijn vertrek van *Wedde* naar *Muntendam* op 1 of 2 Juli 1909 niet het voornemen heeft gehad, zijne woonplaats naar laatstgenoemde gemeente over te brengen;

dat niet gebleken is, dat hij later dat voornemen zou hebben gehad;

dat hij wel is waar den 16den Nov. 1909 in de bevolkingsregisters te *Muntendam* is ingeschreven, doch dat die inschrijving, nu niet gebleken is dat zij met zijne instemming is verricht, niet mag worden aangemerkt als het bewijs van zijn voornemen tot verandering van woonplaats;

dat hij mitsdien geacht moet worden, zijne woonplaats in de gemeente *Wedde* te hebben behouden;

Gezien de wet tot regeling van het armbestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan:

als woonplaats van den armlastigen krankzinnige A. WERKMAN voor de toepassing van art. 26 der wet tot regeling van het armbestuur, aan te wijzen de gemeente *Wedde*.

Onze Min. van Binnenl. Zaken is belast, enz.

(W. v. D. B. A.)

—

23 *Augustus* 1912. MISSIVE van den Minister van Justitie aan den Minister van Binnenlandsche Zaken betreffende toezicht op de Visscherij.

Ik heb de eer Uwer Excellentie mede te deelen, dat naar aanleiding van een destijds gevoerde correspondentie met onzen Ambtgenoot van Landbouw, Nijverheid en Handel, door mij een circulaire is gericht aan heeren Procureurs-Generaal, fungeerend Directeuren van Politie, d.d. 19 Juni 1911, nº. 557, waarvan een afschrift hiernevens is gevoegd.

Die circulaire bevat slechts voorschriften betreffende de samenwerking tusschen de visscherij-inspectie en de rijksveldwacht, daar de Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel het wenschelijk achtte ten aanzien van de samenwerking met andere ambtenaren dan de rijksveldwacht, met name de *beambten der gemeentepolitie* en de maréchaussee, te wachten met het treffen van eene regeling totdat de wet eenigen tijd in werking zoude zijn.

Daartoe schijnt thans het tijdstip gekomen, en daar de regeling met de rijksveldwacht

doelmatig is gebleken, zou de Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel het op prijs stellen, dat door zijne tusschenkomst soortgelijke regeling ook voor bedoelde politieorganisaties werd vastgesteld.

Doordrongen van het groote belang van een uitstekend visscherijtoezicht, wensch ik daartoe gaarne mede te werken, overtuigd als ik tevens ben, dat vooral in de eerste tijden na de invoering der nieuwe visscherijwet niets nagelaten mag worden om de Visscherij-inspectie bij het volbrengen van haar taak te steunen en behulpzaam te zijn.

In verband hiermede stel ik Uwer Excellentie voor *de Gemeentebesturen op te dragen aan het onderhebbend personeel der Gemeentepolitie* gelijke voorschriften te geven als in bijgaande circulaire is vervat. (1)

De in de circulaire genoemde blanco staten, waarop moet worden ingevuld de summiere inhoud der processen-verbaal, opgemaakt ingevolge de Visscherijwet, zoomede de genoemde beschikking van onzen ambtgenoot van Landbouw, Nijverheid en Handel, d.d. 6 Mei 1911, nº. 2346, afdeeling N., o. a. opgenomen in het ingebonden boekje betreffende Binnen-visscherij, zouden kunnen worden aangevraagd aan meergenoemden ambtgenoot van Landbouw.

De Minister van Justitie,
Namens den Minister,
De Secretaris-Generaal,
(*get.*) J. GELINDE VAN BLOM, *l. S.-G.*

's-Gravenhage, den 19 Juni 1911.

Ten vervolge op mijn in margine vermeld schrijven, heb ik de eer Uwe edelgestrengen mede te deelen, dat het mij, na gepleegd overleg met mijn ambtgenoot van Landbouw, Nijverheid en Handel, wenschelijk voorkomt, dat thans in het toezicht op de naleving der Visscherijwet (Wet van 6 October 1908, *Staatsblad* 311), zooals dat toezicht althans door de Rijkspolitie tot dusverre geschiedde, zoo min mogelijk verandering worde gebracht.

Wanneer toch de Visscherij-inspectie eenigen tijd zal hebben gewerkt, zullen als van zelf de leemten aan den dag komen, welke mochten bestaan in de samenwerking dier inspectie met de Rijkspolitie.

Te dien einde gelieve U voorloopig te volstaan met den Districts-Commandant(en) in Uw ressort op te dragen zich in verbinding te stellen met de Visscherij-inspectie en daarmede overleg te plegen omtrent de uitvoering der enkele algemeene, omtrent hunne onderlinge samenwerking, te geven voorschriften.

Tevens gelieve U dien Commandant(en) op te dragen, zooveel mogelijk, te voldoen aan verzoeken van de Visscherij-inspectie, mits zulks blijft binnen den werkkring der Politie.

Bestaat er bij den Districts-Commandant bezwaar aan een dergelijk verzoek te voldoen, met het oog op andere aan de beambten voorgeschreven diensten, die bezwaarlijk uitstel kunnen lijden, dan zal hij daaromtrent Uwe beslissing moeten inroepen.

Ik vertrouw echter, dat U en het personeel der Rijksveldwacht voldoende doordrongen zijn van het groote belang van een uitstekend visscherij-toezicht en dat niets nagelaten zal worden om de Visscherij-inspectie bij het volbrengen van haar taak te steunen.

In verband hiermede acht ik het wel wenschelijk, dat door U aan het mindere personeel der Rijksveldwacht een eenvoudige aanschrijving worde gericht, waarbij het belang eener vruchtbare samenwerking met de Visscherij-inspectie in het licht wordt gesteld en op wederzijdsche hulp wordt aangedrongen.

Tevens gelieve U den Districts-Commandant(en) in Uw ressort mede te deelen, dat aan hem (hen) vanwege het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel of de Visscherij-inspectie zullen worden verstrekt blanco staten, waarop moet worden ingevuld de summiere inhoud der processen-verbaal, opgemaakt ingevolge de Visscherijwet.

Waar de Visscherij-inspectie het op prijs zoude stellen, dergelijke staten wekelijks, en niet over een langeren termijn, te ontvangen, en doorvoor alleszins gegronde redenen aanvoert, verzoek ik U den Districts-Commandant(en) op te dragen, zooveel mogelijk, de wekelijksche toezending te bevorderen.

Zoodra de Districts-Commandanten in het bezit zijn gesteld van bedoelde staten, zal met de invulling en toezending aan de Visscherij-inspectie begonnen kunnen worden.

Tevens deel ik U mede, dat het van groot belang wordt geacht, dat de Visscherij-inspectie, in de gevallen, waarin dit noodig wordt geoordeeld, in de gelegenheid worde gesteld, om na de berechting der strafzaken betreffende visscherij-overtredingen, ter Griffie van de betrokken Kantongerechten of rechtscolleges, de dossiers in te zien; terwijl het in bepaalde gevallen voor die inspectie van veel nut kan zijn, om zonder dat nog van de dossiers inzage

(1) Bij Missive van 29 Augustus 1912 heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken de Commissarissen der Koningin in de provinciën verzocht de burgemeesters in hun gewest uit te noodigen in den geest van deze missive te willen handelen.

wordt genomen, door haar van het vonnis een afschrift wordt ontvangen.

Het zal mij aangenaam zijn, indien ook omtrent deze beide laatste punten door U de noodige instructies worden verstrekt.

Ten slotte doe ik U hierbij toekomen een vijftigtal exemplaren van de beschikking van mijn ambtgenoot van Landbouw, d.d. 6 Mei j.l., n°. 2346, afdeeling N., tot vaststelling van een lijst van de visschen, welke voor de visscherij van belang zijn. Deze lijst zou beoogen eenerzijds aanwijzing van de vischsoorten, welke ingevolge artikel 20*a* der Visscherijwet zonder toestemming van den Minister niet mogen worden gepoot, doch heeft anderzijds ten doel te bevorderen, dat de visschen in processen-verbaal, in vonnissen en andere officieele stukken met den Nederlandschen naam zullen worden aangeduid.

Een exemplaar dezer beschikking gelieve U uit te reiken aan de ambtenaren of beambten der Rijkspolitie, die met toezicht op de naleving der Visscherijwet belast zijn, zoomede aan de Kantongerechten, Arrondissements-Rechtbanken, enz.

Meerdere exemplaren van de beschikking kunnen, indien noodig, door U rechtstreeks worden aangevraagd aan het Departement van Landbouw, afdeeling Nijverheid.

De Minister van Justitie,
(*get.*) E. R. H. REGOUT.

Voor eensluidend afschrift,
De Secretaris-Generaal bij het Departement van Justitie,
(*get.*) J. GELINDE VAN BLOM, *l. S.-G.*

Voor eensluidend afschrift,
De Secretaris-Generaal van Binnenl. Zaken,
(*get.*) J. B. KAN.

—

26 *Augustus* 1912. BESLUIT, tot wijziging van het Koninklijk Besluit van 2 April 1909 (*Staatsblad* n°. 90 *A*), betrekkelijk de vereeniging tot vrijwillige hulp „Het Nederlandsche Roode Kruis". S. 281.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog en van Marine ad interim, dd. 19 Juni 1912, Kabinet, Litt. P 50, en dd. 22 Juni 1912, Bureau B., n°. 48;

Overwegende, dat het noodzakelijk is, wijziging te brengen in het Koninklijk Besluit van 2 April 1909 (*Staatsblad* n°. 90 A), betrekkelijk de vereeniging tot vrijwillige hulp „Het Nederlandsche Roode Kruis";

Den Raad van State gehoord (advies van 23 Juli 1912, n°. 32);

Gezien het nader rapport van voormelde Ministers van 14 Augustus 1912, Kabinet, Litt. S 64, en van 21 Augustus 1912, Bureau B, n°. 61;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

In het Koninklijk Besluit van 2 April 1909 (*Staatsblad* n°. 90 A) worden de navolgende wijzigingen gebracht:

I. Artikel 7 wordt gelezen als volgt:

„De eereleden van de vereeniging, alsmede de voorzitter, de overige leden, de secretaris en de adjunct-secretaris van het hoofdcomité worden door Ons benoemd.

II. De tweede alinea van artikel 9 vervalt.

III. De tweede alinea van artikel 10 vervalt.

IV. De derde alinea van artikel 10 wordt gelezen als volgt:

„De leden der vereeniging, die zich hebben verbonden om bij een op voet van oorlog gebrachte krijgsmacht dienst te doen tot het verzorgen van zieken en gewonden, zijn, zoolang zij als zoodanig in functie zijn, verplicht het onderscheidingsteeken te dragen op een witten band, vastgehecht aan den linkerarm, en daarenboven, geen militaire uniform dragende, voorzien te zijn van het bij artikel 20 van voormeld tractaat bedoelde identiteitsbewijs.

V. In de laatste alinea van artikel 12 wordt voor „derde kwartaal" gelezen „eerste kwartaal".

VI. De tweede zin van de vierde alinea van artikel 13 wordt gelezen als volgt:

„Zij worden bij voorkeur gekozen uit de leden van het hoofdcomité of van het bestuur eener plaatselijke afdeeling".

Onze Ministers van Oorlog en van Marine zijn belast met de uitvoering van dit Besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onze Ministers van Buitenlandsche Zaken, van Binnenlandsche Zaken, van Justitie, van Koloniën en van Landbouw, Nijverheid en Handel, aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer en dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 26sten Augustus 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,
(*get.*) H. COLIJN.

De Minister van Marine a. i.,
(*get.*) H. COLIJN.

(*Uitgeg.* 21 *Sept.* 1912.)

—

27 *Augustus* 1912. BESLUIT houdende beslissing dat, waar het recht op pensioen ontleend wordt aan art. 61 tweede lid en niet aan art. 61, derde lid, litt. *c* der Wet tot regeling van het lager onderwijs, het pensioen moet ingaan daags na het ophouden der wedde, en niet met den dag, waarop de aanvrage om pensioen is ingekomen.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op de aanvrage om pensioen van WILHELMINA GROSSE FORSTMAN, te *Hees* bij *Nijmegen*, gewezen onderwijzeres aan eene bijzondere lagere school te *Neerbosch*;

Gezien het daarover door den Pensioenraad voor burgerlijke ambtenaren uitgebracht advies van 25 Mei 1912, n°. 26 L. O.;

Den Raad van State, Afd. voor de geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 7 Aug. 1912, n°. 253;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 21 Aug. 1912, n°. 82 afd. P.;

Overwegende: dat nadat bij Kon. Besluit van 18 Maart 1912, n°. 11, het verzoek van WILHELMINA GROSSE FORSTMAN, laatstelijk onderwijzeres aan de R. K. bijzondere lagere school, gelegen in de *Dennenstraat* te *Neertosch*, staande onder het bestuur van de *Rosa-stichting* aldaar, om toekenning van pensioen, niet voor inwilliging vatbaar was verklaard, belanghebbende, gebruik makende van het recht, gegeven in art. 5, 4e lid, der Burgerlijke Pensioenwet, jo art. 71 der wet tot regeling van het Lager Onderwijs, een nieuw geneeskundig onderzoek heeft aangevraagd;

dat nadat dit onderzoek op 29 April 1912 was verricht en de belanghebbende daarbij voor de waarneming van haar ambt uithoofde van ziels- of lichaamsgebreken ongeschikt was verklaard, de Pensioenraad voor burgerlijke ambtenaren onder dagteekening van 25 Mei 1912, n°. 26 L. O., opnieuw advies heeft uitgebracht en Ons in overweging gegeven, aan de belanghebbende, met ingang van 9 Juni 1911, een jaarlijks pensioen toe te kennen ten bedrage van *f* 235;

dat de Pensioenraad daarbij heeft overwogen, dat de belanghebbende met ingang van 16 April 1911, wegens opheffing van hare betrekking, is ontslagen;

dat zij, geboren 21 Jan. 1874, bij haar ontslag den ouderdom van 37 jaren had bereikt en uit hoofde van lichaamsgebreken voor de waarneming van hare betrekking ongeschikt is, welke ongeschiktheid thans voldoende is bewezen door de op 4 Mei 1912 geregistreerde verklaring der door den Kantonrechter te *Nijmegen* benoemde geneeskundigen Dr. J. J. DE BLÉCOURT en Dr. E. VAN KEKEM;

dat haar diensttijd aan eene school, als bedoeld in art. 60, 1e lid, der wet tot regeling van het lager onderwijs, van 6 jaren, geldig volgens art. 64, 1e lid, dier wet, vereenigd met den overigen volgens art. 72 dier wet in aanmerking komenden diensttijd van 13 jaren en 7 maanden, een tijdvak uitmaakt van 19 jaren en 7 maanden;

dat haar pensioensgrondslag heeft bedragen over het jaar 1907 *f* 600.— en over elk der jaren 1908, 1909, 1910 en 1911 *f* 750.—, zoodat 1/60 deel van den gemiddelden pensioensgrondslag, bedoeld bij art. 63 der wet, bedraagt *f* 12.—;

dat de aanvrage bij het Departement van Financiën is ingekomen op 9 Juni 1911, mitsdien binnen één jaar na den dag, waarop recht op pensioen is verkregen;

op welke gronden de Pensioenraad van oordeel is, dat de belanghebbende krachtens art. 61, 3e lid c, der wet recht heeft op een pensioen van *f* 235;

dat met dit advies onze Minister van Financiën zich niet heeft vereenigd, wat den dag betreft waarop het pensioen zal ingaan;

dat genoemde Minister van oordeel is, dat het pensioen op grond van art. 71 der wet tot regeling van het L. O., jo art. 20, derde lid, der Burgerlijke Pensioenwet moet ingaan daags na het ophouden der wedde, alzoo met 17 April 1911;

dat toch art. 18, 5e lid, der Burgerlijke Pensioenwet alleen dan van toepassing en 9 Juni 1911 alleen dan de juiste datum van ingang van het pensioen zou zijn, indien de belanghebbende eerst nadat zij uit hare betrekking wegens opheffing was ontslagen de lichaamsgebreken had bekomen die haar ongeschikt doen zijn voor de waarneming van het ambt van onderwijzeres en zij dus haar recht op pensioen aan art. 61, 3e lid, litt. c, der L. O. wet ontleende;

dat echter adressantes recht op pensioen steunt op het 2e lid van art. 61 der Lager-Onderwijswet;

Overwegende: dat hetgeen door Onzen Minister van Financiën is aangevoerd, juist is;

Gezien de wet tot regeling van het L. O. en de Burgerlijke Pensioenwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

aan WILHELMINA GROSSE FORSTMAN, te *Hees* bij *Nijmegen*, gewezen onderwijzeres aan eene bijzondere lagere school te *Neerbosch*, met ingang van 17 April 1911 een pensioen toe te kennen van *f* 235.— 's jaars.

Onze Minister van Financiën is belast enz.

(W. v. D. B. A.)

27 *Augustus* 1912. KONINKLIJK BESLUIT.

Wanneer een krankzinnige geen eigen middelen heeft, is hij armlastig in den zin van art. 26 der Wet tot regeling van het armbestuur (1854), ook al staat hij onder de voogdij eener in art. 421 Burg. Wetb. bedoelde rechtspersoonlijkheid bezittende vereeniging.

Als woonplaats eener zoodanige vereeniging moet, voor de toepassing van genoemd art. 26, worden aangemerkt de gemeente, waar zij is gevestigd.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beslissende het geschil over de woonplaats van den armlastigen krankzinnige J. v. DIJK;

Den Raad van State, Afd. voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 29 Juli 1912, n°. 147;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 23 Aug. 1912, n°. 6598, afd. Volksgezondheid en Armwezen;

Overwegende: dat JAN VAN DIJK den 6 Juli 1894 geboren is te *Erica*, gemeente *Emmen*, en na den dood zijner ouders in deze gemeente bleef vertoeven, terwijl zijn voogd G. J. VAN DIJK te *De Krim*, gemeente *Ambt-Hardenberg* woonachtig was;

dat bij vonnis van de Arrondissements-Rechtbank te *Zwolle* van 12 Jan. 1910 G. J. VAN DIJK ontheven werd van de voogdij en deze werd opgedragen aan de vereeniging „Kinderzorg" te *Zwolle*;

dat korten tijd daarna bleek, dat J. VAN DIJK lijdende was aan idiotie en derhalve in een idiotengesticht behoorde te worden geplaatst;

dat hij dientengevolge op 10 Febr. 1910 is opgenomen in het gesticht *'s-Heerenloo* te *Ermelo;*

dat over de verplichting tot betaling der kosten van zijn verpleging geschil is ontstaan;

Overwegende: dat voor de beantwoording der vraag, welke gemeente als woonplaats van J. VAN DIJK moet worden beschouwd en mitsdien voor de verplegingskosten van dezen armlastigen minderjarigen krankzinnige aansprakelijk is, in verband met het overlijden van diens ouders beslissend is de woonplaats van zijn(e) voogd(es) op het tijdstip, waarop rechterlijke machtiging werd verleend tot zijne opneming in het gesticht *'s-Heerenloo* te *Ermelo;*

dat op voormeld tijdstip de voogdij over hem was opgedragen aan de vereeniging „Kinderzorg" te *Zwolle;*

Overwegende, dat wel is waar door de gemeente Zwolle is aangevoerd, dat het niet vaststaat, dat de vereeniging „Kinderzorg" onvermogend is, en zoolang zulks niet het geval is op grond van artikel 421 alinea 1 van het Burgerlijk Wetboek in verband met de artt. 2 en 3 der Statuten, aan haar betalingsverplichting niet kan worden getwijfeld;

dat echter, zooals duidelijk uit de woorden van art. 441 van het Burgerlijk Wetboek is af te leiden en ten overvloede uit de pertinente regeeringsverklaring bij de behandeling van dat artikel in 1901 blijkt, de voogd wel voor het onderhoud en de opvoeding van den minderjarige overeenkomstig diens vermogen heeft zorg te dragen, maar geenszins gehouden is uit eigen middelen in dat onderhoud te voorzien, terwijl volgens artikel 421, alinea 3 van het Burgerlijk Wetboek de vereeniging ten aanzien van de haar opgedragen voogdij dezelfde bevoegdheden en verplichtingen heeft die aan den voogd zijn toegekend of opgedragen;

dat derhalve waar het in dezen vaststaat, dat de krankzinnige geen eigen middelen heeft, deze armlastig is in den zin der wet;

Overwegende, voorts dat door de gemeente *Zwolle* is betoogd, dat fictieve personen geen woonplaats hebben in den zin der wet;

Overwegende te dien aanzien, dat van art. 26 der Armenwet de woorden „waar de verpleegden woonplaats hebben" niet anders zijn te verstaan dan: „waar de verpleegden woonplaats hebben in den zin van het Burgerlijk Wetboek", dat wel is waar bij het samenstel der bepalingen van den IVden titel van Boek I van het Burg. Wetb. in de eerste plaats aan een daadwerkelijk verblijven moet worden gedacht, maar dat dit geenszins tengevolge heeft, dat aan de in het Koninkrijk gevestigde rechtspersoonlijkheid bezittende vereenigingen, stichtingen of instellingen van weldadigheid, aan welke de voogdij is opgedragen, eene woonplaats in den zin der Wet zou moeten worden ontzegd;

dat toch de rechtsgrond van het wettelijk domicilie van den minderjarige hierin gelegen is, dat de voogd is zijn wettelijke vertegenwoordiger en de genoemde rechtspersonen den minderjarige blijkens artikel 441 j° art. 421 op dezelfde wijze vertegenwoordigen als alle andere voogden;

dat bovendien in de in de wet genoemde gevallen de in art. 421 bedoelde rechtspersonen van de voogdij kunnen worden ontzet of ontheven en artikelen 438 en 440*a*., als de rechtbank, die van de desbetreffende verzoeken bevoegd is kennis te nemen, geheel algemeen aanwijzen de arrondissementsrechtbank van de

woonplaats van hem wiens ontzetting of ontheffing gevraagd wordt,

welke bepalingen alleen zijn te verstaan indien de wet aan deze voogden ook eene woonplaats toekent;

Overwegende, dat als woonplaats der meergenoemde rechtspersonen, in aansluiting aan art. 74 van het Burg. Wetb., de gemeente moet worden aangenomen waar zij zijn gevestigd;

Gezien de Wet tot regeling van het Armbestuur en het Burg. Wetb.;

Hebben goedgevonden en verstaan:

als woonplaats van den armlastigen krankzinnige J. VAN DIJK voor de toepassing van art. 26 der Wet tot regeling van het Armbestuur aan te wijzen de gemeente *Zwolle*.

Onze Min. van Binnenl. Zaken is belast, enz.

(W. v. D. B. A.)

—

29 *Augustus* 1912. BESLUIT, houdende wijziging en aanvulling van het Koninklijk besluit van den 6den December 1911 (*Staatsblad* n°. 352), tot vaststelling van een algemeenen maatregel van bestuur, als bedoeld bij artikel 5 der Arbeidswet 1911 (*Staatsblad* n°. 319). S. 282.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 25 Juni 1912, n°. 1115, afdeeling Arbeid;

Gezien artikel 5 der Arbeidswet 1911 (*Staatsblad* n°. 319);

Den Raad van State gehoord (advies van 30 Juli 1912, n°. 38);

Gezien het nader rapport van Onzen genoemden Minister van 26 Augustus 1912, n°. 1913, afdeeling Arbeid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen:

Eenig artikel.

In Ons besluit van 6 December 1911 (*Staatsblad* n°. 352) worden de volgende wijzigingen en aanvullingen aangebracht:

A. In artikel 1, onder *E*, wordt het woord: „steenkoolbriketten" vervangen door de woorden: „steenkolen- of bruinkolenbriketten en van cokes uit steenkolen.".

B. In artikel 4, onder *C*, vervallen de woorden: „in den mengbak" en in dat artikel onder *D*, worden de woorden: „gevaar voor zijne gezondheid" vervangen door de woorden: „schade voor de gezondheid of gevaar".

C. In artikel 9, onder *B*, wordt onder 1 na: „kettingen," ingevoegd: „snaren," en wordt onder 2 het woord: „schrijven", vervangen door: „schijven".

D. In artikel 16 worden in het derde, in het vijfde en in het zesde lid de woorden: „fabriek of werkplaats" vervangen door: „onderneming" en wordt aan het achtste lid de volgende volzin toegevoegd: „Bij de berekening van het vloeroppervlak blijven buiten rekening die gedeelten van het werklokaal, welke ingevolge artikel 17, derde lid, of artikel 24, onder 1, laatste lid, wegens hare geringe hoogte niet in rekening worden gebracht bij de berekening van de vrije luchtruimte en van de gemiddelde hoogte.".

E. In het vijfde lid van artikel 17 wordt het woord: „arbeider" vervangen door: „persoon" en in het achtste lid van dat artikel wordt tweemaal het woord: „werkzaam" vervangen door: „aanwezig".

F. In artikel 21 wordt in *Categorie A*, onder 17, en in *Categorie G*, onder 11, het woord: „zeeften" vervangen door: „zeven". en wordt in *Categorie B*, onder 2, het woord: „vergiftige" vervangen door: „giftige".

G. In den vierden volzin van het laatste lid van artikel 37 wordt in plaats van: „zwavelwaterstof of loodsulfide" gelezen: „zwavelwaterstof als loodsulfide".

H. In het eerste en het vierde lid van artikel 44 wordt na: „22," ingevoegd: „23,". Voorts wordt in het vierde lid in plaats van: „14, 16 onder *A* en 17" gelezen: „14 en 16 onder *A*" en wordt in plaats van: „24 onder 1 en 8" gelezen: „24 onder 8". Na dit vierde lid wordt een nieuw vijfde lid ingevoegd, luidende als volgt:

„Vrijstelling van het bepaalde in artikel 17 kan niet langer dan tot 12 Augustus 1913 en vrijstelling van het bepaalde in artikel 24 onder 1 niet langer dan tot 12 Augustus 1914 duren; echter kan tot 1 Januari 1915 vrijstelling worden verleend van de bepaling, dat voor de toepassing van die artikelen gedeelten van een werklokaal, gelegen boven eene hoogte van 5 M., bij de berekening van de vrije luchtruimte en van de gemiddelde hoogte niet in rekening mogen worden gebracht.".

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 29sten Augustus 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(*get.*) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 4 *Sept.* 1912.)

—

29 *Augustus* 1912. BESLUIT, houdende wijziging en aanvulling van het Koninklijk besluit van den 6den December 1911 (*Staatsblad* n°. 356), tot vaststelling van een algemeenen maatregel van bestuur, als bedoeld bij artikel 13, 9de lid, der Arbeidswet 1911 (*Staatsblad* n°. 319). S. 283.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 25 Juni 1912, n°. 1234, afdeeling Arbeid;

Gezien het negende lid van artikel 13 der Arbeidswet 1911 (*Staatsblad* n°. 319);

Den Raad van State gehoord (advies van 30 Juli 1912, n°. 39);

Gezien het nader rapport van Onzen genoemden Minister van 26 Augustus 1912, n°. 1973, afdeeling Arbeid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen:

Eenig artikel.

Artikel 1 van Ons besluit van 6 December 1911 (*Staatsblad* n°. 356) wordt gewijzigd en aangevuld als volgt:

A. Het onder II bepaalde vervalt.

B. Uit het opschrift van het bepaalde onder IV vervallen de woorden: „herstelplaatsen van automobielen, rijwielen en vliegtuigen," zoomede de woorden: „machinale textieldrukkerijen," en het woord: „stijfselfabrieken,".

C. In het opschrift van het bepaalde onder V wordt in plaats van: „Beetwortelsuiker-, boter- en conservenfabrieken" gelezen: „Beetwortelsuiker- en boterfabrieken" en wordt in plaats van: „herstelplaatsen van schepen en werktuigen" gelezen: „herstelplaatsen van automobielen, rijwielen, schepen, vliegtuigen en werktuigen".

Uit dit opschrift vervallen de woorden: „inrichtingen tot eerste bewerking van versche visch, vischrookerijen, -drogerijen en -zouterijen, met uitzondering van ansjoviszouterijen,".

D. Het opschrift van het bepaalde onder XI wordt gelezen:

„XI. *Veenderijen, vischrookerijen, -drogerijen en -zouterijen en inrichtingen tot eerste bewerking van versche visch.*
(Bedrijven uitgeoefend in)"

E. Tusschen het bepaalde onder XI en XII wordt ingevoegd:

„XI*a*. *Vlassersbedrijf.*

Vrijstelling wordt verleend van de verplichting om ten aanzien van mannen, jeugdige personen en vrouwen, wier arbeid bestaat in het repelen, roten, drogen en keeren van het vlas, het uur van aanvang en dat van einde van den dagelijkschen werktijd alsmede van de daartusschen gelegen rusttijden op de arbeidslijst te vermelden, zulks onder voorwaarde, dat daarop het aantal van hunne of hare werkuren per week worde vermeld.".

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 29sten Augustus 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(*get.*) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 4 *Sept.* 1912.)

—

29 *Augustus* 1912. BESLUIT, houdende bepalingen op de fabrieks- en handelsmerken in de Koloniën en de Hulpbureaux voor den industrieelen eigendom. S. 284.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Koloniën en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 17 Juni 1912, Afdeelingen A² en B, n°. 34 en van 20 Juni 1912, Afdeeling Handel, n°. 6852;

Gelet op artikel 2 der Merkenwet, zooals dat is gewijzigd bij de wet van 8 Februari 1912 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 64);

Den Raad van State gehoord (advies van 6 Augustus 1912, n°. 30);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 21 Augustus 1912, Afdeelingen A² en B, n°. 30 en van 26 Augustus 1912, n°. 9019, afdeeling Handel;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. *1.* Als Hulpbureau voor den industrieelen eigendom van het te *'s Gravenhage* gevestigde Bureau, bedoeld bij artikel 1 der Merkenwet, is met den dienst van den industrieelen eigendom belast in *Nederlandsch-Indië* het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel aldaar, en in *Suriname* en in *Curaçao* het Parket van den Procureur-Generaal bij het Hof van Justitie aldaar.

2. Het Hulpbureau is tevens hulpbewaarplaats, belast met de openbare mededeeling van de fabrieks- en handelsmerken in de Koloniën, waarin het is gevestigd.

3. Het Hulpbureau verstrekt aan het Bureau te *'s Gravenhage* alle inlichtingen betreffende den industrieelen eigendom, welke dit verlangt.

2. *1.* In *Nederlandsch-Indië*, *Suriname* en *Curaçao* komt het recht tot uitsluitend gebruik van een merk ter onderscheiding van iemands fabrieks- of handelswaren van die van anderen toe aan dengene, die het eerst tot omschreven doel van dat merk in het Rijk in *Europa*, *Nederlandsch-Indië*, *Suriname* of *Curaçao* gebruik heeft gemaakt, doch alleen voor die soort van waren, waarvoor het door hem gebruikt is, en niet langer dan drie jaren na het laatste gebruik.

2. Behoudens bewijs van het tegendeel en het bepaalde bij het volgende lid, wordt hij, die het eerst voldeed aan de voorschriften van artikel 4, geacht de eerste gebruiker van het ingezonden merk te zijn.

3. Hij, die aan het Hulpbureau voor den industrieelen eigendom een merk heeft ingezonden binnen den termijn van vier maanden, nadat hij het merk met inachtneming van artikel 6 der internationale overeenkomst tot bescherming van den industrieelen eigendom, den 20sten Maart 1883 te *Parijs* gesloten (*Nederlandsch Staatsblad* 1884, n°. 189, *Indisch Staatsblad* 1888, n°. 188, *Gouvernementsblad van Suriname* 1890, n°. 8 en *Publicatieblad van Curaçao* 1890, n°. 3) in een der tot die overeenkomst toegetreden Staten regelmatig heeft gedeponeerd, wordt geacht van dat merk reeds bij den aanvang van dien termijn in de Kolonie, waarin dat Hulpbureau is gevestigd, gebruik te hebben gemaakt.

4. Hij, die een merk, waaronder zijne fabrieks- of handelswaren zijn tentoongesteld op eene officieele of officieel erkende internationale tentoonstelling, op het grondgebied van een der tot de voormelde internationale overeenkomst van *Parijs* toegetreden Staten gehouden, binnen zes maanden na de opening dier tentoonstelling aan het Hulpbureau voor den industrieelen eigendom ter inschrijving voor die soort van waren overeenkomstig artikel 4 inzendt, wordt geacht van dat merk in de Kolonie, waarin dat Hulpbureau is gevestigd, reeds gebruik te hebben gemaakt op den dag, waarop het ter onderscheiding van dezelfde soort zijner waren ter tentoonstelling aanwezig was. Tot bewijs van den dag dier aanwezigheid kan het Hulpbureau voor den industrieelen eigendom de overlegging vorderen van eene gewaarmerkte verklaring van het bestuur der tentoonstelling of, te zijnen genoegen, van andere bevoegde zijde afkomstig.

3. *1.* Eéne inschrijving van een merk ten name van meer dan één rechthebbende is alleen dan geoorloofd, indien deze allen gezamenlijk gerechtigd zijn tot de fabriek of handelsinrichting, tot onderscheiding van welker waren het merk bestemd is.

2. Tot bewijs van dit laatste kan het Hulpbureau voor den industrieelen eigendom de overlegging vorderen van een gewaarmerkt uittreksel van de akte, waaruit van de gezamenlijke gerechtigdheid blijkt.

4. *1.* Ter verkrijging van de inschrijving van een merk zendt de belanghebbende aan het Hulpbureau voor den industrieelen eigendom, dat is aangewezen voor de Kolonie, waar hij de inschrijving verlangt, een voldoend cliché van dat merk, ter lengte en breedte van ten minste 1,5 en ten hoogste 10 centimeters en ter dikte van 2,4 centimeters, benevens twee onderteekende exemplaren eener duidelijke afbeelding en daarmede overeenstemmende nauwkeurige beschrijving van zijn merk. Bij deze beschrijving moeten tevens worden vermeld de soort van waren, waarvoor het merk bestemd is, en de volledige naam en de woonplaats van den inzender. Indien de beschrijving de kleur van het merk als onderscheidend kenmerk vermeldt, stelt de inzender een door het Hulpbureau voor den industrieelen eigendom te bepalen getal afdrukken in kleur van het merk ter beschikking van dat Hulpbureau.

2. De inzending kan ook geschieden door een schriftelijk daartoe gemachtigde.

3. Het merk mag geene woorden of voorstellingen bevatten, die in strijd zijn met de goede zeden of waardoor het gebruik van het merk in strijd zou zijn met de openbare orde.

Het mag niet bevatten, zij het ook met eene geringe afwijking, het wapen of den stempel van eenig publiekrechtelijk lichaam.

4. Bij de inzending is voor elk merk een bedrag van tien gulden te voldoen, waarvan in geen geval teruggave geschiedt.

5. *1.* Het overeenkomstig het vorige artikel ingezonden merk wordt, behoudens het bepaalde bij artikel 9, door het Hulpbureau voor den industrieelen eigendom binnen acht dagen na den dag der ontvangst ingeschreven in het daartoe bestemde openbare register, waarvan het model hetzelfde is als het door den Minister, met de uitvoering van de Merkenwet belast, krachtens artikel 5 dier wet vastgestelde.

2. De beide overgelegde exemplaren van de afbeelding en beschrijving worden gewaarmerkt, met bijvoeging van de dagteekening en het nummer waaronder de inschrijving in het register plaats heeft.

3. Een dier exemplaren wordt binnen drie dagen daarna aan den inzender teruggezonden.

4. Aan het andere exemplaar wordt in het

geval, bedoeld in het tweede lid van artikel 4, de volmacht gehecht.

6. *1.* Door de zorg van het Hulpbureau voor den industrieelen eigendom worden in *Nederlandsch-Indië* in de eerst verschijnende *Javasche Courant* van iedere maand, in *Suriname* en in *Curaçao* in het eerstverschijnende nummer van iedere maand van het nieuwsblad, waarin de officieele bekendmakingen worden geplaatst, de in artikel 4 bedoelde beschrijvingen opgenomen, elke met een afdruk van het cliché, van de sedert de laatste openbaarmaking ingeschreven merken, met opgaaf van de soort van waren, waarvoor zij bestemd zijn en van de volledige namen en de woonplaatsen der inzenders.

2. Deze openbaarmakingen worden geplaatst in afzonderlijke bijlagen van die courant of dat nieuwsblad welke afzonderlijk algemeen verkrijgbaar worden gesteld. Daarna wordt het cliché aan den inzender desverlangd teruggegeven.

7. *1.* De ingezetenen van *Nederlandsch-Indië*, *Suriname* of *Curaçao*, en de niet-ingezetenen aldaar hebbende eene inrichting van nijverheid of handel, ter goeder trouw opgericht en werkelijk dienende tot het uitoefenen van nijverheid of handel, die zich van zijn ingevolge artikel 4 ingezonden merk voor dezelfde soort van waren de bescherming wil verzekeren ook in andere Staten, toegetreden tot de bij de wet van 12 December 1892 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 270, *Indisch Staatsblad* 1893, n°. 99, *Gouvernementsblad van Suriname* 1893, n°. 8, en *Publicatieblad van Curaçao* 1893, n°. 2) goedgekeurde, den 14den April 1891 te *Madrid* gesloten overeenkomst, zendt aan het Hulpbureau voor den industrieelen eigendom in de Kolonie, waar hij zijne woonplaats heeft of waar zijne inrichting van nijverheid of handel gevestigd is, nog vier exemplaren, waarvan één onderteekend, eener duidelijke afbeelding van dat merk, eene in de Fransche taal gestelde en onderteekende opgave van de soort van waren, waarvoor het merk bestemd is, en een cliché, beantwoordende aan de bij het vorige artikel gestelde eischen. Indien de kleur van het merk een onderscheidend kenmerk daarvan is, maakt de inzender daarvan melding in eene bij te voegen eveneens onderteekende beschrijving van het merk en stelt hij ter beschikking van het Hulpbureau voor den industrieelen eigendom een door dat Hulpbureau te bepalen getal afdrukken in kleur van het merk.

2. Het tweede lid van artikel 4 is ten deze toepasselijk.

3. Bij de inzending is voor één merk een bedrag van zestig gulden te voldoen, voor elk volgend merk, gelijktijdig met het eerste en door of namens denzelfden inzender ingezonden, een bedrag van dertig gulden. In geen geval geschiedt teruggave van hetgeen dienovereenkomstig is betaald.

4. Wordt het merk, ingevolge artikel 4 ingezonden, niet overeenkomstig artikel 5 ingeschreven, dan geeft het Hulpbureau voor den industrieelen eigendom aan den inzender kennis, dat ook de aanvrage van inschrijving aan het Internationaal Bureau te *Bern* voorshands niet kan volgen.

5. Indien of zoodra het merk overeenkomstig artikel 5 is ingeschreven, zendt het Hulpbureau voor den industrieelen eigendom, onder bijvoeging van een bedrag van vijf en vijftig gulden voor één merk en van een bedrag van vijf en twintig gulden voor elk volgend merk, gelijktijdig met het eerste en door of namens denzelfde inzender ingezonden, de drie niet onderteekende exemplaren der in het eerste lid bedoelde afbeelding en de daar gevorderde in de Fransche taal gestelde en onderteekende opgave van de soort van waren met het cliché en, in het geval van de laatste zinsnede van het eerste lid van dit artikel, een door het Bureau te *'s Gravenhage* te bepalen getal afdrukken in kleur van het merk, onverwijld aan dat Bureau, hetwelk zorgt voor de onverwijlde aanvrage van inschrijving aan het Internationaal Bureau te *Bern*.

6. Het Hulpbureau bewaart het onderteekende exemplaar der afbeelding, hetwelk wordt gewaarmerkt.

7. Het Bureau te *'s Gravenhage* deelt al hetgeen door het Internationaal Bureau te *Bern* betreffende het merk te zijner kennis wordt gebracht onderwijld mede aan het Hulpbureau dat hiervan mededeeling doet aan den inzender, voor zoover het voor dezen van belang kan worden geacht.

8. Ook zendt het Bureau te *'s Gravenhage* aan het Hulpbureau het van het Internationaal Bureau te *Bern* terugontvangen exemplaar der aanvrage van inschrijving.

8. *1.* Door het Bureau te *'s Gravenhage* wordt, telkens wanneer het van het Internationaal Bureau te *Bern* ingevolge artikel 3 der voormelde overeenkomst van *Madrid*, zooals die overeenkomst is gewijzigd bij de additioneele akte, den 14den December 1900 te *Brussel* geteekend en goedgekeurd bij de wet van 7 Juni 1902 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 85, *Indisch Staatsblad* n°. 377, *Gouvernementsblad van Suriname* n°. 22 en *Publicatieblad van Curaçao*

nº. 37), eene bekendmaking betreffende de internationale inschrijving van een, overeenkomstig artikel 7 van dit besluit aan een Hulpbureau ingezonden, of van een buitenlandsch merk ontvangt, zoodra mogelijk een gewaarmerkt afschrift van die bekendmaking toegezonden aan het betrokken Hulpbureau, door hetwelk, behoudens het bepaalde bij artikel 9, binnen acht dagen na de ontvangst, het merk, waarop die bekendmaking betrekking heeft, ingeschreven wordt in het daartoe bestemde openbare register, waarvan het model gelijk is aan dat, hetwelk krachtens artikel 8 der Merkenwet door den Minister, met de uitvoering van die wet belast, wordt vastgesteld.

2. Het ontvangen afschrift der bekendmaking wordt gewaarmerkt, met bijvoeging van de dagteekening en het nummer waaronder de inschrijving in het register plaats heeft.

3. Indien het internationaal ingeschreven merk overeenkomstig artikel 7 aan het Hulpbureau voor den industrieelen eigendom was ingezonden, geeft dit aan den inzender zoodra mogelijk bericht van de internationale inschrijving en een gedagteekend bewijs van de inschrijving in het eerste lid van dit artikel bedoeld.

4. Aan het Hulpbureau wordt het bijvoegsel tot het „Journal" van het Internationaal Bureau te *Bern*, waarin de aankondiging van de internationaal ingeschreven merken is opgenomen, algemeen verkrijgbaar gesteld, waartoe de benoodigde exemplaren door het Bureau te *'s Gravenhage* worden toegezonden.

5. Telkens geschiedt van die verkrijgbaarstelling mededeeling in de courant of het nieuwsblad, in artikel 6 bedoeld.

9. *1.* Indien het ingevolge artikel 4 ingezonden merk of het bij artikel 8 bedoeld buitenlandsch merk geheel of in hoofdzaak overeenstemt met dat, hetwelk voor dezelfde soort van waren ten name van een ander is ingeschreven of door een ander vroeger is ingezonden, of indien het in strijd is met de bepaling van het voorlaatste lid van artikel 4, kan het Hulpbureau voor den industrieelen eigendom de inschrijving weigeren, waarvan het schriftelijk onder opgaaf van redenen kennis geeft binnen acht dagen na den dag der ontvangst van het merk aan den inzender, of zoo spoedig mogelijk na dien der ontvangst van de in artikel 8 bedoelde bekendmaking aan het Bureau te *'s Gravenhage*, dat van de weigering mededeeling doet aan het Internationaal Bureau te *Bern*.

2. De inzender ingevolge artikel 4 of de inzender van het bij artikel 8 bedoelde merk kan zich bij door hem of zijn gemachtigde onderteekend verzoekschrift wenden in *Nederlandsch-Indië* tot den Raad van Justitie te *Batavia*, in *Suriname* of in *Curaçao* tot het Hof van Justitie aldaar, teneinde de inschrijving worde bevolen. De inzender ingevolge artikel 4 doet dit binnen drie maanden, die van het bij artikel 8 bedoelde merk binnen een jaar na de kennisgeving.

10. *1.* Indien het overeenkomstig artikel 5 ingeschreven merk of het overeenkomstig artikel 8 ingeschreven buitenlandsch merk geheel of in hoofdzaak overeenstemt met dat, waarop een ander voor dezelfde soort van waren recht heeft krachtens artikel 2, of den naam (of de firma) bevat, waarop een ander recht heeft, kan hij, die beweert zoodanig recht te hebben, onverminderd andere hem ten dienste staande rechtsmiddelen, voor zooveel betreft een overeenkomstig artikel 5 ingeschreven merk, binnen negen maanden na de bij artikel 6 voorgeschreven openbaarmaking en voor zooveel aangaat een overeenkomstig artikel 8 ingeschreven buitenlandsch merk, binnen negen maanden na de daar aan het slot voorgeschreven mededeeling, bij door hem of zijn gemachtigde onderteekend verzoekschrift zich wenden in *Nederlandsch-Indië* tot den Raad van Justitie te *Batavia*, in *Suriname* of in *Curaçao* tot het Hof van Justitie aldaar, ten einde de inschrijving worde nietig verklaard.

2. Ook na verloop van de in het eerste lid vermelde termijnen kan de daar genoemde rechthebbende op gelijke wijze de nietigverklaring der inschrijving verzoeken, ingeval zijn recht uit een rechterlijk gewijsde blijkt.

3. Binnen het tijdsverloop in het eerste lid genoemd, kan, indien het merk in strijd is met de bepaling van het voorlaatste lid van artikel 4, door het Openbaar Ministerie bij een der in het eerste lid genoemde Colleges worden gevorderd, dat de inschrijving worde nietig verklaard.

11. Van elk in artikel 9 of 10 bedoeld verzoek, en van elke in artikel 10 bedoelde vordering van het Openbaar Ministerie, wordt door den Griffier binnen drie dagen aan het Hulpbureau voor den industrieelen eigendom schriftelijk kennis gegeven.

12. *1.* De in het laatste lid van artikel 9 en het eerste lid van artikel 10 genoemde Colleges beslissen in raadkamer.

2. De beslissing op een verzoek, krachtens artikel 9 gedaan, wordt niet gegeven dan nadat de verzoeker in de gelegenheid is gesteld om

zijn recht op de inschrijving van het merk, en het hoofd van het Hulpbureau voor den industrieelen eigendom om de weigering van inschrijving mondeling te verdedigen. Het verzoek en het daarop door het betrokken College gegeven eenvoudig appointement tot bepaling van den dag der behandeling worden vanwege den verzoeker aan het hoofd van dat Hulpbureau beteekend, binnen veertien dagen na de dagteekening van dat appointement.

3. De beslissing op een verzoek of eene vordering, krachtens artikel 10 gedaan, wordt niet gegeven dan na verhoor of behoorlijke oproeping van den inzender van het merk op den door het College bij eenvoudig appointement op het verzoek of de vordering bepaalden dag, welke aan het Hulpbureau voor den industrieelen eigendom door den Griffier schriftelijk wordt medegedeeld, en, indien het een overeenkomstig artikel 5 ingeschreven merk betreft, aan den inzender wordt bekend gemaakt door beteekening vanwege den verzoeker of het Openbaar Ministerie van het verzoek of de vordering en het daarop gegeven appointement, binnen veertien dagen na de dagteekening van dit laatste.

4. Geldt het een overeenkomstig artikel 8 ingeschreven merk, dan geeft het Hulpbureau van het verzoek of de vordering kennis aan het Bureau te *'s Gravenhage* en deelt aan dit Bureau zoodra mogelijk, en wel ten minste drie maanden te voren, den door het College voor het verhoor bepaalden dag mede.

5. Het Bureau te *'s Gravenhage* geeft van een en ander zoo spoedig mogelijk bericht aan het Internationaal Bureau te *Bern.*

6. Bij het verhoor kan de verzoeker, en in het geval voorzien bij het laatste lid van artikel 10 het Openbaar Ministerie de gronden, waarop zijn verzoek of zijn vordering berust, mondeling uiteenzetten.

7. Vóór het sluiten van een verhoor, als in dit artikel voorgeschreven, bepaalt de rechter den dag, waarop hij zijne beslissing zal geven.

13. *1.* Hooger beroep van de beslissing is niet toegelaten.

2. In *Nederlandsch-Indië*, doch niet in *Suriname* en in *Curaçao*, kan binnen een maand na den dag der beslissing beroep in cassatie worden ingesteld. Het daartoe strekkend verzoekschrift wordt, indien het een ingevolge artikel 4 ingezonden of een overeenkomstig artikel 5 ingeschreven merk betreft, aan de belanghebbende wederpartij beteekend.

3. Indien het beroep strekt ten einde de inschrijving van een merk worde bevolen, wordt het Hulpbureau voor den industrieelen eigendom in *Nederlandsch-Indië* als belanghebbende wederpartij beschouwd.

4. Van elk ander beroep in cassatie, hetwelk niet is ingesteld door dat Hulpbureau wordt door den Griffier bij het Hoog-Gerechtshof van *Nederlandsch-Indië* binnen drie dagen aan dat Hulpbureau schriftelijk kennis gegeven.

5. Geldt het beroep in cassatie een merk als bij artikel 8 bedoeld, dan geeft dat Hulpbureau daarvan kennis aan het Bureau te *'s Gravenhage*, dat daarvan mededeeling doet aan het Internationaal Bureau te *Bern.*

14. *1.* Hij die geene woonplaats binnen de kolonie heeft, moet bij de inzending bij artikel 4 of art. 7 bedoeld, en bij de indiening van een verzoekschrift volgens artikel 9, artikel 10 of art. 13 woonplaats binnen de kolonie kiezen.

2. Alle exploiten geschieden dan aan die gekozen woonplaats.

15. *1.* Van de beslissing van den Raad van Justitie te *Batavia* en van het Hof van Justitie in *Suriname* of *Curaçao* wordt binnen drie dagen door den Griffier schriftelijk kennis gegeven aan het Hulpbureau voor den industrieelen eigendom.

2. Gelijke kennisgeving geschiedt in *Nederlandsch-Indië* door den Griffier bij het Hooggerechtshof van den uitslag van het beroep in cassatie.

3. Overeenkomstig de beslissing van het College, zoodra die in kracht van gewijsde is gegaan, of van het Hooggerechtshof in *Nederlandsch-Indië* indien dit de hoofdzaak heeft beslist, wordt door genoemd Hulpbureau het merk ingeschreven of van de nietigverklaring der inschrijving aanteekening gedaan in de daartoe bestemde kolom van het openbare register waarin het merk wordt ingeschreven.

4. De inschrijving wordt alsdan geacht te zijn geschied op den dag der inzending of der ontvangst van de in artikel 8 bedoelde bekendmaking.

5. Het Hulpbureau deelt de in dit artikel voorgeschreven kennisgevingen, voor zoover zij betreffen een merk als bij artikel 8 bedoeld, mede aan het Bureau te *'s Gravenhage*, zoodra de beslissing in kracht van gewijsde is gegaan.

6. Dit Bureau geeft daarvan zoo spoedig mogelijk bericht aan het Internationaal Bureau te *Bern.*

16. *1.* Door de zorg van het Hulpbureau voor den industrieelen eigendom wordt aankondiging gedaan van:

1°. de weigering van inschrijving van een merk oveenkomstig artikel 8, zoodra de termijn, voorgeschreven in het tweede lid van

artikel 9 is verloopen zonder dat een verzoekschrift als daar bedoeld is ingediend, of zoodra de afwijzende beslissing op zoodanig verzoekschrift in kracht van gewijsde is gegaan;

2°. de nietigverklaring van de inschrijving van een merk, waarvan hetzij de beschrijving reeds werd openbaar gemaakt overeenkomstig artikel 6, hetzij de aankondiging van internationale inschrijving reeds werd opgenomen in het bijvoegsel tot het „Journal" van het Internationaal Bureau te *Bern*;

3°. het vervallen van de kracht eener inschrijving om eene der redenen in artikel 18, n°s. 1 of 3 genoemd;

4°. den overgang van een overeenkomstig artikel 5 ingeschreven merk, die overeenkomstig artikel 20 is aangeteekend.

2. De aankondigingen voorgeschreven in dit artikel worden geplaatst in de in het laatste lid van artikel 6 bedoelde afzonderlijke bijlagen.

17. *1.* De bij de artikelen 5 en 8 bedoelde openbare registers liggen voor ieder kosteloos ter inzage in de lokalen van het Hulpbureau voor den industrieelen eigendom.

2. Ieder kan daarvan voor zijne rekening uittreksel of afschrift bekomen, waarvan de kosten worden berekend in *Nederlandsch-Indië* op den voet van artikel 7 van het tarief van justitiekosten en salarissen in burgerlijke zaken voor de Europeesche rechtbanken, in *Suriname* en in *Curaçao* op den voet van artikel 20 van het tarief van gerechtskosten en salarissen in burgerlijke zaken.

3. Tegen betaling van vijftig cents, bij voorkeur te voldoen door middel van een bij het Hulpbureau voor den industrieelen eigendom, overeenkomstig het voor het Bureau te *'s Gravenhage* vast te stellen model, verkrijgbaar te stellen zegel kan ieder eene schriftelijke inlichting betreffende den inhoud van de bij de artikelen 5 en 8 bedoelde openbare registers van het Hulpbureau bekomen.

18. *1.* De kracht eener inschrijving vervalt:

1°. door doorhaling op verzoek van dengene, ten wiens name de inschrijving is gesteld of de overgang ingevolge artikel 20 aangeteekend;

2°. door verloop van 20 jaren na den dag, waarop de inschrijving overeenkomstig artikel 5 of artikel 8 is geschied, indien deze niet voor het verstrijken van dien termijn is vernieuwd of indien de vernieuwing niet binnen gelijken termijn is herhaald;

3°. door het vervallen van de kracht of het weigeren der inschrijving in het land van oorsprong;

4°. op 31 December 1913 voor alle ingeschreven merken welke bevatten, zij het ook met eene geringe afwijking, den naam of het onderscheidingsteeken van „het Roode Kruis", ook genaamd „het Kruis van Genève".

2. Het vervallen van de kracht der inschrijving om eene der redenen in n°s. 1 of 3 genoemd, wordt, met vermelding van die reden, aangeteekend in de daartoe bestemde kolom van het openbaar register, waarin het merk werd ingeschreven.

19. *1.* De inschrijving van een merk, overeenkomstig artikel 5 gedaan, wordt vernieuwd, indien de rechthebbende vóór het einde van den in het vorig artikel onder nummer 2 gestelden termijn dezelfde formaliteiten vervuld heeft als voor de eerste inzending bij artikel 4 zijn vastgesteld.

2. De overgelegde exemplaren, bedoeld bij het eerste lid van artikel 4 worden gewaarmerkt met bijvoeging van de dagteekening der vernieuwde inschrijving.

3. De vernieuwde inschrijving geschiedt door het Hulpbureau voor den industrieelen eigendom door invulling van de dagteekening in de daartoe bestemde kolom van het openbare register, waarin het merk werd ingeschreven.

4. Na de vernieuwde inschrijving van een merk, ingeschreven overeenkomstig artikel 5, wordt aan den rechthebbende binnen drie dagen teruggegeven een der in het tweede lid van dit artikel bedoelde exemplaren.

5. Het vierde lid van artikel 5 en artikel 6 zijn verder ten deze toepasselijk.

6. Ten aanzien van een merk, ingezonden tot vernieuwde inschrijving met inachtneming van de bij artikel 7 vastgestelde formaliteiten, gelden het derde en het vierde lid van dat artikel.

7. De vernieuwde inschrijving van een overeenkomstig artikel 8 ingeschreven merk heeft niet plaats alvorens van het Bureau te *'s Gravenhage* is ontvangen het bij dat artikel bedoelde afschrift van de bekendmaking, voorgeschreven bij artikel 3 der voormelde gewijzigde overeenkomst van *Madrid*. Dit afschrift der bekendmaking wordt gewaarmerkt, met bijvoeging van de dagteekening, waaronder de vernieuwde inschrijving in het register plaats heeft.

8. Van de vernieuwde inschrijving in *Nederlandsch-Indië*, in *Suriname* of in *Curaçao* van een opnieuw internationaal ingeschreven merk, dat overeenkomstig artikel 7 aan het Hulpbureau voor den industrieelen eigendom in de betrokken Kolonie was ingezonden, wordt aan den rechthebbende zoo spoedig mogelijk een gedagteekend bewijs afgegeven.

9. Bij vernieuwde inschrijving zijn het tweede en het derde lid van artikel 10 en de verdere artikelen van dit besluit van toepassing.

10. Het Hulpbureau kan de vernieuwde inschrijving weigeren indien het merk in strijd is met de bepaling van het voorlaatste lid van artikel 4, in welk geval het Hulpbureau handelt, gelijk bij het eerste lid van artikel 9 is voorgeschreven; alsdan zijn het tweede lid van artikel 9, artikel 11 en de verdere artikelen van dit besluit van toepassing.

20. *1.* De overgang aan een ander van een merk overeenkomstig artikel 5 ingeschreven, wordt alleen aangeteekend, indien tevens de fabriek of handelsinrichting, tot onderscheiding van welker waren het merk bestemd is, aan denzelfden persoon is overgegaan.

2. Het bewijs van dit laatste wordt geleverd door overlegging van een gewaarmerkt uittreksel van de betrekkelijke akte aan het Hulpbureau voor den industrieelen eigendom.

3. De overgang wordt aangeteekend aan den kant van de inschrijving, voor wat betreft merken overeenkomstig artikel 5 ingeschreven, op schriftelijk verzoek van partijen of alleen van de verkrijgende partij indien ook de overgang van het merk voldoende blijkt uit het in het vorige lid bedoelde uittreksel, voor wat betreft merken overeenkomstig artikel 8 ingeschreven, nadat van het Bureau te *'s Gravenhage* bericht van de aanteekening aldaar van den overgang zal zijn ontvangen.

4. Voor kosten van aanteekening van den overgang van een merk, overeenkomstig artikel 5 ingeschreven, is een bedrag van vijf gulden verschuldigd, bij het verzoek tot die aanteekening te voldoen.

21. *1.* Van het vervallen van de kracht der inschrijving, gelijk mede van het verzoek om aanteekening van den overgang van een internationaal ingeschreven merk, dat overeenkomstig artikel 7 aan het Hulpbureau voor den industrieelen eigendom was ingezonden, geeft dit overwijld kennis aan het Bureau te *'s Gravenhage*, dat daarvan mededeeling doet aan het Internationaal Bureau te *Bern*.

2. Geen aanteekening van den overgang van zoodanig merk heeft plaats indien die overgang geschiedde aan iemand, geen Nederlandsch onderdaan zijnde, die niet woont in een der Staten, toegetreden tot de voormelde overeenkomst van *Madrid*, of niet aldaar heeft eene inrichting van nijverheid en handel, te goeder trouw opgericht en werkelijk dienende tot het uitoefenen van nijverheid of handel.

22. *1.* De merken, die op het tijdstip van het in werking treden van dit besluit overeenkomstig de voor dat tijdstip geldende voorschriften zijn ingeschreven, genieten dezelfde bescherming als waren zij overeenkomstig dit besluit ingeschreven. De twintig jaren, bedoeld in artikel 18, 2°., beginnen voor die merken te loopen van den dag, waarop de inschrijving ingevolge de vroeger geldende voorschriften geschiedde.

2. Voor de toepassing van artikel 7 van dit besluit worden die merken geacht overeenkomstig artikel 4 te zijn ingezonden.

23. *1.* Hij, die opzettelijk waren, welke zelve of op hare verpakking valschelijk voorzien zijn van den naam (de firma) of het merk, waarop een ander recht heeft, of van een merk, in hoofdzaak overeenstemmende met dat waarop een ander recht heeft, of, ter aanduiding van herkomst, van den naam eener bepaalde plaats met bijvoeging van een verdichten naam of eene verdichte firma of op welke of op welker verpakking eens anders naam of firma, zij het ook met eene geringe afwijking, zijn nagebootst, in de kolonie invoert zonder klaarblijkelijke bestemming om weder te worden uitgevoerd, verkoopt, te koop aanbiedt, aflevert, uitdeelt of ten verkoop of ter uitdeeling in voorraad heeft, wordt gestraft in *Nederlandsch-Indië* naar gelang van zijn landaard met gevangenisstraf of dwangarbeid buiten den ketting en in *Suriname* en *Curaçao* met gevangenisstraf, van acht dagen tot drie maanden, met of zonder geldboete van vijf en twintig tot zeshonderd gulden.

2. Indien tijdens het plegen van het misdrijf nog geen vijf jaren zijn verloopen, sedert eene vroegere veroordeeling van den schuldige wegens gelijk misdrijf onherroepelijk is geworden, worden de maxima dezer straffen verdubbeld.

24. Dit besluit is niet van toepassing op merken, die van overheidswege zijn vastgesteld.

25. Met het in werking treden van dit besluit vervallen de Koninklijke besluiten van 9 November 1893, n°s. 24, 25 en 26 (*Nederlandsch Staatsblad* n°s. 159, 160 en 161, *Indisch Staatsblad* n°. 305, *Gouvernementsblad van Suriname* n°. 31 en *Publicatieblad van Curaçao* n°. 20), zooals die zijn gewijzigd laatstelijk bij die van 2 Maart 1908, n°. 64 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 79, *Indisch Staatsblad* n°. 365) en van 18 Augustus 1910, n°s. 31 en 32 (*Nederlandsch Staatsblad* n°s. 258 en 259, *Gouvernementsblad van Suriname* n°. 74 en *Publicatieblad van Curaçao* n°. 52), alsmede de daarbij gehandhaafde artikelen 10 der Koninklijke besluiten van 6 April 1885, n°. 13 (*Indisch Staatsblad* n°. 109), 3 Februari 1890, n°. 26 (*Gouverne-*

mentsblad van Suriname n°. 7) en 3 Februari 1890, n°. 27 (*Publicatieblad van Curaçao* n°. 2).

26. Dit besluit kan worden aangehaald onder den titel van „Reglement Industrieele Eigendom Koloniën 1912".

27. Dit besluit treedt in werking in *Nederlandsch-Indië* op een door den Gouverneur-Generaal en in *Suriname* en in *Curaçao* op een door den Gouverneur te bepalen datum.

Onze Ministers van Koloniën en van Landbouw, Nijverheid en Handel, zijn ieder voor zoover hem aangaat, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 29sten Augustus 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Koloniën,

(*get.*) DE WAAL MALEFIJT.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(*get.*) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 17 *Sept.* 1912.)

—

29 *Augustus* 1912. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende toezicht op de Visscherij.

Zie de hiervoren opgenomen missive van den Minister van Justitie dd. 23 Augustus 1912.

—

30 *Augustus* 1912. MISSIVE van den Minister van Oorlog aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende het onderzoek in zake voorgeoefendheid voor de Militie.

Ik heb de eer U HoogEdelgestrenge mede te deelen, dat als de autoriteit, bedoeld in art. 27, eerste lid, in art. 28, eerste lid en in art. 31 eerste en derde lid van het Militiebesluit II, door mij is aangewezen de Inspecteur der Infanterie, en dat ingevolge art. 24, tweede lid van dat besluit als gemeenten, waar het onderzoek in zake voorgeoefendheid dit jaar zal worden gehouden, door mij worden aangewezen:

Leeuwarden, Groningen, Assen, Kampen, Deventer, Arnhem, Nijmegen, Doesburg, Harderwijk, Ede, Utrecht, Amersfoort, Amsterdam, Haarlem, Hoorn, Helder, Naarden, 's Gravenhage, Leiden, Delft, Gouda, Gorinchem, Vlissingen, 's Hertogenbosch, Breda, Bergen-op-Zoom en Maastricht.

Voor zooveel noodig, zij opgemerkt, dat eerstbedoelde aanwijzing in dien zin is op te vatten, dat de in artikel 27, eerste lid, bedoelde opgave uitsluitend aan den Inspecteur der Infanterie gezonden moet worden en eveneens de loteling, die in het in artikel 31, eerste lid, bedoeld geval verkeert, zich tot het daar vermeld doel uitsluitend tot dien Inspecteur moet wenden.

Ik noodig U uit, het vorenstaande, met het oog op de openbare kennisgeving, bij artikel 25, tweede lid, voorgeschreven mede te deelen aan de Burgemeesters in Uwe provincie.

(W. v. d. B. A.)

—

2 *September* 1912. BESLUIT, bepalende de bekendmaking in het *Staatsblad* van het op 17 Juli 1905 te *'s Gravenhage* gesloten verdrag betreffende de wetsconflicten met betrekking tot de gevolgen van het huwelijk ten opzichte van de rechten en verplichtingen der echtgenooten in hunne persoonlijke betrekkingen en ten opzichte van hunne goederen. S. 285.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gezien het op 17 Juli 1905 te *'s Gravenhage* tusschen *Duitschland, België, Frankrijk, Italië, Nederland, Portugal, Rumenië* en *Zweden* gesloten verdrag betreffende de wetsconflicten met betrekking tot de gevolgen van het huwelijk ten opzichte van de rechten en verplichtingen der echtgenooten in hunne persoonlijke betrekkingen en ten opzichte van hunne goederen, welk verdrag is goedgekeurd bij de wet van den 15den Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 198) en waarvan een afdruk met vertaling bij dit besluit is gevoegd;

Overwegende, dat de akten van bekrachtiging van *Duitschland, Frankrijk, Italië, Nederland, Portugal, Rumenië* en *Zweden* op 24 Juni 1912 op het Ministerie van Buitenlandsche Zaken te *'s Gravenhage* zijn nedergelegd;

Op de voordracht van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken van den 28sten Augustus 1912, n°. 14414, Directie van het Protocol en Eerste afdeeling;

Hebben goedgevonden en verstaan:

voorzegd verdrag, met de vertaling daarvan, (1) te doen bekend maken door de plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*.

Onze Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur, worden, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van hetgeen ten deze wordt vereischt.

Het Loo, den 2den September 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(*get.*) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

(*Uitgeg.* 12 *Sept.* 1912.)

---

(1) Hierna is alleen de vertaling opgenomen.

VERTALING VAN HET VERDRAG *betreffende de wetsconflicten met betrekking tot de gevolgen van het huwelijk ten opzichte van de rechten en verplichtingen der echtgenooten in hunne persoonlijke betrekkingen en ten opzichte van hunne goederen.*

Zijne Majesteit de Duitsche Keizer, Koning van Pruisen, in naam van het Duitsche Rijk; Zijne Majesteit de Koning der Belgen; de President der Fransche Republiek; Zijne Majesteit de Koning van Italië; Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden; Zijne Majesteit de Koning van Portugal en der Algarven enz.; Zijne Majesteit de Koning van Rumenië en Zijne Majesteit de Koning van Zweden en Noorwegen, in naam van Zweden,

wenschende gemeenschappelijke bepalingen vast te stellen nopens de gevolgen van het huwelijk ten opzichte van de rechten en verplichtingen der echtgenooten in hunne persoonlijke betrekkingen en ten opzichte van hunne goederen, hebben besloten te dien einde een verdrag te sluiten en hebben diensvolgens tot Hunne gevolmachtigden benoemd, te weten:

Zijne Majesteit de Duitsche Keizer, Koning van Pruisen, in naam van het Duitsche Rijk:

de heeren VON SCHLOEZER, Hoogstdeszelfs Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister bij Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden, en doctor JOHANNES KRIEGE, Hoogstdeszelfs Geheim Legatieraad;

Zijne Majesteit de Koning der Belgen:

de heeren Baron GIULLAUME, Hoogstdeszelfs Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister bij Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden en A. VAN DEN BULCKE, Hoogstdeszelfs Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister, Directeur-Generaal aan het Ministerie van Buitenlandsche Zaken.

de President der Fransche Republiek:

de heeren DE MONBEL, Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister der Fransche Republiek bij Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden, en LOUIS RENAULT, Hoogleeraar in het Internationaal Recht aan de Universiteit van Parijs, rechtskundig Raadsman van het Ministerie van Buitenlandsche Zaken;

Zijne Majesteit de Koning van Italië:

den heer SALVATORE TUGINI, Hoogstdeszelfs Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister bij Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden;

Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden:

de heeren Jonkheer W. M. VAN WEEDE VAN BERENCAMP, Hoogstderzelver Minister van Buitenlandsche Zaken, J. A. LOEFF, Hoogstderzelver Minister van Justitie, en T. M. C. ASSER, Minister van Staat, Lid van den Raad van State, Voorzitter der Staatscommissie voor het Internationaal Privaatrecht, Voorzitter der Conferentiën van Internationaal Privaatrecht;

Zijne Majesteit de Koning van Portugal en der Algarven enz. enz.:

den heer Graaf DE SELIR, Hoogstdeszelfs Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister bij Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden;

Zijne Majesteit de Koning van Rumenië:

den heer E. MAVROCORDATO, Hoogstdeszelfs Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister bij Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden;

Zijne Majesteit de Koning van Zweden en Noorwegen, in naam van Zweden:

den heer baron FALKENBERG, Hoogstdeszelfs Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister bij Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden,

die, na elkander hunne in goeden en behoorlijken vorm bevonden volmachten te hebben medegedeeld, zijn overeengekomen nopens de volgende bepalingen:

I. DE RECHTEN EN VERPLICHTINGEN DER ECHTGENOOTEN IN HUNNE PERSOONLIJKE BETREKKINGEN.

Art. 1. De rechten en verplichtingen der echtgenooten in hunne persoonlijke betrekkingen worden beheerscht door hunne nationale wet.

Evenwel kunnen deze rechten en verplichtingen niet worden gehandhaafd dan door de middelen, welke de wet van het land, waar die handhaving moet geschieden, eveneens toestaat.

II. DE GOEDEREN DER ECHTGENOOTEN.

2. Bij ontstentenis van huwelijksche voorwaarden worden de gevolgen van het huwelijk ten opzichte van de goederen der echtgenooten, zoowel onroerende als roerende, beheerscht door de nationale wet van den man op het oogenblik der huwelijksvoltrekking.

Verandering van nationaliteit der echtgenooten of van een hunner heeft geenen invloed op hun huwelijksgoederenrecht.

3. De bekwaamheid van ieder der aanstaande echtgenooten om huwelijksche voorwaarden te maken wordt bepaald door diens nationale wet op het oogenblik der huwelijksvoltrekking.

4. De nationale wet der echtgenooten be-

slist, of zij tijdens het huwelijk, hetzij huwelijksche voorwaarden kunnen maken, hetzij hunne huwelijksche voorwaarden kunnen opheffen of wijzigen.

De verandering, die in hun huwelijksgoederenrecht mocht worden gebracht, kan geene terugwerkende kracht hebben ten nadeele van derden.

5. De innerlijke geldigheid van huwelijksche voorwaarden en de gevolgen daarvan worden beheerscht door de nationale wet van den man op het oogenblik der huwelijksvoltrekking, of indien zij tijdens het huwelijk gemaakt zijn, door de nationale wet der echtgenooten op het oogenblik, waarop de voorwaarden zijn gemaakt.

Dezelfde wet beslist, of en in welke mate de echtgenooten de vrijheid bezitten naar eene andere wet te verwijzen; wanneer zij daarnaar verwezen hebben, bepaalt deze laatste wet de gevolgen der huwelijksche voorwaarden.

6. De huwelijksche voorwaarden zijn geldig, wat den vorm betreft, indien zij gemaakt zijn hetzij overeenkomstig de wet van het land, waar zij gemaakt zijn, hetzij overeenkomstig de nationale wet van ieder der aanstaande echtgenooten op het oogenblik der huwelijksvoltrekking, of ook, indien zij tijdens het huwelijk gemaakt zijn, overeenkomstig de nationale wet van ieder der echtgenooten.

Indien de nationale wet van een der aanstaande echtgenooten, of, voor het geval de huwelijksche voorwaarder tijdens het huwelijk gemaakt zijn, de nationale wet van een der echtgenooten, als voorwaarde van geldigheid eischt dat de huwelijksche voorwaarden, ook al zijn deze in den vreemde gemaakt, eenen bepaalden vorm hebben, moeten hare bepalingen in acht genomen worden.

7. De bepalingen van dit verdrag zijn niet toepasselijk op onroerende goederen, welke door de wet van den Staat, waarin zij gelegen zijn, aan eene bijzondere regeling (régime foncier) zijn onderworpen.

8. Ieder der contracteerende Staten behoudt zich voor:

1°. bijzondere formaliteiten te eischen, opdat het huwelijksgoederenrecht kunne worden ingeroepen tegen derden;

2°. bepalingen toe te passen ten doel hebbende om derden te beschermen in hunne betrekkingen met eene getrouwde vrouw, welke op het grondgebied van dien Staat een beroep uitoefent.

De contracteerende Staten verbinden zich elkander mededeeling te doen van de wettelijke bepalingen volgens dit artikel toepasselijk.

III. ALGEMEENE BEPALINGEN.

9. Indien de echtgenooten tijdens het huwelijk eene nieuwe en wel dezelfde nationaliteit hebben verkregen, is hunne nieuwe nationale wet toepasselijk in de gevallen, bedoeld in de artikelen 1, 4 en 5.

Voor het geval de echtgenooten tijdens het huwelijk niet dezelfde nationaliteit bezitten, wordt hunne laatste gemeenschappelijke wetgeving voor de toepassing der voornoemde artikelen, beschouwd als hunne nationale wet.

10. Dit verdrag is niet toepasselijk, indien volgens de voorgaande artikelen de wet die zou moeten toegepast worden, niet die zou zijn van een contracteerenden Staat.

SLOTBEPALINGEN.

11. Dit verdrag zal bekrachtigd worden en de akten van bekrachtiging zullen te 's Gravenhage nedergelegd worden, zoodra zes der Hooge Contracteerende Partijen in staat zullen zijn dit te doen.

Van iedere nederlegging van akten van bekrachtiging zal een proces-verbaal opgemaakt worden, waarvan een voor eensluidend verklaarde afdruk langs diplomatieken weg aan ieder der contracteerende Staten zal toegezonden worden.

12. Dit verdrag is van rechtswege toepasselijk op het Europeesche grondgebied der contracteerende Staten. Indien een contracteerende Staat wenscht, dat het in werking zal treden in zijn grondgebied, bezittingen of koloniën buiten Europa gelegen, of in zijne consulaire rechterlijke ressorten, zal hij met dat doel van zijn voornemen kennis geven door eene akte, die zal worden nedergelegd in de archieven der Nederlandsche Regeering.

Deze zal van die akte langs diplomatieken weg een voor eensluidend verklaarde afdruk aan ieder der contracteerende Staten doen toekomen. Het verdrag zal in werking treden voor zoover betreft de betrekkingen tusschen de Staten, die op deze kennisgeving door eene bevestigende verklaring zullen antwoorden en het grondgebied, de bezittingen of koloniën, buiten Europa gelegen en de consulaire rechterlijke ressorten, voor welke de kennisgeving zal zijn geschied. De bevestigende verklaring zal eveneens nedergelegd worden in de archieven der Nederlandsche Regeering, die daarvan langs diplomatieken weg een voor eensluidend verklaarde afdruk aan ieder der contracteerende Staten zal doen toekomen.

13. De Staten, die vertegenwoordigd zijn geweest op de vierde Conferentie van inter-

nationaal privaatrecht, kunnen dit verdrag teekenen tot aan de nederlegging der akten van bekrachtiging, bedoeld in het eerste lid van artikel 11.

Na deze nederlegging zullen zij ten alle tijde, doch zonder eenig voorbehoud, tot het verdrag kunnen toetreden. De Staat, die wensoht toe te treden, geeft van zijn voornemen kennis door eene akte, die zal nedergelegd worden in de archieven der Nederlandsche Regeering. Deze zal van die akte langs diplomatieken weg een voor eensluidend verklaarden afdruk aan ieder der contracteerende Staten doen toekomen.

14. Dit verdrag zal in werking treden op den zestigsten dag te rekenen van de nederlegging der akten van bekrachtiging bedoeld in artikel 11, 1ste lid.

In het geval van artikel 12, lid 2, zal het in werking treden vier maanden na de dagteekening der bevestigende verklaring en in het geval van artikel 13, lid 2, op den zestigsten dag na de dagteekening der kennisgeving van de toetredingen.

De kennisgevingen, bedoeld in artikel 12, lid 2, zullen niet kunnen geschieden dan nadat dit verdrag overeenkomstig het 1ste lid van het onderhavige artikel in werking zal zijn getreden.

15. Dit verdrag zal gedurende vijf jaren van kracht blijven, te rekenen van de dagteekening, aangegeven in artikel 14, lid 1.

Deze termijn zal van dien dag af beginnen te loopen, zelfs voor de Staten, die later zullen zijn toegetreden en ook wat betreft de bevestigende verklaringen, gedaan krachtens artikel 12, lid 2.

Het verdrag zal stilzwijgend telkens voor vijf jaren vernieuwd worden, behoudens opzegging.

De opzegging zal ten minste zes maanden vóór het einde van den termijn, bedoeld in lid 2 en 3, ter kennis moeten worden gebracht van de Nederlandsche Regeering, welke daarvan aan al de andere Staten mededeeling zal doen.

De opzegging kan betrekking hebben enkel op het grondgebied, de bezittingen of koloniën, buiten Europa gelegen, of ook op de consulaire rechterlijke ressorten, begrepen in eene kennisgeving gedaan krachtens artikel 12, lid 2.

De opzegging zal slechts gevolg hebben ten opzichte van den Staat, die haar gedaan heeft. Het verdrag zal verbindend blijven voor de andere contracteerende Staten.

Ten blijke waarvan de wederzijdsche gevolmachtigden dit verdrag hebben geteekend en van hun zegels voorzien.

Gedaan te 's Gravenhage, den zeventienden Juli 1905, in enkelvoudig exemplaar, dat zal worden nedergelegd in de archieven der Nederlandsche Regeering en waarvan een voor eensluidend verklaarde afdruk, langs diplomatieken weg zal worden toegezonden aan elk der Staten, die vertegenwoordigd zijn geweest op de vierde Conferentie van Internationaal Privaatrecht.

voor Duitschland :
(*L. S.*) VON SCHLOEZER.
„ KRIEGE.
voor België : „ ALFRED VAN DEN BULCKE.
„ GUILLAUME.
voor Frankrijk :
(*L. S.*) MONBEL.
„ L. RENAULT.
voor Italië : „ TUGINI.
voor Nederland :
(*L. S.*) W. M. VAN WEEDE.
„ J. A. LOEFF.
„ T. M. C. ASSER.
voor Portugal : „ Graaf DE SELIR.
voor Rumenië :
(*L. S.*) EDG. MAVROCORDATO.
voor Zweden : „ G. FALKENBERG.

—

2 *September* 1912. BESLUIT, bepalende de bekendmaking in het *Staatsblad* van het op 17 Juli 1905 te *'s Gravenhage* gesloten verdrag betreffende de curateele en soortgelijke maatregelen van bescherming. S. 286.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gezien het op 17 Juli 1905 te *'s Gravenhage* tusschen *Duitschland, Frankrijk, Italië, Nederland, Oostenrijk, Hongarije, Portugal, Rumenië* en *Zweden* gesloten verdrag betreffende de curateele en soortgelijke maatregelen van bescherming, welk verdrag is goedgekeurd bij de wet van den 15den Juli 1907, (*Staatsblad* n°. 199) en waarvan een afdruk met vertaling bij dit besluit is gevoegd ;

Overwegende, dat de akten van bekrachtiging van *Duitschland, Frankrijk, Italië, Nederland, Hongarije, Portugal* en *Rumenië* op 24 Juni 1912 op het Ministerie van Buitenlandsche Zaken te *'s Gravenhage* zijn nedergelegd ;

Op de voordracht van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken van den 28sten Augustus 1912, n°. 14414, Directie van het Protocol en Eerste afdeeling ;

Hebben goedgevonden en verstaan :

voorzegd verdrag, met de vertaling daarvan, (1) te doen bekend maken door de plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*.

———

(1) Hierna is alleen de vertaling opgenomen.

Onze Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur, worden, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van hetgeen ten deze wordt vereischt.

Het Loo, den 2den September 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(*get.*) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

(*Uitgeg.* 12 *Sept.* 1912.)

VERTALING VAN HET VERDRAG *betreffende de curateele en soortgelijke maatregelen van bescherming.*

Zijne Majesteit de Duitsche Keizer, Koning van Pruisen, in naam van het Duitsche Rijk; Zijne Majesteit de Keizer van Oostenrijk, Koning van Bohemen, enz. en Apostolisch Koning van Hongarije, voor Oostenrijk en voor Hongarije; de President der Fransche Republiek; Zijne Majesteit de Koning van Italië; Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden; Zijne Majesteit de Koning van Portugal en der Algarven enz.; Zijne Majesteit de Koning van Rumenië en Zijne Majesteit de Koning van Zweden en Noorwegen, in naam van Zweden,

wenschende gemeenschappelijke bepalingen vast te stellen nopens de curateele en soortgelijke maatregelen van bescherming,

hebben besloten te dien einde een verdrag te sluiten en hebben diensvolgens tot Hunne gevolmachtigden benoemd, te weten:

Zijne Majesteit de Duitsche Keizer, Koning van Pruisen, in naam van het Duitsche Rijk:

de heeren VON SCHLOEZER, Hoogstdeszelfs Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister bij Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden, en doctor JOHANNES KRIEGE, Hoogstdeszelfs Geheim Legatieraad;

Zijne Majesteit de Keizer van Oostenrijk, Koning van Bohemen, enz. en Apostolisch Koning van Hongarije:

voor Oostenrijk en voor Hongarije:

den heer Graaf CHRISTOPHE VON WYDENBRUCK, Hoogstdeszelfs Geheimraad en Kamerheer, Hoogstdeszelfs Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister bij Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden;

voor Oostenrijk:

den heer ROBERT HOLZKNECHT VON HORT, Afdeelingschef aan het Oostenrijksche Ministerie van Justitie;

voor Hongarije:

den heer GUSTAAF TÖRY, Staatssecretaris aan het Hongaarsch Ministerie van Justitie;

de President der Fransche Republiek:

de heeren DE MONBEL, Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister der Fransche Republiek bij Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden, en LOUIS RENAULT, Hoogleeraar in het Internationaal Recht aan de Universiteit van Parijs, rechtskundig Raadsman van het Ministerie van Buitenlandsche Zaken;

Zijne Majesteit de Koning van Italië:

den heer SALVATORE TUGINI, Hoogstdeszelfs Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister bij Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden;

Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden:

de heeren Jonkheer W. M. VAN WEEDE VAN BERENCAMP, Hoogstderzelver Minister van Buitenlandsche Zaken, J. A. LOEFF, Hoogstderzelver Minister van Justitie, en T. M. C. ASSER, Minister van Staat, Lid van den Raad van State, Voorzitter der Staatscommissie voor het Internationaal Privaatrecht, Voorzitter der Conferentiën van Internationaal Privaatrecht;

Zijne Majesteit de Koning van Portugal en der Algarven enz. enz.:

den heer Graaf DE SELIR, Hoogstdeszelfs Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister bij Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden;

Zijne Majesteit de Koning van Rumenië:

den heer E. MAVROCORDATO, Hoogstdeszelfs Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister bij Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden;

Zijne Majesteit de Koning van Zweden en Noorwegen, in naam van Zweden:

den heer baron FALKENBERG, Hoogstdeszelfs Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister bij Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden,

die, na elkander hunne in goeden en behoorlijken vorm bevonden volmachten te hebben medegedeeld, zijn overeengekomen nopens de volgende bepalingen:

Art. 1. De curateele wordt beheerscht door de nationale wet van den onder curateele te stellen persoon, behoudens de afwijkingen van dezen regel vervat in de volgende artikelen.

2. De curateele kan slechts verleend worden door de bevoegde autoriteiten van den Staat, waartoe de onder curateele te stellen persoon door zijne nationaliteit behoort, en de curateele wordt geregeld volgens de wet van dien Staat, behoudens de gevallen bedoeld in de volgende artikelen.

3. Indien in een der contracteerende Staten een onderdaan van eenen anderen dier Staten zich in de omstandigheden bevindt, die ingevolge zijn nationale wet tot de curateele kunnen aanleiding geven, kunnen alle voorloopige maat

regelen, noodzakelijk voor de bescherming van zijn persoon en zijne goederen, door de plaatselijke autoriteiten genomen worden.

Daarvan wordt kennis gegeven aan de Regeering van den Staat, waartoe hij behoort.

Deze maatregelen nemen een einde, zoodra de plaatselijke autoriteiten van de nationale autoriteiten kennis krijgen, dat voorloopige maatregelen genomen zijn of dat de toestand van den betrokken persoon door een vonnis geregeld is.

4. De autoriteiten van den Staat, op wiens grondgebied een vreemdeling, die in den toestand verkeert, welke curateele noodig maakt, zijn gewoon verblijf heeft, doen, zoodra die toestand te harer kennis komt, daarvan mededeeling aan de autoriteiten van den Staat, waartoe de vreemdeling behoort, daarbij kennis gevende van het verzoek tot curateele, dat bij haar mocht zijn ingediend, alsmede de voorloopige maatregelen, die mochten zijn getroffen.

5. De mededeelingen bedoeld bij artikel 3 en 4 worden langs diplomatieken weg gedaan, tenzij rechtstreeksche mededeeling tusschen de wederzijdsche autoriteiten toegelaten is.

6. Iedere definitieve maatregel in het land van het gewone verblijf wordt uitgesteld, zoolang de nationale autoriteiten niet geantwoord hebben op de mededeeling voorzien bij artikel 4. Indien de nationale autoriteiten verklaren zich te willen onthouden of binnen den termijn van zes maanden niet antwoorden, zullen de autoriteiten van het gewone verblijf voorzien in de curateele, daarbij rekening houdende met de beletselen, die volgens het antwoord der nationale autoriteiten, de curateele in het land van herkomst zouden kunnen verhinderen.

7. Voor het geval de autoriteiten ter plaatse van het gewone verblijf krachtens het voorgaande artikel bevoegd zijn, kan het verzoek tot curateele ingediend worden door de personen en op de gronden voorzien zoowel door de nationale wet als door de wet geldende ter plaatse van het verblijf van den vreemdeling.

8. Indien de curateele verleend is door de autoriteiten ter plaatse van het gewone verblijf, wordt het toezicht over den persoon van den onder curateele gestelde en het beheer van diens goederen geregeld volgens de plaatselijke wet en worden de gevolgen der curateele beheerscht door dezelfde wet.

Indien evenwel de nationale wet van den onder curateele gestelde voorschrijft, dat het toezicht op zijnen persoon rechtens zal toevertrouwd worden aan een bepaald aangewezen persoon, wordt deze bepaling zooveel mogelijk geëerbiedigd.

9. De curateele, verleend door de overeenkomstig de voorafgaande bepalingen bevoegde autoriteiten, heeft, wat betreft de bekwaamheid van den onder curateele gestelde en zijne curateele zelve, rechtskracht in alle contracteerende Staten, zonder dat een exequatur vereischt wordt.

Evenwel kunnen de maatregelen van publiciteit, door de plaatselijke wet voorgeschreven ten aanzien van de curateele verleend door de autoriteiten van dat land, door haar evenzeer toepasselijk verklaard worden op de curateele, die door eene vreemde autoriteit mocht zijn verleend, of wel vervangen door soortgelijke maatregelen. De contracteerende Staten doen elkander over en weer, door tusschenkomst der Nederlandsche Regeering, mededeeling van de te dezen opzichte door hen uitgevaardigde bepalingen.

10. Het bestaan eener curateele, waarin is voorzien overeenkomstig artikel 8, belet niet de instelling eener nieuwe curateele overeenkomstig de nationale wet.

Zoo spoedig mogelijk wordt van dit feit kennis gegeven aan de autoriteiten van den Staat, waar de curateele verleend is.

De wet van dezen Staat beslist, op welk oogenblik de curateele, waarin daar te lande werd voorzien, eindigt. Te rekenen van dat oogenblik worden de gevolgen der door de vreemde autoriteiten verleende curateele beheerscht door de nationale wet van den onder curateele gestelde.

11. De curateele verleend door de autoriteiten ter plaatse van het gewone verblijf, kan door de nationale autoriteiten overeenkomstig hare wet opgeheven worden.

De plaatselijke autoriteiten, die eene curateele verleend hebben, kunnen haar eveneens opheffen op alle gronden, voorzien door de nationale wet of door de plaatselijke wet. Het verzoek kan worden ingediend door allen, die daartoe door een dier beide wetten bevoegd zijn verklaard.

De beslissingen, die de curateele opheffen, heffen in alle contracteerende Staten rechtskracht, zonder dat een exequatur vereischt wordt.

12. De voorafgaande bepalingen worden toegepast zonder dat daarbij is te onderscheiden tusschen de roerende en onroerende goederen van den onbekwame, behoudens wat betreft de onroerende goederen, welke door de wet van den Staat, waarin zij gelegen zijn, aan eene bijzondere regeling (régime foncier) zijn onderworpen.

13. De regelen vervat in dit Verdrag zijn

gelijkelijk toepasselijk op de eigenlijke gezegde curateele (interdiction), op de instelling eener andere soort curateele (curatelle), op de benoeming van eenen gerechtelijken raadsman (conseil judiciaire), zoowel als op alle andere soortgelijke maatregelen, voor zoover zij eene beperking der bekwaamheid medebrengen.

14. Dit verdrag is slechts toepasselijk op de curateele van onderdanen van eenen der contracteerende Staten, die hun gewoon verblijf hebben op het grondgebied van eenen dier Staten.

Evenwel is artikel 3 van dit Verdrag toepasselijk op alle onderdanen der contracteerende Staten.

15. Dit Verdrag zal bekrachtigd worden en de akten van bekrachtiging zullen te 's Gravenhage nedergelegd worden, zoodra zes der Hooge Contracteerende Partijen in staat zullen zijn dit te doen.

Van iedere nederlegging van akten van bekrachtiging zal een proces-verbaal opgemaakt worden, waarvan een voor eensluidend verklaarde afdruk langs diplomatieken weg aan ieder der contracteerende Staten zal toegezonden worden.

16. Dit verdrag is van rechtswege toepasselijk op het Europeesche grondgebied der contracteerende Staten. Indien een contracteerende Staat wenscht, dat het in werking zal treden in zijn grondgebied, bezittingen of koloniën buiten Europa gelegen, of in zijne consulaire rechterlijke ressorten, zal hij met dat doel van zijn voornemen kennis geven door eene akte, die zal nedergelegd worden in de archieven der Nederlandsche Regeering.

Deze zal van die akte langs diplomatieken weg een voor eensluidend verklaarden afdruk aan ieder der contracteerende Staten doen toekomen. Het verdrag zal in werking treden voor zoover betreft de betrekkingen tusschen de Staten, die op deze kennisgeving door eene bevestigende verklaring zullen antwoorden en het grondgebied, de bezittingen of koloniën, buiten Europa gelegen en de consulaire rechterlijke ressorten, voor welke de kennisgeving zal zijn geschied. De bevestigende verklaring zal eveneens nedergelegd worden in de archieven der Nederlandsche Regeering, die daarvan langs diplomatieken weg een voor eensluidend verklaarden afdruk aan ieder der contracteerende Staten zal doen toekomen.

17. De Staten, die vertegenwoordigd zijn geweest op de vierde Conferentie van internationaal privaatrecht, kunnen dit verdrag teekenen tot aan de nederlegging der akten van bekrachtiging, bedoeld in het eerste lid van artikel 15.

Na deze nederlegging zullen zij ten alle tijde, doch zonder eenig voorbehoud, tot het verdrag kunnen toetreden. De Staat, die wenscht toe te treden, geeft van zijn voornemen kennis door eene akte, die zal nedergelegd worden in de archieven der Nederlandsche Regeering. Deze zal van die akte langs diplomatieken weg een voor eensluidend verklaarden afdruk aan ieder der contracteerende Staten doen toekomen.

18. Dit verdrag zal in werking treden op den zestigsten dag te rekenen van de nederlegging der akten van bekrachtiging bedoeld in artikel 15, 1ste lid.

In het geval van artikel 16, lid 2, zal het in werking treden vier maanden na de dagteekening der bevestigende verklaring en in het geval van artikel 17, lid 2, op den zestigsten dag na de dagteekening der kennisgeving van de toetredingen.

De kennisgevingen, bedoeld in artikel 16, 2de lid, zullen niet kunnen geschieden, dan nadat dit verdrag overeenkomstig het 1ste lid van het onderhavige artikel in werking zal zijn getreden.

19. Dit verdrag zal gedurende vijf jaren van kracht blijven, te rekenen van de dagteekening, aangegeven in artikel 18, lid 1.

Deze termijn zal van dien dag af beginnen te loopen, zelfs voor de Staten, die later zullen zijn toegetreden en ook wat betreft de bevestigende verklaringen, gedaan krachtens artikel 16, lid 2.

Het verdrag zal stilzwijgend telkens voor vijf jaren vernieuwd worden, behoudens opzegging.

De opzegging zal ten minste zes maanden vóór het einde van den termijn, bedoeld in lid 2 en 3, ter kennis moeten worden gebracht van de Nederlandsche Regeering, welke daarvan aan al de andere Staten mededeeling zal doen.

De opzegging kan betrekking hebben enkel op het grondgebied, de bezittingen of koloniën, buiten Europa gelegen ,of ook op de rechterlijke consulaire ressorten, begrepen in eene kennisgeving gedaan krachtens artikel 16, lid 2.

De opzegging zal slechts gevolg hebben ten opzichte van den Staat, die haar gedaan heeft. Het verdrag zal verbindend blijven voor de andere contracteerende Staten.

Ten blijke waarvan de wederzijdsche gevolmachtigden dit verdrag hebben geteekend en van hun zegels voorzien.

Gedaan te 's Gravenhage, den zeventienden Juli 1905, in enkelvoudig exemplaar, dat zal

worden nedergelegd in de archieven der Nederlandsche Regeering en waarvan een voor eensluidend verklaarde afdruk, langs diplomatieken weg zal worden toegezonden aan elk der Staten, die vertegenwoordigd zijn geweest op de vierde Conferentie van Internationaal Privaatrecht.

voor Duitschland:
(*L. S.*) VON SCHLOEZER.
„ KRIEGE.

voor Oostenrijk en voor Hongarije:
(*L. S.*) C. A. WYDENBRUCK, Gezant van Oostenrijk-Hongarije.

voor Oostenrijk:
(*L. S.*) HOLZKNECHT, Afdeelingschef aan het Oostenrijksche Ministerie van Justitie.

voor Hongarije:
(*L. S.*) TÖRY, Staatssecretaris aan het Hongaarsche Ministerie van Justitie.

voor Frankrijk:
(*L. S.*) MONBEL.
„ L. RENAULT.

voor Italië:
(*L. S.*) TUGINI.

voor Nederland:
(*L. S.*) W. M. DE WEEDE.
„ J. A. LOEFF.
„ T. M. C. ASSER.

voor Portugal:
(*L. S.*) Graaf DE SELIR.

voor Rumenië:
(*L. S.*) EDG. MAVROCORDATO.

voor Zweden:
(*L. S.*) G. FALKENBERG.

—

2 *September* 1912. BESLUIT, tot vernietiging van het besluit van Burgemeester en Wethouders van *Harenkarspel* van 7 Maart 1912, waarbij is afgewezen het verzoek van A. VAN OPHEM, aldaar, om te worden geplaatst op de lijst, bedoeld in artikel 13 der Drankwet (*Staatsblad* 1904, n°. 235). S. 287.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 19 Juli 1912, n°. 5633, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen, betreffende het besluit van Burgemeester en Wethouders van *Harenkarspel* van 7 Maart 1912, waarbij het verzoek van A. VAN OPHEM aldaar, om te worden geplaatst op de lijst, bedoeld bij artikel 13 der Drankwet (*Staatsblad* 1904, n°. 235), is afgewezen uit overweging, dat het verzoek van den belanghebbende om vergunning voor den verkoop van sterken drank in het klein niet is afgewezen, uitsluitend op grond, dat het vastgestelde maximum is bereikt;

Overwegende, dat bij besluit van Burgemeester en Wethouders van 21 Februari 1912, op het verzoek van A. VAN OPHEM om eene vergunning voor den verkoop van sterken drank in het klein afwijzend is beschikt, op grond, dat bij Ons besluit van 19 September 1910, n°. 29, het maximum aantal vergunningen voor den kleinhandel in sterken drank voor de gemeente *Harenkarspel* is verlaagd en vastgesteld op 9; dat dit maximum thans juist is bereikt, en voorts, dat door het verleenen der gevraagde vergunning bovendien in strijd zou worden gehandeld met de verordening, bedoeld in artikel 7, 1ste lid, 2°. der Drankwet, op 9 December 1909 door den gemeenteraad vastgesteld en op 1 Januari 1910 in werking getreden, bij welke verordening is bepaald, dat in het *Waarland*, gemeente *Harenkarspel*, door Burgemeester en Wethouders niet meer dan één vergunning mag worden verleend;

Overwegende, dat ingevolge het bepaalde bij artikel 13 der Drankwet de namen van hen, op wier verzoek om eene vergunning afwijzend wordt beschikt uitsluitend op grond, dat het vastgestelde maximum is bereikt, op tijdig ingediend verzoek worden geplaatst op eene daartoe bestemde lijst;

dat in voornoemd artikel 13 niet onderscheiden worden de gevallen, dat het maximum voor de geheele gemeente en het maximum voor een bepaald deel der gemeente is bereikt en die beide gevallen mitsdien voor de algemeene bewoordingen van het artikel gelijk staan;

dat het bovenbedoelde besluit van Burgemeester en Wethouders van 7 Maart 1912, waarbij het verzoek van A. VAN OPHEM om plaatsing op de in artikel 13 der Drankwet bedoelde lijst is afgewezen, waar niet gebleken is, dat het daartoe strekkend verzoek niet binnen den bepaalden tijd zoude zijn ingediend, derhalve is in strijd met de wet;

Gelet op artikel 153 der Gemeentewet;

Den Raad van State gehoord (advies van 13 Augustus 1912, n°. 44);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 28 Augustus 1912, n°. 6734, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

voormeld besluit van Burgemeester en Wethouders van *Harenkarspel* van 7 Maart 1912 te vernietigen wegens strijd met de wet.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst, en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 2den September 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 14 *Sept.* 1912.)

—

3 *September* 1912. BESLUIT, tot nadere vaststelling van buitengewone maatregelen tot afwending van de pest en tot wering harer uitbreiding en gevolgen. S. 288.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat, onverminderd Ons besluit van 15 September 1911 (*Staatsblad* n°. 295), nader buitengewone maatregelen noodzakelijk zijn tot afwending der pest en tot wering harer uitbreiding en gevolgen;

Op de voordracht van Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken, van Financiën, van Waterstaat en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 20 Juni 1912 n°. 4907, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen, van 25 Juni 1912 n°. 33, afdeeling Invoerrechten, van 29 Juni 1912 n°. 289, afdeeling Spoorwegen, van 4 Juli 1912 n°. 4368, afdeeling Nijverheid;

Gelet op de wet van 26 April 1884 (*Staatsblad* n°. 80), aangevuld door de wet van 20 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 164) en gewijzigd bij artikel 19 der wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64), en op de wet van 31 December 1906 (*Staatsblad* n°. 370);

Den Raad van State gehoord (advies van 30 Juli 1912 n°. 29);

Gelet op het nader rapport van Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken, van Financiën, van Waterstaat en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 15 Augustus 1912, n°. 6414, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen, van 19 Augustus 1912 n°. 59, afdeeling Invoerrechten, van 26 Augustus 1912 n°. 236, afdeeling Spoorwegen, van 29 Augustus 1912 n°. 5400, afdeeling Nijverheid.

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen;

HOOFDSTUK I.

ALGEMEENE BEPALINGEN.

Art. 1. De gemeentebesturen en de burgemeesters ieder voor zooveel hun aangaat, dragen nauwlettend zorg voor een doeltreffende toepassing van de bepalingen der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), gewijzigd bij de wetten van 3 December 1874 (*Staatsblad* n°. 188), 28 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 36), 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64), 8 April 1893 (*Staatsblad* n°. 64), 21 Juli 1899 (*Staatsblad* n°. 166), 21 Juni 1901 (*Staatsblad* n°. 157), 14 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 204) en 17 Juli 1911 (*Staatsblad* n°. 208).

Uittreksels uit den tekst dier wet, voor zoover de bepalingen op pest toepasselijk zijn, en de herinnering daarvan aan de ingezetenen van belang moet worden geacht, benevens uit den tekst van dit besluit worden vanwege Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, zoodra deze dit noodig acht, aan de gemeentebesturen verzonden, ten einde in elke gemeente te worden aangeplakt.

2. Een ieder is verplicht de inlichtingen, door ambtenaren of geneeskundigen van hem verlangd ter zake van de uitvoering van dit besluit, nauwkeurig en naar waarheid onverwijld te geven.

3. Een ieder, die waarneemt, dat een persoon aan pest lijdt of verschijnselen vertoont, welke doen vermoeden, dat hij door die ziekte is besmet, is verplicht daarvan onverwijld kennis te geven aan den burgemeester of den meest nabij zijnden ambtenaar van Rijks- of gemeentepolitie.

Deze verplichting rust in het bijzonder op houders van vervoermiddelen en daarbij geëmployeerden.

4. De burgemeester is bevoegd, op de personen, die aan pest lijden of, op grond van een ingewonnen advies van den ambtenaar van het Staatstoezicht op de volksgezondheid of van een geneeskundige, doen vermoeden dat zij door die ziekte besmet zijn of de besmetting op anderen kunnen overbrengen, de door hem noodig geachte maatregelen van onderzoek, afzondering en ontsmetting te doen toepassen en hen naar eene openbare inrichting of andere verblijfplaats in de gemeente ter verpleging te doen overbrengen, wanneer hun toestand overeenkomstig de verklaring van den behandelenden geneeskundige dit gedoogt.

De personen, waarop de in de vorige alinea bedoelde maatregelen worden toegepast, zijn verplicht zich aan die maatregelen te onderwerpen en mogen zich niet zonder vergunning van den burgemeester naar eene andere plaats begeven.

5. De burgemeester is bevoegd, na ingewonnen advies van den ambtenaar van het Staats-

toezicht op de volksgezondheid of van een geneeskundige, het uitvoeren van verdachte of voor het overbrengen van besmetting bijzonder vatbare voorwerpen van welken aard ook, uit het huis, erf, voer- of vaartuig, waar een geval of een verdacht geval van pest voorkwam, anders dan met inachtneming van de door hem te geven voorschriften, te verbieden.

6. In spoedeischende gevallen zijn de bestuurders van Rijksinrichtingen, voor zoover de dienst in hunne inrichting het toelaat, verplicht, op verzoek van een burgemeester aan deze onmiddellijk te doen toekomen of ten gebruike af te staan tot hunne inrichting behoorend materieel, noodig voor behandeling, verpleging, afzondering, ontsmetting of vervoer van lijders aan pest of daarvan verdachten, of voor ontsmetting — waaronder is begrepen het onschadelijk maken van besmet of van besmetting verdacht ongedierte — of voor vervoer van besmette goederen of voorwerpen.

Bij weigering of geschil wordt onverwijld de beslissing ingeroepen van het hoofd van het Departement, waaronder de inrichting ressorteert.

7. De burgemeester doet de hand houden aan een nauwkeurig bijhouden van het in artikel 438 van het Wetboek van Strafrecht bedoelde registers in slaapsteden en logementen, en doet, voor zoover hem dit noodig voorkomt, toezicht houden op de aldaar nachtverblijfhoudende reizigers.

Indien vanwege het gemeentebestuur een geneeskundige met het houden van toezicht op de in het eerste lid van dit artikel bedoelde reizigers belast is, zijn dezen verplicht dien geneeskundige bij zich te ontvangen en hem alle verlangde inlichtingen ter zake van de uitvoering van dit besluit, hetzij mondeling, hetzij schriftelijk, te verschaffen, tenzij zij kunnen aantoonen binnen de laatste vijf dagen niet in eene met pest besmette plaats vertoefd te hebben.

De burgemeester doet van hetgeen door hem ter bestrijding der pest of van verdachte gevallen dier ziekte wordt of is verricht, ten spoedigste mededeeling aan den ambtenaar van het Staatstoezicht.

HOOFDSTUK II.

§ 1. *Van het toezicht op landverhuizers en dergelijken.*

8. In de aan de grenzen des lands gelegen gemeenten, door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën aan te wijzen, worden: *a.* landloopers en zigeuners (bohémiens), *b.* landverhuizers en personen, die bij troepen reizen of de grens overtrekken, niet toegelaten, dan na geneeskundig onderzocht te zijn en zoo noodig, na ontsmetting der kleederen en reiniging der personen.

Uitzonderingen op het bepaalde in het eerste lid worden niet toegestaan, dan met inachtneming van de voorschriften, daaromtrent door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën gegeven.

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken, van Financiën, van Waterstaat en van Landbouw, Nijverheid en Handel kunnen bepalen, dat personen, bedoeld sub *b.* van het eerste lid van dit artikel, in Nederland slechts worden toegelaten, langs de wegen en casu quo met de treinen, daartoe door hen aan te wijzen.

De beschikkingen tot aanwijzing van bedoelde gemeenten, wegen en casu quo treinen, worden in de *Nederlandsche Staatscourant* geplaatst tenminste één dag vóórdat zij in werking treden.

9. Het onderzoek geschiedt aan het grensstation of den eersten Nederlandschen grenspost, waar de in het vorig artikel bedoelde personen aankomen, door eenen geneeskundige, die daartoe door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken met toekenning van een door deze te bepalen vergoeding tot wederopzeggens wordt aangewezen, met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 10, 11 en 12 van dit besluit.

10. Het onderzoek valt steeds zooveel mogelijk samen met het douane onderzoek en wordt verricht op de wijze, die door den geneeskundige het meest doeltreffend wordt geoordeeld.

Deze treedt omtrent het onderzoek in overleg met den hoogst in rang zijnden der aanwezige ambtenaren van de Invoerrechten en Accijnzen en, indien het onderzoek geschiedt op een spoorweg- of tramstation, tevens met den chef daarvan.

11. Personen, die door den geneeskundige bevonden worden, niet aan pest te lijden, noch verschijnselen vertoonen, welke doen vermoeden, dat zij door die ziekte besmet zijn, mogen niet worden aangehouden, maar worden terstond tot voortzetting van hunne reis toegelaten.

Aan de vergunning tot voortzetting van de reis kunnen voorwaarden worden verbonden.

Aan hen wordt zoo spoedig mogelijk een schriftelijk bewijs afgegeven, volgens door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken vastgesteld model, vermeldende dat zij Nederland binnengekomen, geen ziekteverschijnselen vertoonden, welke het bestaan van pest deden vermoeden.

12. Personen, die door den geneeskundige bevonden worden aan pest te lijden, worden onverwijld, met inachtneming van artikel 9 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), overgebracht naar eene door den burgemeester

der grensgemeente, waarin het onderzoek plaats heeft, volgens artikel 20 van dit besluit aan te wijzen inrichting voor verpleging van lijders aan besmettelijke ziekte, en daar afgezonderd en verpleegd.

Gelijke maatregelen worden genomen, indien de geneeskundige dit noodig oordeelt, ten opzichte van personen, die verschijnselen vertoonen, welke doen vermoeden, dat zij door die ziekte besmet zijn.

De kosten van vervoer en verpleging worden door de verpleegden of hunne erfgenamen vergoed. Behoeftigen worden op 's Rijks kosten vervoerd en verpleegd.

Personen, wier lichamen of kleederen besmet moeten worden geacht, worden niet tot voortzetting hunner reis toegelaten, dan na reiniging en ontsmetting, waaronder het onschadelijk maken van ongedierte is begrepen.

§ 2. *Van het grensverkeer.*

13. In de aan de grenzen des lands gelegen gemeenten, door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën aan te wijzen, worden geen personen toegelaten, komende uit door Onze genoemde Ministers aangewezen naburige, met pest besmette, buitenlandsche gemeenten, dan na geneeskundig onderzocht en zoo noodig ontsmet te zijn.

De beschikkingen tot aanwijzing van bedoelde gemeenten worden in de *Nederlandsche Staatscourant* geplaatst tenminste één dag, vóórdat zij in werking treden.

Uitzonderingen op het bepaalde in het 1ste lid worden niet toegestaan, dan met inachtneming van de voorschriften, daaromtrent door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën gegeven.

Op dit onderzoek is toepasselijk het bepaalde in de artikelen 9, 10, 11 en 12 van dit besluit.

§ 3. *Van het goederenvervoer.*

14. Onverminderd de bestaande bepalingen omtrent het verbod van in-, door- en vervoer van lompen, gebruikte kleedingstukken en ongewasschen lijf- en beddegoed uit landen en plaatsen, door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën aan te wijzen, is verboden in-, door- en vervoer van onbewerkte wol en haar, huiden, bontwerk, en andere voor het overbrengen van besmetting vatbare voorwerpen, uit landen of plaatsen, mede door Onze genoemde Ministers aan te wijzen.

De aanwijzingen worden door plaatsing in de *Nederlandsche Staatscourant* ter algemeene kennis gebracht.

Bij aanwijzingen betreffende den in- of doorvoer uit landen, die toegetreden zijn tot de op 3 December 1903 te *Parijs* gesloten en bij de wet van 31 December 1906 (*Staatsblad* n°. 370) goedgekeurde internationale sanitaire overeenkomst, gedragen Onze genoemde Ministers zich naar de bepalingen van die overeenkomst.

15. Een ieder, die waarneemt, dat van goederen, waarvan in-, door- en invoer verboden is, in-, door- of vervoer plaats heeft, is verplicht daarvan onverwijld kennis te geven aan den burgemeester of den meest nabijzijnden ambtenaar van Rijks- of gemeentepolitie of van 's Rijks belastingen.

Deze verplichting rust in het bijzonder op houders van vervoermiddelen en daarbij geëmployeerden.

Op de goederen, van welke, niettegenstaande daarvan in-, door- of vervoer verboden is, in-, door- of vervoer plaats heeft, is artikel 5 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134) toepasselijk.

16. Brieven en correspondentie, drukwerken, boeken, dagbladen, dienststukken enz. (postpakketten niet inbegrepen) worden aan geen enkele belemmering of ontsmetting onderworpen.

17. Spoor- of tramwagens (zoo personen- als goederenwagens) uit het buitenland binnenkomende, worden aan de grenzen niet aangehouden, behoudens dat wagens, waarin pestlijders of personen, die verdacht worden aan pest te lijden of waarin besmette of van besmetting verdachte goederen aangebracht zijn — indien de geneeskundige het noodig oordeelt — van den trein worden gehaakt en op de wijze door den geneeskundige voorgeschreven, worden ontsmet en zoo noodig van ongedierte worden gezuiverd.

18. Bagages en lijfgoederen van personen, als bedoeld in de artikelen 8 en 13, zijn onderworpen aan het onderzoek in genoemde artikelen.

Deze bagages en lijfgoederen worden niet aangehouden dan voor zoover en voor zoolang dit ter ontsmetting noodig is.

Bagages en lijfgoederen, voor ontsmetting aangehouden, worden desverlangd, aan de eigenaars op hunne kosten door den burgemeester nagezonden.

19. Koopmans- en andere goederen, uit het buitenland aangevoerd, waarvan de in- of doorvoer niet verboden is, worden niet aangehouden en aan ontsmetting onderworpen, tenzij zij, naar het oordeel van den met het onderzoek belasten geneeskundige, geacht kunnen worden besmet te zijn.

§ 4. *Verdere bepalingen.*

20. De burgemeester van elke grensgemeente, als in artikel 8 en artikel 13 van dit besluit is

bedoeld, zorgt, zoo spoedig mogelijk, op Rijkskosten, in overleg met den ambtenaar van het Staatstoezicht op de volksgezondheid of met den krachtens artikel 9 aangewezen deskundige:

a. voor de inrichting van een gelegenheid tot afzondering en verpleging van de in de artikelen 8 en 13 van dit besluit bedoelde personen, lijdende aan of verdacht van pest;

b. voor een geschikte plaats voor de ontsmetting — waaronder is begrepen het onschadelijk maken van besmet of van besmetting verdacht ongedierte — van de in de artikelen 18 en 19 van dit besluit bedoelde goederen;

c. voor het personeel, noodig tot hulp of opzicht bij het onderzoek, de afzondering, de ontsmetting — waaronder is begrepen het onschadelijk maken van besmet of van besmetting verdacht ongedierte — of het vervoer van personen of van goederen, bedoeld in de artikelen 8, 13, 18 en 19 van dit besluit;

d. voor de noodige geneesmiddelen, ontsmettingsmiddelen, middelen tot het onschadelijk maken van besmet of van besmetting verdacht ongedierte, vervoermiddelen, meubelen en ander noodig materieel.

Zoo gebruik gemaakt wordt van de inrichting van gemeentewege tot stand gebracht ter voldoening aan artikel 7 van de wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), bepaalt Onze Minister van Binnenlandsche Zaken de som deswege aan de gemeente te vergoeden.

21. De ambtenaren van Rijks- en gemeentepolitie, de ambtenaren der invoerrechten en accijnzen, de stationschef en alle geëmployeerden aan een spoor- of tramwegonderneming zijn, voor zooveel hun dienst het toelaat, verplicht met al de hun ten dienste staande middelen, onverwijld mede te werken tot de uitvoering van de door den krachtens artikel 9 van dit besluit aangewezen geneeskundige voorgeschreven maatregelen, betreffende het onderzoek, de afzondering, de ontsmetting — waaronder is begrepen het onschadelijk maken van besmet of van besmetting verdacht ongedierte — behandeling en verpleging en het vervoer van personen of van goederen.

Onverminderd het bepaalde in artikel 3, zijn conducteurs van elken uit het buitenland binnenkomenden trein of tram verplicht, den geneeskundige, zoo spoedig mogelijk na aankomst van den trein of tram aan het station, kennis te geven van de verdachte verschijnselen, die zij bij personen, als bedoeld in de artikelen 8 en 13, hebben waargenomen en van hunne bevinding omtrent de aanwezigheid in den trein of tram van voor het overbrengen van besmetting vatbare voorwerpen.

22. De kosten, vallende op de maatregelen, voorgeschreven in de artikelen 9, 11, 12, 13, 18 en 19 van dit besluit, komen ten laste van het Rijk, voor zoover in genoemde artikelen niet anders is bepaald, en die kosten niet ingevolge eenige andere wettelijke bepaling, ten laste van anderen moeten worden gebracht.

23. De krachtens artikel 9 van dit besluit aangewezen geneeskundige volgt in de uitoefening van zijn ambt de aanwijzingen, die Onze Minister van Binnenlandsche Zaken of de ambtenaar van het Staatstoezicht op de volksgezondheid, tot wiens dienstkring zijne standplaats behoort, hem geven.

Hij staat den burgemeester, elken ambtenaar van Rijks- of gemeentepolitie, of van invoerrechten en accijnzen, de stationschefs en de overige geëmployeerden bij eene spoor- of tramwegonderneming met zijn advies ter zijde, wanneer zij dit behoeven bij de uitvoering van wettelijke voorschriften betreffende de wering of bestrijding der pest.

Ontdekt hij dreigend gevaar voor de openbare gezondheid, dan geeft hij daarvan, onverminderd artikel 16 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), onverwijld kennis aan den burgemeester en aan bovengenoemden ambtenaar van het Staatstoezicht op de volksgezondheid.

§ 5. *Van het scheepvaartverkeer.*

24. Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is bevoegd om, waar noodig, met medewerking van Onze Ministers van Financiën, van Waterstaat en van Landbouw, Nijverheid en Handel, tot wering van de besmetting van pest, toezicht te doen houden op schepen, die langs binnenwateren het land binnenvaren, en zulks met toepassing, voor zoover mogelijk en noodig, van de artikelen 8 tot en met 12 en 20 tot en met 23 van dit besluit.

25. Schippers van vaartuigen, komende uit landen of plaatsen door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken wegens pest besmet verklaard of aan boord waarvan een geval dier ziekte tijdens de jongste zeereis is voorgekomen, mogen geen andere Nederlandsche havens of reeden dan die van *Vlissingen*, *Hoek van Holland*, *IJmuiden*, *Helder*, *Harlingen*, *Delfzijl*, *Hellevoetsluis* of *Neuzen* of die nader door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken zullen zijn aangewezen, aandoen, of elders in *Nederland* landen, dan na hun schip in eene der genoemde havens of op eene der genoemde reeden het gezondheidsonderzoek, voorgeschreven bij de wet van 28 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 35), te hebben doen ondergaan.

De schipper van een vaartuig, na aankomst uit zee in Nederland elders liggende, dan in een van bovengenoemde havens of op een van bovengenoemde reeden, en waarop de pest wordt waargenomen, is verplicht op de eerste aanzegging van den burgemeester van de havenplaats, waar hij ligt, of van de gemeente, die het naast aan zijn ankerplaats ligt, naar eene der genoemde havens of reeden te vertrekken, tenzij hij verkiest weder zee te kiezen.

Onder „reede" wordt verstaan elke ankerplaats voor uit zee komende schepen binnen de zeegaten en op de rivieren en stroomen.

26. Aan elk der door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Waterstaat aan te wijzen plaatsen, gelegen aan stroomen, rivieren, kanalen of andere binnenwateren, wordt geneeskundig toezicht gehouden op de daarlangs varende schepen en hunne opvarenden door een of meer geneeskundigen, die daartoe door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, met toekenning van een door deze te bepalen vergoeding, tot wederopzegging worden aangewezen.

De beschikking tot aanwijzing van bedoelde plaatsen wordt in de *Nederlandsche Staatscourant* geplaatst ten minste één dag, vóórdat zij in werking treedt.

Onverminderd het bepaalde in de beide voorgaande leden, is de burgemeester bij het verschijnen of dreigen der pest bevoegd, ten koste van de gemeente geneeskundig toezicht te doen houden op de opvarenden van de in de gemeente vertoevende vaartuigen. De personen, waarop dit toezicht wordt uitgeoefend, zijn verplicht zich daaraan te onderwerpen.

27. Onverminderd artikel 10 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), zooals dat luidt volgens de wet van 28 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 36), wordt elk schip, varende langs of aankomende aan eene der in artikel 26 van dit besluit bedoelde plaatsen, onderworpen aan een gezondheidsonderzoek.

De schipper is verplicht met zijn schip de door den burgemeester aan te wijzen ligplaats in te nemen en aldaar zonder gemeenschap met den wal of met andere vaartuigen te blijven, totdat het gezondheidsonderzoek en de naar aanleiding daarvan bevolen gezondheidsmaatregelen toegepast zijn.

Op dit verbod van gemeenschap met den wal is toepasselijk het tweede lid van artikel 10 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), zooals dat luidt volgens de wet van 28 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 36).

De schipper zorgt met al de te zijner beschikking staande middelen voor de stipte naleving van de gegeven bevelen en is verplicht de vragen hem door of namens den met het gezondheidsonderzoek belasten geneeskundige gedaan, nauwkeurig en naar waarheid te beantwoorden.

28. De geneeskundige verricht het gezondheidsonderzoek van het schip, van de opvarenden en van de lading of andere op het schip aanwezige goederen, op de wijze, die hem, na overleg van den burgemeester, het meest doeltreffend voorkomt.

Indien het blijkt, dat het schip binnen de laatste 24 uren een gezondheidsonderzoek overeenkomstig de voorschriften van dit besluit heeft ondergaan, kan hij het van verder onderzoek vrijstellen, indien de toestand van het schip of van de opvarenden hem tot zoodanig onderzoek overigens geen aanleiding geeft.

29. De geneeskundige, die het onderzoek verricht heeft, geeft den burgemeester advies omtrent de in het belang der volksgezondheid te nemen maatregelen, aan welk advies de burgemeester verplicht is onverwijld gevolg te geven, behoudens beroep op Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken.

De kosten op deze maatregelen vallende, komen ten laste van het Rijk.

Ontsmetting — waaronder is begrepen het onschadelijk maken van besmet of van besmetting verdacht ongedierte — geschiedt, zoo noodig, volgens de regelen, krachtens artikel 25 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134) vastgesteld.

30. Het schip wordt dadelijk tot den verderen doortocht toegelaten en het verbod van gemeenschap met den wal opgeheven, hetzij na afloop van het gezondheidsonderzoek, indien dit tot geen verdere maatregelen aanleiding geeft, hetzij, nadat aan de maatregelen naar aanleiding van het gezondheidsonderzoek voorgeschreven, uitvoering is gegeven. In het laatste geval kunnen evenwel de opvarenden, die bij het gezondheidsonderzoek bevonden worden, niet te lijden aan pest, noch verschijnselen van die ziekte te vertoonen, met toestemming van den met het onderzoek belasten geneeskundige, terstond onbelemmerd aan den wal worden toegelaten. Vooraf heeft ontsmetting der kleederen en reiniging der personen plaats, indien dit door den geneeskundige noodig wordt geoordeeld.

31. Ten bewijze dat het schip tot den verderen doortocht is toegelaten, en het verbod van gemeenschap met den wal is opgeheven, ontvangt de schipper van den met het gezondheidsonderzoek belasten geneeskundige eene schriftelijke verklaring volgens het model door

Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken vast te stellen en waaruit zal moeten blijken van den toestand van het schip, van dien der opvarenden en van dien der lading of andere op het schip aanwezige goederen, benevens van het aantal der opvarenden.

Eene dergelijke verklaring wordt ook door den geneeskundige afgegeven in het geval, bedoeld in het tweede lid van artikel 28 van dit besluit, in welk geval daarvoor ook de bevestiging van een vroegere verklaring in de plaats kan treden.

32. De burgemeester van elke gemeente, waarin eene plaats ligt, als in artikel 26 van dit besluit bedoeld, zorgt zoo spoedig mogelijk, op Rijkskosten, in overleg met den ambtenaar van het Staatstoezicht op de volksgezondheid of krachtens genoemd artikel aangewezen geneeskundige, voor het personeel en het materieel, dat de geneeskundige voor het gezondheidsonderzoek behoeft en dat noodig is voor de uitvoering van de naar aanleiding van het gezondheidsonderzoek voorgeschreven maatregelen.

33. Op de krachtens artikel 26 van dit besluit aangewezen geneeskundigen zijn toepasselijk het eerste en derde lid van artikel 23 van dit besluit.

Zij staan den burgemeester en elken ambtenaar van Rijks- of gemeentepolitie met hun advies ter zijde, wanneer dezen dit behoeven bij de uitvoering van wettelijke voorschriften betreffende de wering of bestrijding der pest.

De ambtenaren van Rijks- en gemeentepolitie zijn, voor zooveel hun dienst het toelaat, verplicht, met al de hun ten dienste staande middelen, onverwijld mede te werken tot de uitvoering van de door bedoelde geneeskundigen voorgeschreven maatregelen.

HOOFDSTUK III.

SLOTBEPALINGEN.

34. Onze in dit besluit genoemde Ministers zijn bevoegd de door hen krachtens dit besluit genomen beschikkingen of gedane aanwijzingen, zoo dikwijls de omstandigheden dit gedoogen of noodig maken, op dezelfde wijze als zij zijn tot stand gekomen, te wijzigen of in te trekken.

35. Waar in dit besluit sprake is van den ambtenaar van het Staatstoezicht op de volksgezondheid, wordt daaronder verstaan de Inspecteur, krachtens de Gezondheidswet belast met het toezicht op de handhaving van de wettelijke bepalingen betreffende besmettelijke ziekten.

36. Dit besluit, dat, tenzij het eerder wordt ingetrokken, gedurende één jaar van kracht blijft, treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het geplaatst is.

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken, van Financiën, van Waterstaat en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 3den September 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

De Minister van Financiën,
(*get.*) KOLKMAN.

De Minister van Waterstaat,
(*get.*) L. H. W. REGOUT.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(*get.*) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 27 *Sept.* 1912.)

—

3 *September* 1912. BESCHIKKING van den Minister van Binnenlandsche Zaken betreffende de zitting van het hoofdstembureau in verband met de verkiezing van leden van den raad der gemeente Oud-Vroenhoven.

De Minister van Binnenlandsche Zaken;

Gehoord Gedeputeerde Staten van Limburg;

Gelet op art. 93, 3de lid, en 128 der Kieswet;

Heeft goedgevonden:

I. enz.

en II. te bepalen, dat in het kiesdistrict voor de verkiezing van leden van den raad der gemeente Oud-Vroenhoven de zitting van het hoofdstembureau, tot het vaststellen van den uitslag der verkiezing, gehouden wordt onmiddellijk na afloop van de werkzaamheid bedoeld in artikel 92, eerste zinsnede, der Kieswet.

's Gravenhage, 3 September 1912.

Voor den Minister,
De Secretaris-Generaal, (*get.*) J. B. KAN.

—

5 *September* 1912. BESLUIT, houdende vaststelling van een nieuw Reglement op den diplomatieken dienst. S. 289.

WIJ WILHELMIMA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken dd. 1 Augustus 1912, Kabinet nº. 3;

Den Raad van State gehoord (advies van 20 Augustus 1912, nº. 27);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister voornoemd, dd. 30 Augustus 1912, Kabinet n°. 4;

Hebben goedgevonden en verstaan:

a. in te trekken het Koninklijk Besluit van den 28 Augustus 1881 (*Staatsblad* n°. 153), zooals het gewijzigd is bij die van den 13den April 1882 (*Staatsblad* n°. 51) en van den 11 den Mei 1903 (*Staatsblad* n°. 139) en het Koninklijk besluit van den 28 Augustus 1881, n°. 16;

b. vast te stellen het volgende Reglement op den diplomatieken dienst.

Art. 1. De diplomatieke ambtenaren worden door Ons benoemd, bevorderd, ter beschikking gesteld en ontslagen.

2. De rangen van Onze diplomatieke ambtenaren worden vastgesteld als volgt:

a. voor hoofden van vaste zendingen:

Buitengewone Gezanten en Gevolmachtigde Ministers;

Minister-Residenten;

Zaakgelastigden;

b. voor de ondergeschikten:

Gezantschapsraden;

Gezantschapssecretarissen;

Gezantschapsattachés.

3. Tot hoofden van Onze vaste zendingen buitenslands worden bij voorkeur benoemd zij, die de ondergeschikte diplomatieke rangen doorloopen hebben.

Voor eene benoeming tot gezantsschapraad kunnen echter slechts gezantschapssecretarissen na minstens vierjarige in ieder opzicht voldoende dienstverrichting als zoodanig in aanmerking komen; voor eene benoeming tot gezantschapssecretaris slechts gezantschapsattachés na minstens tweejarige zoodanige dienstverrichting, de laatste bovendien niet dan nadat zij het in artikel 6 vermeld examen met gunstigen uitslag hebben afgelegd.

4. Tot gezantschapsattaché kunnen alleen worden benoemd mannelijke Nederlanders, die:

1°. den leeftijd van 23 jaren hebben bereikt;

2°. het in artikel 6 vermeld examen met gunstigen uitslag hebben afgelegd.

Hij die dit examen wenscht af te leggen, wendt zich bij gezegeld verzoekschrift tot Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken, die daarop beschikt.

5. Onze Minister van Buitenlandsche Zaken behoudt echter te allen tijde de vrijheid eenen candidaat, ook al heeft hij voldaan aan de vereischten, in het voorgaand artikel gesteld, niet voor eene benoeming tot gezantschapsattaché in aanmerking te brengen, indien die candidaat niet voldoet aan de bijzondere eischen, welke die Minister meent te mogen stellen aan de persoonlijkheid van eenen diplomatieken ambtenaar.

Bij niet genoegzame zekerheid of een candidaat aan die eischen voldoet, zal Onze Minister voornoemd hem, hetzij vóór, hetzij nà het examen aan het Ministerie van Buitenlandsche Zaken of aan eene Onzer vaste zendingen buitenslands een proeftijd kunnen doen ondergaan, waarvan de duur ter bepaling van dien Minister staat.

Gedurende dien proeftijd draagt de candidaat den naam van: candidaat-attaché.

6. De examens, af te leggen:

a. door de gezantschapsattachés om tot gezantschapssecretaris te kunnen worden benoemd, en

b. door hen, die voor eene benoeming tot gezantschapsattaché wenschen in aanmerking te komen, worden overeenkomstig een door Ons goedgekeurd reglement afgenomen door eene door Ons te benoemen Commissie van 5 leden, aan welke een ambtenaar van het Ministerie van Buitenlandsche Zaken als secretaris wordt toegevoegd.

De leden dezer Commissie genieten reis- en verblijfkosten volgens de 1ste klasse van het tarief, bij Koninklijk Besluit van 5 Januari 1884 (*Staatsblad* n°. 4), laatstelijk gewijzigd bij het Onze van den 14 Maart 1911 (*Staatsblad* n°. 91) vastgesteld.

7. De Commissie wordt door den voorzitter, daartoe door Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken uitgenoodigd, opgeroepen zoo dikwerf het belang van den dienst zulks vordert.

8. De gezantschapsattachés genieten eene bezoldiging van *f* 1000 per jaar.

9. De aanvangsbezoldiging der gezantschapssecretarissen bedraagt *f* 2500 per jaar.

Dit bedrag wordt na twee jaar dienst verhoogd tot *f* 3500, na vier jaar dienst tot *f* 4500, na zes jaar dienst tot *f* 5000, en na acht jaar dienst tot *f* 5500.

10. De aanvangsjaarwedde der hoofden van Onze zendingen buitenslands bedraagt *f* 6000.

Dit bedrag wordt telkens na 3 jaren dienst als zoodanig met *f* 1000 verhoogd, totdat een bedrag van *f* 9000 is bereikt.

11. De hoofden van Onze vaste zendingen buitenslands genieten voorts eene verblijfsvergoeding en eene kanselarijtoelage, tot zoodanige bedragen als voor den door hen bekleeden post is vastgesteld.

Het bedrag der toe te kennen verblijfsvergoeding en kanselarijtoelage wordt door Ons voor elken post afzonderlijk vastgesteld.

De hoofden der diplomatieke posten te Ber-

lijn, Parijs en Londen, genieten bovendien eene jaarlijksche toelage van *f* 2500.

Aan de ondergeschikte diplomatieke ambtenaren die gedurende het verlof van den titularis van een post met de tijdelijke waarneming van dien post belast worden, wordt voor het tijdvak van dat beheer een verblijfsvergoeding toegekend, waarvan het bedrag door Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken wordt vastgesteld op minstens tien, en hoogstens vijftien gulden per dag.

Bij waarneming van een post in geval van ontstentenis of afwezigheid in dienst van den lande van den titularis, genieten de waarnemers eene toelage, waarvan het bedrag door Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken wordt vastgesteld op minstens tien, en hoogstens vijftien gulden.

12. De hoofden Onzer vaste zendingen buitenslands behoeven Ons verlof om het land te verlaten waar zij gevestigd zijn ; tenzij bijzondere redenen eene verlenging wettigen zal dat verlof jaarlijks den duur van 2 maanden, buiten den tijd voor de heen- en terugreis naar en van Nederland, niet te boven gaan.

Aan de ondergeschikte diplomatieke ambtenaren kan door Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken een jaarlijksch verlof van hoogstens 6 weken, met inbegrip van de heen- en terugreis, worden verleend.

Bovenstaande tijdsbepalingen gelden niet voor de buiten-Europa gevestigde diplomatieke ambtenaren.

Bij onvoorziene dringende belangen van den dienst of belangen van persoonlijken aard, kunnen Onze hoofden van zendingen, alvorens het gevraagde verlof te hebben bekomen, zich van hunne standplaats verwijderen, mits onmiddellijk daarvan voorloopig per telegraaf kennis gevende aan Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken en na behoorlijk in de leiding der zaken van hunnen post te hebben voorzien.

Het aan hunne zendingen toegevoegde personeel kan in dergelijke gevallen zich met hunne vergunning verwijderen, behoudens gelijktijdige kennisgeving aan Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken.

13. De door de hoofden Onzer vaste zendingen buitenslands genoten verblijfsvergoeding wordt tijdens hunne afwezigheid met verlof, indien deze meer dan 8 dagen duurt, gekort met een bedrag van 10 gulden per dag.

Ingeval een diplomatiek ambtenaar tijdelijk met de waarneming van den post wordt belast komt deze korting te zijnen bate.

14. De hoofden Onzer vaste zendingen buitenslands behoeven de vergunning van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken om met behoud van de leiding der aangelegenheden van hunnen diplomatieken post, hun verblijf binnen hun ressort te verplaatsen.

Zij behoeven gelijke vergunning om binnen hun ressort langer dan 8 dagen van hunne woonplaats afwezig te zijn.

Wanneer zij zich voor minder dan 8 doch voor meer dan 3 dagen van hunne woonplaats wenschen te verwijderen, geven zij daarvan zoo mogelijk daags voor hun vertrek aan Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken kennis.

De ondergeschikte diplomatieke ambtenaren behoeven tot de afwezigheid bij de vorige zinsneden bedoeld, vergunning van het hoofd der zending onder wien zij geplaatst zijn.

15. Ingeval van reizen wegens dienstzaken zullen aan de diplomatieke ambtenaren reis en verblijfkosten worden vergoed.

Bij plaatsing, overplaatsing, eervol ontslag en ter beschikking stelling zullen hun de reis- en verblijfkosten alsmede die van hun gezin naar hunnen nieuwen post of naar Nederland vergoed worden.

Bovendien zullen hun de kosten van verhuizing vergoed worden, tot een telken male door Ons vast te stellen bedrag.

Aan ondergeschikte diplomatieke ambtenaren worden voor eene tijdelijke plaatsing, den duur van 2 maanden niet te boven gaande, geen reis- en verblijfkosten voor hun gezin vergoed.

16. Ter vergoeding der kosten van vestiging en verplaatsing wordt aan de hoofden Onzer vaste zendingen buitenslands toegekend bij eerste vestiging een bedrag van tien duizend gulden; bij iedere volgende verplaatsing een bedrag van twee duizend vijf honderd gulden.

Voor de thans in dienst zijnde hoofden van vaste zendingen wordt de vergoeding der kosten van verplaatsing door Ons voor ieder geval afzonderlijk geregeld.

17. De diplomatieke ambtenaren die ter beschikking worden gesteld, kunnen ten hoogste gedurende 3 jaren in het genot worden gesteld van een disponibiliteitstractement gelijk aan het halve bedrag der laatstelijk door hen genoten jaarwedde.

18. De hoofden Onzer vaste zendingen buitenslands leggen, alvorens hunne betrekkingen te aanvaarden in Onze handen, ieder op de wijze van zijne godsdienstige gezindheid, den navolgenden eed of de navolgende belofte af:

„Ik zweer (verklaar) dat ik, om tot (buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister) (mi-

nister-resident) (zaakgelastigde) te worden benoemd, directelijk of indirectelijk aan geene personen, hetzij in of buiten het bestuur, onder wat naam of voorwendsel, eenige giften of gaven beloofd of gegeven heb, noch geven zal.

Ik zweer (beloof) dat ik, om iets hoegenaamd in deze betrekking te doen of te laten, van niemand hoegenaamd eenige beloften of geschenken aannemen zal, directelijk of indirectelijk.

Ik zweer (beloof) trouw aan den Koning en gehoorzaamheid aan de Grondwet en de wetten des Rijks en dat ik, in de vervulling der mij toevertrouwde diplomatieke taak, de plichten die de wet en 's Konings instructiën aan mijn ambt verbinden of zullen verbinden, eerlijk en vlijtig vervullen en de belangen van Nederland met al mijn vermogen voorstaan en bevorderen zal."

„Zoo waarlijk helpe mij God Almachtig".

"(Dat verklaar en beloof ik)".

Zij staan onder verband van dien eed of belofte gedurende hun verdere diplomatieke loopbaan zonder herhaling daarvan bij verplaatsing of bevordering. Onze gezantschapsattachés leggen, alvorens hunne betrekking te aanvaarden, ieder op de wijze zijner godsdienstige gezindheid, denzelfden eed of belofte af in handen van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken.

Zij staan onder verband van dien eed of van die belofte gedurende hun verdere diplomatieke loopbaan, zonder herhaling daarvan in geval van verplaatsing of bevordering.

Bij hunne benoeming tot hoofd van eene Onzer vaste zendingen buitenslands, leggen zij evenwel den voor hoofden van vaste zendingen buitenslands hiervoren bedoelden eed of belofte in Onze handen af.

19. Onafhankelijk van de door hen genoten jaarwedde, kunnen Onze zaakgelastigden en minister residenten in rang worden verhoogd.

Wanneer voor de richtige vervulling van den dienst zulks door Ons wenschelijk wordt geacht, kan aan Onze diplomatieke ambtenaren tijdelijk of persoonlijk een hoogere diplomatieke titel worden verleend dan die verbonden aan den hun toekomenden diplomatieken rang.

Zij behouden evenwel in dat geval de plaats in de ranglijst der diplomatieke ambtenaren, welke zij aan hun aanstelling ontleenen.

20. Zonder Onze uitdrukkelijke machtiging maken de diplomatieke ambtenaren geene stukken openbaar, die hun in hunne ambtelijke hoedanigheid toevertrouwd zijn, of tot hun archief behooren en nemen zij geenerlei deel aan bescherming of bestuur van instellingen of ondernemingen in het land waar zij gevestigd zijn.

21. De hoofden Onzer vaste zendingen buitenslands mogen met Onze vergunning een of meer Nederlanders als honoraire attachés bij hunne zending aanstellen.

Zoodanige honoraire attachés doen slechts dienst onder de verantwoordelijkheid van het hoofd der zending door wien zij zijn aangesteld en kunnen steeds door hem worden ontslagen; zij zijn geen Staatsambtenaren, worden van Staatswege niet bezoldigd en zijn onbevoegd tot het teekenen van ambtelijke stukken.

22. De landen waar vaste zendingen worden onderhouden, de standplaatsen waar die zullen zijn gevestigd en de diplomatieke rang der ambtenaren aan het hoofd daarvan geplaatst, worden door Ons naar behoefte aangewezen en geregeld.

Alvorens hunne betrekking te aanvaarden, worden de hoofden Onzer vaste zendingen buitenslands van de noodige instructiën ten aanzien van hunne dienstverrichting, voorzien.

23. Voor elken diplomatieken post wordt naar eisch van dienst door Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken geregeld welke ondergeschikte diplomatieke ambtenaren, candidaat-attachés, tolken, secretaris-tolken, kanseliers of zoodanig ander personeel als noodig kan worden geacht, daaraan kunnen worden toegevoegd.

24. De aan Onze vaste zendingen buitenslands toegevoegde ondergeschikte diplomatieke ambtenaren, candidaat-attachés, tolken, secretaris-tolken, kanseliers of ander personeel staan onder de bevelen van de hoofden daarvan. Hunne verdere verplichtingen worden zoo noodig bij afzonderlijke, door Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken vast te stellen instructie, geregeld.

25. Alles wat betrekking heeft tot buitengewone en tijdelijke diplomatieke zendingen door Ons af te vaardigen wanneer Wij zulks noodig of dienstig achten, zal door Ons voor elk voorkomend geval afzonderlijk worden geregeld.

26. De diplomatieke ambtenaar die benoemd wordt tot chef van het Kabinet van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken of tijdelijk door Ons aan het Ministerie van Buitenlandsche Zaken wordt werkzaam gesteld, behoudt zijne jaarwedde, zijn diplomatieken rang en aanspraak op bevordering.

27. De ondergeschikte diplomatieke amb-

tenaren die bij het inwerkingtreden van dit reglement een hoogere bezoldiging genieten dan hun volgens artikel 9 zoude toekomen, behouden hunne tegenwoordige jaarwedde totdat het aantal dienstjaren hun op verhooging van bezoldiging aanspraak geeft.

Slotbepaling.

Dit reglememt treedt in werking op een nader te bepalen dag; het kan worden aangehaald onder den titel van „Diplomatiek Reglement" met vermelding van jaargang en nummer van het *Staatsblad* waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Buitenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk zal worden geplaatst in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 5den September 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(*get.*) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

(*Uitgeg.* 18 *Sept.* 1912.)

—

6 *September* 1912. KONINKLIJK BESLUIT betreffende vrijstelling, verleend aan een onderwijzer van het verbod van art. 38, eerste lid der Wet tot regeling van het lager onderwijs, voor zooveel betreft de betrekking van agent eener levensverzekering-maatschappij.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door J. H. BUTER, onderwijzer aan de openbare lagere school *E.* te *Lonneker*, tegen het besluit van Ged. Staten van *Overijssel* van 10 April 1912 2e afd., No. 2013/1622, waarbij afwijzend is beschikt op zijn verzoek om te mogen optreden als agent van de Levensverzekering Maatschappij *R. V. S.* te *Rotterdam*;

Den Raad van State, afd. voor de geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 7 Aug. 1912, n°. 252,

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 3 Sept. 1912, n°. 6162, afd. Lager Onderwijs;

Overwegende, dat nadat H. J. BUTER, onderwijzer aan de openbare lagere school *E* te *Lonneker*, aan Ged. Staten van *Overijssel* verzocht had, te worden vrijgesteld van de verbodsbepaling van artikel 38, al. 1., der wet tot regeling van het L. O., ter zake van het optreden als agent van de Levensverzekering Maatschappij *R. V. S.* te *Rotterdam*, Ged. Staten op 10 April 1912 aan adressant hebben te kennen gegeven dat zij geene vrijheid vinden de gevraagde vrijstelling te verleenen;

dat van het besluit van Ged. Staten J. H. BUTER bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat hij het agentschap slechts zal waarnemen in zijn avonduren;

dat hij gehuwd is, een inkomen heeft van *f* 875.— tegemoetkoming in woninghuur inbegrepen, en dus een bijverdienste wel zou kunnen gebruiken;

Overwegende, dat de omstandigheden, zooals deze blijkens de verkregen inlichtingen, zich hier voordoen, geen voldoende aanleiding geven tot weigering van de gevraagde vrijstelling, die daarenboven voor intrekking vatbaar is, zoo mocht blijken, dat de belangen van het onderwijs dit vorderen;

Gezien de wet tot regeling van het Lager Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Met vernietiging van het bestreden besluit, aan J. H. BUTER, onderwijzer aan de openbare lagere school *E.* te *Lonneker*, vrijstelling te verleenen van het verbod van art. 38, eerste lid, der Wet tot regeling van het Lager Onderwijs, voorzooveel betreft zijn optreden als agent van de Levensverzekering-Maatschappij *R. V. S.* te *Rotterdam*.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast, enz. (W. v. d. B. A.)

—

9 *September* 1912. BESLISSING van den Octrooiraad.

De Octrooiwet verbiedt niet het beroep op meer dan een prioriteitsrecht, ook al erkent zij de bevoegdheid des aanvragers tot dat beroep niet uitdrukkelijk; een dergelijk beroep is ook niet in strijd met den geest der wet.

Een beroep op meerdere prioriteitsrechten bewijst niet dat de aanvrage op meer dan één uitvinding betrekking heeft.

De Octrooiraad;

Gezien een met redenen omkleed bezwaarschrift, ingekomen den 19 Aug. 1912, onderteekend door Mr. H. Blaupot ten Cate en J. K. Pathuis als gemachtigden van de Farbwerke vorm. Meister Lucius en Brüning te Hoechst a/Main (Duitschland), en houdende beroep tegen de beslissing van den alstoen fungeerenden Voorzitter van den Octrooiraad dd. 9 Aug. 1912, welke laatste strekt tot niet-openbaarmaking van de octrooiaanvrage n°. 776 Ned.;

Gehoord den aanvrager, in den persoon van zijnen, boven in de eerste plaats genoemden

gemachtigde, te dien einde behoorlijk opgeroepen;

Overwegende dat de bestreden beslissing van den Voorzitter steunt op de volgende overwegingen:

„dat in de aanvrage voor de verschillende conclusies een beroep is gedaan op meer dan één prioriteitsrecht, welk beroep niet steunt op eenig wettelijk voorschrift, in strijd is met de ratio legis, terwijl tevens dit beroep bewijst dat de aanvrage op meer dan één uitvinding betrekking heeft, hetgeen in strijd is met art. 20 lid 3 der Octrooiwet";

dienaangaande:

dat de wet, al erkent zij niet uitdrukkelijk de bevoegdheid des aanvragers om op meer dan één prioriteitsrecht een beroep te doen, zoodanig beroep niet verbiedt en dat mitsdien de aanvrager, door het beroep te doen niet heeft gehandeld in strijd met de wet;

dat den Octrooiraad niet is gebleken dat door zoodanig beroep de toepassing der bepalingen van de wet belemmerd of belet zou worden;

dat mitsdien aan het ontbreken van een wettelijk voorschrift waarin het recht op meerbedoeld beroep uitdrukkelijk wordt erkend, door den Voorzitter ten onrechte het gevolg is verbonden als is geschied in zijne beschikking waarvan beroep;

dat den Octrooiraad evenmin is gebleken dat een beroep op meerdere prioriteitsrechten zou zijn in strijd met den geest der wet en mitsdien ook des Voorzitters beroep op de ratio legis niet voldoende kan worden geacht ter ondersteuning van zijne beschikking tot niet-openbaarmaking der octrooiaanvrage n°. 776 Ned.;

dat des Voorzitters derde en laatste argument: „dat een beroep op meerdere prioriteitsrechten zou *bewijzen* dat de aanvrage op meer dan één uitvinding betrekking heeft" niet als juist is te erkennen, omdat verschillende octrooi-aanvragen, elders gedaan, hetzij voor één hoofdoctrooi en een of meer aanvullingsoctrooien, hetzij voor meerdere hoofdoctrooien, zeer wel betrekking *kunnen* hebben op één uitvinding en de vraag of inderdaad eene uitvinding voorligt, eene vraag is van materieelen aard en afhankelijk van de onderwerpen van de aanvragen en van de verhouding waarin die onderwerpen tot elkander staan;

dat mitsdien het beroep gegrond moet worden verklaard;

O. voorts:

dat des aanvragers bezwaarschrift concludeert hetzij de aanvrage openbaar te maken hetzij den vooronderzoeker te gelasten zijn gestaakt vooronderzoek voort te zetten;

dat voor eene beslissing in laatstbedoelden zin geen termen zijn, aangezien de beslissing waarvan beroep, geen aanleiding geeft tot de conclusie dat het vooronderzoek niet volledig zoude zijn geweest;

dat, ook al ware dit anders, ingevolge het bepaalde in de tweede zinsnede van art. 24 7e lid der Octrooiwet, in verband met de 3e zinsnede van dat wetsvoorschrift, de beslissing van de Algemeene Vergadering van den Octrooiraad over een beroep tegen een besluit tot niet-openbaarmaking van eene aanvrage om octrooi niet anders kan inhouden dan hetzij verwerping van dat beroep, hetzij een bevel tot openbaarmaking der betrekkelijke aanvrage;

Besluit:

te gelasten de openbaarmaking der octrooiaanvrage, onder n°. 776 Ned. ingeschreven in het Register, bedoeld in art. 18 1e lid sub *a* van het Octrooireglement Stbl. 1912 n°. 111.

(W. v. 'T R.)

—

11 *September* 1912. BESLUIT, tot vaststelling van een reglement van bestuur voor het Hoogheemraadschap van *Zeeburg* en *Diemerdijk*. S. 290.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 2 April 1912, n°. 237, Afdeeling Waterstaat;

Den Raad van State gehoord (advies van 4 Juni 1912, n°. 27);

Gelet op het rapport van Onzen Minister van Waterstaat van 5 September 1912, n°. 252, Afdeeling Waterstaat;

Gezien het reglement van bestuur voor het Hoogheemraadschap van Zeeburg en Diemerdijk, vastgesteld door de Staten van Utrecht in hunne vergadering van 11 Juli 1911;

Gezien zoodanig reglement voor genoemd Hoogheemraadschap, vastgesteld door de Staten van Noordholland in hunne vergadering van 19 Juli 1911;

Overwegende, dat tusschen de bepalingen van het reglement, zooals die door evenvermelde Statencolleges zijn vastgesteld, het volgende punt van verschil bestaat;

Artikel 118 van het reglement der Staten van Utrecht bepaalt:

„De waterschapsbesturen zorgen, dat het bedrag van hunnen aanslag, binnen den bepaalden termijn, in handen van den Penningmeester van het Hoogheemraadschap worde voldaan.

„Bij de storting wordt vijf ten honderd van

het gestorte bedrag gekort, ten behoeve van den Penningmeester van het waterschapsbestuur."

Aan deze bepalingen worden in het Noordhollandsch reglement nog een tweetal andere toegevoegd, luidende:

„Indien de omslagen rechtstreeks van de schuldplichtige ingelanden worden ingevorderd, krachtens het bepaalde bij art. 4, tweede lid, der wet van 9 Mei 1902 (*Staatsblad* n°. 54), geschiedt dit door den Penningmeester van het Hoogheemraadschap, op de wijze bij art. 6 en volgende dier wet bepaald.

De Penningmeester van het Hoogheemraadschap zal als dan te dien aanzien dezelfde bevoegdheid bezitten als de Penningmeester van het nalatige waterschap."

Overwegende, dat dit verschilpunt zijn oorsprong vindt in de verschillende beteekenis, welke door de beide Statencolleges wordt gehecht aan de woorden, voorkomende in het tweede lid van art. 4 der wet van 9 Mei 1902, *Staatsblad* n°. 54: „op de wijze bij het *reglement* bepaald";

dat de Staten van Noordholland onder „reglement" in de aangehaalde zinsnede verstaan dat van het waterschap, waaraan de omslagen verschuldigd zijn, d. i. van het hoofdwaterschap, terwijl de Staten van Utrecht van oordeel zijn, dat met „reglement" te genoemder plaatse is bedoeld dat van het ingelegen, d. i. van het onderwaterschap;

Overwegende, dat nu de Staten der beide provinciën omtrent het reglement alzoo niet tot overeenstemming hebben kunnen geraken, dit door Ons krachtens art. 4 jo. art. 63 der wet van 10 November 1900 (*Staatsblad* n°. 176) zal zijn vast te stellen;

Overwegende allereerst, wat betreft het punt dat de Statencolleges verdeeld houdt, dat al mogen de woorden der bovengenoemde zinsnede van art. 4 der wet van 9 Mei 1902 (*Staatsblad* n°. 54) zoowel de door de Staten van Utrecht als de door de Staten van Noordholland daaraan gegeven uitlegging toelaten, bij vergelijking van den volzin, waarin die zinsnede voorkomt, met het overig gedeelte van het tweede lid van genoemd wetsartikel blijkt, dat slechts de uitlegging van de Staten van Utrecht als aannemelijk is te beschouwen;

dat immers dit laatst bedoelde gedeelte van het wetsvoorschrift, handelende over de overgifte aan het bestuur van het hoofdwaterschap, van stukken, voor de invordering der omslagen vereischt, slechts gezonden zin kan hebben, indien met de Staten van Utrecht wordt aangenomen, dat de invordering van bedoelde omslagen zal geschieden op de wijze bij het reglement van het onderwaterschap bepaald, aangezien alleen dan zich het geval zal kunnen voordoen, dat het bestuur van het hoofdwaterschap de bovenaangeduide stukken, als daar zijn: kohieren, gaderboeken en verdere voor het aangegeven doel gevorderde bescheiden, welke alle in het bezit zijn van het bestuur van het onderwaterschap, van dit laatste zal hebben op te vragen;

dat toch voormelde stukken reeds in het bezit van het bestuur van het hoofdwaterschap zouden moeten zijn, of anders door dat bestuur zelfstandig zouden moeten worden opgemaakt in geval de invordering der omslagen zoude plaats hebben op de wijze als bij het reglement van het hoofdwaterschap aangegeven;

Overwegende, dat alsnu behoort te worden aangewezen, hoedanig het reglement van bestuur voor het Hoogheemraadschap van Zeeburg en Diemerdijk in verband met het vorenstaande zal luiden;

dat voor die aanwijzing het reglement, zooals het overigens gelijkluidend door de Statenvergaderingen der beide provinciën is vastgesteld, kan worden overgenomen, met uitzondering van art. 129, hetwelk luidt als volgt:

„Onverminderd de bepalingen van § 11 der wet van 10 November 1900 (*Staatsblad* n°. 176) zijn Dijkgraaf en Hoogheemraden verplicht jaarlijks vóór den 1sten April aan Gedeputeerde Staten van Noordholland ter goedkeuring in te zenden eene nauwkeurige opgave van hetgeen in dat jaar tot onderhoud, herstelling of verbetering dier werken zal worden verricht.

Gedeputeerde Staten worden geacht het ontwerp goed te keuren, wanneer zij binnen dertig dagen na de ontvangst geene beslissing hebben genomen of deze niet hebben verdaagd.

Hetzelfde geldt, wanneer na eene verdaging de beslissing niet binnen dertig dagen is gevolgd.

Weigeren Gedeputeerde Staten het ontwerp goed te keuren, dan staat van hunne beslissing gedurende veertien dagen, na de mededeeling dier beslissing, beroep open bij den Koning.

Het is verboden werken van onderhoud, herstelling of verbetering, in alinea 1 bedoeld, uit te voeren zonder of in strijd met de goedkeuring van Gedeputeerde Staten of, in geval van hooger beroep, in strijd met de door den Koning genomen beslissing."

dat op het in dat artikel bepaalde omtrent goedkeuring door Gedeputeerde Staten van het daar bedoelde ontwerp en van beroep op Ons tegen onthouding van goedkeuring, voor zoover het niet betreft nieuwe werken of veran-

legen ter weerszijden van de in dit artikel genoemde gedeelten dijk langs de voorhaven van het *Merwedekanaal* en van de sluizen van dit kanaal, voor zoover die gronden en wateren in beheer zijn bij het Rijk.

2. De schuldplichtige landen zijn omgrenst als volgt:

Ten noorden loopt de grens langs de scheiding tusschen de sectiën A en W der gemeente *Amsterdam* van het aansluitingspunt met de westelijke grens tot aan het *Merwedekanaal;* en, langs genoemde sectiescheiding dit kanaal overstekende, tot aan den buitenteen van den zeedijk, blijft zij dien buitenteen volgen tot aan den mond van de *Vecht;* ten oosten loopt zij van laatstgenoemd punt langs den westelijken oever van den *Vechtmond* tot aan de zeesluis te *Muiden*, volgt de dagzijde van den westelijken sluismuur en verder den westelijken oever van de *Vecht* tot aan het zuidelijke punt van perceel n°. 277 van sectie E. der gemeente *Weesperkarspel;* hier de *Vecht* overstekende, naar het punt waar de *Keverdijk* aan den *Oostelijken Vechtdijk* aansluit, volgt zij de zuidzijde van den *Keverdijk* tot aan de scheiding van de perceelen nos. 408 en 407 van sectie G der gemeente *Weesperkarspel;* voorts loopt zij tusschen de perceelen nos. 407, 105, 102, 421, 425, 303 *ged.*, 145, 146 en 147 dier sectie te eener, en de perceelen nos. 408, 373, 374, 103, 138, 268, 269, 270, 271, 163 en 384 dier sectie te andere zijde, tot aan den ringdijk van het *Naardermeer*, om langs den buitenteen van dezen, eerst oost- en dan zuidwaarts te vervolgen tot aan de grens tusschen de gemeenten *Weesperkarspel* en *Hilversum;* van daar volgt zij deze grens tot aan de gemeente *'s-Graveland*, om eerst langs de noordelijke en vervolgens langs de westelijke grens van deze gemeente en langs de grens tusschen de gemeenten *Kortenhoef* en *Hilversum* voort te gaan tot aan de grens tusschen de provinciën *Noordholland* en *Utrecht*. Langs deze grens loopt zij zuidoost-, zuidwest- en zuidwaarts tot aan den noordelijken oever van het *Tienhovensche kanaal* en langs dien oever in zuidwestelijke richting tot aan de *Rietveldschebrug;* daarna zuidwestwaarts langs de grens tusschen de gemeenten *Breukelen St. Pieters*, *Breukelen-Nijenrode* en *Laag Nieuwkoop* eenerzijds en *Maarsseveen*, *Maarssen* en *Haarzuilens* anderzijds tot tegenover de *Thematerkade*, en in dezelfde richting voortgaande langs den noordwestelijken oever van den *Haarrijn* in de gemeente *Laag Nieuwkoop* tot aan den *Gieltjesdorperbuurtweg*, voorts noordwestwaarts op langs dezen weg, kruisende den spoorweg *Harmelen-Breukelen* en langs den *Buurtweg* van *Portengen-Zuideinde* tot aan de *Schutterskade* en langs deze kade in zuidwestelijke richting tot aan den *Heycop;* van daar loopt zij langs den noordoostelijken oever van den *Heycop* tot aan de *Joostendammersluis* en verder langs den noordoostelijken oever van de *Bijleveld* tot aan de *Ringvaart* van het waterschap *Groot-Mijdrecht;* deze vaart en den ringdijk van dit waterschap kruisende in het verlengde van evengenoemden oever tot aan het perceel gemeente *Wilnis* sectie D n°. 1491; van dit punt in eene rechte lijn noord-noordwestwaarts over de perceelen gemeente *Wilnis* sectie D nos. 1491, 1490 en 1681, den *Driehuizer dwarstocht*, de perceelen nos. 1499, 1498 en 1759, den *Mijdrechtschen dwarsweg* en over perceel 1766 tot aan den zuidoostelijken hoek van de hofstede, staande op laatstgenoemd perceel; daarna in noordelijke richting op 24.50 M. ten westen en evenwijdig aan de scheiding tusschen de perceelen gemeente *Wilnis* sectie D nos. 1766 en 1508 tot op een afstand van 125 M. uit het hart van den *Mijdrechtschen dwarsweg;* vervolgens noordoostwaarts in eene rechte lijn over de perceelen gemeente *Wilnis* sectie D nos. 1766, 1508, 1509 en 1510 tot op het punt 20 M. bewesten de scheiding tusschen de perceelen 1510 en 1511 en 250 M. benoorden het hart van den *Mijdrechtschen dwarsweg*. Van dit punt op 20 M. bewesten van en evenwijdig aan laatstgenoemde scheiding 110 M. noordwaarts op om dan weder noordoostwaarts in eene rechte lijn te loopen over de perceelen gemeente *Wilnis* sectie D nos. 1510, 1511 en 1512, den *Mijdrechtschen dwarstocht*, de perceelen gemeente *Waverveen* sectie D nos. 439, 440, 441 en 442, den *Hoflandschen dwarsweg*, de perceelen gemeente *Waterveen* sectie D nos. 430 en 431 en in dezelfde richting over den ringdijk en de ringvaart van het waterschap *Groot-Mijdrecht* tot aan de scheiding tusschen de perceelen gemeente *Vinkeveen* sectie F. nos. 734 en 810.

Vervolgens loopt de grens noordoostwaarts tusschen de perceelen *Vinkeveen* sectie F nos. 734, 656, 653, 381, 387, 389, 392, 394, 67 en 65 eenerzijds en 810, 809, 658, 657, 408, 404, 395 en 68 anderzijds, de *Middenwetering* kruisende, en daarna tusschen de perceelen gemeente *Abcoude* sectie C nos. 1141, 1140, 247, 1264, 1136, 1137, 1138 en 1406 eenerzijds en 1075, 926, 929, 930, 931, 267, 266 en 1408 anderzijds, en over de bedijking van het waterschap de *Vinkeveensche en Proostdijerpolders* tot aan de scheiding tusschen de perceelen gemeente *Abcoude* sectie C nos. 1405 en 1407, vervolgens langs deze scheiding en in dezelfde richting dwars over de kade, n°. 242, ot aan de *Winkel*.

Voorts door het midden van de *Winkel* tot waar deze watergang aansluit aan den *Winkeldijk*, daarna in noordwestelijke richting dezen weg kruisende, en evenwijdig aan de scheiding tusschen de perceelen gemeente *Abcoude* sectie B nos. 1165 en 1133 tot aan de scheiding tusschen de perceelen nos. 1160 en 1152. Van hier volgt de grens de scheiding tusschen de perceelen gemeente *Abcoude* sectie B nos. 1160, 645, 646, 647, 680, 687, 688, 830, 581, 579, 533, 531, 528, 506, 251, 282, 283, 298, 299 en 300 eenerzijds en nos. 1152, 644, 648, 649, 650, 686, 687 *bis*, 689 *bis*, 580, 530, 341, 322, 321, 312, 311, 305, 304 en 301 anderzijds tot aan den weg van *Abcoude* naar den *Voetangel*, dwars over dezen weg en verder door het *Abcoudermeer* en langs de noordwestelijke grens der gemeente *Abcoude Proostdij*, tot waar deze grens die van *Weesperkarspel* bereikt; van daar westwaart langs de grens dier gemeente tot aan den straatweg van *Utrecht* naar *Amsterdam* en langs dezen noordwaarts tot aan den *Westbijlmerpolder*, verder westwaarts langs het *Zwet* tot de grens tusschen de gemeenten *Weesperkarspel* en *Ouder-Amstel*, om van daar noordwaarts de westelijke grenzen der gemeenten *Weesperkarspel* en *Diemen* te volgen tot aan het punt waar die grens van *Diemen* samenkomt met de grensscheiding tusschen *Amsterdam* en *Watergraafsmeer;* van hier die grensscheiding volgende tot aan de grens tusschen de perceelen gemeente *Amsterdam* sectie W nos. 515 en 773 en dan langs deze grens tot aan het *Nieuwediep*, vervolgens noordwestwaarts langs de noordelijke grens der perceelen gemeente *Amsterdam* sectie W nos. 512, 510 en 509, verder door het midden van de *Polderwetering* tot de *grens* tusschen de perceelen van dezelfde gemeente, kadastraal bekend in sectie W n°. 1323 en sectie S n°. 5023, voorts langs die grens en langs de grens tusschen de sectiën A en W der gemeente *Amsterdam* tot aan den buitenteen van den zeedijk.

De grenslijn van het gebied wordt nauwkeurig aangeduid op eene kaart, welke door en op kosten van het Hoogheemraadschap onder toezicht van Gedeputeerde Staten van *Noordholland* en van *Utrecht* in drievoud wordt opgemaakt en door dezen voor echt geteekend. Een exemplaar wordt in het archief van elke provincie nedergelegd en het derde aan het Bestuur van het Hoogheemraadschap teruggezonden om in het archief te worden bewaard.

3. Het Bestuur verdeelt de schuldplichtige landen in negen districten en wijst voor ieder district eene hoofdplaats aan.

HOOFDSTUK II.

SAMENSTELLING VAN HET BESTUUR, VEREISCHTEN VOOR HET LIDMAATSCHAP EN VOOR DE BETREKKINGEN VAN SECRETARIS EN PENNINGMEESTER; BEZOLDIGING.

4. De zetel van het Bestuur is in de gemeente *Diemen* aan het Gemeenelandshuis.

5. Het Bestuur bestaat uit een Dijkgraaf en vier Hoogheemraden, uitmakende het College van Dagelijksch Bestuur, en negen Waarslieden, van wie in elk district één wordt gekozen.

6. Het Bestuur wordt bijgestaan door een Secretaris en een Penningmeester.

Beide betrekkingen kunnen aan denzelfden persoon worden opgedragen.

7. De leden van het bestuur, de Secretaris en de Penningmeester moeten zijn mannelijke Nederlanders, niet bij rechterlijke uitspraak de beschikking of het beheer over hunne goederen hebben verloren, noch van het recht tot het bekleeden van ambten of van bepaalde ambten zijn ontzet.

De Dijkgraaf en de Hoogheemraden moeten den ouderdom van 25 jaar, de Waarslieden, de Secretaris en de Penningmeester dien van 28 jaar hebben vervuld.

Bloedverwantschap of zwagerschap tot in den tweeden graad mag niet bestaan tusschen den Dijkgraaf en een der Hoogheemraden, den Secretaris of den Penningmeester, tusschen Hoogheemraden onderling, tusschen Waarslieden onderling of tusschen een der Hoogheemraden en den Secretaris of den Penningmeester.

8. Zwagerschap, na de benoeming ontstaande, is geene reden tot aftreding.

Hij, door wiens huwelijk de zwagerschap is ontstaan, is bij aftreding niet herkiesbaar, indien degeen, tot wien hij in zwagerschap staat, in zijne betrekking blijft of bij aftreding wordt herkozen.

De zwagerschap houdt op door de ontbinding van het huwelijk van de vrouw, die haar veroorzaakte.

9. De leden van het bestuur moeten eigenaars, erfpachters of vruchtgebruikers zijn, en tijdens het openvallen der plaats, ter vervulling waarvan zij benoemd worden, geweest zijn, van 18 hectaren, die in den omslag dragen.

In erfpacht of vruchtgebruik uitgegeven grond komt ten behoeve van den eigenaar niet in aanmerking.

Als grondbezit worden toegekend:

aan den man, de eigendommen zijner vrouw, tenzij deze het beheer daarover zich

voorbehouden of ingevolge rechterlijke beslissing verkregen hebbe;

aan dengene der ouders, die de ouderlijke macht uitoefent, die zijner onder die ouderlijke macht staande kinderen;

aan den voogd, die zijner pupillen;

aan den curator, die der onder zijne curateele gestelden;

aan ieder mede-eigenaar, erfpachter, of vruchtgebruiker een gelijk deel der in gemeenschappelijken eigendom bezeten gronden, tenzij de openbare registers elks aandeel bepaaldelijk aanwijzen.

De eigendommen van naamlooze vennootschappen, stichtingen of zedelijke lichamen worden als grondbezit toegekend aan hunne Besturen ten behoeve van een hunner leden, daartoe door die Besturen aan te wijzen.

De ongehuwde vrouw en de gehuwde, die zich het beheer harer goederen heeft voorbehouden, of ingevolge rechterlijke beslissing het beheer daarover verkregen heeft, die de ouderlijke macht uitoefent, voogdes of curatrice is, hebben de bevoegdheid een vertegenwoordiger aan te wijzen, aan wien hare of de haar ingevolge het derde lid toegekende eigendommen als grondbezit worden toegekend.

In dit artikel wordt onder eigendom ook begrepen erfpacht en vruchtgebruik.

10. De Dijkgraaf en de Hoogheemraden worden benoemd door den Koning.

De Algemeene Vergadering maakt daarvoor eene aanbeveling op van drie personen.

In elk district wordt de Waarsman gekozen door stemgerechtigde ingelanden.

11. De Dijkgraaf en de Hoogheemraden worden benoemd voor acht jaar; de Waarslieden, de Secretaris en de Penningmeester voor zes jaar.

Telken jare heeft er eene aftreding plaats, en wel beurtelings, òf van twee Waarslieden, òf van één Waarsman en één Hoogheemraad, volgens een daarvan te maken rooster.

De gewone tijd van aftreding is de derde Dinsdag in September. Het lot bepaalt den tijd, waarop elk lid van het Bestuur naar den rooster aftreedt.

De aftredenden zijn herkiesbaar, behoudens het bepaalde bij art. 8, 2e lid.

12. Wanneer eene plaats in het College van Dijkgraaf en Hoogheemraden tusschentijds openvalt, wordt binnen twee maanden, tot vervulling der opengevallen plaats, eene aanbeveling opgemaakt.

13. Wanneer de plaats van een der Waarslieden tusschentijds openvalt, kunnen Dijkgraaf en Hoogheemraden de vervulling tot de eerstvolgende gewone verkiezing uitstellen.

14. Die gekozen wordt ter vervulling eener vacature, buiten den bij rooster bepaalden tijd ontstaan, treedt af op het tijdstip, waarop degeen, dien hij vervangt, moest aftreden.

15. Dijkgraaf en Hoogheemraden kunnen te allen tijde eene aanvraag om ontslag aan den Koning indienen.

De Waarslieden kunnen te allen tijde hun ontslag bij het Bestuur inzenden.

De Dijkgraaf en de Hoogheemraden blijven in dat geval in betrekking totdat hun ontslag is verleend; de Waarslieden totdat aan hunne opvolgers zitting is verleend.

16. Indien een lid van het College van Dijkgraaf en Hoogheemraden een der gevorderde vereischten verliest en niet binnen veertien dagen aan het Bestuur heeft medegedeeld, dat hij aan den Koning ontslag heeft aangevraagd, is het College van Dijkgraaf en Hoogheemraden verplicht hem terstond tot ontslag voor te dragen. De voordracht tot ontslag wordt ingezonden aan Gedeputeerde Staten van *Noordholland* en van *Utrecht*, die haar met hunne beschouwingen doorzenden aan den Minister van Waterstaat.

Indien een Waarsman in dat geval verkeert en deze niet binnen denzelfden termijn zijn ontslag heeft ingezonden, geeft het College van Dijkgraaf en Hoogheemraden daarvan mede terstond kennis aan Gedeputeerde Staten van *Noordholland* en van *Utrecht*.

Indien de Secretaris of de Penningmeester in dat geval verkeert en niet binnen den bovengenoemden termijn zijn ontslag heeft ingezonden, is het College van Dijkgraaf en Hoogheemraden verplicht hem tot ontslag aan de Algemeene Vergadering voor te dragen.

17. De Dijkgraaf geniet eene jaarlijksche bezoldiging van . . . . . *f* 400

Ieder Hoogheemraad 200

Ieder Waarsman geniet, voor elke door hem bijgewoond wordende vergadering, een presentiegeld van 10

De Secretaris geniet eene jaarlijksche bezoldiging van 500

De Penningmeester 400

Het maximum der huishoudelijke kosten, die in rekening worden geleden, wordt bepaald op 1200

Het maximum de bureau- en schrijfbehoeften:

voor den Secretaris op . . . . . *f* 50

voor den Penningmeester op 100

Behalve hunne bezoldiging genieten de Dijkgraaf, de Hoogheemraden, de Secretaris en de Penningmeester geene emolumenten uit de kas van het Hoogheemraadschap.

HOOFDSTUK III.

VAN HET STEMRECHT EN DE LIJSTEN DER STEMGERECHTIGDEN.

18. Stemgerechtigd zijn in elk district zij, die op den legger van het district bekend staan als eigenaars, erfpachters of vruchtgebruikers van ten minste één hectare, in den omslag aangeslagen; zullende hij, die meer dan 10, doch niet meer dan 25 hectaren in het district bezit, *twee* stemmen; die meer dan 25, doch niet meer dan 50 hectaren bezit, *drie* stemmen; die meer dan 50, doch niet meer dan 75 hectaren bezit, *vier* stemmen; die meer dan 75, doch niet meer dan 100 hectaren bezit, *vijf* stemmen; en die meer dan 100 hectaren bezit, *zes* stemmen hebben.

In erfpacht of vruchtgebruik uitgegeven grond komt voor den eigenaar niet in aanmerking.

19. Zij, die het vereischte aantal hectaren om stemgerechtigd te zijn, niet in het zelfde district, maar in meerdere districten verspreid, bezitten, zijn stemgerechtigd in dat district, waarin zij de grootste uitgestrektheid bezitten.

20. Het stemrecht van den minderjarige, die onder de ouderlijke macht staat, wordt uitgeoefend door hem, die deze macht uitoefent; dat van hem, die onder voogdij staat, door zijn voogd; dat van den onder curateele gestelde, door zijn curator; dat der gehuwde vrouw, door haren man, tenzij zij het beheer harer eigene goederen zich voorbehouden of ingevolge rechterlijke beslissing verkregen hebbe.

Gezamenlijke mede-eigenaars, mede-erfpachters en mede-vruchtgebruikers, naamlooze vennootschappen, stichtingen en zedelijke lichamen stemmen door een schriftelijk gevolmachtigde.

Ieder stemgerechtigde kan door een schriftelijk gevolmachtigde stemmen.

De handteekeningen op onderhandsche volmachten moeten zijn gelegaliseerd.

Niemand mag voor meer dan één stemgerechtigde als gemachtigde optreden.

21. Door Dijkgraaf en Hoogheemraden worden opgemaakt en jaarlijks herzien de lijsten der stemgerechtigden, voor ieder district afzonderlijk.

Die lijsten vermelden, behalve de namen en voornamen der daarop gebrachte personen, ook het aantal hectaren, waarvoor elk hunner in den omslag draagt, en het getal stemmen, dat door elk hunner kan worden uitgebracht.

22. Vier maanden vóór den gewonen tijd van aftreding der leden van het Bestuur worden de lijsten door Dijkgraaf en Hoogheemraden vastgesteld en voor den tijd van veertien dagen voor de ingelanden in de hoofdplaats van ieder district ter inzage gelegd, waarvan dezen vooraf door aanplakking worden verwittigd.

23. Elk ingeland is bevoegd tegen deze lijsten bezwaren in te brengen, indien:

1°. zijn naam, zijn grondbezit of het aantal der hem toekomende stemmen niet of niet behoorlijk daarop voorkomt;

2°. de naam van iemand daarop gebracht is, die het vereischte voor stemgerechtigdheid mist;

3°. aan iemand meer stemmen zijn toegekend dan hem toekomen.

24. De bezwaren worden binnen eene maand na den dag der in art. 22 bedoelde ter visie legging, bij verzoekschrift, zooveel noodig door bewijsstukken gestaafd, aan Dijkgraaf en Hoogheemraden ingediend.

In de gevallen, onder nos. 2 en 3 van art. 23 bedoeld, geven dezen aan den persoon, van wiens naam de weglating van eene der lijsten wordt gevraagd, of tegen wiens aantal stemmen bezwaar is ingebracht, binnen tweemaal vier en twintig uren schriftelijk daarvan kennis. Deze kan, binnen acht dagen na de dagteekening der in de voorgaande zinsnede bedoelde kennisgeving, van het verzoekschrift en van de bijgevoegde stukken inzage nemen en zijne wederlegging schriftelijk inleveren.

25. Dijkgraaf en Hoogheemraden beslissen over de bezwaren, binnen den tijd van drie weken, nadat zij zijn ingediend, verbeteren de lijsten, zooals zij vinden te behooren, en geven te gelijker tijd van hunne beschikking kennis aan den reclamant, en, in de gevallen onder nos. 2 en 3 van art. 23 bedoeld, ook aan den persoon, wiens naam ten gevolge van het ingebrachte bezwaar, van eene der lijsten is weggelaten, of wiens aantal stemmen verminderd is.

26. De belanghebbenden, in de gedane uitspraak niet berustende, kunnen, binnen acht dagen na de dagteekening der toezending van de beschikking, bij Gedeputeerde Staten van *Noordholland* en van *Utrecht* in hooger beroep komen, bij een met redenen omkleed verzoekschrift, vergezeld van de noodige bewijsstukken en van een afschrift der beschikking.

Gedeputeerde Staten doen uitspraak, zoo spoedig mogelijk na de ontvangst van het verzoekschrift, en zenden een afschrift hunner beschikking aan de belanghebbenden en aan Dijkgraaf en Hoogheemraden.

De belanghebbenden of Dijkgraaf en Hoogheemraden, in die beslissing niet berustende, kunnen daarvan in hooger beroep komen bin-

nen den termijn en op de wijze, bij de artt. 21 en 26 der wet van 10 November 1900 (*Staatsblad* n°. 176) bepaald.

Bezwaren, ingebracht tegen de in art. 21 bedoelde lijsten, stuiten in geen geval het werk der verkiezing.

27. Dijkgraaf en Hoogheemraden zorgen, dat in de lijsten worden gebracht de wijzigingen, door Gedeputeerde Staten der beide provinciën of van wege den Koning voorgeschreven. Zij sluiten de lijsten tien weken na den dag der in art. 22 bedoelde ter visie legging, en doen ze opnieuw ter inzage leggen, op de wijze als bij dat artikel is voorgeschreven.

28. De gesloten lijsten blijven voortdurend van kracht, behoudens de wijzigingen, daarin te brengen volgens het bepaalde bij art. 27, of bij de jaarlijksche herziening, bij art. 21 bedoeld.

Bij overgang van eigendom of erfpachtsrecht, heeft de nieuwe verkrijger evenwel, tot acht dagen vóór den dag eener verkiezing, het recht om, met overlegging van zijne bewijzen, te vorderen, dat zijn naam alsnog op de bebetrokken lijst worde gebracht, of het aantal der hem toekomende stemmen worde gewijzigd.

De naam van dengene, die, ten gevolge van zoodanigen overgang van eigendom of erfpachtsrecht, mocht opgehouden hebben stemgerechtigd te zijn, zal dan ook tevens op de lijst worden doorgehaald.

Het bepaalde in de beide vorige alinea's vindt overeenkomstige toepassing als vruchtgebruik eindigt, alsmede bij opvolging in het genot van vruchtgebruik.

29. Bij de herziening worden van de lijsten geschrapt de namen van allen, die daarop verkeerdelijk zijn gebracht, die het vereischte voor stemgerechtigdheid verloren hebben en die overleden zijn. Tevens worden in ieders stemmental de veranderingen gebracht, die noodig worden bevonden.

De namen van hen, die bij de herziening van de lijsten worden geschrapt, of wier stemmental wordt verminderd, worden tegelijk met de herziene lijst en op dezelfde wijze bekend gemaakt.

HOOFDSTUK IV.

VAN HET STEMMEN.

30. De stemming geschiedt in de hoofdplaats van het district. Dijkgraaf en Hoogheemraden bepalen den tijd, waarop tot stemming zal worden overgegaan.

De tijd en de plaats, wanneer en waar de stemming zal geschieden, worden, ten minste acht dagen te voren, met opgave van den naam van hem, wiens plaats moet vervuld worden, en van de oorzaak, waardoor zijne plaats is opengevallen, bekend gemaakt door aanplakking en door aankondiging in een der dagbladen van elke der beide provinciën.

31. Nimmer mag de stemming in meer dan één district op denzelfden dag geschieden.

32. Ten minste acht dagen vóór den dag der stemming wordt aan elken stemgerechtigde, wiens naam op de lijst van stemgerechtigden van het district voorkomt, een gesloten, door den Dijkgraaf geteekende oproepingsbrief toegezonden, vermeldende de vacature, waarin moet worden voorzien, alsmede den dag, den tijd en de plaats, voor de stemming vastgesteld.

33. De oproepingsbrief wordt door de zorg van Dijkgraaf en Hoogheemraden toegezonden; wanneer de stemgerechtigde woont binnen het district, waar de verkiezing zal plaats vinden, aan zijne woonplaats; en wanneer hij buiten dat district woont, aan den binnen het district metterwoon gevestigden persoon, die te dien einde door den stemgerechtigde aan hem schriftelijk opgegeven zal zijn.

34. Dijkgraaf en Hoogheemraden benoemen uit de Waarslieden twee stemopnemers, die, met den Dijkgraaf of een der Hoogheemraden als Voorzitter, het bureau van stemopneming uitmaken.

Bij plotselinge verhindering van een stemopnemer, of in andere gevallen van hooge noodzakelijkheid, neemt de Secretaris of de Penningmeester of een aanwezig stemgerechtigde, op uitnoodiging van den Voorzitter van het stembureau, als stemopnemer daarin zitting.

De Voorzitter is belast met de handhaving der orde bij de verkiezing, waarbij alle stemgerechtigden van het district kunnen tegenwoordig zijn.

35. De districten kunnen in afdeelingen, ter inlevering der stembriefjes, worden verdeeld.

Het besluit tot zoodanige verdeeling bevat de voorschriften omtrent de stemopneming, die daaruit voortvloeien.

36. Op de plaats en den tijd, voor de stemming bepaald, wordt aan elken stemgerechtigde of zijnen vertegenwoordiger zijn stembriefje, voorzien van het zegel des Hoogheemraadschaps, uitgereikt.

Aan den stemgerechtigde of zijnen vertegenwoordiger, die meer dan één stem kan uitbrengen, worden zooveel stembriefjes uitgereikt, als hij, blijkens de lijsten in art. 21 genoemd, gerechtigd is stemmen uit te brengen.

37. Tot inlevering der stembriefjes wordt

gelegenheid gegeven gedurende drie uur na het tijdstip, door Dijkgraaf en Hoogheemraden voor den aanvang bepaald.

38. Nevens of op de tafel staat de stembus, gesloten met twee verschillende sleutels, waarvan de een onder den Voorzitter, de andere onder den oudsten stemopnemer berust.

39. Door ieder, die aan de stemming deelneemt, worden zooveel stembriefjes in de stembus gestoken, als hij stemmen mag uitbrengen.

De stembriefjes moeten ongeteekend en toegevouwen zijn.

De twee stemopnemers teekenen de namen op van een ieder, die aan de stemming deel neemt, en het getal stembriefjes, dat door hem wordt ingeleverd.

Zij onderteekenen met den Voorzitter de alzoo door hen gehoudene lijsten.

De volmachten, welke bij de stemming worden overgelegd, worden aan het stembureau gelaten, om door Dijkgraaf en Hoogheemraden te worden bewaard.

Wanneer de volmacht niet voor eene bepaalde verkiezing gegeven is, wordt de gemachtigde, zoolang de intrekking der volmacht niet schriftelijk aan Dijkgraaf en Hoogheemraden is kenbaar gemaakt, bij alle stemmingen voor zijnen lastgever toegelaten.

40. De opening der stembriefjes geschiedt onmiddellijk na het verstrijken van den tijd, voor de inlevering bestemd, tenzij het district in afdeelingen, ter inlevering der stembriefjes, is verdeeld.

41. Vóór het openen worden de stembriefjes geteld en vergeleken met het aantal stemmen, blijkens de daarvan opgemaakte lijsten uitgebracht.

Bij het openen wordt de naam, op elk stembriefje voorkomende, door den Voorzitter overluid voorgelezen, door den oudsten stemopnemer nagezien en door beide stemopnemers opgeteekend.

42. Van onwaarde zijn de stembriefjes, die het zegel van het Hoogheemraadschap missen, onderteekend zijn, geen persoon duidelijk aanwijzen of niet zijn ingevuld.

Het bureau van stemopneming beslist over de waarde van het stembriefje, welks geldigheid betwijfeld wordt, terstond nadat het is geopend.

De Voorzitter maakt de redenen van twijfel en de beslissing onmiddellijk bekend.

De in een briefje ingevulde naam van den Dijkgraaf, van een Hoogheemraad of van een Waarsman, wiens beurt van aftreding, op het tijdstip, waarop de verkiezing geschiedt, nog niet gekomen is, wordt voor niet geschreven gehouden.

43. Indien op een stembriefje de naam voorkomt van iemand, die, uithoofde van verkregen ontslag, niet verkiesbaar is, wordt die naam voor niet geschreven gehouden.

44. De stembriefjes, die meer dan één naam inhouden, gelden.

De na den eersten naam in het stembriefje vermelde namen komen niet in aanmerking en worden niet voorgelezen door den Voorzitter, die echter deze omstandigheid bekend maakt.

45. Terstond na den afloop der opening wordt door den Voorzitter bekend gemaakt: het getal der stembriefjes, die, na aftrek der van onwaarde verklaarde, overgebleven zijn; dat der stemmen, welke dientengevolge de volstrekte meerderheid uitmaken en dat der stemmen op elken persoon uitgebracht.

46. Nadat de uitslag der stemming aan de tegenwoordig zijnde stemgerechtigden is medegedeeld, wordt proces-verbaal opgemaakt, en dit door den Voorzitter en de stemopnemers onderteekend.

In dit proces-verbaal worden de bezwaren vermeld, welke door de tegenwoordig zijnde stemgerechtigden mochten zijn ingebracht.

De stembriefjes die gelden, en die, welke van onwaarde zijn verklaard, worden in twee afzonderlijke, behoorlijk verzegelde pakken gesloten.

47. Dijkgraaf en Hoogheemraden bewaren de processen-verbaal en doen afschrift daarvan, op de vergaderplaats des Bestuurs, voor een ieder ter inzage nederleggen.

Zij bewaren de stembriefjes gedurende een jaar en vernietigen ze vervolgens.

HOOFDSTUK V.

VAN DE BENOEMING EN HET ONDERZOEK DER GELOOFSBRIEVEN VAN DE BENOEMDEN EN VAN DE BEËEDIGING VAN DIJKGRAAF EN HOOGHEEMRADEN.

48. Bij eene eerste stemming wordt niemand benoemd, dan met volstrekte meerderheid van stemmen.

Bij herstemming wordt men benoemd met de meeste stemmen.

Indien bij herstemming de stemmen staken, is de oudste in jaren de benoemde, en beslist ingeval van gelijken ouderdom het lot.

49. Wanneer bij eene eerste stemming geene volstrekte meerderheid is verkregen, wordt onmiddellijk door het bureau eene lijst opgemaakt, bevattende de namen van de twee

personen, die bij de eerste stemming de meeste stemmen hebben erlangd, ten einde over dezen eene herstemming plaats hebbe.

Ingeval het grootste getal stemmen door meer dan twee, of ingeval het grootste door één en het naast bijkomend door meer dan één persoon verkregen is, worden deze personen allen op de lijst gebracht en in de herstemming begrepen.

50. De verkregen meerderheid van stemmen geldt niet, wanneer daarop van invloed heeft kunnen zijn een verschil, bestaande tusschen het getal der in de bus gevonden stembriefjes en dat der stemmen, volgens het proces-verbaal uitgebracht.

51. De herstemming geschiedt binnen drie weken na de dagteekening van het in art. 46 bedoelde proces-verbaal. De lijst, bedoeld in art. 49, wordt dadelijk aangeplakt en blijft tot de herstemming ter inzage liggen.

52. Het bureau van stemopneming zendt ten spoedigste aan den benoemde een door den Voorzitter en een der stemopnemers geteekend afschrift van het in art. 46 bedoelde proces-verbaal. Het zendt hem, is hij bij herstemming gekozen, afschrift, zoo van het proces-verbaal, dat na de eerste stemming, als van dat, hetwelk na de herstemming is opgemaakt.

Dit afschrift strekt den benoemde tot geloofsbrief.

53. De benoemde geeft, bij het bekomen van het afschrift, een bewijs van ontvang daarvoor af, en, binnen veertien dagen na de dagteekening van dat bewijs, schriftelijk kennis aan Dijkgraaf en Hoogheemraden of hij de benoeming aanneemt, met overlegging in geval van aanneming van zijn geloofsbrief en van de bewijzen, dat hij de gevorderde vereischten bezit.

Hij wordt, laat hij den genoemden tijd zonder kennisgeving voorbij gaan, geacht de benoeming niet aan te nemen.

54. Wanneer een benoemde zijne benoeming niet aanneemt, of den in het vorig artikel bepaalden tijd zonder kennisgeving heeft laten verstrijken, geschiedt binnen dertig dagen eene nieuwe keuze.

55. Ingeval in meer dan één district dezelfde persoon verkozen is, zal slechts de eerst plaats gehad hebbende keuze gelden, tenzij de gekozene binnen den in art. 53 bepaalden tijd aan Dijkgraaf en Hoogheemraden schriftelijk heeft kennis gegeven, dat hij uitsluitend een der volgende keuzen aanneemt.

56. De Algemeene Vergadering onderzoekt de geloofsbrieven der nieuw of opnieuw benoemden en de andere bij art. 53 bedoelde stukken.

Zij beslist de geschillen aangaande die geloofsbrieven of de verkiezing zelve gerezen.

De nieuw of opnieuw benoemden nemen aan het onderzoek hunner eigene geloofsbrieven geen deel, noch wonen de daarover te houden beraadslagingen bij.

57. De niet toegelatene wordt met de redenen van de beslissing bekend gemaakt.

Gedurende acht dagen, te rekenen van den dag der beslissing, staat het aan elk lid van de Algemeene Vergadering en, in geval van niet toelating, ook aan den niet toegelatene vrij, tegen de beslissing bij Gedeputeerde Staten der beide provinciën schriftelijk bezwaren in te dienen.

58. Gedeputeerde Staten kunnen binnen die acht dagen vorderen, dat hun de beslissingen omtrent het al of niet toelaten der nieuw of opnieuw benoemde leden worden medegedeeld, ten einde ambtshalve uitspraak te doen.

59. Gedeputeerde Staten doen zoo spoedig mogelijk uitspraak, die, met redenen omkleed, wordt medegedeeld aan de Algemeene Vergadering en aan dengene die bezwaren heeft ingediend.

Die in de uitspraak van Gedeputeerde Staten niet berust, kan daarvan in hooger beroep komen binnen den termijn en op de wijze, bij de artt. 21 en 26 der wet van 10 November 1900 (*Staatsblad* n°. 176) bepaald.

60. De nieuw of opnieuw benoemden aanvaarden hunne betrekking niet, alvorens de in art. 57 bepaalde tijd is verstreken, of, is de zaak bij Gedeputeerde Staten of bij den Koning aanhangig, door Gedeputeerde Staten of door den Koning hunne toelating bevolen zij.

61. Ter vervulling der plaatsen van hen, die niet zijn toegelaten, wordt, zoo in de beslissing niet wordt berust, geene nieuwe verkiezing bevolen, alvorens de zaak bij einduitspraak zij afgedaan.

62. Alvorens zitting te nemen, leggen Dijkgraaf en Hoogheemraden den volgenden eed (verklaring en belofte) af:

„dat hij, ter zake zijner benoeming, geene
„giften of beloften heeft gedaan of nader
„doen zal, en dat hij zijnen post eerlijk en
„getrouw zal waarnemen."

Deze eed (verklaring en belofte) wordt geacht te zijn afgelegd voor den geheelen tijd, gedurende welken de betrekking, ook na herbenoeming wordt vervuld.

De aflegging van den eed (verklaring en belofte) geschiedt door den Dijkgraaf in han-

den van den Commissaris des Koning in de provincie *Noordholland*.

De Hoogheemraden leggen dien af in handen van den Dijkgraaf, in eene vergadering van Dijkgraaf en Hoogheemraden.

HOOFDSTUK VI.

VAN DE ALGEMEENE VERGADERING DES BESTUURS.

63. De Dijkgraaf, of die hem vervangt, is Voorzitter van de Algemeene Vergadering des Bestuurs.

In die vergadering hebben de Dijkgraaf, de Hoogheemraden en de Waarslieden allen stem, met deze uitzonderingen, dat:

1°. over de rekening en verantwoording de Dijkgraaf en de Hoogheemraden niet mede stemmen;

2°. bij het opmaken eener aanbeveling ter benoeming van een Dijkgraaf of Hoogheemraad, de aftredende, ter vervulling van wiens plaats de aanbeveling wordt opgemaakt, niet mede stemt.

64. De Algemeene Vergadering wordt door den Voorzitter belegd, die daartoe de leden, behalve in spoed eischende gevallen, ten minste vijf dagen vóór den bestemden tijd, schriftelijk oproept.

De oproepingsbrieven vermelden zooveel mogelijk de onderwerpen waarvoor de vergadering wordt belegd. De Voorzitter is gehouden binnen acht dagen eene vergadering te beleggen, wanneer dit door ten minste vijf leden, schriftelijk en met opgaaf van redenen, wordt verlangd.

65. De Vergadering beslist over alle onderwerpen, behalve benoemingen of aanbevelingen voor eene benoeming, bij meerderheid van stemmen.

Indien de stemmen staken, wordt een voorstel geacht verworpen te zijn.

Waar het benoemingen of aanbevelingen voor eene benoeming geldt, wordt, met inachtneming van de navolgende bepalingen, beslist en met gesloten briefjes gestemd.

Er hebben zoovele stemmingen plaats als er personen te benoemen of aan te bevelen zijn.

Bij eene eerste stemming wordt niemand benoemd dan met volstrekte meerderheid van stemmen.

Bijaldien bij de eerste stemming geene volstrekte meerderheid is verkregen, heeft eene tweede vrije stemming plaats.

Is ook bij deze geene volstrekte meerderheid verkregen, dan wordt de stemming bepaald tot de twee personen, die bij de tweede stemming de meeste stemmen hebben verkregen.

Ingeval het grootste aantal stemmen door meer dan twee, of ingeval het grootste door één en het naastbijkomende door meer dan één persoon verkregen is, wordt herstemd over allen, die het grootste stemmental, of, in het tweede geval, die het grootste of het naastbijkomende stemmental op zich vereenigd hebben.

Bij de stemmingen, bedoeld in de twee voorgaande leden, wordt men benoemd met de meeste stemmen.

Bij gelijk aantal stemmen, is de oudste in jaren de benoemde.

Ingeval van gelijken ouderdom beslist het lot.

Eene stemming is ongeldig, wanneer daarop van invloed heeft kunnen zijn een verschil bestaande tusschen het getal der ingeleverde briefjes en dat der leden, welke gestemd hebben.

66. Geen besluit kan genomen worden en geene benoeming of aanbeveling voor eene benoeming geschieden, zoo niet meer dan de helft der stemhebbende leden tegenwoordig is.

67. Wanneer het bij het vorig artikel gevorderde getal leden niet is opgekomen, wordt er, ter behandeling van de zaken, waartoe de Vergadering is bijeengeroepen, eene nieuwe vergadering belegd en worden het mislukken der eerste en de te behandelen zaken in de oproepingsbrieven vermeld.

In deze tweede vergadering wordt door de tegenwoordig zijnde leden over de bedoelde onderwerpen beslist.

68. De onderwerpen, die tot de bevoegdheid van de Algemeene Vergadering behooren, zijn:

1°. Het bepalen der plaatsen, waar alle bekendmakingen en af te kondigen stukken zullen worden aangeplakt en afgekondigd, of ter inzage gelegd.

2°. De aanwijzing van de districten en van hunne hoofdplaatsen.

3°. De verdeeling der districten in afdeelingen, ter inlevering der stembriefjes.

4°. Het onderzoek van de geloofsbrieven der leden en van de andere in art. 53 bedoelde stukken en de beslissing der geschillen, aangaande die geloofsbrieven of de verkiezing zelve gerezen.

5°. De benoeming en het ontslag van den Secretaris en van den Penningmeester.

De benoeming geschiedt uit eene voordracht van drie personen, door Dijkgraaf en Hoogheemraden opgemaakt.

6°. De vaststelling der instructiën van den Secretaris en van den Penningmeester.

7°. De bepaling van het bedrag der door den Penningmeester te stellen zekerheid.

8°. De beslissing welke beambten noodig zijn en de regeling hunner bezoldiging.

9°. Het toestaan van verandering in de schuldplichtigheid, zooals die bij den legger is vastgesteld, wanneer daartoe termen bestaan.

10°. De beslissing omtrent de staten van oninvorderbare posten, bij art. 119 bedoeld.

11°. De beslissing omtrent de raming der uit te voeren werken.

12°. De vaststelling van de jaarlijksche begrooting en het bedrag van den omslag.

13°. De beslissing op het verzet tegen dwangbevelen, overeenkomstig art. 18 der wet van 9 Mei 1902 (Staatsblad n°. 54) gedaan.

14°. De beslissing omtrent de jaarlijksche rekening en verantwoording.

15°. Het vaststellen, voor zoover zij dit noodig acht, van algemeene voorwaarden, welke, bij verhuring van eigendommen van het Hoogheemraadschap en bij aanbestedingen, door Dijkgraaf en Hoogheemraden moeten worden bedongen.

16°. Het verleenen, voor zooveel noodig, van machtiging tot onderhandsche aanbesteding, tot uitvoering in eigen beheer en tot onderhandsche verkooping, verhuring of verpachting.

17°. De besluiten tot het aankoopen, verkoopen, ruilen, beleenen of bezwaren van onroerende eigendommen, van inschrijvingen op de Grootboeken van de Nationale Schuld, van schuldbrieven of vorderingen, en tot het aangaan van alle overeenkomsten van blijvenden aard, ten behoeve of ten laste van het Hoogheemraadschap.

18°. De besluiten tot het doen van geldleeningen voor rekening van het Hoogheemraadschap en de vaststelling der daarvoor te maken voorwaarden.

19°. De besluiten tot het voeren van rechtsgedingen, zoowel in eersten aanleg, als in hooger beroep en in cassatie, en tot het berusten in eene tegen het Hoogheemraadschap ingestelde rechtsvordering, met uitzondering van de vervolgingen tegen huurders of pachters van eigendommen van het Hoogheemraadschap tot betaling der huur- of pachtpenningen, tot ontbinding der overeenkomst, tot schadevergoeding en tot ontruiming.

Onder rechtsgedingen wordt hier niet begrepen de ten uitvoer legging van dwangbevelen, maar wel de verwering op het daartegen gericht verzet.

20°. Het vaststellen der keuren of politieverordeningen.

69. De besluiten omtrent de punten, onder nos. 2, 3, 7, 17, 18, 19 en 20 van het vorige artikel genoemd, worden onderworpen aan de goedkeuring van Gedeputeerde Staten van *Noordholland* en van *Utrecht*.

70. Elk ingeland kan, na daartoe door Gedeputeerde Staten der beide provinciën gemachtigd te zijn, te zijnen laste, namens het Hoogheemraadschap een eisch in rechte doen, of tegen een vonnis in hooger beroep of beroep in cassatie komen, waartoe volgens zijne meening, door de Algemeene Vergadering, in het belang van het Hoogheemraadschap, behoorde te zijn besloten.

HOOFDSTUK VII.

VAN HET COLLEGE VAN DAGELIJKSCH BESTUUR.

71. Dijkgraaf en Hoogheemraden zijn belast met het dagelijksch beleid van zaken.

72. De Dijkgraaf is Voorzitter.

73. Dijkgraaf en Hoogheemraden vergaderen in den regel eenmaal per maand.

Zij bepalen zelf de plaats hunner bijeenkomsten.

De Dijkgraaf kan eene buitengewone vergadering beleggen.

Hij is daartoe gehouden, wanneer twee leden, schriftelijk en met opgave van redenen, zulks verlangen.

In dat geval mag de vergadering niet belegd worden later dan acht dagen nadat het verzoek is ingekomen.

In den regel worden de Hoogheemraden door den Dijkgraaf of die hem vervangt, opgeroepen, bij schriftelijke kennisgeving, tenminste drie dagen vóór den dag der bijeenkomst rond te zenden.

74. De Vergadering beslist over alle onderwerpen, behalve benoemingen of voordrachten voor eene benoeming, bij meerderheid van stemmen.

Wanneer bij mondelinge stemmingen de stemmen staken, heeft de Voorzitter eene beslissende stem.

Waar het benoemingen of voordrachten voor eene benoeming geldt, wordt, met inachtneming van de navolgende bepalingen, beslist en met gesloten briefjes gestemd.

Er hebben zoovele stemmingen plaats, als er personen zijn te benoemen of voor te dragen.

Bij eene eerste stemming wordt niemand benoemd dan met volstrekte meerderheid van stemmen.

Bijaldien bij de eerste stemming geene volstrekte meerderheid is verkregen, heeft eene tweede vrije stemming plaats.

Is ook bij deze geene volstrekte meerderheid verkregen, dan wordt de stemming bepaald tot

de twee personen, die bij de tweede stemming de meeste stemmen hebben verkregen.

Ingeval het grootste aantal stemmen door meer dan twee of ingeval het grootste door één en het naastbijkomende door meer dan één persoon verkregen is, wordt herstemd over allen, die het grootste stemmental of, in het tweede geval, die het grootste of naastbijkomende stemmental op zich vereenigd hebben.

Bij de stemmingen, bedoeld in de twee voorgaande leden, wordt men benoemd met de meeste stemmen.

Bij gelijk aantal stemmen is de oudste in jaren de benoemde.

In geval van gelijken ouderdom beslist het lot.

Eene stemming is ongeldig, wanneer daarop van invloed heeft kunnen zijn een verschil, bestaande tusschen het getal der ingeleverde briefjes en dat der leden, welke gestemd hebben.

75. Het College benoemt iemand uit zijn midden, om den Dijkgraaf, bij verhindering of ontstentenis, in alle zijne functiën te vervangen.

76. Behalve in spoedeischende gevallen, kan geen besluit genomen worden en geene benoeming of voordracht voor eene benoeming geschieden, zoo niet meer dan de helft der leden tegenwoordig is.

77. Dijkgraaf en Hoogheemraden houden voortdurend toezicht op den dijk en de daarin gelegen sluizen en op de oeverwerken.

Zij zorgen voor de behoorlijke uitvoering van de werken, waartoe door de Algemeene Vergadering is besloten.

Zij zorgen, dat al de tot die werken noodige bouwstoffen behoorlijk worden gekeurd.

Zij zorgen, dat geene betaling van werken of van geleverde noodmaterialen geschiede, vóórdat het opgeleverde, in tegenwoordigheid van eene commissie uit hun midden, is geschouwd en goedgekeurd.

78. Dijkgraaf en Hoogheemraden zijn bevoegd de bruikers der landen benoorden de *Weesper trekvaart* tijdelijk tot het doen van persoonlijke diensten op te roepen, tot bewaking en verdediging van den dijk bij dreigend gevaar of tot hulp in geval van doorbraak, en van hen, ten behoeve van die verdediging, verstrekkingen van last- en trekdieren, voer- en vaartuigen te vorderen.

79. De aard en de duur dezer diensten en verstrekkingen en de daarvoor toe te kennen belooning worden bij verordening geregeld.

80. Ieder werk of leverantie, waarvan de vermoedelijke kosten eene som van *f* 100 te boven gaan, moet in het openbaar worden aanbesteed, tenzij de nood dringe, of machtiging tot onderhandsche aanbesteding of uitvoering in eigen beheer verleend zij.

81. Dijkgraaf en Hoogheemraden doen alle verkoopingen, verhuringen en verpachtingen, waarvan de vermoedelijke opbrengst eene som van *f* 100 te boven gaat, in het openbaar plaats hebben, tenzij zij machtiging tot onderhandsche verkooping, verhuring of verpachting hebben verkregen.

82. Zij kunnen huurders of pachters van eigendommen van het Hoogheemraadschap in rechte doen vervolgen tot het betalen der huur- en pachtpenningen, tot ontbinding der overeenkomst, tot schadevergoeding of tot ontruiming.

83. Zij stellen de voorwaarden vast van alle aanbestedingen van werken of leverantiën, ten behoeve van het Hoogheemraadschap, en van alle verkoopingen, verhuringen of verpachtingen zijner eigendommen, behoudens het bepaalde bij art. 68, n°. 15.

Bij alle zoodanige aanbestedingen, verkoopingen, verhuringen of verpachtingen, moeten Dijkgraaf en Hoogheemraden, of eene commissie uit hun midden, tegenwoordig zijn.

84. Zij benoemen de volgens art. 68, n°. 8. noodig gekeurde beambten, stellen hunne instructiën vast en schorsen en ontslaan hen zoo noodig; geen hunner wordt, indien hij er niet om verzocht heeft, ontslagen anders dan bij met redenen omkleed besluit, waarvan hem op de Algemeene Vergadering beroep openstaat binnen veertien dagen, nadat het hem zal zijn medegedeeld.

Zij hebben de macht den Secretaris en den Penningmeester voorloopig te schorsen, totdat de Algemeene Vergadering omtrent het ontslag zal hebben beslist.

85. Zij houden voortdurend toezicht over het geldelijk beheer van den penningmeester en doen, ten minste tweemaal 's jaars, den staat van de kas, door eene commissie uit hun midden, opnemen.

86. Zij maken de verordeningen, die zij in het huishoudelijk belang van het Hoogheemraadschap noodig achten.

87. Zij ontwerpen de noodige keuren of politie-verordeningen, doen de ontwerpen gedurende 14 dagen ter inzage liggen van de belanghebbenden, en geven daarvan vooraf kennis door middel van aanplakking.

Dezen kunnen hunne bezwaren binnen dien termijn schriftelijk aan Dijkgraaf en Hoogheemraden inzenden.

Bij de voordracht aan de Algemeene Vergadering, worden aan deze tevens de door

belanghebbenden tegen het ontwerp schriftelijk ingediende bezwaren medegedeeld.

88. Zij waken voor de handhaving van dit reglement en zorgen voor de afkondiging en uitvoering van de keuren of politie-verordeningen, voor het Hoogheemraadschap vastgesteld.

De afkondiging der keuren of politie-verordeningen geschiedt bij het navolgende formulier:

„Dijkgraaf en Hoogheemraden van *Zeeburg* „*en Diemerdijk* doen te weten,

„dat in de Algemeene Vergadering van het „Bestuur van den . . . . is vastgesteld, en „dat Gedeputeerde Staten van *Noordholland* „en van *Utrecht* bij hunne besluiten van den „. . . . . hebben goedgekeurd „eene keur of politie-verordening:

(bij ingesteld beroep in te voegen het navolgende):

„dat op het ingediende adres van beroep „door den Koning afwijzend is beslist bij be„sluit van den . . . . . .

„dat die keur of politie-verordening luidt „als volgt:

(Titel en inhoud van de keur of verordening.)

„En is hiervan afkondiging geschied waar „het behoort, den . . . . . ."

Ingeval de goedkeuring eerst in hooger beroep is verkregen, vervallen in het formulier de woorden: „en dat Gedeputeerde Staten van *Noordholland* en van *Utrecht* bij hunne besluiten van den . . . . . hebben goedgekeurd" en zal als voorlaatste lid worden ingevoegd: „dat bij Koninklijk besluit van den . . . . . N°. . . de goedkeuring is verleend geworden."

De afkondiging geschiedt door middel van aanplakking, nadat de termijn, bedoeld bij art. 9 der wet van 20 Juli 1895 (*Staatsblad* n°. 139) is verstreken, zonder dat een adres van beroep is ingediend, of, indien zoodanig adres is ingediend, nadat door den Koning op het beroep is beslist.

89. Zij zorgen, dat er eene volledige verzameling aanwezig zij van de keuren of politieverordeningen van het Hoogheemraadschap, dat die steeds door de ingelanden kunnen worden geraadpleegd, en hetzij in druk, hetzij in afschrift, tegen betaling der kosten, algemeen verkrijgbaar zijn.

HOOFDSTUK VIII.

VAN DEN DIJKGRAAF.

90. De Dijkgraaf is belast met de uitvoering van de besluiten, zoowel van Dijkgraaf en Hoogheemraden, als van de Algemeene Vergadering.

91. Alle beambten van het Hoogheemraadschap staan onder zijn toezicht en zijn gehouden zijne bevelen na te komen.

92. Hij teekent met den Secretaris alle stukken, die van Dijkgraaf en Hoogheemraden of van de Algemeene Vergadering uitgaan.

93. Hij is verplicht, in afwachting der vereischte machtiging tot procedeeren, zoo in als buiten rechte, de noodige conservatoire maatregelen te doen nemen, en alles te doen, wat noodig is tot voorkoming van verjaring en verlies van recht of bezit.

94. Hij zorgt, dat de stukken, opgemaakt tot bewijs van gedane overtredingen van keuren of politie-verordeningen, aan den ter vervolging bevoegden rechterlijken ambtenaar worden toegezonden.

95. Hij is bevoegd en verplicht om, wanneer de drang der omstandigheden geene voorafgaande bijeenroeping van het College van Dijkgraaf en Hoogheemraden gedoogt, op eigen gezag al die maatregelen te nemen en te doen uitvoeren, waartoe dat College bevoegd is, en welke, ter voorkoming van dringend of dreigend gevaar, in het belang van het Hoogheemraadschap vereischt worden, onder gehoudenheid om daarvan ten spoedigste aan dat College kennis te geven.

HOOFDSTUK IX.

VAN DEN SECRETARIS EN VAN DEN PENNINGMEESTER.

96. De betrekkingen van Secretaris en van Penningmeester zijn onvereenigbaar met die van Dijkgraaf, Hoogheemraad of Waarsman.

97. Bij verhindering of ontstentenis van den Secretaris of van den Penningmeester, wordt hij door een der Hoogheemraden vervangen.

98. De Secretaris is tegenwoordig bij alle vergaderingen van het Bestuur en van het College van Dijkgraaf en Hoogheemraden. Hij maakt de notulen der vergaderingen op.

99. Het archief is onder zijne bewaring.

Bij schorsing, ontslag of overlijden van den Secretaris, wordt het archief ten spoedigste door den Dijkgraaf overgenomen en voorloopig bewaard.

100. De Penningmeester is belast met de ontvangsten en uitgaven van het Hoogheemraadschap, die alle door hem behoorlijk en naar dagorde in een register worden aangeteekend.

101. Hij mag geene uitgave doen dan op mandaten, door den Dijkgraaf en een der Hoogheemraden geteekend.

102. Alvorens zijne bediening te aanvaarden, moet hij, tot waarborg van zijn beheer, zakelijke zekerheid stellen.

103. Bij schorsing, ontslag of overlijden van den Penningmeester, worden de kas en boeken ten spoedigste door den Dijkgraaf en een Hoogheemraad gesloten, overgenomen en bewaard, totdat in den dienst is voorzien.

Hiervan wordt proces verbaal opgemaakt.

HOOFDSTUK X.

VAN DE BEGROOTING EN VAN DEN OMSLAG.

104. Het dienstjaar loopt van den eersten Mei tot den dertigsten April.

105. Jaarlijks, zoodra het jaargetijde zulks toelaat, wordt de toestand der werken van het Hoogheemraadschap door Dijkgraaf en Hoogheemraden in oogenschouw genomen, om na te gaan welke herstellingen of nieuwe werken in dat jaar moeten worden verricht.

Zij maken daarvan de raming op.

106. Afschrift dezer raming wordt, met het ontwerp der begrooting van uitgaven en inkomsten en met eene memorie van toelichting, aan elk der Waarslieden toegezonden, ten minste veertien dagen voordat daarover in de Algemeene Vergadering wordt beraadslaagd.

107. De begrooting wordt ingericht overeenkomstig het voorschrift, door Gedeputeerde Staten der beide provinciën te geven. Zij wordt niet vastgesteld, voordat het ontwerp met de daarbij behoorende stukken, gedurende veertien dagen na gedane kennisgeving, ter inzage van de ingelanden heeft gelegen.

108. Gelijktijdig met het vaststellen der begrooting wordt het bedrag van den omslag bepaald.

109. Wanneer eenige uitgaaf, waarvoor op de begrooting geene gelden beschikbaar zijn gesteld, raadzaam mocht geoordeeld worden, kan die, bij nader besluit van de Algemeene Vergadering, aan de begrooting worden toegevoegd.

Dit besluit wijst de middelen tot dekking aan.

Op dit besluit zijn de artt. 106 en 107 van toepassing.

110. Geene uitgaven mogen worden gedaan, die niet bij de begrooting zijn toegestaan.

In onverwachte gevallen, waarin eene dadelijke voorziening gevorderd wordt, doen Dijkgraaf en Hoogheemraden, ook buiten de begrooting, de noodige werken uitvoeren, op de wijze, die de drang der omstandigheden ver eischt.

Op het alzoo verrichte wordt, zoo spoedig mogelijk, de goedkeuring der Algemeene Vergadering gevraagd.

Tot dekking der gemaakte kosten wordt desnoods een buitengewone omslag gedaan.

111. De omslag geschiedt naar de kadastrale maat bunder bundersgelijk, volgens den daarvan door de Algemeene Vergadering opgemaakten legger, welke legger, ten aanzien van de schuldplichtigheid zal gelden als volledig bewijs, behoudens tegenbewijs overeenkomstig de wet.

112. De legger, in het vorige artikel bedoeld, vermeldt:

1°. de waterschappen, elk voor zijne volle uitgestrektheid voor zoover die binnen de in art. 2 omschreven grens is gelegen en niet valt in de uitzonderingen bij art. 113 onder *a*, *c* en *d* bepaald;

2°. de perceelen, die, binnen voormelde grens gelegen, tot geen waterschap behooren, met opgave der namen van de eigenaars, erfpachters of vruchtgebruikers, zooals dezen bij het kadaster bekend staan.

113. Al de perceelen, zoowel water als land worden in den omslag begrepen, behalve:

a. rivieren, vaarten en wegen, tot den openbaren dienst bestemd;

b. perceelen aan denzelfden persoon of dezelfde personen in eigendom toebehoorende of in erfpacht of vruchtgebruik uitgegeven, indien de geheele belastbare oppervlakte door dien persoon of die personen in eigendom, erfpacht of vruchtgebruik bezeten, minder dan tien aren bedraagt;

c. perceelen, waarvan bewezen is, dat zij door de bevoegde macht, vóór het in werking treden van het reglement van 1864, uitdrukkelijk zijn vrijgesteld;

d. de oorspronkelijke meren, zoolang zij niet zijn drooggemaakt.

114. Verandering in de schuldplichtigheid, zooals die bij den legger is vastgesteld, wordt toegestaan:

a. wanneer op perceelen, welke op den legger als schuldplichtig bekend staan, de vrijstelling toepasselijk wordt, genoemd in art. 113 onder *a* of *c*;

b. wanneer op de perceelen, bedoeld in art. 113 onder *a* of *d* de daargenoemde vrijstellingen niet meer toepasselijk zijn.

Van het besluit der Algemeene Vergadering, waarbij verandering is toegestaan, wordt op den legger nauwkeurig melding gemaakt.

Dijkgraaf en Hoogheemraden zorgen voorts, dat de overgangen van eigendom of erfpachtsrecht, het eindigen van vruchtgebruik en de opvolging in het genot daarvan, verandering van de kadastrale maat bij hermeting, wijzi-

ging van de kadastrale nummering en dergelijke op den legger worden aangeteekend.

115. Het kohier van den omslag wordt door Dijkgraaf en Hoogheemraden vastgesteld.

Dat kohier bepaalt den termijn, binnen welken de aanslagen moeten worden voldaan.

116. De aanslagen worden op het kohier gesteld:

1°. voor de waterschappen, elk voor zijne volle uitgestrektheid, voor zoover die binnen de in art. 2 omschreven grens is gelegen en niet valt in de uitzonderingen, bij art. 113 bepaald, ten name van de besturen dier waterschappen.

2°. voor de perceelen, die, binnen voormelde grens gelegen, tot geen waterschap behooren, ten name van hunne eigenaars in vollen eigendom, erfpachters of vruchtgebruikers, zooals dezen bij het kadaster bekend staan.

117. Dijkgraaf en Hoogheemraden zenden aan ieder waterschapsbestuur en aan de eigenaars, erfpachters of vruchtgebruikers der perceelen, in art. 116, 2°., bedoeld, een uittreksel uit het kohier, elk voor zooveel hem betreft.

118. De waterschapsbesturen zorgen, dat het bedrag van hunnen aanslag binnen den bepaalden termijn, in handen van den Penningmeester van het Hoogheemraadschap worde voldaan.

Bij de storting wordt vijf ten honderd van het gestorte bedrag gekort, ten behoeve van den Penningmeester van het waterschapsbestuur.

119. Wanneer een waterschapsbestuur van oordeel is, dat de lasten van eenig perceel oninvorderbaar zijn, zendt het een staat daarvan, met de noodige bewijsstukken aan Dijkgraaf en Hoogheemraden in.

Deze onderwerpen die stukken, na onderzoek, aan de beslissing der Algemeene Vergadering.

Het waterschapsbestuur kan van die beslissing, binnen één maand, nadat zij te zijner kennis is gebracht, in hooger beroep komen bij Gedeputeerde Staten van *Noordholland* en van *Utrecht*.

De goedgekeurde staten worden door den Penningmeester in verrekening aangenomen.

120. De invordering van de eigenaars, erfpachters of vruchtgebruikers der perceelen in art. 116, 2°., bedoeld, geschiedt onmiddellijk door en ten name van den Penningmeester van het Hoogheemraadschap, op de wijze bij de wet bepaald.

HOOFDSTUK XI.

VAN DE REKENING.

121. De Penningmeester maakt jaarlijks, op den tijd in zijne instructie bepaald, de rekening en verantwoording over het afgeloopen jaar op, en levert die, met de daarbij behoorende bescheiden, aan Dijkgraaf en Hoogheemraden in.

De rekening wordt ingericht overeenkomstig het voorschrift door Gedeputeerde Staten der beide provinciën te geven.

Zoodra die rekening en verantwoording door Dijkgraaf en Hoogheemraden voorloopig is goedgekeurd, wordt zij gedurende veertien dagen voor de ingelanden ter inzage gelegd, waarvan dezen vooraf door aanplakking worden verwittigd.

122. Binnen acht dagen na het verstrijken van dien tijd heeft ieder ingeland het recht zijne bezwaren tegen de rekening schriftelijk bij Dijkgraaf en Hoogheemraden in te dienen.

123. De beslissing op de ingediende bezwaren, het onderzoek en de vaststelling der rekening, hetzij onveranderd, hetzij met wijzigingen, geschiedt door de Algemeene Vergadering.

Tot wijziging van de rekening wordt niet besloten, dan nadat Dijkgraaf en Hoogheemraden omtrent de wijziging zijn gehoord. Van elke wijziging in de rekening gebracht, kunnen Dijkgraaf en Hoogheemraden bij Gedeputeerde Staten van *Noordholland* en van *Utrecht* in hooger beroep komen.

Dezen doen daaromtrent zoo spoedig mogelijk uitspraak en stellen de rekening definitief vast.

124. Nadat de rekening door de Algemeene Vergadering is vastgesteld, wordt door Dijkgraaf en Hoogheemraden, ten spoedigste, immers vóór den eersten Augustus, een afschrift gezonden aan Gedeputeerde Staten van *Noordholland* en van *Utrecht*, met de ingediende schriftelijke bezwaren, en mededeeling van het daaraan gegeven gevolg.

Wanneer door Gedeputeerde Staten de bescheiden der rekening mochten worden verlangd, worden die, op hunne daartoe gedane aanvrage, onverwijld door Dijkgraaf en Hoogheemraden toegezonden.

Het Bestuur gedraagt zich naar de beslissingen, die door Gedeputeerde Staten der beide provinciën omtrent de rekening mochten genomen worden, behoudens beroep op den Koning, overeenkomstig art. 19 der wet van 10 November 1900 (*Staatsblad* n°. 176).

HOOFDSTUK XII.

ALGEMEENE BEPALINGEN.

125. De leden van het Bestuur, de Secretaris, de Penningmeester en de beambten van het Hoogheemraadschap mogen middellijk noch onmiddellijk aannemers, deelgenooten of borgen

zijn in of voor werken of leverantiën ten behoeve van het Hoogheemraadschap, noch de vorderingen der aannemers of leveranciers ten laste van het Hoogheemraadschap overnemen, noch voor dezen geldschieters zijn voor werken of leverantiën ten behoeve van het Hoogheemraadschap.

126. De Besturen der waterschappen, geheel of gedeeltelijk binnen de in art. 2 omschreven grens gelegen, zijn verplicht aan Dijkgraaf en Hoogheemraden al de inlichtingen te geven, die dezen voor de uitvoering van dit reglement noodig achten.

127. Voor zoover bij dit reglement niet anders is bepaald, geschieden alle bekendmakingen door aanplakking.

HOOFDSTUK XIII.

VAN HET TOEZICHT VAN GEDEPUTEERDE STATEN.

128. Dijkgraaf en Hoogheemraden zijn verplicht aan Gedeputeerde Staten van *Noordholland* en van *Utrecht* alle inlichtingen te verschaffen en alle stukken en bescheiden te doen toekomen, die zij voor de uitoefening van hun toezicht over den waterstaat behoeven, zoomede aan de door Gedeputeerde Staten aangewezen ambtenaren, in de uitoefening van dit toezicht werkzaam, ten aanzien van de werken van het Hoogheemraadschap al de door dezen gewenschte inlichtingen te geven, bij het opnemen daarvan den gevraagden bijstand te verleenen en daarbij desverlangd tegenwoordig te zijn.

Ten behoeve van het opnemen dier werken hebben Gedeputeerde Staten, zoomede de in het eerste lid genoemde ambtenaren, toegang tot de werken en zijn zij bevoegd ook afgesloten erven tot dat einde te betreden.

129. Onverminderd de bepalingen van § 11 der wet van 10 November 1900 (*Staatsblad* nº. 176) zijn Dijkgraaf en Hoogheemraden verplicht jaarlijks vóór den 1sten April aan Gedeputeerde Staten van *Noordholland* ter goedkeuring in te zenden eene nauwkeurige opgave van hetgeen in dat jaar tot onderhoud, herstelling of verbetering dier werken zal worden verricht.

Het is verboden werken van onderhoud, herstelling of verbetering, in de vorige alinea bedoeld, uit te voeren zonder of in strijd met de goedkeuring van Gedeputeerde Staten of, in geval van hooger beroep, in strijd met de door den Koning genomen beslissing.

130. In onverwachte gevallen, waarin ten aanzien van werken, bedoeld in art. 129, dadelijke voorziening gevorderd wordt, zal daartoe terstond worden overgegaan op de wijze, die de omstandigheden zullen vereischen.

Op het alsdan verrichte zal zoo spoedig mogelijk de goedkeuring van Gedeputeerde Staten van *Noordholland* worden gevraagd.

Omtrent hunne beslissing gelden de bepalingen van het vorige artikel.

131. Gedeputeerde Staten der provinciën *Noordholland* en *Utrecht* beslissen, behoudens beroep op den Koning, bij gemeenschappelijk besluit, overeenkomstig art. 153 de Provinciale Wet, de geschillen daar bedoeld, en bepaaldelijk:

a. de geschillen van bevoegdheid tusschen het College van Dijkgraaf en Hoogheemraden en de Algemeene Vergadering onderling ontstaan;

b. de geschillen van bevoegdheid en andere geschillen van bestuur tusschen het bestuur van dit Hooogheemraadschap en de Besturen van andere waterschappen gerezen.

De beslissingen van Gedeputeerde Staten, in dit artikel bedoeld, worden met redenen omkleed en in de provinciale bladen opgenomen.

132. Wanneer bij het onderzoek der in het vorige artikel bedoelde geschillen, aan Gedeputeerde Staten de wenschelijkheid mocht blijken, om voor het vervolg nieuwe schikkingen voor te schrijven of wijzigingen in de bestaande inrichting van het Hoogheemraadschap te brengen, zullen zij daartoe aan de Provinciale Staten de noodige voorstellen doen.

HOOFDSTUK XIV.

VAN DE SCHORSING EN HET ONTSLAG DER WAARSLIEDEN.

133. De Waarslieden kunnen door Gedeputeerde Staten der provinciën *Noordholland* en *Utrecht*, bij gemeenschappelijk besluit, worden geschorst en ontslagen:

a. op grond van handelingen, hun bij dit reglement verboden;

b. ingeval zij, een der vereischten voor het lidmaatschap van het Bestuur verloren hebbende, verzuimen zich te gedragen naar het voorschrift van art. 16 van dit reglement.

134. Geen Waarsman wordt door Gedeputeerde Staten geschorst of zonder schorsing ontslagen, dan nadat hem, ten minste veertien dagen te voren, van hun voornemen daartoe kennis is gegeven.

Hij kan vorderen, dat hij binnen dien tijd, persoonlijk door eene commissie uit de beide Colleges van Gedeputeerde Staten worde gehoord.

De schorsing duurt totdat van de beslissing omtrent het ontslag aan den belanghebbende is kennis gegeven.

135. Iedere beslissing omtrent schorsing of ontslag wordt door Gedeputeerde Staten dadelijk medegedeeld aan hem, wien het geldt, en aan het Bestuur van het Hoogheemraadschap.

136. De ontslagene is, gedurende twee jaar na zijn ontslag, niet weder tot lid van het Bestuur benoembaar.

HOOFDSTUK XV.

OVERGANGSBEPALING.

137. De door het Bestuur van het Hoogheemraadschap opgemaakte en vastgestelde legger verliest bij het in werking treden van dit reglement zijne kracht niet.

Dijkgraaf en Hoogheemraden zorgen, dat, binnen drie maanden nadat dit reglement in werking is getreden, voor wat betreft de perceelen, die tot geen waterschap behooren, ook van de namen der vruchtgebruikers op dien legger aanteekening worde gedaan, en dat zulks eveneens plaats hebbe op de leggers der waterschappen, binnen de in art. 2 omschreven grens begrepen.

SLOTBEPALING.

Bij de in werking treding van dit reglement vervalt het reglement van bestuur voor het Hoogheemraadschap van *Zeeburg en Diemerdijk*, vastgesteld door de Staten van *Noordholland* bij besluiten van 10 Juli 1863 en 7 Juli 1864 en door de Staten van *Utrecht* bij besluiten van 12 November 1862 en 12 Juli 1864, goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van 18 Augustus 1864 nº. 57 en gewijzigd bij besluiten der Staten van *Noordholland* en van *Utrecht* van 5 en 9 November 1869, goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van 30 November 1869 nº. 14.

Behoort bij Koninklijk besluit van 11 September 1912 (*Staatsblad* nº. 290).

Mij bekend,

De Min. v. Waterstaat, (get.) L. H. W. REGOUT.

—

11 *September* 1912. BESLUIT, houdende nadere aanwijzing van eene losplaats van ruw zout of zouthoudend water. S. 291.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 6 September 1912, nº. 51, Accijnzen;

Gezien artikel 5 der wet van 27 September 1892 (*Staatsblad* nº. 227), artikel 2 van Ons besluit van 3 Januari 1908 (*Staatsblad* nº. 2) en Onze besluiten van 14 Juni 1910 (*Staatsblad* nº. 162) en 3 Maart 1911 (*Staatsblad* nº. 84);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Met ingang van de dagteekening van dit besluit, wordt nader aangewezen als losplaats van ruw zout of zouthoudend water: *Tiel*, bij invoer te lande met spoorwagens.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 11den September 1912.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (get.) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 8 *Oct.* 1912.)

—

11 *September* 1912. BESLUIT, houdende beslissing dat voor de beoordeeling der reden van vrijstelling, genoemd in art. 24, 1º lid, sub 10º der Militiewet als bewijs hiervan alleen in aanmerking kan komen de aanteekening in het stamboek.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep ingesteld door T. BAAN te *Zwijndrecht*, tegen de uitspraak van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland van 3 Juni 1912, nº. 21, betreffende zijn zoon HENDRIK CORNELIS BAAN, ingeschrevene voor de lichting der militie van 1913 in genoemde gemeente;

Den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 21 Augustus 1912, nº. 285;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 7 September 1912, nº. 6153, afdeeling Binnenlandsch Bestuur;

Overwegende, dat uit de stukken blijkt, dat HENDRIK CORNELIS BAAN de zesde is van een gezin, waartoe zeven zonen behooren, van wie de oudste is dienende bij de landweer, de tweede is vrijgesteld wegens broederdienst, de derde wegens zijn hoog nummer buiten oproeping is gebleven, de vierde als milicien gediend heeft van 1 Maart tot 25 November 1909, de vijfde dient bij de militie te land en de zevende den militieplichtigen leeftijd nog niet heeft bereikt;

dat bij uitspraak van 1 Mei 1912 de Militieraad in het 4de district van Zuid-Holland H. C. BAAN voor den dienst heeft aangewezen, op grond, dat wel de dienstvervulling van den oudsten en van den vijfden zoon, doch niet die van den vierden aan de wet voldeed, zoodat slechts van twee broeders de goede dienst bewezen werd;

dat, nadat T. BAAN, als vader van H. C. BAAN, tegen de uitspraak van den Militieraad bij Gedeputeerde Staten bezwaren had ingebracht, Gedeputeerde Staten, bij uitspraak van 3 Juni 1912, nº. 21, met ongegrondverklaring van de daartegen ingebrachte bezwaren, de

uitspraak van den Militieraad hebben gehandhaafd, uit overweging dat, vermits ingevolge artikel 28, 1e lid der Militiewet (*Staatsblad* n°. 21) van 1912 van een oneven getal broeders de grootere helft wordt vrijgesteld, H. C. BAAN, wilde hij aanspraak hebben op vrijstelling wegens broederdienst, den goeden dienst van 3 broeders moest bewijzen; dat uit het overgelegd uittreksel uit het stamboek van de onder-officieren en minderen van het 3e Regiment Infanterie blijkt, dat de 4de zoon JASPER WILLEM BAAN 1 Maart 1909 ingedeeld als loteling uit de gemeente *Zwijndrecht* der lichting van dat jaar, 25 Nov. 1909 uit den dienst werd ontslagen wegens lichaamsgebreken, ontstaan in doch niet door den dienst;

dat deze zoon dus slechts 8 maanden en 25 dagen gediend heeft, terwijl, waar de lichaamsgebreken niet door den dienst ontstaan zijn art. 24, lid 1, 9° der wet eischt, dat de broeder minstens 3 jaar gediend heeft; dat in de ingezonden memorie wel is waar wordt aangevoerd, dat JASPER WILLEM BAAN in werkelijkheid in en door den dienst ongeschikt is geworden doch dat zulks uit het overgelegde extract niet blijkt; dat artikel 21 der Militiewet, handelende over het verleenen van vrijstellingen van dien dienst bij de militie onder andere wegens broederdienst in het 6de lid voorschrijft, dat bij Koninklijk Besluit voor zooveel noodig bepaald wordt, onder andere welke bewijsstukken moeten worden overgelegd; dat ter uitvoering van dit voorschrift artikel 25, 1ste lid, 1° van het Koninklijk Besluit van 13 April 1912 (*Staatsblad* n°. 145) voorschrijft, dat tot het verkrijgen van vrijstelling wegens broederdienst moet worden overgelegd van elken wettigen broeder, die gediend heeft, een bewijs van dienst, of een uittreksel uit het stamboek; dat derhalve de Militieraad noch hun College ten bewijze van den volbrachten dienst van den 4den zoon op eenig ander stuk mag acht slaan dan op het overgelegde uittreksel uit het stamboek; dat, waar blijkens dat uittreksel de dienst van den 4den zoon niet aan de wet voldoet, en dus in dezen slechts de goede dienst van twee broeders bewezen wordt, niet-vrijstelling van den dienst van appellants zoon HENDRIK CORNELIS te recht is geschied;

dat van het besluit van Gedeputeerde Staten T. BAAN bij ons in beroep is gekomen, aanvoerende, dat Gedeputeerde Staten zich niet hebben begeven in een onderzoek naar zijne bezwaren, doch op formeele gronden hunne uitspraak hebben gegeven; dat immers het onderwerp van het geschil was de vraag of de dienst van appellants anderen zoon JASPER WILLEM in aanmerking komt voor een beroep op vrijstelling van dienst van appellants zoon HENDRIK CORNELIS, en appellant van oordeel was, aangezien genoemde zoon JASPER WILLEM 8 maanden en 25 dagen gediend heeft en is ontslagen wegens lichaamsgebreken in en door den dienst ontstaan, dat de dienst van JASPER WILLEM wel degelijk in aanmerking kwam voor een beroep op vrijstelling wegens broederdienst ten behoeve van HENDRIK CORNELIS BAAN; dat appellant tot staving van zijn meening een aantal feiten stelde waarvan het bewijs zijns inziens te leveren is, en welke feiten er toe moeten leiden om aan te nemen, dat de gebreken van JASPER WILLEM inderdaad in en door den dienst zijn ontstaan; dat appellant verzoekt die feiten hier als geïnseneerd te willen beschouwen; dat appellant, deze feiten aanvoerende, een beroep doet op artikel 21, ten tweede juncto art. 24, ten tiende, der Militiewet en dus beroep doet op een wettelijk recht, welk wettelijk recht ter beoordeeling is en was van Gedeputeerde Staten; dat Gedeputeerde Staten hebben beslist, dat noch de militieraad, noch hun College ten bewijze van den volbrachten dienst van JASPER WILLEM, op eenig ander stuk acht mocht slaan dan op het overgelegde uittreksel uit het stamboek; dat nu appellant in de eerste plaats opmerkt, dat hij zich niet beroept op andere dan de voorgeschreven bewijsstukken, doch op feiten, zoodat beslissing reeds hierom door Gedeputeerde Staten niet gericht kan zijn tegen de bezwaren, zooals die door appellant zijn te berde gebracht, tenzij men mocht aannemen, dat door een Koninklijk Besluit bepalende de bewijsstukken, die men over moet leggen, het wettelijk recht van vrijstelling verkort kan worden, hetgeen niet wel aan te nemen is dan op grond van een uitdrukkelijke wetsbepaling; dat dus appellant de beslissing van Gedeputeerde Staten onjuist acht, dat echter artikel 21, ten zesde, niet anders bepaalt dan welke stukken moeten worden overgelegd, doch de wet hoegenaamd niets bepaalt omtrent de bewijskracht van die stukken, en allerminst bepaalt dat die bewijsstukken formeele waarheid zijn, en dus niet vatbaar voor tegenbewijs; dat ook om dit aan te nemen een wettelijk voorschrift zou moeten bestaan; dat appellant voldaan heeft aan den eisch door het Koninklijk Besluit gesteld; om over te leggen een uittreksel uit het stamboek, doch meer dan een feitelijke overlegging uit art. 21, ten zesde en het Koninklijk Besluit niet is te halen; dat dit te meer klemt, daar geoordeeld moet

worden als hier, over een wettelijk begrip door den dienst ziekte of gebreken komen en het in strijd is met een juiste opvatting van wettelijk recht en indien een stamboek die vast zou kunnen stellen zonder wettelijken grondslag; dat daarmede het wettelijk recht van appellant verkort wordt;

Overwegende, dat ingeval van beroep op artikel 24, lid 1, sub 9° en 10° der Militiewet slechts dan vrijstelling wegens broederdienst wordt verleend, wanneer de broeder wegens ziekte of gebreken door den dienst bekomen, alsdan eerst, nadat de broeder drie jaren heeft gediend;

dat in dezen van een driejarigen dienst van JASPER WILLEM BAAN geen sprake is en evenmin kan worden aangenomen, dat diens gebreken door den dienst zijn bekomen, daar hij volgens aanteekening in het stamboek, ontslagen is wegens lichaamsgebreken ontstaan in, doch niet door den dienst;

dat deze aanteekening in het stamboek op grond van artikel 21, 6de lid, der Militiewet in verband met artikel 25, 1ste lid, 1° van het Koninklijk Besluit van 13 April 1912 (*Staatsblad* n°. 145) als bewijs van de redenen van ontslag moet worden aangenomen, en niet meer in eene beoordeeling van de juistheid of onjuistheid der redenen, die tot dit ontslag geleid hebben, kan worden getreden, zoodat de aanwijzing van H. C. BAAN tot den dienst te recht is geschied;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast enz. (W. v. D. B. A.)

—

12 *September* 1912. BESLUIT, tot nadere wijziging der Koninklijke Besluiten van 3 Juli 1909 (*Staatsblad* n°. 262) en van 8 Februari 1910 (*Staatsblad* n°. 49), houdende regeling van opkomst onder de wapenen van militie-officieren. S. 292.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 7 September 1912, IIde afd., n°. 487;

Gezien de Koninklijke Besluiten van 3 Juli 1909 (*Staatsblad* n°. 262) en van 8 Februari 1910 (*Staatsblad* n°. 49);

Gelet op artikel 29 van het Koninklijk Besluit van 26 Juli 1912 (*Staatsblad* n°. 269);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Het eerste lid van artikel 12 van de twee hiervoren in de eerste plaats genoemde Koninklijke Besluiten wordt als volgt aangevuld:

„In bijzondere gevallen kan door Onzen Minister van Oorlog afwijking van genoemden termijn van 30 dagen worden toegestaan".

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit Besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 12den September 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,

(*get.*) H. COLLIJN.

(*Uitgeg.* 1 *Oct.* 1912.)

—

14 *September* 1912. BESLUIT, tot vernietiging van het besluit van Gedeputeerde Staten van *Zeeland*, van 7 Juni 1912, n°. 5*c*, 3de afd., betreffende wijziging van de akte van vergunning voor den kleinhandel in sterken drank van J. TH. ROLAND. S. 293.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 3 Augustus 1912, n°. 6205, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen, betreffende het besluit van Gedeputeerde Staten van *Zeeland* van 7 Juni 1912, n°. 5*c*, 3de afd., waarbij, met toepassing van artikel 25, negende lid der Drankwet, en met gegrondverklaring van het door J. TH. ROLAND ingesteld beroep, burgemeester en wethouders van *Vlissingen* worden uitgenoodigd, alsnog de door den appellant gevraagde wijziging aan te brengen in zijne akte van de vergunning voor den kleinhandel in sterken drank en in het afschrift daarvan;

Overwegende, dat burgemeester en wethouders van *Vlissingen* bij besluit van 12 April 1912 hebben ingetrokken de vergunning voor den kleinhandel in sterken drank van J. TH. ROLAND;

dat Gedeputeerde Staten van *Zeeland* het door voornoemden ROLAND tegen dat besluit ingesteld beroep niet-ontvankelijk hebben verklaard bij hun besluit van 7 Juni 1912, n°. 5*b*, na welk besluit de vergunning moest worden geacht niet meer te bestaan;

Overwegende, dat artikel 25 der Drankwet wel de mogelijkheid opent, dat in de akte van eene vergunning voor den kleinhandel in sterken drank en in het afschrift daarvan door burgemeester en wethouders wijziging wordt gebracht en ingeval van weigering door burgemeester en wethouders beroep op Gedeputeerde Staten toelaat;

dat het evenwel in strijd is met voormeld

artikel, tot burgemeester en wethouders bij eene beslissing in beroep het verzoek te richten tot wijziging van de akte en van het afschrift van de akte eener vergunning, die als niet meer bestaande moet worden beschouwd;

dat derhalve het in hoofde dezes vermelde besluit van Gedeputeerde Staten van *Zeeland* is in strijd met de wet;

Gelet op de artikelen 166 en 168 der Provinciale wet en artikel 25, negende lid, in verband met artikel 16, achtste lid, der Drankwet;

Den Raad van State gehoord (advies van 27 Augustus 1912, n°. 24);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 11 September 1912, n°. 7057, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

bovenvermeld besluit van Gedeputeerde Staten van *Zeeland* van 7 Juni 1912, n°. 5c; 3de afd., te vernietigen wegens strijd met de wet.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State gezonden zal worden.

Soestdijk, den 14den September 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 28 *Sept.* 1912.)

—

16 *September* 1912. BESLUIT, houdende wijziging en aanvulling van het Koninklijk besluit van den 6den December 1911 (*Staatsblad* n°. 353), tot vaststelling van een algemeenen maatregel van bestuur, als bedoeld bij artikel 6, 7de lid, onder *a*, der Arbeidswet 1911 (*Staatsblad* n°. 319). S. 294.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 25 Juni 1912, n°. 1235, afdeeling Arbeid;

Gezien het zevende lid, onder *a*, van artikel 6 der Arbeidswet 1911 (*Staatsblad* n°. 319);

Den Raad van State gehoord (advies van 30 Juli 1912, n°. 40);

Gezien het nader rapport van Onzen genoemden Minister van 11 September 1912, n°. 2077, afdeeling Arbeid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen:

Eenig artikel.

Artikel 1 van Ons besluit van 6 December 1911 (*Staatsblad* n°. 353) wordt gewijzigd en aangevuld als volgt:

A. Tusschen het bepaalde onder I en II wordt ingevoegd:

„II*a*. *Bloemenbinderijen.*

(Bedrijf uitgeoefend in)

Eene vrouw mag arbeid verrichten des namiddags tusschen 7 en 9 uur, onder voorwaarde:

a. dat haar arbeidstijd worde afgewisseld door een rusttijd van ten minste een uur, welke niet mag samenvallen met den ingevolge het 1ste lid, onder *b*, van artikel 7 der Arbeidswet 1911 (*Staatsblad* n°. 319) vereischten rusttijd, en

b. dat een dezer rusttijden zij gelegen tusschen 4 en 7 uur des namiddags."

B. Het bepaalde onder IX wordt gelezen als volgt:

„IX. *Steenbakkerijen.*

(Bedrijf uitgeoefend in)

Een jeugdig persoon van veertien jaar of ouder en eene vrouw mogen in het tijdvak van 1 April tot 1 October arbeid verrichten des voormiddags tusschen 5 en 6 uur, onder voorwaarde, dat zijn of haar arbeidstijd telkens na verloop van ten hoogste drie en een half uur worde afgewisseld door een rusttijd van ten minste een half uur.".

C. In het bepaalde onder X wordt na de woorden: „tusschen 5 en 6 uur" het navolgende ingevoegd: „en des Zaterdags tusschen 7 en 9 uur des namiddags".

D. Tusschen het bepaalde onder XII en XIII wordt ingevoegd:

„XII*a*. *Vlasserijen.*

(Bedrijf uitgeoefend in)

Een jeugdig persoon van veertien jaar of ouder en eene vrouw mogen arbeid verrichten des voormiddags tusschen 5 en 6 uur, onder voorwaarde, dat zijn of haar arbeidstijd telkens na verloop van ten hoogste vier en een half uur worde afgewisseld door een rusttijd van ten minste een half uur.".

E. Na het bepaalde onder XIII wordt aan het artikel toegevoegd:

„XIV. *Winkels, tevens fabrieken of werkplaatsen.*

(Bedrijven, uitgeoefend in)

Eene vrouw, die vóór des namiddags 7 uur pleegt werkzaam te zijn in een winkel, welke uit hoofde van de daarin verrichte werkzaamheden tevens fabriek of werkplaats is, mag aldaar arbeid verrichten, bestaande in den verkoop van goederen of in daarmede onmiddellijk verband houdende werkzaamheden, tusschen 7 en 10 uur des namiddags, doch niet later dan tot het tijdstip, waarop de winkel voor het publiek gesloten wordt, onder voorwaarde, dat de voor haar geldende regeling van aanvang en einde van den dagelijkschen werktijd, alsmede van de daartusschen gelegen rusttijden, schriftelijk zij goedgekeurd door het districtshoofd der arbeidsinspectie.

De schriftelijke goedkeuring wordt door het districtshoofd der arbeidsinspectie gesteld op de arbeidslijst.

Weigert het districtshoofd de goedkeuring te verleenen, dan kan het hoofd of de bestuurder der onderneming zich wenden tot Onzen Minister, met de uitvoering van dit besluit belast.

Deze stelt een onderzoek in.

Behoort de regeling te worden goedgekeurd, dan geeft hij hiervan kennis aan het districtshoofd en aan het hoofd of den bestuurder der onderneming. Het districtshoofd voorziet alsdan de arbeidslijst van zijne goedkeuring.

Behoort de regeling niet te worden goedgekeurd, dan deelt Onze Minister aan het districtshoofd en aan het hoofd of den bestuurder der onderneming mede, hoe de regeling behoort te zijn om te kunnen worden goedgekeurd.

Het districtshoofd gedraagt zich alsdan naar de inzichten van Onzen Minister.

Eene schriftelijke goedkeuring kan te allen tijde door het districtshoofd worden ingetrokken, indien hem gebleken is, dat de goedgekeurde regeling onjuist is.

De goedkeuring, verleend na tusschenkomst van Onzen Minister, wordt niet ingetrokken, dan na van dezen bekomen machtiging.".

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 16den September 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(*get.*) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 24 *Sept.* 1912.)

—

17 *September* 1912. BESLUIT, tot vaststelling van een reglement omtrent de aanwending van spoorwegen en spoorwegmaterieel in geval van oorlog of andere buitengewone omstandigheden. S. 295.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog en van Waterstaat, dd. 2 Juli 1912, Kabinet, Litt. V[53], en van 6 Juli 1912, n°. 225, Afdeeling Spoorwegen;

Gelet op artikel 51 der wet van 9 April 1875 (*Staatsblad* n°. 67), tot regeling van den dienst en het gebruik der spoorwegen, zooals die wet laatstelijk gewijzigd is bij de wet van 8 April 1893 (*Staatsblad* n°. 62);

Den Raad van State gehoord (advies van 6 Augustus 1912, n°. 31);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 20 Augustus 1912, Kabinet, Litt. A[66], en van 13 September 1912, n°. 256, Afdeeling Spoorwegen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. in te trekken het Koninklijk besluit van 18 Juni 1901 (*Staatsblad* n°. 153), tot vaststelling van een reglement omtrent de aanwending van spoorwegen en spoorwegmaterieel in de gevallen, bedoeld in art. 24 en de 2de alinea van artikel 50 der wet van 9 April 1875 (*Staatsblad* n°. 67), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 8 April 1893 (*Staatsblad* n°. 62), alsmede het Koninklijk Besluit van 18 Juni 1901 (*Staatsblad* n°. 154), tot vaststelling van eene Instructie voor de Permanente Militaire Spoorwegcommissie;

2°. vast te stellen het bij dit Besluit gevoegde Reglement omtrent de aanwending van spoorwegen en spoorwegmaterieel in de gevallen, bedoeld in artikel 24 en de 2de alinea van artikel 50 der wet van 9 April 1875 (*Staatsblad* n°. 67), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 8 April 1893 (*Staatsblad* n°. 62).

Onze Ministers van Oorlog en van Waterstaat zijn belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's Gravenhage, den 17den September 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,

(*get.*) H. COLIJN.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 22 *Oct.* 1912.)

—

REGLEMENT *omtrent de aanwending van spoorwegen en spoorwegmaterieel in de gevallen, bedoeld in art. 24 en de 2de alinea van art. 50 der wet van den 9den April* 1875 (Staatsblad nº. 67), *laatstelijk gewijzigd bij de wet van den 8sten April* 1893 (Staatsblad nº. 62).

Art. 1. Wanneer toepassing van het bepaalde in de 2de alinea van art. 50 der wet van den 9den April 1875 (*Staatsblad* nº. 67), laatstelijk gewijzigd bij de wet van den 8sten April 1893 (*Staatsblad* nº. 62), wordt noodig geacht, wordt krachtens Onze machtiging door den Opperbevelhebber van Land- en Zeemacht of — zoolang deze niet in functie is getreden — door Onzen Minister van Oorlog bepaald, van welke spoorwegen en van welk aan de spoorwegondernemingen toebehoorend materieel het geheel of gedeeltelijk gebruik wordt gevorderd.

Van dit besluit wordt mededeeling gedaan aan Onzen Minister van Waterstaat.

2. De vordering, in art. 1 bedoeld, gaat in op het tijdstip, waarop Onze machtiging door of namens de in artikel 1 genoemde autoriteit ter kennis van de bestuurders der spoorwegdiensten is gebracht en blijft van kracht, totdat zij door Ons, of ingevolge Onze machtiging door de autoriteit, welke haar heeft ingesteld, wordt opgeheven en dit door of namens die autoriteit ter kennis is gebracht van de bestuurders der spoorwegdiensten.

Het tijdstip, waarop de vordering is ingegaan en dat, waarop zij wordt opgeheven, wordt door voormelde autoriteit ter kennis gebracht van den Raad, bedoeld in artikel 10 der in artikel 1 genoemde wet.

3. Zoolang de in het voorgaand artikel bedoelde vordering van kracht is, kan bij bepaalde oorlogsnoodzaak van de regelen, vastgesteld ingevolge het bepaalde in de artikelen 10, 16, 27 en 33 der in artikel 1 van dit Reglement genoemde wet, op last van de in laatstgenoemd artikel genoemde autoriteit, of van een Bevelhebber van het Leger worden afgeweken.

4. De leiding van het gebruik van de gevorderde spoorwegen en van het gevorderde spoorwegmaterieel in de gevallen, in artikel 1 bedoeld, wordt opgedragen aan eene, door Onzen Minister van Oorlog aan te wijzen militaire autoriteit, die ten aanzien daarvan de bevelen volgt van- en verantwoordelijk is aanden Opperbevelhebber van Land- en Zeemacht, of Onzen Minister van Oorlog, zoolang eerstgenoemde niet in functie is getreden.

5. De militaire autoriteit in artikel 4 bedoeld zal, zooolang het gebruik van een spoorweg voor 's Rijks dienst in het belang van 's Lands verdediging is gevorderd en voor zooveel zulks naar haar oordeel met dat belang vereenigbaar is, met inachtneming van hare aanwijzingen het geheel of gedeeltelijk gebruik van den spoorweg en van het aan de spoorwegonderneming toebehoorende materieel ten dienste van het openbaar materieel toestaan.

6. Door den Raad, bedoeld in artikel 10 der in artikel 1 genoemde wet, wordt — voor de gevallen, vermeld in de 2de alinea van artikel 50 dier wet — een der leden aangewezen om de militaire autoriteit, in artikel 4 bedoeld, voor zooveel noodig, mede in verband met het gestelde in artikel 5, ter zijde te staan bij het uitvaardigen van bevelen, betreffende den dienst op de gevorderde spoorwegen.

7. De uitvoering van den dienst op de gevorderde spoorwegen blijft zooveel mogelijk overgelaten aan de bestuurders der spoorwegdiensten met het in hun dienst zijnd personeel.

Voor zooveel zulks niet reeds in tijd van vrede is geschied, is het aan de bestuurders der spoorwegdiensten overgelaten om de diensten treinregelingen op de gevorderde spoorwegen te ontwerpen, waarbij evenwel in acht moeten genomen worden de gegevens, hun door de in artikel 8 bedoelde militaire autoriteit verstrekt, terwijl die autoriteit omtrent het samenstellen dier regelingen anders kan bepalen.

8. Onze Minister van Oorlog doet reeds in tijd van vrede door de in artikel 4 bedoelde autoriteit. in overleg met de bestuurders der spoorwegdiensten, voor zooveel mogelijk de noodige dienst- en treinregelingen voorbereiden voor de gevallen, in artikel 1 bedoeld.

De kosten, welke uit de door de bestuurders der spoorwegdiensten bij het ontwerpen dezer regelingen verleende medewerking mochten voortvloeien, komen ten laste van het Rijk.

De vooraf gereedgemaakte dienst- en treinregelingen worden ter kennis gebracht van den Raad, bedoeld in artikel 10 der in artikel 1 genoemde wet.

9. Zoodra de bestuurders der spoorwegdiensten de in artikel 2 bedoelde kennisgeving, ingevolge welke de vordering is ingegaan, zullen hebben ontvangen, geven zij onmiddellijk uitvoering aan de bevelen, welke hun door of namens de in artikel 1 genoemde autoriteit zijn of zullen worden verstrekt, ten aanzien van het binnen 's Lands houden van spoorwegmaterieel.

10. Indien bij gebruik van een spoorweg, of van het aan eene spoorwegonderneming toebehoorend materieel, voor 's Rijks dienst in het

belang van 's Lands verdediging geen voldoend spoorwegpersoneel aanwezig is en de bestuurders dier onderneming niet in staat zijn hierin door het in dienst nemen van hulpkrachten te voorzien, zal de in artikel 4 bedoelde militaire autoriteit het noodige personeel beschikbaar stellen.

In spoedeischende gevallen kunnen de bestuurders zich met hunne aanvraag daartoe rechtstreeks wenden tot de hoogste militaire autoriteit ter plaatse, die gehouden is aan zoodanige aanvraag onmiddellijk te voldoen, tenzij de militaire toestand naar haar oordeel dit niet mocht toelaten.

11. Voor elk spoorwegstation, waar in de gevallen, in artikel 1 bedoeld, een vervoer van grooten omvang te verwachten is, wordt door Ons reeds in tijd van vrede een Officier of oud-Officier als stationscommandant aangewezen.

Zijn taak is, voor zooveel mogelijk in samenwerking met een daartoe door den betrokken spoorwegdienst aan te wijzen ambtenaar, de orde op het station te handhaven en de geregelde, doelmatige en snelle uitvoering der militaire spoorwegvervoeren te bevorderen, voor zooveel daarbij betrokken is het station, waar hij is gevestigd. Hij is niet bevoegd in te grijpen in den dienst van het spoorwegpersoneel.

12. De algemeene grondslagen voor de bepaling van schadeloosstelling, bedoeld in artikel 50 der in artikel 1 genoemde wet, worden zoo mogelijk reeds in tijd van vrede bij overeenkomst tusschen Onzen Minister van Oorlog en de bestuurders der spoorwegdiensten vastgesteld.

13. Wordt staking van den dienst op een spoorweg door Ons krachtens artikel 24 der in artikel 1 genoemde wet voor belangen van 's Lands verdediging bevolen en wordt daarbij door Ons tevens bepaald, dat alle locomotieven, tenders, rijtuigen, wagens en ander materieel van den spoorweg verwijderd worden, dan zijn de bestuurders der spoorwegdiensten met het in hun dienst zijnd personeel belast met de uitvoering van dit besluit, naar de aanwijzingen van of namens de militaire autoriteit, bedoeld in artikel 4 van dit Reglement.

14. Over het materieel in het voorgaand artikel bedoeld, kan, nadat het van den spoorweg is verwijderd, op last van, of namens de in artikel 4 bedoelde militaire autoriteit, worden beschikt ten behoeve van den dienst op de spoorwegen, gevorderd krachtens de 2de alinea van artikel 50 der in artikel 1 genoemde wet.

15. Onze Minister van Oorlog is gemachtigd door een door hem aan te wijzen militaire autoriteit aan de dienstplichtigen van Land- en Zeemacht, in dienst bij de spoorwegen, die — in de gevallen, in artikel 1 bedoeld — voor den goeden gang van het militair vervoer bij den spoorwegdienst onmisbaar zijn, eene schriftelijke verklaring te doen afgeven, inhoudende, dat zij aan eene oproeping tot opkomst onder de wapenen met spoed eerst behoeven te voldoen, zoodra de spoorwegdienst op de lijn, of het gedeelte van de lijn, waar zij werkzaam zijn gesteld, wordt gestaakt, of wel zoodra zij door of namens vorenbedoelde autoriteit op hunne militaire bestemming worden gedirigeerd.

Behoort bij Koninklijk besluit van 17 September 1912 (*Staatsblad* n°. 295).

Ons bekend,

De Min. van Oorlog, (*get.*) H. COLIJN.
De Min. v. Waterstaat, (*get.*) L. H. W. REGOUT.

—

17 *September* 1912. BESLUIT, tot vernietiging van de besluiten van den raad der gemeente *Steenwijk* van 9/10 Januari 1912, en 20/21 Februari 1912, tot wijziging van artikel 8, letter *g*, der algemeene politieverordening. S. 296.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 29 Juli 1912, n°. 5903, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen, betreffende de besluiten van den raad der gemeente *Steenwijk* van 9/10 Januari 1912 en 20/21 Februari 1912 tot wijziging van artikel 8, letter *g*, der algemeene politie-verordening;

Overwegende, dat artikel 8, letter *g*, dier verordening ingevolge de genoemde raadsbesluiten luidt als volgt:

„Het is verboden:

g. binnen de kom der gemeente mestvaalten of verzamelplaatsen van asch of afval te hebben.

Echter vallen daaronder niet mestvaalten van veehoudende ingezetenen, ten opzichte van welke burgemeester en wethouders bevoegd zijn om, indien daaromtrent bij hen klachten inkomen, en deze zijn gegrond bevonden, de navolgende voorwaarden te stellen:

1°. dat de gier moet worden opgevangen in een behoorlijk ingerichten en van voldoende samenstelling zijnden bak of ton;

2°. dat de inrichting geen hinder mag veroorzaken voor de omwonenden.

Veehoudende ingezetenen, die zich in de gevallen hierboven bedoeld, bezwaard gevoelen door de bovengestelde op hen van toepassing verklaarde voorwaarden, en omwonenden, die zich door die voorwaarden niet bevredigd gevoelen, zijn bevoegd zich tot den gemeenteraad te wenden, die alsdan, zoo hij zulks noodig oor-

deelt, in elk geval de nadere voorwaarden vaststelt.

Binnen de kom gelegen mestvaalten, wier gebruikers met veehouden zijn aangevangen na de inwerkingtreding dezer bepalingen sub *g*, moeten, behalve dat de voorgaande alinea's daarop van toepassing zijn, bovendien minstens vijf meter verwijderd zijn van een naburig bebouwd terrein en minstens tien meter van den openbaren weg.

Onder veehoudende ingezetenen wordt voor de toepassing der bovenstaande alinea's, begrepen ieder, die een of meerdere runderen, paarden, varkens, schapen en geiten houdt.

Buiten de kom der gemeente is het hebben van mestvaalten toegestaan, mits op een afstand van 10 meter verwijderd van den openbaren weg";

Overwegende, dat artikel 8, letter *g*, van de politie-verordening, zooals die bepaling luidde vóór de wijziging bij bovenvermelde besluiten, voorschreef, dat binnen de kom der gemeente mestvaalten van veehoudende ingezetenen moeten voldoen aan de eischen, door burgemeester en wethouders in elk bijzonder geval te stellen;

Overwegende, dat de strekking van de wijzigingsbesluiten is, het voorschrijven van maatregelen tot wering van schadelijke gevolgen van mestvaalten, in het vervolg niet meer door het gemeentebestuur te doen plaats vinden als dit bestuur, daartoe, in het belang der openbare gezondheid, termen aanwezig acht, maar, voor zoover deze mestvaalten worden gehouden door veehoudende ingezetenen, het inkomen van klachten van ingezetenen als voorwaarde te stellen voor het beramen van maatregelen;

Overwegende, dat het in strijd is met het algemeen belang, dat de gemeentelijke overheid niet zelfstandig, als naar haar oordeel de openbare gezondheid dit eischt, waakt tegen voor de gezondheid nadeelige gevolgen van mestvaalten, maar met het beramen van maatregelen moet wachten tot ingezetenen klagen;

dat derhalve bovengemelde besluiten in strijd zijn met het algemeen belang;

Gelet op artikel 153 der Gemeentewet;

Den Raad van State gehoord (advies van 27 Augustus 1912, nº. 23);

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 13 September 1912, nº. 7063, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

bovenvermelde besluiten van den raad der gemeente *Steenwijk* van 9/10 Januari 1912 en 20/21 Februari 1912 te vernietigen wegens strijd met het algemeen belang.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 17den September 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 28 *Sept.* 1912.)

—

18 *September* 1912. BESLUIT, tot wijziging en aanvulling van het Algemeen Reglement voor de eindexamens der hoogere burgerscholen met 5jarigen cursus en daarbij behoorend Programma, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 27 Juni 1901 (*Staatsblad* nº. 190). S. 297.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 9 Juli 1912, nº. 1721/3, afdeeling Hooger en Middelbaar Onderwijs;

Gezien Ons besluit van 27 Juni 1901 (*Staatsblad* nº. 190);

Den Raad van State gehoord (advies van 27 Augustus 1912, nº. 18);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 14 September 1912, nº. 6773, afdeeling Hooger en Middelbaar Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1º. met wijziging in zooverre van het bij Ons voormeld besluit vastgesteld Algemeen Reglement en Programma, vast te stellen het navolgend Algemeen Reglement en Programma voor de eindexamens der hoogere burgerscholen met vijfjarigen cursus, vermeld in de artikelen 55 en 57 der wet van 2 Mei 1863 (*Staatsblad* nº. 50), houdende regeling van het middelbaar onderwijs;

2º. te bepalen, dat dit besluit voor het eerst zal worden toegepast op de in 1913 te houden examens.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Soestdijk, den 18den September 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 3 *Oct.* 1912.)

—

ALGEMEEN REGLEMENT *voor de eindexamens der hoogere burgerscholen met vijfjarigen cursus, afgenomen krachtens de artt.* 55 *en* 57 *der wet van* 2 *Mei* 1863 (Staatsblad n°. 50).

Art. 1. De eindexamens der hoogere burgerscholen met vijfjarigen cursus worden in de afzonderlijke of tot dat doel gecombineerde provinciën afgenomen tegen het einde van den cursus, en wel in de laatste helft van Juni, in Juli en, zoo noodig, in Augustus.

Art. 2. Onze Commissarissen in de provinciën benoemen de examencommissiën vóór den 1sten April en wijzen tegelijkertijd de gemeente aan, waar het mondeling examen zal worden gehouden.

Van die benoeming en aanwijzing doen zij aanstonds mededeeling aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken en aan den inspecteur van het middelbaar onderwijs in de provincie.

De examencommissiën zijn enkele of dubbele commissiën. Eene enkele commissie is eene zoodanige, waarvan het aantal leden tusschen 14 en 16 ligt; eene dubbele commissie telt ten minste 29 en ten hoogste 31 leden.

Art. 3. De voorzitter en de ondervoorzitter der commissie worden door Onzen Commissaris in de provincie aangewezen.

De commissie benoemt een harer leden tot haren secretaris.

Art. 4. Het examen wordt schriftelijk en mondeling afgenomen.

De omvang der kennis, die in elk vak van de candidaten kan worden gevorderd, is aangewezen in het als bijlage bij dit reglement gevoegd programma.

Art. 5. Het schriftelijk examen heeft plaats aan de openbare hoogere burgerscholen met vijfjarigen cursus alsmede aan de jaarlijks door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken daartoe aan te wijzen bijzondere hoogere burgerscholen; het mondeling onderzoek geschiedt in de gemeente, door Onzen Commissaris in de provincie krachtens art. 2 aangewezen.

Art. 6. De voorzitters der commissiën doen terstond na hunne benoeming in eenige dagbladen naar hunne keuze oproepingen plaatsen, waarbij hun, die het eindexamen in de provinciën wenschen af te leggen, wordt verzocht zich schriftelijk bij hen aan te melden met opgave van de school, aan welke zij onderwijs ontvangen.

De candidaten, die geen leerlingen van eene openbare of van eene ingevolge art. 5 aangewezen bijzondere hoogere burgerschool zijn, leggen het schriftelijk examen af aan eene dier scholen ter keuze van den voorzitter der commissie. In geval de directeuren dier scholen zich met de door den voorzitter der commissie ten deze getroffen regeling niet kunnen vereenigen, wenden zij zich zoo spoedig mogelijk tot Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, die alsdan de indeeling der candidaten definitief vaststelt.

De voorzitters zenden vóór den 1sten Mei aan den inspecteur van het middelbaar onderwijs in de provincie eene lijst der candidaten met aanwijzing van de school, aan welke elk hunner het schriftelijk examen zal afleggen.

Art. 7. Het schriftelijk examen omvat de volgende vakken:

1°. de wiskunde,
2°. de beginselen der theoretische en toegepaste mechanica,
3°. de natuurkunde,
4°. de scheikunde,
5°. de geschiedenis,
6°. de aardrijkskunde,
7°. de Nederlandsche taal,
8°. de Fransche taal,
9°. de Engelsche taal,
10°. de Hoogduitsche taal,
11°. het boekhouden,
12°. het hand- en rechtlijnig teekenen.

Art. 8. De voorzitter der examencommissie roept, zoo spoedig mogelijk na de benoeming, de leden samen ter plaatse, waar het mondeling examen zal worden gehouden. In die bijeenkomst verdeelt de commissie zich in sub-commissiën, elke meer bepaaldelijk belast met het onderzoek in eene of meer der volgende afdeelingen:

A. wis- en werktuigkunde (vak *a* en *b* van art. 17 der wet),

B. natuurkundige wetenschappen (vak *c*, *d*, *e* en *f* van art. 17 der wet),

C. geschiedkundige, staats- en handelswetenschappen (vak *g*, *h*, *i*, *k* en *p* van art. 17 der wet),

D. taal- en letterkunde (vak *l*, *m*, *n* en *o* van art. 17 der wet),

E. hand- en rechtlijnig teekenen (vak *r* van art. 17 der wet).

Een zelfde lid der commissie kan in verschillende sub-commissiën zitting hebben.

Voor ieder vak of onderdeel daarvan wordt één lid meer bepaald aangewezen als examinator, die zich belast met het nazien van het daarvoor gemaakte schriftelijke werk en het afnemen van het mondeling examen; een tweede lid om eveneens het schriftelijke werk na te zien en bij het mondeling examen tegenwoordig te zijn.

De leden van elke sub-commissie treden onderling in overleg zoowel aangaande den duur en de uitgebreidheid van het mondeling examen in alle tot de afdeeling behoorende vakken, als omtrent de daarbij te volgen wijze van ondervragen en beoordeelen.

Art. 9. In dezelfde bijeenkomst der commissie worden de door de leden opgemaakte opgaven voor het schriftelijk werk in de onderscheidene vakken besproken en vastgesteld Deze opgaven worden vóór den 20sten April met de noodige toelichting en, voor zooveel de voorgestelde vraagstukken betreft, vergezeld van de oplossing, gezonden aan den inspecteur van het middelbaar onderwijs in de provincie.

Art. 10. Het schriftelijk examen wordt ieder jaar door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, op voordracht van de inspecteurs van het middelbaar onderwijs, zóódanig geregeld, dat alle candidaten op denzelfden dag het schriftelijk werk voor hetzelfde vak verrichten.

De dagen, waarop het schriftelijk examen plaats heeft, en de duur van elk examen worden door de inspecteurs medegedeeld aan de voorzitters der examen-commissiën, aan de directeuren der hoogere burgerscholen, aan welke het schriftelijk werk wordt gemaakt, en aan de plaatselijke commissiën, met het toezicht op die scholen belast.

De voorzitters der examen-commissiën geven daarvan kennis aan de candidaten.

Art. 11. De inspecteurs doen in eene daarvoor bestemde bijeenkomst eene keus uit de hun door de voorzitters der examencommissiën toegezonden opgaven voor schriftelijk werk. Zij kunnen zich daarbij doen voorlichten door leden dier commissiën of door leeraren der hoogere burgerscholen.

Voor die vakken, waarin een opstel wordt gevorderd, zorgen zij, dat den candidaten de keus tusschen ten minste twee onderwerpen wordt gelaten.

Deze opgaven worden, met de vereischte zorg voor geheimhouding, op Rijkskosten gedrukt.

Art. 12. De inspecteurs zenden aan de directeuren der hoogere burgerscholen, aan welke het schriftelijk examen zal plaats hebben, eene lijst der candidaten, die daaraan zullen deelnemen, alsmede in verzegelde pakketten de noodige exemplaren der in het voorgaande artikel vermelde gedrukte opgaven. Op die pakketten zijn uitgedrukt het vak, tot hetwelk de opgaven behooren, de dag, waarop zij moeten worden gebruikt, en de tijd, die voor het werk beschikbaar is gesteld.

De pakketten worden in tegenwoordigheid der candidaten geopend bij den aanvang van het schriftelijk examen in elk vak.

Art. 13. De candidaten maken het schriftelijk werk onder toezicht van den directeur en de leeraren der hoogere burgerschool, met dien verstande, dat de directeur voor den geregelden gang van zaken verantwoordelijk is en dat steeds in elk lokaal, waar dit werk gemaakt wordt, òf twee leeraren òf de directeur en een leeraar tegenwoordig zijn.

Al het werk der candidaten moet gemaakt worden op papier, door den directeur der school verstrekt. Hierop moet alleen het nummer, maar niet de naam van den candidaat vermeld zijn.

Nadat de pakketten geopend en, onmiddellijk daarop, de opgaven rondgedeeld zijn aan de candidaten, mogen geene mededeelingen of inlichtingen omtrent de opgaven, van welken aard of door wien ook, aan de candidaten worden verstrekt.

Pauzeeringen worden den candidaten slechts bij het examen in het teekenen toegestaan.

Het gebruik van eenig geschreven of gedrukt hulpmiddel, met uitzondering van eene logarithmentafel, die door den directeur voor den aanvang van het examen moet zijn onderzocht, is den candidaten verboden.

De candidaten, die zich aan eenig bedrog bij het schriftelijk examen schuldig maken, worden niet verder tot het examen toegelaten. Indien de ontdekking van eenig bedrog eerst na afloop van het schriftelijk examen plaats vindt, kan het getuigschrift den candidaat, die zich daaraan schuldig maakte, worden onthouden.

Op deze voorschriften behoort de directeur bij den aanvang van de eerste zitting voor het schriftelijk examen, en wel vóór de opening van het pakket, de candidaten uitdrukkelijk opmerkzaam te maken.

Van ieder schriftelijk examen wordt door hen, die daarbij het toezicht hebben uitgeoefend, een proces-verbaal opgemaakt. Aan de directeuren worden de daarvoor noodige gedrukte exemplaren door of vanwege Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken toegezonden.

Het door de candidaten gemaakte schriftelijk werk kan door den voorzitter der commissie drie jaren na afloop van het examen worden vernietigd.

Art. 14. Iederen dag wordt het door de candidaten gemaakte werk met een exemplaar der gedrukte opgave en het proces-verbaal van het examen door den directeur der school gezonden aan den voorzitter der examencommissie, die het vervolgens toezendt aan het lid

of de leden, meer bepaald met het examen in dat vak belast.

Art. 15. Na afloop van het geheele schriftelijk examen zenden de inspecteurs, door tusschenkomst van de voorzitters der commissiën, aan ieder lid een volledig stel van de opgaven voor het schriftelijk werk.

Art. 16. Indien een candidaat door behoorlijk bewezen ongesteldheid of om andere wettige redenen, ter beoordeeling van den voorzitter der commissie, verhinderd is bij het schriftelijk examen in eenig vak tegenwoordig te zijn, wordt hem nog tijdens de mondelinge examens gelegenheid tot het maken van schriftelijk werk, onder toezicht van de commissie, gegeven. De opgaven voor zoodanig werk stelt de commissie vast, daarbij zorgende, dat deze niet dezelfde zijn als de aan de andere candidaten voorgestelde, maar zooveel mogelijk van gelijken omvang en moeilijkheid.

Art. 17. Vóór den aanvang van het mondeling examen, waarvan de dag door de commissie wordt bepaald, moet het schriftelijk werk der candidaten zijn nagezien.

De voorzitter wordt gemachtigd de leden tegen een door hem te bepalen dag vóór den aanvang van het mondeling examen op te roepen in de gemeente, waar dit wordt gehouden. Op dezen dag worden de cijfers voor het schriftelijk werk vastgesteld en op eene lijst geschreven en de vrijstellingen volgens art. 18 bepaald.

Bedraagt het aantal candidaten voor eene *enkele* commissie meer dan 50 en voor eene *dubbele* meer dan 100, dan is de voorzitter bevoegd eene tweede vergadering voor dat doel uit te schrijven. In dat geval kunnen bovendien door den voorzitter en den secretaris der commissie ten hoogste twee bijeenkomsten worden gehouden tot het verrichten van de verschillende administratieve werkzaamheden.

De leden der sub-commissie voor de afdeeling E, bedoeld in art. 8, kunnen, desgewenscht, de teekeningen beoordeelen ter plaatse, waar deze vervaardigd zijn.

Zoo spoedig mogelijk wordt aan de candidaten medegedeeld, welke cijfers zij voor hun schriftelijk werk hebben verkregen.

De regeling van de mondelinge examens geschiedt door den voorzitter, met inachtneming van het in de artt. 18 en 19 voorgeschrevene.

Art. 18. Een mondeling examen wordt in elk geval afgelegd in de krachtens de wet tot het examen behoorende vakken, waarvoor geen schriftelijk werk is gemaakt, en in de drie vreemde talen en hare letterkunde.

Van een mondeling examen in elk ander vak zijn desgewenscht vrijgesteld zij, die in dat vak niet minder dan het praedicaat „ruim voldoende" (7) hebben behaald.

Ingeval de commissie grond heeft te vermoeden, dat er bij het schriftelijk werk bedrog is gepleegd, kan de candidaat, die zich daaraan schuldig heeft gemaakt, in alle vakken mondeling worden geëxamineerd.

Art. 19. Voor het mondeling examen worden alle candidaten gelijktijdig opgeroepen, indien hun getal niet meer dan twaalf bedraagt. Indien hun getal meer dan twaalf doch niet meer dan vier en twintig bedraagt, worden zij verdeeld in ten hoogste twee groepen. Bedraagt hun getal meer dan vier en twintig, dan worden zij verdeeld in groepen, waarvan het aantal gelijk is aan het aantal malen, dat het getal candidaten een veelvoud is van twaalf, met dien verstande, dat het getal groepen één meer kan bedragen, indien een zuiver veelvoud van twaalf met één of meer candidaten wordt overtroffen.

Het mondeling examen loopt voor iederen candidaat binnen drie dagen ten einde met een duur van ten hoogste drie uren daags. Elke candidaat wordt afzonderlijk ondervraagd.

Des avonds wordt geen examen gehouden.

Art. 20. De voorzitter geeft aan de candidaten tijdig kennis van den tijd en de plaats, waar het mondeling examen zal worden gehouden, en noodigt de plaatselijke commissie van toezicht op het Middelbaar Onderwijs in de gemeente, waar het examen plaats heeft, ter bijwoning uit.

Art. 21. Voor de beslissing omtrent de toelating van de candidaten worden de vakken, waarover het examen zich uitstrekt, verdeeld in vijf afdeelingen, die in art. 8 zijn aangewezen.

Art. 22. Het is aan de sub-commissiën geheel vrijgelaten, op welke wijze zij tot een oordeel over de kennis der candidaten in eenig vak of in elke der in art. 8 genoemde afdeelingen willen geraken.

Het oordeel over de kennis der candidaten in elk der vakken, genoemd in art. 17 der wet, wordt uitgedrukt door een der cijfers van 1 tot 10, aan welke de volgende beteekenis is te hechten:

10 uitmuntend,
9 zeer goed,
8 goed,
7 ruim voldoende,
6 voldoende,
5 even voldoende,
4 onvoldoende,
3 gering,
2 slecht,
1 zeer slecht.

De aldus toegekende cijfers worden op daartoe door het Departement van Binnenlandsche Zaken te verstrekken tabellen ingevuld en de eindcijfers voor de afdeelingen *A*, *B*, *C*, *D* en *E* worden daarbij bepaald.

Art. 23. Na afloop van het examen voor elke groep wordt eene vergadering gehouden, in welke de commissie over den uitslag beslist.

Is aan een candidaat voor elk der vijf afdeelingen het cijfer 5 of hooger toegekend, dan wordt hem het getuigschrift wegens voldoend afgelegd examen uitgereikt.

Heeft hij voor een of meer dier afdeelingen minder dan het cijfer 5 verkregen, dan wordt door de commissie over zijne toelating beraadslaagd en, zoo noodig, bij meerderheid van stemmen beslist. Bij staking van de stemmen is de candidaat toegelaten.

De candidaat, die in twee der afdeelingen *A*, *B*, *C* of *D* een eindcijfer verkrijgt, dat beneden 5 ligt, is afgewezen.

De uitslag wordt den candidaten terstond medegedeeld met overlegging van eene lijst der door hen voor iedere afdeeling en, zoo mogelijk, voor ieder vak, behaalde cijfers en met uitreiking van het getuigschrift aan de geslaagden.

Art. 24. Na afloop van het geheele examen houdt de commissie eene vergadering tot het opmaken van het verslag, bedoeld in art. 67, tweede lid, der wet.

Behoort bij Koninklijk besluit van 18 September 1912 (*Staatsblad* nº. 297).

Mij bekend,

De Min. van Binnenl. Zaken, (*get.*) HEEMSKERK.

BIJLAGE.

PROGRAMMA.

Daar het eindexamen der hoogere burgerscholen moet dienen om te onderzoeken, of de jongelieden, die zich daartoe aanmelden, met vrucht den vijfjarigen cursus eener hoogere burgerschool hebben gevolgd of een daarmede gelijkstaand onderricht hebben genoten, behoort bij dit onderzoek het hoofddoel der hoogere burgerschool, de vorming van ontwikkelde jongelieden, toegerust met de kundigheden, die de hedendaagsche maatschappij in elk beschaafd man eischt, op den voorgrond te staan. De candidaten moeten dus bewijzen kunnen geven, dat zij door degelijke studie een voldoenden grondslag hebben gelegd voor de speciale voorbereiding tot elk bedrijf of ambt, en door veelzijdige oefening van het verstand in staat gesteld zijn om met oordeel partij te trekken van de ervaringen, die het practische leven hun zal aanbieden.

Bij het examen is daarom meer te eischen van het verstand dan van het geheugen, het moet meer de strekking hebben om te ontdekken, wat de candidaten weten en tot welke mate van inzicht hunne studie heeft geleid dan om de leemten op te zoeken, die in zaken van ondergeschikt belang hunne kennis verraadt. Eene grondige en degelijke kennis van hoofdzaken kan ten aanzien van de wis- en natuurkundige wetenschappen, aardrijkskunde, wereldgeschiedenis, geschiedenis der letterkunde, staathuishoudkunde en staatsinrichting voldoende worden geacht. De grenzen, die voor elk dezer vakken behooren te worden gesteld, en de eischen, welke ten aanzien van de kennis der talen en van het teekenen als billijk mogen worden beschouwd, worden hieronder opgegeven.

A. *De Wiskunde.*

In de rekenkunde en gewone stelkunde behoort de candidaat voldoende kennis en oefening te bezitten om met vaardigheid en oordeel de onderscheidene leerwijzen toe te passen op vraagstukken, die zonder zoogenaamde kunstgrepen kunnen worden opgelost. Hij behoort de door hem toegepaste leerwijze te kunnen verklaren en zijne berekening, wanneer eene benadering mogelijk is of verlangd wordt, naar den vereischten graad van nauwkeurigheid te kunnen inrichten. Oefening in het gebruik van logarithmen wordt inzonderheid vereischt. De reken- en meetkundige reeksen, de onbepaalde en exponentieele vergelijkingen en het binomium van Newton voor geheele exponenten worden geacht tot de gewone stelkunde te behooren.

De in meetkunde gevorderde kennis strekt zich uit tot de inhoudsvinding van de veelvlakkige lichamen, van den cilinder, den kegel en den bol, de geometrische eigenschappen van den bolvormigen driehoek en de leerstukken van de meetkunde der ruimte en van het platte vlak, die hieraan voorafgaan.

De candidaat heeft het bewijs te leveren, dat hij een duidelijk begrip heeft van de eischen van een wiskundig betoog en van het onderling verband der onderscheidene leerstukken.

Tot de goniometrie en de trigonometrie worden geacht te behooren de oplossing van eenvoudige goniometrische vergelijkingen en de toepassing der vlakke trigonometrie op eenvoudige vraagstukken der werkdadige meetkunde.

De kennis der beschrijvende meetkunde behoort zich uit te strekken tot aan de gebogen oppervlakken.

B. *De beginselen van de theoretische en toegepaste mechanica, van de kennis van werktuigen en van de technologie.*

Dit examen omvat de beginselen der mechanica, voor zooverre die voor eene degelijke beoefening der natuurkunde overeenkomstig de eischen voor dit vak, hieronder omschreven, noodig zijn.

De candidaat behoort bekend te zijn met de leer van de koppels, van het zwaartepunt en van de stabiliteit. Hij behoort de evenwichtsvergelijking te kunnen opmaken van de enkelvoudige en van een paar samengestelde werktuigen (windas, takel) met inachtneming van de wrijving. Verder wordt de kennis geëischt van de wetten der eenparige en der eenparig veranderlijke beweging, van de parabolische en cirkelvormige beweging, de leer van het behoud van arbeidsvermogen, de wetten van den slinger en de botsing.

Het examen in de kennis van werktuigen en de technologie bepaalt zich uitsluitend tot datgene, wat daarvan bij de natuur- en scheikunde behandeld wordt.

C. *De natuurkunde en hare voornaamste toepassingen.*

Dit examen omvat de proefondervindelijke natuurkunde en de belangrijkste toepassingen, die in het dagelijksch leven en de nijverheid voorkomen. De candidaat behoort bekend te zijn met de voornaamste natuurkundige methoden, welke dienen tot het opsporen van de natuurwetten en tot de bepaling van de standvastige grootheden; hij moet de wiskundige uitdrukking dier wetten kunnen toepassen op eenvoudige vraagstukken.

Inzonderheid wordt gewicht gehecht aan een juist begrip van het verband, dat tusschen de verschillende groepen van verschijnselen bestaat, meer dan aan eene uitvoerige kennis van bijzonderheden.

D. *De scheikunde en hare voornaamste toepassingen.*

Het examen omvat de beginselen der anorganische scheikunde en de hoofdpunten der organische.

Verder wordt, in aansluiting met het onderwijs in de scheikunde, de kennis geëischt van enkele handelswaren ter keuze van den candidaat en van die delfstoffen, welke als van zelf bij het onderwijs in de scheikunde behandeld worden.

E. *De beginselen der delfstof-, aard-, plant- en dierkunde.*

De beginselen der delfstofkunde zijn reeds bij de scheikunde genoemd, die van de aardkunde zullen bij de aardrijkskunde worden vermeld.

Het examen in plant- en dierkunde omvat eenige door eigen aanschouwing verkregen kennis van ten minste een tiental natuurlijke plantenfamiliën, ter keuze van den candidaat; aan deze kennis behoort bekendheid met de hoofdtrekken der orgaansbeschrijving en met de hoofdindeeling van het plantenrijk ten grondslag te liggen; voorts eenige kennis van het samenstel en de levensverrichtingen van de onderscheidene deelen der plant; eenige door eigen aanschouwing verkregen kennis van ten minste een drietal klassen met de voornaamste der daartoe behoorende orden van gewervelde dieren en ten minste ééne klasse, eveneens met de voornaamste der daartoe behoorende orden, uit eene andere Hoofdafdeeling van het Dierenrijk en van de kenmerken dier beide Hoofdafdeelingen; de keuze van de tweede Hoofdafdeeling en van alle klassen wordt aan den candidaat overgelaten. Voorts eenige kennis van de levensverrichtingen in het dierlijk, meer bijzonder in het menschelijk lichaam.

F. *De beginselen der cosmographie.*

Het examen in cosmographie strekt zich uit over de gedaante en de afmetingen der aarde, de wijze, waarop deze bepaald worden, de plaatsbepaling op hare oppervlakte en aan den hemel, de verschijnselen ontstaande door de asbeweging der aarde, door de beweging, zoowel van de aarde als van de planeten om de zon en door de beweging van de wachters, de bewegingswetten en de algemeene aantrekkingskracht.

G. *De gronden van de gemeente-, provinciale en staatsinrichting van Nederland.*

Voor dit vak wordt eenige kennis geëischt van de inrichting van het bestuur van den staat, de provinciën en de gemeenten en van de onderlinge verhouding der onderscheidene staatsmachten in Nederland.

H. *De staathuishoudkunde en de statistiek, inzonderheid van Nederland en van zijne koloniën en bezittingen in andere werelddeelen.*

Het examen in staathuishoudkunde omvat de hoofdbeginselen van de voortbrenging, den omloop, de verdeeling en het verbruik van de maatschappelijke goederen. Van enkele hoofd-

onderwerpen, ter keuze van den candidaat, kan eenige meerdere kennis worden gevorderd.

Bij het examen in de statistiek wordt eenige kennis geëischt van hare hulpbronnen, voornamelijk met betrekking tot de statistiek van Nederland en van zijne koloniën en bezittingen in andere werelddeelen.

I. *De aardrijkskunde.*

Het examen in de aardrijkskunde omvat een overzicht van de natuurkundige en de staatkundige indeeling der werelddeelen, hetwelk voor Nederland en zijne koloniën en overzeesche bezittingen uitvoeriger moet zijn.

Verder, wat de natuurkundige aardrijkskunde betreft, eenige kennis van lucht- en zeestroomen in verband met hun invloed op het klimaat, alsmede van eenige belangrijke handelsproducten en van de ethnographische verdeeling der menschheid.

Van de aardkunde wordt bij dit examen geëischt de kennis van de hoofdtrekken der geologie van Nederland.

K. *De geschiedenis.*

Het examen in de geschiedenis omvat:

a. de vaderlandsche geschiedenis, meer in het bijzonder sedert 1500;

b. de algemeene geschiedenis sedert de Fransche revolutie (met eene inleiding sedert 1713), en van de vroegere perioden uitsluitend datgene, wat noodig is tot een juist inzicht in de geschiedenis des vaderlands.

L. *De Nederlandsche taal en letterkunde.*

Zoowel bij het schriftelijk als bij het mondeling examen moet de candidaat de bewijzen geven, dat hij eene voldoende kennis bezit van de Nederlandsche taal en van de beginselen harer spraakkunst, zoodat hij in staat is zich juist en vaardig in die taal uit te drukken, haar zuiver te schrijven en de voornaamste voortbrengselen der letterkunde te verstaan.

Het examen in de letterkunde omvat de hoofdtrekken van hare geschiedenis sedert het begin der 17de eeuw en de kennis van enkele van hare voornaamste voortbrengselen in de 17de en 18de, en meer in het bijzonder, van het laatste honderdtal jaren.

M. N. O. *Fransche, Engelsche en Hoogduitsche taal- en letterkunde.*

Uit een schriftelijk opstel over eenig opgegeven onderwerp of uit een opgegeven vertaling uit de vreemde in de Nederlandsche taal moet blijken, dat de candidaat zich van elke der drie vreemde talen zonder grove fouten kan bedienen, of een stuk in die talen voldoende begrijpt. Bij het mondeling onderzoek mag geëischt worden, dat de candidaat zich in de vreemde taal redelijk goed wete uit te drukken.

Het onderzoek in de letterkunde blijft beperkt tot een tweetal hoofdtijdvakken, door den candidaat meer in het bijzonder beoefend, en tot enkele belangrijke voortbrengselen daaruit, door hem met zorg gelezen.

P. *De beginselen der handelswetenschappen, waaronder die der warenkennis en het boekhouden.*

De eischen van het examen in warenkennis zijn nader omschreven in het programma voor de scheikunde.

In het dubbel of Italiaansch boekhouden behoort de candidaat genoegzaam ervaren te zijn om eenige memoriaalposten in journaal te kunnen overbrengen en eene proefbalans en eene balans te kunnen opmaken. Verder wordt eenige kennis geëischt van de voornaamste berekeningen, die bij het boekhouden te pas komen.

R. 1. *Het handteekenen.*

De candidaat moet vaardigheid bezitten:

a. in het teekenen van eene niet te ingewikkelde vlakversiering naar plaat;

b. in het maken, uit de vrije hand, van eene of meer projectievische teekeningen en eene op eenvoudige wijze geschaduwde perspectievische teekening van een paar voorwerpen uit het dagelijksch leven, waarbij een omwentelingslichaam kan voorkomen.

R. 2. *Het rechtlijnig teekenen.*

De candidaat moet vaardigheid bezitten:

a. in het projecteeren en zuiver in teekening brengen van een of meer voorwerpen uit het dagelijksch leven, waarvan de hoofdvormen bestaan uit meetkundige lichamen (ook omwentelingslichamen) naar gegeven perspectievische schets met ingeschreven maten;

b. in het uitwerken van een vraagstuk uit de planimetrie, toegepast op een vlak-ornament.

De candidaat wordt slechts in één dezer onderdeelen, ter keuze van de inspecteurs, geëxamineerd.

---

18 *September* 1912. BESLUIT, houdende aanwijzing van de woonplaats van den armlastigen krankzinnige M. D. SEPERS. S. 298.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beslissende het geschil betreffende de woon-

plaats van den armlastigen krankzinnige M. D. SEPERS;

Den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 24 Juli 1912, n°. 188;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 14 September 1912, n°. 6447, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Overwegende, dat MATTHIJS DIRK SEPERS, geboren 22 Maart 1871, sedert 21 Augustus 1895 voor rekening der gemeente *Aalsmeer* wordt verpleegd in het krankzinnigengesticht „Meerenberg", te *Bloemendaal;*

dat Burgemeester en Wethouders van *Aalsmeer* van oordeel zijn, dat de verplegingskosten van dezen patient van af 19 Maart 1908 ten laste van het Rijk behooren te komen, op grond, dat SEPERS ten gevolge van zijne psychische abnormaliteit nooit in staat is geweest tot het zelfstandig verrichten van eene rechtshandeling als het kiezen van eene woonplaats; dat toen hij door zijne meerderjarigwording zijne woonplaats verloor, die hij, ingevolge artikel 78 van het Burgerlijk Wetboek, gedurende zijne minderjarigheid bij zijne laatstelijk te *Aalsmeer* wonende ouders had, hij op grond van zijne psychische gesteldheid geen nieuwe woonplaats kon kiezen; dat hij ook later daartoe nimmer in staat is geweest, zoodat na zijne meerderjarigwording geene woonplaats voor de toepassing van art. 26 der wet tot regeling van het Armbestuur heeft bestaan en de kosten zijner verpleging volgens de sedert het Koninklijk besluit van 19 Maart 1908, n°. 23, bestaande jurisprudentie voor rekening van het Rijk behooren te komen;

dat de Inspecteur van het Staatstoezicht op krankzinnigen, naar aanleiding van bovengemelde mededeelingen van Burgemeester en Wethouders geraadpleegd, van meenig is, dat M. D. SEPERS bij zijne meerderjarigwording in staat was tot het vestigen van een hoofdverblijf, voornamelijk op grond, dat SEPERS bij zijne interneering duidelijke inlichtingen kon geven omtrent zijne familie; dat hij in de geneeskundige aanteekeningen „georiënteerd in tijd en ruimte" wordt genoemd; dat terwijl SEPERS opgenomen is uit hoofde van epileptische droomtoestanden, welke intercurrent waren, elke aanwijzing ontbreekt, dat deze persoon op het moment van zijne meerderjarigwording in een droomtoestand heeft verkeerd;

dat voorts SEPERS arbeidsloon verdiende en wel ten bedrage van *f* 6 per week; welk bedrag, dat bovendien niet als maximum zou mogen worden beschouwd, een boer niet zou geven aan iemand, die psychisch niet in staat is te werken en bovendien nog den overlast bezorgt, dat men op hem moet laten letten;

Overwegende, dat uit de deskundige verklaring van den inspecteur blijkt, dat de patient op het tijdstip zijner meerderjarigwording in staat was tot het vestigen van eene woonplaats;

dat die woonplaats moet worden geacht te *Aalsmeer* te zijn gevestigd;

Gezien de Armenwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

voor de toepassing van artikel 39 der Armenwet de gemeente *Aalsmeer* aan te wijzen als woonplaats van den armlastigen krankzinnige M. D. SEPERS.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur, en hetwelk in het *Staatsblad* en met de in hoofde dezes vermelde voordracht van Onzen voornoemden Minister, in de *Nederlandsche Staatscourant* zal worden geplaatst.

Soestdijk, den 18den September 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 3 *Oct.* 1912.)

—

18 *September* 1912. BESLUIT, tot uitvoering van art. 39, lid 2, van de Armenwet.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 14 September 1912, n°. 6728, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Gelet op het 2de lid van art. 39 der Armenwet;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Indien er noodzakelijkheid bestaat een armen krankzinnige in een gesticht voor krankzinnigen te doen verplegen, vóór dat ter voorziening in die verpleging de noodige maatregelen zijn getroffen, hetzij hangende het onderzoek naar de woonplaats van den lijder, hetzij doordat het bestuur der gemeente, waar die woonplaats is gevestigd, in gebreke blijft de zaak te regelen, zal daarvan onverwijld aan Gedeputeerde Staten van de provincie, waarin de patient verblijft, worden kennis gegeven door het bestuur der gemeente in welke de patient wiens woonplaats elders is of geacht wordt te zijn zich bevindt, en, indien de officier van justitie in de zaak betrokken is, ook door deze, met vermelding tevens of, en,

zoo ja, wanneer de plaatsing in een gesticht zal geschieden.

2. Indien een arme krankzinnige in een gesticht voor krankzinnigen is opgenomen, vóór dat uitgemaakt is door wie de kosten van overbrenging en verpleging zullen worden betaald, zal het bestuur van het gesticht, onverwijld na de opneming, daarvan kennis geven aan Gedeputeerde Staten van de provincie uit welke de overbrenging naar het gesticht geschiedde.

3. Indien evenwel eene opneming, als bedoeld in art. 2, heeft plaats gehad op verzoek van een gemeentebestuur dat zich daarbij bereid heeft verklaard, behoudens teruggave van de kosten door de woonplaats, de kosten van overbrenging en verpleging voorloopig te voldoen, geeft dat gemeentebestuur daarvan onverwijld kennis aan Gedeputeerde Staten zijner provincie.

4. De kennisgevingen zullen, voor zooveel mogelijk, bevatten de volgende opgaven ten aanzien van den patient: naam, voornamen, plaats en datum van geboorte, beroep, burgerlijke staat, gesticht waar de verpleging geschiedt, datum van opneming daarin en verder zoodanige opgaven als nuttig kunnen worden geacht. Voor gehuwde personen moeten tevens, voor zooveel mogelijk, worden opgegeven naam, voornamen, plaats en datum van geboorte en beroep van den echtgenoot.

Bij de kennisgevingen moet worden overgelegd de briefwisseling, die omtrent de woonplaats van den patient mocht zijn gevoerd.

5. Gedeputeerde Staten zullen, onverwijld na het ontvangen der kennisgevingen, des noodig in overleg met hunne ambtgenooten in andere bij de zaak betrokken gewesten, bevorderen, dat zoodra mogelijk de woonplaats van den patient opgespoord of des noodig de vereischte beslissing gevraagd wordt, dat het bestuur der gemeente, die als woonplaats is aangewezen, met het voorgevallene volledig bekend wordt gemaakt, en dat de voldoening der kosten van overbrenging en verpleging, ook van die welke hangende het onderzoek reeds zijn gemaakt, door dat bestuur ten spoedigste wordt geregeld.

6. Indien het aan Gedeputeerde Staten blijkt, dat de woonplaats vermoedelijk niet zal zijn te vinden of dat zij een geschil over de woonplaats niet in der minne kunnen bijleggen, brengen zij de zaak onmiddellijk ter kennis van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken.

7. Indien de plaatsing van een armen krankzinnige in een gesticht voor krankzinnigen zoo dringend noodig is, dat daarmede niet kan worden gewacht tot na de aanwijzing van zijne woonplaats, en de plaatsing niet kan worden verkregen zonder dat eenig bestuur zich jegens dat van het gesticht aansprakelijk stelt voor de kosten van overbrenging en verpleging, zullen Gedeputeerde Staten van de provincie, waar de krankzinnige verblijft, het bestuur der gemeente, in welke de lijder zich bevindt, uitnoodigen zich tijdelijk, totdat de woonplaats bekend is, tot het voorschieten dier kosten te verbinden, behoudens teruggave door die woonplaats.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in de *Nederlandsche Staatscourant* zal worden geplaatst.

Soestdijk, 18 September 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

—

19 *September* 1912. BESLUIT, tot toepassing der wet van 26 April 1884 (*Staatsblad* n°. 80), aangevuld door de wet van 20 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 164) en gewijzigd bij artikel 19 van de wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64), tot vaststelling van buitengewone maatregelen tot afwending van eenige besmettelijke ziekten en tot wering harer uitbreiding en gevolgen. S. 299.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat toepassing der wet van 26 April 1884 (*Staatsblad* n°. 80), aangevuld door de wet van 20 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 164) en gewijzigd bij artikel 19 van de wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64), tot vaststelling van buitengewone maatregelen tot afwending van eenige besmettelijke ziekten en tot wering harer uitbreiding en gevolgen, noodzakelijk is wegens het voorkomen van pest en andere der bedoelde ziekten op enkele plaatsen in het buitenland;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 27 Juli 1912, n°. 5662, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen, en van Onzen Minister van Financiën van 31 Juli 1912, n°. 82, afdeeling Invoerrechten;

Gelet op Ons besluit van 15 September 1911 (*Staatsblad* n°. 295);

Den Raad van State gehoord (advies van 20 Augustus 1912, n°. 20);

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 12 September 1912, n°. 6831, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen, en van Onzen Minister van Financiën van 14 September 1912, n°. 70, afdeeling Invoerrechten;

Hebben goedgevonden en verstaan:
te bepalen:

Art. 1. In-, door- en vervoer van lompen, gebruikte kleedingstukken en ongewasschen lijf- en beddegoed zijn verboden uit landen of plaatsen, door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën aan te wijzen.

De aanwijzingen worden telkens ten minste één dag, vóórdat zij in werking treden, door plaatsing in de *Nederlandsche Staatscourant* ter algemeene kennis gebracht.

Onze voornoemde Ministers zijn bevoegd die aanwijzingen te veranderen, zoo dikwijls de omstandigheden dit gedoogen of noodig maken, alsmede te bepalen, of in hoeverre de bagages, door reizigers medegebracht, onder het verbod zijn begrepen.

De beschikkingen over deze onderwerpen worden ook in de *Nederlandsche Staatscourant* geplaatst.

2. Heeft het verbod afwending van de Aziatische cholera of van pest ten doel, dan gedragen zich Onze genoemde Ministers bij aanwijzingen betreffende den in- en doorvoer uit landen, die toegetreden zijn tot de op 3 December 1903 te *Parijs* gesloten en bij de wet van 31 December 1906 (*Staatsblad* nº. 370) goedgekeurde internationale sanitaire overeenkomst, naar de bepalingen van die overeenkomst.

3. Met het opsporen van de overtredingen van de wet van 26 April 1884 (*Staatsblad* nº. 80) en van dit besluit zijn, behalve de ambtenaren en beambten daartoe in artikel 6 dier wet aangewezen, mede belast de geneeskundigen, die ingevolge het bepaalde in artikel 7, 1ste lid, der wet van 28 Maart 1877 (*Staatsblad* nº. 35), tot wering van besmetting door uit zee aankomende schepen, door Ons voor het in artikel 7 bedoelde gezondheidsonderzoek zijn aangewezen.

4. Dit besluit, dat gedurende één jaar van kracht blijft, treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Soestdijk, den 19den September 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. v. Binnenl. Zaken, (*get.*) HEEMSKERK.

De Min. van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 22 *Oct.* 1912.)

—

19 *September* 1912. BESLUIT, tot vaststelling van een bijzonder reglement van politie voor het gedeelte van het *Wilhelminakanaal*, zich uitstrekkende van den Koningsdijk onder de gemeente *Oosterhout* tot de *Donge*. S. 300.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 24 Juli 1912, nº. 279, Afdeeling Waterstaat;

Gelet op de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* nº. 69) en op het Algemeen Reglement van politie voor rivieren, kanalen enz. onder beheer van het Rijk, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 13 Augustus 1891 (*Staatsblad* nº. 158) en laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 20 Augustus 1910 (*Staatsblad* nº. 262);

Den Raad van State gehoord (advies van 3 September 1912, nº. 30);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 16 September 1912, nº. 214, Afdeeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan:
vast te stellen het navolgende

BIJZONDER REGLEMENT VAN POLITIE *voor het gedeelte van het Wilhelminakanaal, zich uitstrekkende van den koningsdijk onder de gemeente Oosterhout tot de Donge.*

Art. 1. Dit reglement is van toepassing op het gedeelte van het *Wilhelminakanaal*, zich uitstrekkende van den Koningsdijk onder de gemeente *Oosterhout* tot *de Donge*.

2. Dit reglement wordt gedrukt en algemeen verkrijgbaar gesteld.

Mede wordt gedrukt en algemeen verkrijgbaar gesteld eene vertaling van het reglement in het Fransch en het Duitsch.

3. *1.* De grootste geoorloofde afmetingen der vaartuigen, die op het kanaal worden toegelaten zijn:

lengte	60	M.
breedte	7	M.
diepgang	1,9	M.
hoogte van het vaartuig met opperlast boven den waterspiegel	5	M.

2. Is de waterstand in het kanaalgedeelte hooger dan N. A. P., gemeten ter plaatse van de over het kanaal gelegen vaste brug, dan bedraagt de toegelaten diepgang even zooveel meer dan 1.90 M. als de waterstand hooger dan N.A.P. is.

3. Is de waterstand in het kanaalgedeelte hooger dan 1.50 M. boven N.A.P., gemeten ter plaatse van de over het kanaal gelegen vaste brug, dan bedraagt de toegelaten hoogte boven den waterspiegel van het vaartuig met opperlast even zooveel minder dan 5 M. als de waterstand hooger dan 1.50 M. boven N.A.P. is.

4. De grootste snelheid, waarmede de stoomvaartuigen zich mogen bewegen, bedraagt per minuut:

a. voor stoomvaartuigen van meer dan 1.50 M. diepgang, 150 M.

b. voor stoomvaartuigen van minder dan 1.50 M. diepgang, 180 M.

5. *1.* Het grootste getal vaartuigen, dat tegelijk door een sleepboot mag worden gesleept, bedraagt vier.

2. Twee vaartuigen, elk van minder dan 15 ton (15000 K.G.) laadvermogen, worden in den sleeptrein voor één vaartuig gerekend.

6. *1.* De grootste geoorloofde afmetingen der vlotten zijn:

lengte . . . . . 50 M.
breedte . . . . . 5 M.
diepgang . . . . . 1,5 M.

2. De vlotten mogen met geen grootere snelheid worden vervoerd dan van 60 M. per minuut.

7. Met uitbreiding van het bepaalde bij de artikelen 7 en 78 van het Algemeen Reglement wordt aan de eigenaren of gebruikers van gronden, gelegen aan het kanaalgedeelte, waarlangs geen Rijksoeververdediging aanwezig is, vergund, vóór hunne gronden vaartuigen tijdelijk ligplaats te doen nemen tot laden en lossen, mits de scheepvaart hierdoor niet gehinderd wordt, ter beoordeeling van de ambtenaren van den Waterstaat en de kanaalbeambten.

8. Bij het doorvaren der over het kanaal gelegen vaste brug zijn de schippers verplicht hunne vaartuigen het midden van het kanaal te doen houden.

9. De bepalingen van dit reglement en van het Algemeen Reglement betreffende stoomvaartuigen zijn voor dit kanaalgedeelte ook van toepassing op motorvaartuigen, waaronder worden verstaan alle vaartuigen, die door middel van een in het vaartuig geplaatst werktuig mechanisch worden voortbewogen.

10. Overtreding van dit Bijzonder Reglement wordt, voor zoover daartegen niet bij de wet of het Algemeen Reglement is voorzien, gestraft met geldboete van ten hoogste vijftig gulden.

Onze voornoemde Minister is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Soestdijk, den 19den September 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 8 *Oct.* 1912.)

—

19 *September* 1912. BESLUIT, houdende beslissing dat bij niet naleving van het voorschrift van art. 27, al. 5 der Woningwet het daar bedoelde raadsbesluit niet voor goedkeuring vatbaar is.

WIJ WILHELMINA, enz.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente *Zwolle*, tegen het besluit van Ged. Staten van *Overijssel* van 10 April 1912, 3e afd. nº. 1744*b*./1566, waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van dien raad van 12 Februari 1912, nº. 76, strekkende tot vaststelling eener bepaling, houdende verbod tot bouwen of herbouwen op grond, die als straat is aangewezen;

Den Raad van State, afd. voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 24 Juli 1912, nº. 172;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 16 Sept. 1912, nº. 6348, afdeeling Volksgezondheid en armwezen;

Overwegende: dat Ged. Staten van *Overijssel* bij besluit van 10 April 1912, 3e afd. nº. 1744*b*/1566, hunne goedkeuring aan het boven omschreven raadsbesluit hebben onthouden, daarbij aanvoerende, dat daarin weliswaar wordt aangehaald het advies der Gezondheidscommissie voor de gemeente *Zwolle* van 30 Sept. 1911 nº. 35, maar dat dit advies geen betrekking heeft op eenig bouwverbod en dat mitsdien moet worden aangenomen, dat de Gezondheidscommissie over dat besluit niet is gehoord;

dat van het besluit van Ged. Staten de Raad der gemeente *Zwolle* bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat aan de beide eischen, die art. 6 van de Gezondheidswet voor de besluiten van den gemeenteraad betreffende de volkshuisvesting stelt, voldaan is, ook aan het eerste vereischte:

het hooren der Gezondheidscommissie;

dat wel in het schrijven van Burgem. en Wethouders van 7 Juni 1911, 3e afd. nº. 171, waarbij het ontwerpuitbreidingsplan om advies in handen van de Gezondheidscommissie is gesteld, niet tevens uitdrukkelijk van bouwverboden melding werd gemaakt, doch, dat, evenals steeds het geval is geweest bij de bouwver-

boden, verbonden aan de uitbreidingsplannen, welke voor andere gedeelten van de gemeente reeds zijn vastgesteld, de te vestigen bouwverboden in het bovengenoemd uitbreidingsplan op de kaart, die met de overige stukken naar de Gezondheidscommissie was gezonden, in rood waren aangegeven;

dat omtrent de bedoeling van deze aanwijzing naar 's Raads meening twijfel niet mogelijk kon zijn;

dat het stil zwijgen van de commissie omtrent de bouwverboden dan ook èn door den gemeenteraad èn door het college van Burgemeester en Wethouders in dezen zin is opgevat, dat bedoelde verboden de commissie tot geene opmerkingen aanleiding hadden gegeven;

dat de Raad overigens van meening, dat de vraag, of de Gezondheidscommissie al dan niet is gehoord, door een raadsbesluit zelf wordt beslist en dat wanneer de raad heeft verklaard, dat de Gezondheidscommissie is gehoord, Ged. Staten deze verklaring als waar zullen hebben te aanvaarden;

Overwegende: ten aanzien van het in beroep aangevoerde, dat, nu op de aan de Gezondheidscommissie overgelegde kaart de perceelen of perceelsgedeelten, die voor een bouwverbod zouden in aanmerking komen, opzettelijk waren aangegeven, mag worden aangenomen, dat de Gezondheidscommissie zich rekenschap heeft gegeven, dat ook de bouwverboden aan haar oordeel waren onderworpen en haar advies dus zoowel op de bouwverboden als op het uitbreidingsplan betrekking had;

dat deze opvatting ten overvloede bevestigd wordt door een nader overgelegd, aan Burgem. en Weth. van *Zwolle* gericht schrijven van de Gezondheidscommissie van 23 April 1912 nº. 26, waarin uitdrukkelijk wordt verklaard, dat het ontwerp-uitbreidingsplan met de daarmede in verband staande ontwerp-bouwverboden door de commissie als één geheel zijn beschouwd;

dat daarom de grond, op welken Ged. Staten hunne goedkeuring aan het raadsbesluit hebben onthouden, niet aanwezig is;

dat echter uit de ingewonnen ambtsberichten blijkt, dat met betrekking tot het raadsbesluit niet is voldaan aan het voorschrift van art. 27, al. 5, der Woningwet, volgens hetwelk een raadsbesluit, dat een verbod tot aanbouw of herbouw als in dat artikel bedoeld inhoudt, met uitvoerige kaarten en grondteekeningen op de gemeente-secretarie voor een ieder ter inzage moet liggen;

dat uit dien hoofde de gevraagde goedkeuring niet kan worden verleend en het bestreden besluit, zij het op andere gronden dan die van Ged. Staten, behoort te worden gehandhaafd;

Gezien de Gezondheidswet en de Woningwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het bestreden besluit van Ged. Staten van *Overijssel* van 10 April 1912, 3e afd. nº. 1744*b*/1566, bij hetwelk goedkeuring is onthouden aan het besluit van den Raad der gemeente *Zwolle* van 12 Febr. 1912 nº. 76, tot vaststelling eener bepaling, houdende verbod tot bouwen of herbouwen op grond, die als straat is aangewezen, te handhaven.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast, enz. (W. v. D. B. A.)

—

19 *September* 1912. DIPLOMATIEK EXAMEN-REGLEMENT 1912.

Art. 1. Voor degenen, die den graad van doctor in de staats- of in de rechtswetenschap aan eene der Nederlandsche Universiteiten niet bezitten, zal het examen ter benoembaarheid tot gezantschaps-attaché loopen over:

a. het volkenrecht, benevens de hoofdtrekken van de geschiedenis dier wetenschap;

b. de staatkundige geschiedenis der laatste drie eeuwen; wat de vaderlandsche geschiedenis betreft sedert de vestiging der Republiek (ongeveer 1588) en voor zooveel de algemeene geschiedenis aangaat sedert 1648 en uitvoeriger sedert 1815;

c. de staatsinstellingen der voornaamste Rijken en meer in het bijzonder die van Nederland en zijne koloniën;

d. de hoofdbeginselen van het Nederlandsch burgerlijk, handels- en strafrecht;

e. de staathuishoudkunde; de economische ontwikkeling van Nederland en zijne koloniën en de voornaamste handelsverdragen van Nederland met andere landen;

f. bovendien wordt gevorderd grondige kennis van de Nederlandsche en Fransche talen en bekendheid met de Engelsche en Hoogduitsche talen; bekendheid met andere levende talen zal tot aanbeveling strekken.

De candidaten die in eene of meer dier andere levende talen wenschen geëxamineerd te worden, moeten daarvan tijdig en schriftelijk kennis geven aan den secretaris der Commissie, onder opgave dier talen.

2. Voor degenen, die den graad van doctor in de rechtswetenschap aan eene der Nederlandsche Universiteiten hebben verworven, zal het examen ter benoembaarheid tot gezantschaps-attaché loopen over:

b. (als *b* van art. 1):

c. (als *c* van art. 1);

d. de economische ontwikkeling van Nederland en zijne koloniën en de voornaamste handelsverdragen van Nederland met andere landen;

e. (als *f* van art. 1).

3. Voor degenen, die den graad van doctor in de staatswetenschap aan eene der Nederlandsche Universiteiten hebben verworven, zal het examen ter benoembaarheid tot gezantschaps-attaché loopen over:

a. (als *b* van art. 1);

b. de economische ontwikkeling van Nederland en zijne koloniën en de voornaamste handelsverdragen van Nederland met andere landen;

c. (als *f* van art. 1).

4. Het examen ter bevordering tot gezantschaps-secretaris zal loopen over:

a. hoofdstukken van de internationale geschiedenis sedert 1815, inzonderheid voor zoover Nederland daarbij betrokken is; eenige bekendheid met litteratuur en bronnen wordt geëischt;

b. het internationaal privaat- en strafrecht;

c. de wetten tot uitvoering van de artikelen 5 en 6 der Grondwet en andere bepalingen, die voor vreemdelingen van belang kunnen zijn;

d. volkenrechtelijke quaestiën van onzen tijd;

e. 1°. de ontwikkelingsgeschiedenis van den wereldhandel en het verkeer na 1870;

2°. de tarief-politiek, inzonderheid die in Europa en van de Vereenigde Staten van Amerika; de koloniale politiek, meer bijzonder die van Nederland;

3°. actueele vraagstukken van internationaal belang op het gebied van landbouw, nijverheid, bankwezen, handel en scheepvaart;

4°. tractaatsbepalingen van Nederland, welke met het bovenstaande verband houden;

f. door de candidaten zullen tevens in de Fransche taal een of meerdere diplomatieke stukken moeten worden gesteld, terwijl de Commissie, zoo zij daartoe termen vindt, den candidaten nog een nader examen in een of meer der in art. 1, *f*, genoemde vreemde talen kan afnemen.

Bovendien wordt geëischt kennis van het diplomatieke protocol.

5. De examens worden afgenomen te 's Gravenhage op een telken male door den Minister van Buitenlandsche Zaken te bepalen tijdstip.

De candidaten die, ingevolge art. 1 *f*, 2*e* of 3*c*, behalve in de Nederlandsche, Duitsche, Engelsche en Fransche, ook in andere levende talen wenschen geëxamineerd te worden, moeten daarvan tijdig en schriftelijk kennis geven aan den Secretaris der Commissie, onder opgave dier talen.

De examens bestaan uit een schriftelijk en mondeling gedeelte; met het eerste wordt aangevangen.

De Commissie kan zich door deskundigen doen bijstaan.

6. Bij de examens, vermeld in art. 1, 2 en 3 bestaat het schriftelijk gedeelte in het vertalen in het Fransch van een Nederlandsch stuk en in de behandeling van drie onderwerpen, betrekking hebbende op vakken, waarover het examen loopt. Deze opstellen zullen in de Nederlandsche taal worden gesteld. Bovendien zullen twee korte opstellen of brieven worden vervaardigd over onderwerpen van algemeenen aard, door de Commissie te bepalen; een dezer stukken zal in het Fransch, het tweede in het Engelsch of in het Hoogduitsch moeten worden gesteld.

Bij het examen, vermeld in art. 4, zullen daarenboven nog een of meerdere diplomatieke stukken in de Fransche taal moeten worden gesteld.

Bij elk examen wordt het onderwerp der opstellen, alsmede, bij het examen in art. 4 vermeld, dat der diplomatieke stukken, door de Commissie vastgesteld, ten langste één uur vóór den aanvang der behandeling.

De Commissie stelt de tijdruimte voor de vervaardiging van het schriftelijk werk vast; zij bepaalt, of bij de bewerking boeken of andere hulpmiddelen gebezigd mogen worden, en zoo ja, welke.

Gedurende de vervaardiging, welke onder toezicht van een lid der Commissie geschiedt, is het den candidaten niet geoorloofd, de hun aangewezen kamer te verlaten.

De schriftelijke examens worden niet in het openbaar gehouden, behoudens de voorlezing der opgegeven onderwerpen en der ingeleverde schriftelijke stukken.

7. Het mondeling gedeelte duurt ten minste twee uren, doch kan voor de examens, vermeld in artt. 2 en 3 tot ten minste één uur ingekrompen worden.

Het onderzoek geschiedt in het openbaar en voor iederen candidaat afzonderlijk.

8. De beraadslaging der Commissie over den uitslag van het examen heeft terstond na afloop van het onderzoek, met gesloten deuren, plaats.

De uitslag wordt onverwijld aan de candidaten medegedeeld.

Het verslag der Commissie aan den Minister van Buitenlandsche Zaken is zoodanig inge-

richt dat het kan strekken tot maatstaf ter onderlinge vergelijking van de bekwaamheid der candidaten van het gehouden examen, alsmede van voorafgegane en volgende examens.

9. De niet geslaagde candidaten zullen zich nog eenmaal tot het afleggen van het examen mogen aanmelden.

Slotbepaling.

De candidaten zullen bij den Secretaris der Commissie de noodige inlichtingen kunnen verkrijgen, ten aanzien der werken die hun door de Commissie ter bestudeering worden aanbevolen, alsmede ten opzichte der vraagstukken, waarover het examen in de handelsvakken, vermeld in art. 4 letter *e*, inzonderheid zal kunnen loopen.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(*get.*) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

—

20 *September* 1912. BESLUIT, tot verlenging van den termijn, genoemd in artikel 2 der wet van 12 Juni 1909 (*Staatsblad* n°. 151). S. 301.

—

21 *September* 1912. BESLUIT, tot wijziging van het Reglement voor den Hoofdcursus. S. 302.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog en van Koloniën van 29 Juli 1912, IIde Afd., n°. 93, en van 2 Augustus 1912, Afd. C, 1ste Bureau, n°. 14;

Den Raad van State gehoord (advies van den 27sten Augustus 1912, n°. 15);

Gezien het nader rapport van voornoemde Ministers van 10 September 1912, IIde Afd., n°. 467, en van 16 September 1912, Afdeeling C, 1ste Bureau, n°. 53;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

Het Reglement voor den Hoofdcursus, vastgesteld bij het Koninklijk Besluit van 7 Februari 1910 (*Staatsblad* n°. 45), gewijzigd bij het Koninklijk Besluit van 29 Maart 1911 (*Staatsblad* n°. 101), wordt gewijzigd als volgt:

1°. het gestelde in art. 7 onder *a*, wordt gelezen:

„*a*. Zij, die volgens de uitspraak der examencommissie aan de eischen van het eindexamen hebben voldaan en ook in verband met het bepaalde bij art. 39 der wet in alle andere opzichten voor eene benoeming tot officier in aanmerking kunnen worden gebracht, worden, in afwachting van die benoeming, met verlof gezonden."

„Desverlangd keeren de bij dit punt bedoelde onderofficieren naar hun korps terug, om daarbij in hunnen rang dienst te verrichten, met dien verstande, dat zij, die voor de militaire administratie zijn opgeleid, met administratieve werkzaamheden worden belast."

2°. In art. 15, onder 2°., vervallen de woorden: *a*. de toelagen van den Directeur en de officieren-leeraren van het leger hier te lande;" alsmede de woorden: „en de toelagen", voorkomende onder *b*, terwijl voor „*b*.", „*c*.", „*d*." en „*e*." respectievelijk wordt gelezen „*a*.", „*b*.", „*c*." en „*d*."

3°. In art. 42 worden de woorden:

„Voor adspiranten, die het onderwijs in het tweede studiejaar van een cursus niet of — tengevolge van ontheffing of verwijdering — niet volledig hebben gevolgd, strekt het examen, behalve over de hiervoren bij art. 41 omschreven vakken, zich uit over:" vervangen door:

„Voor adspiranten, die het onderwijs aan een cursus niet, of in het eerste studiejaar niet volledig hebben gevolgd en het overgangsexamen niet met goed gevolg hebben afgelegd, strekt het examen, behalve over de hiervoren bij art. 41 omschreven vakken, zich uit over:"

4°. In art. 60 vervalt het gestelde bij A onder *m*, I, alsmede het cijfer II.

5°. In art. 60 wordt aan het gestelde bij D, onder *o*, toegevoegd:

„5°. algemeen begrip van de verpleging van het Nederlandsch-Indische Leger te velde, op expeditie en excursie."

6°. In de Tabel, behoorende bij het Reglement voor den Hoofdcursus, wordt het gestelde in de kolom „Bijzondere bepalingen" onder *a* gelezen als volgt:

„De traktementen van de Officieren-leeraren behoorende tot het Nederlandsch-Indische leger, de toelagen van gepensionneerde kapiteins en luitenants tijdelijke leeraren, als bedoeld onder *e*, de traktementen van de vaste burger-leeraren en de soldijverhoogingen van het vast militair personeel beneden den rang van officier, worden bij Koninklijk Besluit geregeld."

Onze Ministers van Oorlog en van Koloniën zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit Besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en in afschrift aan den Raad van State zal worden toegezonden.

Soestdijk, den 21sten September 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, (*get.*) H. COLLIJN.
De Min. v. Koloniën, (*get.*) DE WAAL MALEFIJT.

(*Uitgeg.* 15 *Oct.* 1912.)

—

23 *September* 1912. WET, houdende bepalingen tot bescherming van in het wild levende vogels. S. 303.

Bijl. Hand. 2e *Kamer* 1910/1911, n°. 249, 1—7; 1911/1912, n°. 47, 1—35.

Hand. idem 1911/1912, *bladz.* 1920—1934, 1936—1952, 1955—1975, 1981—1989, 1993—2000, 2002—2026, 2028—2038, 2114.

Hand. 1e *Kamer* 1911/1912, *bladz.* 509—512, 534—537.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is voorschriften vast te stellen tot bescherming van in het wild levende vogels;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Door beschermde vogels worden verstaan alle vogels, welke behooren tot eene der in Europa in het wild levende soorten van vogels, met uitzondering van:

a. het pluimvee;

b. de bij artikel 17 der Jagtwet als wild aangewezen vogels;

c. de bij algemeenen maatregel van bestuur als schadelijk voor den land-, tuin- of boschbouw of voor de visscherij aangewezen vogels.

2. Het is verboden beschermde vogels te vangen, te dooden, ten verkoop voorhanden te hebben, te koop aan te bieden, te verkoopen, af te leveren of te vervoeren.

Het is eveneens verboden huiden van beschermde vogels ten verkoop voorhanden te hebben, te koop aan te bieden, te verkoopen, af te leveren of te vervoeren.

3. Het is verboden eieren van beschermde vogels te rapen, uit te halen, ten verkoop voorhanden te hebben, te koop aan te bieden, te verkoopen, af te leveren of te vervoeren.

4. Het in het vorige artikel bepaalde is van 1 Februari tot en met 28 April niet van toepassing ten aanzien van eieren van kieviten.

Het ten verkoop voorhanden hebben, te koop aanbieden, verkoopen, afleveren en binnen de bebouwde kommen der gemeenten en langs openbare wegen en voetpaden vervoeren van eieren van kieviten is tot en met 30 April, of, indien deze dag op Zondag valt, tot en met 1 Mei toegelaten.

5. Vergunning kan worden verleend om van 15 April tot en met 15 Juni eieren van meeuwvogels te rapen en in het veld, buiten openbare wegen en voetpaden te vervoeren.

Het ten verkoop voorhanden hebben, te koop aanbieden, verkoopen, afleveren en binnen de bebouwde kommen der gemeenten en langs openbare wegen en voetpaden vervoeren van eieren van meeuwvogels is tot en met 21 Juni toegelaten.

6. De in het vorige artikel bedoelde vergunningen worden bij verzoekschrift aangevraagd aan Onzen Commissaris in de provincie, waar de gronden, waarop de verzoeker eieren van meeuwvogels wenscht te rapen, gelegen zijn, en door dien Commissaris verleend.

7. Het is verboden nesten van beschermde vogels opzettelijk te verstoren, ten verkoop voorhanden te hebben, te koop aan te bieden, te verkoopen, af te leveren of te vervoeren.

8. Het in het vorige artikel bepaalde is, voor zoover het opzettelijk verstoren van in of tegen gebouwen of in binnenplaatsen zich bevindende nesten van beschermde vogels betreft, niet van toepassing op de gebruikers van die gebouwen en hunne lasthebbers.

9. Op verzoek van de eigenaren of gebruikers van gronden of wateren waar beschermde vogels of vogels, als bedoeld in artikel 1 *c*, schade toebrengen of overlast veroorzaken of zulks dreigen te doen, wordt aan die eigenaren of gebruikers of aan hunne lasthebbers vergunning verleend deze vogels te dooden of te vangen en daarna te vervoeren.

In die gevallen kan tevens vergunning worden verleend, om de nesten dezer vogels te verstoren.

10. De in het vorige artikel bedoelde vergunningen worden aangevraagd aan den burgemeester van de gemeente, waarin de grond, het water of het grootste gedeelte daarvan gelegen is, en door dien burgemeester zoo spoedig mogelijk verleend.

De vergunningen vermelden den door den burgemeester te bepalen geldigheidstermijn en wijzen de gronden en wateren aan, waarvoor zij verleend worden.

11. Binnen de eerste tien dagen van iedere maand geeft de burgemeester aan Onzen Commissaris kennis van de door hem in den loop der vorige maand verleende en geweigerde vergunningen.

Onze Commissaris is bevoegd eene door den burgemeester verleende vergunning in te trekken.

13. Indien de burgemeester weigert eene vergunning, als bedoeld in artikel 9, te verleenen, geeft hij daarvan zoo spoedig mogelijk bij geadviseerden dienstbrief kennis aan den belanghebbende.

Den belanghebbende staat gedurende veertien dagen na dagteekening van den brief beroep open bij Onzen Commissaris.

14. Nietig is elk beding, waarbij de gebruiker

van gronden of wateren afstand doet van zijne bevoegdheid eene vergunning, als bedoeld in artikel 9, aan te vragen of te gebruiken.

15. Indien beschermde vogels of vogels, als bedoeld in artikel 1c, schade toebrengen of overlast veroorzaken op gronden of wateren, in gebruik bij het Rijk, eene provincie of eene gemeente, of zulks dreigen te doen, zijn Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel voor het Rijk, Onze Commissaris voor de provincie en de burgemeester voor de gemeente, bevoegd personen aan te stellen, om deze vogels te dooden of te vangen en daarna te vervoeren en de nesten dezer vogels te verstoren.

16. Voor een wetenschappelijk doel of in het belang van den vogelstand kan vergunning worden verleend, om beschermde vogels te vangen of te dooden, eieren van beschermde vogels te rapen of uit te halen, nesten van beschermde vogels te verstoren en die vogels, eieren of nesten alsmede huiden van beschermde vogels te vervoeren.

17. De in het vorige artikel bedoelde vergunningen worden bij verzoekschrift aangevraagd aan Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel en door dien Minister verleend.

De vergunningen zijn voor de door den Minister te bepalen gedeelten van het Rijk van kracht en gelden gedurende een jaar.

18. Zendingen van beschermde vogels of van eieren of nesten van beschermde vogels van personen, aan wie eene vergunning, als bedoeld in artikel 16, is verleend, alsmede zendingen van zoodanige vogels, eieren of nesten naar de door Ons aan te wijzen wetenschappelijke inrichtingen worden gedekt door verklaringen, ingericht en afgegeven volgens de bij algemeenen maatregel van bestuur te geven voorschriften.

19. Vergunning kan worden verleend, om de bij algemeenen maatregel van bestuur aan te wijzen beschermde vogels voor de kooi of voor de jacht te vangen, ten verkoop voorhanden te hebben, te koop aan te bieden, te verkoopen, af te leveren of in het veld, buiten openbare wegen en voetpaden te vervoeren.

Zoodanige vergunning geldt niet voor het ten verkoop voorhanden hebben, te koop aanbieden, verkoopen of afleveren van verminkte vogels.

20. De in het vorige artikel bedoelde vergunningen worden bij verzoekschrift aangevraagd aan Onzen Commissaris in de provincie, waar de aanvrager woonachtig is, en door dien Commissaris verleend.

De vergunningen zijn voor het geheele Rijk van kracht en gelden gedurende een jaar.

21. Hij, wien eene vergunning, als bedoeld in artikel 19, wordt verleend kan ten behoeve van een persoon, behoorende tot zijn gezin, eene vergunning bekomen om vogels, aangewezen in den bij artikel 19 bedoelden algemeenen maatregel van bestuur, te koop aan te bieden, te verkoopen of af te leveren.

22. Onverminderd het zegelrecht volgens de wet, dat ook bij niet afhaling van de aangevraagde vergunning ten laste des verzoekers blijft, wordt voor eene vergunning, als bedoeld in artikel 19, betaald tien gulden.

Voor eene vergunning als bedoeld in artikel 21 wordt niet anders betaald dan het zegelrecht volgens de wet.

23. Bij algemeenen maatregel van bestuur wordt bepaald gedurende welken tijd van het jaar het vangen en het in het veld, buiten openbare wegen en voetpaden vervoeren van vogels, aangewezen in den bij artikel 19 bedoelden algemeenen maatregel van bestuur, is toegelaten.

24. Het is verboden vogels, aangewezen in den bij artikel 19 bedoelden algemeenen maatregel van bestuur, te vangen of in het veld, buiten openbare wegen en voetpaden te vervoeren:

a. op Zondagen;

b. voor zonsopgang en na zonsondergang;

c. wanneer de grond met sneeuw bedekt is.

25. Het vervoeren van vogels, aangewezen in den bij artikel 19 bedoelden algemeenen maatregel van bestuur, binnen de bebouwde kommen der gemeenten en langs openbare wegen en voetpaden is te allen tijde toegelaten.

26. Indien zij, wien eene vergunning, als bedoeld in artikel 19, is verleend, andere beschermde vogels dan die, genoemd in den bij artikel 19 bedoelden algemeenen maatregel van bestuur, voorhanden hebben, worden zij geacht deze vogels ten verkoop voorhanden te hebben.

27. De in deze wet bedoelde vergunningen worden geweigerd aan personen beneden den leeftijd van achttien jaren en aan personen, die in het jaar, voorafgaande aan hunne aanvrage, wegens een der in het eerste lid van artikel 36 of in een der artikelen 40, eerste lid, 41, 41*bis* of 42 der Jagtwet strafbaar gestelde feiten onherroepelijk zijn veroordeeld of de opgelegde geldboete of het maximum van de bedreigde geldboete betaald hebben.

Onverminderd de bepalingen van het eerste lid wordt eene vergunning als bedoeld in artikel 5 of in artikel 19 niet geweigerd, indien de aanvrager te goeder naam en faam bekend is

en het rapen van eieren van meeuwvogels of het vangen van vogels voor de kooi of voor de jacht als bedrijf uitoefent.

28. Indien blijkt, dat eene vergunning is verleend ten gevolge van onware of onvolledige gegevens, of indien in den tijd, waarvoor de vergunning geldt, de rechthebbende wegens een der in het eerste lid van artikel 36 of in een der artikelen 40, eerste lid, 41, 41*bis* of 42 der Jagtwet strafbaar gestelde feiten onherroepelijk is veroordeeld of de opgelegde geldboete of het maximum van de bedreigde geldboete betaald heeft, is Onze Minister, Onze Commissaris of de burgemeester, door wien de vergunning is verleend, bevoegd de vergunning in te trekken.

29. De in deze wet bedoelde vergunningen worden verleend volgens een door Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel vast te stellen model.

30. Van de in deze wet bedoelde vergunningen mag op gronden of wateren van derden geen gebruik worden gemaakt dan in gezelschap van den eigenaar of rechthebbende of met diens schriftelijke toestemming.

Het rapen van eieren van kieviten op gronden van derden is slechts geoorloofd onder de in het eerste lid bedoelde voorwaarden.

31. De in deze wet bedoelde verklaringen en toestemmingen, de in de artikelen 6 en 17 bedoelde verzoekschriften en de in de artikelen 6, 10 en 17 bedoelde vergunningen zijn vrij van zegel en van de formaliteit van registratie.

32. De in deze wet bedoelde vergunningen en toestemmingen en de acten van aanstelling van de in artikel 15 bedoelde personen worden op vordering onmiddellijk vertoond aan de in artikel 34 bedoelde ambtenaren.

33. Bij algemeenen maatregel van bestuur wordt bepaald, welke middelen om beschermde vogels en vogels, als bedoeld in artikel 1*c*, te vangen of te dooden verboden zijn. Daarbij kan onderscheid worden gemaakt tusschen de verschillende soorten van vogels en tusschen het vangen van vogels krachtens de artikelen 9 en 15 en het vangen van vogels krachtens artikel 19 dezer wet.

Bij algemeenen maatregel van bestuur wordt bepaald met welke van de in het eerste lid bedoelde middelen het, al dan niet onvoorwaardelijk, verboden is zich te bevinden in het veld, buiten openbare wegen en voetpaden.

34. Met het opsporen van de in deze wet strafbaar gestelde overtredingen zijn belast, behalve de bij artikel 8, 1°. tot en met 6°., van het Wetboek van Strafvordering aangewezen ambtenaren:

a. de marechaussee;

b. alle andere ambtenaren van Rijks- en gemeentepolitie;

c. de ambtenaren van de invoerrechten en accijnzen.

35. De in het vorige artikel bedoelde ambtenaren zijn bevoegd, tusschen zonsopgang en zonsondergang, besloten lokalen en terreinen, waar beschermde vogels ten verkoop voorhanden zijn, te betreden.

Indien hun de toegang wordt geweigerd, verschaffen zij zich dien desnoods met inroeping van den sterken arm.

In woningen treden zij tegen den wil van den bewoner niet binnen dan op vertoon van een schriftelijken, bijzonderen last van den burgemeester of van den kantonrechter. Van dit binnentreden wordt door hen een procesverbaal opgemaakt, dat binnen tweemaal vier en twintig uren aan dengene, in wiens woning is binnengetreden, in afschrift wordt medegedeeld.

36. Overtreding van een der voorschriften dezer wet wordt gestraft met geldboete van ten hoogste vijftig gulden.

Indien de overtreding alleen bestaat in het niet op vordering onmiddellijk vertoonen van eene reeds verkregen vergunning of toestemming of van de acte van aanstelling van de in artikel 15 bedoelde personen aan de in artikel 34 bedoelde ambtenaren, wordt eene geldboete van ten hoogste drie gulden opgelegd.

37. De ondernemer van een openbaar middel van vervoer wordt als zoodanig niet vervolgd, indien de naam en de woonplaats van den afzender van de voorwerpen, waarmede de overtreding is gepleegd, binnen drie dagen na het uitbrengen der dagvaarding door den ondernemer aan den ambtenaar van het Openbaar Ministerie worden bekend gemaakt.

38. Voorwerpen, door middel van overtreding verkregen of waarmede eene overtreding is gepleegd, met uitzondering van middelen van vervoer, worden zoo spoedig mogelijk in beslag genomen.

39. Indien in beslaggenomen voorwerpen dreigen in bederf over te gaan, worden zij, na te zijn gewaardeerd, op bevel van den ambtenaar van het Openbaar Ministerie vernietigd.

40. De ambtenaar van het Openbaar Ministerie kan gelasten, dat in beslag genomen levende beschermde vogels, nadat de soort, waartoe zij behooren, is vastgesteld, en nadat zij zijn gewaardeerd, in vrijheid worden gesteld.

41. Bij veroordeeling kunnen in beslag genomen voorwerpen worden verbeurd verklaard.

42. Indien in beslag genomen voorwerpen niet meer aanwezig zijn, bepaalt de rechter bij het vonnis of, en zoo ja, tot welk bedrag de eigenaar zal worden schadeloos gesteld.

43. Indien de zaak niet wordt voortgezet, worden de in beslag genomen voorwerpen op bevel van den ambtenaar van het Openbaar Ministerie aan den belanghebbende teruggegeven.

Indien in het geval, bedoeld in het eerste lid, de in beslag genomen voorwerpen niet meer aanwezig zijn, wordt de eigenaar op bevel van den ambtenaar van het Openbaar Ministerie, dat hem bij exploit wordt beteekend, tot een door dien ambtenaar te bepalen bedrag schadeloos gesteld.

44. De in de vorige twee artikelen bedoelde schadeloosstelling wordt door een door Onzen Minister van Financiën aan te wijzen ambtenaar aan den rechthebbende uitgekeerd.

45. De rechthebbende kan zich gedurende vijf jaren, nadat het vonnis onherroepelijk is geworden, de opgelegde geldboete is betaald of het in artikel 43 bedoelde bevel van den ambtenaar van het Openbaar Ministerie is beteekend tot den door Onzen Minister van Financiën aan te wijzen ambtenaar wenden, om de schadeloosstelling te ontvangen.

Na verloop van deze vijf jaren is de vordering vervallen.

46. De in deze wet strafbaar gestelde feiten worden beschouwd als overtredingen.

47. Van de bepalingen van de wet van 25 Mei 1880 (*Staatsblad* n°. 89), gewijzigd bij de wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64), vervallen in de artikelen 1 en 3 de woorden: „of vogels"; wordt artikel 2 ingetrokken; wordt in artikel 3 in plaats van „artikelen 1 en 2", gelezen „artikel 1"; wordt in de artikelen 4 en 6 in plaats van de woorden: „de artikelen 1 en 2" gelezen: „artikel 1"; vervallen in artikel 5 de woorden: „Gelijke uitzondering geldt voor het uithalen, vernielen of verstoren van de zich aldaar bevindende eyeren of nesten"; vervallen in het eerste lid van artikel 7 de woorden: „de eyeren en" en in het derde lid de woorden: „en de eyeren".

48. Van de bepalingen der Jagtwet wordt artikel 12 vervangen door het voorschrift: „Geene jagtacte noch buitengewone magtiging wordt vereischt voor het jagen door den eigenaar of regthebbende in lust- of bouwhoven of buitenplaatsen, door muren, schuttingen, rasters of grachten geheel afgesloten"; worden in artikel 17 vóór het woord „eenden" de woorden „zwanen, ganzen" en achter het woord „kemphanen" de woorden „ruiters, grutto's" ingevoegd; worden artikel 21 en het derde lid van artikel 22 ingetrokken; worden in het tweede lid van artikel 22 de woorden „gedurende de maanden Februari, Maart en April" vervangen door de woorden „van 1 Februari tot en met 28 April" en vervallen de woorden: „en van kievitten"; vervallen in artikel 28 de woorden „en roofvogels"; vervallen in artikel 29 de woorden: „voor een arend *f* 1,00, voor een valk, een havik, een sperwer, een wouw, een buizerd *f* 0,30" en wordt in plaats van de woorden „Voor het viervoetig gedierte": „Voor de in het eerste lid bedoelde dieren" en in plaats van „het is": „zij zijn" gelezen; en vervallen in de artikelen 45*c* en 48 eerste lid de woorden: „de kievitten en nachtegalen, die niet overeenkomstig het laatste lid van artikel 21 in vrijheid zijn gesteld".

49. Gedurende vijf jaren na het in werking treden van het eerste lid van artikel 2 dezer wet blijft, in gemeenten en gedurende den tijd bij algemeenen maatregel van bestuur aan te wijzen, het vangen van lijsters door strikken niet lager gesteld dan één meter boven den grond en het daarna dooden dier vogels geoorloofd, doch op gronden van derden niet dan in gezelschap van den eigenaar of rechthebbende of met diens schriftelijke toestemming.

Het ten verkoop voorhanden hebben, te koop aanbieden, verkoopen, afleveren en vervoeren van lijsters is toegelaten in de gemeenten en gedurende den tijd genoemd in den algemeenen maatregel van bestuur, bedoeld in het vorige lid.

Zendingen van lijsters buiten de gemeenten, als bedoeld in het eerste lid, worden gedekt door eene verklaring, af te geven door den burgemeester van de woonplaats der verzenders.

50. In het eerste lid van artikel 3 van de wet van 9 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 81), houdende verbodsbepalingen tegen het dragen van wapenen, worden tusschen het bepaalde sub 6° en 7° ingevoegd de woorden: „6° *bis*. krachtens de bepalingen van de Vogelwet 1912, bevoegd om vogels te dooden met vuurwapenen, zich met vuurwapenen buiten openbare wegen en voetpaden in het veld bevinden, van die bevoegdheid gebruik maken, zich daartoe op weg bevinden of zich, na van die bevoegdheid gebruik te hebben gemaakt, naar huis begeven;".

51. Deze wet kan worden aangehaald onder den titel van „Vogelwet" met bijvoeging van het jaartal van het *Staatsblad*, waarin zij zal worden afgekondigd.

52. Het tijdstip, waarop deze wet, of de

tijdstippen, waarop onderscheidenlijk de bepalingen dezer wet zullen in werking treden, worden door Ons vastgesteld.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Soestdijk, den 23sten September 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(*get.*) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 16 *Oct.* 1912.)

—

23 *September* 1912. WET, houdende bepalingen tot wering en bestrijding van den Amerikaanschen kruisbessenmeeldauw. S. 304.

Bijl. Hand. 2e *Kamer* 1911/1912, nº. 139, 1—12.

Hand. idem 1911/1912, *bladz.* 2595—2598, 2695.

Hand. 1e *Kamer* 1911/1912, *bladz.* 539, 540, 541, 542; 1912/1913, *bladz.* 45.

WIJ WILHELMINA, enz... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat volgens artikel 3 van de wet van 17 Juli 1911 (*Staatsblad* nº. 212), houdende bepalingen tot wering en bestrijding van ziekten van cultuurgewassen en van voor cultuurgewassen schadelijke dieren, de algemeene maatregel van bestuur van 5 September 1911 (*Staatsblad* nº. 287), houdende bepalingen tot bestrijding van den Amerikaanschen kruisbessenmeeldauw, behoort te worden vervangen door eene regeling bij de wet, en dat het wenschelijk is de bepalingen tot wering en die tot bestrijding van den Amerikaanschen kruisbessenmeeldauw in ééne regeling samen te vatten;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Het is verboden struiken van kruisbessen, zwarte bessen, roode of witte aalbessen of frambozen, deelen dier struiken of voorwerpen, welke dienen of gediend hebben tot verpakking dier struiken in- of door te voeren.

2. Van het in het vorige artikel bedoelde verbod kan door Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel ontheffing worden verleend ten aanzien van zendingen, bevattende eene nieuwe variëteit van de in het vorige artikel bedoelde struiken of bestemd voor een wetenschappelijk doel.

Bij eene ontheffing, als bedoeld in het vorige lid, geschiedt de in- en doorvoer langs een door Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel aan te wijzen kantoor der invoerrechten, nadat de gewassen bij een onderzoek door of van wege het hoofd van den phytopathologischen dienst zijn vrij bevonden van den Amerikaanschen kruisbessenmeeldauw.

3. Indien struiken verschijnselen van den Amerikaanschen kruisbessenmeeldauw vertoonen, geeft de gebruiker van het perceel, waar de struiken zich bevinden, daarvan terstond kennis aan den burgemeester van de gemeente, waarin het perceel gelegen is.

4. Indien een burgemeester verneemt, dat zich op een perceel in zijne gemeente struiken bevinden, welke verschijnselen van den Amerikaanschen kruisbessenmeeldauw vertoonen, geeft hij daarvan terstond kennis aan het hoofd van den phytopathologischen dienst.

5. Het hoofd van den phytopathologischen dienst deelt den burgemeester mede, welke maatregelen tot bestrijding der ziekte noodig zijn.

6. De in het vorige artikel bedoelde maatregelen kunnen bestaan in:

a. het plukken en onschadelijk maken der aangetaste vruchten;

b. het afsnijden en onschadelijk maken der aangetaste scheuten;

c. het rooien en onschadelijk maken der aangetaste struiken;

d. het omspitten van den bodem;

e. het toepassen der bestrijdingsmiddelen, welke door wetenschap of praktijk verder als doeltreffend worden aangewezen.

7. De burgemeester beveelt schriftelijk den gebruiker van een perceel, waar zich struiken bevinden, welke zijn aangetast door den Amerikaanschen kruisbessenmeeldauw, om die maatregelen tot bestrijding der ziekte te nemen, welke volgens de mededeeling van het hoofd van den phytopathologischen dienst noodig zijn.

Indien de maatregelen, bedoeld in het eerste lid van dit artikel, bestaan in het rooien en onschadelijk maken der aangetaste struiken, geeft de burgemeester daarvan terstond schriftelijk kennis aan den eigenaar van de struiken, indien deze niet is de gebruiker van het perceel.

8. Indien de burgemeester bezwaar heeft de in artikel 7 bedoelde maatregelen tot bestrijding van den Amerikaanschen kruisbessenmeeldauw te bevelen, staat hem gedurende drie dagen beroep open bij Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, die binnen zeven dagen beslist.

9. De gebruiker van een perceel, waar zich struiken bevinden, welke zijn aangetast door den Amerikaanschen kruisbessenmeeldauw, is verplicht, om die maatregelen tot bestrijding der ziekte te nemen, welke hem door den burgemeester zijn bevolen.

10. Indien de gebruiker van een perceel of

de eigenaar van aangetaste struiken, die niet is de gebruiker van het perceel, waarop de struiken zich bevinden, bezwaar hebben tegen het door den burgemeester bevolen rooien of onschadelijk maken dier struiken, staat hun gedurende drie dagen na dagteekening van een bevel, als bedoeld in artikel 7, beroep open bij Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, die binnen zeven dagen beslist.

11. Een beroep, ingesteld ingevolge het vorige artikel, schorst de verplichting van den gebruiker van het perceel om de struiken te rooien of onschadelijk te maken, totdat door Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is beslist.

12. Het is verboden struiken van kruisbessen, zwarte bessen, roode of witte aalbessen of frambozen of deelen dier struiken te vervoeren of te doen vervoeren van perceelen, welke door Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel besmet zijn verklaard met den Amerikaanschen kruisbessenmeeldauw.

13. Van het in het vorige artikel bedoelde verbod wordt door den burgemeester van de gemeente, waarin het perceel gelegen is, op verzoek van den belanghebbende ontheffing verleend, indien het hoofd van den phytopathologischen dienst tegen deze ontheffing geen bezwaar heeft.

14. Het is verboden struiken, deelen van struiken of vruchten, welke zijn aangetast door den Amerikaanschen kruisbessenmeeldauw, te koop aan te bieden, te verkoopen, af te leveren, te vervoeren of te doen vervoeren.

15. Het in het vorig artikel bedoelde verbod is, voor zoover het vervoeren en doen vervoeren betreft, niet van toepassing ten aanzien van zendingen aan het hoofd van den phytopathologischen dienst.

16. In bijzondere gevallen kan, voor zoover het vervoeren en doen vervoeren betreft, het hoofd van den phytopathologischen dienst, onder de door hem te stellen voorwaarden, ontheffing verleenen van het in artikel 14 bedoelde verbod.

17. De ondernemer van een openbaar middel van vervoer wordt als zoodanig niet vervolgd, indien de naam en de woonplaats van den afzender van de voorwerpen, waarmede de overtreding is gepleegd, binnen drie dagen na het uitbrengen der dagvaarding door den ondernemer aan den ambtenaar van het Openbaar Ministerie worden bekend gemaakt.

18. Deze wet kan worden aangehaald onder den titel van „Meeldauwwet" met bijvoeging van het jaartal van het *Staatsblad*, waarin zij zal worden afgekondigd.

19. Met het in werking treden dezer wet vervalt de wet van 23 Mei 1910 (*Staatsblad* nº. 145), houdende bepalingen tot wering van den Amerikaanschen kruisbessenmeeldauw.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Soestdijk, den 23sten September 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(*get.*) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 10 *Oct.* 1912.)

—

23 *September* 1912. WET, tot wijziging van de Schepenwet. S. 305.

Bijl. Hand. 2e *Kamer* 1911/1912, nº. 212, 1—9.

Hand. id. 1911/1912, *bladz.* 3112—3119, 3138, 3139.

Hand. 1e *Kamer* 1912/1913, *bladz.* 22, 23, 45.

WIJ WILHELMINA, enz.

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is de wet van 1 Juli 1909 (*Staatsblad* nº. 219), houdende bepalingen ter voorkoming van scheepsrampen, tot het instellen van een onderzoek omtrent voorgekomen scheepsrampen en omtrent maatregelen van tucht ten opzichte van schippers, stuurlieden of machinisten (Schepenwet) te wijzigen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

In de Schepenwet worden de in de artikelen I tot en met XXVI omschreven wijzigingen aangebracht.

Art. I. De aanhef van artikel 1, eerste lid, wordt gelezen als volgt:

1. Voor de toepassing van deze wet wordt verstaan onder:

buitengaats brengen, voor zoover het betreft het verlaten van Nederland: het brengen van het schip aan de buitenzijde van de lijn, loopende van den Hoek van de Knock in Oost-Friesland, langs de Oostelijke tonnen van het Oost-Friesche gaatje en het Doekegat, naar de Zuidelijkste punt van het eiland Borkum, vervolgens langs de Zuid-Westkust van dit eiland tot de Westelijkste punt daarvan, voorts over de Noordelijkste punten van de eilanden Rottum, Schiermonnikoog en Ameland langs de Noord- en Noordwestkust van Terschelling, vandaar langs de Noordwestkust der eilanden Vlieland en Texel tot de Westelijkste punt van laatstgenoemd eiland, vandaar naar de Noord-Hollandsche kust ter hoogte van den lichtopstand van Falga en langs de Noord- en Zuid-Hollandsche kustlijn, waarbinnen zijn be-

grepen de zeehoofden der havens, langs de Westelijkste punten der eilanden Voorne, Goeree, Schouwen en Walcheren naar het punt van grensscheiding aan de zeezijde tusschen Nederland en België; het havenhoofd te Borkum wordt geacht binnen de lijn te liggen;

het ondernemen van eene reis; . . . . .

Het slot van artikel 1, tweede lid, wordt gelezen als volgt: . . . . gesleept, en onder „passagierschip" een schip, dat ingericht is voor het vervoeren van meer dan twaalf passagiers.

Art. II. Artikel 2 wordt gelezen als volgt:

1. De bepalingen van deze wet zijn van toepassing op de in Nederland thuis behoorende schepen, welke bestemd zijn dan wel gebezigd worden om eene reis te ondernemen, met uitzondering van:

a. vaartuigen in dienst van het Rijk;

b. reddingsvaartuigen;

c. onoverdekte of gedeeltelijk overdekte visschersvaartuigen, welke zich in den regel niet buiten het gezicht van de Nederlandsche kust begeven;

d. pleiziervaartuigen, welke uitsluitend als zoodanig worden gebezigd;

e. schepen, welke varen onder vreemde vlag en welke niet vallen onder de omschrijving, voorkomende in het tweede lid van dit artikel onder II;

f. schepen, welke varen met Nederlandsch-Indische, Surinaamsche of Curaçaosche zeebrieven

en, behoudens het bepaalde in artikel 2 *bis*:

g. schepen, welke slechts bij uitzondering en over korten afstand buiten de in artikel 1 genoemde lijn varen;

h. schepen, welke hetzij hier te lande voor buitenlandsche rekening zijn gebouwd hetzij naar het buitenland zijn verkocht, en welke over zee naar hunne bestemmingsplaats moeten worden gebracht.

2. Voor de toepassing van het bepaalde in het eerste lid wordt een schip geacht in Nederland thuis te behooren in de twee na te noemen gevallen:

I. indien het kantoor, waarvoor het vaart, in Nederland is gevestigd;

II. indien het in Nederland wordt uitgerust en zijne bemanning voor ten minste de helft uit ingezetenen van Nederland bestaat.

Art. III. Achter artikel 2 wordt ingevoegd een artikel 2*bis*, luidende:

Art. 2bis. Schippers van schepen, bedoeld onder de uitzonderingen *g* en *h* van artikel 2, eerste lid, mogen met hun schip geene reis ondernemen zonder vooraf de vergunning te hebben gevraagd van het hoofd van het district, waarbinnen het schip zich bevindt, en van dezen eene schriftelijke verklaring te hebben ontvangen, inhoudende, dat hij, met het oog op gevaar voor de opvarenden, geen bezwaar tegen de voorgenomen reis maakt. Het districtshoofd bepaalt voor welken termijn de vergunning zal gelden. Weigert het districtshoofd eene zoodanige verklaring af te geven, dan staat hiertegen beroep open bij den hoofdinspecteur. Maakt ook deze bezwaar, dan kan de schipper een certificaat vragen, in welk geval de uitzondering niet van toepassing is.

Art. IV. Artikel 3, tweede lid, wordt gelezen als volgt:

2. Het in het eerste lid bedoelde certificaat geldt gedurende den daarin uitgedrukten tijd en voor de daarin genoemde wateren, indien er aanleiding is om ten gevolge van den bouw, den toestand of de uitrusting van het schip hieromtrent beperkende bepalingen te maken.

Art. V. In artikel 4 worden onder *a* na: „verbandmiddelen" ingevoegd de woorden: „en eene desbetreffende handleiding", worden onder *f* vóór de woorden: „het zoodanig is geladen" ingevoegd de woorden: „— tenzij het een visschersvaartuig is —", en worden onder *k* na: „— indien het schip een passagiersschip is — ingevoegd de woorden: „het schip voor het vervoeren van passagiers behoorlijk is ingericht en".

Art. VI. Artikel 7, eerste lid, wordt gelezen als volgt:

1. Certificaten van deugdelijkheid vervallen:

a. door verloop van den termijn, waarvoor zij gelden;

b. indien het schip ophoudt te behooren tot de categorie van schepen, waarop deze wet ingevolge artikel 2 van toepassing is;

c. wanneer het schip wordt verbouwd;

d. wanneer het schip van naam verandert of een ander letterteeken of nummer krijgt. In dat geval wordt op aanvrage een nieuw certificaat van deugdelijkheid voor den termijn van het vervallen certificaat uitgereikt.

Artikel VII. Artikel 9, tweede lid, wordt vervangen door twee leden, luidende:

2. De inrichting van het journaal, waarvoor het model van Staatswege kosteloos wordt verkrijgbaar gesteld, wordt bij algemeenen maatregel van bestuur geregeld.

3. De schipper is verplicht het journaal behoorlijk bij te houden en er na volbrachte reis of na het verlaten van het schip inzage van te geven aan en afschrift van te laten nemen door

het districtshoofd der scheepvaartinspectie of den ambtenaar, die hem vervangt en is voorts verplicht steeds op eerste aanvraag van het journaal inzage te geven aan de in artikel 63 bedoelde ambtenaren.

Artikel 9, derde lid, wordt artikel 9, vierde lid.

In artikel 55 wordt in plaats van „artikel 9, derde lid", gelezen: „artikel 9, vierde lid".

Art. VIII. In artikel 14, eerste lid, wordt in plaats van: „den bevoegden ambtenaar" gelezen: „een ambtenaar".

Art. IX. De aanhef van artikel 15, eerste lid, wordt gelezen als volgt:

1. Meent een ambtenaar der scheepvaartinspectie, dat . . . . .

Art. X. De aanhef van artikel 16, eerste lid, wordt gelezen als volgt:

1. Indien aan een ambtenaar der scheepvaartinspectie . . . . .

De aanhef van artikel 16, tweede lid, wordt gelezen als volgt:

2. Indien een ambtenaar der scheepvaartinspectie . . . . .

Het slot van artikel 16, derde lid, wordt gelezen als volgt:

zijn zij, indien het schip zich binnenslands bevindt, gerechtigd zich te wenden tot het districtshoofd en, indien het schip zich buitenslands bevindt, tot den hoofdinspecteur.

Art. XI. In artikel 17, eerste lid, wordt in plaats van: „de bevoegde ambtenaar der scheepvaartinspectie" gelezen: „de ambtenaar der scheepvaartinspectie, die de aanhouding heeft gedaan,".

Artikel 17, derde lid, wordt gelezen als volgt:

3. De in het eerste lid bedoelde belastingambtenaren verleenen geene expeditie voor een schip, waarvoor geen geldig certificaat van deugdelijkheid of geene geldige verklaring, als bedoeld in artikel 2*bis*, kan worden vertoond en dat bestemd is om anders dan tot het doen van eene proeftocht buitengaats te worden gebracht.

In artikel 17, vierde lid, wordt in plaats van: „den bevoegden ambtenaar" gelezen: „een ambtenaar" en worden de woorden: „voor onderzoek" geschrapt.

In artikel 17, vijfde lid, wordt in plaats van: „den bevoegden ambtenaar" gelezen: „den ambtenaar".

Art. XII. De aanhef van artikel 20 wordt gelezen als volgt:

Behalve waar het eene beslissing betreft door een ambtenaar . . . . .

Art. XIII. In artikel 33, eerste lid, wordt in plaats van: „die zich bij een onderzoek naar zoodanige ramp betrokken acht" gelezen: „die meent over de oorzaken van de ramp licht te kunnen verspreiden".

Het slot van artikel 33, eerste lid, wordt gelezen als volgt: als ook bepaaldelijk door hen aangewezen personen, van wie evenzeer het geven van ter zake dienende inlichtingen kan worden verwacht.

Aan artikel 33 wordt een vierde lid toegevoegd, luidende:

4. Bij dit onderzoek is het niet toegelaten zich door een raadsman te doen bijstaan of zich te doen vertegenwoordigen door een gemachtigde.

Art. XIV. De aanhef van artikel 49, eerste lid, wordt gelezen als volgt:

1. Het onderzoek ter zake van de in artikel 48, eerste lid, bedoelde misdragingen heeft, zoo daartoe naar het oordeel van eene commissie uit den Raad, bestaande uit den voorzitter en twee door dezen opgeroepen leden, termen bestaan, ...

Art. XV. Het opschrift van § 1 van hoofdstuk VI Strafbepalingen wordt gelezen als volgt:

§ 1. *Straffen in verband met het bepaalde in de Hoofdstukken I en II.*

Art. XVI. Artikel 52 wordt gelezen als volgt:

Met hechtenis van ten hoogste een jaar wordt gestraft:

a. de schipper van een schip, die het verbod, vervat in het vierde lid van artikel 17, overtreedt;

b. de schipper, die eene reis onderneemt of voortzet, wanneer een op het oogenblik van het ondernemen of voortzetten van de reis nog geldig certificaat van deugdelijkheid of geldige verklaring, als bedoeld in artikel 2*bis*, niet afgegeven is.

Art. XVII. Artikel 53 wordt gelezen als volgt:

Met gevangenisstraf van ten hoogste tien jaren wordt gestraft de eigenaar van een schip, die den schipper van dat schip, door een der in artikel 47, n°. 2 van het Wetboek van Strafrecht vermelde middelen, opzettelijk beweegt ten aanzien van dat schip het verbod, vervat in het vierde lid van artikel 17, te overtreden, of met dat schip eene reis te ondernemen of voort te zetten, wanneer een op het oogenblik van het ondernemen of voortzetten van de reis nog geldig certificaat van deugdelijkheid of geldige verklaring, als bedoeld in artikel 2*bis*, niet afgegeven is.

Art. XVIII. Artikel 54 wordt gelezen als volgt:

Met hechtenis van ten hoogste drie maanden

of geldboete van ten hoogste drie honderd gulden wordt gestraft:

a. de eigenaar of de schipper, die niet het geldig certificaat van deugdelijkheid of de geldige verklaring, als bedoeld in artikel 2*bis*, op eerste aanvraag vertoont aan de in artikel 63 bedoelde ambtenaren. Niet strafbaar is hij, die aan voormelde aanvraag geen gevolg geeft, omdat hij dat stuk nog niet heeft kunnen verkrijgen;

b. de schipper, die niet het certificaat van uitwatering op eerste aanvraag vertoont aan de in artikel 63 bedoelde ambtenaren.

Art. XIX. Achter artikel 54 wordt ingevoegd een artikel 54*bis*, luidende:

Art. 54*bis*. Met hechtenis van ten hoogste zes maanden of geldboete van ten hoogste zes honderd gulden wordt gestraft:

a. de schipper, wiens schip gedurende de reis dieper is geladen dan blijkens het certificaat van uitwatering geoorloofd is;

b. de schipper, die in het geval, bedoeld in artikel 9, vierde lid, nalaat in het ontbrekende te voorzien.

Art. XX. In artikel 56 wordt in plaats van „artikel 9, eerste lid", gelezen: „artikel 9, eerste en derde lid".

Art. XXI. In artikel 63 worden achter het woord „gemeentepolitie," ingevoegd de woorden: „de Nederlandsche consulaire ambtenaren en de Nederlandsche koloniale ambtenaren, die daartoe door de koloniale overheid worden aangewezen,"

Aan artikel 63 wordt een slotzinsnede toegevoegd: luidende:

De door een Nederlandschen consulairen of kolonialen ambtenaar opgemaakte processenverbaal gelden als wettig bewijsmiddel der door hen geconstateerde daarin omschreven overtredingen, mits zij bevestigd worden door zijn daarin opgenomen schriftelijken eed (belofte).

Art. XXII. De aanhef van artikel 65 wordt gelezen als volgt:

De bij en krachtens deze wet strafbaar gestelde feiten . . . . .

Art. XXIII. Achter artikel 66 wordt ingevoegd een artikel 66*bis*, luidende:

Art. 66*bis*. De bij en krachtens deze wet gestelde strafbepalingen zijn toepasselijk op ieder, die zich hetzij binnen, hetzij buiten het rijk in Europa schuldig maakt aan eenig bij of krachtens deze wet strafbaar gesteld feit.

Art. XXIV. In artikel 67, eerste en tweede lid, en in artikel 69, eerste lid, wordt in plaats van: „, niet vallende onder artikel 2," gelezen: „, dat niet ingevolge de artikelen 2 of 2*bis* onder de bepalingen van deze wet valt,".

Art. XXV. De aanhef van artikel 69, eerste lid, wordt gelezen als volgt:

1.° Onafhankelijk van het bepaalde in artikel 67 is een ambtenaar der scheepvaartinspectie . . . . .

Art. XXVI. In artikel 70 wordt in plaats van: „een niet in artikel 2 bedoeld schip" gelezen: „een schip, dat niet ingevolge de artikelen 2 of 2*bis* onder de bepalingen van deze wet valt,".

Art. XXVII. Deze wet treedt in werking op een nader door Ons te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Soestdijk, den 23sten September 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(*get.*) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 2 *Oct.* 1912.)

—

23 *September* 1912. WET, tot verhooging van het *tiende* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1912 (Uitbreiding van het Staatsmijnveld). S. 306.

Bij deze wet wordt een artikel verhoogd.

Ten gevolge hiervan wordt het totaal der IIIde afdeeling, alsmede het eindcijfer van voormeld hoofdstuk, verhoogd met *f* 1,900,000.

—

23 *September* 1912. WET, tot uitbreiding van het Staatsmijnveld. S. 307.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is, dat het Staatsmijnveld worde uitgebreid;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. De ontginning van steenkolenmijnen in het terrein der provincie Limburg, hetwelk op de bij deze wet behoorende kaart (1) met rood is aangeduid, zal geschieden van Staatswege.

2. Het in artikel 1 bedoelde terrein is begrensd als volgt:

De noordelijke grens loopt van A, zijnde het snijpunt van het verlengde van de rechte lijn, getrokken door de assen der kerktorens van Born en Papenhoven, met de Nederlandsch-Belgische grens in rechte lijn naar B, de as van den kerktoren van Papenhoven; van B in rechte lijn naar C, de as van den kerktoren van Born; van C in rechte lijn naar D, de as van den kerktoren van Limbricht; van D in rechte lijn naar E, het snijpunt van de as der spoor-

(1) Deze kaart is hierna niet opgenomen.

baan Maastricht—Venlo met de as van den weg van Limbricht naar Overhoven ter plaatse genaamd Manelauteweg; van E in rechte lijn naar F, het snijpunt van de as van den Broeksittarderweg met die van den Groenenweg; van F in rechte lijn naar G, Rijksgrenspaal n°. 297.

De oostelijke grens volgt van evengenoemd punt G de Nederlandsch-Duitsche grens tot H, Rijksgrenspaal n°. 292; van H de noordelijke en westelijke grens van het terrein omschreven in artikel 2 sub A van de wet van 24 Juni 1901 (*Staatsblad* n°. 170), betreffende exploitatie van Staatswege van steenkolenmijnen in Limburg tot I, het snijpunt van de as van den weg van Beek naar Klein-Genhout, genaamd Adsteeg, met de as van den weg van Hobbelrade naar Kelmont.

De zuidelijke grens loopt van evengenoemd punt I in rechte lijn naar K, het snijpunt van de as van den grooten weg van Maastricht naar Nijmegen met die van den weg, genaamd het Nieuwe voetpad; van K in rechte lijn naar L, het snijpunt van de as van den Eykensweg met die van den Hooleweg; van L in rechte lijn naar M, het snijpunt van de as van den weg van Hussenberg naar Terhagen met die van den Schiethagerweg; van M in rechte lijn naar N, het snijpunt van het verlengde van de rechte lijn getrokken uit M door den kilometerpaal 11 van de spoorbaan Maastricht-Venlo met de Nederlandsch-Belgische grens.

De westelijke grens volgt van evengenoemd punt N de Nederlandsch-Belgische grens tot het uitgangspunt A.

3. De bepalingen van de in artikel 2 aangehaalde wet van 24 Juni 1901 (*Staatsblad* n°. 170) zijn op het in dat artikel omschreven terrein van toepassing, met uitzondering van de artikelen 3 en 4 dier wet.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Soestdijk, den 23sten September 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(*get.*) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 11 *Oct.* 1912.)

—

23 *September* 1912. WET, houdende nieuwe regeling van het auteursrecht. S. 308.

Bijl. Hand. 2e *Kamer* 1911/1912, n°. 227, 1—15.

Hand. idem 1911/1912, *bladz.* 3034—3047, 3049—3082, 3120, 3126.

Hand. 1e *Kamer* 1911/1912, *bladz.* 559—562, 1912/1913, *bladz.* 10—15.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is eene nieuwe regeling van het auteursrecht vast te stellen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

HOOFDSTUK I.

ALGEMEENE BEPALINGEN.

§ 1. *De aard van het auteursrecht.*

Art. 1. Het auteursrecht is het uitsluitend recht van den maker van een werk van letterkunde, wetenschap of kunst, of van diens rechtverkrijgenden, om dit openbaar te maken en te verveelvoudigen, behoudens de beperkingen, bij de wet gesteld.

2. Het auteursrecht wordt beschouwd als eene roerende zaak.

Het gaat over bij erfopvolging en is vatbaar voor geheele of gedeeltelijke overdracht. Geheele of gedeeltelijke overdracht van het auteursrecht kan niet anders geschieden dan door middel van eene authentieke of onderhandsche akte. Zij omvat alleen die bevoegdheden, waarvan de overdracht in de akte is vermeld of uit aard en strekking der gesloten overeenkomst noodzakelijk voortvloeit.

Het auteursrecht, hetwelk toekomt aan den maker van het werk, zoomede, na het overlijden des makers, het auteursrecht op niet openbaar gemaakte werken, hetwelk toekomt aan dengene, die het als erfgenaam of legataris van den maker verkregen heeft, is niet vatbaar voor beslag.

§ 2. *De maker van het werk.*

3. Is de maker van een werk van letterkunde, wetenschap of kunst, eene gehuwde vrouw, dan zal de man geene handelingen, die het auteursrecht op dat werk betreffen, mogen verrichten zonder medewerking der vrouw.

Van deze bepaling kan ook bij huwelijksche voorwaarden niet worden afgeweken.

4. Behoudens bewijs van het tegendeel wordt voor den maker gehouden hij die op of in het werk als zoodanig is aangeduid, of bij gebreke van zulk eene aanduiding, degene, die bij de openbaarmaking van het werk als maker daarvan is bekend gemaakt door hem, die het openbaar maakt.

Wordt bij het houden van eene niet in druk verschenen mondelinge voordracht of het uitvoeren van een niet in druk verschenen muziekwerk geene mededeeling omtrent den maker gedaan, dan wordt, behoudens bewijs van het tegendeel, voor den maker gehouden

hij die de voordracht houdt of het muziekwerk uitvoert.

5. Van een werk van letterkunde, wetenschap of kunst, hetwelk bestaat uit afzonderlijke werken van twee of meer personen, wordt, onverminderd het auteursrecht op ieder werk afzonderlijk, als de maker aangemerkt degene, onder wiens leiding en toezicht het gansche werk is tot stand gebracht, of bij gebreke van dien, degene, die de verschillende werken verzameld heeft.

Als inbreuk op het auteursrecht op het gansche werk wordt beschouwd het verveelvoudigen of openbaar maken van eenig daarin opgenomen afzonderlijk werk, waarop auteursrecht bestaat, door een ander dan den maker daarvan of diens rechtverkrijgenden.

Is zulk een afzonderlijk werk niet te voren openbaar gemaakt, dan wordt, tenzij tusschen partijen anders is overeengekomen, als inbreuk op het auteursrecht op het gansche werk beschouwd het verveelvoudigen of openbaar maken van dat afzonderlijk werk door den maker daarvan of diens rechtverkrijgenden, indien daarbij niet het werk vermeld wordt, waarvan het deel uitmaakt.

6. Indien een werk is tot stand gebracht naar het ontwerp van een ander en onder diens leiding en toezicht, wordt deze als de maker van dat werk aangemerkt.

7. Indien de arbeid, in dienst van een ander verricht, bestaat in het vervaardigen van bepaalde werken van letterkunde, wetenschap of kunst, dan wordt, tenzij tusschen partijen anders is overeengekomen, als de maker van die werken aangemerkt degene, in wiens dienst de werken zijn vervaardigd.

8. Indien eene openbare instelling, eene vereeniging, stichting of vennootschap, een werk als van haar afkomstig openbaar maakt, zonder daarbij eenig natuurlijk persoon als maker er van te vermelden, wordt zij, tenzij bewezen wordt, dat de openbaarmaking onder de bedoelde omstandigheden onrechtmatig was, als de maker van dat werk aangemerkt.

9. Indien op of in eenig in druk verschenen werk de maker niet, of niet met zijn waren naam, is vermeld, kan tegenover derden het auteursrecht ten behoeve van den rechthebbende worden uitgeoefend door dengene, die op of in dat werk als de uitgever ervan is aangeduid, of bij gebreke van zoodanige aanduiding, door dengene, die op of in het werk als de drukker ervan is vermeld.

§ 3. *De werken, waarop auteursrecht bestaat.*

10. Onder werken van letterkunde, wetenschap of kunst verstaat deze wet:

1°. boeken, brochures, nieuwsbladen, tijdschriften en alle andere geschriften;

2°. tooneelwerken en dramatisch-muzikale werken;

3°. mondelinge voordrachten;

4°. choregrafische werken en pantomimes, welker wijze van opvoering bij geschrift of anderszins is vastgesteld;

5°. muziekwerken met of zonder woorden;

6°. teeken-, schilder-, bouw- en beeldhouwwerken, lithografieën, graveer- en andere plaatwerken;

7°. aardrijkskundige kaarten;

8°. ontwerpen, schetsen en plastische werken, betrekkelijk tot de bouwkunde, de aardrijkskunde, de plaatsbeschrijving of andere wetenschappen;

9°. fotografische en kinematografische werken en werken, volgens gelijksoortige werkwijzen vervaardigd;

10°. werken van op nijverheid toegepaste kunst;

en in het algemeen ieder voortbrengsel op het gebied van letterkunde, wetenschap of kunst, op welke wijze of in welken vorm het ook verveelvoudigd kunne worden.

Vertalingen bewerkingen, muziekschikkingen en andere verveelvoudigingen in gewijzigden vorm van een werk van letterkunde, wetenschap of kunst, zoomede verzamelingen van verschillende werken, worden, onverminderd het auteursrecht op het oorspronkelijk werk, als zelfstandige werken beschermd.

11. Er bestaat geen auteursrecht op wetten, besluiten en verordeningen, door de openbare macht uitgevaardigd, noch op rechterlijke uitspraken en administratieve beslissingen.

Evenmin bestaat auteursrecht op hetgeen verder door of vanwege de openbare macht is openbaar gemaakt, tenzij dat recht, hetzij in het algemeen bij wet, besluit of verordening, hetzij in een bepaald geval blijkens mededeeling op het werk zelf of bij de openbaarmaking daarvan, voorbehouden is.

§ 4. *Het openbaar maken.*

12. Onder de openbaarmaking van een werk van letterkunde, wetenschap of kunst wordt mede verstaan:

1°. de openbaarmaking van eene verveelvoudiging van het geheel of een gedeelte van het werk;

2°. de verbreiding van het geheel of een gedeelte van het werk of van eene verveelvoudiging daarvan, zoolang het niet in druk verschenen is;

3°. de voordracht, op- of uitvoering of voor-

stelling in het openbaar van het geheel of een gedeelte van het werk of van eene verveelvoudiging daarvan.

Onder eene voordracht, op- of uitvoering of voorstelling in het openbaar wordt mede verstaan eene in besloten kring, welke tegen betaling toegankelijk is, ook al geschiedt die betaling door de voldoening van eene contributie of op andere wijze. Hetzelfde geldt van eene tentoonstelling in het openbaar.

§ 5. *Het verveelvoudigen.*

13. Onder de verveelvoudiging van een werk van letterkunde, wetenschap of kunst wordt mede verstaan de vertaling, de muziekschikking of tooneelbewerking en in het algemeen iedere geheele of gedeeltelijke bewerking of nabootsing in gewijzigden vorm, welke niet als een nieuw, oorspronkelijk werk moet worden aangemerkt.

14. Onder het verveelvoudigen van een werk, dat door middel van het gehoor kan worden waargenomen, wordt mede verstaan het vervaardigen van rollen, platen en andere voorwerpen, bestemd om het geheel of een gedeelte van het werk langs mechanischen weg ten gehoore te brengen.

§ 6. *De beperkingen van het auteursrecht.*

15. Als inbreuk op het auteursrecht op een nieuwsblad of tijdschrift wordt niet beschouwd het overnemen van daarin verschenen artikelen, berichten of andere stukken door een ander nieuwsblad of tijdschrift, mits daarbij het nieuwsblad of tijdschrift, waaruit zij overgenomen zijn, op duidelijke wijze genoemd wordt.

Echter mogen romans en novellen, in nieuwsbladen of tijdschriften verschenen, zonder toestemming van den maker of van zijne rechtverkrijgenden niet worden overgenomen.

Gelijke toestemming is vereischt ten aanzien van andere nieuwsblad- of tijdschriftartikelen, indien de maker of de redactie in hetzelfde nummer van het nieuwsblad of tijdschrift, waarin het artikel verschenen is, eene uitdrukkelijke verklaring heeft doen opnemen, waarbij het overnemen verboden wordt. Bij tijdschriften is het voldoende, indien dit verbod in algemeene bewoordingen aan het hoofd van ieder nummer voorkomt.

Het verbod, bij het voorgaande lid bedoeld, kan niet worden gesteld ten aanzien van artikelen, politieke geschilpunten betreffende, nieuwstijdingen of gemengde berichten.

De bepalingen van dit artikel zijn mede van toepassing ten aanzien van het overnemen in eene andere taal dan die van het oorspronkelijk artikel.

16. Als inbreuk op het auteursrecht op een openbaar gemaakt werk van letterkunde, wetenschap of kunst wordt niet beschouwd het overnemen van enkele korte gedeelten daarvan of van enkele korte opstellen of gedichten in bloemlezingen en andere werken bestemd voor het onderwijs of een ander wetenschappelijk doel, alsmede in aankondigingen en beoordeelingen in nieuwsbladen en tijdschriften, mits bij het overgenomen gedeelte, opstel of gedicht, of bij de aankondiging of beoordeeling, het werk genoemd wordt, waaruit het overgenomen is, en de maker, voor zoover deze op of in het werk is aangeduid, wordt genoemd. Deze bepaling is mede van toepassing ten aanzien van het overnemen in eene andere taal dan die van het oorspronkelijke.

Waar het geldt een werk, als bedoeld bij artikel 10, 6°, kan onder dezelfde omstandigheden en voorwaarden het gansche werk worden verveelvoudigd, mits die verveelvoudiging door hare grootte of door de werkwijze, volgens welke zij vervaardigd is, een duidelijk verschil vertoont met het oorspronkelijk werk ; wanneer van deze werken twee of meer vereenigd openbaar zijn gemaakt, is die verveelvoudiging slechts ten aanzien van één daarvan geoorloofd.

Van eene in het openbaar gehouden mondelinge voordracht, welke niet reeds in druk is verschenen, kan de zakelijke inhoud als verslag in een nieuwsblad of tijdschrift worden medegedeeld, mits daarbij vermeld wordt degene, die de voordracht gehouden heeft.

17. Als inbreuk op het auteursrecht op een werk van letterkunde, wetenschap of kunst wordt niet beschouwd de verveelvoudiging, welke beperkt blijft tot enkele exemplaren en uitsluitend dient tot eigen oefening, studie of gebruik, en die, waar het geldt een werk, als bedoeld bij artikel 10, 6°, door hare grootte of door de werkwijze, volgens welke zij vervaardigd is, een duidelijk verschil vertoont met het oorspronkelijk werk.

Deze bepaling is niet van toepassing ten aanzien van het nabouwen van bouwwerken.

18. Als inbreuk op het auteursrecht op een werk, als bedoeld bij artikel 10, 6°, hetwelk blijvend op of aan den openbaren weg zichtbaar is gesteld, wordt niet beschouwd de verveelvoudiging, welke door hare grootte of door de werkwijze, volgens welke zij vervaardigd is, een duidelijk verschil vertoont met het oorspronkelijk werk, en zich, wat bouwwerken betreft, tot het uitwendige daarvan bepaalt.

19. Als inbreuk op het auteursrecht op een

portret wordt niet beschouwd de verveelvoudiging daarvan door, of ten behoeve van, den geportretteerde of, na diens overlijden, zijne nabestaanden.

Bevat eene zelfde afbeelding het portret van twee of meer personen, dan staat die verveelvoudiging aan ieder hunner ten aanzien van andere portretten dan zijn eigen slechts vrij met toestemming van die andere personen of, gedurende tien jaren na hun overlijden, van hunne nabestaanden.

Onder nabestaanden worden verstaan de ouders, de echtgenoot en de kinderen.

Ten aanzien van een fotografisch portret wordt mede niet als inbreuk op het auteursrecht beschouwd het openbaar maken daarvan in een nieuwsblad of tijdschrift door of met toestemming van een der personen, in het eerste lid genoemd, mits daarbij de naam des makers, voor zoover deze op of bij het portret is aangeduid, vermeld wordt.

Dit artikel is slechts van toepassing ten aanzien van portretten, welke vervaardigd zijn ingevolge eene opdracht, door of vanwege de geportretteerde personen, of te hunnen behoeve aan den maker gegeven.

20. Tenzij anders is overeengekomen is degene, wien het auteursrecht op een portret toekomt, niet bevoegd dit openbaar te maken zonder toestemming van den geportretteerde of, gedurende tien jaren na diens overlijden, van diens nabestaanden.

Bevat eene zelfde afbeelding het portret van twee of meer personen, dan is ten aanzien van de gansche afbeelding de toestemming vereischt van alle geportretteerden of, gedurende tien jaren na hun overlijden, van hunne nabestaanden.

Het derde en het laatste lid van het voorgaand artikel zijn van toepassing.

21. Is een portret vervaardigd zonder daartoe strekkende opdracht, den maker door of vanwege den geportretteerde, of te diens behoeve, gegeven, dan is openbaarmaking daarvan door dengene, wien het auteursrecht daarop toekomt, niet geoorloofd, voor zoover een redelijk belang van den geportretteerde of, na zijn overlijden, van een zijner bloedverwanten of aangehuwden in den tweeden graad, zoo in de rechte linie als in de zijlinie, of van zijn echtgenoot zich tegen de openbaarmaking verzet.

22. In het belang van de openbare veiligheid alsmede ter opsporing van strafbare feiten mogen afbeeldingen van welken aard ook door of vanwege de justitie worden verveelvoudigd en openlijk tentoongesteld en verspreid.

23. Tenzij anders is overeengekomen is de eigenaar van een teeken-, schilder-, bouw- of beeldhouwwerk of van een werk van op nijverheid toegepaste kunst gerechtigd dat werk zonder toestemming van dengene, wien het auteursrecht daarop toekomt, in het openbaar ten toon te stellen of, met het oogmerk het te verkoopen, in een catalogus te verveelvoudigen.

24. Tenzij anders is overeengekomen blijft de maker van eenig schilderwerk, niettegenstaande de overdracht van zijn auteursrecht, bevoegd gelijke schilderwerken te vervaardigen.

25. Geene wijziging mag in eenig werk, genoemd in artikel 10, 1°. tot en met 9°., met uitzondering van bouwwerken, worden aangebracht zonder toestemming van dengene, wien het auteursrecht daarop toekomt. Heeft de maker zijn auteursrecht overgedragen, dan is desniettemin gedurende zijn leven zijne toestemming mede vereischt.

Hetzelfde geldt ten aanzien van de benaming van het werk en van de aanduiding van den maker, voor zoover deze op of in het werk voorkomen. Is echter een werk niet onder den waren naam des makers openbaar gemaakt, dan is degene, wien het auteursrecht daarop toekomt, na het overlijden des makers bevoegd den waren naam des makers op of in het werk te vermelden, indien deze hem daartoe heeft gemachtigd.

De bepaling van het eerste lid is niet van toepassing ten aanzien van wijzigingen van zoodanigen aard, dat de maker of zijne rechtverkrijgenden te goeder trouw hunne toestemming daartoe niet zouden mogen weigeren. Ook behoudt de maker, al heeft hij zijn auteursrecht overgedragen, de bevoegdheid, zoodanige wijzigingen in het werk aan te brengen als hem naar de regels van het maatschappelijk verkeer te goeder trouw geoorloofd zijn.

HOOFDSTUK II.

DE HANDHAVING VAN HET AUTEURSRECHT EN BEPALINGEN VAN STRAFRECHT.

26. Indien aan twee of meer personen een gemeenschappelijk auteursrecht op een zelfde werk toekomt, zal de uitoefening en handhaving van dat recht geschieden hetzij door alle rechthebbenden gezamenlijk, hetzij te hunnen behoeve door dengene, die daartoe is aangewezen door de rechthebbenden bij onderling goedvinden of, bij gebreke van overeenstemming, op verzoek van den meest gereeden belanghebbende, door den voorzitter der arrondissements-rechtbank van diens woonplaats.

Zijn aldus door twee of meer voorzitters van arrondissements-rechtbanken aanwijzingen ge-

daan, dan heeft alleen de eerst gedane rechtsgevolgen.

Tegen de aanwijzing door den voorzitter staat geene hoogere voorziening open.

De rechthebbenden zijn bevoegd bij onderling goedvinden den door den voorzitter aangewezene ter zijde te stellen of door een ander te vervangen.

27. Niettegenstaande de geheele of gedeeltelijke overdracht van zijn auteursrecht blijft de maker bevoegd eene rechtsvordering ter bekoming van schadevergoeding in te stellen tegen dengene, die inbreuk op het auteursrecht heeft gemaakt.

28. Het auteursrecht geeft de bevoegdheid voorwerpen, in strijd met dat recht openbaar gemaakt, zoomede niet geoorloofde verveelvoudigingen, in beslag te nemen op de wijze en met inachtneming van de bepalingen, voorgeschreven voor het beslag tot revindicatie van roerende goederen, en hetzij dezelve als zijn eigendom op te vorderen, hetzij de vernietiging of onbruikbaarmaking daarvan te eischen. Gelijke bevoegdheid tot inbeslagneming en opvordering bestaat ten aanzien van het bedrag der toegangsgelden, betaald voor het bijwonen van eene voordracht, eene op- of uitvoering of eene tentoonstelling of voorstelling; waardoor inbreuk op het auteursrecht wordt gemaakt.

Indien afgifte wordt gevorderd van de zaken, in het eerste lid bedoeld, zal de rechter kunnen gelasten, dat die afgifte niet zal geschieden dan tegen eene bepaalde, door den eischer te betalen vergoeding.

De beide voorgaande leden van dit artikel zijn uitsluitend van toepassing ten aanzien van roerende zaken en van de zaken, die door bestemming onder onroerende zaken begrepen worden.

Ten aanzien van andere onroerende zaken dan de in het voorgaand lid bedoelde, waardoor inbreuk op auteursrecht wordt gemaakt, kan de rechter op de vordering van den gerechtigde gelasten, dat de gedaagde daaraan zoodanige wijzigingen zal aanbrengen, dat de inbreuk op het auteursrecht wordt opgeheven, met veroordeeling van den gedaagde tot eene bepaalde som gelds als schadevergoeding in geval binnen een bepaalden tijd niet aan 's rechters bevel is voldaan.

Alles onverminderd de strafvervolging wegens inbreuk op het auteursrecht en de burgerlijke rechtsvordering ter bekoming van schadevergoeding.

29. Het recht, bij het eerste lid van het voorgaand artikel vermeld, kan niet worden uitgeoefend ten aanzien van voorwerpen, onder personen berustende, die niet in soortgelijke voorwerpen handel drijven en die voorwerpen uitsluitend tot eigen gebruik hebben verkregen, tenzij door hen zelf inbreuk op het desbetreffend auteursrecht is gepleegd.

De vordering, bedoeld bij het vierde lid van het voorgaand artikel, kan slechts worden ingesteld tegen den eigenaar of bezitter van het onroerend goed, die schuld heeft aan den inbreuk op het desbetreffend auteursrecht.

30. Indien iemand zonder daartoe gerechtigd te zijn een portret openbaar maakt gelden ten aanzien van het recht van den geportretteerde dezelfde bepalingen als in de artikelen 28 en 29 met betrekking tot het auteursrecht zijn gesteld.

31. Hij die opzettelijk inbreuk maakt op eens anders auteursrecht, wordt gestraft met geldboete van ten hoogste vijf duizend gulden.

32. Hij die een werk, waardoor hij weet dat inbreuk gemaakt wordt op eens anders auteursrecht, verspreidt of openlijk te koop stelt, wordt gestraft met geldboete van ten hoogste twee duizend gulden.

33. De misdrijven in de beide voorgaande artikelen omschreven, worden niet vervolgd dan op klachte van den maker van het werk, of van dengene, die bevoegd is tot handhaving van het auteursrecht op te treden, of, indien twee of meer personen bevoegd zijn, van een hunner.

34. Hij die opzettelijk in eenig werk van letterkunde, wetenschap of kunst, waarop auteursrecht bestaat, in de benaming daarvan of in de aanduiding van den maker wederrechtelijk eenige wijziging aanbrengt, wordt gestraft met geldboete van ten hoogste vijf duizend gulden.

Het werk kan, indien het den veroordeelde toebehoort, worden verbeurd verklaard.

Het misdrijf wordt niet vervolgd dan op klachte van den maker van het werk of van dengene, wien het auteursrecht daarop toekomt.

35. Hij die zonder daartoe gerechtigd te zijn een portret in het openbaar ten toon stelt of op andere wijze openbaar maakt, wordt gestraft met geldboete van ten hoogste tweehonderd gulden.

Het feit wordt beschouwd als eene overtreding.

36. De door den strafrechter verbeurd verklaarde verveelvoudigingen worden vernietigd; echter kan de rechter bij het vonnis bepalen, dat zij aan dengene, wien het auteursrecht toekomt, zullen worden afgegeven indien deze zich daartoe ter griffie aanmeldt binnen eene maand nadat de uitspraak in kracht van gewijsde is gegaan.

Door de afgifte gaat de eigendom van de verveelvoudigingen op den rechthebbende over. De rechter zal kunnen gelasten, dat die afgifte niet zal geschieden dan tegen eene bepaalde, door den rechthebbende te betalen vergoeding, welke ten bate komt van den Staat.

HOOFDSTUK III.

DE DUUR VAN HET AUTEURSRECHT.

37. Het auteursrecht vervalt door verloop van 50 jaar, te rekenen van den dag van het overlijden des makers van het werk, behoudens het bepaalde bij de volgende artikelen van dit hoofdstuk.

De duur van het gemeenschappelijk auteursrecht op eenzelfde werk, aan twee of meer personen als gezamenlijke makers daarvan toekomende, wordt berekend van den dag van het overlijden van den langstlevende hunner.

38. Het auteursrecht op een werk, waarop of waarin de maker niet is aangeduid, of niet op zoodanige wijze, dat zijn ware naam daardoor bekend is, vervalt door verloop van 50 jaar, te rekenen van den laatsten dag van het kalenderjaar, waarin de eerste openbaarmaking van het werk door of vanwege den rechthebbende heeft plaats gehad.

Hetzelfde geldt ten aanzien van werken, waarvan ingevolge artikel 7 of artikel 8 eene openbare instelling, eene vereeniging, stichting of vennootschap als maker wordt aangemerkt, alsmede ten aanzien van werken, die voor de eerste maal openbaar gemaakt zijn na het overlijden des makers.

39. Het uitsluitend recht om een in druk verschenen werk te vertalen vervalt door verloop van 10 jaar, te rekenen van den laatsten dag van het kalenderjaar, waarin de eerste uitgave van het werk door of vanwege den rechthebbende heeft plaats gehad, ten opzichte van die talen, waarin niet door den maker of met diens toestemming eene vertaling van het werk is uitgegeven in een der Staten, aangesloten bij de Internationale Unie voor de bescherming van letterkundige en kunstwerken.

Het uitsluitend recht om in het openbaar voordrachten te houden of voorstellingen, op- of uitvoeringen van eenig werk te geven in eene andere taal dan die van het oorspronkelijke, duurt even lang als het uitsluitend vertalingsrecht.

40. Het auteursrecht op fotografische en kinematografische werken zoomede op werken, volgens gelijksoortige werkwijzen vervaardigd, vervalt door verloop van 50 jaar, te rekenen van den laatsten dag van het kalenderjaar, waarin de eerste openbaarmaking van het werk door of vanwege den rechthebbende heeft plaats gehad.

41. Voor de toepassing der bepalingen van de voorgaande drie artikelen worden werken, bij afleveringen verschenen, geacht eerst bij het verschijnen der laatste aflevering te zijn openbaar gemaakt.

Ten aanzien van werken, samengesteld uit twee of meer deelen, nummers of bladen, op verschillende tijdstippen in druk verschenen, zoomede ten aanzien van verslagen en berichten, uitgegeven door genootschappen of door particulieren, wordt ieder deel, nummer, blad of verslag en bericht, als een afzonderlijk werk aangemerkt.

42. In afwijking voor zooverre van de bepalingen van dit hoofdstuk kan in het Rijk in Europa of in Nederlandsch-Indië geenerlei beroep worden gedaan op auteursrecht, waarvan de duur in het land van oorsprong van het werk reeds verstreken is.

HOOFDSTUK IV.

WIJZIGING VAN DE FAILLISSEMENTSWET EN VAN HET WETBOEK VAN STRAFRECHT.

43. In artikel 21, 1°, der Faillissementswet worden de woorden „en het auteursrecht;" vervangen door: „en het auteursrecht in de gevallen, waarin het niet vatbaar is voor beslag;".

44. Het Wetboek van Strafrecht wordt gewijzigd als volgt:

Tusschen de artikelen 326 en 327 wordt een nieuw artikel 326*bis* ingevoegd, luidende als volgt:

„Met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van ten hoogste vijf duizend gulden wordt gestraft:

1°. hij die op of in een werk van letterkunde, wetenschap, kunst of nijverheid valschelijk eenigen naam of eenig teeken plaatst, of den echten naam of het echte teeken vervalscht, met het oogmerk om daardoor aannemelijk te maken, dat dat werk zoude zijn van de hand van dengene, wiens naam of teeken hij daarop of daarin aanbracht;

2°. hij die opzettelijk een werk van letterkunde, wetenschap, kunst of nijverheid, waarop of waarin valschelijk eenige naam of eenig teeken is geplaatst, of de echte naam of het echte teeken is vervalscht, verkoopt, te koop aanbiedt, aflevert, ten verkoop in voorraad heeft of binnen het Rijk in Europa invoert, als ware dat werk van de hand van dengene, wiens naam of teeken daarop of daarin valschelijk is aangebracht.

Het werk kan, indien het den veroordeelde toebehoort, worden verbeurd verklaard."

De artikelen 349*bis*, 349*ter* en 349*quater* vervallen.

HOOFDSTUK V.

VERBINDENDE KRACHT VOOR NEDERLANDSCH-INDIË.

45. Met uitzondering van de artikelen 31, 32, 33, 34, 43 en 44 is deze wet ook verbindend voor Nederlandsch-Indië.

In Nederlandsch-Indië zijn voorts van kracht de navolgende bepalingen:

A. Hij die opzettelijk inbreuk maakt op eens anders auteursrecht, wordt gestraft met geldboete van ten hoogste vijf duizend gulden.

De aan den veroordeelde toebehoorende, door middel van het misdrijf verkregen verveelvoudigingen, alsmede platen, steenen, vormen, matrijzen en cliché's, die tot het plegen van het misdrijf gediend hebben, kunnen worden verbeurd verklaard.

B. Hij die een werk, waardoor hij weet dat inbreuk gemaakt wordt op eens anders auteursrecht, verspreidt of openlijk te koop stelt, wordt gestraft met geldboete van ten hoogste twee duizend gulden.

De aan den veroordeelde toebehoorende, door middel van inbreuk op het auteursrecht verkregen verveelvoudigingen kunnen worden verbeurd verklaard.

C. De misdrijven in de beide voorgaande bepalingen omschreven, worden niet vervolgd dan op klachte van den maker van het werk, of van dengene, die bevoegd is tot handhaving van het auteursrecht op te treden, of, indien twee of meer personen bevoegd zijn, van een hunner.

D. Hij die opzettelijk in eenig werk van letterkunde, wetenschap of kunst, waarop auteursrecht bestaat, in de benaming daarvan of in de aanduiding van den maker wederrechtelijk eenige wijziging aanbrengt, wordt gestraft met geldboete van ten hoogste vijf duizend gulden.

Het werk kan, indien het den veroordeelde toebehoort, worden verbeurd verklaard.

Het misdrijf wordt niet vervolgd dan op klachte van den maker van het werk of van dengene, wien het auteursrecht daarop toekomt.

E. Met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van ten hoogste vijf duizend gulden wordt gestraft:

1°. hij die op of in een werk van letterkunde, wetenschap, kunst of nijverheid valschelijk eenigen naam of eenig teeken plaatst, of den echten naam of het echte teeken vervalscht, met het oogmerk om daardoor aannemelijk te maken, dat dat werk zoude zijn van de hand van dengene, wiens naam of teeken hij daarop of daarin aanbracht;

2°. hij die opzettelijk een werk van letterkunde, wetenschap, kunst of nijverheid, waarop of waarin valschelijk eenige naam of eenig teeken is geplaatst, of de echte naam of het echte teeken is vervalscht, verkoopt, te koop aanbiedt, aflevert, ten verkoop in voorraad heeft of binnen Nederlandsch-Indië invoert, als ware dat werk van de hand van dengene, wiens naam of teeken daarop of daarin valschelijk is aangebracht.

Het werk kan, indien het den veroordeelde toebehoort, worden verbeurd verklaard.

Poging tot deze misdrijven is strafbaar.

HOOFDSTUK VI.

OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN.

46. Bij het in werking treden van deze wet vervalt de wet van 28 Juni 1881 (*Staatsblad* n°. 124), tot regeling van het auteursrecht.

Echter blijft artikel 11 van laatstgenoemde wet van kracht ten aanzien van werken en vertalingen, vóór bedoeld tijdstip ingezonden.

47. Deze wet is van toepassing op alle werken van letterkunde, wetenschap of kunst, welke hetzij vóór, hetzij na haar in werking treden voor de eerste maal door of vanwege den maker zijn uitgegeven in het Rijk in Europa of in Nederlandsch-Indië, alsmede op alle zoodanige niet uitgegeven werken, welker makers zijn Nederlanders of andere Nederlandsche onderdanen.

Een werk is uitgegeven in den zin van dit artikel, wanneer het in druk is verschenen of, in het algemeen, wanneer verveelvoudigingen daarvan openbaar gemaakt zijn: de opvoering van een tooneelwerk of dramatisch-muzikaal werk, de uitvoering van een muziekwerk, de tentoonstelling van een kunstwerk en het bouwen van een bouwwerk wordt niet als eene uitgave in dien zin aangemerkt.

In afwijking van het eerste lid kunnen geene rechten en bevoegdheden tot handhaving van het auteursrecht worden uitgeoefend ter zake van feiten, welke op het tijdstip, waarop zij plaats vonden, noch krachtens eenige wetsbepaling, noch krachtens tractaat, onwettig waren.

48. Deze wet erkent geen auteursrecht op werken, waarop het auteursrecht op het tijdstip van haar in werking treden krachtens een der artikelen 13 of 14 der wet van 28 Juni 1881 (*Staatsblad* n°. 124), tot regeling van het auteursrecht, was vervallen, noch op werken, waarvan op bedoeld tijdstip het kopijrecht

vervallen was krachtens artikel 3 der wet van den 25sten Januari 1817 (*Staatsblad* nº. 5), de rechten bepalende die in de Nederlanden, ten opzichte van het drukken en uitgeven van letter- en kunstwerken, kunnen worden uitgeoefend.

49. Het auteursrecht, verkregen krachtens de wet van 28 Juni 1881 (*Staatsblad* nº. 124), tot regeling van het auteursrecht, zoomede het kopijrecht of eenig recht van dezen aard, onder eene vroegere wetgeving verkregen en door genoemde wet gehandhaafd, blijft na het in werking treden van deze wet gehandhaafd.

50. Hij die vóór 1 September 1912, niet in strijd met de bepalingen der wet van 28 Juni 1881 (*Staatsblad* nº. 124), tot regeling van het auteursrecht, noch met die van eenig tractaat, in het Rijk in Europa of in Nederlandsch-Indië,

hetzij eenige verveelvoudiging van een werk van letterkunde, wetenschap of kunst heeft openbaar gemaakt,

hetzij in het openbaar eene voordracht heeft gehouden, of eene op- of uitvoering, tentoonstelling of voorstelling van een werk van letterkunde, wetenschap of kunst, of van eenige verveelvoudiging daarvan, heeft gegeven, verliest door het in werking treden van deze wet niet de bevoegdheid om de vóór dat tijdstip openbaar gemaakte verveelvoudigingen te verspreiden en te verkoopen, of om in het openbaar dezelfde voordrachten te houden, of op- of uitvoeringen, tentoonstellingen of voorstellingen te geven.

Dit artikel blijft gedurende twee jaren na het in werking treden van deze wet van kracht.

51. Alle akten en geschriften betreffende de geheele of gedeeltelijke overdracht van auteursrecht of betreffende de vergunning tot uitoefening van eenige tot het auteursrecht behoorende bevoegdheid, die door den gerechtigde en den verkrijger of hunne wettelijke vertegenwoordigers te zamen of ieder afzonderlijk, hetzij in onderhandschen vorm, hetzij ten overstaan van een openbaren ambtenaar, zonder medewerking van derden, worden opgemaakt, zijn vrij van zegel en van de formaliteit van registratie of worden, indien deze formaliteit wordt gewenscht, kosteloos geregistreerd. Onder derden verstaat dit artikel niet de echtgenooten van partijen, indien deze gehuwde vrouwen zijn en die echtgenooten medewerken ten einde hunnen bijstand in de akte te verleenen.

52. Deze wet kan worden aangehaald onder den titel „Auteurswet 1912".

53. Deze wet treedt in het Rijk in Europa in werking op den eersten dag der maand volgende op die, waarin zij afgekondigd wordt.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Soestdijk, den 23sten September 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Justitie, (*get.*) E. R. H. REGOUT.

De Min. v. Koloniën, (*get.*) DE WAALMALEFIJT.

(*Uitgeg.* 5 *Oct.* 1912.)

23 *September* 1912. WET, tot aanvulling en verhooging van het *derde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911. S. 309.

Bij deze wet wordt een artikel ingevoegd.

Ten gevolge hiervan wordt het totaal van de IIIde afdeeling van het IIIde Hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911 met *f* 57,400 en het eindcijfer van het geheele hoofdstuk met gelijk bedrag verhoogd.

23 *September* 1912. WET, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen, noodig voor het verbreeden van een gedeelte van den Loosduinsche-weg te *'s Gravenhage*. S. 310.

24 *September* 1912. BESLUIT, houdende machtiging tot uitgifte van schatkistbiljetten volgens de wet van 4 April 1870 (*Staatsblad* nº. 62), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 15 Juli 1912 (*Staatsblad* nº. 240). S. 311.

25 *September* 1912. BESLUIT, tot wijziging van het besluit van 11 Maart 1909, betreffende vrijwillige verbintenis van militie-plichtige leerlingen bij 's Rijks Veeartsenijschool te Utrecht in verband met benoeming tot reserve-paardenarts.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 20 September 1912, IIIde Afd., nº. 223;

Gezien het Koninklijk Besluit van 11 Maart 1909, nº. 12;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

In den aanhef van Artikel 3 van bovengemeld Koninklijk Besluit zullen de woorden: „worden toegelaten alle zich daartoe aanbie-„dende," voortaan worden gelezen: „worden „— tot een jaarlijks door Onzen Minister van „Oorlog te bepalen aantal — toegelaten de „zich daartoe aanbiedende,".

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit Besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel en aan de Algemeene Rekenkamer.

Soestdijk, den 25 September 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, (*get.*) H. COLIJN.

27 *September* 1912. BESLUIT, betrekkelijk de lichting der militie van het jaar 1913. S. 312.

WIJ WILHELMINA, enz.

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 18 September 1912, Afdeeling Militie en Landweer (M.) n°. 282, van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 20 September 1912, n°. 6739, afdeeling Binnenlandsch Bestuur, en van Onzen Minister van Marine ad interim van 24 September 1912, Bureau B, n°. 41;

Gelet op de Militiewet (*Staatsblad* 1912, n°. 21);

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen:

Art. 1. De lichting der militie van het jaar 1913 bedraagt 23,000 man, waarvan 400 voor den dienst ter zee worden bestemd.

2. Het aandeel, door elke Provincie te dragen in de lichting, in art. 1 bedoeld, wordt aangewezen in de vierde kolom van den Staat, welke bij dit Besluit behoort.

Onze Ministers van Oorlog, van Binnenlandsche Zaken en van Marine zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit Besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Soestdijk, den 27sten September 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, (*get.*) H. COLIJN.

De Minister van Binnenlandsche Zaken, (*get.*) HEEMSKERK.

De Minister van Marine a. i., (*get.*) H. COLIJN.

(*Uitgeg.* 10 *Oct.* 1912.)

Behoort bij het Koninklijk Besluit van 27 September 1912 (*Staatsblad* n°. 312).

STAAT, *aanwijzende het door elke provincie te dragen aandeel in de lichting der militie van* 1913.

PROVINCIE.	GETAL ingeschrevenen, waarnaar het aandeel der provincie volgens artikel 4 der wet is berekend.	UITSLAG der globale berekening.	OPGELEGD AANDEEL.	*Opmerkingen.*
Noordbrabant.	2631	$2097\frac{16647*}{28849}$	2098	* Deze breuken zijn, als de hoogste, elk voor *een geheel* gerekend tot het vinden van de bij de globale berekening te kort komende manschappen.
Gelderland.	3293	$2625\frac{10375}{28849}$	2625	
Zuidholland	6481	$5167\frac{217}{28849}$	5167	
Noordholland.	6098	$4861\frac{19011*}{28849}$	4862	
Zeeland.	1113	$887\frac{9937}{28849}$	887	
Utrecht.	1409	$1123\frac{9573}{28849}$	1123	
Friesland	1598	$1274\frac{374}{28849}$	1274	
Overijssel	1797.	$1432\frac{19232*}{28849}$	1433	
Groningen	1888	$1505\frac{6255}{28849}$	1505	
Drenthe	950	$757\frac{11307}{28849}$	757	
Limburg	1591	$1268\frac{12468*}{28849}$	1269	
Totaal . . .	28849	$22996\frac{115396}{28849}$	23000	

Ons bekend,

De Minister van Oorlog, (*get.*) H. COLIJN.

De Minister van Binnenlandsche Zaken, „ HEEMSKERK.

De Minister van Marine ad interim, „ H. COLIJN.

27 *September* 1912. BESLUIT, houdende beslissing dat bij geene wet of verordening van de besluiten van waterschapsbesturen tot vaststelling van kohieren van omslag beroep op Gedeputeerde Staten opengesteld is.

WIJ WILHELMINA, enz.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door H. J. RIJFKOGEL te *Nijmegen*, tegen het besluit van Gedep. Staten van *Friesland* van 8 Febr. 1912, nº. 78, 2e afd. W., voor zoover strekkende tot niet-ontvankelijkverklaring van zijne bezwaren tegen den aanslag van de erven Mr. G. W. C. D. Baron THOE SWARTZENBERG en HOHENLANSBERG en van zijne echtgenoote in de lasten van het waterschap „*de Drie Dorpen*" in de gemeente *Menaldumadeel*;

Den Raad van State, Afd. voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 29 Juli 1912, nº. 195;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 24 September 1912, nº. 252, Afd. Waterstaat;

Overwegende: dat, door H. J. RIJFKOGEL in Dec. 1911 bij Gedep. Staten een adres is ingediend, waarin hij als vertegenwoordiger van de erven Mr. G. W. C. D. Baron THOE SWARTZENBERG en HOHENLANSBERG en als beheerder van de goederen zijner echtgenoote H. W. Baronesse THOE SWARTZENBERG en HOHENLANSBERG bezwaar maakte tegen hunne aanslagen op de kohieren van omslag voor de algemeene administratie en voor sommige werken in het waterschap, „de Drie Dorpen" te *Menaldum* en waarin hij mededeelde, dat bij hem de vraag is gerezen of dit waterschap wel wettig is tot stand gekomen, waar hij als vertegenwoordiger van bovengenoemde erven tijdens de voorbereiding van de oprichting van het waterschap voorafgaande, nimmer stukken heeft ontvangen;

dat Gedep. Staten bij besluit van 8 Febr. 1912, nº. 78, 2e Afd. W. onder andere H. J. RIJFKOGEL in zijne bezwaren niet ontvankelijk hebben verklaard, daarbij overwegende onder andere, dat tijdens de voorbereiding van de oprichting van het waterschap is gereed gemaakt een lijst van hen die eigenaren, vruchtgebruikers, opstalhouders of erfpachters zijn van in het op te richten waterschap gelegen eigendommen; dat uitsluitend aan de eigenaren, enz. die op deze lijst voorkomen, ingevolge de bepalingen van het oprichtingsreglement de verschillende kennisgevingen, in dat reglement bedoeld, moeten worden toegezonden, niet dus aan hen die, gelijk reclamant, voor die eigenaren als vertegenwoordiger op te treden; dat na de oprichting van het waterschap liggers worden opgemaakt vermeldende de eigenaren enz. van de in het waterschap gelegen gronden; dat volgens het Algemeen Reglement voor de boezemwaterschappen van de ter inzageligging van die liggers behoort te worden kennis gegeven aan de ingelanden, dit zijn de eigenaren enz. daarop voorkomende; dat op de kohieren worden geplaatst zij die op de liggers voorkomen en dat aan hen moeten worden toegezonden de aanslagbiljetten;

dat uit het hiervoor gememoreerde reclamant zal duidelijk worden waarom hem nimmer kennisgevingen zijn toegezonden geworden; dat bezwaren tegen de kohieren bij het waterschapsbestuur moeten worden ingebracht gedurende den tijd dat deze ter inzage liggen; dat toen bij het bestuur geen bezwaren zijn ingediend voor wat betreft de perceelen welker aanslag thans wordt gewraakt; dat verder tegen beslissingen van waterschapsbesturen inzake aanslagen op kohieren van omslag geen beroep bij Gedep. Staten openstaat;

dat reclamant dan ook in zijn bezwaren niet-ontvankelijk behoort te worden verklaard;

dat van het besluit van Gedep. Staten H. J. RIJFKOGEL bij Ons in beroep is gekomen, aanvoerende, dat de overwegingen, waarop het bestreden besluit steunt, onjuist zijn; dat noch in art. 13 der wet van 10 Nov. 1900, (Stbl. nº. 176), noch in art. 42 of 43 van het Algemeen Reglement voor de boezemwaterschappen (Provinciaal Blad van Friesland 1908, nº. 105) het woord ingelanden of eigenaren voorkomt; dat daar steeds wordt gesproken van belanghebbenden; dat de beteekenis van dit woord zeer verschillend is van die der woorden „ingelanden" of „eigenaren"; dat het bestuur van het waterschap niet heeft voldaan aan het betrokken wettelijk voorschrift door de kennisgevingen en andere stukken te verzenden onder een adres, waarvan men bij de afzending wist dat het verkeerd was; dat het bestuur naar letter en bedoeling der wet zou hebben gehandeld, door den appellant, als den bekenden vertegenwoordiger der eigenaren, als belanghebbende te erkennen en aan hem de stukken te adresseeren; dat bij, zelf wenschende dat het waterschap tot stand zou komen, daar vele zaken te *Beetgum* dringend verbetering vorderen, niet vermoedende, dat het mogelijk zou zijn om de kosten van werken van algemeen nut ten laste te brengen van landen, die van die werken absoluut geen profijt kunnen trekken, niet kunnende denken noch voorzien, dat de gevolgen van jarenlange verwaarloozing door derden van vaarten, die buiten appellant's

terreinen liggen, verhaald zouden moeten worden op zijne landen, heeft vermeend niet of zeer weinig bij de door het waterschap te ondernemen werken betrokken te zijn; dat dit echter blijkt het geval te zijn voor 145, 5631 Hectaren; dat Gedep. Staten punt 5 van art. 49 van het algemeen Reglement hadden kunnen toepassen; dat hier een onduldbaar onrecht is gepleegd;

dat hij verzoekt dat eene beschikking worde genomen waarbij besloten wordt, dat het waterschap „de Drie Dorpen" niet op wettige wijze is opgericht, en bevolen wordt. dat de aanslag van zijne echtgenoote in de lasten van dat waterschap worde herzien;

Overwegende, dat het beroep deels hierop steunt, dat bovenbedoeld waterschap niet op wettige wijze zou zijn opgericht, deels hierop, dat de aanslag van appellants echtgenoote op de kohieren van omslag voor de algemeene administratie en voor sommige werken niet met juistheid zou zijn geschiedt;

Overwegende, wat het eerste punt betreft, dat ingevolge art. 9 lid 3 en 4 van het reglement betrekkelijk de oprichting van boezemwaterschappen in Friesland (Prov. Blad 1911 n°. 57) het voorstel tot oprichting en reglementeering van het waterschap „De Drie Dorpen" na voorafgaande bekendmaking gedurende eene maand ter inzage heeft gelegen, terwijl gedurende den termijn van ter-visie-ligging, bezwaren tegen het voorstel tot Provinciale Staten konden worden gericht;

dat, vermits overeenkomstig het bepaalde bij art. 13 der wet van 10 Nov. 1900 (Stbl. n°. 176) de belanghebbenden in de gelegenheid zijn gesteld, van het voorstel kennis te nemen en hunne bezwaren daartegen bij Provinciale Staten in te dienen, appellants bezwaren, wat het eerste punt betreft, ongegrond zijn;

Overwegende, wat het tweede punt betreft, dat, vermits geene wet of verordening van de besluiten van waterschapsbesturen tot vaststelling van kohieren van omslag beroep op Gedep. Staten openstelt, Gedep. Staten bij hun bestreden besluit den tegenwoordigen appellant in zijne bezwaren tegen den aanslag zijner echtgenoote op bovenbedoelde kohieren van omslag terecht niet ontvankelijk hebben verklaard;

Gezien de bovengemelde wet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het bestreden besluit, het daartegen ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Waterstaat is belast enz.

(W. v. D. B. A.)

1 *October* 1912. BESLUIT, tot nadere wijziging van het Koninklijk besluit van 21 Juli 1902 (*Staatsblad* n°. 156), waarbij aan Bestuurders der Vereeniging voor landbouw en verzorging van krankzinnigen „Huize Padua" te *Boekel*, vergunning is verleend tot oprichting van een gesticht voor idioten op een terrein, genaamd Hooghout, onder de gemeente *Udenhout*. S. 313.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 27 September 1912, n°. 7469, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Gelet op de wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 27 April 1912 (*Staatsblad* n°. 165);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met intrekking van Ons besluit van 21 Februari 1905 (*Staatsblad* n°. 88), te bepalen, dat in Ons besluit van 21 Juli 1902 (*Staatsblad* n°. 156) nader de volgende wijzigingen worden gebracht:

In het 1ste lid van artikel 2 wordt in de plaats van „200 idioten" gelezen „240 idioten".

Artikel 5 wordt gelezen als volgt:

„De geneeskundige behandeling der verpleegden wordt opgedragen aan ten minste één geneeskundige, die gevestigd moet zijn in eene woning op het terrein van het gesticht en buiten het gesticht geene geneeskundige praktijk mag uitoefenen".

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 1sten October 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 15 *Oct.* 1912.)

—

3 *October* 1912. BESLUIT, tot verlenging van den termijn, bedoeld in art. 2, 1ste lid, der wet van 17 Juli 1911 (*Staatsblad* n°. 207). S. 314.

—

4 *October* 1912. BESLUIT, houdende bepaling van den dag, waarop de wet van 23 September 1912 (*Staatsblad* n°. 305), tot wijziging van de Schepenwet, in werking treedt. S. 315.

Bepaald op 15 *October* 1912.

—

7 *October* 1912. BESLUIT, houdende beslissing dat de bepaling van art. 16 der Wet van 14 November 1879 (*Staatsblad* n°. 193), gewijzigd bij art. 9 der Wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64) geenszins medebrengt, dat, waar het de toepassing van de Militiewet geldt, de veroordeelde tot militaire gevangenisstraf geacht moet worden, gedurende den tijd zijner opsluiting niet „in dienst" te zijn of niet „gediend" te hebben.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door H. C. VAN DER POEL te *Amsterdam*, tegen de uitspraak van Gedeputeerde Staten van *Noordholland* van 5 Juni 1912 n°. 101, ter zake van het niet-verleenen van vrijstelling van den dienst bij de militie op grond van broederdienst, aan zijn zoon JOHANNES LEONARDUS VAN DER POEL;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 18 September 1912 n°. 311;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 4 October 1912 n°. 7006, afdeeling Binnenlandsch Bestuur;

Overwegende: dat Gedeputeerde Staten bij hun voormeld besluit, waarbij de uitspraak van den militieraad is gehandhaafd, hebben overwogen: „dat uit overgelegde bewijsstukken blijkt, dat JOHANNES LEONARDUS VAN DER POEL, is de tweede uit een gezin van vier broeders, waarvan de oudste BARTHOLOMEUS CORNELIS, den 20 September 1906 in dienst is getreden als vrijwilliger bij de zeemacht, den 12 October 1910 is afgevoerd als deserteur, den 23 October, blijkens bericht van den Minister van Marine, weder in de sterkte is gebracht, bij vonnis van den Zeekrijgsraad van 10 November 1910 schuldig is verklaard aan desertie en veroordeeld tot twee maanden militaire gevangenisstraf, ingaande 3 November 1910, en welke straf is geëindigd 2 Januari 1911, en voorts den 12 October 1911 is afgevoerd als deserteur; dat de militieraad terecht den dienst van den oudsten broeder niet als broederdienst heeft in aanmerking genomen; dat immers art. 15, lid I, der wet van 14 November 1879 (*Staatsblad* n°. 191) gewijzigd bij artikel 9 der wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64) luidt:

„Wanneer een militair tot militaire gevangenisstraf of tot gevangenisstraf zonder de in artikel 12 vermelde ontzegging tot hechtenis of tot militaire detentie is veroordeeld geweest, wordt de tijd zijner opsluiting, ook der preventieve, niet als diensttijd medegerekend"; dat hij, niet medegerekend den tijd, gedurende welken hij als deserteur uit de sterkte was gebracht en wegens zijne veroordeeling tot gevangenisstraf opgesloten is geweest, geen vijf jaren als vrijwilliger heeft gediend; dat er derhalve geen termen zijn om VAN DER POEL vrij te stellen";

dat van dit besluit H. C. VAN DER POEL, vader van JOHANNES LEONARDUS VAN DER POEL, bij Ons in beroep is gekomen, aanvoerende, dat zijn zoon BARTHOLOMEUS CORNELIS gediend heeft van 20 September 1906 tot 12 October 1910, dat is 4 jaren + 22 dagen en van 23 October 1910 tot 12 October 1911, dat is 1 jaar min 11 dagen, alzoo te zamen 5 jaren en 11 dagen; dat dit in overeenstemming is met het Koninklijk besluit van 13 Maart 1896 (*Staatsblad* n°. 38) waaruit blijkt, dat, hoewel voor een militair, die tot eene der bij art. 15, lid I, der vermelde straffen is veroordeeld geweest, de tijd zijner opsluiting niet als diensttijd kan worden medegerekend, dit echter geenszins medebrengt, dat, waar het de toepassing van de Militiewet geldt, de veroordeelde geacht zoude moeten worden den tijd gedurende zijne opsluiting niet „in dienst te zijn" of „niet gediend te hebben"; dat die opsluiting alleen tengevolge heeft, dat de duur der verplichting tot den dienst, uit overeenkomst of uit de wet voortvloeiende, voor hem verlengd wordt met den tijd, gedurende welken hij die straf heeft ondergaan; weshalve hij verzoekt, dat alsnog vrijstelling van dienst aan zijn zoon JOHANNES LEONARDUS VAN DER POEL worde verleend;

Overwegende: dat Gedeputeerde Staten bij de berekening van den diensttijd van B. C. VAN DER POEL ten onrechte geen rekening hebben gehouden met de twee maanden, gedurende welke hij militaire gevangenisstraf ondergaan heeft;

dat toch de bepaling van artikel 16 der wet van 14 November 1879 (*Staatsblad* n°. 193) gewijzigd bij artikel 9 der wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64) geenszins medebrengt, waar het de toepassing van de Militiewet geldt, de veroordeelde tot militaire gevangenisstraf geacht moet worden, gedurende den tijd zijner opsluiting niet „in dienst" te zijn of niet „gediend" te hebben, maar dit wetsvoorschrift alleen ten gevolge heeft, dat de duur van de verplichting tot dienst, uit overeenkomst of uit de wet voortvloeiende, voor hem verlengd wordt met den tijd zijner opsluiting;

dat, met inbegrip van de twee maanden, die door Gedeputeerde Staten niet in aanmerking zijn gebracht, BARTHOLOMEUS CORNELIS VAN

DER POEL gedurende den, bij artikel 24, lid 3°, der Militiewet gevorderden tijd van vijf jaren als vrijwilliger bij de Zeemacht heeft gediend en mitsdien JOHANNES LEONARDUS VAN DER POEL, als tweede zoon uit een gezin van vier broeders, wegens broederdienst recht heeft op vrijstelling;

Gezien de Militiewet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van de uitspraak van Gedeputeerde Staten van *Noordholland* van 5 Juni 1912 n°. 101, aan JOHANNES LEONARDUS VAN DER POEL vrijstelling te verleenen van den dienst bij de militie wegens broederdienst.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast enz. (W. v. D. B. A.)

—

9 *October* 1912. BESLUIT, waarbij met wijziging van het besluit van Gedeputeerde Staten van *Zuidholland* van 22 April 1912, B, n°. 2325 (3de afdeeling) G. S. n°. 1/1, het bedrag der rijksbijdragen overeenkomstig artikel 59 der wet tot regeling van het lager onderwijs voor de bijzondere lagere school aan de Dorpsstraat A 24 te *Lisse* van het Kerkbestuur der St. Agatha-Parochie aldaar, over 1911 wordt vastgesteld op *f* 4296.93. S. 316.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door Onzen Commissaris in de provincie *Zuidholland* tegen het besluit van Gedeputeerde Staten dier provincie van 22 April 1912, B, n°. 2325 (3de afdeeling) G. S. n°. 1/1, genomen op de aanvrage van het bestuur der bijzondere lagere school aan de Dorpsstraat A 24 te *Lisse* van het Kerkbestuur der St. Agatha-Parochie aldaar, tot het bekomen van de rijksbijdragen, bedoeld in artikel 59 der wet tot regeling van het lager onderwijs, over het jaar 1911;

Den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 7 Augustus 1912, n°. 187;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 7 October 1912, n°. 6874, afdeeling Lager Onderwijs;

Overwegende, dat bij voormeld besluit Gedeputeerde Staten het bedrag der rijksbijdragen voor deze school over het jaar 1911 hebben vastgesteld op *f* 4695,88, daarbij overwegende, dat voor de onderwijzeres van bijstand G. C. MANSVELT, die op den 18den Maart 1912 den leeftijd van drie en twintig jaren volbracht heeft en op den 29sten Juli te voren de hoofdakte verkregen had, over de maand Augustus 1911 aanspraak kan worden gemaakt op eene rijksbijdrage, die *f* 8.33 hooger is, dan in de aanvrage vermeld was;

dat van dit besluit Onze Commissaris in de provincie *Zuidholland* bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat uit de overgelegde quitantie wegens uitbetaald salaris blijkt, dat aan genoemde onderwijzeres, die tot en met 31 Augustus 1911 aan de school was verbonden, *f* 333,34 werd uitbetaald, zijnde de minimum-wedde berekend naar *f* 500 per jaar gedurende 8 maanden; dat over de maand Augustus derhalve niet is voldaan aan het bepaalde bij artikel 59, eerste lid, 5° der lager onderwijswet, aangezien de jaarwedde van G. C. MANSVELT met ingang van 1 Augustus 1911 op *f* 600 moest zijn bepaald; dat wel onder dagteekening van 10 April 1912 nog eene aanvullingsquitantie overgelegd werd, groot *f* 8,33⅓, doch dat deze quitantie onmogelijk kan zijn overgelegd bij de aanvrage, die het schoolbestuur ingevolge artikel 59, 7de lid, jaarlijks in de maand Januari aan Gedeputeerde Staten inzendt;

Overwegende, dat het bestuur van de onderwerpelijke school over de maand Augustus 1911 niet heeft voldaan aan de voorwaarde gesteld in artikel 59, eerste lid, 5°, der wet;

dat dit feit geenszins wordt te niet gedaan, door overlegging van de suppletoire quitantie, vermits deze overlegging heeft plaats gehad na den 31sten Januari 1912 en bij de beoordeeling van deze zaak niet in aanmerking kan komen;

dat evenwel de wet tot regeling van het lager onderwijs geenerlei bepaling bevat die voorschrijft dat eene bijzondere school, die gedurende een gedeelte van het jaar niet voldaan heeft aan de voorwaarde in artikel 59, 1ste lid, sub 5° gesteld, ook over het gedeelte van het jaar gedurende hetwelk zij wèl aan die voorwaarde heeft voldaan, geene rijksbijdrage zal mogen genieten;

dat eene redelijke opvatting van de wet veeleer medebrengt, dat de bijdrage wordt verleend over het tijdvak gedurende hetwelk de in de wet gestelde voorwaarden voor het toekennen daarvan zijn vervuld geweest;

dat vermits de school in het jaar 1911 gedurende de maanden Januari tot en met Juli en September tot en met December heeft voldaan aan alle in de wet gestelde voorwaarden om in aanmerking te komen voor rijksbijdrage, het bestuur dezer school ook aanspraak heeft op die bijdrage over evengenoemde tijdvakken;

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met wijziging van het bestreden besluit van Gedeputeerde Staten van *Zuidholland* het bedrag der rijksbijdragen over 1911 aan het bestuur van bovengenoemde school toekomende, vast te stellen op *f* 4296,93.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en tegelijk met het rapport van genoemden Minister in de *Nederlandsche Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur.

's Gravenhage, den 9den October 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 26 *Oct.* 1912.)

—

9 *October* 1912. BESLUIT, waarbij, met wijziging van het besluit van Gedeputeerde Staten van *Zuidholland* van 29 April 1912, B n°. 813 (3de afd.) G. S. n°. 3/1, het bedrag der rijksbijdragen, overeenkomstig art. 59 der wet tot regeling van het lager onderwijs voor de bijzondere lagere school te *Giessen-Oudekerk* (gemeente *Giessendam*) van de Vereeniging tot stichting en instandhouding van scholen met den Bijbel te *Giessen-Nieuwkerk* en omstreken over 1911 wordt vastgesteld op *f* 1373.42. S. 317.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door Onzen Commissaris in de provincie *Zuidholland* tegen het besluit van Gedeputeerde Staten dier provincie van 29 April 1912, B. n°. 813, 3de afdeeling, G. S. n°. 3/1, genomen op de aanvrage van het bestuur der bijzondere lagere school te *Giessen-Oudekerk* (gemeente *Giessendam*) van de Vereeniging tot stichting en instandhouding van scholen met den Bijbel te *Giessen-Nieuwkerk* en omstreken, om de rijksbijdragen, bedoeld in artikel 59 der wet tot regeling van het lager onderwijs, over het jaar 1911;

Den Raad van State, Afdeeling, voor de Geschillen van Bestuur gehoord advies van 7 Augustus 1912, n°. 238;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 7 October 1912, n°. 6361, afdeeling Lager Onderwijs;

Overwegende, dat Gedeputeerde Staten het bedrag der rijksbijdragen voor deze school over het jaar 1911 bepaald hebben of *f* 2135,13;

dat van het besluit van Gedeputeerde Staten Onze Commissaris in de provincie *Zuidholland* bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat in dit besluit onder meer wordt overwogen, dat voor de onderwijzeres A. DEN BESTEN, die het geheele jaar aan de school is werkzaam geweest en die in den loop der maand Augustus 5 dienstjaren had, van 1 September af eene verhoogde bijdrage kan worden toegekend, zoodat op een bedrag van *f* 533,83^5, aanspraak kan worden gemaakt; dat uit de door het schoolbestuur overgelegde quitantiën echter blijkt, dat aan genoemde onderwijzeres gedurende het geheele jaar 1911 per maand *f* 45,83^5 is uitbetaald, derhalve naar eene wedde van *f* 550 per jaar; dat vermits mejuffrouw DEN BESTEN in Augustus 1911 een diensttijd van 5 jaren volbracht heeft, haar salaris, in verband met het bepaalde bij artikel 26, 1ste lid, sub 2°., *b*, der Lager Onderwijswet, zooals die werd gewijzigd bij de wet van 28 December 1907 (*Staatsblad* n°. 361), met ingang van 1 September 1911 minstens *f* 600 behoorde te bedragen; dat derhalve van 1 September 1911 af niet werd voldaan aan het bepaalde bij artikel 59, 1ste lid, 5°., der Lager Onderwijswet en de school van dien datum af niet voor rijksbijdrage in aanmerking kan komen;

Overwegende, dat ten aanzien van de onderwijzeres A. DEN BESTEN, van 1 September 1911 af niet is voldaan aan de voorwaarde, gesteld in artikel 59, 1ste lid, 5°., der wet en dat dit geenszins wordt gedekt door de omstandigheid, dat haar over het geheele jaar 1911 niet minder is uitgekeerd, dan zij zoude hebben genoten, zoo hare jaarwedde over dit geheele jaar ware vastgesteld geweest op het minste, door de wet geëischte, bedrag;

dat evenwel de wet tot regeling van het lager onderwijs geenerlei bepaling bevat, die voorschrijft, dat eene bijzondere school, die gedurende een gedeelte van het jaar niet voldaan heeft aan de voorwaarde, in artikel 59, 1ste lid, sub 5°., gesteld, ook over het gedeelte van het jaar, gedurende hetwelk zij wèl aan die voorwaarde heeft voldaan, geene rijksbijdrage zal mogen genieten;

dat eene redelijke opvatting van de wet veeleer medebrengt, dat de bijdrage wordt verleend over het tijdvak, gedurende hetwelk de in de wet gestelde voorwaarden voor het toekennen daarvan zijn vervuld geweest;

dat vermits de school gedurende het tijdvak van 1 Januari tot en met 31 Augustus 1911 heeft voldaan aan alle in de wet gestelde voorwaarden, om in aanmerking te komen voor

rijksbijdrage, het bestuur dezer school ook aanspraak heeft op die bijdrage over dat tijdvak;

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met wijziging van het bestreden besluit van Gedeputeerde Staten van *Zuidholland* het bedrag der rijksbijdragen over 1911 aan het bestuur van bovengenoemde school bekomende, vast te stellen op *f* 1373,42.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en tegelijk met het rapport van genoemden Minister in de *Nederlandsche Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's Gravenhage, den 9den October 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 26 *Oct.* 1912.)

—

10 *October* 1912. BESLUIT, tot aanvulling van het Koninklijk besluit van 27 Mei 1902 (*Staatsblad* n°. 77), gewijzigd bij de Koninklijke besluiten van 1 Juni 1911 (*Staatsblad* n°. 140) en van 6 Januari 1912 (*Staatsblad* n°. 5) tot uitvoering van artikel 30 der Gezondheidswet. S. 318.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat wijziging en aanvulling van het Koninklijk besluit van 27 Mei 1902 (*Staatsblad* n°. 77), gewijzigd bij de Koninklijke besluiten van 1 Juni 1911 (*Staatsblad* n°. 140) en van 6 Januari 1912 (*Staatsblad* n°. 5), tot uitvoering van artikel 30 der Gezondheidswet wenschelijk is;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 9 September 1912, n°. 7119, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Den Raad van State gehoord (advies van 1 October 1912, n°. 24);

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 8 October 1912, n°. 7880, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen:

Eenig artikel.

Het Koninklijk besluit van 27 Mei 1902 (*Staatsblad* n°. 77), gewijzigd bij de Koninklijke besluiten van 1 Juni 1911 (*Staatsblad* n°. 140) en van 6 Januari 1912 (*Staatsblad* n°. 5) wordt gewijzigd en aangevuld als volgt:

1°. Artikel 19, eerste lid, wordt gelezen als volgt:

„Elke hoofdinspecteur van de volksgezondheid stelt, ter uitvoering van artikel 22 der Gezondheidswet, onder goedkeuring van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, die den centralen gezondheidsraad hoort, eene instructie vast voor elk van de onder hem werkzaam gestelde inspecteurs. Hij deelt die instructie in afschrift mede aan den centralen gezondheidsraad."

2°. Aan artikel 20 worden de volgende nieuwe leden toegevoegd:

„In de gevallen, waarin de wet bepaalt, dat het advies van een inspecteur wordt gevraagd, zendt de hoofdinspecteur, indien het verzoek om advies bij hem inkomt, het verzoek ter afdoening door aan den iInspecteur, wien het aangaat. Indien blijkt, dat behalve het wettelijk voorgeschreven advies van den inspecteur bovendien het advies van den hoofdinspecteur wordt verlangd, dan zendt de inspecteur zijn advies aan den hoofdinspecteur, die dat bij het door hem uit te brengen advies overlegt.

Wordt in àndere, dan de in het voorgaande lid bedoelde gevallen aan een hoofdinspecteur advies gevraagd betreffende eene aangelegenheid, die tot den werkkring van een inspecteur behoort, dan wint, tenzij in eene spoedeischende zaak de gelegenheid daartoe ontbreekt, de hoofdinspecteur het advies van dien inspecteur in en legt dat bij zijn advies over."

3°. Na artikel 20 wordt ingevoegd een nieuw artikel, luidende:

„Artikel 20*a*. Voor zoover de uitoefening van het Staatstoezicht op de Volksgezondheid door een inspecteur geschiedt, wordt door dezen het noodige overleg met autoriteiten en bijzondere personen gepleegd en advies uitgebracht, behoudens voor zoover een hoofdinspecteur tot het uitbrengen van een advies geroepen is. De inspecteur gedraagt zich naar de aanwijzingen hem door den hoofdinspecteur gegeven. Indien een inspecteur zich door eene aanwijzing van den hoofdinspecteur bezwaard acht, kan hij de beslissing van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken vragen."

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waar-

van afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 10den October 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 23 *Oct.* 1912.)

—

12 *October* 1912. BESLUIT, tot vernietiging van het besluit van Burgemeester en Wethouders van *Brakel* van 5 Juni 1912, waarbij wijziging is gebracht in de vermelding der localiteit in de akte der vergunning voor den kleinhandel in sterken drank van JACOBUS VAN BAALEN, aldaar. S. 319.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 6 September 1912, n°. 5439, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen, betreffende het besluit van Burgemeester en Wethouders van *Brakel* van 5 Juni 1912, waarbij in de vermelding der localiteit in de akte der vergunning voor den kleinhandel in sterken drank, verleend aan JACOBUS VAN BAALEN aldaar, voor eene localiteit van het perceel, kadastraal bekend gemeente *Brakel*, sectie A, n°. 1376, wijziging is gebracht in dien zin, dat de vergunning met ingang van het op 1 Mei 1912 aangevangen vergunningsjaar zal gelden voor een localiteit van het perceel, kadastraal bekend gemeente *Brakel*, sectie A, n°. 1551;

Overwegende, dat ingevolge het bepaalde in artikel 25, 4de lid, juncto artikel 8, 1ste lid, 15° der Drankwet (*Staatsblad* 1904 n°. 235), wijziging in de vermelding der localiteit in eene vergunningsakte, door Burgemeester en Wethouders moet worden geweigerd, indien in de te vermelden localiteit een andere winkelnering wordt uitgeoefend;

Overwegende, dat gebleken is, dat in de in de vergunningsakte vermelde localiteit van het bovenbedoelde perceel n°. 1551 een andere winkelnering wordt uitgeoefend;

dat bovendien gebleken is, dat die localiteit niet voldoet aan de eischen, gesteld krachtens artikel 6 van bovengenoemde wet, bij Koninklijk besluit van 7 Februari 1906 (*Staatsblad* n°. 22);

Overwegende, dat mitsdien voormeld besluit van Burgemeester en Wethouders van *Brakel* is in strijd met de wet;

Gelet op artikel 153 der Gemeentewet;

Gehoord den Raad van State (advies van 1 October 1912, n°. 39);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 10 October 1912, n°. 7881, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

bovenvermeld besluit van Burgemeester en Wethouders van *Brakel* van 5 Juni 1912, te vernietigen wegens strijd met de wet.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's Gravenhage, den 12den October 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 26 *Oct.* 1912.)

—

14 *October* 1912. ARREST van den Hoogen Raad;

Onder „gesloten jagttijd" in art. 20 1e lid der Jachtwet moet worden verstaan de tijd, waarin de jacht op dat wild, dat men wil opsporen, bemachtigen of dooden, niet is toegelaten.

De Hooge Raad enz.;

Gehoord het verslag van den Raadsheer Segers;

Gelet op het middel van cassatie, namens den requirant voorgesteld bij memorie;

Schending der artt. 211, 216 en 391 Strafvordering j°. art. 20 der Jachtwet, omdat de Rechtbank den beklaagde heeft schuldig verklaard aan „het in gesloten jachttijd, zonder consent in art. 16 of de buitengewone machtiging in art. 26 der Jachtwet bedoeld, zich met geladen schietgeweer in het veld bevinden";

O. dat aan den requirant bij introductieve dagvaarding is ten laste gelegd „dat hij den 30sten Januari 1912 des namiddags circa half twee te Diessen ter plaatse genaamd Baarschot, zonder consent of buitengewone machtiging, zich met geladen schietgeweer heeft bevonden buiten openbare wegen en voetpaden in het jachtveld op een perceel heide en mastbosch", welk feit evenals requirants schuld daaraan bij het bestreden in hooger beroep gewezen vonnis wettig en overtuigend bewezen is verklaard, en ter zake waarvan hij is veroordeeld, gelijk aan het hoofd van dit arrest is vermeld;

O. dat tegen deze beslissing is gericht het middel van cassatie, tot staving waarvan bij de memorie wordt aangevoerd, dat het bewezen verklaarde feit niet strafbaar is, wijl beklaagde tijdens de bekeuring voorzien was van eene groote jachtacte en krachtens het Prov. Regl. der provincie Noord-Brabant de jacht op grof wild ten dage, waarop requirant bekeurd is, nog

toegelaten was, zoodat de jacht toen nog open en dus *niet* gesloten was;

O. hieromtrent: dat art. 20 1ste lid der Jachtwet verbiedt, om zonder het consent in art. 16 of de buitengewone machtiging in art. 26 bedoeld in het veld pogingen te doen om wild op te sporen, te bemachtigen of te dooden in „gesloten jagttijd", d. i. wanneer de jacht op dat wild dat men wil opsporen, bemachtigen of dooden niet is toegelaten, terwijl het 2de lid van dit artikel het zich met geladen schietgeweer in het veld bevinden onder het doen der bovenbedoelde pogingen begrijpt;

dat, waar nu krachtens besluit van Ged. Staten van Noord-Brabant van 4 Juli 1910 g. n°. 5 de jacht op klein wild — van waterwild is hier geen sprake — ten tijde en plaatse in de dagvaarding genoemd sedert geruimen tijd niet meer was geoorloofd, requirant zich toen aldaar ook niet meer met geladen schietgeweer in het veld mocht bevinden;

dat de omstandigheid, dat aldaar toen de jacht op grof wild nog was geoorloofd — zie art. 2 van het Prov. Regl. op de uitoefening der jacht en visscherij en de afpaling der eendekooien in de provincie Noord-Brabant, vastgesteld bij besluit der Staten dier provincie van 18 Nov. 1889 goedgekeurd bij K. B. van 3 Febr. 1890 n°. 22, nader gewijzigd bij besluit dier Staten van 26 Oct. 1905, goedgekeurd bij K. B. van 23 Nov. 1905 n°. 37 — hierin geen verandering brengt, nu bij het bestreden vonnis feitelijk is beslist, dat requirant zich niet met het doel, om grof wild te jagen, in het veld bevond;

dat namens requirant nu nog wel is betoogd, dat de juistheid zijner zienswijze uit de woorden van het Prov. Regl. — vermoedelijk bedoelt hij het bovenaangehaald besluit van Ged. Staten, waar de door hem geciteerde woorden, die in het Prov. Regl. ontbreken, voorkomen — zou blijken, doch dat dit argument verder buiten beschouwing kan blijven, daar eene wet moet worden uitgelegd uit haren tekst en hare geschiedenis en niet naar de toepassing van hare voorschriften door Prov. autoriteiten;

dat mitsdien het middel niet gegrond is;

Verwerpt het beroep.

—

16 *October* 1912. MISSIVE van den Minister van Oorlog aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende bekendmaking van bij openbare kennisgeving gedane oproepingen.

In een der beknopte verslagen, ingediend ingevolge het bepaalde in § 7 van de „Regeling nopens de inlevering van de wapenen, de kleeding- en uitrustingstukken en het ledergoed, zoomede van de reglementen of dienstvoorschriften ingeval eene lichting landweer in haar geheel wordt ontslagen", — welke „Regeling" werd vastgesteld bij de Beschikking dezerzijds, d.d. 6 April 1910, VIde Afd., N°. 90, — komt o.a. het navolgende voor:

„Uit enkele gemeenten mankeerden manschappen bij de inlevering. Bij onderzoek bleek, dat zij niet bekend waren met den datum, voor de inlevering bepaald, doordat zij wonen in een ander onderdeel der gemeente dan dat, waar het gemeentehuis gevestigd is, waardoor zij geen kennis droegen van den inhoud der openbare kennisgeving. Ten einde te voorkomen, dat verlofgangers van de landweer onbekend zijn van den datum van het jaarlijksch onderzoek, of van dien, waarop de inlevering in hunne gemeente zal worden gehouden, wordt voorgesteld, de Burgemeesters uit te noodigen, maatregelen te treffen, opdat al de verlofgangers hunner gemeente kennis kunnen nemen van de openbare kennisgevingen, het jaarlijksch onderzoek of de inlevering betreffende".

Ook enkele andere Verslagen bevatten voorstellen van overeenkomstige strekking.

In verband met het vorenstaande heb ik de eer UHoogedelgestrenge te verzoeken, de Burgemeesters der Gemeenten in het Gewest onder Uw bestuur uit te noodigen, die maatregelen te willen nemen, welke er toe kunnen bijdragen, dat de verlofgangers van de landweer bekend worden met te hunnen aanzien bij *openbare* kennisgeving gedane oproepingen, hetzij voor het jaarlijksch onderzoek, hetzij voor het inleveren van de voor Rijksrekening aan hen verstrekte militaire goederen.

De Minister van Oorlog, (*get.*) H. COLIJN.

—

16 *October* 1912. MISSIVE van den Minister van Oorlog aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende vrijstelling wegens kostwinnerschap.

Ik heb de eer UHoogEdelGestrenge te verzoeken, de Burgemeesters in Uwe provincie zit te noodigen om bij het opmaken van staten van inlichtingen betreffende aanvragen van militieplichtigen om vrijstelling wegens kostwinnerschap (modellen 40, 41 en 42 van het Militiebesluit), in de gevallen, waarin de beslissing op de aanvrage berust bij de Koningin, in den staat zoodanige aanteekening te stellen, dat daaruit blijkt, of de omstandigheden, op grond waarvan de vrijstelling wordt gevraagd, al dan niet reeds aanwezig waren op 21 Maart van het jaar, voorafgaande aan het jaar der lichting; voorts om in vorenbedoelde gevallen

tevens te vermelden of al dan niet door of voor denzelfden militieplichtige vrijstelling is aangevraagd bij Gedeputeerde Staten en, zoo ja, welke beslissing door dit college op de aanvrage is genomen.

Het is mijn wensch, dat in gelijken zin worde gehandeld ten aanzien van aanvragen om vrijstelling op grond van art. 54, 1e lid, 2°., der Militiewet.

De Minister van Oorlog,
Voor den Minister,
Het Hoofd der afdeeling Militie en Landweer,
(*get.*) GROUSTRA.

—

18 *October* 1912. BESLUIT, tot aanvulling van het Koninklijk besluit van 14 Maart 1911 (*Staatsblad* n°. 90) tot vaststelling van voorschriften voor het verleenen van eene Rijksbijdrage aan gemeentelijke en bijzondere kweekscholen, bedoeld in artikel 12, derde lid, sub 1°. der wet tot regeling van het lager onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt bij Koninklijk besluit van 26 Juni 1905 (*Staatsblad* n°. 219). S. 320.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 13 September 1912, n°. 6630/3, afdeeling Lager Onderwijs;

Overwegende, dat het wenschelijk voorkomt Ons besluit van 14 Maart 1911 (*Staatsblad* n°. 90) tot vaststelling van voorschriften voor het verleenen van eene Rijksbijdrage aan gemeentelijke en bijzondere kweekscholen, bedoeld in artikel 12, derde lid, sub 1°. der wet tot regeling van het lager onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt bij Koninklijk besluit van 26 Juni 1905 (*Staatsblad* n°. 219), aan te vullen;

Den Raad van State gehoord (advies van 8 October 1912, n°. 13);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 16 October 1912, n°. 7292, afdeeling Lager Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

in artikel 2 van Ons besluit van 14 Maart 1911 (*Staatsblad* n°. 90) worden aan het eerste lid van het bepaalde onder 2°. de volgende zinsneden toegevoegd:

„Van dit verbod kan door den districtsschoolopziener ontheffing worden verleend. Van de beslissing van den districts-schoolopziener is beroep op Onzen voornoemden Minister."

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 18den October 1912.
(*get.*) WILHELMINA.
De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.
(*Uitgeg.* 31 *Oct.* 1912.)

—

19 *October* 1912. BESLUIT, tot nadere vaststelling van buitengewone maatregelen tot afwending der Aziatische cholera en tot wering harer uitbreiding en gevolgen. S. 321.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat, onverminderd Ons besluit van 15 September 1911 (*Staatsblad* n°. 295), nader buitengewone maatregelen noodzakelijk zijn tot afwending der Aziatische cholera en tot wering harer uitbreiding en gevolgen;

Op de voordracht van Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken, van Financiën, van Waterstaat en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 9 Augustus 1912, n°. 5663, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen, van 13 Augustus 1912, n°. 51, afdeeling Invoerrechten, van 20 Augustus 1912, n°. 214, afdeeling Spoorwegen, en van 23 Augustus 1912, n°. 5309, afdeeling Nijverheid;

Gelet op de wet van 26 April 1884 (*Staatsblad* n°. 80), aangevuld door de wet van 20 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 164) en gewijzigd bij artikel 19 der wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64), en op de wet van 31 December 1906 (*Staatsblad* n°. 370);

Den Raad van State gehoord (advies van 19 September 1912, n°. 19);

Gelet op het nader rapport van Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken, van Financiën, van Waterstaat en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 4 October 1912, n°. 7658, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen, van 9 October 1912, n°. 60, afdeeling Invoerrechten, van 15 October 1912, n°. 230, afdeeling Spoorwegen, en van 17 October 1912, n°. 6516, afdeeling Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen:

HOOFDSTUK I.

ALGEMEENE BEPALINGEN.

Art. 1. De gemeentebesturen en de burgemeesters, ieder voor zooveel hen aangaat, dragen nauwlettend zorg voor eene doeltreffende toe-

passing van de bepalingen der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), gewijzigd bij de wetten van 3 December 1874 (*Staatsblad* n°. 188), 28 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 36), 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64), 8 April 1893 (*Staatsblad* n°. 64), 21 Juli 1899 (*Staatsblad* n°. 166) en 21 Juni 1901 (*Staatsblad* n°. 157).

Uittreksels uit den tekst dier wet, voor zoover de bepalingen op Aziatische cholera toepasselijk zijn, en de herinnering daarvan aan de ingezetenen van belang moet worden geacht, benevens uit den tekst van dit besluit worden vanwege Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, zoodra deze dit noodig acht, aan de gemeentebesturen verzonden, ten einde in elke gemeente te worden aangeplakt.

2. Een ieder is verplicht de inlichtingen, door ambtenaren of geneeskundigen van hem verlangd ter zake van de uitvoering van dit besluit, nauwkeurig en naar waarheid onverwijld te geven.

3. Een ieder, die waarneemt, dat een persoon aan Aziatische cholera lijdt of verschijnselen vertoont, welke doen vermoeden dat hij door die ziekte is besmet, is verplicht daarvan onverwijld kennis te geven aan den burgemeester of den meest nabij zijnden ambtenaar van Rijks- of gemeentepolitie.

Deze verplichting rust in het bijzonder op houders van vervoermiddelen en daarbij geëmployeerden.

4. De burgemeester is bevoegd, op de personen, die aan Aziatische cholera lijden of, op grond van een ingewonnen advies van den ambtenaar van het Staatstoezicht op de volksgezondheid of van een geneeskundige, doen vermoeden dat zij door die ziekte besmet zijn of de besmetting op anderen kunnen overbrengen, de door hem, gehoord voornoemden ambtenaar of geneeskundige, noodig geachte maatregelen van onderzoek, afzondering en ontsmetting te doen toepassen en hen naar eene openbare inrichting of andere verblijfplaats in de gemeente ter verpleging te doen overbrengen, wanneer hun toestand overeenkomstig de verklaring van den behandelenden geneeskundige dit gedoogt.

De personen, waarop de in de vorige alinea bedoelde maatregelen worden toegepast, zijn verplicht zich aan die maatregelen te onderwerpen en mogen zich niet zonder vergunning van den burgemeester naar eene andere plaats begeven.

5. De burgemeester is bevoegd, na ingewonnen advies van den ambtenaar van het Staatstoezicht op de volksgezondheid of van een geneeskundige, het uitvoeren van verdachte of voor het overbrengen van besmetting bijzonder vatbare voorwepen, van welken aard ook, uit het huis, erf, voer- of vaartuig, waar een geval of een verdacht geval van Aziatische cholera voorkwam, anders dan met inachtneming van de door hem te geven voorschriften, te verbieden.

6. In spoedeischende gevallen zijn de bestuurders van Rijksinrichtingen, voor zoover de dienst in hunne inrichting het toelaat, verplicht, op verzoek van een burgemeester aan deze onmiddellijk te doen toekomen of ten gebruike af te staan tot hunne inrichting behoorend materieel, noodig voor behandeling, verpleging, afzondering, ontsmetting of vervoer van lijders aan Aziatische cholera of daarvan verdachten, of voor ontsmetting of vervoer van besmette goederen.

Bij weigering of verschil wordt onverwijld de beslissing ingeroepen van het hoofd van het Departement waaronder de inrichting ressorteert.

7. De burgemeester doet de hand houden aan een nauwkeurig bijhouden van het in artikel 438 van het Wetboek van Strafrecht bedoelde register in slaapsteden en logementen, en doet, voor zoover hem dit noodig voorkomt, toezicht houden op de aldaar nachtverblijfhoudende reizigers.

Indien vanwege het gemeentebestuur een geneeskundige met het houden van toezicht op de in het eerste lid van dit artikel bedoelde reizigers belast is, zijn dezen verplicht dien geneeskundige bij zich te ontvangen en hem alle verlangde inlichtingen ter zake van de uitvoering van dit besluit, hetzij mondeling, hetzij schriftelijk, te verschaffen, tenzij zij kunnen aantoonen binnen de laatste vijf dagen niet in eene met Aziatische cholera besmette plaats vertoefd te hebben.

De burgemeester doet van hetgeen door hem ter bestrijding der Aziatische cholera of van verdachte gevallen dier ziekte wordt of is verricht ten spoedigste mededeeling aan den ambtenaar van het Staatstoezicht.

HOOFDSTUK II.

§ 1. *Van het toezicht op landverhuizers en dergelijken.*

8. In de aan de grenzen des lands gelegen gemeenten, door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën aan te wijzen, worden: *a.* landloopers en zigeuners (bohémiens), *b.* landverhuizers en personen, die bij troepen reizen of de grens overtrekken, niet toegelaten, dan na geneeskundig onderzocht te

zijn en zoo noodig, na ontsmetting der kleederen en reiniging der personen.

Uitzonderingen op het bepaalde in de eerste alinea worden niet toegestaan, dan met inachtneming van de voorschriften, daaromtrent door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën gegeven.

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken, van Financiën, van Waterstaat en van Landbouw, Nijverheid en Handel kunnen bepalen, dat personen, bedoeld sub *b*. van het eerste lid van dit artikel, in Nederland slechts worden toegelaten, langs de wegen en casu quo met de treinen, daartoe door hen aan te wijzen.

De beschikkingen tot aanwijzing van bedoelde gemeenten, wegen en casu quo treinen, worden in de *Nederlandsche Staatscourant* geplaatst ten minste één dag, vóórdat zij in werking treden.

9. Het onderzoek geschiedt aan het grensstation of den eersten Nederlandschen grenspost, waar de in het vorig artikel bedoelde personen aankomen, door eenen geneeskundige, die daartoe door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken met toekenning van een door deze te bepalen vergoeding tot wederopzeggens wordt aangewezen, met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 10, 11 en 12 van dit besluit.

10. Het onderzoek valt steeds zooveel mogelijk samen met het douane-onderzoek en wordt verricht op de wijze, die door den geneeskundige het meest doeltreffend wordt ge oordeeld.

Deze treedt omtrent het onderzoek in overleg met den hoogst in rang zijnden der aanwezige ambtenaren van de Invoerrechten en Accijnzen en, indien het onderzoek geschiedt op een spoorweg of tramstation, tevens met den chef daarvan.

11. Personen, die door den geneeskundige bevonden worden, niet aan Aziatische cholera te lijden, noch verschijnselen vertoonen, welke doen vermoeden, dat zij door die ziekte besmet zijn, mogen niet worden aangehouden, maar worden terstond tot voortzetting van hunne reis toegelaten.

Aan de vergunning tot voortzetting van de reis kunnen voorwaarden worden verbonden.

Aan hen wordt zoo spoedig mogelijk een schriftelijk bewijs afgegeven, volgens door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken vastgesteld model, vermeldende dat zij *Nederland* binnengekomen, geen ziekteverschijnselen vertoonden, welke het bestaan van Aziatische cholera deden vermoeden.

12. Personen, die door den geneeskundige bevonden worden aan Aziatische cholera te lijden, worden onverwijld, met inachtneming van artikel 9 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), overgebracht naar eene door den burgemeester der grensgemeente, waarin het onderzoek plaats heeft, volgens artikel 20 van dit besluit aan te wijzen inrichting voor verpleging van lijders aan besmettelijke ziekte, en daar afgezonderd en verpleegd.

Gelijke maatregelen worden genomen, indien de geneeskundige dit noodig oordeelt, ten opzichte van personen, die verschijnselen vertoonen, welke doen vermoeden, dat zij door die ziekte besmet zijn.

De kosten van vervoer en verpleging worden door de verpleegden of hunne erfgenamen vergoed. Behoeftigen worden op 's Rijks kosten vervoerd en verpleegd.

Personen, wier lichamen of kleederen besmet moeten worden geacht, worden niet tot voortzetting hunner reis toegelaten, dan na reiniging en ontsmetting.

§ 2. *Van het grensverkeer.*

13. In de aan de grenzen des lands gelegen gemeenten, door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën aan te wijzen, worden geen personen toegelaten, komende uit door Onze genoemde Ministers aangewezen naburige, met Aziatische cholera besmette, buitenlandsche gemeenten, dan na geneeskundig onderzocht en zoo noodig ontsmet te zijn.

De beschikkingen tot aanwijzing van bedoelde gemeenten worden in de *Nederlandsche Staatscourant* geplaatst tenminste één dag, vóórdat zij in werking treden.

Uitzonderingen op het bepaalde in het 1ste lid worden niet toegestaan, dan met inachtneming van de voorschriften, daaromtrent door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën gegeven.

Op dit onderzoek is toepasselijk het bepaalde in de artikelen 9, 10, 11 en 12 van dit besluit.

§ 3. *Van het goederenvervoer.*

14. Onverminderd de bestaande bepalingen omtrent het verbod van in-, door- en vervoer van lompen, gebruikte kleedingstukken en ongewasschen lijf- en beddegoed uit landen en plaatsen, door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën aan te wijzen, is verboden in-, door- en vervoer van onbewerkte wol en haar, huiden, bontwerk, en andere voor het overbrengen van besmetting vatbare voorwerpen, uit landen of plaatsen,

mede door Onze genoemde Ministers aan te wijzen.

De aanwijzingen worden door plaatsing in de *Nederlandsche Staatscourant* ter algemeene kennis gebracht.

Bij aanwijzingen betreffende den in- of doorvoer uit landen, die toegetreden zijn tot de op 3 December 1903 te *Parijs* gesloten en bij de wet van 21 December 1906 (*Staatsblad* n°. 370) goedgekeurde internationale sanitaire overeenkomst, gedragen Onze genoemde Ministers zich naar de bepalingen van die overeenkomst.

15. Een ieder, die waarneemt, dat van goederen, waarvan in-, door- en vervoer verboden is, in-, door- of vervoer plaats heeft, is verplicht daarvan onverwijld kennis te geven aan den burgemeester of den meest nabijzijnden ambtenaar van Rijks- of gemeentepolitie of van 's Rijks belastingen.

Deze verplichting rust in het bijzonder op houders van vervoermiddelen en daarbij geëmployeerden.

Op de goederen, van welke, niettegenstaande daarvan in-. door- of vervoer verboden is, in-, door- of vervoer plaats heeft, is artikel 5 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134) toepasselijk.

16. Brieven en correspondentie, drukwerken, boeken, dagbladen, dienststukken enz. (postpakketten niet inbegrepen) worden aan geen enkele belemmering of ontsmetting onderworpen.

17. Spoor- of tramwagens (zoo personen- als goederenwagens) uit het buitenland binnenkomende, worden aan de grenzen niet aangehouden, behoudens dat wagens, die bevuild zijn — indien de geneeskundige het noodig oordeelt — van den trein worden gehaakt en op de wijze, door den geneeskundige voorgeschreven, worden ontsmet.

18. Bagages en lijfgoederen van personen, als bedoeld in de artikelen 8 en 13, zijn onderworpen aan het onderzoek, bedoeld in genoemde artikelen.

Deze bagages en lijfgoederen worden niet aangehouden dan voor zoover en voor zoolang dit ter ontsmetting noodig is.

Bagages en lijfgoederen, voor ontsmetting aangehouden, worden, desverlangd, aan de eigenaars op hunne kosten door den burgemeester nagezonden.

19. Koopmans- en andere goederen, uit het buitenland aangevoerd, waarvan de in- of doorvoer niet verboden is, worden niet aangehouden en aan ontsmetting onderworpen, tenzij zij, naar het oordeel van den met het onderzoek belasten geneeskundige, geacht kunnen worden besmet te zijn.

§ 4. *Verdere bepalingen.*

20. De burgemeester van elke grensgemeente, als in artikel 8 en artikel 13 van dit besluit is bedoeld, zorgt, zoo spoedig mogelijk, op Rijkskosten, in overleg met den ambtenaar van het Staatstoezicht op de volksgezondheid of met den krachtens artikel 9 aangewezen deskundige:

a. voor de inrichting van een gelegenheid tot afzondering en verpleging van de in artikelen 8 en 13 van dit besluit bedoelde personen, lijdende aan of verdacht van Aziatische cholera;

b. voor een geschikte plaats voor de ontsmetting van de in de artikelen 18 en 19 van dit besluit bedoelde goederen;

c. voor het personeel, noodig tot hulp of opzicht bij het onderzoek, de afzondering, de ontsmetting of het vervoer van personen en goederen, bedoeld in de artikelen 8, 13, 18 en 19 van dit besluit;

d. voor de noodige geneesmiddelen, ontsmettingsmiddelen, vervoermiddelen, meubelen en ander noodig materieel.

Zoo gebruik gemaakt wordt van de inrichting van gemeentewege tot stand gebracht, ter voldoening aan artikel 7 van de wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), bepaalt Onze Minister van Binnenlandsche Zaken de som deswege aan de gemeente te vergoeden.

21. De ambtenaren van Rijks- en gemeentepolitie, de ambtenaren der invoerrechten en accijnzen, de stationschefs en alle geëmployeerden aan een spoor- of tramwegonderneming zijn, voor zooveel hun dienst het toelaat, verplicht met al de hun ten dienste staande middelen, onverwijld mede te werken tot de uitvoering van de door den krachtens artikel 9 van dit besluit aangewezen geneeskundige voorgeschreven maatregelen, betreffende het onderzoek, de afzondering, de ontsmetting, behandeling en verpleging en het vervoer van personen of van goederen.

Onverminderd het bepaalde in artikel 3, zijn conducteurs van elken uit het buitenland binnenkomenden trein of tram verplicht, den geneeskundige, zoo spoedig mogelijk na aankomst van den trein of tram aan het station, kennis te geven van de verdachte verschijnselen, die zij bij personen, als bedoeld in de artikelen 8 en 13, hebben waargenomen en van hunne bevinding omtrent de aanwezigheid in den trein of tram van voor het overbrengen van besmetting vatbare voorwerpen.

22. De kosten, vallende op de maatregelen, voorgeschreven in de artikelen 9, 11, 12, 13, 18 en 19 van dit besluit, komen ten laste van het Rijk, voor zooveel in genoemde artikelen niet anders is bepaald, en die kosten niet ingevolge eenige andere wettelijke bepaling ten laste van anderen moeten worden gebracht.

23. De krachtens artikel 9 van het besluit aangewezen geneeskundige volgt in de uitoefening van zijn ambt de aanwijzingen, die Onze Minister van Binnenlandsche Zaken of de ambtenaar van het Staatstoezicht op de volksgezondheid, tot wiens dienstkring zijne standplaats behoort, hem geven.

Hij staat den burgemeester, elken ambtenaar van Rijks- of gemeentepolitie, of van de invoerrechten en accijnzen, de stationschefs en de overige geëmployeerden bij eene spoor- of tramwegonderneming met zijn advies ter zijde, wanneer zij dit behoeven bij de uitvoering van wettelijke voorschriften betreffende de wering of bestrijding der Aziatische cholera.

Ontdekt hij dreigend gevaar voor de openbare gezondheid, dan geeft hij daarvan, onverminderd artikel 16 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), onverwijld kennis aan den burgemeester en aan bovengenoemden ambtenaar van het Staatstoezicht op de volksgezondheid.

§ 5. *Van het scheepvaartverkeer.*

24. Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is bevoegd om, waar noodig, met medewerking van Onze Ministers van Financiën, van Waterstaat en van Landbouw, Nijverheid en Handel, tot wering van de besmetting van Aziatische cholera, toezicht te doen houden op schepen, die langs binnenwateren het land binnenvaren, en zulks met toepassing, voor zoover mogelijk en noodig, van de artikelen 8 tot en met 12 en 20 tot en met 23 van dit besluit.

25. Schippers van vaartuigen, komende uit landen of plaatsen door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken wegens Aziatische cholera besmet verklaard of aan boord, waarvan een geval dier ziekte tijdens de jongste zeereis is voorgekomen, mogen geen andere Nederlandsche havens of reeden dan die van *Vlissingen*, *Hoek van Holland*, *IJmuiden*, *Helder*, *Harlingen*, *Delfzijl*, *Hellevoetsluis* of *Neuzen* of die nader door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken zullen zijn aangewezen, aandoen, of elders in *Nederland* landen, dan na hun schip in eene der genoemde havens of op eene der genoemde reeden het gezondheidsonderzoek, voorgeschreven bij de wet van 28 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 35), te hebben doen ondergaan.

De schipper van een vaartuig, na uitkomst uit zee in Nederland elders liggende, dan in een van bovengenoemde havens of op een van bovengenoemde reeden, en waarop de Aziatische cholera wordt waargenomen, is verplicht op de eerste aanzegging van den burgemeester van de havenplaats, waar hij ligt, of van de gemeente, die het naast aan zijn ankerplaats ligt, naar eene der genoemde havens of reeden te vertrekken, tenzij hij verkiest weder zee te kiezen.

Onder „reede" wordt verstaan elke ankerplaats voor uit zee komende schepen binnen de zeegaten en op de rivieren en stroomen.

26. Aan elk der door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Waterstaat aan te wijzen plaatsen, gelegen aan stroomen, rivieren, kanalen of andere binnenwateren, wordt geneeskundig toezicht gehouden op de daarlangs varende schepen en hunne opvarenden door een of meer geneeskundigen, die daartoe door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, met toekenning van een door deze te bepalen vergoeding, tot wederopzegging worden aangewezen.

De beschikking tot aanwijzing van bedoelde plaatsen wordt in de *Nederlandsche Staatscourant* geplaatst ten minste één dag, vóórdat zij in werking treedt.

Onverminderd het bepaalde in de beide voorgaande leden, is de burgemeester bij het verschijnen of dreigen der Aziatische cholera bevoegd, ten koste van de gemeente geneeskundig toezicht te doen houden op de opvarenden van de in de gemeente vertoevende vaartuigen. De personen, waarop dit toezicht wordt uitgeoefend, zijn verplicht zich daaraan te onderwerpen.

27. Onverminderd artikel 10 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), zooals dat luidt volgens de wet van 28 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 36), wordt elk schip, varende langs of aankomende aan eene der in artikel 26 van dit besluit bedoelde plaatsen, onderworpen aan een gezondheidsonderzoek.

De schipper is verplicht met zijn schip de door den burgemeester aan te wijzen ligplaats in te nemen en aldaar zonder gemeenschap met den wal of met andere vaartuigen te blijven, totdat het gezondheidsonderzoek en de naar aanleiding daarvan bevolen gezondheidsmaatregelen toegepast zijn.

Op dit verbod van gemeenschap met den wal is toepasselijk het tweede lid van artikel

10 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), zooals dat luidt volgens de wet van 28 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 36).

De schipper zorgt met al te zijner beschikking staande middelen voor de stipte naleving van de gegeven bevelen en is verplicht de vragen hem door of namens den met het gezondheidsonderzoek belasten geneeskundige gedaan, nauwkeurig en naar waarheid te beantwoorden.

28. De geneeskundige verricht het gezondheidsonderzoek van het schip, van de opvarenden en van de lading of andere op het schip aanwezige goederen, op de wijze, die hem, na overleg met den burgemeester, het meest doel treffend voorkomt.

Indien het blijkt, dat het schip binnen de laatste 24 uren een gezondheidsonderzoek overeenkomstig de voorschriften van dit besluit heeft ondergaan, kan hij het van verder onderzoek vrijstellen, indien de toestand van het schip of van de opvarenden hem tot zoodanig onderzoek overigens geen aanleiding geeft.

29. De geneeskundige, die het onderzoek verricht heeft, geeft den burgemeester advies omtrent de in het belang der volksgezondheid te nemen maatregelen, aan welk advies de burgemeester verplicht is onverwijld gevolg te geven, behoudens beroep op Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken.

De kosten op deze maatregelen vallende, komen ten laste van het Rijk.

Ontsmetting geschiedt, zoo noodig, volgens de regelen, krachtens artikel 25 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134) vastgesteld.

30. Het schip wordt dadelijk tot den verderen doortocht toegelaten en het verbod van gemeenschap met den wal opgeheven, hetzij na afloop van het gezondheidsonderzoek, indien dit tot geen verdere maatregelen aanleiding geeft, hetzij, nadat aan de maatregelen naar aanleiding van het gezondheidsonderzoek voorgeschreven, uitvoering is gegeven. In het laatste geval kunnen evenwel de opvarenden, die bij het gezondheidsonderzoek bevonden worden niet te lijden aan Aziatische cholera, noch verschijnselen van die ziekte te vertoonen, met toestemming van den met het onderzoek belasten geneeskundige, terstond onbelemmerd aan den wal worden toegelaten. Vooraf heeft ontsmetting der kleederen en reiniging der personen plaats, indien dit door den geneeskundige noodig wordt geoordeeld.

31. Ten bewijze dat het schip tot den verderen doortocht is toegelaten, en het verbod van gemeenschap met den wal is opgeheven, ontvangt de schipper van den met het gezondheidsonderzoek belasten geneeskundige eene schriftelijke verklaring volgens het model door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken vast te stellen en waaruit zal moeten blijken van den toestand van het schip, van dien der opvarenden en van dien der lading of andere op het schip aanwezige goederen, benevens van het aantal der opvarenden.

Eene dergelijke verklaring wordt ook door den geneeskundige afgegeven in het geval, bedoeld in het tweede lid van artikel 28 van dit besluit, in welk geval daarvoor ook de bevestiging van eene vroegere verklaring in de plaats kan treden.

32. De burgemeester van elke gemeente, waarin eene plaats ligt als in artikel 26 van dit besluit bedoeld, zorgt zoo spoedig mogelijk, op Rijkskosten, in overleg met den ambtenaar van het Staatstoezicht op de volksgezondheid of krachtens genoemd artikel aangewezen geneeskundige, voor het personeel en het materieel, dat de geneeskundige voor het gezondheidsonderzoek behoeft en dat noodig is voor de uitvoering van de naar aanleiding van het gezondheidsonderzoek voorgeschreven maatregelen, en voorts voor de voortdurende aanwezigheid van zuiver drinkwater en water voor huishoudelijke doeleinden, opdat dit aan de schippers, indien de geneeskundige het noodig oordeelt, kunne worden verstrekt.

Onverminderd het in het voorgaande lid bepaalde, zorgt de burgemeester van elke gemeente, waarin een plaats ligt, daartoe door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken aangewezen, zoo spoedig mogelijk op 's Rijks kosten voor de verstrekking van zuiver drinkwater en water voor huishoudelijke doeleinden aan de schippers der langs de plaats varende schepen.

33. Op de krachtens artikel 26 van dit besluit aangewezen geneeskundigen zijn toepasselijk het eerste en derde lid van artikel 23 van dit besluit.

Zij staan den burgemeester en elken ambtenaar van Rijks- of gemeentepolitie met hun advies ter zijde, wanneer dezen dit behoeven bij de uitvoering van wettelijke voorschriften betreffende de wering of bestrijding der Aziatische cholera.

De ambtenaren van Rijks- en gemeentepolitie zijn, voor zooveel hun dienst het toelaat, verplicht, met al de hun ten dienste staande middelen, onverwijld mede te werken tot de uitvoering van de door bedoelde geneeskundigen voorgeschreven maatregelen.

HOOFDSTUK III.

SLOTBEPALINGEN.

34. Onze in dit besluit genoemde Ministers zijn bevoegd de door hen krachtens dit besluit genomen beschikkingen of gedane aanwijzingen, zoo dikwijls de omstandigheden dit gedoogen of noodig maken, op dezelfde wijze als zij zijn tot stand gekomen, te wijzigen of in te trekken.

35. Waar in dit besluit sprake is van den ambtenaar van het Staatstoezicht op de volksgezondheid, wordt daaronder verstaan de Inspecteur, krachtens de Gezondheidswet belast met het toezicht op de handhaving van de wettelijke bepalingen betreffende besmettelijke ziekten.

36. Dit besluit, dat, tenzij het eerder wordt ingetrokken, gedurende één jaar van kracht blijft, treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het geplaatst is.

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken, van Financiën, van Waterstaat en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 19den October 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

De Minister van Waterstaat,
(*get.*) L. H. W. REGOUT.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(*get.*) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 18 *Nov.* 1912.)

—

19 *October* 1912. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende portvrijdom voor blanco leerplicht-materieel.

Naar aanleiding van ten vorigen jare gerezen klachten over weigering door directeuren van postkantoren, om blanco leerplicht-materieel kosteloos per post te verzenden, heb ik mijn ambtgenoot van Waterstaat verzocht, mij omtrent de bestaande voorschriften dienaangaande in te lichten.

Deze Minister heeft mij medegedeeld, dat pakketten met blanco-materieel niet op den voet der portvrije stukken kunnen worden toegelaten, als afzender en geadresseerde wonen of zich bevinden binnen den kring van eenzelfde postkantoor. Wonen of bevinden zich beiden niet binnen eenzelfden dergelijken kring, dan zijn de postkantoren gehouden tegen aanneming ter portvrije verzending van pakketten met blanco-materieel geen bezwaar meer te maken.

In verband met de weder op handen zijnde algemeene verzending van het blanco-materieel ter uitvoering van de Leerplichtwet, zal het mij aangenaam zijn, dat de besturen der gemeenten in Uwe provincie door U H.E.G. met het bovenstaande in kennis worden gesteld.

—

21 *October* 1912. KONINKLIJK BESLUIT.

Onder „*opbrengst van de schoolgelden*" in den zin van art. 59, tweede lid sub *b* der wet op het lager onderwijs, moet, in aanmerking genomen de bedoeling dezer wetsbepaling, worden verstaan het totaal der som, die, ter zake van het aan de kinderen gegeven onderwijs, door hunne ouders of verzorgers is opgebracht.

Wanneer dus eene verlaging van het schoolgeld beneden de tachtig gulden gepaard gaat met eene vrijwillige bijdrage der ouders aan het schoolbestuur, gelijk staande met het bedrag dier verlaging, gaat voor de school de aanspraak op de Rijksbijdrage ingevolge de aangehaalde wetsbepaling verloren.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door het Bestuur der Roomsch-Katholieke Schoolvereeniging te *Amsterdam*, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Noordholland van 24 April 1912 n°. 7, genomen op zijne aanvrage om voor de bijzondere lagere school te *Amsterdam*, Pieter de Hooghstraat 80 (vóór 13 Juli 1911 Prinsengracht 651) te bekomen de Rijksbijdragen, bedoeld in art. 59 der wet tot regeling van het lager onderwijs, voor het jaar 1911;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 25 September 1912 n°. 326;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 18 October 1912 n°. 7310, afdeeling Lager Onderwijs; bijdragen zijn aangevraagd tot een bedrag van *f* 5,611.93;

dat Gedeputeerde Staten bij besluit van 24 April 1912 n°. 7, de aanvrage van de hand hebben gewezen, uit overweging, dat, hoewel

het schoolgeld blijkens de opgaaf in de aanvrage minder dan *f* 80.— zou hebben bedragen, uit het door den districtsschoolopziener toegezonden verslag der Commissie van toezicht over deze school en uit den inhoud van een door het schoolbestuur aan de ouders gerichte circulaire moet worden opgemaakt, dat het schoolgeld der leerlingen per jaar stellig meer dan *f* 80.— bedraagt, aangezien men het schoolgeld van de eerste twee kwartalen gedeeltelijk heeft kwijtgescholden en bij wege van vrijwillige bijdrage niettemin ontvangen, terwijl bovendien een contributie en een hoofdelijke omslag van de ouders der leerlingen wordt geheven;

dat van dit besluit van Gedeputeerde Staten het Bestuur van de Roomsch-Katholieke Schoolvereeniging bij Ons in beroep is gekomen, aanvoerende, dat de beide gronden, waarop de beslissing van Gedeputeerde Staten rust, feitelijk onjuist zijn; dat wat aangaat den tweeden grond, als betreffende de algemeene inrichting der Roomsch-Katholieke Schoolvereeniging, moet worden opgemerkt, dat het gemiddelde schoolgeld heeft bedragen *f* 75.— per leerling en per jaar;

dat Gedeputeerde Staten blijkbaar de Statuten der vereeniging niet hebben onderzocht en zich hebben tevredengesteld met het Verslag der Commissie van Toezicht over de school over het schooljaar 1909/1910, ten einde te beoordeelen of de school in het jaar 1910/1911 aanspraak kan maken op subsidie; dat van de ouders der schoolgaande kinderen noch contributie, noch hoofdelijke omslag wordt geheven; dat wel ingevolge de Statuten der Roomsch-Katholieke Schoolvereeniging wordt geheven van de gewone en buitengewone leden der Vereeniging een jaarlijksche contributie van *f* 10.—, terwijl een eventueel nadeelig saldo in eenig jaar bij wijze van hoofdelijken omslag kan worden omgeslagen over de gewone leden, maar dat van een contributie of hoofdelijken omslag van de ouders der schoolgaande kinderen nergens wordt gesproken, dat het Bestuur tot de heffing daarvan dan ook de bevoegdheid ten eenenmale mist, terwijl van zoodanige heffing dan ook in het jaar 1911 geen sprake is geweest; dat nu wel vele ouders van schoolgaande kinderen tevens lid zijn der vereeniging en als zoodanig, ingevolge art. 8 der Statuten, het recht hebben vóór anderen hunne kinderen op de school der Vereeniging te doen opnemen, maar dat dit feit het karakter van de door hen betaalde contributie of eventueelen hoofdelijken omslag niet verandert, zoodat een en ander als schoolgeld zou moeten worden beschouwd; dat niet alleen de qualiteit, waarin door hen de betaling der contributie en van den eventueelen hoofdelijken omslag geschiedt, reeds hiervan beslissend is, maar bovendien gelet moet worden op de navolgende feiten: 1e dat ook van niet-leden der Vereeniging kinderen op de school kunnen worden toegelaten en over het jaar 1911 ook zijn toegelaten; 2e dat de jaarlijksche contributie ook wordt betaald door gewone en buitengewone leden, welke de Vereeniging telt, die geen kinderen op de school hebben; 3e dat in den hoofdelijken omslag ook wordt bijgedragen door verschillende leden, die geen kinderen op de school hebben; 4e dat de hoofdelijke omslag over de gewone leden gelijkelijk wordt verdeeld, onverschillig of zij al dan niet kinderen op de school hebben en, zoo ja, wat het getal dier kinderen is, zoodat terwijl b.v. het aantal leerlingen op de school op 15 Januari 1911 bedroeg 110 en aan het einde van dat jaar 149, de hoofdelijke omslag werd verdeeld over 91 leden, ouders en niet-ouders van die leerlingen; dat mitsdien èn de contributie èn de hoofdelijke omslag niet anders zijn te beschouwen dan als vrijwillig aanvaarde bijdragen van hen, die financieel de school der vereeniging willen steunen, terwijl met het oog op de snelle toeneming van het aantal leerlingen, de geringe hoofdelijke omslag bovendien spoedig tot het verleden zal behooren; dat ook de eerste voor de afwijzende beslissing door Gedeputeerde Staten aangevoerde grond feitelijk niet juist is, daar het Bestuur het schoolgeld over het eerste kwartaal van het schooljaar 1911/1912 niet gedeeltelijk heeft kwijtgescholden maar dit op een lager bedrag heeft gesteld dan het aanvankelijk voornemen was, terwijl het schoolgeld voor het tweede kwartaal op het voorgenomen bedrag is gebleven, dat het Bestuur hiertoe zeker alleszins bevoegd was en daartoe genoopt werd door het feit, dat het aantal leerlingen in den loop van het jaar 1911 aanmerkelijk was toegenomen, zoo, dat volgens het stelsel der wet, volgens hetwelk de berekening van het gemiddelde schoolgeld de totale opbrengst daarvan moet worden gedeeld door het aantal leerlingen op 15 Januari, het gemiddelde schoolgeld van de school der Vereeniging, dat per leerling minder is dan *f* 80.—, boven dit bedrag zou stijgen en dus de school het recht op subsidie zou missen; dat deze handeling van het bestuur dus strekte om de gevolgen eener door een ieder als onredelijk beschouwde, maar, naar het schijnt, door de letter der wet geboden wetstoepassing te ontgaan; dat nu het Bestuur aan de ouders

der schoolgaande kinderen bij circulaire heeft verzocht, of zij niet als vrijwillige bijdrage in de kas der school zouden willen storten wat de school op die wijze aan schoolgeld zou missen; dat door de ouders wel voor het meerendeel, maar niet door allen, aan het verzoek is voldaan, dat evenwel hetgeen op die wijze in de kas der vereeniging is gevloeid, geenszins kan worden beschouwd als schoolgeld, zooals Gedeputeerde Staten schijnen te meenen, daar het geheel is geweest een liberaliteit, waartoe de ouders niet in het minst verplicht waren, terwijl zij ook niet in het minst tot die storting zijn genoopt geworden;

Overwegende: dat voor het ontvangen van de Rijksbijdragen krachtens art. 59 der wet op het lager onderwijs, ingevolge het bepaalde in het 2e lid van dit wetsartikel, niet in aanmerking komen, o. a. die bijzondere scholen, waar de opbrengst der schoolgelden een in komst oplevert van gemiddeld tachtig gulden of meer per leerling en per jaar;

dat dit nu metterdaad over het jaar 1911 het geval is geweest ten aanzien van de school der Roomsch-Katholieke Schoolvereeniging te *Amsterdam*;

dat de omstandigheid, waarop het bestuur der Roomsch-Katholieke Schoolvereeniging zijne bewering optrekt, dat het schoolgeld per leerling en per jaar over 1911 het bedrag van tachtig gulden niet zou hebben bereikt te weten, — dat juist ten einde dit niet het geval te doen worden en, waar het leerlingental in den loop van het jaar 1911 aanmerkelijk steeg, niet te komen in den toestand, dat de school het recht op subsidie moest missen, het bestuur het schoolgeld over het eerste kwartaal van het schooljaar 1911—1912 heeft gesteld op een lager bedrag dan waarop dit aanvankelijk was bepaald — niet afdoende is voor het inwilligen van des bestuurs aanvraag;

dat immers door het bestuur is erkend, dat deze verlaging is gepaard gegaan met een uitnoodiging aan de ouders der leerlingen van de school om het bedrag van elf gulden, dat zij, „buiten hunne verwachting," zooals het heet in het daartoe aan de ouders gericht schrijven van het bestuur, tengevolge van de verlaging, minder aan schoolgeld zouden betalen, *toch*, maar dan als vrijwillige bijdrage, te voldoen en dat aan deze uitnoodiging door alle ouders, met uitzondering van drie of vier, is gevolg gegeven;

dat dus feitelijk de verlaging van het schoolgeld voor het eerste kwartaal de opbrengst ervan niet heeft doen dalen beneden het bedrag, waarop de aanspraak op Rijksbijdragen verloren gaat;

dat immers onder „opbrengst van de schoolgelden" in den zin van art. 59, 2e lid, der wet op het lager onderwijs, in aanmerking genomen de bedoeling dezer wetsbepaling, moet worden verstaan het totaal der som, die, ter zake van het aan de kinderen gegeven onderwijs, door hunne ouders of verzorgers is opgebracht;

dat, waar reeds uit dezen hoofde op de aan gevraagde Rijksbijdragen geen aanspraak kan worden gemaakt, het niet noodig is te treden in een onderzoek van de gegrondheid der tweede, door Gedeputeerde Staten voor hunne weigering aangevoerde reden, en ook in het midden kan worden gelaten of, nu artikel 8 der Statuten van de Roomsch-Katholieke Schoolvereeniging aan de gewone leden der vereeniging het recht toekent vóór anderen hunne kinderen of pupillen, voor zoover er plaats is, op eene der scholen van de vereeniging te doen opnemen, niet ook de door deze leden te betalen jaarlijksche contributie en de eventueel over hen, ter uitvoering van art. 25 der Statuten, omgeslagen hoofdelijke omslag metterdaad, naast en boven hetgeen als „schoolgeld" is afgedragen, moeten worden aangemerkt als vergoeding voor het door hunne kinderen genoten schoolonderwijs, dus als schoolgeld in den zin van art. 59 der Lager Onderwijswet, als wanneer ook uit dezen hoofde het bedrag ervan de grens, door de wet voor het verkrijgen der rijksbijdragen gesteld, zou hebben overschreden;

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het bestreden besluit van Gedeputeerde Staten van *Noordholland*, het daartegen ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast, enz. (W. v. D. B. A.)

—

25 *October* 1912. BESCHIKKING van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, tot vaststelling van methoden voor het onderzoek van boter en margarine.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel;

Gelet op zijne beschikking van 14 Maart 1910, Directie van den Landbouw, n°. 2178[1], afdeeling L. A. Z.;

Heeft goedgevonden:

onder intrekking van zijne beschikking van 18 Maart 1910, Directie van den Landbouw,

n°. 2178², afdeeling L. A. Z., vast te stellen de navolgende

methoden voor het onderzoek van boter en margarine.

1. *Refractometrisch onderzoek.*

(Voor boter en margarine.)

Dit geschiedt met den boter-refractometer van Zeiss-Abbe bij ongeveer 40° C., waarbij er op gelet moet worden, dat het in het prisma instroomende water zoo na mogelijk dezelfde temperatuur heeft als het uitstroomende.

2. *Bepaling van vluchtige vetzuren.*

(Voor boter en margarine.)

Benoodigde reagentiën:

1°. glycerine;

2°. stukjes puimsteen;

3°. natronloog, welke buiten toetreding van het koolzuur der lucht wordt bewaard en afgemeten, en waarvan 2 c.M³. 30—35 van het sub 4 genoemde zwavelzuur neutraliseeren;

4°. verdund zwavelzuur (25 cM³. zwavelzuur van 1,84 s. g. per liter);

5°. 1/10 normaal loog.

Uitvoering der analyse.

Van het gefiltreerde vet wordt 5 gram afgewogen en in een droge kolf van ongeveer 300 cM³. inhoud gebracht.

Hierbij worden gevoegd 20 cM³. glycerine, 2 cM³. der sub 3 genoemde loog.

Op een kopergaasje of zandbad wordt, onder voortdurend omschudden, zóó lang sterk verwarmd, totdat al het water verdampt is en dientengevolge het schuimen heeft opgehouden en de vloeistof helder geworden is. Na een weinig bekoeld te zijn, wordt de zeep in 90 cM³. warm water opgelost en worden door een vultrechter 50 cM³. van het sub 4 genoemde zwavelzuur en voorts een paar stukjes puimsteen toegevoegd. Nadat de vetzuren zich door verwarming als een vloeibare laag hebben afgescheiden, worden in 30 à 40 minuten 110 cM³. op de vrije vlam afgedestilleerd.

Van het destillaat worden 100 cM³. afgefiltreerd, met 1/10 normaal loog getitreerd en 10 percent van het resultaat bijgerekend.

De verzeeping van het vet mag óók uitgevoerd worden met 8 cM³. glycerine en 2 cM³. eener oplossing van kaliloog (1 : 1), buiten toetreding van lucht te bewaren.

3. *Bepaling van het vetgehalte.*

(Voor boter.)

De te onderzoeken boter wordt in een goed sluitend wijdmondsch fleschje bij ongeveer 40° C. tot smelten gebracht, daarna krachtig geschud, totdat de massa homogeen en dik vloeibaar geworden is.

Van dit homogene vetmengsel worden ongeveer 10 gram nauwkeurig afgewogen en in een Erlenmeijerkolfje met 20 cM³. zoutzuur van 1.126 s. g. = 25 pct. gekookt.

Na voldoende afkoeling wordt het mengsel quantitatief overgebracht in een perforator en met aether geëxtraheerd. Na ongeveer 2 uur extractie wordt de aether uit het extractiekolfje afgedestilleerd en het residu, na bij 100° C. gedroogd te zijn, gewogen.

4. *Bepaling van vocht.*

(Voor boter.)

Ongeveer 50 gram der te onderzoeken boter wordt tot beginnend smelten verwarmd in een goed sluitend wijdmondsch stopfleschje, daarna krachtig geschud, totdat de even vloeibare massa geheel homogeen is geworden.

Daarvan wordt nu ongeveer 10 gram gebracht op ongeveer 20 gram gegloeid puimsteenpoeder, dat zich in een vlak schaaltje bevindt en de massa in een droogstoof gedroogd, onder af en toe omroeren met een mede gewogen glazen staafje. Het is noodig de temperatuur zoo nauwkeurig mogelijk op 100° te houden en reeds na circa $^3/_4$ uur te wegen. De volgende wegingen geschieden met korte tusschenpoozen (bijv. van $^1/_2$ uur).

's Gravenhage, 25 October 1912.

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (*get.*) VERSTEEG.

—

26 *October* 1912. BESLUIT, houdende nadere wijziging:

1°. van het Koninklijk besluit van 5 Augustus 1888 (*Staatsblad* n°. 113), tot bepaling van het maximum der verpleegden en het minimum der geneeskundigen in het krankzinnigengesticht „Reinier van Arkel" te *'s Hertogenbosch;*

2°. van het Koninklijk besluit van 5 Augustus 1888 (*Staatsblad* n°. 114), tot bepaling van het maximum der verpleegden en het minimum der geneeskundigen in het krankzinnigengesticht „Voorburg" te *Vught.* S. 322.

WIJ WILHELMINA, enz.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 24 October 1912, n°. 8294, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Gelet op wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 27 April 1912 (*Staatsblad* n°. 165);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen:

Art. I. In het tweede lid van artikel 1 van het Koninklijk besluit van 5 Augustus 1888 (*Staatsblad* n°. 113), zooals dat artikel is gewijzigd bij Onze besluiten van 15 Juni 1907 (*Staatsblad* n°. 147) en van 19 Juni 1911 (*Staatsblad* n°. 150), wordt in de plaats van „30 September 1912" gelezen „December 1914".

Art. II. In het Koninklijk besluit van 5 Augustus 1888 (*Staatsblad* n°. 114) worden nader de volgende wijzigingen gebracht:

In het tweede lid van artikel 1, zooals dat artikel is gewijzigd bij Onze besluiten van 7 April 1900 (*Staatsblad* n°. 42), van 26 Mei 1906 (*Staatsblad* n°. 114) en van 19 Juni 1911 (*Staatsblad* n°. 150), wordt in de plaats van „30 September 1912" gelezen „31 December 1914".

Artikel 4 wordt gelezen als volgt:

„De geneeskundige behandeling der verpleegden wordt opgedragen aan ten minste vijf geneeskundigen, die gevestigd moeten zijn in eene woning op het terrein van het krankzinnigengesticht of in de onmiddellijke nabijheid daarvan en buiten het gesticht geene geneeskundige praktijk mogen uitoefenen.

Zoolang het aantal verpleegden niet meer dan 700 bedraagt, moet aan ten minste vier geneeskundigen de geneeskundige behandeling zijn opgedragen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken kan tot wederopzegging vergunning verleenen, dat ten hoogste twee geneeskundigen gevestigd zijn in eene woning, op eenigen afstand van het gesticht gelegen".

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 26sten October 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 9 *Nov.* 1912.)

—

28 *October* 1912. BESLUIT, houdende de bekendmaking in het *Staatsblad* van de op 13 November 1908 te *Berlijn* gesloten herziene Berner Conventie ter bescherming van letterkundige en kunstwerken. S. 328.

WIJ WILHELMINA, enz.

Gezien de op 13 November 1908 te *Berlijn* tusschen *België, Denemarken, Duitschland, Frankrijk, Groot-Britannië en Ierland, Italië, Japan, Liberië, Luxemburg, Monaco, Noorwegen, Spanje, Tunis, Zweden* en *Zwitserland* gesloten herziene *Berner Conventie* tot bescherming van letterkundige en kunstwerken, van welke conventie een afdruk met vertaling bij dit besluit is gevoegd;

Overwegende dat Wij Ons bij de wet van den 26sten Juni 1911 (*Staatsblad* n°. 197), de bevoegdheid hebben voorbehouden om voor Nederland en zijne Koloniën tot bedoeld verdrag toe te treden;

Mede overwegende dat Wij, met ingang van 1 November 1912, voor het *Rijk in Europa* tot gezegd verdrag zijn toegetreden en dat bij die toetreding is gebruik gemaakt van de bevoegdheid verleend bij de 2de zinsnede van het 3de lid van artikel 25 van het den 13den November 1908 te *Berlijn* gesloten verdrag, in dien zin, dat artikel 8 van genoemd verdrag zal worden vervangen door het in afdruk met vertaling bij dit besluit gevoegd artikel 5 der op 9 September 1886 te *Bern* gesloten conventie, gelijk dit artikel gewijzigd werd door artikel 1, paragraaf III der Additioneele Akte van *Parijs* van 4 Mei 1896;

dat artikel 9 zal worden vervangen door artikel 7 der Berner Conventie, gelijk dit artikel gewijzigd werd door artikel 1, paragraaf IV der Additioneele Akte van *Parijs* en in afdruk met vertaling bij dit besluit is gevoegd;

dat artikel 11, tweede lid, zal worden vervangen door het in afdruk met vertaling bij dit besluit gevoegd artikel 9, tweede lid, der Berner Conventie;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de bekendmaking in het *Staatsblad* te bevelen van de op 13 November 1908 te *Berlijn* gesloten herziene Berner conventie en van de vertaling daarvan, (1) alsmede van den tekst en van de vertaling van voormelde artikelen 5, 7 en 9, tweede lid, der Berner Conventie van 9 September 1886, die voor de artikelen 8, 9 en 11, tweede lid, van het op 13 November 1908 te *Berlijn* gesloten verdrag zijn in de plaats gesteld.

Onze Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur, zijn belast, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering van hetgeen ten deze wordt vereischt.

's Gravenhage, den 28sten October 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(*get.*) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

(*Uitgeg.* 31 *Oct.* 1912.)

---

(1) Hiervan is alleen de vertaling opgenomen.

VERTALING.

—

VERDRAG *tot herziening der Berner Conventie voor de bescherming van letterkundige en kunstwerken, den 18den November 1908 te Berlijn gesloten.*

Zijne Majesteit de Keizer van het Duitsche Rijk, Koning van Pruisen; . . . . (*volgen de namen der overige Staatshoofden*),

Gelijkelijk bezield met den wensch op eene zoo doeltreffend en eenvoudig mogelijke wijze de rechten der makers op hunne letterkundige en kunstwerken te beschermen;

Hebben besloten een verdrag te sluiten ten einde de Berner Conventie van 9 September 1886 en het bij datzelfde verdrag behoorende aanvullende artikel en slotprotokol te herzien, alsmede de aanvullende akte en de uitleggende verklaring van Parijs van 4 Mei 1896.

Dientengevolge hebben Zij als Hunne gevolmachtigden benoemd, te weten:

(*volgen de namen der gevolmachtigden*),

die, na hunne in goeden en behoorlijken vorm bevonden volmachten te hebben nedergelegd, omtrent de volgende artikelen zijn overeengekomen:

Art. 1. De verdragsluitende landen vormen een verbond tot bescherming van de rechten der auteurs op hunne letterkundige en kunstwerken.

2. De uitdrukking „letterkundige en kunstwerken" omvat alle voortbrengselen op letterkundig, wetenschappelijk of kunstgebied, welke ook de wijze of vorm van reproductie zij, als boeken, brochures en andere geschriften; tooneelwerken of dramatisch-muzikale werken, choregraphische werken en pantomimes, waarvan de wijze van opvoering op schrift of op andere wijze is bepaald; muziekwerken met of zonder woorden; werken van teeken-, schilder-, bouw-, beeldhouw-, graveer- en lithographeerkunst; illustraties en landkaarten; planschetsen en plastische werken, betrekking hebbende op de aardrijkskunde, de topographie, de bouwkunde en de wetenschap.

Beschermd worden als oorspronkelijke werken, zonder dat dit de rechten verkorten kan van den auteur van het oorspronkelijk werk, vertalingen, omwerkingen, zettingen van muziek en andere reproductiën in gewijzigden vorm van een letterkundig of kunstwerk, evenals de verzamelingen van verschillende werken.

De verdragsluitende landen zijn verplicht de bescherming te verzekeren der bovenvermelde werken.

Werken van kunst toegepast op de nijverheid worden beschermd voor zoover de binnenlandsche wetgeving van ieder land het toestaat.

3. Dit verdrag geldt eveneens voor werken, door photographie of door dergelijke procédé's verkregen. De verdragsluitende landen verbinden zich de bescherming dezer werken te verzekeren.

4. De auteurs tot een der Verbondslanden behoorende, genieten in de landen, die niet het land van herkomst van het werk zijn, voor hunne werken, hetzij niet openbaar gemaakt, hetzij voor de eerste maal openbaar gemaakt in een der Verbondslanden, de rechten, welke de onderscheiden wetten thans verleenen of in den vervolge aan nationalen verleenen zullen, alsmede de rechten, bijzonderlijk verleend door dit verdrag.

Het genot en de uitoefening dezer rechten zijn aan geen enkele formaliteit onderworpen; dat genot en die uitoefening zijn onafhankelijk van het bestaan der bescherming in het land van herkomst van het werk. Bijgevolg worden, buiten de bepalingen van dit verdrag, de omvang van de bescherming, zoowel als de rechtsmiddelen van beroep, den auteur gewaarborgd ter handhaving zijner rechten, uitsluitend bepaald door de wetgeving van het land, waar de bescherming wordt ingeroepen.

Als land van herkomst van het werk wordt beschouwd: voor niet openbaar gemaakte werken, dat waartoe de auteur behoort; voor openbaar gemaakte werken, dat van de eerste openbaarmaking en voor werken te gelijker tijd in verscheidene Verbondslanden openbaar gemaakt, dat van deze, waar de wetgeving den kortsten duur van bescherming verleent. Voor werken, die te gelijker tijd verschijnen in een land dat buiten het Verbond staat, en in een Verbondsland, geldt uitsluitend het laatste als land van herkomst.

Onder openbaar gemaakte werken moeten in den zin van dit verdrag verstaan worden werken, die uitgegeven zijn. De opvoering van een tooneel- of een dramatisch-muzikaal werk, de uitvoering van een muziekwerk, de tentoonstelling van een kunstwerk en de bouw van een bouwkundig werk gelden niet als openbaarmaking

5. De onderdanen van een der Verbondslanden, die in een ander land van het Verbond voor het eerst hunne werken openbaar maken, hebben in dat laatste land dezelfde rechten als de auteurs die nationalen van dat land zijn.

6. De auteurs die, niet tot een der Verbondslanden behoorende, voor het eerst hunne werken openbaar maken in een land van het

Verbond, genieten in dat land dezelfde rechten als de nationale auteurs en in de andere Verbondslanden de rechten door dit verdrag verleend.

7. De duur der bescherming, door dit verdrag verleend, omvat het leven van den auteur en vijftig jaren na zijn dood.

Intusschen zal deze duur, ingeval hij niet eenvormig aanvaard mocht worden door al de Verbondslanden, geregeld worden door de wet van het land, waar de bescherming wordt ingeroepen, en zal hij den duur der bescherming, toegestaan in het land van herkomst, niet mogen overtreffen. De verdragsluitende landen zullen bijgevolg slechts gehouden zijn de bepaling van het vorige lid toe te passen, voor zooverre zij met hun eigen recht is overeen te brengen.

Voor photographische werken of voor werken door dergelijke procédé's als de photographie verkregen, voor werken, die na den dood des schrijvers uitgegeven, die anoniem of onder eenen schuilnaam verschenen zijn, wordt de duur der bescherming geregeld door de wet van het land, waar de bescherming ingeroepen wordt, terwijl deze duur dien, welke in het land van herkomst is vastgesteld, niet mag overtreffen.

8. De auteurs van niet openbaar gemaakte werken, behoorende tot een der Verbondslanden en de auteurs van werken, die voor de eerste maal in een dier landen openbaar gemaakt worden, genieten in de andere Verbondslanden gedurende den geheelen duur van het recht op het oorspronkelijk werk het uitsluitend recht vertalingen van hunne werken te maken of daartoe machtiging te verleenen.

9. Romans als feuilleton geplaatst, novellen en alle andere hetzij letterkundige, hetzij wetenschappelijke, hetzij kunstwerken, wat ook het onderwerp zij, openbaar gemaakt in dagbladen of tijdschriften van een der Verbondslanden, mogen in de andere landen niet worden over genomen zonder toestemming der auteurs. Behalve romans als feuilleton geplaatst en novellen mag ieder dagbladartikel door een ander dagblad worden overgenomen, indien de overname niet uitdrukkelijk is verboden. Intusschen moet de bron vermeld worden; de bekrachtiging van deze verplichting wordt bepaald door de wetgeving van het land, waar de bescherming wordt ingeroepen.

De bescherming van dit verdrag is niet van toepassing op nieuwstijdingen of gemengde berichten, die het karakter hebben van zuivere dagbladinlichtingen.

10. Wat de bevoegdheid betreft om uit werken van letterkunde en kunst op geoorloofde wijze aanhalingen te doen voor uitgaven bestemd voor het onderwijs of die een wetenschappelijk karakter dragen, of voor bloemlezingen blijft de wetgeving der Verbondslanden van kracht, alsook de bijzondere regelingen tusschen hen bestaande of nog aan te gaan.

11. De bepalingen van dit verdrag zijn toepasselijk op de openbare opvoering van tooneel- of dramatisch-muzikale werken en op de openbare uitvoering van muziekwerken, hetzij deze werken uitgegeven zijn of niet.

De auteurs van tooneelwerken of dramatisch-muzikale werken worden, tijdens den geheelen duur van hun recht op het oorspronkelijk werk, beschermd tegen openbare niet door hen bewilligde opvoering van de vertaling hunner werken.

Om de bescherming van dit artikel te genieten, behoeven de auteurs bij de uitgave van hunne werken de openbare op- of uitvoering niet te verbieden.

12. Onder de ongeoorloofde reproducties, waarop dit verdrag van toepassing is, is in het bijzonder begrepen het middellijk zonder toestemming van den auteur zich toeëigenen van een letterkundig of kunstwerk door vrije vertalingen, muziekzettingen, omwerkingen van een roman, eene novelle of een dichtwerk in den vorm van een tooneelstuk of omgekeerd enz., wanneer die bewerkingen slechts zijn reproducties van zulk een werk in denzelfden of in een anderen vorm met wijzigingen, toevoegingen of bekortingen, die niet zoo belangrijk zijn, dat daardoor het karakter van een nieuw oorspronkelijk werk wordt verkregen.

13. Componisten van muziekwerken hebben het uitsluitend recht toe te stemmen in: 1°. de bewerking van die werken voor instrumenten, dienende tot eene werktuigelijke uitvoering daarvan; 2°. de openbare opvoering dier werken door middel van zoodanige instrumenten.

Voorbehoud en voorwaarden met betrekking tot de toepassing van dit artikel kunnen door de binnenlandsche wetgeving van ieder land, voor zoover dit land zelf aangaat, worden vastgesteld; maar de werking van alle voorbehoud en alle voorwaarden van dezen aard zal strikt beperkt blijven tot het land, dat ze stelt.

Het voorschrift van het eerste lid heeft geen terugwerkende kracht en is bijgevolg niet in een der Verbondslanden toepasselijk op werken, die in dat land reeds op geoorloofde wijze zijn bewerkt voor mechanische werktuigen vóór het in werking treden van dit verdrag.

De bewerkingen, krachtens het tweede en derde lid van dit artikel gemaakt, doch daarna uitgevoerd zonder machtiging der belanghebbenden in een land waar zij niet geoorloofd zijn, zullen daar kunnen worden in beslag genomen.

14. De auteurs van letterkundige, wetenschappelijke of kunstwerken, hebben het uitsluitend recht machtiging te verleenen tot de reproductie en de openbare opvoering van hunne werken door middel van den cinematograaf.

Cinematographische vertooningen worden beschouwd als letterkundige of kunstwerken wanneer door bijzondere tooneelschikkingen of door de groepeering der vertoonde voorvallen de auteur aan het werk een persoonlijk en oorspronkelijk karakter heeft gegeven.

Zonder daardoor te kort te doen aan de rechten van den auteur van het oorspronkelijk werk wordt de reproductie door den cinematograaf van een letterkundig, wetenschappelijk of kunstwerk beschermd als een oorspronkelijk werk.

Vorenstaande bepalingen zijn mede van toepassing op het reproduceeren of produceeren door middel van ieder ander procédé van denzelfden aard als de cinematographie.

15. Opdat de auteur van de door dit verdrag beschermde werken tot bewijs van tegendeel als zoodanig beschouwd en zij bijgevolg voor de rechtbanken der verschillende Verbondslanden als zoodanig toegelaten worden om vervolgingen tegen namakers in te stellen, is het voldoende dat hun naam op de gebruikelijke wijze op het werk vermeld staat.

Voor anonieme of onder een schuilnaam verschenen werken is de uitgever, wiens naam op het werk vermeld staat, gerechtigd de aan den auteur toekomende rechten te verdedigen. Hij wordt, zonder verder bewijs, beschouwd als rechtverkrijgende van den anoniemen of zich met een schuilnaam noemenden auteur.

16. Elk nagemaakt of nagedrukt werk kan door de bevoegde macht in de landen van het Verbond waar het oorspronkelijk werk recht heeft op wettelijke bescherming, in beslag genomen worden.

In die landen kan het beslag zich ook uitstrekken over reproducties afkomstig van een land waar het werk niet of niet meer beschermd wordt.

Het beslag wordt gelegd overeenkomstig de wetgeving van elk land.

17. De bepalingen van dit verdrag kunnen in geen enkel opzicht het recht schaden, dat toekomt aan de Regeering van elk Verbondsland, om door wet of verordening de verspreiding, opvoering of tentoonstelling van elk werk of voortbrengsel, ten aanzien waarvan aan de bevoegde macht de uitoefening van dit recht toekomt, toe te staan, onder toezicht te stellen of te verbieden.

18. Het verdrag is van toepassing op alle werken, die op het oogenblik van zijn in werking treden, nog geen gemeen goed zijn geworden in het land van oorsprong ten gevolge van het verloopen van den beschermingstermijn.

Een werk, dat door het verstrijken van den termijn van bescherming, die daaraan vroeger was toegekend, gemeen goed is geworden in het land waar de bescherming wordt ingeroepen, zal daar niet opnieuw beschermd worden.

De toepassing van dit beginsel zal geschieden overeenkomstig de bepalingen in reeds bestaande of in te dien einde tusschen Verbondslanden te sluiten afzonderlijke verdragen. Waar dergelijke bepalingen ontbreken, zullen de onderscheidene landen, ieder voor zooveel hem aangaat, regelingen treffen, waarbij de wijze van toepassing van genoemd beginsel wordt geregeld.

De bovengenoemde bepalingen zijn evenzeer van toepassing in geval van nieuwe toetredingen tot het Verbond als in het geval, dat de duur van de bescherming mocht worden verlengd door toepassing van artikel 7.

19. De bepalingen van dit verdrag beletten niet de toepassing te eischen van vrijgeviger bepalingen, die in de wetgeving van een Verbondsland mochten zijn opgenomen ten gunste van vreemdelingen in het algemeen.

20. De Regeeringen der Verbondslanden behouden zich het recht voor onderling bijzondere regelingen te treffen, voor zoover althans deze regelingen aan de auteurs ruimer rechten zouden toekennen dan die door het Verbond worden toegekend, of andere bepalingen bevatten, die niet in strijd zijn met dit verdrag. De bepalingen der bestaande regelingen, die aan boven omschreven voorwaarden beantwoorden, blijven van toepassing.

21. Het internationaal bureau, gesticht onder den naam „Bureau van het Internationaal Verbond tot bescherming van letterkundige- en kunstwerken", blijft gehandhaafd.

Dit bureau is geplaatst onder het hoog gezag der Regeering van het Zwitsersche Eedgenootschap, die zijne inrichting regelt en toezicht houdt op zijne werking.

De officieele taal van het bureau is Fransch.

22. Het internationaal bureau verzamelt inlichtingen van elken aard, die betrekking hebben op de bescherming van de rechten der

auteurs op hunne letterkundige en kunstwerken. Het rangschikt deze gegevens en maakt ze openbaar. Het wijdt zich aan studiën van algemeen belang en van beteekenis voor het Verbond en redigeert met behulp van bescheiden, die door de verschillende Regeeringen daarvoor te zijner beschikking worden gesteld, een tijdschrift, in het Fransch, over de vraagstukken, die betrekking hebben op het doel van het Verbond. De Regeeringen der landen van het Verbond behouden zich voor bij gemeen goedvinden het bureau te machtigen dit tijdschrift uit te geven in eene of meer andere talen voor het geval, dat de ondervinding de behoefte daaraan mocht aantoonen.

Het internationaal bureau moet zich te allen tijde beschikbaar houden voor de leden van het Verbond om hen over de vragen die betrekking hebben op de bescherming van letterkundige- en kunstwerken de bijzondere inlichtingen te verschaffen, waaraan zij behoefte mochten hebben.

De directeur van het internationaal bureau stelt jaarlijks een verslag van zijn beheer op, dat aan alle leden van het Verbond wordt verstrekt.

23. De kosten van het bureau van het Internationaal Verbond worden door de contracteerende landen gezamenlijk gedragen. Tot nader besluit zullen zij niet meer mogen bedragen dan 60,000 franken. Deze som zal zoo noodig kunnen worden verhoogd bij eenvoudig besluit van eene der Conferenties bedoeld in artikel 24.

Om de bijdrage van elk land in de totaalkosten te berekenen, worden de verdragsluitende landen en zij, die later tot het Verbond mochten toetreden, verdeeld in zes klassen, elke bijdragend in de verhouding van een zeker aantal eenheden, te weten:

1ste klasse	25	eenheden.
2de „	20	„
3de „	15	„
4de „	10	„
5de „	5	„
6de „	3	„

Deze coëfficienten worden vermenigvuldigd met het getal van de landen van elke klasse en de som der producten aldus verkregen vormt het getal eenheden, waardoor de totaalkosten moeten worden gedeeld. Het quotiënt geeft het bedrag van de kosten-eenheid.

Elk land legt bij zijne toetreding eene verklaring af omtrent de klasse waarin het verzoekt te worden ondergebracht.

De Zwitsersche Regeering ontwerpt de begrooting van het bureau en houdt toezicht op zijne uitgaven; zij verstrekt de noodige voorschotten en stelt de jaarlijksche rekening vast, die aan alle andere Regeeringen zal worden voorgelegd.

24. Dit verdrag kan aan herziening onderworpen worden ten einde er die verbeteringen in aan te brengen, die strekken tot volmaking van het stelsel van het Verbond.

Dergelijke vraagstukken, evenals die welke uit een ander oogpunt voor de ontwikkeling van het Verbond van belang zijn, worden behandeld in Conferenties, die achtereenvolgens in de landen van het Verbond tusschen de afgevaardigden dier landen zullen worden gehouden. De Regeering van het land, waar eene Conferentie zitting houden moet, bereidt met behulp van het internationaal bureau de werkzaamheden dier Conferentie voor. De directeur van het bureau woont de zittingen der Conferentie bij en neemt aan de beraadslagingen deel zonder stemgerechtigd te zijn.

Geene wijziging in dit verdrag is geldend voor het Verbond, tenzij daarop de algemeene instemming is verkregen der landen, die er deel van uitmaken.

25. De Staten, die niet tot het Verbond behooren en die wettelijke bescherming verzekeren der rechten, welke het onderwerp van dit verdrag uitmaken, kunnen toetreden op hun verzoek.

Deze toetreding zal schriftelijk worden medegedeeld aan de Regeering van het Zwitsersche Eedgenootschap en door deze aan al de andere Regeeringen.

Zij zal rechtens meebrengen instemming met al de bepalingen en toelating tot al de voorrechten vastgesteld door dit verdrag. Nochtans zal zij kunnen inhouden de aanwijzing der bepalingen van het verdrag van 9 September 1886 of van de aanvullende akte van 4 Mei 1896, welke zij het noodig mochten achten althans voorloopig in de plaats te stellen der overeenkomstige bepalingen van dit verdrag.

26. De verdragsluitende landen hebben het recht te allen tijde tot deze Conventie toe te treden voor hunne koloniën of buitenlandsche bezittingen. Te dien einde kunnen zij, hetzij eene algemeene verklaring afleggen, waardoor al hunne koloniën of bezittingen in de toetreding worden inbegrepen, hetzij bijzonderlijk diegene noemen, welke daarin begrepen moeten worden, hetzij zich bepalen tot aanwijzing van de uitgeslotene.

Deze verklaring zal schriftelijk gedaan worden aan de Regeering van het Zwitsersche Eedgenootschap, die haar aan de andere Regeeringen zal mededeelen.

27. Dit verdrag vervangt in de betrekkingen tusschen de verdragsluitende staten de Berner Conventie van 9 September 1886, daaronder begrepen het aanvullend artikel en het Slotprotokol van denzelfden dag, evenals de aanvullende akte en de uitleggende verklaring van 4 Mei 1896. De zooeven genoemde verdragen zullen van kracht blijven in de betrekkingen met de Staten, die dit verdrag niet mochten bekrachtigen.

De Staten, die dit verdrag hebben onderteekend, zullen bij de nederlegging der akten van bekrachtiging kunnen verklaren, dat zij met betrekking tot dit of dat onderdeel voorloopig gebonden wenschen te blijven door de bepalingen der verdragen, die zij vroeger onderteekend hebben.

28. Dit verdrag zal bekrachtigd worden en de uitwisseling der akten van bekrachtiging zal plaats hebben te Berlijn uiterlijk op 1 Juli 1910.

Iedere verdragsluitende partij zal voor die nederlegging een enkel stuk overleggen, dat zal worden bewaard met die der andere landen in de archieven der Regeering van het Zwitsersche Eedgenootschap. Elke partij zal in ruil een exemplaar ontvangen van het procesverbaal van de uitwisseling der akten van bekrachtiging, onderteekend door de gevolmachtigden, die daaraan zullen hebben deelgenomen.

29. Dit verdrag zal in werking treden drie maanden na de uitwisseling der akten van bekrachtiging en zal gedurende onbepaalden tijd van kracht blijven tot na verloop van één jaar na den dag waarop het zal zijn opgezegd.

Deze opzegging zal gericht worden aan de Regeering van het Zwitsersche Eedgenootschap. Zij werkt alleen voor het land, dat haar doet, terwijl het verdrag voor de andere Verbondslanden van kracht blijft.

30. De Staten, die in hunne wetgeving den beschermingsduur van 50 jaren invoeren, waarvan sprake is in artikel 7, 1ste lid, van dit verdrag, zullen hiervan schriftelijk kennis geven aan de Regeering van het Zwitsersche Eedgenootschap, welke kennisgeving onmiddellijk door die Regeering aan alle andere Staten van het Verbond wordt medegedeeld.

Hetzelfde geldt voor de Staten, die afstand doen van eenig voorbehoud door hen gemaakt krachtens de artikelen 25, 26 en 27.

Ten blijke waarvan de onderscheiden gevolmachtigden dit verdrag hebben onderteekend en van hunne zegels voorzien.

Gedaan te Berlijn, den dertienden November negentien honderd en acht, in één enkel exemplaar, dat zal worden neergelegd in de archieven der Regeering van het Zwitsersche Eedgenootschap, en waarvan als eensluidend gewaarmerkte afschriften langs diplomatieken weg zullen worden toegezonden aan de verdragsluitende landen.

(*Volgen de namen der gevolmachtigden.*)

Artikel 5 der op 9 September 1886 te Bern gesloten Conventie, gelijk dat artikel gewijzigd werd door artikel 1, paragraaf III, der aanvullende akte van Parijs van 4 Mei 1896.

VERTALING.

„De tot een der landen van het Verbond behoorende auteurs of hunne rechtverkrijgenden genieten in de andere landen het uitsluitend recht vertalingen hunner werken te maken of toestemming tot de vertaling te verleenen tijdens den ganschen duur van hun recht op het oorspronkelijk werk. Intusschen zal het uitsluitend vertaalrecht ophouden te bestaan, als de auteur daarvan niet gebruik zal hebben gemaakt binnen een tijdsverloop van tien jaren van af de eerste uitgave van het oorspronkelijk werk, door in een der Verbondslanden eene vertaling uit te geven of te doen uitgeven in de taal waarvoor de bescherming zal worden ingeroepen.

Voor werken, die in afleveringen verschijnen, begint de termijn van tien jaren niet te loopen vóór de laatste aflevering van het oorspronkelijk werk verschenen is.

Bij werken, bestaande uit een aantal bij tusschenpoozen verschijnende deelen, alsmede bij verslagen of periodieke verzamelingen, uitgegeven door letterkundige of wetenschappelijke vereenigingen of door bijzondere personen, wordt elk deel, verslag of aflevering, wat het tijdsverloop van tien jaar betreft, als een afzonderlijk werk beschouwd.

In de gevallen, waarin dit artikel voorziet geldt als tijdstip van uitgave voor de berekening van den beschermingstermijn de 31ste December van het jaar, waarin het werk is verschenen."

Artikel 7 der Berner Conventie, gelijk dat artikel gewijzigd werd door artikel 1, paragraaf IV, der aanvullende akte van Parijs.

VERTALING.

„Als feuilleton geplaatste romans, daaronder begrepen novellen, verschenen in dagbladen of tijdschriften van een der Verbondslanden, zullen niet in de andere landen mogen worden overgenomen, noch in den oorspronkelijken tekst, noch vertaald, zonder de toestemming der auteurs of van hunne rechtverkrijgenden.

Hetzelfde zal gelden voor de andere artikelen van dagbladen of tijdschriften, als de schrijvers of uitgevers in het dagblad of tijdschrift zelf, waarin zij die artikelen hebben doen verschijnen, uitdrukkelijk zullen verklaard hebben, dat zij de overneming er van verbieden. Voor tijdschriften is het voldoende, dat het verbod in het algemeen aan het hoofd van elk nummer van het tijdschrift wordt geplaatst.

Bij gebreke van zoodanig verbod zal de overneming geoorloofd zijn op voorwaarde dat de bron worde vermeld.

In geen geval zal het verbod toepasselijk kunnen zijn op artikelen van politieke strekking, op nieuwstijdingen of gemengde berichten."

Artikel 9, tweede lid, der Berner Conventie.

VERTALING.

„De auteurs van dramatische of dramatisch-muzikale werken of hunne rechtverkrijgenden worden tijdens den duur van hun uitsluitend vertalingsrecht wederkeerig beschermd tegen ongeoorloofde openbare opvoering van de vertaling hunner werken."

—

29 *October* 1912. KONINKLIJK BESLUIT.

Een besluit van Gedep. Staten, waarbij te kennen wordt gegeven dat er voor hen geen termen bestaan voor tusschenkomst in zake een door den gemeenteraad gegeven afwijzende beschikking op een verzoek om de tegemoetkoming in de huishuur voor gehuwde onderwijzers te verhoogen, kan niet worden aangemerkt als een besluit, krachtens de Wet tot regeling van het lager onderwijs genomen, waartegen op grond van art. 14, eerste lid dier wet beroep openstaat.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door J. L. CAUISIUS, onderwijzer aan de openbare lagere school te *Schinveld*, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van *Limburg* van 21 Juni 1912, 4e afd. litt. 4021/4 Z[1] waarbij aan adressant werd te kennen gegeven, dat er voor Gedeputeerde Staten geene termen bestonden voor verdere tusschenkomst in zake zijn verzoek om de tegemoetkoming in de huishuur voor gehuwde onderwijzers te verhoogen;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 9 October 1912 n°. 362;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 26 October 1912 n°. 7514, afdeeling Lager Onderwijs;

Overwegende: dat, nadat J. L. CAUISIUS, onderwijzer aan de openbare lagere school te *Schinveld*, tot Gedeputeerde Staten van Limburg het verzoek had gericht, dat aan den Raad der gemeente *Schinveld* door Gedeputeerde Staten worde gelast, het bedrag der door de gehuwde onderwijzers te genieten tegemoetkoming in de huishuur te verhoogen, Gedeputeerde Staten, bij bovengemeld besluit, gezien o. a. het ter zake ingewonnen bericht van Burgemeester en Wethouders van *Schinveld*, „waaruit blijkt, dat de Raad ongenegen is, aan des adressants verzoek te voldoen," dezen te kennen hebben gegeven, dat voor verdere tusschenkomst van Gedeputeerde Staten in de gegeven omstandigheden geene termen bestaan;

dat van het besluit van Gedeputeerde Staten J. L. CAUISIUS bij Ons in beroep is gekomen, aanvoerende, dat, nadat de Raad der gemeente *Schinveld* op zijn verzoek om de vergoeding voor gehuwde onderwijzers te willen stellen op *f* 75.—, den 10 Mei 1912 afwijzend had beschikt, hij zich tot Gedeputeerde Staten heeft gewend met het verzoek, aan het besluit van den Raad der gemeente *Schinveld* hunne goedkeuring niet te verleenen, voorts dat de Raad niet genegen is, de traktementen zijner ambtenaren eenigszins te regelen naar de tijdsomstandigheden; hetgeen zijns inziens wel hieruit blijkt, dat de Regeering eenige jaren geleden moest bepalen, dat de traktementen van het onderwijzend personeel op *f* 50.— boven het minimum moesten worden gesteld; dat de gemeente *Schinveld* door hare vele eigendommen en uitgestrekte bosschen eene der rijkste is uit *Limburg's* achterhoek;

Overwegende: dat het bestreden besluit van Gedeputeerde Staten van *Limburg* niet strekt tot goedkeuring van een gemeenteraadsbesluit, waarbij ingevolge art. 26, 8e lid, der Lager Onderwijswet, de tegemoetkoming in de huishuur te verleenen aan mannelijke onderwijzers, die het hoofd der school bijstaan, wordt geregeld, noch gegrond is op eenige bepaling der genoemde wet;

dat mitsdien het bestreden besluit niet kan worden aangemerkt *als een besluit*, krachtens de wet tot regeling van het lager onderwijs genomen en dat er dus niet op grond van art. 14, 1e lid, dier wet, beroep tegen openstaat;

Gezien bovengemelde wet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

den appellant in zijn beroep niet-ontvankelijk te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast enz. (W. v. D. B. A.)

—

31 *October* 1912. WET, tot wijziging en aanvulling van de Muntwet 1901. S. 324.

Bijl. Hand. 2e *Kamer* 1911/1912, n°. 256, 1—12.

Hand. id. 1911/1912, *bladz.* 3094—3105, 3109—3111, 3121—3123, 3126.

Hand. 1e *Kamer* 1911/1912, *bladz.* 566—568; 1912/1913, *bladz.* 57—59, 73—85.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is gebleken de Muntwet 1901 te wijzigen en aan te vullen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. In artikel 2 der Muntwet 1901 wordt het bepaalde onder A. I. *a* gelezen als volgt:

in goud:

het tienguldenstuk;

het vijfguldenstuk;

2. In het eerste lid van artikel 3 van gemelde wet wordt na het woord „tienguldenstukken" ingevoegd „, vijfguldenstukken".

Aan dat artikel wordt het volgende lid toegevoegd:

Van het, in het tweede en vierde lid van dit artikel gestelde verbod om rijksdaalders, guldens, halve guldens en zilveren pasmunt aan te munten anders dan uit zilver door versmelting van Rijksmunten verkregen, kan door Ons afwijking worden toegestaan, wanneer de behoeften der circulatie zulks noodig maken. De sommen benoodigd voor den aankoop van zilver worden op de begrooting van Rijksuitgaven gebracht, welke door de wet wordt vastgesteld.

3. Na artikel 3 van gemelde wet wordt ingevoegd:

3*bis*. De winst op aanmuntingen van munten verkregen, wordt, na aftrek van de kosten van aanmunting, besteed tot aankoop van inschrijvingen in een of meer van de Grootboeken der Nationale Schuld, welke inschrijvingen worden overgeschreven onder een hoofd van rekening, luidende: „Fonds uit de zuivere „winsten, verkregen uit aanmuntingen voor „rekening van het Rijk." De renten van de ten name van het fonds ingeschreven Nationale Schuld worden aan het fonds toegevoegd.

De ten name van genoemd fonds staande Grootboekinschrijvingen kunnen uitsluitend worden vervreemd tot verkrijging van zoodanige bedragen als noodig zijn tot dekking van de ten laste van het Rijk komende verliezen door de ontmunting of vermunting van munten geleden. De opbrengst van de vervreemde Grootboekinschrijvingen wordt verantwoord onder de middelen tot dekking van de uitgaven van den dienst welke met de verliezen der ontmunting of vermunting wordt belast.

Van de bedragen, welke ingevolge het eerste lid van dit artikel besteed zijn tot aankoop van Grootboekinschrijvingen en van de bedragen, waarover volgens het tweede lid is beschikt, wordt jaarlijks eene rekening door Ons aan de Staten-Generaal overgelegd.

4. In artikel 6 der gemelde wet wordt de staat gelezen als volgt:

MUNTSOORT.		Gehalte		Gewicht		Middellijn.
		wettelijk.	ruimte.	wettelijk.	ruimte.	
		duizendsten	duizendsten	gram	duizendsten	millimeters.
Goud	10 gulden.	900	1,5	6,720	2	22,5
	5 gulden .	900	1,5	3,360	2,5	18,0
	dukaat . .	983	1,0	3,494	2	21,0
Zilver	2½ gulden	945	1,5	25,000	4	38,0
	gulden . .			10,000	5	28,0
	½ gulden.			5,000	6	22,0
	25 cent.	640	4,0	3,575	10	19,0
	10 cent.			1,400	15	15,0
Nikkel 5 cent . .		250 nikkel 750 koper	10 nikkel 10 koper	4,500		vierkant met zijden van 18 m.M. behoudens de afronding der hoeken.
						millimeters
Brons	2½ cent .	950 koper	10 koper	4,000	één op honderd stukken.	23,5
	cent. . .	40 tin	5 tin	2,500		19,0
	½ cent .	10 zink.	5 zink	1,250		14,0

5. Na artikel 7 van gemelde wet wordt ingevoegd :

Art. 7bis. De beeldenaar der gouden vijfguldenstukken is:

Op de voorzijde Ons borstbeeld, tot omschrift voerende: Onzen door het woord *Koning* (*Koningin*) voorafgeganen naam;

op de keerzijde het wapen des Rijks met de Koninklijke Kroon, tusschen de waarde-aanduiding 5 G., wijders het jaartal en het opschrift: *Koningrijk der Nederlanden.*

Deze stukken worden in den ring gemunt en hebben een kartelrand.

6. Artikel 9*bis* der gemelde wet wordt gelezen als volgt :

De beeldenaar der nikkelen pasmunt is :

Op de voorzijde: de woorden „*Koningrijk der Nederlanden*", waarbinnen een oranjetak.

Op de keerzijde : de waarde aanduiding 5 c. en het jaartal.

De stukken hebben den vorm van een vierkant ; de hoekpunten zijn afgerond.

7. In artikel 13 van gemelde wet worden na het woord „tienguldenstukken" ingevoegd de woorden „en vijfguldenstukken".

8. In artikel 18, eerste lid, van gemelde wet wordt het bepaalde onder *c* gelezen als volgt :

„de tienguldenstukken, vijfguldenstukken, rijksdaalders, guldens en halve guldens, die door slijting in den omloop in gewicht zijn gedaald :

de tienguldenstukken en vijfguldenstukken	5	duizendsten of meer ;
de rijksdaalders . .	15	„ „ „
de guldens	30	„ „ „
de halve guldens . .	40	„ „ „

beneden hun wettelijk gewicht.

9. Na artikel 18 van gemelde wet wordt ingevoegd :

Art. 18bis. De invoer van in Duitschland of België gangbare munt van zilver of onedel metaal is verboden.

Deze bepaling geldt niet indien het ingevoerde niet meer bedraagt dan, in zilver, veertig mark of vijftig francs, in onedel metaal, tien mark of twaalf en een halve franc.

10. In artikel 21, eerste lid, van gemelde wet worden de woorden „der twee laatstvoorgaande artikelen" vervangen door: „van de artikelen 18*bis*, 19 en 20".

11. Aan artikel 22 van gemelde wet wordt, als tweede lid, toegevoegd :

Met het opsporen van de overtredingen van artikel 18*bis* zijn, behalve de bij artikel 8 van het Wetboek van Strafvordering aangewezen personen, belast de ambtenaren van de invoerrechten en accijnzen.

Slotbepalingen.

12. De nikkelen 5 centstukken, overeenkomstig de wet van 31 December 1906 (*Staatsblad* n°. 376) geslagen, worden op het tijdstip en op de wijze bij algemeenen maatregel van bestuur te bepalen, buiten omloop gesteld, nadat tot inwisseling daarvan gedurende ten minste drie maanden gelegenheid is gegeven.

Tot het tijdstip dier buiten-omloopstelling blijven deze munten, behoudens de bepalingen van artikel 5 en 12 der muntwet 1901, wettig betaalmiddel.

13. Deze wet treedt in werking op den dag harer afkondiging, met dien verstande, dat gouden vijfguldenstukken niet worden aangemunt voor een nader door Ons te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 31sten October 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 8 *Nov.* 1912.)

—

31 *October* 1912. WET, houdende nadere regeling van het Nederlandsch-Indische muntwezen. S. 325.

Bijl. Hand. 2e *Kamer* 1911/1912, n°. 40, 1—11.

Hand. idem 1911/1912, *bladz.* 3123—3126.

Hand. 1e *Kamer* 1911/1912, *bladz.* 568—570; 1912—1913, *bladz.* 53—56, 85.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is de wetten tot regeling van het Nederlandsch-Indische muntwezen door eene nieuwe wet te vervangen ;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. De rekeningseenheid van het muntstelsel in *Nederlandsch-Indië* is de gulden.

De gulden is verdeeld in honderd centen.

2. Wettige munten in *Nederlandsch-Indië* zijn :

A. met de hoedanigheid van wettig betaalmiddel :

I. tot ieder bedrag :

a. in goud :

het tienguldenstuk ;

het vijfguldenstuk ;

b. in zilver:

de rijksdaalder of twee en een halve gulden;

de gulden;

de halve gulden;

II. tot beperkt bedrag, de volgende pasmunten:

a. in zilver:

het stuk van $^1/_4$ (een vierde) gulden;

het stuk van $^1/_{10}$ (een tiende) gulden;

b. in nikkel:

het vijfcentstuk;

c. in koper:

het twee- en een halve centstuk;

de cent;

de halve cent;

B. zonder de hoedanigheid van wettig betaalmiddel:

de gouden dukaat.

3. Rijksdaalders, guldens en halve guldens kunnen slechts voor rekening van den Lande worden aangemunt, ter vervanging van Nederlandsche of Nederlandsch-Indische wettige zilveren munten, die aan den omloop worden of zijn onttrokken.

Aanmunting van pasmunt voor Nederlandsch-Indië geschiedt alleen voor rekening van den Lande.

Voor de aanmunting van zilveren pasmunt mogen alleen Nederlandsche of Nederlandsch-Indische wettige munten gebezigd worden.

Van het in het eerste en in het derde lid van dit artikel gestelde verbod om rijksdaalders, guldens, halve guldens en zilveren pasmunt aan te munten anders dan uit zilver door versmelting van Nederlandsche of Nederlandsch-Indische wettige munten verkregen, kan door Ons, op voordracht van Onze Ministers van Koloniën en van Financiën, afwijking worden toegestaan, wanneer de behoeften der circulatie zulks noodig maken. De sommen, benoodigd voor den aankoop van zilver, worden op de begrooting van Nederlandsch-Indië gebracht, welke door de wet wordt vastgesteld.

4. De winst op aanmuntingen van munten verkregen wordt, na aftrek van de kosten van aanmunting, besteed tot aankoop van inschrijvingen in een of meer van de Grootboeken der Nationale Schuld, welke inschrijvingen worden overgeschreven onder een hoofd van rekening, luidende: „Fonds uit de zuivere winsten, verkregen uit aanmuntingen voor rekening van Nederlandsch-Indië." De renten van de ten name van het fonds ingeschreven Nationale Schuld worden aan het fonds toegevoegd.

Wanneer het aangaan van leeningen ten laste van Nederlandsch-Indië wettelijk zal zijn geregeld, kunnen de in het vorige lid bedoelde winsten ook worden besteed tot aankoop van schuldvorderingen, deel uitmakende van zoodanige leeningen.

De ten name van genoemd fonds staande Grootboekinschrijvingen en de schuldvorderingen, krachtens het vorig lid van dit artikel aangekocht, kunnen uitsluitend worden vervreemd tot verkrijging van zoodanige bedragen als noodig zijn tot dekking van de ten laste van den Lande komende verliezen door de ontmunting of vermunting van munten geleden. De opbrengst van de vervreemde Grootboekinschrijvingen en schuldvorderingen wordt verantwoord onder de middelen tot dekking der uitgaven van den dienst welke met de verliezen der ontmunting of vermunting wordt belast.

Indien door Onzen Minister van Financiën gebruik wordt gemaakt van de in artikel 4 der Muntwet 1901 gegeven machtiging, wordt in het, op de daarbedoelde ontmunting geleden verlies door Nederlandsch-Indië bijgedragen in verhouding van de hoeveelheid zilver welke voor aanmuntingen voor rekening van Nederlandsch-Indië is aangekocht tot de hoeveelheid welke door Nederland en Nederlandsch-Indië te zamen is aangekocht. Echter zal Nederlandsch-Indië niet verder aansprakelijk zijn dan voor het verlies, geleden op de ontmunting van een zoodanig bedrag aan munten als noodig is ter verkrijging van eene hoeveelheid zilver, in gewicht gelijkstaande met de hoeveelheid zilver welke voor aanmuntingen voor rekening van Nederlandsch-Indië is aangekocht.

Van de bedragen welke ingevolge het eerste en tweede lid van dit artikel worden besteed tot den aankoop van Grootboekinschrijvingen of schuldvorderingen en van bedragen waarover volgens het derde lid is beschikt, wordt jaarlijks eene rekening door Ons aan de Staten-Generaal overgelegd.

5. Het tienguldenstuk, het vijfguldenstuk, de gouden dukaat, de rijksdaalder, de gulden en de halve gulden, genoemd in artikel 2, zijn de muntstukken van dien naam, zooals zij zijn verordend bij de Muntwet 1901.

6. De in artikel 2 genoemde pasmunten hebben een gehalte, gewicht en middellijn, benevens eene op het gehalte en op het gewicht toegestane ruimte, zoowel boven als onder, gelijk bepaald is volgt:

MUNTSOORT.	Gehalte.		Gewicht.		Middellijn.
	wettelijk.	ruimte.	wettelijk.	ruimte.	
	duizendsten	duizendsten	gram	duizendsten	millimeters
1/4 guldenstuk .	720 zilver	2	3,180	10	19,0
1/10 " .			1,250	15	15,0
5 centstuk . . .	250 nikkel 750 koper	10 nikkel 10 koper	5,000	één op honderd stukken	21,0
2½ centstuk . .	koper		12,500	één op vijftig stukken	31,0
cent			4,800		23,5
½ cent			2,300		17,0

7. De beeldenaar der zilveren pasmunt is: op de voorzijde 's Rijks wapen tusschen de waarde-aanduiding 1/4 . . . G., 1/10 . . . G., het omschrift NEDERL. INDIE benevens het jaartal, het muntteeken en het muntmeestersteeken, en op de keerzijde de waarde-aanduiding in de Maleische en Javaansche talen.

De stukken worden in den ring gemunt en hebben een kartelrand.

8. De beeldenaar der nikkelen pasmunt is: op de voorzijde de Koninklijke kroon, de waarde-aanduiding 5 ct., het opschrift NEDERLANDSCH INDIE en het jaartal, en op de keerzijde de waarde-aanduiding in de Maleische en Javaansche talen.

De stukken worden in den ring gemunt, hebben een gladden rand en in het midden eene ronde opening.

9. De beeldenaar der koperen pasmunt is: op de voorzijde 's Rijks wapen in een kring, tusschen het jaartal en voorts hierboven in het omschrift NEDERLANDSCH INDIE; onder de waarde-aanduiding: 2½ cent, 1 cent, ½ cent en ter wederzijde het muntteeken en het muntmeestersteeken; op de keerzijde, de waarde-aanduiding in de Maleische taal op het veld om in de Javaansche taal voor het omschrift.

De stukken worden in den ring gemunt en hebben een gladden rand.

10. Telken jare wordt in de *Staatscourant* en in de *Javasche Courant* medegedeeld hoeveel van elke muntsoort:

a. voor rekening van den Lande is aangemunt;

b. van Regeeringswege in Nederlandsch-Indië is ingetrokken.

11. Niemand is verplicht zilveren pasmunt tot een hooger bedrag dan van tien gulden, nikkelen pasmunt tot een hooger bedrag dan van vijf gulden of koperen pasmunt tot een hooger bedrag dan van twee gulden aan te nemen.

12. Door den Gouverneur-Generaal worden de landskassen aangewezen, waar de pasmunt tegen rijksdaalders, guldens en halve guldens kan worden ingewisseld.

Zoo noodig stelt hij tevens voor elke kas vast het aan zilveren, nikkelen en koperen pasmunt aan te bieden bedrag, beneden hetwelk geen inwisseling zal kunnen geschieden.

13. Munten, welke anders dan door slijting in gewicht zijn verminderd, worden in 's Lands kassen niet aangenomen.

Niemand is gehouden ze aan te nemen.

14. De munten, die vermoed worden valsch, vervalscht, opzettelijk beschadigd of opzettelijk geschonden te zijn, kunnen door elken houder aan den Directeur van Financiën ter beoordeeling worden opgezonden.

De ambtenaren, met ontvangsten voor de kassen van openbare lichamen of instellingen belast, in wier handen dergelijke munten komen, zijn verplicht, nadat zij desgevraagd een ontvangbewijs aan den houder hebben uitgereikt, die munten onverwijld op te zenden aan den officier van justitie bij den raad van justitie, binnen wiens rechtsgebied hun kas gevestigd is, indien de aanhouding is geschied bij een Europeaan of daarmede gelijkgestelde, en aan het hoofd van plaatselijk bestuur, binnen wiens ressort hun kas gevestigd is, indien de aanhouding is geschied bij een Inlander of daarmede gelijkgestelde. De officier van justitie of het hoofd van plaatselijk bestuur overwegen of de aangehouden muntstukken benoodigd zijn voor eenig strafrechterlijk onderzoek en zenden ze, zoo dit niet het geval is, aan den Directeur van Financiën.

Ingeval de uitspraak van den Directeur van Financiën het vermoeden bevestigt, worden de ter beoordeeling ontvangen munten door of vanwege dien Departements-chef doorgesneden en aan den inzender teruggegeven.

Op uitdrukkelijk verlangen van den officier

van justitie of het hoofd van plaatselijk bestuur, door wien de inzending is geschied, kan een munt bedoeld in het vorig lid, in onveranderden staat worden teruggegeven.

Alleen tegen vergoeding van de nominale waarde kan de Directeur van Financiën, zoo hij dit wenschelijk acht en de betrokken ambtenaar van gerechtelijke politie (officier van justitie, hoofd van plaatselijk bestuur) er zich niet tegen verzet, een stuk terughouden.

Ingeval de uitspraak het vermoeden niet bevestigt, worden dezelfde of andere gave munten teruggegeven.

15. Van Regeeringswege worden ingetrokken en vermunt:

a. alle gebrekkig bewerkte munten;

b. alle munten, niet begrepen onder die bedoeld bij artikel 14, derde lid, welke door den omloop zoozeer zijn afgesleten, dat hun beeldenaar geheel of gedeeltelijk onzichtbaar is, of die door andere oorzaken voor den omloop ongeschikt zijn geworden;

c. de tienguldenstukken, vijfguldenstukken, rijksdaalders, guldens en halve guldens, die door slijting in den omloop in gewicht zijn gedaald:

de tienguldenstukken en vijfguldenstukken 5 duizendsten of meer;
de rijksdaalders 15 duizendsten of meer;
„ guldens 30 „ „ „
„ halve guldens 40 „ „ „
beneden hun wettelijk gewicht.

De wijze van intrekking wordt bij ordonnantie geregeld.

16. Het is verboden andere zilveren, nikkelen, bronzen of koperen munten in betaling te geven of te nemen dan de munten in artikel 2 dezer wet bedoeld.

Deze bepaling geldt niet voor de gedeelten van Nederlandsch-Indië bij ordonnantie aan te wijzen, en voor zoodanige munten alsdan bij die ordonnantie aangegeven, met dien verstande echter, dat ook in die gebiedsdeelen onverminderd blijft ieders bevoegdheid om wettige betaalmiddelen te eischen, en het aldaar aan de in den aanhef van het tweede lid van artikel 14 dezer wet bedoelde ambtenaren verboden is bij ontvangsten, die zij als zoodanig doen, andere dan de munten, in artikel 2 dezer wet bedoeld, in betaling aan te nemen.

17. De strafbepalingen tegen overtreding van artikel 16 worden bij ordonnantie vastgesteld.

18. Waar in algemeene verordeningen het woord „standpenningen" is gebezigd, worden daaronder verstaan munten met de hoedanigheid van wettig betaalmiddel tot ieder bedrag.

19. Deze wet kan worden aangehaald als „Indische Muntwet 1912." Zij treedt in werking op een nader bij ordonnantie te bepalen dag.

Met dien dag wordt buiten werking gesteld de wet van 1 Mei 1854 (*Staatsblad* n°. 75), zooals die laatstelijk is gewijzigd bij de wet van 11 Januari 1901 (*Staatsblad* n°. 31).

De krachtens de wet van 1854 (*Staatsblad* n°. 75) en de wijzigingswetten van 20 April 1855 (*Staatsblad* n°. 12), 28 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 42) en 11 Januari 1901 (*Staatsblad* n°. 31) in omloop gebrachte munten met uitzondering van de zilveren $^1/_{20}$-guldenstukken, blijven op den bestaanden voet gangbaar, zoolang hare buitenomloopstelling niet bij de wet wordt bevolen. De zilveren $^1/_{20}$-guldenstukken worden op het tijdstip en op de wijze bij ordonnantie te bepalen buiten omloop gesteld, nadat tot inwisseling daarvan gedurende ten minste drie maanden gelegenheid zal zijn gegeven. Tot het tijdstip dier buitenomloopstelling blijven deze munten, behoudens de bepalingen van de artikelen 11 en 12 dezer wet, wettig betaalmiddel.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 31sten October 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Koloniën,
(*get.*) DE WAAL MALEFIJT.

(*Uitgeg.* 16 *Nov.* 1912.)

—

31 *October* 1912. WET, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen, noodig voor den aanleg van een park, met aansluiting aan aangrenzende verkeerswegen tusschen den Oudedijk en den Kralingschen Plas te *Rotterdam*. S. 326.

—

31 *October* 1912. WET, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van een strook grond in de gemeente *Bloemendaal*, noodig voor het aanleggen van een weg en van eene open leiding voor de duinwaterleiding der gemeente *Amsterdam*. S. 327.

—

31 *October* 1912. WET, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening ten behoeve van de uitbreiding van het station *Maastricht*. S. 328.

—

31 *October* 1912. WET, tot overbrenging in beheer en onderhoud bij de gemeente *Kampen* van een tweetal waterstaatswerken, gelegen aan het Ganzendiep. S. 329.

—

31 *October* 1912. WET, houdende aanwijzing van de Artillerie-inrichtingen als Staatsbedrijf. S. 330.

WIJ WILHELMINA, enz... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is den tak van Staatsdienst van de Artillerie-inrichtingen aan te wijzen als Staatsbedrijf in den zin der wet van 16 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 85);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. De tak van Staatsdienst van de Artillerie-inrichtingen wordt voorzooveel betreft het dienstjaar 1913 en volgende dienstjaren aangewezen als Staatsbedrijf in den zin der wet van 16 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 85).

2. De uitgaven wegens werken of leveranties ten dienste der Artillerie-inrichtingen bedongen bij in 1912 aangegane contracten en waarvoor gelden op de begrooting voor 1912 zijn uitgetrokken, worden voorzoover de oplevering in 1913 mocht plaats hebben, gebracht ten laste van de begrooting van het Staatsbedrijf der Artillerie-inrichtingen over 1913.

3. De in artikel 6 der wet van 16 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 85) bedoelde schatting van de waarde der bezittingen van de Artillerie-inrichtingen op 1 Januari 1913 geschiedt door Onze Ministers van Oorlog en van Financiën.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 31sten October 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, (*get.*) H. COLLIJN.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 19 *Nov.* 1912.)

—

31 *October* 1912. WET, houdende aanwijzing van 's Rijks Munt als Staatsbedrijf. S. 331.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is den tak van dienst van 's Rijks Munt aan te wijzen als Staatsbedrijf in den zin der wet van 16 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 85);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. De tak van Staatsdienst van 's Rijks Munt wordt voor zooveel betreft het dienstjaar 1913 en volgende dienstjaren aangewezen als Staatsbedrijf in den zin der wet van 16 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 85).

2. De uitgaven wegens werken of leveranties ten dienste van 's Rijks Munt bedongen bij in 1912 aangegane contracten en waarvoor gelden op de begrooting voor 1912 zijn uitgetrokken, worden voorzoover de oplevering in 1913 mocht plaats hebben, gebracht ten laste van de begrooting van het Staatsbedrijf van 's Rijks Munt over 1913.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 31sten October 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 19 *Nov.* 1912.)

—

31 *October* 1912. WET, tot vrijstelling van successierecht voor verkrijging van schilderijen uit de nalatenschap van C. HOOGENDIJK. S. 332.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is vrijstelling te verleenen van de betaling van successierechten, wegens de verkrijging uit de nalatenschap van C. HOOGENDIJK van schilderijen, die de erfgenamen aan den Staat willen schenken;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Eenig artikel.

Er zal geen recht van successie worden geheven wegens de verkrijging door de erfgenamen van schilderijen uit de nalatenschap van CORNELIS HOOGENDIJK, laatst gewoond hebbende te Amsterdam en den 27 Februari 1911 te Ermelo overleden, indien en voor zoover die schilderijen vóór den 1 December 1912 door gemelde erfgenamen aan den Staat worden geschonken.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 31sten October 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 16 *Nov.* 1912.)

—

31 *October* 1912. WET, houdende wijziging van de Bevorderingswet voor de landmacht 1902 (Wet van 9 Juni 1902, *Staatsblad* n°. 89). S. 333.

Bijl. Hand. 2e *Kamer* 1911/12, n°. 184, 1—7.

Hand. id. 1911/12, *bladz.* 3140—3153, 3157, 3165, 3166.

Hand. 1e *Kamer* 1912/13, *bladz.* 52, 92—101.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is de Bevorderingswet voor de landmacht 1902 (wet van 9 Juni 1902, *Staatsblad* n°. 89), op enkele punten te wijzigen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Artikel 72 der aangehaalde wet wordt gelezen als volgt:

„Het tractement van nonactiviteit bedraagt voor de officieren, bedoeld onder 3°., 4°. en 5°. van artikel 70, *twee derden* en voor de overigen *de helft* van het activiteitstraktement, met dien verstande, dat onder activiteitstraktement is te verstaan het traktement voor den betrokken rang, in verband met het volbrachte aantal dienstjaren als officier, bij het wapen der infanterie vastgesteld.

2. Deze wet wordt geacht te zijn in werking getreden op 1 April 1911, terwijl de officieren, die op dien datum op non-activiteit gesteld waren, voor zoover zij een hooger traktement genoten dan hun volgens deze wet zou toekomen, die hoogere inkomsten behouden, totdat hun volgens deze wet datzelfde of een hooger bedrag aan traktement zal worden toegekend.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 31sten October 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, (*get.*) H. COLIJN.

(*Uitgeg.* 21 *Nov.* 1912.)

—

31 *October* 1912. WET, tot wijziging en aanvulling van de Pensioenwet voor de landmacht 1902 (wet van 9 Juni 1902, *Staatsblad* n°. 90). S. 334.

Bijl. Hand. 2e *Kamer* 1911/12, *n°.* 185, 1—11.

Hand. id. 1911/12, *bladz.* 3140—3153, 3157—3164.

Hand. 1e *Kamer* 1912/13, *bladz.* 49, 50, 66, 67, 92—101.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is de Pensioenwet voor de landmacht 1902 (wet van 9 Juni 1902, *Staatsblad* n°. 90), laatstelijk gewijzigd en aangevuld bij de wet van 24 Juli 1908 (*Staatsblad* n°. 257), op enkele punten te wijzigen en aan te vullen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. De pensioensbedragen voor de nagenoemde rangen, aangegeven op den staat, bedoeld in artikel 15, eerste lid, der eerstaangehaalde wet, vervallen en worden vervangen door de volgende:

Generaal majoor	*f* 2800
Kolonel	2500
Luitenant-kolonel	2300
Majoor	2100
Kapitein (ritmeester)	1500
Eerste-luitenant	1000
Tweede-luitenant	900

2. De eerste twee leden van artikel 24 der eerstaangehaalde wet worden gelezen als volgt:

De officier beneden den rang van hoofdofficier, alsmede de onderofficier of korporaal, die in den rang, naar welken zijn pensioen moet worden berekend, een werkelijken dienst van *zes* jaren telt, erlangt boven het pensioen, waarop hij volgens vorige artikelen, met uitzondering van de artikelen 22 en 23, recht heeft, eene verhooging, bedragende:

voor den kapitein, *een zesde* gedeelte van dat pensioen en voor de overigen *een tiende* gedeelte van dat pensioen.

Voor elk jaar werkelijken dienst, dat hij langer denzelfden rang heeft bekleed, wordt het pensioen nog verhoogd:

voor den kapitein met *een zes en dertigste* deel en voor de overigen met *een zestigste* deel, met dien verstande, dat de geheele verhooging over niet meer dan *twaalf* jaren wordt verleend en derhalve niet meer bedraagt dan respectievelijk *een derde* of *een vijfde* gedeelte van het pensioen.

3. De pensioenen, toegekend aan officieren met ingang van of nà 1 April 1911, welke, met inachtneming van het bij de vorige artikelen bepaalde, op een hooger bedrag zouden moeten worden vastgesteld dan thans is bepaald, worden herzien met toepassing van de regelen dezer wet.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 31sten October 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, (*get.*) H. COLIJN.

(*Uitgeg.* 19 *Nov.* 1912.)

—

31 *October* 1912. WET, houdende wijziging en aanvulling van de „Wet voor het reservepersoneel der landmacht 1905" (wet van 6 Juni 1905, *Staatsblad* n°. 177). S. 335.

Bijl. Hand. 2e *Kamer* 1911/12, *n°.* 206, 1—7.

Hand. id. 1911/12, *bladz.* 3140—3153, 3157, 3166.

Hand. 1e *Kamer* 1912/13, *bladz.* 52, 92—101.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is de „Wet voor het reserve-

personeel der landmacht 1905" (wet van 6 Juni 1905, *Staatsblad* nº. 177), te wijzigen en aan te vullen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. De bedragen van het jaarlijksch pensioen, aangegeven in de derde kolom van den staat, bedoeld in artikel 55 der vorenaangehaalde wet, voor zooveel de nagenoemde rangen betreft, vervallen en worden vervangen door de volgende:

kolonel	*f* 2500
luitenant-kolonel	2300
majoor	2100
kapitein (ritmeester)	1500
eerste-luitenant	1000
tweede-luitenant	900

2. In artikel 43 van vorenaangehaalde wet wordt de punt, aan het slot van 2º, vervangen door een komma-punt.

Aan hetzelfde artikel wordt toegevoegd:

„3º ter zake van den dienst, naar door Ons te stellen regelen bij de landweer volbracht, door den officier, die zich tot dien dienst verbond na vijf en twintig jaren dienst in het leger."

3. Aan artikel 55 van vorenaangehaalde wet wordt toegevoegd een vierde lid, luidende:

„In het geval, vermeld in artikel 43, sub 3º., wordt het krachtens artikel 2, sub 6º., der „Pensioenwet voor de landmacht 1902" vroeger verleend pensioen ingetrokken en wordt vervolgens het pensioen berekend naar de regelen van evengenoemde wet, als ware de officier, na overgang tot het reserve-personeel der landmacht, onafgebroken bij het leger in dienst geweest."

Slotbepaling.

Deze wet wordt geacht te zijn in werking getreden op 1 April 1911.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 31sten October 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, (*get.*) H. COLIJN.

(*Uitgeg.* 21 *Nov.* 1912.)

—

31 *October* 1912. WET, houdende wijziging en aanvulling van de Pensioenwet voor de zeemacht 1902 (wet van 9 Juni 1902, *Staatsblad* nº. 87). S. 336.

Bijl. Hand. 2e *Kamer* 1911/12, *nº.* 185, 1—11.

Hand. id. 1911/12, *bladz.* 3140—3153, 3157, 3164, 3165.

Hand. 1e *Kamer* 1912/13, *bladz.* 49, 50, 66—67, 92—101.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is de Pensioenwet voor de zeemacht 1902 (wet van 9 Juni 1902, *Staatsblad* nº. 87), laatstelijk aangevuld bij de wet van 15 Juli 1910 (*Staatsblad* nº. 217), op enkele punten te wijzigen en aan te vullen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. De pensioensbedragen voor de nagenoemde rangen, aangegeven op den staat, bedoeld in artikel 15, eerste lid, der eerstaangehaalde wet, vervallen en worden vervangen door de volgende:

Schout-bij-nacht	*f* 2800
Kapitein ter zee of kolonel	2500
Kapitein-luitenant ter zee of luitenant-kolonel	2300
Luitenant ter zee der 1ste klasse of kapitein	1500
Luitenant ter zee der 2de klasse of eerste-luitenant	1000
Adelborst der 1ste klasse of tweede-luitenant	900

2. De eerste twee leden van artikel 24 der eerstaangehaalde wet worden gelezen als volgt:

De officier beneden den rang van hoofdofficier, alsmede de onderofficier of korporaal, die in den rang, naar welken zijn pensioen moet worden berekend, een werkelijken dienst van *zes* jaren telt, erlangt boven het pensioen, waarop hij volgens vorige artikelen, met uitzondering van de artikelen 22 en 23, recht heeft, eene verhooging, bedragende:

voor den luitenant ter zee der 1ste klasse of kapitein, *een zesde* gedeelte van dat pensioen, en voor de overigen *een tiende* gedeelte van dat pensioen.

Voor elk jaar werkelijken dienst, dat hij langer denzelfden rang heeft bekleed, wordt het pensioen nog verhoogd:

voor den luitenant ter zee der 1ste klasse of kapitein met *een zes en dertigste* deel en voor de overigen met *een zestigste* deel, met dien verstande, dat de geheele verhooging over niet meer dan *twaalf* jaren wordt verleend en derhalve niet meer bedraagt dan respectievelijk *een derde* of *een vijfde* gedeelte van het pensioen.

3. De pensioenen, toegekend aan officieren met ingang van of nà 1 April 1911, welke, met inachtneming van het bij de vorige artikelen bepaalde, op een hooger bedrag zouden moeten worden vastgesteld dan thans is be-

paald, worden herzien met toepassing van de regelen dezer wet.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 31sten October 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Marine a. i.,

(*get.*) H. COLLIJN.

(*Uitgeg.* 13 *Nov.* 1912.)

—

31 *October* 1912. WET, houdende wijziging van de Regtspleging bij de Landmagt en van die bij de Zeemagt, alsmede van de Provisioneele Instructie voor het Hoog Militair Geregtshof. S. 337.

Bijl. Hand. 2e *Kamer* 1903/1904, nr. 156, 1—6; 1904/1905, no. 25, 1—5; 1909/1910, no. 17, 1—6; 1910/1911, no. 17, 1—2; 1911/1912, no. 21, 1—17.

Hand. idem 1911/1912, *bladz.* 2648—2678, 2680—2693, 2706—2753, 2767, 2844.

Hand. 1e *Kamer* 1912/1913, *bladz.* 47—49, 62—66, 101—109.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben de wenschelijkheid om de Regtspleging bij de Landmagt en die bij de Zeemagt alsmede de Provisioneele Instructie voor het Hoog Militair Geregtshof ten aanzien van enkele onderwerpen te wijzigen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

HOOFDSTUK I.

WIJZIGINGEN, GEBRACHT IN DE REGTSPLEGING BIJ DE LANDMAGT.

A. *Verwijzing naar den Krijgsraad.*

Art. 1. I. In artikel 1 worden de woorden: „wegens misdaad" vervangen door de woorden: „wegens eenig strafbaar feit".

In artikel 5 wordt het slot gelezen als volgt:

„..... dat de mindere in rang zich aan eene aanmerkelijke overtreding van de krijgstucht, of aan een ernstig strafbaar feit heeft schuldig gemaakt.".

Artikel 6 wordt gelezen als volgt:

„Van het gepleegde feit en het eventueel opgelegde arrest zal terstond worden gerapporteerd aan den Commanderenden Officier onder welken de verdagte ressorteert".

Artikel 7 vervalt.

In artikel 37 vervallen de woorden: „of klagten deswegens hebben ingegeven," en in artikel 273 vervallen de woorden: „de klagten en".

Artikel 8 wordt gelezen als volgt:

„Die Commanderende Officier zal daarop de zaak onderzoeken en bepalen, of de verdagte al dan niet aanvankelijk in arrest zal worden gesteld of gehouden."

In de artikelen 9, 10 en 11 wordt het woord „gearresteerde" vervangen door „verdagte", in de artikelen 9 en 11 wordt in plaats van de woorden: „een Krijgsraad" gelezen „den Regter", in de artikelen 13 en 14 wordt in plaats van „Krijgsraad" gelezen „Regter" en in artikel 10 worden de woorden: „zal dezelve" vervangen door de woorden: „zal dezelve, in arrest zijnde,".

Artikel 12 wordt gelezen als volgt:

„Indien de Commanderende Officier van het Garnizoen na bekomen advies van den Auditeur-Militair van oordeel is, dat de zaak door den Militairen Regter moet worden onderzocht en beoordeeld, zal, ook in de gevallen, in de artikelen 9 en 10 bedoeld, de verdagte naar den Krijgsraad worden verwezen, ten einde, tegen denzelven zal kunnen worden geprocedeerd in maniere als bij deze wet is bepaald".

In artikel 14 worden de woorden: „gearresteerde" en „, na vereisch van zaken" respectievelijk vervangen door de woorden: „verdagte" en „na bekomen advijs van den Auditeur-Militair", wordt in plaats van: „aan den Militairen Regter", gelezen: „naar den Krijgsraad" en wordt aan het artikel een nieuw tweede lid toegevoegd, luidende als volgt:

„Indien, volgens de voorafgaande bepalingen geen Commanderende Officier tot de verwijzing van den verdagte naar den Krijgsraad bevoegd mogt zijn, zullen de functien, bij die bepalingen aan den Commanderenden Officier van het Garnizoen opgedragen, worden waargenomen door den Commanderenden Officier van het Garnizoen, waar de Krijgraad, tot de kennisneming van de zaak bevoegd, zitting heeft."

II. Achter artikel 14 wordt ingelascht het navolgende:

„Artikel 14*a*.

„Verwijzing naar den Krijgsraad, die den grondslag uitmaakt van de in te winnen informatien, geschiedt op straffe van nietigheid bij schriftelijke beschikking. Zij vermeldt, behalve den naam en de voornamen van den beklaagden, het corps of onderdeel daarvan, waartoe hij behoort, en den rang of stand, in welken hij daarbij dient, en behelst eene omschrijving van het feit, hetwelk hem ten laste wordt gelegd.

„Bij deze beschikking tot verwijzing wordt tevens bepaald, of de beklaagde al dan niet in arrest zal worden gesteld of zal blijven.

„Een afschrift van deze beschikking zal aan den beklaagden en aan den Auditeur-Militair ter standplaats van den Krijgsraad worden ter hand gesteld.".

Na artikel 14*a* wordt ingevoegd een nieuw artikel 14*b* luidende als volgt:

„Wanneer de Commanderende Officier, tegen het advijs van den Auditeur-Militair, mogt nalaten, de zaak naar den Krijgsraad te verwijzen, kan de Auditeur-Militair, indien hij nogtans mogt vermeenen, dat het belang van de Justitie zoodanige verwijzing vereischt, aan den Commanderenden Officier, schriftelijk en met opgave van redenen, het verzoek doen, daarover door het Hoog Militair Geregtshof te doen beslissen.

„De Commanderende Officier zal alsdan de stukken, welke tot de zaak betrekking hebben, met zijne beschouwingen over de zaak, mitsgaders het verzoek van den Auditeur-Militair, binnen vijf dagen na ontvangst van het verzoek aan het Hoog Militair Geregtshof inzenden, ten einde het Hof daarop, na bekomen advijs van den Advocaat-Fiscaal, disponere zoo als het, naar bevind van zaken, zal vermeenen te behooren.

„In geval bij resolutie van het Hof de verwijzing van den verdagte naar den militairen Regter mogt zijn bepaald, zal de Commanderende Officier daaraan dadelijk het noodige gevolg geven, en, bij verwijzing naar den Krijgsraad, die resolutie in de door hem te nemen beschikking vermelden en wijders aan de stukken in de zaak toevoegen".

III. Van artikel 36 wordt de aanhef gelezen als volgt:

„De Commanderende Officier stelt de beschikking tot verwijzing en verdere stukken in alle zaken, welke naar den Krijgsraad zijn verwezen, in handen .....".

IV. In artikel 46 wordt het woord „Deze" vervangen door „De" en wordt in plaats van de woorden: „de klagte of", gelezen: „de beschikking tot verwijzing of de".

V. In artikel 63 worden de woorden: „of wanneer er geen Provoost geweldige zijn mogt, door den zoodanigen, welken de Commandant daartoe benoemen zal," vervangen door de woorden: „door een Deurwaarder of door een dienaar der Openbare Magt", wordt, in plaats van de woorden: „tegen hem ingebragte klagte", gelezen: „het hem bij de beschikking tot verwijzing, of wel ingevolge de artikelen 77 en 78, ten laste gelegde", vervallen de woorden: „door of vanwege den Auditeur-Militair".

Artikel 316 wordt gelezen als volgt:

„In gevalle hun mogt worden aangebragt of bekend worden zoodanig strafbaar feit als door de militairen, aan de militaire Justitie binnen hun arrondissement of district onderworpen, mogt zijn begaan en ter cognitie van den Krijgsraad behoort, zullen zij gehouden zijn daarvan dadelijk schriftelijk berigt te geven aan den Commanderenden Officier van het garnizoen, waartoe de verdagte behoort. Die Commanderende Officier is gehouden, de stukken ten spoedigste te stellen in handen van den Commanderenden Officier, onder welken de verdagte ressorteert.

„De artikelen 8—14*b* zijn alsdan van toepassing.".

B. *Voorloopig arrest.*

VI. Na artikel 14*b* wordt ingevoegd een nieuw artikel 14*c*, luidende als volgt:

„In alle gevallen, waarin bij of na de verwijzing arrest wordt toegepast, wordt de gearresteerde, tenzij hem ter gelegenheid van zijn verhoor is medegedeeld, dat hij in arrest zal worden genomen, binnen vier en twintig uren na zijne in-arreststelling door den Officier-Commissaris, of, ingeval de in-arreststelling door den Krijgsraad is bevolen, door den Krijgsraad gehoord."

Artikel 16 wordt gelezen als volgt:

„Wanneer, ten einde als voren, het onderzoek van den Krijgsraad verzocht wordt, zal de Commanderende Officier zulks niet mogen weigeren".

VII. Artikel 19 wordt gelezen als volgt:

„Door den Commanderenden Officier van het garnizoen wordt voor een tijdvak van tenminste één jaar een Officier met den rang van Kapitein uit dat garnizoen benoemd tot Commissaris ten einde in door dien Commandant naar den Krijgsraad verwezen zaken zoodanige informatien te nemen als hij vermeenen zal te behooren.

„Daartoe wordt de beschikking tot verwijzing met de verdere stukken hem in handen gesteld."

VIII. De aanhef van artikel 55 wordt gelezen als volgt:

„Bijaldien de beklaagde zich in arrest bevindt, kan, na ieder verhoor, door den Officier-Commissaris des geraden aan den Krijgsraad een voorstel worden gedaan, dat de beklaagde uit het arrest zoude kunnen worden ontslagen, of wel, dat in het arrest zonder nadeel ...."

Dit artikel 55 wordt artikel 56.

Aan artikel 55 (nieuw) wordt een nieuw tweede lid toegevoegd, luidende als volgt:

„De Officier-Commissaris zal daarvan onmiddellijk berigt zenden aan den Krijgsraad,

die de in-arreststelling al dan niet bekrachtigt".

IX. De aanhef van artikel 160 wordt gelezen als volgt:

„Indien de beklaagde zich in arrest bevindt, wordt in de eerste zitting van den Krijgsraad, na voordragt van den Auditeur-Militair, beslist....."

In hetzelfde artikel wordt het woord „bepalen" veranderd in „bepaald".

In artikel 164 worden de woorden: „bij die voorschrevene gelegenheid, of ook gedurende den loop van het Proces" vervangen door de woorden: „in eenigen stand van het geding".

X. Artikel 165 wordt gelezen als volgt:

„Indien de Krijgsraad daarentegen, in eenigen stand van het geding, bevindt, dat er redenen of omstandigheden zijn voorgekomen, om een beschuldigden, welke in arrest is, uit het arrest te ontslaan of, in den aard van het arrest, eenige verzagting te brengen, zal hij daaromtrent, het zij ambtshalve, het zij op voordragt van den Auditeur-Militair, het zij op verzoek van den beklaagden of diens raadsman, naar bevind van zaken, disponeren."

XI. De aanhef van artikel 234 wordt gelezen als volgt:

„Indien de gecondemneerde zich in de residentie van den Krijgsraad in arrest bevindt, zal hij aldaar daarin moeten verblijven enz."

In hetzelfde artikel wordt de komma achter het woord „zelve" vervangen door: „dienaangaande anders mogt worden beslist of".

Art. 2. Aan artikel 26 wordt toegevoegd het navolgende tweede lid:

„Bij het houden van de in het eerste lid bedoelde inspectie of schouw wordt in acht genomen het bepaalde in het vierde lid van artikel 99."

Aan artikel 99 wordt als nieuw tweede, derde en vierde lid toegevoegd:

„In deze en andere gevallen waarin het noodig mogt worden geoordeeld de voorligting van deskundigen in te winnen, alsmede van hen zoodanige verslagen te vragen, als in het belang van het onderzoek zal worden vereischt, zullen zij, bevorens tot hunne verrigtingen over te gaan, in handen van den Officier-Commissaris, naar de wijze hunner godsdienstige gezindheid, den eed of de belofte afleggen, dat zij hem verslag naar hun geweten zullen geven.

„Dezelfde persoon kan als getuige en als deskundige worden gehoord, mits hem, vóór het afleggen van den eed of de belofte, de voor beiden bestemde eeden worden voorgehouden.

„Indien het bij dit onderzoek noodzakelijk is, dat eene woning tegen den wil van den regthebbende wordt betreden, zal de commissaris van politie, of, in eene gemeente waar geen commissaris van politie is, de burgemeester van de betrokken gemeente of die hem vervangt, den daartoe noodigen last verleenen, en daarbij desverkiezende tegenwoordig zijn. Van het binnentreden wordt, binnen vier en twintig uren proces-verbaal opgemaakt, hetwelk bij de stukken zal worden gevoegd."

A. *Samenstelling van Krijgsraden.*

Art. 3. I. In artikel 31 worden de slotwoorden: „een Krijgsraad" vervangen door de woorden: „den Krijgsraad".

II. In artikel 59 wordt in plaats van: „President", gelezen: „Officier-" en wordt in plaats van de woorden: „voor Commissarissen en den Krijgsraad, welke, in zijne zaak zoude mogen worden benoemd, op poene van, daarvan, in gebreke blijvende, te worden gehouden als de hem ten laste gelegde misdaad te hebben beleden, of daarvan te zijn overtuigd", gelezen: „voor hem of voor den Krijgsraad".

III. Van artikel 192 wordt het slot gelezen als volgt: „zal de Auditeur-Militair het bijeenkomen van den Krijgsraad verzoeken".

IV. In artikel 309 vervallen de woorden: „bijaldien er reeds een Krijgsraad in de zaak mogt zijn gecommandeerd".

V. In artikel 394 wordt in plaats van „zaak" gelezen „zaken".

VI. In artikel 395 vervallen de woorden „bij elke benoeming" en wordt voor „geconvoceerd" gelezen „benoemd".

B. *Bijeenroepen van Krijgsraden. Bijstand door een raadsman. Openbaarheid der terechtzittingen.*

VII. In artikel 247 wordt in plaats van de woorden: „en een Krijgsraad gecommandeerd evenals hiervoren is bepaald.", gelezen „aan den Krijgsraad".

VIII. Artikel 129 wordt gelezen als volgt:

„Artikel 129.

„Nadat de informatien voor den Officier-Commissaris zijn afgeloopen en daarvan rapport is ontvangen door den Commanderenden Officier van het Garnizoen der Hoofdplaats van het militair arrondissement of district, zal deze, na overleg met den Auditeur-Militair binnen drie dagen daaraan volgende bij schriftelijk bevel tegen een daarbij aan te geven dag en uur, het bijeenkomen van den Krijgsraad ordonneren."

Voorts wordt aan dit artikel als tweede, derde en vierde alinea het volgende toegevoegd:

„De Auditeur-Militair zal aan den voet van

dit bevelschrift vermelden het feit, dat door hem ten laste wordt gelegd, met bijvoeging omstreeks welken tijd en waar ter plaatse het zou zijn begaan, alles op straffe van nietigheid, alsmede de omstandigheden waaronder het feit zou gepleegd zijn.

„Dit geschrift wordt, met opgave van de getuigen en deskundigen, door den Auditeur-Militair gedagvaard of nog te dagvaarden, zoo spoedig mogelijk en ten minste tien dagen vóór den voor de bijeenkomst van den Krijgsraad bepaalden dag aan den beklaagden, met overgave van een door den Secretaris van den Krijgsraad, geteekend afschrift, door een Deurwaarder of een dienaar der Openbare Magt beteekend. Deze termijn kan, op het verzoek van den beklaagden, worden verkort, mits in het exploit dat verzoek worde opgenomen en door hem geteekend."

Het opschrift van het Derde Hoofdstuk van den Tweeden Titel wordt gelezen: „Bijeenroeping en zamenstelling der Krijgsraden."

IX. Tusschen de artikelen 129 en 130 worden ingevoegd de navolgende artikelen:

„Artikel 129*a*.

„Wanneer een Officier voor den Krijgsraad moet te regt staan, zullen voor de behandeling van diens zaak de leden van dien raad van lageren rang of van mindere ancienneteit in rang dan de beklaagde, worden vervangen door Officieren van hoogeren rang of van gelijken rang en hoogere ancienneteit."

„Artikel 129*b*.

„In het formulier van beteekening van het bevel tot bijeenkoming van den Krijgraad zal worden opgenomen de mededeeling, dat de beschuldigde zich bij de behandeling van zijne zaak door een gekozen of toegevoegden raadsman kan doen bijstaan.

„Aan den beschuldigde wordt, op zijn daartoe strekkend, ten minste vier dagen vóór den aanvang van het onderzoek ter teregtzitting ingediend verzoek, een raadsman toegevoegd. De toegevoegde raadsman kan daarna alsnog door een gekozen raadsman worden vervangen, mits deze van de vervanging onverwijld aan den President van den Krijgsraad kennis geve.

„Als raadslieden mogen worden gekozen of toegevoegd Advocaten, binnen het Rijk de practijk uitoefenende, en voorts Officieren van de Landmagt, geen lid van den Krijgsraad, Officier-Commissaris of Secretaris zijnde. Nogtans zal de toevoeging van een Officier alleen dan geschieden, indien een Advocaat niet beschikbaar is, tenzij de beklaagde uitdrukkelijk zijn wensch te kennen geeft, dat hem een Officier als raadsman worde toegevoegd.

„De toevoeging beschiedt door den President van den Krijgsraad uit de Advocaten en voorts op verzoek van den President door den Commanderenden Officier van het Garnizoen der hoofdplaats van het arrondissement of district uit de Officieren van de Landmagt, die zich bij hem hebben aangemeld als bereid zich eene toevoeging als raadsman voor dien Krijgsraad te laten welgevallen. De Secretaris van den Krijgsraad geeft onverwijld van die toevoeging kennis aan den beklaagden en aan den toegevoegden raadsman."

„Artikel 129*c*.

„Indien de beschuldigde in arrest is, heeft de gekozen of toegevoegde raadsman, totdat het vonnis is gewezen en in den Krijgsraad is gepronuntieerd, toegang tot hem en kan hij hem, behoudens het vereischte toezigt, zoo dikwijls hij dit verlangt, alleen spreken.

„De raadsman, of de beschuldigde die geen raadsman heeft, kan bij den Auditeur-Militair inzage nemen van de stukken en daarvan, voor zoover hij die verlangt, afschrift bekomen ten koste van den beschuldigden, of, indien deze — ter beoordeeling van den Krijgsraad — onvermogend is, kosteloos, voor zoover de Krijgsraad het verstrekken daarvan noodig acht; alles zonder de voortzetting der behandeling op te houden. In het laatste geval worden de kosten der afschriften als geregtskosten aangemerkt."

X. Aan artikel 130 worden een tweede, een derde en een vierde lid toegevoegd, luidende:

„Het regtsgeding op de teregtzittingen van den Krijgsraad wordt, op straffe van nietigheid in het openbaar gehouden, tenzij de Krijgsraad, om gewigtige redenen, ontleend aan de openbare orde of de zedelijkheid, in de notulen te vermelden, mogt bevelen, dat het regtsgeding geheel of gedeeltelijk met gesloten deuren zal plaats hebben.

„De Krijgsraad kan om redenen, ontleend aan de belangen der krijgstucht of der ondergeschiktheid, in de notulen te vermelden, aan militairen beneden zekeren rang en om redenen, ontleend aan het algemeen belang, aan minderjarigen het bijwonen van de behandeling van eenig regtsgeding geheel of gedeeltelijk doen beletten.

„Indien een der getuigen, deskundigen, tolken of andere aanwezigen de stilte of de orde op de teregtzitting stoort of teekenen geeft van goed- of afkeuring en vrugteloos door den President is gewaarschuwd of het bevel van den President om zich te verwijderen niet heeft opgevolgd, kan hij op diens last worden verwijderd en zoo noodig gedurende den tijd der

teregtzitting worden in bewaring gehouden."

XI. Artikel 131 wordt gelezen als volgt:

„De beklaagde is gedurende de geheele behandeling ter teregtzitting tegenwoordig.

„Niettemin kan de President bevelen, dat de beklaagde de gehoorzaal verlate, teneinde een getuige of medebeklaagde buiten zijne tegenwoordigheid worde ondervraagd. In dat geval wordt, op straffe van nietigheid, daarna met het onderzoek der zaak niet voortgegaan, dan nadat vooraf de beklaagde is onderrigt van hetgeen in zijne afwezigheid is voorgevallen.

„Zoo de beklaagde de stilte of de orde op de teregtzitting stoort en vrugteloos door den President is gewaarschuwd, kan de Krijgsraad zijne verwijdering uit de gehoorzaal bevelen, en zoo noodig, dat hij gedurende den tijd der teregtzitting in bewaring worde gehouden. De behandeling der zaak wordt voortgezet evenals ware de beklaagde tegenwoordig gebleven.

„De raadsman van den beklaagden blijft in dit geval met de verdediging belast."

XII. Artikel 132 wordt gelezen als volgt:

„De Krijgsraad bestaat uit een burgerregtsgeleerde als President en vier door den Commandant benoemde leden, welke laatsten, behoudens het bepaalde bij artikel 140 en artikel 138 laatste lid, den rang van Officier moeten bekleeden en behooren tot het garnizoen der hoofdplaats van het militaire arrondissement of district.

„De leden zullen in den regel gedurende ten minste één jaar deze functie blijven vervullen, behoudens het bepaalde bij artikel 141.

„Tot leden van den Krijgsraad zullen niet worden benoemd:

1°. Officieren die den leeftijd van vijf en twintig jaren nog niet hebben bereikt;

2°. Officieren van het wapen der Koninklijke Maréchaussée; en

3°. Officieren, die den rang van tweede-luitenant bekleeden, reserve- en militie-officieren, alsmede officieren bij de landweer".

Na artikel 132 worden ingevoegd de artikelen 132*a*, 132*b*, 132*c*, 132*d* en 132*e*, luidende als volgt:

„Artikel 132*a*.

„De President van den Krijgsraad, welke den graad van doctor in de regtswetenschap aan eene Nederlandsche Universiteit moet hebben verworven en den vollen ouderdom van dertig jaren moet hebben bereikt, wordt door Ons op gemeenschappelijke voordracht van Onze Ministers van Justitie en van Oorlog voor het leven benoemd.

„Wanneer de President van een Krijgsraad den vollen ouderdom van 70 jaren heeft bereikt, wordt hem met ingang van het daarop volgende kalenderjaar als zoodanig door Ons op gelijke voordragt ontslag verleend.

„Vóór dit tijdstip kan de President door Ons op eigen verzoek, mede op voordragt van Onze genoemde Ministers, worden ontslagen of door het Hoog Militair Geregtshof bij een met redenen omkleede sententie uit zijn ambt worden ontzet in een der gevallen, genoemd onder de nommers 1, 2, 3 en 4 letters *a*, *b*, *c* en *d* van artikel 11 der Wet op de Regterlijke Organisatie. Artikel 11, tweede lid, dier wet is van toepassing. Het Hoog Militair Geregtshof spreekt de ontzetting niet uit dan op de vordering van den Advocaat-Fiscaal van de Zee- en Landmagt.

„De President wordt door het Hoog Militair Geregtshof bij een met redenen omkleede sententie uit zijn ambt ontslagen in een der gevallen, genoemd in artikel 12 der Wet op de Regterlijke Organisatie.

„Het vierde lid en de verdere bepalingen van genoemd artikel 11 en het laatste lid van genoemd artikel 12 zijn ten deze van toepassing, met dien verstande, dat de daar aan den Hoogen Raad toegekende bevoegdheid toekomt aan het Hoog Militair Geregtshof."

„Het costuum van den President wordt bij algemeenen maatregel van bestuur vastgesteld."

Artikel 132*b*.

„Voor den President van een Krijgsraad gelden de bepalingen der artikelen 8 en 15 der wet op de Regterlijke Organisatie, alsmede artikel 13, met uitzondering van het voorlaatste lid, dier Wet, met dien verstande, dat de bij laatstgenoemd artikel aan den Hoogen Raad of aan den Procureur-Generaal bij dat College toegekende bevoegdheden toekomen aan het Hoog Militair Geregtshof of aan den Advocaat-Fiscaal."

Artikel 132*c*.

„De President van een Krijgsraad kan zich, wanneer zijn dienst niet gevorderd wordt, van de plaats, waar hij zijne bediening uitoefent, verwijderen, mits vooraf daarvan, met opgave van de plaats van tijdelijk verblijf, kennis gevende aan den Commandant; voor eene afwezigheid gedurende meer dan acht dagen vraagt hij verlof aan den President van het Hoog Militair Geregtshof."

Artikel 132*d*.

„Bij ontstentenis, afwezigheid of andere gewigtige verhindering wordt de President van een Krijgsraad vervangen door een burgerregtsgeleerde als President-plaatsvervanger.

Op hem zijn de artikelen 132*a*, 132*b* en 132*c* van toepassing, behoudens, dat de bepaling van artikel 8 der wet op de Regterlijke Organisatie voor hem niet geldt."

Artikel 132*e*.

„De vervangende President blijft, ook nadat de reden voor zijn optreden opgehouden heeft te bestaan, kennis nemen van die zaken, welke op dat oogenblik reeds bij den Krijgsraad in behandeling waren."

XIII. Aan het bepaalde onder *b* van artikel 145 worden toegevoegd de woorden: „of wel die van die zaak als Officier-Commissaris reeds hebben kennis genomen."

De Artikelen 135, 136 en 139 vervallen.

XIV. Aan artikel 138 wordt als tweede en derde lid het navolgende toegevoegd:

„Bij gelijkheid van militairen rang en ancienneteit beslist de leeftijd.

„Wanneer door bijzondere omstandigheden in een Krijgsraad leden moeten zitting nemen, niet behoorende tot de Landmagt, dan beslist bij gelijkheid van rang, ouderdom in dien rang of in den dienst, de leeftijd."

In artikel 140 worden achter het woord „pensioen" ingevoegd de woorden: „mits andere dan die, bedoeld in artikel 132, laatste lid,".

XV. Aan artikel 141 wordt als tweede en derde zinsnede toegevoegd:

„Een plaatsvervangend lid of Secretaris blijft werkzaam in of bij den Krijgsraad zoolang degene, wien hij vervangt, dit zou zijn geweest, tenzij de ziekte of de verhindering opgehouden heeft te bestaan. In het laatste geval blijft hij echter kennis nemen van die zaken, welke op dat oogenblik reeds bij den Krijgsraad in behandeling waren."

In verband met dit laatste wordt in den aanhef van artikel 142 in plaats van: „In deze notulen", gelezen: „In de notulen."

Voorts wordt in artikel 147 in den tweeden regel achter het woord „wanneer" gevoegd: „de President of" en het slot van dat artikel gelezen: „.... zal de Krijgsraad, in afwezigheid van dengenen dien dit betreft en nadat Artikel 132*d* of het eerste lid van Artikel 141 zal zijn toegepast, daarover beslissen."

Ook wordt in artikel 151 in plaats van de woorden: „zoo lang daarover gedelibereerd en de wettigheid der redenen van recusatie door de overige Leden beoordeeld wordt" gelezen: „en zal, nadat Artikel 132*d* of het eerste lid van Artikel 141 zal zijn toegepast, door den Krijgsraad de wettigheid der redenen van recusatie beoordeeld worden".

XVI. In artikel 262 wordt in plaats van het woord „zeven" gelezen: „drie".

Voorts wordt in artikel 282 in plaats van: „zeven Leden van het Garnizoen, en zoo mogelijk door een Hoofdofficier gepresideerd.", gelezen: „drie onder zijne orders staande Officieren, de President, die zoo mogelijk een Hoofdofficier moet zijn, daaronder begrepen".

XVII. De artikelen 275 en 291 vervallen.

Art. 4. I. Artikel 153 wordt gelezen als volgt:

„Wanneer de redenen van recusatie gegrond bevonden worden, zal de plaatsvervanger van den gerecuseerden aan de behandeling van de zaak deel nemen."

II. Tusschen de artikelen 156 en 157 wordt ingevoegd het navolgende

„Artikel 156*a*.

„De gekozen of toegevoegde raadsman is bevoegd, ter teregtzitting al datgene aan te voeren wat geacht kan worden te strekken tot het in acht nemen van artikel 145 en in het algemeen van de voorgeschreven wijze van regtspleging, en tot verdediging van den beschuldigden.

„De Advocaat, als raadsman gekozen of toegevoegd, draagt ter teregtzitting het costuum voor advocaten voorgeschreven bij artikel 4 van het Reglement n°. II, vastgesteld in voldoening aan artikel 19 der wet op de Regterlijke Organisatie en het beleid der justitie.

„Ingeval de raadsman een advocaat is en deze zich voor den Krijgsraad schuldig maakt aan eenige handeling omschreven in artikel 20 van het Reglement n°. III, vastgesteld in voldoening aan artikel 19 der wet op de Regterlijke Organisatie en het beleid der justitie, zal hij door den President worden gewaarschuwd of berispt en op deszelfs voordragt door het college, waarbij hij als advocaat is ingeschreven, voor een tijd in de uitoefening van zijn beroep voor de regterlijke collegien kunnen worden geschorst."

III. In artikel 157 worden de woorden: „moeten worden gelezen" vervangen door de woorden: „ter teregtzitting moeten worden gelezen" en worden aan het slot de volgende woorden toegevoegd: „en de beklaagde en diens raadsman daarmede instemmen".

Aan het artikel wordt een tweede lid toegevoegd, luidende als volgt:

„Ten bezware van den beklaagde wordt, op straffe van nietigheid, op geene stukken acht geslagen, dan voor zooveel en voor zoover zij zijn voorgelezen, behoudens het bepaalde in de laatste zinsnede van het voorgaande lid."

IV. Artikel 168 wordt gelezen als volgt:

„Dadelijk bij de eerste Sessie van den Krijgsraad, of anderzins in die daar aan volgende, zullen de verhooren van de niet gedagvaarde of opgeroepen getuigen door den Secretaris worden voorgelezen en zal de beklaagde, in zijne verhooren, voor den Officier-Commissaris ondergaan, in de volle Krijgsraadsvergadering worden gerecolleerd."

V. In artikel 172 worden achter het woord „getuigen" ingevoegd de woorden: „ , het zij van deskundigen," en wordt aan dit artikel eene tweede alinea toegevoegd, aldus luidende:

„Eveneens zullen in den vollen Krijgsraad worden gehoord de getuigen en deskundigen, die, op verzoek van den beklaagden, op last van den Krijgsraad van wege den Auditeur-Militair mogten zijn gedagvaard of opgeroepen, of die, van wege den beklaagden zelf gedagvaard of opgeroepen zijnde, ter teregtzitting zijn verschenen. Ten minste tweemaal vier en twintig uren vóór den dag, door den President van den Krijgsraad voor het houden der verhooren bepaald, doet de beklaagde aan den Auditeur-Militair schriftelijk opgave van de door hem gedagvaarde of wel te dagvaarden getuigen en deskundigen."

Aan het artikel wordt als derde lid toegevoegd:

„De beklaagde of diens raadsman is bevoegd de vraagpunten, welke hij verlangt gesteld te worden, op te geven, waarop de Krijgsraad, naar bevind van zaken, zal beschikken."

VI. De artikelen 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185 en 186 worden vervangen door de hierna volgende artikelen:

„Artikel 174.

„Zoodra de Auditeur-Militair vermeent, dat hij de verhooren kan houden voor voltrokken, zal hij aan den Krijgsraad verzoeken om tot het indienen van zijne schriftuur van eisch te worden geadmitteerd."

„Artikel 175.

„De beklaagde en zijn raadsman behouden echter vrijheid om, desongeacht, aan den Krijgsraad aanvulling van het onderzoek te verzoeken."

Art. 175*a*.

„Indien uit het onderzoek omstandigheden mogten zijn bekend geworden, die niet in het aan den voet van het bevel tot bijeenroeping van den Krijgsraad te lastegelegde vermeld, regtens tot verzwaring van straf grond geven, kan de Auditeur-Militair den Krijgsraad daarop mondeling opmerkzaam maken. Bij gebreke daarvan wordt door den Krijgsraad, op straffe van nietigheid, op die omstandigheden geen acht geslagen."

„Artikel 176.

„Ingevalle de Krijgsraad vermeent, dat de beklaagde nog nader moet worden gehoord, of dat op eenig point nog nader onderzoek moet geschieden, zal de Auditeur-Militair daartoe het noodige, met den meest mogelijken spoed, in het werk stellen."

„Artikel 177.

„Bijaldien de Krijgsraad verstaat, dat de zaak kan worden gehouden voor voldongen, zal de Auditeur-Militair binnen drie maal vier en twintig uren, tot het indienen van zijne schriftuur van eisch worden geautoriseerd."

„Artikel 178.

„De middelen der schriftuur van eisch zullen moeten bestaan in een eenvoudig, doch duidelijk en onderscheiden verhaal, van het geval of van de zaak, zoodanig als daarvan uit de confessie of andere verklaringen blijkt, mitsgaders in een betoog van des beklaagdens schuld of onschuld, afgeleid uit het een beleden of bewezen is, alsmede eene bepaalde conclusie."

„Artikel 179.

„Bijaldien de conclusie tot schuldigverklaring luidt, zal zij moeten inhouden eene aanhaling van de wet of wetten, welke op het geval toepasselijk worden geacht, benevens zoodanige bepaalde straf of straffen, als de Auditeur-Militair oordeelt, dat op de bewezen feiten bij de wet gesteld of met de merites der zaak overeenkomstig zijn."

„Artikel 180.

„Indien echter de Auditeur-Militair van oordeel is, dat van des beklaagdens onschuld blijkt of dat het feit of de dader niet strafbaar is of dat uit anderen hoofde ter zake van het feit geen regt tot strafvordering aanwezig is, zal hij concluderen, dat de beklaagde moge worden vrijgesproken van de hem ten laste gelegde beschuldiging, en dienvolgende, zoo hij in arrest is, uit zijn arrest worde ontslagen."

„Artikel 181.

„Bij zijne schriftuur van eisch zal de Auditeur-Militair overleggen alle de verhooren, bewijzen en verdere stukken, welken tot de zaak eenige betrekking hebben, en hetzij tot belasting, hetzij tot ontlasting van den beklaagden zouden kunnen dienen.

„Hij zal deze stukken, na orde van hetgene hij bij zijne schriftuur van eisch voorstelt, op den rug teekenen met de letters *a*, *b* en zoo vervolgens, en ze in die orde op den Inventaris omschrijven."

„Artikel 182.

„Op de teregtzitting van den Krijgsraad, waarop de schriftuur van eisch wordt overge-

legd, wordt de conclusie van deze schriftuur door den Auditeur-Militair voorgelezen."

„Artikel 183.

„Binnen acht dagen daarna zal de beklaagde of zijn raadsman namens hem ter teregtzitting een schriftuur van antwoord kunnen indienen."

„Artikel 184.

„Na de indiening, in het vorige artikel bedoeld, of wel, wanneer de beklaagde en diens raadsman van deze bevoegdheid afstand doen, nadat is voldaan aan het bepaalde in artikel 182, zal de Krijgsraad, indien dit door den Auditeur-Militair of door den raadsman van den beklaagden wordt verlangd, een dag bepalen tot het houden van pleidooien.

„Na het pleidooi van den raadsman van den beklaagden kan de Auditeur-Militair andermaal het woord voeren.

„Aan den beklaagden en zijn raadsman wordt echter, op straffe van nietigheid, het regt gelaten om het laatst te spreken."

„Artikel 185.

„Indien daarna getuigen of deskundigen opnieuw worden gehoord of stukken worden voorgelezen, of de beklaagde nader wordt ondervraagd, kunnen terstond hierna de Auditeur-Militair en de raadsman van den beklaagden nogmaals op den in artikel 184 vermelden voet het woord voeren."

VII. Artikel 203 wordt gelezen als volgt:

„Binnen veertien dagen, nadat is voldaan aan de voorschriften van de artikelen 182, 183, 184 en 185, dan wel, indien de zaak overeenkomstig het zesde Hoofdstuk is behandeld, binnen veertien dagen na het sluiten van het onderzoek, zal de Krijgsraad tot het wijzen van het vonnis overgaan.

„De Krijgsraad beraadslaagt naar aanleiding van het aan den voet van het bevel tot bijeenkoming ten laste gelegde en van het onderzoek ter teregtzitting, over het bewezene of niet bewezene der feiten, over derzelver qualificatie, over het bewezene der schuld van den beklaagden en over de toepassing van de straf of straffen, bij de wet bepaald.

„Bij schuldigverklaring wordt de straf opgelegd, op het feit gesteld.

„Indien de Krijgsraad niet uit wettige bewijsmiddelen de overtuiging heeft geput, dat het ten laste gelegde feit is gepleegd door den beklaagden, of vermeent, dat het feit of de dader niet strafbaar is, of indien uit andere hoofde ter zake van het feit geen regt tot strafvordering aanwezig is, spreekt hij den beklaagden vrij."

VIII. In artikel 204 wordt in plaats van „daartoe" gelezen „tot het wijzen van het vonnis".

IX. Artikel 207 wordt gelezen als volgt:

„Het vonnis zal moeten behelzen den naam en toenaam, mitsgaders de geboorteplaats, en den ouderdom van den beklaagden, en de charge door denzelven bekleed.

„Het moet met redenen omkleed zijn en het feit uitdrukken met alle omstandigheden, die volgens de wet tot verzwaring of verligting van straf aanleiding geven. Indien ter zake van hetzelfde feit reeds eene krijgstuchtelijke straf is opgelegd, wordt daarvan mede in het vonnis melding gemaakt.

„Het moet wijders inhouden de beslissing van den Krijgsraad over de punten bij artikel 203 vermeld, mitsgaders in geval van veroordeeling, de artikelen der wet, welke worden toegepast en de straf of straffen waartoe de beklaagde wordt veroordeeld.

„Het bevat voorts de namen van hen, door wie het is gewezen en van den Secretaris die in de raadkamer aanwezig is geweest."

In verband hiermede wordt artikel 208 gelezen als volgt:

„In alle gevallen beveelt de Krijgsraad de teruggave der voorwerpen, die als stukken van overtuiging hebben gediend, na verloop van acht dagen nadat het geapprobeerde vonnis zal zijn gepronuntieerd, aan den met name in het vonnis te vermelden persoon, die de voorwerpen tijdelijk als stukken van overtuiging heeft afgestaan of bij wien zij zijn in beslag genomen, tenzij de Krijgsraad beslisse, dat deze de voorwerpen door misdrijf heeft verkregen, in welk geval hij de teruggave kan gelasten aan den met name in het vonnis te vermelden persoon, aan wien de voorwerpen wederregtelijk zijn onttrokken, of, tenzij daarop door den eigenaar of regthebbende binnen den voormelden termijn onder den Secretaris beslag zij gelegd, overeenkomstig de voorschriften van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering.

„De vernietiging of onbruikbaarmaking van werktuigen of andere voorwerpen, vervaardigd, geschikt gemaakt of gediend hebbende tot het plegen van een strafbaar feit, kan in het vonnis worden gelast.

„Ingeval van veroordeeling wegens overtreding van artikel 439, 1°., van het Wetboek van Strafrecht beveelt de Krijgsraad, dat de in dit artikel bedoelde goederen, welke als stukken van overtuiging hebben gediend, voor zoover zij bij den veroordeelde zijn in beslag genomen, aan het militair gezag zullen worden uitgeleverd."

X. Artikel 331 wordt gelezen als volgt:

„Zij zullen de stipste geheimhouding in acht nemen omtrent de adviesen van den President en van de Leden en het niet ter openbare teregtzitting in den Krijgsraad of bij den Officier-Commissaris verhandelde."

Art. 5. Artikel 217 wordt gelezen als volgt:

„De executie zal geschieden door den Auditeur-Militair, welke zal moeten zorgen, dat aan den letter van het vonnis stiptelijk worde voldaan, en daarvan rapport zal doen aan de Krijgsraad-Vergadering."

Art. 6. I. Artikel 222 wordt gelezen als volgt:

„De beklaagden zullen het regt van appel of hooger beroep hebben aan het Hoog Militair Geregtshof:

1°. Van alle vonnissen, waarbij door de Krijgsraden eenige veroordeeling tegen hen zal zijn uitgesproken; en

2°. Van alle vonnissen, bij de Krijgsraden gewezen op eene door den beklaagden beweerde onbevoegdheid van den Regter om, over zijne zaak, informatien te nemen, of uitspraak te doen."

II. De artikelen 225 en 228 vervallen.

III. In artikel 227 vervallen de woorden: „, ingevalle de Krijgsraad het appel uit eigen beweging aan den gecondemneerden heeft vrijgelaten,".

IV. In artikel 229 vervallen de woorden: „het zij hem den weg van appel door den Krijgsraad zelve, of wel door het Hof zal zijn vrijgelaten,".

Art. 7. I. In artikel 200 vervallen de woorden: „met condemnatie van den beklaagden in de kosten zoo ter zake van zijn wegblijven, als van de tegen hem ingebragte beschuldiging, tot dien dag toe gevallen".

II. In artikel 201 vervallen de woorden: „moeten voldoen de kosten, waarin hij bij contumaciëel vonnis is verwezen, en".

In hetzelfde artikel worden de woorden: „de misdaad" vervangen door: „het strafbaar feit".

III. De artikelen 220 en 221 vervallen.

IV. De aanhef van artikel 231 wordt gelezen als volgt:

„Na het interjecteren van het appel, zal zoo spoedig mogelijk eene copie authentiek, van het vonnis aan den gecondemneerden worden afgegeven, en zal wijders . . . ."

V. Het opschrift van het Tiende Hoofdstuk des Tweeden Titels wordt gelezen als volgt:

„*Van de kosten.*"

VI De artikelen 235, 236, 237 en 238 worden vervangen door het volgende artikel:

„Artikel 235.

„De kosten van het regtsgeding blijven voor rekening van den Staat.

„In geval van vrijspraak beveelt de Krijgsraad, dat de kosten, door den beklaagden gemaakt tot dagvaarding en schadeloosstelling van getuigen of deskundigen of tot het bijbrengen van stukken, met uitzondering van de kosten, welke de Krijgsraad verklaart noodeloos te zijn gemaakt, den beklaagden door den Staat worden vergoed.

„Het bedrag der vergoeding wordt bij het vonnis vastgesteld.

„Door den President wordt daarvoor, zoodra het vonnis in kracht van gewijsde is gegaan, een bevelschrift van tenuitvoerlegging afgegeven."

Art. 8. I. De artikelen 24, 25 en 82 vervallen. Voorts vervallen in artikel 26 achtereenvolgens de woorden: „echter", „intusschen", „, met voorkennis van den Commanderenden Officier,", „meerder" en „, of aan den adjunct vergund".

II. In artikel 161 vervallen de woorden: „op pene van, daarvan in gebreke blijvende, te worden gehouden, als de hem ten laste gelegde misdaad te hebben beleden en daarvan te zijn overtuigd."

Art. 9. I. Artikel 35 vervalt.

II. In artikel 37 wordt in plaats van de woorden: „worden benoemd als Commissarissen tot het nemen van informatien", gelezen: „optreden als Officier-Commissaris noch als Secretaris.".

III. Artikel 38 wordt gelezen als volgt:

„De Officier-Commissaris, de Auditeur-Militair en de Secretaris mogen elkander niet bestaan tot in den vierden graad van bloedverwantschap of zwagerschap.".

III*a*. Artikel 39 wordt gelezen als volgt:

„Wanneer de beklaagde is een Officier, zal geen ander Officier, als officier-Commissaris mogen fungeren, dan die van eenen hoogeren rang, althans van eenen gelijken rang doch van hoogere anciennetteit is."

IV. De artikelen 40 en 42 vervallen.

Ook in verband hiermede vervallen in artikel 22 de woorden: „den rang, welken dezelve Officieren Commissarissen moeten hebben, de Tourbeurt, waarnaar de benoeming geschiedt, en".

V. In artikel 43 wordt, in plaats van: „Commissarissen", gelezen: „Officier-Commissaris en Secretaris".

Voorts vervallen de woorden: „om de dringendste redenen, staande".

VI. In artikel 48 wordt, in plaats van:

„van een der benoemde Commissarissen, of wel van beide dezelve", gelezen: „van den Officier-Commissaris of van den Secretaris,".

VII. In de artikelen 75, 81, 102 sub *h*, 103, 104, 106, 120, 122, 125 en 247 worden de woorden: „Auditeur Militair" vervangen door „Secretaris".

Voorts vervallen in artikel 206 de woorden: „door den Auditeur Militair" en de woorden: „de Leden van".

VIII. In artikel 99 wordt, in plaats van: „geadsisteerd met den Auditeur Militair", gelezen: „geadsisteerd met den Secretaris, in presentie van den Auditeur-Militair".

IX. In artikel 118 wordt, in plaats van: „door den Auditeur Militair, aangeteekend", gelezen: „door den Secretaris aangeteekend".

X. Artikel 133 wordt gelezen als volgt:

„De functien van openbaar aanklager worden daarbij waargenomen door den Auditeur-Militair, welke den graad van doctor in de regtswetenschap aan eene Nederlandsche Universiteit verworven, den vollen ouderdom van dertig jaren bereikt moet hebben en geen militair mag zijn; hij wordt, op gemeenschappelijke voordragt van Onze Ministers van Justitie en van Oorlog, door Ons benoemd, en, al dan niet op eigen verzoek, ontslagen. Zijn costuum wordt bij algemeenen maatregel van bestuur vastgesteld.

„Bij ontstentenis, afwezigheid of andere gewigtige verhindering wordt de Auditeur-Militair vervangen door een Auditeur-Militair-plaatsvervanger, ten aanzien van wiens benoembaarheid en van deszelfs benoeming en ontslag, mitsgaders van deszelfs costuum, de voorschriften van het voorgaande lid eveneens van toepassing zijn."

Na artikel 133 wordt een *nieuw* artikel 133*a* ingevoegd, luidende:

„De gene, welke als Secretaris voor de informatien is aangewezen, overeenkomstig het bepaalde bij artikel 29*a*, zal bij den Krijgsraad dezelfde functien waarnemen."

XI. In artikel 137 worden achter de woorden: „Auditeur Militair" ingevoegd de woorden: „en de Secretaris".

XII. In artikel 141 worden achter het woord „Leden" ingevoegd de woorden: „of van den benoemden Secretaris".

XIII. In art. 215 wordt in plaats van „Auditeur Militair" gelezen: „President" en in plaats van de woorden: „ter presentie van den beklaagden of gecondemneerden" gelezen: „ter presentie van den Auditeur-Militair en van den gecondemneerden".

Tusschen „bovendien" en „op" worden ingevoegd de woorden: „door den Secretaris", wordt in plaats van: „waar de executie zal geschieden, of het belang der justitie zulks zoude mogen vorderen." gelezen: „als de Krijgsraad bepalen zal." en tusschen de woorden „voorts" en „nog" ingevoegd: „, indien zulks door den Krijgsraad noodzakelijk of wenschelijk geoordeeld wordt,".

XIV. In artikel 232 wordt gelezen:

1°. in plaats van de woorden: „Auditeur Militair" het woord: „Secretaris"; en

2°. in plaats van de woorden: „Geregtshof" en daarbij verzoek doen" de woorden: „Geregtshof. Bij deze stukken zal worden gevoegd een verzoek van den Auditeur-Militair".

XV. Artikel 269 wordt gelezen als volgt:

„Bij de Krijgsraden te velde zal zijn een Auditeur-Militair te velde, welke op één der Universiteiten dezer Landen, zal moeten zijn gegradueerd.

„Bij deze Krijgsraden zal voorts een daartoe geschikt Officier tot Secretaris worden benoemd".

XVI. Aan artikel 270 wordt een tweede lid toegevoegd, luidende als volgt:

„De benoeming van den Secretaris geschiedt op gelijke wijze als die van de Krijgsraden te velde".

XVII. Artikel 271 wordt gelezen als volgt:

„In hunne ambtsverrigtingen gedragen de Auditeurs-Militair te velde en de Secretarissen bij de Krijgsraden te velde zich naar de Instructiën voor de Auditeurs-Militair en de Secretarissen bij de Krijgsraden van de Landmagt vastgesteld, voor zooverre dezelve op hen, in de gegeven omstandigheden, van eenige toepassing zijn kunnen; of naar zoodanige andere bijzondere Instructiën, als hun zouden mogen worden gegeven".

XVIII. Artikel 283 wordt gelezen als volgt:

„Hij zal mede iemand benoemen om de functien van Auditeur-Militair daarbij waar te nemen. Zoo mogelijk zal daarvoor worden aangewezen iemand, die den graad van doctor in de regtswetenschap aan eene Nederlandsche Universiteit heeft verworven.

„Bij gebreke van een Officier, geschikt om door den Commanderenden Generaal of Officier tot Secretaris te worden benoemd, zal de Auditeur-Militair tevens de functien van Secretaris waarnemen."

XIX. In artikel 286 worden achter de woorden: „mogt zijn," ingevoegd de woorden: „alsmede de Secretaris, zoo deze is benoemd,".

XX. Het opschrift van het Eerste Hoofdstuk van den Vijfden Titel wordt gelezen als volgt:

Van de Auditeurs-Militair en de Secretarissen bij de Krijgsraden van de Landmagt.

In artikel 297 worden na het woord „tijd" ingevoegd de woorden: „dan drie dagen" en de woorden „aan het Hoog Militair Geregtshof" vervangen door de woorden: „aan den Advocaat-Fiskaal bij het Hoog Militair Geregtshof".

XXI. Artikel 313 wordt gelezen als volgt: „Zij zullen de teregtzitting van den Krijgsraad bijwonen, en, in dezelve, de gevorderde ophelderingen geven".

XXII. Artikel 314 vervalt.

XXIII. De aanhef van artikel 324 wordt gelezen als volgt:

„De Secretarissen zullen de Krijgsraden in derzelver deliberatien ook buiten de openbare teregtzittingen adsisteren, tot dat einde alle notulen van het verhandelde in de Vergaderingen en besognes houden, de missives, en enz.".

Voorts wordt aan dit artikel toegevoegd het navolgende tweede lid:

„Op hen zijn van toepassing de artikelen 308, 309 en 311 alsmede artikel 312, met dien verstande evenwel, dat de hier bedoelde kennisgeving zal geschieden aan den Commanderenden Officier, welke hen heeft benoemd".

XXIV. In artikel 5 van de wet van 18 April 1874 (*Staatsblad* n°. 67) tot vaststelling van het tarief van gerechtskosten in strafzaken, waarvan de militaire rechter kennis neemt, wordt in plaats van: „Auditeurs-Militair" gelezen: „Auditeurs-Militair bij en Secretarissen van de Krijgsraden van de Landmacht".

Art. **10.** I. In artikel 15 wordt tusschen de woorden „gearresteerde" en „zich" ingevoegd de woorden: „of krijgstuchtelijk gestrafte" en tusschen de woorden: „straf", en „bezwaard" de woorden: „of over de omschrijving van de strafreden of wel over beide" en vervallen de woorden: „zoodat hij meent ten onregte gearresteerd, of onschuldig of te zwaar gestraft te zijn,".

In het opschrift van het Eerste Hoofdstuk van den Tweeden Titel worden de woorden: „voor Officieren Commissarissen" vervangen door de woorden: „voor den Officier-Commissaris".

Artikel 20 wordt gelezen als volgt:

„Op dezelfde wijze en voor tenminste gelijk tijdvak zal tevens een geschikt Officier worden aangewezen, die de functien van Secretaris zal waarnemen."

II. Artikel 21 vervalt.

III. In artikel 22 wordt in plaats van: „dergenen welken verhinderd of gerecuseerd zijn," gelezen: „van den Officier-Commissaris en den Secretaris die verhinderd of gerecuseerd is".

IV. In artikel 23 wordt in plaats van: „Commissarissen" gelezen: „den Officier-Commissaris" en in plaats van „adjunct", „Secretaris" en worden de woorden: „Commanderenden Officier" vervangen door de woorden: „Commanderenden Officier en aan den Krijgsraad".

In artikel 27 vervallen de woorden: „met de eerstvertrekkende post".

In artikel 28 vervallen de woorden: „terzelfder tijd".

In artikel 29 vervallen de woorden: „terzelfder tijd op welke de verzending in voegen voorschreven geschiedt;".

In het Tweede Hoofdstuk van den Tweeden Titel wordt als eerste artikel ingevoegd een nieuw artikel 29*a* luidende:

„Door den Commanderenden Officier van het Garnizoen waar de Krijgsraad zitting heeft en waar de Auditeur-Militair van het Arrondissement of District resideert, wordt voor een tijdvak van tenminste één jaar een Officier met den rang van Kapitein uit dat Garnizoen benoemd tot Commissaris, teneinde in door dien Commandant naar den Krijgsraad verwezen en in de in het eerste gedeelte van artikel 31 bedoelde zaken al zulke informatiën te nemen als vereischt worden.

„Op dezelfde wijze en voor ten minste gelijk tijdvak zal tevens een geschikt Officier tot Secretaris worden benoemd.

„De bepalingen van artikel 141 zijn bij de informatien ten aanzien van den Officier-Commissaris en den Secretaris van overeenkomstige toepassing."

V. In artikel 31 wordt, in plaats van: „tot het benoemen van Officieren Commissarissen", gelezen: „tot het aanhangig maken van de zaak bij den Officier-Commissaris ter standplaats van den Krijgsraad".

VI. In het opschrift van het Tweede Hoofdstuk van den Tweeden Titel en in de artikelen 26, 33, 34, 50, 60, 62, 63, 72, 92, 108, 134, 170, 173, 192, 241, 242, 248 en 267 worden de woorden: „Officieren Commissarissen", zoo vaak zij voorkomen, vervangen door: „den Officier-Commissaris".

VII. Artikel 41 vervalt.

De aanhef van artikel 44 wordt gelezen als volgt: De Officier-Commissaris zal zich zooveel mogelijk alle dagen moeten enz."

Na artikel 44 wordt ingevoegd een nieuw artikel 44*a* luidende als volgt:

„Artikel 44*a*.

„De Auditeur Militair kan bij alle verhooren

en confrontatieverhooren tegenwoordig zijn, indien de Officier-Commissaris hem daartoe uitnoodigt.

„Zoo dikwijls hij bij de verhooren tegenwoordig is, wordt daarvan in die verhooren aanteekening gehouden, en zal hij bevoegd zijn, aan den Officier-Commissaris de nadere vraagpunten op te geven, die hij verlangt gesteld te worden en waarop de Officier-Commissaris, naar bevind van zaken, zal beschikken.

Artikel 45 wordt gelezen als volgt:

„De Auditeur Militair zal de vereischte Artikelen voor het Verhoor van den beklaagden in gereedheid brengen.

„Op deze artikelen, zoomede op die, welke de Officier-Commissaris daarna mocht wenschen te stellen, zal de beklaagde worden gehoord.".

VIII. Artikel 51 wordt gelezen als volgt:

„Zoo spoedig mogelijk na ontvangst door den Auditeur-Militair van de beschikking tot verwijzing en verdere stukken zal de beklaagde door den Officier-Commissaris voor de eerste maal worden gehoord."

Artikel 52 vervalt.

In artikel 53 worden de woorden: „de hem ten laste gelegde misdaad" vervangen door de woorden: „het hem ten laste gelegde strafbaar feit."

IX. In artikel 56 worden de woorden: „zullen Commissarissen" vervangen door: „zal de Officier-Commissaris". Voorts wordt in plaats van: „zij vermeenen," gelezen: „hij vermeent,", vervallen de woorden: „ , of wel daartoe eene voordragt doen aan den Commanderenden Officier".

Dit artikel 56 wordt artikel 55.

X. De artikelen 57 en 159 vervallen.

Van artikel 58 wordt de aanhef gelezen als volgt: De Officier-Commissaris ter plaatse waar de Krijgsraad niet resideert zorgt, dat ....", vervallen de woorden: „in gevolge de order van den Commanderenden Officier, of van Commissarissen zelve" en wordt achter het woordje „ontslag" een komma geplaatst.

Voorts wordt aan dit artikel als tweede alinea toegevoegd: „In de residentie van den Krijgsraad is die zorg den Auditeur-Militair opgedragen.

„Van een en ander wordt den Commanderenden Officier gerapporteerd."

XI. In artikel 65 wordt in plaats van: „zullen Officieren Commissarissen, geadsisteerd met den Auditeur Militair," gelezen: „zal de Secretaris".

In artikel 69 vervallen de woorden: „doch de vraagpunten mogen veranderen naar aanleiding van des beklaagdens antwoorden;" en wordt de „ , " achter het woord „beantwoorden" veranderd in „ ; ".

Artikel 74 wordt gelezen als volgt:

„De Officier-Commissaris zal nogtans, zooveel mogelijk, zorgen, dat, buiten de confrontatien, in ééne zaak niet meer dan vier, of uiterlijk vijf verhooren plaats hebben, ten ware bijzondere redenen het doen van meerdere Verhooren, mogten wenschelijk maken.".

XII. De artikelen 66, 67 en 68 vervallen.

XIII. In de artikelen 69 en 102 wordt in plaats van: „Commissarissen zullen" gelezen: „De Officier-Commissaris zal".

XIV. In artikel 70 wordt in plaats van: „Zij zullen" gelezen: „Hij zal".

XV. In artikel 71 wordt in plaats van: „vermindering van straf" gelezen: „vermindering van straf of wel door strikvragen".

In artikel 72 worden de woorden: „een zoodanig" vervangen door „den", en de woorden: „de misdaad" door: „het strafbaar feit", vervallen de woorden: „welke deswegens zullen zijn ingewonnen,", worden de woorden: „andere bewijsstukken waarvan de Auditeur Militair employ zoude willen maken:" vervangen door de woorden: „stukken tot zijne zaak behoorende." en vervallen de woorden: „welke het strafbaar feit geheel of ten deele blijft ontkennen,".

In artikel 75 vervalt het woord „fungerende".

In artikel 76 wordt het woord „bewijsstukken" vervangen door „stukken".

Artikel 77 wordt gelezen als volgt:

„Indien, in een verhoor of in den loop van het proces, aanleiding voorkomt, om den beschuldigden ook van een ander strafbaar feit te verdenken, zal de Officier-Commissaris ook daaromtrent, op vraagpunten van den Auditeur-Militair, of op die welke hij zelve wenscht te stellen, den beschuldigden ondervragen, mits zulks vooraf, aan denzelven, worde bekend gemaakt."

In artikel 78 worden de woorden: „eene misdaad" vervangen door de woorden: „een strafbaar feit" en de woorden: „der misdaad in hare omstandigheden" door het woord „daarvan", vervallen de woorden: „de Auditeur-Militair" en wordt in plaats van „heeft" gelezen „zijn".

Artikel 79 wordt gelezen als volgt:

„Indien een der gevallen, bedoeld in de artikelen 77 of 78 zich mogt voordoen, zal de Auditeur-Militair onverwijld de noodige maatregelen nemen, opdat omtrent de vervolging van het strafbare feit, van hetwelk de beschuldigde nader verdagt wordt, worde beslist."

Aan artikel 173 wordt een nieuwe zin toegevoegd, luidende als volgt:

„Indien zich bij deze verhooren een der gevallen voordoet van de artikelen 77 en 78, is artikel 79 van toepassing."

XVI. In de artikelen 78, 104, 107 en 127 wordt in plaats van: „zullen Commissarissen" gelezen: „zal de Officier-Commissaris".

In artikel 80 worden de woorden: „de misdaad" vervangen door de woorden: „het feit" en de woorden: „tijde der gepleegde misdaad" door de woorden: „ten tijde dat het feit gepleegd werd," en wordt tusschen de woorden „onwaarschijnlijk" en „maken" ingevoegd „zou".

XVII. In artikel 81 wordt in plaats van: „of nadat die stelling is verworpen" gelezen: „of nadat die stelling door den Krijgsraad is verworpen" en vervallen de woorden: „ en daarvan, door Commissarissen aan den Commanderenden Officier, worden rapport gedaan".

XVIII. Artikel 87 wordt gelezen als volgt:

„De getuigen, welke de Officier-Commissaris of de Auditeur-Militair vermeenen, dat behooren te worden opgeroepen, zullen, op door den Auditeur-Militair te stellen vraagpunten of op die, welke de Officier-Commissaris mogt wenschen te stellen, door den laatstgenoemden worden gehoord, derzelver antwoorden of verklaringen zullen met eede, invoege als bij artikel 106 is voorgeschreven, worden gesterkt, bijaldien geene redenen daartegen zijn, en deze alzoo afgegevene getuigenissen in geschrifte gesteld en onderteekend worden."

Artikel 88 wordt gelezen als volgt:

„Wanneer deze getuigen tot de Landmagt behooren en onder bevel van den Commandant van een Garnizoen zijn, zal de Officier-Commissaris, bijaldien zij in de garnizoensplaats aanwezig zijn, aan dien Commandant letterenrequisitoir zenden, met verzoek, dat die getuigen worden gelast, of geciteerd, om, op den daarbij opgegeven dag en uur, ter daarbij vermelde plaats, tot het geven van getuigenis der waarheid te verschijnen.

Die Commandant geeft aan dat verzoek gevolg."

De artikelen 89 en 90 vervallen.

Artikel 91 wordt gelezen als volgt:

„Bijaldien zij alsdan, zonder door ziekte of andere volstrekte beletzelen verhinderd te zijn, niet verschijnen, of onwillig zijn om te getuigen, zal daarvan aan den Commanderenden Officier rapport worden gedaan, die de niet verschenen getuigen, bij arrest of op andere wijze tot het geven van getuigenis constringeren zal."

In artikel 92 vervallen de woorden: „door den Auditeur-Militair daartoe overgegevene" en wordt in plaats van „onder eede" gelezen: „bijaldien geene redenen daartegen zijn, onder eede, in voege als bij artikel 106 is voorgeschreven,".

XIX. In artikel 94 wordt in plaats van: „Bijaldien Officieren Commissarissen, of de Auditeur Militair nogtans vermeenen, dat het volstrekt noodzakelijk is" gelezen: „Bijaldien de Officier-Commissaris, of de Auditeur-Militair nogtans vermeent, dat het wenschelijk is", worden de woorden: „zullen Officieren Commissarissen" vervangen door de woorden: „zal de Officier-Commissaris", wordt tusschen de woorden „beschuldigden" en „moeten" ingevoegd de woorden: „of onderling", vervallen de woorden: „voor hen zelve" en wordt aan het artikel als slotzin toegevoegd: „Die Commandant geeft aan dat verzoek gevolg".

Ook in verband hiermede wordt artikel 95 gelezen als volgt:

„Bijaldien burgerpersonen op de hun gedane oproeping niet verschijnen, zal de Officier-Commissaris opnieuw hunne oproeping kunnen verzoeken en hetzij te gelijker tijd, hetzij later, daarbij een bevel tot medebrenging kunnen voegen."

Eindelijk wordt in artikel 96 in plaats van: „getuigen", gelezen: „militaire getuigen".

XX. In artikel 99 wordt op twee plaatsen het woord „Commissarissen" vervangen door de woorden: „den Officier-Commissaris" en wordt inplaats van: „ten hunnen overstaan" gelezen: „ten zijnen overstaan" en in plaats van: „de misdaad", „het feit".

XXI. In artikel 100 wordt inplaats van: Officieren-Commissarissen" gelezen: „den Officier-Commissaris", wordt het woord: „hen" vervangen door: „hem" en aan dit artikel wordt als slotzin toegevoegd: „Die Commandant geeft aan dat verzoek gevolg".

Artikel 101 vervalt.

In punt *c* van artikel 102 vervallen de woorden: „doch tot en met antwoorden".

XXII. Artikel 106 wordt gelezen als volgt:

„Na de onderteekening zal, geene redenen ter contrarie zijnde, door de getuigen, in handen van den Officier-Commissaris, naar de wijze hunner godsdienstige gezindheid, de Eed of de verklaring afgelegd worden van de geheele waarheid en niets dan de waarheid te hebben gezegd, en zal daarvan, onder het verhoor, behoorlijke aanteekening gehouden worden, zullende dit verhoor daarna door den Officier-Commissaris en den Secretaris worden geteekend."

Artikel 108 wordt gelezen als volgt:

„Deze Tolk zal, in handen van den Officier-Commissaris, naar de wijze zijner godsdienstige gezindheid, den Eed of de belofte afleggen, dat hij zich, in het gene, waartoe hij geroepen is, getrouwelijk zal kwijten, en daarvan niets aan anderen openbaren."

Voorts wordt in artikel 118 het woord „Auditeur-Militair" vervangen door „Officier-Commissaris" en in artikel 119 het woord „Commissarissen" door de woorden: „de Officier-Commissaris" en vervallen in laatstgenoemd artikel de woorden: „en de Auditeur-Militair", in verband waarmede het woord „trachten" wordt vervangen door „tracht".

XXIII. De artikelen 109 en 110 vervallen. In verband hiermede wordt in artikel 86 in plaats van: „ , 108, 109 en 110" gelezen: „en 108".

XXIV. Art. 111 wordt gelezen als volgt:

„De Officier-Commissaris zal, bijaldien hij het dienstig oordeelt, of door den Auditeur-Militair dezer confrontatie moet worden verangd, den beschuldigden met een of meer getuigen, of met andere beschuldigden, of wel de getuigen onderling, hooren".

De artikelen 113 en 114 vervallen.

XXV. In artikel 115 wordt inplaats van: „en Commissarissen eene confrontatie hebben geordonneerd, zullen Commissarissen", gelezen: „en de Officier-Commissaris eene confrontatie heeft geordonneerd, zal deze" en vervallen de woorden: „en waarvan men bekentenis vordert.".

Artikel 123 wordt gelezen als volgt:

„Hierop wordt den getuige afgevraagd of hij nog iets te veranderen of bij te voegen hebbe, en, invoege als bij artikel 106 voorgeschreven, de Eed afgenomen op zijne verklaring bij dezen afgelegd".

In artikel 124 wordt na het woord „afleggen" ingevoegd de woorden: „ , als voormeld,".

XXVI. In artikel 125 wordt in plaats van: „de Commissarissen" gelezen: „den Officier-Commissaris".

Aan artikel 126 wordt als tweede alinea toegevoegd: „De confrontatien tusschen getuigen onderling worden gehouden overeenkomstig de artikelen 115 tot en met 125".

Achter artikel 128 volgt een nieuw artikel 128*a* luidende:

„Nadat de informatien zijn afgeloopen, wordt daarvan door den Officier-Commissaris rapport gedaan aan den Commanderenden Officier van het Garnizoen.

Gelijk rapport geschiedt door den Auditeur-Militair van die zaken waarvan hem de stukken ingevolge artikel 127 zijn toegezonden".

In artikel 144 wordt het woord „Zij" vervangen door: „De President en de leden".

In artikel 149 wordt het woord „Een" vervangen door de woorden: „De President of een" en vóór het woord „deliberatien" het woord „verdere" geplaatst en vervallen in den laatsten regel de woorden: „der andere leden".

In artikel 150 wordt in den eersten regel achter het woord „dat" gevoegd: „de President of".

In artikel 155 worden de woorden: „Alle de" vervangen door: „de President en alle".

In artikel 158 wordt het woord „Niemand" vervangen door: „De President noch een".

XXVII. In artikel 163 wordt in plaats van: „Provoost geweldige" gelezen: „Provoost geweldige, door een Deurwaarder of door een dienaar der Openbare Magt", worden de woorden: „Officieren-Commissarissen" vervangen door de woorden: „den Officier-Commissaris" en wordt aan dit artikel eene nieuwe alinea toegevoegd, luidende als volgt:

„Wanneer hij onder het bevel van den Commanderenden Officier van het Garnizoen is, zal de Auditeur-Militair, bijaldien de beklaagde in de garnizoensplaats aanwezig is, aan dien Officier letteren-requisitoir zenden, met verzoek, dat de beklaagde zal worden gelast, om op den daarbij opgegeven dag en uur, en ter daarbij vermelde plaats, voor den Krijgsraad te verschijnen.

Die Officier geeft aan dat verzoek gevolg."

In artikel 169 wordt het eerste woord „daarbij" vervangen door: „bij zijne verhooren".

In artikel 170 wordt in den eersten regel het woord „van" veranderd in „voor".

De bestaande artikelen 187 en 188 vervallen en worden vervangen door de navolgende nieuwe artikelen 187 en 188 luidende als volgt:

„Artikel 187.

„De Commanderende Officier, die over de verwijzing naar den Krijgsraad heeft te beslissen van eene overtreding naar het gemeene strafregt, kan, mits overeenkomstig het advijs van den Auditeur-Militair, bepalen, dat in die zaak informatien niet zullen worden genomen. Alsdan zal, indien de genoemde Officier niet is de Commandant, tot wiens bevoegdheid het bijeenroepen van den Krijgsraad behoort, aanstonds worden gehandeld overeenkomstig de bepaling van artikel 27 en zal de Auditeur-Militair, na ontvangst der stukken, onverwijld rapport doen aan den laatstgemelden Commandant.

„Die Commandant zal alsdan, binnen drie dagen daaraan volgende of, in geval door hem zelven overeenkomstig den eersten zin van het

voorgaande lid is bepaald onverwijld, na overleg met den Auditeur-Militair, bij schriftelijk bevel tegen een daarbij aan te geven dag en uur het bijeenkomen van den Krijgsraad ordonneren".

„Artikel 188.

„In geval, volgens artikel 187, het bijeenkomen van den Krijgsraad is geordonneerd, zal worden naargekomen al het gene, bij de drie voorafgaande Hoofdstukken, is vastgesteld, voor zooverre hetzelve alhier van eenige toepassing kan gehouden worden, behoudens:

1°. dat de termijn, bedoeld in het derde lid van artikel 129, is ten minste vijf dagen;

2°. dat de Krijgsraad, na in allen gevalle den Auditeur-Militair en zijn advijs te hebben gehoord, op schriftelijk verzoek van den beklaagden, kan bepalen, dat, in afwijking van het bepaalde bij artikel 131, diens tegenwoordigheid bij het onderzoek ter teregtzitting niet wordt vereischt;

3°. dat de bepalingen betrekkelijk de toevoeging van een raadsman en de schriftelijke opgave der wederzijdsche getuigen en deskundigen niet toepasselijk zijn;

4°. dat op de behandeling van de zaak ter teregtzitting van den Krijgsraad van overeenkomstige toepassing zijn de artikelen 152, eerste lid, 154, eerste lid, 155, eerste lid, 156, 160, eerste en laatste lid, 161, 162 eerste, tweede en derde lid, 163 tot en met 165, 168 tot en met 173, 178, 180 tot en met 182, 188, 189, 198, eerste, tweede, derde en vierde lid, en 209, eerste en tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering, met dien verstande, dat hetgeen daarin ten aanzien van de regtbank, den president, de regters, den officier van justitie en den griffier voorkomt, ook geldt ten aanzien respectievelijk van den Krijgsraad, den President en de leden van den Krijgsraad, den Auditeur-Militair en den Secretaris en dat het proces-verbaal der teregtzitting door dezen laatste in de notulen van den Krijgsraad wordt opgenomen. De behandeling ter teregtzitting geschiedt overigens overeenkomstig de voorschriften van dit wetboek."

Het opschrift van het Zesde Hoofdstuk van den Tweeden Titel wordt gelezen als volgt:

„Van bijzondere beregting van strafbare feiten als overtredingen in het gemeene strafrecht omschreven."

Aan artikel 215 wordt toegevoegd een tweede lid, luidende:

„Indien de zaak overeenkomstig het Zesde Hoofdstuk is behandeld en de gecondemneerde zich niet in verzekerde bewaring bevindt, wordt diens presentie bij de uitspraak of uitlezing van het vonnis niet vereischt. De artikelen 166 en 226 zijn alsdan niet van toepassing."

Artikel 216 wordt gelezen als volgt:

„De vonnissen, waarvan geen appèl valt, zullen, wanneer dezelve, volgens deze wet zijn geapprobeerd of executabel verklaard, dadelijk na de pronuntiatie worden geexecuteerd, ten ware de gecondemneerde uitdrukkelijk mogt verlangen, dat deze executie, tot het overwegen van een verzoek om gratie, worde opgeschort.

„In het laatste geval kan de gecondemneerde, binnen acht dagen na dien waarop hetzelve vonnis is gepronuntieerd, een verzoekschrift om gratie, ongesloten, inleveren of doen inleveren bij den Secretaris van den Krijgsraad.

„Deze inlevering zal de opschorting der executie ten gevolge hebben.

„De Secretaris zal naauwkeurige aanteekening houden van den dag der inlevering van zoodanig verzoekschrift, daarvan onmiddellijk kennis geven aan den Auditeur-Militair en het verzoekschrift onmiddellijk verzenden, daar waar zulks zal zijn vereischt.

„De executie van het vonnis blijft van regtswege opgeschort, zoolang over het in het tweede lid bedoelde verzoek om gratie wordt geraadpleegd.

„Wanneer het verzoek is afgewezen, zal de executie van het vonnis, zoodra mogelijk, geschieden."

In artikel 189 vervallen de woorden: „die den rang van officier bekleedt" en wordt het woord „misdaad" veranderd in „strafbaar feit".

Artikel 190 vervalt.

In artikel 191 worden de woorden: „de misdaad" vervangen door: „het misdrijf".

XXVIII. In artikel 210 vervallen de woorden: „geadsisteerd door twee Commissarissen uit den Krijgsraad".

Artikel 218 vervalt.

XXIX. In artikel 224 wordt in plaats van de woorden: „door twee Commissarissen van den Krijgsraad en den Auditeur," gelezen: „door den Secretaris,". Voorts wordt in plaats van: „den tijd van drie dagen" gelezen: „den tijd van acht dagen", wordt het woord „overleggen" veranderd in „beslissen", wordt achter het woord „einde" een „ , " geplaatst, en vervalt de „ , " achter het daaropvolgende woord „ook".

XXX. In artikel 226 wordt in plaats van de woorden: „drie dagen zullen Officieren Commissarissen, geadsisteerd door den Auditeur," gelezen: „acht dagen zal de Secretaris".

In artikel 227 wordt in plaats van: „drie dagen", gelezen: „acht dagen", en tusschen het woord „verklaard" in den vierden regel en de daaropvolgende komma ingevoegd: „en niet aan den Secretaris overeenkomstig het voorgaande artikel zijn begeerte tot appelleren hebbende te kennen gegeven".

XXXI. In artikel 229 wordt in plaats van de woorden: „door Commissarissen, bij Art. 224 van dit Hoofdstuk vermeld", gelezen: „door den Secretaris".

XXXII. In artikel 231 wordt in plaats van de woorden: „voor Commissarissen van den Krijgsraad", gelezen: „voor den Secretaris".

In artikel 232 worden de woorden: „met de eerst, daarop vertrekkende post" vervangen door: „zoo spoedig mogelijk".

XXXIII. In artikel 239 wordt gelezen:

in plaats van: „Officieren Commissarissen, tot de informatien gecommandeerd,", „de Officier-Commissaris",

in plaats van: „vermeenen", „vermeent",

in plaats van: „Commanderenden Officier", „Krijgsraad" en

in plaats van: „zullen zij", „zal hij".

XXXIV. Artikel 240 vervalt.

In artikel 242 wordt hetgeen volgt op het woord „zetten" vervangen door een punt.

XXXV. In artikel 245 wordt, in plaats van: „de Officieren-Commissarissen", gelezen: „den Officier-Commissaris" en wordt achter het woord „informatien" eene punt geplaatst, terwijl de daarop volgende woorden vervallen.

In artikel 246 wordt achter het woord „geexecuteerd" eene punt geplaatst en vervallen de daarop volgende woorden.

XXXVI. In artikel 247 wordt in plaats van de woorden: „Officieren Commissarissen onbevoegd zijn", gelezen: „de Officier-Commissaris onbevoegd is", en wordt verder in plaats van: „Commissarissen" en „Officieren Commissarissen" telkens gelezen: „den Officier-Commissaris".

Art. 249 wordt gelezen als volgt:

„Na die beweerde onbevoegdheid wordt de beklaagde niet meer gehoord".

XXXVII. In artikel 251 worden de woorden: „ , in tegenwoordigheid van Officieren Commissarissen, met den practizijn, of dengenen dien hij daartoe zal hebben opgegeven of verkozen,", vervangen door de woorden: „met zijn raadsman".

XXXVIII. In artikel 256 wordt in plaats van: „voor Officieren Commissarissen ter informatie gecommandeerd, geadsisteerd met den Auditeur-Militair," gelezen: „voor den Secretaris".

Na artikel 260 wordt ingevoegd een *nieuw* artikel 260*a*, luidende als volgt:

„In geval de zaak overeenkomstig artikel 188 is behandeld, blijven de voorafgaande voorschriften van dit Hoofdstuk buiten toepassing, met uitzondering van de artikelen 258, 259 en 260, en onverminderd de bepalingen van het Negende Hoofdstuk."

XXXIX. Aan artikel 261 wordt een tweede lid toegevoegd, aldus luidende:

„Op dezelfde wijze en voor hetzelfde tijdvak zal tevens een Officier-Commissaris worden benoemd tot het hooren der beschuldigden en het inwinnen der noodige informatien. Zoo noodig kunnen ook meer dan één Officier-Commissaris worden benoemd, wier werkkring voor ieder hunner door den Krijgsraad wordt omschreven."

Voorts vervalt artikel 268.

In artikel 272 wordt het woord „misdaden" vervangen door „strafbare feiten". In dit artikel worden de woorden: „4e, 5e en 6e" veranderd in: „5e, 6e en 7e".

XL. Artikel 274 wordt gelezen als volgt:

„De Officier-Commissaris verklaart na den afloop der verhooren in elke zaak aan den Auditeur-Militair schriftelijk, dat de informatien in die zaak zijn voltooid.

„De Auditeur-Militair doet zulks den beschuldigden aanzeggen en daarbij opgeven het feit dat ten laste wordt gelegd, met vermelding omstreeks welken tijd en waar ter plaatse het zou zijn begaan, alles op straffe van nietigheid.

„Door deze verklaring wordt de zaak bij den Krijgsraad aanhangig gemaakt".

Artikel 280 vervalt.

XLI. Artikel 287 wordt gelezen als volgt:

„De President van den Krijgsraad benoemt een Officier-Commissaris, welke de verhooren van beschuldigden houdt, en voor welken de verdere informatiën worden ingewonnen. Zoo noodig mag daarvoor een Lid van den Krijgsraad worden aangewezen.

„Desvereischt kunnen ook meer dan één Officier-Commissaris worden benoemd, wier werkkring voor ieder hunner door den President wordt omschreven".

XLII. In artikel 288 wordt in plaats van: „Zij nemen" gelezen: „Ieder Officier-Commissaris neemt" en worden de woorden: „voor Officieren Commissarissen" vervangen door de woorden: „voor den Officier-Commissaris".

XLIII. Artikel 289 wordt gelezen als volgt:

„Artikel 274 geldt mede voor ieder van deze Officieren-Commissarissen".

In artikel 290 vervallen de woorden: „of,

bij een speciale Wet, aan dezelve, te onderwerpen,".

Artikel 296 wordt gelezen als volgt:

„De Auditeurs-Militair zullen nasporen en bij de Krijgsraden vervolgen alle zoodanige strafbare feiten. waarvan de cognitie aan dezelve is opgedragen.

Zij kunnen de nasporing opdragen aan de Hulp-Officieren van Justitie — de Kanton-Regters uitgezonderd — zoomede aan de beambten, genoemd in art. 8, 1°. en 7°., van het Wetboek van Strafvordering.

De nasporing vindt niet plaats in gebouwen, vaartuigen, inrigtingen of terreinen, welke onder militair gezag staan, dan met toestemming van de daarover gestelde Militaire Autoriteit".

In artikel 298 vervallen in den eersten regel de woorden: „van hen kan worden gevorderd, en" en vervalt in den tweeden regel het woord „Militaire".

In de artikelen 299 en 319 vervalt het woord „Militaire".

In artikel 308 wordt het woord „misdaad" vervangen door: „eenig strafbaar feit".

Artikel 310 vervalt.

In artikel 317 wordt het woord „misdrijf" vervangen door: „strafbaar feit" en vervalt het woord „ambtshalve".

XLIV. Artikel 320 vervalt.

In artikel 326 worden de woorden: „stemmen der leden" gelezen: „stemmen van den President en van de leden".

In artikel 333 wordt het op het woord „naar" volgende gelezen: „hetgeen ten opzigte der procedures bij de wetten is vastgesteld".

De Zesde Titel wordt gelezen als volgt:

„ZESDE TITEL.

„Eed (belofte) voor den President en de Leden van den Krijgsraad, de Officieren-Commissarissen, Auditeurs-Militair, Secretarissen en Provoosten geweldigen.

„Artikel 393.

„De President en de Leden der Krijgsraden, de Officieren-Commissarissen, Auditeurs-Militair, Secretarissen en Provoosten geweldigen, zullen respectievelijk, vóór het nemen van zitting en het aanvaarden hunner functien, ieder naar de wijze van zijne godsdienstige gezindheid afleggen de navolgende Eeden of beloften.

„Artikel 394.

„Eed (belofte) voor den President en de Leden van een Krijgsraad.

„Ik zwere (belove), dat ik mijn post als Lid „(President) van den Krijgsraad ter goeder „trouwe, met alle vlijt en naarstigheid, zal „waarnemen; — dat ik mij, in de zaken, bij „den Krijgsraad voorkomende, zal gedragen „met alle opregtheid, eerlijkheid en onpartijdig„heid, zonder daarin aan de partijen toe te „dragen eenige gunst of ongunst, en zonder mij „daarvan te laten aftrekken door eenige be„weegredenen hoegenaamd, en dat ik, zoo „veel eenigzins in mijn vermogen is, zal in acht „nemen en naarkomen de voorschriften der „Wet, voor zoo verre die op mij, als Lid „(President) van den Krijgsraad, eenige be„trekking hebben.

„Zoo waarlijk helpe mij God Almachtig „(dat beloof ik)."

„Artikel 395.

„Eed (belofte) voor de Officieren-Commissarissen en Auditeurs-Militair.

„Ik zwere (belove), dat ik mijn ambt als „Officier-Commissaris (Auditeur-Militair) ter „goeder trouwe, met alle vlijt en naarstigheid „zal waarnemen, dat ik, zoodra eenig strafbaar „feit of vermoeden daarvan, (alleen voor den „Auditeur-Militair: staande ter mijner ver„volging als Auditeur-Militair,) tot mijner „kennis zijn gekomen, daarvan zonder uitstel, „en zoo veel mogelijk de regte waarheid zal „trachten op te sporen, en doen het gene mijn „ambt vereischen zal; dat ik daarin zal te „werk gaan met alle opregtheid, eerlijkheid en „onzijdigheid, zonder den schuldigen of zijne „vrienden of begunstigers te ontzien, en zonder „den onschuldigen te kwellen; dat ik niet zal „openbaren het gene, in de informatien, zoude „mogen voorkomen, of ietwes anders het gene „geheim zoude moeten blijven; en dat ik voorts „zooveel eenigzins in mijn vermogen is, ge„trouwelijk zal in acht nemen en naarkomen „de voorschriften der Wet, voor zooverre die „mij in mijne qualiteit eenigermate betreffen.

„Zoo waarlijk helpe mij God Almachtig (dat beloof ik)."

„Artikel 396.

„Eed (belofte) voor den Secretaris.

„Ik zwere (belove), dat ik mijn post als „Secretaris ter goeder trouwe, met alle vlijt „en naarstigheid, zal waarnemen; dat ik ge„trouwelijk en met alle opregtheid zal aantee„kenen, opmaken en te boek stellen, mitsgaders „expedieren al wat mij, in mijn officie zal „belast worden; dat ik de Registers en andere „Actens, welke tot mijn toeverzigt behooren, „zorgvuldig zal bewaren; dat ik niet zal open„baren de gevoelens van den President of van „de Leden van den Krijgsraad, of van den „Officier-Commissaris, noch ook hetgene, in de

„informatien, zoude mogen voorkomen, of „ietwes anders het gene geheim zoude moeten „blijven; en dat ik voorts, zoo veel eenigzins „in mijn vermogen is, getrouwelijk zal in acht „nemen en naarkomen de voorschriften der „Wet, voor zoo verre die mij in mijne qualiteit „eenigermate betreffen.

„Zoo waarlijk helpe mij God Almachtig (dat beloof ik)."

„Artikel 397.

„Eed (belofte) voor de Provoosten geweldigen.

„Ik zwere (belove), dat ik mijn ambt als „Provoost geweldige, met alle vlijt en naarstig„heid, zal waarnemen; dat ik omtrent de „gevangenen en geconfineerden, welke aan „mijne bewaring worden toevertrouwd, alle „oplettendheid zal aanwenden, de plaatsen en „vertrekken, waarin die zich bevinden, naauw„keurig visiteren, en, te dien opzigte, al dat „gene verrigten zal, wat, volgens de regelen „van voorzigtigheid, wordt gevorderd; dat ik „daarbij nooit uit het oog zal verliezen, dat „de gevangenis alleen is ingerigt, om van de „personen der gevangenen verzekerd te zijn, „en mij mitsdien zorgvuldig onthouden zal „van alle harde behandeling; dat ik inzonder„heid aan de gevangenen en geconfineerden „al dat gene, zoo in de verzorging van spijs, „drank en andere noodwendigheden zal doen „geworden hetgene de Wet vordert; dat ik „de orders, welke mij worden gegeven, behoor„lijk zal agtervolgen en naarkomen, en mij „wijders, in allen opzigte gedragen, zoo als „mij, bij deze Wet en mijne bijzondere instruc„tie, is voorgeschreven.

„Zoo waarlijk helpe mij God Almachtig (dat beloof ik)."

„Artikel 398.

„De vorenstaande Eeden (beloften) worden afgelegd:

a. door den President en den Auditeur Militair in handen van het Hoog Militair Geregtshof, of wel bij een Krijgsraad te velde of in eene belegerde of berende stad of plaats in handen van den Commanderenden Generaal of van den Commanderenden Officier die hem heeft benoemd;

b. door de leden en den Secretaris in handen van den Commandant of wel bij een Krijgsraad te velde of in een belegerde of berende stad of plaats in handen van den Commanderenden Generaal of van den Commanderenden Officier, die hen heeft benoemd;

c. door den Officier-Commissaris in handen van den Commanderenden Officier of wel bij een Krijgsraad te velde door den Commanderenden Generaal en bij een Krijgsraad in een belegerde of berende stad of plaats in handen van den President van dezen Krijgsraad;

d. door den Provoost geweldige in handen van den President van den Krijgsraad bij welken hij optreedt.

„Artikel 399.

„Ten aanzien van den President-plaatsvervanger en den plaatsvervangenden Auditeur-Militair, vinden de voorschriften van dezen Titel overeenkomstige toepassing."

HOOFDSTUK II.

WIJZIGINGEN, GEBRACHT IN DE REGTSPLEGING BIJ DE ZEEMAGT.

A. *Verwijzing naar den Krijgsraad.*

Art. 11. I. In artikel 1 wordt in plaats van het woord „misdaad", gelezen: „eenig strafbaar feit".

In artikel 3 worden de woorden: „fout of eenige misdaad" vervangen door: „overtreding van de krijgstucht of aan een ernstig strafbaar feit".

Artikel 4 wordt gelezen als volgt:

„Van het gepleegde feit en het eventueel opgelegde arrest zal terstond worden gerapporteerd aan den Commanderenden Officier onder welken de verdagte ressorteert."

De artikelen 5 en 6 worden gelezen als volgt:

„Artikel 5.

„Die Commanderende Officier zal daar op de zaak onderzoeken en bepalen, of de verdagte al dan niet aanvankelijk in arrest zal worden gesteld of gehouden."

„Artikel 6.

„Indien, bij dat onderzoek, gebleken is, dat de verdagte onschuldig is, zal dezelve, in arrest zijnde, direct worden ontslagen."

II. Artikel 7 wordt gelezen als volgt:

„Wanneer het blijkt dat de zaak van dien aard is, dat dezelve buiten den Regter kan worden afgedaan, zal de Commanderende Officier de straf zelve kunnen en moeten bepalen."

III. Artikel 8 wordt gelezen als volgt:

„Wanneer bij den Commanderenden Officier twijfel bestaat of de fout, waaraan de verdagte zich heeft schuldig gemaakt, inderdaad een krijgstuchtelijk vergrijp is, zoo ook wanneer hij van oordeel is, dat de zaak voor den militairen Regter moet worden gebragt, zal hij van zijne bevinding dadelijk moeten kennis geven aan den Commanderenden Officier van de Directie, de Vloot, het Eskader of minder Smaldeel,

door welke autoriteit, na bekomen advies van den Fiscaal, zal worden beslist, of de zaak buiten den Regter kan worden afgedaan, dan wel of de verdagte naar den militairen Regter moet worden verwezen.

„Ongeacht de in de artikelen 6 en 7 bedoelde beslissing kan de Vlootvoogd, na bekomen advies van den Fiscaal, bepalen dat de onschuldig geoordeelde of de krijgstuchtelijk gestrafte alsnog ter zake van het feit waarvan hij verdagt of waarvoor hij gestraft werd, naar den militairen Regter zal worden verwezen."

IV. Achter artikel 8 worden ingelascht de navolgende artikelen 8*a* en 8*b*:

„Artikel 8*a*.

„Verwijzing naar den Krijgsraad — die den grondslag uitmaakt van de in te winnen informatien — geschiedt op straffe van nietigheid bij schriftelijke beschikking. Zij vermeldt, behalve den naam en de voornamen van den beklaagden, den rang of stand, in welken, en den bodem waarop of de inrigting waarbij hij dient, en behelst eene omschrijving van het feit, hetwelk hem ten laste wordt gelegd.

„Bij deze beschikking tot verwijzing wordt tevens bepaald, of de beklaagde al dan niet in arrest zal worden gesteld of zal blijven.

„Een afschrift van deze beschikking zal aan den beklaagden en aan den Fiscaal ter standplaats van den Krijgsraad worden ter hand gesteld."

Artikel 8*b*.

„Wanneer de Commanderende Officier van de Directie, de Vloot, het Eskader of minder Smaldeel, tegen het advijs van den Fiscaal, mogt nalaten, de zaak naar den Krijgsraad te verwijzen, kan de Fiscaal, indien hij nogtans mogt vermeenen dat het belang van de Justitie zoodanige verwijzing vereischt, aan den genoemden Commanderenden Officier, schriftelijk en met opgave van redenen, het verzoek doen, daarover door het Hoog Militair Geregtshof te doen beslissen.

Die Commanderende Officier zal alsdan de stukken, welke tot de zaak betrekking hebben, met zijne beschouwingen over de zaak, mitsgaders het verzoek van den Fiscaal, ten spoedigste aan het Hoog Militair Geregtshof inzenden, ten einde het Hof daarop, na bekomen advies van den Advocaat-Fiscaal, disponere zoo als het, naar bevind van zaken, zal vermeenen te behooren.

In geval bij resolutie van het Hof de verwijzing van den verdagte naar den militairen Regter mogt zijn bepaald, zal de genoemde Commanderende Officier daaraan dadelijk het noodige gevolg geven en, bij verwijzing naar den Krijgsraad, die resolutie in de door hem te nemen beschikking vermelden en wijders aan de stukken in de zaak toevoegen."

In artikel 9 worden in den eersten regel achter het woord „gearresteerde" ingevoegd de woorden: „of krijgstuchtelijk gestrafte" en in den tweeden regel achter het woord „straf" de woorden: „of over de omschrijving van de strafreden of wel over beide". In dit artikel vervallen de woorden: „zoo dat hij meent ten onregte gearresteerd, of onschuldig of te zwaar gestraft te zijn,".

In artikel 13 vervallen in den eersten en tweeden regel de woorden: „welke den rang van Officier bekleedt," en wordt als tweede alinea toegevoegd: „Deze bepaling geldt niet voor het misdrijf van desertie."

Artikel 14 vervalt.

V. Artikel 17 vervalt.

VI. In artikel 25 wordt het woord: „Deze" vervangen door: „De" en in plaats van de woorden: „klagte of", gelezen: „beschikking tot verwijzing of de".

VII. In artikel 42 worden de woorden: „door den fungeerenden Secretaris, bij een billet" vervangen door de woorden: „krachtens een billet van den Secretaris, door een Deurwaarder, een dienaar der Openbare Magt of een onderofficier" en wordt in plaats van de woorden: „de tegen hem ingebragte klagten", gelezen: „het hem bij de beschikking tot verwijzing, of wel ingevolge de artikelen 56 en 57, ten laste gelegde".

B. *Voorloopig arrest.*

VIII. Na artikel 8*b* wordt ingevoegd een nieuw artikel 8*c*, luidende als volgt:

„In alle gevallen, waarin bij of na de verwijzing arrest wordt toegepast, wordt de gearresteerde, tenzij hem ter gelegenheid van zijn verhoor is medegedeeld, dat hij in arrest zal worden genomen, binnen vier en twintig uren na zijne in-arreststelling door den Officier-Commissaris of, ingeval de in-arreststelling door den Krijgsraad is bevolen, door den Krijgsraad gehoord."

Artikel 10 wordt gelezen als volgt:

„Wanneer, ten einde als voren, het onderzoek van den Krijgsraad verzocht wordt, zal de Commanderende Officier zulks niet mogen weigeren."

IX. De artikelen 15 en 16 vervallen.

X. „Artikel „34" wordt „35".

De aanhef van het nieuw genummerde artikel 35 wordt gelezen als volgt:

„Bijaldien de beklaagde zich in arrest bevindt, kan na ieder verhoor door den Officier-

Commissaris des geraden aan den Krijgsraad een voorstel worden gedaan, dat de beklaagde uit het arrest zoude kunnen worden ontslagen of wel dat in het arrest, zonder nadeel . . . ."

Aan artikel 34 (nieuwe nummering) wordt als tweede lid toegevoegd:

„De Officier-Commissaris zal daarvan onmiddellijk bericht zenden aan den Krijgsraad, die de in-arreststelling al dan niet bekrachtigt."

XI. De aanhef van artikel 145 wordt gelezen als volgt:

„Indien de beklaagde zich in arrest bevindt, wordt in de eerste zitting van den Krijgsraad, na voordragt van den Fiscaal, beslist . . . ."

Het woord „bepalen" in artikel 145 wordt vervangen door „bepaald".

XI*a*. In artikel 146 wordt in den eersten regel in plaats van de woorden: „gedurende den loop van het proces" gelezen: „in eenigen stand van het geding".

XII. Artikel 147 wordt gelezen als volgt:

„Indien de Krijgsraad daarentegen, in eenigen stand van het geding, bevindt, dat er redenen of omstandigheden zijn voorgekomen, om een beschuldigden, welke in arrest is, uit het arrest te ontslaan of, in den aard van het arrest, eenige verzachting te brengen, zal hij daaromtrent, het zij ambtshalve, het zij op voordragt van den Fiscaal, het zij op het verzoek van den beklaagden of diens raadsman, naar bevind van zaken, disponeren."

XIII. De aanhef van artikel 213 wordt gelezen als volgt:

„Indien de gecondemneerde zich in de residentie van den Krijgsraad in arrest bevindt, zal hij aldaar daarin moeten blijven enz."

Verder wordt de „komma" achter het woord „zelve" vervangen door: „dienaangaande anders mogt worden beschikt of".

Art. 12. Aan artikel 78 wordt het volgende toegevoegd:

„In deze en andere gevallen, waarin het noodig mogt worden geoordeeld de voorligting van deskundigen in te winnen, alsmede van hen zoodanige verslagen te vragen, als in het belang van het onderzoek zal worden vereischt, zullen zij, bevorens tot hunne verrigtingen over te gaan, in handen van den Officier-Commissaris, naar de wijze hunner godsdienstige gezindheid, den eed of de belofte afleggen, dat zij hem verslag naar hun geweten zullen geven.

„Dezelfde persoon kan als getuige en als deskundige worden gehoord, mits hem, vóór het afleggen van den eed of de belofte, de voor beiden bestemde eeden worden voorgehouden.

„Indien het bij dit onderzoek noodzakelijk is, dat eene woning tegen den wil van den regthebbende wordt betreden, zal de commissaris van politie of, in eene gemeente waar geen commissaris van politie is, de burgemeester van de betrokken gemeente of die hem vervangt den daartoe noodigen last verleenen, en daarbij desverkiezende tegenwoordig zijn. Van het binnentreden wordt, binnen vier en twintig uren, proces-verbaal opgemaakt, hetwelk bij de stukken zal worden gevoegd."

Art. 13. I. Artikel 108 wordt gelezen als volgt:

„Na dat de informatien voor den Officier-Commissaris zijn afgeloopen, en daarvan binnen het Rijk in Europa door den Commanderenden Officier van de Directie der Marine waar de Krijgsraad resideert, en elders door den Vlootvoogd of den Commanderenden Officier van het schip hetwelk zich alleen bevindt buiten het Rijk in Europa rapport is ontvangen, zal die Vlootvoogd of Commanderende Officier na den Fiscaal te hebben gehoord, binnen drie dagen daaraanvolgende bij schriftelijk bevel tegen een daarbij aan te geven dag en uur het bijeenkomen van den Krijgsraad ordonneren.

„De Fiscaal zal aan den voet van dit bevelschrift vermelden het feit, dat door hem ten laste wordt gelegd, met bijvoeging omstreeks welken tijd en waar ter plaatse het zou zijn begaan, alles op straffe van nietigheid, alsmede de omstandigheden waaronder het feit zou gepleegd zijn.

„Dit geschrift wordt, met opgave van de getuigen en deskundigen door den Fiscaal gedagvaard of nog te dagvaarden, zoo spoedig mogelijk en ten minste tien dagen vóór den voor de bijeenkomst van den Krijgsraad bepaalden dag aan den beklaagden, met overgave van een door den Secretaris van den Krijgsraad geteekend afschrift, door een Deurwaarder, een dienaar der Openbare Magt of een onderofficier geteekend.

„Deze termijn kan, op het verzoek van den beklaagden, worden verkort, mits in het exploit dat verzoek worde opgenomen en door hem geteekend."

II. Tusschen de artikelen 108 en 109 worden ingevoegd de navolgende artikelen:

„Artikel 108*a*.

„Wanneer een Officier voor den Krijgsraad moet te regt staan, zullen voor de behandeling van diens zaak de President, als hij militair is, en leden van dien raad van lageren rang of van mindere ancienneteit in rang dan de beklaagde, worden vervangen door Officieren van hoogeren rang of van gelijken rang en hoogere ancienneteit dan de beklaagde."

„Artikel 108*b*.

„In het formulier van beteekening van het bevel tot bijeenkoming van den Krijgsraad zal worden opgenomen de mededeeling, dat de beschuldigde zich bij de behandeling van zijne zaak door een gekozen of toegevoegden raadsman kan doen bijstaan.

„Aan den beschuldigde wordt, op zijn daartoe strekkend, ten minste vier dagen vóór den aanvang van het onderzoek ter teregtzitting ingediend verzoek, een raadsman toegevoegd. De toegevoegde raadsman kan daarna alsnog door een gekozen raadsman worden vervangen, mits deze van de vervanging onverwijld aan den President van den Krijgsraad kennis geve."

„Als raadslieden mogen — indien de beschuldigde voor een Krijgsraad binnen het Rijk in Europa te regt staat — worden gekozen of toegevoegd Advocaten, binnen het Rijk de practijk uitoefenende, en voorts voor elken Krijgsraad Officieren bij de Zeemagt, geen lid van den Krijgsraad, Officier-Commissaris, Fiscaal of Secretaris zijnde. Binnen het Rijk in Europa zal nogtans de toevoeging van een Officier alleen dan geschieden, indien een Advocaat niet beschikbaar is, tenzij de beklaagde uitdrukkelijk zijn wensch te kennen geeft, dat hem een Officier als raadsman worde toegevoegd.

„De toevoeging geschiedt door den President van den Krijgsraad uit de Advocaten en voorts, op verzoek van den President, door den Vlootvoogd of den Commanderenden Officier van het schip, hetwelk zich alleen buiten het Rijk in Europa bevindt, uit de Officieren bij de Zeemagt, die zich bij hem hebben aangemeld als bereid zich eene toevoeging als raadsman voor den Krijgsraad te laten welgevallen. De Secretaris van den Krijgsraad geeft onverwijld van die toevoeging kennis aan den beklaagden en aan den toegevoegden raadsman."

„Artikel 108*c*.

„Indien de beschuldigde in arrest is, heeft de gekozen of toegevoegde raadsman, totdat het vonnis is gewezen en in den Krijgsraad gepronuntieerd, toegang tot hem en kan hij hem, behoudens het vereischte toezigt, zoo dikwijls hij dit verlangt, alleen spreken.

„De raadsman, of de beschuldigde, die geen raadsman heeft, kan bij den Fiscaal inzage nemen van de stukken en daarvan, voor zoover hij die verlangt, afschrift bekomen ten koste van den beschuldigden, of, indien deze — ter beoordeeling van den Krijgsraad — onvermogend is, kosteloos. voor zoover de Krijgsraad het verstrekken daarvan noodig acht; alles zonder de voortzetting der behandeling op te houden. In het laatste geval worden de kosten der afschriften als geregtskosten aangemerkt."

II*bis*. Artikel 20 wordt gelezen als volgt:

„Wanneer de beklaagde is een Officier, zal geen ander Officier als Officier-Commissaris mogen fungeren, dan die van eenen hoogeren rang, althans van eenen gelijken rang doch van hoogere ancienneteit is."

III. Aan het bepaalde onder *b* van artikel 131 worden toegevoegd de woorden: „of wel die van die zaak als Officier-Commissaris reeds hebben kennis genomen".

Het slotwoord „en" onder *c* van dit artikel vervalt.

De punt aan het slot van het onder *d* van dit artikel gestelde wordt vervangen door eene komma-punt.

Aan artikel 131 wordt het volgende toegevoegd:

„*e*. Die als getuige of deskundige in de zaak zijn opgetreden."

Artikel 109 vervalt.

In artikel 111 wordt het woord „gaats" vervangen door de woorden: „het Rijk in Europa"; vóór het woord „zamenzwering" „zamenrotting," en achter „zamenzwering" eene komma gesteld; vervalt het woord „en" voor „complot" en wordt achter het woord „desertie" gevoegd: „en lafhartigheid voor den vijand,".

IV. Tusschen artikel 111 en artikel 112 worden ingelascht de navolgende artikelen 111*a* en 111*b*:

„Artikel 111*a*.

„Het regtsgeding op de teregtzitting van den Krijgsraad wordt op straffe van nietigheid binnen het Rijk in Europa in het openbaar en elders met open deuren gehouden, tenzij de Krijgsraad, om gewigtige redenen, ontleend aan de openbare orde of de zedelijkheid, in de notulen te vermelden, mogt bevelen, dat het regtsgeding geheel of gedeeltelijk met gesloten deuren zal plaats hebben.

„De Krijgsraad kan om redenen, ontleend aan de belangen der Krijgstucht of der ondergeschiktheid, in de notulen te vermelden, aan militairen beneden zekeren rang en om redenen ontleend aan het algemeen belang aan minderjarigen het bijwonen van de behandeling van eenig regtsgeding geheel of gedeeltelijk doen beletten.

„Indien een der getuigen, deskundigen, tolken of andere aanwezigen de stilte of de orde op de teregtzitting stoort of teekenen geeft van goed- of afkeuring en vrugteloos door den President is gewaarschuwd of het bevel van den President om zich te verwijderen niet heeft opgevolgd, kan hij op diens last worden verwijderd en zoo

noodig gedurende den tijd der teregtzitting worden in bewaring gehouden."

„Artikel 111*b*.

„De beklaagde is, gedurende de geheele behandeling, ter teregtzitting tegenwoordig.

„Niettemin kan de president bevelen, dat de beklaagde de gehoorzaal verlate, ten einde een getuige of een medebeklaagde buiten zijne tegenwoordigheid worde ondervraagd. In dat geval wordt, op straffe van nietigheid, daarna met het onderzoek der zaak niet voortgegaan, dan nadat vooraf de beklaagde is onderrigt van het geen in zijn afwezigheid is voorgevallen.

„Zoo de beklaagde de stilte of de orde op de teregtzitting stoort en vrugteloos door den President is gewaarschuwd, kan de Krijgsraad zijne verwijdering uit de gehoorzaal bevelen, en zoo noodig, dat hij gedurende den tijd der teregtzitting in bewaring worde gehouden. De behandeling der zaak wordt voortgezet, even als ware de beklaagde tegenwoordig gebleven.

„De raadsman van den beklaagden blijft in dat geval met de verdediging belast."

Na artikel 112 volgt een nieuw artikel 112*a*, luidende als volgt:

„Artikel 112*a*.

„Tot militairen President van den Krijgsraad zal bij voorkeur worden benoemd een Hoofdofficier uit het Korps Zeeofficieren.

V. Artikel 113 wordt vervangen door een nieuw artikel 113, luidende:

„Deze Krijgsraad zal binnen het Rijk in Europa bestaan uit eenen burger-regtsgeleerde als President, door Ons op gemeenschappelijke voordragt van Onze Ministers van Justitie en van Marine voor het leven benoemd, en vier officieren in den dienst ter zee als leden;

elders, behoudens in het geval voorzien in het vijfde hoofdstuk van dezen titel, uit vijf leden, den President daaronder gerekend, allen officieren in den dienst ter zee.

„De Commanderende Officier, op grond van wiens rapport aan den Vlootvoogd verwijzing van den verdagte naar den militairen regter heeft plaats gehad, mag in den Krijgsraad niet zitting nemen."

Voorts wordt in artikel 186 en in artikel 189 het woord „vier" vervangen door „twee".

Na artikel 113 worden ingevoegd de artikelen 113*a*, 113*b*, 113*c*, 113*d*, 113*e* en 113*f*, luidende als volgt:

„Artikel 113*a*.

„De Krijgsraad wordt gehouden:

a. binnen het Rijk in Europa: in de directie of in eene of meer van de directiën der Marine, door Ons reeds bepaald of alsnog te bepalen, en wel ter standplaats van den Commanderenden Officier;

b. elders aan boord van het Schip of de Schepen, door den Commandant van de Vloot, het Eskader of minder Smaldeel en — voor de niet tot een Vloot, Eskader of minder Smaldeel vereenigde Schepen van de Zeemagt in Oost-Indië — aan boord van het Schip of de Schepen of wel op de plaats of plaatsen, door den Commandant van die Zeemagt daartoe aangewezen."

„Artikel 113*b*.

„De President van den Krijgsraad binnen het Rijk in Europa moet den graad van doctor in de regtswetenschap aan eene Nederlandsche Universiteit hebben verworven en den vollen ouderdom van dertig jaren hebben bereikt.

„Wanneer hij den vollen ouderdom van zeventig jaren heeft bereikt, wordt hen met ingang van het daaropvolgend kalenderjaar als zoodanig door Ons, op gemeenschappelijke voordragt van Onze Ministers van Justitie en van Marine, ontslag verleend.

„Vóór dat tijdstip kan de President door Ons, op gelijke voordragt, op eigen verzoek worden ontslagen of door het Hoog-Militair-Geregtshof bij een met redenen omkleede sententie uit zijn ambt worden ontzet in een der gevallen, genoemd onder de nummers 1, 2, 3 en 4 letters *a*, *b*, *c* en *d* van artikel 11 der Wet op de Regterlijke Organisatie. Artikel 11, tweede lid, dier wet is van toepassing. Het Hoog-Militair-Geregtshof spreekt de ontzetting niet uit dan op de vordering van den Advocaat-Fiscaal van de Zee- en Landmagt.

„De President wordt door het Hoog-Militair-Geregtshof bij een met redenen omkleede sententie uit zijn ambt ontslagen in een der gevallen, genoemd in artikel 12 der Wet op de Regterlijke Organisatie.

„Het vierde lid en de verdere bepalingen van genoemd artikel 11 en het laatste lid van genoemd artikel 12 zijn ten deze van toepassing, met dien verstande, dat de daar aan den Hoogen-Raad toegekende bevoegdheid toekomt aan het Hoog-Militair-Geregtshof.

„Het costuum van den President wordt bij algemeenen maatregel van bestuur vastgesteld."

„Artikel 113*c*.

„Voor den in artikel 113*b* genoemden President gelden de bepalingen der artikelen 8 en 15 der Wet op de Regterlijke Organisatie, alsmede artikel 13, met uitzondering van het voorlaatste lid, dier wet, met dien verstande, dat de bij laatstgemeld artikel aan den Hoogen-Raad of aan den Procureur-Generaal bij dat college toegekende bevoegdheden toekomen

aan het Hoog-Militair-Geregtshof of aan den Advocaat-Fiscaal."

„Artikel 113*d*.

„De genoemde President kan zich, wanneer zijn dienst niet gevorderd wordt, van de plaats, waar hij zijne bediening uitoefent, verwijderen, mits vooraf daarvan, met opgave van de plaats van tijdelijk verblijf, kennis gevende aan den Vlootvoogd; voor eene afwezigheid gedurende meer dan acht dagen vraagt hij verlof aan den President van het Hoog-Militair-Geregtshof."

„Artikel 113*e*.

„Bij ontstentenis, afwezigheid of andere gewigtige verhindering wordt de genoemde President vervangen door een burger-regtsgeleerde als President-plaatsvervanger, door Ons, op gemeenschappelijke voordragt van Onze Ministers van Justitie en van Marine, voor het leven benoemd. De President-plaatsvervanger moet den graad van doctor in de regtswetenschap aan eene Nederlandsche Universiteit hebben verworven.

De artikelen 113*b*, 113*c* en 113*d* zijn op hem van toepassing, behoudens dat voor hem niet geldt de bepaling van artikel 8 der Wet op de Regterlijke Organisatie.

„Artikel 113*f*.

„De vervangende President blijft, ook nadat de reden voor zijn optreden opgehouden heeft te bestaan, kennisnemen van die zaken, welke op dat oogenblik reeds bij den Krijgsraad in behandeling waren."

VI. Artikel 114 wordt gelezen:

„De militaire President en de leden van den Krijgsraad worden benoemd door den Commanderenden Officier uit de daartoe bevoegde en onder zijne Orders staande Officieren. Zij blijven, behoudens het bepaalde bij artikel 118, in den regel deze functie binnen het Rijk in Europa gedurende ten minste één jaar en elders voor den duur der reis vervullen, tenzij ook daar benoeming voor één jaar of eenen vasten termijn van korteren duur mogelijk is."

Na artikel 114 wordt ingevoegd een nieuw artikel 114*a*, luidende:

„Artikel 114*a*.

„Tot militairen President van den Krijgsraad zullen niet worden benoemd:

1°. Officieren, die den leeftijd van dertig jaren nog niet hebben bereikt; en

2°. Officieren van lageren rang dan dien van luitenant ter zee der tweede klasse.

„De bepaling van het vorige lid geldt ook voor leden van den Krijgsraad, met dien verstande echter dat zij den leeftijd van vijf en twintig jaren moeten hebben bereikt.

„Behalve bij den Krijgsraad binnen het Rijk in Europa kan bij onvermijdelijke noodzakelijkheid van de bepalingen van dit artikel worden afgeweken."

VII. In artikel 120 wordt in plaats van: „vijf Leden", gelezen: „drie Leden, den President daaronder gerekend, allen" en worden na het woord „Officieren" toegevoegd de woorden: „in den dienst ter zee, welke worden benoemd door den Commanderenden Officier van het Schip, voor den duur der reis, dan wel, zoo zulks mogelijk is, voor ten minste één jaar of een vasten termijn van korteren duur; behoudens vervanging bij naderhand ontstane ziekte ofte andere gewigtige verhindering, van welke vervanging aanteekening in de notulen van den Krijgsraad geschiedt.".

VIII. Artikel 121 vervalt.

In artikel 122 worden de woorden: „zelve daarvan President," vervangen door: „daarvan slechts dan President, indien de Krijgsraad anders, met inachtneming van het voorschrift van artikel 123, niet voltallig zoude kunnen zamengesteld worden.

In dat geval is het gestelde onder artikel 131*b* op den President niet van toepassing.".

IX. Artikel 123 wordt gelezen als volgt:

„Bijaldien het vereischte aantal Officieren, dat in den Krijgsraad zitting moet nemen, niet beschikbaar is, kan de Officier-Commissaris, welke over de informatiën gezeten heeft, als Lid worden benoemd.

„Op dezen is alsdan niet van toepassing het slot van het gestelde onder *b* van artikel 131."

IX*a*. Artikel 124 wordt gelezen als volgt:

„Bij dezen Krijgsraad zal de functie van openbaar aanklager worden waargenomen door den Fiscaal, waartoe door den Commanderenden Officier van het Schip een onder zijne Orders dienend Officier van Administratie, of, bij ontstentenis van zoodanig Officier, een ander Officier zal worden benoemd voor den duur der reis, dan wel, zoo zulks mogelijk is, voor ten minste één jaar of een vasten termijn van korteren duur, of door zoodanig ander geschikt Officier als de Commandant, bij naderhand ontstane ziekte of andere gewigtige verhindering van den eerstbenoemde, daartoe zal hebben benoemd."

X. Het slot van de artikelen 119 en 128 wordt gelezen als volgt: „op derzelver militairen rang, ouderdom in dien rang, of, bij gelijkheid daarvan, op de rangorde der verschillende Korpsen van de Zeemagt."

Voorts wordt in artikel 119 in den eersten regel vóór het woord „Leden" gevoegd: „militaire President en de".

Art. 14. I. Tusschen de artikelen 142 en 143 wordt ingevoegd het navolgend

„Artikel 142*a*.

„De gekozen of toegevoegde raadsman is bevoegd ter teregtzitting al datgene aan te voeren, wat geacht kan worden te strekken tot het in acht nemen van artikel 131 en in het algemeen van de voorgeschreven wijze van regtspleging en tot verdediging van den beschuldigden.

„De advocaat, als raadsman gekozen of toegevoegd, draagt ter teregtzitting het costuum voor advocaten voorgeschreven bij artikel 4 van het Reglement n°. II, vastgesteld in voldoening aan artikel 19 der wet op de Regterlijke Organisatie en het beleid der justitie.

„Ingeval de raadsman een advocaat is, en deze zich voor den Krijgsraad schuldig maakt aan eenige handeling, omschreven in artikel 20 van het Reglement n°. III, vastgesteld in voldoening aan artikel 19 der wet op de Regterlijke Organisatie en het beleid der justitie, zal hij door den President worden gewaarschuwd of berispt en op deszelfs voordragt door het college, waarbij hij als advocaat is ingeschreven, voor een tijd in de uitoefening van zijn beroep voor de regterlijke collegien kunnen worden geschorst."

II. In artikel 143 worden de woorden: „moeten worden gelezen" vervangen door de woorden: „ter teregtzitting moeten worden gelezen" en worden aan het slot toegevoegd de woorden: „en de beklaagde en diens raadsman daarmede instemmen".

Aan het artikel wordt een tweede lid toegevoegd, luidende als volgt:

„Ten bezware van den beklaagde wordt, op straffe van nietigheid, op geene stukken acht geslagen, dan voor zooveel en voor zoover zij zijn voorgelezen, behoudens het bepaalde in de laatste zinsnede van het voorgaande lid."

III. Artikel 150 wordt gelezen als volgt:

„Dadelijk bij de eerste Sessie van den Krijgsraad, of, anderzins, in die daaraanvolgende, zullen de verhooren van de niet gedagvaarde of opgeroepen getuigen door den Secretaris worden voorgelezen en zal de beklaagde in zijne verhooren, voor den Officier-Commissaris ondergaan, in de volle Krijgsraads-vergadering, worden gerecolleerd."

III*a*. In artikel 151 wordt het woord „daarbij", tusschen de woorden „hij" en „persisteert", vervangen door: „bij zijne verhooren".

IV. In artikel 154 wordt in den derden regel na het woord „getuigen" ingevoegd: „het zij van deskundigen,".

Aan dit artikel wordt als tweede en derde alinea toegevoegd:

„Eveneens zullen in den vollen Krijgsraad worden gehoord de getuigen en deskundigen, die, op verzoek van den beklaagden, op last van den Krijgsraad van wege den Fiscaal mogten zijn gedagvaard of opgeroepen, of die, van wege den beklaagden zelf gedagvaard of opgeroepen zijnde, ter teregtzitting zijn verschenen. Ten minste tweemaal vier en twintig uren vóór den dag, door den President van den Krijgsraad voor het houden der verhooren bepaald, doet de beklaagde aan den Fiscaal schriftelijk opgave van de door hem gedagvaarde of wel te dagvaarden getuigen en deskundigen.

„De beklaagde, of diens raadsman, is bevoegd de vraagpunten, welke hij verlangt gesteld te worden, op te geven, waarop de Krijgsraad, naar bevind van zaken, zal beschikken."

V. De artikelen 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167 en 168 worden vervangen door de hierna volgende artikelen:

„Artikel 156.

„Zoodra de Fiscaal vermeent, dat hij de verhooren kan houden voor voltrokken, zal hij aan den Krijgsraad verzoeken, om tot het indienen van zijne schriftuur van eisch te worden geadmitteerd."

„Artikel 157.

„De beklaagde en zijn raadsman behouden echter vrijheid, om, desongeacht, aan den Krijgsraad aanvulling van het onderzoek te verzoeken."

Artikel 157*a*.

„Indien uit het onderzoek omstandigheden mogten zijn bekend geworden, die, niet in het aan den voet van het bevel tot bijeenroeping van den Krijgsraad telaatgelegde vermeld, regtens tot verzwaring van straf grond geven, kan de Fiscaal den Krijgsraad daarop mondeling opmerkzaam maken.

„Bij gebreke daarvan wordt door den Krijgsraad, op straffe van nietigheid, op die omstandigheden geen acht geslagen."

„Artikel 158.

„Ingevalle de Krijgsraad vermeent, dat de beklaagde nog nader moet worden gehoord, of dat op eenig point nog nader onderzoek moet geschieden, zal de Fiscaal daartoe het noodige met de meest mogelijke spoed, in het werk stellen."

„Artikel 159.

„Bijaldien de Krijgsraad verstaat, dat de zaak kan worden gehouden voor voldongen, zal de Fiscaal, binnen driemaal vier en twintig

uren, tot het indienen van zijne schriftuur van eisch worden geautoriseerd."

„Artikel 160.

„De middelen der schriftuur van eisch zullen moeten bestaan in een eenvoudig doch duidelijk en onderscheiden verhaal van het geval of van de zaak, zoodanig als daarvan, uit de confessie of andere verklaringen blijkt, mitsgaders in een betoog van des beklaagdens schuld of onschuld, afgeleid uit het gene beleden of bewezen is, alsmede eene bepaalde conclusie."

„Artikel 161.

„Bijaldien de conclusie tot schuldigverklaring luidt, zal zij moeten inhouden eene aanhaling van de wet of wetten, welke op het geval toepasselijk worden geacht, benevens zoodanige bepaalde straf of straffen, als de Fiscaal oordeelt, dat op de bewezen feiten bij de wet gesteld of met de merites der zaak overeenkomstig zijn."

„Artikel 162.

„Indien echter de Fiscaal van oordeel is, dat van des beklaagdens onschuld blijkt of dat het feit of de dader niet strafbaar is of dat uit anderen hoofde ter zake van het feit geen regt tot strafvordering aanwezig is, zal hij concluderen, dat de beklaagde moge worden vrijgesproken van de hem ten laste gelegde beschuldiging, en dienvolgende, zoo hij in arrest is, uit zijn arrest worde ontslagen."

„Artikel 163.

„Bij zijne schriftuur van eisch zal de Fiscaal overleggen, alle de verhooren, bewijzen en verdere stukken, welke, tot de zaak eenige betrekking hebben, en, hetzij tot belasting, hetzij tot ontlasting van den beklaagden, zouden kunnen dienen.

„Hij zal deze stukken na orde van het gene hij, bij zijne schriftuur van eisch voorstelt, op den rug teekenen met de letters *a*, *b* en zoo vervolgens en ze in die orde op den inventaris omschrijven."

„Artikel 164.

„Op de teregtzitting van den Krijgsraad, waarop de schriftuur van eisch wordt overgelegd, wordt de conclusie van deze schriftuur door den Fiscaal voorgelezen."

„Artikel 165.

„Binnen acht dagen daarna zal de beklaagde of zijn raadsman namens hem ter teregtzitting eene schriftuur van antwoord kunnen indienen."

„Artikel 166.

„Na de indiening, in het vorige artikel bedoeld, of wel, wanneer de beklaagde en diens raadsman van deze bevoegdheid afstand doen, nadat is voldaan aan het bepaalde in artikel 164, zal de Krijgsraad, indien dit door den Fiscaal of door den raadsman van den beklaagden wordt verlangd, een dag bepalen tot het houden van pleidooien."

„Na het pleidooi van den raadsman van den beklaagden kan de Fiscaal andermaal het woord voeren.

„Aan den beklaagden en zijn raadsman wordt echter, op straffe van nietigheid, het regt gelaten om het laatst te spreken."

„Artikel 167.

„Indien daarna getuigen of deskundigen opnieuw worden gehoord of stukken worden voorgelezen, of de beklaagde nader wordt ondervraagd, kunnen terstond hierna de Fiscaal en de raadsman van den beklaagden nogmaals op den in artikel 166 vermelden voet het woord voeren."

VI. Artikel 171 wordt gelezen als volgt:

„Binnen veertien dagen nadat is voldaan aan de voorschriften van de artikelen 164, 165, 166 en 167, dan wel, indien de zaak overeenkomstig het Achtste Hoofdstuk van dezen Titel is behandeld, binnen veertien dagen na het sluiten van het onderzoek, zal de Krijgsraad tot het wijzen van vonnis overgaan".

„De Krijgsraad beraadslaagt naar aanleiding van het aan den voet van het bevel tot bijeenkoming ten laste gelegde en van het onderzoek ter teregtzitting, over het bewezene of niet bewezene der feiten, over derzelver qualificatie, over het bewezene der schuld van den beklaagden en over de toepassing van de straf of straffen, bij de wet bepaald.

„Bij schuldigverklaring wordt de straf opgelegd, op het feit gesteld.

„Indien de Krijgsraad niet uit wettige bewijsmiddelen de overtuiging heeft geput, dat het ten laste gelegde feit is gepleegd door den beklaagde, of vermeent dat het feit of de dader niet strafbaar is, of indien uit anderen hoofde ter zake van het feit geen regt tot strafvordering aanwezig is, spreekt hij den beklaagde vrij."

VII. In artikel 172 wordt in plaats van „daartoe" gelezen: „tot het wijzen van het vonnis".

Voorts vervallen in artikel 174 de woorden: „ , door den fungerenden Secretaris," en de woorden: „de Leden van".

VIII. Artikel 175 wordt gelezen als volgt:

„Het vonnis zal moeten behelzen den naam

en toenaam, mitsgaders de geboorteplaats en ouderdom van den beklaagden en de charge door denzelven bekleed.

„Het moet met redenen omkleed zijn en het feit uitdrukken met alle omstandigheden, die volgens de wet tot verzwaring of verligting van straf aanleiding geven. Indien ter zake van hetzelfde feit reeds eene krijgstuchtelijke straf is opgelegd, wordt daarvan mede in het vonnis melding gemaakt.

„Het moet wijders inhouden de beslissing van den Krijgsraad over de punten bij Artikel 171 vermeld, mitsgaders in geval van veroordeeling, de artikelen der wet welke worden toegepast en de straf of straffen waartoe de beklaagde wordt veroordeeld.

„Het bevat voorts de namen van hen door wie het is gewezen en van den Secretaris, die in de raadkamer aanwezig is geweest."

In verband hiermede wordt artikel 176 gelezen als volgt:

„In alle gevallen beveelt de Krijgsraad de teruggave der voorwerpen, die als stukken van overtuiging hebben gediend, na verloop van acht dagen nadat het geapprobeerde vonnis zal zijn gepronuntieerd aan den met name in het vonnis te vermelden persoon, die de voorwerpen tijdelijk als stukken van overtuiging heeft afgestaan of bij wien zij zijn in beslag genomen, tenzij de Krijgsraad beslisse, dat deze de voorwerpen door misdrijf heeft verkregen, in welk geval hij de teruggave kan gelasten aan den met name in het vonnis te vermelden persoon, aan wien de voorwerpen wederregtelijk zijn onttrokken, of tenzij daarop door den eigenaar of regthebbende binnen den voormelden termijn onder den Secretaris beslag zij gelegd overeenkomstig de voorschriften van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering.

„De vernietiging of onbruikbaarmaking van werktuigen of andere voorwerpen, vervaardigd, geschikt gemaakt of gediend hebbende tot het plegen van een strafbaar feit, kan in het vonnis worden gelast.

„Ingeval van veroordeeling wegens overtreding van artikel 439, 1°., van het Wetboek van Strafrecht beveelt de Krijgsraad, dat de in dit artikel bedoelde goederen, welke als stukken van overtuiging hebben gediend, voor zoover zij bij den veroordeelde zijn in beslag genomen, aan het militair gezag zullen worden uitgeleverd."

VIII*bis*. In artikel 193 wordt in plaats van: „Secretaris", gelezen: „President"; wordt het woord „nog" vervangen door: „, indien zulks door den Krijgsraad noodzakelijk of wenschelijk geoordeeld wordt, nog door den Secretaris" en worden de woorden, volgende op de komma achter het woord „plaats", vervangen door: „als de Krijgsraad bepalen zal".

Voorts wordt aan dit artikel toegevoegd het navolgend tweede lid:

„Indien de zaak overeenkomstig het Achtste Hoofdstuk van dezen Titel is behandeld en de gecondemneerde zich niet in verzekerde bewaring bevindt, wordt diens presentie bij de uitspraak of uitlezing van het vonnis niet vereischt. De artikelen 148 en 205 zijn alsdan niet van toepassing."

IX. Artikel 261 wordt gelezen als volgt:

„Zij zullen de stipste geheimhouding in acht nemen omtrent de adviesen van den President en van de Leden en het niet ter openbare teregtzitting in den Krijgsraad of bij den Officier-Commissaris verhandelde."

Art. 15. I. De artikelen 182 en 183 vervallen.

II. In den aanhef van artikel 184 vervalt het woord „mede". In hetzelfde artikel wordt het woord „of" achter het woord „Eskader" vervangen door eene „komma" en worden de „komma" achter Smaldeel en het daaropvolgende woord „buitengaats" vervangen door: „of een schip alleen, buiten het Rijk in Europa", terwijl de woorden: „de misdaad" vervangen worden door: „het feit".

II*a*. Artikel 192 vervalt.

II*b*. Artikel 194 wordt gelezen als volgt:

„De vonnissen, waarvan geen appel valt, zullen, wanneer dezelve, volgens deze wet zijn geapprobeerd of executabel verklaard, dadelijk na de pronuntiatie worden geexecuteerd, ten ware de gecondemneerde uitdrukkelijk mogt verlangen, dat deze executie, tot het overwegen van een verzoek om gratie, worde opgeschort.

„In het laatste geval kan de gecondemneerde, binnen acht dagen na dien waarop hetzelfde vonnis is gepronuntieerd, een verzoekschrift om gratie, ongesloten, inleveren of doen inleveren bij den Secretaris van den Krijgsraad.

„Deze inlevering zal de opschorting der executie ten gevolge hebben.

„De Secretaris zal naauwkeurige aanteekening houden van den dag der inlevering van zoodanig verzoekschrift, daarvan onmiddellijk kennis geven aan den Fiscaal en het verzoekschrift onmiddellijk verzenden, daar waar zulks zal zijn vereischt.

„De executie van het vonnis blijft van regtswege opgeschort, zoolang over het in het tweede lid bedoelde verzoek om gratie wordt geraadpleegd.

„Wanneer het verzoek is afgewezen, zal de

executie van het vonnis, zoodra mogelijk, geschieden."

III. Artikel 195 wordt gelezen als volgt:

„De executie zal geschieden door den Fiscaal, welke zal moeten zorgen, dat aan den letter van het vonnis stiptelijk worde voldaan, en daarvan rapport zal doen aan de Krijgsraads Vergadering."

Artikel 196 vervalt.

Art. 16. I. Artikel 202 wordt gelezen als volgt:

„De beklaagden zullen het regt van appel of hooger beroep aan het Hoog Militair Geregtshof hebben,

1°. Van alle Vonnissen, waarbij door de Krijgsraden eenige veroordeeling tegen hen zal zijn uitgesproken; — met uitzondering van de zoodanigen, welke na met *fiat executie* bekrachtigd te zijn of na een Examen van den Commanderenden Officier en de daartoe benoemde Officieren, buiten het Rijk in Europa, te hebben ondergaan, direct executabel gesteld zijn;

2°. Van alle vonnissen bij de Krijgsraden gewezen op eene door den beklaagden beweerde onbevoegdheid van den Regter om, over zijne zaak, informatien te nemen, of uitspraak te doen."

II. De artikelen 204 en 207 vervallen.

III. In artikel 206 vervallen de woorden: „, ingevalle de Krijgsraad, uit eigen beweging, het appel aan den gecondemneerden heeft vrij gelaten,".

IV. In artikel 208 vervallen de woorden: „het zij hem den weg van appel, door den Krijgsraad zelve, of wel door het Hof, zal zijn vrijgelaten".

Art. 17. I. De artikelen 198 en 199 vervallen.

II. De aanhef van artikel 210 wordt gelezen als volgt:

„Na het interjecteren van het appel zal zoo spoedig mogelijk eene copie authentiek van het vonnis aan den gecondemneerden worden afgegeven, en zal wijders . . . . ."

III. Het opschrift van het Tiende Hoofdstuk des Tweeden Titels wordt gelezen als volgt:

„*Van de kosten*".

IV. De artikelen 214, 215, 216 en 217 worden vervangen door het navolgende artikel:

„Artikel 214.

„De kosten van het regtsgeding blijven voor rekening van den Staat.

„In geval van vrijspraak beveelt de Krijgsraad, dat de kosten, door den beklaagden gemaakt tot dagvaarding en schadeloosstelling van getuigen of deskundigen of tot het bijbrengen van stukken, met uitzondering van de kosten, welke de Krijgsraad verklaart noodeloos te zijn gemaakt, den beklaagden door den Staat worden vergoed.

„Het bedrag der vergoeding wordt bij het vonnis vastgesteld.

„Door den President wordt daarvoor, zoodra het vonnis in kracht van gewijsde is gegaan, een bevelschrift van tenuitvoerlegging afgegeven."

Art. 18. I. In artikel 38 wordt in plaats van: „President", gelezen: „Officier-" en worden de woorden: „Commissarissen en den Krijgsraad, welke in zijne zaak zoude mogen worden benoemd, op pene van, daarvan in gebreke blijvende, te worden gehouden als de hem ten laste gelegde misdaad te hebben beleden, of daarvan te zijn overtuigd." vervangen door de woorden: „hem of voor den Krijgsraad."

II. Artikel 61 vervalt.

III. Artikel 84 wordt gelezen als volgt:

„Indien de herroeping, bijvoeging of uitlegging voorvalt onder een verhoor, zal het worden opgeteekend daar, waar het voorvalt; indien het bij de voorlezing geschiedt, in het slot; — doch wanneer het, na de onderteekening, voorvalt, zal het daaronder worden geschreven en weder worden geteekend als voren."

Art. 19. I. In artikel 211 wordt in plaats van de woorden: „Geregtshof, met bijvoeging van een behoorlijk declaratoir van den Fiscaal, als ook van den Krijgsraad, welke het vonnis heeft geveld, of dezelve zich ook partijen willen stellen; en zal de Fiscaal wijders daarbij verzoek doen" — gelezen: „Geregtshof. Bij deze stukken zal worden gevoegd een verzoek van den Fiscaal"

II. Artikel 248 wordt gelezen als volgt:

„Zij zullen de teregtzittingen van den Krijgsraad bijwonen, en in dezelve de gevorderde ophelderingen geven."

III. Artikel 249 vervalt.

IV. De aanhef van artikel 255 wordt gelezen als volgt:

„De Secretarissen zullen de Krijgsraden in derzelver deliberatiën ook buiten de openbare teregtzittingen adsisteren, tot dat einde alle notulen van het verhandelde in de vergaderingen en besognes houden, de missives enz."

Voorts wordt aan dit artikel toegevoegd het navolgend tweede lid:

„Op hen zijn de artikelen 244, 245, 246 en 247 van toepassing."

Art. 20. I. Na artikel 13 wordt het volgende ingevoegd.

TWEEDE TITEL.

Eerste Hoofdstuk.

Informatien voor den Officier-Commissaris in de Directien der Marine en elders, waar geen Krijgsraad resideert.

Artikel 14.

Door den Commanderenden Officier van de Directie wordt voor een tijdvak van ten minste één jaar een Officier met den rang van Luitenant ter Zee der eerste klasse uit die Directie benoemd tot Commissaris ten einde in door dien Commandant naar den Krijgsraad verwezen zaken zoodanige informatien te nemen als hij vermeenen zal te behooren.

Daartoe wordt de beschikking tot verwijzing met de verdere stukken hem in handen gesteld.

Artikel 14*a*.

Deze Officier-Commissaris zal worden geadsisteerd door een daartoe geschikten Officier, ter benoeming van den Commanderenden Officier der Directie voor ten minste gelijk tijdvak uit de Officieren van Administratie bij de Zeemagt, welke Officier de functien van Secretaris waarnemen zal.

Artikel 14*b*.

Omtrent het vervangen van den Officier-Commissaris en den Secretaris, welke verhinderd of gerecuseerd is, zal worden in acht genomen hetgene deswegens, bij het volgend Hoofdstuk, is voorgeschreven.

Artikel 14*c*.

Desgelijks zal omtrent de verhooren van den beklaagden, het requireren en hooren van getuigen, het recuseren van den Officier-Commissaris en den Secretaris, het rapport doen aan den Commanderenden Officier en aan den Krijgsraad, het in arrest en op vrije voeten stellen van den beklaagden, en wat meer van dien aard is, worden naargekomen al het gene, bij het volgend Hoofdstuk, is vastgesteld, voor zoo verre hetzelve alhier van eenige toepassing kan gehouden worden, en, bij dit Hoofdstuk, niet anders is bepaald.

Artikel 14*d*.

Zoo wanneer het noodig mogt wezen, dat, eenige Getuigen, in de Directie of derzelver nabijheid aanwezig, tot belasting of ontlasting van den beklaagden wierden gehoord, ofte eenige inspectie of schouw wierde gedaan, zal daartoe, door den Officier-Commissaris, zoo veel tijd mogen besteed worden, als, tot dat einde, volstrekt wordt gevorderd.

Bij het houden van de in het eerste lid bedoelde inspectie of schouw wordt in acht genomen het bepaalde in het vierde lid van artikel 78.

Artikel 14*e*.

Zoodra het noodig onderzoek in de Directie zelve is afgeloopen, zullen alle de ingewonnene verhooren, informatien en bewijsstukken, behoorlijk verzegeld, door den Commanderenden Officier der Directie of door de genen, welke met het transport van den beklaagden belast zijn, worden verzonden aan den Fiscaal van de Directie waarin de Krijgsraad is gevestigd.

Artikel 14*f*.

Wanneer de beklaagde gearresteerd is, zal hij, onder verzekerde bewaring, worden overgebragt naar de plaats, waar de Fiscaal resideert en de Krijgsraad gehouden wordt.

Artikel 14*g*.

Indien de beklaagde, vóór en aleer het eerste verhoor heeft plaats gehad, niet mogt gearresteerd zijn, en, bij onderzoek, geene redenen mogten zijn voorgekomen, om denzelven in arrest te stellen, zal de Commanderende Officier van de Directie den beklaagden ordonneren, om zich naar de in het voorgaand Artikel vermelde plaats te begeven, en bij zijne aankomst aldaar, daarvan kennis te geven aan den Commanderenden Officier van de Directie, waarin de Krijgsraad resideert, en aan den Fiscaal.

Artikel 14*h*.

De informatien op Schepen, welke tijdelijk van de standplaats van den Commanderenden Officier der Directie verwijderd zijn, en op Schepen van eene Vloot, Eskader of minder Smaldeel en op een Schip alleen, wanneer zij zich buiten het Rijk in Europa bevinden en daarop geen Krijgsraad zitting houdt, worden gehouden overeenkomstig de in dit Hoofdstuk omschreven beginselen zoolang de afwezigheid of de reis duurt.

Bij deze informatien kan, bij gebreke van eenen Officier met den rang van Luitenant ter Zee der eerste klasse, een Officier beneden dien rang tot Officier-Commissaris worden benoemd.

De benoeming van den Officier-Commissaris en van den Secretaris geschiedt door den Commandant van elk zoodanig Schip.

II. In plaats van de aanduiding en het opschrift van het tegenwoordige Eerste Hoofdstuk van den Tweeden Titel en van de bij Artikel 11 bij de volgnummers IX en V ingetrokken artikelen 15, 16 en 17 wordt het navolgende gesteld.

TWEEDE TITEL.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Informatien voor den Officier-Commissaris in de Directien der Marine en elders, waar de Krijgsraad resideert.

Artikel 14*i*.

Binnen het Rijk in Europa wordt door den Commanderenden Officier van de Directie zelve, waar de Krijgsraad zitting heeft, of wel van de Vloot, het Eskader of minder Smaldeel voor een tijdvak van ten minste één jaar en elders door den Commanderenden Officier van de Vloot, het Eskader of minder Smaldeel of van het schip alleen voor den duur der reis, tenzij ook daar benoeming voor ten minste één jaar of een vasten termijn van korteren duur mogelijk is, een onder zijne Orders dienend Officier met den rang van Luitenant ter Zee der eerste klasse benoemd tot Commissaris, ten einde in door dien Commandant naar den Krijgsraad verwezen en in de in het eerste gedeelte van artikel 16 bedoelde zaken al zulke informatien te nemen als vereischt worden.

Op dezelfde wijze en voor gelijk tijdvak zal tevens uit de Officieren van Administratie een geschikt persoon tot Secretaris worden benoemd.

Op een schip, hetwelk zich alleen buiten het Rijk in Europa bevindt, kan tot Officier-Commissaris een Officier beneden den rang van Luitenant ter Zee der eerste klasse worden benoemd en kan, bij gebreke van een Officier van Administratie, aan een ander Officier de functie van Secretaris worden opgedragen.

De bepalingen van artikel 118 zijn bij de informatien ook ten aanzien van dezen Officier-Commissaris en dezen Secretaris van overeenkomstige toepassing.

Artikel 15.

Wanneer de Fiscaal de stukken, in het voorgaand Hoofdstuk omschreven, ontvangen heeft, en de beklaagde in de Directie waarin of aan boord van het Schip, waarop de Fiscaal dient, is aangekomen, geeft deze daarvan dadelijk kennis aan den Commanderenden Officier van deze Directie of van de Vloot, het Eskader of minder Smaldeel, door welken, naar gelang van zaken, op het verzoek in het volgend Artikel vermeld dadelijk de noodige orders worden gesteld.

Artikel 16.

Wanneer de Fiscaal vermeent, dat de beklaagde nog nader behoort te worden gehoord, of dat nog eenige getuigenissen of andere bewijzen behooren te worden ingewonnen, doet hij, bij zijne gezegde kennisgeving, verzoek tot het aanhangig maken van de zaak bij den Officier-Commissaris ter standplaats van den Krijgsraad; — doch wanneer hij van begrip is, dat er een genoegzaam onderzoek heeft plaats gehad, doet hij daarbij verzoek tot het bijeenroepen van den Krijgsraad.

Artikel 17.

In het laatste geval wordt geprocedeerd zoo als hierna onder het derde Hoofdstuk van dezen Titel is bepaald.

Artikel 17*a*.

In het eerste geval wordt de beklaagde in zijne verhooren, welke hij te voren heeft ondergaan voor den Officier-Commissaris, gerecolleerd, en, van dit recollement op dezelfde wijze, aanteekening gemaakt als hierna, onder het derde Hoofdstuk van dezen Titel, omtrent de recollementen voor den Krijgsraad is vastgesteld.

Artikel 17*b*.

De verdere verhooren worden alsdan voor den Officier-Commissaris voortgezet, even als, in dit Hoofdstuk, is voorgeschreven.

Artikel 17*c*.

De Commanderende Officier stelt de beschikking tot verwijzing en verdere stukken in alle zaken, welke naar den Krijgsraad zijn verwezen, in handen van den Fiscaal ten einde het noodige te verrigten.

III. De aanduiding en het opschrift van het Tweede Hoofdstuk van den Tweeden Titel worden gelezen:

TWEEDE TITEL.

DERDE HOOFDSTUK.

Bijeenroeping en zamenstelling der Krijgsraden.

IV. De aanduiding en het opschrift van het Derde Hoofdstuk van den Tweeden Titel worden gelezen:

TWEEDE TITEL.

VIERDE HOOFDSTUK.

Krijgsraad binnen het Rijk in Europa, en elders bij eene Vloot, een Eskader of minder Smaldeel.

V. Artikel 115 wordt gelezen als volgt:

„De functien van openbaar aanklager worden bij den Krijgsraad waargenomen door den Fiscaal.

De Fiscaal bij den Krijgsraad binnen het Rijk in Europa, welke den graad van doctor in de regtswetenschap aan eene Nederlandsche

Universiteit verworven en den vollen ouderdom van dertig jaren bereikt moet hebben, wordt, op gemeenschappelijke voordragt van Onze Ministers van Justitie en van Marine, door Ons benoemd, en, al dan niet op eigen verzoek ontslagen. Zijn costuum wordt bij algemeenen maatregel van bestuur vastgesteld.

Bij ontstentenis, afwezigheid of andere gewigtige verhindering, wordt de Fiscaal, in het voorgaande lid bedoeld, vervangen door een Fiscaal-plaatsvervanger, ten aanzien van wiens benoembaarheid en van deszelfs benoeming en ontslag, mitsgaders van deszelfs costuum, de voorschriften van het voorgaande lid eveneens van toepassing zijn.

De Fiscaal bij den Krijgsraad elders bij eene Vloot, een Eskader of minder Smaldeel, wordt benoemd door den Commanderenden Officier uit de onder zijne orders staande Officieren van Administratie. Hij blijft, behoudens het bepaalde bij het eerste lid van Artikel 118, hetgene op hem van overeenkomstige toepassing zal zijn, in den regel deze functie vervullen gedurende ten minste één jaar, of, bijaldien benoeming voor ten minste één jaar niet mogelijk is, voor een vasten termijn van korteren duur of voor den duur der reis. De voorschriften van het eerste en van het derde lid van Artikel 114*a*, gelden ook bij de benoeming van dezen Fiscaal."

VI. De aanhef van artikel 116 wordt gelezen als volgt:

„De gene, welke ter plaatse of op het Schip als Secretaris bij de informatien fungeert, zal bij den Krijgsraad aldaar dezelfde functien . . ."

VII. Het begin van het eerste lid van artikel 118 wordt gelezen als volgt:

„Bij naderhand ontstane Ziekte of opgekomene gewigtige verhindering van den benoemden militairen President of de benoemde leden, of den Secretaris, ..."

Voorts wordt aan dit artikel als tweede en derde lid toegevoegd:

„Een plaatsvervangend militaire President, Lid, Fiscaal of Secretaris blijft werkzaam in of bij den Krijgsraad zoolang degene, wien hij vervangt, dit zou zijn geweest, tenzij de ziekte of de verhindering opgehouden heeft te bestaan.

„In het laatste geval blijft hij echter kennis nemen van die zaken, welke op dat oogenblik reeds bij den Krijgsraad in behandeling waren."

Verder wordt vóór de woorden: „een Lid" in artikel 133 gevoegd: „de President of" en het slot van dat artikel gelezen: „. . . . . zal de Krijgsraad, in afwezendheid van den genen dien dit betreft, en nadat Artikel 113*e* of het eerste lid van Artikel 118 zal zijn toegepast, daarover beslissen."

Eindelijk wordt in artikel 137 in plaats van: „zoo lang daarover gedelibereerd, en de wettigheid der redenen van recusatie, door de overige Leden, beoordeeld wordt", gelezen: „en zal, nadat Artikel 113*e* of het eerste lid van Artikel 118 zal zijn toegepast, door den Krijgsraad de wettigheid der redenen van recusatie beoordeeld worden."

VIII. De aanduiding en het opschrift van het Vierde Hoofdstuk van den Tweeden Titel worden gelezen:

TWEEDE TITEL.

VIJFDE HOOFDSTUK.

Krijgsraad aan boord van een Schip hetwelk zich alleen bevindt buiten het Rijk in Europa.

IX. De aanduiding van het Vijfde Hoofdstuk van den Tweeden Titel wordt gelezen:

TWEEDE TITEL.

ZESDE HOOFDSTUK.

X. Artikel 139 wordt gelezen als volgt:

„Wanneer de redenen van recusatie gegrond bevonden worden, zal de plaatsvervanger van den gerecuseerden aan de behandeling van de zaak deelnemen."

XI. De aanduiding en het opschrift van het Zesde Hoofdstuk van den Tweeden Titel worden gelezen:

TWEEDE TITEL.

ZEVENDE HOOFDSTUK.

Regtspleging en handelingen der Krijgsraden.

XII. De aanduiding en het opschrift van het Zevende Hoofdstuk van den Tweeden Titel worden gelezen:

TWEEDE TITEL.

ACHTSTE HOOFDSTUK.

Van bijzondere beregting van strafbare feiten, als overtredingen in het gemeene strafregt omschreven.

XIIa. De bestaande artikelen 169 en 170 vervallen en worden vervangen door de navolgende nieuwe artikelen 169 en 170:

Artikel 169.

De Commanderende Officier, die over de verwijzing naar den Krijgsraad heeft te beslissen van eene overtreding naar het gemeene strafregt, kan, mits overeenkomstig het advijs van den Fiscaal, bepalen, dat in die zaak informatien niet zullen worden genomen. Alsdan zal, indien de genoemde Officier niet is de Comman-

dant, tot wiens bevoegdheid het bijeenroepen van den Krijgsraad behoort, onverwijld worden gehandeld overeenkomstig de bepaling van artikel 14*e* en zal de Fiscaal, na ontvangst der stukken, onverwijld rapport doen aan den laatstgemelden Commandant.

Die Commandant zal alsdan, binnen drie dagen daaraan volgende, of, in geval door hemzelven overeenkomstig den eersten zin van het voorgaande lid is bepaald, onverwijld, na den Fiscaal te hebben gehoord, bij schriftelijk bevel tegen een daarbij aan te geven dag en uur het bijeenkomen van den Krijgsraad ordonneren.

Artikel 170.

In geval, volgens artikel 169, het bijeenkomen van den Krijgsraad is geordonneerd, zal worden naargekomen al het gene, bij de vijf voorafgaande Hoofdstukken, is vastgesteld, voor zoo verre hetzelve alhier van eenige toepassing kan gehouden worden, behoudens:

1°. dat de termijn, bedoeld in het derde lid van artikel 108, is van ten minste vijf dagen;

2°. dat de Krijgsraad, na in alle gevalle daarop den Fiscaal en zijn advijs te hebben gehoord, op schriftelijk verzoek van den beklaagden kan bepalen, dat, in afwijking van het bepaalde bij artikel 111*b*, diens tegenwoordigheid bij het onderzoek ter teregtzitting niet wordt vereischt;

3°. dat de bepalingen betrekkelijk de toevoeging van een raadsman en de schriftelijke opgave der wederzijdsche getuigen en deskundigen niet toepasselijk zijn;

4°. dat op de behandeling van de zaak ter teregtzitting van den Krijgsraad van overeenkomstige toepassing zijn de artikelen 152, eerste lid, 154, eerste lid, 155, eerste lid, 156, 160, eerste en laatste lid, 161, 162, eerste, tweede en derde lid, 163 tot en met 165, 168 tot en met 173, 178, 180 tot en met 182, 188, 189, 198, eerste, tweede, derde en vierde lid, en 209, eerste en tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering, en met dien verstande, dat hetgeen daarin ten aanzien van de regtbank, den president, de regters, den officier van justitie en den griffier voorkomt, ook geldt ten aanzien respectievelijk van den Krijgsraad, den President en de leden van den Krijgsraad, den Fiscaal en den Secretaris en dat het procesverbaal der teregtzitting door dezen laatste in de notulen van den Krijgsraad wordt opgenomen. De behandeling ter teregtzitting geschiedt overigens overeenkomstig de voorschriften van dit wetboek.

XIII. De aanduiding van het Achtste Hoofdstuk van den Tweeden Titel wordt gelezen:

TWEEDE TITEL.

NEGENDE HOOFDSTUK.

XIV. De aanduiding van het Negende Hoofdstuk van den Tweeden Titel wordt gelezen:

TWEEDE TITEL.

TIENDE HOOFDSTUK.

XV. De aanduiding van het Tiende Hoofdstuk van den Tweeden Titel wordt gelezen:

TWEEDE TITEL.

ELFDE HOOFDSTUK.

XVI. De aanduiding van het Elfde Hoofdstuk van den Tweeden Titel wordt gelezen:

TWEEDE TITEL.

TWAALFDE HOOFDSTUK.

XVII. In artikel 226 wordt in plaats van: „, en een Krijgsraad gecommandeerd even als hier voren is bepaald", gelezen: „aan den Krijgsraad".

XVIII. In artikel 247 wordt onmiddellijk achter het woord „kennisse" ingevoegd: „van het Hoog Militair Geregtshof als het een Fiscaal betreft binnen het Rijk in Europa en anders" en voorts het woord „zal" vervangen door „zullen".

Verder wordt in dit artikel in plaats van: „de informatien heeft geordonneerd", gelezen: „den Fiscaal heeft benoemd".

Art. 21. I. In artikel 18 wordt in plaats van: „worden benoemd, als Commissarissen tot het nemen van informatien, noch tot Fiscaal, noch tot Secretaris.", gelezen: „optreden als Officier-Commissaris noch als Secretaris.".

II. Artikel 19 wordt gelezen als volgt:

„De Officier-Commissaris, de Fiscaal en de Secretaris mogen elkander niet bestaan tot in den vierden graad van bloedverwantschap of zwagerschap."

III. In artikel 21 wordt in den eersten regel in plaats van de woorden: „een der benoemde Commissarissen, Fiscaal" gelezen: „de benoemde Commissaris".

IV. De aanhef van artikel 22 wordt gelezen als volgt: „De Officier-Commissaris zal even zoo min als de Secretaris met verlof vertrekken, ten ware zulks ter beoordeeling van den Commandant.....".

IV*a*. In artikel 23 worden in den eersten regel achter het woord „zullen" ingevoegd de woorden: „zooveel mogelijk".

IV*b*. Na artikel 23 wordt ingevoegd een nieuw artikel 23*a* luidende:

„Artikel 23*a*.

„De Fiscaal kan bij alle verhooren en confrontatie-verhooren tegenwoordig zijn, indien de Officier-Commissaris hem daartoe uitnoodigt.

„Zoo dikwijls hij bij de verhooren tegenwoordig is, wordt daarvan in het verhoor aanteekening gehouden, en zal hij bevoegd zijn, aan den Officier-Commissaris de nadere vraagpunten op te geven, die hij verlangt gesteld te worden en waarop de Officier-Commissaris, naar bevind van zaken, zal beschikken."

V. Artikel 24 wordt gelezen als volgt:

„De Fiscaal zal de vereischte Artikelen voor het verhoor van den beklaagden in gereedheid brengen; op deze artikelen, zoomede op die, welke de Officier-Commissaris daarna mogt wenschen te stellen, zal de beklaagde worden gehoord.".

VI. In artikel 27 wordt in plaats van: „de benoemde Commissarissen, den Fiscaal" gelezen: „den Officier-Commissaris".

VII. In de artikelen 29 en 104 wordt in plaats van: „Commissarissen", zoo dikwijls dit voorkomt, gelezen: „den Officier-Commissaris".

VIII. Artikel 30 wordt gelezen als volgt:

„Zoo spoedig mogelijk na ontvangst door den Fiscaal van de beschikking tot verwijzing en verdere stukken zal de beklaagde door den Officier-Commissaris voor de eerste maal worden gehoord."

In artikel 32 wordt in den eersten regel achter het woord „beschuldigde" eene „komma" geplaatst en het woord „de" veranderd in „het", terwijl in den tweeden regel het woord „misdaad" wordt vervangen door de woorden: „strafbare feit".

Artikel 31 vervalt.

IX. Artikel „35" wordt „34".

In het nieuw genummerde artikel 34 worden de woorden: „zullen Commissarissen" vervangen door de woorden: „zal de Officier-Commissaris". Voorts wordt in plaats van: „zij vermeenen", gelezen: „hij vermeent" en vervallen de woorden: „ , of wel daartoe een voordragt doen aan den Commanderenden Officier".

X. Artikel 36 vervalt.

XI. De aanhef van artikel 37 wordt gelezen als volgt:

„De Officier-Commissaris, ter plaatse waar de Krijgsraad niet resideert, zorgt dat de voorstaande . . . . ."

Voorts vervallen de woorden: „ingevolge de order van den Commanderenden Officier of van Commissarissen zelve,"; achter het woord „geëxecuteerd" wordt een komma-punt geplaatst en toegevoegd: „ter standplaats van den Krijgsraad is die zorg den Fiscaal opgedragen.".

Als tweede alinea wordt aan het artikel toegevoegd:

„Van een en ander wordt onmiddellijk aan den Commanderenden Officier gerapporteerd.".

XI*a*. Artikel „40" wordt artikel „39" en artikel „39" wordt artikel „40".

XII. In de artikelen 39 (nieuw genummerd), 41, 42, 71, 152, 155, 220, 221 en 227 wordt in plaats van: „Officieren Commissarissen", zoo vaak die woorden voorkomen, gelezen: „den Officier-Commissaris".

In artikel 42 vervallen de woorden: „door of van wegen den Fiscaal,".

Voorts wordt artikel 53 gelezen als volgt:

„De Officier-Commissaris zal nogtans zoo veel mogelijk zorgen dat, buiten de confrontatien in eene zaak niet meer dan vier of uiterlijk vijf verhooren plaats hebben, ten ware bijzondere redenen het doen van meerdere verhooren mogten wenschelijk maken."

XIII. In artikel 44 wordt in plaats van: „zullen Officieren Commissarissen, geadsisteerd met den Fiscaal en", gelezen: „zal de".

XIV. De artikelen 45, 46 en 47 vervallen.

XV. In artikel 48 wordt in plaats van: „Commissarissen zullen", gelezen: „De Officier-Commissaris zal" en vervallen de woorden: „doch de vraagpunten mogen veranderen naar aanleiding van des beklaagdens antwoorden,".

XVI. In artikel 49 wordt in plaats van: „Zij zullen" gelezen: „Hij zal".

XVII. In artikel 50 wordt in den derden regel tusschen de woorden „straf" en „den" ingevoegd: „of wel door strikvragen".

Artikel 51 wordt gelezen als volgt:

„Aan den beklaagden zullen, ten overstaan van den Officier-Commissaris, de informatien of de verklaringen der getuigen, distinctelijk worden voorgelezen, mitsgaders aan denzelven vertoont alle stukken tot zijne zaak behoorende.".

In de artikelen 54, 218 en 220 vervalt het woord „fungerende(n)".

In artikel 55 wordt in plaats van „bewijsstukken" gelezen „stukken".

Artikel 56 wordt gelezen als volgt:

„Indien, in een verhoor of in den loop van het proces, aanleiding voorkomt, om den beschuldigden ook van een ander strafbaar feit te verdenken, zal de Officier-Commissaris ook daaromtrent, op vraagpunten van den Fiscaal, of op die welke hij zelve wenscht te stellen, den beschuldigden ondervragen, mits zulks vooraf, aan denzelven, worde bekend gemaakt."

Artikel 58 wordt gelezen als volgt:

„Indien een der gevallen, bedoeld in de artikelen 56 of 57 zich mogt voordoen, zal de Fiscaal onverwijld de noodige maatregelen nemen, opdat omtrent de vervolging van het strafbare feit, van hetwelk de beschuldigde nader verdagt wordt, worde beslist."

Aan artikel 155 wordt een nieuwe zin toegevoegd, luidende als volgt: „Indien zich bij deze verhooren een der gevallen voordoet van de artikelen 56 en 57, is artikel 58 van toepassing".

XVIII. In de artikelen 57, 83, 86 en 106 wordt in plaats van: „zullen Commissarissen" gelezen: „zal de Officier-Commissaris".

XVIII*a*. In artikel 57 worden de woorden: „eene misdaad" vervangen door: „een strafbaar feit" en de woorden: „der misdaad in hare omstandigheden" door het woord „daarvan".

In dit artikel vervallen in den tweeden regel de woorden: „de Fiscaal" en wordt in den derden regel in plaats van „heeft" gelezen: „zijn".

In artikel 59 worden de woorden: „de misdaad" vervangen door: „het feit" en de woorden: „tijde der gepleegde misdaad" door: „ten tijde dat het feit gepleegd werd".

XIX. In artikel 60 wordt in plaats van: „of, na dat die stelling is verworpen" gelezen: „of, na dat die stelling door den Krijgsraad is verworpen", en vervallen de woorden: „en daarvan door Commissarissen, aan den Commanderenden Officier worden rapport gedaan".

In artikel 64 wordt het getal „83" vervangen door: „82, 83, 84 en 85".

Artikel 66 wordt gelezen als volgt:

„De getuigen, welke de Officier-Commissaris of de Fiscaal vermeenen, dat behooren te worden opgeroepen, zullen, op door den Fiscaal te stellen vraagpunten of op die, welke de Officier-Commissaris mogt wenschen te stellen, door den laatstgenoemden worden gehoord; derzelver antwoorden of verklaringen zullen met Eede, in voege als bij artikel 85 is voorgeschreven, worden gesterkt, bijaldien geene redenen daartegen zijn, en deze alzoo afgegevene getuigenissen in geschrifte gesteld en onderteekend worden."

In artikel 67 wordt in den tweeden en derden regel in plaats van „zullen zij door een billet van den Secretaris worden gerequireerd om," gelezen: „zal de Officier-Commissaris letterenrequisitoir zenden aan dien Commandant, met verzoek dat die getuigen worden gelast of geciteerd, om,". Aan dit artikel wordt als tweede zin toegevoegd: „Die Commandant geeft aan dat verzoek gevolg."

De artikelen 68 en 69 vervallen.

Artikel 70 wordt gelezen als volgt:

„Bijaldien zij als dan, zonder door ziekte of andere volstrekte beletzelen verhinderd te zijn, niet verschijnen, of onwillig zijn om te getuigen, zal daarvan aan den Commanderenden Officier rapport worden gedaan, die de niet verschenen getuigen, bij arrest of op andere wijze tot het geven van getuigenis constringeren zal."

In artikel 71 vervallen de woorden: „door den Fiscaal daartoe overgegeven" en wordt in plaats van „onder Eede" gelezen: „bijaldien geene redenen daartegen zijn onder Eede, in voege als bij artikel 85 is voorgeschreven,".

XX. In artikel 73 wordt in plaats van: „Officieren Commissarissen of de Fiscaal nogtans vermeenen, dat het volstrekt noodzakelijk is,", gelezen: „de Officier-Commissaris of de Fiscaal nogtans vermeent, dat het wenschelijk is,". In den derden regel vervallen de woorden: „voor hun zelve". Voorts worden de woorden: „zullen Officieren Commissarissen" vervangen door de woorden: „zal de Officier-Commissaris" en het woord „hun" in den voorlaatsten regel door „hem". Voorts wordt achter het woord „beschuldigden" gevoegd: „of onderling".

Aan het artikel wordt als slotzin toegevoegd: „Die Commandant geeft aan het verzoek gevolg."

Ook in verband hiermede wordt artikel 74 gelezen als volgt:

„Bijaldien burgerpersonen op de hun gedane oproeping niet verschijnen, zal de Officier-Commissaris opnieuw hunne oproeping kunnen verzoeken en hetzij te gelijker tijd, hetzij later daarbij een bevel tot medebrenging kunnen voegen."

Eindelijk wordt in artikel 75 in plaats van „getuigen", gelezen: „militaire getuigen".

XXI. In artikel 78 wordt op twee plaatsen het woord „Commissarissen", vervangen door: „den Officier-Commissaris", wordt in plaats van: „ten hunnen overstaan", gelezen: „ten zijnen overstaan" en worden de woorden: „de misdaad" vervangen door: „het feit".

Voorts wordt in artikel 79 in plaats van „Commissarissen", gelezen: „den Officier-Commissaris" en in plaats van „hun" gelezen „hem". Aan dit artikel wordt als slotzin toegevoegd: „Die Commandant geeft aan dit verzoek gevolg."

XXII. Artikel 80 vervalt.

XXIII. In artikel 81 wordt in plaats van: „Officieren Commissarissen zullen", gelezen: „De Officier-Commissaris zal".

Onder *c* vervallen de woorden na „beantwoorden" gesteld.

De artikelen 85 en 87 worden gelezen als volgt:

Artikel 85.

„Na de onderteekening zal, geene redenen ter contrarie zijnde, door de getuigen, in handen van den Officier-Commissaris, naar de wijze hunner godsdienstige gezindheid de Eed of de verklaring afgelegd worden van de geheele waarheid en niets dan de waarheid te hebben gezegd, en zal daarvan, onder het verhoor, behoorlijke aanteekening gehouden worden, zullende dit verhoor daarna door den Officier-Commissaris en den Secretaris worden geteekend."

Artikel 87.

„Deze Tolk zal, in handen van den Officier-Commissaris, naar de wijze zijner godsdienstige gezindheid den Eed of de belofte afleggen, dat hij zich, in hetgene, waartoe hij geroepen is, getrouwelijk zal kwijten, en daarvan niets aan anderen openbaren."

XXIV. De artikelen 88 en 89 vervallen. In verband hiermede wordt in artikel 65 in plaats van: „tot 89ste" gelezen: „en 87ste".

XXV. Artikel 90 wordt gelezen als volgt:

Artikel 90.

„De Officier-Commissaris zal, bijaldien hij het dienstig oordeelt, of door den Fiscaal deze confrontatie mogt worden verlangd, den beschuldigden met een of meer getuigen, of met andere beschuldigden, of wel de getuigen onderling hooren."

De artikelen 92 en 93 vervallen.

XXVI. In artikel 94 wordt in den tweeden regel de „ , " vóór het woord „wanneer" veranderd in „ : " en voorts in plaats van: „en Commissarissen een confrontatie hebben geordonneerd, zullen Commissarissen", gelezen: „en de Officier-Commissaris een confrontatie heeft geordonneerd, zal deze".

De woorden: „en waarvan men bekentenis vordert" vervallen; de „ , " achter „heeft" wordt daardoor „ . ".

XXVI*a*. In artikel 96 wordt in plaats van „dien" gelezen: „die" en wordt het woord: „Commissarissen" vervangen door „den Regter".

In artikel 97 wordt in plaats van „openbaren aanklager" gelezen: „Officier-Commissaris".

XXVII. In artikel 98 wordt in plaats van: „trachten Commissarissen en de openbare aanklager" gelezen: „tracht de Officier-Commissaris".

Artikel 102 wordt gelezen als volgt:

„Artikel 102.

„Hierop wordt den getuige afgevraagd of hij nog iets te veranderen of bij te voegen hebbe, en, in voege als bij artikel 85 voorgeschreven, de Eed afgenomen op zijne verklaring bij dezen afgelegd."

In artikel 103 wordt tusschen de woorden: „afleggen" en „van" ingevoegd: „ , als voormeld,".

In artikel 104 vervallen de na het woord „Secretaris" volgende woorden.

Aan artikel 105 wordt als 2de alinea toegevoegd:

„De confrontatien tusschen getuigen onderling worden gehouden overeenkomstig de beginselen van de artikelen 94 tot en met 104.".

Na artikel 107 wordt ingevoegd een nieuw artikel 107*a*, luidende:

„Nadat de informatien zijn afgeloopen, wordt daarvan door den Officier-Commissaris rapport gedaan aan de autoriteit, die de zaak naar den Krijgsraad heeft verwezen.

„Gelijk rapport geschiedt door den Fiscaal ter standplaats van den Krijgsraad aan den Commanderenden Officier aldaar, van die zaken waarvan hem de stukken ingevolge artikel 14*e* zijn toegezonden."

De artikelen 117 en 127 vervallen.

In artikel 126 wordt het woord „persoon" vervangen door „Officier".

In artikel 130 wordt tusschen de woorden „De" en „Leden" ingevoegd: „President en de".

In artikel 135 wordt het woord „Een" vervangen door: „De President of een", vóór het woord „deliberatien" gesteld „verdere" en vervallen de woorden: „der andere Leden".

In artikel 136 wordt tusschen de woorden „dat" en „een" gevoegd: „de President of".

In artikel 141 worden de woorden: „Alle de" in den eersten regel vervangen door: „De President en alle".

In artikel 144 wordt het woord „Niemand" vervangen door: „De President noch een".

In artikel 148 wordt tusschen de woorden „en" en „gezorgd" gevoegd: „door den Fiscaal".

XXVIII. In artikel 178 vervallen de woorden: „geadsisteerd door twee Commissarissen uit den Krijgsraad".

In artikel 180 wordt het woord „misdaad" vervangen door „misdrijf".

In den eersten regel van artikel 185 wordt het woord „gaats" vervangen door de woorden: „het Rijk in Europa" en wordt het slot gelezen:

„van de Vloot, het Eskader, minder Smaldeel of schip alleen daartoe . . . . ."

In artikel 186 worden de woorden: „de misdaad" vervangen door: „het feit".

In artikel 188 wordt het woord „gaats" vervangen door: „het Rijk in Europa", wordt vóór het woord „muiterij" ingevoegd „oproer," en wordt het slot gelezen: „daarbij tot de doodstraf is gecondemneerd.".

De aanhef van artikel 189 wordt gelezen: „De Commanderende Officier van een Schip als bij het voorgaand artikel gemeld, is bevoegd de executie van de doodstraf te schorsen . . . . .".

In artikel 191 worden in den tweeden regel de woorden: „eene misdaad" gelezen: „een misdrijf", het woord „eene" vóór het woord „doodstraf" veranderd in „de"; het woord „welke" veranderd in „hetwelk"; vervallen de woorden: „en al ware het ook dat hij mede tot de doodstraf hadde gestemd," en wordt „187" vervangen door „189".

In artikel 200 vervallen de woorden: „binnengaats gewezen" en wordt voor het woord „na" gevoegd: „zoo spoedig mogelijk".

XXIX. Artikel 201 vervalt.

XXX. In artikel 203 wordt in plaats van: „twee Commissarissen", gelezen: „den Secretaris". Voorts wordt in plaats van: „den tijd van drie dagen" gelezen: „den tijd van acht dagen", en wordt het woord „overleggen" vervangen door „beslissen".

XXXI. In artikel 205 wordt in plaats van: „drie dagen zullen Commissarissen", gelezen: „acht dagen zal de Secretaris".

In verband hiermede wordt in artikel 206 in plaats van: „drie dagen" gelezen: „acht dagen". In laatstgenoemd artikel vervalt voorts het woord „zich" in den eersten regel en wordt vóór: „zal alsdan" gevoegd: „en niet aan den Secretaris, overeenkomstig het vorig artikel, zijn begeerte tot appelleren hebbende te kennen gegeven,".

XXXII. In artikel 208 wordt in plaats van: „door Commissarissen bij art. 205 van dit Hoofdstuk vermeld," gelezen: „door den Secretaris".

XXXIII. In artikel 210 wordt in plaats van: „voor Commissarissen van den Krijgsraad", gelezen: „voor den Secretaris".

In artikel 211 worden de woorden: „met de eerst daarop vertrekkende post," vervangen door: „zoo spoedig mogelijk.".

XXXIV. In artikel 218 wordt gelezen:

in plaats van: „Officieren Commissarissen, tot de informatien gecommandeerd", „de Officier-Commissaris";

in plaats van: „vermeenen", „vermeent";

in plaats van: „Commanderenden Officier", „Krijgsraad" en

in plaats van: „zullen zij", „zal hij".

XXXV. Artikel 219 vervalt.

In artikel 221 vervallen aan het slot de woorden na het woord „zetten" voorkomende.

XXXVI. In artikel 224 wordt, in plaats van „de Officieren-Commissarissen", gelezen: „den Officier-Commissaris" en wordt achter het woord „informatien" eene punt geplaatst, terwijl de daarop volgende woorden vervallen.

In artikel 225 wordt achter het woord „geexecuteerd" een punt gezet en vervallen de daaropvolgende woorden.

XXXVII. In artikelen 226 wordt in plaats van: „Officieren Commissarissen onbevoegd zijn", gelezen: „de Officier-Commissaris onbevoegd is"; wordt verder in plaats van de woorden: „Commissarissen" en „Officieren Commissarissen", telkens gelezen: „den Officier-Commissaris" en wordt voor de woorden: „worden rapport gedaan" ingevoegd: „en den Secretaris".

In artikel 228 wordt achter het woord „gehoord" een punt gesteld en vervallen de daarop volgende woorden.

XXXVIII. In artikel 230 wordt in plaats van: „ , in tegenwoordigheid van Officieren Commissarissen, met den practizijn of den genen die hij daartoe zal hebben opgegeven of verkozen," gelezen: „met zijn raadsman".

XXXIX. In artikel 235 vervallen de woorden: „Officieren Commissarissen ter informatie gecommandeerd, geadsisteerd met" en wordt het woord „Negende" vervangen door „Tiende".

In artikel 239 vervallen de woorden: „buiten toegang".

In het opschrift van den derden Titel vervalt het woord „fungerenden" en wordt vóór het woord „Secretaris" het woord „den" ingevoegd.

Artikel 240 wordt gelezen als volgt:

„De Fiscaals zullen nasporen en bij de Krijgsraden vervolgen alle zoodanige strafbare feiten, waarvan de cognitie aan dezelve is opgedragen.

Zij kunnen de nasporing opdragen aan de Hulp-Officieren van Justitie — de Kanton-Regters uitgezonderd — zoomede aan de beambten, genoemd in art. 8, 1°. en 7°., van het Wetboek van Strafvordering.

De nasporing vindt niet plaats in gebouwen, vaartuigen, inrigtingen of terreinen, welke onder militair gezag staan, dan met toestemming van de daarover gestelde Militaire Autoriteit."

In artikel 241 vervallen de woorden: „van hen kan gevorderd worden en", benevens het woord „militaire".

In artikel 244 wordt het woord „misdaad" vervangen door: „eenig strafbaar feit".

In artikel 252 vervalt het woord „Militaire".

In artikel 257 wordt het woord „der" vóór het woord „Leden" vervangen door: „van den President en van de".

In artikel 259 wordt tusschen de woorden „Krijgsraad" en „geteekend" ingevoegd: „te zijn".

In artikel 263 worden de woorden volgende op „naar" gelezen: „betgeen ten opzigte der procedures bij de wetten is vastgesteld.".

XXXIX*a*. Na artikel 239 wordt ingevoegd een nieuw artikel 239*a*, luidende:

„Artikel 239*a*.

„Ingeval de zaak overeenkomstig de artikelen 169 en 170 is behandeld, blijven de voorafgaande voorschriften van dit Hoofdstuk buiten toepassing, met uitzondering der artikelen 237, 238 en 239, en onverminderd de bepalingen van het Tiende Hoofdstuk."

XXXIX*b*. Na artikel 240 worden ingevoegd twee nieuwe artikelen, luidende:

„Artikel 240*a*.

In gevalle hun mogt worden aangebragt of bekend worden zoodanig strafbaar feit, als door militairen van de Zeemagt, aan de regtsmagt van den Krijgsraad in hun ressort onderworpen, mogt zijn begaan, en ter cognitie van den Krijgsraad behoort, zullen zij gehouden zijn daarvan dadelijk schriftelijk berigt te geven aan den Commanderenden Officier, welke over de verwijzing van den verdagte naar den Krijgsraad heeft te beslissen. Die Commanderende Officier is gehouden, de stukken ten spoedigste te stellen in handen van den Commanderenden Officier, onder welken de verdagte ressorteert, ten einde een onderzoek in te stellen overeenkomstig de bepalingen van den Eersten Titel.

Na afloop van het onderzoek worden de stukken gesteld in handen van den Fiscaal, ten einde daarop te dienen van advijs. Artikel 8*b* is van toepassing.

Artikel 240*b*.

De Fiscaal bij den Krijgsraad in eene of meer van de directiën der Marine binnen het Rijk in Europa, zal zich niet langer dan vier en twintig achtereenvolgende uren van de plaats waar zijn Krijgsraad zitting houdt, mogen verwijderen, zonder uitdrukkelijke toestemming van den President van dien Krijgsraad, doch, indien hij, om bijzondere redenen, zich mogt genoodzaakt vinden zijne residentie voor een langeren tijd dan drie dagen te verlaten, zal hij daartoe verzoek moeten doen aan den Advocaat-Fiscaal bij het Hoog Militair Geregtshof, welke daarop zal disponeren naar behooren.

De andere Fiscaals zullen niet met verlof vertrekken, ten ware zulks, ter beoordeeling van den Commanderenden Officier welke hen hebbe benoemd, mogt worden gepermitteerd, wanneer dezelven, zoo noodig, even als in ander wettig belet, door een ander zullen worden vervangen."

XL. De vierde Titel wordt gelezen als volgt:

„VIERDE TITEL.

„Eed (belofte) voor den President en de Leden van den Krijgsraad, mitsgaders voor den Officier-Commissaris, den Fiscaal en den Secretaris.

„Artikel 264.

„De President en de Leden van den Krijgsraad, mitsgaders de Officier-Commissaris, de Fiscaal en de Secretaris leggen, respectivelijk, vóór het in functie treden, ieder naar de wijze van zijne godsdienstige gezindheid, de navolgende Eeden of beloften af.

„Eed (belofte) van den President en de Leden van den Krijgsraad.

„Ik zwere (belove), dat ik den post als Lid „(President) van den Krijgsraad ter goeder „trouwe, met alle vlijt en naarstigheid, zal „waarnemen; dat ik mij, in alle zaken, bij den „Krijgsraad voorkomende, zal gedragen met „alle Oprechtheid, Eerlijkheid en Onzijdigheid, „zonder daarin aan de partijen toetedragen „eenige gunst of ongunst, en zonder mij daar„van te laten aftrekken door eenige beweeg„redenen hoegenaamd; en dat ik, zoo veel „eenigzins in mijn vermogen is, de voorschriften „der Wet, in de uitoefening mijner regterlijke „functien, zal in acht nemen en naarkomen."

„Zoo waarlijk helpe mij God Almagtig. „(dat beloof ik.)"

„Eed (belofte) voor den Officier-Commissaris en den Fiscaal.

„Ik zwere (belove), dat ik mijnen post als „Officier-Commissaris (Fiscaal) ter goeder „trouwe, met alle vlijt en naastigheid, zal waar„nemen; dat ik, zoodra eenig strafbaar feit „of vermoeden daarvan, (*alléén voor den „Fiscaal: ter mijner vervolging als Fiscaal „staande,*) tot mijne kennisse zal zijn gekomen, „daarvan, zonder uitstel, de rechte waarheid

„zal trachten optesporen en doen hetgene mijn „post vereischen zal; dat ik daarin zal te werk „gaan met alle oprechtheid, eerlijkheid en „onzijdigheid zonder den schuldigen of zijne „vrienden of begunstigers te ontzien, en zonder „den onschuldigen te kwellen; en dat ik, zoo „veel in mijn vermogen is, de voorschriften der „wet, voor zoo verre dezelve mijn Officie be„treffen, getrouwelijk zal in acht nemen en „naarkomen."

„Zoo waarlijk helpe mij God Almagtig. „(dat beloof ik.)"

„*Eed (belofte) voor den Secretaris.*

„Ik zwere (belove), dat ik mijnen post, als „Secretaris, ter goeder trouw en met alle vlijt „en naarstigheid, zal waarnemen, dat ik ge„trouwelijk en met alle oprechtheid zal aan„teekenen, opmaken, te boek stellen en expé„dieren al wat mij, in mijn Officie, zal worden „belast; dat ik de registers en andere acten, „welke tot mijn toevoorzicht behooren, zorg„vuldig zal bewaren, dat ik niet zal openbaren „de gevoelens van den President of de Leden „van den Krijgsraad of van den Officier-Com„missaris noch ook hetgene, in de informatien, „zoude mogen voorkomen, of ietwes anders „hetgene geheim zoude moeten blijven; en dat „ik voorts in mijne voorsz. betrekking, zoo veel „eenigzins in mijn vermogen is, de voorschriften „der wet getrouwelijk zal in acht nemen, voor „zoo verre die op mij van eenige toepassing „zijn."

„Zoo waarlijk helpe mij God Almagtig. „(dat beloof ik.)"

„Artikel 265.

„De in artikel 264 voorgeschreven Eed (belofte) wordt afgelegd:

a. door den burger-regtsgeleerde-President en zijn vervanger, zoomede door den Fiscaal binnen het Rijk in Europa en diens plaatsvervanger, in handen van het Hoog-Militair-Geregtshof;

b. door den militairen President, de leden, den Officier-Commissaris, den niet onder *a* genoemden Fiscaal en den Secretaris bij den Krijgsraad of bij de informatien in handen van de autoriteit, die hem tot het vervullen van hunne functie heeft benoemd.

„Indien de sub *b* van dit artikel bedoelde Eed (belofte) niet in handen van de aldaar genoemde autoriteit kan worden afgelegd, wordt door de betrokken Officieren eigenhandig een schriftelijke Eed (belofte) opgemaakt en onderteekend.

HOOFDSTUK III.

WIJZIGINGEN, GEBRACHT IN DE PROVISIONEELE INSTRUCTIE VOOR HET HOOG MILITAIR GEREGTSHOF.

Art. 22. In artikel 51 worden na het woord „Krijgsraden" ingevoegd de woorden: „en de Fiscaal bij den Krijgsraad binnen het Rijk in Europa".

In artikel 59 worden na het woord „Auditeur-Militair" ingevoegd de woorden: „alsmede van den Fiscaal bij den Krijgsraad binnen het Rijk in Europa".

In artikel 60 worden na het woord: „Auditeur-Militair" ingevoegd de woorden: „of de Fiscaal bij den Krijgsraad binnen het Rijk in Europa".

Artikel 77 vervalt.

Art. 23. De aanhef van artikel 119 wordt gelezen als volgt:

„Hiertoe kunnen admissie verzoeken alle Officieren respectievelijk van de Landmagt of van de Zeemagt mitsgaders alle, die bevorderd zijn tot Meesters in de Regten....."

Voorts wordt als tweede lid aan dit artikel hel volgende toegevoegd:

„Als raadsman van een voor den Hove in appel te regt gestelden beklaagden mag niet worden gekozen of toegevoegd een Officier, die in eersten aanleg als lid van den Krijgsraad, als Officier-Commissaris, als Fiscaal of als Secretaris van de zaak heeft kennis genomen."

Art. 24. Artikel 61 vervalt.

Art. 25. I. Het opschrift van het Achtste Hoofdstuk wordt gelezen als volgt:

„*Van de kosten*".

II. De artikelen 126, 127, 128 en 129 worden vervangen door het navolgend

„Artikel 126.

„De kosten van alle regtsgedingen voor den Hove komen ten laste van den Staat".

HOOFDSTUK IV.

SLOTBEPALINGEN.

Art. 26. Op Onzen last worden de Regtspleging bij de Landmagt en die bij de Zeemagt met de daarin bij deze wet gebrachte wijzigingen en plaats gehad hebbende aanvullingen in eene doorloopend genummerde reeks van Titels, Hoofdstukken en Artikelen samengevat en, zoo noodig met wijziging dienovereenkomstig van de aanhaling daarin van hare Titels, Hoofdstukken, Artikelen of gedeelten van Artikelen in het *Staatsblad* geplaatst en afzonderlijk uitgegeven.

Art. 27. Deze wet treedt in werking op een nader door Ons te bepalen tijdstip, met dien verstande, dat zij niet geldt voor op dat tijdstip reeds aanhangige procedures.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 31sten October 1912

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Justitie,

(*get.*) E. R. H. REGOUT.

De Min. van Oorlog, ad interim Min. van Marine,

(*get.*) H. COLIJN.

De Minister van Oorlog, (*get.*) H. COLIJN.

(*Uitgeg.* 30 *Nov.* 1912.)

—

31 *October* 1912. BESCHIKKING van den Minister van Binnenlandsche Zaken betreffende de zitting van het hoofdstembureau in verband met de verkiezing van leden van den raad der gemeente Landsmeer.

De Minister van Binnenlandsche Zaken;

Gehoord Gedeputeerde Staten van Noordholland;

Gelet op artt. 93 en 128 der Kieswet;

Heeft goedgevonden:

I. (enz.)

II. te bepalen, dat in het kiesdistrict voor de verkiezing van leden van den raad der gemeente Landsmeer de zitting van het hoofdstembureau tot het vaststellen van den uitslag der verkiezing gehouden wordt onmiddellijk na afloop van de werkzaamheid, bedoeld in artikel 92, eerste zinsnede, der Kieswet.

's Gravenhage, 31 October 1912.

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (*get.*) J. B. KAN.

—

1 *November* 1912. BESLUIT, ter uitvoering van artikel 121 der Hooger-Onderwijswet. 'S. 338.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 10 September 1912, n°. 4432/3, afdeeling Hooger en Middelbaar Onderwijs;

Gelet op artikel 121 der Hooger-Onderwijswet;

Gezien Ons besluit van 8 Mei 1906 (*Staatsblad* n°. 106);

Medegezien het advies van den Senaat der Technische Hoogeschool van 8 Mei 1912, n°. 38;

Den Raad van State gehoord (advies van 15 October 1912, n°. 26);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 30 October 1912, n°. 8264, afdeeling Hooger en Middelbaar Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met intrekking van Ons besluit van 8 Mei 1906 (*Staatsblad* n°. 106), te bepalen:

Art. 1. Bij het afleggen van het in de artikelen 8, 9, 10, 11, 12, 13 en 14 van Ons besluit van den 4den Juli 1905 (*Staatsblad* n°. 227) bedoelde propaedeutisch-examen is de bezitter van het getuigschrift van een der met goed gevolg afgelegde candidaats-examens

a. in de wis- en sterrenkunde,
b. in de wis- en natuurkunde,
c. in de scheikunde,
d. in de aard- en delfstofkunde,
e. in de plant- en dierkunde,
f. in de artsenijbereidkunde,

afgegeven door eene Nederlandsche Universiteit, vrijgesteld van een nader onderzoek in de theoretische en toegepaste natuurkunde; en is de bezitter van het getuigschrift van een der met goed gevolg afgelegde candidaats-examens, genoemd onder *a*, *b*, *c* en *d* van dit artikel, afgegeven door eene Nederlandsche Universiteit, vrijgesteld van een nader onderzoek in de zuivere en toegepaste wiskunde.

2. Bij het afleggen van het in de artikelen 13 en 14 van Ons besluit van den 4den Juli 1905 (*Staatsblad* n°. 227) bedoelde propaedeutisch-examen is de bezitter van het getuigschrift van een der met goed gevolg afgelegde candidaats-examens in het voorgaand artikel genoemd onder *a*, *b*, *c*, *d*, *e* en *f*, afgegeven door eene Nederlandsche Universiteit, vrijgesteld van een nader onderzoek in de analytische scheikunde, de delfstofkunde en het handteekenen.

3. Bij het afleggen van het in de artikelen 8, 9, 10, 11, 12 en 14 van Ons besluit van den 4den Juli 1905 (*Staatsblad* n°. 227) bedoelde candidaats-examens is de bezitter van het getuigschrift van een der met goed gevolg afgelegde doctoraal examens:

a. in de wis- en sterrenkunde,
b. in de wis- en natuurkunde,

afgegeven door eene Nederlandsche Universiteit, vrijgesteld van een nader onderzoek in de theoretische mechanica.

4. Bij het afleggen van het in artikel 13 van Ons besluit van den 4den Juli 1905 (*Staatsblad* n°. 227) bedoeld candidaats-examen is de bezitter van het getuigschrift van met goed gevolg afgelegd doctoraal-examen in de scheikunde, afgegeven door eene Nederlandsche Universiteit, vrijgesteld van een nader onderzoek in de toegepaste natuurkunde en in de scheikunde. Bij het afleggen van ditzelfde candidaats-examen is de bezitter van het getuigschrift van met goed gevolg afgelegd doctoraal-examen in de wis- en natuurkunde, af-

gegeven door eene Nederlandsche Universiteit, vrijgesteld van een nader onderzoek in de toegepaste natuurkunde.

5. Bij het afleggen van het in artikel 14 van Ons besluit van den 4den Juli 1905 (*Staatsblad* n°. 227) bedoelde candidaats-examen is vrijgesteld van een nader onderzoek:

a. in de delfstofkunde,

de bezitter van een getuigschrift van met goed gevolg afgelegd candidaats-examen in de aard- en delfstofkunde, afgegeven door eene Nederlandsche Universiteit;

b. in de aardkunde,

de bezitter van het getuigschrift van met goed gevolg afgelegd candidaats-examen in de plant- en dierkunde, of wel van met goed gevolg afgelegd doctoraal-examen in de aard- of delfstofkunde, afgegeven door eene Nederlandsche Universiteit;

c. in de scheikunde,

de bezitter van het getuigschrift van met goed gevolg afgelegd candidaats-examen in de scheikunde, of wel van met goed gevolg afgelegd candidaats-examen in de aard- en delfstofkunde, afgegeven door eene Nederlandsche Universiteit.

6. Bij het afleggen van het in de artikelen 8, 9, 10, 11, 12, 13 en 14 van Ons besluit van den 4den Juli 1905 (*Staatsblad* n°. 227) bedoelde candidaats-examen is de bezitter van het getuigschrift van een der met goed gevolg afgelegde doctoraal-examens:

a. in de rechtswetenschap,

b. in de staatswetenschap,

afgegeven door eene Nederlandsche Universiteit, vrijgesteld van een nader onderzoek in het administratief recht.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal warden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 1sten November 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Binnenl. Zaken, (*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 13 *Nov.* 1912.)

—

1 *November* 1912. BESLUIT, tot schorsing van het besluit van den Raad der gemeente *Heer* van 22 October 1912, n°. 201, strekkende tot wijziging van het besluit van dien Raad van 21 April 1904, n°. 23, tot regeling der verdeeling van de werkzaamheden tusschen de verschillende ambtenaren van den burgerlijken stand dier gemeente. S. 339.

Geschorst tot 1 *Mei* 1913.

2 *November* 1912. KONINKLIJK BESLUIT.

In het feit, dat een voorgenomen werk, waarvoor de kosten zijn uitgetrokken op de begrooting voor het dienstjaar 1911, niet wordt uitgevoerd en de gelden, daarvoor bestemd, in de begrooting voor 1912 worden aangewezen als vermoedelijk batig saldo van het vorige dienstjaar, is geen voldoende aanleiding gelegen om met wijziging van de begrooting voor het dienstjaar 1911, deze te doen sluiten met een batig saldo.

Art. 196 Gemeentewet is niet van toepassing op een besluit van Gedep. Staten tot goedkeuring van een wijzigingsbesluit van een gemeentebegrooting.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente *Amersfoort* tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van *Utrecht* van 15 Juli 1912, 3e Afd. n°. 2891/2014, waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van dien Raad van 20 Februari 1912, n°. 68/3, tot wijziging van de gemeentebegrooting voor het dienstjaar 1911;

Den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 16 October 1912, n°. 360;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 31 October 1912, n°. 7610, Afdeeling Binnenlandsch Bestuur;

Overwegende: dat Gedeputeerde Staten bij voormeld besluit hunne goedkeuring aan het Raadsbesluit van 20 Februari 1912, n°. 68/3, niet hebben verleend, op grond, dat door voormeld raadsbesluit het noodzakelijk evenwicht tusschen ontvangsten en uitgaven op de begrooting voor 1911 wordt verbroken;

dat van dit besluit de Raad der gemeente *Amersfoort* bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat naar het oordeel van den gemeenteraad door voormeld Raadsbesluit in geen enkel opzicht het noodzakelijk evenwicht tusschen ontvangsten en uitgaven der begrooting voor 1911 zal worden verbroken; dat immers op 20 Februari 1912 vaststond, dat een saldo van *f* 1500.— tengevolge van de nietuitvoering van de vernieuwing der vleugelmuren van de Arnhemsche poortbrug op den dienst 1911 bespaard was en dat een voorzichtig financieel beheer vorderde dit bedrag over te brengen naar het dienstjaar 1912, ten einde als gedeeltelijke ontvangpost te kunnen dienen tegenover de uitgaaf van het in 1912 aan die brug uit te voeren groote werk, dat op 20 Februari 1912 er geen sprake van kon zijn òf de

ontvangsten over 1911 *f* 1500.— lager te ramen (zooals Gedeputeerde Staten schrijven bij hun missive van 13 Maart 1912, 3e Afd., nº. 624/641) òf het artikel voor onvoorziene uitgaven met *f* 1500.— te verhoogen (gelijk Gedeputeerde Staten in een schrijven van 22 April 1912, 3e Afd. nº. 1318/1034, in overweging geven) òf het besluit van 20 Februari 1912 nº. 68/3, in te trekken (schrijven van Gedeputeerde Staten van 22 April 1912, 3e Afd. nº. 1318/1034) aangezien — afgescheiden van andere bezwaren — daarmede allerminst de zekerheid zoude zijn verkregen, dat het bedrag van *f* 1500.— inderdaad voor den dienst 1912 beschikbaar zoude zijn; dat er — afgezien van andere bezwaren — evenmin voor den gemeenteraad sprake van kan zijn op de wijze als Gedeputeerde Staten in hun schrijven van 24 Juni 1912, 3e Afd., nº. 1883/1717, voorstellen, deze zaak te regelen, omdat dit schrijven, becogende wijzigingen in de begrooting voor 1911 te brengen, ontvangen is op 3 Juli 1912, en volgens de „Voorschriften betreffende de inrichting der begrootingen van inkomsten en uitgaven van de gemeenten in de provincie *Utrecht*" de begrooting gesloten wordt op den laatsten Juni van het jaar, volgende op dat, waartoe zij betrekking heeft en daarna geen ontvangst of uitgaaf meer daarop wordt toegelaten, en er in de tweede plaats op wijzende, dat het niet goedgekeurde raadsbesluit is vastgesteld op 20 Februari 1912, en aan Gedeputeerde Staten van *Utrecht* verzonden is op 22 Februari 1912, dat Gedeputeerde Staten hunne afwijzende beschikking van 15 Juli 1912 verzonden hebben op 19 Juli 1912 en deze ter secretarie ontvangen is op 20 Juli 1912; dat Gedeputeerde Staten derhalve hunne afwijzende beschikking niet genomen hebben binnen 30 dagen na den dag, waarop het besluit hun is aangeboden, zooals door artikel 196 der Gemeentewet is voorgeschreven;

dat evenmin binnen den in artikel 196 der Gemeentewet gestelden termijn een bericht, de beslissing verdagende, aan den Gemeenteraad is ingezonden en dat als zoodanig niet kan worden beschouwd de missive van Gedeputeerde Staten van *Utrecht* van 13 Maart 1912, 3e Afd., nº. 624/641; dat Gedeputeerde Staten derhalve geacht moeten worden ingevolge artikel 197 der Gemeentewet het Raadsbesluit van 20 Februari 1912, nº. 68/3, goedgekeurd te hebben en derhalve niet bevoegd waren tot het op 15 Juli 1912 nemen van hun besluit;

Overwegende: dat in het feit, dat een voorgenomen werk, waarvoor de kosten zijn uitgetrokken op de begrooting voor het dienstjaar 1911, niet wordt uitgevoerd en de gelden, daarvoor bestemd, in de begrooting voor 1912 worden aangewezen als vermoedelijk batig saldo van het vorige dienstjaar, niet voldoende aanleiding is gelegen om met wijziging van de begrooting voor het dienstjaar 1911 deze te doen sluiten met een batig slot;

dat toch een richtig financieel beheer eischt, dat tenzij in buitengewone omstandigheden, over elk dienstjaar uitgaven en inkomsten in evenwicht zijn; dat mitsdien Gedeputeerde Staten terecht hunne goedkeuring aan de wijziging van de begrooting voor het dienstjaar 1911 hebben onthouden;

Overwegende: wat het in de tweede plaats door den Gemeenteraad van *Amersfoort* aangevoerde betreft, dat artikel 196 der Gemeentewet, doelende alleen op de artikelen 194 en 195 der Gemeentewet, niet van toepassing kan geacht worden op een besluit van Gedeputeerde Staten tot goedkeuring van een wijzigingsbesluit van eene gemeentebegrooting.

Gezien de Gemeentewet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het bestreden besluit van Gedeputeerde Staten van *Utrecht*, het daartegen ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast enz. (W. v. D. B. A.)

—

2 *November* 1912. KONINKLIJK BESLUIT, houdende beslissing dat, waar de aan de onderwerpelijke betrekking verbonden werkzaamheden bestaan in het verstrekken van rechtskundigen bijstand, inbegrepen het ten behoeve der rechtzoekenden in of buiten rechte optreden tegen derden, welke derden de ouders kunnen zijn der leerlingen van de school, de in art. 38, lid 2 der Lager Onderwijswet bedoelde vrijstelling terecht geweigerd is.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door A. SCHILSTRA, onderwijzer aan eene openbare lagere school te *Apeldoorn*, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van *Gelderland* van 10 April 1912 nº. 148 L.O., waarbij afwijzend is beschikt op zijn verzoek om te mogen bekleeden de betrekking van ambtenaar bij het Bureau voor arbeidsrecht van den Apeldoornschen Bestuurdersbond;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 16 October 1912, nº. 361;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 31 October 1912 nº. 7566, afdeeling Lager Onderwijs;

Overwegende: dat Gedeputeerde Staten, in overeenstemming met de adviezen van Burgemeester en Wethouders van *Apeldoorn* en van den districts-schoolopziener, het verzoek om vrijstelling van het bepaalde in art. 38, lid 1, der Lager Onderwijswet, tot het bekleeden der voornoemde betrekking hebben geweigerd uit overweging, dat die betrekking is een bediening als in het eerste lid van art. 38 der wet bedoeld, ongeacht of zij al dan niet bezoldigd wordt;

dat de aan de onderwerpelijke betrekking verbonden werkzaamheden bestaan in het verstrekken van rechtskundigen bijstand, inbegrepen het ten behoeve der rechtzoekenden in of buiten rechte optreden tegen derden, welke derden de ouders kunnen zijn der leerlingen van de school, waaraan adressant werkzaam is, dat zulks tot een in elk opzicht ongewenschte verhouding kan leiden tusschen ouders en onderwijzer;

dat van het besluit van Gedeputeerde Staten A. Schilstra bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat het optreden in of buiten rechte tegen derden wel is waar is voorgekomen, maar nooit tegen de ouders der leerlingen van de school, waaraan hij werkzaam is; dat de maatschappelijke positie van die ouders een zoodanige is, dat het ook in de toekomst vrijwel buitengesloten is, dat dit zich zal voordoen; dat op de gronden voor de weigering aangevoerd, bestuursfuncties van de meeste vereenigingen, zelfs het lidmaatschap van eene politieke partij onmogelijk zou worden voor een onderwijzer;

Overwegende: dat de mogelijkheid niet is uitgesloten, dat de betrekking van ambtenaren bij het Bureau voor Arbeidsrecht van den Apeldoornschen Bestuurdersbond van den appellant werkzaamheden zou blijken te vorderen, welke hem in een ongewenschte verhouding zouden brengen tot ouders zijner leerlingen;

dat op dien grond de gevraagde vrijstelling terecht door Gedeputeerde Staten is geweigerd;

dat de appellant wel heeft aangevoerd, dat het door Gedeputeerde Staten gevreesde optreden in rechte tegen ouders van leerlingen, nog nimmer is voorgekomen;

dat echter, waar het Bureau voor Arbeidsrecht van den Apeldoornschen Bestuurdersbond nog slechts zeer kort bestaat, een beroep op de ervaring ten deze niet opgaat;

dat evenmin juist is het door den appellant gebezigde argument, dat de maatschappelijke positie van de ouders der leerlingen een zoodanige is, dat het ook in de toekomst vrijwel buitengesloten is, dat het optreden in rechte tegen ouders van leerlingen zich zal voordoen;

dat immers de openbare lagere school te *Apeldoorn*, waaraan A. Schilstra als onderwijzer verbonden is, openstaat zoowel voor kinderen van werkgevers als voor kinderen van arbeiders, terwijl voorts het Bureau voor Arbeidsrecht zijn werkkring uitstrekt tot het geven van inlichtingen en bijstand ter zake van alle wetten en verordeningen, waarmede arbeiders in aanraking komen;

dat hieruit volgt, dat de te verleenen rechtsbijstand kan betreffen zoowel geschillen tusschen werkgevers en arbeiders, als geschillen tusschen arbeiders onderling;

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast enz. (W. v. d. B. A.)

—

4 *November* 1912. Besluit, bepalende de vestiging van locale Rijkstelefoonnetten te *Enkhuizen* en *Goes*, en houdende regelen voor het gebruik van deze netten. S. 340.

Wij WILHELMINA, enz.

Gelet op de Telegraaf- en Telefoonwet 1904 (*Staatsblad* nº. 7);

In aanmerking nemende, dat het wenschelijk is om te *Enkhuizen* en *Goes* locale Rijkstelefoonnetten te vestigen;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 18 September 1912, nº. 4, Afdeeling Posterijen en Telegrafie;

Den Raad van State gehoord (advies van den 15 October 1912, nº. 27);

Gezien het nader rapport van voornoemden Minister van 1 November 1912, nº. 7, Afdeeling Posterijen en Telegrafie;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Met ingang van 1 Januari 1913 worden locale Rijkstelefoonnetten gevestigd te *Enkhuizen* en *Goes*, met een bureel voor elk van deze netten in het post- en telegraafkantoor of Rijkstelegraafkantoor ter plaatse.

Aan deze netten kunnen, ter beoordeeling van Onzen Minister van Waterstaat en op de voorwaarden, door of vanwege dezen in het

belang van den dienst te stellen, op verzoek van belanghebbenden worden aangesloten alle perceelen, die niet zijn gelegen binnen eene gemeente, aan welke vergunning is verleend voor den aanleg en de exploitatie van een locaal telefoonnet, en wel:

a. perceelen gelegen binnen den kring, getrokken met een straal van 500 meter uit het bureel van het net, tegen betaling voor elk perceel van een jaarlijksch abonnement van *f* 35,—;

b. perceelen gelegen buiten dien kring, tegen betaling voor elk perceel van een jaarlijksch abonnement van *f* 35,—, verhoogd voor elk 100-tal meters of gedeelte daarvan, dat het perceel buiten den genoemden kring gelegen is:

tot 5000 meter afstand van het bureel, per jaar met . . . . . *f* 8,—
voor het gedeelte boven 5000 meter tot 6000 meter afstand van het bureel, per jaar met . . . . . *f* 5,—
voor het gedeelte boven 6000 meter tot 7000 meter afstand van het bureel, per jaar met . . . . . *f* 7,—
voor het gedeelte boven 7000 meter tot 8000 meter afstand van het bureel, per jaar met . . . . . *f* 9,—
voor het gedeelte boven 8000 meter tot 9000 meter afstand van het bureel, per jaar met . . . . . *f* 11,—
voor het gedeelte boven 9000 meter tot 10000 meter afstand van het bureel, per jaar met . . . . . *f* 13,—
voor het gedeelte boven 10000 meter afstand van het bureel, per jaar met *f* 15,—.

De in dit artikel genoemde afstanden worden hemelsbreed gemeten.

Door de toetreding als geabonneerde van een der in den aanhef van dit artikel genoemde locale Rijkstelefoonnetten, wordt die geabonneerde met ingang van den dag, waarop het abonnement voor het locale Rijkstelefoonnet ingaat, ontheven van zijne verbintenis, welke voor het aangesloten perceel mocht bestaan ingevolge artikel 6, derde alinea, van het Koninklijk besluit van 9 Juni 1904 (*Staatsblad* n°. 117), gewijzigd bij de Koninklijke besluiten van 28 Augustus 1905 (*Staatsblad* n°. 257) en van 26 November 1910 (*Staatsblad* n°. 362), tenzij door hem het voortbestaan daarvan, tot het einde van den loopenden verbintenistermijn, mocht worden verlangd.

2. Van Rijkswege worden op verzoek van den geabonneerde en voor diens eigen gebruik in de aansluiting van zijn perceel neventoestellen ingeschakeld of wijzigingen gebracht tegen betaling van het tarief, in onderstaanden staat vermeld:

ONDERWERP.	Vergoeding.
1. Tweede en volgend wandtoestel:	
a. in hetzelfde perceel als het hoofdtoestel, per toestel	Per jaar *f* 10,—.
b. in een ander perceel, doch op hetzelfde erf, per toestel . . .	„ 15,—.
c. in een ander perceel, gelegen op een ander erf, doch niet meer dan 100 meter hemelsbreed verwijderd van het perceel, waarin het hoofdtoestel is geplaatst, per toestel	„ 25,—.
d. in een ander perceel, gelegen op een ander erf, en meer dan 100 meter hemelsbreed verwijderd van het perceel, waarin het hoofdtoestel is geplaatst, per toestel	„ 25,—.
verhoogd voor elk 100-tal meters (of gedeelte daarvan) meerdere lengte van de nevenaansluiting met respectievelijk *f* 3,—, *f* 5,—, *f* 7,—, *f* 9,—, *f* 11,—, *f* 13,— of *f* 15,— per jaar, naar gelang de nevenaansluiting geheel of gedeeltelijk valt binnen de in artikel 1 bedoelde tariefskringen met straal van 5000 meter, 6000 meter, 7000 meter, 8000 meter, 9000 meter, 10 000 meter of buiten den laatstbedoelden kring.	
Zijn in een perceel, als bedoeld in punt *b*, *c* of *d* hiervoren, twee of meer neventoestellen op dezelfde aansluiting geplaatst, dan is alleen op het eerste van deze neventoestellen het tarief volgens punt *b*, *c* of *d* van toepassing, terwijl voor de overige neventoestellen in dat perceel verschuldigd is het in punt *a* genoemde bedrag.	
2. Voor een tafeltoestel (in plaats van een wandtoestel) worden de kosten verhoogd met	„ 2,50.
3. Extra-schel (verklikker):	
a. in hetzelfde perceel als het toestel, waarmede de extra-schel verbonden is, per schel	„ 1,50.
b. in een ander perceel, doch op hetzelfde erf, per schel	„ 3,—.
c. in een ander perceel, gelegen op een ander erf, doch niet meer dan 100 meter hemelsbreed verwijderd van het perceel, waarin het met de extra-schel verbonden toestel is geplaatst, per schel .	„ 5,—.
d. in een ander perceel, gelegen op een ander erf, en meer dan 100 meter hemelsbreed verwijderd van het perceel, waarin het met de extra-schel verbonden toestel is geplaatst, per schel	„ 5,—.

ONDERWERP.	Vergoeding.
verhoogd voor elk 100-tal meters (of gedeelte daarvan) meerdere lengte van de schelgeleiding met	Per jaar *f* 3,—.
Zijn in een perceel, als bedoeld in punt *b*, *c* of *d* hiervoren, twee of meer met hetzelfde toestel verbonden extra-schellen geplaatst, dan is alleen op de eerste van deze extra-schellen het tarief volgens punt *b*, *c* of *d* van toepassing, terwijl voor de overige op hetzelfde toestel geplaatste extra-schellen in dat perceel verschuldigd is het in punt *a* genoemde bedrag.	
4. Schakelaar:	
a. uitschakelaar voor toestel of extra-schel	„ 1,—.
b. omschakelaar (niet ingericht voor het voeren van onderlinge gesprekken)	„ 2,50.
c. omschakelaar (ingericht voor het voeren van onderlinge gesprekken tusschen twee toestellen .	„ 6,—.
5. Tweede telefoon	„ 1,—.
6. Voor elke aansluiting op een schakelbord	„ 3,—.
7. Verplaatsing van een toestel:	In eens.
a. binnen hetzelfde vertrek . . .	*f* 1,50.
b. in hetzelfde perceel naar een ander vertrek	„ 5—.
c. naar een ander perceel op hetzelfde erf	„ 7,50.
d. naar een ander perceel op een ander erf (alleen voor zooveel het tweede en volgende toestellen betreft)	„ 10,—.
Vervanging van een wanddoor een tafeltoestel, of omgekeerd, wordt als eene verplaatsing van een toestel binnen hetzelfde vertrek aangemerkt, indien de vervanging niet gepaard gaat met verplaatsing van het toestel naar een ander vertrek of naar een ander perceel. Is dit wel het geval, dan is verschuldigd het bedrag, zooeven genoemd in punt *b*, *c* of *d*.	
8. Verplaatsing van eene extra-schel:	
a. binnen hetzelfde vertrek . . .	„ 1,50.
b. in hetzelfde perceel naar een ander vertrek	„ 2,50.
c. naar een ander perceel op hetzelfde erf	„ 3,50.
d. naar een ander perceel op een ander erf	„ 5,—.
9. Werkzaamheden aan den aanleg:	
a. wegens verhuizing (overbrenging van het hoofdtoestel naar een ander perceel op een ander erf)	„ 12,50.
benevens voor elk toestel of elke extra-schel boven het hoofdtoestel	In eens „ 4,—.
b. tengevolge van verbouwing of onderhoud van het aangesloten perceel, of om andere redenen.	De kostende prijs in eens.
10. Voorziening in gebreke aan geleidingen en toestellen, welke niet te wijten zijn aan gebrekkige constructie, aan de wijze van aanbrengen of aan onvoldoend onderhoud	De kostende prijs in eens.

Op verzoek van den geabonneerde kunnen ook andere toestellen en inrichtingen, dan in het algemeen worden verstrekt en hiervoren zijn bedoeld, in gebruik worden gegeven, en zulks tegen betaling in eens, boven en behalve het volgens vorenstaand tarief jaarlijks verschuldigde, van het verschil tusschen den kostenden prijs van het toestel en de inrichting, in het tarief bedoeld, en van hetgeen in gebruik wordt gegeven.

3. Uit de openbare spreekcellen of publieke telefoonstations van het net kunnen locale gesprekken worden aangevraagd met de aangeslotenen van het net, tegen vooruitbetaling van 10 cent per gesprek van 3 minuten of minder.

4. Verandering of uitbreiding van hetgeen in eenig perceel van Rijkswege is aangebracht, geschiedt eveneens van Rijkswege.

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's Gravenhage, den 4den November 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 27 *Nov.* 1912.)

—

6 *November* 1912. BESLUIT, tot vaststelling van een Reglement op de maten en gewichten. S. 341.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 21 Augustus 1912, n°. 4649, afdeeling Nijverheid;

Gelet op de artikelen 12 en 16 der wet van 7 April 1869 (*Staatsblad* n°. 57), betreffende de maten, gewichten en weegwerktuigen, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt bij Koninklijk besluit van 29 November 1874 (*Staatsblad* n°. 143), en die laatstelijk is gewij-

zigd bij de wet van 2 Mei 1897 (*Staatsblad* nº. 122);

Den Raad van State gehoord (advies van 1 October 1912 nº. 36);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 4 November 1912, nº. 6483, afdeeling Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Met ingang van 1 Juli 1913 in te trekken het Koninklijk besluit van 16 October 1869 (*Staatsblad* nº. 159), laatstelijk gewijzigd bij Ons besluit van 4 Mei 1911 (*Staatsblad* nº. 123), en vast te stellen de navolgende bepalingen, welke zullen uitmaken een Reglement op de maten en gewichten.

REGLEMENT OP DE MATEN EN GEWICHTEN.

Art. 1. De maten en gewichten moeten voldoen aan het bepaalde in de bijlagen van dit reglement en overeenstemmen met de daarbij behoorende teekeningen. (1)

2. De maten en gewichten moeten uit voor het doel geschikte grondstoffen van goede hoedanigheid zijn vervaardigd en aan den eisch van goed werk voldoen.

3. Bij het onderzoek van maten geldt als maatstaf hunne afmeting of inhoud bij 15° Celsius en bij het onderzoek van gewichten hunne zwaarte in het luchtledige.

4. Maten en gewichten, die ingevolge dit reglement geijkt zijn, moeten om herijkt te kunnen worden goed onderhouden zijn en in zoodanigen toestand verkeeren, dat mag worden verwacht, dat zij aan de in dit reglement gestelde eischen tot den volgenden herijk kunnen voldoen.

5. Maten en gewichten, die ingevolge het vervallen reglement geijkt zijn, worden, ook wanneer zij niet aan de bepalingen van dit reglement beantwoorden, herijkt, mits zij aan de voorschriften van het vervallen reglement voldoen.

In uitzondering hierop kunnen niet meer herijkt worden:

de inhoudsmaten van gedraaid hout,

de spanen inhoudsmaten en

de ijzeren gewichten met looden kraag, bedoeld in artikel 59 van het vervallen reglement.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 6den November 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(*get.*) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 28 *Dec.* 1912.)

(1) De teekeningen zijn hierna niet opgenomen.

LIJST *der bijlagen van het Reglement op de maten en gewichten.*

A. De meetkettingen van 20 en 10 Meter, de stalen meetbanden voor landmeten van 20 en 10 Meter en de stalen zakmeetbanden van 20 en 10 Meter.

B. De meetlatten van 5, 2 en 1 Meter.

C. De Meter en de ½ Meter met handvat en de duimstok van 1 Meter.

D. De toonbank-Meter en de stok-Meter.

E. De militiemaat.

F. De geduigde maten van 2, 1 en ½ Hektoliter.

G. De blikken maten van 20, 10, 5, 2, 1 en ½ Liter, 2, 1 en ½ deciliter.

H. De ijzeren maten van ½ Hektoliter, 25, 20, 10, 5, 2, 1 en ½ Liter.

I. De strijkers.

K. De koperen maten van 20, 10 en 5 Liter.

L. De vertind ijzeren maten van 2, 1 en ½ Liter, 2, 1 en ½ deciliter.

M. De tinnen maten van 2, 1 en ½ Liter, 2, 1 en ½ deciliter, 2 en 1 centiliter.

N. De melkmeetemmers van 30 en 20 Liter.

O. De kraanmaten van 1 en ½ Liter.

P. De ijzeren gewichten van 50, 25, 20, 10, 5, 2 en 1 Kilogram.

Q. De koperen gewichten van 25, 20, 10, 5, 2 en 1 Kilogram, 5, 2 en 1 Ons, 50, 20, 10, 5, 2 en 1 Gram.

R. De milligramgewichten van 1000, 500, 200, 100, 50, 20, 10, 5, 2 en 1 milligram.

Behoort bij Koninklijk besluit van 6 November 1912 (*Staatsblad* nº. 341).

Mij bekend,

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(*get.*) A. S. TALMA.

BIJLAGE *A van het Reglement op de maten en gewichten.*

De MEETKETTINGEN van 20 en 10 Meter, de STALEN MEETBANDEN voor landmeten van 20 en 10 Meter en de STALEN ZAKMEETBANDEN van 20 en 10 Meter.

1. Deze maten stemmen overeen met de teekening, behoorende bij deze bijlage, behalve dat afwijkingen van de teekening geoorloofd zijn, die de doelmatigheid der maten voor

bijzonder gebruik bevorderen en de betrouwbaarheid ervan niet verminderen.

2. De *meetketting* van 20 Meter bestaat uit veertig, die van 10 Meter uit twintig verzinkt stalen schakels, die door groote en kleine geelkoperen ringen en draaistukken zoodanig met elkaar zijn verbonden, dat het midden van elken ring en dat van elk draaistuk zich op een afstand van ½ Meter of van een veelvoud daarvan van beide einden der ketting bevindt.

De kleine ringen bevinden zich op de afstanden van ½ Meter en van de oneven veelvouden daarvan van de einden der ketting; de groote ringen op de afstanden van 1 Meter en van de veelvouden daarvan van de einden der ketting, behoudens dat op den afstand van 5 Meter van ieder der einden van de ketting een klein draaistuk en dat midden in de ketting van 20 Meter een groot draaistuk is aangebracht.

Aan ieder der einden van de ketting bevindt zich een geelkoperen handvat met verzinkt stalen draaistuk.

De vermelding van de grootste meetlengte en een weinig in het oog vallend merk van den fabrikant, het fabrieksmerk, zijn in het handvat bij het begin der maat gestempeld.

3. De *stalen meetband* voor landmeten bestaat uit een stalen band, waarvan de beide einden voorzien zijn van een geelkoperen schoen, die door middel van een verzinkt stalen draaistuk aan een geelkoperen handvat is verbonden.

De nagenoemde afstanden van ieder der einden van de maat zijn aangegeven:

de afstand van 5 Meter en bij den band van 20 Meter ook die van 10 Meter, op groote geelkoperen platen ter weerszijden van den band;

de afstanden van 1 Meter en van de veelvouden daarvan, behalve de afstanden van 5 en van 10 Meter, op kleine geelkoperen platen ter weerszijden van den band;

de afstanden van ½ Meter en van de oneven veelvouden daarvan, door geelkoperen bouten met dito volgplaatjes ter weerszijden van den band;

de afstand van 1 decimeter door een geelkoperen boutje en

de overige afstanden, die veelvouden van 1 decimeter zijn, door gaatjes.

De becijferingen ter weerszijden van den band loopen in tegengestelde richting aan elkaar.

De vermelding van de grootste meetlengte en een weinig in het oog vallend merk van den fabrikant, het fabrieksmerk, zijn in de beide handvatten gestempeld.

4. De *stalen zakmeetband* bestaat uit een stalen band, waaraan bij het begin der maat een schoen met lus en aan het einde een trommel bevestigd is, die door een kruk rondgedraaid kan worden in een beugel met handvat. De stalen band kan op de trommel gerold worden door deze rond te draaien; de kruk kan zoo worden omgeknipt, dat het terugrollen van den band belet wordt.

De maat is verdeeld tot in centimeters, de eerste decimeter bovendien tot in millimeters.

De deelstrepen, cijfers en letters komen glimmend uit tegen het overigens dof uitgebeten stalen band.

De onderdeelen, waarvan het materiaal niet op de teekening is aangegeven, zijn van geelkoper.

De vermelding van de grootste meetlengte is in de kruk en een weinig in het oog vallend merk van den fabrikant, het fabrieksmerk, is in den beugel gestempeld.

Op den band is een plekje tinsoldeer aangebracht, waarop de ijkmerken gestempeld kunnen worden.

5. De afwijkingen van de door indeelingen en opschriften aangegeven meetlengten, gerekend van het begin der maat af, mogen bedragen:

bij de(n)	bij eersten ijk	bij herijk
meetketting van 20 Meter	van — 3 tot 0	van — 3 tot + 3
meetketting 10 Meter	„ — 2 „ 0	„ — 2 „ + 2
stalen meetband voor landmeten van 20 Meter	„ 0 „ + 2	„ — 1 „ + 3
stalen meetband voor landmeten van 10 Meter	„ 0 „ + 1,5	„ — 0,7 „ + 2,2
stalen zakmeetband van 20 Meter, behalve wat betreft de lengten van 1 Meter en minder	„ 0 „ + 2	„ — 1 „ + 3
stalen zakmeetband van 10 Meter, behalve wat betreft de lengten van 1 Meter en minder	„ 0 „ + 1,5	„ — 0,7 „ + 2,2
stalen zakmeetbanden, wat betreft de lengten van 1 Meter en minder	„ 0 „ + 0,4	„ — 0,2 „ + 0,6

millimeter.

Behoort bij Koninklijk besluit van 6 November 1912 (*Staatsblad* nº. 341).

Mij bekend,

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, (*get.*) A. S. TALMA.

BIJLAGE *B van het Reglement op de maten en gewichten.*

De MEETLATTEN van 5, 2 en 1 Meter.

1. Deze maten stemmen overeen met de teekening, behoorende bij deze bijlage. Zij zijn van hout, behoudens dat de schoenen aan de uiteinden en de pennen ter bevestiging daarvan bij de meetlatten van 5 en 2 Meter van ijzer en bij de meetlat van 1 Meter van geelkoper zijn. De meetlatten van 5 en 2 Meter zijn gevernist of geëlied. De opschriften en de deelstrepen zijn in de meetlatten van 5 en 2 Meter gebrand en in de meetlat van 1 Meter gestempeld.

2. Op de zijde der meetlatten, tegengesteld aan die, waarop in de teekening een indeeling is aangegeven, mag een tweede indeeling voorkomen, die overeenstemt met de eerstgemelde. Het begin der maat valt, wat de tweede indeeling betreft, aan het andere uiteinde der meetlat als op de teekening is aangegeven.

3. De afwijkingen van de door opschriften en verdeelingen aangegeven meetlengten, gerekend van het begin der maat af, mogen bedragen:

bij de meetlat van	bij eersten ijk	bij herijk
	van	van
5 Meter . . .	0 tot + 1,5	—0,7 tot + 2,2
2 „ . . .	0 „ + 1,2	—0,6 „ + 1,8
1 „ . . .	0 „ + 0,7	—0,3 „ + 1,0

millimeter.

Behoort bij Koninklijk besluit van 6 November 1912 (*Staatsblad* nº. 341).

Mij bekend,

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(*get.*) A. S. TALMA.

BIJLAGE *C van het Reglement op de maten en gewichten.*

De METER en de ½ METER MET HANDVAT en de DUIMSTOK van 1 Meter.

1. Deze maten stemmen overeen met de teekening, behoorende bij deze bijlage. Het materiaal is hout, behoudens dat schoenen aan de uiteinden der maten, nokjes bij den Meter en den ½ Meter met handvat, scharnieren bij den duimstok en pennen ter bevestiging van geelkoper zijn. De opschriften en deelstrepen zijn ingestempeld; bij den duimstok moeten, en bij den Meter en den ½ Meter met handvat mogen zij bovendien zwart gemaakt zijn.

2. De afwijkingen van de door opschriften en verdeelingen aangegeven meetlengten, gerekend van het begin der maat af, mogen bedragen:

bij den	bij eersten ijk	bij herijk
	van	van
Meter met handvat . .	0 tot + 0,7	—0,3 tot + 1,0
½ Meter met handvat . .	0 „ + 0,4	—0,2 „ + 0,6
duimstok v. 1 Meter . .	0 „ + 0,7	—0,3 „ + 1,0

millimeter.

Behoort bij Koninklijk besluit van 6 November 1912 (*Staatsblad* nº. 341).

Mij bekend,

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(*get.*) A. S. TALMA.

BIJLAGE *D van het Reglement op de maten en gewichten.*

De TOONBANK-METER en de STOKMETER.

1. Deze maten stemmen overeen met de teekening, behoorende bij deze bijlage.

2. De *toonbank-Meter* is een platte, geelkoperen staaf, ingericht om op een toonbank vastgeschroefd te kunnen worden. De opschriften en deelstrepen zijn in de staaf aangebracht.

3. De *stok-Meter* is een houten stok met geelkoperen ringen en geelkoperen pennen ter bevestiging aan de einden. De opschriften en deelstrepen zijn ingestempeld; de deelstrepen mogen echter ook door ingeslagen geelkoperen plaatjes vervangen zijn.

4. De afwijkingen van de door opschriften en verdeelingen aangegeven meetlengten, gerekend van het begin der maat af, mogen bedragen:

bij den	bij eersten ijk	bij herijk
	van	van
toonbank-Meter . .	0 tot + 0,4	—0,2 tot + 0,6
stok-Meter .	0 „ + 1,0	—0,5 „ + 1,5

millim.

Behoort bij Koninklijk besluit van 6 November 1912 (*Staatsblad* nº. 341).

Mij bekend,

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(*get.*) A. S. TALMA.

BIJLAGE *E van het Reglement op de maten en gewichten.*

De MILITIEMAAT.

1. Deze maat strekt tot het meten van de lengte van personen en stemt overeen met de teekening, behoorende bij deze bijlage. Zij is vervaardigd van wagenschot of teakhout, behoudens dat de staaf, waarin de verdeeling is aangebracht, de zes rolletjes, de beide moeren om de spanning van de veer in het schuifstuk te regelen en de index van geelkoper, de veer in het schuifstuk en de assen der rolletjes van staal en de voetplaat, de houtschroeven, de bouten met volgplaatjes en moeren, met uitzondering van de bovengenoemde geelkoperen moeren, van ijzer zijn. Een weinig in het oog vallend merk van den fabrikant, het fabrieksmerk, is boven in de verdeelde staaf aangebracht.

2. De afwijking van een afstand tusschen de voetplaat en het schuifstuk en de aanwijzing van dien afstand op de verdeeling mag bedragen:

bij eersten ijk . van — 0,2 tot + 0,2 millimeter;
„ herijk . . . „ — 0,4 „ + 0,4 „ .

Behoort bij Koninklijk besluit van 6 November 1912 (*Staatsblad* n°. 341).

Mij bekend,
De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(*get.*) A. S. TALMA.

BIJLAGE *F van het Reglement op de maten en gewichten.*

De GEDUIGDE MATEN van 2, 1 en ½ Hektoliter.

1. Deze maten bestaan uit een door duigen gevormden en met ijzeren banden beslagen wand en een uit duigen gevormden bodem. De handvatten zijn van ijzer. De vermelding van den inhoud en daaronder een weinig in het oog vallend merk van den fabrikant, het fabrieksmerk, zijn in den wand gebrand.

2. De maat van 2 Hektoliter heeft, wat het voor de meting bestemde gedeelte betreft, den vorm van een cilinder met vlakken bodem. Zij stemt overeen met de teekening n°. 1, behoorende bij deze bijlage.

3. De maten van 1 en van ½ Hektoliter hebben, wat het voor de meting bestemde gedeelte betreft, een regelmatigen tonvorm met vlakken bodem. Zij stemmen overeen met de teekening n°. 2, behoorende bij deze bijlage.

4. De afwijking van den op de maat vermelden inhoud mag bedragen:

bij de maat van	bij eersten ijk	bij herijk
	van	van
2 Hektoliter.	0 tot + 1,00	— 0,5 tot + 1,5 Liter.
1 „	0 „ + 0,70	— 0,35 „ + 1,05 Liter.
½ „	0 „ + 0,33	— 0,17 „ + 0,50 Liter.

Behoort bij Koninklijk besluit van 6 November 1912 (*Staatsblad* n°. 341).

Mij bekend,
De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(*get.*) A. S. TALMA.

BIJLAGE *G van het Reglement op de maten en gewichten.*

De BLIKKEN MATEN van 20, 10, 5, 2, 1 en ½ Liter, 2, 1 en ½ deciliter.

1. Deze maten hebben, wat het voor de meting bestemde gedeelte betreft, den vorm van een cilinder met vlakken bodem. De inhoud wordt gerekend tot den bovenkant van den cilinder. In een naamplaat zijn de vermelding van den inhoud en een weinig in het oog vallend merk van den fabrikant, het fabrieksmerk, gestempeld. De naamplaten zijn van geel koper; bodemringen, hengsels en oogen ter bevestiging van een hengsel zijn van vertind ijzer. Stortranden van de maten van 20, 10 en 5 Liter zijn aan den bovenkant om een ijzerdraad opgerold. Kruisstrooken tegen den bodem mogen van vertind ijzer zijn, maar mogen ook bestaan uit strooken blik op elkaar. De band boven langs den cilinder is gevormd uit ten minste 3 reepen blik op elkaar. De wand van den cilinder is gelascht door een reep blik buiten er langs, ter dikte als voor den wand en ter breedte als voor den bovenband is voorgeschreven. De samenstellende deelen van de maten zijn door soldeer verbonden.

2. De *blikken maten, bestemd voor droge waren,* hebben den inhoud van 10, 5, 2, 1, ½ Liter, 2, 1 of ½ deciliter en stemmen overeen met de teekening n°. 1, behoorende bij deze bijlage.

3. De *lage blikken vochtmaten* hebben den inhoud van 20 Liter of een der inhouden van de blikken maten, bestemd voor droge waren, vermeld in het vorige lid. De lage maat van 20 Liter stemt overeen met de teekening n°. 2, behoorende bij deze bijlage. De overige lage blikken vochtmaten stemmen overeen met

de blikken maten, bestemd voor droge waren, van denzelfden inhoud, behoudens de toevoeging van enkele, hierna vermelde deelen, aangegeven in de teekening nº. 2, behoorende bij deze bijlage.

4. De *lage blikken vochtmaten* van 20, 10 en 5 Liter zijn voorzien van een stortrand met hengsel en een handgreep als aangegeven bij de maat van 20 Liter. De stortrand bestaat uit 2 of 3 stukken.

5. De maten van 2 Liter en kleiner, bestemd voor *melk*, zijn voorzien van een hoog of een laag handvat en mogen ook van een stortrand zonder ijzerdraad zijn voorzien.

6. De maten van 2 Liter en kleiner, bestemd voor *olie*, zijn voorzien van een oor en een tuit.

7. De *hooge blikken vochtmaten* hebben den inhoud van 20, 10 of 5 Liter. Zij stemmen overeen met de teekening nº. 3, behoorende bij deze bijlage.

8. De maten, bestemd voor droge waren, mogen aan de buitenzijde geverfd of gevernist zijn, maar niet aan de binnenzijde. De overige maten mogen niet worden geverfd of gevernist.

9. Bij den eersten ijk mogen de inwendige hoogten van den cilinder bij dezelfde maat onderling niet meer verschillen dan:

1 millimeter bij de maten van 20, 10 en 5 Liter,

0,7 millimeter bij de maten van 2, 1 en ½ Liter, en

0,5 millimeter bij de maten van 2, 1 en ½ deciliter.

10. De afwijking van den op de naamplaat vermelden inhoud mag bedragen:

bij de	bij eersten ijk	bij herijk	
hooge vochtmaat van 20 Liter	van 0 tot + 4,3	van — 2,1 tot + 6,4	centiliter.
lage vochtmaat van 20 Liter	„ 0 „ + 6,8	„ — 3,4 „ + 10,2	
hooge vochtmaat van 10 Liter	„ 0 „ + 2,7	„ — 1,4 „ + 4,0	
overige maten van 10 Liter	„ 0 „ + 4,3	„ — 2,1 „ + 6,4	
hooge vochtmaat van 5 Liter	„ 0 „ + 1,7	„ — 0,8 „ + 2,5	
overige maten van 5 Liter	„ 0 „ + 2,7	„ — 1,3 „ + 4,0	
maten van 2 Liter	„ 0 „ + 1,46	„ — 0,73 „ + 2,19	
„ „ 1 „	„ 0 „ + 0,92	„ — 0,46 „ + 1,38	
„ „ ½ „	„ 0 „ + 0,58	„ — 0,29 „ + 0,87	
„ „ 2 deciliter	„ 0 „ + 0,31	„ — 0,16 „ + 0,47	
„ „ 1 „	„ 0 „ + 0,20	„ — 0,10 „ + 0,30	
„ „ ½ „	„ 0 „ + 0,125	„ — 0,06 „ + 0,19	

Behoort bij Koninklijk besluit van 6 November 1912 (*Staatsblad* nº. 341).

Mij bekend,
De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(*get.*) A. S. TALMA.

BIJLAGE *H van het Reglement op de maten en gewichten.*

De IJZEREN MATEN van ½ Hektoliter, 25, 20, 10, 5, 2, 1 en ½ Liter.

1. Deze maten hebben, wat het voor de meting bestemde gedeelte betreft, den vorm van een cilinder met vlakken bodem. Behalve bij de na te melden oliemaat van ½ Hektoliter, wordt de inhoud gerekend tot den bovenkant van den cilinder. In een geelkoperen naamplaat, die met geelkoperen nagels aan de maat geklonken is, zijn de vermelding van den inhoud en een weinig in het oog vallend merk van den fabrikant, het fabrieksmerk, gestempeld. Behalve bij de van een oor of steel voorziene maten, is op den wand een plekje tinsoldeer aangebracht, waarop de ijkmerken gestempeld kunnen worden.

2. De *kolenmaat* van ½ Hektoliter stemt overeen met de teekening nº. 1, behoorende bij deze bijlage.

3. De *graanmaat* en de *oliemaat* van ½ Hektoliter stemmen overeen met de teekening nº. 2, behoorende bij deze bijlage. De inhoud van de oliemaat van ½ Hektoliter wordt gerekend tot den bovenkant van de brug.

4. De maten van 25, 20, 10, 5, 2, 1 en ½ Liter stemmen overeen met de teekening nº. 3, behoorende bij deze bijlage. De maten van 25, 20, 10 en 5 Liter mogen voorzien zijn van een stortrand, hengsel en greep. Ingeval de maat van 25 Liter niet hiervan voorzien is, is om deze maat, even lager dan te halver hoogte, een band gelegd, breed ten minste 40 en dik ten minste 2 millimeter, waaraan twee grepen zijn geklonken, de een recht onder de naamplaat en de ander diametraal daar tegenover. De maten van 2, 1 en ½ Liter

mogen van een oor of steel zijn voorzien. Een stortrand bestaat bij de maten van 25, 20, 10 en 5 Liter uit 2 of 3 stukken en is aan den bovenkant om een ijzerdraad opgerold. De stukken van den stortrand zijn onderling en met den bovenband door soldeer verbonden; overigens zijn de samenstellende deelen der maten door klinkbouten of schroeven verbonden, als in de teekening is aangegeven.

5. De maten, bestemd om als vochtmaten gebruikt te worden, zijnde de oliemaat van ½ Hektoliter en de maten met een stortrand, een oor of een steel, zijn aan de binnenzijde onbeschut; zij mogen aan de buitenzijde van den romp door grijze verf en onder tegen den bodem door menieverf beschut zijn. De overige maten moeten aan de binnenzijde en van onderen gemenied en aan de buitenzijde van den romp door grijze verf beschut zijn. Bij den herijk mogen de maten aan de buitenzijde van den romp zwart overgeverfd zijn.

6. Bij den eersten ijk mogen de hoogten van het voor de meting bestemde gedeelte bij dezelfde maat onderling niet meer uiteenloopen dan:

2,5 millimeter bij de kolenmaat van ½ Hektoliter;

2 millimeter bij de graanmaat en de oliemaat van ½ Hektoliter;

1,5 millimeter bij de maten van 25, 20, 10, 5 en 2 Liter;

1 millimeter bij de maten van 1 en ½ Liter.

7: De afwijking van den op de naamplaat vermelden inhoud mag bedragen:

bij de	bij eersten ijk	bij herijk
kolenmaat van ½ Hektoliter	van 0 tot + 12,5	van — 6,3 tot + 50,1
graanmaat van ½ Hektoliter	„ 0 „ + 6,2	„ — 3,1 „ + 12,5
oliemaat van ½ Hektoliter	„ 0 „ + 9,9	„ — 2,0 „ + 11,9
maten van 25 Liter	„ 0 „ + 7,9	„ — 3,9 „ + 11,8
„ „ 20 „	„ 0 „ + 6,8	„ — 3,4 „ + 10,2
„ „ 10 „	„ 0 „ + 4,3	„ — 2,1 „ + 6,4
„ „ 5 „	„ 0 „ + 2,7	„ — 1,3 „ + 4,0
„ „ 2 „	„ 0 „ + 1,46	„ — 0,73 „ + 2,19
„ „ 1 „	„ 0 „ + 0,92	„ — 0,46 „ + 1,38
„ „ ½ „	„ 0 „ + 0,58	„ — 0,29 „ + 0,87

centiliter.

Behoort bij Koninklijk besluit van 6 November 1912 (*Staatsblad* n°. 341).

Mij bekend,
De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(*get.*) A. S. TALMA.

BIJLAGE *I van het Reglement op de maten en gewichten.*

De STRIJKERS.

1. Wanneer bij het afmeten van droge waren de inhoudsmaat met een strijker wordt afgestreken, wordt de strijker geacht deel uit te maken van de maat.

2. De strijkers zijn houten cilinders van de hieronder in millimeter uitgedrukte afmetingen:

bij de maten van	middellijn		lengte	
	ten minste	ten hoogste	ten minste	ten hoogste
½ Hektoliter . .	43	47	500	550
25, 20 en 10 Liter	38	42	400	450
5 Liter	33	37	300	350
2 Liter	26	29	210	250
1 Liter en minder	21	23	160	200

3. In een der eindvlakken is een merk van den fabrikant, het fabrieksmerk, gestempeld.

Behoort bij Koninklijk besluit van 6 November 1912 (*Staatsblad* n°. 341).

Mij bekend,
De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(*get.*) A. S. TALMA.

BIJLAGE *K van het Reglement op de maten en gewichten.*

De KOPEREN MATEN van 20, 10 en 5 Liter.

1. Deze maten hebben, wat het voor de meting bestemde gedeelte betreft, den vorm van een cilinder met vlakken bodem, al of niet voorzien van een uitlooppijp en brug. Behalve dat de uitlooppijp en brug achterwege mogen blijven, stemmen deze maten overeen

met de teekening, behoorende bij deze bijlage. De maten zijn gemaakt van roodkoper, inwendig vertind en voorzien van een geelkoperen naamplaat, waarin de vermelding van den inhoud der maat en een weinig in het oog vallend merk van den fabrikant, het fabrieksmerk, gestempeld zijn. Alle verbindingen, ook die welke van klinkbouten zijn voorzien, zijn gesoldeerd.

2. De inhoud wordt gerekend tot den bovenkant van den cilinder. Ingeval de maat van een uitlooppijp is voorzien, moeten de bovenkanten van de uitlooppijp en de brug in hetzelfde vlak vallen als de bovenkant van den cilinder.

3. De afwijking van den op de naamplaat vermelden inhoud mag bedragen:

bij de maat van	bij eersten ijk	bij herijk	
	van	van	
20 Liter . .	0 tot + 3,2	— 1,6 tot + 4,8	centiliter.
10 „ . .	0 „ + 2,2	— 1,1 „ + 3,3	
5 „ . .	0 „ + 1,4	— 0,7 „ + 2,1	

Behoort bij Koninklijk besluit van 6 November 1912 (*Staatsblad* nº. 341).

Mij bekend,

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(*get.*) A. S. TALMA.

BIJLAGE *L van het Reglement op de maten en gewichten.*

De VERTIND IJZEREN MATEN van 2, 1 en ½ Liter, 2, 1 en ½ deciliter.

1. Deze maten hebben, wat het voor de meting bestemde gedeelte betreft, den vorm van een cilinder met vlakken bodem uit één stuk, waarbij wand en bodem met eenige ronding in elkaar overgaan. De vermelding van den inhoud en daarachter een weinig in het oog vallend merk van den fabrikant, het fabrieksmerk, zijn in de maat gestempeld. Bij de vermelding van den inhoud wordt deciliter verkort tot d. L. Aan de maat van 2 Liter mag een hoog handvat, aan de maten van 1 Liter en minder een hoog of laag handvat en bovendien een stortrand gesoldeerd zijn.

2. De maten stemmen overeen met de teekening, behoorende bij deze bijlage.

3. De afwijking van den op de maat vermelden inhoud mag bedragen:

bij de maat van	bij eersten ijk	bij herijk	
	van	van	
2 Liter . .	0 tot + 1,46	— 0,73 tot + 2,19	centiliter.
1 „ . .	0 „ + 0,92	— 0,46 „ + 1,38	
½ „ . .	0 „ + 0,58	— 0,29 „ + 0,87	
2 deciliter.	0 „ + 0,31	— 0,16 „ + 0,47	
1 „	0 „ + 0,20	— 0,10 „ + 0,29	
½ „	0 „ + 0,125	— 0,06 „ + 0,19	

Behoort bij Koninklijk besluit van 6 November 1912 (*Staatsblad* nº. 341).

Mij bekend,

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(*get.*) A. S. TALMA.

BIJLAGE *M van het Reglement op de maten en gewichten.*

De TINNEN MATEN van 2, 1 en ½ Liter, 2, 1 en ½ deciliter, 2 en 1 centiliter.

1. Deze maten hebben, wat het voor de meting bestemde gedeelte betreft, nagenoeg den vorm van een cilinder met vlakken bodem. Zij stemmen overeen met de teekening, behoorende bij deze bijlage. Zij zijn gegoten uit een metaalmengsel, dat ten minste 90 pCt. tin bevat. De meetrand, de binnenzijde van den wand en die van den bodem worden mat gelaten; overigens wordt de maat glad afgewerkt. De vermelding van den inhoud is in het oor en een merk van den fabrikant, het fabrieksmerk, in de onderzijde van den bodem gestempeld.

2. De afwijking van den op de maat vermelden inhoud mag bedragen:

bij de maat van	bij eersten ijk	bij herijk	
	van	van	
2 Liter. . .	0 tot + 1,0	— 0,5 tot + 1,5	centiliter.
1 „ . . .	0 „ + 0,6	— 0,3 „ + 0,9	
½ „ . . .	0 „ + 0,4	— 0,2 „ + 0,6	
2 deciliter..	0 „ + 0,2	— 0,1 „ + 0,3	
1 „	0 „ + 0,12	— 0,06 „ + 0,18	
½ „	0 „ + 0,08	— 0,04 „ + 0,12	
2 centiliter.	0 „ + 0,05	— 0,025 „ + 0,075	
1 „	0 „ + 0,03	— 0,015 „ + 0,045	

Behoort bij Koninklijk besluit van 6 November 1912 (*Staatsblad* nº. 341).

Mij bekend,

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(*get.*) A. S. TALMA.

BIJLAGE *N van het Reglement op de maten en gewichten.*

De MELKMEETEMMERS van 30 en 20 Liter.

1. Deze maten zijn ingericht tot het afmeten van ten minste 6 en ten hoogste 30 Liter melk of ten minste 4 en ten hoogste 20 Liter melk. Inwendig heeft de maat den vorm van een cilinder met vlakken bodem. In den cilinder bevindt zich een drijver, waarin een stang bevestigd is, die geleid wordt door een brug over de maat. De hoeveelheid melk, die in de maat is, leest men, ziende langs de bovenzijde van de brug, af op een verdeeling, die in de stang gestempeld is. De maten stemmen overeen met de teekening, behoorende bij deze bijlage. De samenstellende deelen der maat, die een dikte van minder dan 2 m.M. hebben, zijn van blik; de naamplaten zijn van vertind geelkoper; overigens is de maat van vertind ijzer. Alle verbindingen, ook die welke van klinkbouten zijn voorzien, zijn gesoldeerd. De opschriften zijn in de naamplaten gestempeld.

2. Een verdeeling mag van de plaats, waar zij een hoeveelheid vloeistof met een soortelijk gewicht van 1,03 juist zou aanwijzen, afwijken:

bij een hoeveelheid	bij eersten ijk	bij herijk
	van	van
niet grooter dan de helft van de grootste hoeveelheid, waarvoor de maat bestemd is	0 tot + 1	— ½ tot + 1½
grooter dan de helft van de grootste hoeveelheid, waarvoor de maat bestemd is.	0 „ + 2	— 1 „ + 2

De afwijkingen zijn uitgedrukt in millimeter en positief gerekend, indien de hoeveelheid vloeistof in de maat door de verdeeling te klein wordt aangewezen.

Behoort bij Koninklijk besluit van 6 November 1912 (*Staatsblad* n°. 341).

Mij bekend,

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(*get.*) A. S. TALMA.

BIJLAGE *O van het Reglement op de maten en gewichten.*

De KRAANMATEN van 1 en ½ Liter.

1. Deze maten stemmen, behoudens de na te melden afwijkingen, overeen met de teekening, behoorende bij deze bijlage. Door strepen en bijschriften, die in den glazen cilinderwand aangebracht en bovendien rood gekleurd zijn, is aangegeven tot waar de maat gevuld moet worden, opdat na openen van de kraan voor afvoer de gemeten hoeveelheid afvloeie. Het onderstuk met de kraan, de in- en uitlaten, het deksel en het schietlood zijn van geelkoper. Het achterstuk is van aan de binnenzijde vertind geelkoper of van blik. De onderdeelen, welke dienen voor aan- en afvoer van de vloeistof, zijn vertind. Aan de buitenzijde van de maat mag het vertinsel in koperkleur overgeverfd zijn. De maat is voorzien van eene inrichting ter bevestiging, welke toelaat, dat de maat gemakkelijk losgemaakt kan worden.

2. De grootste hoeveelheid, die met de maat afgemeten kan worden, is 1 Liter of, in afwijking van de teekening, ½ Liter.

In het eerste geval moet de maat ook ingericht zijn voor het afmeten van ½ Liter en van 25 centiliter en mag zij ingericht zijn voor het afmeten van 10 centiliter.

In het tweede geval moet de maat ook ingericht zijn voor het afmeten van 25 en van 10 centiliter en mag zij ingericht zijn voor het afmeten van 5 centiliter. Bij de maten, ingericht om er ten hoogste ½ Liter mee af te meten, bedraagt de middellijn van het bovengedeelte ten hoogste 64 en die van het ondergedeelte ten hoogste 45 millimeter.

3. De aan- en afvoer van de te meten vloeistof mag op 4 wijzen ingericht zijn en wel als volgt:

a. Overeenkomstig de teekening mag de maat voorzien zijn van een driewegkraan, die zoowel gelegenheid geeft om de vloeistof uit een hooger reservoir of een pomp in de maat te laten vloeien als om daarna de vloeistof uit de maat te laten vloeien, en van een overloopbuis. De grootste hoeveelheid te meten vloeistof, waarvoor een maat met overloopbuis ingericht is, moet na het openen van de kraan voor afvoer afvloeien, zoowel ingeval men vooraf de maat gevuld heeft tot de desbetreffende deelstreep, als ingeval men vooraf de maat heeft doen overloopen.

b. De maat mag zijn ingericht als vermeld onder *a*, behalve dat de overloopbuis niet voorkomt.

c. In afwijking van de teekening mag de maat van onder een kraan hebben, welke slechts dient voor afvoer, en in het deksel een kraan, welke dient voor aanvoer. Een buis binnen in de maat voert de vloeistof van de aanvoerkraan naar het benedengedeelte van de maat.

d. De maat mag zijn ingericht als vermeld onder *c*, behalve dat de toevoerkraan met buis niet voorkomt.

4. Het deksel is bij de maten, bedoeld in het vorige lid onder *a* en *c*, vast aan het achterstuk bevestigd. Bij de maten, bedoeld onder *b* en *d*, rust het deksel afneembaar op een geelkoperen ring, die vast aan den glazen wand en aan het achterstuk bevestigd is. Ingeval het deksel vast is, is een weinig in het oog vallend merk van den fabrikant, het fabrieksmerk, op den rand van het deksel en ingeval het deksel los is, op den hiervóór genoemden ring gestempeld.

5. De hoeveelheid water, die na het openen van de kraan voor afvoer uit de maat vloeit, mag van den inhoud, die bij de desbetreffende deelstreep vermeld is, afwijken:

bij het afmeten van	bij eersten ijk	bij herijk
	van	van
1 Liter . .	0 tot + 0,6	— 0,3 tot + 0,9
½ „ . .	0 „ + 0,5	— 0,25 „ + 0,75
25 centiliter	0 „ + 0,3	— 0,15 „ + 0,45
10 „	0 „ + 0,2	— 0,1 „ + 0,3
5 „	0 „ + 0,13 centiliter.	— 0,07 „ + 0,2 centiliter.

Behoort bij Koninklijk besluit van 6 November 1912 (*Staatsblad* nº. 341).

Mij bekend,
De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(*get.*) A. S. TALMA.

BIJLAGE *P van het Reglement op de maten en gewichten.*

De IJZEREN GEWICHTEN van 50, 25, 20, 10, 5, 2 en 1 Kilogram.

1. Deze gewichten stemmen overeen met de teekening, behoorende bij deze bijlage. Zij bestaan uit een romp van gietijzer, met een opening, waarin een handvat van gesmeed ijzer is vastgewigd en waarin zich lood bevindt, waarmede het gewicht gejusteerd is. De zwaarte is vermeld door de holle (en creux) ingegoten opschriften 50 K., 25 K., 20 K., 10 K., 5 K., 2 K. of 1 K. Een weinig in het oog vallend merk van den fabrikant, het fabrieksmerk, is eveneens hol ingegoten.

2. Bij den herijk is het gietijzer beschut door een dunne laag gekookte lijnolie, welke met een weinig zwartsel vermengd mag zijn.

3. De hoogte *j*, zijnde de hoogte onder het lood, waarover de opening niet gevuld is, en de toegelaten afwijking van de op het gewicht vermelde zwaarte zijn vermeld in den onderstaanden staat.

Gewicht van	50	25	20	10	5	2	1	K.G.
j ten hoogste	64	43	44	37	22	25	16	millimeter.
j ten minste, bij eersten ijk	34	28	24	20	12	18	9	millimeter.
j ten minste, bij herijk	3	3	3	2	2	2	2	millimeter.
Afwijking van de zwaarte bij eersten ijk	van 0 tot + 4,0	van 0 tot + 2,2	van 0 tot + 1,8	van 0 tot + 1,0	van 0 tot + 0,8	van 0 tot + 0,4	van 0 tot + 0,2	Gram.
Afwijking van de zwaarte bij herijk	van 0 tot + 20	van 0 tot + 11	van 0 tot + 9	van 0 tot + 5	van 0 tot + 4	van 0 tot + 2	van 0 tot + 1	Gram.

Behoort bij Koninklijk besluit van 6 November 1912 (*Staatsblad* nº. 341).

Mij bekend,
De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, (*get.*) A. S. TALMA.

BIJLAGE *Q van het Reglement op de maten en gewichten.*

De KOPEREN GEWICHTEN van 25, 20, 10, 5, 2 en 1 Kilogram, 5, 2 en 1 Ons en 50, 20, 10, 5, 2 en 1 Gram.

1. Deze gewichten stemmen overeen met de teekening, behoorende bij deze bijlage en bij bijlage R. De vermelding van de zwaarte is in de bovenzijde van den romp van het gewicht gestempeld; Gram is daarin verkort

tot G. Behalve deze vermelding van de zwaarte mag daartegenover en op overeenkomstige wijze de zwaarte in metriek karaat op de gewichten van 1 Ons en daarbeneden, bestemd voor fijne wegingen, vermeld zijn door het getal, aangevende het aantal metriek karaat, gevolgd door de verkorting M. K. Het merk van den fabrikant, het fabrieksmerk, is in het grondvlak van het gewicht gestempeld. In een daarvoor bestemde, over de geheele hoogte van schroefdraad voorziene, opening is het lood aangeslagen, dat noodig was voor het justeeren van het gewicht. Bij den eersten ijk moet het onderste gedeelte van deze opening over ten minste $^1/_3$ van de hoogte van het gewicht, het handvat of de knop inbegrepen, ongevuld zijn. Behalve het lood voor het justeeren is het gewicht van heldergeel geelkoper met een kopergehalte van ten minste 60 pCt.

2. De afwijking van de op het gewicht vermelde zwaarte mag bedragen:

bij het gewicht van		25	20	10	5	Kilogram.
bij eersten ijk	van	0	0	0	0	Gram
	tot	+ 2	+ 1,5	+ 0,8	+ 0,5	„
bij herijk. . .	van	0	0	0	0	„
	tot	+ 4	+ 3	+ 1,6	+ 1	„

bij een gewicht van . .		2	1	5	2	1	50	20	10	5	2	1	
		Kilogram		Ons			Gram						
zoo bestond voor *gewone* wegingen:													
bij eersten ijk	van . .	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	milligram
	tot . .	+ 300	+ 200	+ 150	+ 100	+ 50	+ 40	+ 30	+ 20	+ 15	+ 10	+ 10	
bij herijk. . .	van . .	0	0	0	0	0	0	0	0	0	— 0	— 5	
	tot . .	+ 600	+ 400	+ 300	+ 200	+100	+ 80	+ 60	+ 40	+ 30	+ 10	+ 10	
zoo bestemd voor *fijne* wegingen:													
bij eersten ijk	van . .	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	milligram.
	tot . . .	+ 60	+ 50	+ 30	+ 20	+ 15	+ 10	+ 10	+ 5	+ 5	+ 2	+ 2	
bij herijk . .	van . .	0	0	0	0	0	0	0	0	0	— 1	— 1	
	tot . . .	+ 60	+ 50	+ 30	+ 20	+ 15	+ 10	+ 10	+ 5	+ 5	+ 2	+ 2	

Behoort bij Koninklijk besluit van 6 November 1912 (*Staatsblad* n°. 341).

Mij bekend.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(*get.*) A. S. TALMA.

BIJLAGE *R van het Reglement op de maten en gewichten.*

De MILLIGRAMGEWICHTEN van 1000, 500, 200, 100, 50, 20, 10, 5, 2 en 1 milligram.

1. Deze gewichten zijn van aluminium. Zij stemmen overeen met de teekening, behoorende bij deze bijlage en bij bijlage Q. Het getal, aangevende de zwaarte van het gewicht in milligram, is ingestempeld. Onder dat getal mag in de gewichten van 200 milligram en daarboven zijn gestempeld het getal, aangevende de zwaarte in metriek karaat. gevolgd door de verkorting M. K.

2. De afwijking van de op het gewicht vermelde zwaarte mag bedragen :

		milligram									
bij het gewicht van :		1000	500	200	100	50	20	10	5	2	1
bij eersten ijk	van . .	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	tot . . .	+ 2,0	+ 1,7	+ 1,4	+ 1,0	+ 0,8	+ 0,6	+ 0,4	+ 0,3	+ 0,2	+ 0,1
bij herijk . .	van . .	— 1,0	— 0,8	— 0,7	— 0,5	— 0,4	— 0,3	— 0,2	— 0,1	— 0,1	— 0,05
	tot . . .	+ 2,0	+ 1,7	+ 1,4	+ 1,0	+ 0,8	+ 0,6	+ 0,4	+ 0,3	+ 0,2	+ 0,1

Behoort bij Koninklijk besluit van 6 November 1912 (*Staatsblad* n°. 341).

Mij bekend,
De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(*get.*) A. S. TALMA.

---

6 *November* 1912. BESLUIT, betreffende het justeeren van de gewichten. S. 342.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 21 Augustus 1912, n°. 3240, afdeeling Nijverheid;

Gelet op artikel 21 der wet van 7 April 1869 (*Staatsblad* n°. 57), betreffende de maten, gewichten en weegwerktuigen, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt bij Koninklijk besluit van 29 November 1874 (*Staatsblad* n°. 143) en die laatstelijk is gewijzigd bij de wet van 2 Mei 1897 (*Staatsblad* n°. 122);

Den Raad van State gehoord (advies van 1 October 1912, n°. 35);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 4 November 1912, n°. 6484, afdeeling Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met ingang van 1 Juli 1913 in te trekken het Koninklijk besluit van 16 October 1869 (*Staatsblad* n°. 160), en te bepalen:

Art. 1. De met den ijk belaste ambtenaren justeeren op verzoek van de belanghebbenden de ten herijk aangeboden gewichten, mits dit kan geschieden door in een daarvoor bestemde opening in het gewicht lood toe te voegen of weg te nemen en de zwaarte niet meer afwijkt van de zwaarte, welke op het gewicht vermeld is dan $^1/_{200}$ van deze zwaarte bij de gewichten van 1 Ons en daarboven, en $^1/_{100}$ van deze zwaarte bij de gewichten van 50 Gram en daarbeneden.

2. Het justeerloon bedraagt:

A. voor ijzeren gewichten:

van 50 en 25 Kilogram per stuk 20 cent,
„ 20 „ 10 „ „ „ 10 „ en
„ 5, 2 en 1 „ „ „ 5 „ ;

B. voor koperen gewichten:

a. bestemd voor gewone wegingen, voor die van 1 Kilogram en daarbeneden, per stuk 5 cent, voor die boven het Kilogram, het dubbele van het bedrag, hetwelk voor ijzeren gewichten van dezelfde zwaarte vastgesteld is;

b. bestemd voor fijne wegingen, voor die van 1 Kilogram en daarbeneden, per stuk 10 cent, voor die boven het Kilogram, het drievoud van het bedrag, hetwelk voor ijzeren gewichten van dezelfde zwaarte vastgesteld is.

3. De met den ijk belaste ambtenaar geeft, indien de belanghebbende het verlangt, wegens het ontvangen justeerloon een quitantie af, waarop de aantallen gewichten van elke soort, als genoemd in artikel 2, en het justeerloon voor elke soort vermeld zijn.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 6den November 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(*get.*) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 28 *Dec.* 1912.)

—

6 *November* 1912. BESLUIT, houdende bepalingen nopens de vrijstelling der milligramgewichten van de stempeling, bedoeld in artikel 15 der wet van 7 April 1869 (*Staatsblad* n°. 57). S. 343.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 21 Augustus 1912, n°. 3629, afdeeling Nijverheid;

Gelet op de artikelen 15 en 16 der wet van 7 April 1869 (*Staatsblad* n°. 57), betreffende de maten, gewichten en weegwerktuigen, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt bij Koninklijk besluit van 29 November 1874 (*Staatsblad* n°. 143) en die laatstelijk is gewijzigd bij de wet van 2 Mei 1897 (*Staatsblad* n°. 122);

Den Raad van State gehoord (advies van 1 October 1912, n°. 37);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 4 November 1912, n°. 6485*a*, afdeeling Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Met ingang van 1 Juli 1913 in te trekken het Koninklijk besluit van 19 Mei 1875 (*Staatsblad* n°. 77), en te bepalen:

Art. 1. Van de stempeling, bedoeld in artikel 15 der bovengenoemde wet, zijn vrijgesteld:

a. de gewichten van 1000, 500, 200, 100 en 50 milligram, wat betreft de stempeling met het goedkeuringsmerk, bedoeld in artikel 1, sub 2°., van het Koninklijk besluit van 9 November 1869 (*Staatsblad* n°. 167), laatstelijk gewijzigd bij Ons besluit van 30 October 1908 (*Staatsblad* n°. 332);

b. de gewichten van 20, 10, 5, 2 en 1 milligram, wat betreft de stempeling met de beide stempelmerken, bedoeld in artikel 1 van het onder *a* genoemde besluit.

2. De stempeling wordt voor de in artikel 1 genoemde gewichten vervangen door eene door den met den ijk belasten ambtenaar gewaarmerkte verklaring, aanduidende het aantal en de soort der gewichten, den naam van den eigenaar en de dagteekening van het onderzoek. Deze verklaring wordt gesteld op de enveloppe, waarin de gewichten aan den ijkplichtige worden teruggegeven, nadat die enveloppe met het merk van het kantoor is verzegeld.

3. Dit besluit heeft geen betrekking op het gewicht van 1 Gram, waarop de zwaarte niet in milligram is uitgedrukt.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 6den November 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(*get.*) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 28 *Dec.* 1912.)

—

9 *November* 1912. BESLUIT, tot wijziging van het Voorschrift betreffende de beoordeelingslijsten van de officieren bij de Landmacht. S. 344.

WIJ WILHELMINA, enz.

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 17 September 1912, Kabinet, litt. Q[72];

Den Raad van State gehoord (advies van 22 October 1912, n°. 22);

Gezien het nader rapport van voornoemden Minister van 6 November 1912, Kabinet, litt. G[86];

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Artikel Een.

Het Voorschrift betreffende de beoordeelingslijsten van de officieren bij de Landmacht, vastgesteld bij het Koninklijk Besluit van 23 September 1908 (*Staatsblad* n°. 300) wordt gewijzigd als volgt:

1°. In § 3 wordt onmiddellijk na het woord „opperofficieren" ingelascht: „zoomede van hoofdofficieren, chefs van een wapen of dienstvak".

2°. Aan § 3 wordt een lid toegevoegd luidende:

„Op deze tusschentijdsche beoordeelingen is het bepaalde in de laatste drie leden van § 12 en dat in de eerste zes leden van § 23 van toepassing".

3°. In § 6 wordt het woord „cursus" vervangen door: „tactischen cursus of wel van een' cursus".

4°. Het eerste lid van § 7 wordt gelezen als volgt:

„De eerste invulling van de beoordeelingslijst van een officier geschiedt aan het einde van

het kalenderjaar, waarin hij vier jaren in den luitenantsrang heeft doorgebracht.

„Mochten gedurende dit tijdperk antecedenten van zeer gunstigen of zeer ongunstigen aard, die invloed zouden kunnen uitoefenen op de bevordering, daartoe aanleiding geven, dan zijn de betrokken chefs verplicht daarvan aan den Minister van Oorlog te rapporteeren. Het bepaalde bij het eerste lid van § 23 is hierbij van toepassing".

5°. In het tweede lid van § 7 wordt het woord „lijsten" vervangen door: „beoordeelingslijsten" en wordt in plaats van „beoordeelingslijst" gelezen: „beoordeeling".

6°. Aan het slot van § 8 vervalt het woord „ook" en wordt het getal „twee" vervangen door „drie".

7°. Op § 12 te doen volgen een nieuwe § 12*bis*, luidende:

„§ 12*bis*. Wanneer de beoordeelde tijdelijk onder een anderen chef heeft dienst gedaan — bijv. tot deelneming aan bijzondere oefeningen of manoeuvres, tot het onderhouden van de practische geschiktheid van in eene speciale betrekking geplaatsten, of bij detacheering bij een ander Wapen, Dienstvak of Inrichting dan die waartoe de beoordeelde behoort — wordt door den chef, onder wien de tijdelijke dienst is verricht, na afloop daarvan een beknopt rapport omtrent den betrokken officier aan diens onmiddellijken Chef gezonden. Dit rapport wordt bij de eerstvolgende periodieke of tusschentijdsche beoordeeling in origineel in de beoordeelingslijst van dien officier gelegd, terwijl afschrift er van in de, in § 20 genoemde liggers wordt opgenomen.

„Het vorenstaande is eveneens van toepassing op de Hoofdofficieren en ritmeesters der Cavalerie, als bedoeld in § 19, na deelname aan oefeningen of manoeuvres onder leiding van den Inspecteur van dat Wapen, met dien verstande, dat het beknopt rapport wordt opgemaakt door dien Inspecteur.

„Het bepaalde in de eerste zes leden van § 23 is ook op de vorenbedoelde rapporten van toepassing".

8°. Het 2de lid van § 13 wordt gelezen als volgt:

„Bij de beoordeelingslijst behooren een afschrift van de straflijst en een uittreksel uit het stamboek der officieren betreffende den betrokken officier, bijgewerkt tot het tijdstip van beoordeeling in eersten aanleg door de zorg van den respectievelijk daarmede belasten chef."

9°. Het 4de lid van § 13 wordt gelezen als volgt:

„Voor officieren, niet behoorende tot Korpsen, Inrichtingen of Staven, waarbij een stamboek wordt aangehouden, worden de afschriften van het stamboek zoo noodig door de zorg van het Departement van Oorlog verstrekt."

10°. In § 13 wordt tusschen het 4de en het 5de lid een lid ingevoegd luidende:

„Ook van deze afschriften geschiedt de latere bijwerking door de zorg van den Chef, die den ligger der lijst onder zijne berusting heeft."

11°. Aan § 16 wordt een lid toegevoegd, luidende:

„Heeft een officier — op wien niet van toepassing is het bepaalde in het eerste lid van § 3 — den hoogsten rang bereikt in den Staf of het Dienstvak waartoe hij behoort, dan wordt zulks in kolom 8 aangeteekend, terwijl dan de kolommen 3 tot en met 7 oningevuld blijven, met inachtneming nochtans van het bepaalde in het tweede lid van § 17."

12°. Tusschen de §§ 17 en 18 worden ingelascht de woorden: „*B. Achterblad*".

13°. In het eerste lid van § 18 worden tusschen de woorden „slechts" en „hunne" ingelascht de woorden: „dagteekening en".

14°. Aan het slot van het tweede lid van § 18 wordt het woord „genoemd", vervangen door „genoemd, dan wel de Inspecteur de beoordeelaar in den eersten aanleg is".

15°. In het zesde lid van § 18 worden de woorden „van de Infanterie van de Cavalerie, van de Genie" vervangen door de woorden: „van de Genie, van het Militair Onderwijs, van de Koninklijke Marechaussee".

16°. Het 7de lid van § 18 wordt gelezen:

„Gelijke bevoegdheid wordt toegekend aan de Inspecteurs der Infanterie, der Cavalerie, der Bereden- en der Vesting Artillerie en aan den Directeur der Artillerie-Inrichtingen, ten aanzien van de beoordeelingslijsten der onder hen ressorteerende officieren, zoomede van die der lager of jonger in rang zijnde officieren van het geheele Wapen der Infanterie, der Cavalerie of der Artillerie, voor zoover laatstgenoemde autoriteiten daartoe behooren".

17°. In § 19 worden tusschen de woorden „alsmede" en „van" ingelascht de woorden: „ter kennisneming en eventueel ter invulling de beoordeelingslijsten.".

18°. Aan § 20 wordt een lid toegevoegd, luidende:

„Bovenaan op de voorzijde van deze afschriften wordt het woord „Ligger in inkt gesteld".

19°. In § 21 wordt het woord „ingevuld" vervangen door: „toegezonden".

20°. Het eerste lid van § 22 wordt gelezen als volgt:

„Bij verplaatsing van een officier zendt zijn

Chef, onder wiens berusting de ligger zijner beoordeelingslijst is, dezen aan den nieuwen, tot beoordeeling in eersten aanleg bevoegden Chef".

21°. In het tweede lid van § 22 worden de woorden „De oude Chef" vervangen door: „Eerstgenoemde Chef," en vervallen de woorden: „naar de meening van den ouden Chef".

22°. In § 22 wordt tusschen het derde en het vierde lid een lid ingelascht, luidende:

„Omtrent luitenants, die nog niet beoordeeld zijn, worden in eene Nota door hun' Chef aan den nieuwen Chef inlichtingen gegeven."

23°. In het 4de lid van § 22 wordt onmiddellijk na het woord „beoordeelingslijst" ingevoegd:

„eventueel ook de in het vorige lid bedoelde Nota's".

24°. In § 23, eerste lid, worden de woorden „eene invulling heeft plaats gehad", vervangen door:

„dan wel in een aanvullings- of wijzigingsrapport een invulling heeft plaats gehad, zoo ongunstig, dat hij ongeschikt werd verklaard voor bevordering tot den naast hoogeren rang, dan wel".

25°. In § 23 worden in het 7de lid onder 3°. de woorden na het woord: „beoordeeld", vervangen door de woorden: „een officier bij de tweede en volgende beoordeelingen in den door hem bekleeden rang".

26°. Aan § 23 worden twee leden toegevoegd, luidende:

„De in deze § vervatte bepalingen zijn eveneens van toepassing op de rapporten bedoeld in de §§ 11, 12 en 12*bis* van dit Voorschrift.

„Wanneer een wijzigingsrapport als bedoeld in § 12 eene wijziging in *gunstigen* zin inhoudt omtrent de geschiktheid van den beoordeelde voor den hoogeren rang, dan zal, indien de beoordeelde officier vroeger, volgens de bepalingen van dit Voorschrift, met de ongunstige beoordeeling in kennis werd gesteld, een afschrift van het wijzigingsrapport te zijner kennis worden gebracht, op overeenkomstige wijze, als ten aanzien van de in deze, § 23, genoemde Nota werd voorgeschreven."

27°. Het laatste lid van § 28 vervalt.

28°. Aan § 29 wordt een lid toegevoegd, luidende:

„Luidt de beschikking gunstig voor den inzender van het bezwaarschrift, dan zullen hem, eventueel in verband met het tweede lid van § 28, gemaakte reis- en verblijfkosten worden vergoed."

29°. § 30 wordt gelezen als volgt:

„De Commandanten van het Veldleger, van de Divisiën en van de Liniën of Stellingen, al dan niet tot de Zeemacht behoorende, beoordeelen in eersten aanleg de van de staven dier legerafdeelingen deel uitmakende dan wel de aan hen toegevoegde officieren, die in de laatste plaats worden beoordeeld door den Inspecteur van het Wapen of door den Chef van het Dienstvak, waartoe zij behooren."

30°. §§ 31 en 32 worden vervangen door:

„§ 31. De Linie- en Stellingcommandanten ontvangen ter invulling van een der kolommen op het achterblad de beoordeelingslijsten van de aangewezen Sector- en Groepscommandanten, van den aangewezen Linie- of Stellingarts, van de aangewezen Artillerie Commandanten en van de aangewezen Eerste toegevoegde officieren der Genie.

„Tot gelijk doel ontvangen de Bevelhebbers in de Militaire Afdeelingen de beoordeelingslijsten van de onder hen ressorteerende Garnizoens- en fungeerende Plaatselijke-Commandanten."

„§ 32. De officieren, gedetacheerd bij de militaire verkenningen, worden, gedurende deze detacheering, beoordeeld door den Directeur dier Inrichting en door den Chef van den Generalen Staf."

31°. § 33 wordt gelezen als volgt:

„De officieren, die als leerlingen bij de Hoogere Krijgsschool zijn gedetacheerd, worden gedurende die detacheering *niet* beoordeeld.

„De liggers-beoordeelingslijsten der betrokken officieren worden gedurende die detacheering bewaard in het geheim archief van den Directeur.

„Bij eindiging der detacheering worden de beoordeelingslijsten en de Nota's als bedoeld bij § 22 van het Voorschrift zoomede de bijgewerkte afschriften van het stamboek en van de straflijst, toegezonden, die van de officieren van het Leger in *Nederlandsch-Indië* aan het Departement van Oorlog en die van de officieren van het Leger hier te lande, aan de Chefs die hunne beoordeelingslijst in eersten aanleg behooren in te vullen of aan de betrokken korpscommandanten."

32°. In § 34 worden tusschen de woorden „worden" en „door" ingelascht: „— behalve eventueel door het Hoofd der Inrichting, waarbij zij werkzaam zijn —".

33°. In § 38 vervallen de woorden: „die te *Dordrecht* in kolom I van het achterblad, bovendien door den officier, belast met de functiën van Inspecteur der draagbare wapenen, en".

34°. In § 40 worden na het woord „landweerofficieren", ingelascht: „zoomede van de reserve-officieren van gezondheid, de reserve-

Militaire-Apothekers en de reserve-Paardenartsen,".

35°. In het laatste lid van § 41 wordt na het woord „leger" ingelascht: „of bij de Landweer" en wordt het woord „landweerautoriteiten" vervangen door „betrokken autoriteiten".

36°. Aan § 41 worden drie leden toegevoegd luidende:

„Ook van de tot het reserve-personeel behoorende officieren van gezondheid, Apothekers en Paardenartsen worden, zoo mogelijk, liggers beoordeelingslijsten opgemaakt.

„Deze liggers worden door den Chef, die in eersten aanleg beoordeeld heeft, gezonden aan den Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht, die de liggers na invulling, in zijn geheim archief oplegt.

„Bij opkomst voor werkelijken dienst voor minstens *zes* achtereenvolgende dagen, worden de liggers beoordeelingslijsten door voormelden Inspecteur gezonden aan den Chef die de beoordeelingslijst in eersten aanleg behoort in te vullen."

37°. § 42, 1ste en 2de lid, wordt vervangen door:

„§ 42. Van verlofsofficieren wordt telkenmale, wanneer zij onder de wapenen zijn geweest, door den Chef, onder wien zij hebben gediend en die in aanmerking zou komen voor invulling in eersten aanleg van de beoordeelingslijst eene nota opgelegd als bedoeld in § 22."

38°. Het laatste lid van § 44 wordt gelezen als volgt:

„Bij opkomst onder de wapenen van landweerdistrictscommandanten voor minstens zes achtereenvolgende dagen bij de korpsen van het Leger of voor de leiding van landweeroefeningen onder het toezicht van autoriteiten van het Leger, worden de hen betreffende liggers beoordeelingslijsten door genoemden Inspecteur aan de betrokken korpscommandanten of autoriteiten toegezonden."

39°. In § 45 worden de woorden „Nota's als bedoeld in § 22." en „Nota's als in § 22 jo. § 11" respectievelijk vervangen door: „rapporten, als bedoeld in § 12*bis*." en „rapporten, als in § 12*bis*".

40°. De overgangsbepalingen, volgende op § 45, vervallen.

41°. In het Model, Binnenblad, behoorende bij het in den aanhef van dit Artikel bedoelde Voorschrift, wordt in het hoofd boven de 3°, 4° en 5° kolom het woord „Van" vervangen door „Voor" en wordt in het hoofd der laatste kolom vóór het woord „Handteekening" gesteld: „Dagteekening."

Artikel Twee.

Dit Besluit treedt in werking op den tweeden dag na de dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het geplaatst is.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit Besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en in afschrift aan den Raad van State zal worden medegedeeld.

's Gravenhage, den 9den November 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, (*get.*) H. COLIJN.

(*Uitgeg.* 4 *Dec.* 1912.)

—

11 *November* 1912. ARREST van den Hoogen Raad.

Het vervoer van ondeugdelijke melk binnen de grenzen eener gemeente kan deze brengen onder het bereik der ingezetenen en het gebruik van melk door de ingezetenen tengevolge hebben. Het verbod van zoodanig vervoer kan dus zijn in het belang der openbare gezondheid.

De rechter heeft eene beslissing over de verbindbaarheid van bepalingen van den gemeentelijken wetgever slechts te geven, wanneer de bepalingen door hem zouden moeten worden toegepast.

Bij de verordening van de gemeente Venlo van 14 Dec. 1910 wordt het vervoer van ondeugdelijke melk verboden, geheel onafhankelijk ven de vraag of het vervoer plaats heeft om de melk ten gebruike door ingezetenen te verkoopen of af te leveren en wordt ieder tot melkverkooper verklaard, die van het verkoopen van melk zijn beroep maakt, onverschillig of hij dit doet voor eigen of voor eens anders rekening.

Het al of niet bestaan van eene dienstbetrekking tusschen dengene die „doet plegen" en den materieelen dader is van geen belang voor de vraag, of de laatste in den zin der wet was werktuig van den eersten.

Voor „doen plegen" is geen uitdrukkelijke opdracht vereischt.

De wet schrijft niet voor, dat de rechter in zijn vonnis de verwerping der verdediging van een beklaagde met redenen zou moeten omkleeden.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op het middel van cassatie, namens den requirant voorgesteld bij memorie:

Schending althans verkeerde toepassing van de artt. 1 en 18 van de verordening op den handel in- en den verkoop van melk der gemeente

Venlo dd. 14 Dec. 1910, art. 135 der Gem.wet, de artt. 47 en 91 Strafr. en de artt. 211, 212, 216 en 221 Strafv.;

Overwegende dat den requirant bij inleidende dagvaarding, voor zoover thans van belang is ten laste gelegd, dat hij den 28 Dec. 1911 des voormiddags circa 7½ uur als directeur der melkinrichting „de Nijverheid" te Venlo, en zoo als melkverkooper, aldaar op den openbaren weg de Moerdijkstraat door den alstoen als zoodanig in zijnen dienst zijnden melkbezorger Th. V. in een melkwagen onder den naam van „volle gepasteuriseerde melk" eene hoeveelheid melk heeft doen vervoeren met een soortgelijk gewicht van 1,042 met een vetgehalte van 2,48 pct. en met een gehalte aan vetvrije vaste stoffen van 6,18 pct.;

dat bij het bevestigde vonnis met terzijdestelling van des requirants in de 2e overweging van het vonnis weergegeven verdediging, — die aanklacht met des requirants schuld er aan wettig en overtuigend bewezen is verklaard met qualificatie en strafoplegging als aan het hoofd van dit arrest is vermeld;

O. dat het tegen deze beslissing voorgedragen middel van cassatie eigenlijk meerdere middelen inhoudt alle gegrond op schending van art. 246 j°. art. 256 Strafv. door te bevestigen het vonnis van den Kantonrechter niettegenstaande daarbij

1°. met schending van art. 135 Gemeentewet bindende kracht is toegekend aan art. 1 sub 2°. *a.* der melkverordening van de gemeente Venlo, waarbij in verband met art. 11 dier verordening wordt verboden het *vervoeren* van melk, die niet aan de bij de verordening gestelde vereischten voldoet, schoon dat „vervoeren van melk" niet geacht kan worden te raken het belang der openbare gezondheid;

2°. met schending van art. 47 j°. 91 Strafr. bindende kracht werd toegekend aan hetzelfde artikel der Venlosche verordening, schoon daarin sub 2°. *b.* het begrip „doen plegen" buiten de grenzen daaraan bij art. 47 Strafr. wordt uitgebreid;

3°. met schending van art. 11 j°. art. 1 derzelfde Verordening de requirant werd schuldig verklaard aan de overtreding van dat art. 11, omdat daarbij in ieder geval alleen het vervoeren of doen vervoeren van ondeugdelijke melk wordt strafbaar gesteld, wanneer dit geschiedt met het doel om die melk ten gebruike door ingezetenen te verkoopen of af te leveren wat bij inleidende dagvaarding niet is ten laste gelegd;

4°. met schending van art. 47 Strafr. en art. 11 der Venlosche verordening de requirant ten onrechte strafrechtelijk verantwoordelijk is gesteld;

a. omdat hij niet op eigen naam handelt, maar alleen in qualiteit van directeur der Naaml. Venn. „Nijverheid" melk verkoopt en dus niet is melkverkooper:

b. omdat de vervoerder V. niet was in zijn dienst, maar in dienst dier Naaml. Venn.;

c. omdat hij in dit geval geen uitdrukkelijke opdracht tot vervoer der melk aan dien V. had gegeven;

d. omdat niet is bewezen, dat de requirant wist, dat de vervoerde melk niet voldeed aan de voorschriften der Gemeenteverordening van Venlo en ook niet is gebleken van des requirants opzet, zelfs niet van zijne toerekenbare schuld om het bewezen verklaarde feit te doen plegen;

5°. met schending van art. 221 Strafv. des requirants schuld aan de aanklacht is aangenomen zonder weerlegging van zijne verdediging en dus dat vonnis niet met redenen is omkleed;

O. dat de bepalingen der bovenaangehaalde melkverordening voor zoover die als gevolg van derzelver toepassing door den rechter of van het beroep door den requirant er op gedaan thans van belang zijn, luiden:

Art. 1. Deze verordening verstaat onder:

2°. *verkoopen van melk: a.* het behandelen, bewaren, ten verkoop in voorraad hebben, te koop, in ruil of om niet aanbieden, invoeren, vervoeren, verkoopen, verruilen of afleveren van melk; *b.* het doen of het laten verrichten der onder *a.* genoemde handelingen;

3°. *melkverkooper:* een ieder, die van het verkoopen van melk zijn beroep maakt, of tot wiens beroep het verkoopen van melk behoort, en dit beroep binnen de gemeente uitoefent, onverschillig of hij in deze gemeente eene inrichting bezit of niet;

Art. 11. Onder den naam van gepasteuriseerde melk mag slechts verkocht worden respectievelijk volle of afgeroomde melk, welke:

a. voldoet aan de eischen in art. 10 onderscheidenlijk aan volle of afgeroomde melk gesteld;

terwijl dan art. 10 de vereischten omschrijft waaraan de verschillende soorten van melk moeten voldoen en art. 18 tegen overtreding der verbodsbepalingen eene straf bedreigt van eene geldboete van ten hoogste *f* 25 of hechtenis van ten hoogste zes dagen;

O. alsnu ten aanzien van het eerste middel van cassatie:

dat het vervoer van ondeugdelijke melk bin-

nen de grenzen eener gemeente deze kan brengen onder het bereik der ingezetenen en zoo het gebruik der melk door de ingezetenen kan uitwerken; dat dus het verbod van zoodanig vervoer kan zijn in het belang der openbare gezondheid, zoodat dit middel is ongegrond;

O. ten aanzien van het 2de middel:

dat in deze zaak geheel in overeenstemming met het begrip „doen plegen" in art. 47 Strafr. door den rechter uitdrukkelijk is onderzocht of — en beslist dat — de materieele dader was het werktuig des intellectueelen daders, zoodat de bepaling van art. 1 sub 2°. *b.* der Venlosche verordening, zoo zij eene uitbreiding van het voorzegd begrip buiten de grenzen daaraan in het Wetb. van Strafr. gesteld, inhoudt, in dit geval buiten toepassing is gebleven;

dat derhalve dit middel niet tot cassatie kan leiden, daar de rechter eene beslissing over de verbindbaarheid der bepalingen eener verordening slechts vermag te geven wanneer die bepalingen door hem zouden moeten worden toegepast;

O. dat ook het derde middel is ongegrond, daar bij eenvoudige lezing der boven weergegeven, door den rechter toegepaste verbodsbepaling der verordening blijkt, dat daarbij verboden wordt den verkoop (dus in den zin der verordening ook het vervoer) van ondeugdelijke melk geheel onafhankelijk van de bestemming der melk, dus ook geheel onafhankelijk van de vraag of het vervoer plaats heeft om de melk ten gebruike door ingezetenen te verkoopen of af te leveren;

O. dat al evenzeer het vierde middel in al zijne onderdeelen is ongegrond;

sub a.: omdat de toegepaste verordening in haar boven weergegeven art. 1 sub 3 een ieder tot melkverkooper verklaart, die van het verkoopen van melk zijn beroep maakt, onverschillig of hij dit doet voor eigen rekening of voor eens anders rekening, zoodat de rechter kan volstaan met de door hem gegeven beslissing, dat de requirant is melkverkooper zonder te onderzoeken of diens verwering dat hij dit niet was voor eigen rekening, maar voor rekening der Naaml. Venn. de „Nijverheid" juist was;

sub b.: omdat het al of niet bestaan eener dienstbetrekking tusschen den requirant en den materieelen dader van het bewezen verklaarde feit voor de vraag of deze in den zin der wet was het werktuig van den requirant van geen belang is;

sub c.: omdat voor het „doen plegen" in den zin van art. 47 Strafr. geen uitdrukkelijke opdracht wordt vereischt;

sub d.: omdat bij het bevestigde vonnis op grond van wettige bewijsmiddelen waaruit de rechter dit kon en dus ook mocht afleiden, is beslist, dat de requirant als intellectueele dader het bewezen verklaarde feit heeft doen plegen, waaruit volgt, dat hij behoudens hier niet ter zake doende uitzonderingen, voor dat feit strafrechtelijk aansprakelijk is;

O. ten aanzien van het vijfde middel:

dat in het bevestigde vonnis wordt overwogen, dat des requirants in het vonnis breedvoerig weergegeven verdediging den rechter onjuist en onaannemelijk voorkomt;

dat daaruit blijkt, dat de rechter omtrent de al of niet gegrondheid der verdediging een onderzoek heeft ingesteld en dus ook dit middel niet tot cassatie kan leiden, daar nergens is voorgeschreven, dat de rechter in zijn vonnis de verwerping der verdediging van een beklaagde met redenen zou moeten omkleeden;

O. ambtshalve: dat in het bevestigde vonnis de qualificatie van het bewezen verklaarde feit niet in overeenstemming is met de toegepaste verbodsbepaling (art. 11 der Venlosche verordening) en dus de rechter in hooger beroep door desniettemin dat vonnis te bevestigen de artt. 256, 246, 221 Strafv. j°. art. 11 der toegepaste verordening heeft geschonden, met het gevolg dat het vonnis voor wat dit punt betreft behoort te worden vernietigd;

Vernietigt het vonnis der Arrond. Rechtbank te Roermond van 23 April 1912, voor zoover daarbij is bevestigd het vonnis van den Kantonrechter te Venlo van 1 Maart 1912 ook voor wat de daarin aan het bewezen verklaarde feit gegeven qualificatie betreft;

Recht doende krachtens art. 105 R. O.:

Vernietigt het vooraangehaalde vonnis van den Kantonrechter te Venlo ten aanzien van hetzelfde punt;

En in zooverre op nieuw recht doende:

Qualificeert het bij dat vonnis bewezen verklaarde feit als: „het te Venlo verkoopen van gepasteuriseerde volle melk, die niet voldoet aan de eischen in art. 10 der Verordening op den handel in- en den verkoop van melk der gemeente Venlo voor volle melk gesteld";

Verwerpt het beroep voor het overige.

(W. v. 't R.)

—

13 *November* 1912. BESLUIT, houdende aanwijzing van de woonplaats van de armlastige krankzinnige W. G. VAN VEEN. S. 345.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beslissende het geschil over de woonplaats van de armlastige krankzinnige G. VAN VEEN;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 23 October 1912, n°. 367;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 11 November 1912, n°. 8720, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Overwegende, dat GRIETJE VAN VEEN, geboren den 3den December 1874, te *Kampen* woonde;

dat zij tengevolge van haar lijden aan vallende ziekte, niet meer bij machte het huishouden van haren vader, weduwnaar, te bestieren en, verzorging behoevende, den 8sten Februari 1903 voor rekening van de Diaconie der Gereformeerde Kerk te Kampen is opgenomen in een der huizen van Barmhartigheid van de Vereeniging tot Christelijke Liefdadigheid te *Wagenborgen* (gem. *Termunten*);

dat, aangezien haar toestand gaandeweg verergerde, zij op 26 Januari 1912 is opgenomen in het Christelijk gesticht voor krankzinnigen „Dennenoord", te *Zuidlaren*;

dat over de verplichting tot betaling der kosten dezer verpleging geschil is ontstaan tusschen de besturen der gemeenten *Kampen* en *Termunten* en Gedeputeerde Staten van *Overijssel* en van *Groningen* er niet in zijn geslaagd het geschil in der minne bij te leggen;

Overwegende, dat noch uit de opneming der patiente in een gesticht te *Wagenborgen*, gemeente *Termunten*, noch uit andere omstandigheden valt af te leiden, dat deze het voornemen heeft gehad de gemeente *Kampen* metterwoon te verlaten om in de gemeente *Termunten* haar hoofdverblijf te vestigen;

dat mitsdien moet worden aangenomen, dat de gemeente *Kampen* hare woonplaats is gebleven;

Gezien de Armenwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de gemeente *Kampen* aan te wijzen als woonplaats van de armlastige krankzinnige G. VAN VEEN voor de toepassing van artikel 39 der Armenwet.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van Bestuur, en hetwelk in het *Staatsblad* en met de in hoofde dezes vermelde voordracht van Onzen voornoemden Minister in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 13den November 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 27 *Nov.* 1912.)

—

14 *November* 1912. BESLUIT, houdende bepalingen omtrent het bezigen van overkapte roerkuipen en klaringskuipen in bierbrouwerijen. S. 346.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 26 October 1912, n°. 81, Accijnzen;

Gezien artikel 55 der wet van 25 Juli 1871 (*Staatsblad* n°. 92), houdende bepalingen omtrent den accijns op bier en azijn;

Den Raad van State gehoord (advies van 5 November 1912, n°. 24);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 11 November 1912, n°. 69, Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. De roer- en klaringskuipen in bierbrouwerijen mogen overkapt zijn, mits de brouwer zich gedrage naar de volgende bepalingen.

De kap van iedere roer- of klaringskuip moet voorzien zijn van ten minste één mangat.

De bierbrouwer is verplicht, op vordering der ambtenaren, de roerwerktuigen in de roer- en klaringskuipen te doen stilzetten en de deuren van de mangaten te doen verwijderen.

2. De in het vorig artikel bedoelde roer- en klaringskuipen kunnen op verschillende grootten worden gebruikt, zonder voorzien te zijn van gaten, als bedoeld in artikel 14 der voormelde wet, onder voorwaarde:

a. dat geene kleinere inhoudsruimte gebruikt worde dan volgens artikel 11 der voormelde wet;

b. dat in de roerkuip niet meer vloeistof of beslag aanwezig zij, dan bevat kan worden in het in de aangifte tot brouwen opgegeven gedeelte;

c. dat ten gebruike der ambtenaren voor iedere roer- of klaringskuip een peilstok voorhanden zij, als bedoeld bij artikel 57 der voormelde wet.

3. In de bierbrouwerijen waar het gebruik is toegestaan van klaringskuipen voor de beslagen speciën, wordt vergund om bij ééne roerkuip twee klaringskuipen te bezigen.

Voor de toepassing der bepalingen van voor-

melde wet wordt de inhoudsruimte van beide klaringskuipen te zamen geteld en worden deze te zamen als ééne klaringskuip beschouwd.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 14den November 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 30 *Nov.* 1912.)

—

15 *November* 1912. BESLUIT, tot nadere regeling der kosten van bewaking van goederen en vervoermiddelen ten behoeve van de heffing der invoerrechten en accijnzen. S. 347.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 24 October 1912, n°. 87, Invoerrechten;

Gelet op artikel 2 der wet van 28 December 1879 (*Staatsblad* n°. 250);

Herzien het Koninklijk besluit van 30 September 1880 (*Staatsblad* n°. 176), laatstelijk gewijzigd bij Ons besluit van 7 December 1908 (*Staatsblad* n°. 373);

Den Raad van State gehoord (advies van 5 November 1912, n°. 25);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 12 November 1912, n°. 73, Invoerrechten;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Artikel 5*a* van voormeld gewijzigd Koninklijk besluit van 30 September 1880 wordt gelezen als volgt:

Voor bewakingen uitsluitend binnen dezelfde gemeente of voor die, waarbij de wakers binnen zes uren na den aanvang der bewaking worden afgelost, wordt geen kostgeld volgens artikel 1 of artikel 4 van dit besluit in rekening gebracht of genoten en wordt geen aanspraak gemaakt op het nakomen der verplichting, aan den schipper bij artikel 153 der Algemeene Wet van 26 Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 38) opgelegd, om de wakers, zoolang zij aan boord zijn, op zijne kosten van spijs en drank te voorzien.

Omtrent de wijze, waarop de heffing en invordering van het waakloon, verschuldigd voor bewakingen uitsluitend binnen dezelfde gemeente, zal geschieden, worden door of vanwege Onzen Minister van Financiën de noodige voorschriften gegeven.

2. Artikel 6 van het voormeld gewijzigd besluit wordt gelezen als volgt:

Onze Minister van Financiën wordt gemachtigd om aan ambtenaren, die geregeld met bewakingen over denzelfden afstand worden belast, ter vervanging der door hen in rekening te brengen kostgelden en reis- en verblijfkosten voor de terugreis eene vaste toelage bij wijze van abonnement toe te kennen.

De ten laste van den handel komende kostgelden en reis- en verblijfkosten worden alsdan aan het Rijk verantwoord.

3. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 15den November 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.*, 3 *Dec.* 1912.)

—

15 *November* 1912. ARREST van den Hoogen Raad.

Bij het vaststellen der schadeloosstelling moet de omstandigheid, dat in het onteigend goed het bedrijf van tappen en slijten wordt uitgeoefend, in aanmerking worden genomen, om den eigenaar de volle waarde van zijn eigendom te vergoeden. Daarbij is het onverschillig of de eigenaar, die het bedrijf uitoefent, dit doet op eigen naam of wel op naam der firma waarvan hij lid is. Nu de Rechtbank als bedrijfsschade heeft toegekend twee posten, welke betreffen de meerdere waarde, die het huis aan het daarin uitgeoefend bedrijf ontleent, is alleen schade vergoed, die de eigenaar werkelijk door de onteigening van zijn goed zal lijden. (Anders: concl. O. M.)

De Hooge Raad, enz.;

O. dat blijkens het bestreden vonnis en het vonnis der Rechtbank te Utrecht van 1 April 1912 waarnaar daarbij wordt verwezen, de onteigening ten behoeve en ten name van de gemeente Utrecht is gevorderd van het perceel te Utrecht, kadastraal bekend gemeente Abstede sectie B. N°. 1615 als huis groot 64 vierkante meter, waarvan de verweerder (toen gedaagde) als eigenaar is aangewezen;

dat na onderzoek en rapport van deskundigen de gevraagde onteigening is uitgesproken, met bepaling van het bedrag der schadeloosstelling

op *f* 5871.65 en met veroordeeling van den gedaagde (nu verweerder) in de kosten;

dat tegen deze beslissing voorziening in cassatie is aangeteekend;

O. dat in dit geding vaststaat, dat in het perceel hetwelk wordt onteigend, sedert tal van jaren het bedrijf van tapper en slijter wordt uitgeoefend op naam der firma R. H. van Cooten, en dat gedaagde, (nu verweerder in cassatie) lid van die firma, ter wier name de vergunning voor tapper en slijter is gesteld, dat bedrijf aldaar uitoefent;

dat de Rechtbank bij de waardebepaling in aanmerking nemende dat de vergunning voor dat bedrijf uitsluitend geldt voor den persoon van den vergunninghouder en dat het huis niet bijzonderlijk voor dat bedrijf is ingericht, — eerst het huis schat enkel „als woonhuis", en de waarde daarvan als woning vastgesteld op *f* 3160;

dat de Rechtbank verder als „bedrijfsschade" door den gedaagde, den eigenaar, als gevolg van de onteigening van zijn huis te lijden nog daarbij heeft toegekend: voor het verlies van de slijterij *f* 868.50, en voor het overbrengen van het tappersbedrijf naar elders, waarbij verlies van klandisie en stilstand van het bedrijf tot 1 Mei 1913 *f* 1843.15;

O. daar daartegen als middel van cassatie wordt aangevoerd: Zie conclusie procureur-generaal;

O. daaromtrent, dat de omstandigheid dat in het onteigend goed het bedrijf van tapper en slijter wordt uitgeoefend, bij het vaststellen der schadeloosstelling in aanmerking moet worden genomen om den eigenaar de volle waarde van zijnen eigendom te vergoeden;

dat daarbij onverschillig is, of de eigenaar, die het bedrijf uitoefent, dit doet op eigen naam of wel op naam der firma waarvan hij lid is, omdat de meerdere waarde van het goed wegens de uitoefening van het bedrijf aan zijnen eigendom van het goed is verbonden, en hem bij onteigening vergoeding van de werkelijke waarde daarvan volgens de wet toekomt;

dat de Rechtbank, na het huis enkel als woning te hebben geschat en de waarde daarvan naar dien maatstaf bepaald, — den gedaagde (nu verweerder in cassatie) nog als „bedrijfsschade" de bovengenoemde posten heeft toegekend;

dat deze posten betreffen de meerdere waarde die het huis aan het daarin uitgeoefend bedrijf ontleent;

dat daarmede geene schade wordt vergoed die de eigenaar niet werkelijk door de onteigening van zijn goed zal lijden, en de Rechtbank door hem die vergoeding toe te kennen geen der in het middel van cassatie genoemde artt. heeft geschonden of verkeerd toegepast, zoodat het middel niet gegrond is;

Verwerpt het beroep en

Veroordeelt den eischer in de kosten daarop aan de zijde van verweerder gevallen.

—

16 *November* 1912. BESLUIT, tot aanvulling van het Koninklijk besluit van 4 Juli 1905 (*Staatsblad* n°. 227), gewijzigd bij Koninklijk besluit van 2 Maart 1907 *Staatsblad* n°. 65), ter uitvoering van artikel 33, onder *c*, der Hooger Onderwijswet. S. 348.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 16 October 1912, n°. 7883/3, afdeeling Hooger en Middelbaar Onderwijs;

Gezien Onze besluiten van 4 Juli 1905 (*Staatsblad* n°. 227), en van 2 Maart 1907 (*Staatsblad* n°. 65);

Den Raad van State gehoord (advies van 5 November 1912, n°. 20);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 14 November 1912, n°. 8848, afdeeling Hooger en Middelbaar Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Eenig artikel.

Aan artikel 19 van Ons besluit van 4 Juli 1905 (*Staatsblad* n°. 227) wordt toegevoegd een tweede lid, luidende als volgt:

„Zij, die na een met goed gevolg afgelegd ingenieurs-examen zich aan een der in de artikelen 8, 9, 10, 11, 12, 13 en 14 bedoelde propaedeutisch-examens wenschen te onderwerpen, worden vrijgesteld van een nader onderzoek in de zuivere en toegepaste wiskunde".

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 16den November 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 27 *Nov.* 1912.)

—

18 *November* 1912. BESLUIT, houdende aanwijzing van autoriteiten, die in tijden van oorlog of oorlogsgevaar het militair gezag, bedoeld in de sedert gewijzigde wet van 23 Mei 1899 (*Staatsblad* n°. 128) zullen uitoefenen (Territoriale Bevelhebbers). S. 349.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 7 November 1912, Kabinet, Litt. S 86;

Gezien het rapport van Onzen Minister van Marine a. i. van 14 November 1912, Bureau S. n°. 46;

Gezien de Koninklijke Besluiten van 22 Januari 1904 (*Staatsblad* n°. 10);

van 28 Juni 1904 (*Staatsblad* n°. 124);

van 8 October 1906 (*Staatsblad* n°. 263) en

van 16 September 1908 (*Staatsblad* n°. 299);

Overwegende, dat het wenschelijk s, wijziging te brengen in de aanwijzing van de autoriteiten, bedoeld in de eerste zinsnede van artikel 2 van de Instructie, bedoeld onder 1°. van het hiervoren in de eerste plaats vermelde Koninklijk Besluit, alsmede om, overeenkomstig de tweede zinsnede van artikel 2 dierzelfde Instructie, ook voor het hierna, onder 2°., sub *e* vermelde gedeelte van het grondgebied des Rijks over te gaan tot aanwijzing van de autoriteit, die in tijden van oorlog of oorlogsgevaar het militair gezag, bedoeld in de wet van 23 Mei 1899 (*Staatsblad* n°. 128), zooals deze sedert gewijzigd is, zal uitoefenen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. in te trekken de Koninklijke Besluiten van 28 Juni 1904 (*Staatsblad* n°. 124), van 8 October 1906 (*Staatsblad* n°. 263) en van 16 September 1908 (*Staatsblad* n°. 299);

2°. aan te wijzen als Territoriale Bevelhebbers, zijnde de autoriteiten, die in tijden van oorlog of oorlogsgevaar, het militair gezag, bedoeld in de wet van 23 Mei 1899 (*Staatsblad* n°. 128), zooals deze sedert is gewijzigd, zullen uitoefenen in de hieronder vermelde gedeelten van het grondgebied des Rijks;

a. den met den rang van Kolonel gepensionneerden Luitenant-Kolonel der Infanterie H. Meyboom, wonende te *Amsterdam*, in het gedeelte van het grondgebied des Rijks, omvattende de provinciën *Friesland*, *Groningen* en *Drenthe*;

b. den gepensionneerden Kolonel der Artillerie G. A. van der Brugghen, wonende te *Ubbergen*, in het gedeelte van het grondgebied des Rijks, omvattende de provincie *Overijssel*, de provincie *Gelderland*, ten noorden van den *Neder-Rijn*, en de provincie *Utrecht*, oostelijk van de oostgrens der *Nieuwe Hollandsche Waterlinie*;

c. den gepensionneerden Kolonel der Infanterie F. H. W. H. Spieringhs, wonende te *Ginneken*, in het gedeelte van het grondgebied des Rijks, omvattende de provincie *Gelderland*, ten zuiden van den *Neder-Rijn*, alsmede de provinciën *Limburg* en *Noordbrabant*, en wel ten opzichte van de provinciën *Gelderland* en *Noordbrabant*, voor zooveel betreft het gebied, niet behoorende tot de *Nieuwe Hollandsche Waterlinie* of tot de *Stelling van 't Hollandsch Diep en het Volkerak*;

d. den gepensionneerden Kolonel van den Plaatselijken Staf W. L. Brocx, wonende te *'s Gravenhage*, in het gedeelte van het grondgebied des Rijks, omvattende de provincie *Zeeland*, alsmede het eiland *Goeree en Overflakkee*, dit laatste voor zooveel het niet behoort tot het gebied der *Stelling van 't Hollandsch Diep en het Volkerak*;

e. den gepensionneerden Kolonel der Infanterie L. W. van Hoek, wonende te *'s Gravenhage*, in het gedeelte van het grondgebied des Rijks, omvattende de provinciën *Noordholland* en *Zuidholland*, met uitzondering van het eiland *Goeree en Overflakkee* en van het gebied, behoorende tot de *Stelling van den Helder*, de *Stelling van Amsterdam*, de *Nieuwe Hollandsche Waterlinie*, de *Stelling van 't Hollandsch Diep en het Volkerak* en de *Stelling van de Monden der Maas en van het Haringvliet*, en voorts de provincie *Utrecht*, voor zoover betreft het gedeelte, gelegen ten westen van het gebied der *Nieuwe Hollandsche Waterlinie*;

3°. te bepalen, dat de Territoriale Bevelhebbers als zoodanig een toelage zullen genieten naar reden van *f* 600 's jaars.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit Besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onze Ministers van Marine, van Justitie, van Binnenlandsche Zaken, van Waterstaat en van Landbouw, Nijverheid en Handel en aan de Algemeene Rekenkamer.

's-Gravenhage, den 18den November 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,

(*get.*) H. COLIJN.

(*Uitgeg.* 10 *Dec.* 1912.)

—

18 *November* 1912. ARREST van den Hoogen Raad.

Nu de rechter feitelijk heeft vastgesteld, dat de Binnenmaas een water is, dat geregeld als verkeersweg wordt en werd gebruikt en daartoe is bestemd, heeft hij terecht aangenomen, dat dit water behoort tot de bevaarbare en vlotbare stroomen, bedoeld in art. 577 B. W.

Art. 17 3e lid *b* van de Visscherijwet verstaat blijkens zijn niet dubbelzinnigen tekst en zijne geschiedenis onder „de bij

de artt. 577 en 579 B. W. bedoelde wateren" enkel wateren van den in deze artt. bedoelden aard, onverschillig wie daarop rechten mochten hebben, de Staat of derden.

De Hooge Raad enz.;

Gehoord het verslag van den Raadsheer HESSE;

Gelet op de middelen van cassatie, door den requirant voorgesteld bij memorie, luidende: (zie conclusie adv.-gen.);

Overwegende dat bij het door het bestreden vonnis bevestigde vonnis van den Kantonrechter te Oud-Beijerland bewezen doch niet strafbaar is verklaard, dat A. V., gelijk hem onder meer was te laste gelegd, „in den namiddag van 15 Febr. 1912 te ongeveer drie ure onder de gemeente Maasdam in het vischwater „de Binnenmaas", welk vischwater in eigendom toebehoorde aan den polder Mijnsheerenland van Moerkerken en waarvan G. de P. de rechthebbende op het vischrecht was, heeft gevischt, door aldaar een hengel te water te hebben en zulks zonder te zijn voorzien van eene schriftelijke vergunning van den rechthebbende op het vischrecht van gemeld vischwater";

O. dat de Kantonrechter als grond voor de niet-strafbaarheid en het daarop steunende ontslag van rechtsvervolging aanvoert, dat bewezen is dat „de Binnenmaas is een water, 't welk geregeld wordt gebruikt als verkeersweg en dus geacht moet worden te behooren tot de bevaarbare en vlotbare stroomen en rivieren bedoeld in art. 577 B. W., waaraan de Rechtbank nog toevoegt dat het niet afdoet, dat het bewuste water, gelijk als bewezen is aangenomen aan een ander dan den Staat behoort;

O. dat tegen deze beslissingen de beide middelen van cassatie zijn gericht;

O. dat blijkens de toelichting als grond van het eerste middel wordt aangevoerd, dat de vraag of men hier te doen heeft met een bevaarbare of (en?) vlotbare stroom of rivier, zooals bedoeld in art. 577 B. W., afhangt van de geschiktheid tot algemeen gebruik en van het voortdurend gebezigd zijn en worden als publieke verkeersweg te water, hetwelk naar des requirants oordeel neerkomt op den eisch van geregelde scheepvaart van eenige beteekenis, waarvan hier naar zijn inzien geen sprake is;

O. hieromtrent dat de Kantonrechter overweegt, dat, blijkens hetgeen de getuigen ter terechtzitting hebben medegedeeld, er een geregelde scheepvaart bestaat en bestond tusschen de gemeente Westmaas en de rivier de Oude Maas, dat geregeld eens per week de beurtschipper van Westmaas langs de Binnenmaas en het Putterhoeksche kanaal de Oude Maas bereikt en terugvaart, dat in den tijd van vervoer van bieten en vlas er meer drukke scheepvaart langs die wateren plaats heeft en dat er vroeger een stoombootdienst op Westmaas over de Binnenmaas is ingesteld geweest;

O. dat deze rechter na op gemelde gronden feitelijk te hebben vastgesteld, dat de Binnenmaas een water is, dat geregeld als verkeersweg wordt en werd gebruikt en daartoe is bestemd, te recht heeft aangenomen, dat dit water behoort tot de bevaarbare en vlotbare stroomen bedoeld in art. 577 B. W., zoodat het eerste middel niet tot cassatie kan leiden;

O. omtrent het tweede middel: dat tot toelichting daarvan wordt aangevoerd, dat de rechtbank, die onvoorwaardelijk erkende, dat de eigendom van het bedoelde water bij een ander is dan den Staat, ten onrechte verzuimde hieruit de gevolgtrekking te maken, dat dit water niet behoort tot de in art. 577 B. W. bedoelde;

O. dat het hier in de eerste plaats aankomt op de opvatting van art. 17, 3e lid *b* van de Visscherijwet en deze bepaling welke nagenoeg gelijkluidend is aan art. 2 3e en 4e lid van de Jagtwet, blijkens haren niet dubbelzinnigen tekst en hare geschiedenis, evenals de gemelde bepaling der Jagtwet „de bij de artt. 577 en 579 B. W. bedoelde wateren" enkel verstaat wateren van den in deze artikelen bedoelden aard, onverschillig wie daarop rechten mochten hebben, de Staat of derden;

O. dat dus ook dit middel niet is gegrond;

Verwerpt het beroep.

---

18 *November* 1912. ARREST van den Hoogen Raad.

Wanner in de werkplaats noch een arbeidslijst, noch een arbeidsregister aanwezig is, zijn die twee verzuimen, elk opleverende overtreding van art. 13 1e lid der arbeidswet, gepleegd ten aanzien van even zoovele personen als waaromtrent in elk geval opgaven verplichtend zijn.

Ingevolge art. 22, 1e en 3e lid der arbeidswet moet dan eene afzonderlijke straf worden opgelegd ten opzichte van elken persoon ten aanzien van wien in elk geval de overtreding is gepleegd.

De Hooge Raad enz ;

Gehoord het verslag van den Raadsheer NIJLPES :

Gelet op het middel van cassatie door den requirant voorgesteld bij memorie, luidende :

Schending door verkeerde toepassing van de artt. 13 en 22 der Arbeidswet 1911, althans door niet toepassing van art. 22 al. 3 dier wet j°. art. 214 Strafv. ;

Overwegende dat bij het bestreden vonnis ten laste van den gerequireerde is bewezen verklaard het hem bij dagvaarding ten laste gelegde, zoomede zijne schuld daaraan, te weten :

dat hij, op 20 Febr. 1911, des voormiddags te ongeveer half elf, als hoofd eener smederij en herstelplaats voor rijwielen te Scheemda, niet gezorgd heeft, dat in de werkplaats daarvan ten behoeve van zijne onderneming door een jeugdig persoon geen arbeid werd verricht, vermits de 14 jarige K. K. aldaar ten behoeve van zijne onderneming den trapper van een rijwiel vasthield, terwijl beklaagde zelf de trapas van dat rijwiel vastschroefde, zulks zonder dat hij beklaagde in het bezit was van eene K. K. betreffende arbeidskaart, als bedoeld in art. 12 der Arbeidswet 1911, en evenmin gezorgd heeft, dat in genoemde werkplaats, waar behalve genoemde K. K., ook L. T. ten behoeve van beklaagdes onderneming bezig was met het repareeren van een ploeg, een arbeidslijst, als bedoeld in art. 13 der Arbeidswet 1911 aanwezig was ;

dat deze feiten vervolgens zijn gequalificeerd en de gerequireerde voorts te dier zake is veroordeeld, zooals reeds hierboven is opgegeven ;

O. dat het middel van cassatie zich richt tegen de qualificatie gegeven aan de twee laatst bewezen verklaarde verzuimen van den gerequireerde en de daarvoor hem opgelegde straffen, en ter ondersteuning ervan is aangevoerd, dat art. 13 al. 1 j°. al. 2 en al. 11 der Arbeidswet 1911 voorschrijft, dat de arbeidslijst en het arbeidsregister *omtrent alle* in de werkplaats werkzame personen moet vermelden, onder meer, het uur van aanvang en dat van het einde van hun dagelijkschen werktijd ;

dat dus de beide personen in gerequireerdes werkplaats werkzaam zoowel op de lijst, als in het register hadden behooren te worden vermeld, en door zulks te verzuimen zijn ten opzichte van elk dier personen de beide bedoelde overtredingen gepleegd, zoodat, krachtens art. 22 al. 3 derzelfde wet, voor elke dier overtredingen twee geldboeten hadden behooren te zijn opgelegd, en aan de qualificatie te zijn toegevoegd „gepleegd ten aanzien van twee personen" ;

O. hieromtrent :

dat volgens art. 13 1e lid *a* en *b*, de gerequireerde onder de boven bewezen verklaarde omstandigheden verplicht was om te zorgen, dat in zijne werkplaats was en bleef opgehangen eene arbeidslijst, en dat aldaar aanwezig was een arbeidsregister ;

dat die arbeidslijst, volgens het 2e lid van gemeld art. 13, behoorde te vermelden de daarin aangeduide opgaven omtrent de werk- en rusttijden van alle in of voor zijne onderneming in zijne werkplaats werkzame personen, terwijl volgens het 3e lid van hetzelfde art., indien die werk- en rusttijden niet voor alle personen en voor alle werkdagen en alle weken dezelfde zijn, dan de verschillende regelingen op de arbeidslijst afzonderlijk moeten zijn vermeld ;

dat derhalve thans wel niet meer is voorgeschreven, als in art. 11 der vorige Arbeidswet, dat de arbeidslijst steeds moet inhouden de namen en voornamen van elken jeugdigen persoon of van iedere vrouw, die in de werkplaats arbeid verricht, met voor ieder in het bijzonder de werk- en rusttijden, en dus in zoover de verplichting van het hoofd der onderneming is vereenvoudigd, maar daarentegen thans wordt gevorderd, dat in de arbeidslijst worden opgegeven de werk- en rusttijden van *alle in de werkplaats werkzame personen*, met dien verstande dat slechts indien die werk- en rusttijden niet steeds voor allen gelijkelijk zijn geregeld, dan de verschillende regelingen bijzonderlijk op de arbeidslijst moeten zijn vermeld ;

dat voor wat betreft het *arbeidsregister*, hetwelk in de werkplaats van den gerequireerde behoorde aanwezig te zijn, dit, volgens het 11e lid van gemeld art. 13, behoorde te vermelden, onder meer, de namen en de voornamen van alle personen aldaar werkzaam, benevens voor ieder hunner de bedoelde regeling van werk- en rusttijden op de arbeidslijst te zijnen aanzien vermeld ;

dat uit deze voorschriften voor de arbeidslijst en voor het arbeidsregister volgt, dat de gerequireerde, die twee personen in zijne werkplaats aan het werk had, zooals hierboven als bewezen is aangenomen, verplicht was om te zorgen, dat van beide die personen de vereischte opgaven op de arbeidslijst en in het arbeidsregister waren vermeld, met dit gevolg dat, nu gebleken is, dat in zijne werkplaats noch

eene arbeidslijst, noch een arbeidsregister aanwezig was, zooals mede is bewezen verklaard, dan die twee verzuimen, elk opleverende overtreding van voormeld art. 13, 1e lid, zijn gepleegd ten aanzien van evenzoovele personen als waaromtrent in elk geval opgaven verplichtend waren gesteld;

dat art. 22 der Arbeidswet 1911 in zijn 1e lid strafbaar stelt overtreding van het bepaalde in gemeld art. 13 1e lid, en in zijn 3e lid voorschrijft, dat „eene afzonderlijke straf wordt opgelegd ten opzichte van elken persoon met of ten aanzien van wien overtreding is gepleegd";

dat dit laatste voorschrift is overgenomen uit art. 17 der vorige Arbeidswet, in wier eerste en later gewijzigd ontwerp dit voorschrift niet voorkwam, maar daarin bij nota van wijzigingen door de Regeering is gebracht en voorkomt in haar gewijzigd ontwerp van wet, zooals het luidt na de daarin tot 8 April 1889 gebrachte wijzigingen, kennelijk ten einde door die bijvoeging in den voorgestelden tekst der wet uit te drukken en daardoor buiten twijfel te stellen hare bedoeling „om overtreding der wet ten aanzien van elken persoon afzonderlijk strafbaar te doen zijn", zooals zij in hare Memorie van Antwoord, op eene desbetreffende vraag in het voorloopig Verslag der Commissie van Rapporteurs der IIde Kamer, had te kennen gegeven, terwijl niet blijkt, dat de wetgever bij het overnemen van dit voorschrift in de Arbeidswet 1911 aan bedoeld voorschrift eene andere beteekenis heeft willen toekennen;

dat derhalve de requirant te recht heeft aangevoerd, dat de beide laatst bewezen verklaarde overtredingen in den zin der Arbeidswet 1911 zijn gepleegd „ten aanzien van twee personen" en dat dienvolgens voor iedere dezer overtredingen twee straffen hadden behooren te zijn opgelegd, zoodat het middel van cassatie is gegrond;

Vernietigt het vonnis der Arrond.-Rechtbank te Winschoten den 31 Mei 1912 in deze zaak gewezen, doch alleen voor wat betreft de daarin aan de twee laatst bewezen verklaarde feiten gegeven qualificatie en al de daarbij aan den gerequireerde opgelegde straffen;

Recht doende krachtens art. 105 der wet op de R. O. bij verstek:

Qualificeert de twee laatst bewezen verklaarde feiten:

„als hoofd van eene onderneming, waarin in eene werkplaats arbeid wordt verricht door een jeugdigen persoon, niet zorgen dat in zijne werkplaats:

1°. eene gedagteekende en door hem onderteekende arbeidslijst, welke voldoet aan de in art. 13 der Arbeidswet 1911 gegeven voorschriften, wordt opgehangen en opgehangen blijft;

2°. een arbeidsregister aanwezig is, dat voldoet aan de in gemeld art. 13 gegeven voorschriften, beide deze overtredingen gepleegd ten aanzien van twee personen;"

Veroordeelt den gerequireerde ter zake van de drie bovengemelde te zijnen laste bewezen verklaarde feiten tot vijf geldboeten van vijftig centen;

Bepaalt dat iedere boete, bij gebreke van betaling binnen twee maanden na den dag, waarop dit arrest kan worden ten uitvoer gelegd, zal worden vervangen door hechtenis van één dag;

Verwerpt overigens het beroep.

—

20 *November* 1912. BESLUIT, houdende aanwijzing van de woonplaats van de armlastige krankzinnige G. M. J KRONENBURG. S. 350.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beslissende het geschil over de woonplaats van de armlastige krankzinnige G. M. J. KRONENBURG;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 23 October 1912, n°. 368;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 18 November 1912, n°. 8721, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Overwegende, dat G. M. J. KRONENBURG, geboren te *Amsterdam*, op 3 Juni 1878, en sinds 2 Juni 1902 woonachtig te *'s Gravenhage*, op 19 Februari 1909 van het bevolkingsregister dier gemeente is afgeschreven naar het zenuwlijdersgesticht „St. Antonius" te *Leur*, gemeente *Etten* en *Leur*;

dat patiente op 22 April 1912 moest worden overgebracht naar het krankzinnigengesticht „St. Anna" te *Venray*;

dat over de verplichting tot betaling der kosten van verpleging in het krankzinnigengesticht „St. Anna" te *Venray*, ten behoeve van de armlastige krankzinnige GIJSBERTHA MARIA JOSEPHA KRONENBURG geschil is ontstaan tusschen de gemeentebesturen van *'s Gravenhage* en van *Etten* en *Leur* en Gedeputeerde Staten van *Zuidholland* en van *Noordbrabant* er niet in zijn geslaagd het geschil in der minne bij te leggen;

dat het gemeentebestuur van *'s Gravenhage* bezwaar maakt de verplegingskosten op zich te nemen, op grond dat patiente bij haar vertrek uit den *Haag* volkomen in staat was het voornemen te vormen zich elders te vestigen, zoodat zij meenen, dat patiente geacht moet worden haar hoofdverblijf niet meer te *'s Gravenhage* te hebben, en de gemeente *'s Gravenhage* dus niet verplicht is de kosten van hare verpleging op zich te nemen; dat toch de geneesheer dr. J. W. HOFSTEDE, die haar, voordat zij naar *Etten* en *Leur* vertrok, ongeveer 4 jaren behandelde, verklaarde, dat haar toestand toen niet van dien aard was, dat hij een attest van krankzinnigheid kon afgeven, dat wel patiente eene lijderes aan epilepsie was, bij wie soms geringe verzwakking van geestvermogens merkbaar was, doch dit slechts een reden was, waarom een rustig verblijf buiten hare dagelijksche omgeving wenschelijk werd geacht; geenszins dat die toestand eene verklaring van krankzinnigheid wettigen kon;

dat het gemeentebestuur van *Etten* en *Leur* zijne ongehoudenheid om de verpleegkosten te betalen, doet steunen op een rapport van den geneesheer van het St. Antoniusgesticht te *Leur*, o. a. inhoudende, „dat de bewering van het gemeentebestuur van *'s Gravenhage*, dat bovengenoemde patiente bij haar vertrek uit *'s Gravenhage* volkomen in staat was het voornemen te vormen zich elders te vestigen, geen argument kan zijn, waaruit de niet-krankzinnigheid zou blijken, aangezien verscheidene krankzinnigen heel dikwijls in staat zijn normaal hun wil te uiten; en dat bovendien het plan om patiente in een gesticht te laten verplegen, is uitgegaan van haren vader G. KRONENBURG te *Scheveningen*, in overleg met haren dokter dr. J. W. HOFSTEDE, arts te *Scheveningen*";

dat Gedeputeerde Staten van *Zuidholland* zich met de opvatting van het gemeentebestuur van *'s Gravenhage* vereenigen, en voorts adviseeren, om de verpleegkosten te brengen ten laste van het Rijk;

Overwegende, dat noch uit de opneming en het verblijf van G. M. J. KRONENBURG in een gesticht te *Leur*, gemeente *Etten* en *Leur*, noch uit andere omstandigheden valt af te leiden, dat deze het voornemen heeft gehad de gemeente *'s Gravenhage* metterwoon te verlaten om in de gemeente *Etten* en *Leur* haar hoofdverblijf te vestigen;

dat mitsdien moet worden aangenomen, dat de gemeente *'s Gravenhage* hare woonplaats is gebleven;

Gezien de Armenwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de gemeente *'s Gravenhage* aan te wijzen als woonplaats van de armlastige krankzinnige G. M. J. KRONENBURG voor de toepassing van art. 39 der Armenwet.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van Bestuur, en hetwelk in het *Staatsblad* en met de in hoofde dezes vermelde voordracht van Onzen voornoemden Minister in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 20sten November 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 10 *Dec.* 1912.)

—

20 *November* 1912. BESLUIT van den Minister van Waterstaat tot wijziging van zijn besluit van 6 Juli 1910, houdende nadere vaststelling van de grenzen der bakenkwartieren en de standplaatsen der bakenmeesters.

De Minister van Waterstaat;

Gelet op art. 3 van het reglement voor den bakendienst op eenige openbare wateren, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 22 April 1907 (*Staatsblad* n°. 87), gewijzigd bij dat van 7 Juni 1910 (*Staatsblad* n°. 159);

Heeft goedgevonden:

te bepalen:

dat, met wijziging in zooverre van de beschikking van 6 Juli 1910 lit. H. afd. Waterstaat, met ingang van *1 Januari 1913*, art. 7 dier beschikking, houdende de grenzen der bakenkwartieren van *de Maas, de Bergsche Maas, den Amer, het Heusdensch kanaal, de Donge en den mond van het oude Maasje*, zoomede de standplaatsen der in die kwartieren dienstdoende bakenmeesters, zal luiden als volgt:

Art. 7. De bakenkwartieren van **de Maas, de Bergsche Maas, den Amer, het Heusdensch kanaal, de Donge** en **den mond van het Oude Maasje** zijn:

1ste kwartier, van de Belgische grens bij Maastricht, 400 M. beneden kilometerraai 61, tot 400 M. beneden kilometerraai 76.

Standplaats van den bakenmeester te *Maasbracht.*

2de kwartier, van 400 M. beneden kilometerraai 76 tot kilometerraai 93.

Standplaats van den bakenmeester te *Roermond.*

3de kwartier, van kilometerraai 93 tot kilometerraai 110.

Standplaats van den bakenmeester te *Kessel*

4de kwartier, van kilometerraai 110 tot kilometerraai 127.

Standplaats van den bakenmeester te *Grubbenvorst.*

5de kwartier, van kilometerraai 127 tot 500 M. beneden kilometerraai 143.

Standplaats van den bakenmeester te *Well.*

6de kwartier, van 500 M. beneden kilometerraai 143 tot kilometerraai 160.

Standplaats van den bakenmeester te *Boxmeer.*

7de kwartier, van kilometerraai 160 tot kilometerraai 176, beneden Grave.

Standplaats van den bakenmeester te *Cuyk.*

8ste kwartier, van kilometerraai 176, beneden Grave, tot kilometerraai 193, beneden Batenburg.

Standplaats van den bakenmeester te *Ravenstein.*

9de kwartier, van kilometerraai 193, beneden Batenburg, tot kilometerraai 210 (Alpen).

Standplaats van den bakenmeester te *Megen.*

10de kwartier, van kilometerraai 210 (Alphen) tot boven het kanaal van St. Andries, kilometerraai 225.

Standplaats van den bakenmeester te *Lith.*

11de kwartier, van boven het kanaal van St. Andries, kilometerraai 225, tot den mond van de Dieze, 460 M. beneden kilometerraai 24.

Standplaats van den bakenmeester te *Empel.*

12de kwartier, de Maas van den mond der Dieze tot de afsluiting aan het Heleind, de Bergsche Maas van de afsluiting aan het Heleind tot 100 M. beneden de vaste brug te Heusden, zijnde 100 M. beneden kilometerraai 35, en het Heusdensch kanaal bovenwaarts van het Aalburgsche veer, ongeveer 150 M. beneden kilometerraai 36 H.

Standplaats van den bakenmeester te *Heusden.*

13de kwartier, de Bergsche Maas van 100 M. beneden de vaste brug te Heusden tot het Capelsche stoompontveer, ongeveer 3.5 M. beneden kilometerraai 45.

Standplaats van den bakenmeester te *Drongelen.*

14de kwartier, de Bergsche Maas, van beneden het Capelsche stoompontveer, en de Amer tot den rechteroever van het Spijkerboor, 500 M. beneden kilometerraai 5 ', met de Donge, beneden de inundatie-sluis te Geertruidenberg, en de mond van het Oude Maasje van 100 M. boven de ponthaven te Keizersveer tot in de Bergsche Maas.

Standplaats van den bakenmeester te *Dussen.*

15de kwartier, de Amer van den rechteroever van het Spijkerboor tot de spoorwegbrug over het Hollandsch Diep.

Standplaats van den bakenmeester te *Drimmelen,*

en het *bakenkwartier*, gevormd door de afgedamde Maas, van den afsluitdam aan het Heleind tot de punt van den scheidingsdam met de Waal bij Loevestein, en door het Heusdensch kanaal benoorden het Aalburgsche veer.

Standplaats van den bakenmeester te *Veen.*

's Gravenhage, 20 November 1912.

De Minister voornoemd,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

—

20 *November* 1912. BESCHIKKING van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel tot wijziging van zijne beschikking van 13 Juni 1911, houdende vaststelling van voorschriften betreffende het aanvragen en verleenen der consenten voor de kustvisscherij, met uitzondering van de visscherij in de Zeeuwsche stroomen.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel;

Gelet op art. 12 der Visscherijwet (wet van 6 October 1908, *Staatsblad* n°. 311), gewijzigd bij de wet van 8 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 66);

Heeft goedgevonden:

In te trekken bijlage B van zijne beschikking van 13 Juni 1911, n°. 3546, afdeeling Nijverheid, en vast te stellen het bij deze beschikking behoorende model voor het consent voor de kustvisscherij, met uitzondering van de visscherij in de Zeeuwsche stroomen.

's Gravenhage, 20 November 1912.

De Minister voornoemd,

(*get.*) A. S. TALMA.

MODEL VOOR HET CONSENT VOOR DE KUSTVISSCHERIJ, *met uitzondering van de visscherij in de Zeeuwsche stroomen.*

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN.

19 — 19

CONSENT No. ,

tot uitoefening van kustvisscherij (behalve in de Zeeuwsche stroomen), geldig tot en met

31 December 1900

voor . . . . . [1]) geboren in het jaar . . . . . [2]), wonende te . . . . . straat of wijk en nummer . . . . . [3]) met het . . . . . [4]) vaartuig, genaamd . . . . . letterteeken [3]) . . . . . nummer . . . . . .

Dit consent vergunt den houder de kustvisscherij uit te oefenen (behalve in de Zeeuwsche stroomen) onder inachtneming van de desbetreffende bepalingen van de Visscherijwet, het Zuiderzee-visscherijbesluit, het Waddenzee-visscherijreglement en het Zuidhollandsche stroomen visscherijreglement. Hij moet dit consent bij het visschen steeds bij zich hebben en het aan de met het toezicht belaste ambtenaren op de eerste vordering ter inzage verstrekken.

Uitgereikt den . . . . . 19 . . . .

De Waterschout / Commissaris van politie / Burgemeester te . . . . . .

. . . . . .

Handteekening van den houder:

. . . . . .

[1]) Naam en voornamen [2]) Geboortejaar van den houder. [3]) Alleen in te vullen, indien de houder schipper van een kustvisschersvaartuig is. [4]) Soort van het vaartuig, zooals het in het register der zee- en kustvisschersvaartuigen is ingeschreven, dus b.v. half gedekt, platboomvaartuig, enz.

Behoort bij de beschikking van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 20 November 1912, nº. 7059.

20 *November* 1912. MISSIVE van den Minister van Oorlog aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende het jaarlijksch onderzoek over de verlofgangers der landweer, die zich in den vreemde ophouden.

Zooals mij gebleken is, bestond bij enkele Commissarissen der Koningin in de provincie niet de zekerheid, dat bij het nemen hunner beslissingen in zake verzoeken van verlofgangers der landweer om vrijstelling van de verplichting tot het ondergaan van het in artikel 29 der Landweerwet voorgeschreven onderzoek gehandeld wordt naar de dezerzijds bestaande opvatting omtrent de beginselen, welke bij het vormen van die beslissingen o.a. behooren voor te zitten, in verband waarmede Uwe bedoelde ambtgenooten zich dan ook tot mij wendden om mijne opvatting ten deze te vernemen.

Aangezien de mogelijkheid niet uitgesloten is, dat ook bij U twijfel zou kunnen rijzen of de door U gehuldigde zienswijze in zake de behandeling van aan U ingediende verzoeken om vrijstelling van het landweer onderzoek wel in overeenstemming is met mijne bedoeling ter zake, zoo acht ik het wenschelijk U Hoogedelgestrenge het volgende te doen kennen.

Met het oog op de belangen van den militairen dienst is het noodig, dat de verlofganger der landweer in de jaren, waarin hij niet voor landweeroefeningen onder de wapenen is geweest, voor de militaire autoriteit verschijnt om te worden onderworpen aan een onderzoek als voorgeschreven in artikel 29 der Landweerwet. Die verlofganger behoort dit onderzoek dan ook niet te ontgaan dan in gevallen, waarin zijne bijzondere belangen zoo zwaar wegen, dat het dienstbelang daarvoor wel moet wijken.

Mag aangenomen worden, dat in zoodanig geval verkeert de verlofganger, die zich in den vreemde buiten Duitschland of België ophoudt, anders staat het met den verlofganger, die zich in een der genoemde aangrenzende Rijken bevindt. Houdt hij zich aldaar op in eene gemeente zoo nabij de plaats van het onderzoek gelegen, dat hij, zich eerst op den dag van het onderzoek naar die plaats op reis begevende, het onderzoek nog kan bijwonen en na afloop daarvan nog dienzelfden dag zijne verblijfplaats buitenslands weder kan bereiken, dan ware hem, in het bijzonder indien hij aan een onderzoek over de verlofgangers der landweer nog niet onderworpen is geweest, vrijstelling van het ondergaan van het onderzoek *niet* te verleenen.

Bedoeld beginsel zal uiteraard uitzondering dienen te lijden ten aanzien van den zich in Duitschland of België ophoudenden verlofganger, die geacht kan worden onmachtig te zijn tot het dragen der reiskosten, of te wiens aanzien aangenomen kan worden, dat het eventueel gemis van een enkelen dag loon als gevolg van het bijwonen van het onderzoek voor hem in hooge mate bezwarend moet zijn.

Intusschen zullen er onder de verlofgangers, die in het zooeven vermelde geval verkeeren — alsook onder ben, die zich in het buitenland ophouden in gemeenten, verder van de plaats van onderzoek gelegen — zich personen bevinden, die, hetzij wegens het eindigen hunner werkzaamheden, hetzij uit anderen hoofde, in December van het jaar van onderzoek weder hier te lande terugkeeren.

Aan de belangen van deze zal voldoende tegemoet gekomen zijn, indien hun de in artikel 28, derde lid, van het Landweer-Besluit I bedoelde vergunning om het onderzoek in genoemde maand te ondergaan, verleend werd, als wanneer voor hen geen behoefte bestaat aan *vrijstelling* van de verplichting tot deelneming aan het onderzoek. Worden dan ook van personen, als hier bedoeld door U verzoeken ontvangen om vrijstelling van het onderzoek, en is het U bekend, dat die personen in December van het jaar in Nederland zullen terugkeeren, dan verdient het aanbeveling de gevraagde vrijstelling niet te verleenen, doch den verzoekers in overweging te geven zich *tot mij* te wenden voor het verkrijgen van *uitstel* van het onderzoek.

Aangenaam zou het mij zijn, zoo door U Hoogedelgestrenge, indien door U niet reeds volgens mijne hiervoren weergegeven bedoeling ten deze mocht worden gehandeld, in den vervolge bij het vormen Uwer beslissing nopens de door U ontvangen requesten om vrijstelling van de verplichting tot het ondergaan van het jaarlijksch onderzoek over de verlofgangers der landweer, mede in aanmerking genomen werden mijne hiervoren geplaatste overwegingen.

—

22 *November* 1912. BESLUIT, tot nadere wijziging van de Koninklijke Besluiten van 11 October 1907, n°. 32, van 3 Juli 1909 (*Staatsblad* n°. 262) en van 8 Februari 1910 (*Staatsblad* n°. 49), houdende regeling van de benoeming enz., van landweer-, onderscheidenlijk militie officieren. S. 351.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 19 November 1912, IIde Afd., n°. 145;

Gezien de Koninklijke Besluiten van 11 October 1907, nº. 32, van 3 Juli 1909 (*Staatsblad* nº. 262) en van 8 Februari 1910 (*Staatsblad* nº. 49), zooals deze sedert gewijzigd zijn, benevens dat van 26 Juli 1912 (*Staatsblad* nº. 269);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

I. aan artikel 9 van het Koninklijk Besluit van 11 October 1907 nº. 32, zooals dit sedert gewijzigd is, wordt een tweede alinea toegevoegd, luidende:

„Bij die vergunning kan tevens geheele of gedeeltelijke vrijstelling worden verleend van de verplichtingen, bedoeld in de artikelen 3, 4 en 5."

II. aan het slot van artikel 16 van de Koninklijke Besluiten van 3 Juli 1909 (*Staatsblad* nº. 262) en van 8 Februari 1910 (*Staatsblad* nº. 49), zooals deze sedert zijn gewijzigd, wordt in stede van „artikel 11" gesteld „de artikelen 11, 12 en 13".

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit Besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken, van Marine en van Koloniën en aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 22sten November 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,

(*get.*) H. COLIJN.

(*Uitgeg.* 17 *Dec.* 1912.)

—

23 *November* 1912. BESLUIT, tot uitvoering van art. 62 der Armenwet. S. 352.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 19 October 1912, nº. 8115, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Gelet op artikel 62 der Armenwet;

Overwegende, dat bij algemeenen maatregel van bestuur voorschriften moeten worden gegeven voor het indienen van de begrooting en de rekening en verantwoording van den Armenraad;

Den Raad van State gehoord (advies van 12 November 1912, nº. 25);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 21 November 1912, nº. 9157, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

vast te stellen het navolgende:

Art. 1. Elke armenraad doet jaarlijks vóór 1 Juni aan den raad van de gemeente of aan elk van de raden van de gemeenten, die geheel of ten deele binnen zijn ambtsgebied liggen, eene begrooting van zijne ontvangsten en uitgaven voor het volgend kalenderjaar toekomen, vergezeld van de noodige toelichting. In die begrooting wordt niet opgenomen de jaarwedde van den secretaris. Bij de toelichting wordt opgegeven, welke som elke gemeente volgens die begrooting, ingevolge artikel 61 der Armenwet, zou moeten bijdragen tot bestrijding van de uitgaven van den armenraad.

Burgemeester en Wethouders deelen, zoodra de gemeenteraad de gemeentebegrooting heeft vastgesteld, aan den armenraad mede, in hoever daarbij aan zijn begrootingsvoorstel gevolg is gegeven.

Ingeval van een geschil, als bedoeld in artikel 62 der Armenwet, zendt de armenraad aan Gedeputeerde Staten de stukken, waarvan deze inzage verlangen, en verstrekt die raad de door hen gevraagde inlichtingen.

2. Elke armenraad doet jaarlijks vóór 15 April rekening en verantwoording van zijne uitgaven over het afgeloopen kalenderjaar ter goedkeuring toekomen aan den raad van de gemeente of aan elk van de raden van de gemeenten, die geheel of ten deele binnen zijn ambtsgebied liggen.

Deze rekening en verantwoording gaat vergezeld van de noodige toelichting en van de bewijzen van uitgaaf, voor zooveel betreft de uitgaven van meer dan drie gulden.

Moet de rekening en verantwoording worden gezonden aan meer dan één gemeenteraad, dan worden de bewijzen van uitgaaf gevoegd bij het exemplaar, bestemd voor den raad van de gemeente, waar de zetel van den armenraad is gevestigd. De andere gemeenteraden kunnen op hun verlangen de bewijzen van uitgaaf ter inzage bekomen.

Het derde lid van artikel 1 is van toepassing.

3. Een nieuw ingestelde armenraad zendt zoo spoedig mogelijk overeenkomstig het bepaalde in artikel 1 eene begrooting voor het loopende jaar en, zoo de termijn, gesteld in artikel 1 reeds verstreken is, eveneens eene begrooting voor het daarop volgende jaar in.

4. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan

afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 23sten November 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 10 *Dec.* 1912.)

—

Daar *Staatsblad* 353 bij het ter perse gaan van dit vel, 7 Mei 1913, nog niet verschenen is, zal het aan het slot van dezen jaargang worden opgenomen.

—

23 *November* 1912. KONINKLIJK BESLUIT, houdende beslissing dat, waar de statuten der betrokken societeit na de afwijzende beschikking van Gedeputeerde Staten op het verzoek om vergunning, alsnog in overeenstemming zijn gebracht met de eischen, gesteld in art. 9, 2e lid, 4°. sub *a* en *b* der Drankwet, en op deze statutenwijziging de Koninklijke goedkeuring is verkregen, ook door de Kroon in beroep de gevraagde vergunning kan verleend worden.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door het bestuur der societeit „*Boschlust*" te *Zeist*, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van *Utrecht* van 8 Juli 1912 n°. 2587/1931, 3e afdeeling, waarbij vergunning is geweigerd voor den verkoop van sterken drank in het klein voor gebruik ter plaatse van verkoop in de lokalen der societeit aan de *Wilhelminalaan* n°. 27, aldaar;

Den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 30 October 1912, n°. 352;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 21 November 1912 n°. 9106, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Overwegende: dat Gedeputeerde Staten de gevraagde vergunning hebben geweigerd op grond, dat in het overgelegde reglement der societeit niet waren opgenomen de bepalingen, bedoeld in art. 9, 2e lid, 4°., sub *a* en *b* der Drankwet, en hieraan met name artikel 26 van het reglement, luidende: „dat ieder lid het recht heeft vreemdelingen te introduceeren, terwijl gemeente-leden slechts tweemaal kunnen worden toegelaten," niet voldoet, daarbij overwegende dat eene vergelijking van evengenoemd artikel 26 met artikel 9, 2e lid, 4°. littera *a* der Drankwet, doet zien, dat laatstgemeld wetsartikel in de statuten een voorschrift eischt, dat inwoners van de gemeente en aangrenzende gemeenten *niet* kunnen worden toegelaten als zij geen lid of huisgenooten van leden zijn, terwijl artikel 26 dier statuten zegt, dat de leden der gemeente *wel* kunnen worden toegelaten, al is het slechts tweemaal en de inwoners der *aangrenzende* gemeenten blijkbaar vallen onder de rubriek *vreemdelingen*, die steeds en door ieder lid kunnen worden geïntroduceerd; dat de wet weliswaar aan het *bestuur* het recht toekent om op hoogstens dertig dagen introductie te geven aan inwoners der gemeente of aangrenzende gemeenten, echter slechts onder een bepaalde in de statuten op te nemen voorwaarde, namelijk kennisgeving aan Gedeputeerde Staten en den Burgemeester; dat deze Statuten de voormelde bevoegdheid toekennen aan *alle* leden en wel voor een onbeperkt getal dagen en een onbeperkt aantal introducés, indien zij inwoners zijn van aangrenzende gemeenten, terwijl nog bovendien geen melding wordt gemaakt van de hiervoren bedoelde en door de wet geëischte kennisgeving;

dat het Bestuur der societeit „*Boschlust*" bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat, nu de vergunning is geweigerd op grond, dat de Statuten der societeit niet voldeden aan het bepaalde in artikel 9, 2e lid, sub 4°. der Drankwet, inmiddels de Statuten der societeit gewijzigd zijn overeenkomstig de bepaling van het bedoelde artikel der Drankwet, waarop de Koninklijke goedkeuring is aangevraagd en dat de artikelen betreffende introductie als volgt zullen luiden:

Gewijzigd artikel 26. Ieder lid heeft het recht tot introductie, mits onder deze voorwaarden:

a. dat de geïntroduceerde geen inwoner is van de gemeente *Zeist* of eene aangrenzende gemeente tenzij dat de geïntroduceerde tot de huisgenooten van leden behoort.

b. dat inwoners van andere gemeenten geïntroduceerd mogen worden, mits de naam van den geïntroduceerde onmiddellijk in het introductieboek worde ingeschreven.

Het Bestuur kan den tijd bepalen, gedurende welken een inwoner van eene andere dan de gemeente *Zeist* of eene aangrenzende gemeente kan worden geïntroduceerd.

Artikel 26*bis*. Het bestuur heeft de bevoegdheid dagen aan te wijzen, het getal van dertig niet te boven gaande, waarop inwoners van *Zeist* of van eene andere gemeente, die niet-leden of huisgenooten van leden zijn, tot het verkeer en het gebruiken van dranken in de localiteiten der societeit kunnen worden toegelaten, mits het bestuur van aanwijzing dier dagen telkens tenminste drie dagen vooraf schriftelijk kennis geeft aan Gedeputeerde

Staten van *Utrecht* en den Burgemeester van *Zeist*;

dat het Bestuur verder aanvoert, dat het besluit, waarbij de vergunning werd geweigerd, niet overeenkomstig artikel 12, 7°., der Drankwet, in gesloten omslag aan hem is uitgereikt;

Overwegende: dat de Statuten van de Societeit „*Boschlust*" na de afwijzende beschikking van Gedeputeerde Staten op het verzoek om vergunning, alsnog in overeenstemming zijn gebracht met de eischen, gesteld in artikel 9, 2e lid, 4°. sub *a* en *b*, en op deze statutenwijziging de Koninklijke goedkeuring is verkregen, en derhalve de eenige grond, waarop door Gedeputeerde Staten de vergunning is geweigerd, vervallen is;

Gezien de Drankwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het bestreden besluit van Gedeputeerde Staten van *Utrecht* van 8 Juli 1912, n°. 2582/1931, 3e afdeeling, aan de Societeit „*Boschlust*" te *Zeist* vergunning te verleenen voor den verkoop van sterken drank in het klein, voor gebruik ter plaatse van verkoop in het beneden- en in het boven-lokaal, ieder groot 44 M². van het perceel *Wilhelminalaan* n°. 27 te *Zeist*.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast enz. (W. v. n. B. A.)

—

25 *November* 1912. ARREST van den Hoogen Raad.

Nu de Kantonrechter heeft beslist, dat „de Tolvaart" slechts bevaren kan worden door zeer weinig diepgaande platboomde schuitjes en roeibootjes en ten hoogste geschikt is voor de eigenaars der aanliggende landerijen, om hun land te bereiken, en niet dient tot verbinding van twee gemeenten of dorpen, heeft deze rechter daaruit terecht de gevolgtrekking gemaakt, dat „de Tolvaart" niet kan beschouwd worden als een verkeersweg te water en derhalve niet behoort tot de wateren van art. 577 B. W. Dit art. immers heeft blijkens zijn oorsprong alleen die wateren op het oog, die om hunne algemeene bruikbaarheid als algemeene verkeerswegen te water zijn aan te merken.

Het feit, dat „de Tolvaart" is een voor het publiek toegankelijk water, alleen maakt haar nog niet tot een water in den zin van art. 577 B. W.

De overtreding van art. 17, 1. der Visscherijwet moet worden gequalificeerd „visschen in een water, waarvan een ander de rechthebbende is op het vischrecht, zonder voorzien te zijn van diens schriftelijke vergunning, vermeldende de dagteekening der uitreiking en den geldigheidsduur".

De Hooge Raad, enz.;

Gehoord het verslag van den raadsheer HESSE;

Gelet op de middelen van cassatie, namens den requirant voorgesteld bij memorie en nader toegelicht bij pleidooi, luidende: (zie conclusie adv.-gen.);

O. dat bij het door het bestreden vonnis bevestigde vonnis van den Kantonrechter te Haarlem bewezen is verklaard, dat de beklaagde, nu requirant, in de gemeente Heemskerk op 1 October 1911 des voormiddags omstreeks half tien uur, in het met ander vischwater in verbinding staande vischwater, genaamd de Tolvaart, dat toebehoort aan, en waarvan het vischrecht is bij een ander dan hem, beklaagde, heeft gevischt met een hengel, zonder voorzien te zijn van een schriftelijk bewijs om aldaar te mogen visschen van den eigenaar of vischrechthebbende en dit bewezene is gequalificeerd en de requirant deswege veroordeeld als bierboven is vermeld;

O. dat daarbij door den Kantonrechter is verworpen beklaagdes verdediging dat „de Tolvaart" is een bevaarbare en vlotbare stroom in den zin van art. 577 B. W.;

O. dat tegen deze uitspraak de drie cassatiemiddelen zijn gericht, waarvan het eerste, dat enkel in aanmerking kan komen indien aangenomen wordt dat een strafbaar feit is gepleegd, het laatst zal moeten worden behandeld;

O. omtrent het tweede middel:

dat de Kantonrechter in zijn vonnis overweegt, dat uit de verklaringen der getuigen blijkt, dat de Tolvaart, althans het gedeelte daarvan onder Heemskerk gelegen, slechts bevaren kan worden door zeer weinig diepgaande platboomde schuitjes en roeibootjes, niet meer kan beschouwd worden als een verkeersweg te water, daar zij hoogstens geschikt is voor de eigenaars der aanliggende landerijen om hun land te bereiken en niet dient tot verbinding van twee gemeenten of dorpen en derhalve niet is een bevaarbare of vlotbare rivier in den zin van art. 577 B. W., zoodat dit middel zijn feitelijken grondslag mist;

O. omtrent het derde subsidiair voorgestelde middel:

dat, nu de Kantonrechter heeft beslist, dat de „Tolvaart" slechts bevaren kan worden door bovengenoemde vaartuigjes en ten hoogste geschikt is als gemeld en niet dient tot verbinding van twee gemeenten of dorpen, deze rechter daaruit de gevolgtrekking te recht heeft

gemaakt, dat de „Tolvaart" niet kan beschouwd worden als een verkeersweg te water en derhalve niet behoort tot de wateren van art. 577 B. W. — het eenige artikel dat van de in art. 17, 3de lid *b* der Visscherijwet genoemde hier in aanmerking komt —, daar dit blijkens zijn oorsprong alleen die wateren op het oog heeft, die om hun algemeene bruikbaarheid als algemeene verkeerswegen te water zijn aan te merken, zoodat door deze beslissing geen der in het middel aangehaalde artt. is geschonden of verkeerd toegepast;

O. dat het feit, dat „de Tolvaart" is een voor het publiek toegankelijk water, aangenomen dat dit, gelijk requirant beweert, ook in de feitelijke beslissing van den Kantonrechter ligt opgesloten, alleen haar nog niet maakt tot een water in den zin van art. 577 B. W.;

O. dat het derde middel derhalve is ongegrond;

O. dat het eerste middel daarentegen is gegrond, daar de aan het bewezen verklaarde feit gegeven qualificatie niet voldoet aan de omschrijving van art. 17 eerste lid der Visscherijwet, hoewel het een overtreding van deze bepaling vormt, zoodat de Rechtbank op dit punt het vonnis des Kantonrechters had behooren te vernietigen met verbetering der qualificatie;

Vernietigt het vonnis der Arr.-Rechtb. te Haarlem van 6 Juni 1912, doch alleen voor zooverre daarbij het vonnis van den Kantonrechter mede bevestigd is ten aanzien van de aan het bewezen geachte feit gegeven qualificatie;

Rechtdoende uit kracht van art. 105 der Wet op de R. O.;

Vernietigt het vonnis van den Kantonrechter te Haarlem op 20 Maart 1912 in deze zaak gewezen, doch alleen wat betreft de qualificatie;

Qualificeert het feit als: „visschen in een water waarvan een ander de rechthebbende is op het vischrecht, zonder voorzien te zijn van diens schriftelijke vergunning, vermeldende de dagteekening der uitreiking en den geldigheidsduur";

Verwerpt het beroep voor het overige.

---

26 *November* 1912. BESLUIT, tot bekendmaking van den tekst der Muntwet 1901. S. 354.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 23 November 1912, n°. 89, Generale Thesaurie;

Gelet op de wetten van 28 Mei 1901 (*Staatsblad* n°. 132), van 31 December 1906 (*Staatsblad* n°. 376), van 1 Juli 1909 (*Staatsblad* n°. 253) en van 31 October 1912 (*Staatsblad* n°. 324);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Te bepalen, dat de volledige tekst der Muntwet 1901, zooals die luidt ingevolge de wetten van 28 Mei 1901 (*Staatsblad* n°. 132), van 31 December 1906 (*Staatsblad* n°. 376), van 1 Juli 1909 (*Staatsblad* n°. 253) en van 31 October 1912 (*Staatsblad* n°. 324), algemeen zal bekend gemaakt worden, door bijvoeging van dien tekst bij dit besluit.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 26sten November 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 1 *Dec.* 1912.)

TEKST VAN DE MUNTWET 1901.

Art. **1.** De rekeningseenheid van het Nederlandsche muntstelsel is de gulden.

De gulden is verdeeld in honderd centen.

2. 's Rijks munten zijn:

A. met de hoedanigheid van wettig betaalmiddel:

I. tot ieder bedrag:

a. in goud:
het tienguldenstuk;
het vijfguldenstuk;

b. in zilver:
de rijksdaalder of twee en een halve gulden;
de gulden;
de halve gulden;

II. tot beperkt bedrag, de volgende pasmunten:

a. in zilver:
het vijf-en-twintig-centstuk;
het tien-centstuk;

b. in nikkel:
de stuiver of het vijf-centstuk;

c. in brons:
de twee-en-een-halve-cent;
de cent;
de halve-cent.

B. zonder de hoedanigheid van wettig betaalmiddel:
de gouden dukaat.

3. Het staat ieder vrij gouden tienguldenstukken en dukaten te doen slaan aan 's Rijks Munt, wanneer werkzaamheden voor het Rijk het niet verhinderen.

Rijksdaalders, guldens en halve guldens kunnen slechts worden aangemunt voor rekening van het Rijk, ter vervanging van zilveren munten, die van Rijkswege aan den omloop worden of zijn onttrokken.

De pasmunt wordt uitsluitend voor rekening van het Rijk geslagen.

Voor de aanmunting van zilveren pasmunt mogen alleen Rijksmunten gebezigd worden.

Van het, in het tweede en vierde lid van dit artikel gestelde verbod om Rijksdaalders, guldens, halve guldens en zilveren pasmunt aan te munten anders dan uit zilver door versmelting van Rijksmunten verkregen, kan door Ons afwijking worden toegestaan, wanneer de behoeften der circulatie zulks noodig maken. De sommen benoodigd voor den aankoop van zilver worden op de begrooting van Rijksuitgaven gebracht, welke door de wet wordt vastgesteld.

3*bis*. De winst op aanmuntingen verkregen, wordt, na aftrek van de kosten van aanmunting, besteedt tot aankoop van inschrijvingen in een of meer van de Grootboeken der Nationale Schuld, welke inschrijvingen worden overgeschreven onder een hoofd van rekening, luidende: „Fonds uit de zuivere winsten, verkregen uit aanmuntingen voor rekening van het Rijk". De renten van de ten name van het fonds ingeschreven Nationale Schuld worden aan het fonds toegevoegd.

De ten name van genoemd fonds staande Grootboekinschrijvingen kunnen uitsluitend worden vervreemd tot verkrijging van zoodanige bedragen als noodig zijn tot dekking van de ten laste van het Rijk komende verliezen door de ontmunting of vermunting van munten geleden. De opbrengst van de vervreemde Grootboekinschrijvingen wordt verantwoord onder de middelen tot dekking van de uitgaven van den dienst welke met de verliezen der ontmunting of vermunting wordt belast.

Van de bedragen, welke ingevolge het eerste lid van dit artikel besteed zijn tot aankoop van Grootboekinschrijvingen en van de bedragen, waarover volgens het tweede lid is beschikt, wordt jaarlijks eene rekening door Ons aan de Staten-Generaal overgelegd.

4. Onze Minister van Financiën is gemachtigd om, wanneer en in zoover als hij het met het oog op den toestand van het Nederlandsche muntwezen noodzakelijk acht, een bedrag van ten hoogste *vijf en twintig millioen gulden* in Nederlandsche rijksdaalders te doen versmelten tot baren en die baren, door tusschenkomst van de Nederlandsche Bank, te verkoopen.

Alvorens van deze machtiging gebruik te maken, wint Onze voornoemde Minister de voorlichting in van de afdeeling van den Raad van State, die tot het Departement van dezen Minister in betrekking staat.

Het advies door 's Raads afdeeling uitgebracht, wordt zoodra 's lands belang zulks toelaat, aan de Staten-Generaal medegedeeld.

De op grond van dit artikel aan den omloop onttrokken rijksdaalders kunnen niet door andere zilveren munten vervangen worden.

5. Niemand is verplicht zilveren pasmunt tot een hooger bedrag dan van tien gulden, nikkelen pasmunt tot een hooger bedrag dan van een gulden of bronzen pasmunt tot een hooger bedrag dan van vijf en twintig cent aan te nemen.

6. De in artikel 2 genoemde munten hebben een gehalte, gewicht en middellijn, benevens eene op het gehalte en op het gewicht toegestane ruimte, zoowel boven als onder, gelijk bepaald is als volgt:

MUNTSOORT.		Gehalte		Gewicht		Middellijn.
		wettelijk.	ruimte.	wettelijk.	ruimte.	
		duizendsten	duizendsten	gram	duizendsten	millimeters.
Goud	10 gulden.	900	1,5	6,720	2	22,5
	5 gulden .	900	1,5	3,360	2,5	18,0
	dukaat . .	983	1,0	3,494	2	21,0
Zilver	2½ gulden	945	1,5	25,000	4	38,0
	gulden . .			10,000	5	28,0
	½ gulden.			5,000	6	22,0
	25 cent. .	640	4,0	3,575	10	19,0
	10 cent. .			1,400	15	15,0
Nikkel 5 cent . .		250 nikkel 750 koper	10 nikkel 10 koper	4,500		vierkant met zijden van 18 m.M. behoudens de afronding der hoeken.
						millimeters
Brons	2½ cent .	950 koper	10 koper	4,000	één op honderd stukken.	23,5
	cent. . .	40 tin	5 tin	2,500		19,0
	½ cent .	10 zink	5 zink	1,250		14,0

7. De beeldenaar der gouden tienguldenstukken is:

op de voorzijde Ons borstbeeld, tot omschrift voerende: Onzen door het woord *Koning* (*Koningin*) voorafgeganen naam en de spreuk: *God zij met ons;*

op de keerzijde het wapen des Rijks met de Koninklijke Kroon, tusschen de waarde-aanduiding 10 G., wijders het jaartal, het opschrift: *Koningrijk der Nederlanden*, benevens het muntteeken en het muntmeestersteeken.

Deze stukken worden in den ring gemunt en hebben een kartelrand.

7*bis*. De beeldenaar der gouden vijfguldenstukken is:

op de voorzijde Ons borstbeeld, tot omschrift voerende: Onzen door het woord *Koning* (*Koningin*) voorafgeganen naam;

op de keerzijde het wapen des Rijks met de Koninklijke Kroon, tusschen de waarde-aanduiding 5 G., wijders het jaartal en het opschrift: *Koningrijk der Nederlanden.*

Deze stukken worden in den ring gemunt en hebben een kartelrand.

8. De beeldenaar der rijksdaalders, guldens en halve guldens is:

op de voorzijde Ons borstbeeld, tot omschrift voerende Onzen naam, met de woorden *Koning* (*Koningin*) *der Nederlanden*;

of de keerzijde het wapen des Rijks met de Koninklijke Kroon, tusschen de waarde-aanduiding 2½ G., 1 G., ½ G., tot omschrift voerende: *Munt van het Koningrijk der Nederlanden*, benevens jaartal, het muntteeken en het munt meestersteeken.

Deze stukken worden in den ring gemunt.

De rijksdaalder en de gulden hebben tot randschrift: *God zij met ons.*

De halve gulden heeft een kartelrand.

9. De beeldenaar der zilveren pasmunt is:

op de voorzijde Ons borstbeeld, met een omschrift gelijk aan dat der rijksdaalders, guldens en halve guldens;

op de keerzijde de waarde-aanduiding 25 cents en 10 cents, tusschen twee eikentakken, benevens het jaartal, het muntteeken en het muntmeestersteeken.

De stukken worden in den ring gemunt en hebben een kartelrand.

9*bis*. De beeldenaar der nikkelen pasmunt is:

op de voorzijde: de woorden *Koningrijk der Nederlanden*, waarbinnen een oranjetak;

op de keerzijde: de waarde-aanduiding 5 c. en het jaartal.

De stukken hebben den vorm van een vierkant; de hoekpunten zijn afgerond.

10. De beeldenaar der bronzen pasmunt is:

op de voorzijde de gekroonde leeuw, houdende het zwaard en den pijlbundel, op een met blokken bezaaid veld, binnen een parelrand, daaromheen het omschrift: *Koningrijk der Nederlanden*, met het jaartal, benevens het muntteeken en het muntmeestersteeken;

op de keerzijde de waarde-aanduiding 2½ cent, 1 cent, ½ cent, tusschen twee oranjetakken.

Deze stukken worden in den ring gemunt en hebben een kartelrand.

11. De beeldenaar van den gouden dukaat is:

op de voorzijde een geharnaste man tusschen de cijfers van het jaartal, met het omschrift: *Concordia res parvae crescunt*, benevens het muntteeken en het muntmeestersteeken;

op de keerzijde binnen een versierd vierkant: *Mo: aur: reg: Belgii ad legem imperii.*

De stukken worden gemunt op den vrijen stempel en hebben een kabelrand.

12. Bij Koninklijk besluit worden de kantoren aangewezen, waar de pasmunt tegen rijksdaalders, guldens en halve guldens kan worden ingewisseld, mits het aangeboden bedrag niet minder zij dan vijftig gulden in zilveren, of tien gulden in nikkelen of bronzen pasmunt.

13. 's Rijks Munt is niet verplicht partijen goud aan te munten in tienguldenstukken en vijfguldenstukken beneden driehonderd kilogram en in dukaten beneden honderd kilogram.

14. Het muntloon kan voor gouden tienguldenstukken niet hooger worden gesteld dan op vijf gulden per kilogram werks.

15. In de *Staatscourant* wordt door Onzen Minister van Financiën jaarlijks medegedeeld hoeveel van elke muntsoort in het afgeloopen jaar:

a. voor rekening zoowel van bijzondere personen als van het Rijk is aangemunt;

b. van Rijkswege is ingetrokken.

16. Munten, welke anders dan door slijting in gewicht zijn verminderd, worden in 's Rijks schatkist niet aangenomen.

Niemand is gehouden ze aan te nemen.

17. De munten die vermoed worden valsch, vervalscht of opzettelijk geschonden te zijn, kunnen door elken houder aan den muntmeester van 's Rijks Munt ter beoordeeling worden opgezonden.

De ambtenaren, met ontvangsten voor de kassen van openbare lichamen of instellingen belast, zijn tot de bedoelde opzending van dergelijke in hunne handen komende munten verplicht, nadat zij, desgevraagd, een ontvangbewijs aan den houder hebben uitgereikt.

De genoemde met ontvangsten belaste ambtenaren geven van de aanhouding onverwijld kennis aan den officier van justitie, en gaan

veertien dagen daarna tot de opzending aan den muntmeester over, tenzij het aangehouden muntstuk inmiddels door den officier van justitie ten behoeve van eenig strafrechtelijk onderzoek opgevorderd zij.

Ingeval de uitspraak van den muntmeester het vermoeden bevestigt, worden de ter beoordeeling ontvangen munten door dien ambtenaar doorgesneden en aan den inzender teruggegeven.

Op uitdrukkelijk verlangen van den justitieambtenaar door wien de inzending is geschied kan een munt, bedoeld in het vorig lid, ongeschonden worden teruggegeven.

Alleen tegen vergoeding van de nominale waarde kan de muntmeester, zoo hij dit wenschelijk acht en de officier van justitie er zich niet tegen verzet, een stuk terughouden.

Ingeval de uitspraak het vermoeden niet bevestigt, worden dezelfde of andere gave munten teruggegeven.

18. Van Rijkswege worden ingetrokken en vermunt:

a. alle gebrekkig bewerkte munten;

b. alle munten, niet begrepen onder die bedoeld bij artikel 17, vierde lid, welke door den omloop zoozeer zijn afgesleten, dat hun beeldenaar geheel of gedeeltelijk onzichtbaar is, of die door andere oorzaken voor den omloop ongeschikt zijn geworden;

c. de tienguldenstukken, vijfguldenstukken, rijksdaalders, guldens en halve guldens, die door slijting in den omloop in gewicht zijn gedaald:

de tienguldenstukken en vijfguldenstukken. . .	5	duizendsten of meer;
„ rijksdaalders. .	15	„ „ „
„ guldens.	30	„ „ „
„ halve guldens .	40	„ „ „

beneden hun wettelijk gewicht.

De wijze van intrekking wordt bij algemeenen maatregel van bestuur geregeld.

18*bis*. De invoer van in Duitschland of België gangbare munt van zilver of onedel metaal is verboden.

Deze bepaling geldt niet indien het ingevoerde niet meer bedraagt dan, in zilver, veertig mark of vijftig francs, in onedel metaal, tien mark of twaalf en een halve franc.

19. Het is verboden vreemde zilveren, nikkelen, bronzen of koperen munten in betaling te geven.

Deze bepaling geldt niet voor bij algemeenen maatregel van bestuur aan te wijzen gemeenten. Onverminderd echter blijft ook daar ieders bevoegdheid om wettige betaalmiddelen te eischen.

20. Het is aan de in artikel 17, 2de lid, bedoelde ambtenaren, alsook aan pachters en onderpachters van inkomsten van openbare lichamen of instellingen, verboden bij ontvangsten, die zij als zoodanig doen, vreemde munten in betaling aan te nemen.

Deze bepaling geldt niet voor de gemeenten, bedoeld in art. 19, 2de lid.

21. Overtreding van eene der verbodsbepalingen van de artikelen 18*bis*, 19 en 20 wordt gestraft met geldboete van ten hoogste vijf en zeventig gulden.

Indien tijdens het plegen der overtreding nog geen twee jaren zijn verloopen sedert eene vroegere veroordeeling van den schuldige wegens overtreding van een der bepalingen dezer wet onberroepelijk is geworden, wordt hij gestraft met geldboete van ten hoogste vijfhonderd gulden.

22. De bij deze wet strafbaar gestelde feiten worden beschouwd als overtredingen.

Met het opsporen van de overtredingen van artikel 18*bis* zijn, behalve de bij artikel 8 van het Wetboek van Strafvordering aangewezen personen, belast de ambtenaren van de invoerrechten en accijnzen.

Overgangsbepaling.

23. Ter verwisseling van munten, die in Duitschland, en van munten, die in België in de publieke kassen worden aangenomen, wordt, overeenkomstig bepalingen vast te stellen bij algemeenen maatregel van bestuur, in bij dien maatregel aan te wijzen gemeenten gelegenheid gegeven gedurende een tijdperk van ééne maand na het in werking treden dezer wet.

De verwisseling geschiedt tot door Ons te bepalen koersen, doch op geen hoogeren voet dan van 59 cent voor de mark, 47½ cent voor den frank.

Slotbepalingen.

24. Waar in wetten of Koninklijke besluiten het woord „standpenningen" is gebezigd, worden daaronder verstaan munten met de hoedanigheid van wettig betaalmiddel tot ieder bedrag.

25. Deze wet kan worden aangehaald als „de Muntwet 1901". Zij treedt in werking op een nader door Ons te bepalen dag.

Met dien dag worden buiten werking gesteld de wetten van 26 November 1847 (*Staatsblad* n°. 69), van 6 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 117), van 28 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 43), van 9 December 1877 (*Staatsblad* n°. 215) en van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 97).

De overeenkomstig die wetten geslagen mun-

ten, welke niet reeds buiten omloop zijn gesteld, blijven op den bestaanden voet gangbaar zoolang hare buitenomloopstelling niet bij de wet wordt bevolen.

Artikel 7 der wet van 31 December 1906 (*Staatsblad* n°. 376).

De zilveren 5 centstukken, overeenkomstig de wet van 26 November 1847 (*Staatsblad* n°. 69) geslagen, worden op het tijdstip en op de wijze bij algemeenen maatregel van bestuur te bepalen, buiten omloop gesteld, nadat tot inwisseling daarvan gedurende ten minste drie maanden gelegenheid is gegeven.

Tot het tijdstip dier buitenomloopstelling blijven deze munten behoudens de bepalingen van artikel 5 en 12 der Muntwet 1901 wettig betaalmiddel.

Artikel 12 der wet van 31 October 1912 (*Staatsblad* n°. 324).

De nikkelen 5 centstukken, overeenkomstig de wet van 31 December 1906 (*Staatsblad* n°. 376) geslagen, worden op het tijdstip en op de wijze bij algemeenen maatregel van bestuur te bepalen, buiten omloop gesteld, nadat tot inwisseling daarvan gedurende ten minste drie maanden gelegenheid is gegeven.

Tot het tijdstip dier buitenomloopstelling blijven deze munten, behoudens de bepalingen van artikel 5 en 12 der muntwet 1901, wettig betaalmiddel.

Artikel 13 der wet van 31 October 1912 (*Staatsblad* n°. 324).

Deze wet treedt in werking op den dag harer afkondiging, met dien verstande, dat gouden vijfguldenstukken niet worden aangemunt voor een nader door Ons te bepalen tijdstip.

Behoort bij Koninklijk besluit van den 26 November 1912 (*Staatsblad* n°. 354).

Mij bekend,

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

—

27 *November* 1912. BESLUIT, tot bekendmaking in het *Staatsblad* van het op 4 Mei 1910 te *Parijs* onderteekend verdrag met bijbehoorend Slotprotokol, tot bestrijding van den zoogenaamden handel in vrouwen en meisjes. S. 355.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gezien het op 4 Mei 1910 te *Parijs* namens *Nederland*, *Duitschland*, *Oostenrijk*, *Hongarije*, *België*, *Brazilië*, *Denemarken*, *Spanje*, *Frankrijk*, *Groot-Britannië en Ierland*, *Italië*, *Portugal*, *Rusland* en *Zweden* onderteekend verdrag met bijbehoorend slotprotokol tot bestrijding van den zoogenaamden handel in vrouwen en meisjes, welk verdrag en slotprotokol zijn goedgekeurd bij de wet van 30 Maart 1912 (*Staatsblad* n°. 133) en waarvan een afdruk met vertaling bij dit besluit is gevoegd;

Overwegende, dat op 8 Augustus jl. te *Parijs* zijn nedergelegd de akten van bekrachtiging van *Oostenrijk*, *Hongarije*, *Spanje*, *Frankrijk*, *Groot-Britannië*, *Nederland* en *Rusland* en op 23 Augustus jl. de akte van bekrachtiging van *Duitschland;*

Op de voordracht van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken van den 23sten November 1912, n°. 22506, Directie van het Protocol;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de bekendmaking in het *Staatsblad* te bevelen van voorzegd verdrag met bijbehoorend slotprotokol. (1)

Onze Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur, zijn belast, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering van hetgeen ten deze wordt vereischt.

's Gravenhage, den 27sten November 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(*get.*) R. DE MARCHES VAN SWINDEREN.

(*Uitgeg.* 10 *Dec.* 1912.)

VERTALING.

De Souvereinen, Staatshoofden en Regeeringen der hierna vermelde Mogendheden, gelijkelijk bezield met den wensch om de bestrijding van den zoogenaamden handel in vrouwen en meisjes zoo afdoende mogelijk te doen zijn, hebben besloten tot dat doel een verdrag te sluiten en hebben, nadat een ontwerp was vastgesteld op eene eerste Conferentie, bijeengekomen te *Parijs* van den 15den tot den 25sten Juli 1902, hunne gevolmachtigden aangewezen, die, op eene tweede Conferentie, gehouden te *Parijs* van den 18den April tot den 4den Mei 1910, zijn overeengekomen nopens de volgende bepalingen:

Art. 1. Gestraft wordt ieder die, ter voldoening van eens anders lusten, eene minderjarige vrouw of meisje, zelfs met haar goedvinden, met het oog op het plegen van ontucht heeft aangeworven, medegenomen of ontvoerd, zelfs dan wanneer de verschillende handelingen, die de bestanddeelen van het strafbare feit uitmaken, in verschillende landen gepleegd zijn.

2. Mede wordt gestraft ieder die, ter voldoening van eens anders lusten, eene meerderjarige vrouw of meisje door bedrog of met

(1) Hierna is alleen de vertaling opgenomen.

behulp van geweld, bedreiging, misbruik van gezag of eenig ander dwangmiddel, met het oog op het plegen van ontucht heeft aangeworven, medegenomen of ontvoerd, zelfs dan wanneer de verschillende handelingen, die de bestanddeelen van het strafbare feit uitmaken, in verschillende landen gepleegd zijn.

3. De verdragsluitende partijen, wier wetgeving op dit oogenblik nog niet voldoende is tot het strafbaar stellen der in de beide voorgaande artikelen omschreven feiten, verbinden zich die maatregelen te nemen of aan hare wetgevende lichamen voor te stellen, welke vereischt worden, opdat bedoelde feiten in verhouding tot den ernst daarvan strafbaar worden gesteld.

4. De verdragsluitende partijen doen door tusschenkomst van de Fransche Regeering elkander mededeeling van de wetten welke met betrekking tot het onderwerp van dit verdrag in hare Staten reeds uitgevaardigd zijn of nog uitgevaardigd mochten worden.

5. De strafbare feiten, omschreven bij de artikelen 1 en 2, worden van den dag af waarop dit verdrag in werking treedt, gerekend van rechtswege te zijn opgenomen onder de strafbare feiten, die volgens de reeds tusschen de verdragsluitende partijen bestaande verdragen tot uitlevering aanleiding kunnen geven.

Voor het geval dat de vorenstaande bepaling niet zonder wijziging van de bestaande wetgeving gevolg kan hebben, verbinden de verdragsluitende partijen zich de ter zake noodige maatregelen te nemen of aan hare wetgevende lichamen voor te stellen.

6. De overzending van rogatoire commissies, betrekking hebbende op de in dit verdrag aangeduide strafbare feiten, heeft plaats:

1. Hetzij door rechtstreeksche mededeeling tusschen de rechterlijke autoriteiten;

2. Hetzij door tusschenkomst van den in den aangezochten Staat gevestigden diplomatieken of consulairen ambtenaar van den verzoekenden Staat; deze ambtenaar zendt de rogatoire commissie rechtstreeks aan de bevoegde rechterlijke autoriteit en ontvangt van dezen laatste rechtstreeks de stukken waaruit blijkt, dat aan de rogatoire commissie uitvoering is gegeven; (in deze beide gevallen wordt steeds ter zelfder tijd een afschrift der rogatoire commissie gezonden aan de hooge Overheid van den aangezochten Staat)

3. Hetzij langs diplomatieken weg.

Ieder der verdragsluitende partijen geeft door eene tot iedere der andere verdragsluitende partijen gerichte mededeeling te kennen, welke wijze of wijzen van overzending, hierboven bedoeld, zij toelaat voor rogatoire commissies, afkomstig van deze Staat.

Alle moeilijkheden, die zich mochten voordoen bij de overzending van de rogatoire commissies op de wijzen, bedoeld sub 1 en 2 van dit artikel, worden langs diplomatieken weg geregeld.

Tenzij het tegendeel is overeengekomen, wordt de rogatoire commissie gesteld, hetzij in de taal van de aangezochte autoriteit, hetzij in de tusschen de beide betrokken Staten overeengekomen taal, of wel zij moet vergezeld zijn van eene vertaling in eene dier beide talen, voor eensluidend verklaard door een diplomatieken of consulairen ambtenaar van den verzoekenden Staat of door een beëedigd vertaler van den aangezochten Staat.

De uitvoering van rogatoire commissies kan geen aanleiding geven tot terugbetaling van heffingen of kosten van welken aard ook.

7. De verdragsluitende partijen verbinden zich, waar het geldt strafbare feiten, als bedoeld bij dit verdrag, en waarvan de bestanddeelen gepleegd zijn in verschillende landen, elkander mededeeling te doen van de strafbladen.

Deze stukken worden rechtstreeks door de autoriteiten, aangewezen overeenkomstig art. 1 van de te Parijs op 18 Mei 1904 gesloten Regeling, aan de gelijksoortige autoriteiten der andere verdragsluitende Staten verzonden.

8. De Staten, die niet onderteekend hebben, kunnen tot dit verdrag toetreden. Zij geven tot dat doel van hun voornemen kennis door eene akte, welke wordt nedergelegd in de archieven van de Fransche Regeering. Deze zendt van die akte een voor eensluidend verklaarden afdruk aan elk der verdragsluitende Staten en deelt dezen ter zelfder tijd den datum der nederlegging mede. In bedoelde akte van kennisgeving wordt eveneens mededeeling gedaan van de in den toetredenden Staat met betrekking tot het onderwerp van dit verdrag uitgevaardigde wetten.

Zes maanden nà den datum der nederlegging van de akte van kennisgeving treedt het verdrag in werking in het geheele grondgebied van den toetredenden Staat, die op deze wijze verdragsluitende Staat wordt.

De toetreding tot het verdrag brengt van rechtswege en zonder uitdrukkelijke kennisgeving, gelijktijdige en volledige toetreding mede tot de Regeling van 18 Mei 1904, die op denzelfden datum als het verdrag zelf in het geheele gebied van den toetredenden Staat in werking treedt.

Evenwel wordt door de vorenstaande bepa-

ling niet afgeweken van artikel 7 van bovenbedoelde Regeling van 18 Mei 1904, welk artikel van toepassing blijft op het geval dat een Staat er de voorkeur aan geeft alleen tot die Regeling toe te treden.

9. Dit verdrag, aangevuld door een slotprotokol dat er een onafscheidelijk bestanddeel van uitmaakt, zal worden bekrachtigd en de akten van bekrachtiging zullen worden nedergelegd te Parijs, zoodra zes der verdragsluitende Staten daartoe gereed zijn.

Van iedere nederlegging van akten van bekrachtiging wordt een proces-verbaal opgemaakt, waarvan een voor eensluidend verklaarde afdruk langs diplomatieken weg aan ieder der verdragsluitende Staten wordt toegezonden.

Dit verdrag treedt in werking zes maanden nà den datum van de nederlegging der akten van bekrachtiging.

10. Ingeval één der verdragsluitende Staten dit verdrag mocht opzeggen, heeft de opzegging alleen gevolg ten aanzien van dien Staat.

De kennisgeving van opzegging geschiedt door eene akte, welke wordt nedergelegd in de archieven van de Fransche Regeering. Deze doet van die akte een voor eensluidend verklaarden afdruk langs diplomatieken weg toekomen aan ieder der verdragsluitende Staten en deelt dezen ter zelfder tijd den datum der nederlegging mede.

Twaalf maanden na dezen datum houdt het verdrag op van kracht te zijn in het geheele grondgebied van den Staat, die het heeft opgezegd.

De opzegging van het verdrag brengt niet van rechtswege gelijktijdige opzegging van de Regeling van 18 Mei 1904 mede, tenzij hiervan uitdrukkelijk melding wordt gemaakt in de akte van kennisgeving, zoo niet, dan moet de verdragsluitende Staat, om bedoelde Regeling op te zeggen, handelen overeenkomstig artikel 8 daarvan.

11. Indien een verdragsluitende Staat wenscht, dat dit verdrag in werking zal treden in één of meer zijner koloniën, bezittingen of consulaire rechterlijke ressorten, geeft hij met dat doel van zijn voornemen kennis door eene akte, die wordt nedergelegd in de archieven der Fransche Regeering. Deze doet van die akte langs diplomatieken weg een voor eensluidend verklaarden afdruk aan ieder der verdragsluitende Staten toekomen en deelt dezen ter zelfder tijd den datum der nederlegging mede.

In bedoelde akte van kennisgeving wordt voor deze koloniën, bezittingen of consulaire rechterlijke ressorten mededeeling gedaan van de aldaar met betrekking tot het onderwerp van dit verdrag uitgevaardigde wetten. De wetten die in den vervolge aldaar mochten worden uitgevaardigd, geven eveneens aanleiding tot het doen van mededeelingen aan de verdragsluitende Staten, overeenkomstig art. 4.

Zes maanden na den datum van de nederlegging der akte van kennisgeving treedt het verdrag in werking in de koloniën, bezittingen of consulaire rechterlijke ressorten, vermeld in de akte van kennisgeving.

De verzoekende Staat geeft door eene tot elk der andere verdragsluitende Staten gerichte mededeeling te kennen, welke wijze of wijzen van overzending hij toelaat voor rogatoire commissies, bestemd voor de koloniën, bezittingen of consulaire rechterlijke ressorten, welke het onderwerp uitmaken van de in het eerste lid van dit artikel bedoelde kennisgeving.

De opzegging van het verdrag door een der verdragsluitende Staten voor een of meer zijner koloniën, bezittingen of consulaire rechterlijke ressorten, geschiedt in de vormen en onder de voorwaarden, bepaald in het eerste lid van dit artikel. Zij heeft gevolg twaalf maanden na den datum van de nederlegging der akte van opzegging in de archieven van de Fransche Regeering.

De toetreding tot het verdrag door een verdragsluitenden Staat voor een of meer zijner koloniën, bezittingen of consulaire rechterlijke ressorten brengt van rechtswege en zonder uitdrukkelijke kennisgeving, gelijktijdige en volledige toetreding mede tot de Regeling van 18 Mei 1904. Bedoelde Regeling treedt aldaar in werking op dezelfden datum als het verdrag zelf. Tenzij zulks uitdrukkelijk in de akte van kennisgeving is vermeld, brengt evenwel de opzegging van het verdrag door een verdragsluitenden Staat voor een of meer zijner koloniën, bezittingen of consulaire rechterlijke ressorten, aldaar niet van rechtswege gelijktijdige opzegging van de Regeling van 18 Mei 1904 mede; buitendien blijven van kracht de verklaringen door de Mogendheden, die de Regeling van 18 Mei 1904 onderteekend hebben, afgelegd nopens de toetreding van hare koloniën tot genoemde Regeling.

Niettemin geschieden van af den datum der inwerkingtreding van dit verdrag de toetredingen of opzeggingen welke die Regeling gelden en de koloniën, bezittingen of consulaire rechterlijke ressorten der verdragsluitende Staten betreffen, overeenkomstig de bepalingen van dit artikel.

12. Dit verdrag, hetwelk den datum van 4 Mei 1910 draagt, kan geteekend worden te Parijs tot 31 Juli d. a. v., door de gevolmachtigden der Mogendheden, welke vertegenwoordigd waren op de tweede Conferentie tot bestrijding van den zoogenaamden handel in vrouwen en meisjes.

Gedaan te Parijs, den 4den Mei 1910, in enkelvoudig exemplaar, waarvan een voor eensluidend verklaarde afdruk zal worden toegezonden aan elk der onderteekenende Mogendheden.

Voor Duitschland:
(*Onder voorbehoud van artikel* 6)
(*L. S.*) ALBRECHT LENTZE.
(*L. S.*) CURT JOËL.

Voor Oostenrijk en voor Hongarije:
(*L. S.*) A. NEMES, *Zaakgelastigde van Oostenrijk-Hongarije.*

Voor Oostenrijk:
(*L. S.*) J. EICHHOFF, *Keizerl. Koninkl. Oostenrijksch Afdeelingsraad.*

Voor Hongarije:
(*L. S.*) G. LERS, *Koninkl. Hongaarsch Ministerieraad.*

Voor België:
(*L. S.*) JULES LEJEUNE.
(*L. S.*) ISIDORE MAUS.

Voor Brazilië:
(*Onder voorbehoud van artikel* 8) (1)
(*L. S.*) J. C, DE SOUZA BANDEIRA.

Voor Denemarken:
(*L. S.*) C. E. COLD.

Voor Spanje:
(*L. S.*) OCTAVIO CUARTERO.

Voor Frankrijk:
(*L. S.*) R. BÉRENGER.

Voor Groot-Brittannië:
(*L. S.*) FRANCIS BERTIE.

Voor Italië:
(*L. S.*) J. C. BUZZATTI.
(*L. S.*) GEROLAMO CALVI.

Voor Nederland:
(*L. S.*) A. DE STUERS.
(*L. S.*) RETHAAN MACARÉ.

Voor Portugal:
(*L. S.*) Comte DE SOUZA ROZA.

Voor Rusland:
(*L. S.*) ALEXIS DE BELLEGARDE.
(*L. S.*) WLADIMIR DÉRUGINSKY.

Voor Zweden:
(*L. S.*) F. DE KLERCKER.

(1) Uit de stukken blijkt slechts dat Brazilië onder voorbehoud van art. 5 heeft geteekend. Dat hier art. 8 vermeld staat, is waarschijnlijk te wijten aan een „lapsus calami" van den Braziliaanschen gedelegeerde.

VERTALING VAN HET SLOTPROTOCOL.

Gereed om over te gaan tot de onderteekening van het op heden gesloten wordend verdrag, achten de Gevolmachtigden het dienstig eenige aanwijzingen te geven omtrent den geest waarin de artt. 1, 2 en 3 van het verdrag behooren te worden verstaan en waarin het gewenscht is, dat de verdragsluitende Staten, bij de uitoefening hunner wetgevende souvereiniteit, zorgen voor de uitvoering of de aanvulling der overeengekomen bepalingen.

A. De bepalingen der artt. 1 en 2 zijn te beschouwen als een „minimum", in dien zin, dat het vanzelf spreekt, dat de verdragsluitende Regeeringen volkomen vrij blijven andere gelijksoortige strafbare feiten strafbaar te stellen, zooals bijv. het aanwerven van meerderjarigen, ook zonder bedrog of dwang.

B. Bij de bestrijding der strafbare feiten, voorzien in de artt. 1 en 2, is wel verstaan, dat met de woorden: „minderjarige vrouw of meisje, meerderjarige vrouw of meisje" bedoeld worden de minderjarige of meerderjarige vrouwen of meisjes, die den vollen leeftijd van twintig jaar niet of wel bereikt hebben. Eene wet kan evenwel eenen hoogeren leeftijd voor minderjarigheidsbescherming vaststellen, onder voorwaarde, dat deze dezelfde zij voor vrouwen of meisjes van elke nationaliteit.

C. Bij de bestrijding dierzelfde strafbare feiten is het gewenscht, dat de wet in alle gevallen eene vrijheidsstraf bedreige, zonder dat evenwel andere hoofd- of nevenstraffen uitgesloten zijn; het is ook gewenscht, dat zij, afgescheiden van den leeftijd van het slachtoffer, rekening houdt met de verschillende verzwarende omstandigheden, die bij ieder geval kunnen voorkomen, zooals die, welke zijn omschreven in art. 2, of het feit, dat het slachtoffer inderdaad aan ontucht is overgegeven.

D. Het geval van vasthouding tegen haren wil van een vrouw of meisje in een huis van ontucht, kon niettegenstaande zijn ernstig karakter niet in dit verdrag opgenomen worden, omdat alleen de landswetgeving bevoegd is zich daarmede bezig te houden.

Dit slotprotocol is te beschouwen als een onafscheidelijk deel van het op heden gesloten wordend verdrag en heeft dezelfde kracht, waarde en duur.

Gedaan en geteekend in enkelvoudig exemplaar te Parijs, den 4den Mei 1910.

Voor Duitschland:
ALBRECHT LENTZE.
CURT JOËL.

Voor Oostenrijk en voor Hongarije:
A. NEMES, *Zaakgelastigde van Oostenrijk-Hongarije.*
Voor Oostenrijk:
J. EICHHOFF, *Keizerlijk Koninklijk Oostenrijksch Afdeelingsraad.*
Voor Hongarije:
G. LERS, *Koninklijk Hongaarsch Ministerieraad.*
Voor België:
JULES LEJEUNE.
ISIDORE MAUS.
Voor Brazilië:
J. C. DE SOUZA BANDEIRA.
Voor Denemarken:
C. E. COLD.
Voor Spanje:
OCTAVIO CUARTERO.
Voor Frankrijk:
R. BÉRENGER.
Voor Groot-Britannië:
FRANCIS BERTIE.
Voor Italië:
J. C. BUZZATTI.
GEROLAMO CALVI.
Voor Nederland:
A. DE STUERS.
RETHAAN MACARÉ.
Voor Portugal:
Comte DE SOUZA ROZA.
Voor Rusland:
ALEXIS DE BELLEGARDE.
WLADIMIR DÉRUGINSKY.
Voor Zweden:
F. DE KLERCKER.

—

28 *November* 1912. BESLUIT, houdende bepalingen, betreffende het vervaardigen van salpeter uit chili-salpeter en chloor-kalium, waarbij zout (chloornatrium) als bijproduct wordt verkregen. S. 356.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 9 November 1912, n°. 113, Accijnzen;

Gezien art. 78 der wet van 27 September 1892 (*Staatsblad* n°. 227), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 5 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 30);

Den Raad van State gehoord (advies van 19 November 1912, n°. 25);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 25 November 1912, n°. 82, Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Uitzondering op het verbod van het eerste lid van art. 78 der wet van 27 September 1892 (*Staatsblad* n°. 227) wordt toegelaten voor fabrieken, waarin salpeter wordt vervaardigd uit chili-salpeter en chloorkalium, waarbij zout (chloornatrium) als bijproduct wordt verkregen, onder de volgende voorzieningen ter verzekering van den accijns op het zout.

2. Hij, die eene fabriek drijft als in artikel 1 bedoeld, levert binnen acht dagen na het inwerkingkomen van dit besluit, ten kantore van den ontvanger der accijnzen, tegen bewijs, eene onderteekende aangifte in, vermeldende:

a. den naam der plaats waar, en den dag waarop de aangifte wordt gedaan;

b. den naam en de woonplaats van den fabrikant, of, voor eene vennootschap of vereeniging, de namen en woonplaatsen der vennooten onder de firma, der hoofdelijk voor het geheel aansprakelijke vennooten, of der bestuurders en den naam en de woonplaats van den beheerder der fabriek;

c. den naam der fabriek en der gemeente, straat, gracht, enz., waar zij gelegen is, alsmede de kadastrale omschrijving;

d. de gebouwen en erven, welke de fabriek uitmaken, hunne ingangen, vensters en de bestaande gemeenschap met andere panden;

e. de verschillende werkplaatsen, vertrekken en andere gedeelten der fabriek, met opgaaf der ligging en bestemming.

Hij, die na het inwerkingkomen van dit besluit eene bestaande fabriek als in artikel 1 bedoeld, in gebruik neemt of eene nieuwe in werking wil brengen, levert daarvan vooraf eene gelijke aangifte in als hierboven is voorgeschreven.

De fabrikant, die verandering wil brengen in hetgeen volgens lr. *c*, *d* of *e* hierboven is aangegeven, levert daarvan vooraf eene aanvullingsaangifte bij den ontvanger in.

Op gelijke wijs wordt door den fabrikant of zijne rechtverkrijgenden mededeeling gedaan van wijzigingen in hetgeen volgens lr. *b* hierboven is aangegeven.

Voor fabrieken als hierbedoeld, nà het inwerkingkomen van dit besluit op te richten, moet de hoofdingang gelegen zijn aan een weg, waardoor de onbelemmerde toegang tot haar steeds verzekerd is, terwijl het bouwplan en de ligging onderworpen zijn aan de voorafgaande goedkeuring van Onzen Minister van Financiën.

Gebouwen, die met de fabriek gemeenschap hebben, hetzij rechtstreeks, hetzij over het besloten erf, waarop deze gelegen is, worden geacht tot de fabriek te behooren.

3. De aanslag voor de te verkrijgen hoeveelheid zout zal geschieden naar gelang van de inslagen van chloorkalium.

Deze inslagen mogen alleen plaats hebben in tegenwoordigheid van ambtenaren der accijnzen, bij hoeveelheden van ten minste 10,000 kilogram.

Genoemde ambtenaren bepalen de ingeslagen hoeveelheid en nemen daarvan monsters.

Van een en ander wordt door hen mededeeling gedaan aan den ontvanger der accijnzen.

Deze debiteert de met den fabrikant te houden rekening van afloopend krediet:

a. in verhouding van 78,5 kilogram zout voor elke 100 kilogram ingeslagen chloorkalium ad 100%;

b. voor de hoeveelheid zout, bevat in het ingeslagene chloorkalium, blijkende uit het daarnaar aan het laboratorium van het Departement van Financiën in te stellen scheikundig onderzoek.

Wegens fabrieksverlies wordt eene korting toegestaan van *zeven* percent op de hoeveelheden zout, bedoeld onder *a* en *b* hiervoren.

De fabrikant is bevoegd door schriftelijke opgaaf aan den ontvanger der accijnzen het debet zijner rekening te doen vermeerderen.

Wanneer chili-salpeter mocht worden ingeslagen, waarvan het gehalte aan chloornatrium hooger is dan 2 percent, kan Onze Minister van Financiën, onder de noodige voorzieningen, bepalen dat de met den fabrikant gehouden rekening ook voor het in het chilisalpeter aanwezige chloornatrium zal worden gedebiteerd.

4. De fabrikant geniet, onder behoorlijke zekerheid, afloopend krediet voor den accijns van het zout, waarvoor hij is gedebiteerd.

Dit krediet loopt af op den 20sten van de 12de maand na die van den inslag van het chloorkalium.

5. De met den fabrikant gehouden rekening van afloopend krediet kan worden aangezuiverd door:

a. aflevering met overschrijving van den accijns aan zoutzieders en handelaars;

b. uitvoer naar het buitenland;

c. aflevering met bestemming tot inslag onder vrijdom van den accijns;

d. betaling van den accijns.

De crediteering strekt altijd tot het aanzuiveren van de oudste openstaande aanslagen.

Zij heeft plaats dadelijk na den uitslag van het zout uit de fabriek, doch de fabrikant blijft aansprakelijk en de door hem gestelde zekerheid blijft verbonden voor den accijns van het uitgeslagen zout, waarvoor het document niet binnen den daarin bepaalden tijd behoorlijk afgeteekend aan het kantoor van afgifte terugkomt.

6. Uitslag van zout volgens artikel 5, lr. *a* of lr. *c* heeft plaats met vervoerbiljet.

Uitslag tot uitvoer naar het buitenland geschiedt bij hoeveelheden van ten minste 50 kilogram en met inachtneming van de bepalingen van het 9de hoofdstuk der Algemeene wet van 26 Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 38).

Bij uitslag met andere bestemming moet de fabrikant daarvan vooraf ten kantore van den ontvanger der accijnzen schriftelijk aangifte doen.

De ontvanger kan voorschrijven dat de uitslagen onder ambtelijk toezicht moeten plaats hebben en dat het zout daarbij zal worden gewogen.

De crediteering heeft plaats voor de hoeveelheid chloornatrium, bevat in het uitgeslagen zout, blijkende uit het daarnaar aan het laboratorium van het Departement van Financiën in te stellen scheikundig onderzoek.

7. Voor zoover op den vervaldag van het krediet het debet der rekening niet is aangezuiverd, wordt de accijns van het zout, waarvoor de aanzuivering niet heeft plaats gehad, dadelijk door den ontvanger van den fabrikant ingevorderd.

De inspecteur der accijnzen kan den ontvanger der accijnzen machtigen bij het vervallen van een kredietermijn niet tot het invorderen van den verschuldigden accijns over te gaan, indien blijkt, dat geen of minder zout is uitgeslagen dan waarvoor de accijns moet worden voldaan.

8. De inspecteur der accijnzen kan de opneming bevelen van de in de fabriek aanwezige hoeveelheden chili-salpeter, chloorkalium en zout, ook van die, voorhanden in de aanwezige loogen, ten einde de hoeveelheid zout te vergelijken met die welke aanwezig moet zijn.

De hoeveelheid, die méér aanwezig blijkt, wordt ambtshalve op de rekening gedebiteerd.

9. De ambtenaren zijn bevoegd, bij hunne verificatiën of visitatiën voor het uitvoeren van dit besluit, monsters en proeven te nemen van de voorhanden grondstoffen, loogen, tusschen- en eindproducten of andere zelfstandigheden, in verband staande met de fabricage.

Zij geven den belanghebbende een bewijs van de monsters en proeven, die zij verlangen mede te nemen.

De fabrikant verstrekt de voor het nemen der monsters en proeven benoodigde flesschen of andere emballage.

De monsters en proeven worden dadelijk verzegeld. De fabrikant wordt uitgenoodigd zijn cachet naast dat der ambtenaren op de monsters en proeven te plaatsen of het papier, waarop het cachet gesteld wordt, door zijne handteekening te waarmerken.

Hetgeen bij onderzoek van de monsters en proeven overblijft en de flesschen of andere emballage worden desverlangd teruggegeven.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 28sten November 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 8 *Dec.* 1912.)

—

28 *November* 1912. BESLUIT, houdende bepalingen omtrent vrijdom van den accijns voor zout, in fabrieken of trafieken benoodigd voor het tegen bederf bewaren van beenderen. S. 357.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 9 November 1912, n°. 112, Accijnzen;

Gezien artikel 74, letter *c*, der wet van 27 September 1892 (*Staatsblad* n°. 227), houdende bepalingen omtrent den accijns op het zout;

Den Raad van State gehoord (advies van 19 November 1912, n°. 24);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 25 November 1912, n°. 83, Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Voor het zout, in fabrieken of trafieken benoodigd voor het tegen bederf bewaren van beenderen, wordt vrijdom van accijns toegestaan en zulks op den voet van het Koninklijk besluit van 19 Augustus 1898 (*Staatsblad* n°. 202).

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 28sten November 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 13 *Dec.* 1912.)

—

28 *November* 1912. BESLUIT, houdende bepalingen omtrent vrijdom van den accijns voor zout, in fabrieken of trafieken benoodigd voor het zuiveren van voedingswater voor stoomketels. S. 358.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 9 November 1912, n°. 111, Accijnzen;

Gezien artikel 74, letter *c*, der wet van 27 September 1892 (*Staatsblad* n°. 227), houdende bepalingen omtrent den accijns op het zout;

Den Raad van State gehoord (advies van 19 November 1912, n°. 23);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 25 November 1912, n°. 84, Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Voor het zout in fabrieken of trafieken benoodigd voor het zuiveren van voedingswater voor stoomketels, wordt vrijdom van accijns toegestaan en zulks op den voet van het Koninklijk Besluit van 19 Augustus 1898 (*Staatsblad* n°. 202).

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 28sten November 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 13 *Dec.* 1912.)

—

28 *November* 1912. BESLUIT, betreffende de minima van inslag van accijnsgoederen met vrijdom. S. 359.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 9 November 1912, n°. 110, Accijnzen;

Gelet op artikel 7 der wet van 27 Juni 1876 (*Staatsblad* n°. 130), artikel 74 der wet van 27 September 1892 (*Staatsblad* n°. 227), artikel 7 der wet van 22 Juli 1899 (*Staatsblad* n°. 170), artikel 1*a* der wet van 18 Juli 1904 (*Staatsblad* n°. 190) en artikel 1 der wet van 31 December 1908 (*Staatsblad* n°. 448);

Den Raad van State gehoord (advies van 19 November 1912, n°. 22);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 25 November 1912, n°. 85, Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

De minima van inslag, genoemd in artikel 6 van Ons Besluit van 26 September 1911 (*Staatsblad* n°. 303), artikel 5 van het Koninklijk besluit van 19 Augustus 1898 (*Staatsblad* n°. 202), artikel 4 van Ons besluit van 25 April 1906 (*Staatsblad* n°. 70), artikel 5 van Ons Besluit van 25 Augustus 1908 (*Staatsblad* n°. 287), de artikelen 5, 14 en 24 van Ons Besluit van 29 September 1909 (*Staatsblad* n°. 326), de artikelen 4 en 11 van Ons Besluit van 2 Maart 1912 (*Staatsblad* n°. 98), artikel 8 van Ons Besluit van 6 April 1912 (*Staatsblad* n°. 139), artikel 2 van Ons Besluit van 5 December 1901 (*Staatsblad* n°. 236), artikel 20 van Ons Besluit van 30 November 1908 (*Staatsblad* n°. 346), artikel 6 van Ons Besluit van 12 Juli 1909 (*Staatsblad* n°. 267), kunnen door den inspecteur der accijnzen in wiens inspectie de vrijdom of het krediet genoten, of het depot gehouden wordt, worden verhoogd tot eene door hem te bepalen hoeveelheid, behoudens beroep van den belanghebbende op den directeur en zoo de belanghebbende in diens beslissing niet berust op Onzen Minister van Financiën, aan wiens uitspraak hij zich moet onderwerpen.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 28sten November 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 13 *Dec.* 1912.)

—

29 *November* 1912. BESLUIT, tot schorsing van het besluit van den raad der gemeente *Ambt-Almelo*, d.d. 4 November 1912, strekkende om aan H. TEN DAM te *Ambt-Almelo*, vergunning te verleenen tot het leggen van eene straat. S. 360.

Geschorst tot 1 *April* 1913.

—

30 *November* 1912. MISSIVE van den Minister van Justitie aan de Directeuren der tuchtscholen en rijksopvoedingsgestichten voor jongens betreffende dienstplichtigen die verblijf houden in een der genoemde inrichtingen.

Artikel 37 der Nieuwe Militiewet, onder meer bepalende dat van den dienst bij de militie voorloopig worden uitgesloten zij, die zich tot het ondergaan van straf in verzekerde bewaring bevinden en zij, die ter beschikking van de Regeering zijn gesteld, spreekt niet van hen, die krachtens het bepaalde bij de artikelen 357 of 442 B. W. in een tuchtschool of krachtens artikel 16 der wet van 12 Februari 1901 (*Staatsblad* n°. 64) in een rijksopvoedingsgesticht zijn geplaatst.

Ten aanzien van deze minderjarigen kan dientengevolge strijd ontstaan tusschen evengenoemde bepalingen der Kinderwetten, krachtens welke hun verblijf in de inrichting moet voortduren en de bepalingen der Militiewet, die hunne aanwezigheid elders vorderen (art. 72 van laatstgenoemde wet in verband met de artt. 69 en 71 met hetgeen ter uitvoering van art. 73, eerste lid, zal worden bepaald.)

Waar de nieuwe militiewet er van uitgaat, dat ingeval van conflict tusschen maatregelen ter uitvoering der Kinderwetten laatstgenoemde den voorrang behooren te hebben, is door mij in overleg met mijn Ambtgenooten van Oorlog en Binnenlandsche Zaken vastgesteld, dat ook in het bovenbedoelde, niet uitdrukkelijk bij de wet voorziene geval de desbetreffende bepalingen der militiewet voor die der Kinderwetten zullen moeten wijken en mitsdien het verblijf van een dienstplichtige in een tuchtschool of een rijksopvoedingsgesticht, ook ingevolge de hiervorenbedoelde plaatsingen, niet mag worden onderbroken of afgebroken enkel om hem in de gelegenheid te stellen aan zijne oproeping ter inlijving.

Ik heb de eer U te verzoeken hiermede, voor zooveel noodig, rekening te houden.

(W. v. d. B. A.)

—

2 *December* 1912. BESLUIT, tot vaststelling van een algemeenen maatregel van bestuur, als bedoeld bij het tweede lid van artikel 6 der Arbeidswet 1911 (*Staatsblad* n°. 319). S. 361.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 28 Augustus 1912, n°. 1896, afdeeling Arbeid;

Gezien het tweede lid van artikel 6 en het tweede lid van artikel 32 der Arbeidswet 1911 (*Staatsblad* n°. 319);

Den Raad van State gehoord (advies van 1 October 1912, n°. 38);

Gezien het nader rapport van Onzen genoemden Minister van 29 November 1912, n°. 2805, afdeeling Arbeid;

Hebben goedgevonden en verstaan:
vast te stellen de navolgende bepalingen:

Eenig artikel.

In de hieronder genoemde gevallen mag eene vrouwelijke persoon, die gehuwd is, of die, ongehuwd zijnde, eene huishouding te verzorgen heeft en van dit laatste aan het hoofd of den bestuurder der onderneming heeft kennis gegeven, des Zaterdags na 1 uur des namiddags in fabrieken en werkplaatsen arbeid verrichten:

I. indien zij nimmer andere werkzaamheden in de onderneming verricht dan het reinigen van werktuigen, toestellen of gereedschappen of van werklokalen en aanhoorigheden;

II. indien zij door het hoofd of den bestuurder der onderneming als bestuurster of opzichteres met de leiding van- of het toezicht op den bedrijfsarbeid is belast;

III. indien zij de echtgenoote is van het hoofd of den bestuurder der onderneming;

IV. indien zij werkzaam is in:

a. eene melkinrichting;

b. eene garnalenpellerij;

c. eene inrichting tot het bewerken van visch;

d. eene nettenboeterij;

e. eene groentenwasscherij of eene fabriek van verduurzaamde groenten of vruchten, van vruchtensappen of van jams;

f. eene bloemenbinderij;

g. een winkel, tevens fabriek of werkplaats;

h. eene waschinrichting, niet zijnde eene chemische wasscherij, of eene strijkinrichting, mits zij op ten minste één werkdag per week geen arbeid verricht na 1 uur des namiddags en dit blijkt uit de voor haar geldende arbeidslijst;

i. eene veenderij en zij des Zaterdags na 1 uur des namiddags geen anderen arbeid verricht dan dien, bestaande in het te drogen zetten van turf of in het verdeelen van gespreide veenspecie in turven.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 2den December 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(*get.*) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 12 *Dec.* 1912.)

—

2 *December* 1912. BESLUIT, tot wijziging van het Koninklijk besluit van den 4den September 1862 (*Staatsblad* n°. 174), laatstelijk gewijzigd bij het Koninklijk besluit van den 28sten Maart 1907 (*Staatsblad* n°. 78), houdende voorschriften ter uitvoering van de wet van 21 December 1861 (*Staatsblad* n°. 129), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 17 Juli 1911 (*Staatsblad* n°. 217), regelende de samenstelling en de bevoegdheid van den Raad van State. S. 362.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Justitie en van Binnenlandsche Zaken van 12 October 1912, 2de Afdeeling A, n°. 577, en van 14 October 1912, n°. 7347, Afdeeling Binnenlandsch Bestuur;

Overwegende dat de noodzakelijkheid is gebleken eener wijziging van artikel 32, 1e lid, van het Koninklijk besluit van 4 September 1862 (*Staatsblad* n°. 174), laatstelijk gewijzigd bij het Koninklijk besluit van 28 Maart 1907 (*Staatsblad* n°. 78), houdende voorschriften ter uitvoering van de wet van 21 December 1861 (*Staatsblad* n°. 129), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 17 Juli 1911 (*Staatsblad* n°. 217), regelende de samenstelling en de bevoegdheid van den Raad van State;

Den Raad van State gehoord, advies van 12 November 1912 n°. 14;

Gelet op het nader gemeenschappelijk rapport van Onze voornoemde Ministers van 23 November 1912, 2e Afdeeling A, n°. 502, en van 29 November 1912, n°. 8505, Afdeeling Binnenlandsch Bestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan:
te bepalen:

Art. 1. Artikel 32, eerste lid, van het Koninklijk besluit van 4 September 1862 (*Staatsblad* n°. 174), laatstelijk gewijzigd bij het Koninklijk besluit van 28 Maart 1907 (*Staatsblad* n°. 78), wordt gelezen als volgt:

„Aan de afdeeling voor de geschillen van bestuur worden toegevoegd zooveel referendarissen en zooveel commiezen van Staat als noodig zal blijken, aan elk der overige afdeelingen wordt toegevoegd één referendaris of één commies van Staat".

2. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Ministers van Justitie en van Binnenlandsche Zaken zijn belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden

geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 2den December 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Justitie,

(*get.*) E. R. H. REGOUT.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 18 *Dec.* 1912.)

—

2 *December* 1912. KONINKLIJK BESLUIT houdende beslissing dat, wanneer een inrichting is opgericht met afwijking van de beschrijving en teekening, overeenkomstig welke daartoe krachtens de Hinderwet vergunning is verleend, te haren inzien van het opleggen van nieuwe voorwaarden krachtens art. 17, al. 1 der Hinderwet geen sprake kan zijn.

WIJ WILHELMINA, ENZ.;

Beschikkende op het beroep, ingesteld door H. STÖPLER te *Utrecht* tegen het besluit van Burg. en Weth. dier gemeente van 30 April 1912, n°. 1917, O. W. waarbij nieuwe voorwaarden zijn verbonden aan de hem bij hun besluit van 22 Maart 1911 n°. 503 O. W. verleende vergunning tot het oprichten van eene smederij aan de *Korte Nieuwstraat* n°. 17, kadastraal bekend gemeente Utrecht Sectie B. n°. 655 gedeeltelijk.

Den Raad van State, Afd. voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 13 Nov. 1912, n°. 388;

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 29 Nov. 1912, n°. 916H, Afd. Arbeid;

Overwegende: dat bij besluit van 22 Maart 1911, n°. 503 O. W. Burg. en Weth. van *Utrecht* aan H. STÖPLER en zijne rechtverkrijgenden vergunning hebben verleend voor de oprichting van eene smederij onder de voorwaarde, dat de rook van de smidse moet worden geleid, naar den als bestaand op de teekening aangegeven schoorsteen met bepaling dat de inrichting moet zijn voltooid en in werking gebracht binnen den tijd van drie maanden nadat het besluit onherroepelijk is geworden, tenzij bij Kon. besluit — tengevolge van een eventueel ingesteld beroep — een andere termijn is gesteld;

dat, naar aanleiding van eene onder dagteekening van 13 Juli 1911 ingediende klacht van het hoofd der openbare school aan de Hamburgerstraat, in bovengemelde inrichting in de tweede helft van Juli 1911 een onderzoek werd ingesteld, waarbij de aanwezigheid in de inrichting bleek van verschillende werktuigen en van een acetyleenwelapparaat, die niet op de bij de aanvrage om vergunning ingediende stukken vermeld waren en evenmin aangetroffen waren, noch bij een aan het verleenen der vergunning voorafgaand onderzoek, noch bij een later onderzoek ingesteld na 22 Maart doch vóór einde April 1911;

dat bij besluit van 30 April 1912, n°. 1917 O. W. Burg. en Weth. uit overweging dat bij onderzoek de ingekomen klacht over hinder van ernstigen aard alleszins gegrond is gebleken en dat derhalve de ondervinding de noodzakelijkheid heeft aangetoond, om den concessionaris nieuwe voorwaarden op te leggen, ten einde dien hinder tegen te gaan, aan H. STÖPLER ten opzichte der vergunning de volgende nieuwe voorwaarden hebben opgelegd:

1. in het tot bankwerkerij bestemd werklokaal mag geen smeedwerk worden verricht;

2. de in de tot smederij bestemde werkplaats aanwezige aanbeelden moeten zijn gesteld op een houten blok, rustende op een bed van turf of zaagsel, ter dikte van ten minste 0.25 M. omgeven door een houten koffer waarvan de afdekking moet geschieden door onbrandbaar materiaal;

3. de open plaats, waaraan de werklokalen zijn gelegen, moet geheel met glas zijn overdekt, met dien verstande, dat in de glazen bekapping een luchtkoker mag worden aangebracht van 50 c.M. binnenwerksche maat, opgaande tot aan het dak;

4. gedurende den tijd, dat het schoolgebouw aan de Hamburgerstraat 22 voor het geven van onderwijs in gebruik is, mogen in de inrichting geene naar het oordeel van Burg. en Weth. zware smeedwerken worden verricht;

5. dat het acetyleen-welapparaat moet zijn gesteld op de open plaats in een gebouwtje met dubbele houten wanden en dubbele houten deur; de dakbedekking moet bestaan uit houten latten, welke op een afstand van tenminste 5 c.M. van elkander liggen en waarover asphaltpapier is aangebracht;

6. de veiligheidsbuis, verticaal opgaande uit het bovenvlak van den gasketel van het welapparaat, moet zijn opgevoerd tot ten minste 1 M. boven de onder 5 bedoelde dakbedekking, terwijl de buis, waardoor het acetyleengas uit den gasketel naar den brander in de smederij wordt gevoerd door den buitenmuur van de smederij moet zijn geleid;

7. gedurende de maanden November, December, Januari, Februari en Maart moet in den ketel van het welapparaat eene chloorcalcium oplossing van 18° Beaumé sterkte worden gebezigd;

dat van laatstgemeld besluit van Burg. en Weth. H. STÖPLER bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, o. a. dat volgens het 2e lid van art. 17 der Hinderwet geene nieuwe voorwaarden worden opgelegd dan bij een met redenen omkleed besluit; dat volgens Kon. besluit van 12 Juli 1910 nº. 91, eene vermelding alleen in het besluit, dat het noodig is gebleken aan de vergunning een nieuwe voorwaarde op te leggen, niet is met redenen omkleed; dat de overweging door Burg. en Weth. wel onder andere bewoordingen is gesteld, doch feitelijk in dezen niet meer licht ontsteekt dan dat het noodig is gebleken aan de vergunning nieuwe voorwaarden te verbinden; dat volgens appellants meening, de oorzaak van den hinder, de omschrijving waardoor, voor wie en in welke mate die hinder bestaat, alsmede, wat moet geschieden om dien hinder te doen ophouden, in de overweging moet worden vermeld; dat de opgelegde voorwaarden den appellant zeer bezwaren; dat door het opleggen van vorengenoemde voorwaarden zóó ver is gegaan, dat de zaak feitelijk neerkomt op het intrekken der oude en het verleenen eener nieuwe vergunning onder geheel andere voorwaarden; terwijl bij Kon. besluit van 31 Juli 1894 (nº. 24) reeds is bepaald, dat bij het opleggen van voorwaarden zóó ver niet mag worden gegaan; dat blijkens Kon. besluiten van 27 Nov. 1900 nº. 13 en 23 Maart 1901 nº. 75 de bewoordingen en ook de geschiedenis der wet zoo zijn, dat van de bevoegdheid tot het opleggen van nieuwe voorwaarden, die voor de ondernemers van den eenen of anderen tak van nijverheid zeer bezwarende gevolgen hebben, een uiterst omzichtig gebruik moet worden gemaakt; dat uit het besluit van Burg. en Weth. blijkt, dat zij tot het nemen van dit besluit zijn geleid door de ingekomen klacht van hinder van ernstigen aard, dat echter Burg. en Weth. niet alleen voorwaarden tegen hinder maar ook tegen gevaar in hun besluit opnemen; dat bij Burg. en Weth. onder dagteekening van 4 Oct. 1911 nº. 4309, en 3 April 1912 nº. 4309, berichten zijn ingekomen van den Inspecteur van den Arbeid der 1e klasse, Hoofd van het 4e District der Arbeidsinspectie, waaruit de appellant concludeert, dat Burg. en Weth. van oordeel zijn, dat deze inrichting valt onder de Veiligheidswet; dat evenwel blijkt, dat dit niet hunne meening is geweest bij het oorspronkelijke besluit, daar geene artt. in de Hinderwet, daarop betrekking hebbende in dat besluit worden aangehaald; dat toch appellants inrichting in quaestie de smederij, geen inrichting is in den zin der Veiligheidswet, aangezien daarin geen oven is, geen krachtwerktuig gebruikt wordt en er nimmer tien of meer personen werkzaam zijn;

Overwegende, dat ingevolge art. 17, alinea 1, der Hinderwet het bestuur, dat de vergunning geeft, bevoegd is, aan den concessionaris nieuwe voorwaarden op te leggen;

Overwegende, dat bij besluit van Burg. en Weth. van 22 Maart 1911, nº. 503 O. W. vergunning is verleend tot oprichting van eene smederij „overeenkomstig de aan deze vergunning gehechte beschrijving en teekening";

dat de opgerichte smederij van bedoelde beschrijving en teekening afwijkt;

dat mitsdien voor deze inrichting geene vergunning in den zin der wet is verleend en dus te haren aanzien van het opleggen van nieuwe voorwaarden geen sprake kan zijn;

Gezien bovengemelde wet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het besluit van B. en W. van Utrecht van 30 April 1912 nº. 1917 O. W. te vernietigen.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast enz.; (W. v. D. B. A.)

—

3 *December* 1912. BESLUIT, tot opheffing van de Departementen van Marine en van Oorlog en tot instelling van een Departement van Algemeen Bestuur, dat den naam zal dragen van Departement van Defensie. S. 363.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op het gemeenschappelijk rapport van Onze Ministers van Oorlog, van Marine a. i., van Buitenlandsche Zaken, van Justitie, van Binnenlandsche Zaken, van Financiën, van Waterstaat, van Landbouw, Nijverheid en Handel, en van Koloniën van 26 Juli 1912, Kabinet, Litt. G[60];

Den Raad van State gehoord (advies van 24 September 1912, nº. 20);

Gezien het nader gemeenschappelijk rapport van Onze voornoemde Ministers van 11 November 1912, Kabinet, Litt. T[87];

Gelet op artikel 77 der Grondwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

I. Op te heffen de Departementen van Marine en van Oorlog;

II. In te stellen een Departement van algemeen bestuur, dat den naam zal dragen van Departement van Defensie;

III. Aan het hoofd van dat Departement op te dragen de zorg voor de handhaving der onafhankelijkheid van het Rijk, voor de verdediging van zijn grondgebied en voor de bescherming van de belangen van den Staat;

dienvolgens zal hij alle zoodanige middelen hebben te beramen en maatregelen te nemen, als door deze zorg worden geboden, en zal hem zijn opgedragen de uitvoering van alle ter zake bestaande wetten en Koninklijke Besluiten, waarvan de uitvoering tot dusverre geschiedde door Onzen Minister van Marine of Onzen Minister van Oorlog, houdende onder meer voorzieningen voor het geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden, bepalingen betrekkelijk de inkwartieringen en het onderhoud van het krijgsvolk en de transporten en leverantiën, voor de legers of verdedigingswerken van het Rijk gevorderd; regeling van den verplichten krijgsdienst; samenstelling der Zeemacht in Nederlandsch-Indië; instelling van lichamen voor advies in defensieaangelegenheden:

regelingen betreffende den dienst aan boord der oorlogsschepen en bij inrichtingen van de Zeemacht; regelingen betreffende de organisatie, dislocatie, mobilisatie, oefeningen en den dienst van het landleger en de Koninklijke Marechaussee en van den dienst bij de inrichtingen van de landmacht; voorschriften en instructiën voor verschillende autoriteiten van Zee- en Landmacht; voorschriften van militair-rechtelijken en krijgstuchtelijken aard;

regelingen betreffende organisatie, benoeming, aanneming, opleiding, bevordering, ontslag en pensionneering van personeel, onder de Departementen van Marine en van Oorlog ressorteerende, en pensionneering van de weduwen en weezen van dat personeel; bepalingen betreffende bezoldiging, toelagen, vergoedingen, kleeding en uitrusting, voeding, geneeskundig onderzoek, geneeskundige hulp en verpleging, verloven, onderscheidingen en maatregelen van verschillenden aard in het belang van dat personeel;

bepalingen op den aankoop en de verstrekking van materieel ten dienste der landmacht, op het maken, onderhouden, verbeteren en slechten van vestingwerken en inundatiemiddelen, op het bouwen en planten binnen de verboden kringen van vestingwerken;

maatregelen ter bevordering der volksweerbaarheid en ter organisatie der vrijwillige verpleging van zieken en gewonden van Zee- en Landmacht;

regelingen betreffende het loodswezen, de betonning, bebakening, verlichting, de kustwacht en de scheepvaart;

voorschriften betreffende het vervoer, den in-, uit- en doorvoer, verkoop en opslag van buskruit en andere licht ontvlambare of ontplofbare stoffen;

voorschriften van comptabelen aard en toekenning van subsidiën;

internationale maatregelen en algemeene zaken, op het zeewezen of de verdediging te land betrekking hebbende;

een en ander voor zoover de zorg voor de uitvoering daarvan tot dusver bij Onzen Minister van Marine of Onzen Minister van Oorlog berustte;

IV. Alle bevoegdheden en verplichtingen, bij algemeenen maatregelen van bestuur of bij Koninklijk besluit verleend en opgelegd aan Onzen Minister van Marine of Onzen Minister van Oorlog, gaan over op Onzen Minister van Defensie.

Alle verplichtingen, bij algemeenen maatregel van bestuur of bij Koninklijk Besluit jegens Onzen Minister van Marine of Onzen Minister van Oorlog opgelegd, worden geacht te zijn opgelegd jegens Onzen Minister van Defensie.

Alle Ministerieele beschikkingen, aanwijzingen en andere beslissingen, genomen of gedaan door Onzen Minister van Marine of Onzen Minister van Oorlog, worden geacht door Onzen Minister van Defensie te zijn gehandhaafd.

V. Dit Besluit treedt in werking op een nader door Ons te bepalen datum.

Onze Ministers van Marine en van Oorlog zijn belast met de uitvoering van dit Besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de beide Kamers der Staten-Generaal, aan alle Departementen van algemeen bestuur en aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 3den December 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(*get.*) R. DE MARees VAN SWINDEREN.

De Minister van Justitie,
(*get.*) E. R. H. REGOUT.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

De Minister van Marine a. i.,
(*get.*) H. COLIJN.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

De Minister van Oorlog, (*get.*) H. COLIJN.

De Minister van Waterstaat,
(*get.*) L. H. W. REGOUT.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(*get.*) A. S. TALMA.

De Minister van Koloniën,
(*get.*) DE WAAL MALEFIJT.

(*Uitgeg.* 9 *Jan.* 1913.)

3 *December* 1912. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Gedeputeerde Staten betreffende bevordering der Nederlandsche Industrie.

Bij schrijven van 3 December 1912 heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken, met herinnering aan de circulaire van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 11 Maart 1902, het onderstaande schrijven van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel ter kennis gebracht van de Gedeputeerde Staten met verzoek in het vervolg bij de aanschaffing van goederen ten behoeve van de onder hun beheer staande inrichtingen eene soortgelijke gedragslijn te volgen als bij dat schrijven is aangegeven.

De Missive van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel luidt:

Mijn aandacht werd er voor eenigen tijd op gevestigd, dat bij de bestellingen ten behoeve van eenen onder mijn Departement ressorteerenden tak van dienst niet voldoende rekening werd gehouden, met de belangen van de Nederlandsche Nijverheid. Op een tot den betrokken dienst gerichte vraag om inlichtingen ter zake, werd o. m. geantwoord, dat door de eventueel daarvoor in aanmerking komende fabrikanten geen aanbod was gedaan, om artikelen, als waarvan sprake was, te doen vervaardigen. Voorts werd daarbij ongemerkt, dat eerst, wanneer de Nederlandsche Nijverheid bewezen heeft, bepaalde artikelen even goed en goedkoop als het buitenland te kunnen vervaardigen, de Regeering verplicht zou zijn, de binnenlandsche nijverheid door bestellingen te steunen.

Naar aanleiding van dit antwoord werd door mij aan den betrokken dienst medegedeeld, dat het bij mij twijfel deed rijzen, of op deze wijze wel ten opzichte van de Nederlandsche nijverheid een juist standpunt wordt ingenomen. Het wil mij toch voorkomen — zoo merkte ik verder op — dat de Regeering, en over het algemeen Staatsinstellingen, zich niet mogen vergenoegen met een passieve houding, als volgens de boven omschreven zienswijze blijkbaar zou zijn aan te nemen.

Wanneer een artikel hier te lande vervaardigd wordt, dan moet m. i. steeds de Nederlandsche nijverheid worden uitgenoodigd om mede te dingen en dan mag niet een aanbod worden afgewacht en bij gebreke van zulk een aanbod de bestelling in het buitenland worden gedaan.

Meent men, dat een artikel niet hier te lande vervaardigd wordt, dan dient m. i. de ambtenaar, die bestelling te doen heeft, zich door onderzoek er van te vergewissen, of zijne aanvankelijke meening juist is. Om inlichtingen deswege kan men zich steeds wenden tot de afdeeling Handel van mijn Departement.

Blijkt het, dat het artikel niet hier ter lande vervaardigd wordt, doch wel nauw verwante artikelen, en dat er eene industrie bestaat, die de vervaardiging van het gevraagde artikel wellicht zou kunnen ter hand nemen, dan dient met industrieelen, die hiervoor in aanmerking komen, overleg te worden gepleegd en dienen zij te worden aangemoedigd, om met de fabricatie te beginnen.

Die aanmoediging kan o. a. ook hierin bestaan, dat men bij wijze van proef eene order opdraagt, zonder al te streng eene parallel te trekken met het vreemde voortbrengsel noch wat den prijs, noch wat de uitvoering betreft; wat dit laatste aangaat, natuurlijk op zulk eene wijze, dat aan de eischen van den dienst niet te kort wordt gedaan. Wanneer het Nederlandsch artikel reeds aanvankelijk aan de te stellen eischen voldoet, behoeft in zulk een geval niet van het verleenen van eene order te worden afgezien, omdat het buitenland wellicht een meer volmaakt product oplevert.

Naar mijne meening valt in het algemeen in het oog te houden, dat bestellingen ten behoeve van een tak van Staatsdienst zoo moeten worden gedaan, dat van deze zooveel mogelijk opvoedende kracht voor de Nederlandsche nijverheid uitgaat.

Ik verzoek U in het vervolg met het bovenstaande wel de noodige rekening te willen houden.

(W. v. D. B. A.)

—

6 *December* 1912. BESLUIT, tot vaststelling van een reglement van politie voor de reede van *Nieuwediep*. S. 364.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Waterstaat van 15 Februari 1912, n°. 213, Afdeeling Waterstaat, en van Marine van 21 Februari 1912, Bureau S/B, n°. 51;

Gelet op de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69);

Den Raad van State gehoord (advies van 9 April 1912, n°. 16);

Gezien het nader rapport van Onze Ministers van Waterstaat van 23 November 1912, n°. 230, Afdeeling Waterstaat en van Oorlog, ad interim Minister van Marine van 3 December 1912, Bureau S, n°. 49;

Hebben goedgevonden en verstaan:

vast te stellen het navolgende

Reglement van politie voor de reede van Nieuwediep.

Algemeene bepalingen.

Art. 1. Dit reglement is van toepassing op het *Marsdiep*, voor zooveel begrensd:

aan de noordzijde, door de lijn gaande over den vuurtoren Kijkduin en het stadhuis van *den Helder*;

aan de oostzijde, door de lijn gaande over het oostelijke stel mijlpalen op *Texel*;

aan de zuidzijde, door den zuidwal en den zeedijk;

aan de westzijde, door de lijn gaande over den mastbok en den tijdbal.

2. In dit reglement wordt verstaan:

onder *reede*: het in art. 1 omschreven gedeelte van het *Marsdiep*;

onder *Directeur en Commandant der Marine*: de Directeur en Commandant der Marine te *Willemsoord*, of degeen die hem bij afwezigheid of ziekte als Commandant der Marine vervangt;

onder *Hoofdingenieur-Directeur*: de Hoofdingenieur-Directeur of de hem vervangende Ingenieur van den Rijkswaterstaat, binnen wiens dienstkring de reede is gelegen;

onder *Havenmeester*: de zeeofficier, die deze betrekking ter plaatse bekleedt of die hem als zoodanig vervangt;

onder *Havenbeambten*: de adjunct-havenmeester en de havenwachters ter plaatse;

onder *Schipper*: ieder gezagvoerder van een vaartuig of vlot of die dezen vervangt;

onder *Zeilvaartuig*: elk vaartuig onder zeil en niet onder stoom of door een andere mechanische kracht voortbewogen;

onder *Stoomvaartuig*: elk door stoom of door een andere mechanische kracht voortbewogen vaartuig, al dan niet zeil voerende;

onder *dag*: de tijd tusschen op- en ondergang der zon;

onder *nacht*: de tijd tusschen onder- en opgang der zon.

3. Dit reglement alsmede eene vertaling daarvan in het Engelsch, het Duitsch, het Fransch en het Noorsch, zal worden gedrukt en tegen betaling verkrijgbaar gesteld ten kantore van de Havenmeesters der Marine te *Willemsoord* en *Hellevoetsluis* en bij de Directie der Marine te *Amsterdam*.

Oorlogs- en andere Rijksvaartuigen ontvangen, op aanvrage, de exemplaren kosteloos.

Aan vreemde oorlogsvaartuigen, zoomede aan de schepen der koopvaardij en in het algemeen aan alle vaartuigen, voorzien van een zeebrief, die zich voor de reede vertoonen, wordt een exemplaar van dit reglement, eveneens kosteloos, door de zorg van den Havenmeester toegezonden.

Alle schippers, die de reede bevaren, of daar ten anker liggen, zijn gehouden de voorschriften van dit reglement stipt na te komen.

Bepalingen betrekkelijk het gebruikmaken van de reede.

4. Het komen op, het vertrekken en bevaren van, zoomede het verblijven op de reede kan bij gelegenheid van belangrijke schietoefeningen, van een bezoek van vreemde eskaders of van enkele oorlogsbodems, van een vlootrevue of van een bezoek van Hare Majesteit de Koningin aan een of meer schepen der vloot, door of op last van den Directeur en Commandant der Marine aan de door dezen aan te wijzen soorten of categorieën van vaartuigen tijdelijk worden verboden.

Van het voornemen om van deze bevoegdheid gebruik te maken, geschiedt ten minste drie dagen te voren openbare afkondiging met vermelding van datum door den Directeur en Commandant van de Marine, die daarvan kennis geeft aan den Hoofdingenieur-Directeur van den Rijkswaterstaat.

Deze verbodsbepalingen zijn niet toepasselijk op de in vaste richting over de reede varende stoomvaartuigen van en naar *Nieuwediep*.

Het in werking zijn van de in het eerste lid van dit artikel bedoelde bepaling zal worden kenbaar gemaakt:

des daags: door het toonen van twee blauwe vlaggen boven elkaar op het Wierhoofd en op het Havenkantoor van 's Rijks Marinehaven „het Nieuwediep";

des nachts: door het toonen van twee groen licht gevende lantaarns boven elkaar op dezelfde plaatsen.

5. In de in het vorig artikel genoemde gevallen is de Directeur en Commandant der Marine bevoegd de ligplaatsen der oorlogsschepen en andere Rijksvaartuigen aan te wijzen.

De Havenmeester bepaalt en verandert in die gevallen, zoo noodig, de ligplaatsen der particuliere vaartuigen.

6. Het is verboden te ankeren in het verlengde van de as van de haven.

7. De schipper van een gezonken vaartuig is verplicht den Havenmeester zoo spoedig mogelijk na dit ongeval daarvan te verwittigen of te doen verwittigen.

Gelijke kennisgeving is verplichtend, wanneer van een vaartuig een voorwerp verloren is geraakt, dat door drijven of door zinken

hinder of gevaar voor de vaart op de reede kan doen ontstaan.

Op de plaats, waar zulk een voorwerp gezonken is, moet door den schipper terstond een boei worden gelegd.

8. De schipper, op wiens vaartuig brand ontstaat, moet terstond de klok doen luiden of kleppen en, bij gemis van een klok, door roepen of op andere wijze beproeven de aandacht te trekken. Hij laat terstond bericht aan den Havenmeester zenden, waakt voor de goede orde aan boord en stelt alles in het werk om den brand te stuiten.

De schippers, wier vaartuigen ver genoeg van de plaats van den brand verwijderd liggen, zoodat de bemanningen niet dadelijk voor de veiligheid dier vaartuigen behoeven werkzaam te zijn, zijn ter beoordeeling en op verzoek van den Havenmeester verplicht, met alle beschikbare manschappen hulp te verleenen. Zij zenden die manschappen naar de aangewezen plaats om, onder leiding van den Havenmeester, die diensten te verleenen, welke van hen gevorderd zullen worden.

9. Het is verboden aan boord van de vaartuigen te schieten, buskruit of andere ontplofbare stoffen te doen ontbranden of ontploffen of vuurwerk af te steken.

Vrijstelling van deze bepaling kan door den Directeur en Commandant der Marine worden gegeven.

10. De schippers zijn verplicht te allen tijde, zoowel des daags als des nachts, behoorlijk wacht aan dek te doen houden.

Bepalingen tot handhaving van dit reglement.

11. Met de handhaving van dit reglement zijn belast:

De Directeur en Commandant der Marine, de Havenmeester en de havenbeambten.

Zij zijn bevoegd tot de handelingen, omschreven in artikel 6 der wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69).

De door hen opgemaakte processen-verbaal moeten, voor zooverre zij niet zijn opgemaakt op den eed bij den aanvang hunner bediening gedaan, binnen 48 uren voor den Kantonrechter, binnen wiens rechtsgebied de overtreding plaats heeft gehad, wordt beëedigd.

Die processen-verbaal worden vervolgens door tusschenkomst van den Directeur en Commandant der Marine aan den betrokken Ambtenaar van het Openbaar Ministerie gezonden en in afschrift aan den Hoofdingenieur-Directeur van den Rijkswaterstaat medegedeeld.

12. De Directeur en Commandant der Marine en de Havenmeester zijn bevoegd tot de handelingen, omschreven in artikel 3 der wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69).

13. De schippers zijn verantwoordelijk bij overtreding van hetgeen in dit reglement aan de vaartuigen, waarover zij het bevel voeren, is verboden of verplichtend gesteld. Zij zijn gehouden te gehoorzamen aan alle bevelen, hun in verband met de bepalingen van dit reglement door den havenmeester en de havenbeambten gegeven in het belang van de goede orde op de reede.

14. Van de bevelen van den Havenmeester en van de havenbeambten is, onverminderd de verplichting om daaraan onmiddellijk te voldoen, hooger beroep op den Directeur en Commandant der Marine.

Strafbepalingen.

15. Overtreding van de bepalingen van dit reglement wordt, voor zooverre daartegen niet bij de Wet is voorzien, gestraft als volgt:

a. met hechtenis van ten hoogste *zestig dagen* of geldboete van ten hoogste *driehonderd gulden*, de overtreding van het verbod, uitgevaardigd krachtens artikel 4;

b. met hechtenis van ten hoogste *dertig dagen* of geldboete van ten hoogste *honderd vijftig gulden*, de overtreding van artikel 8;

c. met geldboete van ten hoogste *honderd gulden*, de overtreding van de artikelen 10 en 13;

d. met geldboete van ten hoogste *vijftig gulden*, de overtreding van artikel 7;

e. met geldboete van ten hoogste *vijf en twintig gulden*, de overtreding van de artikelen 6 en 9.

Onze Ministers van Waterstaat en van Marine zijn belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's Gravenhage, den 6den December 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

De Minister van Oorlog,
ad interim Minister van Marine,

(*get.*) H. COLIJN.

(*Uitgeg.* 11 *Jan.* 1913.)

—

6 *December* 1912. BESLUIT, tot vaststelling van een reglement van politie voor de reede van *Hellevoetsluis*. S. 365.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Waterstaat van 15 Februari 1912, n°. 213,

Afdeeling Waterstaat, en van Marine van 21 Februari 1912, Bureau S/B N°. 51;

Gelet op de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69);

Den Raad van State gehoord (advies van 9 April 1912, n°. 16);

Gezien het nader rapport van Onze Ministers van Waterstaat van 23 November 1912, n°. 230, afdeeling Waterstaat en van Oorlog, ad interim Minister van Marine van 3 December 1912, Bureau S, n°. 49;

Hebben goedgevonden en verstaan:

vast te stellen het navolgende

Reglement van politie voor de reede van Hellevoetsluis.

Algemeene bepalingen.

Art. 1. Dit reglement is van toepassing op het *Haringvliet* voor zoover begrensd:

aan de noordzijde, door de droogvallende slikken en de dijken van het eiland *Voorne*;

aan de oostzijde, door de lijn, gaande over den kerktoren van den Ouden-Hoorn en het baken de Pieter, in welke lijn op den zeedijk van den Ouden-Hoornschen polder een baken is geplaatst;

aan de zuidzijde, door den spitsetonnenkant van het vaarwater;

aan de westzijde, door de lijn, gaande over den schoorsteen van de waterleidinginstallatie, benoorden den Hoek van de Kwak, en het baken de Pieter, in welke lijn op het duin bij de Kwak aan de zuidkust van *Voorne* een baken is geplaatst.

2. In dit reglement wordt verstaan:

onder *reede*: het in artikel 1 omschreven gedeelte van het *Haringvliet*;

onder *Directeur en Commandant der Marine*: de Directeur en Commandant der Marine, te *Hellevoetsluis*, of degeen die hem bij afwezigheid of ziekte als Commandant der Marine vervangt;

onder *Hoofdingenieur-Directeur*: de Hoofdingenieur-Directeur of de hem vervangende Ingenieur van den Rijkswaterstaat binnen wiens dienstkring de reede is gelegen;

onder *havenmeester*: de zeeofficier, die deze betrekking ter plaatse bekleedt of die hem als zoodanig vervangt;

onder *havenbeambten*: de havenwachters ter plaatse;

onder *schipper*: ieder gezagvoerder van een vaartuig of vlot of die dezen vervangt;

onder *zeilvaartuig*: elk vaartuig onder zeil en niet onder stoom of door eene andere mechanische kracht voortbewogen;

onder *stoomvaartuig*: elk door stoom of door eene andere mechanische kracht voortbewogen vaartuig, al dan niet zeilvoerende;

onder *dag*: de tijd tusschen op- en ondergang der zon;

onder *nacht*: de tijd tusschen onder- en opgang der zon.

3. Dit reglement alsmede eene vertaling daarvan in het Engelsch, het Duitsch, het Fransch en het Noorsch zal worden gedrukt en tegen betaling verkrijgbaar gesteld ten kantore van de Havenmeesters der Marine te *Hellevoetsluis* en *Willemsoord* en bij de Directie der Marine te *Amsterdam*.

Oorlogs- en andere Rijksvaartuigen ontvangen, op aanvrage, de exemplaren kosteloos.

Aan vreemde oorlogsvaartuigen, zoomede aan de schepen der koopvaardij en in het algemeen aan alle vaartuigen, voorzien van een zeebrief, die zich voor de reede vertoonen, wordt een exemplaar van dit reglement, eveneens kosteloos, door de zorg van den havenmeester toegezonden.

Alle schippers, die de reede bevaren, of daar ten anker liggen, zijn gehouden de voorschriften van dit reglement stipt na te komen.

Bepalingen betrekkelijk het gebruik maken van de reede.

4. Het komen op-, het vertrekken en bevaren van-, zoomede het verblijven op de reede kan bij gelegenheid van belangrijke schietoefeningen, van een bezoek van vreemde eskaders of van enkele oorlogsbodems, van eene vlootrevue of van een bezoek van Hare Majesteit de Koningin aan een of meer schepen der vloot, door of op last van den Directeur en Commandant der Marine aan de door dezen aan te wijzen soorten of categorieën van vaartuigen tijdelijk worden verboden.

Van het voornemen om van deze bevoegdheid gebruik te maken, geschiedt ten minste drie dagen te voren openbare afkondiging met vermelding van den datum door den Directeur en Commandant der Marine, die daarvan kennis geeft aan den Hoofdingenieur-Directeur van den Rijkswaterstaat.

Deze verbodsbepalingen zijn niet toepasselijk op in vaste richtingen over de reede varende stoomvaartuigen van en naar *Hellevoetsluis*.

Het in werking zijn van de in het eerste lid van dit artikel bedoelde bepaling zal worden kenbaar gemaakt:

des daags: door het toonen van twee blauwe vlaggen boven elkaar op het kantoor van het Loodswezen te *Hellevoetsluis*;

des nachts: door het toonen van twee groen

licht gevende lantaarns boven elkaar op dezelfde plaats.

5. In de in het vorig artikel genoemde gevallen is de Directeur en Commandant der Marine bevoegd de ligplaatsen der oorlogsschepen en andere Rijksvaartuigen aan te wijzen.

De Havenmeester bepaalt en verandert in die gevallen, zoo noodig, de ligplaatsen der particuliere vaartuigen.

6. Het is verboden te ankeren in het verlengde van de as van een der havens.

7. De schipper van een gezonken vaartuig is verplicht den havenmeester zoo spoedig mogelijk na dit ongeval daarvan te verwittigen of te doen verwittigen.

Gelijke kennisgeving is verplichtend, wanneer van een vaartuig een voorwerp verloren is geraakt, dat door drijven of door zinken hinder of gevaar voor de vaart op de reede kan doen ontstaan.

Op de plaats, waar zulk een voorwerp gezonken is, moet door den schipper terstond een boei worden gelegd.

8. De schipper, op wiens vaartuig brand ontstaat, moet terstond de klok doen luiden of kleppen en, bij gemis van een klok, door roepen of op andere wijze beproeven de aandacht te trekken. Hij laat terstond bericht aan den Havenmeester zenden, waakt voor de goede orde aan boord en stelt alles in het werk om den brand te stuiten.

De schippers, wier vaartuigen ver genoeg van de plaats van den brand verwijderd liggen, zoodat de bemanningen niet dadelijk voor de veiligheid dier vaartuigen behoeven werkzaam te zijn, zijn ter beoordeeling en op verzoek van den Havenmeester verplicht, met alle beschikbare manschappen hulp te verleenen. Zij zenden die manschappen naar de aangewezen plaats om, onder leiding van den Havenmeester, die diensten te verleenen, welke van hen gevorderd zullen worden.

9. Het is verboden aan boord van de vaartuigen te schieten, buskruit of andere ontploffbare stoffen te doen ontbranden of ontploffen, of vuurwerk af te steken.

Vrijstelling van deze bepaling kan door den Directeur en Commandant der Marine worden gegeven.

10. De schippers zijn verplicht te allen tijde, zoowel des daags als des nachts, behoorlijk wacht aan dek te doen houden.

Bepalingen tot handhaving van dit reglement.

11. Met de handhaving van dit reglement zijn belast:

De Directeur en Commandant der Marine, de Havenmeester en de havenbeambten.

Zij zijn bevoegd tot de handelingen, omschreven in artikel 6 der wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69).

De door hen opgemaakte processen-verbaal moeten, voor zooverre zij niet zijn opgemaakt op den eed bij den aanvang hunner bediening gedaan, binnen 48 uren voor den Kantonrechter, binnen wiens rechtsgebied de overtreding plaats heeft gehad, worden beëedigd.

Die processen-verbaal worden vervolgens door tusschenkomst van den Directeur en Commandant der Marine aan den betrokken Ambtenaar van het Openbaar Ministerie gezonden en in afschrift aan den Hoofdingenieur-Directeur van den Rijkswaterstaat medegedeeld.

12. De Directeur en Commandant der Marine en de Havenmeester zijn bevoegd tot de handelingen, omschreven in artikel 3 der wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69).

13. De schippers zijn verantwoordelijk bij overtreding van hetgeen in dit reglement aan de vaartuigen, waarover zij het bevel voeren, is verboden of verplichtend gesteld. Zij zijn gehouden te gehoorzamen aan alle bevelen, hun in verband met de bepalingen van dit reglement door den Havenmeester en de havenbeambten gegeven, in het belang van de goede orde op de reede.

14. Van de bevelen van den Havenmeester en van de havenbeambten is, onverminderd de verplichting om daaraan onmiddellijk te voldoen, hooger beroep op den Directeur en Commandant der Marine.

Strafbepalingen.

15. Overtreding van de bepalingen van dit reglement wordt, voor zoover daartegen niet bij de wet is voorzien, gestraft als volgt:

a. met hechtenis van ten hoogste *zestig dagen* of geldboete van ten hoogste *drie honderd gulden*, de overtreding van het verbod, uitgevaardigd krachtens artikel 4;

b. met hechtenis van ten hoogste *dertig dagen* of geldboete van ten hoogste *honderd vijftig gulden*, de overtreding van artikel 8;

c. met geldboete van ten hoogste *honderd gulden*, de overtreding van de artikelen 10 en 13;

d. met geldboete van ten hoogste *vijftig gulden*, de overtreding van artikel 7;

e. met geldboete van ten hoogste *vijf en twintig gulden*, de overtreding van de artikelen 6 en 9.

Onze Ministers van Waterstaat en van Marine zijn belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en

in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's Gravenhage, den 6den December 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

De Minister van Oorlog,
ad interim Minister van Marine,

(*get.*) H. COLIJN.

(*Uitgeg.* 11 *Jan.* 1913.)

—

11 *December* 1912. WET, houdende voorbehoud van de bevoegdheid tot toetreding voor *Nederland* tot de op 4 November 1911 te *Berlijn* tusschen *Duitschland* en *Frankrijk* gesloten overeenkomst nopens *Marokko*. S. 366.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de op 4 November 1911 te *Berlijn* tusschen *Duitschland* en *Frankrijk* gesloten overeenkomst nopens *Marokko* wijzigingen brengt in de Algemeene Akte van *Algeciras*, goedgekeurd bij de wet van 29 December 1906 (*Staatsblad* 1906, n°. 343);

Gelet op artikel 59, tweede en derde lid, der Grondwet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Eenig artikel.

Wij behouden Ons voor de bevoegdheid tot toetreding voor *Nederland* tot de nevens deze wet in afdruk gevoegde op 4 November 1911 te *Berlijn* tusschen *Duitschland* en *Frankrijk* gesloten overeenkomst nopens *Marokko*.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 11den December 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(*get.*) R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

(*Uitgeg.* 25 *Dec.* 1912.)

CONVENTION ENTRE L'ALLEMAGNE ET LA FRANCE RELATIVE AU MAROC.

Le Gouvernement de Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne et le Gouvernement de la République Française, à la suite des troubles qui se sont produits au Maroc et qui ont démontré la nécessité d'y poursuivre dans l'intérêt général l'oeuvre de pacification et de progrès prévue par l'Acte d'Algésiras, ayant jugé nécessaire de préciser et de compléter l'accord franco-allemand du 9 février 1909, ont résolu de conclure une convention à cet effet.

En conséquence,

M. DE KIDERLEN-WAECHTER, Secrétaire d'Etat des Affaires Etrangères de l'Empire d'Allemagne, et

M. JULES CAMBON, Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire de la République Française auprès de S. M. l'Empereur d'Allemagne, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des dispositions ci-après:

Art. 1. Le Gouvernement Impérial allemand déclare que, ne poursuivant au Maroc que des intérêts économiques, il n'entravera pas l'action de la France en vue de prêter son assistance au Gouvernement marocain pour l'introduction de toutes les réformes administratives, judiciaires, économiques, financières et militaires dont il a besoin pour le bon Gouvernement de l'Empire, comme aussi pour tous les règlements nouveaux et les modifications aux règlements existants que ces réformes comportent. En conséquence, il donne son adhésion aux mesures de réorganisation, de contrôle et de garantie financière que, après accord avec le Gouvernement marocain, le Gouvernement français croira devoir prendre à cet effet, sous le réserve que l'action de la France sauvegardera au Maroc l'égalité économique entre les nations.

Au cas où la France serait amenée à préciser et à étendre son contrôle et sa protection, le Gouvernement Impérial allemand, reconnaissant pleine liberté d'action à la France, et sous la réserve que la liberté commerciale, prévue par les traités antérieurs, sera maintenue, n'y apportera aucun obstacle.

Il est entendu qu'il ne sera porté aucune entrave aux droits et action de la Banque d'Etat du Maroc, tels qu'ils sont définis par l'Acte d'Algésiras.

2. Dans cet ordre d'idées, il est entendu que le Gouvernement Impérial ne fera pas obstacle à ce que la France, après accord avec le Gouvernement marocain, procède aux occupations militaires du territoire marocain qu'elle jugerait nécessaires au maintien de l'ordre et de la sécurité des transactions commerciales, et à ce qu'elle exerce toute action de police sur terre et dans les eaux marocaines.

3. Dès à présent, si S. M. le Sultan du Maroc venait à confier aux agents diplomatiques et consulaires de la France la représentation et la protection des sujets et des intérêts marocains à l'étranger, le Gouvernement Impérial déclare qu'il n'y fera pas d'objection.

Si d'autre part S. M. le Sultan du Maroc confiait au représentant de la France près du Gouvernement marocain le soin d'être son

intermédiaire auprès des représentants étrangers, le Gouvernement allemand n'y ferait pas d'objection.

4. Le Gouvernement français déclare que, fermement attaché au principe de la liberté commerciale au Maroc, il ne se prêtera à aucune inégalité pas plus dans l'établissement des droits de douane, impôts et autres taxes, que dans l'établissement des tarifs de transport par voie ferrée, voie de navigation fluviale ou toute autre voie et notamment dans toutes les questions de transit.

Le Gouvernement français s'emploiera également auprès du Gouvernement marocain afin d'empêcher tout traitement différentiel entre les ressortissants des différentes puissances; il s'opposera notamment à toute mesure, par exemple à la promulgation d'ordonnances administratives sur les poids et mesures, le jaugeage, le poinçonnage, etc., qui pourraient mettre en état d'infériorité les marchandises d'une puissance.

Le Gouvernement français s'engage à user de son influence sur la Banque d'Etat pour que celle-ci confère à tour de rôle aux membres de sa direction à Tanger les postes de délégué dont elle dispose à la commission des valeurs douanières et au comité permanent des douanes.

5. Le Gouvernement français veillera à ce qu'il ne soit perçu au Maroc aucun droit d'exportation sur le minerai de fer exporté des ports marocains. Les exploitations de minerai de fer ne subiront sur leur production ou sur leurs moyens de travail aucun impôt spécial. Elles ne supporteront, en dehors des impôts généraux, qu'une redevance fixe, calculée par hectare et par an, et une redevance proportionnée au produit brut de l'extraction. Ces redevances, qui seront assises conformément aux articles 35 et 49 du projet de règlement minier annexé au protocole de la Conférence de Paris du 7 juin 1910, seront également supportées par toutes les entreprises minières.

Le Gouvernement français veillera à ce que les taxes minières soient régulièrement perçues, sans que des remises individuelles du total ou d'une partie de ces taxes puissent être consenties sous quelque prétexte que ce soit.

6. Le Gouvernement de la République française s'engage à veiller à ce que les travaux et fournitures nécessités par les constructions éventuelles de routes, chemins de fer, ports, télégraphes, etc., soient octroyés par le Gouvernement marocain suivant les règles de l'adjudication.

Il s'engage également à veiller à ce que les conditions des adjudications, particulièrement en ce qui concerne les fournitures de matériel et les délais impartis pour soumissionner, ne placent les ressortissants d'aucune puissance dans une situation d'infériorité.

L'exploitation des grandes entreprises mentionnées ci-dessus sera réservée à l'Etat marocain ou librement concédée par lui à des tiers qui pourront être chargés de fournir les fonds nécessaires à cet effet. Le Gouvernement français veillera à ce que dans l'exploitation des chemins de fer et autres moyens de transport, comme dans l'application des règlements destinés à assurer celle-ci, aucune différence de traitement ne soit faite entre les ressortissants des diverses puissances qui useraient de ces moyens de transport.

Le Gouvernement de la République usera de son influence sur la Banque d'Etat afin que celle-ci confère à tour de rôle aux membres de sa direction à Tanger, le poste dont elle dispose de délégué à la commission générale des adjudications et marchés. De même, le Gouvernement français s'emploiera auprès du Gouvernement marocain pour que, durant la période où restera en vigueur l'article 66 de l'Acte d'Algésiras, il confie à un ressortissant d'une des puissances représentées au Maroc, un des trois postes de délégué chérifien au comité spécial des travaux publics.

7. Le Gouvernement français s'emploiera auprès du Gouvernement marocain pour que les propriétaires de mines et d'autres exploitations industrielles ou agricoles sans distinction de nationalité et en conformité des règlements qui seront édictés en s'inspirant de la législation française sur la matière, puissent être autorisés à créer des chemins de fer d'exploitation destinés à relier leurs centres de production aux lignes d'intérêt général ou aux ports.

8. Il sera présenté tous les ans un rapport sur l'exploitation des chemins de fer au Maroc, qui sera établi dans les mêmes formes et conditions que les rapports présentés aux assemblées d'actionnaires des sociétés de chemin de fer françaises.

Le Gouvernement de la République chargera un des administrateurs de la Banque d'Etat de l'établissement de ce rapport qui sera, avec les éléments qui en sont la base, communiqué aux censeurs, puis rendu public avec, s'il y a lieu, les observations que ces derniers croiront devoir y joindre d'après leurs propres renseignements.

9. Pour éviter autant que possible les réclamations diplomatiques, le Gouvernement français s'emploiera auprès du Gouvernement marocain afin que celui-ci défère à un arbitre

désigné ad hoc pour chaque affaire d'un commun accord par le Consul de France et par celui de la Puissance intéressée, ou, à leur défaut, par les deux Gouvernements de ces Consuls, les plaintes portées par des ressortissants étrangers contre les autorités marocaines, ou les agents agissant en tant qu'autorités marocaines, et qui n'auraient pu être réglées par l'intermédiaire du Consul français et du Consul du Gouvernement intéressé.

Cette procédure restera en vigueur jusqu'au jour où aura été institué un régime judiciaire inspiré des règles générales de législation des Puissances intéressées et destiné à remplacer, après entente avec elles, les tribunaux consulaires.

10. Le Gouvernement français veillera à ce que les ressortissants étrangers continuent à jouir du droit de pêche dans les eaux et ports marocains.

11. Le Gouvernement français s'emploiera auprès du Gouvernement marocain pour que celui-ci ouvre au commerce étranger de nouveaux ports au fur et à mesure des besoins de ce commerce.

12. Pour répondre à une demande du Gouvernement marocain, les deux Gouvernements s'engagent à provoquer la revision d'accord avec les autres Puissances et sur la base de la Convention de Madrid des listes et de la situation des protégés étrangers et des associés agricoles au Maroc, dont parlent les articles 8 et 16 de cette Convention.

Ils conviennent également de poursuivre auprès des Puissances signataires toutes modifications à la Convention de Madrid que comporterait, le moment venu, le changement du régime des protégés et des associés agricoles.

13. Toutes clauses d'accord, convention, traité ou règlement, qui seraient contraires aux précédentes stipulations, sont et demeurent abrogées.

14. Le présent accord sera communiqué aux autres Puissances signataires de l'Acte d'Algésiras, près desquelles les deux Gouvernements s'engagent à se prêter mutuellement appui pour obtenir leur adhésion.

15. La présente convention sera ratifiée et les ratifications seront échangées à Paris aussitôt que faire se pourra.

Fait à Berlin, le 4 novembre 1911 en double exemplaire.

(*L. S.*) *signé :* KIDERLEN.

„ „ JULES CAMBON.

—

11 *December* 1912. WET, betreffende grensregeling tusschen de kantongerechten *Schoonhoven* en *Ridderkerk*. S. 367.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is, de grenzen tusschen de kantongerechten Schoonhoven en Ridderkerk opnieuw te regelen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Artikel I.

In den staat, vastgesteld bij artikel 2 der wet van 9 April 1877 (*Staatsblad* n°. 76) tot vaststelling van het regtsgebied en de zetels der arrondissements-regtbanken en kantongeregten binnen het ressort van het geregtshof te 's Gravenhage, gelijk deze wet gewijzigd is bij de wetten van 20 Juli 1895 (*Staatsblad* n°. 133) en 5 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 181), worden de woorden: „Kantongeregt Schoonhoven" tot en met: „Ammerstol" gelezen als volgt:

Kantongeregt Schoonhoven.

Schoonhoven	Benschop
Willige Langerak	Willeskop
Jaarsveld	Hoenkoop
Lopik	Vlist
Haastrecht	Krimpen aan den IJssel
Stolwijk	Krimpen aan de Lek
Berkenwoude	Lekkerkerk
Ouderkerk a/d IJssel	Bergambacht
Polsbroek	Ammerstol

en worden de woorden: „Kantongeregt Ridderkerk" tot en met: „Krimpen aan de Lek" gelezen als volgt:

Kantongeregt Ridderkerk.

Ridderkerk	Heerjansdam
IJsselmonde	Hendrik-Ido-Ambacht
Oost- en West-Barendrecht	Alblasserdam
	Nieuw Lekkerland.

Artikel II.

De deurwaarder bij het kantongerecht Ridderkerk, aangesteld vóór het in werking treden dezer wet, is bevoegd zijne bediening uit te oefenen in de gemeente Krimpen aan de Lek.

Artikel III.

De notarissen, aangesteld vóór het in werking treden dezer wet, wier standplaats is gevestigd binnen het rechtsgebied van het kantongerecht Ridderkerk, zijn bevoegd hunne bediening uit te oefenen in de gemeente Krimpen aan de Lek.

Artikel IV.

Deze wet is niet van invloed op de bij haar in werking treden bij de arrondissements-rechtbanken te Rotterdam en te Dordrecht en bij de kantongerechten te Schoonhoven en Ridderkerk aanhangige zaken, noch op de reeds gedane dagvaardingen en oproepingen om voor die rechtbanken of kantongerechten te verschijnen, noch op de reeds bepaalde comparitiën, voor den president van eene der genoemde rechtbanken te houden.

Artikel V.

De ter griffie van de arrondissements-rechtbank te Dordrecht berustende dubbelen der registers van den burgerlijken stand en de aldaar berustende registers van huwelijksaangiften en van huwelijksafkondigingen, betreffende de gemeente Krimpen aan de Lek, worden overgebracht ter griffie van de arrondissements-rechtbank te Rotterdam.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 11den December 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Justitie, (*get.*) E. R. H. REGOUT.

(*Uitgeg.* 31 *Dec.* 1912.)

—

12 *December* 1912. WETTEN, houdende naturalisatie van:

Menahem S. Bendelac, geboren te *Tetuan* (*Marokko*) den 29 December 1871, zonder beroep, wonende te *Tetuan* (*Marokko*). S. 368.

Johann Heinrich Hubert Ross, geboren te *Oberhausen* (*Pruisen*) den 25 Juli 1877, handelsbediende, wonende te *Antwerpen* (*België*). S. 369.

Friedrich Simon, geboren te *Dortmund* (*Pruisen*) den 27 September 1864, hotelhouder, wonende te *Arnhem* (provincie *Gelderland*). S. 370.

Christian Heinrich Schweigmann, geboren te *Hopsten* (*Pruisen*) den 7 November 1881, R.-K. priester en kapelaan, wonende te *Hengevelde* (*Ambt-Delden*), provincie *Overijsel*. S. 371.

Emma Löwenstein, weduwe van Adolf Goldstein, geboren te *Bielefeld* (*Pruisen*) den 24 September 1868, zonder beroep, wonende te *Amsterdam* (provincie *Noordholland*). S. 372.

Jan Pieter Bredius, geboren te *Moscou* (*Rusland*) den 19 September/1 October 1865, handelsvertegenwoordiger, wonende te *Buenos-Aires* (*Argentinië*). S. 373.

Peter Laurenz Gerarts, geboren te *Obercrüchten*, gemeente *Niedercüchten* (*Pruisen*), den 1 April 1852, leidekker, wonende te *Horn* (provincie *Limburg*). S. 374.

Michael Hubert Vandeberg, geboren te *Kettenis* (*Pruisen*) den 15 Augustus 1856, landbouwer, wonende te *Friesenratherhof* (*Pruisen*). S. 375.

Rebecca Marcus, geboren te *Delmenhorst* (*Oldenburg*) den 1 Mei 1874, zonder beroep, wonende te *Essen-Ruhr* (*Pruisen*). S. 376.

Sibilla Adams, weduwe van Jan Jansen, geboren te *Duisburg* (*Pruisen*) den 4 Juli 1863, zonder beroep, wonende te *Duisburg* (*Pruisen*). S. 377.

Félix-Constant Dubois, geboren te *Romeries* (*Frankrijk*) den 30 December 1869, paardenhandelaar, wonende te *'s Gravenhage* (provincie *Zuidholland*). S. 378.

Heinrich Roemen, geboren te *Keulen* (*Pruisen*) den 14 November 1874, spoorwegarbeider, wonende te *Korschenbroich* (*Pruisen*). S. 379.

Werner Kohlsaat, geboren te *Hamburg* (*Duitschland*) den 21 Maart 1882, zonder beroep, wonende te *Volendam*, gemeente *Edam* (provincie *Noordholland*). S. 380.

François Henri Hubert Silvertant, geboren te *Henri-Chapelle* (*België*) den 20 Juni 1880, tuinier, wonende te *Aken* (*Pruisen*). S. 381.

Maximilian Christian Geene, geboren te *Emmerik* (*Pruisen*) den 20 Juli 1858, vergunninghouder, wonende te *Rotterdam* (provincie *Zuidholland*). S. 382.

Karolina Leib, weduwe van Aron Winter, geboren te *Münstereifel* (*Pruisen*) den 7 October 1868, koopvrouw, wonende te *Amsterdam* (provincie *Noordholland*). S. 383.

August Bernhard Eduard Dütting, geboren te *Wellingholzhausen* (*Pruisen*) den 9 October 1862, koopman, wonende te *Amsterdam* (provincie *Noordholland*). S. 384.

Peter Nicolas Schweitzer, geboren te *Aken* (*Pruisen*) den 30 October 1861, schoenmaker, wonende te *Aken* (*Pruisen*). S. 385.

Max Emil Friedrich Klaje, geboren te *Bütow* (*Pruisen*) den 28 Februari 1871, stoffenverver, wonende te *Haarlem* (provincie *Noordholland*). S. 386.

Justus Georg Berling, geboren te *Münster* (*Pruisen*) den 12 October 1883, kantoorbediende, wonende te *Amsterdam* (provincie *Noordholland*). S. 387.

Anton Johann Meudt, geboren te *Ruhrort* (*Pruisen*) den 5 Mei 1870, scheepsbe-

vrachter, wonende te *Rotterdam* (provincie *Zuidholland*). S. 388.

Heinrich Constans Albers, geboren te *Neuenkirchen* (*Pruisen*) den 4 Januari 1877, koopman, wonende te *Amsterdam* (provincie *Noordholland*). S. 389.

Jan Büter, geboren te *Itterbeck* (*Pruisen*) den 8 Februari 1885, landbouwer, wonende te *Manderveen*, gemeente *Tubbergen* (provincie *Overijssel*). S. 390.

Gerhard Teunis Diek, geboren te *Uelsen* (*Pruisen*) den 7 Januari 1865, bakker, wonende te *Zwolle* (provincie *Overijssel*). S. 391.

Johann Joseph Barth, geboren te *Aken* (*Pruisen*) den 4 September 1876, landbouwer, wonende te *Forsterheide* bij *Richterich-Aken* (*Pruisen*). S. 392.

Johann Anton Barth, geboren te *Aken* (*Pruisen*) den 12 Mei 1878, landbouwer, wonende te *Forsterheide* bij *Richterich-Aken* (*Pruisen*). S. 393.

Peter Matthias van de Sanden, geboren te *Eilendorf* (*Pruisen*) den 1 October 1878, fabrieksarbeider, wonende te *Aken* (*Pruisen*). S. 394.

Johann Mathias Hubert Derrez, geboren te *Neuss* (*Pruisen*) den 16 Juni 1856, ploegbaas, wonende te *Neuss* (*Pruisen*). S. 395.

Johann Baarth, geboren te *Soers* bij *Aken* (*Pruisen*) den 16 Februari 1864, landbouwer, wonende te *Forsterheide* (*Pruisen*). S. 396.

Maria Magdalena Groeven, geboren te *Hergenrath* (*Pruisen*) den 8 Mei 1875, zonder beroep, wonende te *Haaren* bij *Aken* (*Pruisen*). S. 397.

Jacob Hubert Hodiamont, geboren te *Aken* (*Pruisen*) den 17 Mei 1851, tuinier, wonende te *Aken* (*Pruisen*). S. 398.

Cornelis Henri Lodewijk Victor Valter, geboren te *Bergen-op-Zoom* den 19 November 1869, volontair ter gemeentesecretarie, wonende te *Huissen* (provincie *Gelderland*). S. 399.

Frits Willem van Oppen, geboren te *Harlingen* den 19 Mei 1864, expediteur, wonende te *Scheveningen*, gemeente *'s Gravenhage* (provincie *Zuidholland*). S. 400.

Volmar Julius Eduard Wilhelm Johannes Augustin, geboren te *Wesel* (*Pruisen*) den 16 Augustus 1855, concertagent, wonende te *Amsterdam* (provincie *Noordholland*). S. 401.

Heinrich Rüters, geboren te *Aken* (*Pruisen*) den 2 Maart 1861, daglooner, wonende te *Aken* (*Pruisen*). S. 402.

Matthias Josef Grooten, geboren te *Hand* bij *Aken* (*Pruisen*) den 16 Juli 1843, landbouwer, wonende te *Laurensberg* bij *Aken* (*Pruisen*). S. 403.

Friedrich Theodor Clemens Taggenbrock, geboren te *Aslage* (*Pruisen*) den 1 December 1860, koopman, wonende te *Amsterdam* (provincie *Noordholland*). S. 404.

Wilhelm Johann Crombach, geboren te *Aken* (*Pruisen*) den 8 Augustus 1872, bouwbeambte, wonende te *Aken* (*Pruisen*). S. 405.

Ignaz Bäck, geboren te *Jablonicz* (*Hongarije*) den 29 Januari 1871, exporteur, wonende te *'s Gravenhage* (provincie *Zuidholland*). S. 406.

Egidius Joseph Daniels, geboren te *Soers* (*Pruisen*) den 13 Maart 1856, voerman, wonende te *Kohlscheid* (*Pruisen*). S. 407

Johann Heinrich Koks, geboren te *Bulmke* (*Pruisen*) den 4 November 1876, smid, wonende te *Uedem* (*Pruisen*). S. 408.

Christian Hermanns, geboren te *Poppelsdorf* (*Pruisen*) den 21 Februari 1877, schilder, wonende te *Dusseldorf* (*Pruisen*). S. 409.

Heinrich Jacobs, geboren te *Aken* (*Pruisen*) den 8 Maart 1874, daglooner, wonende te *Aken* (*Pruisen*). S. 410.

Elisabeth Hubertine Silvertant, geboren te *Henri-Chapelle* (*België*) den 3 Augustus 1877, zonder beroep, wonende te *Aken* (*Pruisen*). S. 411.

Catharina Vanderlinden, geboren te *Aken* (*Pruisen*) den 18 Augustus 1873, gescheiden echtgenoote van Arnold Degueldre, fabriekarbeidster, wonende te *Aken* (*Pruisen*). S. 412.

Emil Oswald Stein, geboren te *Barmen* (*Pruisen*) den 12 Juli 1866, verfmeester, wonende te *Leiden* (provincie *Zuidholland*). S. 413.

Peter Küpper, geboren te *Stotzheim* (*Pruisen*) den 22 October 1882, fabrikant, wonende te *Sint-Pieter* bij *Maastricht* (provincie *Limburg*). S. 414.

Georg Hubert Paul Dütting, geboren te *Rheijdt* (*Pruisen*) den 5 Maart 1862, koopman, wonende te *Amsterdam* (provincie *Noordholland*). S. 415.

—

13 *December* 1912. WETTEN, houdende naturalisatie van:

Peter Joseph Brandts, geboren te *Saeffelen* (*Pruisen*) den 22 Maart 1869, landbouwer, wonende te *Saeffelen* (*Pruisen*). S. 416.

Leo Frans Baert, geboren te *Lapscheure*

(*België*) den 11 April 1865, arbeider, wonende te *Sluis* (provincie *Zeeland*). S. 417.

Peter Gottfried de Vreede, geboren te *Aken* (*Pruisen*) den 8 April 1873, timmerman, wonende te *Aken* (*Pruisen*). S. 418.

Jacob Franssen, geboren te *Aken* (*Pruisen*) den 28 Juni 1870, daglooner, wonende te *Aken* (*Pruisen*). S. 419.

Ernst August Friedrich Magerkordt, geboren te *Linden* (*Pruisen*) den 16 Maart 1881, bureauchef, wonende te *Enschede* (provincie *Overijssel*). S. 420.

Joannes Baptista Kuipers, geboren te *Kessenich* (*België*) den 24 December 1841, arbeider, wonende te *Rheydt* (*Pruisen*). S. 421.

Arnoldus Lambertus Weinen, geboren te *Duisburg* (*Pruisen*) den 3 Augustus 1875, arbeider, wonende te *Duisburg-Meiderich* (*Pruisen*). S. 422.

Henricus Van Vooren, geboren te *Waterdiet* (*België*) den 8 September 1856, landbouwer, wonende te *Sluis* (provincie *Zeeland*). S. 423.

Leopoldus Rabout, geboren te *Middelburg* (*België*) den 27 November 1864, arbeider, wonende te *Sluis* (provincie *Zeeland*). S. 424.

Moses Simon, geboren te *Thalfang* (*Pruisen*) den 5 Juli 1877, handelsagent, wonende te *Arnhem* (provincie *Gelderland*). S. 425.

Heinrich Adolf Lohse, geboren te *Hitzacker* (*Pruisen*) den 13 October 1861, grossier, wonende te *Rotterdam* (provincie *Zuidholland*). S. 426.

Pieternella Maria Elizabeth van Pienbroek, geboren te *Ter Neuzen* den 23 Maart 1860, weduwe van Ludwig Heinrich Schalk, zonder beroep, wonende te *Ter Neuzen* (provincie *Zeeland*). S. 427.

Laurentius Franciscus Vanpamel, geboren te *Lapscheure* (*België*) den 8 April 1846, arbeider, wonende te *Sluis* (provincie *Zeeland*). S. 428.

Charles Louis Vermeersch, geboren te *Maldegem* (*België*) den 2 November 1875, arbeider, wonende te *Sluis* (provincie *Zeeland*). S. 429.

Jakob Frans Kleenput, geboren te *Westcappelle* (*België*) den 14 April 1860, arbeider, wonende te *Sluis* (provincie *Zeeland*). S. 430.

Ludovicus Franciscus Sijs, geboren te *Knocke* (*België*) den 28 Maart 1849, arbeider, wonende te *Sluis* (provincie *Zeeland*). S. 431.

—

13 *December* 1912. BESLUIT, houdende nadere bepalingen ter uitvoering van de voorschriften, vervat in den eersten en laatsten titel van het tweede boek van het Wetboek van Koophandel. S. 432.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 4 November 1912, nº. 71, afdeeling Registratie, en van Onzen Minister van Justitie van 12 November 1912, nº. 541, 1ste afdeeling C;

Herzien het Koninklijk besluit van 21 Juni 1836, *Staatsblad* nº. 41;

Den Raad van State gehoord (advies van 26 November 1912, nº. 20);

Gelet op het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 4 December 1912, nº. 131, afdeeling Registratie, en van 11 December 1912, nº. 527, 1ste afdeeling C;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen:

Art. 1. Het laatste lid van artikel 6 van het Koninklijk besluit van 21 Juni 1836, *Staatsblad* nº. 41, wordt gelezen:

Voor iedere inbranding is verschuldigd *f* 1.—, benevens *f* 0.50 boven de kosten van het zegel, voor ieder getuigschrift van de gedane inbranding; een en ander onverminderd de vergoeding voor reis- en verblijfkosten aan den scheepsmeter volgens de daarvoor geldende bepalingen.

2. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze voornoemde Ministers zijn belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 13den December 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

De Minister van Justitie,

(*get.*) E. R. H. REGOUT.

(*Uitgeg.* 31 *Jan.* 1913.)

—

13 *December* 1912. KONINKLIJK BESLUIT betreffende berging van handelsbuskruit en andere ontplofbare stoffen in Rijksmagazijnen.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 9 December 1912, IVde Afd., nº. 216;

Gezien Artikel 71 van het Koninklijk Besluit van 15 October 1885 (*Staatsblad* n°. 187);

Het wenschelijk achtende, dat de regelen nopens de berging in de Rijksmagazijnen, onder beheer van het Departement van Oorlog, van buskruit en andere ontplofbare stoffen, toebehoorende aan kooplieden en fabrikanten, worden vastgesteld door Onzen Minister van Oorlog;

Hebben goedgevonden en verstaan:

A. In te trekken het Koninklijk Besluit van 30 Augustus 1897, n°. 35;

B. te bepalen, dat door Onzen Minister van Oorlog worden vastgesteld de noodige regelen omtrent de berging in de Rijksmagazijnen onder beheer van het Departement van Oorlog van buskruit en andere ontplofbare stoffen, toebehoorende aan kooplieden en fabrikanten.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit Besluit.

's Gravenhage, den 13 December 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,

(*get.*) H. COLIJN.

—

14 *December* 1912. BESLUIT, tot wijziging van het Koninklijk besluit van 29 Juni 1911 (*Staatsblad* n°. 198), houdende aanwijzing van de gemeenten, waar de bepaling van artikel 19, 1ste lid, der Muntwet 1901 niet geldt. S. 433.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 21 November 1912, n°. 115, Generale Thesaurie;

Den Raad van State gehoord (advies van 3 December 1912, n°. 27);

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister voornoemd van 12 December 1912, n°. 115, Generale Thesaurie;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Te rekenen van 15 Januari 1913 worden in artikel 1 van Ons besluit van 29 Juni 1911 (*Staatsblad* n°. 198), onder *b*, geschrapt de namen der gemeenten *Sluis*, *IJzendijke* en *Hulst* en wordt in dat artikel het bepaalde onder *c* gelezen als volgt:

voor zilveren munten van het Koninkrijk *België*:

in de provincie *Zeeland*:

de gemeenten *Sluis*, *IJzendijke* en *Hulst*;

in de provincie *Noordbrabant*:

de gemeenten *Rosendaal*, *Hilvarenbeek*, *Luyksgestel* en *Budel*.

2. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het geplaatst is.

Onze Minister voornoemd is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 14den December 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 25 *Dec.* 1912.)

—

16 *December* 1912. BESLUIT, tot aanvulling van het, bij Koninklijk besluit van 9 September 1909 (*Staatsblad* n°. 306) gewijzigde Koninklijk besluit van 12 December 1901 (*Staatsblad* n°. 265), regelende de wijze van intrekking van munten, die ingevolge artikel 18, 1ste lid, der Muntwet 1901 moeten worden ingetrokken en vermunt. S. 434.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gezien de wet van 31 October 1912 (*Staatsblad* n°. 324);

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën, van den 21sten November 1912, n°. 124, Generale Thesaurie;

Den Raad van State gehoord (advies van den 3den December 1912, n°. 26);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van den 12 December 1912, n°. 116, Generale Thesaurie;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen als volgt:

Art. 1. In artikel 1 onder *c* van Ons Besluit van 12 December 1901 (*Staatsblad* n°. 265), zooals dat is gewijzigd bij Ons Besluit van 9 September 1909 (*Staatsblad* n°. 306), wordt in den eersten regel na „tienguldenstukken," ingevoegd, „vijfguldenstukken," en wordt in den derden regel na „tienguldenstukken," ingevoegd „en vijfguldenstukken".

2. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het geplaatst is.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 16den December 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 11 *Jan.* 1913.)

16 *December* 1912. ARREST van den Hoogen Raad.

De krachtens art. 59 lid 2 der Drankwet gewijzigde vergunning maakt slechts in het algemeen bevoegd tot verkoop van sterken drank in hoeveelheden van minder dan 10 liter zoowel voor gebruik ter plaatse van verkoop als voor gebruik elders. Daarmede is niet in strijd de bepaling der Verordening op de winkelsluiting in de gemeente Amsterdam, die de vergunning zelf onaangetast laat, doch alleen ten gevolge heeft, dat de uitoefening van een der daaraan verbonden bevoegdheden aan beperkende bepalingen wordt onderworpen.

Er bestaat geen strijd tusschen de artt. 200 en 207 der Algemeene Politieverordening van Amsterdam en art. 5 van de Verordening op de winkelsluiting.

Laatstgenoemd artikel stelt den verkooper alleen strafbaar als de verkoop geldt „waren die worden meegenomen", d. w. z. waren, waarvan de verkooper op het oogenblik van verkoop op grond van eenigerlei omstandigheid begreep of moest begrijpen, dat zij werden gekocht om te worden meegenomen.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op de middelen van cassatie, namens de requirante voorgesteld bij pleidooi: zie conclusie adv.-gen.;

Overwegende, dat bij het bestreden vonnis ten laste van de requirante — in overeenstemming met het haar bij inleidende dagvaarding te laste gelegde — met hare schuld daaraan wettig en overtuigend bewezen is verklaard: dat zij op 22 Sept. 1911 des avonds ten omstreeks 9¾ uur in de in perceel nº. 107 aan de Brouwersgracht gevestigde tapperij en slijterij, waarvoor in de Alg. Pol. Verord. dier gemeente een sluitingsuur was bepaald aan een persoon heeft verkocht tegen betaling van 30 centen 2½ deciliter jenever, welke uit die tapperij en slijterij werd meegenomen;

dat dit feit is gequalificeerd en de requirante is veroordeeld, zooals aan het hoofd van dit arrest is vermeld;

O. dat de bepalingen der toegepaste verordening op de winkelsluiting der gemeente Amsterdam, voor zoover hier van belang, luiden:

Art. 1. Het is verboden een winkel (inbegrepen barbierswinkels en kapperssalon) voor het publiek geopend te hebben:

1º. voor 's morgens 5 uur en na 's avonds 11 uur: *a.* op Zaterdag; *b.* op den dag, voorafgaande aan den Hemelsvaartsdag; *c.* van 29 Nov. tot en met 6 Dec. en van 17 tot en met 24 Dec.;

2º. op andere dagen voor 's morgens 5 uur en na 's avonds 9 uur.

Art. 2. De bepalingen van art. 1 zijn niet van toepassing op: *a.* apotheken; *b.* inrichtingen, waarvoor in of krachtens de Alg. Pol. Verord. een sluitingsuur is bepaald, enz.

Art. 5. Het is verboden, in de inrichtingen en localiteiten, bedoeld in art. 2 sub *b* en *c* waren, welke uit die inrichting worden meegenomen, te verkoopen of af te leveren op de uren, waarop het volgens art. 1 verboden is winkels voor het publiek geopend te hebben, enz.;

wordende overtreding van eene verbodsbepaling dezer verordening bij art. 9 bedreigd met hechtenis van ten hoogste zes dagen of geldboete van ten hoogste *f* 25;

O. dat luidens art. 207 in verband met art. 200 der Alg. Pol. Verord. van Amsterdam voor tapperijen en slijterijen een sluitingsuur is voorgeschreven;

O. alsnu ten aanzien van de tegen het bestreden vonnis aangevoerde middelen:

dat ter toelichting van het eerste middel is aangevoerd:

dat aan hem, die overeenkomstig art. 59 Drankwet het beroep van tapper en slijter uitoefent, krachtens de hem door B. en W. verleende vergunning, zijnde ééne akte, die beide bedrijven omvat, het recht toekomt, die twee bedrijven *gelijktijdig* uit te oefenen;

dat de Drankwet zelve een regeling inhoudt omtrent de splitsing dier bedrijven en nauwkeurig de gevallen aanduidt, waarin zoodanige splitsing intreedt;

dat nu de verordening op de winkelsluiting, door strafbaar te stellen dat in een inrichting als die van requirante, welke krachtens art. 207 jº. art. 200 der Alg. Pol. Verord. tot middernacht mag geopend blijven, na 9 uur waren worden verkocht, die worden medegenomen, verbiedt, dat aldaar tusschen 9 en 12 uur sterke drank wordt verkocht voor gebruik elders dan ter plaatse van verkoop, terwijl in dien tijd de verkoop van sterken drank voor verbruik ter plaatse van verkoop het zoogenaamde „tappen" blijft toegelaten, zoodat dus de verordening metterdaad eene door de Drankwet niet gewilde splitsing in het leven roept;

O. dienaangaande:

dat de stelling, waarop het middel berust, als zouden de daarin aangehaalde artikelen der Drankwet het onder alle omstandigheden *gelijktijdig uitoefenen* der beroepen van slijter en tapper, behoudens de in de Drankwet opge-

somde gevallen, waarborgen, niet als juist kan worden aanvaard;

dat toch de krachtens het 2e lid van art. 59 gewijzigde vergunning slechts in het algemeen bevoegd maakt tot verkoop van sterken drank in hoeveelheden van minder dan 10 liter zoowel voor gebruik ter plaatse van verkoop als voor gebruik elders;

dat daarmede zeker niet in overeenstemming zoude zijn een Verordening, die eene dezer bevoegdheden geheel ophief;

dat echter de Gemeentewetgever van Amsterdam zulks niet heeft gedaan in het aangevallen art. 5 doch alleen, gebruik makende van het recht, hem bij art. 135 Gemeentewet verleend in het belang van het huishouden der gemeente eene verordening in het leven heeft geroepen betreffende eene andere materie, die de vergunning zelve onaangetast laat, doch, gelijk niet is verboden, ten gevolge heeft, dat de uitoefening van een der daaraan ontleende bevoegdheden aan beperkende bepalingen wordt onderworpen;

dat dus het middel is ongegrond;

O. dat bij het 1e middel nog subsidiair wordt voorgedragen, dat er strijd zoude zijn tusschen de artt. 200 en 207 der Alg. Pol. Verord. eenerzijds en het toegepaste art. 5 der Verordening op de winkelsluiting anderzijds, vermits de eerstgenoemde bepalingen aan een inrichting als die van requirante toestaan tot 12 uur geopend te zijn, terwijl dit bij het bedoelde art. 5 voor zoover die inrichting mede eene slijterij omvat, daadwerkelijk wordt verboden;

O. dat aan die grief feitelijken grondslag ontbreekt;

dat immers art. 5 niet aan de inrichtingen, die krachtens art. 207 nog na 9 uur mogen geopend zijn, de bevoegdheid daartoe ontneemt, doch alleen verbiedt na dat uur waren te verkoopen, die worden medegenomen;

dat dus de inrichting in haar geheel, ook al is het slijten dan niet meer toegelaten, na 9 uur mag zijn geopend;

dat op dien grond ook het subsidiair voorgedragen middel moet worden verworpen;

O. ten aanzien van het 2e middel:

dat daarbij, gelijk bij pleidooi werd aangevoerd schending wordt beweerd van de beginselen, die aan de artt. 1, 47 en 48 Strafr. ten grondslag liggen;

dat immers art. 5 der Verordening op de winkelsluiting niet vordert, dat gesteld en bewezen worde, dat de verkooper waren heeft verkocht om mede te nemen, doch enkel, dat hij waren heeft verkocht en dat *de kooper* die daarna medeneemt:

dat dus het krachtens de uitzonderingsbepaling van art. 2 *b* der Verordening volkomen geoorloofde verkoopen van waren na 9 uur voor den verkooper wordt tot een strafbaar feit als de kooper, ook zonder dat de verkooper daarop eenigen invloed heeft uitgeoefend of met het voornemen daartoe bekend was, de waren medeneemt, wat op zich zelf ook weer een rechtmatige handeling is;

O. dat deze redeneering niet den noodigen steun vindt in het toegepaste art. 5;

dat daarin immers de verkooper alleen strafbaar wordt gesteld, als de verkoop geldt „waren, die worden medegenomen", d. w. z. waren, waarvan de verkooper op het oogenblik van den verkoop op grond van de wijze van bestelling, van den aard of de hoeveelheid der waar, van de manier van verpakking of van eenige andere omstandigheid begreep of moest begrijpen, dat zij werden gekocht om te worden medegenomen;

dat deze opvatting van het artikel in volkomen overeenstemming is met de geschiedenis van de totstandkoming, blijkens welke de Gemeentewetgever van Amsterdam door art. 5 wilde treffen den verkoop van waren, die *bestemd* waren om uit de inrichtingen als bedoeld in art. 2 *b* te worden medegenomen;

dat dus ook dit middel niet tot cassatie kan leiden;

Verwerpt het beroep. (W. v. 'T R.)

—

17 *December* 1912. BESCHIKKING van den Minister van Oorlog tot wijziging van de beschikking van 28 April 1909, betreffende dienstreizen van dienstplichtigen der Nationale Militie — die, voor den dienst ter zee bestemd, daaronder begrepen — en van personeel der Landweer, voor zooveel de zorg daarvoor aan de Burgemeesters der Gemeenten is opgedragen.

De Minister van Oorlog,

Heeft goedgevonden te bepalen, dat het „Voorschrift betreffende dienstreizen van dienstplichtigen der Militie, enz.", zoomede de „Regeling van dienstreizen van miliciens, enz.", beide vastgesteld bij de Beschikking van 28 April 1909, Afdeeling Militie en Landweer (M.) n°. 166 (*R. M.* 1909, bladz. 550) en laatstelijk gewijzigd bij de Beschikking van 23 Februari 1912, VIIde Afd. (M.) n°. 44 (*R. M.* 1912, bladz. 308), nader worden gewijzigd als volgt:

Voorschrift betreffende dienstreizen.

§ 2. In het eerste lid wordt in de plaats van „woonplaats" gelezen: „verblijfplaats" en in

de plaats van „aflevering" gelezen: „inlijving".

§ 4. In het tweede lid wordt in de plaats van „woonplaats" gelezen: „verblijfplaats".

§ 5. In het eerste lid wordt in de plaats van „personen, uit eenzelfde gemeente herkomstig, die" gelezen: „personen die, uit eenzelfde gemeente".

In het laatste lid wordt in de plaats van „door de Permanente Militaire Spoorwegcommissie" gelezen: „door het Departement van Oorlog, VIIIste Afd., Bureau voor gewoon militair vervoer", in de plaats van „militie" gelezen: „militie of der landweer in werkelijken dienst of" en in de plaats van het tweemaal voorkomende woord „miliciens" gelezen: „verlofgangers".

§ 11. In het eerste lid wordt tusschen de woorden „Oorlog" en „op" geplaatst: „VIIIste Afd., Bureau voor gewoon militair vervoer".

§ 16 wordt gelezen als volgt: „§ 16. De dienstplichtigen, die ter inlijving moeten opkomen, genieten op den dag der inlijving en op de dagen der reis naar de plaats van inlijving, een daggeld van 25 cent, welk bedrag hun wordt uitbetaald door den Burgemeester van de gemeente, waar zij verblijf houden.

Zij, die vóór de inlijving, gedurende de reis, of na volbrachte reis, in de plaats voor de inlijving bestemd, moeten overnachten, worden voor Rijksrekening bij de ingezetenen gehuisvest en gevoed."

§ 17. In het eerste lid wordt in de plaats van „wonen" gelezen: „verblijf houden".

In het laatste lid wordt in de plaats van „hunne woonplaats" gelezen: „de plaats van hun verblijf".

§ 18. In het eerste lid wordt in de plaats van „wonen" gelezen: „verblijfhouden".

§ 20. In het eerste lid wordt onder *a.* en onder *b.* in de plaats van „woonachtig zijn" en onder *c.* in de plaats van de tweemaal voorkomende woorden „gevestigd zijn" gelezen: „verblijf houden".

Voorts wordt onder *c.* in de plaats van „begeven," gelezen: „begeven, of, indien bij gebruikmaking van een later vertrekkend middel van versneld vervoer langs diezelfde route zulks mogelijk is, uiterlijk op het onder *b.* aangegeven tijdstip".

§ 21. Het eerste lid wordt gelezen als volgt:

„Als verblijfplaats of plaats, waar een persoon verblijfhoudt, wordt voor de toepassing van dit Voorschrift beschouwd de plaats, waar hij zich bevindt, tenzij kan worden aangenomen, dat hij zich onnoodig naar deze plaats heeft begeven, in welk geval als eerstbedoelde plaats wordt beschouwd die, waar hij te voren zich bevond."

In het laatste lid:

wordt in den eersten volzin in de plaats van „woonplaats" gelezen: „verblijfplaats";

wordt in den tweeden volzin de achter het woord „grensgemeente" staande komma vervangen door een punt en vervalt al hetgeen op genoemd woord volgt.

§ 22. In het derde lid vervallen de woorden: „onder de wapenen of".

In het zesde lid wordt het eerste gedeelte, tot en met het woord: „vestigen", gelezen als volgt: „Wanneer een verlofganger zich overeenkomstig art. 89, tweede lid, der Militiewet bij den Burgemeester eener gemeente aanmeldt" en wordt in de plaats van „zich vestigt" gelezen: „verblijf houdt".

In het negende lid vervallen de woorden: „onder de wapenen of".

In het twaalfde lid wordt in de plaats van de tweemaal voorkomende woorden „onder de wapenen" gelezen: „in werkelijken dienst".

In het laatste lid vervallen de woorden „terugkeer onder de wapenen of".

§ 24. In het eerste lid wordt onder *a.* en onder *b.* in de plaats van „wonen" gelezen: „verblijf houden".

§ 26. In het eerste lid wordt in de plaats van „hunner woonplaats" gelezen: „der gemeente, waar zij verblijf houden".

In het tweede lid wordt in de plaats van „woonplaats" gelezen: „verblijfplaats".

§ 27. De noot (3) wordt gelezen als volgt:

„(3) Zie ten deze ook de Missives van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 26 April 1912, n°. 2389[1] en n°. 2389[2], Afdeeling B.B.".

Model n°. 3. De noot (*a.*) wordt gelezen als volgt:

„Naam der gemeente, waar het vervoer aanvangt."

Model n°. 6. In de tweede kolom wordt in de plaats van het tweemaal voorkomende woord „aflevering" gelezen: „inlijving".

Regeling van dienstreizen.

In den titel wordt in de plaats van „van groot-verlof" gelezen: „in werkelijken dienst of".

Punt 3°. In het tweede lid wordt in de plaats van „onder de wapenen" gelezen: „in werkelijken dienst".

Punt 4°. In de plaats van „onder de wapenen", waar deze woorden voor de eerste maal voorkomen, wordt gelezen: „in werkelijken dienst".

Punt 6°. In het eerste lid wordt het eerste gedeelte, tot en met het woord „vestigen" gelezen als volgt: „Wanneer een verlofganger zich overeenkomstig art. 89, tweede lid, der Militiewet bij den Burgemeester eener gemeente aanmeldt" en wordt in de plaats van „zich vestigt" gelezen: „verblijf houdt".

In het derde lid wordt in de plaats van „vorige woonplaats van den verlofganger" gelezen: „plaats, waar de verlofganger te voren gevestigd was" en wordt in de plaats van „onder de wapenen" gelezen: „in werkelijken dienst".

Punt 7°. In de plaats van „onder de wapenen" wordt gelezen: „in werkelijken dienst".

Punt 9°. In het derde lid wordt in de plaats van „ontheffing van verderen werkelijken dienst" gelezen: „voorgoed vrijstelling van den dienst".

Punt 11°. Het eerste gedeelte, tot en met het woord „dan" wordt gelezen als volgt: „Bij opkomst onder de wapenen krachtens art. 185 der Grondwet, op de wijze in § 24 van meergenoemd „Voorschrift" aangegeven, zoomede bij opkomst in werkelijken dienst krachtens art. 81 der Militiewet,".

Punt 12°. In het eerste lid wordt in de plaats van „Door de Permanente Militaire Spoorwegcommissie" gelezen: „Door het Departement van Oorlog, VIIIste Afd., Bureau voor gewoon militair vervoer" en in de plaats van „onder de wapenen" gelezen: „in werkelijken dienst".

Punt 13°. In het tweede lid wordt in de plaats van de tweemaal voorkomende woorden „onder de wapenen" gelezen: „in werkelijken dienst".

Voor den Minister,
De Secretaris-Generaal,
(*get.*) A. J. DOORMAN.

—

18 *December* 1912. BESLUIT, bepalende de vestiging van een locaal Rijkstelephoonnet te *Alphen* (*Z.-H.*) en houdende regelen voor het gebruik van dit net. S. 435.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gelet op de Telegraaf- en Telefoonwet 1904 (*Staatsblad* n°. 7);

In aanmerking nemende, dat het wenschelijk is om te *Alphen* (Z.-H.) een locaal Rijkstelefoonnet te vestigen;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 4 December 1912, n°. 3, afdeeling Posterijen en Telegrafie;

Den Raad van State gehoord (advies van den 10den December 1912, n°. 31);

Gezien het nader rapport van voornoemden Minister van 14 December 1912, n°. 16, afdeeling Posterijen en Telegrafie;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Met ingang van 1 Januari 1913 wordt een locaal Rijkstelefoonnet gevestigd te *Alphen* (Z.-H.).

Aan dit net kunnen, ter beoordeeling van Onzen Minister van Waterstaat en op de voorwaarden, door of vanwege dezen in het belang van den dienst te stellen, op verzoek van belanghebbenden worden aangesloten alle perceelen, die niet zijn gelegen binnen eene gemeente aan welke vergunning is verleend voor den aanleg en de exploitatie van een locaal telefoonnet, en wel:

a. perceelen, gelegen binnen den kring, getrokken met een straal van 500 meter uit het post- en telegraafkantoor te *Alphen* (Z.-H.), tegen betaling voor elk perceel van een jaarlijksch abonnement van *f* 35,—;

b. perceelen, gelegen buiten dien kring, tegen betaling voor elk perceel van een jaarlijksch abonnement van *f* 35,—, verhoogd voor elk 100-tal meters of gedeelte daarvan, dat het perceel buiten den genoemden kring gelegen is:

tot 5000 meter afstand van het sub *c* genoemde kantoor, per jaar met . . *f* 3.—
voor het gedeelte boven 5000 meter tot 6000 meter afstand van dat kantoor, per jaar met . . . . . „ 5.—
voor het gedeelte boven 6000 meter tot 7000 meter afstand van dat kantoor, per jaar met . . . . . „ 7.—
voor het gedeelte boven 7000 meter tot 8000 meter afstand van dat kantoor, per jaar met . . . . . „ 9.—
voor het gedeelte boven 8000 meter tot 9000 meter afstand van dat kantoor, per jaar met . . . . . „ 11.—
voor het gedeelte boven 9000 meter tot 10,000 meter afstand van dat kantoor, per jaar met . . . . . „ 13.—
voor het gedeelte boven 10,000 meter afstand van dat kantoor, per jaar met „ 15.—

De in dit artikel genoemde afstanden worden hemelsbreed gemeten.

2. Van Rijkswege worden op verzoek van den geabonneerde en voor diens eigen gebruik in de aansluiting van zijn perceel neventoestellen ingeschakeld of wijzigingen gebracht tegen betaling van het tarief, in onderstaanden staat vermeld:

ONDERWERP.	Vergoeding.
1. Tweed een volgend wandtoestel:	
a. in hetzelfde perceel als het hoofdtoestel, per toestel	Per jaar *f* 10,—.
b. in een ander perceel, doch op hetzelfde erf, per toestel . . .	„ 15,—.
c. in een ander perceel, gelegen op een ander erf, doch niet meer dan 100 meter hemelsbreed verwijderd van het perceel, waarin het hoofdtoestel is geplaatst, per toestel	„ 25,—.
d. in een ander perceel, gelegen op een ander erf, en meer dan 100 meter hemelsbreed verwijderd van het perceel, waarin het hoofdtoestel is geplaatst, per toestel	„ 25,—.
verhoogd voor elk 100-tal meters (of gedeelte daarvan) meerdere lengte van de nevenaansluiting met respectievelijk *f* 3,—, *f* 5,—, *f* 7,—, *f* 9,—, *f* 11,—, *f* 13,— of *f* 15,— per jaar, naar gelang de nevenaansluiting geheel of gedeeltelijk valt binnen de in artikel 1 bedoelde tariefskringen met straal van 5000 meter, 6000 meter, 7000 meter, 8000 meter, 9000 meter, 10 000 meter of buiten den laatstbedoelden kring.	
Zijn in een perceel, als bedoeld in punt *b*, *c* of *d* hiervoren, twee of meer neventoestellen op dezelfde aansluiting geplaatst, dan is alleen op het eerste van deze neventoestellen het tarief volgens punt *b*, *c* of *d* van toepassing, terwijl voor de overige neventoestellen in dat perceel verschuldigd is het in punt *a* genoemde bedrag.	
2. Voor een tafeltoestel (in plaats van een wandtoestel) worden de kosten verhoogd met	„ 2,50.
3. Extra-schel (verklikker):	
a. in hetzelfde perceel als het toestel, waarmede de extra-schel verbonden is, per schel	„ 1,50.
b. in een ander perceel, doch op hetzelfde erf, per schel	„ 3,—.
c. in een ander perceel, gelegen op een ander erf, doch niet meer dan 100 meter hemelsbreed verwijderd van het perceel, waarin het met de extra-schel verbonden toestel is geplaatst, per schel .	„ 5,—.
d. in een ander perceel, gelegen op een ander erf, en meer dan 100 meter hemelsbreed verwijderd van het perceel, waarin het met de extra-schel verbonden toestel is geplaatst, per schel	„ 5,—.
verhoogd voor elk 100-tal meters (of gedeelte daarvan) meerdere lengte van de schelgeleiding met	„ 3,—.
Zijn in een perceel, als bedoeld in punt *b*, *c* of *d* hiervoren, twee of meer met hetzelfde toestel verbonden extra-schellen geplaatst, dan is alleen op de eerste van deze extra-schellen het tarief volgens punt *b*, *c* of *d* van toepassing, terwijl voor de overige op hetzelfde toestel geplaatste extra-schellen in dat perceel verschuldigd is het in punt *a* genoemde bedrag.	
4. Schakelaar:	
a. uitschakelaar voor toestel of extra-schel.	Per jaar *f* 1,—.
b. omschakelaar (niet ingericht voor het voeren van onderlinge gesprekken)	„ 2,50.
c. omschakelaar (ingericht voor het voeren van onderlinge gesprekken tusschen twee toestellen) .	„ 6,—.
5. Tweede telefoon	„ 1,—.
6. Voor elke aansluiting op een schakelbord	„ 3,—.
7. Verplaatsing van een toestel:	In eens.
a. binnen hetzelfde vertrek . . .	*f* 2,50.
b. in hetzelfde perceel naar een ander vertrek	„ 5,—.
c. naar een ander perceel op hetzelfde erf	„ 7,50.
d. naar een ander perceel op een ander erf (alleen voor zooveel het tweede en volgende toestellen betreft)	„ 10,—
Vervanging van een wanddoor een tafeltoestel, of omgekeerd, wordt als eene verplaatsing van een toestel binnen hetzelfde vertrek aangemerkt, indien de vervanging niet gepaard gaat met verplaatsing van het toestel naar een ander vertrek of naar een ander perceel. Is dit wel het geval, dan is verschuldigd het bedrag, zooeven genoemd in punt *b*, *c* of *d*.	
8. Verplaatsing van eene extra-schel:	
a. binnen hetzelfde vertrek . . .	„ 1,50.
b. in hetzelfde perceel naar een ander vertrek	„ 2,50.
c. naar een ander perceel op hetzelfde erf	„ 3,50.
d. naar een ander perceel op een ander erf	„ 5,—.
9. Werkzaamheden aan den aanleg:	
a. wegens verhuizing (overbrenging van het hoofdtoestel naar een ander perceel op een ander erf)	„ 12,50.
benevens voor elk toestel of elke extra-schel boven het hoofdtoestel	„ 4,—.
b. tengevolge van verbouwing of onderhoud van het aangesloten perceel, of om andere redenen.	De kostende prijs in eens.

ONDERWERP.	Vergoeding.
10. Voorziening in gebreken aan geleidingen en toestellen, welke niet te wijten zijn aan gebrekkige constructie, aan de wijze van aanbrengen of aan onvoldoend onderhoud.	De kostende prijs in eens.

Op verzoek van den geabonneerde kunnen ook andere toestellen en inrichtingen, dan in het algemeen worden verstrekt en hiervoren zijn bedoeld, in gebruik worden gegeven, en zulks tegen betaling in eens, boven en behalve het volgens vorenstaand tarief jaarlijks verschuldigde, van het verschil tusschen den kostenden prijs van het toestel en de inrichting, in het tarief bedoeld, en van hetgeen in gebruik wordt gegeven.

3. De geabonneerden die vóór 1 Januari 1913 zijn aangesloten en die, ingevolge de in de artikelen 1 en 2 genoemde tarieven, meer zouden moeten betalen dan zij volgens het bij Koninklijk besluit van 26 Juli 1899, n°. 51, goedgekeurde tarief van het locale net verschuldigd zijn, betalen gedurende het jaar 1913 voor hunne aansluiting, alsmede voor de op genoemden datum op deze aansluiting aanwezige neventoestellen en hulpapparaten, het bedrag van hun abonnement bij de naamlooze vennootschap Telephoonmaatschappij „aan Rijn en Gouwe".

4. Uit de openbare spreekcellen of publieke telefoonstations van het net kunnen locale gesprekken worden aangevraagd met de aangesloten van het net, tegen vooruitbetaling van 10 cent per gesprek van 3 minuten of minder.

5. Verandering of uitbreiding van hetgeen in eenig perceel van Rijkswege is aangebracht, geschiedt eveneens van Rijkswege.

6. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na de dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het geplaatst is.

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's Gravenhage, den 18den December 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat,

(*get.*) L. H. W. REGOUT.

(*Uitgeg.* 30 *Dec.* 1912.)

—

20 *December* 1912. BESLUIT, tot schorsing van het besluit van den Raad der gemeente *Asten* van 29 November 1912, strekkende tot benoeming van een onderwijzer aan de openbare lagere school aldaar. S. 436.

Geschorst tot 1 *Juni* 1913.

—

20 *December* 1912. BESLUIT, tot vaststelling van een algemeenen maatregel van bestuur ingevolge artikel 33, derde lid, der Wet op de Kamers van arbeid met intrekking van het Koninklijk besluit van 19 Februari 1906 (*Staatsblad* n°. 36). S. 437.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 21 October 1912, n°. 2312, afdeeling Arbeid;

Overwegende, dat het noodzakelijk is Ons besluit van 19 Februari 1906 (*Staatsblad* n°. 36) te herzien;

Gezien artikel 33, 3de lid, alsmede artikel 38 der wet op de Kamers van arbeid (wet van 2 Mei 1897, *Staatsblad* n°. 141, gewijzigd bij de wet van 3 Februari 1902, *Staatsblad* n°. 14);

Den Raad van State gehoord (advies van 26 November 1912, n°. 25);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 17 December 1912, n°. 2914, afdeeling Arbeid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen:

Art. 1. *1.* Elke Kamer van arbeid verzamelt met betrekking tot de daarin vertegenwoordigde bedrijfstakken, voor zoover deze binnen haar gebied worden uitgeoefend, inlichtingen omtrent:

I. loon en arbeidsduur:
II. vakopleiding en leerlingwezen;
III. gedwongen winkelnering;
IV. bestaande vakorganisaties;
V. bestaande arbeidsbeurzen;
VI. den algemeenen toestand in de bedrijfstakken en den stand der arbeidsmarkt;
VII. voorvallen, die van belang zijn voor de kennis der arbeidsverhoudingen, in het bijzonder omtrent:

a. pogingen, die werden beraamd of aangewend om veranderingen te brengen in het loon of den arbeidsduur dan wel om met betrekking tot die onderwerpen andere regelingen vast te stellen, dan die hierna onder *c.* bedoeld (bij voorbeeld collectieve arbeidsovereenkomsten); de resultaten van die pogingen;

b. veranderingen, die het loon of de arbeidsduur ondergingen, voor zoover daaromtrent

geen inlichtingen ingevolge het hiervoren bepaalde moeten worden verzameld;

c. het tot stand komen, het wijzigen en het intrekken van regelingen, getroffen door besturen van gemeenten, waterschappen, veenschappen en veenpolders ten aanzien van het loon en den arbeidsduur van werklieden, in dienst hetzij van die lichamen, hetzij van aannemers van door die lichamen aanbestede werken of leveringen;

d. werkzaamheden van vakorganisaties, voor zoover die van belang zijn voor de arbeidsverhoudingen;

e. de oprichting of de opheffing van vakorganisaties;

f. het uitbreken van werkstakingen en uitsluitingen.

2. De inlichtingen, bedoeld onder I en VI, worden door eene Kamer echter slechts dan verzameld, indien Onze Minister de bedrijfstakken heeft aangewezen, ten aanzien waarvan zij die inlichtingen heeft te verstrekken.

2. *1.* De inlichtingen, bedoeld in artikel 1, onder I, worden door eene Kamer van arbeid telkens na verloop van twee jaren met betrekking tot de bedrijfstakken, welke te haren aanzien door Onzen Minister zijn aangewezen, verzameld over een door Onzen Minister aangewezen tijdvak, dat voor verschillende bedrijfstakken of beroepen verschillend kan zijn. Zij worden binnen een maand na afloop van dit tijdvak opgezonden.

2. De inlichtingen, bedoeld onder II, worden telkens over twee opeenvolgende kalenderjaren verzameld en vóór 1 Februari na afloop van de tweejaarlijksche periode opgezonden.

3. De inlichtingen, bedoeld onder III, IV en V worden over elk kalenderjaar verzameld en vóór 1 Februari van het daarop volgende jaar opgezonden.

4. De inlichtingen, bedoeld onder VI, worden door eene Kamer van arbeid, met betrekking tot de door Onzen Minister te haren aanzien aangewezen bedrijfstakken over elk kalenderkwartaal verzameld. Zij betreffen den toestand tegen het einde van het kwartaal en de belangrijke voorvallen in den loop van het kwartaal, die voor de kennis van den stand der arbeidsmarkt en van den algemeenen toestand in de aangewezen bedrijfstakken van belang zijn. Zij worden vóór den vijfden van de op het kwartaal volgende maand opgezonden.

5. Onze Minister kan bepalen, dat de in het vorige lid bedoelde inlichtingen met betrekking tot sommige ten aanzien van eene Kamer van arbeid afzonderlijk door hem aangewezen bedrijfstakken over elke maand worden verzameld en vóór den vijfden van de daarop volgende maand worden opgezonden.

6. De inlichtingen, bedoeld onder VII, worden, met uitzondering van die, bedoeld onder letter *f*, over elke maand verzameld en vóór den vijfden van de daarop volgende maand opgezonden.

7. De inlichtingen, bedoeld onder VII, letter *f*, worden verzameld en opgezonden zoo spoedig mogelijk, nadat de werkstaking of de uitsluiting is uitgebroken.

8. De inlichtingen worden opgezonden rechtstreeks aan Onzen Minister, tenzij deze heeft bepaald, dat de opzending zal geschieden door tusschenkomst van een door hem aangewezen ambtenaar.

3. Onze Minister kan, voor alle Kamers van arbeid, na het in werking treden van dit besluit en voor eene bepaalde Kamer na hare oprichting, met afwijking van het bepaalde in het vorige artikel, regelen vaststellen, volgens welke de daarin bedoelde inlichtingen voor het eerst worden verzameld en opgezonden.

4. Indien eene Kamer van arbeid verhinderd is inlichtingen overeenkomstig de bepalingen van dit besluit tijdig te verzamelen of op te zenden, rust de verplichting daartoe op haar bestuur en — indien ook het bestuur verhinderd is — op haren voorzitter met haren secretaris of hunne plaatsvervangers.

5. In het belang van de eenvormigheid van de op te zenden inlichtingen kunnen door Onzen Minister nadere voorschriften worden gegeven, door de Kamers van arbeid in acht te nemen bij het verzamelen en opzenden van inlichtingen overeenkomstig de bepalingen van dit besluit.

6. In dit besluit wordt verstaan onder „*Onze Minister*": Onze Minister met de uitvoering van dit besluit belast.

7. Ons besluit van 19 Februari 1906 (*Staatsblad* n°. 36), tot vaststelling van een algemeenen maatregel van bestuur ingevolge artikel 33, derde lid, der wet op de Kamers van arbeid, wordt ingetrokken.

Echter zullen overeenkomstig artikel 2 van het in het vorige lid genoemde besluit de over het jaar 1912 verzamelde inlichtingen betreffende bestaande vakorganisaties, bestaande arbeidsbeurzen en gedwongen winkelnering vóór 1 Februari 1913, en de over de maand December 1912 verzamelde inlichtingen betreffende den algemeenen toestand in de bedrijfstakken en den stand der arbeidsmarkt vóór 11 Januari 1913 opgezonden moeten worden.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid

en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 20sten December 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(*get.*) A. S. TALMA.

(*Uitgeg.* 28 *Dec.* 1912.)

—

20 *December* 1912. BESLUIT, betreffende toekenning van vergoeding aan personen, met uitzondering van de Rijksveldwachters, opgeroepen tot de herkenning van veroordeelden. S. 438.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie van den 18 December 1912, 4de Afdeeling, nº. 603;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen:

1º. het Koninklijk besluit van 16 Februari 1862, nº. 21, wordt buiten werking gesteld;

2º. aan personen, met uitzondering van de Rijksveldwachters, opgeroepen tot de herkenning van veroordeelden, wordt eene vergoeding toegekend berekend naar dezen maatstaf:

a. teruggaaf van de noodzakelijke en werkelijke gedane uitgaven voor reiskosten;

b. een bedrag van *f* 1.50 voor nachtverblijf buiten de woonplaats, indien daartoe de noodzakelijkheid heeft bestaan;

c. een bedrag van *f* 1.— voor verblijf op den dag, indien meer dan drie uren buiten de woonplaats moest worden verbleven en van *f* 1.50, indien het verblijf zes uren of langer heeft geduurd.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 20sten December 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Justitie,
(*get.*) E. R. H. REGOUT.

(*Uitgeg.* 15 *Jan.* 1913.)

—

21 *December* 1912. KONINKLIJK BESLUIT, houdende beslissing dat art. 7 der Wet tot regeling van het toezicht op de onderscheidene kerkgenootschappen, aan het gemeentebestuur een onderzoek in het belang der openbare orde en eene beslissing in eersten aanleg opdragende en het derhalve plaatsende in eene stelling, waarin het niet als partij aangemerkt worden kan, daardoor dat bestuur uitsluit van de bij hetzelfde artikel gegeven bevoegdheid, om tegen de uitspraak van Gedeputeerde Staten bij de Kroon in beroep te komen.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op de beroepen, ingesteld door Burgemeester en Wethouders van *Peursum* en de Nederduitsch-Hervormde Gemeente van *Giessen-Nieuwkerk* en *Neder-Slingeland*, vertegenwoordigd door haren Kerkeraad tegen de beschikking van Gedeputeerde Staten van *Zuid-Holland* van 24 Juni 1912, G. S. nº. 87, waarbij, met vernietiging eener beslissing van Burgemeester en Wethouders van *Peursum* van 23 Februari 1912, aan den Kerkeraad van de Gereformeerde Kerk van *Giessen-Oudekerk—Giessen-Nieuwkerk*, vergunning is verleend tot het stichten van eene kerk met pastorie op het terrein, kadastraal bekend gemeente *Peursum*, Sectie A. nos. 777 en 1022 aldaar;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 27 November 1912, nº. 398;

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie van 18 December 1912, 1e Afdeeling C nº. 518;

Overwegende: dat het bestreden besluit van Gedeputeerde Staten van *Zuid-Holland* berust op de volgende overwegingen: dat Burgemeester en Wethouders van *Peursum* de gevraagde vergunning tot de oprichting van eene kerk met pastorie hebben geweigerd, op grond dat het terrein voor de nieuw te bouwen kerk op nog geen 100 M. van een bestaand kerkgebouw is gelegen; dat deze weigering door Burgemeester en Wethouders nader als volgt is toegelicht: „dat het terrein waarop men kerk en pastorie wil stichten wordt afgescheiden van het grondgebied der gemeente *Giessen-Nieuwkerk* door het riviertje de *Giessen*, hetwelk daar de grens tusschen de beide gemeenten vormt en daar ter plaatse 16 M. breed is; dat tusschen de bestaande kerk en dat riviertje aan de overzijde van het bedoelde terrein zes huizen staan, en wel twee maal twee aaneengebouwd en twee ieder afzonderlijk, terwijl er voor een van die huizen 4 niet hooge boomen staan; dat nu noch door de aanwezigheid van die huizen, die ook niet hoog zijn, noch door die boomen, het geluid hetwelk veroorzaakt wordt door het houden van godsdienstoefeningen in de nieuw te stichten kerk zal gedempt worden, terwijl de open gangen tusschen de huizen

voldoende ruimte aanbieden tot doorlating van dat geluid, hetwelk bovendien door het water in het riviertje sterk zal worden voortgeplant; dat in de memorie van den Kerkeraad der Nederduitsch-Hervormde gemeente van *Giessen-Nieuwkerk* e. d. er bovendien de aandacht op gevestigd wordt, „dat het klokgelui in den toren van de te stichten kerk voor den dienst in de bestaande kerk somtijds hooge bezwaarlijk zal kunnen zijn"; dat volgens Gedeputeerde Staten het feit alleen dat de nieuw te bouwen kerk binnen 200 M. van eene bestaande komt te staan, geen grond oplevert om de vergunning tot het bouwen der nieuwe kerk te weigeren, vermits de wet alleen bij bouw van eene nieuwe kerk binnen 200 M. van een bestaande, verlof van Burgemeester en Wethouders als vereischte stelt en mitsdien in dat geval nader moet onderzocht worden of dusdanige vestiging van eene nieuwe kerk gevaar oplevert voor verstoring der openbare orde; dat uit het namens Gedeputeerde Staten ingesteld onderzoek omtrent de plaats van vestiging der nieuwe kerk en uit de door den Hoofdingenieur van den Provincialen Waterstaat ingezonden schetsteekening is gebleken, dat de plaats der te stichten kerk zoodanig is dat geen storende werking op de uitoefening van den Godsdienst in een der beide gebouwen valt te vreezen; dat de mogelijkheid dat het klokkengelui van de eene kerk voor de bezoekers van de andere hinderlijk zij, geen grond voor de weigering der in art. 7 van de wet tot regeling van het toezicht op de onderscheidene kerkgenootschappen bedoelde vergunning kan zijn, vermits in artikel 8 dier wet wordt voorzien in het geval dat het wenschelijk is in het belang der openbare orde en rust dat er geen klokkengelui in eene gemeente plaats hebbe;

dat van dit besluit in beroep zijn gekomen:

ten 1ste: Burgemeester en Wethouders der gemeente *Peursum*, in hoofdzaak aanvoerende, dat bij eventueele stichting der kerk verstoring der openbare orde is te vreezen, hetgeen voorkomen kan worden door de kerk op eene andere door hen aangegeven plaats te stichten; ten 2e de Nederduitsch-Hervormde Gemeente van *Giessen-Nieuwkerk* en *Neder-Slingeland*, vertegenwoordigd door haren Kerkeraad, betoogende, dat de plaats, waar men het kerkgebouw wenscht te stichten nog niet ten volle 95 M. is verwijderd van de plaats, waar het gebouw van appellante staat; dat de afstand tusschen deze beide plaatsen gedeeltelijk wordt gevormd door de rivier de *Giessen*, waardoor de hinder nog belangrijk zal worden vergroot, omdat water, gelijk algemeen bekend is, geluid in sterke mate geleidt; dat nu wel achter de *Giessen* een zestal huizen staan, maar tusschen die huizen zich niet minder dan vier gangen bevinden, waaronder een zeer breede, zoodat die huizen voor het doordringen van het geluid, geen beletsel kunnen zijn; dat bovenbedoeld bezwaar zich bijzonderlijk zeer sterk zal doen gevoelen in het warme jaargetijde wanneer in beide kerkgebouwen ramen of deuren zullen worden opengezet, vooral ook, wanneer het kerkgezang in het nieuwe kerkgebouw door een flink kerkorgel zal worden begeleid: dat hiertegen nu niets afdoet dat de Hoofdingenieur van den Provincialen Waterstaat in *Zuid-Holland*, in zijn rapport van 8 Juni 1912 heeft betoogd, dat gelijktijdig gehouden godsdienstoefeningen op de beide boven bedoelde plaatsen niet storend op elkander zouden inwerken; dat toch, toen de Hoofdingenieur voormeld ter plaatse aanwezig was, er geen godsdienstoefening werd gehouden; dat toen wel eenige geluiden uitgestooten zijn en men ook het orgel in de Nederduitsch-Hervormde Kerk heeft doen bespelen, doch dit allerminst kan worden op één lijn gesteld met het geluid dat voortgebracht wordt door eene zingende gemeente begeleid door orgelspel; dat bovendien het orgel van de Nederduitsch-Hervormde Gemeente te *Giessen-Nieuwkerk* een klein orgel is en het is te verwachten, dat het orgel in te bouwen kerk van veel grooter afmetingen zal zijn en een veel forscher geluid zal voortbrengen; dat ten overvloede toen de Hoofdingenieur zijne proefnemingen nam, het geen Zondag was en ook niet die stilte heerschte, die den Zondagmorgen op de Zuid-Hollandsche dorpen pleegt te kenmerken; dat dit rapport ook nog wordt ontzenuwd door de waarnemingen van andere personen, woonachtig in de onmiddellijke nabijheid van het voor de te bouwen kerk uitgekozen terrein, die aan den Voorzitter van den Kerkeraad der Nederduitsch-Hervormde Gemeente van *Giessen-Nieuwkerk* hebben verklaard, dat zij in hun huis zeer goed het kerkgezang in het gebouw van requestrante kunnen hooren en dat dit zelfs het geval was op 24 Maart 1912 toen het gezang in de Nederduitsch-Hervormde Kerk, wegens een defect aan het kerkorgel, niet door orgelspel werd begeleid; dat het alzoo aan appellante in alle bescheidenheid voorkomt, dat aan genoemd rapport niet die hooge waarde moet worden toegekend, die Gedeputeerde Staten daaraan hebben gemeend te moeten hechten; dat appellante naar aanleiding van alle, thans genomen en eventueel nog te nemen proef-

nemingen wenscht op te merken, dat deze slechts van geringe waarde kunnen zijn, aangezien zij nimmer anders kunnen constateeren dan mogelijken hinder, dien men in de te stichten kerk zou kunnen ondervinden van het kerkgezang in de reeds bestaande, terwijl juist te vreezen is, dat precies andersom in de bestaande kerk de dienst zal worden gestoord door het gezang, dat in de te stichten kerk zal worden aangeheven; dat immers om in de op te richten kerk hinder te hebben van het gezang in de bestaande, de windrichting Zuid-oostelijk moet zijn, wat hier te lande slechts zeer sporadisch voorkomt, terwijl daarentegen bij eene noordwesten wind, gelijk die veelvuldig in deze omstreken voorkomt, de kerkbezoekers van de Nederduitsch-Hervormde Gemeente den overlast zullen ondervinden; dat artikel 7 van de wet van 10 September 1853 (*Staatsblad* n°. 102) de oprichting of inrichting van een gebouw tot uitoefening van den openbaren godsdienst binnen den afstand van 200 ellen van eene bestaande kerk, in het belang der openbare orde aan de goedkeuring van het gemeentebestuur onderwerpt; dat nu, daargelaten nog of niet reeds het verstoren van eene godsdienstoefening door gezang op zich zelf een inbreuk op de openbare orde kan worden genoemd, waarvoor, naar de meening van appellante, veel te zeggen valt, toch in elk geval van zulk een verstoren van de godsdienstoefening door het gezang uit een andere kerk wel degelijk als onmiddellijk gevolg storing der openbare orde kan worden verwacht; dat toch daaruit kan en vermoedelijk ook zal voortvloeien eene geprikkelde stemming bij de kerkgangers, welke ongetwijfeld bij het aan- en uitgaan der kerken, wanneer, gegeven de plaatselijke gesteldheid, de bezoekers der beide kerken elkander moeten tegenkomen, tot tooneelen zou kunnen leiden met het begrip „orde" in flagranten strijd; dat er ten slotte nog op gewezen moet worden, dat niet de minste noodzakelijkheid bestaat, om een nieuw kerkgebouw te stichten juist daar, waar dit thans gewenscht wordt, aangezien er immers andere en betere terreinen in voldoende mate beschikbaar zijn;

Overwegende: wat betreft het beroep, ingesteld door Burgemeester en Wethouders der gemeente *Peursum*:

dat artikel 7 der wet tot regeling van het toezicht op de onderscheiden kerkgenootschappen aan het gemeentebestuur een onderzoek in het belang der openbare orde en eene beslissing in eersten aanleg opdragende en het derhalve plaatsende in eene stelling, waarin het niet als partij aangemerkt worden kan, daardoor dat bestuur uitsluit van de bij hetzelfde artikel gegeven bevoegdheid, om tegen de uitspraak van Gedeputeerde Staten bij Ons in beroep te komen;

dat mitsdien genoemd gemeentebestuur niet-ontvankelijk is in zijn beroep;

Overwegende, wat betreft het beroep ingesteld door de Nederduitsch-Hervormde Gemeente van *Giessen-Nieuwkerk* en *Neder-Slingeland*:

dat het bezwaar van appellante dat het gezang en orgelspel van uit de te stichten kerk zoude doordringen tot en stoornis veroorzaken aan de godsdienstoefeningen in de Nederduitsch-Hervormde Kerk, niet voldoende gegrond is te achten;

dat wel appellante zich beroept op eene overgelegde verklaring van eenige personen woonachtig in de onmiddellijke nabijheid, doch dat daartegenover eene verklaring is overgelegd van andere personen, eveneens in de nabijheid wonende, die het tegenovergestelde bewezen;

dat bij aldien aan de verleende vergunning de voorwaarde wordt verbonden, dat bij het gelijktijdig houden van godsdienstoefeningen in de beide kerken, „de ramen en deuren aan de zuidzijde der Gereformeerde Kerk dicht zullen moeten worden gehouden," alleszins voldoende waarborg tegen de gevreesde stoornis zal worden verstrekt, te eerder nu uit een onderzoek, voor zoover dit ter zake kon worden ingesteld, is gebleken, dat de plaats der nieuw te bouwen kerk zoodanig is, dat geen wezenlijke storende werking op de uitoefening van den godsdienst in de Nederduitsch-Hervormde Kerk behoeft te worden gevreesd;

Overwegende, wat betreft de vrees van appellante dat, gegeven de plaatselijke gesteldheid, de kerkgangers der beide kerken elkaar, bij het aan- en uitgaan der kerken, zullen ontmoeten en daardoor de openbare orde zal worden verstoord, dat deze vrees evenmin gegrond is, terwijl de verkeerswegen in de nabijheid van beide gebouwen ruim genoeg zijn, om aan de verschillende bezoekers tot een behoorlijken weg te dienen en slechts een klein gedeelte van de kerkbezoekers gebruik maakt van de brug over de *Giessen*;

dat er mitsdien geen reden bestaat het stichten der bedoelde kerk onder genoemde voorwaarden niet toe te laten.

Gezien de wet van 10 September 1853 (*Staatsblad* n°. 102) laatstelijk gewijzigd bij de wet van 15 April 1896 (*Staatsblad* n°. 70).

Hebben goedgevonden en verstaan:

dat Burgemeester en Wethouders der ge-

meente *Peursum* niet-ontvankelijk te verklaren in hun beroep;

2. met handhaving voor het overige der bestreden beschikking van Gedeputeerde Staten van *Zuid-Holland*, aan de daarbij verleende vergunning toe te voegen de voorwaarde, dat bij gelijktijdige godsdienstoefeningen in beide kerken, de deuren en ramen aan de Zuidzijde van de Gereformeerde kerk dicht moeten worden gehouden.

Onze Minister van Justitie is belast enz.

(W. v. d. B. A.)

—

23 *December* 1912. BESLUIT, betreffende beroep van J. H. ZWEERS te *Zwolle* in zake militie. S. 439.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door J. H. ZWEERS te *Zwolle*, tegen de uitspraak van Gedeputeerde Staten van *Overijssel* van 3 September 1912, 4de afdeeling, n°. 5314/3588, houdende ongegrondverklaring van het door hem ingesteld beroep tegen de uitspraak van den militieraad, waarbij de door zijnen zoon JAN HENDRIK ZWEERS, ingeschrevene voor de lichting der militie van 1913 uit genoemde gemeente aangevraagde vrijstelling wegens broederdienst werd geweigerd;

Den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 13 November 1912, n°. 374;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 20 December 1912, n°. 9179, afdeeling Binnenlandsch Bestuur;

Overwegende, dat JAN HENDRIK ZWEERS, geboren te *Zwolle* op 23 April 1893, behoort tot een gezin van twee broeders, waarvan de oudere, WILLEM FREDERIK ZWEERS, geboren te *Zwolle* op 9 Januari 1885, op 1 Maart 1905 als loteling van de lichting 1905 uit de gemeente *Zwolle* is ingedeeld bij het Regiment Grenadiers en Jagers en nog dient, terwijl de jongere, JAN HENDRIK ZWEERS, een jaar heeft gediend als vrijwilliger bij het 8ste Regiment Infanterie te *Arnhem* en op 14 Januari 1912 uit zijne verbintenis is ontslagen;

dat de loteling JAN HENDRIK ZWEERS, voor de militie ingeschreven naar aanleiding van de opgave, bedoeld in artikel 12 van Ons thans vervallen besluit van 2 December 1901 (*Staatsblad* n°. 230), in de eerste zitting van den militieraad geene vrijstelling heeft aangevraagd, maar reden tot vrijstelling heeft opgegeven in de tweede zitting van den militieraad;

dat de militieraad daarop bij uitspraak van 5 Augustus 1912 de aangevraagde vrijstelling heeft geweigerd, op grond dat het geval van artikel 45, vierde lid, sub 4°., der Militiewet zich hier niet voordeed;

dat J. H. ZWEERS, vader van den loteling, tegen deze uitspraak bezwaren heeft ingebracht bij Gedeputeerde Staten van *Overijssel*, die bij uitspraak van 3 September 1912 het door appellant ingesteld beroep ongegrond hebben verklaard, uit overweging dat appellant de vader is van twee zoons, van welke één dient als vrijwilliger (lees: „milicien");

dat door of voor den anderen zoon in de eerste zitting van den militieraad geen aanspraak op vrijstelling van dienst werd gemaakt; dat belanghebbende aanspraak op vrijstelling van dienst heeft doen gelden in de tweede zitting van den militieraad;

dat volgens het bepaalde bij artikel 45, 4de lid, 4°., der Militiewet in de tweede zitting van den militieraad uitspraak wordt gedaan omtrent vrijstelling, waaromtrent buiten schuld van hem, wien zij geldt in de eerste zitting geen uitspraak kon gedaan worden; dat appellant nu wel is waar beweert, dat hij in de meening heeft verkeerd, dat de commandant van het korps, waarbij zijn zoon tijdelijk vrijwillig diende (lees: „had gediend"), de verlangde vrijstelling voor den anderen (lees: „dien") zoon zou aanvragen, en dat hij door onbekendheid met de wet in verzuim is geweest; dat echter in het onderwerpelijk geval door of vanwege den ingeschrevene het noodige had moeten worden verricht om de verlangde vrijstelling te verkrijgen en zulks te rechter tijd niet is geschied; dat de militieraad appellants zoon dan ook te recht voor den dienst heeft aangewezen (lees: „de door appellants zoon aangevraagde vrijstelling wegens broederdienst dan ook te recht heeft geweigerd");

dat van deze uitspraak J. H. ZWEERS bij Ons in beroep is gekomen, daarbij verzoekende zijn jongsten zoon alsnog van den dienst vrij te stellen wegens broederdienst;

Overwegende, dat de door JAN HENDRIK ZWEERS in de tweede zitting van den militieraad voor zijne vrijstelling van den dienst ingediende aanspraken gegrond zijn;

dat hij, blijkens de aanteekening op de ingevolge artikel 40 van het Militiebesluit opgemaakte lijst model 43, als reden waarom hij niet in de eerste zitting is verschenen o. a. heeft opgegeven, dat hij leefde in de onderstelling, dat zijne aanvrage moest geschieden na de loting, zooals voorheen het geval was;

dat deze bewering niet onaannemelijk is te achten en dus het begaan verzuim redelijkerwij-

ze is te verontschuldigen, in aanmerking genomen den korten tijd sedert de invoering van de nieuwe Militiewet verstreken en het feit dat hij, omdat hij tijdens zijne inschrijving reeds in dienst was, ook voor de inschrijving voor de militie geen aangifte had behoeven te doen;

dat onder deze omstandigheden moet worden aangenomen, dat in de eerste zitting van den militieraad buiten schuld van den belanghebbende geen uitspraak kon worden gedaan;

Gezien de Militiewet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het bestreden besluit van Gedeputeerde Staten van *Overijssel*, aan JAN HENDRIK ZWEERS, ingeschreven onder n°. 230 voor de lichting 1913 der gemeente *Zwolle*, alsnog vrijstelling van den dienst bij de militie wegens broederdienst te verleenen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en te gelijk met de in hoofde dezes vermelde voordracht van Onzen genoemden Minister in de *Nederlandsche Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur.

's Gravenhage, den 23sten December 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 22 *Jan.* 1913.)

—

23 *December* 1912. ARREST van den Hoogen Raad.

Onder de uitdrukking „hoofd of bestuurder van een onderneming", voorkomende in de Arbeidswet 1911, is slechts te verstaan hij, die in de onderneming het opperste gezag uitoefent en niemand boven zich heeft, hetgeen niet uitsluit, dat deze een of meer personen, bekleed met gelijk gezag, naast zich heeft.

Met het voorschrift van art. 22, 3e lid der Arbeidswet 1911 „eene afzonderlijke straf wordt opgelegd ten opzichte van elken persoon met- of ten aanzien van wien overtreding is gepleegd" wordt blijkens de geschiedenis der Arbeidswet de bedoeling buiten twijfel gesteld „om overtreding der wet ten aanzien van elken persoon afzonderlijk strafbaar te doen zijn."

De Hooge Raad, enz.;

Gehoord het verslag van den Raadsheer HESSE;

Gelet op het middel van cassatie, namens den requirant voorgesteld bij memorie luidende: Schending van art. 28 sub *e* der Arbeidswet 1911:

O. dat bij de inleidende dagvaarding aan den beklaagde, nu requirant, is te laste gelegd: dat hij, I. op 11 April 1912 des namiddags omstreeks kwart voor negen uur in zijne hoedennaaisterswerkplaats gelegen tusschen de beide Markten te Groningen 1°. E. S. en 2°. F. N., zijnde vrouwelijke personen boven zestien jaren, werkzaamheden heeft doen verrichten voor de onderneming, welke werkzaamheden bestonden in het opmaken van dameshoeden; II. als hoofd en bestuurder van genoemde hoedennaaisterswerkplaats, waarvoor onder andere door de bovengenoemde vrouwelijke personen in de bovengenoemde werkplaats arbeid werd verricht, bevonden is niet te hebben gezorgd, dat in de werkplaats een arbeidsregister aanwezig was, dat voldeed aan de voorschriften, daar immers het aanwezige arbeidsregister niet vermeldde de namen, voornamen en arbeidsregeling der genoemde vrouwelijke personen;

O. dat bij het bestreden vonnis dit te laste gelegde en beklaagdes schuld daaraan bewezen zijn verklaard en het bewezen verklaarde is gequalificeerd en de beklaagde deswege is veroordeeld, zooals hiervoren is vermeld;

O. dat tegen deze beslissing het middel van cassatie is gericht;

O. dat tot toelichting van dit middel is aangevoerd:

dat de in de dagvaarding genoemde dames geacht moeten worden het atelier van den requirant te besturen en niet zijn eenvoudig opzicht houdend personeel, en de wet naast het hoofd der zaak een bestuurder kent, wien het hoofd een regelende bevoegdheid geeft, die òf de geheele onderneming omvat òf een bepaald onderdeel:

O. dat bij het bestreden vonnis de dagvaarding kennelijk in dien zin is opgevat, dat den requirant is te laste gelegd, dat hij als hoofd der onderneming de overtredingen heeft gepleegd en als vaststaand is aangenomen, dat hij de zaak dreef en de administratie voerde, doch zich met de uitvoering van de werkzaamheden op de werkplaats niet inliet, als hebbende hij daarvan geen verstand; dat de bestellingen in de aan de onderneming verbonden winkel naar de werkplaats werden overgebracht en daar door die dames werden opgenomen, welke ze door het personeel lieten uitvoeren of zelf uitvoerden, waarbij zij zelfstandig werkzaam waren; dat deze, hoewel het personeel van de werkplaats niet aanstellende of

ontslaande, dit toch onder haar toezicht hadden, een gevraagd verlof toestonden of weigerden, mitsdien een zekere vrijheid van handelen hadden, doch zich overigens hadden te gedragen naar de orders van den requirant, hoewel haar meer in grove trekken verstrekt, als zijnde zij bij den requirant in dienst;

O. dat de Rechtbank hieruit terecht de gevolgtrekking maakte, dat deze dames wel waren bestuurders der werkplaats, doch niet hoofden of medehoofden, bestuurders of medebestuurders van de onderneming en derhalve niet vielen in de uitzondering van art. 28e der Arbeidswet 1911;

O. dat volgens deze bepaling de Arbeidswet 1911 niet van toepassing is op „werkzaamheden in of voor eene onderneming door het hoofd of den bestuurder van die onderneming verricht";

O. dat onder de uitdrukking „hoofd of bestuurder van eene onderneming", welke reeds herhaaldelijk voorkomt in de Arbeidswet voor de wijziging van 1911, slechts is te verstaan hij die in de onderneming het opperste gezag uitoefent en niemand boven zich heeft, hetgeen niet uitsluit, dat deze een of meer personen, bekleed met gelijk gezag, naast zich heeft, en deze opvatting steun vindt in de geschiedenis van de wet van 19 September 1874 (S. 130), die voor de Arbeidswet van 1889 plaats maakte en waarvan art. 3 reeds deze woorden bevat;

O. dat volgens de toelichting van de Regeering bij de behandeling van de Arbeidswet van 1889 in de Eerste Kamer der Staten-Generaal het woord „bestuurder" naast „hoofd" is gebruikt om daarmede hem aan te duiden, die eene Naamlooze Vennootschap of Coöperatieve vereeniging beheert, daar deze instellingen „niet gezegd kunnen worden een bepaald persoon tot hoofd te hebben";

O. dat het voorgestelde middel dus niet tot cassatie kan leiden;

O. *ambtshalve:*

dat art. 22 der Arbeidswet 1911 in zijn eerste lid strafbaar stelt onder meer overtreding van het bepaalde in art. 23, eerste lid, en art 14, in zijn derde lid voorschrijft, dat „eene afzonderlijke straf wordt opgelegd ten opzichte van elken persoon met of ten aanzien van wien overtreding is gepleegd", waarmede blijkens de geschiedenis der Arbeidswet van 1889, waarin dit voorschrift, behoudens enkele hier niet afdoende wijzigingen reeds voorkwam de bedoeling buiten twijfel zou worden gesteld „om overtreding der wet ten aanzien van elken persoon afzonderlijk strafbaar te doen zijn";

O. dat nu beide te laste gelegde en bewezen verklaarde feiten zijn gepleegd ten aanzien van de twee daarin genoemde personen ook voor elk der beide feiten twee straffen hadden moeten zijn opgelegd terwijl dat slechts voor een is geschied;

O. dat met het oog hierop de aan de feiten gegeven qualificatie niet geheel overeenstemt met den inhoud der gemelde bepalingen en zal moeten luiden zooals hieronder volgt; en dat derhalve op deze punten het vonnis zal moeten worden vernietigd;

Vernietigt het vonnis der Arr.-Rechtbank te Groningen den 15den Augustus 1912 in deze zaak gewezen, doch alleen voor wat betreft de daarin aan de bewezen verklaarde feiten gegeven qualificatie en de opgelegde straffen;

Rechtdoende krachtens art. 105 der Wet op de R. O.;

Qualificeert deze feiten:

1°. als hoofd van eene onderneming niet zorgen, dat in eene open of besloten ruimte, die bij hem in gebruik is, geen arbeid wordt verricht in strijd met het bij de Arbeidswet 1911 bepaalde;

2°. als hoofd van eene onderneming, waarvoor in een werkplaats arbeid wordt verricht door één of meer vrouwen niet zorgen dat in zijne werkplaats een arbeidsregister aanwezig is, dat voldoet aan de in art. 13 der Arbeidswet gegeven voorschriften, beide overtredingen gepleegd ten aanzien van twee personen;

Veroordeelt den requirant ter zake van deze te zijnen laste bewezen verklaarde feiten tot twee geldboeten elk van vijf gulden en tot twee geldboeten elk van drie gulden;

Bepaalt dat iedere boete van vijf gulden, bij gebreke van betaling binnen twee maanden na den dag, waarop dit arrest kan worden ten uitvoer gelegd, zal worden vervangen door hechtenis van twee dagen, en iedere boete van drie gulden door hechtenis van één dag;

Verwerpt overigens het beroep.

—

27 *December* 1912. BESLUIT, tot schorsing van het besluit van burgemeester en wethouders der gemeente *Oost- en West-Souburg* van 9 December 1912, strekkende tot ontslag van den ambtenaar ter gemeentesecretarie I. P. BLONK. S. 440.

Geschorst tot 1 *Juni* 1913.

—

28 *December* 1912. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende vrijstelling en inlijving van militieplichtigen.

Ik heb de eer U H.E.G. hierbij te doen geworden een extract uit een schrijven van den Minister van Oorlog van 18 December j.l., afdeeling Militie en Landweer (M.), N°. 82, met verzoek den inhoud daarvan ter kennis te brengen van de burgemeesters der gemeenten in Uwe provincie.

U H.E.G. gelieve overeenkomstig dat schrijven te handelen en gelijke uitnoodiging tot evengenoemde burgemeesters te richten.

Tevens zij er de aandacht op gevestigd, dat de in voormeld schrijven neergelegde beschouwingen geen betrekking hebben op personen, die vrijgesteld worden vóór de loting en dientengevolge aan deze niet hebben deelgenomen, noch op hen, die vrijgesteld worden na de inlijving.

Wat de toewijzing van tijdelijk vrijgestelden betreft, heeft de Minister van Oorlog aan de Provinciale adjudanten opgedragen, ten aanzien van dezen te handelen op gelijke wijze als ten aanzien van de andere lotelingen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
Voor den Minister,
De Secretaris-Generaal, (*get.*) J. B. KAN.

UITTREKSEL.

's Gravenhage, 18 December 1912.

Het is wellicht niet overbodig de gedragslijn te bepalen, die gevolgd zal moeten worden ten aanzien van ter inlijving bestemde militieplichtigen, die vóór hunne inlijving van den dienst worden vrijgesteld. Wat de inlijving zelf aangaat, schijnt het mij niet aan twijfel onderhevig, dat vrijstelling de verplichting om te worden ingelijfd, doet vervallen — althans voorloopig, indien het een tijdelijke vrijstelling betreft —; dat derhalve hij, die is vrijgesteld, niet moet worden ingelijfd, zoolang de vrijstelling duurt, en dus ook niet ingevolge artikel 46 van Militiebesluit II ter inlijving binnen den duur der vrijstelling moet worden opgeroepen; is de oproeping reeds geschied, dan zal zij weder moeten worden ingetrokken.

Voor hem, die voor goed is vrijgesteld, vervalt de bestemming ter inlijving ook voor goed. Ten aanzien van hem, die tijdelijk is vrijgesteld, wordt de inlijving als het ware tot een volgend jaar opgeschort, behoudens de mogelijkheid, dat de tijdelijke vrijstelling later wordt gevolgd door een definitieve.

Komt eene tijdelijke vrijstelling te eindigen, zonder in eene definitieve over te gaan, dan moet de loteling alsnog worden ingelijfd. De inlijving geschiedt in het algemeen overeenkomstig eene te voren gedane toewijzing omtrent tijdvak, korps en garnizoen. Ten aanzien van tijdelijk vrijgestelden kan de vraag zich voordoen, of dezen ook moeten worden betrokken in de algemeene toewijzing voor de lichting, waartoe zij behooren — gesteld, dat de vrijstelling reeds voor de toewijzing is verleend — en of deze toewijzing blijft gelden, wanneer zij eerst in een later jaar moeten worden ingelijfd. Naar mijne meening moet het antwoord bevestigend luiden. Voldoende moge het zijn, er op te wijzen, dat het lotingsnummer op de toewijzing van invloed kan zijn (zie art. 72, derde lid, der Militiewet) en dat in verband hiermede de toewijzing van alle manschappen eener lichting tegelijk dient plaats te hebben en deze toewijzing als regel gehandhaafd behoort te blijven. Als regel, omdat de mogelijkheid bestaat, dat de inlijving niet geheel overeenkomstig de toewijzing kan geschieden, b.v. wanneer een korps inmiddels van garnizoen verandert. Bij de algemeene toewijzing zal dan met reeds verleende tijdelijke vrijstelling in het geheel geen rekening zijn te houden. Zij, en wie alsdan reeds vrijstelling voor goed is verleend, behooren evenwel van de toewijzing te worden uitgezonderd.

Bij het doen van de kennisgevingen van de toewijzing aan de lotelingen ingevolge artikel 41, derde lid, van Militiebesluit II zal het goed zijn, er voor te zorgen, dat zoodanige kennisgeving den reeds vrijgestelde niet in twijfel brengt omtrent zijne verplichting met betrekking tot de inlijving. Ten aanzien van hem, die inmiddels voorgoed mocht zijn vrijgesteld, voor wien eene dergelijke kennisgeving geheel zonder nut zou zijn, zal zij achterwege behooren te blijven. Voor den tijdelijk vrijgestelde ware aan bedoelde kennisgeving toe te voegen de mededeeling, dat zijne inlijving eerst zal behoeven plaats te hebben, wanneer de tijdelijke vrijstelling eindigt, zonder dat den loteling vrijstelling voorgoed is verleend.

Verkrijgt een loteling tijdelijke vrijstelling vóór zijne inlijving, doch nadat de kennisgeving omtrent zijne toewijzing is gedaan, dan zal het wenschelijk zijn, dat eene dergelijke mededeeling alsnog afzonderlijk of wel tegelijk met de mededeeling van de vrijstelling geschiedt.

Een vrijgestelde moet uiteraard ook niet worden vermeld op den staat, model F, bedoeld in artikel 50 van Militiebesluit II, terwijl evenmin een staat, model G, als in het-

zelfde artikel bedoeld, te zijnen aanzien moet worden overgelegd.

De provinciale adjudant zal echter dienen te weten wie wegens het verkrijgen van vrijstelling niet moet worden ingelijfd. Het verdient m. i. aanbeveling, dat de daartoe noodige mededeeling wordt gedaan door den Commissaris der Koningin.

Ook is deze de aangewezen autoriteit om te zorgen voor de oproeping ter inlijving van hen, die na tijdelijke vrijstelling te hebben genoten, alsnog ingelijfd moeten worden. Dit volgt trouwens reeds uit artikel 42, eerste lid, van Militiebesluit II. De Commissaris der Koningin zal alzoo de noodige aanteekeningen dienen te houden om in staat te zijn telkens te beoordeelen wie van de personen, over wie het hier gaat, in de termen valt om ter inlijving te worden opgeroepen. Hierbij zij nog opgemerkt, dat, al moet een loteling niet worden ingelijfd, zoo lang hij vrijstelling geniet, niettemin zijne later eventueel noodig wordende oproeping ter inlijving wel zal kunnen en in den regel ook moeten plaats hebben voor het eindigen van de vrijstelling.

De Minister van Oorlog,
Voor den Minister,
Het Hoofd der Afdeeling Militie en Landweer,
(*get.*) GROUWSTRA.

Uitgegeven voor woordelijk gelijkluidend uittreksel,

De Secretaris-Generaal van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) J. B. KAN.

—

30 *December* 1912. WET, tot wijziging en aanvulling van het *derde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911. S. 441.

Bij deze wet worden eenige artikelen verhoogd en verminderd en wordt een nieuw artikel ingevoegd.

Ten gevolge van voorschreven verhoogingen, aanvulling en verminderingen wordt het totaal der IIde afdeeling van gezegd hoofdstuk nader vastgesteld op *f* 946,583.33, dat der IIIde afdeeling op *f* 219,950 en dat der IVde afdeeling op *f* 36,254.

—

30 *December* 1912. WET, tot aanvulling en verhooging van het *derde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1912. S. 442.

Bij deze wet wordt een artikel toegevoegd.

Ten gevolge daarvan wordt het totaal van de IIIde afdeeling van het IIIde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1912 met *f* 7100 en het eindcijfer van het geheele hoofdstuk met gelijk bedrag verhoogd.

30 *December* 1912. WET, tot wijziging van de begrooting der uitgaven van de Algemeene Landsdrukkerij voor het dienstjaar 1911. S. 443.

—

30 *December* 1912. WET, tot wijziging van het *vijfde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911. S. 444.

Bij deze wet worden de volgende artikelen verhoogd:

Art. 66 met *f* 2,000.	Art. 76 met *f* 1,400.
Art. 92 met *f* 4,500.	Art. 93 met *f* 30,300.
Art. 182 met *f* 40,000.	Art. 234 met *f* 150,000.
Art. 239 met *f* 10,000.	Art. 240 met *f* 5,000.

Ingevoegd wordt:

Art. 241*bis*. Bijdragen ter aanvulling der middelen tot dekking van de uitgaven der Algemeene Landsdrukkerij over 1909 *f* 281,300.

De volgende artikelen worden verminderd:

Art. 116 met *f* 64,500.	Art. 153 met *f* 10,000.
Art. 154 met *f* 9,000.	Art. 155 met *f* 89,000.
Art. 156 met *f* 12,000.	Art. 175 met *f* 55,000.
Art. 177 met *f* 50,000.	Art. 183 met *f* 25,000.
Art. 186 met *f* 210,000.	

Ten gevolge van voorschreven verhoogingen, bijvoeging van een nieuw artikel en verminderingen worden de totalen der navolgende afdeelingen van vorengenoemd hoofdstuk gewijzigd als volgt:

Verhoogd:
Afdeeling III met *f* 38,200.
Afdeeling VIII met *f* 446,300.
Verminderd:
Afdeeling V met *f* 184,500.
Afdeeling VI met *f* 300,000.

—

30 *December* 1912. WET, houdende verhooging van het *zesde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1912. S. 445.

Bij deze wet wordt een artikel verhoogd.

Ten gevolge van voorschreven verhooging wordt het totaal van de IIde onderafdeeling der 1ste afdeeling van genoemde begrooting, zoomede het totaal der 1ste afdeeling en het eindcijfer van het VIde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor 1912 verhoogd met *f* 407,116.

—

30 *December* 1912. WET, houdende verhooging van het *zesde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911. S. 446.

Bij deze wet wordt een artikel verhoogd.

Ten gevolge van voorschreven verhooging wordt het totaal van de IIde onderafdeeling der 1ste afdeeling van genoemde begrooting, zoomede het totaal der 1ste afdeeling en het eindcijfer van het VIde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor 1911 verhoogd met *f* 452,462.50.

30 *December* 1912. WET, houdende nadere wijziging van het *zesde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911. S. 447.

Bij deze wet worden eenige artikelen verhoogd en verminderd.

Ten gevolge van voorschreven verhoogingen en verminderingen worden het totaal van de IVde onderafdeeling der 1ste afdeeling en dat der 1ste afdeeling verhoogd met *f* 7000.

Het totaal van de Iste onderafdeeling der 2de afdeeling wordt verminderd met *f* 13,000 en dat van de IIIde onderafdeeling dier afdeeling verhoogd met *f* 6000, terwijl het totaal der 2de afdeeling wordt verminderd met *f* 7000.

—

30 *December* 1912. WET, tot het verleenen van vrijdom van grondbelasting en van personeele belasting voor het Vredespaleis te *'s Gravenhage*. S. 448.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is dat vrijdom van grondbelasting en van personeele belasting worde verleend voor het te 's Gravenhage gesticht wordende Vredespaleis;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Voor het Vredespaleis te 's Gravenhage met zijne gebouwde en ongebouwde aanhoorigheden wordt geen belastbare opbrengst in den kadastralen legger opgenomen.

2. Wegens het gebruiken van het in artikel 1 bedoelde gebouw met zijne gebouwde en ongebouwde aanhoorigheden wordt geen personeele belasting geheven.

Deze vrijstelling omvat niet de gedeelten dienende tot woning van bestuurders en beambten.

3. Deze wet treedt in werking op 1 Januari 1913.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 30sten December 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 22 *Jan.* 1913.)

—

30 *December* 1912. WET, tot regeling van de ontvangsten en uitgaven van het Weduwen- en Weezenfonds voor burgerlijke ambtenaren voor het jaar 1913. S. 449.

Bij art. 1 dezer wet wordt de begrooting vastgesteld als volgt:

Art. I. Traktementen, voor zoover zij niet uit het volgende artikel moeten bestreden worden, van den directeur en van de verdere ambtenaren, van den kamerbewaarder-concierge, van de boden en van den vaste-knecht, toelage aan den kamerbewaarder-concierge als abonnement voor het schoonhouden der lokalen, belooning van een vaste-knecht voor het stoken en onderhouden van den heetwaterverwarmingsketel, benevens de belooningen voor schrijf- en rekenwerk van tijdelijk bij het fonds werkzaam gestelde personen . . . . . *f* 35,807.—

Art. I*bis*. Periodieke traktementsverhoogingen in vorige jaren toegekend en in den loop van het begrootingsjaar nog toe te kennen aan de in artikel I bedoelde ambtenaren beneden den rang van adjunct-commies en aan de bedienden . . . . . 4,600.—

Art. II. Bureel- en lokaalbehoeften, drukwerk en aankoop van boeken . . . . . 7,000.—

Art. III. Toelagen en presentiegelden voor commissarissen. . 2,400.—

Art. IV. Reis- en verblijfkosten van commissarissen, van den directeur en van de ambtenaren en bedienden . . . . . 500.—

Art. V. Aandeel van het Weduwen- en Weezenfonds voor burgerlijke ambtenaren in de toelagen en presentiegelden van de leden van den Pensioenraad voor burgerlijke ambtenaren . . . . . 950.—

Art. VI. Onderhoud, assurantiepremie en bewakingskosten door de gemeentebrandweer van het gebouw waarin de bureelen zijn gevestigd en onderhoud van den tuin achter dat gebouw, benevens toelage van een bouwkundige, belast met het toezicht over het gebouw . . . . . 2,000.—

Art. VII. Pensioenen van weduwen en weezen van burgerlijke ambtenaren over 1913 en afgesloten dienstjaren . . . . . 1,610,000.—

Art VIII. Pensioenen van weduwen en weezen van onderwijzers over 1913 en afgesloten dienstjaren . . . . . 225,000.—

Art. IX. Aankoop van inschrijvingen op de Grootboeken van de

Nationale Schuld, van effecten en van andere geldswaardige papieren, beleggingen in schuldvorderingen door hypotheek gewaarborgd, alsmede alle met dien aankoop en die beleggingen in verband staande uitgaven . . . *f* 3,409,993.—

Art. X. Restitutie van ingehouden bijdragen, bedoeld bij het 5de lid van artikel 17 der Weduwenwet voor de ambtenaren 1890 en bij het 8ste lid van artikel 21 der Weduwenwet voor de onderwijzers 1905 . . . . . 3,000.—

Art. XI. Aankoop van perceelen, welke het gebouw van het fonds belenden en verbouwing van een of meer dier perceelen tot uitbreiding van de bureau's, alsmede alle met den aankoop en de verbouwing in verband staande uitgaven . . . . . 50,000.—

Art. XII. Onvoorziene uitgaven . . . . . 2,000.—

en alzoo tot een bedrag van *vijf millioen driehonderd drie en vijftig duizend tweehonderd vijftig gulden* . . . . . *f* 5,353,250.—

Bij de artt. 2, 3 en 4 worden de middelen tot dekking, overschrijving en betaling van onvoorziene uitgaven geregeld.

—

30 *December* 1912. WET, houdende wijziging en verhooging van het *tweede* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911. S. 450.

Bij deze wet worden eenige artikelen verhoogd en wordt één artikel verminderd.

Ten gevolge hiervan wordt het totaal der VIde afdeeling en het eindcijfer van het hoofdstuk verhoogd met *f* 5910.81.

—

30 *December* 1912. WET, tot regeling van de ontvangsten en uitgaven van het Weduwen- en Weezenfonds voor militairen en gepensionneerde militairen der landmacht voor het dienstjaar 1913. S. 451.

—

30 *December* 1912. WET, tot regeling van de ontvangsten en uitgaven van het Weduwen- en Weezenfonds voor militairen en gepensionneerde militairen der zeemacht voor het dienstjaar 1913. S. 452.

—

30 *December* 1912. WET, houdende voorziening in het kas-tekort van den Indischen dienst in 1913. S. 453.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

A zoo Wij in overweging genomen hebben, dat behoort geregeld te worden hoe, in afwijking van artikel 26, laatste l.d. der Indische Comptabiliteitswet, voor het jaar 1913 zal moeten worden te gemoet gekomen in het kastekort hier te lande van den Indischen dienst;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Onze Minister van Financiën wordt bevoegd verklaard om, bij het openen van kredieten aan Onzen Minister van Koloniën gedurende het jaar 1913, het bedrag der volgens artikel 33 der Indische Comptabiliteitswet in 's Rijks schatkist gestorte gelden te boven te gaan met eene som van *twee en dertig millioen gulden.*

Onze Minister van Financiën zal in dat voorschot aan de Indische kas mogen voorzien door uitgifte of beleening van bewijzen van vlottende schuld, met inachtneming van de daaromtrent bestaande of nog vast te stellen wettelijke bepalingen.

2. Deze wet treedt in werking op den 1sten Januari 1913.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 30sten December 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(*get.*) KOLKMAN.

De Minister van Koloniën,

(*get.*) DE WAAL MALEFIJT.

(*Uitgeg.* 16 *Jan.* 1913.)

—

30 *December* 1912. WET, tot nadere wijziging van het *achtste* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911. S. 454.

Bij deze wet worden eenige artikelen verhoogd en verminderd.

Ten gevolge van voorschreven verhoogingen en verminderingen worden de *artikelen* 49, 131 en 146 van meergemelde begrooting respectievelijk gebracht op *f* 3400, *f* 62,515 en *f* 7860, en ondergaan de totalen van de hierna genoemde afdeelingen dier begrooting de wijzigingen, daarbij aangewezen:

de IVde afdeeling wordt	*verhoogd*	met	*f*	18,000
„ VIde „	„ *verminderd*	„		131,474
„ VIIde „	„ *verhoogd*	„		55,900
„ VIIIste „	„ „	„		160,400
„ Xde „	„ „	„		12

de XIde afd.	wordt	*verminderd*	met *f*	63,350
„ XIIde „	„	„	„	45,000
„ XIIIde „	„	*verhoogd*	„	5,500
„ XVIIIde „	„	„	„	12

—

30 *December* 1912. WET, tot wijziging van het *negende* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911. S. 455.

Bij deze wet worden eenige artikelen verhoogd, verminderd en ingelascht.

—

30 *December* 1912. WET, tot verhooging en aanvulling van het *tiende* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911. (Gratificatiën aan vrouwelijke ambtenaren, die in verband met huwelijk op verzoek eervol uit hare betrekking zijn ontslagen.) S. 456.

Bij deze wet wordt een artikel ingevoegd.

Ten gevolge van deze aanvulling wordt het totaal der VIIde afdeeling, alsmede het eindcijfer van voormeld hoofdstuk, verhoogd met *f* 2000.

—

30 *December* 1912. WET, houdende verhooging van het *elfde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911. S. 457.

Bij deze wet wordt een artikel verhoogd.

Ten gevolge hiervan wordt het totaal van de IIde afdeeling en het eindcijfer van dat hoofd stuk verhoogd met *f* 66,500.

—

30 *December* 1912. WET, houdende verhooging en wijziging van de koloniale huishoudelijke begrooting van *Curaçao* voor het dienstjaar 1911. S. 458.

—

30 *December* 1912. WET, houdende verhooging en wijziging van de koloniale huishoude lijke begrooting van *Suriname* voor het dienstjaar 1911. S. 459.

—

30 *December* 1912. WET, houdende nadere wijziging en verhooging van de koloniale huishoudelijke begrooting van *Suriname* voor het dienstjaar 1910. S. 460.

—

30 *December* 1912. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende voldoening van vorderingen op het Rijk met bevelschriften uit de gemeentekas.

Ik heb de eer Uwe aandacht er op te vestigen, dat de Algemeene Rekenkamer verlangt, dat bij declaratiën tot terugbekoming van voor het Rijk gedane verschotten, steeds de oorspronkelijke quitantiën of wel dupli. aten van de gequiteerde bevelschriften worden overgelegd en dat in geen geval met *afschriften* zal worden genoegen genomen.

Genoemd College heeft mij tevens verzocht U mede te deelen, dat z. i. vorderingen op het Rijk niet, of althans zoo min mogelijk, voldaan moeten worden door middel van bevelschriften op de gemeentekas. Dergelijke Rijks-uitgaven behooren niet in de gemeenterekeningen voor te komen.

—

30 *December* 1912. ARREST van den Hoogen Raad.

De als bewezen verklaarde omstandigheid, dat de beklaagde was de bestuurster der onderneming, is in casu van geen belang, vermits in deze zaak niet de rede is van een onderneming van een rechtspersoon, in welk geval alleen van bestuurder in den zin der Arbeidswet 1911 sprake kan zijn. De rechter had moeten onderzoeken en beslissen of de beklaagde was het *hoofd* der onderneming.

De Hooge Raad, enz.;

Gehoord het verslag van den Raadsheer NIJPELS;

Gelet op de grief van de requirante aangevoerd bij memorie, zakelijk inhoudende, dat, zooals zij reeds voor de Rechtbank heeft aangevoerd, niet zij, maar haar echtgenoot P. BAKKER is het hoofd van de hoedenmakerij, waarin zij maar als bestuurster optreedt;

dat zij geene zoodanige zaak bezit en dus ten onrechte in het gewezen vonnis is aangenomen dat zij is opgetreden als *hoofd* en bestuurster van die zaak;

O. dat aan de beklaagde, nu requirante, bij de inleidende dagvaarding, is te laste gelegd, dat zij, den 27en Februari 1912 des namiddags ten omstreeks 4 uur en 20 minuten te 's Gravenhage als hoofd en bestuurster van eene dameshoedenmakerij, gevestigd in het perceel Prins-Hendrikstraat 105 in de werkplaats gevestigd in het gelijkstraats gelegen achtergedeelte van dat perceel, ten behoeve van haar bedrijf arbeid heeft doen verrichten door M. F. H., oud 15 jaar, L. J. D., oud 15 jaar, S. M. E., oud 15 jaar, en C. B., oud 16 jaar, terwijl in die werkplaats niet aanwezig was een arbeidsregister, noch was opgehangen eene arbeidslijst, vermeldende de namen van voornoemde meisjes, terwijl beklaagde niet in het bezit was van de arbeidskaarten voor die jeugdige personen, en bovendien in het werk-

lokaal, waarin door meergenoemde jeugdige personen en de 26-jarige Z. DE W. arbeid werd verricht, geen voldoende vrije luchtruimte aanwezig was, daar dit lokaal bij eene hoogte van 2.30 M. slechts een inhoud had van 31,9125 M³.;

dat vervolgens, bij het in hooger beroep bevestigde vonnis van den Kantonrechter, al hetgeen aan de beklaagde was te laste gelegd, zoomede hare schuld daaraan, wettig en overtuigend is bewezen verklaard en zij te dier zake is veroordeeld, met qualificatie en strafoplegging als hierboven reeds is opgegeven;

O. omtrent de bovengemelde grief van de requirante, dat de Kantonrechter in zijn voormeld vonnis de geheele aanklacht met inbegrip, dat de requirante de te laste gelegde feiten pleegde als *hoofd* en *bestuurster* der dameshoedenmakerij, heeft bewezen verklaard door aanwijzingen, voortvloeiende uit den inhoud van een proces-verbaal op ambtseed en van vier geboorteregister-extracten, alsmede de verklaring van den verbalisant als getuige, in onderling verband en samenhang genomen;

dat, terwijl de omstandigheid, dat de requirante was *hoofd* der dameshoedenmakerij de strafbaarheid van de bewezen verklaarde feiten beheerscht, dit evenwel niet het geval is met de mede als bewezen aangenomen omstandigheid, dat zij ook was bestuurster der dameshoedenmakerij, welk laatste thans is van geen belang, vermits in deze zaak niet de rede is van eene onderneming van een rechtspersoon, in welk geval alleen van bestuurder in den zin der Arbeidswet 1911 sprake kan zijn;

dat echter de voormelde bewijsmiddelen, waarvan de inhoud in het vonnis des Kantonrechters is opgenomen, blijkens niets te bevatten, waaruit de rechter heeft kunnen afleiden, dat de requirante ten tijde der bekeuring was *hoofd* der dameshoedenmakerij, zoodat het vonnis van den Kantonrechter ten aanzien van dit punt der aanklacht, dat een bestanddeel uitmaakt der te laste gelegde overtredingen niet behoorlijk met redenen is omkleed, zulks in strijd met het voorschrift van art. 221 in verband met art. 211 Sv. waarop bij art. 223 van hetzelfde Wetboek nietigheid is gesteld;

dat de Rechtbank door bij het bestreden vonnis het voormelde vonnis van den Kantonrechter te bevestigen (lees: bekrachtigen) dezelfde artikelen in verband met de artt. 239 en 247 Sv., heeft geschonden, zoodat haar vonnis op dien grond behoort te worden vernietigd;

Vernietigt het vonnis der Arr.-Rechtbank te 's Gravenhage den 6en Augustus 1912 in deze zaak gewezen;

Rechtdoende krachtens art. 106 der Wet op de R. O.;

Verwijst de zaak naar het Gerechtshof te 's Gravenhage ten einde op het bestaande hooger beroep opnieuw te worden berecht en afgedaan.

—

31 *December* 1912. WET, houdende verhooging van het *zevende* hoofdstuk *B* der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1912. S. 461.

Bij deze wet worden eenige artikelen verhoogd.

Ten gevolge hiervan worden het totaal van de Vde afdeeling en het eindcijfer van het hoofdstuk verhoogd met *f* 55,186.

—

31 *December* 1912. WET, houdende wijziging en verhooging van het *zevende* hoofdstuk *B* der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911. S. 462.

Bij deze wet worden eenige artikelen verhoogd en verminderd. Voorts wordt de omschrijving van een artikel gewijzigd en wordt een artikel ingevoegd.

Ten gevolge hiervan wordt het totaal der IIde afdeeling *verhoogd* met *f* 1,914.96⁵, dat der Vde afdeeling met *f* 45,000, dat der VIde afdeeling met *f* 24,500, dat der IXde afdeeling met *f* 1,056,500 en het eindcijfer van het hoofdstuk met *f* 1,127,914.96⁵.

—

31 *December* 1912. WET, tot vaststelling van de begrooting van uitgaven van het Fonds voor de uitvoering van de Tiendwet 1907 (*Staatsblad* n°. 222), voor het dienstjaar 1913. S. 463.

Bij art. 1 dezer wet wordt de begrooting van uitgaven van het Fonds voor de uitvoering van de Tiendwet 1907 (*Staatsblad* n°. 222), voor den dienst van 1913 vastgesteld op *f* 8,617,500.—.

Bij art. 2, 3 en 4 worden de middelen tot dekking, overschrijving en betaling van onvoorziene uitgaven geregeld.

—

31 *December* 1912. WET, tot vaststelling van het *eerste* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1913. S. 464.

Bij deze wet wordt het Iste hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1913, betreffende het *Huis der Koningin*, vastgesteld als volgt:

Art. 1. Inkomen van de Koningin . . . . . *f* 600,000

Art. 2. Inkomen van de Koningin Weduwe . . . . . *f* 150,000

Art. 3. Onderhoud der Koninklijke paleizen 50,000

Art. 4. Verbouw en bijbouw in en aan het Koninklijk zomerverblijf *het Loo* en verplaatsing en vervanging van bijgebouwen, met de voorbereiding van de hiertoe betrekkelijke plannen en werkzaamheden en de uitvoering er van 145,000

f 945,000

—

31 *December* 1912. WET, tot vaststelling van het *zevende* hoofdstuk *A* der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1913. S. 465.

Bij deze wet wordt het VIIde hoofdstuk *A* der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1913, betreffende de *Nationale Schuld*, vastgesteld als volgt:

1e Afd.: Interesten enz. . . *f* 32,479,429.80

2e Afd.: Amortisatie en Aflossing van rentegevende Nationale Schuld . . . . . „ 5,523,000.—

3e Afd.: Onvoorziene uitgaven . . . . . „ 25,000.—

f 38,027,429.80

—

31 *December* 1912. WET, tot aanwijzing van de middelen ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1913. S. 466.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat, volgens de artt. 123 en 124 der Grondwet, jaarlijks de middelen behooren te worden aangewezen tot dekking van alle uitgaven des Rijks, in de algemeene begrooting begrepen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de algemeene begrooting voor het dienstjaar 1913, zullen over dat jaar worden gebezigd de middelen en inkomsten hierna omschreven, te weten:

A. *de directe belastingen:*

1. de grondbelasting,

2. de personeele belasting,

3. de belasting op de bedrijfs- en andere inkomsten,

3*a*. $^1/_3$ gedeelte van de krachtens de wet van 16 Februari 1912 (*Staatsblad* nº. 86) geheven wordende tien opcenten op de belasting op de bedrijfs- en andere inkomsten, over het belastingjaar 1912—1913,

4. de vermogensbelasting,

4*a*. $^1/_3$ gedeelte van de krachtens de wet van 16 Februari 1912 (*Staatsblad* nº. 86) geheven wordende tien opcenten op de vermogensbelasting, over het belastingjaar 1912—1913;

B. *de accijnzen:*

5. de accijns op de suiker,

6. de accijns op den wijn,

7. de accijns op binnenlandsch en buitenlandsch gedistilleerd, tot een bedrag van ten hoogste *vijf en twintig millioen twee honderd duizend gulden*,

8. de accijns op het zout,

9. de accijns op bieren en azijnen,

10. de accijns op het geslacht;

C. *de indirecte belastingen:*

11. de rechten en boeten van zegel,

11*a*. vijftig opcenten op de rechten en boeten van zegel, met uitzondering van die genoemd bij de letters *a*, *b* en *c* van artikel 13 der wet van 11 Juli 1882 (*Staatsblad* nº. 93) en bij de wet van 24 Mei 1897 (*Staatsblad* nº. 155),

12. de rechten en boeten van registratie,

13. de rechten en boeten van hypotheek,

14. de rechten en boeten van successie en van overgang bij overlijden;

D. *de rechten op den invoer:*

15. de rechten op den invoer,

16. de rechten op het formaatzegel, in gebruik bij de heffing van rechten op den invoer,

16*a*. vijftig opcenten op het formaatzegel voornoemd;

E. *de waarborg en de belasting der gouden en zilveren werken:*

17. de belasting op de gouden en zilveren werken,

18. het essaailoon in geval van verbreking der werken en voor gehalteproeven, welke geene betaling van belasting ten gevolge hebben;

F. *de inkomsten der domeinen, wegen en vaarten:*

19. de inkomsten van de gewone domeinen, enz.,

20. de inkomsten van het domein van Oorlog,

21. de inkomsten van de groote weger,

22. de inkomsten van vaarten, veren en havens;

G. 23. de opbrengst der posterijen;

H. 24. de opbrengst der Rijkstelegrafen en -telephonen;

I. 25. de opbrengst der Staatsloterij;

J. 26. de opbrengst der uitgifte van akten

voor de jacht en visscherij en van concenten voor de kustvisscherij;

K. 27. de opbrengst der loodsgelden;

L. *het recht op de mijnen:*

28. het vaste en proportioneele recht op de mijnen,

28*a*. vijftien opcenten van het recht op de mijnen voor kwade posten en collecteloon;

M. 29. het aandeel van het Rijk in de opbrengst van de exploitatie der Staatsspoorwegen;

N. 30. het aandeel van den Staat in de winsten van de Nederlandsche Bank, ingevolge de wet van 31 December 1903 (*Staatsblad* n°. 335);

O. 31. de in art. 2 bedoelde bijdrage uit het Fonds, voortspruiterde uit koopprijzen van domeinen;

P. 32. de leges geheven ingevolge de wet van 9 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 80), gewijzigd bij die van 29 December 1893 (*Staatsblad* n°. 246);

Q. 33. de opbrengst van voor het publiek verkrijgbaar gestelde stukken;

R. *de renten van kapitalen, voorgeschoten aan de koloniën in Oost- en West-Indië, aan Staatsbedrijven, 's Rijks bijzondere fondsen, gemeenten, spoorwegmaatschappijen, enz.:*

34. het aandeel van Nederlandsch Oost-Indië in de renten en kosten van de Nationale Schuld,

35. de rente van kasvoorschotten aan Nederlandsch Oost-Indië,

36. de rente van kasvoorschotten aan *Suriname*,

37. de rente van kasvoorschotten aan *Curaçao*,

38. de rente door de kolonie *Suriname* verschuldigd van het voorschot voor den aanleg van een spoorweg naar het *Lawagebied*,

39. de rente van voorschotten ingevolge art. 33 der Woningwet,

40. de rente van voorschotten aan het Tiendfonds,

41. de rente door de gemeente *Venlo* verschuldigd van het haar verleende voorschot voor het inrichten der spoorwegbrug over de *Maas* voor gewoon verkeer,

42. de rente van het voorschot aan de N. O. Locaalspoorwegmaatschappij verstrekt, ingevolge art. 11 der overeenkomst, goedgekeurd bij de wet van 15 Juli 1898 (*Staatsblad* n°. 185) en dividend over de aandeelen dier Maatschappij in het bezit van het Rijk,

43. de rente van kapitalen verstrekt aan het Staatsmuntbedrijf,

44. de rente van kapitalen verstrekt aan de artillerie-inrichtingen;

S. *de terugbetalingen van kapitalen voorgeschoten aan de koloniën in Oost- en West-Indië, aan Staatsbedrijven, 's Rijks bijzondere fondsen, gemeenten, spoorwegmaatschappijen, enz.:*

45. het aandeel van Nederlandsch Oost-Indië in de aflossing van Nationale Schuld,

46. de terugbetaling door *Suriname* van het voorschot verstrekt voor den aanleg van een spoorweg naar het *Lawagebied*,

47. de aflossing van voorschotten ingevolge art. 33 der Woningwet,

48. de terugbetaling van voorschotten verstrekt aan het Tiendfonds,

49. de terugbetaling van kapitalen verstrekt aan het Staatsmuntbedrijf,

50. de terugbetaling van kapitalen verstrekt aan de artillerie-inrichtingen;

T. *de uitkeeringen door Staatsbedrijven van suppletoire premie wegens de pensioenverzekering van het personeel, alsmede van brandverzekeringspremie:*

51. de uitkeeringen van suppletoire pensioenverzekeringspremie en van brandverzekeringspremie door het Staatsmuntbedrijf,

52. de uitkeeringen van suppletoire pensioenverzekeringspremie en van brandverzekeringspremie door de artillerie-inrichtingen;

U. *de verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Buitenlandsche Zaken betreffende:*

53. de consulaatrechten,

54. de door de Chineesche Regeering verschuldigde schadevergoeding ter zake van de onlusten in 1900,

55. de bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren onder het Departement van Buitenlandsche Zaken ressorteerende,

56. de opbrengst der verkochte Rijksgoederen en -eigendommen,

57. de andere ontvangsten niet tot de genoemde behoorende;

V. *de verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Justitie betreffende:*

58. de inkomsten van den Hoogen Raad van Adel en de renten van de te zijnen name op het Grootboek der Nationale Schuld, rentende 2½ ten honderd, ingeschreven kapitalen,

59. de inkomsten voortvloeiende uit den arbeid in de gevangenissen en de Rijkswerkinrichtingen,

60. de baten het beheer van den gewonen dienst der gevangenissen en der Rijkswerkinrichtingen betreffende,

61. de inkomsten voortvloeiende uit den

dienst van het Rijkstucht- en -opvoedingswezen,

62. de Griffierechten,

63. de gerechtelijke boeten,

64. de bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren onder het Departement van Justitie ressorteerende,

65. de opbrengst der verkochte Rijksgoederen en -eigendommen,

66. de andere ontvangsten niet tot de genoemde behoorende;

W. *de verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Binnenlandsche Zaken betreffende:*

67. de bijdrage van de gemeente *Rotterdam* in de kosten der aldaar bestaande Rijksinrichting tot opleiding van vroedvrouwen,

68. de baten voortvloeiende uit het beheer van de Rijkskrankzinnigengestichten,

69. de baten voortvloeiende uit het beheer van het Universiteitsziekenhuis te *Leiden*,

70. de baten voortvloeiende uit het beheer van de klinieken der Rijksuniversiteit te *Utrecht*,

71. de bijdragen voor het volgen der lessen aan de Rijksuniversiteiten,

72. de betalingen voor het afleggen der examens bedoeld bij art. 138 der wet tot regeling van het hooger onderwijs,

73. de bijdragen voor het volgen der lessen aan de Technische Hoogeschool,

74. de betalingen voor het afleggen der examens aan de Technische Hoogeschool,

75. de bijdragen van leerlingen op de Rijkshoogere burgerscholen,

76. de bijdragen van gemeenten in de kosten van Rijks- hoogere burgerscholen,

77. de schoolgelden van leerscholen, verbonden aan de Rijkskweekscholen van onderwijzers,

78. de betalingen voor het afleggen der examens bedoeld bij art. 88 der wet tot regeling van het lager onderwijs,

79. de bijdragen voor pensioen van onderwijzers bij de lagere scholen,

80. de teruggaven door gemeenten ter zake van hetgeen door haar, volgens art. 48 der wet tot regeling van het lager onderwijs, over 1911 te veel is genoten,

81. de bijdragen van kweekelingen der Rijksacademie van beeldende kunsten,

82. de schoolgelden van leerlingen aan de Rijksnormaalschool voor teekenonderwijzers,

83. de schoolgelden van leerlingen aan de Rijksschool voor kunstnijverheid,

84. het batig slot van het Fonds der Algemeene Landsdrukkerij,

85. de vergoeding door gemeenten in de kosten van wachtgelden van onderwijzers,

86. de bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren onder het Departement van Binnenlandsche Zaken ressorteerende,

87. de opbrengst der verkochte Rijksgoederen en -eigendommen,

88. de andere ontvangsten niet tot de genoemde behoorende;

X. *de verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Marine betreffende:*

89. de bijdrage voor de opleiding van adelborsten en adspirant-administrateurs bij het Koninklijk Instituut voor de marine,

90. de bijdragen voor de opleiding van adspirant-machinisten,

91. de uitkeering van *België* wegens de vuurgelden op de *Wester-Schelde*,

92. de vergoeding door *België*, ingevolge artikel 11 van de overeenkomst van 27 October 1904, goedgekeurd bij de wet van 12 December 1905 (*Staatsblad* nº. 316), betreffende de verbetering der verlichting van de *Wester-Schelde*,

93. de teruggave door *België* van de traktementen van de opzichters en lichtwachters bij de verlichting van de *Wester-Schelde*,

94. de bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren onder het Departement van Marine ressorteerende,

95. de opbrengst der verkochte Rijksgoederen en -eigendommen,

96. de andere ontvangsten niet tot de genoemde behoorende;

IJ. *de verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Financiën betreffende:*

97. de verjaarde renten,

98. de inkomsten van de Grootboeken der Nationale Schuld,

99. de door 's Rijks Munt afgeleverde munt,

100. de winst van het Staatsmuntbedrijf,

101. de vergoeding door provinciën en gemeenten, in 1913 verschuldigd, voor de invordering van opcenten op de grondbelasting over het dienstjaar 1912, op de personeele belasting over het dienstjaar 1911, op de belasting op de bedrijfs- en andere inkomsten over het belastingjaar 1911/1912 en op de vermogensbelasting over het belastingjaar 1910/1911,

102. de teruggave wegens het aandeel der niet ten behoeve van 's Rijks kas geheven opcenten in de kwade posten op de grondbelasting en op de personeele belasting over het dienstjaar 1910 en op de bedrijfs- en vermogensbelastingen over het belastingjaar 1910/1911,

103. het aandeel in de opbrengst van de

boeten en verbeurdverklaringen bij de personeele belasting, de rechten op den invoer, de accijnzen en de belasting op bedrijfs- en andere inkomsten vallende,

104. de kosten van vervolging tot invordering van directe belastingen aan de schatkist vervallen,

105. de leges aan de schatkist vervallen,

106. de ontvangsten wegens houtgeest, gebezigd tot vermenging van gedistilleerd, en wegens stoffen gebezigd tot vermenging van zout,

107. de ontvangsten wegens verrichtingen betrekkelijk het kadaster,

108. de opbrengst van het door de landmeters en de boekhouders van het kadaster voor particulieren verrichte werk,

109. de geconsigneerde gelden, waarvan het recht van uitkeering in 1913 vervalt,

110. de opbrengst van het verkort verslag van de vergaderingen der Tweede Kamer van de Staten-Generaal,

111. de bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren tot de Hooge Staatslichamen behoorende,

112. de bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren onder het Departement van Financiën ressorteerende,

113. de opbrengst der verkochte Rijksgoederen en -eigendommen,

114. de andere ontvangsten niet tot de genoemde behoorende;

Z. *de verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Oorlog betreffende:*

115. de bijdragen voor de opleiding van cadetten bij de Koninklijke Militaire Academie,

116. de bijdragen voor de opleiding van cadetten aan de Cadettenschool,

117. de teruggaven van voorschotten aan officieren verstrekt, tot aanschaffing van paarden,

118. de winst van de artillerie-inrichtingen,

119. de bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren onder het Departement van Oorlog ressorteerende,

120. de opbrengst der verkochte Rijksgoederen en -eigendommen,

121. de andere ontvangsten niet tot de genoemde behoorende;

AA. *de verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Waterstaat betreffende:*

122. de baten voortvloeiende uit het beheer van de Rijksvischhal en -visschershaven te *IJmuiden*,

123. de teruggave door *België* van de kosten van exploitatie en onderhoud van de Rijkselectriciteitswerken te *Terneuzen*,

124. de baten voortvloeiende uit den aanleg der Staatsspoorwegen,

125. de teruggaven van voorschotten voor den aanleg van spoorwegen met beperkte snelheid,

126. de uitkeering van *België* voor werken voor de uitloozing der *Vlaamsche wateren*, volgens art. 10 van de overeenkomst van 31 October 1879, goedgekeurd bij de wet van 22 April 1880 (*Staatsblad* n°. 63), aangevuld bij de overeenkomsten van 29 Juni 1895 en 8 Maart 1902, goedgekeurd bij de wetten van 29 Januari 1897 (*Staatsblad* n°. 62) en 14 Juli 1903 (*Staatsblad* n°. 196),

127. de bijdragen in de kosten van aanleg en onderhoud van landswerken,

128. de baten en opkomsten voortvloeiende uit den dienst der posterijen,

129. de baten en opkomsten voortvloeiende uit den dienst der Rijkstelegrafen en -telephonen,

130. de teruggave van de uit de Staatsbegrooting bestreden kosten van de Rijkspostspaarbank,

131. de bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren onder het Departement van Waterstaat ressorteerende,

132. de opbrengst der verkochte Rijksgoederen en -eigendommen,

133. de andere ontvangsten niet tot de genoemde behoorende;

BB. *de verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel betreffende:*

134. de baten voortvloeiende uit het beheer der Rijks hoogere land-, tuin- en boschbouwschool te *Wageningen* en de bijdrage van Nederlandsch Oost-Indië in de kosten dier school,

135. de bijdragen van de leerlingen der middelbare Nederlandsche landbouwschool te *Groningen*,

136. de bijdragen van de leerlingen der middelbare koloniale landbouwschool te *Deventer*,

137. de bijdragen van leerlingen der Rijkszuivelschool te *Bolsward* en de bijdrage der provincie *Friesland* in de kosten dier school,

138. de bijdragen van leerlingen op de winterscholen,

139. de inkomsten van het hengstveulendepot te *Bergen op Zoom*,

140. de ontvangsten wegens Rijkskeuring van hengsten,

141. de baten voortvloeiende uit het beheer van 's Rijks veeartsenijschool,

142. de baten voortvloeiende uit het Koninklijk besluit van 1 December 1910 (*Staatsblad* n°. 364), laatstelijk gewijzigd bij dat van 8 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 64), houdende bepalingen ter bestrijding van tuberculose onder het rundvee,

143. de baten voortvloeiende uit de keuring van voor uitvoer bestemd vleesch,

144. de baten voortvloeiende uit het beheer van 's Rijks seruminrichting,

145. de opbrengst der Rijkslandbouwproefstations,

146. de bijdragen van verschillende provinciën in de kosten van de zuivelconsulentschappen,

147. de justeerloonen van gewichten,

148. de baten voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf, na aftrek van de vrachten en verdere onkosten op den verkoop van de producten vallende,

149. de ontvangsten voortvloeiende uit de uitvoering van de *Octrooiwet* 1910 (*Staatsblad* n°. 313),

150. de inkomsten ingevolge de wet van 30 September 1893 (*Staatsblad* n°. 146), laatstelijk gewijzigd bij die van 8 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 64), houdende bepalingen op de fabrieks- en handelsmerken,

151. de terugbetaling door de Rijksverzekeringsbank van premiën door den Staat aan de Bank als oninbaar vergoed, doch later nog ingekomen,

152. de bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren onder het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel ressorteerende,

153. de opbrengst der verkochte Rijksgoederen en -eigendommen,

154. de andere ontvangsten niet tot de genoemde behoorende;

CC. *de verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Koloniën betreffende:*

155. het aandeel in de ontvangsten wegens kabeltaksen uit de door de Deutsch-Niederländische-Telegraphen-Gesellschaft geëxploiteerde lijnen in Nederlandsch Oost-Indië,

156. de teruggave door Nederlandsch Oost-Indië van de kosten van het personeel van het statistisch bureau en van het technisch bureau bij het Departement van Koloniën, alsmede van de traktementen van de leden van de commissie van keuring en van het pakhuispersoneel bij het koloniaal etablissement te *Amsterdam*,

157. de bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren onder het Departement van Koloniën ressorteerende,

158. de opbrengst der verkochte Rijksgoederen en -eigendommen,

159. de andere ontvangsten niet tot de genoemde behoorende.

2. Van het voordeelig slot der rekening van het fonds voortspruitende uit koopprijzen van domeinen over het jaar 1911 en de in 1912 te ontvangen koopprijzen van domeinen en afkoopprijzen van tiendrecht, jacht- en vischrecht en grondrenten, eeuwigdurende erfpachten en dergelijke praestatiën, wordt een bedrag van *twee honderd duizend gulden* toegevoegd aan de middelen tot goedmaking der uitgaven, begrepen in de Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1913.

3. Naar aanleiding van art. 35 der wet van 21 April 1810 (*Bulletin des Lois*, n°. 285) wordt het proportioneel recht op de mijnen voor het jaar 1913 bepaald op *twee en een half ten honderd* der zuivere opbrengst.

4. Ter voorziening in kasbehoeften kunnen desgevorderd schatkistbiljetten of schatkistpromessen worden uitgegeven en schatkistbiljetten worden beleend tot een zoodanig bedrag als noodig is ter verkrijging van eene som van ten hoogste *vijf millioen gulden*.

5. Deze wet treedt in werking op 1 Januari 1913.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 31sten December 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(*get.*) KOLKMAN.

(*Uitgeg.* 17 *Jan.* 1913.)

STAATSBEGROOTING VOOR HET DIENSTJAAR 1913.

WET OP DE MIDDELEN.

Raming voor het dienstjaar 1913.

BENAMING DER MIDDELEN OF INKOMSTEN.			Beloop per middel of inkomst.
A. *Directe belastingen.*			
1. Grondbelasting		ƒ 15,380,000.—	
Af: ontheffingen, kwijtscheldingen en oninbare posten		„ 50,000.—	
			ƒ 15,330,000.—
2. Personeele belasting		ƒ 13,310,000.—	
Af: ontheffingen, verminderingen, afschrijvingen en oninbare posten		„ 675,000.—	
			12,635,000.—
3. Belasting op bedrijfs- en andere inkomsten		ƒ 11,630,000.—	
3*a*. 10 opcenten op die belasting (1/3 gedeelte)		„ 377,000.—	
		ƒ 12,007,000.—	
Af: *a*. ontheffingen, verminderingen, afschrijvingen, teruggaven en oninbare posten	ƒ 290,000.—		
b. uitkeering aan de geldmiddelen van *Nederlandsch-Indië* volgens de wet van den 9den April 1897 (*Staatsblad* n°. 84)	„ 1,020,000.—		
		„ 1,310,000.—	
			10,697,000.—
4. Vermogensbelasting		ƒ 10,090,000.—	
4*a*. 10 opcenten op die belasting (1/3 gedeelte)		„ 330,000.—	
		ƒ 10,420,000.—	
Af: ontheffingen, kwijtscheldingen, verminderingen, afschrijvingen en oninbare posten, welke in 1913 worden betaald		„ 30,000.—	
			10,390,000.—
B. *Accijnzen.*			
5. Suiker		ƒ 25,000,000.—	
6. Wijn		„ 1,500,000.—	
7. Binnenlandsch en buitenlandsch gedistilleerd		„ 25,200,000.—	
8. Zout		„ 1,750,000.—	
9. Bieren en azijnen		„ 1,460,000.—	
10. Geslacht		„ 5,350,000.—	
			60,260,000.—
C. *Indirecte belastingen.*			
11. Zegelrechten	ƒ 5,365,000.—		
11*a*. 50 opcenten op zegelrechten	„ 635,000.—		
		ƒ 6,000,000.—	
12. Registratierechten		„ 7,570,000.—	
13. Hypotheekrechten		„ 775,000.—	
14. Rechten van successie en van overgang bij overlijden		„ 15,730,000.—	
			30,075,000.—
D. *Rechten op den invoer.*			
15. Rechten op den invoer		ƒ 14,800,000.—	
16. Formaatzegel	ƒ 17,200.—		
16*a*. 50 opcenten op het formaatzegel	„ 8,600.—		
		„ 25,800.—	
			14,825,800.—

BENAMING DER MIDDELEN OF INKOMSTEN.		Beloop per middel of inkomst.
E. *Waarborg en belasting der gouden en zilveren werken.*		
17. Belasting	ƒ 500,000.—	
18. Essaailoon in geval van verbreking der werken en voor gehalteproeven, welke geene betaling van belasting ten gevolge hebben	„ 500.—	ƒ 500,500.—
F. *Domeinen, enz.*		
19. Inkomsten van de gewone domeinen	ƒ 1,235,000.—	
20. Inkomsten van het domein van Oorlog	„ 82,000.—	
21. Inkomsten van de groote wegen	„ 42,000.—	
22. Inkomsten van vaarten, veren en havens	„ 112,000.—	1,471,000.—
G. 23. *Opbrengst der posterijen*		17,535,000.—
H. 24. *Opbrengst der Rijkstelegrafen en telefonen*		5,237,000.—
I. 25. *Opbrengst der Staatsloterij*		654,500.—
J. 26. *Opbrengst der uitgegeven akten voor de jacht en visscherij en van consenten voor de kustvisscherij*		160,000.—
K. 27. *Loodsgelden*		3,450,000.—
L. *Recht op de mijnen.*		
28. Vast recht en proportioneel recht	ƒ 17,400.—	
28*a*. 15 opcenten voor kwade posten en collecteloon	„ 2,600.—	20,000.—
Totaal van de middelen A—L		ƒ 183,240,800.—
M. 29. *Aandeel van het Rijk in de opbrengst van de exploitatie der Staatsspoorwegen*		4,188,140.—
N. 30. *Aandeel van den Staat,* ingevolge de wet van den 31sten December 1903 (*Staatsblad* n°. 335), *in de winsten der Nederlandsche Bank,* zijnde één vierde gedeelte der over het boekjaar 1912/1913 en drie vierde gedeelten der over het boekjaar 1913/1914 den Staat toekomende winsten		2,495,000.—
O. 31. De in artikel 2 der Middelenwet bedoelde *bijdrage* uit het *Fonds voortspruitende uit koopprijzen van domeinen*		200,000.—
P. 32. *Leges,* geheven ingevolge de wet van den 9den Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 80), gewijzigd bij die van den 29sten December 1893 (*Staatsblad* n°. 246).		170,000.—
Q. 33. Opbrengst van voor het publiek verkrijgbaar gestelde stukken		21,000.—
R. *Renten van kapitalen, voorgeschoten aan de koloniën in Oost- en West-Indië, aan Staatsbedrijven, 's Rijks bijzondere fondsen, gemeenten, spoorwegmaatschappijen, enz.*		
34. Aandeel van Nederlandsch Oost-Indië in de renten en kosten van de Nationale Schuld	ƒ 2,585,728.65	
35. Renten van kasvoorschotten aan Nederlandsch Oost-Indië	„ 700,000.—	
36. Rente van kasvoorschotten aan *Suriname*	„ 50,000.—	
37. Rente van kasvoorschotten aan *Curaçao*	*Memorie.*	
38. Rente door de kolonie *Suriname* verschuldigd van het voorschot voor den aanleg van een spoorweg naar het *Lawagebied*	„ 255,000.—	
39. Rente van voorschotten ingevolge art. 33 der Woningwet	„ 230,000.—	
40. Rente van voorschotten aan het Tiendfonds	„ 262,500.—	
41. Rente door de gemeente *Venlo* verschuldigd van het haar verleende voorschot voor het inrichten der spoorwegbrug over de *Maas* voor gewoon verkeer	„ 900.—	
42. Rente van het voorschot aan de N. O. Locaalspoorwegmaatschappij verstrekt, ingevolge art. 11 der overeenkomst, goedgekeurd bij de wet van 15 Juli 1898 (*Staatsblad* n°. 185) en dividend over de aandeelen dier Maatschappij in het bezit van het Rijk	„ 295,000.—	

BENAMING DER MIDDELEN OF INKOMSTEN.		Beloop per middel of inkomst.
43. Rente van kapitalen verstrekt aan het Staatsmuntbedrijf.	ƒ 26,600.—	
44. Rente van kapitalen verstrekt aan de artillerie-inrichtingen	„ 75,000.—	ƒ 4,480,728.65
S. *Terugbetalingen van kapitalen, voorgeschoten aan de koloniën in Oost- en West-Indië, aan Staatsbedrijven, 's Rijks bijzondere fondsen, gemeenten, spoorwegmaatschappijen, enz.*		
45. Aandeel van Nederlandsch Oost-Indië in de aflossing van Nationale Schuld	ƒ 1,274,271.35	
46. Terugbetaling door *Suriname* van het voorschot verstrekt voor den aanleg van een spoorweg naar het *Lawagebied*	*Memorie.*	
74. Aflossing van voorschotten ingevolge art. 33 der Woningwet	„ 61,000.—	
48. Terugbetaling van voorschotten verstrekt aan het Tiendfonds	*Memorie.*	
49. Terugbetaling van kapitalen verstrekt aan het Staatsmuntbedrijf	„ 950.—	
50. Terugbetaling van kapitalen verstrekt aan de artillerie-inrichtingen	*Memorie.*	1,336,221.35
T. *Uitkeeringen door Staatsbedrijven van suppletoire premie wegens de pensioenverzekering van het personeel alsmede van brandverzekeringspremie.*		
51. Uitkeeringen van premiën door het Staatsmuntbedrijf	ƒ 6,546.50	
52. Uitkeeringen van premiën door de artillerie-inrichtingen	„ 52,880.—	59,426.50
U. *Verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Buitenlandsche Zaken betreffende.*		
53. Consulaatrechten	ƒ 60,000.—	
54. Schadevergoeding door de Chineesche Regeering verschuldigd, ter zake van de onlusten in 1900	*Memorie.*	
55. Bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren, onder het Departement van *Buitenlandsche Zaken* ressorteerende	„ 12,500.—	
56. Opbrengst van verkochte rijksgoederen en eigendommen	„ 1,000.—	
57. Andere ontvangsten niet tot de genoemde behoorende	„ 1,000.—	74,500.—
V. *Verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Justitie betreffende.*		
58. Inkomsten van den Hoogen Raad van Adel en renten van de te zijnen name op het Grootboek der Nationale Schuld, rentende 2½ ten honderd, ingeschreven kapitalen	ƒ 25,000.—	
59. Inkomsten voortvloeiende uit den arbeid in de gevangenissen en de Rijkswerkinrichtingen	„ 800,000.—	
60. Baten, het beheer van den gewonen dienst der gevangenissen en der Rijkswerkinrichtingen betreffende	„ 104,700.—	
61. Inkomsten voortvloeiende uit den dienst van het Rijkstucht- en opvoedingswezen	„ 16,800.—	
62. Griffierechten	„ 250,000.—	
63. Gerechtelijke boeten	„ 400,000.—	
64. Bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren, onder het Departement van *Justitie* ressorteerende	„ 170,000.—	
65. Opbrengst van verkochte rijksgoederen en eigendommen	„ 1,200.—	
66. Andere ontvangsten niet tot de genoemde behoorende	„ 18,000.—	1,785,700.—
W. *Verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Binnenlandsche Zaken betreffende.*		
67. Bijdrage van de gemeente *Rotterdam* in de kosten der aldaar bestaande Rijksinrichting tot opleiding van vroedvrouwen	ƒ 5,000.—	

BENAMING DER MIDDELEN OF INKOMSTEN.		Beloop per middel of inkomst.
68. Baten voortvloeiende uit het beheer van de Rijkskrankzinnigengestichten	f 33,500.—	
69. Baten voortvloeiende uit het beheer van het Universiteitsziekenhuis te *Leiden*	„ 20,000.—	
70. Baten voortvloeiende uit het beheer van de klinieken der Rijks-universiteit te *Utrecht*	„ 44,000.—	
71. Bijdragen voor het volgen der lessen aan de Rijks-universiteiten	„ 320,000.—	
72. Betalingen voor het afleggen der examens, bedoeld bij art. 138 der wet tot regeling van het hooger onderwijs	„ 35,000.—	
73. Bijdragen voor het volgen der lessen aan de Technische Hoogeschool	„ 160,000.—	
74. Betalingen voor het afleggen der examens aan de Technische Hoogeschool	„ 25,000.—	
75. Bijdragen van leerlingen op de Rijks- hoogere burgerscholen	„ 114,000.—	
76. Bijdragen van gemeenten in de kosten van Rijks- hoogere burgerscholen	„ 25,000.—	
77. Schoolgelden van leerlingen, verbonden aan de Rijkskweekscholen van onderwijzers	„ 14,000.—	
78. Betalingen voor het afleggen der examens, bedoeld bij art. 88 der wet tot regeling van het lager onderwijs	„ 50,000.—	
79. Bijdragen voor pensioen van onderwijzers bij de lagere scholen	„ 580,000.—	
80. Teruggaven door gemeenten ter zake van hetgeen door haar, volgens art. 48 der wet tot regeling van het lager onderwijs, over 1911 te veel is genoten	„ 110,000.—	
81. Bijdragen van kweekelingen der Rijks-academie van beeldende kunsten	„ 6,000.—	
82. Schoolgelden van leerlingen aan de Rijksnormaalschool voor teekenonderwijzers	„ 2,500.—	
83. Schoolgelden van leerlingen aan de Rijksschool voor kunstnijverheid	„ 1,550.—	
84. Batig slot van het Fonds der Algemeene Landsdrukkerij	*Memorie.*	
85. Vergoeding door gemeenten in de kosten van wachtgelden van onderwijzers	„ 20,000.—	
86. Bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren, onder het Departement van *Binnenlandsche Zaken* ressorteerende	„ 260,000.—	
87. Opbrengst van verkochte rijksgoederen en eigendommen	„ 1,000.—	
88. Andere ontvangsten niet tot de genoemde behoorende	„ 19,000.—	
		f 1,845,550.—
X. *Verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Marine betreffende.*		
89. Bijdragen voor de opleiding van adelborsten en adspirant-administrateurs bij het Koninklijk Instituut voor de Marine.	f 35,950.—	
90. Bijdragen voor de opleiding van adspirant-machinisten	„ 9,900.—	
91. Uitkeering van *België* wegens de vuurgelden op de *Wester-Schelde*	„ 10,000.—	
92. Vergoeding door *België* ingevolge art. 11 van de overeenkomst van den 27sten October 1904, goedgekeurd bij de wet van den 12den December 1905 (*Staatsblad* n°. 316), betreffende de verbetering der verlichting van de *Wester-Schelde*	„ 37,100.—	
93. Teruggave door *België* van de traktementen van de opzichters en lichtwachters bij de verlichting van de *Wester-Schelde.*	„ 9,225.—	

BENAMING DER MIDDELEN OF INKOMSTEN.		Beloop per middel of inkomst.
94. Bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren onder het Departement van *Marine* ressorteerende	ƒ 19,000.—	
95. Opbrengst van verkochte rijksgoederen en eigendommen .	„ 340,000.—	
96. Andere ontvangsten niet tot de genoemde behoorende .	„ 35,000.—	
		ƒ 496,175.—
IJ. *Verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Financiën betreffende.*		
97. Verjaarde renten.	ƒ 24,000.—	
98. Inkomsten van de Grootboeken der Nationale Schuld. .	„ 16,000.—	
99. Door 's Rijks Munt afgeleverde munt	„ 1,150,000.—	
100. Winst van het Staatsmuntbedrijf	„ 231,717.—	
101. Vergoeding door provinciën en gemeenten voor de invordering van opcenten op de grondbelasting over het dienstjaar 1912, op de personeele belasting over het dienstjaar 1911, op de belasting op de bedrijfs- en andere inkomsten over het belastingjaar 1911/1912 en op de vermogensbelasting over het belastingjaar 1910/1911.	„ 430,000.—	
102. Teruggave wegens het aandeel der niet ten behoeve van 's Rijks kas geheven opcenten in de kwade posten op de grondbelasting en op de personeele belasting over het dienstjaar 1910 en op de bedrijfs- en vermogensbelastingen over het belastingjaar 1910/1911	„ 302,500.—	
103. Aandeel in de opbrengst van de boeten en verbeurdverklaringen bij de personeele belasting, de rechten op den invoer, de accijnzen en de belasting op bedrijfs- en andere inkomsten vallende	„ 60,000.—	
104. Kosten van vervolging tot invordering van directe belastingen aan de schatkist vervallen	„ 142,000.—	
105. Leges aan de schatkist vervallen	„ 300,000.—	
106. Ontvangsten wegens houtgeest, gebezigd tot vermenging van gedistilleerd en wegens stoffen, gebezigd tot vermenging van zout	„ 100,000.—	
107. Ontvangsten wegens verrichtingen betrekkelijk het kadaster	„ 78,500.—	
108. Opbrengst van het door de landmeters en boekhouders van het kadaster voor particulieren verrichte werk	„ 96,000.—	
109. Geconsigneerde gelden, waarvan het recht van uitkeering in 1913 vervalt	„ 4,100.—	
110. Opbrengst van het verkort verslag van de vergaderingen der Tweede Kamer van de Staten-Generaal	„ 4,800.—	
111. Bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren, tot de *Hooge Staatslichamen* behoorende	„ 6,000.—	
112. Bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren, onder het Departement van *Financiën* ressorteerende . . .	„ 180,000.—	
113. Opbrengst van verkochte Rijksgoederen en eigendommen.	„ 8,000.—	
114. Andere ontvangsten niet tot de genoemde behoorende .	„ 80,000.—	
		3,213,617.—
Z. *Verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Oorlog betreffende.*		
115. Bijdragen voor de opleiding van cadetten bij de Koninklijke Militaire Academie	ƒ 71,300.—	
116. Bijdragen voor de opleiding van cadetten aan de Cadettenschool	„ 11,600.—	

BENAMING DER MIDDELEN OF INKOMSTEN.		Beloop per middel of inkomst.
117. Teruggaven van voorschotten aan officieren verstrekt tot aanschaffing van paarden	f 3,000.—	
118. Winst van het artillerie-inrichtingenbedrijf.	*Memorie.*	
119. Bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren, onder het Departement van *Oorlog* ressorteerende	„ 15,000.—	
120. Opbrengst van verkochte rijksgoederen en eigendommen.	„ 300,000.—	
121. Andere ontvangsten niet tot de genoemde behoorende .	„ 25,000.—	f 425,900.—
AA. *Verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Waterstaat betreffende.*		
122. Baten voortvloeiende uit het beheer van de Rijksvischhal en visschershaven te *IJmuiden*	f 194,200.—	
123. Teruggave door *België* van de kosten van exploitatie en onderhoud van de Rijkselectriciteitswerken te *Terneuzen* . . .	„ 91,500.—	
124. Baten voortvloeiende uit den aanleg der Staatsspoorwegen	„ 30,000.—	
125. Teruggaven van voorschotten voor den aanleg van spoorwegen met beperkte snelheid	„ 10,000.—	
126. Uitkeering van *België* voor werken voor de uitloozing der *Vlaamsche wateren*	„ 94,500.—	
127. Bijdragen in de kosten van aanleg en onderhoud van landswerken	„ 586,000.—	
128. Baten en opkomsten, voortvloeiende uit den dienst der posterijen	„ 68,000.—	
129. Baten en opkomsten, voortvloeiende uit den dienst der Rijkstelegrafen en telefonen	„ 64,960.—	
130. Teruggave van de uit de Staatsbegrooting bestreden kosten van de Rijkspostspaarbank	„ 965,726.—	
131. Bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren, onder het Departement van *Waterstaat* ressorteerende	„ 270,000.—	
132. Opbrengst van verkochte rijksgoederen en eigendommen.	„ 20,000.—	
133. Andere ontvangsten niet tot de genoemde behoorende .	„ 8,000.—	2,402,886.—
BB. *Verschillende ontvangsten en toevallige baten, het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel betreffende.*		
134. Baten voortvloeiende uit het beheer der Rijks- hoogere land-, tuin- en boschbouwschool te *Wageningen* en de bijdragen van Nederlandsch Oost-Indië in de kosten dier school	f 39,400.—	
135. Bijdragen van de leerlingen der middelbare Nederlandsche landbouwschool te *Groningen*	„ 800.—	
136. Bijdragen van de leerlingen der middelbare koloniale landbouwschool te *Deventer*	„ 7,500.—	
137. Bijdragen van leerlingen der Rijkszuivelschool te *Bolsward* en de bijdrage der provincie *Friesland* in de kosten dier school.	„ 3,600.—	
138. Bijdragen van leerlingen op de winterscholen	„ 3,700.—	
139. Inkomsten van het hengstveulendepôt te *Bergen op Zoom.*	„ 15,000.—	
140. Ontvangsten wegens Rijkskeuring van hengsten	„ 1,500.—	
141. Baten voortvloeiende uit het beheer van 's Rijks veeartsenijschool	„ 32,200.—	
142. Baten voortvloeiende uit het Koninklijk besluit van 1 December 1910 (*Staatsblad* n°. 364, laatstelijk gewijzigd bij die van 8 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 64), houdende bepalingen ter bestrijding van tuberculose onder het rundvee. . .	„ 8,000.—	
143. Baten voortvloeiende uit de keuring van voor uitvoer bestemd vleesch	„ 160,000.—	

BENAMING DER MIDDELEN OF INKOMSTEN.		Beloop per middel of inkomst.
144. Baten voortvloeiende uit het beheer van 's Rijksserum-inrichting	f 5,000.—	
145. Opbrengst der Rijkslandbouwproefstations	„ 43,800.—	
146. Bijdragen van verschillende provinciën in de kosten van de zuivelconsulentschappen	„ 6,700.—	
147. Justeerloonen van gewichten	„ 15,500.—	
148. Baten voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf, na aftrek van de vrachten en verdere onkosten op den verkoop van de producten vallende	„ 2,679,000.—	
149. Ontvangsten, voortvloeiende uit de uitvoering van de Octrooiwet 1910	„ 125,000.—	
150. Inkomsten ingevolge de wet van 30 September 1893 (*Staatsblad* n°. 146), laatstelijk gewijzigd bij die van 8 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 64), houdende bepalingen op de fabrieks- en handelsmerken	„ 23,000.—	
151. Terugbetaling door de Rijksverzekeringsbank van premiën door den Staat aan de Bank als oninbaar vergoed, doch later nog ingekomen	*Memorie.*	
152. Bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren, onder het Departement van *Landbouw, Nijverheid en Handel* ressorteerende	„ 100,000.—	
153. Opbrengst van verkochte rijksgoederen en eigendommen	„ 15,000.—	
154. Andere ontvangsten niet tot de genoemde behoorende	„ 24,000.—	f 3,308,700
CC. *Verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Koloniën betreffende.*		
155. Aandeel in de ontvangsten wegens kabeltaksen uit de door de „Deutsch-Niederländische-Telegraphen-Gesellschaft" geëxploiteerde lijnen in *Nederlandsch-Oost-Indië*	f 83,250.—	
156. Teruggave door Nederlandsch-Indië van de kosten van het personeel van het statistisch bureau en van het technisch bureau bij het Departement van Koloniën, alsmede van de traktementen van de leden van de commissie van keuring en van het pakhuispersoneel bij het koloniaal etablissement te *Amsterdam*	„ 90,625.—	
157. Bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren, onder het Departement van *Koloniën* ressorteerende	„ 12,000.—	
158. Opbrengst van verkochte rijksgoederen en eigendommen	„ 800.—	
159. Andere ontvangsten niet tot de genoemde behoorende	„ 5,000.—	191,675.—
Totaal		f 209,936,019.50

31 *December* 1912. WET, tot wijziging van het *vierde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911. S. 467.

Bij deze wet worden eenige artikelen verhoogd en verminderd.

Ten gevolge hiervan worden de totalen van de Iste, IVde, VIde, VIIde, VIIIste, IXde en XIde afdeeling van het IVde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911 nader vastgesteld respectievelijk op een bedrag van *f* 238,165.50; *f* 209,650; *f* 1,768,618; *f* 2,492,728; *f* 1,960,532.50; *f* 688,952; *f* 48,012.50.

31 *December* 1912. WET, houdende toekenning van pensioen aan Vrouwe META AMALIE WIENENBERGER, weduwe van den luitenant ter zee der 2de klasse A. E. RAMBALDO. S. 468.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de bepalingen der Pensioenwet voor de zeemacht 1902 (wet van den 9 Juni 1902, *Staatsblad* n°. 87) niet toelaten aan Mevrouw de Weduwe A. E. RAMBALDO, geboren WIENEN-

BERGER, pensioen te verleenen wegens het overlijden van haren echtgenoot, den Luitenant ter zee der 2de klasse A. E. RAMBALDO ten gevolge van een ongeval hem op 5 Augustus 1911 overkomen als leider van een wetenschappelijke ballonvaart in Oost-Indië, en dat voor dit buitengewoon geval overeenkomstig artikel 55 van gemelde wet bij afzonderlijke wet voorziening behoort te worden getroffen.

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Eenig artikel.

Aan Vrouwe META AMALIE WIENENBERGER, weduwe van den Luitenant ter zee der 2de klasse A. E. RAMBALDO, wordt toegekend een pensioen van *vier honderd vijftig gulden* (*f* 450.—) 's jaars, ingaande 6 Augustus 1911, op welk pensioen van toepassing zullen zijn de regelen, vervat in de Derde en Vierde Afdeeling der Pensioenwet voor de zeemacht 1902.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 31sten December 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, ad interim Minister van Marine,

(*get.*) H. COLIJN.

(*Uitgeg.* 28 *Jan.* 1913.)

—

31 *December* 1912. WET, tot verhooging van het *tiende* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911. (Verschillende onderwerpen.) S. 469.

Bij deze wet worden eenige artikelen verhoogd.

Ten gevolge hiervan wordt het totaal der IIde afdeeling en het eindcijfer van het tiende hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911 verhoogd met *f* 503,600.

—

31 *December* 1912. WET, houdende wijziging van het *eerste* hoofdstuk der begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1911. S. 470.

—

31 *December* 1912. WET, houdende wijziging en verhooging van het *tweede* hoofdstuk der begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1911. S. 471.

—

31 *December* 1912. WET, tot afwijking van den regel, gesteld bij artikel 241 der Gemeentewet, omtrent plaatselijke belastingen, ten behoeve van de gemeente *Vlieland*. S. 472.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat afwijking van den regel, gesteld bij artikel 241 der Gemeentewet, in het belang der gemeente *Vlieland* raadzaam is;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Eenig artikel.

Ten behoeve der gemeente *Vlieland* kan, behoudens Onze goedkeuring, van 1 Januari 1913, zoo noodig tot 1 Januari 1916, belasting op het gedistilleerd, tot een bedrag van ten hoogste twaalf gulden vijftig cents per hectoliter, ad 50 percent sterkte, worden geheven.

Deze wet treedt in werking op den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 31sten December 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 17 *Jan.* 1913.)

—

31 *December* 1912. WET, tot afwijking van den regel, gesteld bij artikel 241 der Gemeentewet, omtrent plaatselijke belastingen ten behoeve van de gemeente *Helder*. S. 473.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat afwijking van den regel, gesteld bij artikel 241 der Gemeentewet, in het belang der gemeente *Helder* raadzaam is;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Eenig artikel.

Ten behoeve der gemeente *Helder* kan, behoudens Onze goedkeuring, van 1 Januari 1913, zoo noodig tot 1 Januari 1916, belasting op het gedistilleerd, tot een bedrag van ten hoogste vijftien gulden per hectoliter, ad 50 percent sterkte, worden geheven.

Deze wet treedt in werking op den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 31sten December 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 17 *Jan.* 1913.)

—

31 *December* 1912. WET, tot afwijking van den regel, gesteld bij artikel 241 der Gemeentewet, omtrent plaatselijke belastingen, ten behoeve van de gemeente *Vlissingen*. S. 474.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat afwijking van den regel, gesteld bij artikel 241 der Gemeentewet, in het belang der gemeente *Vlissingen* raadzaam is;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Eenig artikel.

Ten behoeve der gemeente *Vlissingen* kan, behoudens Onze goedkeuring, van 1 Januari 1913, zoo noodig tot 1 Januari 1916, belasting op het gedistilleerd, tot een bedrag van ten hoogste zeventien gulden vijftig cent per hectoliter, ad 50 percent sterkte, worden geheven.

Deze wet treedt in werking op den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 31sten December 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 17 *Jan.* 1913.

—

31 *December* 1912. WET, houdende wijziging van de begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1912. S. 475.

—

31 *December* 1912. WET, houdende verhooging van het IIde hoofdstuk der begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1912, ten behoeve van maatregelen ter voorbereiding eener reorganisatie van het bestuurswezen in *Nederlandsch-Indië* en tot lotsverbetering van inlandsche ambtenaren op *Java* en *Madoera*. S. 476.

---

31 *December* 1912. WET, houdende vaststelling van de begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1913. (Hoofdstuk I. *Uitgaven in Nederland.*) S. 477. (*verkort.*)

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat volgens artikel 2 der Indische Comptabiliteitswet de begrooting van *Nederlandsch-Indië* jaarlijks bij afzonderlijke wet of wetten moet worden vastgesteld;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Het 1ste hoofdstuk der begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1913, betreffende de *uitgaven in Nederland*, wordt vastgesteld als volgt:

1e	*Afdeeling:*	Regeering en Hooge Colleges	*f* 42,000
2e	„	Departement van Justitie	„ 155,600
3e	„	Departement van Financiën	„ 32,276,938
4e	„	Departement van Binnenlandsch Bestuur	„ 1,204,000
5e	„	Departement van Onderwijs en Eeredienst	„ 705,700
6e	„	Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel	„ 319,987
7e	„	Departement der Burgerlijke Openbare Werken	„ 2,793,500
8e	„	Departement van Gouvernementsbedrijven	„ 15,307,125
9e	„	Departement van Oorlog	„ 6,649,880
10e	„	Departement van Marine	„ 5,661,959
			f 65,116,689

---

31 *December* 1912. WET, houdende vaststelling van de begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1913. (Hoofdstuk II. *Uitgaven in Nederlandsch-Indie.*) S. 478. (*verkort.*)

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat volgens artikel 2 der Indische Comptabiliteitswet de begrooting van *Nederlandsch-Indië* jaarlijks bij afzonderlijke wet of wetten moet worden vastgesteld;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Het IIde hoofdstuk der begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1913, betreffende de *uitgaven in Nederlandsch-Indië*, wordt vastgesteld als volgt:

1e	*Afdeeling:*	Regeering en Hooge Colleges	*f* 1,371,170
2e	„	Departement van Justitie	„ 8,065,285
3e	„	Departement van Financiën	„ 29,596,610
4e	„	Departement van Binnenlandsch Bestuur	„ 32,450,641
5e	„	Departement van Onderwijs en Eeredienst	„ 17,736,803
6e	„	Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel	„ 10,533,668
7e	„	Departement der Burgerlijke Openbare Werken	„ 32,601,970
8e	„	Departement van Gouvernementsbedrijven	„ 55,517,795
9e	„	Departement van Oorlog	„ 32,173,508
10e	„	Departement van Marine	„ 11,829,737
11e	„	Plaatselijk en gewestelijk zelfbestuur	„ 5,390,288
			f 237,267,475

---

31 *December* 1912. WET, houdende aanwijzing van de middelen tot goedmaking van de uitgaven, begrepen in de begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1913. (Hoofdstuk I. *Middelen in Nederland.*) S. 479. (*verkort.*)

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat volgens artikel 2 der Indische Comptabiliteitswet de middelen tot dekking der uitgaven, begrepen in de begrooting van *Nederlandsch-Indië*, jaarlijks bij afzonderlijke wet of wetten worden aangewezen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Tot goedmaking van de uitgaven, begrepen in de beide hoofdstukken der begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1913, worden over dat jaar gebezigd de na te noemen in *Nederland* te ontvangen middelen, te weten:

1. Verkoop van koffie, *enz.*

2. In het bedrag, dat aan de in *Nederland* en in *Nederlandsch-Indië* te ontvangen middelen tot goedmaking der in artikel 1 dezer wet bedoelde uitgaven ontbreekt, wordt voorzien uit de opbrengst van de geldleening, aangegaan krachtens de wet van 18 Maart 1905 (*Staatsblad* n°. 97) en voorts zoo noodig door eene geldleening, krachtens eene nader vast te stellen wet aan te gaan.

3. Deze wet treedt in werking met den 1sten Januari 1913.

Lasten en bevelen, enz.

MIDDELEN IN NEDERLAND.

Raming voor het dienstjaar 1913.

1. Verkoop van koffie	*f* 1,823,623
2. Verkoop van kinabast	„ 237,600
3. Verkoop van Banka-tin	„ 25,884,427
4. Verkoop van caoutchouc	„ 1,242,500
5. Verkoop van coca	„ 44,550
6. Aandeel in de winst van de Billiton-maatschappij over het boekjaar 1912—1913	„ 1,000,000
7. Aandeel in de winst van den door de Nederlandsch-Indische Spoorwegmaatschappij geëxploiteerden spoorweg Semarang-Vorstenlanden	„ 316,000
8. Uitkeering aan de geldmiddelen van *Nederlandsch-Indië* uit de opbrengst der Nederlandsche bedrijfsbelasting	„ 1,020,000
9. Aandeel in de ontvangsten wegens kabeltaksen uit de door de Deutsch-Niederländische Telegraphengesellschaft geëxploiteerde lijnen	„ 83,250
9*a*. Nominale waarde van de door 's Rijks Munt voor rekening van den Lande vervaardigde munten	„ 16,300,000
10. Ontvangsten van civielen of algemeenen aard	„ 163,600
11. Ontvangsten in betrekking tot het departement van oorlog in *Nederlandsch-Indië*	„ 45,500
12. Ontvangsten in betrekking tot het departement van marine in *Nederlandsch-Indië*	„ 357,500
	f 48,518,550

31 *December* 1912. WET, houdende aanwijzing van de middelen tot goedmaking van de uitgaven, begrepen in de begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1913. (Hoofdstuk II. *Middelen in Nederlandsch-Indië.*) S. 480. (*verkort.*)

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat volgens artikel 2 der Indische Comptabiliteitswet de middelen tot dekking der uitgaven, begrepen in de begrooting van *Nederlandsch-Indië* jaarlijks bij afzonderlijke wet of wetten worden aangewezen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Tot goedmaking van de uitgaven, begrepen in de beide hoofdstukken der begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1913, worden over dat jaar gebezigd de na te noemen in *Nederlandsch-Indië* te ontvangen middelen, te weten:

1. Ontvangsten van het hulpbureau voor den industrieelen eigendom, enz.

2. Deze wet treedt in werking met den 1sten Januari 1913.

Lasten en bevelen, enz.

MIDDELEN IN NEDERLANDSCH-INDIË.

Raming voor het dienstjaar 1913.

Departement van Justitie.

1. Ontvangsten van het hulpbureau voor den industrieelen eigendom . . .	*f*	5,800
2. Gerechtelijke (1) boeten en confiscatiën	„	383,000
3. Terugbetaling van gerechtskosten in strafzaken	„	33,500
4. Leges en salarissen van de griffiers der Europeesche rechtscolleges en van die der landraden en emolumenten van de gewestelijke secretarissen	„	180,000
5. Hetgeen den Lande aankomt uit de opbrengst der wees- en boedelkamers .	„	138,000
6. Betaling voor het afleggen van de examens ter verkrijging van de bevoegdheid tot uitoefening van het notarisambt	„	1,000
7. Opbrengst van den arbeid der gevangenen	„	2,269,000
8. Voor het verstrekken van voeding aan gegijzelden	„	26,500
9. Registratie van werkcontracten, gesloten door eigenaren of administrateurs van landbouw-, mijnbouw- of nijverheidsondernemingen met van elders afkomstige arbeiders	„	139,000
10. Heffing ter zake van de op Java en Madoera met inlanders te sluiten werkovereenkomsten voor het verrichten van arbeid in de buitenbezittingen of buiten Nederlandsch-Indië (uitgezonderd de kolonie Suriname)	„	96,000

Departement van Financiën.

11. Verpachte middelen	„	3,317,790
12. Opiumregie	„	29,663,800
13. Opbrengst der exploitatie van pandhuizen in eigen beheer.	„	6,400,000
14. In- en uitvoerrechten en accijnzen en andere ontvangsten daarmede in verband.	„	33,261,000
15. Personeele belasting	„	1,310,000
16. Inkomstenbelasting.	„	8,200,000
17. Verponding, belasting op de door niet-inlanders zonder ingeschreven wettigen titel geoccupeerde op het land Bloeboer gelegen erven, en belasting van onroerende goederen, bezeten krachtens een titel van het voormalig Britsche gouvernement	„	2,047,000
18. Openbare verkoopingen.	„	770,000
19. Zegelrecht	„	2,065,000
20. Recht van overschrijving van vaste goederen	„	887,000
21. Rechten van successie en van overgang bij overlijden	„	152,000
22. Licentiën tot het houden van Chineesche speel- of dobbeltafels	„	111,400
23. Belasting op het slachten van runderen, buffels, paarden en veulens. .	„	2,265,000
24. Belasting op het slachten van varkens	„	324,000

(1) De administratief opgelegde boeten wegens te late betaling van belasting, enz. zijn onder het bedrag der inkomsten begrepen.

25. Belasting op de bedrijfs- en andere inkomsten. . . . . *f* 6,200,000
26. Bijzondere belastingen in de buitenbezittingen . . . . . „ 3,528,260
27. Kortingen ten behoeve van de burgerlijke pensioenen . . . . . „ 544,000
28. Bijdragen van Europeesche onderwijzers bij het bijzonder onderwijs ten behoeve van hunne pensioenen . . . . . *Memorie.*
29. Aandeel in de winst van de Javasche bank over het boekjaar 1912—1913 . „ 528,000
30. Terugbetaling van voorschotten, vóór dit dienstjaar aan Europeesche burgerlijke landsdienaren en aan andere Europeanen verstrekt . . . . . „ 920,000
31. Terugbetaling van voorschotten vóór dit dienstjaar aan inlandsche burgerlijke landsdienaren verstrekt . . . . . „ 400,000

Departement van Binnenlandsch Bestuur.

32. Bijdragen aan de landsmiddelen uit niet onder rechtstreeksch bestuur gebrachte landschappen. . . . . „ 1,223,000
33. Ontvangsten in verband met de inlijving van het landschap Lingga Riouw en Onderhoorigheden bij het rechtstreeks bestuurd gebied . . . . . „ 225,000
34. Hoofdgeld van heerendienstplichtigen. . . . . „ 5,056,000
35. Afkoop van heerendiensten . . . . . „ 1,248,000
36. Kadaster . . . . . „ 88,000
37. Landelijke inkomsten en andere grondlasten. . . . . „ 20,315,000
38. Afstand van grond . . . . . „ 1,865,000
39. Landbouwconcessies op de buitenbezittingen. . . . . „ 2,500
40. Vergunningen tot landexploratie in de buitenbezittingen . . . . . *Memorie.*
41. Verhuur van vischvijvers . . . . . „ 29,350
42. Aflossing en rente ter zake van voor de oprichting van tuinbouwhoeven verleend landbouwkrediet . . . . . „ 1,100
43. Aflossing en rente voor kapitaalverstrekking en terugbetaling van uitgaven voor de aanstelling van personeel ten behoeve van particuliere kredietbanken en desa-kredietinstellingen . . . . . *Memorie.*
44. Centrale kas voor het volkskredietwezen. . . . . „ 64,000
45. Terugbetaling van aan de inlandsche bevolking van Java en Madoera verstrekte voorschotten voor den aankoop van ambtsvelden voor de desa-besturen. „ 7,000
46. Inkomsten uit bestuurs-telephoonnetten . . . . . *Memorie.*
47. Terugbetaling van het aan radja en mantri's van Bolaäng Mongondou (residentie Menado) verleend renteloos voorschot . . . . . „ 3,000
48. Terugbetaling van het aan de landschapskas van Karangasem (residentie Bali en Lombok) verleend renteloos voorschot . . . . . „ 1,000
49. Terugbetaling van het aan den waarnemenden Panembahan van het landschap Landak, Pangerang Mangkoe Boemi Goesti Boedjang, verleend renteloos voorschot . . . . . „ 1,200
50. Terugbetaling van het aan Teukoe Hasjim, Panglima Sagi met den ambtstitel Sri Sentia Oelama der XXV Moekims (gouvernement Atjeh en Onderhoorigheden) verleend renteloos voorschot . . . . . „ 350
51. Terugbetaling van het aan den Sultan van Djokjakarta verleend renteloos voorschot. . . . . „ 19,200
52. Terugbetaling van het aan Raden Adipati Ario Mangkoe Adiningrat, regent van Pamekasan (Madoera) verleerd renteloos voorschot. . . . . „ 3,000

Departement van Onderwijs en Eeredienst.

53. Onderwijs . . . . . „ 1,239,200
54. Entréegelden voor de bezichtiging van Hindoe-monumenten . . . . . „ 800
55. Vergoeding voor de verpleging en begrafenis van lijders in de krankzinnigengestichten en burgerlijke ziekeninrichtingen . . . . . „ 92,000
56. Vergoeding voor het geneeskundig onderzoek van passagiers van pelgrimsschepen . . . . . „ 34,000
57. Landskoepokinrichting te Batavia en vaccinatie-bureau's te Semarang en Soerabaja . . . . . „ 5,000

58. Geneeskundig laboratorium . . . . . *f* 5,000
59. Belasting op het houden van loterijen. . . . . „ 43,000
60. Ontvangsten uit den verkoop van kininetabletten . . . . . *Memorie.*

Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel.

61. Inkomsten van de reproductie-ateliers en opbrengst van door het departement uitgegeven publicaties . . . . . „ 1,700
62. Schoolgelden van de landbouwschool . . . . . „ 80
63. Inkomsten van de cultuurschool . . . . . „ 1,700
64. Verkoop van producten uit den cultuurtuin . . . . . „ 1,000
65. Verkoop van producten van de proef- en demonstratievelden en van den selectietuin voor rijst en tweede gewassen . . . . . „ 15,200
66. Koffie . . . . . „ 865,600
67. Kina. . . . . „ 11,500
68. Opbrengst van de gouvernementsguttapercha-onderneming . . . . . „ 263,000
69. Opbrengst van de gouvernementscaoutchouc-onderneming . . . . . *Memorie.*
70. Boschwezen. . . . . „ 7,408,000
71. Verkoop van zout ten behoeve van vischzouterijen . . . . . „ 10,600
72. Inkomsten uit de parelvisscherij . . . . . „ 40,720
73. Inkomsten voortvloeiende uit de heffing van dekgelden . . . . . „ 5,700
74. Inkomsten van den cursus voor hoefbeslag te Bandoeng . . . . . „ 650
75. Inkomsten van de inlandsche veeartsenschool en van den cursus tot opleiding van mantri's voor den burgerlijken veeartsenijkundigen dienst en van keurmeesters van slachtvee en vleesch te Buitenzorg . . . . . „ 3,000
76. Inkomsten voortvloeiende uit het keuren van slachtvee en vleesch . . „ 15,300
77. Belasting op honden . . . . . „ 21,400
78. Verhuur van vogelnest- en meststofgrotten . . . . . „ 34,200
79. Vergunning tot inzameling van schildpadeieren ter westkust van het district Djampangkoelon der afdeeling Soekaboemi (Preanger-regentschappen), tusschen de monding der rivieren Tjiboekan en Tjibantengpaeh . . . . . „ 2,618
80. Abonnementsgelden voor de publicaties van de afdeeling Nijverheid en Handel . . . . . „ 1,600
81. Inkomsten van het handels-laboratorium . . . . . „ 3,400
82. IJk van maten en gewichten. . . . . „ 7,400

Departement der Burgerlijke Openbare Werken.

83. Verkoop en verhuur van huizen en andere gebouwen . . . . . „ 76,800
84. Ontvangsten voortvloeiende uit waterleidingen en overvaarten . . . . „ 22,200
85. Schut- of doorvaartgelden bij enkele landssluizen in de residentiën Batavia, Semarang en Soerabaja . . . . . „ 64,000
86. Vergoeding voor het gebruik van loskranen . . . . . „ 17,500
87. Retributiën van ondernemingen van landbouw en nijverheid ter vergoeding van de uitgaven voor het toezicht op de waterverdeeling tusschen de daarbij belanghebbenden . . . . . „ 97,000
88. Vergoeding der kosten van onderzoek en beproeving van stoomtoestellen en van vernieuwde akten van vergunning tot gebruik dier toestellen. . „ 34,400
89. Canon van het in erfpacht gegeven gedeelte van het tot de haven van Tandjoeng Priok behoorende terrein . . . . . „ 3,020
90. Vergoeding door den erfpachter van een gedeelte van het tot de haven van Tandjoeng Priok behoorende terrein voor het gebruik van het 4000-tons dok . „ 49,000
91. Retributiën voor het gebruik van gouvernementsgrond en andere gouvernementseigendommen te Tandjoeng Priok en in de benedenstad Batavia, te Emmahaven en te Makasser . . . . . „ 15,900
92. Terugbetaling door de gemeente Soerabaja van de kosten van den aanleg der drinkwaterleiding aldaar en van verschuldigde rente . . . . . „ 94,500
93. Terugbetaling door de locale raden van de uitgaven voor ter beschikking van die raden gesteld personeel. . . . . *Memorie.*

94. Ontvangsten, voortvloeiende uit de gewijzigde exploitatie van de grootere havens in Nederlandsch-Indië . . . . . f 112,000

Departement van Gouvernementsbedrijven.

95. Opiumbereiding . . . . . „ 6,238,000
96. Landsdrukkerij . . . . . „ 429,500
97. Mijnwezen . . . . . „ 1,465,000
98. Tin . . . . . „ 1,095,200
99. Steenkolen . . . . . „ 4,602,000
100. Zout . . . . . „ 14,320,000
101. Brieven- en pakketpost . . . . . „ 2,969,000
102. Telegraphie . . . . . „ 2,095,500
103. Telephonie . . . . . „ 1,493,000
104. Bijdrage van het departement van financiën in de kosten van het personeel van den post- en telegraafdienst . . . . . „ 51,375
105. Hetgeen den Lande aankomt uit de opbrengst van de particuliere telephonen . . . . . „ 30,900
106. Teruggaaf door de postspaarbank van de te haren behoeve gedane uitgaven en verrekening van de door die instelling verschuldigde vergoedingen, voor zoover niet elders omschreven . . . . . „ 75,355
107. Spoor- en tramwegen . . . . . „ 31,254,000
108. Transportdiensten . . . . . „ 361,000

Departement van Oorlog.

109. Bijdragen voor de opleiding van jongelingen bij het pupillenkorps . . . „ 1,300
110. Boeten en andere ontvangsten, voortspruitende uit de contracten van aanneming en uit leverantiën . . . . . „ 7,000
111. Terugbetaling van verplegings en begrafeniskosten in de hospitalen door patiënten, voor eigen rekening opgenomen . . . . . „ 104,000
112. Artillerie-constructiewinkel . . . . . „ 700
113. Topographisch bureau en lithographisch etablissement . . . . . „ 15,000
114. Verkoop en verhuur van voor 's lands dienst bestemde bruikbare vaste en andere goederen . . . . . „ 518,000
115. Verkoop van bier aan de militaire cantines . . . . . „ 205,000
116. Verkoop van onbruikbaar geworden en overtollige vaste en andere goederen „ 29,000
117. Stoomtramwegen in Atjeh . . . . . „ 700,000
118. IJsfabriek te Koeta Radja . . . . . „ 18,000
119. Militair telephoonnet in Atjeh . . . . . „ 43,000
120. Verstrekking van water tegen betaling uit de gouvernements waterleidingen „ 11,500
121. Terugbetaling van voorschotten, vóór dit dienstjaar aan militairen en tot het departement van oorlog behoorende burgerlijke landsdienaren verstrekt . . „ 330,000
122. Andere ontvangsten . . . . . „ 55,000

Departement van Marine.

123. Haven- en ankeragegelden . . . . . „ 655,800
124. Loodsgelden . . . . . „ 988,500
125. Vergoeding voor het keuren van stoomschepen . . . . . „ 19,000
126. Scheepsmeting . . . . . „ 5,400
127. Scheepsverklaringen . . . . . „ 18,600
128. Verrekening met het departement van onderwijs en eeredienst ter zake van de keuring van passagiers van pelgrimsschepen . . . . . „ 19,360
129. Vergoeding door vreemde oorlogsschepen en particuliere vaartuigen voor het gebruik van 's lands los- en laadhoofden, met uitzondering van die te Tandjoeng Priok en die behoorende tot het marine-etablissement, zoomede kaaigelden Tandjoeng Priok en steigergelden Emmahaven . . . . . „ 205,900
130. Vergoeding voor het gebruik van 's lands los- en laadinrichtingen en huur van kolenloodsen en opslagterreinen te Tandjoeng Priok . . . . . „ 192,400

131. Verkoop van zeekaarten en boekwerken uit het depot en de onderdepots van kaarten en gidsen . . . . . *f* 6,500

132. Verkoop van voor 's lands dienst bestemde bruikbare goederen niet afkomstig uit den voorraad der marine-magazijnen te Soerabaja. . . . . „ 22,600

133. Verkoop van onbruikbaar geworden en overtollige goederen, permanente of tijdelijke werken, zoomede schepen en vaartuigen en hun inventaris, een en ander voor zoover niet afkomstig van het marine-etablissement en de daartoe behoorende inrichtingen en van de diensten ressorteerende onder scheepvaart. „ 1,400

134. Verkoop van onbruikbaar geworden en overtollige goederen, permanente of tijdelijke werken, zoomede schepen en vaartuigen en hun inventaris, een en ander afkomstig van de diensten ressorteerende onder scheepvaart . . . . . „ 4,150

135. Ontvangsten en verrekeningen met betrekking tot het marine-etablissement en de daartoe behoorende inrichtingen . . . . . „ 3,564,000

136. Door het departement van gouvernementsbedrijven te restitueeren kosten voor het gebruik van het gouvernements-kabelschip *Telegraaf* ten behoeve van den post- en telegraafdienst. . . . . „ 148,500

137. Terugbetaling van voorschotten vóór dit dienstjaar aan landsdienaren verstrekt . . . . . „ 14,800

138. Andere ontvangsten . . . . . „ 12,300

Plaatselijk en gewestelijk zelfbestuur.

139. Rente en terugbetaling van geldleeningen door plaatselijke en gewestelijke zelfbesturen . . . . . „ 1,680

Ontvangsten van gemengden aard en toevallige baten.

140. Verkoop van voor 's lands dienst bestemde bruikbare goederen uit den voorraad van het civiel departement . . . . . „ 160,000

141. Verkoop van onbruikbaar geworden en overtollige goederen uit als voren. „ 115,000

142. Alle andere ontvangsten. . . . . „ 900,000

Totaal . . . . *f* 222,600,658

---

31 *December* 1912. WET, tot wijziging en verhooging der begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1913, ten behoeve van den aanleg van een spoorweg van *Cheribon* naar *Kroja*. S. 481.

AANVULLINGEN.

5 *Januari* 1912. BESLUIT, tot wijziging van het besluit van 28 Januari 1907, houdende nieuwe indeeling van de contrôles van het kadaster.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 2 Januari 1912, n°. 81, afdeeling Personeel;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Met ingang van 1 April 1912:

A. Met wijziging in zooverre van Ons besluit van 28 Januari 1907, n°. 33, gewijzigd bij Ons besluit van 8 December 1910, n°. 43:

1°. af te scheiden van den kring der contrôle der grondbelasting:

a. te *Maastricht* en te *Eindhoven*, de tot het kantoor der hypotheken en van het kadaster te *Roermond* behoorende gemeenten,

b. te *Amsterdam*, de tot het kantoor der hypotheken en van het kadaster te *Hoorn* behoorende gemeenten,

c. te *Haarlem*, de tot het kantoor der hypotheken en van het kadaster te *Alkmaar* behoorende gemeenten,

d. te *Groningen*, de tot het kantoor der hypotheken en van het kadaster te *Winschoten* behoorende gemeenten;

2°. in te stellen een contrôle der grondbelasting:

a. te *Roermond*, voor de tot het kantoor der hypotheken en van het kadaster aldaar behoorende gemeenten,

b. te *Alkmaar* voor de tot de kantoren der hypotheken en van het kadaster te *Alkmaar* en *Hoorn* behoorende gemeenten,

c. te *Winschoten*, voor de tot het kantoor der hypotheken en van het kadaster aldaar behoorende gemeenten;

B. enz.

Onze voornoemde Minister is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 5den Januari 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(*get.*) KOLKMAN.

—

16 *Februari* 1912. ARREST van den Hoogen Raad.

Het dagelijksch bestuur eener gemeente is krachtens art. 179*h* der Gemeentewet verplicht en bevoegd in de openbare gemeentewegen opgravingen te doen verrichten, wanneer die opgravingen voor de instandhouding en bruikbaarheid dier wegen door dat dagelijksch bestuur nuttig of noodig mochten worden geacht.

Bij de vervulling van dien plicht moeten verkregen rechten van derden worden geëerbiedigd. Uit het karakter van openbaarheid van een weg volgt echter geenszins, dat ieder aangrenzend eigenaar een verkregen recht zou hebben om van af zijn eigendom op dien openbaren weg uit te wegen.

De Hooge Raad enz.;

Overwegende, dat blijkens het bestreden arrest de eischer bij inleidende dagvaarding, naar de uitlegging daaraan door het Hof gegeven, heeft gesteld, dat hij is eigenaar van een perceel bouwland aan eenen openbaren gemeenteweg te Lichtenvoorde gelegen, dat de gemeente Lichtenvoorde door hare arbeiders in dien openbaren gemeenteweg opgravingen heeft doen verrichten, tengevolge van welke opgravingen hij eischer wordt verhinderd van af zijn perceel op den openbaren weg uit te wegen ter plaatse waar hij zulks placht te doen, dat door die onrechtmatige handeling, waarvoor de gemeente Lichtenvoorde aansprakelijk is,

hem eischer schade is berokkend, en op dien grond heeft gevorderd, dat de genoemde gemeente zal worden veroordeeld om dien openbaren weg zoodanig te herstellen, dat eischer daarop van af zijn perceel kan uitwegen, en hem eischer te vergoeden de schade door die onrechtmatige daad hem berokkend ;

O. dat het Hof bij het aangevallen arrest met vernietiging van het beroepen vonnis door de Arr.-Rechtbank te Zutphen in deze zaak gewezen, die vordering niet-ontvankelijk heeft verklaard op grond dat de gemeente Lichtenvoorde, opgravingen doende verrichten in eenen haar toebehoorenden openbaren weg, enkel daardoor niet heeft gepleegd eene onrechtmatige daad ; dat dit wel het geval zou kunnen zijn, bijaldien door die opgraving ware geschonden een den geïntimeerde, oorspronkelijk eischer, toebehoorend recht, doch dat het bestaan van zoodanig recht niet is gesteld, noch het bestaan van eenig ander rechtsfeit, waaruit het onrechtmatig karakter dezer opgraving te zijnen opzichte zou voortvloeien ;

O. dat tegen deze beslissing de eischer als eenig middel van cassatie heeft voorgesteld :

Schending of verkeerde toepassing der artt. 1401, 1402 en 1403 B. W. in verband met art. 179*h* der Gemeentewet, omdat het Hof, hoewel vaststellende, dat geïntimeerde (oorspronkelijk eischer) bij zijne inleidende dagvaarding stelde, dat de door of vanwege de gemeente gedane opgraving van eenen haar toebehoorenden openbaren weg hem verhinderde van zijn perceel op dien openbaren weg uit te wegen ter plaatse, waar hij zulks placht te doen, en hoewel erkennende dat de gemeente voor die opgraving aansprakelijk was, den oorspronkelijken eischer niet ontvankelijk heeft verklaard in zijnen eisch tot vergoeding der hem door die opgraving berokkende schade met verdere vordering als in de dagvaarding opgenomen, evenwel heeft geoordeeld, dat oorspronkelijk eischer niet heeft gesteld eenig hem toebehoorend recht, hetwelk door de bedoelde opgraving zou zijn geschonden, noch eenig ander rechtsfeit, waaruit het onrechtmatig karakter dier opgraving te zijnen opzichte zou voortvloeien en voorts dat de gemeente geen onrechtmatige daad pleegde door in een haar toebehoorenden openbaren weg eene door haar noodig geachte opgraving te doen, doch het Hof daarbij voorbij zag, dat het karakter van eenen openbaren weg medebrengt, dat ieder het recht heeft om daarvan als weg gebruik te maken, en zeer zeker de aangeland, die pleegt op dien weg uit te wegen, het recht daartoe heeft, zoodat eene handeling, waardoor iemand verhinderd wordt om een geoorloofd en bestaand gebruik van dien weg te maken, in strijd met dat recht is, wat hier te meer geldt, waar juist de zorg voor de bruikbaarheid der publieke wegen op de gemeentebesturen door de wet is gelegd, terwijl hij, die stelt verhinderd te zijn in een alleszins rechtmatig gebruik van eenen openbaren weg, welke rechtmatigheid hier overigens door niemand betwist werd, en bovendien nog stelt, dat hij op dien openbaren weg pleegt uit te wegen, in welk uitwegen hij verhinderd werd, ongetwijfeld stelt rechtsfeiten, waaruit het onrechtmatig karakter der betwiste handeling voortvloeit ;

O. ten aanzien van dit middel :

dat blijkens art. 179*h* der Gemeentewet het dagelijksch bestuur eener gemeente den plicht heeft voor de instandhouding en bruikbaarheid der openbare gemeentewegen te zorgen, mitsdien het recht om in die wegen opgravingen te doen verrichten, wanneer die opgravingen voor de instandhouding en bruikbaarheid daarvan door dat dagelijksch bestuur nuttig of noodig worden geacht ;

dat weliswaar bij de vervulling van dien plicht, verkregen rechten van derden moeten blijven geëerbiedigd, doch dat naar 's Hofs feitelijke beslissing de eischer in zijne inleidende dagvaarding het bestaan van zoodanig recht niet heeft gesteld, en in het geding toegegeven, dat de weg een openbare weg der gemeente is, terwijl uit het karakter van openbaarheid van een weg geenszins volgt, dat ieder aangrenzend eigenaar een verkregen recht zou hebben om van af zijn eigendom op dien openbaren weg uit te wegen, zoodat de gemeente niet bevoegd zou zijn in dien weg aan een of aan beide zijden slooten te graven of dien op eenige andere wijze van aangrenzende perceelen af te scheiden, bijaldien zij dit voor de instandhouding of bruikbaarheid van den weg nuttig of noodzakelijk oordeelt ;

dat mitsdien het Hof, te recht van oordeel dat de gestelde daadzaken de ingestelde vordering niet kunnen wettigen, door den eischer tot cassatie, toen geïntimeerde, op dien grond niet-ontvankelijk te verklaren in zijne ingestelde vordering, geen der in het middel aangehaalde artikelen kan hebben geschonden of verkeerd toegepast, zoodat het middel van cassatie is onaannemelijk ;

Verwerpt het beroep ;

Veroordeelt den eischer in de kosten op de cassatie gevallen. (W. v. 'T R.)

—

18 *Maart* 1912. BESLUIT, tot wijziging van het besluit van 30 Maart 1904, houdende nieuwe bepalingen omtrent de ambtenaren der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 14 Maart 1912, n°. 35, afdeeling Personeel;

Gelet op Ons besluit van 30 Maart 1904, n°. 19, zooals dat is gewijzigd bij Ons besluit van 18 Maart 1910, n°. 17;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. In eerstgemeld besluit worden de artikelen 6 en 7 gelezen als volgt:

Artikel 6. De jaarlijksche bezoldiging der inspecteurs bedraagt *f* 2100 en wordt verhoogd, na een diensttijd als zoodanig van:

4 jaren tot *f* 2500
8 „ „ „ 2900
12 „ „ „ 3300.

Artikel 7. De bezoldiging der inspecteurs, die eene der door Ons aan te wijzen inspectiën beheeren, wordt verder verhoogd, na een diensttijd van 16 jaren tot *f* 3700, en na een diensttijd van 20 jaren tot *f* 4000.

2. Wij behouden Ons voor, de bezoldiging der bij het in werking treden van dit besluit in dienst zijnde inspecteurs der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen met afwijking van het bepaalde bij het vorig artikel te regelen, met dien verstande, dat dit met ingang van 1 Januari 1914 algemeen volle toepassing erlangt.

3. Voor enz.

4. Dit besluit treedt in werking 1 April 1912.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 18 Maart 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(*get.*) KOLKMAN.

—

20 *Maart* 1912. BESLUIT, tot wijziging van het besluit van 30 April 1910, betreffende Surnumerairs bij de administratie der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen en van het besluit van 20 Mei 1910, betreffende adspirant-verificateurs der invoerrechten en accijnzen.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van den 15 Maart 1912, n°. 38 (afdeeling Personeel);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

I. Onderdeel 1 van artikel 2, 2de lid, van Ons besluit van 30 April 1910, n°. 55, wordt gelezen: „het eindexamen der hoogere burgerscholen met 5-jarigen cursus of het eindexamen der gymnasia met goed gevolg heeft afgelegd, of een getuigschrift bezit dat, ter beoordeeling van Onzen Minister van Financiën, eene niet geringere algemeene ontwikkeling bewijst".

II. In letter *b* van artikel 3, 2de lid, van Ons besluit van 20 Mei 1910, n°. 43, worden de woorden: „Fransche en Hoogduitsche" vervangen door: „Engelsche, Fransche en Hoogduitsche".

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 20sten Maart 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(*get.*) KOLKMAN.

—

4 *April* 1912. BESCHIKKING van den Minister van Marine tot vaststelling van vergoedingsbepalingen voor de zeemilitie, ter uitvoering van art. 84 der Militiewet (*Staatsblad* 1912, n°. 21) en het Militie-Vergoedings-Besluit (*Staatsblad* 1912, n°. 90).

§ 1. 1. Met betrekking tot het toekennen van vergoedingen voor het verblijf in werkelijken dienst van ingelijfden bij de zeemilitie gelden, onder het hierna vermelde voorbehoud, de bepalingen, vervat in de Militie-Vergoedings-Instructie, vastgesteld door den Minister van Oorlog bij beschikking van 26 Februari 1912, Afdeeling Militie en Landweer (L) n°. 164, en de daarbij behoorende modellen.

2. Van de in het vorig lid bedoelde bepalingen en modellen zijn voor de zeemilitie niet van toepassing de § § 6, 8, 12 en 29 en de modellen *D* en *E*. In de plaats daarvan geldt het bepaalde in de navolgende § §.

3. Waar in de toepasselijk verklaarde §§ en modellen der Militie-Vergoedings-Instructie sprake is van „de Minister van Oorlog" of „het Departement van Oorlog", wordt daarvoor gelezen onderscheidenlijk: „de Minister van Marine" of „het Departement van Marine". Waar in die § § sprake is van „de administratiën der korpsen", „de commandeerende officieren der korpsen" of „de Hoofdadministratie van het 2e Regiment Vesting-Artillerie", wordt daarvoor gelezen: „de Directeur en Commandant der Marine te Willemsoord".

§ 2. Door de zorg van den Directeur en Commandant der Marine te Willemsoord wordt het bedrag der toegekende vergoeding over den afgeloopen termijn of de algeloopen termijnen, onder bijvoeging van eene quitantie volgens het bij deze bepalingen behoorend model, toegezonden aan den Burgemeester der gemeente, waar de op de vergoeding rechthebbende persoon of personen verblijf houdt of houden.

§ 3. Het volgens § 2 ontvangen bedrag wordt, door tusschenkomst van den in die § bedoelden Burgemeester, uitbetaald aan den persoon of de personen, daarvoor bij beschikking van den Minister van Marine aangewezen.

§ 4. De uitbetaling heeft plaats tegen onderteekening van de in § 2 bedoelde quitantie, welk bewijs vervolgens door de zorg van den Burgemeester aan den Directeur en Commandant der Marine te Willemsoord wordt teruggezonden.

§ 5. Voor de gedane betalingen wordt door den Griffier bij de Directie der Marine te Willemsoord maandelijks eene declaratie van uitschotten aan het Departement van Marine ingediend, onder bijvoeging van de onderteekende quitantiën.

Model.

§ 2 *der Vergoedingsbepalingen voor de zeemilitie.*

Vrij van zegel ingevolge art. 9 der Militiewet.

QUITANTIE.

Ik / Wij ondergeteekende(n) (*a*) .....
(*b*) ..... van den zeemilicien (*a*) .....
beken(nen) ontvangen te hebben de som van
(*c*) ..... (*f*), mij / ons
toegekend bij beschikking van den Minister van Marine van ..... 19...., Bureau Personeel, n°....., wegens vergoeding ingevolge art. 84 der Militiewet voor het verblijf in werkelijken dienst van genoemden zeemilicien over het tijdvak van ..... tot en met .....191 .. zijnde ..... dagen ad *f* ..... per dag.

Te ..... den .....19....

(*d.*)

(*a*) Geslachts- en voornamen.
(*b*) Betrekking tot den zeemilicien.
(*c*) Bedrag in letters en cijfers.
(*d*) Handteekening(en).

N.B. Op de keerzijde beknopt te vermelden eventueele mutatiën, die op de berekening van invloed zijn.

—

12 *April* 1912. ARREST van den Hoogen Raad.

Verordening in art. 151 der Gemeentewet beteekent, evenals in art. 150 dier wet, alles, wat in eenigerlei wijze tot regel, gebod of beschikking, zoo voor enkelen als voor het algemeen gesteld wordt.

Bij de concessie, welke door de gemeente Utrecht aan de Ned. Bell. Telef. Mij. is verleend, is de gemeente opgetreden als Overheid, handelend in het openbaar belang en gevende een reeks voorschriften bijzonderlijk betrekking hebbende op de Bell. Telefoon Maatschappij, maar toch tevens voorschriften van algemeene strekking.

Mitsdien is deze concessie een plaatselijke verordening en niet een privaatrechtelijk contract.

Deze verordening heeft kracbtens art. 151 der Gemeentewet in haar geheel opgehouden te gelden, omdat in haar onderwerp door de Telegraaf- en Telefoonwet 1904 is voorzien; deze wet bestrijkt immers het geheele onderwerp van den telegraaf- en telefoondienst.

Een onderdeel der concessie kan niet als een privaatrechtelijk contract beschouwd worden, omdat de concessie in haar geheel genomen moet worden.

Zelfs al ware de concessie wel een privaatrechtelijk contract, dan nog zou dit contract zijn rechtsgrond (causa) verloren hebben, ter zake van het vervallen der door de gemeente Utrecht verleende vergunning.

De Hooge Raad enz.;

Overwegende dat tegen het arrest als middel van cassatie wordt aangevoerd:

Schending van de artt. 151 en 150 Gemeentewet, 2, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 12, 20 en 21 der wet van 11 Jan 1904 (*Staatsblad* n°. 7) betreffende aanleg, exploitatie en gebruik van telegrafen en telefonen, 1 en 3 van het Koninklijk Besluit van 6 Maart 1905 (*Staatsblad* n°. 90), tot vaststelling van een algemeenen maatregel van bestuur als bedoeld in art. 12 van de Telegraaf- en Telefoonwet 1904, zoomede van de artt. 1349, 1371 en 1374 B. W., door het beroep van eischer op art. 8 der door de gemeente Utrecht op 19 Maart 1897 aan verweerderesse verleende concessie te verwerpen op grond, dat bedoelde concessie, en dus ook haar art. 8, als zijnde een plaatselijke verordening in den zin van art. 151 Gemeentewet, vervallen zou zijn door de Telefoonwet en den algemeenen maatregel van bestuur van 6 Maart 1905, ofschoon onder een plaatselijke verordening als bedoeld niet is te begrijpen een gemeentelijke concessie, en zeker

niet de daarin voorkomende bepaling, waarbij de concessionaris tegenover de hem door de gemeente toegestane voordeelen de verplichting aanvaardt om te zijnen koste zekere werken uit te voeren, terwijl, indien het al anders ware, het Hof over het hoofd ziet, dat het voor de werking van art. 151 Gemeentewet niet voldoende is, dat de Telefoonwet en het aangehaald Koninklijk Besluit in hun geheel hetzelfde onderwerp regelen als de concessie — wat bovendien niet zoo is — maar alleen die bepalingen uit de plaatselijke verordeningen ophouden te gelden, in wier onderwerp door een wet, een algemeenen maatregel van inwendig bestuur, of een provinciale verordening wordt voorzien, hetgeen met art. 8 der aan eischeresse verleende concessie niet het geval is, zijnde het eindelijk onjuist dat, indien mocht worden aangenomen, dat art. 8 een privaatrechtelijk contract bevat, dit contract door het vervallen der door de gemeente verleende vergunning zijn rechtsgrond zou hebben verloren en daarom niet meer geldt;

O. dat blijkens het bestreden arrest, de tegenwoordige verweerster bij oorspronkelijke dagvaarding van den eischer in cassatie heeft gevorderd diens veroordeeling in zijne hoedanigheid van burgemeester der gemeente Utrecht tot betaling tegen behoorlijke kwijting aan haar van een bedrag van *f* 13,211.50 met rente, benevens eenige bijvorderingen;

O. dat tusschen partijen als vaststaande moet worden aangenomen:

dat bij besluit van den Raad der gemeente Utrecht van 19 Maart 1897 met 15 jaren is verlengd het op 30 April 1908 afloopende aan de Bell Telephoon Maatpij. vroeger verleende „uitsluitend recht tot aanleg en exploitatie van voor het publiek bestemde telefonische aansluitingen in de gemeente Utrecht, alsmede het recht tot bevestiging der daarvoor noodige verbindingen aan de eigendommen der gemeente, tot het plaatsen en hebben van palen in gemeentegrond, en tot het hebben en leggen van kabels in gemeentegrond en gemeentewater", onder voorwaarde, o. m., „dat de maatschappij geen nieuwe werken zal maken langs, in of over openbare wegen en waters der gemeente of aan, in of op gemeente-eigendommen dan na schriftelijke goedkeuring van B. en W., dat de technische inrichting der geheele installatie aan zekere eischen moet voldoen; dat de dienstregeling en de abonnementsvoorwaarden, zoomede de daarin te brengen wijzigingen door B. en W. worden goedgekeurd; dat de maatschappij verplicht is aan alle door B. en W. aan te wijzen personen te allen tijde toegang te verleenen tot alle lokalen van hare bureaux; dat de maatschappij niet meer dan bepaalde prijzen voor een abonnement mag berekenen; dat de concessie in bepaalde gevallen kan worden ingetrokken en genaast";

Art. 8 „dat, wanneer in het belang van gemeentewerken of eigendommen, of in het algemeen belang, wijziging moet worden gebracht in de werken der maatschappij, deze geschiedt op aanschrijving van B. en W. en binnen den door hen gestelden termijn, door de maatschappij en dat de kosten daarvan te haren laste komen";

voorts dat „ten behoeve van een door de gemeente Utrecht aan te leggen electrische tramweg met bovengrondsche geleiding op 20 Mei 1905 door den Minister van Waterstaat enz. vergunning tot dien aanleg is verleend onder voorwaarde, dat tot beveiliging van geleidingen van voor het openbaar verkeer bestemde telefonen, zekere voorzieningen zouden worden gemaakt;"

en dat tusschen partijen op 25 April 1906 zijn aangegaan twee in de dagvaarding nader omschreven overeenkomsten gezamenlijk daartoe strekkende dat het bedrag der bedoelde kosten zoude worden bepaald op *f* 13,211.50, en dat de eisch tot betaling hiervan door de Bell. Telephoon Maatpij., welke de vereischte werken zoude uitvoeren „ongepraejudicieerd", zoude worden gebracht bij prorogatie voor het Gerechtshof te Amsterdam;

O. dat, naar de eischende maatschappij nu beweert, de kosten der door haar uitgevoerde en door de gemeente goedgekeurde werken niet te haren laste moeten komen, omdat die werken vereischt zijn ten gevolge van aanleg en exploitatie van een electrischen tram door de gemeente Utrecht, nadat hare lijnen binnen die gemeente aanwezig waren krachtens de concessie haar door het Rijk verleend bij K. B. van 25 Sept. 1897;

O. dat vanwege den oorspronkelijken verweerder, thans eischer, in hoofdzaak hiertegen is aangevoerd, dat de bewuste werken betreffen wijzigingen, gebracht in den telefoonaanleg der tegenwoordige verweerster in het belang van gemeentewerken of eigendommen; dat het aanbrengen dier voorzieningen als voorwaarde werd gesteld bij de bovengemelde vergunning door den Min. van Waterstaat enz. op 20 Mei 1895 aan de gemeente Utrecht verleend, welke voorzieningen, daarbij art. 151 Gemeentewet, en zeker niet de bepaling daarvan waarvan het geschil loopt, en de verplichting tot betaling voor de Bell. Telephoon Maatpij. voortvloeit uit het bepaalde in art. 8 der tusschen partijen geldende concessie;

O. dat het Hof, in verband hiermede terecht aannemende dat het eenige punt, waarop het in dezen aankomt, is of dit beroep der gemeente Utrecht op het bepaalde in art. 8 der concessie kan opgaan, de beslissing van het geschil afhankelijk stelt van de beantwoording der twee navolgende vragen :

1°. draagt de hier bedoelde gemeente-concessie het karakter van een plaatselijke verordening, als genoemd in de artt. 150 en 151 der Gemeentewet ? en zoo ja,

2°. wordt door de Telegraaf- en Telephoonwet 1904 en den bij K. B. van 6 Maart 1905 (S. n°. 90), genomen algemeenen maatregel van bestuur, als bedoeld in art. 12 dier wet, het onderwerp der gemeente-concessie geregeld, met dit gevolg, dat die concessie, daaronder begrepen art. 8 der voorwaarden, waaronder zij werd verleend, is vervallen ?

O. dat het Hof, beide vragen bevestigend beantwoordende, in hoofdzaak op grond daarvan de vordering der oorspronkelijk eischeres heeft toegewezen ;

O. dat het middel zich hiertegen richt en in de eerste plaats stelt, dat eene gemeentelijke concessie, als waarvan in dezen sprake is, niet is eene plaatselijke verordening in den zin van art. 151 Gemeentewet, en zeker met de bepaling daarvan waarbij de concessionaris tegenover hem toegestane voordeelen de verplichting aanvaardt om te zijnen koste werken uit te voeren ;

O. dat deze stelling niet is aannemelijk tegenover de ook voor art. 151 toepasselijke omschrijving van wat onder een plaatselijke verordening is te verstaan, voorkomende in art. 150 nl. „alle voorschriften en beschikkingen van den Raad en van B. en W." ; een omschrijving die blijkens de schriftelijke gedachtenwisseling en de beraadslaging over gezegd artikel met opzet aldus in de wet is opgenomen om aan te geven, dat onder „verordening" valt „alles wat in eenigerlei wijze tot regel, gebod of beschikking zoo voor enkelen als voor het algemeen gesteld wordt" ;

O. dat hierin geen verandering wordt gebracht, door de wijzigingen in de op dit punt betrekkelijke artikelen der Grondwet (met name art. 145) in 1887 aangebracht en de daarin toen opgenomen onderscheiding van „besluiten" tegenover „verordeningen en reglementen" ;

O. toch dat deze tegenstelling vooralsnog geen verandering in de genoemde artikelen der Gemeentewet heeft ten gevolge gehad, en de bovenmedegedeelde inhoud der concessie uitwijst, dat de Gemeenteraad van Utrecht in dezen is opgetreden als overheid, handelende in het openbaar belang, een reeks voorschriften gevende bijzonderlijk betrekking hebbende op de Bell. Telephoon Maatpij., die daarbij vergunning kreeg tot aanleg en exploitatie harer lijnen, maar toch tevens voorschriften van algemeene strekking, al was het maar alleen daardoor, dat zij voor ieder ander aanleg en exploitatie eener telefoon binnen de gemeente Utrecht onmogelijk maakte ;

O. dat ook buiten het in art. 8 opgenomene, waarover aanstonds, in verschillende bepalingen der concessie aan de Maatpij. verplichtingen — zelfs van meer privaatrechtelijken aard — worden opgelegd, staande tegenover rechten en bevoegdheden tredende op het gebied van het publiekrecht, en welke haar in ieder geval niet anders dan door de plaatselijke overheid konden worden verleend, terwijl het tevens zeker niet doenlijk is, daarbij juist te bepalen welke dezer rechten en verplichtingen geacht moeten worden tegenover elkaar te staan, en tegen elkaar op te wegen ;

O. dat daarom de concessie als één geheel is te nemen en niet kan worden gesplitst in een aantal naast elkander staande en van elkander onafhankelijke bepalingen, waaruit volgt, dat dit evenmin aangaat ten aanzien van art. 8, zoodat de bewering, dat al moge de concessie in haar geheel een plaatselijke verordening in den zin der wet zijn, dit ten aanzien van dat onderdeel het geval niet is, moet worden verworpen, te eer nu in dat art. 8 zelf de Gemeenteraad de verplichting tot betaling der daarin bedoelde kosten vastkoppelt aan een optreden zijnerzijds „in het algemeen belang" en dus wel degelijk ook weder het al of niet ontstaan dier privaatrechtelijke verplichting ten laste der Bell Telephoon Maatpij. afhankelijk stelt van een overheidshandeling ;

O. dat nu derhalve de betrekkelijke concessie in haar geheel, en dus art. 8 daarin begrepen, als een plaatselijke verordening is te beschouwen, het niet twijfelachtig kan zijn, dat zij krachtens art. 151 Gemeentewet heeft opgehouden te gelden, omdat in haar onderwerp is voorzien door de Telegraaf- en Telefoonwet van 1904 (S. n°. 7) ;

O. toch dat, indien moet worden aangenomen dat deze wet het geheele onderwerp bestrijkt, geen ruimte is overgebleven (behalve voor zoover de wet zelf, zooals b.v. in art. 5, dit aangeeft) voor eenige bemoeiing der Gemeentebesturen ;

O. dat dit inderdaad het geval is en volgt uit de gansch algemeene strekking der wet, meer bijzonder blijkende uit hare considerans, uit de voorwaarden, voor elke niet anders dan door

de Koningin te verleenen concessie als geregelde vereischten gesteld volgens art. 2, en eindelijk uit de bij hare totstandkoming ondubbelzinnig gebleken bedoeling om het „onderwerp buiten den kring der gemeentelijke huishouding te stellen";

O. dat uit deze bepaalde en duidelijke strekking der wet om „den aanleg, de exploitatie en het gebruik van telegrafen en telefonen" algemeen en geheel te regelen, althans om niets dan het in de wet nader omschrevene aan de gemeenten over te laten volgt, dat in het onderwerp der betrekkelijke gemeentelijke concessieverordening is voorzien, en het onnoodig voorkomt in bijzonderheden na te gaan of een of andere bepaling der concessie haar correlaat vindt in de wet, omdat zij om de boven aangevoerde redenen in haar geheel wordt getroffen door het voorschrift van art. 151 Gemeentewet;

O. dat in verband met het overwogene het bij het slot van het middel aangevoerde reeds hierom niet kan opgaan, omdat het zich enkel tegen een overweging van het arrest richt, die in zooverre niet meer tot de beslissing toe of af doet, omdat uit al het voorafgaande volgt, dat art. 8 als onderdeel der concessie niet op zich zelf als een privaatrechtelijk contract is te beschouwen;

O. dat bovendien ook zelfs bij de zooals gezegd onjuiste beschouwing door het Hof te recht is overwogen „dat dit contract door het vervallen der door de gemeente Utrecht verleende vergunning zijn rechtsgrond (causa) heeft verloren"; immers de tegenover die vergunning staande verplichting der Maatpij. zin en beteekenis daardoor zoude missen;

O. dat mitsdien het beroep in cassatie is ongegrond;

Verwerpt het beroep;

Veroordeelt den eischer in de kosten.

(W. v. 'T R.)

—

15 *April* 1912. BESLUIT, houdende beslissing dat bij de berekening der rijksbijdrage voor herhalingsonderwijs ook de lesuren, gewijd aan godsdienstonderwijs, in aanmerking komen.

WIJ WILHELMINA, ENZ.;

Beschikkende op het beroep ingesteld door het bestuur der vereeniging „R.-K. bijzondere school" te Roermond, Kapel in 't Zand, tegen het besluit van Ged. Staten van Limburg dd. 12 Jan. 1912, 1e afd. la. 8955/4 P., waarbij het aantal lesuren dat voor rijksbijdrage in de kosten van het herhalingsonderwijs over 1911 voor de bijzondere lagere school te Roermond, Kapel in 't Zand, in aanmerking kan komen, is vastgesteld op ten hoogste 234 uren;

Den Raad van State, enz.;

Overwegende dat, nadat bovengemeld bestuur tot Ged. Staten het verzoek had gericht, het aantal lesuren, hetwelk voor de bij art. 59, 5, sub B, jo. art. 49, der wet tot regeling van het lager onderwijs bedoelde rijksbijdrage in de kosten van het herhalingsonderwijs voor 1911 in aanmerking kan komen, voor die school vast te stellen op een maximum van 300, Ged. Staten bij bovengemeld besluit hebben besloten, bedoeld aantal lesuren vast te stellen op een hoogste 234, uit overweging, dat, blijkens schrijven van den districts-schoolopziener te Roermond, de cursus voor herhalingsonderwijs aan bovengemelde bijzondere school aanvangt den 1en Oct. en eindigt met Paschen, terwijl het onderwijs omvat: Godsdienst (3 uren per week), rekenen (1 uur per week), Nederlandsche taal (1 uur per week), Duitsche taal (2 uren per week), Fransche taal (1½ uur per week) en teekenen (3½ uur per week); in totaal alzoo 12 uren per week; dat voor godsdienstonderwijs evenwel geen aanspraak op rijksbijdrage gemaakt kan worden, omdat dit onderwijs niet is opgenomen onder de vakken vermeld in art. 2 der wet op het L. O., over welke vakken het herhalingsonderwijs zich insgelijks moet uitstrekken; dat mitsdien, waar in de onderwerpelijke school in 1911 van 1 Jan. tot 1 April en van 1 Oct. tot 31 Dec., dit is gedurende 26 weken, herhalingsonderwijs is gegeven, ook slechts 26 × 9 lesuren of 234 lesuren voor de rijksbijdrage in aanmerking gebracht kunnen worden;

dat van het besluit van Ged. Staten het bestuur der vereeniging „R.-K. bijzondere school" te Roermond, Kapel in 't Zand, bij Ons in beroep is gekomen, aanvoerende, dat het zich met het bestreden besluit niet kan vereenigen, daar Ged. Staten bij de vaststelling van het getal lesuren voor het herhalingsonderwijs dat getal verminderd hebben met 66 uren, gewijd aan het godsdienstonderwijs; dat bij Kon. besluit van 8 Aug. 1906 (*Stbl.* no. 218) is beslist, dat ook het vak „godsdienstonderwijs" op gelijken voet als andere vakken van het herhalingsonderwijs voor de berekening van de rijksbijdrage in aanmerking komt; dat dientengevolge Ged. Staten bij hun voormeld besluit de vermindering van het getal lesuren voor het herhalingsonderwijs ten onrechte hebben toegepast;

O. dat, naar luid van het 5e lid onder B van art. 59 der wet tot regeling van het lager onderwijs, aan de besturen der aldaar bedoelde

bijzondere lagere scholen verleend wordt eene bijdrage in de kosten van het herhalingsonderwijs volgens denzelfden maatstaf en op dezelfde voorwaarden als bij art. 49 aan de gemeenten ten behoeve van dat onderwijs wordt toegekend,

dat art. 49, 2e lid, bepaalt, dat Ged. Staten het aantal lesuren, dat voor eene rijksbijdrage in aanmerking kan komen, op een hooger cijfer dan 192 lesuren per school en per jaar kunnen vaststellen;

dat het bezwaar van Ged. Staten om in casu het aantal lesuren vast te stellen op 300 per jaar geen steun vindt in de wet;

dat toch uit art. 49, 1e lid, sub 2o., blijkt, dat bedoeld onderwijs ook kan omvatten vakken, waarvoor geen wettelijke akten zijn te verkrijgen, alzoo andere vakken dan vermeld in art. 2;

dat evengemelde bepaling daaraan de voorwaarde verbindt, dat dat onderwijs wordt gegeven door onderwijzers, die zijn benoemd nadat daartoe machtiging is verkregen van den arrondissements-schoolopziener, welke machtiging is verleend door den arrondissementsschoolopziener onder dagteekening van 30 Nov. 1909, no. 3361;

dat derhalve Ged. Staten ten onrechte niet in aanmerking hebben genomen de uren, waarin godsdienstonderwijs is gegeven;

dat overigens geen bezwaar bestaat om overeenkomstig het schoolbestuur het aantal lesuren te bepalen op 300;

Gezien bovengemelde wet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het bestreden besluit, het aantal lesuren, dat voor de rijksbijdrage in de kosten van het herhalingsonderwijs over 1911 voor de bijzondere lagere school te Roermond, Kapel in 't Zand, in aanmerking zou kunnen komen, vast te stellen op 300.

(Gem. Stem.)

—

15 *April* 1912. ARREST van den Hoogen Raad.

De toepassing van de zwaardere straf bij art. 41 der Jachtwet bepaald, is voor zoover de in letter *e* van dat artikel genoemde voorwerpen daartoe aanleiding kunnen geven, niet mogelijk, wanneer de overtreding enkel bestaat in het bij zich hebben van die voorwerpen buiten openbare wegen en voetpaden, doch alleen wanneer het gebruik of het enkele bij zich hebben daarvan eene verzwarende omstandigheid oplevert van eene andere overtreding.

De Hooge Raad enz.;

Overwegende, dat noch bij de aanteekening van het beroep, noch naderhand door of vanwege den requirant eenige gronden voor dat beroep zijn aangevoerd;

O. ambtshalve:

dat aan requirant in de tweede plaats is te laste gelegd, en als bewezen is aangenomen dat hij in den voormiddag van 16 Juli 1911 te ongeveer 6½ uur te Arnhem in het achter Sonsbeek gelegen bosch, toebehoorende aan de gemeente Arnhem, zich met een wild- of konijnenstrik in het veld buiten openbare wegen en voetpaden heeft bevonden;

dat dit feit terecht is gequalificeerd, zooals dit in het hoofd van dit arrest sub 2 is vermeld;

dat de Kantonrechter in zijn verstekvonnis, behoudens de bijkomende straffen, aan den requirant ter zake van dit feit heeft opgelegd een geldboete van *f* 20 met vervangende hechtenis van 8 dagen;

dat evenwel deze vervangende hechtenis ten onrechte op 8 dagen is bepaald;

dat toch bovenbedoeld feit alleen is een overtreding van art. 15 der Jachtwet, strafbaar gesteld bij art. 40 dier wet;

dat toepassing der zwaardere straf bij art. 41 bepaald, blijkens de redactie van dat artikel en zijn geschiedenis, voor zoover de in letter *e* van dat artikel genoemde voorwerpen hiertoe aanleiding kunnen geven, niet mogelijk is, wanneer de overtreding enkel bestaat in het bij zich hebben van die voorwerpen buiten openbare wegen en voetpaden, doch alleen, wanneer het gebruik of het enkele bij zich hebben daarvan een verzwarende omstandigheid oplevert van eene andere overtreding;

dat de Kantonrechter derhalve, in verband met art. 23 Strafr. geen meerdere vervangende hechtenis kon opleggen dan 4 dagen, zoodat hij door bij zijn verstekvonnis die op 8 dagen te bepalen, en de Rechtbank, door te bevestigen op dit punt, het dat vonnis bekrachtigend vonnis des Kantonrechters na verzet, heeft geschonden art. 15, 40 en 41 der Jachtwet jis 23 en 91 Strafr. en 214 Strafv., en het bestreden vonnis ten deele moet worden vernietigd;

Vernietigt het vonnis der Arrond.-Rechtbank te Arnhem van 30 Jan. 1912, doch alleen voor zoover daarbij bevestigd werd het vonnis van den Kantonrechter te Arnhem van 6 Dec. 1911 met betrekking tot den duur der vervangende hechtenis van 8 dagen;

Recht doende ten principale uit kracht van art. 105 R. O.:

Vernietigt het vonnis van den Kantonrechter te Arnhem van 6 Dec. 1911 voor zoover daarbij

op evengenoemd punt bekrachtigd werd diens in deze zaak gewezen verstekvonnis van 28 Aug. te voren;

Vernietigt laatstgenoemd vonnis op ditzelfde punt;

Bepaalt dat de boete, opgelegd ter zake van het aan den requirant in de tweede plaats te laste gelegde feit, bij niet-betaling binnen twee maanden na de uitspraak van dit arrest, zal worden vervangen door 4 dagen hechtenis.

(W. v. 'T R.)

—

22 *April* 1912. BESLUIT, houdende wijziging in de samenstelling van het wapen der Koninklijke Marechaussee.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 6 April 1912, IIde Afdeeling nº. 333;

Gezien het rapport van Onzen Minister van Justitie van 17 April 1912, 2e afd. C, nº. 621;

Gezien het Koninklijk besluit van 30 Maart 1894, nº. 9, zooals dit sedert herhaaldelijk is gewijzigd, laatstelijk bij Koninklijk besluit van 21 December 1911, nº. 29; (1)

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen:

Art. 1. In vorengenoemd, sedert herhaaldelijk gewijzigd Koninklijk besluit van 30 Maart 1894, nº. 9, worden de navolgende wijzigingen aangebracht:

in bijlage A.

a. Onder „2e. De 1e Divisie" wordt het gestelde na

„Kapiteins of luitenants-districtscommandanten	4	—	—	8	—"
vervangen door:					
„Wachtmeesters					
Brigadiers der 1e kl. / 2e kl.	—	26	48	—	26
Marechaussees der 1e kl. / 2e kl. / 3e kl.	—	80	142	—	80
Hoefsmeden	—	—	2	—	—
Totaal	5	107	194	10	107"

b. Onder „3º. De 2e Divisie" wordt het gestelde na

„Kapiteins of luitenants-districtscommandanten	3	—	—	6	—"
vervangen door:					
„Wachtmeesters					
Brigadiers der 1e kl. / 2e kl.	—	33	21	—	33
Marechaussees der 1e kl. / 2e kl. / 3e kl.	—	98	64	—	98
Hoefsmeden	—	—	2	—	—
Totaal	4	132	89	8	132"

c. Onder „7e. Het Wapen der Koninklijke Marechaussee" wordt het gestelde in de 2e, 3e, 4e, 5e en 6e kolommen achter 1e Divisie, 2e Divisie en Totaal respectievelijk vervangen door:

„ 5	107	194	10	107
4	132	89	8	132
en 20	598	382	40	595"

2. Onze Minister van Oorlog is gemachtigd, in verband met de belangen van den dienst, nader te bepalen, wanneer de in artikel 1 aangegeven organisatiewijzigingen zullen worden ten uitvoer gebracht.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onze Ministers van Justitie, van Binnenlandsche Zaken en van Financiën, alsmede aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 22sten April 1912,

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, (*get.*) H. COLLIN.

———

(1) Dit besluit luidt:

21 *December* 1911. KONINKLIJK BESLUIT, houdende wijziging in de samenstelling van het Wapen der Koninklijke Marechaussee.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 8 December 1911, 2e Afdeeling, nº. 159;

Gezien het rapport van Onzen Minister van Justitie van 19 December 1911, 2e Afdeeling, nº. 566;

Gezien het Koninklijk besluit van 30 Maart 1894, nº. 9, zooals dit sedert herhaaldelijk is gewijzigd, laatstelijk bij Koninklijk besluit van 28 Januari 1911, nº. 56;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen:

Art. 1. In vorengenoemd, sedert herhaaldelijk gewijzigd, Koninklijk besluit van 30 Maart 1894, nº. 9, worden de navolgende wijzigingen aangebracht:

in bijlage A:

a. Onder „2de. De 1ste Divisie" wordt het gestelde na

„Kapiteins of luitenants-districtscommandanten	4	—	—	8	—"
vervangen door:					
„Wachtmeesters					
Brigadiers der 1e kl. / 2e kl.	—	27	46	—	27
Marechaussees der 1e kl. / 2e kl. / 3e kl.	—	83	139	—	83
Hoefsmeden	—	—	2	—	—
Totaal	5	111	189	10	111"

b. Onder „4de. De 3de Divisie" wordt het gestelde na

„Kapiteins of luitenants-districtscommandanten	3	—	—	6	—"
vervangen door:					

„Wachtmeesters					
Brigadiers der 1e kl. / 2e kl.	—	39	—	—	39
Marechaussees der 1e kl. / 2e kl. / 3e kl.	—	119	—	—	119
		memorie			
Hoefsmeden	—	—	2	—	—
Totaal	4	15	4	8	159"

c. Onder „5de. De 4de Divisie" wordt het gestelde na

„Kapiteins of luitenants-districtscommandanten	3	—	—	6	—"

vervangen door:

„Wachtmeesters					
Brigadiers der 1e kl. / 2e kl.	—	42	17	—	42
Marechaussees der 1e kl. / 2e kl. / 3e kl.	—	127	51	—	127
		memorie			
Hoefsmeden	—	—	3	—	—
Totaal	4	170	73	8	170"

d. Onder „7de. Het Wapen der Koninklijke Marechaussee" wordt het gestelde in de 2de, 3de, 4de, 5de en 6de kolom achter 1ste, 3de en 4de Divisie respectievelijk vervangen door:

5	111	189	10	111
4	159	4	8	159
en 4	170	73	8	170

Art. 2. Onze Minister van Oorlog is gemachtigd, in verband met de belangen van den dienst en de gelegenheid tot huisvesting, nader te bepalen, wanneer de in artikel 1 aangegeven organisatie-wijzigingen zullen worden uitgevoerd.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan onze Ministers van Justitie, van Binnenlandsche Zaken en van Financiën, alsmede aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 21sten December 1911.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, (*get.*) H. COLLIJN.

—

26 *April* 1912. ARREST van den Hoogen Raad.

Aantasting van den eigendom door een gemeente in strijd met den wil des eigenaars is onrechtmatig en maakt de gemeente verantwoordelijk, wanneer alleen wordt opgetreden op grond van bepalingen eener verordening, welke in strijd met de wet of in het geheel niet toepasselijk zijn.

De artikelen 3 en 4 der verordening tot wering van den verkoop van ondeugdelijk vleesch in de gemeente Nijmegen moeten aldus worden opgevat, dat art. 3 verbiedt in Nijmegen vleesch, dat niet op het slachthuis aldaar gekeurd en ten blijke daarvan gestempeld is, te vervoeren, terwijl art. 4 daarop voor vleesch, dat de gemeente wordt doorgevoerd, een uitzondering maakt, welke eerst na inroeping door den vervoerder met opgevolgd bewijs de algemeene strafbaarheid opheft.

Mitsdien waren de ambtenaren belast met de handhaving der verordening bevoegd om iemand, die ongekeurd vleesch vervoerde, aan te houden en het vervoerde vleesch in beslag te nemen, ook al mocht daarna bewezen kunnen worden, dat het vleesch slechts doorgevoerd werd.

Een ambtenaar, belast met de opsporing van strafbare feiten, mag het bestaan van een strafbaar feit en het ontbreken van een rechtvaardigingsgrond aannemen, wanneer volgens zijn redelijk oordeel het door hem waargenomene strafbaar is. Zijn verdenkingen moeten geacht worden redelijk te zijn, zoolang het tegendeel niet aan den dag komt.

De Hooge Raad enz.;

Overwegende dat als middel van cassatie is voorgesteld: zie conclusie adv.-gen.;

O. dat het aangevallen arrest als tusschen partijen vaststaande heeft aangenomen vervoer van versch vleesch in Nov. 1911 door den verweerder in cassatie JANSEN als vrachtrijder verricht op een openbaar middel van vervoer van goederen van en naar Bemmel, Nijmegen, Millingen, en in substantie heeft geoordeeld dat eene aanhouding en inbeslagneming van dat vervoerde vleesch, ongeacht des verweerders protest tegen die handelingen geschied door ambtenaren der eischende gemeente voor wier handelingen deze erkent aansprakelijk te wezen, zal zijn onrechtmatig wanneer JANSEN slaagt in het hem overeenkomstig zijn aanbod opgelegd bewijs, dat hij bedoelde vleeschwaren te Nijmegen doorvoerde met bestemming tot aflevering te Millingen of Ottersum;

O. dat ten aanzien van den rechtsstrijd tusschen de partijen, zoodanig als die zich tot zijne tegenwoordige gedaante heeft ontwikkeld, het navolgende nog blijkt uit het bestreden arrest en het daarin overgenomene uit het vonnis in eersten aanleg:

bij inleidende dagvaarding heeft de verweerder in cassatie, oorspronkelijk eischer geëischt veroordeeling der gemeente Nijmegen tot schadevergoeding overeenkomstig art. 1401 van het B. W. wegens onrechtmatige daad, hiertoe poseerend handelingen van aanhouding en inbeslagneming door de gemeenteambtenaren verricht niet alleen ten opzichte van evengezegd versch vleesch maar ook ten opzichte van andere voorwerpen door hem als vrachtrijder vervoerd, bewerende dat speciaal het vleesch, met blooten doorvoer door Nijmegen was bestemd tot aflevering te Millingen of Ottersum, terwijl hij in eersten aanleg onder andere ontkende dat de destijds te Nijmegen

bestaande Verordening tot wering van den verkoop van ondeugdelijk vleesch in die gemeente, althans hare aanstonds te bespreken art. 3 en 4, zou zijn rechtsgeldig en voortdurend staande heeft gehouden dat in die verordening hare toepasselijkheid op den doorvoer van versch vleesch met openbare middelen van vervoer zou zijn uitgesloten;

bij de uitspraak in eersten aanleg tusschen partijen is gezegd beweren van niet rechtsgeldigheid verworpen en in hooger beroep niet bij wege van incidenteel appèl door JANSEN opnieuw voorgedragen, zoodat dit door het Hof ter zijde is gesteld en bij gebreke van klacht hierover thans niet meer in aanmerking komt;

bij Rechtbank en Hof is JANSEN's rechtsstandpunt dit geweest dat, uithoofde der ontoepasselijkheid van de verordening op doorvoer, zijn vervoeren van ongekeurd versch vleesch is geweest rechtmatig, waarom na slagen van het door hem aangeboden bewijs van blooten doorvoer zijn eisch hem moet worden toegewezen, ditzelfde standpunt is ingenomen in het beklaagde arrest door in hoofdzaak de uitspraak in eersten aanleg te bekrachtigen zonder dat het Hof zich daarin verhinderd heeft geacht door de uit het arrest blijkende betwisting van de ontvankelijkheid der rechtsvordering, door de gemeente aan de Verordening en het Wetb. v. Strafv. ontleend;

O. omtrent deze betwisting dat zij niet raakt het door JANSEN gestelde maar door Nijmegen ontkende — en daarom hem te bewijzen opgelegde — in beslag nemen van een aantal voorwerpen tegelijk met het vleesch op verweerders vervoermiddel aanwezig op welke de Verordening in geen geval van toepassing is; dat dan ook het cassatiemiddel dit onderdeel van den ingestelden eisch niet treft en dientengevolge ingeval van gegrondbevinding van dat middel de toelating tot bewijs der inbeslagneming in zoover — dat is ten aanzien van die voorwerpen zal moeten stand houden;

O. dat de gegrondheid van het cassatiemiddel bovenal afhangt van de uitlegging te geven aan de verordening, bepaaldelijk aan hare art. 3 en 4 door de gemeente aanstonds als hoofdverweer tegen den eisch ingeroepen daar van deze uitlegging afhangt het goed recht en de toepasselijkheid van 's Hofs beslissingen (achtste en negende rechtsoverweging) omdat aantasting van den eigendom in strijd met den wil des eigenaars dan zeer zeker onrechtmatig zal wezen en den dader verantwoordelijk maken, wanneer alleen wordt opgetreden op grond van bepalingen eener verordening welke in strijd zijn met de wet of in het geheel niet toepasselijk, en voorts dat, blijkens de art. 3 en 4 dier verordening zij niet toepasselijk en zelfs uitgesloten is in de gevallen van in- of vervoer van versch vleesch dat met openbare middelen van vervoer de gemeente wordt *door*gevoerd;

O. dienaangaande, dat blijkens het beloop van 's Hofs arrest JANSEN door ambtenaren, bij art. 17 der verordening belast met hare handhaving, is aangehouden, terwijl hij binnen de gemeente vervoerde vleesch dat niet op het gemeenteslachthuis was gekeurd en ten blijke daarvan aldaar gestempeld, waarna dit versch blijkende vleesch geheel overeenkomstig art. 8 der verordening in verband met de aanhouding daarheen is overgebracht;

O. dat art. 3 der Verordening, verbiedend onder andere, „versch vleesch dat niet op het gemeenteslachthuis is gekeurd en ten blijke daarvan overeenkomstig de voorschriften dezer verordening is gestempeld in de gemeente in te voeren of binnen de gemeente te vervoeren, tenzij in de gevallen vermeld in het volgend artikel" in verband met art. 19 inhoudt een onder strafbedreiging gesteld algemeen verbod om te Nijmegen zulk vleesch te vervoeren, des dat de vervoerder pleegt een strafbaar feit hetwelk op heeterdaad ontdekt wordt, wanneer hij tijdens dit vervoer wordt aangehouden; dat weliswaar door evenvermeld „tenzij" enz. aan dat algemeene verbod wordt toegevoegd hetgeen in art. 4 aldus is omschreven: „het verbod van art. 3, voor zooveel betreft den invoer en het vervoer is niet van toepassing op versch vleesch, dat de gemeente wordt doorgevoerd met openbare middelen van vervoer"; dat echter door die toevoeging eene bloote uitzondering op het in art. 3 uitgevaardigde algemeene verbod wordt geschapen, welke eerst na inroeping door den vervoerder met opgevolgd bewijs de algemeene strafbaarheid krachtens dit art. voor hem opheft;

O. dat alzoo de gemeentelijke dienaren der openbare macht ingevolge art. 17 der Verordening tevens belast met eene bijzondere opdracht tot hare handhaving, geene onrechtmatige daad pleegden toen zij JANSEN met het door hem vervoerde vleesch aanhielden en naar het slachthuis brachten, daar zij hiermede uitoefenden bevoegdheden hun in verband met de verordening door het W. v. Strafv. toegekend; dat ditzelfde geldt voor de handelingen aldaar van den directeur QUADEKKER, wijl de opdracht van art. 17 voormeld zich tot dezen uitstrekt;

O. dat met het oog hierop de artt. 39 en volgende Strafv., in onderling verband genomen, ook rechtvaardigen het beslag door voorzegden directeur gelegd op het vervoerde ten

slachthuize te voorschijn gekomen vleesch;

O. dat de vraag of de aanhoudende ambtenaren het bestaan van een volgens de artt. 3 en 19 der Verordening strafbaar feit mochten aannemen, nu op het oogenblik der aanhouding een stellig bewijs van die strafbaarheid ontbrak, toestemmende beantwoording eischt, wijl de aanhouder noodwendig staandvoets moet beslissen of het door hem waargenomene strafbaar is en op dat oogenblik elk ander richtsnoer dan zijn eigen redelijk oordeel daaromtrent mist; dat zijne verdenkingen moeten geacht worden dien redelijken grondslag te hebben zoolang het tegendeel niet aan den dag komt en ten dezen aanzien niets is gebleken in de tegenwoordige zaak;

dat dezelfde beschouwingen gelden omtrent beroep des aangehoudenen op een disculpeerend feit, als ten deze op blooten doorvoer van het vleesch, en omtrent de vraag in hoever de aanhouder zich aan dergelijk beroep heeft te storen;

O. dat alzoo het Hof ten onrechte heeft beslist dat, wanneer voorzegd feit mocht worden bewezen, de aanhouding en inbeslagneming van het vleesch is aan te merken als eene handeling geheel liggende buiten den kring der bij de Verordening aan de gemeente-ambtenaren toegekende bevoegdheid en daarom eene onrechtmatige aantasting van JANSEN's eigendom; dat het arrest door op dezen grondslag het desbetreffende bewijs op te leggen als ware dit ter zake dienende en afdoende; in stede van JANSEN's vordering daaromtrent overeenkomstig de conclusie der gemeente niet-ontvankelijk te verklaren, de in het cassatiemiddel aangehaalde artt. van het Burg. Wetboek, van het Wetb. v. Strafv. en van de Verordening heeft geschonden en verkeerd toegepast;

O. dat het arrest door aldus te beslissen te meer in strijd met de wet is gewezen, omdat het Hof daarmede heeft aanvaard het rechtens ontoelaatbare standpunt des verweerders, dat de onrechtmatigheid van het handelen der gemeente-ambtenaren, grondslag van zijnen eisch, uitsluitend afhankelijk is van eene bewijsvoering omtrent het bestaan eener disculpatie en medebrengt onmiddellijk daarop te volgen rechtspraak ten principale, zonder eenig voorafgaande onderzoek naar de bevoegdheid der ambtenaren *op het oogenblik van hun handelend optreden;*

Recht doende:

Vernietigt het arrest, den 5 Sept. 1911 door het Gerechtshof te Arnhem in deze zaak gewezen voor zoover daarbij is bekrachtigd dat gedeelte van het vonnis in eersten aanleg in de zaak gewezen, waarbij is bevolen getuigenbewijs omtrent het feit daarin onder 3 omschreven en de eischer in cassatie door het Hof alreeds nu in proceskosten is veroordeeld;

Verklaart den verweerder niet-ontvankelijk in zijne vordering tot schadevergoeding ter zake van het aanhouden en inbeslagnemen van het vervoerde vleesch;

Wijst voor zooveel noodig de zaak terug naar het Hof ter verdere berechting;

Veroordeelt den verweerder in de kosten.

(W. v. 'T R.)

—

29 *April* 1912. BESLUIT, tot wijziging van het besluit van 7 Februari 1854, houdende vaststelling van een onderscheidingsteeken voor de ambtenaren en beambten van Rijks-Politie (S. 10).

Aan het bepaalde bij sub 2°. van het Koninklijk besluit van 7 Februari 1854, n°. 100 (S. n°. 10) wordt een nieuw lid toegevoegd, luidende:

2*a*. Aan de Districtscommandanten, tevens Inspecteurs der Rijksveldwacht, zal echter van Rijkswege worden uitgereikt een ambtspenning, vervaardigd van dof zilver, met een middellijn van ongeveer 5 c.M., voorzien aan de eene zijde van het Rijkswapen, aan de keerzijde van de woorden: „Districts-Commandant der Rijksveldwacht", en het volgnummer van ieder District, welke penning gedragen zal moeten worden aan een oranje lint, ter breedte van ongeveer vier c.M., afgezet met witte biezen.

—

17 *Mei* 1912. BESCHIKKING van den Hoogen Raad.

De voorwaarden, onder welke het Bureau voor den I. E. bevoegd is de inschrijving van een merk te weigeren, worden aangewezen in art. 9 der Merkenwet en zijn voor geene uitbreiding vatbaar. Het Bureau, dat beweert, dat het de bevoegdheid tot weigeren toekwam, kan alleen in zijne cassatie slagen, als het aantoont, dat het die bevoegdheid in strijd met art. 9 is ontzegd.

Daarom had dit artikel in het middel van cassatie als geschonden moeten zijn aangehaald, en nu dit niet is geschied kan het beroep niet tot cassatie leiden.

De beslissing, dat een merk is ingeschreven voor tabak in den engeren zin van het woord en dat daaronder niet zijn begrepen sigaren en sigaretten, is van feitelijken aard.

De Hooge Raad enz.;

Gezien vorenstaand verzoekschrift, het anti-

dotaal verzoekschrift en de achter het eerstgemelde gestelde conclusie van den Procureur-Generaal, strekkende tot enz.;

O. dat blijkens na te melden beschikking het Bureau voor den Industrieelen Eigendom te 's Gravenhage aan de Handelsvennootschap onder de firma Gebrs. PHILIPS te Maastricht, beeft geweigerd de inschrijving in het daartoe bestemde openbare register van het merk „Kadi" voor sigaretten, zulks op grond van de onder n°. 24869 ten name van G. J. A. KLOMP, handelende onder de firma G. KLOMP, te Amsterdam gedane inschrijving van het merk „Kawi" voor tabak;

O. dat de Arrond.-Rechtbank te 's Gravenhage, tot welke de firma Gebrs. PHILIPS zich overeenkomstig het tweede lid van art. 9 der Merkenwet had gewend, van oordeel zijnde dat de inschrijving ten onrechte door het Bureau was geweigerd, vermits zij niet was verzocht voor dezelfde soort van waren als waarvoor het merk ten name van de firma G. KLOMP was ingeschreven, bij hare beschikking van 3 Maart 1911 de verzochte inschrijving heeft bevolen;

dat het Hof deze beschikking, tegen welke door den Directeur van het Bureau voor den Industrieelen Eigendom hooger beroep was ingesteld, heeft bevestigd bij beschikking van 11 Maart 1912, en deze beschikking in cassatie wordt bestreden;

O. dat de vraag, die het Hof te beantwoorden had en ontkennend heeft beantwoord, was deze, of de voorwaarden onder welke het Bureau bevoegd is de inschrijving te weigeren, in dit geval aanwezig waren;

dat waar die voorwaarden in art. 9 der Merkenwet worden aangewezen en voor geene uitbreiding vatbaar zijn, omdat bij hare ontstentenis krachtens art. 5 dier wet inschrijving moet geschieden van het overeenkomstig art. 4 ingezonden merk, de requirant, die beweert dat de bevoegdheid tot weigering hem ten deze toekwam, alleen in zijne cassatie kan slagen, als hij aantoont, dat hem die bevoegdheid in strijd met art. 9 is ontzegd;

dat hij daarom dit artikel in zijn middel van cassatie als geschonden had behooren aan te halen en zijn beroep, waar dit niet is geschied, niet tot cassatie kan leiden;

O. dat, ook onafhankelijk hiervan, het middel geene cassatie ten gevolge kan hebben;

dat toch de vraag of er voor het Bureau bevoegdheid tot weigering bestond ingevolge art. 9 voormeld, ten deze alleen daarvan afhing, of cigaretten, voor welke de inschrijving van het merk „Kadi" was verzocht, zijn dezelfde soort van waren als tabak, waarvoor een in hoofdzaak daarmede overeenstemmend merk ten name van een ander was ingeschreven;

dat 's Hofs ontkennende beantwoording dier vraag berust op de volgende gronden:

1°. dat de benaming tabak voor tweeërlei beteekenis vatbaar is, te weten is een genusnaam, omvattende alle van de tabaksplant afkomstige waren, zoowel ruwe als op alle manieren bewerkte en gefabriceerde tabakswaren, maar tevens is een speciesnaam, omvattende de gekorven of ongekorven tabak, niet verwerkt tot sigaren, cigaretten enz.;

2°. dat de waar, voor welke het merk Kawi ten name van KLOMP is ingeschreven, was tabak in den engeren zin van het woord en daaronder niet waren begrepen sigaren of cigaretten;

dat deze beslissing is van geheel feitelijken aard en de juistheid der overwegingen, waardoor 's Hofs keuze tusschen de ruimere en de engere beteekenis is bepaald, in cassatie niet kan worden onderzocht;

Verwerpt het beroep. (W. v. 'T R.)

—

21 *Mei* 1912. BESLUIT tot wijziging van het besluit van 30 Maart 1904, houdende nieuwe bepalingen omtrent de ambtenaren der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 15 Mei 1912, n°. 119, afdeeling Personeel;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. In Ons besluit van 30 Maart 1904, n°. 19, worden de na te noemen wijzigingen aangebracht:

I. In artikel 59, letter *b*, vervallen de woorden: „na een dienstijd als zoodanig van 4 jaren".

II. Artikel 60 wordt gelezen:

Tot het in het vorig artikel vermelde examen worden toegelaten de kommiezen verificateurs die 6 jaren als zoodanig hebben gediend en voor het ambt van verificateur geschikt worden geacht.

III. Artikel 61 wordt gelezen:

De tot verificateur benoembare ambtenaren worden als zoodanig aangesteld naar de volgorde waarin zij benoembaar zijn geworden.

Ambtenaren, die tegelijkertijd benoembaar zijn geworden, worden aangesteld volgens de rangorde verkregen bij het vakexamen der adspirant-verificateurs of het examen voor verificateur.

IV. Achter artikel 61 wordt opgenomen artikel 61*bis*, luidende:

Wij behouden Ons voor, uitsluitend voor den dienst der accijnzen en andere bijzondere diensten, kommiezen-verificateurs, met afwijking van de vorenstaande bepalingen tot verificateur te benoemen.

V. In artikel 68 worden de woorden: „die voldaan hebben aan een examen", vervangen door: die geslaagd zijn bij een vergelijkend examen.

VI. In artikel 70 worden de woorden: „die aan het examen hebben voldaan", vervangen door: die bij het examen zijn geslaagd.

VII. De laatste volzin van artikel 75 wordt gelezen:

Daarenboven worden deze ambtenaren zonder lichamelijk onderzoek en ook indien zij gehuwd zijn, tot het examen toegelaten.

VIII. De laatste volzin van artikel 81 wordt gelezen:

Bovendien moet de candidaat behoorlijk bevaren zijn en bij onderzoek door een vanwege Onzen Minister van Financiën aangewezen geneeskundige, lichamelijk geschikt zijn bevonden voor den actieven dienst der belastingen.

IX. Aan artikel 85, zooals dit luidt volgens Ons besluit van 31 Maart 1911, n°. 46, wordt een lid toegevoegd, luidende:

Eene toelage van ten hoogste / 300 's jaars wordt op de door Ons aan te wijzen standplaatsen genoten door de verificateurs.

X. In artikel 86, wordt in plaats van „ambtenaren vermeld in artikel 1*b*, *d* en *e*, met uitzondering van de hoofdverificateurs", gelezen: ambtenaren vermeld in artikel 1 *b* en *e* en de adspirant-verificateurs.

XI. Het tweede lid van artikel 93 wordt gelezen:

De toelagen volgens dit en het vorige artikel worden voor verificateurs door Ons en voor de verdere daarin bedoelde ambtenaren door den Minister geregeld.

XII. In het eerste lid van artikel 96 wordt na „art. 1*a*" een komma geplaatst en wordt in plaats van: „en de hoofdverificateurs" gelezen: de hoofdverificateurs en de verificateurs.

Voorts wordt, waar in het eerste en het tweede lid van dat artikel staat „surnumerairs" hiervoor gelezen: surnumerairs en verificateurs.

XIII. In artikel 111 wordt in de plaats van: „43, 50 en 61" gelezen: 43 en 50.

XIV. Aan artikel 115 wordt toegevoegd: Na verloop van een jaar kunnen in plaats van dit laatste de bezoldiging en toelagen worden ingehouden.

XV. Aan artikel 126 wordt een lid toegevoegd, luidende:

Van dezen regel kan door den Minister worden afgeweken, bijaldien een ambtenaar eene vrijheidstraf moet ondergaan.

XVI. Artikel 129 wordt gelezen:

Voorts kan een ambtenaar worden ontslagen:

a. wegens ongeschiktheid voor zijn ambt uit hoofde van een ziels- of lichaamsgebrek;

b. wegens ongeschiktheid, anders dan uithoofde van een ziels- of lichaamsgebrek, of onbekwaamheid voor zijn ambt;

c. wegens plichtverzuim, onwaardig of onbehoorlijk gedrag in of buiten dienst.

XVII. Artikel 131, eerste lid wordt gelezen:

Artikel 129, *b* en *c* en artikel 130 worden niet toegepast dan na advies eener commissie van onderzoek, die de Minister voor ieder bijzonder geval samenstelt en van eene instructie voorziet.

XVIII. In artikel 132 wordt in plaats van „jaar" gelezen: maand.

XIX. In artikel 157 wordt in de plaats van: „zijn bij gebleken geschiktheid", gelezen: zijn, na een diensttijd als kommies-verificateur van 10 jaren. bij gebleken geschiktheid.

Het tweede lid vervalt.

2. De hoofdverificateurs der invoerrechten en accijnzen voeren voortaan den ambtstitel van controleur dier middelen.

3. Artikel 8 van Ons besluit van 20 Mei 1910, n°. 43, vervalt.

4. Dit besluit treedt in werking 1 Juni 1912.

Onze Minister voornoemd is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 21 Mei 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) KOLKMAN.

—

14 *Juni* 1912. BESCHIKKING van den Hoogen Raad.

Art. 3 der Merkenwet regelt niet de inschrijving der handelsmerken, maar bepaalt alleen, aan wie het uitsluitend gebruik van een merk ter onderscheiding zijner fabrieks- of handelswaren van die van anderen toekomt.

Het recht van uitsluitend gebruik van een handelsmerk voor zekere waren is binnen het grondgebied onbeperkt, zoodat aan de inschrijving van een merk door den Directeur van het Bureau van den Industrieelen Eigendom niet de beperking kan verbonden worden, dat het alleen voor

een deel van den handel in die waren zal mogen worden gebruikt.

Ook de beschikking van den Hoogen Raad van 9 Juni 1911 (W. 9220) houdt niet in, noch vloeit daaruit voort dat de inschrijving slechts met deze beperking kan geschieden.

De Hooge Raad enz.;

Gezien vorenstaand verzoekschrift, met de daarachter gestelde conclusie van den Proc.-Gen., strekkende tot verwerping van het beroep, alsmede de bijlagen en het ingediend antidotaal verzoekschrift;

O. dat bij 's Hoogen Raads beschikking van 9 Juni 1911 is vernietigd de beschikking van het Gerechtshof te 's Gravenhage van 14 Maart 1911, waarbij het Hof had voorbijgegaan het door de N. V. „Gist- en Spiritusfabriek" gedaan bewijsaanbod, dat zij in het loopende jaar en in de laatste jaren had verkocht en afgeleverd verschillende nader aangeduide voorwerpen als verpakkingsartikelen voor door haar reeds verkochte of alsnog te verkoopen spiritualiën, dewijl naar 's Hofs oordeel uit dit te bewijzen aangeboden feit niet zou volgen, dat de Vennootschap in die voorwerpen handel dreef;

O. dat deze beschikking van den Hoogen Raad steunt op de overweging, dat hij die goederen vervaardigt, en verpakt in den handel brengt, en daarnevens er zijn bedrijf van maakt de ter verpakking dier goederen noodige voorwerpen afzonderlijk te verkoopen, in deze artikelen als zelfstandige waren handel drijft, en deze bijgevolg als handelswaren vatbaar zijn om door merken in den zin der Merkenwet van dergelijke handelswaren van anderen te worden onderscheiden;

O. dat het Hof ingevolge deze terugwijziging is getreden in een nader onderzoek der feiten, en heeft beslist, dat door de gewisselde verzoekschriften in rechte vaststaat, dat de spiritusfabriek èn in het loopende èn in de voorafgaande jaren de aangeduide waren als verpakkingsmiddelen voor door haar verkochte of te verkoopen spiritualiën omzette, alzoo verkocht en afleverde aan koopers of toekomstige koopers dier waren;

dat het Hof verder heeft verworpen de verwering van den requestrant in cassatie, dat zoodanige handel der spiritusfabriek, tot koopers of aanstaande koopers harer spiritualiën beperkt, haar geen recht kan geven, de inschrijving zonder eenige beperking van een handelsmerk voor deze verpakkingsartikelen in het algemeen te verzoeken;

dat mitsdien het Hof, mede ingevolge 's Hoogen Raads aangehaalde beschikking heeft vernietigd de in deze gegeven beschikking van de Arrond.-Rechtbank te 's Gravenhage van 30 Juni 1910, en de inschrijving heeft bevolen van het vijftal ter inschrijving aangeboden fabrieks- en handelsmerken voor de waren: flesschen, kruiken en verdere verpakkingsartikelen, nader in de beschikking genoemd;

O. dat tegen deze beschikking als eenig middel van cassatie is aangevoerd:

Schending of verkeerde toepassing van de artt. 424 en 422 B. R. en van art. 3 der Merkenwet, in verband met de artt. 13, 12*bis*, 5, 4 dierzelfde wet, omdat het Hof zonder inachtneming van 's Hoogen Raads in deze geslagen beschikking dd. 9 Juni 1911 de inschrijving der bedoelde merken voor de bedoelde verpakkingsmiddelen heeft bevolen zonder beperking, terwijl zoodanige inschrijving volgens voornoemde beschikking van den Hoogen Raad en volgens de Merkenwet slechts kan geschieden voor de verpakkingsmiddelen *voor de eigen waren van de inzendster*;

O. hieromtrent:

dat reeds hierom art. 3 der Merkenwet door de aangevallen beschikking niet kan zijn geschonden, dewijl dit artikel niet de inschrijving van handelsmerken regelt, doch alleen bepaalt, aan wie het uitsluitend gebruik van een merk ter onderscheiding zijner fabrieks- of handelswaren van die van anderen toekomt;

O. dat voor zoover daarbij wordt geklaagd, dat het Hof 's Hoogen Raads beschikking van 9 Juni 1911 niet zou hebben inachtgenomen, het middel feitelijken grondslag mist, daar die beschikking niet inhoudt, noch daaruit voortvloeit, dat de inschrijving der gewenschte handelsmerken voor de bedoelde verpakkingsartikelen slechts zou kunnen geschieden met de beperking, dat die merken alleen zouden kunnen worden gebezigd voor verpakkingsartikelen voor de eigen waren der inzendster;

O. dat dan ook zoodanige beperking met de Merkenwet zou zijn in strijd;

dat immers, naardien — zooals door voormelde beschikking is beslist — ook verpakkingsartikelen zijn „waren" in den zin der Merkenwet, de Gist- en Spiritusfabriek, van wie vaststaat, dat zij in die waren handel drijft, bevoegd was inschrijving van een handelsmerk voor die „waren" te verzoeken:

dat het recht van uitsluitend gebruik van een handelsmerk voor zekere waren binnen het grondgebied, alwaar de bescherming van het merk is verzekerd, is onbeperkt, en dan ook nergens in de Merkenwet of in eenig ander wettelijk voorschrift de bevoegdheid wordt gegeven aan de inschrijving van een merk te

verbinden de beperking, dat het alleen voor een deel van den handel in die waren zal mogen worden gebezigd;

dat derhalve het Hof, door de inschrijving der bedoelde merken voor de daar bij aangegeven verpakkingsmiddelen zonder eenige beperking te bevelen, geen der in het middel aangehaalde artikelen kan hebben geschonden of verkeerd toegepast;

Verwerpt het beroep. (W. v. 'T R.)

—

22 *October* 1912. BESLUIT, tot wijziging van het besluit van 30 Maart 1904, houdende nieuwe bepalingen omtrent de ambtenaren der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 19 October 1912, n°. 87, afdeeling Personeel;

Overwegende, dat het wenschelijk is de bijverdiensten door ambtenaren der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen genoten, te doen vervallen en in afwachting van nadere regeling hunner bezoldiging, te vervangen door vaste toelagen:

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. I. Behoudens de toepassing van de artikelen II en III van dit besluit en van de artikelen 87 tot en met 92 en 94 van Ons gewijzigd besluit van 30 Maart 1904, n°. 19, vervallen alle bijzondere belooningen aan ambtenaren der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen voor het verrichten van bepaalde werkzaamheden toegekend.

Wordt aan die ambtenaren opgedragen in hun ambtsdiensten te verrichten, ten behoeve van buiten de administratie staande personen of lichamen, dan wordt de deswege betaalde vergoeding aan het Rijk verantwoord.

Afwijking van het voorgaande lid kan door Onzen Minister van Finan iën worden toegestaan.

II. Onverminderd het bepaalde in artikel 1 van Ons besluit van 23 October 1905, n°. 35, wordt de vergoeding aan ontvangers der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen volgens het Koninklijk besluit van 3 Februari 1897, n°. 22, tot op een derde verminderd.

Deze bepaling lijdt uitzondering voorzoover de ontvangers de opgaven, bedoeld in artikel 1 van laatstgemeld besluit persoonlijk geheel samenstellen.

De verplichting aan de ontvangers opgelegd bij artikel 9, laatste zinsnede, van Ons besluit van 22 Juli 1899, n°. 60, om een gedeelte der vergoeding uit te keeren aan hun kantoorpersoneel, vervalt.

III. De zuivere opbrengst der boeten en verbeurdverklaringen, voortvloeiende uit overtredingen van de wetten op de directe belastingen, invoerrechten en accijnzen, wordt aan het Rijk verantwoord.

Voor het krachtens bevel van het Openbaar Ministerie aanhouden en opbrengen door daartoe bevoegde ambtenaren van sluikers, die binnen dit Rijk geen vaste woonplaats hebben, tot toepassing van vrijheidsstraf, wordt eene premie van *f* 5 toegekend, wegens ieder alzoo aangehouden en opgebracht persoon.

In bijzondere gevallen kan deze premie door Onzen Minister van Financiën tot *f* 10 verhoogd worden.

De premiën worden gelijkelijk verdeeld onder de verschillende Rijks- en andere ambtenaren, die tot het aanhouden en opbrengen der sluikers hebben medegewerkt.

IV. Artikel 55 van Ons besluit van 30 Maart 1904, n°. 19, laatstelijk gewijzigd bij besluit van 21 Mei 1912, n°. 55, wordt gelezen:

De deurwaarders genieten uit de vervolging in zake directe belastingen geen baten.

Aan iederen deurwaarder wordt voorzooveel noodig door den Minister eene vaste jaarlijksche som toegekend:

a. als vergoeding voor de kosten van kantoorbehoeften en voor schrijfloon;

b. als vergoeding voor reis- en verblijfkosten.

V. Onze Minister van Financiën wordt gemachtigd aan de in artikel I genoemde ambtenaren, in afwachting van nadere regeling hunner bezoldiging, voorloopig eene vaste toelage toe te kennen tot goedmaking van het verlies aan inkomsten, dat uit de toepassing van dit besluit voortvloeit.

VI. Artikel II vindt voor het eerst toepassing ten aanzien van de opgaven ter voorbereiding van de verkiezingen, die in 1913 moeten worden ingezonden.

De overige bepalingen van dit besluit treden in werking op 1 November 1912.

Op dat tijdstip vervallen de Koninklijke besluiten van: 19 October 1819, n°. 94; 30 Juli 1821, n°. 46; 17 Juni 1825, n°. 88; 4 September 1838, n°. 36; 21 December 1852, n°. 60; 19 Januari 1868, n°. 11; 14 December 1871, n°. 13; 6 Maart 1875, n°. 11; 20 Mei 1895, n°. 11;

Onze besluiten van: 8 Februari 1904, n°. 19; 30 December 1907, n°. 29; 13 Maart 1908, n°. 23 en van 29 October 1908, n°. 31:

zoomede alle voorschriften, die met het voorgaande in strijd mochten zijn.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 22sten October 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(*get.*) KOLKMAN.

Voor gelijkluidend afschrift,

De Secretaris-Generaal,

(*get.*) DE JONG.

Daar Stbl. 353 bij het afdrukken van dit vel, 8 Juli 1913, nog niet verschenen was, zal het als N°. 1 in het aanhangsel van den jaargang 1913 worden opgenomen.

19 *December* 1912. BESLUIT, houdende intrekking van het besluit van 20 December 1909, houdende bepalingen nopens de opleiding van militie-telegraaf-personeel.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 14 December 1912, Afdeeling Militie en Landweer (M.) n°. 169;

Gezien artikel 72, eerste lid, onder 7°., der Militiewet (*Staatsblad* 1912, n°. 21);

Hebben goedgevonden en verstaan:

in te trekken Ons Besluit van 20 December 1909, n°. 40, betrekkelijk de opleiding van militie-telegraaf-personeel.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit Besluit.

's Gravenhage, den 19 December 1912.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog,

(*get.*) H. COLIJN.

OFFICIËELE VERBETERING.

Bladz. 391, kolom 2, S. 207, 3e regel v. o. staat: *Nederlandsch Staatsblad* 1895 n°. 145, lees: *Nederlandsch Staatsblad* 1895, n°. 135.

ALPHABETISCH REGISTER VOOR 1912.

De jaargang is chronologisch, behalve:

Koninklijk besluit van	5 Januari	bladz.	759;
Arrest van den Hoogen Raad van	16 Februari	„	759;
Koninklijk besluit van	18 Maart	„	761;
„ „ „	20 Maart	„	761;
Beschikking van den Minister van Marine van	4 April	„	761;
Arrest van den Hoogen Raad van	12 April	„	762;
Koninklijk besluit van	15 April	„	765;
Arrest van den Hoogen Raad van	15 April	„	766;
Koninklijk besluit van	22 April	„	767;
Arrest van den Hoogen Raad van	26 April	„	768;
Koninklijk besluit van	29 April	„	770;
Beschikking van den Hoogen Raad van	17 Mei	„	770;
Koninklijk besluit van	21 Mei	„	771;
Beschikking van den Hoogen Raad van	14 Juni	„	772;
Koninklijk besluit van	22 October	„	774;

Stbl. 353 dat 8 Juli 1913 nog niet verschenen was, zal als N°. 1 in het aanhangsel van den jaargang 1913 worden opgenomen.

Besluit van den Minister van Oorlog van 19 December, bladz. 775, welke stukken voorkomen op de hierboven genoemde bladzijden.

Academie. (Kon. Milit.) Besluit tot herziening van het Reglement voor de Koninklijke Militaire Academie. S. 186. 7 Juni.

Arbeiderskaarten. Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende kennisgeving aan Nederlandsche arbeiders in Pruisen. 27 Jan.

Arbeid van jeugdige personen en van vrouwen. Beschikking van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, tot uitvoering van art. 8, eerste lid, sub *C* en *Dc* van het besluit van 6 December 1911 (Stbl. n°. 352). 3 Jan.

— Besluit houdende wijziging en aanvulling van het K. B. van 6 December 1911, S. 352, tot vaststelling van een algemeenen maatregel van bestuur, als bedoeld bij artikel 5 der Arbeidswet 1911 (Staatsblad n°. 319). S. 282. 29 Aug.

— Besluit houdende wijziging en aanvulling van het K. B. van 6 December 1911, S. 356, tot vaststelling van een algemeenen maatregel van bestuur, als bedoeld bij artikel 13, 9de lid, der Arbeidswet 1911 (Stbl. n°. 319). S. 283. 29 Aug.

— Besluit houdende wijziging en aanvulling van het K. B. van den 6den December 1911, S. 353, tot vaststelling van een algemeenen maatregel van bestuur, als bedoeld bij artikel 6, 7de lid, onder *a*, der Arbeidswet 1911 (Staatsblad n°. 319). S. 294. 16 Sept.

— Arrest van den Hoogen Raad. Wanneer in de werkplaats noch een arbeidslijst, noch een arbeidsregister aanwezig is, zijn die twee verzuimen, elk opleverende overtreding van art. 13 1e lid der arbeidswet, gepleegd ten aanzien van even zoovele personen als waaromtrent in elk geval opgaven verplichtend zijn. — Ingevolge art. 22 1e en 3e lid der arbeidswet moet dan eene afzonderlijke straf worden opgelegd ten opzichte van elken persoon ten aanzien van wien in elk geval de overtreding is gepleegd. 18 Nov.

— Besluit tot vaststelling van een algemeenen

maatregel van bestuur, als bedoeld bij het tweede lid van artikel 6 der Arbeidswet 1911 (Staatsblad n°. 319). S. 361. 2 Dec.
— Arrest van den Hoogen Raad. Onder de uitdrukking „hoofd of bestuurder van een onderneming", voorkomende in de Arbeidswet 1911, is slechts te verstaan hij, die in de onderneming het opperste gezag uitoefent en niemand boven zich heeft, hetgeen niet uitsluit, dat deze een of meer personen, bekleed met gelijk gezag, naast zich heeft. — Met het voorschrift van art. 22, 3de lid der Arbeidswet 1911 „eene afzonderlijke straf wordt opgelegd ten opzichte van elken persoon met of ten aanzien van wien overtreding is gepleegd" wordt blijkens de geschiedenis der Arbeidswet de bedoeling buiten twijfel gesteld „om overtreding der wet ten aanzien van elken persoon afzonderlijk strafbaar te doen zijn." 23 Dec.
— Arrest van den Hoogen Raad. De als bewezen verklaarde omstandigheid, dat de beklaagde was de bestuurster der onderneming, is in casu van geen belang, vermits in deze zaak niet de rede is van een onderneming van een rechtspersoon, in welk geval alleen van bestuurder in den zin der Arbeidswet 1911 sprake kan zijn. De rechter had moeten onderzoeken en beslissen of de beklaagde was het *hoofd* der onderneming. 30 Dec.

Armwezen. Besluit houdende beslissing, dat de uitbesteding van een arme buiten de gemeente door de diaconie geen invloed kan hebben op de bepaling der woonplaats, bedoeld in art. 26 Armenwet. 3 April.
— Wet tot regeling van het armbestuur. S. 165. 27 April.
In werking treden. S. 261. 16 Juli.
— Koninklijk besluit. Art. 26 der Wet tot regeling van het armbestuur, de kosten voortvloeiende uit de verpleging van arme krankzinnigen ten laste brengende van de gemeente, waar zij woonplaats hebben, moet, ook blijkens de geschiedenis, geacht worden daarmede voor den geheelen duur der ziekte bedoeld te hebben, de gemeente, waar de woonplaats gevestigd was, toen de voormelde bepaling voor het eerst gedurende die ziekte in toepassing is gebracht. 31 Mei.
— Besluit houdende beslissing dat een krankzinnige, meerderjarig geworden en dus zijn wettelijke woonplaats verliezende, voor de toepassing van art. 26 der Armenwet geacht moet worden niet in staat te zijn in eenige gemeente zijn hoofdverblijf te vestigen. 14 Juni.
— Besluit tot uitvoering van de artikelen 13, 16, 23, 48, 49, 50 en 56 der Armenwet. S. 264. 18 Juli.
— Besluit tot uitvoering van art. 82 der Armenwet. S. 265. 18 Juli.
— Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Gedeputeerde Staten der Provinciën, betreffende uitvoering van de Armenwet. 23 Juli.
— Besluit houdende beslissing van het geschil over de woonplaats van de armlastige krankzinnige S. Eweg, weduwe Schuts. S. 267. 24 Juli.
— Besluit houdende beslissing dat eene inschrijving in het bevolkingsregister eener gemeente, die niet gebleken is met instemming der betrokken persoon te zijn verricht, voor de toepassing van art. 26 der Armenwet niet mag worden aangemerkt als het bewijs van voornemen tot woonplaatsverandering. 25 Juli.
— Besluit houdende beslissing dat eene inschrijving in de bevolkingsregisters, waarvan niet gebleken is dat zij met instemming van den betrokken persoon geschied is, niet mag worden aangemerkt als het bewijs van voornemen van woonplaatsverandering voor de toepassing van art. 26 der Armenwet. 21 Aug.
— Koninklijk Besluit. Wanneer een krankzinnige geen eigen middelen heeft, is hij armlastig in den zin van art. 26 der Wet tot regeling van het armbestuur (1854), ook al staat hij onder de voogdij eener in art. 421 Burg. Wetb. bedoelde rechtspersoonlijkheid bezittende vereeniging. — Als woonplaats eener zoodanige vereeniging moet, voor de toepassing van genoemd art. 26, worden aangemerkt de gemeente, waar zij is gevestigd. 27 Aug.
— Besluit houdende aanwijzing van de woonplaats van den armlastigen krankzinnige M. D. Sepers. S. 298. 18 Sept.
— Besluit tot uitvoering van art. 39, lid 2, van de Armenwet. 18 Sept.
— Besluit houdende aanwijzing van de woonplaats van de armlastige krankzinnige W. G. van Veen. S. 345. 13 Nov.
— Besluit houdende aanwijzing van de woonplaats van de armlastige krankzinnige G. M. J. Kronenburg. S. 350. 20 Nov.
— Besluit tot uitvoering van art. 62 der Armenwet. S. 352. 23 Nov.
— Zie ook : *Tractaten.*

Auteursrecht. Zie : *Industrieele en intellectueele eigendom.*

Azijnen. Besluit houdende bepalingen betreffende het afscheiden van azijnaether uit van het buitenland aangevoerde vloeistoffen. S. 105. 15 Maart.

— Besluit betreffende vrijdom van belasting voor azijn of houtzuur, bestemd ten gebruike voor de werkzaamheden in fabrieken van verfstoffen. S. 182. 5 Juni.

— Besluit betreffende de minima van inslag van accijnsgoederen met vrijdom. S. 359. 28 Nov.

— Zie ook : *Bieren en Azijnen.*

Baggeren. Zie : *Rivieren.*

Bakens. Besluit van den Minister van Waterstaat tot wijziging van zijn besluit van 6 Juli 1910, houdende nadere vaststelling van de grenzen der bakenkwartieren en de standplaatsen der bakenmeesters. 20 Nov.

Bedrijven. Wet houdende regeling van de begrootingen en rekeningen van Staatsbedrijven S. 85. 16 Febr.

— Wet houdende aanwijzing van de Artillerieinrichtingen als Staatsbedrijf. S. 330. 31 Oct.

— Wet houdende aanwijzing van 's Rijks Munt als Staatsbedrijf. S. 331. 31 Oct.

Begraafplaatsen. Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin, betreffende het vaststellen van de identiteit van op het strand der zee aangespoelde en uit zee aangebrachte lijken. 31 Jan.

Begrootingen en Rekeningen. Wetten tot vaststelling van de volgende hoofdstukken der Staatsbegrooting voor 1912 :

II.	S. 70.	8 Febr.
III.	83.	15 Febr.
IV.	72.	9 Febr.
V.	76.	10 Febr.
VI.	71.	8 Febr.
VII*B*.	87.	16 Febr.
VIII.	82.	15 Febr.
IX.	79.	14 Febr.
X.	84.	16 Febr.
XI.	75.	9 Febr.
XII.	88.	16 Febr.

— Als voren voor 1913 :

I.	S. 464.	31 Dec.
VII*A*.	465.	31 Dec.

— Wetten tot verhooging en wijziging van de volgende hoofdstukken der Staatsbegrooting voor 1911 :

II.	S. 241.	15 Juli.
	450.	30 Dec.
III.	26.	5 Febr.
	S. 309.	23 Sept.
	441.	30 Dec.
IV.	27.	5 Febr.
	233.	15 Juli.
	467.	31 Dec.
V.	444.	30 Dec.
VI.	446.	30 Dec.
	447.	30 Dec.
VII*A*.	31.	5 Febr.
VII*B*.	136.	30 Maart.
	462.	31 Dec.
VIII.	80.	15 Febr.
	454.	30 Dec.
IX.	59.	8 Febr.
	455.	30 Dec.
X.	65.	8 Febr.
	255.	15 Juli.
	456.	30 Dec.
	469.	31 Dec.
XI.	69.	8 Febr.
	457.	30 Dec.

— Als voren voor 1912 :

III.	153.	27 April.
	442.	30 Dec.
V.	196.	29 Juni.
	234.	15 Juli.
	235.	15 Juli.
	237.	15 Juli.
VI.	445.	30 Dec.
VII*B*.	461.	31 Dec.
X.	253.	15 Juli.
	254.	15 Juli.
	306.	23 Sept.
XI.	206.	29 Juni.

— Wetten tot :

Aanvulling der middelen ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1912. S. 86. 16 Febr.

Aanwijzing van de middelen ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1913. S. 466. 31 Dec.

Regeling der bestemming van de voordeelige sloten der algemeene rekeningen van de Staatsontvangsten en -uitgaven over de jaren 1894, 1896, 1900, 1901, 1903, 1905, 1906 en 1907 en tot voorziening in de dekking van de nadeelige sloten van eenige andere jaren. S. 238. 15 Juli.

Verhooging van de begrooting van uitgaven, ten behoeve van de voltooiing van het vestingstelsel, dienst 1911. S. 22. 2 Febr.

Vaststelling van de begrooting van uitgaven, ten behoeve van de voltooiing van het vestingstelsel, dienst 1912. S. 81. 15 Febr.

Wijziging van de begrooting der uitgaven van

de Algemeene Landsdrukkerij voor het dienstjaar 1911. S. 443. 30 Dec.
Regeling van de ontvangsten en uitgaven van het Weduwen- en Weezenfonds voor burgerlijke ambtenaren voor het jaar 1913. S. 449. 30 Dec.
Vaststelling van de begrooting van uitgaven van het Fonds voor de uitvoering van de Tiendwet 1907, S. 222, voor het dienstjaar 1913. S. 463. 31 Dec.
Regeling van de ontvangsten en uitgaven van het Weduwen- en Weezenfonds voor militairen en gepensionneerde militairen der landmacht voor het dienstjaar 1913. S. 451. 30 Dec.
Als voren van de ontvangsten en uitgaven van het Weduwen- en Weezenfonds voor militairen en gepensionneerde militairen der zeemacht voor het dienstjaar 1913. S. 452. 30 Dec.
Vaststelling van het slot der rekening van ontvangsten en uitgaven voor Nederlandsch-Indië over het dienstjaar 1908. S. 151. 25 April.
Af- en overschrijving van het IIde op het Iste hoofdstuk der begrooting van uitgaven van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1911. S. 170. 21 Mei.
Wijziging van het eerste hoofdstuk der begrooting van uitgaven van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1911. S. 470. 31 Dec.
Wijziging van het tweede hoofdstuk der begrooting van uitgaven van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1911. S. 471. 31 Dec.
Verhooging van de begrooting van uitgaven van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1912 (Kosten der Nederlandsche deelneming aan de tentoonstelling te Brussel in 1910). S. 256. 15 Juli.
Wijziging van de begrooting van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1912. S. 475. 31 Dec.
Verhooging van het IIde hoofdstuk der begrooting van uitgaven van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1912, ten behoeve van maatregelen ter voorbereiding eener reorganisatie van het bestuurswezen in Nederlandsch-Indië en tot lotsverbetering van inlandsche ambtenaren op Java en Madoera. S. 476. 31 Dec.
Vaststelling van de begrooting van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1913. (Hoofdstuk I. Uitgaven in Nederland.) S. 477. 31 Dec.
Als voren. (Hoofdstuk II. Uitgaven in Nederlandsch-Indië.) S. 478. 31 Dec.
Aanwijzing van de middelen tot goedmaking van de uitgaven, begrepen in de begrooting van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1913. (Hoofdstuk I. Middelen in Nederland.) S. 479. 31 Dec.
Als voren. (Hoofdstuk II. Middelen in Nederlandsch-Indië.) S. 480. 31 Dec.
Wijziging en verhooging der begrooting van uitgaven van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1913, ten behoeve van den aanleg van een spoorweg van Cheribon naar Kroja. S. 481. 31 Dec.
Voorziening in het kas-tekort van den Indischen dienst in 1913. S. 453. 30 Dec.
Verhooging van de koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1911. S. 68. 8 Febr.
Definitieve vaststelling van de koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1912. S. 74. 9 Febr.
Verhooging en wijziging van de koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1910. S. 204. 29 Juni.
Als voren voor het dienstjaar 1911. S. 458. 30 Dec.
Vaststelling van het slot der rekening van de koloniale uitgaven en ontvangsten voor Curaçao over het dienstjaar 1908. S. 150. 25 April.
Als voren voor Suriname over het dienstjaar 1907. S. 67. 8 Febr.
Verhooging en wijziging van de koloniale huishoudelijke begrooting van Suriname voor het dienstjaar 1910. S. 205. 29 Juni.
Nadere wijziging en verhooging van de koloniale huishoudelijke begrooting van Suriname voor het dienstjaar 1910. S. 460. 30 Dec.
Verhooging en wijziging van de koloniale huishoudelijke begrooting van Suriname voor het dienstjaar 1911. S. 459. 30 Dec.
Definitieve vaststelling van de koloniale huishoudelijke begrooting van Suriname voor het dienstjaar 1912. S. 73. 9 Febr.
Voorziening in het kastekort van den Surinaamschen dienst hier te lande gedurende de jaren 1912 en 1913. S. 209. 29 Juni.
Belastingen. (Plaatselijke) Wet tot afwijking van den regel, gesteld bij artikel 241 der Gemeentewet, omtrent plaatselijke belastingen, ten behoeve van de gemeente Vlieland. S. 472. 31 Dec.
— Als voren van de gemeente Helder. S. 473. 31 Dec.

— Als voren van de gemeente Vlissingen. S.474. 31 Dec.
— Zie ook: *Onderwijs* (*Lager*).
— Zie ook: *Zegel*.

Belastingen. (Rijks directe) Besluit tot wijziging van het besluit van 30 Maart 1904, houdende nieuwe bepalingen omtrent de ambtenaren der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen. (bladz. 761) 18 Maart. (bladz. 771) 21 Mei. (bladz. 774) 22 Oct.
— Besluit tot wijziging van het besluit van 30 April 1910, betreffende Surnumerairs bij de administratie der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen en van het besluit van 20 Mei 1910, betreffende adspirant-verificateurs der invoerrechten en accijnzen. (bladz. 761) 20 Maart.
— Zie ook: *Personeele belasting, Successie belasting*.

Bieren en Azijnen. Besluit houdende bepalingen omtrent het beziger van overkapte roerkuipen en klaringskuipen in bierbrouwerijen. S. 346. 14 Nov.

Boterhandel. Besluit tot wijziging van artikel 4 van het K. B. van 28 October 1909, S. 346, ter uitvoering van het bepaalde bij de artikelen 2, 5, 8 en 19 der „Boterwet" volgens den tekst bekend gemaakt bij het K. B. van 13 Augustus 1908 (Stbl. n°. 285). S. 3. 5 Jan.
— Arrest van den Hoogen Raad. De bij lid 3 van art. 18 der Boterwet gestelde verplichting tot mededeeling is niet beperkt tot het geval, dat van die mededeeling kan worden gebruik gemaakt bij een onderzoek van het tweede monster, doch bestaat, zoolang de belanghebbende er belang bij heeft om de methode van onderzoek te kennen. (Anders concl. O. M.) — Het verzoek tot mededeeling moet niet gericht worden tot den Ambtenaar O. M. doch tot den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel. 28 Mei.
— Besluit houdende voorschriften waaraan botercontrôle-stations hebben te voldoen om onder Rijkstoezicht te worden gesteld en voorts betreffende het uitreiken en intrekken van merken, welke uitsluitend bestemd zijn om door of van wege aangeslotenen bij een onder Rijkstoezicht staand botercontrôlestation te worden aangebracht op de door hen bereide of aangekochte boter of op de verpakking dier boter. S. 263. 17 Juli.
— Beschikking van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, tot vaststelling van methoden voor het onderzoek van boter en margarine. 25 Oct.

Bruggen. Besluit tot vaststelling van een bijzonder reglement voor de scheepvaart, ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbrug over het kanaal van Gent naar Terneuzen in den spoorweg Gent—Terneuzen nabij Sluiskil. S. 17. 27 Jan.
— Besluit tot vaststelling van een reglement voor de scheepvaart ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbrug over de Gouwe bij Gouda in den Staatsspoorweg van Utrecht naar Rotterdam. S. 103. 12 Maart.

Burgerlijke Stand. Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende de afgifte van ongezegelde verklaringen van huwelijksvoltrekking. 24 Febr.
— Beschikking van den Hoogen Raad. Ten aanzien van buitenlandsche registers van den burgerlijken stand kan een last, als bedoeld in de artt. 70 en 71 B. W. niet worden gegeven door den Nederlandschen rechter. — De (Nederlandsche) akte van den B. S., waarvan verbetering gevraagd wordt, is niet eene akte van overlijden, maar eene akte, waarbij de ambtenaar verklaart te hebben ontvangen en ingeschreven eene buitenlandsche akte van overlijden; er wordt niet geklaagd, dat in die ontvangst of inschrijving eene fout zou zijn gemaakt. 21 Juni.
— Besluit tot schorsing van het besluit van den Raad der gemeente Heer van 22 October 1912, n°. 201, strekkende tot wijziging van het besluit van dien Raad van 21 April 1904, n°. 23, tot regeling der verdeeling van de werkzaamheden tusschen de verschillende ambtenaren van den burgerlijken stand dier gemeente. S. 339. 1 Nov.

Burgerlijk Wetboek. Zie: *Tractaten*.

Buskruit. Besluit tot nadere wijziging van het K. B. van 15 October 1885, S. 187, houdende vaststelling van voorschriften omtrent het vervoer, den in-, uit- en doorvoer, verkoop en opslag van buskruit en andere ontplofbare stoffen. S. 194. 27 Juni.
— Koninklijk besluit betreffende berging van handelsbuskruit en andere ontplofbare stoffen in Rijksmagazijnen. 13 Dec.

Corps Diplomatique. Besluit houdende vaststelling van een nieuw Reglement op den diplomatieken dienst. S. 289. 5 Sept.
— Diplomatiek Examen-Reglement 1912. 19 Sept.

Curaçao. Besluit tot uitvoering van artikel 8 lid 2 der Curaçaosche mijnwet (Staatsblad 1909, nº. 213). S. 101. 7 Maart.
— Zie ook: *Begrootingen en Rekeningen.*
Domeinen. Wet houdende bekrachtiging van den onderhandschen verkoop van een stuk duingrond bezuiden langs het Vuurbaakspad te Katwijk aan Zee aan de gemeente Katwijk voor den bouw van een school en voor straataanleg. S. 29. 5 Febr.
— Wet houdende bekrachtiging van eene door den Staat met de gemeente 's Gravenhage gesloten overeenkomst in zake verkoop en koop van terreinen aan het Buitenhof en den Hofsingel aldaar. S. 33. 5 Febr.
— Wet houdende machtiging tot verkoop aan belendende eigenaars van gronden, onteigend of aangekocht voor de verplaatsing van het spoorwegstation Roosendaal en de uitvoering van bijbehoorende werken, voor zooveel deze gronden na de voltooiing dezer werken voor den spoorwegdienst blijken te kunnen worden gemist. S. 199. 29 Juni.
— Wet tot goedkeuring eener overeenkomst met de gemeente Delft in zake ruiling van terreinen en aanleg van straten met rioleeringen, enz. S. 236. 15 Juli.
— Wet tot bekrachtiging van eene ruiling van tot het Kroondomein behoorenden grond onder Geertruidenberg tegen grond aldaar van J. H. C. M. Allard. S. 242. 15 Juli.
Drankwet. Zie: *Sterke drank.*
Erfgooiers. Wet tot vaststelling van regelen betrekkelijk den rechtstoestand der van ouds genaamde „gemeene heiden en weiden van Gooiland". S. 149. 25 April.
In werking treden. S. 184. 7 Juni.
Fabrieken, enz. Koninklijk Besluit. Hoewel art. 15, tweede lid der Hinderwet niet uitdrukkelijk voorschrijft, dat de daar bedoelde kennisgeving aan den verzoeker tegelijk met het beroep moet geschieden, zoo kan toch hieruit allerminst worden afgeleid, dat dergelijke kennisgeving bijna drie maanden later gedaan, nog zou kunnen worden aangemerkt als wettig geschied. 10 Jan.
— Missive van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende naleving van de Stoomwet. 10 Jan.
— Besluit houdende afwijzing van beroep wegens niet naleving van art. 14 sub 3º. der Hinderwet. 16 Febr.
— Besluit houdende beslissing dat van een besluit tot afwijzing van een verzoek om toepassing van art. 20 der Hinderwet geen beroep bij de Kroon opengesteld is. 27 Febr.
— Besluit houdende beslissing dat eene mondelinge kennisgeving ter gemeente-secretarie niet voldoet aan het voorschrift van het tweede lid van art. 15 der Hinderwet. 13 Maart.
— Besluit houdende beslissing dat waar de hier bedoelde inrichting reeds bestond toen het K. B. van 19 October 1852, S. 185, waarbij de magazijnen van beenderen en lompen werden opgenomen onder de inrichtingen van het K. B. van 31 Januari 1824, S. 19, in werking trad voor haar geene vergunning krachtens dat besluit noodig was; — waar de Hinderwet niet toepasselijk is op inrichtingen die ten tijde van haar inwerkingtreden reeds bestonden en volgens aan haar anterieure bepalingen geene vergunning behoefden Burg. en Weth. hier ook ten onrechte art. 21 dier wet van toepassing hebben geacht. 18 Maart.
— Koninklijk Besluit. Aan eene vergunning krachtens de Hinderwet tot uitbreiding eener inrichting, mogen geen voorwaarden worden verbonden, die, onafhankelijk van die uitbreiding en reeds voordat daartoe besloten was, noodzakelijk kunnen worden geacht. — Voor zoodanig geval moet art. 17 Hinderwet toepassing vinden. 27 Juni.
— Koninklijk besluit houdende beslissing dat, wanneer een inrichting is opgericht met afwijking van de beschrijving en teekening, overeenkomstig welke daartoe krachtens de Hinderwet vergunning is verleend, te haren inzien van het opleggen van nieuwe voorwaarden krachtens art. 17, al. 1 der Hinderwet geen sprake kan zijn. 2 Dec.
Fabrieks- en handelsmerken. Zie: *Industrieele en intellectueele eigendom.*
Gedistilleerd. Besluit houdende bepalingen betreffende het afscheiden van azijnaether uit van het buitenland aangevoerde vloeistoffen. S. 105. 15 Maart.
— Besluit houdende nadere aanwijzing der kringen om branderijen, waar peilingen kunnen verricht worden. S. 181. 5 Juni.
— Besluit betreffende de minima van inslag van accijnsgoederen met vrijdom. S. 359. 28 Nov.
— Zie ook: *Tractaten.*
Gemeentebestuur. Besluit tot vernietiging van het besluit van den Raad der gemeente Heer tot vaststelling van het bedrag van de door den gemeente-ontvanger te stellen zekerheid. S. 8. 10 Jan.

— Arrest van den Hoogen Raad. Het verleenen van eene vergunning tot afwijking van eene door den Gemeenteraad gestelde verbodsbepaling, is eene daad van uitvoering, uitsluitend behoorende tot de bevoegdheid van Burg. en Weth. De opdracht tot het verleenen dier vergunning aan den Burgemeester is in strijd met de wet. 22 Jan.

— Arrest van den Hoogen Raad. Het dagelijksch bestuur eener gemeente is krachtens art. 179*h* der Gemeentewet verplicht en bevoegd in de openbare gemeentewegen opgravingen te doen verrichten, wanneer die opgravingen voor de instandhouding en bruikbaarheid dier wegen door dat dagelijksch bestuur nuttig of noodig mochten worden geacht. — Bij de vervulling van dien plicht moeten verkregen rechten van derden worden geëerbiedigd. Uit het karakter van openbaarheid van een weg volgt echter geenszins, dat ieder aangrenzend eigenaar een verkregen recht zou hebben om van af zijn eigendom op dien openbaren weg uit te wegen. (bladz. 759) 16 Febr.

— Besluit tot schorsing van het besluit van den Raad der gemeente Aalsmeer van 31 Januari 1912, waarbij de Raad zich uitspreekt, dat de heer R. J. Klaren, hoofd van den cursus voor uitgebreid lager onderwijs aan de openbare lagere school, wijk II (dorp), Aalsmeer, is een administratief hoofd. S. 96. 28 Febr.

Verlenging van dit besluit. S. 174. 24 Mei.

— Besluit tot vernietiging van het besluit van den Raad der gemeente Heer tot wijziging van artikel 6 van de instructie van den ontvanger dier gemeente. S. 112. 28 Maart.

— Besluit houdende beslissing dat hij die de in art. 17 der Gemeentewet genoemde verklaring van den Burgemeester niet kan overleggen niet als raadslid kan worden toegelaten ook al is hij overeenkomstig art. 19 dier wet ingezeten der gemeente op het oogenblik dat over zijne toelating moet worden beslist. 28 Maart.

— Besluit houdende beslissing dat het in strijd is met een goed financieel gemeentelijk beheer eene geldleening aan te gaan ter conversie van bestaande gemeenteschuld, met de strekking om de aflossing daarvan over een langer tijdsverloop te verdeelen dan met de tot nu toe loopende gemeenteleeningen het geval was. 25 April.

— Besluit houdende beslissing dat, waar niet wordt ontkend, dat het gemeentebelang bij de verharding van een weg is betrokken, en niet kan worden aangenomen, dat de geldmiddelen der gemeente door de kosten dier verharding te zwaar zouden worden gedrukt, er geen reden is om aan het raadsbesluit, strekkende om de daarvoor benoodigde gelden op de begrooting der gemeente te brengen, goedkeuring te onthouden. 25 April.

— Besluit waarbij goedkeuring aan het besluit van den gemeenteraad van Amersfoort tot aankoop van het landgoed „Nimmerdor" is onthouden. 14 Mei.

— Besluit houdende beslissing dat, waar uit de bepalingen der instructie voor den gemeente-geneesheer voortvloeit, dat deze niet alleen is belast met de armenpractijk, maar ook met andere werkzaamheden in het belang der openbare gezondheid, op hem de uitzonderingsbepaling van de voorlaatste alinea van art. 23 Gemeentewet niet van toepassing is. 22 Mei.

— Koninklijk Besluit. Uit de artt. 20 tot en met 23 der Faillissementswet, in hun onderling verband beschouwd, volgt noodwendig dat, ongerekend enkele met name genoemde objecten, die al dan niet voorwaardelijk buiten het faillissement blijven, de schuldenaar door de faillietverklaring van rechtswege de beschikking en het beheer verliest over zijn geheele vermogen ten tijde van het faillissement, alsmede van hetgeen hij gedurende zijn faillissement verwerft. — De failliet houdt dus op in het bezit te zijn van een der vereischten door art. 19 der Gemeentewet voor het lidmaatschap van den gemeenteraad gesteld. 2 Juli.

— Besluit tot vernietiging van art. 2, laatsten volzin, van het bij besluit van den Raad der gemeente Geertruidenberg, vastgestelde reglement van orde voor de vergaderingen van dien Raad. S. 218. 12 Juli.

— Besluit tot schorsing van het besluit van den raad der gemeente Aardenburg, tot wijziging van het reglement van het Burgerweeshuis aldaar. S. 260. 16 Juli.

— Koninklijk Besluit. Ten behoeve van een regelmatig financieel beheer is het niet voldoende, de wijze van aflossing eener aan te gane geldleening der gemeente zoodanig te regelen, dat daarvoor elk jaar een zeker bedrag bij de begrooting wordt gereserveerd tot aan het jaar, waarin die leening in haar geheel zal worden afgelost. 20 Juli.

— Besluit houdende beslissing dat de gemeenteraad niet bevoegd is verjaarde en vernietigde, dat zijn niet meer bestaande vor-

deringen, uit de gemeentelijke middelen te voldoen. 21 Aug.
— Koninklijk Besluit. In het feit, dat een voorgenomen werk, waarvoor de kosten zijn uitgetrokken op de begrooting voor het dienstjaar 1911, niet wordt uitgevoerd en de gelden, daarvoor bestemd, in de begrooting voor 1912 worden aangewezen als vermoedelijk batig saldo van het vorige dienstjaar, is geen voldoende aanleiding gelegen om met wijziging van de begrooting voor het dienstjaar 1911, deze te doen sluiten met een batig saldo. — Art. 196 Gemeentewet is niet van toepassing op een besluit van Gedep. Staten tot goedkeuring van een wijzigingsbesluit van een gemeentebegrooting. 2 Nov.
— Besluit tot schorsing van het besluit van burgemeester en wethouders der gemeente Oost- en West-Souburg, strekkende tot ontslag van den ambtenaar ter gemeentesecretarie I. P. Blonk. S. 440. 27 Dec.
— Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende voldoening van vorderingen op het Rijk met bevelschriften uit de gemeentekas. 30 Dec.
Gemeentegrenzen. Wet tot wijziging van artikel 1 der wet van 24 Juni 1911, S. 156, tot wijziging van de grens tusschen de gemeenten Groningen en Hoogkerk. S. 197. 29 Juni.
Gemeenteverordeningen. Arrest van den Hoogen Raad. De vraag, of een voorschrift van den gemeentelijken wetgever als betreffende een stof door den rijkswetgever geregeld, geacht moet worden te treden in hetgeen van algemeen rijksbelang is, is bij uitsluiting aan de Kroon voorbehouden en komt niet toe aan de rechterlijke macht. De bepaling van art. 7 n°. 3 der Drankwet heeft niet ten doel aan den Gemeenteraad eene bevoegdheid toe te kennen, doch alleen om er tegen te waken, dat over de bevoegdheid van het Gemeentebestuur twijfel zou kunnen bestaan. De Gemeenteraad is bevoegd, bepalingen te geven omtrent het bij nacht gesloten houden van tapperijen, waaronder ook mogen worden begrepen de huizen, waarin het tappersbedrijf wordt uitgeoefend met derzelver aanhoorigheden, en ook om te bepalen voor welke personen het sluitingsuur niet zal gelden. 5 Febr.
— Arrest van den Hoogen Raad. De wetgevende macht der gemeente moet geacht worden zich uit te strekken over alles wat het algemeen gemeentelijk belang betreft. — Eene verordening welke de grenzen van het gemeentelijk belang zou overschrijden, mist bindende kracht. — Door geen wettelijk voorschrift is de rechterlijke macht ontheven van de verplichting om buiten toepassing te laten de verordening die treedt in eene regeling van de bijzondere belangen der ingezetenen. — Bij de verordening op de winkelsluiting van de gemeente Amsterdam wordt eene regeling gegeven, die geacht kan worden de huishouding der gemeente te betreffen. — De toegepaste bepalingen der verordening zijn met geen enkel wettelijk voorschrift in strijd. 25 Maart.
— Arrest van den Hoogen Raad. Verordening in art. 151 der Gemeentewet beteekent, evenals in art. 150 dier wet, alles, wat in eenigerlei wijze tot regel, gebod of beschikking, zoo voor enkelen als voor het algemeen gesteld wordt. — Bij de concessie, welke door de gemeente Utrecht aan de Ned. Bell. Telef. Mij. is verleend, is de gemeente opgetreden als Overheid, handelend in het openbaar belang en gevende een reeks voorschriften bijzonderlijk betrekking hebbende op de Bell. Telefoon Maatschappij, maar toch tevens voorschriften van algemeene strekking. — Mitsdien is deze concessie een plaatselijke verordening en niet een privaatrechtelijk contract. — Deze verordening heeft krachtens art. 151 der Gemeentewet in haar geheel opgehouden te gelden, omdat in haar onderwerp door de Telegraaf- en Telefoonwet 1904 is voorzien; deze wet bestrijkt immers het geheele onderwerp van den telegraaf- en telefoondienst. — Een onderdeel der concessie kan niet als een privaatrechtelijk contract beschouwd worden, omdat de concessie in haar geheel genomen moet worden. — Zelfs al ware de concessie wel een privaatrechtelijk contract, dan nog zou dit contract zijn rechtsgrond (causa) verloren hebben, ter zake van het vervallen der door de gemeente Utrecht verleende vergunning. (blz. 762). 12 April.
— Arrest van den Hoogen Raad. Aantasting van den eigendom door een gemeente in strijd met den wil des eigenaars is onrechtmatig en maakt de gemeente verantwoordelijk, wanneer alleen wordt opgetreden op grond van bepalingen eener verordening, welke in strijd met de wet of in het geheel niet toepasselijk zijn. — De artikelen 3 en 4 der verordening tot wering van den verkoop van ondeugdelijk vleesch in de gemeente Nijmegen moeten aldus worden opgevat, dat.

art. 3 verbiedt in Nijmegen vleesch, dat niet op het slachthuis aldaar gekeurd en ten blijke daarvan gestempeld is, te vervoeren, terwijl art. 4 daarop voor vleesch, dat de gemeente wordt doorgevoerd, een uitzondering maakt, welke eerst na inroeping door den vervoerder met opgevolgd bewijs de algemeene strafbaarheid opheft. — Mitsdien waren de ambtenaren belast met de handhaving der verordening bevoegd om iemand, die ongekeurd vleesch vervoerde, aan te houden en het vervoerde vleesch in beslag te nemen, ook al mocht daarna bewezen kunnen worden, dat het vleesch slechts doorgevoerd werd. — Een ambtenaar, belast met de opsporing van strafbare feiten, mag het bestaan van een strafbaar feit en het ontbreken van een rechtvaardigingsgrond aannemen, wanneer volgens zijn redelijk oordeel het door hem waargenomene strafbaar is. Zijn vermoenkingen moeten geacht worden redelijk te zijn, zoolang het tegendeel niet aan den dag komt (bladz. 768.) 26 April.

— Arrest van den Hoogen Raad. De bepaling van art. 36 van de Politieverordening van de gemeente Dordrecht blijft, voor zoover betreft het verbod van rijden met rijwielen binnen de grenzen der bij art. 7 in verband met art. 1 der Motor- en Rijwielwet aan de besturen der gemeenten gegeven bevoegdheid, zooals deze wet reeds gold ten tijde van het plegen van het feit. 3 Juni.

— Arrest van den Hoogen Raad. De bepaling van art. 7 lid 1, 3°. der Drankwet heeft geenszins ten doel aan de Gemeenteraden eenige bevoegdheid te verleenen, die zij niet reeds krachtens art. 135 der Gemeentewet bezaten, doch alleen om buiten twijfel te stellen, dat de gemeentebesturen ook na inwerkingtreding der Drankwet bevoegd bleven ten aanzien van localiteiten met vergunning een sluitingsuur vast te stellen. — Na de feitelijke beslissing, dat eene localiteit niet uitsluitend en voortdurend in gebruik was bij beklaagde en zijne metgezellen, doch meerdere dagen in het jaar voor het publiek openstaat en deel uitmaakt van een café-restaurant, is terecht aangenomen, dat die localiteit voor het publiek toegankelijk is, zonder dat dit karakter daaraan wordt ontnomen, als zij op een bepaalden dag aan een besloten gezelschap in gebruik wordt gegeven. 17 Juni.

— Besluit tot vernietiging van de besluiten van den raad der gemeente Steenwijk van 9/10 Januari 1912, en 20/21 Februari 1912, tot wijziging van artikel 8, letter *g*, der algemeene politieverordening. S. 296. 17 Sept.

— Arrest van den Hoogen Raad. Het vervoer van ondeugdelijke melk binnen de grenzen eener gemeente kan deze brengen onder het bereik der ingezetenen en het gebruik van melk door de ingezetenen tengevolge hebben. Het verbod van zoodanig vervoer kan dus zijn in het belang der openbare gezondheid. — De rechter heeft eene beslissing over de verbindbaarheid van bepalingen van den gemeentelijken wetgever slechts te geven, wanneer de bepalingen door hem zouden moeten worden toegepast. — Bij de verordening van de gemeente Venlo van 14 Dec. 1910 wordt het vervoer van ondeugdelijke melk verboden, geheel onafhankelijk van de vraag of het vervoer plaats heeft om de melk ten gebruike door ingezetenen te verkoopen of af te leveren en wordt ieder tot melkverkooper verklaard, die van het verkoopen van melk zijn beroep maakt, onverschillig of hij dit doet voor eigen of voor eens anders rekening. — Het al of niet bestaan van eene dienstbetrekking tusschen dengene die „doet plegen" en den materieelen dader is van geen belang voor de vraag, of de laatste in den zin der wet was werktuig van den eersten. — Voor „doen pleger" is geen uitdrukkelijke opdracht vereischt. — De wet schrijft niet voor, dat de rechter in zijn vonnis de verwerping der verdediging van een beklaagde met redenen zou moeten omkleeden. 11 Nov.

— Arrest van den Hoogen Raad. De krachtens art. 59 lid 2 der Drankwet gewijzigde vergunning maakt slechts in het algemeen bevoegd tot verkoop van sterken drank in hoeveelheden van minder dan 10 liter zoowel voor gebruik ter plaatse van verkoop als voor gebruik elders. Daarmede is niet in strijd de bepaling der Verordening op de winkelsluiting in de gemeente Amsterdam, die de vergunning zelf onaangetast laat, doch alleen ten gevolge heeft, dat de uitoefening van een der daaraan verbonden bevoegdheden aan beperkende bepalingen wordt onderworpen. — Er bestaat geen strijd tusschen de artt. 200 en 207 der Algemeene Politieverordening van Amsterdam en art. 5 van de Verordening op de winkelsluiting. — Laatstgenoemd artikel stelt den verkooper alleen strafbaar als de verkoop geldt „waren die worden meegenomen", d. w. z. waren,

waarvan de verkooper op het oogenblik van verkoop op grond van eenigerlei omstandigheid begreep of moest begrijpen, dat zij werden gekocht om te worden meegenomen. 16 Dec.

Geneeskundig Staatstoezicht. Arrest van den Hoogen Raad. Art. 1 van de wet van 1 Juni 1865, S. 60, verstaat onder uitoefening der geneeskunst geheel algemeen het verleenen van genees-, heel- of verloskundigen raad of bijstand als bedrijf, welke raad of bijstand de werkelijke of voorgevende strekking om genezing van eene ziekte te bevorderen, evenzeer kan hebben wanneer hij verleend wordt buiten tegenwoordigheid van den lijder, als wanneer hij in diens bijzijn gegeven wordt. 24 Juni.

— Zie ook: *Ziekten (Besmettelijke).*

Geschiedenis en Kunst. Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende bescherming van monumenten van geschiedenis en kunst voor brandgevaar. 15 Aug.

Geslacht. Besluit tot aanvulling van het K. B. van 10 Augustus 1909, S. 294, houdende bijzondere bepalingen met betrekking tot den accijns op het geslacht van onteigend vee. S. 262. 16 Juli.

Grensscheiding. Zie: *Gemeentegrenzen* en *Tractaten.*

Grondbelasting. Besluit tot wijziging van het besluit van 28 Januari 1907, houdende nieuwe indeeling van de contrôles van de grondbelasting (kadaster). 5 Jan.

— Circulaire van den Minister van Financiën aan de Gedeputeerde Staten, betreffende vrijdom van evenredige rechten van zegel, registratie en overschrijving bij grondbelasting. 31 Jan.

— Wet tot regeling van het armbestuur. S. 165 27 April.

— Wet tot het verleenen van vrijdom van grondbelasting en van personeele belasting voor het Vredespaleis te 's Gravenhage. S. 448. 30 Dec.

— Zie ook: *Zegel.*

Handels- en fabrieksmerken. Zie: *Industrieele en intellectueele eigendom.*

Havens. Zie: *Scheepvaart.*

Hinderwet. Zie: *Fabrieken.*

Hoogheemraadschap. Zie: *Waterschappen.*

Identiteitskaarten. Besluit tot verkrijgbaarstelling aan de kantoren der posterijen van identiteitskaarten. S. 168. 10 Mei.

Idioten. Zie: *Krankzinnigen.*

Indië. (Nederl.) Besluit houdende vaststelling van de bijzondere voorwaarden van benoembaarheid tot technische betrekkingen bij den waterstaat en de burgerlijke openbare werken in Nederlandsch-Indië, en regelen betreffende de uitzending van personeel uit Nederland voor zoodanige betrekkingen. 12 Jan.

— Wet houdende wijziging van het tweede lid van artikel 130 van het Reglement op het beleid der Regeering van Nederlandsch-Indië. S. 203. 29 Juni.

— Wet houdende nadere wijziging en aanvulling der Indische Comptabiliteitswet. S. 207. 29 Juni.

— Wet houdende nadere regeling van het Nederlandsch Indische muntwezen. S. 325. 31 Oct.

— Zie ook: *Begrootingen.*

— „ „ *Weduwen- en Weezenfonds.*

Industrieele en intellectueele eigendom. Wet tot wijziging van de Merkenwet. S. 64. 8 Febr.

— Besluit tot vaststelling van een reglement voor het Bureau voor den Industrieelen Eigendom. S. 102. 9 Maart.

— Besluit houdende vaststelling van een Reglement betreffende het optreden als gemachtigde voor den Octrooiraad. S. 106. 18 Maart.

— Besluit houdende vaststelling van een „Octrooi-reglement". S. 111. 27 Maart.

— Beschikking van den Hoogen Raad. De voorwaarden, onder welke het Bureau voor den I. E. bevoegd is de inschrijving van een merk te weigeren, worden aangewezen in art. 9 der Merkenwet en zijn voor geene uitbreiding vatbaar. Het Bureau, dat beweert, dat het de bevoegdheid tot weigeren toekwam, kan alleen in zijne cassatie slagen, als het aantoont, dat het die bevoegdheid in strijd met art. 9 is ontzegd. Daarom had dit artikel in het middel van cassatie als geschonden moeten zijn aangehaald, en nu dit niet is geschied kan het beroep niet tot cassatie leiden. De beslissing, dat een merk is ingeschreven voor tabak in den engeren zin van het woord en dat daaronder niet zijn begrepen sigaren en sigaretten, is van feitelijken aard. (bladz. 770) 17 Mei.

— Besluit houdende bepaling van den dag, waarop de Octrooiwet 1910, S. 313, in werking treedt. S. 172. 23 Mei.

— Beschikking van den Hoogen Raad. Art. 3 der Merkenwet regelt niet de inschrijving der handelsmerken, maar bepaalt alleen, aan

wie het uitsluitend gebruik van een merk ter onderscheiding zijner fabrieks- of handelswaren van die van anderen toekomt. Het recht van uitsluitend gebruik van een handelsmerk voor zekere waren is binnen het grondgebied onbeperkt, zoodat aan de inschrijving van een merk door den Directeur van het Bureau van den Industrieelen Eigendom niet de beperking kan verbonden worden, dat het alleen voor een deel van den handel in die waren zal mogen worden gebruikt. — Ook de beschikking van den Hoogen Raad van 9 Juni 1911 (W. 9220) houdt niet in, noch vloeit daaruit voort dat de inschrijving slechts met deze beperking kan geschieden. (bladz. 772) 14 Juni.

— Besluit waarbij is bepaald, dat er auteursrecht bestaat op het werk getiteld: „Indeeling der Techniek in uitvindingsklassen volgens het stelsel van het Duitsche „Patentambt", tweede uitgave 1910, vertaald door den technischen dienst bij den Octrooiraad". S. 280. 19 Aug.

— Besluit houdende bepalingen op de fabrieks- en handelsmerken in de Koloniën en de Hulpbureaux voor den industrieelen eigendom. S. 284. 29 Aug.

— Beslissing van den Octrooiraad. De Octrooiwet verbiedt niet het beroep op meer dan een prioriteitsrecht, ook al erkent zij de bevoegdheid des aanvragers tot dat beroep niet uitdrukkelijk; een dergelijk beroep is ook niet in strijd met den geest der wet. — Een beroep op meerdere prioriteitsrechten bewijst niet dat de aanvrage op meer dan één uitvinding betrekking heeft. 9 Sept.

— Wet houdende nieuwe regeling van het auteursrecht. S. 308. 23 Sept.

— Zie ook: *Tractaten.*

Intellectueel eigendom. Zie: *Industrieel en intellectueel eigendom.*

Jachtwet. Arrest van den Hoogen Raad. De toepassing van de zwaardere straf bij art. 41 der Jachtwet bepaald, is voor zoover de in letter *e* van dat artikel genoemde voorwerpen daartoe aanleiding kunnen geven, niet mogelijk, wanneer de overtreding enkel bestaat in het bij zich hebben van die voorwerpen buiten openbare wegen en voetpaden, doch alleen wanneer het gebruik of het enkele bij zich hebben daarvan eene verzwarende omstandigheid oplevert van eene andere overtreding. (bladz. 766) 15 April.

— Arrest van den Hoogen Raad. Het opsporen van wild door middel van kunstlicht behoort niet tot de in art. 15 der Jachtwet opgesomde geoorloofde jachtbedrijven en is dus niet als „jagen" in den zin der wet te beschouwen, zoodat van toepassing van art. 2 der wet en van art. 44 lid 2 geen sprake kan zijn. 6 Mei.

— Arrest van den Hoogen Raad. Nu feitelijk was vastgesteld, dat de twee stukken van het geweer gemakkelijk, zij het dan ook met behulp van een touwtje, konden vereenigd worden, is terecht beslist dat dit geweer onder het begrip „afdraaier" valt. — De zwaardere straf volgens art. 41 der Jachtwet is alleen toepasselijk, wanneer het gebruik van de daar bedoelde voorwerpen of het enkel bij zich hebben daarvan eene verzwarende omstandigheid oplevert van eene andere overtreding. 6 Mei.

— Arrest van den Hoogen Raad. Art. 27 der Jachtwet moet in dien zin worden opgevat, dat daarbij verboden wordt in open jachttijd wild in het veld en buiten openbare wegen en voetpaden te vervoeren, anders dan met inachtneming van de daarvoor bij de wet gestelde voorwaarden. Het niet vervuld zijn dier voorwaarden is bestanddeel der overtreding. 20 Mei.

— Arrest van den Hoogen Raad. Onder „gesloten jagttijd" in art. 20 1e lid der Jachtwet moet worden verstaan de tijd, waarin de jacht op dat wild, dat men wil opsporen, bemachtigen of dooden, niet is toegelaten. 14 Oct.

Kaarten. (Topografische) Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende topografische kaarten. 1 Maart.

— Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende verstrekking van topografische kaarten. 7 Mei.

Kadaster. Besluit tot wijziging van het besluit van 28 Januari 1907, houdende nieuwe indeeling van de contrôles van het kadaster. (bladz. 759) 5 Jan.

Kamers van arbeid. Besluit tot vaststelling van een algemeenen maatregel van bestuur ingevolge artikel 33, derde lid, der Wet op de Kamers van arbeid met intrekking van het K. B. van 19 Februari 1906 (Staatsblad nº. 36). S. 437. 20 Dec.

Kanalen. Besluit tot vaststelling van een bijzonder reglement van politie voor het Nederlandsch gedeelte van het kanaal van Gent naar Ter Neuzen. S. 16. 27 Jan.

— Besluit tot vaststelling van een bijzonder reglement van politie voor het Noordhollandsch kanaal. S. 115. 29 Maart.
— Besluit tot vaststelling van een bijzonder reglement van politie voor het gedeelte van het Wilhelminakanaal, zich uitstrekkende van den Koningsdijk onder de gemeente Oosterhout tot de Donge. S. 300. 19 Sept.

Kerkgenootschappen. Koninklijk besluit houdende beslissing dat art. 7 der Wet tot regeling van het toezicht op de onderscheidene kerkgenootschappen, aan het gemeentebestuur een onderzoek in het belang der openbare orde en eene beslissing in eersten aanleg opdragende en het derhalve plaatsende in eene stelling, waarin het niet als partij aangemerkt worden kan, daardoor dat bestuur uitsluit van de bij hetzelfde artikel gegeven bevoegdheid, om tegen de uitspraak van Gedeputeerde Staten bij de Kroon in beroep te komen. 21 Dec.

Kiesrecht. Besluit houdende beslissing dat indien op den dag der verkiezing de burgemeester eerst nà 9 ure des morgens op de secretarie aanwezig geweest is, art. 51 der kieswet overtreden is; deze overtreding nietigheid der verkiezing medebrengt, ook al heeft zich vóór de komst des burgemeesters niemand tot inlevering eener candidaatstelling aangemeld. 2 Jan.
— Wet tot regeling van het armbestuur. S. 165. 27 April.
— Arrest van den Hoogen Raad. Voor toepassing van art. 149 der Kieswet is niet noodig, dat de plaatsing op de kiezerslijst van de valsche opgave afhankelijk was, doch is voldoende, dat zij daarvan afhankelijk kan zijn. 29 April.
— Arrest van den Hoogen Raad. Art. 3 laatste lid der Kieswet is niet toepasselijk op hen, wien door tusschenkomst eener instelling van weldadigheid voor rekening van particulieren onderstand wordt verschaft. 15 Juli.
— Beschikking van den Minister van Binnenlandsche Zaken betreffende de zitting van het hoofdstembureau in verband met de verkiezing van leden van den raad der gemeente Oud-Vroenhoven. 3 Sept.
— Als voren der gemeente Landsmeer. 31 Oct.

Kinderarbeid. Zie: *Arbeid van jeugdige personen en van vrouwen.*

Koepokinenting. Zie: *Ziekten (Besmettelijke).*

Koophandel. Besluit houdende nadere bepalingen ter uitvoering van de voorschriften, vervat in den eersten en laatsten titel van het tweede boek van het Wetboek van Koophandel. S. 432. 13 Dec.

Krankzinnigen. Besluit tot nadere wijziging van het K. B. van 17 Maart 1900, S. 34, houdende vergunning aan Provisoren van het Oude en Nieuwe Gasthuis te Zutphen, bestuurders van het krankzinnigengesticht aldaar, tot oprichting van een gesticht voor krankzinnigen op het landgoed „Het Graffel", gemeente Warnsveld, alsmede bepaling van het maximum der verpleegden en het minimum der geneeskundigen. S. 10. 13 Jan.
— Wet tot regeling van het armbestuur. S. 165. 27 April.
— Besluit houdende nadere wijziging van het K. B. van 17 Augustus 1892, S. 212, waarbij aan het bestuur van het krankzinnigengesticht „Het St. Elisabeth's Gasthuis" te Deventer vergunning is verleend, op het landgoed „de Brinkgreve", gemeente Deventer, een gesticht voor krankzinnigen op te richten. S. 189. 19 Juni.
— Besluit tot nadere wijziging van het K. B. van 25 Juli 1908, S. 274, waarbij aan de Vereeniging tot Christelijke verzorging van krankzinnigen in Zeeland, gevestigd te Middelburg, vergunning is verleend op een terrein in de gemeenten Bergen op Zoom en Halsteren een gesticht voor krankzinnigen op te richten. S. 191. 25 Juni.
— Besluit houdende nadere wijziging van het K. B. van 26 September 1895, S. 161, waarbij aan het bestuur der gemeente Leiden vergunning is verleend op het landgoed „Endegeest", gemeente Oegstgeest een gesticht voor krankzinnigen op te richten. S. 259. 16 Juli.
— Besluit houdende aanwijzing van het gesticht van het te Heel en Panheel gevestigde onderdeel van het St. Jozefsgesticht te Heerlen, als eene inrichting, die niet als krankzinnigengesticht wordt beschouwd, ook wanneer daarin meer dan twee krankzinnigen worden verpleegd. S. 277. 6 Aug.
— Besluit tot nadere wijziging van het K. B. van 21 Juli 1902, S. 156, waarbij aan Bestuurders der Vereeniging voor landbouw en verzorging van krankzinnigen „Huize Padua" te Boekel, vergunning is verleend tot oprichting van een gesticht voor idioten op een terrein, genaamd Hooghout, onder de gemeente Udenhout. S. 313. 1 Oct.
— Besluit houdende nadere wijziging: 1°. van het K. B. van 5 Augustus 1888, S. 113, tot bepaling van het maximum der verpleegden en het minimum der geneeskundigen in het

krankzinnigengesticht „Reinier van Arkel" te 's Hertogenbosch; 2°. van het K. B. van 5 Augustus 1888, S. 114, tot bepaling van het maximum der verpleegden en het minimum der geneeskundigen in het krankzinnigengesticht „Voorburg" te Vught. S. 322. 26 Oct.

— Zie ook: *Armwezen.*

Kunst. Zie: *Geschiedenis en kunst.*

Landbouw enz. Besluit houdende bepalingen omtrent het gebruik van blauwzuurdamp bij de bestrijding van voor den land- of tuinbouw schadelijke dieren. S. 215. 10 Juli.

— Wet houdende bepalingen tot wering en bestrijding van den Amerikaanschen kruisbessenmeeldauw. S. 304. 23 Sept.

Landverhuizers. Besluit tot wijziging van het K. B. van 27 November 1865, S. 130, gewijzigd bij de K. B. van 30 September 1869, S. 155, en van 21 Juli 1875 (Staatsblad n°. 138). S. 187. 12 Juni.

Landweer. Beschikking van den Minister van Oorlog tot wijziging van de beschikking van 28 April 1909, betreffende dienstreizen van dienstplichtigen der Nationale Militie — die, voor den dienst ter zee bestemd, daaronder begrepen — en van personeel der Landweer, voor zooveel de zorg daarvoor aan de Burgemeesters der Gemeenten is opgedragen. 23 Febr.

17 Dec.

— Beschikking van den Minister van Oorlog betreffende inwerkingtreding van het besluit van 7 Februari 1911 tot wijziging van het besluit van 29 Mei 1903 betreffende regeling van de Landweer. 18 Maart.

— Beschikking van den Minister van Oorlog, betreffende wijziging van den Staat, bedoeld bij § 4 der Landweerinstructie II. 20 April.

— Missive van den Minister van Oorlog aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende bekendmaking van bij openbare kennisgeving gedane oproepingen. 16 Oct.

— Missive van den Minister van Oorlog aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende het jaarlijksch onderzoek over de verlofgangers der landweer, die zich in den vreemde ophouden. 20 Nov.

— Zie ook: *Militie (Nationale).*

Leerplicht. Arrest van den Hoogen Raad. De strafbaarheid van zoogenaamd relatief schoolverzuim wordt enkel afhankelijk gesteld van het bloote feit, dat de aanzegging bedoeld in art. 21 § 3 der Leerplichtwet heeft plaats gehad. De rechter heeft niet te onderzoeken, of de aan die aanzegging, voorafgaande administratieve behandeling overeenkomstig de bepalingen der wet heeft plaats gehad. 15 Jan.

— Arrest van den Hoogen Raad. De strafbaarheid van zoogenaamd relatief schoolverzuim volgens art. 23 § 1 der Leerplichtwet is wel afhankelijk van het feit dat de aanzegging bedoeld in art. 21 § 3 der wet heeft plaats gehad, doch daarbij is niet gevorderd dat de rechter zal onderzoeken of de aan die aanzegging voorafgaande administratieve behandeling overeenkomstig de bepalingen der wet heeft plaats gehad. 11 Maart.

— Zie ook: *Posterij.*

Loodswezen. Besluit houdende wijziging van het Bijzonder Reglement op den loodsdienst in het VIde district (Monden der Schelde), laatstelijk gewijzigd bij K. B. van 30 Mei 1908 (Stbl. n°. 192). S. 93. 24 Febr.

Lijken. Zie: *Begraafplaatsen.*

Marechaussee. Besluit houdende wijziging in de samenstelling van het wapen der Koninklijke Marechausse. (bladz. 767) 22 April.

Margarine. Zie: *Boterhandel.*

Maten en gewichten. Besluit tot vaststelling van een Reglement op de maten en gewichten. S. 341. 6 Nov.

— Besluit betreffende het justeeren van de gewichten. S. 342. 6 Nov.

— Besluit houdende bepalingen nopens de vrijstelling der milligramgewichten van de stempeling, bedoeld in artikel 15 der wet van 7 April 1869 (Staatsblad n°. 57). S. 343. 6 Nov.

Militaire Zaken. Besluit tot wijziging van het besluit van 8 Mei 1906, betreffende het reserve-personeel van de landmacht beneden den rang van officier. 12 Aug.

— Besluit tot wijziging van het besluit van 11 Maart 1909, betreffende vrijwillige verbintenis van militie-plichtige leerlingen bij 's Rijks Veeartsenijschool te Utrecht in verband met benoeming tot reserve-paardenarts. 25 Sept.

— Wet houdende wijziging van de Bevorderingswet voor de landmacht 1902 (wet van 9 Juni 1902, Staatsblad n°. 89). S. 333. 31 Oct.

— Wet houdende wijziging en aanvulling van de „Wet voor het reserve-personeel der landmacht 1905" (wet van 6 Juni 1905, Staatsblad n°. 177). S. 335. 31 Oct.

— Wet houdende wijziging van de Regtspleging bij de Landmagt en van die bij de Zeemagt, alsmede van de Provisioneele

Instructie voor het Hoog Militair Geregtshof. S. 337. 31 Oct.
— Besluit tot wijziging van het Voorschrift betreffende de beoordeelingslijsten van de officieren bij de Landmacht. S. 344. 9 Nov.
— Besluit houdende aanwijzing van autoriteiten, die in tijden van oorlog of oorlogsgevaar het militair gezag, bedoeld in de sedert gewijzigde wet van 23 Mei 1899, S.128, zullen uitoefenen (Territoriale Bevelhebbers). S. 349. 18 Nov.
— Zie ook: *Begrootingen.*
— „ „ *Militair Onderwijs.*
— „ „ *Militie (Nationale).*
— „ „ *Pensioenen.*

Militair Onderwijs. Besluit tot wijziging van het Reglement voor den Hoofdcursus. S. 302. 21 Sept.
— Zie ook: *Academie (Kon. Militaire).*

Militie. (Nationale) Besluit betrekkelijk de hoegrootheid van het in het tijdvak van 1 tot 15 Maart 1912 af te leveren gedeelte van de ter volledige oefening in te lijven lotelingen van de lichting van 1912 en van het daarin door elke Provincie te dragen aandeel. S. 4. 5 Jan.
— Wet tot regeling van de verplichtingen ten aanzien van de militie. S. 21. 2 Febr.
— Besluit betrekkelijk de uitvoering van artikel 84 der Militiewet (Staatsblad n°. 21 van 1912). S. 90. 22 Febr.
— Beschikking van den Minister van Oorlog tot wijziging van de beschikking van 28 April 1909, betreffende dienstreizen der Nationale Militie — die, voor den dienst ter zee bestemd, daaronder begrepen — en van personeel der Landweer, voor zooveel de zorg daarvoor aan de Burgemeesters der Gemeenten is opgedragen. 23 Febr. 17 Dec.
— Beschikking van den Minister van Oorlog tot vaststelling van de Militie-vergoedingsinstructie. 26 Febr.
— Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende oproeping ter inlijving voor de nationale militie. 29 Febr.
— Besluit houdende regelen betrekkelijk tegemoetkoming in de kosten van reis, voeding en huisvesting, als bedoeld in art. 73, vierde lid, der Militiewet (Stbl. n°. 21 van 1912). S. 99. 4 Maart.
— Besluit tot vrijstelling van herhalingsoefeningen. 4 Maart.
— Besluit tot wijziging van de K. B. van 3 Juli 1909, S. 262 en van 8 Februari 1910, S. 49, regelende de opleiding tot militieofficier, alsmede de opleiding tot bevordering van militie-officieren. S. 104. 12 Maart.
— Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende afgifte van bewijzen van voldoening aan de Nationale Militie. 2 April.
— Beschikking van den Minister van Marine tot vaststelling van vergoedingsbepalingen voor de zeemilitie, ter uitvoering van art. 84 der Militiewet, Stbl. 1912, n°. 21, en het Militie-Vergoedings-Besluit, Stbl. 1912, n°. 90. (bladz. 761) 4 April.
— Beschikking van den Minister van Oorlog tot uitvoering van het K. B. van 4 Maart 1912 (Staatsblad n°. 99). 6 April.
— Besluit betreffende militiedistricten. S. 142. 9 April.
— Besluit betreffende keuringsraden. S. 143. 9 April.
— Beschikking van den Minister van Oorlog tot wijziging van de beschikking van 26 Februari 1912, tot vaststelling van de Militie-Vergoedings-Instructie. 10 April.
— Besluit houdende voorschriften betreffende de uitvoering van de Militiewet (Staatsblad 1912, n°. 21). S. 145. 13 April.
— Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken, n°. 2389[1] Afd. B. B. aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende kosten inzake de militie. 26 April.
— Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken, n°. 2389[2] Afd. B. B. aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende kosten in zake de militie. 26 April.
— Beschikking van den Minister van Binnenlandsche Zaken tot vaststelling van de regelen, betreffende het aanvragen van tegemoetkoming in de kosten van de reis naar de hoofdplaats van de provincie ten behoeve van buiten het Rijk verblijvende dienstplichtigen, die ingevolge art. 75 der Militiewet S. 1912, n°. 21 persoonlijk voor den Commissaris der Koningin moeten verschijnen, en de beschikking op deze aanvragen. 9 Mei.
— Beschikking van den Minister van Marine tot vaststelling van eene lijst van categorieën van personen, die in de eerste plaats in aanmerking komen voor toewijzing aan de Zeemilitie. 9 Mei.
— Missive van den Minister van Oorlog aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende het kennisgeven van be-

zwaren, ingebracht tegen uitspraken omtrent militieplichtigen. 11 Mei.
— Missive van den Minister van Oorlog aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende het vragen van vrijstelling van den dienst bij de militie. 11 Mei.
— Missive van den Minister van Oorlog aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende het afgeven van bewijzen van voldoening aan de militie. 14 Mei.
— Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende de opleiding van voorgangers in de gymnastiek. 21 Mei.
— Besluit houdende nadere wijziging en aanvulling van het Reglement B op het geneeskundig onderzoek, vastgesteld bij K. B. van 30 Mei 1904, S. 113, aangevuld en gewijzigd bij K. B. van 29 September 1908 (Staatsblad nº. 305). S. 173. 23 Mei.
— Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende de verlofgangersregisters in zake Nationale Militie. 23 Mei.
— Besluit betreffende presentiegeld, jaarwedde en geldelijke tegemoetkoming van personeel van militie- en keuringsraden, alsmede beloonigen van burgergeneeskundigen ter zake van het onderzoek van militieplichtige zeevarenden anders dan bij den keuringsraad. S. 177. 31 Mei.
— Missive van den Minister van Oorlog aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende kwartierarrest op te leggen aan milicien verlofgangers. 31 Mei.
— Besluit houdende vaststelling van de eischen van voorgeoefendheid, bedoeld in het eerste lid van artikel 70 der Militiewet. S. 188. 17 Juni.
— Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende de lengteafmeting voor de inschrijvingsregisters en de alphabetische registers. 10 Juli.
— Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende bewijzen van voldoening aan of ongehoudenheid tot militieplicht. 23 Juli.
— Besluit betreffende het verleenen van geheele of gedeeltelijke vrijstelling van herhalingsoefeningen. 25 Juli.
— Besluit houdende bepalingen nopens de opleiding, enz. van ingelijfden bij de militie tot den officiersrang bij de infanterie en bij de vesting-artillerie. S. 269. 26 Juli.
— Beschikking van den Minister van Oorlog tot uitvoering van het K. B. van 17 Juni 1912, S. 188, houdende vaststelling van de eischen van voorgeoefendheid, bedoeld in het eerste lid van art. 70 der Militiewet. 31 Juli.
— Besluit houdende voorschriften betreffende de uitvoering van de Militiewet (Staatsblad 1912, nº. 21). S. 276. 5 Aug.
— Beschikking van den Minister van Oorlog tot intrekking van de Regeling betreffende het aanmelden of doen opgeven van lotelingen, die wenschen te worden ingelijfd bij een bereden korps, zoomede nopens het onderzoek naar hun geschiktheid, als bedoeld in de tweede zinsnede van art. 103 der Militiewet 1901. 8 Aug.
— Missive van den Minister van Oorlog aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende het onderzoek in zake voorgeoefendheid voor de Militie. 30 Aug.
— Besluit houdende beslissing dat voor de beoordeeling der reden van vrijstelling, genoemd in art 24, 1e lid, sub 10º der Militiewet als bewijs hiervan alleen in aanmerking kan komen de aanteekening in het stamboek. 11 Sept.
— Besluit tot nadere wijziging der K. B. van 3 Juli 1909, S. 262, en van 8 Februari 1910, S. 49, houdende regeling van opkomst onder de wapenen van militie-officieren. S. 292. 12 Sept.
— Besluit betrekkelijk de lichting der militie van het jaar 1913. S. 312. 27 Sept.
— Besluit houdende beslissing dat de bepaling van art. 16 der Wet van 14 November 1879, S. 193, gewijzigd bij art. 9 der Wet van 15 April 1886, S. 64, geenszins mede brengt, dat, waar het de toepassing van de Militiewet geldt, de veroordeelde tot militaire gevangenisstraf geacht moet worden, gedurende den tijd zijner opsluiting niet „in dienst" te zijn of niet „gediend" te hebben. 7 Oct.
— Missive van den Minister van Oorlog aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende vrijstelling wegens kostwinnerschap. 16 Oct.
— Besluit tot nadere wijziging van de K. B. van 11 October 1907, nº. 32, van 3 Juli 1909, S. 262 en van 8 Februari 1910, S. 49, houdende regeling van de benoeming enz., van landweer, onderscheidenlijk militieofficieren. S. 351. 22 Nov.

— Missive van den Minister van Justitie aan de Directeuren der tuchtscholen en rijksopvoedingsgestichten voor jongens betreffende dienstplichtigen die verblijf houden in een der genoemde inrichtingen. 30 Nov.
— Besluit houdende intrekking van het besluit van 20 December 1909, houdende bepalingen nopens de opleiding van militietelegraaf-personeel. (bladz. 775) 19 Dec.
— Besluit betreffende beroep van J. H. ZWEERS te Zwolle in zake militie. S. 439. 23 Dec.
— Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende vrijstelling en inlijving van militieplichtigen. 28 Dec.
— Zie ook: *Militaire Zaken.*
— „ „ *Zegel.*

Ministerieele Departementen. Besluit tot opheffing van de Departementen van Marine en van Oorlog en tot instelling van een Departement van Algemeen Bestuur, dat den naam zal dragen van Departement van Defensie. S. 363. 3 Dec.

Motorrijtuigen enz. Arrest van den Hoogen Raad. De bepaling van art. 36 van de Politieverordening van de gemeente Dordrecht blijft, voor zoover betreft het verbod van rijden met rijwielen binnen de grenzen der bij art. 7 in verband met art. 1 der Motor- en Rijwielwet aan de besturen der gemeenten gegeven bevoegdheid, zooals deze wet reeds gold ten tijde van het plegen van het feit. 3 Juni.

Muntwezen. Wet houdende wederopenstelling van de gelegenheid tot inwisseling van muntbiljetten. S. 239. 15 Juli.
— Wet tot wijziging en aanvulling van de Muntwet 1901. S. 324. 31 Oct.
— Wet houdende aanwijzing van 's Rijks Munt als Staatsbedrijf. S. 331. 31 Oct.
— Besluit tot bekendmaking van den tekst der Muntwet 1901. S. 354. 26 Nov.
— Besluit tot wijziging van het K. B. van 29 Juni 1911, S. 198, houdende aanwijzing van de gemeenten, waar de bepaling van artikel 19, 1ste lid, der Muntwet 1901 niet geldt. S. 433. 14 Dec.
— Besluit tot aanvulling van het, bij K. B. van 9 September 1909, S. 306, gewijzigde K. B. van 12 December 1901, S. 265, regelende de wijze van intrekking van munten, die ingevolge artikel 18, 1ste lid, der Muntwet 1901 moeten worden ingetrokken en vermunt. S. 434. 16 Dec.
— Zie ook: *Indië (Nederl.).*

Mijnen. Beschikking van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel tot wijziging van de beschikking van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 2 November 1906, houdende vaststelling der instructie voor den hoofdingenieur, den ingenieur, den adjunct-ingenieur en den opzichter der mijnen. 5 Jan.
— Besluit tot uitvoering van artikel 8 lid 2 der Curaçaosche mijnwet (Stbl. 1909, n°. 213). S. 101. 7 Maart.
— Wet tot wijziging van artikel 9 der wet van 27 April 1904, S. 73, houdende nadere bepalingen betreffende de mijnontginning, met wijziging der wet van 21 April 1810 (Bulletin des Lois n°. 285). S. 202. 29 Juni.
— Wet tot uitbreiding van het Staatsmijnveld. S. 307. 23 Sept.

Naturalisatie. Wetten houdende naturalisatie van:

Adams. S., wed. J. Jansen	S. 377.	12 Dec.
Albers. H. C.	389.	12 Dec.
Altvater. F.	131.	30 Maart.
Augustin. V. J. E. W. J.	401.	12 Dec.
Baarth. J.	396.	12 Dec.
Bäck. I.	406.	12 Dec.
Baert. L. F.	417.	13 Dec.
Barth. J. A.	393.	12 Dec.
Barth. J. J.	392.	12 Dec.
Bendelac. S.	368.	12 Dec.
Berger. C. G. S.	128.	30 Maart.
Berling. J. G.	387.	12 Dec.
Birnbaum. S.	50.	5 Febr.
Bour. J. M. wed. v. S. Meijers.	38.	5 Febr.
Brandts. P. J.	416.	13 Dec.
Bredius. J. P.	373.	12 Dec.
Büter. J.	390.	12 Dec.
Consten. J. H. F.	224.	15 Juli.
Cramer. M.	44.	5 Febr.
Crombach. W. J.	405.	12 Dec.
Daniels. E. J.	407.	12 Dec.
Derksen. W. P.	220.	15 Juli.
Derrez. J. M. H.	395.	12 Dec.
Diek. G. T.	391.	12 Dec.
Dinklage. J. H.	161.	27 April.
Dirickx. L. J. M.	221.	15 Juli.
Dubois. F. C.	378.	12 Dec.
Dütting. A. B. E.	384.	12 Dec.
Dütting. G. H. P.	415.	12 Dec.
Feldmann. C.	34.	5 Febr.
Ficq. A. C. L.	121.	30 Maart.
Franssen. J.	419.	13 Dec.
Geene. M. Ch.	382.	12 Dec.
Geilfuss. F.	43.	5 Febr.
Geitel. A. C.	159.	27 April.
Gerarts. P. L.	374.	12 Dec.

Groes. J. A. S. 51. 5 Febr.
Groeven. M. M. 397. 12 Dec.
Grooten. M. J. 403. 12 Dec.
Grosse. F. H. V. 35. 5 Febr.
Hammerstein. A. 154. 27 April.
Hauer. M. A. 125. 30 Maart.
Hermanns. Ch. 409. 12 Dec.
Hirschfeld. M. L. 47. 5 Febr.
Hodiamont. J. H. 398. 12 Dec.
Hoijer. A. H. 231. 15 Juli.
Ittersum. Baronesse E. H. I. van, wed. Mr. H. A. Ameshoff. S. 157. 27 April.
Jacobs. H. 410. 12 Dec.
Jansen. P. J. 119. 30 Maart.
Josephij. H. H. 230. 15 Juli.
Keijser. P. J. de 123. 30 Maart.
Klaje. M. E. F. 386. 12 Dec.
Kleenput. J. F. 430. 13 Dec.
Kleyn v. Willigen. D. C. K. 229. 15 Juli.
Kohlsaat. W. 380. 12 Dec.
Koks. J. H. 408. 12 Dec.
Krutheim. A. M. F. L. von, wed. J. C. van Geijn. 124. 30 Maart.
Kupka. C. A. 225. 15 Juli.
Küpper. P. 414. 12 Dec.
Kuipers. J. B. 421. 13 Dec.
Laoh. Dr. Ph. 37. 5 Febr.
Leib. K., wed. A. Wuiter. 383. 12 Dec.
Lohe. J. H. 222. 15 Juli.
Lol se. H. A. 426. 13 Dec.
Löwenstein. E. wed. A. Goldstein. S. 372. 12 Dec.
Magerkordt. E. A. F. 420. 13 Dec.
Marous. R. 376. 12 Dec.
Masseling. W. Th. 155. 27 April.
Meltzer. A. 130. 30 Maart.
Meudt. A. J. 388. 12 Dec.
Meijer. M. F. F. 232. 15 Juli.
Müller. H. J. 228. 15 Juli.
Neubauer. E. 118. 30 Maart.
Offermann. A. L. 46. 5 Febr.
Oppen. F. W. van 400. 12 Dec.
Peerebooms. J. F. 227. 15 Juli.
Pienbroek. P. M. E. van. wed. L. H. Schalk. S. 427. 13 Dec.
Rabout. L. 424. 13 Dec.
Rasad. B. D. B. M. 226. 15 Juli.
Raupach. G. B. 41. 5 Febr.
Roemen. H. 379. 12 Dec.
Ross. J. H. H. 369. 12 Dec.
Rüters. H. 402. 12 Dec.
Rutgers. G. H. 156. 27 April.
Sandberg. Jhr. Dr. C. G. S. 126. 30 Maart.
Sanden. P. M. van der 394. 12 Dec.
Schiedecke. F. A. 40. 5 Febr.
Schlangen. P. 219. 15 Juli.
Schmidt. W. C. M. S. 158. 27 April.
Schönfeld. Z. 127. 30 Maart.
Schulz. E. H. B. 122. 30 Maart.
Schüssler. Ch. C. H. 49. 5 Febr.
Schüssler. H. P. 48. 5 Febr.
Schweigmann. C. H. 371. 12 Dec.
Schweitzer. P. N. 385. 12 Dec.
Silvertant. E. H. 411. 12 Dec.
Silvertant. F. H. H. 381. 12 Dec.
Simon. F. 370. 12 Dec.
Simon. G. F. 120. 30 Maart.
Simon. M. 425. 13 Dec.
Sinner. A. 129. 30 Maart.
Stein. E. O. 413. 12 Dec.
Stuer. B. Ch. 42. 5 Febr.
Sunder. H. H. 52. 5 Febr.
Sijs. L. F. 431. 13 Dec.
Taggenbrock. F. Th. C. 404. 12 Dec.
Terhaag. G. G. 160. 27 April.
Vaelen. J. 223. 15 Juli.
Valter. C. H. L. V. 399. 12 Dec.
Vandeberg. M. H. 375. 12 Dec.
Vanderlinden. C. 412. 12 Dec.
Vanpamel. L. F. 428. 13 Dec.
Verfürden. F. H. 36. 5 Febr.
Vermeersch. Ch. L. 429. 13 Dec.
Vooren. H. van 423. 13 Dec.
Vreede. P. G. de 418. 13 Dec.
Weinen. A. L. 422. 13 Dec.
Willaert. M. J. 45. 5 Febr.
Wolff. Ed. 39. 5 Febr.

Notariaat. Arrest van den Hoogen Raad. Wanneer aan het slot eener notarieele akte staat dat één woord is doorgehaald en daarvoor in de plaats gesteld is het daarna aangeduide woord, is voldaan aan het vereischte van art. 34 der wet op het Notarisambt, dat het getal der bijgevoegde letters of woorden moet worden vermeld. 8 Maart.
— Besluit houdende wijziging van het K. B. van 23 Augustus 1907, S. 237, tot vaststelling van den algemeenen maatregel van bestuur, bedoeld in artikel 69*a*, eerste en tweede lid, der wet op het Notarisambt. S. 137. 1 April.
— Wet tot nadere wijziging van de wet op het Notarisambt. S. 195. 29 Juni.
— Besluit houdende wijziging van het K. B. van 24 Februari 1910, S. 75, tot vaststelling van den algemeenen maatregel van bestuur, bedoeld in art. 13, zesde lid, der wet op het Notarisambt. S. 272. 31 Juli.

Nijverheid. Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Gedeputeerde Staten betreffende bevordering der Nederlandsche Industrie. 3 Dec.

Octrooien. Zie: *Industrieele en intellectueele eigendom.*

Onderwijs. (Hooger) Besluit tot aanwijzing overeenkomstig art. 157 der hooger-onderwijswet, van het Roomsch-Katholiek gymnasium te Tilburg der Vereeniging van Fraters, gevestigd te Tilburg. S. 7. 9 Jan.

— Besluit tot verdeeling, overeenkomstig artikel 32, laatste lid, der Hooger-Onderwijswet van de onder *e* in het eerste lid van dit artikel genoemde afdeeling aan de Technische Hoogeschool te Delft in eene afdeeling der scheikundige technologie en eene afdeeling der mijnbouwkunde. S. 147. 24 April.

— Besluit tot aanwijzing, overeenkomstig artikel 170 der Hooger-onderwijswet, van de Sint Radboudstichting, gevestigd te Utrecht, als bevoegd om bij de faculteit der letteren en wijsbegeerte aan de Rijks Universiteit te Utrecht een leerstoel te vestigen. S. 178. 4 Juni.

— Besluit tot aanvulling van het K. B. van 30 Juni 1909, S. 207, waarbij worden aangewezen de buitenlandsche instellingen en technische hoogescholen, bedoeld in artikel 120 der Hooger-onderwijswet, alsmede diploma's en getuigschriften, bedoeld in dat wetsartikel en de daaraan verbonden vrijstellingen worden omschreven. S. 258. 15 Juli.

— Besluit ter uitvoering van artikel 121 der Hooger-onderwijswet. S. 338. 1 Nov.

— Besluit tot aanvulling van het K. B. van 4 Juli 1905 (Stbl. n°. 227), gewijzigd bij K. B. van 2 Maart 1907 (Stbl. n°. 65), ter uitvoering van artikel 33, onder *c* der Hooger-Onderwijswet. S. 348. 16 Nov.

Onderwijs. (Lager) Besluit tot schorsing van het besluit van den Raad der gemeente Aalsmeer van 31 Januari 1912, waarbij de Raad zich uitspreekt, dat de heer R. J. KLAREN, hoofd van den cursus voor uitgebreid lager onderwijs aan de openbare lagere school, Wijk II (dorp), Aalsmeer, is een administratief hoofd. S. 96. 28 Febr.

Verlenging van dit besluit. S. 174. 24 Mei.

— Besluit tot schorsing van het besluit van den raad der gemeente Spaubeek strekkende tot benoeming tot hoofd der openbare lagere school aldaar van P. J. S. DAMOISEAUX, onderwijzer te Margraten. S. 110. 20 Maart.

— Besluit houdende beslissing dat verkoop van grond door de gemeente aan het bestuur eener bijzondere school voor een som beneden de waarde van dien grond te beschouwen is als de toekenning eener geldelijke bijdrage of ondersteuning welke bij art. 3 laatste lid der wet op het lager onderwijs verboden is. 29 Maart.

— Besluit houdende beslissing dat bij de berekening der rijksbijdrage voor herhalingsonderwijs ook de lesuren, gewijd aan godsdienstonderwijs, in aanmerking komen. (bladz. 765) 15 April.

— Wet tot wijziging der wet tot regeling van het lager onderwijs. S. 164. 27 April.

— Besluit houdende beslissing dat bij heffing van een evenredig schoolgeld niet aan B. en W. de beslissing kan gelaten worden, welke schoolgeldplichtigen in de laagste klasse moeten gerangschikt worden, en wie als onvermogend zijn te beschouwen. 13 Mei.

— Besluit waarbij, met wijziging van de K. B. van 4 Mei 1883, S. 41, en 30 Augustus 1884, S. 197, algemeene regelen omtrent den bouw en de inrichting van schoollokalen voor openbaar lager onderwijs worden vastgesteld. S. 192. 25 Juni.

— Besluit tot vaststelling van de regelen omtrent den bouw en de inrichting van schoollokalen, bedoeld in het vijfde lid onder A van artikel 59 der wet tot regeling van het lager onderwijs. S. 193. 25 Juni.

— Besluit waarbij met wijziging van het besluit van Gedeputeerde Staten van Noordbrabant, het bedrag der Rijksbijdragen overeenkomstig art. 59 der wet tot regeling van het lager onderwijs voor de bijzondere lagere school van de R.-K. kerk te Geldrop, over 1911 wordt vastgesteld op *f* 4724.30. S. 270. 27 Juli.

— Koninklijk Besluit. Het is zoowel billijk tegenover de onderwijzers als in het belang van het onderwijs, dat voor de onderwijzers de gelegenheid onverkort blijft om in de vacantie hetzij de noodige rust te nemen, hetzij zich te wijden aan eigen studie en ontwikkeling. — Om die reden is niet goed te keuren, de regeling van de jaarwedden der onderwijzers bij verordening van den gemeenteraad zoodanig in te richten, dat daardoor bevorderd wordt dat de onderwijzers hunne medewerking verleenen om zooveel mogelijk hun opkomst onder de wapenen bij de militie of bij de landweer te doen vallen in een vacantie. 29 Juli.

— Besluit houdende beslissing dat, waar de waarde van zekeren grond moet worden geacht *f* 8, althans *f* 7, de c.A. te zijn, de afstand van dien grond door de gemeente voor den bouw eener bijzondere school tegen den prijs van *f* 5 per c.A. daadwerkelijk neerkomt op eene door art. 3 der Wet tot

regeling van het lager onderwijs niet toegelaten ondersteuning van wege de gemeente aan een bijzondere school toegekend. 3 Aug.

— Koninklijk Besluit betreffende vrijstelling, verleend aan een onderwijzer van het verbod van art. 38, eerste lid der Wet tot regeling van het lager onderwijs, voor zooveel betreft de betrekking van agent eener levensverzekering maatschappij. 6 Sept.

— Besluit waarbij, met wijziging van het besluit van Gedeputeerde Staten van Zuidholland van 22 April 1912, B, nº. 2325 (3de afdeeling) G. S. nº. 1/1, het bedrag der rijksbijdragen overeenkomstig artikel 59 der wet tot regeling van het lager onderwijs voor de bijzondere lagere school aan de Dorpsstraat A 24 te Lisse van het Kerkbestuur der St. Agatha-Parochie aldaar, over 1911 wordt vastgesteld op ƒ 4296.93. S. 316. 9 Oct.

— Besluit waarbij, met wijziging van het besluit van Gedeputeerde Staten van Zuidholland van 29 April 1912, B nº. 813 (3de afd.) G. S. nº. 3/1, het bedrag der rijksbijdragen, overeenkomstig art. 59 der wet tot regeling van het lager onderwijs voor de bijzondere lagere school te Giessen-Oudekerk (gemeente Giessendam) van de Vereeniging tot stichting en instandhouding van scholen met den Bijbel te Giessen-Nieuwkerk en omstreken over 1911 wordt vastgesteld op ƒ 1373.42. S. 317. 9 Oct.

— Besluit tot aanvulling van het K. B. van 14 Maart 1911, S. 90, tot vaststelling van voorschriften voor het verleenen van eene Rijksbijdrage aan gemeentelijke en bijzondere kweekscholen, bedoeld in artikel 12, derde lid, sub 1º. der wet tot regeling van het lager onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt bij K. B. van 26 Juni 1905 (Staatsblad nº. 219). S. 320. 18 Oct.

— Koninklijk besluit. Onder „opbrengst van de schoolgelden" in den zin van art. 59, tweede lid sub *b* der wet op het lager onderwijs, moet, in aanmerking genomen de bedoeling dezer wetsbepaling, worden verstaan het totaal der som, die, ter zake van het aan de kinderen gegeven onderwijs, door hunne ouders of verzorgers is opgebracht. Wanneer dus eene verlaging van het schoolgeld beneden de tachtig gulden gepaard gaat met eene vrijwillige bijdrage der ouders aan het schoolbestuur, gelijk staande met het bedrag dier verlaging, gaat voor de school de aanspraak op de Rijksbijdrage ingevolge de aangehaalde wetsbepaling verloren. 21 Oct.

— Koninklijk besluit. Een besluit van Gedep. Staten, waarbij te kennen wordt gegeven dat er voor hen geen termen bestaan voor tusschenkomst in zake een door den gemeenteraad gegeven afwijzende beschikking op een verzoek om de tegemoetkoming in de huishuur voor gehuwde onderwijzers te verhoogen, kan niet worden aangemerkt als een besluit, krachtens de Wet tot regeling van het lager onderwijs genomen, waartegen op grond van art. 14, eerste lid dier wet beroep openstaat. 29 Oct.

— Koninklijk Besluit houdende beslissing dat, waar de aan de onderwerpelijke betrekking verbonden werkzaamheden bestaan in het verstrekken van rechtskundigen bijstand, inbegrepen het ten behoeve der rechtzoekenden in of buiten rechte optreden tegen derden, welke derden de ouders kunnen zijn der leerlingen van de school, de in art. 38, lid 2 der Lager Onderwijswet bedoelde vrijstelling terecht geweigerd is. 2 Nov.

— Besluit tot schorsing van het besluit van den Raad der gemeente Asten, strekkende tot benoeming van een onderwijzer aan de openbare lagere school aldaar. S. 436. 20 Dec.

— Zie ook: *Pensioenen.*

Onderwijs. (Middelbaar) Besluit tot vaststelling van reglementen voor de Middelbare landbouwschool en de Middelbare Koloniale Landbouwschool. S. 274. 3 Aug.

— Besluit tot wijziging en aanvulling van het Algemeen Reglement voor de eindexamens der hoogere burgerscholen met 5jarigen cursus en daarbij behoorend Programma, vastgesteld bij K. B. van 27 Juni 1901 (Staatsblad nº. 190). S. 297. 18 Sept.

Onderwijs. (Militair) Zie: *Academie* (*Kon. Militaire*) en *Militair Onderwijs.*

Ongevallenverzekering. Lijst van fondsen, vastgesteld ingevolge art. 92 der Ongevallenwet 1901, door den Raad van Toezicht op de Rijksverzekeringsbank en goedgekeurd door de Ministers van Landbouw, Nijverheid en Handel en van Financiën. 23/29 Febr.

Onteigening. Besluit tot verlenging van den termijn, bedoeld in art. 2, 1ste lid, der wet van 15 Juli 1910 (Staatsblad nº. 226). S. 13. 20 Jan.

— Wet tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van een eigendom, noodig voor het bouwen van een gemeentehuis te Grijpskerk. S. 28. 5 Febr.

— Als voren van eigendommen in de gemeente 's Gravenhage, noodig voor het stichten van een gebouw tot huisvesting van het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel. S. 54. 8 Febr.
— Als voren van eigendommen in de gemeente Tilburg, noodig voor den aanleg van havens en los- en laadplaatsen c. a. en de uitvoering van daarmede in verband staande werken aan het te maken Wilhelminakanaal met zijkanaal in die gemeente. S. 55. 8 Febr.
— Als voren van eigendommen in de gemeenten Gouderak en Krimpen aan den IJssel, noodig voor de verruiming van twee bochten in den Hollandschen IJssel. S. 56. 8 Febr.
— Als voren ten behoeve van: 1°. een spoorweg van Burgh naar Brouwershaven, en 2°. verbetering in de ligging van den spoorweg van Brouwershaven naar Steenbergen. S. 57. 8 Febr.
— Als voren ten behoeve van den aanleg van een rangeerstation te Susteren. S. 58. 8 Febr.
— Arrest van den Hoogen Raad. Wanneer op den datum dat het vonnis van onteigening wordt uitgesproken de termijn voor opzegging der huur reeds is verstreken zoodat dientengevolge de huur nog meer dan een jaar moet voortduren heeft de huurder krachtens het 1e lid van art. 42 der Onteigeningswet recht op een schadeloosstelling gelijkstaand met den huurprijs van twee jaren. 8 Maart.
— Wet houdende verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen in de gemeente Dordrecht, noodig voor het aanleggen van eene houthaven c. a. aan het Mallegat aldaar. S. 162. 27 April.
— Als voren van eigendommen, noodig voor het stichten van een gebouw voor verpleging van lijders aan besmettelijke ziekten te 's Hertogenbosch. S. 198. 29 Juni.
— Als voren van eigendommen in de gemeente Velsen, noodig voor de uitbreiding der Visschershaven te IJmuiden. S. 200. 29 Juni.
— Als voren ten behoeve van de verbetering van de los- en laadplaats langs den IJssel nabij het station de Steeg. S. 201. 29 Juni.
— Besluit tot onteigening van gronden, welker bezit, ten behoeve van den vestingbouw, vereischt wordt voor het maken van een fort bij Muiderberg. S. 216. 11 Juli.
— Wet tot verklaring van het algemeen nut der onteigening ten behoeve van een los- en laadplaats met bijkomende werken op het station Vleuten van den Staatsspoorweg Rotterdam—Utrecht. S. 250. 15 Juli.
— Als voren ten behoeve van den aanleg van de Staatsmijn „Hendrik", van een mijnspoorweg tot verbinding van deze mijn met de Staatsmijn „Emma" en van uitbreiding van het emplacement van laatstgenoemde mijn. S. 252. 15 Juli.
— Besluit tot verlenging van den termijn, genoemd in artikel 2 der wet van 12 Juni 1909 (Staatsblad n°. 151). S. 301. 20 Sept.
— Wet tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen, noodig voor het verbreeden van een gedeelte van den Loosduinsche-weg te 's Gravenhage. S. 310. 23 Sept.
— Besluit tot verlenging van den termijn, bedoeld in art. 2, 1ste lid, der wet van 17 Juli 1911 (Staatsblad n°. 207). S. 314. 3 Oct.
— Wet tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen, noodig voor den aanleg van een park, met aansluiting aan aangrenzende verkeerswegen tusschen den Oudedijk en den Kralingschen Plas te Rotterdam. S. 326. 31 Oct.
— Als voren van een strook grond in de gemeente Bloemendaal, noodig voor het aanleggen van een weg en van eene open leiding voor de duinwaterleiding der gemeente Amsterdam. S. 327. 31 Oct.
— Als voren ten behoeve van de uitbreiding van het station Maastricht. S. 328. 31 Oct.
— Arrest van den Hoogen Raad. Bij het vaststellen der schadeloosstelling moet de omstandigheid, dat in het onteigend goed het bedrijf van tappen en slijten wordt uitgeoefend, in aanmerking worden genomen, om den eigenaar de volle waarde van zijn eigendom te vergoeden. Daarbij is het onverschillig of de eigenaar, die het bedrijf uitoefent, dit doet op eigen naam of wel op naam der firma waarvan hij lid is. Nu de Rechtbank als bedrijfsschade heeft toegekend twee posten, welke betreffen de meerdere waarde, die het huis aan het daarin uitgeoefend bedrijf ontleent, is alleen schade vergoed, die de eigenaar werkelijk door de onteigening van zijn goed zal lijden. 15 Nov.

Ontplofbare stoffen. Zie: *Buskruit.*

Paspoorten. Missive van den Minister van Justitie aan de Procureurs-Generaal, fgd. Directeuren van politie, betreffende het afgeven van reis- of verblijfpassen. 8 Juni.

Pensioenen. Besluit tot beschikking op de aanvrage om pensioen van den oud-onderwijzer bij de Rijksnormaallessen te Hilversum J. M. van der Heijde. S. 14. 22 Jan.
— Wet houdende bepalingen omtrent de ver-

gelding met pensioen van in dienst van ambtenaren een college of eene instelling of van met dezen hier gelijk gestelde commissiën of particulieren den Staat bewezen diensten. S. 134. 30 Maart.
— Wet houdende bekrachtiging van nadere overeenkomsten met de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen en met de Hollandsche IJzeren Spoorweg-maatschappij, betreffende de pensioenregeling voor haar personeel. S. 251. 15 Juli.
— Besluit tot beschikking op de aanvrage om pensioen van den oud-onderwijzer aan de openbare lagere school te Overtoom (gemeente Sloten) A. Coelingh. S. 268. 25 Juli.
— Besluit houdende beslissing dat, waar het recht op pensioen ontleend wordt aan art. 61 tweede lid en niet aan art. 61, derde lid, litt. *c* der Wet tot regeling van het lager onderwijs, het pensioen moet ingaan daags na het ophouden der wedde, en niet met den dag, waarop de aanvrage om pensioen is ingekomen. 27 Aug.
— Wet tot wijziging en aanvulling van de Pensioenwet voor de landmacht 1902 (wet van 9 Juni 1902, Staatsblad n°. 90). S. 334. 31 Oct.
— Wet houdende wijziging en aanvulling van de Pensioenwet voor de zeemacht 1902 (wet van 9 Juni 1902, Staatsblad n°. 87). S. 336. 31 Oct.
— Wet houdende toekenning van pensioen aan Vrouwe Meta Amalie Wienenberger, weduwe van den luitenant ter zee der 2de klasse A. E. Rambaldo. S. 468. 31 Dec.
— Zie ook: *Weduwen- en Weezenfonds.*

Personeele belasting. Besluit nopens het bezwaarschrift van Dr. M. Rutgers, betreffende de gemeente van aanslag in zake personeele belasting. S. 2. 3 Jan.
— Besluit waarbij ongegrond wordt verklaard het beroep van J. A. de Heer te Schiedam tegen de uitspraak van den directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Rotterdam, in zake personeele belasting. S. 78. 13 Febr.
— Besluit nopens het beroep van het Bestuur der St. Josephs-Gezellen-Vereeniging te Rotterdam, in zake personeele belasting. S. 140. 6 April.
— Besluit nopens het beroep van het Bestuur der Vereeniging tot daarstelling van een Algemeene Openbare Bibliotheek en van een daaraan verbonden Leeskabinet, te Rotterdam, inzake personeele belasting. S. 141. 6 April.
— Besluit nopens het beroep van M. Vervoorn te Brakel in zake personeele belasting. S. 176. 30 Mei.
— Besluit nopens het beroep van Mr. S. Boltjes te Leeuwarden, in zake personeele belasting. S. 212. 5 Juli.
— Besluit nopens het beroep van W. Vedder Mzn., namens Mej. W. Vedder te Bunschoten, in zake personeele belasting. S. 214. 8 Juli.
— Wet tot het verleenen van vrijdom van grondbelasting en van personeele belasting voor het Vredespaleis te 's Gravenhage. S. 448. 30 Dec.

Politie. Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende eedsaflegging door de gemeentepolitie. 30 Jan.
— Besluit houdende wijziging van het K. B. van 24 Febr. 1910, S. 74, tot vaststelling der jaarwedden van de beambten der Rijksveldwacht. S. 89. 21 Febr.
— Besluit, tot wijziging van het besluit van 7 Februari 1854, houdende vaststelling van een onderscheidingsteeken voor de ambtenaren en beambten van Rijks-Politie (Staatsblad n°. 10). (bladz. 770) 29 April.

Posterijen. Besluit tot verlaging van het recht, hetwelk wordt geheven van de tusschen Nederland en de Nederlandsche koloniën in West-Indië en tusschen die koloniën onderling verzonden wordende postwissels. S. 1. 3 Jan.
— Besluit tot verkrijgbaarstelling aan de kantoren der posterijen van identiteitskaarten. S. 168. 10 Mei.
— Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende portvrijdom voor blanco leerplicht-materieel. 19 Oct.
— Zie ook: *Telegrafen en telefonen.*

Provinciaal Bestuur. Arrest van den Hoogen Raad. De verordening betreffende het houden van honden in de gemeente Ruinerwold heeft geen betrekking op hetzelfde onderwerp als de Trekhondenwet. De eerste dient ter bescherming van het verkeer op den openbaren weg, de tweede is uitsluitend gemaakt ter bescherming van de trekhonden. 1 April.
— Arrest van den Hoogen Raad. Art. 23 van het Provinciaal Reglement op de wegen en voetpaden in Z.-Holland is niet in strijd met art. 6 van het ter uitvoering der Trekhondenwet gegeven K. B. van 6 Febr. 1911, welke

wet aan den gemeentelijken en provincialen wetgever niet de bevoegdheid heeft ontnomen in het belang van het verkeer bepalingen omtrent het gebruik van trekhonden vast te stellen, terwijl dit artikel ook niet hetzelfde onderwerp regelt als de Trekhondenwet of bedoeld Koninklijk Besluit. 1 April.

Raad van State. Besluit tot wijziging van het K. B. van 4 September 1862, S. 174, laatstelijk gewijzigd bij het K. B. van 28 Maart 1907, S. 78, houdende voorschriften ter uitvoering van de wet van 21 December 1861, S. 129, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 17 Juli 1911, S. 217, regelende de samenstelling en de bevoegdheid van den Raad van State. S. 362. 2 Dec.

Rechten van in-, uit- en doorvoer. Besluit houdende intrekking en aanwijzing van een heerbaan. S. 12. 18 Jan.

— Besluit houdende vrijstelling van invoerrecht voor chloroforme, dienende in ververijen en chemische wasscherijen tot het reinigen van garens, kleedingstukken en gebreide en geweven stoffen. S. 18. 27 Jan.

— Besluit tot nadere regeling van het invoerrecht op chloralhydraat, aether-sulfuricus, choroforme, azijnaether, spiritus nitri dulcis en alle verdere dergelijke uit of met alcohol bereide stoffen. S. 91. 23 Febr.

— Besluit tot aanvulling van het K. B. van 13 Januari 1903, S. 31, houdende bepalingen omtrent vrijdom van invoerrecht voor waterhoudend calciumacetaat, dat gebezigd wordt voor de vervaardiging van azijn. S. 92. 23 Febr.

— Wet houdende aanvulling en wijziging der bepalingen omtrent de heffing en de verzekering der invoerrechten en accijnzen. S. 135. 30 Maart.

— Besluit betreffende vervoer van onafgehakt versch vleesch. S. 138. 6 April.

— Besluit houdende vrijstelling van het invoerrecht voor aether sulfuricus, benoodigd bij de werkzaamheden in fabrieken van praeparaten tot het harden van gasgloeilichtkousjes. S. 148. 24 April.

— Besluit houdende vrijdom van het invoerrecht voor houtgeest, voor uit houtgeest bereide of daarmede vermengde vloeistoffen en voor vaste stoffen die houtgeest bevatten, benoodigd in fabrieken of trafieken, waarin de houtgeest zoodanige bewerking ondergaat, dat hij uit het daarbij verkregen product niet weder is af te scheiden. S. 183. 5 Juni.

— Besluit tot nadere regeling der kosten van bewaking van goederen en vervoermiddelen ten behoeve van de heffing der invoerrechten en accijnzen. S. 347. 15 Nov.

Rechtswezen. Besluit bepalende de bekendmaking in het Staatsblad: *a.* van de wijziging van de artikelen 2 en 3 van den Eersten Titel van het Reglement op de organisatie der gemengde rechtspraak in Egypte; *b.* van de wijziging van artikel 12 van het Gemengd Burgerlijk Wetboek daar te lande. S. 94. 24 Febr.

— Wet betreffende grensregeling tusschen de kantongerechten Schoonhoven en Ridderkerk. S. 367. 11 Dec.

— Zie ook: *Militaire Zaken.*

Registratie. Circulaire van den Minister van Financiën aan de Gedeputeerde Staten, betreffende vrijdom van evenredige rechten van zegel, registratie en overschrijving bij grondbelasting. 31 Jan.

Rekeningen. Zie: *Begrootingen en Rekeningen.*

Rivieren. Besluit tot wijziging van het Baggerreglement. S. 210. 29 Juni.

Roode Kruis. Besluit tot wijziging van het K. B. van 2 April 1909, S. 90 *A*, betrekkelijk de vereeniging tot vrijwillige hulp „Het Nederlandsche Roode Kruis". S. 281. 26 Aug.

Rijksgrenzen. Zie: *Tractaten.*

Rijksinstituut. Besluit tot vaststelling van een Reglement voor het Rijksinstituut voor Visscherijonderzoek. S. 169. 10 Mei.

Rijksveldwacht. Zie: *Politie.*

Rijwielen. Zie: *Motorrijtuigen.*

Scheepvaart. Besluit houdende bepalingen betreffende het binnenvaren of uitvaren van Nederlandsche havens en zeegaten. S. 53*a*. 7 Febr.

— Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende toezicht op de binnenscheepvaart. 12 Maart.

— Besluit houdende vrijstelling van meting van Japansche Schepen. S. 166. 1 Mei.

— Besluit houdende nadere bepalingen omtrent de vrijstelling van meting van Italiaansche schepen. S. 185. 7 Juni.

— Wet houdende nadere wijziging en aanvulling van de wet van 8 Augustus 1850, S. 47, tot regeling van de belangen der Nederlandsche scheepvaart. S. 208. 29 Juni.
In werking treden. S. 273. 1 Aug.

— Wet tot wijziging van de Schepenwet. S. 305. 23 Sept.
In werking treden. S. 315. 4 Oct.

— Besluit tot vaststelling van een reglement

van politie voor de reede van Nieuwediep. S. 364. 6 Dec.
— Besluit tot vaststelling van een reglement van politie voor de reede van Hellevoetsluis. S. 365. 6 Dec.
— Zie ook: *Bakens.*
— „ „ *Bruggen.*
— „ „ *Kanalen.*

Schuld. (Nationale) Wet tot wijziging der wet van 4 April 1870, S. 62, gewijzigd bij de wet van 31 December 1897, S. 281, houdende bepalingen omtrent de uitgifte van schatkistbiljetten. S. 240. 15 Juli.
— Besluit houdende machtiging tot uitgifte van schatkistbiljetten volgens de wet van 4 April 1870, S. 62, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 15 Juli 1912 (Staatsblad n°. 240). S. 311. 24 Sept.

Slavernij. Zie: *Tractaten.*

Spoorwegen. Wet tot toekenning van een renteloos voorschot uit 's Rijks schatkist ten behoeve van den aanleg en het in exploitatie brengen van een spoorweg van Oostburg naar Cadzand. S. 60. 8 Febr.
— Als voren ten behoeve van den aanleg en het in exploitatie brengen van een spoorweg van Nijmegen naar Venlo. S. 61. 8 Febr.
— Als voren ten behoeve van den aanleg en het in exploitatie brengen van spoorweglijnen van Ter Apel over Winschoten naar Delfzijl en van Blijham naar Bellingwolde. S. 62. 8 Febr.
— Wet tot bekrachtiging van eene nadere overeenkomst met de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen, betreffende den spoorweg van Heerlen naar Valkenburg. S. 63. 8 Febr.
— Besluit tot gelijkstelling van den binnen de gemeente Leiden gelegen spoorweg van het voorplein van het station van de Hollandsche IJzeren Spoorweg-Maatschappij naar den Hoogen Rijndijk, met de spoorwegen waarop geen ander vervoer dan personenvervoer binnen ééne gemeente plaats heeft. S. 116. 29 Maart.
— Besluit tot nadere aanvulling van het Algemeen Reglement Vervoer 1901. S. 144. 12 April.
— Besluit tot nadere wijziging en aanvulling van het Algemeen Reglement Vervoer 1901. S. 180. 5 Juni.
— Wet tot toekenning van een renteloos voorschot uit 's Rijks schatkist ten behoeve van de inrichting van het baanvak Sneek—Bolsward van het spoorwegnet der Nederlandsche Tramweg-Maatschappij voor het doorvoeren van wagens der hoofdspoorwegen. S. 243. 15 Juli.
— Als voren van den aanleg en het in exploitatie brengen van een spoorweg van Roermond naar de Belgische grens in de richting van Kessenich. S. 244. 15 Juli.
— Als voren van den aanleg en het in exploitatie brengen van een spoorweg van Assen over Schoonoord naar Coevorden. S. 245. 15 Juli.
— Als voren van den aanleg en het in exploitatie brengen van spoorweglijnen van Maastricht naar Vaals en van Gulpen naar het station Wijlré-Gulpen van den Staatsspoorweg Maastricht—Aken. S. 246. 15 Juli.
— Als voren van den aanleg en het in exploitatie brengen van een spoorweg van Suameer naar Leeuwarden. S. 247. 15 Juli.
— Als voren van den aanleg en het in exploitatie brengen van een spoorweg van Hontenisse naar de Belgische grens in de richting van Moerbeke. (Wijziging van de wet van 24 Juli 1908, Staatsblad n°. 247). S. 248. 15 Juli.
— Als voren van den aanleg en het in exploitatie brengen van spoorweglijnen van IJzendijke over Sas van Gent naar Drie Schouwen, van Hoofdplaat naar Pyramide, van Philippine over Terneuzen naar Zaamslag en van Sas van Gent naar de Belgische grens in de richting van Selzaete. S. 249. 15 Juli.
— Wet houdende bekrachtiging van nadere overeenkomsten met de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen en met de Hollandsche IJzeren Spoorweg-maatschappij, betreffende de pensioenregeling voor haar personeel. S. 251. 15 Juli.
— Besluit tot nadere wijziging van het Locaalspoorwegreglement 1902, deel A. S. 271. 29 Juli.
— Besluit tot vaststelling van een reglement omtrent de aanwending van spoorwegen en spoorwegmaterieel in geval van oorlog of andere buitengewone omstandigheden. S. 295. 17 Sept.

Sterke drank. Besluit tot nadere wijziging van het K. B. van 7 Februari 1906, S.22, gewijzigd bij K. B. van 25 Mei 1909, S. 127 en 7 Juli 1910, S. 196, tot nadere uitvoering van de artikelen 6, eerste lid, en 35, eerste lid, van de Drankwet (Stbl. 1904, n°. 235). S. 9. 11 Jan. S. 211. 2 Juli.
— Besluit houdende beslissing dat voor intrekking eener vergunning tot drankverkoop op grond van onherroepelijke veroordee-

lingen als bedoeld in art. 8, n°. 11, der drankwet niet noodig is dat de veroordeelingen zijn uitgesproken wegens hetzelfde strafbaar feit. 5 Febr.
— Arrest van den Hoogen Raad. De vraag, of een voorschrift van den gemeentelijken wetgever als betreffende een stof door den rijkswetgever geregeld, geacht moet worden te treden in hetgeen van algemeen rijksbelang is, is bij uitsluiting aan de Kroon voorbehouden en komt niet toe aan de rechterlijke macht. De bepaling van art. 7 n°. 3 der Drankwet heeft niet ten doel aan den Gemeenteraad eene bevoegdheid toe te kennen, doch alleen om er tegen te waken, dat over de bevoegdheid van het Gemeentebestuur twijfel zou kunnen bestaan. De Gemeenteraad is bevoegd, bepalingen te geven omtrent het bij nacht gesloten houden van tapperijen, waaronder ook mogen worden begrepen de huizen, waarin het tappersbedrijf wordt uitgeoefend met derzelver aanhoorigheden, en ook om te bepalen voor welke personen het sluitingsuur niet zal gelden. 5 Febr.
— Besluit tot vernietiging van het besluit van burgemeester en wethouders van Katwijk voor zoover daarbij in de akte van vergunning voor den verkoop van sterken drank in het klein van M. G. GIESEN aldaar, de wijziging is aangebracht, bedoeld bij artikel 59, 2de lid, der Drankwet (Staatsblad 1904, n°. 235). S. 77. 12 Febr.
— Besluit tot vernietiging van het besluit van Burgemeester en Wethouders van Usquert, waarbij aan G. DUSSELDORP, aldaar, vergunning is verleend voor den verkoop van sterken drank in het klein. S. 171. 22 Mei.
— Arrest van den Hoogen Raad. De bepaling van art. 7 lid 1, 3°. der Drankwet heeft geenszins ten doel aan de Gemeenteraden eenige bevoegdheid te verleenen, die zij niet reeds krachtens art. 135 der Gemeentewet bezaten, doch alleen om buiten twijfel te stellen, dat de gemeentebesturen ook na inwerkingtreding der Drankwet bevoegd bleven ten aanzien van localiteiten met vergunning een sluitingsuur vast te stellen. — Na de feitelijke beslissing, dat eene localiteit niet uitsluitend en voortdurend in gebruik was bij beklaagde en zijne metgezellen, doch meerdere dagen in het jaar voor het publiek openstaat en deel uitmaakt van een café-restaurant, is terecht aangenomen, dat die localiteit voor het publiek toegankelijk is, zonder dat dit karakter daaraan wordt ontnomen, als zij op een bepaalden dag aan een besloten gezelschap in gebruik wordt gegeven. 17 Juni.
— Besluit tot vernietiging van het besluit van Burgemeester en Wethouders van Harenkarspel van 7 Maart 1912, waarbij is afgewezen het verzoek van A. VAN OPHEM, aldaar, om te worden geplaatst op de lijst, bedoeld in artikel 13 der Drankwet (Staatsblad 1904, n°. 235). S. 287. 2 Sept.
— Besluit tot vernietiging van het besluit van Gedeputeerde Staten van Zeeland, van 7 Juni 1912, n°. 5c, 3de afd., betreffende wijziging van de akte van vergunning voor den kleinhandel in sterken drank van J. Th. ROLAND. S. 293. 14 Sept.
— Besluit tot vernietiging van het besluit van Burgemeester en Wethouders van Brakel van 5 Juni 1912, waarbij wijziging is gebracht in de vermelding der localiteit in de akte der vergunning voor den kleinhandel in sterken drank van JACOBUS VAN BAALEN, aldaar. S. 319. 12 Oct.
— Koninklijk besluit houdende beslissing dat, waar de statuten der betrokken societeit na de afwijzende beschikking van Gedeputeerde Staten op het verzoek om vergunning, alsnog in overeenstemming zijn gebracht met de eischen, gesteld in art. 9, 2e lid, 4°. sub *a* en *b* der Drankwet, en op deze statutenwijziging de Koninklijke goedkeuring is verkregen, ook door de Kroon in beroep de gevraagde vergunning kan verleend worden. 23 Nov.
— Arrest van den Hoogen Raad. De krachtens art. 59 lid 2 der Drankwet gewijzigde vergunning maakt slechts in het algemeen bevoegd tot verkoop van sterken drank in hoeveelheden van minder dan 10 liter zoowel voor gebruik ter plaatse van verkoop als voor gebruik elders. Daarmede is niet in strijd de bepaling der Verordening op de winkelsluiting in de gemeente Amsterdam, die de vergunning zelf onaangetast laat, doch alleen ten gevolge heeft, dat de uitoefening van een der daaraan verbonden bevoegdheden aan beperkende bepalingen wordt onderworpen. — Er bestaat geen strijd tusschen de artt. 200 en 207 der Algemeene Politieverordening van Amsterdam en art. 5 van de Verordening op de winkelsluiting. — Laatstgenoemd artikel stelt den verkooper alleen strafbaar als de verkoop geldt „waren die worden meegenomen", d. w. z. waren, waarvan de verkooper op het oogenblik van verkoop

op grond van eenigerlei omstandigheid begreep of moest begrijpen, dat zij werden gekocht om te worden meegenomen. 16 Dec.

Stoomwezen. Missive van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende naleving van de Stoomwet. 10 Jan.

Strafrecht. Besluit betreffende toekenning van vergoeding aan personen, met uitzondering van de Rijksveldwachters, opgeroepen tot de herkenning van veroordeelden. S. 438. 20 Dec.

— Zie: *Militaire Zaken.*

Successie. Wet tot vrijstelling van successierecht voor verkrijging van schilderijen uit de nalatenschap van C. HOOGENDIJK. S. 332. 31 Oct.

Suiker. Wet houdende nadere bepalingen betreffende den accijns op de suiker. S. 32. 5 Febr.

— Besluit betreffende de minima van inslag, van accijnsgoederen met vrijdom. S. 359. 28 Nov.

— Zie ook: *Tractaten.*

Suriname. Wet houdende kwijtschelding van de uitstaande vorderingen der kolonie Suriname wegens verleende voorschotten voor de uitoefening van de bacovencultuur en van de daarop verschenen rente. S. 257. 15 Juli.

— Zie ook: *Begrootingen en rekeningen.*

Telegrafen en Telefonen. Besluit houdende wijziging van het K. B. van 2 October 1911, S. 308, in dien zin, dat ook Rotterdam wordt opgenomen in de proefneming met de verzending van brieftelegrammen. S. 11. 15 Jan.

— Besluit houdende wijziging van het reglement voor den dienst der Rijkstelegraaf vastgesteld bij K. B. van 23 Juni 1909 (Staatsblad n°. 199). S. 113. 28 Maart.

— Besluit houdende vaststelling van de Instructie voor de Commissie, belast met de voorbereiding van den telegraaf- en telefoondienst in tijden van oorlog en oorlogsgevaar en andere buitengewone omstandigheden (Telegraaf-Commissie). S. 167. 2 Mei.

— Besluit bepalende de vestiging van locale Rijkstelefoonnetten te Enkhuizen en Goes, en houdende regelen voor het gebruik van deze netten. S. 340. 4 Nov.

— Besluit bepalende de vestiging van een locaal Rijkstelephoonnet te Alphen (Z.-H.) en houdende regelen voor het gebruik van dit net. S. 435. 18 Dec.

— Zie ook: *Tractaten.*

Tienden. Zie: *Begrootingen en Rekeningen.*

Tractaten. Besluit houdende bekendmaking in het Staatsblad van het op 29 September 1910 te 's Gravenhage tusschen Nederland en de Argentijnsche Republiek gesloten verdrag nopens het verleenen van geneeskundige hulp aan onvermogenden. S. 6. 6 Jan.

— Besluit houdende bekendmaking in het Staatsblad van het op 7 Mei 1910 te 's Gravenhage tusschen Nederland en Zwitserland gesloten verdrag nopens overneming van onderdanen en oud-onderdanen. S. 15. 25 Jan.

— Wet houdende goedkeuring der overeenkomst tot oprichting van een Internationaal Gezondheidsbureau, den 9den December 1907 te Rome gesloten, tusschen België, Brazilië, Spanje, de Vereenigde Staten, Frankrijk, Groot Britannië en Ierland, Italië, Nederland, Portugal, Rusland, Zwitserland en Egypte. S. 23. 5 Febr.

— Wet houdende goedkeuring van het op 11 Februari 1911 te Parijs tusschen Nederland en Frankrijk gesloten verdrag nopens overneming van armlastige krankzinnige onderdanen en oud-onderdanen. S. 24. 5 Febr.

— Wet houdende goedkeuring van het verdrag tot regeling van het verkeer van gedistilleerd over de Belgisch-Nederlandsche grens. S. 25. 5 Febr.

— Besluit houdende de bekendmaking in het Staatsblad van de op 15 Juni 1910 te Brussel mede namens Nederland onderteekende Verklaring, bevattende eene afwijking van het bepaalde in het 5de lid der bij de Algemeene Akte van Brussel van 2 Juli 1890, houdende maatregelen ter bestrijding van den slavenhandel in Afrika, behoorende Verklaring (Staatsblad 1892, n°. 92). S. 95. 26 Febr.

— Wet houdende goedkeuring van het op 17 Maart 1912 te Brussel ook namens Nederland geteekende Protocol met bijbehoorende Verklaringen betreffende de verlenging van de internationale Unie ingesteld door de Suikerconventie van 5 Maart 1902. S. 117. 29 Maart.

— Wet houdende goedkeuring van de op 4 Mei 1910 te Parijs namens Nederland, Duitschland, Oostenrijk, Hongarije, België, Brazilië, Denemarken, Spanje, de Vereenigde Staten van Amerika, Frankrijk, Groot-Britannië en Ierland, Italië, Portugal, Rusland en Zwitserland onderteekende regeling tot beteugeling van de verspreiding van ontuchtige uitgaven. S. 132. 30 Maart.

— Wet houdende goedkeuring van het op 4 Mei 1910 te Parijs namens Nederland, Duitschland, Oostenrijk, Hongarije, België, Brazilië, Denemarken, Spanje, Frankrijk, Groot-Britannië en Ierland, Italië, Portugal, Rusland en Zweden onderteekend verdrag met bijbehoorend slotprotokol, tot bestrijding van den zoogenaamden handel in vrouwen en meisjes. S. 133. 30 Maart.
— Besluit tot bekendmaking van het op 17 Maart 1912 te Brussel, ook namens Nederland, geteekende Protocol, met bijbehoorende Verklaringen, betreffende de verlenging van de Internationale Unie, ingesteld door de Suikerconventie van 5 Maart 1902. S. 146. 17 April.
— Besluit tot bekendmaking van het op 19 Juli 1911 te Brussel tusschen Nederland en België gesloten verdrag tot regeling van het verkeer van gedistilleerd over de grens tusschen beide Rijken. S. 152. 26 April.
— Besluit tot bekendmaking in het Staatsblad van het op 9 December 1907 te Rome gesloten verdrag tot oprichting van een internationaal gezondheidsbureau te Parijs. S. 179. 4 Juni.
— Besluit tot bekendmaking van het op 11 Februari 1911 te Parijs tusschen Nederland en Frankrijk gesloten verdrag nopens overneming van armlastige krankzinnige onderdanen en oud-onderdanen. S. 190. 19 Juni.
— Besluit bepalende de bekendmaking in het Staatsblad van de op 10 Januari 1912 te Brussel namens de Nederlandsche en Belgische Regeering onderteekende verklaring, met het daarbij behoorend proces-verbaal, betreffende de grensregeling in het kanaal van Gent naar Terneuzen. S. 213. 6 Juli.
— Besluit tot bekendmaking in het Staatsblad van de op 4 Mei 1910 te Parijs onderteekende Regeling tot beteugeling van de verspreiding van ontuchtige uitgaven. S. 217. 11 Juli.
— Besluit houdende toetreding van Nederland tot de internationale regelingen, welke tusschen vreemde Regeeringen en besturen zijn getroffen, betreffende uitgestelde telegrammen, dagelijksche brieftelegrammen en wekelijksche brieftelegrammen, afkomstig van of bestemd voor Nederland. S. 275. 5 Aug.
— Besluit bepalende de bekendmaking in het Staatsblad van het op 17 Juli 1905 te 's Gravenhage gesloten verdrag, betreffende de wetsconflicten met betrekking tot de gevolgen van het huwelijk ten opzichte van de rechten en verplichtingen der echtgenooten in hunne persoonlijke betrekkingen en ten opzichte van hunne goederen. S. 285. 2 Sept.
— Besluit bepalende de bekendmaking in het Staatsblad van het op 17 Juli 1905 te 's Gravenhage gesloten verdrag betreffende de curateele en soortgelijke maatregelen van bescherming. S. 286. 2 Sept.
— Besluit houdende de bekendmaking in het Staatsblad van de op 13 November 1908 te Berlijn gesloten herziene Berner Conventie ter bescherming van letterkundige en kunstwerken. S. 323. 28 Oct.
— Besluit tot bekendmaking in het Staatsblad van het op 4 Mei 1910 te Parijs onderteekend verdrag met bijbehoorend Slotprotokol, tot bestrijding van den zoogenaamden handel in vrouwen en meisjes. S. 355. 27 Nov.
— Wet houdende voorbehoud van de bevoegdheid tot toetreding voor Nederland tot de op 4 November 1911 te Berlijn tusschen Duitschland en Frankrijk gesloten overeenkomst nopens Marokko. S. 366. 11 Dec.

Trekhondenwet. Arrest van den Hoogen Raad. Art. 23 van het Provinciaal Reglement op de wegen en voetpaden in Z.-Holland is niet in strijd met art. 6 van het ter uitvoering der Trekhondenwet gegeven K. B. van 6 Febr. 1911, welke wet aan den gemeentelijken en provincialen wetgever niet de bevoegdheid heeft ontnomen in het belang van het verkeer bepalingen omtrent het gebruik van trekhonden vast te stellen, terwijl dit artikel ook niet hetzelfde onderwerp regelt als de Trekhondenwet of bedoeld Koninklijk Besluit. 1 April.
— Arrest van den Hoogen Raad. De verordening betreffende het houden van honden in de gemeente Ruinerwold heeft geen betrekking op hetzelfde onderwerp als de Trekhondenwet. De eerste dient ter bescherming van het verkeer op den openbaren weg, de tweede is uitsluitend gemaakt ter bescherming van de trekhonden. 1 April.
— Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende maatstok bij de toepassing der Trekhondenwet. 15 Mei.

Veeziekten. Missive van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, aangaande inrichting van de declaratiën in zake veeziekten. 15 Jan. 18 Jan.

— Missive van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel aan de Commissarissen der Koningin, betreffende verklaringen van ontsmetting. 5 Febr.
— Arrest van den Hoogen Raad. Art. 15 der wet van 20 Juli 1870, S. 131, laat aan de uitvoerende macht de beslissing, wanneer de omstandigheden, welke tot het uitvaardigen van nadere bepalingen ter bestrijding van besmettelijke veeziekten aanleiding geven, aanwezig zijn. Uit de vermelding, dat het K. B. van 26 Mei 1888, S. 86, is genomen: „Gelet op art. 15 der wet van 20 Juli 1870" blijkt ondubbelzinnig, dat de Koning, toen Hij dit besluit nam, den in art. 15 omschreven toestand aanwezig achtte, zoodat dit besluit destijds bleef binnen de door het artikel getrokken grenzen. Daar de wet de geldigheidsduur van eenmaal bevoegdelijk vastgestelde voorschriften op geenerlei wijze beperkt, komt aan het sinds niet gewijzigde Koninklijke Besluit van 26 Mei 1888 ook thans nog bindende kracht toe. 19 Febr.
— Missive van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel aan de Commissarissen der Koningin, betreffende inrichting van aanvragen om décharge in zake veeziekte. 21 Febr.
— Arrest van den Hoogen Raad. De krachtens art. 40 van het K. B. van 10 Juli 1906, S. 104, door den Minister van Landbouw gegeven beschikking, waarbij de kringen worden aangewezen, waar vervoer binnenslands van levend en dood vee tijdelijk is verboden, is niet een gevolg van ongeoorloofde overdracht van wetgevende bevoegdheid, maar alleen een maatregel van uitvoering, waartoe de Minister als volgens art. 2 der wet van 20 Juli 1870, S. 131, aan het hoofd staande van het veeartsenijkundig staatstoezicht ten volle bevoegd was. Uit het verband van de artt. 35 lid 2 en 37 lid 1 volgt, dat waar het in beslag genomen vee is vrijgegeven in de plaats daarvan treedt het gestorte bedrag, waarop dat vee was gewaardeerd en alzoo in geval van veroordeeling dat bedrag moet worden verbeurd verklaard. 4 Maart.
— Missive van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, aan de Commissarissen der Koningin betreffende inzending van aanvrage om décharge en declaratie voor dezelfde uitgaven in zake veeziekte. 26 Maart.
— Missive van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende stukken over te leggen bij declaraties in zake besmettelijke veeziekten. 15 April.

Visscherij. Beschikking van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, tot vaststelling van een letterteeken, dat door zee- en kustvisschersvaartuigen moet worden gevoerd. 15 Jan.
28 Maart.
15 April.
3 Mei.
25 Mei.
24 Juni.
28 Juni.
22 Juli.
25 Juli.
12 Aug.
— Besluit tot wijziging van het K. B. van 12 Juni 1911, S. 144, betreffende de registers voor de zee- en kustvisschersvaartuigen en het voeren van letterteekens en nummers door de kustvisschersvaartuigen. S. 53. 5 Febr.
— Wet tot wijziging van de Visscherijwet. S. 66. 8 Febr.
— Missive van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, aan de Burgemeesters der betrokken gemeenten betreffende consenten voor de kustvisscherij met uitzondering van de visscherij in de Zeeuwsche stroomen. 14 Febr.
— Besluit tot wijziging van het Waddenzeevisscherijreglement en van het Zuiderzeevisscherijbesluit. S. 107. 18 Maart.
— Besluit tot wijziging van het Waddenzeevisscherijreglement, van het Zuiderzee-visscherijbesluit en van het Zuidhollandsche stroomen-visscherijreglement. S. 108. 18 Maart.
— Beschikking van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel ter uitvoering van art. 4*bis* van het besluit van 26 Juni 1911, S. 162 (Zuiderzee-visscherijbesluit). 26 Maart.
— Besluit tot wijziging van het Binnenvisscherijreglement. S. 114. 28 Maart.
— Missive van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende uitreiking van vischakten aan minderjarigen. 27 April.
— Besluit tot vaststelling van een Reglement voor het Rijksinstituut voor Visscherij-onderzoek. S. 169. 10 Mei.
— Besluit tot aanvulling van het Zeeuwsche stroomen-visscherijreglement. S. 175. 30 Mei.

— Beschikking van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel tot wijziging van zijn beschikking van 26 Maart 1912 ter uitvoering van art. 4*bis* van het besluit van 26 Juni 1911, S. 162 (Zuiderzee-visscherijbesluit). 20 Aug.
— Missive van den Minister van Justitie aan den Minister van Binnenlandsche Zaken betreffende toezicht op de Visscherij. 23 Aug.
— Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende toezicht op de Visscherij. 29 Aug.
— Arrest van den Hoogen Raad. Nu de rechter feitelijk heeft vastgesteld, dat de Binnenmaas een water is, dat geregeld als verkeersweg wordt en werd gebruikt en daartoe is bestemd, heeft hij terecht aangenomen, dat dit water behoort tot de bevaarbare en vlotbare stroomen, bedoeld in art. 577 B. W. — Art. 17 3e lid *b* van de Visscherijwet verstaat blijkens zijn niet dubbelzinnigen tekst en zijne geschiedenis onder „de bij de artt. 577 en 579 B. W. bedoelde wateren" enkel wateren van den in deze artt. bedoelden aard, onverschillig wie daarop rechten mochten hebben, de Staat of derden. 18 Nov.
— Beschikking van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel tot wijziging van zijne beschikking van 13 Juni 1911, houdende vaststelling van voorschriften betreffende het aanvragen en verleenen der consenten voor de kustvisscherij, met uitzondering van de visscherij in de Zeeuwsche stroomen. 20 Nov.
— Arrest van den Hoogen Raad. Nu de Kantonrechter heeft beslist, dat „de Tolvaart" slechts bevaren kan worden door zeer weinig diepgaande platboomde schuitjes en roeibootjes en ten hoogste geschikt is voor de eigenaars der aanliggende landerijen, om hun land te bereiken en niet dient tot verbinding van twee gemeenten of dorpen, heeft deze rechter daaruit terecht de gevolgtrekking gemaakt, dat „de Tolvaart" niet kan beschouwd worden als een verkeersweg te water en derhalve niet behoort tot de wateren van art. 577 B. W. Dit art. immers heeft blijkens zijn oorsprong alleen die wateren op het oog, die om hunne algemeene bruikbaarheid als algemeene verkeerswegen te water zijn aan te merken. — Het feit, dat „de Tolvaart" is een voor het publiek toegankelijk water, alleen maakt haar nog niet tot een water in den zin van art. 577 B. W. — De overtreding van art. 17, 1. der Visscherijwet moet worden gequalificeerd „visschen in een water, waarvan een ander de rechthebbende is op het vischrecht, zonder voorzien te zijn van diens schriftelijke vergunning, vermeldende de dagteekening der uitreiking en den geldigheidsduur". 25 Nov.
Vogels. Wet houdende bepalingen tot bescherming van in het wild levende vogels. S. 303. 23 Sept.
Volksgezondheid. Besluit tot nadere wijziging van het K. B. van 27 Mei 1902, S. 77, tot uitvoering van artikel 30 der Gezondheidswet. S. 5. 6 Jan.
S. 318. 10 Oct.
— Besluit tot schorsing van het besluit van den raad der gemeente Ambt-Almelo, strekkende om aan H. TEN DAM te Ambt-Almelo, vergunning te verleenen tot het leggen van eene straat. S. 360. 29 Nov.
— Zie ook: *Tractaten.*
— „ „ *Ziekten.* (*Besmettelijke*)
Volkshuisvesting. Arrest van den Hoogen Raad. Onder woning is te verstaan het vertrek of zoo er meer zijn het als een geheel gedacht complex van vertrekken, bestemd om afzonderlijk tot huisvesting te worden ingericht, zoodat door splitsing van een uit verschillende vertrekken bestaande woning in twee deelen, elk bestemd om daarna afzonderlijk bewoond te worden, twee nieuwe woningen worden gevormd, welke ieder vallen onder de bepaling van art. 5 1*b* der Woningwet. 19 Febr.
— Arrest van den Hoogen Raad. Ook al heeft de mededeeling van de aanschrijving niet op de bij art. 48 der Woningwet aangegeven wijze plaats gehad, moet toch worden aangenomen, nu vaststaat dat de aanschrijving den beklaagde heeft bereikt, dat deze in den zin van art. 14 der wet was aangeschreven. Bij toepassing van art. 40 der Woningwet werd het beroep op overmacht terecht verworpen op grond van de overweging, dat uit het door den beklaagde aangevoerde niet kan volgen, dat hij in de onmogelijkheid heeft verkeerd de bewoning te doen staken. 26 Febr.
— Arrest van den Hoogen Raad. De bevoegdheid der Gedeputeerde Staten om te verordenen wat eene gemeente krachtens de Woningwet had moeten doch verzuimde te verordenen, is beperkt tot het geven van zoodanige voorschriften als die gemeente krachtens de Woningwet verplicht was te geven. — De bepaling van art. 41 lid 3 der Bouwverordening van Kockengen kan niet

gerekend worden tot die bedoeld in art. 1 en nader omschreven in art. 3 der Woningwet. 29 April.
— Besluit houdende beslissing dat bij niet naleving van het voorschrift van art. 27, al. 5 der Woningwet het daar bedoelde raadsbesluit niet voor goedkeuring vatbaar is. 19 Sept.
Vrouwenarbeid. Zie: *Arbeid van vrouwen en jeugdige personen.*
Waterschappen. Besluit houdende beslissing dat de bepaling van art. 673 B. W. als van privaatrechtelijken aard, de overheid niet kan beperken in hare publiekrechtelijke bevoegdheid tot het maken van eene regeling in het algemeen belang; dat op dien grond ook aan die bepaling geen reden kan worden ontleend om de bevoegdheid te betwisten van een waterschap om, onder hoogere goedkeuring, overeenkomstig zijn reglement eene regeling te maken ten aanzien van zijne waterlossing. 17 April.
— Besluit tot vaststelling van een reglement van bestuur voor het Hoogheemraadschap van Zeeburg en Diemerdijk. S. 290. 11 Sept.
— Besluit houdende beslissing dat bij geene wet of verordening van de besluiten van waterschapsbesturen tot vaststelling van kohieren van omslag beroep op Gedeputeerde Staten opengesteld is. 27 Sept.
Waterstaat. Besluit houdende beslissing dat, wanneer tengevolge van het verstrijken der termijnen, genoemd in de artt. 39 en 41 der Wet van 10 November 1900, S. 176, houdende algemeene regels omtrent het waterstaatsbestuur, het bevel van Gedeputeerde Staten, in art. 38 dier wet bedoeld, in kracht van gewijsde is gegaan, er geen sprake meer kan zijn van een geschil, waarin door de Kroon kan worden beslist. 13 Febr.
— Wet tot overbrenging in beheer en onderhoud bij de gemeente Kampen van een tweetal waterstaatswerken, gelegen aan het Ganzendiep. S. 329. 31 Oct.
Weduwen- en Weezenfonds. Besluit tot wijziging van het bij het besluit van 24 Juni 1908, S. 211, vastgestelde „Reglement voor het Weduwen- en Weezenfonds van militairen beneden den rang van officier bij de koloniale troepen". S. 109. 20 Maart.
Wegen. Wet betreffende het in beheer en onderhoud nemen bij het Rijk van het verhard voetpad op den zeedijk van den Oost-Holwerderpolder in de gemeente Westdongeradeel. S. 163. 27 April.
Woningwet. Zie: *Volkshuisvesting.*
Wijn. Besluit betreffende de minima van inslag van accijnsgoederen met vrijdom. S. 359. 28 Nov.
Zegel. Circulaire van den Minister van Financiën aan de Gedeputeerde Staten, betreffende vrijdom van evenredige rechten van zegel, registratie en overschrijving bij grondbelasting. 31 Jan.
— Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende de afgifte van ongezegelde verklaringen van huwelijksvoltrekking. 24 Febr.
— Arrest van den Hoogen Raad. Het aanslagbiljet en de quitantie betreffende plaatselijke belastingen tusschen tien en twintig gulden zijn niet vrij van zegel. 7 Juni.
— Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende vrijstelling van zegelrecht van bewijzen van voldoening aan de militie. 15 Juni.
— Besluit houdende wijziging van het besluit van 20 Maart 1900, S. 36, ter uitvoering der wet van 24 Mei 1897, S. 155, tot nadere regeling van het zegelrecht van effecten. S. 266. 18 Juli.
Ziekten. (Besmettelijke) Besluit tot vaststelling van eenige buitengewone maatregelen tot afwending van de pest en de Aziatische cholera en tot wering harer uitbreiding en gevolgen. S. 19. 29 Jan.
— Besluit van den Minister van Binnenlandsche Zaken tot uitvoering van het Koninklijk besluit van 29 Januari 1912 (Stbl. n°. 19). 16 Febr.
— Besluit tot uitvoering van de artikelen 17*a* en 17*d* der wet van 4 December 1872, S. 134, tot voorziening tegen besmettelijke ziekten. S. 97. 29 Febr.
— Besluit houdende bepaling van het tijdstip waarop de wet van 17 Juli 1911, S. 208, tot nadere wijziging en aanvulling der wet van 4 December 1872, S. 134, houdende voorzieningen tegen besmettelijke ziekten, in werking treedt. S. 100. 6 Maart.
— Beschikking van den Minister van Binnenlandsche Zaken tot vaststelling van de voorwaarden, bedoeld in art. 4, 1ste lid, van het K. B. van 29 Februari 1912 (Stbl. n°. 97). 19 April.
— Beschikking van den Minister van Binnenlandsche Zaken tot vaststelling van het model van de verklaring en van het verslag, bedoeld in art. 7, 2de lid, van de beschikking van den Minister van Binnenlandsche

Zaken tot vaststelling van de voorwaarden, bedoeld in art. 4, 1ste lid van het K. B. van 29 Februari 1912 (Stbl. nº. 97). 19 April.
— Wet tot regeling van het armbestuur. S. 165. 27 April.
— Besluit tot nadere vaststelling van buitengewone maatregelen tot afwending van de pest en tot wering harer uitbreiding en gevolgen. S. 288. 3 Sept.
— Besluit tot toepassing der wet van 26 April 1884, S. 80, aangevuld door de wet van 20 Juli 1884, S. 164, en gewijzigd bij artikel 19 van de wet van 15 April 1886, S. 64, tot vaststelling van buitengewone maatregelen tot afwending van eenige besmettelijke ziekten en tot wering harer uitbreiding en gevolgen. S. 299. 19 Sept.
— Besluit tot nadere vaststelling van buitengewone maatregelen tot afwending der Aziatische cholera en tot wering harer uitbreiding en gevolgen. S. 321. 19 Oct.

Zondagswet. Arrest van den Hoogen Raad. Bij de feitelijke beslissing, dat de 2de Kerstdag door den Paus als feestdag voor de Roomsch-Katholieke Kerk was afgeschaft en die dag niet meer is een godsdienstige feestdag voor de Roomsch-Katholieken in Nederland, is terecht aangenomen, dat die dag niet behoort tot de feestdagen bedoeld in de wet van 1 Maart 1815 (Stbl. nº. 21). 13 Mei.

Zout. Besluit houdende vrijdom van den accijns voor zout ten dienste van fabrieken waarin veegmiddelen worden vervaardigd. S. 20. 29 Jan.
— Wet houdende wijziging der wettelijke bepalingen omtrent den accijns op het zout. S. 30. 5 Febr.
— Besluit houdende bepalingen omtrent den vrijdom van den accijns op het zout, benoodigd voor het bemesten van landerijen en de voeding van vee. S. 98. 2 Maart.
— Besluit houdende vrijdom van accijns voor het zout, benoodigd voor het ontdooid houden van spoorwegrails en het reinigen van openbare wegen. S. 139. 6 April.
— Besluit houdende nadere bepalingen omtrent het lossen en wegen van ruw zout bij invoer. S. 278. 9 Aug.
— Besluit houdende vrijdom van den accijns voor zout, benoodigd in fabrieken tot het uittrekken van planten of deelen van planten. S. 279. 16 Aug.
— Besluit houdende nadere aanwijzing van eene losplaats van ruw zout of zouthoudend water. S. 291. 11 Sept.
— Besluit houdende bepalingen, betreffende het vervaardigen van salpeter uit chilisalpeter en chloor-kalium, waarbij zout (chloornatrium) als bijproduct wordt verkregen. S. 356. 28 Nov.
— Besluit houdende bepalingen omtrent vrijdom van den accijns voor zout, in fabrieken of trafieken benoodigd voor het tegen bederf bewaren van beenderen. S. 357. 28 Nov.
— Besluit houdende bepalingen omtrent vrijdom van den accijns voor zout, in fabrieken of trafieken benoodigd voor het zuiveren van voedingswater voor stoomketels. S. 358. 28 Nov.
— Besluit betreffende de minima van inslag van accijnsgoederen met vrijdom. S. 359. 28 Nov.